Alkitab
Bahasa Sunda

Kejadian

1 [1] Nalika Allah nyiptakeun jagat raya,
[2] harita bumi teh teu puguh wangunna,
kaayaanana kacida matak geueumanana.
Sagara motah ngaliputan satangkaraking
jagat. Alam poek ngajumbleng. Pangawasa
Allah murba saluhureun sagara.
[3] Lajeng Allah ngandika, "Sing caang," bray
bae caang.
[4] Seug ku Allah ditilik sarta kamanah. Eta
caang ku Mantenna dipisahkeun tina poek.
[5] Caang dingaranan "Beurang", ari poek
dingaranan "Peuting". Peuting geus kaganti
ku isuk: Poe nu kahiji.
[6] (1:6-7) Allah ngandika, "Sing aya
kelewung, geusan misahkeun cai sina jadi
dua tempat." Seug bae jadi. Allah geus
ngadamel kelewung, anu misahkeun cai di
sahandapeunana ti cai nu aya di saluhureun
kelewung tea.
[7] (1:6)
[8] Eta kelewung ku Mantenna dingaranan
"Langit". Peuting kaganti deui ku isuk: Poe nu
kadua.
[9] Allah ngandika, "Cai nu aya di sahandapeun
langit sing ngumpul jadi satempat, sangkan
tembong taneuh." Seug bae jadi.

10 Taneuh tea ku Mantenna dingaranan
"Darat", ari pakumpulan cai dingaranan
"Laut". Seug ku Allah ditilik sarta kamanah.
11 Allah ngandika, "Di darat sing aya
rupa-rupa tatangkalan, boh nu ngabijilkeun
sisikian, boh nu baruahan." Seug bae jadi.
12 Di darat jadi aya rupa-rupa tutuwuhan,
boh bangsa sisikian boh nu baruahan, seug
ku Allah ditilik sarta kamanah.
13 Peuting kaganti deui ku isuk: Poe nu
katilu.
14 Allah ngandika, "Di langit sing aya sumber
caang, geusan misahkeun beurang jeung
peuting, jeung geusan nangtukeun mangsa,
poe, taun jeung hari raya kaagamaan.
15 Eta sumber-sumber caang sina raang di
langit, sangkan nyaangan ka bumi." Seug bae
jadi.
16 Allah geus ngadamel dua rupa sumber
caang anu galede, nya eta: Panonpoe, keur
nyaangan ti beurang, jeung bulan, keur
nyaangan ti peuting. Jaba ti eta dipidamel
oge bentang-bentang.
17 Kabeh ku Mantenna dipernahkeun di
langit, sina nyaangan bumi,
18 ngarajaan beurang, ngaratuan peuting,
sarta misahkeun caang tina poek. Seug ku
Allah ditilik sarta kamanah.
19 Peuting kaganti deui ku isuk: Poe nu
kaopat.

20 Allah ngandika, "Di cai sing pinuh ku rupa-
rupa sasatoan nu harirup, ari awang-awang
sing pinuh ku rupa-rupa manuk."
21 Allah ngadamel mahluk-mahluk laut
anu galede katut sagala rupa sasatoan anu
harirup di laut, kitu deui sagala rupa bangsa
manuk. Seug ku Allah ditilik sarta kamanah.
22 Ti dinya ku Mantenna diberkahan kabeh,
nu harirup di laut ditimbalan sing nepi ka
minuhan laut, manuk-manuk ditimbalan sing
ngarekahan baranahan.
23 Peuting kaganti deui ku isuk: Poe nu
kalima.
24 Allah ngandika, "Di darat sing aya
rupa-rupa sasatoan, sato piaraan, sato
leuweung, nu galede, nu laleutik." Seug bae
jadi.
25 Sanggeus dipidamel, ku Allah ditilik sarta
kamanah.
26 Allah ngandika, "Ayeuna Urang nyieun
manusa, masing nyeples sarimbag jeung
Urang. Urang sina murba ka bangsa lauk, ka
bangsa manuk jeung ka bangsa sasatoan,
boh sato piaraanana, boh sato leuweungna,
nu galede, nu laleutik."
27 Lajeng Allah ngadamel bangsa manusa
nyeples Mantenna. Ngadamelna lalaki jeung
awewe.
28 Geus kitu diberkahan, timbalana-Na,
"Masing loba anak, turunan maraneh sing
nepi ka minuhan ieu bumi sarta murba ka

eta. Maneh ku Kami dikawasakeun murba ka
bangsa lauk, ka bangsa manuk, kitu deui ka
bangsa sasatoan leuweung.
29 Maneh ku Kami geus disadiaan sagala
rupa sisikian jeung bubuahan keur dahareun.
30 Ari bangsa sasatoan jeung bangsa manuk
ku Kami dibere jujukutan jeung dangdaunan
keur hakaneunana." Nya kitu kajadianana.
31 Sakur anu geus dipidamel-Na tea kabeh
ku Allah ditilik sarta pohara kamanah-Na.
Peuting kaganti deui ku isuk: Poe nu kagenep.

2 1 Ku kituna jagat raya jadi lengkep
sampurna.
2 Dina poe nu katujuh, Allah liren tina sagala
padamelana-Na sabab geus rengse.
3 Poe nu katujuh teh ku Mantenna diberkahan
tur diiwalkeun ti poe-poe sejenna, lantaran
dina poe eta Mantenna geus nyampurnakeun
sagala padamelan ciciptan-Na sarta terus
reureuh.
4 Kitu hal dijadikeunana jagat raya teh.
Waktu langit jeung bumi keur dipidamel
keneh ku GUSTI Allah,
5 di bumi can aya pepelakan, can aya
binih nu jadi, lantaran Mantenna teu acan
nurunkeun hujan, tanah tacan aya nu ngolah,
lantaran can aya jelema.
6 Kakara aya cai anu kaluar ti jero taneuh,
ngabaseuhan beungeut bumi.
7 Ari manusa, dipidamelna ku GUSTI Allah
teh nya eta tina taneuh. Sanggeus diwangun

mangrupa jelema, tuluy ditiupkeun napas anu
matak hirup kana liang irungna, seug manusa
teh ngajadi mahluk hirup.
8 Geus kitu GUSTI Allah ngadamel hiji taman
di tanah Eden beulah wetan. Manusa teh
dipernahkeun di dinya.
9 Mantenna ngajadikeun rupa-rupa
tatangkalan nu aralus, jaradi di dinya jeung
baruahan. Di tengah-tengah taman aya
tangkal. Nu hiji tangkal kahirupan, nu hiji
deui tangkal nu mere pangarti geusan
ngabedakeun nu hade ti nu goreng.
10 Eta taman meunang cai ti hiji walungan
anu aya di tanah Eden. Ti beh girangna eta
walungan nyagak opat.
11 Nu kahiji ngaranna Walungan Pison,
ngocorna ngurilingan tanah Hawila,
12 kawentar ku emas murnina, wawangian
kitu deui batu-batu mulya.
13 Nu kadua ngaranna Walungan Gihon,
ngocorna ngurilingan tanah Kus.
14 Nu katilu ngaranna Walungan Tigris,
ngocorna ka tanah wetaneun tanah Asur. Nu
kaopat ngaranna Walungan Eprat.
15 Nya di dinya manusa dipernahkeunana teh
ku GUSTI Allah, sina ngurus jeung ngajaga.
16 Timbalana-Na ka manusa, "Bubuahan
tangkal nu mana bae di ieu taman, meunang
didahar,
17 kajaba ti tangkal anu mere pangarti
geusan ngabedakeun nu hade ti nu goreng.

Eta buahna teu meunang didahar, sabab mun
didahar, poe eta keneh maneh paeh."
18 GUSTI Allah ngandika, "Teu hade manusa
hirup sorangan. Ku Kami rek dibere batur anu
pantes, sina ngabaturan."
19 Tuluy Mantenna ngadamel sagala rupa
sasatoan jeung rupa-rupa manuk tina
taneuh, geus kitu sina daratang ka manusa
tea. Mantenna palay uninga kumaha rek
dingarananana eta sasatoan teh. Ku jalan
kitu kabeh sasatoan teh sina baroga ngaran
masing-masing.
20 Seug eta sagala rupa manuk jeung
sasatoan teh ku manusa dingaranan. Tapi
sahiji ge taya nu pantes geusan jadi batur
hirupna.
21 Ti dinya eta manusa ku GUSTI Allah disina
sare tibra. Sabot sare, tulang igana dicabut
sahiji, ari urutna ditutupan ku daging.
22 Eta tulang iga ti lalaki teh diwangun
sina mangrupa awewe, tuluy dibawa ka eta
manusa.
23 Seug eta lalaki teh ngucap kieu, "Tah
geuning, ayeuna mah aya anu sabangsa
jeung aing. Tulangna asal ti aing, dagingna
nya kitu keneh. Awewe bakal disebutna,
sabab asal ti lalaki."
24 Eta sababna, lalaki teh baris ninggalkeun
sarta misah ti indung bapana, seug ngahiji
jeung bojona, sarta hirupna jadi satunggal.

25 Boh nu lalaki boh nu awewe duanana
taranjang tapi teu ngarasa areraeun.
3 1 Aya sato damelan GUSTI Allah anu
pangjailna, nya eta oray. Eta oray
ngomong kieu ka awewe tea, "Na enya
saur Allah, anjeun teu meunang ngadahar
bubuahan nu aya di ieu taman?"
2 Jawab awewe, "Bubuahan di ieu taman, ti
tangkal mana bae oge meunang didahar,
3 kajaba ti tangkal anu di tengah-tengah
taman. Geus dielingan ku Allah yen teu
meunang didahar, dicabak ge ulah, sabab
mun ngadahar eta tangtu paeh."
4 Ceuk oray, "Teu kitu. Hamo matak paeh.
5 Allah sasauran kitu teh pedah uninga,
yen upama aranjeun ngadahar eta buah
kapinteran, aranjeun bakal mapakan
Mantenna, bisa terang kana hade jeung
goreng."
6 Seug tangkal teh ku eta awewe dipelong,
pohara endahna, buahna bangun pohara
ngeunahna. Ceuk pamikirna, tada teuing
ahengna mun bisa terang kana sagala hal.
Tuluy bae metik buahna seug didahar. Sok
carogena dibere, tuluy milu ngadahar.
7 Harita keneh, sanggeus ngadahar eta
buah, duanana kaancikan ku pangarti, sarta
terus sadar yen taranjang. Tuluy maranehna
ngantet-ngantetkeun daun kondang dipake
apok.

8 Pasosore, waktu GUSTI Allah ngaroris ka
eta taman, ku maranehna kadarengeeun,
tuluy bae nyarumput kana sela-sela
tatangkalan.
9 Nu lalaki ku GUSTI Allah digentraan,
"Maneh di mana?"
10 Walonna, "Ku abdi kakuping Anjeun aya di
taman. Abdi nyumput margi ngaraos gimir
rehna taranjang."
11 Allah mariksa, "Nyaho ti saha yen
ditaranjang? Na maneh ngadahar buah anu
ku Kami dilarang?"
12 Walonna, "Sumuhun, dipaparin ti awewe
paparin ti Anjeun tea."
13 GUSTI Allah mariksa ka awewe, "Naha
maneh mana kitu?" Ari walonna, "Neda eta
buah teh margi ditipu ku oray."
14 Ti dinya GUSTI Allah nimbalan ka eta
oray, "Eta kalakuan maneh kudu dihukum. Ti
antara sasatoan, ngan maneh nu ku Kami rek
disapa. Ti semet ieu maneh baris ngengsod
ku beuteung maneh sarta saumur-umur bakal
ngahakan kekebul.
15 Maneh jeung eta awewe baris silih
pikaceuceub. Bangsa manusa jeung bangsa
oray baris mumusuhan sapapanjangna.
Manusa baris ngaremukkeun hulu maneh, ari
maneh mo weleh ngarah-ngarah rek macok
keuneung manusa."
16 Ti dinya Mantenna nimbalan ka awewe
tea, "Kanyeri maneh ku Kami rek ditambahan

sajeroning eukeur kakandungan, kitu keneh
kanyeri dina waktu ngajuru. Sanajan kitu
maneh mo weleh cumantel ka salaki, sanajan
kudu tetep kumawula ka dinya."
17 Timbalana-Na ka lalaki, "Maneh geus
kabawakeun ku pamajikan ngadahar buah
anu ku Kami dilarang. Ku sabab eta, ieu
bumi baris keuna ku panyapa. Mun hayang
kaala hasilna geusan dahareun maneh
sacukupna, maneh saumur-umur kudu
digawe tisusut-tidungdung.
18 Sabab tanah teh baris ngabijilkeun
jujukutan, hama jeung bangsa cucuk, nepi ka
maneh kapaksa kudu ngadaharan tutuwuhan
leuweung.
19 Maneh kudu luut-leet kesang heula
sangkan bumi bisa mere hasil. Kitu bae
sapapanjangna, nepi ka maneh mulang deui
kana taneuh, asal maneh tea. Ku sabab
maneh dijieun teh tina taneuh, nya kudu balik
deui ngajadi taneuh."
20 Ku Adam, bojona dijenenganan Hawa,
tegesna indung sakabeh kaom manusa.
21 Aranjeunna ku GUSTI Allah
dipangdamelkeun anggoan tina kulit
sato, sina diaranggo.
22 Geus kitu GUSTI Allah ngandika, "Ayeuna
manusa teh geus nyaho ka nu goreng jeung
ka nu hade, teu beda ti urang. Ku sabab eta
teu meunang deui ngadahar buah tina tangkal
kahirupan, bisi harirup sapapanjangna."

23 Tuluy manusa teh ku GUSTI Allah diusir
kaluar ti Taman Eden, sangkan ngusahakeun
tanah nu jadi asal wiwitanana.
24 Di beulah wetan eta taman, di hareupeun
panto asup, Mantenna nempatkeun
sababaraha mukarabin, kalayan make pedang
hurung muter nguwak-ngawik ka unggal jihat,
megatan sing saha anu rek ngadeukeutan
kana tangkal kahirupan.

4 1 Geus kitu Adam sapatemon jeung
geureuhana. Seug geureuhana bobot,
tuluy babar, putrana pameget. Anjeunna
sasauran, "Berkah pitulung PANGERAN,
aing ayeuna boga anak." Seug putrana teh
dijenenganan Kain.
2 Babar deui, pameget, dijenenganan Habil.
Habil jadi tukang ngangon, Kain jadi tukang
tani.
3 Hiji mangsa Kain ka PANGERAN
nyanggakeun sabagian tina hasil panenna,
dijieun kurban.
4 Habil ge nyanggakeun kurban, anak
domba cikal. Anu dihaturkeun daging anu
panghadena. Kurban Habil ku PANGERAN
kaanggo,
5 kurban Kain ditolak. Kain jadi ngentab,
murukusunu bakat ku ambek.
6 Ngandika PANGERAN ka Kain, "Ku naon
murukusunu, kucem beungeut?
7 Coba lamun tas migawe anu bener mah
tangtu beungeut teh marahmay. Tapi ku

sabab tas migawe anu goreng, tuh di
lawang panto, dosa eukeur ngadodoho,
arek kumawasa ka maneh. Ku maneh kudu
dielehkeun."
8 Geus kitu saur Kain ka Habil rayina, "Adi,
hayu urang ka tegal." Ari geus araya di tegal,
rayina ditarajang, dipergasa nepi ka maot.
9 Mariksa PANGERAN ka Kain, "Mana Habil
adi maneh?" Ari walonna, "Duka! Na abdi teh
kedah ngangasuh adi?"
10 Dawuhan PANGERAN, "Na maneh
teh jahat-jahat teuing? Getih adi maneh
sasambat ka Kami di jero taneuh, semu
menta dipangmaleskeun.
11 Maneh ayeuna katulah, hamo deui bisa
ngolah taneuh. Sabab taneuh geus kaserepan
ku getih adi maneh. Barang adi maneh
dipaehan, taneuh teh lir nyalawakkeun
sungut, geusan narima adi maneh.
12 Ana maneh nyoba pulak-pelak, taneuh teh
moal mere hasil. Maneh baris uprak-apruk,
moal boga enggon nyiruruk."
13 Piunjuk Kain ka PANGERAN, "Eta hukuman
teh kalintang abotna, abdi hamo kiat
nandanganana.
14 Mana diusir ti ieu tanah, mana ditebihkeun
ti payuneun Anjeun. Mana kedah uprak-apruk
teu gaduh enggon nyiruruk, tangtos abdi
dipaehan ku jalma nu pareng manggihan."
15 Tapi PANGERAN ngawaler, "Hamo.
Saupama maneh aya nu maehan, tujuh

nyawa pigantieunana, kaasup anu maehan ka
maneh tea oge baris dipaehan." Ti dinya Kain
teh dicirian ku PANGERAN geusan jadi tanda
ka sing saha bae yen Kain teh teu meunang
dipaehan.
16 Los Kain mungkur ti payuneun PANGERAN,
tuluy matuh di hiji tempat anu disebut Nod,
anu hartina ngumbara, di wetaneun tanah
Eden.
17 Kain jeung garwana puputra, dijenenganan
Hanok. Ti dinya Kain ngadamel hiji nagara,
seug dingaranan ku jenengan putrana.
18 Hanok puputra Irad, Irad puputra
Mehuyael. Mehuyael puputra Metusael.
Metusael puputra Lamek.
19 Lamek geureuhana dua, Adah jeung Silah.
20 Adah ngababarkeun Yabal, karuhun
jelema-jelema tukang maliara ingon-ingon
sarta maratuhna di kemah-kemah.
21 Dulur Yabal ngaranna Yubal, karuhun
ahli-ahli tatabeuhan, ahli-ahli ngacapi jeung
nyuling.
22 Ari Silah ngababarkeun Tubal-Kain,
tukang nyieun sagala rupa paparabotan tina
parunggu jeung beusi. Saderek Tubal-Kain
anu istri jenenganana Naamah.
23 Ngalahir Lamek ka dua geureuhana,
"Adah, Silah, dengekeun! Akang tas maehan
hiji jajaka, bongan neunggeul ka Akang.

24 Anu maehan Kain, kudu nebus ku tujuh
nyawa, anu maehan Akang mah kudu nebus
ku tujuh puluh tujuh nyawa."
25 Adam jeung geureuhana kagungan putra
deui. Saur geureuhana, "Allah maparin deui
anak, gaganti Habil anu dipaehan ku Kain."
Seug putrana teh dijenenganan Set.
26 Set puputra Enos. Ti harita, jelema-jelema
teh mimiti nyarebut jenengan PANGERAN
upama nyarembah.

5 1 Ieu daptar turunan Adam. (Allah
midamelna manusa teh numutkeun
kumaha rupi Mantenna.
2 Dipidamelna lalaki jeung awewe. Ku
Mantenna diberkahan, jeung dingaranan
"Manusa".)
3 Sanggeus yuswana 130 taun, kenging
putra, anu rupina siga anjeunna,
dijenenganan Set.
4 Ti semet eta, Adam masih jumeneng
keneh 800 taun, sarta kenging deui putra
sababaraha urang.
5 Pupusna dina yuswa 930 taun.
6 Set, sanggeus yuswana 105 taun, kenging
putra Enos.
7 Ti semet eta jumeneng keneh 807 taun,
sarta kenging deui putra sababaraha urang.
8 Pupusna dina yuswa 912 taun.
9 Enos sanggeus yuswana 90 taun kenging
putra, Kenan.

[10] Ti semet eta jumeneng keneh 815 taun,
sarta kenging deui putra sababaraha urang.
[11] Pupusna dina yuswa 905 taun.
[12] Kenan, sanggeus yuswana 70 taun
kenging putra, Mahalalel.
[13] Ti semet eta jumeneng keneh 840 taun,
sarta kenging deui putra sababaraha urang.
[14] Pupusna dina yuswa 910 taun.
[15] Mahalalel, sanggeus yuswana 65 taun
kenging putra, Yared.
[16] Ti semet eta jumeneng keneh 830 taun,
sarta kenging deui putra sababaraha urang.
[17] Pupusna dina yuswa 895 taun.
[18] Yared, sanggeus yuswana 162 taun
kenging putra, Hanok.
[19] Ti semet eta jumeneng keneh 800 taun,
sarta kenging deui putra sababaraha urang.
[20] Pupusna dina yuswa 962 taun.
[21] Hanok, sanggeus yuswana 65 taun,
kenging putra, Metusalah.
[22] Ti semet eta jumeneng keneh 300 taun,
ibadah ruket jeung Allah, sarta kenging deui
putra sababaraha urang.
[23] Yuswana nepi ka 365 taun.
[24] Sapanjang jumenengna raraketan jeung
Allah, geus kitu gaib, karana dicandak ku
Allah.
[25] Metusalah, sanggeus yuswana 187 taun
kenging putra, Lamek.
[26] Ti semet eta jumeneng keneh 782 taun,
sarta kenging deui putra sababaraha urang.

27 Pupusna dina yuswa 969 taun.
28 Lamek, sanggeus yuswana 182 taun
kenging putra.
29 Pok misaur, "Ieu budak bakal ngajait
urang tina gawe beurat migawe taneuh anu
geus keuna ku panyapa PANGERAN." Ku
sabab eta, putrana teh dijenenganan Enoh.
30 Ti semet eta Lamek jumeneng keneh 595
taun, sarta kenging deui putra sababaraha
urang.
31 Pupusna dina yuswa 777 taun.
32 Enoh, sanggeus yuswana 500 taun
kenging putra tilu: Sem, Ham jeung Yapet.

6

1 Manusa geus mencar ka mana-mana,
sarta barudak awewe geus lalahir.
2 Aya sawatara urang putra-putra surgawi
anu barogoheun ka eta barudak awewe,
kawantu gareulis. Tuluy bae nyarokot hiji
sewang, sakabogohna-sakabogohna.
3 Ngandika PANGERAN, "Jelema-jelema teh
ku Kami moal sina hirup sapapanjangna.
Kabehanana sipat pipaeheun. Ti semet
ayeuna umurna moal sina leuwih ti 120 taun."
4 Di jaman eta, malah sanggeus jaman eta
oge, di ieu bumi teh loba jelema raksasa,
turunan manusa awewe jeung putra-putra
surgawi tea. Eta raksasa-raksasa teh baheula
jaradi jelema anu kacida garagahna tur
kamashur.

5 Ana PANGERAN uninga yen tiap manusa
di dunya geus sakitu jarahatna, sarta
pipikiranana salawasna pohara kalotorna,
6 Mantenna ngaraos hanjakal geus ngadamel
sarta merenahkeun maranehna di bumi. Ku
hanjakal-hanjakalna,
7 Mantenna ngalahir kieu, "Eta umat ciptaan
Kami teh mending dibasmi ku Kami, kitu deui
sasatoan jeung manuk. Kami hanjakal geus
nyieun maranehanana."
8 Tapi ari ka Enoh mah PANGERAN misuka.
9 (6:9-10) Ieu carita Enoh. Anjeunna
kagungan tilu putra, Sem, Ham jeung Yapet.
Di jaman anjeunna harita, ngan anjeunna
jelema nu hade teh. Hirupna rumaket ka
Allah.
10 (6:9)
11 Salian ti anjeunna mah kabeh oge goreng
katingalina ku Allah, katelengesanana geus
sumebar ka mana-mana.
12 Dunya teh ku Allah diteuteup, tetela geus
ruksak, kawantu kalakuan jelema-jelemana
geus raruksak kabeh.
13 Ngandika Allah ka Enoh, "Kami geus
nyieun putusan, jelema teh kabeh rek
dianggeuskeun umurna. Rek ditumpes sama
sakali, sabab dunya teh geus dedet ku
kalakuan maranehanana anu telenges.
14 Maneh kudu nyieun kapal tina kai kibeusi,
kamar-kamarkeun, lampudan luar jerona ku
ter.

15 Ukuran panjangna eta kapal 133 meter,
rubakna 22 meter, luhurna 13 meter.
16 Kudu make hateup, jeung sisi-sisina bere
antara 44 sentimeter. Jieun tilu umpakan,
sisina pantoan.
17 Ieu bumi ku Kami arek dibasmi ku caah.
Sakur mahluk anu kumelip arek ditumpes.
18 Tapi ka maneh mah Kami seja mere
jangji. Maneh saanak pamajikan jeung
minantu-minantu, kudu asup ka eta kapal.
19 (6:19-20) Bawa deuih saban rupa
golongan sasatoan, masing-masing hiji
jaluna, hiji bikangna; kitu keneh manuk,
supaya karaksa.
20 (6:19)
21 Bebekelan ulah kari, keur maneh jeung
sasatoan."
22 Eta timbalan Allah ku Enoh dijalankeun.
7 1 Ngandika PANGERAN ka Enoh, "Maneh
sakulawarga, geura arasup ka kapal. Ku
Kami geus kanyahoan, ngan maneh jelema di
ieu dunya anu bener kalakuan.
2 Bawa ka kapal saban rupa golongan sato,
anu halal masing-masing tujuh jodo, anu
haram sajodo-sajodo bae.
3 Oge saban rupa golongan manuk masing-
masing tujuh jodo. Pek geura pigawe,
sangkan eta bangsa sato jeung manuk anu
sakitu teh karaksa hirupna, geusan bibit ka
hareup.

4 Tujuh poe deui Kami rek nurunkeun hujan
lilana opat puluh poe opat puluh peuting, rek
dipake numpes sakur anu kumelip jijieunan
Kami."
5 Eta sagala timbalan PANGERAN teh ku
Enoh dijalankeun.
6 Dina waktu der caah, yuswa Enoh geus
genep ratus taun.
7 Anjeunna, geureuhana, putra-putrana
jeung mantu-mantuna, arunggah ka kapal
nyingkahan caah.
8 Sasatoan, manuk, nu haram, nu halal,
masing-masing hiji jalu hiji bikang ti saban
golongan,
9 arasup jeung Enoh ka kapal, sakumaha
anu ditimbalkeun ku Allah.
10 Tujuh poe ti harita caah geus mimiti der.
11 Nincak kana genep ratus taun yuswa
Enoh, dina tanggal tujuh belas, bulan kadua,
sungapan-sungapan cai anu rongkah di
jero taneuh, kabeh mararudal tingburial,
lawang-lawang cai di langit kabeh maruka,
12 breg hujan turun ka bumi, opat puluh poe
opat puluh peuting.
13 Poe eta keneh Enoh, geureuhana, tilu
putrana nya eta Sem, Ham, jeung Yapet,
jeung bojo-bojona, arunggah ka kapal.
14 Dibarengan ku sasatoan, sato ingu,
sato leuweung, nu gede, nu leutik, manuk,
masing-masing ti saban golongan.

15 Ti saban golongan mahluk anu kumelip,
masing-masing hiji jalu hiji bikang, arasup
jeung Enoh ka kapal,
16 sakumaha anu ditimbalkeun ku Allah.
Geus kitu panto kapal teh ditutup ku
PANGERAN.
17 Caah lumangsung terus nepi ka opat puluh
poe. Cai geus ngaluhuran, geus kuateun
ngampulkeun eta kapal nepi ka ngambang.
18 Cai terus beuki luhur, soloyong eta kapal
maju.
19 Cai geus kacida luhurna, mani geus laput
gunung-gunung anu pangluhurna,
20 tapi masih naek keneh bae, nepi ka tujuh
meter luhurna ti puncak-puncak gunung.
21 Sakur mahluk nu kumelip di bumi, manuk,
sato, jelema, kabeh tiwas.
22 Tiap mahluk bumi nu boga ambekan,
paeh.
23 Tiap mahluk anu kumelip di bumi,
manusa, sato, manuk, kabeh ku PANGERAN
dibasmi. Anu dikarikeun hirup ngan Enoh
jeung anu marilu ka anjeunna ka kapal.
24 Cai henteu orot-orot nepi ka saratus lima
puluh poe lilana.
8 1 Allah teu lalieun ka Enoh jeung ka
sasatoan anu di kapal. Seug Mantenna
ngagerakkeun angin niup cai. Cai mimiti
rodrodan surud.

2 Sungapan-sungapan di jero taneuh,
kitu keneh lawang-lawang hujan di langit
ngalalingkup deui. Hujan raat,
3 cai beuki lila beuki surud di jero saratus
lima puluh poe.
4 Dina tanggal tujuh belas bulan nu katujuh,
kapal teh nyangsang di hiji puncak jajaran
Gunung Ararat.
5 Cai surud terus, sarta dina tanggal hiji
bulan kasapuluh, puncak-puncak gunung
mimiti tarembong.
6 Opat puluh poe ti harita, Enoh mukakeun
jandela,
7 pur ngaleupaskeun manuk gagak. Gagak
teh teu balik deui, terus bae ngalayang
kukurilingan nepi ka saatna cai.
8 Sabot kitu, pur deui Enoh ngaleupaskeun
japati, seja naksir cai geus orot atawa acan.
9 Tapi ku sabab bumi kakeueum keneh, eta
japati teu manggih pieunteupeun. Kalayang
balik deui ka kapal, ku Enoh ditewak.
10 Anjeunna ngantos deui saminggu, pur
japati teh dileupaskeun deui.
11 Pasosore eta manuk balik deui, mawa
pucuk jetun seger keneh dina pamatukna.
Ayeuna Enoh uninga, yen cai geus orot.
12 Anjeunna ngantos deui saminggu, japati
dileupaskeun deui. Teu balik deui ayeuna
mah.
13 Nincak kana 601 taun yuswa Enoh,
dina tanggal hiji bulan nu kahiji, cai geus

saat. Enoh muka hateup kapal, rarat-reret,
katingalieun taneuh geus mimiti tuus.
14 Dina tanggal dua puluh tujuh, bulan anu
kadua, bumi geus tuhur pisan.
15 Ngandika Allah ka Enoh,
16 "Geura kaluar ti kapal saanak pamajikan
jeung minantu.
17 Kaluarkeun deuih manuk jeung sasatoan
sejenna, gede leutik, sina baranahan tuluy
malencar ka sakuliah jagat."
18 Ti dinya Enoh saputra garwa jeung mantu
kaluar ti kapal,
19 kitu deui sasatoan jeung manuk, kalaluar
papasangan, nurutkeun golonganana.
20 Ti dinya Enoh ngadamel altar haturan
PANGERAN. Tuluy ngurbankeun sasatoan
jeung manuk anu halal, sasiki-sasiki ti tiap
golongan, diduruk dina eta altar.
21 Seungitna eta kurban matak bingah ka
PANGERAN, seug Mantenna sasauran lebeting
manah, "Kami hamo nyapa-nyapa deui bumi
ku tina kalakuan manusa. Kami nyaho,
pipikiranana teh geus kotor ti ngongorana.
Moal deui-deui Kami ngabasmi sakabeh
mahluk anu nyawaan saperti ayeuna.
22 Sapanjang jagat gumelar, kudu aya usum
pepelakan, aya usum panen. Sapapanjangna
kudu aya panas, aya tiis, aya usum halodo,
aya usum hujan, aya beurang, aya peuting."

9 1 Allah ngaberkahan ka Enoh jeung
putra-putrana. Lahirana-Na, "Sing laloba

anak, sangkan turunan maraneh ngeusian
sakuliah jagat.
2 Sasatoan, manuk, lauk, bakal mikasieun ka
maraneh. Maraneh kawasa ka dinya.
3 Ti semet ayeuna, eta ku maraneh bisa
didahar cara pepelakan anu harejo. Kop bae
pikeun dahareun.
4 Anu teu meunang didahar ngan sarupa,
nya eta daging anu ngandung keneh getih.
Kami ngalarang, lantaran dina getih teh aya
dat hirup.
5 Lamun aya anu ngala pati manusa tangtu
dihukum. Sato anu maehan manusa, ku Kami
baris dihukum paeh.
6 Manusa teh dijadikeunana sarimbag jeung
Kami. Ku sabab eta, sing saha anu maehan
manusa, baris dipaehan deui ku sasama
manusa.
7 Maraneh sing laloba anak, sangkan turunan
maraneh ngeusian sakuliah jagat."
8 Ngandika Allah ka Enoh jeung putra-
putrana,
9 "Kami ayeuna arek nyieun perjangjian ka
maneh saturun-tumurun,
10 kitu keneh ka sakabeh mahluk anu
nyawaan manuk jeung sasatoan sagala rupa
bae, anu kalaluar ti kapal reujeung maraneh.
11 Kieu ikrar perjangjian Kami ka maraneh:
Kami jangji, moal deui-deui sakabeh mahluk
anu nyawaan ku Kami dibasmi ku caah; moal
aya deui caah gede anu ngaruksak jagat.

12 Pikeun tanda eta perjangjian Kami anu
langgeng ka maraneh jeung ka sakabeh
mahluk anu nyawaan,
13 Kami baris masang katumbiri dina mega.
Eta tandana perjangjian Kami ka alam dunya.
14 Samangsa-mangsa Kami ngalaput langit
ku mega tuluy timbul katumbiri,
15 eta tanda Kami eling kana jangji ka
maraneh jeung ka sasatoan, yen hamo
deui caah ngabasmi sakabeh mahluk anu
nyawaan.
16 Samangsa-mangsa dina mega tembong
katumbiri, tangtu tembong ka Kami, sarta
Kami tangtu inget kana jangji Kami anu
langgeng, antara Kami jeung sakabeh mahluk
anu kumelip di jagat.
17 Kitu tandana perjangjian Kami ka sakabeh
mahluk hirup di bumi."
18 Putra-putra Enoh anu kaluar ti kapal, nya
eta: Sem, Ham jeung Yapet. (Ari Ham teh
karuhun urang Kanaan.)
19 Ieu putra nu tiluan, jadi karuhun sakabeh
manusa sajagat.
20 Enoh teh tukang tani. Nya anjeunna
jelema anu pangmimitina melak anggur.
21 Sabada ngaleueut anggur, anjeunna
mabok, seug ngalaanan anggoan terus
ngagoledag di jero tenda bari purucul.
22 Ari Ham, karuhun urang Kanaan tea,
ningali rama purucul kitu teh anggur
wawartos ka dua saderekna.

23 Sem jeung Yapet nyandak kampuh,
kampuhna dicepeng dikapungkurkeun. Geus
kitu lalebet ka jero tenda, angkatna mundur,
rup ramana dikampuhan bari mungkur
ngalieuskeun raray, sangkan teu ningali kana
kaayaan rama anu purucul.
24 Barang Enoh geus emut tur uninga kana
kalakuan putra nu panganomna kitu ka
anjeunna,
25 pok ngalahir, "Si Kanaan sing katulah!
Dirina baris jadi badega dulur-dulurna.
26 Puji PANGERAN Allahna Sem! Si Kanaan
baris jadi badega Sem.
27 Mugia Allah nambihan berekah ka Yapet,
kalayan ngalegaan panganjrekanana. Mugia
turunan Yapet runtut-raut jeung turunan
Sem! Si Kanaan baris jadi badega Yapet."
28 Ti sanggeus caah gede tea, Enoh
jumeneng keneh 350 taun.
29 Pupus dina yuswa 950 taun.

10

1 Ieu turunan Sem, Ham jeung Yapet,
putra-putra Enoh. Ieu anu tilu,
karagunganana putra teh ti sanggeus caah
gede tea.
2 Putra-putra Yapet nya eta: Gomer, Magog,
Madai, Yawan, Tubal, Mesek jeung Tiras
aranjeunna karuhun jelema-jelema anu
marake eta ngaran.
3 Turunan Gomer nya eta bangsa Askenas,
Ripat jeung Togarma.

4 Turunan Yawan nya eta bangsa Elisa,
Sepanyol, Siprus jeung Rodes;
5 eta jadi karuhun-karuhunna bangsa anu
caricingna di sapanjang basisir jeung pulo-
pulo. Tah eta turunan Yapet, jadi rupa-rupa
kaom, beda-beda nagara, beda-beda basa.
6 Putra-putra Ham nya eta: Kus, Mesir,
Libia jeung Kanaan, aranjeunna karuhun
jelema-jelema anu marake eta ngaran.
7 Turunan Kus nya eta bangsa Seba, Hawila,
Sabta, Raama jeung Sabteka. Turunan Raama
nya eta bangsa Syeba jeung Dedan.
8 Kus puputra Namrud, Namrud teh anu
pangmimitina jadi tukang naluk-nalukkeun
dunya.
9 Tur kalawan pareng ti PANGERAN,
jadi paninggaran anu kamashur, nepi ka
jadi kacapangan, "Sing diparengkeun ku
PANGERAN, anjeun jadi paninggaran nu
kamashur kawas Namrud."
10 Karajaanana anu mimiti nya eta: Babul,
Erek, Akad, kabehanana di tanah Babilonia.
11 Ti tanah eta Namrud terus ka tanah Asur,
tuluy ngadegkeun nagara Ninewe, Rehobot Ir,
Kalah,
12 jeung Resen, anu perenahna antara
Ninewe jeung nagara gede Kalah.
13 Turunan Mesir nya eta: bangsa Lidia,
Anam, Lehab, Naptuh,
14 Patrus, Kasluh jeung Kreta. Kreta
nurunkeun bangsa Pelisti.

15 Putra-putra Kanaan nya eta: Sidon,
anu cikal, jeung Het aranjeunna karuhun
jelema-jelema anu marake eta ngaran.
16 Kanaan oge jadi karuhun bangsa Yebus,
Emor, Girgas,
17 Hiwi, Arki, Sin,
18 Arwad, Semar jeung Hamat. Rupa-rupa
kaom Kanaan pabalencar,
19 nepi ka wawatesan Kanaan teh legana ti
Sidon terus ngidul ka Gerar deukeut Gasa,
terus ngetan ka Sadumu, Gomora, Adma
jeung Seboim deukeut Lasa.
20 Tah eta turunan Ham, jadi rupa-rupa
kaom, beda-beda nagara, beda-beda basa.
21 Sem, rakana Yapet, jadi karuhun bangsa
Ibrani.
22 Putra-putra Sem nya eta: Elam, Asur,
Arpaksad, Lud, jeung Aram anu jaradi
karuhun bangsa-bangsa anu marake eta
ngaran.
23 Turunan Aram nya eta bangsa Us, Hul,
Geter jeung Mesek.
24 Arpaksad puputra Selah, Selah puputra
Eber.
25 Eber puputra dua. Nu hiji ngaranna Peleg,
dumeh keur jaman eta bangsa-bangsa di
dunya di pecah-pecah; nu hiji deui ngaranna
Yoktan.
26 Turunan Yoktan nya eta bangsa Almodad,
Selep, Hasar Mawet, Yarah,
27 Hadoram, Usal, Dikla,

28 Ebal, Abimael, Syeba,
29 Opir, Hawila jeung Yobab. Eta turunan
Yoktan.
30 Tanah pangancikanana ti semet tanah
Mesa nepi ka Separ di pagunungan beulah
wetan.
31 Tah eta turunan Sem, jadi rupa-rupa
kaom, beda-beda nagara, beda-beda basa.
32 Eta bangsa-bangsa kabeh turunan Enoh,
sabangsana-sabangsana, nurutkeun garis
turunanana masing-masing. Ti semet caah
gede tea, bangsa-bangsa di dinya teh kabeh
turunan ti putra-putra Enoh.

11 1 Asalna mah basa teh ngan hiji.
Jelema-jelema sadunya, ngaromongna
sabasa, kecap-kecapna sarua.
2 Sanggeus ngaprak ka tebeh wetan,
maranehna narepi ka hiji wewengkon di
Babilonia, seug maratuh di dinya.
3 Geus kitu maranehanana silih ajak pada
batur, pokna, "Anggur urang nyieunan bata,
urang beuleum sing alus." Terusna bata
geus loba keur nyieun adegan, ter keur
pamageuhna nya kitu keneh.
4 Terus ceuk maranehna, "Ayeuna urang
nyieun nagara. Urang make munara anu
puncakna nepi ka langit, sangkan urang
kamashur jeung supaya ulah papencar ka
mana-mendi."

5 Lajeng PANGERAN lungsur seja ningalian
eta nagara jeung munara anu keur
diadegkeun.
6 Mantenna ngandika, "Ayeuna eta jelema-
jelema teh sabangsa jeung ngaromongna
kabeh sabasa. Ayeuna maranehna kakara
mimiti barang jieunna. Moal lila deui mah
maranehna tangtu bisa ngalaksanakeun
sagala pamaksudanana.
7 Hayu Urang turun, Urang kusutkeun
basana, sina ulah ngarti batur pada batur."
8 Eta jelema-jelema ku PANGERAN
dipaburencaykeun ka sakuliah dunya,
pagaweanana nyieun nagara tea jadi bangkar.
9 Eta nagara dingaranan Babul, lantaran
di dinya PANGERAN ngusutkeun basa
manusa, sarta ti semet harita, manusa teh
ku Mantenna dipaburencaykeun ka sakuliah
dunya.
10 Ieu turunan Sem. Dua taun ti sanggeus
caah gede, waktu Sem yuswa 100 taun,
kagungan putra hiji, Arpaksad.
11 Ti semet eta, Sem jumeneng keneh 500
taun deui, sarta puputra deui sababaraha
urang.
12 Arpaksad, dina yuswa 35 taun, puputra
hiji, Selah.
13 Ti semet eta anjeunna jumeneng keneh
403 taun deui, sarta puputra deui sababaraha
urang.

[14] Selah, dina yuswa 30 taun, puputra hiji,
Eber.
[15] Ti semet harita anjeunna jumeneng keneh
403 taun deui, sarta puputra deui sababaraha
urang.
[16] Eber, dina yuswa 34 taun, puputra hiji,
Peleg.
[17] Ti semet harita anjeunna jumeneng keneh
430 taun deui, sarta puputra deui sababaraha
urang.
[18] Peleg, dina yuswa 30 taun, puputra hiji,
Rehu.
[19] Ti semet harita anjeunna jumeneng keneh
209 taun deui, sarta puputra deui sababaraha
urang.
[20] Rehu, dina yuswa 32 taun, puputra hiji,
Serug.
[21] Ti semet harita anjeunna jumeneng keneh
207 taun deui sarta puputra deui sababaraha
urang.
[22] Serug, dina yuswa 30 taun, puputra hiji,
Nahor.
[23] Ti semet harita anjeunna jumeneng keneh
200 taun deui, sarta puputra deui sababaraha
urang.
[24] Nahor, dina yuswa 29 taun, puputra hiji,
Terah.
[25] Ti semet harita anjeunna jumeneng keneh
119 taun deui, sarta puputra deui sababaraha
urang.

26 Terah, dina yuswa 70 taun, jadi ramana
Abram, Nahor jeung Haran.
27 Ieu turunan Terah, ramana Abram, Nahor
jeung Haran. Haran puputra Elut.
28 Haran pupus di tanah asalna, kota Ur di
Babilonia, waktu ramana jumeneng keneh.
29 Abram nikah ka Sarai. Nahor nikah ka
Milka putra Haran. Aya keneh putra Haran
anu lalaki, nya eta Yiska.
30 Sarai henteu kagungan bae putra.
31 Geus kitu Terah ngantunkeun kota Ur di
Babilonia, seja ka tanah Kanaan. Abram,
putrana, Elut putuna anu ti Haran, Sarai
mantuna geureuha Abram, dicandak. Ari
sarumping ka tanah Haran, tuluy tumetep di
dinya.
32 Terah pupus di dinya, dina yuswa 205
taun.

12 1 Ngandika PANGERAN ka Abram,
"Maneh kudu pindah. Lemah cai,
baraya-baraya, eusi imah bapa, tinggalkeun.
Jugjug hiji nagara anu engke rek dituduhkeun
ku Kami.
2 Maneh rek dibere turunan loba, anu
pijadieun bangsa gede. Kami seja mere
berkah ka maneh, sarta ngaran maneh ku
Kami seja dijieun kamashur, nepi ka maneh
pijadieun berkah.
3 Kami baris ngaberkahan ka anu
ngaberkahan ka maneh. Baris nyapa ka anu

nyapa ka maneh. Kabeh bangsa ku Kami baris
diberkahan, ku jalan maneh."
4 Nincak kana yuswa tujuh puluh lima taun,
Abram mimiti kaluar ti tanah Haran, tumut
kana timbalan PANGERAN. Elut ngiring.
5 Jadi anu dicandak teh Sarai geureuhana,
Elut suanna, sagala harta bandana, kitu deui
badega-badega asal urang tanah Haran,
tuluy miang seja ka tanah Kanaan. Sanggeus
sumping ka tanah Kanaan,
6 Abram ngideran eta tanah nepi ka hiji
tangkal karamat di More, hiji tempat karamat
di wewengkon Sekem. (Harita mah urang
Kanaan teh araya keneh di eta tanah.)
7 Lajeng PANGERAN nembongan ka Abram
sarta ngandika ka anjeunna, "Tah ieu
nagara anu ku Kami arek dibikeun pikeun
turunan maneh teh." Deg di dinya Abram
ngadamel altar haturan PANGERAN anu geus
nembongan ka anjeunna.
8 Geus kitu anjeunna ngalih ka beulah kidul
ka tanah pagunungan wetaneun kota Betel
sarta masang tenda antara Betel di beulah
kulon, jeung kota Ai di beulah wetan. Di dinya
oge anjeunna ngadamel altar sarta ngabakti
ka PANGERAN.
9 Ti dinya anjeunna ulah-alih bae, majeng ka
Kanaan beulah kidul.
10 Tapi Kanaan pareng katarajang paceklik
teu kira-kira, nepi ka Abram terus ka nu

leuwih kidul deui, ka Mesir, seja cicing di
dinya saheulaanan.
11 Barang arek lebet ka wates Mesir, pok
sasauran ka Sarai geureuhana, "Nyai teh
geulis.
12 Ana engke urang Mesir narenjo,
tangtu ceuk maranehanana teh euleuh itu
pamajikanana. Tangtu Akang teh dipaehan
ari Nyai mah moal.
13 Bejakeun bae yen Nyai adi Akang. Mun
dibejakeun kitu mah Akang tangtu salamet,
jeung diaku hade-hade ku maranehanana, da
mandang ka Nyai."
14 Sanggeus anjeunna aya di jero
wates Mesir, geureuhana ku urang dinya
digeulis-geulis.
15 Aya sawatara ponggawa karaton anu
narenjoeun kageulisanana, seug arunjukan
ka raja yen aya istri geulisna kawanti-wanti.
Tuluy Sarai diboyong ka karaton.
16 Abram ku raja diangken darehdeh ku
karana Sarai, jeung dipaparin ganjaran,
domba jeung embe, sapi, kalde, badega-
badega, jeung onta.
17 Tapi raja nyandak Sarai teh ku PANGERAN
diterapan panyawat pikapaureun pisan, urang
karaton salianna oge nya kitu deui.
18 Seug raja ngutus ponggawa ka Abram.
Kieu dawuhanana, "Ku naon maneh kitu peta
ka kami? Ku naon henteu terus terang yen
ieu teh bojo maneh?

19 Ku naon diaku yen adi, nepi ka ku kami
dipigarwa? Heh ieu pamajikan maneh tarima,
tuluy ingkah!"
20 Raja marentah ka ponggawa, seug
Abram digiring kaluar ti eta nagara, jeung
geureuhana katut sagala kagunganana.

13

1 Ti Mesir Abram angkatna ngaler ka
pakidulan tanah Kanaan, geureuhana
jeung sagala kagunganana dicandak, kitu
deui Elut.
2 Abram kacida beungharna, loba dombana,
embena, sapina, kitu deui emas jeung
perakna.
3 Ti dinya majeng deui, majeng deui,
ngajugjug ka Betel. Geus kitu sumping ka hiji
tempat antara Betel jeung Ai urut anjeunna
bareto ngadegkeun kemah
4 jeung altar tea. Seug anjeunna di dinya
ngabakti ka PANGERAN.
5 Elut oge kagungan domba, embe jeung
sapi, sarta kagungan baraya-baraya ku
anjeun, jeung badega-badega.
6 Ku sabab kitu, ari dipake ku duaan mah
tanah pangangonan di dinya teh moal cukup,
kawantu ingon-ingon masing-masing sakitu
reana.
7 Kajadianana, jelema-jelema anu ngurus
ingon-ingon Abram jeung ingon-ingon Elut
sok garelut bae. (Harita teh tanah masih
dicicingan ku bangsa Kanaan jeung bangsa
Pares.)

8 Saur Abram ka Elut, "Urang teh jeung
dulur. Jelema-jelema anu ngurus ingon-ingon
hidep jeung anu ngurus ingon-ingon Uwa ulah
nepi ka cekcok.
9 Leuwih hade urang misah. Pek hidep rek
milih tanah nu mana, terus misah ti Uwa.
Mun hidep ngenca, Uwa ngatuhu, mun hidep
ngatuhu, Uwa ngenca."
10 Elut rarat-reret ka sakurilingna, breh
katingalieun sakuliah Walungan Yordan
ngembat manjang ka Soar, daerah sugih
ku cai lir taman Allah atawa lir tanah Mesir.
(Harita mah nagara Sadumu jeung Gomora
acan diduruk ku PANGERAN.)
11 Seug Elut milih eta lebak Walungan
Yordan, geus kitu bral ngalih ka beulah wetan,
misah ti uwana.
12 Abram mah tetep di tanah Kanaan. Ari
Elut ngababakan di antara kota-kota di lebak
nepi ka deukeut nagara Sadumu,
13 anu jelema-jelemana jarahat, doraka ka
PANGERAN.
14 Sadikantunna ku Elut, PANGERAN
ngadawuh ka Abram, "Cik, lieukan ti lebah
maneh nangtung ka sakurilingna.
15 Eta tanah sakurilingna ku Kami
rek dibikeun ka maneh salalawasna,
turun-tumurun.
16 Turunan maneh ku Kami rek pohara
dijembarkeunana, nepi ka lobana moal bisa

kaitung, sarua jeung lobana kekebul taneuh
moal bisa kabilang.
17 Geura sadia, ideran eta tanah teh
sakurilingna, sabab ku Kami rek diserenkeun
kabeh ka maneh."
18 Sanggeus kitu Abram mindahkeun
pakemahanana tuluy matuh di deukeut
tatangkalan karamat tempat ibadah di
Mamre deukeut Hebron, didinya anjeunna
ngadegkeun altar haturan PANGERAN.

14

1 Hiji mangsa, Amrapel raja di nagara
Babilonia, Ariok raja nagara Elasar,
Kedorlaomer raja nagara Elam, jeung Tidal
raja nagara Goyim,
2 perang ngalawan lima raja: Bera raja
nagara Sadumu, Birsa raja nagara Gomora,
Sinab raja nagara Admah, Semeber raja
nagara Seboim, jeung raja ti nagara Bela
atawa Soar.
3 Ieu lima raja jadi sabeungkeutan, sarta
natakeun balad-baladna di Lebak Sidim, anu
kiwari mah disebut Laut Paeh.
4 Tadina ieu lima raja teh taluk ka Raja
Kedorlaomer, lilana dua belas taun. Ari dina
katilu belas taunna tuluy barontak.
5 Dina taun kaopatbelasna Raja Kedorlaomer
sakancana mepek balad, terus ngelehkeun
urang Repaim di Asterot Karnaim, urang
Susim di tanah Ham, urang Emim di
padataran Kiryataim,

6 jeung urang Hor di pagunungan Edom, nepi
ka El Paran anu pernahna di rarambu tanah
gurun.
7 Ti dinya terus balik deui ka Kades anu
saterusna disebut En Mispat, ngelehkeun
tanah urang Amalek sagemblengna, kitu deui
ngelehkeun urang Emor anu araya di Hasason
Tamar.
8 Ti dinya raja-raja ti nagara Sadumu,
Gomora, Admah, Seboim, jeung Bela mepek
balad-baladna ka Lebak Sidim,
9 ngalawan raja-raja Kedorlaomer ti Elam,
Tidal ti nagara Goyim, Amrapel ti nagara
Babilonia, jeung Ariok ti nagara Elasar. Lima
ngalawan opat.
10 Ari di Lebak Sidim teh loba pisan sumur-
sumur aspal. Raja Sadumu jeung Gomora
nyoba-nyoba arek kabur ti pangperangan,
tapi tigalebrus kana sumur-sumur aspal tea.
Nu tiluan kalabur ka pagunungan.
11 Raja-raja anu opat terus ngaranjah ka
nagara Sadumu jeung Gomora, ngarampas
sagala rupa katut bahan-bahan dahareun,
terus marulang.
12 Ari Elut suanna Abram milu kaboyong
katut sagala kakayaanana, kawantu matuh
deukeut Sadumu.
13 Kabeneran aya anu bisa lolos saurang,
bebeja ka Abram, urang Ibrani tea, anu aya di
deukeut tatangkalan karamat tempat ibadah

milik Mamre, urang Emor, dulurna Eskol jeung
Aner, anu geus ngahiji jeung Abram.
14 Barang Abram ngadangu yen suanna
kaboyong, sakur jelema anu aya di
pakemahanana dikumpulkeun, nya eta jelema
anu ahli perang, lobana 318 urang, tuluy
ngudag opat raja tea nepi ka kota Dan.
15 Di dieu dipencar jadi sababaraha barisan.
Sanggeus peuting terus musuh ditempuh
nepi ka eleh, dibeberik nepi ka Hoba kalereun
Damsik.
16 Barang-barang anu dirampas ku musuh
dicandakan deui. Kitu deui Elut katut sagala
milikna jeung jelema-jelema nu sejenna deui
awewe lalaki.
17 Satengahing mulih jurit tas ngelehkeun
Raja Kedorlaomer saparakancana, Abram
dipapag ku raja Sadumu di Lebak Sawe
(katelah oge Lebak Raja).
18 Kitu deui Melkisidik, raja ti nagara Salem
sarta jadi imam Allah Nu Maha Agung, mapag
ka Abram ngahaturanan roti jeung anggur.
19 Anjeunna ngaberkahan ka Abram,
pilahirna, "Mugi-mugi Abram ginanjar berkah
Allah Nu Maha Agung, anu ngadamel bumi
sareng langit.
20 Sagala puji ka Allah Nu Maha Agung, anu
parantos nyelehkeun eta musuh ka pangersa
salira." Anjeunna ku Abram dihaturanan
sapersapuluh tina barang-barang hasil
perang.

21 Geus kitu raja Sadumu tea sasauran ka
Abram, "Mugi anjeun kersa mulangkeun eta
rahayat sim kuring. Dupi barang-barang
mah mangga candak sadayana, sumeja
ngahaturanan."
22 Waler Abram, "Sim kuring sumpah di
payuneun PANGERAN, Allah Nu Maha Agung,
anu ngadamel langit sareng bumi,
23 hamo bade ngagaduh-gaduh kana barang-
barang anjeun, benang salambar atanapi tali
tarumpah sacewir oge moal, bisi engke saur
anjeun: Aing geus ngabeungharkeun Abram.
24 Sim kuring pribadi mah moal ngabantun
naon-naon iwal ti anu parantos kaanggo ku
balad. Nanging ieu mitra sim kuring tiluan,
Aner, Eskol sareng Mamre, sawios sina
ngabarantun bagianana."
15 1 Geus kitu PANGERAN ngandika ka
Abram dina titingalan. Dawuhana-Na,
"Tong sieun, Abram! Ieu Kami anu jadi
kepeng maneh. Ganjaran pikeun maneh taya
wiwilanganana."
2 Abram ngawangsul, "Nun PANGERAN Nu
Maha Agung, kangge naon ganjaran, da abdi
teh teu gaduh anak. Ahli waris teh mung pun
Elieser, urang Damsik tea.
3 Ku margi Gusti henteu maparin anak,
rajakaya abdi baris ragragna teh tangtos ka
salah sawios gandek abdi."

4 Gentra PANGERAN kadangu deui,
dawuhana-Na, "Lain eta nu baris jadi ahli
waris teh, tapi anak maneh pituin."
5 Ti dinya Abram ku PANGERAN dicandak ka
luar. PANGERAN ngadawuh deui, "Cik tanggah
ka langit, itung itu bentang ari bisa mah. Tah
turunan maneh teh bakal sakitu lobana."
6 Abram percanteneun kana dawuhana-Na.
Sikep Abram kitu ku PANGERAN kamanah
sarta katampi.
7 PANGERAN ngadawuh deui, "Ieu Kami
PANGERAN, anu nginditkeun maneh ti Ur di
Babilonia, sangkan maneh narima ieu tanah
Kami."
8 Abram ngawangsul, "Nun PANGERAN Nu
Maha Agung, kumaha abdi nya piterangeun,
yen abdi baris ngamilik ieu tanah?"
9 Dawuhan PANGERAN, "Kami
pangnyokotkeun sapi bikang, embe
bikang, jeung embe jalu anu umur tilu taunan
hiji-hiji, tikukur hiji, japati hiji."
10 Seug sato-sato anu ditataan teh ku
Abram dicandak haturkeuneun ka Allah,
terus dipeuncit dibeulah-beulah dua.
Eta beulahan-beulahan dientep, diatur sina
pahareup-hareup jeung pada beubeulahanana
masing-masing. Tapi manukna mah teu
dibeulah.
11 Ti dinya aya manuk-manuk nu sok
ngahakan bangke tarurun, tapi ku Abram
digebahan.

12 Ari dina wanci surup panonpoe Abram
kapulesan tibra naker, di dituna katarajang
sieun anu pohara.
13 Lajeng PANGERAN ngadawuh ka anjeunna,
"Kanyahokeun! Turunan maneh baris jaradi
jalma asing di nagara deungeun, di dituna
bakal jaradi jalma anu diereh ku deungeun
jeung dikaniaya, 400 taun lilana.
14 Tapi bangsa anu nganiayana ku Kami baris
dihukum. Sanggeus kitu turunan maneh baris
kaluar ti eta nagara bari marawa rajabrana
kacida lobana.
15 Tapi maneh pribadi mah baris cukup
nya umur, maot oge engke ari geus kolot
kabina-bina, tur mulang kalawan senang.
16 Turunan maneh anu baris marulang deui
ka ieu tanah teh nya eta turunan anu kaopat.
Nya harita bangsa Emor teh ku Kami baris
dikaluarkeun, diusir, nya eta lamun kajahatan
eta bangsa enggeus nepi ka jucungna."
17 Geus kitu, sanggeus panonpoe surup
pisan sarta geus poek, ujug-ujug breh aya
parapen, haseupna ngebul, jeung aya obor
hurung nyorang ka lebah sato-sato beunang
ngabeulahan tea.
18 Dina poe eta PANGERAN ngadamel hiji
perjangjian jeung Abram, dawuhana-Na,
"Kami jangji, rek mikeun ieu tanah pikeun
turunan maneh, legana ti semet wates tanah
Mesir nepi ka Walungan Eprat,

19 ngurung tanah-tanah urang Keni, urang
Kenas, urang Kadmoni,
20 urang Het, urang Pares, urang Repaim,
21 urang Emor, urang Kanaan, urang Girgas
jeung urang Yebus."
16 1 Sarai garwa Abram tea, teu kagungan
putra bae. Anjeunna kagungan emban,
hiji wanita urang Mesir ngaran Hajar.
2 Hiji mangsa Sarai sasauran ka Abram,
"Abdi ku PANGERAN teu dikersakeun gaduh
anak. Kumaha upami Akang ngarangkep
sareng Hajar? Upami bae manehna ngajuru,
budakna bade diaku ku abdi." Abram sapuk
kana usul Sarai.
3 Tuluy Hajar teh ku Sarai diserenkeun ka
Abram sina ditikah. Eta kitu teh sanggeus
Abram sapuluh taun ayana di Kanaan.
4 Abram sapatemon jeung Hajar. Geus kitu
Hajar teh ngandung. Barang ngarasa yen
keur kakandungan, Hajar jadi unggah adat,
malah ngahina ka Sarai.
5 Ari Sarai nempuhkeun ka Abram, saurna,
"Mana manehna wantun ngahina ka abdi ge
Akang nu lepat. Hanas ku abdi diserenkeun
ka Akang, ari heug nembe oge ngawitan
kakandungan parantos wantun ngunghak
ka abdi. Mugia PANGERAN anu jadi hakim,
antawis urang duaan saha nu leres."
6 Ari saur Abram, "Ari kitu mah ku Akang
dipulangkeun deui bae ka Nyai. Rek dikitu rek
dikieu kumaha Nyai, da tadina oge emban

Nyai." Ti dinya Hajar ku Sarai dikejeman nepi
ka ahirna kabur.
7 Sanggeus nepi ka hiji cinyusu di gurun
keusik deukeut jalan anu terus ka tanah Sur,
Hajar ditepangan ku Malaikat PANGERAN.
8 Eta Malaikat sasauran kieu, "Hajar, emban
Sarai, maneh ti mana jeung rek ka mana?"
Hajar ngawangsul, "Abdi teh kabur ti juragan
Sarai."
9 Saur Malaikat, "Balik deui ka ditu,
kumawula deui ka Sarai."
10 Malaikat ngalahir deui, "Kami baris
maparin ka maneh pirang-pirang lobana anak
incu, nepi ka moal aya saurang oge anu bisa
ngitung maranehna.
11 Moal lila deui maneh baris ngalahirkeun
budak lalaki; seug ngaranan Ismail, karana
PANGERAN geus ngadangu panyambat
maneh.
12 Adat eta budak jagana lir ibarat
kalde leuweung, ka saha-saha ngalawan,
kitu deui tiap jalma baris ngalawan ka
manehna. Hirupna baris mencil ti sakabeh
babarayaanana."
13 Hajar nanya ka dirina, "Kutan ieu teh Anu
Maha Tingali?" Seug pajenengan PANGERAN
anu nembongan teh ku Hajar disebut "El Roi",
hartosna "PANGERAN Nu Merhatoskeun".
14 Ari sumurna pada nyarebut "Sumur Lahai
Roy", anu hartina "Cinyusu Anu Jumeneng

Anu Ningalieun ka Kuring", ayana di antara
Kades jeung Bered.
15 Geus kitu Hajar ngalahirkeun hiji putra
pikeun Abram. Seug ku Abram dijenenganan
Ismail.
16 Yuswa Abram harita dalapan puluh genep
taun.

17 1 Mangsa yuswa Abram salapan puluh
salapan taun, PANGERAN nembongan
deui sarta ngandika, "Ieu Kami, Allah Nu
Maha Kawasa. Masing anut ka Kami ulah aya
kuciwana.
2 Kami rek meungkeut perjangjian jeung
maneh. Turunan maneh baris loba."
3 Bruk Abram sujud nyium taneuh. Allah
ngadawuh deui,
4 "Kieu perjangjian anu rek dibeungkeut
jeung maneh teh: Kami jangji, maneh baris
jadi karuhun bangsa-bangsa loba pisan.
5 Ti semet waktu ieu ngaran maneh lain
Abram, tapi Ibrahim. Sabab ku Kami baris
dijadikeun karuhun bangsa-bangsa loba
pisan.
6 Turunan maneh baris pohara reana,
malah aya nu baris jaradi raja. Pohara baris
reana turunan maneh teh, nepi ka ngajadi
bangsa-bangsa.
7 Ieu jangji ka maneh saanak incu nu
baris gumelar, baris dipageuhan ngajadi
perjangjian anu langgeng. Kami baris jadi

Allah maneh jeung Allahna turunan-turunan
maneh.
8 Ieu tanah, tempat maneh ayeuna
ngumbara, baris dibikeun ka maneh jeung
turunan-turunan maneh. Salegana tanah
Kanaan baris milik maneh salalawasna, sarta
Kami Allahna."
9 PANGERAN ngandika deui, "Sabalikna
maneh saanak incu nu bakal gumelar
masing tuhu kana ieu perjangjian ti Kami,
turun-tumurun.
10 Maneh jeung sakumna turunan maneh
anu lalaki kudu disunat.
11 Teu kaiwalkeun jalma-jalma anu
karumawula ka maneh, boh anu asal lahir di
maneh, boh anu beunang meuli ti nu sejen,
kudu disarunatan.
12 Ti semet ayeuna, sakur budak lalaki, umur
dalapan poe kudu disunatan. Ieu hal pikeun
nuduhkeun yen Kami jeung maneh geus
nyieun perjangjian.
13 Masing-masing kudu disunatan, pikeun
ngajadi tanda dina awak, anu nuduhkeun
langgengna perjangjian Kami ka maneh.
14 Sakabeh lalaki nu teu disunatan moal
dianggap umat Kami, sabab manehna geus
cidra kana perjangjian Kami."
15 Aya deui pangandika Allah ka Ibrahim,
"Pamajikan maneh ulah disebut deui Sarai.
Ngaranna ayeuna mah Sarah.

16 Kami baris ngaberkahan, manehna
baris ngajuru hiji budak lalaki anu baris
dibikeun ku Kami ka maneh. Enya, Kami
baris ngaberkahan Sarah, manehna baris
jadi karuhun bangsa-bangsa. Di antara
turunanana baris aya raja-raja."
17 Bruk Ibrahim sujud nyium taneuh, tapi
bari gumujeng, sabab ceuk manahna: "Karah
jelema geus umur 100 taun rek boga anak?
Sarah nu geus 90 taun, karah baris anakan?"
18 Tapi ari unjukanana mah kieu,
"Disuhunkeun, mugi Ismail dipangraksakeun
supados lulus mulus."
19 Tapi Allah ngandika, "Lain kitu.
Sarah pribadi, pamajikan maneh, baris
ngandung anak maneh, lalaki. Ku maneh
kudu dingaranan Ishak. Eta budakna
kaasup kana perjangjian Kami, kitu deui
turunan-turunanana, keur salalanggengna.
20 Pamenta maneh ngeunaan Ismail, ku Kami
tangtu dimakbul. Ku Kami rek diberkahan.
Satuluyna baris anak baranahan loba turunan.
Baris jadi karuhun dua welas kapala kaom,
ari turunanana ku Kami baris dijadikeun hiji
bangsa nu gede.
21 Ngeunaan anak maneh Ishak, anu baris
lahir ti Sarah taun hareup kira-kira tepung
waktu ieu, perjangjian Kami tetep moal
barobah."
22 Sanggeus ngandika kitu, lajeng Allah
angkat ngantun Ibrahim.

23 Poe eta keneh, Ibrahim nyepitan
putrana, Ismail. Kitu deui jelema-jelema anu
karumawula, boh anu asal lahir di dinya, boh
anu meunang ngagaleuh, cindekna sakur
lalaki kabeh ku anjeunna disarunatan, tumut
satimbalan Allah.
24 Harita, waktu Ibrahim disepitan, yuswana
geus 99 taun,
25 ari Ismail putrana geus 13 taun.
26 Ibrahim disepitanana sapoe reujeung
jeung putrana,
27 (17-26b) bareng jeung sakabeh
jelema-jelema anu karumawula ka anjeunna.
18 1 PANGERAN sumping deui ka Ibrahim,
liren di deukeut tatangkalan karamat
tempat ibadah di Mamre. Harita Ibrahim keur
calik, ngangin di palataran hareupeun panto
kemah, kawantu poe keur papanasna.
2 Ana cengkat, breh katingali di beulah
ditu aya nu keur ngaradeg tiluan. Anjeunna
terus nepangan mani gura-giru. Sanggeus
pajonghok, anjeunna terus sujud kana
taneuh,
3 bari sasauran, "Juragan-juragan mugi
kersa sindang heula ka rorompok reureuh.
Abdi sumeja ngalalayanan.
4 Saparantos wawasuh sampean, leleson di
dieu handapeun tangkal.
5 Samemeh angkat taruang heula supados
kiat salira. Ku margi Juragan-juragan
sarumping teh ka dieu, tawis mihormat

ka sim abdi, abdi sumeja ngalalayanan."
Tamu-tamu ngawaler, "Nuhun, katarima
pisan."
6 Ibrahim geuwat ka kemah, saurna ka
Sarah, "Nyai, geuwat nyieun roti buleud.
Tipungna anu pangalusna, kira-kira
sakantong."
7 Ti dinya geuwat indit ka tempat
ingon-ingon, newak anak sapi anu keur
meumeujeuhna tur lintuh, terus dipasrahkeun
ka bujangna sina buru-buru direcah.
8 Tamu-tamu dituangkeun, susuguhna:
kiju, susu jeung daging. Sabot tamu-tamu
taruang, anjeunna ngalalayanan teu jauh ti
tamu, di handapeun tatangkalan tea.
9 Geus kitu tamu teh mariksakeun Sarah,
saurna, "Ari Sarah bojo maneh, aya?" Saur
Ibrahim, "Aya, di lebet kemah."
10 Saur tamu nu saurang, "Kami ngajangjian,
salapan bulan deui Sarah bakal boga anak.
Waktu eta Kami baris ka dieu deui." Eta
kasauran tamu ku Sarah oge kadangueun, da
keur aya di tukangeun panto.
11 Ibrahim jeung Sarah teh geus sarepuh
pisan, sarta Sarah geus liren tina adat biasa
istri.
12 Ku sabab kitu Sarah teh gumujeng
sajeroning batinna, saurna: "Aing anu geus
kolot jeung pareot kieu, naha hayang keneh
kitu kana kikituan? Salaki oge sarua geus
kolot."

[13] Tapi PANGERAN ngadawuh ka Ibrahim,
"Ku naon Sarah nyeungseurikeun, jeung
nyebutkeun: Aing nu geus sakieu kolotna,
baruk rek boga anak?
[14] Keur PANGERAN mah euweuh nu mustahil.
Dina mangsana, salapan bulan deui, Kami
baris ka dieu deui. Tangtu Sarah geus boga
anak, lalaki."
[15] Ku sabab sieun, Sarah mungkir, saurna,
"Da abdi mah henteu seuri." Diwaler ku
PANGERAN, "Puguh enya, seuri."
[16] Ti dinya tamu teh angkat, ngabujeng
hiji tempat anu ngemplong awas ka nagara
Sadumu, dijajapkeun ku Ibrahim.
[17] PANGERAN ngalahir sajeroning manah:
"Kami moal ngarasiahkeun ieu maksud ka
Ibrahim.
[18] Turunanana pijadieun bangsa anu kuat,
sarta sakabeh bangsa di bumi bakal marenta
berkah Kami anu geus dibikeun ka Ibrahim.
[19] Manehna ku Kami geus diperih sangkan
ngadidik anakna jeung turunan saterusna,
sina ngestokeun parentah Kami, sangkan
bener hirupna. Upama kitu, sangkan anu
geus dijangjikeun ku Kami ka manehna bisa
dilaksanakeun."
[20] Geus kitu Mantenna ngadawuh, "Geus
kacida poharana sora-sora anu rarumahuh ku
karana nagara Sadumu jeung Gomora. Eta
nagara geus kacida dorakana.

21 Kami rek turun ka dinya, hayang nyaho,
naha sakur anu ku Kami kadenge teh enya
atawa henteu. Ku Kami rek disidikkeun
heula."
22 Ti dinya tamu nu dua angkat ka nagara
Sadumu. Ari PANGERAN ngantos di dinya
jeung Ibrahim.
23 Ibrahim nyaketan ka PANGERAN, tumaros,
"Leres kitu jalmi anu leres oge ku Gusti bade
dibasmi, disamikeun sareng anu daroraka?
24 Upami di eta nagara aya lima puluh urang
anu teu aya kalepatanana, naha eta nagara
teh cios bae ditumpurkeun sama sakali?
Kumaha ku Gusti moal dihapunten tina
ngemutkeun ka lima puluh jalmi anu taya
dosana?
25 Tangtosna oge jalmi-jalmi anu taya
kalepatanana mah ku Gusti moal ngiring
dibasmi, moal disamarutkeun sareng nu
daroraka. Ceuk raraosan mah mustahil!
Tangtosna oge moal dugi ka kitu. Jalaran
upami dugi ka kitu teh, atuh anu taya dosana
oge sami bae ditumpurkeun sapertos anu
jarahat. Piraku! Kapan anu jadi hakim sabumi
teh kedah nyepeng hukum adil."
26 PANGERAN ngawaler, "Upama aya lima
puluh urang jalma hade di Sadumu, eta
nagara hamo dibasmi, lantaran inget ka nu
lima puluh."
27 Ibrahim unjukan deui, "Hapunten, abdi
kumawantun unjukan deui, Gusti. Rumaos

abdi teh ukur manusa, teu wenang nyanggem
kitu kieu.
28 Nanging kumaha upami nu leres mung
opat puluh lima, sanes lima puluh, naha
eta nagara teh bade dibasmi bae, dumeh
kirang lima urang ti lima puluh?" PANGERAN
ngawaler, "Moal tulus, lantaran inget ka opat
puluh lima urang nu bener."
29 Ibrahim miunjuk deui, "Kumaha upami
mung opat puluh?" Waler-Na, "Moal tulus,
lantaran inget ka nu opat puluh urang."
30 Ibrahim, "Pamugi teu jadi bendu, Gusti,
abdi unjukan deui. Kumaha upami mung aya
tilu puluh?" Waler-Na, "Moal tulus najan ngan
aya tilu puluh oge."
31 Ibrahim, "Hapunten, abdi kumawantun
keneh. Kumaha upami mung aya dua puluh?"
Waler-Na, "Moal tulus dibasmi eta nagara teh,
najan nu benerna ngan dua puluh."
32 Piunjuk Ibrahim, "Nyanggakeun sewu-
sewu bebendu, abdi sumeja nyanggem sakali
ieu deui. Kumaha upami mung aya sapuluh
urang?" Mantenna ngawaler, "Moal tulus
dibasmina, sanajan ngan sapuluh urang."
33 Sanggeus ngadawuh kitu ka Ibrahim,
PANGERAN lajeng jengkar, Ibrahim mulih ka
kemah.

19 1 Wanci sareupna, dua malaikat tea
geus sarumping ka Sadumu. Waktu eta
Elut keur calik-calik di gapura nagara, tempat
nu lalar liwat. Ningali aya nu sumping teh

geuwat cengkat tuluy mapagkeun. Anjeunna
sujud payuneun tamu,
2 tuluy miunjuk, "Juragan-juragan, mugi
sindang ka rorompok, sim kuring sumeja
ngalalayanan. Wengi ieu sae karulem di abdi
bae, cai kanggo wawasuh sampean mah
sayagi. Enjing nembe lajeng deui." Waler
tamu, "Nuhun, kami mah rek meuting di
alun-alun bae."
3 Tapi bawaning ku dikeukeuhan, aranjeunna
terus ngariring ka bumi Elut. Terus
dituangkeun, katuanganana bangsa anu
raraos.
4 Barang tamu-tamu rek karulem, burubul
urang Sadumu dararatang ngepung bumi
Elut, mani pinuh, boh nu kolot boh nu ngora.
5 Breng tinggorowok ka Elut, "Mana eta
jelema-jelema anu keur meuting di dinya?
Kaluarkeun, arek dijima ku kabehan!"
6 Elut kaluar, panto ditutupkeun.
7 "Dulur-dulur!" saurna. "Ulah kitu ka
tatamu, teu hade.
8 Kieu bae. Kuring boga anak awewe dua,
parawan keneh. Pek bae rek dikitu rek dikieu
oge, asal ulah ka tatamu. Tamu kuring eta
teh, wajib ku kuring dibelaan."
9 "Halik silaing, urang deungeun! Jadi naon
di dinya teh wani-wani mamagahan ka kami?
Halik, bisi beak disasaak!" ceuk maranehna
bari ngadorong Elut, rek ngaruksak panto.

10 Geuwat Elut ku tamuna dibedol ka jero,
pantona terus ditulakan.
11 Ari jelema-jelema nu di laluar ku
aranjeunna dijieun lalolong, sina talag-tolog
teu bisa neangan panto.
12 Saur tamu ka Elut, "Maneh boga baraya di
dieu? Maneh kudu kaluar ti ieu nagara. Anak
minantu, kitu deui baraya nu sejen-sejenna
arajak.
13 Ieu nagara sakeudeung deui baris
dibasmi ku kami. Rumahuhna jelema-jelema
ku karana ieu nagara geus kadangu ku
PANGERAN, sarta kami diutus ku Mantenna
kudu ngabasmi ieu nagara."
14 Ti dinya Elut nepangan pimantueunana
nu duaan, saurna, "Ujang, buru-buru urang
kalaluar ti dieu, sabab ieu nagara sakeudeung
deui rek dibasmi ku PANGERAN." Tapi ceuk
pamikir pimantueunana tangtuna oge eta
mah ukur lulucon.
15 Wanci subuh, malaikat ngageugeuwat ka
Elut, saurna, "Buru-buru! Anak pamajikan
bawa kaluar ti dieu, gancang, bisi kabawa
cilaka jeung ieu nagara."
16 Tapi Elut kaleked pisan, tungtungna
anjeunna saputra garwa dikekenyang
dicandak kaluar ti jero nagara, bawaning
ku watir-watirna PANGERAN ka anjeunna.
Sanggeus aya di luareun nagara, terus ditilar.
17 Saur malaikat nu saurang ka Elut,
samemeh nilarkeun, "Gancang ka ditu

lumpat, supaya salamet. Ulah nyoreang ka
tukang, jeung ulah eureun di lebak. Kudu
terus ka pagunungan, supaya teu milu
musna."
18 Tapi saur Elut, "Sanes kitu, Juragan!
19 Leres Juragan teh sakitu mikarunya
ka abdi. Juragan kalintang saena, kersa
nyalametkeun ka abdi. Nanging pagunungan
teh sakitu tebihna. Samemeh tepi ka ditu oge
tangtos abdi-abdi paeh manten kaudag ku
eta kacilakaan.
20 Kumaha upami ka kota nu itu bae, kota
leutik? Ka dinya mah tangtos kabujeng da teu
sabaraha tebihna. Ku Juragan ge katingali
kotana alit. Widian ka dinya bae, supados
abdi-abdi salamet."
21 Walerna, "Heug. Eta kota ku kami moal
milu dibasmi.
22 Geuwat, lumpat sing tarik! Kami moal
waka bisa nanaon samemeh maneh nepi ka
dinya." Ku sabab ku Elut disebut leutik, eta
kota dingaranan Soar.
23 Wanci meletek panonpoe, Elut geus dugi
ka Soar.
24 Ti dinya PANGERAN ngaragragkeun hujan
walirang hurung ti langit, ka nagara Sadumu
jeung Gomora.
25 Eta dua nagara katut salegana lebak ku
PANGERAN dibasmi. Jelema-jelemana kitu
deui sagala tutuwuhan di eta nagara katut
daerahna beak teu aya nu ngari.

26 Ari istri Elut anggur ngalieuk ka tukang,
sarta harita keneh jleg bae ngajadi tihang
uyah.
27 Poe isukna, poek keneh, Ibrahim
gagancangan muru ka tempat kamari
sasarengan jeung PANGERAN tea,
28 seja nempo Sadumu jeung Gomora kitu
deui lebak. Ana breh teh salegana tanah mani
mulek ku haseup, tingpeledug lir bijil tina
liang pameuleuman anu pohara gedena.
29 Sajeroning Allah ngabasmi eta dua nagara
katut tanah lebak lemparna, manahna tetep
mikaemut ka Ibrahim, sarta ku karana eta
Mantenna ngawidian Elut salamet kaluar ti
dinya.
30 Ku sabab teu wantun cicing di Soar, Elut
ngalih ka pagunungan jeung dua putrana,
ngadon matuh di hiji guha.
31 Hiji poe, ceuk putra nu kolot ka raina,
"Ama geus sepuh. Heug di dieu taya pisan
lalaki. Atuh urang teh moal aya anu ngawin
cara galibna di dunya supaya boga anak.
32 Urang kieu bae: Ama urang sina mabok,
sina ngagaulan ka urang, supaya ti Ama boga
anak."
33 Peuting eta Elut ku putra-putrana
dihaturanan leueuteun anggur nepi ka
mabok, tuluy pagaul jeung putrana nu
cikal. Tapi teu uningaeun yen kikituan jeung
putrana, kawantu mabokna pohara.

34 Poe isukna, ceuk nu cikal ka adina, "Tadi
peuting, aceuk anu digarap ku Ama. Peuting
engke giliran nyai. Amana urang sina mabok
deui. Supaya urang pada-pada boga anak ti
Ama."
35 Tuluy ramana dimabokan deui, sarta
peutingna Elut pagaul jeung putrana nu
kadua. Tapi teu uningaeun yen kikituan,
lantaran mabokna pohara deui bae.
36 Ti dinya putrana duanana ngarandung ti
ramana keneh.
37 Anu cikal, anakna lalaki, dingaranan Moab,
anu engkena jadi karuhun bangsa Moab
kiwari.
38 Ari adina, anakna sarua lalaki, dingaranan
Ben Ami, anu engkena jadi karuhun bangsa
Amon.

20 1 Ti Mamre Ibrahim ngalih ka daerah
Kanaan beulah kidul, ngababakan
antara Kades jeung Sur. Waktu anjeunna
mukim di daerah Gerar,
2 Sarah geureuhana ku anjeunna diangken
yen raina. Atuh Sarah diboyong ka karaton ku
Abimelek, raja tanah Gerar.
3 Peutingna Allah nembongan ka eta raja
dina impenan, sarta ngadawuh, "Maneh bakal
paeh, sabab Sarah teh awewe boga salaki."
4 Tapi harita Sarah teh ku raja acan di
deukeutan. Anjeunna ngawaler kieu, "Naon
margina abdi sareng bangsa abdi kedah
binasa, da teu gaduh kalepatan naon-naon?

5 Saur Ibrahim eta teh raina. Sanggem Sarah
nya kitu, majar Ibrahim teh rakana. Niat abdi
estu beresih, jadi asa teu aya lepatna."
6 Allah ngawaler, "Enya Kami ge nyaho niat
maneh teh beresih; pang ku Kami dicegah
ulah ngaganggu Sarah oge supaya maneh
ulah nepi ka nyieun dosa ka Kami.
7 Pulangkeun deui ka salakina. Salakina
teh nabi, tangtu baris mangnedakeun
hampura pikeun maneh, supaya ulah tulus
paeh. Lamun henteu dipulangkeun, maneh
sakulawedet tangtu paeh."
8 Isukna isuk-isuk pisan Abimelek
ngempelkeun para ponggawa, nyarioskeun
hal eta. Maranehna kacida sarieuneunana.
9 Ti dinya Abimelek nyaur Ibrahim, sarta
saurna, "Ku naon anjeun mana kitu? Lepat
naon sim kuring ka salira, nepi ka sim kuring
katut rahayat sanagara nandangan musibat?
Nu sanes mah moal aya nu wantun kitu ka
sim kuring, sapertos salira.
10 Cobi, naon margina?"
11 Waler Ibrahim, "Lantaran panyangka sim
kuring teh sieun di dieu mah taya nu sieun ka
Allah, ana heug urang dieu harayangeun ka
pun bojo, heug bae sim kuring pada maehan.
12 Nanging leres pun bojo teh adi, sabapa
mung misah indung, nu matak ku sim kuring
ditikah.
13 Kitu nu mawi, waktos Allah nimbalan sim
kuring kedah ngantunkeun babakan pun

bapa ngumbara ka nagri sanes, pun bojo teh
ku sim kuring sok dipesen kieu, Nyai sing
bela ka Akang, di mana bae oge Nyai kudu
nyebutkeun yen Akang teh lanceuk."
14 Ti dinya Sarah ku Abimelek dipulangkeun
ka Ibrahim, malah bari ditambahan ku
domba, sapi jeung jelema-jelema purah
kumawula.
15 Saurna ka Ibrahim, "Saena mah tetep-
tetep bae sareng urang dieu. Tanah mah
kantun milih nu mana copna, da sugri nu
katingali ku salira teh sadayana oge tanah
gagaduhan."
16 Ari saurna ka Sarah, "Sim kuring
ngahaturanan ka tuang raka sarebu uang
perak, kanggo panyecep ka sugri anu
reureujeungan sareng Nyai, sina nyakseni
yen salira taya kuciwa."
17 Geus kitu Ibrahim mangnedakeun
Abimelek ka Allah. Seug Abimelek jeung
geureuhana ku Allah dicageurkeun, sina iasa
puputra sakumaha mistina.
18 Satadina PANGERAN geus mepet
kandungan wanita-wanita saeusi bumi
Abimelek dumeh Abimelek midamel kitu ka
Sarah geureuhana Ibrahim.

21 1 PANGERAN netepan jangji-Na ka
Sarah.
2 Sarah bobot terus ngababarkeun putra
pameget ti Ibrahim, waktu Ibrahim geus

sepuh pisan. Ari dilahirkeunana cocog dina
waktu anu geus didawuhkeun ku Allah.
3 Ku Ibrahim dijenenganan Ishak.
4 Sanggeus yuswa dalapan poe, murangkalih
ku Ibrahim disepitan numutkeun timbalan
Allah tea.
5 Yuswa Ibrahim waktu Ishak lahir saratus
taun.
6 Sarah sasauran sorangan, "Aing ku Allah
dipaparin kabungahan, tapi pikaseurieun.
Sarerea oge mun ngadenge ieu kajadian
tangtu sareuri kawas aing."
7 Saurna deui, "Bareto mah saha nu rek
amang-omong ka Ibrahim yen Sarah bakal
nyusuan anak sorangan? Tapi ayeuna, waktu
Ibrahim geus sakitu sepuhna, geuning aing
bisa boga anak, heug budak teh lalaki deuih."
8 Murangkalih beuki ageung. Sanggeus
waktuna disapih, ku Ibrahim dipestakeun,
hajat gede.
9 Dina hiji poe, Ismail putra ti Hajar urang
Mesir, ameng jeung Ishak putra ti Sarah.
10 Ana katingali ku Sarah, seug Sarah
sasauran ka Ibrahim, "Hajar teh sareng
anakna tundung bae. Anakna ulah dipasihan
warisan naon-naon. Ka anak abdikeun
sadayana, warisan mah."
11 Atuh Ibrahim pohara ngungun manahna,
kawantu Ismail oge putra.
12 Tapi aya pangandika Allah ka Ibrahim,
"Hajar jeung anakna teu kudu dipake

susah. Pamenta Sarah turutkeun bae.
Sabab memangna oge nya Ishak anu baris
ngarundaykeun turunan anu ku Kami disebut
dina perjangjian Kami teh.
13 Tapi budak anu ti Hajar oge ku Kami
tangtu dibere turunan nu rendey, malah baris
jadi hiji bangsa, da eta oge anak maneh."
14 Isukna isuk-isuk keneh Ibrahim
nyayagikeun roti jeung cai sakimpul
dipaparinkeun ka Hajar. Ismail ku anjeunna
dipangkon tuluy disina dipunggu ku Hajar
sarta Hajar dijurung laku. Hajar miang,
satuluyna kasasar di tanah gurun Bersyeba.
15 Barang cai bekelna geus beak pisan, sot
Hajar ngecagkeun Ismail di handapeun hiji
rungkun, tuluy leumpang ngajauhan.
16 Sanggeus jauhna kira-kira sapamaledog,
brek bae diuk bari ngomong sajeroning
batinna: "Aing moal kuat nenjo anak paeh."
Segruk bae Hajar teh ceurik.
17 Eta budak teh ceurik sarta kadangu ku
Allah. Lajeng malaikat PANGERAN ti langit
ngagentraan ka Hajar, saurna, "Ku naon
Hajar nalangsa? Ulah susah-susah. Allah geus
ngadangu ceurikna eta budak.
18 Geura cengkat, pangku budak teh, combo.
Eta budak rek dijadikeun hiji bangsa gede."
19 Ku karana Allah, bray panon Hajar
jadi awas, breh ningal aya hiji cinyusu.
Geuwat Hajar nyiuk cai kana kimpul, terus
murangkalih teh diinuman.

20 Eta murangkalih ditangtayungan ku Allah
nepi ka sawawa, hirup matuh di tanah gurun
Paran, jadi paninggaran anu ahli.
21 Ku ibuna dijodokeun ka hiji mojang ti
Mesir.
22 Geus kitu Abimelek nepangan ka Ibrahim,
disarengan ku Pikol, panglima angkatan
perangna, seug sasauran ka Ibrahim, "Sugri
anu dipidamel ku salira, kenging berkah ti
Allah.
23 Kitu nu mawi, disuhunkeun supados salira
jangji kalayan sumpah demi Allah yen moal
midamel curang ka sim kuring, ka anak-anak
sareng incu buyut sim kuring. Sim kuring
parantos nawiskeun persetya ka salira. Salira
oge mugi nawiskeun persetya ka sim kuring
sareng ka ieu tanah tempat salira ngumbara."
24 Seug Ibrahim sumpah, "Sim kuring
jangji."
25 Geus kitu Ibrahim ngagugat perkara hiji
sumur anu direbut ku ponggawa-ponggawa
Abimelek.
26 Waler Abimelek, "Sim kuring teu terang
yen aya perkawis kitu. Nembe nguping
ayeuna da tadi-tadina henteu wawartos."
27 Ti dinya Ibrahim nyandak domba jeung
sapi sababaraha sele, diserenkeun ka
Abimelek. Terus aranjeunna meungkeut hiji
perjangjian.
28 Ibrahim misahkeun deui tujuh sele domba
kagunganana.

29 Ku Abimelek ditaros, "Dupi eta kanggo
naon?"
30 Waler Ibrahim, "Ieu anak domba tujuh
sele mugi ditampi ku salira, kanggo tawis yen
salira teu kaabotan ku perkawis eta sumur,
yen sim kuring anu ngalina."
31 Ku kituna eta sumur pada nyarebut
Bersyeba, dumeh eta dua jalmi pada
meungkeut sumpah di dinya.
32 Sanggeus mareungkeut perjangjian di
Bersyeba, Abimelek jeung Pikol panglima
angkatan perangna marulih deui ka tanah
Pelisti.
33 Ari Ibrahim di Bersyeba ceb melak
hiji tangkal korma, nya ti mangsa harita,
eta tempat dipake nyambat pajenengan
PANGERAN, Allah Nu Maha Langgeng.
34 Ibrahim lila pisan matuhna di eta tanah
Pelisti.

22

1 Hiji mangsa Allah nguji ka Ibrahim,
timbalana-Na, "Ibrahim!" Ibrahim
ngawaler, "Nun, aya pikersaeun naon?"
2 Timbalan Allah, "Anak kadeudeuh maneh
anu ngan hiji-hijina, Ishak, bawa ka tanah
Moria. Kurbankeun ku maneh ka ditu, duruk di
hiji gunung anu ku Kami baris dituduhkeun."
3 Isukna, isuk-isuk pisan Ibrahim nyelaan
kalde, meulahan suluh keur engke ngaduruk
kurban. Bral angkat, nyandak Ishak jeung
badega duaan, ngajugjug tempat anu
dimaksad ku PANGERAN.

4 Nincak kana poe katiluna, tempat anu
dijugjug teh geus tembong celak-celak.
5 Ibrahim ngalahir ka badegana, "Maraneh
mah ngadaragoan di dieu bae, tungguan
kalde. Kami jeung si Encep rek terus ka ditu,
rek ngalampahkeun ibadah. Engke ge balik
deui ka dieu."
6 Ishak ku anjeunna dipiwarang manggul
suluh nu rek dipake ngaduruk kurban.
Ibrahim ku anjeun ngajingjing gobang jeung
areng ruhay, bral deui arangkat paduduaan.
7 Teu lila pok Ishak unjukan, "Ama!"
Diwaler, "Naon Ujang?" Ishak, "Suluh
nyandak, seuneu nyandak, dupi domba
pikurbaneunana mana?"
8 Ibrahim ngawaler, "Enung, eta engke
disayagikeun ku Allah ku manten." Ketruk
arangkat deui paduduaan.
9 Sumping ka tempat anu dimaksad ku
PANGERAN, Ibrahim ngadegkeun altar, terus
suluhna ditumpukkeun di dinya. Reketek
putrana diborogod, sok digolerkeun dina
tumpukan suluh luhureun altar.
10 Kek Ibrahim kana gobang, seja meuncit
putrana.
11 Sabot kitu, ngeng aya gentra malaikat
PANGERAN ti langit, "Ibrahim, Ibrahim!"
Anjeunna ngawaler, "Nun, ieu abdi!"
12 Gentra, "Ulah dipaehan budak teh,
ulah digunasika! Ayeuna Kami nyaho,
maneh sakitu nurutna ka Allah. Anak ngan

sasiki-sikina dipenta ku Kami, ku maneh teu
dikoretkeun."
13 Barang Ibrahim ngareret ka gigir, bet
ningali aya domba jalu, tandukna kagubed ku
areuy-areuyan. Tuluy ditewak, dipeuncit sarta
diduruk dijieun kurban, gaganti putrana.
14 Ti dinya eta tempat ku Ibrahim disebut
"PANGERAN Nu Nyayagikeun". Nepi ka kiwari
oge disarebutna teh "Di Gunung PANGERAN
Mantenna Nyayagikeun".
15 Malaikat PANGERAN ti langit ngagentraan
deui ka Ibrahim,
16 "Kieu timbalan PANGERAN: Ku sabab
maneh geus sakitu nurutna, nepi ka teu
ngoretkeun anak anu ngan sasiki-sikina
dipenta ku Kami,
17 Kami jangji, Kami seja mere berkah
tanpa wilangan. Seja ngarundaykeun turunan
maneh, lobana lir bentang-bentang di langit,
lir keusik di basisir. Turunan maneh baris
mampuh nundung musuh-musuh.
18 Bangsa-bangsa saalam dunya baris
mareunang berkah ku lantaran turunan
maneh, sabab maneh tuhu kana parentah
Kami."
19 Geus kitu Ibrahim nepangan badegana,
tuluy bareng mulih ka babakanana di
Bersyeba.
20 Hiji mangsa sanggeus kajadian di Gunung
Moria tea, Ibrahim kenging wartos, yen

Nahor, raina kagungan putra dalapan urang ti
Milka, garwana.
21 Us cikalna, terus nungturun: Bus, Kemuel
bapana Aram,
22 Kesed, Haso, Pildas, Yidlap jeung Betuel,
23 ramana Rabeka tea. Milka ngowokeun
putra-putra dalapan urang lalaki ti Nahor
carogena, saderekna Ibrahim.
24 Ari putra-putra ti garwa anu kadua, Ruma,
nya eta: Tebah, Gaham, Tahas jeung Maaka.

23

1 Sanggeus Sarah yuswana 127 taun,
2 Sarah pupus di Hebron di tanah
Kanaan. Ibrahim anu dikantun, midangdam
taya hinggana, lajeng sasayagian keur
ngurebkeun.
3 Layon ku anjeunna dikantun nepangan
heula urang Het anu maratuh di dinya.
Saurna,
4 "Dulur-dulur, sim kuring teh kawantu anu
ngumbara, padumukan oge teu acan jinek.
Ayeuna butuh lahan keur nguburkeun pun
bojo. Kumaha upami meser ti dulur-dulur?"
5 Jawab maranehna,
6 "Kieu eta mah, Juragan! Juragan teh kapala
anu kawasa di dieu. Atuh sumangga tuang
geureuha teh kurebkeun di salah sawios
makam milik anu utami di dieu. Saurang
ge moal aya nu kaabotan makam milikna
dianggo keur ngurebkeun tuang geureuha."
7 Ibrahim dongko hormat ka maranehanana

8 sarta ngalahir, "Upami leres rarido sim
kuring nguburkeun pun bojo di dieu,
pangmundutkeun ka Epron, putra Sohar,
9 supados Guha Makpela kagunganana anu
di sisi humana tea diical ka sim kuring. Bade
dipeser sapangaosna kalayan disaksian ku
aranjeun, supados eta pamakaman teh sah
kagaduhanana ku sim kuring."
10 Ari Epron harita keur ngariung jeung
urang Het di gapura kota. Pok Epron nyarita
ka Ibrahim, kadenge ku sakur anu araya di
dinya,
11 "Kaom sim kuring jaradi saksi yen
eta huma katut guhana, ku sim kuring
disanggakeun sangkan Juragan tiasa
ngurebkeun tuang bojo."
12 Ibrahim dongko ka hareupeun urang
dinya,
13 pok ngawaler ka Epron, kadarenge
ku sarerea, saurna, "Hatur nuhun kana
kasaean Saderek. Nanging ku sim kuring
tetep bade dipeser, sadayana. Pun bojo
bade dikuburkeun di dinya. Mangga ieu
pameseranana ditampi."
14 Walon Epron,
15 "Kitu oge sae. Nanging da tanah mung
sacangkewok, sayaktosna kanggo urang
naon hartosna. Mangga tuang geureuha teh
kurebkeun di dinya. Dupi pangaosna mah 400
uang perak."

16 Ibrahim rujuk. Bari disaksian ku bani Het
anu araya di dinya, perak keur mayarna terus
ditimbang ku timbangan anu sah diparake
ku para sudagar, jumlahna 400 uang perak
sakumaha pamenta Epron.
17 Ti dinya, eta lahan Epron anu di
Makpela wetaneun Mamre teh geus sah jadi
milik Ibrahim katut guhana, malah katut
tatangkalanana, nepi ka tungtung-tungtung
wawatesanana.
18 Ku bani Het geus diaraku kalawan sah,
yen eta lahan teh geus jadi milik Ibrahim.
19 Ti dinya Ibrahim ngurebkeun Sarah
geureuhana di eta guha di tanah Kanaan.
20 Jadi eta tanah anu tadina milik urang Het,
ayeuna geus sah jadi milik Ibrahim, dianggo
tanah makam.

24

1 Ibrahim geus kacida sepuhna. Sagala
lampah hirupna ku Allah diberkahan.
2 Dina hiji poe ngalahir ka badega
pangkolotna, purah ngurus kakayaan
anjeunna, "Pernahkeun leungeun maneh ka
antara tetepokan kami.
3 Kudu sumpah demi PANGERAN, Allah
nu kagungan langit jeung bumi, yen keur
pijodoeun anak kami maneh moal neangan
awewe urang dieu, urang Kanaan.
4 Teangan pijodoeun anak kami Ishak ti
lebah babarayaan kami di tanah asal kami.
Jadi maneh kudu ka ditu."

5 Badega ngawangsul, "Kumaha upami
piistrieunana teu kersaeun dicandak,
hoyongeun tetep di ditu? Naha tuang putra
kedah ka ditu ka tanah asal Juragan?"
6 Waler Ibrahim, "Ulah! Kahade, anak kami
ulah dibawa ka ditu!
7 PANGERAN, Allah nu kagungan langit,
nginditkeun kami ti lingkungan bapa jeung
baraya. Mantenna geus jangji ka kami
nganggo sumpah, baris masrahkeun ieu
tanah keur turunan kami. Mantenna baris
ngutus malaikat-Na nuyun ka maneh,
sangkan hasil meunangkeun pijodoeun anak
kami.
8 Saupama pijodoeunana embungeun milu,
maneh geus henteu kabeungkeut ku jangji.
Pokona mah anak kami ulah nepi ka kudu ka
ditu."
9 Seug badega teh mernahkeun leungeunna
ka antara tetepokan Ibrahim dununganana,
tuluy sumpah seja tuhu kana pamundut.
10 Ti dinya nyadiakeun onta sapuluh anu
dununganana, kitu deui barang-barang nu
aralus. Bral miang ka nagara tempat Nahor
jenatna di Mesopotami.
11 Sanggeus nepi ka nu dijugjug, seug
ngareureuh deukeut hiji sumur luareun
kota. Pasosore awewe urang dinya rabul rek
ngarala cai.
12 Badega teh seug neneda, "Nun
PANGERAN, Allah juragan Ibrahim. Mugi

abdi dinten ieu ditepangkeun sareng anu
nuju dipilari. Mugi Gusti emut kana jangji ka
dunungan abdi.
13 Abdi sumeja ngantos dongkapna barudak
awewe ti kota ngarala cai ka dieu,
14 bade nyanggem ka salah saurang: Cik
nyuhunkeun caina, Bapa halabhab. Upami
wangsulanana: Mangga, malah onta-onta oge
urang inuman, nya manehna anu ku Gusti
kamanah baris pijodoeun juragan Ishak. Eta
jadi tawis pikeun abdi, yen jangji Gusti ka
dunungan abdi tetep pageuh."
15 Sabot manehna neneda keneh, jol aya
hiji mojang nyuhun buyung wadah cai. Eta
mojang teh Rabeka putra Betuel, putuna
Milka garwa Nahor raina Ibrahim.
16 Rupana teuing ku geulis jeung parawan
keneh. Jut turun ka sisi sumur ngeusian
buyung, cat unggah deui.
17 Badega nyampeurkeun, pok ngomong,
"Cik nyuhunkeun caina, Bapa halabhab."
18 Ari wangsulanana, "Mangga bade
ngaleueut mah," bari buru-buru nyangkeh
buyung di dengdekkeun. Regot manehna
nginum.
19 Geus kitu eta mojang teh ngomong,
"Onta-onta oge sae urang inuman. Keun
caina ku abdi dipangalakeun."
20 Cai tina buyung dicicikeun kana
panginuman nepi ka kosong, terus lumpat

ngeusian deui. Kitu jeung kitu bae, nepi ka
onta-onta kabeh ngarinum.
21 Manehna bati bengong, ngawaskeun
barina repeh, hayang nyaho, naha
pamaksudanana teh baris diluluskeun ku
PANGERAN atawa moal.
22 Geus kitu manehna ngaluarkeun anting
emas jeung geulang emas sapasang, seug
diterapkeun ka nyi mojang.
23 Pok nanya, "Eulis putra saha? Bapa hayang
terang. Kumaha kinten-kintenna tuang rama
kersaeun nampi Bapa sabatur-batur ngadon
mondok barang sawengi?"
24 Ari wangsulanana, "Abdi putra Betuel,
putu Eyang Nahor sareng Eyang Milka.
25 Kantenan di rorompok aya tempat. Jarami
sareng parab onta oge sayagi."
26 Badega teh terus sujud, muji sukur ka
PANGERAN.
27 Ari kedalna, "Sagala puji kagungan
PANGERAN, Allah panutanana juragan
Ibrahim. Mantenna satia nyepeng jangji-Na
ka dunungan sim abdi. PANGERAN parantos
nuyun sim abdi, nuduhkeun jalan ka bumi
saderekna dunungan sim abdi."
28 Ari nyi mojang lumpat ka bumi, seug
wawartos ka ibuna.
29 (24:29-30) Cacariosna kadangu ku raina,
Laban, malah katingalieun yen nganggo
anting emas jeung geulang emas, raina terus
lumpat, seja neang jelema anu dicarioskeun

tea. Kasampak keur nangtung deukeut
onta-onta sisi sumur.
30 (24:29)
31 Saur Laban, "Haturan Bapa, nu diberkahan
ku PANGERAN! Ku naon linggih di dieu bae,
sanes teras ka ditu. Mangga urang sareng ka
rorompok, tempat parantos sayagi, kangge
onta oge aya."
32 Badega teh terus milu. Sanggeus tepi
onta-onta ku Laban dicuculan, diberean
jarami jeung parab. Geus kitu disadiakeun
cai keur eta badega Ibrahim sabatur-batur
kukumbah suku.
33 Barang disina dalahar, manehna unjukan,
"Nyuhunkeun widi, sateuacanna neda bade
aya pisanggemeun heula." Saur Laban,
"Mangga saurkeun bae."
34 "Sim kuring teh badegana juragan
Ibrahim," pokna.
35 "Anjeunna ku PANGERAN dikersakeun
kalintang beungharna sareng mulyana.
Ingon-ingonna teu kinten seueurna, domba,
embe, sapi, onta, kalde, kitu deui emas perak
sareng badega-badega awewe lalaki.
36 Ti geureuhana, juragan Sarah tea,
kenging putra pameget hiji. Dibabarkeunana
saparantos juragan istri kalintang sepuhna.
Ku ramana dipukpruk-pukpruk, sagala
dipasihan.
37 Sim kuring ku juragan pameget diperih
kedah milarian pijodoeun putrana. Saurna:

Maneh kudu sumpah heula yen moal neangan
parawan urang Kanaan.
38 Anak kami kudu dipangneangankeun jodo
ti rerehan bapa kami, ti lebah baraya-baraya
kami di tanah asal kami. Upama lain ti ditu,
maneh sing ulah jamuga.
39 Sanggem sim kuring, Kumaha upami
piistrieunana teu kersaeun ngiring?
40 Waler juragan: PANGERAN, anu dibakti ku
kami, baris ngutus malaikat-Na nuyun jeung
nulung ka maneh, sangkan gawe maneh
hasil. Tangtu maneh bakal manggih eta
pijodoeun anak kami ti rerehan bapa kami, ti
lebah wargi-wargina.
41 Upama ieu pamenta kami diestokeun,
maneh moal tulus keuna ku supata kami. Kitu
deui upama usaha maneh ku baraya kami teu
ditarima, maneh bebas tina eta supata.
42 Tadi sadongkapna ka sisi sumur, sim
kuring neneda kieu, Nun PANGERAN,
Allah Ibrahim dunungan abdi, mugi kersa
ngalaksanakeun ieu ihtiar.
43 Abdi sumeja ngantos di dieu di sisi sumur.
Upami aya mojang anu dongkap rek ngala
cai, abdi bade nyuhunkeun nginum tina
buyungna.
44 Upami masihan, sarta ka onta-onta oge
mangbantunkeun cai, mugi nya eta tawisna
anu ku Gusti dipilih kangge pijodoeun putra
dunungan sim abdi.

45 Sabot sim kuring neneda jeroning ati, euis
Rabeka sumping bari munggu buyung, teras
ka sisi sumur ngala cai. Sanggem sim kuring
ka anjeunna: Cik Bapa pasihan caina.
46 Anjeunna enggal nurunkeun buyung,
sarta saurna: Mangga bade ngaleueut mah,
malah onta-onta ge urang inuman. Rot sim
kuring nginum, ari anjeunna teras nginuman
onta-onta.
47 Sanggem sim kuring: Euis putra saha?
Walerna: Abdi putra Betuel, putu eyang Nahor
sareng eyang Milka. Ti dinya sim kuring
ngabantun anting emas sareng geulang
emas, dianggokeun ka anjeunna.
48 Saparantos kitu sim kuring sideku
muji sukur ka PANGERAN, Allahna juragan
Ibrahim, wireh Mantenna parantos kersa
maparin jalan pitepangeun sareng saderekna
juragan Ibrahim, ditepangkeun sareng
putrana nu istri, keur pigarwaeun putrana.
49 Ku margi kitu, sim kuring nyuhunkeun
katangtosan. Upami eta kapalay juragan sim
kuring karujukan, atuh sumangga saurkeun.
Henteu bae karujukan, saurkeun keneh,
supados puguh cekeleun sim kuring."
50 Waler Laban jeung Betuel, "Ku margi
ieu teh pangersa PANGERAN, piraku kedah
ditolak.
51 Mangga Rabeka candak ka ditu, tikahkeun
ka putra dunungan anjeun, sakumaha
timbalan PANGERAN tea."

52 Sanggeus aya ikrar kitu ti pribumi, brek
badega Ibrahim teh sujud, sumembah ka
PANGERAN.
53 Geus kitu ngaluar-luarkeun perhiasan tina
emas jeung perak jeung anggoan-anggoan,
keur Rabeka. Saderekna jeung ibuna
karenging tawis kagegelan.
54 Sanggeus kitu kakara eta badega sabatur-
batur teh dalahar nginum. Terus marondok.
Isukna sanggeus harudang, manehna menta
amit ka pribumi yen: "Bade wangsul ayeuna."
55 Walon ibu jeung saderekna Rabeka, "Ulah
waka ayeuna. Engke bae saminggu deui
atanapi sapuluh dinten, nembe pun anak
candak ka ditu."
56 Ari jawabna, "Moal tiasa. PANGERAN
parantos ngaberkahan perjalanan sim kuring
dugi ka hasil anu diseja. Jadi ayeuna kedah
enggal-enggal ngadeuheus ka dunungan."
57 Ceuk pribumi, "Urang saur heula bae
Rabekana. Keun kumaha manehna."
58 Rabeka disaur seug dipariksa, "Daek
ngiring ka ditu?" Wangsulanana, "Ngiringan."
59 Karujukan ku saderek-saderekna, Rabeka
dijurungkeun, dibarengan ku pangasuhna,
sina dibawa ku eta badega sabatur-batur,
60 bari pada ngadoakeun kieu, "Didoakeun
sing jadi ibu ti mangrebu-rebu! Turunanana
sing bisa ngarebut nagara musuh-musuhna!"

61 Sanggeus sagala tarapti, Rabeka jeung
para inangna dicandak kana onta, terus
ngiring ka ditu ngantunkeun lembur.
62 Ishak anyar sumping ka lebah Sumur
Lahai-Roy, anu hartina "Cinyusu Anu
Jumeneng Anu Ningalieun ka Kuring".
63 Isuk-isuk keneh pisan, waktu keur
ngalanglangan huma, anjeunna ningali
aleutan onta.
64 Rabeka oge geus awaseun ka Ishak, tuluy
turun tina onta,
65 sarta mariksakeun ka badega, "Saha
itu pameget anu nuju ka dieukeun?" Ceuk
badega, "Juragan anom." Top Rabeka kana
tiungna terus dicindungkeun.
66 Ti dinya badega teh ngunjukkeun sagala
lalakonna ka Ishak.
67 Rabeka ku anjeunna dicandak ka kemah,
satuluyna ditikah, kacida dipikacintana. Ku
kituna Ishak teh manahna kabangbalerkeun,
henteu cumantel teuing ka ibuna nu geus teu
aya.

25 1 Ari Ibrahim nikah deui. Garwa nu
ayeuna Keturah.
2 Ngababarkeun: Simran, Yoksan, Medan,
Midian, Isbak jeung Suah.
3 Yoksan puputra Syeba jeung Dedan. Ari
putra-putra Dedan nya eta: urang Asur, urang
Letus jeung urang Leum.

4 Midian puputra Epa, Eper, Hanok, Habida
jeung Eldaa. Sakitu turunan anjeunna ti
Keturah.
5 Ibrahim ngahibahkeun sagala kakayaanana
ka Ishak.
6 Tapi samemeh anjeunna pupus, putra-putra
ti garwa nu lianna oge dipaparin bagian.
Sanggeus mareunang bagian ku anjeunna
dijarurung laku ka tanah wetan, sina jarauh ti
Ishak.
7 Ibrahim yuswana nepi ka 175 taun.
8 Jadi pupusna teh sanggeus sepuh pisan.
9 Ku Ishak jeung Ismail dikurebkeun di Guha
Makpela, anu pernahna di hiji lahan wetaneun
Mamre, bogana Epron bin Sohar, urang Het.
10 Eta lahan ku Ibrahim geus digaleuh
ti urang Het. Nya di dinya anjeunna
dikurebkeunana. Sarah oge, geureuhana,
dikurebkeunana teh di dinya.
11 Sadikantunna ku Ibrahim, Ishak
diberkahan ku Allah, matuhna deukeut Sumur
Lahai Roy.
12 Ari Ismail, putra Ibrahim ti Hajar urang
Mesir, embanna Sarah tea,
13 kagungan sababaraha putra lalaki.
Ieu ngaran-ngaranna, nurutkeun parelean
umurna: Nebayot, Kedar, Adbel, Mibsam,
14 Misma, Duma, Masa,
15 Hadad, Tema, Yetur, Napis jeung Kedma.
16 Aranjeunna jaradi karuhun ti dua belas
kaom, sarta ngaran-ngaranna diparake

ngaran-ngaran pakampungan-pakampungan
jeung tempat-tempat pakemahanana.
17 Ari Ismail yuswana 137 taun, tuluy pupus.
18 Turunan anjeunna hirupna di wewengkon
antara Hawila jeung Sur, wetaneun Mesir,
sapanjang jalan anu brasna ka tanah Asur.
Harirupna misah ti nu jadi dulur.
19 Ieu lalakon Ishak putra Ibrahim.
20 Nikahna dina yuswa opat puluh taun,
ka Rabeka putra Betuel urang Aram ti
Mesopotami, saderekna Laban.
21 Ku sabab garwana henteu bae kagungan
putra, ku anjeunna dipangnedakeun ka
PANGERAN. Panedana dikabul, Rabeka bobot,
22 bobotna kembar. Waktu keur dikandungna
keneh, eta dua sakembaran teh papaduk-
paduk. Saur Rabeka, "Ku naon aing teh nepi
ka nyorang nu siga kieu?" Seug anjeunna
neneda ka PANGERAN, neda bongbolongan.
23 Ku PANGERAN diwaler, lahirana-Na, "Di
jero kandungan maneh aya dua bangsa. Di
mana gumelar, baris jadi dua kaom anu silih
lawan. Nu hiji leuwih kuat batan nu sejen,
sarta cikalna baris ngawula ka adina."
24 Nepi ka waktuna, Rabeka babar, putrana
kembar.
25 Anu kaluarna ti heula kulitna beureum
jeung pinuh ku bulu, nu matak dingaranan
Esau.

26 Anu kaluar pandeuri, leungeunna ngeupeul
pageuh kana keuneung Esau, nya dingaranan
Yakub. Harita, yuswa Ishak geus 60 taun.
27 Sanggeus sawawa, Esau jadi paninggaran
anu ahli, purah ngencar ti imah, ari Yakub
adatna cicingan, karesepna di imah.
28 Ishak resep ka Esau, da sedep daging
beubeunangan Esau moro. Sabalikna Rabeka
resep ka Yakub.
29 Dina hiji poe waktu Yakub keur popolah,
jol Esau balik tas moro. Ku sabab lapar,
30 pok ngomong ka Yakub, "Cik Akang
menta eta anu beureum-beureum, lapar mani
leuleus." (Nya ti harita Esau teh meunang
lalandian Edom.)
31 Ari tembal Yakub, "Mangga. Tapi kudu
ditukeuran ku hak cikal Akang."
32 Ceuk Esau, "Heug! Akang mah dareukeut
kana paeh ieuh; jadi naon untungna keur
Akang hak kacikalan teh?"
33 Jawab Yakub, "Sumpah heula yen rek
mikeun hak cikal Akang." Seug Esau sumpah,
terus hak cikalna dijual ka Yakub.
34 Geus kitu ku Yakub diberean roti jeung
kaolahan kacang beureum tea. Beres dahar
nginum, Esau cengkat terus indit. Kitu Esau
mah, luas miceun hak cikalna.

26

1 Hiji mangsa eta tanah katarajang
deui paceklik, saperti bareto keur
jaman Ibrahim. Ishak angkat ka Gerar
nepangan Abimelek raja urang Pelisti.

2 PANGERAN nembongan ka Ishak sarta
ngandika, "Maneh ulah ka Mesir. Cicing bae di
tanah anu geus dituduhkeun ku Kami.
3 Saheulaanan di dieu bae, ku Kami
dibarengan jeung bakal diberkahan. Sabab
ieu tanah ku Kami bakal dibikeun ka maneh
jeung turunan maneh. Kami tetep mageuhan
jangji ka bapa maneh.
4 Maneh rek dibere turunan anu lobana lir
bentang di langit, sarta maranehanana ku
Kami bakal diserenan tanah sawewengkon
ieu. Bangsa-bangsa kabeh bakal marenta
diberkahan ku Kami cara ngaberkahan ka
turunan maneh.
5 Kami bakal ngaberkahan ka maneh,
lantaran Ibrahim geus nurut jeung
ngestokeun parentah-parentah Kami."
6 Tuluy Ishak matuh di Gerar.
7 Urang dinya naranyakeun hal garwana. Ku
anjeunna diwaler yen: "Eta teh pun adi." Teu
wantuneun ngangken yen garwana, sieun
dipaehan ku urang dinya, kawantu garwana
geulis kabina-bina.
8 Hiji mangsa, anjeunna katingali tina
jandela ku Abimelek raja tanah Gerar, keur
nyacapkeun kasono jeung Rabeka.
9 Ishak ku anjeunna disaur, dipariksa, "Moal
lepat deui, eta istri teh tangtos garwa salira!
Naon margina diangkenkeun rai?" Waler
Ishak, "Ku emutan, upami disebatkeun pun
bojo, tangtos sim kuring aya nu maehan."

10 Abimelek, "Teu sae kitu. Da saupami
kitu mah gampil bae tuang geureuha teh
digunasika ku salah saurang rahayat sim
kuring, matak lepat ka sadaya urang dieu."
11 Ti dinya Abimelek marentahkeun ka
rahayatna, "Ieu juragan reujeung garwana,
ulah aya anu ngaganggu. Sing saha nu
kumawani, tanwande dihukum pati."
12 Di eta tanah Ishak teh ngahuma. Barang
dipanenan, hasilna saratus kalieun, kawantu
diberkahan ku PANGERAN.
13 Anjeunna jadi kacida beungharna, sabab
usahana beuki maju, beuki maju.
14 Barang urang Pelisti nyarahoeun yen Ishak
kagungan ingon-ingon embe, domba, kitu
deui badega-badega sakitu lobana, seug jadi
malik sirik.
15 Heug bae sumur-sumur anu bareto
beunang ngali badega-badega Ibrahim
ramana teh ku maranehanana diarurugan.
16 Saur Abimelek ka Ishak, "Ku margi ayeuna
mah salira jadi leuwih kuat ti batan urang
dieuna, sae ngalih bae ti dieu."
17 Ishak terus ngalih, ngababakan di hiji
lengkob di Gerar, ngendek di dinya meunang
sawatara lila.
18 Sumur-sumur anu dikali di jaman ramana,
anu diarurugan ku urang Pelisti sanggeus
ramana pupus, ku anjeunna dikalian
deui, malah dingaranan deui numutkeun
ngaran-ngaran ti ramana.

19 Hiji mangsa badega-badega Ishak ngali
hiji sumur di eta lengkob, cinyusuna mani
buburialan.
20 Tapi tukang-tukang angon urang Gerar
ngajak cekcok ka tukang-tukang angon
Ishak. Aromongna, "Ieu sumur anu kami!"
Seug eta sumur teh ku Ishak dingaranan
"Esek", anu hartina cekcok.
21 Badega-badega Ishak ngali deui sumur
sejenna. Ieu oge jadi pacekcokan. Nya ku
anjeunna dingaranan "Sitna" anu hartina
mumusuhan.
22 Ishak ngalih deui jauh ti dinya, jeung ngali
deui hiji sumur. Ieu mah berekah henteu jadi
pacekcokan. Seug ku anjeunna dingaranan
Rehobot, hartina "Kaluginaan". Saurna,
"Nya di dieu urang ku PANGERAN dipaparin
kaluginaan. Di dieu urang baris jadi makmur."
23 Hiji mangsa Ishak angkat ka Bersyeba.
24 Peutingna PANGERAN nembongan sarta
ngandika, "Kami, Allah panutan bapa maneh
Ibrahim. Ulah sieun Kami aya jeung maneh.
Maneh bakal diberkahan, dibere loba turunan,
ku karana abdi Kami Ibrahim."
25 Ishak ngadegkeun altar, seug ngabakti
ka PANGERAN. Geus kitu masang kemah,
badega-badegana ngarali sumur.
26 Abimelek sumping ka Ishak ti Gerar,
disarengan ku Ahusat juru nasehatna jeung
Pikol, panglima balatantara.

27 Saur Ishak ka anjeunna, "Aya pikersaeun
ka sim kuring? Kapan kapungkur mah sakitu
henteu saena ka sim kuring, dugi ka ngusir!"
28 Walerna, "Ayeuna mah parantos terang,
salira disarengan ku Allah. Ku emutan, urang
kedah meungkeut hiji perjangjian anu kiat.
Salira kedah jangji
29 yen moal ganggu ka pihak sim kuring.
Sim kuring oge kitu moal ngaganggu ka pihak
salira. Geuning kapungkur oge sim kuring teu
kieu-kieu ka salira. Nalika angkat ti ditu salira
henteu disisikudi. Geuning ayeuna salira
diberkahan keneh ku PANGERAN."
30 Ti dinya Ishak sasayagian seja nyukakeun
tamuna, brak taruang leueut.
31 Isukna isuk-isuk keneh, aranjeunna
masing-masing ngikrarkeun jangjina kalawan
sumpah. Sanggeus beres, tamu-tamu
dijurung marulih. Dina paturay tineungna,
aranjeunna geus pada silih mimitran.
32 Poe eta badega-badega Ishak daratang,
bebeja ka anjeunna perkara ngali sumur tea,
pokna, "Caina parantos kapendak."
33 Eta sumur ku anjeunna dingaranan
"Syeba". Ku sabab eta, eta tempat teh tetep
dingaranan Bersyeba.
34 Ari Esau sanggeus yuswa opat puluh taun
nikah ka Yudit, anak Beri urang Het. Jaba ti
eta nikahna teh ka Basmat, anak Elon, urang
Het keneh.

35 Ishak jeung Rabeka bati susah sajeroning
manah.

27

1 Ishak kacida sepuhna, socana geus
teu ningali. Hiji mangsa nyaur Esau,
putra cikal, sarta saurna, "Ujang!" "Kulan!"
wangsulanana.
2 Ishak, "Ama teh geus kolot, geus tereh
maot.
3 Mana pakarang Ujang, gondewa jeung
panah, Ama pangmorokeun.
4 Terus olahkeun ku Ujang, jieun kaolahan
kasedep Ama, seug bawa ka dieu. Engke
ku Ama didahar. Memeh Ama sah ti dunya,
hayang ngaberkahan heula ka Ujang."
5 Kasauran Ishak ka Esau kadangueun ku
Rabeka. Sanggeus Esau indit moro jang
ramana,
6 Rabeka sasauran ka Yakub, "Bieu Ibu
ngadenge Ama sasauran ka Esau, saurna:
7 Ama pangmorokeun, terus olahkeun jang
Ama. Engke ku Ama didahar. Memeh Ama sah
ti dunya, hayang ngaberkahan Ujang heula di
payuneun PANGERAN.
8 Ayeuna kieu kasep, turutkeun omongan
Ibu.
9 Jung ayeuna newak embe dua anu ngora,
urang olahkeun, jieun rupa-rupa kaolahan
kasedep Ama.
10 Sanggakeun ku Ujang, sina dituang ku
Ama, engke Ujang ku Ama diberkahan,
samemeh Ama pupus."

11 Wangsul Yakub ka ibuna, "Nanging
kumaha, Ibu, kapan Esau mah pinuh ku bulu,
dupi kulit abdi mah limit.
12 Boa engke Ama ngarampaan awak abdi,
uningaeun we panginten yen abdi ngabohong.
Upami kitu mah abdi teh ti batan diberkahan
anggur disapa."
13 Saur ibuna, "Panyapana mah nu kumaha
bae ge keun Ibu nu nyangga. Turut bae Ibu,
jung ka ditu tewak embe, bawa ka Ibu."
14 Yakub newak embe, disanggakeun ka
ibuna, terus diolahkeun didamel kaolahan
kasedep Ishak.
15 Geus kitu Rabeka nyandak pakean Esau
anu disimpen di bumi, rap dianggokeun ka
Yakub.
16 Leungeun jeung punduk Yakub anu henteu
katutup ku eta pakean, dibulenan ku kulit
embe tea.
17 Kaolahan nu raraos teh dipiwarang
disanggakeun ku Yakub jeung rotina ka
ramana.
18 Ku Yakub disanggakeun ka ramana.
Saurna, "Ama!" Walerna, "Saha eta? Anak
anu mana Ujang teh?"
19 Yakub ngawangsul, "Abdi Esau, putra Ama
anu cikal. Pamundut Ama parantos sayagi.
Geura gugah. Tuang ieu daging kenging abdi
moro. Saparantos tuang, abdi berkahan."

20 Ishak, "Geuning tereh pisan
beubeunangan, Ujang?" Yakub ngawangsul,
"Allah panutan Ama parantos nulung ka abdi."
21 Saur Ishak deui, "Ser atuh ka dieu, urang
rampa ku Ama, na enya Ujang teh Esau anak
Ama?"
22 Ser Yakub ngadeukeutan ka ramana. Saur
ramana sanggeus ngarampaan, "Sorana mah
sora Yakub, tapi dirampa leungeunna asa
leungeun Esau."
23 Anjeunna teu uningaeun yen eta
teh Yakub, kawantu leungeun Yakub
karaos buluna cara Esau. Barang rek prak
ngaberkahan,
24 anjeunna mariksa deui, "Na enya ieu teh
anak Ama, Esau?" "Leres," wangsulna.
25 Saur Ishak, "Sok atuh daging teh
asongkeun, ku Ama urang dahar. Engke Ujang
diberkahan." Sor ku Yakub disanggakeun,
sakalian jeung anggur keur leueuteunana.
26 Geus kitu ramana ngalahir, "Ser Ujang ka
dieu, Ama cium."
27 Yakub nyampeurkeun ka ramana, seja
nyium. Pakeanana ku ramana diangseuan.
Pok ramana ngucapkeun berkah, "Ieu bau
anak Ama, matak seger karasana, seungit
tanah nu pinuh ku berkah Allah.
28 Mugia Allah ka hidep nurunkeun ibun
ti langit, tanah teh mangka subur mangka
makmur, sing dipaparin ceuyah ku gandum
ceuyah ku anggur.

29 Bangsa-bangsa ka hidep mangka taraluk,
sararujud tararunduk. Baraya-baraya, ka
hidep mangka ngawula, anak-anak indung
hidep, ku hidep mangka kapurba. Mangka
kasapa sakur nu ka hidep nyapa, mangka
jamuga, nu ka hidep ngadudunga."
30 Cacap Ishak ngucapkeun berkahna, Yakub
geus undur. Ana torojol Esau rakana, tas
moro.
31 Anjeunna ge popolah, terus disanggakeun
ka ramana. Pok unjukan, "Ama, geura gugah.
Geura tuang, ieu dagingna, kenging abdi
putra Ama. Saparantosna, abdi berkahan."
32 Ishak mariksa, "Saha Ujang teh?"
Wangsulanana, "Abdi Esau, putra Ama anu
cikal."
33 Per Ishak ngadegdeg salirana. Mariksa
deui, "Ari bieu saha atuh, ka Ama nyuguhan
beunang moro? Ku Ama didahar, memeh
Ujang datang. Malah ku Ama geus diberkahan,
tur berkahna tetep tumetep."
34 Gauk Esau ngajerit tarik, terus nangis
semu nalangsa kabina-bina. Pok unjukan,
"Ama, atuh abdi ge berkahan!"
35 Waler Ishak, "Adi Ujang geus nipu ka
Ama, nyokot berkah anu Ujang."
36 Wangsul Esau, "Parantos dua kali sareng
ieu manehna nipu ka abdi. Surup ka ngaranna
Yakub. Hak cikal ku manehna dirampas ti
abdi, ayeuna berkah anu abdi oge dirampas.
Na teu aya deui berkah ti Ama pikeun abdi?"

37 Waler Ishak ka Esau, "Yakub ku Ama geus
diberkahan sina murba ka Ujang, sakabeh
barayana baris jaradi kawulana. Ku Ama geus
disina beunghar ku gandum jeung anggur.
Jadi kudu kumaha atuh Ama ka Ujang teh?"
38 Esau ngeukeuhan ka ramana, "Naha
Ama kagungan berkah teh mung hiji-hijina?
Berkahan abdi oge, Ama!" saurna, bari segruk
bae nangis.
39 Geus kitu saur Ishak, "Tanah hidep hamo
subur hamo makmur, ti langit mo ngambeu
ibun.
40 Hirup hidep ngan ku pedang, ka adi baris
ngawula. Tapi upama hidep usaha bebeakan,
engke bisa bebas tina kakawasaanana."
41 Esau kacida ngunek-ngunekna ka Yakub,
dumeh berkahna enggeus dirampas. Heug
bae mikir, "Mo lila deui ge Ama ngantunkeun.
Beres eta, dipaehan si Yakub ku aing!"
42 Tapi eta niat Esau teh kauningaeun ku
Rabeka. Yakub ku anjeunna disaur, "Ujang!
Esau lanceuk Ujang ngarah, rek maehan ka
Ujang.
43 Ayeuna turutkeun papatah Ibu. Geura
sasadiaan, terus kabur ka Haran, ka dulur Ibu
anu ngaran Laban.
44 Di dinya bae heula, nepi ka sirepna
amarah lanceuk Ujang,
45 moal nginget-nginget deui kalakuan Ujang
ka manehna. Mun geus kitu, Ibu tangtu
ngajurungan saha bae ka ditu, neang Ujang

mulang deui ka Ibu. Ku naon atuh Ibu teh
tepi ka kudu ditinggalkeun ku anak duanana
sapoe reujeung?"
46 Ti dinya Rabeka nepangan Ishak, saurna,
"Abdi teh parantos bosen ningal bojo-bojona
Esau, teu sabangsa sareng urang. Upami
Yakub oge dugi ka bojoan ka urang dieu,
bangsa Het, langkung sae pondok umur bae
abdi mah."
28 1 Yakub ku Ishak disaur. Sanggeus
dibageakeun, diomat-omatan, saurna,
"Ulah boga pamajikan ka urang Kanaan.
2 Ayeuna geura sasadiaan, terus indit ka
Mesopotami. Tepungan Eyang Betuel ramana
Ibu. Heug kawin ka urang ditu, ka putra
Emang Laban.
3 Muga rumah tangga hidep meunang berkah
Allah Nu Maha Kawasa, bisa reuay anak,
sangkan jadi karuhun ti bangsa loba.
4 Hidep saturun-tumurun, sing meunang
berkah PANGERAN cara berkah ka Ibrahim.
Ieu tanah, tempat hidep dijurukeun, anu ku
Allah geus dipaparinkeun ka Ibrahim, masing
jadi milik hidep."
5 Geus kitu Yakub dijurung laku, indit ka
Mesopotami, dipiwarang nepungan Laban
putra Betuel urang Aram. Laban teh raina
Rabeka ibuna Yakub jeung Esau.
6 Esau terangeun, yen Yakub diberkahan
deui jeung diiangkeun ka Mesopotami, sina
neangan jodo di ditu. Terangeun, yen waktu

keur diberkahanana diomat-omatan teu
meunang kawin ka wanita urang Kanaan.
7 Terangeun, yen Yakub indit ka Mesopotami
teh lantaran nurut ka rama ka ibu.
8 Ras bae kapikir, yen ramana teu resep ka
wanita urang Kanaan.
9 Ku sabab eta manehna terus nepungan
Ismail, putra Ibrahim tea, terus nikah jeung
Mahalat adina Nebayot, putra Ismail.
10 Yakub iang ti Bersyeba, ngajugjug ka
tanah Haran.
11 Barang jol ka hiji tempat, panonpoe
enggeus surup. Yakub tuluy pasang kemah,
dug ngedeng dina anggel batu, ti dinya reup
bae mondok.
12 Bet ngimpi ningal taraje, nanggeuh ti
bumi ka langit, dipake unggah turun ku para
malaikat.
13 Breh deui ningal aya PANGERAN, ngadeg
di gigireunana, nimbalan kieu, "Kami, Allah
panutan Ibrahim jeung Ishak. Ieu tanah anu
keur dikedengan ku maneh, baris jadi milik
maneh, turun-tumurun.
14 Turunan maneh bakal loba liwat saking,
tinanding keusik di bumi. Ari wewengkon
tanahna, bakal terus ngalegaan, ka kulon,
ka wetan, ka kidul, ka kaler. Bangsa-bangsa
bakal mareunang berkah ku lantaran maneh
sarta turunan maneh.
15 Satemenna, Kami seja nyarengan ka
maneh. Ka mana bae nya indit, ku Kami

tangtu diraksa, sarta baris dibalikkeun deui
ka ieu tanah. Maneh moal ditinggalkeun, nepi
ka laksana saomong Kami ayeuna."
16 Korejat Yakub hudang, tuluy ngomong,
"PANGERAN di dieu! Aing teu nyaho Mantenna
aya di dieu!"
17 Yakub jadi sieuneun sarta tuluy ngomong
deui, "Ieu tempat teh pikasieuneun! Ieu
tangtu bumina Allah; tangtu ieu teh lawang
asup ka sawarga."
18 Poek-poek keneh Yakub geus hudang.
Top kana batu nu entas dipake anggel, seug
ditangtungkeun, dijieun tugu pangeling-
ngeling, cur dikucuran minyak rek dibaktikeun
ka Allah.
19 Seug eta tempat teh ku Yakub dingaranan
Betel. Tadina ngaranna Lus.
20 Geus kitu Yakub ikrar sumpah ka
PANGERAN: "Saupami Gusti nyarengan
sareng ngaraksa ka abdi salebeting
perjalanan, salajengna maparin sandang
sareng pangan,
21 sareng ngawangsulkeun deui abdi ka
pangkonan pun bapa, Gusti teh nya Allah
panutan abdi.
22 Ieu batu pangeling-eling anu
ditangtungkeun ku abdi, bakal jadi
tempat paranti ngabakti ka Anjeun. Sareng
abdi sumeja nyanggakeun sapersapuluh ti
sugri anu ku Gusti dipaparinkeun ka abdi."

29

1 Yakub jung deui lumaku, kebat
angkat ka tanah Wetan.
2 Ti dinya jol ka hiji sumur, ayana di tengah
tegal. Deukeut sumur aya domba tilu gunduk
keur darepa, ngadago dibarere nginum. Ari
sumurna ditutupan keneh ku batu gede.
3 Upama domba geus karumpul kabeh,
kakara diarinuman, batu panutup sumurna
diangkat babarengan. Mun geus beres
nginuman, batuna ditutupkeun deui kana
urutna.
4 Yakub terus uluk salam sarta saurna,
"Punten, dulur-dulur anu ti mana?" Dijarawab
yen ti Haran.
5 Yakub, "Manawi kenal sareng Laban putra
Nahor?" Dijarawab yen kenal.
6 Yakub, "Kumaha anjeunna damang?"
Dijarawab, "Damang. Tuh geuning Rahel
putrana, ngagiringkeun domba ka dieu."
7 Saur Yakub, "Siang keneh, can meujeuhna
ngandangkeun. Ku naon teu enggal-enggal
dibere nginum, sina nyaratuan deui?"
8 Jawabna, "Ngantos kumpul heula
sadayana. Ayeuna mah can tiasa, margi
batuna kedah diangkat babarengan, nembe
tiasa nginuman."
9 Sabot Yakub sasauran, Rahel datang
ngagiring domba ramana, kawantu Rahel oge
kabagian kudu ngangon.
10 Ana jol Rahel datang ngagiring domba
anu emang Laban, Yakub buru-buru muru ka

sumur, gulipak batuna digulingkeun, terus eta
domba-domba disina ngarinum.
11 Ti dinya gabrug ngarangkul ka Rahel bari
sumegruk.
12 "Akang teh," saurna, "putra ti Ibu Rabeka,
wargi tuang rama." Deregdeg Rahel lumpat
rek wawartos ka ramana.
13 Sanggeus diwartosan yen aya Yakub
putra rakana, Laban gura-giru mapagkeun.
Gabrug ngarangkul bari nyiuman, terus Yakub
dikaleng, dicandak ka bumi. Ti dinya Yakub
cacarios ngunjukkeun sagala nu kaalaman.
14 Saur Laban, "Enya, hidep teh tunggal getih
daging Ama." Saterusna Yakub di pamanna
geus meunang sabulan.
15 Geus kitu saur Laban ka Yakub, "Kumaha
hidep teh, digawe teu dibayar pedah
kulawarga keneh. Cik hidep menta sabaraha
bayaran?"
16 Ari Laban kagungan putra istri dua, Lea
rakana, Rahel raina.
17 Lea alus panonna, tapi Rahel mah awakna
camperenik jeung rupana geulis.
18 Yakub nu cinta ka Rahel ngawalon, "Abdi
seja babantu di Emang tujuh taun, asal
dipaparin Rahel, putra Ama anu anom."
19 Saur Laban, "Nya mending dika-aguskeun
eta anak Ama teh, tinimbang ka nu sejen
mah. Heug, hidep didieu bae jeung Ama."

20 Digawe tujuh taun keur meunangkeun
Rahel, karaosna ku Yakub mah ukur popoean
bae, awahing ku cinta-cintana.
21 Tutup anu tujuh taun, Yakub unjukan
ka Laban, "Abdi nagih perjangjian, putra
Ama tikahkeun ka abdi, margi parantos seep
waktosna."
22 Prak Laban hajat, urang dinya kabeh
diondang.
23 Tapi peutinganana, anu dianteurkeun ka
Yakub teh lain Rahel, tapi Lea, seug salulut.
24 Lea ku Laban dibere emban saurang,
ngaranna Silpa.
25 Isukna ku Yakub kakara katangen,
sihoreng eta teh Lea. Yakub ngadesek ka
Laban, "Geuning kitu Ama mah, ngabobodo!
Abdi ngawula teh hayang Rahel!"
26 Walon Laban, "Di dieu mah teu lumrah adi
dikawinkeun miheulaan lanceuk.
27 Sabar heula saminggu ieu nepi ka bubar
hajat, kakara Rahel ku Ama diserenkeun. Tapi
hidep kudu digawe di Ama tujuh taun deui."
28 Yakub satuju. Sabubarna hajat kawinan,
Rahel diserenkeun ka Yakub.
29 Rahel oge ku ramana dibere emban
saurang, ngaranna Bilha.
30 Yakub jeung Rahel enggeus salulut, tur
asihna ka Rahel leuwih ti batan ka Lea. Yakub
ngawula ka Laban tujuh taun deui.

31 PANGERAN uninga yen Lea teu dipikacinta.
Seug ku Mantenna sina boga anak, sabalikna
Rahel mah sina gabug.
32 Seug Lea kakandungan terus ngalahirkeun
putra lalaki. Terus dingaranan Rubin, sabab
saurna, "PANGERAN geus ningali kasusah
aing. Ayeuna mah salaki tangtu nyaaheun."
33 Geus kitu kakandungan deui. Ana lahir
putrana pameget, tuluy dingaranan Simeon,
sabab saurna, "PANGERAN maparin deui
anak, uningaeun aing teu dipikacinta."
34 Ngandung deui, ana lahir putrana
pameget, seug dingaranan Lewi, sabab
saurna, "Ayeuna mah salaki tangtu layeut ka
aing, da aing geus mere tilu anak."
35 Ngandung deui, ana lahir putrana
pameget, seug dingaranan Yuda, karana
saurna, "Aing muji sukur ka PANGERAN." Ti
dinya pet teu putraan deui.

30

1 Ku sabab henteu bae kagungan putra
ti Yakub, Rahel jadi sirik ka nu jadi
raka. Ti dinya unjukan ka Yakub, "Abdi menta
anak! Kieu bae mah langkung sae pondok
umur!"
2 Bawaning jengkel ka Rahel, Yakub
ngawalon, "Na Akang teh gaganti Allah? Nyai
teu boga anak teh kapan ku pangersa-Na!"
3 Walon Rahel, "Kapan abdi gaduh inang,
Bilha. Kawin ku Akang sina ngandung, anakna
jang abdi, sarta abdi jadi indung ku jalan
kitu."

4 Seug Bilha, inangna, diserenkeun sina
salulut jeung carogena.
5 Ti dinya Bilha nyiram, terus ngalahirkeun
pikeun Yakub.
6 Saur Rahel, "Allah geus midamel kaadilan
ka aing, ngamakbul paneda aing, maparin
anak." Seug orok teh dingaranan Dan.
7 Bilha inang Rahel nyiram deui, terus
ngalahirkeun putra pameget ti Yakub.
8 Saur Rahel, "Aing tas tarung jeung
lanceuk. Aing anu meunang." Seug orok teh
dingaranan Naptali.
9 Ari Lea, sanggeus pet teu putraan deui,
seug nyerenkeun Silpa inangna, sina ditikah
ku Yakub.
10 Ti dinya Silpa ngalahirkeun putra pameget
ti Yakub,
11 terus dingaranan Gad. "Sabab mawa
untung!" saur Lea.
12 Silpa inang Lea ngalahirkeun deui putra
pameget ti Yakub.
13 Saur Lea, "Bagja temen ieu aing! Aing
bakal disebut jelema bagja ku sakabeh
awewe." Ku sabab kitu eta putrana teh
dingaranan Aser.
14 Hiji mangsa keur usum panen gandum,
Rubin ka huma, beh manggih buah, ngaranna
buah asihan. Seug diserenkeun ka Lea, ibuna.
Rahel menta, "Cik abdi menta eta buah
asihan panimu anak aceuk."

15 Lea ngawalon, "Acan puas ngarebut salaki
aceuk? Ayeuna prak deui, menta buah asihan
panimu anak aceuk!" Ari walon Rahel, "Engke
wengi, aceuk kenging kulem sareng Kang
Yakub, asal abdi dipasihan eta buah."
16 Pasosore Yakub sumping tas ti huma,
Lea mapagkeun sarta saurna, "Engke wengi
Akang kulem di abdi, margi parantos disewa
ku abdi ku buah asihan panimu anak abdi."
Peutingna Yakub kulem di Lea sarta salulut.
17 Allah ngamakbul paneda Lea. Lea nyiram
deui, tuluy ngalahirkeun putra anu kalima ti
Yakub.
18 Saur Lea, "Allah ngaganjar ka aing,
lantaran aing ngabaktikeun inang aing ka
salaki." Seug putrana dingaranan Isaskar.
19 Ti dinya nyiram deui, terus ngalahirkeun
putra anu kagenep ti Yakub.
20 Saurna, "Allah ka aing maparin nugraha.
Ayeuna mah salaki teh tangtu daekeun deui
ka aing, da aing geus genep ngajurukeun
anakna anu lalaki." Ku sabab kitu eta budak
teh ku Lea dingaranan Sebulun.
21 Ti dinya ngalahirkeun deui, istri,
dingaranan Dinah.
22 Geus kitu Allah emut ka Rahel. Paneda
Rahel dikabul, dipaparin kasempetan kana
puputra.
23 Seug nyiram terus ngalahirkeun putra
lalaki. Pok sasauran, "Allah geus ngajait aing
tina kahinaan teu boga anak.

24 Mugi-mugi Mantenna maparin deui anak
ka aing." Seug putrana dingaranan Yusup.
25 Sanggeus lahir Yusup, Yakub neda amit ka
Laban, saurna, "Ama, abdi widian mulang ka
bali geusan ngajadi.
26 Pun bojo, anu dikengingkeunana ku jalan
abdi ngawula ka Ama, kitu deui pun anak,
sadayana bade dibantun. Ku Ama parantos
kauninga, abdi digawe di Ama teh sakitu
temen wekelna."
27 Walon Laban, "Hidep sing karunya ka
Ama, enya ku Ama ge karasa, pangna Ama
sakieu diberkahanana ku PANGERAN teh nya
hidep lantaranana.
28 Bisi hidep hayang dibayar, sabaraha oge
ku Ama tangtu dibayar."
29 Walon Yakub, "Ku Ama tangtos karaos,
kumaha suhudna abdi ngawula. Ingon-ingon
Ama oge jadi sakitu gereyekna saparantos
diurus ku abdi mah.
30 Memeh ku abdi diurus mah mung saeutik,
ayeuna parantos jadi mangpirang-pirang.
Sajleg abdi aya di Ama, sakitu diberkahanana
Ama ku PANGERAN. Meujeuhna ayeuna mah
abdi ngemut-ngemut kapentingan rumah
tangga pribadi."
31 Saur Laban, "Mere naon atuh Ama ka
hidep?" Walon Yakub, "Ama teu kedah
maparin naon-naon. Heug abdi ngurus
deui ingon-ingon Ama, upami Ama satuju
sarat-saratna.

32 Dinten ieu abdi bade mariksa ingon-ingon.
Mana-mana domba anu bulu hideung, embe
anu totol-totol sareng anu belang, bade
dipisahkeun, keur buruhan abdi.
33 Kitu teh supados ka payunna Ama gampil
mariksana, bilih palay uninga abdi jujur
henteuna. Jadi upami mendakan dinu bagian
abdi aya embe anu buluna henteu belang
atanapi totol-totol, atanapi domba anu sanes
bulu hideung, tangtos eta kenging maling ti
Ama."
34 Walon Laban, "Ama akur. Kumaha hidep
bae."
35 Tapi poe eta keneh Laban buru-buru
misah-misahkeun embe-embe badot anu
kendit jeung anu belang, embe-embe bikang
anu totol-totol jeung nu belang, kitu deui
anu bodas. Jaba ti eta, domba-domba bulu
hideung kabeh dipisah-pisahkeun. Geus kitu
dipasrahkeun ka putra-putrana sina dijaga.
36 Ti dinya anjeunna angkat ngajauhan
Yakub, jauhna kira-kira lalakon tilu poe. Jadi
ingon-ingon Laban anu diurus ku Yakub mah
sasesana bae.
37 Ti dinya Yakub mesekan dahan-dahan
anu harejo, dahan kimenyan, dahan jarak
jeung dahan caringin. Dipesekna dipontrang-
pontrang sina tembong nu bodasna, jadi
udat-udat belang.
38 Eta dahan-dahan teh diteundeunna dina
jolang-jolang paranti embe ngarinum. Ana

embe dararatang rek ngarinum, sok ngaradon
lakian di dinya.
39 Ku lantaran keur waktu kituna narenjoeun
kana dahan-dahan nu dibelang-belang
tea, ana ngajaruru anakna teh tararotol,
kararendit jeung barelang.
40 Ari domba-domba jalu ku Yakub
dipisahkeun, sina ngudag-ngudag bikang
anu warna kendit jeung hideung anu Laban.
Ku anjeunna dipisah-pisahkeun, henteu
dihijikeun jeung anu Laban. Kitu carana Yakub
nambahan ingon-ingonna, sarta henteu
dihijikeun jeung anu Laban.
41 Jeung ana embe domba anu barodas
rek lakian, jolang-jolang paragi ngarinumna
diteundeunan dahan-dahan beunang
montrang. Atuh embe domba teh lakianana
nyalanghareup kana dahan-dahan tea.
42 Ari embe domba anu halengker mah
henteu dikitukeun. Kajadianana, Laban
kabagian nu halengkerna, ari Yakub meunang
nu karuat tur sarehat.
43 Atuh Yakub teh gancang naker jadi
beunghar, embe dombana mangpirang-
pirang, onta, kalde, jeung badega-badega teu
kurang-kurang.

31 1 Hiji mangsa Yakub ngadangu diupat
ku putra-putra Laban, cenah, "Yakub
geus ngarampogan sagala rupa ti bapa urang.
Beunghar soteh bane beunang nyokotan ti
bapa urang."

2 Jeung deui ku Yakub ge geus kajudi, yen
bubuden Laban ka anjeunna geus henteu
cara kamari mangkukna.
3 Ti dinya PANGERAN nimbalan ka anjeunna,
"Geura mulang ka tanah karuhun maneh, ka
kaom sorangan. Heug ku Kami dibaturan."
4 Seug Yakub miwarang nyusulan Rahel
jeung Lea sina ka tegal pangangonan.
5 Saurna ka Rahel jeung Lea, "Bubuden rama
nyai ka Akang ayeuna mah geus henteu cara
bareto-bareto. Tapi Allah panutan bapa Akang
teu petot-petot nyarengan ka Akang.
6 Akang digawe di Ama teh estu dug hulu pet
nyawa, ku Nyai ge tangtu karasa.
7 Tapi Ama ka Akang kalah ka ngalicikan,
buruhan Akang ku anjeunna dihala-hili nepi
ka sapuluh kali. Ngan teu diwidian bae ku
Allah ari nepi ka nyilakakeun mah ka Akang
teh.
8 Mun ceuk anjeunna, Bagian hidep anu
totol-totol, embe domba aranakanana teh
totol. Mun ceuk anjeunna, Bagian hidep
ayeuna mah anu barelang, heug aranakanana
teh barelang.
9 Jadi embe domba anu Ama teh ku Allah
sasat dicandakan dipasihkeun ka Akang.
10 Hiji mangsa, dina usum embe domba
lakian, Akang teh ngimpi: Embe domba jalu
anu keur mararacek teh kararendit, tararotol,
jeung barelang.

11 Dina eta impian Akang teh dilahiran ku
Malaikat Pangeran, saur-Na, Yakub! Nun,
ceuk Akang.
12 Tuh awaskeun, lahirana-Na deui, itu
badot-badot anu keur mararacek teh karendit,
tararotol jeung barelang. Eta dihaja ku Kami,
lantaran Kami nyaho kumaha kalakuan Laban
ka maneh.
13 Kami, Allah anu nembongan ka maneh
di Betel, enggon maneh bareto nyieun tugu
pangeling-ngeling anu dikucuran ku minyak,
tempat maneh bareto ngucapkeun nadar.
Geura sasadiaan geusan incah ti ieu tanah,
balik ka bali geusan ngajadi."
14 Rahel jeung Lea ngawangsul, "Abdi ti Ama
teh parantos moal kenging nanaon.
15 Ku anjeunna parantos dijieun deungeun-
deungeun. Abdi ku anjeunna sasat dijual, ari
ladang ngajual abdi dikeukeuweuk nyalira
bae.
16 Ieu sagala rupi kakayaan nu aya di urang
ayeuna, anu ku Allah dicandakan ti Ama,
sayaktosna gaduh urang sareng anu anak
urang. Eta dawuhan Allah teh ku Akang
tumutkeun."
17 Prak Yakub sasadiaan. Putra-putra jeung
garwa-garwa sina naraek kana onta.
18 Sanggeus tarapti, leugeudeut mimiti maju,
seja mulang ka pangkonan rama di tanah
Kanaan. Sagala harta bandana anu meunang

ti Mesopotami taya nu kari. Ingon-ingon
embe domba sina digiring ti heula.
19 Harita Laban keur teu aya, keur nyukuran
domba. Sabot sepi, batarana dipaling ku
Rahel.
20 Jadi Yakub teh angkatna ngabokong ka
Laban, urang Aram tea, henteu wawartos yen
seja mulang ka asal.
21 Sagala rupa anu jadi milikna dicandak
kabur. Angkatna geus meuntasan Walungan
Eprat, terus maju ngajugjug pagunungan
Gilad.
22 Sanggeus meunang tilu poe, Laban kakara
kawartosan yen Yakub kabur.
23 Laban ngeprak jalma-jalmana. Gurudug
nyusul Yakub. Sanggeus meunang tujuh poe,
kakara kasusul di pagunungan Gilad.
24 Peutingna Laban meunang impian,
ngimpen disumpingan ku Alah sarta nimbalan
kieu, "Inget, poma maneh ulah nyieun
kitu-kieu ka Yakub."
25 Yakub, anu harita geus masang kemah
di hiji gunung, ku Laban enggeus kasusul.
Laban nyeblokkeun kemah di pagunungan
Gilad.
26 Saur Laban ka Yakub, "Ku naon
ngabongohan, anak Ama dibawa kitu
bae kawas awewe beunang ngajarah ti
pangperangan?
27 Pang ngabongohan Ama teh ku naon, nepi
ka indit henteu amitan heula? Coba upama

terus terang, meureun ku Ama dirame-rame
ku tatabeuhan, genjring jeung kacapi bari
dikawihan.
28 Ama teu dibere nyium-nyium acan ka
incu-incu, teu ngomong-ngomong acan ka
anak. Ku asa kacida teuing maneh teh!
29 Ama bisa bae nyilakakeun hidep. Tapi
tadi peuting Allah panutan bapa maneh
ngomat-ngomatan ka Ama, saur-Na, Poma
maneh ulah kitu-kieu ka Yakub.
30 Ku Ama oge kamalum, pangna maneh
kabur teh lantaran geus teu tahan hayang
manggihan bapa. Heug. Tapi ku naon batara
Ama diringkid?"
31 Yakub ngawangsul, "Puguh abdi teh
ngarasa risi. Ku emutan, putra-putra Ama
moal diwidian marilu, heug bae jadi rebutan.
32 Perkawis batara Ama, mun kapendak
jelemana anu maling, paehan bae. Mangga
garadah, saksina kulawarga urang masing-
masing. Upama aya barang Ama naon bae,
candak!" Yakub teu uningaeun Rahel maling
batara ramana.
33 Ti dinya Laban ngagaradah kemah Yakub,
kemah Lea, kemah inang nu duaan, tapi
weleh batarana teu kapendak. Ti dinya sup ka
kemah Rahel.
34 Ari ku Rahel eta batarana geus
disumputkeun, dibebeskeun kana kakasuran
luhur onta, seug dicalikan. Saeusi kemah ku
Laban digaradahan.

35 Saur Rahel ka ramana, "Ama, ulah bendu,
abdi teu tiasa mantuan, teu werat cengkat,
ieu nuju haid." Laban hantem gagaradah, tapi
weleh batarana teu kapendak.
36 Yakub ilang kasabaran, ngong ka Laban
sasauran bangun napsu, "Ama! Naon
kajahatan abdi? Naon dosa abdi mana Ama
kitu-kitu teuing?
37 Cobi eta barang-barang mani diubrak-
abrik. Cik, naon barang Ama anu kapendak?
Jengjrengkeun, sina ditarongton ku jelema-
jelema ti abdi jeung ti Ama! Keun sina
dibaruktikeun, saha di antawis urang anu
leres.
38 Dua puluh taun abdi ngawula ka Ama,
ngurus embe domba kagungan Ama. Nu
bikangna can aya nu burung ngajuru, nu
jaluna can aya anu ku abdi dipeuncit didahar
dagingna.
39 Anu digusur ku kerud, tara ditembong-
tembong ka Ama, dumeh abdi nu talobeh,
digantian ku nu sorangan. Nu dipaling boh ti
beurang boh ti peuting, salawasna tara teu
digantian.
40 Remen nandangan balangsak, ti beurang
kapanasan, ti peuting katirisan, rajeun tara
bisa mondok.
41 Kirang kumaha abdi teh nya bela,
ngadukduk nepi ka dua puluh taun. Keur
meunangkeun tuang putra, opat belas taun
kumawula ka Ama. Keur meunangkeun

ingon-ingon, genep taun dibujangkeun,
parandene Ama masih tega ngahala-hili
buruhan abdi, nepi ka sapuluh kali.
42 Cacak upami henteu ditangtayungan ku
Allah panutan pun bapa, Allah panutan Eyang
Ibrahim, Allah nu dibakti ku Ishak, tangtu abdi
ku Ama ditundung, kudu balik ngaligincing.
Kabalangsakan sareng pagawean abdi, Allah
nu langkung tingali. Geuning tadi peuting
Ama dipepelingan ku Mantenna."
43 Walon Laban, "Eta anak, duanana anak
Ama. Eta barudak, kabeh incu-incu Ama. Eta
ingon-ingon, kabeh anu Ama. Malah sakur
nu katenjo di dieu, kabeh Ama anu boga.
Ama arek kua arek kieu ka anak atawa ka
barudakna, naon halanganana!
44 Ayeuna urang nyieun perjangjian antara
urang. Urang numpukkeun batu minangka
keur jadi saksi."
45 Seug Yakub nyandak hiji batu,
ditangtungkeun dijieun tutunggul.
46 Jung miwarang kulawarga sina
ngarumpulkeun batu terus ditumpuk, geus
kitu dalalahar dina eta tumpukan batu.
47 Eta tumpukan ku Laban disebut Yegar
Sahaduta, ari ku Yakub disebutna Galed.
48 Saur Laban, "Ieu tumpukan batu, kiwari
ngajadi saksi antara Ama jeung hidep." Kitu
asalna pangna dingaranan Galed.

49 Saur Laban deui, "Jeroning urang papisah,
mangka kasaksi ku Allah." Eta sababna eta
tempat dingaranan Mispa.
50 Laban sasauran keneh, "Mun hidep
nganyenyeri anak Ama, atawa boga deui
pamajikan, sanajan Ama teu nyaho, inget aya
Allah nu ngawaskeun, Saksi ti urang duaan."
51 Saurna deui ka Yakub, "Tah ieu tumpukan
jeung tutunggulna beunang Ama.
52 Ieu dua rupa tanda jadi saksi yen: Ama
moal rek ngaliwat ieu wates geusan nempuh
ka hidep. Hidep oge ulah ngaliwatan ieu
wates geusan nempuh ka Ama.
53 Allah panutan Ibrahim jeung Allah panutan
Nahor baris jadi Hakim nu ngahukum, upama
ieu ku urang dirempak." Geus kitu Yakub
ngikrarkeun sumpah demi pajenengan Allah
nu dibakti ku Ishak ramana.
54 Terus Yakub meuncit kurban
disembahkeun di pagunungan eta,
sarta kulawargana dicandak ngariung dahar.
Sanggeus dalahar, peutingna mondok deui di
eta gunung.
55 Isukna isuk-isuk keneh Laban sosonoan
jeung putu-putu, diciuman, andum salam
jeung putra-putra, amit mundur terus
mulang.

32 1 Yakub sarombonganana maju deui.
Di satengahing jalan Yakub ningali aya
para malaikat Allah.

2 Pok bae misaur, "Ieu tangtu balad Allah."
Ku sabab kitu eta tempat ku anjeunna
dingaranan Mahanaim.
3 Ti dinya Yakub ngirim sawatara utusan sina
leumpang miheulaan anjeunna, sina ka Esau
rakana, di nagri Edom.
4 Anjeunna titip saur keur Esau rakana, kieu,
"Jisim abdi, Yakub, badega nu laip, sumeja
unjuk uninga ka Juragan Esau, yen nembe
tiasa wangsul deui ayeuna, saparantos lami
nya matuh di Paman Laban.
5 Wangsul teh babantunan, sapi, kalde,
domba sareng embe, sarawuh badega-
badega. Sakitu nu kapiunjuk, taya sanes
mung sumeja nyuhunkeun piwelasna."
6 Sanggeus baralik deui, para utusan teh
unjukan ka Yakub, "Sareng Esau tuang raka
parantos tepang. Anjeunna keur ka dieukeun,
nyandak balad opat ratus."
7 Yakub sakalangkung gugup bawaning
ngaraos gimir. Jalma-jalmana dibagi dua
bagian, kitu deui domba, embe, sapi jeung
onta.
8 Dina manahna, "Bisi upama pareng
digempur ku Esau, sugan bae anu sabagian
deui bisa lolos."
9 Yakub neneda, "Nun Allah panutan Aki
Ibrahim, Allah panutan pun Bapa Ishak!
GUSTI kapungkur nimbalan, Maneh geura
mulang ka kaom sorangan di bali geusan.
Kami baris hade-hade ngurus ka maneh.

10 Sayaktosna abdi Gusti henteu layak
nampi kasaean sareng kagetenan Gusti anu
parantos-parantos. Abdi mios meuntasan
Walungan Yordan mung ukur kadua iteuk,
wangsulna abdi sareng ieu rombongan, anu
ayeuna dibagi dua bagian.
11 Jait abdi, nun Gusti! Abdi sieun ku pun
lanceuk Esau. Abdi gimir sieun anjeunna
ngagempur abdi sadaya katut para wanita
sareng barudak.
12 Mugi Gusti emut kana jangji, Kami baris
hade-hade ngurus ka maneh. Turunan maneh
baris loba tanpa wilangan, tinanding keusik di
sapanjang basisir."
13 Sanggeus ngarereb peuting eta di
lebah dinya, isukna anjeunna nyadiakeun
pangruruba keur nyecep manah rakana,
Esau.
14 Embe, bikangna dua ratus, jaluna dua
puluh. Domba, bikangna dua ratus, jaluna
dua puluh.
15 Onta nu keur nyarusuan tilu puluh,
sakalian katut jeung anak-anakna. Sapi,
bikangna opat puluh, jaluna sapuluh. Kalde,
bikangna dua puluh, jaluna sapuluh.
16 Seug dititipkeun ka badega-badega, hiji
badega hiji rombongan. Kieu saurna ka
badega-badega, "Jung ka ditu ieu sato-sato
barawa ti heula. Atur, ti rombongan ka
rombongan deui sing aya antara anu cukup
anggangna."

17 Badega anu kahiji diamanatan, "Upama
tepung jeung dulur kami Esau sarta anjeunna
mariksa, Saha juragan maneh, arek ka mana,
ieu ingon-ingon saha,
18 ku maneh kudu dijawab kieu, Sumuhun
gaduhna pun Yakub, badega gamparan, seja
kahaturkeun ka pangersa dunungan, Juragan
Esau. Yakubna di pungkur keneh."
19 Ka badega nu kadua, katilu jeung
saterusna sakur anu dititipan rombongan
sato-sato tea, amanatna kitu keneh. "Kitu
pipokkeun maraneh ka Esau upama geus
amprok.
20 Seug sebutkeun, Leres, Yakub badega
gamparan nyusul ti pungkur." Ceuk Yakub
dina manahna, "Aing rek nyoba ngaleehkeun
hatena ku panyecep, sato-sato anu sina
diinditkeun ti heula. Malak mandar upama
geus tepung, anjeunna kersaeun ngahampura
ka aing."
21 Sato-sato keur panyecep enggeus
diinditkeun ti heula, ari anjeunna peuting eta
ngarerebna masanggrahan di lebah dinya.
22 Peutingna, Yakub nyandak garwa
duanana, inang duanana jeung sabelas
putrana, meuntasan Walungan Yabok ka
peuntas ditu.
23 Sanggeus kitu meuntaskeun sagala
kakayaanana.
24 Beres meuntas-meuntaskeun sagala
rupa, anjeunna kantun nyorangan di peuntas

dieu. Ari geus nyalira, dumadakan datang
hiji jelema, terus galungan jeung Yakub
sapeupeuting, nepi ka wanci balebat.
25 Sanggeus eta jelema ngarasa moal baris
meunang dina gelutna, Yakub diteunggeul
tetepokanana nepi ka misalah.
26 Saur eta jelema, "Leupaskeun kami!
Kaburu bray beurang!" Diwaler ku Yakub,
"Kuring moal ngaleupaskeun Juragan, kajabi
upami Juragan ngaberkahan kuring."
27 "Saha ngaran maneh?" saur eta jelema.
"Yakub," walerna.
28 Saur eta jelema, "Ngaran maneh lain
Yakub deui. Maneh geus gelut jeung Allah,
oge jeung manusa, kalawan unggul, ku sabab
eta ngaran maneh jadi Israil."
29 Saur Yakub, "Dupi salira, saha tea?" Ari
walerna, "Naon perluna nanyakeun ngaran
kami?" Seug Yakub ku eta jelema diberkahan.
30 Saur Yakub, "Aing geus nenjo pameunteu
Allah. Ieu aing hirup keneh." Tuluy eta tempat
ku anjeunna dingaranan Peniel.
31 Panonpoe enggeus meletek, Yakub
ngantunkeun Peniel, angkatna jadi pincang
lantaran tetepokanana misalah.
32 Nya ku karana eta, tug nepi ka kiwari
turunan Israil pantrang ngadahar daging
urat panjang anu nyambungkeun tetepokan,
sabab nya lebah tetepokanana Yakub
diteunggeul nepi ka misalah.

33 [1] Esau jeung opat ratus baladna
geus beh katembong. Gancang
Yakub ngabagi-bagikeun putrana ka ibuna
masing-masing, ka Lea, ka Rahel jeung ka
emban-emban.
[2] Emban-emban jeung putra-putrana
ditempatkeun beulah hareup. Lea jeung
putra-putrana satukangeun eta. Rahel jeung
Yusup pangtukangna.
[3] Ari Yakub maju pangheulana seja nepangan
Esau. Ti kajauhan keneh anjeunna sujud deui
sujud deui nepi ka tujuh kali.
[4] Tapi Esau lumpat muru, terus ngarangkul
jeung nyiuman. Aranjeunna silih tangisan.
[5] Ret Esau ka wanita-wanita jeung
marurangkalih, pok mariksakeun, "Ari eta
saha, rai?" Walon Yakub, "Sumuhun pun
anak, paparin Allah ka jisim abdi."
[6] Ser dua emban jeung marurangkalih
ngadareuheusan ka Esau, terus marando.
[7] Ser deui Lea jeung marurangkalih,
seug marando. Ahirna Rahel jeung Yusup,
ngadeuheusan.
[8] Esau mariksa deui, "Tadi Akang ningal
rombongan sejen. Kumaha eta teh
maksudna?" Walon Yakub, "Sumuhun, eta
sumeja kahaturkeun ka gamparan, pamugi
ditampi."
[9] Saur Esau, "Akang geus ngarasa cukup.
Sing tetep-tetep bae eta mah di rai."

10 Walon Yakub, "Sanes kitu. Saupami
leres gamparan ngangken ka jisim abdi, eta
pangbakti mugi ditampi. Ningal pameunteu
gamparan, jisim abdi mah asa ningal
pameunteu Allah.
11 Ulah dugi ka teu ditampi eta pangbakti
ti jisim abdi. Jisim abdi ku Allah parantos
dipaparin pirang-pirang berkah, dugi ka
gaduh sagala rupi." Ku sabab dikeukeuhan,
tungtungna ku Esau ditampi.
12 Saur Esau, "Hayu atuh urang terus, Akang
ti hareup."
13 Tapi saur Yakub, "Gamparan langkung
tingali, eta barudak parantos lalungse. Domba
sareng sapi sanesna eta oge jadi emutan,
tur anak-anakna aralit keneh. Upami dipaksa
dibantun gancang, sadinten oge tangtos
pararaeh sadayana.
14 Mangga gamparan mulih ti payun.
Abdi tangtos nuturkeun lalaunan,
sagancang-gancang lakuning barudak
sareng ingon-ingon, seja ngetruk dugi ka
panglinggihan gamparan, di Edom."
15 Saur Esau, "Lamun sapuk, ieu balad
Akang sawareh sina maturan." Walon Yakub,
"Kasaean gamparan estu katampi. Nanging
teu perlu dugi ka kitu."
16 Poe eta keneh Esau mulih deui ka Edom.
17 Tapi Yakub anggur terus ka Sukot. Di
dinya anjeunna ngadamel bumi kitu deui
kandang-kandang keur ingon-ingon. Nya ku

lantaran kitu eta tempat disebut Sukot, anu
hartina kandang.
18 Ti dinya, samulihna ti Mesopotami teh
Yakub cunduk ka kota Sekem di tanah
Kanaan. Tuluy masanggrahan di hiji lahan
hareupeun eta kota.
19 Saterusna eta lahan digaleuh sabagian ti
rundayan Hemor, bapana Sekem, ku pangaji
saratus potong perak.
20 Ti dinya anjeunna ngadamel altar,
dingaranan "El, Allah Panutan Israil".

34 1 Hiji mangsa Dinah, putra istri Yakub
ti Lea, nganjang ka mojang-mojang
urang dinya.
2 Katingal ku Sekem, putra Hemor urang
Hiwi, gegeden di dinya. Dinah dipaksa dibawa,
seug diperkosa.
3 Tapi saterusna Sekem jadi malik asih,
Dinah dililipur sabisa-bisa.
4 Ti dinya Sekem unjukan ka Hemor
ramana, "Ieu istri bade dipirabi, ku Ama
panglamarkeun."
5 Yakub uningaeun yen Dinah geus bahla.
Tapi anjeunna henteu geruh, ngantos heula
putra-putrana anu keur di taregal jeung
ingon-ingon.
6 Hemor ramana Sekem sumping ka Yakub
seja badami.
7 Meh bareng jeung anjeunna, putra-putra
Yakub oge daratang ti tegal. Pohara
ngajarenghokna ku kajadian anu tumiba

ka raina, sarta pada amarah. Anggapanana
ngageugeuleuh putra Yakub sarua jeung
ngahina luar biasa ka kaom Israil.
8 Hemor ramana Sekem misaur ka
Yakub, "Pun anak, Sekem, cinta ka tuang
putra, maksadna bade leres-leres ditikah.
Nyuhunkeun ridona, mugi kawidian.
9 Urang sakalian bae nalikeun kawargian.
Pala putra anu istri tikahkeun ka anak-anak
sim kuring anu lalaki. Anak-anak sim kuring
anu awewe, jodokeun ka pala putra anu
pameget.
10 Salajengna mugi tetep renggenek di dieu.
Tanahna mah kantun milih palay nu mana.
Bade dagang, atanapi kagungan milik naon
bae, teu aya pamenganana."
11 Ti dinya Sekem nyundul pihatur. Kieu
saurna ka Yakub sapala putra, "Mugi aya
sih citeres ka sim kuring. Mundut naon ge
sumeja dicumponan.
12 Mangga salaurkeun palay naon.
Perkawis mas kawinna sakumaha bae
mangga sebatkeun. Sapamundut sumeja
ditumutkeun, asal sim kuring kajodokeun ka
anjeunna."
13 Putra-putra Yakub ngawalon ka Sekem
jeung Hemor, tapi ngandung tipu daya arek
ngabales ku hal raina.
14 Salaurna, "Teu doa gaduh dulur ditikah ku
nu kulup, matak penal sakulawargi.

15 Kajabi ku sarat ieu: Anjeun, kitu deui
sakur lalaki di anjeun, kedah disarunatan
heula sapertos kaom sim kuring.
16 Ari parantos kitu mah taya pamenganana
lalaki kaom anjeun ngajarodo ka awewe
kaom sim kuring, lalaki ti kaom sim kuring
ngajarodo ka awewe kaom anjeun, sarta
kaom sim kuring sumeja tetep renggenek di
aranjeun, ngajadi sakaom.
17 Upami ieu sarat henteu karujukan, teu
kersa disarunatan, pun dulur bade dibantun
wangsul ti ditu."
18 Ku pamendak Hemor jeung Sekem eta
sarat geus sapantesna.
19 Nonoman Sekem, anu di kulawargana
jadi pangutamana, henteu panjang
nimbang-nimbang, harita keneh nyatujuan.
20 Geus kitu Hemor jeung Sekem arangkat
ka tempat gempungan di gapura kota,
sasauran ka warga kotana, saurna,
21 "Aranjeunna jalma-jalma nu harade hate.
Keun sina maratuh saenggon di tanah urang,
bebas wara-wiri. Tanah urang lega keneh,
cukup keur aranjeunna oge. Anak-anakna
anu awewe karawin ku urang, anak-anak
urang anu awewe sina dikarawin ku itu.
22 Maranehna daraekeun maratuh ngahiji
jeung urang, ngan aya saratna sarupa, nya
eta lalaki urang kabeh kudu disarunatan
sakumaha maranehanana.

23 Lain bakal jadi anu urang ingon-ingonna
jeung sagala kabogana teh? Anu matak keun
maranehanana sina caricing di urang."
24 Warga eta kota kabeh satuju kana
kasauran Hemor jeung Sekem kitu, sarta
seug sakur anu lalaki mah kabeh disarunatan.
25 Tilu poe ti sanggeus maranehna
disarunatan, keur meumeujeuhna nyeri,
aya putra Yakub duaan, Simeon jeung Lewi
raka-rakana Dinah tea nyulumun ka jero
kota ngajingjing gobang, sarta terus ngamuk
maehan lalaki-lalaki urang dinya,
26 kaasup Hemor jeung Sekem, ari Dinah
dibawa balik ti imah Sekem.
27 Sanggeus eta putra-putra Yakub nu
sejenna ngaranjah kota mangmaleskeun
saderekna anu istri anu geus dinajiskeun.
28 Maranehna nyarokotan embe jeung
domba, sapi, kalde, jeung sagala rupa deui
boh nu dijero kota, boh nu di tegalan.
29 Rajakaya harta banda urang dinya, kitu
deui wanita-wanita jeung barudak dirayah
dijarah, imah-imah urang dinya sagala eusina
diringkid.
30 Simeon jeung Lewi ku Yakub
diseukseukan, saurna, "Maraneh wungkul
nyusahkeun ka Ama. Urang dieu, urang
Kanaan jeung urang Pares bakal ngamusuh
ka Ama. Upama maranehna sakait ngahiji
terus ngabales ngagempur, urang kabeh
bakal tumpur, sabab balad Ama henteu loba."

31 Tapi putra-putrana ngawalon, "Abdi
henteu suka gaduh adi digeugeuleuh sapertos
ka awewe palacuran bae."
35 1 Allah ngandika ka Yakub, "Maneh
kudu pindah ka Betel, urut maneh
nyieun altar keur ka Allah, anu nembongan
basa maneh kabur nyingkiran dulur maneh
Esau."
2 Ti dinya Yakub marentahkeun kulawargina
jeung sakabeh jelema anu caricing di
anjeunna, saurna, "Kumpulkeun sagala
patung anu ku maraneh sok dipiallah. Terus
maraneh marandi, salin ku nu bersih.
3 Urang pindah ti dieu ka Betel, tempat kami
bareto ngadegkeun altar paranti ngabakti
ka Allah, anu geus nulung kami mangsa
keur kabalangsak, jeung teu kendat-kendat
nyarengan boh di mana, boh di mendi."
4 Tuluy patung-patung sesembahan teh
diserenkeun ka Yakub, kitu deui masing-
masing papaes ceuli. Ari ku anjeunna terus
dikubur di handapeun tangkal kiara anu
pernahna deukeut ka Sekem tea.
5 Yakub sapala putra enggeus leut
ngaleugeudeut seja ngalih. Kota-kota
sakuriling eta pada ngarasa gimir, nu matak
caricing bae teu daek ngudag.
6 Aleutan Yakub geus cunduk ka nagri Lus,
anu ayeuna mah disebutna teh Betel, di tanah
Kanaan.

7 Anjeunna ngadegkeun altar di dinya, sarta
tempatna dingaranan El-Betel, hartina Allah
anu disembah di kota Betel. Dumeh keur
basa anjeunna kabur nyingkahan saderekna
tea, Allah nembongan ka anjeunna di dinya.
8 Geus kitu Debora, emban Rabeka, maot,
dikuburkeun di landeuheun tangkal kiara
di Betel, sarta tempatna dingaranan "Kiara
Panyeungceurikan", ayana kiduleun Betel.
9 Basa Yakub mulang ti Mesopotami tea,
Allah nembongan deui ka anjeunna sarta
maparin berkah.
10 Pangandika-Na harita ka anjeunna,
"Ngaran maneh Yakub. Tapi ti semet ieu
ngaran maneh teh Israil." Nya ti harita
jenenganana teh Israil.
11 Kieu deui pangandika-Na ka anjeunna,
"Kami, Allah Nu Maha Kawasa. Maneh sing
reuay anak. Maneh baris loba turunan, aya
nu baris jaradi raja. Turunan maneh baris
mangpirang-pirang lobana, baris jadi bangsa.
12 Tanah anu ku Kami dibikeun ka Ibrahim
jeung Ishak, ka maneh oge, nya kitu deui ka
turunan maneh, rek dibikeun."
13 Sanggeus ngandika kitu, Allah
ngantunkeun Yakub.
14 Ti dinya Yakub nangtungkeun hiji batu
keur pangeling-eling, tuluy ditahbiskeun,
dikucuran anggur jeung minyak jetun.
15 Nya tempatna ku anjeunna dingaranan
Betel.

16 Ti Betel leut deui ngaleut. Sanggeus
lalampahanana kira-kira sajongjonan deui
ka nagri Eprata, Rahel babar. Babarna hese
beleke.
17 Dina keur meumeujeuhna nyeri, parajina
ngalilipur kieu, "Kedah sabar. Murangkalihna
pameget deui."
18 Tapi Rahel geus taya harepan. Memeh
cekleuk panungtungan kabujeng keneh
maparin ngaran ka murangkalih, Ben Oni.
Tapi ku ramana dingaranan Binyamin.
19 Sanggeus Rahel pupus, dikurebkeunana
di sisi jalan ka Eprata, anu ayeuna mah
disebutna teh Betlehem.
20 Kuburanana ku Yakub diberean tutunggul.
Eta tutunggul kuburan Rahel aya tepi ka
kiwari.
21 Ti dinya Yakub maju deui, deg ngadegkeun
pasanggrahan di hiji tempat anu paeunteung-
eunteung jeung munara Eder.
22 Waktu Israil matuh di eta tanah, Rubin
jinah jeung salah sahiji parekan ramana nu
ngaranna Bilha. Sanggeus kauninga, Yakub
pohara benduna. Putra-putra Yakub kabehna
dua belas.
23 Anu ti Lea: Rubin, cikalna, terus: Simeon,
Lewi, Yuda, Isaskar jeung Sebulun.
24 Putra ti Rahel: Yusup jeung Binyamin.
25 Putra ti emban Rahel nu ngaranna Bilha:
Dan jeung Naptali.

26 Putra ti Silpa emban Lea: Gad jeung
Aser. Eta putra-putrana nu pameget anu
dilahirkeun di Mesopotami.
27 Yakub sumping ka Ishak ramana di
Mamre, deukeut Hebron, panglinggihan
Ibrahim jeung Ishak bareto.
28 Ishak pupus dina yuswa 180 taun.
29 Anjeunna pupus dina yuswa geus kacida
sepuhna. Dikurebkeunana ku Esau jeung
Yakub, putrana.

36

1 Ieu turunan-turunan Esau, anu
disebut oge Edom:
2 Esau nikah ka urang kanaan, ka Adah binti
Elon urang Het, jeung ka Oholibama binti
Ana, putu Sibeon urang Hiwi,
3 jeung ka Basmat binti Ismail, rayina
Nebayot.
4 Putra Esau ti Adah nya eta Elipas, ti Basmat
putrana teh Rehuel.
5 Ari ti Oholibama putrana teh Yehus, Yalam
jeung Korah. Eta putra-putra Esau anu lalaki,
dilahirkeunana kabeh di tanah Kanaan.
6 Ti dinya garwa-garwana, pala putra
lalaki awewe kitu deui sakabeh jiwa eusi
bumina, katut ingon-ingon jeung sakabeh
babandaanana beubeunangan ti tanah
Kanaan, ku Esau dicandak ka tanah sejen,
ngantunkeun Yakub rayina.
7 Pangna ngalih, lantaran eta tanah geus taya
petana bisa dicalikan reureujeungan, kawantu

rajakaya jeung ingon-ingon masing-masing
kacida lobana.
8 Ku sabab kitu Esau matuhna teh di
pagunungan Edom.
9 Ieu turunan Esau, karuhun bangsa Edom.
10 (36:10-13) Elipas, putra ti geureuha nu
ngaran Adah, kagungan putra lima lalaki nya
eta: Tman, Omar, Sepi, Gatam jeung Kenas.
Aya deui putra lalaki ngaranna Amalek,
ieu mah putra ti parekan, Timna. Rehuel,
putra Esau ti geureuha nu ngaran Basmat,
kagungan opat putra lalaki nya eta: Nahat,
Serah, Syama jeung Misa.
11 (36:10)
12 (36:10)
13 (36:10)
14 Ari ti geureuha nu ngaran Oholibama binti
Ana putu Sibeon, putrana Yehus, Yalam jeung
Korah tea.
15 Ieu kaom-kaom turunan Esau: Putra Esau
anu cikal, Elipas tea, jadi karuhun kaom
Tman, kaom Omar, kaom Sepo, kaom Kenas,
16 kaom Korah, kaom Gatam, jeung
kaom Amalek. Eta kabeh turunan Esau ti
geureuhana nu ngaran Adah.
17 Ari putrana anu jenengan Rehuel, jadi
karuhun kaom Nahat, kaom Serah, kaom
Syama jeung kaom Misa. Eta kabeh turunan
Esau ti geureuhana nu ngaran Basmat.

18 Turunan Esau ti geureuhana nu ngaran Oholibama binti Ana nya eta kaom Yehus, kaom Yalam jeung kaom Korah.
19 Eta kaom-kaom kabeh turunan Esau, Edom tea.
20 (36:20-21) Pribumi asli tanah Edom dibagi ku kaom-kaom nurutkeun ngaran luluhurna, putra-putra Seir urang Hori, nya eta: Lotan, Sobal, Sibeon, Ana, Dison, Eser, jeung Disan.
21 (36:20)
22 Lotan jadi karuhun kaom Hori jeung kaom Heman. (Lotan kagungan saderek istri, Timna.)
23 Sobal jadi karuhun kaom Alwan, kaom Manahat, kaom Ebal, kaom Syepo jeung kaom Onam.
24 Ari Sibeon kagungan dua putra lalaki, nya eta: Aya jeung Ana. (Ana teh anu manggih sababaraha cinyusu di gurun keusik basa keur ngangon kalde anu ramana.)
25 (36:25-26) Ana teh ramana Dison, karuhun warga-warga Hemdan, Esban, Yitran, jeung Keran. Ana kagungan oge putra istri, jenenganana Oholibama.
26 (36:25)
27 Ari putra-putra Eser nya eta Bilhan, Saawan jeung Akan.
28 Ari putra-putra Disan nya eta Us jeung Aran.

29 (36:29-30) Ieu ngaran kaom-kaom Hori di tanah Edom, nya eta: Lotan, Sobal, Sibeon, Ana, Dison, Eser, jeung Disan.
30 (36:29)
31 (36:31-39) Samemeh anak putu Israil boga raja, tanah Edom teh patuturut diparentah ku raja-raja bangsa Edom. Raja anu mimiti marentah di tanah Edom nya eta: Bela bin Beor, ti Dinhaba. Yobab bin Serah ti Bosra. Husam ti wewengkon Tman. Hadad bin Bedad ti Awit, anu ngelehkeun urang Midian di tanah Moab. Samla ti Masreka. Saul ti Rehobot sisi walungan. Baal Hanan bin Akbor. Hadad ti Pahu (garwaanana ka Mehetabel putra Matred putuna Mesahab).
32 (36:31)
33 (36:31)
34 (36:31)
35 (36:31)
36 (36:31)
37 (36:31)
38 (36:31)
39 (36:31)
40 Ari kaom-kaom Edom turunan Esau, nurutkeun kaomna masing-masing, tanah pamatuhanana masing-masing, sanagarana-sanagarana, nya eta: Kaom Timna, kaom Alwa, kaom Yetet,
41 kaom Oholibama, kaom Ela, kaom Pinon;
42 kaom Kenas, kaom Tman, kaom Mibsar,

43 kaom Magdiel, kaom Iram. Ngaran-ngaran
tanah pamatuhan tiap-tiap kaom katelah ku
ngaran kaomna masing-masing.

37

1 Ari Yakub matuhna di tanah tempat
ramana ngumbara, Kanaan tea.
2 Ieu lalakon anjeunna saterusna. Yusup
geus jadi nonoman yuswa 17 taun. Sok
ngiring ngangon jeung saderek-saderekna
anu lahir ti parekan ramana, Bilha jeung Silpa
tea. Mun aya kalakuan saderek-saderekna
anu goreng, ku anjeunna sok dicarioskeun ka
ramana.
3 Yakub nyaahna ka Yusup leuwih ti
batan ka putra-putra sejenna, kawantu
dilahirkeunana sanggeus anjeunna sepuh.
Seug dipangdamelkeun raksukan anu
warna-warni.
4 Ku sabab sakitu diugung-ugungna,
saderek-saderekna pohara mikangewana,
nyaritana oge ka Yusup mah tara aya
leuleuy-leuleuyna.
5 Hiji mangsa Yusup nyarioskeun impian.
Saderek-saderekna beuki arijideun.
6 Kieu saur Yusup, "Abdi ngimpi.
7 Urang keur marangkek gandum di huma.
Dak dumadak beungkeutan gandum abdi
hudang terus nangtung. Ari beungkeutan-
beungkeutan gandum nu Akang terus
ngararubung sarta sarujud ka nu abdi."
8 "Jadi maneh teh ngira rek jadi raja
jeung marentah ka dewek kabeh?" saur

saderek-saderekna anu beuki arijideun,
pedah Yusup ngimpi kitu jeung nyaritakeun
eta impian ka maranehanana.
9 Teu lila, Yusup nyarioskeun impian deui
ka saderek-saderekna, "Abdi ngimpi deui.
Panonpoe, bulan sareng bentang sawelas
sarujud ka abdi."
10 Ka ramana oge dicarioskeun, atuh
diwewelingan, saurna, "Ngimpi naon eta teh!
Piraku Ibu, dulur-dulur, kitu deui Ama kudu
sarujud ka Enung?"
11 Saderek-saderekna beuki ngunek-ngunek.
Tapi ari ramana mah teu weleh ngamanahan.
12 Dina hiji poe, waktu saderek-saderek
Yusup keur ngangon embe jeung domba
ramana di Sekem,
13 Yakub ngalahir ka Yusup, "Dulur-dulur
Enung keur ngarangon di Sekem. Enung ku
Ama arek dititah ka ditu." "Mangga," saur
Yusup.
14 Saur ramana deui, "Jung longok dulur
teh ku Enung, naha calageur, kumaha
ingon-ingon marulus? Geus kitu Enung
mah balik deui bae, bebeja ka Ama." Bral
Yusup angkat ti Hebron, piwarangan ramana.
Cunduk ka Sekem,
15 Yusup udar-ider milarian. Jol aya nu
nyampeurkeun, terus nanya, "Neangan saha,
Ujang?"

16 Yusup, "Milarian dulur-dulur, nuju
ngarangon di wewengkon ieu. Manawi uninga,
di mana?"
17 Jawabna, "Geus parindah. Kadengena
mah badamina teh rek ka Dotan." Ku Yusup
disusul ka Dotan, kapendak.
18 Ti kajauhan keneh ku saderek-saderekna
geus katembong. Seug pada sakait, Yusup
rek dipaehan.
19 Salaurna, "Tuh si tukang ngimpi!
20 Urang paehan, bangkena alungkeun ka
jero sumur. Bejakeun bae dihakan ku sato
galak. Hayang nyaho impianana teh bukti
atawa moal."
21 Omongan maranehanana kadengeeun ku
Rubin sarta manehna hayangeun nulungan
Yusup. Pok ngomong, "Ulah dipaehan.
22 Asupkeun bae ka ieu sumur di tanah
gurun, ulah dirogahala." Maksud Rubin, Yusup
rek dihanjatkeun ririkipan sina terus mulang
ka ramana.
23 Barang Yusup cunduk, bol-bol dijewang
raksukanana ku saderek-saderekna.
24 Kek direjeng, tuluy diasupkeun kana
sumur saat.
25 Tas kitu, saderek-saderekna terus
bararang dahar. Sabot ngariung, aya kapilah
kaom Ismail ngaliwat, tas ti tanah Gilad.
Onta-ontana pinuh dimomotan ku damar
jeung bungbu-bungbuan rek dibawa ka Mesir.

26 Saur Yuda, "Naon untungna maehan dulur
tur kudu rarasiahan?
27 Mending urang jual si Yusup teh tuh
ka kaom Ismail, ti batan dipergasa mah.
Di lain-lain oge manehna teh dulur urang,
tunggal sagetih sadaging." Dulur-dulurna
rempug.
28 Sanggeus sudagar-sudagar urang Midian
tea dareukeut, Yusup dihanjatkeun ku
saderek-saderekna, terus dijual ka eta
sudagar-sudagar, pangaji dua puluh potong
perak, terus dibawa ka Mesir.
29 Rubin ka sumur deui, terus nempoan.
Barang katangen yen Yusup geus teu aya,
Rubin nyosoek pakeanana awahing ku
sumpeg.
30 Terus mariksa ka saderek-saderekna,
saurna, "Dikamanakeun budak teh? Kumaha
ari geus kieu?"
31 Sanggeus badami, maranehna meuncit
embe hiji. Raksukan Yusup dicelupkeun kana
getih embe.
32 Tuluy disanggakeun ka ramana bari
akon-akon, "Abdi mendakan ieu. Leres kitu
ieu teh raksukan putra Ama?"
33 Ramana apal kana eta raksukan, tuluy
ngalahir, "Enya geuning pakean anak kami!
Anak kami dihakan ku sato galak! Moal salah
Yusup geus disasaak!"
34 Yakub nyosoeh anggoanana awahing
ku nalangsa, tuluy salin ku anggoan tina

kaen karung. Lila pisan anjeunna ngaraos
nalangsana ku hal Yusup teh.
35 Putra-putrana istri pameget kabeh
ngalilipur, tapi anjeunna teu kersaeun dililipur,
sarta saurna, "Masing nepi ka dug ka kubur
oge kami arek terus nyeungceurikan eta anak
kami." Jadi anjeunna terus bae kaleleban ku
Yusup putrana.
36 Ari Yusup, di Mesirna ku urang Midian teh
dijual ka Potipar, kapala kawal karaton raja.

38

1 Harita Yuda indit ninggalkan dulur-
dulurna, ngadon cicing di hiji jelema
anu ngaran Hirah, anu asalna ti Adulam.
2 Hiji mangsa nenjo hiji wanita, anakna
urang Kanaan nu ngaran Sua, tuluy dikawin.
3 Sanggeus kakandungan terus ngalahirkeun,
anakna lalaki, dingaranan Er.
4 Boga deui anak, lalaki, dingaranan Onan.
5 Anakna anu katilu lalaki deui, dingaranan
Selah. Waktu Selah lahir, Yuda geus pindah
ka Kesib.
6 Pikeun bojo putra cikalna anu ngaran Er,
Yuda milih Tamar.
7 Tapi Er nyieun pibendueun PANGERAN,
nyieun hiji kajahatan. Ku sabab kitu ku
PANGERAN dicabut nyawana.
8 "Eta randa akangna teruskeun pirabi ku
maneh," ceuk Yuda ka Onan dulurna Er.
"Wajiban sakumaha mistina, neruskeun
kawajiban akangna, supaya lanceuk maneh
aya turunanana."

9 Ari Onan, ku sabab nyaho yen anak ti
eta awewe lain eukeurna, nu matak unggal
sapatemon jeung eta, cimanina sok dikana
taneuhkeun, ngarah lanceukna teu boga
turunan.
10 PANGERAN bendu, nu matak Onan oge
dicabut nyawana.
11 Ceuk Yuda ka Tamar, "Balik bae heula
ka bapa Nyai, ngadago Selah anak bapa
akil baleg." Nitah kitu soteh pedah risi,
bisi Selah oge dicabut nyawana kawas
lanceuk-lanceukna. Tamar balik ka bapana.
12 Rada lila ti harita, bojo Yuda tea maot.
Sanggeus waktu-waktu sungkawana kaliwat,
Yuda indit ka Timna, duaan jeung Hirah
sobatna, urang Adulam tea, rek nyukuran
domba.
13 Aya nu bebeja ka Tamar, pokna, "Mitoha
Nyai ayeuna keur ka Timna, rek nyukuran
domba."
14 Tamar dangdan, papakean rarandaanana
diganti ku pakean biasa, ari beungeutna buni
make cindung. Bral leumpang ka Enaim, hiji
lembur sisi jalan ka Timna, tuluy ngajanteng
di lebah kaca-kaca. Tamar geus nyahoeun
yen Selah anak Yuda nu lalaki ayeuna geus
sawawa, tapi tacan bae diamprokkeun ka
manehna.
15 Ana katenjo ku Yuda, panyanana awewe
bangor. Teu wawuheun kawantu buni
dicindung.

16 Ku Yuda disampeurkeun ka sisi jalan.
Ceuk Yuda, "Nyai, urang pelesir." Panyanana
lain minantuna. Tembal Tamar, "Bade ku naon
mayarna?"
17 Ceuk Yuda, "Ku embe bae, engke ku
Akang dikirimkeun." "Mangga," tembal Tamar,
"nanging kedah nganggo barang tanggungan,
kangge tawis moal jalir."
18 Ceuk Yuda, "Hayang ku naon?" Tembal
Tamar, "Ku eta bae, cap sareng rantayna,
sareng eta teteken." Sok barangna
diserenkeun, tuluy sapatemon. Lila-lila Tamar
ngandung.
19 Harita Tamar tuluy balik, cindungna
dibuka, rap make deui pakean rarandaanana.
20 Ti dinya Yuda ngirimkeun embe keur
pamayar, dianteurkeun ku sobatna urang
Adulam tea sarta barang nu dipake
tanggungan kudu dipenta. Tapi anu diteang
teu kapanggih.
21 Seug ditanyakeun, "Di mana rorompokna
awewe bangor urang Enaim teh?" Jawabna,
"Da di dieu mah ti kapungkur oge teu aya
awewe bangor."
22 Sobat Yuda balik, bebeja, "Teu kapanggih.
Ceuk katerangan, ti bareto oge di dinya mah
teu aya awewe bangor."
23 Ceuk Yuda, "Kajeun atuh. Hanas barang
lapur, geus bae teu kudu dipapay, bisi matak
disaleungseurikeun. Boro dikirim embe, ari
heug henteu kapanggih."

24 Heuleut tilu bulan aya anu bebeja ka
Yuda, pokna, "Nyi Tamar, mantu Bapa, gaduh
kalakuan sapertos awewe bangor, ayeuna
keur ngandung." Jawab Yuda, "Duruk awakna,
sina paeh."
25 Waktu rek diduruk, Tamar nitahan jelema
sina ngomong ka mitohana, kieu, "Abdi
ngandung teh ku lalaki anu gaduh barang
ieu: Cap sareng rantayna, sareng teteken.
Mangga barangna tingalian."
26 Yuda ujug-ujug wawuh kana barangna.
Ceuk Yuda, "Bener manehna, aing nu salah.
Henteu buru-buru dikawinkeun ka Selah anak
aing." Ti harita, tetep Yuda henteu sapatemon
deui jeung Tamar.
27 Barang geus deukeut kana waktuna
Tamar ngalahirkeun, kanyahoan yen
kakandunganana kembar.
28 Waktuna keur diheujeunkeun, orok nu hiji
kaluar leungeunna heula. Ceg ku parajina
dicekel, tuluy leungeunna dibeungkeut ku
benang beureum, sarta ceuk parajina, "Ieu
lanceukna."
29 Tapi eta leungeun teh ngalepot deui, ana
borojol anu kaluar teh orok nu hiji deui.
Ceuk parajina, "Na utun, bedas-bedas teuing
ngaborojol teh!" Ku kituna seug dingaranan
Peres.
30 Ti dinya kakara nu hiji deui kaluar, anu
leungeunna geus dibeungkeut ku benang
beureum tea. Tuluy dingaranan Serah.

39

[1] Geus dicaritakeun yen Yusup ku kaom
Ismail dibawa ka Mesir, terus digaleuh
ku Potipar, kapala kawal karaton.
[2] Tapi Yusup disarengan ku PANGERAN,
sagala lampahna mulus. Ari cicingna di
gedong juraganana, urang Mesir tea.
[3] Juraganana geus waspada yen Yusup
ditangtayungan ku PANGERAN, da sagala
cabakna ngan kabiruyungan bae.
[4] Ngagandekna ku Potipar kaanggo pisan,
nepi ka diangkat jadi purah ngurus gedong
katut eusina sapuratina.
[5] Ti semet diurus ku anjeunna rajakaya
jeung harta banda eta urang Mesir teh aya
berkah ti PANGERAN, boh nu aya di gedong
boh nu aya di kebon.
[6] Saniskara urusan ku Potipar diselehkeun
ka Yusup, anjeunna mah geus tara pipilueun,
iwal ti urusan tuangeun keur salirana. Ari
Yusup nya kasep nya tegep dedeganana.
[7] Lila-lila geureuha juraganana kapincut,
ka Yusup rajeun melong, tungtungna waleh,
saurna, "Urang ngedeng jeung kami."
[8] Ku Yusup ditolak, saurna, "Abdi ku juragan
pameget parantos dipercanten ngurus gedong
saeusina, anjeunna mah tara milu-milu
uninga. Sagala kagunganana sina diurus ku
abdi.
[9] Sagala rupi di ieu gedong dikawasakeun
ka abdi, teu aya anu diulahkeun, lintang ti
ka juragan istri, geureuhana. Paliyas abdi

ngabales ku lampah anu sakitu kotorna tur
matak dosa ka Allah."
10 Unggal-unggal poe eta istri teh ngagoda
bae, tapi Yusup tagen teu kasasarkeun,
pangajak juragan istri teu didangu.
11 Ari dina hiji poe, waktu Yusup rek nedunan
papancen, di gedong teh sepi teu aya sasaha.
12 Gep juragan istri ngajewang ka Yusup
kana anggoanana, sarta saurna, "Sok,
urang ngedeng jeung kami." Yusup nerejel
terus lumpat kaluar, kari raksukanana bae
dicecepeng ku juragan istri.
13 Barang eling yen keur nyenyepeng eta
raksukan sarta Yusupna lumpat,
14 juragan istri ngagorowok ka pagawe-
pagawe gedong. Ti dinya saurna, "Deuleu
ieu! Juragan pameget ngasupkeun eta urang
Ibrani ka gedong, kari-kari eta jelema teh
jadi kurang ajar. Bieu asup ka kamar kami,
ngajak serong. Kami jejeritan.
15 Ku sabab kami jejeritan, manehna
ngagurinjal terus kabur kaluar. Ieu bajuna,
katinggaleun di gigireun kami."
16 Eta raksukan ku anjeunna disimpen nepi
ka juragan pameget sumping.
17 Nyariosna ka carogena oge kawas tadi
bae, saurna, "Eta badega Akang, urang Ibrani
tea anu ku Akang dicandak ka gedong, tadi
asup ka kamar abdi bari teu uni, niatna
ngaheureuyan ka abdi.

18 Ku margi abdi jejeritan, manehna kabur
kaluar, papakeanana tinggaleun di kamar."
19 Dunungan Yusup pohara benduna.
20 Yusup ku anjeunna ditangkep terus
diselehkeun ka panjara, paranti ngabui
sakitan-sakitan anu dihukum ku raja.
21 Tapi Yusup ditangtayungan ku PANGERAN
nepi ka jadi kanyaah sipir, meunang kurnia,
22 dipercaya ngurus sakitan-sakitan sejenna.
Yusup enya-enya pisan ngajalankeun
papancenna.
23 Sipirna mah geus tara nyaho-nyaho, kabeh
kumaha Yusup bae, tina katembong mulus
sagala lampahna, lantaran ditangtayungan ku
PANGERAN.

40 1 Hiji mangsa, mantri nu ngurus
leueuteun jeung mantri nu ngurus
katuangan raja Mesir baroga dosa ka gustina.
2 Raja pohara benduna ka eta dua ponggawa.
3 Duanana diselehkeun ka panjara anu
ayana di gedong kapala kawal karaton tea,
nu dipake ngerem Yusup.
4 Ku eta kapala, Yusup dibakukeun purah
ngalalayanan aranjeunna. Eta dua ponggawa
dipanjarana teh teu wudu lila.
5 Hiji peuting, eta ponggawa-ponggawa raja
Mesir teh ngarimpi, anu pihartieunana teu
sarua.
6 Isukna ku Yusup kasampak keur
tingharuleng.

7 Seug ditaros, "Ku naon Juragan teh
sapertos anu ngarangluh?"
8 Walonna, "Puguh tadi peuting ngimpi. Ku
taya anu bisa nerangkeun ilapatna." "Allah
anu maparin katiasa pikeun nerangkeun impi-
impian teh," saur Yusup. "Cobi carioskeun
ngimpen naon."
9 Mantri nu ngurus leueuteun raja nyarita,
"Kami ngimpi aya tangkal anggur, ujug-ujug
jadi di hareupeun.
10 Dahanna aya tilu, sarta harita keneh
daraunan, karembangan, terus baruahan nepi
ka asak.
11 Ari kami keur nyekel lumur raja, seug
anggur teh ku kami dipetik terus diperes kana
lumur, geus kitu dihaturkeun ka raja."
12 Saur Yusup, "Tilu dahan hartosna tilu
dinten.
13 Tilu dinten deui Juragan bakal
dikaluarkeun, dipaparin ampun ku raja sareng
dijenengkeun deui nyepeng damel sapertos
tadina, jadi deui mantri nu ngurus leueuteun
raja.
14 Saupami Juragan parantos mendak deui
kagenahan, mugi sing emut ka sim abdi.
Unjukkeun perkawis abdi teh ka raja, manawi
jadi lantaran abdi dikaluarkeun ti ieu bui.
15 Sayaktosna abdi teh dipaling ti tanah
Ibrani. Ayeuna aya di jero panjara oge
sayaktosna mah teu gaduh kalepatan
naon-naon."

16 Ngadenge eta katerangan sakitu genahna,
pok mantri nu ngurus katuangan raja oge
nyaritakeun impianana, "Kami mah ngimpi
nyuhun tilu tetenong.
17 Dina tetenong nu pangluhurna aya
rupa-rupa katuangan hancengan raja. Tapi
eta katuangan teh kabeh diparacokan ku
manuk."
18 Saur Yusup, "Tilu tetenong hartosna tilu
dinten.
19 Tilu dinten deui Juragan oge bakal
dikaluarkeun, nanging teras dihukum, ditugel
mastaka. Salira Juragan bakal digantung di
luhur tangkal teras diparacokan ku manuk."
20 Tilu poe ti harita raja ngajamu mantri-
mantri, sabab meneran poe weweton
anjeunna. Mantri nu ngurus leueuteun jeung
mantri nu ngurus katuangan disaur sina ka
payuneun mantri-mantri sejenna.
21 Satuluyna mantri nu ngurus leueuteun
dijenengkeun deui.
22 Ari mantri nu ngurus katuangan mah terus
digantung, cocog jeung anu diterangkeun ku
Yusup.
23 Tapi mantri nu ngurus leueuteun teh
ari geus kitu mah lat bae ka Yusup teu
inget-inget acan.

41 1 Dua taun ti harita, raja Mesir ngimpen
ngadeg di sisi Walungan Nil.
2 Anjeunna ningali aya tujuh sapi lalintuh
naker haranjat ti walungan terus nyaratuan.

3 Beh deui ningali tujuh sapi sejen,
rarangkebong awahing ku begang-begangna,
haranjat ti walungan, nyalampeurkeun ka
sapi anu lalintuh.
4 Seug nu lalintuh teh ku eta dileglegan taya
nu ngari. Nyah raja lilir.
5 Ana kulem deui, ngimpen deui, ningali
gandum tujuh ranggeuy tina satangkal, nya
baleuneur nya parepel.
6 Beh ningali tujuh ranggeuy deui barijil tina
satangkal, nya harapa nya parerang lantaran
katebak angin ti gurun keusik.
7 Eta tujuh ranggeuy anu harapa teh
ngaleglegan ka nu baleuneur nepi ka beak.
Korejat raja tanghi, emut yen ngimpen.
8 Nepi ka isukna manahna guling-gasahan.
Geus kitu, tukang-tukang sihir, jelema-jelema
pinter ti sa-Mesir diangkir kudu nerangkeun
impenan, tapi weleh taya nu sanggup.
9 Ti dinya mantri nu ngurus leueuteun tea
miunjuk ka raja, "Kapungkur, nalika abdi
Gusti gaduh dosa,
10 ku Gusti dihukum dikabuikeun, ka panjara
anu di gedong kapala kawal karaton, bareng
sareng mantri nu ngurus katuangan.
11 Hiji wengi abdi sareng pribadosna masing-
masing kenging impenan, masing-masing aya
hartosna.
12 Eta impenan disanggemkeun ka hiji
nonoman urang Ibrani, sami-sami sakitan,
gandekna kapala kawal karaton. Ku eta

nonoman, impian abdi masing-masing
diterangkeun pihartoseunana.
13 Bet leres, kateranganana kabuktosan:
Abdi Gusti dijenengkeun deui, pun mantri nu
sanesna digantung."
14 Raja miwarangan supaya Yusup
disaur. Gancang Yusup dikaluarkeun ti
panjara, diparasan jeung disalinan, tuluy
dideuheuskeun ka raja.
15 Timbalan raja ka Yusup, "Kami ngimpi,
euweuh nu bisa nerangkeun. Aya nu nyarita
ka kami, yen maneh bisa nerangkeun
impian."
16 Wangsulan Yusup, "Abdi Gusti mah teu
pisan-pisan. Anging Allah nu iasa nerangkeun,
sareng bakal kamanah ku dampal Gusti."
17 Timbalan raja, "Kami ngimpi keur
nangtung di sisi Walungan Nil.
18 Beh aya tujuh sapi lalintuh naker haranjat
ti walungan terus nyaratuan.
19 Aya deui tujuh sapi garoreng patut,
bararegang kari tulang. Di sa-Mesir, kami
mah kakara nenjo aya sapi begang-begang
teuing.
20 Eta sapi nu baregang teh seug ngaleglegan
nu lalintuh.
21 Tapi sakitu tas ngalegleg hiji ge taya
nu jadi lintuh, angger bae rangkebong jiga
tadina. Nyah kami lilir.

22 Sakali deui kami ngimpi, nenjo aya
gandum tujuh ranggeuy dina satangkal,
baleuneur jeung parepel, meujeuhna asak.
23 Beh tujuh ranggeuy deui tina satangkal,
hararapa jeung parerang katebak angin ti
gurun keusik.
24 Ieu tujuh ranggeuy nu harapa ngaleglegan
ka nu baleuneur. Ku kami geus diomongkeun
ka dukun-dukun, tapi saurang ge taya nu
sanggup nerangkeun."
25 Piunjuk Yusup ka raja, "Impenan
Gusti, duanana sami hartosna. Allah
parantos mintonkeun ka dampal Gusti naon
pikersaeuna-Na.
26 Tujuh sapi nu lalintuh, hartosna tujuh
taun, sareng tujuh ranggeuy gandum anu
pepel, eta oge nawiskeun tujuh taun.
Duanana sahartos.
27 Saparantos eta, tujuh sapi kuru sareng
tujuh ranggeuy gandum anu hapa tur perang
katebak angin ti gurun keusik, hartosna tujuh
taun paceklik.
28 Sapertos anu bieu ku abdi Gusti kapiunjuk:
Allah parantos mintonkeun ka dampal Gusti
naon pikersaeuna-Na.
29 Di salebet tujuh taun, nagara Mesir bakal
nyorang kamakmuran.
30 Saparantos eta, bakal katarajang ku
paceklik anu kalintang bangetna, lamina tujuh
taun, dugi ka kamakmuran di salebet tujuh

taun nu kalangkung teh teu aya urut-urutna,
tigerat di sakuliah nagara.
31 Mangsa-mangsa makmur moal kaemut-
emut deui, ku hebat-hebatna paceklik anu
nuturkeunana.
32 Gusti ngimpen dugi ka dua kali, nun
Gusti, eta nawiskeun yen Allah parantos
ngadamel kapastian pijadieunana, tur bade
enggal-enggal dibuktoskeun.
33 Dampal Gusti kedah milari hiji jalmi, nu
tarampil tur wijaksana, kanggo nyangking
sareng ngatur bahan pangan rahayat Mesir.
34 Sareng kedah ngangkat padamel-padamel
purah ngatur-ngatur. Saperlima tina hasil
tatanen salebet tujuh taun kamakmuran,
kedah disimpen.
35 Eta padamel-padamel kedah ngempelkeun
katedaan samangsa taun-taun kamakmuran
nu bakal dongkap. Eta sadayana kedah
aya dina panalingaan dampal Gusti. Bahan-
bahan tedaeun kedah disimpen sae-sae di
gudang-gudang nagara sareng dijagi.
36 Maksadna taya sanes, kanggo pibekeleun
sanagara di mana paceklik anu tujuh taun
tea dongkap ka ieu nagara, supados rahayat
Mesir ulah kantos maraot ku langlayeuseun."
37 Eta rarancang ku raja Mesir katut
mantri-mantrina kamanah pisan.
38 Dawuhan raja ka mantri-mantrina, "Saha
deui jelema nu kawas ieu, kalinggihan Roh
Allah?"

39 Geus kitu dawuhanana ka Yusup, "Eta
katerangan-katerangan maneh tetela asal
ti Allah. Hamo aya anu leuwih pinter jeung
wijaksana kawas maneh.
40 Maneh pantes ngatur di karajaan kami,
ditarurut ku sakumna rahayat. Euweuh nu
leuwih luhur ti maneh kajaba kami, raja."
41 Dawuhanana deui, "Maneh ayeuna ku
kami diangkat jadi kawasa di sakuliah Mesir."
42 Raja nyabut lelepen cap karajaan tina
remana, dianggokeun ka Yusup. Rap Yusup
dianggoanan anggoan tina linen lemes,
tenggekna dianggoanan kangkalung emas.
43 Clak ditunggangkeun kana kareta kadua
tutunggangananana raja. Heulaeun kareta aya
palatuk purah ceceluk: "Hormat, bere jalan!"
Kitu carana Yusup diangkat geusan mangkon
kawasa di sakuliah Mesir.
44 Ngadawuh deui raja ka anjeunna, "Kami
raja. Tapi tanpa idin ti maneh, di sakuliah
Mesir teu meunang aya nu ngajalankeun
pokal naon-naon."
45 Yusup ku anjeunna dipaparin jenengan
bangsa Mesir, Sapnat-Paaneah, tuluy
direndenganakeun ka Asnat, putra istri
Potifera, imam kota On. Geus kitu Yusup
ngideran satanah Mesir.
46 Basa mimiti ngabdi ka raja Mesir yuswa
Yusup geus tilu puluh taun. Damelna
papariksa ka sakuliah nagara.

47 Sajero tujuh taun nagara teh mani
lubak-libuk subur makmur, sagala tatanen
ngajadi, cukul mucekil beunghar ku hasil.
48 Sapanjang taun-taun anu makmur, sagala
hasil bumi ku Yusup disimpen di gudang di
kota-kota. Di unggal kota aya gudang hasil
bumi ti wewengkon masing-masing.
49 Hasil gandum mani kawas banjir,
tinanding salobana keusik jero sagara,
nepi ka teu ditaker-taker acan da geus lain
taker-takereun.
50 Memeh usum paceklik datang, Yusup geus
kagungan dua putra ti Asnat geureuhana.
51 Duanana pameget. Nu cikal dijenenganan
Menase, sabab saurna, "Ku kersaning Allah,
aing geus hanjat tina balangsak, geus paler
tina inget ka bapa sapala putra."
52 Nu kadua dijenenganan Epraim, karana
saurna, "Di nagara urut aing kabalangsak, ku
Allah dipaparin anak."
53 Ti dinya, musim makmur tujuh taun di
Mesir enggeus wekasan.
54 Musim paceklik nu tujuh taun mimiti
narajang, cocog sakumaha panorah Yusup.
Di mana-mana, di nagara sejen geus meh
taya dahareun, sabalikna di Mesir mah cukup
kabina-bina.
55 Tapi di Mesir oge saterusna mah geus
mimiti aya bahla kalaparan. Rahayat jumerit
ka raja. Ari dawuhan raja ka rahayatna,

"Maraneh ka Yusup bae, turut kuma
dipetakeun ku anjeunna."
56 Sanggeus sakuliah nagara keuna ku
paceklik, tur paceklikna beuki rosa, Yusup
muka gudang-gudang gandum, dijualan ka
rahayat Mesir.
57 Jalma-jalma ti nagara-nagara sejen oge
murubul ka Mesir ngaradon meuli gandum,
kawantu paceklik teh geus nerekab ka unggal
nagara.

42 1 Yakub geus ngadangu yen di Mesir
loba gandum. Seug nyaur pala putra,
sarta saurna, "Ulah jarongjon bae, ku naon
teu alihtiar?
2 Bejana di Mesir loba gandum. Cik ka daritu
meuli, supaya urang ulah nepi ka paraeh ku
kalaparan."
3 Bral sapuluh saderek-saderek Yusup arindit
ka Mesir rek mareuli gandum.
4 Tapi Binyamin, rayi tegesna Yusup mah teu
dibikeun milu, sieun kuma onam.
5 Pala putra Yakub geus carunduk ka Mesir,
bareng jeung abrulan sejen-sejenna nu pada
arek ngaruyang, sabab sakuliah Kanaan oge
katarajang paceklik.
6 Yusup, anu mangkon kawasa di satanah
Mesir, ngicalna gandum ka unggal bangsa
bae. Saderek-saderekna geus aya di
payuneunana, sararujud ka anjeunna.
7 Barang gok ge Yusup teh jol-jol wawuh
bae, tapi teu nyirikeun anjeun. Pok mariksa

bengis pisan, saurna, "Maraneh nu ti mana?"
Wangsulananana, "Sumuhun ti Kanaan, sumeja
ngiring meser tedaeun."
8 Maranehna mah kalinglap, teu saperti
Yusup ka maranehna.
9 Ras Yusup emut ka nu kaimpenkeun
ngeunaan maranehna. Pok ngalahir deui,
"Maraneh mata-mata rek ngintip kalemahan
nagara kami."
10 Wangsulananana, "Sanes, Gusti! Pang
dongkap teh sumeja meser tedaeun bae.
11 Abdi Gusti sadayana padudulur. Sadayana
jalmi-jalmi jujur, sanes pisan mata-mata."
12 Waler Yusup, "Ah puguh maraneh teh arek
ngintip melengna nagara kami!"
13 Piunjuk maranehna, "Gusti, abdi-abdi teh
sadayana mah dua belas, tunggal sabapa,
di tanah Kanaan. Anu bungsu dikantun di
lembur sareng pun bapa, dupi anu hiji deui
parantos tilar dunya."
14 Waler Yusup, "Geus! Ceuk kami tadi,
maraneh mata-mata!
15 Pangakuan maraneh rek diuji. Demi
asmaning raja Mesir, kami sumpah: Maraneh
moal dileupaskeun, upama dulur maraneh
anu bungsu teu didatangkeun ka kami.
16 Meunang balik saurang, sina nyokot eta
adi, bawa ka dieu. Nu sejen-sejenna ditahan,
rek dijaga masing keras, ngadago bukti
omongan maraneh. Upama teu bukti, demi
jayaning raja, tetela maraneh mata-mata."

17 Tutas sasauran kitu, geblus saderek-
saderekna diasupkeun ka jero panjara,
meunang tilu poe.
18 Dina katilu poena anjeunna sumping,
saurna, "Kami teh nyembah ka Allah. Nu
matak, mun maraneh hayang lila hirup kudu
kieu:
19 Buktikeun kajujuran. Maraneh meunang
balik, meunang mareuli gandum keur
dahareun sakulawarga anu keur kalaparan.
Tapi saurang tetep di tahan di dieu.
20 Maraneh kudu daratang deui mawa
dulur anu bungsu, geusan bukti benerna
pangakuan maraneh, sangkan kami ulah nepi
ka maehan maraneh." Saderek-saderekna
kapaksa ngiringan.
21 Ti dinya seug ngaromong pada dulur,
"Enya, talajak urang bareto ka Yusup teh
telenges pisan, teu tolih kumaha nalangsana
hatena basa menta dipikarunya. Ayeuna
karasa wawalesna."
22 Ceuk Rubin, "Nu matak ceuk Akang ge
bareto, ulah dikaniaya eta budak teh. Tapi
maraneh teu ngagarugu. Ayeuna urang kudu
naur wawales patina."
23 Teu nyarahoeun yen sagala caritaanana
kahartos ku Yusup, kawantu ari miunjuk ka
anjeunna teh make juru basa.
24 Yusup ngajengkat ka nu singkur, ngadon
nangis heula. Sanggeus leler kakara nemonan

deui, ceg bae nyepeng ka Simeon. Red
Simeon dibarogod hareupeun dulur-dulurna.
25 Sanggeus kitu Yusup miwarangan supaya
karung-karung maranehna diareusian. Ari
duit pameulianana kudu diasupkeun kana
karung masing-masing, jeung dipiwarang
dibekelan dahareun keur di jalan. Prak
dilalampahkeun.
26 Geus kitu bral saderek-saderekna
marulang marawa gandum beunang meuli,
dimuatkeun kana kalde.
27 Ari nepi ka panganjrekan, aya nu muka
karung bawana rek maraban kalde. Ana
gorehel bet aya duitan.
28 Atuh hariweusweus ka dulur-dulurna,
pokna, "Ieu duit kuring mah bet dipulangkeun,
aya di jero karung!" Atuh mani ngararenjag
bari silih tenjo beungeut dibarung ku
keketegan. Aromongna, "Ya Allah, bade
dikumahakeun abdi-abdi teh?"
29 Sanggeus cunduk ka Kanaan puk-pok
nyaritakeun pangalaman ka ramana,
30 "Nu nyepeng kawasa di ditu teh mariksana
bengis pisan, malah nuding yen abdi sadaya
mata-mata nu keur ngintip nagarana.
31 Nya teras unjukan deui, Abdi-abdi jalmi
jujur, sanes mata-mata.
32 Abdi-abdi sadayana mah dua belas
padudulur tunggal sabapa. Nu hiji parantos
tilar dunya, nu hiji deui dikantun sareng pun
bapa.

33 Tapi saurna teh, Hal eta ku kami rek
diuji, enya henteuna maraneh jelema jujur.
Dulur maraneh ku kami rek ditahan saurang,
sesana meunang baralik mawa gandum,
dahareun maraneh sakulawarga anu eukeur
kalaparan.
34 Kudu daratang deui ka kami, bawa
eta dulur anu bungsu. Mun geus bukti,
kakara kami percaya yen maraneh jujur,
lain mata-mata. Mun kitu heug, maraneh
meunang nyorang ieu nagara, sarta dulur
maneh nu ditahan dibikeun deui."
35 Ti dinya karung-karung dibarukaan
rek dibudalkeun. Ana gorehel dina karung
masing-masing aya duitan. Sarerea, kitu deui
ramana mani sarepa.
36 Pok ramana sasauran, "Ari maraneh bet
nyieun-nyieun sangkan Ama kaleungitan
anak. Yusup geus euweuh di kieuna. Simeon
ditahan. Ayeuna Binyamin arek dibawa! Ama
anu kudu kaleleban!"
37 Pok Rubin mihatur ka ramana, "Saupami
Binyamin teu kabantun wangsul deui, anak
abdi lalaki anu dua paehan ku Ama. Sing
percanten, Binyamin tangtos kabantun deui
wangsul."
38 Waler Yakub, "Ulah, anak kami anu ieu
mah moal dibikeun. Lanceukna geus ajal,
kari ieu anak kami teh. Kumaha mun cilaka
di jalan nepi ka hanteuna. Kami geus sakieu
kolotna, hamo kuat nandangan prihatin

balukar ti maraneh. Paeh kami teh kitu-kitu
teuing mah!"

43 1 Paceklik di Kanaan beuki parna.
2 Bahan dahareun pamili Yakub
beunang bareto meuli ti Mesir geus koredas.
Yakub sasauran ka pala putrana, saurna,
"Mareuli deui dahareun ka ditu."
3 Ditembal ku Yuda, "Ama, kapungkur oge
abdi-abdi diancam ku nu kawasa di ditu, teu
kenging datang deui upami henteu sareng si
bungsu.
4 Upami si bungsu diwidian mah milu,
mangga ka ditu deui oge, meser tedaeun.
5 Moal, abdi-abdi moal wantun ka ditu upami
si bungsu henteu diwidian milu mah, margi
saur nu ti ditu: Ulah datang-datang deui mun
dulur maraneh nu hiji deui henteu kabawa."
6 Saur Yakub, "Naha atuh bebeja boga keneh
dulur sejenna? Nyieun pisusaheun Ama bae!"
7 Dijarawab, "Ituna keukeuh naletekeun
pamili urang saurna, Ari bapa maraneh aya
keneh? Maraneh boga deui dulur? Kapaksa
diwangsul satarabasna, manawi teh moal
dugi ka marentah ngabantun pun adi."
8 Yuda unjukan deui ka Yakub ramana,
"Titipkeun Binyamin ka abdi, supados tiasa
mios ayeuna keneh. Diengke-engke mah bilih
urang maraot manten ku langlayeuseun, nya
Ama, nya abdi-abdi, nya barudak.
9 Perkawis Binyamin, ditanggel ku abdi. Abdi
sumeja naruhkeun pati, ngabelaan. Upami

manehna teu tiasa kabantun deui wangsul
kalayan salamet sarta walagri, abdi sing ulah
jamuga satutup umur.
10 Cobi upama teu talangke mah, tangtos
ayeuna teh parantos baralik deui ti ditu kadua
kalina."
11 Waler Yakub, "Nya ari geus teu beunang
diulah-ulah mah dalah dikumaha. Tapi kudu
babawaan ti dieu, keur tanda soca, bangsa
hasil ieu tanah sarwa saeutik, nu pangalusna:
kismis, madu, bungbu-bungbuan, muncang,
jeung buah badam.
12 Duit kudu mawa dua kalieun. Duit nu
bareto dipulangkeun kudu dibayarkeun, bisi ti
ditu kaliru.
13 Heug si bungsu bawa, los geura bral.
14 Mugi-mugi ku pitulung Allah Nu Maha
Kawasa, eta jelema teh sing aya welasna
ka maraneh, kersaeun ngaleupaskeun dulur
maraneh anu ayeuna ditahan di ditu, sarta
mulangkeun deui Binyamin. Mun kudu nepi
ka leungit anak, ari geus teu bisa sumingkir
deui mah Ama kari pasrah."
15 Seug eta sadudulur teh nyadiakeun keur
kikintunan jeung duit dua kalieun, geus kitu
arindit ka Mesir jeung Binyamin. Sacundukna
ka Mesir, terus ngadareuheusan ka Yusup.
16 Ana ningali yen Binyamin oge aya, geuwat
Yusup marentah hiji gandek, juru kawasa
bumina, saurna, "Ieu semah kami bawa ka

bumi. Meuncit sato hiji, maranehna ku kami
rek dibawa tuang engke beurang."
17 Gandek tumut ka parentah, semah-semah
dibawa ka gedong Yusup.
18 Ari maranehna dibawa ka gedong teh
bati rarisi. Ceuk pikiran maranehanana, "Boa
dibawa ka gedong teh dilantarankeun ku duit
anu bareto dipulangkeun tea. Boa ujug-ujug
breg bae diraponan terus dijieun budak
beulian, kalde-kalde dirampas."
19 Nu matak, sanggeus nepi ka lawang
gedong, maranehna ngomong ka juru kawasa
bumi tea, pokna,
20 "Juragan, abdi-abdi teh kapungkur meser
tedaeun ti dieu.
21 Ari dongkap ka lembur, artos
pameseranana teh bet aya di lebet
karung masing-masing, palih luhur, tur
teu aya nu coceng. Ayeuna eta artos teh
dibantun.
22 Artos kangge meser deui oge ngabantun.
Kapungkur teh duka saha anu ngalebetkeun
eta artos kana lebet karung."
23 Ari jawabna, "Tong jadi pikir. Teu kudu
dipake risi. Anu neundeun eta duit ka jero
karung teh tangtu Allah panutan aranjeun,
panutan bapa aranjeun, da duit pamayaran
tea mah bareto geus katarima." Geus kitu
eta jelema teh ngaleupaskeun Simeon,
dipasrahkeun deui ka maranehna.

[24] Sanggeus araya di gedong Yusup, eta
jelema mawakeun cai keur maranehna
karukumbah suku, ari maranehna terus
maraban kalde.
[25] Sabot nunggu Yusup sumping palolohor,
maranehna nyadiakeun keur tanda soca
tea. Geus nyarahoeun yen engke beurang
maranehna baris dalahar di dinya.
[26] Jol Yusup sumping, brek maranehna
sarujud, terus nyanggakeun tanda soca.
[27] Pok Yusup papariksa, "Kumaha, calageur?
Sabaraha taun umurna bapa maneh anu
dicaritakeun bareto teh? Kumaha aya keneh,
cageur?"
[28] Wangsulanna, "Pun bapa, gandek dampal
Gusti, aya keneh sareng wilujeng." Bruk deui
maranehna sarujud.
[29] Ret Yusup ka Binyamin, rayina teges,
pok ngalahir, "Euh ieu, nya, adi bungsu anu
dicaritakeun teh? Anaking, sing aya berkah ti
Allah."
[30] Geus kitu gura-giru ka nu singkur, tina teu
kawawa ku ngahelas ningali rayina. Cisocana
meh teu kaampeuh, nu matak enggal ka
kamar, segruk bae nangis.
[31] Sanggeus ditamas kaluar deui bari
mereketkeun anjeun, terus nimbalan sangkan
sadia tuangeun.
[32] Yusup misah meja, saderekna meja nu
hiji deui, urang Mesirna anu bareng milu
ngariung, misah deui, kawantu pikeun urang

Mesir mah ngahiji dahar jeung urang Ibrani
teh hina.
33 Meja Yusup sina paeunteung-eunteung
jeung meja saderek-saderekna. Ari dariukna
diatur dipanta-panta, ti nu pangkolotna
panungtungan di nu pangorana. Diatur
nurutkeun panta-panta umurna teh
maranehna bati silih teuteup bari harookeun.
34 Ari kadaharanana diberean tina meja
Yusup. Hancengan keur Binyamin mah mani
lima kalieun keur lanceuk-lanceukna. Brak
balakecrakan, dalahar nginum jeung Yusup.

44

1 Ti dinya Yusup marentah ka juru
kawasa bumi, saurna, "Eusian karung-
karungna sing dedet, sina kabawa ku sataker
tanagana. Duit pameulianana asup-asupkeun
deui ka jero karung masing-masing, teundeun
pangluhurna.
2 Lumur perak kami asupkeun kana karung
anu bungsu, sakalian jeung duit pameulian
gandumna." Prak dilampahkeun.
3 Isukna, barang bray beurang maranehna
geus dijurung laku, bral arindit nungtun kalde
masing-masing.
4 Sanggeus maranehna rada anggang ti
kota, Yusup marentah ka juru kawasa bumi,
saurna, "Gancang jelema-jelema nu tadi
teh udag. Mun geus kaudag, maneh kudu
ngomong kieu: Ku naon ari maraneh, mulang
jahat ka nu mikanyaah?

5 Ku naon maling lumur perak kami? Eta
lumur paranti gusti kami ngaleueut, jeung
paranti anjeunna norah. Kacida teuing eta
kalakuan teh!"
6 Sanggeus kasusul, seug gandek teh
malikan kalimah gustina.
7 Ari tembal maranehna, "Kumaha, Juragan?
Naon maksadna eta kasaurah teh? Sageuy
abdi-abdi gaduh emutan kana kitu.
8 Dalah artos anu kapendak di lebet karung
tea oge geuning disanggakeun deui ka
Juragan. Teu wararantun teuing pulang-paling
emas atanapi perak ti gedong panutan
Juragan.
9 Saupami eta lumur kapendak ti salah
sawios abdi sadaya, jalmina paehan bae,
sesana sumeja masrahkeun diri, rido jaradi
badega."
10 Jawabna, "Hade. Tapi nu rek dijieun
badega mah saurang bae, anu malingna. Nu
sejenna bebas."
11 Cag karung-karungna diecag-ecagkeun
kana taneuh gagancangan, terus dibaruka ku
masing-masing.
12 Gandek Yusup mariksa mani taliti, mimiti
ti karung nu cikal nepi ka karung nu bungsu.
Gorehel, lumur teh kapanggih tina karung nu
Binyamin.
13 Bawaning ku ngenes-ngenesna,
maranehna nepi ka nyarosoek papakean.

Geus kitu karung-karung teh dimuatkeun
deui kana kalde, tuluy baralik deui ka kota.
14 Sacundukna Yuda sadudulur ka gedong
Yusup, kasampak anjeunna keur ngantos.
Bruk bae sadudulur teh pada meubeutkeun
maneh kana taneuh payuneunana.
15 Yusup ngalahir, "Nahaon eta kalakuan
kitu teh? Na teu kataksir yen eta kalakuan
maraneh teh ku jelema saperti kami mah
baris katorah?"
16 "Gusti, kumaha abdi-abdi nya kedah
unjukan?" wangsul Yuda. "Kumaha nya bade
mungkir? Kumaha nya kedah nembongkeun
yen abdi-abdi beresih? Allah parantos
nembrakkeun kalepatan abdi-abdi. Mangga
sadayana damel badega, sanes mung anu
kapendak nyumputkeun lumur bae."
17 Waler Yusup, "Hamo! Kami hamo kitu!
Saurang bae anu rek dijieun badega mah.
Anu sejen jung baralik ka bapa maraneh,
aman, moal dikumamahakeun."
18 Cong Yuda nyembah, pok deui miunjuk,
"Nun Gusti, manawi aya paidin, abdi Gusti
sumeja nyanggakeun ieu piunjuk. Mugi Gusti
teu jadi bendu. Gusti sasat Piraon ku manten.
19 Gusti kapungkur mariksa, Kumaha
maraneh boga keneh bapa, atawa boga deui
dulur?
20 Wangsul abdi-abdi, Gaduh. Pun bapa
parantos kolot, dulur saurang deui, bungsu,
anu lahirna saparantos pun bapa kolot pisan.

Kaka teges eta barudak parantos tilar dunya.
Jadi ti biang tegesna mah mung kantun eta,
ku pun bapa kalintang dipideudeuhna.
21 Dupi pilahir Gusti, Bawa ka dieu, kami
hayang nyaho.
22 Ku abdi-abdi diunjukkeun ka Gusti, yen
eta budak teu kenging lesot ti pun bapa.
Saupami dugi ka papisah, tinangtos pun bapa
puput umur.
23 Nanging pilahir Gusti, Lamun dulur
maraneh nu eta henteu kabawa, maraneh
ulah nete-nete deui ka dieu nemonan kami.
24 Sadongkapna ka pun bapa, gandek
dampal Gusti tea, sugri pilahir Gusti teh
disanggemkeun.
25 Lami-lami pun bapa ngajurung deui
abdi-abdi meser tedaeun ka dieu.
26 Sanggem abdi-abdi henteu wantun,
reh diancam ku Gusti teu kenging deui
ngadeuheus, upami henteu sareng pun dulur.
Si bungsu kedah kabantun, nembe abdi-abdi
wantun mios. Kitu sanggem abdi-abdi ka pun
bapa.
27 Ari sanggem pun bapa, Maraneh nyaho,
Ama boga anak ti indung tegesna teh ngan
dua.
28 Nu saurang enggeus hilang, moal
salah disasaak sato galak, lantaran taya
beja-bejana.
29 Ayeuna, lamun anu ieu oge kudu leupas ti
Ama, sarta nepi ka henteuna, atuh kami nu

geus sakieu kolotna teh sasat diturihan nya
hate ku maraneh, sina buru-buru paeh.
30 Nun Gusti, upami ayeuna abdi-abdi
wangsul henteu sareng eta budak,
pisakumahaeun teuing remukna hate pun
bapa, jalaran nyawana parantos kacangcang
ku eta budak.
31 Tinangtos pun bapa teras ngalenggerek
dumugi kana patina. Nya tangtos abdi-abdi
keneh nu jadi lantaran pun bapa anu sakitu
kolotna gudawang hatena, temahna ajal
sapisan.
32 Sajabi ti kitu, abdi Gusti parantos
ikrar ka pun bapa, nanggel yen eta budak
baris salamet. Saupami eta budak henteu
kasanggakeun deui, abdi parantos sumpah
sing ulah jamuga satutup umur.
33 Kitu nu mawi, nun Gusti, abdi bae
gegentosna, anu ku Gusti kedah disiksa. Pun
adi mah sanget-sanget nya panuhun mugi
diwidian wangsul sareng lanceuk-lanceukna.
34 Kumaha nya wangsul, saupami henteu
sareng eta budak? Abdi Gusti moal kiat ningal
pun bapa ngalaman nasib sial."

45 1 Yusup meh-mehan bae teu kiat
mereketkeun anjeun di hareupeun para
pagawena. Pok ngalahir bari ngagorowok,
"Pagawe-pagawe kabeh kalaluar!" Sanggeus
pagawe-pagawe teu aya saurang-urang acan,
brak bae Yusup nembrakkeun anjeun ka
saderek-saderekna.

2 Brah cisocana bedah, nangis mani
ngagukguk satarikna, kadarenge sumegrukna
ku urang Mesir. Atuh gancang pisan bejana
ka karaton raja.
3 Ceuk Yusup ka saderek-saderekna,
"Kuring teh Yusup! Kumaha Ama, bapa
kuring, jumeneng keneh?" Maranehna
anggur tingpoyongkod sarieuneun, nepi ka
jarempling teu bisa ngajawab.
4 Saur Yusup deui, "Ka darieu, sing
dareukeut." Esod, esod, maranehna
ngadareukeutan. Saur Yusup, "Kuring teh
dulur aranjeun. Anu ku aranjeun dijual ka
dieu ka Mesir.
5 Ulah reuwas-reuwas. Jeung teu perlu
nyalahkeun maneh pedah bareto ngajual
kuring ka urang dieu. Eta saenyana geus
kitu diaturna ku Allah. Ku Mantenna, kuring
dikirim ti heula ka dieu, sangkan numbu umur
aranjeun.
6 Sabab ieu paceklik teh kakara dua taun.
Lila keneh, lima taun deui, tur sapanjang eta
moal aya usum melak, moal aya usum dibuat.
7 Allah ngutus kuring ti heula ka dieu teh
sangkan puguh bisa nulungan aranjeun
ulah nepi ka pegat turunan. Kuring disina
ti heula ka dieu, sangkan aranjeun loba
anu katulungan ku kuring, jeung sangkan
aranjeun ulah nepi ka paregat umur.
8 Jadi, pangna kuring aya di dieu teh
lain ku dumeh dipiceun-piceun teuing ku

aranjeun, tapi geus diatur ku Allah. Ku pitulung Mantenna, kuring ayeuna di dieu teh sasat jadi ramana raja Mesir, nyekel urusan sanagara, nyekel kawasa sanagara Mesir.
9 Ayeuna geuwat marulang buru-buru.
Bejakeun ka bapa kuring, kieu kituh ceuk
Yusup putrana, Abdi ku Allah parantos
dijadikeun anu kawasa di sakuliah nagara
Mesir. Ama kedah enggal-enggal sumping ka
abdi, ulah dilami-lami deui.
10 Kangge pamatuhan parantos di sayagikeun
di Gosen, supados Ama saputra putu pacaket
sareng abdi. Embe, domba, sapi, sagala rupa
bae kagungan Ama, candak.
11 Di Gosen mah Ama tiasa ditalingakeun
ku abdi. Paceklik teh lima taun deui; abdi
moal ngantep Ama sakulawargi dugi ka
langlayeuseun, kitu keneh ingon-ingon."
12 Yusup ngalahir deui, "Ayeuna dulur-dulur,
jeung hidep oge, Binyamin, tangtu geus
tenget enyaan yen kuring teh Yusup, lain nu
lian.
13 Bejakeun ka Ama, yen kuring di Mesir
manggih kamulyaan tur kawasa kabina-bina.
Sagala rupa anu ku aranjeun kasaksian di
dieu, caritakeun ka Ama. Jung buru-buru
Ama teh sina sumping ka dieu."
14 Tutas sasauranana, gabrug anjeunna
ngarangkul ka Binyamin rayina bari nangis.
Binyamin oge ceurik bari montel ka anjeunna.

15 Geus kitu raka-rakana oge pada dirangkul
diciuman jeung ditangisan.
16 Beja yen Yusup tepang jeung saderek-
saderekna geus tepi ka raja di karaton. Raja
sapara mantri sami-sami ngiring bingah.
17 Seug raja ngalahir ka Yusup, "Eta
dulur-dulur kang putra sina ngamomotan
sato umbalna, sina buru-buru marulang deui
ka Kanaan.
18 Bapana kudu buru-buru dibawa ka dieu.
Kitu deui maranehna sakulawarga kudu ka
darieu deui, ngadeuheus ka kami. Ku kami
rek dibere pigeusaneun matuh, tanah anu
panghadena di Mesir. Perkara dahareunana,
kami anu ngabayuan, tina hasil bumi anu
panghadena.
19 Sina mawa kareta ti dieu, tumpakaneun
anak pamajikanana, sarta bapana ulah teu
kabawa.
20 Perkara pakaya-pakaya anu ditinggalkeun
di ditu teu kudu dipake lebar. Rek dibere
gagantina, tanah-tanah anu pangsuburna di
satanah Mesir."
21 Pala putra Israil tumut parentah. Ku
Yusup dibahanan kareta sababaraha hiji,
sakumaha timbalan raja. Bekel keur di jalan
oge dicukupan.
22 Jaba ti eta pada dibere pisalin sapangadeg
sewang. Malah ka Binyamin mah aya
leuwihna, jaba ti papakean lima pangadeg
teh masihan perak 300 potong.

23 Ari keur ramana, kalde sapuluh pinuh
ku muatan hasil bumi Mesir nomer hijina,
sapuluh kalde deui dimuatan gandum,
roti jeung warna-warna katuangan, baris
tuangeun ingkang rama di jalan nuju ka Mesir.
24 Geus kitu saderek-saderekna dijurung laku
sarta saurna, "Di jalan teu kudu salempang."
25 Bral marulang ka Kanaan, ka Yakub
ramana.
26 Sadatangna pada hariweusweus, "Yusup
hirup keneh. Nu nyekel kawasa satanah
Mesir teh horeng manehna!" Bis bae Yakub
kapiuhan, reuwas jeung ku awahing teu
percanten.
27 Tapi sanggeus sagala pihatur Yusup tea
dicaritakeun ka anjeunna, turug-turug beh
kareta-kareta anu dibahankeun ku Yusup
kanggo anjeunna angkat ka Mesir, pangacian
anjeunna kumpul deui.
28 Pok ngalahir, "Kami sugema kaliwat
saking. Anak kami, Yusup, hirup keneh! Kami
rek indit, rek manggihan, meungpeung hirup
keneh."

46 1 Yakub ngepak barang-barangna,
bral angkat ka Bersyeba, terus
ngahaturkeun kurban ka Allah, panutan Ishak
ramana.
2 Peutingna, dina tetenjoan, Allah nimbalan,
dawuhana-Na, "Yakub, Yakub!" Diwaler, "Nun,
ieu abdi."

3 Dawuhana-Na, "Kami Allah. Allah panutan
bapa maneh. Ulah asa-asa rek indit ka Mesir
teh. Rundayan maneh ku Kami rek dijieun
bangsa gede di ditu.
4 Maneh ku Kami rek dianteur indit ka Mesir.
Ari turunan maneh baris dipulangkeun deui
ka dieu. Mun maneh datang ka ajal, baris
katungkulan ku Yusup."
5 Bersyeba ku Yakub enggeus dikantun.
Yakub, putu-putuna, jeung para wanita
mantu-mantuna, ku pala putrana sina
tarumpak kareta anu dikintun ku raja Mesir.
6 Ingon-ingon katut sagala harta banda
meunang ti Kanaan milu diakut ka Mesir.
Kabeh nu jadi rundayan ku Yakub dicandak
ngalih, nya eta:
7 pala putra nu lalaki nu awewe, para putu
nu lalaki nu awewe.
8 Anggota kulawarga Yakub anu arindit ka
Mesir jeung anjeunna nya eta Rubin, putrana
anu cikal,
9 jeung putra-putrana: Hanok, Palu, Hesron
jeung Karmi.
10 Simeon jeung putra-putrana: Yemuel,
Yamin, Ohad, Yakin, Sohar, jeung saurang
deui, ngaranna Saul, anak Simeon ti hiji
wanita urang Kanaan.
11 Lewi jeung putra-putrana: Gerson, Kahat
jeung Merari.
12 Yuda jeung putra-putrana: Selah, Peres
jeung Serah. (Putra-putra Yuda sejenna

anu lalaki, Er jeung Onan geus maraot di
Kanaan.) Putra-putra Peres nya eta Hesron
jeung Hamul.
13 Isaskar jeung putra-putrana: Tola, Pua,
Ayub jeung Simron.
14 Sebulun jeung putra-putrana: Sered, Elon
jeung Yahlel.
15 Eta putra-putra Yakub ti Lea anu
dijurukeun di Mesopotami. Jeung hiji putra
istri, Dinah. Jumlah turunan anjeunna ti Lea
aya tilu puluh tilu urang.
16 Gad jeung putra-putrana: Sepon, Hagi,
Suni, Esbon, Eri, Arod, jeung Areli.
17 Aser jeung putra-putrana: Yimna, Yiswa,
Yiswi, Beria, jeung Serah dulur maranehanana
anu awewe. Putra-putra Beria nya eta Heber
jeung Malkiel.
18 Ieu anu genep belas urang turunan Yakub
ti Silpa, asalna emban pamere Laban ka Lea
putrana.
19 Putra Yakub ti garwana nu ngaran Rahel,
nya eta Yusup jeung Binyamin.
20 Di Mesir, Yusup kagungan dua putra
pameget ti Asnat geureuhana putra Potifera,
imam di kota On, nya eta Menase jeung
Epraim.
21 Putra-putra Binyamin nya eta: Bela, Beker,
Asbel, Gera, Naaman, Ehi, Ros, Mupim,
Hupim jeung Arda.
22 Ieu anu opat belas urang turunan Yakub ti
Rahel.

23 Dan jeung putrana, Husim.
24 Naptali jeung putra-putrana: Yahsel, Guni,
Yeser jeung Silem.
25 Ieu anu tujuhan turunan Yakub ti Bilha,
asalna emban pamere Laban ka Rahel
putrana.
26 Jadi jumlah turunan Yakub anu landes,
basa mimiti ngalih ka Mesir teh aya genep
puluh genep jiwa, jaba deui bojo-bojo pala
putrana.
27 Diitung jeung dua putra ti Yusup anu
dilahirkeun di Mesir, pamili Yakub teh kabehna
tujuh puluh jiwa.
28 Yakub ngajurung Yuda ti heula, sina
ngawartosan ka Yusup yen anjeunna mundut
diantosan di Gosen. Sanggeus aleutan Yakub
cunduk ka wates Gosen,
29 Yusup angkat kana kareta, rek nepangan
ingkang rama. Barang gok patepang, gabrug
ngarangkul, pananganana meulit kana
tenggek ramana. Gauk nangis lila pisan bari
tipepereket nangkeup ka ramana.
30 Geus kitu Yakub ngalahir ka Yusup, "Bagea
teuing Enung! Geuning Enung teh hirup
keneh. Ayeuna mah Ama teh paeh ge rido, da
jeung Enung geus papanggih."
31 Ti dinya Yusup ngalahir ka saderek-
saderek jeung wargi-wargi ramana, saurna,
"Kuring kudu ngadeuheus unjukan ka raja
yen aranjeun jeung Ama sakulawarga geus
daratang ti Kanaan, araya di kuring.

32 Rek diterangkeun yen aranjeun tukang
ngangon, maliara ingon-ingon, sarta eta
pipiaraan kabeh dibawa ka dieu.
33 Upama engke aranjeun ku raja disaur
jeung dipariksa pagawean,
34 ngajawabna ulah salah yen aranjeun
ti bubudak hirup tina miara ingon-ingon
sakumaha karuhun. Ku jalan kieu raja tangtu
ngidinan aranjeun matuh di Gosen." Maksud
Yusup mamatahan kitu teh lantaran urang
Mesir mah kabeh oge henteu raresepeun ka
tukang ngangon.

47 1 Yusup ngadeuheus ka raja nyandak
saderekna limaan, seug unjukan
kieu, "Pun bapa sareng dulur-dulur parantos
darongkap ti Kanaan. Pipiaraanana oge
sareng sagala kagaduhna dibarantun ka dieu,
ayeuna parantos araya di Gosen."
2 Geus kitu Yusup ngunjukkeun saderek-
saderekna tea ka raja.
3 Raja mariksa, "Naon pagawean maraneh?"
Wangsulanana, "Abdi Gusti sadayana tukang
angon, tumut ti karuhun.
4 Darongkap ka nagara Gusti, sumeja
ngiring cicing di Mesir, wireh tanah Kanaan
katarajang paceklik hebat, parantos teu
aya jukut-jukut acan kangge ingon-ingon.
Nyuhunkeun piwelas Gusti, sumeja ngiring
cicing di tanah Gosen."

5 Raja ngalahir ka Yusup, "Rama jeung
dulur-dulur kang putra geus araya di kang
putra.
6 Tanah-tanah di Mesir aya dina kawasa
kang putra. Pilih anu pangsuburna keur
anjeunna jeung dulur-dulur. Harayangeun
matuh di Gosen, teu aya halangan. Jeung
upama ti dulur-dulur kang putra aya anu boga
kamampuhan, hade sina ngurus ingon-ingon
kami."
7 Yusup ngadeuheuskeun oge Yakub ramana,
ka raja. Yakub ngucapkeun wilujeng ka raja.
8 Ku raja dipariksa, "Sabaraha taun umur
Bapa?"
9 Waler Yakub, "Sumuhun parantos 130
taun, salamina mung ngumbara. Upami
dibandingkeun sareng karuhun-karuhun anu
sami-sami tukang ngumbara, umur Bapa
mah kalintang pondokna, sareng teu kendat
dipuuk ku kasusah."
10 Tutas ngadeuheus, Yakub neda undur ti
payuneun raja.
11 Anjeunna ku Yusup geus dipatuhkeun di
Mesir, kitu deui saderek-saderekna, dipaparin
tanah milik anu pangalusna, pernahna di
Rameses, numutkeun timbalan raja.
12 Keur kaperluan tedaeunana, boh ramana,
boh saderek-saderekna, katut sakumna
pamili ramana nepi ka anu pangorana,
dibayuan ku Yusup.

13 Paceklik beuki hebat. Saalam dunya teu
boga dahareun. Rahayat Mesir jeung urang
Kanaan, awakna enggeus lalungse nandangan
kalaparan.
14 Ti dinya Yusup ngumpulkeun duit
sisimpenan urang Mesir jeung urang Kanaan,
anu disimpen keur mareuli gandum, tuluy
dicandak ka karaton raja.
15 Sanggeus urang Mesir jeung urang Kanaan
teu baroga deui duit sama sakali, urang Mesir
daratang ka Yusup. "Nyuhunkeun tedaeun,"
pokna. "Abdi-abdi ulah diantep sina paraeh
langlayeuseun. Artos oge parantos teu gaduh
pisan. Tulungan, Gusti!"
16 "Bawa ingon-ingon maraneh. Ke ku kami
ditukeuran ku kadaharan ari geus teu baroga
duit mah," waler Yusup.
17 Ahirna maranehna murubul marawa
ingon-ingon ka Yusup, nu mawa kuda,
nu mawa domba atawa embe, nu mawa
sapi, nu mawa kalde, ditalukeurkeun kana
bahan pangan. Sataun lilana kitu jeung kitu
ngabagi-bagi bahan panganna, ditukeur
jeung ingon-ingon.
18 Dina taun sanggeusna, rahayat pada
waleh ka anjeunna, pokna, "Gusti, abdi-abdi
waleh bae. Artos seep, ingon-ingon seep,
sadayana parantos kacepeng ku Gusti.
Abdi-abdi parantos teu gaduh serenkeuneun
deui, kajabi ti tanah sareng badan sakujur.

19 Abdi-abdi ulah diantep sina maraot, enggal
jait! Tanah abdi-abdi ulah dugi ka gaplah
jeung gapong. Ieu diri abdi-abdi galeuh,
tanah abdi-abdi candak, liron sareng tedaeun.
Sawios jadi badega raja sinareng lahan
sawios jadi kagunganana, asal dipaparin
binih, sangkan ulah maraot ku kalaparan,
sareng lahan ulah kantos jadi keri."
20 Seug sakabeh lahan di Mesir ku Yusup
digaleuh baris ka raja, kawantu ku nu
barogana dijarual, ku tina banget-bangetna
paceklik. Sakabeh tanah sakuliah nagara
geus jadi kagungan raja.
21 Ari rahayat, ti tungtung Mesir nepi ka
tungtung Mesir deui ku Yusup digarawekeun
jaradi kuli.
22 Tanah anu teu digaleuh ngan tanahna para
imam. Para imam mah teu kungsi ngajarual
tanah, kawantu mareunang sokongan anu
baku ti raja.
23 Pilahir Yusup ka rahayat, "Poe ieu,
maraneh jeung lahan-lahan maraneh enggeus
dibeuli ku kami, haturan raja. Ieu binih keur
maraneh, lahan-lahan teh pelakan.
24 Lamun geus panen, kudu diserenkeun
pikeun raja, saperlimana. Sesana pake
keur ngabinihan deui, jeung keur dahareun
maraneh katut sanak kulawarga."
25 Rahayat ngajarawab, "Gusti parantos
mintonkeun kasaean, numbu umur abdi-abdi.

Abdi-abdi sumeja pasrah diri jadi kuli-kulina
raja."
26 Ti dinya Yusup ngadamel undang-undang
tanah pikeun nagara Mesir, nya eta saperlima
tina hasil tanah kudu diserenkeun ka raja.
Ieu undang-undang tug nepi ka kiwari jalan
terus. Ngan tanahna para imam anu henteu
jadi milik raja teh.
27 Urang Israil enggeus tumetep di Mesir di
wewengkon Gosen. Geus balaleunghar jeung
anak baranahan.
28 Ari Yakub mukimna di Mesir tujuh belas
taun, nepi ka yuswa 147 taun.
29 Yakub geus ngaraos baris tereh-tereh
pupus, tuluy nyaur Yusup putrana, pok
ngalahir, "Ama menta Enung sumpah.
Tumpangkeun leungeun Enung kana
tetepokan Ama, tuluy ikrar masing enya-
enya, yen Enung seja ngestokeun wasiat
Ama. Ama ulah dikubur di Mesir.
30 Ama hayang dikubur di makam karuhun.
Ama kudu dipindahkeun ti Mesir, kubur
di makam para luluhur." Yusup ngawaler,
"Wasiat Ama tangtos diestokeun pisan."
31 Saur Yakub, "Sumpah heula ka Ama,
yen Enung seja ngestokeun." Ti dinya
Yusup sumpah. Terus Yakub tumungkul dina
pangkulemanana lajeng ngucap sukur.

48 1 Teu lila ti harita Yusup kenging
wartos yen ramana teu damang.

Bral anjeunna angkat seja ngalayad Yakub
disarengan ku putrana Menase jeung Epraim.
2 Barang Yakub terangeun yen putrana Yusup
geus sumping seja ngalayad maksakeun calik
dina pangkulemanana.
3 Ti dinya saurna ka Yusup, "Allah Nu
Maha Kawasa bareto nembongan sarta
ngaberkahan ka Ama di Lus, di tanah Kanaan.
4 Kieu dawuhana-Na, Maneh ku Kami baris
dibere anak loba pisan, sarta turunan maneh
baris pijadieun rupa-rupa bangsa; tanah ieu
ku Kami rek diserenkeun ka turunan maneh
geusan jadi milikna salalawasna."
5 Saur Yakub deui, "Yusup, dua anak hidep,
Epraim jeung Menase dijurukeun di Mesir
samemeh Ama aya di dieu, duanana oge rek
diaku anak, sakumaha Rubin jeung Simeon.
6 Upama hidep boga deui anak, Ama
moal rek mikahayang; ari warisan mah
maranehanana oge baris meunang ti Epraim
jeung Menase.
7 Maksud Ama kitu teh lantaran inget ka ibu
hidep Rahel. Basa ibu hidep maot di tanah
Kanaan teu jauh ti Eprata, keur Ama balik
ti Mesopotami, Ama teh kacida nalangsana.
Ibu teh ku Ama dikurebkeun di sisi jalan nu
ka Eprata." (Eprata teh kiwari mah katelah
Betlehem.)
8 Barang ret Yakub ningal ka putra Yusup
anu dua tea, seug mariksa, "Ari ieu barudak
teh saha?"

9 Waler Yusup, "Ieu teh duanana oge pun
anak, nu diganjarkeun ka abdi ku Gusti Allah
di dieu, di tanah Mesir." Ari saur Yakub,
"Asrogkeun ka Ama, ku Ama rek diberkahan."
10 Ari Yakub teh socana geus teu pati
awas bakat ku sepuh. Ku Yusup barudak
dicaketkeun ka ramana. Tuluy barudak teh
dirangkul bari digalentor.
11 Ti dinya saur Yakub ka Yusup, "Satadina
Ama teh geus taya harepan yen baris
pipanggiheun deui jeung hidep. Kari-kari
ayeuna ku Allah ditepungkeun pisan jeung
anak-anak hidep sagala."
12 Ti dinya barudak teh ku Yusup dicandak
tina pangkonan ramana, seug anjeunna sujud
di payuneun ramana.
13 Geus kitu Epraim ku Yusup diperenahkeun
di kiwaeun Yakub ari Menase di tengeneunana.
14 Tapi Yakub teh bet anggur numpangkeun
pananganana nu tengen kana sirah Epraim
anu umurna leuwih ngora; ari panangan
kiwana ditumpangkeun kana sirah Menase,
lanceukna.
15 Tuluy Yusup diberkahan ku anjeunna,
saurna, "Mugia ieu barudak diberkahan ku
Allah, anu disembah ku aki jeung bapa kaula
Ibrahim jeung Ishak! Mangka maranehna
diberkahan ku Allah nu geus nyarengan kaula
nepi ka ayeuna!
16 Mangka diberkahan ku malaikat, nu geus
ngajait kaula tina sagala bahla! Mugia ngaran

kaula, kitu deui jenengan Aki Ibrahim jeung
Bapa Ishak masing bisa tuluy-tumuluy ku
lantaran ieu barudak! Mugia maranehna sing
loba anak, ceuyah turunan!"
17 Barang Yusup ningali yen panangan
ramana anu katuhu ditumpangkeun kana
sirah Epraim, anjeunna ngarenjag; tuluy
panangan ramana dipindahkeun kana sirah
Menase,
18 bari saurna ka ramana, "Sanes kitu,
Ama! Anu ieu anu langkung kolot; panangan
Ama anu tengen kedah ka anu ieu
ditumpangkeunana!"
19 Tapi ceuk ramana, "Ama oge nyaho,
anaking, nyaho. Turunan Menase ge pijadieun
bangsa gede. Tapi turunan adina bakal leuwih
punjul ti manehanana sarta turunanana bakal
pijadieun bangsa-bangsa gede."
20 Seug eta barudak anu dua teh poe
eta diberkahan. Saurna, "Ngaran maraneh
bakal dipake ku urang Israil dina keur
ngucapkeun berkah. Piucapeunana: Muga
maraneh ku Allah dikersakeun ngajadi saperti
Epraim jeung Menase." Jadi berkah anu
dipaparinkeun ku Yakub ka Epraim teh leuwih
mulya ti batan nu dipaparinkeun ka Menase.
21 Geus kitu saur Yakub ka Yusup, "Anaking,
Ama teh moal lila deui oge mulang ka
kalanggengan, tapi hidep baris tetep
disarengan ku Allah sarta bakal dipulangkeun
ka tanah karuhun hidep.

22 Tanah Sekem anu subur, beunang Ama
ngarebut ti urang Emor ku pedang jeung
gondewa teh pikeun hidep, lain pikeun
dulur-dulur hidep."

49

1 Yakub ngumpulkeun putra-putrana
tuluy ngalahir, "Ka darieu kumpul, Ama
rek ngucapkeun hal-hal anu bakal kasorang
ku maraneh engke ka hareup:
2 Ka darieu kumpul, regepkeun, he anak-
anak Yakub. Regepkeun ieu bapa maraneh
Israil.
3 Rubin, anak kami anu cikal, maneh wujud
kabedasan kami anak kahiji ti kalalakian
kami. Pangangkuhna jeung pangbedasna ti
antara anak-anak kami.
4 Maneh saibarat caah rongkah, tapi hamo
jadi anu pangutamana, sabab maneh geus
ngedengan selir kami ngunghak kana
pangsarean kami.
5 Simeon jeung Lewi adi lanceuk.
Maranehanana nyikep pakarang pikeun
katelengesan.
6 Kami moal miluan rarasiahanana, moal
miluan babadamianana, sabab sajeroning
ambek maranehanana maehan jalma
jeung ngabajegan sapi-sapi sakadar keur
karesepan.
7 Ambekna sing kasapa, tina kacida
bengisna, amarahna sing kasapa, tina kacida
kejemna. Ku kami rek disina pabencar di

satanah Israil. Disina pabuyar di tengah
bangsana.
8 Yuda, maneh bakal dipuji ku dulur-dulur.
Musuh-musuh ku maneh dicerek pundukna.
Dulur-dulur ka maneh bakal rarengkuh.
9 Yuda saibarat singa, maehan mamangsanna
seug asup kana dungusna, ngendorkeun urat
seug ngagelehe. Taya nu wani ngaganggu.
10 Yuda bakal nyangking iteuk karajaan,
turunanana bakal marentah salalawasna.
Bangsa-bangsa bakal marere upeti tunduk
deku di hareupeunana.
11 Seug manehna nyangcang kalde ngora
kana hiji tangkal anggur, anu buahna
pangalus-alusna. Ngupyakkeun pakeanana
kana cianggur anu warnana beureum getih.
12 Panonna sumorot euceuy ku nginum
anggur, huntuna bodas ku nginuman susu.
13 Sebulun bakal matuh di sisi laut. Basisirna
jadi palabuan kapal-kapal. Wewengkonna
nepi ka Sidon.
14 Isaskar mo leuwih senang ti kalde, keur
depa ge teu lesot tina momotna.
15 Tapi nyahoeun yen tempat reureuhna
hade tur tanahna pikaresepeun. Seug
ngajurungkunung ngangkat momotanana
kawantu nu kumawula, tukang nadah gawe
beurat.
16 Dan bakal kawasa marentah rahayatna.
Maranehanana ge kawas kaom-kaom Israil
sejenna.

17 Dan bakal saibarat oray di sisi jalan,
oray matih di jalan gupit. Macok kana
keuneung kuda, nepi ka anu tumpakna ragrag
tijengkang.
18 Abdi ngantos salamet ti Anjeun,
PANGERAN.
19 Gad bakal ditempuh ku gorombolan
rampog, tapi bakal malik ngudag ka nu
nempuh.
20 Aser, tanahna bakal beunghar ku
dahareun. Bisa ngayakeun anu surup keur
tuangeun raja.
21 Naptali saibarat uncal bikang anu lumpatna
lugina, anak nu bakal dijurukeunana bakal
lalucu.
22 Yusup saibarat kalde linghas sisi cinyusu.
Saibarat anak kuda giras di lamping pasir.
23 Musuh-musuhna nempuh kacida rosana,
ngudag bari mawa gondewa reujeung panah.
24 Tapi gondewa Yusup angger tanggoh,
leungeunna aya anu ngabedaskeun, bedas ku
kawasa Nu Maha Kawasa, Allahna Yakub, ku
nu jadi Pangangon, Panyalindungan Israil.
25 Allah bapa maneh anu mitulung ka
maneh, Allah Nu Maha Kawasa anu ka maneh
ngaberkahan ku hujan ti awang-awang
jeung cai anu jarero ti jero bumi, dipaparin
pirang-pirang sapi jeung anak,
26 dipaparin gandum jeung kekembangan,
dipaparin gunung-gunung jaman purwa,
dipaparin kabetah ti pasir-pasir abadi. Ieu

berkah-berkah masing tumetep mayungan
sirah Yusup, ngauban halis jelema nu
pangunculna ti sakabeh dulur-dulurna.
27 Binyamin saibarat ajag anu kacida
galakna. Isuk, sore, ngarubuhkeun jeung
ngahakan mamangsan."
28 Sakitu dua belas kaom Israil teh.
Kitu ungelna ucap pamitan ramana anu
dilahirkeunana saluyu keur masing-masing
dirina.
29 Ti dinya Yakub wewekas, "Ama ayeuna rek
mulang, nyusul warga-warga Ama ka alam
kubur. Layon Ama hijikeun jeung bapa Ama
di guha kuburan di tanahna Epron urang Het,
30 di Makpela wetaneun Mamre, di tanah
Kanaan. Eta guha jeung tegalan ku Ibrahim
geus digaleuh ti Epron keur tanah kuburan.
31 Ibrahim jeung Sarah geureuhana, Ishak
jeung Rabeka, kitu deui Lea, nya di dinya
dipendemna.
32 Eta tegalan jeung guhana geus dibeuli ti
urang Het. Kuburkeun Ama di dinya."
33 Tamat Yakub wewekasna, seug ngagoledag
kereles bae pupus.

50

1 Gabrug layon teh ku Yusup dirangkul,
ditatangkeup ditangisan, rarayna
digalentoran.
2 Yusup marentahkeun tabib-tabib
bawahanana, sina ngabalsem ramana.

3 Lilana ngabalsem opat puluh poe,
sakumaha biasana. Urang Mesir kabeh barela
sungkawa meunang tujuh puluh poe.
4 Sanggeus liwat mangsa sungkawa, Yusup
ngalahir ka mantri-mantri raja, saurna,
"Pangunjukkeun ieu pisanggem ka raja:
5 Nalika pun bapa bade dug pupus, mundut
supaya abdi sumpah yen bakal ngurebkeun
layonna di makam kengingna ngadamel di
tanah Kanaan. Ku margi kitu jisim abdi mugi
diwidian mios nguburkeun pun bapa, upami
parantos beres tangtos wangsul deui."
6 Waler raja, "Kami idin. Kurebkeun rama
kang putra sakumaha pamundutna."
7 Yusup jengkar seja ngurebkeun ramana.
Nu jarajap mangpirang-pirang lobana:
mantri-mantri raja, para sesepuh karaton,
para sesepuh nagara,
8 wargi-wargina ku anjeun, raka-rakana
jeung wargi-wargi ramana. Anu teu marilu
jajap ngan barudakna anu laleutik keneh,
ditinggalkeun di Gosen jeung ingon-ingon:
embe, domba jeung sapi.
9 Anu marilu ngiringkeun teh aya oge anu
tarumpak kareta jeung kuda, jadi aleutan anu
kacida gedena.
10 Sanggeus narepi ka tempat pangirikan
di Atad, wetaneun Walungan Yordan, ger
careurik aluk-alukan lila pisan. Eta upacara
bela sungkawa diayakeunana ku Yusup tujuh
poe.

11 Urang Kanaan anu narenjo eta jelema-
jelema maridangdam di Atad, ngaromong,
"Kacida hidmatna nya upacara bela sungkawa
urang Mesir mah!" Ku sabab kitu eta tempat
dingaranan Abel Misraim.
12 Piwekas Yakub enggeus dilaksanakeun ku
pala putrana.
13 Layonna dibawa ka Kanaan, dikurebkeun
di guha Makpela di wetaneun Mamre, urut
lahan Epron urang Het, anu digaleuh ku
Ibrahim keur tanah pakuburan.
14 Tarapti ngurebkeun, Yusup mulih deui ka
Mesir jeung raka-rakana kitu deui sakur nu
ngariring jajap.
15 Sapesna ditilar pupus, raka-raka Yusup
ngaromong kieu, "Kumaha mun Yusup tetep
neuteuli? Kumaha lamun manehna ngabales
kadengkian jeung kajahatan urang bareto?"
16 Seug maranehna nitah jalma, titip omong
pikeun Yusup, kieu, "Tuang rama memeh
pupus ngalahir kieu,
17 Bejakeun ka Yusup, Ama menta sangkan
hidep daek ngahampura dulur-dulur,
kajahatan jeung dosana ka hidep. Ku margi
kitu, mugi-mugi sim kuring sadaya, abdi-abdi
ka pangersa Allah panutan tuang rama,
dihapunten samudaya kalepatan." Sanggeus
dihaturkeun, Yusup ngadanguna nepi ka
nangis.
18 Geus kitu saderek-saderekna daratang,
bruk sarujud, pok arunjukan, "Sim kuring

sadaya, gandek-gandek anu hina kagungan
gamparan."
19 Ari saur Yusup, "Ulah sieun ku kuring.
Kuring moal ngangkat diri jadi Allah.
20 Enya bareto kuring ku aranjeun
dicilakakeun. Tapi ku Allah geus dibalikkeun
jadi pitulung, sangkan kuring bisa nyambung
umur sanak baraya anu sakitu lobana, nya
geuning ayeuna bukti aranjeun bararisa
keneh hirup. Nya ti dinya lantaranana.
21 Geus ulah sieun-sieun. Aranjeun saanak
incu ku kuring baris diurus." Pilahir sakitu
genahna, matak nengtremkeun raka-rakana,
nyerep genah karasana, plong hatena
ngararemplong.
22 Nepi ka pupusna dina yuswa 110 taun,
Yusup tetep ngariksa saderek-saderekna di
Mesir.
23 Anjeunna kungsi ningali heula putu ti
Epraim putrana, nepi ka turunan nu katilu. Ti
Menase ge kagungan putu ngaranna Makir.
Makir puputra sababaraha urang, kabeh ku
Yusup dilebetkeun kana rerehan kulawargina.
24 Ti dinya anjeunna wewekas ka saderek-
saderekna, "Umur kuring moal lila deui.
Tapi aranjeun baris tetep diraksa ku Allah,
tur engke dicandak budal ti ieu nagara,
dipulangkeun ka tanah anu ku Mantenna geus
dijangjikeun ka Ibrahim, Ishak jeung Yakub."
25 Geus kitu eta putra-putra Yakub ku Yusup
sina sarumpah, saurna, "Aranjeun kudu

sumpah, yen mun geus aya pitulung Allah
budal ti dieu, tulang-taleng kuring kudu
dibawa."
26 Yusup pupus dina yuswa 110 taun.
Layonna ku maranehanana dibalsem, terus
disimpen dina peti mati.

Keluaran

1 [1] Yakub ngungsina ka Mesir teh sapala
putra, masing-masing jeung saanak
bojona. Putra-putrana nya eta:
[2] Rubin, Simeon, Lewi, Yuda,
[3] Isaskar, Sebulun, Binyamin,
[4] Dan, Naptali, Gad, jeung Aser.
[5] Jumlahna aya tujuh puluh urang turunan
Yakub. Ari putrana nu jenengan Yusup mah
geus ti heula aya di Mesir.
[6] Yusup pupus, saderek-saderekna parupus,
kitu deui jalma-jalma anu saentragan jeung
Yusup.
[7] Kari turunan-turunananana, nya eta urang
Israil. Ieu bangsa laloba anakna, jumlahna
beuki ngarekahan sarta jadi kuat, Mesir geus
pinuh ku maranehna.
[8] Geus kitu ngadeg hiji raja anyar nyangking
Mesir, anu henteu uningaeun ka Yusup.
[9] Eta raja nimbalan ka rahayatna, saurna,
"Urang Israil kacida lobana jeung kuat. Urang
jadi kaancam.
[10] Mun aya perang palangsiang maranehna
biluk ka musuh merangan ka urang tuluy
kalabur ti dieu. Ayeuna urang akalan supaya
ulah ngalobaan."
[11] Seug urang Israil teh ku urang Mesir
ditarik, dipaksa kana gawe beurat, nu dipalar

supaya paeheun pikir. Urang Israil dipaksa
gawe nyieun kota pagudangan pikeun raja,
nya eta kota Pitom jeung Raamses.
12 Tapi beuki dikaniaya kalah ka beuki
loba, sumebar di sakuliah nagara, kacida
dipikainggisna ku urang Mesir.
13 (1:13-14) Atuh beuki dikaniaya, kacida
diteungteuinganana, sina nyarieunan
bata jeung rupa-rupa pagawean di
tegalan-tegalan, teu pisan diomberan.
14 (1:13)
15 Malah raja Mesir marentah ka Sipra jeung
Pua, dua paraji anu sok marajian ka awewe
urang Ibrani, timbalanana,
16 "Lamun marajian awewe urang Ibrani,
orokna lamun lalaki paehan, mun awewe
meunang dihirupan."
17 Tapi eta dua paraji teh mikasieun ka Allah,
parentah rajana henteu diturut. Teu aya orok
lalaki anu dipaehan.
18 Ku raja disalaur jeung dipariksa, "Ari
maraneh kumaha? Ku naon orok-orok lalaki
diantep bae sina harirup?"
19 Piunjuk paraji, "Awewe urang Ibrani
teu sapertos awewe Mesir. Awakna kariat,
ngajuruna garampil, memeh paraji dongkap
orokna parantos brol manten."
20 (1:20-21) Nu matak eta dua paraji teh
mareunang kurnia ti Allah, nepi ka barisa
imah-imah kurenan. Ari urang Israil terus bae
ngalobaan, beuki kuat.

21 (1:20)
22 Tungtungna raja Mesir marentah ka
sakabeh rahayatna, timbalanana, "Rampas
sakabeh orok lalaki urang Ibrani, palid-
palidkeun ka Walungan Nil. Nu awewe
ingkeun, hirupan."

2

1 Aya hiji jelema kaom Lewi, nikah ka hiji
istri sakaom keneh.
2 Seug eta istri ngalahirkeun hiji anak
lalaki. Orokna teh teuing ku kasep, tuluy
disumputkeun. Sanggeus meunang tilu bulan,
3 orok teh geus teu bisa disumput-sumput
deui. Tuluy dipangnyieunkeun kandaga tina
wawalinian, dibalur ku ter supaya teu asup
cai. Sok orok teh diasupkeun kana eta
kandaga, tuluy diteundeun di sisi walungan,
di antara jujukutan anu jarangkung.
4 Ceuceuna ngawaskeun ti kajauhan
hayangeun nyaho kumaha orok teh
pijadieunana.
5 Putri raja sumping arek ngebak di
walungan, inang-inangna leuleumpangan
turut-turut sisi. Ret putri ningali aya kandaga
di bunian ku jujukutan, seug dipiwarang
dicandak.
6 Kandaga dibuka, eusina orok. Orok teh
gogoaran, putri ngahelas pok sasauran,
"Tangtu ieu teh orok urang Ibrani."
7 Torojol ceuceu eta murangkalih marek ka
putri tuluy miunjuk, "Kumaha upama ku abdi

dipangmilariankeun awewe urang Ibrani anu
nuju nyusuan?"
8 "Enya, jig," waler putri. Leos nyi lanjang
indit, teu lila geus datang deui jeung ibuna
murangkalih tea.
9 Saur putri, "Pangnyusuankeun ieu orok,
engke ku kami digajih." Murangkalih ku ibuna
dibawa mulang, dirorok sakumaha biasa.
10 Sanggeus rada ageung disanggakeun ka
putri. Ku putri diangken putra. Ceuk putri
dina manahna, "Ieu budak ku kami dibedol ti
cai. Ngaranna kudu Musa."
11 Dina hiji poe sanggeus akil baleg
Musa angkat nepangan bangsana, urang
Israil. Katingalieun yen bangsana sakitu
diteungteuinganana, digawekeun sakitu
beuratna. Malah katingalieun aya urang Israil,
bangsa anjeunna, anu dipaehan ku urang
Mesir.
12 Musa luak-lieuk. Sanggeus tetela yen
moal aya anu nangenan, habek urang Mesir
teh ku anjeunna dipaehan, mayitna diruang
dina keusik.
13 Poe isukna anjeunna ka dinya deui. Beh
ningali dua jelema papada urang Israil keur
garelut. Ku anjeunna dipisah, nu salahna
dielingan, "Ku naon ka bangsa sorangan
mahala?"
14 Eta jelema nambalang, "Na maneh
teh dunungan kami? Rek jadi hakim? Rek
maehan deuih ka kami, cara kamari maehan

urang Mesir?" Musa ngagebeg sarta ceuk
panggalihna, "Ana kitu perkara aing kamari
maehan teh geus kautara!"
15 (2:15-16) Eta warta kadangu ku raja,
seug raja ihtiar arek nelasan Musa. Tapi Musa
ngejat manten ka tanah Midian, sarta rek
terus matuh di ditu. Dina hiji poe Musa keur
calik deukeut hiji sumur. Torojol aya mojang
tujuhan, putra-putra imam di Midian anu
jenenganana Yitro. Eta mojang-mojang tuluy
narimba ngareusian jolang, rek nginuman
domba-domba jeung embe-embe ramana.
16 (2:15)
17 Torojol deui tarukang ngangon
lalaki, mojang-mojang teh disuntrung-
suntrungkeun. Ku Musa dibelaan, angonanana
sina ngarinum.
18 Ti dinya mojang-mojang teh baralik. Ku
ramana dipariksa, "Sinarieun bisa tereh
baralik?"
19 Tembalna, "Dibantuan ku hiji urang Mesir,
anu ngabelaan ngalawan tarukang ngangon,
mangnimbakeun, sareng manginumankeun
ingon-ingon urang."
20 Saur ramana, "Di mana ayeuna jelemana?
Ku naon ditaringgalkeun? Teang, sina ka dieu
urang ajak dahar."
21 Musa kersaeun diandeg sarta terus matuh.
Saterusna ku Yitro ditikahkeun ka Sipora,
putrana,

22 seug puputra, lalaki. Saur Musa sajeroning
manah, "Aing di dieu teh ngumbara. Jadi ieu
budak ngaranna kudu Gersom."
23 Geus kitu lawas ti lawas raja Mesir pupus.
Tapi urang Israil mah angger bae ripuh, mani
tingjarerit menta tulung, sasambat ka Allah.
24 Ku Allah kadangu sarta Mantenna emuteun
kana perjangjiana-Na ka Ibrahim, Ishak,
jeung Yakub.
25 Kasangsaraan urang Israil ku Mantenna
katingali sarta diperhatoskeun.

3 1 Dina hiji poe waktu ngangon domba
jeung embe kagungan Yitro, mertuana,
imam di Midian tea, Musa nyandak
angonanana meuntasan gurun keusik. Jol ka
Sinai, hiji gunung karamat.
2 Breh malaikat PANGERAN nembongan
ka anjeunna, jiga seuneu, ngagedur dina
rungkun cucuk. Katingalieun ku Musa eta
rungkun cucuk teh ngagedur ku seuneu, tapi
weuteuh bae henteu kahuru.
3 Ceuk panggalihna, "Aneh! Ku naon
eta rungkun teh teu kahuru? Cing rek
dideukeutan."
4 Katingalieun ku PANGERAN yen Musa
ngadeukeutan, seug Mantenna ngagentraan
ti tengah rungkun cucuk, "Musa! Musa!"
Wangsul Musa, "Nun, kaulan!"
5 Allah nimbalan, "Ulah deukeut-deukeut ka
dieu. Laan tarumpah, sabab anu ditincak ku
maneh teh tanah suci.

6 Kami teh Allah karuhun maneh, Allah
panutan Ibrahim, Ishak, jeung Yakub." Musa
meungpeun, sieuneun ningali Allah.
7 Ti dinya PANGERAN nimbalan, "Kami geus
waspaos yen umat Kami di Mesir kacida
dikakayana. Sasambatna ku polah jelema-
jelema anu ngagarawekeunana ku Kami
geus kadangu. Kami uninga kasangsaraan
maranehanana.
8 Nu matak Kami teh lungsur rek ngajait
maranehna ti urang Mesir. Arek dikaluarkeun
ti Mesir, rek dibawa ka hiji tanah anu nya
lega, nya mukti, nya lendo, anu ayeuna keur
dicaricingan keneh ku urang Kanaan, urang
Het, urang Emor, urang Pares, urang Hiwi,
jeung urang Yebus.
9 Enya ku Kami geus kadangu sasambatna
umat Kami teh, katenjo yen kacida digencetna
ku urang Mesir.
10 Maneh ku Kami rek diutus ka raja Mesir,
supaya bisa nungtun umat Kami kaluar ti
nagarana."
11 Piunjuk Musa ka Allah, "Abdi teh jalmi
batan sakieu. Pimanaeun werat mendakan
eta raja sareng ngaluarkeun urang Israil ti
Mesir?"
12 Timbalan Allah, "Ku Kami tangtu
direujeungan. Pikeun tanda yen maneh ka
ditu teh diutus ku Kami, engke ana umat Kami
geus kaluar ti Mesir, maneh bakal bisa ka dieu
deui, ngabakti ka Kami di ieu gunung."

13 Tapi piunjuk Musa, "Upami parantos
pendak sareng urang Israil sarta nyanggem
yen diutus ku Allah panutan karuhun
maraneh, seug maranehna nanyakeun, Saha
jenengana-Na? kedah diwangsul kumaha?"
14 Timbalan Allah, "Kami teh Anu Jumeneng.
Sebutkeun kieu, Kami diutus ku anu
ngangkenkeun ANU JUMENENG.
15 Sebutkeun yen anu ngutus maneh teh
Kami, PANGERAN, Allah panutan karuhunna,
Allah panutan Ibrahim, Ishak, jeung Yakub.
Kitu salalanggengna jenengan Kami teh;
turunan anu bakal datang ari nyebut Kami
teh kudu kitu.
16 Jung tepungan kokolot-kokolot Israil.
Bejakeun yen Kami PANGERAN, Allah panutan
karuhunna, Allah panutan Ibrahim, Ishak,
jeung Yakub, enggeus nembongan ka
maneh. Bejakeun yen Kami geus ngalayad ka
maranehna, geus ningali katelengesan urang
Mesir ka maranehna.
17 Kami tangtu engke ngaluarkeun
maranehna ti Mesir, ti anu neungteuinganan,
rek dibawa ka hiji tanah anu lendo jeung
gemah ripah, tanahna urang Kanaan, urang
Het, urang Emor, urang Pares, urang Hiwi,
jeung urang Yebus.
18 Umat Kami tangtu percayaeun ka maneh.
Maneh jeung kokolot-kokolot Israil kudu
madep ka raja Mesir, bejakeun ka eta raja
kieu, PANGERAN, Allahna urang Israil, geus

ngebrehkeun salira-Na ka kaula. Kaula
menta idin tilu poe rek ka tanah gurun, seja
ngahaturkeun kurban ka PANGERAN, Allah
kaula.
19 Ku Kami geus kauninga, kumaha bae ge
raja moal ngidinan, kajaba lamun dipaksa
kudu kitu.
20 Tapi Kami oge rek ngagunakeun
kakawasaan, ngahukum Mesir ku rupa-rupa
balahi. Geus kitu kakara eta raja bakal
ngidinan indit.
21 Urang Mesir ku Kami rek disina serabeun
ku maneh, nepi ka umat Kami arinditna teh
moal aya anu lengoh.
22 Tiap awewe urang Israil kudu datang
ka awewe urang Mesir tatanggana. Ka
maranehanana, kitu deui ka awewe urang
Mesir anu saimah reujeung, kudu marenta
papakean, perhiasan-perhiasan tina emas
jeung perak. Beubeunanganana sina
diparanggul ku anak-anakna lalaki awewe.
Akut harta banda urang Mesir teh."

4

1 Ngawangsul deui Musa ka PANGERAN,
"Nanging kumaha upami urang Israil
henteu palercayaeun, henteu nolih kana
pisanggem abdi? Kumaha upami sanggemna
pamohalan Gusti nembongan ka abdi?"
2 PANGERAN mariksa, "Eta maneh nyekel
naon?" "Sumuhun iteuk," wangsul Musa.

3 Timbalan PANGERAN, "Alungkeun kana
taneuh." Ku Musa dialungkeun, seug jadi oray
nepi ka Musa ngejat.
4 PANGERAN nimbalan ka Musa, "Tewak
buntutna!" Ku Musa ditewak, seug jadi deui
iteuk.
5 PANGERAN nimbalan, "Gunakeun eta
pikeun ngayakinkeun ka urang Israil yen
maneh enya geus ditembongan ku Kami,
PANGERAN, Allah karuhunna, Allahna
Ibrahim, Ishak, jeung Yakub."
6 PANGERAN nimbalan deui ka Musa,
"Asupkeun leungeun maneh kana jeroeun
jubah." Musa ngasupkeun pananganana ka
jeroeun jubah; ari dikaluarkeun deui bet geus
katerap ku kasakit, baruntusan rupana bodas
kawas salju.
7 PANGERAN nimbalan, "Asupkeun deui ka
jeroeun jubah." Sup diasupkeun deui, sarta
barang ditarik deui bet geus pulih cara sasari
kawas anggahota lianna.
8 PANGERAN nimbalan, "Upama maranehna
teu palercayaeun, henteu bisa diyakinkeun ku
mujijat nu kahiji, ku nu kadua mah tangtu
bisa diyakinkeun.
9 Tapi upama ku eta dua mujijat tetep
maranehna teu palercayaeun, tetep
arembungeun malire kana omongan maneh,
maneh kudu nyiuk cai Walungan Nil,
bahekeun kana taneuh. Eta cai bakal robah
jadi getih."

10 Tapi piunjuk Musa, "Nun PANGERAN,
ulah abdi anu diutus. Abdi teh sanes jalmi
anu pinter nyarita, boh ti kapungkur, boh ti
saparantos Gusti sasauran ka abdi. Abdi mah
jalmi heurin ku letah, sok asa-asa."
11 Timbalan PANGERAN ka anjeunna, "Saha
anu maparin letah ka manusa? Saha anu
ngersakeun manusa torek atawa pireu? Saha
anu ngersakeun manusa boga panenjo atawa
merem? Nya Kami, PANGERAN.
12 Bral bae ka ditu, Kami anu bakal nyebutan
piomongeun maneh."
13 Tapi piunjuk Musa, "Nun PANGERAN, sae
ku nu sanes bae."
14 PANGERAN jadi bendu ka Musa lajeng
nimbalan, "Kumaha lamun Harun, dulur
maneh, urang Lewi tea? Kami uninga,
manehna ahli nyarita. Manehna ayeuna
keur ka dieu rek manggihan maneh, tangtu
atoheun papanggih jeung maneh.
15 Caritakeun ka manehna, terangkeun
naon anu kudu diomongkeun. Boh maneh
boh Harun, tangtu ku Kami dibantuan
nyarita, dituduhan naon-naon anu kudu
dilampahkeun.
16 Harun kudu jadi lalambe maneh,
ngawakilan maneh nyarita ka jalma rea.
Jadi maneh ka Harun teh minangka Allah,
nyebutan sakur anu kudu diomongkeun.
17 Eta iteuk bawa, pakeeun di ditu paranti
nembongkeun mujijat-mujijat."

18 Sanggeus kitu Musa mulih ka Yitro
mertuana seug unjukan, "Putra sumeja
nepangan dulur-dulur di Mesir, hoyong terang
naha harirup keneh." Ku Yitro karujukan,
tuluy dijurung.
19 Sabot Musa di Midian keneh, PANGERAN
nimbalan ka anjeunna, "Geura ka Mesir deui,
sabab jelema-jelema anu ngarah pati ka
maneh kabeh geus paraeh."
20 Bral Musa angkat ka Mesir, garwana,
putra-putrana dicandak, ditumpakkeun kana
kalde. Iteukna dicandak sakumaha timbalan
Allah.
21 Ngandika deui Allah ka Musa, "Maneh
ayeuna kudu ka Mesir deui. Ku kami dibere
kawasa nembongkeun mujijat-mujijat Kami
tea ka raja Mesir. Lampahkeun. Ari raja ku
Kami rek dihaja dibedegongkeun, sina teu
mikeun urang Israil indit.
22 Geus kitu bejakeun ka manehna, kieu
kituh timbalan Kami, PANGERAN, Israil teh
putra cikal Kami.
23 Ku Kami geus dipundut ka maneh sangkan
diidinan indit ngabakti ka Kami. Ku sabab
maneh teu ngidinan, anak cikal maneh ku
Kami rek dipaehan."
24 Di satengahing jalan di pangrereban,
Musa ku PANGERAN dipegat kersa-Na rek
dipaehan.
25 (4:25-26) Seug Sipora garwa Musa
nyandak hiji batu seukeut, tuluy ngeureut

kokocop putrana, seug eta kulit kokocop teh
diusapkeun kana sampean Musa. Ku karana
eta sunat, Sipora sasauran kieu ka Musa,
"Akang teh pikeun abdi salaki getih." Ku hal
eta Musa ku PANGERAN teu tulus dicabut
nyawana.
26 (4:25)
27 Sajeroning kitu PANGERAN nimbalan
ka Harun, "Tepungan Musa di gurun."
Bral Harun angkat rek nepangan Musa di
gunung karamat. Sanggeus patepung tuluy
ngarangkul.
28 Musa cacarios yen ditimbalan mulang ka
Mesir ku PANGERAN. Sagala timbalana-Na
oge dicarioskeun, kitu deui mujijat-mujijat
PANGERAN anu kudu dilampahkeun engke di
Mesir.
29 Musa jeung Harun kebat ka Mesir.
Sanggeus sarumping tuluy ngumpulkeun
kokolot-kokolot Israil.
30 Sagala timbalan PANGERAN ka Musa ku
Harun dicarioskeun ka maranehna, sarta
Musa nembongkeun mujijat-mujijat tea ka
jalma rea.
31 Jalma rea palercayaeun. Barang dicaritaan
yen maranehna geus dilayad ku PANGERAN,
sarta kabalangsakanana geus katingali ku
Mantenna, maranehna sarujud ngabakti.

5 1 Musa jeung Harun arangkat marek
ka raja Mesir. Tuluy arunjukan, "Kaula
ngemban timbalan PANGERAN, Allahna urang

Israil. Kieu timbalana-Na, Umat Kami idinan
indit ka gurun keusik, geusan ngayakeun
pesta ngamulyakeun ka Kami."
2 Lahiran raja, "Saha PANGERAN teh? Naha
aing kudu nurut kana parentah-Na, kudu
ngidinan urang Israil iang? Aing teu wawuh ka
PANGERAN. Aing moal ngidinan urang Israil
arindit."
3 Waler Musa jeung Harun, "Allahna urang
Ibrani parantos mendakan ka kaula. Kitu
nu mawi mugi kaula sadaya diwidian
leumpang ka gurun, lamina tilu dinten, seja
nyanggakeun kurban ka PANGERAN, Allah
karuhun kaula sadaya. Upami teu kitu tangtos
Mantenna bendu ka kaula sadaya, narajang
ku kasakit atanapi ku perang."
4 Timbalan raja, "Kumaha ari pipikiran
maraneh? Na urang Israil teh sina nunda
pagaweanana? Geura baralik ka ditu, sina
digarawe deui eta abid-abid teh!
5 Bangsa maneh di dieu geus heurin
usik, leuwih loba ti batan urang Mesir.
Bet ku maraneh rek disina naringgalkeun
pagaweanana!"
6 Harita keneh raja marentahkeun ka urang
Mesir tukang-tukang ngagawekeun jeung ka
mandor-mandor urang Israil, timbalanana,
7 "Jelema-jelema anu nyarieunan bata teh
ulah dibere deui jarami, keun sina arusaha
neangan sorangan.

8 Tapi beubeunangan nyieun bata kudu
angger lobana sakumaha sasari, hiji ge teu
meunang kurang. Mana marenta idin rek
ngurban ka Allahna ge tangtu lantaran geus
kurang pagawean!
9 Garawekeun leuwih beurat, sing leuwih
ripuh, tong dibere tempo geusan nanggap nu
bohong."
10 Seug tukang-tukang maksa ngagawekeun
teh jeung mandor-mandorna ngabejaan ka
urang Israil, pokna, "Saur raja, maraneh moal
dibarere deui jarami.
11 Saurna jarami nareangan sorangan ti
mana bae meunangna, tapi beubeunangan
nyieun bata kudu angger sarua lobana jeung
nu enggeus-enggeus."
12 Urang Israil riab nareangan jarami ka
sakuliah Mesir,
13 bari digegentak ku tukang-tukang
ngagawekeunana, kudu anggeus nyieun bata
sarua lobana jeung basa keur dibarere keneh
jarami.
14 Mandor-mandor urang Israil nepi
ka ditareunggeulan ku tukang-tukang
ngagawekeun, jeung dicararekan pokna, "Ku
naon maraneh teu nyumponan jumlah bata
cara sasari?"
15 Seug mandor-mandor teh melas-
melis arunjukan ka raja, pokna, "Nun
Kangjeng Raja, ku naon abdi-abdi sakieu
diteungteuinganana?

16 Ongkoh teu dipaparin jarami, nanging
ngadamel bata kedah teras. Abdi-abdi dugi ka
diteunggeulan, padahal nu lepatna jalmi-jalmi
gamparan."
17 Timbalan raja, "Dasar pangedulan, mumul
kana gawe! Paingan atuh marenta idin rek
ngabarakti ka PANGERAN.
18 Hayoh digarawe deui ka ditu! Jarami moal
dibere, bata beubeunangan kudu angger!"
19 Geus tetela ka mandor-mandor yen
dirina carilaka, dikudukeun saban poe
nyumponan jumlah bata sarua lobana jeung
nu enggeus-enggeus.
20 Di jalan maranehna papanggih jeung Musa
jeung Harun anu ngahaja ngarantosan.
21 Pok maranehna ngaromong kieu,
"PANGERAN langkung uninga, ieu teh
gara-gara aranjeun. Sing dihukum aranjeun
ku Mantenna, parantos ngalantarankeun
kuring dipikasengit ku raja jeung ku
mantri-mantrina. Ieu mah sarua bae jeung
dititah dipaehan!"
22 Musa marek deui ka PANGERAN sarta
miunjuk, "Nun PANGERAN, ku naon umat
kagungan teh ku Gusti sakitu dibengisanana?
Sareng ku naon abdi anu ku Gusti diutus teh?
23 Saparantos abdi marek ka raja
ngemban timbalan Gusti, raja jadi wuwuh
neungteuinganan ka maranehna. Ku Gusti
diantep teu ditulungan!"

6

1 PANGERAN ngandika ka Musa,
"Tenjokeun ku maneh rek dikumahakeun
eta raja teh ku Kami. Saenya-enyana, ku
Kami rek dipaksa nepi ka manehna kapaksa
ngaluarkeun umat Kami ti nagarana."
2 Allah ngandika ka Musa, dawuhana-Na,
"Kami teh PANGERAN.
3 Kami nembongan ka Ibrahim, ka Ishak,
jeung ka Yakub teh sok nyebut diri Kami Allah
Nu Maha Kawasa, tara mere nyaho jenengan
Kami anu suci, nya eta PANGERAN.
4 Jeung deui Kami geus ngadamel perjangjian
jeung maranehna, jangji yen maranehna ku
Kami rek dibere tanah Kanaan, nya eta tanah
urut maranehna ngumbara.
5 Ayeuna urang Israil tinggarerung lantaran
diperbudak ku urang Mesir. Jumeritna ku
Kami geus kadangu, sarta Kami inget kana
eta perjangjian.
6 Mana bejakeun ka urang Israil, kieu
kituh timbalan Kami, Kami teh PANGERAN.
Maraneh ku Kami bakal dijait, dibebaskeun
tina siksaan urang Mesir. Kami rek metakeun
panangan Kami anu digjaya. Urang Mesir
ku Kami rek dihukum ku siksaan-siksaan
anu kacida beuratna, sarta maraneh tangtu
dirahayukeun ku Kami.
7 Maraneh rek dijadikeun umat Kami pribadi,
sarta Kami bakal jadi Allah maraneh. Engke
ku maraneh kanyahoan lamun geus leupas

tina genggeman urang Mesir, yen Kami teh
PANGERAN Allah maraneh.
8 Maraneh ku Kami rek dibawa ka tanah anu
ku Kami geus diikrarkeun rek dibikeun ka
Ibrahim, Ishak, jeung Yakub, jeung pikeun
maraneh, jadi tanah milik maraneh. Ieu Kami
teh PANGERAN."
9 Eta timbalan ku Musa dicarioskeun ka
urang Israil, tapi ku maranehna teu didarenge
lantaran geus paregat harepan, ku beurat-
beuratna nandangan paneungteuinganan.
10 Demi timbalan PANGERAN ka Musa,
11 "Datangan deui raja, idinan kituh umat
Kami ninggalkeun nagarana."
12 Piunjuk Musa, "Pisanggem abdi teh ku
urang Israil ge parantos henteu dipalire,
komo ku raja, da teu tiasa nganggit-nganggit
carios."
13 Timbalan PANGERAN ka Musa jeung
Harun, "Bejakeun ka raja, kitu deui ka urang
Israil, yen maraneh diparentah ku Kami
mingpin urang Israil budal ti Mesir."
14 Rubin putra cikal Yakub tea puputra opat:
Hanok, Palu, Hesron, jeung Karmi, jaradi
karuhun warga-warga anu marake ngaran
eta.
15 Simon puputra genep: Yemuel, Yamin,
Ohad, Yakin, Sohar, jeung Saul putra ti
hiji wanita urang Kanaan, jaradi karuhun
warga-warga anu marake ngaran eta.

16 Lewi puputra tilu: Gerson, Kahat, jeung
Merari, jaradi karuhun warga-warga anu
marake ngaran eta. Lewi yuswana 137 taun.
17 Gerson puputra dua: Libni jeung Simei,
turunanana loba.
18 Kahat puputra opat: Amram, Yishar,
Hebron, jeung Usiel. Yuswa Kahat 133 taun.
19 Merari puputra dua: Mahli jeung Musi. Eta
warga-warga Lewi katut turunan-turunanana.
20 Amram nikah ka Yokebed, embina, ari
putrana nya eta Harun jeung Musa. Yuswa
Amram 137 taun.
21 Yishar puputra tilu: Korah, Nepeg, jeung
Sihri.
22 Usiel oge puputra tilu: Misael, Elsapan,
jeung Sitri.
23 Harun geureuhaan ka Elisaba saderekna
Nahson, putra Aminadab. Putra-putrana nya
eta: Nadab, Abihu, Elasar, jeung Itamar.
24 Korah puputra tilu: Asir, Elkana, jeung
Abiasap, jaradi karuhun bangsa-bangsa
Korah.
25 Elasar putra Harun nikah ka binti Putiel,
ari putrana nya eta Pinehas. Eta kabeh
jaradi lulugu ahli karuhun kaom Lewi
sabangsana-sabangsana.
26 Anu ku PANGERAN ditimbalan mingpin
urang Israil budal ti Mesir teh nya Musa jeung
Harun.

27 Nya aranjeunna anu arunjukan ka raja
Mesir, anu mundut supaya urang Israil
dibebaskeun.
28 Basa PANGERAN nimbalan ka Musa di
tanah Mesir,
29 kieu dawuhana-Na, "Kami teh PANGERAN.
Bejakeun ka raja sakur anu ku Kami rek
diandikakeun ka maneh."
30 Tapi piunjuk Musa, "Gusti langkung tingali
abdi teh sanes jalmi anu pinter nganggit
carios, pimanaeun raja ngagugu ka abdi?"
7 1 Ari dawuhan PANGERAN, "Maneh ku
Kami rek dijieun minangka Allah ka eta
raja. Ari Harun minangka nabi maneh, anu
bakal ngawakilan maneh nyarita.
2 Naon-naon anu ku Kami diandikakeun
ka maneh, tepikeun ka Harun anu kudu
neruskeun eta pangandika ka raja, menta
sangkan urang Israil dibikeun ninggalkeun
nagarana.
3 Tapi eta raja ku Kami rek dijieun bedegong,
sina ulah daekeun ngagugu ka maneh. Najan
sakumaha beuratna Mesir ku Kami dihukum
ge eta raja moal mirosea.
4 Geus kitu Kami bakal narajang Mesir ku
rupa-rupa balahi, ti dinya Kami bakal mingpin
umat Kami budal ti eta nagara.
5 Urang Mesir bakal nganyarahokeun yen
Kami teh PANGERAN, lamun kami geus
ngangkat panangan ka maranehna, jeung
geus ngaluarkeun urang Israil ti eta nagara."

6 Timbalan PANGERAN ku Musa jeung Harun
dijalankeun.
7 Harita, waktu aranjeunna ngadareuheus ka
raja, yuswa Musa dalapan puluh taun, yuswa
Harun dalapan puluh tilu taun.
8 PANGERAN nimbalan ka Musa jeung Harun,
9 "Lamun raja nitah maneh nyieun mujijat,
Harun bejaan yen kudu ngalungkeun iteukna
ka hareupeun raja, eta iteuk bakal jadi oray."
10 Bral Musa jeung Harun ngadareuheus ka
raja sakumaha ditimbalanana ku PANGERAN.
Harun ngalungkeun iteukna ka hareupeun
raja sapara mantrina, seug iteukna jadi oray.
11 Sabalikna raja nyaur jelemana anu
palinter jeung tukang-tukang sihirna. Seug
maranehna oge nyarieun anu sarupa kitu ku
sihirna,
12 narurutan ngaralungkeun iteuk sarta
iteukna jaradi oray. Tapi orayna dileglegan ku
oray ti Harun.
13 Parandene kitu raja teu kersaeun tunduk,
cocog sakumaha anu diandikakeun ku
PANGERAN yen eta raja moal ngagugu ka
Musa jeung Harun.
14 PANGERAN ngandika ka Musa, "Bener eta
raja teh bedegong, teu mikeun urang Israil
indit.
15 Tepungan isukan isuk-isuk, waktu
manehna arek mandi ka Walungan Nil,
dagoan di sisi eta walungan. Iteuk anu tas
jadi oray tea bawa.

16 Omongkeun kieu ka eta raja, Kalawan
timbalan PANGERAN, Allahna urang Ibrani,
kaula parantos nyuhunkeun supados
kangjeng raja ngawidian urang Israil iang
ngabarakti ka Mantenna di gurun keusik.
Dugi ka ayeuna kangjeng raja teu kersa
ngabulkeun.
17 Kangjeng raja! Dawuhan PANGERAN,
kangjeng raja bakal uninga leres-leres saha
Mantenna, saparantos ningali dadamelana-
Na, sakedap deui. Tingalikeun, ieu walungan
ku kaula bade digebug ku ieu iteuk, caina
bakal robah jadi getih.
18 Laukna bakal paraeh, caina jadi bau
biuk, urang Mesir moal kariat nginum cai ieu
walungan."
19 Dawuhan PANGERAN ka Musa, "Harun
sina ngungkulkeun iteukna ka walungan-
walungan, susukan-susukan, jeung situ-situ
di Mesir. Caina bakal robah jadi getih, kitu
deui cai di mana-mana di sakuliah ieu tanah
bakal jadi getih. Nu dina tahang jeung dina
kendi ge bakal jadi getih."
20 Timbalan PANGERAN ku Musa jeung
Harun dijalankeun. Kalawan kasaksian ku raja
sapara mantri, Harun ngungkulkeun iteukna
terus diteunggeulkeun ka walungan, seug
caina jadi getih.
21 Laukna paraeh, caina jadi bau kabina-bina,
urang Mesir taya anu kuat nginum ti dinya. Di

mana-mana di sakuliah Mesir, cai geus jaradi
getih.
22 Tapi tukang-tukang sihir raja oge
maretakeun sihirna, nyarieun anu sarupa
kitu. Jadi eta raja teh angger teuas manahna,
cocog jeung anu didawuhkeun ku PANGERAN
yen eta raja moal ngagugu ka Musa jeung
Harun.
23 Anjeunna kalah ka ngaleos ka karaton.
Eta kajadian nepi ka kitu teh ku anjeunna teu
ditolih.
24 Urang Mesir pahibut ngarali taneuh
sisi-sisi eta walungan nareangan cai, da teu
kadarugaeun nginum cai ti eta walungan.
25 Ti barang PANGERAN ngagebug eta
walungan, kaayaanana terus bae kitu nepi ka
tujuh poe.

8 1 Ti dinya PANGERAN nimbalan ka Musa,
"Tepungan deui raja. Bejakeun kieu
timbalan Kami, Umat Kami idinan iang sina
ngabarakti ka Kami.
2 Lamun maneh baha, nagara maneh ku
Kami rek disiksa dipinuhan ku bangkong.
3 Walungan Nil bakal pinuh ku bangkong,
arunggah ti dinya tuluy arasup ka karaton
maneh, ka jero kamar, kana enggon hees,
ka imah-imah rahayat maneh, ka imah-imah
para mantri maneh, kana pangbakaran roti,
kana adonan-adonan dina panci,

4 nararaek kana awak maneh, kana
awak rahayat maneh, jeung kana awak
mantri-mantri maneh."
5 Nimbalan deui PANGERAN ka Musa, "Harun
titah ngungkulkeun iteukna ka walungan-
walungan, susukan-susukan, jeung situ-situ,
sina arunggah ti dinya bangkong-bangkong
minuhan sakuliah tanah Mesir."
6 Prak Harun ngungkulkeun iteukna kana cai
di sakuliah Mesir, breg bangkong nararanjak
ti cai minuhan sakuliah Mesir.
7 Tapi tukang-tukang sihir Mesir oge
metakeun elmuna ngayakeun bangkong,
nararanjak minuhan tanahna.
8 Geus kitu raja nyaur Musa jeung Harun, ti
dinya timbalanana, "Kami pangnedakeun ka
PANGERAN, pangnyingkirkeun ieu bangkong-
bangkong. Geus kitu jelema-jelema teh ku
aing tangtu diidinan iang sina ngurban ka
PANGERAN."
9 Waler Musa, "Sumangga bade
dipangnedakeun. Iraha kaula kedah
mangnedakeun raja sapara mantri sareng
rahayat teh? Bangkong-bangkong tangtos
leungit, kantun anu di Walungan Nil."
10 Lahiran raja, "Isukan kami
pangnedakeun." Piunjuk Musa, "Sumangga.
Engke ku Gusti kauninga yen taya deui allah
anu sapertos PANGERAN, Allah kaula sadaya.
11 Bangkong-bangkong teh tangtos musna ti
gamparan, ti para mantri sareng ti sakumna

rahayat. Moal aya anu nyesa, kajabi anu di
Walungan Nil."
12 Geus kitu Musa jeung Harun kaluar
ninggalkeun raja tuluy neneda ka PANGERAN,
neda dipangmusnakeun bangkong-bangkong
anu ku Mantenna ditarajangkeun ka eta raja.
13 Paneda Musa ku PANGERAN dimakbul.
Bangkong-bangkong teh nu di imah-imah,
nu di buruan-buruan, anu di kebon-kebon,
pararaeh.
14 Bangkena ku urang Mesir diunggul-
unggulkeun manggunung-gunung, bauna
nyambuang ka mana-mana.
15 Sanggeus uninga yen bangkong-
bangkong teh geus paraeh, raja neuaskeun
deui manahna, cocog jeung pangandika
PANGERAN yen eta raja moal ngagugu ka
Musa jeung Harun.
16 Ti dinya PANGERAN nimbalan ka Musa,
"Harun titah neunggeulkeun iteukna kana
taneuh ngebul. Peledugna bakal jadi
rambetuk minuhan sakuliah tanah Mesir."
17 Harun neunggeulkeun iteukna kana
taneuh ngebul. Dadak sakala kekebul di
sakuliah Mesir robah ngajadi rambetuk,
napuk ka jelema jeung ka sasatoan.
18 Tukang-tukang sihir tea ge metakeun
elmuna rek nurutan ngabijilkeun rambetuk,
tapi teu barisaeun. Rambetuk narapuk di
mana-mana.

19 Tukang-tukang sihir Mesir arunjukan
ka raja pokna, "Saleresna ieu teh mujijat
Allah!" Tapi raja tetep neuaskeun manahna,
cocog jeung pangandika PANGERAN yen eta
raja moal kersaeun ngagugu ka Musa jeung
Harun.
20 Ti dinya PANGERAN nimbalan ka Musa,
"Isukan isuk-isuk maneh kudu nepungan deui
raja, pegat waktu manehna rek ka walungan.
Bejakeun kieu kituh timbalan Kami, Umat
Kami idinan iang ngabakti ka Kami.
21 Lamun maneh henteu ngagugu tangtu
dihukum diamuk ku seungseureudan: diri
maneh, mantri-mantri, jeung rahayat maneh.
Imah-imah urang Mesir bakal pinuh ku
seungseureudan, ka taneuh-taneuh bakal
pinuh ku seungseureudan.
22 Tapi tanah Gosen tempat umat Kami mah
rek dijaga, eta seungseureudan moal nepi
ka dinya, supaya maneh nyaho yen Kami,
PANGERAN, aya di ieu tanah.
23 Kami rek ngabedakeun umat Kami ti
rahayat maneh. Ieu mujijat isukan tangtu
bukti."
24 Tuluy PANGERAN midamel kitu,
seungseureudan tingsalebrung ka karaton
raja, ka imah mantri-mantri. Sakuliah Mesir
datang ka ruksak ku seungseureudan.
25 Raja nyaur Musa jeung Harun, ti dinya
timbalanana, "Heug arek ngabarakti ka Allah
maraneh mah, tapi di dieu bae, di nagara."

26 Piunjuk Musa, "Sanes kitu. Upami urang
Mesir naringal satona anu dijieun kurban
ka Allah kaula tangtos asa kahina. Upami
ngurbanna di dieu sarta kataringal ku urang
Mesir, kaula sadaya tangtu pada ngabenturan
ku batu.
27 Ku perkawis eta, ngurban ka Allah kaula
sadaya teh kedah di gurun keusik, lalampahan
tilu dinten ti dieu. Kitu timbalan Mantenna."
28 Lahiran raja, "Jig, aing ngidinan maraneh
ngabakti ka PANGERAN Allah maraneh di
gurun keusik, tapi ulah jauh teuing, jeung
aing pangnedakeun."
29 Waler Musa, "Sae. Samiosna ti dieu kaula
rek neneda ka PANGERAN. Seungseureudan
teh enjing tangtos nyingkah ti gamparan,
ti para mantri sareng ti rahayat gamparan.
Nanging gamparan ulah cidra deui, ulah
ngahalang-halang kaula iang ngabakti ka
PANGERAN."
30 Musa angkat ti raja tuluy neneda ka
PANGERAN.
31 Paneda ku PANGERAN dimakbul.
Seungseureudan teh nyalingkir ti raja, ti para
mantri, jeung ti rahayat, taya deui anu kari.
32 Tapi ayeuna ge eta raja teh neuaskeun
manah deui bae, teu kersaeun ngidinan iang.

9 1 PANGERAN nimbalan ka Musa,
"Tepungan deui raja. Kieu kituh timbalan
Kami, PANGERAN, Allahna urang Ibrani, Umat
Kami idinan iang sina ngabakti ka Kami.

2 Lamun maneh deui-deui teu ngidinan,
3 maneh tangtu dihukum, ingon-ingon
maneh, kuda, kalde, onta, sapi, domba,
embe, bakal digebug ku sasalad.
4 Kami rek ngabedakeun ingon-ingon urang
Israil ti ingon-ingon urang Mesir. Ingon-ingon
urang Israil hiji ge moal aya anu paeh.
5 Kami PANGERAN, tangtu ngabuktikeun hal
eta isukan."
6 Poe isukna PANGERAN midamel kitu.
Ingon-ingon urang Mesir kabeh gempar
paraeh, sabalikna ingon-ingon urang Israil
mah taya nu paeh hiji-hiji acan.
7 Raja mariksakeun eta kajadian, seug
diunjukkeun yen ingon-ingon urang Israil teu
aya nu paeh. Tapi anjeunna keukeuh henteu
ngidinan urang Israil iang.
8 Ti dinya PANGERAN nimbalan ka Musa
jeung Harun, "Maraneh kudu ngarawu lebu
sacanggeum ti pameuleuman. Awurkeun ku
Musa ka awang-awang hareupeun raja.
9 Eta lebu bakal terus nyebar ka sakuliah
tanah Mesir, di mana-mana bakal nyebarkeun
kasakit bisul sarta barucat, tumerap ka
jelema jeung ka sasatoan."
10 Prak aranjeunna ngarawu lebu terus
dicandak ka raja, tuluy ku Musa diawurkeun
ka awang-awang. Jalma-jalma jeung sasatoan
katerap ku kasakit bisul saluar awak, barucat.
11 Tukang-tukang sihir teu karuateun
nagenan Musa, sabab maranehna oge katerap

ku eta kasakit, teu beda ti urang Mesir
sejenna.
12 Tapi manah raja ku PANGERAN
diheuraskeun, sakumaha anu geus
diandikakeun ku Mantenna yen eta raja moal
ngagugu ka Musa jeung Harun.
13 Ti dinya PANGERAN nimbalan ka Musa,
"Isukan isuk-isuk pisan tepungan raja.
Bejakeun kieu kituh timbalan PANGERAN,
Allahna urang Ibrani, Umat Kami idinan iang
sina ngabakti ka Kami.
14 Sakali ieu anu rek disiksa lain ngan
mantri-mantri jeung rahayat maneh bae,
maneh pribadi ge ku Kami tangtu disiksa,
sangkan nyaho yen di saalam dunya euweuh
nu saperti Kami.
15 Upama Kami geus ngangkat leungeun
ngagebug maneh jeung rahayat maneh ku
hiji kasakit, maneh tangtu tumpur lebur.
16 Tapi maneh kudu nyaksian kakawasaan
Kami, sangkan Kami kamashur ka sakuliah
jagat. Ku sabab kitu maneh rek dibere keneh
hirup.
17 Parandene maneh mo weleh adigung,
moal ngidinan umat Kami iang.
18 Tenjokeun, isukan wayah kieu Kami rek
nurunkeun hujan es anu kacida hebatna. Dina
sapanjang sajarah Mesir, balahi kawas kitu
kakara ayeuna bakal aya.
19 Pek ayeuna parentahkeun sangkan
ingon-ingon maneh jeung naon bae anu

keur dikencarkeun di tegalan, kandangkeun.
Sabab naon bae anu araya di nu muka,
jelema, sasatoan, tangtu paraeh katinggang
ku hujan es."
20 Sawatara mantri raja sarieuneun ku
eta timbalan PANGERAN, tuluy pahibut
ngampih-ngampihkeun badega-badegana
jeung ingon-ingonna.
21 Tapi anu salianna mah teu malire kana eta
timbalan teh, abid-abid jeung ingon-ingonna
diarantep di luar.
22 Ti dinya PANGERAN nimbalan ka Musa,
"Acungkeun leungeun maneh ka langit,
engke turun hujan es ka sakuliah tanah
Mesir, ninggang ka jelema, ka sasatoan, kana
pepelakan."
23 Musa ngacungkeun iteukna ka awang-
awang, breg PANGERAN nurunkeun hujan
es dibarung ku guludug nyamberan bumi.
PANGERAN nurunkeun
24 hujan es kacida hebatna reujeung kilat
tingsalamber. Ti baheula kakara harita Mesir
katarajang hujan sakitu ributna.
25 Sakuliah Mesir, sakur anu di laluar mah
burak-barik, jelema-jelema jeung sasatoan
tariwas. Pepelakan rarebah, tatangkalan
rarungkad, ruksak beak diamuk ku hujan es.
26 Hiji-hijina tempat anu henteu kadatangan
ku eta hujan es ngan Gosen, tempat urang
Israil.

27 Raja nyaur Musa jeung Harun, timbalana,
"Sakali ieu aing rumasa dosa. PANGERAN
bener, aing jeung rahayat salah.
28 Aing pangnedakeun ka PANGERAN! Sina
enggeus ieu guludug jeung hujan es teh.
Aing jangji ngidinan iang, maraneh teu kudu
lila-lila deui araya di ieu nagara."
29 Piunjuk Musa, "Saparantos kaula kaluar ti
jero kota bade nadahkeun leungeun neneda
ka PANGERAN. Guludug bakal rerep, hujan
es bakal sirep, supados Gusti uninga yen
sakuliah jagat teh PANGERAN anu kagungan.
30 Nanging ku kaula parantos kajudi,
gamparan sapara mantri teu acan keneh
ngaraos sieun ku GUSTI Allah."
31 Pelak haramay jeung gandrung ruksak,
lantaran gandrung geus arasak, ari haramay
keur parucukan.
32 Tapi pelak gandum mah teu aya anu
ruksak lantaran asakna pandeuri.
33 Musa undur ti raja. Sanggeus aya di luar
dayeuh anjeunna nadahkeun panangan,
neneda ka PANGERAN. Jep gelap jempe,
hujan es eureun, hujan geus teu ngucur deui.
34 Ana raja uninga yen bahaya geus sirep
seug ngadosa deui. Anjeunna sapara mantri
tetep neugtreug,
35 cocog jeung dawuhan PANGERAN ka Musa
yen eta raja moal ngidinan urang Israil iang.
10 1 Ti dinya PANGERAN nimbalan ka
Musa, "Tepungan raja. Eta raja sapara

mantrina ku Kami rek disina neugtreug,
sabab Kami rek nembongkeun mujijat ka
maranehna,
2 jeung supaya maneh boga caritakeuneun
ka anak incu hal petaning Kami ngagejulkeun
urang Mesir ku mujijat-mujijat. Sangkan
maraneh nyaho yen Kami teh PANGERAN."
3 Musa jeung Harun marek ka raja tuluy
miunjuk, "Kieu timbalan PANGERAN, Allahna
urang Ibrani, Maneh teh rek keukeuh embung
tunduk ka Kami? Umat Kami idinan iang sina
ngabakti ka Kami.
4 Lamun keukeuh henteu nurut, isukan
nagara maneh ku Kami rek ditarajang ku
simeut,
5 mangpirang-pirang lobana datang ka
beungeut taneuh katutup. Anu henteu
diruksak ku hujan es bakal diruksak ku
simeut disaregetan, tatangkalan oge moal
disesakeun.
6 Karaton maneh, imah-imah para mantri,
imah-imah rahayat, kabeh bakal pinuh ku
simeut, anu ngagalaksakna leuwih-leuwih ti
batan simeut keur jaman karuhun maneh."
Geus kitu Musa malik tuluy angkat.
7 Para mantri arunjukan ka raja, "Bade
diantep bae eta jalmi nyesahkeun ka urang?
Urang Israil sae diwidian ariang ngabakti ka
PANGERAN Allahna. Na teu katingali Mesir
jadi sakieu reksakna?"

8 Musa jeung Harun diudag dibawa marek
deui ka raja. Saur raja ka aranjeunna, "Jig
geura ariang ngabakti ka PANGERAN Allah
maraneh. Tapi saha anu rek ka daritu teh?"
9 Waler Musa, "Sadayana, bade mios katut
barudak sareng anu parantos karolot. Kitu
deui anak-anakna nu lalaki nu awewe, domba,
embe sareng sapi. Margi sadayana kedah
ngurban ngamulyakeun ka PANGERAN."
10 Timbalan raja, "Demi PANGERAN, kami
sumpah moal ngidinan awewe jeung barudak
dibawa! Tetela maneh boga maksud teu uni
ana kitu mah.
11 Teu! Lamun enya ka daritu teh rek
ngabakti ka PANGERAN, meunang, tapi lalaki
bae wungkul." Geus kitu Musa jeung Harun
ditundung ti payuneun raja.
12 Ti dinya PANGERAN nimbalan ka Musa,
"Ungkulkeun leungeun ka tanah Mesir pikeun
ngadatangkeun simeut tea, sina ambreg
nyaregetan sarupaning tutuwuhan anu
henteu diruksak ku hujan es."
13 Musa ngungkulkeun iteukna, hiuk
PANGERAN ngadatangkeun angin ti wetan
ka sakuliah tanah, ngagelebug sapoe eta teu
eureun-eureun, terus nepi ka sapeuting jeput.
Ari bray isuk eta angin teh mawa simeut
14 kaliwat saking lobana, ambreg ka sakuliah
nagara. Ti baheula kakara harita aya simeut
sakitu lobana, tur ka hareupna oge moal aya
deui anu siga kitu.

15 Beungeut taneuh saluluar datang ka
liput katutup ku simeut, warnana datang ka
belewuk. Sagala rupa anu disesakeun ku
hujan es tea beak digalaksak, bubuahan katut
ka tangkal-tangkalna. Tatangkalan jeung
tutuwuhan di sakuliah tanah Mesir datang ka
boleklak geus teu aya anu hejo-hejo deui.
16 Raja rurusuhan nyaur Musa jeung Harun
sarta timbalanana, "Aing tarima dosa ka
PANGERAN Allah maraneh, jeung dosa ka
maneh ongkoh.
17 Sakali ieu mah aing menta ampun, jeung
pangnedakeun ka PANGERAN Allah maraneh,
ieu siksaan ka aing anu sakieu bangetna teh
eureunkeun."
18 Musa undur ti raja, tuluy neneda ka
PANGERAN.
19 Seug angin ti wetan teh ku PANGERAN
dirobah jadi angin ti kulon, rongkah kacida.
Saayana simeut kakeduk terus digebruskeun
ka laut di Teluk Sues. Simeut di satanah Mesir
beak taya anu nyesa.
20 Tapi raja ku PANGERAN disina neugtreug,
teu ngidinan urang Israil iang.
21 Ti dinya PANGERAN nimbalan ka Musa,
"Jungjungkeun leungeun ka langit, sakuliah
tanah Mesir bakal jadi poek mongkleng."
22 Musa ngajungjungkeun pananganana
ka langit, reup sakuliah Mesir poek mani
ngajumbleng, lilana nepi ka tilu poe.

23 Urang Mesir teu barisaeun patenjo pada
batur, sarta sajeroning kitu taya anu kaluar
ti imah. Ari di pilemburan urang Israil mah
biasa bae caang.
24 Raja nyaur Musa, timbalanana, "Geura
arindit ngabakti ka PANGERAN. Awewe
jeung barudak ge meunang dibawa.
Tapi ingon-ingon, domba, embe, sapi,
tinggalkeun."
25 Waler Musa, "Kedahna mah malah
gamparan ngabahanan sato keur kurban
sareng keur kurban beuleuman kangge
PANGERAN Allah kaula.
26 Pipiaraan bade dibantun, saceker ge
moal aya anu dikantun. Sarengna deui anu
bade dikurbankeun ka PANGERAN Allah
kaula teh satona kedah ditangtoskeun
heula. Sateuacanna dongkap ka ditu mah
kaula tacan terang naon satona anu kedah
disanggakeun ka Mantenna teh."
27 Manah raja ku PANGERAN disina
neugtreug, keukeuh henteu ngidinan.
28 Lahirna ka Musa, "Geura jor mantog ti
dieu! Sing ulah kadeuleu-deuleu deui ku kami.
Lamun kadeuleu deui ku aing dipaehan!"
29 Waler Musa, "Cocog! Anjeun memang
moal kungsi nenjo deui ka kaula!"

11 1 Ti dinya PANGERAN nimbalan ka
Musa, "Kari sarupa deui siksaan anu ku
Kami rek dikeunakeun ka raja sarahayatna.
Geus kitu manehna bakal ngidinan iang,

malah maksa sangkan maraneh kabeh budal
ti ieu nagara.
2 Bejakeun hal ieu ka kabeh bangsa Israil.
Jeung bejakeun deui, engke urang Israil kudu
barang penta ka tatanggana urang Mesir
barang-barang perhiasan emas jeung perak."
3 Geus kitu urang Mesir ku PANGERAN
dikersakeun halormat ka urang Israil. Ari
Musa dianggapna ku para mantri jeung ku
rahayat Mesir teh jelema anu kacida punjulna.
4 Ti dinya Musa miunjuk ka raja, "Kieu
timbalan PANGERAN, Engke kira-kira tengah
peuting, Kami rek ngider ka sakuliah Mesir.
5 Tuluy sakabeh anak cikal urang Mesir anu
lalaki bakal paraeh, ti cikal anak raja anu
digadangkeun naek tahta, nepi ka cikal anak
jariah purah ngagiling, kitu deui sakabeh cikal
sasatoan.
6 Sakuliah Mesir bakal pinuh ku sora anu
aluk-alukan. Kajadian sarupa kitu ti bareto
tacan aya, ka hareupna ge moal aya deui.
7 Sabalikna di Israil mah bakal jempe-
jempe bae moal aya sora anjing-anjing
acan, pipiaraanana moal disarada. Engke
kanyahoan ku maneh yen Kami PANGERAN,
ngabedakeun antara urang Mesir jeung urang
Israil."
8 Musa nutup piunjukna kieu, "Kabeh mantri-
mantri anjeun engke bakal tingsampoyong
ka kaula, menta-menta sangkan sakumna
bangsa kaula ku kaula dibawa kaluar ti ieu

nagara. Sanggeus kitu tangtu kaula indit."
Tuluy Musa undur ngantunkeun raja, kacida
benduna.
9 PANGERAN geus nimbalan ka Musa, "Eta
raja bakal tetep ngaberung, moal ngagugu
ka maneh, sangkan Kami ngayakeun deui
mujijat di Mesir."
10 Musa jeung Harun geus nembongkeun
rupa-rupa kaahengan ka raja, tapi manah raja
ku PANGERAN diheuraskeun, teu ngidinan
urang Israil ninggalkeun nagarana.
12 1 Aya deui timbalan PANGERAN
ka Musa jeung Harun di Mesir.
Timbalana-Na,
2 "Bulan anu ieu ku maneh kudu dijieun
bulan anu kahiji.
3 Parentahkeun ka sakumna bangsa Israil
kieu: Dina tanggal sapuluh bulan ieu, unggal
lalaki urang Israil kudu milih anak domba
atawa anak embe, saimah hiji.
4 Anu cacah jiwa imahna saeutik nepi ka
moal kuat meakkeun anak domba hiji, kudu
menta dibantuan ka tatanggana, bagi-bagi
meujeuhnakeun, sameujeuhna keur dahareun
masing-masing.
5 Satona meunang domba meunang embe,
asal kudu anu jalu, ulah aya cacad naon-naon
jeung umurna anu sataun.
6 Dina maleman tanggal opat welas, unggal
imah kudu meuncit eta embe atawa domba.

7 Getihna sawareh kudu dipake ngulasan dua
tihang panto jeung tarang panto saban imah,
tempat ngadahar eta peupeuncitan.
8 Dagingna panggang, terus dahar peuting
eta keneh. Didaharna kudu make lalab pait
jeung roti teu make ragi.
9 Teu meunang didahar atah, jeung
teu meunang dikulub. Kudu dipanggang
bae kabeh jeung sirahna, sukuna jeung
jeroanana.
10 Jeung teu meunang nyesa nepi ka isuk.
Upama kapaksa nyesa kudu diduruk.
11 Ngadalaharna kudu rurusuhan, sabab
kudu terus tarapti geus rap pakean rap
tarumpah ceg iteuk. Eta teh Paska pikeun
ngamulyakeun ka Kami PANGERAN.
12 Dina peuting eta Kami rek ngideran
sakuliah Mesir, rek maehan sakabeh cikal
lalaki, boh jelema boh sato, sarta nerapkeun
siksaan ka sakabeh allah nagara Mesir. Kami
teh PANGERAN.
13 Getih anu dina tihang panto baris jadi
tanda yen eta imah maraneh. Anu make
tanda eta getih ku Kami bakal diliwat moal
dikua-kieu, sarta Kami bakal tuluy nerapkeun
siksaan ka urang Mesir.
14 Poe anu eta saterusna ku maraneh
kudu dijieun poe pesta kaagamaan, pikeun
pangeling-eling kana padamelan Kami,
PANGERAN. Ka hareupna kudu dilampahkeun
saperti kitu deui, sapapanjangna."

15 PANGERAN nimbalan, "Tujuh poe lilana
maraneh teu meunang ngadahar roti anu
make ragi. Jadi dahar teh rotina teu meunang
make ragi. Ti poe nu kahiji keneh ragi kudu
geus disingkirkeun ti imah. Sing saha anu
di sajero tujuh poe eta dahar roti anu make
ragi, moal diaku umat Kami.
16 Dina poe nu kahiji jeung dina poe nu
katujuhna, maraneh kudu ngadegkeun
kumpulan ngabakti. Dina poe-poe eta teu
meunang aya anu digarawe, ngan meunang
nyadiakeun keur dahareun bae.
17 Ieu poe roti teu make ragi kudu
diarestokeun, sabab nya dina poe eta pisan
Kami ngabudalkeun kaom-kaom maraneh
ti Mesir. Sarta ka hareupna poe eta kudu
dieling-eling jadi poe anu dimulyakeun.
18 Ti mimiti maleman tanggal opat welas
bulan kahiji, nepi ka tanggal dua puluh hiji,
teu meunang dalahar roti anu make ragi.
19 (12:19-20) Tujuh poe lilana di saban imah
teu meunang aya ragi. Saha-saha anu dahar
roti anu make ragi, boh pribumi boh nu lain
pribumi bakal dieuweuhkeun ti pakumbuhan
umat Kami."
20 (12:19)
21 Musa ngumpulkeun sakabeh pamingpin
Israil. Geus kitu saurna, "Aranjeun masing-
masing kudu nyokot anak domba atawa anak
embe jalu hiji pikeun ngalampahkeun Paska.

22 Getihna wadahan kana bokor, ulaskeun
make hisop sabeungkeut kana dua tihang
panto jeung kana tarang panto masing-
masing. Peutingna nepi ka bray isuk ulah aya
anu kaluar ti imah.
23 Dina waktu PANGERAN ngideran sakuliah
Mesir pikeun maehan urang Mesir, ana
ningali tanda getih dina tihang panto jeung
dina tarang panto, Mantenna moal ngidinan
Malakalmaot asup sarta maehan maraneh.
24 Ieu katetepan kudu diestokeun ku
maraneh saanak-anak sapapanjangna,
25 kudu dijaralankeun di mana maraneh geus
arasup ka tanah anu bakal dipaparinkeun ku
PANGERAN tea.
26 Lamun barudak nanyakeun, Naon
maksudna eta aturan?
27 terangkeun, Ieu teh kurban Paska tanda
muji sukur ka PANGERAN, lantaran basa
Mantenna maehan urang Mesir, imah bangsa
Israil mah ku Mantenna diliwat, nu matak
urang mah salamet." Urang Israil tuluy
sarujud ngabarakti,
28 ti dinya baralik sarta ngajalankeun sakur
anu diparentahkeun ku Musa jeung Harun.
29 Sanggeus wanci tengah peuting,
PANGERAN maehan sakabeh cikal lalaki di
Mesir ti cikal putra raja anu digadangkeun
naek tahta, nepi ka cikal anak sakitan di jero
panjara, kitu deui cikal sasatoan.

30 Raja gugah, mantri-mantri lalilir, urang
Mesir kabeh nyararing. Mesir sakuliahna
midangdam aluk-alukan, sabab taya hiji imah
anu henteu katinggal paeh ku anak cikal.
31 Peuting harita keneh raja miwarang nyaur
Musa jeung Harun, geus kitu timbalanana ka
aranjeunna, "Buru-buru geura arindit ti dieu,
maraneh kitu deui sakumna bangsa Israil!
Tinggalkeun nagara aing. Jig geura ngabarakti
ka PANGERAN, sakumaha pamenta maraneh.
32 Ingon-ingon oge bawa, domba, embe,
sapi. Geura bral, sarta aing pangnedakeun
berkah."
33 Urang Mesir mani mararaksa supaya urang
Israil buru-buru indit ti nagarana. Pokna, "Bisi
kuring paraeh kabeh ari aranjeun teu arindit
mah.
34 Urang Israil pakepuk ngawadahan
adonan anu tacan diragian tuluy dibaruntel,
diparanggul.
35 Urang Israil ka urang Mesir marenta
barang-barang perhiasan emas jeung perak
kitu deui papakean, sakumaha parentah Musa
tea.
36 Urang Israil ku PANGERAN dikersakeun
dipikaserab ku urang Mesir, naon bae
sapamentana ditedunan. Harta banda urang
Mesir mani beresih diakut ku urang Israil.
37 Brul urang Israil ngabrul ti Raamses,
laleumpang badarat ka Sukot. Aya 600.000
jalma lalaki, jaba awewe jeung barudak.

38 Malah kacampuran ku jalma-jalma sejen
loba pisan, anu marilu ka maranehna sarta
marawa ingon-ingonna, domba, embe, jeung
sapi.
39 Adonan bawa ti Mesir tea dijarieun kueh
tanpa ragi, sabab adonanana can kaburu
diragian di Mesir, kawantu arinditna ti ditu teh
sasat disurung-surungkeun ku urang Mesir,
tur dadak-dadakan pisan, nepi ka taya waktu
keur nyadiakeun bebekelan.
40 Urang Israil caricingna di Mesir teh 430
taun.
41 Dina poe panutup taun ka 430, kabeh
kaom-kaom urang Israil ku PANGERAN
dituyun kaluar ti Mesir.
42 Dina peuting eta ku PANGERAN dianggo
caringcing ngaping umat-Na kaluar ti
Mesir. Pikeun ka hareupna, peuting anu
eta ku urang Israil salawasna kudu dijieun
peuting caringcing, pikeun ngamulyakeun ka
PANGERAN.
43 PANGERAN nimbalan ka Musa jeung
Harun, "Ieu papakon Paska. Jelema anu lain
urang Israil teu meunang milu dahar jamuan
Paska.
44 Bangsa budak beunang maraneh meuli
meunang milu ngadahar, tapi kudu disunatan
heula.
45 Jelema anu majikna ngan pikeun
saheulaanan, kitu deui kuli-kuli, teu meunang
milu ngadahar.

46 Jamuanana kudu didahar di imah anu
nyadiakeunana, teu meunang dibawa kaluar
ti dinya. Tulang-tulang eta sato hiji ge ulah
aya nu potong.
47 Sakumna jamaah Israil wajib nekanan
Paska.
48 Anu henteu disunatan henteu meunang
milu ngadahar jamuan Paska. Jelema anu
lain urang Israil anu geus sagulung-sagalang
jeung maraneh, upama hayangeun milu
nekanan Paska ku sabab hayangeun milu
ngamulyakeun ka PANGERAN, kudu disunatan
heula katut sakabeh lalaki anu di imahna,
saruakeun jeung hak pribumi, kakara
meunang milu.
49 Jadi eta anu lain pribumi teh tunggal
sapapakon jeung urang Israil asli."
50 Sakur anu ku PANGERAN diandikakeun ka
Musa jeung Harun ku sakabeh urang Israil
diestokeun.
51 Geus kitu poe eta PANGERAN
ngabudalkeun urang Israil ti Mesir.

13

1 PANGERAN ngandika ka Musa,
2 "Sakabeh anak cikal lalaki kudu
dibaktikeun ka Kami. Unggal anak cikal urang
Israil anu lalaki, kitu deui cikal sato jalu, eta
kagungan kami."
3 Musa misaur ka jalma rea, "Poe ieu poean
maraneh kaluar ti Mesir, ti tempat maraneh
diperbudak, kudu dieling-eling. Karana poe
ieu PANGERAN ngaluarkeun maraneh ti

eta nagara kalawan digjaya. Dina poe ieu
maraneh teu meunang ngadahar roti make
ragi.
4 Ayeuna, poean maraneh ninggalkeun Mesir
teh nya eta dina bulan Abib, bulan kahiji.
5 PANGERAN geus ikrar ka karuhun maraneh,
yen maraneh bakal dipaparin tanah urang
Kanaan, tanah urang Het, tanah urang
Emor, tanah urang Hiwi, jeung tanah urang
Yebus. Lamun maraneh ku Mantenna geus
diasupkeun ka eta tanah anu gemah-ripah,
hal sarupa kieu kudu dilampahkeun
saban-saban bulan kahiji, unggal-unggal
taun.
6 Tujuh poe lilana maraneh kudu dalahar
roti teu make ragi, sarta poe katujuhna kudu
dipestakeun ngamulyakeun ka PANGERAN.
7 Tujuh poe lilana maraneh teu meunang
ngadahar roti anu make ragi. Sajeroning kitu,
di satanah maraneh teu meunang aya roti
anu make ragi atawa anu dihaseuman.
8 Dina ngamimitian pesta, maraneh kudu
nerangkeun ka anak, yen eta pesta teh
pikeun mieling sagala dadamelan PANGERAN
waktu maraneh budal ti Mesir.
9 Hal ieu kudu dijieun pepeling, lir tanda anu
dicangreudkeun dina leungeun atawa dina
tarang maraneh anu bakal ngingetan sangkan
maraneh terus nyaritakeun jeung ngulik
ieu Papakon PANGERAN, lantaran maraneh

ku Mantenna geus dikaluarkeun ti Mesir ku
kakawasaana-Na anu digjaya.
10 Lampahkeun eta pesta teh dina waktuna,
saban-saban taun."
11 "Maraneh ku PANGERAN bakal dicandak
ka tanah Kanaan, sakumaha sumpah-Na ka
maraneh jeung ka karuhun. Lamun eta geus
dipaparinkeun,
12 maraneh kudu nyanggakeun sakur anak
cikal anu lalaki ka PANGERAN. Anak sato-sato
maneh anu cikal sarta jalu, eta kagungan
PANGERAN.
13 Tapi cikal jalu anak kalde mah kudu
ditebus ku anak domba. Lamun teu ditebus
kudu ditekuk. Anak cikal maraneh oge anu
lalaki kudu ditebus.
14 Engke jaga lamun anak maraneh
nanyakeun naon maksudna eta kamistian,
kudu diterangkeun, Geusan pangeling-eling,
yen ku karana kadigjayaan PANGERAN, urang
dijait ti Mesir, ti bangsa anu ngabudakkeun ka
urang.
15 Sanggeus raja Mesir henteu ngidinan bae
urang kaluar ku lantaran hatena tetep teuas,
sakabeh cikal di satanah Mesir boh jelema
boh sato ku PANGERAN ditiwaskeun. Kitu
sababna pang urang ngurbankeun unggal
cikal jalu anak sato teh, tapi cikal-cikal lalaki
anak urang mah kudu ditebus.
16 Ieu teh geus jadi kamistian, pikeun
ngingetan urang lir tanda anu digantelkeun

dina leungeun atawa ditapelkeun dina tarang,
sangkan urang salawasna inget yen ku karana
kadigjayaan PANGERAN geus bisa ucul ti
Mesir."
17 Jalma-jalma anu ku raja geus diidinan
naringgalkeun Mesir teh ku Allah henteu
dicandak nyorang jalan anu brasna ka
basisir tanah Pelisti, sanajan eta jalan
pangdeukeutna. Sabab panggalih Allah kieu,
"Kami teu hayang ieu jelema-jelema rarobah
pikiran sarta baralik deui ka Mesir upama
nyarahoeun yen kudu tarung."
18 Dituyunna teh nyandak jalan anu belot
jeung nyorang tanah gurun anu brasna ka
Laut Beureum. Urang Israil kabeh nyaroren
pakarang.
19 Layon Yusup oge ku Musa dicandak
sakumaha piwekasna ka urang Israil, piwekas
kalawan sumpah saurna, "Lamun Allah geus
ngajait ka maraneh, layon kami oge kudu
dibawa kaluar ti ieu tanah."
20 Urang Israil geus ngaliwatan Sukot, tuluy
masanggrahan di Etam, di rarambu tanah
gurun.
21 Mun ti beurang PANGERAN aya di heulaeun
maranehna dina hiji tihang mega nuduhan
jalan. Mun ti peuting aya di heulaeunana dina
hiji tihang seuneu, nyaangan pijalaneunana.
Jadi eta jelema-jelema teh bisa terus
laleumpangna beurang peuting.

22 Kitu bae terus, tihang mega paranti
ti beurang jeung tihang seuneu paranti
ti peuting teh salawasna aya di heulaeun
maranehna.
14 1 Geus kitu PANGERAN nimbalan ka
Musa,
2 "Parentahkeun ka urang Israil sina maralik
deui, tuluy masanggrahan di Pi Hahirot,
antara Migdol jeung Laut Beureum palebah
Baal Sepon.
3 Raja bakal nyangka urang Israil kapaider di
luareun nagara kakurung ku tanah gurun.
4 Eta raja ku Kami rek disina terus
ngaberung, tangtu ngudag ka dieu. Eta raja
sawadya baladna ku Kami rek diserenkeun
geusan jadi kamulyaan Kami. Urang Mesir
kudu nyaho yen Kami teh PANGERAN." Seug
urang Israil maralik deui.
5 Ari raja Mesir sapara mantri sanggeus
diuningaan yen urang Israil geus budal,
ngadadak rarobah deui pikiranana. Pokna,
"Naha urang teh bet ngantep bae urang Israil
kalabur. Atuh urang ayeuna mah geus teu
boga jalma badega!"
6 Raja gancang natakeun kareta perang
jeung wadya balad.
7 Raja Mesir kaluar jeung sakabeh kareta
perangna, malah aya genep ratus kareta anu
panghadena katut reujeung para senapatina.

8 Eta raja ku PANGERAN disina ngaberung,
semprung ngudag ka urang Israil anu geus
unggul bisa ucul tina genggemanana.
9 Wadya balad Mesir lengkep jeung
pasukan serdadu kuda jeung pasukan kareta
tingsalebrut ngobrot urang Israil anu harita
keur masanggrahan di sisi Laut Beureum
deukeut Pi Hahirot jeung Baal Sepon.
10 Barang urang Israil nyarahoeun keur
diudag ku raja Mesir sabalad-balad, kacida
sarieuneunana. Tuluy tingjarerit marenta
tulung ka PANGERAN.
11 Seug ngaromong ka Musa, "Na di Mesir
teh parantos teu aya tanah jang kuburan?
Kuring dibantun ka dieu teh sina tariwas
di gurun keusik? Bet kieu geuning jadina
dikaluarkeun ti Mesir teh!
12 Sanes parantos disanggemkeun ti
samemehna ge ka Bapa yen tangtos kieu
temahna? Pan ceuk kuring oge tadina keun
bae kuring teh antep di Mesir, teu nanaon jadi
jelema budak oge. Nya mending jadi jalma
budak tinimbang kudu tiwas di gurun mah."
13 Waler Musa, "Tong sarieun, sing taleger.
Tenjokeun engke kumaha PANGERAN
ngarahayukeun maraneh poe ieu. Eta urang
Mesir teh ku maraneh moal katenjo-tenjo
deui.
14 PANGERAN bakal mangmerangankeun
maraneh. Maraneh mah teu kudu naon-naon."

15 PANGERAN nimbalan ka Musa, "Ku
naon maneh sasambat bae? Urang Israil
parentahkeun sina terus kebat.
16 Ungkulkeun iteuk maneh ka luhureun
laut. Cai laut bakal beulah ngenca ngatuhu.
Pudunkeun urang Israil sina mareuntas di nu
tuhur.
17 Ari urang Mesir ku Kami rek disina
ngaberung, sina ngarudag ti tukang. Raja
Mesir sabalad-balad katut pasukan kareta
jeung pasukan serdadu kudana ku kami rek
dielehkeun di dieu, pikeun kamulyaan Kami.
18 Geus kitu kakara eta urang Mesir teh
bakal nyaraho yen Kami teh PANGERAN."
19 Geus kitu Malaikat Allah anu tadina aya di
hareupeun pasukan Israil pindah ka beulah
tukang. Tihang mega tea oge pindah jadi aya
di tengah-tengah,
20 antara pasukan urang Mesir jeung
pasukan urang Israil. Ari megana ka urang
Mesir matak poek, ka urang Israil tetep
caang, jadi eta dua pasukan teh sapeuting
jeput teu bisa padeukeut.
21 Musa ngungkulkeun iteukna ka luhureun
laut, hiuk PANGERAN ngadatangkeun angin ti
wetan kacida rongkahna, siak cai laut miak.
Angin terus ngagelebug sapeupeuting, datang
ka cai laut teh miak nepi ka dasarna, caina
jadi dua bagian.

22 Urang Israil marudun nyorang dasar laut
anu geus tuus, kenca katuhueunana cai
ngadingding.
23 Urang Mesir oge tuturubun ka dinya,
ngudag pandeurieunana jeung pasukan
kudana, pasukan karetana katut kusir-
kusirna.
24 Barang geus meh janari, PANGERAN
nyoreang ka balad Mesir tina tihang seuneu
jeung tihang mega, seug balad Mesir teh ku
Mantenna digujrudkeun.
25 Kikiping kareta-karetana mararacet nepi
ka meh teu bisa laju. Ceuk urang Mesir,
"Gancang urang ngejat! Urang dilawan ku
PANGERAN anu mangmeranganeun urang
Israil!"
26 PANGERAN nimbalan ka Musa,
"Ungkulkeun deui iteuk maneh ka laut, caina
bakal liput ngalingkup deui, ngarungkup urang
Mesir katut kareta jeung jelema-jelemana."
27 Musa ngungkulkeun deui iteukna ka
luhureun laut, sarta wanci rek bray isuk cai
laut geus liput deui sabiasana. Urang Mesir
pahibut arek buru-buru ngarejat ti jero cai,
tapi kabeh ku PANGERAN dilelepkeun di laut.
28 Cai laut liput deui. Kareta-kareta, nu
tarumpakna, sawadya balad Mesir anu
ngudag ka urang Israil kabeh tiwas diteureuy
ku laut, taya anu kaiwalkeun.

29 Teu cara urang Israil anu tumaninah
nyorang dasar laut, dihapit ku cai anu
ngadingding kenca katuhu.
30 Poe eta PANGERAN ngarahayukeun urang
Israil tina ancaman urang Mesir, anu geus
kari bangkena bae ngalalumbuk di basisir,
katarenjoeun ku urang Israil.
31 Sanggeus nyarahoeun kana kadigjayaan
PANGERAN numpes urang Mesir, urang
Israil jadi mikasieun ka PANGERAN, sarta
palercayaeun ka Mantenna kitu deui ka Musa,
abdi-Na.

15 1 Geus kitu Musa jeung sakumna
bangsa Israil ngawihkeun ieu pupujian
ka PANGERAN, "Kuring seja ngawihkeun
puji ka PANGERAN, nu geus unggul kalawan
pinunjul. Kuda jeung nu tarumpakna
dilelepkeun di sagara.
2 PANGERAN teh pangbela kuring nu
tanggoh, anu geus ngarahayukeun kuring.
Mantenna teh Allah panutan kuring, kuring
seja muji ka Mantenna, Allah panutan karuhun
kuring, seja ngawihkeun kaagungana-Na.
3 Mantenna prajurit anu lineuwih, PANGERAN
jenengana-Na.
4 Balad Mesir jeung pasukan karetana,
dikunclungkeun ka sagara. Para senapatina
anu garagah, dikubur di Laut Beureum.
5 Kabeh diteureuy ku laut, jeg batu ngalelep
nepi ka dasar.

6 Panangan tengen Gusti nun PANGERAN,
teguhna pikahelokeun. Musuh rangsak
disasaak.
7 Gusti unggul kaliwat saking, musuh dugi
ka pating koleang. Amarah Gusti lir seuneu
ngagedag, musuh dihuru lir jarami garing.
8 Laut ku Gusti ditiup dugi ka nyiak, caina
ngadingding nanjeur sapertos kuta. Kalbu
laut jadi padet lir ngabata.
9 Musuh susumbar, Jalma-jalma ku aing arek
diudag, barangna arek direbut, dirampasan
sakahayang. Aing rek metakeun pedang,
dipake ngaburak-barik.
10 Nanging ku Gusti ditiup, mung sakeak
urang Mesir gulagepan, tingkerelep lir timah
kaceot ku cai nyedot.
11 Nun PANGERAN, batara mana anu
sapertos Gusti? Saha nu tiasa nandingan ka
Gusti, anu pikahelokeun bawaning ku suci?
Saha anu tiasa ngadamel mujijat sareng
kaahengan sapertos kenging Gusti?
12 Gusti ngulangkeun panangan tengen, les
musuh dicapluk bumi.
13 Gusti pengkuh kana jangji, nuyun umat
anu kenging nebus, dituyun ku panangan anu
digjaya, dianteurkeun ka tanah Gusti nu suci.
14 Kakuping wartana ku bangsa-bangsa,
seug galumeter sadayana. Urang Pelisti
kadatangan ketir ati.

15 Para kekentong Edom pating rarempod,
para satria Moab pating sareblak, urang
Kanaan kasingsieunan.
16 Sadayana sami tagiwur hatena, ningal
kadigjayaan Gusti, nun PANGERAN, ilang
daya kapupul bayu. Umat Gusti nu kenging
ngarebut ti nu neungteuinganan, tumaninah
ngaliwatan wewengkon maranehna.
17 Urang Israil ku Gusti dicandak ka
pigunungan, lajeng dipelak di ditu, di tanah
kenging Gusti nyayagikeun, caket Bait
kenging Gusti ngadegkeun.
18 Gusti teh nun PANGERAN, nu jumeneng
Raja salalanggengna."
19 Urang Israil salamet ngambah dasar
laut. Sabalikna urang Mesir, barang pasukan
karetana jeung pasukan kudana katut anu
tarumpakna tuturubun ka laut, kabeh tiwas
tikerelep, sabab cai laut ku PANGERAN
diliputkeun deui sabiasana.
20 Ti dinya nabi istri, Miryam, saderekna
Harun, nyandak terebang, diturutan ku
sakabeh wanita, narabeuh terebang bari
ngarigel,
21 dikawihan ku Miryam, kieu, "Urang
ngarawih, muji ka PANGERAN, anu geus
unggul kalawan pinunjul. Pasukan kuda
musuh reujeung anu tarumpakna ku
Mantenna dikunclungkeun ka sagara."
22 Ti dinya Musa mingpin urang Israil ti
Laut Beureum ka gurun keusik Sur. Tilu poe

laleumpang ngambah gurun keusik tacan
keneh manggih cai.
23 Sanggeus nepi ka hiji tempat anu disebut
Mara, aya cai, tapi caina pait teu bisa diinum.
Nya ku sabab kitu eta tempat teh dingaranan
Mara.
24 Urang Israil ngarasula ka Musa pokna,
"Naon nu bisa diinum atuh?"
25 Seug Musa neneda ka PANGERAN, nemen
pisan sasambatna. Ku PANGERAN dituduhan
kai sateukteuk. Ku Musa dianclomkeun kana
cai pait tea, seug caina jadi bisa diinum. Di
dinya PANGERAN maparin pikukuh ka urang
Israil sarta terus diujikeun ka maranehna.
26 Timbalana-Na, "Upama maraneh
enya-enya nurut, ngalampahkeun anu
bener dipayuneun Kami, jeung ngestokeun
timbalan-timbalan Kami, maraneh moal
katerap ku sagala kasakit anu ku Kami
dikeunakeun ka urang Mesir, sabab nya Kami
PANGERAN anu nyageurkeun maraneh."
27 Ti dinya maranehna maju deui nepi
ka Elim. Di dinya aya dua welas cinyusu
jeung tujuh puluh tangkal korma, tuluy
masanggrahan sisi cai.
16 1 Ti Elim maju deui. Dina tanggal
lima welas bulan ka dua ti sanggeus
naringgalkeun Mesir, narepi ka gurun keusik
Sin antara Elim jeung Sinai.
2 Di dinya maranehna gegelendeng ka Musa
jeung ka Harun,

3 pokna, "Mending dicabut nyawa keur di
Mesir keneh we ku PANGERAN teh! Di ditu
mah bisa keneh ngariung dalahar daging,
dahareun-dahareun bae mah loba. Ari
ayeuna, bet dibawa apruk-aprukan ka gurun
keusik, sina paraeh kalaparan!"
4 PANGERAN nimbalan ka Musa, "Kami
rek nurunkeun hujan kadaharan ti langit
pikeun maranehna. Pulungan unggal poe.
Ngumpulkeunana kudu sameujeuhna bae
keur sapoeeun. Diwatesan teh rek didoja, rek
ngesto atawa moal kana katangtuan ti Kami.
5 Dina poe kagenep ngumpulkeunana kudu
dua kalieun poe-poe sejen."
6 Musa jeung Harun misaur ka urang Israil,
"Engke sore maraneh bakal nyaraho yen
anu ngaluarkeun maraneh ti Mesir teh estu
PANGERAN.
7 Isukan isuk-isuk maraneh bakal narenjo
cahaya PANGERAN. Maraneh gegelendeng
teh didangukeun ku Mantenna. Maraneh
gegelendeng teh ka PANGERAN, sabab
parentah ti Bapa teh ti Mantenna."
8 Saurna deui, "Unggal sore maraneh bakal
dipaparin lauk, isuk-isuk dipaparin roti
sacukupna. PANGERAN anu maparin eta
kadaharan teh, da kadangueun maraneh
sakitu gegelendengna ka Mantenna. Maraneh
gegelendeng ka Bapa teh saenyana mah ka
PANGERAN."

9 Musa misaur ka Harun, "Wartoskeun
ka sadayana sina kempel ka payuneun
PANGERAN, margi Mantenna ngadangu
maranehna gegelendeng."
10 Barang Harun misaur ka jalma-jalma sarta
maranehna geus nyalanghareup ka gurun
keusik, bray cahaya kamulyaan PANGERAN
tembongngagebray dina hiji mega.
11 PANGERAN ngadawuh ka Musa,
12 "Kami geus ngadangu gegelendengna
urang Israil. Bejakeun, wanci sariak layung
maranehna bakal nyaratu lauk, isuk-isuk
bakal dalahar saseubeuhna. Sangkan
nyarahoeun yen Kami PANGERAN, Allah
maranehna."
13 Wanci pabuburit, brul aya manuk
puyuh kacida lobana mani nakleuk
saluluar pasanggrahan. Isukna, sakuriling
pasanggrahan uyuh-ayah ciibun.
14 Sanggeus ibunna nyaab, dina beungeut
taneuh aya anu tingguruntul semu garing,
rasana ngeunah ngerekes.
15 Barang urang Israil narenjoeun aya anu
kitu, seug silih tanya lantaran teu nyarahoeun
ngaranna. "Naon eta?" cenah. Saur Musa,
"Eta dahareun maraneh ti PANGERAN.
16 Timbalana-Na, pek parulungan sakumaha
perluna, nurutkeun lobana cacah jiwa tiap
kulawarga, sajiwa dua liter."
17 Seug urang Israil marulungan, aya nu
leuwih aya nu kurang.

18 Tapi bareng ditaker, nu leuwih teu jadi
kalobaan, nu kurang teu jadi kasaeutikan,
masing-masing tiba cukup sakumaha perluna
bae.
19 Saur Musa, "Ulah disesakeun nepi ka
isuk."
20 Tapi sawatara urang bandel teu narurut
kana weweling Musa, nyaresakeun keur
isuk. Ari isukna barang diilik bet geus bau
jeung bilatungan. Anu nyarimpenna ku Musa
diseuseul.
21 Kitu bae saterusna unggal isuk, masing-
masing marulunganana saperluna bae. Jeung
ari geus rada beurang mah anu aya keneh
dina taneuh teh laleeh.
22 Dina poe nu kagenep ngarumpulkeunana
dua kalieun, sajiwa opat liter. Hal eta ku para
pamingpinna diunjukkeun ka Musa.
23 Saur Musa, "Geus ditimbalan ku
PANGERAN, sabab isukan mah poe anu
kudu dimulyakeun, poe reureuh kagungan
PANGERAN. Naon-naon anu rek dipanggang
atawa dikulub, dipigawena kudu poe ieu.
Leuwihna simpen keur isukan."
24 Parentah Musa ditarurut, sarta masing-
masing nyaresakeun keur poe isuk. Tapi harita
mah teu kungsi buruk atawa bilatungan.
25 Saur Musa, "Pek anu ieu dalahar ayeuna,
sabab poe ieu teh poe Sabat, poe reureuh
kagungan PANGERAN, jadi maraneh ulah
mulung naon-naon ti luareun pasanggrahan.

26 Mulungan dahareun teh genep poe. Poe
katujuhna poe reureuh, di tegal moal aya
pulunganeun."
27 Tapi dina poe nu katujuh teh aya bae anu
kalaluar rek marulungan, tapi teu maranggih
naon-naon.
28 Seug PANGERAN ngadawuh ka Musa, "Rek
angger bae kitu eta jelema-jelema teh, teu
narurut kana parentah Kami?
29 Sing areling atuh! Kami, PANGERAN, mere
hiji poe pikeun maraneh reureuh. Nu matak
dina poe nu kagenep dahareun teh ku Kami
disadiakeun keur dua poeeun, kitu saterusna.
Unggal jelema dina poe nu katujuh kudu
caricing di imah, ulah kalaluar."
30 Ku sabab kitu dina poe nu katujuh
jelema-jelema teh teu digarawe.
31 Eta kadaharan ku urang Israil disebutna
manna, bangunna kawas siki pedes, rupana
bodas, rasana saperti kueh madu.
32 Musa ngalahir, "Aya timbalan PANGERAN,
saur-Na urang kudu nyimpen manna saeutik
keur simpeneun saterusna, tenjoeun turunan
urang engke, sangkan nyarahoeun rupa
kadaharan anu ku Mantenna dipaparinkeun
ka urang di gurun keusik, basa ku Mantenna
dikaluarkeun ti Mesir."
33 Ari lahiranana ka Harun, "Nyandak
goci, eusian manna dua liter, teras simpen,
teundeun payuneun PANGERAN, titinggal
keur anak incu."

34 Prak timbalan PANGERAN ka Musa teh ku
Harun dilampahkeun, goci anu dieusi manna
teh disimpen gigireun Peti Perjangjian supaya
aman.
35 Sapanjang opat puluh taun, nya eta
samemeh narepi ka tanah Kanaan sarta
maratuh di ditu, anu didalahar ku urang Israil
teh nya eta manna tea.
36 (Takeran keringan anu diparake ku
maranehna eusina sarua jeung dua puluh
liter.)
17 1 Urang Israil arindit deui ti gurun
keusik Sin, pundah-pindah bae
kumaha ditimbalanana ku PANGERAN, tuluy
masanggrahan di Repidim. Di dinya teu aya
cai keur nginum,
2 seug gegelendeng ka Musa, "Menta cai,
hayang nginum!" Waler Musa, "Ku naon
gegelendeng? Rek ngadoja ka PANGERAN?"
3 Tapi maranehna geus kacida arauseunana,
gegelendengna ka Musa teu eureun-eureun,
pokna, "Naha atuh make diinditkeun ti Mesir
kuring teh? Rek disina paraeh ku halabhab
kitu ieu kuring, anak, jeung pipiaraan teh?"
4 Musa sasambat ka PANGERAN, "Kumaha
pipetaeun abdi ka eta jalmi-jalmi? Sakedap
deui ge moal teu maledogan ku batu ka abdi."
5 Timbalan PANGERAN ka Musa, "Maneh
kudu indit miheulaan jalma rea, bawa
sawatara pamingpin Israil. Iteuk anu dipake
neunggeul Walungan Nil bawa.

6 Kami rek ngadeg gigireun hiji batu cadas di
Gunung Sinai. Teunggeul eta cadas, tangtu
engke bijil cai ti dinya keur eta jelema-jelema
ngarinum." Ku Musa dilampahkeun, disaksian
ku para pamingpin Israil.
7 Ti dinya eta tempat dingaranan Masa jeung
Meriba, lantaran urang Israil gegelendeng
sarta ngadoja, pokna, "Aya atawa euweuh
PANGERAN teh di urang?"
8 Urang Amalek murubul ka Repidim
narajang ka urang Israil.
9 Musa ngalahir ka Yosua, "Hidep kudu
milih jalma-jalma, isukan bawa merangan
urang Amalek. Isukan Bapa rek nangtung di
luhur pasir nyekel iteuk anu ku PANGERAN
dipiwarang dibabawa ku Bapa."
10 Yosua kaluar ngayonan urang Amalek,
ngalampahkeun parentah Musa. Ari Musa
unggah ka puncak pasir jeung Harun jeung
Hur.
11 Geus kitu lamun Musa ngacungkeun
panangan, urang Amalek perangna kadeseh,
lamun Musa nurunkeun panangan, urang
Israil anu kadeseh.
12 Lila-lila panangan Musa cangkeweng
ngacung bae. Ku Harun jeung Hur
dipangneangankeun batu tuluy sina calik,
sarta panangananana ditanggeuy ku duaan
supaya ulah ngulapes. Kitu bae nepi ka surup
panonpoe,

13 nepi ka perang teh Yosua anu unggul,
urang Amalek eleh bebeakan.
14 Ti dinya PANGERAN nimbalan ka Musa,
"Ieu kaunggulan catet supaya henteu
kapopohokeun. Bejakeun ka Yosua, eta urang
Amalek ku Kami rek dielehkeun sama sakali."
15 Musa ngadegkeun hiji altar, dingaranan
"PANGERAN bandera kuring".
16 Saurna, "Tanjeurkeun terus bandera
PANGERAN! PANGERAN bakal merangan
urang Amalek sapapanjangna!"

18 1 Yitro, imam di Midian mertuana Musa,
geus meunang warta hal dadamelan
Allah nulungan Musa jeung bangsa Israil
waktu ku Mantenna dicandak kaluar ti Mesir.
2 Anjeunna ngalayad ka Musa, nyandak
Sipora, garwa Musa anu dikantun di Midian.
3 Dua putra Musa oge, Gersom jeung Elieser
dicandak. (Putra Musa nu hiji dingaranan
Gersom, sabab saurna bareto, "Aing teh
jalma ngumbara di lembur batur."
4 Nu hiji deui nu matak dingaranan Elieser
lantaran saurna bareto, "Aing salamet ti
raja anu ngarah pati, diluputkeun ku Allah
panutan bapa aing.")
5 Yitro geus sumping ka gurun keusik
jeung garwa Musa katut dua putrana ka
pasanggrahan Musa di gunung karamat.
6 Yitro ngiberan ka Musa ngawartosan yen
sumping.

7 Musa mapagkeun, geus tepung cong
nyembah ka mertua tuluy ngarangkul.
Sanggeus silih taros damang henteuna tuluy
arangkat ka kemah Musa.
8 Musa ka mertuana nyarioskeun sakur anu
dipidamel ku PANGERAN ka raja jeung ka
urang Mesir waktu ngaluputkeun urang Israil.
Kabalangsakan urang Israil di jalan jeung
hal ditulunganana ku PANGERAN, eta oge
dicarioskeun.
9 Yitro milu bungah,
10 sarta saurna, "Sagala puji ka PANGERAN,
anu geus ngarahayukeun hidep tina ancaman
raja jeung urang Mesir! Sagala puji ka
PANGERAN anu geus ngajait umat-Na ti anu
neungteuinganan!
11 Ama jadi terang, PANGERAN teh
estu pinunjul ti sakabeh batara, iasa
ngaleupaskeun urang Israil ti urang Mesir anu
sakitu neungteuinganana."
12 Geus kitu Yitro nyanggakeun kurban ka
Allah, diduruk kabeh, kitu deui kurban-kurban
sejenna. Harun jeung sakabeh pamingpin
Israil calik ka anjeunna, ngajalankeun
upacara ibadah, ngariung tuang eta jamuan
suci.
13 Poe isukna Musa calik mutus perkara
jalma rea, teu liren-liren ti isuk nepi ka burit.
14 Ningali Musa sakitu repotna Yitro mariksa,
"Jang naon hidep mayunan eta jalma-jalma
teh? Sareng naha mung nyalira bae mayunan

jalmi-jalmi sina narangtung ti enjing-enjing
nepi ka burit?"
15 Waler Musa, "Abdi kedah kitu. Margi
jalmi-jalmi darongkap ka abdi haroyongeun
terang hal pangersa Allah.
16 Upami aya anu padu, dongkapna ka abdi.
Abdi anu mutus mana anu lepatna, mana anu
leres. Salajengna dipaparin terang pikukuh
sareng papakon Allah."
17 Saur Yitro, "Carana sanes kitu,
18 matak ripuh sarerea. Hidep cape, jalma
rea cape. Keur hidep ge beurat teuing.
19 Ama seja mituahan, sareng mugia Allah
nyarengan ka hidep. Leres hidep kedah
ngawakilan jalma rea ka payuneun Allah
sareng mutus perkarana.
20 Hidep kudu ngajarkeun pikukuh-pikukuh
Allah ka maranehanana, ngajarkeun lakuning
hirup sareng nuduhan pilampaheunana.
21 Nanging kajabi ti kitu teh hidep kedah
milih jalma-jalma anu cakep, jenengkeun
kapala anu nyangking jalmi sarebuan, nu
saratusan, nu lima puluhan, sareng nu
sapuluhan. Nu dipilih kedah jalmi-jalmi anu
garaduh kasieun ku Allah, tiasa dipercaya,
tahan ku pangruruba.
22 Bakukeun jadi hakim-hakim rahayat.
Perkara-perkara anu karasana ku maranehna
beurat, sina diteruskeun ka hidep, anu
arenteng sina diputus ku maranehna bae. Hal

ieu tangtos matak enteng ka hidep lantaran
pada ngarojong.
23 Upami diatur kitu nanging kitu soteh
upami sapagodos sareng timbalan Allah
hidep moal ripuh teuing, tur jalma-jalma
oge perkarana tiasa kalayanan sadayana,
warangsulna sarugema."
24 Pituah Yitro ku Musa ditampi.
25 Anjeunna milih jalma-jalma anu cakep
ti bangsa Israil, diangkat jaradi kapala
anu nyangking sarebuan, saratusan, lima
puluhan, jeung sapuluhan,
26 jadi hakim-hakim rahayat anu baku.
Perkara-perkara anu beurat diteruskeun ka
Musa, anu babari diputus ku maranehna bae.
27 Geus kitu Yitro mulih ka Midian,
dipileuleuyankeun ku Musa.
19 1 (19:1-2) Ti Repidim urang Israil
arindit deui. Dina tanggal hiji bulan
katilu ti sanggeus kaluar ti Mesir, narepi ka
Gunung Sinai, tuluy masanggrahan di gurun
keusik Sinai.
2 (19:1)
3 Musa unggah ka eta gunung seja
ngadeuheusan ka Allah. PANGERAN ngandika
ka anjeunna ti luhur gunung, miwarang
supaya anjeunna misaur kieu ka urang Israil,
turunan Yakub,
4 "Maraneh geus narenjo anu ku Kami,
PANGERAN, dijalankeun ka urang Mesir,
geus nyaraho petaning Kami mawa maraneh

lir galudra anu mawa hiber anakna dina
jangjangna, nepi ka dieu ka payuneun Kami.
5 Lamun maraneh narurut kana perjangjian
Kami, tanwande bakal jadi umat Kami pribadi.
Jagat saeusina memang kagungan Kami,
ngan ari maraneh mah ku Kami diunculkeun
6 geusan jadi milik Kami, dijadikeun
imam-imam anu ngabarakti ka Kami."
7 Musa lungsur ti gunung, ngumpulkeun
kapala-kapala. Sakur timbalan PANGERAN ka
anjeunna tea disaurkeun.
8 Jalma-jalma narembalan, "Sagala timbalan
PANGERAN bakal diestokeun." Ku Musa tuluy
diunjukkeun ka PANGERAN.
9 PANGERAN nimbalan ka Musa, "Kami rek
datang ka maneh dina mega kandel, rek
cacarios jeung maneh, sina kadarengeeun
ku jalma rea, supaya ti ayeuna maranehna
palercayaeun ka maneh." Jawaban
jalma-jalma tea ku Musa diunjukkeun ka
PANGERAN,
10 sarta Mantenna ngadawuh, "Bejaan
jalma-jalma, poe ieu jeung isukan kudu
dipake susuci geusan ngabakti. Parentahkeun
sina nyareuseuh papakean,
11 pakeeun pageto. Pageto Kami rek lungsur
ka ieu Gunung Sinai, bakal tembong ku jalma
rea.
12 Turut-turut sisi ieu gunung kudu
diwatesan, teu meunang diliwatan. Omat-
omatkeun supaya jalma-jalma ulah unggah

ka ieu gunung, ulah deukeut-deukeut acan.
Sing saha anu liwat tina eta wates kudu
dipaehan,
13 baledogan ku batu atawa dijamparingan,
awakna teu meunangkacabak. Boh jalma
boh sato kudu dikitukeun, misti dipaehan.
Lamun geus aya tangara tarompet, kakara
maranehna meunang arunggah."
14 Musa lungsur ti gunung, ngawartosan
jalma-jalma sina sasadiaan pikeun ngabakti.
Prak jalma-jalma nyareuseuh papakean.
15 Ti dinya Musa ngalahir, "Pageto maraneh
kudu geus tarapti. Jeung sajero waktu kitu
teu meunang sapatemon heula."
16 Dina poe pagetona isuk-isuk aya kilat
ngajorelat dituturkeun ku sora gugur
ngageleger. Pucunghul di luhur gunung
aya mega angkeub ngabelegbeg, sengek
aya sora tarompet tarik pisan. Jalma-
jalma sapasanggrahan mani kokoplokan
sarieuneun.
17 Tuluy ku Musa dijejeran kaluar ti
pasanggrahan rek dicandak marek ka Allah.
Reg ngarandeg heula deukeut suku gunung.
18 Gunung Sinai buni kabulen ku haseup,
sabab PANGERAN lungsurna ka dinya teh dina
seuneu hurung, haseupna ngabulak-bulak
kawas haseup tina tungku gede. Jalma-jalma
ngagaleter awakna sarieuneun beak karep.

19 Sora tarompet beuki tarik, beuki tarik. Pok
Musa miunjuk, diwaler ku Allah ku sora gugur
ngageleger.
20 PANGERAN lungsur ka puncak Gunung
Sinai, tuluy ngagentraan ka Musa. Seug Musa
unggah ka puncak.
21 PANGERAN nimbalan ka anjeunna, "Turun
heula, jalma-jalma elingan ulah liwat tina
kalang dumeh harayang nenjo Kami, sabab
tangtu bakal loba anu paraeh.
22 Kajeun para imam, memeh ngadareuheus
ka Kami teh kudu susuci heula, bisi ku Kami
disamber."
23 Piunjuk Musa, "Sumuhun, jalmi-jalmi
moal warantuneun ngaliwat tina wates pedah
harayang ningal ka Gusti, reh ku Gusti
parantos diemutan yen ieu gunung kedah
diwatesan sareng disucikeun."
24 Waler PANGERAN, "Geura jut mudun,
jeung Harun bawa ka dieu. Para imam jeung
jalma lianna pacuan liwat tina wates, ulah
naranjak harayang teges ka Kami, supaya ku
Kami henteu disamber."
25 Musa mudun, ngawartoskeun timbalan
PANGERAN ka jalma rea.
20 1 Ti dinya Allah nimbalan, kieu
timbalana-Na,
2 "Kami teh PANGERAN Allah maraneh,
anu ngaluarkeun maraneh ti Mesir tempat
maraneh dibudakkeun.
3 Ulah ngabakti ka aallahan salian ti ka Kami.

4 Ulah nyieun titironan saniskara anu
aya di langit, atawa di bumi, atawa di cai
sahandapeun bumi.
5 Poma ulah nyembah atawa ngabakti
ka brahala. Sabab ieu Kami, PANGERAN
Allah maraneh. Kami moal aya hampura ka
sakur anu ngalawan. Kami bakal nyiksa ka
sakur anu mikagiruk ka Kami, kitu deui ka
turunanana, nepi ka turunan katilu jeung
kaopat.
6 Sabalikna bakal mikaasih ka rebuan
turunan, ka sakur anu mikanyaah ka Kami
sarta ngestokeun hukum-hukum Kami.
7 Ulah nyebut jenengan Kami geusan
teu puguh, sabab Kami, PANGERAN Allah
maraneh, moal henteu nyiksa ka sakur anu
nyumahkeun jenengan Kami.
8 Masing gumati kana poe Sabat, kudu
disucikeun salalawasna.
9 Aya genep poe pikeun maraneh barang
gawe,
10 ari poe nu katujuh eta teh poe reureuh,
poe kagungan Kami. Dina poe eta ulah aya
anu digawe, boh maraneh, boh anak, boh
badega, boh sato, nya kitu keneh jalma asing
anu ngadon hirup di nagri maraneh.
11 Di jero genep poe Kami PANGERAN
ngadamel bumi, langit, laut, jeung saniskara
eusina. Dina poe nu katujuh Kami reureuh.
Ku sabab kitu poe Sabat diberkahan jeung
disucikeun ku Kami, PANGERAN.

12 Masing hormat ka bapa jeung ka indung,
supaya awet nya hirup di tanah anu rek
dipaparinkeun ku Kami.
13 Ulah maehan.
14 Ulah ngaranyed.
15 Ulah maling.
16 Ulah jadi saksi palsu.
17 Ulah mikahayang imah batur; ulah
mikahayang pamajikan batur, atawa
mikahayang badegana, sapina, kaldena,
atawa naon bae sakur nu jadi milik batur."
18 Sanggeus jalma-jalma ngadarenge sora
tarompet jeung narenjo kilat kitu deui
gunung anu kabulen ku haseup, kacida
sarieuneunana, terus ngarejat narangtung ti
kajauhan bari tingdaregdeg.
19 Pok arunjukan ka Musa, "Kuring sadaya
teu wantun nguping pangandika Allah,
tangtos paraeh. Pangandika-Na lahirkeun ku
Bapa bae, tangtos diestokeun."
20 Waler Musa, "Tong sarieun. Allah ngan rek
ngadoja ka maraneh, jeung supaya maraneh
salalawasna boga kasieun ku Mantenna, nepi
ka moal marigawe dosa."
21 Tapi maranehna marugen, narangtung
bae ti kajauhan. Seug Musa angkat nyalira,
nyaketan mega angkeub anu dilinggihan ku
Allah.
22 PANGERAN nimbalan ka Musa, miwarang
nyaurkeun kieu ka urang Israil, "Maraneh

nyaho yen Kami PANGERAN ngandika ka
maraneh ti sawarga.
23 Ulah nyieun sesembahan gaganti Kami,
boh tina perak boh tina emas.
24 Kudu nyieun hiji altar tina taneuh pikeun
Kami, paragi maraneh ngurbankeun domba
jeung sapi anu kudu diduruk kabeh jeung
geusan kurban panarima. Kami bakal
sumping ka saban tempat anu ku Kami
ditangtukeun pikeun tempat ngabakti ka
Kami, rek ngaberkahan ka maraneh.
25 Upama rek nyieun altar batu, batuna teu
meunang aya anu dibeulah. Sabab lamun
batuna kaungkulan ku pahat, nista pikeun
Kami.
26 Jeung altarna teu meunang make
hambalan paranti mancat, bisi ana maraneh
mancat ka dinya heug tembong orat."

21

1 "Bikeun ieu papakon ka urang Israil:
2 Lamun maraneh meuli jelema
bangsa Ibrani pikeun jadi badega, eta jelema
ngabadegana kudu genep taun. Dina taun
katujuhna kudu dimerdikakeun, teu kudu
mayar naon-naon.
3 Lamun keur waktu dibeulina tacan kawin,
kaluarna kudu mawa dirina bae. Tapi lamun
keur dibeulina geus boga pamajikan, kudu
dimerdikakeun jeung pamajikanana.
4 Lamun bogana pamajikan teh dikawinkeun
ku dununganana, sarta boga anak awewe

lalaki, anu dimerdikakeun teh manehna bae,
anak pamajikanana mah boga dununganana.
5 Tapi lamun eta badega teh nyebutkeun
nyaah ka dununganana, pamajikanana
jeung ka anak-anakna sarta embungeun
dibebaskeun,
6 ku dununganana kudu dibawa ka tempat
paranti ngabakti, tekenkeun ceulina kana
panto atawa kana tihangna tuluy tiir, tanda
yen jadi badega dununganana saumur hirup.
7 Badega awewe anu dijual ku kolotna ulah
dibebaskeun, teu cara badega lalaki.
8 Lamun dijualna terus dipibojo ku
dununganana, upama dununganana geus teu
resepeun, kudu dijual deui ka bapana, teu
meunang dijual ka jalma sejen, sabab ari kitu
mah neungteuinganan.
9 Lamun aya anu meuli badega awewe seug
dijodokeun ka anakna, hakna eta badega
kudu disaruakeun jeung anakna anu awewe.
10 Anu enggeus boga pamajikan, lamun
boga pamajikan hiji deui, hak pamajikanana
anu kahiji kitu deui sandang panganna,
teu meunang kurang, kudu angger saperti
samemehna.
11 Lamun eta kawajiban teu dicumponan,
pamajikanana kudu dibebaskeun, sarta
salakina teu meunang nyieun parurugi
naon-naon."
12 "Anu ngarogahala nepi ka paeh kudu
dipaehan.

[13] Tapi lamun maehanana teh geus tariking
cilaka, lain ku karana niat, kudu kabur ka
hiji tempat. Pitempateunana ku Kami bakal
diayakeun.
[14] Sabalikna lamun maehanana ku karana
amarah atawa neuteuli, sanajan kabur kana
altar Kami kudu dipaehan.
[15] Anu neunggeul ka bapa atawa ka indung
kudu dipaehan.
[16] Anu nyulik, boh keur jualeun boh keur
badega sorangan, kudu dipaehan.
[17] Anu nyumpahan ka bapa atawa ka indung
kudu dipaehan.
[18] (21:18-19) Lamun aya anu gelut, pek
anu saurang neunggeul make batu atawa
nonjok lawanna, teu nepi ka paeh ngan
nepi ka matak ngalonjor di enggon, jeung
bisaeun deui leuleumpangan di luar sanajan
bari kundang iteuk, anu neunggeulna henteu
manjing disiksa, tapi kudu ngurus jeung kudu
ngongkosan diubaranana nepi ka cageurna.
[19] (21:18)
[20] Lamun aya dunungan neunggeul make
panggebug ka badega lalaki atawa ka badega
awewe nepi ka paeh di dinya keneh, pasti
kudu dibales.
[21] Lamun badegana tea hirup keneh nepi ka
tilu poe, dunungananana teu kudu dibales, da
eta badega teh duitna.
[22] Upama aya anu garelut sababaraha urang,
heug anu saurang neunggeulna teh kalepasan

keuna ka wanita anu eukeur kakandungan
nepi ka kakandunganana kaluron, lamun
awewena teu nepi ka kumaonam, nu
kalepasan neunggeulna kudu didengda,
sapamenta salakina kudu ditedunan, sarta
mayarna kudu disaksian ku nu wajib.
23 Sabalikna lamun awewena nepi ka
kumaonam, anu kalepasan neunggeul teh
katempuhan: Nyawa bayar nyawa,
24 mata bayar mata, huntu bayar huntu,
leungeun bayar leungeun, suku bayar suku,
25 tutung bayar tutung, bohak bayar bohak,
benjut bayar benjut.
26 Lamun dunungan neunggeul kana panon
badega anu lalaki atawa anu awewe, nepi
ka panonna teu bisa dipake, badegana kudu
dimerdikakeun, gaganti panonna.
27 Atawa upama neunggeulna kana huntu
nepi ka punglak, badegana tea kudu
dimerdikakeun, gaganti huntuna."
28 "Lamun sapi hiji jelema neunggar jelema
sejen nepi ka jelemana paeh, sapina kudu
dipaehan, benturan ku batu, dagingna teu
meunang didahar. Anu bogana kudu dihukum.
29 Tapi lamun sapina memang galak sok
teuteunggar bae, jeung nu bogana teu
beunang diingetan, sapina diantep dikencar
nepi ka neunggar jelema datang ka paeh,
sapina kudu dipaehan, benturan ku batu, nu
bogana ge kudu dipaehan.

30 Tapi upama anu bogana dimeunangkeun
nebus nyawana sorangan, nya kudu mayar
sakumaha gedena oge.
31 Upama neunggarna ka budak, lalaki atawa
awewe, katangtuan hukumna sarua jeung
eta.
32 Lamun neunggarna ka badega, lalaki
atawa awewe, nu boga eta sapi kudu mayar
ka dunungan eta badega tilu puluh uang
perak, sapina paehan.
33 Upama aya sapi tigebrus kana lombang
lantaran tutup lombangna aya anu ngangkat,
atawa lantaran aya anu nyieun lombang teu
ditutupan,
34 anu boga gawena kudu ngagantian ku duit
ka nu bogana, sapi paehna meunang dicokot
ku manehna.
35 Lamun sapi si Anu neunggar sapi batur
nepi ka paeh, sapi anu hirup keneh kudu
dijual ku duaan, duitna bagi dua, sapi paehna
peuncit, dagingna bagi dua.
36 Tapi lamun sapi anu maehanana tea
memang harak ka nu sejen jeung ku nu
bogana diantep bae dikencar, kudu dibikeun
ka anu paeh sapina, sapi paehna ajang
manehna."

22 1 "Jelema anu maling sapi atawa
domba heug dipeuncit atawa dijual,
kudu ngagantian, sapi hiji gantina lima,
domba hiji gantina opat.

2 (22:2-4) Pasti nu maling mah kudu
ngagantian barang anu dipalingna. Lamun
jinisna taya kaboga, dirina kudu dijual jadi
badega, keur mayar nu dipalingna. Lamun
sato anu dipalingna kapanggih aya keneh di
manehna, boh sapi boh kalde atawa domba
tur hirup keneh, kudu ngagantianana teh
dua kana hiji. Bangsat anu kacerek keur
ngabobok imah ti peuting terus dipaehan, anu
maehanana teu kaasup maehan. Tapi lamun
kajadianana ti beurang, anu maehanana
manjing hukum maehan.
3 (22:2)
4 (22:2)
5 Lamun aya sapi diabur asup ka kebon
batur, upamana ka lahan anggur, terus
ngaranjah pepelakanana, dunungan eta sato
kudu ngaganti ku hasil tina lahanna sorangan,
atawa tina hasil kebon anggurna.
6 Lamun aya jelema ngadurukan dina
lahanna heug seuneuna ngarambat kana
jukut anu aya di kebon batur, nepi ka ngahuru
pelak gandumna anu keur jadi, atawa
ngahuru tumpukan gandumna beunang
mibuatan, anu ngadurukanana kudu ngaganti
anu ruksak ku seuneu tea.
7 Jalma anu katitipan duit atawa barang-
barang mahal lianna, lamun heug eta titipan
aya anu maling ti imahna, lamun bangsatna
kapanggih, eta bangsat kudu ngaganti dua
kalieun.

8 Lamun bangsatna henteu kapanggih,
jelema anu dititipan eta duit atawa barang
mahal tea kudu dibawa ka tempat ngabakti,
sina sumpah di dinya yen manehna henteu
maling barang titipan batur.
9 Lamun aya dua jelema hoghag parebut
banda, silih aku yen eta banda teh anuna,
naha sapi, naha kalde, domba, pakean,
atawa naon bae, duanana kudu dibawa ka
tempat ngabakti. Mana-mana anu ku Allah
disalahkeun kudu ngaganti dua kalieun ka nu
saurang deui.
10 Jalma anu katitipan ingon-ingon, kalde,
sapi, domba atawa salian ti eta, heug eta
sato paeh atawa cilaka atawa aya anu
ngarampog, sarta waktu kajadianana euweuh
anu nyahoeun,
11 eta jelema kudu sumpah ka PANGERAN di
tempat ngabakti yen teu maling eta titipan.
Anu bogana kudu tarima, anu dititipanana
teu kudu ngaganti.
12 Sabalikna lamun tetela manehna anu
malingna, kudu ngaganti.
13 Upama titipan tea dihakan ku sato
leuweung, sesa bangkena kudu dituduhkeun
pikeun bukti ka nu boga, teu kudu ngaganti.
14 Lamun aya jelema nginjeum sato batur
heug satona paeh atawa cilaka, teu kasaksian
ku nu bogana, kudu ngagantian.
15 Kajaba lamun dina waktu kajadianana
kasaksian ku nu bogana, teu kudu ngagantian.

Lamun eta sato teh disewa, najan lapur oge
bakal kabual ku harga sewaanana."
16 "Upamana, aya lalaki ngaheureuyan
parawan anu tacan babakalan, terus reujeung
sapatemon. Eta lalaki kudu mayar mas kawin
kontan, awewena kudu terus dikawin.
17 Upama bapa awewena teu mikeun anakna
dikawin, eta lalaki tetep kudu mayar mas
kawin sakumaha mas kawin ka parawan.
18 Awewe anu migawe sihir kudu dipaehan.
19 Jalma anu ngajima sato kudu dipaehan.
20 Jalma anu ngurban ka aallahan ongkoh ka
Kami ongkoh, kudu dibasmi.
21 Ulah neungteuinganan atawa ngagencet
ka jelema anu ngumbara, da maraneh oge
kungsi ngumbara di Mesir.
22 Ulah nyusuker ka randa atawa ka nu
pahatu.
23 Upama maraneh nyusuker, seug
maranehna sasambat menta tulung ka Kami,
tangtu ku Kami dimakbul,
24 tur Kami tangtu bendu datang ka maraneh
ku Kami disina paeh ku perang, pamajikan
jadi randa, anak jadi yatim.
25 Lamun nginjeumkeun duit ka umat
Kami anu kabalangsak, ulah kawas tukang
nginjeumkeun, ulah make dianakan.
26 Upama maraneh nyekel gadean baju batur,
memeh surup panonpoe kudu dipulangkeun
heula,

27 karana bajuna ngan eta-etana
paranti ngahaneutan awakna. Upama teu
dipulangkeun heula heesna make naon?
Lamun manehna sasambat menta tulung ka
Kami pasti ku Kami dimakbul, sabab Kami
welas asih.
28 Ulah ngagogoreng ka Allah, jeung ulah
nyumpahan para gegeden pamingpin rahayat.
29 Hasil kebon maraneh, gandum, cianggur,
minyak jetun, kudu aya anu dibaktikeun ka
Kami, jeung ulah diengke-engke. Anak cikal
maraneh baktikeun ka Kami.
30 Baktikeun ka Kami cikal ingon-ingon
maraneh sapi jeung domba. Cikal jaluna
ingkeun heula di indungna tujuh poe, dina
kadalapan poena sanggakeun ka Kami.
31 Ku sabab maraneh teh umat Kami,
maraneh teu meunang ngadahar daging sato
anu paeh ku sato leuweung. Parabkeun bae
ka anjing."
23 1 "Ulah ngaliarkeun beja teu puguh.
Ulah daek biluk ka nu salah, nyimbutan
kasalahanana.
2 Ulah tuturut ka jalma rea anu marigawe
kasalahan, atawa lamun maranehna
nyerongkeun urusan jeung kaadilan.
3 Nguruskeun perkara jelema anu malarat
ulah beurat sabeulah.
4 Upama maraneh pareng nenjo sapi
atawa kalde musuh leupas ka mana-mana
pangnewakkeun, anteurkeun ka nu bogana.

5 Upama kalde musuh maneh tea ngudupruk
ku momotanana, bantuan ngahudangkeun,
ulah api lain.
6 Upama aya jalma malarat datang ka
pangadilan ngunjukkeun urusanana,
uruskeun sakumaha mistina, ulah nyimpang
tina kaadilan.
7 Ulah nyieun panuding palsu nepi ka anu
teu salah meunang hukum pati. Kalakuan kitu
kacida jahatna, ku Kami pasti disapa.
8 Ulah beunang ku pangruruba, sabab
pangruruba teh sok ngalolongkeun rasa
bebeneran, ngaruntuhkeun hak nu tanpa
dosa.
9 Ulah neungteuinganan ka jelema anu
ngumbara, da maraneh oge kungsi ngumbara
di Mesir, nyaho kumaha rasana jalma
ngumbara."
10 "Lahan dipelakanana genep taun genep
taun, hasilna kumpulkeun.
11 Dina katujuh taunna lahan kudu
diperekeun sarta tutuwuhanana ulah diala,
nu kitu mah keur bagian anu mariskin, ari
sesa ngalaan anu mariskin keur bagian sato
leuweung. Pon kitu keneh kebon anggur
jeung kebon jetun.
12 Barang gawe kudu genep poe genep poe
bae, supaya badega-badega jeung anu karuli
di maneh nyareunghap heula. Malah sasatoan
oge kudu direureuhkeun.

13 Gumatikeun ieu timbalan Kami,
PANGERAN. Jeung maraneh ulah neneda ka
allah-allah sejen, ulah nyambat-nyambat
acan ngaranna."
14 "Tilu kali dina sataun maraneh kudu
ngayakeun pesta pikeun ngamulyakeun ka
Kami.
15 Kahiji dina bulan Abib, nya eta bulan
maraneh ninggalkeun Mesir, kudu ngayakeun
Pesta Roti Teu Make Ragi sakumaha anu ku
Kami diandikakeun tea, lilana tujuh poe.
Sapanjang pesta maraneh teu meunang
dalahar roti anu make ragi. Maraneh ngabakti
ka Kami teh teu meunang lengoh.
16 Pesta kadua nya eta Pesta Panen,
dilampahkeunana waktu mitembeyan
panen. Pesta katilu nya eta Pesta Saung,
dilampahkeunana dina usum ngala buah
anggur jeung bubuahan lianna.
17 Dina eta pesta anu tilu rupa, sakabeh
lalaki kudu ngadareuheus jeung ngabarakti
ka Kami, PANGERAN Allah maraneh. Kitu bae
unggal-unggal taun.
18 Lamun maraneh ngurbankeun sato ka
Kami, rotina teu meunang nu make ragi.
Jeung sato-sato nu dikurbankeun ka Kami
sapanjang pesta, gajihna teu meunang nyesa
nepi ka isuk.
19 Unggal-unggal taun, hasil lahan maraneh
anu diala pangheulana kudu dibaktikeun
ka gedong panglinggihan PANGERAN Allah

maraneh. Ngulub daging anak domba atawa
anak embe teu meunang ku cisusu indungna."
20 "Kami rek miwarang hiji malaikat heulaeun
maraneh, sina ngaraksa di jalan nepi ka
datang ka tempat beunang Kami nyadiakeun.
21 Sing hade-hade, naon parentahna turut,
ulah baha, sabab eta piwarangan Kami.
Lamun dilawan moal aya hampurana.
22 Sabalikna lamun maraneh nurut kana
parentahna sarta ngalakonan sagala timbalan
Kami, ieu Kami anu bakal merangan
musuh-musuh maraneh.
23 Malaikat Kami bakal aya di hareup
heulaeun maraneh mawa asup ka tanahna
urang Emor, urang Het, urang Pares, urang
Kanaan, urang Hiwi, jeung urang Yebus. Eta
bangsa-bangsa ku Kami bakal dibasmi.
24 Pacuan maraneh nyembah atawa ngabakti
ka allah-allah maranehna, jeung ulah nurutan
tata ibadahna. Aallahan-aallahanana basmi,
pilar-pilar batu karamatna gempur.
25 Upama maraneh ngabarakti ka Kami,
PANGERAN Allah maraneh, tanwande
diberkahan, dicukup dahareun dicukup cai,
jeung lamun katerap ku kasakit, Kami nu
bakal ngaleungitkeun panyakitna.
26 Di tanah tempat maraneh moal aya awewe
kaluron, moal aya anu gabug, jeung maraneh
bakal dipanjangkeun umur.
27 Bangsa-bangsa lawan maraneh rek disina
ngompod sarieuneun ka Kami. Bangsa anu

merangan ka maraneh rek disina guyur
tagiwur, musuh-musuh sina kalabur.
28 Musuh-musuh maraneh ku Kami rek disina
garugup. Urang Hiwi, urang Kanaan jeung
urang Het, ana ku maraneh geus dijorag
ku Kami rek dijongklok-jongklokkeun sina
nyaringkah.
29 Tapi disingkahkeunana moal disakalikeun
di jero sataun, sabab lamun kitu tanahna
bakal suwung jeung diareusian ku sato-sato
galak, tangtu matak susah ka maraneh.
30 Diusiranana rek ditungtut saeutik-saeutik,
nepi ka maraneh cukup waktu pikeun
ngarebut tanahna.
31 Wawatesan tanah maraneh nya eta ti
semet Teluk Akaba kebat ka Walungan Eprat,
jeung ti semet basisir Laut Tengah nepi ka
gurun. Upama ku maraneh geus dijorag,
pribumina ku Kami rek disina kadeseh ku
maraneh datang ka kalalabur.
32 Maraneh ulah nyieun perjangjian
naon-naon ka maranehna, sumawonna ka
allah-allah sesembahanana.
33 Ulah dibere cicing di nagara maraneh,
supaya ulah jadi lantaran maraneh migawe
dosa ka Kami. Lamun maraneh ngabakti ka
allah-allah sesembahanana, geus tangtu
maraneh kajiret terus carilaka."

24 1 PANGERAN ngandika ka Musa,
"Maneh kudu ka puncak ngadeuheus
ka Kami, maneh, Harun, Nadab, Abihu, jeung

tujuh puluh kokolot Israil. Ti kajauhan keneh
kudu geus sarujud ka Kami.
2 Anu meunang datang deukeut ka Kami
ngan maneh sorangan, nu sejen teu meunang
kitu deui jalma loba teu meunang arunggah."
3 Eta timbalan jeung sakabeh aturan ti
PANGERAN teh ku Musa dicarioskeun ka jalma
rea. Maranehna ngajawab, "Sagala timbalan
PANGERAN seja diestokeun."
4 Ti dinya timbalan-timbalan PANGERAN
teh ku Musa diseratkeun. Isukna, isuk-isuk
pisan Musa ngadegkeun hiji altar di suku eta
gunung, jeung nangtungkeun batu dua welas
siki, masing-masing ngalambangkeun tiap
kaom Israil anu dua welas.
5 Geus kitu anjeunna miwarang barudak
bujang nyanggakeun kurban anu dibeuleum
haturan PANGERAN, jeung mareuncit sapi
sababaraha siki keur kurban panarima.
6 Getih sato-sato kurban ku Musa dicandak
saparona, diwadahan, anu saparona deui
dikana-altarkeun.
7 Sanggeus kitu anjeunna nyandak kitab
perjangjian anu eusina timbalan-timbalan
PANGERAN tea, tuluy diaoskeun ka jalma
rea. Pok maranehna miunjuk, "Kuring seja
tumut ka PANGERAN, sagala timbalana-Na
seja diestokeun."
8 Geus kitu Musa nyandak getih dina bokor
tea, tuluy dikepret-kepret ka jalma rea, bari
saurna, "Ieu getih ngukuhkeun perjangjian

anu dipidamel ku PANGERAN ka maraneh hal
sakabeh pangandika-Na anu bieu dibaca."
9 Ti dinya Musa, Harun, Nadab, Abihu, jeung
tujuh puluh urang kokolot Israil naranjak ka
gunung,
10 sarta aranjeunna naringal Allah Israil.
Sampean Mantenna kawas ngadampal ka nu
jiga lante tina batu nilem warna biru langit,
herang ngagenclang.
11 Eta para kapala Israil teh ku Allah henteu
dikieu-kieu, sarta sanggeus naringal Allah
aranjeunna dalahar leueut bareng.
12 PANGERAN nimbalan ka Musa, "Hiap ka
Kami, ka puncak. Sabot maneh di dieu ku
Kami rek diserenan dua papan batu anu
ditulisan ku pikukuh-pikukuh, anu kudu
ditarurut ku urang Israil, beunang Kami
nuliskeun."
13 Seug Musa sasadiaan jeung Yosua anu
ngabantu ka anjeunna, tuluy unggah ka eta
gunung anu suci.
14 Saur Musa ka para pamingpin, "Antosan
di pasanggrahan nepi ka kaula jeung
Yosua dongkap deui. Harun sareng Hur oge
ngantosan di dieu bae, upama aya anu boga
urusan sina datang ka aranjeunna."
15 Musa unggah ka Gunung Sinai, gunungna
tuluy diliputan ku mega.
16 (24:16-17) Gebrayna cahaya kamulyaan
PANGERAN nyinaran eta gunung. Tembongna
ka urang Israil eta cahaya teh kawas seuneu

hurung di puncak gunung. Eta gunung
kaliputan ku mega genep poe lilana. Dina
katujuh poena PANGERAN ngagentraan ka
Musa, nyaur ti jero mega.
17 (24:16)
18 Musa nanjak ka puncak eta gunung
nembus mega, sarta terus aya di dinya opat
puluh poe opat puluh peuting.
25 1 PANGERAN nimbalan ka Musa,
2 "Bejakeun ka urang Israil, kudu
marere pangbakti ka Kami. Tarimaan
barang-barangna ku maneh, naon bae anu
diridokeun ku maranehna,
3 nya eta: emas, perak, tambaga;
4 lenen lemes; wol biru, wol wungu, wol
beureum; baju tina bulu embe;
5 kulit domba jalu celepan beureum, kulit
lemes; kayu pilang;
6 minyak lampu; wawangian pikeun minyak
pangistrenan jeung pikeun seuseungitan anu
arum;
7 batu angkik jeung batu permata lianna
pikeun naretes epod jeung oto Panghulu
Agung.
8 Jeung kudu nyieun hiji kemah suci pikeun
Kami, sabab Kami rek linggih reureujeungan
jeung maranehna.
9 Jieun, lengkep jeung paparabotanana anu
engke ku Kami ditembongkeun contona ka
maneh."

10 "Jeung sina nyieun hiji peti tina kayu
pilang, panjangna 110 sentimeter, rubakna
66 sentimeter, luhurna 66 sentimeter.
11 Luar jerona kudu disaput ku emas murni,
sisi sakurilingna kudu dielis ku emas keneh.
12 Dina opat sukuna kudu diberean
geugeulangan emas sabeulahna dua-dua.
13 Jeung kudu nyieun rancatanana tina kayu
pilang disaput emas,
14 corokkeun kana geugeulangan eta peti,
sabeulahna hiji rancatan.
15 Rancatanana kudu diantep nyorok kana
geugeulanganana ulah dicabut-cabut.
16 Dua papan batu ti Kami anu ditulisan
papakon-papakon tea asupkeun kana eta
peti.
17 Jieun tutupna, panjangna 110 sentimeter,
rubakna 66 sentimeter.
18 Tuluy nyieun mumukarabinan dua siki tina
emas ketokan,
19 pasangkeun dina tutupna, sabeulahna
hiji-hiji. Masangkeunana kudu dihijikeun kana
tutup peti tea.
20 Eta mumukarabinan kudu pahareup-
hareup, beungeutna masing-masing
tungkulkeun kana tutup peti, jangjangna sina
meber ngauban petina.
21 Dua papan batu tea teundeun di jero eta
peti, tutupna terapkeun ti beulah luhur peti.
22 Nya di dinya Kami baris patepung jeung
maneh, ngandikakeun papakon-papakon

Kami pikeun urang Israil ti luhureun turub
pangrapih nya eta tutup peti tea, antara dua
mumukarabinan."
23 "Jeung kudu nyieun hiji meja tina kayu
pilang, panjangna 88 sentimeter, rubakna 44
sentimeter, jangkungna 66 sentimeter.
24 Kudu dilapis ku emas murni, sisi
sakurilingna kudu dielisan ku emas.
25 Titimbirna sakuriling rubakna 75 milimeter,
sisina kudu dielis ku emas.
26 Dina opat sukuna unggal juru kudu
diberean geulang emas hiji-hiji paranti
ngagotong eta meja.
27 Geulang-geulang paranti nyorokkeun
rancatan lamun eta meja rek digotong,
diterapkeunana kudu deukeut kana titimbir
mejana.
28 Rancatanana oge kudu ku kayu pilang
dilapis emas.
29 Tuluy nyieun piringna, cangkirna, kendina,
jeung pingganna paranti ngahaturanan
cianggur. Kabeh kudu tina emas tulen.
30 Eta meja diteundeunna kudu di hareupeun
Peti Perjangjian, sarta salawasna kudu dieusi
ku roti anu geus disucikeun pikeun Kami."
31 "Kudu nyieun suku palita tina emas
tulen. Tihang jeung dadamparna kudu emas
ketokan. Berean papaes anu direkakeun
kembang-kembang, lengkep katut kuncup
jeung daun kembangna, hijikeun kana
tihangna.

32 Tihangna kudu cabang genep, sabeulahna tilu-tilu.
33 Unggal cabang kudu dihias ku tilu papaes anu direkakeun kembang kanari, lengkep katut kuncup jeung daun kembangna.
34 Tihangna oge kudu dihias ku opat papaes anu direkakeun kembang kanari, lengkep katut kuncup jeung daun kembangna.
35 Handapeun unggal cabang kenca katuhu, masing-masing kudu diheuleutan ku papaes anu direkakeun kembang sapentol.
36 Pentol-pentol kembangna, cabang-cabangna, kitu deui tihang lampuna dijieunna kudu tina emas ketokan tulen sarta asal tina sagebleg.
37 Kudu nyieun palitana tujuh siki, pasang dina cabang-cabangna, seungeut, caangna ka hareupkeun.
38 Kudu nyieun cacapitna jeung tatadahna tina emas tulen.
39 Emas pikeun nyieun eta suku palita katut papaesna emas tulen, beuratna kudu tilu puluh lima kilo.
40 Sing ati-ati, nyieunna kudu cocog teu meunang mencog tina conto anu ku Kami diterangkeun di gunung."

26 1 "Ari Kemah Suci, Kemah Tepangan Kami, ti jerona kudu make reregan sapuluh gebar tina lenen lemes anu digintir tina wol biru, wungu, jeung beureum.

Rereganana kudu make sulaman-sulaman
anu direkakeun mukarabin.
2 Gebaranana kabeh saukuran, panjangna
12 meter, rubakna 2 meter.
3 Anu lima gebar sambung-sambungkeun,
jait sagebarkeun, pon kitu anu lima gebar
deui.
4 Kudu nyieun kakantet-kakantet tina lawon
biru, terapkeun kana tungtung-tungtung luar
tiap gebaran.
5 Gebaran kahiji kakantetna lima puluh,
nerapkeunana sing meneran kana lima puluh
kakantet dina gebaran kadua.
6 Dikantetkeunana kudu make kakantet tina
emas, lobana lima puluh siki.
7 Kemah pongpok kaler ti luhurna kudu
dikeput ku lawon tina bulu embe, sawelas
gebar,
8 masing-masing ukuranana kudu sarua,
panjangna 13 meter, rubakna 2 meter.
9 Anu lima gebar sambung-sambung, jait
sagebarkeun, pon kitu anu genep gebar deui.
Gebar anu kagenep tilep dua di lebah Kemah
bagian hareup.
10 Tungtung lambaran anu hiji dina sisina
kudu diberean lima puluh kakantet, kitu
keneh lambaran sejenna dina tungtung sisina
kudu diberean lima puluh kakantet.
11 Kudu nyieun lima puluh kakait tambaga,
tuluy terapkeun kana kakantet-kakantet

tea pikeun nyambungkeun supaya anu dua
lambar teh jadi disalambarkeun.
12 Reregan anu sapotong deui gantungkeun
dina tukangeun Kemah.
13 Leuleuwihna dina dua tungtung ka
panjangna anu masing-masing 50 sentimeter,
gantungkeun dina gigir Kemah dua
beulahanana sina nutupan.
14 Kudu nyieun dua deui pikeun tutup
pangluarna, hiji tina kulit domba jalu beunang
ngabeureuman, hiji deui tina kulit anu lemes.
15 Pikeun Kemahna kudu nyieun papan-
papan kayu pilang, sing lalempeng,
16 anu ukuranana masing-masing panjangna
opat meter, rubakna 66 sentimeter,
17 sarta kudu make dua pupurus supaya bisa
diranjing-ranjingkeun. Kabeh papan kudu
dipupurusan.
18 Papan pikeun sisi kidul lobana dua puluh,
19 make dadampar opat puluh siki tina perak,
sapapanna dua-dua pikeun nahan pupurusna.
20 Pikeun sisi kaler dua puluh papan,
21 dadampar perakna opat puluh, sapapanna
dua-dua.
22 Pikeun sisi tukang beulah kulon genep
papan.
23 Dina tiap juruna dua-dua papan.
24 Ieu papan-papan pojok dipasangna di
handap kudu pasambung terus nepi ka luhur.
Papan anu dua lambar anu ngawangun dua
popojok, dijieunna kudu kitu.

25 Jadi kudu aya dalapan lambar papan,
katut genep belas dadampar perakna, unggal
papan dua-dua.
26 Kudu nyieun pikeun papalangna lima
welas siki tina kayu pilang, lima keur papalang
papan-papan Kemah sisi anu sabeulah,
27 lima keur papalang papan-papan sisi
anu sabeulah deui, lima deui keur papalang
papan-papan tukang beulah kulon.
28 Papalang panengah cicingna kudu
satengah tangtung papan jeung kudu kebat ti
tungtung nepi ka tungtung.
29 Papan-papanna kudu dilapis ku emas,
jeung kudu diberean geulang-geulang
tina emas keur imah papalang. Papalang-
papalangna oge kudu dilapis ku emas.
30 Jieun eta Kemah sing cocog jeung anu ku
Kami ditataan ka maneh di gunung.
31 Rereganana nyieun hiji deui, lenen anu
ditinun jeung benang wol warna biru, wungu,
jeung beureum, sarta kudu dihias ku sulaman
anu direkakeun mukarabin.
32 Eta reregan gantungkeun dina opat tihang
kayu pilang lapis emas anu dadamparna
perak, cocogkeun jeung kakait-kakaitna.
33 Dipernahkeunana handapeun jajaran
cacantel anu dina lalangit Kemah, kait-
kaitkeun rereganana kana eta. Peti
Perjangjian anu dieusi dua papan batu tea,
teundeun di tukangeun eta reregan. Gunana

eta reregan pikeun wates anu misahkeun
Kamar Suci ti Kamar Pangsucina.
34 Tutup pangrapihna pasang dina luhur Peti
Perjangjianana.
35 Ari meja tea diteundeunna kudu di luareun
Kamar Pangsucina, nyanghareup ka sisi kaler,
ari suku palita diteundeunna nyanghareup ka
sisi kidul.
36 Lawang asup ka jero Kemah kudu
ditetebengan ku reregan tina lenen lemes anu
ditinun jeung benang wol warna biru, wungu,
jeung beureum, dihias ku sulaman.
37 Rereganana kudu make lima tihang tina
kai pilang anu dilapis ku emas. Tatapakan
tihang-tihangna kudu ku tambaga."

27

1 "Kudu nyieun hiji altar tina kayu
pilang, pasagi, panjangna jeung
rubakna masing-masing 2,2 meter,
jangkungna 1,3 meter.
2 Dina opat juru luhurna kudu make
tatandukan dihijikeun kana altarna. Altar
katut tatandukanana saluluar kudu dilapis ku
tambaga.
3 Kudu nyieun dulangna pikeun wadah lebu,
sosodokna, bokor-bokor, garpuhna, jeung
piring-piringna pikeun wadah ruhak. Kabeh
dijieunna kudu ku tambaga.
4 Kudu nyieun panggarangan tina tambaga,
unggal juruna kudu diceulian keur cecekel
tina tambaga.

5 Teundeun eta panggarangan handapeun
biwir altar, beungeut luhurna kudu nepi ka
satengahna tina jangkungna altar.
6 Kudu nyieun rancatan altar tina kayu pilang
anu dilapis ku tambaga.
7 Corokkeun rancatanana kana ceuli altar
dua beulahanana lamun eta altar rek
dipindahkeun.
8 Altarna dijieunna ku papan
dikolowongkeun, sakumaha anu ku
Kami diterangkeun ka maneh di gunung."
9 "Kemah Tepangan Kami teh kudu make
palataran anu dikubeng ku reregan tina lenen
anu lemes. Panjang reregan palataran sisi
kidul kudu 44 meter,
10 dipasangna kana dua puluh tihang
tambaga anu masing-masing make
tatapakan tambaga. Kakait tihangna jeung
papalang-papalangna tina perak.
11 Latar sisi kaler oge sarua kudu kitu.
12 Reregan palataran sisi kulon panjangna
22 meter, tihangna sapuluh, tatapakanana
sapuluh.
13 Palataran sisi wetan, anu aya lawangna,
rubakna 22 meter.
14 (27:14-15) Reregan kenca katuhueun
lawangna masing-masing 6,6 meter, tihangna
tilu-tilu, tatapakanana tilu-tilu.
15 (27:14)
16 Reregan lawangna panjangna kudu 9
meter tina lenen lemes anu ditinun jeung

benang wol warna biru, wungu, jeung
beureum, jeung kudu disulam, tihangna opat,
tatapakanana opat.
17 Tihang-tihang anu ngurilingan palataran
kudu disambungkeun ku papalang-papalang
tina perak, kakait-kakaitna tina perak,
tatapakan-tatapakanana tambaga.
18 Ukuran palataran panjangna kudu 44
meter, rubakna 22 meter, luhurna 2,2 meter.
Rereganana kudu lenen lemes, tatapakanana
tambaga.
19 Paparabotan anu dipake di jero Kemah,
kitu deui pancuh-pancuh Kemah jeung
pancuh-pancuh palataranana kabeh
tambaga."
20 "Parentahkeun ka urang Israil kudu
marere minyak jetun anu pangherangna,
pikeun ngaminyakan palita di Kemah, supaya
bisa diseungeut unggal peuting.
21 Eta palita di Kemah Tepangan Kami anu
pernahna di luareun reregan hareupeun
Peti Perjangjian, diseungeutna kudu ku
Harun saanak-anak. Seungeut eta palita
payuneun Kami, kudu hurung terus ti
sore nepi ka isuk. Ieu kamistian kudu
dijalankeun sapapanjangna ku urang Israil
turun-tumurun."

28 1 "Harun, lanceuk maneh jeung
anak-anakna, Nadab, Abihu, Elasar
jeung Itamar, calukan. Pisahkeun ti urang

Israil sina jaradi imam purah ngawulaan
Kami.
2 Harun lanceuk maneh kudu
dipangnyieunkeun pakean imam, ciri
pangkat jeung martabatna.
3 Calukan sakabeh tukang anu ku Kami geus
dibere kaahlian, titah nyieun pakean pikeun
Harun, supaya manehna bisa disucikeun jadi
imam anu ngawulaan Kami.
4 Maranehna titah nyieun oto, epod, jubah,
kameja songket, dastar, jeung solempang.
Maranehna sina nyieun eta pakean imam
pikeun Harun jeung anak-anakna lalaki,
paranti ngimaman ngawulaan Kami.
5 Bahanna kudu wol warna biru, wungu
jeung beureum, benang emas, jeung lenen
lemes.
6 Bahan pikeun epod lawonna tina wol warna
biru, wungu jeung beureum, benang emas
jeung lenen lemes. Epodna kudu disulam.
7 Jeung kudu make tali taktak dua kenca
katuhu,
8 kitu deui tali beulitkeuneun kana cangkeng,
dua jeung kudu dirara, bahanna sarua jeung
bahan epodna.
9 Nyokot batu permata dalima dua siki, ukir
dina eta batu ngaran dua welas anak Yakub,
10 nungturun nurutkeun panta-panta
umurna, hiji batu genep ngaran.
11 Percayakeun batu permata dalimana ka
juru ukir permata sina diukiran ku ngaran

dua welas anak Yakub, tuluy sina dicangkok
ku emas.
12 Terapkeun dina tali epod anu kana taktak
pikeun ngalambangkeun dua welas kaom
Israil. Ku kituna ngaran maranehna teh
diemban dina taktak Harun, sangkan Kami
salawasna mikainget ka umat Kami.
13 Kudu nyieun cangkok emasna dua siki,
14 kitu deui rantayna dua tina emas dirara.
Batu-batu permata dalima cangkok emas tea
gantelkeun kana eta rantay."
15 "Pikeun Imam Agung kudu nyieun baju
oto, gunana pikeun nganyahokeun pangersa
PANGERAN. Bahanna sarua jeung bahan
epod, pon kitu sulamanana kudu sarua.
16 Potonganana kudu masagi jeung kudu
dirangkep. Panjangna jeung rubakna
masing-masing 22 sentimeter.
17 Taretes ku batu-batu permata opat
jajar. Permata jajaran kahiji: mirah dalima,
manikem koneng, batu dalima.
18 Permata jajaran kadua: jambrut, nilem
jeung inten.
19 Permata jajaran katilu: pirus, angkik,
kucubung.
20 Permata jajaran kaopat: ratna-campaka,
permata dalima jeung widuri pandan.
Batu-batu permatana kabeh kudu dicangkok
ku emas,

21 jeung dina permatana kudu diukiran ku
ngaran-ngaran anak Yakub, hiji permata hiji
ngaran, ngalambangkeun kaom-kaom Israil.
22 Kudu nyieun rantay tina emas murni
dirarakeun cara tali, pikeun oto.
23 Kudu nyieun dua ali-ali emas, tuluy
pasang dina dua tungtung oto beulah luhur,
24 sina ngagantel dina rantay emas anu dua
tea.
25 Tungtung rantay emas anu sabeulah deui
cantelkeun kana cangkok emas anu dina
taktak epod beulah hareup.
26 Nyieun deui dua ali emas anu kudu
diterapkeun dina tungtung-tungtung oto
beulah handap dina sisi jero luareun epod.
27 Nyieun deui dua ali emas, terapkeun dina
taktak epod kenca katuhu ti handap beulah
hareup deukeut kelinna, luhureun beubeur
epod.
28 Ali-ali oto tea beungkeutkeun kana ali-ali
epod ku pita biru, nepi ka otona bener
terapna luareun epod moal lesot.
29 Tiap-tiap Harun asup ka Kamar Suci, eta
oto anu make ngaran kaom-kaom Israil kudu
dipake, sangkan Kami PANGERAN salawasna
inget ka umat Kami.
30 Simpen dina eta oto palebah angen,
Urim jeung Tumim, supaya ana Harun asup
ka tempat Kami anu suci, eta dua barang
salawasna kabawa. Nya dina waktu-waktu
kitu eta oto teh kudu dipakena ku Harun

pikeun nganyahokeun pangersa Kami ka
urang Israil."
31 "Jeung kudu nyieun baju kurung pikeun di
luareun epod. Bahanna kudu wol warna biru;
32 ti luhurna liangan paragi ngasupkeun
sirah. Pinggiran liang beuheungna kudu
dikelin ku lawon tinun supaya ulah soeh.
33 (28:33-34) Kelin beulah handap
sakurilingna kudu diterapan dadalimaan
tina wol warna biru, wungu jeung beureum,
dipaselangkeun jeung genta-genta emas.
34 (28:33)
35 Ana Harun keur ngimaman eta baju kudu
dipake, supaya ari manehna asup ka tempat
Kami di Kamar Suci, kitu deui dina waktu
kaluarna, genta-gentana kadenge disarada,
supaya manehna ulah tiwas ku Kami.
36 Kudu nyieun hiji jamang emas murni,
ukiran ku kalimah Suci kangge PANGERAN.
37 Gantelkeun eta jamang dina dastar lebah
tarang ku pita biru.
38 Sina dipake ku Harun dina tarang
supaya barang-barang pangbakti ti urang
Israil ka Kami ku Kami ditarima, sanajan
upama urang Israil aya kasalahan dina hal
ngabaktikeunana.
39 Kamejana, dastarna, dijieunna tina lenen
lemes, kitu deui solempangna oge tina lenen
lemes jeung kudu dihias ku sulaman.
40 Pikeun anak-anakna kudu
dipangnyieunkeun kameja, solempang,

jeung kerepus, ciri pangkat jeung
martabatna.
41 Sina diparake eta teh ku Harun, dulur
maneh, jeung ku anak-anakna, tuluy
jarenengkeun, minyakan ku minyak suci,
jaradikeun imam purah ngawulaan kami.
42 Jeung deui Harun saanak-anakna kudu
dipangnyieunkeun calana pondok ti semet
cangkeng tepi ka pingping keur nutupan
oratna.
43 Ana Harun, kitu deui anakna, asup ka
Kemah Tepangan Kami nyampeurkeun altar
pikeun ngimaman di Kamar Suci, eta calana
salawasna kudu dipake supaya ku Kami
teu dipaehan dumeh tembong oratna. Ieu
jadi pikukuh pikeun Harun salalawasna,
turun-tumurun."

29 1 "Pikeun kaperluan ngistrenan Harun
jeung anak-anakna jadi imam, nya
eta: Sapi jalu ngora hiji, domba jalu dua,
kabeh ulah aya cacadna.
2 Jeung tipung tarigu anu panglemesna tapi
ulah diragian, sawareh jieun roti anu make
minyak jetun, sawareh deui jieun kueh-kueh
sejen anu diulasan minyak jetun,
3 wadahan ku karanjang tuluy sanggakeun
ka Kami jeung sapina jeung dombana.
4 Harun saanak-anakna bawa ka lawang
Kemah Tepangan Kami. Ku maneh kudu
dikucuran ku cai, mandi suci.

5 Dangdanan Harun ku pakean imam:
kameja, epod, baju kurung epod, oto,
beubeur.
6 Dastarna terapkeun. Jamang suci anu make
kalimah Suci kangge PANGERAN gantelkeun
dina dastarna.
7 Sirahna kucuran minyak suci ciri yen
diistrenan.
8 Anak-anakna pakeanan kameja,
9 solempang beulitkeun kana cangkengna,
pakekeun kerepusna. Kitu petana maneh
ngistrenan Harun jeung anak-anakna.
Maranehna saturunanana kudu jaradi imam
salalawasna, ngawulaan Kami.
10 Sapi tungtun ka hareupeun Kemah
Tepangan Kami. Harun jeung anak-anakna
sina narumpangkeun leungeun kana sirah eta
sapi.
11 Eta sapi peuncit di payuneun Pangeran di
hareupeun lawang Kemah.
12 Getihna sawareh kepret-kepret ku maneh
make ramo kana tatandukan altar. Getih
sesana tamplokkeun kabeh kana dasar liang
altar.
13 Gajihna anu mulen jeroan laanan, kitu
deui babagian ati anu panghadena jeung dua
giginjelna katut gajihna, beuleum dina altar
jadi kurban pikeun Kami.
14 Dagingna, kulitna, jeung peujitna, duruk
luareun pasanggrahan, jadi kurban pikeun
nebus dosa imam.

15 Domba cokot hiji, Harun jeung anak-
anakna sina narumpangkeun leungeun kana
sirah eta domba.
16 Peuncit dombana, getihna sawareh
kepret-kepret kana opat pongpok altar.
17 Dagingna recah; jeroan jeung pingping
tukang duanana kumbah, tuluy teundeun
luhureun sirahna jeung babagian sejenna,
18 beuleum kabeh dina altar jadi kurban
kadaharan. Seungitna eta kurban baris
kamanah ku Kami.
19 Domba anu hiji deui, domba pangistrenan,
cokot. Harun jeung anak-anakna sina
numpangkeun leungeun kana sirah eta
domba.
20 Peuncit dombana, getihna ulaskeun
saeutik kana daun ceuli Harun jeung kana
daun ceuli anak-anakna, nu katuhu, kana
indung leungeunna nu katuhu, jeung kana
indung sukuna nu katuhu. Getih sesana
siramkeun kana opat pongpok altar.
21 Getih anu dina altar cokot saeutik, jeung
minyak suci saeutik, kepretkeun ka Harun
jeung kana papakeanana, kitu deui ka
anak-anakna jeung kana pakeanana. Ku hal
eta Harun, anak-anakna, katut papakeanana
baris jadi suci pikeun Kami.
22 Domba tea laanan gajihna, gajih buntut,
gajih anu ngalampud jeroan, babagian ati
anu panghadena, giginjelna duanana katut
gajihna, jeung pingping tukang nu katuhu.

[23] Eusi karanjang anu geus dibaktikeun ka
Kami tea cokot sarupa-sarupa hiji-hiji: roti
anu make minyak jetun hiji, anu teu make
minyak jetun hiji, kuehna hiji.
[24] Teundeun kana dampal leungeun Harun
jeung anak-anakna, sarta ku maneh titah
sanggakeun ka Kami, jadi pangbakti anu
peryoga.
[25] Cokot deui tuluy beuleum dina altar dina
luhur kurban beuleuman anu tadi, jadi kurban
kadaharan pikeun Kami. Angseuna eta kurban
bakal katarima ku Kami.
[26] Dada domba jalu tea cokot, sanggakeun
ka Kami jadi pangbakti anu peryoga. Eta teh
bagian pikeun maneh.
[27] Kitu petana hal ngabaktikeun dada jeung
pingping domba anu dipake ngistrenan imam
ka Kami, jadi pangbakti anu peryoga, geus
kitu eta pangbakti teh jadi bagian imam.
[28] Hal ieu ku Kami geus dijieun pikukuh anu
teu meunang dirobah, nya eta lamun umat
Kami nyieun kurban panarima, dada jeung
pingping sato kurban teh ajangkeun pikeun
imam-imam, ngandung harti umat teh mere
pangbakti ka Kami, PANGERAN.
[29] Lamun Harun geus tilar dunya, pakean
imam kudu turun ka anak-anakna, sina
dipake ana maranehna diistrenan jadi imam.
[30] Anak Harun anu diistrenan jadi imam
gantina, anu baris baku asup ka Kemah
Tepangan paranti Kami pikeun ngawulaan di

Kamar Suci, kudu make eta pakean tujuh poe
lilana.
31 Daging domba anu dipake ngistrenan
Harun jeung anak-anakna tea kudu dikulub di
tempat anu suci.
32 Tuluy didahar jeung roti anu aya keneh
dina karanjang tea, didaharna kudu di lawang
Kemah Tepangan Kami.
33 Jadi anu dipake kurban panebus dosa
waktu maranehna diistrenan teh kudu
didalahar. Anu meunang ngadalahar ieu
kadaharan ngan imam-imam wungkul, sabab
eta kadaharan teh kaayaanana geus suci.
34 Lamun daging atawa roti tea nyesa teu
kadahar nepi ka isukna kudu diduruk, teu
meunang didahar sabab geus disucikeun.
35 Jalanna upacara ngistrenan Harun jeung
anak-anakna, lilana kudu tujuh poe jejeg,
sakumaha anu ku Kami geus diandikakeun ka
maneh.
36 Unggal poe maneh kudu ngurbankeun hiji
sapi jalu pikeun panghampura dosa. Hal ieu
bakal ngamurnikeun altar. Geus kitu altar teh
minyakan ku minyak jetun sina jadi suci.
37 Kitu bae saterusna nepi ka tujuh poe.
Lamun geus kitu, altar teh kaayaanana jadi
kacida sucina, nepi ka sing saha anu nyabak
atawa antel kana eta tangtu cilaka kasamber
ku pangaruh kasucianana."

38 "Ka hareupna, saban poe kudu
ngurbankeun dua anak domba umur sataun
kana eta altar,
39 isuk hiji sore hiji.
40 Anu hiji dikurbankeunana kudu jeung
tipung tarigu anu lemes sakilo beunang
ngadonan ku minyak jetun anu herang saliter,
jeung ditambah ku kurban cianggur saliter,
kucurkeun.
41 Nu hiji deui dikurbankeunana pabuburit,
jeung tipung, minyak jetun, jeung cianggur,
lobana sarua jeung anu dikurbankeun
isuk-isuk. Ieu jadi kurban kadaharan pikeun
Kami, anu angseuna bakal kamanah ku Kami,
PANGERAN.
42 Eta kurban beuleuman kudu dilampahkeun
sapapanjangna ka Kami, di lawang Kemah
Tepangan Kami, payuneun Kami. Nya di
dinya Kami bakal nepungan umat Kami sarta
ngandika ka maneh.
43 Nya di dinya Kami bakal nepungan urang
Israil, sarta gebrayna cahaya kamulyaan
Kami bakal nyucikeun eta tempat.
44 Kami bakal nyucikeun eta Kemah jeung
altarna, sarta Harun jeung anak-anakna ku
Kami rek dipisahkeun, dijadikeun imam purah
ngawulaan Kami.
45 Kami bakal cicing di urang Israil, baris jadi
Allahna.
46 Urang Israil kudu nyaraho yen Kami
PANGERAN Allahna, anu ngaluarkeunana ti

Mesir, kersa linggih jumeneng di maranehna. Kami teh PANGERAN Allahna."

30

1 "Kudu nyieun altar tina kayu pilang paranti ngukus.
2 Ukuranana kudu pasagi, panjang jeung rubakna masing-masing 45 sentimeter, jangkungna 90 sentimeter. Berean tatandukan di opat juru luhurna hijikeun kana altarna.
3 Beungeutna, badanna sakurilingna pon kitu tatandukanana, kudu disaput ku emas. Pinggiran biwirna kudu diwengku ku emas sakurilingna.
4 Di handapeun wengkuna kudu diceulian kenca katuhu paranti nyorokkeun rancatan ana kudu digotong dipindahkeun.
5 Rancatanana kudu kayu pilang keneh, disaput ku emas.
6 Dipernahkeunana kudu di luareun reregan hareupeun Peti Perjangjian, tempat Kami patepung jeung maneh, engke.
7 Unggal isuk, waktu Harun datang ngurus palita, Harun kudu meuleum seuseungitan anu arum dina eta altar.
8 Pon kitu saban pabuburit, dina waktuna nyeungeut palita. Nyanggakeun kurban seuseungitan teh kudu mayeng dina waktuna, teu meunang belang betong.
9 Eta altar teu meunang dipake pikeun kurban seuseungitan atawa kurban sato,

atawa kurban gandum, jeung teu meunang
dikucuran cianggur.
10 Sataun sakali eta altar kudu disetrakeun
ku Harun, nya eta opat tatandukanana
kudu diulasan getih sato anu dijieun kurban
panghampura dosa. Kitu bae saterusna
saban-saban taun. Eta altar kudu suci sama
sakali, sembahkeuneun ka Kami, PANGERAN."
11 PANGERAN nimbalan ka Musa,
12 "Lamun maneh geus ngitung cacah jiwa
urang Israil, unggal jelema kudu mere upeti
ka Kami pikeun panebus nyawa, sangkan
dina waktu keur dicacahkeun ulah keuna ku
balahi.
13 Unggal jelema anu dicacahkeun kudu
mayar duit upeti, jumlahna nurutkeun
patokan anu ilahar. Unggal jelema wajib
mayar eta upeti ka Kami,
14 nya eta anu geus manjing dicacah, anu
umurna ti dua puluh taun ka luhur.
15 Gedena upeti pameuli umur teh kabeh
sarua kudu sakitu, nu beunghar ulah mayar
leuwih, nu miskin ulah mayar kurang.
16 Pupul duitna ti urang Israil, gunakeun
pikeun ongkos miara Kemah Kami. Jadi
eta duit upeti teh pikeun tandon umur
maranehanana, sangkan ku Kami dipikainget
sarta bakal ditangtayungan."
17 PANGERAN nimbalan ka Musa,

18 "Kudu nyieun jolang tambaga, anu make
dadampar tambaga. Tuluy pernahkeun antara
Kemah jeung altar, eusian cai.
19 (30:19-20) Memeh asup ka Kemah atawa
nyampurkeun altar rek ngurban kadaharan,
Harun jeung anak-anakna kudu make eta cai
keur ngumbah leungeun jeung suku. Ku cara
kitu maranehna moal kungsi tiwas.
20 (30:19)
21 Perlu maranehna ngumbah heula leungeun
jeung suku supaya teu nepi ka paeh. Ieu
jadi pikukuh pikeun maranehna saanak incu,
turun-tumurun."
22 PANGERAN nimbalan ka Musa,
23 "Maneh kudu nyokot bahan-bahan
wawangian lulugu, nya eta emur encer genep
kilo, kayumanis wangi tilu kilo, tiwu wangi tilu
kilo,
24 jeung kiamis genep kilo (timbangan
beuratna kudu cocog kabeh jeung timbangan
patokan), jeung minyak jetun opat liter.
25 Eta bahan-bahan kudu diaduk dijieun
minyak bauran anu seungit, minyak suci
paranti ngistrenan.
26 Eta minyak kudu dipake ngaminyakan
Kemah Tepangan Kami, Peti Perjangjian,
27 meja sapuratina, ajug lampu jeung
paparabotanana, altar pangukusan,
28 altar kurban beuleuman sapuratina, jeung
jolang paranti beberesih katut dadamparna.

29 Eta barang-barang kudu diistrenan kitu
petana, sanggeus kitu kaayaanana bakal jadi
suci kabina-bina, sing saha anu nyabak atawa
antel tangtu cilaka ku pangaruh kasucianana.
30 Geus kitu Harun jeung anak-anakna kudu
diminyakan ku eta, diistrenan, disucikeun
jaradi imam purah ngawulaan Kami.
31 Caritakeun ka urang Israil, eta minyak
teh minyak suci pikeun kaperluan ngawulaan
Kami, pakeeun sapapanjangna.
32 Teu meunang dipake ngaminyakan
sambarang jelema, jeung teu meunang aya
anu nurutan nyieun minyak anu campuranana
sarua jeung eta. Tegesna eta teh minyak suci
anu kudu dipupusti kasucianana.
33 Sing saha anu nurutan nyieun, atawa
make eta minyak ka jelema anu lain imam,
ku Kami moal diaku deui umat."
34 PANGERAN nimbalan ka Musa, "Maneh
kudu nyieun deui arum-aruman, bahanna
menyan putih, onik, getah rasamala arum,
jeung dupa anu tulen, masing-masing lobana
kudu sarua.
35 Campurkeun kabeh jieun dupa sakumaha
nyieun seuseungitan, tambahan ku uyah
sangkan kaayaanana tetep murni tur suci.
36 Sawareh kudu digerus masing lembut
tuluy bawa ka Kemah Kami, awur-awur
hareupeun Peti Perjangjian. Ieu seuseungitan
kudu dipupusti, suci kaliwat saking.

37 Ulah aya anu nurutan nyieun anu
campuranana saperti eta keur diri sorangan.
Kudu dipupusti sakumaha ka barang suci
baktikeuneun ka Kami.
38 Saha-saha anu nurutan nyieun keur
pakeeunana, ku Kami moal diaku deui umat."
31
1 PANGERAN nimbalan ka Musa,
2 "Kami geus milih hiji jelema ti kaom
Yuda, ngaranna Besalel bin Uri, incu Hur,
3 dieusian pangawasa Kami, dibere pangarti,
kaahlian, jeung pangabisa kana juan-jieun
rupa-rupa barang seni,
4 mahir ngareka-reka jeung migawe
barang-barang karajinan tina emas, perak,
jeung tambaga;
5 mahir meulah inten, ngukir kayu, kitu deui
sarupaning barang-barang seni.
6 Pikeun batur digawena ku Kami geus
dipangmilihkeun Oholiab bin Ahisamak ti
kaom Dan. Malah jalma-jalma ahli karajinan
anu sejen oge ku Kami geus dibere pangabisa
anu punjul, sina nyarieun naon bae sakur anu
ku Kami diparentahkeun kudu dijieun, nya
eta:
7 Kemah Tepangan Kami, Peti Perjangjian
katut tutup pangrapihna, barang-barang
perhiasan Kemah,
8 meja sapuratina, suku palita sapuratina
tina emas murni, altar pangukusan,
9 altar kurban beuleuman sapuratina, jolang
katut dadamparna,

10 pakean agung imam pikeun Harun jeung
anak-anakna parantina ngimaman,
11 minyak pangistrenan, jeung seuseungitan
anu arum pikeun di Kamar Suci. Dijieunna ku
maranehna teh kabeh kudu cocog sakumaha
anu ku Kami geus diandikakeun ka maneh
tea."
12 PANGERAN nimbalan ka Musa
13 supaya misaur ka urang Israil, "Maraneh
kudu ngagumatikeun poe Sabat, poe reureuh
Kami, karana eta poe teh jadi tanda di antara
Kami jeung maraneh turun-tumurun, anu
nandakeun yen maraneh geus dipilih dijieun
umat Kami.
14 Ieu poe reureuh teh suci, ku maraneh
kudu disucikeun. Saha-saha anu henteu
ngestokeun, saha-saha anu barang gawe dina
poe eta, kudu dipaehan.
15 Pikeun maraneh barang gawe teh genep
poe. Poe nu katujuh poe reureuh anu hidmat
anu kudu dibaktikeun ka Kami. Saha bae, anu
barang gawe dina poe eta kudu dipaehan.
16 Poe Sabat ku urang Israil kudu
digumatikeun, karana eta teh tanda tina
perjangjian tea,
17 tanda anu tetep antara urang Israil jeung
Kami. Karana Kami, PANGERAN ngajadikeun
langit jeung bumi di jero genep poe, ari
dina poe nu katujuh Kami reureuh, liren tina
sagala damel."

18 Sanggeus ngadawuh ka Musa di Gunung
Sinai, Allah ka Musa maparinkeun dua papan
batu tea, anu dieusi ku papakon-papakon
kenging nyeratkeun Allah ku manten.
32 1 Sanggeus sakitu lilana Musa henteu
lungsur-lungsur ti gunung, jalma-jalma
teh karumpul ka Harun sarta miunjuk kieu
ka anjeunna, "Duka katarajang naon Juragan
Musa anu nginditkeun kuring sadaya ti Mesir
teh, teu lungsur-lungsur. Ku margi kitu kuring
sadaya pangdamelkeun hiji allah anu bakal
mingpin."
2 Saur Harun ka maranehna, "Laanan
anting-anting anu diparake ku pamajikan,
ku anak lalaki, ku anak awewe, kumpulkeun
terus bawa ka Bapa."
3 Seug maranehna ngaralaanan anting
emasna tuluy diserenkeun ka Harun.
4 Ku Harun dicandak tuluy dilebur kabeh
dicitak jadi hiji sasapian emas. Ceuk
jalma-jalma teh, "Eh urang Israil, tah ieu
allah urang, anu ngaluarkeun urang ti Mesir!"
5 Harun tuluy ngadamel hiji altar, diadegkeun
hareupeun eta sasapian emas, tuluy
ngembarkeun kieu, "Isukan kudu pesta,
ngagungkeun PANGERAN."
6 Isukna isuk-isuk keneh jalma-jalma geus
rabul marawa sasatoan, sawareh keur
kurban beuleuman, sawareh deui keur
dijieun dahareun pikeun kurban panarima.
Brek jalma-jalma dariuk, tuluy pesta

curak-curak nyaratu nginum, pestana robah
jadi borak-borak jeung cabul.
7 PANGERAN nimbalan ka Musa, "Geuwat
turun ayeuna keneh. Jalma-jalma meunang
maneh ngaluarkeun ti Mesir teh marigawe
dosa, murtad ti Kami.
8 Pituduh laku anu ceuk Kami kudu dilakonan
geus teu diparake pisan. Malah geus nyarieun
sasapian emas dicitak, disarembah, dibere
kurban. Carekna eta teh allahna, anu
ngaluarkeunana ti Mesir.
9 Eta jalma-jalma teh saenyana kacida
ngaralawanna.
10 Ku Kami rek dibasmi, amarah Kami
geus teu katahan. Maneh ulah nyoba-nyoba
mondah Kami. Lamun maranehna geus
dibasmi, maneh jeung turunan maneh rek
dijieun hiji bangsa gede."
11 Tapi Musa kacida muntang-muntangna
ka PANGERAN Allahna, piunjukna, "Nun
PANGERAN, naon damelna Gusti bendu dugi
ka kitu ka eta jalmi-jalmi kenging Gusti
ngajait ti Mesir, kenging ngarebut ku kawasa
sareng kadigjayaan?
12 Mana teuing piomongeun urang Mesir!
Tangtos carekna mana eta umat kagungan ku
Gusti dikaluarkeun ti Mesir teh bade ditumpes
di pagunungan, bade dibasmi sama sakali.
Mugi ulah kateterasan bendu. Sing hawatos
ka maranehna, ulah dugi ka dicilakakeun.

13 Mugi emut ka abdi-abdi Gusti, Ibrahim,
Ishak, sareng Yakub. Gusti parantos ikrar
kalayan hidmat bade ngajembarkeun turunan
aranjeunna dugi ka seueurna sapertos
bentang-bentang di langit, tur bade dipaparin
tanah anu parantos dijangjikeun tea yen bade
dimilikkeun ka maranehna salalanggengna."
14 PANGERAN lemper, teu tulus ngancamna
ka umat-Na.
15 Musa lungsur ti gunung, nyandak dua
papan batu anu dua beulahanana bulak-balik
geus ditulisan papakon-papakon.
16 Anu ngadamel eta papan batu jeung anu
ngukur papakon-papakonna PANGERAN ku
manten.
17 Yosua ngareungeu sora anu surak, unjukan
ka Musa, "Kakupingna di pasanggrahan teh
sapertos keur perang."
18 Saur Musa, "Eta lain sora surak unggul,
lain sora jerit anu eleh. Eta mah sora anu
ngarawih."
19 Musa geus deukeut ka pasanggrahan.
Katingalieun jalma-jalma keur ngarigel.
Sasapian tea ge geus katingalieun. Anjeunna
kacida benduna, nepi ka papan batu candakna
teh dibeubeutkeun di dinya keneh, di suku
gunung.
20 Ti dinya sasapian teh ku anjeunna
dicandak tuluy dilebur dijieun bubuk lembut,
cur dicaian, tuluy sina diarinum ku urang
Israil.

21 Geus kitu anjeunna mariksa ka Harun,
"Akang teh dikumahakeun ku eta jalmi-jalmi,
dugi ka ngantep maranehna marigawe dosa
sakitu dorakana?"
22 Waler Harun, "Mugi rayi ulah bendu. Rayi
langkung uninga, ieu jalmi-jalmi teh parantos
bakatna kana awon.
23 Kawitna maranehna nyanggem kieu
ka Akang, Duka katarajang naon Juragan
Musa anu ngaluarkeun kuring ti Mesir teh,
teu lungsur-lungsur. Mana kuring sadaya
pangnyieunkeun hiji allah anu bakal mingpin.
24 Ku Akang dititah nyarerenkeun perhiasan-
perhiasan emasna. Sakur anu garaduheun
mah sadayana nyarerenkeun, seug ku Akang
dilebur dina seuneu, nya jadi eta sasapian!"
25 Geus kauninga ku Musa, yen pangna eta
jelema-jelema jadi kawas kuda leupas ti
gedogan teh lantaran dikencar kahayangna
ku Harun, ngarerakeun maneh di hareupeun
musuh.
26 Ti dinya Musa ngadeg di lawang
pasanggrahan, tuluy sasauran bedas,
"Saha anu mihak ka PANGERAN, hiap
nyampeurkeun!" Seug sakabeh urang Lewi
nyalampeurkeun.
27 Musa ngalahir ka maranehna, "Timbalan
GUSTI Allah, Panutan Israil ka maraneh,
soren pedang. Ideran pasanggrahan ti lawang
ka lawang. Dulur, sobat, tatangga, paehan!"

28 Prak urang Lewi ngajalankeun parentah
Musa. Poe eta aya tilu rebu urang anu
diparaehan.
29 Saur Musa ka urang Lewi, "Poe ieu
maraneh geus nyarucikeun diri sakumaha
kuduna imam, ngalakonan gawe pikeun
PANGERAN, geus rarido najan dititah maehan
anak sorangan jeung baraya sorangan. Nu
matak maraneh ku Mantenna diganjar ku
berkah-Na."
30 Poe isukna Musa ngalahir ka jalma rea,
"Maraneh geus marigawe dosa anu doraka
kabina-bina. Parandene kitu kami rek ka
gunung deui ngadeuheus ka PANGERAN,
sugan kami bisa mangmentakeun hampura
pikeun maraneh."
31 Sanggeus kitu Musa unggah deui marek
ka PANGERAN. Piunjukna, "Jalmi-jalmi
teh parantos midamel dosa kalintang
ageungna, nyarieun aallahan tina emas
sareng disarembah.
32 Mugi dosana dihapunten. Upami Gusti
teu kersa maparin hapunten ka maranehna,
langkung sae ngaran abdi kenging Gusti
nyeratkeun dina daptar ngaran-ngaran umat
Gusti tea dipupus."
33 PANGERAN ngawaler, "Anu rek dipupus
ngaranna tina kitab Kami, nya anu geus
marigawe dosa ka Kami.
34 Ayeuna mah anteurkeun eta jelema-
jelema teh ka tanah anu ku Kami geus

diandikakeun tea. Jeung inget, maneh
bakal dipingpin ku malaikat Kami. Tapi eta
jelema-jelema teh tangtu ku Kami dihukum
ku karana dosana."
35 Ti dinya PANGERAN ngadatangkeun balahi
ka eta jelema-jelema, anu geus maraksa ka
Harun mangnyieunkeun sasapian emas.

33 1 PANGERAN nimbalan ka Musa,
"Jelema-jelema anu ku maneh
dikaluarkeun ti Mesir teh bawa indit ti dieu,
anteurkeun ka tanah anu ku Kami geus
dijangjikeun ka Ibrahim, Ishak, jeung Yakub,
pikeun turunanana.
2 Malaikat Kami tangtu nyarengan ka maneh.
Urang Kanaan, urang Emor, urang Het, urang
Pares, urang Hiwi, jeung urang Yebus, bakal
disingkahkeun.
3 Anu keur diteang teh tanah anu gemah
ripah. Tapi Kami mah pribadi moal milu
bareng, bisi ana maranehna baha heug ku
Kami dilebur di tengah jalan."
4 Barang urang Israil ngadarenge aya
timbalan kitu, kacida naralangsaeunana, nepi
ka teu daraekeun marake deui perhiasan.
5 Wantu-wantu PANGERAN nimbalan ka
maranehna ku Musa, timbalan-Na, "Maraneh
jalma-jalma basangkal. Lamun Kami bareng
jeung maraneh, sakeudeung ge tangtu
maraneh ku Kami dilebur. Mana ayeuna mah
ulah marake deui perhiasan, engke Kami rek
nangtukeun kudu kumaha ka maraneh teh."

6 Anu matak barang bring ti Gunung Sinai,
urang Israil geus teu marake deui perhiasan.
7 Unggal-unggal urang Israil masanggrahan,
Kemah suci teh ku Musa dicandak, tuluy
dipasang rada anggang ti pasanggrahan.
Eta Kemah disebutna Kemah Tepangan
PANGERAN. Saha-saha anu hayang
ngadeuheus ka PANGERAN, kudu ka dinya
asup.
8 Ana Musa kaluar angkat ka eta kemah,
jalma-jalma kudu narangtung di lawang
kemahna masing-masing bari mencrong, nepi
ka Musa lebet.
9 Ana Musa geus lebet, tihang mega tea
turun tuluy nanjeur di lawang eta Kemah,
sarta PANGERAN bakal nimbalan ka Musa tina
eta mega.
10 Lamun geus narenjo tihang mega tea
turun jeung nanjeur di lawang Kemah,
jalma-jalma kudu buru-buru sarujud.
11 PANGERAN ngadawuh ka Musa teh
papayun-payun, cara jelema cacarita jeung
sobatna. Sanggeus kitu Musa mulih ka
pasanggrahan. Tapi budak ngora pangbantu
Musa, Yosua bin Nun tea, tetep aya di eta
Kemah.
12 Musa miunjuk ka PANGERAN, "Timbalan
Gusti abdi kedah nganteurkeun eta jalmi-jalmi
ka tanah di ditu, nanging saha anu ku Gusti
bade diutus nyarengan abdi, ku Gusti teu
diwartoskeun. Ongkoh saur Gusti ka abdi teh

kenal pisan, sareng nyaurkeun yen abdi teh
ku Gusti dipisuka.
13 Upami leres mah abdi mendak kurnia
dina soca Gusti, atuh wartoskeun pangersa
teh bade kumaha, supados abdi tiasa
ngawulaanana, sareng supados tetela yen
leres abdi teh kamanah. Mugi diemut,
ieu bangsa teh ku Gusti parantos dipilih
dijadikeun umat Gusti."
14 PANGERAN ngadawuh, "Kami kersa
nyarengan, maneh rek dibere kaunggulan."
15 Piunjuk Musa, "Upami Gusti teu kersa
nyarengan, atuh abdi sadaya ulah dipiwarang
mios ti ieu tempat.
16 Margi kumaha bakal katawisna Gusti
mikurnia ka umat kagungan sinareng ka diri
abdi, upami teu kersa nyarengan? Katawisna
abdi sadaya dipunjulkeun ti bangsa-bangsa
sajagat teh upami Gusti aya di tengah abdi
sadaya."
17 Dawuhan PANGERAN, "Hade, sapamenta
maneh rek diturut, lantaran Kami ka maneh
teh geus teu asa-asa jeung resep."
18 Piunjuk Musa, "Upami kitu, abdi hoyong
ditembongan kamulyaan Gusti."
19 PANGERAN ngawaler, "Heug, sagala
kamulyaan Kami bakal ngaliwat ka hareupeun
maneh, sarta jenengan Kami anu suci rek
disebut. Kami, PANGERAN, rek nembongkeun
katresnan jeung kawelas ka jelema anu
kaanggo ku Kami.

20 Tapi pameunteu Kami mah moal
ditembongkeun, sabab moal aya anu kuat
nenjo, tangtu tiwas.
21 Ieu di gigireun Kami aya gunung karang,
pek engke maneh ka dieu, nangtung dina ieu
gunung karang.
22 Dina waktu kamulyaan Kami katembong
liwat ngagebray, maneh rek diasupkeun
kana guha dina eta gunung karang, sarta
panangan Kami rek dipindingkeun ka maneh
nepi ka Kami enggeus ngaliwat.
23 Lamun panangan Kami geus diangkat, anu
bakal katenjo ku maneh ngan pungkur Kami
bae, pameunteu mah moal ditembongkeun."

34 1 PANGERAN nimbalan ka Musa,
"Maneh kudu nyieun papan batu
saperti anu ti heula, dua gebleg. Ku Kami rek
ditulisan deui papakon-papakon tina batu anu
ti heula anu ruksak ku maneh.
2 Isukan isuk-isuk kudu geus aya, bawa
unggah ka puncak gunung Sinai, ngadeuheus
ka Kami.
3 Ulah mawa saha-saha. Teu meunang aya
anu ngalanto ka ieu gunung lebah mana
bae. Malah domba jeung sapi oge ulah sina
nyaratuan di suku ieu gunung."
4 Musa ngadamel papan batu dua gebleg,
isukna isuk-isuk dicandak unggah ka
puncak Gunung Sinai, sakumaha timbalan
PANGERAN.

5 Ti dinya PANGERAN lungsur nitihan mega,
ngadeg palebah Musa bari nyebatkeun
jenenganana nu suci: PANGERAN.
6 Geus kitu lar PANGERAN ngalangkung ka
payuneun Musa bari ngagentra kieu, "Kami
PANGERAN, nya eta Allah anu sipat welas,
sipat karunya, tara barangasan, sugih kaasih,
sipat satuhu.
7 Teguh kana jangji ka rebuan turunan,
satia ngahampura dosa jeung kadorakaan.
Parandene kitu moal teu ngahukum ka anak
incu jelema-jelema anu marigawe dosa, nepi
ka turunan katilu jeung kaopat."
8 Bruk Musa sujud kana taneuh, ngabakti ka
Mantenna.
9 Pok miunjuk, "Nun PANGERAN, upami
yaktos Gusti mikurnia ka diri abdi, mugi
kersa angkat nyarengan ka abdi sadaya.
Leres jalmi-jalmi teh barahula, nanging mugi
dosa sareng kadorakaanana dihapunten. Abdi
sadaya mugi ditampi jadi umat Gusti."
10 PANGERAN nimbalan ka Musa,
"Ayeuna Kami rek ngayakeun perjangjian
pikeun urang Israil. Kami rek ngadamel
mujijat-mujijat di hareupeun maranehna,
kaahengan-kaahengan anu di mana-mana
ge tacan katarenjo ku bangsa-bangsa di
sakuliah jagat. Eta jelema-jelema teh rek
dibere nenjo mujijat-mujijat anu araheng
dadamelan Kami, PANGERAN, sabab Kami rek

ngayakeun perkara-perkara anu pikahelokeun
kabina-bina.
11 Estokeun pikukuh-pikukuh ti Kami, anu
poe ieu rek diserenkeun ka maneh. Dina
waktu maneh geus prung ngarurug ka ditu,
Kami rek nyingkahkeun urang Emor, urang
Kanaan, urang Het, urang Pares, urang Hiwi,
jeung urang Yebus.
12 Poma, ulah ngayakeun perjangjian
naon-naon jeung pribumi eta tanah anu bakal
diasupan ku maneh, bisi jadi pangjiret anu
nyilakakeun.
13 Anggur bongkaran altar-altarna,
burak-barik pilar-pilar brahalana, kitu deui
lambang-lambang Dewi Asera, tuaran.
14 Pacuan ngabakti ka aallahan batur anu
mana bae. Sabab Kami PANGERAN, moal
nyabaran ka nu nandingan.
15 Anu matak teu meunang nyieun
perjangjian jeung bangsa-bangsa eta nagara
teh, bisi diondang diajak ngabakti jeung
ngurban ka brahala-brahalana, bisi kagoda
milu ngadahar kurban anu disuguhkeun ka
aallahan-aallahanana.
16 Jeung supaya anak maraneh ulah nepi
ka baroga pamajikan ka awewe eta bangsa,
heug engke kabawa nyembah ka brahalana,
murtad ti Kami.
17 Ulah nyitak aallahan, ulah nyembah ka nu
kitu.

18 Kudu nekanan Pesta Roti Teu Make Ragi
sakumaha timbalan Kami tea. Dina eta pesta
maraneh kudu dalahar roti anu teu make ragi,
tujuh poe lilana. Ari waktuna nya eta dina
bulan Abib, sabab dina bulan Abib maraneh
budal ti Mesir.
19 Sakabeh cikal lalaki jeung cikal jalu sato
piaraan, kagungan Kami.
20 Tapi cikal kalde mah kudu ditebus, diganti
ku anak domba dikurbankeun. Lamun teu
ditebus kudu ditekuk. Anak cikal anu lalaki
kabeh kudu ditebus. Jeung ari ngadareuheus
ka Kami teu meunang lengoh, kudu mere
pangabakti.
21 Pikeun barang gawe, maraneh boga waktu
genep poe. Dina poe nu katujuh, sanajan
keur usum ngawuluku atawa usum dibuat,
teu meunang digarawe.
22 Kudu nekanan Pesta Panen, waktuna dina
ngamimitian panen gandum. Kudu nekanan
Pesta Saung, waktuna dina usum mupu
bubuahan.
23 Tilu kali dina sataun sakabeh lalaki kudu
daratang ngabakti ka Kami, PANGERAN, Allah
Israil.
24 Sanggeus Kami nyingkahkeun bangsa-
bangsa tea engke, jeung geus ngalegakeun
wewengkon tanah maraneh, sapanjang
maraneh keur nekanan eta pesta anu tilu
rupa, moal aya musuh anu wanieun ngarurug
ka nagara maraneh.

25 Waktu ngurbankeun sato ka Kami,
ulah nyuguhkeun roti anu make ragi. Sato
peuncitan anu dikurbankeun dina Pesta
Paska, dagingna teu meunang disesakeun
nepi ka isukna.
26 Unggal-unggal taun, ka gedong
panglinggihan Kami kudu marawa hasil panen
gandum anu diala pangheulana. Ngulub
daging anak domba atawa anak embe, teu
meunang ku cisusu indungna."
27 PANGERAN nimbalan deui ka Musa,
"Tuliskeun eta timbalan-timbalan anu bieu
teh, sabab eta timbalan-timbalan teh jadi
dasar perjangjian anu ku Kami rek dipidamel
ka maneh jeung ka urang Israil."
28 Ari Musa ayana di PANGERAN teh opat
puluh poe opat puluh peuting, teu tuang
teu leueut. Saungeling perjangjian, nya eta
Sapuluh Timbalan, ku anjeunna diseratkeun.
29 Geus kitu Musa lungsur ti Gunung Sinai
nyandak papan batu Sapuluh Timbalan tea.
Jeung ku sabab geus sasauran jeung Allah,
rarayna mani moncorong. Tapi anjeunna mah
henteu ngaraoseun.
30 Orokaya Harun jeung jalma rea barang
narenjoeun raray anjeunna ngempur teh
kacida sarieuneunana, nepi ka henteu
waranieun deukeut.
31 Ku Musa disalaur. Sanggeus Harun jeung
para pamingpin Israil nyalampeurkeun, Musa
cacarios.

32 Ti dinya mah jalma rea nyalampeurkeun
ngalingkung ka anjeunna. Musa ngalahirkeun
sakabeh pikukuh ti PANGERAN anu
diandikakeun ka anjeunna di Gunung Sinai.
33 Sanggeus tamat ngalahirna, Musa nutupan
rarayna ku cindung.
34 Dibuka-dibuka sanggeus lebet ka Kemah
Tepangan PANGERAN. Ana kaluar ti dinya
rek ngumumkeun sakur anu ku PANGERAN
didawuhkeun ka anjeunna pikeun urang
Israil,
35 rarayna anu moncorong teh dicindungan
deui, nepi ka lebetna deui ka jero Kemah
baris unjukan ka PANGERAN.

35

1 Musa ngumpulkeun sakumna bangsa
Israil, geus kitu ngalahir, "Kieu
timbalan PANGERAN anu ku maraneh kudu
diarestokeun:
2 Maraneh kudu digarawe teh genep poe bae.
Poe nu katujuh poe suci, poe reureuh anu
hidmat pikeun Kami, PANGERAN. Saha-saha
anu barang gawe dina poe eta pasti kudu
dipaehan.
3 Dina poe Sabat mah teu meunang
ngahurungkeun seuneu-seuneu acan di
imah."
4 Ngalahir deui Musa ka sakumna bangsa
Israil, "Kieu anu didawuhkeun ku PANGERAN.
5 Maraneh kudu mere derma haturan
PANGERAN, saha bae anu rido, naon bae

mana suka, naon anu rek didermakeun:
emas, perak, tambaga;
6 lenen lemes, wol biru, wol wungu, wol
beureum; lawon tina bulu embe;
7 kulit domba beunang ngabeureuman; kulit
lemes; kayu pilang;
8 minyak pikeun palita; bahan-bahan
wawangian keur minyak pangistrenan jeung
pikeun seuseungitan anu arum;
9 batu angkik jeung sarupaning batu permata
lianna, tareteskeuneun dina epod jeung oto
Imam Agung."
10 "Sakur anu baroga kaahlian barang jieun,
kudu nyarieun barang-barang pamundut
PANGERAN, nya eta:
11 Kemah, lapisna, tutup luarna, cacantel-
cacantelna, papan-papanna, papalang-
papalangna; tihang-tihangna jeung
tatapakan-tatapakanana;
12 Peti Perjangjian, tutup pangrapihna,
rancatanana jeung unak-anikna;
13 meja, rancatanana, paparabotanana
sapuratina katut roti suci haturan Allah;
14 suku palita salengkepna jeung palita-
palitana kitu deui minyakna;
15 altar pangukusan, rancatanana, minyak
pangistrenan, jeung seuseungitan anu arum;
reregan pikeun lawang Kemah;
16 altar paranti kurban beuleuman katut
panggaranganana tina tambaga, rancatanana,

kitu deui pakakas-pakakasna; jolang paranti
kukumbah jeung dadamparna;
17 reregan palataran, tihang-tihangna
katut dadamparna, reregan pikeun lawang
palataran;
18 pancuh-pancuh Kemah jeung tambang-
tambangna; kitu deui pancuh-pancuh jeung
tambang-tambang pikeun di palataranana;
19 pakean agreng para imam paranti babakti
di Kamar Suci, nya eta pakean suci pikeun
Imam Harun jeung anak-anakna."
20 Ti dinya urang Israil bubar ti payuneun
Musa.
21 Geus kitu murubul deui marawa
pangabakti haturkeuneun ka PANGERAN
sasukana-sasukana, nya eta bahan-bahan
pikeun nyieun Kemah Tepangan, pikeun
nyieun paparabotan paranti ngabakti, kitu
deui bahan pikeun nyieun pakean imam.
22 Anu daratang teh awewe lalaki sakur anu
rido ngahaturkeun pangbakti ka PANGERAN.
Aya anu mere panitih, anting, ali, kongkorong,
jeung perhiasan emas lianna, dibaktikeun ka
PANGERAN.
23 Aya anu mere lenen lemes, wol biru, wol
wungu, wol beureum; lawon bulu embe, kulit
domba beunang ngabeureuman, jeung kulit
anu lemes.
24 Anu kuatna mere perak atawa tambaga,
merena eta, dibaktikeun ka PANGERAN. Anu

boga kayu pilang pikeun dijieun naon bae,
merena eta.
25 Para wanita anu barisa ngagintir,
nyaranggakeun benang lenen anu lemes,
jeung benang wol warna biru, wungu, jeung
beureum, beunang maranehna ngagintir.
26 Maranehna nyarieun oge benang tina bulu
embe.
27 Para pamingpin aya anu mere batu
ratna-campaka, aya anu mere batu-batu
permata lianna, tareteskeuneun dina epod
jeung oto;
28 aya anu marere bahan-bahan wawangian
jeung minyak pikeun lampu, pikeun
nyieun minyak pangistrenan, jeung pikeun
seuseungitan anu arum.
29 Urang Israil rarido ngabakti ka PANGERAN,
pikeun nyieun barang-barang anu ku
PANGERAN geus diandikakeun ka Musa.
30 Geus kitu Musa ngalahir ka urang Israil,
"PANGERAN geus nyaur Besalel bin Uri, incu
Hur, ti kaom Yuda.
31 Ku Allah geus dieusian ku pangawasa-Na,
dipaparin kabinangkitan jeung pangabisa,
ngarti kana nyieun sarupaning barang seni,
32 ahli ngareka barang-barang tina emas,
perak, tambaga, reujeung migawena;
33 ahli meulah inten pikeun diukir dijieun
barang-barang perhiasan, ahli ngukir kayu
jeung sarupaning barang seni.

34 Manehna jeung Oholiab bin Ahisamak
ti kaom Dan geus disina saranggupeun
ngajarkeun pangabisana ka anu sejen.
35 Oholiab ku PANGERAN dipaparin pangabisa
nyieun sarupaning barang ukiran, nyieun
model-model, migawe lenen lemes, wol biru,
wol wungu, wol beureum jeung lawon lianna.
Duanana sanggup nyieun rupa-rupa barang
jeung mikiran model-modelna.
36 1 Besalel, Oholiab, jeung tukang-
tukang anu sejen, anu ku PANGERAN
geus dipaparin pangabisa jeung kanyaho,
anu ngalarti kana sagala rupa anu tumali
jeung kaperluan nyieun Kemah Suci, kudu
nyieun eta barang-barang sakumaha timbalan
PANGERAN."
2 Geus kitu Musa nyaur Besalel, Oholiab,
jeung tukang-tukang anu sejen, anu ku
PANGERAN geus dipaparin pangabisa tur iklas
ngabarantu barang gawe, ditimbalan mimiti
digarawe.
3 Barang-barang pangbakti ti urang Israil
pikeun kaperluan nyieun Kemah Suci tea ku
Musa diserenkeun ka maranehna. Tapi unggal
isuk urang Israil teh merul keneh bae marawa
pangbakti ka Musa.
4 Anu matak tukang-tukang teh
5 arunjukan ka Musa, "Hatur uninga,
derma ti jalmi-jalmi teh parantos seueur
teuing, langkung ti anu kedah dianggo

ngadamelan barang-barang anu dipiwarang
ku PANGERAN."
6 Ti dinya Musa miwarang ngiderkeun
parentah ka pasanggrahan, yen derma pikeun
Kemah Suci teh eureunan bae, tong aya anu
derma deui. Geus kitu kakara jelema-jelema
teh eureun dermana.
7 Ari derma-derma anu geus asup geus
leuwih ti cukup pikeun nganggeuskeun sagala
rupa barang anu kudu dijieun.
8 Ari Kemah Tepangan PANGERAN dijieunna
teh ku tukang-tukang anu pangpinterna.
Mimitina nyieun rereganana, tina lenen lemes
sapuluh gebar, anu ditinun jeung wol warna,
biru, wungu, beureum, tuluy disulam ku
sulaman-sulaman anu direka mukarabin.
9 Tiap gebar saukuran, panjang dua welas
meter, rubak dua meter.
10 Anu lima gebar diranjingkeun, dijait
dijieun sagebar. Pon kitu anu lima gebar deui.
11 Sisi luar gebaran unggal setel ku
maranehna diberean kakantet-kakantet tina
lawon biru,
12 lima puluh kakantet dina gebaran nu
hiji setelan kahiji, dicangreudkeun kana
lima puluh kakantet anu aya dina tungtung
gebaran setelan anu kadua.
13 Maranehna nyieun lima puluh kakait
emas, tuluy anu dua gebaran teh dihijikeun
ku eta kakait-kakait.

[14] Tuluy nyieun lapis Kemah tina lawon bulu
embe sawelas gebar,
[15] kabeh saukuran, panjang tilu welas meter,
rubak dua meter.
[16] Anu lima gebar diranjingkeun dijait dijieun
sagebar, pon kitu anu genep gebar deui.
[17] Dina sisi gebaran panungtung setelan
nu hiji ku maranehna diberean lima puluh
kakantet, kitu keneh dina sisi gebaran setelan
nu hiji deui lima puluh kakantet.
[18] Ti dinya nyieun kakantet-kakantetna tina
tambaga, lima puluh siki pikeun ngantetkeun
eta anu dua gebar sina ngahiji.
[19] Seug nyieun deui lapis, dua gebar, nu hiji
tina kulit domba beunang ngabeureuman, nu
hiji deui tina kulit lemes, pikeun tutup Kemah
beulah luar.
[20] Geus kitu nyieun papan-papan anu
lalempeng tina kayu pilang, pikeun Kemah.
[21] Ukuran masing-masing panjang opat
meter, rubak genep puluh genep sentimeter,
[22] marake dua pupurus supaya bisa
diranjing-ranjingkeun. Unggal papan kabeh
make pupurus kitu.
[23] Papan pikeun pongpok kidul nyieun dua
puluh lembar,
[24] katut opat puluh tatapakanana tina
perak pikeun nahan dua pupurus handap,
sapapanna dua tatapakan.
[25] Pikeun kemah pongpok kaler nyieun dua
puluh papan,

26 katut tatapakan perakna opat puluh,
sapapanna dua tatapakan.
27 Pikeun pongpok Kemah beulah tukang beh
kulon nyieun genep papan.
28 Pikeun popojok-popojokna masing-masing
dua papan.
29 Papan dina popojok diranjingkeunana
tina dasar nepi ka congo luhur. Kitu petana
masang papan pojok, sina nyiku.
30 kabehna aya dalapan papan pojok katut
genep welas tatapakan perakna, sapapanna
dua tatapakan.
31 Ti dinya nyieun papalang-papalangna
tina kayu pilang. Pikeun nahan papan-papan
pongpok Kemah beulah ditu lima papalang,
32 pikeun nahan papan-papan pongpok
beulah dieu lima papalang, pikeun nahan
papan-papan pongpok tukang beulah kulon
lima papalang.
33 Papalang-papalang anu panengah
dipalangkeunana satengahna tina luhurna
papan-papan, malang ti tungtung Kemah
beulah dieu nepi ka tungtung beulah ditu.
34 Papan-papanna kabeh dilapis ku emas,
kabeh marake imah tulak tina emas
paragi nyorokkeun papalang-papalang.
Papalang-papalangna oge kabeh dilapis ku
emas.
35 Ti dinya nyieun deui reregan tina lenen
lemes anu ditinun jeung wol warna biru,

wungu jeung beureum, sarta disulam ku
sulaman-sulaman anu direkakeun mukarabin.
36 Geus kitu nyieun tihang reregan opat tina
kayu pilang lapis emas, make kakait-kakait
tina emas, jeung opat tatapakanana tina
perak.
37 Reregan pikeun lawang kemah lawonna
lenen lemes anu ditinun jeung wol warna biru,
wungu, jeung beureum, dihias ku sulaman.
38 Pikeun tihang rereganana nyieun lima,
make kakait-kakait. Congo-congo tihang
jeung papalang-papalangna kabeh dilapis ku
emas, katut lima tatapakanana tina tambaga.

37

1 Besalel nyieun Peti Perjangjian
tina kayu pilang, panjangna 110
sentimeter, rubakna 66 sentimeter,
jangkungna 66 sentimeter.
2 Luar jerona dilapis ku emas, sarta
sakurilingna diwengkuan ku emas.
3 Opat sukuna kenca katuhu make
geugeulangan emas paranti ngagotong,
sabeulahna dua-dua.
4 Tuluy nyieun rancatanana tina kayu pilang
disaput emas,
5 seug dicorokkeun kana geugeulanganana
kenca katuhu.
6 Ti dinya nyieun tutupna tina emas tulen,
panjangna 110 sentimeter, rubakna 66
sentimeter.
7 Geus kitu nyieun dua mukarabin tina emas
ketokan,

8 dipasang dihijikeun kana tutup peti
tungtung pada tungtung,
9 disina pahareup-hareup tarungkul kana
tutup peti, jangjangna maleber mayungan.
10 Geus kitu Besalel nyieun meja tina kayu
pilang, panjangna 88 sentimeter, rubakna 44
sentimeter, jangkungna 66 sentimeter,
11 saluluarna dilapis ku emas, sisi-sisina
dielis ku emas,
12 sarta sakurilingna make titimbir rubakna
75 milimeter, terus diwengku ku emas.
13 Dina opat popojok lebah sukuna make
geugeulangan emas paranti ngagotong.
14 Eta geugeulangan paranti nyorokkeun
rancatan supaya mejana bisa digotong,
diterapkeunana deukeut kana garis sisi.
15 Tuluy nyieun rancatanana tina kayu pilang
dilapis ku emas.
16 Paparabotan pikeun eta meja kabeh
tina emas: piring, cangkir, kendi, jeung
bokor-bokor paranti ngahaturkeun cianggur.
17 Geus kitu Besalel nyieun suku palita
tina emas tulen. Dadampar jeung tihangna
tina emas ketokan. Papaesna direkakeun
kembang-kembang, lengkep katut kuncup
jeung daun kembangna, ngahiji kana
badanna.
18 Cabangna kenca katuhu aya genep,
sabeulahna tilu-tilu.

19 Unggal cabang genepanana make tilu
papaes direkakeun kembang kanari, lengkep
katut kuncup jeung daun kembangna.
20 Tihangna make opat papaes anu
direkakeun kembang kanari, lengkep katut
kuncup jeung daun kembangna.
21 Handapeun unggal cabang kenca katuhu,
masing-masing diheuleutan ku papaes anu
direkakeun kembang sapentol.
22 Pentol-pentol kembangna, cabang-
cabangna, jeung tihangna, kabeh emas
ketokan anu ngajadi sahiji bagian.
23 Sanggeus kitu tuluy nyieun palitana tujuh
pasangkeuneun dina eta suku palita. Ti dinya
nyieun cacapitna jeung tatadahna tina emas
tulen.
24 Emas tulen anu dipake nyieun eta suku
palita lengkep jeung parabotna, beuratna 35
kilo.
25 Geus kitu Besalel nyieun altar tina kayu
pilang pikeun pangukusan. Ukuranana
pasagi, panjangna 45 sentimeter, rubakna
45 sentimeter, jangkungna 90 sentimeter,
tatandukanana dihijikeun ka dinya di opat
juruna.
26 Beungeutna, badanna sakurilingna jeung
tatandukanana disaput ku emas, biwirna
sakurilingna diwengku ku emas.
27 Tuluy diceulian kenca katuhu handapeun
wengkuna paranti ngagotong, dicorok ku
rancatan.

[28] Rancatanana tina kayu pilang dilapis ku
emas.
[29] Geus kitu Besalel nyieun minyak suci
paranti ngistrenan, kitu deui seuseungitan
anu arum anu tulen dicampur cara buatan
tukang wawangian.

38 [1] Altar pikeun ngaduruk kurban
dijieunna tina kayu pilang, ukuranana
pasagi, panjang jeung rubakna masing-
masing 2,2 meter, jangkungna 1,3 meter.
[2] Di opat pojok luhurna diberean tatandukan
anu dihijikeun kana altarna. Saluluarna dilapis
ku tambaga.
[3] Tuluy nyieun paparabotanana: dulangna,
sosodokna, bokor-bokorna, garpuhna,
jeung piring ruhakna. Kabeh dijieunna tina
tambaga.
[4] Geus kitu nyieun panggaranganana tina
tambaga, diteundeunna handapeun biwir eta
altar, jangkungna satengah tina jangkungna
altar.
[5] Tuluy nyieun opat geugeulangan pikeun
nyorokkeun rancatan, diterapkeunana di opat
juru eta altar.
[6] Seug nyieun rancatanana tina kayu pilang
dilapis ku tambaga,
[7] dicorokkeun kana geugeulanganana kenca
katuhu. Eta altar dijieunna make papan
dikolowongkeun.
[8] Geus kitu Besalel nyieun jolang tina
tambaga, dadamparna oge tina tambaga. Ari

tambagana beunang ngumpulkeun, nya eta
eunteung-eunteung para wanita purah lalayan
di lawang Kemah Tepangan PANGERAN.
9 Geus kitu Besalel nyieun reregan pikeun
ngabudeur palataran Kemah Tepangan
PANGERAN tina lenen lemes. Panjang reregan
pikeun sisi kidul 44 meter.
10 Tihang rereganana tambaga, lobana dua
puluh tihang katut tatapakanana dua puluh,
tambaga keneh. Kakait-kakait tihangna kitu
deui papalang-papalangna tina perak.
11 Palataran sisi kaler oge ukuranana sarua
jeung anu beulah kidul.
12 Reregan pikeun sisi kulon panjangna
22 meter. Tihang rereganana sapuluh,
tatapakanana sapuluh, kakait-kakaitna jeung
papalang-papalangna tina perak.
13 Palataran sisi wetan anu aya lawangna,
rubakna sarua jeung nu beulah kulon, 22
meter.
14 (38:14-15) Reregan kenca katuhueun
lawang panjangna masing-masing 6,6 meter,
tihang rereganana kenca katuhu tilu-tilu, nya
kitu deui tatapakanana kenca katuhu tilu-tilu.
15 (38:14)
16 Reregan anu dipake ngubengan palataran,
lawonna kabeh lenen lemes.
17 Tatapakan tihang-tihang rereganana
kabeh tina tambaga, kakait-kakait jeung
papalang-papalang tihangna kabeh tina
perak, kitu deui congo-congo tihangna oge

dilapis ku perak. Tihang-tihang reregan sakurilingeun palataran, nu hiji ka nu hiji deui disambungkeun ku papalang tina perak.

18 Reregan pikeun lawang palataran bahanna lenen lemes ditinun jeung wol warna biru, wungu, jeung beureum, dihias ku sulaman. Panjangna 9 meter, jangkungna 2 meter, sarua jeung reregan palataranana.

19 Tihang rereganana opat, tatapakanana opat tina tambaga, kakait-kakait jeung papalangna perak, congona dilapis ku perak.

20 Pancuh-pancuh Kemah kitu deui pancuh-pancuh sakuriling palataranana kabeh tina tambaga.

21 Ieu daptar lobana logam anu dipake di jero Kemah Tepangan PANGERAN, tempat nyimpen dua papan batu anu ditulisan Sapuluh Timbalan tea. Anu miwarang nyieun ieu daptar teh Musa, ari nu migawena jalma-jalma urang Lewi anu diatur ku Itamar putra Imam Harun.

22 Barang-barang anu dipundut ku PANGERAN tea kabeh geus anggeus dijieunna ku Besalel bin Uri incu Hur ti kaom Yuda,

23 anu dibaturan ku Oholiab bin Ahisamak ti kaom Dan, ahli ngukir, ahli nyieun model, ahli ninun kain lenen jeung wol warna biru, wungu, jeung beureum.

24 Lobana emas anu dibaktikeun ka PANGERAN pikeun Kemah Suci, beuratna

sarebu kilo, nurutkeun patokan timbangan
resmi.
25 Lobana perak tina upeti cacah jiwa aya
3.430 kilo nurutkeun patokan timbangan
resmi.
26 Jumlahna cocog sakumaha anu kudu
dibayar ku nu geus meujeuhna dicacahkeun
tea, mayarna masing-masing sakumaha
diwajibkeunana, ditimbangna nurutkeun
patokan resmi. Anu dicacahkeunana nya eta
lalaki anu umurna ti dua puluh taun ka luhur,
jumlahna aya 603.550 urang.
27 Perak tea anu 3.400 kilo dipake nyieun
saratus tatapakan pikeun Kemah Suci jeung
pikeun tihang-tihang reregan, hiji tatapakan
beuratna 34 kilo.
28 Anu 30 kilo deui ku Besalel dipake ngalapis
congo-congo tihang.
29 Lobana tambaga anu dibaktikeun ka
PANGERAN 2.425 kilo.
30 Ku Besalel dipake nyieun tatapakan
lawang Kemah Tepangan PANGERAN, dipake
nyieun altar katut panggaranganana, dipake
nyieun paparabotan altar,
31 dipake nyieun tatapakan tihang-tihang
sakuriling palataran jeung di lawang
palataran, kitu deui pancuh-pancuh Kemah
jeung pancuh-pancuh sakuriling palataran.
39 1 Ari pakean agreng pikeun imam-
imam keur pakeeun ari babakti di
Kamar Suci, bahanna wol biru, wungu, jeung

beureum. Prak we tukang-tukang teh nyieun
pakean imam pikeun Harun, nurutkeun
sakumaha timbalan PANGERAN ka Musa.
2 Nyieun epodna tina lenen lemes, wol biru,
wungu, jeung beureum, jeung benang emas.
3 Sarta eta tukang-tukang teh ngetok
emas sina meber tuluy diguntingan aripis,
diterap-terapkeun kana kaen lenen lemes
jeung kana wol warna biru, wungu, jeung
beureum tea.
4 Geus kitu nyieun tali taktakna dua,
dijaitkeun kana tungtung-tungtung epod
ti luhur kenca katuhu supaya eta oto bisa
dipageuhan.
5 Tuluy nyieun tali beubeurna tina bahan
anu eta keneh, dijaitkeun kana epodna sina
ngahiji, sakumaha timbalan PANGERAN ka
Musa tea.
6 Ti dinya nyadiakeun batu-batu permata
dalima tuluy dicangkokan ku emas
disusunkeun, sarta batuna diukiran ku dua
welas ngaran putra-putra Yakub, kacida
alusna,
7 seug diterapkeun dina tali taktak epod
kenca katuhu, ngalambangkeun dua welas
kaom Israil, sakumaha timbalan PANGERAN
ka Musa.
8 Ari otona bahanna sarua jeung bahan
epod, sulamanana oge sarua.
9 Bangunna pasagi jeung dirangkep.
Panjangna 22 sentimeter, rubakna oge sakitu.

10 Eta oto ditaretes ku batu-batu permata
opat jajar. Permata jajaran kahiji: mirah
dalima, manikem koneng jeung batu dalima.
11 Permata jajaran kadua: jambrut, nilem
jeung inten.
12 Permata jajaran katilu: pirus, angkik
jeung kucubung.
13 Permata jajaran kaopat: ratna-campaka,
permata dalima, jeung widuri pandan.
Permatana kabeh dicangkok ku emas.
14 Unggal batu permatana diukiran ku
ngaran pala putra Yakub, ngalambangkeun
dua welas kaom Israil.
15 Otona make dua rantay emas murni anu
dirarakeun siga tali,
16 dua cangkok emas, jeung dua ali emas. Ali
emasna dijaitkeun dina tungtung oto beulah
luhur kenca katuhu,
17 sarta rantay emas tea dicantelkeun kana
eta dua ali.
18 Ari tungtung rantay nu sabeulah deui
duanana dicantelkeun kana dua cangkok
emas anu ayana dina tali taktak epod beulah
hareup kenca katuhu.
19 Nyieun deui dua ali emas, dijaitkeun dina
tungtung-tungtung oto beulah handap dina
sisina beulah jero luareun epod.
20 Nyieun deui dua ali emas, tuluy dijaitkeun
kana puhu tali taktak epod beulah hareup
deukeut kelinna, luhureun tali beubeur epod
kenca katuhu.

21 Sakumaha timbalan PANGERAN ka Musa,
ali-ali oto jeung ali-ali epod dirempetkeun
tuluy dibeungkeut ku pita biru, supaya otona
bener cicingna di luhureun tali beubeur jeung
supaya henteu lesot.
22 Ari baju kurung anu baris dipake luareun
epod bahanna kabeh wol biru.
23 Pinggiran beuheungna sakurilingna dikelin
ku lawon tinun supaya henteu soeh.
24 (39:24-26) Tungtung handap nu
ngarumbay sakurilingna dirarawisan ku
dadalimaan tina lenen lemes jeung wol
biru, wungu, beureum, dipaselangkeun
jeung genta-genta laleutik tina emas tulen,
sakumaha timbalan PANGERAN ka Musa.
25 (39:24)
26 (39:24)
27 Jeung nyieun kameja pikeun Harun jeung
putra-putrana pameget,
28 dastar, kerepus, calana pondok tina lenen
lemes;
29 nyieun solempang tina lenen lemes jeung
tina wol warna biru, wungu jeung beureum,
dimamanis ku sulaman, sakumaha timbalan
PANGERAN ka Musa.
30 Jeung nyieun perhiasan jamang suci tina
emas murni, diukiran kalimah "Suci bade ka
PANGERAN".
31 Eta perhiasan digantelkeun kana dastar
beulah ti hareup ku tali warna biru, sakumaha
timbalan PANGERAN ka Musa.

32 Sagala rupa pagawean anu tumali jeung
Kemah Tepangan PANGERAN geus anggeus
kabeh. Ku urang Israil dijieunna kabeh cocog
jeung timbalan PANGERAN ka Musa.
33 Geus kitu Kemah teh disanggakeun ka
Musa jeung sakabeh paparabotanana: kakait-
kakait, papan-papan, papalang-papalang,
tihang-tihang katut tatapakan-tatapakanana;
34 tutup tina kulit domba beunang
ngabeureuman, tutup tina kulit lemes;
reregan aling-aling;
35 Peti Perjangjian anu dieusi dua papan
batu, rancatanana, tutupna;
36 meja jeung sakabeh paparabotanana
katut roti haturkeuneun ka Allah;
37 suku palita tina emas tulen, palita-
palitana, sakabeh paparabotanana katut
jeung minyak lampuna;
38 altar emas; minyak pangistrenan;
seuseungitan anu arum; reregan lawang
Kemah;
39 altar tambaga katut panggarangan
tambagana; rancatanana jeung sakabeh
paparabotanana; jolang paranti kukumbah
jeung dadamparna;
40 reregan-reregan palataran, tihang-tihang
katut tatapakan-tatapakanana; reregan
lawang palataran jeung tambang-tambangna,
pancuh-pancuh Kemah, sakabeh paparabotan
pakeeun di jero Kemah;

41 pakean agreng imam paranti babakti di
Kamar Suci, nya eta pakean suci pikeun
Imam Harun sapala putra.
42 Eta kabeh dijieunna ku urang Israil teh
cocog jeung pangandika PANGERAN ka Musa.
43 Seug eta barang-barang teh ku Musa
dipariksaan hiji-hiji. Sanggeus kauninga
yen kabeh cocog sakumaha pamundut
PANGERAN, seug sakabehna ku Musa
diberkahan.

40

1 PANGERAN nimbalan ka Musa,
2 "Kemah Tepangan PANGERAN teh
adegkeun dina tanggal hiji bulan kahiji.
3 Peti Perjangjian anu dieusi Sapuluh
Timbalan tea simpen di eta Kemah, halangan
ku lalangse ti hareupna.
4 Meja ka jerokeun, parabotna tatakeun.
Suku palita asupkeun, palita-palitana
terapkeun.
5 Altar emas pangukusan teundeun
hareupeun Peti Perjangjian, lawang Kemahna
alingan ku lalangse.
6 Altar kurban beuleuman teundeun
hareupeun Kemah.
7 Jolang paranti kukumbah teundeun antara
Kemah jeung altar, eusian cai.
8 Jieun palataran Kemah, kubeng, lawangna
alingan ku lalangse.
9 Kemah jeung paparabotanana istrenan,
lisahan ku minyak suci supaya jadi suci.

[10] Tuluy altar jeung paparabotanana
istrenan, lisahan ku minyak suci, tanwande
jadi suci.
[11] Pon kitu jolang paranti kukumbah jeung
alasna, sucikeun saperti kitu.
[12] Harun jeung anak-anakna bawa ka lawang
Kemah, tuluy sina mandi suci.
[13] Harun dangdanan ku pakean imam,
lisahan sangkan jadi suci, layak jadi imam
anu ngawula ka Kami.
[14] Anak-anakna kamejaan,
[15] tuluy lisahan saperti bapana, supaya jaradi
imam ngawulaan Kami. Ieu pangistrenan
bakal ngukuhkeun maranehna jeneng imam
saterusna."
[16] Musa ngajalankeun piwarangan
PANGERAN.
[17] Dina tanggal hiji bulan kahiji, taun kadua
ti barang kaluar ti Mesir, Kemah Tepangan
PANGERAN geus nangtung.
[18] Ku Musa geus dilantean, dipapanan,
dipapalangan,tihang-tihangna geus
ditangtungkeun,
[19] lapis-lapis Kemah beulah jero jeung tutup
luarna geus diterapkeun sakumaha timbalan
PANGERAN.
[20] Papan batu anu dua gebleg tea ku Musa
geus diasupkeun ka jero Peti Perjangjian,
rancatan petina geus dicorokkeun kana
geugeulanganana, tutup petina geus
dipasang di luhurna.

21 Petina disimpen di jero Kemah, jeroeun
lalangse aling-aling, jadi eta Peti Perjangjian
teh dibunikeun, sakumaha dipiwarangna ku
PANGERAN.
22 Ari meja diteundeunna di jero Kemah teh
di sisi kaler luareun reregan,
23 sarta roti haturan PANGERAN ditata
dina eta meja sakumaha dipiwarangna ku
PANGERAN.
24 Ari suku palita diteundeunna di Kemah teh
di sisi kidul, paeunteung-eunteung jeung eta
meja,
25 sarta palita-palitana geus diseungeut
di payuneun PANGERAN, sakumaha
dipiwarangna ku Mantenna.
26 Altar emas ku anjeunna diteundeunna di
jero Kemah, hareupeun reregan,
27 seug dibeuleuman seuseungitan anu arum
sakumaha timbalan PANGERAN.
28 Lawang kemah geus dialingan ku lalangse,
29 sarta di hareupeun lalangsena Musa
neundeun altar paranti kurban beuleuman
jeung kurban gandum, sakumaha
dipiwarangna ku PANGERAN.
30 Jolang paranti kukumbah diteundeunna di
antara Kemah jeung eta altar, dieusian cai.
31 Musa, Harun, jeung putra-putra Harun,
kudu wawasuh heula panangan jeung
sampean ku cai tina eta jolang,

32 samemeh lebet ka jero Kemah atawa
nyampeurkeun altar, sakumaha timbalan
PANGERAN.
33 Palataran sakuriling Kemah jeung altar ku
Musa geus dipidamel, lawang palataranana
geus dialingan ku lalangse. Geus kitu sagala
padamelan Musa teh beres.
34 Geus kitu Kemah teh diliputan ku mega
bray aya cahaya matak serab nandakeun yen
PANGERAN hadir ngeusian eta Kemah.
35 Ku hal eta Musa jadi teu iasa lebet.
36 Ari urang Israil, samangsa-mangsa
eta mega unggah ti Kemah, bral parindah
masanggrahanana.
37 Sapanjang eta mega tacan unggah
mah maranehna tacan waka parindah
masanggrahanana.
38 Sapanjang maranehna ngalalakon di jalan,
eta mega anu nandakeun yen PANGERAN
hadir teh mun ti beurang katembong
mayungan Kemah, mun ti peuting katembong
ngagebur luhureun Kemah.

Imamat

1 [1] Musa ku PANGERAN disaur ti jero Kemah
Tepangan PANGERAN tuluy dipaparin
aturan
[2] tina hal kurban pikeun urang Israil. Kieu:
Lamun aya anu ngurbankeun sato, meunang
sapi atawa domba atawa embe.
[3] Lamun anu rek dijieun kurban beuleuman
teh sapi, kudu anu jalu sarta mulus. Jogokeun
sapina hareupeun lawang Kemah Tepangan,
sina kamanah ku PANGERAN.
[4] Tumpangkeun leungeun nu boga kurban
kana sirah eta sapi, geus kitu kakara bakal
katampi keur kurban pamupus dosa.
[5] Peuncit di dinya, getihna sanggakeun
ka PANGERAN ku imam turunan Harun,
kepret-kepret kana sakuriling altar anu aya di
lawang Kemah.
[6] Kulitna sisit, awakna potongan.
[7] Imam kudu nyuluhan altar, sakalian
ngahurungkeun suluhna.
[8] Sapi beunang motongan teh tumpangkeun
luhureun seuneu katut sirah jeung gajihna.
[9] Jeroan jeung pingping tukang duanana ku
nu boga kurban kudu dikumbah sing beresih,
tuluy teundeun ku imam kana altar, hijikeun
jeung baturna. Jadi kabeh kurbankeun. Ieu

kurban kadaharan, anu bakal katampi ku
PANGERAN nya eta seungitna.
10 Lamun pikurbaneunana domba atawa
embe, sarua keneh kudu jalu tur mulus.
11 Peuncit gigireun altar sisi kaler, kepret-
kepret getihna ku imam kana sakuriling
altar.
12 Awakna potongan ku nu boga kurban,
sagala babagian katut sirah jeung gajihna
teundeun ku imam kana altar.
13 Jeroan jeung pingping tukang duanana
sina dikumbah ku nu boga kurban, kakara
haturkeun ku imam ka PANGERAN, beuleum
kabeh dina altar. Anu bakal katampi ku
PANGERAN nya eta seungitna.
14 Lamun manuk, kudu manuk japati atawa
tikukur.
15 Eta manuk ku imam kudu dibawa kana
altar, beuheungna palitekkeun, sirahna
beuleum dina altar. Urutan getihna sina
ngeclak kana biwir altar.
16 Telih jeung eusina piceun alungkeun kana
tempat lebu wetaneun altar.
17 Cekel puhu jangjangna, sowehkeun
dadana sina beulah, tapi jangjangna ulah nepi
ka semplak. Beuleum dina altar. Anu bakal
katampi ku PANGERAN nya eta seungitna.

2 1 Lamun ngahaturkeun kurban tina
gandum ka PANGERAN, gandumna kudu
ditipungkeun heula. Tipungna kucuran minyak
jetun, tumpangan dupa.

2 Bawa ka imam turunan Harun. Ku imam
eta tipung comot sakeupeul jeung minyakna
saeutik, dupana cokot kabeh, tuluy beuleum
dina altar, pikeun sarat yen eta kurban geus
dihaturkeun kabeh ka PANGERAN. Anu bakal
katampi ku PANGERAN nya eta seungitna.
3 Tipung sesana keur imam, sarta
kaayaanana jadi kacida sucina lantaran asal
tina hancengan PANGERAN.
4 Saupama kurban kadaharan teh beunang
meuleum, henteu meunang make ragi. Anu
kandel, ngadonanana kudu ku minyak jetun,
anu ipis ulasan ku minyak jetun.
5 Lamun bangsa dadar, ngadonanana kudu
ku minyak jetun, teu meunang make ragi.
6 Geus didadar kudu diremuk-remuk
heula, tuluy kucuran minyak jetun, kakara
kurbankeun.
7 Lamun dibuburkeun, adonanana kudu
make minyak jetun.
8 Bikeun eta adonan ka imam sina dibawa ka
altar, haturkeuneun ka PANGERAN.
9 Ku imam adonanana kudu dicokot saeutik,
tuluy sina dibeuleum dina altar, pikeun sarat
yen eta kurban geus dihaturkeun kabeh ka
PANGERAN. Anu bakal katampi ku PANGERAN
nya eta seungitna.
10 Sesana keur imam, sarta kaayaanana jadi
kacida sucina, sabab asal tina hancengan
PANGERAN.

11 Sagala rupa kurban kadaharan tina gandum ulah diragian. Pacuan tutuangeun haturan PANGERAN mah ulah make ragi atawa madu.
12 Saban metik panen, indung panen kudu disanggakeun ka PANGERAN, tapi ulah dibawa kana altar, lain keur beuleumeun.
13 Sagala rupa kurban tina gandum kudu make uyah, sabab uyah teh jadi ciri perjangjian antara maraneh jeung Allah. Jadi sagala rupa kurban kudu diuyahan.
14 Lamun rek nyanggakeun kurban tina gandum panen munggaran, kudu anu geus disanggray atawa tipungna.
15 Tuluy campuran ku minyak jetun jeung tumpangan dupa.
16 Sabagian eta tipung jeung minyak katut dupana kabeh ku imam kudu dibeuleum, pikeun tanda yen kabeh geus dihaturkeun ka PANGERAN, dijieun kurban kadaharan.

3 1 Lamun aya anu ngahaturkeun kurban panarima, sarta anu rek dikurbankeunana teh sapi, jalu meunang bikang meunang, tapi kudu anu mulus.
2 Tumpangkeun leungeun kana sirah eta sapi, peuncit sapina di hareupeun lawang Kemah Tepangan PANGERAN. Kepret-kepret getihna ku imam turunan Harun kana sakuriling altar.
3 Tuluy sanggakeun pikurbaneunana, jieun kurban kadaharan haturan PANGERAN.

Babagian anu kudu dihaturkeun nya eta
kabeh gajih jeroan,
4 giginjel duanana jeung gajihna, jeung
babagian ati anu pangalusna.
5 Beuleum kabeh dina altar ku imam,
hijikeun jeung baturna anu geus aya dina
altar. Anu bakal katampi ku PANGERAN nya
eta seungitna.
6 Lamun pikurbaneunana domba atawa
embe, jalu meunang bikang meunang, tapi
kudu anu mulus.
7 Upama domba,
8 tumpangkeun leungeun nu boga kurban
kana sirah eta domba, peuncit dombana
hareupeun Kemah Tepangan. Kepret-kepret
getihna ku imam kana sakuriling altar.
9 Haturkeun pikurbaneunana, jieun kurban
kadaharan haturan PANGERAN. Babagian anu
kudu dihaturkeun nya eta gajih, buntutna
saweuteuhna anu pinuh ku gajih anu dipotong
tina bagalna, sakabeh gajih anu ngabulen
eusi beuteungna,
10 giginjel duanana jeung gajihna, jeung
babagian ati anu pangalusna.
11 Beuleum kabeh dina altar ku panghulu,
jieun kurban kadaharan haturan PANGERAN.
12 Upama embe,
13 tumpangkeun leungeun nu boga kurban
kana sirah eta embe, peuncit embena
hareupeun Kemah Tepangan. Kepret-kepret
getihna ku imam kana sakuriling altar.

[14] Babagian anu kudu dihaturkeun keur kurban kadaharan nya eta sakabeh gajih anu ngabulen eusi beuteungna,

[15] giginjel duanana jeung gajihna, jeung babagian ati anu pangalusna.

[16] Beuleum kabeh dina altar ku imam jieun kurban kadaharan, anu bakal katampi ku PANGERAN. Gajihna haturkeun kabeh ka PANGERAN.

[17] Urang Israil sanajan di mana bae teu meunang ngadahar gajih atawa getih. Ieu katangtuan kudu digumatikeun saumur-umur ku urang Israil.

4

[1] Aya deui pangandika PANGERAN ka Musa.

[2] Musa kudu ngembarkeun ka urang Israil, yen lamun aya anu boga dosa lantaran ngalanggar cegahan PANGERAN teu kahaja, kudu nekanan ieu aturan.

[3] Upama anu boga dosa teh Imam Agung, anu geus tangtu mawa ka sakumna rayat, manehna kudu ngurbankeun sapi jalu ngora anu mulus ka PANGERAN, pikeun nebus dosana.

[4] Jogokeun sapina di hareupeun lawang Kemah Tepangan, tumpangkeun leungeun kana sirah eta sapi, peuncit sapina di dinya payuneun PANGERAN.

[5] Imam Agung kudu nyokot getihna saeutik bawa asup ka jero Kemah.

6 Anclomkeun ramona kana eta getih,
kepret-kepret getihna tujuh kali ka hareupeun
lalangse suci.
7 Sawareh deui oles-oles kana juru
tatandukan pangukusan di eta Kemah. Getih
sesana bahekeun kana dasar liang altar anu
di lawang Kemah, pikeun kurban beuleuman.
8 Sapi teh ala kabeh gajihna, gajih anu
ngabulen eusi beuteung,
9 giginjel duanana jeung gajihna, jeung
babagian ati anu pangalusna.
10 Gajihna beuleum ku imam dina altar,
kurbankeun sakumaha halna gajih sato
kurban-panarima.
11 Ari kulitna, kabeh dagingna, sirahna,
sukuna, jeroanana, peujit jeung eusina,
12 bawa ka luareun pasanggrahan ka tempat
beberesih, nya eta tempat miceun lebu,
beuleum di dinya make suluh.
13 Upama anu dosana sakumna bangsa
Israil, sarta jadi kasalahan anu ngalanggar
cegahan PANGERAN ngan teu kahaja,
14 ti barang eta dosa kanyahoan, jalma kabeh
kudu nyokot sapi keur kurban pamupus dosa.
Bawa sapina ku maranehna ka hareupeun
Kemah Tepangan.
15 Para kokolot kudu narumpangkeun
leungeun kana sirah eta sapi, tuluy peuncit
sapina di dinya.
16 Getihna sawareh kudu dibawa ku Imam
Agung ka jero Kemah Tepangan,

17 celupkeun ramona kana eta getih, tuluy
kepret-kepret ka hareupeun lalangse tujuh
kali.
18 Sawareh deui ku Imam Agung kudu
dioles-oles kana juru tatandukan altar
pangukusan di eta Kemah. Getih sesana
bahekeun kana dasar liang altar anu di
lawang Kemah, pikeun kurban beuleuman.
19 Gajihna kabeh kudu dibeuleum dina altar.
20 Prakprakanana sakumaha halna
ngurbankeun sapi jalu pikeun kurban
pamupus dosa. Ku jalan kitu rahayat
sakumna dipangurbankeun ku imam tangtu
dosana dihampura.
21 Awak sapina bawa ka luareun
pasanggrahan tuluy beuleum sakumaha
kurban pikeun nebus dosa imam. Kitu carana
kurban pikeun nebus dosa sakumna rayat.
22 Upama anu boga dosa teh gegeden, teu
kahaja ngalanggar salah sarupa cegahan
PANGERAN,
23 ti barang ngarasa yen boga dosa, eta
gegeden kudu buru-buru nyokot embe jalu
anu mulus keur kurban.
24 Eta gegeden kudu numpangkeun leungeun
kana sirah eta embe, tuluy embena peuncit
gigireun altar beulah kaler, paranti meuncit
kurban beuleuman. Eta teh kurban pamupus
dosa.
25 Imam kudu nyelupkeun ramo kana getih
eta embe, tuluy getihna oles-oles kana

tatandukan altar. Getih sesana bahekeun
kana dasar liang altar.
26 Kabeh gajihna ku imam kudu dibeuleum
dina altar sakumaha gajih sato kurban
panarima. Ku jalan kitu eta gegeden teh ku
eta imam dipangnyieunkeun kurban pikeun
nebus dosana, tangtu dihampura.
27 Upama anu boga dosana rayat biasa, teu
kahaja ngalanggar salah sarupa cegahan
PANGERAN,
28 ti barang dibejaan yen salah kudu
ngahaturkeun embe bikang anu mulus.
29 Tumpangkeun leungeun kana huluna,
peuncit gigireun altar sisi kaler paranti
meuncit sato kurban beuleuman.
30 Imam kudu nyelupkeun ramo kana eta
getih embe, oles-oles kana juru tatandukan
altar. Getih sesana bahekeun kana dasar liang
altar.
31 Gajihna kabeh ala sakumaha sato anu
dijieun kurban panarima, tuluy beuleum
dina altar, seungitna bakal katampi ku
PANGERAN. Ku jalan kitu eta jelema teh ku
imam dipangnyieunkeun kurban dosa, tangtu
dihampura.
32 Upama sato kurban pamupus dosa teh
domba, kudu nu bikang jeung mulus.
33 Tumpangkeun leungeun kana sirah
eta domba, peuncit dombana di gigireun
altar beulah kaler paranti meuncit kurban
beuleuman.

34 Imam kudu nyelupkeun ramona kana
getih eta domba, tuluy oles-oles kana juru
tatandukan altar. Getih sesana bahekeun
kana dasar liang altar.
35 Gajihna ala kabeh sakumaha gajih
domba keur kurban panarima, tuluy beuleum
hijikeun jeung kurban kadaharan haturan
PANGERAN. Ku jalan kitu eta jelema ku
imam dipangnyieunkeun kurban dosa, tangtu
dihampura.
5 1 Kurban pamupus dosa perlu kudu
dihaturkeun dina hal-hal anu kieu: Lamun
aya jelema anu kalawan resmi dipenta
panyaksina di pangadilan, tapi teu mere
katerangan tina hal anu ku manehna geus
katenjo atawa kadenge, nepi ka manehna
kudu nanggung balukarna.
2 Lamun aya jelema anu teu kahaja nyabak
barang najis, upama bae bangke sato, tapi
sanggeusna tuluy ngarasa yen dirina jadi
najis jeung salah.
3 Lamun aya jelema anu teu kahaja
nyabak barang najis naon bae anu asal ti
jelema, tapi sanggeusna tuluy ngarasa kana
kasalahanana.
4 Lamun aya jelema anu sumpah
sambarangan tina hal naon bae, tapi geus
kitu tuluy ngarasa yen eta kalakuanana teh
salah.
5 Dina hal-hal saperti kitu, jelema nu salah
teh kudu ngaku kana kasalahanana.

6 Pikeun nebus kasalahanana tea manehna
kudu mawa hiji domba bikang atawa embe
bikang haturkeuneun ka PANGERAN. Eta sato
ku imam kudu dijieun kurban pikeun mupus
dosana eta jelema.
7 Anu teu kuat ngahaturkeun domba atawa
embe, meunang ku japati atawa tikukur dua
siki, hiji keur kurban pamupus dosa, hiji keur
kurban beuleuman.
8 Serenkeun manukna ka imam. Imam kudu
ngaheulakeun kurban pamupus dosa. Manuk
teh pinggeskeun beuheungna deukeut kana
huluna tapi ulah nepi ka pegat.
9 Getihna sina ngeclak saeutik kana biwir
altar, sesana kucurkeun kana dasar liang
altar. Eta pikeun kurban pamupus dosa.
10 Manuk anu hiji deui jieun kurban
beuleuman, aturanana sakumaha mistina.
Jadi eta jelema teh ku imam dipangurbankeun
pikeun nebus dosana, tangtu dihampura.
11 Upama teu kuat ngahaturkeun japati
atawa tikukur, meunang ku tipung sakilo.
Tipung wungkul, ulah diteundeunan minyak
atawa dupa, da eta mah kurban pamupus
dosa, lain kurban gandum.
12 Serenkeun ka imam. Ku imam kudu
dicokot sakeupeul pikeun jadi sarat yen geus
dihaturkeun kabeh ka PANGERAN. Beuleum
dina altar jadi kurban kadaharan. Eta pikeun
kurban dosa.

13 Jadi eta jelema ku imam dipangurbankeun
pikeun nebus dosana, tangtu dosana
dihampura. Tipung sesana jadi bagian imam
sakumaha halna kurban kadaharan.
14 PANGERAN ngandika deui ka Musa perkara
katangtuan kieu:
15 Jelema anu boga dosa teu kahaja henteu
mayar-mayar kaperluan anu disucikeun
haturan PANGERAN, kudu ngurbankeun
domba atawa embe jalu anu mulus, pikeun
nebus kasalahanana. Dombana ditaksir heula
pihargaeunana nurutkeun patokan Kemah
PANGERAN.
16 Tunggakanana kudu dibayar, ditambah
dengda saperlimana tina tunggakanana.
Dombana serenkeun ka imam supaya
dikurbankeun pikeun nebus dosana, tangtu
dosana dihampura.
17 Jelema anu teu kahaja ngalanggar
cegahan PANGERAN, eta salah sarta kudu
dihukum.
18 Hukumanana kudu nyerenkeun domba
atawa embe jalu anu mulus, sarta
hargana ditaksir nurutkeun patokan Kemah
PANGERAN. Eta sato ku imam kudu
dikurbankeun pikeun nebus dosa eta jelema.
19 Eta teh kurban ganti rugi pikeun
kasalahanana ka PANGERAN.

6 1 PANGERAN ngandikakeun deui
aturan-aturan ka Musa.

2 (6:2-3) Jelema anu boga dosa ka
PANGERAN lantaran miboga barang baturna
papada urang Israil, boh beunang manggih
boh beunang maling atawa beunang nipu,
atawa ngangles nepi ka susumpahan majar
teu manggihan eta barang, eta jelema kudu
dipangnyieunkeun kurban.
3 (6:2)
4 (6:4-5) Anu boga dosa saperti kieu,
barang naon bae anu dipibogana ku jalan
teu jujur tea kudu dibayar. Lamun dosana
geus kabitur, barang tea kudu dibayar
sahargana ka nu boga hakna, ditambah
uang dengda saperlimana tina harga barang
papanggihanana.
5 (6:4)
6 Tuluy kudu nyerenkeun domba atawa embe
jalu anu mulus ka imam, sina dikurbankeun
ka PANGERAN. Satona kudu ditaksir heula
pihargaeunana nurutkeun patokan Kemah
PANGERAN.
7 Jadi eta jelema teh ku imam
dipangurbankeun pikeun nebus dosana,
tangtu dosana dihampura.
8 PANGERAN ngandika deui ka Musa,
9 hal aturan kurban beuleuman anu
dipapancenkeun ka Harun. Kurbanna
dibeuleumna dina altar kudu sapeupeuting,
seuneuna teu meunang pareum.
10 Imamna kudu make calana pondok jeung
jubah lawon kaci, geus kitu kudu ngangkat

lebu anu geus kalabur ku minyak gajih tina
altar, simpen heula gigireun altar.
11 Geus kitu kudu ganti pakean. Lebu teh
bawa ka luareun pasanggrahan, ka tempat
paranti beberesih.
12 Seuneu dina altar kudu terus hurung.
Saban isuk ku imam kudu disuluhan deui.
Kurban beuleuman tea teundeun dina
luhurna, tuluy gajih kurban panarima tea
beuleum.
13 Seuneuna kudu mayeng hurungna ulah
pareum-pareum.
14 Kurban gandum papakonna kieu:
Kurbanna ku imam turunan Harun kudu
dihaturkeun ka PANGERAN, hareupeun altar.
15 Cokot tipungna sakeupeul, minyakna
saeutik jeung dupana, beuleum dina altar,
pikeun sarat yen enggeus disanggakeun
kabeh ka PANGERAN. Anu baris ditampi ku
PANGERAN nya eta seungitna.
16 (6:16-17) Sesana kudu dijieun roti
teu diragi terus dalahar ku imam-imam.
Didalaharna kudu di tempat suci, di latar
Kemah Tepangan. Eta sabagian kurban
kadaharan ku PANGERAN diajangkeun pikeun
para imam, sarta kaayaanana kacida sucina
sakumaha kurban pamupus dosa jeung
kurban ganti rugi.
17 (6:16)
18 Pikeun saterusna, kabeh turunan Harun
anu lalaki meunang ngadalahar, tur bakal

mayeng mareunang bagian tina kadaharan
anu dihaturkeun ka PANGERAN. Salian ti eta
saha-saha anu nyabak eta kadaharan bakal
cilaka ku pangaruh kasucianana.
19 PANGERAN ngandikakeun deui aturan
20 hal ngangkat imam turunan Harun. Dina
poean diangkatna kudu ngahaturkeun kurban
ka PANGERAN, tipung sakilo (sarua lobana
jeung pikeun kurban kadaharan sapopoe),
satengahna dikurbankeunana isuk-isuk,
satengahna deui pasosore.
21 Galeyan ku minyak tuluy dadarkeun.
Sanggeus didadar tuluy bubukkeun,
seug sanggakeun jadi kurban kadaharan.
Seungitna bakal katampi ku PANGERAN.
22 Saban turunan Harun anu jadi Imam
Agung kudu nekanan ieu kurban. Kurbanna
kudu beak kabeh dibeuleumna, haturan
PANGERAN.
23 Kabeh kurban kadaharan ti imam teu
meunang didahar, kudu beak kabeh diduruk.
24 PANGERAN ngandika deui ka Musa,
25 hal aturan-aturan anu kudu ditekanan
ku Harun sapala putra hal kurban pamupus
dosa. Sato anu rek dijieun kurban dosa
kudu dipeuncit kalereun altar, tempat paranti
meuncit sato kurban beuleuman. Ieu kurban
kacida sucina.
26 Imam anu ngurbankeunana kudu
ngadahar eta kurban di tempat anu suci, nya
eta di buruan Kemah Tepangan.

27 Sing saha atawa naon bae anu antel kana
daging eta kurban bakal cilaka ku suci-sucina
eta kurban. Barang atawa papakean anu
kakecretan ku getihna kudu diseuseuh di
tempat anu suci.
28 Pariuk urut ngagodogna kudu
dipeupeuskeun. Upama tempat ngagodogna
tina tambaga, kudu dikosokan tuluy kumbah
ku cai sing beresih pisan.
29 Kulawarga eta imam anu lalaki meunang
ngadahar ieu kurban anu geus jadi kacida
sucina.
30 Tapi kurban anu getihna dibawa asup ka
jero Kemah Tepangan pikeun dipake upacara
mupus dosa, dagingna teu meunang didahar,
kudu dibeuleum nepi ka beak.

7 1 Ieu aturan kurban kasalahan. Aturanana
suci.
2 Pikurbaneunana peuncit di tempat paranti
meuncit sato kurban beuleuman, nya
eta di kalereun altar, sarta getihna kudu
disiramkeun kana opat pongpok altar.
3 Gajihna kabeh ala kana altarkeun, nya eta
gajih buntut, gajih jeroan,
4 giginjel duanana jeung gajihna, jeung
babagian ati anu pangalusna.
5 Beuleum gajihna kabeh ku imam dina altar,
jieun kurban kadaharan haturan PANGERAN.
Eta kurban kasalahan.
6 Kulawarga imam anu lalaki kabeh kudu
milu ngadahar eta daging kurban. Didaharna

kudu di tempat anu suci, sabab eta kadaharan
teh suci.
7 Boh pikeun kurban pamupus dosa
boh pikeun kurban kasalahan, aya
katangtuanana, nya eta dagingna pikeun
imam anu ngurbankeun.
8 Sato kurban beuleuman kulitna pikeun
imam anu ngurbankeun.
9 Tiap kurban kadaharan, boh anu meunang
meuleum boh anu digoreng atawa didadar,
eta pikeun imam anu ngurbankeun.
10 Kurban kadaharan anu henteu diasakan,
boh nu make minyak boh nu tuhur, eta pikeun
para imam turunan Harun, bagikeun sing
walatra di antara maranehna.
11 Ieu aturan hal nyanggakeun kurban
panarima ka PANGERAN.
12 Anu nyieun kurban panarima tanda rasa
sukur ka Allah, jaba ti ngurbankeun sato
kudu ngahaturkeun roti anu teu diragi.
Rotina meunang anu kandel anu diadonan
ku minyak jetun, meunang anu ipis anu
diulasan ku minyak jetun, atawa kueh-kueh
anu diadonanana ku minyak jetun,
13 jeung beuleum roti anu teu diragi.
14 Tina tiap eta kadaharan ku manehna kudu
dibaktikeun sabagian ka PANGERAN; eta teh
jadi bagian pikeun imam anu nyiramkeun
getih sato kurban kana altar tea.

[15] Daging kurbanna kudu beak didahar
poe eta keneh, poe dikurbankeunana, teu
meunang disesakeun nepi ka isuk.
[16] Kurban panarima ti jelema anu maksudna
nekanan nadar, atawa pedah kajurung ku
niat sorangan, dagingna kudu didahar poe
eta keneh, poe dikurbankeunana; upama teu
beak, meunang diisukkeun.
[17] Tapi lamun nepi ka pagetona aya keneh,
kudu diduruk masing beak.
[18] Sabab lamun geus tilu poe didahar keneh
bae, kurbanna ku PANGERAN moal ditampi
jeung moal matak jadi berkah ka manehna,
malah haram sarta bakal aya balukarna ka
anu ngadahar.
[19] Upama eta daging kakeunaan ku nu najis,
teu meunang didahar, kudu diduruk. Saha
bae meunang milu ngadahar asal dirina teu
kanajisan.
[20] Sing saha anu dirina keur kanajisan seug
ngadahar eta, teu meunang diaku deui umat
Allah.
[21] Kitu deui jelema anu tas nyabak barang
najis, boh najis nu asal ti jelema boh anu asal
ti sato, lamun ngadahar eta daging kurban
teu meunang diaku deui umat Allah.
[22] PANGERAN ka Musa ngandikakeun deui
aturan
[23] pikeun urang Israil. Urang Israil teu
meunang ngadahar gajih sapi, domba atawa
embe.

24 Gajih sato anu paeh sorangan atawa paeh
lantaran ditekuk sato galak, teu meunang
didahar tapi bisa dipake pikeun kaperluan
sejen.
25 Anu ngadahar gajih sato anu bisa dijieun
kurban kadaharan haturan PANGERAN, teu
meunang diaku deui umat Allah.
26 Urang Israil di mana bae teu meunang
nyieun dahareun tina getih manuk atawa sato
lianna.
27 Anu ngalanggar teu meunang diaku deui
umat Allah.
28 PANGERAN ngandikakeun ieu aturan ka
Musa
29 pikeun urang Israil. Saha-saha anu
boga kurban panarima, sabagian kurbanna
hususkeun haturan PANGERAN.
30 Kurban kadaharanana sanggakeun ku
leungeun sorangan. Gajih jeung dada sato
kurbanna haturkeun ka PANGERAN, jadi
pangbakti husus.
31 Gajihna ku imam kudu diduruk dina altar,
dadana pikeun para imam.
32 Pingping tukangna anu katuhu husus
dermakeun
33 ka imam anu ngurbankeun getih jeung
gajih eta kurban panarima.
34 Dadana jadi pangbakti husus, ari
pingping tukangna nu katuhu ku PANGERAN
geus ditangtukeun ka urang Israil pikeun
didermakeun ka para imam. Eta kitu anu ku

urang Israil kudu dibikeun ka imam-imam,
salilana.
35 Kitu bagian Harun sapala putra tina sagala
kurban anu dihaturkeun ka PANGERAN,
anu diandikakeun dina poean aranjeunna
diangkat.
36 Harita PANGERAN nimbalan ka urang
Israil yen kudu mere bagian saperti kitu ka
aranjeunna. Ieu katangtuan ku urang Israil
kudu dilakonan saterusna.
37 Kitu aturan-aturan hal kurban beuleuman,
kurban kadaharan, kurban pamupus dosa,
kurban kasalahan, kurban pangistrenan,
jeung kurban panarima.
38 Kitu timbalan PANGERAN ka Musa di
Gunung Sinai di tanah gurun, dina poean
anjeunna ngembarkeun aturan-aturan kurban
pikeun urang Israil.

8

1 PANGERAN ngandika ka Musa,
2 "Harun jeung anak-anakna nu lalaki
bawa ka hareupeun panto Kemah Kami. Bawa
pakean imam, minyak suci, anak sapi jalu
pikeun kurban pamupus dosa, dua domba
jalu, jeung roti anu teu diragi dina karanjang.
3 Urang Israil sina karumpul di dinya."
4 Ku Musa dijalankeun. Sanggeus jelema
karumpul,
5 anjeunna sasauran, "Ayeuna Bapa arek
nekanan timbalan PANGERAN."
6 Harun sapala putra ku Musa disina ka
parayun ngalakonan upacara mandi.

7 Sanggeus kitu Harun dianggoanan kameja,
jubah, angkengna dibeulitan solempang,
terus dianggoan epod, pitana tina kaen lemes
dicangreudkeun dina angkengna.
8 Rap deui tutup dada digantelan Urim jeung
Tumim.
9 Mastakana dianggoanan dastar, lebah
taarna diterapan perhiasan emas suci tanda
ngabdi, sakumaha timbalan PANGERAN.
10 Ti dinya Musa nyandak minyak suci,
diulas-ulaskeun kana Kemah Tepangan katut
sagala rupa anu aya di dinya, nandakeun eta
kabeh dibaktikeun ka PANGERAN.
11 Altar oge dikepretan sapuratina tujuh kali,
kitu deui wadah cai katut dadasarna, tanda
dibaktikeun ka PANGERAN.
12 Sanggeus eta, mastaka Harun dikucuran
minyak suci, diistrenan.
13 Ti dinya putra-putra Harun disina ka
parayun, masing-masing dianggoanan
kameja, dibeulitan solempang, dikerepusan,
numutkeun timbalan PANGERAN.
14 Sapi jalu ngora keur kurban pamupus
dosa ku Musa dicandak. Harun sapala putra
narumpangkeun panangan kana sirah eta
sapi.
15 Sapina ku Musa dipiwarang dipeuncit,
geus kitu remana ngulasan tatandukan altar
ku getih eta sapi, supaya eta altar kusus
pikeun PANGERAN. Getih sesana dibahekeun

kana dasar liang altar, tanda dibaktikeun
jeung disucikeun.
16 Sakabeh gajih anu ngabulen eusi
beuteungna, babagian ati anu pangalusna
jeung giginjel katut gajihna ku Musa
dibeuleum dina altar.
17 Babagian sapi lianna, kaasup kulit, daging
jeung eusi beuteungna dibeuleum di luareun
pasanggrahan, tumut sakumaha timbalan
PANGERAN.
18 Geus kitu Musa nyandak domba jalu
keur kurban beuleuman. Harun sapala putra
narumpangkeun panangan kana sirah eta
domba.
19 Dombana ku Musa dipiwarang dipeuncit,
getihna disiramkeun kana sakuriling altar.
20 (8:20-21) Dombana dipotongan, jeroan
jeung suku tukangna dikumbah ku cai,
sirahna, gajihna jeung sakabeh babagian
sesana dibeuleum dina altar sakumaha
timbalan PANGERAN. Ieu kurban durukan
dijieun kurban kadaharan, seungitna bakal
katampi ku PANGERAN.
21 (8:20)
22 Ti dinya domba nu hiji deui ku Musa
dicandak keur upacara ngistrenan para imam
lianna. Harun sapala putra narumpangkeun
panangan kana sirah eta domba.
23 Dombana ku Musa dipeuncit, getihna ku
Musa diulaskeun kana daun cepil Harun nu

katuhu, kana indungan panangan katuhu,
jeung kana indung sampean katuhu.
24 Ti dinya anjeunna miwarang supaya
putra-putra Harun, nyalampeurkeun, tuluy
diulasan saeutik ku getih tea, masing-masing
daun cepilna anu katuhu, indung panangan
anu katuhu, jeung indung sampean anu
katuhu. Getih sesana disiramkeun kana
sakuriling altar.
25 Geus kitu Musa nyandak gajih domba
tea, buntutna anu loba gajihna, gajih anu
ngabulen eusi beuteungna, babagian ati nu
pangalusna, giginjel duanana jeung gajihna,
jeung pingping tukang nu katuhu.
26 Tina karanjang roti teu diragi anu geus
dibaktikeun ka PANGERAN tea Musa nyandak
roti kandel hiji, anu diolahna make minyak,
jeung roti nu ipis hiji. Tuluy diteundeun dina
luhur gajih jeung suku tukang anu katuhu.
27 Eta bahan tuangeun kabeh disina
ditampanan ku Harun sapala putra sangkan
terus dibaktikeun jadi pangabakti husus ka
PANGERAN.
28 Geus kitu ku Musa dicandak deui ti
aranjeunna, terus dibeuleum dina altar
dina luhur kurban beuleuman, didamel
sarat kurban pangistrenan. Ieu teh kurban
kadaharan, sarta seungitna bakal katampi ku
PANGERAN.
29 Ari dada domba tea ku Musa ditingalikeun
ka PANGERAN. Eta keur bagian anjeunna tina

domba jalu anu dikurbankeun dina upacara
ngistrenan. Sagala rupa ku Musa dijalankeun
kalawan numutkeun timbalan PANGERAN.
30 Minyak suci jeung getih anu dina altar
ku Musa dicandak saeutik, dikepret-kepret
ka Harun sapala putra kana anggoan
masing-masing, pikeun tanda ka PANGERAN
yen aranjeunna geus resmi diistrenan katut
anggoanana.
31 Musa misaur ka Harun sapala putra, "Eta
daging candak ka lawang Kemah Tepangan,
asakan lajeng ditaruang di dinya sareng
roti tina karanjang pangistrenan, sakumaha
timbalan PANGERAN.
32 Daging atanapi roti anu nyesa kedah
diduruk.
33 Di lebet tujuh dinten ieu ulah waka
ngantunkeun lawang Kemah, dugi ka rengse
upacara pangistrenan.
34 Kitu pidameleun urang ayeuna sakumaha
timbalan PANGERAN keur mupus dosa
aranjeun.
35 Siang wengi aranjeun kedah tetep aya di
lawang Kemah Tepangan nekanan perkawis
anu ku PANGERAN parantos diandikakeun.
Upami henteu kitu tangtos aranjeun tiwas.
Kitu timbalan PANGERAN ka kaula."
36 Sagala rupa anu ku PANGERAN
ditimbalkeun ka Musa, ku Harun sapala putra
dijalankeun.

9 [1] Dina poe kadalapanna, nya eta sanggeus
beres upacara ngistrenan, Musa nyaur
Harun sapala putra jeung para kokolot Israil.
[2] Tuluy misaur ka Harun, "Ajengan kedah
nyandak anak sapi jalu hiji keur kurban
pamupus dosa, sareng domba jalu, duanana
kedah anu mulus keur kurban beuleuman.
[3] Urang Israil parentahkeun sina ngabantun
embe jalu keur kurban pamupus dosa, anak
sapi umur sataun hiji, sareng anak domba
umur sataun hiji, masing-masing ulah aya
cacadna, keur kurban beuleuman,
[4] sapi jalu hiji, domba jalu hiji, keur kurban
panarima. Ku maranehna kedah dikurbankeun
ka PANGERAN, barengkeun sareng kurban
kadaharan anu dicampur minyak. Margi
dinten ieu PANGERAN bade nembongan ka
urang Israil."
[5] Sakur anu dipundut ku Musa geus sadia di
hareupeun Kemah Tepangan. Urang Israil oge
geus kumpul rek ngabakti ka PANGERAN.
[6] Musa sasauran, "Maraneh ku PANGERAN
ditimbalan kieu teh supaya engke narenjo
kamulyaan Mantenna."
[7] Saurna deui ka Harun, "Geura ngadeg caket
altar, ngadamel kurban pamupus dosa sareng
kurban beuleuman keur nyirnakeun dosa
anjeun sareng dosa urang Israil. Kurban keur
nyirnakeun dosa maranehna oge sanggakeun
sakumaha timbalan PANGERAN."

8 Harun majeng kana altar tuluy meuncit
sapi ngora tea keur kurban pamupus dosa
anjeunna.
9 Getihna disodorkeun ku putra-putrana,
clom anjeunna nganclomkeun ramo kana
getih tuluy dioleskeun kana juru altar, kana
tatandukanana. Getih sesana dibahekeun
kana dasar liang altar.
10 Gajih, giginjel duanana jeung babagian ati
anu pangalusna diduruk dina altar numutkeun
timbalan PANGERAN ka Musa.
11 Ari daging jeung kulitna dibeuleumna di
luareun pasanggrahan.
12 Ti dinya Harun meuncit sato kurban
kasalahan keur nebus kaluluputan salirana.
Getihna ku putra-putrana disodorkeun ka
anjeunna. Eta getih ku anjeunna disiramkeun
kana pongpok altar sakurilingna.
13 Sirah jeung babagian lianna ku putra-
putrana disodorkeun ka anjeunna tuluy ku
anjeunna dibeuleum dina altar.
14 Jeroan jeung pingping tukang duanana
ku anjeunna dikumbah tuluy dibeuleum dina
altar, dihijikeun jeung kurban beuleuman anu
tadi.
15 Sanggeus eta tuluy nyanggakeun kurban
pikeun urang Israil. Anu dikurbankeun
pikeun nebus dosa maranehna nya eta
embe. Embena dipeuncit tuluy dikurbankeun
sakumaha halna kurban pikeun nebus dosana
ku anjeun.

16 Geus kitu anjeunna nyandak deui
sato pikeun kurban beuleuman, tuluy
dikurbankeun sakumaha mistina.
17 Ti dinya anjeunna nyanggakeun kurban
kadaharan. Tipungna dicandak sakeupeul
tuluy dibeuleum dina altar, keur nambahan
kurban kadaharan nu biasa sapopoe.
18 Geus kitu meuncit sapi jeung domba jalu
tea, dijieun kurban panarima pikeun urang
Israil. Getihna diasongkeun ka anjeunna ku
putra-putrana, ku anjeunna disiramkeun kana
pongpok altar sakurilingna.
19 Gajih sapi jeung gajih domba ku Harun
diteundeun
20 dina luhur dada dua sato kurban tea, tuluy
dibawa kabeh kana altar. Ari gajihna ku Harun
diduruk dina altar.
21 Dada jeung pingping tukang kabeh
disanggakeun ka PANGERAN, engkena jadi
bagian pikeun para imam sakumaha anu
dipiwarang ku Musa.
22 Sanggeus sagala kurban beres
dijalankeun, Harun ngajungjungkeun
panangan ka urang Israil, ngucapkeun
berkah. Geus kitu jut lungsur.
23 Ti dinya Musa jeung Harun lalebet ka
jero Kemah Tepangan. Barang kaluar deui
seug aranjeunna ngucapkeun berkah pikeun
urang Israil. Geus kitu bray bae kamulyaan
PANGERAN nembongan ka sakabeh urang
Israil.

24 Gur aya seuneu ti PANGERAN nyamber
jeung ngalebur kurban beuleuman jeung
gajih dina altar. Barang urang Israil narenjo
hal eta, ger bae sarurak, tuluy sarujud.
10 1 Dina hiji mangsa dua putra Harun
anu jenengan Nadab jeung Abihu
ngarukus, parukuyanana hiji sewang.
Geus diseuneuan tuluy dipurulukan dupa
dihaturkeun ka PANGERAN. Tapi seuneuna
lain seuneu suci, lain pamundut PANGERAN.
2 Gur aya seuneu ti PANGERAN ngalebur ka
aranjeunna nepi ka tiwas di dinya.
3 Saur Musa ka Harun, "Timbalan PANGERAN
kapungkur kumaha! Kapan timbalana-Na ge,
Anu marek ka Kami kudu nganyahokeun kana
kasucian Kami. Kami mundut dimulyakeun di
hareupeun sakabeh jelema." Harun cicing bae
teu ngawaler.
4 Musa nyaur Misael jeung Elsapan anak
Usiel, pamanna Harun. Saurna, "Gotong ieu
mayit dulur maraneh, kaluarkeun ti ieu Kemah
anu suci, bawa ka luareun pasanggrahan."
5 Dua mayit digotong dina jubahna keneh,
dibarawa ka luareun pasanggrahan sakumaha
parentah Musa.
6 Musa misaur ka Harun jeung ka putrana
anu jenengan Elasar jeung Itamar, saurna,
"Aranjeun teu kenging ngusut-ngusut rambut
sareng nyosoeh anggoan ciri prihatin katilar
ku ieu nu nembe hilang, sabab tangtu
aranjeun tiwas, sarta PANGERAN tangtu

bendu ka sakumna urang Israil. Wargi-wargi
anu sanesna kenging nawiskeun prihatinna ku
ieu nu nembe hilang, anu tiwasna ku seuneu
ti PANGERAN.
7 Sareng aranjeun ulah ngantunkeun lawang
Kemah Tepangan. Upami ngantunkeun
tangtos tiwas, karana aranjeun parantos
disucikeun ku minyak suci kagungan
PANGERAN." Aranjeunna nurut.
8 PANGERAN nimbalan ka Harun,
9 "Maneh jeung anak maneh, mun rek
asup ka jero Kemah Tepangan teu meunang
nginum anggur atawa arak, bisi tiwas. Ieu
jadi papakon pikeun maneh turun tumurun.
10 Maneh kudu ngabedakeun mana anggoeun
Allah, mana pakeeun umum, mana nu halal
mana nu haram.
11 Pikukuh-pikukuh Kami geus ditimbalkeun
ka Musa, ku maraneh ajarkeun ka urang
Israil."
12 Musa ngalahir ka Harun jeung putrana nu
araya keneh, nya eta Elasar jeung Itamar,
pilahirna, "Kurban kadaharan sesa tina
hancengan PANGERAN tea candak, damel roti
teu diragi, lajeng taruang di gigireun altar,
margi eta katedaan teh kacida sucina.
13 Eta pibagianeun anjeun sareng putra tina
hancengan anu dihaturkeun ka PANGERAN.
Omat, dituangna kedah di tempat anu suci.
Kitu timbalan PANGERAN ka kaula.

14 Dada sareng pingping anu parantos
dihaturkeun ka PANGERAN keur bagian
para imam, kenging dituang ku anjeun
saputra garwa, di tempat anu beresih. Eta
pibagianeun anjeun sareng putra-putra,
bagian tina kurban panarima ti urang Israil.
15 Pingping sareng dada kurban kedah
disanggakeun heula ka PANGERAN, hijikeun
sareng gajih anu bade dijieun kurban
kadaharan. Saparantos kitu nembe eta
jadi pibagianeun anjeun sareng putra-
putra; kedah kitu salamina, kitu timbalan
PANGERAN."
16 Ti dinya Musa mariksakeun embe anu
dijieun kurban pamupus dosa tea. Seug
kauninga yen geus beak diduruk. Ku sabab
kitu anjeunna bendu ka Elasar jeung Itamar
nepi ka nyeuseul,
17 "Ku naon henteu ditaruang di tempat
suci? Eta teh suci kabina-bina, ku
PANGERAN dipaparinkeun ka aranjeun pikeun
ngaleungitkeun dosa sakumna bangsa Israil.
18 Getih embe tea henteu dibawa asup ka
Kemah PANGERAN, jadi eta kurban teh ku
aranjeun kedah dituang di dinya. Kitu kapan
sanggem kaula teh."
19 Harun ngawaler, "Saupami dinten ieu sim
kuring ngadahar eta kurban pamupus dosa,
naha eta teh matak langkung bingah ka
PANGERAN? Dinten ieu sakumna bangsa Israil
nyanggakeun kurban dosa ka PANGERAN, kitu

deui kurban beuleuman. Kari-kari balukarna
ka sim kuring sakieu awonna."
20 (10-19b) Waleran Harun ku Musa
kahartoseun.

11

1 PANGERAN ngandika ka Musa jeung
Harun, ngandikakeun aturan-aturan
2 pikeun urang Israil. Sasatoan anu aya di
darat anu meunang ku maraneh didahar,
3 nya eta anu kukuna beulah jeung
ngagayem.
4 (11:4-6) Tapi onta, marmot jeung kelenci
mah najis teu meunang didahar, sabab enya
ge ngagayem tapi kukuna henteu beulah.
5 (11:4)
6 (11:4)
7 Babi oge haram, teu meunang didahar,
sabab enya ge kukuna beulah tapi henteu
ngagayem.
8 Pacuan ngadahar sato anu najis, antel kana
bangkena ge ulah.
9 Lauk anu sisitan jeung cecepetan meunang
didahar.
10 Anu teu meunang didahar nya eta
sarupaning sato cai anu henteu sisitan jeung
teu cecepetan;
11 nu kitu kudu dinajiskeun, ulah bon
didahar, dicabak bangkena ge teu meunang.
12 Jadi naon bae sarupaning sato cai anu
henteu sisitan henteu cecepetan teu meunang
didahar.

13 (11:13-19) Manuk anu henteu meunang
didahar nya eta rajawali, bueuk, heulang,
dadali, alap-alap, kaak, gagak, manuk onta,
camar, bango, belokok, julang, kapimis,
koreak, atawa kalong.
14 (11:13)
15 (11:13)
16 (11:13)
17 (11:13)
18 (11:13)
19 (11:13)
20 Sato hama anu jarangjangan eta najis,
21 kajaba anu sok ngarajlok.
22 Maraneh meunang ngadahar simeut,
jangkrik, jonggrang.
23 Sato lalembut sejenna anu jarangjangan
kitu deui anu ngarayap kudu dinajiskeun.
24 (11:24-28) Sing saha anu nyabak bangke
sato anu kukuan, awakna jadi najis nepi
ka surup panonpoe, kajaba lamun kukuna
beulah sarta ngagayem, kitu deui sasatoan
suku opat anu cekeran. Anu mawa bangke
sato najis kudu nyeuseuh pakeanana, tapi
awakna tetep najis nepi ka burit.
25 (11:24)
26 (11:24)
27 (11:24)
28 (11:24)
29 (11:29-30) Ganggarangan, beurit
cantung, beurit leutik jeung cakcak, kudu
dinajiskeun.

30 (11:29)
31 Anu nyabak nu kitu atawa kana bangkena,
bakal kanajisan nepi ka burit,
32 naon bae anu karagragan ku bangkena
jadi najis. Paparabotan paranti naon bae, tina
kai, tina lawon, tina kulit atawa tina goni,
lamun karagragan ku bangke sato najis jadi
najis. Kudu buru-buru dikelabkeun kana cai,
tapi kaayaanana mah tetep najis nepi ka
burit.
33 Lamun bangkena ragrag kana wawadahan
tina taneuh, saeusi eta wadah jadi najis,
wadahna kudu terus dipeupeuskeun.
34 Sabab sanajan dahareun anu halal ge ari
caina tina eta pariuk mah jadi najis, kitu deui
cai inum tina eta wadah anu najis.
35 Naon bae anu karagragan ku nu kitu kudu
dipeupeuskeun; anglo atawa hawu oge kudu
dipeupeuskeun.
36 Tapi cinyusu atawa sumur mah caina
tetep beresih, sanajan anu sejenna mah mun
kakeunaan ku bangke nu kitu teh jadi najis.
37 Sisikian anu geus rek dipelakkeun
karagragan ku bangke nu kitu, kaayaanana
tetep beresih.
38 Tapi lamun karagraganana keur waktu eta
siki bibit dikeueum, jadi najis.
39 Anu nyabak bangke sato sanajan sato
halal, jadi najis nepi ka burit.
40 Saha-saha anu ngahakan bangkena kudu
nyeuseuh pakeanana, tapi awakna mah tetep

najis nepi ka burit. Anu mawa bangkena, eta
oge kudu nyeuseuh pakeanana, tapi awakna
mah tetep najis nepi ka burit.
41 Sato-sato taneuh anu lalembut teu
meunang didahar,
42 boh anu leumpangna ngagulusur ku
beuteung, boh anu leumpangna ku suku opat
atawa sukuna loba.
43 Pacuan ulah nganajiskeun maneh
ngadahar anu karitu.
44 Karana Kami PANGERAN Allah maraneh
teh suci. Jadi maraneh oge kudu nyucikeun
diri.
45 Kami teh PANGERAN anu ngaluarkeun
maraneh ti Mesir, nepi ka jadi Allah maraneh.
Kami teh suci, jadi maraneh oge kudu suci.
46 Ieu kabeh jadi aturan anu ngeunaan
sasatoan, manuk, sato cai, jeung sato taneuh.
47 Maraneh kudu taliti ngabedakeun mana
anu najis mana anu henteu najis, mana anu
meunang didahar mana anu henteu.

12 1 PANGERAN ngandikakeun ieu
papakon ka Musa,
2 pikeun urang Israil. Awewe anu tas ngajuru
sarta anakna lalaki, dina sajero tujuh poe
kaayaanana jadi kotor, sarua jeung keur
waktu dirina kotoran.
3 Upama orokna geus dalapan poe kudu
disunatan.
4 Ti semet poe eta awewe anu tas ngajuru
teh tilu puluh tilu poe deui kakara bakal pulih

beresih tina getihna tas ngajuru. Sajeroning
kitu pacuan nyabak barang naon bae anu
suci, pacuan asup ka Kemah Suci, nepi ka
jangkep mangsana bebersih diri.
5 Lamun orokna awewe, dina sajero opat
welas poe kaayaanana jadi najis cara waktu
keur kotoran. Ti sanggeus eta, genep puluh
genep poe deui kakara bakal pulih beresih
tina getihna urut ngajuru.
6 Upama waktu bebersih diri geus jangkep
kalakonan, boh tas ngajurukeun lalaki, boh
tas ngajurukeun awewe, kudu ngadeuheus
ka imam di lawang Kemah Tepangan, mawa
anak domba hiji umur sataun pikeun dijieun
kurban beuleuman, jeung manuk tikukur
atawa japati sahiji pikeun kurban dosa.
7 Ku imam kudu dipangurbankeun ka
PANGERAN, dipangnyieunkeun upacara
pikeun ngaleungitkeun kanajisanana, geus
kitu kakara kaayaanana bisa pulih beresih
deui. Kitu petana papakon pikeun awewe nu
tas ngajuru.
8 Saupama henteu kuateun nyanggakeun
anak domba, bisa diganti ku japati atawa
manuk tikukur dua siki, hiji keur kurban
beuleuman, hiji keur kurban dosa, sarta
ku imam kudu dipangnyieunkeun upacara
pikeun ngaleungitkeun kanajisanana, tangtu
kaayaanana bakal pulih beresih deui.

13

1 PANGERAN ngandikakeun ieu
papakon ka Musa jeung Harun.

2 Upama aya jelema nu kulitna carenang
atawa radang atawa baruntus siga kasakit
lepra kudu sina ngadeuheus ka imam kaom
Harun,
3 menta dipariksa. Lamun bulu dina lebah
eta jadi bodas jeung korengna legok, enya
lepra. Ku imam kudu dinyatakeun najis.
4 Upama ukur semu bodas jeung henteu
legok jeung buluna henteu jadi bodas,
jelemana kerem tujuh poe.
5 Dina katujuh poena pariksa deui. Mun
radangna henteu ngalegaan, kerem deui
tujuh poe.
6 Dina katujuh poena pariksa deui. Upama
radangna henteu ngalegaan malah ngipisan,
eta radang biasa bae. Ku imam kudu
dinyatakeun beresih. Pakeanana sina
diseuseuh, jelemana geus beresih.
7 Upama ti saentas dipariksa jeung
dinyatakeun beresih tea radangna ngalegaan,
kudu ngadeuheus deui ka imam,
8 menta dipariksa deui. Upama tetela
radangna ngalegaan, ku imam kudu
dinyatakeun najis, sabab eta teh lepra.
9 Anu katerap ku kasakit anu disangka lepra,
kudu ngadeuheus ka imam,
10 menta dipariksa. Upama radangna semu
bodas jeung nanahan, sarta bulu lebah
radangna jadi bodas,

11 eta tanda kasakit leprana geus lila. Ku
imam kudu dinyatakeun najis. Teu kudu
dikerem heula da geus sidik najisna.
12 Upama kasakitna geus nyaliara kana sirah
jeung suku,
13 ku imam kudu dipariksa deui. Upama
tetela geus nyaliara ka sakujur awakna, ku
imam kudu dinyatakeun beresih. Upama
saluluar kulitna jadi bodas, eta beresih.
14 Tapi upama radangna teh melekah, eta
najis.
15 Ku imam kudu dipariksa deui. Upama
bener radangna melekah, kudu dinyatakeun
najis. Eta kasakit lepra. Jelemana jadi najis.
16 Upama jadi cageur sarta rupana jadi
bodas, kudu ngadeuheus deui ka imam,
17 menta dipariksa. Upama urutna jadi
bodas, ku imam kudu dinyatakeun beresih,
sabab beresih.
18 Upama aya nu bisul cageur,
19 seug dina urutna jadi koreng semu bodas,
atawa coklat bodas semu beureum, kudu
ngadeuheus ka imam.
20 Ku imam kudu dipariksa. Upama korengna
ngalegokan jeung buluna jadi bodas, eta teh
lepra anu ngamimitianana dina urut bisul.
21 Tapi upama keur waktu dipariksa ku imam
buluna henteu bodas jeung korengna henteu
legok sarta warnana ipis, jelemana kudu
dikerem tujuh poe heula.

22 Upama korengna ngalegaan, ku imam
kudu dinyatakeun najis, eta lepra.
23 Upama angger sakitu henteu ngalegaan,
eta mah urut bisul bae, ku imam kudu
dinyatakeun beresih.
24 Anu kulitna tutung ku seuneu seug jadi
boleksek jeung semu bodas atawa bodas
semu beureum,
25 kudu dipariksakeun ka imam. Upama bulu
lebah dinya jadi bodas sarta borokna legok,
eta lepra, anu ngamimitianana dina bagian
anu tutung. Ku imam kudu dinyatakeun najis.
26 Tapi lamun buluna henteu jadi bodas,
korengna henteu legok sarta warnana ipis, ku
imam kudu dikerem tujuh poe.
27 Dina katujuh poena ku imam kudu
dipariksa deui. Upama ngalegaan, eta lepra,
ku imam kudu dinyatakeun najis.
28 Tapi upama angger teu kitu kieu sarta
warnana ipis, eta lain lepra, ukur koreng
tapak kabeuleum bae, ku imam kudu
dinyatakeun beresih.
29 Boh lalaki boh awewe anu koreng dina
sirah atawa gado,
30 kudu dipariksakeun ka imam. Upama
korengna legok sarta buukna jadi semu
koneng jeung curiwing, eta teh lepra.
Jelemana kudu dinyatakeun najis.
31 Upama waktu keur dipariksa ku imam
korengna henteu legok, tapi buuk lebah dinya

goreng jadina, jelemana kudu dikerem tujuh
poe.
32 Dina katujuh poena ku imam kudu
dipariksa deui. Lamun korengna henteu
ngalegaan henteu ngalegokan sarta buukna
geus henteu koneng,
33 buuk sabudeureun korengna sina dikurud.
Terus kerem tujuh poe deui.
34 Dina katujuh poena ku imam kudu
dipariksa deui. Lamun korengna angger
henteu ngalegaan henteu ngalegokan, ku
imam kudu dinyatakeun beresih, sarta
jelemana kudu nyeuseuhan papakeanana.
35 Tapi upama ti saentas ku imam
dinyatakeun beresih teh korengna ngalegaan,
36 ku imam kudu dipariksa deui. Lamun
bener panyakitna ngalegaan, buuk atawa
janggotna teu kudu dipariksa deui semu
koneng henteuna, sabab geus tetela eta
jelema teh jadi najis.
37 Tapi upama ceuk timbangan imam
korengna henteu ngalegaan jeung buukna
geus mimiti jaradi deui, ku imam kudu
dinyatakeun geus beresih.
38 Boh lalaki boh awewe anu boga colat
bodas dina kulit,
39 ku imam kudu dipariksa. Upama colat-
colat bodasna lenang, eta ukur panyakit kulit
biasa, jelemana tetep beresih.

40 (13:40-41) Lalaki anu buukna maruragan
nepi ka tarangna atawa sirah tukangna
lenang, henteu matak najis.
41 (13:40)
42 Tapi upama dina bolenangna tea aya
pitak-pitak bodas semu beureum, eta lepra.
43 Kudu dipariksakeun ka imam. Upama aya
korengan anu warnana semu beureum,
44 eta tetela lepra anu ngamimitianana dina
sirah. Ku imam kudu dinyatakeun najis.
45 Jelema anu katerap kasakit lepra, barang
pakena kudu anu rubat-rabet, buukna teu
meunang disisiran, jeung kudu nutupan
beungeut beulah handap, sarta kudu ceceluk,
"Najis! Najis!"
46 Sapanjang kasakitna tacan cageur mah
dirina tetep najis, hirupna kudu mencil di
luareun pasanggrahan, teu meunang campur
jeung nu sejen.
47 Upama dina pakean-pakean aya tanda
buluk, boh pakean tina lawon wol, boh tina
lawon kaci,
48 atawa dina barang kulit atawa sakur
barang tina kulit,
49 upama eta tanda buluk warnana geus
semu hejo atawa semu beureum, eta tanda
yen bulukna geus mimiti nemen, barangna
kudu ditembongkeun ka imam.
50 Ku imam kudu diilikan, terus singkurkeun
tujuh poe.

51 Dina poe katujuhna ku imam kudu diilikan
deui. Upama tanda bulukna ngalegaan, eta
barang jadi najis.
52 Ku imam kudu diduruk sabab bulukna bisi
nerekab, jadi kudu diduruk ku seuneu sina
beak.
53 Tapi upama buluk tea dina eta barang
henteu ngalegaan,
54 ku imam kudu dititah dikumbah heula
tuluy disingkurkeun tujuh poe deui.
55 Tuluy diilikan deui. Lamun warna bulukna
henteu robah, sanajan teu ngalegaan eta
barang masih keneh najis. Boh bulukna teh
beulah luar boh beulah jero, eta barang kudu
diduruk.
56 Tapi saupama tas diilikan deui bulukna teh
siga geus rek leungit, barangna boh lawon
boh kulit kudu disoehkeun.
57 Saupama geus kitu bulukna aya deui
jeung ngalegaan, eta barang ku nu bogana
kudu diduruk.
58 Upama eta buluk bisa leungit ku
dikumbah, kumbah deui bae barangna ambeh
beresih.
59 Kitu papakon ngeunaan hal buluk dina
papakean atawa lawon boh tina wol atawa
kaci, atawa dina barang naon bae anu dijieun
tina kulit.

14 1 PANGERAN nimbalan ka Musa
2 hal aturan pikeun jelema anu
cageur tina kasakit lepra. Dina poean

baris dinyatakeun beresih, jelemana kudu
dideuheuskeun ka imam.
3 Imam kudu kaluar ti pasanggrahan,
mariksa. Upama katembong geus cageur,
4 imam kudu nitahan mawa manuk anu
halal dua siki, kai kiputri sateukteuk, benang
beureum jeung hisop sagagang.
5 Imam kudu nitah meuncit manuk anu hiji di
luhureun wadah tina taneuh beunang ngusian
ku cai tina cinyusu.
6 Manuk anu hirup keneh ku imam kudu
dianclomkeun kana getih manuk anu
dipeuncit tea, barengkeun jeung kai kiputri,
benang beureum jeung hisop.
7 Getih tea kepret-kepret ku imam tujuh
kali ka jelema anu rek dinyatakeun beresih
tina leprana, tuluy nyatakeun yen eta jelema
geus beresih. Manuk anu hirup keneh tea
leupaskeun sina hiber ka tegalan.
8 Jelemana sina nyeuseuh pakeanana,
tuluy titah ngagundulan sirah jeung titah
mandi. Geus beresih meunang asup deui ka
pasanggrahan, tapi tetep kudu cicing heula di
luar kemahna salila tujuh poe.
9 Dina katujuh poena sirahna kudu dikerik
deui, kitu keneh janggot, halis jeung
bulu-bulu awakna kudu dikerik. Pakeanana
oge kudu diseuseuh deui, tuluy mandi, kakara
beresih.
10 Dina kadalapan poena kudu ka imam,
mawa anak domba jalu dua bikang hiji umur

sataunan sarta anu mulus, tipung tilu kilo
campur ku minyak jetun, jeung minyak
jetunna sapertilu liter.
11 Eta jelema jeung babawaanana ku imam
kudu dibawa ka lawang Kemah Tepangan.
12 Geus kitu anak domba jalu jeung minyak
anu sapertilu liter tea ku imam cokot jieun
kurban panebus, sanggakeun ka PANGERAN,
sarta engkena pikeun eta imam.
13 Eta anak domba kudu dipeuncit di nu suci,
paranti meuncit sato kurban pamupus dosa
jeung kurban beuleuman. Anu matak kudu
kitu, lantaran kurban panebus teh kaayaana
suci kacida sakumaha kurban pamupus dosa,
eta engkena jadi bagian imam.
14 Getihna ku imam kudu dicokot saeutik
tuluy oleskeun ka jelema anu rek dinyatakeun
bersih tea, kana daun ceulina anu katuhu,
kana indung leungeunna nu katuhu jeung
kana indung sukuna anu katuhu.
15 Minyak jetunna bahekeun saeutik kana
dampal leungeun imam anu kenca,
16 tuluy kepret-kepret ku saramo nu katuhu
di dinya di jero Kemah Tepangan PANGERAN
tujuh kali.
17 Geus kitu jelema anu rek dinyatakeun
beresih teh ku imam diolesan ku minyak
anu aya dina dampal leungeunna, dina
tempat-tempat anu geus diolesan ku getih
anak domba tea, nya eta daun ceulina nu

katuhu, indung leungeunna nu katuhu, jeung
indung sukuna nu katuhu.
18 Minyak anu nyesa keneh dina dampal
leungeun kenca imam susutkeun kana sirah
jelema anu rek dinyatakeun beresih tea.
Kitu petana imam ngajalankeun upacara
ngaberesihkeun teh.
19 Ti dinya imam kudu ngahaturkeun
kurban pamupus dosa, neruskeun upacara
ngaberesihkeun. Geus kitu kudu meuncit sato
keur kurban beuleuman.
20 Tuluy sanggakeun kana altar jeung kurban
gandum, neruskeun upacara ngaberesihkeun
tea. Geus kitu jelema tea jadi beresih.
21 Upama jelemana kurang mampuh
lantaran miskin, anak domba pikeun sarat
ngaberesihkeun dirina teh cukup ku hiji
bae pikeun kurban panebus, sanggakeun
ka PANGERAN pikeun bagian imam. Tipung
pikeun kurban gandum oge sakilo bae,
campur ku minyak jetun, jeung minyak
jetunna sapertilu liter.
22 Jeung kudu ngahaturkeun japati ngora
atawa tikukur ngora dua siki, hiji keur kurban
pamupus dosa, hiji keur kurban beuleuman.
23 Dina kadalapan poena ti sanggeus dirina
beresih, eta pikurbaneun bawa ka imam ka
lawang Kemah Tepangan.
24 Anak domba jeung minyak jetunna ku
imam cokot, sanggakeun ka PANGERAN,
engkena keur bagian imam.

25 Dombana peuncit, getihna cokot saeutik
pake ngulasan jelema tea, daun ceulina nu
katuhu, indung leungeunna nu katuhu, jeung
indung sukuna nu katuhu.
26 Minyak bahekeun saeutik ku imam kana
dampal leungeun anu kenca,
27 tuluy kepret-kepret ku curuk katuhu tujuh
kali di dinya di jero Kemah PANGERAN.
28 Ti dinya minyak anu dina dampal
leungeunna oleskeun saeutik kana tempat-
tempat anu geus diolesan getih tea, nya eta
daun ceulina nu katuhu, indung leungeunna
nu katuhu, jeung indung sukuna nu katuhu.
29 Minyak anu nyesa keneh dina dampal
leungeun imam kudu digesrek-gesrekkeun
kana sirah eta jelema. Kitu petana upacara
ngaberesihkeun.
30 Ti dinya imam kudu nyanggakeun hiji
japati ngora atawa tikukur ngora,
31 jieun kurban pamupus dosa. Anu hiji
deui jieun kurban beuleuman, barengkeun
jeung kurban kadaharan. Kitu petana upacara
ngaberesihkeun.
32 Kitu papakonna pikeun jelema anu tas
katerap kasakit lepra, anu meh teu kabedag
nyumponan pikurbaneun sakumaha mistina
pikeun sarat ngaberesihkeun dirina.
33 PANGERAN nimbalan ka Musa jeung Harun
34 nimbalkeun papakon pikeun imah anu
kakeunaan ku panyakit buluk. (Ieu papakon
dipaparinkeun keur urang Israil mun geus

arasup ka tanah Kanaan anu ku PANGERAN
rek dipaparinkeun jadi milik maranehna.)
35 Sing saha anu imahna keuna ku panyakit
buluk, kudu bebeja ka imam.
36 Samemeh imam datang mariksa
kudu marentahkeun supaya eta imah
dikosongkeun, sabab mun teu kitu saeusi
eta imah bakal dinyatakeun najis. Geus kitu
imam datang,
37 mariksa eta panyakit buluk. Mun aya
ceda-ceda semu hejo atawa semu beureum
mimiti ngaruksak tembok,
38 imam kudu terus kaluar sarta eta imah
terus konci lilana tujuh poe.
39 Dina katujuh poena ku imam kudu
dipariksa deui. Upama panyakit bulukna geus
nyebar,
40 parentahkeun ku imam supaya tembok
anu kakeunaan dibongkar tuluy piceun ka
tempat pamiceunan di luar kota.
41 Urut ngabongkar kudu ditambal ku nu
anyar. Tembok sakurilingna kerik tuluy lapis
deui ku nu anyar.
42 Upama sanggeus tembokna dibongkar
jeung didangdanan teh panyakit bulukna aya
deui,
43 kudu dipariksa deui ku imam.
44 Upama tetela kitu, eta imah teh geus
keuna ku najis,

45 kudu dirubuhkeun; batu-batuna, kayu-
kayuna, lapis tembokna, akutan ka luar kota
ka tempat pamiceunan.
46 Sajeroning eta imah dikonci tea ku imam,
sing saha anu asup ka dinya jadi najis nepi ka
burit.
47 Sing saha anu kekedengan atawa dahar di
dinya, kudu nyeuseuh pakeanana anu harita
keur dipake.
48 Upama sanggeus tembok eta imah dilapis
deui, sarta waktu dipariksa deui ku imam
panyakit bulukna teu tembong deui, eta imah
kaayaanana jadi beresih, sabab geus tetela
panyakit bulukna geus leungit.
49 Pikeun nyucikeun eta imah, imam kudu
nyadiakeun manuk dua siki, kayu kiputri,
benang beureum, jeung hisop sagagang.
50 Manuk peuncit hiji luhureun wadah tina
taneuh anu dieusian cai tina cinyusu.
51 Kayu kiputri, hisop, benang beureum,
jeung manuk nu hirup keneh anclomkeun
kana getih manuk anu dipeuncit tea jeung
kana cai anu dina wadah, terus eta imah teh
kepretan tujuh kali.
52 Ku cara kitu eta imam teh nyucikeun eta
imah ku getih manuk, ku cai seger, ku manuk
hirup, ku kayu kiputri, ku hisop, jeung ku
benang beureum.
53 Manuk anu hirup keneh leupaskeun sina
hiber ka luareun kota, ka tegalan. Ku cara
kitu imam teh nyucikeun eta imah kalawan

upacara, geus kitu eta imah teh beresih tina
kanajisanana.
54 Kitu papakon hal kasakit kulit anu gawat,
55 (14:55-56) cenang, bisul atawa
baruntusan, kitu keneh ngeunaan panyakit
buluk anu terap kana papakean jeung kana
imah.
56 (14:55)
57 Ieu papakon teh pituduh geusan
nangtukeun suci henteuna barang atawa
naon bae.

15

1 PANGERAN ngandikakeun ieu
papakon ka Musa jeung Harun,
2 pikeun urang Israil. Lalaki anu boga kasakit
bengang, bengangna teh najis,
3 boh nanahna ngaley boh meteng.
4 Enggon anu dikedengan ku nu bengang,
najis.
5 Anu antel kana urut ngedengna,
6 atawa diuk dina urut diukna, kudu
nyeuseuh pakeanana terus mandi, tapi
najisna mah nepi ka burit.
7 Anu antel ka jelema anu bengang kudu
nyeuseuh pakeanana terus mandi, tapi
najisna mah terus nepi ka burit.
8 Jelema anu beresih mun kaciduhan ku nu
bengang kudu nyeuseuh pakeanana terus
mandi, tapi najisna mah nepi ka burit.
9 Sela atawa naon bae anu didiukan ku nu
bengang, najis.

10 Anu antel kana naon bae anu tas kadiukan
ku nu bengang najis nepi ka burit. Anu
mawa barang urut diuk anu bengang, kudu
nyeuseuh pakeanana terus mandi, tapi
najisna mah nepi ka burit.
11 Lamun anu bengang nyabak batur henteu
ngumbah leungeun heula, nu dicabakna
kudu nyeuseuh pakeanana terus mandi, tapi
najisna mah nepi ka burit.
12 Parabot tina taneuh anu kacabak ku nu
bengang kudu terus dipeupeuskeun, upama
parabot tina kayu kudu dikumbah.
13 Upama nu bengang tea cageur, ti saentas
cageurna kudu nunggu tujuh poe. Tuluy kudu
nyeuseuh pakeanana jeung mandi di cinyusu,
geus kitu jadi beresih.
14 Dina poe kadalapanna kudu mawa dua
manuk japati atawa tikukur ka lawang Kemah
Tepangan PANGERAN, serenkeun ka imam.
15 Manukna ku imam kudu dipeuncit,
hiji keur kurban pamupus dosa hiji keur
kurban beuleuman. Jadi eta jelema ku
imam dipangurbankeun pikeun ngesahkeun
kaberesihanana.
16 Lalaki tas kaluar cikama kudu mandi
ngaguyur awakna, tapi najisna mah nepi ka
burit.
17 Barang-barang tina lawon atawa kulit anu
kacakclakan cikama kudu dikumbah, najisna
nepi ka burit.

18 Lalaki jeung awewe anu tas sapatemon
kudu mandi sarta najisna nepi ka burit.
19 Awewe anu tas haid sajero tujuh poe tetep
kotor. Anu antel ka eta awewe kabawa kotor
nepi ka burit.
20 Naon bae anu didiukan atawa dikedengan
ku awewe keur haid kabawa kotor.
21 (15:21-23) Anu antel kana enggon hees
atawa kana naon bae anu kadiukan ku awewe
anu haid, kudu nyeuseuh pakeanana terus
mandi, tapi najisna mah nepi ka burit.
22 (15:21)
23 (15:21)
24 Lalaki anu sapatemon jeung awewe keur
haid, katepaan kotor tujuh poe lilana. Enggon
heesna oge kabawa kotor.
25 Awewe anu ngagetih lain mangsa,
atawa ngagetih liwat ti waktu haidna, salila
ngagetihna can eureun kaayaananana sarua
jeung haid, najis.
26 Enggon heesna, kitu deui sagala rupa anu
didiukan ku manehna salila dina kaayaan
kitu, najis.
27 Anu antel kana awakna kudu nyeuseuh
pakeanana terus mandi, tapi najisna mah
nepi ka burit.
28 Sanggeus ngagetihna eureun, eta awewe
kudu nunggu tujuh poe deui, geus kitu kakara
dirina beresih deui.

29 Dina kadalapan poena kudu ka imam di
lawang Kemah Tepangan PANGERAN, mawa
dua manuk japati atawa tikukur.
30 Manukna ku imam kudu dipeuncit,
hiji keur kurban pamupus dosa, hiji keur
kurban beuleuman. Ku jalan kitu imam teh
ngajalankeun upacara nyucikeun eta awewe.
31 Timbalan PANGERAN ka Musa, urang Israil
kudu kacida dipeupeujeuhanana perkara
kateuberesihanana, ulah nepi ka jadi matak
nganajiskeun ka Kemah Tepangan anu aya
di tengah-tengah pasanggrahanana, bisi
maranehna paraeh.
32 Kitu papakon pikeun lalaki anu boga
kasakit bengang atawa kaluar cikama,
33 pikeun awewe sapanjang keur haid,
pikeun lalaki anu nyorang awewe nu keur
haid.

16 1 Sanggeus putra Harun anu duaan tea
tiwas lantaran ngahaturkeun seuneu
anu henteu suci, PANGERAN nimbalan deui
ka Musa.
2 Kieu timbalana-Na, "Bejakeun ka Harun
lanceuk maneh, yen ari asup ka jeroeun
lalangse rek ka Kamar Pangsucina, kudu
dina waktu nu geus tangtu. Sabab dina
waktu-waktu eta bae Kami aya di dinya, dina
mega luhureun tutup Peti Perjangjian. Lamun
hal ieu ku manehna dirempak tangtu tiwas.
3 Manehna kakara meunang asup ka Kamar
Pangsucina lamun geus ngurbankeun hiji anak

sapi jalu keur kurban pamupus dosa jeung
hiji domba jalu keur kurban beuleuman."
4 Geus kitu PANGERAN maparinkeun
papakonna. Samemeh lebet ka Kamar
Pangsucina, Harun kudu siram heula, terus
dangdos ku anggoan imam, nya eta jubah
kaci, lancingan pondok, beulitan, jeung
dastar.
5 Ari jamaah Israil kudu nyerenkeun dua
embe jalu ka Harun keur kurban pamupus
dosa, jeung hiji domba jalu keur kurban
beuleuman.
6 Harun ku anjeun kudu ngahaturkeun
kurban sapi jalu keur mupus dosa salirana
saputra garwa.
7 Geus kitu dua embe jalu tea ku anjeunna
kudu dijogokeun di lawang Kemah PANGERAN,
8 tuluy kudu dilotrekeun ku dua batu elot.
Elot nu hiji unina "Haturan PANGERAN", nu
hiji deui unina "Pikeun Asasel".
9 Embe anu keuna ku elot haturan PANGERAN
ku Harun kudu dipeuncit pikeun kurban
pamupus dosa.
10 Embe anu keuna ku elot pikeun
Asasel kudu disanggakeun hirup-hirup ka
PANGERAN, engkena kudu dibuburak ka
gurun keusik pikeun Asasel keur mupus dosa
jamaah.
11 Sapi jalu ku Harun kudu dipeuncit keur
kurban pamupus dosa, panebus dosa salirana
saputra garwa.

12 Sanggeus kitu anjeunna kudu nyandak parukuyan dieusi ruhak tina altar, jeung seuseungitan dua keupeul, bawa asup ka Tempat Pangsucina.
13 Sanggeus aya di pangdeuheusan ka PANGERAN, eta seuseungitan asupkeun kana parukuyan, haseup kukusna sina ngaliputan turub Peti Perjangjian, nepi ka eta Peti teu katingali ku anjeunna, sabab lamun katingali tanwande anjeunna tiwas.
14 Getih sapi tea kudu dicandak saeutik, kepret-kepret kana turub Peti Perjangjian jeung ka hareupeun eta Peti tujuh kali.
15 Geus kitu kudu meuncit embe pikeun kurban mupus dosa tea pikeun nebus dosa jamaah. Getihna bawa ka Kamar Pangsucina, kepret-kepret kana turub Peti Perjangjian jeung ka hareupeun eta Peti sakumaha halna getih sapi tea.
16 Ku jalan kitu anjeunna ngadamel upacara nyucikeun Kamar Pangsucina tina rereged jeung sagala dosa urang Israil. Nu matak kudu kitu teh lantaran eta Kemah Tepangan aya di tengah pasanggrahan, tempat rereged.
17 Salila Harun keur aya di jero Tempat Pangsucina ngajalankeun upacara nyucikeun nepi ka kaluarna deui, di jero Kemah teu meunang pisan aya jelema sejen. Sarengsena ngajalankeun upacara keur salirana saputra garwa jeung keur sajamaah,

18 kudu terus kaluar ka tempat altar kurban
beuleuman; eta oge kudu disucikeun,
tatandukanana sakurilingna olesan getih sapi
jeung getih embe tea.
19 Altarna kudu dikepretan getih ku curuk
tujuh kali. Ku jalan kitu eta altar teh
disucikeun tina dosa urang Israil.
20 Sanggeus beres upacara nyucikeun
Tempat Pangsucina, babagian Kemah
Tepangan jeung altar, embe pikeun Asasel, nu
hirup keneh tea, ku Harun kudu disanggakeun
ka PANGERAN.
21 Anjeunna kudu numpangkeun panangan
duanana kana sirah eta embe bari ngikrarkeun
sagala kadorakaan, sagala dosa, jeung sagala
kabasangkalan urang Israil, diteumbleuhkeun
kana sirah eta embe. Ti dinya eta embe kudu
dibuburak ka tengah gurun keusik ku hiji
jelema anu geus ditangtukeun.
22 Jadi sagala dosa urang Israil teh dibawa
ku eta embe ka salah sahiji tempat anu taya
jelemana.
23 Geus kitu Harun kudu lebet deui ka jero
Kemah, tuluy cucul-cucul anggoan imam
anu dianggo basa memeh lebet ka Tempat
Pangsucina. Anggoan teh disimpen di jero
Kemah.
24 Ti dinya anjeunna kudu siram di tempat
suci, tuluy gentos anggoan ku anggoan ku
anjeun. Sanggeus kitu kudu kaluar pikeun
nyanggakeun kurban beuleuman pikeun

ngaleungitkeun dosa salirana jeung dosa
jamaah.
25 Gajih sato kurban dosa tea kudu
dibeuleum dina altar.
26 Jelema anu ngabuburak embe
pikeun Asasel tea, memeh asup deui
ka pasanggrahan kudu nyeuseuh heula
pakeanana terus mandi.
27 Sapi jeung embe anu geus dipeuncit
pikeun kurban dosa, anu getihna dibawa
asup ka Tempat Pangsucina pikeun
ngaleungitkeun dosa tea, kudu dibawa ka
luareun pasanggrahan terus duruk. Kulitna,
dagingna, jeroanana, kabeh kudu diduruk.
28 Jelema anu ngadurukna samemeh asup
deui ka pasanggrahan kudu nyeuseuh heula
pakeanana terus mandi.
29 Ieu aturan-aturan anu kudu digumatikeun
salilana. Dina poe nu kasapuluh bulan
katujuh, urang Israil kitu deui urang asing
anu cicing di maranehna kudu paruasa sarta
teu meunang barang gawe naon-naon.
30 Dina poe eta kudu nyieun upacara
nyucikeun urang Israil tina sagala dosana
supaya dirina beresih nurutkeun agama.
31 Poe eta kudu jadi poe anu kacida
sucina, kudu dipake pikeun puasa jeung teu
meunang pisan barang gawe. Ieu aturan kudu
digumatikeun salilana.
32 Imam Agung, anu geus diistrenan jeung
geus disucikeun pikeun ngaganti bapana,

kudu ngalampahkeun eta upacara nyucikeun.
Kudu make pakean imam,
33 tuluy kudu ngalampahkeun upacara
nyucikeun Kamar Pangsucina, nyucikeun
bagian-bagian sejen Kemah PANGERAN,
nyucikeun imam-imam, jeung nyucikeun
sakumna urang Israil.
34 Ieu aturan-aturan kudu digumatikeun
salilana. Upacara kieu kudu dilampahkeunana
sataun sakali, pikeun nyucikeun sakumna
urang Israil tina sakabeh dosana. Eta
timbalan PANGERAN ku Musa dijalankeun.

17

1 PANGERAN nimbalan ka Musa,
2 nepikeun ieu pikukuh anu kudu
dilakonan ku Harun jeung putra-putrana
jeung ku bangsa Israil.
3 (17:3-4) Urang Israil anu meuncit sapi
atawa domba atawa embe kurbankeuneun
ka PANGERAN di mana bae, lain di
hareupeun lawang Kemah Tepangan, eta
ngarempak Hukum. Peta kitu kaasup maehan,
ngocorkeun getih, teu meunang diaku deui
umat Allah.
4 (17:3)
5 Maksud ieu pikukuh sangkan urang Israil
anu biasana meuncit pikurbaneun di luar,
ayeuna mah satona kudu disanggakeun heula
ka PANGERAN. Jadi ayeuna mah sato kurban
teh kudu dibawa ka imam di lawang Kemah
Tepangan, dipeuncit di dinya keur kurban
panarima ka PANGERAN.

6 Getihna ku imam kudu dikepret-kepret
kana sakuriling altar nu di lawang Kemah
Tepangan, sarta gajihna dibeuleum, sangkan
seungitna kaangseu ku PANGERAN.
7 Urang Israil teu meunang peupeuncitan
deui di tegalan pikeun kurban ka jurig-jurig,
sabab peta kitu teh hartina teu satia ka
PANGERAN. Ieu pikukuh ku urang Israil kudu
digumatikeun sapapanjangna.
8 Lamun urang Israil atawa urang asing
anu numpang di urang Israil rek nyieun
kurban beuleuman, atawa kurban naon bae
haturan PANGERAN, ngahaturkeunana kudu
di hareupeun lawang Kemah PANGERAN.
9 Lamun ngahaturkeunana di tempat sejen,
teu meunang diaku deui umat Allah.
10 Urang Israil atawa urang luar nu maratuh
di Israil, lamun ngadahar daging anu getihna
aya keneh bakal diancam ku PANGERAN tur
moal diaku deui jadi umat Mantenna.
11 Sabab hirupna sakabeh mahluk aya dina
getihna. Nu matak saur PANGERAN getih
teh kudu dikucurkeun kana altar, pikeun
ngaleungitkeun dosa Israil sajamaah. Anu
ngaleungitkeun dosa teh nya eta getih, nyawa
tea.
12 Eta sababna nu matak PANGERAN
nimbalan ka urang Israil yen boh maranehna
boh urang luarna, teu meunang ngadahar
daging anu aya keneh getihna.

13 Urang Israil atawa urang luar anu
ngarancik di Israil, lamun moro sato atawa
manuk anu halal, getihna kudu dikucurkeun
tuluy rimbunan ku taneuh.
14 Nyawa tiap mahluk aya dina getihna. Eta
sababna PANGERAN ngalarang urang Israil
ngadahar daging anu getihan keneh. Sing
saha nu kitu moal diaku deui umat Mantenna.
15 Unggal jelema, urang Israil atawa lain,
lamun ngadahar daging sato anu paeh
bangkar atawa paeh ku sato galak, kudu
nyeuseuh pakean terus mandi. Dirina bisa
beresih deui lamun geus burit.
16 Lamun teu kitu bakal narima balukarna.

18 1 PANGERAN ngandika ka Musa
2 pikeun urang Israil. Pangandika-Na,
"Maraneh ulah nurutan urang Mesir urut
maraneh bareto ngumbara.
3 Jeung ulah nurutan urang Kanaan anu
ayeuna ku Kami dituju rek mawa maraneh ka
ditu.
4 Tarurut aturan jeung hukum Kami,
lampahkeun timbalan Kami, PANGERAN Allah
maraneh.
5 Estokeun pituduh ti Kami, lakonan sangkan
salamet. Kami teh PANGERAN."
6 Ti dinya PANGERAN nurunkeun ieu pikukuh:
Maraneh teu meunang sapatemon jeung
awewe baraya sorangan.
7 Teu meunang sapatemon jeung indung,
ngahina ka bapa jeung ka indung sorangan.

8 Teu meunang ngahina ka bapa, sapatemon
jeung salah saurang pamajikanana.
9 Teu meunang sapatemon jeung dulur
awewe atawa dulur tere awewe, boh jeung nu
saimah boh jeung nu misah imah.
10 Teu meunang sapatemon jeung incu
awewe, hina diri.
11 Teu meunang sapatemon jeung kapiadi
awewe, da eta teh sasat adi teges.
12 (18:12-13) Teu meunang sapatemon
jeung bibi ti bapa atawa bibi ti indung.
13 (18:12)
14 Teu meunang sapatemon jeung pamajikan
paman da eta teh bibi maneh keneh.
15 Teu meunang sapatemon jeung minantu
awewe,
16 teu meunang sapatemon jeung pamajikan
adi atawa pamajikan lanceuk.
17 Teu meunang sapatemon jeung anak
atawa incu ti awewe anu kungsi sapatemon
jeung maraneh, sabab eta teh sasat anak
atawa incu sorangan, lampah kitu rucah.
18 Ulah nyandung ka adi atawa lanceuk
pamajikan satungtung pamajikan maneh
hirup keneh.
19 Teu meunang sapatemon jeung awewe
anu keur haid sabab awewena keur reged.
20 Teu meunang sapatemon jeung pamajikan
batur, eta lampah najis.
21 Anak maraneh ulah dibikeun dijieun sarat
muja ka aallahan anu ngaranna si Molek,

kalakuan kitu ngahinakeun pajenengan Allah
PANGERAN.
22 Teu meunang jima jeung papada lalaki,
eta kalakuan pikacuaeun Allah.
23 Teu meunang ngajima sasatoan. Awewe
teu meunang sapatemon jeung sato, kalakuan
anu nya nista nya rujit.
24 Pacuan ngarurujit diri ku kalakuan anu
karitu. Anu sok ngarurujit diri kitu teh
urang kapir, anu maratuhna di Kanaan
saheulaeun maraneh, anu ku PANGERAN keur
disingkirkeun supaya maraneh bisa arasup ka
ditu.
25 Kalakuan maranehna kitu bakal
ngalantarankeun eta tanah reged, sarta eta
tanah ku PANGERAN tangtu disiksa datang ka
ngutahkeun jalma-jalma pangeusina.
26 (18:26-27) Kalakuan maranehna kacida
rarujitna nepi ka tanahna oge jadi rujit.
Maraneh mah ulah kitu. Maraneh kabeh
urang Israil kitu deui nu lain urang Israil nu
di darieu, kudu tunduk kana pikukuh jeung
timbalan PANGERAN,
27 (18:26)
28 sangkan ulah diutahkeun ku eta tanah
cara urang ditu anu maratuhna ti heulaeun
maraneh.
29 Nu matak sing saha anu boga kalakuan
rujit saperti kitu moal diaku deui umat Allah.
30 PANGERAN ngandika deui, "Tekanan ieu
pikukuh-pikukuh ti Kami. Ulah boga kalakuan

cara jelema-jelema anu baheula maratuh di
ditu samemeh maraneh. Ulah ngarereged
maneh ku kalakuan-kalakuan anu karitu.
Kami teh PANGERAN, Allah maraneh."

19

1 PANGERAN ngandika deui ka Musa,
2 pikeun sakumna urang Israil, "Kudu
beresih lampah. Sabab Kami PANGERAN Allah
maraneh, suci.
3 Masing hormat ka indung bapa. Masing
satia kana Sabat Kami. Ieu Kami PANGERAN
Allah maraneh.
4 Ulah ngalieus ti Kami tuluy muja
ka brahala-brahala. Ulah nyieun arca-arca
aallahan tuluy disembah. Ieu Kami PANGERAN
Allah maraneh.
5 Lamun meuncit sato keur kurban panarima
kudu nurutkeun pikukuh ti Kami, supaya ku
Kami ditarima.
6 Dagingna kudu didahar dina poe
dipeuncitna, meunang nyesa nepi ka poe
isukna. Lamun pagetona nyesa keneh kudu
diduruk sabab geus henteu beresih, geus
najis.
7 Upama didahar bae, kurbanna ku Kami
moal ditarima.
8 Sing saha anu ngadaharna kudu nanggung
kasalahanana sabab geus nganistakeun
barang suci kagungan Kami. Balukarna moal
diaku deui umat Kami.

9 Lamun dibuat, gandum anu di sisi-sisi
kotakan ulah diala, jeung ulah ngimeutan anu
geus kaliwat.
10 Kitu deui ari mupu anggur, anu can kaala
lantaran kaliwat mah ulah diimeutan, nu
murag ulah dipulung, keun bae antepkeun
pikeun anu mariskin jeung nu lain pribumi.
Kami teh PANGERAN Allah maraneh.
11 Ulah maling, ulah nipu, ulah cidra.
12 Ulah jangji nyebut jenengan Kami ari
baris jalir mah, sabab nganistakeun jenengan
Kami. Kami teh PANGERAN Allah maraneh.
13 Ulah miboga atawa ngarampas barang
batur. Ulah nunda kulian jelema anu buburuh,
ulah dipeutingkeun nepi ka isukna.
14 Ulah nyumpahan ka jelema torek, ulah
ngajailan anu lolong neundeun tatajongeun
dina jajalaneunana. Sing sieun ku Kami,
PANGERAN Allah maraneh.
15 Mun mutus perkara sah kudu jujur, kudu
nurutkeun kumaha perkara nu sabenerna,
ulah dumeh watir ka nu miskin atawa serab
ku nu beunghar,
16 ulah bari ngagogoreng ngupat batur.
Jeung lamun aya jelema kaancam hirupna
teh belaan, terangkeun halna nu saenyana
kumaha, malak mandar panyaksi maneh jadi
pitulung. Kami teh PANGERAN.
17 Lamun keur pasalingsingan jeung batur
ulah panas, mending ngelehan, ulah nepi ka
matak jadi dosa ku hal manehna.

18 Ulah hayang ngabales atawa ngunek-
ngunek, malah kudu nyaah ka batur saperti
ka diri sorangan. Kami teh PANGERAN.
19 Sing narurut ka timbalan-timbalan Kami.
Ulah ngabasterkeun sato ingu. Ulah melak
dua rupa binih disakebonkeun. Ulah make
papakean tina dua rupa lawon.
20 Lamun aya lalaki ngalanggar kahormatan
jariahna anu geus pait rek dijual ka lalaki
sejen keur piselireunana ngan can dibayar,
lalaki dunungananana jeung jariahna henteu
manjing hukum paeh, hukum rangket bae,
sabab awewena jadi jariahna keneh.
21 Dununganana kudu mawa hiji domba jalu
ka lawang Kemah Tepangan Kami pikeun
kurban kasalahan.
22 Dombana ku imam kudu dijieun sarat
pikeun ngaberesihkeun dirina, nyirnakeun
dosana, tangtu ku Allah dihampura.
23 Di mana maraneh geus arasup ka tanah
Kanaan, lamun melak bubuahan naon bae,
di jero tilu taun mimiti mah buahna kudu
diharamkeun, pacuan didahar sapanjang eta
mah.
24 Dina taun kaopatna bubuahanana
kudu disanggakeun kabeh ka Kami,
kurbankeun, tanda panarima maraneh ka
Kami, PANGERAN.
25 Bubuahan taun kalimana kop jang
maraneh. Saupama hal ieu ditekanan,
tatangkalan maraneh bakal leuwih laleubeut

baruahanana. Kami teh PANGERAN Allah
maraneh.
26 Pacuan ngadahar daging anu aya keneh
getihna. Pacuan nyieun sihir.
27 Buuk teu meunang dipolka, sisi janggot
teu meunang dikerik.
28 Teu meunang ngukir awak, dicocogan.
Ari keur kapapatenan teu meunang nurihan
maneh. Kami teh PANGERAN.
29 Ulah nganistakeun anak awewe sina jaradi
dayang imah pamujaan. Upama maraneh kitu
maraneh teh malik nyembah ka allah-allah
sejen, sarta tanah teh tangtu pinuh ku nu
raruksak ahlak.
30 Sing gumati kana Sabat Kami, sing
ngajenan tempat paranti ngabakti ka Kami.
Kami teh PANGERAN.
31 Ulah marenta nasehat ka tukang tatanya
ka arwah-arwah jelema nu geus paraeh.
Upama maraneh kitu maraneh teh najis. Kami
teh PANGERAN Allah maraneh.
32 Masing hormat, ngajenan ka jelema-
jelema anu geus karolot. Masing sarieun ku
Kami. Kami teh PANGERAN.
33 Ulah sok sakama-kama ka batur teu
sabangsa anu ngumbara di maraneh.
34 Aku maranehna kawas ka sasama urang
Israil, pikanyaah cara ka awak sorangan. Sing
aringet maraneh ge kungsi narumpang hirup
di tanah batur di Mesir. Kami teh PANGERAN
Allah maraneh.

35 Ulah malsu eloan, timbangan, takeran,
dipake ngalicikan batur.
36 Taraju kudu bener, timbangan kudu bener,
eloan kudu bener. Kami teh PANGERAN Allah
maraneh, anu ngaluarkeun maraneh ti Mesir.
37 Sing narurut kana sagala pikukuh jeung
timbalan Kami. Kami teh PANGERAN."

20

1 PANGERAN ngandika deui ka Musa,
2 pikeun urang Israil, "Anu mikeun
salah saurang anakna pikeun sarat ngabakti
ka si Molek aallahan tea, boh ti kalangan
maraneh boh ti nu sejen anu narumpang
di maraneh, ku sakabeh jelema kudu
dibaledogan ku batu nepi ka paeh.
3 Anu nyerenkeun salah saurang anakna
ka si Molek pikeun maksud nyumahkeun
kasucian Kemah jeung kasucian jenengan
Kami, ku Kami tangtu dilawan sarta moal
diaku deui umat.
4 Upama anu boga kalakuan kitu ku jamaah
diantep teu dipaehan,
5 bakal dilawan ku Kami pribadi, boh
manehna saanak pamajikanana, boh nu
marilu teu satia ka Kami ngabarakti ka si
Molek, ku Kami moal diaku deui umat.
6 Jelema anu menta pituduh ka tukang
nyarumah bakal dilawan ku Kami, jeung moal
diaku deui umat.
7 Masing marulus kalakuan, sabab Kami teh
PANGERAN Allah maraneh.

8 Masing narurut kana pikukuh-pikukuh
Kami, sabab maraneh geus dipilih ku Kami,
PANGERAN."
9 Ti dinya PANGERAN nurunkeun pikukuh-Na,
"Sing saha anu nyumpahan ka bapa atawa ka
indung kudu dipaehan, sabab manjing hukum
paeh.
10 Sing saha anu ngaranyed ka pamajikan
batur sasama Israil kudu dipaehan jeung
awewena.
11 Sing saha anu ngajinahan salah sahiji
pamajikan bapana, teu ngendahkeun ka nu
jadi bapa, kudu dipaehan jeung awewena.
Kudu paraeh ku salahna sorangan.
12 Sing saha anu jinah jeung minantu
awewe kudu dipaehan jeung awewena, sabab
kanircaananana manjing hukum paeh. Kudu
paeh ku salahna sorangan.
13 Sing saha anu silih jima jeung papada
lalaki, hiji kalakuan anu pikagirukeun, kudu
dipaehan duananana. Kudu paraeh ku salahna
sorangan.
14 Sing saha nu kawin nya ka anakna nya
ka indungna, kudu diduruk tiluananana nepi ka
paeh ku karana eta kalakuanana; hal anu
saperti kitu pacuan aya di maraneh.
15 Lalaki anu ngajima sato kudu dipaehan
jeung satona.
16 Awewe anu sapatemon jeung sato kudu
dipaehan jeung satona, sabab manjing
hukum paeh.

17 Anu kawin jeung dulur saindung sabapa
atawa jeung kapidulur, duanana kudu
diearkeun ka balarea tuluy usir kaluar ti
jamaah. Lalakina ku sabab geus nyorang
orat dulur sorangan, kudu nanggung susah
payahna.
18 Lalaki anu sapatemon jeung awewe nu
keur haid kudu diusir jeung awewena ti jero
jamaah, sabab nyumahkeun pikukuh hal
kaberesihan diri.
19 Alo sapatemon jeung bibi duanana kudu
nanggung balukar kanircaanana.
20 Anu ngajinahan salah sahiji pamajikan
pamanna, ngahina ka nu jadi paman,
duanana kudu nanggung balukarna moal
baroga anak.
21 Lalaki anu kawin ka dulur saindung sabapa
moal boga anak. Lalakina geus migawe
kanistaan sarta teu ngajenan ka nu jadi
dulur."
22 PANGERAN nimbalan deui, "Tarurut
pikukuh jeung timbalan-timbalan Kami,
supaya maraneh ulah nepi ka ditolak ku tanah
Kanaan anu ayeuna keur diteang kalawan
panuyun Kami.
23 Pacuan nyangkok adat kabiasaan urang
ditu. Eta bangsa-bangsa anu nyarembah
ka brahala teh ku Kami rek diusir ti ditu,
sangkan maraneh bisa arasup. Maranehna
geus nyumahkeun ka Kami ku sagala
kadorakaanana.

24 Kami geus jangji, eta tanah anu mukti
jeung lendo taneuhna teh rek dibikeun
ka maraneh. Kami teh PANGERAN, Allah
maraneh anu geus ngahaja milih maraneh
dipisahkeun ti bangsa-bangsa sejen.
25 Ku sabab kitu maraneh kudu enya-enya
ngabedakeun sasatoan jeung bangsa manuk
anu halal jeung nu haram. Naon bae anu kudu
diharamkeun ku Kami geus diterangkeun.
Lamun didalahar maraneh bakal najis.
26 Maraneh kudu mulus kalakuan, kudu
tetep jadi umat Kami bae nyalira, sabab
Kami teh PANGERAN, sarta Kami teh suci.
Maraneh ku Kami geus dipeting, dipisahkeun
ti bangsa-bangsa sejen, sangkan jadi umat
Kami bae.
27 Sing saha anu menta nasehat ka
arwah-arwah jelema nu geus paraeh kudu
dibaledogan ku batu nepi ka paeh, sabab
kalakuan kitu teh manjing hukum paeh."

21

1 PANGERAN ngandika deui ka
Musa, supaya anjeunna micatur ka
imam-imam putra Harun, kieu, "Pacuan
imam milu kana upacara nguburkeun mayit
barayana.
2 Kajaba lamun nu paeh teh indungna,
bapana, anakna nu lalaki, anakna nu awewe,
dulur lalaki,
3 atawa dulur anu parawan keneh anu
saimah jeung manehna.

4 Ulah ngotoran maneh ku hal paehna baraya
ti pamajikan.
5 Imam teu meunang ngabotakan sirah
sapotong, teu meunang ngerik sisi janggot,
teu meunang nurihan maneh dumeh keur
tunggara.
6 Diri kudu suci, ulah nyumahkeun
pajenengan Kami. Imam teh purah
nyanggakeun kurban kadaharan ka Kami, jadi
kudu suci.
7 Imam teu meunang mihukum awewe urut
dayang atawa ka anu geus lain parawan,
atawa ka popotongan batur, sabab dirina suci.
8 Jalma-jalma kudu nyaraho yen imam teh
suci, anu dibakukeun purah nyanggakeun
kurban kadaharan pikeun Kami. Kami
teh PANGERAN. Kami teh suci, anu geus
nyucikeun umat Kami.
9 Upama anak imam jadi dayang, eta
teh nyumahkeun kalungguhan bapana,
hukumanana kudu paeh diduruk.
10 Imam teh sirahna geus dikucuran minyak
suci, jeung geus diistrenan, sah make pakean
imam. Jadi buuk kudu luis ulah diantep teu
disisiran, jeung teu meunang nyosoeh pakean
ari keur tunggara.
11 (21:11-12) Dirina geus dibaktikeun ka
Kami, teu meunang ngarereged maneh; ulah
ninggalkeun Kemah Suci Kami tuluy asup
ka imah anu keur kapapatenan, sanajan
upamana anu maot teh bapa atawa indung

sorangan, sabab kitu teh nyumahkeun kana
Kemah Kami anu suci.
12 (21:11)
13 Rarabina kudu ka parawan,
14 teu meunang ka randa atawa ka
popotongan batur atawa ka urut dayang. Anu
meunang dipirabi ku imam ngan parawan ti
kalanganana sorangan.
15 Lamun teu kitu, engkena anak-anakna
anu kuduna disucikeun teh jadi henteu suci.
Kapan imam teh geus ngahaja ku Kami
dipilih, ku PANGERAN, dijieun Imam Agung."
16 PANGERAN ngandika deui ka Musa,
17 supaya anjeunna micatur ka Harun kieu,
"Turunan maneh anu awakna aya cacadna,
pacuan ngasongkeun kurban kadaharan ka
Kami. Pikukuh ieu pikeun sapapanjangna.
18 Pacuan jelema cacad awak nyieun kurban,
nya eta: anu lolong, anu cingked, anu
beungeutna aya cedaan, atawa bengo,
19 nu keked, nu deog,
20 anu pupundakan, anu pecekrek, nu
belekan, nu boga kasakit kulit, jeung nu
dikabiri.
21 Pacuan, turunan Harun anu boga cacad
awak kumaha bae ngahaturkeun kurban
kadaharan pikeun Kami.
22 Ari kadaharanana mah meunang milu
ngadahar tina hancengan Kami, boh tina
kurban kadaharan anu suci boh tina kurban
kadaharan anu pangsucina.

23 Ngan ku sabab awakna aya cacadna,
pacuan deukeut-deukeut kana reregan suci
atawa deukeut-deukeut kana altar, sabab eta
teh barang-barang suci, ulah nepi ka reged
lantaran dideukeutan ku manehna, sabab
eta barang-barang geus disucikeun ku Kami,
PANGERAN."
24 Kitu ungelna pangandika PANGERAN anu
ku Musa diuningakeun ka Harun jeung ka
bangsa Israil.

22

1 PANGERAN ngandika deui ka Musa,
2 sangkan anjeunna nyaurkeun ka
Harun sapala putra kieu, "Maraneh sing ati-ati
ngajaga kasucian jenengan Kami. Jadi lamun
keur ngahaturkeun kurban-kurban pangbakti
ti urang Israil kudu nurutkeun anggah-ungguh
anu baku. Kami teh PANGERAN.
3 Lamun maraneh keur dina kaayaan najis
heug deukeut-deukeut kana kurban suci
pangbakti ti urang Israil, saumur-umur teu
meunang deui ngalalayanan altar. Pikukuh ieu
pikeun sapapanjangna. Kami teh PANGERAN.
4 Turunan Harun anu boga kasakit lepra
atawa bengang, teu meunang aya anu milu
ngadahar kurban-kurban suci sapanjang
kaayaanana tacan pulih beresih deui. Unggal
imam bakal najis kaayaanana lamun tas antel
kana bangke, atawa tas kaluar cikama,
5 atawa tas antel kana sato anu najis, atawa
ka jelema anu keur najis.

6 Imam anu kanajisan, sanajan meunang
ngadahar kurban suci oge lamun can tepi
ka burit jeung can mandi beberesih mah
kaayaanana tetep najis.
7 Bisana beresih deui sanggeus surup
panonpoe. Geus kitu kakara meunang
ngadahar kurban-kurban suci anu memang
dahareunana.
8 Imam teu meunang ngadahar daging sato
anu paeh bangkar atawa paeh ku sato galak,
matak najis kana dirina. Kami teh PANGERAN.
9 Kabeh imam kudu gumati kana pikukuh-
pikukuh ti Kami. Salah lamun teu kitu, sarta
tangtu bakal tiwas lantaran henteu iman kana
pikukuh-pikukuh suci. Kami teh PANGERAN,
anu geus nyucikeun maranehna.
10 Anu wenang milu ngadahar kurban-kurban
suci ngan anak jeung pamajikanana bae.
Nu lian mah kajeun saimah atawa jelema
upahanana, teu diidinan.
11 Tapi gandek-gandek beulianana atawa anu
dijurukeunana di imahna, meunang ngadahar
sesa urut imam.
12 Anak imam nu awewe, anu salakina lain
imam, teu meunang ngadahar kurban-kurban
suci.
13 Tapi upama geus jadi randa atawa
geus ditalak tur saimah deui sarta jadi
tanggunganana, meunang ngadahar tina alas
imam, ti bapana. Jadi anu meunang milu

ngadahar teh ngan saanak pamajikanana
bae.
14 Jelema anu lain kulawarga imam, lamun
teu kahaja ngadahar kurban suci, ka imam
kudu ngaganti saharga anu didahar ditambah
saperlimana tina pihargaeunana.
15 Imam kudu ngajaga kasucianana kurban
pikeun Kami,
16 teu meunang ngajeunkeun eta didahar ku
nu lain hakna. Jelema kitu teh salah jeung
kudu dihukum. Kami teh PANGERAN, anu
nyucikeun sagala kurban."
17 PANGERAN ngandika deui ka Musa,
18 supaya anjeunna nyaurkeun ka Harun
sapala putra jeung ka bangsa Israil, pikukuh
ieu: Lamun urang Israil atawa nu sejen rek
ngabaktikeun kurban beuleuman, boh keur
mayar kaul boh ku karana suka rela, satona
teu meunang cacad naon-naon,
19 sarta kudu anu jalu jeung mulus supaya
ditampi.
20 Nu cacad mah ku PANGERAN moal
ditampi.
21 Lamun rek ngabaktikeun kurban panarima
ka PANGERAN, boh keur mayar kaul boh ku
karana suka sorangan, anu bakal ditampi teh
anu teu aya cacadna.
22 Ka PANGERAN teu meunang ngabaktikeun
sato pecak, pengkor, buntung, gering, kurap
atawa budug. Sato kitu mah ulah dikana
altarkeun, ulah dijieun kurban kadaharan.

23 Lamun ngurban ku karana suka sorangan,
sato kore atawa anggahotana kurang
sampurna oge meunang. Tapi keur mayar
kaul mah sato kitu teh moal ditampi.
24 Sato anu kanjutna pejet atawa kakeureut
atawa eumeur atawa rangsak, ulah
dibaktikeun ka PANGERAN. Hal sarupa kitu
ulah dijalankeun di sakuliah tanah maraneh.
25 Ulah mere sato anu asal ti urang asing
pikeun jadi kurban kadaharan. Nu kitu mah
dianggap cacad bae, moal ditampi.
26 (22:26-27) Anak sapi atawa anak domba
atawa anak embe anu anyar dijurukeun,
samemeh umurna tujuh poe mah acan
meunang dicokot ti indungna. Lamun
geus umur sakitu meunang dijieun kurban
kadaharan sarta bakal ditampi.
27 (22:26)
28 Indung sapi atawa indung domba atawa
indung embe lamun rek dikurbankeun jeung
anakna, dikurbankeunana ulah dibarengkeun
sapoe reujeung.
29 Nyanggakeun kurban panarima ka
PANGERAN kudu nurutkeun pikukuhna,
sangkan panarima maraneh katampi.
30 Dagingna kudu beak didahar sapoe eta
teu meunang nyesa nepi ka poe isukna.
31 PANGERAN ngandika, "Turutkeun
timbalan-timbalan Kami; Kami teh
PANGERAN.

32 Ulah ngotoran jenengan Kami nu suci.
Sakumna urang Israil kudu ngaku yen Kami
teh Maha Suci. Kami teh PANGERAN, sarta
maraneh ku Kami geus dijadikeun suci.
33 Kami geus ngaluarkeun maraneh ti Mesir
sangkan Kami jadi Allah maraneh. Kami teh
PANGERAN."

23

1 PANGERAN ngandika deui ka Musa,
2 ngeunaan pikukuh poe-poe
anu mulya pikeun urang Israil karumpul
ngalakonan ibadahna.
3 Poe pikeun digawe lilana genep poe. Poe
katujuh poe Sabat, poe pikeun reureuh. Dina
poe eta maraneh ulah barang gawe, kudu
karumpul ngabakti. Ngancik di mana bae,
poe Sabat ku maraneh kudu disanggakeun ka
PANGERAN.
4 Poe-poe mulya saban-saban cunduk
waktuna kudu diumumkeun, nya eta ieu:
5 Pesta Paska teh pikeun ngagungkeun
PANGERAN. Dimimitianana dina bulan kahiji
tanggal opat belas, sanggeus surup panon
poe.
6 Ari Pesta Roti Teu Make Ragi dimimitianana
tanggal lima belasna. Tujuh poe lilana
maraneh teu meunang ngadalahar roti anu
diragi.
7 Dina poean mimiti pesta maraneh kudu
kumpul ngabakti, sarta teu meunang barang
gawe naon-naon.

8 Tujuh poe lilana maraneh kabeh kudu
nyanggakeun kurban kadaharan ka
PANGERAN. Dina poe katujuhna kudu kumpul
deui ngabakti, sarta teu meunang barang
gawe naon-naon.
9 (23:9-10) Upama maraneh engke geus
araya di tanah anu ku Kami rek dibikeun,
lamun geus usum dibuat, keupeulan anu
mimiti kudu diserenkeun ka imam.
10 (23:9)
11 Ku imam kudu disanggakeun ka
PANGERAN, sangkan maraneh kamanah.
Disanggakeunana kudu sabada poe Sabat,
isukna.
12 Poe eta waktu nyanggakeun gandum tea,
maraneh kudu ngabaktikeun anak domba
jalu umur sataun anu mulus keur kurban
beuleuman,
13 jeung tipung dua kilo campur minyak
jetun keur kurban kadaharan. Seungitna eta
kurban bakal ngabingahkeun ka PANGERAN.
Jeung maraneh kudu ngahaturkeun anggur
saliter.
14 Memeh eta kabeh disanggakeun, hasil
dibuat teh can meunang didalahar, boh
gilingna boh sanggrayna, boh anu geus
jadi roti. Pikukuh ieu kudu digumatikeun
turun-tumurun sapapanjangna.
15 Ti wates poe isukna sabada Sabat, nya eta
ti wates maraneh nyanggakeun gandum tea

ka PANGERAN, maraneh kudu ngitung waktu
lilana campleng tujuh minggu.
16 Sabada poe Sabat anu katujuh tea isukna
dina kalima puluh poena, maraneh kudu
nyanggakeun deui hasil dibuat.
17 Unggal rumah tangga kudu nyanggakeun
kurban asongan, roti dua siki ka PANGERAN,
anu bahanna masing-masing dua kilo tipung
beunang ngaragian, sarta asal tina gandum
anu diala pangmimitina.
18 Kajaba ti eta roti, jamaah kudu
nyanggakeun anak domba tujuh siki umur
sataunan, sapi jalu hiji jeung embe dua,
kabeh kudu anu mulus. Kabeh kudu dijieun
kurban beuleuman haturan PANGERAN,
bareng jeung kurban kadaharan kitu deui
kurban anggur. Seungitna eta kurban bakal
ngabingahkeun ka PANGERAN.
19 Jeung kudu nyanggakeun embe jalu hiji
pikeun kurban pamupus dosa, jeung dua
anak domba jalu anu umur sataun pikeun
kurban karapihan.
20 Imam kudu nyanggakeun roti tea jeung
dua anak domba ka PANGERAN, pikeun
bagian imam. Eta kurban-kurban sipatna
kabeh suci.
21 Dina poe eta maraneh teu meunang
digawe, kudu kumpul ngabakti. Pikukuh
ieu kudu digumatikeun ku maraneh
turun-tumurun sapapanjangna di mana bae.

22 Lamun dibuat, gandum di sisi kotakan
mah ulah diala, jeung anu kaliwat teu kaala
ulah dibalikan, tinggalkeun bae pikeun anu
mariskin jeung nu lain pribumi. PANGERAN
teh Allah maraneh.
23 (23:23-24) Bulan katujuh tanggal hiji
kudu dipake reureuh jeung lamun geus
aya sora tarompet maraneh kudu kumpul
ngabakti.
24 (23:23)
25 Maraneh kudu nyanggakeun kurban
kadaharan haturan PANGERAN jeung teu
meunang digarawe.
26 (23:26-27) Bulan katujuh tanggal
sapuluh kudu ngayakeun upacara taunan
pikeun ngahampura dosa jamaah. Poe
eta teu meunang dahar naon-naon, kudu
kumpul ngabakti jeung nyanggakeun kurban
kadaharan ka PANGERAN.
27 (23:26)
28 Teu meunang digawe naon-naon, sabab
poe eta teh poe pangampura dosa.
29 Sing saha anu barang dahar dina poe eta
moal diaku deui umat Allah.
30 Jeung saha-saha anu digawe poe eta
bakal tiwas ku PANGERAN ku manten.
31 Pikukuh ieu kudu digumatikeun
turun-tumurun sapapanjangna di mana bae.
32 Ti semet surup panonpoe tanggal
salapan bulan eta nepi ka surup panonpoe
tanggal sapuluh, kudu dijieun poe reureuh

anu hidmat, sarta sapapanjang waktu
eta maraneh teu meunang barang dahar
naon-naon.
33 (23:33-34) Pesta Saung Daun dimimitian
dina tanggal lima belas bulan katujuh, lilana
tujuh poe.
34 (23:33)
35 Dina poe kahijina maraneh teu meunang
digarawe, kudu ngadegkeun kumpulan
ngabakti.
36 Saban poe di jero tujuh poe eta maraneh
kudu nyanggakeun kurban kadaharan. Dina
kadalapan poena kudu ngadegkeun deui
kumpulan ngabakti jeung nyanggakeun
kurban kadaharan. Poe eta poe ngabakti, teu
meunang digarawe.
37 Eta poe-poe kaagamaan kudu dipake
ngamulyakeun PANGERAN, nya eta kumpul
ngabakti ka PANGERAN sarta nyanggakeun
kurban kadaharan, kurban beuleuman,
kurban gandum, kurban peuncitan, jeung
kurban anggur, sakumaha anu baku sapopoe.
38 Ieu poe-poe kaagamaan teh ditambahkeun
kana poe-poe Sabat. Ari kurban-kurban
ditambahkeun kana pangbakti-pangbakti
maraneh anu geus baku, kana kurban-kurban
mayar kaul maraneh, jeung kana kurban-
kurban maraneh ka PANGERAN ku karana
suka sorangan.
39 Unggal tas dibuat kudu dipestakeun
tujuh poe mimiti ti tanggal lima belas bulan

katujuh. Dina poe kahijina kudu reureuh sing
hidmat,
40 sarta kudu metik bubuahan nu pangalusna
ti kebon maraneh, ngarala palapah korma
jeung dangdaunan anu garomplok jeung
gagangna, pikeun ngamimitian pesta
kaagamaan ngamulyakeun PANGERAN,
41 anu lilana tujuh poe. Ieu pikukuh kudu
dijalankeun turun-tumurun salawasana.
42 Salila tujuh poe sakumna urang Israil
kudu caricing di saung-saung,
43 supaya anak incu maraneh nyarahoeun
yen bareto basa ku PANGERAN dicandak
kaluar ti Mesir dikersakeun kudu hirup di
saung-saung. Mantenna teh PANGERAN, Allah
maraneh.
44 Kitu pikukuh ti Musa ka urang Israil
sarta maranehna kudu gumati kana pesta-
pesta kaagamaan pikeun ngamulyakeun
PANGERAN.

24

1 PANGERAN ngandika deui ka Musa,
2 supaya maparinkeun ieu pikukuh
ka urang Israil: Lampu-lampu Kemah
Tepangan kudu make minyak anu pangalusna
pangherangna, supaya hurungna bisa terus.
3 Saban geus burit lampu-lampuna kudu
diseungeutan ku Harun, hurungna kudu
terus nepi ka isuk di payuneun PANGERAN,
nya eta di luareun reregan anu ngaalingan
Peti Perjangjian di Tempat Pangsucina. Ieu
pikukuh kudu diestokeun salalawasna.

4 Eta lampu-lampu anu sukuna emas murni
diurusna kudu ku Harun, jeung kudu dijaga
supaya hurungna angger, di payuneun
PANGERAN.
5 Nyokot tipung dua belas kilo, jeung jieun
roti dua belas siki.
6 Rotina ambengkeun dua jajar genep-genep
dina meja emas murni tea payuneun
PANGERAN.
7 Unggal jajaran teundeunan dupa anu tulen,
sarat ngalinggihkeun PANGERAN mayunan
eta katuangan.
8 Diambengkeunana kudu mayeng saban
poe Sabat jeung kudu cara kitu, di payuneun
PANGERAN. Ieu jadi kawajiban urang Israil
salalawasna.
9 Eta roti engkena pikeun Harun jeung
anak-anakna. Didaharna kudu di tempat suci,
sabab sipat eta kadaharan teh kacida sucina
lantaran tina ambengan anu dibaktikeun ka
PANGERAN pikeun imam-imam.
10 (24:10-11) Aya hiji jelema, bapana urang
Mesir indungna urang Israil ngaran Selomit
binti Dibri ti kaom Dan. Eta jelema pasea
di pasanggrahan jeung hiji urang Israil
nepi ka ngagogoreng jenengan Allah. Seug
dideuheuskeun ka Musa
11 (24:10)
12 bari di jaga sabot ngadago pituduh
PANGERAN, kudu dikumahakeun eta jelema
teh.

13 Ari dawuhan PANGERAN ka Musa,
14 "Bawa eta jelema ka luareun
pasanggrahan. Sakur anu ngadenge
ngagogorengna ka Kami kudu numpangkeun
leungeun kana hulu eta jelema, tanda
ngaenyakeun eta jelema teh salah, geus kitu
jelemana baledogan ku sarerea make batu
nepi ka paeh.
15 Urang Israil bere nyaho yen anu
ngagogoreng jenengan Allah kudu narima
wawales,
16 dipaehan. Saha bae, boh urang Israil boh
nu sejen nu aya di Israil anu ngagogoreng
jenengan PANGERAN kudu dibaledogan ku
batu ku sajamaah.
17 Sing saha anu maehan kudu dipaehan.
18 Sing saha anu maehan pipiaraan batur
kudu ngaganti. Sabab hutang nyawa bayar
nyawa.
19 Anu nyacadan batur kudu dicacadan deui.
20 Nu mateuhkeun pateuhan deui, nu
mecakan pecakan deui, nu ngompongan
ompongan deui. Naon bae kalakuanana anu
ngalantarankeun batur jadi ruksak, kudu
dibales kitu deui.
21 Nu maehan pipiaraan batur sakadar kudu
ngaganti, tapi nu maehan jelema mah kudu
dipaehan.
22 Ieu hukum teh pikeun maraneh kabeh
urang Israil, jeung oge pikeun urang asing

anu caricing di maraneh, karana Kami teh
PANGERAN, Allah maraneh."
23 Sanggeus Musa misaur, seug eta jelema
teh ku urang Israil dibawa ka luareun
pasanggrahan tuluy dibaledogan ku batu nepi
ka paeh. Pangandika Allah ka Musa perkara
eta ku urang Israil geus dilaksanakeun.

25

1 PANGERAN ngandika deui ka Musa di
Gunung Sinai,
2 supaya anjeunna ngembarkeun ieu pikukuh
ka urang Israil. Sanggeus maraneh aya di
tanah anu bakal dibikeun ku PANGERAN,
unggal-unggal nincak tujuh taun eta tanah teu
meunang dipelakan, pikeun ngamulyakeun
PANGERAN.
3 Jadi digarapna kudu genep taun genep
taun, melak gandum melak anggur jeung
mangkasna jeung ngala hasilna.
4 Dina taun katujuhna tanah teh kudu
direureuhkeun sama sakali, sarta taun
eta kudu disanggakeun ka PANGERAN,
lahan-lahan teu meunang dipelakan, pelak
anggur teu meunang dipangkas.
5 Gandum anu jadi sorangan jeung pelak
anggur anu henteu dipangkas teu meunang
diala. Dina taun eta tanah teh kudu reureuh
enya-enya.
6 Tapi sanajan sataun teu dipelakan oge mo
burung mere hasil dahareun keur maraneh,
keur jelema-jelema anu dibeuli, keur nu
buburuh, keur urang asing nu narumpang,

7 keur pipiaraan kitu deui keur sato-sato
jarah. Hasilna meunang diala keur dahareun.
8 Tiap taun katujuh ku maraneh kudu diitung
nepi ka tujuh kali, jadi opat puluh salapan
taun.
9 Geus kitu dina tanggal sapuluh bulan
katujuh, nya eta dina Poe Pangampura Dosa,
kudu aya jelema ngideran sakuliah tanah bari
niup tarompet.
10 Taun anu kalima puluh ku maraneh kudu
dipeting pikeun ngumumkeun kabebasan ka
sakumna pangeusi tanah. Dina sataun eta
lamun aya tanah milik anu geus dijual, kudu
pulang ka nu boga asalna atawa ka anak
incuna. Jelema-jelema anu dibeuli kudu sina
marulang ka kulawargana sorangan.
11 Sabab taun anu kalima puluh teh jadi
taun mulangkeun. Lahan-lahan teu meunang
dipelakan, gandum nu jadi sorangan jeung
anggur anu henteu dipangkas teu meunang
diala.
12 Campleng sataun eta jadi taun suci. Keur
dahareun maraneh dina taun eta ngan anu
asal tina tutuwuhan anu jaradi sorangan.
13 Dina taun eta kabeh tanah milik anu geus
dijual kudu pulang ka anu boga asalna.
14 Jadi lamun maraneh jual meuli lahan
antara batur sabangsa ulah curang.
15 Pihargaeunana kudu diijir tina sabaraha
kali eta lahan mere hasil di jero saanu taun
nepi ka Taun Mulangkeun anu bakal datang.

16 Beuki loba taunna harga lahanna beuki
luhur, beuki saeutik taunna harga lahanna
beuki handap, sabab anu dijualna teh nya eta
jumlah pihasileun eta lahan.
17 Jadi ulah ngalicikan batur sabangsa,
masing sarieun ku PANGERAN, Allah maraneh.
18 Lampahkeun sagala pikukuh jeung sagala
timbalan PANGERAN, supaya maraneh di eta
tanah hirup reujeung lulus mulus.
19 Tanahna tangtu loba hasilna pikeun
dahareun, sagala aya tur maraneh di ditu teh
bakal mulus rahayu.
20 Meureun aya anu hayang nanya, ti mana
meunang dahareun sapanjang tanah keur teu
dipelakan jeung teu kaala hasilna.
21 Ulah salempang! Kalawan berkah
PANGERAN hasil lahan dina taun kagenep
bakal lipet ganda, cukup keur dahareun dua
tauneun.
22 Malah hasil panen taun kagenep teh
picukupeun keneh keur dahareun taun
kadalapan, bari nunggu hasil pepelakan taun
eta.
23 Mun maraneh ngajual lahan ulah dijual
lepas, da eta lahan teh lain anu maraneh tapi
kagungan PANGERAN. Maraneh mah sakadar
katitipan jeung ngan diwidian ngagarap
wungkul.
24 Jadi lamun ngajual lahan kudu
dijentrekeun yen anu bogana aya hak meuli
deui.

25 Lamun aya urang Israil nepi ka jadi miskin kapaksa ngajual lahan, lamun henteu bisaeun nebus kudu dipangnebuskeun ku barayana anu pangdeukeutna.
26 Lamun teu bogaeun baraya nu mangnebuskeun, engke lamun geus aya milikna nepi ka bisa sorangan nebus lahanna,
27 gedena duit panebus ka nu meulina, ngan pikeun taun-taun anu enggeus kajalanan bae, nepi ka Taun Mulangkeun nu bakal datang. Can beak waktu gadean ge tanahna bisa kapimilik deui.
28 Tapi upama teu kuateun bae nebus, lahanna cekel heula ku nu meuli nepi ka Taun Mulangkeun nu bakal datang, geus kitu kudu dipulangkeun.
29 Jelema anu ngajual imah di jero kota anu make kuta, meunang nebus deui imahna sanggeus sataun ti semet ngajualna.
30 Upama dina taun eta henteu katebus, imahna jadi hak milik anu meulina turun tumurun. Jadi dina Taun Mulangkeun eta imah teh teu dipulangkeun.
31 Imah-imah di desa-desa anu teu make kuta, eta mah kudu disaruakeun jeung lahan, kudu dibeuli deui ku nu bogana sarta lamun geus nepi ka Taun Mulangkeun bisa kapimilik deui.
32 Pikeun di kota-kota anu geus dimilikkeun ka kaom Lewi, kaom Lewi mah meunang nebus hak milikna iraha bae.

33 Lamun di kota-kota saperti kitu aya
urang Lewi ngajual imah tapi teu bisaeun
bae nebus, dina Taun Mulangkeun mah kudu
dipulangkeun bae, sabab sakabeh imah nu
aya di kota-kota kaom Lewi mah kabeh jadi
hak milikna anu tetep di antara bangsa Israil.
34 Tapi tanah-tanah sampalan sakurilingeun
kota-kota kaom Lewi mah teu meunang dijual,
sabab geus jadi hak milikna salalawasna.
35 Lamun aya sasama urang Israil jadi miskin
nepi ka teu bisaeun ngabayuan hirupna, ku
maraneh bantu cara ngabantu urang asing
atawa nu ngadon, supaya manehna bisa
neruskeun hirupna di maraneh.
36 Ulah ngarah naon-naon ti manehna, sing
sieun ku Allah keun eta batur teh hirup
deukeut maraneh.
37 Lamun nginjeumkeun duit ka manehna
ulah make renten. Kitu deui lamun manehna
meuli dahareun ti maraneh ulah diarah bati.
38 Kitu timbalan PANGERAN, Allah maraneh
anu ngaluarkeun maraneh ti Mesir supaya
maratuh di tanah Kanaan, sarta anu geus
kersaeun jadi Allah maraneh.
39 Lamun aya dulur sabangsa ngajual maneh
ka maraneh bawaning ku malarat, ulah
digawekeun kawas ka jelema beulian.
40 Bawa cicing di maraneh sina babantu nepi
ka Taun Mulangkeun nu bakal datang.

41 Dina taun eta manehna jeung anak-
anakna sina baralik ka kulawargana jeung ka
tanah hak milik karuhunna.
42 Urang Israil teh kabeh kawula-kawula
PANGERAN anu ngaluarkeun maranehna
ti Mesir ulah aya anu dijual dijieun jelema
beulian.
43 Urang Israil anu ngajual dirina ka maraneh
ulah dibengisan, sing sarieun ku Allah
maraneh.
44 Lamun maraneh butuh badega, meuli ti
bangsa sejen bae anu caricing di sakurilingeun
maraneh.
45 Anak urang asing di tanah maraneh
meunang dibeuli. Barudakna anu
dijurukeunana di tanah maraneh meunang
dijieun hak milik,
46 meunang diwariskeun ka anak incu sina
ngabadega saumur hirup. Ka dulur sabangsa
mah omat ulah ngabengisan.
47 Upamakeun aya urang asing anu hirupna
di maraneh jadi beunghar, seug aya sasama
urang Israil jadi malarat sarta ngajual maneh
ka eta urang asing atawa ka salah saurang
barayana.
48 Sanggeus dibeuli, eta sasama urang Israil
teh boga keneh hak pikeun ditebus. Salah
saurang dulurna
49 atawa pamanna, alona, atawa baraya
deukeutna nu sejen, meunang nebus

manehna, atawa jelemana sorangan nebus
maneh sangkan bebas, ari sanggupeun mah.
50 Manehna jeung anu meulina kudu
balitungan, geus sabaraha taun manehna
ngagadekeun maneh ka nu meulina nepi ka
Taun Mulangkeun. Harga pameuli dirina kudu
ditangtukeun nurutkeun reana taun. Hargana
kudu disaruakeun jeung upah anu buburuh.
51 (25:51-52) Sesa taun anu tacan kajalanan
kudu dibalitungkeun sarta ku manehna kudu
dibayar.
52 (25:51)
53 Gedena duit anu kudu dibayarkeun deui
kudu nurutkeun patokan upah kuli taunan.
Salila eta, dunungananana teu meunang
ngabengisan.
54 Upama teu bisa ku jalan kitu, manehna
jeung barudakna dibebaskeunana teh kudu
nunggu Taun Mulangkeun heula.
55 Urang Israil teu meunang dijieun jelema
beulian saumur hirup, sabab kabeh geus jadi
kawula-kawula PANGERAN anu ngaluarkeun
maranehna ti Mesir, anu jadi PANGERAN Allah
maraneh.

26 1 PANGERAN nimbalan, "Maraneh ulah
nyieun brahala, arca, tugu brahala,
atawa ngukir batu keur sesembahan. Kami
teh PANGERAN, Allah maraneh.
2 Jeung masing gumati ngalakonan poe-poe
kaagamaan sarta ajrih ka tempat Kami
dibakti. Kami teh PANGERAN.

3 Lamun maraneh nurut kana pikukuh-
pikukuh jeung timbalan-timbalan Kami,
4 lahan-lahan maraneh bakal mere hasil,
tatangkalanana bakal baruahan sabab tangtu
ku Kami dibere hujan unggal usum.
5 Hasilna bakal mucekil, gandum bakal nyesa
nepi ka usum ngala anggur, anggur bakal
nyesa nepi ka usum melak deui gandum.
Hayang dahareun naon bae bakal aya di dinya
tur maraneh tangtu mulus rahayu.
6 Maraneh di eta tanah ku Kami rek dijieun
aman santosa, hees jongjon sepi karisi.
Sato-sato galakna rek disina jarauh ka
maraneh, tur maraneh moal kungsi nyorang
perang.
7 Sanajan mun kudu ngayonan musuh,
maraneh nu bakal unggul.
8 Maraneh limaan bakal sanggup ngelehkeun
musuh saratus. Maraneh saratus urang bakal
sanggup ngelehkeun musuh salaksa.
9 Maraneh rek diberkahan jeung dilobakeun
turunan. Kami bakal pageuh kana jangji ka
maraneh.
10 Saban maraneh panen bakal mucekil
cukup satauneun, malah kapaksa kudu
miceun sesa supaya hasil nu anyar
kawadahan.
11 Kami rek terus nyarengan ti Kemah Kami
anu suci, moal ninggalkeun.
12 Tangtu nyarengan, jadi Allah maraneh
sarta maraneh jadi umat Kami.

13 Kami teh PANGERAN Allah maraneh,
anu ngaluarkeun maraneh ti Mesir sangkan
bebas tina kumawula ka batur. Bangsa anu
tadina ngagencet ka maraneh ku Kami geus
diancurkeun, maraneh jadi bebas lugina."
14 PANGERAN nimbalan, "Lamun maraneh
ngalawan kana timbalan-timbalan Kami
tangtu dihukum.
15 Lamun nolak kana pikukuh-pikukuh jeung
timbalan-timbalan Kami, jeung ngarempak
perjangjian antara Kami jeung maraneh,
16 ku Kami tangtu disiksa diragragan balahi,
dibere panyakit anu moal picageureun,
panyakit muriang anu matak lolong nepi
ka hirup ge cumah. Mun pepelakan moal
kadahar bakal aya nu ngaranjah, batur anu
ngadaharna.
17 Kami bakal malik ngalawan ka maraneh
nepi ka maraneh eleh ku musuh, bakal dijieun
sakama-kama ku batur nu mikageuleuh,
bakal pinuh ku kasieun anu pohara, nepi ka
taya anu ngudag ge ngabiur kabur.
18 Lamun geus nepi ka kitu maraneh teu
nurut keneh, hukumanana rek dilipet tujuh.
19 Kamantangulan maraneh rek diancurkeun,
moal dibere hujan, tanah maraneh disina
teuas kawas beusi.
20 Sanajan tohtohan dipigawe ge moal aya
hasilna naon-naon, sabab lahanna geus moal
ngabijilkeun hasil sama sakali, pepelakan
moal jadi, tatangkalanana moal baruahan.

21 Lamun tetep keneh ngaralawan sarta
arembung ngagugu ka Kami, hukumanana
dilipet tujuh deui.
22 Rek sina didatangan ku sato-sato galak,
anak-anak maraneh sina tariwas, pipiaraan
maraneh sina beak diamuk, maraneh
ngan tinggal saeutik datang ka jalan-jalan
saruwung.
23 Saupama ku siksaan ieu angger keneh
henteu ngagarugu, henteu nolih ka Kami,
24 siksaanana rek dijieun tujuh tikeleun ti nu
enggeus-enggeus.
25 Ku sabab ngalanggar perjangjian ku Kami
rek disiksa ku perang. Najan marubus ka
kota-kota tangtu disusul ku pagebug, datang
ka maraneh kapaksa kudu nyerah ka musuh.
26 Bekel maraneh ku Kami rek dipendet
nepikeun ka hawu sahiji mahi dipake
ngasakan dahareun ku sapuluh awewe.
Dahareun nepi ka kudu dialas, kitu ge teu
matak seubeuh.
27 Lamun geus kitu angger keneh teu malire
jeung arembung nurut,
28 Kami tangtu reujeung ambek ngahajar ka
maraneh, sarta hukuman maraneh rek dijieun
tujuh kalieun ti nu ti heula.
29 Maraneh bakal ngahakan anak sorangan
bawaning ku kalaparan.
30 Tempat-tempat maraneh ngabakti di
pasir-pasir rek diaduk-aduk, altar-altar
parukuyanana rek diremuk-remukkeun,

bangke-bangke maraneh rek dialung-
alungkeun sina ninggangan arca-arca brahala
sesembahan maraneh. Bakating Kami ijid,
31 kota-kota maraneh rek dibalik lemah,
tempat-tempat ibadahna rek dibasmi,
kurban-kurban maraneh moal ditarima.
32 Tanah maraneh rek ditumpurkeun nepi ka
lebur, nepi ka matak ngarenjag musuh-musuh
nu di dinya ku ruksak-ruksakna.
33 Maraneh bakal aya anu ngarurug, tuluy
paburisat ka tanah-tanah musuh. Tanah
sorangan jadi suwung, kota-kota lebur.
34 (26:34-35) Geus kitu tanah anu ku
maraneh tara pisan diperekeun teh bakal
ngaso da geus pada naringgalkeun ka
tanah-tanah musuh, reureuhna jongjon.
35 (26:34)
36 Sanggeus aya di pangboyongan maraneh
rek dibibira ku rasa kasieun, ku kalakay
ngeresek ku angin ge datang ka ngacir,
lumpat tibuburanjat kawas kabur ti medan
perang diudag-udag musuh.
37 Euweuh nu ngudag oge nepi ka pateunggar
jeung pada batur, jeung moal kuat ka musuh
nu mana bae oge.
38 Maraneh bakal paraeh di pangboyongan
dicaplukan ku bumi di tanah musuh.
39 Sesana nu tinggal saeutik bakal mudedes,
wawales tina dosa maraneh jeung karuhun.

40 Tapi anak incu maraneh bakal insap, bakal
ngaku kana dosana jeung dosa karuhunna
anu geus nolak jeung ngalawan ka Kami,
41 nepi ka ku Kami dipiceun ka tanah musuh
lantaran Kami kacida jengkelna. Sanggeus
anak incu maraneh jadi hina sarta dosa
jeung kabasangkalanana geus katebus ku
hukuman,
42 kakara Kami rek inget deui kana
perjangjian reujeung Yakub, Ishak, jeung
Ibrahim, sarta eta jangji rek dianyarkeun,
nya eta rek mikeun eta tanah ka umat Kami.
43 Tapi samemeh eta, tanah teh kudu
diberesihkeun heula pangeusina, sina jongjon
heula ngareureuh. Ari umat Kami sina
nandang heula siksaan lantaran geus nolak
pikukuh-pikukuh jeung timbalan-timbalan
Kami.
44 Tapi papadaning kitu ge di nagara
musuhna teh ku Kami moal ditinggalkeun kitu
bae, jeung moal dibasmi nepi ka beak. Sabab
lamun nepi ka kitu jangji Kami ka maranehna
tangtu putus. Kami teh PANGERAN Allahna.
45 Kami rek nganyarkeun deui perjangjian
anu bareto diikrarkeun ka karuhunna,
basa Kami nembongkeun pangawasa ka
bangsa-bangsa, nya eta ngaluarkeun umat
Kami ti Mesir, sangkan Kami PANGERAN jadi
Allah maranehna."

46 Kitu pikukuh-pikukuh jeung timbalan-
timbalan PANGERAN ka Musa di Gunung Sinai
pikeun urang Israil.

27

1 PANGERAN ngandika deui ka Musa,
2 ngeunaan pikukuh pikeun urang
Israil: Jelema anu geus disanggakeun ka
PANGERAN pikeun nedunan nadar, meunang
ditebus deui sina bebas.
3 (27:3-7) Pikeun nebusna kudu nurutkeun
patokan harga di Kemah PANGERAN: umur
leuwih ti 60 taun: lalaki-15 gebleg perak;
awewe-10 gebleg perak; antara 20-60 taun:
lalaki-50 gebleg perak; awewe-30 gebleg
perak; antara 5-20 taun: lalaki-20 gebleg
perak; awewe-10 gebleg perak; kurang ti 5
taun: lalaki-5 gebleg perak; awewe-3 gebleg
perak.
4 (27:3)
5 (27:3)
6 (27:3)
7 (27:3)
8 Lamun nu nadarna teu kuateun mayar
panebus nurutkeun patokan lantaran kacida
miskinna, nu rek ditebusna kudu dibawa ka
imam sina diturunkeun hargana sangkan
ditebus sakadugana bae.
9 Lamun anu dipake nadar teh sato anu layak
dikurbankeun ka PANGERAN, ngingetkeun
yen sakur anu geus disanggakeun ka
PANGERAN teh sipatna geus suci,

10 eta sato ku nu boga nadar teu meunang
dihilian ku nu sejen. Lamun dihilian,
panghilianana oge jadi kagungan PANGERAN.
11 Tapi lamun anu dipake nadarna teh
sato haram anu teu layak dikurbankeun ka
PANGERAN, satona kudu dibawa ka imam
12 sina ditaksir pihargaeunana nurutkeun
hade gorengna eta sato. Upama ceuk imam
hargana sakitu, sakitu.
13 Mun rek ditebus kudu dibayar sakitu,
ditambah saperlima tina hargana.
14 Lamun anu dibaktikeun ka PANGERAN teh
imah, kudu ditaksir heula pihargaeunana ku
imam nilik kaayaan eta imah. Lamun ceuk
imam sakitu, sakitu.
15 Lamun anu nadarna aya niat nebusan,
panebusna kudu dibayar sakitu, ditambah
saperlima tina hargana.
16 Lamun anu dibaktikeun ka PANGERAN
teh lahan saluwuk, hargana kudu saharga
pibiniheun anu bakal dipelak dina eta lahan.
Harga pibiniheunana ditangtukeun tiap dua
puluh kilo jawawut sapuluh gebleg perak.
17 Lamun dibaktikeunana kakara tas Taun
Mulangkeun pisan, pihargaeunana tetep
sakitu.
18 Lamun rada lila ti harita, ku imam kudu
dipangitungkeun pihargaeunana nurutkeun
taun anu bakal kajalanan nepi ka Taun
Mulangkeun nu bakal datang, terus diitung
sabaraha kurangna.

19 Lamun anu ngabaktikeunana arek
nebusan, kudu mayar sahargana, ditambah
saperlimana tina hargana.
20 Lamun memeh ditebus ti PANGERAN geus
dijual ka nu sejen, anu bogana leungit hakna
pikeun nebus,
21 sarta dina Taun Mulangkeun nu
engke, lahanna bakal terus jadi kagungan
PANGERAN, ragragna ka imam.
22 Lamun anu dibaktikeun ka PANGERAN teh
lahan anu geus dibeuli,
23 pihargaeunana kudu ditaksir ku imam
nurutkeun lobana taun nepi ka Taun
Mulangkeun nu bakal datang, sarta hargana
kudu dibayar harita keneh. Duit pamayarna
jadi kagungan PANGERAN.
24 Dina Taun Mulangkeun eta lahan kudu
geus mulang ka nu boga tadina atawa ka
anak incuna.
25 Unggal imam lamun naksir harga kudu
nurutkeun patokan Kemah PANGERAN.
26 Kabeh sato cikal geus jadi kagungan
PANGERAN, jadi teu meunang dibaktikeun
jadi kurban suka sorangan. Anak sapi,
anak domba atawa anak embe, kagungan
PANGERAN.
27 Tapi cikal sato haram meunang ditebus
deui, harga panebusna kudu nurutkeun
patokan harga di Kemah PANGERAN ditambah
saperlima. Lamun teu ditebus, meunang

dijual ka saha bae nurutkeun patokan harga
di Kemah PANGERAN.
28 Jelema, sato, lahan, lamun dibaktikeunana
ka PANGERAN teu make sarat, teu meunang
dijual jeung teu meunang ditebus, sabab
mutlak jadi kagungan PANGERAN.
29 Kajeun jelema, ari keur dibaktikeunana
henteu make kayid naon-naon mah teu
meunang dibeuli deui, kudu dipaehan.
30 Sakur hasil bumi naha gandum naha
bubuahan, sapersapuluhna geus jadi
kagungan PANGERAN.
31 Lamun anu bogana hayang nebus kudu
mayar nurutkeun patokan harga di Kemah
PANGERAN ditambah saperlima tina hargana.
32 Sato piaraan, hiji tina sapuluh geus
jadi kagungan PANGERAN. Dina waktu
pipiaraan diitung, tiap-tiap tina sapuluh, hiji
sanggakeun ka PANGERAN.
33 Anu bogana teu meunang tataksir palah-
pilih nu alus jeung nu goreng, sakatunjukna
bae jeung teu meunang dihilian ku nu sejen.
Upama nepi ka dihilian, boh nu dihilianana
boh panghilianana, duanana bakal jadi
kagungan PANGERAN, teu meunang ditebus.
34 Kitu timbalan-timbalan PANGERAN ka
Musa di Gunung Sinai, pikeun urang Israil.

Bilangan

1 [1] Dina tanggal hiji bulan kadua, taun
kadua ti sanggeus urang Israil budal
ti Mesir, PANGERAN nimbalan ka Musa ti
Kemah Tepangana-Na di Gurun Keusik Sinai.
Timbalana-Na,
[2] (1:2-3) "Maneh jeung Harun kudu
nyacahkeun urang Israil, nurutkeun kaom
jeung wargana masing-masing. Anu geus
meujeuhna jadi prajurit, nya eta anu umurna
ti semet dua puluh taun ka luhur, kabeh catet
ngaranna.
[3] (1:2)
[4] Menta dibantu ku kapala ti unggal kaom."
[5] (1:5-16) Ieu ngaran-ngaranna anu jaradi
kapala kaom masing-masing anu dihiras
ngabantu Musa jeung Harun: Kaom-Kapala;
Rubin-Elisur bin Sedeur; Simeon-Selumiel
bin Surisaday; Yuda-Nahson bin Aminadab;
Isaskar-Netanel bin Suar; Sebulun-Eliab bin
Helon; Epraim-Elisama bin Amihud; Menase-
Gamaliel bin Pedasur; Binyamin-Abidan
bin Gidoni; Dan-Ahieser bin Amisaday;
Aser-Pegiel bin Okran; Gad-Elisap bin Rehuel;
Naptali-Ahira bin Enan.
[6] (1:5)
[7] (1:5)
[8] (1:5)

9 (1:5)
10 (1:5)
11 (1:5)
12 (1:5)
13 (1:5)
14 (1:5)
15 (1:5)
16 (1:5)
17 Dibantu ku ieu dua welas urang, Musa jeung Harun
18 dina tanggal hiji bulan kadua ngumpulkeun jelema, didaptarkeun nurutkeun rundayan jeung wargana. Sakur anu umurna dua puluh taun ka luhur diitung jeung dicatetkeun ngaranna,
19 sakumaha timbalan PANGERAN. Didaptarkeunana ku Musa di Gurun Keusik Sinai.
20 (1:20-46) Kabeh sakur anu umurna geus dua puluh taun atawa leuwih, anu pantes jadi prajurit, ngaranna dicatet nurutkeun kaom jeung wargana, mimiti ti kaom Rubin, putra Yakub anu cikal. Pareleanana kieu: Kaom-Jumlah; Rubin-46.500 urang; Simeon-59.300 urang; Gad-45.650 urang; Yuda-74.600 urang; Isaskar-54.400 urang; Sebulun-57.400 urang; Epraim-40.500 urang; Menase-32.200 urang; Binyamin-35.400 urang; Dan-62.700 urang; Aser-41.500 urang; Naptali-53.400 urang; Jumlah=603.550 urang.

21 (1:20)
22 (1:20)
23 (1:20)
24 (1:20)
25 (1:20)
26 (1:20)
27 (1:20)
28 (1:20)
29 (1:20)
30 (1:20)
31 (1:20)
32 (1:20)
33 (1:20)
34 (1:20)
35 (1:20)
36 (1:20)
37 (1:20)
38 (1:20)
39 (1:20)
40 (1:20)
41 (1:20)
42 (1:20)
43 (1:20)
44 (1:20)
45 (1:20)
46 (1:20)
47 Kaom Lewi henteu bareng didaptarkeun
jeung kaom-kaom sejen.
48 Sabab kieu timbalan PANGERAN ka Musa,
49 "Waktu nyacahkeun anu geus meujeuhna
dijieun prajurit, kaom Lewi ulah diasupkeun.

50 Kaom Lewi mah sina ngurus Kemah
Tepangan jeung parabotna, purah ngagotong
Kemah Tepangan saparabotna katut purah
ngalalayananana. Pakemahanana oge kudu
sakuriling eta.
51 Upama maraneh pindah, anu ngaruag
Kemah Tepangan jeung masangna deui di
pasanggrahan anyar kudu kaom Lewi. Anu
sejen, saha bae anu wani deukeut-deukeut
ka Kemah Tepangan kudu dipaehan.
52 Urang Israil anu lianna, pakemahanana
kudu nurutkeun kumbuhanana masing-
masing, unggal kumbuhan boga umbul-umbul
sorangan, kapalana saurang.
53 Kemah kaom Lewi kudu ngurilingan
Kemah Tepangan, pikeun ngajaga nu sejen
ulah deukeut-deukeut ka dinya, bisi urang
Israil disamber ku bebendu Kami."
54 Seug urang Israil ngalampahkeun
sakumaha timbalan PANGERAN ka Musa tea.

2

1 PANGERAN ngandika deui ka Musa jeung
Harun hal aturan kieu:
2 Urang Israil kudu diatur masang
pakemahanana. Unggal jelema kudu
nurutkeun umbul-umbul pasukan
jeung bandera kaomna masing-masing.
Pakemahanana kudu dipasang sakurilingeun
Kemah Tepangan.
3 (2:3-9) Pakemahan pasukan umbul-umbul
Yuda di beulah wetan, sapasukan-sapasukan
katut kapalana masing-masing nya eta:

Kaom-Kapala-Jumlah Prajurit; Yuda-Nahson bin Aminadab-74.600 urang; Isaskar-Netanel bin Suar-54.400 urang; Sebulun-Eliab bin Helon-57.400 urang; Jumlah=186.400 urang. Lamun maju, balad Yuda anu pangheulana.
4 (2:3)
5 (2:3)
6 (2:3)
7 (2:3)
8 (2:3)
9 (2:3)
10 (2:10-16) Pakemahan pasukan umbul-umbul Rubin di beulah kidul, sapasukan-sapasukan katut kapalana masing-masing nya eta: Kaom-Kapala-Jumlah Prajurit; Rubin-Elisur bin Sedeur-46.500 urang; Simeon-Selumiel bin Surisaday-59.300 urang; Gad-Elisap bin Rehuel-45.650 urang; Jumlah=151.450 urang. Lamun maju, balad Rubin kudu kadua.
11 (2:10)
12 (2:10)
13 (2:10)
14 (2:10)
15 (2:10)
16 (2:10)
17 Ti dinya, antara pasukan balad kahiji jeung kadua, nya eta aleutan kaom Lewi anu ngagotong Kemah Tepangan. Unggal pasukan balad barisna kudu nurutkeun aturan

pasukan anu diatur di pasanggrahan katut
umbul-umbul masing-masing.
18 (2:18-24) Pakemahan pasukan umbul-
umbul Epraim di beulah kulon, sapasukan-
sapasukan katut kapalana masing-masing
nya eta: Kaom-Kapala-Jumlah Prajurit;
Epraim-Elisama bin Amihud-40.500 urang;
Menase-Gamaliel bin Pedasur-32.200 urang;
Binyamin-Abidan bin Gidoni-35.400 urang;
Jumlah=108.100 urang. Balad Epraim majuna
katilu.
19 (2:18)
20 (2:18)
21 (2:18)
22 (2:18)
23 (2:18)
24 (2:18)
25 (2:25-31) Pakemahan pasukan
umbul-umbul Dan di beulah kaler, sapasukan-
sapasukan katut kapalana masing-masing
nya eta: Kaom-Kapala-Jumlah Prajurit;
Dan-Ahieser bin Amisaday-62.700 urang;
Aser-Pegiel bin Okran-41.500 urang;
Naptali-Ahira bin Enan-53.400 urang;
Jumlah=157.600 urang. Pasukan balad Dan
majuna pangpandeurina.
26 (2:25)
27 (2:25)
28 (2:25)
29 (2:25)
30 (2:25)

31 (2:25)
32 Jumlah urang Israil anu asup kana daptar
pasukan-pasukan nurutkeun rombonganana
masing-masing aya 603.550 urang.
33 Kaom Lewi henteu diasupkeun ka dinya,
sakumaha timbalan PANGERAN ka Musa.
34 Sagala timbalan PANGERAN ka
Musa ku urang Israil dijalankeun.
Masanggrahanana, majuna, kabeh nurutkeun
umbul-umbul masing-masing, sapasukanana-
sapasukanana.

3

1 Ieu turunan Harun jeung Musa basa
PANGERAN di Gunung Sinai nimbalan ka
Musa.
2 Putra Harun opat nya eta: Nadab anu cikal,
Abihu, Elasar jeung Itamar.
3 Opatanana geus diistrenan jeung dilisahan
jadi imam.
4 Tapi Nadab jeung Abihu mah geus teu
araya, tariwas waktu nyanggakeun kurban ka
PANGERAN di Gurun Keusik Sinai, lantaran
ngagunakeun seuneu anu henteu halal.
Duanana henteu karagungan putra. Tinggal
Elasar jeung Itamar anu jaradi imam waktu
Harun jumeneng keneh.
5 PANGERAN ngandika deui ka Musa,
6 "Kaom Lewi sina ka harareup, diangkat jadi
purah babantu ka Imam Harun.
7 Sagala pagawean pikeun Kemah
Tepangan, sagala kaperluan pikeun imam

jeung sabangsa Israil, jadi kawajiban
maranehanana.
8 Kitu deui ngurus paparabotan Kemah
Tepangan jeung nguruskeun kaperluan urang
Israil lianna.
9 Ti urang Israil, anu ku Kami dibakukeun
pikeun ngalalayanan Harun jeung anak-
anakna ngan urang Lewi wungkul.
10 Tetepkeun ku maneh, kawajiban imam
mah ngan Harun jeung anak-anakna bae anu
diwenangkeun. Anu sejen, anu wani-wani
ngajalankeun kaimaman kudu dipaehan."
11 PANGERAN ngandika deui ka Musa,
12 (3:12-13) "Ayeuna urang Lewi jadi boga
Kami. Basa Kami maehan sakabeh cikal urang
Mesir, cikal-cikal urang Israil mah ku Kami
disucikeun pikeun Kami, boh jelema boh sato.
Ayeuna pikeun gantina ti sakabeh cikal urang
Israil, Kami nyandak urang Lewi pikeun Kami.
Kami teh PANGERAN."
13 (3:12)
14 PANGERAN nimbalan deui ka Musa di
Gurun Keusik Sinai,
15 supaya anjeunna nyacahkeun kaom Lewi,
nurutkeun kaom jeung wargana. Barudak
lalaki ti umur sabulan atawa leuwih kudu
didaptarkeun.
16 Eta timbalan ku Musa dijalankeun.
17 (3:17-20) Anak Lewi tilu: Gerson, Kahat
jeung Merari, luluhur kaom anu marake
ngaran eta. Anak Gerson dua: Libni jeung

Simei. Anak Kahat opat: Amram, Yishar,
Hebron, jeung Usiel. Anak Merari dua: Mahli
jeung Musi, anu jadi luluhur warga-warga nu
marake eta ngaran.
18 (3:17)
19 (3:17)
20 (3:17)
21 Kaom Gerson nya eta warga Libni jeung
warga Simei.
22 Jumlah lalaki ti umur sabulan ka luhur
kacatet aya 7.500 urang.
23 Ieu kaom pakemahanana di beulah kulon,
tukangeun Kemah Tepangan.
24 Kapalana Elisap bin Lael.
25 Kawajibanana ngurus Kemah Tepangan,
ngurus tendana luar jero, ngurus lalangse
pantona,
26 ngurus lalangse palataranana sabudeur
Kemah Tepangan, ngurus altar, jeung ngurus
lalangse lawang ka palataran. Sakabeh
pagawean anu tumali jeung eta, maranehna
anu kawajiban ngurusna.
27 Kaom Kahat nya eta warga-warga Amram,
Yishar, Hebron, jeung Usiel.
28 Jumlah lalakina ti umur sabulan ka luhur
aya 8.600 urang.
29 Pakemahanana di kiduleun Kemah
Tepangan,
30 kapalana Elisapan bin Usiel.
31 Kawajibanana ngurus Peti Perjangjian,
meja, ajug-ajug lampu, altar-altar,

paparabotan imam paranti Tempat Suci,
jeung ngurus lalangse lawang ka Kamar
Pangsucina. Sagala pagawean anu tumali
jeung eta, maranehna anu kawajiban
ngurusna.
32 Anu ngapalaan urang Lewi nya eta Imam
Elasar putra Harun, ngatur jelema-jelema
anu baroga kawajiban di jero Tempat Suci.
33 Kaom Merari nya eta warga-warga Mahli
jeung Musi.
34 Jumlah lalaki ti umur sabulan ka luhur aya
6.200 urang.
35 Pakemahanana di kalereun Kemah
Tepangan, dikapalaan ku Suriel bin Abihail.
36 Kawajibanana ngurus papan-papan
dingding Kemah, jaruji-jarujina, tihang-
tihangna, tatapakan-tatapakanana, jeung
sakur anu patali jeung eta. Sagala pagawean
anu tumali jeung eta, maranehna anu kudu
ngurusna.
37 Jaba ti eta kudu ngurus tihang-tihang
katut tatapakanana, pancuh-pancuh katut
tambang-tambangna di palataran luar.
38 Ari Musa, Harun jeung putra-putrana,
kemahna di payuneun Kemah Tepangan,
beulah wetan. Kawajiban aranjeunna nya eta
ngalaksanakeun upacara-upacara ibadah di
Tempat Suci pikeun kapentingan urang Israil.
Anu sejen, anu wani-wani pipilueun kana eta
kawajiban kudu dipaehan.

39 Jumlah sakabeh lalaki urang Lewi ti umur
sabulan ka luhur anu ku Musa didaptarkeun
nurutkeun timbalan PANGERAN, ti kabeh
rundayan aya 22.000 urang.
40 (3:40-41) PANGERAN ngandika deui
ka Musa, "Sakabeh anak cikal urang Israil
kagungan Kami. Jadi sakur anak cikal urang
Israil anu lalaki, ti umur sabulan ka luhur,
kabeh kudu didaptarkeun. Tapi keur gaganti
maranehna anu ku Kami dicokot pikeun Kami
teh ngan sakabeh urang Lewi. Kami teh
PANGERAN! Nya kitu deui ingon-ingon urang
Lewi ku Kami dijieun gaganti sakabeh cikal
ingon-ingon urang Israil."
41 (3:40)
42 Prak ku Musa dijalankeun, sakabeh anak
cikal lalaki
43 ti umur sabulan ka luhur didaptarkeun,
jumlahna aya 22.273 urang.
44 PANGERAN nimbalan deui ka Musa,
45 "Ayeuna geura sanggakeun ka Kami
sakabeh urang Lewi, pikeun gaganti sakabeh
anak cikal lalaki urang Israil. Kitu deui
sakabeh cikal ingon-ingon urang Lewi
sanggakeun ka Kami, pikeun gaganti cikal
ingon-ingon urang Israil.
46 Ku sabab anak cikal urang Israil anu lalaki
leuwih 273 urang ti batan urang Lewi, eta
leuwihna ku maneh kudu ditebus,

47 saurangna masing-masing lima gebleg
uang perak nurutkeun harga patokan di
Kemah Kami.
48 Duitna serenkeun ka Harun jeung
anak-anakna."
49 Ku Musa dijalankeun, sarta duitna,
50 anu gedena 1.365 gebleg perak,
51 diserenkeun ka Harun sapala putra.
4 1 PANGERAN ngandika deui ka Musa,
2 miwarang nyatetkeun urang Lewi kaom
Kahat, kaom-kaomna, warga-wargana,
3 ti semet umur tilu puluh nepi ka lima
puluh taun, anu pantes pikeun digawekeun di
Kemah Tepangan.
4 Pagaweanana nya eta ngurus barang-
barang anu pangsucina.
5 Ti dinya PANGERAN ngandikakeun ieu
aturan ka Musa: Lamun pasanggrahan rek
pindah, Harun sapala putra kudu ka jero
Kemah, nurunkeun lalangse anu mindingan
Peti Perjangjian, tuluy kudu dipake ngarurub
eta peti.
6 Geus kitu kudu ditutupan ku kulit lemes
sarta saterusna kudu diruruban ku lawon
biru, tuluy petina kudu dicorok ku rancatan.
7 Meja paranti neundeun roti haturan
PANGERAN kudu ditaplakan ku taplak biru.
Piring-piring, pinggan-pinggan wadah dupa,
pinggan-pinggan paranti kurban, kendi-kendi
anggur kurban, teundeunan di dinya. Dina eta
meja salawasna kudu aya roti haturkeuneun.

[8] Eta kabeh tutup ku lawon beureum,
tutupan deui ku kulit lemes, tuluy corok
mejana ku rancatan dina parantina.
[9] Ajug-ajug lampu, lampu-lampu, cacapit-
cacapit, cepuk-cepuk, jeung wadah-wadah
minyak jetun, bungkus ku lawon biru.
[10] Eta ajug-ajug jeung parabot-parabotna
kudu ditutupan ku kulit lemes, tuluy kudu
diteundeun kana gotongan.
[11] Geus kitu altar emas kudu ditutupan ku
lawon biru, tuluy ku kulit lemes, altarna tuluy
corok ku rancatan.
[12] Pakakas-pakakas paranti Tempat Suci
kudu dibungkus ku lawon biru, tuluy ku kulit
lemes, terus teundeun kana gotongan.
[13] Lebu gemuk tina altar kudu dikeduk,
altarna tutupan ku lawon wungu.
[14] Sagala pakakas kaperluan altar, piring-
piring wadah seuneu, pangrojok, panyodok,
jeung jambangan-jambangan, teundeunan
dina luhur eta altar, tutupan ku kulit lemes,
tuluy altarna corok ku rancatan.
[15] Dina waktuna pasanggrahan indit, eta
barang-barang suci digotongna kudu ku kaom
Kahat. Kitu soteh lamun eta paparabotan
geus tarapti kabeh dibungkusanana ku Harun
sapala putra. Kaom Kahat teu meunang
cubuk-cabak kana eta barang-barang suci,
sabab tangtu tiwas. Kitu kawajiban kaom
Kahat lamun Kemah Tepangan dipindahkeun.

16 Ari Imam Elasar putra Harun,
kawajibanana ngurus Kemah sagemblengna,
ngaminyakan lampu-lampu, ngurus
padupaan, ngurus kurban gandum, ngurus
minyak suci jeung sagala rupa anu aya di jero
Kemah Tepangan, anu enggeus disucikeun
haturan PANGERAN.
17 PANGERAN ngandika deui ka Musa jeung
Harun,
18 "Kahade, kaom Kahat
19 ulah deukeut-deukeut kana barang-barang
suci supaya ulah tiwas. Sangkan ulah nepi
ka kajadian kitu, Harun jeung anak-anakna
kudu ngatur heula eta barang-barang di
jero Kemah Tepangan. Lamun geus beres
dibungkusanana, kakara jalma-jalma kaom
Kahat diatur sacabakna-sacabakna nu mana
gotongeunana.
20 Sabab lamun maranehna asup ka jero
Kemah Tepangan memeh beres sarta
heug narenjo eta parabot-parabot suci
bawaeun pindah keur diuruskeun keneh ku
imam-imam, tangtu tariwas."
21 PANGERAN ngandika deui ka Musa,
22 miwarang nyatetkeun urang Lewi kaom
Gerson sakaomna sawargana,
23 jeung nyatet anu umurna ti tilu puluh nepi
ka lima puluh taun, anu nyumponan sarat
pikeun digawekeun di Kemah Tepangan.
24 Anu baris jadi kawajibanana nya eta
ngurus ieu barang-barang:

25 Kemah, tenda luar, tenda jero, kulit lemes
tutup puncak Kemah, lalangse lawang asup,
26 reregan jeung tali-talina anu di palataran
sakuriling Kemah jeung altar, lalangse lawang
asup ka palataran, jeung sagala rupa anu aya
patalina jeung eta barang-barang. Sagala
urusan anu tumali jeung eta, maranehna anu
kudu ngurusna.
27 Musa jeung Harun kudu ngajaga supaya
kaom Gerson ngalampahkeun eta kawajiban
jeung nadah parentah Harun sapala putra.
28 Eta sagala kawajiban kaom Gerson di jero
Kemah dikapalaan ku Imam Itamar putra
Harun.
29 PANGERAN ngandika deui ka Musa,
miwarang nyatetkeun urang Lewi ti kaom
Merari, nurutkeun wargana masing-masing.
30 Jeung kudu nyatet anu umurna ti tilu puluh
nepi ka lima puluh taun, anu nyumponan
sarat pikeun digawekeun di Kemah Tepangan.
31 Anu baris jadi kawajibanana nya eta
ngurus papan-papan dingding Kemah,
jaruji-jarujina, tihang-tihangna jeung
tatapakan-tatapakanana,
32 pancuh-pancuh jeung tambang-
tambangna anu di palataran sakuriling
Kemah, jeung sakur anu aya patalina jeung
eta. Kawajibanana masing-masing aya
bagianana sorangan.

33 Kitu kawajiban kaom Merari di Kemah
Tepangan, dikapalaan ku Imam Itamar putra
Harun.
34 (4:34-48) Luyu jeung timbalan
PANGERAN, Musa, Harun, jeung para kokolot
umat, nyacahkeun urang Lewi anu tilu kaom,
nya eta kaom Kahat, kaom Gerson, jeung
kaom Merari. Ku aranjeunna didaptar anu
umurna ti tilu puluh nepi ka lima puluh taun,
anu nyumponan sarat pikeun digawekeun di
Kemah Tepangan. Hasilna: Kaom-Jumlah;
Kahat-2.750 urang; Gerson-2.630 urang;
Merari-3.200 urang; Jumlah=8.580 urang.
35 (4:34)
36 (4:34)
37 (4:34)
38 (4:34)
39 (4:34)
40 (4:34)
41 (4:34)
42 (4:34)
43 (4:34)
44 (4:34)
45 (4:34)
46 (4:34)
47 (4:34)
48 (4:34)
49 Jelema-jelema teh didaptarkeun
sakumaha timbalan PANGERAN ka Musa.
Unggal jelema kudu sina tanggung jawab
kana kawajibanana masing-masing, naon anu

kudu dipigawe, naon anu kudu digotong. Kitu
timbalan PANGERAN ka Musa.

5

1 PANGERAN ngandika deui ka Musa,
2 "Parentahkeun ka urang Israil supaya
jelema anu boga kasakit lepra atawa kasakit
bengang, atawa anu antel kana bangke, kudu
dikaluarkeun ti pasanggrahan.
3 Sakur anu kaayaanana najis saperti kitu
sina kaluar, supaya ieu pasanggrahan tempat
Kami di maraneh ulah kanajisan."
4 Urang Israil narurut, sakur anu kaayaanana
najis dikaluarkeun ti pasanggrahan.
5 PANGERAN maparinkeun ieu aturan ka
Musa,
6 pikeun urang Israil: Lamun aya anu henteu
satia ka PANGERAN lantaran ngarugikeun
batur,
7 kudu ngaku kana kasalahanana sarta
karugian baturna tea kudu dibayarkeun deui
sajenisna ditambah saperlimana.
8 Upama baturna tea geus maot tur teu aya
baraya deukeutna, duit pamayar karugian
teh kudu diserenkeun ka PANGERAN pikeun
imam. Kajaba ti eta kudu ditambah ku domba
jalu pikeun upacara mupus kasalahanana.
9 Naon bae pangbakti urang Israil ka
PANGERAN anu diserenkeun ka imam, eta
keur imam.
10 Jadi sagala pangbakti anu diserenkeun ka
imam, keur imam.
11 PANGERAN ngandika deui ka Musa,

12 (5:12-14) maparinkeun ieu aturan keur
urang Israil: Bisa jadi aya salaki anu curiga
ka pamajikanana. Nyangka pamajikanana
serong jeung geus nganajiskeun diri jinah
jeung lalaki sejen. Tapi teu bisa mastikeun,
lantaran kalakuan pamajikanana tea rikip
tur teu aya saksi, sarta henteu kaperego.
Atawa hiji salaki teu pupuguh timburuan ka
pamajikanana, padahal pamajikanana teh teu
serong teu naon.
13 (5:12)
14 (5:12)
15 Dina hal saperti kitu, eta salaki kudu
mawa pamajikanana ka imam bari mawa
tipung tarigu sakilo pikeun kurban, tipungna
ulah dikucuran minyak jetun jeung ulah
diteundeunan dupa, sabab eta mah
kurban ti hiji salaki anu timburuan, pikeun
ngabuktikeun hal anu sabenerna.
16 Awewena ku imam kudu dibawa ka
hareupeun altar sina nangtung di dinya.
17 Imam kudu nyicikeun cai suci kana hiji
paso, cemplungan taneuh sacolek tina dasar
Kemah supaya jadi pait.
18 Udar buuk eta awewe ku imam sina
ngarumbay, tipung kurban tea sina dicekel
ku leungeunna. Paso eusi cai anu geus jadi
pait jeung geus ngandung panyapa, cekel ku
imam.
19 Geus kitu awewena sina ngaregepkeun
ucapan anu diikrarkeun ku imam, anu kieu

pokpokanana, "Lamun maneh henteu jinah,
panyapa anu dikandung ku ieu cai suci moal
teurak ka maneh.
20 Sabalikna lamun maneh jinah,
21 demi kersaning PANGERAN, maneh masing
jadi sasapaan di antara umat Mantenna. Ieu
cai sing matak bareuh beuteung, sing matak
murungkut puhu pingping.
22 Ieu cai masing muhit dina peujit,
sing ngabareuhkeun beuteung, sing
murungkutkeun puhu pingping maneh."
Awewe tea kudu ngahaminan, "Amin, demi
PANGERAN, sing kabuktian."
23 Geus kitu eta panyapa teh ku imam kudu
dituliskeun, tuluy kucekkeun kana cai pait
tea.
24 Samemeh eta cai suci diinumkeun ka
eta awewe, anu bisa jadi bakal nimbulkeun
kanyeri luar biasa,
25 tipung pikurbaneun anu dicekel ku eta
awewe tea cokot ku imam, tuluy unjukkeun
ka PANGERAN, teundeun dina altar.
26 Cokot sakeupeul terus beuleum di dinya,
tanda yen enggeus dikurbankeun. Geus kitu
awewe teh sina nginum eta cai panyapa.
27 Upama enya manehna jinah, bakal
ngarasa nyeri luar biasa, beuteungna jadi
bareuh, puhu pingpingna jadi murungkut.
Ngaranna bakal jadi sasapaan di kalangan
bangsana.

28 Tapi saupama manehna taya dosana, moal
kua-kieu sarta bakal bisa boga anak.
29 (5:29-30) Kitu pikukuhna upama
aya salaki nu curiga jeung timburuan,
nyangka pamajikanana geus jinah. Awewena
sina nangtung hareupeun altar, imam
ngajalankeun upacarana.
30 (5:29)
31 Ari salakina mah henteu kabawa salah.
Sabalikna pamajikanana, lamun enya salah,
kitu pitemaheunana.

6

1 PANGERAN ngandika deui ka Musa,
2 ngandikakeun ieu pikukuh pikeun
urang Israil: Lalaki atawa awewe anu ikrar
panadaran seja ngawulakeun dirina ka
PANGERAN jadi Nasir,
3 henteu meunang nginum anggur atawa
inuman keras. Henteu meunang nginum
inuman naon bae anu asalna tina buah anggur
atawa ngadahar buahna atawa kismisna.
4 Sapanjang jadi keneh Nasir teu meunang
ngadahar naon bae anu tina buah anggur,
kulitna atawa sikina ge teu meunang.
5 Sapanjang jadi Nasir teu meunang dicukur.
Dirina geus kabeungkeut ku ikrar seja
ngawulakeun diri ka PANGERAN tepi ka
beak waktuna. Sapanjang kitu buukna jeung
janggotna kudu diantep manjangan.
6 (6:6-7) Buukna teh jadi ciri kumawulana ka
Allah. Jeung sapanjang kitu ulah nganajiskeun
maneh deukeut-deukeut kana mayit, kajeun

mayit bapana atawa indungna, dulurna lalaki
atawa awewe.
7 (6:6)
8 Sabab sapanjang jadi Nasir, dirina geus
dibaktikeun jadi kawula PANGERAN.
9 Upama nepi ka kajadian kungsi padeukeut
jeung nu maot lantaran maotna ngadadak,
nepi ka matak najis kana buuk Nasirna,
heuleut tujuh poe ti saentasna, sirahna jeung
janggotna kudu dikerik masing beresih,
supaya dirina beresih deui.
10 Isukna, dina kadalapan poena kudu
nepungan imam di lawang Kemah Suci, mawa
dua manuk japati atawa tikukur.
11 Manuk anu hiji ku imam kudu dijieun
kurban dosa, anu hiji deui kurban beuleuman,
jadi sarat nyucikeun diri tina kanajisan
paantel jeung mayit. Jadi dina poe eta buukna
teh disucikeun deui,
12 sarta waktu Nasirna dibaktikeun deui ka
PANGERAN. Waktu kumawulana anu enggeus
kalakonan mah dibatalkeun bae, sabab geus
kanajisan. Kasalahanana kudu ditebus ku
anak domba anu umur sataun, dijieun kurban
kasalahan.
13 Lamun waktuna jadi Nasir geus tamat
kalakonan sakumaha panadaranana, kudu
nyieun upacara. Manehna kudu ka lawang
Kemah Suci,
14 ngahaturkeun tilu rupa sato kurban
anu mulus ka PANGERAN, nya eta: hiji

anak domba jalu umur sataun keur kurban
beuleuman, hiji domba bikang keur kurban
dosa, jeung hiji domba jalu keur kurban
panarima.
15 Jaba ti eta kudu ngahaturkeun roti anu
teu diragian sakaranjang, anu karandel, tina
tipung anu diadonan ku minyak jetun, jeung
anu aripis anu diulasan ku minyak jetun, kitu
deui kurban gandum jeung anggur.
16 Imam nyanggakeun eta kabeh ka
PANGERAN, tuluy metakeun kurban pamupus
dosa jeung kurban beuleuman.
17 Domba jaluna kurbankeun ka PANGERAN
jieun kurban panarima, barengkeun jeung
roti anu sakaranjang tea. Kurban kadaharan
jeung kurban inuman oge sanggakeun.
18 Nasirna kudu ngagundulan sirah di lawang
Kemah Suci, buukna teundeun dina luhur
kurban panarima anu keur dibeuleum.
19 Pingping hareup domba tea ku imam kudu
dikulub, tuluy jait sina ditampanan ku eta
Nasir jeung rotina anu kandel sasiki, anu ipis
sasiki, tina karanjang.
20 Saterusna ku imam kudu diunjukkeun
ka PANGERAN jadi kurban ajang imam
sarta sipatna geus suci. Dada domba jeung
pingping tukangna oge keur imam sakumaha
ceuk pikukuhna. Sanggeus eta, Nasirna
meunang nginum anggur.
21 Kitu pikukuhna hal Nasir, jaba ti anu geus
diikrarkeun dina panadaranana, sabab sagala

anu diikrarkeun dina panadaranana tea kudu
ditekanan kabeh.
22 PANGERAN ngandika deui ka Musa
23 hal ucapan berkah anu kudu dilisankeun
ku Harun jeung putrana ari keur ngaberkahan
urang Israil, kieu:
24 Mugia maraneh ku PANGERAN dirahmat
sarta diraksa.
25 Mugia maraneh ku PANGERAN dipiwelas
jeung dipaparin kurnia.
26 Mugia maraneh ku PANGERAN digalih
jeung dijamugakeun.
27 Sarta kieu timbalan PANGERAN:
"Saupama dina ucapan berkah pikeun urang
Israil jenengan kami disebut, tangtu Kami
ngamakbul."

7 1 Sanggeus Musa beres ngadegkeun
Kemah Tepangan, poe eta keneh eta
Kemah Suci teh ku anjeunna diresmikeun,
diminyakan ku minyak suci katut sagala
paparabotanana, kitu deui altarna sapuratina.
2 Ti dinya para kapala urang Israil, nya eta
para pamingpin kaom-kaom anu ditugaskeun
kudu nyacahkeun tea,
3 nyaranggakeun pangbakti ka PANGERAN,
padati genep jeung sapi dua welas; tiap dua
urang pamingpin hiji padati, sarta saurangna
masing-masing hiji sapi. Sanggeus kabeh
disanggakeun ka PANGERAN,
4 PANGERAN nimbalan ka Musa,

5 "Tarima eta pangbakti, gunakeun pikeun
kaperluan pagawean anu kudu dipigawe
di ieu Kemah. Serenkeun ka urang Lewi
sing luyu jeung pigaweeun maranehanana
masing-masing."
6 Seug eta padati-padati eusi sapi teh ku
Musa diserenkeun ka urang Lewi:
7 Dua padati jeung opat sapi diserenkeun ka
urang Gerson,
8 opat padati jeung dalapan sapi diserenkeun
ka urang Merari. Sagala pigaweeun
maranehna diaturna ku Itamar putra Harun.
9 Urang Kahat ku Musa henteu diserenan
padati teu diserenan sapi, sabab maranehna
mah kabagian ngurus jeung nanggung
barang-barang suci dina taktakna.
10 Jeung deui para pamingpin teh
nyaranggakeun kurban pikeun ngaresmikeun
altar. Sanggeus maranehna tarapti rek prak
nyanggakeun pangbaktina kana altar,
11 PANGERAN nimbalan ka Musa, "Bejakeun
ka maranehna, salila dua welas poe saban poe
kudu aya hiji pamingpin anu nyanggakeun
pangbakti pikeun ngaresmikeun altar."
12 (7:12-83) Seug giliran anu kudu
nyanggakeun kurban-kurban teh ku
maranehna diatur. Kieu: Poe-Giliran
Kaom-Pamingpinna; Ka-1-Yuda-Nahson
bin Aminadab; Ka-2-Isaskar-Netanel bin
Suar; Ka-3-Sebulun-Eliab bin Helon;
Ka-4-Rubin-Elisur bin Sedeur; Ka-5-Simeon-

Selumiel bin Surisaday; Ka-6-Gad-Elisap bin Rehuel; Ka-7-Epraim-Elisama bin Amihud; Ka-8-Menase-Gamaliel bin Pedasur; Ka-9-Binyamin-Abidan bin Gidoni; Ka-10-Dan-Ahieser bin Amisaday; Ka-11-Aser-Pegiel bin Okran; Ka-12-Naptali-Ahira bin Enan. Kurban-kurban anu ku masing-masing kudu dibaktikeun teh sarua, nya eta: hiji baki perak anu beuratna 1,5 kilogram, hiji bokor perak anu beuratna 800 gram, timbanganana nurutkeun patokan Kemah PANGERAN. Duanana dieusi tipung sapinuhna campur minyak jetun, pikeun kurban kadaharan, hiji pisin emas anu beuratna 110 gram, pinuh ku seuseungitan, hiji sapi jalu, hiji domba jalu, hiji anak domba umur sataun keur kurban beuleuman, hiji embe keur kurban pamupus dosa. Tuluy dua sapi jalu, lima domba jalu, lima embe jalu, jeung lima anak domba anu umur sataunan keur kurban panarima.
13 (7:12)
14 (7:12)
15 (7:12)
16 (7:12)
17 (7:12)
18 (7:12)
19 (7:12)
20 (7:12)
21 (7:12)
22 (7:12)
23 (7:12)

24 (7:12)
25 (7:12)
26 (7:12)
27 (7:12)
28 (7:12)
29 (7:12)
30 (7:12)
31 (7:12)
32 (7:12)
33 (7:12)
34 (7:12)
35 (7:12)
36 (7:12)
37 (7:12)
38 (7:12)
39 (7:12)
40 (7:12)
41 (7:12)
42 (7:12)
43 (7:12)
44 (7:12)
45 (7:12)
46 (7:12)
47 (7:12)
48 (7:12)
49 (7:12)
50 (7:12)
51 (7:12)
52 (7:12)
53 (7:12)
54 (7:12)

55 (7:12)
56 (7:12)
57 (7:12)
58 (7:12)
59 (7:12)
60 (7:12)
61 (7:12)
62 (7:12)
63 (7:12)
64 (7:12)
65 (7:12)
66 (7:12)
67 (7:12)
68 (7:12)
69 (7:12)
70 (7:12)
71 (7:12)
72 (7:12)
73 (7:12)
74 (7:12)
75 (7:12)
76 (7:12)
77 (7:12)
78 (7:12)
79 (7:12)
80 (7:12)
81 (7:12)
82 (7:12)
83 (7:12)
84 (7:84-88) Jumlah lobana pangbakti
ti dua welas urang pamingpin pikeun

kaperluan-kaperluan altar nya eta: - dua welas pinggan perak jeung dua welas baskom perak, beuratna kabeh 27,6 kilogram; - dua welas pisin emas, beuratna kabeh aya 1,32 kilogram, parinuh ku seuseungitan; - dua welas sapi jalu, dua welas domba jalu, dua welas anak domba umur sataunan, kitu deui pikeun kurban-kurban kadaharan jeung pikeun kurban-kurban panarima; - dua welas embe keur kurban dosa; - dua puluh opat sapi jalu, genep puluh domba jalu, genep puluh embe, genep puluh anak domba umur sataunan keur kurban panarima.
85 (7:84)
86 (7:84)
87 (7:84)
88 (7:84)
89 Ari Musa, tiap-tiap lebet ka jero eta
Kemah seja miunjuk ka PANGERAN, sok ngadangu PANGERAN nimbalan ka anjeunna tina luhureun tutup Peti Perjangjian di antara dua jangjang mumukarabinan.

8 1 PANGERAN ngandika deui ka Musa,
2 "Bejakeun ka Harun, lampu-lampu teh
pasang dina ajugna, atur supaya caangna ka beulah hareup."
3 Seug lampu-lampu teh ku Harun
disanghareupkeun kana ajugna.
4 Eta ajug lampu ti puhu nepi ka congona
mangrupa emas ketokan, direkana nurutkeun

conto anu ku PANGERAN ditembongkeun ka
Musa tea.
5 PANGERAN ngandika deui ka Musa,
6 "Jelema-jelema urang Lewi kudu dipetel ti
urang Israil lianna tuluy sucikeun.
7 Kieu aturanana: Kepretan ku cai suci,
tuluy sina ngerik bulu awakna jeung sina
nyareuseuhan pakean. Sanggeus kitu
maranehna jadi beresih.
8 Tuluy sina nyarerenkeun hiji sapi jalu anu
ngora keneh jeung tipung anu diadonan ku
minyak jetun keur kurban kadaharan; ari
maneh kudu nyokot hiji sapi jalu keur kurban
dosa.
9 Ti dinya bangsa Israil kumpulkeun, urang
Lewi sina narangtung hareupeun Kemah
Kami.
10 Urang Israil sina narumpangkeun
leungeunna kana sirah urang Lewi.
11 Tuluy sanggakeun eta jelema-jelema ka
Kami, ku Harun, jadi pangbakti ti urang Israil
ka Kami, pikeun ngajalankeun gawe ti Kami.
12 Geus kitu urang Lewi sina narumpangkeun
leungeun kana sirah dua sapi tea; sapina
peuncit, hiji keur kurban dosa, hiji keur
kurban beuleuman, pikeun sarat nyucikeun
urang Lewi.
13 Urang Lewi kudu dihususkeun pikeun
Kami, sarta kudu dititah ngalalayanan Harun
jeung anak-anakna.

14 Kitu petana urang Lewi dipetel ti urang
Israil lianna keur Kami.
15 Sanggeus ku maneh disucikeun, urang
Lewi manjing sarat pikeun ngajalankeun
gawe di Kemah Kami.
16 Maranehna ku Kami dijieun gaganti anak
cikal di sakumna bangsa Israil, jadi hak milik
Kami pribadi.
17 Basa Kami di Mesir maehan sakabeh
cikal lalaki, cikal-cikal urang Israil kitu deui
cikal-cikal ingon-ingon ku Kami dijadikeun
hak milik.
18 Ayeuna Kami nyandak urang Lewi pikeun
gaganti sakabeh cikal lalaki urang Israil.
19 Maranehna ku Kami diserenkeun ka
Harun jeung anak-anakna jadi pangbakti ti
urang Israil, pikeun digarawekeun di Kemah
Kami, nalangan bangsa Israil, pikeun nyegah
sangkan urang Israil ulah cilaka lamun
deukeut-deukeut ka ieu Kamar Suci."
20 Seug urang Lewi teh ku Musa, ku Harun,
jeung ku bangsa Israil dibaktikeun sakumaha
timbalan PANGERAN ka Musa.
21 Urang Lewi kabeh susuci, nyareuseuhan
pakean, tuluy ku Harun disanggakeun ka
PANGERAN sarta disucikeun sakumaha
mistina.
22 Sagala rupa timbalan PANGERAN ka Musa
perkara urang Lewi ku sakumna bangsa Israil
dilampahkeun. Sakabeh urang Lewi enggeus
manjing sarat pikeun ngajalankeun gawe

di Kemah PANGERAN, dikapalaan ku Harun
jeung putra-putrana.
23 PANGERAN ngandika deui ka Musa,
24 "Sakur urang Lewi ti semet umur dua
puluh taun wajib digawe di Kemah Kami,
25 eureun-eureun sanggeus umur lima puluh
taun.
26 Sanggeusing kitu ari daek mah
ngabantuan gawe ka baturna heug bae, tapi
lain ku karana wajib. Kitu pikukuhna hal
kawajiban urang Lewi."
9 1 Dina bulan kahiji taun kadua ti barang
urang Israil budal ti Mesir, PANGERAN
ngandika ka Musa di Gurun Keusik Sinai.
Pangandika-Na,
2 (9:2-3) "Dina tanggal opat welas bulan ieu,
sasurupna panonpoe, sakumna bangsa Israil
kudu ngalakonan Paska, prakprakanana kudu
nurutkeun aturan jeung pikukuhna."
3 (9:2)
4 Seug Musa marentahkeun sangkan urang
Israil ngalakonan Paska.
5 Tuluy ku maranehna dilampahkeun di
Gurun Keusik Sinai dina tanggal opat welas
bulan kahiji, sasurupna panonpoe. Sagala
rupa timbalan PANGERAN ka Musa ditarurut.
6 Aya sawatara jelema anu kanajisan
lantaran nyabak mayit, jadi henteu meunang
marilu ngalakonan Paska. Seug ngadareuheus
ka Musa jeung Harun

7 sarta arunjukan, "Nun, abdi-abdi teh keur
kanajisan, nyabak mayit. Nanging piraku dugi
ka teu kenging ngiring nyanggakeun kurban
ka PANGERAN sapertos nu sanes?"
8 Waler Musa, "Ke heulaanan urang
taroskeun ku bapa ka PANGERAN."
9 PANGERAN nimbalan ka Musa,
10 pikeun urang Israil, timbalana-Na, "Sing
saha bae, maraneh atawa anak incu, anu
keur kanajisan lantaran nyabak mayit, atawa
keur di satengahing perjalanan jauh, lamun
hayang ngalakonan Paska,
11 meunang, tapi kudu sabulan sanggeusna,
nya eta dina maleman tanggal opat welas
bulan kadua, pabuburit. Pek lampahkeun dina
waktu eta, dahar domba Paska jeung roti teu
diragi jeung lalab pait.
12 Dahareunana teu meunang aya anu
disesakeun nepi ka poe isukna, sarta
tulang-tulangna ulah aya anu dipotongkeun.
Ngalakonan Paska kudu nurutkeun sakabeh
pikukuhna.
13 Sabalikna, sing saha anu henteu keur
kanajisan, atawa keur henteu di satengahing
perjalanan, heug henteu ngalakonan Paska,
moal diaku deui umat Kami, sabab henteu
ngahaturkeun kurban ka Kami, padahal
enggeus waktuna. Eta kitu teh dosa sarta
bakal aya balukarna.
14 Saupama aya jelema lain urang Israil
anu cicing di Israil hayang milu ngalakonan

Paska, meunang, sarta prakprakanana kudu
luyu jeung aturan katut pikukuhna. Sabab
aturanana teh pikeun sakabeh jelema boh
pribumi boh lain pribumi."
15 (9:15-16) Sanggeus Kemah PANGERAN
beres diadegkeun, dina poeanana keneh
aya mega turun nyimbutan eta Kemah. Ari
ti peuting eta mega teh siga hurung kawas
seuneu, kitu bae salawasna.
16 (9:15)
17 Lamun eta mega unggah, eta tanda yen
urang Israil kudu bobongkar pasanggrahan
pikeun pindah tempat nuturkeun eta mega,
di mana turunna di dinya masanggrahanana.
18 Boh bobongkarna boh masanggrahanana
deui salawasna kudu kalawan timbalan
PANGERAN. Sapanjang eta mega nyimbutan
keneh Kemah PANGERAN, pasanggrahan
urang Israil kudu tetep di tempatna.
19 Lamun mega tea unggah tapi tetep
ngagantung luhureun Kemah PANGERAN
sawatara lilana, urang Israil kudu tetep
ngajaraga kawajibanana ka PANGERAN, acan
prak parindah.
20 Tempo-tempo eta mega teh ngagantungna
di luhureun eta Kemah ngan sababaraha poe
bae. Sajeroning kitu urang Israil teh naha
kudu pindah atawa henteu, kudu kumaha
timbalan PANGERAN.
21 Sakapeung eta mega teh aya di luhureun
Kemah Suci ngan ti sareupna nepi ka isuk,

terus unggah, sarta urang Israil kudu pindah
harita keneh. Iraha bae eta mega unggahna,
urang Israil kudu terus pindah.
22 Ari eta mega tacan unggah mah sarta
tetep keneh ngagantung luhureun Kemah
Suci, naha dua poe, naha sabulan, atawa
sataun atawa leuwih, maranehna tetep bae
di tempatna. Pindah-pindah lamun eta mega
geus unggah.
23 Masanggrahanana jeung arinditna ti
pasanggrahan teh nurutkeun sakumaha
timbalan PANGERAN ka Musa tea.

10

1 PANGERAN ngandika deui ka Musa,
2 "Kudu nyieun dua tarompet tina
perak ketokan pikeun nyalukan jelema-jelema
sina karumpul, jeung pikeun tangara kudu
ngaruag pasanggrahan.
3 Upama ditiup duanana sarta sorana
panjang, hartina jalma-jalma kudu kumpul
kabeh ka maneh di hareupeun lawang ka
Kemah Kami.
4 Upama ditiup hiji bae, hartina anu kudu
kumpul teh ngan para pamingpin kaom
wungkul.
5 Sora pondok tangara kaom-kaom beulah
wetan kudu indit.
6 Lamun sora pondok ditiup kadua kalina,
tangara pasukan beulah kidul kudu indit. Jadi
soara anu parondok teh tangara umat kudu
arindit,
7 ari sora panjang tangara kudu karumpul.

8 Tarompet ditiupna kudu ku imam, anak-
anak Harun. Kitu aturan anu kudu diturut
salilana.
9 Saupama engke tanah maraneh katarajang
perang, geusan ngabela diri ti musuh
anu ngarurug, eta dua tarompet tiup
geusan tangara ngahucuhkeun jurit. Kami,
PANGERAN Allah maraneh tangtu baris
nulungan nyalametkeun maraneh ti leungeun
musuh.
10 Kitu deui dina musim-musim kasukaan,
dina Pesta Bulan Anyar, jeung dina pesta-
pesta kaagamaan lianna, ana maraneh
nyaranggakeun kurban beuleuman jeung
kurban panarima, eta dua tarompet kudu
ditiup. Tan wande Kami mere pitulung
ka maraneh. Kami teh PANGERAN Allah
maraneh."
11 Dina tanggal dua puluh bulan kadua
taun kadua ti barang urang Israil budal ti
Mesir, mega luhureun Kemah PANGERAN teh
unggah.
12 Seug urang Israil nungtutan arindit
ninggalkeun Gurun Keusik Sinai. Ari mega tea
ngarandeg di palebah tanah gurun Paran.
13 Mimiti arinditna teh kalawan timbalan
PANGERAN ka Musa,
14 sarta saban waktu indit aturanana sarua.
Anu maju pangheulana nya eta aleutan
pasukan umbul-umbul pingpinan kaom Yuda,

sapasukan-sapasukan, dikapalaan ku Nahson
bin Aminadab.
15 Netanel bin Suar ngapalaan aleutan kaom
Isaskar,
16 Eliab bin Helon ngapalaan aleutan kaom
Sebulun.
17 Geus kitu Kemah Suci diruag tuluy
digotong ku kaom Gerson jeung kaom Merari,
bral iang.
18 Ditema ku iangan pasukan umbul-
umbul kaom Rubin sapasukan-sapasukan,
dikapalaan ku Elisur bin Sedeur.
19 Selumiel bin Surisaday ngapalaan aleutan
kaom Simeon,
20 jeung Elisap bin Rehuel ngapalaan aleutan
kaom Gad.
21 Leut deui iangan urang Lewi kaom
Kahat, ngagarotong parabot-parabot suci.
Lamun maranehanana geus daratang ka
pasanggrahan anu anyar, eta Kemah kudu
geus ngadeg deui.
22 Ti dinya ditema ku pasukan umbul-
umbul kaom Epraim, saaleutan-saaleutan,
dikapalaan ku Elisama bin Amihud.
23 Gamaliel bin Pedasur ngapalaan kaom
Menase,
24 jeung Abidan bin Gidoni ngapalaan kaom
Binyamin.
25 Pangpandeurina pasukan umbul-umbul
kaom Dan, anu jadi bebenteng beulah
tukang, dikapalaan ku Ahieser bin Amisaday.

26 Pegiel bin Okran ngapalaan aleutan kaom Aser,
27 jeung Ahira bin Enan ngapalaan aleutan kaom Naptali.
28 Kitu aturan tata barisna urang Israil, saaleutan-saaleutanana, ana maraju pindah pasanggrahan.
29 Geus kitu Musa ngalahir ka kapisaderekna, Hobab bin Yitro urang Midian, "Ayeuna urang nuju ngawitan majeng ngajugjug tempat anu bade dipaparinkeun ku PANGERAN tea, kitu timbalan Mantenna anu parantos jangji bade maparin kamuktian ka urang Israil. Mangga urang sareng ka ditu, urang sasarengan hirup dina kamuktian."
30 Walon Hobab, "Hatur nuhun, nanging sim kuring teh hayang wangsul ka lembur sorangan."
31 "Panuhun, mugi ulah ngantunkeun," saur Musa. "Mugi kersa jadi tuduh jalan, da saderek mah uninga di mana pisaeeunana ieu aleutan kedah ngarerebna.
32 Saupami kersa nyarengan, sagala berkah PANGERAN urang tampi sasarengan."
33 Sanggeus arindit ti Sinai ninggalkeun gunung PANGERAN, maranehna terus maju tilu poe. Peti Perjangjian PANGERAN geus ti heula diinditkeunana, salawasna heulaeun maranehanana pikeun nangtukeun pitempateun geusan masanggrahan deui.

34 Saban maranehna maju ninggalkeun urut
pangrerebanana, mega aheng ti PANGERAN
tea salawasna aya luhureunana ari ti beurang.
35 Saban Peti Perjangjian mimiti diinditkeun,
Musa miunjuk, "Mangga majeng nun
PANGERAN, musuh-musuh paburisatkeun,
sugri anu ka Gusti mikageuleuh perangan!"
36 Satiap-tiap eta eureun Musa miunjuk,
"Mangga linggih deui nun PANGERAN, ka ieu
mangketi-keti urang Israil."
11 1 Hiji mangsa jalma-jalma mimiti
ngarasula ka PANGERAN dumeh
ngarasa sangsara. Ngadangu kitu PANGERAN
jadi bendu, gur bae aya seuneu ti Mantenna
ngamuk ka maranehna jeung ngalebur
sabagian pakemahan.
2 Jalma-jalma tingjarerit marenta tulung ka
Musa. Seug Musa neneda ka PANGERAN, pes
seuneu pareum.
3 Ti dinya eta tempat dingaranan Tabarah,
sabab di dinya maranehna dilebur ku seuneu
ti PANGERAN.
4 Aya sababaraha urang asing anu
marilu lumaku jeung urang Israil, pohara
harayangeunana manggih daging, nepi ka
urang Israil oge milu ngarasula pokna, "Eh
hayang teuing meunang daging!
5 Di Mesir mah lauk naon ge urang ngadahar
jeung teu kudu meuli. Aringet keneh kana
bonteng, kana samangka, bawang beureum,
bawang daun, bawang bodas?

6 Bet ayeuna mah urang nepi ka sakieu
kalempohanana, euweuh gahel-gaheleun
acan. Nu aya saban poe manna deui, manna
deui!"
7 (Manna teh bangunna siga siki, laleutik,
warnana bodas semu-semu koneng,
8 (11:8-9) asalna ti awang-awang, turunna
ti peuting bareng jeung ibun, isukna ku
maranehna diparulungan tuluy dirarendos
atawa ditutuan dijieun tipung, digodog tuluy
dijieun sabangsa gegeplak, rasana asa kueh
anu dipanggang make minyak jetun.)
9 (11:8)
10 Kekecapan maranehna kitu kadangu ku
Musa, da ngaromongna bari tingrariung
hareupeun kemah-kemahna. Anjeunna jadi
nalangsa, lantaran PANGERAN jadi bendu ka
maranehna.
11 Pok anjeunna ngalengis ka PANGERAN,
"Naha abdi teh dugi ka dikieu-kieu teuing?
Ku naon Gusti sakieu henteu misukana ka
abdi? Ku naon abdi teh dikedahkeun ngurus
ieu jalmi-jalmi?
12 Padahal maranehna teh jadina sanes ku
abdi, dijurukeunana sanes ku abdi, kari-kari
bet abdi anu dipiwarang ngurus, teu benten
ti ngarorok sareng ngangais orok sapanjang
jalan salami muru ka tanah anu ku Gusti
kapungkur dijangjikeun ka karuhunna!

13 Ti mana abdi teh pikengingeun daging
nyumponan kahayang maranehna? Damelna
ngeceblek mementa daging!
14 Abdi teu sanggem ngurus jalmi sakitu
seueurna sorangan bae, abot langkung ti
abot!
15 Ti batan dikieu-kieu, langkung sae paehan
bae abdi teh, ulah lami-lami nandangan
panyiksa. Kitu soteh ari bade dipikawelas."
16 Timbalan PANGERAN ka Musa, "Kami
pangumpulkeun jelema tujuh puluh urang
anu pantes ajenaneun, anu pantes jaradi
pangurus, sina ka darieu ka Kemah Kami,
jaronghokkeun barengan ku maneh.
17 Engke Kami lungsur ngandika ka maneh,
jeung nyandak sabagian pangawasa Kami anu
di maneh, baris diancikkeun ka maranehna.
Engke maranehna sina ngabantu ngasuh
eta jelema-jelema, supaya ulah sagala rupa
ditangkes ku maneh sorangan.
18 Pek ka ditu bejakeun ka jelema-jelema,
kieu kituh, Ari harayang daging, maraneh
isukan kudu susuci. Maraneh ngeceblek majar
hayang teuing nyatu daging, majar ngeunah
keneh ge di Mesir. Omongan maraneh teh
kadangu ku PANGERAN, sarta Mantenna
tangtu engke maparin daging, sangkan
maraneh nyaratu daging.
19 Lain sapoe dua poe, lain ngan lima poe
atawa sapuluh poe atawa dua puluh poe,

20 tapi sabulan campleng bakal nyaratu
daging, nepi ka daging teh barijilan deui tina
ceuli, nepi ka maraneh garering utah-utahan.
Bongan maraneh keneh anu geus teu
ngahiding ka PANGERAN anu aya di tengah
maraneh. Bongan maraneh keneh anu geus
ngarasula ka Mantenna, majar mending ge
tong budal ti Mesir."
21 Musa miunjuk, "Anu diurus ku abdi teh
600.000 jalmi. Saur Gusti sadayana bade
dipaparin daging dugi ka sasasih campleng.
Kumaha?
22 Na cekap sapina, dombana, peunciteun
dugi ka maranehna sareubeuheun? Na cekap
lauk di laut kanggo diteda ku maranehna?"
23 PANGERAN ngawaler, "Ari pangawasa
Kami na aya watesna? Tenjokeun ku maneh,
timbalan Kami teh baris bukti atawa moal!"
24 Bral Musa angkat nepangan jelema-jelema
nepikeun timbalan PANGERAN tea. Anjeunna
ngumpulkeun tujuh puluh urang pamingpin,
tuluy sina ngariung Kemah Suci.
25 Seug PANGERAN lungsur dina mega
nimbalan ka Musa, ti dinya nyandak sabagian
pangawasa anu ngancik di Musa diancikkeun
ka anu tujuh puluh pamingpin tea. Barang
Roh tea ngancik, maranehna ujug-ujug
ngagarero kawas nabi, ngan teu lila.
26 Ti nu tujuh puluh urang tea aya duaan anu
ninggalkeun maneh di pasanggrahan henteu
marilu indit ka Kemah Suci, ngaranna Eldad

jeung Medad. Maranehna oge kaancikan
Roh, seug deuih ngagarero kawas nabi, di
pasanggrahan.
27 Tuluy aya budak ngora lumpat ka Musa
bebeja hal Eldad jeung Medad kitu.
28 Pok Yosua bin Nun anu gagandek ka Musa
ti ngongora unjukan ka anjeunna, "Hulag,
Juragan!"
29 Waler Musa, "Pipilueun teuing kana urusan
kami! Kahayang kami mah malah sing saban
jelema ku PANGERAN diancikan Roh, sina
barisa ngucap kawas ucapan nabi!"
30 Geus kitu Musa jeung para pamingpin tea
marulang deui ka pasanggrahan.
31 Gelebug aya angin ti PANGERAN, mawa
manuk puyuh ti laut, haliberna harandap
pisan, teu sameter-meter acan tina taneuh,
tuluy tarurun ka pasanggrahan, nakleuk
sakuriling bungking nepi ka sababaraha
kilometer jauhna.
32 Sapoe eta nepi ka sapeupeuting, nepi ka
isukna deui jelema-jelema narewakan puyuh.
Beubeunangan saurangna paling saeutik
sarebu kilogram. Dagingna diparoe sakuriling
pasanggrahan.
33 Tacan beak eta daging didalahar,
PANGERAN bendu, seug narajangkeun
pagebug ngabasmi ka maranehna.
34 Ti dinya eta tempat dingaranan Kibrot
Taawa, anu hartina "Kuburan Kahawekan",

sabab jadi kuburan jelema-jelema anu
harawek kana daging.
35 Geus kitu maranehna neruskeun lumakuna
tuluy masanggrahan di Haserot.
12 1 Hiji mangsa Musa diupat ku Harun
jeung saderekna nu istri, Miryam,
dumeh geus migarwa wanita urang Kus.
2 Salaurna, "Naha ngan anjeunna bae anu
ku PANGERAN dianggo jalan ngandika teh?
Ari ka urang tara ngandika, kitu?" Kasauran
aranjeunna kadangu ku PANGERAN.
3 (Ari Musa tabeatna rendah manah, taya
tandingna di sadunya anu rendah manah
kawas anjeunna.)
4 Ti dinya PANGERAN ujug-ujug ngandika ka
Musa, Harun jeung Miryam, "Kami mundut
maraneh tiluan kudu daratang ka Kemah
Kami." Bral aranjeunna arangkat.
5 PANGERAN lungsur dina pilar mega.
Mantenna ngadeg di lawang Kemah-Na, tuluy
ngagentra, "Harun! Miryam!" Seug duanana
maju,
6 PANGERAN tuluy ngandika, "Darengekeun
ieu dawuhan Kami! Upama tea mah
di maraneh aya nabi, mun Kami seja
nembongan ka nabi mah cukup dina
tetenjoanana bae. Nimbalan oge arek dina
impianana wungkul.
7 Ari nimbalan ka Musa mah anu jadi abdi
Kami, beda deui. Manehna ku Kami geus

dipercaya ngurus sakabeh urang Israil, umat
Kami.
8 Ana Kami nimbalan, ka Musa mah nepi
ka adu-hareupan, tur sageblasna lain anu
pikiraneun! Malah manehna mah geus
nenjoeun rupa Kami! Maraneh nepi ka wani
campelak kitu ngagogoreng ka Musa, ka abdi
Kami?"
9 Kacida benduna PANGERAN ka Harun jeung
Miryam. Barang Mantenna ngantunkeun,
10 sarta mega tea geus nyingkah ti eta
Kemah, Miryam ngadak-ngadak keuna ku
kasakit lepra sakujur salirana, kulitna mani
ngeplak bodas kawas salju. Barang katangen
ku Harun yen Miryam jadi kitu,
11 terus bae ngalengis ka Musa saurna,
"Aduh Juragan, mugi ieu hukuman teh ulah
kalalajengan nyiksana. Rumaos di kabodoan
parantos midamel dosa.
12 Mugi ieu pun dulur ulah dugi ka sapertos
anu maot ti barang dijurukeun, anu dagingna
parantos satengah buruk."
13 Musa sasambat ka PANGERAN, "Nun Allah,
mugi ieu pun dulur dicageurkeun!"
14 Waler PANGERAN, "Lamun manehna
diciduhan beungeutna ku bapana, tangtu
nyandang wirang nepi ka tujuh poe. Ku
sabab kitu ayeuna oge sina saperti kitu,
saminggu lilana teu meunang aya di jero
pasanggrahan. Mun geus saminggu kakara
meunang diasupkeun deui."

15 Ti dinya Miryam dilarang aya di jero
pasanggrahan, saminggu lilana. Sabot kitu
anu sejen tacan waka neruskeun laku,
ngadarago heula.
16 Sanggeus kitu kakara maranehna arindit ti
Haserot, tuluy masanggrahan di tanah gurun
Paran.

13

1 PANGERAN ngandika ka Musa,
2 "Maneh kudu milih salah saurang
pamingpin ti saban kaom anu dua welas,
tuluy utus sina ngintip ka tanah Kanaan anu
ku Kami rek dibikeun ka urang Israil tea."
3 (13:3-15) Ku Musa dilampahkeun, sarta
anjeunna ti tanah gurun Paran ngirimkeun
para pamingpin tea, nya eta: Ti kaom-Nu
dikirim; Rubin-Samua bin Sakur; Simeon-
Sapat bin Hori; Yuda-Kaleb bin Yepune;
Isaskar-Igal bin Yusup; Epraim-Hosea bin
Nun; Binyamin-Palti bin Rapu; Sebulun-
Gadiel bin Sodi; Menase-Gadi bin Susi;
Dan-Amiel bin Gemali; Aser-Setur bin Mikael;
Naptali-Nahbi bin Wapsi; Gad-Guel bin Maki.
4 (13:3)
5 (13:3)
6 (13:3)
7 (13:3)
8 (13:3)
9 (13:3)
10 (13:3)
11 (13:3)
12 (13:3)

13 (13:3)
14 (13:3)
15 (13:3)
16 Sakitu jelema-jelema anu ku Musa diutus
kudu ngintip tanah Kanaan teh. Aya anu
diganti ngaranna ku Musa, Hosea bin Nun jadi
Yosua.
17 Memeh bral ku Musa dipaparin amanat
heula, saurna, "Ti dieu kudu ngaler nepi ka
tanah Kanaan beulah kidul, tuluy arunggah
ka pagunungan.
18 Arintip ti dinya kumaha kaayaanana eta
tanah, sabaraha cacah jiwana, sakumaha
kakuatanana.
19 Naha eta tanah teh alus atawa goreng,
jelemana caricing di desa-desa anu bolongor
atawa di kota-kota anu dikuta.
20 Pariksa taneuhna lendo henteuna, loba
henteuna tatangkalanana. Jeung balikna
omat kudu mawa conto bubuahanana." Harita
memang keur musimna buah anggur mimiti
arasak.
21 Bral utusan arindit maju ngaler. Tuluy
ngintip eta tanah, ti kidulna mimiti ti tanah
gurun Sin terus ngaler mapay jalan nepi
ka Rehob, hiji tempat anu geus deukeut ka
Hamat.
22 Ti dinya terus ka Hebron, wewengkon
eta tanah beulah ti kidul, pamatuhan urang
Ahiman, urang Sesai jeung urang Talmai; ieu
tilu suku bangsa teh turunan bangsa Enak,

hiji bangsa anu awakna jarangkung gede.
(Hebron mimiti kabukana teh tujuh taun
samemeh Soan, hiji tempat di tanah Mesir.)
23 Sanggeus nepi ka Lebak Eskol,
maranehna ngala buah anggur saranggeuy.
Ranggeuyanana kacida beuratna nepi ka
digotong ku duaan. Ngala buah dalima deuih
jeung buah kondang bawaeun mulang.
24 (Eta tempat anu matak dingaranan Lebak
Eskol teh lantaran perkara eta buah anggur
saranggeuy anu diala ku urang Israil tea.)
25 Sanggeus beres ngintipna nepi ka opat
puluh poe, mata-mata teh marulang ka
bangsana,
26 ka Musa, Harun, jeung bangsa Israil di
tanah gurun Paran wewengkon tanah Kades.
Sagala papanggihanana ditepikeun bari
nembongkeun bubuahan babawaanana.
27 Kieu pupulihna ka Musa, "Eta tanah
parantos disidikkeun. Kaayaanana beunghar
sareng subur. Ieu ngabantun bubuahanana
saeutik.
28 Mung jalmi-jalmina kacida baredasna,
kota-kotana nya arageung nya wareweg,
dikuta kuat sakurilingna. Kajabi ti kitu di ditu
teh aya suku bangsa anu jarangkung gede.
29 Palih kidul dicicingan ku urang Amalek.
Pagununganana dicicingan ku urang Het,
urang Yebus, sareng urang Emor. Tempat-
tempat sapanjang basisir Laut Tengah sareng

sapanjang Walungan Yordan dicicingan ku
urang Kanaan."
30 Ti dinya Kaleb ngarepehkeun jelema-
jelema anu mimiti ngageder nembongkeun
kateupanujuna ka Musa. Kieu ceuk Kaleb,
"Urang rurug eta tanah teh, urang rebut.
Tangtu beunang ku urang."
31 Tapi ceuk nu sejen-sejenna anu arindit
jeung Kaleb, ngaromongna teh kieu: "Urang
moal kuat ngarurug ka ditu. Urang ditu teh
baredasna leuwih ti urang."
32 Saterusna maranehna nyebarkeun carita
palsu ka urang Israil perkara hasil lolongokna
ka eta tanah, majar: "Hasil eta tanah teh keur
pribumina ge teu matak mahi. Jalma-jalmana
jararangkung pisan,
33 malah di ditu teh loba raksasa turunan
bangsa Enak. Dibanding jeung itu, urang mah
mani asa sagede simeut. Moal teu kitu itu ge
nganggapna ka urang."
14 1 Sapeupeuting eta jelema-jelema
teh gawena tinggorowok jeung
nembongkeun kasusah.
2 Seug ngarasula ka Musa jeung Harun,
pokna, "Mending ge paeh bareto di Mesir,
atawa mending paeh di dieu keneh di tanah
gurun!
3 Jang naon urang teh ku PANGERAN digiring
ka eta tanah? Perang moal teu eleh, anak
pamajikan dijabel. Kumaha lamun urang
baralik deui bae ka Mesir?"

4 Terus maranehna baradami, "Hayu urang
pilih pamingpinna, sina mawa urang ka Mesir
deui!"
5 Bruk Musa jeung Harun nyaruuh kana
taneuh hareupeun eta jelema-jelema.
6 Ari Yosua bin Nun jeung Kaleb bin Yepune,
dua jelema anu tas ngalongok tanah tea
nyarosoeh pakeanana bawaning ku susah,
7 tuluy ngomong ka nu loba pokna, "Eta
tanah anu kakara tas ditalengteng teh kacida
pikabitaeunana.
8 Asal kalakuan urang sing matak sapuk
kana manah PANGERAN, ku Mantenna tangtu
dicandak ka ditu, sarta eta tanah anu sakitu
beungharna tur sakitu lendona teh tangtu
dipaparinkeun ka urang.
9 Ulah ngalawan ka PANGERAN, jeung
ulah gimir ku urang ditu. Moal teu babari
ngelehkeunana. PANGERAN nyarengan urang,
sarta Mantenna geus ngelehkeun allah-allah
urang ditu, jadi ulah sieun-sieun."
10 Tapi jelema-jelema teh anggur ngancam
rek maehan, arek maraledogan ku batu, ngan
kaburu narenjoeun aya cahaya anu ujug-ujug
ngagebray luhureun Kemah Suci, cahaya
PANGERAN.
11 PANGERAN ngandika ka Musa, "Rek iraha
enggeusna eta jelema-jelema nampik ka
Kami teh? Rek sabaraha lilana maranehna
henteu percaya ka Kami anu geus sakitu
lobana nembongkeun mujijat?

12 Ku Kami rek ditarajang, rek dibasmi ku
pagebug. Ari maneh ku Kami rek dijieun
karuhun hiji bangsa anu leuwih gede jeung
leuwih kuat ti batan maranehna!"
13 Tapi piunjuk Musa ka PANGERAN, "Ieu
bangsa teh ku Gusti parantos dikaluarkeun ti
Mesir kalayan metakeun pangawasa. Sugri
padamelan Gusti pikeun maranehna, saupami
kakupingeun ku urang Mesir
14 tangtos dicarioskeun ka urang dieu.
Urang dieu parantos kawartosan yen Gusti
PANGERAN nyarengan ka abdi sadaya, malah
sok tembong ngajirim upami mega Gusti aya
di luhureun abdi sadaya, ari siang angkat ti
payun dina tihang mega, wengina dina tihang
seuneu.
15 Saupami ieu jalmi-jalmi ayeuna dibasmi,
tangtos ceuk bangsa-bangsa anu kantos
nguping kajayaan Gusti teh
16 pangna ieu umat dugi ka dibasmi, lantaran
Gusti parantos teu sanggup nungtunna ka
tanah anu parantos dijangjikeun.
17 Kitu nu mawi nun PANGERAN,
mugi kakawasaan Gusti teh dianggo
ngabuktoskeun pilahir anu kieu tea:
18 Kami teh PANGERAN, jembar panalar,
jembar asih, satuhu, jembar hampura ka nu
baroga dosa jeung ka anu sok ngalawan. Tapi
nu salah mah moal teu dihukum, boh kaom
bapa, boh anak incuna, nepi ka turunan katilu
jeung kaopat.

19 Sarehing kitu nun PANGERAN, luyu
sareng sipat asih Gusti anu jembar tur
tara gingsir, sim abdi nunuhun mugi ieu
jalmi-jalmi teh dihapunten dosana, sapertos
kapungkur-pungkur ti barang maranehna
budal ti Mesir."
20 PANGERAN ngawaler, "Ku Kami dihampura
sakumaha pamenta maneh.
21 Tapi demi hirup Kami, jeung demi
kamulyaan Kami anu minuhan jagat,
22 maranehna moal aya anu diasupkeun
ka eta tanah. Sangkilang maranehna geus
narenjoeun gebrayna kamulyaan jeung
mujijat-mujijat Kami di Mesir jeung di gurun
keusik, tapi teu eureun-eureun maranehna
teh ngalawan, ngadoja kasabaran Kami.
23 Maranehna hamo asup ka tanah anu ku
Kami dijangjikeun ka karuhunna. Sakur anu
ngalawan ku Kami moal aya anu diasupkeun
ka ditu.
24 Ari Kaleb, abdi Kami, ku sabab beda
deui sarta tetep satuhu, tangtu ku Kami
dicandak ka ditu, ka tanah anu ku manehna
tas ditalengteng. Anak incuna bakal ngamilik
eta tanah,
25 bakal nyaricingan tanah-tanah lebak anu
ayeuna dicaricingan keneh ku urang Amalek
jeung urang Kanaan. Maraneh isukan kudu
malik ngajugjug ka gurun keusik, anu nuju ka
Teluk Akaba."

26 PANGERAN ngandika ka Musa jeung
Harun,
27 "Rek sabaraha lilana jelema-jelema
garoreng hate teh gegelendengna ka Kami?
Kami geus kesel ngadangu gegelendengna!
28 Bejakeun, kieu kituh waleran Kami, Kami
sumpah demi hirup Kami, saomong maraneh
ku Kami rek dibuktikeun. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN.
29 Maraneh bakal tariwas, bangke-bangke
maraneh bakal nyebar di gurun keusik. Sakur
anu ayeuna umurna leuwih ti dua puluh taun,
ku sabab geus gegelendeng ka Kami, moal
aya anu asup ka eta tanah.
30 Pamohalan maraneh narepi sarta maratuh
di ditu, sanajan Kami geus jangji. Kajaba
Kaleb jeung Yosua.
31 Ceuk maraneh, anak pamajikan bakal
kajabel. Tapi malah nya maranehna anu ku
Kami rek dicandak ka ditu ka tanah anu ku
maraneh teu dipikahayang. Eta tanah baris
pamatuhanana.
32 Maraneh mah bakal paraeh di dieu di
tanah gurun.
33 Anak maraneh bakal ngalumbara di
ieu tanah gurun nepi ka opat puluh taun,
balangsak ku karana kateusatiaan maraneh,
nepi ka maraneh tumpes beak.
34 Balukarna tina dosa sorangan, maraneh
bakal balangsak nepi ka opat puluh taun,
ngingetkeun lilana waktu anu dipake lolongok

ka eta tanah opat puluh poe, sapoena
satauneun. Sangkan karasa temahna dilawan
ku Kami!
35 Kami sumpah rek nyieun kitu ka
maraneh anu jarahat, anu geus ngalawan
ka Kami. Maraneh masing-masing tangtu
tariwas di tanah gurun. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN."
36 (14:36-37) Ari jelema-jelema anu diutus
ngintip tanah tea, anu nyebarkeun carita
bohong nepi ka jelema-jelema gegelendeng
ka PANGERAN, ku PANGERAN digebug ku hiji
kasakit, hos paraeh.
37 (14:36)
38 Ti nu dua welas urang teh ngan duaan nu
salamet, Yosua jeung Kaleb.
39 Barang timbalan PANGERAN teh
dicarioskeun ku Musa, urang Israil jadi kacida
sarusaheunana.
40 Isukna isuk-isuk keneh pisan maranehna
geus rek bring bae ngarurug ka pagunungan
di ditu, sarta kieu omongna ka Musa, "Ayeuna
mah abdi sadaya daek ka ditu, ka tanah anu
diandikakeun ku PANGERAN. Rumaos lepat."
41 Tapi saur Musa, "Arek ngaralawan deui ka
PANGERAN? Moal aya hasilna!
42 Ulah ka daritu, ku PANGERAN moal
disarengan, temahna engke beunang ku
musuh.
43 Maraneh tangtu eleh ngayonan urang
Amalek jeung urang Kanaan. PANGERAN teu

kersaeun nyarengan lantaran maraneh geus
teu narolih ka Mantenna."
44 Tapi maranehna murugul, terus ngajugjug
ka pagunungan, padahal Peti Perjangjian
PANGERAN jeung Musa tetep-tetep henteu
incah ti pasanggrahan.
45 Maranehna ditarajang ku urang Amalek
jeung urang Kanaan, kadeseh sarta diuber
nepi ka Hormah.

15 1 PANGERAN ka Musa maparinkeun
2 ieu pikukuh pikeun urang Israil, anu
kudu dilakonan ari geus araya di tanah anu
bakal dipaparinkeun tea:
3 Lamun maraneh arek ngurban ka
PANGERAN, kurban beuleuman, kurban
pikeun nekanan panadaran, kurban ku
karana suka rela, atawa kurban-kurban anu
dimistikeun dina pesta-pesta kaagamaan,
sato kurbanna meunang ku sapi jalu,
domba jalu, domba atawa embe, jieun
kurban kadaharan. Seungitna kurban-kurban
kadaharan tea bakal kagalih ku PANGERAN.
4 (15:4-5) Sing saha anu nyanggakeun
domba atawa embe ka PANGERAN pikeun
kurban beuleuman, sarta pikeun tiap-tiap
sato kudu dilengkepan ku tipung sakilo anu
diadonan ku saliter minyak jetun keur kurban
kadaharan, jeung cianggur saliter.
5 (15:4)
6 Lamun anu dikurbankeunana domba jalu,
kudu oge ngahaturkeun kurban kadaharan

tina tipung dua kilo anu diadonan ku saliter
satengah minyak jetun,
7 jeung cianggur saliter satengah. Seungitna
kurban bakal kagalih ku PANGERAN.
8 Lamun anu dihaturkeun ka PANGERAN
teh sapi jalu, boh keur kurban beuleuman
boh keur kurban pikeun nekanan panadaran
atawa keur kurban panarima,
9 kudu oge ngahaturkeun kurban kadaharan
tina tipung tilu kilo anu diadonan ku dua liter
minyak jetun,
10 jeung cianggur dua liter. Seungitna kurban
bakal kagalih ku PANGERAN.
11 Kitu patokan kurban-kurban pangiring
pikeun satiap kurban sapi jalu, satiap domba
jalu, satiap domba, satiap embe.
12 Sakumaha bae lobana sato anu
dikurbankeun, lobana kurban pangiring oge
kudu disaluyukeun kana patokan eta.
13 Unggal warga Israil asli, saban
ngahaturkeun kurban kadaharan anu
angseuna hayang kagalih ku PANGERAN,
kudu kitu.
14 Urang asing anu aya di maraneh, boh
anu sawatara waktu, boh anu tetep matuh,
lamun rek nyieun kurban kadaharan, supaya
angseuna kagalih ku PANGERAN, aturanana
kudu sarua cara kitu.
15 Eta aturan teh diwajibkeun pikeun
saterusna, boh ka maraneh boh ka urang

asing anu aya di maraneh. Sabab dina soca
PANGERAN mah maraneh jeung itu teh sarua,
16 jadi pikukuh jeung aturan kitu teh nya
pikeun maraneh nya pikeun itu.
17 PANGERAN ka Musa maparinkeun deui
18 aturan pikeun urang Israil anu kudu
dilakonan ari geus araya di tanah anu rek
dipaparinkeun tea:
19 Bahan dahareun tina hasil eta tanah,
sabagian wajib disanggakeun ka PANGERAN.
20 Lamun nyieun roti tina gandum
anu diala pangheulana, roti nu kahiji
kudu husus dibaktikeun ka PANGERAN.
Cara ngabaktikeunana sarua jeung cara
ngabaktikeun roti tina gandum anu digiling
pangheulana.
21 Pikukuh kudu nyanggakeun roti saperti
kitu saban-saban nyieun, kudu dilakonan
salawasna.
22 Tapi bisa jadi aya nu teu kahaja henteu
ngalakonan salah sarupa pikukuh anu ku
PANGERAN diandikakeun ka Musa.
23 Atawa bisa jadi engke sakumna masarakat
henteu ngalakonan sagala pikukuh anu ku
PANGERAN geus diandikakeun ka Musa.
24 Saupama kasalahanana teh lantaran
lalawora, maranehna kudu ngahaturkeun sapi
jalu keur kurban beuleuman, anu angseuna
matak sedep ka PANGERAN, diiring ku kurban
kadaharan jeung kurban anggur sakumaha
tali parantina. Kurban pangiring sejenna

kudu ngahaturkeun embe badot keur kurban
pamupus dosa.
25 Ku imam kudu dikurbankeun pikeun nebus
dosa masarakat, tangtu bakal dihampura,
sabab kasalahanana lain dihaja. Kurban
pamupus dosa tea dijieun kurban kadaharan
haturan PANGERAN.
26 Sakumna bangsa Israil tangtu bakal
dihampura, kitu deui urang asing, sabab eta
kasalahan teh mawa ka sarerea.
27 Upama anu dosa teu kahaja teh ngan
saurang, jelemana kudu ngahaturkeun anak
embe bikang umur sataun keur kurban dosa.
28 Embena kudu dikurbankeun ku imam dina
altar pikeun nebus dosa eta jelema, tangtu
ku Mantenna dihampura.
29 Ieu pikukuh pikeun saha bae sakur anu
nyieun dosa teu kahaja, boh urang Israil boh
urang asing.
30 Tapi lamun kasalahan tea dihaja, boh
urang Israil boh lain, eta teges salah, lantaran
mandang enteng ka PANGERAN, kudu
dipaehan,
31 sabab nyapelekeun timbalan PANGERAN,
ngahaja ngarempak salah sahiji pikukuh-Na,
anu matak kudu dipaehan ku karana
kasalahanana.
32 Hiji mangsa waktu urang Israil di tanah
gurun keneh, aya hiji jelema kanyahoan ngala
suluh dina poe Sabat.

33 Tuluy dideuheuskeun ka Musa jeung Harun
jeung ka sakumna bangsa Israil,
34 sarta dijaga lantaran tacan terang kudu
dikumahakeun.
35 PANGERAN nimbalan ka Musa, "Eta kudu
dipaehan. Paehan di luareun pasanggrahan,
baledogan ku batu ku sarerea."
36 Seug eta jelema teh dibawa ka luareun
pasanggrahan tuluy dipaehan, dibaledogan
ku batu ku sarerea sakumaha piwarangan
PANGERAN.
37 PANGERAN ngandika deui ka Musa
38 pikeun urang Israil, "Maraneh kudu
nyieun rarawis dina tungtung baju. Unggal
rarawis kudu diberean benang biru salambar.
Gumatikeun kitu salalawasna.
39 Gawena pikeun ngingetan sangkan saban
maraneh nenjo eta rarawis aringet sarta
narurut kana sagala timbalan Kami, moal
bengkok sembah, moal ngajujur napsu
ngencar kahayang sorangan.
40 Jadi gawena eta rarawis teh sangkan
maraneh gumati kana sagala timbalan Kami,
sangkan gembleng jadi kagungan Kami.
41 Kami teh PANGERAN Allah maraneh. Kami
ngaluarkeun maraneh ti Mesir teh supaya jadi
Allah maraneh. Kami teh PANGERAN."

16 1 (16:1-2) Aya hiji jelema urang Lewi
kaom Kahat, ngaranna Korah bin
Yishar. Eta jelema geus nangtang ka Musa.
Aya baturna tiluan ti kaom Rubin, ngaranna

Datan, jeung Abiram, duanana anak Eliab, anu saurang deui ngaranna On bin Pelet, dipiluan ku dua ratus lima puluh urang Israil anu aya kasebutna lantaran kabehanana pamingpin pilihan rahayat.
2 (16:1)
3 Ngaronom ka Musa jeung Harun sarta nangtang kieu, "Andika geus kaleuleuwihi! Bangsa Israil teh kagungan PANGERAN. Anu disarengan ku PANGERAN teh urang, kabeh. Jadi naon leuwihna andika, he Musa, make munjulkeun maneh ti sapakumpulan umat PANGERAN?"
4 Bareng Musa ngadangu kitu, bruk sujud kana taneuh tuluy neneda.
5 Geus kitu ngalahir ka Korah sabatur-batur, "Isukan isuk-isuk PANGERAN anu bakal mutus mana nu jadi kagungana-Na, mana anu wenang ngadeuheus ka Mantenna, anu dimeunangkeun deukeut ka Mantenna kana altar.
6 (16:6-7) Isukan isuk-isuk arandika kudu mawa parukuyan meunang ngaruhakan jeung dupana, teundeuneun kana altar. Urang cirikeun saha antara urang anu saenyana dipilih ku PANGERAN. Arandika anu kaleuleuwihi, he urang Lewi!"
7 (16:6)
8 Musa terus keneh ngalahirna ka Korah, "He urang Lewi, regepkeun!

9 Arandika teh ku Allahna Israil geus dipilih ti
antara sakabeh urang Israil, nepi ka meunang
deukeut ka Mantenna, meunang digarawe di
Kemah PANGERAN, meunang ngatur jeung
nguruskeun kapentingan sakumna urang
Israil. Ceuk pangira arandika, na eta teh
perkara leutik?
10 Arandika, kitu deui urang Lewi sakumna,
ku PANGERAN dipaparin harkat sakitu masih
harayang leuwih, harayang jadi imam!
11 Arandika jeung sakur anu bariluk
gegelendeng ka Harun teh saenyana mah
gegelendeng jeung nangtang ka PANGERAN."
12 Musa miwarang ngala Datan jeung
Abiram. Tapi jawabna, "Moal, moal nemonan!
13 Karah kurang puas keneh ngabudalkeun
kaula kabeh ti Mesir, ti tanah anu medah-
meduh, ngarah kaula kabeh paraeh di tanah
gurun? Arek ngangkat maneh ongkoh jadi
juragan kaula sakabeh?
14 Geus tetela andika lain mawa ka tanah
anu gemah ripah, lain mere lahan-lahan
atawa kebon-kebon anggur. Masih keneh arek
ngabobodo. Moal, moal nemonan!"
15 Musa kasebit manahna tuluy unjukan ka
PANGERAN, "Mugi kurban maranehna engke
ulah aya anu ditampi. Abdi ka maranehna
teh teu acan ngarugelkeun, teu acan kantos
ngabantun kalde-kaldena acan."
16 Geus kitu anjeunna sasauran deui ka
Korah, "Isukan isuk-isuk andika jeung anu

dua ratus lima puluh urang anu bariluk, kudu
ka Kemah PANGERAN. Harun oge tangtu aya.
17 Masing-masing kudu mawa parukuyan
didupaan, teundeun kana altar."
18 Isukna maranehna daratang marawa
parukuyan meunang ngaruhakan jeung
dupana, tuluy narangtung hareupeun lawang
Kemah PANGERAN jeung Musa jeung Harun.
19 Korah ngumpulkeun jelema sapakumpulan
sina narangtung nyanghareup ka Musa jeung
Harun di hareupeun lawang Kemah. Bray
cahaya kamulyaan PANGERAN ngagebray
nembongan ka sakabeh.
20 PANGERAN nimbalan ka Musa jeung
Harun,
21 "Maraneh kudu nyingkir ti eta jelema-
jelema. Maranehna ku Kami arek dibasmi
ayeuna keneh."
22 Tapi Musa jeung Harun bruk sarujud sarta
arunjukan, "Nun Allah, Gusti teh sumber
hirupna saniskara. Anu lepat mung saurang,
naha bendu ka sadayana?"
23 Timbalan PANGERAN ka Musa,
24 "Jalma loba titah nyalingkir ti kemah
Korah, Datan jeung Abiram."
25 Bral Musa angkat ka kemah Datan jeung
Abiram diiring ku para pamingpin,
26 tuluy miwarang ka jalma loba, "Maraneh
nyaringkah kabeh ti kemah ieu jelema-jelema
doraka. Kade ulah aya barang-barangna anu

kacabak, bisi maraneh milu tumpes kabawa
ku dosa maranehna."
27 Jalma-jalma nyaringkah ti kemah Korah,
Datan jeung Abiram. Geus kitu Datan jeung
Abiram kaluar jeung saanak-majikanana
masing-masing, ngajaranteng di lawang
kemahna.
28 Musa ngalahir ka jalma rea, "Tarenjokeun,
sangkan kanyahoan yen sagala anu
dijalankeun ku bapa teh ku karana timbalan
PANGERAN, lain karep sorangan.
29 Lamun eta jelema-jelema paehna paeh
sabiasa lain ku karana hukuman ti Allah, eta
tandana bapa lain piwarangan PANGERAN.
30 Sabalikna upama PANGERAN midamel
hal anu tacan kungsi kadenge sarta taneuh
beulah ngalegleg maranehna katut sagala
pangabogana, nepi ka maranehna hirup-hirup
keneh tarurun ka enggon anu paraeh,
tetela eta jelema-jelema teh geus murtad ti
PANGERAN."
31 Tutup anjeunna sasauran, bray bae
taneuh anu ditincak ku Datan jeung Abiram
ujug-ujug beulah ngewag,
32 ngalegleg ka maranehna sakulawargana,
katut Korah jeung sakur anu bariluk ka
manehna katut sagala pangabogana.
33 Kabeh diteureuy hirup-hirup ku taneuh,
tarurun ka enggon anu paraeh jeung sagala
pangabogana. Geus kitu taneuh anu beulah

teh liput deui, anu dileglegna lep les taya anu
tembong deui.
34 Sakur nu aya di dinya barang ngadarenge
tingjareritna jelema-jelema anu dilegleg
ku taneuh, tingbalecir lalumpatan bari
gogorowokan, "Nyingkir! Bisi milu kakubur!"
35 Sanggeus kitu gur deui aya seuneu
ti PANGERAN, ngahuru jelema-jelema
anu dua ratus lima puluh urang, anu tas
nyaranggakeun kukus tea.
36 Ti dinya PANGERAN ngandika ka Musa,
37 "Parukuyan-parukuyan tambaga anu
dibarawa ku jelema-jelema anu dihuru teh
sina dicokot ku Elasar anak Imam Harun.
Arengna awur-awur ka mana-mana. Eta
parukuyan-parukuyan teh suci,
38 sabab geus ditareundeun kana altar
PANGERAN. Jadi cokotan eta parukuyan-
parukuyan teh ti maranehna anu dihukum
paeh ku karana dosa-dosana, tuluy pekprekan
gepeng-gepengkeun, pake ngalapis altar, sina
jadi paringetan ka urang Israil."
39 Seug parukuyan-parukuyan teh ku
Imam Elasar dicandak, tuluy miwarang
jelema supaya eta dipekprekan digepeng-
gepengkeun aripis dipake ngalapis altar.
40 Eta teh pikeun jadi paringetan ka urang
Israil, yen anu lain turunan Harun mah lamun
ngukus ka PANGERAN teu meunang aya anu
datang sorangan kana altar, sabab tangtu
tiwas cara Korah sabatur-batur. Sakumaha

timbalan PANGERAN ka Musa pikeun Elasar
geus dijalankeun.
41 Poe isukna sakumna bangsa Israil
nyaralahkeun ka Musa jeung Harun, pokna,
"Bapa parantos ngabinasa umat PANGERAN."
42 Sanggeus nyaralahkeun ka Musa jeung
Harun, bring arindit ka Kemah Suci. Beh eta
Kemah teh kasampak geus katutup ku mega
sarta cahaya PANGERAN tembong ngagebray.
43 Jol Musa jeung Harun ka dinya sarta
ngaradeg payuneun eta Kemah.
44 Ti dinya PANGERAN nimbalan ka Musa,
45 "Maraneh kudu nyingkir ti eta jelema-
jelema. Maranehna ku Kami rek dibasmi di
dinya keneh!" Bruk aranjeunna sarujud kana
taneuh.
46 Ti dinya Musa ngalahir ka Harun, "Candak
parukuyan, ruhakan sareng teundeunan
dupa. Enggal itu jalmi-jalmi pangukuskeun,
pangnyirnakeun dosana. Enggal! PANGERAN
parantos meh bedah bendu-Na, sakedap deui
ge narajangkeun pagebug."
47 Geuwat Harun nyandak parukuyan tuluy
rurusuhan muru ka jalma-jalma anu keur
ngagimbung. Ana breh teh pagebug geus
mimiti nerekab. Teu talangke deui, sok
dupa kana ruhak parukuyan, bul ngukus
nyirnakeun dosa maranehna.
48 Rep pagebug teh eureun, Harun
ngajanteng di antara anu geus tariwas jeung
anu harirup keneh.

49 Anu paraeh harita wungkul aya 14.700
urang, jaba anu geus paraeh ku karana
kadorakaan Korah.
50 Sapepesna eta pagebug, Harun
nyampeurkeun ka Musa di lawang Kemah
Suci.

17

1 PANGERAN ngandika ka Musa,
2 "Urang Israil pentaan iteuk dua
welas siki, hiji iteuk ti unggal pamingpin kaom
masing-masing. Ngaran anu bogana tuliskeun
dina iteukna.
3 Ngaran Harun tulis dina iteuk wakil urang
Lewi. Jadi hiji iteuk ti saban pamingpin kaom.
4 Bawa ka Kemah Kami, teundeun hareupeun
Peti Perjangjian paranti Kami mayunan
maneh.
5 Jelema anu ku Kami kapilih, iteukna bakal
sirungan. Hal ieu ku Kami rek dipake jalan
ngeureunkeun gegelendengna urang Israil,
ulah sina ngaralawan bae ka maneh."
6 Musa mundutan ka urang Israil hiji iteuk ti
unggal pamingpin kaom, jumlah dua welas
iteuk. Iteuk Harun dicampurkeun ka dinya.
7 Ku Musa tuluy diteundeun di Kemah Suci
hareupeun Peti Perjangjian.
8 Poe isukna sasumpingna ka Kemah,
katingali iteuk Harun anu ngawakilan urang
Lewi teh sirungan, pucukan, kembangan,
malah buahan geus arasak, kanari!
9 Ku Musa ditembongkeun kabeh ka
urang Israil. Sanggeus katarenjoeun kitu

kajadianana, iteuk teh dicarokot deui ku nu
bogana masing-masing.
10 Ti dinya PANGERAN ngandika ka Musa,
"Iteuk Harun teundeun deui hareupeun
Peti Perjangjian, pikeun jadi peringetan
ka jelema-jelema anu daroraka yen teu
meunang gegelendeng deui bisi tariwas."
11 Eta timbalan PANGERAN ku Musa
dijalankeun.
12 Ti dinya urang Israil arunjukan ka Musa,
"Upami kitu mah tiwas atuh abdi-abdi teh!
13 Asal deukeut-deukeut ka Kemah Suci,
saha bae oge moal teu tiwas. Sami bae
sareng parantos tiwas ieu mah!"
18 1 Ti dinya PANGERAN ngandika ka
Harun, "Satiap kasalahan pagawean di
Kemah Kami, maneh jeung anak-anak maneh
katut kabeh urang Lewi anu kudu narima
balukarna. Tapi anu kudu nanggung balukar
tina hal-hal anu tumali jeung kaimaman mah
ngan maneh jeung anak-anak maneh bae.
2 Baraya-baraya maneh urang Lewi bawa ka
dieu, sina digarawe babantu ka maneh sabot
maneh nekanan kawajiban di Kemah Suci.
3 Maranehna kudu ngalakonan kawajibanana
ka maneh jeung ngajalankeun tugasna di jero
Kemah Kami. Tapi pacuan cubuk-cabak kana
paparabotan suci nu aya di Kamar Suci atawa
nyabak altar. Lamun nyabak, boh maranehna
boh maneh, tan wande tiwas.

4 Sina digarawe jeung maneh sagala
pigaweeun di ieu Kemah. Tapi anu saratna
teu cumpon mah teu meunang.
5 Kamar Suci jeung altar ngan maneh jeung
anak maneh anu wenang ngurus, ulah nepi
ka urang Israil kasiksa deui ku Kami.
6 Ari baraya-baraya maneh, Kami pribadi anu
milihna ti urang Israil, ku Kami dipasrahkeun
ka maneh. Kabeh geus diabdikeun ka Kami,
jadi meunang gawe di ieu Kemah.
7 Tapi anu meunang mangku kaimaman
pikeun ngajalankeun hal-hal anu tumali jeung
altar jeung Kamar Pangsucina mah ngan
maneh jeung anak-anak maneh wungkul.
Maneh wungkul anu tanggung jawabna,
sabab ngan maneh anu ku Kami dibere harkat
imam. Jelema anu henteu nyumponan saratna
mun deukeut-deukeut kana paparabotan suci
bakal tiwas."
8 PANGERAN ngandika deui ka Harun,
"Ingetkeun, Kami geus mere keur
pibagianeun maneh tina kurban-kurban anu
henteu dibeuleum, anu dijieun pikeun Kami.
Kop eta bagian keur maneh jeung keur
turunan maneh. Kitu salawasna.
9 Pibagianeun maneh tina kurban-kurban
pangsucina anu henteu dibeuleum dina altar
nya eta: tiap kurban kadaharan, kurban dosa,
jeung kurban kasalahan. Sagala rupa kurban
suci anu disanggakeun ka Kami, eta keur
maneh jeung anak maneh.

10 Didaharna kudu di tempat suci, sabab
sipatna suci. Anu meunang ngadahar ngan
lalaki.
11 Jaba ti eta satiap pangbakti urang
Israil pikeun Kami, eta oge keur maneh,
keur anak-anak maneh lalaki, awewe. Kitu
salawasna. Satiap kulawarga maneh anu
setra meunang ngadahar.
12 Hasil tanah anu dialana pangheulana,
anu unggal-unggal taun ku urang Israil
dihaturkeun ka Kami: minyak jetun, anggur,
jeung gandum,
13 eta oge keur maneh kabeh. Satiap
anggota kulawarga maneh anu setra
meunang ngadahar.
14 Sagala rupa di Israil anu geus dibaktikeun
ka Kami tanpa sarat, eta oge keur maneh.
15 Sakur anak cikal, boh budak boh sato anu
ku urang Israil dibaktikeun ka Kami, eta keur
maneh. Ngan ari budak mah ku maneh kudu
ditebus heula, kitu deui cikal sato nu haram
kudu ditebus heula.
16 Budak ditebusna di mana geus umur
sabulan. Gedena tebusan ditangtukeun lima
gebleg uang perak nurutkeun harga patokan
di Kemah Kami.
17 Cikal sapi, domba, jeung embe, teu
meunang ditebus, sabab mutlak pikeun Kami,
kurbankeuneun. Getihna kudu disiramkeun
kana altar, gajihna kudu dibeuleum dijieun

kurban kadaharan, anu seungitna matak
sedep ka Kami.
18 Dagingna keur maneh, sakumaha dada
jeung pingping katuhuna anu dijieun sasajen.
19 Sagala rupa pangbakti urang Israil ka
Kami, ku Kami geus diajangkeun pikeun
maneh, pikeun anak-anak maneh lalaki,
awewe. Kitu salawasna. Ieu jadi hiji
katangtuan anu langgeng ti Kami pikeun
maneh turun-tumurun."
20 PANGERAN ngandika deui ka Harun,
"Maneh teu meunang ngabogaan pusaka,
sarta di satanah Israil maneh teu meunang
boga tanah milik. Hak milik jeung pibagianeun
maneh mah ieu Kami, PANGERAN."
21 PANGERAN ngandika deui, "Ari
pibagianeun urang Lewi ku Kami diajangan
jakat perpuluhan anu ku urang Israil
dibaktikeun ka Kami. Eta bagian jadi bayaran
tina pagaweanana di Kemah Kami,
22 da urang Israil anu lianna mah geus teu
diidinan deukeut-deukeut acan ka Kemah
Suci, sabab geus tangtu bakal tiwas keuna ku
hukuman.
23 Jadi ti semet ayeuna anu meunang
digarawe ngurus eta Kemah ngan urang
Lewi bae. Eta tetep kudu kitu, jadi pikukuh
langgeng pikeun maneh turun-tumurun.
Di satanah Israil, urang Lewi teu meunang
ngabogaan pusaka.

24 Sabab bagian pimilikeun maranehna mah
nya eta jakat perpuluhan anu ku urang Israil
dihaturkeun ka Kami. Eta sababna maranehna
ku Kami geus dibejaan yen teu meunang
baroga hak milik di Israil."
25 PANGERAN ngandika ka Musa,
26 pikeun urang Lewi, "Satiap maraneh
narima perpuluhan ti urang Israil anu
ku PANGERAN geus diajangkeun pikeun
maraneh, saperpuluhna ku maraneh kudu
disanggakeun ka PANGERAN.
27 Eta pangbakti maraneh dianggap sarua
jeung ngabaktikeun gandum jeung anggur
cikal hasil lahan.
28 Eta sababna sakabeh hasil perpuluhan ti
urang Israil pikeun PANGERAN anu katarima
ku maraneh, saperpuluhna tina eta ku
maraneh kudu dibaktikeun. Eta pangbakti
maraneh kudu diserenkeun ka Imam Harun.
29 Anu dibaktikeun teh kudu anu pangalusna.
30 Lamun anu pangalusna geus dibaktikeun,
pek sesana keur maraneh, sakumaha halna
patani nyokot bagian ajangna sanggeus
pangbaktina disanggakeun.
31 Maraneh kitu deui kulawarga meunang
ngadahar sesana di mana bae, sabab eta teh
upah maraneh digarawe di Kemah Suci.
32 Maraneh moal matak salah ngadalahar
eta bagian, asal anu pangalusna geus
dibaktikeun ka PANGERAN. Pacuan maraneh
nganajisan pangbakti-pangbakti suci ti urang

Israil. Tegesna, pacuan maraneh ngadahar
eta pangbakti-pangbakti samemeh anu
pangalusna dibaktikeun ka PANGERAN.
Lamun eta dilanggar, maraneh tangtu tiwas."

19

1 PANGERAN ngandika ka Musa jeung
Harun,
2 ngandikakeun ieu pikukuh pikeun urang
Israil: Maraneh kudu nyokot hiji sapi bulu
beureum anu euweuh cacadna jeung anu can
dipake gawe.
3 Serenkeun ka Imam Elasar, tuluy tungtun
ka luareun pasanggrahan, peuncit saksian ku
manehna.
4 Getihna ku Elasar cokot saeutik, kepret-
kepretkeun ka lebah Kemah Suci tujuh
kali.
5 Sagemblengna eta sapi jeung kulit-kulitna,
dagingna, getihna jeung jeroanana kudu
diduruk, saksian ku Elasar.
6 Seuneuna ku imam kudu dialungan
suluh kiputri sababaraha teukteuk, hisop
saranggeuy jeung tali beureum salambar.
7 Geus kitu imam kudu nyeuseuh pakeanana
tuluy ngaguyur awakna ku cai, kakara
meunang asup deui ka pasanggrahan, kitu
ge kakara setra deui lamun geus surup
panonpoe.
8 Anu ngaduruk sapi tea oge kudu nyeuseuh
pakeanana jeung ngaguyur awakna ku cai,
tapi kakara setra deui lamun geus surup
panonpoe.

9 Lebu sapi anu diduruk kudu dikeduk ku
hiji jelema anu setra, teundeun di tempat
anu setra di luareun pasanggrahan, keur
piparantieun urang Israil nyieun cai setra
pikeun nyirnakeun kanajisanana, paranti
mupus dosa.
10 Anu ngeduk lebuna oge kudu nyeuseuh
pakeanana, sarta kakara bisa setra deui
sanggeus surup panonpoe. Pikukuh ieu
langgeng pikeun salawasna, boh pikeun
urang Israil boh pikeun nu sejen anu harirup
di Israil.
11 Sing saha anu antel kana mayit jadi
najis tujuh poe. Kudu nyucikeun diri ku cai
upacara.
12 Dina poe katiluna ti sanggeus kanajisan
jeung dina katujuh poena, kudu nyucikeun
diri ku cai upacara, kakara bisa beresih deui.
Upama dina katilu jeung katujuh poena
henteu nyucikeun diri, eta teh najis.
13 Saha bae anu antel kana mayit henteu
nyucikeun diri, tetep najis, sabab henteu
dikepretan ku cai upacara. Sarua jeung
nganajisan Kemah PANGERAN, temahna moal
diangken deui umat Allah.
14 Upama aya anu maot di jero kemah,
sakur nu araya di eta kemah waktu jelema
tea maot, kitu deui anu daratang ngalayad,
kabeh kanajisan salila tujuh poe.
15 Wawadahan anu henteu make turub oge
kanajisan.

16 Jeung saha-saha anu antel kana mayit
anu aya di luareun kemah, boh mayit anu
dipaehan boh mayit anu paeh sawajarna, kitu
keneh anu antel kana tulang-tulang jelema
atawa kuburan, jadi kanajisan tujuh poe.
17 Supaya najisna leungit kudu nyokot lebu
sapi beureum paranti nyirnakeun dosa tea
sakadarna, asupkeun kana wadah, caian ku
cai beresih.
18 Pikeun hal nu kahiji, nya eta lamun aya nu
maot di jero kemah kudu kieu: Jelema anu
henteu najis kudu nyokot hisop saranggeuy,
celubkeun kana cai upara tea, tuluy kepret-
kepret ka eta kemah, kana barang-barangna
jeung ka jelema-jelema anu araya di dinya.
Pikeun hal nu kadua, nya eta lamun aya
jelema anu keuna kana mayit, atawa kana
kuburan, atawa kana tulang-taleng jelema nu
geus maot, kudu kieu: Jelema anu kanajisan
tea kudu dikepretan ku cai upacara ku jelema
anu henteu kanajisan. Carana saperti kitu
keneh.
19 Dina katilu jeung katujuh poena, jelema
anu setra teh kudu ngepretan deui jelema
anu kanajisan tea ku eta cai setra. Dina
poe katujuhna ngepretanana teh baris
nyetrakeun. Sanggeus anu kanajisan tea
nyeuseuh pakeanana jeung nyiram maneh
ku cai, sanggeus surup panonpoe baris setra
deui.

20 Sing saha anu kanajisan henteu
nyetrakeun diri, tetep najis sabab awakna
henteu dikepretan ku cai setra, matak
nganajisan Kemah PANGERAN, sarta temahna
moal diaku deui umat Allah.
21 Ieu pikukuh ku maraneh kudu
digumatikeun sapapanjangna. Jelema anu
ngepret-ngepretkeun cai setra tea ge kudu
nyeuseuh pakeanana, sing saha anu antel
kana eta cai eta jadi najis nepi ka surup
panonpoe.
22 Naon-naon anu kacabak ku jelema anu
kanajisan, kitu deui sing saha anu antel kana
eta, jadi najis nepi ka surup panonpoe.

20

1 Dina bulan kahiji sakumna bangsa
Israil narepi ka tanah gurun Sin,
masanggrahan di Kades. Miryam maot sarta
dikuburkeun di dinya.
2 Di eta tempat teu aya cai. Seug
jelema-jelema ngagimbung ka Musa jeung
Harun.
3 Gegelendeng kieu, "Mending ge kapungkur
teh maraot sakalian sareng nu sanesna di
payuneun Kemah PANGERAN.
4 Kanggo naon dicandak ka ieu tanah
gurun? Naha ieu teh ngarah abdi-abdi sareng
pipiaraan maraot di dieu?
5 Naha atuh dibudalkeun ti Mesir, dicandak
ka tempat sakieu balangsakna, mani teu aya
naon-naon anu jadi. Bujeng-bujeng jagong,
kondang, anggur, dalima, taya cai-cai acan!"

6 Musa jeung Harun ngantunkeun eta
jalma-jalma, tuluy ngaradeg di lawang Kemah
Suci, bruk sarujud kana taneuh. Bray cahaya
PANGERAN nembongan.
7 PANGERAN nimbalan ka Musa,
8 "Cokot iteuk hareupeun Peti Perjangjian.
Sakumna bangsa Israil kumpulkeun
ku maneh jeung Harun. Di hareupeun
maranehna maneh kudu ngomong kana batu
cadas itu, anu nangtung di ditu. Engke eta
cadas bakal ngabijilkeun cai ngagurujug. Kitu
petana maneh ngabijilkeun cai tina eta cadas
pikeun ngarinum eta jelema-jelema jeung
sasatoanana."
9 Bral Musa angkat nyandak iteuk sakumaha
timbalan PANGERAN.
10 Sakumna bangsa Israil ku anjeunna jeung
Harun dikumpulkeun hareupeun batu cadas
tea. Pok Musa ngalahir, "Darengekeun, eh
jelema-jelema doraka! Na Kami jeung Harun
teh kudu ngabijilkeun cai tina ieu batu cadas
pikeun maraneh?"
11 Ti dinya Musa ngangkat iteuk terus dipake
ngagitik dua kali kana eta cadas, cor ti dinya
bijil cai ngagolontor. Jelema-jelema ngarinum
kitu deui sasatoanana.
12 Tapi PANGERAN nyeuseul ka Musa jeung
Harun, timbalana-Na, "Ku sabab maraneh
kurang tuhu nganyatakeun pangawasa Kami
anu suci di hareupeun bangsa Israil, maraneh
moal bisa terus nungtun eta jelema-jelema

ka tanah anu ku Kami dijangjikeun pikeun
maranehna."
13 Eta kajadian teh di Meriba, tempat urang
Israil gegelendeng ka PANGERAN, sarta
PANGERAN di dinya nembongkeun yen
Mantenna teh suci.
14 Ti dinya Musa ngintun sawatara utusan ka
raja Edom ti Kades. Ceuk utusan, "Aya pihatur
ti tuang saderek, bangsa Israil. Anjeun
langkung uninga kana kabalangsakanana,
15 uninga yen karuhun urang kantos
ngumbara di Mesir lami pisan. Di ditu karuhun
urang teh kitu deui tuang saderek sadaya
dikaniaya ku urang Mesir,
16 lajeng sasambat ka PANGERAN
nyuhunkeun pitulung. Panyambatna ku
PANGERAN didangu, Mantenna ngutus hiji
malaikat, anu nuyun tuang saderek sadaya
kaluar ti Mesir. Ayeuna tuang saderek sadaya
aya di Kades, di tapel wates karajaan anjeun.
17 Mugi anjeun kersa ngawidian tuang
saderek ngalangkung. Tuang saderek sadaya
katut ingon-ingon tangtos moal kaluar ti jalan
gede, moal nyimpang ka lahan-lahan atanapi
kebon-kebon anggur kagungan anjeun. Cai
leueuteun oge moal ngabantun ti sumur
anjeun, bade junun nyorang jalan gede
bae, dugi ka kaluar ti tapel wates karajaan
anjeun."

18 Tapi jawab urang Edom, "Kami teu idin
maraneh ngaliwat ka ieu nagara! Lamun
wani-wani, ku kami rek dipapag ditarajang!"
19 Ari ceuk utusan urang Israil, "Sim kuring
sadaya bade nyorang jalan gede bae. Bilih bae
aya jalmi atanapi ingon-ingon sim kuring anu
nginum tina sumur nu aya di dieu, tangtos
dibayar sapantesna. Anu disuhunkeun teh
mung widi ngalangkung wungkul."
20 Urang Edom ngajawab, "Teu meunang!"
Seug maranehna mepek balad gede pisan,
tuluy kaluar rek merangan urang Israil.
21 Ku lantaran teu diidinan ngaliwat tanah
urang Edom, urang Israil nyimpang ka jalan
sejen.
22 Sanggeus arindit ti Kades, sakumna
bangsa Israil narepi ka Gunung Hor,
23 wates tanah Moab. Di dinya PANGERAN
nimbalan ka Musa jeung Harun, kieu,
24 "Harun teu meunang terus ka tanah anu
ku Kami rek dibikeun ka urang Israil, bakal
maot di dieu, lantaran maraneh duaan basa
keur di Meriba geus nyimpang tina timbalan
Kami.
25 Harun jeung Elasar anakna ajak unggah
ka Gunung Hor.
26 Bukaan di ditu pakean kaimaman Harun,
tuluy pakekeun ka Elasar, sabab Harun kudu
maot di ditu."

[27] Musa tumut sakumaha timbalan
PANGERAN. Tuluy arunggah ka Gunung Hor
kasaksian ku sarerea.
[28] Di luhur gunung Musa ngalaanan
panganggo kaimaman ti Harun, seug
dianggokeun ka Elasar. Harun pupus di
puncak eta gunung. Musa jeung Elasar
lalungsur deui ti dinya.
[29] Sakumna bangsa Israil geus ngajudi yen
Harun geus pupus, tuluy bela sungkawa tilu
puluh poe lilana.

21

[1] Raja tanah Arad, urang Kanaan, di
wewengkon Kanaan kidul, meunang
beja yen urang Israil geus araya di jalan ka
Atarim. Seug mapag merangan, malah bisa
ngaboyong sababaraha urang.
[2] Urang Israil ngedalkeun ikrar ka
PANGERAN, kieu, "Upami aya widi ti Gusti
dugi ka abdi sadaya tiasa ngelehkeun eta
bangsa, maranehna sareng nagara-nagarana
seja mutlak dibaktikeun ka kersa Gusti, bade
ditumpurkeun."
[3] Eta ikrar ku PANGERAN dikabul, sarta
Mantenna maparin pitulung, nepi ka
maranehna bisa ngelehkeun urang Kanaan,
jelema-jelema jeung nagara-nagarana
ditumpurkeun sama sakali. Tuluy eta tempat
teh dingaranan Hormah.
[4] Ti Gunung Hor urang Israil maju ka Teluk
Akaba, maksudna rek ngurilingan wewengkon

tanah Edom. Tapi di satengahing jalan
maranehna leungit kasabaran,
5 ngabijilkeun ucap garihal ka Musa jeung
ka PANGERAN, pokna, "Ku naon abdi sadaya
dibudalkeun ti Mesir, sina paraeh di ieu gurun
keusik anu teu aya cai teu aya dahareun? Aya
ge dahareun siga kieu, bosen!"
6 Seug PANGERAN ngadatangkeun oray-oray
matih, urang Israil rea nu datang ka paraeh
diparacok.
7 Jalma-jalma tingkaroceak ka Musa,
"Abdi-abdi rumaos dosa ka PANGERAN sareng
ka Bapa. Pangnedakeun ka PANGERAN
supados ieu oray-oray teh disingkirkeun!"
8 PANGERAN nimbalan ka Musa miwarang
ngadamel oorayan tina tambaga sina dipanjer
ku galah, sina dipalencrong ku nu diparacok
ku oray. Anu mencrong eta tangtu moal
sakara-kara.
9 Musa ngadamel oorayan tina tambaga
tuluy dipanjer ku galah, seug dipalencrong ku
anu digaregel ku oray, tuluy calageur.
10 Urang Israil maju deui, tuluy
masanggrahan di Obot.
11 Ti Obot maju deui, tuluy masanggrahan di
ruruntuk Abarim di gurun wewengkon Moab
beulah wetan.
12 Ti dinya maju deui, tuluy masanggrahan
di Lebak Sered.
13 Maju deui, tuluy masanggrahan di
Walungan Arnon peuntas kaler di tanah gurun

anu tembus ka wewengkon urang Emor.
Walungan Arnon jadi tapel wates antara
wewengkon urang Moab jeung urang Emor.
14 Anu matak dina Kitab Perang PANGERAN
ditulis kieu " kota Waheb di wewengkon Supa,
jeung tanah-tanah landeuh; Walungan Arnon,
15 jeung barisan lamping landeuh-landeuh
anu kebat ka Ar notog ka tanah Moab."
16 Ti dinya maju deui ka hiji tempat anu
disebut Beer, hartina Sumur-sumur. Di dinya
PANGERAN nimbalan ka Musa, "Jelema kabeh
kumpulkeun, ku Kami rek dibere cai."
17 Harita urang Israil ngarawih kieu: "Eh
sumur-sumur, sing bijil cai, arek dikawihkeun
kieu ku kami:
18 Ieu sumur dikali ku para narpati. Jeung
ku para pamingpin bangsa. Dikalina ku
teteken karajaan jeung ku iteuk-iteuk
kakawasaanana." Ti tanah gurun eta
maranehna maju deui ka Matana.
19 Ti dinya maju deui ka Nahaliel. Ti Nahaliel
terus ka Bamot.
20 Ti Bamot terus ka hiji lengkob di
wewengkon urang Moab, nampeu ka puncak
Gunung Pisga, ngeunteung ka lempengan
gurun keusik.
21 Geus kitu urang Israil ngirim utusan ka
Sihon raja urang Emor. Pamentana:
22 "Kaula neda idin ngalangkung ka tanah
Sang Raja. Kaula sadaya sareng ingon-ingon
moal nyimpang ti jalan gede, moal ngacak

ka lahan-lahan atanapi kebon-kebon anggur,
moal ngala cai ti sumur, seja nyorang jalan
gede bae dugi ka kaluar ti wewengkon Sang
Raja."
23 Raja Sihon teu ngidinan urang Israil
ngaliwatan wewengkonna, kalah ka mepek
balad muru ka Yahas di tanah gurun,
merangan urang Israil.
24 Tapi perangna eleh, baladna loba pisan
anu paeh. Tanahna ku urang Israil dilindih
ti semet Walungan Arnon nepi ka Walungan
Yabok wates wewengkon urang Amon. Nepi
ka dinya bae, da wates wewengkon urang
Amon mah kuat.
25 Kota-kota urang Emor, kaasup kota
Hesbon jeung desa-desa sakurilingna dijabel
ku urang Israil sarta dicaricingan.
26 Hesbon teh ibukota tempat Sihon raja
urang Emor. Eta raja tadina ngelehkeun
raja Moab, raja anu ti heula, sarta ngajabel
sakuliah tanahna nepi ka Walungan Arnon.
27 Hal eta ku ahli dangding mah dijieun
guguritan kieu, "Yu urang ka Hesbon, kota
tempat Raja Sihon. Hayang terang menyatna
jeung pulihna deui.
28 Bareto ti Hesbon ngaburubul balad Sihon,
lir seuneu ngahuru kota Ar di Moab, neureuy
pasir-pasir girangeun Walungan Arnon.
29 Cilaka arandika urang Moab! Cilaka
arandika umat Kamos! Nu lalaki kalabur, nu

awewe diboyong ku raja Emor, ku allah-allah
arandika diantep bae.
30 Tapi ayeuna turunan eta raja geus tumpur,
dicacar sapanjang jalan ti Hesbon nepi
ka Dibon ti Nasim nepi ka Nopa deukeut
Medeba."
31 Wewengkon urang Emor geus diandih ku
urang Israil.
32 Geus kitu Musa miwarang nalengteng
jalan geusan ngarurug ka kota Yaser. Seug eta
kota jeung desa-desa sakurilingna beunang
ku urang Israil. Urang Emor anu araya di
dinya dibuburak.
33 Ti dinya urang Israil malik ka jalan anu ka
Basan, tapi dipegat ku Raja Og sabaladna,
der digempur di Edrei.
34 PANGERAN ngandika ka Musa, "Tong
sieun-sieun ku eta raja, maneh tangtu
meunang. Eta raja jeung rahayatna katut
tanahna ku Kami rek diserenkeun ka maneh.
Ku maneh jieun cara ka Sihon raja urang
Emor anu marentah di Hesbon."
35 Og beunang ku urang Israil, dipaehan
jeung anak-anakna katut rahayatna kabeh,
hiji ge taya anu dihirupan, tanahna diandih.
22 1 Urang Israil maju deui, terus
masanggrahan di hiji tegalan di Moab,
peuntaseun Walungan Yordan beulah wetan
nyanghareup ka Yeriho.
2 Barang Balak bin Sipor raja Moab
ngareungeu beja hal wewesen urang Israil

ka urang Emor, jeung barang meunang beja
sakumaha lobana urang Israil,
3 Balak jeung rahayatna jadi sieuneun.
4 Ti dinya urang Moab teh ngomong ka
para pamingpin urang Midian, pokna, "Eta
gorombolan teh sakeudeung deui ge datang
ngaruksak ka sakurilingeun urang cara
banteng nyatuan di sampalan." Geus kitu
Balak
5 nitah ngahaturanan Balhum bin Beor anu
calik di Petor deukeut Walungan Eprat di
tanah Amaw. Kieu amanat Balak, "Hatur
uninga, aya hiji bangsa datang ti Mesir, mani
nakleuk pinuh di mana-mana ngancam rek
ngajabel tanah kaula.
6 Bilanganana langkung seueur ti batan
bilangan kaula. Ku margi kitu saderek mugi
kersa linggih ka kaula, pangnyapakeun eta
bangsa supados kaula tiasa ngelehkeun
atanapi ngabuburak. Kaula terang, mana-
mana anu diberkahan ku saderek tangtos
jamuga, anu disapa ku saderek tangtos
cilaka."
7 Utusan Moab jeung para kapala urang
Midian arindit nepungan Balhum, mawa
duit pikeun upah nyapa, tuluy ngunjukkeun
amanat Balak.
8 Saur Balhum, "Marondok heula di dieu
sawengi, isukan aya wartos kumaha timbalan
PANGERAN ka kaula." Utusan Moab peuting
eta marondok di Balhum.

9 Allah sumping ka Balhum, mariksa, "Saha
eta jelema-jelema anu marondok teh?"
10 Wangsul Balhum, "Sumuhun utusan Raja
Balak ti Moab, ngawartosan
11 yen aya hiji bangsa jebulna ti Mesir
minuhan sakuliah tanahna. Sanggemna ku
abdi kedah disapa supados tiasa dielehkeun
atanapi diusir ti tanahna."
12 Dawuhan Allah, "Ulah milu, jeung ulah
daek nyapa ka urang Israil, sabab eta umat
diberkahan ku Kami."
13 Isukna Balhum mendakan utusan Balak
sarta saurna, "Geura marulang. Kaula moal
ka ditu, henteu widi ku PANGERAN."
14 Para utusan marulang, pupulih ka Balak
yen Balhum teu kersaeun.
15 Balak ngirim deui utusan leuwih loba tur
jelema-jelemana leuwih parenting ti batan nu
ti heula.
16 Sadaratangna ka Balhum pok ngunjukkeun
amanat Balak, "Mugi saderek teu ngaraos
kaabotan sumping ka kaula.
17 Tangtos ku kaula dipulang tarima
sapantesna, sareng naon bae sapamundut
tangtos ditedunan. Ulah teu sumping,
pangnyapakeun eta bangsa."
18 Waler Balhum, "Masing Balak dugi ka
maparin emas perak nu aya di karatonna,
kaula teu werat ngalanggar dawuhan
PANGERAN Allah kaula, teu wantun
saeutik-eutik acan.

19 Parandene, sae karulem heula sawengi
di dieu sapertos nu ti payun, manawi kaula
kenging deui pituduh ti PANGERAN."
20 Peutingna Allah sumping deui ka Balhum,
ngandika, "Ari dikeukeuhan mah jig bae
milu, tapi pilampaheun maneh kudu kumaha
timbalan Kami."
21 Isukna Balhum nyelaan kalde, bral angkat
jeung para utusan Moab.
22 Allah bendu ka Balhum dumeh Balhum
ngiring ka nu ngangkir. Balhum jongjon dina
tonggong kalde diiring ku dua gandek, teu
uningaeun di hareup dipegatan ku malaikat
PANGERAN anu ngadeg di tengah jalan.
23 Kaldena nenjoeun di hareup aya malaikat
anu ngabar pedang, tuluy nyimpang mapay
tegalan. Ku Balhum digitik sina ka jalan deui.
24 Malaikat megatan deui di lebah anu gupit,
anu kahapit ku dua pager tembok kebon
anggur.
25 Katenjoeun deui ku eta kalde, seug kalde
teh meped kana pager tembok nepi ka
sampean Balhum ngagasruk ka dinya. Ku
Balhum digitik deui.
26 Sakali deui malaikat teh megatan,
ngadegna di nu kacida gupitna, kenca katuhu
taya lolongkrang deui.
27 Kalde nenjoeun, seug kalde teh ayeuna
mah ngagolerkeun maneh. Balhum seep
kasabaranana, jebrod deui kalde teh digitik
ku teteken.

28 Kersaning PANGERAN, ngong bae kalde
teh bisa ngomong ka Balhum, kieu, "Na lepat
naon kuring teh? Juragan dugi ka tilu kali ieu
ngagitik, naon margina?"
29 Waler Balhum, "Salah sia ngajengkelkeun
ka aing! Cacak lamun aing nyekel pedang boa
sia dipodaran!"
30 Kalde ngajawab, "Sanes kuring teh kalde
Juragan ti kapungkur, anu salamina dianggo
ku Juragan? Na biasana kuring kieu peta ka
Juragan teh?" "Henteu!" walerna.
31 Ti dinya Balhum ku PANGERAN
dikersakeun iasa ningali ka eta malaikat anu
keur ngabarkeun pedang. Bruk Balhum sujud
kana taneuh.
32 Malaikat mariksa, "Salah naon eta kalde
digitikan nepi ka tilu kali ieu? Kami ngahaja
megatan jalan sangkan maneh ulah laju.
33 Untung eta kalde nenjoeun ka kami nepi
ka tilu kali nyisi. Cacak lamun henteu, maneh
ku kami dipaehan, kalde mah moal."
34 Balhum ngawangsul, "Sadaya-daya
rumaos dosa, sareng teu terang aya anu
ngadeg megatan. Nanging bilih dimanah
awon saupami teras ka ditu, sim abdi sumeja
wangsul deui bae."
35 Tapi waler eta malaikat, "Jig bae rek
diteruskeun mah. Tapi piomongeun maneh
kudu kumaha timbalan kami." Balhum
ngalajengkeun lampah bareng jeung
jelema-jelema anu ngangkir.

36 Barang Balak meunang beja yen Balhum
geus aya di jalan tuluy mapagkeun ka kota Ar
di wewengkon Walungan Arnon, wates tanah
Moab.
37 Saur Balak ka Balhum, "Ku naon kamari
ieu teu sumping waktos diangkir ti payun?
Bilih teu diutamikeun panginten, bilih kaula
kirang panarima?"
38 Waler Balhum, "Kapan ieu dongkap,
geuning! Nanging bade tiasa naon ari kaula?
Mung tiasa ngucapkeun naon-naon anu
diandikakeun ku Allah bae."
39 Balhum ku Balak dicandak ka kota Hasot.
40 Di dinya Balak meuncit sapi jeung domba
dipake mupundutan ka Balhum jeung ka para
kapala anu ngangkir anjeunna.
41 Poe isukna Balhum ku Balak disampeur,
tuluy dicandak ka Pasir Baal. Ti lebah dinya
katingalieun ku Balhum sabagian urang Israil
keur neba.

23 1 Balhum misaur ka Balak,
"Pangdamelkeun altar tujuh
sareng sayagikeun sapi jalu tujuh, domba jalu
tujuh."
2 Ku Balak ditedunan. Balak jeung Balhum
tuluy ngurbankeun eta sapi jeung domba dina
altar, saaltarna hiji sapi hiji domba.
3 Geus kitu saur Balhum ka Balak, "Ieu
kurban-kurban jagi heula, kaula bade ningal
sumping moalna PANGERAN ka kaula.
Naon-naon anu ku Mantenna diwahyukeun ka

kaula engke diwartoskeun." Ti dinya Balhum
angkat nyalira ka hiji puncak pasir.
4 Allah sumping ka dinya, seug Balhum
unjukan, "Sim abdi parantos ngadegkeun
kurban dina tujuh altar, saaltarna hiji sapi hiji
domba."
5 Balhum ku PANGERAN diuningaan kudu
sasauran kumaha, tuluy dipiwarang ka Balak
deui ngadongkapkeun timbalana-Na.
6 Balhum nepangan deui Balak, kasampak
keur ngajaga keneh kurban beuleuman jeung
para kapala Moab.
7 Ti dinya Balhum ngucapkeun wejanganana:
"Kaula dihiras ku Balak, raja Moab. Diala
ti Siria ti pagunungan di wetan. Carekna,
Ka dieu, jadi panyambung lemek kaula.
Pangnyapakeun urang Israil.
8 Kumaha kaula rek bisa nyapa ka umat anu
ku Allah henteu disapa? Kumaha kaula rek
bisa ngalaknat ka umat anu ku Allah henteu
dilaknat?
9 Atra kaula nya ningal ti puncak cadas. Sidik
nya nilik ti luhur pasir. Hiji bangsa nu mandiri,
anu sadar yen bangsana pangdiberkahanana.
10 Turunan Israil tinanding keusik lobana.
Moal kabilang ku loba-lobana. Mugia pati
kaula asup pati umat Allah, hayang ajal jeung
bagjana cara jalma nu ibadah."
11 Ari saur Balak, "Kumaha saderek teh?
Kapan diangkir teh supaya nyapa ka musuh
kaula, anggur ngaberkahan?"

12 Waler Balhum, "Kitu anu katampi ku kaula
ti PANGERAN."
13 Saur Balak ka Balhum, "Upami kitu urang
ngalih, supaya urang Israil anu katingali
mung saeutik."
14 Ti dinya Balhum diajak ka Sopim, hiji
tanah lempar di puncak Gunung Pisga. Tuluy
ngadegkeun deui tujuh altar sarta tuluy
ngurban, saaltarna hiji sapi jalu hiji domba
jalu.
15 Saur Balhum ka Balak, "Jagi ieu kurban
beuleuman, kaula bade ka ditu ngadeuheus
ka Allah."
16 Allah sumping ka Balhum maparin uninga
pisaureun, tuluy miwarang nepangan deui
Balak ngadongkapkeun sabda-Na.
17 Balhum mulih deui, Balak kasampak keur
ngajaga kurbanna jeung para kapala Moab.
Balak mariksakeun dawuhan Allah.
18 Seug Balhum ngedalkeun wejanganana:
"Mangga Balak bin Sipor dangukeun ieu
ucapan.
19 Allah tara ngabohong cara jelema, tara
gumingsir kawas manusa. Mun jangji pasti
ngajadi, mun nyabda pasti laksana.
20 Kaula seja ngucapkeun berkah. Ku sabab
Allah nu miwarangna, kaula henteu kaduga
nolakna.
21 Geus kapeleng ku kaula kumaha Israil
jagana. Bangsa nu moal sangsara nu moal

nyorang balangsak. Diaaping ku PANGERAN
Allahna, anu ku maranehna diaku jadi Rajana.
22 Allah ngaluarkeun eta bangsa ti Mesir. Tur
bumela jeung rosa lir banteng leuweung.
23 Bangsa Israil moal beunang diheureuyan.
Moal katepi ku sihir. Moal kasusul ku
tenung. Kieu hal Israil ceuk jalma-jalma
kiwari: Kanyahokeun, sakitu ahengna damel
PANGERAN!
24 Bangsa Israil lir singa rosa tanaga. Tacan
eureun mun tacan nyasaak jeung neureuy,
mun tacan nginum getih korbanna."
25 Ari saur Balak ka Balhum, "Ari teu kersa
mah nyapa ka urang Israil, atuh ulah-ulah
ngaberkahan!"
26 Waler Balhum, "Sanggem kaula ge kaula
mah darma nepikeun pangandika PANGERAN.
Sanes kitu tadi teh?"
27 Saur Balak ka Balhum, "Sae urang ngalih
deui atuh, manawi di tempat sanes mah Allah
ngawidian saderek nyapa eta bangsa."
28 Balhum ku Balak dicandak ka puncak
Gunung Peor anu negla ka lebah gurun
keusik.
29 Saur Balhum ka Balak, "Ngadegkeun
deui tujuh altar, sayagikeun sapi jalu sareng
domba jalu tujuh-tujuh."
30 Ku Balak ditedunan, tuluy dikurbankeun
kana altar, saaltarna hiji sapi hiji domba.
24 1 Tapi Balhum di dinya keneh ge geus
uningaeun kana pangersa PANGERAN,

yen anjeunna kudu ngucapkeun berkah
pikeun urang Israil. Jadi henteu angkat milari
ilapat cara ti heula. Seug malik mayun ka
lebah gurun keusik.
2 Breh katingalieun pasanggrahan Israil
sakaomna-sakaomna. Kalawan kersaning Roh
Allah,
3 pok anjeunna ngedalkeun wejanganana:
"Ieu wejangan ti Balhum bin Beor. Ucapan
jalma anu terus tingal,
4 nu bisa ngarungu Allah ngandika. Kieu
titingalan kaula, titingalan gaib ti Allah Nu
Maha Kawasa.
5 Asri rasmi jajaran kemah Israil.
6 Lir jajaran tangkal korma, lir taman sisi
walungan, lir tangkal garu nu dipelak ku
PANGERAN, lir tangkal kiputri sisi cai.
7 Bakal cukup meunang hujan, pepelakanana
moal kakurangan cai. Rajana bakal leuwih
agung batan Agag, karajaanana lega tepi ka
jauhna.
8 Allah ngaluarkeun eta bangsa ti Mesir, tur
bumela jeung rosa lir banteng leuweung.
Kabeh musuh maranehna dilegleg,
balung-balungna dipingges-pinggeskeun,
gondewa-gondewana diririkes.
9 Eta bangsa lir singa rosa tanaga, mun keur
hees mo aya nu wani ngahudangkeun. Anu
ngaberkahan Israil bakal diberkahan deui,
anu nyapa Israil tangtu disapa deui."

10 Balak ngeupeulkeun peureupna bakat ku
ambek, sarta kieu saurna ka Balhum, "Andika
diala teh supaya nyapa musuh kaula. Ari heug
ti batan nyapa kalah ka ngaberkahan nepi ka
tilu kali.
11 Geus, geura balik! Kami tadi geus jangji
mere upah. Tapi upahna ku PANGERAN
dicaram dibikeun ka maneh."
12 Balhum ngawaler, "Ongkoh ceuk kami ge
ka utusan andika,
13 najan andika nepi ka mere emas-perak
sakaraton, kami moal mungpang kana
pangandika PANGERAN, moal ngagugu karep
sorangan. Nu baris diucapkeun teh ngan
pangandika PANGERAN wungkul."
14 Balhum ngalahir deui, "Ayeuna kami
rek balik, mulang ka bangsa sorangan.
Tapi memeh balik rek ngabejaan bakal
dikumahakeun engke bangsa andika ku
bangsa Israil."
15 Pok anjeunna ngucapkeun wejangan: "Ieu
wejangan ti Balhum bin Beor. Ucapan jelema
nu awas tingal,
16 nu bisa ngarungu Allah ngandika, nu
meunang wahyu ti Nu Maha Agung. Kieu
tetenjoan kami, tetenjoan gaib ti Allah Nu
Maha Kawasa.
17 Mangsa jaga ku kami katoong, kami nenjo
bangsa Israil. Ti eta bangsa mucunghul hiji
raja, sumorot lir bentang, lir bentang pindah,

bijil ti Israil, bakal ngagitik kapala-kapala
Moab, ngarubuh-rubuhkeun urang Set,
18 ngelehkeun musuh-musuhna di Edom,
tanahna diandih milik. Ari Israil terus unggul
terus nanjung.
19 Maranehna ku bangsa Israil bakal dileyek.
Anu harirup keneh beak disapu."
20 Dina paningal gaibna, Balhum ningali
urang Amalek. Pok deui ngedalkeun
wejanganana: "Ti antara kabeh, Amalek
pangkuatna. Tapi ahirna eta ge bakal euweuh
salalawasna."
21 Dina paningal gaibna Balhum ningali urang
Keni, pok ngedalkeun deui wejanganana:
"Tempat maneh nya keker nya weweg,
reugreug lir sayang diluhur gunung karang.
22 Parandene he Keni, maneh geus tangtu
rugrug, digempur ku urang Asur sarta
diboyong."
23 Balhum ngedalkeun deui ieu wejangan:
"Bangsa naon itu ngabengbreng di tebeh
kaler?
24 Aya aleutan kapal ti Siprus, nu bakal
nalukkeun Asur jeung Eber. Tapi sabalikna,
eta ge bakal carem salalanggengna."
25 Sanggeus kitu Balhum tuluy mulih. Balak
oge tuluy balik.

25 1 Sanggeus masanggrahan di Lebak
Sitim, urang Israil mimiti maraen
awewe ka urang Moab anu marukim di dinya.

2 Urang Israil ku eta awewe-awewe diarajak
kana pesta-pesta anu diayakeun pikeun
muja allah urang Moab. Urang Israil marilu
ngadahar kadaharanana, marilu nyembah ka
eta allah,
3 nya eta Baal di Peor. Ku sabab eta
PANGERAN jadi wera,
4 tuluy nimbalan ka Musa, "Tangkepan kabeh
kapala Israil, geus ngaralawan ka Kami!
Paehan hareupeun sakabeh, sangkan lemper
wera Kami ka urang Israil."
5 Ti dinya Musa miwarang logojo-logojo,
saurna, "Paehan ku maraneh masing-masing,
sakur jelema ti kaom maraneh anu nyembah
ka Baal di Peor."
6 Sabot jelema-jelema keur careurik
hareupeun gapura Kemah PANGERAN,
dumadakan aya hiji urang Israil liwat mawa
awewe urang Midian terus asup ka kemahna,
kasaksian ku Musa, ku sarerea.
7 Ari Pinehas putra Elasar putu Imam Harun,
barang ret ningal terus ngorejat, ceg kana
tumbak,
8 tuluy ngagidig ka kemah eta jelema, gecrok
eta jelema jeung awewena dipanggang ku
tumbak, parat duanana. Reg balahi ka urang
Israil kandeg.
9 Tapi geus katalanjuran, geus loba anu
paraeh mani dua puluh opat rebu urang.
10 PANGERAN ngandika ka Musa,

11 "Pinehas anak Elasar incu Harun geus
nyirnakeun wera Kami ka urang Israil. Teu
mere ampun ka nu nyembah ka allah sejen
lian ti ka Kami. Ku sabab kitu urang Israil
ku Kami henteu terus dibeakkeun sanajan
manah Kami ngentab panas.
12 Bejakeun ka Pinehas, Kami rek ngadamel
perjangjian ka manehna, langgeng moal
barobah.
13 Ku sabab sakitu gumatina, henteu mere
ampun ka satru Kami, nepi ka Kami kersa
mere ampun kana kasalahan bangsa Israil,
manehna turun-tumurun bakal jaradi imam."
14 Anu dipaehan jeung awewe urang Midian
teh ngaranna Simri bin Salu, kapala hiji warga
kaom Simeon.
15 Nu awewe ngaranna Kosbi, bapa eta
awewe ngaranna Sur, kapala salah sahiji
kaom Midian.
16 PANGERAN ngandika deui ka Musa,
17 "Urang Midian tarajang, tumpurkeun,
18 (25-17b) sabab geus dosa merdayakeun
ka maraneh di Peor, jeung ku sabab Kosbi
anu dipaehan waktu keur aya balahi di Peor."

26

1 Sanggeus balahi nu tadi, PANGERAN
ngandika ka Musa jeung Elasar putra
Harun. Pangandika-Na,
2 "Urang Israil cacahkeun, nurutkeun ahli
karuhun masing-masing, anu umurna dua
puluh taun atawa leuwih, anu geus manjing
jadi prajurit."

3 (26:3-4) Ku Musa jeung Elasar jalma-jalma
nu umurna sakitu sina kumpul di hiji tanah
lapang di Moab, sisi Walungan Yordan deukeut
kota Yeriho. Ieu catetan urang Israil anu
budal ti Mesir.
4 (26:3)
5 Turunan ti kaom Rubin putra cikal Yakub:
Kaom-kaom Hanok, Palu,
6 Hesron, jeung Karmi.
7 Ti ieu kaom-kaom, lalakina aya 43.730
urang.
8 Turunan Palu nya eta Eliab
9 jeung anak-anakna: Nemuel, Datan, jeung
Abiram. (Datan jeung Abiram teh dua kapala
anu dipilih ku urang Israil, anu nangtang ka
Musa jeung Harun bariluk ka Korah ngalawan
ka PANGERAN,
10 sarta tariwas jeung Korah dilegleg ku
taneuh bareng jeung 250 urang anu bariluk
ka maranehna sarta tariwas ku seuneu. Eta
kajadian jadi hiji peringetan ka urang Israil.
11 Tapi anak-anak Korah mah henteu kabawa
tiwas.)
12 Turunan ti kaom Simeon: Kaom-kaom
Nemuel, Yamin, Yakin,
13 Serah, jeung Saul.
14 Lalakina aya 22.200 urang.
15 Turunan ti kaom Gad: Kaom-kaom Yepon,
Hagi, Suni,
16 Osni, Eri,
17 Arod, jeung Areli.

18 Lalakina aya 40.500 urang.
19 (26:19-21) Turunan ti kaom Yuda:
Kaom-kaom Sela, Peres, Serah, Hesron,
jeung Hamul. (Aya dua putra Yuda anu tilar
dunya di Kanaan, nya eta Er jeung Onan.)
20 (26:19)
21 (26:19)
22 Lalakina aya 76.500 urang.
23 Turunan ti kaom Isaskar: Kaom-kaom
Tola, Puah,
24 Yasub, jeung Simron.
25 Lalakina aya 64.300 urang.
26 Turunan ti kaom Sebulun: Kaom-kaom
Sered, Elon, jeung Yahlel.
27 Lalakina aya 60.500 urang.
28 Turunan ti kaom Yusup, ti putrana anu
ngaran Menase jeung Epraim.
29 Turunan ti kaom Menase: Menase puputra
Mahir, Mahir puputra Gilad. Turunan Gilad nya
eta:
30 Kaom-kaom Ieser, Helek,
31 Asriel, Sekem,
32 Semida, jeung Heper.
33 Heper puputra Selopehad, ari Selopehad
anakna awewe kabeh, ngaranna: Mahla, Noa,
Hogla, Milka, jeung Tirsa.
34 Lalakina aya 52.700 urang.
35 Anak incu ti kaom Epraim: Kaom-kaom
Sutelah, Beker jeung Tahan.
36 Ti turunan Sutelah nya eta kaom Eran.

37 Lalakina aya 32.500 urang. Eta catetan
kaom-kaom ti putra putu Yusup.
38 Anak incu ti kaom Binyamin: Kaom-kaom
Bela, Asbel, Ahiram,
39 Sepupam, jeung Hupam.
40 Ari turunan Bela nya eta kaom Arda jeung
kaom Naaman.
41 Lalakina aya 45.600 urang.
42 Anak incu ti kaom Dan: Suham.
43 Lalakina aya 64.400 urang.
44 Anak incu ti kaom Aser: Kaom-kaom
Yimna, Yiswi, jeung Beria.
45 Ari turunan Beria nya eta kaom Heber
jeung kaom Malkiel.
46 Aser boga anak awewe ngaranna Serah.
47 Jumlah lalaki ti ieu kaom-kaom aya
53.400 urang.
48 Anak incu ti kaom Naptali: Kaom-kaom
Yahsel, Guni,
49 Yeser, jeung Silem.
50 Lalakina aya 45.400 urang.
51 Jumlah lalaki urang Israil kabeh aya
601.730 urang.
52 PANGERAN ngandika deui ka Musa,
53 "Tanah teh bagi-bagikeun ka unggal kaom
nurutkeun ukuran cacah jiwana.
54 (26:54-56) Ngabagikeunana kudu ku
lotre. Bagian anu lega bikeun ka kaom anu
cacah jiwana loba, bagian anu heureut bikeun
ka kaom anu cacah jiwana saeutik."
55 (26:54)

56 (26:54)
57 Anak incu ti kaom Lewi nya eta
kaom-kaom Gerson, Kahat, jeung Merari.
58 Ari turunan ti maranehna kaasup oge
kaom-kaom Libni, Hebron, Mahli, Musi, jeung
Korah. Ari Kahat teh nya eta ramana Amram.
59 Amram nikah ka Yokebed binti Lewi,
anu dilahirkeunana di Mesir. Putra Amram ti
Yokebed anu pameget nya eta Harun jeung
Musa, anu istri Miryam.
60 Harun kagungan opat putra pameget nya
eta Nadab, Abihu, Elasar, jeung Itamar.
61 Nadab jeung Abihu tiwas lantaran ngukus
ka PANGERAN ku seuneu nu henteu halal.
62 Jalma lalaki urang Lewi ti umur sabulan ka
luhur aya 23.000 urang. Didaptarna dipisah
ti urang Israil nu lian, sabab ieu mah moal
mareunang tanah milik di Israil.
63 Dicacahkeunana ku Musa jeung Elasar
waktu nyacahkeun urang Israil di hiji tanah
lapang di Moab, sisi Walungan Yordan deukeut
kota Yeriho.
64 Ari jelema-jelema anu dicacahkeun ku
Musa jeung Harun basa di Gurun Keusik Sinai
keneh, harita geus teu araya.
65 Kajaba ti Kaleb bin Yepune jeung Yosua bin
Nun. Nu sejenna mah geus paraeh di tanah
gurun. Kitu kersaning PANGERAN, sakumaha
timbalana-Na.

27

1 Aya hiji jalma lalaki, ngaranna
Selopehad bin Heper, turunan Yusup.

Jujutan silsilahna ti luhur kieu: Yusup,
Menase, Mahir, Gilad, Heper, Selopehad.
Manehna boga anak awewe ngaranna
Ahla, Noa, Hogla, Milka, jeung Tirsa. Eta
anak-anakna teh
2 ngadareuheus ka Musa, Imam Elasar, para
kapala, jeung ka sakumna bangsa Israil, di
gapura Kemah PANGERAN. Arunjukan kieu,
3 "Pun bapa parantos tiwas di tanah gurun,
henteu gaduh anak lalaki. Dupi tiwasna
henteu bareng sareng anu marilu ka Korah
anu ngalawan ka PANGERAN, tiwasna ku
margi dosana bae.
4 Ku naon ngaran pun bapa kedah leungit
ti Israil mung ku karana teu gaduh anak
lalaki? Atuh abdi-abdi oge paparin tanah milik
sapertos wargi-wargi pun bapa anu sanesna."
5 Eta perkara ku Musa disanggakeun ka
PANGERAN.
6 Ari timbalan PANGERAN ka anjeunna,
7 "Pamenta anak-anak Selopehad layak.
Pek bere tanah milik saperti baraya-baraya
bapana nu lian. Pusaka pikeun bapana
wariskeun ka maranehna.
8 Jeung umumkeun ka jalma rea yen upama
bapa paeh teu ninggalan anak lalaki, tanah
milikna kudu diwariskeun ka anakna anu
awewe.
9 Upama anak awewe ge teu boga, wariskeun
ka dulurna nu lalaki.

10 Upama teu boga dulur lalaki, kudu
diwariskeun ka dulur-dulur lalaki bapana.
11 Upama bapana teu bogaeun dulur
lalaki, sarta paman oge henteu boga, kudu
diwariskeun ka baraya pangdeukeutna, sina
jadi hak milikna. Ieu aturan sahkeun, sarta
kudu digarumatikeun ku urang Israil. Kitu
diaturna ku Kami, PANGERAN."
12 PANGERAN ngandika deui ka Musa,
"Maneh kudu unggah ka Gunung Abarim.
Awas-awas ti dinya tanah anu ku Kami rek
dibikeun ka urang Israil teh.
13 Upama eta enggeus ka tenjo, maneh
ku Kami bakal dipundut sakumaha Harun
lanceuk maneh,
14 lantaran maraneh basa keur di tanah
gurun Sin kungsi ngalawan ka Kami. Harita,
basa sakumna bangsa Israil gegelendeng ka
Kami di Meriba, maneh henteu ngajalankeun
sakumaha timbalan Kami, teu nembongkeun
pangawasa Kami anu suci ka maranehna."
(Meriba teh hiji cinyusu di Kades, di tanah
gurun Sin.)
15 Musa nyanggakeun panuhun,
16 "Nun GUSTI Allah, Sumber hirupna
sugri anu kumelip, mugi nuduhkeun keur
gegentosna anu bakal nungtun urang Israil,
17 anu bakal ngapalaan dina perang, supados
umat Gusti ulah dugi ka sapertos domba teu
aya nu ngangon."

18 Timbalan PANGERAN ka Musa, "Yosua bin
Nun layak pikeun ngaganti. Tumpangkeun
leungeun maneh kana sirahna
19 hareupeun Imam Elasar, kasaksian ku
sapakumpulan. Tuluy umumkeun di dinya yen
manehna pikeun gaganti maneh.
20 Sawatara kakawasaan maneh turunkeun
ka manehna supaya urang Israil tunduk kana
parentahna.
21 Pikeun nganyahokeun naon-naon
pangersa Kami, Yosua kudu gumantung ka
Imam Elasar, anu baris nanyakeun ka Kami
make Urim jeung Tumim. Ku hal eta Elasar
kudu nuduhan Yosua dina sagala urusan
perkara urang Israil umumna."
22 Sakumaha timbalan PANGERAN ku Musa
dilaksanakeun. Yosua dicandak sina nangtung
payuneun Imam Elasar kasaksian ku sakumna
bangsa Israil,
23 seug ku anjeunna ditumpangan panangan
sarta diumumkeun yen bakal jadi gaganti
anjeunna, sakumaha timbalan PANGERAN
tea.

28

1 PANGERAN ngandika ka Musa,
2 miwarang marentahkeun ka urang
Israil yen kudu ngahaturkeun kurban-kurban
kadaharan anu matak nyukakeun manah
Allah, dina saban-saban waktu anu geus
baku.
3 Kurban-kurban kadaharan anu kudu
dihaturkeun teh nya eta: kurban beuleuman,

saban poe dua anak domba jalu umur sataun
anu taya cacadna naon-naon.
4 Dikurbankeunana isuk-isuk hiji, pabuburit
hiji,
5 tiap-tiapna kudu bari ngahaturkeun tipung
sakilo anu diadonan ku saliter minyak jetun
anu pangalusna.
6 Kitu anu kudu dihaturkeun saban poe sarta
kabeh kudu dibeuleum. Nya kurban kitu anu
pangheulana dihaturkeun di Gunung Sinai
teh, angseuna nyukakeun manah PANGERAN.
7 Anak domba anu dikurbankeun isuk-
isuk kudu jeung kurban anggur saliter,
dikucurkeun kana altar.
8 Sorena kurbankeun domba anu hiji deui
cara kurban anu isuk-isuk, dibarengan
ku cianggur. Eta oge kurban kadaharan,
angseuna baris kagalih ku PANGERAN.
9 Saban poe Sabat kudu ngurbankeun dua
anak domba jalu umur sataun anu taya
cacadna naon-naon. Kudu make kurban
kadaharan, tipung dua kilo diadonan ku
minyak jetun, jeung kurban anggur.
10 Ieu kurban beuleuman dihaturkeunana
kudu saban poe Sabat, jadi panambah
kana kurban sapopoe, bareng jeung kurban
cianggurna.
11 Unggal tanggal hiji tiap bulan kudu
ngahaturkeun ka PANGERAN keur kurban
beuleuman: dua sapi jalu ngora, hiji domba

jalu, tujuh anak domba jalu anu sataunan,
kabeh ulah aya cacad naon-naon.
12 Pikeun kurban kadaharanana tipung
diadonan ku minyak jetun, reana: tilu kilo
pikeun tiap sapi, dua kilo pikeun domba,
13 sakilo pikeun tiap anak domba. Ieu kabeh
kurban beuleuman teh jadi kurban kadaharan,
angseuna matak sedep ka PANGERAN.
14 Kudu make kurban anggur, dua liter
pikeun tiap sapi, saliter satengah pikeun tiap
domba, saliter pikeun tiap anak domba. Kitu
pikukuh kurban beuleuman unggal-unggal
tanggal hiji saban bulan, sapanjang taun.
15 Jeung pikeun panambah kana kurban
beuleuman anu sapopoe, kudu ngurbankeun
hiji embe badot pikeun kurban dosa make
kurban anggur.
16 Pesta Paska diayakeunana dina tanggal
opat welas bulan kahiji, pikeun ngamulyakeun
ka PANGERAN.
17 Dina tanggal lima welasna kudu
ngamimitian pesta kaagamaan anu lilana
tujuh poe. Sajeroning kitu dahar teh kudu roti
anu teu make ragi.
18 Dina poean mimiti kudu ngadegkeun
kumpulan ngabakti, jeung teu meunang
digarawe.
19 Kudu mupundutan ka PANGERAN kurban
beuleuman anu dijieun kurban kadaharan,
nya eta: dua sapi jalu ngora, hiji domba jalu,

jeung tujuh anak domba jalu umur sataunan,
kabeh ulah aya cacadna naon-naon.
20 Kurban kadaharanana kudu make tipung
anu diadonan ku minyak jetun, reana: Pikeun
tiap sapi tilu kilo, pikeun domba jalu dua kilo,
21 pikeun tiap domba sakilo.
22 Kudu jeung kurban pamupus dosa, nya
eta hiji embe badot, pikeun nyirnakeun dosa
jalma rea.
23 Eta kurban-kurban teh jadi panambah
kana kurban beuleuman anu saban isuk tea.
24 Jeung salila tujuh poe eta kudu
ngahaturkeun kurban kadaharan baris
aangseuan anu matak sedep ka PANGERAN,
keur panambah kana kurban beuleuman
jeung kurban anggur anu sapopoe.
25 Dina katujuh poena kudu ngadegkeun deui
kumpulan ngabakti sarta henteu meunang
digarawe.
26 Dina Pesta Panen poe kahiji, bari
nyanggakeun gandum anyar ka PANGERAN,
maraneh kudu ngadegkeun kumpulan
ngabakti jeung teu meunang digarawe.
27 Poe eta kudu nyanggakeun kurban
beuleuman pikeun aangseuan anu matak
sedep ka PANGERAN, nya eta: dua sapi jalu
ngora, hiji domba jalu, jeung tujuh anak
domba jalu anu umur sataunan, kabeh ulah
aya cacadna naon-naon.

28 Kudu make kurban kadaharan tina tipung
anu diadonan ku minyak jetun, reana: Pikeun
tiap sapi tilu kilo, pikeun tiap domba dua kilo,
29 pikeun tiap anak domba sakilo.
30 Jeung kudu make kurban dosa pikeun
nyirnakeun dosa jalma rea, hiji embe badot.
Ku cara kitu maraneh ngajalankeun upacara
mupus dosa umat.
31 Eta kurban-kurban jeung kurban
cianggurna jadi panambah kana kurban
beuleuman jeung kurban kadaharan anu
sapopoe.

29

1 Dina tanggal hiji bulan katujuh
maraneh kudu ngadegkeun kumpulan
ngabakti jeung teu meunang digarawe. Poe
eta tarompet-tarompet kudu ditiup.
2 Kudu ngahaturkeun kurban beuleuman
baris aangseuan anu matak sedep ka
PANGERAN: hiji sapi jalu ngora, hiji
domba jalu, jeung tujuh anak domba jalu
umur sataunan, kabeh ulah aya cacadna
naon-naon.
3 Kudu make kurban kadaharan tina tipung
anu diadonan ku minyak jetun, reana: tilu
kilo pikeun sapi, dua kilo pikeun domba jalu,
4 sakilo pikeun tiap anak domba.
5 Jeung kudu make kurban pamupus dosa
pikeun nyirnakeun dosa jalma rea, hiji embe
badot.
6 Sanggakeun eta kurban-kurban teh, jadi
panambah kana kurban beuleuman, kurban

anggur jeung kurban kadaharan anu sapopoe,
pikeun aangseuan anu matak sedep ka
PANGERAN.
7 Dina tanggal sapuluh bulan katujuh
kudu ngadegkeun kumpulan ngabakti, teu
meunang barang dahar naon-naon jeung teu
meunang digarawe.
8 Kudu nyanggakeun kurban beuleuman
pikeun aangseuan anu matak sedep ka
PANGERAN, nya eta: hiji sapi jalu ngora, hiji
domba jalu, jeung tujuh anak domba jalu
umur sataunan, kabeh ulah aya cacadna
naon-naon.
9 Kudu make kurban kadaharan tina tipung
anu diadonan ku minyak jetun, reana: tilu
kilo pikeun sapi, dua kilo pikeun domba,
10 sakilo pikeun tiap anak domba.
11 Jeung deui kudu ngahaturkeun embe jalu
hiji pikeun upacara pamupus dosa umat,
sajaba ti kurban pamupus dosa, kurban
beuleuman, kurban asongan jeung kurban
cianggur anu dihaturkeun dina poe eta.
12 Dina tanggal lima welas bulan katujuh
kudu ngadegkeun kumpulan ngabakti. Ieu
pesta pikeun ngamulyakeun PANGERAN,
lilana tujuh poe jeung teu meunang digarawe.
13 Dina poe ngamimitianana kudu
nyanggakeun kurban kadaharan pikeun
aangseuan anu matak sedep ka PANGERAN,
nya eta: Tilu welas sapi ngora jalu, dua
domba jalu, jeung opat welas anak domba

jalu umur sataunan, kabeh ulah aya cacadna
naon-naon.
14 Kudu make kurban kadaharan tina tipung
anu diadonan ku minyak jetun, reana: tilu kilo
pikeun tiap sapi, dua kilo pikeun tiap domba,
15 sakilo pikeun tiap anak domba, ditambah
ku kurban anggur.
16 Jeung kudu make kurban pamupus
dosa, hiji embe badot. Sanggakeun eta
kurban-kurban teh pikeun panambah kana
kurban beuleuman, kurban kadaharan jeung
kurban anggur anu sapopoe.
17 Poe kaduana kudu nyanggakeun dua
welas sapi jalu ngora, dua domba jalu, jeung
opat welas anak domba jalu umur sataunan,
kabeh ulah aya cacadna naon-naon.
18 (29:18-19) Jaba ti eta kudu make kurban-
kurban sejen saperti anu disanggakeun dina
poe kahiji.
19 (29:18)
20 Poe katiluna kudu nyanggakeun sawelas
sapi jalu ngora, dua domba jalu, jeung opat
welas anak domba jalu umur sataunan, kabeh
ulah aya cacadna naon-naon.
21 (29:21-22) Jaba ti eta kudu make kurban-
kurban sejen saperti anu disanggakeun dina
poe kahiji.
22 (29:21)
23 Poe kaopat kudu nyanggakeun sapuluh
sapi jalu ngora, dua domba jalu, jeung opat

welas anak domba jalu umur sataunan, kabeh
ulah aya cacadna naon-naon.
24 (29:24-25) Jaba ti eta kudu make kurban-
kurban sejen saperti anu disanggakeun dina
poe kahiji.
25 (29:24)
26 Poe kalima kudu nyanggakeun salapan
sapi jalu ngora, dua domba jalu, jeung opat
welas anak domba jalu umur sataunan, kabeh
ulah aya cacadna naon-naon.
27 (29:27-28) Jaba ti eta kudu make kurban-
kurban sejen saperti anu dikurbankeun dina
poe kahiji.
28 (29:27)
29 Poe kagenep kudu nyanggakeun dalapan
sapi jalu ngora, dua domba jalu, jeung opat
welas anak domba jalu umur sataunan, kabeh
ulah aya cacadna naon-naon.
30 (29:30-31) Jaba ti eta kudu make kurban-
kurban sejen saperti anu dikurbankeun dina
poe kahiji.
31 (29:30)
32 Poe katujuh kudu nyanggakeun tujuh sapi
jalu ngora, dua domba jalu, jeung opat welas
anak domba jalu umur sataunan, kabeh ulah
aya cacadna naon-naon.
33 (29:33-34) Jaba ti eta kudu make kurban-
kurban sejen saperti anu dikurbankeun dina
poe kahiji.
34 (29:33)

35 Poe kadalapan kudu ngadegkeun
kumpulan ngabakti, jeung teu meunang
digarawe.
36 Kudu nyanggakeun kurban beuleuman
pikeun aangseuan anu matak sedep
ka PANGERAN: hiji sapi jalu ngora, hiji
domba jalu, jeung tujuh anak domba jalu
umur sataunan, kabeh ulah aya cacadna
naon-naon.
37 (29:37-38) Jaba ti eta kudu make
kurban-kurban saperti anu dikurbankeun dina
poe kahiji.
38 (29:37)
39 Kitu pikukuhna hal kurban beuleuman,
kurban kadaharan, kurban anggur, jeung
kurban panarima anu ku maraneh kudu
disanggakeun ka PANGERAN dina saban-
saban poe pesta maraneh. Eta kabeh jadi
panambah kana kurban pikeun nekanan
panadaran jeung kurban ku karana andon
suka.
40 Sagala timbalan PANGERAN tea ku Musa
diumumkeun ka sakumna urang Israil.

30

1 Musa ngumumkeun ieu parentah-
parentah pikeun para kapala
kaom-kaom Israil:
2 Upama aya anu kaluar nadar seja barang
sanggakeun ka PANGERAN, atawa sumpah
turun pacaduan, sagala anu diikrarkeunana
teu meunang dicabut deui, kudu ditekanan.

3 Budak parawan anu cicing di bapana
keneh, lamun nyieun panadaran seja barang
sanggakeun ka PANGERAN, atawa sumpah
turun pacaduan,
4 sagala anu diikrarkeun dina panadaranana
kitu deui sumpah pacaduanana kudu
ditekanan, kajaba lamun bapana
ngadengeeun seug henteu panujueun.
5 Lamun bapana sanggeus nyahoeun seug
henteu nyatujuan kana panadaranana, eta
panadaranana henteu kudu ditekanan, sarta
ku PANGERAN ge baris dihampura lantaran
bapana henteu satuju.
6 Awewe anu keur tacan kawinna
ngucapkeun panadaran, boh niat enya-enya
boh sambarangan kitu bae, atawa sumpah
turun pacaduan, geus kitu heug kawin,
7 sagala anu diikrarkeun dina panadaranana
kitu deui sumpah pacaduanana kudu
ditekanan, kajaba lamun salakina sanggeus
ngadenge hal eta henteu satujueun.
8 Lamun salakina sanggeus ngadenge hal eta
henteu satujueun, henteu kudu, ditekanan,
sarta ku PANGERAN ge baris dihampura.
9 Randa atawa awewe anu geus ditalak,
sagala anu diikrarkeun dina panadaranana
atawa sumpah pacaduanana kudu ditekanan.
10 Awewe anu boga salaki seug boga
panadaran atawa sumpah turun pacaduan,
11 kudu nekanan sagala anu diikrarkeun dina
panadaranana atawa sumpah pacaduanana,

kajaba lamun salakina sanggeus nyahoeun
hal eta henteu nyatujuan.
12 Lamun salakina sanggeus nyahoeun seug
henteu nyatujuan kana panadaranana, henteu
kudu ditedunan. Ku PANGERAN ge bakal
dihampura, lantaran dicegah ku salakina.
13 Salakina boga hak neguhkeun atawa
ngabatalkeun panadaranana atawa sumpah
pacaduanana.
14 Tapi upama sanggeus ngadengeeun
panadaranana henteu terus ngalarang
naon-naon, eta panadaran atawa sumpah
pacaduanana teh kudu ditedunan. Upama
salakina dina poean ngadenge eta panadaran
teh henteu terus ngalarang, eta sarua jeung
nguatkeun panadaran pamajikanana.
15 Tapi upama saterusna salakina teh
ngabatalkeun panadaran pamajikanana,
balukarna baris keuna ka salakina, lantaran
geus ngabatalkeun eta panadaran.
16 Kitu pikukuh ti PANGERAN anu
diandikakeun ka Musa ngeunaan panadaran-
panadaran anu diucapkeun ku awewe anu
can boga salaki anu cicing di bapana keneh,
kitu deui pikeun awewe anu geus boga salaki.

31 1 PANGERAN ngandika ka Musa,
2 "Bales bangsa Midian, lantaran tina
kalakuanana ka Israil. Sanggeus perang
beres, maneh ku Kami bakal dipundut."

3 Seug Musa marentah ka urang Israil,
"Geura darangdan, perangan urang Midian,
ngabales kalakuanana ka PANGERAN.
4 Tiap kaom kudu nginditkeun sarebu
prajurit."
5 Dua welas rebu prajurit geus sadia perang,
ti saban kaom sarebu prajurit.
6 Ku Musa terus diinditkeun, dipingpin
ku Pinehas putra Imam Elasar anu nyikep
pakakas suci jeung tarompet-tarompet pikeun
mere tangara.
7 Der Midian ditarajang sakumaha timbalan
PANGERAN, lalakina kabeh dipaehan,
8 kaasup lima urang raja Midian: Ewi, Rekem,
Sur, Hur, jeung Reba. Anak lalaki Balhum bin
Beor oge dipaehan.
9 Awewe-awewe jeung barudak diboyong,
ingon-ingon sapi, domba jeung sagala harta
bandana ku urang Israil dijarah,
10 kota-kota jeung kampung-kampungna
dihuru.
11 Barang-barang jarahan, para boyongan
jeung ingon-ingonna dibawa balik,
12 sanggakeuneun ka Musa, Elasar
jeung sakumna bangsa Israil anu keur
masanggrahan di hiji tanah lempar di Moab
peuntaseun Walungan Yordan deukeut kota
Yeriho.
13 Musa, Elasar, jeung para kapala lianna
kaluar ti pasanggrahan mapag balad anu
mulang.

14 Tapi perwira-perwirana, para pamingpin
pasukan jeung para pamingpin prajurit ku
Musa diseuseul,
15 saurna, "Ku naon eta awewe-awewe teh
diharirupan?
16 Kapan maranehna anu geus nyasabkeun
urang di Peor teh ku tarekahna Balhum,
nepi ka bangsa urang murtad ti PANGERAN,
balukarna umat PANGERAN cilaka ku balahi.
17 Ku sabab kitu, barudak lalaki jeung
awewe-awewe anu geus disorang ku lalaki
paehan kabeh!
18 Barudak awewe jeung parawan-parawanna
hirupan ajang maraneh.
19 Ayeuna sakur anu tas maehan atawa tas
antel kana mayit, saheulaanan kudu tetep
di luar pasanggrahan, tujuh poe lilana. Mun
geus tilu poe jeung dina katujuh poena kudu
susuci. Awewe-awewe boyongan oge kudu
disucikeun heula.
20 Jaba ti susuci awak, papakean jeung
barang-barang tina kulit, tina bulu embe
atawa tina kai kudu disucikeun."
21 Ti dinya Elasar sasauran ka para prajurit,
"Kieu pikukuh ti PANGERAN anu diandikakeun
ka Bapa Musa:
22 (31:22-23) Sakabeh barang anu tahan
ku seuneu kayaning emas, perak, parunggu,
beusi, timah bodas jeung timah hideung,
kudu disucikeun, nya eta dideangkeun kana

seuneu. Sagala barang kudu disucikeun ku
cai upacara paranti nyucikeun.
23 (31:22)
24 Dina poe katujuhna kudu nyareuseuh
pakean. Geus kitu kakara maraneh
saletra deui sarta meunang arasup ka
pasanggrahan."
25 PANGERAN ngandika deui ka Musa,
26 "Barang-barang jarahan, kaasup oge
para boyongan jeung sasatoanana, itung ku
maneh jeung Elasar jeung para kapala lianna.
27 Tuluy bagi dua, sagalana sing sarua. Nu
sabagian bikeun ka para prajurit, sabagian
deui bikeun ka jalma rea.
28 Anu para prajurit kudu dicuke
haturkeuneun ka PANGERAN, tina tiap lima
ratus jelema boyongan cokot saurang. Kitu
keneh halna ngeunaan sapi, kalde, domba,
jeung embe.
29 Serenkeun ka Imam Elasar keur pangbakti
husus ka PANGERAN.
30 Cuke tina bagian jalma rea, tiap lima
puluh jalma boyongan cokot saurang. Kitu
keneh halna ngeunaan sapi, kalde, domba
jeung embe. Serenkeun ka urang Lewi anu
digarawe di Kemah PANGERAN."
31 Sagala timbalan PANGERAN ku Musa
jeung Elasar dijalankeun.
32 (31:32-35) Ieu daptar jarahan para
prajurit, kajaba ti anu jadi bagianana

sorangan: 675.000 domba jeung embe,
72.000 sapi, 61.000 kalde, 32.000 parawan.
33 (31:32)
34 (31:32)
35 (31:32)
36 (31:36-40) Sanggeus dibagi dua bagian,
bagian para prajurit nya eta 337.500
domba jeung embe, dicokot 675 pikeun
haturkeuneun ka PANGERAN; 36.000 sapi anu
prajurit dicokot 72 keur pangbakti husus ka
PANGERAN; 30.500 kalde anu prajurit dicokot
61 keur pangbakti husus ka PANGERAN,
jeung 16.000 parawan anu prajurit dicokot 32
urang keur pangbakti husus ka PANGERAN.
37 (31:36)
38 (31:36)
39 (31:36)
40 (31:36)
41 Eta pangbakti husus ku Musa diserenkeun
ka Imam Elasar supaya disanggakeun ka
PANGERAN sakumaha timbalan Mantenna.
42 (31:42-46) Bagian jalma rea oge lobana
sarua jeung bagian para prajurit: 337.500
domba jeung embe, 36.000 sapi, 30.500
kalde, jeung 16.000 parawan.
43 (31:42)
44 (31:42)
45 (31:42)
46 (31:42)
47 Tina tiap 50 urang jalma boyongan ku
Musa dicandak saurang, kitu keneh halna

ngeunaan sasatoan, sarta sakumaha timbalan
PANGERAN ku anjeunna diserenkeun ka urang
Lewi anu digarawe di Kemah PANGERAN.
48 Geus kitu para perwira anu mingpin para
prajurit ngadareuheus ka Musa,
49 nyanggakeun laporan, "Bapa, para prajurit
cangkingan abdi sadaya parantos dietang,
berekah hiji ge teu aya nu kasambut.
50 Ku margi kitu ieu abdi-abdi masing-masing
nyanggakeun perhiasan-perhiasan tina emas,
rupi kilat bahu, pinggel, lelepen, anting
sareng kangkalung. Seja kasanggakeun ka
pangersa PANGERAN, tawis tumarima rehing
Mantenna parantos nangtayungan nyawa
abdi-abdi, dugi ka sadayana wilujeng teu
sawios-wios."
51 Eta emas anu geus jadi perhiasan-
perhiasan ku Musa jeung Elasar ditampi.
52 Tuluy dibilang, beuratna meh 200
kilogram.
53 Ari nu lain perwira mah beubeunanganana
teh ngan keur masing-masing dirina bae.
54 Barang-barang anu disanggakeun ku
para perwira ku Musa jeung Elasar dicandak
ka Kemah Suci, supaya PANGERAN kersa
ngaraksa ka urang Israil.

32 1 Kaom Rubin jeung kaom Gad boga
ingon-ingon kacida lobana. Barang
narenjo tanah Yaser jeung tanah Gilad kacida
alusna pikeun ingon-ingon,

2 tuluy ngadareuheus ka Musa, Elasar jeung
para kapala lianna, sarta arunjukan,
3 (32:3-4) "Nun, ieu wewengkon parantos
kacepeng ku urang Israil berkah pitulung
PANGERAN. Tanah-tanah Atarot, Dibon, Yaser,
Nimra, Hesbon, Elale, Sibma, Nebo sareng
Beon, kalintang saena kangge ingon-ingon.
Ku margi abdi-abdi gaduh ingon-ingon sakitu
seueurna,
4 (32:3)
5 manawi karujukan ieu wewengkon bade
disuhunkeun jadi tanah milik. Sareng
abdi-abdi mugi ulah dipiwarang nyicingan
wewengkon peuntaseun Walungan Yordan."
6 Ku Musa diwaler, "Baruk harayang cicing di
dieu, arek tarega ka papada urang Israil nu
maraju perang?
7 Warani nya maraneh ngaleuleutik hate
urang Israil sina ulah mareuntasan Walungan
Yordan ka tanah anu geus diajangkeun ku
PANGERAN?
8 Nya kitu kalakuan kolot-kolot maraneh
oge basa ku kami diutus ti Kades Barnea
nalengteng kaayaan eta tanah.
9 Sanggeus daratang ka Lebak Eskol tanah
teh ku maranehna diilik-ilik. Tapi ari geus
marulang bet ngaleuleutik hate jalma
rea, nyaram asup ka eta tanah anu geus
dipaparinkeun ku PANGERAN.
10 Temahna PANGERAN wera nepi ka
nimbalan kieu:

11 Kami sumpah, ku sabab maranehna
henteu junun satuhuna ka Kami, mana sakur
anu budal ti Mesir, anu umurna dua puluh
taun atawa leuwih, saurang ge moal aya anu
asup ka tanah anu ku Kami geus dijangjikeun
ka Ibrahim, Ishak, jeung Yakub.
12 Keunana ka sarerea, ka unggal jelema,
kajaba Kaleb bin Yepune urang Kenas jeung
Yosua bin Nun. Ieu mah duaan junun satuhu
ka PANGERAN.
13 Ku sabab PANGERAN wera, urang Israil
disina kukulibekan di tanah gurun opat
puluh taun, nepi ka jelema-jelema anu geus
ngajengkelkeun manah-Na paraeh kabeh.
14 Ayeuna bet maraneh, jalma-jalma doraka
jaman kiwari, nurutan kagorengan kolot-
kolot, rek nyieun deui bebendu PANGERAN ka
urang Israil.
15 Lamun maraneh, urang Rubin jeung
urang Gad, rek teu narurut ka Mantenna
nepi ka sakumna bangsa Israil ku Mantenna
ditilarkeun deui di tanah gurun nepi ka balahi,
maraneh anu kudu tanggung jawab."
16 Eta jelema-jelema ngised marekna
ka Musa, arunjukan deui, "Asal diwidian
ngadamel karapyak bae heula kanggo ingon-
ingon sareng ngabenteng kampung-kampung
kanggo barudak.
17 Saparantos kitu, seja pisan ngiring sareng
sasami urang Israil majeng perang, seja
tarung pangpayunna dugi ka eta tanah

kajabel sareng kacicingan ku dulur-dulur.
Sabot abdi-abdi perang, barudak kedah
matuh heula di tempat anu parantos
dibenteng, supados aman tina gangguan
urang dieu.
18 Samemeh dulur-dulur sabangsa Israil
tiasa ngarebut eta tanah anu parantos
ditangtoskeun pikeun aranjeunna, abdi-abdi
moal waka marulang.
19 Abdi sadaya moal ngiring ngagaduh-gaduh
tanah peuntaseun Walungan Yordan, da
parantos garaduh di dieu di wetaneunana."
20 Waler Musa, "Upama bener kitu,
tembongkeun ayeuna di payuneun
PANGERAN yen maraneh sadia maju perang.
21 Kabeh prajurit maraneh sina mareuntasan
Walungan Yordan. Dibawah aturan PANGERAN
pek ka ditu gempur musuh urang nepi ka
musuh taluk ka Mantenna,
22 nepi ka tanah milikna karebut. Upama
geus kitu hutang jangji maraneh ka
PANGERAN jeung ka papada urang Israil
lunas, kakara maraneh meunang mulang. Ti
dinya ieu tanah wetaneun Walungan Yordan
bakal disahkeun jadi tanah milik maraneh.
23 Sabalikna lamun maraneh jalir jangji, bapa
ngingetan yen eta teh dosa ka PANGERAN.
Ulah nyieun kasalahan, sabab lamun nepi ka
dosa tan wande maraneh meunang siksa!

24 Ayeuna heug bisi rek ngadegkeun
pakampungan jeung nyarieun karapyak mah.
Tapi jangji kudu ditedunan!"
25 Jawab urang Gad jeung urang Rubin,
"Seja diestokeun.
26 Pun bojo, barudak, sareng ingon-ingon
sina di darieu di Gilad.
27 Abdi-abdi sadaya majeng jurit dibawah
PANGERAN, seja perang meuntasan Walungan
Yordan ngestokeun pilahir Bapa."
28 Geus kitu Musa ngalahir ka Elasar, ka
Yosua, jeung ka para kapala lianna,
29 "Upama enya urang Gad jeung urang
Rubin mareuntasan Walungan Yordan maju
perang dibawah PANGERAN, sarta upama
maraneh bisa ngarebut eta tanah karana
dibantu ku maranehna, bikeun tanah Gilad ka
maranehna jadi tanah milikna.
30 Tapi upama maranehna henteu marilu
meuntas, henteu milu maju perang mantuan
maraneh, engke bere tanah milik di Kanaan
bae sakumaha halna maraneh."
31 Ceuk urang Gad jeung urang Rubin,
"Bapa, abdi sadaya sumeja tumut kana
timbalan PANGERAN.
32 Dibawah Mantenna abdi-abdi sumeja
mareuntas muru perang ka tanah Kanaan.
Teu aya sanes mung supados tiasa mageuhan
tanah anu ieu, wetaneun Walungan Yordan."
33 Ti dinya kaom Gad, kaom Rubin, jeung
kaom Menase anu saparona, ku Musa

diajangan sakuliah wewengkon karajaan Raja
Sihon urang Emor jeung wewengkon karajaan
Raja Og urang Basan, ngawengku desa-desa
jeung kampung-kampung sakurilingna.
34 Kaom Gad ngomean deui kuta-kuta kota
Dibon, Atarot, Arur,
35 Atrot Sopan, Yaser, Yogbeha,
36 Bet Nimra, jeung Bet Haran.
37 Urang Rubin ngomean kota-kota Hesbon,
Elale, Kiryataim,
38 Nebo, Baal Meon (ieu ngaran meunang
ngarobah), jeung Sibma. Kabeh ngaran-
ngaran kota sanggeus anggeus diadegkeun
deui diganti.
39 Kaom Mahir bin Menase ngarurug tanah
Gilad nepi ka bisa kaandih. Urang Emor anu
maratuh di dinya disingkirkeun.
40 Nya tuluy kaom Mahir ku Musa dipaparin
tanah Gilad, seug maratuh di dinya.
41 Yair, putra Menase keneh, ngarebut
sababaraha desa, terus dingaranan
"Desa-desa Yair".
42 Nobah ngarurug jeung ngarebut Kenat
jeung desa-desana seug eta tempat-tempat
dingaranan Nobah, ngalap ngaranna
sorangan.

33 1 Ieu catetan ngaran-ngaran tempat
anu ku kaom-kaom Israil dipake
masanggrahan sanggeus maranehna budal ti
Mesir, dijejeran ku Musa jeung Harun.

2 Unggal tempat anu dipake masanggrahan,
ku PANGERAN dipiwarang dicatet ku Musa.
3 Urang Israil budalna ti Mesir tanggal
lima welas bulan kahiji taun budalanana,
sapoe ti saentos Paska anu mimiti. Dibawah
pangraksa PANGERAN urang Israil budal ti
Raamses bari diarawaskeun ku urang Mesir,
4 anu harita keur ngaluburkeun anak-anak
cikalna anu dipaehan ku PANGERAN. Ku
midamel kitu PANGERAN teh mintonkeun
kakawasaana-Na, ngabuktikeun yen
Mantenna langkung-langkung kawasa ti batan
allah-allah urang Mesir.
5 Sanggeus kaluar ti Raamses, urang Israil
masanggrahan di Sukot.
6 Maju deui, masanggrahan di Etam sisi
tanah gurun.
7 Ti dinya malik ka Pi Hahirot wetaneun Baal
Sepon, masanggrahan deukeut Migdol.
8 Ti Pi Hahirot mareuntas nerus Laut
Beureum terus asup ka Gurun Keusik Sur.
Sanggeus ngetrik meunang tilu poe seug
masanggrahan di Mara.
9 Ti dinya terus ka Elim seug masanggrahan,
sabab di dinya aya dua welas cinyusu jeung
tujuh tangkal korma.
10 Ti Elim maju deui terus masanggrahan
deukeut Teluk Sues.
11 Maju deui terus masanggrahan di Gurun
Keusik Sin.
12 Ti dinya masanggrahan di Dopka,

13 tuluy masanggrahan deui di Alus,
14 terus ka Repidim. Di dieu teu maranggih
cai keur nginum.
15 (33:15-37) Ti Repidim terus ka
Gunung Hor. Tempat-tempat anu dipake
masanggrahanana nya eta: Gurun Keusik
Sinai, Kibrot Taawa, hartina: "Kuburan
Kahawekan", Haserot, Ritma, Rimon Peres,
Libna, Risa, Kehelata, Gunung Seper, Harada,
Mahelot, Tahat, Terah, Mitka, Hasmona,
Moserot, Bene Yaakan, Hor Hagidgad,
Yotbata, Abrona, Esion Geber, Gurun Keusik
Sin (nya eta Kades), jeung Gunung Hor di
tungtung tanah Edom.
16 (33:15)
17 (33:15)
18 (33:15)
19 (33:15)
20 (33:15)
21 (33:15)
22 (33:15)
23 (33:15)
24 (33:15)
25 (33:15)
26 (33:15)
27 (33:15)
28 (33:15)
29 (33:15)
30 (33:15)
31 (33:15)
32 (33:15)

33 (33:15)
34 (33:15)
35 (33:15)
36 (33:15)
37 (33:15)
38 (33:38-39) Ari Imam Harun ku PANGERAN
dipiwarang unggah ka Gunung Hor, seug
pupus di dinya dina yuswa 123 taun, dina
tanggal hiji bulan kalima, taun kaopat puluh
sabudalna urang Israil ti Mesir.
39 (33:38)
40 Geus kitu Raja Arad di Kanaan kidul
meunang beja datangna urang Israil.
41 (33:41-49) Ti Gunung Hor urang Israil
muru tanah-tanah lempar di Moab. Tempat
masanggrahanana nya eta: Salmona, Punon,
Obot, ruruntuhan Abarim di wewengkon
Moab, Dibon Gad, Almon Diblataim,
Pagunungan Abarim deukeut Gunung Nebo,
jeung di tanah-tanah lempar wewengkon
Moab peuntaseun Walungan Yordan deukeut
kota Yeriho, antara Bet Yesimot jeung Lebak
Sitim.
42 (33:41)
43 (33:41)
44 (33:41)
45 (33:41)
46 (33:41)
47 (33:41)
48 (33:41)
49 (33:41)

50 Di hiji padataran di Moab peuntaseun
Yordan palebah Yeriho, PANGERAN nimbalan
deui ka Musa,
51 ngandikakeun parentah-parentah pikeun
urang Israil, "Sanggeus maraneh meuntasan
Yordan asup ka tanah Kanaan,
52 pribumina singkirkeun, brahala-brahalana
tina batu jeung logam, kitu deui tempat-
tempat pamujaanana tumpurkeun.
53 Andih eta tanah seug caricingan, memang
ajang maraneh ti Kami.
54 Bagikeun ka unggal kaom jeung kaom-
kaomna, lotrekeun. Anu lega jang anu cacah
jiwana loba, anu heureutan jang anu cacah
jiwana saeutikan.
55 Sabalikna lamun sesa pribumina nu
harirup keneh ku maraneh henteu diusir,
engkena tangtu nyusahkeun, bakal jadi cucuk
panon, bakal ngagitik ti sisi ti gigir, bakal
hudang ngalawan.
56 Jeung saupama ku maraneh teu diusir,
maraneh ku Kami tangtu dibasmi moal beda
ti maranehna."

34 1 PANGERAN ngandika deui ka Musa,
2 ngandikakeun ieu parentah pikeun
urang Israil, "Di mana maraneh geus
arasup ka Kanaan, tanah anu ku Kami rek
dipaparinkeun, wawatesan eta tanah teh
bakal kieu:

3 Di beulah kidul watesna ti tanah gurun Sin
malipid di sapanjang tanah Edom, mimiti ti
wetan tungtung kidul Laut Paeh.
4 Ti dinya mengkol ngidul ka jalan Akrabim
parat ngaliwatan Sin nepi ka Kades Barnea di
kidul. Ti dinya nyela bumi ngaler ngulon nepi
ka Hasar Adar terus ka Asmon,
5 mengkol ka lebak di wates tanah Mesir,
anggeus di basisir Laut Tengah.
6 Di beulah kulon watesna Laut Tengah.
7 Di beulah kaler watesna mimiti ti basisir
Laut Tengah terus mapay nepi ka Gunung
Hor.
8 Ti dinya terus ka jalan Hamat, terus keneh
nepi ka Sedad,
9 terus ka Sipron, anggeus di Hasar Enan.
10 Di beulah wetan watesna mimiti ti Hasar
Enan terus mapay nepi ka Sepam.
11 Ti dinya mengkol ngidul ka Harbel di
wetaneun Ain, terus nepi ka pasir-pasir di
basisir Talaga Galilea beulah wetan,
12 tuluy ngidul mapay Walungan Yordan nepi
ka Laut Paeh. Bakal kitu opat wawatesan
tanah maraneh teh."
13 Geus kitu Musa ngalahir ka urang
Israil, "Ieu tanah pikeun maraneh teh.
Pek lotrekeun, sabab ku PANGERAN geus
diajangkeun pikeun salapan kaom jeung anu
satengah kaom deui.
14 Sabab kaom Rubin, kaom Gad jeung kaom
Menase anu saparona geus baroga bagian

sarta geus dibagi-bagi nurutkeun saahli
karuhunna masing-masing,
15 di peuntaseun Walungan Yordan beulah
wetan nampeu ka Yeriho."
16 PANGERAN nimbalan deui ka Musa,
17 timbalana-Na, "Imam Elasar jeung Yosua
bin Nun sina ngabagikeun ieu tanah ka urang
Israil,
18 sina dibantuan ku para pamingpin ti tiap
kaom."
19 (34:19-28) PANGERAN nangtoskeun
jelema-jelemana nya eta: Ti Kaom-
Pamingpinna; Yuda-Kaleb bin Yepune;
Simeon-Selumi bin Amihud; Binyamin-
Elidad bin Kislon; Dan-Buki bin Yogli;
Menase-Haniel bin Epod; Epraim-Kemuel
bin Siptan; Sebulun-Elisapan bin Parnak;
Isaskar-Paltiel bin Asan; Aser-Ahihud bin
Selomi; Naptali-Pedahel bin Amihud.
20 (34:19)
21 (34:19)
22 (34:19)
23 (34:19)
24 (34:19)
25 (34:19)
26 (34:19)
27 (34:19)
28 (34:19)
29 Sakitu jelema-jelema anu ku PANGERAN
ditangtoskeun sina ngabagikeun tanah milik
ka urang Israil di tanah Kanaan.

35

[1] Di padataran Moab peuntaseun
Yordan nampeu ka Yeriho, PANGERAN
nimbalan deui ka Musa,
[2] "Parentahkeun ka urang Israil, sina marere
tempat ka urang Lewi di tanah milikna
masing-masing, boh kota-kota keur tempat
tinggalna, boh sampalan-sampalanana.
[3] Barere tempat urang Lewi teh keur
padumukanana, kitu deui sampalan-
sampalan keur sapi jeung ingon-ingon
sejenna.
[4] Ari tanah sampalanana kudu dibere ti
semet luareun kuta nagara, panjangna
ka kulon, ka wetan, ka kidul, ka kaler,
masing-masing kudu 450 meter,
[5] jadi pasagi anu panjang sisina masing-
masing 900 meter, di tengah-tengahna
pikeun kotana.
[6] Jeung urang Lewi teh kudu dibere genep
kota suaka, pigeusaneun kabur jelema anu
tas maehan teu kahaja. Jaba ti eta kudu
dibere opat puluh dua kota deui,
[7] jeung tanah-tanah sampalanana. Jadi
jumlahna opat puluh dalapan kota.
[8] Reana kota urang Lewi di saban kaom
gumantung kana legana wewengkon tiap
kaom."
[9] PANGERAN ngandika deui ka Musa
[10] pikeun urang Israil, "Di mana maraneh
geus meuntasan Walungan Yordan jeung geus
aya di tanah Kanaan,

[11] kudu milih tempat-tempat anu cocog
dijieun kota suaka pikeun panglumpatan
jelema anu maehan teu dihaja.
[12] Ari geus aya di dinya mah bisa salamet
tina pamales baraya jelema anu dipaehan tea.
Jelema anu dituduh maehan teu meunang
dipaehan lamun perkarana can dipariksa di
pangadilan umum.
[13] Tangtukeun genep kota suaka,
[14] tilu di wewengkon wetaneun Yordan, tilu
di tanah Kanaan.
[15] Eta kota-kota suaka meunang dipake
nyalindung ku saha bae, ku urang Israil atawa
ku urang asing anu ngadon tetep di Israil
atawa anu ngan sawatara waktu. Saha bae
anu maehan teu dihaja, kudu muru salah
sahiji kota kitu.
[16] (35:16-18) Anu maehan ku pakarang
tina beusi, batu atawa kayu, eta memang
maehan, kudu dipaehan.
[17] (35:16)
[18] (35:16)
[19] Baraya landes jelema nu dipaehan tea
meunang maehan eta jelema. Lamun eta
jelema kapanggih, meunang dipaehan.
[20] Kitu deui jelema anu ku sabab ceuceub
seug nyuntrungkeun atawa maledog nepi ka
paeh,
[21] atawa nonjok batur nepi ka paeh, eta
memang maehan, kudu dipaehan. Baraya
landes jelema anu dipaehan tea meunang

maehan eta jelema. Lamun eta jelema
kapanggih, meunang dipaehan.
22 Tapi bisa jadi aya anu teu kahaja
maehan jelema anu teu dipikangewa, naha
dibantingkeun atawa dibaledog ku naon bae.
23 Atawa bisa jadi aya anu ngaragragkeun
batu teu barang tenjo heula, nepi ka
ngalantarankeun jalma nu lain musuhna
paeh, padahal taya maksud kitu.
24 Dina hal-hal kawas kitu, jalma anu
maehan teh kudu dibawa ka pangadilan
umum. Pangadilan umum kudu ngabela, ulah
mihak ka baraya anu maot anu niat ngabales.
25 Patina kudu dijait ku pangadilan umum,
ulah dibikeun ka baraya jelema anu ku
manehna dipaehan. Nya eta kudu dibawa
deui ka kota suaka tempat nyalindungna,
lilana nepi ka Imam Agung anu keur jeneng
harita tilar dunya.
26 Tapi upama kaluar ti kota suaka
panyalindunganana
27 sarta seug dipaehan ku baraya jelema anu
dipaehan tea, eta nu ngabales teh hukumna
lain maehan.
28 Ku sabab kitu anu boga dosa maehan
teh kudu tetep aya di kota suaka
panyalindunganana nepi ka Imam Agungna
tilar dunya. Sanggeus kitu kakara meunang
balik.
29 Ieu pikukuh teh pikeun maraneh
turun-tumurun, di mana bae.

[30] Jelema anu didakwa maehan, kakara
bisa dinyatakeun salah jeung dihukum
paeh, lamun perkarana bisa dibuktikeun ku
dua saksi. Saksi saurang teu cukup pikeun
ngabuktikeun yen eta dakwaan teh bener.
[31] Anu maehan kudu dipaehan, sarta
hukumanana henteu bisa ditebus ku duit.
[32] Jelema anu keur mubus di kota suaka teu
meunang diidinan mere duit ngarah diidinan
balik ka imahna, sapanjang Imam Agung can
tilar dunya.
[33] Upama hal eta dirempak maraneh sarua
jeung nganajisan ieu tanah. Maehan teh
nganajiskeun ieu tanah. Taya jalan pikeun
nyucikeunana deui iwal ti ku pati jelema anu
maehan tea.
[34] Jadi pacuan maraneh nganajisan ieu tanah
enggon maraneh, sabab Kami PANGERAN aya
di dieu jeung urang Israil."

36 [1] Para kapala warga-warga kaom
Gilad bin Mahir bin Menase bin Yusup
ngadareuheus ka Musa jeung ka para kapala
lianna,
[2] arunjukan, "Timbalan PANGERAN
kapungkur, Bapa kedah ngabagikeun tanah
ka urang Israil nganggo lotre. Sareng
timbalana-Na Bapa kedah maparin tanah
milik ka pun dulur Selopehad kanggo
anak-anakna anu awewe.
[3] Mugi kaemut, upami maranehna kawin ka
kaom sanes, tanah milikna tangtos ragrag ka

eta kaom, ku margi kitu tanah milik abdi-abdi
tangtos jadi ngirangan.
4 Dina Taun Kasukaan, waktos nebusan
tanah-tanah milik anu parantos kaical
supados kapimilik deui ku nu gaduh asalna,
tanah-tanah milik anak-anak Selopehad
mah tangtos moal tiasa kapimilik deui, ku
kituna moal kaetangkeun kana bagian kaom
abdi-abdi deui da parantos jadi tanah milik
tetep kaom salakina."
5 Ti dinya Musa nyaurkeun timbalan
PANGERAN ka urang Israil. Saurna, "Bener
eta omongan kaom Menase teh.
6 Mana kieu timbalan PANGERAN: Anak-anak
Selopehad meunang boga salaki ka saha bae,
tapi kudu ka kaomna keneh.
7 Tanah milik satiap urang Israil kudu tetep
aya dina cangkingan kaomna masing-masing.
8 Unggal awewe anu boga warisan tanah
milik di hiji kaom Israil, kawinna kudu ka
lalaki ti kaom eta keneh, supaya unggal urang
Israil tetep ngabogaan warisan tanah milik
karuhunna,
9 ulah aya tanah milik anu pindah ti
kaom ieu ka kaom anu sejen. Tegesna
unggal kaom kudu mageuhan tanah milikna
masing-masing."
10 (36:10-11) Ku lantaran kitu, Mahla,
Tirsa, Hogla, Milka jeung Noa, anak-anak
Selopehad, karawinna teh ka lalaki ti kaomna
keneh, nurut kana timbalan PANGERAN anu

diandikakeun ka Musa tea. Karawinna teh ka
anak uana,
11 (36:10)
12 ka warga ti kaom Menase bin Yusup, jadi
tanah milikna tetep aya dina genggeman
kaom bapana.
13 Kitu aturan jeung pikukuh ti PANGERAN
ka urang Israil anu diandikakeun ka Musa di
padataran tanah Moab peuntaseun Walungan
Yordan deukeut nagara Yeriho.

Ulangan

1
[1] Ieu kitab muat pitutur Musa ka urang
Israil di tanah gurun di Lebak Yordan. Eta
tempat ayana di wetaneun Walungan Yordan,
deukeut Sup, antara Paran ti beulah ditu,
jeung Topel, Laban, Haserot, jeung Disahab
beulah dieu.
[2] (Ti Gunung Sinai nepi ka Kades Barnea,
make jalan liwat wewengkon Pagunungan
Edom, jauhna lalakon sabelas poe.)
[3] Dina taun ka opat puluh budalna urang
Israil ti Mesir, tanggal hiji bulan sawelas,
Musa nyaurkeun sagala timbalan PANGERAN
anu ku Mantenna dipiwarang ditepikeun ka
maranehna.
[4] Disaurkeunana sanggeusna PANGERAN
ngelehkeun Sihon raja urang Emor anu calik
di Hesbon, jeung ngelehkeun Og raja urang
Basan anu calik di Astarot jeung Edrei.
[5] Musa mimiti netelakeun hal hukum-hukum
jeung parentah-parentah PANGERAN di
wewengkon Moab, wetaneun Walungan
Yordan. Kieu saurna,
[6] "Bareto di Gunung Sinai, PANGERAN Allah
urang ngandika kieu: Maraneh di ieu gunung
geus kacida lilana.
[7] Geura bobongkar, geura parindah.
Jugjug pagunungan urang Emor jeung

tanah tatangga-tatanggana, Lebak Yordan,
pagununganana, tanah-tanah handapna,
pakidulanana, jeung basisir Laut Tengah.
Datangan tanah Kanaan, Pagunungan
Libanon, terus nepi ka cigede Walungan
Eprat.
8 Kami, PANGERAN, geus ikrar yen eta tanah
rek dibikeun ka karuhun maraneh, Ibrahim,
Ishak, jeung Yakub, terus turun-tumurun.
Geura tareang, tuluy caricingan!"
9 Saur Musa ka umat, "Bapa bareto di
Gunung Sinai geus nyebutkeun kawalahan
ngurus maraneh ku sorangan bae teh.
10 Maraneh, ku PANGERAN Allah maraneh
geus dijadikeun sakieu lobana lir bentang-
bentang di langit.
11 Mugi ku PANGERAN, Allah karuhun
maraneh sing dijadikeun sarebu kalieun ti
ayeuna, jeung masing marukti sakumaha
jangji Mantenna.
12 Tapi naha bisa Bapa ngurus perkara
maraneh ngan sorangan?
13 Mana ceuk Bapa, Bapa pangmilihkeun ti
saban kaom sawatara jalma anu bijaksana,
berbudi jeung boga pangalaman, rek diangkat
pikeun ngurus maraneh.
14 Jawab maraneh, Satuju, sae kitu.
15 Eta jalma-jalma anu palinter jeung loba
pangalaman beunang maraneh milih teh ku
Bapa ditarima, jaradi pangurus maraneh.
Cangkinganana aya nu sarebu urang, saratus

urang, lima puluh urang, sapuluh urang.
Jeung di sakabeh kaom, Bapa teh ngangkat
gegeden-gegeden.
16 Carek Bapa harita ka maranehna,
Dengekeun masing taliti sagala perkara
anu datang ti rahayat cangkingan maraneh.
Uruskeun perkarana sing adil, boh perkara
antara sasama bangsa, boh perkara jeung
urang asing anu caricing di urang.
17 Nyieun putusan kudu adil, nimbang-
nimbangna ulah beurat sabeulah, ulah pilih
bulu. Ulah serab ku sasaha, sabab putusan
maraneh teh asal ti Allah. Perkara anu ku
maraneh karasana beurat, teruskeun ka
Bapa, Bapa anu baris mutusna.
18 Jeung harita, maraneh ku Bapa dituduhan
sagala rupa pipetaeun."
19 "Bring urang arindit ti Gunung Sinai,
tumut timbalan PANGERAN Allah urang,
ngambah gurun keusik anu nya lega nya
matak sieun, make jalan pagunungan urang
Emor. Sanggeus nepi ka Kades Barnea,
20 (1:20-21) Bapa nyarita kieu, Ayeuna
maraneh geus nepi ka pagunungan urang
Emor, anu bakal dipaparinkeun ka urang ku
Gusti PANGERAN, Allah karuhun urang. Tuh
itu. Pek datangan, eusian, tumut timbalan
Mantenna. Ulah mangsar-mingsir, ulah sieun.
21 (1:20)
22 Tapi ceuk maraneh ka Bapa, Kedah aya
anu diutus ka ditu ti heula, pikeun nalengteng

kaayaan eta nagara, sareng anu engkena
kedah nungtun urang ka ditu nganggo jalan
anu pangamanna.
23 Ku sabab hal eta katimbang hade, Bapa
milih dua welas jelema, saurang ti saban
kaom.
24 Bral maranehna arindit ka pagunungan
nepi ka Lebak Eskol, nalengteng.
25 Baralikna deui bari mawa bubuahan asal
ti ditu, jeung mupulihkeun yen tanah anu ku
Gusti PANGERAN rek dipaparinkeun ka urang
teh lendo kabina-bina.
26 Tapi maraneh anggur ngalawan kana
timbalan PANGERAN Allah maraneh,
arembung terus ka ditu.
27 Jeung tinggelendeng pada batur, Urang
teh dipikageuleuh ku PANGERAN, dibawa ka
dieu ti Mesir teh rek diserenkeun ka urang
Emor, sina diparaehan.
28 Rek naraon ka daritu? Sieun urang mah!
Geuning ceuk anu tas ti daritu jelemana
leuwih baredas leuwih jarangkung ti urang,
caricingna jeroeun kuta anu luhurna nepi ka
langit. Anu katarenjo ku anu tas ti daritu teh
bangsa raksasa!
29 Ari ceuk Bapa, Tong sarieun ku urang ditu.
30 Maraneh bakal dituyun ku PANGERAN
Allah maraneh, bakal dipangmeranganeun
ku Mantenna, cara nu geus kaalaman ku
maraneh di Mesir,

31 jeung di gurun keusik. Ku maraneh kapan
karasa petaning Mantenna nyandak maraneh
sajajalan nepi ka dieu reujeung kasalametan,
mani kawas bapa mangku anak.
32 Tapi maraneh ti batan ngagugu kana
omongan Bapa anggur murugul, teu
ngarandel ka PANGERAN,
33 sangkilang geus bukti Mantenna salawasna
sok angkat heulaeun maraneh milari tempat
pikeun maraneh masanggrahan. Mantenna
nuduhkeun jalan, angkat hareupeun
maraneh, ti peuting dina tihang seuneu, ti
beurang dina tihang mega."
34 "Kadangueun ku PANGERAN yen maraneh
gegelendeng, sarta ku bawaning bendu nepi
ka nimbalan kieu,
35 Maraneh anu haririup ayeuna, saurang ge
moal aya anu piasupeun ka eta tanah anu
lendo, anu ku Kami geus diikrarkeun rek
dibikeun ka karuhun maraneh.
36 Ngan Kaleb bin Yepune anu piasupeun
ka ditu, lantaran tetep satuhu ka Kami. Eta
tanah anu ku manehna geus didongdon,
ku Kami rek dibikeun ka manehna jeung
turunan-turunanana.
37 Ku lantaran maraneh kitu, Bapa oge nepi
ka dibenduan ku PANGERAN, dawuhana-Na,
Maneh oge, Musa, hamo asup ka ditu.
38 Yosua bin Nun pangbantu maneh, deudeul
sumangetna, sabab manehna anu bakal
nungtun urang Israil ngandih eta tanah.

39 Sanggeus kitu PANGERAN ngandika
kieu ka urang, Anak-anak maraneh, anu
tacan nyaraho salah jeung bener dumeh
barudak keneh pisan, anu ceuk maraneh
bakal dicarerek ku urang ditu, malah nya
maranehna anu bakal arasup ka ditu.
Eta tanah teh jang maranehna, pikeun
pamatuhanana.
40 Sabalikna maraneh mah kudu baralik deui
ka wewengkon gurun keusik, make jalan anu
ka Teluk Akaba.
41 Tapi ceuk maraneh, Bapa Musa, kuring
tarima dosa ka PANGERAN. Ayeuna rek
narajang ka ditu, rek tumut kana timbalan
Gusti PANGERAN. Seug maraneh rurusuhan
arek arindit narajang, naksir eta tempat bakal
babari dirurugna.
42 Tapi PANGERAN nimbalan ka Bapa, Eta
jelema-jelema halangan, ulah dibikeun
ngarurug. Kami moal nyarengan, tangtu
maranehna tumpes ku musuh.
43 Timbalana-Na ku Bapa ditepikeun,
tapi maraneh henteu nurut, murugul ka
Mantenna, keukeuh ngarurug ka eta wilayah
pagunungan, nguntup.
44 Urang Emor budal ti nagarana, merul
kawas simeut, ngayonan maraneh. Maraneh
diudag-udag nepi ka Hormah, ahirna eleh di
wilayah pagunungan urang Emor.
45 Maraneh tingjarerit marenta tulung ka
PANGERAN, tapi teu didangu."

46 "Ti dinya, sanggeus lila urang mukim di
Kades Barnea,

2

1 tuluy malik ka urut, baralik deui ka
gurun keusik, make jalan anu ka Teluk
Akaba sakumaha timbalan PANGERAN. Urang
katahan di dinya kacida lilana, udar-ider
kuralang-kuriling di sabudeur wilayah
Pagunungan Emor.
2 Sanggeus kitu PANGERAN nimbalan ka
Bapa,
3 timbalana-Na urang teh geus meujeuhna
lila udar-ider di eta pagunungan, sarta urang
dipiwarang maju ka kaler.
4 Bapa dipiwarang nepikeun parentah-
parentah Mantenna ka maraneh, anu
kieu tea, Maraneh kudu ngambah wilayah
Pagunungan Edom, wewengkon bangsa
turunan Edom, baraya laer maraneh.
Maranehna bakal sarieuneun.
5 Tapi kahade ulah diperangan, sabab
tanahna sacangkewok oge ku Kami moal aya
anu dibikeun ka maneh. Tanah Edom ku Kami
geus dibikeun ka turunan Esau.
6 Keur dahareun jeung inumeun kudu
mareuli ka maranehna.
7 Sing aringet, kumaha PANGERAN Allah
maraneh ngaberkahan sagala panggawe
maraneh. Sajeroning maraneh udar-ider
di ieu gurun keusik anu sakieu legana, ku
Mantenna dijaga diraksa. Opat puluh taun
lilana maraneh terus disarengan, sagala

rupa pangabutuh maraneh ku Mantenna
diayakeun.
8 Ti dinya urang arindit deui, ninggalkeun
jalan anu jolna ti Elat jeung Esion Geber,
ngajugjug ka Laut Paeh, tuluy mengkol ngaler
ngetan ka palebah Moab.
9 PANGERAN ngandika ka Bapa, saur-
Na, Urang Moab teh turunan Elut, ulah
diperangan, ulah nyieun rusuh jeung eta.
Nagara Ar ku Kami geus dibikeun ka
maranehna, tanahna saluwuk ge moal aya
anu ku Kami dibikeun ka maneh."
10 (Anu caricing di Ar tadina bangsa raksasa,
disebutna bangsa Emim. Jarangkung gede
kawas raksasa bangsa Enak.
11 Sarua jeung bangsa Enak, maranehna oge
kasebutna mah urang Repaim. Tapi ku urang
Moab mah disebutna bangsa Emim.
12 Ari anu caricing di Edom tadina urang Hor,
tapi diusir kaluar ti dinya ku turunan Esau,
bangsana ditumpes, tanahna diandih, kawas
urang Israil engkena ngusir musuh-musuhna
ti tanah anu ku PANGERAN dipaparinkeun ka
maranehna.)
13 "Geus kitu urang meuntasan Walungan
Sered sakumaha pituduh PANGERAN,
14 nya eta dina taun katilu puluh dalapan
sabada urang ninggalkeun Kades Barnea.
Prajurit-prajurit urang harita geus tariwas
kabeh, tinekanan sakumaha timbalan
PANGERAN.

15 Maranehna terus bae didamel lawan ku
PANGERAN, nepi ka ditumpesna sama sakali.
16 Sanggeus maranehna beak kabeh maraot,
17 PANGERAN ngandika kieu ka urang,
18 Poe ieu maraneh kudu meuntasan
wewengkon Moab, jalanna ka Ar.
19 Saterusna maraneh bakal narepi ka
deukeut tanah urang Amon turunan Elut.
Kahade, ulah nyieun rusuh jeung eta, ulah
merangan, sabab tanahna saluwuk oge ku
Kami moal aya anu dibikeun ka maraneh, ku
Kami geus dibikeun ka maranehna."
20 (Ieu wewengkon sok disebut oge tanah
Repaim, ngaran bangsa anu maratuh di dinya.
Ku urang Amon mah disebutna Samsumim;
21 jelemana jarangkung gede kawas
bangsa Enak, jumlahna loba, garagah. Tapi
ku PANGERAN dibasmi, nepi ka tanahna
bisa dirampas ku urang Amon sarta terus
dicaricingan.
22 Ari pikeun urang Edom turunan
Esau di Pagunungan Edom, PANGERAN
mangnumpeskeun urang Hor, nepi ka
urang Edom bisa ngarebut tanahna terus
dicaricingan, nepi ka ayeuna.
23 Tanah sapanjang basisir Laut Tengah
dicaricingan ku bangsa Kreta. Eta bangsa
geus numpes bangsa Awim, bangsa pribumi
eta tanah. Sakuliah tanahna nepi ka Gasa di
kidul direbut, dicaricingan.)

24 "Sanggeus urang ngambah tanah Moab,
PANGERAN nimbalan ka urang. Saur-Na,
Ayeuna geura mareuntasan Walungan Arnon.
Kami ka maraneh rek nyerenkeun Sihon, raja
urang Emor di Hesbon reujeung tanahna. Pek
gempur, rebut tanahna, andih.
25 Ti semet poe ieu, urang mana-mana ku
Kami rek disina sarieuneun ku maraneh. Asal
ngadenge ngaran maraneh, saban jelema
bakal ngeleper."
26 "Ti dinya Bapa ngirim utusan-utusan ti
Gurun Keusik Kedemot ka Raja Sihon di
Hesbon, ngajak lulus. Bapa mesen kieu,
27 Kaula neda widi ngaliwat ka nagara
sampean. Mung ngaliwat bae, sareng moal
nyimpang ti jalan gede.
28 Tedaeun sareng cai bade ngiring meser.
Taya sanes mung seja ngaliwat wungkul,
29 dugi ka meuntas Walungan Yordan, seja
teras ka tanah sorangan, tanah paparin
ti PANGERAN Allah kaula sadaya. Bangsa
turunan Esau di Edom sareng bangsa Moab di
Ar, parantos ngidinan kaula sadaya ngaliwat
ka wewengkonna.
30 Raja Sihon teu ngidinan urang nyorang
nagarana. Dihaja ku PANGERAN Allah
maraneh sina murugul, sangkan digempur ku
urang sarta tanahna dirampas cicinganeun
urang.

31 Timbalan PANGERAN ka Bapa, Raja Sihon
ku Kami geus disina taya dayana ka maneh.
Rebut tanahna, andih!
32 Sihon kaluar mawa balad rek ngagempur
ka urang di deukeut Yahas,
33 tapi ku Gusti PANGERAN diserenkeun
ka urang, seug ku urang diparaehan jeung
anakna kabeh kitu deui baladna.
34 Barengan eta urang terus ngagempuran
kota-kotana, pribumina ditumpes beak, lalaki,
awewe, barudak.
35 Ingon-ingonna direbut, nagarana diranjah.
36 Urang ku PANGERAN diluluskeun
ngarebutan nagara-nagara ti semet Arur di
rarambu Lebak Arnon, jeung nagara anu
aya di tengah-tengah lebak eta, kitu deui
nagara-nagara di sapanjang jalan anu bras ka
Gilad. Taya pisan kuta nagara anu tahan ka
urang.
37 Ari anu ku PANGERAN dilarang didatangan
mah, saperti wewengkon urang Amon,
wewengkon-wewengkon di sisi-sisi Walungan
Yabok, kota-kota di pagunungan, jeung
sababaraha tempat sejenna, ku urang henteu
dijorag."

3 1 "Ti dinya urang terus ngaler ka
wewengkon Basan. Raja Og sabaladna
budal rek merangan urang deukeut Edrei.
2 Tapi aya timbalan PANGERAN ka Bapa,
dawuhana-Na, Ulah sieun. Eta raja sabalad-
balad, kitu deui sakuliah karajaanana ku

Kami rek diserenkeun ka maneh. Jieun cara
ka Sihon raja urang Emor di Hesbon.
3 Raja Og sarahayatna ku PANGERAN
diselehkeun ka urang, kabeh ditumpes ku
urang,
4 sarta harita keneh kota-kotana ku urang
kabeh direbut taya nu kari. Aya genep
puluh kota, tegesna sakuliah Argob, tempat
ngarajaanana Og raja urang Basan.
5 Kota-kotana dikuatan ku kuta-kuta anu
laluhur, make panto-panto jeung tutulak
paranti nulakan.
6 Kabeh ku urang digempur, pangeusina
lalaki, awewe, barudak, paraeh ditumpes,
kawas kota-kota bogana Raja Sihon di
Hesbon.
7 Ingon-ingonna geus boga urang,
kota-kotana terus dirayah.
8 Kitu harita urang ngarebut eta tanah ti dua
raja urang Emor, mimiti ti peuntas wetan
Walungan Yordan, ti semet Walungan Arnon
nepi ka Gunung Hermon.
9 (Ceuk urang Sidon mah Gunung Hermon
teh Siryon. Ari ceuk urang Emor mah Senir.)
10 Kota-kotana di dataran luhur, wewengkon
Gilad jeung Basan, terus ngetan nepi ka Salka
jeung Edrei bogana Og raja urang Basan,
kabeh dibeunangkeun ku urang."
11 (Raja Og teh turunan Repaim anu
pameakan. Tambelana aya keneh nepi ka
ayeuna di kota Raba di Amon, tina batu.

Ukuranana nurutkeun ukuran anu geus
tangtu, panjangna opat meter, rubakna meh
dua meter.)
12 "Sanggeus eta tanah kacangking ku
urang, wewengkon di kalereun Arur deukeut
Walungan Arnon, jeung sabagian wilayah
Pagunungan Gilad katut desa-desana, ku
Bapa dibikeun ka kaom Rubin jeung kaom
Gad.
13 Gilad sasesana jeung Basan tempat
Og ngarajaan, tegesna sakuliah Argob,
dibikeun ka saparo kaom Menase." (Ari Basan
katelahna mah tanah Repaim.
14 Wewengkon Argob sakuliahna, nya eta
Basan terus nepi ka wates tanah Gesur jeung
Maaka, dicokot ku Yair urang kaom Menase.
Desa-desana dingaranan ku ngaranna
sorangan, katelahna desa-desa Yair nepi ka
ayeuna.)
15 "Gilad ku Bapa dibikeun ka warga Mahir ti
kaom Menase.
16 Kaom Rubin jeung kaom Gad ku Bapa
dibere wewengkon ti semet wates Gilad
nepi ka Walungan Arnon, watesna ti kidul
tengah-tengah eta walungan, di kaler
Walungan Yabok, anu sabagian jadi wates
tanah urang Amon.
17 Di beulah kulon wewengkonna ngamparna
nepi ka Walungan Yordan, ti semet Talaga
Galilea beulah kalerna, terus mudun ka kidul

nepi ka Laut Paeh, mengkol ngetan nepi ka
suku Gunung Pisga.
18 Ceuk Bapa harita ka maranehna kieu,
Maraneh ku Gusti PANGERAN geus dipaparin
ieu tanah wetaneun Walungan Yordan,
cicinganeun. Ayeuna, jalma-jalma maraneh
anu garagah inditkeun ti heula ka peuntaseun
Walungan Yordan, ngabantu kaom-kaom
Israil sejenna mangrebutkeun tanah milikna.
19 Anu meunang tinggal di tempat-tempat
anu ku Bapa geus dibikeun ka maraneh ngan
pamajikan, anak, jeung ingon-ingon. Bapa
nyaho, ingon-ingon maraneh kacida lobana.
20 Tulungan sasama maraneh urang Israil,
supaya bisa nyaricingan tanah milikna paparin
PANGERAN, anu ayana di peuntas kulon
Walungan Yordan, nepi ka maranehna oge
dipaparin kagenahan ku PANGERAN, cara
maraneh ayeuna di dieu. Geus beres mah pek
rek baralik ge ka dieu, da ieu teh ku Bapa
geus dibikeun ka maraneh.
21 Geus kitu Bapa marentah kieu ka Yosua,
Hidep geus nyaksian petaning PANGERAN
Allah hidep ka Raja Sihon jeung Raja Og.
Nya kitu keneh deuih ka sing saha bae anu
tanahna baris dirurug ku hidep engke.
22 Hidep teu kudu sieun ku maranehna,
sabab bakal dipangmerangankeun ku
PANGERAN Allah hidep."
23 "Harita Bapa neneda, sasambat kieu,

24 Nun PANGERAN Nu Maha Agung, abdi
terang yen sugri kajadian anu rohaka sareng
araheng, anu ku Gusti parantos dipintonkeun
ka abdi teh sayaktosna nembe awitna. Di
langit sareng di bumi, teu aya allah anu
tiasa ngayakeun perkawis anu aragung kitu,
sapertos anu dipidamel ku Gusti!
25 Mugi abdi widian meuntasan Walungan
Yordan, nun PANGERAN, widian ningal eta
tanah anu gemah raharja anu aya di peuntas
ditu, widian ningal eta nagara pagunungan
anu asri, kitu deui Gunung Libanon.
26 Tapi ku lantaran tingkah maraneh,
PANGERAN bendu ka Bapa, paneda
panyambat Bapa henteu dikabul. Malah
ngadawuh kieu, Geus, ulah ngutik-ngutik deui
sual eta!
27 Geura unggah ka puncak Gunung Pisga,
pek alak-ilik ka kaler, ka kidul, ka wetan,
ka kulon. Rarasakeun, serepkeun sakur nu
katembong. Sabab maneh hamo nepi ka
meuntasan Walungan Yordan.
28 Yosua pakihikeun, pengkuhkeun hatena
sarta kuatkeun tekadna, sabab manehna
kudu meuntaskeun eta jelema-jelema nepi ka
bisa majik di eta tanah anu ku maneh katenjo
ti dinya, ti kajauhan.
29 Ku hal eta urang teh jadi kacandet di lebak
anu nyanghareup ka Bet Peor."

4 1 Geus kitu Musa misaur ka eta jelema-
jelema, saurna, "Turutkeun sakabeh

papakon anu ku Bapa diwurukkeun ka
maraneh, tangtu maraneh bakal maratuh di
tanah anu rek dipaparinkeun ku PANGERAN
Allah karuhun maraneh.
2 Lampahkeun parentah Bapa, ulah
dileuwihan ulah dikurangan. Lampahkeun
sakabeh timbalan PANGERAN Allah maraneh
anu ku Bapa geus diwurukkeun.
3 Maraneh narenjo sorangan, naon anu geus
dipidamel ku PANGERAN di Gunung Peor.
Kapan sakur anu nyarembah ka Baal mah
kabeh oge ku Mantenna disina tariwas.
4 Sabalikna anu tetep suhud ka PANGERAN
Allah maraneh mah geuning harirup tepi ka
ayeuna.
5 Sakabeh papakon ku Bapa geus
diwurukkeun ka maraneh, tumut sakumaha
timbalan PANGERAN, Allah panutan Bapa.
Lampahkeun engke di ditu, di tanah anu
engke bakal diteang, nu bakal dicaricingan.
6 Lampahkeun sing enya-enya, malar
kanyahoan ku bangsa-bangsa sejen
yen maraneh teh bangsa anu pinter
jeung binangkit. Supaya ana maranehna
ngadarenge eta papakon-papakon teh
ngucap, Ieu bangsa, keur gede teh nya pinter
nya wijaksana!
7 Bangsa sejen, sakumaha gedena ge
euweuh anu boga allah anu parek raketna ka
umat cara parek raketna PANGERAN Allah

urang ka urang. Iraha bae ku urang disambat
pitulung-Na, harita keneh ngawaler.
8 Bangsa sejen, sakumaha gedena ge
euweuh anu bogaeun undang-undang anu
adilna cara undang-undang anu poe ieu
diwurukkeun ku Bapa ka maraneh.
9 Mana sing ati-ati, jaga, sangkan saumur-
umur maraneh henteu nepi ka mopohokeun
sakur anu geus kasaksi ku panon sorangan.
Caritakeun ka anak incu,
10 hal maraneh dina poean narangtung
di payuneun PANGERAN Allah maraneh di
Gunung Sinai, waktu Mantenna nimbalan
ka Bapa, Kumpulkeun jalma-jalma, sina
ngadarengekeun pangandika anu baris
diandikakeun ku Kami, sangkan dialajar nurut
ka Kami saumur hirupna, jeung sangkan
ngadidik anak-anakna sina diajar sieun ku
Kami.
11 Caritakeun ka anak maraneh, yen
basa maraneh marek di suku eta gunung,
gunungna poek ku haseup, kabulen ku
mega kandel jeung ngagedur ku seuneu anu
muntab-muntab ka langit.
12 Sarta PANGERAN ngandika ka maraneh ti
jero seuneu. Gentra-Na kadenge ku maraneh,
tapi Mantenna ku maraneh teu katenjo, teu
ngawujud naon-naon.
13 Mantenna nimbalan ka maraneh, sangkan
maraneh nyekel kana perjangjian Mantenna,
nya eta ngalampahkeun Sapuluh Timbalan

anu ku Mantenna diseratkeun dina dua papan
batu.
14 Ari Bapa ku PANGERAN ditimbalan
mapatahkeun eta papakon-papakon,
lampahkeuneun maraneh engke ari geus
maratuh di tanah anu ayeuna eukeur
dijugjug."
15 "Waktu PANGERAN di Gunung Sinai
nimbalan ti jero seuneu tea, wujud-Na
henteu katembong. Keur pihadeeun maraneh
sorangan, kahade
16 ulah nyarieun pidosaeun, ulah nyarieun
arca sembaheun diri sorangan dina rupa naon
bae, boh arca jalma lalaki atawa awewe,
17 boh tironan sato atawa manuk,
18 sato ngarayap atawa lauk.
19 Jeung ulah kagembang nyembah ngabakti
ka anu katembong di langit, kayaning
panonpoe, bulan jeung bentang-bentang. Nu
karitu mah ku PANGERAN geus diajangkeun
keur sembaheun bangsa-bangsa sejen.
20 Maraneh mah kapan beunang Mantenna
ngarebut ti Mesir, ditarik ti jero tungku anu
marong, dicandak ti dinya tuluy dijadikeun
umat-Na, sakumaha buktina ayeuna.
21 Orokaya Bapa mah ku PANGERAN Allah
maraneh teh dibenduan, lantaran tingkah
maraneh. Mantenna nepi ka sumpah hamo
ngidinan Bapa meuntasan Walungan Yordan,
hamo ngidinan Bapa asup ka eta tanah anu

gemah raharja, anu bakal dipaparinkeun ka
maraneh.
22 Bapa kudu ajal di dieu, moal nepi ka
meuntasan eta walungan. Sabalikna maraneh
mah bakal mareuntas, bakal arasup ka eta
tanah anu mukti.
23 Ku sabab kitu peupeujeuh ulah nepi
ka mopohokeun perjangjian anu geus
ditetepkeun ku PANGERAN Allah maraneh,
lampahkeuneun maraneh. Gumatikeun
sagala papakonna. Ulah nyarieun arca keur
sesembahan dina rupa naon bae.
24 Sabab PANGERAN Allah maraneh teh lir
seuneu anu bakal ngalebur, teu aya ampunna
ka sakur nu jadi lawanna.
25 Sanajan upama maraneh geus lila hirup
di ditu nepi ka reuay anak incu, kade ulah
nyieun dosa, nyieun arca wujud naon bae
keur sembaheun maraneh. Lampah kitu teh
jahat dina soca PANGERAN, Allah maraneh.
26 Mugia langit jeung bumi poe ieu jadi
saksi, yen lamun maraneh teu narurut ka anu
dipapatahkeun ku Bapa, tan wande maraneh
gancang musna ti eta tanah peuntaseun
Walungan Yordan. Maraneh moal lila-lila
harirup di ditu. Geus tangtu maraneh engke
ditumpurkeun sama sakali.
27 Bakal dipabalencarkeun ka bangsa-bangsa
sejen, paraeh di tanah batur, nu hirup kari
saeutik.

28 Di tanah batur mah maraneh kudu
ngabarakti ka allah-allah sejen, jijieunan
jelema keneh tina kayu, tina batu, allah nu
taya kabisa, teu bisaeun nenjo, teu bisaeun
ngadenge, teu bisaeun nyatu, teu bisaeun
ngambeu.
29 Heug maraneh bakal nareangan
PANGERAN Allah maraneh sorangan, geus
tangtu bakal kapanggih. Kitu soteh lamun
enya-enya nareangan.
30 Samangsa maraneh kasusahan nandangan
rupa-rupa kasangsaraan, heug bae marulang
deui ka PANGERAN, aranut deui ka Mantenna.
31 Mantenna ge moal nilarkeun deui, moal
nyiksa deui, da Mantenna teh Allah anu
sipat welas. Sarta Mantenna moal lali kana
perjangjiana-Na anu diikrarkeun ka karuhun
maraneh.
32 Pek papay ka jaman baheula, jaman
samemeh maraneh dijurukeun, ti jaman Allah
mimiti ngajadikeun manusa di bumi. Pariksa
ka sakuliah jagat, iraha aya jelema anu nenjo
kajadian anu aragungna kawas kieu?
33 Iraha aya jelema anu ngadenge gentra
Allah ti jero seuneu tur haririp terus cara anu
kaalaman ku maraneh?
34 Iraha aya allah sejen anu ngajorag
ngarebut hiji bangsa tina genggeman bangsa
sejen terus dijadikeun umatna, cara anu
dipidamel ku PANGERAN Allah maraneh
ka maraneh di Mesir? Ku maraneh katenjo

ku panon sorangan, kumaha Mantenna
metakeun pangawasa jeung kadigjayaana-
Na. Nyebarkeun pagebug, perang, ngadamel
mujijat-mujijat, kaahengan-kaahengan,
ngadamel perkara-perkara anu pikasieuneun.
35 Pangna PANGERAN mintonkeun anu kitu
ka maraneh teh supaya maraneh nyaho, yen
anu jumeneng Allah teh ngan Mantenna, teu
aya deui nu sejen.
36 Maraneh ku Mantenna dibere ngadarenge
gentra-Na ti sawarga, ngadawuhkeun
parentah-parentah ka maraneh, jeung dibere
narenjo seuneu-Na anu suci di ieu bumi, bari
Mantenna nimbalan ti jero eta seuneu.
37 Ku bawaning asih-Na ka karuhun maraneh,
heug maraneh teh ku Mantenna dipilih,
sarta Mantenna metakeun kakawasaana-Na
ngaluarkeun maraneh ti Mesir.
38 Saban maraneh maju, bangsa-bangsa
anu leuwih gede jeung leuwih kuat ti batan
maraneh ku Mantenna disingkir-singkirkeun,
supaya maraneh bisa terus dicandak ka ditu,
sarta tanah-tanah maranehna dipaparinkeun
ka maraneh pikeun saterusna.
39 Nu matak sing aringet ulah nepi ka
paroho, yen PANGERAN teh anu jumeneng
Allah di sawarga jeung di bumi. Taya deui
Allah sejen.
40 Lampahkeun sagala papakon Mantenna,
anu poe ieu diwurukkeun ku Bapa. Lamun
kitu, maraneh saanak incu tangtu jamuga,

bakal tumuluy nya hirup di tanah anu ku
PANGERAN Allah maraneh diajangkeun
pikeun maraneh salalanggengna."
41 Ti dinya Musa milih tilu kota di wetaneun
Walungan Yordan,
42 jadi kota suaka pikeun anu nyalametkeun
diri lantaran teu kahaja geus maehan jelema
nu lain musuhna. Anu boga dosana kudu
lumpat ngadon nyalindung ka salah sahiji ti
eta kota anu tilu. Lamun geus aya di dinya
henteu meunang dibales dipaehan.
43 Kota-kota anu kapilih, pikeun kaom Rubin
kota Beser, pernahna di tanah gurun luhur,
pikeun kaom Gad kota Ramot di wewengkon
Gilad, pikeun kaom Menase kota Golan di
wewengkon Basan.
44 Ti dinya Musa ngawurukkeun papakon-
papakon jeung aturan-aturan Allah ka urang
Israil.
45 (4:45-46) Diwurukkeunana sanggeus
maranehna budal ti Mesir, di lebak wetaneun
Walungan Yordan, anu nyanghareup ka Bet
Peor. Eta wewengkon teh wewengkonna Raja
Sihon, raja urang Emor anu ngarajaanana di
Hesbon, anu geus dielehkeun ku Musa jeung
urang Israil sabada budal ti Mesir.
46 (4:45)
47 Tanahna terus diandih, kitu deui tanah
bogana Raja Og urang Basan, raja urang
Emor keneh anu ngarajaan di wetaneun
Walungan Yordan.

48 Ieu wewengkon, ngamparna ti semet Arur
di sisi Walungan Arnon terus ka kaler nepi ka
Gunung Siryon, nya eta Gunung Hermon tea,
49 kitu deui wewengkon wetaneun Walungan
Yordan anu terus ka kidul ka Laut Paeh, terus
nepi ka suku Gunung Pisga beulah wetan.

5

1 Musa ngumpulkeun sakumna bangsa
Israil, seug dilahiran kieu, "Eh urang
Israil! Barandungan ieu pikukuh-pikukuh
anu ku Bapa rek diwurukkeun ka maraneh
ayeuna. Arapalkeun, gumatikeun.
2 Gusti PANGERAN di Gunung Sinai ngadamel
perjangjian.
3 Eta perjangjian lain keur kolot-kolot urang
bae, tapi keur urang ongkoh anu hirup
ayeuna.
4 Mantenna nimbalan ka maraneh ti luhur
gunung, ti jero seuneu, hareupeun maraneh.
5 Bapa harita nangtung di antara maraneh
jeung Mantenna, neruskeun timbalan-
timbalana-Na, da maraneh sieun ku eta
seuneu, jeung henteu arunggah ka gunung.
Timbalan PANGERAN kieu,
6 Ieu Kami, PANGERAN Allah maraneh, anu
ngajait maraneh ti Mesir, tempat maraneh
dijieun badega.
7 Maraneh ulah ngabakti ka aallahan, kudu
ngabakti ka Kami.
8 Maraneh ulah nyieun sesembahan rupa
naon bae ti nu aya di langit atawa di bumi,
atawa di cai sahandapeun bumi.

9 Poma ulah nyembah atawa ngabakti ka
nu karitu. Karana Kami, PANGERAN Allah
maraneh, embung disaruakeun jeung naon
bae. Kami tangtu nyiksa ka anu mikageuleuh
ka Kami, kitu deui ka turunanana, nepi ka
turunan katilu jeung kaopat.
10 Sabalikna deui, Kami mikaheman nepi ka
rebuan turunan, ka sakur anu nyaah ka Kami
sarta ngestukeun timbalan Kami.
11 Ulah nyebut jenengan Kami dipake
teu puguh, karana Kami PANGERAN Allah
maraneh, moal teu nyiksa ka sakur anu
sambarangan nyebut jenengan Kami.
12 Masing gumati kana poe Sabat, kudu
disucikeun salalawasna sakumaha anu
diparentahkeun ku Kami, PANGERAN Allah
maraneh.
13 Genep poe pikeun maraneh migawe
sagala pagawean,
14 ari poe nu katujuh poe reureuh, kudu
dipake ngabakti ka Kami. Dina poe eta teu
meunang aya anu digawe, boh maraneh,
boh anak, boh badega, boh sasatoan, kitu
deui sakur anu ngumbara di tanah maraneh.
Badega-badega oge kudu sina reureuh
sakumaha maraneh.
15 Sing aringet, maraneh oge bareto jadi
badega di Mesir, nepi ka Kami PANGERAN
Allah maraneh metakeun pangawasa jeung
kadigjayaan anu taya bandingna, ngajait

maraneh. Kitu sababna maraneh ku Kami
ditimbalan ngestokeun kana poe Sabat.
16 Kudu masing hormat ka bapa jeung ka
indung, sakumaha anu diparentahkeun ku
Kami, PANGERAN Allah maraneh, supaya
maraneh jamuga jeung panjang umur di
tanah anu bakal dipaparinkeun ku Kami.
17 Maraneh ulah maehan.
18 Maraneh ulah ngaranyed.
19 Maraneh ulah maling.
20 Maraneh ulah jadi saksi palsu.
21 Maraneh ulah bogoh ka pamajikan
batur, ulah mikahayang imahna, tanahna,
badega-badegana, sapina, kaldena, atawa
naon bae pangaboga batur.
22 Kitu ungelna eta pikukuh-pikukuh ti
PANGERAN anu ditimbalkeun ka maraneh
basa maraneh karumpul di eta gunung.
Kalawan gentra anu ngageleger ti jero
seuneu jeung tina mega anu kandel, nya
pikukuh-pikukuh ieu anu ku Mantenna
diandikakeun teh, lain nu sejen. Geus
kitu ieu pikukuh-pikukuh teh ku Mantenna
diseratkeun dina dua papan batu, tuluy
diserenkeun ka Bapa."
23 "Barang maraneh ngadarenge eta gentra
ti lebah nu poek tur eta gunung ngagedur ku
seuneu, maraneh kitu deui para pamingpin
kaom daratang ka Bapa,
24 sarta ngaromong kieu, PANGERAN Allah
kuring mintonkeun kaagungan sareng

kamulyaana-Na, gentrana disina kakuping ku
kuring ti jero seuneu! Dinten ieu kaalaman
ku kuring sadaya, yen najan manusa teh
ngadenge sorangan timbalan Allah, geuning
tiasa keneh hirup.
25 Parandene kitu, keur naon kuring sadaya
nyampeurkeun ajal? Da tangtu kuring sadaya
lebur ku eta seuneu anu sakitu ngagedurna.
Upami kedah nguping deui gentra-Na tangtos
kuring sarerea tiwas.
26 Iraha aya jelema anu tahan ngareungeu
gentra Allah anu jumeneng, tur bijilna ti jero
seuneu?
27 Ku margi kitu, anu ka ditu deui teh Bapa
bae, tampi sagala rupi anu bakal didawuhkeun
ku PANGERAN Allah kuring, nembe engke
mulih ngawartoskeun timbalana-Na. Kuring
sadaya sumeja tumut.
28 Ana PANGERAN ngadangu hal ieu,
Mantenna ngadawuh ka Bapa, Kami geus
ngadangu omongan eta jelema-jelema. Bener
kudu kitu.
29 Lamun heug hatena kitu salalawasna!
Lamun heug ngajenanana ka Kami jeung
narurutna kana papakon-papakon Kami
teh kawas kitu salilana, sangkan jaramuga
turun-tumurun!
30 Tepungan ku maneh, titah baralik ka
kemah-kemahna.
31 Tapi maneh, Musa, kudu ka dieu deui.
Kami ka maneh rek ngandikakeun sakabeh

papakon jeung pikukuh Kami. Wurukkeun
engke ku maneh ka eta jelema-jelema,
estokeuneun maranehna engke di tanah anu
ku Kami geus diajangkeun keur maranehna.
32 Ku sabab kitu eh urang Israil, peupeujeuh,
tiginkeun eta sagala timbalan PANGERAN
Allah maraneh teh. Ulah aya papakon
Mantenna anu henteu diturut.
33 Kabeh estokeun, sangkan maraneh
jamuga jeung bisa tetep renggenek di eta
tanah."

6 1 "Kitu papakon-papakon ti PANGERAN
Allah maraneh, anu ku Mantenna
dipiwarang diwurukkeun ku Bapa,
estokeuneun maraneh di tanah nu moal lila
deui bakal diancikan ku maraneh.
2 Sapanjang araya umur, maraneh jeung
anak incu kudu sarumujud ka PANGERAN
Allah. Estokeun sakabeh papakon-Na anu ku
Bapa geus diwurukkeun, supaya bisa tetep
ngancik di ditu.
3 Tariginkeun, arestokeun, eh urang Israil!
Lamun kitu tinangtu maraneh jamuga,
pijadieun bangsa anu tohaga, tur ngancik
di tanah anu gemah ripah, sakumaha anu
dijangjikeun ku PANGERAN, Allah karuhun
urang.
4 Kanyahokeun eh urang Israil! Nya
PANGERAN, ngan PANGERAN, anu jadi Allah
urang teh.

5 Masing nyaah ka PANGERAN Allah
maraneh, terus jeung hate, terus jeung
nyawa, sarta sing sakuat-kuat.
6 Sakur anu diwurukkeun ku Bapa poe ieu
ulah dipopohokeun.
7 Ajarkeun ka anak. Ucapkeun tong weleh,
keur di imah, keur di mana-mana, keur
ngaso, keur digawe.
8 Cangreudkeun dina leungeun,
sangsangkeun dina tarang, supaya
terus inget.
9 Tuliskeun dina tihang panto jeung di
gapura-gapura."
10 "Sakumaha jangji PANGERAN Allah
maraneh ka anu jadi karuhun, nya eta ka
Ibrahim, Ishak, jeung Yakub, maraneh bakal
dipaparin tanah. Kota-kotana galede tur
marukti, lain beunang ngadegkeun maraneh.
11 Dipaparin imah anu pinuh ku barang-
barang anu aralus, lain beunang kukumpul
maraneh. Dipaparin sumur, lain beunang
maraneh nyieun. Dipaparin kebon anggur
jeung kebon jetun, lain beunang maraneh
melak. Di mana maraneh ku PANGERAN
geus diasupkeun ka eta tanah, geus teu
kakurangan hakaneun,
12 ulah paroho ka PANGERAN anu ngajait
maraneh ti Mesir tempat maraneh dijieun
badega.
13 Kudu sarieun ku PANGERAN Allah
maraneh, kudu ngabakti teh ngan ka

Mantenna, sarta ana sumpah ngan kudu ku
karana jenengana-Na bae.
14 Ulah ngabarakti ka allah-allah sejen, anu
disarembah ku jalma-jalma anu ngarancikna
di sakurilingeun maraneh.
15 Lamun ngabarakti ka allah-allah sejen,
maraneh bakal meunang bebendu PANGERAN
anu lir seuneu ngalebur ka maraneh, sabab
PANGERAN Allah anu aya di maraneh teu
kersaeun disaruakeun jeung naon bae.
16 Ulah ngadoja ka PANGERAN Allah maraneh
kawas bareto di Masa.
17 Masing ngesto kana papakon-papakon ti
Mantenna.
18 Lampahkeun nu pihadeeun jeung
pibenereun ti Mantenna, tangtu maraneh
jamuga, bakal laksana ngamilik eta tanah
anu subur, anu dijangjikeun ku PANGERAN ka
karuhun maraneh,
19 jeung bakal sanggup ngusir musuh-musuh
ti dinya, sakumaha anu geus dijangjikeun ku
Mantenna.
20 Engke jaga lamun ditanya ku anak, Naha
PANGERAN Allah urang teh bet miwarang
urang ngesto kana eta papakon-papakon?
21 jawab kieu, Urang tadina jadi badega raja
Mesir, tapi ku kakawasaan PANGERAN anu
araheng, urang dijait ti ditu.
22 Bangsa urang nyaksian pisan Mantenna
ngeunakeun kaahengan-kaahengan jeung

balahi-balahi ka urang Mesir, ka rajana, ka
mantri-mantrina.
23 Urang ku Mantenna dileupaskeun ti
Mesir, dicandak ka dieu, dipaparin ieu tanah,
nurutkeun jangji-Na ka karuhun urang.
24 Sanggeus kitu PANGERAN nurunkeun ieu
papakon-papakon. Timbalana-Na ieu kudu
diestokeun ku urang, sarta urang kudu sieun
ku Mantenna.
25 Lamun urang nurut, bangsa urang ku
Mantenna bakal dijaga jeung dipaparin
kamuktian. Lamun urang ngalampahkeun
sagala timbalan Allah kalawan suhud, tangtu
bakal kamanah ku Mantenna."
7 1 "Maraneh ku PANGERAN Allah maraneh
geus tangtu dicandak sarta diancikkeun
di ditu. Bangsa-bangsa urang ditu loba anu
bakal diusir ku PANGERAN. Di mana maraneh
geus mimiti maju, aya tujuh bangsa anu
bakal diusir ti dinya ku Mantenna, leuwih
gede jeung leuwih kuat ti batan maraneh, nya
eta bangsa Het, bangsa Girgas, bangsa Emor,
bangsa Kanaan, bangsa Pares, bangsa Hiwi,
jeung bangsa Yebus.
2 Lamun eta bangsa-bangsa ku PANGERAN
Allah maraneh geus diserenkeun ka maraneh
sarta geus areleh, paehan kabeh, ulah aya
anu dipikarunya, komo diajak babarengan
mah ulah.
3 Pacuan maraneh kawin ka bangsa eta.
Anak maraneh oge henteu meunang,

4 sabab tangtu bakal dibawa mungkir ti
PANGERAN tuluy ngabarakti ka allah-allah
sejen. Upama nepi ka kitu, PANGERAN tangtu
bendu ka maraneh, sarta bakal gancang
nyiksa.
5 Ku sabab kitu, altar-altar maranehna
ku maraneh kudu dibasmi, pilar-pilar
batu karamatna raremukkeun, arca-arca
Dewi Asera sesembahanana cacag,
brahala-brahalana duruk.
6 Kudu kitu, sabab maraneh teh umat
kagungan PANGERAN Allah maraneh. Ti
sakabeh bangsa saalam dunya, maraneh
teh ku Mantenna diunculkeun, dijadikeun
umat-Na ku manten.
7 Tapi maraneh dipikaasih jeung diunculkeun
ku PANGERAN teh lain ku sabab leuwih loba
bilangan ti batan batur, malah maraneh teh
bangsa anu pangleutikna di saalam dunya.
8 Saenyana mah lantaran PANGERAN
nyaaheun ka maraneh, jeung seja nohonan
jangji-Na anu diikrarkeun ka karuhun
maraneh. Kitu sababna Mantenna, ku
kakawasaana-Na anu digjaya, geus ngajait
maraneh tina jadi budak raja Mesir.
9 Mana kanyahokeun, PANGERAN Allah
maraneh teh estu Allah, tur sipat welas, tigin
kana jangji-Na, sarta mikaheman nepi ka
sarebu turunan ka sakur anu ngesto sarta
gumati kana timbalana-Na.

10 Sabalikna Mantenna moal asa-asa
ngabales ka sakur anu mikageuleuh ka
Mantenna.
11 Mana ti ayeuna, sagala piwuruk anu geus
katarima ku maraneh, boh anu enggeus-
enggeus, boh papakon-papakon anu ku Bapa
diwurukkeun poe ieu, kudu diarestokeun."
12 "Lamun maraneh suhud ngestokeun ieu
papakon-papakon, PANGERAN Allah maraneh
bakal ngabuktikeun jangji-Na, sarta bakal
mikanyaah salalanggengna, sakumaha anu ku
Mantenna diikrarkeun ka karuhun maraneh.
13 Mantenna bakal maparin berkah, sarta
maraneh bakal reuay anak nepi ka bilangan
maraneh beuki ngalobaan. Bakal cukup
dahareun, gandum, anggur, minyak jetun,
lantaran tanah maraneh bakal disina cukul.
Bakal baroga sapi, baroga domba, paparin
ti Mantenna. Eta sagala berkah bakal
dipaparinkeun ka maraneh, di tanah anu
ku Mantenna geus dijangjikeun ka karuhun
pikeun maraneh.
14 Di saalam dunya taya deui bangsa anu
sakitu diberkahanana kawas maraneh. Boh
jelema boh ingon-ingon di maraneh moal aya
anu gabug.
15 Maraneh ku PANGERAN bakal dijauhkeun
tina sagala panyakit, jeung moal dikeunaan
sasalad anu bareto katarenjo ku maraneh
tumerap ka Mesir. Bangsa kasakit kitu

ku Mantenna bakal dikeunakeun ka
musuh-musuh maraneh.
16 Sakur bangsa anu ku PANGERAN geus
diserenkeun ka leungeun maraneh, basmi,
ulah aya anu dipikarunya. Maraneh ulah
nyarembah ka aallahanana, sabab lampah
kitu teh bisa matak cilaka ka maraneh.
17 Eta bangsa-bangsa anu jumlahna leuwih
loba ti batan maraneh teh ulah dipikir, ulah
dirasa hamo bisa diusir.
18 Ulah dipikasieun. Sing aringet,
dikumahakeun bareto raja Mesir jeung
rahayatna ku PANGERAN Allah maraneh.
19 Sing aringet, maraneh nyaho sorangan
PANGERAN Allah maraneh bareto nurunkeun
balahi-balahi sakitu bangetna, ngayakeun
mujijat-mujijat anu araheng, metakeun
pangawasa jeung kaperkosaan anu taya
bandinganana, dianggo jalan ngajait maraneh
ti Mesir. Eta bangsa-bangsa anu dipikasieun
ku maraneh oge bakal dibasmi ku jalan kitu
keneh.
20 Malah bakal disina geugeumeueun ku
PANGERAN, jeung najan kalabur atawa
nyarumput ge mo burung tumpur dibasmi.
21 Nu matak teu kudu sarieun ku eta
jalma-jalma teh. PANGERAN Allah maraneh
bakal nyarengan ka maraneh. Mantenna
teh Allah anu punjul liwat saking, matak
pikasieuneun sarerea.

22 Mun maraneh enggeus ka daritu, eta
bangsa-bangsa teh ku PANGERAN bakal
ditungtut disalingkirkeun. Ku maraneh ulah
disakalikeun ngabasmina, sabab bakal
ngabalukarkeun daratangna sato galak,
matak nyusahkeun ka maraneh keneh.
23 Eta musuh-musuh teh ku PANGERAN
bakal diserenkeun ka maraneh, disina tagayur
garugup, nepi ka bisa dibasmi ku maraneh.
24 Raja-rajana oge bakal diserenkeun,
paehan bae kabeh, sina ulah aya anu
nginget-nginget deui. Moal aya anu bisa
nyegah ka maraneh, kabeh oge ku maraneh
bakal kabasmi.
25 Arca-arcana durukan. Jeung ulah kabita ku
emas perak anu dipake ngahias eta arca-arca,
komo nepi ka terus dipiboga mah ulah! Sabab
lamun kitu maraneh bahla! Sabab PANGERAN
mikageuleuh ka brahala-brahala.
26 Pacuan, ulah pisan aya arca anu ku
maraneh dibawa ka imah. Lamun nepi ka kitu
maraneh oge bakal disapa cara eta. Nistakeun
eta brahala-brahala teh, pikagiruk, sabab
kabeh ge eta teh geus disapa ku PANGERAN."

8 1 "Ieu papakon-papakon anu ku Bapa
diwurukkeun ayeuna gumatikeun,
supaya maraneh harirup, ngalobaan, jeung
laksana engke nya ngancik di tanah anu ku
PANGERAN geus dijangjikeun ka karuhun
pikeun maraneh.

2 Sing aringet, PANGERAN Allah maraneh
sakitu ngapingna, nuyun ngambah tanah
gurun geus opat puluh taun ieu. Mantenna
sok maparin kasukeran-kasukeran, mecak
hate maraneh daraek henteuna anut kana
sagala timbalana-Na.
3 Maraneh disina kalempohan taya dahareun,
geus kitu dipaparin manna. Eta kadaharan
tacan aya anu enggeus ngadahar. Maraneh
tacan, kolot-kolot maraneh tacan. Maksud
Mantenna supaya maraneh nyaho yen anu
nunjang hirup manusa teh lain ngan dahareun
wungkul, saenyana mah saniskara anu
ditimbalkeun ku PANGERAN.
4 Di jero opat puluh taun ieu, pake maraneh
teu datang ka butut, dampal suku teu datang
ka maropog.
5 Kanyahokeun, PANGERAN Allah maraneh
meperihna ka maraneh teh lir bapa ngadidik
anak.
6 Mana oge lalampahkeun sagala timbalana-
Na teh, tuturkeun sagala pikukuh-Na, jeung
masing sieun ku Mantenna.
7 Ayeuna maraneh ku PANGERAN Allah
maraneh keur dicandak ka hiji tanah anu
kacida suburna, walungan-walungan cur-cor,
cinyusu pating burial, ti jero taneuh cai
tinggolontor mapay lebak mipir pasir,
8 tanahna pinuh ku gandum, jawawut,
anggur, kondang, dalima, jetun, jeung madu,

9 taya bahan kalaparan atawa kurang dahar.
Gunung-gunung cadasna ngandung beusi,
tambaga di pasir-pasir bisa diala.
10 Sagala dahareun ge aya. Nu matak
abong lamun teu nepi ka maruji sukur teh
ka PANGERAN Allah maraneh, dumeh geus
dipaparin tanah anu sakitu alusna."
11 "Peupeujeuh, ulah nepi ka poho ka
PANGERAN Allah maraneh. Peupeujeuh, ulah
nepi ka ingkar tina sagala papakon anu ku
Bapa diwurukkeun poe ieu.
12 Mun enggeus loba hakaneun, enggeus
baroga imah alus,
13 enggeus loba boga sapi, domba, perak,
emas, jeung sajaba ti eta,
14 peupeujeuh ulah nepi ka ujub ria terus
poho ka PANGERAN Allah maraneh anu
ngajait ti Mesir, tempat maraneh diperbudak.
15 Mantenna teh enggeus nuyun maraneh
ngambah gurun anu nya lega nya pinuh ku
nu matak paur, enggon oray nu maratih
jeung kalajengking. Di tanah anu garing
ngentak-ngentak teu aya cai, Mantenna
ngabijilkeun cai tina batu cadas, supaya
maraneh bisa ngarinum saseubeuhna.
16 Di satengahing jalan maraneh dipaparin
Manna, kadaharan anu iraha teh teuing
aya anu geus ngadahar, maraneh tacan,
kolot-kolot maraneh tacan. Maraneh ku
Mantenna sok disusuker, anu maksud-Na

mecak kasatiaan maraneh, anu engkena
bakal diganjar ku nu pisenangeun.
17 Jadi, poma ulah dir, boga pikir beunghar
beunang sorangan, kuat kawasa beunang
sorangan.
18 Sing aringet nu matak barisa usaha nepi
ka jadi baleunghar teh saenyana mah paparin
ti PANGERAN. Kawantu Mantenna mah nepi
ka waktu ieu ge tetep satia kana jangji-Na
anu bareto diikrarkeun ka karuhun maraneh.
19 Peupeujeuh, ulah nepi ka poho ka
PANGERAN Allah maraneh. Ulah nepi ka
ingkar tuluy nyembah ngabakti ka allah-allah
sejen. (8-20) Lamun nepi ka kitu, Bapa
ngingetan ti ayeuna keneh, maraneh tangtu
dibasmi.
20 (8-21) Teu narurut ka PANGERAN tangtu
ditumpurkeun cara bangsa-bangsa anu ku
Mantenna geus digempur hareupeun panon
maraneh."

9 1 "Eh urang Israil, maraneh ayeuna tereh
meuntasan Walungan Yordan, bakal
ngarebut tanah bogana bangsa-bangsa anu
leuwih gede leuwih kuat ti batan maraneh.
Nagara-nagarana lalega, kuta-kutana laluhur
nepi ka langit,
2 jelemana jarangkung gede, baredas,
bangsa raksasa, pan aya bejana ka maraneh
ge, cenah moal aya anu kuat ka maranehna.
3 Tapi engke ku maraneh katenjo, PANGERAN
Allah maraneh bakal majeng ti heula lir

seuneu anu ngalebur. Ana maraneh geus
maju, musuh ku Mantenna bakal diusir sarta
gancang dibasmi. Kitu timbalana-Na.
4 Tapi lamun musuh geus disingkirkeun ku
PANGERAN Allah maraneh, ulah boga rasa
yen pangna ku Mantenna diasupkeun ka
eta tanah jeung ngamilikna teh pedah geus
pantesna kitu. Lain kitu! Eta musuh nu matak
ku PANGERAN disingkirkeun teh lantaran
daroraka.
5 PANGERAN Allah maraneh, nu matak
ngawidian eta tanah dicokot ku maraneh
teh lain ku sabab maraneh bageur jeung
bener. Musuh anu matak disingkirkeun teh
lantaran kalakuanana garoreng, jeung ku
sabab Mantenna rek ngabuktikeun jangji anu
diikrarkeun ka karuhun maraneh, Ibrahim,
Ishak, jeung Yakub.
6 Kanyahokeun, PANGERAN maparinkeun eta
tanah anu sakitu alusna teh lain ku sabab
maraneh hade lampah. Lain! Da maraneh teh
tetep tukang murugul.
7 Sing aringet, kumaha bareto maraneh di
gurun keusik nyieun pibendueun PANGERAN
Allah maraneh. Ti barang budal ti Mesir nepi
ka ayeuna di dieu, maraneh ngan ngalawan
bae ka Mantenna.
8 Malah di Gunung Sinai maraneh dibenduan
ku PANGERAN. Harita Mantenna kacida
benduna nepi ka meh ngabasmi.

9 Harita Bapa keur aya di puncak eta gunung,
rek narima papan batu anu ditulisan ku
perjangjian ti Allah pikeun maraneh. Opat
puluh poe opat puluh peuting Bapa di dinya,
teu dahar teu nginum.
10 Sanggeus kitu Bapa narima eta papan
batu ti Mantenna, geus ditulisan ku timbalan-
timbalan anu diandikakeun ti jero seuneu tea,
basa maraneh kumpul di suku eta gunung.
Anu nyeratna ge PANGERAN ku manten.
11 Sanggeus opat puluh poe opat puluh
peuting, kakara PANGERAN masihkeun eta
dua papan batu ka Bapa, geus dieusi ku
perjangjian anu diserat ku Mantenna.
12 Harita PANGERAN ngadawuh kieu ka Bapa,
Geuwat geura turun gunung, jelema-jelema
anu ku maneh dibudalkeun ti Mesir teh
geus nyarieun lampah goreng, marigawe
dosa. Geus alingkar tina timbalan-timbalan
Kami, jeung geus nyarieun aallahan keur
sembaheunana.
13 Dawuhanana deui, Tetela eta jelema-
jelema teh kacida mantangulna.
14 Maneh ulah ngahalang-halang ka Kami,
eta jelema-jelema ku Kami arek dibasmi, sing
ulah aya anu nginget-nginget deui. Sanggeus
kitu maneh ku Kami arek dijadikeun karuhun
hiji bangsa anu leuwih gede jeung leuwih
kuat batan eta.

15 Bapa turun ti eta gunung, mawa dua
papan batu anu dieusi perjangjian tea. Gebur
aya seuneu ti luhur gunung.
16 Maraneh ku Bapa kasampak geus alingkar
tina timbalan PANGERAN, geus marigawe
dosa ka Mantenna, nyieun hiji brahala
sasapian tina logam.
17 Bapa ngabeubeutkeun eta dua papan batu
nepi ka beulah.
18 Ti dinya Bapa ngadeuheus deui ka
payuneun PANGERAN, bruk sujud kana
taneuh, opat puluh poe opat puluh peuting
deui teu dahar teu nginum. Bapa nepi ka kitu
teh ku sabab eta dosa maraneh nu sakitu
matak benduna ka PANGERAN.
19 Bapa kacida paurna ningal PANGERAN
mani ngagidir bendu-Na, meh bae ngabasmi
ka maraneh. Hadena PANGERAN kersaeun
keneh ngadangu panuhun Bapa.
20 Jeung harita Bapa teh mangnedakeun
Harun ongkoh, sabab harun oge dibenduan
meh disina tiwas.
21 Barang anu doraka jijieunan maraneh
nya eta sasapian beunang nyitak tea ku
Bapa dicokot, dialungkeun kana seuneu tuluy
diancurkeun jadi bubuk, tuluy diawurkeun ka
susukan anu ngocor ti eta gunung.
22 Nya kitu keneh di Taberah, di Masa, jeung
di Kibrot Taawa, maraneh nyieun pibendueun
PANGERAN.

23 Jeung basa maraneh ti Kades Barnea
dipiwarang ngarebut tanah anu geus
diajangkeun pikeun maraneh, maraneh baha,
teu percaya, teu narurut.
24 Ti barang Bapa mimiti wawuh ge maraneh
teh geus ngaralawan ka PANGERAN.
25 Bapa nyuuh ka payuneun PANGERAN,
opat puluh poe opat puluh peuting, sabab
Mantenna geus meh bae ngabasmi ka
maraneh.
26 Bapa sasambat, Nun PANGERAN Nu Maha
Agung, mugi ulah ngabasmi ka eta jalmi-jalmi
kenging Gusti ngajait ti Mesir nganggo
kawasa rosa.
27 Sing emut ka abdi-abdi Gusti, Ibrahim,
Ishak sareng Yakub. Mugi teu dianggo
kekeling galih sanaos maranehna teh
mantangul, arawon lampah, marigawe dosa.
28 Bilih Gusti ku urang Mesir dipajarkeun
teu iasa ngalebetkeun eta umat ka tanah
anu dijangjikeun tea. Bilih ceuk urang Mesir
Gusti ngaluarkeun eta umat ti Mesir teh baris
dibasmi di gurun keusik reh ku Gusti parantos
dipikageuleuh.
29 Sanaos kumaha oge eta jalmi-jalmi teh ku
Gusti parantos diunculkeun dijadikeun umat
kagungan, tur kenging Gusti ngajait ti Mesir
nganggo kawasa rosa."

10 1 "PANGERAN ngadawuh ka Bapa,
Maneh kudu nyieun deui papan batu
dua siki kawas anu ti heula, tuluy nyieun peti

keur wadahna. Lamun enggeus maneh kudu
ka Kami ka puncak gunung.
2 Tulisan Kami anu dina papan batu anu geus
ruksak ku maneh ku Kami rek dituliskeun
deui dina eta, tuluy petian ku maneh.
3 Seug Bapa nyieun peti tina kayu akasia,
jeung nyieun dua papan batu kawas anu ti
heula, tuluy dibawa unggah ka gunung.
4 PANGERAN nyeratkeun deui timbalan-
timbalan anu diserat dina papan batu anu
ti heula, nya eta Sapuluh Timbalan anu
diandikakeun ti jero seuneu, basa maraneh
kumpul di suku eta gunung tea. Geus kitu eta
papan batu teh diserenkeun ka Bapa,
5 tuluy Bapa turun. Eta papan batu ku Bapa
diasupkeun kana peti sakumaha dipiwarangna
ku PANGERAN, nya eta dina peti anu dijieun
ku Bapa. Ti harita tetep disimpen di dinya."
6 (Urang Israil arindit ti sumur-sumur urang
Yaakan, ngajugjug ka Mosera. Di Mosera
Harun pupus, tuluy dikurebkeun. Elasar
putrana dijadikeun imam ngaganti anjeunna.
7 Ti Mosera terus ka Gudgod, ti Gudgod terus
ka Yotbata anu loba susukanana.
8 Basa keur di gunung, PANGERAN ngangkat
kaom Lewi jadi purah ngurus Peti Perjangjian,
purah ngimaman ngawulaan Mantenna, jeung
purah ngucapkeun berkah kalawan asma
Mantenna.
9 Ku hal eta kaom Lewi mah henteu meunang
bagian tanah saperti kaom-kaom sejen.

Tapi maranehna dibarere hak jaradi imam
PANGERAN, sakumaha pangandika Gusti
PANGERAN ka maranehna tea.)
10 "Bapa di luhur gunung meunang opat
puluh poe opat puluh peuting, cara ti heula.
Panuhun Bapa supaya Mantenna ulah tulus
ngabasmi maraneh tea didangu.
11 Sanggeus kitu Bapa ku Mantenna
dipiwarang turun ti gunung, sarta kudu
mingpin maraneh ngarebut tanah anu ku
Mantenna dijangjikeun ka karuhun maraneh."
12 "Ayeuna eh urang Israil, barandungan ieu
pamundut PANGERAN Allah maraneh, nya
eta: Maraneh kudu ngabakti ka PANGERAN.
Sagala timbalanana lampahkeun. Ka
Mantenna kudu sumujud, kudu kumawula
sing jujur,
13 nurut kana sagala papakon-Na anu ku
Bapa diwurukkeun ayeuna keur pijamugaeun
maraneh.
14 PANGERAN teh nu kagungan langit,
malah langit-langit beh ditueun langit ge
kagungana-Na, kitu deui bumi jeung sagala
eusina.
15 Parandene kitu kacida mikaasihna ka
karuhun maraneh, nepi ka maraneh ku
Mantenna diunculkeun ti bangsa-bangsa
sejen, tur tetep jadi umat pilihan Mantenna.
16 Mana ti semet ayeuna kudu ngesto ka
PANGERAN, ulah marantangul bae.

17 PANGERAN Allah maraneh teh Allahna
sagala allah, Gustining sagala kakawasaan.
Pinunjul, digjaya, matak sieun liwat saking.
Mantenna tara pilih kasih, tara pandang
ruruba.
18 Sipat-Na jujur satia, sanajan ka nu pahatu
atawa ka randa-randa. Heman ka anu marilu
hirup di urang, sarua dipaparinan dahar pake.
19 Mana kudu mikaheman ka anu eukeur
ngumbara, da maraneh oge kungsi ngumbara
di Mesir.
20 Masing anut ka PANGERAN, Allah
maraneh, ngabakti ngan ka Mantenna bae
wungkul. Sing sujud tumutur, sarta ari ikrar
sumpah ngan kudu ku karana jenengana-Na
bae.
21 Sanggakeun puji ka Mantenna, da
Mantenna teh Allah maraneh, tur ku
maraneh ge enggeus kasaksi naon-naon
dadamelana-Na anu aragung jeung araheng,
pikeun maraneh.
22 Basa karuhun maraneh mimiti daratang
ka Mesir kabehna ngan tujuh puluh urang. Ari
maraneh ayeuna ku PANGERAN Allah maraneh
didamel sakieu lobana, lir bentang-bentang di
langit ku loba-lobana."
11 1 "Mana kudu nyaraah ka PANGERAN.
Salawasna kudu narurut kana sagala
papakon-Na.
2 Sing aringet ayeuna naon-naon anu geus
kanyahoan ku maraneh perkara PANGERAN

tina nu geus kaalaman ku maraneh. Anak-anak maraneh mah teu ngalaman hal-hal cara kitu. Maraneh anu geus narenjo kapunjulan PANGERAN, anu narenjo kakawasaana-Na, kadigjayaana-Na, jeung sagala mujijat-Na.
3 Maraneh anu narenjo dikumahakeun raja Mesir jeung sakuliah nagarana ku Mantenna.
4 Maraneh anu narenjo kumaha dimusnakeunana balad Mesir anu ngudag ka maraneh, ku PANGERAN dilelepkeun kabeh di Laut Beureum katut pasukan kuda jeung kareta-karetana.
5 Maraneh anu geus ngarasa kumaha pitulung Mantenna di gurun, samemeh maraneh nepi ka dieu.
6 Kitu deui anu dipidamel ku Mantenna ka Datan jeung Abiram anakna Eliab urang Rubin. Kapan katenjo ku sarerea eta dua jelema teh dilegleg ku bumi anu ngadadak beulah, dicapluk jeung sakulawargana katut jalma-jalma anu bariluk, katut jeung ingon-ingonna.
7 Maraneh, nya maraneh anu narenjo eta kajadian-kajadian dadamelan PANGERAN anu sakitu harebatna teh."
8 "Anu matak estokeun ieu papakon-papakon Mantenna anu ku Bapa keur diwurukkeun. Lamun kitu maraneh bisa terus meuntas ngarebut tanah anu keur dijugjug ayeuna.
9 Sarta engke bisa tetep renggenek di tanah anu kacida gemah ripahna, anu dijangjikeun

ku PANGERAN yen bakal dipaparinkeun ka
karuhun maraneh turun-tumurun.
10 Eta tanah anu rek direbut teh jauh pisan
bedana ti tanah Mesir urut maraneh bareto.
Di Mesir mah maraneh rek pepelakan teh
kudu hese cape heula, kudu ngatur heula
picaieunana.
11 Sabalikna tanah anu rek direbut mah loba
gunungna loba lebakna, tanahna riduh ku
hujan.
12 Eta mah tanah sataun-sataunna teh dijaga
jeung ditalingakeun ku PANGERAN Allah
maraneh.
13 Mana kudu sing narurut kana timbalan-
timbalan Mantenna anu ku Bapa diwurukkeun
ayeuna. Sing nyaraah ka PANGERAN Allah
maraneh teh, sing saruhud kumawula ka
Mantenna.
14 Lamun kitu, lahan-lahan maraneh teh
engke ku PANGERAN disiram ku hujan dina
musimna, sanggeus maraneh panen, jeung
dina waktu mimiti melak. Maraneh bakal
cukup gandum, anggur jeung minyak jetun.
15 Jukut keur sapi moal kurang, jeung sagala
dahareun aya.
16 Jadi poma ulah nepi ka ingkar ti
PANGERAN tuluy nyembah ka allah-allah
sejen.
17 Lamun lampah maraneh kitu geus tangtu
PANGERAN bendu. Mantenna moal nurunkeun
hujan; tanah maraneh jadi garing moal

ngabijilkeun hasil. Maraneh geus tangtu
tereh maraot, sanajan eta tanah paparin ti
Mantenna teh kacida alusna.
18 Aringetkeun ieu papakon-papakon teh,
pupusti. Cangreudkeun dina leungeun,
sangsangkeun dina tarang, supaya teu weleh
inget.
19 Wurukkeun ka barudak, jeung kudu
dipagunemkeun, keur di imah, keur di
mana-mana, keur ngaso, keur barang gawe.
20 Tuliskeun dina tihang panto, di imah jeung
di lawang buruan.
21 Lamun kitu maraneh saanak-anak bakal
tumuluy saumur-umur nya matuh di tanah
anu ku PANGERAN geus dijangjikeun ajang
karuhun maraneh, bakal tetep renggenek di
dinya sapanjang langit ngauban bumi.
22 Sing saruhud nya ngestokeun sagala
papakon anu diwurukkeun ku Bapa, nya
eta: Nyaah ka PANGERAN Allah maraneh,
ngalakonan sagala timbalana-Na jeung satia
ka Mantenna.
23 Engke ari maraneh geus maju, bangsa-
bangsa di ditu anu leuwih gede jeung
leuwih kuat ti maraneh, ku PANGERAN bakal
disingkirkeun kabeh, nepi ka tanah urutna
bisa dicokot ku maraneh.
24 Tanah mana bae anu katincak ku dampal
suku maraneh bakal jadi milik. Pilegaeunana
wewengkon maraneh ti kidul ti semet gurun
keusik, kebat ka kaler nepi ka Pagunungan

Libanon, ti wetan ti semet Walungan Eprat
kebat ka kulon nepi ka basisir Laut Tengah.
25 Ka mana bae maneh ngajugjug di eta
tanah, pribumina ku PANGERAN bakal disina
sarieuneun. Kitu jangji Mantenna. Moal aya
anu bisa ngahalang-halang ka maraneh.
26 Ayeuna Bapa rek mere piliheun,
piberkaheun atawa panyapa.
27 Nu piberkaheun, nya eta lamun maraneh
ngestokeun timbalan-timbalan PANGERAN
Allah maraneh anu ku Bapa diwurukkeun
ayeuna.
28 Anu panyapa nya eta lamun maraneh
ingkar tina ieu papakon sarta nyembah ka
allah-allah sejen anu tadina maraneh can
nyaho-nyaho acan.
29 Engke lamun maraneh ku PANGERAN geus
diasupkeun ka tanah anu rek direbut tea,
anu bakal piberkaheun dijalankeunana kudu
di Gunung Gerisim, anu bakal jadi panyapa
kudu di Gunung Ebal.
30 (Ieu gunung duanana aya di peuntas
kulon Walungan Yordan, di wewengkon urang
Kanaan anu maratuh di Lebak Walungan
Yordan. Pernahna ngujur ka kulon, teu jauh
ti sapasang tangkal di More, deukeut kota
Gilgal.)
31 Moal lila deui maraneh bakal meuntasan
Walungan Yordan, bakal ngarebut tanah anu
ku PANGERAN bakal dipaparinkeun.

32 Lamun maraneh enggeus maratuh di ditu,
peupeujeuh ieu papakon-papakon anu ayeuna
diwurukkeun ku Bapa teh arestokeun."

12

1 "Aya deui pikukuh-pikukuh anu
kudu digumatikeun saumur hirup, di
tanah anu rek dipaparinkeun ka maraneh ku
PANGERAN, Allah maraneh. Darengekeun!
2 Tempat-tempat anu ku urang ditu diparake
ngabakti ka allah-allahna di gunung-gunung,
di pasir-pasir, jeung di handapeun tangkal-
tangkal anu ngararoyom kabeh ku maraneh
kudu digempur.
3 Altar-altarna remukkeun, pilar-pilar
karamatna ancurkeun, arca-arca Dewi Asera
sesembahanana duruk, brahala-brahalana
cacag, sangkan henteu disarembah deui.
4 Adat ibadah urang ditu ka allah-allahna ku
maraneh ulah diturutan dipake ngabakti ka
PANGERAN Allah maraneh.
5 Tempat pikeun ngadeuheus jeung ngabakti
ka Mantenna kudu ngabaku, tur kudu
ngan hiji. PANGERAN ku manten anu bakal
nangtukeun tempatna, milih salah sahiji
wewengkon ti kaom-kaom maraneh.
6 Ka dinya maraneh kudu nyanggakeun
kurban-kurban anu dibeuleum, jeung anu
rupa-rupa deui, nyanggakeun perpuluhan,
jeung pangbakti-pangbakti sejen, kurban
mayar panadaran, kurban sukarela, jeung
bakti cikal sapi kitu deui cikal domba.

7 Nya di dinya, di payuneun PANGERAN
Allah maraneh, maraneh sakulawarga nya
kudu dahar jeung ngarasakeun kabungah
tina usaha anu geus hasil ku karana berkah
Mantenna.
8 Engke dina waktuna, kalakuan teh ulah
cara anu enggeus-enggeus. Nepi ka ayeuna
maraneh ngabakti teh sakarep-karep bae,
9 lantaran tacan matuh di tanah anu rek
dipaparinkeun, jadi tacan boga pamatuhan
anu aman.
10 Sanggeus maraneh meuntasan Walungan
Yordan, tangtu ku PANGERAN ditulungan
pikeun nempatan jeung nyicingan eta tanah.
Mantenna baris ngajaga maraneh ti sakabeh
musuh. Hirup maraneh baris lugina.
11 PANGERAN bakal milih hiji tempat keur
paranti maraneh ngabakti ka Mantenna.
Nya ka dinya maraneh kudu ngajugjug
pikeun nyanggakeun sakur anu ku Bapa geus
ditataan, nya eta: kurban-kurban beuleuman
jeung kurban-kurban lianna, bakti perpuluhan
jeung pangbakti husus anu ku maraneh geus
dijangjikeun ka PANGERAN.
12 Sing barungah aya di payuneun Mantenna
teh, reujeung anak, reujeung para badega,
reujeung ahli-ahli Lewi anu salembur jeung
maraneh, da kapan maranehna mah henteu
dibagianan tanah milik.
13 Jadi nyanggakeun kurban teh ulah
sambarang di mana bae,

14 kudu di tempat anu geus dibakukeun ku
PANGERAN, tur ngan eta-etana, anu engke ku
PANGERAN dipilih ti salah sahiji wewengkon
kaom-kaom maraneh. Ngan di tempat eta
maraneh meunang nyanggakeun kurban
anu dibeuleum teh, kitu keneh nyanggakeun
rupa-rupa deui saperti anu ku Bapa geus
ditataan tadi.
15 Tapi ari meuncit keur dahareun biasa
mah di mana-mana ge meunang. Masih rek
meuncit sakumaha lobana oge pek bae, eta
mah kumaha dipaparinna milik ku PANGERAN
bae. Jeung ari anu kitu mah sing saha bae
oge meunang ngadahar, boh nu susuci, boh
nu henteu, taya bedana ti jeung ngadahar
daging uncal atawa mencek.
16 Ngan getihna poma ulah didahar, kudu
sina ngucur kana taneuh kawas cai.
17 Anu baris disanggakeun ka PANGERAN,
sarupa ge teu meunang aya anu didahar di
tempat cicing maraneh, boh perpuluhan-
perpuluhan tina gandum, cianggur jeung
minyak jetun, boh sapi cikal atawa embe
domba cikal, kitu deui pamayar panadaran
ka PANGERAN, pangbakti suka rela, jeung
kurban-kurban sejenna.
18 Bangsa kieu mah didaharna kudu di
payuneun PANGERAN bae, di tempat hiji-
hijina anu geus dibakukeun ku PANGERAN,
Allah maraneh. Didaharna bareng jeung anak,
jeung para badega, jeung ahli-ahli Lewi anu

salembur jeung maraneh, dibarengan ku suka
sukur dumeh geus bisa ngalampahkeun kitu.
19 Jeung omat, saumur-umur ge maraneh di
ditu teh ulah nepi ka neler-neler urang Lewi.
20 Lamun wewengkon maraneh ku
PANGERAN Allah maraneh geus dijadikeun
tambah lega sakumaha jangji-Na, bisi
harayang ngadahar daging, iraha-iraha ge
meunang.
21 Upama ka tempat ngabakti teh kacida
jauhna, heug maraneh hayang meuncit sapi
atawa domba paparin ti PANGERAN, pek bae,
jeung dagingna meunang didahar di imah,
sakumaha ceuk Bapa tadi.
22 Nu suci nu henteu taya halangan ngadahar
eta, sakumaha ka daging uncal atawa
mencek.
23 Ngan getihna kahade ulah kadahar, karana
getihna teh nyawana. Daging teu meunang
didahar jeung nyawana.
24 Getihna kudu dikucurkeun kana taneuh
kawas cai, teu meunang dijieun dahareun.
25 Lamun garumati kana hal ieu, maraneh
bakal kagalih ku PANGERAN, bakal jamuga
saanak incu.
26 Ngan sakur-sakur anu disucikeun
pikeun PANGERAN, kurban-kurban jeung
pangbakti-pangbakti anu tumali jeung ikrar
ka PANGERAN, eta mah kudu disanggakeun
ka tempat ngabakti anu hiji tea.

[27] Kurban beuleuman jeung kurban anu
dagingna didahar, kudu dibaktikeun dina altar
PANGERAN, sarta getihna kucurkeun kana
altar.
[28] Tarurut sing gumati sakur anu ku Bapa
diparentahkeun teh, supaya maraneh
saanak incu jamuga saumur-umur, lantaran
ngalampahkeun anu bener, anu sapagodos
jeung manah PANGERAN, Allah maraneh."
[29] "Lamun maraneh enggeus ngarurug
eta tanah, bangsa-bangsa urang ditu bakal
dibasmi ku PANGERAN Allah maraneh,
tanahna bisa dirampas terus diandih.
[30] Sanggeus eta bangsa-bangsa tumpes ku
PANGERAN, pacuan maraneh kairid ku tata
ibadahna, matak bahla. Ulah harayang nyaho
caraning maranehna ngajalankeun ibadah ka
allah-allahna, bisi maraneh oge kitu.
[31] Kahade, ngabakti ka Allah mah ulah
make tata cara maranehna ngabarakti ka
allah-allahna. Sabab cara-cara ngabarakti ka
allah-allahna teh estu matak pikagirukeun
PANGERAN. Malah sok mareuncit anakna
sorangan diduruk dina altar pamujaanana.
[32] Heug garumatikeun ieu piwuruk Bapa sing
cara kitu, ulah leuwih ulah kurang.

13 [1] Bisa jadi engke aya nabi atawa tukang
norah impian-impian, nyebutkeun yen
bakal aya mujijat atawa kaahengan,
[2] anu maksudna rek ngagembang, sangkan
maraneh ngabakti ka allah-allah anu

samemehna tacan disembah ku maraneh.
Kahade, najan upama panorahna bukti oge,
3 maraneh ulah kagoda. Eta jelema saenyana
keur dianggo jalan ku PANGERAN anu rek
nguji kasuhudan hate maraneh ka Mantenna.
4 Sing junun ka PANGERAN, sing hormat, sing
ngesto jeung tigin kana sagala timbalana-Na,
ngabakti sarta satuhu.
5 Hukum paeh sakur tukang norah impian,
atawa nabi anu ngicuk-ngicuk sangkan
maraneh ngalawan ka PANGERAN, anu
ngaluarkeun maraneh ti Mesir urut maraneh
dibadegakeun. Eta jelema teges doraka,
ngagembang ka maraneh ngajak ingkar tina
lampah hirup anu dipundut ku PANGERAN.
Paehan bae, supaya maraneh luput tina dosa
sarupa kitu.
6 Bisa jadi malah aya dulur, atawa anak
lalaki, anak awewe, pamajikan, atawa sobat
dalit, ngajak nyembah ririkipan ka allah-allah
sejen, anu ku maraneh jeung ku karuhun
maraneh can kungsi disembah.
7 Teu mustahil ti antarana aya anu ngagoda
ka maraneh, ngajak ngabakti ka allah-allah
urang dinya anu deukeut-deukeut ka maraneh
atawa anu jauh.
8 Ulah kabengbat, ulah didenge. Ka jelema
kitu ulah karunya atawa watir, ulah hayang
ngabela.
9 Paehan! Benturan ku batu, maraneh anu
kudu nimpugan ti heula, tuluy ku sarerea.

10 Haben timpugan ku batu nepi ka paeh!
Sabab ngajak ingkar ti PANGERAN Allah
maraneh, anu nyalametkeun maraneh ti
Mesir, tempat maraneh dibadegakeun.
11 Sina kauar-aer ka sakumna bangsa Israil,
sina sarieuneun, supaya ulah aya deui anu
migawe kadorakaan saperti kitu.
12 Di mana maraneh geus maratuh di
kota-kota anu geus dipaparinkeun ku
PANGERAN Allah maraneh, lamun ngadenge
beja
13 aya bangsa sorangan anu bangkawarah
ngamurtadkeun warga kota sina ngabarakti
ka allah-allah sejen anu ku maraneh tara
disembah,
14 dongdon, talengteng sing gemet. Lamun
enya aya kajadian kitu,
15 jelema-jelemana paehan kabeh katut
jeung ingon-ingonna. Kotana tumpurkeun.
16 Harta bandana tumpukkeun di alun-alun,
duruk kotana jeung sagala eusina, jieun
kurban ka PANGERAN Allah maraneh, sina
kari urut sapapanjangna. Ulah diadegkeun
deui.
17 Naon bae anu asal ti dinya kudu
diharamkeun, basmi sama sakali. Kade, ulah
aya anu dicokot keur diri sorangan. Sangkan
PANGERAN lemper benduna, kersaeun
mikawelas ka maraneh, kersaeun maparin
kurnia ngalobakeun bilangan maraneh,
sakumaha jangji-Na ka karuhun maraneh,

18 asal maraneh tetep ngestokeun sagala
parentah Mantenna, ngalampahkeun sagala
pamundut-Na, sakumaha anu ku Bapa
ditepikeun poe ieu."
14 1 "Maraneh teh umat PANGERAN Allah
maraneh. Lamun katinggal maot ulah
sok nurihan maneh atawa ngabotakan sirah
lebah tarang kawas adat bangsa sejen.
2 Maraneh mah milik Gusti PANGERAN Allah
maraneh. Geus dipisahkeun ti bangsa-bangsa
sejen, dijadikeun umat Mantenna."
3 "Naon-naon anu diharamkeun ku
PANGERAN ulah didahar.
4 Sato anu meunang didahar dagingna nya
eta: sapi, domba, embe,
5 mencek, domba leuweung, embe leuweung,
atawa uncal,
6 tegesna sato anu cekerna beulah dua jeung
ngagayem.
7 Sato anu teu ngagayem jeung anu kukuna
teu beulah, teu meunang didahar. Onta,
kelinci, marmot, teu meunang didahar, enya
ge ngagayem tapi cekerna henteu beulah.
8 Babi kudu diharamkeun, sabab enya ge
cekerna beulah dua tapi henteu ngagayem.
Ulah-bon didahar, dicabak bangkena ge ulah.
9 Sagala rupa lauk anu cecepetan jeung
sisitan meunang didahar.
10 Sato cai anu henteu cecepetan atawa
henteu sisitan kudu diharamkeun, ulah
didahar.

11 Sagala rupa manuk anu halal meunang
didahar.
12 (14:12-18) Anu henteu meunang didahar
nya eta: rajawali, bueuk, rupa-rupa heulang,
dadali, alap-alap, kaak, gagak, manuk onta,
camar, belokok jeung rupa-rupa manuk
bango, julang, kapimis, koreak jeung kalong.
13 (14:12)
14 (14:12)
15 (14:12)
16 (14:12)
17 (14:12)
18 (14:12)
19 Bangsa serangga anu jarangjangan
haram, teu meunang didahar.
20 Bangsa serangga anu henteu haram,
meunang didahar.
21 Sato anu paeh ku maneh teu meunang
didahar, tapi meunang didahar ku urang asing
anu cicing di maraneh, atawa jual ka urang
asing. Omat, maraneh mah ulah ngadahar,
da geus jadi milik PANGERAN Allah maraneh,
umat kagungana-Na. Jeung ulah ngulub
daging anak domba atawa anak embe ku
cisusu indungna."
22 "Hasil bumi saban taun kudu dijakatkeun
saperpuluh.
23 Perpuluhan gandum, cianggur, minyak
jetun, cikal sapi, cikal domba, bawa sarta
dahar di tempat ngabakti ka PANGERAN
beunang ngabakukeun Mantenna. Biasakeun

kitu nandakeun maraneh saumur-umur
ngamulyakeun ka PANGERAN Allah maraneh.
24 Upama tempat ngabakti teh jauh teuing ti
imah nepi ka hese mawa perpuluhan berkah
PANGERAN ka ditu, kieu bae:
25 Perpuluhanana jual heula. Anu dibawa ka
tempat anu dipilih ku PANGERAN teh duitna.
26 Beulikeun kana naon bae: sapi atawa
embe domba, anggur atawa tuak. Pek di
eta tempat, di payuneun PANGERAN Allah
maraneh, maraneh dalahar jeung kulawarga,
sarta senang-senang.
27 Ulah poho ka urang Lewi batur sakota,
kawantu teu barogaeun tanah milik.
28 Unggal-unggal tutup taun katilu, maraneh
kudu marawa saperpuluhna tina hasil tanah,
kumpulkeun di kota-kota maraneh.
29 Eta bahan dahareun teh keur urang
Lewi, da teu barogaeun tanah milik, pikeun
urang asing, pikeun yatim pahatu jeung
randa-randa, anu caricing di kota-kota
maraneh. Maranehna meunang daratang
nyarokot naon bae butuhna. Lamun hal
eta ku maraneh dilampahkeun, sagala
usaha maraneh tangtu baris diberkahan ku
PANGERAN Allah maraneh."

15 1 "Unggal-unggal tutup taun katujuh,
sakur anu baroga hutang duit ka
maraneh, hutangna kudu dipupus.
2 Nya eta sakur anu ngarinjeumkeun duit ka
sasama Israil deui, pihutangna ulah ditagih,

kudu dilubarkeun bae. Sabab PANGERAN ku
manten anu ngembarkeun, yen mangsa eta
hutang-hutang kudu dilubarkeun.
3 Pihutang ka nu henteu sabangsa meunang
ditagih. Pihutang ka sasama bangsa mah ulah
ditagih.
4 Jeung ongkoh sasama bangsa sorangan
mah moal aya anu miskin, sabab eta tanah
anu rek dipaparinkeun ku PANGERAN Allah
maraneh teh ku Mantenna bakal diberkahan,
5 asal maraneh saruhud ngesto ka Mantenna
sarta tigin kana sagala hal anu ku Bapa
diwurukkeun poe ieu.
6 PANGERAN tangtu ngaberkahan ka
maraneh sakumaha pangandika-Na. Maraneh
moal nepi ka kudu nginjeum ka bangsa sejen,
sabalikna bakal nginjeumkeun. Moal nepi ka
dikawasaan ku bangsa sejen, sabalikna bakal
ngawasaan ka maranehna.
7 Bisi bae di salah sahiji kota di tanah
anu rek dipaparinkeun ku PANGERAN Allah
maraneh, aya sasama bangsa sorangan anu
kakurangan, maraneh ulah koret, ulah nepi
ka teu nulungan.
8 Bere nginjeum sakumaha pangabutuhna,
kudu balabah.
9 Ulah nepi ka mogogan mere nginjeum
pedah upamana bae dumeh geus deukeut
kana taun ngalubarkeun. Ulah kaasupan
pikiran goreng kawas kitu. Sabab upama
maneh nepi ka embung mere nginjeum, anu

nginjeum teh bakal jumerit ka PANGERAN
ku hal maneh, geus tangtu matak dosa ka
maneh.
10 Nu matak sing rido mere nginjeum
ulah ngeked, supaya sagala usaha maneh
meunang berkah ti PANGERAN.
11 Moal nepi ka teu aya urang Israil anu
miskin jeung walurat, tangtu aya bae.
Nu matak Bapa meupeujeuhan pisan sing
balabah ka maranehna."
12 "Lamun aya sasama bangsa, lalaki atawa
awewe ngajual diri kumawula ka maraneh,
lamun kumawulana geus genep taun, dina
mimiti taun anu katujuh kudu dilepas, sina
bebas.
13 Tapi ulah disina balik kitu bae teu
dibekelan naon-naon.
14 Kudu dibekelan masing loba, naon bae
pangaboga maneh, domba, gandum, anggur.
15 Kudu rarumasa maraneh oge bareto
bubudak di Mesir, geuning ku PANGERAN
Allah maraneh dileupaskeun. Eta sababna
Bapa marentahkeun kitu ka maraneh teh.
16 Tapi teu mustahil anu kumawula teh
embungeun balik tina geus ngarasa betah
jeung nyaaheun ka maraneh sakulawarga.
17 Lamun kitu bawa nu kumawula teh kana
panto imah, tindik ceulina teueulkeun kana
panto, nandakeun yen saumur hirupna seja
kumawula ka maraneh. Nu awewe oge kudu
dikitukeun.

18 Dina waktuna ngalepas ulah ngarasa
lebar, karana sajero genep taun kumawula ka
maneh, upahna ngan satengahna ti upah anu
buburuh biasa. Pek arestokeun kitu, sangkan
sagala usaha maraneh meunang berkah
PANGERAN."
19 "Sakabeh cikal sapi jeung cikal domba
anu jalu kudu disucikeun pikeun PANGERAN
Allah maraneh. Sapina teu meunang dipake
magawe, dombana teu meunang diala
buluna.
20 Saban taun eta cikal-cikal teh sanggakeun
ka PANGERAN di tempat anu baku paranti
ngabakti, tuluy kudu didalahar di dinya
sakulawarga, di payuneun Mantenna.
21 Tapi lamun satona cacad, cingked atawa
pecak, atawa cacad leuwih ti kitu, teu
meunang disanggakeun ka PANGERAN Allah
maraneh.
22 Nu kitu mah peuncit bae di imah jeung
bisa didahar ku saha bae, ku nu suci ku nu
henteu, cara daging uncal atawa mencek.
23 (15-22b) Ngan getihna ulah didalahar,
kudu dikucurkeun kana taneuh cara cai."

16 1 "Unggal bulan Abib kudu mestakeun
Paska pikeun ngamulyakeun ka
PANGERAN Allah maraneh. Sabab nya dina
bulan eta dina hiji peuting bareto maraneh ku
Mantenna diluputkeun ti Mesir.
2 Dina waktuna, maraneh kudu arindit ka
tempat ngabakti, sarta di ditu masing-masing

kudu meuncit embe domba atawa sapi
hiji pikeun dahar Paska, ngamulyakeun ka
PANGERAN Allah maraneh.
3 Didaharna kudu jeung roti anu teu make
ragi. Tujuh poe lilana ulah ngadalahar roti
anu make ragi, cara bareto basa maraneh
rurusuhan budal ti mesir. Roti kitu disebutna
roti kabalangsakan. Maksudna pikeun jadi
pangeling-eling saumur hirup kana poean
maraneh budal ti mesir, ti tempat maraneh
kabalangsak.
4 Di sakuliah wewengkon dina waktu eta di
unggal imah ulah aya anu ngagunakeun ragi,
tujuh poe lilana. Daging sato anu dipeuncit
dina peutingan poe kahiji kudu beak didahar
peuting eta keneh.
5 (16:5-6) Sato-sato pikeun Paska
dipeuncitanana kudu di hiji tempat bae,
nya eta di tempat ngabakti, teu meunang
di mana-mana di sakuliah wewengkon
anu dipaparinkeun ku PANGERAN Allah
maraneh. Dipeuncitanana kudu sanggeus
surup panonpoe, cara dina poean maraneh
ninggalkeun Mesir.
6 (16:5)
7 Dagingna kulub tuluy kudu didalahar di
dinya keneh di tempat ngabakti. Poe isukna,
isuk-isuk kudu baralik.
8 Ngadalahar roti teu make ragi teh kudu
terus keneh genep poe deui. Dina katujuh
poena maraneh teu meunang barang gawe,

kudu kumpul ngabakti ka PANGERAN Allah
maraneh."
9 "Dina usum dibuat gandum, ti barang
ngamimitian dibuat maraneh kudu ngitung
waktu tujuh minggu.
10 Geus kitu kudu ngayakeun Pesta Panen,
pikeun ngamulyakeun ka PANGERAN Allah
maraneh, ku jalan nyanggakeun pangbakti
suka rela ka PANGERAN Allah maraneh,
sakadarna nurutkeun gedena rejeki anu
katarima ti Mantenna.
11 Sing barungah di payuneun PANGERAN, di
tempat anu dipilih ku Mantenna tea, bareng
jeung anak, para badega, urang Lewi, urang
asing, para yatim pahatu, jeung randa-randa
anu caricing di kota-kota maraneh.
12 Peupeujeuh ieu pikukuh-pikukuh teh
gumatikeun. Ulah paroho, maraneh bareto di
Mesir geus dibadegakeun."
13 "Sanggeus beres ngirik gandum jeung
meres buah anggur, maraneh kudu nyieun
Pesta Saung Daun lilana tujuh poe.
14 Pek saruka-suka jeung anak, para badega,
urang Lewi, urang asing, para pahatu,
randa-randa, batur sakota.
15 Pestana tujuh poe di tempat anu geus
baku paranti ngabakti, pikeun ngamulyakeun
ka PANGERAN Allah maraneh. Sing bungah
lantaran PANGERAN geus ngaberkahan hasil
bumi jeung pagawean maraneh.

16 Tilu kali di jero sataun sakabeh
jelema bangsa maraneh kudu ngabarakti
ka PANGERAN di tempat parantina,
ngalaksanakeun tilu rupa pesta: Pesta Paska,
Pesta Panen, Pesta Saung. Unggal jalma kudu
mawa pangbakti,
17 sakumaha bae kadugana nurutkeun
gedena rejeki anu katarima ku maraneh ti
PANGERAN Allah maraneh."
18 "Di saban kota anu dipaparinkeun ku
PANGERAN ka maraneh, kudu aya hakim
sababaraha urang, kitu deui gegeden lianna,
anu kudu nguruskeun perkara reujeung adil.
19 Nimbang perkara ulah sawenang-wenang,
ulah beurat sabeulah, ulah kasogok, sabab
pangruruba teh bisa ngabutakeun najan ka
nu wijaksana jeung jujur oge, nepi ka salah
mutus perkara.
20 Mana salawasna kudu lempeng
satemenna, supaya bisa maratuh nepi
ka tetep renggenek di eta tanah anu
dipaparinkeun ku PANGERAN Allah maraneh.
21 Di sisi altar pikeun PANGERAN Allah
maraneh ulah aya arca brahala tina kayu anu
ngalambangkeun Asera.
22 Jeung teu meunang nyieun pilar batu
pikeun ngabakti ka brahala. Barang kitu kaijid
PANGERAN.
17 1 Ulah ngurbankeun sapi atawa embe
domba cacad ka PANGERAN Allah
maraneh, Mantenna moal kersaeun.

2 Upamana, maraneh meunang beja di salah
sahiji kota maraneh aya jelema lalaki atawa
awewe anu migawe dosa ka PANGERAN,
ingkar tina perjangjian Mantenna,
3 ngabakti jeung ngawula ka allah-allah
sejen, atawa nyembah ka panonpoe atawa
ka bulan atawa ka bentang-bentang, anu
papalingpang jeung pangandika PANGERAN.
4 Lamun meunang beja kitu kudu
ditalengteng sing gemet. Upama enya di Israil
aya lampah doraka kitu,
5 bawa jelemana ka luareun kota, tuluy
tenggoran ku batu nepi ka paeh.
6 Tapi samemeh prak kudu aya saksi heula
duaan atawa leuwih, anu ngaenyakeun kana
dosana. Lamun saksina ngan saurang, ulah
tulus dipaehan.
7 Anu kudu nenggor ti heula ku batu
saksi-saksi, ti dinya kakara jalma rea
nalenggoran eta jelema ku batu. Ku jalan kitu
maraneh numpes eta kadorakaan.
8 Bisa jadi aya perkara anu hese diputusna
ku hakim di salah sahiji kota, upamana bae
urusan tanah milik, urusan anu ngarogahala,
atawa perkara ngabedakeun antara anu
maehan ngahaja jeung teu kahaja. Upama
aya urusan kitu, hakim kudu muru ka tempat
ngabakti anu dipilih ku PANGERAN Allah
maraneh.

9 Bejakeun perkarana ka imam-imam Lewi
jeung ka hakim anu keur tugas di dinya, sina
diputus ku aranjeunna.
10 Nya aranjeunna anu baris mutusna, sarta
maraneh kudu ngajalankeun sing taliti sakur
anu disaurkeun ku aranjeunna.
11 Sakur anu diputuskeun jeung ditangtukeun
ku aranjeunna jalankeun ulah aya anu kaliwat.
12 Sing saha anu wani-wani nolak putusan
ti hakim jeung imam-imam anu keur tugas,
kudu dipaehan, supaya eta kadorakaan
tumpes ti Israil.
13 Jeung supaya anu ngadenge eta perkara
jadi sieuneun, ambeh ulah aya deui anu
wani-wani nyieun peta kitu."
14 "Lamun maraneh geus arasup ka tanah
anu bakal dipaparinkeun ku PANGERAN Allah
maraneh sarta geus tetep tumetep, bisa
jadi harayang boga raja cara bangsa-bangsa
sakurilingna.
15 Lamun arek nyieun raja, kudu milih jelema
anu kapilih ku PANGERAN, jeung kudu bangsa
sorangan. Ulah milih pirajaeun ti urang asing.
16 Raja teu meunang boga kuda loba-loba
keur baladna jeung teu meunang nitah
rahayat ka Mesir meuli kuda, sabab
PANGERAN geus ngandika, yen umat-Na teu
meunang ka ditu deui.
17 Raja ulah loba pamajikan, bisi matak
ingkar ti PANGERAN, jeung teu meunang
boga perak jeung emas loba-loba.

18 Lamun geus jeneng, raja kudu dibere
buku anu eusina hukum-hukum Allah jeung
pikukuh-pikukuh-Na, salinan tina aslina anu
disimpen ku imam-imam Lewi.
19 Eta buku salinan ulah jauh ti raja,
bacaeunana saumur hirup, sangkan daek
ngamulyakeun ka PANGERAN, daek enya-
enya ngestokeun sakur anu kaungel di
dinya,
20 jeung supaya ulah boga rasa punjul ti
sasama urang Israil, ulah datang ka ingkar
tina patokan-patokan PANGERAN. Sangkan
awet marentahna, sarta karajaan Israil sina
tumurun ka anak incuna sapapanjangna."
18 1 "Ari imam-imam kaom Lewi, ku
sabab henteu meunang bagian tanah
milik, mareunangna pangasilan teh tina
kurban-kurban jeung pangbakti-pangbakti
anu dihaturkeun ka PANGERAN.
2 Maranehna teu meunang aya anu boga
tanah milik cara kaom-kaom sejen, tapi
dibere hak jaradi imam PANGERAN, sakumaha
pangandika Mantenna tea.
3 Tiap-tiap aya kurban, sapi atawa domba,
suku hareup ti semet walikat, cacapek, jeung
kekemplong, kudu dibikeun ka para imam.
4 Hasil gandum munggaran, cianggur,
minyak jetun jeung bulu domba, eta ge jang
bagian maranehna.
5 Pangna kudu kitu, lantaran ti sakabeh
kaom, kaom Lewi mah ku PANGERAN geus

dibakukeun salawasna kudu ngimaman
ngalalayanan Mantenna.
6 Upama aya urang Lewi asal ti kota mana
bae di Israil datang ka tempat ngabakti anu
dipilih ku PANGERAN, sarta hayangeun cicing
di dinya,
7 manehna meunang ngalakonan tugas
imamna ngalalayanan PANGERAN Allahna,
cara urang Lewi lianna anu tugas di eta
tempat.
8 Eta oge kudu dibere bagian dahareun
hakna, sing sarua jeung nu sejen sasamana
imam. Kitu deui naon bae pangirim ti
kulawargana, eta ge keur manehna."
9 "Saupama geus maratuh di tanah anu
rek dipaparinkeun ku PANGERAN Allah
maraneh, peupeujeuh ulah nurutan kalakuan
bangsa-bangsa urang ditu.
10 Ulah ngaduruk anak dijieun kurban
dina altar. Ulah aya bangsa maraneh anu
metangan atawa nujum, ngajampe,
11 atawa neangan tanda-tanda galagat,
atawa ngumaha ka arwah jelema anu geus
paraeh.
12 PANGERAN Allah maraneh mikaijid ka
jelema anu kalakuanana sarupa kitu. Eta
sababna bangsa-bangsa itu ku Mantenna
diusir, disingkahkeun ti hareupeun maraneh.
13 Hirup maraneh kudu satia tuhu ka
PANGERAN."

14 Saur Musa deui, "Bangsa-bangsa di
tanah anu rek direbut tea, laku lampahna
nuturkeun pituah tukang-tukang nujum jeung
tukang-tukang ramal. Maraneh mah teu
meunang kitu, dilarang ku PANGERAN Allah
maraneh.
15 Sabalikna Mantenna baris ngutus hiji nabi
ka maraneh, ti bangsa urang keneh, cara
Bapa ayeuna. Ku maraneh kudu diturut.
16 Basa maraneh kumpul di Gunung Sinai,
maraneh mani menta-menta ka Bapa
supaya ulah dibere deui ngadenge gentra
PANGERAN, ulah dibarere nenjo deui seuneu
kamulyaana-Na, tina ku bawaning sarieun
paeh.
17 Dawuhan PANGERAN ka Bapa harita kieu,
Alus eta jelema-jelema marenta kitu, bener.
18 Lamun kitu engke ku Kami dibere nabi
bae, anu cara maneh sarta anu asal ti
maranehna keneh. Naon-naon anu kudu
dipicatur ku eta nabi tangtu engke ku Kami
dipapatahkeun. Nya manehna anu bakal
nyaturkeun timbalan-timbalan Kami ka eta
jelema-jelema.
19 Cacaturna kudu mawa jenengan Kami.
Jalma anu teu nurut kana omonganana ku
Kami tangtu dihukum.
20 Tapi sabalikna deui, upama aya nabi anu
lancang nyaturkeun amanat mawa jenengan
Kami, padahal Kami henteu ngadawuhkeun
naon-naon, eta nabi tangtu tiwas. Kitu keneh

nabi anu micatur make ngaran allah-allah sejen.
21 Meureun ceuk maraneh, Kumaha rek kanyahoanana yen anu diucapkeun ku eta nabi teh lain asal ti PANGERAN?
22 Najan mawa jenengan PANGERAN, ari omonganana henteu bukti mah lain asal ti PANGERAN, asal tina karepna sorangan bae, ulah dipikasieun."

19

1 "Sanggeus bangsa-bangsa di tanah anu rek dipaparinkeun tea geus ditumpes ku PANGERAN Allah maraneh, sarta kota-kota jeung imah-imahna geus dicaricingan ku maraneh,
2 (19:2-3) eta tanah kudu dibagi tilu bagian, anu masing-masing ngabogaan hiji kota anu babari diburuna. Gunana, bisi aya jelema anu maehan, bisa kabur nyalindung ka salah sahiji kota kitu.
3 (19:2)
4 Lamun aya jelema tariking cilaka nepi ka niwaskeun batur nu lain musuh, bisa salamet lamun kaburu kabur ka salah sahiji kota anu tilu tea.
5 Upamana kieu: Aya dua jelema bareng arindit ka leuweung rek nuar kai. Nu saurang waktu keur ngulangkeun kampakna kana kai, hulu kampakna coplok, melesat keuna ka baturna nepi ka baturna misan. Anu niwaskeunana kudu gancang kabur ka salah sahiji kota panyalindungan sangkan salamet.

[6] Lamun kota anu kitu teh ngan hiji-hijina,
lamun jauh teuing meureun memeh tepi geus
kaberik manten ku baraya anu tiwas, anu
bek eta jelema nu teu salah teh dipaehan
bawaning ku ambek. Padahal niwaskeun
batur soteh geus tariking cilakana bae, lain
ku sabab geuleuh.
[7] Kitu maksudna nu matak ceuk Bapa kudu
aya tilu.
[8] Lamun wewengkon maraneh ku PANGERAN
geus dilegaan sakumaha pangandika-Na ka
karuhun maraneh bareto, sarta sakuliah eta
tanah ku Mantenna geus diserenkeun ka
maraneh sakumaha pangandika-Na tea,
[9] maraneh kudu milih tilu kota deui salian
ti eta. (Eta tanah teh tangtu dipaparinkeun
kabeh, asal maraneh tigin kana sagala
perkara anu ku Bapa diwurukkeun poe ieu,
jeung baroga hate nyaah ka Mantenna,
narurut kana sagala papakon Mantenna.)
[10] Ku sabab kitu jalankeun papatah Bapa
anu bieu teh, nya eta milih tilu kota deui,
sangkan jelema-jelema anu teu salah ulah
nepi ka dipaehan, jeung supaya maraneh di
tanah anu rek dipaparinkeun ku PANGERAN
ulah nepi ka salah maehan jelema anu tanpa
dosa.
[11] Sabalikna, jelema anu ngamusuh ka batur
tuluy ngarah nepi ka maehanana, geus kitu
kabur ka salah sahiji kota panyalindungan,

12 nu kitu mah kudu gancang diala ku para
kokolot ti kotana, tuluy serenkeun ka baraya
anu dipaehanana sina dipaehan.
13 Ulah dipikarunya. Israil kudu beresih ti
tukang maehan, supaya maraneh jamuga."
14 "Jeung di eta tanah anu rek dipaparinkeun
ku PANGERAN Allah teh maraneh teu
meunang ngarobah patok wates lahan
tatangga, anu geus ditetepkeun ti dituna."
15 "Pikeun ngabuktikeun kasalahan salah
sahiji jelema, teu cukup saksi saurang.
Saeutikna kudu aya dua saksi anu
ngaenyakeun kana kasalahanana.
16 Lamun aya dua jelema padu, seug anu
saurang nuduh ku tuduhan palsu ngarah anu
dituduhna cilaka,
17 duanana kudu jagrag di tempat ngabakti,
supaya perkarana dipariksa ku para imam
jeung hakim di dinya anu keur tugas.
18 Perkarana ku hakim kudu disusud sing
telik. Lamun bukti yen anu nuduh papada
Israil teh teu bener,
19 kudu hukum ku hukuman anu ku manehna
dipiharep keuna ka anu dituduh. Ku jalan
kitu maraneh nyegah eta kajahatan aya di
maraneh.
20 Sina kauar-aer ka jalma rea sangkan
sarieuneun, sangkan ulah aya deui anu
nyieun kajahatan kawas kitu.
21 Jelemana ulah dipikarunya, hukum sing
satimpal: nyawa bayar nyawa, mata bayar

mata, huntu bayar huntu, leungeun bayar
leungeun, suku bayar suku."

20 1 "Lamun maraneh budal ngayonan
musuh, heug musuh bogaeun pasukan
kareta jeung kuda, turug-turug baladna
leuwih gede, maraneh teu kudu rentag.
PANGERAN Allah maraneh anu ngaluarkeun
maraneh ti Mesir tan wande nyarengan.
2 Samemeh perang campuh, imam kudu
ngahatean balad. Kieu,
3 Eh bangsa Israil! Ayeuna maraneh rek
indit jurit. Tong sieun ku musuh. Ulah miris
mangsar-mingsir.
4 PANGERAN Allah maraneh bakal nyarengan.
Ku Mantenna maraneh tinangtu unggul.
5 Ti dinya tema ku senapati, Saha anu
kakara anggeus nyieun imah acan ngayakeun
upacara ngaresmikeunana? Jig balik bae, bisi
ana paeh di medan perang imahna dicicingan
ku batur.
6 Saha anu kakara tas melak anggur can
kaburu mupu buahna? Jig balik bae, bisi ana
kasambut jurit anggurna batur nu mupu.
7 Saha anu eukeur babakalan tereh kawin?
Jig balik bae, bisi ana tiwas kasambut,
pipamajikaneunana dikawin batur.
8 Jeung kieu deuih senapati kudu ngomongan
ka balad, Saha anu kecing taya kawani? Jig
bae balik, bisi matak rentag ka sarerea.
9 Mun geus anggeus senapati ngomongan
balad, para pangurus kudu milih pamuk-

pamuk anu kudu ngapalaan pasukan-
pasukan.
10 Lamun maraneh pareng ngarurug ka
nagara batur, pribumina sina milih heula rek
nyerah atawa ngalawan.
11 Lamun mukakeun lawang nagarana
tandaning nyerah, jieun babandan bae
jaradikeun kawula, belekesekkeun kana
gawe.
12 Sabalikna lamun arembungeun nyerah,
milih perang, kepung nagarana, lingkung ku
balad.
13 Ana nagarana ku PANGERAN geus
diserenkeun ka maraneh, paehan kabeh
sakur lalaki.
14 Awewena, barudakna, ingon-ingonna
jeung sagala harta bandana cokotan
jang maraneh. Naon bae urut pangaboga
musuh pek parake, da ku PANGERAN geus
diserenkeun ka maraneh.
15 Kitu anu kudu dilarapkeun ka nagara-
nagara anu jarauh ti tanah maraneh anu
bakal dipaparinkeun ku PANGERAN tea.
16 Tapi lamun ngarurug nagara-nagara anu
aya di jero lingkungan tanah maraneh keneh,
anu ku PANGERAN bakal dipaparinkeun tea,
jelemana kabeh kudu dipaehan.
17 Jelema-jelemana kudu ditumpes kabeh:
urang Het, urang Emor, urang Kanaan, urang
Pares, urang Hiwi, jeung urang Yebus. Kitu
dipiwarangna ku PANGERAN.

18 Paehan kabeh bisi engkena mawa
maraneh migawe dosa ka PANGERAN,
ngajarkeun kalakuanana anu pikagirukeun,
nyembah ka allah-allahna.
19 Lamun maraneh ngajorag ka salah sahiji
nagara, sarta kapareng ngepungna lila,
maraneh ulah nepi ka ngagempur sarupaning
tangkal bubuahanana. Bubuahanana pek
alaan, tapi tangkalna ulah diganggu, da
musuh maraneh teh lain tatangkalanana.
20 Kayu keur nyieun benteng paningker
nagarana mah nuaran kayu sejen bae anu
lain tangkal bubuahan."

21 1 "Upamakeun, di nagri anu
dipaparinkeun ku PANGERAN Allah
maraneh teh aya jelema anu kapanggih di
tegal geus paeh lantaran aya anu maehan,
teu nyaho saha nu maehanana.
2 Pamingpin jeung hakim maraneh kudu
kaluar, ngukur anggangna tempat korban ti
kota-kota anu dareukeut ka dinya.
3 Para pamingpin kota anu pangdeukeutna
ka tempat korban kudu mawa hiji sapi ngora
anu tacan meujeuhna dipake magawe.
4 Bawa eta sapi ka hiji susukan anu mayeng
ngocorna, sarta tanah di lebah dinya tacan
pisan diwuluku atawa dipelakan; pinggeskeun
beuheungna di dinya.
5 Para imam Lewi oge kudu ka darinya,
sabab maranehna kudu nyieun putusan
perkara-perkara anu tumali jeung sual

kakerasan. Maranehna ku PANGERAN Allah
maraneh geus diangkat jadi purah ngawulaan
ka Mantenna, jeung purah ngaberkahan jalma
rea kalawan asma PANGERAN.
6 Geus kitu para pamingpin kota anu
pangdeukeutna ka tempat rajapati tea kudu
ngarumbah leungeun luhureun eta sapi anu
geus dipinggeskeun beuheungna,
7 bari ngucap kieu, Kaula sadaya henteu
maehan ieu jelema, jeung henteu terang saha
anu ngarogahalana.
8 Nun PANGERAN, mugi aya piwelas ka umat
Gusti Israil, kenging Gusti nebus ti Mesir.
Hapunten abdi sadaya, sareng luputkeun
tina perkawis patina ieu jalmi anu taya
kalepatanana.
9 Lamun eta katangtuan ti PANGERAN geus
dijalankeun, maraneh leupas tina tanggung
jawab kana eta urusan."
10 "Lamun maraneh, ku PANGERAN Allah
maraneh diunggulkeun perang jeung
meunang tawanan,
11 heug di antara tawanan teh aya awewe
anu geulis, sarta maraneh bogoh, hayang
ngawin.
12 Bawa eta awewe teh ku maraneh ka imah,
tuluy sina ngagunting buukna, ngeureutan
kukuna,
13 jeung sina salin papakean. Keun antep
heula nepi ka sabulan sina nyacapkeun
kaprihatinanana ku hal kolotna anu geus

tariwas. Geus kitu mah taya halanganana
dikawin.
14 Lamun maraneh enggeus beak kasukaan
ka dirina, pirak bae sina indit ka mana
karepna. Ulah dinyenyeri deui, upamana bae
dibujangkeun atawa dijual, sabab ku maraneh
geus dipanjingan."
15 "Upamana, aya jelema pamajikanana
dua. Duanana baroga anak, tapi anakna anu
lahir ti heula teh lain ti pamajikan anu jadi
kanyaahna.
16 Dina waktuna ngabagi warisan ka anak,
ulah nepi ka warisan hak anu cikal teh
diwariskeun ka anak ti pamajikan anu
pangdipikanyaahna.
17 Warisan keur anak cikal kudu dua
kalieun, sanajan lain anak ti pamajikan anu
pangdipikanyaahna. Anak cikal kudu diaku
anak cikal, hak warisanana kudu dicumponan
sakumaha hak anak cikal."
18 "Upamana, aya jelema boga anak
wangkelang resep ngalawan, bedang ka kolot
teu kalis ku dihukum.
19 Ku kolotna kudu diserenkeun ka
kokolot-kokolot kota pamatuhanana sina
diadilan.
20 Kecap nyerenkeunana kieu, Ieu pun anak
teh bedang, wangkelang tukang ngalawan,
awuntah kana artos, sareng resep mabok.
21 Si basangkal teh kudu dibaledogan ku
batu ku jalma rea nepi ka paeh. Jadi eta

anu jahat teh dieuweuhkeun ti maraneh.
Perkarana sina kauar-aer supaya urang Israil
anu sejenna sarieuneun."
22 "Upamana, aya jelema jahat dihukum
paeh sarta mayitna digantung dina tihang,
23 eta mayit ulah diantep di dinya
sapeupeuting, kudu diruang poe eta keneh.
Sabab mayit anu diantep dina panggantungan
teh matak ngadatangkeun panyapa Allah
kana tanah. Nu matak kudu terus dikubur
supaya tanah anu engke rek dipaparinkeun
ku PANGERAN Allah maraneh teh ulah nepi ka
jadi najis."

22

1 "Upamana, maraneh nenjo sapi atawa
domba batur sasama urang Israil anu
leupas, ulah kajeunan. Pangnewakkeun,
pulangkeun ka nu bogana.
2 Tapi lamun imah anu bogana jauh atawa
teu nyaho boga saha, bawa balik bae. Lamun
anu bogana datang mapaykeun, bikeun.
3 Kitu keneh lamun anu leupas teh kalde,
atawa lamun nimu pakean, atawa nimu naon
bae barang leuleungiteun batur sabangsa.
4 Upamana, maraneh nenjo aya kalde
atawa sapi boga sasama urang Israil anu
ngedeprek ulah diantep, nu bogana bantuan
ngahudangkeun.
5 Awewe teu meunang make papakean lalaki,
lalaki teu meunang make papakean awewe.
6 Upamana, maraneh kabeneran nenjo
manuk dina sayang keur nyirekeman endogna

atawa anakna, dina tangkal atawa dina
taneuh, ulah ditewak.
7 Anakna meunang dicokot. Indungna mah
ingkeun sina hiber, supaya maraneh panjang
umur reujeung kamuktianana.
8 Lamun maraneh nyieun imah anyar,
perelukeun sakuriling lotengna make
hahalang, supaya upama aya anu ragrag ti
dinya nepi ka paeh, maraneh teu disalahkeun.
9 Kebon anu dipake melak anggur ulah
dipelakan pepelakan sejen. Lamun nepi ka
kitu, boh buah anggurna boh nu sejenna ku
maneh teu meunang diala.
10 Sapi jeung kalde teu meunang
disapasangkeun narik wuluku.
11 Ulah make pakean anu tinunanana wol
ongkoh kaci ongkoh.
12 Papakean opat tungtung juruna kudu
make omyok."
13 "Upamana, hiji lalaki ngawin hiji parawan
tapi heuleut teu lila lalakina enggeus beak
kasukaan,
14 heug bae jijieunan, nuding majar
pamajikanana ti barang dikawin ge geus lain
parawan.
15 Lamun aya anu kitu, kolotna awewe tea
kudu nyokot tilam panganten anu geus ceda
ku getih, pikeun netelakeun yen anakna basa
dikawinkeun teh sidik parawan. Eta tilam
tembongkeun ka rengrengan kokolot kota.

16 Bapa awewe tea kudu mihatur kieu,
Kuring ngawinkeun pun anak awewe ka Ki
Anu. Ayeuna ku Ki Anu parantos teu dipisuka,
17 sareng dituding majar basa dikawin teh
parantos sanes parawan. Padahal leres pun
anak teh parawan. Tingali ieu buktosna, tilam
pangantenna ceda ku getih!
18 Eta lalaki ku para kokolot kudu ditangkep
tuluy rangket,
19 jeung dimistikeun mayar parurugi ka
bapana awewe tea, lantaran geus ngahina
hiji parawan Israil. Awewena tetep kudu
jadi pamajikanana, saumur-umur henteu
meunang diserahkeun.
20 Sabalikna lamun panudingna bener yen
eta awewe teh henteu bukti kaparawananana,
21 eta awewe kudu dibawa ka lawang
buruan imah bapana, tuluy baledogan ku
batu ku jalma rea nepi ka paeh, sabab
geus ngerakeun bangsa, memeh kawin tur
cicing keneh di bapana geus nyerenkeun
parawanna. Ku jalan kitu eta kadorakaan teh
dieuweuhkeun ti maraneh.
22 Upamana, aya lalaki di hiji kota kanyahoan
manjingan pamajikan batur. Tangkep
duanana, paehan. Ku jalan dipaehan, eta
kadorakaan teh dieuweuhkeun ti maraneh.
23 Upamana, di hiji kota aya lalaki kanyahoan
manjingan budak parawan anu geus boga
papacangan.

24 Giring duanana ka luareun kota, baledogan
ku batu datang ka paeh. Nu matak kudu
paeh duanana sabab: Nu awewe basa dianu
teh sakitu di kota henteu jejeritan menta
tulung; nu lalaki lantaran manjingan parawan
papacangan batur. Ku jalan diparaehan, eta
kadorakaan teh dieuweuhkeun ti maraneh.
25 Upamana, aya lalaki newak budak
parawan luareun kota terus dipanjingan. Eta
mah paehan lalakina bae.
26 Nyi lanjang mah ulah dikieu-kieu da taya
dosana anu manjing dipaehan, lantaran teu
beda ti nu jadi korban rajapati,
27 ditewak lalaki di luareun kota, upama
jejeritan menta tulung ge moal aya nu bakal
nulungan.
28 Upamana, aya lalaki kapanggih manjingan
budak parawan anu tacan papacangan.
29 Eta lalaki kudu mayar mas kawin ka bapa
nyi lanjang gedena lima puluh uang perak,
nyi lanjang kudu terus dikawin sarta satutup
umurna teu meunang diserahkeun.
30 Ulah aya anu kurang ajar manjingan salah
sahiji pamajikan bapana."

23

1 "Jalma kabiri kitu deui anu buntung
rarangan, henteu meunang jadi umat
PANGERAN.
2 Jalma anu lahir di luar tikah jeung
turunanana, najan nepi ka turunan nu
kasapuluh ge teu meunang jadi umat
PANGERAN.

3 Urang Amon, urang Moab, saanak incuna,
najan geus turunan nu kasapuluh teu
meunang jadi umat PANGERAN.
4 Basa maraneh di satengahing jalan
tas ti Mesir, eta dua bangsa arembungan
mere dahareun jeung cai-cai acan, anggur
ngongkos Balhum anak Beor urang Petor ti
Mesopotami sina nyapa ka maraneh.
5 Sukur PANGERAN Allah maraneh anu asih
ka maraneh henteu malire ka Balhum, malah
panyapana ku Mantenna dibalik jadi berkah.
6 Ku sabab kitu, sapanjang maraneh kasebut
bangsa mah ulah daek mere pitulung
naon-naon ka eta dua bangsa, ulah mere anu
bakal jadi kamuktianana.
7 Urang Edom ulah dipikagiruk, baraya
maraneh eta teh. Urang Mesir oge ulah
dipikagiruk, sabab maraneh bareto milu
numpang di tanahna.
8 Anak incu maranehna ti semet turunan
katilu saterusna meunang jaradi umat
PANGERAN."
9 "Dina waktu perang, pasanggrahan balad
ulah nepi ka kanajisan.
10 Lamun ti peuting aya anu ngimpi baseuh
nepi ka dirina najis, kudu buru-buru kaluar ti
pasanggrahan, cicing di dinya
11 nepi ka burit, geus kitu tuluy beberesih.
Sanggeus surup panonpoe kakara meunang
asup deui ka pasanggrahan.

12 Di luareun pasanggrahan kudu aya tempat
paranti miceun.
13 Ana maraneh aya kaperluan ka dinya kudu
mawa cocokel keur nyieun lombang kotoran,
urutna kudu dirimbunan.
14 Kahade pasanggrahan ulah kanajisan,
sabab di pasanggrahan teh aya PANGERAN
Allah maraneh nyarengan, ngaraksa, bakal
nyerenkeun musuh ka maraneh. Jadi maraneh
di pasanggrahan teh ulah nyieun lampah
nista, sabab geus tangtu PANGERAN ngalieus
ti maraneh."
15 "Badega anu kabur ti nu bogana sarta
menta dibelaan, ku maraneh ulah diserenkeun
deui ka nu bogana.
16 Keun sina cicing di kota maraneh di mana
sukaeunana, jeung ulah dikaniaya.
17 Urang Israil lalaki awewe ulah aya anu
lacur di kuil-kuil pamujaan,
18 jeung duit ladang lacur ulah dipake mayar
panadaran, teu meunang diasupkeun ka
gedong PANGERAN Allah maraneh, sabab nu
lacur di kuil-kuil pamujaan jeung duit ladang
palacuran teh kagiruk PANGERAN.
19 Lamun nginjeumkeun duit, dahareun
atawa naon bae ka sasama urang Israil, ulah
menta dianakan.
20 Meunang menta dianakan lamun
nginjeumkeunana ka bangsa sejen. Ka
sasama Israil mah ulah. Ieu larangan
estokeun, supaya sagala usaha maraneh di

tanah anu bakal dipaparinkeun teh meunang
berkah ti PANGERAN Allah maraneh.
21 Lamun boga panadaran ka PANGERAN
Allah maraneh, naurna ulah diengke-engke,
ulah datang ka diangkeran ku PANGERAN,
dosa.
22 Teu nadar ge teu matak jadi dosa.
23 Tapi lamun geus ikrar panadaran
peupeujeuh kudu ditedunan.
24 Lamun ngaliwat ka kebon anggur batur
anu keur baruahan, bisi hayang mah pek bae
ngala sakadar keur dahareun di dinya, tapi
teu meunang diwadahan terus dibawa balik.
25 Kitu deui lamun ngaliwat ka kebon
gandum batur, pek bae marol sarawueun
mah dahareun di dinya, kahade ulah nepi ka
dibabad tangkalna."

24 1 "Upamana, hiji lalaki ngawin hiji
awewe tuluy beak kasukaan lantaran
pamajikanana nyieun teu pikaresepeun, seug
bojona teh dibere surat talak sarta diusir ti
imahna.
2 Upamakeun eta awewe boga salaki deui ka
nu sejen,
3 tapi ku nu ieu ge diserahkeun sarta diusir
ti imahna dumeh geus beak duriat. Atawa,
upamana bae salakina anu pandeuri teh tilar
dunya.
4 Eta awewe anu pisah ti salakina anu
pandeuri teh boh ku sabab diserahkeun, boh
ku sabab katilar maot, teu meunang diruju ku

salakina anu ti heula, kudu dianggap awewe
anu geus ceda. Mun dibalikan deui matak
cua ka PANGERAN. Peupeujeuh ulah nyieun
kanistaan kawas kitu di tanah anu bakal
dipaparinkeun ku PANGERAN Allah maraneh."
5 "Lalaki anu anyar kawin ulah diwajibkeun
jadi serdadu atawa tugas-tugas umum lianna,
kudu diluginakeun nepi ka sataun, sina
ngurus rumah tanggana jeung nyenangkeun
pamajikanna.
6 Lamun maraneh mere nginjeum naon
bae ka batur, ulah nyokot batu panggilingan
gandumna keur jadi tandon. Lamun nyokot
eta batu, maraneh teh ngarampas parabot
tatali hurip eta kulawarga.
7 Anu nyulik sasama urang Israil keur
pibadegaeun atawa keur jualeun ka pasar,
kudu dipaehan, sangkan eta kajahatan ulah
aya di Israil.
8 Anu katerap panyakit kulit anu banget,
kudu enya-enya nurut kana kasauran imam-
imam ahli Lewi. Turut sagala katangtuan anu
ku Bapa geus dipapatahkeun ka aranjeunna.
9 Sing aringet ka Miryam dikumahakeun
bareto ku PANGERAN Allah maraneh, keur di
tengah jalan basa tas budal ti Mesir.
10 Lamun mere nginjeum ka batur sarta
tandonna arek ku baju, bajuna ulah dicokot
sorangan ka jero imah.
11 Dagoan di luar bae nepi ka diserenkeun
ku nu bogana sorangan.

12 Lamun anu ngagadekeunana teh jalma
balangsak, bajuna ulah disimpen nepi ka
peuting,
13 unggal-unggal pabuburit kudu
dianteurkeun ka imahna sina dipake
sare. Tangtu manehna nganuhunkeun, sarta
maneh oge ku PANGERAN Allah maraneh
bakal kamanah.
14 Ulah teungteuingeun ka nu miskin jeung
balangsak, anu ngadon buburuh ka maraneh,
boh eta teh urang Israil boh urang asing anu
nyiruruk di kota maraneh.
15 Unggal poe memeh surup panonpoe
buruhanana kudu dibayar, sabab kacida
dipikabutuhna jeung geus kaciptaeun bakal
katarima. Mun nepi ka teu dibayar, mana
teuing lumengisna ka PANGERAN, sarta
maraneh jadi dosa.
16 Kolot teu meunang dipaehan ku lantaran
kajahatan anakna. Kitu deui anak teu
meunang dipaehan ku karana kajahatan
kolot. Jalma kudu dipaehan teh ngan ku
karana kajahatanana sorangan.
17 Ulah ngaleungitkeun hak jalma ngumbara
atawa jalma pahatu; ulah nyokot papakean
randa keur tandon injeumanana.
18 Sing aringet maraneh bareto keur jadi
badega di Mesir geuning ku PANGERAN Allah
maraneh dijait. Eta sababna nu matak Bapa
menta ka maraneh kudu kitu.

19 Lamun keur dibuat di lahan sorangan
aya ranggeuyan-ranggeuyan anu tinggaleun,
ulah diimeutan. Keun bae jang nu keur
ngalumbara, jang para pahatu, jang
randa-randa, sangkan sagala usaha maraneh
meunang berkah ti PANGERAN Allah maraneh.
20 (24:20-21) Sanggeus buah jetun jeung
buah anggur maneh dipupu sakali, enggeus
bae ulah diala deui, keun nu tacan kaala mah
keur urang asing, keur para pahatu, keur
randa-randa.
21 (24:20)
22 Ulah paroho maraneh teh kungsi
kumawula di Mesir. Eta sababna nu matak
Bapa nitah kitu teh."

25

1 "Upamana, aya dua jelema urang
Israil daratang ka pangadilan arek
muguhkeun perkarana. Nu saurang diputus
teu salah, nu saurang deui diputus salah.
2 Lamun anu salah teh kudu dihukum
rangket, ku hakim kudu disina nangkuban,
tuluy rangket. Lobana pangrangket
gumantung kana kajahatan anu
dilampahkeunana.
3 Tapi teu meunang leuwih ti opat puluh
kali. Sabab leuwih ti sakitu mah sarua jeung
diwiwirang di hareupeun umum.
4 Sapi anu keur dipake ngirik gandum ulah
dicalongcongan."
5 "Upamana, aya dua jelema adi lanceuk,
cicing reureujeungan di lahan sahiji. Nu

saurang maot jeung teu ninggalan anak. Urut
pamajikanana teu meunang kawin deui salian
ti ka lalaki ti kalangan kulawarga eta keneh.
6 Dulurna almarhum teh wajib ngawin eta
awewe, sarta ana engkena boga anak, cikalna
kudu diitung anak almarhum dulurna, supaya
silsilah almarhum ulah leungit ti Israil.
7 Upama dulur almarhum embungeun
ngawin, eta awewe kudu pupulih ka
rengrengan kokolot kota, Dulur jenatna
pun lanceuk teu sayagi nedunan kawajiban,
embungeun masihan turunan ka dulur. Pun
lanceuk tangtos moal gaduh turunan di Israil.
8 Lalaki tea ku para kokolot kota kudu disaur
terus weweleh. Lamun keukeuh teu daekeun
ngawin,
9 ku eta awewe kudu disampeurkeun
disaksian ku para kokolot kota, pecatkeun
tarumpahna, ciduhan beungeutna, bari
disebut kieu: Sing dikieukeun jelema anu
embung mere turunan ka dulurna sorangan.
10 Saterusna kulawarga eta jelema ku urang
Israil kudu disebut kulawarga jalma anu pecat
tarumpah."
11 "Upamana, aya dua lalaki garelut. Bojo
nu saurang datang mantuan salakina, newak
rarangan lawan.
12 Eta awewe kudu diteukteuk leungeunna,
ulah karunya.
13 (25:13-14) Ulah licik kana timbangan
jeung takeran.

14 (25:13)
15 Timbangan kudu jejeg imbangna,
takeran kudu jejeg takeranana, sangkan
maraneh manjang hirup di tanah anu bakal
dipaparinkeun ku PANGERAN Allah maraneh.
16 Jelema curang kagiruk PANGERAN."
17 "Sing aringet, kumaha kalakuan bangsa
Amalek basa maraneh tas budal ti Mesir.
18 Taya pisan ngupamana ka Allah, make
narajang tur ti tukangeun, sajeroning
maraneh keur kalempohan beakeun tanaga.
Bangsa urang anu kataringgaleun lantaran
mopo, beak ditumpes.
19 Nu matak lamun engke geus araya di
tanah anu rek dipaparinkeun ku PANGERAN
Allah maraneh, lamun geus lugina ti musuh-
musuh anu di sakurilingeun, kudu ngagempur
bangsa Amalek, tumpes kabeh sina ulah
kasebut-sebut deui. Kahade paroho!"

26 1 "Engke, ari maraneh geus matuh
di tanah anu dipaparinkeun ku
PANGERAN Allah maraneh,
2 hasil beubeunangan anu pangheulana tina
lahan maraneh asupkeun kana bakul. Ku
maraneh bawa ka tempat ngabakti anu dipilih
ku PANGERAN.
3 Maraneh kudu nepungan imam anu keur
tugas dina waktu eta. Unjukkeun ka anjeunna
kieu, Kuring seja unjuk uninga ka Gusti
PANGERAN, yen parantos matuh di ieu tanah

anu kapungkur ku Mantenna diikrarkeun
bakal dipaparinkeun ka kuring.
4 Barang pangbakti ku imam tarima,
teundeun deukeut altar PANGERAN Allah
maraneh.
5 Geus kitu maraneh di payuneun PANGERAN
kudu ngucapkeun kieu, Karuhun abdi urang
Aram ngumbara, sakulawarga ngungsi sareng
matuh di Mesir. Barang dongkap mah cacah
jiwana mung saeutik. Nanging lami-lami dugi
ka jadi bangsa gede sareng kuat.
6 Seug ku urang Mesir diteungteuinganan,
dipeleter kana gawe dijieun budak.
7 Abdi sadaya jumerit ka PANGERAN, Allah
panutan karuhun. Mantenna ngamakbul,
waspaos kana kabalangsakan sareng
kasangsaraan abdi sadaya.
8 Seug Mantenna nembongkeun kakawasaan
sareng kadigjayaan metakeun pangawasa
sakalangkung digjayana, ngajait abdi
sadaya ti Mesir, ngayakeun mujijat-mujijat,
kaahengan-kaahengan sareng rupi-rupi
kajadian anu pikasieuneun.
9 Ayeuna abdi sadaya ku Mantenna parantos
ditempatkeun di dieu, dipaparin tanah anu
subur sareng lendo.
10 Kitu margina ieu abdi nyanggakeun
pangbakti rupi hasil bumi anu dialana
pangheulana, paparin ti Mantenna. Ti
dinya karanjang anu dieusi pangbakti teh

sanggakeun ka payuneun PANGERAN, sarta
maraneh kudu ngabakti di dinya.
11 Sukurkeun sagala berkah PANGERAN Allah
maraneh ka maraneh sakulawarga teh. Ajak
urang Lewi jeung urang asing anu aya di
maraneh, sina milu kana pesta maraneh.
12 Unggal-unggal taun katilu maraneh kudu
mere perpuluhan, nya eta sapersapuluh tina
sakabeh hasil tanah ka urang Lewi, ka urang
asing, ka para pahatu, jeung ka randa-randa,
supaya di saban lingkungan masarakat,
maranehna oge mareunang rejeki. Sabada
ngaluarkeun perpuluhan,
13 kudu unjukan ka PANGERAN, kieu, Sugri
perpuluhan hasil tanah anu kedah dibaktikeun
ka Gusti, saeutik ge teu aya nu nyesa di
rorompok. Sadayana parantos dipasihkeun ka
urang Lewi, ka urang asing, ka yatim pahatu,
sareng ka randa-randa, tumut sakumaha
timbalan Gusti. Sugri timbalan Gusti perkawis
perpuluhan, teu aya anu dirempak, teu aya
anu kalarung.
14 Dina waktos kaprihatinan, eta perpuluhan
sarupi ge teu aya anu ku abdi diteda; dina
waktos abdi eukeur kanajisan, sarupi ge eta
teh teu aya anu dibantun kaluar ti rorompok,
sareng teu aya sarupi oge anu dianggo
ngahajatan anu maot. Nun PANGERAN,
abdi teh ngesto ka Gusti. Sugri timbalan
Gusti perkawis perpuluhan ku abdi parantos
disubadanan.

15 Mugi urang Israil ku Gusti ditingalikeun
ti sawarga, paparinan berkah, kitu deui
berkahan ieu tanah anu gemah ripah teh,
paparin ti Gusti tea, sakumaha jangji Gusti ka
karuhun tea."
16 "Poe ieu maraneh ku PANGERAN Allah
maraneh dipundut kudu tunduk kana sagala
pikukuh Mantenna. Tedunan eta pamundut
teh reujeung hate suhud.
17 Poe ieu maraneh geus ngaraku yen
PANGERAN teh Allah maraneh, geus ikrar
seja gumusti ka Mantenna, seja ngestokeun
sagala pikukuh-Na, seja ngalampahkeun
sagala timbalana-Na.
18 Poe ieu maraneh geus diangken ku
PANGERAN, geus jadi umat kagungana-Na,
cocog sakumaha jangji-Na, nu matak ku
Mantenna dipundut kudu tunduk kana sagala
papakon-Na.
19 Dawuhana-Na, maraneh teh bakal
dijadikeun hiji bangsa anu leuwih punjul
ti sakabeh bangsa kenging Mantenna
ngajadikeun, sangkan matak jadi puji
jeung hormat kana pajenengan Mantenna.
Ku sabab kitu maraneh teh tangtu bakal
jadi umat kagungan Mantenna sakumaha
pangandika-Na tea."

27

1 Geus kitu Musa jeung para pamingpin
Israil misaur ka jalma rea, kieu,
"Ayeuna raregepkeun ieu papatah Bapa:

2 Engke, dina poean meuntasan Walungan
Yordan baris terus asup ka tanah anu rek
dipaparinkeun ku PANGERAN Allah maraneh,
kudu ngumpulkeun batu anu galede, baluran
ku apu.
3 Kabeh ungel hukum Allah jeung pikukuh-
pikukuh tea tuliskeun di dinya. Lamun geus
narepi ka eta tanah anu makmur, anu rek
dipaparinkeun ku PANGERAN Allah karuhun
maraneh,
4 sanggeus araya di peuntaseun Walungan
Yordan beulah ditu, maraneh kudu ngajugjug
Gunung Ebal. Eta batu-batu teh tangtung-
tangtungkeun di ditu, sarta baluran ku
apu.
5 Jeung deui kudu nyieun hiji altar tina
batu-batu anu can dipigawe make pakakas
beusi,
6 sabab altar haturan PANGERAN mah
kudu batu-batu weuteuh guluntungan.
Dina eta altar maraneh kudu nyanggakeun
kurban-kurban anu kudu dibeuleum.
7 Jeung kudu meuncit kurban-kurban pikeun
panarima, didalahar di tempat eta, payuneun
PANGERAN, nandakeun kabungah.
8 Tuliskeun ungel hukum-hukum PANGERAN
dina batu-batu anu beunang ngabaluran ku
apu tea."
9 Geus kitu Musa jeung imam-imam urang
Lewi ngalahir deui, "Regepkeun, eh sakumna

bangsa Israil! Poe ieu maraneh geus jadi
umat kagungan PANGERAN Allah maraneh.
10 Sing gumati ka Mantenna, gumatikeun
sagala pikukuh Mantenna anu ku Bapa
diwurukkeun poe ieu."
11 Ngalahir deui Musa ka urang Israil,
12 "Di ditu, sanggeus meuntasan Walungan
Yordan, waktuna jalma-jalma diberkahan,
kaom Simeon, kaom Lewi, kaom Yuda, kaom
Isaskar, kaom Yusup, jeung kaom Binyamin,
kudu narangtung di Gunung Gerisim.
13 Kaom Rubin, kaom Gad, kaom Aser, kaom
Sebulun, kaom Dan, jeung kaom Naptali,
kudu narangtung di Gunung Ebal.
14 Urang Lewi kudu ngucapkeun ieu embaran
sing bedas, sarta urang Israil kudu ngajawab,
Amin.
15 Urang Lewi, Sing disapa ku Allah, jelema
anu nyieun arca ku batu, kayu, atawa
ku logam, seug disembah susulumputan.
PANGERAN mikagiruk ka nu nyembah ka
brahala. Jalma rea kudu ngajawab, Amin!
16 Sing disapa ku Allah, jelema anu teu
hormat ka bapa atawa ka indung, sarta
ngantep maranehna kalantar. Umat sakumna,
Amin!
17 Sing disapa ku Allah, jelema anu
mindahkeun patok wates lahan batur. Umat
sakumna, Amin!

18 Sing disapa ku Allah, jelema anu
ngalejokeun nu lolong sina sasab. Umat
sakumna, Amin!
19 Sing disapa ku Allah, jelema anu
ngarampas hak jalma ngumbara, hak para
pahatu, jeung hak randa-randa. Umat
sakumna, Amin!
20 Sing disapa ku Allah, jelema anu kurang
ajar ka bapa, manjingan salah saurang
pamajikan bapana. Umat sakumna, Amin!
21 Sing disapa ku Allah, jelema anu
manjingan sato. Umat sakumna, Amin!
22 Sing disapa ku Allah, jelema anu
manjingan dulur teges atawa dulur tere.
Umat sakumna, Amin!
23 Sing disapa ku Allah, jelema anu
manjingan mitoha awewe. Umat sakumna,
Amin!
24 Sing disapa ku Allah, jelema anu bubunian
maehan. Umat sakumna, Amin!
25 Sing disapa ku Allah, jelema anu daek
disogok maehan nu tanpa dosa. Umat
sakumna, Amin!
26 Sing disapa ku Allah, jelema anu ingkar
tina pikukuh jeung papakon Allah. Umat
sakumna, Amin!"

28 1 "Lamun maraneh nurut ka PANGERAN
Allah maraneh, sarta tigin kana sagala
timbalana-Na anu ku Bapa diwurukkeun poe
ieu, maraneh ku Mantenna bakal dijadikeun

hiji bangsa anu punjul ti sakabeh bangsa
saalam dunya.
2 Sing nurut ka PANGERAN Allah maraneh.
Lamun kitu ieu berkah-berkah tan wande
katarima:
3 PANGERAN bakal ngaberkahan nagara
jeung lahan-lahan maraneh.
4 PANGERAN bakal ngaberkahan maraneh,
reuay anak, mukti tani, gereyek domba jeung
sapi.
5 PANGERAN bakal ngaberkahan panen
gandum maraneh, kitu deui dahareun anu ku
maraneh dijieun tina gandum.
6 PANGERAN bakal ngaberkahan sagala
usaha maraneh.
7 PANGERAN bakal ngelehkeun musuh-
musuh maraneh anu narajang. Maranehna
narajangna mah diatur rapih, tapi tuluy jadi
paburisat kalalabur.
8 PANGERAN Allah maraneh bakal
ngaberkahan usaha maraneh, sarta ngeusian
leuit-leuit maraneh ku gandum. Mantenna
bakal ngaberkahan ka maraneh di tanah anu
dipaparinkeun ku Mantenna ka maraneh.
9 Lamun maraneh nurut ka PANGERAN Allah
maraneh, ngalakonan sagala pangandika-Na,
tangtu dijadikeun umat-Na, sakumaha anu ku
Mantenna geus diandikakeun.
10 Saeusi jagat bakal nyarahoeun yen
maraneh ku PANGERAN geus dipilih jadi
umat-Na, nepi ka maraneh pada mikagimir.

11 Ku berkah PANGERAN, maraneh bakal
reuay anak, gereyek ingon-ingon, tani
mucekil, di tanah anu ku Mantenna geus
diikrarkeun ka karuhun ajang maraneh.
12 Dina musimna, Mantenna bakal ngirim
hujan ti gudang kagungana-Na di langit jeung
ngaberkahan sagala usaha maraneh, datang
ka maraneh teu kudu nguyang, sabalikna
loba bangsa anu bakal datang ka maraneh
ngarinjeum.
13 Maraneh ku PANGERAN Allah maraneh
bakal dijieun pamingpin sagala bangsa,
minangka sirah, lain buntut. Maraneh tan
wande nanjung saumur-umur, pamohalan
bakal gagal. Kitu soteh lamun nurut kana
sagala perkara anu ku Bapa diwurukkeun poe
ieu.
14 Pacuan ingkar ti eta, jeung pacuan
nyembah ngabakti ka allah-allah sejen."
15 "Lamun baha ka PANGERAN Allah
maraneh, teu saregep kana timbalan-
timbalana-Na anu ku Bapa diwurukkeun
poe ieu, tan wande ieu balakurna anu bakal
katarima:
16 PANGERAN bakal nyapa kota-kota jeung
lahan-lahan maraneh.
17 PANGERAN bakal nyapa pelak gandum
maraneh, kitu deui dahareun anu bakal diolah
tina eta.

18 PANGERAN bakal nyapa, maraneh hamo
boga anak loba, tani hamo bisa mukti,
ingon-ingon hamo bisa loba.
19 PANGERAN bakal nyapa sagala usaha
maraneh.
20 Lamun goreng kalakuan jeung ingkar ti
PANGERAN, ku Mantenna bakal digirijig ku
balahi, sina pakucrut, sagala usaha moal
laksana, gancang tumpes sarerea.
21 Engke di tanah anu keur dijugjug, ku
Mantenna bakal diturugtug ku pagebug,
panyakit bagilir-gilir, datang ka hamo aya nu
nyesa.
22 Tangtu nandangan siksa PANGERAN,
katerap kasakit nular, bareuh bungkul,
muriang. Tanah ngahgar ku panas katiga
katambah ku angin panas, pepelakan beak
ruksak. Balahi mo indit-indit, datang ka
maraneh paraeh kabeh.
23 Hujan hamo datang-datang, taneuh teuas
ngabaketrak.
24 Tinimbang nurunkeun hujan, PANGERAN
kalah ka ngadatangkeun angin lebu campur
keusik, datang ka maraneh tumpur.
25 Maraneh ku PANGERAN bakal diserenkeun
ka musuh. Maraneh ngarurug musuh, inditna
beres diatur, tapi enggeusna katawuran,
kalabur paburisat. Narenjo nasib maraneh
kitu, kabeh bangsa di dunya ngarasa rempan
sieun jadi kitu.

26 Ana maraneh geus pararaeh, rob bangsa
manuk jeung sasatoan anu bareuki daging
ngahakanan bangke-bangke maraneh,
samemena taya nu ngagebah-gebah.
27 Maraneh ku PANGERAN bakal digebug
pinuh ku bisul saperti urang Mesir bareto.
Awak raca saluluar, tapak ngautan, barudug,
euweuh piubareunana.
28 Bakal disina garelo, lalolong, pinuh ku
kajuwet.
29 Ti beurang susur-sasar kawas nu lolong,
teu nyaho jalan. Usaha kitu usaha kieu weleh
teu aya hasilna, turug-turug pada ngagencet,
pada ngarampogan, taya anu daekeun
nulungan.
30 Babakalan, pipamajikaneun jadina dikawin
ku batur. Nyieun imah, batur nu ngeusianana.
Melak anggur, sorangan mah moal ngadahar.
31 Sapi dipeuncitan ku nu sejen, katenjo
ku panon molotot, ngadahar dagingna mah
hamo. Kalde ditungtun ku batur, maraneh bati
neuleukeun, pamohalan pulang deui. Domba
ku batur diserenkeun ka musuh, taya nu bisa
ngahalang-halang.
32 Anak nu lalaki nu awewe dijual ka
batur hareupeun panon sorangan, jaradi
budak beulian. Panon celong balas melong
ka nu kosong, tibelat ka anak anu hamo
mulang-mulang.

33 Pepelakan, beunang luut-leet kesang,
beak diranjah ku bangsa lian, sarta minangka
panarimana maraneh digencet dikaniaya.
34 Ku banget-bangetna nandang sangsara,
jadi laleungit ingetan.
35 Maraneh ku PANGERAN digebug, ti semet
embun-embunan nepi ka dampal suku,
baranang pinuh ku cenang, pingping raca,
nyeri peurih karasana, taya piubareunana.
36 Maraneh katut raja ku PANGERAN bakal
dibuang ka hiji nagara, anu maraneh tacan
nyaho-nyaho acan, karuhun pon kitu keneh
can nyarahoeun. Tur di ditu kudu nyarembah
ka allah tina kayu tina batu.
37 Rahayat unggal nagara tempat maraneh
dibuang jeung dipabalencarkeun ku
PANGERAN, narenjo maraneh kitu teh
tingraranjug jeung ngera-ngera.
38 Ana tebar kajeun sakumaha lobana nu
kapetik ngan saeutik, beakeun manten ku
simeut.
39 Maraneh bakal ngebon anggur, tapi moal
ngala anggurna atawa nginum cianggurna,
sabab tangkal-tangkalna beak dihakanan ku
bilatung.
40 Tangkal jetun, najan di satanah maraneh
jaradi di mana-mana tapi minyakna moal
kaarah, buahna kaburu maruragan pareot.
41 Sanajan baroga anak lalaki awewe,
ahir-ahir arareuweuh, dibarawa ka nu
anggang, jaradi tawanan perang.

42 Pepelakan, tatangkalan, ruksak digalaksak
ku hama.
43 Anu ngalumbara di maraneh beuki lila
beuki kuat, sabalikna maraneh mah beuki lila
beuki hengker.
44 Semah-semah jadi kuat ngarinjeumkeun
ka maraneh, maraneh mah bororaah
nginjeumkeun. Tungtungna semah-semah
teh ka maraneh laluasa kumawasa.
45 Eta sagala kacilakaan teh baris keuna ka
maraneh jeung baris terus ngaganggu nepi
ka maraneh binasa, lantaran maraneh henteu
tigin ka PANGERAN Allah maraneh, jeung
henteu ngajalankeun hukum-hukum anu
dipaparinkeun ku Mantenna.
46 Kitu bakalna hukuman ti Allah anu bakal
tumerap salalawasna ka maraneh, pon kitu
deui ka anak incu.
47 Maraneh ku PANGERAN geus diberkahan
dina sagala rupa hal, tapi maraneh arembung
ngabdi reujeung suka hate ka Mantenna.
48 Ku sabab kitu maraneh kudu ngawula ka
musuh, anu engke bakal didatangkeun ku
PANGERAN. Maraneh bakal kalaparan, bakal
nandangan halabhab, tararanjang teu boga
naon-naon. Ku PANGERAN bakal disiksa teu
kira-kira nepi ka tumpes.
49 Ku PANGERAN bakal disina ditarajang ku
hiji bangsa ti tungtung jagat, anu basana
ku maraneh teu kaharti. Eta bangsa bakal
nyamber lir galudra,

50 telenges taya rasrasan, ka nu kolot ka nu
ngora moal aya karunyana.
51 Pepelakan maraneh kitu deui ingon-ingon,
kabeh dikawasaan ku musuh keur dahareun
maranehna, nepi ka maraneh paraeh
langlayeuseun. Gandum, anggur, minyak
jetun, sapi, domba, ku musuh moal aya anu
dikarikeun. Maraneh tangtu paraeh.
52 Kota-kota di tanah anu ayeuna geus rek
diserenkeun ku PANGERAN Allah maraneh,
bakal gempur. Kuta-kutana anu luhur tur
ditohagakeun sarta dipake andelan, kabeh
runtuh.
53 Maraneh moal maranggih dahareun,
lantaran kota-kota ditingker musuh. Awahing
ku taya pisan dahareun, tungtungna anak
oge paparin ti PANGERAN Allah maraneh,
dihakan.
54 (28:54-55) Golongan ningrat ge ku sabab
sarua ditingker musuh, sarua kabalangsakna.
Sakumaha lemes budina ge mo burung nepi
ka ngahakan anak da teu manggih deui
dahareun. Malah nepi ka embung kasoro; ka
dulur, ka pamajikan kameumeut, ka anak nu
can kahakan, kuat teu mere.
55 (28:54)
56 (28:56-57) Pon kitu keneh ningrat-ningrat
wanitana, anu tuman tara nincak-nincak acan
kana taneuh bawaning ku beunghar, sarua
kabalangsakna lantaran dikepung musuh.
Tungtungna da teu manggih deui dahareun,

teu kalis ku lemes budi, orokna anu kakara
borojol katut jeung balina pisan didahar. Ka
salaki, kajeun sakumaha geugeutna, kitu deui
ka barudakna, boro-boro mere, ngadaharna
ge susulumputan.
57 (28:56)
58 Lamun maraneh ingkar tina sagala
papakon anu aya dina ieu buku, teu ngupama
kana pajenengan PANGERAN Allah maraneh
anu luhung jeung pikahelokeun,
59 maraneh saanak incu ku Mantenna bakal
disiksa ku rupa-rupa kasakit anu moal mental
ku ubar; ku rupa-rupa kasakit tepa anu teu
bisa dicegah.
60 Panyakit-panyakit pikasieuneun anu ku
maraneh kasaksian di Mesir, baris narajang
ka maraneh, sarta maraneh moal bisa cageur.
61 Ditambah deui ku rupa-rupa kasakit jeung
rupa-rupa pagebug anu tacan kasebut dina
ieu buku Hukum jeung pikukuh-pikukuh
Allah. Maraneh tan wande tumpur.
62 Sanajan maraneh geus jadi mangpirang-
pirang saperti bentang di langit oge mo
burung beak. Nu haririup kari saeutik, lantaran
geus ingkar ti PANGERAN Allah maraneh.
63 Sakumaha bareto PANGERAN ka maraneh
maparin kamuktian jeung ngalobakeun
bilangan maraneh kalawan gumbira manah,
nya kitu keneh halna, kalawan gumbira
manah Mantenna bakal ngabasmi, ngaburak-

barik maraneh. Maraneh baris dirabut ti tanah
anu ayeuna rek diancikan.
64 Ku PANGERAN bakal dipabalencarkeun ka
bangsa-bangsa ti tungtung jagat ka tungtung
jagat. Di ditu kudu kumawula ka allah-allah
tina kayu tina batu, anu iraha teh teuing
tadi-tadina ku maraneh disarembah, pon kitu
ku karuhun.
65 Di mana-mana maraneh teh moal manggih
kaluginaan, moal boga tempat akuan. Ku
PANGERAN bakal disiksa, dirungrung ku rasa
mangpaung, pondok pikir pegat harepan.
66 Hirup dikikintil ku balahi, beurang peuting
gegebegan sieun jol sieun jol malakal-maot.
67 Hate teu kendat lumenyap ku sagala
tetenjoan. Bray beurang hayang geura-geura
peuting, reup peuting hayang geura-geura
beurang.
68 Maraneh ku PANGERAN bakal diiangkeun,
dipiceun deui ka Mesir, teu kalis ku geus
ngandika yen hamo malikkeun deui maraneh
ka ditu. Di ditu maraneh bakal nawar-
nawarkeun maneh ngajual badan ka musuh,
keun bae jadi abid ge, tapi saurang ge taya
anu daekeun meuli."

29 1 Kitu ungelna perjangjian anu ku
PANGERAN ditimbalkeun ka Musa
pikeun urang Israil, waktu maranehna aya di
tanah Moab. Eta perjangjian teh panambah
tina perjangjian PANGERAN ka maranehna
anu dijieun di Gunung Sinai.

2 Musa miwarang supaya sakumna
urang Israil kumpul. Ti dinya sasauran
ka maranehna, "Maraneh geus narenjo
sorangan sagala kajadian ti PANGERAN
anu dikeunakeun ka raja Mesir, ka para
gegedenna, jeung ka sakuliah tanahna.
3 Eta sagala balahi jeung kaahengan-
kaahengan ti PANGERAN ku maraneh geus
kasaksian.
4 Tapi nepi ka ayeuna maraneh ku Mantenna
tacan diparengkeun ngaharti kana sagala
perkara anu geus kasorang.
5 Opat puluh taun maraneh ku Mantenna
dicandak ngambah gurun keusik, parandene
pake teu datang ka butut, tarumpah pon kitu
keneh.
6 Maraneh teu boga roti keur dahareun, teu
boga cianggur atawa inuman keras, tapi ku
PANGERAN teu burung dipaparin sakur nu
perlu, supaya maraneh nyaho yen Mantenna
teh Allah maraneh.
7 Kitu deui basa urang mimiti datang ka
dieu, urang geus bisa ngelehkeun Raja Sihon
ti Hesbon jeung Raja Og ti Basan anu ngahaja
mapag merangan.
8 Tanahna ku urang bisa direbut, tuluy
dibikeun ka kaom Rubin, ka kaom Gad, jeung
ka satengah kaom Menase.
9 Anu matak supaya maraneh lulus
saterusna, kudu ngestokeun sagala rupa anu
kaungel dina perjangjian Mantenna.

10 Ayeuna maraneh jaronghok di dieu di
payuneun PANGERAN. Kabeh araya, para
pamingpin, para gegeden, lalaki,
11 awewe, barudak, pon kitu jalma lianna
bangsa batur, purah mangalakeun suluh
jeung cai.
12 Poe ieu maraneh bakal dibawa kana eta
perjangjian katut sagala katangtuanana anu
dipidamel ku PANGERAN Allah maraneh,
sangkan dilampahkeun.
13 Maraneh rek diteguhkeun ngajadi umat
PANGERAN, sarta Mantenna jadi Allah
maraneh, sakumaha anu dijangjikeuna-Na ka
maraneh jeung karuhun maraneh Ibrahim,
Ishak jeung Yakub.
14 Eta perjangjian jeung pikukuh-pikukuh,
dipidamelna ku PANGERAN lain ngan pikeun
maraneh wungkul.
15 Tegesna pikeun kabeh, pikeun urang anu
ayeuna di dieu jeung pikeun turunan urang
nu bakal gumelar."
16 "Maraneh tangtu aringet keneh kana
sagala hal anu kasorang di Mesir, jeung anu
kalakon di jalan waktu nyorang wewengkon
bangsa-bangsa sejen.
17 Arca-arca sesembahanana anu
pikagirukeun, tina kayu, tina batu, tina perak,
tina emas, ku maraneh geus katenjo.
18 Pacuan ti anu karumpul di dieu aya
jelema, warga, kaom, lalaki atawa awewe,
anu rek ingkar ti PANGERAN hayang nyembah

ka allah-allah maranehna, sabab matak jadi
mamala, cara akar anu jadi tangkal anu pait
jeung ngandung racun.
19 Pacuan maraneh anu ngadarenge ieu
parentah angker aya anu rek ngayakin-yakin
maneh, boga rasa najan mawa karep
sorangan ge mo burung salamet. Tan wande
matak cilaka sarerea, nu balageur, nu jarahat.
20 Jelema nu kitu ku PANGERAN moal
dihampura, malah bakal kahuru ku bebendu-
Na, ditarajang ku balahi-balahi anu kaungel
dina eta kitab, ahirna ditumpes pisan,
21 pikeun conto ti PANGERAN ka kaom-kaom
Israil, diterapan sagala panyapa anu kaungel
dina perjangjian anu aya dina buku pikukuh
PANGERAN tea.
22 Tanah maraneh ku PANGERAN bakal
diruksak, pinuh ku kasangsaraan, tur bakal
katarenjo ku turunan maraneh nu bakal
datang, kitu deui ku jalma-jalma ti nagara nu
jarauh.
23 Lahan-lahan raruksak pinuh ku walirang
jeung uyah, taya pisan anu jadi, henteu
jukut-jukut acan. Tanah maraneh bakal
saperti kaayaan nagara Sadumu jeung
Gomora, saperti nagara Adma jeung Seboim,
anu dibasmi ku PANGERAN tea, awahing
Mantenna bendu.
24 Jalma sajagat bakal silih tanya, Ku naon
tanah eta bangsa teh ku PANGERAN nepi ka

dikitu-kitu? Ku naon nu matak PANGERAN
sakitu benduna?
25 Jawabna, Eta umat PANGERAN teh
ingkar tina perjangjian Allah karuhunna anu
diikrarkeun waktu maranehna budal ti Mesir.
26 Maranehna ngabarakti ka allah-allah sejen
anu tadi-tadina tacan disembah lantaran
dilarang ku PANGERAN.
27 Kitu sababna PANGERAN bendu ka eta
umat-Na, tanahna disina cilaka, keuna
ku panyapa anu aya dina kitab pikukuh
Mantenna.
28 Mantenna jadi kacida benduna nepi ka
maranehna dirabut ti tanahna sorangan,
dibuang ka nagara batur nepi ka ayeuna.
29 Aya keneh perkara-perkara anu ku
PANGERAN Allah maraneh dirasiahkeun.
Tapi ieu Hukum Mantenna anu enggeus
dinyatakeun ka urang, ku urang jeung ku
turunan urang kudu diestokeun salalawasna."

30

1 "Ayeuna maraneh meunang milih
antara berkah jeung panyapa,
sakumaha anu geus diterangkeun ku Bapa
ka maraneh. Lamun hal-hal ieu ku maraneh
geus kaalaman, sarta maraneh hirup di
bangsa-bangsa asing tempat maraneh
dipabalencarkeun ku PANGERAN Allah
maraneh, tangtu maraneh bakal aringet kana
ieu piliheun anu bieu ditawarkeun ku Bapa.
2 Tapi lamun engke maraneh saanak incu
harayang balik deui ka PANGERAN, enya-enya

ngesto kana sagala pangandika-Na anu ku
Bapa diwurukkeun ayeuna,
3 tangtu ku PANGERAN Allah maraneh
dipikawelas, dipulangkeun ti bangsa-bangsa
tempat maraneh dipabalencarkeun, sarta
disina mukti deui.
4 Sanajan dibuang nepi ka tungtung jagat
nu pangjauhna, tan wande dikumpulkeun,
dipulangkeun deui
5 ka tanah pangancikan karuhun maraneh,
tur bakal leuwih mukti sarta bilanganana
leuwih loba ti batan karuhun maraneh ti
heula.
6 Tabeat maraneh saanak incu ku PANGERAN
Allah maraneh dirobah jadi nurut, ka
Mantenna jadi enya-enya nyaahna, sarta
bakal tetepi tumetep ngancik di eta tanah.
7 Sagala panyapa tea ku Mantenna bakal
dibalikkeun ka musuh-musuh anu bareto
mikaijid jeung nyangsara ka maraneh.
8 Maraneh bakal ngesto deui ka Mantenna,
narurut deui kana sagala pangandika-Na anu
ku Bapa diwurukkeun poe ieu.
9 Sagala usaha maraneh bakal mulus, bakal
laloba anak, laloba ingon-ingon, lahan-lahan
hasilna bakal mucekil. Kalawan bingah
Mantenna bakal maparin kamuktian ka
maraneh cara ka karuhun maraneh baheula.
10 Saratna, maraneh kudu ngesto ka
Mantenna, nurut kana sagala pikukuh-Na anu

kaungel dina buku papakon Mantenna. Kudu
madep deui ka Mantenna reujeung suhud.
11 Sagala hal anu ku Bapa dipapatahkeun
poe ieu, moal hese-hese teuing
ngalampahkeunana, lain hal anu moal
kataekan,
12 da lain di langit ayana. Jadi maraneh
teu kudu tingtaranya, Saha nu sanggup
nurunkeunana sangkan ku urang kadenge,
sangkan urang bisa nedunan?
13 Jeung lain di peuntaseun laut, jadi teu
kudu patanya-tanya, Saha nu bisa meuntas
laut mawa eta ka dieu, sangkan ku urang
kadenge, supaya urang bisa nedunanana?
14 Ayana lain di mana-mana, di dieu keneh,
di maraneh, katembong, bisa dipetik. Nu
matak geura tarurut.
15 Poe ieu maraneh ku Bapa dibere piliheun
antara nu hade jeung nu goreng, antara
pijamugaeun jeung picilakaeun.
16 Lamun narurut kana sagala pangandika
PANGERAN Allah maraneh anu ku Bapa
diwurukkeun ayeuna, lamun nyaraah sarta
ngesto ka Mantenna, tangtu bakal mukti tur
jadi bangsa gede, bakal meunang berkah
ti PANGERAN di tanah anu bakal dicicingan
engke.
17 Sabalikna lamun henteu narurut,
arembung ngadenge, kagembang ngabarakti
ka allah-allah sejen,

[18] Bapa ngingetan ti ayeuna, maraneh tangtu
cilaka, moal panjang nya ngancik di tanah
peuntaseun Walungan Yordan teh.
[19] Ayeuna Bapa menta disaksian ku langit
jeung bumi, mana anu rek dipilih ku maraneh
ti PANGERAN, berkah-Na atawa panyapa-Na,
rek milih hirup atawa rek milih paeh. Pilih anu
pijamugaeun!
[20] Sing sumujud madep mantep ka
PANGERAN Allah maraneh, sangkan bisa
tetep renggenek saanak incu di tanah anu
ku Mantenna geus diikrarkeun ka karuhun
maraneh, Ibrahim, Ishak, jeung Yakub."

31 [1] Musa neruskeun sasauranana ka
urang Israil.
[2] Kieu, "Umur Bapa geus saratus dua puluh
taun, moal bisa terus ngasuh ka maraneh.
Jeung ongkoh dawuhan PANGERAN oge Bapa
mah moal nepi ka milu meuntasan Walungan
Yordan.
[3] PANGERAN Allah maraneh engke bakal
miheulaan ka ditu, ngabasmi bangsa-bangsa
eta tanah, supaya tanahna bisa dicicingan
ku maraneh. Pamingpin maraneh engke teh
Yosua, sakumaha anu geus diandikakeun ku
PANGERAN.
[4] PANGERAN baris ngabinasakeun eta
bangsa-bangsa, saperti Mantenna ngelehkeun
Sihon jeung Og raja urang Emor tea sarta
ngabasmi nagrina.

5 Maraneh ku PANGERAN baris diunggulkeun
ngelehkeun maranehna, sarta ku maraneh
kudu dijieun sakumaha anu ku Bapa geus
diomongkeun.
6 Sing galede hate, sing warani! Ulah sieun
ku maranehna, sabab PANGERAN Allah
maraneh ku manten anu baris nulungan
ka maraneh. Mantenna moal nguciwakeun
maraneh, sarta moal nilarkeun."
7 Geus kitu Musa nyaur Yosua. Tuluy kieu
lahiranana ka Yosua di hareupeun sakumna
bangsa Israil, "Hidep masing gede hate,
masing wani, Yosua! Nya hidep anu baris
mingpin ieu bangsa pikeun nempatan nagri
anu ku PANGERAN dijangjikeun ka karuhun
maranehna.
8 PANGERAN ku manten anu baris nuyun
jeung nulungan ka hidep. Mantenna moal
nguciwakeun hidep, sarta moal ngantunkeun.
Ku sabab kitu ulah sieun, ulah salempang."
9 Geus kitu saungel Hukum Allah teh ku
Musa diseratkeun, tuluy dipasrahkeun ka
imam-imam Lewi anu ngurus Peti Perjangjian
PANGERAN, jeung ka para kokolot Israil.
10 Lahiranana, "Unggal-unggal tutup tujuh
taun, dina taun mupus hutang, waktu Pesta
Saung, ieu hukum-hukum kudu dibaca sing
bedas.
11 Bacakeun ka urang Israil anu daratang
babakti ka PANGERAN Allah maraneh di
tempat parantina.

12 Jalma-jalma, lalaki, awewe, barudak,
kitu deui nu sejenna anu marilu ngancik di
maraneh kumpulkeun, sina ngabarandungan,
sangkan dialajar sieun ku PANGERAN Allah
maraneh, dialajar nurut kana sagala pikukuh
Mantenna.
13 Ku jalan kitu anak incuna oge anu tacan
ngadarenge ungelna Hukum PANGERAN Allah
maraneh, jadi marilu ngadenge, supaya
enggoning ngarancik di tanah peuntaseun
Walungan Yordan teh maranehna oge dialajar
sieun ku Mantenna."
14 Geus kitu PANGERAN ngandika ka Musa,
"Umur maneh moal lila deui. Calukan Yosua,
bawa marek ka Kemah Tepangan, Kami rek
paparentah ka manehna." Bral Musa angkat
jeung Yosua ka eta Kemah.
15 Breh PANGERAN nembongan dina tihang
mega anu nanjeur lebah panto Kemah
Tepangan.
16 Lajeng ngandika ka Musa, "Maneh geus
tereh maot. Sanggeus maneh euweuh,
bangsa Israil moal satia deui ka Kami,
sarta alingkar tina perjangjian anu dijieun
ku Kami jeung maranehna. Maranehna
bakal naringgalkeun Kami, nyarembah ka
allah-allah anu disarembah di nagri anu moal
lila deui baris diasupan ku maranehna.
17 Geus tangtu Kami bendu. Ku Kami rek
ditinggalkeun, rek dibasmi, ditarajang ku
rupa-rupa kacilakaan. Sina kararasaeun

yen cilakana teh ku lantaran Kami, Allah
maranehna, geus henteu nyarengan ka
maranehna.
18 Moal ditulungan, lantaran kalakuanana
doraka jeung ngabarakti ka allah-allah sejen.
19 Ieu aya lagu, catet, ajarkeun ka sakumna
bangsa Israil. Ieu lagu pikeun jadi saksi
perkara kalakuan maranehna.
20 Sabab ana maranehna geus didatangkeun
ka eta tanah anu gemah raharja sakumaha
ikrar Kami ka karuhunna, ana geus sarenang
cukup sagala dahareun, tangtu malurtad,
ngabarakti ka allah-allah sejen, Kami
mah tangtu dipiceun, perjangjian Kami
ditaringgalkeun.
21 Ku Kami rek dicilakakeun. Ieu lagu bakal
aya anu ngawihkeun, jadi pangweweleh
kana kalakuan maranehna. Ti ayeuna keneh
ge, samemeh didatangkeun ka eta tempat
ajangna, kaayaan hatena kitu ku Kami geus
kauninga."
22 Seug eta lagu teh ku Musa diseratkeun
poe eta keneh, tuluy diajarkeun ka urang
Israil.
23 Geus kitu PANGERAN ngandika ka Yosua
putra Nun. Pangandika-Na, "Maneh masing
gede hate, masing wani. Maneh kudu
ngapalaan urang Israil ka tanah anu ku Kami
geus diikrarkeun jang maranehna. Maneh
tangtu ku Kami disarengan."

24 Hukum Allah tea ku Musa diseratkeun dina
hiji kitab, teu aya anu kaliwat.
25 Sanggeus beres nyeratkeunana, Musa
ngalahir ka para imam anak putu Lewi
anu ngajaraga Peti Perjangjian PANGERAN,
lahiranana,
26 "Tarima ieu kitab Hukum Allah, simpen
deukeut Peti Perjangjian PANGERAN Allah
maraneh, sina jadi saksi perkara kalakuan
umat Mantenna.
27 Ku Bapa geus kanyahoan, eta jelema-
jelema teh kacida bantahanana, tukang
ngalawan. Cacak diasuh keneh ku Bapa ge
gawena ngan ngalawan bae ka PANGERAN,
komo engke lamun Bapa geus teu aya, tangtu
leuwih mantangul.
28 Ayeuna kumpulkeun para kokolot jeung
kokojo-kokojo kaom-kaom maraneh, ieu hal
ku Bapa rek dicaritakeun ka maranehna,
kalawan menta saksi langit jeung bumi.
29 Sabab geus kawangwang ti ayeuna yen
lamun Bapa geus teu aya, tangtu kalakuanana
teh doraka, sagala perkara anu ku Bapa
geus dipapatahkeun teh moal diparake, bakal
ngararempak larangan PANGERAN, nyieun
pibendueun Mantenna, tangtu cilaka."
30 Geus kitu Musa ngucapkeun ungelna eta
lagu pupujian, dibarandungan ku sakumna
urang Israil.
32 1 "Langit, bumi, bandungan omongan
kami, regepkeun masing taliti.

2 Piwuruk kami lir keclak-keclak cihujan, lir
ciibun anu tumurun ka bumi. Omongan kami
ibarat hujan anu nyiram pepetetan, ngabiribis
nyiram jujukutan.
3 Kami seja muji pajenengan PANGERAN,
sarta umat-Na nyaturkeun kapunjulan
Mantenna.
4 PANGERAN teh panulung maraneh anu
digjaya, adil sampurna dina saniskara. Allah
maraneh satuhu sarta saestu, lempeng bener
sagala damel-Na.
5 Sabalikna maraneh mah serong hate,
bangsa doraka jeung loba cacad, teu layak
jadi umat-Na.
6 Eh nu garejul, anu teu baroga pikir! Karah
kitu pamales maraneh ka PANGERAN teh?
Mantenna teh Rama maraneh, anu nyiptakeun
maraneh, anu ngadamel maraneh jadi hiji
bangsa.
7 Inget-inget nu katukang, jaman baheula,
tanyakeun ka bapa maraneh kumaha. Tanya
kolot-kolot, perkara lalakon baheula.
8 Nu Maha Agung geus nangtukeun
pitempateun bangsa-bangsa, jeung
nangtukeun di mana jalma-jalma kuduna
ngancik. Sarta tiap bangsa masing-masing
dipaparin hiji allah.
9 Ari turunan Yakub mah diunculkeun,
dijadikeun umat kagungana-Na ku manten.
10 Maranehna, kapendak ku Mantenna
keur ngumbara di tanah gurun tempat nu

sepi. Ku Mantenna seug diraksa, estuning
didama-dama, mani kawas ka salira ku
manten.
11 Lir heulang anu ngajar anakna hiber
anakna aman ditempatkeun dina jangjangna
nu meber, nya kitu PANGERAN teh ngaraksana
ka Israil.
12 PANGERAN ku manten anu nuyun
maranehna, teu dibantu ku allah-allah
sejenna.
13 Maranehna disina ngageugeuh tanah-
tanah pagunungan, dicukup daharna, bangsa
hasil ti tegalan, jeung madu leuweung tina
sela-sela cadas, kitu deui tangkal jetun, anu
jadi dina sela-sela batu.
14 Sapina, embena, jaruuh cisusuna.
Ingon-ingonna, domba, embe, sapi, kaasup
nu pangalusna, gandumna pangbaleuneurna,
anggurna nu pangeunahna.
15 Umat PANGERAN ngajadi mukti, tapi bet
jadi bantahan. Sanggeus lalintuh sarareubeuh
barang hakan, seug ingkar ti Allahna,
anu ngajadikeunana, naringgalkeun Juru
Salametna anu digjaya.
16 Nyarembah ka brahala, matak panas
PANGERAN. Kadorakaanana nangtang
bebendu Mantenna.
17 Ngalurban ka allah-allah nu lain Allah,
allah-allah anyar anu ku karuhunna can
dipikawawuh, allah-allah anu ku Israil tacan
disembah.

18 Allahna, Juru Salametna anu digjaya, anu
ngahirupan maranehna, dipopohokeun.
19 Ningali sarupa kitu, PANGERAN jadi
bendu. Seug eta pala putra-Na teh, lalaki,
awewe, dipiceun.
20 Dawuhana-Na, Ku Kami moal ditulungan
deui, hayang nyaho eta umat bantahan jeung
teu satia teh kumaha panungtunganana.
21 Ka Kami mapanas ku arca-arca, ku brahala
anu carekna mah Allah, ku aallahan anu lain
Allah. Matak ku Kami ge rek dipapanas ku hiji
bangsa, sina ngentab hatena ka eta bangsa
nu gejul.
22 Amarah Kami tangtu ngagedur lir seuneu,
saeusi bumi bakal kahuru. Malah bakal
parat ka handapeun jagat, ngagehengkeun
akar-akar pagunungan.
23 Maranehna rek dicehcer ku balahi,
dihujanan ku jamparing.
24 Sina paraeh ku kalanti jeung muriang,
sina tumpes ku sasalad nu baranget. Sina
digalaksak ku sato galak, sina diparacok ku
oray-oray anu maratih.
25 Sina paraeh ku perang, tingjaloprak di
lulurung. Nu di arimah sina ngarompod loba
kasieun. Bujang, lanjang, tinemu jeung pati,
dalah orok, aki-aki, nini-nini, moal aya anu
kari.
26 Ku Kami bakal ditumpes sama sakali, sina
ulah kasebut-sebut deui.

27 Tapi musuhna ku Kami moal dibikeun
agul, sina ulah majar maneh geus ngelehkeun
umat Kami, da Kami sorangan anu ngitukeun
umat Kami teh.
28 Israil teh bangsa anu teu boga pikiran, teu
boga pisan panalar.
29 Teu kapikireun ku naon nepi ka eleh ku
musuh. Teu kapikireun ku naon nu matak
nepi ka kitu.
30 Ku naon sarebu eleh ku saurang, salaksa
eleh ku duaan? Lantaran geus ditinggalkeun
ku PANGERAN Allahna. Maranehna geus
diculkeun ku Allahna nu digjaya.
31 Musuhna nyahoeun yen allahna sorangan
mah lemah, teu digjaya saperti Allah Israil.
32 Musuhna teh doraka cara Sadumu
jeung Gomora, ibarat buah anggur anu pait
ngandung racun,
33 ibarat cianggur nu dijieun tina peurah
oray.
34 Kalakuan musuhna ku PANGERAN
diemutkeun, baris dibales dina waktuna.
35 Ku PANGERAN tangtu dituar disiksa,
tangtu eta teh rugrug lamun geus datang
mangsana, tur geus deukeut kana waktuna.
36 PANGERAN bakal ngajait umat-Na,
sanggeus kauninga taya dayana. Nu aranut
ka Mantenna bakal dipikawelas, sanggeus
katingali yen sakitu sangsarana.
37 Seug umat-Na bakal dipariksa, Mana
allah-allah maraneh nu digjaya teh?

38 Lain sok disuguhan gajih sato kurban?
Lain sok dibaktian cianggur? Coba atuh
ayeuna sina nulungan, sina ngorejat ngajait
maraneh.
39 Saenyana ngan Kami nu jumeneng Allah,
taya deui anu sejen. Kami anu kawasa
maehkeun, kawasa ngahirupkeun, kawasa
ngageringkeun, kawasa nyageurkeun. Moal
aya nu bisa nandingan Kami.
40 Kami sumpah nadahkeun panangan: Demi
Kami teh Allah anu jumeneng,
41 Kami arek ngasah pedang sina ngagurilap,
rek nerapkeun hukum adil. Rek ngabales
musuh-musuh, rek nyiksa ka nu arijid ka
Kami.
42 Jamparing Kami bakal lamokot ku getih
musuh, pedang Kami bakal ngababad sakabeh
lawan. Nu ngaralawan rek dibeakkeun, moal
ngarikeun nu geus kasabet jeung geus
kajarah.
43 Eh bangsa-bangsa, geura pupunjung umat
PANGERAN. Sabab sakur nu bareto ngabasmi
maranehna, ku Mantenna baris disiksa. Saha
anu ngamusuhan baris dibales. Sabalikna
umat-Na tangtu dihampura dosa-dosana."
44 Musa jeung Yosua ngucapkeun eta lagu,
kadenge ku sakumna bangsa Israil.
45 Sabada Musa ngawurukkeun papakon-
papakon PANGERAN ka urang Israil,
46 anjeunna sasauran kieu, "Peupeujeuh,
ieu papakon-papakon anu diwurukkeun ku

Bapa teh gumatikeun. Ajarkeun ku maraneh
ka anak, supaya maranehna ge nurut jeung
satia kana sagala pangandika-Na.
47 Sabab ieu pangajaran teh lain omong
kosong, estuna mah hiji-hijina jalan
pihirupeun maraneh. Nu matak kudu diturut,
sangkan maraneh bisa tetep renggenek
matuh di ditu di tanah anu rek dicicingan, di
peuntaseun Walungan Yordan."
48 Dina poe eta keneh PANGERAN nimbalan
ka Musa,
49 "Maneh kudu ka Pagunungan Abarim di
tanah Moab peuntaseun Yeriho. Tuluy unggah
ka Gunung Nebo, pek ti dinya ku maneh
teuteup tanah Kanaan anu rek dipaparinkeun
ka urang Israil teh.
50 Di puncak gunung eta maneh ku Kami rek
dipundut nyawa, cara Harun dulur maneh anu
ku Kami dipundut nyawana di Gunung Hor,
51 lantaran maraneh duaan geus
nembongkeun kateusatiaan ka Kami di
hareupeun urang Israil. Basa keur di cinyusu
Meriba deukeut kota Kades di tanah gurun
Sin, maneh nyapirakeun Kami di hareupeun
jalma rea.
52 Tanah anu ku Kami rek dibikeun ka urang
Israil teh bakal katembong ku maneh ti
kajauhan, tapi maneh moal kungsi asup ka
ditu."

33

1 Samemeh pupus, Musa abdi Allah teh
ngaberkahan heula ka urang Israil.

2 PANGERAN sumping ti Gunung Sinai, lir
panonpoe meletek luhureun Edom, ngebrehan
ka umat-Na di Gunung Paran. Dibanding ku
malaikat salaksa, dina panangan tengen-Na
aya seuneu ngagebur.
3 PANGERAN estu asiheun ka umat-Na,
ngaraksa ka sakur nu jadi kagungana-Na.
Bruk urang sujud kana sampeana-Na, tumut
kana sakabeh pangandika-Na.
4 Hukum anu ku Musa diselehkeun ka urang,
urang turut, urang jieun puputon bangsa.
5 PANGERAN jumeneng Raja umat-Na, Israil,
basa kaom-kaomna jeung para kapalana
kumpul.
6 Ka kaom Rubin, berkah Musa kieu ungelna:
"Mugia Rubin tong datang ka pareum, sanajan
jumlahna teu sabaraha."
7 Ka kaom Yuda kieu berkahna: "Nun
PANGERAN, mugi panyambat Yuda dimakbul.
Mugi Yuda dihijikeun deui sareng kaom-kaom
Israil. Mugi dipangmerangkeun, dibantu
ngelehkeun musuh-musuhna."
8 Ka kaom Lewi kieu berkahna: "Nun
PANGERAN, Gusti ngebrehkeun pangersa ku
jalan Urim sareng Tumim, nganggo antara
urang Lewi, abdi-abdi nu satia. Nalika di Masa
ku Gusti parantos diuji. Di cinyusu Meriba
bukti kaestuanana.
9 Ka Gusti kalintang satiana. Langkung ti
batan ka kolot-kolotna, ka dulur-dulurna
sareng ka anak-anakna. Estu madep kana

pangandika Gusti, kukuh nyekel kana
perjangjian Gusti.
10 Maranehna anu bakal ngajar umat Gusti,
sina gumati kana Hukum Gusti. Maranehna
anu bakal nyanggakeun kurban dina altar
Gusti.
11 Nun PANGERAN, mugi kaom maranehna
ditohagakeun. Sagala pagaweanana mugi
kamanah. Mugi musuh-musuhna dibasmi,
ulah sina menyat deui."
12 Berkahna ka kaom Binyamin: "Ieu kaom
kameumeut PANGERAN. Sapopoena diraksa,
diauban. Henteu weleh disarengan."
13 Berkahna ka kaom Yusup: "Mugia tanahna
ku PANGERAN dipaparin hujan. Dipaparin cai
ti handapeun bumi.
14 Saban usum lahanna sing pinuh ku
bubuahan. Bubuahan nu aralus, nu arasak
dina tangkalna.
15 Pasir-pasir purbakalana sing meuhpeuy ku
bubuahan, bubuahan anu pangaralusna.
16 Tanahna sing pinuh ku nu mangpaat. Sing
kaseundeuhan ku berkah PANGERAN, anu
ngandika ti leuweung cucuk nu hurung tea.
Ieu berkah masing tumurun ka kaom Yusup,
nu jadi pamingpin ti sakabeh dulur-dulurna.
17 Yusup boga kakuatan banteng jeung
tanduk sapi leuweung, nya eta: Menase
anu mangrebu-rebu, jeung Epraim anu
manglaksa-laksa. Anu babarengan ngagadil

ka bangsa-bangsa, neunggar musuh sina
mecleng ka tungtung jagat."
18 Berkahna ka kaom Sebulun jeung
kaom Isaskar: "Sebulun masing untung
buniagana di laut. Isaskar masing mukti di
pakemahanana.
19 Maranehna bakal ngajak bangsa lian
ngadongdon ka gunungna. Prak di dinya
nyanggakeun kurban nu bener layak.
Maranehna bakal ngareduk untung ti laut,
jeung ngarali harta tina keusik sapanjang
basisir."
20 Berkahna ka kaom Gad: "Puji sukur ka
Allah anu ngalegakeun wewengkon Gad. Gad
taki-taki kawas singa, rek ngabeset leungeun
atawa kulit sirah.
21 Gad nyokot tanah anu pangalusna, pantes
dipimilik ku anu jadi pamingpin. Maranehna
narurut kana pikukuh jeung hukum Allah.
Direujeungan ku para pamingpin Israil."
22 Berkahna ka kaom Dan: "Dan saibarat
singa ngora, ngagajleng luncat ti Basan."
23 Berkahna ka kaom Naptali: "Naptali
pohara meunangna berkah reujeung kurnia
PANGERAN. Tanahna ngembat ka kidul ti
semet Talaga Galilea."
24 Berkahna ka kaom Aser: "Ti antara
sakabeh kaom, Aser pangdiberkahanana.
Sing dipikaresep ku dulur-dulurna. Tanahna
sing loba tangkal jetunna.

25 Kota-kotana sing weweg ku sarigsig
tambaga jeung beusi. Mugia hirupna aman
santosa."
26 Eh Israil, taya allah nu cara Allah maraneh,
anu kalawan agungna nitih langit tunggang
mega, baris mitulung ka maraneh.
27 Pitulung Allah ka maraneh sipatna kadim,
panangana-Na anu ngadeudeul, sipatna
langgeng. Ana maraneh maju, Mantenna
anu ngajongklokkeun musuh, seug nimbalan
sangkan ku maraneh digempur.
28 Turunan Yakub hirupna senang santosa,
cicing di tempat gandum jeung anggur,
bumina dibaseuhan ku ciibun ti langit.
29 Bagja maraneh, Israil! Taya nu mapakan.
Estu bangsa anu rahayu ku PANGERAN.
PANGERAN ku manten, minangka kepeng
jeung pedang maraneh, nu ngabela
jeung maparin kaunggulan. Musuh tangtu
tingpoyongkod menta dikarunyaan, ku
maraneh tuluy dileyek.

34 1 Ti dinya Musa angkat, ti padataran
Moab nanjak ka Gunung Nebo,
unggah ka puncak Gunung Pisga wetaneun
Yeriho. Ti belah dinya, sakuliah tanah tea ku
PANGERAN ditembongkeun ka anjeunna, nya
eta wewengkon tanah Gilad anu terus ka
kaler nepi ka kota Dan;
2 sakuliah wewengkon Naptali; wewengkon
Epraim jeung wewengkon Menase;

wewengkon Yuda anu terus ka kulon nepi ka
basisir Laut Tengah;
3 bagian pakidulan Yuda; kitu deui tanah
lempar ti semet Soar nepi ka Yeriho, dayeuh
anu pinuh ku tangkal korma.
4 Ngandika PANGERAN ka Musa, "Tah eta
tanah anu dijangjikeun ku Kami teh, anu
diikrarkeun ka Ibrahim, Ishak, jeung Yakub,
ajang turunan-turunanana. Eta ku Kami
ditembongkeun ka maneh, tapi Kami moal
ngidinan maneh ka ditu."
5 Sanggeus kitu Musa abdi PANGERAN puput
nyawa di tanah Moab, sakumaha anu geus
ditimbalkeun ku PANGERAN.
6 Ku PANGERAN dikurebkeun di hiji lebak di
tanah Moab, palebah dayeuh Bet Peor. Tapi
nepi ka kiwari ge pajaratanana mah taya anu
terangeun.
7 Musa pupus dina yuswa saratus dua puluh
taun, salirana cangker keneh, socana awas
keneh.
8 Meunang tilu puluh poe anjeunna
dicaleungceurikan ku sakumna bangsa Israil
di tanah datar Moab.
9 Ari Yosua putra Nun, gaganti Musa,
binangkit sarta binekas, sabab ku Musa geus
diberkahan. Urang Israil narurut ka Yosua.
Sagala papakon PANGERAN anu diwurukkeun
ku Musa tea diarestokeun.

10 Di Israil tacan aya nabi anu saperti Musa,
anu dicandak sasauran papayun-payun ku
PANGERAN.
11 Taya deui nabi anu ku PANGERAN
dipaparin kawasa ngayakeun mujijat-mujijat
jeung kaahengan-kaahengan, saperti anu
diterapkeun ku Musa ka raja Mesir katut para
gegedenna jeung ka sakuliah nagarana.
12 Taya deui nabi anu bisa ngayakeun
kajadian-kajadian anu sakitu hebatna, saperti
anu dijalankeun ku Musa kalawan kasaksian
ku urang Israil.

Yosua

1 [1] Sanggeus Musa, abdi Allah tea pupus,
PANGERAN nimbalan ka pangbantuna
Musa, nya eta Yosua putra Nun.
[2] Timbalana-Na, "Musa abdi Kami geus tilar
dunya. Ayeuna maneh katut bangsa Israil
geura tarapti meuntasan Walungan Yordan,
geusan asup ka tanah anu ku Kami rek
dibikeun ka maranehna tea.
[3] Kami geus nyarita ka Musa, yen tanah
anu rek disorang teh sagemblengna geus
dipasrahkeun ka maneh jeung ka saumat
Kami.
[4] Legana eta tanah, ti kidul mimiti ti gurun
keusik terus ka kaler nepi ka Pagunungan
Libanon, ti wetan ti semet walungan gede
Walungan Eprat parat ka tanah Het terus ka
kulon nepi ka Laut Tengah.
[5] Yosua, saumur-umur ge ka maneh hamo
aya nu kuat. Kami rek ngaping ka maneh
sakumaha ka Musa. Sapapanjangna moal
ninggalkeun.
[6] Sing teteg, sing yakin, karana saupama
ieu umat Kami geus maratuh di eta
tanah nu ku Kami geus dijangjikeun ka
karuhun-karuhunna, nya maneh anu baris
jadi pamingpinna.

7 Ku sabab eta sing teteg, sing yakin; jeung
masing satia ka sakabeh Hukum anu dibikeun
ka maneh ku Musa, abdi Kami tea. Sarupa
ge ulah aya nu dilalaworakeun, tan wande
maneh baris hasil ngajugjug ka mana bae
oge.
8 Karepkeun yen maneh rek maca eta kitab
Hukum salawasna dina ngajalankeun ibadah.
Ulik beurang peuting, tiginkeun sakumaha
anu ditulis di dinya. Upama kitu hirup maneh
tan wande senang sarta hasil.
9 Sing inget timbalan Kami ka maneh,
masing teteg sarta yakin! Ulah sieun atawa
leutik hate, sabab Kami, PANGERAN Allah
maneh ka mana-mana oge tan wande
nyarengan."
10 Ti dinya Yosua miwarangan para
pamingpin sina ka pakemahan, sangkan
marentahkeun jalma-jalma,
11 "Geura saradia dahareun keur bekel,
sabab tilu poe deui maraneh kudu meuntasan
Walungan Yordan, baris maratuh di tanah
anu rek dipaparinkeun ku PANGERAN Allah
maraneh."
12 Yosua sasauran ka kaom Rubin, kaom Gad
jeung ka satengahna kaom Menase,
13 "Inget, Musa abdi PANGERAN geus
nyaurkeun ka maraneh yen ieu tanah
wetaneun Walungan Yordan baris
dipaparinkeun ku PANGERAN Allah maraneh,
pikeun tempat tinggal maraneh.

14 Bojo-bojo maraneh, anak-anak maraneh,
jeung ingon-ingon tetep di darieu, ari
balad-balad kudu samakta pakarang, sina
mareuntas ti heula sangkan bisa ngabantu
papada urang Israil deui,
15 nepi ka bisa ngajabel tanah kuloneun
Walungan Yordan anu geus dipaparinkeun ku
PANGERAN Allah maraneh ka maranehna.
Saupama Mantenna geus maparin kaamanan
ka sakumna kaom Israil, kakara maraneh
meunang baralik deui ka dieu baris maratuh
di tanah sorangan di wetaneun Walungan
Yordan, anu geus dipaparinkeun ka maraneh
ku Musa, abdi PANGERAN."
16 Jawab maranehna ka Yosua, "Sadaya
pisaur anjeun tan wande dijalankeun.
Dipiwarang ka mana bae ge sayagi.
17 Sadaya sumeja tunduk ka anjeun
sapapanjangna, sakumaha ka Musa. Mugia
PANGERAN Allah nyarengan ka anjeun
sakumaha ka Musa!
18 Sing saha anu ngalawan kana kakawasaan
anjeun atanapi wangkelang kana parentah,
baris dipaehan. Sing percanten, teu kedah
salempang!"

2 1 Geus kitu Yosua ngutus mata-mata
duaan ti pakemahan di Sitim, sina
ngintip nalungtik kaayaan tanah Kanaan,
pangpangna kota Yeriho. Sadatangna ka
dinya, mata-mata teh mareuting di imah hiji
awewe palacuran ngaran Rahab.

2 Raja Yeriho geus meunang beja yen peuting
eta aya mata-mata urang Israil asup arek
nalungtik kaayaan nagarana,
3 seug ngirim parentah ka Rahab, "Jelema
anu duaan anu mareuting di maneh, eta
teh mata-mata anu rek nalungtik kaayaan
nagara. Bijilkeun!"
4 (2:4-6) Ari jawabna, "Leres aya sababaraha
urang anu dongkap ka rorompok, nanging
teu terang ti mana. Tadi oge sareupna
memeh tutup lawang kota parantos marios
deui. Duka bade teras ka marana, teu
terang. Nanging upami enggal-enggal diudag
mah tangtos kasusul." (Padahal eta dua
mata-mata teh ku Rahab disumputkeun di
para imahna dirimbunan ku haramay anu
memang diteundeun di dinya.)
5 (2:4)
6 (2:4)
7 Ponggawa-ponggawa raja tuluy kalaluar ti
jero kota, geus kitu lawang kotana ditutup.
Mata-mata Israil tea terus disaksrak jauh
pisan nepi ka tempat pameuntasan Walungan
Yordan.
8 Memeh mata-mata tea marondok, ku
Rahab ditepungan heula ka luhur.
9 Ceuk Rahab ka maranehna, "Kuring geus
boga rasa ieu tanah geus diserenkeun ka
aranjeun ku PANGERAN. Urang dieu kabeh ge
gimir ka aranjeun.

10 Kabeh geus ngadarenge beja hal
PANGERAN nyaatkeun Laut Beureum basa
aranjeun budal ti Mesir. Ngadarenge oge
bejana basa aranjeun niwaskeun Raja Sihon
jeung Raja Og, dua raja bangsa Emor di
wetaneun Walungan Yordan.
11 Barang ngeng beja ge kacida
galimireunana. Ngadarenge hal aranjeun
teh terus bae leungit wawanen. PANGERAN
Allah aranjeun teh nya Allahna sawarga jeung
Allahna bumi.
12 (2:12-13) Kuring miharep aranjeun kersa
sumpah demi asma-Na, yen aranjeun baris
nyieun kahadean ka kulawarga kuring,
kawas anu dilampahkeun ku kuring ka
aranjeun. Mugi jangji yen indung bapa kuring,
dulur-dulur katut sakumna kulawarga kuring
ku aranjeun moal dipaehan, tapi diauban.
Kanggo eta mugia dipaparin tanda anu tiasa
dipercanten."
13 (2:12)
14 Walon nu duaan, "Saupama kuring jalir
omong, masing dilanat ku Allah! Asal ieu
pagawean kuring ku Nyai teu diucah-aceh
ka sasaha, kuring jangji, upama ieu tanah
ku PANGERAN geus diselehkeun ka bangsa
kuring, Nyai baris ditarima hade-hade."
15 Imah Rahab tea nempel kana tembok
kota, anu matak jelema anu duaan teh ku
Rahab dikaluarkeunana diulur ku tambang
tina jandela.

16 Ceuk Rahab, "Nyarumput heula di
gunung tilu poe mah, bisi katohyan ku
ponggawa-ponggawa raja. Upama itu geus
baralik kakara aranjeun terus."
17 Walon nu duaan, "Jangji kuring anu
dipenta ku Nyai tea moal cidra.
18 Nyai kudu kieu. Saupama bangsa kuring
geus nempuh ka dieu, ieu tali beureum ku
Nyai kudu dibeungkeutkeun dina jandela urut
Nyai ngulur kuring. Bapa, indung, dulur-dulur
jeung kulawarga bapa Nyai sina karumpul di
imah Nyai.
19 Sing saha anu kaluar ti dinya tur nepi ka
tiwas, eta mah salahna sorangan, lain urusan
kuring. Sabalikna anu araya di imah Nyai,
upama aya nu meunang cilaka, eta urusan
kuring.
20 Kitu deui lamun pagawean kuring tea ku
Nyai diucah-aceh, jangji kuring anu dipenta
ku Nyai tea cupar."
21 Rahab akur, sarta nu duaan teh dijurung
laku. Sanggeus maranehna arindit, pita
beureum tea ku Rahab dibeungkeutkeun kana
jandela.
22 Mata-mata tea arindit ka gunung
rek nyarumput. Tilu poe diteanganana
ku ponggawa-ponggawa raja, diubek ka
sakuliahna, tapi weleh teu kapanggih.
Ponggawa-ponggawa tea marulang ka Yeriho.
23 Ti dinya mata-mata teh tarurun ti
gunung tuluy meuntasan Walungan Yordan,

marulang ka Yosua. Sagala pangalamanana
dicaritakeun ka anjeunna
24 sarta aromongna, "Eta nagara teh
segemblengna parantos diserenkeun ka urang
ku PANGERAN. Pohara sarieuneunana urang
ditu ku urang teh."

3 1 Isukna rebun-rebun keneh Yosua katut
bangsa Israil geus arindit ti Sitim muru ka
Walungan Yordan, tuluy mareuting heula di
dinya memeh mareuntas.
2 Sanggeus meunang tilu poe, para
pamingpin ngideran pakemahan,
3 bari marentah kieu ka jalma-jalma, "Lamun
geus aya imam-imam anu ngagotong Peti
Perjangjian PANGERAN Allah maraneh,
buru-buru taluturkeun, tinggalkeun ieu
pakemahan.
4 Maraneh can kungsi ka dieu, jadi nya
aranjeunna nu jadi tuduh jalanna. Tapi ulah
darareukeut kana Peti Perjangjian, kudu
anggang kira-kira sakilometer."
5 Yosua marentah kieu ka jalma-jalma,
"Maraneh kudu susuci, sabab isukan
PANGERAN bakal mintonkeun mujijat-
mujijat."
6 Ari para imam diparentah arangkat ti
heula bari ngagotong Peti Perjangjian. Seug
dilalampahkeun.
7 Ngandika PANGERAN ka Yosua, "Nu
rek dipigawe ku Kami poe ieu, baris
ngalantarankeun maneh dihormat-hormat

sarta diagungkeun ku urang Israil, sarta
ku maranehna baris katangen yen maneh
disarengan ku Kami cara Musa.
8 Parentahkeun ka imam-imam anu
ngagotong Peti Perjangjian, yen lamun geus
narepi ka sisi Walungan Yordan kudu ancrub
tuluy ngarandeg heula deukeut sisina."
9 Geus kitu saur Yosua ka jalma-jalma, "Ka
darieu kumpul. Darengekeun pangandika
PANGERAN Allah maraneh.
10 Engke maraneh bakal nyaraho yen
Mantenna tan wande nyingkahkeun urang
Kanaan, urang Het, urang Hiwi, urang Pares,
urang Girgas, urang Emor jeung urang Yebus.
Maraneh baris nyararaho yen disarengan ku
Allah anu jumeneng,
11 samangsa Peti Perjangjian PANGERAN
Gustining sajagat dibawa meuntasan
Walungan Yordan heulaeun maraneh.
12 Ayeuna pilih dua belas jelema ti saban
kaom Israil saurang-saurang.
13 Di mana para imam anu ngagotong
Peti Perjangjian PANGERAN Gustining
sajagat geus ngancrubkeun sukuna kana
cai, Walungan Yordan moal bisa ngocor, ti
beulah girang caina mendet jadi beungkak
ngabadeden teu bisa laju."
14 (3:14-15) Harita teh keur usum dibuat,
sarta eta walungan keur caah. Seug
jalma-jalma teh arindit ti pakemahan rek
mareuntas ka Walungan Yordan, para imam

sina ti heula ngagotong Peti Perjangjian.
Barang crub para imam alancrub,
15 (3:14)
16 eta walungan mendet, teu bisa ngocor,
ngabadeden terus beungkak ka girang jauh
pisan nepi ka kota Adam, hiji kota gigireun
kota Sartan. Nu di hilir jadi kapenggel sama
sakali, terus ngocorna ka Laut Paeh; ku hal
eta jalma-jalma teh bararisa meuntas ka
deukeut kota Yeriho.
17 Sabot jelema-jelema mareuntas di nu
saat, imam-imam anu ngagotong Peti
Perjangjian tea ngararandeg di nu saat di
tengah-tengah Walungan Yordan, nepi ka
jalma-jalma mareuntas kabeh.

4

1 Sanggeus kabeh mareuntasan Walungan
Yordan, PANGERAN ngandika ka Yosua,
2 "Cokot dua belas jelema ti saban kaom
saurang-saurang,
3 titah ngala batu dua belas siki ti
tengah-tengah walungan, ti palebah urut
narangtungna imam-imam. Sina dibarawa
sarta engke peuting teundeun di pakemahan."
4 Seug Yosua nyandak dua belas urang,
5 sarta saurna, "Maraneh tarurun ka
walungan heulaeun Peti Perjangjian
PANGERAN Allah maraneh, ngala batu hiji
sewang terus panggul keur kaom-kaom Israil
sakaomna-sakaomna.
6 Eta teh keur panginget-nginget urang Israil
ka nu geus dipidamel ku PANGERAN. Baring

supagi anak maraneh nanyakeun boga harti
naon eta tumpukan batu teh keur maraneh,
7 terangkeun yen Walungan Yordan kungsi
mandeg ngocorna waktu dipeuntasan ku
Peti Perjangjian PANGERAN. Eta teh sangkan
urang Israil aringet salalawasna ka nu geus
kajadian di dieu."
8 Eta parentah tuluy dijaralankeun. Akur
jeung timbalan PANGERAN ka Yosua,
maranehna ngarala batu ti tengah-tengah
Walungan Yordan hiji sewang keur urang
Israil sakaomna-sakaomna, dibarawa terus
digoler-golerkeun di tempat pakemahanana.
9 Yosua oge numpukkeun batu dua belas siki
di tengah-tengah Walungan Yordan, dina urut
narangtungna imam-imam anu ngagotong
Peti Perjangjian. (Ieu tumpukan batu kiwari
aya keneh.)
10 Ari imam-imam ngararandegna di
tengah-tengah eta walungan teh tepi ka
beresna sagala hal anu kudu dilalampahkeun
ku jalma-jalma, sakumaha anu geus
didawuhkeun ku PANGERAN ka Yosua. Hal ieu
cocog jeung anu bareto diparentahkeun ku
Musa tea. Jelema-jelema teh mareuntasna
gagancangan.
11 Sanggeus araya di peuntas ditu, imam-
imam anu ngagotong Peti Perjangjian terus
maraju heulaeun maranehna.
12 Ari kaom Rubin, kaom Gad jeung kaom
Menase satengahna anu geus siap tempur,

mareuntasna geus ti heula, cocog sakumaha
anu bareto diparentahkeun ku Musa ka
maranehna.
13 Aya kira-kira opat puluh rebu jalma di
payuneun PANGERAN anu siap tempur geus
hararanjat, terus muru hiji tegalan deukeut
kota Yeriho.
14 Ku padamelan PANGERAN dina poe eta,
urang Israil ngarasa yen Yosua teh agung.
Sapanjang jumenengna anjeunna dipikaajrih
ku maranehna cara mikaajrih ka Musa.
15 Geus kitu PANGERAN nimbalan ka Yosua
16 sangkan marentah ka imam-imam anu
ngagotong Peti Perjangjian sina haranjat ti
eta walungan.
17 Seug ku Yosua diparentahkeun,
18 sarta barang imam-imam tea haranjat,
ger cai walungan teh ngocor deui nepi ka
mudal ka sisi.
19 Eta jelema-jelema mareuntasan Walungan
Yordan teh dina poe nu kasapuluh dina bulan
nu kahiji, tuluy masang kemah di Gilgal
wetaneun kota Yeriho.
20 Batu anu dua belas siki bawa ti Walungan
Yordan tea ku Yosua disusun di dinya.
21 Saurna ka urang Israil, "Baring supagi
anak maraneh nanyakeun boga harti naon ieu
susunan batu teh,
22 terangkeun yen ieu jadi tanda pitulung
PANGERAN, waktu Mantenna mendet

Walungan Yordan nepi ka maraneh bisa
mareuntas,
23 sakumaha Mantenna geus ngabendung
Laut Beureum nepi ka urang bisa meuntas.
24 Sangkan unggal jelema di ieu bumi
bakal nyaho kumaha rongkahna kakawasaan
PANGERAN, sarta maraneh baris hormat ka
PANGERAN Allah maraneh sapanjangna."
5 1 Raja-raja urang Emor di kuloneun
Walungan Yordan, kitu deui raja-raja
urang Kanaan di sisi Laut Tengah, geus
ngadarenge beja yen Walungan Yordan
dibendung ku PANGERAN sarta urang Israil
geus mareuntas, kacida galimirna, miris ku
urang Israil.
2 Ngandika PANGERAN ka Yosua, "Maneh
kudu nyieun peso tina batu, urang Israil kudu
disarunatan."
3 Timbalan teh ku Yosua dijalankeun, urang
Israil disarunatan di hiji tempat anu disebut
Pasir Pangeureutan.
4 (5:4-6) Basa bareto budal ti Mesir,
kabeh lalaki geus disarunatan. Tapi waktu
uprak-apruk di gurun keusik nepi ka opat
puluh taun, barudak lalaki anu dijarurukeun
di dinya mah taya anu disunatan. Sarta dina
pameakan jaman eta, sakabeh lalaki anu
basa budal ti Mesir geus meujeuhna jaradi
prajurit, geus pararaeh lantaran ngabaha ka
PANGERAN. Maranehanana keuna ku sumpah
PANGERAN, yen moal kungsi narenjo tanah

anu subur makmur, anu ku Anjeunna geus
dijangjikeun ka karuhun-karuhunna tea.
5 (5:4)
6 (5:4)
7 Ari anak-anakna can aya nu disunatan,
sarta nya turunan anyar ieu anu disarunatan
ku Yosua teh.
8 Sanggeus ieu disarunatan, kabehanana
sina ngarendek di pasanggrahan, sina
calalageur heula.
9 Ngandika PANGERAN ka Yosua, "Poe
ieu maraneh ku Kami geus diangkat tina
kahinaan, geus lain abid-abid urang Mesir
deui." Ku sabab kitu eta tempat teh
dingaranan Gilgal, tetep nepi ka kiwari.
10 Sabot ngarendek di Gilgal di hiji padataran
deukeut Yeriho, dina malem tanggal opat
belas bulan eta, urang Israil mestakeun
Paska.
11 Dina poe isukna maranehna geus mimiti
ngasaan hasil pepelakan tanah Kanaan,
dalahar sanggray gandum jeung roti
jarieunna, teu diragian.
12 Geus kitu mah manna tea henteu turun
deui sarta urang Israil eureun ngadahar
manna. Ti semet harita dalalaharna teh tina
hasil pepelakan tanah Kanaan.
13 Sabot aya di tempat anu deukeut ka tanah
Yeriho, Yosua ujug-ujug ningali aya hiji jelema
di payuneunana keur matek pedang. Seug

disampeurkeun, dipariksa, "Ieu teh prajurit
mana, batur atawa musuh?"
14 "Duanana lain," walonna. "Kami di dieu
teh jadi panglima perang PANGERAN." Bruk
Yosua sujud kana taneuh, ngahormat sarta
unjukan, "Bade aya pikersaeun naon ka sim
kuring? Sim kuring sumeja ngesto."
15 Panglima perang PANGERAN ngawaler,
"Lesotkeun tarumpah maneh, sabab ieu bumi
anu keur ditincak ku maneh teh suci." Yosua
ngalesotkeun tarumpahna.

6

1 Ari kota Yeriho lawangna ditutup terus
tur dijaga, sieun kaasupan ku urang Israil.
Teu aya nu bisa asup atawa kaluar ti dinya.
2 Ngandika PANGERAN ka Yosua, "Ayeuna
Yeriho katut raja jeung baladna anu garagah
ku Kami rek diserenkeun ka maneh.
3 Maneh jeung balad-balad di jero genep poe
kudu ngurilingan eta kota, sapoe sakuriling.
4 Kudu jeung tujuh imam, masing-masing
imam kudu marawa tarompet sarta
laleumpangna kudu di heulaeun Peti
Perjangjian. Dina poe katujuhna maneh
sabalad-balad ngurilinganana teh kudu tujuh
kali, dibarengan ku imam-imam nariup
tarompet.
5 Sora tarompetna kudu lambat, panjang.
Lamun geus aya sora tarompet, harita keneh
kabeh kudu surak masing bedas, kuta eta
kota tangtu rugrug, terus gerebeg ku saayana
balad ka jero."

6 Seug Yosua nyaur imam-imam, saurna,
"Peti Perjangjian gotong, sarta hareupeun eta
kudu aya tujuh imam anu marawa tarompet."
7 Geus kitu anjeunna marentahkeun
balad-balad geusan mimiti ngurilingan eta
nagara, diaping ku barisan pangawal hareup
anu laleumpangna hareupeun Peti Perjangjian
PANGERAN.
8 (6:8-9) Prak dijaralankeun sakumaha
parentah Yosua, barisan pangawal hareup
ti heula, heulaeun imam-imam anu nariup
tarompet, tukangeunana imam-imam anu
ngagotong Peti Perjangjian, disambung ku
barisan pangawal tukang. Sajeroning kitu,
tarompet ditiup.
9 (6:8)
10 Tapi Yosua geus ngingetan teu meunang
surak, teu meunang aya nu ngomong
sakemek lamun can diparentahkeun.
11 Seug anjeunna marentah ngagotong
Peti Perjangjian tea dibawa ngurilingan
kota tea sakali. Geus kitu marulang deui ka
pasanggrahan terus marondok.
12 (6:12-13) Poe isukna Yosua gugahna
isuk-isuk pisan, terus jeung balad-balad
ngurilingan deui kota; tata barisanana cara
kamari: panghareupna barisan pangawal
hareup, tukangeun eta tujuh imam anu
nariup tarompet, disambung ku imam-imam
anu ngagotong Peti Perjangjian PANGERAN,

ahirna barisan pangawal tukang. Sapanjang
kitu tarompet ditariup.
13 (6:12)
14 Dina poe kadua ge ngurilinganana kota teh
ngan sakali, tuluy marulang ka pakemahan.
Kitu bae meunang genep poe.
15 Dina poe katujuhna harudangna barang
bray isuk, terus ngurilingan kota tea meunang
tujuh kali, tata barisanana angger. Ngan poe
anu katujuhna bae ngurilingan tujuh kali teh.
16 Dina katujuh kalina nguriling, barang
imam-imam rek nariup tarompet, Yosua
marentah barisan kudu surak, sarta saurna,
"Ieu kota ku PANGERAN geus diselehkeun ka
maraneh!
17 Ieu kota katut sagala eusina kudu dibasmi,
jieun kurban ka PANGERAN. Anu meunang
disalametkeun ngan Rahab, palacuran tea,
jeung saeusi imahna, lantaran geus nulungan
nyumputkeun mata-mata urang.
18 Poma, barang naon bae anu baris dibasmi
ulah aya nu dicokot; upama maraneh nyokot,
bakal goreng balukarna jeung matak ruksak
pakemahan Israil.
19 Ari barang-barang tina perak, emas,
tambaga atawa beusi, eta geus diiwalkeun
sanggakeuneun ka PANGERAN, baris disimpen
jadi rajabrana PANGERAN."
20 Imam-imam seug nariup tarompet. Harita
keneh ger jelema-jelema sarurak bedas
pisan, brug kuta teh rugrug. Breg sawadya

balad arunggah ka luhur pasir, ngagerebeg ka
jero kota.
21 Pedangna dipake ngabinasa sakur
pangeusina, lalaki, awewe, nu ngarora,
nu karolot. Sasatoan oge, domba, kalde,
dipaehan bae.
22 Yosua miwarang dua jelema anu jadi
mata-mata tea, saurna, "Teang awewe
dayang teh ka imahna, bawa ka dieu jeung
sakulawargana, nyumponan jangji maraneh."
23 Bral maranehna arindit. Rahab dibawa
kaluar, kitu deui bapana, indungna, dulur-
dulurna katut baraya-baraya sejenna.
Maranehna kabeh katut jeung badega-
badegana dibawa ka deukeut pakemahan
urang Israil sangkan salamet.
24 Geus kitu eta kota katut sapangeusina
dihuru, iwal ti barang-barang tina perak,
emas, tambaga jeung beusi anu geus dicokot
ti heula disimpen dina panyimpenan rajabrana
PANGERAN.
25 Tapi Rahab dayang tea jeung kabeh
kulawargana ku Yosua dirahayukeun, dumeh
geus nulungan nyumputkeun dua mata-mata
anu lolongok ka Yeriho tea. (Turunan eta
awewe tepi ka kiwari hirupna teh di Israil.)
26 Harita Yosua ngedalkeun hiji supata,
saurna, "Sing saha anu nyoba-nyoba
ngadegkeun deui ieu kota Yeriho, tangtu
disapa ku PANGERAN. Anu nyieun pademenna

mangka paeh anak cikalna; Anu ngadegkeun
lawangna mangka paeh anak bungsuna."
27 Bener, PANGERAN teh nyarengan ka
Yosua. Yosua jadi kamashur ka sakuliah tanah
eta.

7

1 Barang naon bae ti Yeriho anu kudu
dimusnakeun, ku urang Israil teu
meunang aya nu dicokot, kitu timbalan
PANGERAN. Tapi eta timbalan teh teu diturut.
Jelemana anu henteu nurut teh ngaranna
Akan. PANGERAN pohara benduna ka Israil.
(Demi Akan teh anakna Karmi, incu Sabdi,
warga Serah, ti kaom Yuda.)
2 Yosua teh ngajurung jelema ti Yeriho ka
Ai, wetaneun kota Betel deukeut Bet Awen,
dipiwarang nalungtik. Sabada nalungtik,
3 terus wawarti ka Yosua, pokna, "Ngarurug
Ai mah teu kedah ku sadayana, ku dua
tilu rebu urang oge cekap. Balad teu perlu
diinditkeun sadayana. Alit Ai mah."
4 Nya anu diinditkeun teh ngan kira-kira
tilu rebu urang. Ari heug teh teter nepi ka
kalalabur,
5 dibeberik ku urang Ai ti lawang kota.
Malah aya nu kasarambut, tariwas di hiji
pupudunan, kira-kira tilu puluh genep urang.
Geus kitu mah urang Israil jadi leungit
wawanen tur katarajang sieun.
6 Bawaning ku prihatin, Yosua jeung
para pamingpin nyosoeh anggoan, sarta
ngabeubeutkeun anjeun kana taneuh

hareupeun Peti Perjangjian PANGERAN.
Nepi ka peuting ngagolerna di dinya,
sarta mastakana diteundeunan lebu tanda
nalangsa.
7 Pok Yosua miunjuk, "Nun PANGERAN Nu
Maha Agung! Kanggo naon abdi sadaya
dicandak meuntasan Walungan Yordan
teh? Kanggo selehkeuneun ka urang Emor?
Supados dibasmi? Ku naon henteu dipiwarang
cicing di ditu bae palih ditueun Walungan
Yordan?
8 Duh Gusti, kumaha abdi nya kedah
nyanggem saparantos urang Israil kieu,
kalalabur ti musuh?
9 Ieu tangtos kakuping ku urang Kanaan, ku
saban jalmi urang ditu. Tangtos maranehna ka
darieu ngepung, seug abdi sadaya dipaehan!
Upami kitu kajadianana, bade kumaha Gusti
nya ngajagi kaagungan salira?"
10 Ngandika PANGERAN ka Yosua, "Geura
cengkat! Nanaonan eta teh ngagoler dina
taneuh?
11 Urang Israil boga dosa! Parentah Kami anu
majar ku maranehna rek diturut, dilanggar.
Maranehna nyarokot sababaraha rupa
barang haram anu kuduna dimusnakeun.
Maranehna maralingan eta barang-barang,
disarumputkeun, dicampurkeun jeung
barangna sorangan ngarah teu kaciri.
12 Eta anu jadi sabab maranehna teu kuat
nyanghareupan musuh. Kalalabur ti musuh,

lantaran dirina keuna ku laknat jeung
kudu tariwas! Upama eta barang-barang
anu ceuk Kami teu meunang dicokot acan
dimusnakeun, Kami embung deui ngaping
maraneh.
13 Geura cengkat! Jelema-jelema sina susuci
tuluy sina daratang ka Kami. Bejakeun
isukan kudu saradia, sabab Kami, GUSTI
Allah, Allahna Israil, rek ngandika kieu, Eh
Israil, barang-barang anu ceuk parentah
Kami kudu dimusnakeun, sawareh aya keneh
di maraneh! Lamun eta barang-barang
teu dimusnakeun, maraneh hamo tahan
ngalawan musuh.
14 Ku sabab eta, Yosua, bejakeun, isukan
isuk-isuk maranehna arek dipariksa
sagolongan-sagolongan. Upama Kami nujul
hiji golongan, sakabeh kaom golongan eta
kudu maju sakaom-sakaom. Jeung upama
Kami nujul hiji kaom, sakabeh kulawarga
eta kudu maju sakulawarga-sakulawarga.
Tuluy upama Kami nujul hiji kulawarga,
sabab jelema kulawarga eta kudu maju
saurang-saurang.
15 Jelema anu katujul tur kabuktian nyokot
barang-barang anu dilarang tea kudu dihuru
bareng jeung sakulawargana jeung sagala
pangabogana; lantaran manehna geus
ngalanggar perjangjian Kami tur nyieun
kajahatan di tengah-tengah umat Israil."

16 Isukna isuk-isuk, urang Israil teh ku
Yosua geus dipaju-pajukeun sagolongan-
sagolongan. Seug katujul golongan
Yuda.
17 Golongan Yuda diasrogkeun sakaom-
sakaom, nu katujul kaom Serah. Kaom Serah
diasrogkeun sakulawarga-sakulawarga, nu
katujul kulawarga Sabdi.
18 Kulawarga Sabdi ku Yosua dipajukeun
saurang-saurang, nu katujulna Akan, anakna
Karmi, incu Sabdi.
19 Saur Yosua ka dinya, "Anaking! Pek
terangkeun sabalakana di dieu di payuneun
PANGERAN, Allahna urang Israil. Bejakeun ka
Bapa, hidep geus migawe naon? Poma ulah
dibuni-buni."
20 Akan ngajawab, "Leres abdi teh gaduh
dosa ka PANGERAN, Allahna urang Israil. Kieu
abdi teh,
21 di antawis barang-barang jarahan
ningal jubah buatan Babul kalintang saena,
perak kinten-kinten dua kiloeun, sareng
emas sagelempeng anu abotna langkung ti
satengah kilo. Kalintang pikabitaeunana, teras
dibantun, salajengna dikubur di lebet kemah,
dupi perakna disimpen panghandapna."
22 Yosua miwarang jelema anu terus lalumpat
ka eta kemah. Barang-barang haram teh
kapanggih, enya dikubur sarta perakna aya di
panghandapna.

23 Tuluy dibawa kaluar ti jero kemah,
diserenkeun ka Yosua katut ka bangsa Israil,
ditumpuk payuneun PANGERAN.
24 Akan ku Yosua jeung ku urang Israil
dicerek. Ari perakna, jubahna jeung
gelempengan emasna dijabel. Geus kitu
bareng jeung anak-anakna, nu lalaki nu
awewe, ingon-ingonna, kalde jeung dombana,
kemahna katut sagala rupa pangabogana,
dibawa ka Lebak Sangsara.
25 Saur Yosua, "Ku naon hidep teh nyiksa
bangsa sorangan? Ku sabab kitu ayeuna
hidep baris nampa siksaan PANGERAN!" Geus
kitu Akan ku jelema-jelema dibaledogan ku
batu nepi ka paeh. Kulawargana oge, kitu
deui sagala pangabogana dibaledogan ku
batu tuluy diduruk.
26 Ti dinya luhureun tempat eta dibugbrugan
ku batu luhur pisan. Tumpukan batuna nepi
ka kiwari aya keneh. Nya ku sabab kitu eta
tempat teh dingaranan Lebak Sangsara. Ti
dinya PANGERAN leler benduna.
8 1 Ngandika PANGERAN ka Yosua, "Bawa
ku maneh sakabeh prajurit ka Ai. Tong
sieun-sieun, tong inggis-inggis. Raja Ai,
rahayatna, kotana jeung tanahna ku Kami rek
diselehkeun ka maneh.
2 Ai jeung rajana, ku maneh jieun cara kota
Yeriho jeung rajana tea. Tapi ayeuna mah
babandaan jeung ingon-ingonna meunang

dijarah pikeun maraneh. Pek atur, bongohan
eta kota teh ti tukangeunana."
3 Seug Yosua mepek sakabeh prajurit rek
ngarurug Ai. Anjeunna meting tilu puluh
rebu prajurit anu panghadena, diinditkeun ti
peuting.
4 Parentahna, "Maraneh kudu nyarumput
beulah ditueun kota, tapi ulah jauh teuing.
Kudu tarapti baris ngarurug.
5 Ari barisan Bapa arek ngadeukeutan ka
kotana. Di mana urang Ai budal mapag
perang, rek ditinggalkeun lumpat cara ti
heula.
6 Keun maranehanana sina ngarudag sina
jarauh ti kotana. Maranehanana nyangka
tangtu urang kabur cara ti heula.
7 Geus kitu maraneh bijil ti panyumputan,
ngajabel eta kota. PANGERAN Allah maraneh
baris nyelehkeun eta kota ka maraneh.
8 Mun geus kajabel kudu dihuru, kitu anu
dipundut ku PANGERAN. Kitu tugas maraneh."
9 Geus kitu tuluy diinditkeun. Bral arindit
muru tempat panyumputan, ngadarago di
dinya kuloneun Ai, antara Ai jeung Betel.
Ari Yosua mah ngawengi di pangkalan urang
Israil.
10 Isukna subuh keneh Yosua geus tarapti
ngatur balad. Ti dinya angkat dibarengan ku
para pangurus, ngapalaan balad ka Ai.
11 Baladna maju lempeng ka lebah lawang
utama eta kota, tuluy masang kemah di

beulah kaler. Ti lebah dinya ka Ai kahalangan
ku hiji lebak.
12 Anjeunna misahkeun kira-kira lima rebu
prajurit, sina nyarumput di kuloneun kota,
antara Ai jeung Betel.
13 Balad geus tarapti pikeun perang, balad
utama di kalereun kota, sesana di beulah
kulon. Peuting eta Yosua ngawengi di eta
lebak.
14 Barang raja Ai nangenan yen aya balad
Yosua, gesat-gesut pak-pik-pek. Geus kitu
budal jeung baladna muru ka Lebak Yordan
sejana merangan Israil di dinya cara ti heula.
Teu nyahoeun yen ti beulah tukang keur
didodoho.
15 Seug Yosua sabalad-balad pura-pura
mundur, lalumpatan ka tanah gundul.
16 Balad Ai kabeh dikeprik ti jero kota sina
ngarudag ka Yosua. Ku sabab kitu maranehna
jadi beuki jauh ti kotana.
17 Anu ngarudag ka urang Israil teh
kabehanana, kotana jadi molongpong jeung
teu aya nu ngajaga.
18 Ngandika PANGERAN ka Yosua, "Tojokeun
tumbak maneh ka lempengan Ai. Kami rek
nyelehkeun eta kota ka maneh." Ku Yosua
dijalankeun.
19 Barang cung anjeunna ngangkat
panangan, balad anu keur nyarumput tea
carengkat, terus ngambreg ka jero kota,
tuluy eta kota teh dijabel, gur dihuru.

20 Barang urang Ai ngalalieuk, kotana geus
meleketektek ku haseup. Tapi geus teu
aya jalan lumpat, sabab balad Israil anu
tadi lalumpatan ka tanah gundul teh malik
nempuh.
21 Sanggeus Yosua nangenan yen eta kota
geus kajabel malah geus dihuru, baladna
malik ngagempur balad Ai.
22 Balad Israil anu geus arasup ka jero kota
laluncatan terus muru ka medan perang
mantuan baturna. Balad Ai nyaho-nyaho geus
ditingker rekep ku balad Israil, seug beak
kabeh paraeh digempur. Taya hiji anu luput,
taya hiji anu teu nepi ka paeh,
23 ngan kari rajana. Eta mah dicerek dijieun
tawanan ku Yosua.
24 Saban musuh anu tadi ngarudag ka tanah
gundul, ku urang Israil geus dipaehan kabeh.
Beres ti dinya, balad Israil maralik deui ka Ai,
maehan sakur nu kari di dinya.
25 (8:25-26) Ari Yosua masih keneh nojokeun
tumbak, tumbakna teu turun-turun nepi ka
musuh beak kabeh diparaehan. Urang Ai anu
kabehna aya dua belas rebu jelema lalaki
awewe poe eta beak sama sakali dibasmi.
26 (8:25)
27 Ingon-ingon jeung babandaanana
dijarah ku urang Israil, nurutkeun timbalan
PANGERAN ka Yosua tea.

28 Kota Ai ku Yosua dihuru, tuluy diantep jadi
ruruntuk. Nepi ka kiwari kaayaanana tetep
kitu.
29 Ari raja Ai ku anjeunna digantung dina
patok, mayitna diantep nepi ka burit.
Sanggeus sareupna kakara ku anjeunna
diparentahkeun sina diturunkeun, tuluy
dibalangkeun ka hareupeun lawang kota,
breg dibugbrugan batu luhur pisan. Tumpukan
batu tea aya nepi ka kiwari.
30 Geus kitu Yosua ngadegkeun altar di
Gunung Ebal kanggo PANGERAN, Allahna
Israil.
31 Ngadamelna altar nurutkeun pituduh
Musa, abdi Allah, ka urang Israil, sakumaha
anu kaungel dina Hukum Musa, "Hiji altar tina
batu, teu meunang aya tapak-tapak pakakas
beusi." Dina luhur eta altar maranehna
ngaduruk kurban ka PANGERAN, sarta
nyanggakeun kurban beuleuman.
32 Kasaksian ku urang Israil, dina eta batu
Yosua ngadamel salinan Hukum anu diserat
ku Musa tea.
33 Urang Israil jeung para pangurusna,
kapala-kapala baladna, hakim-hakimna,
kitu deui jalma piluaran nu araya di
maranehna, nararangtung kenca katuhueun
Peti Perjangjian PANGERAN, nyalanghareup
ka imam-imam kaom Lewi anu ngagotong eta
peti. Nu saparo narangtungna nyanghareup
ka Gunung Gerisim, nu saparo deui

nyanghareup ka Gunung Ebal. Cara kitu
teh memang geus ditetepkeun ti tadina ku
Musa, abdi Allah, ka maranehna, samangsa
maranehna arek narima berkah.
34 Ti dinya saeusining Hukum teh ku Yosua
diaos bedas, kitu deui hal piberkaheunana
jeung panyapana, sakumaha anu kaungel
dina kitab Hukum.
35 Tiap-tiap Hukum Musa teh ku Yosua
diaoskeun ka sakabeh nu karumpul, kaasup
awewe jeung barudak, kitu deui urang
piluaran anu araya di maranehna.

9

1 Beja kaunggulan Israil geus
kadarengeeun ku sakabeh raja-raja
di peuntaseun Walungan Yordan beulah kulon,
nu di pagunungan, nu di suku pagunungan
jeung nu di sisi basisir Laut Tengah. Malah
kadenge ka nu leuwih jauh ti dinya, ka tebeh
kaler, ka Libanon. Eta raja-raja teh nya eta
raja-raja urang Het, urang Emor, urang
Kanaan, urang Pares, urang Hiwi jeung urang
Yebus.
2 Eta raja-raja seug rempugan ngahijikeun
kakuatan, arek merangan ka Yosua, ka urang
Israil.
3 Tapi urang Gibon, nya eta bangsa Hiwi,
geus meunang beja tina hal anu dipidamel ku
Yosua ka kota Yeriho jeung Ai.
4 Tuluy mutuskeun rek nyiasatan Yosua.
Maranehna ngamomotan kalde-kalde ku
karung-karung heubeul jeung kantong-

kantong kulit wadah anggur anu geus
barutut, tuluy arindit,
5 marake pakean anu geus rarawing sarta
ditarumpah butut. Bekelna roti anu geus
garing, teuas tur geus bulukan.
6 Sanggeus daratang ka pakemahan di
Gilgal, pok maranehna akon-akon ka Yosua
jeung ka urang Israil, "Sim kuring teh ti nagri
tebih, maksad sumeja ngajak ngayakeun
perjangjian sareng Juragan."
7 Ari ceuk urang Israil, "Naha bet kedah
aya perjangjian sagala antara kuring sareng
aranjeun? Boa teuing aranjeun teh urang dieu
bae, ti nu caket."
8 Ari ceuk maranehna ka Yosua, "Sim kuring
sumeja tumut kumaha Juragan." Yosua
mariksa, "Saleresna aranjeun teh saha, nu ti
mana?"
9 Jawab maranehna kieu, "Juragan, nagri
sim kuring kalintang tebihna ti dieu. Pangna
ngadeuheus, reh nguping wartos perkawis
PANGERAN, Allah Juragan. Sim kuring
parantos kenging wartos hal anu dipidamel
ku Anjeunna di Mesir,
10 kitu deui nu dipidamel-Na ka dua raja
bangsa Emor di peuntas wetan Walungan
Yordan, nya eta Raja Sihon di nagri Hesbon,
sareng Og raja Basan anu calikna di Astarot
tea.
11 Sim kuring ku para pamingpin sareng
rahayat nagri sim kuring dipiwarang bebekel

saperluna, dijurung leumpang ngadeuheus ka
Juragan di dieu, ngunjukkeun sumeja taluk ka
Juragan sadaya. Ku margi kitu, panuhun mugi
Juragan pulur manah kanggo ngayakeun
perjangjian sareng sim kuring.
12 Mangga tingalian roti bekel sim kuring.
Nalika bral mios sumeja ngadeuheus ka
Juragan, eta teh haneut keneh. Ayeuna
mangga ieu tingalian! Parantos garing sareng
bulukan.
13 Ieu wadah cianggur, waktos ngawitan
dieusian mah alanyar keneh. Nanging, tingali!
Parantos bararedah. Pakean, tarumpah,
dugi ka barutut kieu, bawaning ku tebihna
lalakon."
14 Top eta bebekelan teh ku urang Israil
ditampanan, teu naros heula perkara eta ka
PANGERAN.
15 Seug Yosua ngadamel perjangjian
mimitran jeung urang Gibon, jelema-
jelemana meunang hirup. Eta perjangjian
ditetepkeun ku sumpah para pamingpin urang
Israil.
16 Tilu poe ti barang eta perjangjian
dijieun, kanyahoan ku urang Israil yen eta
jelema-jelema teh ti nu deukeut bae.
17 Kanyahoanana sanggeus urang Israil maju
deui meunang tilu poe sarta nepi ka kota
Gibon, Kapira, Berot, jeung Kiryat Yarim,
tempat tinggal eta jelema-jelema tea.

18 Tapi urang Israil teu bisa maehan
maranehna, sabab para pamingpinna
geus sumpah demi PANGERAN, Allahna
Israil. Kabeh urang Israil gegelendeng ka
pamingpin-pamingpinna,
19 tapi saur aranjeunna, "Urang geus sumpah
demi GUSTI Allah, Allahna Israil. Jadi urang
teu bisa kua-kieu ka maranehna.
20 Urang kudu ngantep maranehna harirup
lantaran geus katalian ku jangji. Mun urang
cidra, tangtu urang dihukum ku Allah.
21 Keun bae sina harirup, tapi urang jadikeun
tukang ngarala suluh jeung tukang ngarala
cai." Kitu usul para pamingpin teh.
22 Geus kitu Yosua marentah supaya urang
Gibon dipanggil. Saurna ka maranehna, "Ku
naon maraneh ngabobodo majar ti nu jauh,
padahal urang dieu?
23 Ku hal eta maraneh disapa ku Allah.
Rahayat maraneh kudu terus jadi badega
salalawasna, purah ngala suluh, ngala cai,
keur kaperluan gedong suci Allah kami."
24 Jawabna, "Mangga teh teuing Juragan.
Reh sim kuring terang aya timbalan
PANGERAN Allah Juragan ka Musa abdi-Na,
yen ieu tanah sakuliahna baris diselehkeun
ka Juragan, sareng jalmi-jalmina ku Juragan
kedah diparaehan. Sim kuring midamel kitu
teh bawaning sieun ku Juragan, melang kana
nyawa.

25 Ayeuna sim kuring sadayana aya dina
genggeman Juragan. Mangga pidamel
kumaha pangersa."
26 Ku Yosua maranehna ditangtayungan, teu
meunang diparaehan ku urang Israil.
27 Tapi kudu tuluy dijieun badega purah
ngarala suluh, ngarala cai, keur urang Israil
jeung keur kaperluan altar PANGERAN. Kituna
teh nepi ka kiwari, di tempat paranti babakti
anu geus ditetepkeun ku PANGERAN.
10 1 Adonisedek, raja Yerusalem, geus
meunang beja, yen Ai geus beunang
jeung geus ditumpurkeun ku Yosua, sarta
rajana dipaehan sakumaha anu tumiba
ka nagri Yeriho jeung rajana. Jeung geus
meunang beja yen urang Gibon geus
rarapihan sarta hirup rukun jeung urang
Israil.
2 Ku hal eta, urang Yerusalem kacida ngarasa
seberna, sabab Gibon teh sarua gedena
jeung nagri anu mana bae oge di dinya anu
dikapalaan ku raja, malah leuwih gede ti
batan Ai, katurug-turug jelema-jelemana
arahli perang.
3 Ku kituna, Adonisedek ngajurungan utusan
ka Raja Hoham di Hebron, Raja Piram di
Yarmut, Raja Yapia di Lakis, jeung Raja Debir
di Eglon, pokna kieu,
4 "Diantos sumpingna, bantuan ngarurug
Gibon, sabab urang dinya parantos rarapihan
sareng Yosua, nya sareng urang Israil."

5 Eta lima raja urang Emor, nya eta raja-raja:
Yerusalem, Hebron, Yarmut, Lakis jeung
Eglon, meungkeut kakuatan, tuluy ngepung
sarta ngarurug Gibon.
6 Urang Gibon ngirim lisan ka Yosua di
pakemahan di Gilgal, kieu, "Juragan, mugi
ulah ngantep. Enggal sumping, tulungan
sim kuring. Mugi dijait. Raja-raja Emor ti
pagunungan parantos ngahiji ngalawan sim
kuring."
7 Seug Yosua nyandak balad katut jeung
balad petinganana, budal ti Gilgal.
8 Ngandika PANGERAN ka Yosua, "Tong sieun
ku musuh. Ku Kami maneh geus ditangtukeun
baris tangtu unggul. Maranehna moal aya nu
kuat ngalawan ka maneh."
9 Yosua sabaladna terus maju sapeupeuting
ti Gilgal, muru ka Gibon, arek ngayakeun
gempuran ngadadak ka urang Emor.
10 Urang Emor ku PANGERAN disina kacida
geumpeurna narenjo balad urang Israil teh.
Maranehna ku urang Israil dibasmi di Gibon,
anu harirup keneh diudag tarurun ti lamping
gunung di Bet Horon, haben dibeberik jauh
pisan nepi ka Aseka jeung Makeda di beulah
kidul.
11 Sabot urang Emor lalumpatan turun di
lamping nyingkahan balad Israil, PANGERAN
nurunkeun hujan es anu baradag ninggangan
maranehna sapanjang jalan ka Aseka. Anu

paraeh katinggang ku eta hujan es leuwih
loba batan anu diparaehan ku urang Israil.
12 Ari Yosua, dina poean PANGERAN
ngersakeun Israil unggul ngelehkeun urang
Emor teh unjukan ka PANGERAN. Kieu
saurna, kasaksian ku urang Israil, "Eh
panonpoe, geura ngarandeg lebah Gibon. Eh
bulan, geura ngarandeg lebah Lebak Ayalon."
13 Reg panonpoe ngarandeg. Reg bulan
ngarandeg. Kituna teh nepi ka urang Israil
anggeus numpes musuh. Hal ieu geus
kaungel dina Kitab Yasar. Panonpoe nepi ka
ngarandeg di satengahing langit, sapoe jeput
teu surup-surup.
14 Ti baheula, tepi ka jaga oge, acan
jeung moal kungsi aya poe saperti harita,
PANGERAN kersa ngamakbul panuhun
manusa sarupa kitu. PANGERAN ngiring
perang nyarengan Israil!
15 Sanggeus kitu Yosua sabaladna mulih ka
pakemahan di Gilgal.
16 Demi raja-raja urang Emor tea limaanana
kalabur, tuluy nyarumput di hiji guha di
Makeda.
17 Panyumputanana aya nu manggihan,
tuluy dibejakeun ka Yosua.
18 Saur Yosua, "Lawang guhana begbregan
ku batu galede jeung kudu dijaga.
19 Tapi maraneh ulah kajongjonan di
dinya, kudu terus ngudag ngagempur ti
tukangeunana, ulah aya nu bisa molos ka

kotana. PANGERAN Allah maraneh geus
ngersakeun sangkan maraneh unggul."
20 Seug eta musuh teh ku Yosua jeung balad
Israil dibabad nepi ka tumpur. Ari anu kari,
ngarejat ka kota neangan panyalindungan.
Eta mah salamet teu milu tiwas.
21 Geus kitu sabalad Yosua marulang ka
pakemahan di Makeda, salamet kabeh. Di
sakuliah tanah eta geus teu aya anu wani
ngomong-ngomong acan perkara urang Israil.
22 Geus kitu saur Yosua, "Lawang guha teh
bongkar, gusur eta lima raja ka dieu."
23 Lawang guha dibongkar. Raja Yerusalem,
raja Hebron, raja Yarmut, raja Lakis jeung
raja Eglon dibijilkeun kaluar,
24 terus dibawa ka Yosua. Ti dinya Yosua
manggil urang Israil kabeh, sarta marentah
ka perwira-perwira anu nyarengan perang
ka anjeunna supaya ka hareup, dipiwarang
narincakkeun sukuna kana beuheung eta
raja-raja.
25 Saur Yosua ka eta perwira-perwira
anjeunna, "Tong inggis-inggis atawa
hemar-hemir. Tegerkeun hate sing teteg,
sabab saksian ayeuna, kumaha PANGERAN
ngahukumna ka sakabeh musuh aranjeun."
26 Geus kitu eta raja-raja teh ku Yosua
dipaehan, mayitna digantung-gantungkeun
dina lima patok, cul diantep nepi ka burit.
27 Wanci panonpoe surup Yosua marentah
supaya eta mayit-mayit teh diturunkeun, tuluy

dibalangkeun ka jero guha urutna nyarumput. Tuluy lawang guhana dibugbrugan ku batu galede, nutupan eta lawang guha nepi ka kiwari.
28 Poe eta keneh Yosua ngarurug ka
nagri Makeda nepi ka beunangna, rajana ditangkep. Pangeusina beak dipaehan, teu aya nu dikarikeun. Ari rajana dipaehanana disaruakeun cara raja Yeriho.
29 Sabada eta, Yosua sabaladna ti Makeda
muru ngarurug ka Libna.
30 Di dieu oge urang Israil unggul, ku
karana PANGERAN. Eta nagara jeung rajana beunang. Pangeusina beak dipaehan, teu aya nu dikarikeun. Ari rajana dipaehanana disaruakeun cara raja Yeriho.
31 Sabada eta, Yosua sabaladna ti Libna
muru ka Lakis. Eta nagri dikepung, terus ditarajang.
32 Dina poe kaduana, Israil perangna unggul,
ku karana PANGERAN. Cara di Libna bae, di dieu oge pangeusina teu aya nu dikarikeun, beak dipaehan.
33 Raja Horam ti nagara Geser datang arek
ngabantu Lakis, tapi ku Yosua dielehkeun, manehna sabaladna dipaehan teu aya nu dikarikeun.
34 Ti Lakis, Yosua sabaladna muru ka Eglon.
Eta nagara dikepung, tuluy ditarajang.

35 Poe eta keneh geus beunang, pangeusina
beak dipaehan teu aya nu dikarikeun, cara di
Lakis bae.
36 Sabada eta, Yosua sabaladna ti Eglon
naranjak ka pasir muru ka Hebron.
37 Eta nagri kajabel. Rajana kitu deui
jalma-jalmana kabeh dipaehan cara anu di
nagri-nagri tatanggana. Nagrina ku Yosua
dibasmi nepi ka tumpur, disaruakeun cara ka
Eglon. Teu aya anu dikarikeun hirup.
38 Ti dinya Yosua sabaladna malik deui muru
ngarurug ka Debir.
39 Eta nagri beunang jeung raja-rajana katut
kota-kotana. Pangeusina kabeh ditumpes.
Debir katut rajana ku Yosua dijieun cara
ka nagri Hebron jeung Libna jeung ka
raja-rajana.
40 Sakuliah tanah eta geus eleh ku Yosua.
Raja-raja anu di daerah pagunungan kasoran,
boh anu di lamping-lamping beulah wetan,
boh anu di tutugan-tutugan gunung beulah
kulon, kitu deui di daerah-daerah tanah keri
di beulah kidul. Taya anu dihirupan, kabeh
ditumpes. Kitu ditimbalanana ku GUSTI Allah,
Allahna Israil.
41 Panarajang Yosua ti Kades Barnea
diteruskeun ka kidul, ka Gasa di deukeut
basisir, kitu deui sakuliah tanah Gosen nepi
ka tanah Gibon di kaler.
42 Raja-rajana katut wilayah-wilayahna
sakali ngagempur beunang kabeh ku Yosua,

sabab urang Israil dipangmerangankeun ku
PANGERAN Allahna.
43 Sabada eta, Yosua sabaladna marulang
deui ka pakemahan di Gilgal.

11

1 Beja yen urang Israil geus unggul
perangna, geus tepi ka Raja Yabin di
Hasor. Seug ngirim beja ka Raja Yobab di
Madon, ka raja Simron, ka raja Aksap,
2 ka raja-raja anu di pagunungan di kaler,
ka raja anu di Lebak Yordan kiduleun Talaga
Galilea, ka raja-raja di suku gunung, jeung ka
nu di basisir deukeut Dor.
3 Oge ngabejaan ka urang Kanaan di beulah
kulon jeung wetaneun Walungan Yordan, ka
urang Emor, ka urang Het, ka urang Pares,
jeung ka urang Yebus di pagunungan, kitu
deui ka urang Hiwi anu di suku Gunung
Hermon di tanah Mispa.
4 Seug anu dibejaan teh dararatang
marawa prajurit. Sanggeus kumpul, eta
prajurit-prajurit teh jadi hiji angkatan perang
anu rongkah, bilanganana tinanding keusik di
basisir. Turug-turug marawa kuda loba pisan
jeung kareta-kareta perang.
5 Eta raja-raja ngagabung jadi hiji kakuatan.
Leugeudeut indit nepi ka hiji susukan anu
ngaranna Susukan Merom, tuluy masang
kemah di dinya, arek merangan urang Israil.
6 Ngandika PANGERAN ka Yosua, "Tong
sieun ku maranehna. Isukan wayah kiwari ku
Kami rek ditumpes kabeh, keur urang Israil.

Bajegan kudana ku maneh, kareta-kareta
perangna duruk."
7 Eta musuh ku Yosua sabaladna ditempuh,
digeretak ngadadak di deukeut Susukan
Merom,
8 sarta ku karana Allah, urang Israil unggul.
Musuh digempur tuluy dibeledig ka kaler jauh
pisan, nepi ka Misrepot Maim jeung Sidon.
Nu ka wetan dibeledigna nepi ka hiji lebak
di Mispa, jauh pisan. Tarung henteu waka
eureun, nepi ka musuh geus teu aya deui nu
hirup.
9 Kudana ku Yosua dibajegan, kareta-kareta
perangna diduruk, numutkeun timbalan
PANGERAN tea.
10 Ti dinya Yosua perangna malik ka Hasor.
Hasor eleh, rajana beunang. (Ti antara
sakabeh karajaan tea, harita Hasor teh nagri
anu pangkuatna.)
11 Eta kota dihuru, pangeusina ditumpes
dibeakkeun.
12 Kota-kota musuh dijabelan kabeh ku
Yosua, raja-rajana ditewak, dipaehan kabeh,
nyumponan parentah Musa abdi PANGERAN
tea.
13 Tapi kota-kota anu di pasir-pasir bulistir
mah ku urang Israil teh henteu aya anu
dihuru, iwal ti Hasor tea bae, anu dihuru ku
Yosua.
14 Ari barang-barang anu aya hargana kitu
deui ingon-ingon, dijarah ku urang Israil,

aleukeurna. Jelema-jelemana mah kabeh oge
dipaehan teu aya nu dihirupan,
15 sakumaha anu dipiwarang ku PANGERAN
ka Musa bareto, anu ku Musa diamanatkeun
ka Yosua, ayeuna ku Yosua dilaksanakeun,
sarupa ge teu aya anu katinggaleun.
16 Sakuliah tanah eta geus beunang ku
Yosua: Nu di pagunungan, nu di suku gunung
beulah kidul, nu di suku gunung beulah kaler,
sakuliah tanah Gosen jeung tanah keri di
sakiduleun eta, kitu deui Lebak Yordan.
17 (11:17-18) Legana eta wilayah, mimiti ti
Gunung Bulistir di kidul deukeut Edom, ka
kalerna mayakpak satungtung deuleu nepi
ka Baal Gad di lengkob Libanon kiduleun
Gunung Hermon. Lila pisan Yosua merangan
raja-rajana, tapi kabeh oge beunang sarta
diparaehan.
18 (11:17)
19 Kota anu rukun jeung urang Israil teh
ngan Gibon bae wungkul, anu dicaricingan
ku sabagian urang Hiwi tea. Nu sejenna mah
kabeh diperangan, dieleh-elehkeun.
20 Maranehna ku PANGERAN dihaja sina
merangan ka urang Israil, supaya tumpur
lebur ditumpes ku urang Israil kalawan taya
ampun, sakumaha dawuhan Mantenna ka
Musa baheula.
21 Geus kitu Yosua ngajorag ka bangsa
Enak, anu jelema-jelemana jarangkung gede,
nyieun kotana di pasir-pasir tanah Hebron,

di Debir, di Anab, jeung di pasir-pasir anu di
tanah Yuda jeung di tanah Israil. Ku Yosua
kabeh tumpur dibasmi jeung kota-kotana.
22 Di tanah Israil geus teu aya deui urang
Enak. Ngan kari di Gasa, di Gat jeung di
Asdod, kitu ge tinggal saeutik.
23 Sakuliah tanah ku Yosua geus dirampas
sakumaha anu geus didawuhkeun ku
PANGERAN bareto ka Musa. Eta tanah tuluy
dipasrahkeun ka urang Israil geusan jadi
lemah caina, dibagi-bagikeun ka saban
kaomna. Geus kitu kakara urang Israil
ngeureunan perang, ari nagrina aman tur
santosa.

12 1 Urang Israil geus bisa ngarebut jeung
ngeusian tanah wetaneun Walungan
Yordan, ti semet Lebak Arnon terus nonggoh
ka Lebak Yordan, terus ka kaler jauhna nepi
ka Gunung Hermon. Dua raja di dinya geus
eleh ku maranehna.
2 Nu saurang ngaranna Sihon, raja urang
Emor, marentahna di Hesbon. Karajaanana
ngurung tanah Gilad sabeulah, mimiti ti Arur
(di sisi Lebak Arnon) jeung ti kota anu aya di
tengah eta lebak, jauhna nepi ka Walungan
Yabok, anu jadi wates tanah Amon;
3 ngurung oge Lebak Yordan mimiti ti
Talaga Galilea, terus ngidul ka Bet Yesimot
(wetaneun Laut Paeh), terus ka suku Gunung
Pisga.

4 Jeung geus ngelehkeun Raja Og ti Basan,
turunan bangsa Repaim anu pangahirna, anu
marentah di Astarot jeung Edrei.
5 Karajaanana ngurung Gunung Hermon,
tanah Salka jeung satanah Basan, ngawates
ka tanah Gesur jeung tanah Maaka, ngurung
oge saparona tanah Gilad, nepi ka wates
daerah Raja Sihon, di Hesbon.
6 Ieu dua raja geus dielehkeun ku Musa
jeung urang Israil. Ari tanahna, ku Musa abdi
PANGERAN tea, dibikeun ka kaom Rubin, ka
kaom Gad jeung ka saparo kaom Menase,
jadi milik maranehna.
7 Ari anu dielehkeun ku Yosua jeung bangsa
Israil, nya eta sakabeh raja anu di kuloneun
Walungan Yordan, ti Baal Gad di Lebak
Libanon terus ka Gunung Bulistir di beulah
kidul, deukeut tanah Edom. Tanahna ku Yosua
dibikeun ka kaom-kaom Israil, dijadikeun
milikna anu tetep.
8 Babagian eta tanah, ngurung anu di
pagunungan, anu di suku gunung beulah
kulon, anu di Lebak Yordan katut suku
gunungna, anu di lamping-lamping beulah
wetan, jeung tanah gundul di beulah kidul.
Ieu wilayah teh urut urang Het, urang Emor,
urang Kanaan, urang Pares, urang Hiwi jeung
urang Yebus.
9 Raja-raja anu areleh ku urang Israil tea,
nagri-nagrina nya eta: Yeriho, Ai (deukeut
Betel),

10 Yerusalem, Hebron,
11 Yarmut, Lakis,
12 Eglon, Geser,
13 Debir, Geder,
14 Horma, Arad,
15 Libna, Adulam,
16 Makeda, Betel,
17 Tapua, Heper,
18 Apek, Lasaron,
19 Madon, Hasor,
20 Simron Maron, Aksap,
21 Taanak, Megido,
22 Kedes, Yoknam (di Karmel),
23 Dor (di basisir), Goyim (di Galilea),
24 jeung Tirsa. Kabehna tilu puluh hiji raja.

13 1 Ayeuna Yosua geus sepuh pisan.
PANGERAN ngadawuh, "Ayeuna maneh
geus sakitu kolotna. Padahal rea keneh tanah
anu kudu direbut.
2 Sakuliah tanah Pelisti jeung Gesur,
3 kitu deui sakuliah tanah Awim ka kidul.
(Ieu tanah ti semet Walungan Sihor anu
ngawates ka tanah Mesir, terus ka kaler nepi
ka wates tanah Ekron anu kaitung ka tanah
Kanaan; ari raja-raja urang Pelisti maratuhna
di Gasa, Asdod, Askelon, Gat jeung Ekron.)
4 Terus sakuliah tanah Kanaan, tanah Meara
(bogana urang Sidon), tanah Apek anu
ngawates ka tanahna urang Emor;

5 tanah urang Gebal, sakuliah Libanon ka
wetan, ti semet Baal Gad kiduleun Gunung
Hermon, nepi ka Hamat.
6 Sakuliah tanah urang Sidon anu maratuh
di daerah pagunungan, antara Pagunungan
Libanon jeung Misrepot Maim. Di mana eta
diperangan ku urang Israil, nu barogana
ku Kami baris diusir sina kalaluar ti dinya.
Bagi-bagikeun tanahna ku maneh ka urang
Israil sakumaha timbalan Kami ka maneh.
7 Ari tanah anu ieu, ayeuna bagikeun ka
kaom-kaom Israil anu salapan deui sina
dipiboga. Kaom Menase anu saparona deui
oge bere bagian."
8 Ari kaom Rubin, kaom Gad jeung kaom
Menase anu saparona deui, eta mah geus
dibagianan tanah ku Musa, abdi PANGERAN
tea, nya eta di wetaneun Walungan Yordan.
9 Wewengkonna legana nepi ka Arur (di
tungtung Lebak Arnon) jeung kota nu aya di
tengah-tengah eta lebak, kaasup oge sakuliah
padataran luhur ti Medeba nepi ka Dibon,
10 terus nepi ka wates daerah Amon, kaasup
sakumna kota anu kungsi digeugeuh ku Sihon
raja urang Emor, anu kalungguhanana di
Hesbon.
11 Ngurung oge tanah Gilad, daerah-daerah
Gesur jeung Maaka, Gunung Hermon
sagemblengna, jeung sakuliah tanah Basan
nepi ka tanah Salka.

[12] Terus sakarajaan Og, turunan bangsa
Repaim anu pangahirna tea, anu marentahna
di Astarot jeung Edrei. Eta kabeh geus areleh,
geus diusiran ku Musa.
[13] Tapi urang Gesur jeung urang Maaka mah
ku urang Israil teh henteu diusir, araya keneh
bae di Israil.
[14] Kaom Lewi ku Musa henteu dibagianan
tanah. Lantaran geus aya dawuhan
PANGERAN ka anjeunna, saur-Na maranehna
mah bagianana teh tina altar PANGERAN,
Allahna Israil, tina kurban-kurban anu
dibeuleum.
[15] Sabagian eta tanah ku Musa geus
dimilikkeun ka warga kaom Rubin.
[16] Wewengkonna legana nepi ka Arur (di
tungtung Lebak Arnon), jeung kota anu aya di
tengah-tengah eta lebak, kaasup oge sakuliah
padataran luhur di sakurilingeun Medeba,
[17] tanah Hesbon katut sakabeh kota-kotana
anu di tanah padataran di Dibon, Bamot Baal,
Bet Baal Meon,
[18] Yahas, Kedemot, Mepaat,
[19] Kiryataim, Sibma, Seret Sahar anu ayana
di hiji pasir di eta padataran.
[20] Bet Peor, lamping-lamping Gunung Pisga
jeung Bet Yesimot.
[21] Kitu deui nagri-nagri di tanah padataran
jeung sakuliah tanah karajaan Emor bawahan
Raja Sihon anu kalungguhanana di Hesbon.
Eta raja geus dielehkeun ku Musa katut

bupati-bupati Midian bawahanana, nya
eta Ewi, Rekem, Sur, Hur jeung Reba. Eta
kabehanana kungsi marentah nagri pikeun
Raja Sihon.
22 Waktu urang dinya ditumpes, tukang
torah anu ngaranna Balhum bin Beor tea oge
dipaehan.
23 Ari wates daerah kaom Rubin, di beulah
kulon, nya eta Walungan Yordan. Ieu kota-
kota jeung desa-desana kabeh dimilikkeun ka
kulawarga-kulawarga kaom Rubin.
24 Tanah anu dijangjikeun ku PANGERAN
ka umat Israil teh sabagian ku Musa geus
dipaparinkeun oge ka kulawarga-kulawarga
kaom Gad jadi milikna.
25 Wewengkonna ngurung tanah Yaser jeung
sakabeh kota di tanah Gilad, sabeulah tanah
Amon nepi ka Arur di wetaneun Raba.
26 Eta tanah teh mimiti ti semet Hesbon nepi
ka Ramat Mispe jeung Betonim, ti Mahanaim
nepi ka wates tanah Lodebar.
27 Di Lebak Yordan, ngurung tanah Bet
Haram, Bet Nimra, Sukot jeung Sapon, sesa
karajaan Sihon, raja Hesbon tea. Di beulah
kulon watesna Walungan Yordan, terus ka
kaler ka Talaga Galilea.
28 Sakitu kabehna kota-kota jeung desa-desa
anu dimilikkeun ka kulawarga-kulawarga
kaom Gad. sabagian kaom Menase
29 Sabagian eta tanah anu dijangjikeun
ku PANGERAN ku Musa dibikeun ka saparo

kulawarga-kulawarga kaom Menase, dijieun
milikna.
30 Wewengkonna ti semet Mahanaim
ngurung tanah Basan, karajaan Og, raja
Basan tea, kitu deui genep puluh desa anu di
daerah Yair di tanah Basan;
31 sabeulah tanah Gilad, Astarot jeung Edrei,
ibukota karajaan Raja Og di Basan. Ieu bagian
jadi milikna anak incu Makir bin Menase anu
saparona tea.
32 Kitu ku Musa dibagi-bagina tanah anu
pernahna di wetaneun Yeriho peuntaseun
Walungan Yordan teh. Dibikeunna basa
anjeunna di tanah Moab keneh.
33 Ari kaom Lewi ku anjeunna henteu
dibagianan tanah. Saurna, maranehanana
mah bagianana teh tina kurban-kurban, anu
dikurbankeun ka PANGERAN, Allahna Israil.
14 1 Anu kaungel ieu nya eta katerangan,
kumaha tanah Kanaan kuloneun
Walungan Yordan teh dibagi-bagikeunana di
antara umat Israil. Ari anu ngabagikeunana
nya eta Imam Elasar, Yosua bin Nun, jeung
para pamingpin kulawarga-kulawarga di
kaom-kaom Israil.
2 Saluyu jeung timbalan PANGERAN ka Musa
tea, wewengkon tanah kuloneun Yordan
dibagikeunana ka anu salapan satengah
kaom deui teh ku jalan dilotrekeun. (Peryogi
dicatet di dieu yen turunan Yusup dibagi jadi

dua kaom, nya eta kaom Menase sareng
kaom Epraim.)
3 (14:3-4) Anu dua kaom jeung kaom
anu saparona deui, eta mah ku Musa geus
dibagianan tanah anu di wetaneun Yordan.
(Kaom anu saparo-saparo teh turunan
Yusup, saparo kaom Menase, saparo deui
kaom Epraim.) Kaom Lewi ku Musa henteu
dibere tanah, ngan dibarere kota bae keur
maratuhna, jeung sampalan-sampalan
pangangonan.
4 (14:3)
5 Tanah teh dibagi-bagina ku urang Israil
sakumaha anu didawuhkeun ku PANGERAN
ka Musa tea.
6 Dina hiji poe, aya sawatara urang kaom
Yuda daratang ka Gilgal, nepungan Yosua.
Pok anu ngaran Kaleb bin Yepune urang
Kenas unjukan ka anjeunna, "Bapa langkung
uninga, kumaha timbalan PANGERAN ka Musa
utusan Allah di Kades Barnea kapungkur,
perkawis Bapa sareng abdi tea.
7 Waktos abdi ku Musa, abdi PANGERAN tea,
dipiwarang nalungtik ieu tanah, harita umur
abdi opat puluh taun. Hasil panalungtikanana
ku abdi diunjukkeun ka anjeunna sabalakana.
8 Nanging babaturan anu sami-sami ngiring
nalungtik malah nyingsieunan ka jalmi-jalmi.
Dupi abdi tetep tigin ka PANGERAN, Allah
panutan.

9 Ku margi eta, abdi ku Musa teh dipaparin
jangji, yen tanah anu ku abdi parantos
katincak teh bade didamel milik abdi saanak
incu.
10 Nanging ayeuna kieu buktosna. Ti barang
aya pangandika PANGERAN kitu ka Musa
dongkap ka kiwari, lamina parantos opat
puluh lima taun sami sareng lamina urang
Israil apruk-aprukan di gurun keusik. Dugi ka
wanci ieu abdi ku PANGERAN dipaparin keneh
umur, cocog sakumaha jangji-Na ka abdi.
Tingali, umur abdi ayeuna parantos dalapan
puluh lima taun,
11 nanging jagjag waringkas keneh, teu
benten ti kapungkur, waktos ku Musa
dipiwarang nalungtik. Kana perang atanapi
kana naon bae kiat keneh ngajalankeun.
12 Ku hal eta, tanah pagunungan anu ku
PANGERAN dijangjikeun ka abdi nalika abdi
sabatur-batur lapor teh mugi dipasihkeun.
Sanggem abdi ka Bapa, eta tanah teh
dicicingan ku bangsa Enak, jalmi-jalmina
jarangkung gede, kota-kotana dikurilingan
ku kuta anu rareugreug. Mugia PANGERAN
nyarengan, eta bangsa ku abdi baris diusir
kaluar, sakumaha dawuhan PANGERAN."
13 Kaleb bin Yepune ku Yosua diberkahan,
seug dipaparin tanah Hebron.
14 Tanah Hebron tetep jadi milik turunan
Kaleb bin Yepune urang Kenas, lantaran ieu

jelema teh tigin anut ka PANGERAN, Allahna
Israil.
15 Eta tanah Hebron, ngaran asalna mah
Kiryat Arba. (Arba teh jelema urang Enak
anu pangagungna.) Eta tanah saterusna jadi
kerta, lantaran taya gangguan deui.
15 1 Tanah bagian kulawarga-kulawarga
kaom Yuda ieu wawatesanana:
Daerahna kebat ka tungtung tanah gurun Sin
pangkidulna, wates tanah Edom.
2 Ieu wates kidul, mimitina ti tungtung kidul
Laut Paeh,
3 ti Akrabim ngidul ka tanah Sin, terus ka
Kades Barnea kidul, ngaliwatan Hesron, terus
nanjak ka Adar, mengkol ka Karka,
4 terus ka Asmon mapay-mapay anak
walungan wawatesan Mesir, bras ka Laut
Tengah, anggeus. Eta wates tanah Yuda ti
beulah kidul, anu oge jadi wates beulah kidul
sakumna nagri Israil.
5 Wates ti wetan nya eta Laut Paeh, mapay
jalan nepi ka muara Walungan Yordan. Ari
wates kaler, mimitina ti ieu muara
6 nanjak ka Bet Hogla, terus ngaler mapay
tonggong gunung tonggoheun Lebak Yordan.
Ti dieu terus nanjak ka Cadas Bohan. (Bohan
teh anakna Rubin.)
7 Ti Lebak Akor (hartina Lebak Sangsara)
nanjak ka Debir, mengkol ngaler ka Gilgal
lebah anu paeunteung-eunteung jeung
tanjakan Adumim, landeuh sisi kidulna.

Terusna ka cinyusu En Semes, kaluar ka En
Rogel,
8 nanjak liwat Lebak Hinom sisi pasir beulah
kidul, urut kota Yerusalem, kota urang Yebus.
Wates dieu terus nanjak ka puncak pasir
kuloneun Lebak Hinom, tungtung kaler Lebak
Repaim.
9 Ti dinya terus ka cinyusu Neptoa, bras
ka kota-kota deukeut Gunung Epron. Lebah
dinya mengkol ka Baala (anu katelah Kiryat
Yarim),
10 tuluy muteran Baala beulah kulon, laju
ka kota pagunungan Edom, malipid ka sisi
Gunung Yarim (atawa Kesalon) beulah kaler,
mudun ka Bet Semes, terus ngaliwatan
Timna.
11 Ti dinya watesna kaluar ka pasir kalereun
Ekron, mengkol ka Sikron, ngaliwatan
Gunung Baala, terus ka Yabnel, kebat ka Laut
Tengah,
12 di dieu beak wates kulon. Di jero
wewengkon ieu maratuhna kulawarga-
kulawarga kaom Yuda teh.
13 Aya daerah Yuda sabagian anu ku Yosua
diselehkeun ka Kaleb bin Yepune kaom Yuda,
numutkeun timbalan PANGERAN, nya eta
tanah Hebron, kota bogana Arba karuhun
urang Enak.
14 Turunan Enak, nya eta kaom Sesai, kaom
Ahiman jeung kaom Talmai, ku Kaleb diusir ti
dinya.

15 Sanggeus ngusir eta, terus ngarurug ka
pribumi anu di Debir. Ngaran Debir tadina
Kiryat Seper.
16 Ceuk Kaleb, "Anu bisa ngarebut Kiryat
Seper, rek dikawinkeun ka anak Bapa, Nyi
Aksa."
17 Ari anu bisa ngarebutna nya eta anakna
Kenas dulur Kaleb keneh, ngaranna Otniel,
tuluy dikawinkeun ka Nyi Aksa.
18 Dina poean nikahna, Nyi Aksa ku Otniel
diolo-olo sina menta lahan ka bapana. Nyi
Aksa turun tina tonggong kalde, ku Kaleb
ditanya kahayangna.
19 Jawabna, "Hoyong gaduh tanah nu
aya sumber caina, da tanah anu ku Bapa
dipaparinkeun ti payun mah tanah garing." Ku
Kaleb ditedunan, dibere lahan beulah girang
jeung beulah hilir anu aya sumber caina.
20 Ieu tanah milik warga-warga kaom Yuda.
21 Kota-kota milik maranehna anu di
tungtung kidul, anu dareukeut ka wates tanah
Edom, nya eta: Kabsel, Eder, Yagur,
22 Kina, Dimona, Adada,
23 Kedes, Hasor, Yitnan,
24 Sip, Telem, Balot,
25 Hasor Hadata, Keriot Hesron (atawa
Hasor),
26 Amam, Sema, Molada,
27 Hasar Gada, Hesmon, Bet Pelet,
28 Hasar Sual, Bersyeba, Bisotia,
29 Baala, Iyim, Esem,

30 Eltolad, Kesil, Horma,
31 Siklag, Madmana, Sansana,
32 Lebaot, Silhim, Ain jeung Rimon. Jumlahna
dua puluh salapan kota katut desa-desa
sakurilingeunana.
33 Kota-kota anu di suku gunung, nya eta:
Estaol, Sora, Asna,
34 Sanoa, En Ganim, Tapua, Enam,
35 Yarmut, Adulam, Soko, Aseka,
36 Saaraim, Aditaim, Gedera jeung
Gederotaim; jumlahna opat belas kota katut
desa-desa sakurilingeunana.
37 Oge: Senan, Hadasa, Migdal Gad,
38 Dilan, Mispa, Yoktel,
39 Lakis, Boskat, Eglon,
40 Kabon, Lahmam, Kitlis,
41 Gederot, Bet Dagon, Naama jeung
Makeda; jumlahna genep belas kota katut
desa-desa sakurilingeunana.
42 Oge: Libna, Eter, Asan,
43 Yiptah, Asna, Nesib,
44 Kehila, Aksib jeung Maresa;
jumlahna salapan kota katut desa-desa
sakurilingeunana.
45 Ekron katut desa-desa jeung lembur-
lemburna,
46 jeung sakabeh kota katut desa-desana
deukeut Asdod, ti Ekron nepi ka basisir Laut
Tengah.
47 Asdod jeung Gasa, katut desa-desa
jeung lembur-lemburna, kebat tepi ka anak

walungan wates Mesir jeung basisir Laut
Tengah.
48 Kota-kota pagununganana: Samir, Yatir,
Soko,
49 Dana, Kiryat Seper (atawa Debir),
50 Anab, Estemoa, Anim,
51 Gosen, Holon jeung Gilo; jumlahna sawelas
kota katut desa-desa sakurilingeunana.
52 Oge: Arab, Duma, Esan,
53 Yanim, Bet Tapua, Apeka,
54 Humta, Hebron jeung Sior; salapan kota
katut desa-desa sakurilingeunana.
55 Oge: Maon, Karmel, Sip, Yuta,
56 Yisrel, Yokdam, Sanoah,
57 Kain, Gibea jeung Timna; sapuluh kota
katut desa-desa sakurilingeunana.
58 Oge: Halhul, Bet Sur, Gedor,
59 Maarat, Bet Anot jeung Eltekon; genep
kota katut desa-desa sakurilingeunana.
60 Oge: Kiryat Baal (atawa Kiryat Yarim)
jeung Raba; dua kota katut desa-desa
sakurilingeunana.
61 Kota-kota anu di gurun keusik nya eta:
Bet Araba, Midin, Sekaka,
62 Nibsan, Kota Uyah jeung En Gedi; genep
kota katut desa-desa sakurilingeunana.
63 Tapi urang Yebus mah anu maratuh
di Yerusalem ku urang Yuda henteu bisa
disingkahkeun. Nepi ka ayeuna oge urang
Yebus mah araraya bae reujeung urang Yuda.

16 1 Tanah anu dibikeun jadi milik turunan
Yusup, wates beulah kidul mimiti ti
Walungan Yordan deukeut Yeriho, wetaneun
sumber-sumber cai kota Yeriho, terus asup ka
gurun keusik. Ti Yeriho nanjak ka pagunungan
nepi ka Betel.
2 Ti Betel maju ka Lus, terus ka daerah
Atarot Adar, daerahna urang Arki.
3 Terus ngulon ka wewengkon urang Yaplet,
nepi ka wewengkon Bet Horon Hilir, terus ka
Geser, anggeus di sisi Laut Tengah.
4 Sakitu tanah anu dimilikkeun ka turunan
Yusup, nya eta kulawarga-kulawarga kaom
Epraim jeung kulawarga-kulawarga kaom
Menase.
5 Anu kaungel ieu nya eta wates tanah anu
diselehkeun ka kulawarga-kulawarga kaom
Epraim. Di beulah wetan watesna mimiti ti
Atarot Adar nepi ka Bet Horon Girang,
6 ti dinya kebat ka Laut Tengah. Di
kalereunana nya eta Miktat. Di beulah
wetanna garis watesna mengkol ka lebah
Taanat Silo, terus ngaliwatan eta ti beulah
wetanna maju ka Yanoa.
7 Ti Yanoa eta wates teh mudun ka Atarot
jeung Naharat, terus mapay Yeriho nepi ka
Walungan Yordan.
8 Di beulah kulon, wates tanah Epraim mimiti
ti Tapua nepi ka anak Walungan Kana, nepi
ka Laut Tengah. Eta tanah anu diselehkeun

ka kulawarga-kulawarga kaom Epraim teh,
sangkan jadi milikna,
9 kaasup sababaraha kota leutik jeung
desa-desa anu aya di jero wilayah kaom
Menase.
10 Tapi urang Kanaan anu maratuh di Geser
ku maranehna henteu disingkahkeun. Nepi
ka kiwari urang Kanaan anu di dinya mah
harirupna teh campur jeung urang Epraim,
tapi disina garawe paksa kawas abid.
17 1 Tanah anu di kuloneun Walungan
Yordan aya sabagian anu dibikeun ka
sababaraha kulawarga turunan Menase, anak
Yusup anu cikal. Makir, bapana Gilad, anak
Menase anu cikal. Ku lantaran manehna teh
pahlawan, nya tanah Gilad jeung Basan anu
pernahna di wetaneun Walungan Yordan teh
dibikeun ka manehna.
2 Ari tanah kuloneun Yordan dibikeun ka
kulawarga-kulawarga kaom Menase lianna,
nya eta turunan Abieser, turunan Helek,
turunan Asriel, turunan Sekem, turunan
Heper jeung turunan Semida. Eta kabeh
turunan Menase bin Yusup anu lalaki, kabeh
jaradi kapala warga.
3 Demi Selopehad bin Heper, bin Gilad bin
Makir bin Menase, henteu boga anak lalaki,
ngan anak awewe bae, ngaran-ngaranna:
Mahla, Noa, Hogla, Milka jeung Tirsa.
4 Ieu nu limaan arunjukan ka Imam Elasar,
ka Yosua putra Nun, jeung ka kapala-kapala,

pokna, "Kapungkur aya timbalan PANGERAN
ka Musa, timbalana-Na abdi oge kedah
kenging bagian ti ieu tanah, sapertos
dulur-dulur anu lalaki." Tuluy maranehna oge
dibagianan tanah di tengah dulur-dulurna anu
lalaki, sakumaha dawuhan PANGERAN.
5 Ku hal eta, kaom Menase mah jaba ti tanah
Gilad wetaneun Yordan jeung Basan teh
narima deui sapuluh luwuk,
6 dumeh turunan anu awewe tea oge
mareunang bagian cara dulur-dulurna anu
lalaki, da ari tanah Gilad mah geus kapiboga
ku turunan Menase nu lianna.
7 Wawatesan tanah kaom Menase, ti Aser
kebat ka Mikmeta wetaneun Sekem. Ti dinya
tuluy ngidul ka wewengkon urang En Tapua.
8 Tanah sakurilingeun Tapua jadi milikna
kaom Menase, tapi ari Tapua mah jadi milikna
kaom Epraim.
9 Ti lebah dinya watesna mudun ka lebah
anak Walungan Kana. Kota-kota kiduleun
eta walungan milikna kaom Epraim, najan
ayana di wewengkon kaom Menase. Ari wates
wewengkon kaom Menase mapay-mapay
jalan kalereun eta anak walungan, anggeusna
di sisi Laut Tengah.
10 Beulah kidul jadi wewengkon kaom
Epraim, beulah kaler jadi wewengkon kaom
Menase, di beulah kulon watesna Laut
Tengah. Beulah kaler kulon bogana kaom

Aser, beulah kaler wetan bogana kaom
Isaskar.
11 Di jero wewengkon kaom Isaskar jeung
kaom Aser, aya luwukan tanah bogana kaom
Menase, nya eta wewengkon Bet San jeung
Yiblam katut desa-desa sakuriling eta nya
eta: Dor (kota sisi basisir), En Dor, Taanak,
Megido jeung desa-desa sakurilingeunana.
12 Tapi kaom Menase teu kuateun ngusir
urang Kanaan anu maratuh di kota-kota eta.
Jadi urang Kanaan mah terus maratuhna di
dinya.
13 Malah sanggeus urang Israil jadi kuat oge
eta urang Kanaan teh henteu kabeh diusir,
tapi ngan dipaksa digawekeun pikeun urang
Israil.
14 Geus kitu turunan Yusup arunjukan
kieu ka Yosua, "Bapa, ku naon masihan
tanah teh mung saluwuk? Padahal golongan
abdi teh sakieu seueurna, berkah hibaring
PANGERAN."
15 Yosua ngawaler, "Ari kitu mah, dumeh
maraneh sakitu lobana nepi ka teu cukup
ku dibere tanah anu di pagunungan Epraim,
bukbak bae leuweung anu di wewengkon
urang Pares jeung urang Repaim, kop eta
ajang maraneh."
16 Maranehanana ngajawab, "Eta tanah
pagunungan anu mung sakitu kirang
keneh. Katambih-tambih urang Kanaan teh
boh nu di Bet San sareng di desa-desa

sakurilingeunana, boh anu di Lebak Yisrel,
garaduh kareta perang tina beusi."
17 Waler Yosua ka kaom Epraim jeung kaom
Menase, "Enya maraneh teh sakitu lobana
tur sakitu kuatna. Pantes lamun boga tanah
leuwih ti saluwuk.
18 Kop eta tanah pagunungan teh kabeh
jang maraneh. Leuweung keneh mah bukbak
bae. Sanajan eta urang Kanaan teh kuat tur
baroga kareta perang tina beusi, mo burung
bisa kausir ku maraneh."
18 1 Sanggeus nalukkeun tanah anu
dijangjikeun ku PANGERAN tea,
sakabeh urang Israil kumpul di Silo, tuluy
masangkeun Kemah Tepangan PANGERAN.
2 Aya keneh tujuh kaom Israil anu can
dibagianan tanah.
3 Ku sabab eta kieu saur Yosua ka urang
Israil, "Rek nepi ka iraha maraneh nunggu
teh, lain geura cokot eta tanah maraneh anu
geus dipaparinkeun ku PANGERAN, Allah
karuhun maraneh teh!
4 Ayeuna Bapa menta jelema ti saban
kaom tilu urang. Ku Bapa rek dititah ka
ditu, sina mariksa eta tanah sakurilingna,
nyatet-nyatetkeun wewengkon pimilikeunana.
Mun geus anggeus, ka darieu deui ka Bapa.
5 Eta tanah ku Bapa rek dibagi tujuh.
Kaom Yuda tetep ngenggonan wewengkon
beulah kidul, kaom Yusup tetep ngenggonan
wewengkon beulah kaler.

6 Jieun gambarna eta tanah anu dibagi tujuh
teh, ka Bapakeun. Engke ku Bapa dilotrekeun
keur maraneh, nurutkeun pituduh PANGERAN
Allah urang.
7 Ngan ari kaom Lewi mah moal dibere
bagian ti dinya, lantaran bagian maranehna
mah kapan ngawulaan PANGERAN, jaradi
imam. Kitu deui kaom Gad, kaom Rubin
jeung kaom Menase anu saparo, eta mah
geus baroga di wetaneun Walungan Yordan,
paparin ti Musa abdi PANGERAN tea."
8 Bral anu dipiwarang teh arindit rek
nyatet-nyatetkeun tanah tea, mawa parentah
Yosua anu ungelna, "Pariksa sakuliahna
eta tanah, wawatesanana gambar, tuluy ka
Bapa deui. Engke di dieu, di Silo, ku Bapa
dibagi-bagi keur maraneh, urang naros heula
ka PANGERAN ku jalan dilotre."
9 Seug eta tanah teh ku maranehna
dipariksa sakuliahna, dipecah dijieun tujuh
bagian, terus dicatet-catetkeun, kota-kotana
didaptarkeun. Geus beres kabeh tuluy baralik
deui ka Yosua di pakemahan di Silo.
10 Prak ku Yosua dilotre, pikeun
nganyahokeun pituduh PANGERAN. Geus kitu
kaom-kaom Israil anu can mareunang tanah
teh dibere bagian masing-masing.
11 Bagian pikeun warga kaom Binyamin,
kalotre pangheulana. Perenah tanahna antara
wewengkon kaom Yuda jeung wewengkon
kaom Yusup.

12 Wawatesanana, beulah kaler mimiti ti
Yordan, terus nanjak ka lamping gunung
kalereun Yeriho, tuluy mipir pasir ka kulon
nepi ka gurun keusik Bet Awen.
13 Ti dinya watesna terus ka lamping gunung
gigireun Lus beulah kidul (anu katelah Betel),
mudun ka Atarot Adar di gunung kiduleun Bet
Horon Hilir.
14 Ti lebah dinya, mengkol ka kidul mimiti ti
pipir eta gunung sisi kulon, terus ka Kiryat
Baal (atawa Kiryat Yarim) wewengkon Yuda.
Eta watesna beulah kulon.
15 Wates beulah kidul mimiti ti tungtung
Kiryat Yarim terus ka sumber-sumber cai di
Neptoa.
16 Ti dinya mudun ka suku gunung anu
paeunteung-eunteung jeung tonggoheun
Lebak Hinom di tungtung kulon Lebak
Repaim. Ti dinya garis watesna teh ka
kidul ngaliwatan Lebak Hinom kiduleun
lamping-lamping gunung di tanah Yebus,
terus nuju ka En Rogel.
17 Tuluy mengkol ka kaler ka En Semes,
ti dinya tuluy ka Gelilot anu paeunteung-
eunteung jeung Adumim. Ti dinya watesna
mudun ka Cadas Bohan (Bohan teh anakna
Rubin.),
18 terus ngaliwatan lamping gunung anu
paeunteung-eunteung jeung Lebak Yordan. Ti
dinya mudun ka eta lebak,

19 terus ngaliwatan lamping gunung Bet
Hogla sisi kaler, eureun-eureun di Laut Paeh,
di teluk beulah kaler, tempat ngamuarana
Walungan Yordan. Eta wates beulah kidul.
20 Ari wates beulah wetan nya Walungan
Yordan. Sakitu wawatesanana wewengkon
tanah milik kulawarga-kulawarga kaom
Binyamin.
21 Ari kota-kota anu kapimilik ku kaom
Binyamin nya eta: Yeriho, Bet Hogla, Emek
Kesis,
22 Bet Araba, Semaraim, Betel,
23 Awim, Parah, Opra,
24 Keparamoni, Opni jeung Geba; dua belas
kota katut desa-desa sakurilingeunana.
25 Jaba ti eta: Gibon, Ramah, Berot,
26 Mispa, Kapira, Mosa,
27 Rekem, Irpel, Tarala,
28 Sela, Haelep, Yebus (atawa Yerusalem),
Gibea jeung Kiryat Yarim; opat belas kota
katut desa-desa sakurilingeunana. Sakitu
tanah milikna kulawarga-kulawarga kaom
Binyamin.

19 1 Bagian kadua lotrena ragrag ka
warga kaom Simeon. Daerahna nyorok
ka wewengkon kaom Yuda.
2 Kota-kotana: Bersyeba, Syeba, Molada,
3 Hasar Sual, Bala, Esem,
4 Eltolad, Betul, Horma,
5 Siklag, Bet Markabot, Hasar Susa,

6 Bet Lebaot jeung Saruhen. Tilu belas kota
katut desa-desa sakurilingeunana.
7 Ain, Rimon, Eter jeung Asan, opat kota
katut desa-desa sakurilingeunana,
8 kaasup sakabeh desa-desa eta nepi ka
Baalat Bir kidul (atawa Ramah). Eta tanah
milik anu dibikeun ka kaom Simeon.
9 Ku lantaran wewengkon tanah Yuda legana
leuwih ti cukup, seug wewengkon nu leuwih
teh dibikeun ka kaom Simeon.
10 Bagian katilu lotrena ragrag ka kaom
Sebulun. Wewengkonna nepi ka Sarid.
11 Ti dinya watesna maju ka kulon ka Marela,
notog ka Dabeset jeung ka anak walungan
wetaneun Yoknam.
12 Ti beulah wetan mimiti ti Sarid terus maju
nepi ka wates Kislot Tabor, jol ka Daberat,
nanjak ka Yapia.
13 Ti dinya ngetan keneh ka Gat Heper jeung
Et Kasin, mengkol ka Nea di jalan anu kebat
ka Rimon.
14 Beulah kaler watesna mengkol nguriling
ka Hanaton, anggeus di Lebak Yiptah El.
15 Kaasup oge Katat, Nahalal, Simron,
Idala jeung Betlehem. Dua belas kota katut
desa-desa sakurilingeunana.
16 Sakitu kota-kota katut desa-desana anu
jadi milikna kulawarga-kulawarga kaom
Sebulun.
17 Bagian kaopat lotrena ragrag ka
kulawarga-kulawarga kaom Isaskar.

18 Daerah-daerahna: Yisrel, Kasulot, Sunem,
19 Haparaim, Sion, Anaharat,
20 Rabit, Kision, Ebes,
21 Remet, En Ganim, En Hada jeung Bet
Pases.
22 Watesna aya oge anu notog ka Tabor,
Sahasima jeung Bet Semes, anggeusna
di Yordan. Kota-kota anu kaasup ka
dinya aya genep belas, katut desa-desa
sakurilingeunana.
23 Sakitu kabehna kota-kota katut desa-
desana anu jadi milikna kulawarga-kulawarga
kaom Isaskar.
24 Bagian kalima lotrena ragrag ka
kulawarga-kulawarga kaom Aser.
25 Bagianana: Helkat, Hali, Beten, Aksap,
26 Alamelek, Amad jeung Misal. Beulah kulon
notog ka Gunung Karmel jeung Sihor Libnat.
27 Ti dinya malik ngetan terus ka Bet Dagon,
notog ka Sebulun jeung Lebak Yiptah El di
jalan anu kebat ka kaler ka Bet Emek jeung
Nehiel. Ngaler keneh ka Kabul,
28 Ebron, Rehob, Hamon jeung Kana nepi ka
Sidon.
29 Ti dinya watesna malik ka Ramah, nepi
ka Tirus, hiji kota anu di benteng; ti dinya
mengkol ka Hosa, anggeus di Laut Tengah.
Kota-kota anu kaasup ka dinya: Mahalab,
Aksib,
30 Uma, Apek jeung Rehob. Dua puluh dua
kota katut desa-desa sakurilingeunana.

31 Sakitu kota-kota katut desa-desa di
wewengkon milikna kulawarga-kulawarga
kaom Aser.
32 Bagian kagenep lotrena ragrag ka
kulawarga-kulawarga kaom Naptali.
33 Wates-watesna mimiti ti Helep, ti lebah
hiji tangkal kiara di Saananim, terus ka
Adami Nekeb, terus ka Yabnel nepi ka Lakum,
anggeus di Yordan.
34 Ti dinya watesna mengkol ngulon ka Asnot
Tabor, ti dinya ka Hukok, notog ka wewengkon
Sebulun sisi kidul, beulah kulonna notog
ka wewengkon Aser, ari ti beulah wetanna
Yordan.
35 Kota-kota bentengna: Sidim, Ser, Hamat,
Rakat, Kineret,
36 Adama, Ramah, Hasor,
37 Kedes, Edrei, En Hasor,
38 Iron, Migdal El, Horem, Bet Anat jeung Bet
Semes. Salapan belas kota katut desa-desa
sakurilingeunana.
39 Sakitu kota-kota katut desa-desana
anu aya di wewengkon tanah milik
kulawarga-kulawarga kaom Naptali.
40 Bagian katujuh lotrena ragrag ka
kulawarga-kulawarga kaom Dan.
41 Daerahna ngurung Sora, Estaol, Ir Semes,
42 Saalabin, Ayalon, Itla,
43 Elon, Timna, Ekron,
44 Elteke, Gibeton, Baalat,
45 Yehud, Bene Barak, Gat Rimon,

46 Me Yarkon jeung Rakon katut wewengkon
sakurilingeun Yopa.
47 Basa urang Dan kauculan wewengkon,
seug merangan Lesem, tuluy direbut,
jelema-jelemana ditumpes, tanahna diaku
milik. Seug diandih, sarta ngaran Lesem
diganti ku ngaran karuhunna, jadi Dan.
48 Sakitu kota-kota jeung desa-desa
sakurilingeunana di wewengkon tanah milik
kulawarga-kulawarga kaom Dan.
49 Sabada beres babagi tanah, Yosua putra
Nun ku urang Israil dibere tanah akuan.
50 Tanah anu diakukeun ka anjeunna
cocog jeung pamundutna, tur luyu jeung
timbalan PANGERAN, nya eta Timnat Serah
di pagunungan Epraim. Seug kotana ku
anjeunna diadegkeun deui, sarta anjeunna
calik di dinya.
51 Tanah teh dibagikeunana ku Imam Elasar,
Yosua putra Nun, jeung para kapala warga
kaom-kaom Israil. Aranjeunna neda pituduh
heula ti PANGERAN ku jalan ngalung lotre
di hareupeun lawang Kemah PANGERAN.
Kitu dibereskeunana ku aranjeunna urusan
ngabagina teh, di Silo.

20 1 Geus kitu PANGERAN ngandika ka
Yosua,
2 miwarang nyaurkeun kieu ka urang Israil,
"Geura tangtukeun kota-kota suaka. Hal
ieu bareto geus ditepikeun ka maraneh, ku
perantaraan Musa.

3 Tiap-tiap jelema nu maehan teu karana
niat tadina, meunang nyingkir ka dinya,
nyingkahan anu arek males pati.
4 Pek kabur ka salah sahijina, tepungan
mahkamah pangadilanana di lawang kota,
perkarana pupulihkeun. Ku maranehna baris
diwidian asup ka jero kota, jeung dibere
pangcicingan geusan nyingkir di dinya.
5 Upama disusul ku nu arek males pati ulah
dipasrahkeun. Kudu dibela, lantaran maehan
soteh teu kahaja, lain ku sabab amarah.
6 Nyingkirna di eta kota nepi ka perkarana
diuruskeun ku pangadilan di dinya, jeung
nepi ka Imam Agung anu jeneng harita
di dinya tilar dunya. Geus kitu kakara
meunang mulang ka lemburna, anu bareto
ditinggalkeun kabur."
7 Seug kota-kotana ditangtukeun. Anu di
kuloneun Yordan nya eta: Kedes di Galilea,
di pagunungan wewengkon kaom Naptali;
Sekem, di pagunungan wewengkon kaom
Epraim; jeung Hebron, di pagunungan
wewengkon kaom Yuda.
8 Anu di wetaneun Yordan nya eta: Beser, di
wewengkon kaom Rubin, di padataran luhur
gurun keusik wetaneun Yeriho; Ramot di
Gilad, di wewengkon kaom Gad; jeung Golan
di Basan, di wewengkon kaom Menase.
9 Kota-kota eta kapilih pikeun jadi kota
suaka, boh keur urang Israil boh keur
urang piluaran anu marukim di urang Israil.

Satiap jelema anu maehan teu karana
diniatan tadina, meunang nyingkir ka
dinya, nyingkahan anu arek males pati. Teu
meunang dipaehan, nunggu dipariksa heula
ku pangadilan.

21

1 Geus kitu para kapala kulawarga-
kulawarga kaom Lewi nepungan Imam
Elasar, Yosua putra Nun jeung para kapala
kaom Israil.
2 Seug arunjukan kieu ka aranjeunna, di Silo,
di tanah Kanaan, "Kapungkur aya timbalan
PANGERAN ka Musa, yen sim kuring kedah
dipaparin kota-kota pamukiman, kitu deui
sampalan-sampalan keur ingon-ingon."
3 Seug sakumaha timbalan PANGERAN, kaom
Lewi teh ku urang Israil dibere kota-kota
jeung sampalan-sampalan ti wewengkon
milikna masing-masing.
4 Kulawarga-kulawarga kaom Lewi golongan
Kahat meunang lotrena pangheulana. Ari
kulawarga-kulawarga turunan Imam Harun,
meunang tilu belas kota di wewengkon-
wewengkon Yuda, Simeon jeung Binyamin.
5 Golongan Kahat anu lianna meunang
sapuluh kota ti wewengkon-wewengkon
Epraim, Dan jeung Menase anu ti tebeh kulon.
6 Golongan Gerson meunang tilu belas kota
ti wewengkon-wewengkon Isaskar, Aser,
Naptali jeung ti wewengkon Menase anu di
wetaneun Walungan Yordan.

7 Kulawarga-kulawarga golongan Merari
meunang dua belas kota ti wewengkon-
wewengkon Rubin, Gad jeung Sebulun.
8 Ku jalan lotre, eta kota-kota kitu deui
sampalan-sampalanana ku urang Israil
diserenkeun ka kaom Lewi, sakumaha
timbalan PANGERAN ka Musa.
9 Kota-kota ti wewengkon-wewengkon Yuda
jeung Simeon, anu ngaran-ngaranna engke
baris disebutan, diserenkeunana ka
10 turunan Harun golongan Kahat anu kaasup
turunan Lewi. Lotrena kaluar pangheulana.
11 Maranehanana meunang kota Arba (Arba
teh karuhun bangsa Enak), anu terusna
disebut Hebron, di pagunungan wewengkon
Yuda, katut sampalan-sampalan sakurilingna.
12 Tapi ari tegal-tegal jeung desa-desana
mah geus kapimilik ku Kaleb bin Yepune.
13 Kajaba ti Hebron (salah sahiji kota suaka),
kota-kota anu lotrena ragrag ka turunan
Imam Harun teh nya eta: Libna,
14 Yatir, Estemoa,
15 Holon, Debir,
16 Ain, Yuta jeung Bet Semes, katut
sampalan-sampalanana; salapan kota ti kaom
Yuda jeung Simeon.
17 Ti wewengkon kaom Binyamin meunang
opat kota, nya eta: Gibon, Geba,
18 Anatot jeung Almon, katut sampalan-
sampalanana.

19 Kota-kota anu diserenkeun ka turunan
Imam Harun teh kabehna tilu belas, katut
sampalan-sampalanana.
20 Kulawarga-kulawarga Lewi golongan
Kahat anu lianna, tina lotrena meunang
kota-kota ti wewengkon Epraim.
21 Ti dieu meunang opat kota, nya eta:
Sekem (salah sahiji kota suaka) katut
sampalan-sampalanana di pagunungan
Epraim, Geser,
22 Kibsaim jeung Bet Horon, katut
sampalan-sampalanana.
23 Ti wewengkon Dan meunang opat kota,
nya eta: Elteke, Gibeton,
24 Ayalon jeung Gat Rimon, katut
sampalan-sampalanana.
25 Ti wewengkon Menase kulon meunang
dua kota, nya eta: Taanak jeung Gat Rimon,
katut sampalan-sampalanana.
26 Kabehna anu katarima ku kulawarga-
kulawarga golongan Kahat teh sapuluh kota,
katut sampalan-sampalanana.
27 Sabagian deui kulawarga-kulawarga Lewi
ti golongan Gerson, meunang dua kota ti
wewengkon Menase anu beulah wetan, nya
eta: Golan di Basan (salah sahiji kota suaka)
jeung Bestera, katut sampalan-sampalanana.
28 Ti wewengkon Isaskar meunang opat
kota, nya eta: Kision, Daberat,
29 Yarmut jeung En Ganim, katut sampalan-
sampalanana.

30 Ti wewengkon Aser meunang opat kota,
nya eta: Misal, Abdon,
31 Helkat jeung Rehob, katut sampalan-
sampalanana.
32 Ti wewengkon Naptali meunang tilu
kota, nya eta: Kedes di Galilea (salah
sahiji kota suaka), katut sampalan-
sampalanana, Hamot Dor jeung Kartan, katut
sampalan-sampalanana.
33 Eta rupa-rupa kulawarga kaom Gerson
teh kabehna narima tilu belas kota, katut
sampalan-sampalanana.
34 Urang Lewi anu sesana, nya eta golongan
Merari, ti wewengkon Sebulun meunang opat
kota, nya eta: Yoknam, Karta,
35 Dimna jeung Nahalal, katut sampalan-
sampalanana.
36 Ti wewengkon Rubin meunang opat kota,
nya eta: Beser, Yahas,
37 Kedemot jeung Mepaat, katut sampalan-
sampalanana.
38 Ti kaom Gad meunang opat kota, nya
eta: Ramot di Gilad (salah sahiji kota suaka),
katut sampalan-sampalanana, Mahanaim,
39 Hesbon jeung Yaser, katut sampalan-
sampalanana.
40 Golongan Merari kabehna meunang dua
belas kota.
41 (21:41-42) Kota-kota milik urang Israil
anu diserenkeun ka urang Lewi, kabehna opat
puluh dalapan, katut sampalan-sampalanana.

42 (21:41)
43 Eta tanah sakuliahna ku PANGERAN
geus dipaparinkeun ka urang Israil. Laksana
sakumaha jangji Mantenna kalayan sumpah
ka karuhun-karuhun maranehanana.
Ku maranehanana geus kapimilik, geus
diarenggonan.
44 Sakuliah wewengkonna ku PANGERAN
dikertakeun, sakumaha jangji Mantenna ka
karuhun-karuhun maranehna. Taya pisan
musuh anu bisa tagen, kawantu urang Israil
teh dikersakeun unggul bae ku PANGERAN.
45 Tiap jangji PANGERAN ka urang Israil, ku
Mantenna dibuktoskeun.

22 1 Geus kitu Yosua ngempelkeun kaom
Rubin, kaom Gad jeung kaom Menase
wetan.
2 Pok sasauran, "Maraneh geus
ngalaksanakeun sagala rupa anu geus
diparentahkeun ku Musa abdi PANGERAN,
sarta tigin kana parentah-parentah Bapa.
3 Nepi ka wanci ieu, acan kungsi maraneh
nyabodokeun ka sasama urang Israil. Titi sarta
ati-ati ngajalankeun pangandika-pangandika
PANGERAN Allah maraneh.
4 Ayeuna, sasama maraneh urang Israil geus
aman kerta, sakumaha nu dijangjikeun ku
PANGERAN Allah maraneh. Seug ayeuna mah
geura marulang ka lembur, ka tanah milik
pribadi, pusaka ti Musa abdi PANGERAN, di
wetaneun Yordan.

5 Kudu jangji sajeroning ati, yen seja
ngalakonan parentah jeung hukum anu
diparentahkeun ka maraneh ku Musa, nya
eta: Seja nyaah ka PANGERAN, pangersa-
Na lampahkeun, timbalan-timbalana-Na
turutkeun, sing tigin, sing bakti ka Mantenna
kalawan saiklas-iklasna."
6 (22:6-8) Ti dinya maranehna ku Yosua
dijurung marulang, dipaparin restu,
kalawan pesen kieu, "Maraneh ayeuna geus
baleunghar, baralik teh mawa ingon-ingon
loba, perak, emas, tambaga, beusi, kitu deui
papakean. Eta beubeunangan ngajarah ti
musuh teh bagikeun oge ka nu sejen anu
sakaom keneh jeung maraneh." Ti dinya tuluy
budal, rek baralik. Eta kaom Menase, anu
satengahna ku Musa geus dipaparin tanah
di wetaneun Yordan, tapi nu satengahna
deui mah meunangna tanah teh ti Yosua,
nya eta di kuloneun Yordan, bareng jeung
kaom-kaom sejenna.
7 (22:6)
8 (22:6)
9 Kaom Rubin, kaom Gad jeung kaom
Menase wetan geus marulang, ninggalkeun
dulur-dulurna di Silo, tanah Kanaan,
ngajugjug tanah pamatuhan sorangan di
tanah Gilad, tanah beunangna ngarebut
sakumaha timbalan PANGERAN ka Musa.
10 Sanggeus kaom-kaom Rubin, Gad
jeung Menase wetan carunduk ka Gelilot,

di wewengkon Yordan kulon keneh, tuluy
ngadegkeun hiji altar di sisi walungan, rohaka
pisan.
11 Seug aya anu ngabejakeun ka urang Israil
sejenna, pokna, "Geuning jelema-jelema
kaom Rubin, Gad jeung Menase wetan teh
nyieun altar di sisi Walungan Yordan daerah
urang keneh!"
12 Barang meunang beja kitu, kabeh urang
Israil kumpul di Silo, niatna arek indit
merangan ka kaom-kaom wetan.
13 Seug eta urang Israil teh ngutus Pinehas,
putra Imam Elasar, ka tanah Gilad, nemonan
kaom Rubin, Gad jeung Menase wetan.
14 Pinehas dibarengan ku sapuluh pamingpin
beunang milih ti saban kaom kulon saurang-
saurang, masing-masing jadi kapala warga
kaomna.
15 Sanggeus jonghok jeung urang Rubin,
urang Gad jeung urang Menase wetan, di
Gilad,
16 pok ngomong kalawan asmana umat
PANGERAN kabeh, "Ku naon aranjeun nyieun
peta doraka kitu ka Allahna Israil? Aranjeun
ngalawan ka PANGERAN, nyieun eta altar
sangkan kamashur! Aranjeun geus teu anut
ka Mantenna.
17 Na teu inget kana dosa urang basa di Peor,
nepi ka disiksa ku PANGERAN, didatangan
wabah panyakit, padahal urang teh umat-Na?

Balukarna nepi ka ayeuna ku urang karasa
keneh. Naha tacan cukup ku sakitu?
18 Jadi ayeuna geus mimiti rek nyalingkir ti
Mantenna? Upama aranjeun ayeuna poe ieu
ngalawan ka PANGERAN, isukan Mantenna
moal teu bendu ka tiap jelema di Israil.
19 Bisi bae ceuk pangrasa aranjeun tanah
aranjeun teu pantes dipake ngajalankeun
ibadah, atuh pek pararindah ka tanah
kagungan PANGERAN, tempat Kemah
Mantenna. Menta bae tanah mah ti nu kuring
sarerea. Dapon ulah ngalawan ka PANGERAN,
atawa nangtang ka kuring sarerea ku nyieun
eta altar dipake nandingan altar PANGERAN
Allah urang.
20 Sing inget ka Akan bin Serah, anu teu
tolih kana cegahan perkara barang haram
anu kudu dimusnakeun tea. Geuning nu
dihukumna mah sakumna urang Israil. Anu
tiwas ku dosa Akan lain manehna saurang
bae."
21 Ngajawab urang kaom Rubin, Gad jeung
Menase wetan ka eta para kapala warga
kaom-kaom urang kulon, pokna,
22 "Anging Allah nyalira Nu Maha Kawasa!
Mantenna anu jumeneng PANGERAN!
Mantenna langkung uninga, naon ieu maksud
kuring teh. Muga-muga aranjeun ge terang!
Lamun enya kuring ngalawan ka PANGERAN,
jeung teu taat ka Mantenna, sing ulah
dipanjangkeun umur!

23 Lamun enya kuring baha ka PANGERAN,
nyieun altar sorangan keur paranti meuleum
kurban, atawa keur nyuguhkeun sasajen,
atawa keur ngajalankeun kurban panarima,
muga dihukum ku PANGERAN ku manten.
24 Lain, lain pikeun kitu! Nyieun altar soteh
keur ngajaga, bisi di ahir turunan kuring
ditanya kieu ku turunan aranjeun, Naon
patalina aranjeun jeung PANGERAN Allahna
Israil?
25 Antara kuring jeung aranjeun urang Rubin
jeung urang Gad, ku Mantenna dipisahkeun,
diwatesan ku Walungan Yordan. Jadi aranjeun
mah taya patalina jeung PANGERAN! Seug
bae meureun anak incu kuring teu meunang
ngabakti ka PANGERAN.
26 Kitu sualna nu matak nyieun eta altar teh.
Lain keur paranti meuleum kurban, lain keur
paranti nyuguhkeun sasajen,
27 tapi keur geusan tanda ka pihak aranjeun
jeung ka pihak kuring, jeung ka turunan-
turunan urang engke, yen pihak kuring oge
sarua ngabakti ka PANGERAN di payuneun
Kemah-Na nu suci, sarta sok ngahaturkeun
kurban, boh nu dibeuleum boh nu dipeuncit
kitu deui kurban panarima. Jadi eta teh keur
ngajaga, sangkan anak incu aranjeun ulah
nepi ka nyebutkeun anak incu kuring taya
patalina jeung PANGERAN.
28 Ceuk pikiran teh, bisi bae hal sarupa
kitu nepi ka kajadian, anak incu kuring bisa

nembalan kieu, Tenjo tuh altar beunang
ngadegkeun karuhun kuring, kapan sarua
jeung altar PANGERAN. Ngan eta mah lain
keur paranti meuleum atawa meuncit kurban,
tapi keur geusan tanda ka pihak aranjeun
jeung ka pihak kuring.
29 Paliyas teuing kuring nyieun eta altar
teh kalawan niat ngalawan atawa mungkir ti
PANGERAN, atawa meuleum atawa meuncit
kurban, atawa nyuguhkeun sasajen di dinya.
Moal teh teuing kuring nyieun altar tandingan
altar PANGERAN Allah urang anu nagen di
payuneun Kemah Mantenna."
30 Imam Pinehas, kitu deui sapuluh
pamingpin anu jaradi kapala warga kaom-
kaom kulon anu harita ngabarengan, ngarasa
sugema ku eta jawaban kaom Rubin, Gad
jeung Menase wetan kitu.
31 Imam Pinehas putra Imam Elasar
sasauran, "Tah ari kitu mah enya urang teh
disarengan ku PANGERAN. Aranjeun henteu
baha ka PANGERAN. Eta sarua jeung aranjeun
teh geus ngajait sabangsa Israil, moal tulus
dihukum ku PANGERAN."
32 Geus kitu Pinehas jeung sapuluh
pamingpin teh malungkur ti Gilad, ti kaom
Rubin, Gad jeung Menase wetan, marulang
ka Kanaan, ka urang Israil, tuluy laporan.
33 Urang Israil sugema, seug maruji ka Allah.
Geus teu nyebut-nyebut deui arek perang

ngagempur tanah padumukan kaom Rubin
jeung Gad.
34 Ari ceuk kaom Rubin jeung Gad, "Ieu
altar jadi saksi urang kabeh, yen PANGERAN
teh Allah." Ku sabab eta seug altar teh
dingaranan "Saksi".

23

1 Lawas ti lawas, ti barang Israil ku
PANGERAN dikertakeun tur aman
ti musuh-musuh sakurilingna, Yosua geus
kacida sepuhna.
2 Seug anjeunna ngempelkeun sabangsa
Israil, para kokolot, para pamingpin, para
hakim, para pamanggul jurit. Anjeunna
sasauran, kieu, "Bapa teh geus sakieu
kolotna.
3 Sagala rupa anu dipidamel ku PANGERAN
Allah maraneh ka bangsa-bangsa di ieu tanah
keur kabagjaan maraneh, ku maraneh geus
kasaksian. PANGERAN Allah maraneh geus
tandang mangmeranganeun.
4 Tanah-tanah bangsa urang dieu anu acan
beunang, ku Bapa geus dibagi-bagikeun ka
kaom-kaom maraneh, nya eta tanah anu
ku Bapa geus karebut, ti semet Walungan
Yordan di beulah wetan, nepi ka Laut Tengah
di beulah kulon.
5 Ana maraneh geus maju, eta bangsa-
bangsa teh tangtu disina ngarejat ku
PANGERAN Allah maraneh, dibuburak,
sangkan tanahna bisa kacangking ku
maraneh, sakumaha jangji PANGERAN.

6 Ku sabab eta masing hade-hade sumujud
ka Mantenna, jeung lakonan sagala rupa anu
kaungel dina kitab Hukum Musa, poma ulah
aya nu kaluli-luli.
7 Ku jalan kitu maraneh moal campur jeung
bangsa batur anu araya keneh di maraneh,
atawa ngucapkeun ngaran dewa-dewana,
atawa sumpah nyebut ngaran eta dewa-dewa,
moal ngabakti atawa sujud ka eta dewa-dewa.
8 Anggur sing ajeg ka PANGERAN sakumaha
kalakuan maraneh sabiasa sasari nepi ka
wanci ieu.
9 PANGERAN teh geus ngusir bangsa-bangsa
anu nya gede nya kuat ana maraneh
indit jurit, sahiji ge taya lawan anu tagen
nyanghareupan maraneh.
10 Tiap saurang ti maraneh, sanggup
nundung musuh sarebu, sabab
PANGERAN Allah maraneh anu tandang
mangmerangankeun, ngabuktoskeun
jangji-Na.
11 Jadi masing hade-hade enggoning nyaah
ka PANGERAN Allah maraneh teh.
12 Upama maraneh nepi ka ngolembar tuluy
cacampuran jeung bangsa-bangsa lian anu
araya keneh di urang, atawa pacorok jodo,
13 rasakeun, ana maraneh maju perang,
PANGERAN moal kersaeun deui mangusirkeun
maranehanana. Kalah ka itu teh jadi hiji
bahaya, lir pitapak atawa cubluk tataheunan,
lir pecut anu ngajelebet kana tonggong, lir

cucuk anu nanceb dina siki panon. Baris
kituna teh nepi ka maraneh geus taya nu
nyesa deui di ieu tanah anu sakieu hadena,
paparin ti PANGERAN Allah maraneh.
14 Ayeuna Bapa teh geus nepi kana waktu
ajal. Satiap maraneh, tangtu ngarasa dina
ati sanubari, yen geus dipaparin sagala
rupa anu nyenangkeun hate ku PANGERAN
Allah maraneh, bukti sakumaha jangji-Na.
Mantenna tigin kana sagala jangji-Na, taya
hiji jangji-Na anu jalir.
15 Tapi deuih, sakumaha Mantenna tigin
kana sagala jangji-Na ka maraneh, oge moal
sungkan-sungkan ngalaksanakeun sagala
ancaman.
16 Saupama maraneh udar tina ikrar anu
ku PANGERAN Allah maraneh dipiwarang
ditiginan, jeung upama maraneh nepi ka
nyembah ngabakti ka allah-allah sejen,
tan wande Mantenna bendu sarta maraneh
disiksa, baris gancang-gancang musna mo
aya nu nyesa di ieu tanah anu sakieu hadena,
paparin Mantenna."

24 1 Yosua ngempelkeun deui sakabeh
kaom Israil di Sekem. Para kokolotna,
kapala-kapalana, hakim-hakimna, kapala-
kapala baladna, disalaur tuluy kumpul di
payuneun Allah.
2 Ngalahir Yosua ka sakabeh, "Aya
pangandika PANGERAN Allahna Israil, kieu,
Baheula, karuhun maraneh caricingna teh

di peuntaseun Walungan Eprat beulah ditu,
ngabaktina ka aallahan. Salah saurang ti eta
karuhun nya eta Terah, bapana Ibrahim jeung
Nahor.
3 Seug Kami nyandak Ibrahim, karuhun
maraneh, ti tanah peuntaseun Eprat
diparentah ngambah sakuliah tanah Kanaan.
Ku Kami dibere turunan loba. Mimitina ku
Kami dibere Ishak.
4 Ishak dibere anak, Yakub jeung Esau. Esau
ku Kami dibere tanah milik di pagunungan
Edom, ari Yakub karuhun maraneh, indit ka
Mesir jeung anak-anakna.
5 Ti dinya Kami ngutus Musa jeung Harun
ka ditu. Urang Mesir ku Kami ditarajang ku
balahi hebat kacida. Tapi maraneh mah ku
Kami dituyun kaluar ti ditu.
6 Karuhun maraneh ku Kami dibawa budal ti
Mesir. Ku balad Mesir diudag ku kareta perang
jeung ku nu tarumpak kuda. Barang karuhun
maraneh narepi ka Laut Beureum,
7 tingjarerit menta tulung ka Kami, seug
antara maranehna jeung balad Mesir teh ku
Kami dihalangan ku poek. Satuluyna balad
Mesir teh ku Kami diteuleumkeun, diteureuy
ku laut. Dikumahakeun Mesir teh ku Kami,
maraneh nyaho. Ti dinya maraneh hirup teh
di gurun keusik kacida lilana.
8 Geus kitu ku Kami dibawa ka tanah
urang Emor di wetaneun Walungan Yordan.
Maraneh ku itu diperangan, tapi maraneh anu

meunang, musuh teh dielehkeun ku Kami.
Tanahna ku maraneh dicokot. Ana maraneh
maju, musuh ku Kami dibasmi.
9 Geus kitu maraneh diperangan ku Balak
bin Sipor, raja Moab. Eta raja ngala Balhum
bin Beor, sina nyapa maraneh.
10 Tapi Kami teu ngagugu ka Balhum, jadi
manehna anggur ngaberkahan. Ku jalan kitu
maraneh ku Kami diluputkeun ti Balak.
11 Maraneh meuntasan Walungan Yordan, jol
ka Yeriho. Urang Yeriho merangan, saperti
urang Emor, urang Pares, urang Kanaan,
urang Het, urang Girgas, urang Hiwi, jeung
urang Yebus. Tapi kabeh ku Kami dielehkeun,
maraneh anu meunang.
12 Ana maraneh maju, maranehanana
ku Kami ditagiwurkeun, nepi ka dua raja
urang Emor kabur. Kaburna lain ku pedang
maraneh, lain ku gondewa maraneh.
13 Maraneh ku Kami dibere tanah, lain
beunang maraneh ngusahakeun; dibere
kota, lain beunang maraneh ngadegkeun. Ku
maraneh diareusian. Kebon anggur, kebon
jetun, lain beunang maraneh melak, hasilna
maraneh anu metik."
14 "Nu matak ayeuna mah," saur Yosua,
"sing taat ka PANGERAN, sing sumembah ka
Mantenna kalawan saiklas-iklasna. Singkir-
singkirkeun aallahan anu sok disarembah
ku karuhun maraneh di Mesopotami jeung

di Mesir teh, kudu nyembah wungkul ka
PANGERAN.
15 Upama maraneh embung nyembah
ka Mantenna, puguhkeun poe ieu keneh
rek milih ngabakti ka saha, naha rek
ngabakti ka aallahan anu disarembah ku
karuhun maraneh di Mesopotami, atawa
rek ngabakti ka sesembahan urang Emor,
anu tanahna ayeuna diandih ku maraneh.
Bapa sakulawarga mah rek ngabakti ka
PANGERAN."
16 Maranehanana ngajawab, "Abdi-abdi
moal dugi ka ninggalkeun PANGERAN teras
ngabakti ka aallahan!
17 PANGERAN Allah urang teh parantos
nyandak karuhun kitu deui urang sadayana
kaluar ti Mesir, urut urang kumawula.
Urang parantos nyaksian mujijat-mujijat
Mantenna. Urang teh nyorang tanah mana
bae bari ngaliwatan bangsa-bangsa batur, ku
Mantenna teu petot-petot ditangtayungan.
18 Waktos urang majeng ka dieu, urang
Emor, pribumi di dieu, ku PANGERAN
disingkahkeun. Abdi sadaya oge sumeja
ngabakti ka PANGERAN. Nya Mantenna Allah
urang teh."
19 Yosua ngalahir deui, "Boa moal bisa
maraneh ngabakti ka PANGERAN. Mantenna
teh Allah anu Maha Suci, moal kersaeun
ngahampura dosa-dosa maraneh. Mantenna
moal kersaeun ka nu sok ngalawan.

20 Upama maraneh mungkur ti Mantenna,
ngabakti ka bangsa aallahan, tinangtu
Mantenna malik sarta nyiksa ka maraneh.
Najan tadina maraneh teh dibelaan, Mantenna
moal sungkan-sungkan ngabasmi."
21 Pihatur maranehanana, "Saleresna pisan
abdi sadaya sumeja ngabakti ka PANGERAN."
22 Ngalahir deui Yosua, "Ana kitu, maraneh
sorangan nu jadi saksi diri pribadi, yen geus
milih seja ngabdi ka PANGERAN." "Leres, abdi
sadaya saksina," tembal maranehanana.
23 "Heug. Geura singkir-singkirkeun aallahan
nu teu paruguh, anu ku maraneh disarimpen
teh," saur Yosua. "Geus kitu kudu ikrar seja
satia ka PANGERAN Allahna Israil."
24 Ari ceuk maranehanana ka Yosua,
"Abdi sadaya sumeja sumembah ka
PANGERAN Allah urang. Sumeja tunduk kana
timbalan-timbalan Mantenna."
25 Seug poe eta Yosua di Sekem ngadamel
ikrar anu kudu diikrarkeun ku maranehna,
sarta nyusun hukum-hukum jeung
tetekon-tetekon anu kudu diturut.
26 Parentah-parentah tea ku Yosua
diseratkeun dina Kitab Hukum Allah. Geus
kitu anjeunna nyandak batu gede, deg
ditangtungkeun di handapeun tangkal
kiara deukeut tempat paranti ngabakti ka
PANGERAN.
27 Geus kitu Yosua misaur ka sakabeh jalma,
"Ieu batu jadi saksi urang. Kabeh pilahir anu

didawuhkeun ku PANGERAN ka urang geus
dikedalkeun hareupeun ieu batu. Nya batu
ieu anu jadi saksi maraneh, keur ngingetan
sangkan ulah ngalawan Allah."
28 Geus kitu maranehanana ku Yosua
dipiwarang bubar, marulang ka satempat-
satempatna.
29 Sabada eta, Yosua putra Nun abdi
PANGERAN teh pupus, dina yuswa saratus
sapuluh taun.
30 Seug dikurebkeun di tanah milik anjeunna
di Timnat Serah, di pagunungan Epraim,
kalereun Gunung Gaas.
31 Sapanjang Yosua jumeneng, urang Israil
tetep nyembah ka PANGERAN. Sanggeus
dikantun pupus oge, jeung satungtung para
pamingpin anu kungsi nyaraksian sagala
dadamelan PANGERAN pikeun kabagjaan
Israil tea haririp keneh, urang Israil teh tetep
kitu.
32 Ari layon Yusup, anu ku urang Israil
dibawa ti Mesir, dipetekna di Sekem, di lahan
anu digaleuh ku Yakub saratus gebleg perak ti
putra-putra Hemor ramana Sekem. Eta lahan
jadi milikna turunan Yusup.
33 Elasar putra Harun oge pupus.
Dikurebkeunana di Gibea, kota di Pagunungan
Epraim, anu diwariskeun ka Pinehas, putrana.

Hakim-hakim

1 [1] Sanggeus Yosua pupus, urang Israil
naros ka PANGERAN, "Kaom mana heula
anu kedah majeng ti payun, merangan urang
Kanaan?"
[2] PANGERAN ngawaler, "Kaom Yuda heula.
Eta tanah ku Kami geus ditangtukeun keur
maranehna."
[3] Ceuk kaom Yuda ka kaom Simeon,
"Bantuan kuring merangan urang Kanaan,
ngarebut tanah anu ditangtukeun pikeun
kuring. Engke aranjeun dibantuan ngarebut
tanah anu ditangtukeun pikeun aranjeun."
Seug kaom Simeon
[4] arindit perang mantuan kaom Yuda. Ku
pitulungna PANGERAN perangna unggul,
urang Kanaan jeung urang Pares kadeseh,
baladna kasambut sapuluh rebu di Besek.
[5] Rajana, Adonibesek, kapanggih tuluy
diperangan.
[6] Eta raja kabur, tapi diudag sarta kacerek.
Tuluy indung leungeun jeung indung sukuna
dibuntungan.
[7] Adonibesek ngarahuh, "Tujuh puluh raja nu
dibuntungan indung leungeun jeung indung
sukuna, marulungan remeh di kolong meja
aing. Kalakuan aing kitu ka maranehna

ayeuna dibales ku PANGERAN." Adonibesek
dibawa ka Yerusalem sarta paeh di dinya.
8 Balad Yuda merangan Yerusalem.
Yerusalem karebut. Jelemana diparaehan,
kotana dihuru.
9 Ti dinya balad Yuda merangan urang
Kanaan anu di pagunungan, anu di suku-suku
gunung, jeung anu di tanah gundul di kidul.
10 Ti dinya maju deui merangan urang
Kanaan anu di kota Hebron anu katelahna
Kiryat Arba. Di dinya maranehanana
ngelehkeun urang Sesai, Ahiman jeung
Talmai.
11 Geus kitu balad Yuda maju ka kota Debir,
harita mah disebutna Kiryat Seper.
12 Pok Kaleb ngomong kieu, "Nu bisa
ngarebut Kiryat Seper, rek dikawinkeun ka
anak Bapa, Nyi Aksa."
13 Otniel, alo Kaleb, anak Kenas, hasil
ngarebut eta kota. Seug ku Kaleb
dikawinkeun ka anakna, Nyi Aksa.
14 Dina poean nikahna, Nyi Aksa ku Otniel
diolo sina menta lahan ka bapana. Nyi Aksa
turun tina tonggong kalde, ku Kaleb ditanya
kahayangna.
15 Ari tembalna, "Hoyong gaduh tanah anu
aya sumber caina. Tanah paparin ti Bapa anu
ti payun mah garing." Ku Kaleb ditedunan
dibere lahan di beulah girang jeung beulah
hilir nu aya sumber caina.

16 Geus kitu urang Keni, turunan mertua
Musa, arindit jeung urang Yuda ti Yeriho, kota
tangkal korma, ka hiji kota keri kiduleun Arad
di wewengkon Yuda. Seug maratuh di dinya
reujeung urang Amalek.
17 Kaom Yuda maju jeung kaom Simeon
ngelehkeun urang Kanaan anu di kota Sepat.
Eta kota ku maranehna disapa, diburak-barik,
tuluy dingaranan Horma.
18 (1:18-19) Ku pitulungna PANGERAN,
urang Yuda geus bisa ngarebut eta kota
pagunungan. Tapi kota Gasa jeung Askelon
atawa Ekron, anu perenahna di sapanjang
basisir, jeung desa-desa sakurilingna, henteu
karebut. Urang Yuda teu bisaeun ngusir
pribumina, sabab barogaeun kareta perang
tina beusi.
19 (1:18)
20 Sakumaha anu geus diparentahkeun ku
Musa, Hebron diselehkeun ka Kaleb anu geus
ngusir tilu golongan kaom turunan Enak ti eta
kota.
21 Tapi kaom Binyamin henteu ngusir urang
Yebus anu caricing di Yerusalem. Urang Yebus
tetep caricing di dinya jeung urang Binyamin
nepi ka ayeuna.
22 (1:22-23) Kaom Epraim jeung Menase
maju merangan kota Betel anu harita
ngaranna Lus. Perangna dibantu ku
PANGERAN. Maranehanana ngirim mata-mata
ka ditu.

23 (1:22)
24 Aya jelema anu kaluar ti jero kota, ku
mata-mata dibawa ngomong, pokna, "Kami
tuduhan sangkan bisa asup ka kota, engke
maneh moal dikua-kieu."
25 Seug ku eta jelema dituduhan. Urang kota
eta ku kaom Epraim jeung Menase ditumpes,
iwal ti eta jelema katut sakulawargana.
26 Eta jelema satuluyna indit ka tanah Het.
Di dituna nyieun kota, dingaranan Lus, nu
tetep ngaranna kitu nepi ka ayeuna.
27 Urang pribumi anu henteu diusir ku kaom
Menase, nya eta anu di kota-kota Bet San,
Taanak, Dor, Yiblam. Megido, katut desa-desa
anu darareukeut. Eta urang Kanaan teh tetep
di darinya.
28 Sanggeus urang Israil tambah kuat, eta
urang Kanaan teh tetep henteu diusir, tapi
digarawekeun kalawan paksa.
29 Anu teu diusir ku kaom Epraim nya eta
urang Kanaan anu araya di kota Geser.
Maranehna maratuh keneh di dinya jeung
kaom Epraim.
30 Anu henteu diusir ku kaom Sebulun, nya
eta anu caricing di kota-kota Kitron jeung
Nahalol. Jadi urang Kanaan di dinya mah
tetep di darinya, tapi digarawekeun kalawan
paksa.
31 Anu henteu diusir ku kaom Aser, nya eta
anu caricing di kota-kota Ako, Sidon, Ahlab,
Aksib, Helba, Apek jeung Rehob.

32 Jadi kaom Aser reureujeungan jeung
urang Kanaan di dinya anu teu diusir.
33 Anu teu diusir ku kaom Naptali, nya eta
anu caricing di kota-kota Bet Semes jeung
Bet Anat. Urang Kanaan di dinya bareng
reujeung kaom Naptali, tapi digarawekeun
kalawan paksa.
34 Ari kaom Dan, ku urang Emor disedekkeun
ka kota pagunungan, nepi ka teu barisaeun
turun deui ka tanah padataran.
35 Urang Emor tetep nyaricingan kota-kota
Ayalon, Saalabim jeung Gunung Heres. Tapi
maranehna aya di bawah kakawasaan kaom
Epraim jeung Menase, sarta digarawekeun
kalawan paksa.
36 Ari tanah urang Edom, mimiti ti Sela kaler
terus nepi ka sapanjang Akrabim.

2 1 Malaikat PANGERAN sumping ti Gilgal
ka Bokim; ngandika ka urang Israil,
"Maraneh ku Kami dikaluarkeun ti Mesir,
dibawa ka tanah anu ku Kami dijangjikeun
ka karuhun maraneh. Kami geus ikrar, Kami
moal udar jangji ka maraneh.
2 Maraneh ulah nyieun perjangjian jeung
pangeusi tanah ieu. Altar-altar urang dieu
kudu diancur-ancurkeun. Tapi eta timbalan
Kami ku maraneh henteu dilakonan. Malah
anggur ngajalankeun anu sabalikna!
3 Ku sabab kitu, ayeuna Kami moal deui
ngusir pangeusi ieu tanah di mana maraneh
maju perang. Maranehanana bakal jadi

musuh. Maraneh bakal kajiret lantaran
ngabakti ka sesembahanana."
4 Tutas malaikat ngandika, urang Israil kabeh
ceurik.
5 Nya ku sabab kitu eta tempat disebut
Bokim. Geus kitu urang Israil di dinya
nyanggakeun kurban ka PANGERAN.
6 Geus kitu Yosua nginditkeun urang Israil.
Unggal jelema inditna teh rek ngarebut
bagian masing-masing di tanah eta.
7 Sapanjang Yosua jumeneng, urang Israil
taat ngabdi ka PANGERAN. Sanggeus dikantun
pupus ku anjeunna oge, jeung sapanjang
para pamingpin anu geus nyaraksian sagala
dadamelan agung PANGERAN keur kabagjaan
Israil harirup keneh mah urang Israil teh
tetep aribadah.
8 Yosua putra Nun, abdi PANGERAN, pupus
dina yuswa saratus sapuluh taun.
9 Dikurebkeunana di tanah milikna ku anjeun
di Timnat Sera, wewengkon pagunungan
Epraim, kalereun Gunung Gaas.
10 Sanggeus urang Israil anu karolot
maraot, turunan nu anyar mah tuluy poho
ka PANGERAN, poho kana sagala dadamelan
Mantenna pikeun kabagjaan Israil.
11 Urang Israil terusna mah doraka ka
PANGERAN, mimiti nyarembah ka Baal.
12 Eureun nyembahna ka PANGERAN
Allah karuhunna, Allah anu ngaluarkeun
maranehanana ti Mesir, tuluy nyembah

ka rupa-rupa aallahan nu disembah ku
jelema-jelema nu aya di sakurilingeunana. Ku
sabab sarujud ka nu karitu, PANGERAN jadi
bendu ka maranehna.
13 Ngabaktina geus lain ka PANGERAN, tapi
ka Dewa Baal jeung Astoret.
14 PANGERAN sakalangkung benduna ka
Israil, seug urang Israil teh disina didatangan
ku gorombolan anu rarampog, dirempug ku
musuh ti sakurilingna. Urang Israil geus teter.
15 Unggal-unggal maranehna maju perang,
PANGERAN nu jadi lawan, ngabuktoskeun
dawuhana-Na bareto. Urang Israil bati
melenguk.
16 Geus kitu PANGERAN ka urang Israil
maparin pamingpin-pamingpin, pikeun
ngayonan rampog-rampog tea.
17 Tapi urang Israil arapi lain bae ka eta
pamingpin-pamingpin teh. Urang Israil geus
malungkir ti PANGERAN, nyarembah ka
aallahan batur. Beda ti karuhun-karuhunna
anu taat kana timbalan-timbalan PANGERAN,
Israil nu ayeuna mah gancang pisan culna ka
PANGERAN teh.
18 Satiap PANGERAN maparin pamingpin,
eta pamingpin teh ku Mantenna dibantu
ngaleupaskeun Israil. Sapanjang eta
pamingpin hirup keneh mah urang Israil bisa
leupas ti musuh-musuhna. Eta teh bawaning
PANGERAN welaseun ngadangu maranehna
sasambat teu kuat nandangan sangsara.

19 Tapi ana pamingpin tea maot, prak deui
bae maranehanana malikan kalakuan nu
enggeus-enggeus, malah gorengna alah
batan ti turunan nu ti heula, nyararembah
jeung ngabarakti ka allah-allah anu lian, teu
kapok-kapok tina kagorengan.
20 PANGERAN jadi sakalangkung jengkelna
ka Israil, lajeng ngadawuh, "Ieu bangsa
enggeus ngaruksak perjangjian anu ku
Kami diparentahkeun ka karuhun-karuhunna
sangkan dicekel pageuh. Ku sabab
maranehanana geus teu nurut,
21 Kami moal rek ngusir deui bangsa-bangsa
anu mana bae, anu keur basa Yosua tilar
dunya araya keneh di tanah ieu.
22 Anggur ku Kami rek dipake geusan nguji
maranehanana, naha arek nurut ka Kami
sakumaha karuhun-karuhunna atawa moal."
23 Ku lantaran kitu, eta bangsa-bangsa teh ku
Mantenna diantep di tanah eta. Jaman Yosua
jumeneng keneh oge eta bangsa-bangsa
teh ku PANGERAN teu diwidian dielehkeun.
Kitu keneh sanggeus Yosua pupus, eta
bangsa-bangsa ku Mantenna teu diusir.

3

1 Jadi di tanah eta teh aya keneh
sababaraha bangsa anu ku PANGERAN
dikarikeun, pikeun nguji urang Israil anu teu
ngalaman peperangan di Kanaan.
2 Mantenna seja ngadidik ka tiap-tiap urang
Israil turunan anu anyar tina hal peperangan,

pangpangna ka anu sama sakali acan kungsi
ngalaman perang.
3 Bangsa-bangsa nu araya keneh teh nya
eta urang Pelisti di lima kota, urang Kanaan
kabeh, urang Sidon jeung urang Hiwi di
Pagunungan Libanon, ti semet Gunung Baal
Hermon nepi ka jalan anu ka Hamat.
4 Eta bangsa-bangsa dianggo pikeun nguji
Israil, naha rek nurut kana timbalan-timbalan
PANGERAN ka karuhun-karuhunna anu
ditimbalkeun ka Musa, atawa moal.
5 Ku kituna urang Israil teh aya di tengah-
tengah urang Kanaan, urang Het, urang Emor,
urang Pares, urang Hiwi jeung urang Yebus.
6 Heug pacorok jodo sarta nyarembah ka
aallahan maranehanana.
7 Urang Israil poho ka PANGERAN Allahna,
doraka ka Mantenna, ngabakti ka arca Baal
jeung arca Asera.
8 PANGERAN jadi bendu, urang Israil ku
Mantenna sina dielehkeun ku Raja Kusan
Rishataim ti Mesopotami, terus dijajah ku eta
dalapan taun lilana.
9 Seug urang Israil sasambat ka PANGERAN;
Mantenna ngutus hiji pamingpin pikeun
ngabebaskeun maranehanana, nya eta Otniel
bin Kenas kapiputra Kaleb.
10 Otniel diauban ku Roh PANGERAN, tuluy
jadi pamingpin Israil. Raja Mesopotami ku
anjeunna eleh diperangan.

11 Geus kitu tanah eta jadi kerta, opat puluh
taun lilana. Ti dinya Otniel pupus.
12 Urang Israil doraka deui ka PANGERAN.
Ku hal eta PANGERAN ngersakeun Raja Eglon
ti Moab jadi leuwih kuat ti batan Israil.
13 Raja Eglon ngahiji jeung urang Amon
jeung urang Amalek, ngelehkeun Israil,
ngarampas kota Yeriho, kota tangkal korma
tea.
14 Urang Israil tuluy dijajah nepi ka dalapan
belas taun.
15 Geus kitu urang Israil sasambat ka
PANGERAN. Seug dikintun hiji pamingpin
pikeun ngabebaskeun maranehanana, nya
eta Ehud. Ari Ehud teh ngede. Anjeunna putra
Gera ti kaom Binyamin. Urang Israil ngutus
Ehud ka Moab, nganteurkeun upeti ka Raja
Eglon.
16 Ehud geus ngadamel pedang anu dua
pangadekna, panjangna meh satengah meter.
Eta pedang disoren pageuh beulah katuhu
jeroeun jubah.
17 Ehud angkat nyandak upeti ka Raja Eglon.
Ieu raja kacida lintuhna.
18 Beres nyanggakeun upeti, jalma-jalma
anu ngakut eta upeti ku Ehud dijurung terus
marulang.
19 Ehud ku anjeun ti tempat batu-batu ukir
di Gilgal malik deui ngadeuheus ka Eglon.
Saurna, "Gusti Sang Raja! Jisim abdi seja
ngunjukkeun hiji rasiah." Raja nimbalan ka

abdi-abdina, "Maraneh kalaluar heula!" Tuluy
abdi-abdina kalaluar.
20 Sanggeus raja calik nyalira di loteng
paniisan, Ehud nyaketan bari saurna, "Sang
Raja! Sim kuring ngemban pangandika Allah!"
Neut sang raja ngadeg.
21 Serepet Ehud mesat pedang anu disoren di
katuhu ku panangan kiwa, bles ditubleskeun
kana beuteung raja,
22 ambles jeung perah-perahna bari
kalimpudan deui ku gajih. Pedang teh ku
Ehud teu dicabut, diantep sina nancleb
dina beuteung raja, parat tembus kana
palangkakan.
23 Geus kitu Ehud kaluar, panto loteng
ditutup dikoncikeun,
24 terus anjeunna angkat. Abdi-abdi raja
mireungeuh panto-panto narutup teh anggur
nyangka yen raja di lebet eukeur leleson.
25 Sanggeus kesel narungguan sarta raja
henteu bae muka panto, top maranehanana
kana konci, panto dibuka. Ana bray, kasampak
rajana geus teu nyawaan ngajolopong dina
ubin.
26 Sabot abdi-abdi raja tarunggu, Ehud mah
geus ngalolos ka Sira ngaliwatan tempat
batu-batu ukir tea.
27 Sasumpingna ka daerah pagunungan
Epraim, anjeunna niup tarompet
ngumpulkeun balad Israil pikeun maju
jurit, terus dipingpin mudun ti pasir.

28 Saurna ka prajurit-prajurit, "Hiap
tuturkeun. Musuh aranjeun, urang Moab, ku
PANGERAN geus diselehkeun ka aranjeun."
Brul naluturkeun Ehud, tuluy ngarebut hiji
tempat paranti urang Moab meuntasan
Walungan Yordan. Taya hiji urang Moab anu
bisa meuntas.
29 Poe eta urang Israil niwaskeun kurang
leuwih sapuluh rebu perjurit Moab
petinganana, taya hiji anu bisa luput.
30 Poe eta Moab dielehkeun ku Israil,
saterusna tanah eta jadi kerta dalapan puluh
taun lilana.
31 Sanggeus Ehud, nu jadi pamingpin teh
Samgar bin Anat, anu ngajait Israil ku jalan
ngabasmi genep ratus urang Pelisti ku iteuk
paranti ngagebahkeun sapi.

4

1 Sanggeus Ehud pupus, urang Israil
doraka deui ka PANGERAN.
2 Seug ku PANGERAN diselehkeun ka Yabin,
raja Kanaan anu marentahna di kota Hasor.
Panglima perangna ngaranna Sisera, cicingna
di Haroset Hagoyim.
3 Yabin kagungan salapan ratus kareta
perang tina beusi. Marentahna ka urang
Israil dua puluh taun, kacida kerasna jeung
bengisna. Urang Israil sasambat menta tulung
ka PANGERAN.
4 Harita anu ngurus urang Israil teh hiji nabi
istri jenengan Debora, istrina Lapidot.

5 Anjeunna biasa sok calik di handapeun hiji
tangkal korma, antara Ramah jeung Betel di
kota pagunungan Epraim. Urang Israil sok
daratang ka anjeunna menta bongbolongan.
6 Dina hiji poe anjeunna miwarang sumping
ka Barak bin Abinoam ti kota Kedes,
wewengkon Naptali. Saur Debora ka
anjeunna, "Ieu aya timbalan ti PANGERAN,
Allah Israil pikeun anjeun kieu, Kumpulkeun
10.000 urang jalma lalaki ti kaom Naptali
jeung Sebulun, bawa ka Gunung Tabor.
7 Engke Sisera, panglima angkatan perang
Yabin, ku Kami rek disina datang jeung
sabaladna katut kareta-kareta perangna, rek
merangan ka maneh di Walungan Kison. Tapi
maneh ku Kami baris dibere kaunggulan dina
eta perang."
8 Barak ngawalon, "Upami miosna sareng
Ibu, mangga. Upami teu sareng Ibu mah
moal mios."
9 Waler Debora, "Heug dibarengan ku Ibu.
Tapi ari kitu mah hidep moal aya kasebutna,
lantaran Sisera teh ku PANGERAN baris
diselehkeun ka leungeun hiji awewe." Ti dinya
Debora jengkar ka Kedes, nyarengan Barak.
10 Barak ngumpulkeun jelema ti kaom
Sebulun jeung Naptali, tuluy maju ka Kedes
diiring ku 10.000 urang, disarengan ku
Debora.
11 Kocap Heber urang Keni turunan Hobab
dahuan Musa tea, harita geus ngadegkeun

kemah deukeut hiji tangkal kiara di Saanaim,
misahkeun maneh ti urang Keni lianna.
12 Sisera geus nyahoeun yen aya Barak
unggah ka Gunung Tabor,
13 geuwat ngumpulkeun balad katut kareta
perangna anu salapan ratus, terus dikeprak ti
Haroset Hagoyim ka Walungan Kison.
14 Ari saur Debora ka Barak, "Maju!
PANGERAN anu mingpin hidep. Poe ieu Sisera
baris taluk ka hidep." Barak jeung sapuluh
rebu perjuritna turun ti Gunung Tabor.
15 Ari Sisera sabaladna kitu deui barisan
karetana, barang breg diambreg ku balad
Barak teh ku PANGERAN sina jadi pabaliut teu
paruguh. Sisera ngajleng tina karetana, tuluy
ngabecir kabur.
16 Balad jeung barisan karetana, ku Barak
diobrot nepi ka Haroset Hagoyim, di dinya
balad Sisera beak ditumpes taya nu ngari.
17 Ari Sisera kaburna muru ka pakemahan
Yael, bojo Heber urang Keni tea, dumeh
kulawarga Heber hirupna akur jeung Raja
Yabin ti Hasor.
18 Yael norojol mapagkeun Sisera bari
ngahaturanan linggih, pokna, "Mangga
Juragan, lebet. Teu kedah asa-asa." Sisera
asup, ku Yael dititah nyumput tukangeun
reregan.
19 Sisera ngomong, "Cik kami menta cai,
hayang nginum." Ku Yael diasongan cisusu,
regot diinum, tuluy sina nyumput deui.

20 Ceuk Sisera ka Yael, "Maneh tunggu di
lawang. Mun aya nu mapaykeun, bejakeun
euweuh sasaha."
21 Ku bawaning cape, reup Sisera sare tibra
pisan. Yael nyokot palu jeung pancuh kemah,
tuluy nyampeurkeun Sisera ati-ati pisan.
Jebrod palipisan Sisera dipaseuk ku talutug
kemah, dipancuhkeun kana taneuh.
22 Ti dinya Barak ngarongheap seja milarian
Sisera. Yael norojol mapagkeun bari haturan,
"Tingali geura, jalmi anu dipilarian ku Juragan
tea." Anjeunna asup ka jero kemah jeung
Yael, kasampak Sisera ngajoprak dina taneuh
geus teu nyawaan, palipisanana dipaseuk ku
pancuh kemah.
23 Poe eta PANGERAN maparin kaunggulan
ka urang Israil. Yabin raja Kanaan teh
kasoran.
24 Ku urang Israil hantem dibeberik nepi ka
ahirna binasa.

5

1 Poe eta Debora jeung Barak bin Abinoam
ngawihkeun ieu kidung:
2 Puji PANGERAN! Urang Israil geus milih
jurit, rahayat bungah, rampak maju andon
suka.
3 He raja-raja, darengekeun! He para kapala,
raregepkeun! Kami rek ngawih jeung nabeuh
bade ka lenggah Allah Israil, PANGERAN.
4 Nun PANGERAN, nalika Gusti jengkar
ti pagunungan Seir, majeng nilarkeun

wewengkon Edom, bumi genjlong, der hujan
turun ti langit, ngagurujug tina mega.
5 Gunung-gunung araringgeung, payuneun
Gustining Sinai payuneun PANGERAN Allahna
Israil.
6 Keur jaman Samgar bin Anat, keur jaman
Yael, ieu tanah tara disorang deui ku kapilah,
nu lalumaku jalanna ka pasisian.
7 Kota-kota di Israil eusina suwung, Debora!
Parongpong karosong. Ti dinya jol anjeun
sumping, lir indung pikeun Israil.
8 Der di dinya aya perang, dumeh Israil
nyembah ka allah nu anyar. Ti antara opat
puluh rebu urang Israil, na aya nu maju, top
kana tameng atawa top kana tumbak?
9 Hate kuring tibelat ka para panglima Israil,
kagagas ku rahayat anu maju andon suka.
Puji PANGERAN!
10 Pek hal eta caritakeun ku aranjeun, he
anu tarumpak kalde bodas, he anu dariuk
dina sela, he aranjeun, nu tuman leumpang
badarat!
11 Tah dengekeun, jalma-jalma galecok
deukeut tampian-tampian, nyaritakeun
kaunggulan PANGERAN, nya kaunggulan-
kaunggulan rahayat Israil! Ti dinya umat
PANGERAN budal ti kota-kotana.
12 Pingpin, Debora, pingpin! Pingpin!
Kawihkeun kidung! Pingpin! Maju, Barak bin
Ahinoam, maju giringkeun para tawanan
anjeun!

13 Jalma-jalma anu saratia daratang
ka pamingpin-pamingpinna. Umat Allah
dararatang ka Anjeunna, tararandang seja
perang.
14 Daratangna ti Epraim, marudun ka lebak,
nuturkeun kaom Binyamin, nu geus ngerid
rahayatna. Tuh deui para panglima, daratang
ti Makir, sarta para perwira, geus murubul ti
Sebulun.
15 Para kokojo kaom Isaskar daratangna
jeung Debora. Enya, Isaskar, kitu deui Barak,
seug ditaluturkeun, marudun ka lebak. Tapi
kaom Rubin mah ngarancabang antara milu
jeung moal.
16 Anggur ngajarentul tukangeun domba-
dombana. Naha arek ngadon ngadengekeun
sora pangangon nyalukan domba-dombana?
Enya kaom Rubin teh ngarancabang antara
milu jeung moal.
17 Kaom Gad ge jongjon bae di peuntas
wetan Walungan Yordan. Kaom Dan ukur
ngawaskeun ti kapal. Kaom Aser jongjon bae
di basisir, tingjarentul sisi laut.
18 Teu cara kaom Sebulun, teu cara
kaom Naptali, ieu mah tararega kana pati,
tarandang di medan perang.
19 Di Taanak, sisi Walungan Megido, raja-raja
rame tarung, raja-raja Kanaan tarurun
perang, parandene taya anu ngarampas
barang perak.

20 Di langit, bentang-bentang milu perang,
tingjorelat di awang-awang merangan Sisera.
21 Musuh beresih, palid ku banjir Walungan
Kison, walungan anu biasana leuleuy. Kami
baris maju terus, maju kalawan gagah
perkosa!
22 Sora lumpatna kuda tingberetek,
talapokna nejehan taneuh.
23 "Sumpahan Meros," lahiran malaikat
PANGERAN, "sumpahan jelema-jelemana,
lantaran taya nu datang ngabantu
PANGERAN, henteu jaradi perjurit, teu milu
tarung ngabantu Mantenna."
24 Yael, wanita nu pangbagjana. Eta bojo
Heber bangsa Keni, wanita pangeusi kemah
nu pangbagjana.
25 Sisera menta cai, ana sok cisusu, susu
kekentelna, dina pinggan anu endah.
26 Leungeunna nu sabeulah ceg kana pancuh
kemah, sabeulah deui ceg kana palu. Jebrod
sirah Sisera dipancuh, palebah palipisanana.
27 Bru Sisera ngarumpuyuk, ngarempeyek
dina suku Yael, di dinya ngarumpuyukna, nya
di dinya ngajoprakna, paeh henteu obah deui.
28 Indung Sisera ngalelengo, ngalong ti
tukangeun sarigsig jandela, bari pokna,
"Naha si ujang karetana acan datang, kudana
acan aya rentang-rentang?"
29 Dijawab ku inang nu pangpinterna,
manehna oge ngalilipur maneh, mani pok
deui, pok deui,

30 "Panginten nuju babagi, babagi heula
barang jarahan, keur babagi mojang ka
para perjurit, anu hiji, anu dua. Keur Sisera,
anggoan nu arendah, kaen songket keur
anggoeun prameswari."
31 Mugi sadaya musuh Gamparan, paehna
sing cara kitu, nun PANGERAN. Mugi sadaya
mitra Gamparan, maloncorong lir ibarat surya
medal! Geus kitu tanah Israil teh kerta, opat
puluh taun lilana.
6 1 Urang Israil daroraka deui ka PANGERAN.
Seug ku Mantenna diselehkeun ka urang
Midian, meunang tujuh taun.
2 Urang Midian kacida kumawasana ka urang
Israil, nepi ka urang Israil nyararumput ka
guha-guha atawa tempat-tempat di pasir anu
kira-kira baris aman.
3 Saban urang Israil rek pepelakan, urang
Midian daratang ngurutug jeung urang
Amalek sarta jeung suku-suku bangsa gurun
keusik.
4 Maranehna ngahaja nyarieun pakemahan
di wewengkon Israil, seug ngagalaksak
kana pepelakan urang Israil nepi ka Gasa
di wewengkon kidul. Domba, sapi, kalde
jeung naon bae tatali hurip urang Israil, ku
maranehna teu aya nu dikarikeun.
5 Ana daratang mani nakleuk kawas simeut,
jeung ingon-ingonna, malah marawa kemah
sagala. Jelema jeung ontana geus lain

itungeun ku loba-lobana, wungkul arek
ngaruksak ka tanah urang Israil.
6 Urang Israil teu bisa nanaon.
7 Seug urang Israil sasambat ka PANGERAN,
menta tulung hayang leupas ti urang Midian.
8 Lajeng PANGERAN ngutus hiji nabi,
ngemban timbalan PANGERAN Allahna Israil,
kieu, "Kami geus ngaluarkeun maraneh ti
Mesir.
9 Geus ngaluputkeun maraneh ti urang Mesir,
kitu deui ti jelema-jelema anu merangan
ka maraneh di ieu tanah. Maranehna ku
Kami geus diusir ti ieu tanah waktu ku
maraneh diperangan, sarta tanahna ku Kami
diserenkeun ka maraneh.
10 Dawuhan Kami, Kami teh PANGERAN Allah
maraneh. Maraneh ulah nyembah ka aallahan
urang Emor, anu tanahna ku maraneh di
cicingan. Tapi maraneh henteu nurut ka
Kami."
11 Geus kitu, sumping malaikat PANGERAN
ka kota Opra, calik di handapeun tangkal
kiara bogana Yoas ti kaom Abieser. Harita
putra Yoas, Gidion, keur susulumputan ngirik
gandum di tempat meres anggur, sieuneun
kanyahoan ku urang Midian.
12 Malaikat PANGERAN teh nembongan ka
anjeunna, sarta ngandika, "He nu gagah,
PANGERAN nyarengan ka maneh!"
13 Mihatur Gidion, "Juragan, sim abdi
unjuk tumaros. Upami yaktos PANGERAN

nyarengan, geuning sim abdi dugi ka
ngalaman kieu! Mana mujijat-mujijat
Mantenna anu sok dicarioskeun ka sepuh-
sepuh teh, anu majar pohara ajaibna waktos
Mantenna ngaluarkeun aranjeunna ti Mesir!
Ayeuna abdi sadaya ku PANGERAN diantep
kieu, hirup kumaha urang Midian."
14 Ari timbalan PANGERAN, "Jung ka ditu
gunakeun tanaga maneh nu rosa teh,
leupaskeun Israil ti urang Midian. Kami
pribadi anu miwarang."
15 Gidion ngawangsul, "Kumaha petana abdi
ngaleupaskeun Israil teh? Di kaom Menase,
golongan abdi teh panghengkerna, sareng di
kulawargi, abdi teh sanes jalmi penting."
16 Ngawaler PANGERAN, "Maneh tangtu
sanggup, sabab Kami tangtu ngabantu.
Bakal babari bae maneh ngabasmi urang
Midian teh, moal beda ti ngelehkeun musuh
saurang."
17 Wangsul Gidion, "Manawi sapuk, abdi
nyuhunkeun tawis yen Juragan teh leres
PANGERAN.
18 Mugi ulah waka angkat, abdi bade
ngahaturanan tuang heula." Ari walerana-Na,
"Heug Kami tunggu nepi ka maneh ka dieu
deui."
19 Tuluy Gidion ka bumina, meuncit embe
ngora, tuluy diolahkeun. Ti dinya nyiuk tipung
sapuluh kilo didamel roti teu make ragi.
Dagingna diwadahan kana tetenong, kuahna

diwadahan kana panci, tuluy dicandak kana
handapeun tangkal kiara, dihaturkeun ka
malaikat PANGERAN.
20 Malaikat ngalahir, "Teundeun eta daging
jeung roti di dinya dina cadas, tuluy banjur
ku kuahna." Ku Gidion ditumutkeun.
21 Malaikat PANGERAN netelkeun tetekenna
kana eta daging jeung roti nepi ka ledis. Gur
tina eta cadas bijil seuneu, ngaduruk eta
daging jeung roti. Geus kitu les malaikat teh
ngaleungit.
22 Ayeuna Gidion yakin yen anu katingal
tadi teh enya malaikat PANGERAN.
Anjeunna kacida reuwaseunana, pok misaur,
"PANGERAN Nu Maha Agung! Abdi cilaka,
parantos adu hareupan sareng malaikat
PANGERAN!"
23 Tapi PANGERAN ngadawuh ka anjeunna,
"Sing teger. Ulah sieun-sieun. Maneh moal
nepi ka paeh."
24 Ti dinya Gidion ngadamel altar kanggo
PANGERAN, altarna dingaranan "PANGERAN
Sumber Rahayu". (Eta altar tetep aya di Opra,
kapiboga ku urang Abieser.)
25 Peutingna PANGERAN nimbalan ka Gidion,
"Cokot sapi jalu bapa maneh sahiji, jeung
sahiji deui anu umur tujuh taun. Bongkar altar
bapa maneh paranti muja ka Baal, tihang
lambang Dewi Asera anu di gigireunana
runtuhkeun.

26 Adegkeun di luhur eta tumpukan hiji altar,
rarancangna sing hade. Sapi anu kadua tea
sabelegerna duruk kurbankeun ka PANGERAN
dina eta altar, gunakeun tihang lambang Dewi
Asera anu geus diruntuhkeun jadi suluhna."
27 Tuluy Gidion nyandak badega sapuluh
urang; eta timbalan PANGERAN teh
dilaksanakeun. Ngalaksanakeunana ti
peuting, lantaran anjeunna sieuneun ku
kulawargina jeung ku jelema-jelema urang
desa eta.
28 Barang urang dinya harudang isuk-isuk,
nyampak altar Baal geus dibongkar, tihang
Dewi Asera geus runtuh, jeung dina altar
anyar aya sapi beunang ngaduruk.
29 Seug silih tanya pada batur, "Pagawean
saha ieu teh?" Sanggeus disusud, kanyahoan
yen jelemana teh Gidion putra Yoas.
30 Tuluy ceuk maranehanana ka Yoas, "Ka
dieukeun anak anjeun, rek dipaehan! Anak
anjeun geus ngaruksak altar Baal jeung
ngarubuhkeun tihang Dewi Asera!"
31 Jelema nu keur arambek teh ku Yoas
diwalon, "Aranjeun teh rek mihak ka Baal,
arek manglawankeun? Sing saha anu rek
ngabelaan Baal, isuk ieu keneh tangtu
dipaehan! Upama enya Baal teh allah, keun
sina ngabela dirina pedah altarna aya nu
ngabongkar."
32 Ti semet harita Gidion jadi katelah
Yerubaal, dumeh saur Yoas, "Upama enya

Baal teh allah, keun sina ngabela dirina,
pedah altarna aya nu ngabongkar."
33 Geus kitu urang Midian, urang Amalek
jeung suku-suku bangsa gurun keusik kabeh
kumpul, tuluy meuntasan Walungan Yordan,
seug mangkalan di Lebak Yisrel.
34 Ti dinya Roh PANGERAN tumerap ka
Gidion. Gidion niup tarompet, ngumpulkeun
urang Abieser.
35 Ti dinya anjeunna ngirim utusan-utusan
ka sakuliah daerah kaom Menase, boh nu
di wetaneun boh nu di kuloneun Walungan
Yordan, ngajak sangkan kaom Menase
babarengan jeung anjeunna. Ngirim deui
utusan-utusan ka kaom Aser, Sebulun jeung
Naptali, sarta maranehna oge daratang
ngahiji jeung anjeunna.
36 Piunjuk Gidion ka Allah, "Gusti parantos
milih abdi kangge ngajait Israil.
37 Upami leres kitu, abdi ayeuna bade
neundeun bulu domba dina tempat pangirikan
tea. Saupami enjing eta bulu lantis ku ibun
tur taneuhna tetep tuhur, nembe abdi yakin
yen Gusti leres ngersakeun abdi geusan
ngaleupaskeun Israil."
38 Nya kitu kajadianana. Isukna, barang
Gidion tanghi kapendak eta bulu domba teh
cipruk ku ciibun. Ku Gidion dipeureut, caina
ngucur aya kana samangkokeun.
39 Gidion miunjuk ka Allah, "Mugi Gusti
ulah bendu, sim abdi bade unjukan deui.

Nyuhunkeun widi nyobi sakali deui ku ieu
bulu. Panuhun teh nu baseuhna taneuhna,
buluna tetep garing."
40 Peuting eta Allah midamel kitu. Isukna
bulu teh tetep garing, ari taneuhna baseuh ku
ciibun.
7 1 Dina hiji poe, isuk-isuk Gidion sabaladna
geus tarapti, tuluy masang kemah
di sumber cai Harod. Ari urang Midian
pakemahanana di hiji lebak kalereunana, di
Pasir More.
2 Dawuhan PANGERAN ka Gidion, "Balad teh
loba teuing. Kami moal nyelehkeun urang
Midian ka maranehna. Bisi pajarkeun elehna
teh ku maranehanana sorangan, ari Kami teu
disebut-sebut.
3 Embarkeun kieu, Anu ngarasa miris
meunang balik, sesana baris tetep di dieu, di
Gunung Gilad." Nu baralik aya dua puluh dua
rebu urang, nu kari ngan sapuluh rebu urang.
4 Dawuhan PANGERAN ka Gidion, "Sakitu
ge masih keneh loba teuing. Bawa ka cai,
ku Kami rek dipilih di dinya nu baris tetep
jeung maneh. Upama ceuk Kami tah nu eta
meunang milu, meunang milu. Upama ceuk
Kami teu meunang milu, teu meunang."
5 Gidion nyandak baladna ka cai. PANGERAN
ngadawuh, "Anu ngarinumna diletak ku letah
kawas anjing, pisahkeun ti nu ngarinumna
bari dareku."

6 Aya tilu ratus urang anu nyedok cai ku
dampal leungeunna terus diletakan; anu
sejenna mah ngarinumna bari dareku.
7 Dawuhan PANGERAN, "Eta nu tilu ratus
urang, anu ngarinumna diletak, ku Kami rek
sina mantuan maneh pikeun ngelehkeun
urang Midian. Nu sejenna sina baralik."
8 Maranehanana ku Gidion dipiwarang
baralik, kajaba anu tilu ratus urang. Ari
bekelna jeung tarompetna ti nu baralik tea
dicokot. Di lebakeunana pakemahan urang
Midian.
9 Peutingna PANGERAN nimbalan ka Gidion,
"Geura pek rurug pakemahan musuh. Ku
Kami rek diselehkeun ka maneh.
10 Bisi maneh hamham keneh, jig turun ka
ditu jeung badega maneh si Pura.
11 Engke ku maneh kadenge kumaha
omong-omonganana, tangtu wawanen
maneh timbul geusan ngarurug." Ti dinya
Gidion mudun jeung Pura, badegana, ka sisi
pakemahan musuh.
12 Urang Midian, urang Amalek, jeung
suku-suku bangsa gurun keusik, mani
ngabarak saluluar lebak lir simeut lobana, nya
kitu deui ontana, lobana lir keusik di basisir.
13 Barang sumping, Gidion ngadangu aya
nu keur nyaritakeun impianana ka baturna,
pokna, "Leuh kuring ngimpi, aya roti gandum
ngagorolong ka lebah urang, jedak neunggar

hiji kemah, bru kemahna rubuh mani rata
jeung taneuh."
14 Jawab baturna, "Moal salah eta teh
pedang Gidion bin Yoas urang Israil! Moal
salah deui! Urang Midian jeung urang sarerea
tangtu eleh, diselehkeun ka manehna ku
PANGERAN!"
15 Ngadangu anu nyaritakeun impian kitu
jeung pihartieunana, brek Gidion tapak
deku, sembah bakti ka Allah. Tuluy mulih ka
pangkalan Israil. Geus kitu saurna, "Geura
sadia. Balad Midian tan wande diselehkeun ku
PANGERAN ka aranjeun!"
16 Seug balad teh ku anjeunna dibagi tilu
bagian, tiap perjurit mawa tarompet jeung
kendi wadah obor.
17 Saurna deui, "Upama kami geus aya di
tungtung pangkalan itu, awaskeun tuluy
sapeta-peta kami tiru.
18 Upama gundukan kami niup tarompet,
tembalan ku tarompet maraneh ti
sakurilingeun pakemahan musuh, tuluy
surak, Demi PANGERAN jeung demi Gidion!"
19 Memeh tengah peuting Gidion jeung
saratus jalmana geus narepi ka sisi
pakemahan musuh, meneran anu jaga di
dinya kakara cikeneh digilir. Maranehna
tuluy bareng nariup tarompet jeung
mareupeuskeun kendi-kendi bawana tea.
20 Diturutan ku nu dua bagian deui.
Obor-obor dicangking ku leungeun kenca,

leungeun katuhu nyangking tarompet, ger
surak, "Pedang demi PANGERAN jeung demi
Gidion!"
21 Tiap perjurit nangtungna di tempat
masing-masing sakurilingeun pakemahan
musuhna. Musuh pating gurubug lalumpatan
teu paruguh bari pating gorowok.
22 Sabot balad Gidion nariup tarompet,
musuh ku PANGERAN disina silih babad pada
baturna ku pedang. Tuluy maranehna kalabur
nepi ka Bet Sita, tebeh Sartan, jeung nepi ka
kota Abel Mehola deukeut Tabat.
23 Gancang urang Israil ti kaom Naptali,
kaom Aser jeung dua kaom Menase dikeprak
sina ngarudag urang Midian.
24 Jeung deui Gidion terus ngutus jelema
sina ngider ka sakuliah daerah pagunungan
Epraim nguwaran kieu, "Geura tarurun!
Pegat urang Midian! Piheulaan ka Walungan
Yordan jeung ka sumber-sumber cai nepi ka
Bet Bara. Pegat urang Midian ulah nepi ka
mareuntas." Urang Epraim kabeh dikeprak,
tuluy maregat di Walungan Yordan jeung
sumber-sumber cai nepi ka Bet Bara.
25 Maranehna bisa newak dua gegedug
Midian, ngaranna Oreb jeung Seeb. Geus
kitu Oreb dipaehan di Cadas Oreb, ari Seeb
dipaehan di Pameresan Anggur Seeb. Ti dinya
maju deui ngudag urang Midian. Sirah Oreb
jeung Seeb dibawa sarta diserenkeun ka
Gidion anu geus aya di Yordan peuntas wetan.

8 [1] Geus kitu urang Epraim ngaromong
ka Gidion, "Anjeun merangan urang
Midian ku naon teu ngajak-ngajak? Asa
teungteuingeun pisan anjeun ka kuring teh!"
Maranehanana kacida ngarasa tugenahna.
[2] Ari saur Gidion, "Eta beubeunangan kuring,
lamun dibandingkeun jeung beubeunangan
aranjeun nu enggeus-enggeus, teu aya pisan
hartina. Anu geus dipigawe ku aranjeun kaom
Epraim, sanajan nu pangleutikna oge, leuwih
gede harganana ti batan anu ayeuna dilakonan
ku kaom kuring, kaom Abieser.
[3] Turug-turug ku berkahna kakawasaan
Allah, aranjeun geus hasil niwaskeun
dua gegedug Midian, Oreb jeung Seeb.
Dibandingkeun jeung eta, beubeunangan
kuring mah naon hartina?" Dijawab kitu mah
lemper napsuna urang Epraim teh.
[4] Gidion jeung tilu ratus baladna geus nepi
ka Walungan Yordan, geus mareuntas. Kacida
carapeeunana teh, tapi terus bae ngudag
musuh.
[5] Barang narepi ka desa Sukot, Gidion
misaur ka urang dinya, "Cik ieu balad kuring
bere dahar saeutik mah, geus lalungseeun.
Mangkaning keur ngudag Raja Sebah jeung
Raja Salmuna, rajana urang Midian."
[6] Kapala-kapala urang Sukot ngajawab,
"Naha make kudu dibere dahar sagala? Nu
diudagna oge, Sebah jeung Salmuna acan
katewak."

7 Waler Gidion, "Kitu, kitu! Engke, ana Sebah
jeung Salmuna geus diselehkeun ka kami ku
PANGERAN, aranjeun rek dibabukan ku cucuk
jeung pulus meunang ngala ti gurun keusik!"
8 Gidion kebat maju ka Penuel. Ka urang
dinya oge anjeunna mundut kitu cara ka
urang Sukot. Tapi jawabanana oge sarua
jeung urang Sukot.
9 Ku sabab kitu saur Gidion ka
maranehanana, "Lamun kami engke
mulang deui kalawan sehat sarta salamet,
eta munara maraneh engke ku kami rek
dirugrugkeun!"
10 Sebah jeung Salmuna sabaladna araya
di Karkor. Baladna, suku-suku bangsa gurun
keusik tea ngan kari 15.000 urang deui;
120.000 serdaduna geus tiwas.
11 Gidion majuna nyandak jalan anu malipid
ka gurun keusik, wetaneun Nobah jeung
Yogbeha. Der balad musuh teh didodoho,
ditarajang.
12 Dua rajana, Sebah jeung Salmuna kabur,
tapi terus diudag sarta beunang ditawan,
baladna paburisat.
13 Waktu Gidion mulih jurit, nyandak jalan
anu ka Heres,
14 anjeunna nangkep hiji budak ngora urang
Sukot lajeng dipariksa. Seug eta budak ngora
teh nuliskeun sakabeh ngaran kapala urang
Sukot. Kabehna aya tujuh puluh tujuh urang.

15 Ti dinya Gidion sumping ka Sukot, sarta
kieu saurna ka urang dinya, "Maraneh kamari
ieu nolak pamenta kami. Aringet keneh? Ceuk
maraneh, balad kami anu geus lalungse teh
teu perlu dibere dahar, dumeh Sebah jeung
Salmuna acan katewak. Tah ieu Sebah jeung
Salmuna!"
16 Ti dinya anjeunna nyandak cucuk jeung
pulus anu ti gurun keusik tea, dianggo
ngababukan kapala-kapala urang Sukot.
17 Kitu deui munara anu di Penuel tea ku
anjeunna dirugrugkeun, sarta sakabeh lalaki
urang dinya ditumpes.
18 Gidion mariksa ka Sebah jeung Salmuna,
"Kumaha perkara jelema-jelema anu ku
maraneh dipaehan di Tabor?" Jawabna,
"Rupana sarua jeung anjeun, ulatna ulat anak
raja."
19 Saur Gidion, "Eta teh dulur-dulur kami,
dulur-dulur saindung. Lamun heug ku
maraneh teu dipaehan mah kami sumpah,
maraneh oge ku kami moal nepi ka dipaehan."
20 Geus kitu anjeunna miwarang Yeter,
putrana anu cikal, saurna, "Paehan ku hidep
eta dua raja teh!" Tapi putrana henteu
terus nyabut pedang. Asa-asa, kawantu
murangkalih keneh.
21 Ari ceuk Sebah jeung Salmuna ka Gidion,
"Atuh ku anjeun bae sorangan kuring teh
paehan. Da eta mah pagawean kolot." Tuluy
maranehanana ku Gidion dipaehan. Ari

perhiasan-perhiasanana anu disimpen dina
beuheung ontana ku Gidion dirampas.
22 Geus kitu urang Israil mihatur ka Gidion,
"Anjeun bae atuh nyepeng pamarentahan,
anjeun saturun tumurun. Anjeun parantos
ngabebaskeun kuring ti urang Midian."
23 Waler Gidion, "Kuring teu hayang jadi
pamingpin. Anak kuring oge moal daekeun.
PANGERAN bae pamingpin aranjeun mah."
24 Tapi saurna deui, "Tapi aya sarupa
pamenta kuring, nya eta anting-anting
beunang aranjeun ngajarah tea." (Urang
Midian memang mararake anting emas,
sakumaha galibna bangsa-bangsa gurun
keusik lianna.)
25 Ceuk maranehanana, "Mangga seja
kasanggakeun, suka lilah pisan." Bar
maranehanana ngamparkeun sagebar lawon,
tuluy anting-anting jarahan teh diteundeunan
ka dinya.
26 Beuratna anting-anting anu katampa
ku Gidion meh dua puluh kilogram, jaba
perhiasan-perhiasan, kongkorong, jeung
jubah wungu urut raja Midian kitu deui
kongkorong-kongkorong onta.
27 Eta emas ku Gidion didamel arca
sesembahan, dipernahkeunana di desana,
di Opra. Ti dinya urang Israil mungkur ti
Allah tuluy nyembah ka eta arca. Gidion
sakulawargina jadi kasasabkeun ku eta arca.

28 Urang Midian geus eleh ku urang Israil,
geus teu mangrupa deui ancaman. Ti dinya
tanah teh kerta opat puluh taun lilana, nepi
ka Gidion pupus.
29 Gidion geus mulih ka desana, tetep
tumetep calikna di dinya.
30 Putrana aya tujuh puluh, kawantu
geureuhana loba.
31 Di Sekem ge aya selirna saurang. Ti
eta selir kagungan putra hiji, jenenganana
Abimelek.
32 Gidion putra Yoas pupus dina yuswa
kacida sepuhna, dikurebkeunana di makam
Yoas ramana, di Opra, desa kaom Abieser.
33 Sanggeus Gidion pupus, urang Israil
henteu satia deui ka Allah, ngabarakti ka
Baal-baal. Maranehna nyieun Baal ngaranna
Baal Berit, eta anu ku maranehna dipiallah.
34 Maranehna geus tara ngabakti deui
ka PANGERAN Allahna, anu ngabelaan
maranehna ti sakabeh musuh di
sakurilingeunana.
35 Jeung taya pisan rasa tumarimana ka
kulawarga Gidion, najan anjeunna sakitu
bumelana ka urang Israil.

9 1 Abimelek putra Gidion, nepangan
wargi-wargi ibuna di Sekem,
2 mundut dipangnepikeun kasauranana anu
kieu ka urang Sekem, "Ari aranjeun naha
mending diparentah ku sakabeh anak Gidion
anu tujuh puluh, atawa ku saurang bae? Sing

inget, Abimelek teh getih daging aranjeun
sorangan."
3 Kasauranana kitu ku wargi-wargi ibuna
ditepikeun. Seug urang Sekem rempug milih
Abimelek, dumeh ka baraya.
4 Abimelek ku maranehanana dibahanan duit
tujuh puluh gebleg perak, beunang nyokot ti
pura Baal Berit. Eta duit ku anjeunna dianggo
nyewa jalma-jalma jahat dibawa sakait.
5 Ti dinya anjeunna angkat ka bumi ramana
di Opra. Saderek-saderekna anu tujuh puluh,
putra-putra Gidion, ku anjeunna dipeuncitan
hiji-hiji di dinya, dina hiji batu. Tapi aya
saurang anu lolos, nya eta Yotam putra Gidion
anu bungsu, lantaran nyumput.
6 Geus kitu urang Sekem jeung urang Bet
Milo kumpul di Sekem, handapeun tangkal
kiara karamat, rek ngangkat Abimelek jadi
rajana.
7 Sanggeus hal eta kadangu ku Yotam,
anjeunna unggah ka Gunung Gerisim,
ngagero kieu ka maranehna ti puncak, "Eh
urang Sekem, darengekeun ieu kuring, sarta
muga-muga aranjeun oge didangu ku Allah!
8 Sakali mangsa tatangkalan baradami arek
milih pirajaeunana. Pok marenta ka tangkal
jetun, Anjeun bae jadi raja.
9 Tangkal jetun ngajawab, Ari kudu marentah
ka aranjeun mah kuring teh kudu eureun
ngabijilkeun minyak, heug eta teh paranti
ngahormat dewa-dewa jeung manusa.

10 Ti dinya tatangkalan teh marenta ka
tangkal kondang, Anjeun bae jadi raja.
11 Jawab tangkal kondang, Ari kudu
marentah ka aranjeun mah kuring teh kudu
eureun bubuah, heug buah kuring teh kacida
amisna.
12 Tuluy tatangkalan teh marenta ka tangkal
anggur, Anjeun bae jadi raja.
13 Jawab tangkal anggur, Ari kudu marentah
ka aranjeun mah kuring teh kudu eureun
bubuah, heug eta teh paranti ngagumbirakeun
dewa-dewa jeung manusa.
14 Ku sabab kitu tatangkalan teh marenta ka
rungkun cucuk, Anjeun atuh jadi raja.
15 Jawab rungkun cucuk, Heug! Ari enya-
enya mah hayang dirajaan ku kami. Pek
geura ngariuhan di handapeun iuh-iuh kami.
Tapi awas lamun henteu enya-enya, ieu
regang-regang kami anu pinuh ku cucuk baris
ngabijilkeun seuneu, terus ngahuru leuweung
kiputri di Libanon."
16 "Ayeuna," saur Yotam deui, "naha
enya aranjeun milih Abimelek jadi raja teh
kalawan maksud anu jujur tur hade? Seja
ngahargaan kana jasa-jasa Gidion, seja
narima kulawargina sakumaha layakna,
satimbang jeung jasa-jasa Gidion?
17 Sing inget, bapa kuring geus tarung
kalawan nekad ngabelaan aranjeun, geus
bibilasan naruhkeun nyawa keur ngajait
aranjeun ti urang Midian.

18 Kari-kari poe ieu aranjeun malik
ngamusuh ka kulawarga bapa kuring. Tujuh
puluh putrana ku aranjeun dipeuncitan
hiji-hiji dina luhur batu anu eta-eta keneh,
anu sahiji! Eta anak selir bapa kuring anu
ngaran Abimelek, ku aranjeun dijieun raja di
Sekem, pedah baraya!
19 Lamun enya tea mah poe ieu aranjeun
boga tekad anu lempeng sarta jujur ka
Gidion jeung ka kulawargana, heug masing
bagja boga raja Abimelek, kitu deui Abimelek
masing senang ngarajaanana ka aranjeun.
20 Tapi lamun henteu kitu muga-muga ti
Abimelek sing bijil seuneu anu ngahuru ka
aranjeun urang Sekem jeung urang Bet
Milo, sarta muga-muga ti urang Sekem
jeung urang Bet Milo masing bijil seuneu nu
ngaduruk Abimelek nepi ka beakna."
21 Geus kitu, ku bawaning sieun ka Abimelek
saderekna, Yotam terus kabur ka Beer, sarta
calik di dinya saterusna.
22 Ari Abimelek marentahna ka urang Israil
meunang tilu taun.
23 Ku kersaning Allah, Abimelek jeung urang
Sekem jadi silih satru, urang Sekem barontak
ka anjeunna.
24 Kitu kajadianana, kajahatan Abimelek
jeung urang Sekem anu ngabantu anjeunna
meuncitan tujuh puluh putra-putra Gidion,
ayeuna meunang wawales.

25 Urang Sekem nyieun tempat pamegatan
di puncak-puncak gunung, pikeun nangkep
Abimelek. Sakur anu ngaliwat ka dinya
ku maranehna dirampog. Hal ieu geus
diunjukkeun ka Abimelek.
26 Geus kitu ka Sekem aya anu daratang,
Gaal bin Ebed jeung dulur-dulurna, sarta
maranehna dipercaya ku urang Sekem.
27 Maranehanana arasup ka kebon anggur
urang Sekem, mupu buahna tuluy diperes
diparake sukan-sukan. Los deui ka kuil dewa
urang dinya, ngadon dalahar, ngarinum bari
susumbar ngahina ka Abimelek.
28 Kieu ceuk Gaal, "Urang di Sekem teh jadi
naon? Na make kudu ngabdi ka Abimelek?
Saha saenyana eta jelema teh? Anak Gidion!
Ari Sebul wakilna di dieu, ngawula ka dinya.
Urang mah keur naon ngawula ka dinya? Rek
ngawula mah ka Hemor karuhun urang, anu
ngarundaykeun kaom aranjeun!
29 Coba lamun kuring anu jadi kapala di dieu,
eta si Abimelek teh moal teu disingkahkeun!
Rek kieu kuring ngomong teh ka manehna,
Pek pepekan deui balad maneh, urang tarung,
urang ngadu kakuatan!"
30 Sebul, kapala pamarentah kota eta,
ngadenge ucap-ucapan Gaal kitu teh hatena
ngentab.
31 Tuluy ngirim utusan ka Abimelek anu
calikna di Aruma, mawa pesen kieu, "Aya
jalmi arasup ka Sekem, Gaal bin Ebed sareng

dulur-dulurna, ngangsonan jalmi-jalmi sina
ngalawan ka anjeun.
32 Anjeun engke wengi kedah jengkar sareng
perjurit, lajeng ngintip di tegal.
33 Enjingna wanci meletek srangenge
kedah ngadadak nyerang kota. Upami Gaal
sabaladna kaluar ngayonan, gempur sakiat
tanaga."
34 Seug Abimelek sabaladna jengkar
peuting-peuting, tuluy ngintip di luareun
Sekem. Baladna dibagi opat bagian.
35 Barang katembong Gaal kaluar sarta
ngajanteng di lawang kota, balad Abimelek
carengkat tina panyumputanana.
36 Katenjoeun ku Gaal, pok manehna
ngomong ka Sebul, "Tenjo! Itu loba
jelema tarurun ti puncak gunung." Walon
Sebul, "Eta mah lain jelema, kalangkang
gunung-gunung."
37 Gaal pok deui, "Tenjo! Itu loba jelema
tarurun ti poponclot gunung. Itu sabubuhan
deui turut-turut jalan ka dieukeun ti lebah
tangkal kiara paranti tukang-tukang torah!"
38 Ari ceuk Sebul, "Mana buktina omongan
anjeun anu sakitu suabanana teh? Kapan
ceuk anjeun keneh, keur naon urang make
kudu ngawula ka eta jelema anu ngaran
Abimelek. Tuh itu teh balad manehanana,
anu ku anjeun ditangtang tea. Papag ka ditu,
ayonan!"

39 Tuluy Gaal ngapalaan urang Sekem
ngayonan Abimelek.
40 Gaal kabur, tapi ku Abimelek diudag. Geus
loba baladna anu tararatu, kitu deui anu di
lawang kota.
41 Abimelek terus calik deui di Aruma. Ari
Gaal sadulur-dulur geus teu bisa ngancik deui
di Sekem, ditundung ku Sebul.
42 Poe isukna, kauninga ku Abimelek yen
urang Sekem rek ka taregal.
43 Seug anjeunna ngumpulkeun balad, dibagi
tilu bagian sina ngarintip di tegal. Barang
urang dinya kalaluar ti jero kota, anjeunna
bijil ti panyumputan rek mimiti ngagempur.
44 Sabot Abimelek jeung baladna maju
gagancangan rek megat di lawang kota, anu
dua pasukan deui narajang ka nu geus araya
di tegal. Anu ditarajang beak dipaehan kabeh.
45 Sanggeus tarung sapoe jeput, eta kota
geus beunang ku Abimelek, jelema-jelemana
dipaehan, kotana diacak-acak tuluy diawuran
ku uyah.
46 Barang pamingpin-pamingpin di benteng
Sekem ngadarenge hal eta, tuluy marubus
nyiar pisalameteun ka guha anu aya di jero
pura Baal Berit.
47 Abimelek geus dibejaan yen
maranehanana kumpul di dinya.
48 Seug anjeunna nanjak ka Gunung Salmon
jeung baladna. Anjeunna nyandak kampak
nutuh dahan kai tuluy dipanggul. Baladna oge

diparentah sina buru-buru nutuh dahan kai
cara anjeunna.
49 Tiap perjurit nutuhan dahan kai,
tuluy naluturkeun ka Abimelek. Kai teh
dibegbregkeun dina liang guha nu keur
diparake nyumput, tuluy dihuru. Nu aya di
jero, anu lobana kira-kira sarebu urang, lalaki
jeung awewe, kabeh paraeh.
50 Ti dinya Abimelek ngepung kota Tebes,
sarta tuluy ditalukkeun.
51 Di eta kota aya hiji munara kacida
wewegna. Pangeusi kota eta, lalaki, awewe,
katut para pamingpinna lalumpatan ka dinya,
tuluy ngonci maneh di jero, naraek ka tempat
nu pangluhurna.
52 Barang datang ka dinya arek ngagempur
eta munara, Abimelek nanjak ngadeukeutan
pantona, maksudna eta panto rek dihuru.
53 Tapi ti luhur munara aya awewe
ngaragragkeun batu panggilingan, ninggang
kana sirahna nepi ka rengat.
54 Geuwat anjeunna nyaur budak ngora
purah mawa pakarang anjeunna, pok
marentah, "Cabut eta pedang, sabetkeun ka
kami. Kami embung kasebutkeun paeh ku
awewe." Seug budak ngora teh narajang ka
anjeunna, seug anjeunna maot.
55 Sanggeus kanyahoan Abimelek maot,
urang Israil baralik ka imah-imahna.
56 Ku jalan kitu Allah ngabales kajahatan
Abimelek anu geus hianat ka ramana,

meuncitan saderek-saderekna anu tujuh
puluh tea.
57 Kitu deui kajahatan urang Sekem ku Allah
dibales. Maranehna jadi salangsara, cocog
jeung ucapan Yotam putra Gidion waktu
nyumpahan ka maranehanana.
10 1 Sanggeus Abimelek maot, Tola
bin Pua putu Dodo jadi pamingpin,
ngabebaskeun Israil. Anjeunna asal ti
kaom Isaskar, calikna di Samir di daerah
pagunungan Epraim.
2 Dua puluh tilu taun lilana anjeunna
jadi pamingpin di Israil, tuluy pupus sarta
dikurebkeun di Samir.
3 Sanggeus Tola, urang Israil dipingpin ku
Yair urang Gilad. Jadi pamingpinna meunang
dua puluh dua taun.
4 Anjeunna kagungan tilu puluh putra
pameget anu tarumpak kalde. Putra-putrana
kagungan tilu puluh kota di tanah Gilad, anu
nepi ka ayeuna disebut desa-desa Yair.
5 Yair pupus sarta dikurebkeun di Kamon.
6 Urang Israil geus dosa deui ka PANGERAN,
nyarembah ka dewa-dewa Baal jeung ka
Astoret, kitu deui ka allah-allahna urang Siria,
urang Sidon, urang Moab, urang Amon jeung
urang Pelisti. Geus malungkur ti PANGERAN,
henteu ngabakti deui ka Mantenna.
7 Ku lantaran kitu PANGERAN bendu ka
urang Israil, tuluy maranehanana diselehkeun
ka urang Pelisti jeung ka urang Amon.

8 Dalapan belas taun lilana ieu dua bangsa
ngagencet jeung nganiaya urang Israil nu
maratuh di kotana urang Emor wetaneun
Walungan Yordan di tanah Gilad.
9 Malah urang Amon mah nepi ka meuntasan
Yordan merangan ka kaom Yuda, kaom
Binyamin jeung kaom Epraim. Israil kacida
ngarasa prihatinna.
10 Seug urang Israil teh sasambat ka
PANGERAN, bari kieu piunjukna, "Abdi sadaya
rumaos dosa, parantos mungkur ti Gusti,
Allah abdi sadaya, ngabakti ka Baal-baal."
11 Ngawaler PANGERAN ka maranehanana,
"Bareto maraneh teh dikaniaya ku urang
Mesir, urang Emor, urang Amon, urang Pelisti,
12 urang Sidon, urang Amalek jeung urang
Maon. Maraneh sasambat ka Kami. Lain
maraneh teh geus ditulungan ku Kami, leupas
ti maranehanana?
13 Parandene maraneh masih bae nukangan
ka Kami, ngabarakti ka allah-allah anu sejen.
Ku sabab eta Kami moal rek nulungan deui.
14 Ka ditu bae sasambat ka dewa-dewa
meunang maraneh milih tea. Keun sina
maranehna anu nulungan mun maraneh
meunang kasusah."
15 Tapi piunjuk urang Israil ka PANGERAN,
"Abdi sadaya rumaos dosa. Mangga sanaos
bade dikua-kieu oge, nanging mugi kersa
maparin pitulung ayeuna pisan."

16 Geus kitu, maranehanana henteu
ngabarakti deui ka allah-allah sejen, tapi
ngabarakti ka PANGERAN. Mantenna jadi
pohara ngangresna ku kaprihatinan Israil teh.
17 Geus kitu urang Amon natakeun balad
arek indit perang, mangkalan di Gilad. Urang
Israil kumpul, tuluy mangkalan di Mispa
wewengkon Gilad.
18 Di dinya para pamingpin kaom-kaom Israil
silih tanya, "Saha anu sanggup ngapalaan ieu
perang ngalawan urang Amon? Sing saha anu
sanggup, eta baris jadi kapala saeusi tanah
Gilad."

11 1 Aya hiji prajurit anu leber ku
wawanen, jenenganana Yepta, putra
Gilad ti hiji awewe palacuran.
2 Ti geureuhana anu sah anjeunna kagungan
sababaraha putra. Sanggeus sawawa,
aranjeunna nyesedek sangkan Yepta ingkah.
Salaurna, "Maneh mah moal meunang
warisan naon-naon ti bapa kami; maneh mah
teu saindung."
3 Yepta ingkah ti saderek-saderekna, tuluy
calik di tanah Tob. Di dinya anjeunna narik
hate jalma-jalma jahat, anu tuluyna ngahiji
jeung anjeunna.
4 Heuleut sawatara lila, urang Israil
diperangan ku urang Amon.
5 Barang mimiti der, para pamingpin Gilad
arangkat ka tanah Tob ngangkir Yepta.

6 Salaurna, "Mugi anjeun kersa mingpin
perang malar urang kuat ngayonan urang
Amon."
7 Ari saur Yepta, "Ongkoh bareto aranjeun
sakitu mikangewana ka kuring, nepi ka tega
nyingkahkeun kuring ti imah bapa. Ayeuna
keur meunang kasusah, wet daratang ka
kuring."
8 Walon aranjeunna ka Yepta, "Leres kitu,
maksad teh seja ngajak, mugi kersa ngiring
merangan urang Amon, mingpin sadaya
urang Gilad."
9 Saur Yepta ka aranjeunna, "Upama kuring
kudu balik pikeun merangan urang Amon,
tur engke ku PANGERAN dikersakeun unggul,
kuring menta supaya jadi kapala aranjeun."
10 Walonna, "Mangga satuju. PANGERAN
saksina."
11 Yepta tuluy ngiring ka para pamingpin
Gilad, ku urang Gilad tuluy diangkat jadi
kapala jeung pamingpin. Seug Yepta
ngadamel sarat-saratna di Mispa, di payuneun
PANGERAN.
12 Yepta ngutusan ka raja Amon, ngemban
saur kieu, "Naon sababna anjeun narajang ka
tanah kuring?"
13 Ngawaler raja Amon ka eta utusan,
"Waktu urang Israil daratang ti Mesir geus
ngarampas tanah ti semet Walungan Arnon
nepi ka Walungan Yabok jeung Walungan

Yordan. Eta kudu dipulangkeun kalawan
repeh-rapih."
14 Utusan teh ku Yepta diutus deui ka raja
Amon,
15 ngemban waleran kieu, "Teu pisan-pisan
urang Israil ngarampas tanah Moab atawa
tanah Amon.
16 Kieu anu saenyana: Waktu urang Israil
ninggalkeun Mesir, jalanna nyorang gurun
keusik, terus ka Teluk Akaba, bras ka Kades.
17 Ti dinya ngutusan ka raja Edom, menta
idin rek ngaliwat ka tanahna. Tapi raja
Edom teu ngidinan. Ka raja Moab oge menta
idin, tapi ku ieu ge teu diidinan ngaliwat ka
tanahna. Urang Israil kapaksa ngendek di
Kades.
18 Geus kitu urang Israil neruskeun lampahna
nyorang gurun keusik, jalanna muteran
tanah Moab jeung tanah Edom, seug nepi ka
wetaneun tanah Moab peuntaseun Walungan
Arnon beulah ditu. Seug sarta masang kemah
di dinya. Tapi henteu nepi ka meuntasan
eta walungan, lantaran nyaho eta mah geus
wates tanah Moab.
19 Ti dinya urang Israil ngutusan ka Sihon,
raja urang Emor di Hesbon, menta idin
ngaliwat ka tanahna, arek terus ka tanah
milikna sorangan.
20 Raja Sihon henteu ngidinan ka Israil,
anggur ngumpulkeun baladna kabeh, sarta

masang kemah di Yahas, tuluy narajang ka
Israil.
21 Tapi PANGERAN, Allahna Israil,
ngersakeun Israil unggul bisa ngelehkeun
Sihon sabaladna. Wewengkon urang Emor
satanah eta ku urang Israil dijabel,
22 terus dicaricingan ti semet Walungan
Arnon di beulah kidul nepi ka Walungan
Yabok di beulah kaler, ti semet gurun keusik
di beulah wetan, nepi ka Walungan Yordan di
beulah kulon.
23 Nya PANGERAN, Allahna Israil, anu ngusir
urang Emor pikeun umat-Na, urang Israil.
24 Naon sababna eta ayeuna ku anjeun
rek dicoba-coba dicokot deui? Pek eta
sagala pamere Kamos batara anjeun teh
ari rek dibelaan mah. Sabalikna kuring
oge wajib ngabelaan sagala rupa anu geus
dipaparinkeun ku PANGERAN Allah kuring.
25 Naha ceuk pangrasa anjeun, anjeun teh
leuwih hade ti batan Balak bin Sipor, raja
Moab? Na kungsi eta raja teh nangtang ka
Israil? Na kungsi anjeunna merangan ka
pihak kuring?
26 Geus tilu ratus taun Israil nyicingan
Hesbon jeung Arur katut pilemburan-
pilemburan sakurilingeunana, kitu deui
sakabeh kota anu pernahna di sisi-sisi
Walungan Arnon. Ku naon ku anjeun henteu
direbut dina mangsa-mangsa eta?

27 Henteu, kuring teu salah teu naon ka
anjeun. Sabalikna anjeun anu nyieun goreng
arek merangan. Mugi-mugi PANGERAN
anu jumeneng hakim, poe ieu nangtukeun
hukum-Na kana perkara urang Israil jeung
urang Amon."
28 Eta kasauran Yepta ku raja Amon henteu
dipirosea.
29 Geus kitu Roh PANGERAN tumerap ka
Yepta. Anjeunna angkat nyorang tanah Gilad
jeung tanah Menase, mulih deui nganggo
jalan ka Mispa di wewengkon Gilad, lajeng ka
tanah Amon.
30 Anjeunna kaluar nadar ka PANGERAN,
saurna, "Madak abdi ku anjeun dikersakeun
tiasa ngelehkeun urang Amon,
31 ana abdi wangsul unggul jurit, abdi
sumeja ngahaturkeun jalmi anu pangheulana
kaluar ti rorompok mapagkeun abdi. Eta bade
diduruk didamel kurban ka PANGERAN."
32 Geus kitu Yepta meuntasan walungan seja
merangan urang Amon. Kersaning PANGERAN
perangna unggul.
33 Urang Amon ku anjeunna dibabad ti
semet Arur nepi ka wewengkon sakurilingeun
Minit, dua puluh kota kabehna, malah terus
nepi ka Abel Keramim. Urang Amon dicacar
bebeakan, kasoran ku urang Israil.
34 Sanggeus Yepta sumping ka bumina di
Mispa, putrana anu geus parawan kaluar

mapagkeun, igel-igelan bari nabeuh terebang.
Eta teh putra tunggalna.
35 Barang Yepta ningali kitu, anjeunna
nyosoeh anggoan bawaning ku nalangsa,
sarta lahirna, "Aduh anaking! Ieu hate Ama
kiamat. Naha bet enung pisan anu ngajejewet
hate Ama teh? Ama teh geus sumpah ka
PANGERAN, teu bisa diletak deui."
36 Putrana ngawangsul, "Upami parantos
sumpah ka PANGERAN mah, mangga teh
teuing abdi pidamel sakumaha anu ku
Ama parantos diikrarkeun, margi Ama ku
PANGERAN parantos dikersakeun unggul iasa
ngelehkeun musuh Ama, urang Amon."
37 Saurna deui ka ramana, "Mung abdi aya
panuhun, nyuhunkeun tempo dua sasih bade
nepangan rerencangan, teras ngumbara ka
gunung-gunung, sumeja nyeungceurikan diri
sorangan, kedah maot parawan keneh."
38 Ku ramana seug dijurung, dipaparin waktu
dua bulan. Bral indit jeung batur-baturna ka
gunung-gunung, ngadon nangisan salira kudu
pupus memeh kagungan jodo, bujeng-bujeng
dugi ka puputra heula.
39 Sanggeus dua bulan, balik deui ka
ramana. Ku ramana dilakonan sakumaha anu
geus diikrarkeun ka PANGERAN. Nyi mojang
teh maot parawan keneh. Hal eta saterusna
jadi adat di Israil,
40 nya eta, unggal mojang saban-saban
taun kudu lunta heula opat poe, pikeun

nyeungceurikan putra awewe Yepta urang
Gilad.

12

1 Urang Epraim mangsa harita tandang
arek perang, tuluy arindit meuntasan
Walungan Yordan muru ka Sapon. Maranehna
nyarita ka Yepta, "Ku naon maneh indit
merangan urang Amon teh teu ngajak kuring?
Ayeuna kuring rek ngaduruk maneh saeusi
imah!"
2 Ku Yepta diwaler kieu, "Basa urang Gilad
jeung urang Amon paketrok nemen pisan,
kuring menta tulung ka aranjeun ngabantu
ngabebaskeun kuring jeung urang Gilad ti
urang Amon, tapi aranjeun teu narulungan.
3 Sanggeus terang yen aranjeun embung
pipilueun, kuring nekad ngetohkeun nyawa,
asup ka daerah musuh rek merangan. Ku
karana PANGERAN, kuring bisa ngelehkeun
musuh. Jadi naon sababna ayeuna aranjeun
arek merangan ka kuring?"
4 Geus kitu Yepta ngumpulkeun urang Gilad
pikeun merangan urang Epraim. Urang Epraim
eleh. (Eta urang Epraim geus ngomong kieu,
"Maraneh urang Gilad di Epraim jeung di
Menase, maraneh teh kakaburan ti Epraim!")
5 Sangkan urang Epraim ulah aya nu lolos,
tempat-tempat sisi Walungan Yordan anu
kira-kira bisa dipake meuntas, ku urang Gilad
direbut. Ana aya urang Epraim menta idin
meuntas arek nyoba-nyoba kabur, ku urang

Gilad ditanya, "Maneh urang Epraim?" Upama
jawabna, "Lain,"
6 terus dititah ngucapkeun "Syibolet". Urang
Epraim ngucapkeunana teh "Sibolet", teu
bisaeun bentes. Upama geus kitu eta jelema
ditewak tuluy dipaehan di dinya keneh, di
salah sahiji peupeuntasan Walungan Yordan.
Harita urang Epraim anu diparaehan teh nepi
ka opat puluh dua rebu jelema.
7 Yepta jenengna pamingpin di urang
Israil meunang genep taun. Tuluy pupus,
dikurebkeun di kota Mispa di Gilad.
8 Sanggeus Yepta, anu jadi hakim urang
Israil teh Ibsan urang Betlehem.
9 Anjeunna kagungan tilu puluh putra lalaki,
tilu puluh putra awewe. Putra-putrana nu
awewe dijodokeunana ka urang kaom sejen.
Ari ti kaom luar anjeunna nyandak tilu puluh
mojang dijodokeun ka putra-putrana anu
pameget. Ibsan ngapalaanana ka Israil
meunang tujuh taun,
10 tuluy pupus sarta dikurebkeun di
Betlehem.
11 Sanggeus Ibsan, anu jadi hakim urang
Israil teh Elon ti Sebulun. Ngapalaanana
meunang sapuluh taun,
12 tuluy pupus, dikurebkeun di Ayalon, di
wewengkon Sebulun.
13 Sanggeus Elon, hakim urang Israil teh
Abdon bin Hilel ti Piraton.

14 Anjeunna kagungan opat puluh putra
pameget jeung tilu puluh putu pameget anu
masing-masing baroga kalde tunggang hiji
sewang. Abdon mingpinna ka Israil meunang
dalapan taun,
15 tuluy pupus, dikurebkeun di Piraton
wewengkon Epraim, di pagunungan urang
Amalek.
13 1 Urang Israil milampah dosa deui
ka PANGERAN, sarta ku Mantenna
diselehkeun ka urang Pelisti, dijajah nepi ka
opat puluh taun.
2 Jaman eta aya hiji jelema, ngaranna
Manoah, urang Sora, anggota kaom Dan. Ari
bojona gabug.
3 Ti dinya malaikat PANGERAN nembongan
ka bojo Manoah sarta ngandika, "Nepi ka
ayeuna maneh acan keneh boga anak. Tapi
moal lila deui maneh bakal kakandungan
tuluy ngajuru, budakna tangtu lalaki.
4 Maneh kudu pantrang, teu meunang
nginum anggur atawa inuman keras, teu
meunang dahar kadaharan anu diharamkeun.
5 Upama budak geus lahir, buukna ulah
dicukuran, sabab ti barang borojolna geus
diabdikeun ka Allah jadi Nasir. Manehna nu
baris ngajait urang Israil ti urang Pelisti."
6 Eta wanita bebeja ka salakina, "Bieu kuring
kasumpingan utusan Allah. Pamuluna lir
malaikat PANGERAN, kacida pikagimireunana.
Ku kuring teu ditanyakeun anjeunna teh

nu ti mana, kitu deui anjeunna oge henteu
ngenalkeun jenenganana.
7 Saurna kuring teh bakal ngandung, bakal
boga anak lalaki. Saurna deui kuring kudu
pantrang, teu meunang nginum anggur atawa
inuman keras, teu meunang dahar kadaharan
anu diharamkeun, sabab budak teh pijadieun
Nasir Allah saumur-umur."
8 Seug Manoah neneda ka PANGERAN, "Nun
PANGERAN, mugi eta utusan Allah anu nembe
sumping teh sina sumping deui maparin
katerangan perkawis budak, upami parantos
lahir kedah kumaha ngurusna."
9 Paneda Manoah ku Allah dikabul, malaikat-
Na sumping deui ka eta wanita, waktu
manehna keur diuk di kebon, sorangan
henteu jeung salakina.
10 Harita keneh manehna lumpat ka salakina,
sarta pokna, "Itu utusan anu kamari ieu teh
sumping deui ka kuring."
11 Manoah geuwat nuturkeun bojona
nepungan tamu, seug tumaros, "Juragan teh
anu kamari ieu cacarios sareng pun bojo?"
Tamu ngawaler, "Enya."
12 Manoah tumaros deui, "Saupami pilahir
Juragan teh parantos buktos, eta budak kedah
kumaha, kumaha pilampaheun hirupna?"
13 Waler malaikat, "Bojo maneh kudu
tigin ngalakonan hal-hal anu ku Kami geus
diomongkeun ka dirina.

14 Naon bae anu asal tina tangkal anggur
teu meunang didahar, anggur atawa inuman
keras teu meunang, kitu deui kadaharan-
kadaharan anu diharamkeun. Sakur anu
ku Kami diomongkeun ka manehna kudu
dilampahkeun."
15 (13:15-16) Manoah teu terangeun yen eta
teh malaikat PANGERAN, ku sabab kitu pok
unjukan kieu, "Ulah waka mulih. Tuang heula,
bade dipangnyayagikeun anak embe." Tapi
saur malaikat, "Najan diandeg ge susuguh
maneh ku Kami moal didahar. Tapi ari rek
nyadiakeun mah pek bae, tuluy duruk jieun
kurban ka PANGERAN."
16 (13:15)
17 Manoah unjukan deui, "Neda wartos,
saha salira teh, supados di mana pilahir
Juragan tea buktos, abdi tiasa nyanggakeun
panghormat."
18 Malaikat teh mariksa, "Keur naon hayang
nyaho ngaran Kami? Eta ngaran teh ajaib."
19 Geus kitu Manoah nyokot hiji anak embe
jeung tuangeun saperluna, tuluy diteundeun
dina luhur altar cadas, dikurbankeun ka
PANGERAN, anu terus ngadamel kaajaiban.
20 (13:20-21) Waktu seuneu kurban geus
luhur tina altar, katingal ku Manoah jeung
bojona, malaikat teh mumbul ka langit di
jero gedagna seuneu. Manoah kakara eling,
yen eta anu bieu teh malaikat PANGERAN,
bruk bae manehna jeung bojona sujud kana

taneuh. Ti harita malaikat teh teu nembongan
deui.
21 (13:20)
22 Ceuk Manoah ka bojona, "Urang geus
nenjo Allah, tangtu urang paeh."
23 Tapi ceuk bojona, "Upama enya
PANGERAN bade nyabut nyawa urang, piraku
tadi kersaeun nampi kurban urang; moal
tepi ka mintonkeun itu mintonkeun ieu, moal
ngadawuhkeun sagala perkara nu tadi ka
urang."
24 Gancangna eta wanita teh ngalahirkeun,
orokna lalaki, kakasihna Simson. Murangkalih
beuki ageung, ku PANGERAN diberkahan.
25 Waktu anjeunna keur aya di antara Sora
jeung Estaol di pakemahan Dan, kakawasaan
PANGERAN mimiti maparin kabedasan ka
anjeunna.

14 1 Dina hiji poe Simson angkat, mudun
ka Timna. Di dinya anjeunna ningali
hiji mojang urang Pelisti.
2 Ari mulih terus wawartos ka ibu ramana, "Di
lebak, di Timna, abdi kapincut ku hiji mojang
urang Pelisti. Nyuhunkeun dipanglamarkeun,
bade ditikah."
3 Ceuk ibu ramana, "Ku naon hayang bojoan
ka urang Pelisti, bangsa nu teu disunat? Na
di golongan urang, di bangsa urang, geus
teu manggih pibojoeun?" Tapi waler Simson,
"Abdi mah keukeuh hayang ka manehna,

mugi dipanglamarkeun. Ka dinya kasuka
abdi."
4 Sepuhna teu terangeun, yen eta kapalay
Simson teh geus kitu dikersakeunana ku
PANGERAN, sabab PANGERAN keur milari
jalan keur merangan urang Pelisti. Harita
urang Pelisti teh ngajajah ka Israil.
5 Ti dinya Simson mudun ka Timna jeung
ibu ramana. Barang geus araya di hiji kebon
anggur, anjeunna ngadangu sora singa
ngagaur.
6 Ku kakawasaan PANGERAN, Simson
ngadak-ngadak jadi bedas. Singa teh
ditongtak ku pananganana bae tuluy disasaak
kawas ka anak embe bae. Tapi anjeunna teu
wawartos ka ibu ramana mah.
7 Ti dinya Simson angkat nepangan mojang
tea sarta cacarios jeung eta. Simson resepeun
ka eta mojang.
8 Heuleut sawatara poe ti harita, Simson
ka ditu deui seja nikah. Di tengah jalan
anjeunna nyimpang heula ningalian singa anu
kamari ieu dipaehan ku anjeunna. Anjeunna
melengek, dina bangke singa teh aya sayang
nyiruan tur geus aya maduna.
9 Seug maduna dikeduk kana dampal
panangan, tuluy dituang bari angkat.
Anjeunna terus nepangan ibu ramana,
masihkeun eta madu sawareh ka aranjeunna
sarta ku aranjeunna eta madu teh dituang.

Tapi ku Simson teu dicarioskeun yen eta
madu teh kenging nyandak tina bangke singa.
10 Sanggeus ramana angkat ka imah mojang
tea, Simson ngadamel pesta di dinya,
lantaran geus kitu kabiasaanana barudak
ngora.
11 Barang urang Pelisti nyarahoeun,
seug ngajurung tilu puluh nonoman sina
ngarencangan ka anjeunna.
12 (14:12-13) Simson misaur ka
maranehanana, "Aya tarucing. Lamun
kateguh, aranjeun masing-masing baris
meunang lawon anu lemes salambar jeung
papakean anu alus keur pisalin. Kudu kateguh
memeh poe katujuh sabada ieu pesta nikah.
Lamun teu kateguh, aranjeun anu kudu mere
ka kuring lawon lemes jeung baju nu alus
sasetel." Ari ceuk maranehanana, "Jadi!
Kumaha tarucingna?"
13 (14:12)
14 Saurna, "Ti nu dahar bijil kadaharan, ti
nu bedas bijil nu amis." Geus tilu poe eta
tarucing acan kateguh.
15 Dina poe kaopatna maranehna daratang
ka geureuha Simson, aromongna, "Cik
salaki maneh olo sina ngabejakeun eusi
tatarucingan tea. Lamun maneh henteu
nurut, engke imah bapa maneh rek dihuru,
maneh oge rek diduruk sakalian. Maraneh
ngondang kami teh ngarah kami beunang
dirampog, lain?"

16 Seug garwana nepangan ka anjeunna,
unjukan bari rambay cipanon, "Akang mah
teu nyaah ka abdi, ngewa ka abdi teh! Akang
mere tarucing ka rerencangan, abdi teu
dipasihan terang eusina!" Ari walerna, "Nyai,
cacakan ka indung bapa sorangan ku Akang
teu dibejakeun. Piraku ari ka Nyai kudu?"
17 Garwana ceurik bae salila pesta nikahna
anu tujuh poe tea. Dina poe anu katujuh,
ku sabab kacida dipaksana ku garwa, eusi
tarucing teh diwartoskeun. Ku garwana tuluy
dibejakeun ka urang Pelisti.
18 Dina poe katujuhna memeh Simson lebet
ka pangkuleman, urang dinya ngaromong
kieu ka anjeunna, "Naon nu leuwih amis ti
batan madu? Naon nu leuwih bedas ti batan
singa?" Waler Simson, "Lamun ngawulukuna
lain ku sapi kuring anu bikang, pamohalan ku
aranjeun bisa kateguh."
19 Ku kakawasaan PANGERAN, harita
anjeunna jadi ngadak-ngadak bedas. Gejlig
angkat, mudun ka Askelon, tuluy maehan tilu
puluh jelema di dinya, papakeanana nu aralus
dirangsadan, diselehkeun ka jelema-jelema
anu neguh tarucing. Geus kitu mulih bari
jengkel ku nu enggeus kajadian.
20 Ari garwana ku mertuana dibikeun ka
hiji jelema anu ngagendeng anjeunna waktu
nikah tea.

15

1 Heuleut sawatara waktu, keur usum
dibuat gandum, Simson angkat seja

mendakan garwana, nyandak anak embe.
Ari saurna ka rama garwana, "Abdi bade ka
pangkeng pun bojo." Tapi ku eta dihalangan,
2 pokna, "Sugan teh enya hidep geus teu
suka ka anak Bapa, anu matak ku Bapa teh
dibikeun ka batur hidep keneh. Tapi aya
adina, leuwih geulis. Pek eta keur hidep,
gagantina."
3 Saur Simson, "Ayeuna mah, lamun abdi
nyieun kitu nyieun kieu ka urang Pelisti, geus
lain salah abdi deui."
4 Bral bae angkat, tuluy newakan ajag
meunang tilu ratus siki, seug ditalian
dua-dua, buntutna dikantetkeun. Lebah
patumbuna diteundeunan obor.
5 Oborna diseungeutan, tuluy ajagna
dikencar-kencarkeun ka pibuateun urang
Pelisti. Ku lantaran kitu, anu kahuru teh lain
ngan gandum anu geus ditumpuk bae, anu
acan dipibuatan oge kahuru, malah kebon
jetunna oge milu kahuruan.
6 Sanggeus ku urang Pelisti disusud saha
anu boga gawe, kanyahoan yen ku Simson,
dumeh garwana ku mertuana, urang Timna
tea, dibikeun ka rerencanganana. Seug eta
wanita teh ku urang Pelisti diduruk, imah
bapana oge dihuru.
7 Saur Simson ka maranehanana, "Kitu
kutan peta maraneh! Aing sumpah, moal
waka eureun sapanjang can bisa ngabales!"

8 Der anjeunna narajang rosa pisan, nepi ka
kacida lobana urang Pelisti anu paraeh. Geus
kitu anjeunna angkat, terus calik di hiji guha
cadas di Etam.
9 Geus kitu urang Pelisti arindit, nyieun
pakemahan di Yuda, tuluy narajang kota Lehi.
10 Urang Yuda daratang nanyakeun, "Ku
naon narajang ka dieu?" Jawabna, "Arek
ngabarogod Simson, rek dibales sakumaha
kalakuanana ka kami."
11 Seug tilu rebu urang Yuda arindit ka guha
cadas di Etam, kieu pokna ka Simson, "Na teu
uninga yen urang Pelisti teh dunungan urang?
Ku naon anjeun nyusahkeun ka kuring?"
Waler Simson, "Kuring mah sakadar ngabales
kana kalakuan maranehanana."
12 Ceuk urang Yuda, "Kuring ka dieu teh
arek ngabarogod anjeun, rek diserenkeun ka
urang Pelisti." Saur Simson, "Tapi aranjeun
kudu sumpah, yen aranjeun pribadi mah moal
maehan ka kuring."
13 Tembal maranehanana, "Ngan seja
ngabarogod wungkul, tuluy dipasrahkeun ka
urang Pelisti. Paliyas teuing maehan mah." Ti
dinya Simson dibarogod ku dua tambang anu
weuteuh keneh, tuluy diiringkeun ti dinya.
14 Barang sumping ka Lehi, anjeunna ku
urang Pelisti dipapag ku surak bari diburu.
Saharita keneh anjeunna kasumpingan
kakawasaan PANGERAN, ngadak-ngadak
tanagana jadi rongkah. Tali anu ngabarogod

pananganana dipegatkeun, kawas megatkeun
benang tutung kabeuleum bae.
15 Beh anjeunna mendak tulang cacapek
kalde baseuh keneh, top dipulung, tuluy
dianggo ngababukan urang Pelisti, nepi ka
aya sarebu urang anu paraeh ku eta.
16 Geus kitu Simson ngawih, "Ku tulang
cacapek kalde sapotong, kami maehan sarebu
jalma. Ku tulang cacapek kalde sapotong,
kami numpukkeun bangke-bangkena."
17 Sanggeus ngahariring, lung cacapek kalde
teh dialungkeun. Ari tempat kajadianana
disebutna Ramat Lehi.
18 Geus kitu Simson ngaraos pohara
halabhabna, seug sasambat ka PANGERAN,
"Abdi ku Anjeun parantos dikersakeun sakitu
unggulna. Dupi ayeuna, naha abdi teh kedah
maot ku bawaning halabhab, sareng kedah
beunang ku urang Pelisti, bangsa anu henteu
disunatan?"
19 Lajeng Allah di Lehi muka liang handapeun
cadas, seug aya cai bijil ti dinya. Regot
Simson ngaleueut, salirana karaos seger
meueusan. Eta cinyusu dingaranan Hakor, nu
tetep aya di Lehi tepi ka ayeuna.
20 Lilana Simson jeneng hakim di Israil dua
puluh taun, nya eta jaman tanah Israil dijajah
ku urang Pelisti.

16 1 Dina hiji poe Simson angkat ka kota
Gasa. Di ditu tepang jeung hiji dayang,
anjeunna kulem di dinya.

2 Urang Gasa nyarahoeun Simson aya
di dinya, seug ngepung eta tempat bari
ngadarago di lawang kota, ngadedempes
sapeupeuting. Ceuk angkeuhanana masing-
masing, "Rek didago tepi ka isuk, tuluy
dipaehan."
3 Tapi Simson mondokna di dinya teu nepi
ka isuk. Tengah peuting anjeunna hudang,
tuluy angkat ka gapura kota. Eta gapura terus
dirabut, panto-pantona, tihang-tihangna,
tulak-tulakna jeung sagala nu nempel ka
dinya kabawa. Dipundak, dicandak nanjak ka
luhur pasir anu paeunteung-eunteung jeung
Hebron.
4 Sanggeus eta, Simson mikacinta Delila,
awewe urang Lebak Sorek.
5 Ti dinya lima raja urang Pelisti daratang ka
eta awewe, ngaromong kieu, "Olo Simson
ku maneh sina buka rusiah, ti mana boga
tanaga rongkah kitu. Akalan sangkan ku
kami bisa dikawasaan. Tuluy barogod sina
ulah bisa hojah. Engke maneh dibere
uang perak sarebu saratus sewang ti kami
masing-masing."
6 Carek Delila ka Simson, "Cobi wartoskeun,
naon anu ngalantarankeun Akang bedas kitu.
Upami aya nu hayang nalikung nepi ka Akang
teu tiasa nanaon, kedah kumaha?"
7 Waler Simson, "Talian Akang ku tujuh
lambar tali gondewa anu anyar jeung baseuh

keneh, tangtu Akang leuleus moal beda ti nu
sejen."
8 Delila ku raja-raja Pelisti dibere tujuh
lambar tali gondewa anu anyar jeung baseuh
keneh, tuluy dipake ngabarogod Simson.
9 Di kamar sejen Delila geus nyumputkeun
jelema sababaraha urang. Geus kitu manehna
ngagero, "Simson! Urang Pelisti daratang!"
Jemprung tali gondewa teh tujuh lambaranana
dipegatkeun ku Simson, lir benang kaantelan
seuneu. Rusiah kabedasanana tetep ku
maranehanana henteu kabuka.
10 Carek Delila ka Simson, "Akang mah!
Kalah ka ngabobodo, sanes nyarios anu leres.
Cobi ayeuna wartoskeun kedah ku naon
dibarogodna?"
11 Ari walerna, "Ku tambang weuteuh anu
acan pisan dipake. Tangtu Akang leuleus moal
beda ti nu sejen."
12 Delila nyokot sababaraha tambang
weuteuh tuluy dibarogodkeun ka anjeunna.
Delila ngagero, "Simson! Urang Pelisti
daratang!" Harita di kamar sejen geus
aya sababaraha jelema. Tapi tambang anu
ngabarogod pananganana teh ku anjeunna
dipegatkeun, kawas megatkeun benang bae.
13 Carek Delila ka Simson, "Akang mah
ngaheureuykeun keneh bae, henteu leres-
leres. Kedah dibarogod ku naon Akang
teh?" Ari walerna, "Lamun ieu buuk Akang
anu tujuh untun digubed ku benang tuluy

dibeulitkeun kana pakan tinun sarta dipaseuk
masing pageuh, tangtu Akang leuleus moal
beda ti nu sejen."
14 Simson ku Delila disina kulem,
dihariringan. Tuluy rambutna anu tujuh untun
digubed-gubedkeun kana pakan tinun, terus
dipaseuk pageuh pisan. Delila ngagero,
"Simson! Urang Pelisti daratang!" Gurinjal
Simson tanghi, rambutna lesot tina pakan.
15 Ku sabab eta ceuk Delila, "Mana majar
mikacinta ka abdi teh? Geuning henteu!
Parantos tilu kali Akang ngabobodo ka abdi,
teu kersa nerangkeun anu sayaktosna nu
mawi Akang sakitu bedasna."
16 Eta awewe ngarenghik bae terus unggal-
unggal poe. Simson jadi jengkel lantaran
haben bae ditalek.
17 Tungtungna anjeunna waleh, saurna, "Ieu
buuk Akang acan pisan dicukur. Ti barang
dijurukeun Akang geus diabdikeun ka Allah,
jadi Nasir. Lamun dicukuran, kabedasan
Akang tangtu musna, jadi leuleus moal beda
ti nu sejen."
18 Ku Delila karasa yen ayeuna mah
nyariosna enyaan. Seug ngutusan ka
raja-raja Pelisti tea, talatahna, "Mangga
sarumping sakali deui wae. Manehna parantos
buka rusiah." Tuluy raja-raja teh daratang
bari marawa duit.
19 Simson ku Delila dihariringan, reup
kulem dina lahunanana. Delila nyalukan

jelema sina motong rambut Simson anu
tujuh untun. Ti dinya Delila mimiti nyiksa ka
anjeunna, kawantu anjeunna geus teu aya
kabedasanana.
20 Eta awewe tuluy ngagero, "Simson! Urang
Pelisti daratang!" Korejat anjeunna tanghi
bari nyaur sajeroning manah, "Ayeuna ge
aing leupas cara anu enggeus-enggeus."
Can karaoseun yen geus dikantunkeun ku
PANGERAN.
21 Ku urang Pelisti terus direjeng, socana
dicokel duanana. Tuluy dibawa ka Gasa,
dirante ku rante tambaga, dilebetkeun ka jero
panjara, dijieun purah ngagiling.
22 Ari rambutna geus manjangan deui.
23 Raja-raja urang Pelisti kumpul, nyieun
pesta jeung mere kurban gede ka Dagon,
dewana. Maranehna ngararawih, "Batara
urang enggeus ngersakeun, Simson musuh
urang geus ditalukkeun."
24 (16:24-25) Pohara galumbirana, pok
ngaromong, "Calukan si Simson, sina
ngabodor ngarah resep!" Sanggeus Simson
diala ti jero panjara, ku maranehanana
diparentah ngabodor, jeung sina ngadeg
di antara dua tihang anu gede. Barang
jalma-jalma narenjoeun ka anjeunna tuluy
ngarawih, muji dewana, "Dewa urang geus
mere kaunggulan ka urang ti musuh, anu
geus ngaruksak nagri urang sarta maehan
jalma-jalma urang sakitu lobana."

25 (16:24)
26 Misaur Simson ka budak anu nungtun,
"Kami tungtun, arek nyabak tihang ieu
gedong, arek nyarande ka dinya."
27 Eta gedong keur pinuh ku jelema, lalaki,
awewe. Raja-raja Pelisti limaanana kumpul di
dinya. Nu di loteng oge aya kira-kira tilu rebu
urang, lalaki, awewe, harayang lalajo Simson
ngabodor.
28 Simson neneda, kieu panedana, "Nun
PANGERAN Nu Maha Agung mugi sing emut
ka abdi. Nun Allah, mugi abdi paparin deui
kakiatan sakali ieu deui bae, supados sakali
naur, abdi tiasa nebus dua siki panon anu
dicokel ku urang Pelisti."
29 Geus kitu Simson nyepeng kana dua
tihang anu nyangga eta gedong, sabeulah
ku panangan kiwa, sabeulah ku panangan
tengen, tuluy didonca,
30 bari anjeunna ngagero, "Kajeun aing
paeh bareng jeung urang Pelisti!" Anjeunna
terus ngadonca sataker tanaga. Gedong teh
ambrug pisan, ninggang ka lima raja, ka
sakabeh anu di darinya. Urang Pelisti anu
paraeh jeung Simson harita, leuwih loba ti
batan anu dipaehan ku anjeunna waktu keur
jumenengna.
31 Layon Simson dirawat ku saderek-saderek
saibu saramana jeung ku wargi-wargi anu
lianna. Dibawa mulang tuluy dikurebkeun
di hiji tempat antara Sora jeung Estaol, di

makam Manoah ramana. Ari lilana Simson
jadi hakim di Israil teh dua puluh taun.

17

1 Aya hiji jelema urang pagunungan
Epraim, ngaranna Mika.
2 Manehna ngomong ka indungna, "Abdi
nguping Ema sasauran. Saur Ema, bangsat
anu maling sarebu saratus uang perak teh
sing kasapa. Ema, tingali, ieu artos teh,
abdi anu ngabantunna." Walon indungna,
"Anaking, muga hidep meunang berkah ti
PANGERAN."
3 Duit teh ku Mika dipulangkeun deui
ka indungna. Ari ceuk indungna, "Pikeun
ngajaga bisi anak sorangan kasapa, eta
perak ku Ema diikrarkeun ka PANGERAN,
urang pake ngalapis arca tina kai. Jadi ieu
geblegan-geblegan perak teh ku Ema rek
diserenkeun ka hidep."
4 Tapi ku Mika diserenkeun deui ka indungna.
Top indungna nyokot dua ratus gebleg, tuluy
diserenkeun ka hiji kamasan pikeun dipake
ngalapis hiji arca tina kai. Sanggeus dilapis
ku perak, arcana dipernahkeun di imah Mika.
5 Ieu jelema, Mika tea, boga tajug sorangan.
Manehna nyieun deui arca sababaraha siki,
jeung hiji epod. Seug salah saurang anakna
ku manehna diangkat jadi imam.
6 Harita di Israil can aya raja. Saban jalma
ngan nurutkeun rarasaanana sorangan bae.

7 Dina mangsa eta keneh, aya hiji jelema
ngora keneh, bangsa Lewi, asal ti desa
Betlehem wewengkon Yuda.
8 Lunta ti Betlehem, sejana neangan
keur pamatuhan di mana bae manggihna.
Satengahing perjalanan manehna datang ka
imah Mika di pagunungan Epraim.
9 Ku Mika ditanya, "Nu ti mana, dulur?"
Jawabna, "Sim kuring teh bangsa Lewi,
ti Betlehem wewengkon Yuda, seja milari
pangcicingan di mana bae nyangsangna."
10 Carek Mika, "Atuh di dieu bae sareng sim
kuring, jadi juru nasehat sareng imam sim
kuring. Bade digajih sataun sapuluh uang
perak, jaba pisalin saperluna, kitu deui bahan
pangan."
11 Eta jajaka urang Lewi teh daekeun, tuluy
cicing di Mika sarta dipianak.
12 Ku Mika diangkat jadi imam.
Dipernahkeunana oge di imah Mika
bae.
13 Ceuk Mika, "Ceuk pangrasa, ieu teh
alamat hade ti PANGERAN, lantaran aing
ayeuna geus boga imam ti kaom Lewi."
18 1 Harita di Israil can aya raja. Mangsa
eta, kaom Dan eukeur nareangan
tanah akueun keur pamatuhanana, lantaran
ti kaom-kaom Israil maranehanana mah acan
kabagian tanah akuan.
2 Urang Dan nitahan lima jelema anu
peryoga, beunang milih ti bangsana keneh,

ti Sora jeung ti Estaol, dijurung alak-ilik
neangan tanah. Sanggeus narepi ka
pagunungan Epraim, maranehna mareuting
di imah Mika.
3 Sabot kitu, maranehanana sidik pisan
ngadenge aya lentong bangsa Lewi, seug
didarongdon, ditanya, "Geuning aya di dieu,
keur naon? Saha nu mawa ka dieu?"
4 Jawabna, "Di dieu dicandet ku Mika,
digajih, dijieun imam anjeunna."
5 Ceuk maranehanana, "Cik atuh
pangnaroskeun ka Allah, ieu lalampahan
kuring teh baris hasil atawa moal."
6 Jawab eta imam, "Ulah salempang.
Perjalanan aranjeun ditangtayungan ku
PANGERAN."
7 Geus kitu anu limaan teh neruskeun
lampahna, ti dinya jol ka desa Lais.
Katembong ku maranehanana, yen urang
dinya hirupna teh tengtrem-tingtrim, cara
urang Sidon bae. Tabeatna rukun, teu laloba
omong, tara cekcok, tur sagala kaperluan
hirupna nyampak. Ari tempatna mencil jauh
ti urang Sidon, jeung henteu pacorok jeung
bangsa sejen.
8 Sanggeus nu limaan daratang deui ka Sora
jeung Estaol, ku batur-batur salemburna
pada nanya naon papanggihanana.
9 Jawabna, "Geura sadia-sadia, urang
narajang ka Lais. Tanahna geus tetela hade

pisan. Geuwat, ulah nganggur teu puguh di
dieu. Gancang ka ditu rebut.
10 Geura engke kanyahoan di ditu, yen
urang ditu sama sakali taya panyangkana
naon-naon. Kota gede naker eta teh. Sagala
rupa pangabutuh jelema aya di dinya, tur
eta teh geus dipaparinkeun ku Allah, pikeun
aranjeun."
11 Leut genep ratus urang kaom Dan arindit
ti Sora jeung Estaol, samakta rek maju
perang.
12 Geus naranjak, tuluy masang pakemahan
di Kiryat Yarim wewengkon Yuda. Ku hal eta,
tempatna nepi ka ayeuna katelah Pakemahan
Dan.
13 Ti dinya lampahna kebat, jol ka
pagunungan Epraim, ka imah Mika.
14 Jelema anu lima, anu geus nalungtik kota
Lais sakurilingna, ngaromong pada batur,
"Nyaho nya, di dieu di salah sahiji imah, aya
arca anu dilapis perak? Arca-arca sejenna ge
aya, malah aya epod sagala. Cik palikiran,
kumaha ngakalanana?"
15 Ti dinya maranehanana ka imah Mika anu
dicicingan ku jajaka urang Lewi tea, seug
naranya ka dinya damang henteuna.
16 Sabot kitu, genep ratus perjurit Dan anu
geus saged perang teh narangtung di lawang.
17 Mata-mata nu limaan nyulusup ka jero
imah, nyokot arca kai anu dilapis ku perak,
arca-arca lianna kitu deui epod. Ari imam

tea mah aya di lawang, nangtung jeung
perjurit-perjurit.
18 Barang anu limaan arasup ka jero imah
Mika bari ngarawatan barang-barang anu
disucikeun, imam teh nanyakeun, "Ku naon
geuning kararitu?"
19 Ari tembalna, "Repeh, tong loba omong.
Anggur ngilu, urang ka ditu, jadi imam jeung
jurunasehat di ditu. Na teu hayang jadi imam
sakabeh kaom Israil? Atawa mending jadi
imam kulawargana jelema saurang?"
20 Imam teh jadi kacida atoheunana. Seug
barang-barang anu disucikeun teh dicokotan,
tuluy biluk ka maranehanana.
21 Ti dinya maranehanana mimiti arindit
deui; ari barudakna, ingon-ingonna katut
sagala kabogana ditempatkeunana di hareup.
22 Sanggeus meujeuhna jauhna ti imah Mika,
Mika nyalukan tatangga-tatanggana diajak
ngudag. Urang Dan kaudag,
23 tuluy digero-gero. Urang Dan maralik,
nanya ka Mika, pokna, "Aya naon? Arek naon
mawa balad?"
24 Mika nembal, "Make nanya aya naon!
Imam kami, allah-allah kami beunang
kami nyieun ku maraneh dibawa indit
susulumputan! Cik naon bae anu dikarikeun?"
25 Urang Dan ngajarawab, "Anjeun leuwih
hade ulah ngomong nanaon, kajaba lamun
hayang nyaho ambekna ieu perjurit-perjurit;

naha hayang ditarajang? Aranjeun katut
sakabeh kulawarga, moal teu beak ditumpes."
26 Geus ngajawab kitu terus maraju deui.
Kapikir ku Mika yen lain lawaneun, tuluy
mundur, mulang ka imahna.
27 (18:27-28) Sanggeus ngarebut imam
jeung barang-barang buatan Mika, urang
Dan terus narajang Lais, kota anu tengtrem-
tingtrim, anu pangeusina rukun, anu keur
jongjon-jongjon hirupna di eta lebak, Lebak
Bet Rehob. Urang dinya beak diparaehan,
kotana dihuru. Taya pisan anu nulungan,
kawantu Lais teh tempatna jauh pisan
ti Sidon, turug-turug urang dinyana tara
pacorok jeung bangsa sejen. Eta kota
ku urang Dan diadegkeun deui, sarta
maranehanana terus maratuh di dinya.
28 (18:27)
29 Ngaran Lais diganti jadi Dan, ngalap
ngaran karuhunna Dan, putra Yakub tea.
30 Ari arca tea ku urang Dan geus
diperenahkeun baris disarembah. Seug
maranehna ngangkat Yonatan bin Gersom
putuna Musa, jadi imam kaom Dan, kitu
deui turunan-turunanana oge jaradi imam
maranehanana, nepi ka mangsa eta bangsa
diboyong ku musuh.
31 Ari arca buatan Mika tea tetep aya di
dinya, sapanjang Kemah paranti ngabakti ka
Allah aya di Silo.

19 1 Keur jaman Israil can boga raja, aya
hiji urang Lewi ngumbara di daerah
pagunungan Epraim. Manehna mawa hiji
mojang urang Betlehem wewengkon Yuda,
dijieun selir.
2 Hiji waktu eta mojang teh pundung, balik
ka imah bapana di Betlehem meunang opat
bulan.
3 Ti dinya manehna gilig rek nyusul eta
mojang, arek dilelemu sangkan daekeun
dibawa balik. Inditna jeung gandek saurang,
nungtun dua kalde. Barang datang, ku eta
mojang dititah asup ka imah. Bapa eta
mojang barang nenjoeun ka manehna teh
terus bae ngabageakeun gumbira pisan.
4 Ku sabab diandeg, seug nganjrek tilu poe
tilu peuting, dahar nginumna diurus.
5 Dina kaopat poena, manehna jeung
gandekna isuk-isuk keneh geus dangdan arek
mulang. Tapi ceuk bapa awewe, "Dalahar
heula ambeh jagjag. Engke bae balik mah."
6 Gek eta urang Lewi teh diuk tuluy dahar
leueut jeung bapa eta mojang. Geus kitu ceuk
bapa eta mojang teh, "Mondok deui bae atuh,
senang-senang."
7 Eta urang Lewi teh geus cengkat rek indit,
tapi bapa eta mojang keukeuh nyandet. Nya
meuting deui sapeuting eta.
8 Dina kalima poena, rebun-rebun, barang
urang Lewi tea rek indit, eta bapa mojang teh
nyarita deui, "Dalahar heula. Engke bae indit

mah ari enggeus rada beurang." Nya tuluy
dalahar bareng duaan.
9 Barang eta urang Lewi katut selirna, kitu
deui gandekna geus arek jung, dicandet deui
bae pokna, "Geuning geus meh peuting,
sakeudeung deui oge poek. Leuwih hade
meuting deui, senang-senang. Isukan bae
baralik mah isuk-isuk."
10 (19:10-11) Tapi geus teu bisa dicandet,
embungeun kudu meuting deui mah. Bral bae
indit jeung selirna, dituturkeun ku gandek
jeung dua kaldena nu geus diselaan. Poe geus
meh peuting, ari lalampahan kakara arek
nepi ka kota Yebus (Yerusalem tea). Ari ceuk
gandekna, "Moal nyimpang heula, Juragan,
ngawengi di dieu, di kota urang Yebus?"
11 (19:10)
12 (19:12-13) Ku dunungananana ditembal,
"Ulah eureun di kota anu jelemana lain
urang Israil. Urang terus heula rada ka beh
ditu, urang moro meuting di Gibea atawa di
Ramah."
13 (19:12)
14 Seug tarerus, Yebus mah diliwat. Barang
narepi ka Gibea wewengkon Binyamin,
panonpoe geus surup.
15 Leok nyarimpang ti jalan, arek ngadon
mondok ka kota. Sanggeus araya di jero kota,
gek dariuk di alun-alun. Tapi urang dinya
saurang ge teu aya anu uah-aeh ngajak ka
imahna.

16 Sabot di darinya keneh, hol aya jelema
geus kolot, kakara balik tas digawe ti
kebonna. Eta jelema asalna mah ti daerah
pagunungan Epraim, ngadon hirup di Gibea.
(Nu sejenna mah urang dinya kabeh, kaom
Binyamin.)
17 Barang katenjoeun yen aya semah dariuk
di alun-alun, pek nanya, "Ieu teh anu ti mana,
seja ka mana?"
18 Urang Lewi ngawalon, "Wangsul ti
Betlehem wewengkon Yuda, seja mulang ka
lembur. Ari kawit mah tebih ti pagunungan
Epraim. Henteu aya anu nyambat mondok
saurang oge.
19 Da gaduh sakadar parab kalde sareng
jarami mah. Roti sareng anggur ngabantun,
kangge ieu pun selir, kangge abdi sareng
gandek. Anu perlu-perlu mah aya."
20 Ceuk jelema kolot, "Hayu atuh urang ka
Bapa, ulah mareuting di alun-alun."
21 Tuluy dibawa ka imahna. Kaldena
diparaban. Sanggeus semah ngarumbah
suku, brak dalahar.
22 Sabot maranehna keur nyenangkeun
awak, eta imah ujug-ujug geus dilingkung ku
jelema-jelema tukang ngajina, malah geus
mimiti gegedor kana panto bari tinggorowok
ka nu boga imah, pokna, "Kaluarkeun eta
semah lalaki anu keur meuting di imah
maneh, ku kami arek dipake!"

23 Tapi jelema kolot tea kaluar, ngomongan,
pokna, "Eling dulur-dulur! Adat kitu teh teu
pantes, ingkar tina susila! Eta jalma semah
Bapa.
24 Tapi aya selirna. Anak Bapa oge
aya, parawan keneh. Heug ku Bapa rek
dikaluarkeun pikeun aranjeun. Pek rek
dikumahakeun kuma karep, dapon ulah
nyieun kalakuan anu sakitu aebna ka eta
jelema!"
25 Tapi ku maranehanana henteu didenge.
Ku sabab kitu eta urang Lewi teh
nyurungkeun selirna kaluar. Harita keneh
tuluy pada ngagorenyangkeun, hantem
diparake sapeuting jeput tepi ka isuk teu
eureun-eureun.
26 Wanci bijil pajar awewe teh datang,
bru ngarumpuyuk kana panto imah anu
dipondokan ku salakina. Ngalumpuruk bae di
dinya nepi ka bray-brayan.
27 Salakina enggeus hudang, ari bray
mukakeun panto arek terus lumaku, nyampak
selirna geus ngalumbuk hareupeunana,
leungeunna muntang kana panto.
28 Ceuk salakina, "Hudang, hayu urang
balik." Tapi taya jawaban lantaran geus maot.
Tuluy diangkat, diteundeun kana tonggong
kalde, bral dibawa mulang.
29 Sadatangna ka lembur, sup ka imah top
kana bedog. Mayit selirna dipotongan jadi dua

belas potong, terus dikirim-kirimkeun ka dua
belas kaom Israil, masing-masing sapotong.
30 Ari ceuk anu narenjo, "Kakara manggih
kajadian siga kieu mah! Ti baheula oge, ti
jaman Israil mimiti ninggalkeun Mesir, can
aya kajadian kawas kieu! Ulah cicingeun,
urang badami kumaha nguruskeunana."
20 1 Sakabeh urang Israil, ti semet
wewengkon Dan ti kaler, nepi ka
Bersyeba di kidul, kitu deui wewengkon tanah
Gilad di wetan, kabeh kumpul jadi hiji di
payuneun PANGERAN di Mispa.
2 Aya opat ratus rebu urang umat Allah anu
kumpul, bangsa perjurit badarat, diluluguan
ku sakabeh pamingpin kaom-kaom Israil.
3 Sajeroning kitu jalma-jalma kaom Binyamin
geus ngadarengeeun yen urang Israil lianna
kabeh geus kumpul di Mispa. Ceuk urang
Israil, "Caritakeun perkarana eta kajadian."
4 Pok urang Lewi anu selirna tiwas nyarita,
"Kuring jeung selir kuring meuting di Gibea,
wewengkon Binyamin.
5 Urang Gibea ngepung imah anu dipake
mondok. Maksudna hayang maehan ka
kuring, tapi selir kuring anu beunang tuluy
diperkosa nepi ka tiwas.
6 Mayitna ku kuring dibawa tuluy
diteukteukan, ti dinya dikirim-kirimkeun
ka dua belas kaom Israil, masing-masing
sateukteuk. Eta bangsa di urang geus nyieun
kalakuan anu aeb, ingkar tina susila.

7 Anjeun anu araya di dieu kabeh bangsa
Israil. Dina sual ieu urang kudu kumaha?"
8 Jung urang Israil narangtung, ngajawab,
"Saurang ge ulah waka aya nu mulang, boh
ka imah boh ka kemah.
9 Kieu anu kudu dijalankeun: Gibea urang
tarajang. Anu piinditeun perang urang
tangtukeun ku lotre.
10 Sapersapuluhna ti Israil kudu tatahar
keur pibekeleun balad, nu sejenna kudu indit
ngahukum Gibea, naur kalakuanana anu aeb
di Israil."
11 Jalma-jalma di Israil geus gumulung dina
hiji tekad: Rek ngagempur Gibea.
12 Ti dinya kaom-kaom Israil ngutusan
ka sakuliah wewengkon kaom Binyamin,
nepikeun ieu pamenta, "Naon pingaraneunana
eta kajahatan aranjeun teh!
13 Serenkeun urang Gibea anu ingkar tina
susila teh, rek ditumpes! Dosa anu siga kitu
kudu musna ti Israil." Tapi eta pamenta Israil
ku Binyamin henteu didenge.
14 Anggur murubul ka Gibea ti unggal
kota wewengkon Binyamin, arek ngayonan
dulur-dulurna papada urang Israil.
15 (20:15-16) Poe eta keneh ti sakabeh kota
geus kumpul dua puluh genep rebu prajurit.
Urang Gibea sorangan geus ngumpulkeun
tujuh ratus jalma istimewa, jalma-jalma
ngede, kabeh ahli ngabandring, tara mencog
satungtung buuk.

16 (20:15)
17 Ari kaom Israil geus boga opat ratus rebu
prajurit, kabeh enggeus asak latih.
18 Urang Israil kumpul di Betel, tempat
paranti ngabakti. Tuluy naros ka Allah, "Kaom
mana anu kedah ti heula narajang ka kaom
Binyamin?" Waler PANGERAN, "Kaom Yuda."
19 Isukna urang Yuda maju, geus mangkalan
deukeut kota Gibea,
20 rek mimiti narajang ka balad Binyamin.
Tata pasukanana nyanghareup ka eta kota.
21 Balad Binyamin kaluar ti jero kota, mapag
ngayonan. Memeh burit geus hasil maehan
22.000 perjurit Israil.
22 (20:22-23) Geus kitu urang Israil arindit
ka tempat ngabakti, maridangdam di dinya
payuneun PANGERAN nepi ka peuting.
Ti dinya naros ka Mantenna, "Kumaha
abdi-abdi teh kedah mios deui merangan
pun dulur Binyamin?" PANGERAN ngawaler,
"Enya." Balad Israil timbul deui wawanenna.
Pasukanana ditempatkeun cara kamari.
23 (20:22)
24 Der deui narajang ka balad Binyamin
kadua kalina.
25 Urang Binyamin kaluar deui kadua kalina
ti Gibea, sarta hasil maehan deui 18.000
prajurit Israil.
26 Bangsa Israil arindit deui ka Betel,
maridangdam. Brek marando di payuneun
PANGERAN nepi ka peuting, teu nolih lapar.

Geus kitu ngahaturkeun kurban karapihan
jeung kurban beuleuman ka PANGERAN.
27 (20:27-28) Dina mangsa eta Peti
Perjangjian Allah aya di Betel. Anu jadi
imamna nya eta Pinehas bin Elasar putuna
Harun. Maranehanana naros deui ka
PANGERAN, "Kumaha abdi-abdi teh kedah
majeng deui ngalawan pun dulur Binyamin,
atanapi parantos bae?" PANGERAN ngawaler,
"Lawan terus! Isukan ku Kami rek diselehkeun
ka maraneh."
28 (20:27)
29 Sanggeus meunang dawuhan PANGERAN,
urang Israil nempatkeun pasukanana sawareh
sina ngadodoho di sakuriling Gibea.
30 Tuluy dina poe anu katilu maju deui
narajang balad Binyamin. Tata pasukanana
disanghareupkeun ka Gibea cara nu
enggeus-enggeus.
31 Urang Binyamin mapag ngayonan,
seug kalejokeun anggang ti kota. Cara nu
enggeus-enggeus maranehanana geus mimiti
maehan sababaraha urang prajurit Israil
di luar, di jalan anu ka Betel jeung anu ka
Gibea. Geus aya tilu puluh prajurit Israil anu
kasambut.
32 Ceuk urang Binyamin, "Urang unggul deui
bae cara kamari-kamari." Padahal urang
Israil ngahaja mundur, ngarah maranehanana
barijil ti jero kota sina ka jaralan.

33 Barang pasukan inti balad Israil ditarik
sina mundur sarta ngahiji deui di Baal Tamar,
pasukan anu keur ngadodoho kota Gibea
rabul kalaluar ti panyumputanana, tina
cadas-cadas sabudeureun kota.
34 Sapuluh rebu prajurit Israil petingan ti
saban kaom, narajang ka Gibea, der campuh
ragot teu kira-kira. Urang Binyamin teu
ngarasa yen geus tereh tumpur.
35 PANGERAN ngersakeun Israil unggul
ngelehkeun balad Binyamin. Poe eta 25.100
musuh kasambut ku urang Israil.
36 Urang Binyamin ngarasa yen perangna
geus kasoran. Pasukan inti balad Israil
ditarik sina mundur ti urang Binyamin,
sabab ngandelkeun jalma-jalmana anu keur
nyarumput ngadodoho di sakuriling Gibea,
37 anu tuluy nyelempek ka Gibea kesit pisan.
Sanggeus araya di jero kota gancang mencar,
ngababad musuh anu di dinya.
38 Pasukan inti jeung jalma-jalma anu
ngadodoho tea geus nangtukeun hiji isarat,
nya eta: Lamun geus aya haseup kandel
mumbul ti jero kota,
39 pasukan inti anu mundur kudu malik
ngangseg musuh. Harita urang Binyamin
geus bisa maehan tilu puluh prajurit Israil.
Urang Binyamin geus ujub, pokna, "Urang
unggul deui cara kamari-kamari."
40 Sanggeus haseup isarat tea katembong
mumbul ti kota, urang Binyamin tinglalieuk

sarta kacida ngararenjagna, nenjo kotana
geus kagulung ku seuneu.
41 Ku pasukan inti balad Israil dibalikan
ditarajang. Urang Binyamin teu kira-kira
garugupna, tina geus yakin baris kasoran.
42 Tarungna mimiti atar ti Israil, tuluy
lalumpatan ka nu negrak. Tapi teu bisa kebat,
sabab geus kakepung ku pasukan inti jeung
ku jelema-jelema tea, anu ngarudag ti jero
kota, terus digempur.
43 Eta musuh ku urang Israil ditingker sarta
hantem dibeberik nepi ka tungtung Gibea
beulah wetan, dibabad sapanjang jalan.
44 Aya dalapan belas rebu urang Binyamin
anu kasambut, kabeh prajurit-prajurit anu
panghadena.
45 Sesana kabur ka Cadas Rimon. Lima
rebu deui anu kasambut sapanjang jalan.
Sesana ku urang Israil diudag nepi ka Gidom,
kasambut deui dua rebu urang.
46 Kabehna anu tiwas dina poe eta teh dua
puluh lima rebu prajurit Binyamin, kabeh
prajurit-prajurit anu garagah wungkul.
47 Tapi aya genep ratus urang anu bisa kabur
ka Cadas Rimon, tuluy mubus nepi ka opat
bulan.
48 Urang Israil malik deui ngagempur urang
Binyamin sasesana, ditumpes kabeh, lalaki,
awewe, budak katut jeung sasatoanana.
Kota-kotana kabeh dihuru.

21 [1] Basa urang Israil kumpul di Mispa,
geus sumpah ka PANGERAN, pokna,
"Abdi-abdi saurang ge moal aya nu ngidinan
anak awewe dipibojo ku urang Binyamin."
[2] Ku hal eta, ayeuna urang Israil kumpul
di Betel, marando ka PANGERAN nepi ka
peuting. Pok arunjukan bari tingsalegruk,
[3] "Nun GUSTI ALLAH, Allahna Israil, ku naon
abdi-abdi dugi ka kenging musibat kieu? Ku
naon kaom Binyamin dugi ka kedah leungit ti
Israil?"
[4] Poe isukna maranehna gancang harudang
nyieun altar, tuluy ngahaturkeun kurban
karapihan jeung kurban anu diduruk.
[5] Geus kitu pok nanya kieu, "Ti antara
sakabeh kaom Israil, ti kaom mana anu
henteu milu kumpul di payuneun PANGERAN
di Mispa?" (Maranehanana geus ngikrarkeun
hiji sumpah, sing saha anu henteu milu
kumpul di Mispa pasti dipaehan.)
[6] Urang Israil kacida prihatinna ku hal
dulur-dulurna, kaom Binyamin. Aromongna,
"Poe ieu hiji kaom ti Israil geus leungit.
[7] Kumaha ngakalanana sangkan urang
Binyamin anu harirup keneh baroga
pamajikan? Urang geus kedal sumpah ka
PANGERAN, anak urang anu awewe, anu
mana bae, moal aya anu dibikeun dikawin ku
maranehanana."
[8] Waktu tadi ditanyakeun aya henteuna ti
kaom-kaom Israil anu henteu milu kumpul

di Mispa, kanyahoan yen anu ti Yabes
wewengkon Gilad taya hiji anu datang.
9 Basa balad disebutan, ti Yabes mah taya
jawaban ti saurang-urang acan.
10 Seug kumpulan teh nginditkeun dua
belas rebu jelema anu pangwaranianana, di
parentah kieu, "Bral paehan kabeh eta urang
Yabes teh, awewe jeung barudakna oge ulah
aya anu diiwalkeun.
11 Paehan sakabeh lalaki, paehan sakabeh
awewe anu geus lain parawan."
12 Di antara urang Yabes, kapanggih ku
maranehanana aya opat ratus parawan
ngarora keneh, tuluy dibarawa ka pangkalan
di Silo,di tanah Kanaan.
13 Ti dinya kumpulan ngirimkeun embaran ka
urang Binyamin anu keur marubus di Cadas
Rimon tea, yen perang geus eureun.
14 Eta urang Binyamin seug baralik, tuluy
dibarere parawan urang Yabes anu saralamet
tea. Tapi henteu mahi, kurang keneh.
15 Urang Israil ngarasa prihatin ku
urang Binyamin, anu ku PANGERAN geus
dipinggeskeun tina katunggalan kaom-kaom
Israil.
16 Ti dinya para pamingpin kumpulan nyarita,
"Di kaom Binyamin geus euweuh deui awewe.
Kumaha petana nyiar pipamajikaneun keur
anu acan kabagian?
17 Ulah nepi ka Israil kaleungitan salah
saurang ti dua belas kaomna anu leungit.

Urang kudu ihtiar sangkan kaom Binyamin
bisa hirup terus.
18 Urang teu bisa ngidinan mojang-mojang
urang dikawin ku urang Binyamin, sabab
urang geus ngaragragkeun supata ka sing
saha di antara urang anu mikeun anak
awewena dikawin ku urang Binyamin."
19 Sanggeus malikir, maranehna nyarita
kieu, "Aya jalanna, nya eta dina waktu pesta
taunan kanggo PANGERAN, di Silo." (Silo
pernahna kalereun Betel, kiduleun Lebona,
wetaneun jalan antara Betel jeung Sekem.)
20 Geus kitu ceuk maranehanana ka urang
Binyamin, "Los nyarumput ka ditu, ka
kebon-kebon anggur,
21 awaskeun ti dinya. Di mana mojang-
mojang Silo kalaluar rek ngaribing sapanjang
pesta, gancang barijil ti panyumputan.
Paksa tewak eta barudak awewe teh keur
pipamajikaneun, bawa lumpat ka wewengkon
Binyamin.
22 Upama bapana atawa dulur-dulurna
nyarusul nembongkeun teu suka, jawab
kieu, Panuhun, ieu mojang-mojang teh
ridokeun sina caricing di kuring keur
pibojoeun, da dicokotna ti aranjeun teh
lain ti pangperangan. Jeung ku lantaran
aranjeun teu mikeun, aranjeun teu salah, teu
ngalanggar jangji."
23 Urang Binyamin narurut, seug masing-
masing milih mojang ti nu keur ngaribing di

Silo, tuluy dibarawa. Geus kitu maranehanana
marulang ka lemburna sorangan, ngadegkeun
deui desa-desana, terus maratuh.
24 Bareng sawaktu jeung eta, urang
Israil anu lianna oge marulang deui ka
kaomna masing-masing, kumpul deui jeung
kulawargana, hirup di tengah rajakayana
sorangan.
25 Harita can aya raja di Israil. Unggal jalma
hirupna nurutkeun sakahayang sorangan bae.

Rut

1 [1] Baheula, jaman bangsa Israil can boga
raja, tanahna katarajang bahla kalaparan.
Harita aya hiji jelema ti kaom Eprata, urang
Betlehem, tanah Yuda, indit ninggalkeun
lemburna seja ngumbara heula saanak rabi
ka Moab,
[2] ngaranna Elimelek. Ari ngaran bojona
Naomi, ngaran anak-anakna Mahlon jeung
Kilyon, duanana lalaki. Sabot ngumbara,
[3] Elimelek maot ninggalkeun Naomi jeung
anak.
[4] Ari anakna terus baroga bojo ka mojang
urang Moab, nu saurang ngaranna Orpa,
nu saurang deui Rut. Sanggeus ngumbara
meunang sapuluh taun,
[5] Mahlon jeung Kilyon oge maraot deuih, kari
Naomi sorangan, teu anak teu salaki.
[6] Rada lila ti harita, Naomi meunang beja
yen PANGERAN geus nurunkeun berkah ka
umat-Na, hasil panenna mucekil. Sanggeus
tarapti bral Naomi mulang, minantu-minantu
dibawa,
[7] bareng ngajugjug ka tanah Yuda.
[8] Tapi di tengah jalan Naomi ngomongan ka
minantu-minantu, pokna, "Nyai mah mending
baralik bae ka nu jadi indung. Didoakeun,

kabageuran Nyai ka Ema jeung ka nu geus
teu araya, sing dibales ku PANGERAN.
9 Mugi-mugi deuih ku PANGERAN
diparengkeun baroga deui salaki, barisa deui
imah-imah." Sanggeus digalentoran tuluy
dijurung marulang. Tapi kalah ka careurik,
10 ngalengis ka mitoha pokna, "Ema, abdi
mah bade ngiring ka Ema bae, ka bangsa
Ema."
11 "Nyai," ceuk Naomi, "mending ge
marulang. Keur naon harayang milu? Da Ema
teh hamo boga deui anak keur pisalakieun
nyai.
12 Jadi mending ge marulang. Jeung moal
kawin deui Ema teh, geus kolot teuing. Dina
aya keneh harepan oge, nepi ka bisa kawin
deui ceuk cohagna engke peuting, nepi ka
bisa buru-buru boga anak deui,
13 piraku ku Nyai rek didaragoan bae nepi
ka galede, moal karawin ka nu sejen! Piraku
atuh, Nyai! Jeung deui kapan Ema mah
jelema anu geus dibuang ku PANGERAN. Lain
teu karunya Ema ka nyai teh."
14 Segruk deui nu diomongan teh careurik.
Gabrug Orpa ngarangkul ka mitoha bari
pamitan, tuluy mulang. Ari Rut ngajanteng
keneh.
15 Ceuk Naomi, "Rut, itu baraya Nyai geus
mulang ka bangsana, ka batarana. Nyai ge
atuh geura jung."

16 Ari ceuk Rut, "Abdi mah alim pisah ti Ema,
hoyong sareng, ka mana ge bade ngiring, di
mana bae bade ngiring cicing. Bangsa Ema
bangsa abdi, Allah Ema Allah abdi.
17 Ema pupus, abdi ngiring dikubur di dinya.
Sing dihukum ku PANGERAN upami abdi tega
ngantunkeun Ema. Mung maot anu tiasa
misahkeun abdi ti Ema."
18 Sanggeus tetela yen Rut enya-enya
hayang milu, Naomi teu ngomong nanaon
deui.
19 Ti dinya duanana neruskeun laku, sarta
geus nepi ka Betlehem. Ari jol teh urang
dinya mani ibur. Ceuk kaom wanitana, "Enya
ieu teh Naomi?"
20 Naomi ngawalon, "Tong disebut deui
Naomi kuring mah, sebut wae Mara, lantaran
hirup teh ku Allah Nu Maha Kawasa disina
pinuh ku papait.
21 Basa miang ti dieu bareto, kuring teh
mani rebo, ari balik ku Mantenna disina nepi
ka ngaligincing kieu. Keur naon disebut deui
Naomi, lantaran ku PANGERAN Nu Maha
Kawasa geus dikeunaan hukuman, disina
balangsak."
22 Kitu lalakon Naomi mulang deui ti
Moab jeung Rut minantuna. Daratangna
ka Betlehem kabeneran geus mimiti usum
dibuat.

2

1 Ari Naomi boga baraya ti Elimelek,
jenat salakina, ngaranna Boas, jelema
beunghar tur gede pangaruhna.
2 Hiji poe Rut ngomong ka Naomi, "Ema,
abdi bade ngiring mulungan heucak ka
nu dibaruat, manawi aya nu nyarikclikan
tina keupeulan. Bade neda idin bae ka
salah sawios nu dibaruat supados kenging
mulungan pungkureunana." Walon Naomi,
"Jung anaking."
3 Rut indit ka huma, sarta geus merenah
di tukangeun anu digarawe, mulungan
ranggeuy-ranggeuy gandum nu marurag tina
keupeulan. Kabeneran mulunganana teh ka
huma kagungan Boas, baraya Elimelek tea.
4 Teu lila Boas cunduk ti Betlehem, uluk
salam ka nu keur digarawe, saurna,
"Mugia PANGERAN nyarengan ka aranjeun!"
Dijarawab, "Mugia PANGERAN ngaberkahan
ka Bapa!"
5 Ti dinya Boas mariksa ka mandor, "Ari itu
awewe ngora-ngora, saha?"
6 Ceuk mandor, "Sumuhun semah, dibantun
ku Naomi ti Moab.
7 Parantos wawartos yen seja mulungan
sapengkereun nu marotong. Parantos ti
enjing keneh teu reureuh-reureuh dongkap ka
wangkid ieu, mung ngiuhan heula sakedap."
8 Ti dinya Boas misaur ka Rut, "Nyai,
ceuk Bapa mah mulungan teh di dieu bae

ulah ka mamana deui, tuh geura jeung
awewe-awewe,
9 tutur-tutur ka beulah mana motongna.
Keun ku Bapa rek dibarejaan sangkan Nyai
ulah aya nu nyarek. Jeung bisi hanaang
mah pek bae nginum, tuh caina dina kendi,
parinuh."
10 Rut mani sujud, adek beungeutna kana
taneuh. Pok ngawalon, "Abdi ngaraos
kalintang diperhatoskeunana. Sakitu saena
Juragan ka abdi, padahal abdi di dieu teh
semah. Teu kahartos naon margina?"
11 Saur Boas, "Nya eta Bapa teh geus
meunang katerangan yen Nyai sakitu
bumelana ka mitoha, mangkilang geus
ditinggalkeun maot ku salaki. Nyai nepi ka lat
ka bapa cul ka indung jeung ka lembur, seja
hirup ngahiji jeung bangsa anyar pinanggih.
12 Muga eta tekad Nyai meunang pahla ti
PANGERAN, meunang ganjaran utama ti
GUSTI Allah panutan urang Israil, anu tangtu
baris nangtayungan ka Nyai."
13 Piunjuk Rut, "Kasaean Juragan katampi
pisan. Kasauran Juragan kalintang nyerepna,
matak teger kana ati sanubari, padahal
dibandingkeun sareng gandek-gandek
Juragan oge diri abdi sakalintang laipna."
14 Ari geus waktuna dahar, Rut disaur ku
Boas, saurna, "Dahar heula, ieu aya roti jeung
saosna." Rut emok gigireun nu sejen tuluy

dibagianan hancengan. Am dahar, sacukupna,
tapi disesakeun dihaja.
15 (2:15-16) Barang rek mulungan deui,
Boas misaur ka nu rek maraju deui gawe,
saurna, "Keun sina mulungan, masih rek tina
pocongna oge ulah digeunggeureuhkeun.
Anggur pek pangnyabutankeun tina pocongan
sina dipulungan. Kade tong dicarek."
16 (2:15)
17 Rut jongjon mulunganana nepi ka burit.
Beubeunanganana terus diirik, meunang
kira-kira sapuluh kilo gandum.
18 Jung disuhun, dibawa balik, diserenkeun
ka mitohana. Sesa daharna tea oge
diserenkeun.
19 Ku Naomi ditanya, "Di mana mulungan
teh nyai? Di saha? Bageur-bageur teuing
nu bogana teh. Muga-muga sing meunang
berkah PANGERAN." Ceuk Rut, mulunganana
teh di sawah kagungan Boas.
20 Ceuk Naomi, "Muga Boas ginanjar berkah
PANGERAN, anu teu tinggal ti mikaasih ka
umat-Na ka nu harirup keneh kitu deui ka nu
geus maraot. Saenyana anjeunna teh baraya
urang, landes keneh pisan, anu aya wajibna
ngabelaan ka urang."
21 Ceuk Rut deui, "Jabi ti kitu teh saurna abdi
kenging mulungan di humana dugi ka rengse
usum motong."
22 Walon Naomi, "Enya Nyai, mending
mulungan di huma Pa Boas bae jeung

awewe-awewe nu digarawe di dinya. Di huma
batur mah bisi diharu-haru."
23 Rut tetep mulunganana di huma Boas nepi
ka anggeus usum motong, sarta tetep-tetep
ngawulaan mitohana.
3 1 Hiji poe Naomi nyarita ka Rut, "Nyai teh
alusna mah boga deui salaki, imah-imah
sorangan. Keun ku Ema dipangneangankeun.
2 Ras Ema teh ka Boas, baraya urang, anu
humana tempat Nyai mulungan tea. Engke
peuting tangtu Boas ka huma rek ngirik.
3 Ayeuna Nyai mandi sing bararesih, dangdan
ku nu pangalusna, make seuseungitan saeutik
mah. Engke peuting tepungan ka ditu ka
pangirikan. Tapi ulah waka nembongan
samemeh bada tuang.
4 Di mana anjeunna geus ampih-ampih
rek sare, ilik di mana sarena. Mun geus
tibra singkabkeun simbutna, Nyai ngedeng
tunjangeunana. Engke ku anjeunna tangtu
Nyai dibejaan kudu kumaha."
5 Jawab Rut, "Mangga, kumaha saur Ema
bae."
6 Rut geus indit ka pangirikan di huma,
nedunan pituduh mitoha.
7 Ari Boas, bada dahar hatena ngarasa
senang tur lugina, terus reup bae sare,
ngagoler dina tumpukan gandum. Rut
nyulumun rerencepan nyingkabkeun simbut
Boas, dug milu ngagoler di tunjangeunana.

8 Tengah peuting Boas lilir. Ari hudang kaget
bet aya awewe milu ngedeng.
9 "Saha ieu?" saurna. Rut ngawalon, "Abdi
Rut, Juragan. Saur pun biang, Juragan teh
baraya landes anu kedah nanggel abdi. Abdi
sumeja masrahkeun diri."
10 Ari saur Boas, "Muga Nyai mendak
berkahna PANGERAN. Nyai sakitu pengkuhna
nyekel kabarayaan. Tina omongan Nyai bieu
beuki tetela ti batan nu enggeus-enggeus,
kumaha kasatiaan Nyai ka baraya. Buktina
Nyai henteu milih nu lian nu ngora keneh,
anu beunghar atawa anu miskin.
11 Rut ulah salempang. Saha di lembur ieu
anu teu nyaho yen Nyai awewe bageur. Keun
ku Bapa diuruskeun.
12 Ari Bapa, enya ge baraya landes anu wajib
nanggung Nyai, tapi aya keneh baraya nu
leuwih landes.
13 Keun ayeuna mah sare bae heula di dieu.
Isukan isuk-isuk urang coba aya henteuna
anu daekeun nanggung Nyai. Lamun aya,
kacida hadena. Lamun teu aya, Bapa sumpah
demi Allah Anu Jumeneng, nya Bapa anu
baris nanggung Nyai. Pek ayeuna mah sare
deui nepi ka isuk."
14 Dug Rut ngedeng deui tunjangeun Boas.
Subuh-subuh keneh pisan memeh aya nu
nangenan geus hudang, sabab saur Boas ulah
aya nu nyahoeun.

15 Saur Boas deui, "Laan harudum
Nyai, amparkeun." Bar diamparkeun,
bro dieusian gandum kira-kira dua puluh
lima kilo. Ret dibeungkeut tuluy disuhun,
dipangjungjungkeun ku Boas, terus balik ka
lembur.
16 Sadatangna mitohana nanya, "Kumaha
bejana, Nyai?" Pok Rut cacarita perkara dirina
jeung Boas.
17 Omongna deui, "Saurna, abdi teh ulah
wangsul lengoh, nya dipaparin ieu gandum."
18 Ceuk Naomi, "Sabar-sabar bae heula Nyai,
dagoan buktina engke. Tangtu Boas oge poe
ieu teh moal eureun-eureun ngihtiaran nepi
ka beres."

4 1 Boas geus angkat ka lawang kota, ka
tempat gempungan, seug calik. Barang
baraya landesna Elimelek anu dicarioskeun
ka Rut tea datang, ku Boas disaur, "Calik
saderek!" Nu dicalikkeun gek diuk.
2 Geus kitu Boas ngahaturanan sapuluh
urang sesepuh kota. Sanggeus aranjeunna
caralik,
3 pok Boas nyarios ka wargina tea, saurna,
"Naomi, sadongkapna ti Moab teh aya maksad
ngical tanah jenatna dulur urang ki Elimelek.
4 Ku emutan teu aya nu langkung wajib
ngagaleuh iwal ti saderek. Kersa bae atuh
galeuh kalayan kasaksian ku sesepuh-
sesepuh, teu kersa bae saurkeun. Eta mah
teu bade ngalalangkungan saderek anu

langkung hak kana eta tanah. Sim kuring
mah nomer dua." Ari jawabna, "Sae, bade
dipeser bae."
5 Saur Boas, "Upami cios eta tanah
digaleuhna ti Naomi, saratna saderek kedah
nikah ka Rut randa urang Moab tea, supados
tanah teh tetep kaetang ka kulawedetna anu
parantos tilar dunya."
6 Ari jawabna, "Upami kitu sualna, hak
sim kuring meser eta tanah mangga bae
nyerenkeun, da moal tiasa kawariskeun ka
barudak. Mangga bae galeuh, sim kuring mah
moal."
7 Adat harita di dinya, pikeun tanda
ngajadikeun jujualan atawa tutukeuran
teh anu ngalepas barangna kudu mikeun
tarumpahna ka pihak anu narimana. Kitu adat
di Israil enggoning ngajadikeun hiji perkara.
8 Harita oge, sanggeus eta jelema nyebut,
"Mangga galeuh," teh sot ngalesotkeun
tarumpahna, dibikeun ka Boas.
9 Ti dinya Boas sasauran payuneun
sesepuh-sesepuh jeung lian-lianna deui
di dinya, saurna, "Kalayan kasaksian ku
sesepuh-sesepuh, dinten ieu sim kuring
tarima meser ti Naomi, kakayaan milikna
Elimelek, Kilyon sareng Mahlon.
10 Kalayan sarat kedah mihukum randana
Mahlon anu ngaran Rut, urang Moab,
sangkan eta kakayaan teh tetep jadi milikna
kulawarga anu parantos tilar dunya. Ongkoh

ku jalan kitu teh tatali babarayaanana tiasa
tetep nganteng di tengah-tengah bangsana
sareng di bali geusanna ngajadi. Dinten ieu,
Bapa-bapa sadaya jadi saksina."
11 Saur sesepuh-sesepuh jeung lian-lianna,
"Nyaksian! Sareng mugi-mugi eta istri
anu bade dipigarwa teh ku PANGERAN di
kersakeun tiasa sapertos Rahel sareng Lea,
anu ngalantarankeun Yakub seueur putrana.
Mugia anjeun sing sugih mukti di kaom
Eprata, sing kasohor di Betlehem.
12 Mugia putra-putra anjeun paparin
PANGERAN engke ti eta istri anom
ngalantarankeun kulawargi anjeun jadi
sapertos kulawargi Peres putra Yuda sareng
Tamar."
13 Boas geus nyandak Rut ka bumina,
jadi istrina. Rut diberkahan ku PANGERAN,
ngandung sarta terus ngowokeun putra
pameget.
14 Awewe-awewe ngaromong ka Naomi,
"Sagala puji ka PANGERAN! Poe ieu Mantenna
maparin incu ka anjeun. Mugi eta murangkalih
sing jadi kamashur di Israil!
15 Minantu teh sakitu nyaaheunana ka
anjeun, parantos masihan anu langkung
ti batan anu tiasa dibikeun ku tujuh putra
pameget. Heug deui ayeuna masihan hiji incu
pameget, anu bakal ngagedekeun manah
anjeun sarta bakal ngaluginakeun anjeun
engke ari parantos sepuh."

16 Top murangkalih teh ku Naomi di candak
terus ditangkeup, sarta terus digetenan.
17 Ku awewe-awewe tatangga murangkalih
teh dijenenganana Obed. Ceuk maranehna,
"Naomi geus kagungan putra pameget!" Obed
teh ramana Isai, ari Isai ramana Daud.
18 (4:18-22) Garis turunan ti Peres ka Daud
nya eta: Peres, Hesron, Ram, Aminadab,
Nahson, Salmon, Boas, Obed, Isai, Daud.
19 (4:18)
20 (4:18)
21 (4:18)
22 (4:18)

1 Samuel

1 [1] Di desa Ramah di pagunungan Epraim,
aya hiji jelema kaom Epraim, ngaranna
Elkana bin Yeroham, incu Elihu, warga Tohu ti
kaom Sup.
[2] Boga bojo dua, Hana jeung Penina. Penina
boga anak, Hana henteu hiji-hiji acan.
[3] Saban-saban taun Elkana sok indit
ngabakti jeung ngurban ka PANGERAN Nu
Maha Kawasa di Silo. Harita anu jadi imam
PANGERAN teh duaan, putra Eli, jenenganana
Hopni jeung Pinehas.
[4] Unggal-unggal tas ngurban Elkana sok
ngirim daging ka Penina saanak-anak.
[5] Ka Hana oge ngirim, ngan ari ka Hana mah
sakumaha nyaaheunana oge ngirimanana
teu sabaraha, da ieu mah ku PANGERAN teu
dikersakeun boga anak.
[6] Turug-turug ku maruna ngan dipapanas
bae, dihaja sina nyerieun hatena pedah teu
boga anak.
[7] Kituna teh saban taun, unggal ka gedong
PANGERAN tara teu dipeupeurih, nepi ka
Hana ceurik jeung teu daekeun dahar-dahar
acan.
[8] Ku Elkana dibeberah, "Nyai, ku naon
ceurik? Ku naon teu daek dahar? Nguluwut ku

naon? Lain Akang teh leuwih nyaah ka Nyai ti
batan ka barudak sapuluh?"
9 (1:9-10) Dina hiji poe tas dalahar di
gedong PANGERAN di Silo, Hana ngejat
tuluy sasambat ka PANGERAN bari ceurik
sesegruk. Kabeneran Imam Eli harita keur
calik hareupeun lawang.
10 (1:9)
11 Hana ikrar kieu, "Nun PANGERAN
Nu Maha Kawasa, tingali ieu abdi nuju
kasesahan. Mugi mikaemut. Upami abdi ku
Gusti dikersakeun gaduh anak tur lalaki,
bade diiklaskeun sumeja kasanggakeun,
saumurna sina kumawula ka Gusti sareng
moal dicukur-cukur."
12 Sabot Hana manteng neneda ka
PANGERAN lila pisan, biwirna ku Eli
diawas-awas.
13 Ku sabab nenedana henteu kedal,
ngan semet kuwas-kuwes henteu soraan,
disangkana teh mabok.
14 Eli ngalahir, "Meugeus mabok teh!
Nanaonan, geura eling!"
15 Wangsul Hana, "Bapa, abdi sanes keur
mabok, teu nginum naon-naon. Nuju neneda,
ngucutkeun kanalangsaan ka PANGERAN.
16 Bapa ulah lepat panggalih nyangka abdi
awewe teu puguh. Neneda dugi ka kieu teh
ku margi parantos teu kiat ku nalangsa."
17 Waler Eli, "Euh, sing gede hate atuh,
mugia paneda Nyai diijabah ku Allah Israil."

18 Wangsul Hana, "Nyuhunkeun piduana ti
kersa Bapa." Geus kitu tuluy kaluar, seug
barang dahar. Hatena geus janglar.
19 Isukna Elkana sakulawarga harudang,
tuluy sembahyang ka kersa PANGERAN, ti
dinya marulang ka Ramah. Hana ku Elkana
ditemahan, sarta PANGERAN ngabulkeun
panuhunna.
20 Hana ngandeg, tuluy ngalahirkeun hiji
anak lalaki, seug dingaranan Samuel,
da carekna, "Beunang nyuhunkeun ti
PANGERAN."
21 Geus meujeuhna Elkana sakulawarga ka
Silo deui nyanggakeun kurban taunan, jeung
mayar kaulna ka PANGERAN.
22 Tapi Hana henteu milu, carekna ka
salakina, "Abdi mah engke bae ari si ujang
parantos eureun nyusu. Si ujang bade
dibantun ka gedong PANGERAN, sina terus di
ditu bae saumur hirupna."
23 Ceuk Elkana, "Heug kumaha Nyai bae,
dagoan di dieu nepi ka si ujang disapih. Mugia
PANGERAN ngalaksanakeun pangandika-Na
ka Nyai." Hana tetep di lembur bari ngasuh
orok.
24 Sanggeus disapih, Samuel ku Hana dibawa
ka Silo, bari mawa sapi hiji umur tilu taun,
tipung sapuluh kilo jeung anggur sawadah.
Basa dibawa ka Kemah PANGERAN di Silo teh
Samuel alit keneh pisan.

25 Sanggeus sapina dipeuncit, eta
murangkalih teh dibawa ka Eli.
26 Piunjuk Hana ka Eli, "Punten Bapa, emut
keneh manawi ka abdi, anu kapungkur
katingali ku Bapa neneda di dieu, ka
PANGERAN?
27 Harita abdi teh nyuhunkeun dipaparin
anak, ayeuna parantos dimakbul. Ieu pun
anak teh.
28 Ayeuna seja dibaktikeun ka PANGERAN,
saumur hirupna sina ngawula ka Mantenna."
Geus kitu aranjeunna sembahyang di dinya
ka PANGERAN.
2 1 Hana ngedalkeun pupujian, kieu, "Hate
bungah mendak bagja ti PANGERAN, estu
bungah ku dadamelana-Na. Musuh ku kuring
diseungseurikeun. Kuring kacida bagjana
nampa pitulung ti Allah.
2 Taya deui anu suci ngan PANGERAN,
Mantenna taya anu nyasami. Taya deui
panyalindungan nu saperti Allah urang.
3 Geus, maneh ulah ngan umangkuh bae,
tong adigung kamagungan. Sabab PANGERAN
teh Allah nu maha uninga sarta anu nimbang
kalakuan tiap manusa.
4 Gondewa si gagah geus pingges, sabalikna
nu lemah ngajadi kuat.
5 Nu bareto tuman seubeuh, ayeuna mah
buburuh ngarah sahuap. Sabalikna nu bareto
kalaparan ayeuna seubeuh. Anu bareto

garabug, ayeuna anakna nepi ka tujuh, nu
bareto loba anak, ayeuna teu hiji-hiji acan.
6 PANGERAN anu maehkeun, PANGERAN nu
ngahirupkeun. Mantenna nurunkeun jelema
ka enggon anu paraeh, Mantenna anu ngajait
deui ti dinya.
7 PANGERAN nu ngamiskinkeun jeung
ngabeungharkeun. PANGERAN anu
ngapeskeun, PANGERAN nu ngajayakeun.
8 Nu sangsara ku Mantenna dijait tina lebu,
nu balangsak dijait tina kabalangsakanana,
dijadikeun mitra-mitra para bangsawan
ditempatkeun di tempat anu kaajen. Dadasar
bumi kagungan PANGERAN, nya di dinya
Mantenna ngadegkeun jagat.
9 Nu satia ka Mantenna hirupna diraksa, nu
jahat mah musna di alam nu poek. Jalma
mah moal jaya ku tanagana.
10 Musuh-musuh PANGERAN bakal dibasmi,
dibentar gelap ti langit. PANGERAN bakal
ngahukuman sakuliah jagat, sarta maparin
kawasa ka raja pilihana-Na, jeung maparin
kaunggulan."
11 Geus kitu Elkana mulang ka Ramah, ari
Samuel dikantun di Silo, sina ngawula ka
PANGERAN, diasuh ku Eli.
12 Ari putra-putra Eli, enya ge imam tapi
bangkawarah, teu tolih ka PANGERAN,
13 teu tolih kana papakon anu dipuhit ku
jalma rea. Unggal aya anu ngurban kudu bae

datang bujang imam mawa panyocog huntu
tilu. Daging anu keur dikulub keneh teh
14 dicocog, nu kaangkat ajang imam. Kitu
bae kalakuanana ka sakabeh urang Israil anu
daratang ngurban ka Silo.
15 Tampolana memeh daging diala gajihna
kurbankeuneun, geus dipenta manten ku
bujang imam, pokna, "Kadieukeun eta
daging sawareh keur imam, rek digoreng, da
teu kersaeun beunang ngulub, hoyongeun
atahanana."
16 Lamun dihulag, "Engke, gajihna urang
kurbankeun heula sakumaha mistina, engke
mah pek bae," jawabna teh, "Ah! Kadieukeun
ayeuna. Lamun teu dibikeun dirampas!"
17 Kacida dorakana kalakuan putra-putra Eli
di payuneun PANGERAN teh. Kurban haturan
PANGERAN nepi ka dikitukeun.
18 Ari Samuel anu murangkalih keneh
tea tuluy kumawulana ka PANGERAN. Ari
raksukanana raksukan husus, tina linen, cara
raksukan para imam.
19 Unggal taun ku ibuna sok
dipangnyieunkeun jubah leutik,
dianteurkeunana ari Hana jeung salakina
nganteurkeun kurban taunan.
20 Lamun geus kitu Elkana jeung bojona ku
Eli sok diberkahan. Kieu saurna ka Elkana,
"Mugia maneh ku PANGERAN, dipaparin deui
anak ti pamajikan anu ieu, keur gaganti ieu

anu diabdikeun ka Mantenna." Sanggeus
didungakeun bral marulang.
21 Berkahing PANGERAN, Hana boga deui
anak, tilu lalaki dua awewe. Ari Samuel
beuki ageung, sarta jongjon kumawula ka
PANGERAN.
22 Eli geus kacida sepuhna. Geus uningaeun
yen kalakuan putra-putrana ka urang Israil
kitu, tur sok maraen teu uni ka awewe-awewe
anu digarawe di lawang Kemah Tepangan
PANGERAN.
23 Seug putra-putrana teh diweweleh,
saurna, "Ku naon kitu maraneh teh? Mani
unggal jelema bebeja ka Ama perkara dosa
maraneh.
24 Geus, ulah kitu bae anaking! Eta anu keur
jadi omong umat PANGERAN teh perkara anu
kacida gorengna.
25 Dosa ka papada jalma onaman aya
Allah anu bakal ngabela. Ari dosa ka
PANGERAN mah saha nu bakal ngabela?"
Tapi panggeuingna ku putra-putrana henteu
didenge, sabab geus dipasti ku PANGERAN
bakal dibasmi.
26 Ari Samuel beuki ageung, pada mikaresep
tur dipikaasih ku PANGERAN.
27 Aya hiji nabi sumping ka Eli, ngemban
timbalan PANGERAN anu kieu, "Bareto Kami
geus nembongkeun diri Kami ka Harun
karuhun maneh, basa Harun jeung saeusi
imahna ngawula ka raja Mesir.

28 Ti saantero kaom Israil, Harun saanak-
anak ku Kami dipilih jadi imam Kami,
purah ngurban dina altar, purah ngukus
seuseungitan jeung purah make epod paragi
tataros ka Kami. Jeung dibere hak meunang
bagian tina kurban-kurban anu dibeuleum
dina altar.
29 Ku naon maneh jadi hawek kana
pangbakti jeung kana kurban-kurban anu
ku Kami dipundut ti umat? Anak maneh
diantep sakama-kama nyokotan daging anu
pangalusna tina hancengan pangbakti ti
umat Kami, nepi ka garendut. Maneh leuwih
ngajenan ka anak ti batan ka Kami.
30 Kami, GUSTI Allah Israil, enya bareto
jangji yen maneh saanak-anak, kitu deui
kaom maneh, salawasna bakal jaradi imam
pikeun Kami. Tapi ayeuna mah paliyas
dilaksanakeun! Anu ngajenan ka Kami ku
Kami bakal diajenan deui, anu ngahina ka
Kami ku Kami bakal dihina deui.
31 Kanyahokeun, pidatangeun mangsa Kami
bakal maehan satiap jelema ngora di maneh
jeung di kaom maneh. Moal aya kulawarga
maneh anu umurna bisa nepi ka kolot.
32 Maneh engke kari ngenes jeung sirik
nenjo berkah anu ku Kami dipaparinkeun ka
hiji urang Israil lianna, da kulawarga maneh
mah saurang ge moal aya anu nepi ka kolot.
33 Ngan saurang turunan maneh anu arek
dihirupan sangkan terus jadi imam kumawula

ka Kami. Tapi bakal lolong jeung leungit
harepan. Turunan maneh anu sejenna bakal
paraeh ku jalan anu pikapaureun.
34 Lamun anak maneh, Hopni jeung Pinehas
geus paraeh duanana sapoe reujeung, eta
tanda sagala anu ditimbalkeun ku Kami pasti
ngajadi.
35 Kami rek ngangkat hiji imam anu tangtu
bakal satuhu, anu bakal ngalakonan sagala
pamundut Kami. Ku Kami rek dibere anak
incu anu salawasna baku marek ka raja
pilihan Kami.
36 Satiap anak incu maneh anu harirup
keneh, bakal jajaluk ka eta imam, ngarah duit
sacepeng, hakaneun sahuap, bari lumengis
menta diidinan babantu ka imam ngarah bisa
dahar."

3

1 Dina mangsa-mangsa eta, waktu
Samuel kumawulana ka PANGERAN
dina panalingaan Eli, carang aya timbalan
PANGERAN. Titingalan gaib oge ti Mantenna
langka aya.
2 Dina hiji peuting Eli ebog di pajuaran,
socana geus meh teu iasa ningali.
3 Ari Samuel mondokna di kamar tempat
nyimpen Peti Perjangjian anu suci tea,
lampuna ngagateng. Sanggeus deukeut ka
subuh,
4 PANGERAN ngagentraan ka Samuel, seug
diwangsul, "Nun!"

5 Bari tuluy muru ka Eli, unjukan, "Ieu
abdi, Bapa teh nyaur?" Waler Eli, "Bapa
teu nyalukan! Sare deui ka ditu." Samuel
ngedeng deui ka enggonna.
6 (3:6-7) Ku PANGERAN digentraan deui.
Eta murangkalih teu terangeun yen anu
ngagentraan teh PANGERAN, kawantu
saumurna kakara harita digentraan ku
Mantenna. Korejat deui muru ka Eli, unjukan,
"Ieu abdi, Bapa nyaur?" Waler Eli, "Henteu
anaking, kami teu nyaur. Jung sare deui."
7 (3:6)
8 PANGERAN ngagentraan deui katilu kalina.
Samuel muru deui ka Eli, unjukan, "Ieu abdi,
Bapa ngagentraan." Geus kitu ku Eli kagalih
yen anu ngagentraan ka eta murangkalih teh
PANGERAN.
9 Saurna, "Sare deui bae. Lamun digentraan
deui Ujang kudu ngawangsul, Nun
PANGERAN, sumangga ngandika, abdi
sumeja ngupingkeun." Samuel balik deui ka
enggonna.
10 Ti dinya PANGERAN sumping, ngadeg di
eta kamar, lajeng ngagentraan kawas tadi,
"Samuel! Samuel!" Samuel ngawangsul,
"Sumangga ngandika, abdi sumeja
ngupingkeun."
11 PANGERAN nimbalan, "Kami rek ngadamel
hiji perkara anu matak gimir di Israil, matak
bingung anu ngadenge.

12 Kami rek ngabuktikeun ancaman-ancaman
Kami ka saeusi imah Eli ti mimiti nepi ka
anggeus.
13 Eli ku Kami geus dibejaan yen manehna
jeung saeusi imahna rek dikeunaan siksa
sapapanjangna, sabab anak-anakna geus
ngagogoreng ka Kami. Eli sangkilang
nyahoeun kana kagorengan anak-anakna
henteu nyarek-nyarek acan.
14 Mana Kami sumpah, yen kurban atawa
sasajen naon bae oge moal bisa nyirnakeun
kadorakaan kulawarga Eli anu sakitu
bangetna."
15 Samuel tetep di enggon, turun-turun
sanggeus isuk, tuluy mukaan panto-panto
kemah PANGERAN, bari bingung kumaha
ngabejakeunana eta tetenjoanana ka Eli.
16 Ti dinya Eli ngagentraan, "Samuel, Ujang!"
Jawab Samuel, "Nun!"
17 Eli mariksa, "Nimbalan naon PANGERAN
ka hidep? Caritakeun, ulah aya nu dikemu.
Lamun aya anu dikilungan, tangtu hidep
dibenduan ku Allah."
18 Ku Samuel dicaritakeun sabalakana teu
aya nu disumputkeun. Ari saur Eli, "Mantenna
teh PANGERAN. Sakersa-Na tangtu ngajadi."
19 Ari Samuel beuki ageung, disarengan
ku PANGERAN. Timbalan PANGERAN anu
dicaritakeun ku Samuel tea kabeh kajadian.

20 Ti dinya kaceluk ka sabangsa Israil di
suklakna di siklukna, yen Samuel teh nabi
Allah.
21 Sarta PANGERAN bakal terus ngebrehan
di Silo, di tempat mimiti nembongan jeung
nimbalan ka Samuel. Satiap Samuel micatur
ku bangsa Israil terus digarugu.

4

1 Mangsa eta urang Pelisti sasadiaan rek
merangan Israil. Urang Israil ge geus
taki-taki rek mapag perang. Balad Israil
masanggrahan di Eben Haeser, ari urang
Pelisti di Apek.
2 Ger perang campuh, urang Israil eleh,
baladna anu kasambut aya opat rebu urang.
3 Anu harirup keneh baralik ka pasanggrahan.
Ari ceuk para pamingpinna, "Poe ieu urang
ku PANGERAN dikersakeun eleh ku urang
Pelisti, naon sababna? Coba Peti Perjangjian
PANGERAN urang cokot ti Silo, sina aya di
urang supaya urang luput ti musuh."
4 Tuluy nitahan ka Silo, seug Peti Perjangjian
PANGERAN anu jadi tahta PANGERAN Nu
Maha Kawasa teh digarotong. Dua putra Eli,
Hopni jeung Pinehas ngiringkeun eta Peti
Perjangjian.
5 Sanggeus eta Peti Perjangjian datang, ger
urang Israil sarurak mani ngageder, bumi ge
datang ka inggeung.
6 Urang Pelisti tingtaranya, "Aya naon di
pasanggrahan urang Ibrani, surakna mani
ngageder? Naon maksudna?" Sanggeus

nyarahoeun yen di pasanggrahan Israil aya
Peti Perjangjian PANGERAN,
7 seug sarieuneun. Pok ngaromong, "Allahna
geus aya di pasanggrahanana! Cilaka urang
lamun kieu! Tacan kungsi urang nyorang
kajadian kawas kieu!
8 Saha nu pikuateun nyalametkeun urang ti
eta Allah anu sakitu kawasana? Eta teh Allah
anu bareto numpes urang Mesir di gurun
keusik tea!
9 Eh urang Pelisti! Tong sieun! Sing jaradi
lalaki, ulah nepi ka jadi badega urang Israil
urut badega-badega urang bareto. Hayu
urang maju, sing jaradi lalaki!"
10 Ger urang Pelisti narajang. Urang Israil
eleh, kalabur ka lemburna. Baladna ruksak,
aya tilu puluh rebu urang anu kasambut.
11 Peti Perjangjian Allah karampas. Putra Eli,
Hopni jeung Pinehas duanana tiwas.
12 Aya hiji jelema urang kaom Binyamin,
lumpat ti pangperangan ka Silo, poe eta
keneh nepi. Bajuna disosoeh jeung sirahna
diteundeunan lebu nandakeun prihatin.
13 Harita Eli keur calik dina korsi sisi jalan,
melong ka jauhna bawaning ku melang kana
Peti Perjangjian. Eta jelema terus nyebarkeun
beja ka sakuliahna. Jelema-jelema ear
careurik, sarieuneun.
14 Ngadangu guyur-guyur Eli mariksa, "Aya
naon guyur?" Eta jelema nyampeurkeun ka
Eli rek bebeja.

15 (Harita yuswa Eli geus meh salapan puluh
dalapan taun, geus meh teu iasa ningali.)
16 Eta jelema unjukan, "Sadinten jeput abdi
lumpat ti pangperangan ka dieu." Eli mariksa,
"Kumaha Ujang, aya naon?"
17 Jawab anu mawa beja, "Israil kabur ti
urang Pelisti. Urang kasoran nemen pisan!
Jabi ti kitu teh tuang putra Hopni sareng
Pinehas tiwas, Peti Perjangjian Allah oge
karampas!"
18 Ngadangu Peti Perjangjian karampas Eli
geubis ngalenggak, tijengkang tina korsina di
sisi lawang. Ku sabab geus kacida sepuhna
jeung salirana bayuhyuh, barang geubis
teh tenggekna potong, kereles pupus. Ari
ngurusna ka urang Israil opat puluh taun.
19 Mantu Eli, randa Pinehas harita keur
ngandung sabroleun. Barang ngadenge
yen Peti Perjangjian karampas, turug-turug
mertuana pupus jeung carogena tiwas,
ujug-ujug purungkut, brol bae ngalahirkeun.
20 Barang rek pupus, ditegeran ku awewe-
awewe anu nulungan ngalahirkeun, "Sing kiat
Juragan, putra teh pameget!" Tapi anjeunna
teu nolih, teu ngawaler.
21 Ari putrana dijenenganan Ikabod, saurna,
"Kamulyaan Allah geus nyingkah ti Israil,"
lantaran Peti Perjangjian karampas, mertuana
pupus, carogena tiwas.

22 Jadi saurna, "Kamulyaan Allah geus teu
aya di Israil, sabab Peti Perjangjian Allah geus
karampas."

5

1 Peti Perjangjian anu geus karampas ku
urang Pelisti dibawa ti Eben Haeser ka
Asdod, kota maranehna,
2 diteundeun di kuil Dewa Dagon di gigireun
eta brahala.
3 Barang bray isuk kasampak arca Dagon teh
nyuksruk kana taneuh, nyuuh hareupeun Peti
Perjangjian. Seug eta arca teh ditangtungkeun
deui dina tempatna.
4 Isukna deui eta arca teh kasampak geus
nyuksruk deui hareupeun Peti Perjangjian,
malah huluna jeung leungeunna duanana
geus marisah, ngagaloler dina bangbarung,
ngan kari awakna.
5 (Mana nepi ka ayeuna ge imam-imam
Dagon, kitu deui sakur anu rek maruja ka
kuil di Asdod tara aya anu nincak kana eta
bangbarung, ngan ngalengkahan wungkul.)
6 Urang Asdod ku PANGERAN dihukum
jeung diguyurkeun. Urang dinya jeung
sakurilingeunana digebug ku kasakit bungkul.
7 Meunang balahi kitu urang Pelisti nyararita
kieu, "Urang, kitu deui batara Dagon, disiksa
ku Allahna urang Israil. Eta Peti Perjangjian
ulah aya di dieu."
8 Ti dinya maranehna nitah ngalulungsur
raja-raja Pelisti anu kabehna limaan,
dipentaan nasehat, "Kedah dikumahakeun

Peti Perjangjian Allahna urang Israil teh?"
Jawabna, "Pindahkeun ka Gat!" Tuluy
dipindahkeun ka Gat, kota sejen di Pelisti.
9 Ari nepi ka Gat, urang dinya ge ku
PANGERAN diguyurkeun, digebug ku kasakit
bungkul, kolot budak taya nu kari.
10 Seug Peti Perjangjian teh dipindahkeun
ka Ekron, di Pelisti keneh. Barang nepi,
urang Ekron tingjerewet, pokna, "Make
dipindahkeun ka dieu eta Peti Perjangjian
Allahna urang Israil teh, ngarah urang
pararaeh!"
11 Ti dinya ngalulungsur deui raja-raja
Pelisti anu limaan tea. Ceuk maranehna,
"Pulangkeun eta Peti Perjangjian urang Israil
teh ka asalna, ulah nepi ka meakkeun bangsa
urang!" Sakuliah kota eta jadi kacida guyurna
nandangan panyiksa ti PANGERAN sakitu
bangetna.
12 Anu tacan paraeh, keuna ku eta bungkul,
nepi ka jalma-jalma teh tingjarerit marenta
tulung ka batarana.

6

1 Peti Perjangjian PANGERAN ayana di
urang Pelisti geus tujuh bulan.
2 Geus kitu urang dinya ngala imam-imam
jeung tukang-tukang nujum. "Kudu kumaha
urang teh ka eta Peti Perjangjian PANGERAN?
Mun dipulangkeun kudu bari mere naon?"
3 Jawabna, "Enya, mun eta Peti Perjangjian
Allahna urang Israil dipulangkeun, kudu
make kikiriman keur nebus dosa maraneh.

Ulah pulang kosong kitu bae. Malak mandar
maraneh calalageur, jeung nyaraho, naon
sababna nu matak disiksa."
4 "Kudu ngahaturanan naon atuh?" ceuk
jalma-jalma. Jawabna, "Bubungkulan tina
emas jeung beubeuritan tina emas, lima-lima
siki nurutkeun bilangan lima raja-raja Pelisti,
sabab ieu balahi teh teurakna ka maraneh
jeung ka raja-raja anu lima.
5 Mana kudu dijieun tironanana, bungkul
jeung beurit anu geus ngaruksak di tanah
maraneh. Jeung maraneh kudu nembongkeun
hormat ka Allahna urang Israil, malak mandar
kersaeun nyabut siksaana-Na ti maraneh, ti
batara jeung tanah maraneh.
6 Naon gunana nurutan bedegongna raja
Mesir sarahayatna teh? Piraku geus paroho
maranehna ku Allah dikumahakeun, nepi ka
kapaksa ngidinan urang Israil budal ti Mesir.
7 Ayeuna sadiakeun padati anyar,
pasangkeun ka dinya dua sapi nu keur anakan
jeung tacan kungsi dipake narik nanaon,
anakna kandangkeun.
8 Peti Perjangjian PANGERAN puatkeun.
Bubungkulan emas jeung beubeuritan
emasna petian, teundeun gigireunana keur
pangbakti ka Anjeunna, pikeun nebus dosa
maraneh. Sina ditarik padatina ku sapi,
ingkeun sina leumpang karepna sorangan.
9 Awaskeun ka mana majuna. Lamun ka Bet
Semes tetela balahi teh enya ti Allahna urang

Israil. Lamun lain ka dinya, balahi teh lain ti
Anjeunna, keur kapareng bae."
10 Prak dipetakeun, sapi dipasang kana
padati, anakna dikandangkeun.
11 Peti Perjangjian diunggahkeun kana
padati, kitu deui peti bubungkulan jeung
beubeuritan emasna.
12 Tuluy sapi teh maju meneran jalan anu ka
Bet Semes, tonggoy henteu pungkal-pengkol
bari disarada emoh-emohan, dituturkeun ku
lima raja tea nepi ka wates Bet Semes.
13 Urang Bet Semes keur di taregal dibaruat.
Barang narenjoeun teh kacida aratoheunana.
14 Srog padati nepi ka lahan Yosua urang
Bet Semes, reg eureun deukeut hiji cadas
lempar. Padatina ku urang dinya tuluy
dibeulahan, sapina dipareuncit dikurbankeun
ka PANGERAN.
15 Peti Perjangjian jeung peti bubungkulan
jeung beubeuritan emasna diangkat ku urang
Lewi, diteundeun dina cadas lempar tea.
Prak urang Bet Semes ngahaturkeun kurban
beuleuman jeung kurban lianna deui ka
PANGERAN.
16 Sapeta-petana diarawaskeun ku raja-raja
Pelisti anu limaan, geus kitu eta raja-raja teh
baralik ka Ekron poe eta keneh.
17 Bubungkulan emas pangbakti urang Pelisti
ka PANGERAN teh pikeun panebus dosa
maranehna ti lima nagara Pelisti: Ti Asdod

hiji, ti Gasa hiji, ti Askelon hiji, ti Gat hiji, ti
Ekron hiji.
18 Beubeuritan emasna oge ti tiap nagara
anu lima keneh, nya eta ti nagara-nagara
cangkingan raja nu limaan, ngurung kota-kota
anu make kuta jeung desa-desa pasisianana.
Batu cadas lempar di lahan Yosua urang
Bet Semes urut neundeun Peti Perjangjian
PANGERAN tea aya nepi ka kiwari, jadi saksi
tina kajadian harita.
19 Tapi urang Bet Semes ahirna jadi prihatin,
sabab aya anu tiwas ku PANGERAN nepi ka
tujuh puluh jelema, lantaran narempo kana
Peti Perjangjian.
20 Ceuk urang Bet Semes, "Ari kieu mah saha
nu kuat cicing di payuneun PANGERAN, Allah
anu suci? Kudu ka mana dipindahkeunana
supaya jauh ti urang?"
21 Tuluy nitahan jelema ka urang Kiryat
Yarim, talatahna, "Peti Perjangjian PANGERAN
parantos dipulangkeun ku urang Pelisti. Geura
candak."
7 1 Seug Peti Perjangjian PANGERAN teh
digarotong ku urang Kiryat Yarim, tuluy
diteundeun di imah Aminadab, pernahna
di hiji pasir. Ti dinya tuluy nyucikeun anak
Aminadab anu ngaran Elasar sina ngurus eta
Peti.
2 Peti Perjangjian PANGERAN ayana di Kiryat
Yarim lila pisan, kira-kira dua puluh taun. Nya

sakitu lilana urang Israil tingaraduh butuh ku
pitulung PANGERAN.
3 Geus kitu Samuel ngalahir ka urang Israil,
"Lamun bener maraneh rek enya-enya
tarobat ka PANGERAN, aallahan bangsa sejen
jeung arca-arca Dewi Astoret kudu dipiceun,
singkirkeun. Pasrahkeun diri sagemblengna
ka PANGERAN, sarta kudu nyembah ka
Mantenna bae. Tangtu Mantenna bakal
ngaluputkeun maraneh tina kakawasaan
urang Pelisti."
4 Seug urang Israil miceunan
sesembahanana, arca Dewa Baal jeung
arca Dewi Astoret, terus nyarembahna ngan
ka PANGERAN wungkul.
5 Geus kitu Samuel marentah supaya urang
Israil kumpul kabeh di Mispa. Saurna, "Bapa
arek mangnedakeun maraneh di ditu."
6 Seug urang Israil ngumpul di Mispa. Ti
dinya maranehna nimba, caina dibahekeun
tanda dibaktikeun ka PANGERAN. Sapoe
eta maranehna paruasa sarta ngaromong
kieu, "Kuring tarima dosa ka PANGERAN."
(Ari Samuel di Mispa teh muka pangadilan,
ngahakiman perkara urang Israil.)
7 Urang Pelisti meunang beja yen urang Israil
keur kumpul di Mispa, seug lima raja urang
Pelisti budal mawa balad arek nempuh. Urang
Israil sarieuneun,
8 pok arunjukan ka Samuel, "Mugi ulah
petot-petot neneda ka Allah urang, mugi-mugi

urang ku Mantenna diluputkeun ti urang
Pelisti."
9 Samuel meuncit hiji anak domba, tuluy
diduruk kabeh dikurbankeun ka PANGERAN.
Geus kitu anjeunna sasambat ka PANGERAN
nyuhunkeun pitulung pikeun urang Israil.
Panyambatna ku PANGERAN dikabul.
10 Waktu Samuel keur ngahaturkeun eta
kurban, urang Pelisti geus murubul arek
nyelempek. Tapi ku PANGERAN dipapag ku
sora pating gulugur di langit, tuluy gujrud
nepi ka paburisat.
11 Breg ku urang Israil diambreg ti Mispa,
terus dibeledig meh nepi ka Bet Kar,
sapapanjang jalan disarabetan ku pedang.
12 Geus kitu Samuel nangtungkeun hiji batu
antara Mispa jeung Sen, sarta saurna, "Tepi
ka poe ieu PANGERAN mitulung ka urang."
Eta batu ku anjeunna dingaranan "Eben
Haeser" hartina: Batu Pitulung.
13 Urang Pelisti geus eleh. Saterusna ku
PANGERAN dicegah sangkan maranehna ulah
bisa deui ngarurug ka wewengkon urang
Israil sapanjang Samuel jumeneng.
14 Kota-kota antara Ekron jeung Gat anu
geus karebut ku urang Pelisti, kabeh beunang
deui ku urang Israil. Ku hal eta wewengkon
Israil jadi weuteuh deui. Jaba ti kitu, urang
Israil jadi rapih jeung urang Kanaan.
15 Samuel ngapingna ka urang Israil teh
sapanjang jumenengna.

16 Saban taun anjeunna sok nguriling ka
Betel, Gilgal jeung Mispa, sarta saban-saban
sumping sok muka pangadilan ngahakiman
perkara.
17 Sabada kitu tuluy mulih ka Ramah. Di
dinya ge jadi hakim. Di Ramah anjeunna
ngadegkeun hiji altar baktikeuneun ka
PANGERAN.

8 1 Sanggeus beuki sepuh Samuel ngangkat
putra-putrana jadi hakim di Israil.
2 Putra nu pangsepuhna jenenganana Yoel,
ari raina Abia, duanana jaradi hakim di
Bersyeba.
3 Tapi lampahna henteu cara ramana,
moro-moro duit bae, nepi ka daraek nampa
pangruruba ari mutus perkara tara jujur.
4 Pamingpin Israil kabeh baradami, geus kitu
ngadareuheus ka Samuel di Ramah.
5 Pok arunjukan, "Bapa parantos sepuh,
dupi putra benten deui ti rama. Ku margi
kitu kedah aya raja anu pingatureun.
Jadi abdi-abdi hayang gaduh raja cara
nagara-nagara sanes."
6 Samuel teu raos manahna ngadangu nu
marenta raja, tuluy neneda ka PANGERAN.
7 Ari timbalan PANGERAN, "Gugu
sapamentana. Anu ditolak lain maneh, tapi
Kami, raja maranehna.
8 Ingkarna ti Kami geus ti bareto. Ti
barang dibudalkeun ti Mesir ge geus
mimiti nyarembah ka allah-allah sejen.

Peta kalakuanana ka maneh ayeuna, nya
kalakuanana ka Kami sapapanjangna.
9 Mana keun bae turutkeun. Tapi omat-
omatkeun kumaha kituh balukarna engke ari
geus baroga raja."
10 Tuluy nu marenta raja teh ku Samuel
dicariosan sakumaha timbalan PANGERAN,
saurna,
11 "Kieu engke raja maraneh metakeun
maraneh teh," Samuel nerangkeun. "Anak
maraneh bakal disina arasup tentara,
sawarehna disina mawa kareta perang,
sawarehna dijieun tentara pasukan kuda,
sawarehna deui dijieun purah lumpat
hareupeun kareta perang,
12 sawareh disina jaradi kapala balad sarebu,
sawarehna deui jadi kapala balad lima
puluh. Aya oge anu disina ngawaruluku di
lahan-lahan raja jeung mibuatanana, jeung
aya anu disina nyarieunan pakarang jeung
nyarieunan pakakas kareta perang.
13 Anu awewe disina nyarieunan
seuseungitan pikeun raja, disina jaradi
koki, disina jaradi tukang nyieun kueh
tuangeun raja.
14 Lahan-lahan maraneh anu pangalusna,
kebon-kebon anggur, kebon-kebon jetun,
ku raja bakal dicokot dibikeun ka para
gegedenna.

15 Gandum jeung buah anggur maraneh
bakal dicokot saperpuluhna, pikeun para
pangawal karaton jeung para gegeden lianna.
16 Gandek-gandek, sapi-sapi nu pangalusna
kitu deui kalde-kalde maraneh, aya anu
dicokot sina dipake digawe pikeun raja.
17 Ingon-ingon maraneh saperpuluhna
dicokot, sarta maraneh sorangan kudu jaradi
badegana.
18 Jadi lamun geus baroga raja, maraneh
bakal rumahuh ka raja beunang hayang
maraneh. Tapi rumahuh ge ku PANGERAN
moal didangu."
19 Kasauran Samuel teu dipirosea, pokna ge,
"Sawios da hayang gaduh raja,
20 hayang cara nagara-nagara batur gaduh
raja sorangan, anu bakal ngatur sareng
mingpin jurit di pangperangan."
21 Samuel mungkur ti maranehna. Sagala
omongan jalma-jalma tea diunjukkeun ka
PANGERAN.
22 Ari timbalan PANGERAN, "Ayunkeun naon
kahayangna, pek bere raja." Ti dinya eta
jelema-jelema urang Israil teh ku Samuel
dititah baralik.

9 1 Aya hiji jelema kaom Binyamin,
ngaranna Kis bin Abiel incu Seror, kaasup
rundayan Bekorat ti bani Apiah, jelema sugih
mukti.
2 Boga anak lalaki ngaranna Saul, kasep keur
meumeujeuhna pisan, awakna jangkung,

anu sejen mah ngan semet taktakna, sarta
kasepna meakkeun batur.
3 Dina hiji poe kalde Kis leungit sababaraha
siki. Tuluy nitah diteangan ku Saul, pokna,
"Teangan kalde teh. Menta dianteur ka
gandek saurang."
4 Bral Saul jeung gandek arindit, tuluy
ngubek sapagunungan Epraim jeung
sawewengkon Salisa, tapi kalde teh teu
kapanggih di dinya. Ti dinya disaksrak ka
Saalim, tapi di dinya ge teu aya. Sup ka
wewengkon Binyamin teu aya keneh.
5 Sanggeus aya di wewengkon Sup, Saul
nyarita ka gandek, "Urang balik bae bisi
ama deudeupeun, asal melang ka kalde jadi
melang ka urang."
6 Jawab gandek, "Di dieu aya jalmi lepus
pada mikaserab ku sadaya, saucap-ucapna
nyata. Urang taros manawi iasaeun
nuduhkeun kalde anu leungit."
7 Ceuk Saul, "Ngadeuheus teh naon
bawaeun, bekel geus beak geus euweuh
naon-naon, boro-boro keur ngahaturanan."
8 Ceuk gandek, "Ieu aya di abdi, artos perak
alit. Haturanan ieu bae manawi kersaeun
nuduhkeun di mana eta kalde-kalde teh."
9 (9:9-11) Ceuk Saul, "Sukur atuh, hayu!"
Bral arindit ngajugjug ka pangcalikan abdi
Allah tea. Barang keur naranjak ka tempat
abdi Allah anu ayana di hiji pasir, paamprok
jeung parawan-parawan urang dinya anu rek

ngarala cai, seug ditanya, "Ari juru tingal
aya di bumina?" (Jaman harita mah nabi teh
disebutna juru tingal. Jadi lamun aya anu
rek tataros ka Allah, ngomongna teh, "Hayu
urang ka juru tingal.")
10 (9:9)
11 (9:9)
12 (9:12-13) Jawabna, "Aya, malah itu tuh di
payun keur ka tonggohkeun. Upami diudag
tangtos kasusul. Sajolna engke ka lebet kota
tangtos enggal kapendak. Nembe sumping
dinten ieu, margi di dieu bade ngayakeun
kurban dina altar di puncak pasir. Memeh
sumping anjeunna mah kurban teu acan
kenging ditareda, kedah diberkahan heula ku
anjeunna. Enggal, bilih anjeunna kabujeng ka
puncak ngersakeun tuang."
13 (9:12)
14 Saul jeung gandek nuluykeun leumpangna
ka jero kota. Barang sup katenjo Samuel
keur ka dieukeun seja ngabujeng ka tempat
babakti.
15 Poe kamarina Samuel ku PANGERAN geus
dicariosan kieu,
16 "Isukan kira-kira wayah kieu Kami rek
ngadatangkeun hiji jelema ka maneh, urang
kaom Binyamin. Ku maneh minyakan ku
minyak suci, jieun raja sina ngarajaan umat
Kami Israil. Eta teh anu bakal ngajait urang
Israil ti urang Pelisti. Kami uninga kumaha

sangsarana urang Israil, sasambatna menta
tulung ku Kami geus kadangu."
17 Barang Samuel neuteup ka Saul,
PANGERAN nimbalan, "Tah eta jelema anu
ceuk Kami tea. Eta anu bakal ngarajaan umat
Kami teh."
18 Saul nyampeurkeun ka Samuel deukeut
lawang kori, pok nanya, "Dupi bumi juru
tingal teh palih mana?"
19 Waler Samuel, "Ieu Bapa juru tingal teh.
Jung ti heula ka tempat babakti. Hidep poe
ieu kudu dahar jeung Bapa. Hal kaperluan
hidep mah isukan isuk-isuk ku Bapa dijawab.
Geus kitu kakara engke ku Bapa dijurung
balik.
20 Perkara kalde anu leungit geus tilu
poe, teu kudu dipake salempang, geus
kapanggih. Tapi, saha coba anu kacida
dipikahayangna ku urang Israil? Hidep pisan,
jeung sabaraya-baraya hidep."
21 Wangsul Saul, "Abdi teh ti kaom Binyamin,
kaom anu pangalitna di Israil. Kawuwuh-
wuwuh di kaom Binyamin oge wargi-wargi
abdi mah sadayana sanes jalmi penting. Naon
maksad kasauran Bapa bieu perkawis diri
abdi?"
22 Saul jeung gandekna ku Samuel dicandak
ka hiji rohangan lega, didiukkeunana
nyanghareupan meja panggirangna, anu geus
diriung ku kira-kira tilu puluh urang tamu.

23 Samuel ngalahir ka nu popolah, "Daging
anu ti kami, anu ceuk kami pangnyimpenkeun
tea kadieukeun."
24 Seug daging teh ku nu popolah diangkat
sapingping, sok diidangkeun ka hareupeun
Saul. Geus kitu Samuel ngalahir deui, "Ieu
teh bagian meunang Bapa misahkeun keur
hidep. Mangga dituang. Ngahaja ku Bapa
disimpen keur hidep, supaya dituang ayeuna
bareng jeung tamu-tamu ondangan Bapa."
Jadi dina poe eta Saul dahar bareng jeung
Samuel.
25 Sanggeus marudun ti tempat babakti ka
kota, Saul dipangnetebahkeun enggon keur
mondok di loteng.
26 Reup Saul sare. Wanci balebat ku Samuel
dihudangkeun, saurna, "Geura hudang, ku
Bapa rek dijurung mulang." Sanggeus hudang
ku Samuel dijajapkeun.
27 Nepi ka wates kota Samuel sasauran
ka Saul, "Gandek hidep jurungkeun sina ti
heula." Sanggeus gandek tea indit, Samuel
sasauran deui, "Cicing heula sakedap, Bapa
rek nepikeun timbalan Allah ka hidep."
10 1 Ti dinya Samuel ngaluarkeun buli-buli
minyak jetun, minyakna dikucurkeun
kana sirah Saul. Geus kitu anjeunna nyium
ka Saul sarta ngalahir, "Hidep ku PANGERAN
dilisahan, dijenengkeun pikeun ngatur
umat-Na urang Israil. Atur ku hidep, jaga ti

musuh-musuhna. Tandana yen hidep dianggo
ku PANGERAN jadi raja umat-Na teh kieu:
2 Sanggeus hidep poe ieu pisah ti Bapa,
engke di Selsah wewengkon Binyamin,
deukeut makam Rahel, hidep bakal amprok
jeung dua jelema anu rek pupulih ka hidep
yen kalde nu keur diteangan teh geus
kapanggih. Bapa hidep geus teteg manahna,
kari melangna ka hidep mani pok deui, pok
deui nataroskeun, Ka mana kudu diteangna
atuh si ujang teh?
3 Ti dinya hidep kudu terus leumpang nepi
ka tangkal karamat di Tabor. Di dinya bakal
papanggih jeung tilu jelema anu rek ka Betel
rek babakti ka Allah. Nu saurang nungtun tilu
anak embe, nu saurang mawa roti tilu siki,
nu saurang deui mawa cai anggur sawadah
pinuh.
4 Bakal nyalaman ka hidep jeung nawaran
roti dua siki. Tarima!
5 Ti dinya kudu terus ka Pasir Allah di Gibea,
anu keur dipake masanggrahan ku urang
Pelisti. Di lawang kota bakal pasanggrog
jeung rombongan nabi anu keur marudun
tas ngurban di luhur pasir, narabeuh kacapi,
terebang, suling, jeung gambus, bari ngarigel
jeung tinghaleuang.
6 Sabot kitu hidep bakal katungtun ku Roh
PANGERAN, jadi beda ti biasa, tuluy milu
ngigel jeung ngahaleuang.

7 Upama eta ciri-ciri enggeus bukti,
turutkeun sagala tungtunan Allah.
8 Hidep kudu miheulaan Bapa ka Gilgal,
engke ku Bapa ditepungan di ditu, urang
nyanggakeun kurban beuleuman jeung
kurban karapihan. Dago bae di dinya tujuh
poe nepi ka Bapa datang nuduhan pilakueun
hidep."
9 Barang Saul malik ti Samuel neruskeun
laku, ku kersaning Allah jadi asa salin jinis.
Jeung ciri-ciri anu dilahirkeun ku Samuel tea
poe eta kajadian.
10 Jol ka Gibea, Saul jeung gandekna
pasanggrog jeung rombongan nabi. Ku
kersaning Roh Allah Saul ujug-ujug milu
ngigel jeung ngahaleuang marengan eta
nabi-nabi.
11 Urang dinya anu geus warawuheun ka
Saul, narenjo Saul ngigel teh jadi tingtaranya,
pokna, "Keur naon eta anak Bapa Kis teh?
Geus jadi nabi, kitu?"
12 Ceuk nu saurang, "Ari eta nabi-nabi anu
loba, coba saha bapana?" Ti semet harita di
dinya jadi aya kacapangan kieu, "Kutan Saul
oge jadi nabi?"
13 Eureun ngigel jeung hahaleuangan Saul
terus ka tempat babakti di luhur pasir.
14 Pamanna nenjoeun ka Saul jeung
gandekna, tuluy nanya, "Tas ti marana?"
Ceuk Saul, "Tas milarian kalde leungit. Mung

ku margi henteu kapendak, lajeng ka Bapa
Samuel."
15 "Kumaha saurna?" ceuk pamanna.
16 Jawab Saul, "Saurna kalde parantos
kapendak." Ari pilahir Samuel perkara
anjeunna bakal jadi raja mah disidem bae.
17 Jalma-jalma ku Samuel dipiwarang
kumpul di Mispa pikeun kumpulan ngabakti.
18 Pilahirna, "Kieu timbalan PANGERAN
Allah Israil, Maraneh ku Kami dicandak ti
Mesir, disalametkeun ti urang Mesir jeung
ti bangsa-bangsa lianna anu ngagencet ka
maraneh.
19 Kami teh Allah maraneh, anu
nyalametkeun maraneh tina sagala
kacilakaan jeung kasukeran. Tapi ayeuna
maraneh ka Kami marenta raja, jadi Kami
teh ditoker. Tapi kajeun. Geura karumpul
payuneun PANGERAN, nurutkeun kaom jeung
golongan masing-masing."
20 Geus kitu unggal kaom ku Samuel
dipiwarang ngasrog ka hareup. Seug ku
PANGERAN katujul kaom Binyamin.
21 Tuluy kulawarga-kulawarga ti kaom
Binyamin sina maju ka hareup, tuluy katujul
kulawarga Matri. Sanggeus kulawarga Matri
ka hareup, anu katujul teh Saul bin Kis. Tapi
barang ditareangan teh Saul teu aya di dinya.
22 Tuluy ditaroskeun ka PANGERAN, "Dupi
jalmina aya di dieu?" Waler PANGERAN, "Saul
keur nyumput di tukangeun barang-barang."

23 Tuluy sawareh lalumpat neang, Saul tuluy
dibawa ka hareupeun jalma rea. Ari beh kaciri
jangkungna nyongcolang ti batur, nu sejen
mah ngan semet taktakna.
24 Samuel ngalahir, "Ieu anu ditujul ku
PANGERAN teh! Di urang mah teu aya deui
anu kawas anjeunna." Ger jalma-jalma surak,
pokna, "Wilujeng raja!"
25 Ti dinya Samuel ngalahir ka jalma rea,
ngadadar perkara hak jeung kawajiban raja,
malah tuluy diseratkeun jadi kitab, anu
saterusna disimpen di tempat suci. Geus kitu
jelema-jelema dipiwarang marulang.
26 Saul oge mulih ka Gibea, disarengan ku
sawatara urang jelema anu garagah, anu
hatena digerakkeun ku Allah.
27 Tapi aya jelema-jelema anu bangkawarah
ngaromong kieu, "Mana bisa jelema kitu
aya pigunaeunana keur urang?" Maranehna
nganggap enteng ka Saul jeung teu mere
hadiah naon-naon.

11 1 Heuleut sabulan ti harita, kota Yabes
di wewengkon Gilad diperangan, geus
dikepung ku Raja Nahas sabaladna ti nagara
Amon. Urang Yabes seja taluk tuluy haturan
ka Nahas, pokna, "Kaula sumeja taluk, mung
nyuhunkeun jangji."
2 Tembal Nahas, "Heug kami jangji, tapi aya
saratna: Mata katuhu maraneh kudu dicokel
sangkan kaciri hinana urang Israil."

3 Tembal pamingpin urang Yabes, "Menta
tempo tujuh poe rek ngutusan heula ka
sakuliah tanah Israil. Lamun geus teu aya anu
sanggup ngabantuan, kaula sumeja pasrah."
4 Beja ti utusan urang Yabes geus nepi ka
Gibea pangcalikan Saul. Urang dinya jadi ear
tingjarerit.
5 Harita Saul kakara sumping ti tegal
ngagiringkeun sapi. Pok mariksakeun, "Aya
naon jelema-jelema tingjarerit?" Tuluy
diunjukkeun beja anu katarima ti urang
Yabes.
6 Barang ngadangu warta kitu, ku kersaning
Allah manahna ngentab asa kasebit.
7 Kek kana sapi dua, sapi teh dipeuncit tuluy
dipotong-potong. Potongan-potonganana
dipiwarang diider-ider ka sakuliah tanah
Israil, sarta timbalanana, "Sing saha anu
henteu indit perang ngiring ka Saul jeung
Samuel, sapina rek dikieukeun! Bring urang
Israil arindit, geus samiuk lir jalma saurang,
sabab sieuneun dibenduan ku PANGERAN.
8 Ku Saul dikumpulkeun di Besek. Aya
300.000 jelema ti Israil jeung 30.000 ti Yuda.
9 Utusan ti Yabes ditalatahan kieu, "Bejakeun
ka dulur-dulur di ditu, isukan ge samemeh
burit geus bebas." Meunang beja kitu urang
Yabes teu kira-kira barungaheunana.
10 Tuluy haturan ka Nahas, "Isukan kaula rek
pasrah, mangga kumaha sakersa."

11 Poe isukna balad teh ku Saul dibagi tilu.
Wanci balebat tuluy muru pasanggrahan
musuh. Der balad Amon ditarajang, sarta
memeh tengah poe geus gempar patulayah,
anu harirup keneh paburisat, masing-masing
nyalametkeun dirina sorangan-sorangan.
12 Bangsa Israil arunjukan ka Samuel, "Mana
jalmi-jalmi anu kamari ieu nyebatkeun Saul
teu pantes jadi raja teh? Mugi diselehkeun
bade diperenan!"
13 Tapi saur Saul, "Poe ieu ulah aya jelema
anu dipaehan. Sabab poe ieu urang Israil
geus disalametkeun ku PANGERAN."
14 Ari pilahir Samuel, "Hayu urang ka Gilgal
deui. Urang embarkeun sakali deui yen Saul
raja."
15 Brul kabeh ka Gilgal. Di dinya di
tempat suci Saul diumumkeun jadi raja.
Tuluy jalma-jalma nyaranggakeun kurban
karapihan. Eta kajadian ku Saul jeung ku
sarerea dipestakeun.
12 1 Ti dinya Samuel ngalahir ka bangsa
Israil, "Pamenta maraneh ka Bapa
geus dicumponan. Menta raja geus aya.
2 Menta supaya aya anu ngatur geus aya.
Balikanan Bapa mah geus kolot ngan kari
huis. Sukur anak-anak Bapa barisaeun keneh
marengan ka maraneh. Bapa ngapalaan
maraneh teh ti ngongora nepi ka ayeuna.
3 Ayeuna, ieu Bapa hareupeun maraneh.
Bisi Bapa geus nyieun kasalahan, pek geura

salahkeun ayeuna, didieu, di payuneun
PANGERAN jeung di payuneun raja pilihana-
Na. Saha anu sapina atawa kaldena kungsi
dicokot ku Bapa? Saha anu geus kungsi
dinyeyeri atawa diteungteuinganan ku Bapa?
Ti saha Bapa kungsi nampa panyogok? Bisi
kungsi Bapa ngajalankeun salah sarupa ti nu
bieu disebutan, arek ditebus ayeuna."
4 Raong sarerea, "Teu acan! Bapa tara
nganyenyeri, tara neungteuinganan, tara
barang candak ti saha-saha."
5 Saur Samuel, "Lamun kitu tetela
Bapa henteu boga salah naon-naon ka
maraneh. PANGERAN jeung raja pilihana-Na
saksina." "Leres, PANGERAN saksina," jawab
maranehna.
6 Samuel ngalahir deui, "PANGERAN teh anu
ngutus Musa jeung Harun, jeung nginditkeun
karuhun maraneh ti Mesir.
7 Ayeuna pek narangtung heula urang
urusan, kasaksian ku PANGERAN. Bapa
arek mulangkeun ingetan maraneh kana
sagala padamelan PANGERAN anu aragung
enggoning nulungan maraneh jeung karuhun.
8 Waktu Yakub sapala putra sumping ka
Mesir, waktu karuhun maraneh dikaniaya
ku urang Mesir, waktu nyambat pitulung
PANGERAN, Mantenna ngutus Musa jeung
Harun anu nginditkeun maranehanana ti
Mesir nepi ka bisa maratuh di ieu tanah.

9 Tapi tuluy maropohokeun ka PANGERAN
Allahna. Mana ku Mantenna diantep
diperangan ku urang Pelisti, ku raja Moab,
jeung ku Sisera panglima perang kota Hasor.
Areleh.
10 Seug sasambat marenta tulung ka
PANGERAN, Nun PANGERAN, abdi sadaya
rumaos dosa, parantos ingkar, maruja ka
arca-arca Dewa Baal sareng Dewi Astoret.
Mugi ngajait abdi sadaya, sumeja sumembah
ka Gusti.
11 Mantenna ngutus Gidion, tuluy Barak,
tuluy Yepta, pangahirna Bapa, masing-masing
geus ngajait maraneh ti musuh-musuh, nepi
ka maraneh bisa hirup tengtrem.
12 Tapi barang diancam ku Raja Nahas ti
Amon, maraneh bet noker ka PANGERAN, raja
maraneh anu geus aya, bari tuluy marenta
ka Bapa. Ceuk maraneh, Hayang gaduh raja,
hayang aya anu ngatur.
13 Tah ieu raja beunang maraneh milih,
beunang hayang, paparin ti PANGERAN.
14 Upama maraneh ngagungkeun ka
PANGERAN Allah, sumembah, gumusti,
henteu mungpang kana sagala timbalana-Na,
sarta raja maraneh anut ka Mantenna,
maraneh tangtu jamuga.
15 Sabalikna lamun henteu gumusti, henteu
narurut kana sagala timbalana-Na, maraneh
jeung raja bakal dilawan ku Mantenna.

16 Caricing heula daragoan, urang nyaksian
anu baris dipidamel ku PANGERAN.
17 Ayeuna usum katiga, lain? Tapi Bapa rek
nyuhunkeun hujan dibarung ku guludug ka
PANGERAN. Lamun kabuktian, eta nyirikeun
maraneh teh dosa gede geus menta raja ka
PANGERAN."
18 Seug Samuel neneda, breg PANGERAN
nurunkeun hujan dibarengan ku guludug.
Jalma-jalma jadi sarieuneun ku PANGERAN
jeung ku Samuel.
19 Seug arunjukan, "Abdi sadaya
pangnedakeun ka PANGERAN Allah panutan
Bapa supados ulah tariwas. Leres pisan
abdi-abdi teh dosa ka PANGERAN, nya ku
rupi-rupi perkawis, nya ku nyuhunkeun raja."
20 Waler Samuel, "Geus, najan enya sakitu
dorakana oge ulah sarieun. Asal ulah
murtad-murtad deui ti PANGERAN, jeung
masing ngesto enya-enya ka Mantenna.
21 Ulah kairid ku aallahan da moal barisaeun
nulungan nyalametkeun maraneh, euweuh
naon-naonna saenyana mah.
22 Maraneh teh ku PANGERAN geus
diikrarkeun moal ditilarkeun, sabab Mantenna
geus mutuskeun baris ngangkat maraneh jadi
umat-Na.
23 Atuh bapa oge paliyas nepi ka cul
mangnedakeun, sabab matak dosa ka
PANGERAN. Bapa teh hayang ngawurukan

ka maraneh, nuduhkeun kalakuan anu hade
jeung bener.
24 Kudu aranut ka PANGERAN, masing
enya-enya ngesto ka Mantenna. Sing aringet,
sakitu agungna pitulung Mantenna ka
maraneh.
25 Lamun kalakuan maraneh doraka bae,
maraneh jeung raja tan wande meunang
panyiksa."
13 1 Waktu Saul mimiti jadi raja, yuswana
henteu kacaritakeun. Ari ngarajaanana
dua taun.
2 Hiji mangsa Saul milih tilu rebu perjurit,
dua rebu sina nyarengan anjeunna di
Mikmas jeung di kota pagunungan Betel, anu
sarebu deui dikapalaan ku Yonatan putrana,
dikintunkeun ka Gibea wewengkon Binyamin.
Sesana sina baralik.
3 Di Geba Yonatan niwaskeun panglima urang
Pelisti sarta bejana geus nepi ka urang Pelisti.
Geus kitu Saul ngintunkeun utusan-utusan
ngider ka sakuliah tanah, mere tangara ku
tarompet supaya sakumna bangsa Ibrani
kudu maju perang.
4 Sanggeus dibarejaan yen urang Pelisti
ngarambek lantaran panglimana geus tiwas
ku Saul, urang Israil ragem seja ngiring ka
Saul di Gilgal.
5 Urang Pelisti geus taki-taki rek merangan
urang Israil. Kakuatanana tilu puluh rebu
kareta perang, genep rebu serdadu kuda,

serdadu leumpangna lobana cara keusik sisi
basisir. Seug muru ka Mikmas wetaneun Bet
Awen, seug masanggrahan.
6 Der urang Israil ditarajang bebeakan
nepi ka awut-awutan, pabuyar nyararumput
ka guha-guha jeung gorowong-gorowong,
tingsalingker kana sela-sela cadas, aya oge
anu ngagebruskeun maneh kana cubluk
atawa ka sumur-sumur.
7 Sawareh deui mareuntasan Walungan
Yordan ka wewengkon Gad jeung Gilad.
Ari Saul di Gilgal keneh dibaturan ku
jelema-jelema anu tingdaregdeg kasieunan.
8 Geus tujuh poe anjeunna ngantos-ngantos
Samuel, kitu dipiwarangna. Tapi Samuel can
sumping keneh ka Gilgal. Jalma-jalma mimiti
tinglaleos naringgalkeun.
9 Seug bae anjeunna ngalahir, "Kadieukeun
kurban beuleuman jeung kurban karapihan."
Ti dinya anjeunna ngahaturkeun kurban
beuleuman.
10 Ari rengse ari jebul Samuel sumping. Saul
mapagkeun seja ngabageakeun.
11 Tapi Samuel ngalahir, "Hidep tas damel
naon?" Saul ngawaler, "Abdi dikantunkeun
ku balad, ngantos Bapa teu sumping dina
waktosna. Mangkaning urang Pelisti parantos
aya di Mikmas.
12 Emutan teh eta urang Pelisti tangtos
narajang ka abdi, ka Gilgal, heug abdi teu
acan nunuhun ka PANGERAN, nya teras

ngawantun-wantun maneh nyanggakeun
kurban."
13 Waler Samuel, "Hidep kalangsu,
henteu ngesto ka PANGERAN Allah.
Tadina upami hidep ngesto ka Mantenna
bade dilanggengkeun nyangking Israil
turun-tumurun.
14 Ayeuna moal cios, baris kandeg, ku
PANGERAN bakal digentos ku nu cocog kana
manah-Na, sina nyangking umat-Na da hidep
mah parantos henteu ngesto."
15 Geus kitu Samuel jengkar ngantunkeun
Gilgal neruskeun angkatna. Ari Saul terus
jengkar jeung para prajuritna, dituturkeun ku
nu sejen, ngabujeng ka Gibea di wewengkon
Binyamin. Ti dinya Saul ngaroris balad,
kira-kira aya genep ratus urang.
16 Anjeunna, Yonatan putrana, jeung balad,
masanggrahan di Geba di wewengkon
Binyamin. Ari urang Pelisti masanggrahanana
di Mikmas.
17 Prajurit-prajurit Pelisti bijil ti
pasanggrahanana tilu rombongan, arek
ngarampog. Sarombongan ka Opra di
wewengkon Sual,
18 sarombongan ka Bet Horon, sarombongan
deui ka tapel wates anu nyanghareup ka
Lebak Seboim jeung tanah gurun.
19 Harita di Israil geus teu aya panday beusi,
sabab urang Pelisti teu ngidinan urang Ibrani
nyieun pedang atawa tumbak.

20 Urang Israil anu perlu ngasah lanjam,
pacul, kampak jeung arit, kudu ngadon ka
urang Pelisti,
21 jeung kudu mayar. Ngasah kampak atawa
ngomean gagang parabot, mayarna ku perak
sagebleg leutik, ngasah lanjam atawa pacul
kudu dua gebleg perak.
22 Jadi balad Israil mah harita indit perang
teh teu aya anu nyekel pedang jeung tumbak,
lian ti Saul jeung Yonatan putrana.
23 Urang Pelisti ngiangkeun sapasukan
prajurit pikeun ngabela hiji sela gunung di
Mikmas.

14 1 Dina hiji poe Yonatan ngalahir ka
gandek purah mawa pakarangna,
"Hayu urang meuntasan pasanggrahan urang
Pelisti." Yonatan henteu wawartos ka Saul
ramana,
2 anu harita keur reureuh handapeun tangkal
dalima di Migron teu jauh ti Gibea dibarengan
ku genep ratus perjurit.
3 (Jeung aya imam anu make epod nya
eta Ahia bin Ahitub saderek Ikabod putra
Pinehas, putuna Eli imam PANGERAN di Silo
tea.) Tapi Yonatan angkat teh teu aya anu
nganyahoankeun.
4 Di Mikmas, jalan anu ku Yonatan rek dicoba
dipeuntasan baris terus ka pasanggrahan
urang Pelisti dihapit ku dua karang curi. Nu
hiji disebut Boses, nu hiji deui disebutna
Sene.

5 Anu hiji ayana di sisi jalan beulah kaler
nyanghareup ka Mikmas, anu hiji deui sisi
jalan beulah kidul nyanghareup ka Geba.
6 Saur Yonatan ka gandekna, "Urang
meuntasan pasanggrahan kapir Pelisti,
malak mandar aya pitulung PANGERAN. Ari
dikersakeun mah ku Mantenna teu mustahil
urang bisa meunang, najan urang ngan
sakieu ge."
7 Gandekna ngajawab, "Abdi mah kumaha
Juragan bae, bade ngiringan."
8 "Enya," waler Yonatan. "Urang meuntas,
sina katenjoeun ku urang Pelisti.
9 Upama maranehna ka urang nitah eureun
ngadagoan lantaran maranehna arek
nyalampeurkeun, urang kudu ngarandeg.
10 Upama maranehna nitah supaya urang
nyampeurkeun, urang sampeurkeun,
eta tandaning PANGERAN bakal maparin
kaunggulan ka urang."
11 Ti dinya tuluy narembongkeun maneh
ka urang Pelisti. Ceuk urang Pelisti, "Tuh
urang Ibrani aya anu bijil tina liang
panyumputanana!"
12 Seug maranehna tingcorowok ka Yonatan
jeung gandekna, pokna, "Ka dieu sia
unggah! Aing boga beja!" Saur Yonatan ka
gandek, "Tuturkeun kami. PANGERAN geus
ngersakeun Israil unggul!"
13 Tuluy Yonatan unggah, ngorondang
dituturkeun ku gandek. Sebrut narajang,

urang Pelisti rarubuh. Anu geus rarubuh
dipaju ku gandek diparagatkeun.
14 Sagebragan harita Yonatan jeung
gandekna nepi ka niwaskeun dua puluh urang
musuh, dina medan anu legana kira-kira
satengah bau.
15 Urang pasisian Pelisti kabeh miris.
Prajurit-prajurit jeung pasukan tempurna anu
di pasanggrahan nepi ka pating corodcod
kasieunan, bumi eundeur, musuh guyur lain
di kieuna.
16 Balad Saul anu jaraga di Gibea wewengkon
Binyamin narenjoeun urang Pelisti kalabur
pasalebrungan.
17 Saul nimbalan ka pangawal, "Itung
prajurit, pariksa saha anu euweuh."
Kanyahoan anu teu aya teh Yonatan jeung
gandekna.
18 "Epod bawa ka dieu," timbalan Saul ka
Imam Ahia. (Poe eta Ahia nyepeng epod di
hareupeun urang Israil.)
19 Sabot Saul nimbalan ka imam, guyur di
pasanggrahan urang Pelisti beuki kacida.
Mana saurna ka Ahia, "Moal kaburu naros
heula ka PANGERAN!"
20 Gancang anjeunna sabaladna muru ka
urang Pelisti anu keur ragot silih kadek pada
batur ku bawaning gugup.
21 Urang Ibrani anu tadina bariluk ka urang
Pelisti sarta harita marilu ka pasanggrahan,
malik mihak ka Saul jeung Yonatan.

22 Anu keur nyarumput di pagunungan
Epraim, barang ngadarenge urang Pelisti
kalabur, seug barijil tuluy ngarudag,
23 narajang sajajalan nepi ka beh ditueun
Bet Awen. Poe eta PANGERAN nyalametkeun
urang Israil.
24 Urang Israil geus nahnay awahing ku
lalapareun, sabab ku Saul diancam ku
panyapa, "Sing saha anu barang dahar
samemeh kami beres ngelehkeun musuh,
sing kasapa!" Jadi sapoe eta tacan aya anu
dahar naon-naon.
25 Barang arasup ka hiji tempat anu loba
tatangkalanana, bet loba sayang madu di
mana-mana.
26 Tatangkalan teh pinuh ku sayang madu,
tapi saurang ge teu aya anu ngadahar,
lantaran sieun ku panyapa Saul.
27 Yonatan teu uningaeun yen ramana
geus nyumpahan kitu ka balad, anjeunna
nyolok sayang madu ku tungtung iteuk,
maduna tuluy dituang. Karaos salirana seger
meueusan.
28 Pok aya nu nguningaan, "Balad parantos
lalungse ku bawaning lapar, nanging diancam
ku tuang rama, saurna, Sing saha anu barang
dahar sing kasapa."
29 Saur Yonatan, "Ama teh bet ngaripuhkeun
sarerea. Geura ieu kami dahar madu saeutik
ge mani ngadak-ngadak seger.

30 Mana teuing alusna lamun dahareun anu
karampas ti musuh meunang didalahar ku
balad, tangtu bisa ngarubuhkeun leuwih
loba."
31 Urang Israil teh poe eta tas ngelehkeun
urang Pelisti, tas narajang sapanjang jalan
ti Mikmas nepi ka Ayalon. Waktu eta urang
Israil teh kacida carapeeunana, mani geus
lalungse ku bawaning lapar,
32 nepi ka parebut nyarokotan barang
meunang ngarampas ti musuh, nyarokotan
sapi jeung domba, dipareuncit di dinya keneh,
dagingna diharakan teu ngurus getihan
keneh.
33 Aya anu nguninga ka Saul, "Jalmi-jalmi
milampah dosa ka PANGERAN, nareda daging
sareng getihna." Saul ngagorowok, "Hianat
maraneh! Gulingkeun batu gede ka dieu!"
34 Geus kitu anjeunna marentah deui,
"Bejakeun ka jalma-jalma, sapi jeung domba
tungtun kabeh ka dieu. Sina dipareuncit
di dieu, diharakan di dieu, ulah marigawe
dosa ka PANGERAN ngahakan daging jeung
getihna!" Seug sapi teh kabeh digiring ka
dinya tuluy dipeuncitan.
35 Geus kitu Saul ngadegkeun hiji altar
pikeun PANGERAN, altar anu pangmimitina
diadegkeun ku anjeunna.
36 Geus kitu marentah ka jalma-jalmana,
"Engke peuting urang mudun narajang urang
Pelisti, urang tumpurkeun nepi ka balebat,

ulah aya anu dikarikeun!" "Sakersa Raja
sumeja kairing," jawab balad. Tapi saur
imam, "Sae urang tumaros heula ka Allah."
37 Ti dinya Saul unjukan ka Allah, "Upami
abdi narajang ka urang Pelisti, kumaha tiasa
kenging?" Tapi harita Allah henteu ngawaler.
38 Seug Saul nimbalan ka para pamingpin
rahayat, "Ka darieu kabeh, jeung pariksa
dosa naon anu geus dijieun poe ieu.
39 Kami sumpah demi jumenenging
PANGERAN anu geus maparin kaunggulan ka
Israil, sing saha anu salah, najan anak kami
pisan, Yonatan, tan wande dipaehan!" Tapi
teu aya anu unjukan saurang-urang acan.
40 Saul nimbalan deui, "Maraneh caricing
beulah ditu, Yonatan jeung kami beulah dieu."
"Sumangga ngiringan," jawab jalma-jalma.
41 Saul unjukan ka PANGERAN Allah Israil,
"Nun PANGERAN, naon margina Gusti henteu
kersa ngawaler? Nun PANGERAN Allah Israil,
mugi nuduhkeun ku Urim sareng Tumim.
Upami dosana asal ti Yonatan atanapi ti abdi,
mugi diwaler ku Urim. Upami asal ti rahayat
Israil, mugi diwaler ku Tumim." Waleranana
nunjukna ka Yonatan jeung Saul, jalma rea
bebas.
42 Saul nimbalan deui, "Pilih antara kami
jeung Yonatan." Anu katujul Yonatan.
43 Saul mariksa ka Yonatan, "Hidep nyieun
salah naon?" Wangsul Yonatan, "Neda

madu saeutik. Putra pasrah, mangga geura
paehan."
44 Timbalan Saul, "Ama sing disiksa ku Allah
mun hidep ku Ama henteu dipaehan."
45 Tapi balad arunjukan, "Baruk Yonatan anu
parantos ngalantarankeun urang Israil unggul
sakieu ageungna, bade dipaehan? Paliyas
teuing! Demi PANGERAN anu jumeneng,
rambutna salambar oge ulah aya anu murag.
Sagala damelna dinten ieu estu kalayan
panuyun Allah." Kitu Yonatan dibela ku
rahayat, henteu jadi dipaehan.
46 Saul liren ngudagna ka urang Pelisti.
Urang Pelisti baralik deui ka wewengkonna
sorangan.
47 Sanggeus Saul jadi raja Israil, anjeunna
terus merangan musuh-musuhna di mana-
mana: Urang Moab, urang Amon, urang
Edom, raja-raja Soba jeung urang Pelisti.
Unggal perang di mana-mana unggul bae.
48 Perangna estuning gagah, urang
Amalek oge eleh. Urang Israil ku anjeunna
disalametkeun tina sagala panarajang.
49 Putra-putra Saul anu pameget nya eta:
Yonatan, Iswi jeung Malkisua. Anu istri, nu
kahiji Merab, nu kadua Mikal.
50 Ari geureuhana Ahinoam binti Ahimaas.
Panglima perangna kapirayina, Abner, putra
emangna anu jenengan Ner.
51 Ari Kis, ramana Saul, jeung Ner, ramana
Abner, duanana putra Abiel.

52 Sapanjang jumenengna, Saul teu
liren-liren merangan urang Pelisti, kacida
rosana. Di mana bae ari mendakan jelema
anu gagah tur sugih kawani, terus bae
dijadikeun baladna.
15 1 Hiji mangsa Samuel ngalahir ka Saul,
"Bapa bareto ku PANGERAN dipiwarang
ngangkat hidep jadi raja nyangking umat-Na,
bangsa Israil. Ayeuna dangukeun ieu timbalan
PANGERAN Nu Maha Kawasa.
2 Mantenna seja merangan bangsa Amalek.
Karuhun eta bangsa bareto megatan urang
Israil basa nembe budal ti Mesir.
3 Ayeuna tumpes eta urang Amalek teh,
harta bandana tumpurkeun ulah aya anu
kari. Jelemana, lalaki, awewe, barudak, orok,
sapina, dombana, ontana, kaldena, paehan
sadayana."
4 Saul mepek balad, tuluy diloris di Telem.
Ti Israil aya 200.000 perjurit, ti Yuda aya
10.000 perjurit.
5 Bral Saul sabaladna angkat ngabujeng ka
kota Amalek, megat ngabongohan di hiji
walungan saat.
6 Ti lebah dinya anjeunna ngintun heula
warta ka urang Keni, hiji bangsa anu
karuhunna baheula nyieun kahadean ka
urang Israil basa kakara budal ti Mesir.
Saurna, "Maraneh kudu nyalingkir ti Amalek,
supaya henteu milu kabasmi." Seug urang
Keni nyalingkir.

7 Urang Amalek ku Saul beunang dielehkeun,
digempur sapanjang jalan ti Hawila nepi ka
Sur wetaneun Mesir.
8 Raja Agag ti Amalek ditangkep hirup-hirup.
Rahayatna kabeh ditumpurkeun,
9 ari rajana mah dihirupan. Ingon-ingon anu
aralus, domba, anakna, sapi, anakna, jeung
barang-barang anu aralus henteu ditumpes.
Anu dibeakkeun teh anu bangsa kokodenna,
anu taya pihargaeunana.
10 PANGERAN nimbalan ka Samuel,
11 "Hanjakal Saul dijieun raja. Henteu
nurut, geus ngalanggar timbalan Kami."
Samuel ngentab manahna ka Saul, sarta
sapeupeuting anjeunna sasambat ka
PANGERAN.
12 Isukna isuk-isuk keneh bral angkat seja
ka Saul. Aya anu nguningaan yen Saul geus
angkat ka kota Karmel ngadegkeun tugu keur
salirana, ti Karmel kebat ka Gilgal.
13 Ku Samuel dibujeng ka ditu. Saul
mapagkeun, sarta saurna, "Mugi Bapa
mendak berkah ti PANGERAN. Sagala
timbalan PANGERAN ku putra parantos
dilampahkeun."
14 Saur Samuel, "Ari eta naon atuh anu
beberelean sareng emoh-emohan?"
15 Waler Saul, "Euh leres, sapi sareng
domba kenging balad ngabantun ti urang
Amalek. Sararae pisan, bade dikurbankeun

ka PANGERAN, Allah panutan Bapa. Anu
sanes-sanesna sadayana ge dipaehan."
16 Saur Samuel, "Ke heula! Bapa arek
mopoyankeun timbalan PANGERAN anu
katarima ku Bapa tadi peuting." "Mangga
saurkeun," waler Saul.
17 Saur Samuel, "Hidep teh disanes-sanes
oge pamingpin sadaya kaom Israil, ku
PANGERAN parantos diangkat jadi raja Israil.
18 Timbalana-Na hidep kedah ngabasmi
bangsa Amalek, bangsa anu doraka, kedah
ditumpes sama sakali.
19 Ku naon teu ditumutkeun? Ku naon
dijarah, sanes diparaehan? Eta lampah hidep
teh ngajaheutan manah PANGERAN."
20 Saur Saul, "Timbalan PANGERAN ku putra
parantos ditumutkeun. Dipiwarang mios,
mios. Raja Agag dibantun ka dieu, anu
sanes-sanesna sadayana dipaehan.
21 Domba sareng sapi anu sarae ku
balad-balad henteu dibasmi, dibantun ka
dieu bade dikurbankeun ka PANGERAN, Allah
panutan Bapa."
22 Waler Samuel, "Na PANGERAN teh
langkung gegel kana kurban sareng sasajen
ti batan kana kagumatian? Tumut kana
timbalana-Na langkung utami ti batan
ngahaturkeun domba anu sae.
23 Baha ka Mantenna sami sareng nyieun
sihir. Ngalawan ka Mantenna sami awonna
sareng nyembah ka brahala. Ku sabab hidep

baha kana timbalana-Na, hidep ku Mantenna
digulingkeun tina jadi raja."
24 Saur Saul, "Putra rumaos dosa, parantos
ngarempak timbalan PANGERAN sareng
mungpang kana parentah Bapa. Putra teh
sieun ku balad, nu mawi kalakuan maranehna
ku putra dikajeunkeun.
25 Mugi kalepatan putra dihapunten, lajeng
urang sareng ka Gilgal, putra di ditu sumeja
ngabakti ka PANGERAN."
26 Samuel ngawaler, "Hamo, Bapa hamo
bareng. Hidep parantos ngalanggar timbalan
PANGERAN. Ku Mantenna parantos dipiceun,
digulingkeun tina jadi raja Israil."
27 Geus kitu Samuel mungkur rek terus
jengkar. Ku Saul dipuntangan jubahna datang
ka soeh.
28 Samuel ngalahir, "Poe ieu karajaan Israil
ku PANGERAN parantos disoehkeun ti hidep,
diserenkeun ka hiji jelema anu langkung
utama ti batan hidep.
29 Anu mulya Allah Israil tara sumingkir, tara
barobah. Sabab Mantenna lain manusa, tara
gumingsir."
30 Waler Saul, "Abdi rumaos dosa. Mung
nyuhunkeun piwelas Bapa, ulah dugi ka
abdi ilang kahormatan dina pandangan para
pamingpin rahayat sareng bangsa Israil.
Mugi abdi dicandak sareng ka Gilgal, sumeja
ngabakti ka PANGERAN Allah panutan Bapa."

31 Pamundutna ku Samuel dikabul. Saul
dicandak bareng ka Gilgal, sarta di ditu Saul
ngabakti ka PANGERAN.
32 Ti dinya Samuel marentah, saurna, "Raja
Agag bawa ka dieu!" Agag datang ka Samuel
bari ngadegdeg sieun, ceuk pamikirna, "Tada
teuing nyerina aing paeh!"
33 Samuel ngalahir, "Pedang maneh geus
ngalantarankeun para indung kaleungitan
anak. Ayeuna indung maneh anu bakal
kaleungitan anak." Agag ku anjeunna
dipaehan deukeut altar, awakna tuluy
dicacag.
34 Geus kitu Samuel mulih ka Ramah, ari
Raja Saul mulih ka bumina di Gibea.
35 Ti harita nepi ka pupusna Samuel henteu
tepang-tepang deui jeung raja, manahna teu
petot nalangsa ku lampah Saul. PANGERAN
oge ngaraos kaduhung parantos ngangkat
Saul jadi raja Israil.

16 1 PANGERAN nimbalan ka Samuel,
"Arek sabaraha lila deui maneh
kanyenyerian ku Saul teh? Eta ku Kami geus
dipiceun, geus lain raja Israil deui. Maneh
ayeuna kudu ka Betlehem, minyak jetun
bawa. Tepungan jelema anu ngaran Isai.
Anakna aya anu rek dijieun raja ku Kami."
2 Piunjuk Samuel, "Kumaha tiasana? Upami
kadangueun ku Saul tangtos abdi dipaehan."
Waler PANGERAN, "Kudu mawa anak sapi

hiji, sebutkeun ka ditu teh arek ngurban ka
PANGERAN.
3 Ondang Isai kana eta kurban, engke maneh
ku Kami dibejaan kudu kumaha. Mana-mana
anu ku Kami dituduhkeun engke, ku maneh
minyakan."
4 Prak Samuel ngalampahkeun sapangandika
PANGERAN, sarta geus sumping ka
Betlehem. Para pamingpin di dinya
kacida rareuwaseunana, tuluy daratang
marunjungan, "Dupi sumping teh nyandak
salamet, Bapa juru tingal?"
5 Walerna, "Leres, Bapa ka dieu teh seja
ngurban. Geura susuci, tuluy daratang kana
kurban, urang ngariung jeung Bapa." Kitu
deui Isai jeung anak-anakna dipiwarang
susuci sarta diondang ngariung.
6 Sanggeus daratang, ret Samuel ningali ka
anak Isai anu ngaran Eliab; panggalihna,
"Tangtu ieu, anu geus aya di payuneun
PANGERAN anu ku Mantenna bakal dipilih
teh."
7 Tapi dawuhan PANGERAN, "Ulah nenjo
kana dedegna, ulah ngareret kana kasepna.
Eta mah teu kapake. Pamilih Kami teu sarua
jeung pamilih jelema. Jalma mah nenjo
luarna, Kami mah nilik eusina."
8 Isai nyalukan deui anakna anu ngaran
Aminadab. Jol eta datang ka Samuel.
Saur Samuel, "Ieu oge teu kaanggo ku
PANGERAN."

9 Isai ngadeuheuskeun Syama. Tapi
saur Samuel, "Ieu oge teu kamanah ku
PANGERAN."
10 Geus tujuh anak Isai anu dideuheuskeun
ka Samuel, tapi saur Samuel, "Teu aya anu
kamanah ku PANGERAN."
11 Geus kitu Samuel mariksa, "Aya deui anu
sejen?" Jawab Isai, "Aya, bungsuna, nuju
ngangon domba." Saur Samuel, "Sina ka
dieu. Samemeh eta datang moal waka prak
ngariung."
12 Ku Isai dititah diteang, tuluy
dideuheuskeun. Breh teh budak ngora
nya kasep nya cangker, panonna cekas
cureuleuk. PANGERAN nimbalan ka Samuel,
"Eta! Pek minyakan!"
13 Samuel ngaluarkeun minyak jetun, Daud
dilisahan kasaksian ku raka-rakana. Harita
keneh Daud kasumpingan ku Roh PANGERAN,
anu saterusna nyarengan salalawasna. Ti
dinya Samuel mulih ka Ramah.
14 Roh PANGERAN ti Saul geus undur, sarta
Saul kaasupan hiji roh jahat ti PANGERAN anu
sok nyiksa ka anjeunna.
15 Mantri-mantrina arunjukan, "Sang raja
teh kasiksa ku roh jahat ti Allah.
16 Mugi nimbalan milarian jalmi anu tiasa
ngacapi. Sawaktos-waktos Gusti kasurupan
ku eta roh jahat, kedah dipapalerkeun ku
sora kacapi, tangtos damang deui."

17 Timbalan Saul, "Heug kami
pangneangankeun anu pinter ngacapi,
bawa ka dieu."
18 Aya anu unjukan, "Hatur uninga, di
Betlehem aya anu pinter ngacapi, pecilna
Isai. Kawuwuh gede wawanen sareng kasep,
perjurit sajati, perceka, sareng disarengan ku
PANGERAN."
19 Saul ngirim utusan diala ka Isai, pesenna,
"Anak maneh anu ngaran Daud purah
ngangon domba kirimkeun ka kami."
20 Daud ku Isai dijurungkeun, dibahanan
anak embe hiji, kalde hiji, dipuatan roti jeung
anggur sawadah keur kikintun ka Saul.
21 Daud datang ka Saul sarta terus
kumawula. Ku Saul kacida diasihna, diangkat
jadi tukang mawa pakarangna.
22 Saul ngawartosan ka Isai, timbalanana,
"Kami resep ka Daud. Idinan cicing di dieu
sina ngawulaan kami."
23 Ti harita, unggal roh jahat tea nyiksa ka
Saul, ku Daud dipangacapikeun, eta roh jahat
sok terus nyingkah sarta Saul jadi ngaraos
tengtrem jeung cenghar deui.

17 1 Mangsa eta urang Pelisti mepek
balad dikumpulkeun di Soko, hiji kota
di tanah Yuda. Masanggrahanana di Epes
Damim antara Soko jeung Aseka.
2 Saul jeung urang Israil oge geus tata
perang, masanggrahan di Lebak Ela, geus
taki-taki rek ngayonan urang Pelisti.

3 Urang Pelisti narangtung di pasir beulah
ditu, urang Israil di pasir beulah dieu,
masing-masing nyanghareup ka hiji lebak.
4 Kurunyung hiji tukang perang tanding
bijil ti pasanggrahan urang Pelisti, nangtang
ka Israil. Ngaranna Goliat, urang Gat,
jangkungna meh tilu meter.
5 Make baju kere sisitan, beurat baju kerena
meh lima puluh tujuh kilo, dibalakutak
tambaga.
6 Sukuna make istiwel tambaga, taktakna
nyorendang tohok tambaga.
7 Gagang tumbakna kandelna sapihanean,
beurat congona wungkul anu tina beusi
kira-kira tujuh kilo. Tukang mawa kepengna
leumpang heulaeunana.
8 Gen Goliat ngajanteng, tuluy susumbar
ka urang Israil, "Keur naraon di dinya, arek
perang? Maraneh badega-badega Saul, kami
urang Pelisti! Pilih ti dinya jagona, urang
perang tanding jeung kami.
9 Lamun tarungna meunang sarta bisa
maehan kami, kami sarerea daek jadi badega
maraneh; tapi lamun kami anu meunang
sarta bisa maehan eta, maraneh kudu jaradi
badega kami.
10 Kitu, balad Israil ku kami ditangtang. Ka
anu mana ge kami mo burung wani!"
11 Saul jeung sabaladna kacida sieuneunana.
12 Daud teh putra Isai, urang Eprata ti
Betlehem, wewengkon Yuda. Ari Isai, keur

jaman Raja Saul teh geus sepuh, putrana
dalapan.
13 Putra nu panggedena aya tilu anu jadi
perjurit Saul, nya eta Eliab cikalna, Aminadab
nu kadua, jeung Syama anu katilu.
14 Daud bungsuna. Eta anu tiluan, anu
panggedena, ngiring perang jeung Saul.
15 Ari Daud sering balik ka Betlehem,
ngangon deui domba ramana kawas sasari.
16 Si Goliat tea nangtangna ka urang Israil
teh unggal isuk jeung unggal sore, geus opat
puluh poe.
17 Dina hiji poe Isai misaur ka Daud,
"Teang akangna ka pasanggrahan, bawakeun
sanggray gandum sapuluh kilo jeung roti
sapuluh siki. Jung buru-buru longok ka
pasanggrahan.
18 Jeung ieu bawa kiju sapuluh siki keur
kapala perjurit. Balik ti ditu kudu mawa
tanda yen hidep enggeus ka ditu jeung geus
papanggih jeung akangna, salamet henteuna.
19 Raja Saul, akangna jeung sabalad Israil
ayeuna aya di Lebak Ela keur merangan
urang Pelisti."
20 Isukna isuk-isuk Daud hudang, tuluy
nitipkeun domba ka nu sejen, bral iang mawa
bebekelan sakumaha parentah ramana.
Barang jol ka pasanggrahan, nyampak
balad Israil keur arindit ka medan jurit bari
ngagorowokkeun jerit perang.

21 Balad Pelisti jeung balad Israil keur
pahareup-hareup rek tarung.
22 Daud nitipkeun babawaanana ka nu
ngajaga barang-barang, tuluy lumpat ka
tempat baris nepangan raka-rakana, hayang
terang salamet henteuna.
23 Sabot Daud cacarios jeung raka-rakana,
Goliat susumbar, nangtang ka balad Israil
cara sasari. Kadangueun ku Daud.
24 Ari balad Israil barang ret ka Goliat teh
terus ngararejat sarieuneun.
25 "Tenjo itu jelema!" aromongna ka
pada batur. "Dengekeun tah susumbarna!
Saha-saha anu bisa maehan eta, saur Raja
Saul bakal diganjar, malah rek ditikahkeun ka
putra istrina sarta kolotna rek dibebaskeun
tina upeti."
26 Daud naros ka hiji jelema, "Bade dikumaha
jalmi anu tiasa maehanana sareng anu tiasa
nyingkirkeun kahinaan ti urang Israil teh?
Sareng saha eta urang Pelisti umat brahala
teh, mani kacida ngahinana ka balad Allah
anu jumeneng?"
27 Seug diwartosan bakal kumaha-kumahana
jelema anu bisa maehan Goliat.
28 Kadengeeun ku Eliab, rakana anu
pangkolotna. Eliab kacida keuheuleunana
ka Daud, tuluy nyarekan, "Rek naon los-los
ka dieu? Ku saha domba diurusna di ditu di
tanah gurun? Bandel! Cologog! Ka dieu teh
maneh mah ngan rek lalajo perang!"

29 Daud ngawaler, "Lepat naon kitu abdi teh,
naros-naros bae teu kenging!"
30 Ti dinya anjeunna malik ka nu sejen,
tataros itu ieu. Ari jawabanana angger cara
tadi.
31 Ucap-ucapan Daud aya nu ngunjukkeun
ka Saul. Ku Saul dipiwarang dideuheuskeun.
32 Daud miunjuk, "Gusti Sang Raja, teu
kedah aya anu sieun ku eta urang Pelisti, abdi
sanggem ngalawan."
33 Waler Saul, "Ulah, bisa naon maneh ka
itu? Budak keneh, heug itu mah tukang
tarung saumur-umur."
34 Piunjuk Daud, "Gusti Sang Raja! Abdi
teh purah ngajagi domba pun bapa. Upami
pareng aya singa atanapi biruang anu
ngagusur anak domba,
35 ku abdi diudag, ditarajang dombana
direbut deui. Upami singana atanapi
biruangna bade ngarontok ku abdi
dipiheulaan dicekek tikorona lajeng digendir
dugi ka paeh.
36 Parantos seueur singa sareng biruang anu
paeh ku abdi. Eta urang Pelisti umat brahala
anu sakitu ngahinana ka balad Allah anu
jumeneng oge tangtos bakal tiwas ku abdi.
37 PANGERAN parantos ngaraksa abdi ti
singa sareng biruang, ayeuna ge tangtos
ngaraksa ti eta urang Pelisti." Waler Saul,
"Heug atuh, jung! Muga ditangtayungan ku
PANGERAN."

38 Tuluy Daud sina nganggo raksukan Saul,
dibalakutak tambaga jeung dibaju kere.
39 Luareun raksukan nyoren pedang Raja
Saul, prak ngajaran ngalengkah. Teu iasa, da
teu tuman nganggo nu kitu. Pok miunjuk ka
Saul, "Abdi gamparan teu tiasa nganggo anu
kieu, teu biasa." Tuluy raksukan perang teh
dilaanan.
40 Geus kitu ceg kana iteuk parantina
ngangon, top mulung batu reok lima siki
ti susukan diasupkeun kana koja. Kencling
ngabujeng ka Goliat bari ngajingjing
bandring.
41 Jago urang Pelisti gancang ngangseg ka
Daud, heulaeunana anu mawa kepengna,
beuki deukeut, beuki deukeut.
42 Barang beh sarta geus sidik nenjona ka
Daud, kacida takaburna dumeh lawanna
pantar kitu, lembut jeung kasep.
43 Gorowok ngomong ka Daud, "Jang naon
eta iteuk teh? Na kami teh anjing?" Geus
kitu tuluy nyapa ka Daud bari nyambat ka
batarana,
44 ti dinya susumbar, "Ka dieu maneh,
bangke maneh rek diparabkeun ka manuk
jeung sato galak!"
45 Daud ngawaler, "Maneh datang mawa
pedang, tumbak, jeung tohok. Kami mah
mawa pajenengan PANGERAN Nu Maha
Kawasa, Allah panutan wadya balad Israil anu
ku maneh dihinakeun.

46 Poe ieu keneh maneh ku PANGERAN
diselehkeun ka leungeun kami. Hulu maneh
ku kami rek diteukteuk. Bangke-bangke
urang Pelisti ku kami rek diparabkeun ka
manuk jeung sato galak. Satangkaraking
jagat bakal nyaraho yen di Israil aya Allah.
47 Sarta unggal jelema bakal nyaksian,
PANGERAN nyalametkeun umat-Na lain ku
pedang atawa tumbak. Mantenna tukang
unggul saban tarung. Maraneh kabeh bakal
ragrag kana kakawasaan kami!"
48 Goliat ngudag, Daud nirilik ka barisan
urang Pelisti mapag Goliat,
49 bari ngodok batu kana koja; seleber
dibandringkeun, beletak, meneran pisan
kana tarang Goliat datang ka sirahna bejad.
Goliat ngajungkel, beungeutna nyuksruk kana
taneuh.
50 Goliat geus tiwas ku Daud. Lain ku
pedang, tapi ku batu reok anu nyeleber tina
bandring!
51 Daud muru ka Goliat, tuluy nangtung
deukeutna. Pedang Goliat ku Daud dicabut
tina sarangkana, dipake neukteuk sirah
Goliat. Barang narenjo pamukna tiwas, balad
Pelisti kalabur.
52 Ger urang Israil jeung urang Yuda sarurak,
tuluy ngabeledig ngudag-ngudag sapaparat
jalan ka Gat nepi ka lawang-lawang Ekron.
Urang Pelisti anu kasarambut bangkena

pating jaropak, bacacar sapaparat jalan anu
ka Saaraim nepi ka Gat jeung Ekron.
53 Bari baralik balad Israil ngajarah
pasanggrahan musuh.
54 Sirah Goliat ku Daud dijingjing ka
Yerusalem, ari pakarangna terus disimpen di
kemahna.
55 Basa Daud enggeus jung arek ngalawan
Goliat, Saul mariksa ka Abner panglima
perangna, saurna, "Abner, anak saha eta
teh?" Wangsul Abner, "Duka Gusti, abdi teu
terang."
56 Timbalan Saul, "Coba tatanyakeun."
57 Samulangna ka pasanggrahan tas
ngarubuhkeun Goliat, Daud ku Abner
dideuheuskeun deui ka Saul. Daud masih
ngajingjing-jingjing keneh sirah Goliat.
58 Ku Saul dipariksa, "Ari hidep anak saha?"
Wangsul Daud, "Dawuh Gusti, abdi pecilna
Isai rahayat Gusti ti Betlehem."

18 1 Saul anggeus mariksana ka Daud.
Ari putra Saul anu jenengan Yonatan
ti harita manahna katarik ku Daud, kacida
asiheunana, lir ka beubeulahan nyawa ku
anjeun.
2 Saterusna Daud ditahan ku Saul, henteu
diwidian mulih.
3 Yonatan ngajak sosobatan ka Daud, ku
asih-asihna, hoyong misobat saumur-umur.
4 Yonatan morosotkeun jubahna tuluy
dianggokeun ka Daud, kitu deui baju kerena,

pedangna, gondewana, beulitanana, kabeh
dilelerkeun ka Daud.
5 Satuluyna saban-saban Daud manggul
piwarangan Saul, damelna hasil-hasil bae.
Ku sabab eta ku Saul diangkat sina nyepeng
prajurit, heug teh ku sakabeh prajurit kitu
deui ku para gegeden dipikaresep.
6 Basa Daud mulang jeung wadya balad
tas ngarubuhkeun Goliat, awewe-awewe
daratang ti mana-mana marapag Raja Saul,
ngarawih, ngarigel, narabeuh terebang jeung
gambus,
7 bari patempas-tempas, pokna, "Saul
maehan mangrebu-rebu, Daud maehan
manglaksa-laksa."
8 Saul manahna panas kasebit, panggalihna,
"Ka Daud mujina maehan manglaksa-laksa,
ari ka aing ngan nyebutkeun maehan
mangrebu-rebu. Boa-boa lila-lila mah
manehna diangkat raja!"
9 Ti semet harita anjeunna neuteuli ka Daud.
10 Poe isukna Saul kasurupan deui ku roh
jahat ti Allah, di karaton teh sasauranana
ngacaprak kumaha nu owah. Gancang ku
Daud dipangacapikeun kawas sasari. Harita
Saul keur nyenyepeng tumbak.
11 "Si Daud ku aing rek dipanggang kana
tembok!" galih Saul. Terus tumbakna
dilempagkeun ka Daud nepi ka dua kali, tapi
teu keuna, dicingcetkeun.

12 Kacida sieuneunana Saul ku Daud teh, da
uningaeun Daud disarengan ku PANGERAN,
ari anjeunna mah ditilarkeun.
13 Ku sabab eta Daud ku anjeunna
dijauhkeun, diangkat jadi kapala prajurit
sarebu. Tapi Daud saban-saban mingpin
prajurit ngapalaan perang
14 ngan unggul-unggul bae, kawantu
disarengan ku PANGERAN.
15 Ningali Daud jaya, Saul beuki sieuneun
bae.
16 Tapi bangsa Israil jeung Yuda kacida
nyaraaheunana ka Daud sabab anjeunna
sakitu digjayana.
17 Saul ngalahir ka Daud, "Merab, putra kami
anu cikal pek tikah ku hidep. Tapi saratna
hidep enggoning ngawula ka kami kudu jadi
prajurit sajati, gagah jeung satia kana perang
PANGERAN." Tapi ari panggalihna mah ngarah
Daud tiwas ku urang Pelisti ku jalan eta, jadi
teu kudu ku anjeunna nyalira.
18 Piunjuk Daud, "Naon pangaji abdi kitu
deui pun bapa sakulawargi, dugi ka abdi jadi
mantu raja?"
19 Tapi buktina Saul teh kalahka saur, da
jadina mah Merab teh ditikahkeun ka nu
sejen, ka Adriel urang Mehola.
20 Tapi Mikal, putra Saul anu hiji deui
mikacinta ka Daud. Sanggeus Saul
uningaeun, anjeunna satuju.

21 Panggalihna, "Bener, Mikal sina kawin
jeung Daud, rek dipake jalan supaya Daud
tiwas ku urang Pelisti." Seug Saul nimbalan
kadua kalina ka Daud, "Ayeuna mah tulus
hidep jadi mantu Ama."
22 Ti dinya anjeunna miwarang ponggawa-
ponggawana sina pura-pura ngaromong kieu
ka Daud, "Raja mikaheman ka saderek, para
gegeden pon kitu keneh. Ayeuna parantos
nitih kana mustari saderek bade ditikahkeun
ka putrana."
23 Seug ditepikeun kitu. Ari waler Daud, "Jadi
mantu raja teh darajat teu aya tandingna.
Jalma taya pangaji sapertos sim kuring mah
moal kaduga nyangga."
24 Walonna Daud ditepikeun ka Saul.
25 Waler Saul, "Bejakeun ka Daud, raja moal
mundut mas kawin, ngan mundut kokocop
kulup urang Pelisti saratus siki, pamales ka
musuh anjeunna." Maksad Saul kitu saenyana
ngarah Daud tiwas ku urang Pelisti.
26 Satimbalan Saul ku ponggawa-
ponggawana ditepikeun ka Daud. Daud satuju
sarta ceuk panggalihna tulus jadi mantu raja.
Sapoe memeh direndengankeun,
27 Daud nyandak prajuritna, tuluy
ngarubuhkeun dua ratus urang Pelisti.
Kulup-kulupna dikeureutan tuluy dihaturkeun
ka raja, diitung hiji-hiji di payuneunana,
dijieun sarat geusan jadi mantu raja. Saul

kapaksa maparinkeun Mikal putrana ditikah
ku Daud.
28 Saul uningaeun pisan yen PANGERAN
nyarengan ka Daud, uningaeun deuih yen
Mikal putrana enya-enya mikacintana ka
Daud.
29 Anjeunna beuki sieuneun bae ku Daud
teh, sarta sapanjang jumenengna teu weleh
neuteuli ka Daud.
30 Urang Pelisti sok rajeun merangan.
Tapi saban-saban perang kaunggulan Daud
salawasna leuwih ti batan perwira-perwira
Saul anu loba, datang ka Daud jadi kamashur.

19 1 Hiji mangsa Saul nyarios ka Yonatan
jeung ponggawa-ponggawana yen aya
maksad nelasan Daud. Tapi Yonatan anu
kacida mikahemanna,
2 ngawartosan ka Daud, "Ama aya kersana
nelasan ka Rayi. Mana enjing Rayi sing
atos-atos, milari panyumputan sing buni.
3 Enjing ama bade ka tegalan anu dianggo
nyumput ku Rayi, ari Akang bade nyarengan
ama sareng bade unjukan perkawis Rayi. Kitu
kieuna engke ku Akang diwartoskeun."
4 Yonatan ngunjukkeun perkara Daud ka
Saul, piunjukna, "Mugi Daud ku Raja henteu
dikitu kieu. Daud teh teu aya pisan lepatna,
malah sugri lampahna jadi pitulung ka Sang
Raja.
5 Waktos ngarubuhkeun Goliat, Daud dugi
ka naruhkeun nyawana, jadi lantaran Israil

kenging kaunggulan sakitu ageungna ti
PANGERAN. Waktos eta Sang Raja bingah
ningalina. Ku naon ayeuna kagungan maksad
teu sae ka nu teu aya dosana, bade maehan
Daud kalayan teu aya lantaran?"
6 Piunjuk Yonatan ku Saul kagalih. Anjeunna
sumpah demi PANGERAN, yen Daud moal
dipaehan.
7 Ti dinya Daud ku Yonatan disaur, sanggeus
diwartosan tuluy dideuheuskeun ka Saul.
Saterusna babakti deui sakumaha biasa.
8 Waktu urang Pelisti merangan deui, ku
Daud dielehkeun deui, baladna loba pisan anu
kasambut, tuluy kalabur.
9 Dina hiji poe Saul kasurupan deui ku roh
jahat ti PANGERAN. Harita anjeunna keur
di bumi bari nyenyepeng tumbak. Ku Daud
dipangacapikeun.
10 Tapi Daud dilempag ku tumbak rek
dipanggang kana tembok. Daud nyingcet,
tumbakna nancleb kana tembok, ari Daud
terus ngejat ti dinya.
11 Peutingna bumi Daud ku Saul dipiwarang
ditingker, maksadna dina isukna Daud rek
ditelasan. Tapi anjeunna diwartosan ku Mikal
geureuhana, "Akang wengi ieu keneh kedah
ngalolos, margi enjing aya anu rek maehan."
12 Daud ku Mikal diulur tina jandela, tuluy
ngalolos.

13 Geus kitu Mikal ngagolerkeun tapekong
dina pajuaran, dibantalan tina bulu embe, rup
disimbutan.
14 Jalma-jalma Saul daratang arek nangkep
Daud. Ari saur Mikal Daud nuju udur.
15 Nu rek narangkep Daud ku Saul
dipiwarang nyidikkeun ku sorangan,
timbalanana, "Gotong bae ka dieu jeung
kasurna, ku kami rek dipaehan!"
16 Barang jalma-jalma piwarangan arasup,
kanyahoan yen anu dikedengkeun jeung
dianggelan ku bulu embe teh tapekong.
17 Saur Saul ka Mikal, "Ku naon Nyai
ngabobodo ka Ama, musuh Ama disina lolos?"
Wangsul Mikal, "Ku abdi teu dipasihkeun
lolos, mung bade maehan."
18 Ari Daud ngalolosna ka Ramah, ka
Samuel, wawartos yen diarah-arah ku Saul.
Ti dinya anjeunna jeung Samuel ka Nayot,
calik di dinya.
19 Aya anu nguninga ka Saul yen Daud aya
di Nayot wewengkon Ramah.
20 Ku Saul dipiwarang disusul, kudu
ditangkep. Barang daratang ka Nayot, anu
nyarusul teh narenjo nabi-nabi keur ngarigel
jeung tinghaleuang, diluluguan ku Samuel.
Ku kersaning Roh Allah, jalma-jalma anu
rek nangkep Daud teh marilu tingrengkenek
jeung tinghaleuang.
21 Kawartoskeun ka Saul, seug anjeunna
ngirimkeun deui jelema leuwih loba. Tapi anu

ieu oge marilu ngarigel jeung tinghaleuang.
Saul ngirimkeun deui jelema katilu kalina,
tapi anu ieu oge sarua kawas anu ti hareula.
22 Geus kitu mah anjeunna ku anjeun nyusul
ka Ramah. Geus sumping ka sumur di Seku
anjeunna mariksakeun di mana Samuel jeung
Daud. Dibejakeun yen aya di Nayot.
23 Anjeunna terus ka Nayot. Ku kersana
Roh Allah, angkatna sajajalan teh bari
rerengkenekan jeung hahaleuangan.
24 Sumping ka Nayot anggoanana dicuculan,
terus ngigel deui bari hahaleuangan di
payuneun Samuel. Geus kitu bru bae
ngalonjor sapoe eta jeung sapeuting
jeput bari purucul. (Ti harita di dinya aya
kacapangan, "Kutan Saul oge jadi nabi?")

20 1 Daud ngalolos ti Nayot wewengkon
Ramah, tuluy mendakan Yonatan.
Saurna, "Abdi teh lepat naon? Gaduh
kajahatan naon sareng dosa naon ka tuang
rama nu mawi ku anjeunna diarah pati?"
2 Waler Yonatan, "Paliyas teuing! Sanggem
saha Rayi bade ditelasan? Moal diwidian
ku Allah! Ama tara midamel perkara gede
atawa leutik lamun tacan dibejakeun heula ka
Akang. Pamohalan ama nyidem perkawis ieu
ka Akang. Piraku!"
3 Wangsul Daud, "Nanging perkawis ieu
mah ku tuang rama moal disaurkeun, da
uningaeun Akang nyaah ka abdi, bilih Akang
nalangsa. Demi PANGERAN anu jumeneng,

sayaktosna salengkah deui bae abdi tinemu
sareng ajal."
4 Saur Yonatan, "Pangersa Rayi kumaha?
Saurkeun, ku Akang dibelaan."
5 Waler Daud, "Enjing teh Pesta Bulan Anyar,
kedahna abdi ngiring kana jamuan sang raja.
Rayi neda widi ka Akang moal ngiring. Enjing
sareng pageto bade nyumput dugi ka burit.
6 Upami kauninga ku raja Rayi teu aya,
sebatkeun parantos nyuhunkeun idin ka
Akang margi bade enggal-enggal wangsul
heula ka Betlehem, kedah ngiring kana
kurban kulawargi di ditu.
7 Upami saurna, Hade, abdi tangtos salamet.
Sawangsulna upami raja bendu, Akang
uninga yen eta galagat cilaka.
8 Abdi nyuhunkeun kasaean Akang tina
perkawis ieu, ngemutkeun jangji suci Akang
ka abdi. Nanging upami abdi lepat, sae
paehan ku Akang nyalira bae! Na nganggo
dicandak ka tuang rama heula sagala sareng
dipaehan ku anjeunna?"
9 Waler Yonatan, "Ah Rayi mah! Upami leres
ama bade ngabinasa piraku ku Akang teu
diwartosan."
10 Saur Daud, "Upami tuang rama bendu,
saha anu bade ngawartosan ka abdi?"
11 Waler Yonatan, "Hayu urang ka tegal."
Bral arangkat.
12 Ti dinya saur Yonatan, "Demi PANGERAN,
Allahna urang Israil, enjing wayah kieu

atawa pageto, Akang rek ngajugjugan manah
ama. Upami ieu panuhun Rayi ditampina
ku ama bari marahmay, tangtos ku Akang
diwartoskeun.
13 Tapi upama ama keukeuh bade ngabinasa,
ari Akang teu ngawartosan sareng henteu
ngabantu Rayi ngalolos, Akang sing nandang
siksa PANGERAN! Mugi PANGERAN nyarengan
ka Rayi saperti nyarengan ka ama.
14 Upama Akang aya kadar hirup keneh, Rayi
ulah lali kana ikrar jangji urang, ulah lali ka
Akang. Tapi upama Akang nepi ka tiwas,
15 Akang titip aceukna sareng barudak,
Rayi ulah pegat mikaheman. Kitu deui engke
saparantos musuh-musuh Rayi disirnakeun
ku PANGERAN,
16 Rayi ulah dugi ka megatkeun jangji.
Upami dugi ka megatkeun, PANGERAN nu
baris ngahukum."
17 Ti dinya Yonatan mundut ka Daud
ngikrarkeun sakali deui jangjina, ku bawaning
asih-asihna ka Daud, lir ka beubeulahan
nyawana.
18 Geus kitu saurna deui ka Daud, "Ku
margi enjing teh Pesta Bulan Anyar, tangtos
kauninga yen tempat Rayi kosong.
19 Pageto bakal langkung kauninga deui. Jadi
Rayi kedah nyumput di tempat anu biasa,
tukangeun tumpukan batu.
20 Engke Akang rek mesatkeun tilu jamparing
ka lebah dinya api-api aya anu diarah.

21 Akang rek nitahan budak sina neangan
eta jamparing. Upama ceuk Akang ka eta
budak, Tuh jamparing teh teu jauh ti maneh,
pulung, eta isarat yen Rayi salamet, enggal
bae bijil. Demi PANGERAN anu jumeneng,
Akang nanggel Rayi moal sakara-kara.
22 Tapi upama ceuk Akang ka budak, Tuh
jamparing teh jauh ka ditu, Rayi kedah kabur,
eta tandaning Rayi ku PANGERAN dipiwarang
nyingkah.
23 Mugia jangji urang duaan ku PANGERAN
ditetepkeun salalanggengna."
24 Ti dinya Daud nyumput di tegal. Isukna
dina poe Pesta Bulan Anyar, Raja Saul calik
dina riungan seja tuang.
25 Calikna dina tempat biasana, sisi
tembok, Abner di gedengeunana, Yonatan
di payuneunana. Katingalieun tempat Daud
kosong.
26 Tapi harita mah anjeunna henteu sasauran
naon-naon, ceuk panggalihna, "Meureun aya
halangan, dirina keur kanajisan."
27 Isukna deui, poe kadua Pesta Bulan Anyar,
tempat Daud kosong keneh, pok anjeunna
mariksa ka Yonatan, "Ku naon Daud teu milu
ngariung? Kamari ge henteu!"
28 Saur Yonatan, "Parantos wawartos ka
putra bade ka Betlehem.
29 Sanggemna, Mugi abdi diwidian heula,
disusulan ku pun lanceuk, margi di ditu
bade aya kurban sakulawargi. Upami Akang

leres misobat, mugi abdi diwidian ngalongok
heula kulawargi. Kitu margina henteu ngiring
ngariung di dieu."
30 Saul kacida benduna ka Yonatan,
saurna, "Anak bangkawarah! Ana kitu mah
maneh biluk ka Daud, ngahinakeun maneh,
ngerakeun ka indung!
31 Na teu nyaho yen sapanjang eta jelema
hirup keneh mustahil maneh bisa jadi raja
di ieu nagara? Teang, gusur ka dieu rek
dipaehan!"
32 Wangsul Yonatan, "Ku naon margina
kedah dipaehan? Naon dosana?"
33 Teu antaparah deui, Yonatan ku Saul
dilempag ku tumbak. Kagalih ku Yonatan yen
ramana enyaan rek maehan Daud.
34 Yonatan ngajengkat tina riungan, sarta
sapoe eta, poe kadua Pesta Bulan Anyar,
anjeunna henteu tuang naon-naon, jengkel
ka rama, mangnalangsakeun ka Daud anu
sakitu dihinana ku ramana.
35 Poe isukna kencling angkat ka tegal
nyandak budak, seja nyumponan jangji
nepangan Daud.
36 Geus kitu saurna ka budak, "Jung ka ditu
lumpat, teangan engke jamparing anu ku
kami arek dilepas." Budak teh lumpat, belesat
Yonatan mesatkeun jamparing ngaliwatan eta
budak.

37 Sanggeus budak tea nepi ka tempat
ragragna eta jamparing, ku Yonatan digeroan,
"Tuh jamparing teh jauh keneh,
38 ulah ngajanteng bae di dinya! Pulung
ka ditu buru-buru!" Top budak teh mulung
jamparing, tuluy nyampeurkeun ka
dunungananana,
39 teu nyahoeun naon-naon. Nu terang kana
eta isarat ngan Yonatan jeung Daud.
40 Yonatan nyerenkeun pakarangna ka eta
budak, sarta budakna dititah balik ka kota.
41 Sanggeus eta budak indit, Daud bijil ti
tukangeun tumpukan batu, brek sideku, tuluy
nyium taneuh tilu kali. Gabrug silih rangkul
jeung Yonatan bari silih tangisan. Komo Daud
mah nangisna mani antep-antepan.
42 Geus kitu saur Yonatan ka anjeunna,
"Sing salamet Rayi! Mugia Allah nyarengan.
Mugia jangji suci antara urang duaan masing
ditetepkeun salalanggengna ku PANGERAN,
sing nepi ka turunan urang." Ti dinya bral
Daud angkat ngalolos, ari Yonatan mulih deui
ka kota.

21 1 Daud angkatna ngabujeng ka
Imam Ahimelek di Nob. Ahimelek
hariweusweus kageteun, tuluy mapag jeung
mariksa, "Geuning nyalira bae?"
2 Diwaler ku Daud, "Nuju ngemban timbalan
raja. Timbalanana ieu perkawis anu diemban
teh ulah aya anu terangeun. Rerencangan
mah dipiwarang ngarantosan di Anu.

3 Manawi Bapa kagungan keur bekel? Roti
lima siki atanapi naon bae anu aya."
4 Ceuk imam, "Roti biasa mah teu gaduh,
aya oge roti suci. Eta bae candak, kitu
soteh upami hidep sareng rencang-rencang
parantos nyegah anjeun ti istri."
5 Saur Daud, "Kantenan! Sarengna deui
sadayana oge pimanaeun ka istri! Bujeng-
bujeng keur ngemban timbalan anu sakieu
pentingna, keur ngemban perkawis anu biasa
ge rerencangan sok susuci heula."
6 Tuluy roti suci teh ku imam diserenkeun ka
Daud, da ngan eta anu aya, nya eta roti anu
dipake ngahaturanan ka Allah. Ngan rotina
geus diangkat tina meja suci, geus diganti ku
nu anyar.
7 (Poe eta di dinya kabeneran aya kapala
tukang ngangon ingon-ingon Saul, ngaranna
Doeg urang Edom, keur nedunan ibadahna.)
8 Daud misaur deui ka Ahimelek, "Manawi
kagungan tumbak atanapi pedang keur
cekeleun putra? Putra teu kabujeng
ngabantun heula pakarang ka rorompok,
margi ku raja ditimbalan rurusuhan."
9 Saur Ahimelek, "Aya oge pedang Goliat
urang Pelisti tea, anu ku hidep ditiwaskeun di
Lebak Ela. Mung eta-etana. Ari diperyogikeun
mah mangga bae, itu pungkureun epod
dibungkus ku lawon." Saur Daud, "Leres
eta bae. Pedang pangsae-saena eta teh di
mana-mana oge."

10 Ti dinya Daud kebat angkatna nyingkahan
Saul, ngabujeng ka Gat, ka Raja Akis.
11 Ponggawa-ponggawa Raja Akis unjukan ka
rajana, pokna, "Eta teh sanes Daud tea, raja
di nagarana? Kapan eta anu ku awewe-awewe
dipapag ku igel sareng kawih anu pokna,
Saul maehan mangrebu-rebu, Daud maehan
manglaksa-laksa."
12 Eta omongan kacida matak salempangna
ka Daud, sarta anjeunna kacida sieuneunana
ku Raja Akis.
13 Barang dilingkung arek ditangkep,
anjeunna api-api jadi jelema owah, kuat-koet
kana panto lawang kota bari ludahna sina
ngacay kana rumbah.
14 Saur Akis, "Geuning nu gelo! Rek naon
dibawa ka kami?
15 Na kami teh kakurangan nu gelo make
ditambahan ku ieu, kudu ngalalajoan eta si
burung ngamuk di imah kami?"

22 1 Daud terus kabur ti Gat, jol sumping
ka hiji guha teu jauh ti Adulam.
Saderek-saderekna jeung wargi-wargina
ngadarenge beja yen anjeunna aya di dinya,
tuluy nyarusul ngariring.
2 Kitu deui jelema-jelema anu ngarasa
digencet, anu baroga hutang atawa anu
henteu sugema ku rajana, karumpul ka Daud.
Kabehna kira-kira aya opat ratus urang. Daud
diangkat jadi pamingpinna.

3 Ti dinya Daud angkat ka Mispa di Moab,
nepangan raja Moab. Saurna, "Neda widi,
pun bapa sareng pun biang seja ngumbara di
dieu, dongkap ka sim kuring mendak pituduh
ti Allah kedah kumaha."
4 Seug ibu ramana ku Daud dititipkeun ka
raja Moab, sabot anjeunna nyumput di guha.
5 Tapi aya hiji nabi jenenganana Gad,
sumping ka Daud sarta ngawawadian, saurna,
"Ulah kajongjonan nyumput di dieu, kedah
enggal-enggal ngalih ka wewengkon tanah
Yuda." Bral Daud angkat ti dinya, tuluy
nyumput di leuweung Keret.
6 Dina hiji poe Saul aya di Gibea, keur
calik di handapeun hiji tangkal di hiji pasir,
pananganana nyepeng tumbak, diriung ku
para gegedenna. Anjeunna geus meunang
warta yen panyumputan Daud sabaladna
geus aya anu mendakan.
7 Seug nimbalan ka para gegedenna,
"Darengekeun, eh urang Binyamin! Dikira
Daud rek mere lahan jeung kebon-kebon
anggur ka maraneh? Dikira maraneh rek
dijieun kapala baladna?
8 Moal teu kitu pikiran maraneh mana sakait
ngalawan ka kami oge, lain? Mani euweuh
anu bebeja yen anak kami pisan geus biluk
ka Daud. Mani euweuh anu watir ka kami,
euweuh anu ngomong yen salah sahiji abdi
kami anu ngaran Daud keur neangan tarekah

arek maehan kami, malah diasur-asur ku
anak kami!"
9 Pok jelema anu ngaran Doeg tea, anu
harita aya di dinya, unjukan, "Abdi kantos
ningal Daud dongkap ka Ahimelek bin Ahitub
di Nob.
10 Ku Ahimelek dipangnaroskeun ka
PANGERAN, dipangnaroskeun Daud kedah
kumaha. Malah dipaparin bekel sareng
pedang Goliat urang Pelisti."
11 Saul nimbalan, supaya Imam Ahimelek di
Nob dideuheuskeun sakulawargana. Ahimelek
geus sumping.
12 Timbalan Saul ka anjeunna, "Dengekeun
Ahimelek!" "Sumuhun timbalan," saur
Ahimelek.
13 Timbalan Saul, "Ku naon maneh sakait
jeung Daud ngalawan ka kami? Ku naon Daud
dibekelan kahakanan jeung pedang, jeung
dipangnaroskeun ka Allah? Ayeuna eta teh
ngancam arek maehan kami!"
14 Saur Ahimelek, "Di antawis para abdi Raja,
Daud teh pangsatiana! Turug-turug mantu
Raja, kapala pangawal Gusti, tur kalintang
dipikaajrihna ku saeusi karaton.
15 Leres ku abdi dipangnedakeun tea mah,
tur sanes mung harita bae. Nanging tina hal
anjeunna ngalawan, mugi Sang Raja ulah
ngalepatkeun ka abdi atanapi ka saha bae
ti antawis kulawargi abdi. Perkawis eta mah
abdi henteu terang-terang!"

16 Timbalan raja, "Maneh sakulawarga kudu
paeh, Ahimelek."
17 Geus kitu raja nimbalan ka para pangawal,
"Paehan eta imam-imam PANGERAN teh!
Geus sakongkol jeung Daud, teu daek
bebeja yen Daud kabur, sakitu nyaho!"
Tapi para pangawal taya anu ngusikkeun
leungeun-leungeun acan, taya nu wani
ngabinasa ka imam-imam PANGERAN.
18 Saul nimbalan ka Doeg, "Paehan ku
maneh!" Der Doeg maehan. Imam anu
dipaehan ku Doeg poe eta aya dalapan puluh
lima urang, kabeh anu manjing sarat ngagem
epod.
19 Ti dinya Saul marentah ngagempur Nob,
kota para imam, ngabasmi urang dinya
awewe, lalaki, barudak, orok, sapi, kalde,
domba, kabeh ditumpes dipaehan.
20 Aya anu luput saurang, nya eta Abyatar
putra Ahimelek, kabur ngahiji ka Daud.
21 Katelengesan Saul ngabasmi para imam
PANGERAN diwartakeun ka anjeunna.
22 Saur Daud, "Barang beh ge ningal Doeg
harita, parantos karasa yen tangtos manehna
bebeja ka Saul. Sakulawargi saderek dugi ka
tumpes, eta sadayana gara-gara sim kuring.
23 Mangga urang sasarengan, teu kedah alit
manah. Anu diarah-arah ku Saul teh sanes
mung saderek bae, sim kuring oge. Nanging
salami aya sim kuring, saderek tangtos
rahayu."

23 [1] Aya anu bebeja ka Daud yen
urang Pelisti ngarurug kota Kehila,
ngarampog gandum anyar.
[2] Anjeunna tumaros ka PANGERAN, "Kumaha
abdi teh, kedah ngarurug ka urang Pelisti?"
"Jung rurug," waler PANGERAN. "Pek
tarajang, salametkeun kota Kehila."
[3] Tapi ceuk nu ngariring, "Di dieu, di Yuda,
urang parantos sakieu hariwangna, komo
upami kedah ka Kehila nempuh urang Pelisti!"
[4] Ku sabab kitu Daud tumaros deui ka
PANGERAN. Ari waleran PANGERAN, "Bral bae
rurug eta urang Pelisti teh ka Kehila, ku Kami
rek diselehkeun ka maneh."
[5] Bral Daud sabaladna ngabujeng ka
Kehila, sarta urang Pelisti ditempuh datang
ka loba pisan baladna anu kasambut,
sarta ingon-ingonna dijabel. Kota Kehila
katulungan.
[6] Ari Abyatar putra Ahimelek tea kaburna ka
Daud teh terus ngiring ka Kehila bari nyandak
epod.
[7] Aya wartana ka Saul yen Daud aya di
Kehila. Saurna, "Tah geuning jelema teh ku
Allah geus diselehkeun ka aing, geus ngurung
maneh di jero kota nu make kuta jeung
benteng."
[8] Ti dinya anjeunna ngumpulkeun pasukan
rek dicandak ka Kehila ngepung Daud
sabaladna.

9 Barang Daud ngadangu yen Saul arek
ngajorag, anjeunna nyaur Abyatar, saurna,
"Epod candak ka dieu."
10 Seug anjeunna unjukan ka PANGERAN,
Allah Israil, "Aya wartos Saul bade ngajorag
ngagempur Kehila, ngarah ka abdi.
11 Kumaha urang Kehila, naha bakal
nyerenkeun abdi ka Saul? Naha leres
Saul bakal ka dieu sakumaha wartos?
Nun PANGERAN, Allah Israil, mugi kersa
ngawaler!" PANGERAN ngawaler, "Saul tangtu
ka dieu."
12 Daud unjukan deui, "Kumaha urang
Kehila, bade nyerenkeun abdi sadaya ka
Saul?" PANGERAN ngawaler, "Enya."
13 Harita keneh Daud sabaladna, kira-kira
genep ratus urang, angkat nyingkah ti Kehila.
Barang Saul ngadangu warta yen Daud geus
kaluar ti Kehila, ngarurugna henteu tulus.
14 Daud geus nyumput di pagunungan
di hiji tanah gurun deukeut Sip. Saul teu
eureun-eureun ngudag-ngudagna, tapi ku
Allah teu diparengkeun iasa newak.
15 Daud geus uningaeun yen Saul geus
kaluar deui rek ngarah pati. Daud nyumputna
di Hores, hiji tanah gurun deukeut Sip.
16 Jol Yonatan ka dinya nepangan sarta
ngahatean ka anjeunna kalawan percanten
kana pangraksa Allah.
17 Saurna ka Daud, "Rayi ulah sieun, Saul
rama Akang moal iasa naon-naon ka Rayi.

Anjeunna uningaeun pisan yen Rayi bakal jadi
raja nyangking Israil, sarta Akang pijadieun
anu kadua ti Rayi."
18 Seug Yonatan jeung Daud ngikrarkeun
sumpah suci moal pegat sosobatan. Geus kitu
Yonatan mulih, ari Daud tetep di Hores.
19 Aya sawatara urang Sip anu bebeja
ka Saul di Gibea, pokna, "Daud aya di
wewengkon abdi di Hores, di Gunung Hakila,
di tanah gurun wewengkon urang Yuda palih
kidul.
20 Abdi terang Sang Raja kalintang hoyongna
nangkep Daud. Mangga sumping ka ditu,
ditanggel Daud katangkep."
21 Saur Saul, "Maraneh sing diberkahan ku
Allah, sabab geus sakitu hadena ka kami!
22 Jung geura baralik, jeung puguhkeun
sakali deui, sidikkeun di lebah mana
nyumputna, saha anu kungsi nenjoeunana.
Bejana eta jelema teh kacida pelitna.
23 Sing kapanggih panyumputanana, tuluy
buru-buru bejakeun ka kami di dieu. Engke
urang bareng ka ditu jeung kami, urang
peregokan. Mun di dinya keneh ku kami
rek diubek. Lamun perlu satanah Yuda rek
dikotektak."
24 Urang Sip baralik heulaeun Saul. Ari Daud
jeung sabaladna aya di tanah gurun Maon,
di hiji lebak anu tiiseun, wewengkon tanah
gurun urang Yuda beulah kidul.

25 Aya anu bebeja ka Daud yen Saul geus
angkat jeung baladna arek ngudag. Daud
ngalih ka hiji gunung cadas di tanah gurun
Maon, tapi Saul oge ka dinya ngudagna.
26 Saul sabaladna geus aya di sisi eta gunung
cadas beulah ditu, Daud sabaladna sisi beulah
dieu purat-perot nyingkahan Saul anu geus
beuki deukeut. Moal lila deui ge kaudag.
27 Tapi dumadakan aya utusan datang ka
Saul, miunjuk, "Enggal mulih, urang Pelisti
ngarurug ka nagara!"
28 Saul nunda udaganana, rek ngayonan
heula urang Pelisti. Ku sabab kitu eta tempat
disebut Pasir Pamisah.
29 Daud ngalih ti dinya tuluy nyumput di
wewengkon En Gedi.

24 1 Samulihna Saul tas ngayonan urang
Pelisti, aya anu bebeja yen Daud aya
di hiji tanah gurun deukeut En Gedi.
2 Saul nyandak balad tilu rebu urang, kabeh
prajurit Israil petinganana, dicandak neangan
Daud sabaladna ka wetaneun Gunung Cadas
Embe Leuweung.
3 Geus sumping ka dinya, Saul lebet ka hiji
guha deukeut karapyak domba sisi jalan, seja
ngahampangkeun salira. Daud sabaladna ge
nyarumputna di eta guha, ngan di jero pisan.
4 Baladna arunjukan, "Ayeuna waktosna! Ieu
tandaning PANGERAN nimbalan yen Mantenna
parantos nyelehkeun eta musuh ka panangan
anjeun. Bade dikieu-kieu ge parantos teu aya

halanganana." Ti dinya Daud ngarayap, tuluy
ngeureut tungtung jubah Saul sacewir. Ku
Saul teu karaoseun.
5 Tapi Daud ratug manahna.
6 Pok sasauran ka balad, "Ampun teuing ka
PANGERAN, paliyas kudu ngagunasika ka
gusti jungjunan kami anu geus didamel raja
ku PANGERAN! Saeutik ge kami teu meunang
ngagunasika ka anjeunna, sabab anjeunna
teh raja anu dipilih ku PANGERAN."
7 Eta kasauran sarua jeung ngahulag ka
balad sangkan ulah narajang ka Saul. Saul
lugay, leos kaluar tina guha rek neruskeun
laku.
8 Daud nyusul kaluar tuluy ngagero ti
pungkureunana, "Gusti, Sang Raja!" Saul
nyoreang. Daud brek sideku,
9 tuluy miunjuk, "Ku naon Gusti teh ngandel
ka jalmi-jalmi anu nyebatkeun abdi ngarah ka
salira Gusti?
10 Raja uninga ku anjeun, bieu di lebet
guha salira Raja ku PANGERAN parantos
diselehkeun kana kakawasaan abdi. Abdi
ku balad disuhunkeun kedah nelasan Raja,
nanging abdi henteu tega. Sanggem abdi
saeutik ge teu gaduh niat nyilakakeun, margi
Gusti ku PANGERAN parantos dijenengkeun
raja.
11 Tingali ieu, Ama, ieu sosoehan jubah Ama
aya dina leungeun abdi! Upami tadi abdi niat
nyilakakeun, kantenan tiasa. Nanging abdi

mung ngeureut ieu bae. Ieu tawisna yen
abdi sama sakali teu gaduh niat nyilakakeun
ka Ama. Abdi ku Ama diudag-udag bade
dipaehan. Naon dosa abdi?
12 Mugi PANGERAN ngajadi saksi, saha di
antawis urang anu lepat! PANGERAN anu
bakal ngabales ka Ama, da menggah abdi
mah saeutik ge teu gaduh maksad awon ka
Ama.
13 Ama tangtos uninga kana babasan,
Kajahatan bijilna ti jalma jahat. Paliyas teuing
abdi nyilakakeun ka Ama.
14 Tingali, ieu abdi anu bade dipaehan ku
raja Israil teh! Tingali ieu anu diudag-udag
ku anjeunna teh! Mung bangke anjing sahiji,
tuma sasiki!
15 PANGERAN anu baris mutus, nu bakal
nangtoskeun, saha di antawis urang anu
ngandung tekad awon. Mugi-mugi Mantenna
ngalereskeun ieu perkawis, sareng ngabela
abdi ti panangan Ama."
16 Anggeus Daud miunjuk, Saul ngalahir,
"Geuning maneh, Daud, anaking!" Segruk
Saul nangis.
17 Tuluy ngalahir deui, "Hidep anu bener,
Ama anu salah. Geuning sakitu hadena hidep
ka Ama teh, sabalikna Ama sakitu jahatna ka
hidep!
18 Poe ieu hidep geus ngabuktikeun
kahadean hate ka Ama. Ama ku PANGERAN

geus diselehkeun ka hidep, ku hidep teu
dipaehan.
19 Saha teh teuing pijalmaeunana anu daek
ngaleupaskeun musuh tina genggemanana
tur henteu dikieu-kieu? Kamulyaan hate
hidep ka Ama poe ieu, mugia dirahmat ku
PANGERAN.
20 Ayeuna Ama yakin, hidep tangtu jadi
raja nyangking Israil. Karajaan Israil bakal
nanjung dina cangkingan hidep.
21 Pamenta Ama mugia hidep jangji ka
PANGERAN yen kersa nangtayungan ka
turunan Ama, supaya ngaran Ama jeung
ngaran turunan Ama ulah nepi ka tumpur."
22 Ti dinya Daud sumpah ka Saul yen
seja nedunan pamundutna. Geus kitu Saul
mulih, ari Daud sabaladna lebet deui ka
panyumputan.

25

1 Geus nepi kana pastina, Samuel
pupus. Bangsa Israil daratang
ngaralayad, nembongkeun kaprihatinan.
Geus kitu Samuel dikurebkeun di tempat
panglinggihanana di Ramah. Ari Daud
nyumputna ngalih ka tanah gurun Paran.
2 (25:2-3) Aya hiji jelema kaom Kaleb,
ngaranna Nabal urang Maon, kacida
beungharna, lahanna kacida legana, deukeut
Karmel, dombana tilu rebu siki, embena
sarebu siki. Bojona, Abigail, nya geulis nya
pinter. Hanjakal Nabal teh goreng adat,

barangasan. Dina hiji poe Nabal nyukuran
dombana di Karmel.
3 (25:2)
4 Aya anu ngabejakeun ka Daud di tanah
gurun.
5 Seug anjeunna ngutus sapuluh nonoman
ngintunan salam ka Nabal,
6 amanatna, "Salam sungkem ti Daud
mitra Bapa, mugi Bapa sakulawargi sareng
sadayana bae aya dina kawilujengan.
7 Sarehing nampi wartos Bapa nuju
nyukuran domba di dieu, anjeunna hatur
uninga, yen pangangon-pangangon Bapa
nalika ngarangon di lebah abdi sadaya
istuning aman henteu diganggu. Unggal
ngarangon di Karmel tacan kantos kaicalan.
8 Mangga pariksakeun ka maranehna,
tangtos dihaminan. Sarehing abdi-abdi
dongkap teh dina dinten pesta, Daud mundut
kasaean Bapa, mugi kersa nampi abdi-abdi.
Mugi Bapa kersa masihan naon bae sakumaha
karidoan Bapa ka abdi-abdi, gandek-gandek
Bapa, sareng ka Daud, mitra Bapa."
9 Eta pamenta diucapkeunana kalawan
asma Daud. Anggeus mihatur, para nonoman
ngadarago jawaban.
10 Sanggeus lila Nabal kakara ngajawab,
pokna, "Daud? Saha Daud teh? Asa kakara
ngadenge! Puguh ge ayeuna teh loba pisan
gandek anu kalabur!

11 Enya dahareun aya inumeun aya,
peupeuncitan aya, tapi jang jelema-jelema
anu keur nyalukuran domba, lain jang
jelema-jelema anu teu puguh asal-usulna!"
12 Para nonoman baralik ka Daud, pokpokan
Nabal diunjukkeun.
13 Harita keneh Daud marentah, "Sadia
pedang!" Prak balad nyarikep pedangna
masing-masing. Daud oge nyikep pedangna,
bral angkat jeung balad opat ratus urang,
anu dua ratus urang deui ditinggal ngajaga
barang-barang.
14 Aya hiji gandek Nabal bebeja ka Abigail
bojona Nabal, pokna, "Tadi aya utusan Daud
ti tanah gurun, ngintun salam ka juragan
pameget, nanging ditampina kasar pisan.
15 Juragan Daud kacida saena ka abdi
sadaya, tara ngarampas naon-naon. Salami
abdi-abdi ngarangon di tanah gurun teu acan
kaicalan naon-naon.
16 Malahan ditangtayungan siang wengi.
17 Ku margi kitu Juragan kedah ihtiar
supados ulah aya kitu kieu. Moal lepat bakal
aya bahla ka Juragan sakulawargi. Tuda
juragan pameget mah kitu teu kenging
diunjukanan."
18 Ti dinya Abigail pakepuk nyadiakeun roti
dua ratus siki, cianggur dua wadah pinuh,
panggang domba lima, sanggray gandum
tujuh belas kilo, buah anggur kering saratus

ranggeuy, sale buah kondang dua ratus
guruntul, tuluy dimuatkeun kana kalde.
19 Geus kitu saurna ka eta gandek, "Jung
maneh ka ditu ti heula, kami nuturkeun
pandeuri." Ka salakina mah henteu bebeja.
20 Tuluy Abigail indit tumpak kalde. Barang
nepi ka hiji pengkolan lamping pasir,
paamprok jeung rombongan Daud.
21 Daud tadi geus ngamanah kieu, "Naon
gawena kami di tanah gurun ngajaga kaboga
eta manusa? Cumah! Sasiki ge dombana
ku kami euweuh anu dipaling, tapi kieu
pamulangna. Boga pamenta sakitu ge teu
ditedunan!
22 Kami sing nandang siksa PANGERAN,
lamun samemeh bray beurang tacan
ngabasmi sakabeh jalma lalaki nu aya di ditu
nepi ka anu panganggeusan!"
23 Barang prok jeung Daud, Abigail tuturubun
tuluy nyuuh, meubeutkeun maneh
24 kana sampean Daud, tuluy unjukan, "Duh
Juragan, dangukeun heula! Anu lepat teh
abdi, mangga abdi geura siksa.
25 Sawios Nabal mah tong dimanahan, teu
aya damelna. Namina surup sareng hartosna:
Jalmi teu gaduh pikiran. Nalika utusan
Juragan darongkap, abdi nuju teu aya.
26 PANGERAN parantos ngatur sangkan
Juragan teu cios numpes musuh. Demi
PANGERAN anu jumeneng, mugia sadaya

musuh Juragan sareng sugri anu ngarah ka
Juragan, kalebet Nabal, sing kenging babales.
27 Mugi Juragan kersa nampi ieu rejeki, hatur
lumayan kangge balad.
28 Samudaya kalepatan nyuhunkeun sih
hapuntenna. Juragan tangtos ku PANGERAN
dijenengkeun raja turun-tumurun, reh
parantos ngalakonan perang Mantenna.
Sareng mugia salami Juragan jumeneng ulah
kantos midamel kaawonan.
29 Upami Juragan aya anu ngudag atanapi
ngarah pati, tan wande PANGERAN Allah
Juragan ngaping lir ngajagi pupunden.
Sadaya musuh Juragan ku Mantenna bakal
dipeclengkeun sapertos batu dipeclengkeun
tina bandring.
30 Saparantos engke Juragan nampi bukti
tina jangji pitulung PANGERAN, sarta ku
Mantenna parantos dijadikeun raja nyangking
Israil,
31 tangtos bakal karaos bagja nugrahana teu
kantos maehan tanpa lantaran, teu kantos
ngajalankeun babales nyalira. Saupami
Juragan nampi rahmat PANGERAN, mugi sing
emut ka abdi."
32 Waler Daud, "Maha Agung PANGERAN
Allah Israil. Poe ieu Nyai dipanggihkeun jeung
kami.
33 Puji ka Allah, Nyai geus nembongkeun
kaweningan hate, mepelingan sangkan

kami ulah nepi ka maehan, ulah nepi ka
ngajalankeun babales.
34 Estu ku kersaning PANGERAN kami teu
kungsi nyilakakeun ka Nyai. Sabab tadi kami
geus sumpah demi Allah Israil anu jumeneng,
yen sakabeh jelema nu aya di Nabal tangtu
dibasmi samemeh bray isuk. Hadena Nyai
kaburu datang!"
35 Sagala pangbakti Abigail ku Daud
ditampi, geus kitu saurna, "Nyai geura
balik. Tong salempang, pamenta Nyai tangtu
dicumponan."
36 Abigail tuluy balik. Nabal kasampak keur
pesta rosa kacida, mani kawas pesta raja
bae. Abigail teu kaburu popoyan harita, sabab
Nabal keur jigrah mabok.
37 Bebeja-bebeja isukna, sanggeus Nabal
eling tina mabokna. Sanggeus dibejaan,
Nabal ngadadak kaserang jajantung sarta
sakujur badanna jadi lumpuh.
38 Heuleut sapuluh poe ti harita Nabal ngan
kari ngaran, lastari digebug ku PANGERAN.
39 Wartana kadangu ku Daud. Anjeunna
muji sukur, "Puji sukur ka PANGERAN, anu
geus nyegah aing tina ngajalankeun babales.
Nabal anu sakitu ngahinana geus dibales
ku PANGERAN ku manten, kagorenganana
ku Mantenna geus dihukum." Ti dinya Daud
ngintun panglamar ka Abigail seja kapigarwa.
40 Bral utusan laleumpang ka Karmel
nepungan Abigail, pok halaturan, "Abdi-abdi

ngemban piwarangan Daud ngala Ibu,
kersana bade ditikah."
41 Brek Abigail sideku tuluy sasauran,
"Sumangga katampi sumeja jadi abdina,
purah ngumbah suku gandek-gandek
anjeunna."
42 Neut cengkat, clak kana kalde diiring ku
lima emban, bral angkat ngiring ka utusan
Daud. Satuluyna jadi geureuha Daud.
43 Daud harita enggeus garwaan ka Ahinoam
urang Yisrel. Jadi geureuhana dua jeung
Abigail.
44 Ari Mikal putra Saul, geureuhana anu hiji
deui mah ku Saul geus ditikahkeun ka nu
sejen, ka Palti bin Lais urang Galim.
26 1 Aya sawatara urang Sip bebeja ka
Saul di Gibea yen Daud keur nyumput
di Gunung Hakila, di sisi tanah gurun
wewengkon Yuda.
2 Harita keneh Saul nyandak tilu rebu perjurit
Israil anu petingan, tuluy angkat ka tanah
gurun Sip rek ngudag Daud.
3 Geus kitu masanggrahan di Gunung Hakila
sisi jalan. Ari Daud aya di eta tanah gurun,
geus kawartosan yen keur diudag ku Saul.
4 Anjeunna ngintunkeun jelema sina
ngayakinkeun. Enya Saul geus aya di lebah
dinya.
5 Gancang Daud angkat ka pangrereban Saul
jeung Abner bin Ner panglima perang. Saul

geus kulem di tengah-tengah pasanggrahan,
dikurilingan ku pakemahan baladna.
6 Daud ngalahir ka Ahimelek urang Het,
jeung ka Abisai saderek Yoab anu ibuna
Seruya, "Saha nu wani milu jeung kami?"
"Abdi!" ceuk Abisai.
7 Peuting eta Daud jeung Abisai nyulumun
ka pasanggrahan Saul. Saul kasampak geus
ebog kulem di satengahing pasanggrahan,
tumbakna nanceb dina taneuh gigireun
mastakana. Abner sapasukanana oge kabeh
sarare ngurilingan anjeunna.
8 Ceuk Abisai, "Ieu musuh wengi ieu ku Allah
parantos diselehkeun ka urang. Keun ku abdi
urang panggang kana taneuh ku tumbakna
sorangan. Sakali ge cekap, moal ngadua
kalian!"
9 Saur Daud, "Ulah digunasika! PANGERAN
bakal nyiksa ka anu nyilakakeun raja
kenging-Na ngangkat.
10 Demi PANGERAN anu jumeneng, kami
yakin PANGERAN ku manten anu bakal
nyabut nyawa Saul, boh pupus sabiasa, boh
kasambut di medan perang.
11 Kami dilarang ku PANGERAN, teu
meunang maehan jelema anu ku Mantenna
geus diangkat jadi raja! Urang bawa
tumbakna jeung wadah caina, tuluy urang
nyingkah."
12 Seug tumbak Saul jeung wadah cai anu di
gigireun mastakana ku Daud dicandak, geus

kitu anjeunna nyingkah ti dinya. Taya saurang
anu nangenan, kabeh keur sarare tibra teu
aya anu usik-usik acan, sabab disirep ku
PANGERAN.
13 Daud kebat angkat ka lebak peuntas ditu,
tuluy ngadeg di poponclot pasir, anggangna
cukup geusan dipake ngejat.
14 Anjeunna ngageroan ka Abner jeung
pasukanana, "Abner! Kadenge ka dinya?"
Walon Abner, "Saha, gera-gero di dinya,
ngabaribinan sang raja?"
15 Waler Daud, "Abner! Cenah andika teh
jelema pangdigjayana di Israil! Lamun enya,
ku naon jungjunan andika, sang raja, ku
andika henteu dijaga? Bieu aya jelema
nyulumun ka dinya rek nelasan jungjunan
andika.
16 Andika talobeh kana kawajiban, he
Abner! Kaula sumpah demi PANGERAN anu
jumeneng, lamun kaula niat, tadi andika
kabeh geus jemprah tariwas, gara-gara
andika talobeh ngajaga raja anu diangkat
ku PANGERAN! Coba ilikan, di mana tumbak
sang raja? Di mana wadah caina anu di
gigireun mastakana?"
17 Saul wawuheun kana sora Daud, tuluy
ngagero, "Daud! Maneh eta teh, anaking?"
Waler Daud, "Leres Gusti Sang Raja!
18 Ku naon margina Ama ngudag-ngudag
bae ka abdi? Naon kalepatan abdi? Naon
kajahatan abdi?

19 Kangjeng Raja, dangukeun pihatur abdi.
Upami Gusti ngarah-ngarah ka abdi teh
leres kersaning PANGERAN, ku abdi bade
dihaturanan kurban, manawi kersaeun
ngarobah pangersa-Na. Sawangsulna upami
lantaran diangsonan ku manusa, mugi eta
manusa anu ngangsonan teh sing disapa
ku PANGERAN. Margi upami leres kitu,
nya maranehna anu ngalantarankeun abdi
dibuburak ti tanah kagungan PANGERAN ka
nagara batur, sasat dipaksa kedah ngabakti
ka aallahan bangsa batur.
20 Mugi Gusti ulah ngersakeun abdi tiwas di
nagara batur anu tebih ti PANGERAN. Ku naon
raja Israil ngarah pati abdi anu mung saibarat
tuma? Ku naon Gusti ngudag-ngudag abdi lir
moro kasintu?"
21 Waler Saul, "Ama salah, Ama salah! Baeu
mulang, Daud anaking! Ama kapok moal
ngarah-ngarah deui, sabab peuting ieu hidep
geus ngaraksa nyawa Ama. Ama rumasa
sasar, ngaco liwat saking!"
22 Waler Daud, "Ieu nyanggakeun tumbak
kagungan Sang Raja. Parentahkeun sina
dibantun.
23 PANGERAN bakal ngaganjar ka anu satia
sareng bener. Dinten ieu Mantenna parantos
nyelehkeun Sang Raja kana genggeman abdi,
nanging ku abdi henteu dikieu-kieu, margi
Sang Raja diangkat ku PANGERAN.

24 Sakumaha abdi dinten ieu parantos
ngaraksa nyawa Sang Raja, mugia PANGERAN
ngaraksa ka abdi, ngaluputkeun tina sugri
bancang pakewuh!"
25 Lahiran Saul ka Daud, "Muga hidep
dirahmat ku Allah, anaking! Sagala lampah
hidep tinangtu bakal lulus!" Geus kitu Daud
angkat ti dinya. Saul oge tuluy mulih.

27

1 Ku Daud kagalih, "Lila-lila mah kami
beunang oge dipaehan ku Saul. Taya
deui ihtiar nu panghadena, lian ti kami kudu
kabur ka tanah Pelisti. Saul tangtu eureun
ngudagna, moal haben nyaksrak di tanah
Israil. Tangtu kami salamet."
2 Ti dinya Daud jeung baladna genep ratus
urang ngalih ka Pelisti, ka Akis bin Maok raja
Gat.
3 Daud sabaladna katut anak bojona
masing-masing geus maratuh di Gat. Daud
oge katut dua geureuhana, Ahinoam ti Yisrel
jeung Abigail randana Nabal ti Karmel.
4 Sanggeus Saul ngadangu Daud kabur ka
Gat, ngudag-ngudagna liren.
5 Daud misaur ka Akis, "Sim kuring teu
kedah matuh di kota raja. Manawi kawidian
mah nyuhunkeun matuh di kota alit bae."
6 Ku Akis dipaparin kota Siklag, sarta ti
semet harita Siklag jadi kagungan raja-raja
Yuda.
7 Daud ayana di Pelisti genep belas bulan.

8 Sapanjang kitu Daud sabaladna ngarurug
ka urang Gesur, ka urang Girsi, jeung ka
urang Amalek, anu geus ti baheula jadi
pribumi di wewengkonna masing-masing.
Dirurugna meh nepi ka wewengkon Sur jeung
wates Mesir.
9 Jelemana awewe lalaki diparaehan,
ingon-ingonna domba, sapi, kalde jeung onta
kitu deui papakean, dijarah. Ari geus mulih,
10 lamun ku Akis dipariksa, "Tas ngarurug ka
mana?" Sok diwaler tas ngarurug pakidulan
tanah Yuda, atawa tas ngarurug wewengkon
bani Yerahmel, atawa wewengkon urang Keni.
11 Saban wewengkon anu dirurug, jelemana
kabeh taya anu dihirupan, awewe lalaki kabeh
diparaehan bae supaya ulah aya anu bebeja
ka Gat ka mana saenyana Daud ngarurugna.
Kitu bae damelna Daud teh sapanjang aya di
Pelisti.
12 Ari Akis kacida percayana ka anjeunna,
nepi ka ceuk pamikirna, "Eta jelema teh
kacida dipikaceuceubna ku urang Israil, ku
bangsana sorangan. Tangtu bakal ngabantu
ka aing saumur hirupna."

28 1 Dina hiji mangsa urang Pelisti mepek
balad arek merangan ka Israil. Akis
ngalahir ka Daud, "Saderek tangtos maphum
yen saderek sareng balad-balad kedah
ngabantu perang ka sim kuring."
2 Waler Daud, "Kantenan. Sim kuring teh
bawahan saderek. Mangga engke tingalikeun

sim kuring kumaha." Waler Akis, "Sukur. Ana
kitu mah sae jadi pangawal sim kuring bae
atuh saterasna."
3 Harita Samuel geus pupus, dikurebkeun
di kota pangcalikanana di Ramah. Bangsa
Israil prihatin katinggal ku anjeunna. Sarta
harita teh sakabeh tukang torah jeung tukang
manggil arwah ku Saul geus diteuayakeun di
Israil.
4 Pasukan-pasukan Pelisti geus
masanggrahan di kota Sunem. Saul
oge geus ngumpulkeun balad Israil,
masanggrahan di Gunung Gilboa.
5 Barang anjeunna ningali kakuatan wadya
balad Pelisti, kacida gimireunana.
6 Seug naroskeun pilampaheun ka
PANGERAN, tapi ku PANGERAN teu diwaler,
boh ku lantaran impenan boh ku Urim jeung
Tumim, boh ku lantaran nabi.
7 Ku sabab kitu anjeunna nimbalan ka para
gegeden, "Kami pangneangankeun tukang
nyarumah rek menta pituduh." Walonna, "Aya
saurang, di En Dor."
8 Ti dinya Saul ganti anggoan, nyamur.
Reup magrib bral angkat diiring ku dua
jelema, kersana rek nepangan awewe tukang
nyarumah tea. "Kuring panghudangkeun
arwah, pangnanyakeun kuring bakal kumaha,"
saurna ka eta awewe. "Pangmanggilkeun
arwahna jelema anu ngaranna engke disebut
ku kuring."

9 Ceuk eta awewe, "Ah, kawas nu teu
terang bae kumaha kerasna Raja Saul
ngusiran tukang-tukang nyarumah jeung
tukang-tukang metangan ti Israil. Rek
ngadoja, ngarah Ema dipaehan?"
10 Saul sumpah, "Kuring nanggung Ema moal
dihukum. Kuring sumpah demi PANGERAN
anu jumeneng!"
11 "Saha anu ku Ema kudu dihanjatkeun
teh?" ceuk eta awewe. Saur Saul, "Samuel."
12 Barang eta awewe nenjo Samuel, goak
bae ngagoak sarta pokna ka Saul, "Gusti
ngalejokeun! Geuning Gusti teh Raja Saul!"
13 Saur raja, "Tong sieun! Naon nu katenjo?"
Jawabna, "Ningal arwah hanjat ti jero
taneuh."
14 Saur Saul, "Kumaha rupana?" Jawabna,
"Jalmi sepuh, nganggo harudum." Kagalih ku
Saul tangtu eta teh Samuel. Brek anjeunna
mando.
15 Samuel mariksa ka Saul, "Bade naon
ngusik-ngusik, ngahanjatkeun Bapa?" Waler
Saul, "Putra nuju kalintang ewedna. Urang
Pelisti bade merangan. Turug-turug putra
parantos ditilar ku Allah. Mantenna teu
kersaeun deui ngawaler, boh ku nabi boh ku
impenan. Kitu nu mawi nyambat ka Bapa,
nyuhunkeun pituduh."
16 Saur Samuel, "Atuh ari parantos ditilar
sareng dimusuh ku PANGERAN mah ku naon
nyambat ka Bapa?

17 Da kadar hidep kitu teh kapan Mantenna
anu nimbalkeunana oge ka hidep, Bapa mah
darma mangnepikeun, nya eta: Karajaan
Israil dicandak ti hidep, diselehkeun ka Daud.
18 Eta teh bongan hidep geus ngarempak
timbalan PANGERAN, nya eta bangsa Amalek
jeung harta bandana ku hidep henteu
ditumpurkeun sama sakali. Nu matak ayeuna
hidep dikitukeun ku PANGERAN.
19 Hidep jeung bangsa Israil ku Mantenna
bakal diselehkeun ka urang Pelisti. Isukan
hidep jeung anak-anak anu lalaki bakal
ngahiji jeung Bapa di dieu. Wadya balad Israil
oge ku PANGERAN bakal diragragkeun ka
urang Pelisti."
20 Bluk Saul tibeubeut, nangkuban kana
taneuh, kacida ngaraos sieunna ku eta
kasauran Samuel. Mana geus lungse da geus
sapoe sapeuting teu tuang-tuang.
21 Ku eta awewe disampeurkeun, kaciri
pisan yen eukeur baluas. Pok eta awewe
teh unjukan, "Gusti, abdi tutas nyumponan
pamundut, kantun nyanggakeun pati hurip.
22 Ayeuna sawangsulna mugi kersa ngadangu
panuhun abdi. Geura tuang, supados kiat
angkat ari mulih. Ku abdi bade disayagikeun."
23 Saul teu kersaeun, saurna moal tuang.
Tapi bawaning ku dioririhan ku eta awewe kitu
deui ku pangiringna, tungtungna kersaeun
oge. Neut cengkat tina taneuh, gek calik dina
bale-bale.

24 Ku eta awewe geuwat dipangmeuncitkeun
anak sapi kabiri, dipangnyieunkeun roti anu
henteu make ragi.
25 Sanggeus tarapti diolahkeunana tuluy
dihaturkeun ka Saul jeung pangiringna. Prak
taruang. Geus kitu tuluy mulih peuting eta
keneh.

29 1 Urang Pelisti mawa baladna ka Apek.
Urang Israil kumpulna di deukeut hiji
cinyusu di Lebak Yisrel.
2 Raja-raja Pelisti anu lima, baris jeung
pasukanana masing-masing, unggal pasukan
prajuritna aya anu saratus, aya anu sarebu.
Ari Daud sabaladna barisna pangtukangna
jeung Raja Akis.
3 Ku para panglima urang Pelisti
katarenjoeun, tuluy maranehna naranyakeun
ka Akis, "Eta urang Ibrani rek naraon araya
di urang?" Saur Akis, "Ieu teh Daud, urut
gegeden Raja Saul ti Israil. Geus lila aya di
kaula. Ti barang datang nepi ka ayeuna, ku
kaula tacan kapanggih aya codekana."
4 Tapi para panglima teh arambekeun ka
Akis, pokna, "Sina baralik deui bae ka ditu,
ka tempat paparin ti sampean, tong dibawa
perang. Bisi sabot urang tarung seug malikan.
Jalan naon deui geura anu pangalusna
sangkan kaaku deui ku rajana, salian ti
ngabasmi balad urang?
5 Jeung deui kapan eta teh Daud anu
diparuji ku awewe-awewe, dipapag ku

igel jeung kawih anu pokpokanana, Saul
maehan mangrebu-rebu, Daud maehan
manglaksa-laksa."
6 Ngalahir Akis ka Daud, "Demi PANGERAN
anu jumeneng, kaula sumpah yen kaula yakin
saderek henteu bengkok sembah. Ti barang
sumping ka kaula, saderek tacan kapendak
codeka. Kaula bungah saderek kersa mantuan
perang. Nanging raja-raja sanes henteu
panujueun.
7 Mana langkung sae mulih deui bae masing
raos-raos, sangkan henteu ngabarubahkeun
ka aranjeunna."
8 Waler Daud, "Naon kalepatan sim kuring?
Upami leres sakumaha pilahir Sang Raja
yen sim kuring ti saprak kumureb teu acan
kapendak codeka, ku naon teu kenging
ngiring merangan ka musuh Sang Raja, Gusti
sim kuring?"
9 Saur Akis, "Kaula panuju. Saderek teh estu
satia lir malaikat Allah bae. Mung raja-raja
anu sanesna henteu panujueun saderek
ngiring perang.
10 Saderek katut sakumna anu naringgalkeun
Saul sarta darongkap ka kaula, enjing barang
bray isuk kedah parantos arangkat ti dieu,
marulih."
11 Poe isukna Daud sabaladna mulih ka
Pelisti, ari urang Pelisti kebat muru ka Yisrel.
30 1 Sanggeus dua poe, Daud sabaladna
narepi ka Siklag. Manahoreng Siklag

geus aya anu ngarampog, dirampog ku urang
Amalek anu ngaranjah pakidulan tanah Yuda.
Eta kota geus dihuru,
2 awewe-awewe kabeh diboyong, teu aya
anu dipaehan. Babandaanana beak dikerid.
3 Daud sabaladna ngan nyaksian kotana
geus urut ngahuru, sarta anak rabina geus
saruwung dibawa ku batur.
4 Daud sabaladna tinggarauk careurik
antep-antepan nepi ka beak tanaga.
5 Geureuha Daud oge, Ahinoam jeung
Abigail, henteu kasampak, sarua dibawa ku
batur.
6 Daud kacida susaheunana ningali balad
sakitu sarediheunana kaleungitan anak rabi,
nepi ka anjeunna arek pada ngabenturan
ku batu. Tapi manahna ditegerkeun ku
PANGERAN Allahna.
7 Tuluy ngalahir ka Imam Abyatar bin
Ahimelek, "Epod candak ka dieu." Epod ku
Abyatar disanggakeun.
8 Geus kitu Daud tumaros ka PANGERAN,
"Kumaha abdi teh, kedah nyusul eta rampog?
Kumaha kinten-kintenna tiasa kaudag?"
PANGERAN ngawaler, "Enya, pek udag, tangtu
kasusul, sarta tawanan bisa karebut deui."
9 Daud sabaladna genep ratus urang geus
bral. Barang nepi ka hiji Walungan Besor,
baladna aya anu tinggal di dinya.
10 Daud kebatna ngan jeung opat
ratus prajurit, anu dua ratus deui mah

naringgalkeun maneh, geus teu karuateun,
teu untupan mareuntasan eta walungan.
11 Di tengah jalan geus di luar kota, balad
Daud manggihan hiji budak bangsa Mesir,
seug dibawa ka Daud. Tuluy dibere dahar
jeung nginum,
12 sale buah kondang sababaraha guruntul
jeung buah anggur kering dua ranggeuy.
Sanggeus dadaharan budak teh jagjag deui,
kawantu geus tilu poe tilu peuting henteu
dahar henteu nginum.
13 Ku Daud dipariksa, "Ujang urang mana,
saha dunungan?" Tembalna, "Abdi bangsa
Mesir, badega urang Amalek. Tilu dinten
anu kalangkung abdi ditaringgalkeun margi
katarajang udur.
14 Aranjeunna tas ngarampog ka wewengkon
Kreti pakidulan tanah Yuda sareng ka
wewengkon kaom Kaleb, malah ngahuru kota
Siklag."
15 "Daek mawa kami ka eta rampog?" Daud
mariksa. Budak ngajawab, "Mangga. Nanging
Juragan kedah jangji demi Allah moal maehan
ka abdi, sareng moal mulangkeun abdi ka
dunungan."
16 Ti dinya eta budak teh nganteur ka Daud.
Ari rampog-rampog tea keur pabuyar ka
mana-mana, nyaratu, ngarinum, sukan-sukan
dumeh beubeunanganana ngarampog ti
Pelisti jeung Yuda sakitu lobana.

17 Poe isukna wanci balebat ku Daud
ditarajang, terus campuh nepi ka burit.
Anu bisa molos tina eta panarajang ngan
opat ratus urang, barudak ngora. Kalaburna
tarumpak onta. Nu sejenna mah kabeh beak
taya anu hirup deui.
18 Para tawanan kitu deui barang-barang anu
dirampog ku eta balad rampog ti Amalek ku
Daud karebut deui, kaasup garwana anu dua,
19 naon ge teu aya nu kurang. Barudak
lalaki, barudak awewe, jeung barang-barang
anu dijarah ku urang Amalek, kabeh beunang
deui ku Daud.
20 Kajaba ti eta anjeunna meunangkeun
deui sakabeh domba jeung ingon-ingon.
Eta sasatoan digiringkeun panghareupna ku
jelema-jelema Daud, anu nyarebutkeun, "Ieu
bagian Daud."
21 Geus kitu Daud mulih deui nepangan
baladna anu dua ratus urang, anu
naringgalkeun maneh di sisi Walungan Besor,
lantaran geus teu karuateun tea. Maranehna
marapagkeun ka Daud sabaladna, ku Daud
ditarima ku budi manis.
22 Hanjakal ti anu ngariring ka Daud aya
anu garoreng hate, seug ngaromong kieu,
"Nu karitu mah tong dibarere naon-naon da
teu milu hese cape. Anak pamajikanana bae
bikeunan deui ka dinya, tuluy sina arindit."
23 Tapi saur Daud, "Ulah kitu dulur-dulur,
da ieu teh kurnia ti PANGERAN! Urang

ku Mantenna geus ditangtayungan, sarta
dikersakeun bisa ngelehkeun eta rampog.
24 Eta pikiran dulur-dulur teh moal aya anu
nyatujuan! Kabeh kudu dibere masing rata
walatra. Anu narungguan barang-barang
jeung anu arindit jurit bagianana kudu sarua.
25 Saterusna hal eta ku Daud didamel
undang-undang. Sarta ti semet harita eta
aturan teh dijalankeun di Israil.
26 Sasumpingna ka Siklag, barang-barang
jarahan teh sabagian ku Daud dikintun-
kintunkeun ka para sahabatna, para
pamingpin urang Yuda, amanatna, "Ieu hatur
lumayan kangge saderek, kenging ngajarah ti
musuh-musuh PANGERAN."
27 Dikintun-kintunkeunana ka urang Betel,
ka urang Ramah di pakidulan tanah Yuda,
jeung ka nu marangkuk di kota Yatir,
28 Arur, Sipmot, Estemoa,
29 ka Rakal, ka bani Yerahmel, ka urang Keni,
30 ka urang Horma, Bor Asan, Atak,
31 jeung ka Hebron. Ka kabeh bae sakur anu
wewengkonna kungsi dianggo nyiruruk ku
anjeunna sabalad-balad.

31 1 Urang Pelisti geus narajang merangan
urang Israil di Gunung Gilboa. Urang
Israil kadeseh, loba pisan anu kasambut. Anu
haririup keneh, kaasup Saul jeung putrana
tiluan kalabur.
2 Tapi terus bae dibeledig ku urang Pelisti,
kaudag terus dibabad. Putra-putra Saul,

Yonatan, Aminadab, jeung Malkisua, tiluanana
parupus kasambut.
3 Perang beuki campuh beuki ragot sakuriling
Saul. Saul tatu parna pisan, keuna ku
jamparing-jamparing musuh.
4 Seug anjeunna nimbalan ka budak ngora
tukang mawa pakarangna, "Cabut pedang
maneh, tubleskeun ka kami, bisi urang Pelisti
umat brahala teh aratoheun manten narenjo
kaayaan kami tuluy ngarogahala." Tapi eta
budak ngora teu wanieun, malah kacida
sieuneunana. Ku sabab kitu Saul nyabut
pedangna, bles nubleskeun anjeun kana eta
pedang.
5 Nenjo Saul pupus, bles deui budak ngora
teh nubleskeun maneh kana pedang, maot
paragat nuturkeun Saul.
6 Jadi dina poe eta Saul, tilu putrana, jeung
eta budak ngora jaradi mayit. Balad-balad
Saul kabeh rarubuh.
7 Urang Israil anu di beh ditueun Lebak
Yisrel jeung di wetaneun Walungan Yordan,
barang ngadarenge yen wadya balad
Israil geus kalabur, tur Saul sapala putra
enggeus parupus kasambut, tuluy kalabur
naringgalkeun padumukanana. Geus kitu brul
urang Pelisti daratang ka dinya, ngandih eta
tempat.
8 Poe isukna perang geus eureun. Urang
Pelisti arindit ngarangsadan mayit-mayit.

Beh maranggihan layon Saul sapala putra
tingjaropak di Gunung Gilboa.
9 Mastaka Saul diteukteuk, pakarangna
dirangsadan, tuluy sina diider-ider ka
sakuliah Pelisti, sina kanyahoan ku arca-arca
sesembahanana, sina kagurnita ka rahayatna.
10 Pakarang Saul disimpen di kuil Dewi
Astoret, ari salirana dipatokkeun kana kuta
kota Bet San.
11 Kadarengeeun ku urang Yabes anu araya
di Gilad yen layon Saul dikitukeun.
12 Bral jalma-jalma anu garagah arindit
ka Bet San. Layon Saul jeung layon putra-
putrana diturunkeun tina tembok, dibarawa
mulang ka Yabes, tuluy diduruk di dinya.
13 Tulang-talengna dikumpulkeun seug
dipendem di handapeun hiji tangkal di jero
kota. Geus kitu urang dinya paruasa meunang
tujuh poe.

2 Samuel

1
[1] Sanggeus Saul pupus, Daud mulih ti
pangperangan tas ngelehkeun urang
Amalek, cicing di Siklag dua poe.
[2] Isukna, dina katilu poena, aya budak
ngora ti pasanggrahan Saul, datang ka Daud
terus nyuuh. Bajuna beunang nyosoeh jeung
sirahna ditaneuhan nyirikeun keur prihatin.
[3] Ku Daud dipariksa, "Maneh anu ti mana?"
Tembalna, "Juragan, abdi teh kabur ti
pasanggrahan Israil!"
[4] Saur Daud, "Coba caritakeun kumaha
perkarana?" Tembalna, "Balad Israil seueur
anu kasambut, sesana kalabur. Raja Saul
sareng Yonatan oge kasambut."
[5] Saur Daud, "Geuning maneh nyaho Saul
jeung Yonatan kasambut, kumaha?"
[6] Tembalna, "Sumuhun, abdi keur kapareng
ka Gunung Gilboa, katingal Saul nuju
naleukeum kana tumbakna, diselempek ku
pasukan kareta sareng ku pasukan kuda
musuh.
[7] Anjeunna ngareret, abdi katingalieun seug
disaur. Wangsul abdi, Nun, kaulan!
[8] Anjeunna mariksakeun abdi saha.
Diwangsul yen abdi bangsa Amalek.

9 Ti dinya saurna, Kami paehan! Pek, da
geus euweuh harepan hirup, turug-turug tatu
parna.
10 Ku abdi ditumutkeun, da teu kitu ge
tangtos anjeunna pupus. Harita ge parantos
meh geubis. Makutana ku abdi dilaan, kitu
deui kilat bahuna. Ieu kasanggakeun."
11 Wek Daud nyosoeh anggoanana, segruk
nangis. Balad oge careurik.
12 Kitu jeung kitu bae jeung henteu bararang
dahar nepi ka burit, nalangsa ku anu geus
kasambut di pangperangan tur sakitu lobana:
Saul, Yonatan, jeung bangsa Israil, umat
PANGERAN.
13 Geus kitu Daud mariksa deui ka eta budak
ngora anu mawa beja, "Saenyana maneh
urang mana?" Tembalna, "Urang Amalek,
mung ngumbara di nagara Juragan."
14 Saur Daud, "Teu sieun kasiku maneh
ngabinasa raja lisahan PANGERAN?"
15 Geus kitu anjeunna marentah ka hiji
prajurit, saurna, "Paehan ieu jelema!" Bek eta
urang Amalek teh dipaehan.
16 Saur Daud, "Kalapa bijil ti cungap, ieu
jelema cilaka ku biwirna sorangan, ngaku
maehan raja lisahan PANGERAN."
17 Geus kitu Daud ngagurit hiji lagu sedih
pikeun nangisan Saul jeung Yonatan, putrana.
18 Laguna diparentahkeun kudu diajarkeun
ka urang Yuda. (Ieu lagu kaungel dina Kitab
Yasar.)

19 "Di pasir-pasir di Israil, geus gugur para
pamingpin! Para prajurit nu panggagahna
perlaya ing dana laga!
20 Di Gat ulah diembar-embar, di Askelon
ulah diuar-uar! Bisi awewe-awewe urang
Pelisti barungah, bisi parawan-parawan umat
brahala jaligrah.
21 Di Gilboa tanah-tanah pagunungan
sina ngahgar ulah kacakclakan hujan, ulah
nyorang kaibunan! Da di dinya ngahunyudna
tameng-tameng jalma perkosa, hina papa
leungit pangaji, tameng Saul ngagoler geus
taya harti.
22 Gondewa Yonatan matak gimir matak ketir,
pedang Saul taya kawatir. Nguwak-ngawik
nempuh musuh, nu keuna pinasti rubuh.
23 Saul, Yonatan, paeh hirup babarengan,
estu aheng, matak deudeuh matak heman.
Rikat leuwih ti galudra, bedasna leuwih ti
singa.
24 Para wanita Israil ka Saul masing tibelat,
ka aranjeun geus makean ku lawon sakelat,
geus maparin perhiasan emas permata.
25 Para prajurit nu gagah wani, enggeus
naremahan pati. Satria Yonatan lastari di
pasir sepi.
26 Deudeuh teuing Yonatan, dulur awaking!
Kanyaah anjeun teu aya tanding. Kanyaah
Akang ka Rayi, langkung ti batan ka istri.

27 Para prajurit nu panggagahna perlaya ing
dana laga, kari pakarangna, geus taya deui
gunana."

2 1 Sanggeus kitu Daud unjukan ka
PANGERAN, "Kumaha abdi teh, naha
kedah mios sareng nyangking salah sawios
nagara Yuda?" PANGERAN ngawaler, "Enya!"
Piunjuk Daud, "Kedah ka mana?" Waler
PANGERAN, "Ka Hebron."
2 Ti dinya Daud jengkar ka Hebron. Garwana,
Ahinoam urang Yisrel jeung Abigail urut bojo
Nabal ti Karmel dicandak,
3 kitu deui balad-baladna saanak bojona,
tuluy maratuh di Hebron.
4 Burubul urang Yuda daratang ka Hebron,
seug Daud ku maranehna dijenengkeun jadi
raja di Yuda. Sanggeus Daud ngadangu warta
yen anu ngurebkeun Saul teh urang Yabes di
Gilad,
5 anjeunna miwarangan utusan, amanatna,
"Mugia maraneh ginanjar rahmat PANGERAN,
geus ngurebkeun raja gusti maraneh,
nembongkeun katresnan.
6 Saterusna mugia PANGERAN kersa maparin
ka maraneh sih panggalih-Na. Kami oge
seja nembongkeun kahadean ka maraneh,
ngabales kahadean maraneh kitu.
7 Sing taleger galede hate! Saul raja maraneh
geus teu aya, ari Kami geus dijenengkeun
raja ku urang Yuda."

8 Ari putra Saul anu jenengan Isboset, harita
ku Abner bin Ner panglima perang Raja Saul
geus dicandak meuntasan Walungan Yordan
ka Mahanaim.
9 Tuluy ku Abner dijenengkeun raja,
nyangking wewengkon-wewengkon Gilad,
Aser, Yisrel, Epraim, jeung Binyamin, cindekna
sakuliah tanah Israil.
10 Yuswa Isboset waktu dijenengkeun jadi
raja Israil opat puluh taun. Ari ngarajaanana
dua taun. Tapi kaom Yuda mah tetep satia ka
Daud.
11 Daud ngarajaanana di Hebron marentah
Yuda teh tujuh satengah taun.
12 Hiji mangsa Abner angkat ti Mahanaim ka
Gibon, bareng jeung ponggawa-ponggawa
Isboset.
13 Di hiji balong di Gibon amprok jeung
Yoab putra ibu Seruya sabaladna, ponggawa-
ponggawa Daud. Reg itu ieu kandeg tuluy
naragog, itu beulah ditu, ieu beulah dieu.
14 Saur Abner ka Yoab, "Barudak ngora ti
dinya jeung barudak ngora ti dieu urang
adukeun, sina tanding ngadu pakarang!"
Waler Yoab, "Hayu!"
15 Der diaradu, dua belas urang ti Isboset
jeung kaom Binyamin, dua belas urang ti
Daud.
16 Hiji lawan hiji, silih tekuk punduk, silih
kadek cangkeng, nepi ka kabeh dua puluh
opat urangna rarubuh bareng paraeh. Anu

matak eta tempat di Gibon disebut "Helkat
Hasurim" hartina: Medan Pedang.
17 Diaraduna diteruskeun ku campuh
ragot. Abner jeung urang Israil kadeseh ku
jalma-jalma ti Daud.
18 Ari putra ibu Seruya anu harita aya di
dinya tiluanana, nya eta Yoab, Abisai, jeung
Asahel. Ari Asahel bisa lumpat tarik kawas
uncal,
19 ngudag ka Abner.
20 Abner ngalieuk tuluy nyaur, "Silaing,
Asahel?" Walon Asahel, "Heueuh!"
21 Saur Abner, "Montong ngudag ka kami!
Itu bae udag prajurit, pek barangna cokotan."
Tapi Asahel ngudag terus.
22 Saur Abner deui, "Ceuk kami eureun,
eureun! Arek maksa ka kami, hayang
dipaehan? Kumaha engke kami pikadugaeun
padeuleu jeung Yoab dulur maneh?"
23 Ku Asahel teu ditolih. Abner malik, mapag
ku congo tumbakna bari didorong, bles
ambles kana beuteung Asahel mani parat
kana tonggongna. Bluk Asahel ngudupung
tuluy paragat di dinya keneh. Saban anu
ngaliwat ngarandeg heula deukeut mayitna.
24 Abner diudag ku Yoab jeung Abisai. Wanci
surup panonpoe, anu ngarudag teh narepi ka
pasir Amma wetaneun Gia di jalan anu brasna
ka tanah gurun wewengkon Gibon.

25 Jelema-jelema urang kaom Binyamin
ngumpul deui jeung Abner, tuluy narangtung
di puncak hiji pasir.
26 Abner ceceluk ka Yoab, saurna, "Ieu teh
arek terus bae merangan, moal eureun? Na
teu kajudi pitemaheunana nya pait nya getir?
Iraha rek dititah eureunna eta jelema-jelema
teh, ulah haben bae ngudag-ngudag? Urang
teh tunggal batur sanagara!"
27 Waler Yoab, "Sumpahna ge demi Allah nu
jumeneng, mun andika teu sasauran kitu, rek
terus dibeledig nepi ka isuk!"
28 Ti dinya Yoab niup tarompet, tangara
narik baladna supaya ulah terus ngudagna ka
urang Israil. Rep perang eureun.
29 Abner sabaladna sapeuting eta terus
ngajugjug ka Lebak Yordan. Ti dinya terus
meuntasan Walungan Yordan. Poe isukna
maju keneh, geus kitu sumping deui ka
Mahanaim.
30 Sanggeus henteu ngudag deui ka Abner,
Yoab ngumpulkeun baladna. Aya salapan
belas urang anu kasambut, jaba Asahel.
31 Jalma-jalma Abner anu kasambut aya
tilu ratus genep puluh urang, kabeh ti kaom
Binyamin.
32 Mayit Asahel ku Yoab dibawa ka Betlehem,
dimakamkeun di makam kulawarga. Geus
kitu Yoab sabaladna maju sapeupeuting,
wanci balebat narepi ka Hebron.

3

[1] Saterusna perang antara golongan Saul
jeung golongan Daud teh lila pisan. Tapi
Daud ngadegna beuki weweg, sabalikna
lawanna mah beuki hengker.
[2] Ieu putra-putra Daud anu dibabarkeun di
Hebron, aya genep. Pareleanana nurutkeun
tanggal wedalna: Amnon, putra ti Ahinoam
urang Yisrel;
[3] Kilab, putra ti Abigail urut bojo Nabal ti
Karmel; Absalom, putra ti Maaka, putri Raja
Talmai ti Gesur;
[4] Adonia, putra ti Hagit; Sepaca, putra ti
Abital;
[5] jeung Itream, putra ti Egla. Kabeh
pameget, dibabarkeunana di Hebron.
[6] Sabot perang antara golongan Daud jeung
golongan Saul, Abner beuki kawasa bae di
golongan Saul.
[7] Dina hiji poe anjeunna digeunggeureuhkeun
ku Isboset putra Saul, lantaran ngaranyed ka
Rispa binti Aya, urut parekan Saul.
[8] Abner kasundut manahna, nyarekan ka
Isboset, saurna, "Rek nyangka Bapa hianat ka
Saul? Rek nyangka Bapa enyaan ngabantu ka
Yuda teh? Malah ku tina ngingetkeun ka Saul
suwargina rama hidep, Bapa teh bebela ka
saderek-saderekna, ka sobat-sobatna. Hidep
pribadi ku Bapa sakitu dibelaanana kapan,
henteu diselehkeun ka Daud. Ayeuna, kakara
boga kasalahan sakitu jeung eta awewe, nepi
ka digeunggeureuhkeun!

9 (3:9-10) Bisi teu uninga, Daud ku
PANGERAN geus ditangtukeun bakal nyandak
ieu karajaan ti Saul saturunanana. Daud bakal
jadi raja Yuda ongkoh, raja Israil ongkoh, raja
sakuliah nagara ti tungtung nepi ka tungtung.
Ayeuna da enggeus kieu, anggur rek sakalian
ngabantu ngalaksanakeun hal eta! Lamun teu
nepi ka kitu, kajeun dicabut nyawa ku Allah!"
10 (3:9)
11 Isboset kacida sieuneunana ku Abner,
mani teu kecet-kecet.
12 Ti dinya Abner ngirimkeun jelema ka
Daud di Hebron. Titip saurna, "Nagara teh
saha anu bade ngatur? Sae urang ngadamel
perjangjian. Jisim abdi sumeja ngabantu
nalukkeun Israil ka Sang Raja."
13 Waler Daud, "Satuju! Eta perjangjian
urang ayakeun. Saratna: Upama engke
anjeun datang nepungan kaula, Mikal binti
Saul kudu dibawa."
14 Kajaba ti kitu Daud ngintunkeun utusan
ka Isboset, titip saurna, "Mikal garwa kami,
pulangkeun! Maskawinna, saratus siki kulit
kulup urang Pelisti ku kami geus dibayar!"
15 Seug Mikal ku Isboset dicandak ti Paltiel
bin Lais salakina.
16 Paltiel nuturkeun nepi ka kota Bahurim
bari ceurik sajajalan. Sanggeus diparentah ku
Abner, "Geura balik!" kakara balik.

17 Abner nepungan para pamingpin Israil,
tuluy sasauran, "Ti bareto aranjeun harayang
dirajaan ku Daud.
18 Ayeuna tangtu kalakon. Aranjeun tangtu
aringet kana timbalan PANGERAN anu
kieu, Kami arek make abdi Kami Daud
ngaluputkeun umat Kami Israil ti urang
Pelisti, jeung ti sakabeh musuhna."
19 Ka urang Binyamin oge Abner nyaurkeun
saperti kitu. Ti dinya anjeunna tuluy ka
Hebron rek ngunjukkeun ka Daud yen urang
Binyamin jeung urang Israil geus daek
ngiringan.
20 Sasumpingna ka Hebron jeung dua
puluh urang pangiringna, Abner ku Daud
dipestakeun.
21 Abner unjukan, "Jisim abdi amit, bade
ihtiar supados sabangsa Israil sumujud ka
Gusti. Tangtos hasil, tangtos daraekeun
dirajaan ku Gusti. Cita-cita Gusti bakal
kahontal, lajeng ngarajaan sakuliah
nagara." Ku Daud dijurung jeung ditanggel
kasalametanana.
22 Geus kitu Yoab sabaladna sumping tas
ngarurug, nyandak jarahan loba pisan. Ari
Abner geus undur ti Hebron, geus dijurung ku
Daud tur ditanggel kasalametanana.
23 Sanggeus Yoab sabaladna sumping, aya
anu ngabejaan yen Abner tas ngadeuheusan
Raja Daud, jeung geus dijurung deui kalawan
ditanggel kasalametanana.

24 Yoab ngadeuheus ka raja, sarta miunjuk,
"Kumaha tindakan Gusti teh? Abner dongkap
ngadeuheus ka Gusti. Ku naon disina wangsul
kitu bae?
25 Gusti tangtos uninga, ka dieuna aya
maksad awon, bade ngintip Gusti damel
naon, sok angkat ka mana."
26 Undur ti Daud, Yoab marentah nyusul
Abner. Abner kasusul di sumur Sira, tuluy
dibawa ka Yoab. Daud teu uningaeun.
27 Sanggeus aya di Hebron deui Abner ku
Yoab diajak nyalingker ka gigireun panto
gapura, pura-pura rek dibawa harewos.
Bles beuteungna ditubles ku Yoab, naur pati
Asahel rayina.
28 Barang Daud ngadangu wartana, anjeunna
sasauran nyalira, "PANGERAN uninga, Abner
maotna lain ku kami, lain kahayang raja.
29 Babalesna sing malik ka Yoab sakulawarga!
Ti unggal turunan Yoab sing aya anu katerap
ku kasakit bengang, atawa ku lepra, atawa
sing hengker kawas awewe, atawa sing
kasambut perang, atawa sing kurang hakan!"
30 Kitu jalanna Yoab jeung Abisai ngabales
ka Abner anu geus maehan Asahel saderekna
basa tarung di Gibon.
31 Ti dinya Daud marentah sangkan Yoab
saanak buahna nyosoeh pakeanana jeung
kudu dibaraju karung, nandakeun prihatin ku
maotna Abner. Waktu Abner dimakamkeun,

Raja Daud ku anjeun ngiring jajap, angkat
tukangeun peti mati.
32 Abner dimakamkeun di Hebron. Raja
nangis di makam mani ngagukguk, kabeh
anu keur di makam careurik.
33 Daud mudalkeun katineungna ka Abner,
saurna, "Na Abner teh maotna kawas nu taya
kabisa?
34 Pan leungeunna teu ditalian, sukuna teu
dibangbaluhan, maotna teh lir jalma anu
nyieun kajahatan!" Geus kitu jalma-jalma teh
careurik deui nyeungceurikan Abner.
35 Sapoe eta Daud henteu kersa tuang,
dikeukeuhan ge ku abdi-abdina teu kersaeun
bae. Malah saurna, "Lamun memeh surup
panonpoe kami geus barang dahar, masing
dicabut nyawa ku Allah!"
36 Sanggeus tetela kitu, tungtungna
dianggap memang kitu pihadeeunana. Tetela
sagala peta anjeunna matak senang ka
rahayat.
37 Jalma-jalma boh golongan Daud boh
golongan Israil jadi yakin, yen maotna Abner
lain ku anjeunna.
38 Daud ngandika ka para gegeden, "Bisi
teu aruninga, anu hilang poe ieu teh hiji
pamingpin Israil anu agung!
39 Cacakan kami ku Allah geus dijenengkeun
raja, mani ngarasa sakieu leuleusna. Eta
anak-anak Seruya teh ceuk kami mah kacida

telengesna. Kajahatanana mugia dibales ku
PANGERAN."

4 [1] Barang Isboset putra Saul ngadangu
warta Abner dipaehan di Hebron, leketey
leuleus, kacida sieuneunana, sarta bangsa
Israil pating sareblak.
[2] Isboset kagungan dua kapala pasukan,
ngaranna Baana jeung Rekab, duanana anak
Rimon urang Berot kaom Binyamin. (Berot
oge diasupkeun ka wewengkon Binyamin.
[3] Ari urang dinyana pituin ti harita tuluy
parindah ka Gitaim, urut maranehna bareto.)
[4] Turunan Saul aya deui, nya eta Mepiboset
putra Yonatan. Basa Saul jeung Yonatan
tiwas, yuswa Mepiboset kakara lima taun.
Barang aya beja ti Yisrel yen Saul jeung
Yonatan geus kasambut, Mepiboset ku
embanna gancang dibawa kabur. Ku sabab
kaburna rusuh, murangkalih teh ngagebut
tina aisan, tuluyna jadi gempor.
[5] Dina hiji poe Rekab jeung Baana arindit
ka bumi Isboset, tengah poe narepi. Isboset
keur di pajuaran, keur kulem siang.
[6] Ari embanna keur milihan gandum di
lawang panto, tuluy nundutan sarta reup bae
kaheesan. Bus Rekab jeung Baana arasup ka
jero bumi.
[7] Geus di jarero, blus ka kamar pajuaran.
Isboset anu eukeur kulem tibra pisan teh
ditelasan, mastakana diteukteuk tuluy

dijingjing, sapeupeuting dibawa nyorang
Lebak Yordan.
8 Eta mastaka disanggakeun ka Raja Daud di
Hebron, sarta kieu piunjuk eta dua jelema,
"Ieu nyanggakeun sirah Isboset anak Saul
musuh Gusti, anu ngarah pati ka Gusti. Dinten
ieu Jeng Raja dikersakeun ku PANGERAN iasa
males pati ka Saul sareng turunanana."
9 Waler Daud, "Demi jumenenging
PANGERAN anu geus ngarahayukeun kami
tina rupa-rupa bahla!
10 Basa kami di Siklag dibere beja yen Saul
pupus, anu mawa bejana ku kami dipaehan.
Samarukna arek diganjar ku kami dumeh
ceuk pangrasana mawa beja matak ngeunah.
11 Komo deui maraneh, anu jahat leuwih
ti kitu, maehan jelema tanpa karana, tur
dipaehanana teh eukeur sare di imahna
sorangan! Kajahatan maraneh maehan
Isboset tan wande ku kami dibales, sarta
ngaran maraneh ku kami dipupus ti alam
dunya!"
12 Ti dinya Daud nimbalan prajurit,
bek bae Baana jeung Rekab dipaehan.
Leungeunna jeung sukuna diteukteukan tuluy
digantungkeun deukeut hiji balong di Hebron.
Ari mastaka Isboset dipendem dihijikeun ka
makam Abner di Hebron.
5 1 Geus kitu sakabeh kaom Israil daratang
ka Daud di Hebron sarta arunjukan

kieu, "Abdi sadaya sareng Gusti teh tunggal
sadaging sagetih.
2 Kapungkur nalika abdi sadaya dirajaan
keneh ku Saul, Gusti parantos ngapalaan abdi
sadaya dina pangperangan. Kawuwuh-wuwuh
PANGERAN parantos nangtoskeun yen Gusti
bakal jadi pamingpin sareng raja umat
Mantenna."
3 Sakabeh pamingpin Israil daratang ka
Raja Daud di Hebron, sarta anjeunna
ngayakeun perjangjian jeung maranehna
kalayan PANGERAN saksina. Seug anjeunna
ku maranehna dilisahan dijenengkeun raja
nyangking Israil.
4 Waktu anjeunna diangkat jadi raja,
yuswana tilu puluh taun, sarta ngarajaanana
opat puluh taun.
5 Waktu ngarajaan nagara Yuda wungkul,
lilana tujuh satengah taun, calikna di Hebron.
Tuluy ngalih ka Yerusalem, ngarajaan sakuliah
Israil jeung Yuda, meunang tilu puluh tilu
taun.
6 Cunduk waktu, Daud sabaladna budal seja
merangan Yerusalem. Tapi ceuk angkeuhan
pribumina, nya eta urang Yebus, pamohalan
Daud bisa ngarebut eta kota. Nu matak ceuk
maranehna ka Daud, "Pamohalan maneh bisa
asup! Ku nu lolong jeung ku nu gempor ge
maneh tangtu mundur."

7 (Tapi Daud iasa ngarebut benteng-benteng
maranehna di Sion, anu saterusna kamashur
disebut "Kota Daud.")
8 Saur Daud harita ka baladna, "Cik, aya
di dieu anu ijid ka urang Yebus kawas
kami? Kacida ijidna nepi ka hayang maehan
maranehna? Jig ka ditu nanjak mapay
torowongan cai, tarajang eta jelema-jelema
anu palengkor jeung lalolong pikaijideun teh."
(Nu matak terus aya basa, "Nu lolong jeung
pengkor teu meunang asup ka panglinggihan
PANGERAN.")
9 Eta benteng beunang karebut ku Daud
jeung terus dilinggihan, sarta dilandi ngaranna
jadi "Kota Daud". Kotana diadegkeunana
sakurilingeun eta benteng, mimiti ti hiji
tempat beunang ngurug sina luhur, wetaneun
pasir tea.
10 Beuki lila Daud beuki nanjung, sabab
diaping ku GUSTI Allah, Allah Nu Maha
Kawasa.
11 Geus kitu Raja Hiram ti nagara
Tirus ngintun utusan dagang ka Daud.
Ngintunan balok-balok oge kai kiputri
golondongan, sakalian jeung tukang-tukang
kai katut tukang-tukang tembokna, sina
mangadegkeun karaton.
12 Ku sabab kitu ku Daud kahartos yen
anjeunna ku PANGERAN geus diteguhkeun
jadi raja nyangking Israil, sarta karajaanana

ku Mantenna dibeungharkeun pikeun
kabagjaan umat-Na.
13 Sanggeus ngalih ti Hebron ka Yerusalem,
Daud tambih garwa jeung parekan,
putra-putrana oge rea istri pameget.
14 Ieu putra-putrana anu dibabarkeunana di
Yerusalem: Samua, Sobab, Natan, Suleman,
15 Yibhar, Elisua, Nepeg, Yapia,
16 Elisama, Elyada jeung Elipelet.
17 Urang Pelisti mareunang beja yen Daud
geus jadi raja nyangking Israil. Tuluy mepek
balad rek nangkep anjeunna. Sanggeus
Daud ngadangu warta, anjeunna lungsur ka
benteng.
18 Urang Pelisti geus narepi ka Lebak Repaim
sarta nyaricingan eta lebak.
19 Daud unjukan ka PANGERAN, "Kumaha
eta urang Pelisti teh kedah dilawan? Kumaha
abdi bakal unggul?" Waler PANGERAN, "Pek
perangan, ku Kami rek diselehkeun ka
maneh."
20 Ti dinya Daud angkat ka Baal Perasim,
seug eta urang Pelisti teh ku anjeunna
dielehkeun di dinya. Pok anjeunna ngalahir,
"PANGERAN geus ngabedahkeun musuh kami,
lir caah ngabedah sagala rupa." Eta sababna
eta tempat teh ku anjeunna dingaranan Baal
Perasim.
21 Waktu urang Pelisti kalabur, brahala-
brahalana kataringgaleun, ku Daud jeung
sabaladna diparulungan.

22 Tapi urang Pelisti murubul deui, nyicingan
deui Lebak Repaim.
23 Daud unjukan deui ka PANGERAN. Ari
walerana-Na, "Narajangna ulah ti beulah dieu,
tarajang ti tukangeunana ti lebah gumplukan
tangkal-tangkal baka.
24 Lamun geus aya sora pabuis di pucuk-
pucuk tangkal baka maneh kudu gancang
narajang, sabab Kami bakal maju ti heula
ngelehkeun balad Pelisti."
25 Sakumaha timbalan PANGERAN ku Daud
dilampahkeun, sarta anjeunna hasil iasa
ngusir balad Pelisti ti semet Geba nepi ka
Geser.

6

1 Daud mepek deui balad, prajurit-prajurit
beunang meting ti Israil, aya 30.000
jelema.
2 Tuluy dicandak ka Baala Yuda, rek nyandak
Peti Perjangjian Allah paranti nyambat
jenengan PANGERAN Nu Maha Kawasa, anu
linggih saluhureun mukarabin.
3 Peti teh diangkat ti imah Abinadab di luhur
pasir, dimuatkeun kana padati weuteuh,
dikawal ku Usa jeung Ahio, anak-anak
Abinadab.
4 Ahio leumpangna heulaeun Peti.
5 Sapanjang jalan Daud jeung urang
Israil kakawihan bari igel-igelan, tanda
ngagungkeun ka PANGERAN, dipirig ku sora
kacapi, gambus, terebang, kenong jeung
kecrek.

6 Barang daratang ka tempat ngirik bogana
Nakon, sapi anu narik padati teh labuh
ngarampeol. Petina ku Usa gancang disangga
ku leungeunna.
7 Tapi GUSTI Allah jadi wera ka Usa dumeh
gagabah henteu hormat. Usa maot di dinya
keneh gigireun Peti Perjangjian.
8 Nu matak ti harita eta tempat dingaranan
Peres Usa. Daud ngangres manahna ningali
Allah sakitu benduna ka Usa.
9 Sarta Daud jadi sieuneun ku PANGERAN,
nyaur sajeroning manah, "Ari kieu mah
kumaha rek datangna ka aing ieu Peti
Perjangjian teh?"
10 Geus kitu anjeunna gilig, Peti teh moal
tulus dicandak ka Yerusalem. Ku anjeunna
disimpangkeun ka imah Obed Edom, asli
urang Gat.
11 Meunang tilu bulan ayana di dinya.
Sajeroning kitu Obed Edom saeusi imahna
meunang berkah ti PANGERAN.
12 Aya anu nguninga ka Daud, yen sanggeus
Obed Edom kacicingan ku Peti Perjangjian
Allah saeusi imahna jadi meunang berkah
ti PANGERAN. Seug Peti teh ku anjeunna
dicandak ti imah Obed Edom, dicandak ka
Yerusalem bari dirame-rame.
13 Sanggeus digotongna meunang genep
lengkah ku Daud dieureunkeun heula, sarta
anjeunna meuncit sapi jalu hiji jeung anak
sapi kabiri hiji, dikurbankeun ka PANGERAN.

14 Geus kitu Daud ngigel kacida sumangetna,
ngahormat ka Pangeran. Harita anjeunna
ngan nganggo sarung pondok tina lenen,
dibeulitkeun dina angkengna.
15 Kitu cara anjeunna jeung sabangsa Israil
nyandak eta Peti Perjangjian ka Yerusalem,
bari salusurakan dibarung ku sora tarompet.
16 Sanggeus eta Peti dibawa asup ka jero
kota, Mikal binti Saul nempo tina jandela.
Katingalieun Raja Daud keur igel-igelan
ajrug-ajrugan kakalayangan kukurilingan.
Mikal jadi cua manahna.
17 Sup Peti teh dipernahkeun di jero hiji
kemah beunang Daud ngahaja nyayagikeun
pikeun eta kaperluan. Ti dinya anjeunna
nyanggakeun kurban beuleuman jeung
kurban panarima ka PANGERAN.
18 Sabada ngahaturkeun kurban-kurban,
Daud ngucapkeun berkah kalawan nyebat
pajenengan PANGERAN Nu Maha Kawasa.
19 Ti dinya jelema-jelema urang Israil teh,
lalaki awewe dibaragi kadaharan. Unggal
jelema roti sasiki, panggang daging sakeureut
jeung kismis sababaraha guruntul. Geus kitu
jelema-jelema teh baralik.
20 Daud oge mulih ka bumi seja mendakan
putra garwa. Mikal kaluar mapagkeun bari
sasauran kieu, "Dinten ieu raja Israil parantos
ngamashurkeun salira ku anjeun! Anjeunna
parantos ditaranjang sapertos nu owah, teu

aya kalingsem di hareupeun emban-emban
para ponggawa karaton!"
21 Daud ngawaler, "Igel-igelan soteh tanda
ngagungkeun ka PANGERAN, anu geus
ngersakeun Engkang ngagentos tuang rama
sapala putra, jadi raja nyangking Israil. Ari
tujuanana ngagungkeun PANGERAN mah
daek bae masing kudu ajrug-ajrugan terus
oge,
22 jeung moal era-era ngapeskeun maneh
leuwih ti kitu. Ceuk Nyai nista soteh, ari ceuk
anggapan emban-emban mah malah mulya."
23 Nepi ka pupusna ge Mikal binti Saul mah
teu kagungan putra.

7 1 Raja Daud calikna geus di karaton. Ku
PANGERAN diraksa diaping ti sakabeh
musuh.
2 Anjeunna ngalahir ka Nabi Natan, "Tingali,
kaula parantos cicing di karaton tina kai
kiputri, ari Peti Perjangjian PANGERAN ngan
di jero kemah."
3 Saur Nabi Natan, "Atuh mangga pidamel
kumaha kersa, da putra teh disarengan ku
PANGERAN."
4 Tapi dina peutingna PANGERAN nimbalan
ka Nabi Natan, dawuhana-Na,
5 "Bejakeun ieu pangandika ka Daud abdi
Kami, kieu, Lain maneh jelemana anu kudu
mangnyieunkeun gedong pikeun Kami teh.
6 Kapan Kami teh, ti barang ngajait umat
Kami Israil ti Mesir oge, nepi ka kiwari cicing

teh lain di gedong! Salila apruk-aprukan
cicing teh di kemah.
7 Jeung sapanjang reureujeungan jeung
urang Israil, ka para pamingpinna anu
beunang Kami ngangkat, Kami teu menta
dipangnyieunkeun gedong tina kai kiputri.
8 Mana pangbejakeun ku maneh ka abdi
Kami Daud, kieu kituh timbalan Kami,
PANGERAN Nu Maha Kawasa, Maneh teh
dipulung ku Kami ti tegal, tina asal tukang
ngajaga domba diangkat jadi raja nyangking
umat Kami Israil.
9 Indit ka ditu indit ka dieu, maneh ku
Kami diaping-aping. Unggal maneh indit
perang, musuh maneh ku Kami dielehkeun.
Maneh ku Kami rek dijieun kamashur cara
jelema-jelema anu kasohor di dunya.
10 (7:10-11) Sarta umat Kami Israil ku Kami
geus disadiakeun tempat, geus mararatuh di
dinya jeung moal aya anu neungteuinganan
deui. Enggeus sering maranehna ditarajang
ku bangsa-bangsa anu barengis, ti saprak
arasup ka ieu tanah. Tapi ti semet ayeuna
mah moal deui. Kami jangji, maneh rek
dijamugakeun, diraksa ti sakabeh musuh,
jeung dibere turunan.
11 (7:10)
12 Di mana maneh mulang ti dunya ngahiji
jeung karuhun, aya anak maneh saurang anu
ku Kami rek dijieun raja, sarta karajaanana
rek dikersakeun nanjung.

13 Nya anak maneh anu eta, anu bakal
mangnyieunkeun gedong pikeun Kami teh,
sarta turunanana moal aya kandegna, terus
ngadeg moal pegat-pegat.
14 Ari Kami pijadieun Ramana, ari manehna
bakal jadi putra Kami. Lamun manehna
kapareng nyieun lampah salah tan wande ku
Kami dihukum, sakumaha anak dipeperih ku
bapana.
15 Parandene kitu pangdeudeul mah ti Kami
moal aya eureunna, moal dipegatkeun cara
ka Saul anu ku Kami geus digulingkeun,
supaya maneh jadi raja gantina.
16 Turunan maneh moal aya pegatna,
karajaan maneh bakal langgeng. Ti turunan
maneh salawasna bakal aya anu jadi raja."
17 Eta pangandika PANGERAN ku Nabi Natan
diwartoskeun ka Daud.
18 Ti dinya Raja Daud lebet ka Kemah
PANGERAN, brek mando tuluy neneda, "Nun
PANGERAN Nu Maha Agung, sayaktosna abdi
saeusi rorompok henteu layak nampi sugri
pangasih Gusti.
19 Kari-kari ku Gusti bade dipidamel langkung
ti kitu, nun PANGERAN Nu Maha Agung; Gusti
parantos maparin jangji hal turunan abdi dina
mangsa nu baris dongkap. Tur hal ieu teh ku
Gusti parantos ditembongkeun ka abdi, hiji
manusa, nun PANGERAN Nu Maha Agung!

20 Naon deui atuh anu ku abdi tiasa
disanggemkeun ka Gusti? Gusti uninga kana
sagala kaayaan abdi.
21 Eta sagala perkawis anu aragung, anu
parantos diuningakeun ti payun ka diri abdi,
estu parantos kitu pangersa sareng tujuan
Gusti.
22 Gusti teh estu agung, nun PANGERAN
Nu Maha Agung! Teu aya sasami-Na! Ti
kapungkur keneh abdi sadaya terang, mung
Gusti anu jumeneng Allah.
23 Di dunya teu aya bangsa anu sapertos
bangsa Israil, anu ku Gusti dijait tina harkat
badega batur lajeng diangkat jadi umat
kagungan. Sugri padamelan Gusti anu
sakitu araheng sareng aragungna, parantos
kagurnita ka saalam dunya. Ti wangkid dijait
ti Mesir sareng dijadikeun umat kagungan
Gusti, ana maranehna maju, bangsa-bangsa
sanes katut allah-allahna ku Gusti disina
nyalingkir.
24 Urang Israil ku Gusti didamel jadi milik
kagungan Gusti salalanggengna, sareng nya
Gusti, nun PANGERAN, anu jumeneng Allah
maranehna.
25 Dupi ayeuna, nun GUSTI Allah, sugri jangji
Gusti perkawis diri abdi sareng turunan,
kitu deui sugri perkawis anu parantos
diandikakeun tea, mugi-mugi diyaktoskeun.
26 Kalayan pajenengan Gusti mugi pada
ngagungkeun sareng teu petot-petot

disarebat ku jalmi-jalmi, PANGERAN Nu Maha
Kawasa jumeneng Allah di Israil! Sareng
mugi Gusti kersa ngalanggengkeun karajaan
turunan abdi.
27 Nun PANGERAN Nu Maha Kawasa, Allah
Israil, abdi kumawantun ngunjukkeun ieu
panuhun ka payuneun Gusti, reh eta sugri
perkawis ku Gusti parantos diwartoskeun
ka abdi, gandek Gusti, sareng ku Gusti
parantos ditimbalkeun yen turunan abdi bakal
jarumeneng raja.
28 Saleresna pisan Gusti teh Allah, nun
PANGERAN Nu Maha Agung! Gusti tangtos
moal udar jangji. Pangandika Gusti sipat
satuhu. Gusti parantos ngajangjikeun eta
sagala perkawis ka diri abdi.
29 Mugi berkahan turunan abdi, sing tetep
tumetep aya dina aub sih kurnia Gusti. Nun
PANGERAN Nu Maha Agung, Gusti parantos
jangji kitu, abdi percanten rahmat berkah
Gusti moal pegat-pegat ka turunan abdi
salalanggengna."

8 1 Hiji mangsa Raja Daud merangan
deui urang Pelisti, sarta ku anjeunna
ditalukkeun, nepi ka eta bangsa teu bisaeun
deui sakama-kama ka tanah Israil.
2 Geus kitu anjeunna nalukkeun urang
Moab. Jelema-jelemana dibaroyong jeung
dipanjara, sina ngararingkuk dina taneuh,
sarta saban-saban ti tilu urang, anu dua
dipaehan. Satuluyna urang Moab jadi bangsa

patalukan anjeunna, diwajibkeun mayar
upeti.
3 Sanggeus eta anjeunna ngelehkeun
Raja Hadad Eser bin Rehob ti Soba, hiji
nagara ti tanah Siria, waktu eta raja keur
di satengahing jalan rek nanjeurkeun deui
kakawasaanana di wewengkon Walungan
Eprat girang.
4 Baladna anu beunang ku Daud sarebu
tujuh ratus anu tarumpak kuda, jeung dua
puluh rebu serdadu leumpang. Ari kudana
ku anjeunna dirampas sacukupna keur
narik saratus kareta perang, sesana kabeh
dicacadan.
5 Urang Siria ti Damsik ngirimkeun bala
bantuan arek nulungan ka Raja Hadad Eser.
Tapi eta oge dielehkeun, sarta baladna anu
tiwas kasambut ku anjeunna aya dua puluh
dua rebu urang.
6 Daud nempatkeun pakemahan-pakemahan
militer di wewengkon maranehna, sarta
maranehna jadi patalukan anjeunna,
dikeunaan upeti. Di mana-mana Daud ku
PANGERAN dikersakeun unggul bae.
7 Daud ngarampas kepeng-kepeng emas
anu diparake ku para gegeden Hadad Eser,
dicandak ka Yerusalem.
8 Ti Betah jeung ti Berotai, dua nagara
anu dirajaan ku Raja Hadad Eser, anjeunna
nyandak parunggu loba pisan.

9 Perkara elehna Hadad Eser sabaladna,
kadangu ku Raja Toi ti Hamat.
10 Eta raja tuluy ngutus Yoram putrana
ngintun salam ka Daud, ngawilujengkeun ka
anjeunna geus iasa ngelehkeun Hadad Eser,
sabab Hadad Eser sering pisan merangan ka
anjeunna. Sajaba ti kitu Yoram nyanggakeun
barang tina emas, perak jeung parunggu.
11 Eta barang-barang ku Daud disucikeun
pikeun paranti babakti ka PANGERAN,
dihijikeun jeung emas perak kengingna
ngajabel ti bangsa-bangsa anu dielehkeun ku
anjeunna, nya eta ti:
12 Edom, Moab, Amon, Pelisti, jeung Amalek.
Barang-barang anu dirampas ti Hadad Eser
oge dihijikeun jeung eta.
13 Sanggeus ngelehkeun urang Edom di
Lebak Uyah nepi ka dalapan belas rebu balad
Edom anu tiwas, Daud beuki kamashur bae.
14 Di sakuliah tanah Edom anjeunna
nempatkeun pakemahan-pakemahan militer.
Urang Edom jadi patalukan anjeunna. Di
mana-mana Daud ku PANGERAN dikersakeun
unggul.
15 Daud ngereh sakuliah tanah Israil, sarta
anjeunna kacida ngajagina supaya iasa adil
palamarta ka rahayat.
16 Ari panglima perangna Yoab putra ibu
Seruya. Papatihna Yosapat bin Ahilud.
17 Imamna Sadok bin Ahitub jeung Ahimelek
bin Abyatar. Paniterana Seraya.

18 Kapetenganana Benaya bin Yoyada.
Putra-putra Daud jaradi imam.

9

1 Dina hiji poe Daud mariksa, "Kumaha
aya keneh kulawargi Saul anu hirup?
Lamun aya, kami arek mikaheman, sabab
kami inget ka Yonatan."
2 Aya hiji jelema urut gandek kulawargi Saul
ngaranna Siba. Tuluy dititah ngadeuheus ka
Daud. Ku raja dipariksa, "Maneh teh Siba?"
Wangsulna, "Leres, Gusti."
3 Raja mariksa deui, "Kumaha ari kulawarga
Saul aya keneh anu hirup? Lamun aya, kami
arek nembongkeun kahemanan, nedunan
jangji kami ka Allah." Piunjuk Siba, "Sumuhun
aya, putrana Yonatan saurang, gempor
sampeanana."
4 "Di mana?" lahir raja. Wangsul Siba,
"Sumuhun, di rorompok Makir bin Amiel di
Lodebar."
5 Ku Raja Daud dipiwarang disaur.
6 Mepiboset bin Yonatan putu Saul geus
aya di payuneun Daud, geus rengkuh
nyanggakeun hormat. Daud ngalahir,
"Mepiboset!" Jawabna, "Leres, Gusti."
7 Saur Daud, "Ulah reuwas-reuwas. Kami
hayang mikaheman ka hidep, inget ka ama
hidep, Yonatan. Tanah Saul eyang hidep
salegana top ajang hidep. Jeung lamun hidep
suka, iraha bae ge meunang ngariung dahar
jeung kami."

8 Mepiboset ngawangsul, "Beu Gusti, ku
naon sakitu totomplokanana, padahal abdi
teh teu benten ti anjing budug."
9 Ti dinya raja nyaur Siba, gandek Saul,
timbalanana, "Sagala rupa harta banda Saul
sakulawarga, ku kami rek diselehkeun ka
Mepiboset, incu gusti maneh.
10 Eta tanah ahli-ahli Saul gusti maneh
teh uruskeun ku maneh saanak-anak jeung
badega-badega, panguruskeun panenna,
supaya mareunang rejeki ti dinya. Mepiboset
pribadi baris jadi tamu kami salalawasna,
dahar sameja jeung kami." (Ari Siba boga
anak lalaki lima belas jeung badega dua puluh
urang.)
11 Siba ngawangsul, "Satimbalan Gusti
sumeja diestokeun pisan." Ti harita Mepiboset
daharna dicandak sameja jeung raja,
disaruakeun jeung putra-putra raja.
12 Mepiboset boga budak lalaki hiji, ngaranna
Mika. Siba sakulawarga jaradi gandek
Mepiboset.
13 Mepiboset anu sukuna duanana deog
matuh di Yerusalem, daharna katuangan raja.
10 1 Dina hiji mangsa, raja nagara Amon
anu jenengan Nahas pupus, tuluy
diganti ku Hanun, putrana.
2 Saur Raja Daud, "Kami rek nembongkeun
kahadean ka Hanun, sabab Raja Yahas,
ramana, hade ka kami." Ti dinya anjeunna
ngintun sawatara utusan ka Hanun

nawiskeun ngiring sungkawa. Sanggeus eta
utusan-utusan daratang ka Amon,
3 para pamingpin Amon arunjukan ka rajana,
"Naha leres Daud ngintun utusan teh tawis
hormatna ka suwargi tuang rama? Sanes!
Eta utusan dipiwarang ngincer nagara urang
supados gampil ditempuhna."
4 Para utusan ku Hanun ditangkep, janggotna
dikurudan sabeulah-sabeulah, pakeanana
diguntingan lebah biritna, tuluy disina baralik.
5 Kacida areraeunana eta para utusan teh,
nepi ka teu waranieun balik. Kadangueun ku
Daud, seug ku anjeunna dipiwarang narunggu
heula di Yeriho, ngadarago janggotna jaradi
deui.
6 Urang Amon geus boga rasa bakal ditempuh
ku Daud. Tuluy nyewa prajurit-prajurit bangsa
Siria, ti Bet Rehob jeung Soba 20.000 prajurit,
ti Tob 12.000 prajurit, ti raja Maaka 1.000
prajurit.
7 Daud geus uningaeun, gancang nimbalan
Yoab sina ngetrukkeun saayana balad.
8 Urang Amon geus tata baris di lawang kota
Raba, ibu kota Amon. Balad sewaan ti Siria, ti
Tob jeung ti Maaka diteundeun di pasisian.
9 Kajudi ku Yoab yen baladna rek digencet
ti hareup jeung ti tukang. Ganjang
anjeunna meting prajurit-prajurit Israil,
disanghareupkeun ka urang Siria.
10 Sesana dipercayakeun ka Abisai, rayina,
disanghareupkeun ka urang Amon.

11 Saur Yoab ka rayina, "Upama Akang
kadeseh ku urang Siria, Rayi geuwat
ngabantu. Upama Rayi kadeseh ku urang
Amon, ku Akang dibantu.
12 Sing teger, sing teteg. Hayu urang tarung
ngabela bangsa jeung nagara Allah urang,
bari tawekal narima pangersa PANGERAN."
13 Balad Yoab geus maju narajang, balad
Siria kalabur.
14 Kanyahoan ku urang Amon yen urang
Siria kalabur, urang Amon oge kalabur ti
hareupeun Abisai, arasup deui ka jero kota.
Sanggeus urang Amon mundur, Yoab mulang
ka Yerusalem.
15 Sanggeus urang Siria ngarasa teter
ku urang Israil, tuluy ngumpulkeun deui
pasukan-pasukan.
16 Urang Siria anu caricing di wetaneun
Walungan Eprat oge ku Hadad Eser
didatangkeun, geus aya di Helam. Eta balad
dipingpin ku Sobak, panglima perang Hadad
Eser.
17 Daud geus uningaeun tuluy mepek balad,
ti dinya meuntasan Walungan Yordan, muru
ka balad Siria di Helam anu geus taki-taki.
Der perang.
18 Balad Siria kadeseh ku balad Israil
sarta loba pisan anu kasambut, 700 urang
ti pasukan kareta jeung 40.000 urang ti
pasukan kudana. Malah Sobak, panglima
perang musuh oge tiwas.

19 Sanggeus raja-raja anu kaereh ku Raja
Hadad Eser ngarasa kasoran, seug marenta
taluk ka urang Israil sarta jadi kaereh ku
urang Israil. Ti dinya urang Siria jadi kapok
ngabantu ka urang Amon.

11 1 Dina musim semi, geus biasa
raja-raja sok maraju perang. Dina
musim semi taun eta Daud nimbalan ka
Yoab jeung para perwirana sina mawa balad
merangan urang Amon. Urang Amon kadeseh
mundur ka kota Raba, tuluy eta kota ku Yoab
ditingker. Daud mah linggih-linggih di karaton
Yerusalem.
2 Dina hiji poe wanci asar, gugah leleson
Daud unggah ka loteng karaton. Sabot
angkat-angkatan di loteng bet ningali awewe
keur mandi geulis pisan.
3 Manahna panasaran hoyong uninga eta
awewe teh saha, seug miwarang nyerepkeun.
Eta awewe teh Batseba binti Eliam, bojona
Uria urang Het.
4 Ku Daud dipiwarang disaur. Sanggeus
dideuheuskeun ku Daud dicandak ebog.
(Harita Batseba teh kakara beresih tas
kereseban.) Sanggeus diebogan dipiwarang
balik.
5 Lila ti lila Batseba ngandeg, tuluy ngirim
warta ka Daud.
6 Daud ngintun surat ka Yoab, eusina, "Uria
urang Het sina ngadeuheus ka kami." Uria
dijurungkeun ku Yoab.

[7] Sanggeus ngadeuheus, Uria ku Daud
dipariksa saurna kumaha Yoab jeung balad
salamet, jeung kumaha bejana perang teh.
[8] Geus kitu timbalanana ka Uria, "Jig geura
balik, reureuh di imah." Uria amit mundur. Ku
Daud disusul ku kikintunan ka imahna.
[9] Tapi Uria teh henteu terus ka imahna,
anggur mondok di lawang gapura karaton
ngahiji jeung para pangawal raja.
[10] Kauninga ku Daud yen Uria henteu
balik ka imahna, seug disaur dipariksa, "Ku
naon teu terus ka imah, sakitu geus lilana
ditinggalkeun perang?"
[11] Wangsul Uria, "Rayat Israil sareng Yuda
keur tarebih di medan perang, sareng Peti
Perjangjian aya di ditu. Bapa Yoab panglima
abdi kitu deui para perwira, nuju ngemah
di nu ngabuliklak. Pisakumahaeun awonna
saupami abdi wangsul ka rorompok raos-raos
dahar leueut sareng mondokan pun bojo!
Demi sagala nu suci, abdi sumpah moal
milampah ka kitu!"
[12] Saur Daud, "Geus, poe ieu teruskeun
reureuh di dieu, isukan isuk-isuk ku kami
diidinan indit." Jadi poe eta jeung poe isukna
Uria di Yerusalem keneh.
[13] Peutingna ku Daud diondang dahar,
disuguh inuman sina mabok. Tapi peuting eta
ge henteu balik, mondokna di garduh karaton
disasarap ku simbut.

14 Isukna Daud ngadamel surat keur ka
Yoab, dititipkeunana ka Uria.
15 Eusina, "Uria teundeun panghareupna di
nu pangragotna, tuluy tinggalkeun mundur
sina kasambut."
16 Sanggeus Yoab nilik-nilik medan perang,
Uria ku anjeunna diteundeun di tempat
anu geus kataksir yen lebah dinya musuh
pangkuatna.
17 Burudul pasukan musuh murudul ti jero
kota, narajang ka pasukan Yoab. Para perwira
Daud loba anu kasambut. Uria oge kasambut.
18 Ti dinya Yoab ngirim laporan perang ka
Daud,
19 sarta kieu amanatna ka nu diutus, "Engke
sanggeus raja nampi laporan kieu,
20 bisa jadi nyeuseul, meureun saurna, Naha
atuh nyampeuk-nyampeuk teuing ka kota! Na
teu kajudi bakal dihujanan jamparing ti luhur
kuta?
21 Na teu inget kumaha kasambutna
Abimelek bin Gidion eukeur di Tebes bareto?
Kapan tiwasna teh ditinggang ku batu
panggilingan ku hiji awewe, ti luhur kuta. Ku
naon nyampeuk-nyampeuk teuing kana kuta?
Lamun raja mariksa kitu, jawab kieu, Uria
oge, perwira Gusti, kasambut."
22 Bral utusan indit. Unjukanana ka Daud
sakumaha papatah Yoab.

23 Piunjukna, "Musuh langkung kiat, murudul
ti lebet kota, narajang ka luar. Saena
kaundurkeun deui ka lawang kota.
24 Nanging nu di luhur kuta ngahujanan
ku jamparing. Perwira-perwira seueur anu
kasambut. Uria oge kasambut."
25 Saur Daud, "Tegerkeun hate Yoab jeung
omongkeun ulah leutik hate, kituh. Jamak
dina perang mah, teu bisa ditangtukeun saha
nu bakal kasambut. Atur deui balad sing
leuwih kuat. Eta kota tarajang deui, sing
beunang!"
26 Ngarungu salakina kasambut Batseba
ngalakonan kala sungkawa.
27 Sanggeus tutas kala sungkawana, ku
Daud dicandak ka karaton, tuluy dipigarwa.
Brol babar, orokna lalaki. Tapi eta kalakuan
Daud teh ngajaheutan manah PANGERAN.

12 1 PANGERAN ngutus Nabi Natan
sangkan nepangan Daud. Bral nabi
angkat, nyarios ka Daud, "Aya dua jalmi,
matuh sakota. Nu hiji beunghar, nu hiji
miskin.
2 Nu beunghar gaduh sapi sareng domba
pirang-pirang.
3 Dupi si miskin mung gaduh anak domba
bae sasiki kenging meser, diurus sareng
digedekeun bareng sareng barudakna,
diparaban tina dahareunana sorangan,
nginumna bareng sacangkir, heesna ge
dilalahun sapertos ka anak awewe.

4 Dina hiji dinten nu beunghar teh
kasemahan. Bet lebareun bade meuncit
pipiaraananana keur nyuguhan teh. Nya teras
meuncit anak domba gaduhna si miskin,
dipake nyuguhan semahna."
5 Daud kacida benduna ka eta anu beunghar.
Saurna, "Demi jumenenging PANGERAN,
jalma kitu kudu dipaehan!
6 Kacida telengesna! Anak domba anu
dicokot ku manehna kudu digantian opat
tikel!"
7 Saur Natan ka Daud, "Eta jalmi teh
nya Sang Raja! Dangukeun ieu timbalan
PANGERAN Allah Israil, Maneh ku Kami dijieun
raja Israil jeung diluputkeun ti Saul.
8 Karajaan Saul, kitu deui pamajikan-
pamajikanana ku Kami dibikeun ka maneh.
Maneh geus dijieun raja nyangking Israil
jeung Yuda. Bisi ngarasa kurang keneh, ku
Kami mo burung dibere deui dua kalieun ti
eta.
9 Ku naon maneh nyapirakeun timbalan
Kami, nyieun kalakuan sakitu gorengna?
Uria ku maneh dititah dipaehan dina perang,
dihaja sina dipaehan ku urang Amon, tuluy
pamajikanana ku maneh dicokot!
10 Ku sabab maneh geus teu nurut ka Kami
sarta nyokot pamajikan Uria, anu matak ti
satiap turunan maneh turun-tumurun bakal
aya nu paeh lantaran dipaehan.

11 Kami sumpah, baris nibankeun kacilakaan
ka maneh, anu datangna ti kulawarga maneh
sorangan. Eta pijadieunana lamun Kami
engke nyokot pamajikan-pamajikan maneh,
dibikeun ka lalaki sejen, sarta ku eta bakal
ditemahan kabeh waktu tangari bolong.
12 Maneh geus nyieun dosa anu buni, tapi ieu
ancaman Kami rek dibuktikeun di nu negla,
hareupeun sakabeh urang Israil."
13 Waler Daud, "Kaula tarima dosa
ka PANGERAN." Piunjuk Nabi Natan,
"Sawangsulna dosa Sang Raja ku PANGERAN
dihapunten. Sang Raja moal pupus
ayeuna-ayeuna.
14 Nanging sarehing Sang Raja parantos
midamel lampah sakitu aebna, eta putra Sang
Raja anu nembe medal bakal maot."
15 Sanggeus nyarios kitu Natan mulih.
Sanggeus kitu, eta murangkalih anu ti
Batseba bojo Uria teh ku PANGERAN
dikeunaan kasakit parna kacida.
16 Daud neneda ka Allah, sasambat supaya
eta murangkalih cageur. Daud nepi ka teu
kersa tuang-tuang acan. Ari ti peuting sok
ngerem anjeun di kamarna bari ngagoler dina
lante.
17 Para pajabat karaton marek, bari nunuhun
supaya anjeunna kersa lugay. Tapi teu
kersaeun bae, jeung weleh teu kersaeun
tuang.

18 Sanggeus meunang saminggu
murangkalih teh nepi ka hanteuna,
ngantunkeun. Para pajabat Daud kacida
baringungeunana kumaha ngunjukkeunana
ka raja. Salaurna, "Keurna murangkalih hirup
keneh sang raja geus teu kersa sasauran-
sasauran acan, komo lamun diuningaan
murangkalih geus lastari! Palangsiang nyiksa
anjeun!"
19 Anu tingharewos ku Daud kadangueun.
Kajudi yen murangkalih teh geus
ngantunkeun. Anjeunna mariksa, "Kumaha
budak teh, geus ninggalkeun?" "Sumuhun,
parantos."
20 Daud lugay ti handap, siram, meresan,
gentos anggoan. Leos ka gedong PANGERAN,
sembahyang. Sanggeus mulih ka karaton
mundut tuang. Tuluy disayagikeun, seug
tuang.
21 Para pajabatna mihatur, "Teu kahartos.
Nalika murangkalih aya keneh ku Gusti
ditangisan, disauman. Ayeuna saparantos
murangkalih ngantunkeun, Gusti kersa lugay
kersa tuang."
22 Waler Daud, "Heueuh, keurna hirup
keneh budak teh ku kami diceungceurikan
dipuasaan, malak mandar PANGERAN aya
manah watir ka kami, sugan we budak teh
moal dicandak.
23 Ayeuna geus puguh maot, keur naon
dipuasaan terus, da moal bisa dihirupan deui.

Kami onaman engke oge nuturkeun, tapi
budak mah moal balik-balik deui."
24 Batseba ku Daud dililipur. Sanggeus
ditemahan deui, Batseba ngandeg deui
sarta babar, putrana pameget. Ku Daud
dijenenganan Suleman. Eta murangkalih
diasih ku PANGERAN,
25 sarta Mantenna nimbalan ka Nabi Natan
supaya eta murangkalih dipaparin lalandian
Yedidya, sabab dipikaasih ku PANGERAN.
26 Sajeroning kitu Yoab terus keneh ngepung
kota Raba, ibu kota nagara Amon. Eta kota
geus meh karebut.
27 Yoab ngintun laporan ka Daud, "Kota Raba
parantos kantun narajang. Sumber caina
parantos karebut.
28 Mugi Gusti sumping nyandak balad sesa.
Rebut eta kota ku Gusti, supados ulah abdi
engke anu kasebut ngarebutna."
29 Daud jengkar ka Raba nyandak balad. Eta
kota ditarajang sarta beunang karebut.
30 Di eta kota aya arca aallahan urang Amon,
arca Dewa Milkom, make makuta emas anu
beuratna tilu puluh lima kilo, ditaretes ku batu
permata. Ku Daud dicandak tuluy dianggo.
Jaba ti eta anjeunna nyandak jarahan loba
pisan ti dinya.
31 Jelema-jelemana dipaksa sina digarawe
marake ragaji, pacul, kampak, aya oge anu
dipaksa nyarieunan bata. Hal sarupa kitu
dikeunakeun oge ka jelema-jelema pangeusi

kota-kota Amon lianna. Geus kitu Daud
sabaladna mulih ka Yerusalem.

13

[1] Ari putra Daud anu jenengan
Absalom kagungan saderek istri geulis,
jenenganana Tamar. Dipikabogoh ku Amnon,
putra Daud misah ibu.
[2] Kacida bogoheunana Amnon teh, nepi
ka kagegeringan, tina taya harepan bisa
laksana, kawantu kacida dipingitna sakumaha
lumrahna parawan.
[3] Amnon boga sobat ngaranna Yonadab
putra Syama saderek Daud, kasebut jelema
loba akal.
[4] Saur Yonadab ka Amnon, "Ku naon putra
raja teh saban dinten katingalna nguluwut
bae? Ngamanahan naon?" Waler Amnon,
"Kuring teh hayang ka nyi Tamar rayina
Absalom, dulur tere."
[5] Saur Yonadab, "Gampil, pura-pura teu
damang we, ebog di pajuaran. Upami engke
rama sumping ngalayad, kedah unjukan kieu,
Tamar piwarang ka dieu sina mangdamelkeun
katedaan. Kedah di dieu ngadamelna supados
katingal, sareng sina teras ngalaladenan di
dieu."
[6] Tuluy Amnon lebet ka pajuaran, ebog
pura-pura teu damang. Raja Daud sumping
ngalayad. Saur Amnon, "Tamar widian
ka dieu sina mangdamelkeun kueh.
Di dieu ngadamelna ngarah katingal.
Diasongkeunana hoyong ku manehna."

7 Daud ngintun talatah ka Tamar di karaton,
kieu, "Longok akang maneh, Amnon, jeung
pangnyieunkeun kadaharan."
8 Tamar sumping, Amnon kasampak keur
ebog. Tamar ngadamel adonan didamel kueh
di dinya, diawaskeun ku Amnon.
9 Sanggeus kuehna asak dijait tina
panggorengan, tuluy disina dituang ku
Amnon. Tapi Amnon can kersaeun, saurna,
"Nu sejen sina arindit!" Sanggeus nu sejen
kalaluar,
10 Amnon ngalahir ka Tamar, "Cepeng
kuehna di dieu dina ranjang, Akang huapan."
Kueh ku Tamar dicepeng rek ngahuapan ka
raka.
11 Tamar ku Amnon dikenyang tuluy
ditangkeup, bari saur Amnon, "Urang ebog
sareng Akang!"
12 Saur Tamar, "Alim! Akang ulah maksa
ngajak nista! Aeb temen!
13 Kumaha engke abdi, moal kiat patingal
sareng batur! Akang oge tangtos bakal awon
kasebatna ku urang Israil. Ari bade leres-leres
mah atuh suhunkeun bae ka raja, moal teu
dipaparinkeun."
14 Ku Amnon henteu ditolih. Bubuhan
pameget leuwih kuat batan istri, Tamar ku
anjeunna dikenyang kana pajuaran terus
dipaksa.
15 Ari geus anggeus rey bae Amnon ngarasa
cua liwat saking, leuwih ti batan rasa bogohna

tadi samemehna. Tamar diusir, saurna, "Jor
ka ditu, kaluar!"
16 Saur rayina, "Alim, isin! Ngusir abdi kieu
leuwih jahat ti batan kalakuan Akang anu
bieu!" Amnon teu kersa ngadangu,
17 kalah ka nyaur gandek kadeuheus,
saurna, "Usir ieu awewe ti hareupeun kami,
jongklokkeun ka ditu, panto konci!"
18 Tamar ku eta gandek dikenyang dibawa
kaluar, pantona tuluy dikonci. Harita Tamar
nganggo raksukan kurung, panjang ngagapuy
dihias-hias, sakumaha layakna anggoan putri
raja jaman harita keur parawanna.
19 Tamar ngarawu taneuh ngebul diawurkeun
kana mastakana, anggoanana disosoeh, tuluy
angkat ti dinya nungkup raray bari nangis
ngabangingik.
20 Waktu Absalom ningalieun, tuluy mariksa,
"Dipaksa ku Amnon tadi teh? Keun bae Rayi,
tong teuing jadi pikiran. Manehna teh lanceuk
tere Rayi, jadi ieu kajadian ulah dibejakeun
ka saha-saha." Tamar terus cicing di bumi
Absalom, nyingsalkeun anjeun.
21 Daud ngadangu eta kajadian, langkung-
langkung benduna.
22 Ari Absalom ti harita ngamusuh ka Amnon
anu geus ngotoran Tamar rayina, teu kersa
palemek-lemek acan.
23 Dua taun ti harita, Absalom ngaguntingan
bulu domba di Baal Hasor deukeut desa
Epraim. Putra-putra raja kabeh diondang.

24 Absalom ngadeuheus ka Raja Daud,
unjukan kieu, "Ama, Sang Raja, putra ayeuna
nuju ngaguntingan bulu domba. Hoyong
disumpingan ka ditu sareng para mantri.
Kersa?"
25 Waler raja, "Moal anaking. Ka ditu sarerea
mah atuh hidep repot." Absalom ngeukeuhan,
tapi raja teu kersaeun. Absalom dipiwarang
undur.
26 Tapi Absalom unjukan deui, "Upami kitu,
Amnon atuh widian, kenging?" Waler raja,
"Rek naon Amnon kudu ka ditu?"
27 Tapi bawaning ku dikeukeuhan tungtungna
Amnon diwidian ngiring ka Absalom bareng
jeung putra-putra anu sejenna. Absalom
nyadiakeun tuangeun lir keur tuangeun raja
bae.
28 Tuluy marentah ka gandek-gandek,
saurna, "Amnon awaskeun. Lamun nginumna
geus nemen, geus mabok, lamun ceuk
kami paehan, paehan! Tong inggis-inggis,
kami anu tanggung jawab. Sing wani, ulah
raga-reugeu!"
29 Gandek-gandek narurut kana parentah
Absalom. Amnon dipaehan. Pala putra Daud
anu sejenna buru-buru marancal bigalna, biur
ditegarkeun.
30 Sabot pala putra di jaralan keneh, bejana
ku Daud geus katampi. Ceuk nu mawa beja,
"Pala putra sadayana ditelasan ku Absalom,
teu aya anu kantun!"

31 Neut raja ngadeg, anggoanana disosoeh,
bluk ngabeubeutkeun anjeun kana taneuh.
Gandek-gandek anu araya di dinya oge
nyosoeh pakeanana.
32 Pok Yonadab putra Syama saderek Daud
unjukan, "Gusti Sang Raja! Anu ditelasan
mung Amnon, anu sanesna henteu. Mugi
kauninga, parantos lami Absalom kagungan
niat kitu, ti wangkid Tamar rayina diganggu
ku Amnon.
33 Ulah dipercanten eta wartos teh. Henteu
sadayana ditelasan, mung Amnon wungkul."
34 Ari Absalom mah geus ngalolos. Sabot kitu
prajurit anu jaga garduh nenjo aya aleutan ti
lebah Horonaim keur marudun ti pasir. Tuluy
diunjukkeun ka raja.
35 Yonadab miunjuk, "Putra-putra Gusti
parantos sarumping, sapertos sanggem abdi
bieu."
36 Kakara ge tutup unjukanana, putra-putra
Daud geus sarumping bari narangis. Daud
jeung para mantri oge narangis.
37 (13:37-38) Absalom kaburna ka Talmai
bin Amihud raja Gesur, terus cicing di ditu
nepi ka tilu taun. Daud lila pisan prihatinna
katilar ku Amnon.
38 (13:37)
39 Sanggeus manahna paler ka Amnon,
jorojoy sono ka Absalom.

14 1 Ku Yoab katilik yen raja geus sonoeun
ka Absalom.

2 Yoab miwarang ngala hiji awewe binangkit
ti Tekoa, tuluy dipapatahan kieu, "Maneh
kudu pura-pura anu keur prihatin, make
papakean paranti kapapatenan, buuk tong
disisiran. Kudu siga anu geus lila nandangan
prihatin.
3 Deuheusan raja, sarta ieu papatah kami
unjukkeun." Ku Yoab tuluy dipapatahkeun.
4 Ti dinya awewe teh marek ka raja, brek
deku tuluy sujud, pok unjukan, "Gusti, abdi
nyuhunkeun pitulung!"
5 "Aya naon?" raja mariksa. Wangsulna,
"Gusti, abdi teh randa miskin, salaki parantos
maot.
6 Gaduh anak lalaki dua. Dina hiji dinten
garelut di tegal teu aya nu misah, dugi tiwas
saurang.
7 Gusti, ayeuna abdi dipaksa ku baraya-
baraya kedah nyerenkeun anak anu maehan
dulurna, bade dipaehan deuih ku maranehna.
Upami dugi ka kitu tangtos pun anak leungit
duanana, mangkaning teu gaduh deui anak.
Mung kantun eta harepan abdi anu bakal
neraskeun ngaran bapana. Nanging eta
harepan anu mung sakitu-kituna teh ku
maranehna bade dileungitkeun."
8 Dawuhan raja, "Geus geura balik. Engke
kami marentahkeun supaya perkara maneh
diuruskeun."
9 Piunjukna eta awewe, "Gusti Anu Mulya,
sanaos naon anu bade dipidamel ku Gusti,

balukarna mah abdi sakulawarga anu baris
nampi. Gusti sareng kulawargi mah henteu
lepat."
10 Saur raja, "Upama maneh diancam,
sina datang jelemana ka kami, sina ulah
nyusahkeun deui ka maneh."
11 "Nyuhunkeun dipangnedakeun ka
PANGERAN Allah Gamparan, ulah dugi ka
baraya-baraya abdi midamel kalakuan anu
langkung jahat deui, maehan pun anak anu
maehan dulurna." Waler Daud, "Kami jangji,
demi jumenenging PANGERAN anak maneh
moal bocel-bocel acan."
12 Ceuk eta awewe, "Gusti, aya keneh
pisanggemeun saeutik deui. Nyuhunkeun
diwidian." "Pek," walerna.
13 Eta awewe unjukan deui, "Ku pilahir anu
tadi, Gusti oge parantos ngangken ku anjeun
yen lepat henteu ngawidian tuang putra mulih
ti pangasinganana teh. Ku naon Gusti dugi ka
midamel kalepatan kitu ka umat Allah?
14 Urang sadaya hiji mangsa kedah dongkap
kana ajal, lir cai anu bahe kana taneuh
moal tiasa kaala deui. Nanging sanaos leres
Allah moal ngahirupkeun deui anu parantos
maot, dupi hal tuang putra mah ku Gusti
iasa ditarekahan, sakirang-kirangna supados
putra iasa mulih deui ti panyingkiran.
15 Gusti Sang Raja! Nu mawi abdi dumeuheus
sareng unjukan kieu ka Gusti teh ku margi
aya anu ngancam. Sanggem emutan, ah bade

diunjukkeun ka raja, malak mandar sang raja
kersaeun ngabulkeun.
16 Abdi percanten Gusti kersa ngadangu ieu
piunjuk, ngaluputkeun abdi sarawuh pun anak
ti nu bade maehan, anu bade nyingkirkeun ti
ieu tanah paparin Allah ka umat-Na.
17 Abdi percanten jangji Gusti bakal iasa
ngarahayukeun, margi Sang Raja lir ibarat
malaikat Allah, iasa nangtayungan anu sae
ti nu awon. Mugi Sang Raja disarengan ku
PANGERAN, Allah panutan Gusti."
18 Waler raja, "Kami arek nanya, jawab
sabalakana!" "Sumangga dawuhkeun,"
tembalna.
19 Saur raja, "Ieu tangtu tarekah Yoab, lain?"
Jawabna, "Mugi Gusti wilujeng! Abdi teu tiasa
mungkir. Leres sakumaha pariksa Gusti, abdi
teh dipapatahan ku Yoab, panglima Gusti.
20 Nanging maksad anjeunna teu aya
sanes mung supados ieu perkawis tiasa
dilempengkeun. Gusti teh estu bijaksana
sapertos malaikat Allah bae, waspaos kana
sagala rupi kajadian."
21 Sanggeusna ti dinya, raja nimbalan
ka Yoab, "Kahayang maneh ku kami rek
dicumponan. Jig teang eta budak, Absalom
sina balik!"
22 Bruk Yoab sujud kana taneuh ka payuneun
Daud, pok miunjuk, "Mugi Sang Raja ginanjar
berkah Allah. Ayeuna jisim abdi terang yen

Gusti mikasuka ka jisim abdi, reh panuhun
abdi ku Gusti dikabul."
23 Bral Yoab angkat ka Gesur, Absalom
dicandak mulih ka Yerusalem.
24 Tapi dawuhan raja, Absalom ulah dicandak
ka karaton. Timbalanana, "Kami teu hayang
nenjo manehna." Absalom mulih ka bumina
ku anjeun sarta henteu nembongan ka raja.
25 Absalom teh di sakuliah Israil
pangkasepna, taya nu nendeng, pamujian
sarerea. Ti embun-embunan nepi ka dampal
sampean estu mulus taya kuciwana.
26 Jeung rambutna gomplok pisan; ari
diparasna sataun sakali, nya eta ari geus
panjang teuing jeung lamun karaosna geus
beurat. Ari beurat rambutna meh dua kilo
mun ditimbang ku timbangan nurutkeun
taraju karaton.
27 Absalom kagungan putra, tilu pameget
jeung hiji putra istri anu geulisna kawanti-
wanti, jenenganana Tamar.
28 Geus dua taun Absalom aya deui di
Yerusalem, tara tepang-tepang jeung raja.
29 Geus kitu anjeunna mundut disumpingan
ku Yoab, hoyong dipangunjukkeun halna
ka raja. Tapi Yoab henteu sumping. Sakali
deui Absalom mundut, tapi tetep Yoab teu
kersaeun sumping.
30 Ti dinya Absalom ngalahir ka gandek-
gandek, saurna, "Maraneh nyaho huma Yoab
anu dipelakan hanjeli, gigireun huma kami?

Duruk ka ditu eta huma teh." Gur eta huma
teh dihuru.
31 Yoab sumping ka Absalom sarta saurna,
"Ku naon gandek-gandek hidep ngahuru
lahan Bapa?"
32 Waler Absalom, "Ku naon Bapa ge diangkir
teu kersa sumping? Pangunjukkeun pihatur
ka raja, kieu, Jang naon abdi kapungkur
dipiwarang wangsul? Terang-terang bade
kieu mah langkung sae tetep bae di Gesur.
Pangihtiarkeun, kaula hayang papanggih
jeung raja. Lamun salah atuh paehan kituh,
kaula pasrah."
33 Ti dinya Yoab ngadeuheus ka Raja Daud
ngunjukkeun pihatur Absalom. Absalom ku
raja disaur. Sanggeus Absalom datang tuluy
sujud ka payuneun raja. Ku raja ditampi,
dicium.

15

1 Sanggeus kitu Absalom nyadiakeun
hiji kareta perang jeung kudana, katut
lima puluh urang pangawal pribadi.
2 Unggal poe, isuk-isuk keneh pisan geus
gugah, angkat ka lawang nagara, ngadeg
sisi jalan. Unggal aya anu rek nyanggakeun
urusanana ka raja, ku anjeunna dipegat,
ditaros anu ti mana. Lamun dijawab yen ti
salah sahiji kaom Israil,
3 Absalom ngalahir kieu, "Ceuk hukum mah
maneh anu bener. Tapi hanjakal euweuh
wawakil raja anu daekeun ngadenge perkara
maneh."

4 Lamun tas sasauran kitu sok terus
disambung, "Da lamun kami jadi hakim mah,
saha oge meunang datang, perkarana moal
teu diuruskeun reujeung adil!"
5 Upama jelemana nyampoyong arek
nyembah sok geuwat disambut terus
dirangkul.
6 Kitu bae damelna ka unggal urang Israil
anu rek menta pangadilan ka raja. Atuh
jelema-jelema teh kabeuli hatena.
7 Dina hiji mangsa, opat taun ti harita,
Absalom unjukan ka Raja Daud, "Abdi neda
idin ka Hebron, bade nekanan nadar ka
PANGERAN.
8 Kapungkur, nalika di Gesur tanah Siria,
abdi gaduh panadaran, yen upami abdi
diparengkeun tiasa wangsul deui ka
Yerusalem, bade ngabakti ka Mantenna di
Hebron."
9 Waler raja, "Heug, sing salamet." Absalom
angkat ka Hebron.
10 Tapi anjeunna geus ngintun-ngintunkeun
utusan ka sakabeh kaom Israil sina embar-
embar, yen, "Mun geus aya sora tarompet,
maraneh kudu surak, Absalom jumeneng raja
di Hebron!"
11 Absalom angkatna diiring ku dua ratus
jelema urang Yerusalem, beunang ngahaja
ngondang. Tapi maranehna mah ngiring teh
sabiasana bae, teu aya niat nu sejen, da

teu tarerangeun naon-naon kana paniatan
Absalom mah.
12 Bari ngurban Absalom miwarangan jelema
ka kota Gilo sina manggil Ahitopel, juru
nasehat Raja Daud. Anu arek ngaralawan raja
sakaitna beuki kuat, anu bariluk beuki loba.
13 Aya anu nguninga ka Daud, "Unjuk uninga,
urang Israil parantos bariluk ka Absalom."
14 Saur Daud ka para mantri anu nyarengan
di Yerusalem, "Urang nyingkir ayeuna keneh
ari teu hayang ditangkep mah ku Absalom.
Gancang! Bisi kaburu datang sarta nangkep
urang, jeung bisi ngabasmi ka nu araya di
Yerusalem!"
15 Wangsulna, "Leres, Gusti! Sumangga abdi
sadaya seja tumut."
16 Raja geus angkat, disarengan ku sakabeh
kulawargina jeung para ponggawa, kajaba
sapuluh urang parekan anu ditinggalkeun
sina nungguan karaton.
17 Sanggeus sumping ka imah anu
pangjauhna, raja liren heula jeung sakabeh
pangiringna.
18 Para ponggawa kabeh narangtung
gedengeun raja, waktu pasukan pangawal
raja liwat ngabaris di payuneunana. Kitu deui
genep ratus urang prajurit ti Gat anu marilu
ka anjeunna, eta oge liwat di payuneunana.
19 Itai, pamingpinna, ku raja dipariksa,
"Paman, ku naon milu ka kami? Mending
mulang deui ka kota ngiring raja anyar. Da

Paman mah bangsa sejen, di dieu soteh keur
ngungsi.
20 Paman di dieu ngan keur saheulaanan, jadi
arek naon milu sangsara jeung kami. Kami
mah rek sakaparan-paran, henteu puguh
nu dijugjug. Jig geura mulang, babaturan
kabeh bawa. Mugia PANGERAN teu kendat
nyarengan ka Paman, maparin kasaean."
21 Itai ngawangsul, "Gusti, Paman sumpah
nyebat pajenengan PANGERAN, ka mana bae
ge paeh hirup seja ngiring."
22 Waler Daud, "Nuhun Paman! Hayu maju!"
Itai maju jeung sakabeh pasukanana katut
kulawarga-kulawargana.
23 Rayat anu dikantun ku Daud ear careurik.
Ti dinya raja jeung rombonganana meuntasan
Walungan Kidron rek ka tanah gurun.
24 Imam Sadok oge ngiring, diiring ku
urang Lewi anu ngagarotong peti suci, Peti
Perjangjian Allah. Cag eta Peti teh diecagkeun
heula, sarta can waka digotong deui samemeh
rombongan laliwat kabeh. Imam Abyatar oge
ngiring.
25 Raja ngalahir ka Imam Sadok, "Eta Peti
sae wangsulkeun deui ka dayeuh. Aya bae
milik kaula mendak kurnia ti PANGERAN
tangtu bisa mulang deui bisa deui ningal eta,
jeung bisa deui ningal tempat Mantenna.
26 Sabalikna lamun kaula geus teu kamanah
ku PANGERAN, kantun kumaha pangersa-Na,
kaula sumeja pasrah."

27 Saurna deui ka Sadok, "Mangga mulih
deui ka dayeuh. Tuang putra Ahimaas sareng
Yonatan putra Abyatar candak. Mangga sing
salamet.
28 Ari kaula rek ngantos di peuntaseun
walungan di tanah gurun, ngantos
wartos-wartos ti Bapa."
29 Tuluy Peti Perjangjian teh ku Sadok jeung
Abyatar dicandak deui ka Yerusalem, sarta
aranjeunna tetep di Yerusalem.
30 Daud nanjak ka Gunung Jetun bari nangis.
Mastakana dicindung tawis keur prihatin,
jeung teu ditarumpah-tarumpah acan. Anu
ngariring oge dicarindung bari tingsalegruk.
31 Aya anu nguninga ka Daud yen Ahitopel
biluk ka Absalom. Seug anjeunna neneda,
"Nun PANGERAN, mugi-mugi sagala nasehat
Ahitopel ulah aya anu kaanggap."
32 Sanggeus Daud aya di puncak pasir di
tempat paranti sembahyang ka Allah, jol
Husai urang Arki, mitra Daud. Pakeanana
geus disosoeh sarta sirahna diawuran taneuh.
33 Saur Daud ka Husai, "Mending entong
ngiring, moal aya mangpaatna.
34 Langkung sae ka dayeuh deui ngawula ka
Absalom. Unjukkeun sumeja sumujud kituh
sapertos ka tuang rama. Nasehat Ahitopel ka
raja ayonan sakedah polah.
35 Di ditu parantos aya Imam Sadok sareng
Abyatar. Hal-hal anu kakuping di karaton
wartoskeun ka aranjeunna.

36 Sagala katerangan anu geus
kakumpulkeun ku saderek, ku aranjeunna
bakal dititipkeun ka putrana, ka Ahimaas bin
Sadok sareng ka Yonatan bin Abyatar, anu
bakal nepikeun ka kaula di dieu."
37 Husai mitra Daud mulang ka dayeuh,
kabeneran Absalom oge kakara sumping.

16 1 Sanggeus Daud majeng deui saeutik
liwat pasir, hol Siba gandek Mepiboset,
mendakan, mawakeun kalde anu dimuatan
roti dua ratus siki, anggur kering saratus
ranggeuy, buah anggur seger saratus
ranggeuy, jeung cianggur sakantong kulit
pinuh.
2 Daud mariksa, "Eta babawaan jang naon?"
Ceuk Siba, "Sumuhun, kalde kanggo titihan
pala putra, roti sareng bubuahan kangge anu
ngariring, cianggur kangge ngalaleueut engke
di tanah gurun."
3 Saur raja, "Ari Mepiboset incu Saul juragan
maneh di mana?" Jawab Siba, "Sumuhun di
Yerusalem, margi yakineun yen karajaan Saul
eyangna ku urang Israil bakal diserenkeun ka
anjeunna."
4 Dawuhan raja ka Siba, "Ari kitu mah harta
milik Mepiboset cokot ku maneh, piboga."
Pihatur Siba, "Sembah hatur nuhun. Mugi
abdi salamina mendak kurnia ti Gusti."
5 Sanggeus sumping ka Bahurim, Raja Daud
dipegat ti kajauhan ku Simei bin Gera, hiji
ahli Saul. Simei nyumpahan

6 bari ngabaledogan ku batu ka Daud jeung
pangiringna, teu tolih ka para gegeden jeung
pangawal anu ngaping.
7 Nyumpahanana, "Jor geura kabur! Si
tukang maehan! Si jahat!
8 Bareto maneh ngarebut karajaan Saul.
Sakitu lobana ahli-ahli Saul anu dipaehan ku
maneh. Ayeuna tibalik, maneh dihukum ku
Allah. Karajaan maneh ayeuna ku PANGERAN
diselehkeun ka Absalom, anak maneh
sorangan. Sukur pisan maneh cilaka, sukur!
Si tukang maehan!"
9 Abisai putra ibu Seruya unjukan ka raja,
"Gusti, bade sabar bae ka eta anjing anu
gagag-gogog nyarekan ka salira Gusti? Urang
teukteuk huluna ku abdi!"
10 Raja ngawaler ka Abisai jeung Yoab
rakana, "Lain urusan maraneh. Lamun
nyarekanana ka kami teh geus kersaning
PANGERAN, saha nu bisa ngahulag?"
11 Dawuhanana deui ka Abisai jeung ka
para ponggawa, "Anak kami sorangan rek
maehan ka kami, naha maraneh make heran
ku kalakuan eta urang Binyamin? Keun bae
sina nyarekan ka kami, da PANGERAN anu
miwarang kitu.
12 Ngan muga-muga ieu kabalangsakan
kami nepi ka dicarekan kieu ku batur, ku
PANGERAN digentos ku kabagjaan."
13 Daud jeung sapangiringna neruskeun
lumakuna. Ari Simei terus bae nutur-nutur

ti sisi pasir, teu eureun-eureun nyumpahan
bari ngabenturan ku batu jeung ngawuran ku
taneuh.
14 Sanggeus sumping ka sisi Walungan
Yordan, Daud sapangiringna ngareureuh
heula bawaning ku cape.
15 Absalom lebet ka Yerusalem jeung urang
Israil anu ngariring, kitu deui Ahitopel.
16 Jol Husai mitra Daud ngadeuheus ka
anjeunna, seug nyora tarik, "Wilujeng raja!
Wilujeng raja!"
17 Ku Absalom dipariksa, "Kumaha bejana
Daud sobat andika? Geus ditinggalkeun? Ku
naon teu milu ka sobat?"
18 Saur Husai, "Paliyas, Gusti! Jisim abdi
sumeja sumeren diri ka raja anu diangkat
ku PANGERAN, ku ieu jalmi-jalmi, sareng ku
sabangsa Israil. Jisim abdi sumeja ngiring ka
Gamparan.
19 Kalih perkawis, ka saha deui nya kedah
kumawula upami sanes ka putra jungjunan
abdi?"
20 Geus kitu Absalom malik ngalahir ka
Ahitopel, "Urang parantos aya di dieu,
kumaha saterasna? Cobi nyuhunkeun
pirempag."
21 Ceuk Ahitopel, "Ayeuna mah cobian bae
heula parekan-parekan tuang rama anu
ku anjeunna dikantun sina tunggu karaton
tea, supados sadaya urang Israil terang

yen Gamparan nangtang ka rama, supados
maranehna tambih kawani."
22 Ti dinya Absalom dipangnyieunkeun
sasaungan di luhur karaton. Seug parekan-
parekan ramana teh ku Absalom kabeh
digadabah di dinya, dilalajoanan ku saban
jelema.
23 Mangsa harita sagala nasehat Ahitopel
ditarurutna teh kawas kana pangandika Allah
bae, boh Daud boh Absalom kacida tumutna.
17 1 Sanggeus kitu Ahitopel unjukan ka
Absalom, "Jisim abdi nyuhunkeun jalmi
dua belas rebu urang, bade ngudag Daud
engke wengi.
2 Bade ditarajang meungpeung keur
ripuheun keneh. Tangtos anjeunna gugup,
pangiringna bakal paburisat kalalabur. Anu
diarah patina mung raja.
3 Pangiringna mah bade dibantun ka
Gamparan, lir panganten awewe nepangan
salakina. Nu diarah mung saurang, anu
dipikapalay ku Gusti. Anu sanes-sanesna
urang hirupan."
4 Ku pamendak Absalom jeung para
pamingpin Israil eta nasehat kacida hadena.
5 Saur Absalom, "Cik urang tanya pamanggih
Husai kumaha."
6 Sanggeus Husai marek, Absalom mariksa,
"Kitu pirempug Ahitopel. Turutkeun atawa
ulah? Lamun ulah, coba kumaha pikiran
maneh?"

7 Saur Husai, "Nun, sakali ieu mah pirempag
Ahitopel henteu sae.
8 Gamparan langkung uninga, tuang rama,
Daud, sareng pangiringna, jago-jago tarung,
garalakna sapertos biruang anu dibantun
anakna. Tuang rama teh prajurit kahot,
seueur pangalaman, sareng wengi ieu tangtos
moal ngahiji sareng balad.
9 Manawi ayeuna teh keur nyumput, ngintip
di lebet guha duka di mana. Saupami Daud
ujug-ujug narajang dugi ka balad ti dieu
kasoran, tangtos sanggem anu ngaruping teh
balad Gamparan parantos kasoran.
10 Upami parantos kitu, jalmi anu
panggagahna sareng teuneungna ibarat
singa ge tangtos murungkut hatena. Margi
sadayana ge parantos teu aya nu bireuk kana
kagagahan tuang rama sabaladna.
11 Pirempag abdi gamparan mah kieu: Kerid
sabangsa Israil ti tungtung dugi ka tungtung,
ti Dan dugi ka Berseba, dugi ka seueurna
sapertos keusik di basisir. Candak perang,
pingpin nyalira ku Gamparan.
12 Ku jalan kieu, sanaos Daud nyumput
di mana ge moal teu kapendak. Memeh
uningaeun kitu kieuna der tarajang.
Ditanggel, anjeunna sabaladna moal aya anu
luput.
13 Bilih bae anjeunna mubus ka salah sawios
kota, kotana sina diered ku balad urang ku

tambang, jungkelkeun kana jurang dugi ka
pasirna teu nyesa batu hiji-hiji acan."
14 Saur Absalom kitu deui ceuk urang
Israil, "Pirempug Husai leuwih alus ti batan
pirempug Ahitopel." Geus kitu kersaning
PANGERAN, pirempug Ahitopel anu sakitu
alusna teh henteu dianggap, sarta hal eta
bakal jadi lantaran cilakana Absalom.
15 Geus kitu Husai wawartos ka Imam
Sadok jeung Abyatar yen anjeunna tas
ngahaturkeun pirempug kitu ka Absalom
jeung para gegedenna, sarta hal pirempugna
Ahitopel.
16 "Enggal wartoskeun ka Daud," saur Husai.
"Wengi ieu ulah ngarereb di peupeuntasan
ka tanah gurun, kedah enggal meuntasan
Walungan Yordan, bilih kabujeng kabasmi."
17 Yonatan bin Abyatar jeung Ahimaas bin
Sadok keur tarunggu di pasisian Yerusalem,
sisi sumur di En Rogel, teu waranieun arasup
ka jero kota, sieun aya anu nenjoeun.
Jol tukang ngabejaanana anu geus baku,
hiji gandek awewe, mawa beja anu kudu
buru-buru diwartoskeun ka Daud.
18 Tapi sakali eta mah anu duaan teh
katenjoeun ku hiji budak lalaki, tuluy
dibejakeun ka Absalom. Gancang duanana
nyumput ka salah sahiji imah urang desa
Bahurim, tuluy arasup ka jero sumur di
buruan eta imah.

19 Rup sumurna dituruban ku pamajikan nu
boga imah, turubna diamparan gabah, teu
katara di dinya aya nu nyumput.
20 Burudul abdi-abdi Absalom daratang
tuluy nanyakeun, "Mana si Ahimaas jeung si
Yonatan?" Ku eta awewe dijawab, "Parantos
mareuntasan walungan." Terus dikotektak,
teu kapanggih. Anu nareangan baralik.
21 Ahimaas jeung Yonatan haranjat ti sumur
tuluy kebat ka Daud. Nasehat Ahitopel
diunjukkeun. Pokna deui, "Enggal meuntas!"
22 Daud sapangiringna pakepuk meuntasan
Walungan Yordan. Bray isuk teh geus teu aya
saurang-urang acan anu tinggal.
23 Ari Ahitopel sanggeus pirempugna henteu
kapake, clak bae kana kalde, mulang ka
lemburna. Sanggeus wawasiatan, gurawil
ngagantung maneh. Tuluy dikuburkeun di
makam kulawargana.
24 Waktu Absalom jeung urang Israil keur
mareuntasan Walungan Yordan, Daud mah
geus aya di kota Mahanaim.
25 (Absalom geus ngangkat Amasa jadi
panglima gaganti Yoab. Amasa teh anak Yitra
urang Ismail, ari ibuna Abigail binti Nahas,
saderekna Seruya ibuna Yoab.)
26 Absalom masanggrahan heula di tanah
Gilad.
27 Ari Daud sasumpingna ka Mahanaim
ditepangan ku tilu jelema, nya eta Sobi bin
Nahas ti kota Raba di Amon, Makir bin Amiel

urang Lodebar, jeung Barsilai urang Rogelim
di tanah Gilad.
28 (17:28-29) Maranehna marawakeun
bokor-bokor, wawadahan tina taneuh,
kasur, kitu deui bahan dahareun pikeun
Daud sabaladna: Gandum, tarigu, daging,
sanggray gandum, kacang buncis, madu,
kiju, mantega, jeung domba sababaraha hiji.
Maranehna nyarahoeun yen Daud sabaladna
tangtu lapar jeung aus, tur cape aya di tanah
gurun teh.
29 (17:28)
18 1 Daud ngaloris balad anu ngiring,
tuluy dibagi jadi sababaraha pasukan,
aya anu sarebuan, aya anu saratusan. Tiap
pasukan aya kapalana.
2 Geus kitu balad teh dibagi tilu bagian.
Sapertilu dipingpin ku Yoab, sapertilu ku
Abisai raina Yoab, sapertilu deui ku Itai urang
Gat tea. Saur raja ka aranjeunna, "Kami oge
rek milu perang."
3 Tapi ku aranjeunna diwagel, "Gamparan
mah ulah angkat. Balad onaman sanaos dugi
ka kapaksa kalabur oge, atanapi dugi ka
kantun saparo, ku musuh moal dianggap.
Dupi salira Gamparan mah tinanding balad
salaksa. Gamparan langkung sae ngantos di
dieu, di dayeuh, ngatur bala bantuan."
4 "Kumaha hadena bae, kami nurutkeun,"
walerna. Ti dinya anjeunna ngadeg di
sisi lawang dayeuh, ningalikeun budalna

pasukan-pasukan, anu sarebuan, anu
saratusan.
5 Raja nimbalan ka Yoab, Abisai, jeung Itai,
saurna, "Kade eta budak, Absalom ulah
dikieu-kieu." Eta dawuhan ku balad oge
kadarengeeun.
6 Balad Daud geus budal ka luar ti dayeuh.
Terus mokprok jeung balad Israil di leuweung
Epraim, der campuh.
7 Urang Israil eleh ku balad Daud lain
meumeueusan, aya 20.000 urang anu
kasambut poe eta.
8 Perang terus nyaliara sawewengkon eta,
anu paraeh cilaka di leuweung leuwih loba ti
batan anu paraeh kasambut perang.
9 Prok Absalom amprok jeung balad Daud.
Bigalna dilumpatkeun. Barang nepi ka
handapeun hiji tangkal kiara anu dahanna
rekep, gurawil bae ngagurawil, sabab
mastakana tiselap kana dahan kiara, salirana
guwang-gawing di awang-awang. Ari bigalna
terus lumpat.
10 Aya anu nguninga ka Yoab pokna, "Abdi
ningal Absalom guwang-gawing dina tangkal
kiara."
11 Saur Yoab, "Geus puguh katenjo ku
naon henteu terus dipaehan bae di dinya ku
maneh? Moal teu diperesen ku kami sapuluh
gebleg perak jeung sabuk hiji."
12 Tembalna, "Sanaos diperesen sarebu
gebleg perak oge, abdi mah teu wantun

nyintreuk-nyintreuk acan ka eta putra raja.
Sadayana oge nguping raja nimbalan ka
Bapa, ka Abisai, sareng ka Itai, dawuhanana,
Sing inget ka kami, eta budak, Absalom, ulah
dikieu-kieu.
13 Saupami abdi baha ka raja dugi ka
maehan Absalom, halna tangtos kadangu ku
raja, da sagala rupi hal oge ku anjeunna mah
kadangueun bae. Upami parantos kitu mah
Bapa ge tangtos moal ngabelaan ka abdi."
14 Saur Yoab, "Ah, cumah ngobrol jeung
maneh!" Geus kitu anjeunna nyandak tumbak
tilu. Absalom kasampak hirup keneh keur
roroesan dina dahan kiara. Bles angenna
ditubles.
15 Jol prajurit sapuluh urang, tuluy marilu
nyampurnakeun Absalom.
16 Yoab miwarang niup tarompet, tangara
kudu eureun perang. Balad daratang tas
ngabeberik urang Israil.
17 Mayit Absalom diturunkeun, tuluy
digurubagkeun kana lombang jero di
eta leuweung, bru dibugbrugan ku batu.
Urang Israil kabeh geus kalabur, baralik ka
saimah-imahna.
18 Keur hirupna Absalom teh ngadamel hiji
tugu keur salirana di Lebak Raja, dumeh
teu kagunganeun putra pameget anu bakal
neruskeun jenenganana. Anu matak eta tugu
ku anjeunna dingaranan ku jenenganana ku

anjeun, sarta nepi ka ayeuna eta tugu katelah
Tugu Absalom.
19 Geus kitu jol Ahimaas bin Sadok
unjukan ka Yoab, "Manawi karujukan, ieu
pikabingaheun teh urang unjukkeun ku abdi
ka raja, yen anjeunna ku PANGERAN parantos
diluputkeun ti musuh."
20 Waler Yoab, "Ulah! Poe ieu mah najan
anu pikabungaheun oge ulah hidep anu
ngabejakeunana. Poe sejen mah pek bae.
Sabab anu tiwas poe ieu teh putra raja."
21 Ti dinya Yoab nimbalan ka budak urang
Sudan saurna, "Silaing kudu ka kangjeng raja
ayeuna. Uningakeun sakur anu kasaksian
ku silaing di dieu." Budak teh nyembah,
semprung lumpat.
22 Ahimaas maksa, "Matak naon abdi oge
widian ngunjukkeun ieu wartos ka kangjeng
raja?" Saur Yoab, "Keur naon ka ditu anaking?
Ka-teu-teu-ari da moal aya pihasileunana."
23 "Sawios ku kitu ku kieu oge, matak
naon?" "Nya jig atuh," saur Yoab. Semprung
Ahimaas oge lumpat, mudun ka Lebak
Yordan, teu lila budak urang Sudan anu tadi
geus kapiheulaan.
24 Daud keur linggih di nu lega antara lawang
jero jeung lawang kota beulah luar. Anu kemit
unggah ka luhur lawang kuta, terus nangtung
di dinya, tuluy nenjo aya anu keur lumpat
nyorangan.

25 Gancang ceceluk ka handap, nguninga ka
raja. Lahiran raja, "Upama nyorangan, bejana
tangtu hade." Anu lumpat beuki deukeut.
26 Beh deui anu keur kemit teh nenjo saurang
deui anu keur lumpat. Gero ngabejaan ka
nu jaga lawang, "Tuh aya saurang deui anu
lumpat!" Saur raja, "Eta oge tangtu mawa
beja hade."
27 Ceuk nu kemit, "Parantos rada sidik
jalmina, rupina mah Ahimaas." Saur raja,
"Jelema hade eta mah. Bejana tangtu
ngeunah."
28 Ahimaas norojol bari ngawilujengkeun ka
raja, bruk sujud kana taneuh payuneunana,
piunjukna, "Puji ka PANGERAN, Allah
Gamparan, anu ngersakeun Gamparan
unggul ngelehkeun jalmi-jalmi anu ngalawan
ka Sang Raja!"
29 Raja mariksa, "Ari Absalom kumaha,
salamet?" Piunjuk Ahimaas, "Gusti, nalika
abdi diutus ku panglima Yoab, abdi ningal
aya anu ribut-ribut, duka abdi gamparan teu
terang aya naon."
30 "Enya, geus maneh nyisi nangtung di
dieu," saur raja. Ahimaas nyisi tuluy nangtung
di dinya.
31 Teu lila torojol budak urang Sudan tea
datang, tuluy unjukan ka raja, "Gusti, abdi
ngabantun wartos pikabingaheun! Dinten
ieu Gusti ku PANGERAN parantos dipaparin
kaunggulan ti anu ngaralawan ka Gusti!"

32 "Ari anak kami, Absalom, salamet?" Eta
budak ngawalon, "Mugi-mugi sadaya musuh
Gusti, sakur anu ngalawan ka Gusti, sing
sapertos eta Gusti anom."
33 Raja rampohpoy, manahna sumeblak. Sup
lebet ka kamar peuntaseun lawang, ngadon
nangis. Bari angkat henteu weleh sumambat,
"Emh Absalom, Absalom, anaking! Mending
oge Ama anu paeh, nalangan Enung, anaking,
anaking!"

19 1 Aya anu nguninga ka Yoab, yen Raja
Daud damelna nangis bae sasambat
ka Absalom.
2 Atuh balad anu keur barungah unggul
perang teh hatena ngarareunteut lantaran
rajana nangisan putrana.
3 Arasupna ka kota teh mani jempling kawas
nu nandang kaera, kawas tas kabur ti medan
perang.
4 Ari raja nyindungan raray bari jerat-jerit,
"Duh anaking Absalom! Anaking! Absalom!
Anaking!"
5 Yoab lebet ka bumi anu dicalikan ku raja,
ngahaturanan pituah, "Dinten ieu Gamparan
parantos ngawiwirang balad, balad ku
anjeun, anu parantos toh pati jiwa raga
ngabelaan Gamparan, ngabelaan putra-putra
pameget istri, ngabelaan garwa-garwa sareng
parekan-parekan Gamparan.
6 Gamparan sarupi anu ngamusuh ka nu
sumujud, mikatresna ka nu ngalawan. Tetela

Gamparan teh nganggap para kapala teu aya harga, para abdi taya pangaji. Upami kitu tetela, manawi upami dinten ieu abdi sadaya tumpes tiwas, Absalom anu hirup, nembe Gusti suka galih.

7 Mana ayeuna nun Gusti, upahan hate balad-balad. Demi PANGERAN, abdi Gamparan sumpah, upami Gamparan henteu ngupahan hate balad, enjing oge parantos moal aya saurang-urang acan anu kumureb deui ka Gamparan. Upami dugi ka kitu, Gamparan anu cilaka, langkung cilaka ti batan anu parantos karandapan ku Gamparan ti aanom."

8 Neut raja cengkat lajeng kaluar, gek lenggah di lawang nagara. Balad gancang kabejaan yen sang raja teh geuning itu keur lenggah di lawang nagara. Burudul balad daratang ngadareuheusan ka rajana. Harita urang Israil geus kalabur baralik ka saimah-imahna.

9 Geus kitu urang Israil teh di mana-mana recok pada batur, pokna, "Raja Daud teh padahal ngabebaskeun urang ti musuh-musuh. Urang jadi bebas ti urang Pelisti. Ayeuna anjeunna nepi ka lunta ti nagara, nyingkahan Absalom.

10 Urang kalah ka ngangkat Absalom jadi raja. Absalom geus tiwas kasambut perang. Ku naon urang caricing keneh bae, lain

buru-buru ngangkir deui Raja Daud, sina
gancang mulih ka nagara?"
11 Recokna urang Israil kitu geus aya
anu nguningakeun ka Raja Daud. Seug
anjeunna ngintun amanat ka Imam Sadok
jeung Abyatar, sina nyarios kieu ka kapala-
kapala urang Yuda, "Ari maraneh moal
waka mulangkeun raja ka karaton? Rek
mandeurikeun maneh bae?
12 Na enya maraneh, kulit daki kami
sorangan rek pangpandeurina mulangkeun
kami ka karaton?"
13 Jeung kieu timbalanana pikeun Amasa,
"Andika baraya kami. Ti semet ieu andika ku
kami dijieun panglima keur gaganti Yoab.
Lamun kami jalir, masing dihukum ku Allah!"
14 Narima timbalan kawas kitu, sumanget
maranehna beuki kahudang, tuluy
guyub ngirimkeun pihatur ka anjeunna,
ngahaturanan mulih saputra garwa.
15 Bral raja angkat seja mulih. Di sisi
Walungan Yordan, urang Yuda anu
daratang ka Gilgal geus araya mapag, arek
meuntaskeun rajana.
16 Waktu eta, Simei bin Gera urang Binyamin
oge gura-giru muru ka dinya rek mapagkeun
raja,
17 dibarengan ku sarebu jelema urang kaom
Binyamin. Kitu deui Siba, gandek ahli Saul
tea, eta oge datang jeung anak-anakna lalaki
lima belas urang, gandek-gandekna dua

puluh urang; datangna ka Walungan Yordan
memeh raja sumping.
18 Maranehna geus ka peuntas ditu rek
ngaping meuntaskeun raja saputra garwa,
bari rek nadah sagala timbalanana. Barang
raja bade clak kana eretan, bruk Simei sujud
kana taneuh payuneun anjeunna,
19 tuluy unjukan, "Nun Gusti, abdi
nyanggakeun samudaya kalepatan nalika
Gusti keur ngantunkeun Yerusalem. Hapunten
anu kasuhun, mugi ulah jadi kekeling
panggalih.
20 Jisim abdi rumaos pisan, kalakuan
kapungkur teh kalintang awonna. Ku margi
eta danget ieu, ti antawis kaom-kaom palih
kaler, abdi anu pangpayunna dumeuheus ka
pangersa Gusti."
21 Pok Abisai putra ibu Seruya haturan,
"Gusti, ieu Simei kedah dihukum pati,
kapungkur nyarekan ka raja lisahan
PANGERAN."
22 Saur Daud ka Abisai jeung ka Yoab rakana,
"Na kami teh menta nasehat maraneh? Arek
mere pisusaheun ka kami? Ieu kami anu jadi
raja nyangking Israil. Poe ieu moal aya urang
Israil anu baris keuna ku hukum pati!"
23 Ti dinya dawuhanana ka Simei, "Timbalan
kami, maneh moal dipaehan."
24 Mepiboset putu Saul oge datang
mapagkeun ka raja. Ti barang raja lunta
ti Yerusalem nepi ka mulihna deui harita

kalawan wilujeng, Mepiboset teh geus tara
ngumbah-ngumbah suku, tara ngurud-ngurud
janggot, pakeanana teu diseuseuh-seuseuh.
25 Datang-datang ti Yerusalem rek mapag
raja, ari gok ku raja tuluy dipariksa, "Bagea
Mepiboset! Ku naon bareto teu milu jeung
kami?"
26 Ceuk Mepiboset, "Nun Gusti! Kawantos
gempor, harita abdi teh ka badega
nyuhunkeun dipangnyelaankeun kalde bade
nuturkeun Gusti, nanging ku manehna
dihianatan.
27 Malah abdi teh diawonkeun ka Gusti. Abdi
sadaya-daya pasrah kana pangersa, Gusti
nu langkung uninga, kawantos Gusti mah lir
malaikat Allah bae.
28 Abdi sadaya, ahli-ahli pun bapa, memang
pantes dikeunaan hukum pati ku Gusti.
Sangkilang kitu ku Gusti anggur dipaparin
nugraha dugi ka diwidian neda satata sareng
Gamparan. Jadi kalintang henteu pantesna
saupami jisim abdi ayeuna nyuhunkeun deui
sih citeres Gamparan."
29 Waler raja, "Perkara eta ulah diomongkeun
deui. Timbalan kami ayeuna, eta lahan Saul
teh ku hidep parokeun jeung Siba."
30 Mepiboset, "Bade dibantun ku Siba
sadayana oge abdi teu kaabotan. Ku
ningal Gamparan sumping deui kalayan
kawilujengan oge abdi parantos kalintang
bagjana."

31 Barsilai urang Gilad tea oge ngahaja
datang ka dinya ti Rogelim, rek ngabantu raja
meuntas Walungan Yordan.
32 Jelemana geus kacida kolotna, umurna
geus dalapan puluh taun. Kacida beungharna.
Waktu raja keur di Mahanaim keneh, ku
manehna disumbang ku bahan pangan.
33 Raja ngandika ka Barsilai, "Milu bae
jeung kaula ka Yerusalem, kaula hayang
nyenangkeun."
34 Piunjuk Barsilai, "Abdi hirup teh moal
sabaraha lami deui, jadi kanggo naon ngiring
ka Gusti ka Yerusalem?
35 Umur abdi parantos dalapan puluh taun,
parantos teu tiasa ngabentenkeun senang
teu senang, teu tiasa deui ngabentenkeun
katedaan anu raos sareng anu teu raos.
Kawih raos oge parantos moal tiasa kakuping.
Matak ngariridu bae ka salira Gusti.
36 Abdi teu layak nampi pangasih anu sakitu
ageungna. Mung seja jajap bae saeutik
ka palih ditu saparantos meuntasan ieu
walungan.
37 Saparantos eta abdi neda diwidian
wangsul, sumeja mapag ajal di lembur,
hoyong dipendem di makam karuhun. Mung
ieu pun anak, Kimham wastana, widian
kumureb ka salira Gusti. Mangga candak,
bade dibeureum bade dihideung nyanggakeun
kumaha pangersa Gusti."

38 Raja ngandika, "Mangga, ku kaula rek
dibawa, rek dijamugakeun sakumaha hadena
ceuk pangrasa Aki, jeung lamun Aki aya
pamenta naon bae, ku kaula seja ditedunan."
39 Ti dinya Daud sabaladna meuntasan
Walungan Yordan. Geus kitu anjeunna
ngarangkul ka Barsilai sarta ngadungakeun.
Ti dinya Barsilai mulang.
40 Sanggeus meuntas, raja diiring ku
sakabeh urang Yuda jeung ku saparo urang
Israil, ngabujeng ka Gilgal. Kimham milu.
41 Ti dinya sakabeh urang Israil
ngadareuheus ka raja, arunjukan kieu,
"Gusti, ku naon dulur-dulur abdi urang
Yuda ngarasa gaduh hak mapagkeun sareng
ngawal Gusti sakulawargi katut sadaya
pangiring meuntasan Walungan Yordan?"
42 Ditembal ku urang Yuda, "Na matak naon,
da raja teh baraya kami! Na make arambek
ka kami? Kami migawe kitu ka raja, ku raja
henteu diparaban henteu diburuhan!"
43 Ceuk urang Israil, "Masing enya ge
anjeunna baraya arandika, hak kami ka raja
sapuluh kalieun arandika. Nyapirakeun teuing
ka kami teh! Padahal kami anu pangheulana
boga niat ngangkir raja sina mulih teh!" Tapi
urang Yuda ngajawab leuwih sugal ti batan
urang Israil.

20 1 Harita di Gilgal aya hiji jelema
bangkawarah, ngaranna Seba bin
Bikri ti kaom Binyamin. Manehna niup

tarompet, tuluy ceceluk pokna, "Geus, Daud
teh taringgalkeun! Tong ditaluturkeun! Hayu
urang Israil urang baralik!"
2 Urang Israil ngaburiak naringgalkeun Daud,
tuluy naluturkeun ka Seba. Sabalikna urang
Yuda mah tetep satia ngiring ka Daud ti
Walungan Yordan ka Yerusalem.
3 Sanggeus Daud aya deui di karaton di
Yerusalem, parekanana anu sapuluh urang,
anu dipiwarang nunggu karaton tea, ku
anjeunna dipernahkeun di hiji imah anu tuluy
dijaga ku pangawal. Sagala kaperluanana
dicukup ku anjeunna, tapi tara dikuleman
deui. Jadi harirupna teh dipingit sarta jaradi
randa saumur-umur.
4 Geus kitu raja nimbalan ka Amasa, "Urang
Yuda kumpulkeun, pageto bawa ka dieu."
5 Amasa iang rek ngumpulkeun urang Yuda,
tapi dina tempona kudu datang teu datang
bae.
6 Ku sabab kitu raja nimbalan ka Abisai,
"Seba bakal leuwih nyusahkeun ti batan
Absalom. Bereskeun, bawa balad kami, bisi
manehna kaburu mubus ka kota anu aya
bentengna, moal bisa dibeunangkeun."
7 Abisai ngumpulkeun prajurit bawahan Yoab,
para pangawal raja, jeung prajurit salianna,
tuluy kaluar ti Yerusalem rek ngudag Seba.
8 Barang narepi ka hiji batu karang gede di
Gibon, pasanggrog jeung Amasa. Ku Yoab
dideukeutan. Yoab harita nganggo dangdanan

perang, dina angkengna nyolegreng pedang.
Sabot ngadeukeutan Amasa, pedangna
murag.
9 Yoab uluk salam ka Amasa, pokna,
"Haturan, kumaha Adi damang?" saurna bari
newak janggot Amasa ku panangan katuhu
siga rek nyium,
10 ari panangan kenca nyepeng pedang.
Amasa teu aya curiga, jadi henteu iyatna.
Bles beuteungna ku Yoab ditubles nepi ka
peujitna amburadul kana taneuh. Ku Yoab teu
kungsi dipindo, kaburu lastari. Geus kitu Yoab
jeung Abisai rayina kebat rek ngudag Seba.
11 Aya jalma bawahan Yoab anu nangtung
gigireun mayit Amasa bari ceceluk, "Sakur
anu misuka ka Yoab, sakur anu satuju ka
Daud, tuturkeun Yoab!"
12 Mayit Amasa burah-bareh ku getih,
ngajoprak di tengah jalan. Jalma-jalma anu
rek naluturkeun Yoab ngararandeg heula
lalajo eta mayit. Ti dinya mayit Amasa ku
jalmana Yoab diangkat, dipindahkeun ka jero
kebon, tuluy dirimbunan ku simbut.
13 Sanggeus mayit diangkat ti jalan, kakara
jalma-jalma teh kebat naluturkeun Yoab rek
ngudag Seba.
14 Ari Seba liwatna ngambah wewengkon
kaom-kaom Israil, tuluy asup ka kota Abel
Bet Maaka, bareng jeung sakabeh jelema
ahli-ahli Bikri.

15 Yoab geus uningaeun yen Seba aya di
dinya, seug eta kota dikepung. Balad Yoab
ngunggul-ngunggul taneuh sina ngadingding
nyanghareupan kuta ti luar, ari kutana dikali
sina rugrug.
16 Aya hiji awewe binangkit ngagero ti
luhur kuta, pokna. "Dengekeun! Dengekeun!
Unjukkeun ka Yoab, kuring rek aya pihatur!"
17 Yoab nyampeurkeun. "Bapa teh Bapa
Yoab tea?" ceuk eta awewe, nanya ka Yoab.
"Enya," waler Yoab. "Dangukeun ieu pihatur
abdi," ceuk eta awewe. "Heug ku kami
didengekeun," waler Yoab.
18 Ceuk eta awewe, "Jaman kapungkur
jalmi-jalmi teh sok biasa nyanggem kieu,
Lamun butuh pituduh, indit we ka kota Abel
sareng leres eta kitu teh dijalankeun.
19 Ieu kota abdi-abdi teh ageung. Di Israil
mah pangamanna, jalmi-jalmina pangsatiana.
Ayeuna nu mawi bade ditumpur teh ku naon?
Leres Bapa teh bade ngaburak-barik ieu kota
milik PANGERAN?"
20 Waler Yoab, "Paliyas! Paliyas! Kami teu
niat ngaruksakkeun atawa ngabasmi.
21 Lain kitu maksud kami. Di dinya aya
jelema anu ngaranna Seba bin Bikri, asal ti
hiji kota di pagunungan Epraim. Eta jelema
ngalawan ka Raja Daud. Serenkeun ka
dieu eta saurang, engke ieu kota ku kami
ditinggalkeun." "Mangga! Engke sirahna
dialungkeun ti luhur kuta!" Ceuk eta awewe.

22 Geus kitu eta awewe teh barempug
jeung nu sejen metakeun akalna. Seba
dipaehan, sirahna dialungkeun ka Yoab ti
luhur kuta. Yoab tuluy niup tarompet, ngajak
baladna ninggalkeun eta kota, tuluy mulang
ngadeuheus ka raja di Yerusalem.
23 Ieu jalma-jalma anu parek ka Daud:
Yoab panglima perang, Benaya bin Yoyada
kapetengan,
24 Adoram kapala rodi, Yosapat bin Ahilud
bendahara nagara.
25 Sewa sekretaris nagara, Sadok jeung
Abyatar imam,
26 Ira urang Yair imam Raja Daud.

21

1 Dina hiji mangsa jaman Raja Daud
keneh, nagara katarajang paceklik
nepi ka tilu taun. Ku Daud diunjukkeun
ka PANGERAN. Ari dawuhan PANGERAN,
"Eta dilantarankeun ku kasalahan Saul
saahli-ahlina bareto, numpes urang Gibon."
2 (Urang Gibon teh kaasup bangsa Emor,
cacah jiwana teu sabaraha loba, lain urang
Israil. Tapi urang Israil mere jangji baris
nangtayungan ka maranehna. Ari ku Saul
digempur sina beak, supaya ulah nyoro deui
kapentingan urang Israil jeung urang Yuda.)
3 Ti dinya Daud mariksa ka urang Gibon,
saurna, "Coba kumaha pirempug arandika,
kami arek nebus kasalahan anu geus
dilampahkeun ka arandika, sangkan matak
jadi rahmat ka umat PANGERAN."

4 Ari piunjukna, "Perkawis abdi-abdi sareng
Saul saahli-ahlina moal tiasa katebus ku
perak atanapi emas. Nanging oge sanes
maksad abdi-abdi males pati ka umumna
urang Israil." Saur Daud, "Enya, kumaha
pihadeeunana?"
5 Jawab urang Gibon, "Saul kapungkur
maksadna ngabasmi ka abdi sadaya, supados
di sakuliah Israil ulah aya urang Gibon
saurang-urang acan.
6 Ku margi kitu, mugi Gusti kersa nyerenkeun
tujuh urang turunan Saul anu lalaki, bade
digantung di payuneun PANGERAN di
Gibea, kota pangcalikan Saul, raja anu
dipilih ku PANGERAN tea." "Heug, ku kami
diserenkeun," waler raja.
7 Tapi Daud nangtayungan Mepiboset putra
Yonatan putu Saul, sabab emut kana ikrar
suci antara anjeunna jeung Yonatan.
8 Anu dicandak keur serenkeuneun nya eta
Armoni jeung Mepiboset putra Saul ti parekan
anu ngaran Rispa binti Aya, jeung lima deui
putu-putu Saul, anak Merab binti Saul anu
nikahna ka Adriel bin Barsilai urang Mehola.
9 Ku Daud diserenkeun ka urang Gibon.
Ku urang Gibon terus digarantung di luhur
gunung payuneun PANGERAN. Tujuhanana
bareng paraeh. Diparaehanana mangsa
geus ganti usum, waktu ngamimitian panen
hanjeli.

10 Geus kitu Rispa binti Aya urut parekan
Saul nyieun sasaungan tina karung dina hiji
cadas, nungguan eta mayit-mayit di dinya ti
mimiti usum dibuat nepi ka cur usum hujan.
Mayit-mayit teh ti beurang dijaga supaya
henteu diparacokan ku manuk, ti peuting
dijaga supaya henteu dihakan ku sato galak.
11 Kalakuan Rispa diuningakeun ka Daud.
12 Ti dinya Daud angkat ka Gilad nepangan
urang Yabes, seja nyandak tulang-taleng
Saul jeung Yonatan. (Bareto, sanggeus
Saul jeung Yonatan tiwas ku urang Pelisti
di Gunung Gilboa tea, layonna ku urang
Pelisti dipakukeun kana tembok, ku urang
Yabes dipaling ti alun-alun Bet San, tuluy
dikurebkeun di Gilad.)
13 Eta tulang-taleng Saul jeung Yonatan
kitu deui tulang-taleng tujuh jelema anu
digarantung ku urang Gibon tea ku Daud
dicandak.
14 Tulang-taleng Saul jeung Yonatan ku
Daud dipiwarang dipendem di makam Kis,
rama Saul, di Sela, wewengkon Binyamin.
Sanggeusing hal eta dilaksanakeun, tuluy
paneda sangkan nagara dileupaskeun tina
paceklik, ku Allah dikabul.
15 Sakali mangsa urang Israil perang
deui jeung urang Pelisti. Daud oge angkat
merangan urang Pelisti, datang ka anjeunna
ngaraos nahnay.

16 Jol aya hiji jelema raksasa ngaranna Isbi
Benob, nyoren pedang jeung mawa tumbak
tambaga anu beuratna meh tilu kilo satengah,
ngarah ka Daud.
17 Tapi kaburu katulungan ku Abisai putra ibu
Seruya. Eta raksasa diayonan sarta beunang
dipaehan. Ti dinya jalma-jalma Daud kapok
mawa deui rajana ngiring perang. Piunjukna
ka raja, "Gusti teh jadi pangharepan Israil,
ulah dugi ka abdi sadaya kaleungitan ku
Gusti."
18 Der perang deui ngalawan urang Pelisti di
Gob. Di dinya ge aya raksasa, ngaranna Sap.
Ieu oge beunang dipaehan ku Sibkai urang
Husa.
19 Barang perang deui ngalawan urang Pelisti
keneh di Gob, aya deui raksasa anu beunang
dipaehan, ngaranna Goliat urang Gat, anu
gagang tumbakna kandelna sapihanean.
Dipaehanana ku Elhanan bin Yair urang
Betlehem.
20 Sakali deui perang di Gat. Di dinya ge aya
hiji raksasa anu kabeukina gelut. Ramona
kabeh genep-genep, ramo leungeun ramo
suku genep-genep.
21 Eta raksasa kacida nyapirakeunana ka
urang Israil. Tuluy diayonan ku Yonatan bin
Syama saderek Daud, tuluy dipaehan.
22 Eta opat raksasa kabeh turunan raksasa
Gat, beak kabeh dipaehan ku Daud sabaladna.

22 [1] Sanggeus Daud luput ti Saul tur
rahayu ti sakabeh satru, anjeunna
nyanggakeun ieu kidung pupujian ka
PANGERAN:
[2] PANGERAN panyalindungan kaula, benteng
kaula anu tohaga.
[3] Allah teh juru raksa kaula, kaula aman di
Mantenna. Lir kepeng, Mantenna mindingan
kaula, nangkis bahla, ngamankeun kaula.
Mantenna jurusalamet kaula, ngaraksa jeung
nyalametkeun kaula tina bahaya.
[4] Kaula ngajerit ka PANGERAN, seug
Mantenna ngabebaskeun kaula ti musuh-
musuh. Puji PANGERAN!
[5] Ombak pati datang ngalingkung, lambak
ajal datang ngagulung.
[6] Bahya maot datang ngepung, kuburan
datang naheunan.
[7] Sajeroning kasukeran, kaula nyambat ka
PANGERAN, nyambat pitulung Allah. Sora
kaula kadangueun ti gedong-Na, panyambat
kaula diregepkeun ku Mantenna.
[8] Bumi inggeung jagat endag, dasaring langit
aroyag sarehing Allah keur wera!
[9] Haseup meledug tina pangambung-Na,
seuneu ngagedag jeung ruhak ruhay nyebrot
tina bahan-Na.
[10] Mantenna meulahkeun langit, jut lungsur
ngadampal mega kandel.
[11] Biur hiber tunggang mukarabin, sumiriwik
nitih jangjang angin.

12 Mantenna nutupan anjeun ku poek,
dikuriling mega kandel pinuh ku cai.
13 Ruhak ruhay muncrat hurung, mancawura
tina kilat payuneuna-Na.
14 Geleger, PANGERAN ngagentra ti angkasa,
geleger soara Allah Nu Maha Kawasa.
15 Mantenna mentang-mentangkeun
jamparing musuh-musuhna paburisat
tingbalecir disalamberan ku kilat.
16 Dasar sagara mani nonggerak, alas jagat
jadi ngabuliklak waktu PANGERAN ngahaok
ka musuh-musuhna, sarta ngagaur ka
maranehna lantaran wera.
17 PANGERAN ti luhur ngahontal ka handap,
kaula dirawel terus dibedol ti cai anu jero.
18 Mantenna ngajait kaula ti musuh-musuh
anu garagah rosa, jeung ti sakur nu
mikangewa anu leuwih kuat batan kaula.
19 Eta teh daratang narajang, sajeroning
kaula keur kasusahan. Tapi PANGERAN
sumping nulungan.
20 Mantenna ngahanjatkeun kaula tina
bahla, kaula dirahayukeun, sabab Mantenna
nyaaheun.
21 Kaula ku PANGERAN diganjar, reh lampah
kaula bener. Dipaparin rahmat, reh kaula
henteu salah.
22 Reh kaula nurut kana papakon PANGERAN,
tara baha ka Allah.
23 Reh ngesto kana hukum-hukum-Na, tara
ngalawan kana timbalana-Na.

24 Mantenna anu uninga, yen lampah kaula
beresih, nyegah diri tina lampah salah.
25 Ngaganjarna ku sabab lampah kaula
bener, reh uninga yen kaula henteu salah.
26 Nun PANGERAN, Gusti satuhu ka nu
mituhu, satemenna ka nu satemenna.
27 Wening galih ka nu hatena beresih,
ngamusuh ka nu misatru.
28 Ngangkat nu hina harkat, nundukkeun
anu arangkuh.
29 Nun PANGERAN, Gusti teh sumbering
caang, maparin caang ka abdi.
30 Abdi sanggup nempuh musuh, ngacak-
ngacak kakuatanana. Reh Gusti nu maparin
kakuatan, nu maparin kagagahan.
31 Mantenna Allah, sampurna sugri damel-
Na, layak dipercaya pangandika-Na! Keur
sakur nu nyalindung ka Mantenna, Allah teh
lir jadi kepengna.
32 Ngan PANGERAN anu jumeneng Allah.
Ngan Allah panyalindungan urang.
33 Ngan Allah ieu panyalindungan kaula nu
teguh, anu ngamankeun jalan kaula.
34 Anu ngawatek suku kaula jadi rikat
tinanding peucang, di gunung-gunung taya
kakeungkang.
35 Anu ngajiad kaula parigel perang, sanggup
metakeun gondewa nu pangheurasna.
36 Nun PANGERAN, Gusti ngauban sareng
nyalametkeun abdi, abdi jadi mulya ku
pitulung Gusti.

37 Gusti ngajagi sangkan abdi ulah katewak,
sarta abdi tacan kantos ragrag.
38 Sapanjang musuh can tumpur, hantem
diudag terus digempur.
39 Digeprak teu harudang deui, ngajaloprak
di hareupeun abdi.
40 Dina perang, Gusti nu maparin kakiatan,
tur maparin kaunggulan.
41 Ku pitulung Gusti, musuh birat ti abdi,
sakur nu ngarah seep dibasmi.
42 Musuh nareangan pitulung, tapi taya
anu sanggup nulung. Seug sasambat ka
PANGERAN, tapi henteu diwaleran.
43 Ku abdi diluluh dijieun lebu, dileyek dijieun
leutak.
44 Abdi parantos ditulungan ti sakur nu
ngaralawan. Karajaan abdi jadi lega, abdi
ngarajaan bangsa-bangsa. Bangsa anu teu
wawuh ge jadi bawahan abdi.
45 Bangsa batur ka abdi sarujud, saucap abdi
diturut.
46 Kalalabur pangacianana, kalaluar ti jero
bentengna, awakna pating daregdeg.
47 PANGERAN jumeneng! Puji
panyalindungan kaula! Celukkeun agungna
kakuatan Allah anu nyalametkeun kaula!
48 Mantenna nalukkeun musuh kaula,
nundukkeun bangsa-bangsa, jadi bawahan
kaula.
49 Mantenna ngaluputkeun ti anu misatru.
Nun PANGERAN, nya Gusti nu ngelehkeun eta

musuh-musuh, anu ka abdi ngaraksa, luput ti
tukang ngarogahala.
50 Nu mawi abdi muji ka Gusti di lingkungan
bangsa-bangsa. Abdi nganyanyikeun pupujian
ka Gusti.
51 Allah maparin kaunggulan langkung-
langkung ka raja lisahana-Na! Asih-Na
taya petotna, ka raja lisahana-Na, ka Daud
sarundayanana, salalanggengna.
23 1 Daud putra Isai teh ku PANGERAN
dipaparin darajat luhur, ku Allahna
Yakub diangkat raja. Nya anjeunna anu
ngarang Jabur pikeun urang Israil, kacida
arendahna. Ari pilahir anjeunna anu
pamungkas kieu:
2 Roh PANGERAN ngandika ku jalan kaula,
amanatna aya dina biwir kaula.
3 Kieu sabda Allah Israil ka kaula, nya pilahir
Gusti panuyun Israil tea: "Raja anu adil
palamarta, anu ngerehna madoman kana
sabda Allah,
4 ibarat surya medal teu kaalingan, lir
srangenge ngagebray saentas hujan,
jujukutan ngagarenclang kahibaran."
5 Nya ku lantaran kitu turunan kaula baris
ginanjar nugraha Allah. Sabab Mantenna
enggeus jangji, jangji nu langgeng abadi. Kitu
panyileukan ati, nu bakal ngalantarankeun
kaula unggul, tur yakin ku Allah tangtu
dikabul.

6 Sabalikna jalma-jalma jahat mah ibarat
cucuk nu kudu dipiceun, moal aya anu bisa
nyabak ku leungeun taranjang.
7 Disingkirkeunana kudu ku pakakas tina
beusi, atawa ku tumbak, tuluy diduruk nepi
ka beak.
8 Prajurit-prajurit Daud anu kamashur, nu
kahiji Yoseb Basebet urang Tahkemon, lulugu
ti "Tri Wirawan". Kungsi ngayonan musuh
dalapan ratus, sakali nempuh musuhna beak
paraeh ditumbakan.
9 Nu kadua ti Tri Wirawan nya eta Elasar bin
Dodo urang Ahohi. Kungsi manehna dina hiji
poe ngabarengan Daud nyanghareupan urang
Pelisti anu rek narajang. Urang Israil geus
kadeseh mundur.
10 Tapi manehna mah tetep bae tagen
ngayonan eta urang Pelisti, nepi ka
leungeunna teu bisa dicekahkeun tina
hulu pedang. Ku kagagahanana, poe
eta PANGERAN ngadamel kaunggulan
gede. Sanggeusing eta urang Israil anu
geus mundur teh baralik deui ka Elasar,
ngarangsadan pakarang musuh anu
kasambut.
11 Wirawan anu katilu ngaranna Syama bin
Age urang Harar. Sakali mangsa urang Pelisti
geus aya di Lehi deukeut hiji kebon kacang
polong. Urang Israil kalabur.
12 Syama tetep tagen ngayonan urang
Pelisti di eta kebon suuk, nepi ka musuh

beak paraeh. Poe eta PANGERAN ngadamel
kaunggulan gede.
13 Dina hiji mangsa usum dibuat, sabubuhan
urang Pelisti keur masanggrahan di Lebak
Repaim. Sabot kitu aya tilu prajurit ti
prajurit-prajurit anu kamashurkeun "Si
Tilu Puluh", marudun ka guha Adulam rek
manggihan Daud,
14 anu keur aya di benteng di hiji pasir.
Harita Betlehem keur diandih ku urang Pelisti.
15 Daud anu geus sono ka lembur ngalahir,
"Hayang teuing kami dipangalakeun cai
keur nginum ti sumur deukeut gapura kota
Betlehem!"
16 Bral bae eta tilu prajurit teh arindit, tuluy
nobros pasanggrahan urang Pelisti, pek nimba
ti sumur di Betlehem, caina disanggakeun ka
Daud. Tapi ku Daud henteu dileueut, anggur
dibahekeun kana taneuh, dibaktikeun ka
PANGERAN,
17 bari piunjukna, "Nun PANGERAN, paliyas
abdi nginum ieu cai, margi sami sareng
nginum getih eta tilu prajurit anu parantos
narohkeun jiwana." Nu matak cai teh ku
anjeunna henteu dileueut. Kitu kagagahanana
eta tilu prajurit teh.
18 Anu jadi kapala "Si Tilu Puluh" nya eta
Abisai, putra ibu Seruya, rayina Yoab. Abisai
kungsi ngayonan tilu ratus urang Pelisti, sarta
eta urang Pelisti teh kabeh tiwas ditumbakan.
Abisai kamashur di antara "Si Tilu Puluh".

19 Malah ti "Si Tilu Puluh" teh pangmashurna,
turug-turug jadi pamingpinna. Tapi sangkilang
kitu ge mashur keneh "Tri Wirawan" tea.
20 Aya deui prajurit anu kasohor, nya eta
Benaya bin Yoyada urang Kabsel. Loba
kagagahanana, kaasup tarungna ngalawan
dua satria Moab anu baradag. Sarta sakali
mangsa keur usum salju, manehna nurunan
hiji gorombang terus tarung jeung hiji singa
di dinya, singana dipaehan.
21 Kungsi deuih niwaskeun hiji urang Mesir
anu awakna tangihgul. Musuhna make
tumbak, ari manehna ngan make pepentung.
Tumbak urang Mesir teh ku manehna dibetot,
jos digejoskeun ka nu bogana nepi ka paeh.
22 Kitu kagagahan-kagagahan Benaya di
antara "Si Tilu Puluh",
23 tur manehna anu pangnonjolna. Tapi
parandene kitu mashur keneh "Tri Wirawan"
tea. Manehna ku Daud dijieun kapetengan
pribadi.
24 (23:24-39) Prajurit-prajurit sejenna anu
kaasup ka "Si Tilu Puluh nya eta: Asahel,
rayina Yoab; Elhanan bin Dodo, ti Betlehem;
Syama jeung Elika, urang Harod; Heles,
urang Pelet; Ira bin Ikes, urang Tekoa;
Abieser, urang Anatot; Mebunai, urang Husa;
Salmon, urang Ahohi; Maharai, urang Netopa;
Heleb bin Baana ti Netopa; Itai bin Ribai
ti Gibea wilayah kaom Binyamin; Benaya,
urang Piraton; Hidai, ti Lebak Gaas; Abi

Albon, urang Arba; Asmawet, urang Bahurim;
Eliahba, urang Saalbon; Anak-anak Yasen;
Yonatan; Syama, urang Harar; Ahiam bin
Sarar, urang Harar; Elipelet bin Ahasbai,
urang Maaka; Eliam bin Ahitopel, urang Gilo;
Hesrai, urang Karmel; Paarai, urang Arab;
Igal bin Natan, urang Soba; Bani, urang Gad;
Selek, urang Amon; Naharai, urang Berot,
tukang mawa pakarang Yoab; Ira jeung
Gareb, urang Yatir; Uria, urang Het; Ieu tilu
puluh tujuh urang kabeh prajurit-prajurit anu
kamashur.
25 (23:24)
26 (23:24)
27 (23:24)
28 (23:24)
29 (23:24)
30 (23:24)
31 (23:24)
32 (23:24)
33 (23:24)
34 (23:24)
35 (23:24)
36 (23:24)
37 (23:24)
38 (23:24)
39 (23:24)

24 1 Dina hiji mangsa PANGERAN bendu
deui ka urang Israil. Mantenna
ngangsonan ka Daud sina nyusahkeun ka

Israil. Timbalana-Na ka Daud, "Cacahkeun
urang Israil jeung urang Yuda!"
2 Daud tuluy marentah ka panglima Yoab,
"Maneh jeung para perwira bawahan kudu
ngadatangan kaom-kaom Israil di sakuliah
nagara, ti tungtung nepi ka tungtung. Itung
jiwana, hayang nyaho aya sabaraha."
3 Piunjuk Yoab, "Mugia jumlah urang Israil
ku PANGERAN Allah Jeng Raja sing didamel
saratus kalieun ti ayeuna sareng sing katingali
ku Gusti. Naon margina Gusti bet miwarang
kitu?"
4 Tapi raja tetep mageuhan parentahna.
Ku sabab kitu Yoab jeung para perwira
bawahanana arindit arek nyacahkeun urang
Israil.
5 Sanggeus meuntasan Walungan Yordan,
ngarereb heula di wewengkon Arur kidul, kota
anu ayana di tengah hiji lebak di wewengkon
Gad. Ti dinya tuluy ngaler ka Yaser. Ti Yaser
terus
6 ka Gilad jeung Kades wewengkon urang
Het. Ti dinya terus ka Dan. Ti Dan terus
ngulon ka Sidon.
7 Ti Sidon terus ngidul ka Tirus, kota benteng.
Ti dinya terus deui ka unggal kota urang
Hewi jeung Kanaan. Panganggeusanana ka
Bersyeba, wewengkon Yuda kidul.
8 Sanggeus salapan bulan jeung dua puluh
poe, kakara bisa marulang deui ka Yerusalem,
sanggeus ngambah sakuliah nagara.

9 Laporanana diuningakeun ka raja. Hasilna,
jalma anu geus manjing wajib militer, ti Israil
aya 800.000 urang, ti Yuda aya 500.000
urang.
10 Tapi sanggeusna ngayakeun cacah jiwa
manah Daud jadi ratug. Tuluy unjukan
ka PANGERAN, "Abdi parantos langkung-
langkung nya dosa, parantos midamel kitu.
Nun PANGERAN, hapunten kalakuan jisim
abdi anu sakitu bodona."
11 (24:11-12) Ti dinya PANGERAN nimbalan
ka Nabi Gad, juru tingal Raja Daud.
Timbalana-Na, "Bejakeun ka Daud, sina milih
tina tilu rupa piliheun. Rek milih nu mana bae
ku Kami rek diturutkeun." Isukna sanggeus
Daud gugah kulem,
12 (24:11)
13 Gad nepangan rek ngunjukkeun timbalan
PANGERAN. Dina tungtungna kieu saurna,
"Bade milih anu mana? Paceklik tilu taun di
sakuliah nagara, atanapi Gusti diudag-udag
musuh lamina tilu sasih, atanapi sasalad
ka nagara tilu dinten? Mangga emut-emut
heula teras wartoskeun ka jisim abdi, urang
unjukkeun ka PANGERAN."
14 Waler Daud, "Kaula susah kacida milihna.
Tapi tinimbang cilaka ku pada jalma, mending
pasrah ka PANGERAN, naon bae hukuman ti
Mantenna rek ditarima. Mantenna teh sipat
welas."

15 Ti dinya eta nagara ku PANGERAN
dikeunaan sasalad mimiti ti isuk eta nepi
ka beak tempo ti Mantenna tea. Ti sakuliah
nagara, ti tungtung nepi ka tungtung, aya
70.000 urang Israil anu tiwas ku eta sasalad.
16 Barang malaikat PANGERAN rek prak
ngaruksak ka Yerusalem, ku PANGERAN
diwagel ulah diteruskeun. Kieu timbalana-Na
ka eta malaikat anu nyabutan nyawa
maranehna, "Meujeuh! Geus cukup!" Harita
eta malaikat geus aya di pangirikan bogana
Arauna urang Yebus.
17 Sanggeus Daud ningalieun ka eta
malaikat anu niwaskeun jalma-jalma,
anjeunna unjukan ka PANGERAN, "Jisim
abdi anu lepatna, anu gaduh dosana.
Dupi maranehna mah naon kalepatanana?
Mangga hukumanana larapkeun ka jisim abdi
sakulawargi."
18 Geus kitu dina poe eta keneh Gad angkat
nepangan Daud sarta miunjuk kieu, "Gusti
kedah angkat ka pangirikan pun Arauna,
kedah ngadegkeun altar di ditu haturan
PANGERAN."
19 Daud angkat, tumut kana timbalan
PANGERAN anu diandikakeun ka Gad.
20 Barang nenjo aya raja sapangiringna
keur naranjak ka manehnakeun, gancang
Arauna mapagkeun, tuluy sujud kana taneuh
payuneun Daud,

21 pok miunjuk, "Gusti, bade aya pikersaeun
naon rurumpaheun sumping ka jisim abdi?"
Waler Daud, "Kami hayang meuli ieu
pangirikan maneh, rek diadegan altar haturan
PANGERAN, sangkan sasalad eureun."
22 "Sumangga Gusti, candak bae!" tembal
Arauna. "Mangga haturkeun kurban ka
PANGERAN sakumaha kapalay Gusti. Sapi
kurbankeuneun kana altar mangga nyandak
sacekapna. Sarawuh ieu pasangan-pasangan
sareng ieu seredan pangirikan mangga
kasanggakeun kangge suluhna."
23 Sok barang-barangna disanggakeun ka
raja, pok deui Arauna unjukan, "Mugi-mugi
kurban Gusti ditampi ku PANGERAN, Allah
Sang Raja."
24 Waler raja, "Entong kitu. Ku kami rek
dibayar sakumaha pantesna. Kami seja
ngurban ka PANGERAN Allah kami teh hayang
beunang meuli, ulah beunang pamere."
Tuluy eta pangirikan jeung anak sapi
kurbankeuneun teh ku anjeunna digaleuh
lima puluh gebleg perak.
25 Geus kitu prak anjeunna ngadegkeun altar
haturan PANGERAN, ti dinya ngahaturkeun
kurban beuleuman jeung kurban karapihan.
Sanggeusing kitu PANGERAN ngamakbul
kana paneda anjeunna, rep sasalad eureun.

1 Raja-raja

1 [1] Raja Daud geus kacida sepuhna, salirana
kudu dikampuhan bae, tapi kitu ge
salirana teu haneut-haneut.
[2] Mantri-mantrina arunjukan, "Gusti, saena
mah Gusti teh aya anu ngamemenan
ulah petot-petot, sareng kedah aya anu
ngarencangan ebog supados haneut. Bade
dipangmilariankeun budak parawan."
[3] Seug dipangmilariankeun mojang geulis ti
sakuliah Israil. Manggih di Sunem, ngaranna
Abisag.
[4] Nyi mojang teh teuing ku geulis,
tuluy dideuheuskeun ka raja, dibakukeun
ngamemenan jeung maturan ebog wungkul,
ku raja teu ditemahan.
[5] (1:5-6) Sanggeus Absalom teu aya,
putra Daud anu pangageungna tinggal
Adonia, putra ti Hagit. Ieu oge kasep pisan.
Saumurna ku Daud tara pisan diseuseul
atawa digetrik-getrik. Adonia hayangeun jadi
raja, tuluy nyadiakeun kareta jeung kudana
katut pangawal pribadi lima puluh urang.
[6] (1:5)
[7] Ti dinya ngajak pasini ka Yoab putra ibu
Seruya jeung ka Imam Abyatar. Aranjeunna
nyatujuan jeung sanggup ngabantu.

8 Imam Sadok, Benaya bin Yoyada, Nabi
Natan, Simei, Rei, jeung kapetengan raja
henteu pipilueun.
9 Dina hiji poe Adonia ngayakeun kurban
domba, sapi jalu jeung anak sapi anu lalintuh
di hiji tempat anu ngaranna Cadas Oray
deukeut cinyusu En Rogel, ngondangan
rayi-rayina putra-putra raja anu pameget
jeung para mantri raja urang Yuda.
10 Ari Suleman raina, Nabi Natan, Benaya,
jeung pangawal pribadi raja mah henteu
diondang.
11 Nabi Natan misaur ka Batseba, "Parantos
kenging wartos? Adonia putra Hagit
ngarajakeun anjeun! Gusti urang, Daud, teu
uningaeun!
12 Supados Nyi Raja sareng putra Suleman
salamet, Bapa seja ngemutan.
13 Enggal deuheusan Sang Raja, saurkeun,
Gusti teh sanes parantos ikrar yen pun anak
Suleman bade dijenengkeun raja, gegentos
Gusti? Geuning ayeuna Adonia anu jadi raja?"
14 Saur Natan deui, "Engke sabot Nyi Raja
unjukan, Bapa ge bade ngadeuheus nimpalan
pihatur."
15 Batseba angkat nepangan raja, sup ka
pajuaran. Raja teh geus sepuh pisan, keur
dimemenan ku nyi Abisag urang Sunem.
16 Batseba nyampoyong dat nyembah. Ku
raja dipariksa, "Aya naon, Nyai?"

17 Pok ngawangsul, "Gusti panutan!
Kapungkur Gusti parantos ikrar kalayan
nyebat pajenengan PANGERAN, Allah panutan
Jeng Raja, yen Suleman tangtos didamel raja
gegentos Gusti.
18 Ayeuna anu jadi raja teh Adonia. Gusti teu
uninga!
19 Anjeunna parantos ngadamel kurban
pirang-pirang sapi, domba sareng anak sapi
anu lalintuh, ngondangan putra-putra anu
pameget, Imam Abyatar, sareng Panglima
Yoab. Putra Gusti mah Suleman henteu
diondang.
20 Gusti panutan, bangsa Israil nuju ngajeng-
ngajeng timbalan, harayang terangeun saha
anu bakal jadi raja gegentos Gusti.
21 Upami henteu enggal-enggal diumumkeun
ayeuna, engke saparantos Gusti ngantunkeun,
abdi sareng pun anak Suleman bakal disebat
hianat."
22 Sabot Batseba unjukan, Natan sumping
ka karaton.
23 Sanggeus diuningakeun ka raja, Nabi
Natan lebet, dat nyembah.
24 Ti dinya pok mihatur, "Nun Gusti Sang
Raja, dupi Adonia jadi raja gegentos Gusti
teh, Gusti anu ngersakeun?
25 Dinten ieu Adonia parantos meuncit
pirang-pirang sapi, domba sareng anak
sapi kabiri, ngondangan putra-putra raja
anu pameget, Panglima Yoab, sareng Imam

Abyatar. Ayeuna aranjeunna nuju pesta
ngawilujengkeun Adonia, Wilujeng Raja
Adonia!
26 Abdi mah kitu deui Imam Sadok, Benaya,
sareng Suleman, henteu dibantun-bantun.
27 Naha eta teh parantos pangersa Gusti,
kalayan teu diwartoskeun heula ka para
gegeden, saha raja gegentos Gusti teh?"
28 Raja ngadawuh, "Batseba sina lebet deui."
Batseba lebet deui, ngadeg di payuneun raja
deui.
29 Ti dinya raja ngalahir ka anjeunna, "Kami
jangji ka Nyai, demi jumenenging PANGERAN
anu geus ngajait kami tina sagala bancang
pakewuh,
30 yen poe ieu kami seja ngabuktikeun
jangji kapungkur ka Nyai kalayan nyebut
pajenengan PANGERAN Allahna Israil, yen
Suleman anak Nyai, jadi raja gaganti kami!"
31 Batseba nyembah, pok miunjuk, "Mugia
Gusti panutan wilujeng sapapaosna!"
32 Geus kitu raja nimbalan ngangkir Imam
Sadok, Nabi Natan, jeung Benaya. Sanggeus
eta sarumping,
33 raja nimbalan, "Putra kami Suleman
tumpakkeun kana bigal titihan kami,
anteurkeun ku maraneh jeung para gegeden
karaton kami ka Cinyusu Gihon.
34 Lisahan di ditu ku Sadok jeung Nabi
Natan, angkat raja nyangking Israil. Tiup

tarompet tuluy surakkeun, Wilujeng Raja
Suleman!
35 Anteurkeun deui ka dieu, sina nyalikan
tahta kami. Suleman nu jadi raja gaganti
kami. Suleman anu ku kami geus
ditangtukeun bakal jadi raja nyangking Israil
jeung Yuda."
36 Ngawangsul Benaya, "Amin. Timbalan
tangtos laksana. Mugi diteguhkeun ku
PANGERAN, Allah Jeng Raja.
37 Mugi Mantenna nyarengan ka Suleman,
sakumaha nyarengan ka Gusti Jeng Raja.
Sareng mugia jaman pamarentahan Suleman
langkung jembar ti batan jaman Jeng Gusti."
38 Suleman dititihkeun kana bigal titihan
Raja Daud, terus diiring ku Sadok, Natan,
Benaya, jeung para pangawal pribadi raja,
dianteurkeun ka Cinyusu Gihon.
39 Ti dinya Imam Sadok ngaluarkeun wadah
minyak jetun candakna ti Kemah Tepangan
PANGERAN. Seug Suleman dilisahan. Geus
kitu tarompet ditiup, ger jalma-jalma sarurak,
"Wilujeng Raja Suleman!"
40 Suleman diiring, jalma-jalma teu
eureun-eureun surak dibarung ku sora suling,
ngageder mani asa eundeur jagat.
41 Sora anu sakitu ngagederna karungu ku
Adonia jeung para ondangan anu kakara
reres dalahar. Yoab curinghak seug mariksa,
"Aya naon di dayeuh mani ngageder?"

42 Tacan tutup sasauranana, dumadakan
jol Yonatan bin Abyatar norojol. Dihiap ku
Adonia, "Kadieu asup! Andika jalma sinatria,
tangtu mawa beja alus."
43 Tembal Yonatan, "Nu mawi sanes! Leresna
mah Raja Daud parantos ngangkat Suleman
jadi raja.
44 Raja nimbalan ka Sadok, Natan, Benaya,
sareng kapetengan raja supados ngaping
Suleman. Suleman ditunggangkeun kana
bigal titihan raja.
45 Ayeuna Suleman parantos dilisahan di
Cinyusu Gihon ku Sadok sareng Natan,
parantos jadi raja. Parantos marulih deui
ka dayeuh, diiring ku nu salusurakan. Anu
kadarangu bieu teh sora eta.
46 Suleman ayeuna parantos jumeneng raja.
47 Sadaya gegeden karaton nawiskeun
sumujudna ka Raja Daud, salaurna, Mugia
Allah Jeng Gusti ngersakeun Suleman
langkung kamashur batan Jeng Gusti. Mugia
jaman pamarentahanana langkung jembar ti
batan jaman Jeng Gusti. Saparantos kitu Raja
Daud sujud di pajuaran,
48 sembahyang, Maha Agung PANGERAN
Allah Israil. Gusti dinten ieu parantos
ngangkat pun anak Suleman, jadi raja
gegentos abdi, tur abdi kawidian tiasa keneh
nyaksian."
49 Tamu-tamu Adonia pohara ngagarebegna,
tuluy budal baralik.

50 Ari Adonia anu kacida sieuneunana ku
Suleman gura-giru muru ka Kemah Tepangan
PANGERAN, tuluy nangkeup kana tatandukan
altar.
51 Raja Suleman diuningaan, "Adonia
sieuneun ku Gusti. Ayeuna nuju nanangkeup
tatandukan altar sarta saurna, Unjukkeun
ka Suleman, mugi anjeunna jangji kituh yen
moal maehan ka kami."
52 Raja Suleman ngawaler, "Lamun enya
rek satia, buukna salambar moal diganggu.
Sabalikna lamun kanyahoan boga niat jahat,
tan wande dipaehan."
53 Adonia ku Suleman dipiwarang diala,
diturunkeun tina altar. Gancangna Adonia
geus aya di payuneun Suleman, bruk nyuuh di
payuneunana. Ti dinya raja ngalahir, "Maneh
meunang balik."
2 1 Daud geus ngaraos tereh puput yuswa.
Seug wewekas ka Suleman putrana.
Saurna,
2 "Ama teh geus tereh dipundut nya umur.
Hidep masing teger, sing jadi lalaki.
3 Jaga sagala pangersa PANGERAN, Allah
panutan hidep. Tuturkeun hukum-hukum
jeung sagala parentah-Na anu kaungel
dina Hukum Musa, sangkan jamuga di
mana-mana, mulus dina sagala lampah.
4 Lamun hidep tetep sumujud ka PANGERAN,
jangji Mantenna ka Ama bakal laksana,
sakumaha timbalana-Na yen upama

turunan Ama nurut terusing ati kana sagala
timbalana-Na, anak incu Ama tan wande moal
aya pegatna ngarajaan di Israil.
5 Jeung hidep tangtu inget keneh, kumaha
kalakuan Yoab ka Ama, maehan Abner bin Ner
jeung Amasa bin Yeter, dua panglima Israil.
Maehanana dina usum kerta, mangmaleskeun
jelema-jelema anu tiwas ku eta panglima dina
perang. Jadi Yoab geus maehan jelema teu
karana sabab, Ama nu katempuhan susahna
jeung balukarna.
6 Hidep tangtu hideng kudu kumaha,
sangkan eta jelema paehna ulah paeh
sakumaha biasa.
7 Ama titip anak-anak Bapa Barsilai urang
Gilad, rawatan sing hade-hade. Kacida
balageurna eta teh ka Ama, basa Ama keur
kakaburan nyingkahan Absalom.
8 Aya saurang deui, Simei bin Gera urang
Bahurim wewengkon Binyamin. Manehna
geus nyumpahan ka Ama laklak dasar basa
Ama keur ka Mahanaim. Basa Ama arek
mulang, manehna mapagkeun ka Walungan
Yordan. Ama harita jangji nyebut pajenengan
PANGERAN yen manehna ku Ama moal
dipaehan.
9 Tapi ku hidep mah ulah diantep, kudu
dihukum, ulah nepi ka luput tina hukum paeh.
Hidep tangtu terang kudu kumaha."
10 Gancangna Daud geus pupus, dikurebkeun
di Kota Daud.

11 Ari ngarajaanana kabehna opat puluh
taun. Tujuh taun di Hebron, tilu puluh tilu
taun di Yerusalem.
12 Tahta karajaan diteruskeun dicangkingna
ku Suleman putrana, sarta eta karajaan jadi
kacida reugreugna.
13 Hiji mangsa Adonia putra Hagit datang
ka Batseba ibu Suleman. "Hidep ka dieu teh
naha reujeung niat hade?" Batseba mariksa.
"Leres," jawabna,
14 sarta pokna deui, "Abdi teh bade
nyuhunkeun tulung." "Nyuhunkeun tulung
kumaha?" saur Batseba.
15 Walon Adonia, "Ibu uninga, sayaktosna
anu kedah jadi raja teh abdi. Kitu kahayang
urang Israil mah. Mung benten jadina,
anu jadi teh bet pun adi, Suleman, da kitu
dikersakeunana ku PANGERAN.
16 Mung aya anu bade disuhunkeun
saperkawis, mugi ku Ibu ulah teu ditampi."
17 Saur Batseba, "Cik saurkeun." Adonia,
"Pangunjukkeun ka Raja Suleman, da Ibu
mah moal teu didangu. Abdi teh hoyong ka
Nyi Abisag, bade disuhunkeun seja dipibojo."
18 "Heug," saur Batseba, "ku Ibu urang
unjukkeun ka raja."
19 Ti dinya Batseba nepangan raja rek
ngunjukkeun pamenta Adonia. Raja ngadeg
dat nyembah ka ibuna. Gek deui linggih dina
tahta, ibuna dipangnyandakkeun korsi sina
calik di tengeneunana.

20 Ibuna ngalahir, "Ibu teh sumeja
nyuhunkeun sih citeres Enung saeutik,
mugi katampi." Waler raja, "Sumangga
Ibu, naon pamundut teh? Ku putra sumeja
dicumponan."
21 Piunjuk ibuna, "Raka Enung Adonia
nyuhunkeun Nyi Abisag, sejana dipibojo."
22 Ngawaler raja ka ibuna, "Naha Ibu
mung mundut Abisag kangge Adonia?
Pangmundutkeun tahta bae sakalian, da
anjeunna teh dulur abdi saluhureun, tur
disokong ku Yoab sareng Imam Abyatar!"
23 Geus kitu Suleman ikrar nyebat
pajenengan PANGERAN, saurna, "Mugia abdi
ulah jamuga ti Allah saupami pamenta Adonia
sarupi kitu ku abdi henteu dibales!
24 Abdi ku PANGERAN parantos diteguhkeun
ngasta tahta kangjeng rama, Daud.
PANGERAN parantos ngalaksanakeun eta
jangji, ieu karajaan parantos dipaparinkeun
ka abdi turun-tumurun. Demi PANGERAN anu
jumeneng, dinten ieu keneh Adonia baris
pegat nyawana!"
25 Ti dinya raja nimbalan ka Benaya;
timbalanana dilaksanakeun, Adonia dipaehan.
26 Jeung raja nimbalan ka Imam Abyatar,
saurna, "Bapa mulang bae ka lembur, ka
Anatot. Saenyana Bapa manjing hukum pati,
ngan ayeuna mah kaula henteu hayang
maehan, sabab Bapa kungsi ngurus Peti
Perjangjian PANGERAN, jeung kungsi bela

tumutur milu sangsara jeung kangjeng rama,
Daud."
27 Seug Abyatar ku Suleman dipocot, henteu
jadi imam PANGERAN deui. Ku hal eta laksana
pangandika PANGERAN basa di Silo perkara
papasten Imam Eli turun-tumurun.
28 Ari Yoab (anu nyokong ka Adonia tapi
henteu nyokong ka Absalom), ngadangu hal
eta teh kacida sieuneunana. Geblus bae lebet
ka Kemah Tepangan PANGERAN, kerewek
nangkeup kana tatandukan altar.
29 Diuningakeun ka Raja Suleman yen Yoab
mubus ka Kemah Tepangan sarta nangkeup
altar. Suleman miwarangan mariksa ka Yoab
naon sababna lumpat kana altar. Saur Yoab,
nu matak lumpat ka PANGERAN teh lantaran
sieun ku Suleman. Ti dinya Suleman nimbalan
ka Benaya sangkan Yoab dipaehan.
30 Leos Benaya ka Kemah Tepangan, pok
misaur ka Yoab, "Timbalan raja, andika geura
kaluar!" Waler Yoab, "Moal, hayang paeh
di dieu!" Benaya ngadeuheus deui ka raja
ngunjukkeun kasauran Yoab.
31 Ari saur Suleman, "Laksanakeun
sakumaha omongan Yoab. Paehan! Kubur!
Sangkan kami atawa anak incu kami ulah
dikukuntit ku dosana, anu geus maehan
jelema-jelema taya sabab.
32 PANGERAN anu ngabales dosana maehan,
anu dilampahkeunana kalawan Ama kami
Daud teu uningaeun. Yoab geus maehan

dua jelema anu henteu salah naon-naon tur
leuwih hade ti batan dirina sorangan: Abner
bin Ner panglima perang Israil, jeung Amasa
bin Yeter panglima perang Yuda.
33 Patina eta dua panglima kudu tumerap ka
Yoab saanak incu. Mugia sakur putra putu
Daud anu nyalikan tahtana sing ginanjar
rahmat PANGERAN sapapanjangna."
34 Ti dinya Benaya indit ka Kemah Tepangan
PANGERAN, sarta Yoab ku anjeunna dipaehan
di dinya, tuluy dimakamkeun di bumina, di
luar kota.
35 Ari Benaya ku Suleman diangkat jadi
panglima gaganti Yoab, Sadok diangkat jadi
imam gaganti Abyatar.
36 Geus kitu raja miwarang ngala Simei.
Dawuhan raja ka Simei, "Maneh kudu cicing
di dieu di Yerusalem, pek nyieun imah. Ati-ati,
teu meunang kaluar-luar ti kota.
37 Lamun kaluar nepi ka meuntas Walungan
Kidron, tangtu dipaehan, salah maneh
sorangan."
38 "Timbalan katampi, sumeja diestokeun,"
walon Simei. Ti harita Simei matuh di
Yerusalem.
39 Pareng dina hiji mangsa sanggeus
meunang tilu taun, badega Simei minggat
duaan, minggatna ka Akis bin Maaka raja
di Gat. Sanggeus meunang laratan yen
badegana maringgat ka ditu,

40 Simei nyelaan kalde, bral indit ka Raja
Akis rek nyokot badegana. Geus kitu mulang
deui, badegana kabawa.
41 Sanggeus eta kalakuan Simei kauninga ku
Raja Suleman,
42 raja miwarang nyaur Simei, tuluy ngalahir
kieu, "Maneh ku kami geus dilarang demi
PANGERAN, teu meunang kaluar ti Yerusalem.
Samangsa-mangsa kaluar tangtu dipaehan.
Lain maneh teh geus satuju rek ngestokeun?
43 Ku naon ingkar tina eta jangji jeung
ngalanggar larangan kami?
44 Maneh nyaho sorangan kumaha kasalahan
maneh ka rama kami Daud. Eta kalakuan
maneh masing dihukum ku PANGERAN.
45 Muga kami dirahmat ku Mantenna,
karajaan Daud masing aman santosa
sapapanjangna."
46 Ti dinya raja nimbalan ka Benaya.
Gancangna Simei geus dipaehan. Karajaan
Suleman beuki reugreug.

3

1 Suleman migarwa putri putra raja Mesir,
jadi wawargian jeung raja eta nagara.
Garwana dicandak ka Kota Daud, bari ngantos
anggeusna karaton, Bait Allah, jeung kuta
Yerusalem sakuriling.
2 Nepi ka mangsa harita, Bait Allah tacan
aya; jalma-jalma ana ngurban sok make altar
di mana bae.
3 Suleman kacida sumujudna ka PANGERAN,
tur tuhu kana wasiat Daud ramana.

Anjeunna oge ari meuncit kurban jeung
ngurbankeunana sok nganggo altar di mana
bae.
4 Dina hiji mangsa anjeunna angkat ka
Gibon seja ngurban, sabab Gibon teh enggon
ngurban pangkamashurna. Di dinya anjeunna
geus ngurbankeun mangratus-ratus sapi,
didamel kurban beuleuman.
5 Peutingna PANGERAN nembongan ka
anjeunna dina impenan, sarta nimbalan kieu,
"Maneh hayang dibere naon ku Kami?"
6 Waler Suleman, "Gusti parantos sakitu
mikaasihna ka Daud pun bapa, abdi Gusti
tea. Sawangsulna pun bapa sumujud satia
ka Gusti. Kaasih Gusti ka pun bapa mayeng
teu aya kendatna, dugi ka maparin anak anu
ayeuna neraskeun tahtana.
7 Nun GUSTI Allah, Gusti parantos
ngersakeun jisim abdi jadi raja neraskeun
pun bapa. Mung abdi teh teu terang aturan
marentah, kawantos sakieu nya ngora keneh.
8 Dupi anu kedah diatur teh umat pilihan
Gusti, tur sakitu seueurna dugi ka henteu
kaetang.
9 Ku margi kitu abdi sumeja nyuhunkeun
kapinteran sacekapna, supados tiasa ngatur
umat Gusti kalayan adil palamarta, terang
nu sae nu awon. Upami teu kitu, kedah
kumaha diaturna eta umat Gusti anu sakitu
seueurna?"

10 PANGERAN kalintang sukana ngadangu
pamundut Suleman kitu,
11 lajeng nimbalan, "Maneh menta kapinteran
geusan marentah kalawan bener, lain menta
umur panjang, lain menta kabeungharan, lain
menta pati musuh.
12 Pamenta maneh ku Kami dimakbul. Maneh
bakal boga kapinteran jeung kawijaksanaan,
leuwih ti nu saheulaeun kitu deui ti nu
sapandeurieun.
13 Malah anu teu dipenta ge ku Kami
rek dipaparin, boh kabeungharan, boh
kamulyaan, saumur-umur, moal katepi ku
raja-raja lian.
14 Jeung upama maneh nurut tur pengkuh
nyekel papakon-papakon Kami cara Daud
bapa maneh, tangtu dipanjangkeun umur
ongkoh."
15 Nyah Suleman gugah, horeng tas ngimpen
kenging timbalan Allah. Geus kitu anjeunna
mulih ka Yerusalem, tuluy ngadeg hareupeun
Peti Perjangjian PANGERAN, ngahaturkeun
kurban beuleuman jeung kurban karapihan
ka PANGERAN, ti dinya mestakeun para
gegeden.
16 Dina hiji poe Raja Suleman dideuheusan
ku dua awewe bangor.
17 Pok anu saurang unjukan, "Gusti Sang
Raja, abdi sareng ieu batur cicing sarorompok.
Abdi ngajuru di manehna, di eta rorompok.

18 Heuleut dua dinten saparantos abdi, ieu
batur oge ngajuru. Dupi di rorompok teh
mung abdi bae duaan teu aya deui anu sanes.
19 Cilaka, hiji wengi anak ieu batur maot
kaheumpikan ku manehna.
20 Tengah wengi manehna lilir, abdi jongjon
mondok, pun anak ku eta dihilikeun sareng
anakna.
21 Enjingna barang abdi hudang bade
nyusuan, geuning budak teh maot. Teras
ditelek-telek, horeng eta mah sanes anak
abdi!"
22 Nu saurang deui nambalang, "Ngaco!
Anu paeh teh anak maneh, anak kami mah
hirup!" Ceuk nu kahiji, "Maneh anu ngaco! Nu
hirup teh anak kami, anu paeh anak maneh!"
Tuluyna patorong-torong payuneun raja.
23 Raja Suleman ngalahir, "Masing-masing
ngaku anu paeh anak si eta, anu hirup anak
kami."
24 Seug anjeunna mundut pedang. Song
dihaturkeun.
25 Anjeunna nimbalan, "Ieu orok beulah dua,
bagikeun sabeulah sewang!"
26 Indung benerna, da puguh ka anak,
geuwat unjukan ka raja, "Duh gusti,
tinimbang dipaehan mah sawios pasihkeun
bae ka ieu batur, ulah dipaehan!" Ari ceuk nu
saurang deui, "Mangga bae beulah dua, tong
dipasihkeun ka itu ka ieu."

27 Nimbalan Raja Suleman, "Tong dipaehan!
Bikeun eta orok ka nu ulaheun orokna
dipaehan. Ema indung benerna."
28 Putusan anjeunna kitu kagurnita ka urang
Israil. Atuh maranehna jadi kacida alajrihna
ka rajana, geus nyarahoeun yen rajana ku
Allah dipaparin kapinteran enggoning mutus
perkara kalawan adilna.

4

1 Suleman geus jumeneng raja sakuliah
nagri Israil.
2 Pajabat-pajabat luhurna nya eta: Imam:
Asarya putra Sadok.
3 Sekretaris nagara: Elihorep jeung Ahia,
putra Sisa. Bendahara nagara: Yosapat bin
Ahilud.
4 Panglima perang: Benaya bin Yoyada.
Imam-imam: Sadok jeung Abyatar.
5 Kapala para bupati: Asarya putra Natan.
Jurunasehat raja: Imam Sabud putra Natan.
6 Kapala rumah tangga karaton: Ahisar.
Kapala rodi: Adoniram bin Abda.
7 Pikeun di sakuliah Israil, Suleman
ngangkat dua belas gupernur, nu diwajibkeun
ngayakeun bahan pangan pikeun raja saeusi
bumi ti cangkinganana masing-masing,
kagiliranana sabulan sakali saban taun.
8 Ieu ngaran-ngaran eta dua belas pajabat
jeung daerah cangkinganana: Ben Hur,
nyangking kota-kota pagunungan Epraim.
9 Ben Deker, nyangking kota-kota Makas,
Saalbim, Bet Semes, Elon, jeung Bet Hanan.

10 Ben Hesed, nyangking kota Arubot, Soko,
jeung sawewengkon Heper.
11 Ben Aminadab, anu nikah ka Tapat binti
Suleman, nyangking satanah Dor.
12 Baana bin Ahilud, nyangking kota-kota
Taanak, Megido, sakuliah wewengkon deukeut
Bet San, deukeut kota Sartan, kiduleun Yisrel
nepi ka Abel Mehola jeung kota Yokmeam.
13 Ben Geber, nyangking kota Ramot di Gilad
jeung desa-desa di Gilad padesaan bani
Yair turunan Menase, wewengkon Argob di
Basan anu kabehna aya genep puluh dayeuh
gede tur reugreug marake kuta jeung panto
tambaga.
14 Ahinadab bin Ido, nyangking distrik
Mahanaim.
15 Ahimaas anu nikah ka Basmat binti
Suleman, nyangking wewengkon Naptali.
16 Baana bin Husai, nyangking wewengkon
Aser jeung Bealot.
17 Yosapat bin Paruah, nyangking wewengkon
Isaskar.
18 Simei bin Ela, nyangking wewengkon
Binyamin.
19 Geber bin Uri, nyangking wewengkon
Gilad anu kungsi diereh ku Raja Sihon urang
Emor jeung ku Raja Og urang Basan. Aya deui
hiji gupernur, anu ngagupernuran sakuliah
tanah.

20 Urang Yuda jeung urang Israil lobana geus
kawas keusik basisir, tur teu kurang dahareun
teu kurang inumeun, baragja hirupna.
21 Ari legana karajaan Suleman ngawengku
sakabeh bangsa ti semet Walungan Eprat
nepi ka tanah Pelisti jeung wates nagara
Mesir. Sapanjang anjeunna jumeneng, eta
bangsa-bangsa anu kaereh ku anjeunna
kabeh malayar upeti.
22 Ari bahan dahareun anu dipikabutuh ku
Suleman sapoe-sapoena tilu puluh pikul
tipung lemes, genep puluh pikul tipung
badag,
23 sapuluh sapi kabiri, dua puluh sapi angon,
saratus domba, jaba mencek, uncal, peucang
jeung hayam kabiri.
24 Anu kaereh ku Suleman teh sakuliah
tanah kuloneun Walungan Eprat, mimiti ti
Tipsa di wewengkon Eprat terus ka kulon nepi
ka Gasa. Raja-raja nu aya di kuloneun Eprat
kabeh kaereh ku anjeunna, tur aman kerta ti
sakabeh nagara sakurilingna.
25 Sapanjang anjeunna jumeneng, di
sakuliah Yuda jeung Israil, rahayat hirupna
aman santosa, saban rumah tangga baroga
kebon anggur jeung kebon kondang sorangan.
26 Suleman kagungan kuda opat puluh rebu
gedogan, paranti narik kareta, jeung dua
belas rebu serdadu kuda.
27 Gupernurna anu dua belas, unggal bulan
masing-masing kagiliran nganteuran bahan

dahareun ka Raja Suleman, keur anjeunna
jeung sakur anu aya di karaton. Kitu bae
salawasna, ngalanteuran sagala bahan
kaperluan.
28 Jaba ti eta tiap gupernur nganteuran
jawawut jeung jarami pikeun kuda anu narik
kareta jeung pikeun sato-sato momot.
29 Suleman ku Allah dipaparin kapinteran,
panemu jeung pangaweruh anu luar biasa,
teu bisa kaukur.
30 Kapinteran Suleman leuwih-leuwih ti
batan bujangga-bujangga Tatar Wetan atawa
bujangga-bujangga Mesir.
31 Dina sual kapinteran, anjeunna leuwih-
leuwih ti sakabeh jelema, ngungkulan Etan
urang Esrah, ngungkulan Kalkol jeung Darda
putra-putra Makol, kagurnita ka saban nagara
tatangga.
32 Anjeunna ngarang tilu rebu siloka, kitu
deui kidung-kidung leuwih ti sarebu rupa.
33 Iasa medar hal tatangkalan jeung
tutuwuhan, mimiti tina hal kai kiputri Libanon
nepi ka hisop anu jadi dina tembok; iasa
medar hal sasatoan, bangsa manuk-manuk,
bangsa reptil, jeung bangsa lauk.
34 Kapinteranana kagurnita ka sakabeh raja
saalam dunya, seug raja-raja teh ngaririm
utusan seja marulung hikmahna.

5 1 Raja Hiram ti nagara Tirus mitra Daud.
Ngadangu Suleman jadi raja neraskeun

tahta Daud ramana, anjeunna ngintun
utusan.
2 Suleman ngabalesan, saurna,
3 "Sakumaha Sang Raja uninga, pun Bapa
Daud jenatna teu tiasa prak ngadamel gedong
sembahyang haturkeuneun ka PANGERAN
Allahna, balas digoda ku perang ngalawan
musuh ti nagara-nagara sakurilingeunana,
dugi ka eta musuh-musuh teh areleh kalayan
pitulung PANGERAN.
4 Dupi sim kuring, kalayan rahmat
PANGERAN Allah panutan, pinareng tiasa
jongjon, kerta sakuliah nagara, suwung
musuh, ti luar taya nu baris narajang.
5 Ka jenatna pun bapa kapungkur PANGERAN
parantos ikrar, timbalana-Na, Gedong pikeun
Kami teh engke dijieunna ku anak maneh,
anu ku Kami bakal dijieun raja gaganti
maneh. Sim kuring parantos gilig bade
ngadegkeun eta gedong paranti sembahyang
ka PANGERAN Allah sim kuring.
6 Ku margi eta seja nyuhunkeun
pitulung, nyuhunkeun jalmi-jalmi, kangge
mangnuarankeun kayu kiputri ti Libanon.
Tangtos engke dibantuan ku jalmi-jalmi
sim kuring, sareng jalmi-jalmi ti Sang Raja
tangtos ku sim kuring dibayar sakumaha
pamundut. Sang Raja langkung uninga,
jalmi-jalmi sim kuring kirang tariasa nuar kai
sapertos jalmi-jalmi Sang Raja."

7 Raja Hiram kacida sukaeunana nampi
pamundut Suleman. Pok ngalahir, "Sagala
puji poe ieu ka PANGERAN, anu ka Daud
geus maparin putra sakitu pinterna, gegentos
ngarajaan bangsa anu sakitu gedena."
8 Raja Hiram ngintunkeun waleran ka
Suleman, "Amanat Jeng Rayi parantos
katampi. Sapamundut Jeng Rayi perkawis
kayu kiputri sareng kijamuju sumeja
dicumponan, tangtos disayagikeun.
9 Kayu-kayu golondonganana baris
diturunkeun ti gunung Libanon ka laut,
dibeungkeut didamel rakit-rakit, diteraskeun
jalan laut dongkap ka basisir anu parantos
ditangtoskeun ku Jeng Rayi. Sadongkapna
ka eta basisir, beungkeutanana bade
dipangmukaankeun, kantun dikunjalan
ku jalmi-jalmi Jeng Rayi. Ti pihak Jeng
Rayi disuhunkeun supados maparin bahan
dahareun ka jalmi-jalmi ti Akang."
10 Geus kitu Hiram ka Suleman mere
kai kiputri jeung kijamuju golondongan
sakumaha anu dipikahoyong ku Suleman.
11 Sabalikna Suleman saban taun ka Raja
Hiram ngintun 322.500 kilogram gandum
jeung 4.400 liter minyak jetun murni pikeun
jalma-jalmana.
12 PANGERAN ngalaksanakeun jangji-Na ka
Suleman, maparin kapinteran. Hiram jeung
Suleman nepi ka sosobatan.

13 Ti dinya Suleman ngerid tilu laksa jelema
ti sakuliah Israil sina digarawe,
14 dikapalaan ku Adoniram. Ku manehna anu
digarawe teh dibagi tilu rombongan salaksa-
salaksa. Tiap rombongan digawekeunana
sabulan di Libanon, dua bulan pikeun di imah.
15 Jaba ti eta Suleman ngagawekeun
dalapan laksa jelema sina ngaralian batu di
gunung-gunung, jeung tujuh laksa tukang
nanggungna.
16 Mandorna aya tilu rebu tilu ratus urang.
17 Suleman miwarang ngadungkaran
batu-batu galede pikeun pademen Bait Allah.
18 Geus kitu jelema-jelema Suleman,
jelema-jelema Hiram jeung dibarengan
ku jelema-jelema urang Gebal, mimiti
ngararancang kayu jeung batu baris
ngadegkeun Bait Allah.

6 1 Nincak taun kaopat ratus dalapan puluh
ti sanggeus urang Israil budal ti Mesir,
dina taun kaopat Suleman jumeneng raja
di Israil, dina bulan Sip atawa bulan kadua,
Suleman mimiti ngadegkeun Bait Allah.
2 Ari ukuranana, ukuran beulah jerona:
Panjangna 27 meter, rubakna 9 meter,
luhurna 13,5 meter.
3 Kamar hareupna, ukuran ka jerona 4,5
meter, rubakna 9 meter, sarua jeung kamar
tukangeun paimbaran.

4 Tembokanana make tebokan-tebokan anu
ukuran liangna beulah luar leuwih sempit ti
batan bagian jerona.
5 Tembok pipir jeung tembok tukang
diberean sosompang tilu umpak anu luhurna
masing-masing 2,2 meter.
6 Kamar sosompang panghandapna rubakna
2,2 meter, umpak tengah 2,7 meter, umpak
pangluhurna rubakna 3,1 meter. Tembok
gedong ka luhur digandet-gandet, tembokan
lante beulah luhur leuwih ipis ti batan tembok
lante handapeunana, nepi ka kamarna napak
dina tembok sarta balok-balokna henteu
katutup ku tembokan.
7 Ari batu-batuna geus dijieun dirupakeun ti
tempat ngalina keneh, jadi waktu eta gedong
dijieun teh henteu gandeng ku sora palu,
baliung atawa parabot beusi lianna.
8 Lawang asup ka kamar sosompang
panghandapna, ayana di pipir tembok gedong
beulah kidul, murilit ka luhur ka kamar umpak
kadua jeung katilu.
9 Kitu dipidamelna ku Raja Suleman.
Lalangitna ku balok-balok jeung papan-papan
kiputri.
10 Sosompang umpak tilu anu luhurna
masing-masing 2,2 meter tea nempel kana
tembok luar gedong, ditempelkeunana kana
tembok ku balok-balok kiputri.
11 Geus kitu PANGERAN ngandika ka
Suleman,

12 "Upama maneh pengkuh kana sagala
papakon jeung timbalan-timbalan Kami,
jangji Kami ka Daud bapa maneh tea bakal
dibuktikeun ka maneh.
13 Kami seja aya di tengah umat Kami,
linggih di ieu gedong beunang maneh nyieun,
moal nilarkeun."
14 Ahirna eta Bait Allah teh anggeus
dipidamelna ku Suleman.
15 Tembok beulah jero tina lante nepi kana
lalangit dilapisan ku papan kiputri, lantena ku
papan kijamuju.
16 Di jero eta Bait Allah beulah tukang dijieun
hiji kamar anu disebut Kamar Pangsucina,
panjangna salapan meter, dipenggel ku
papan kai kiputri, mimiti tina lante nepi kana
lalangit.
17 Rohangan hareupeun Kamar Pangsucina
panjangna dalapan belas meter.
18 Bilikna papan kiputri, dihias ku ukiran-
ukiran anu direkakeun buah waluh jeung
kekembangan. Rohangan jero kabeh dilapis
ku papan kiputri, jadi batu-batu tembokanana
henteu katembong.
19 Ari Kamar Pangsucina, anu dijieunna di
jero eta Bait Allah beulah tukang tea perluna
pikeun nyimpen Peti Perjangjian PANGERAN.
20 Ieu kamar panjangna, rubakna jeung
luhurna salapan meteran, sakurilingna dilapis
ku emas murni. Ari altarna dilapis ku papan
kiputri.

21 Bilik jero dilapis ku emas murni. Panto
paranti asup ka jero eta kamar, dina lawangna
dikantengan ku rante anu disaput ku emas.
22 Jadi Bait Allah teh di beulah jerona
sakurilingna dilapis ku emas, siga di Kamar
Pangsucina tempat altar tea.
23 Di Kamar Pangsucina aya dua tiruan
mukarabin tina kayu jetun, jangkungna
masing-masing 4,4 meter.
24 (6:24-26) Duanana saukuran jeung
sabangun, sarta baroga jangjang anu
panjangna masing-masing 2,2 meter, jadi
mentangna ti tungtung ka tungtung jangjang
teh 4,4 meter.
25 (6:24)
26 (6:24)
27 Ditangtungkeunana pagigir-gigir di jero
Kamar Pangsucina, jangjang masing-masing
sabeulah meber ka jero, tepungna di
tengah-tengah kamar, jangjang anu sabeulah
deui meberna antel kana bilik.
28 Eta tiruan mukarabin duanana dilapis ku
emas.
29 Bilik rohangan utama beulah jero
dihias ku ukiran-ukiran anu direka mahluk-
mahluk jangjangan, tangkal korma, jeung
kekembangan.
30 Lantena oge rata dikeput ku emas.
31 Lawang asup ka Kamar Pangsucina daun
pantona kembar, dijieunna tina kayu jetun,
erang-erangna sina melengkung.

32 Daun-daun eta panto duanana dihias ku
ukiran-ukiran mahluk-mahluk jangjangan,
tangkal korma, jeung kekembangan.
Daun-daun pantona, tiruan mukarabinna,
jeung ukiran-ukiran tangkal kormana, dilapis
ku emas.
33 Kusen panto ka rohangan utama bangunna
pasagi burung, dijieunna tina kayu jetun.
34 Jeung aya dua panto lipet tina kayu
kijamuju,
35 eta ge dihias ku ukiran mahluk jangjangan,
tangkal korma, jeung kekembangan, terus
dilapis ku emas nurutkeun ukiranana.
36 Tepas Bait Allah beulah jero pernahna di
pongpok hareup nempel kana tembokanana,
ngaturna saban tilu lapis batu salapis kayu
kiputri.
37 Ari pademen Bait Allah dipasangna dina
bulan Sip atawa bulan kadua, dina taun
kaopat pamarentahan Suleman.
38 Dina bulan Bul atawa bulan kadalapan,
dina kasabelas taunna Suleman ngarajaan,
eta Bait Allah sapuratina geus rengse
dipidamelna, cocog sakumaha anu
dipikahoyong ku Suleman. Lilana ngadegkeun
tujuh taun.

7 1 Ari pikeun salirana ku anjeun, Suleman
ngadamel hiji karaton, anu diadegkeunana
nepi ka tilu belas taun.
2 (7:2-3) Eta karaton disebutna "Karaton
Leuweung Libanon", panjangna opat puluh

opat meter, rubakna dua puluh dua meter,
luhurna tilu belas satengah meter. Eta
karaton ngadegna ku tilu jajar pilar tina kayu
kiputri, sajajarna lima belas pilar, ti luhurna
diamparan ku jajalur balok-balok kiputri.
Lalangit kamar-kamarna oge ku kayu kiputri,
ditunjang ku pilar-pilar.
3 (7:2)
4 Saban gigirna make jandela tilu-tilu jajar.
5 Panto-panto jeung jandela-jandelana
ukuranana pasagi burung. Jajaran jandela-
jandela beulah ditu merenahna lempengan
jajaran jandela-jandela beulah dieu,
paeunteung-eunteung.
6 Aya rohangan "Bale Tihang-tihang" anu
panjangna dua puluh dua meter, rubakna
tilu belas satengah meter, make tepas
digolodogan, disangga ku tihang-tihang.
7 Aya deui rohangan "Bale Singgasana"
anu disebut oge "Bale Pangadilan", paranti
Suleman mutus perkara, bilikna tina lante
nepi kana kaso-kaso papan kiputri.
8 Ari kamar-kamar pikeun Suleman ku
anjeun ayana di tepas sejen, tukangeun Bale
Pangadilan, dijieunna sakumaha gedong-
gedong sejenna. Ari pikeun prameswarina,
putri raja Mesir tea, dipangdamelkeun hiji
malige, potonganana sarua keneh jeung eta.
9 Eta wawangunan kabeh, katut buruan
gedena, ti pademen nepi ka hateupna,
dijieunna tina batu-batu anu aralus. Batu-

batuna geus disiapkeun ti tempat ngalina,
dipotongan nurutkeun ukuranana, sisi-sisina
tukang jeung hareup diratakeun ku ragaji.
10 Batu-batu pademenna galede, geus
beunang ngukur-ngukur ti tempat ngalina
keneh. Ukuranana aya anu panjangna tilu
satengah meter, aya anu nepi ka opat meter.
11 Luhureun batu-batu pademen kakara
dipasangan batu-batu lianna, eta oge geus
beunang ngukur ti dituna, jeung balok-balok
kiputri.
12 Wangunan tembok buruan karaton,
wangunan tembok buruan jero Bait Allah,
jeung wangunan tembok rohangan paranti
asup ka jero Bait, disusunna saban tilu lapis
batu tatah ditumpangan ku salapis balok kai
kiputri.
13 Geus kitu Suleman miwarang ngala hiji
paledang anu cicingna di nagara Tirus,
ngaranna Huram, pinter barang jieun tina
tambaga.
14 Bapana oge sarua paledang, pinter barang
jieun tina tambaga, urang nagara Tirus, tapi
geus teu aya, umurna pondok. Ari indungna
asal ti kaom Naptali. Dina pagaweanana
jadi paledang, Huram kacida ahlina tur
geus pangalaman. Pangangkir Suleman ku
manehna ditarima, arek mangnyieunkeun
barang-barang tina tambaga.
15 Huram geus prak digawe. Mimiti nyieun
dua pilar tambaga, jangkungna masing-

masing dalapan meter, kurilingna lima meter
tilu puluh senti, tuluy dipasang di lawang Bait
Allah.
16 Ti dinya nyieun dua mamakutaan
tambaga, jangkungna masing-masing dua
meter dua puluh senti, dipasangkeun kana
puncak pilar tea.
17 Puncak pilar masing-masing dihias ku
rarantean anu dijeujeut,
18 jeung ku dua jajar dadalimaan tambaga.
19 Mamakutaan teh dirupakeun kembang
bakung, jangkungna masing-masing sameter
dalapan puluh senti.
20 Ari diterapkeunana di opat pongpok pilar
luhureun rarantean. Dina unggal puncak eta
mamakutaan diterapan dadalimaan dua ratus
siki, didua jajarkeun.
21 Eta dua pilar tambaga ditempatkeunana
ku Huram di hareupeun lawang Bait Allah, hiji
di sisi kidul, dingaranan "Yakin", hiji di sisi
kaler dingaranan "Boas".
22 Mamakutaan kembang bakung tambaga
tea diterapkeunana dina puncak eta dua pilar.
Kitu dijieunna eta dua pilar tambaga sarta
geus jadi.
23 Geus kitu Huram nyieun hiji tatalagaan
tambaga, bangunna buleud. Jerona dua
meter dua puluh senti, garis tengahna opat
meter opat puluh senti, kurilingna tilu belas
meter dua puluh senti.

24 Handapeun biwir tatalagaan sakurilingna
dipapaesan ku wawaluhan tambaga dua jajar
anu dicitakna ngahiji jeung tatalagaanana.
25 Eta tatalagaan ditumpangkeun kana
tonggong dua belas sasapian tambaga anu
nyalanghareup ka luar, ka kidul, ka kaler, ka
kulon, ka wetan, tilu-tilu.
26 Kandelna tatalagaan tujuh puluh lima
senti. Biwirna siga biwir cangkir jebleh,
niron lambaran kembang bakung. Eusi eta
tatalagaan kira-kira opat puluh rebu liter.
27 Ti dinya Huram nyieun sapuluh padati
tambaga, masing-masing panjangna sameter
dalapan puluh senti, rubakna sameter
dalapan puluh senti, luhurna sameter tilu
puluh senti.
28 Dijieunna ku papan-papan pasagi sarta
dipasangkeunana make wengku,
29 dipapaesan ku sisingaan, sasapian,
jeung tiruan mahluk-mahluk jangjangan.
Wengku-wengkuna make gambar timbul,
gambar ranggeuyan mangle di luhureun
jeung handapeun sisingaan jeung sasapian
tea.
30 Kikipingna opat-opat tina tambaga,
pupurusna oge tambaga. Di opat juruna
make opat panyangga anu nanggeuy paso.
Panyangganana dipapaesan ku gambar timbul
ranggeuyan mangle.
31 Tungtung panyangga paso tea diwengku
ku hiji buleudan, luhurna tina beungeut padati

opat puluh opat senti, ka handapna dua puluh
dua senti, sakurilingna make ukiran.
32 Jangkungna kikiping genep puluh genep
senti, tempatna handapeun papan-papan
pasagi tea, pupurusna dihijikeun kana badan
padati.
33 Bangun kikiping sakumaha bangun
kikiping kareta biasa; pupurusna,
pinggiranana, jari-jarina jeung bola-bolana,
kabeh tambaga.
34 Dasar badan padati saban juruna make
tihang pamageuh anu ngahiji jeung badan
padati, jadi tihang pamageuhna opat-opat.
35 Unggal padati, di bagian luhurna dibiwiran
sakurilingna, rubakna dua puluh dua senti,
tihang pamageuhna kitu deui papan-papanna
ngahiji kana badan padati.
36 Unggal lolongkrangna digambaran
mukarabin, singa, jeung tangkal korma, sarta
unggal gambarna beulah luhur jeung beulah
handap digambaran ku ranggeuyan mangle.
37 Kitu dijieunna eta padati-padati teh,
kabeh saukuran jeung sabangun.
38 Anggeus nyieun padati-padati, Huram
nyieun paso tambaga sapuluh, hiji paso
pikeun hiji padati. Gurat tengah masing-
masing sameter dalapan puluh senti,
pieusieunana masing-masing kira-kira
dalapan ratus liter.
39 Eta padati-padati ku Huram
ditempatkeunana lima di beulah kidul

Bait Allah, lima di beulah kalerna.
Tatalagaanana dipernahkeunana di juru Bait
Allah beulah kidul wetan.
40 (7:40-45) Kajaba ti anu tadi, Huram
nyieun katel-katel, sosodok-sosodok, jeung
pinggan-pinggan. Sakur parabot anu ku Raja
Suleman dipiwarang dijieun pikeun kaperluan
Bait Allah, kabeh geus anggeus dijieun ku
Huram. Barang-barang anu dijieunna nya
eta: Dua tihang gede. Dua mamakutaan
anu jiga cangkir jebleh di puncak eta dua
tihang. Rante lilit papaes mamakutaan.
Opat ratus dadalimaan, anu dipasang dua
jajar, papaes mamakutaan. Sapuluh padati.
Sapuluh paso. Hiji tatalagaan. Dua belas
sasapian anu munggu tatalagaan. Katel-katel,
sosodok-sosodok, jeung garpuh-garpuh. Eta
kabeh keur kaperluan Bait Allah anu dijieun
ku Huram pikeun Raja Suleman.
41 (7:40)
42 (7:40)
43 (7:40)
44 (7:40)
45 (7:40)
46 Raja miwarang ngadamel eta barang-
barang teh di pangecoran logam di Lebak
Yordan anu pernahna antara Sukot jeung
Sartan.
47 Tambaga anu dipake nyieun eta barang-
barang ku raja teu kungsi ditimbang heula

tina ku loba-lobana, jadi beuratna teu
kanyahoan sabaraha-sabarahana.
48 Jeung deui Suleman miwarang ngadamel
paparabotan tina emas pikeun Bait Allah. Nya
eta: altar, meja paranti nyuguhkeun roti ka
Allah,
49 sapuluh suku lampu paranti di hareupeun
Kamar Pangsucina, lima di kidul lima di kaler,
kembang-kembang, lampu-lampu, cacapit,
50 pinggan-pinggan, panetel-panetel lampu,
bokor-bokor, pisin-pisin wadah seuseungitan,
parukuyan-parukuyan, piring-piring wadah
ruhak, engsel-engsel panto Kamar Pangsucina
jeung engsel-engsel panto Bait Allah beulah
luar. Eta kabeh dijieunna tina emas.
51 Sanggeus Suleman anggeus ngadamel
eta Bait Allah, barang-barang anu ku Daud
ramana geus disanggakeun ka PANGERAN, ku
anjeunna disimpen di kamar rajabrana Bait
Allah, boh anu tina perak boh anu tina emas,
kitu deui barang-barang salian ti eta.

8 1 Geus kitu Suleman nimbalan ka
sakabeh pamingpin kaom Israil jeung
para pamingpin warga supaya karumpul
di anjeunna di Yerusalem. Maksadna rek
mindahkeun Peti Perjangjian PANGERAN ti
Sion, Kota Daud ka Bait Allah.
2 Gancangna kabeh geus karumpul dina
musim Pesta Saung Daun, nya eta dina bulan
Etanim.

3 Sanggeus para pamingpin karumpul kabeh,
seug Peti Perjangjian teh diangkat ku para
imam,
4 digarotong ka Bait Allah. Kemah Tepangan
PANGERAN oge ku para imam jeung urang
Lewi dipindahkeun ka Bait Allah jeung sagala
paparabotanana.
5 Geus kitu Raja Suleman jeung sakabeh
bangsa Israil kumpul di hareupeun Peti
Perjangjian, prak ngurban meuncit domba
jeung sapi mangpirang-pirang, lobana henteu
kaitung.
6 Ti dinya Peti Perjangjian teh ku para
imam diasupkeun ka Bait Allah, ka Kamar
Pangsucina, dipernahkeun di handapeun
jangjang dua mukarabin tea.
7 Jadi jangjang dua mukarabin teh meberna
ngauban eta Peti katut rancatanana.
8 Tungtung-tungtung rancatanana, ku jelema
anu nangtung lempengan pisan Kamar
Pangsucina mah bisa katenjo, mun lain ti
dinya mah henteu. (Eta rancatan nepi ka
kiwari aya keneh di dinya.)
9 Eusi eta Peti teu aya nu sejenna deui, salian
ti dua papan batu anu baheula disimpen di
dinya ku Musa, basa keur di Gunung Sinai
tea, sabada PANGERAN ngadamel perjangjian
ka sakumna bangsa Israil, di satengahing
jalan sabada budal ti Mesir.
10 Barang para imam kalaluar ti jero Bait
Allah, tuluy aya mega anu minuhan eta Bait,

[11] megana cahayaan nyumiratkeun
kamulyaan PANGERAN, datang ka para imam
anu rek ngajaralankeun kawajibanana teu
barisa asup deui ka dinya.
[12] Suleman tuluy sembahyang, saurna, "Nun
PANGERAN, Gusti parantos nempatkeun
panonpoe di langit, nanging bet milih
panglinggihan tina mega sareng angkeub.
[13] Abdi parantos rengse ngadamel ieu
gedong anu agreng, haturkeuneun ka Gusti,
linggihaneun salalamina."
[14] Ti dinya Raja Suleman malik ka
jalma rea anu narangtung di dinya seja
mangmundutkeun berkah Allah.
[15] Pok nimbalan, "Sagala puji ka pangkonan
GUSTI Allah Israil! Jangji Mantenna ka Daud
rama kami, ayeuna laksana. Dawuhan dina
jangji-Na kieu,
[16] Ti barang nyandak umat ti Mesir, di
sakuliah tanah Israil Kami tacan milih-milih
tempat geusan ngadegkeun gedong paranti
sembahyang ka Kami. Tapi Kami milih maneh,
Daud, geusan ngatur umat Kami Israil."
[17] Saurna deui, "Daud, rama kami suwargi,
kagungan maksad ngadamel gedong paranti
tempat ibadah ka GUSTI Allah Israil.
[18] Tapi dawuhan PANGERAN ka rama kami,
Hade pisan karep maneh nyieun gedong
pikeun Kami.
[19] Ngan ulah ku maneh dijieunna, engke bae
ku anak maneh sorangan.

[20] Eta jangji PANGERAN teh ayeuna bukti
laksana. Kami, anu neruskeun kangjeng rama
ngarajaan di Israil, ayeuna geus anggeus
nyieun ieu gedong paranti ibadah ka GUSTI
Allah Israil.
[21] Kami geus nyieun tempat di jero gedong
pikeun Peti Perjangjian, anu eusina dua papan
batu anu muat perjangjian PANGERAN jeung
karuhun urang, waktu Mantenna ngaluarkeun
aranjeunna ti Mesir."
[22] Geus kitu Suleman nadahkeun panangan
deukeut altar, hareupeun jalma rea,
[23] tuluy sembahyang, "Nun GUSTI Allah
Israil! Di sawarga di manggung, di bumi di
handap, teu aya deui anu jumeneng Allah,
mung Gusti. Gusti teh satia kana jangji ka
umat, teu petot mikawelas ka maranehna,
anu sarumujud ngabakti terusing ati.
[24] Jangji Gusti ka Daud pun bapa, ayeuna
laksana. Wangkid ieu sugri pangandika Gusti
teh bukti.
[25] Ayeuna, nun GUSTI Allah Israil, panuhun
abdi mugi Gusti netepan jangji sanesna anu
kapungkur ku Gusti dijangjikeun ka pun
bapa; saur Gusti ka pun bapa, ti turunan
anjeunna salamina baris aya saurang anu
jadi raja nyangking Israil, upami maranehna
saregep nurut ka Gusti sapertos pun bapa.
[26] Ku margi kitu, nun Allah Israil, mugi eta
sadaya perkawis teh ayeuna dibuktoskeun,

sakumaha jangji Gusti ka pun bapa, Daud
abdi Gusti tea.
27 Nanging nun Allah, naha leres Gusti teh
kersa linggih di bumi? Margi, dalah sakubeng
langit sajagat raya oge keur Gusti mah moal
cekap, sumawonten ieu, gedong kenging
abdi, naha picekapeun?
28 Ku margi kitu nun Gusti PANGERAN, jisim
abdi gandek Gusti nyanggakeun panuhun,
mugi paneda panyambat jisim abdi dinten ieu
ku Gusti didangu dimakbul.
29 Mugi Gusti, siang kalayan wengi, kersa
nitenan ieu gedong anu ku Gusti parantos
kamanah jadi tempat paranti ibadah ka Gusti.
Satiap-tiap jisim abdi sembahyang mayun ka
ieu gedong, mugi Gusti kersa ngadangukeun.
30 Satiap anu nyanggakeun panyambat
sareng neda pangampura mayun ka ieu
gedong, boh jisim abdi, boh urang Israil
umat Gusti, mugi didangu sareng dimakbul ti
tempat Gusti linggih di sawarga.
31 Manawi aya jalmi anu dituding gaduh dosa
ka pada batur, seug dibantun kana altar Gusti
di ieu gedong sina sumpah yen teu salah,
32 dangukeun ti sawarga, nun PANGERAN.
Mugi gandek-gandek Gusti teh perkawisna
dilereskeun, anu lepatna dihukum
sapantesna, anu leresna mugi dibebaskeun.
33 Manawi umat Gusti dugi ka eleh ku musuh
dumeh aya dosana ka Gusti, ana lajeng

tarobat sareng sasambat di ieu gedong neda
hampura,
34 mugi dangukeun ti sawarga, hapunten
dosana, sareng sina tariasa mulang deui ka
tanahna, paparin Gusti ka karuhunna.
35 Manawi Gusti teu maparin hujan lantaran
maranehna gaduh dosa ka Gusti, ana lajeng
sasambat neda pertobat di ieu gedong,
36 mugi pertobatna ditampi ti sawarga.
Hapunten dosa rajana, hapunten dosa
sakumna bangsa Israil, tuduhan jalan nu
leres. Saparantos kitu mugi dipaparin hujan
nun PANGERAN, turunkeun hujan ka ieu
tanah kagungan, anu ku Gusti parantos
dimilikkeun ka maranehna salalamina.
37 Manawi ieu tanah katarajang paceklik
atanapi pagebug, atanapi pepelakanana
diruksak ku angin panas, atanapi di tarajang
ku hama atanapi simeut, atanapi dikersakeun
ditempuh ku musuh, atanapi katarajang
kasakit, atanapi paudur,
38 panyambatna mugi didangu. Manawi aya
urang Israil, umat Gusti, sasambat tumadah
ka ieu gedong lantaran kaduhung ku dosana,
39 mugi dangukeun panyambatna ti sawarga,
paparin pangampura sareng pitulung. Gusti
teh waspaos kana eusining hate manusa,
mugi midamel ka eta jalmi luyu sareng
kalakuanana.
40 Supados umat Gusti tuhu tumutur ka
Gusti saumur-umur, di ieu tanah anu ku Gusti

parantos dipaparinkeun ka karuhun abdi
sadaya.
41 (8:41-42) Manawi aya jalmi bangsa
sanes dongkap ka dieu ti nagara jauh dumeh
nguping kamashuran sareng dadamelan
Gusti anu aragung ka umat Gusti, seug
sembahyang di ieu gedong,
42 (8:41)
43 mugi sembahyangna dangukeun,
panuhunna mugi dimakbul ti sawarga
panglinggihan Gusti. Supados manusa
sajagat sami terang sareng sumujud ka
Gusti sapertos umat Gusti, Israil. Supados
maranehna oge tarerangeun, yen ieu gedong
anu diadegkeun ku jisim abdi teh tempat
paranti sembahyang ka Gusti.
44 Manawi umat teh ku Gusti nuju dipiwarang
budal merangan musuh, di mana bae
maranehna ayana, ana nyanghareup ka
lebah ieu kota anu dipilih ku Gusti, sareng
sembahyang ka lebah ieu gedong kenging
abdi ngadegkeun kangge Gusti,
45 mugi dangukeun panyambatna ti sawarga,
paparin kaunggulan.
46 Manawi umat Gusti pareng aya dosana
(kawantos jalmi mah teu aya anu luput tina
kalepatan), dugi ka Gusti bendu sareng
ngantep maranehna dibantun ku musuh
ka nagara lian, sarta di dituna sasambat,
sakumaha tebihna ge eta nagara,

47 mugi panyambatna didangukeun, nun
PANGERAN. Upami di tanah pangasinganana
teh tarobat, ngaraku kana kalepatan sareng
kadorakaanana, mugi panyambatna didangu.
48 Upami leres-leres di dituna maranehna
tarobat, seug sasambat ka Gusti ngiblat ka
ieu tanah paparin Gusti ka karuhunna, sareng
ka ieu kota kadeudeuh Gusti, sareng ka ieu
gedong kenging abdi ngadegkeun kangge
Gusti,
49 dangukeun panyambatna. Dangukeun ti
sawarga, mugi dipikawelas.
50 Hapunten kalepatan sareng
kabasangkalanana, sareng balikkeun
hate musuhna sina malik mikarunya.
51 Maranehna teh umat Gusti kenging
ngaluarkeun ti tanah Mesir, tanah naraka
pikeun maranehna.
52 Nun Gusti ALLAH, mugi Gusti mikawelas
salalamina ka umat Gusti Israil, sareng
ka rajana. Samangsa-mangsa maranehna
sasambat neda pitulung, mugi didangu.
53 Maranehna ku Gusti parantos dipilih ti
bangsa-bangsa, didamel umat ku manten,
sakumaha timbalan Gusti ka maranehna,
anu diandikakeun ka Musa nalika Gusti
ngaluarkeun karuhun abdi-abdi ti tanah
Mesir."
54 Suleman nenedana sideku deukeut
altar bari nadahkeun panangan. Sabadana,
anjeunna cengkat, ngadeg.

55 Pok ngalahir gentrana tarik, mundut
berkah Allah pikeun hadirin, saurna,
56 "Sembah puji ka PANGERAN, anu
geus ngareureuhkeun umat-Na sakumaha
jangji-Na. Jangji-jangji Mantenna anu pinuh
ku sih kurnia, anu diandikakeun ka Musa,
geus tinekanan.
57 Mugia PANGERAN Allah urang nyarengan
sakumaha geus nyarengan ka karuhun urang,
henteu ngantunkeun.
58 Mugia urang ku Mantenna dijadikeun
jalma-jalma anu satia ka Mantenna, sarta
tunduk kana hukum-hukum jeung parentah-
parentah-Na, anu bareto diandikakeun ka
karuhun urang tea.
59 Mugia panuhun panyambat kami bieu
salawasna dipikaemut ku PANGERAN Allah
urang. Mugia Mantenna salawasna mikawelas
ka urang Israil jeung ka rajana, tur nyekapan
pangabutuhna sapopoe,
60 supaya bangsa-bangsa saalam dunya
nyarahoeun yen teu aya deui Allah ngan
PANGERAN.
61 Mugia maraneh, umat Mantenna, tuhu
tumutur ka PANGERAN Allah urang, nekanan
hukum-hukum jeung parentah-parentah-Na
salalawasna, kawas poe ieu."
62 Geus kitu Suleman jeung sakur
anu karumpul nyanggakeun kurban ka
PANGERAN.

63 Reana sato anu dikurbankeun, sapi dua
puluh dua rebu, domba saratus dua puluh
rebu, dijieun kurban panarima ngaresmikeun
eta Bait Allah.
64 Poe eta keneh Suleman ngaresmikeun
buruan bagian tengah anu di hareupeun eta
Bait Allah. Di eta buruan anjeunna tuluy
ngahaturkeun kurban beuleuman, kurban
gandum, jeung gajih sato-sato kurban dijieun
kurban karapihan. Pangna ngurban di dinya,
lantaran kurbanna kacida lobana nepi ka teu
mahi ku altar anu geus aya, altar tambaga
tea.
65 Rengse ngurban, Suleman jeung sakumna
bangsa Israil nekanan Pesta Saung Daun di
dinya, di Bait Allah, lilana tujuh poe. Jelema
anu karumpul kacida lobana ti suklakna ti
siklukna, ti kaler ti Hamat, ti kidul ti wates
tanah Mesir, tumplek ka dinya.
66 Dina poe kadalapanna ku Suleman
dijurung marulang. Anjeunna pada muji ku
sarerea, anu ngarasa bagja ku sagala berkah
PANGERAN ka Daud abdi-Na jeung ka urang
Israil, umat-Na.

9 1 Sanggeus Raja Suleman beres ngadamel
Bait Allah jeung karaton sapuratina
sakumaha kahoyongna,
2 PANGERAN nembongan deui ka anjeunna
kawas bareto di Gibon.
3 Mantenna nimbalan kieu ka Suleman,
"Panyambat maneh ku Kami dimakbul. Ieu

gedong anu diadegkeun ku maneh ku Kami
bakal disucikeun, bakal dititenan, bakal
diraksa sapapanjangna.
4 Lamun maneh tuhu tumutur ka Kami,
tigin sarta satemenna saperti Daud bapa
maneh, ngalakonan papakon, nekanan sagala
timbalan,
5 jangji Kami ka Daud bapa maneh bakal
dicumponan, nya eta bangsa Israil salawasna
bakal dirajaan ku turunanana.
6 Sabalikna upama maneh, atawa anak
incu maneh mungkir ti Kami, ngalanggar
papakon ngarempak timbalan sarta nyembah
ka brahala,
7 umat Kami Israil bakal disingkahkeun
ti tanah paparin Kami. Sarta ieu gedong,
sanajan ku Kami geus disucikeun baris tempat
ngabakti ka Kami ge, tangtu ditinggalkeun.
Jalma-jalma di mana-mana bakal moyok
jeung mikaceuceub ka urang Israil.
8 Ieu gedong oge bakal burak-barik, jadi
bahan gogodeg jeung pikageteun jalma-jalma
anu ngaraliwat, jadi bahan silih tanya, Ku
naon ieu nagara jeung Bait Allah teh nepi ka
dikieukeun ku PANGERAN?
9 Pananya kitu bakal dijawab kieu, Tamaha
jalma-jalmana, malalungkir ka PANGERAN
Allahna anu ngaluarkeun karuhunna ti Mesir,
anggur ngabarakti ka allah sejen. Mana ku
PANGERAN dikeunaan bahla."

[10] Lilana Suleman ngadamel Bait Allah jeung
karaton teh dua puluh taun.
[11] Kayuna ti Raja Hiram ti nagara Tirus, kayu
kiputri jeung kijamuju, sarta reujeung emasna
sakahoyong Suleman. Sanggeusberes pisan,
eta bahan adegan teh ku Suleman dibayar
ka Hiram ku dua puluh kota di wewengkon
Galilea.
[12] Tapi sanggeus eta kota-kota ditingalian,
Hiram henteu cocog.
[13] Mana saur anjeunna ka Suleman, "Ih
Rayi, naha jiga kitu geuning wewengkon
anu dipaparinkeun ka Akang teh?" Seug eta
wewengkon teh dingaranan Kabul, nepi ka
ayeuna.
[14] Ari emas anu dipaparinkeun ku Raja
Hiram ka Suleman reana leuwih ti opat rebu
kilogram.
[15] Tanaga anu dikerid ku Raja Suleman
teh digunakeun keur nyieun Bait Allah
jeung karaton, nyieun adegan-adegan keur
ngeusian tanah anu kosong di bagian kota
beulah wetan, keur ngadegkeun kutana,
jeung keur ngadegkeun deui kota Hasor,
Megido jeung Geser.
[16] (Kota Geser ku raja Mesir kungsi dirurug
jeung dihuru, jalma-jalmana ditumpes.
Tuluyna eta kota teh dilelerkeun ka
putrana anu dipigarwa ku Suleman, hadiah
pertikahanana.

17 Eta kota ku Suleman diadegkeun deui.)
Jaba ti kitu eta tanaga keridan teh digawekeun
pikeun ngadegkeun deui Bet Horon Hilir,
18 Baalat, Tamar di tanah gurun wewengkon
Yuda,
19 ngadegkeun kota-kota pagudangan
kagunganana, ngadegkeun kota-kota pikeun
kuda-kudana jeung pikeun kareta-karetana,
adegan-adegan lianna deui di Yerusalem,
di Libanon, jeung di mana-mana deui di
wewengkon karajaanana, sakahoyongna.
20 (9:20-21) Tanaga-tanaga anu dikerid
teh jalma-jalma turunan urang Kanaan anu
ku urang Israil teu kungsi ditumpes waktu
urang Israil ngarebut tanah milikna. Eta
urang Kanaan teh kaasup urang Emor, urang
Het, urang Pares, urang Hiwi, jeung urang
Yebus, anu turunan-turunanana jaradi bangsa
badega nepi ka ayeuna.
21 (9:20)
22 Urang Israil mah ku Suleman teu aya
anu dijieun badega, tapi dijieun prajurit,
opsir, panglima, kusir kareta, jeung tukang
tarumpak kuda.
23 Pikeun marentah anu digarawekeun kana
rupa-rupa adegan,Suleman ngangkat lima
ratus lima puluh mandor.
24 Tanah anu kosong keneh di kota beulah
wetan tea ku Suleman dieusian rupa-rupa
adegan, sanggeus prameswarina, putra raja

Mesir tea dialihkeun ti Kota Daud ka karaton anu diadegkeun ku anjeunna.

25 Tilu kali dina sataun Suleman ngahaturkeun kurban beuleuman jeung kurban karapihan dina altar kengingna ngadegkeun kanggo PANGERAN, jeung ngukus ku seuseungitan ka PANGERAN. Kitu petana Suleman ngarengsekeun pagawean ngadegkeun Bait Allah.

26 Jeung deui Suleman ngadegkeun hiji armada kapal laut ti Esion Geber deukeut Elat, di basisir Teluk Akaba di tanah Edom.

27 Palaut-palautna dibantu ku palaut-palaut anu geus tarabah ti armada kapal kagungan Raja Hiram.

28 Balayarna ka tanah Opir, mulangna deui ka Suleman mawa emas leuwih ti opat belas rebu kilogram.

10 1 Kamashuran Raja Suleman kaemper-emper ka ratu nagara Seba. Tuluy eta ratu teh natamu ka Yerusalem, seja nguji ka Suleman ku rupa-rupa sualan anu muskil.

2 Angkatna nyandak pangiring pirang-pirang, nyandak onta loba kacida, dimuatan bungbu-bungbuan, permata, jeung emas teu kira-kira lobana. Sanggeus patepang seug ratu teh nyual, rupa-rupa sakur anu kakemu dina manahna.

3 Sualan-sualan anjeunna teu aya anu teu kawaler, keur Suleman teu aya sualan anu hese nerangkeunana.

4 Sang ratu geus nyaksian ku anjeun
kapinteranana, karaton dadamelanana,
5 katuangan anu ngabarak dina mejana,
tempat tinggal para mantrina, tata tertib
jeung pakean para pagawe karatonna,
anggah-ungguhna para pangbantu anu
ngawulaan anjeunna dina pesta jeung
kurban-kurban anu ku Suleman dihaturkeun
di Bait Allah. Sang ratu bati helok sarta kataji.
6 Pok sasauran ka Raja Suleman, "Cocog
sakumaha wartos nu kakuping ku sim kuring
di nagara. Kapinteran Sang Raja kalintang
luhurna.
7 Kawitna mah kirang percanten, nu mawi
lajeng ka dieu sumeja ngahaja ngadongdon.
Sihoreng perkawis kapinteran Sang Raja anu
kakuping tina wartos mah teu paro-parona
acan tina buktosna anu kasaksian pribadi.
Kabeungharan sareng kapinteran anu
kapimilik ku Sang Raja langkung-langkung
jembarna ti batan cariosna.
8 Bagja temen para wanita anu dipigarwa ku
Sang Raja!
9 Sim kuring muji sukur ka PANGERAN Allah
Sang Raja! Tetela salira teh ku PANGERAN
dipaparin nugraha, dugi ka dijenengkeun raja
nyangking Israil. Mana salira ku Mantenna
diangkat jadi raja maranehna oge, tawis
asih-Na ka urang Israil teu aya pegatna,
mayeng langgeng, sangkan maranehna
diparentah ku raja anu adil palamarta."

10 Sanggeus kitu sang ratu ngahaturkeun
kikintunanana ka Raja Suleman: emas leuwih
ti opat rebu kilogram, bungbu-bungbu jeung
barang-barang permata mangpirang-pirang
lobana. Bungbu-bungbu anu dihaturkeun ku
sang ratu, lobana ngungkulan ti nu biasa sok
katampi ku Suleman.
11 (Ti armada kapal Hiram anjeunna dikintun
emas ti nagri Opir, kayu candana kacida
lobana, jeung mangpirang-pirang batu
permata.
12 Kayu candana tea ku Suleman dianggo
ngadamel tangga golodog Bait Allah jeung
karaton, dianggo ngadamelan kacapi jeung
gambus pakeeun para nayaga. Eta kayu
candana anu dikirimkeun ka Israil teh kayu
candana panghade-hadena, nepi ka iraha ge
moal aya papadana.)
13 Ari pamulang ti Raja Suleman ka ratu
Seba, jaba ti pamulang anu pantes tur kacida
reana teh rupa-rupa deui, naon bae anu
dipikahoyong ku eta ratu. Geus kitu sang ratu
sapangiringna mulih ka nagara Seba.
14 Saban-saban taun Raja Suleman sok
nampi kintunan emas, lobana meh dua puluh
lima rebu kilogram,
15 jaba upeti ti para sudagar, kauntungan-
kauntungan ti nu daragang, upeti ti
raja-raja Arab, jeung ti para gupernur
wewengkon-wewengkon Israil.

16 Suleman ngadamel dua ratus kepeng anu
rarubak, unggal kepeng dilapis ku emas anu
beuratna tujuh kilogram.
17 Ngadamel deui tilu ratus kepeng anu
leutikan, sarta eta oge masing-masing dilapis
ku emas anu beuratna meh dua kilogram.
Eta kepeng-kepeng ku anjeunna disimpen di
Karaton Leuweung Libanon.
18 Ngadamel deui hiji singgasana, sabagian
dilapis ku gading, sabagian dilapis ku emas
kolot.
19 (10:19-20) Eta singgasana make tetecean
genep hambal. Dina tungtung tiap hambalan,
kenca katuhu diberean sisingaan, jadi
kabehna aya dua belas sisingaan, ngajajar
genep-genep. Singgasana bagian tukangna
dipapaesan ku tironan hulu banteng,
leungeun singgasana kenca katuhu make
hiji sisingaan. Di karajaan lianna tacan aya
singgasana anu saperti kitu.
20 (10:19)
21 Cangkir-cangkir paranti ngaleueutna
kabeh emas. Kitu deui bangsa wawadahan
anu disimpen di Karaton Leuweung Libanon
kabeh tina emas murni. Teu aya nu tina
perak, sabab dina jaman Raja Suleman mah
perak teh dianggap teu aya hargana.
22 Suleman kagungan hiji armada kapal laut
anu balayarna babarengan jeung armada
kapal kagungan Raja Hiram. Ana balayar,
mulangna tilu taun sakali, rebo ku babawaan:

emas, perak, gading, ka lutung-lutung jeung
monyet.
23 Boh kabeungharan boh kapinteran, Raja
Suleman ngungkulan para raja lianna.
24 Jalma sajagat pada harayang ngadeuheus,
harayang ngadengekeun kapinteran anjeunna
ti Allah.
25 Anu daratang ka anjeunna taya anu lengoh
marawa kikintun, barang-barang tina perak,
emas, jubah-jubah, pakarang-pakarang,
bungbu-bungbu, kuda, jeung bigal. Kituna
teh angger saban taun teu towong-towong.
26 Suleman ngayakeun pasukan kareta 1.400
prajurit jeung pasukan kuda 12.000 prajurit.
Ditempatkeunana aya nu di Yerusalem, aya
nu di wewengkon-wewengkon sejen.
27 Jaman anjeunna marentah, perak
geus dianggap batu koral. Kayu kiputri ge
lobana sarua jeung tangkal camara biasa di
lamping-lamping pasir di tanah Yuda.
28 Suleman miwarang jalma-jalmana sina
ngadatangkeun kuda ti Mesir jeung ti Kilikia,
29 kitu deui kareta-kareta ti Mesir,
disokongkeun ka raja urang Het jeung raja
urang Siria. Dijualna sahiji kareta genep ratus
gebleg uang perak, ari kuda sahijina saratus
lima puluh gebleg uang perak.

11 1 Suleman kagungan kakasih loba
pisan, wanita-wanita bangsa sejen.
Kajaba ti prameswarina putra raja Mesir tea,
garwana teh loba deui, urang Het, urang

Moab, urang Amon, urang Edom, jeung urang Sidon.
2 Padahal geus aya timbalan PANGERAN, urang Israil teu meunang ngawin awewe bangsa-bangsa eta, bisi kabawa muja ka allah-allahna. Tapi Suleman teu burung migarwa wanita-wanita bangsa sejen.
3 Garwa Suleman aya tujuh ratus, putra-putra raja, jaba parekan tilu ratus, ngalantarankeun anjeunna jadi mungkir ti Allah.
4 Dina waktu kasepuhnakeun anjeunna kabilukkeun ku garwa-garwana, nyembah ngabakti ka allah-allah bangsa lian. Jadi anjeunna mah ka PANGERAN Allahna teh henteu satia cara Daud ramana.
5 Anjeunna mupuja Dewi Astoret batari urang Sidon, jeung ka Molek batara urang Amon anu pikagirukeun.
6 Jadi anjeunna midamel dosa, henteu sujud tumutur ka PANGERAN kawas Daud ramana.
7 Di hiji gunung wetaneun Yerusalem anjeunna ngadamel tempat babakti ka Kamos batara urang Moab, dewa anu matak giruk, jeung tempat ngabakti ka Dewa Molek anu matak sebel tea.
8 Garwa-garwana, urang asing tea, kabeh oge dipangdamelkeun tempat babakti paranti ngukus jeung ngurban ka batarana masing-masing.

9 (11:9-10) Sangkilang PANGERAN Allah
Israil geus dua kali nembongan ka anjeunna,
jeung nimbalan ulah ngabakti ka allah-allah
bangsa lian, Suleman henteu ngestokeun,
tonggoy mungkir ti Mantenna. Mana
PANGERAN bendu,
10 (11:9)
11 timbalana-Na, "Maneh ngahajakeun ingkar
tina jangji ka Kami, ngalanggar parentah.
Mana ieu karajaan ku Kami rek dicandak, rek
dibikeun ka salah sahiji abdi maneh.
12 Tapi sapanjang maneh hirup keneh mah
moal waka, sabab Kami inget ka bapa maneh.
Dicokotna engke ti anak maneh.
13 Jeung moal dicokot kabeh, ditinggalkeun
sakaom, demi Daud bapa maneh abdi Kami,
jeung demi Yerusalem, kota milik kagungan
Kami."
14 Aya hiji wargi raja Edom, jenenganana
Hadad, ku PANGERAN disina ngalawan ka
Suleman.
15 (11:15-16) Lila samemeh eta, sanggeus
Daud nalukkeun Edom, panglima perang
anjeunna, nya eta Yoab, indit ka Edom rek
nguburkeun jalma-jalmana anu tiwas. Geus
kitu Yoab sabaladna tuluy matuh heula di
dinya meunang genep bulan, sarta salila eta
waktu, maranehna maehan sakur lalaki urang
Edom.
16 (11:15)

[17] Tapi aya saurang anu luput teu katumpes,
nya eta Hadad, kabur ka Mesir jeung
sababaraha urang gandek ramana, urang
Edom. (Hadad harita mah murangkalih
keneh.)
[18] Kaburna ti Midian terus ka Paran. Di
Paran mendak batur sababaraha urang,
tuluy bareng ka Mesir, ngadeuheus ka raja
Mesir. Hadad ku raja Mesir dipaparin lahan
sababaraha luwuk jeung imah, dahareunana
dicukup.
[19] Hadad bisa narik manah raja Mesir nepi
ka dipisobat. Ku raja Mesir ditikahkeun ka
saderek Tahpanes, prameswarina.
[20] Istrina ngowokeun putra pameget,
ngaranna Genubat, anu dirorokna ku
prameswari di karaton, bareng jeung
putra-putra raja nu pameget.
[21] Barang Hadad ngarungu warta yen Daud
geus pupus kitu deui Panglima Yoab, Hadad
unjukan ka raja Mesir, "Jisim abdi neda widi
seja mulang ka lemah cai."
[22] Pilahir raja, "Naha? Kurang naon awak di
dieu? Meureun aya kakurang mana hayang
mulang teh, nya?" "Cekap pisan sumuhun!
Mung parantos sono ka lembur." Ti dinya
Hadad mulang ka lemah caina, tuluy jadi
raja Edom sarta jadi musuh Israil anu kacida
jahatna jeung ngagalaksakna.
[23] Saurang deui anu ku PANGERAN disina
ngamusuh ka Suleman, nya eta Reson bin

Elyada, anu bareto kabur ti Raja Hadad Eser
gustina, Raja Soba,
24 terus jadi kapala rampog. (Kajadianana
sanggeus Daud ngelehkeun Hadad Eser jeung
maehan jalma-jalma urang Siria babaturan
eta raja). Reson jeung jalma-jalmana
ngaradon matuh di Damsik, sarta ku
jalma-jalmana Reson dijadikeun Raja Siria.
25 Sapanjang pamarentahan Suleman, Reson
ngamusuhan terus.
26 Musuh Suleman anu saurang deui mah
salah saurang abdina keneh, nya eta Yarobam
bin Nebat urang Sereda wewengkon Epraim,
anak randa ngaran Serua.
27 Kieu asalna: Basa Suleman minuhan kota
Yerusalem beulah wetan tea jeung ngomean
kuta, Yarobam oge digawekeun.
28 Harita Yarobam teh nonoman keneh, kana
gawe bisa jeung wekel. Sanggeus kauninga
kawekelanana, ku Suleman diangkat sina
ngapalaan anu digarawe di wewengkon kaom
Menase jeung Epraim.
29 Dina hiji poe waktu eukeur jalan-jalan ka
luareun Yerusalem, di tengah jalan Yarobam
amprok paduduaan jeung Nabi Abia ti Silo.
30 Nabi teh ujug-ujug muka jubahna anu
weuteuh keneh pisan tuluy disosoeh jadi dua
belas sosoehan.
31 Geus kitu ngalahir ka Yarobam, saurna,
"Candak ieu sosoehan sapuluh lambar. Kieu
timbalan PANGERAN Allah Israil ka hidep, Ieu

karajaan ku Kami rek dicokot sapuluh kaom ti
Suleman, rek dibikeun ka maneh.
32 Suleman ngan rek dibere sakaom bae,
eta oge bawaning Kami inget ka abdi Kami
Daud, jeung ngingetkeun Yerusalem, kota
milik kagungan Kami ti sakuliah tanah Israil.
33 Kami rek midamel kieu teh lantaran
Suleman geus mungkir ti Kami, ngabakti ka
allah-allah sejen, ka Astoret batari urang
Sidon, ka Kamos batara urang Moab, jeung
ka Molek batara urang Amon. Suleman geus
henteu nurut ka Kami, nyieun kasalahan, teu
pengkuh kana papakon jeung timbalan Kami,
teu cara Daud bapana.
34 Tapi Kami nyokot eta karajaan ti Suleman
teh sagemblengna, sarta manehna ku
Kami baris tetep disina kawasa sapanjang
hirupna. Kami nyieun kitu teh demi Daud
abdi Kami anu kapilih, anu sakitu nurutna
kana hukum-hukum jeung parentah-parentah
Kami.
35 Dicokotna engke ti anakna, sapuluh kaom
keur maneh.
36 Anak Suleman tetep ku Kami dibagianan,
sakaom. Sabab Yerusalem mah kudu dicekel
terus ku salah sahiji turunan abdi Kami Daud,
lantaran eta kota ku Kami geus ditetepkeun
jadi tempat paranti ngabakti ka Kami.
37 Maneh, Yarobam, ku Kami rek dijadikeun
raja nyangking sakuliah wewengkon Israil,
kahayang maneh.

[38] Upama maneh enya-enya nurut ka
Kami, nurut kana hukum-hukum Kami,
ngalampahkeun timbalan Kami cara abdi
Kami Daud, tangtu ku Kami kaanggo sarta
bakal disarengan sapapanjangna, bisa terus
nyangking karajaan Israil turun-tumurun,
sakumaha anu ku Kami geus dipidamel ka
Daud.
[39] Ku sabab Suleman geus nyieun dosa,
turunan Daud ku Kami bakal dihukum.
Tapi papadaning kitu ge dihukumna moal
sapapanjangna."
[40] Sanggeus kitu Suleman milari jalan rek
maehan Yarobam, nepi ka Yarobam kabur ka
Mesir ka Raja Sisak, mukim di Mesir nepi ka
Suleman pupus.
[41] Sagala rupa padamelan Suleman, lalakon
katut kapinteranana, aya dina kitab Babad
Suleman.
[42] Ari ngarajaanana di sakuliah Israil opat
puluh taun.
[43] Tuluy pupus, dikurebkeunana di Kota
Daud. Karajaanana diteruskeun ku Rehabam
putrana.

12 [1] Dina hiji poe Rehabam angkat
ka Sekem di wewengkon kaler,
nyumpingan urang Israil kaom-kaom kaler
anu geus kumpul rek ngarajakeun ka
anjeunna.

2 Ari Yarobam anu keur ngungsi di Mesir
nyingkahan Suleman, ngarungu hal eta teh
gancang mulang ti Mesir.
3 Sanggeus sumping anjeunna diangkir ku
urang Israil kaler, diajak nepangan Rehabam
ngasongkeun panuhun kieu,
4 "Suwargina tuang rama, Suleman,
kalintang ngarepotkeunana ka abdi sadaya,
papancen ti anjeunna beurat pisan. Upami
Gusti kersa ngentengkeun eta papancen, abdi
sadaya sumeja kumureb ka Gusti."
5 Waler Rehabam, "Kami menta tempo tilu
poe, engke maraneh ka darieu deui."
6 Raja Rehabam mundut pirempug sepuh-
sepuh urut jurunasehat ramana, saurna,
"Kumaha pirempug Bapa-bapa? Jawab
kumaha eta anu marenta dientengan
papancen teh?"
7 Piunjuk sepuh-sepuh, "Paparin waleran anu
nyenangkeun hatena. Tingalikeun yen Gusti
kagungan tekad sae ka maranehna, supados
maranehna kumureb ka Gusti."
8 Tapi eta pihatur ku Rehabam teu dianggap,
seug mundut pirempug jurunasehatna anu
ngarora keneh pantaran anjeunna, saurna,
9 "Kumaha ari ceuk maraneh? Jawab kumaha
eta anu marenta kaentengan teh?"
10 Ceuk para nonoman, "Saurkeun kieu,
Cinggir kami leuwih gede ti batan cangkeng
rama kami.

11 Saurkeun ka maranehna, Papancen ti rama
kami beurat, papancen ti kami mah bakal
leuwih beurat. Rama kami ngarangketna ku
pecut, kami mah arek ku pecut cucuk beusi!"
12 Sanggeus tempo anu tilu poe beak,
Yarobam jeung jalma-jalmana ngadareuheus
deui ka Rehabam, sakumaha anu
diparentahkeunana tea.
13 Waleran Rehabam lain nurutkeun
pirempug sepuh-sepuh, ngawalerna ka eta
jelema-jelema teh ketus pisan,
14 numutkeun nasehatna para nonoman.
Dawuhanana, "Papancen ti rama kami beurat,
papancen ti kami mah bakal leuwih beurat.
Maraneh ku rama kami dirangket ku pecut,
ku kami mah bakal dirangket ku pecut cucuk
beusi!"
15 Geus kitu kersaning PANGERAN sakumaha
anu ditimbalkeun ka Yarobam bin Nebat ku
Nabi Ahia ti Silo tea. Geus dikersakeun ku
PANGERAN supaya eta raja henteu kersa
nolih kana pamenta eta jelema-jelema.
16 Barang jelema-jelema tea ngarasa yen
pamentana ku raja teu dipalire, breng bae
tingcorowok, "Tinggalkeun Daud saanak
incu! Karah naon pamerena ka urang! He
urang Israil, hayoh urang baralik! Keun
bae Rehabam mah sina nguruskeun dirina
sorangan!" Jalma-jalma barontak ngalawan.

17 Rehabam pada naringgalkeun, cuang-
cieung jadi rajana ngan pikeun jelema-jelema
anu araya di wewengkon Yuda.
18 Waktu Rehabam miwarang Adoniram
kapala rodi tea ngadatangan urang Israil,
Adoniram pada ngabenturan ku batu nepi ka
paeh. Ku hal eta gancang Rehabam mancal
kareta, ngabujeng ka Yerusalem.
19 Ti semet harita rahayat karajaan Israil
di wewengkon kaler baha ngalawan ka raja
turunan Daud.
20 Sanggeus urang Israil nyarahoeun
yen Yarobam geus mulih ti Mesir, seug
ngahaturanan sumping, ti dinya Yarobam
ku maranehna diangkat jadi raja nyangking
Israil. Anu saratia ka raja turunan Daud ngan
kari kaom Yuda.
21 Sasumpingna Rehabam ka Yerusalem,
gancang mepek 180.000 prajurit ti kaom
Yuda jeung Binyamin, prajurit anu garagah.
Maksudna rek merangan kaom-kaom Israil
wewengkon kaler, pikeun mulihkeun deui
kakawasaanana.
22 Tapi kaburu sumping Nabi Semaya,
23 anu ngemban timbalan Allah pikeun
Rehabam jeung jalma-jalma kaom Yuda
jeung Binyamin, saurna,
24 "Ulah merangan urang Israil, eta teh
dulur maneh sorangan. Geura baralik bae
kabeh, da kituna teh ku pangersa Kami."

Seug jalma-jalma teh baralik, narurut kana
timbalan PANGERAN.
25 Ari Yarobam raja Israil terus ngabenteng
kota Sekem di pagunungan Epraim, seug calik
di dinya sawatara lilana. Geus kitu angkat ti
dinya tuluy ngabenteng kota Penuel.
26 (12:26-27) Hiji mangsa anjeunna
kagungan manah kieu, "Lamun kieu, lamun
rahayat aing terus keneh sok arindit ngurban
ka Yerusalem, ka Bait Allah di ditu, lila-lila
bisa malik satia ka Rehabam raja Yuda,
meureun aing dipaehan."
27 (12:26)
28 Sanggeus ngamanah kitu, seug bae
anjeunna ngadamel dua babantengan emas,
geus kitu ngalahir ka rahayat, "Ayeuna mah
lamun maraneh rek ngabarakti, teu perlu
ka Yerusalem. Eh urang Israil, tah ieu allah
maraneh, anu ngaluarkeun maraneh ti Mesir!"
29 Babantengan emas teh anu hiji ku
anjeunna ditempatkeun di Betel, anu hiji deui
di Dan.
30 Seug jalma-jalma mimiti ngabarakti di
Betel jeung Dan, ngaralampahkeun dosa.
31 Yarobam terus ngadamel tempat-tempat
pangibadahan di puncak-puncak pasir, sarta
ngangkat imam-imam lain ti kaom Lewi.
32 Geus kitu Yarobam netepkeun hiji poe
kaagamaan, nya eta tanggal lima belas bulan
kadalapan, nurutan di Yuda. Seug anjeunna
ngurban dina altar di Betel ka babantengan

emas kengingna ku anjeun ngadamel. Di
Betel anjeunna neundeun imam-imam, sina
ngalalayanan di tempat babakti kengingna
ngadegkeun.
33 Dina tanggal lima belas bulan dalapan,
tanggal kengingna nangtukeun, anjeunna
ngurban dina altar di Betel, ngaresmikeun
pesta kaagamaan kengingna nyipta pikeun
urang Israil.

13 1 Aya hiji nabi ti Yuda, kenging
timbalan PANGERAN kudu angkat ka
Betel. Gancangna geus sumping, waktu Raja
Yarobam keur ngadeg deukeut altar seja
ngurban.
2 Pok nabi teh ngalahir ka eta altar,
ngedalkeun timbalan PANGERAN, "Altar!
Altar! Dengekeun ieu timbalan PANGERAN:
Engke bakal aya budak medal ti bangsa
Daud, ngaranna Yosia. Maneh ku eta bakal
dijieun tempat meuncitan imam-imam
anu ngalalayanan altar-altar brahala,
tukang-tukang natakeun kurban luhureun
maneh. Maneh ku eta bakal dipake tempat
ngaduruk tulang-tulang jelema!"
3 Sasauranana terus, "Kanyahokeun! Ieu
altar bakal bencar, lebuna awur-awuran.
Lamun geus kitu bakal tetela ka maraneh
yen ieu omongan kami sategesna timbalan
PANGERAN!"
4 Raja Yarobam ngahaok bari nunjuk ka eta
nabi, timbalanana, "Tangkep ieu manusa!"

Tapi dak dumadak panangan raja jadi jeger
teu bisa balik deui.
5 Sarta harita keneh altar teh ujug-ujug
bencar, lebuna awur-awuran. Kasauran eta
nabi kalawan timbalan PANGERAN tinekanan.
6 Raja Yarobam ngalahir ka eta nabi, "Kaula
pangnedakeun ka PANGERAN Allah andika,
mugi ieu leungeun kaula ku anjeunna
dicageurkeun deui!" Seug nabi teh neneda ka
PANGERAN. Geus kitu panangan raja pulih
deui sabiasa.
7 Raja sasauran ka nabi, "Linggih heula ka
kaula urang tuang. Kaula rek mulang tarima."
8 Nabi ngawaler, "Najan dipaparin saparo
kabeungharan Sang Raja, paliyas kaula dahar
atanapi nginum sareng Sang Raja.
9 Margi timbalan PANGERAN, kaula teu
meunang barang teda, ulah nginum-nginum
acan. Wangsul oge teu kenging ka jalan urut
tadi."
10 Ti dinya nabi tuluy mulih nganggo jalan
sejen, henteu nyorang urut tadi.
11 Harita di Betel aya hiji nabi sepuh. Ku
putra-putrana diwartosan yen poe eta aya
nabi ti Yuda, geus kitu-kitu sarta kitu-kitu
pilahirna ka Raja Yarobam.
12 "Ka jalan mana mulihna?" saur nabi
sepuh.
13 Sanggeus dituduhkeun, nabi sepuh
mundut dipangnyelaankeun kalde, bral
angkat,

14 terus mudun nyusul nabi anu ti Yuda tea.
Gancangna kasusul, keur ngaso handapeun
tangkal kiara. Nabi sepuh mariksa, "Punten,
leres kitu Ajengan teh nabi ti Yuda?" "Leres"
waler anu dipariksa.
15 "Sindang heula ka rorompok, urang
tuang," saur nabi sepuh.
16 Waler nabi ti Yuda, "Hatur nuhun kana
pangangken dugi ka ngangkir dahar leueut.
Mung hapunten teu tiasa ngiringan.
17 Margi timbalan PANGERAN sim kuring
teu kenging barang teda, teu kenging
nginum-nginum acan. Wangsul oge teu
kenging ka jalan urut tadi."
18 "Bapa oge nabi sapertos Ajengan,"
saur nabi sepuh bari terus ngabohong,
saurna, "Aya malaikat piwarangan PANGERAN
ngalahir ka Bapa, miwarang nyindangkeun
sareng ngangken ka Ajengan."
19 Tungtungna nabi ti Yuda teh ngiring ka
nabi sepuh, tuluy dituangkeun.
20 Sabot ngariung keneh meja, aya timbalan
PANGERAN ka nabi sepuh.
21 Ngong nabi sepuh teh ngalahir tarik,
"Timbalan PANGERAN, Maneh henteu ngesto
ka Kami, ngalanggar timbalan Kami.
22 Maneh balik deui jeung dahar di tempat
anu ku Kami dilarang. Ku sabab kitu maneh
kudu paeh. Sarta mayit maneh moal
dikuburkeun di makam kulawarga sorangan."

23 Beres taruang nabi ti Yuda ku nabi sepuh
dipangrarangkenankeun kalde,
24 ti dinya bral angkat neruskeun perjalanan.
Tapi tiwas, di tengah jalan pupus dirontok
singa. Layonna ngajoprak di tengah jalan,
ari kaldena kitu deui singana caricing bae di
dinya ngabanding gigireunana.
25 Katenjo ku anu ngaraliwat eta layon
keur dibanding ku kalde jeung singa, tuluy
dibejakeun ka urang Betel.
26 Barang nabi sepuh ngadangu warta seug
sasauran, "Moal salah tangtu eta teh nabi
anu ngalanggar timbalan PANGERAN tea! Ku
PANGERAN disina tiwas ku singa. Timbalan
PANGERAN tinekanan."
27 Geus kitu anjeunna ngalahir ka putra-
putrana, "Ama pangrarangkenankeun kalde!"
Sanggeus tarapti,
28 bral angkat. Gancangna layon teh
kapendak keur ngajolopong di tengah jalan
dibanding ku kalde jeung singa. Eta singa
henteu ngaganggu kana eta layon kitu deui
kana kaldena.
29 Layon ku anjeunna diangkat kana
tonggong kalde, dicandak ka Betel pikeun
ditangisan jeung dimakamkeun.
30 Ku nabi sepuh tuluy dikurebkeun di
makam kulawargina bari ditangisan, "Duh Ki
Sanak, Ki Sanak!"
31 Beres ngurebkeun, nabi sepuh wewekas
ka pala putra, saurna, "Lamun Ama geus

maot, kuburkeun di ieu makam, rendengkeun
jeung anjeunna.
32 Sagala kasauran anjeunna anu kedal
ku timbalan PANGERAN perkara altar di
Betel, kitu deui perkara tempat-tempat
pangibadahan di kota-kota wewengkon
Samaria tinangtu bakal tinekanan."
33 Ari lampah Yarobam raja Israil jongjon
teu aya saena. Malah anjeunna ngangkat
imam-imam ti kaom-kaom anu ilahar,
sina manghuluan di altar-altar kengingna
ngadegkeun. Saha bae anu hayang jadi imam
ku anjeunna terus diangkat.
34 Dosa anjeunna kitu baris malindes
ka salirana, matak tumpur bebeakan ka
turunanana.

14

1 Hiji mangsa putra pameget Yarobam
anu jenengan Abia teu damang.
2 Yarobam ngalahir ka geureuhana, "Nyai
geura dangdan tuluy ka Silo, ka Nabi Ahia,
anu bareto nyebutkeun yen Akang bakal
jadi raja tea. Tapi kudu nyamar ngarah teu
katangen.
3 Mawa roti sapuluh siki, kueh-kueh jeung
madu sagoci keur kikintun. Taroskeun ka
anjeunna kumaha kituh ieu si ujang teh
geringna, tangtu ku anjeunna diwartoskeun."
4 Gasik geureuha Yarobam angkat ka Silo ka
bumi Nabi Ahia. Eta nabi geus sepuh. Ku tina
kasepuhanana socana geus teu ningali.

5 Tapi geus diuningaan ku PANGERAN yen
bakal kasumpingan garwa Yarobam anu rek
mundut pituduh perkara panyawat putrana.
Pikeun ngawalerna oge geus diuningaan.
Gancangna garwa Yarobam geus sumping,
niron-niron awewe biasa.
6 Tapi barang keresek lebet ka lawang, ku
nabi geus dihiap saurna, "Lebet Nyi Yarobam!
Keur naon make nyamar? Ieu aya beja banget
keur Nyai.
7 Popoyankeun ieu timbalan PANGERAN
pikeun Yarobam, kieu, Maneh teh ku Kami
geus diangkat ti nu loba, dijieun raja
nyangking umat Kami Israil,
8 dibere karajaan beunang Kami nyandak ti
turunan Daud. Kari-kari maneh bet henteu
kawas abdi Kami Daud anu sakitu sumujudna,
sakitu tuhuna kana timbalan-timbalan
Kami, taya karepna nu sejen salian ti
ngalampahkeun pangersa Kami.
9 Sabalikna kalakuan maneh kacida
dorakana, leuwih doraka ti batan raja-raja
nu ti hareula. Maneh nonggongan ka Kami,
nyundut amarah Kami ku nyieunan brahala
jeung arca-arca keur sembaheun.
10 Mana kanyahokeun, kulawarga maneh ku
Kami rek ditumpes. Turunan maneh lalaki,
nu kolot, nu ngora keneh, kabeh rek dibasmi
sing tumpur. Ahli-ahli maneh ku Kami bakal
disapu kawas nyapukeun kokotor.

11 Satiap ahli Yarobam, paeh di kota bakal
dihakan anjing, paeh di tegal bakal beak
ku manuk gagak. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN."
12 Ahia terus keneh sasauranana ka garwa
Yarobam, "Jig geura balik. Engke, barang ce
Nyai nincak nagara, anak Nyai geus kereles
manten.
13 Eta budak maotna bakal diceungceurikan
ku sakumna bangsa Israil sarta bakal dikubur.
Ngan eta saurang ahli Yarobam anu maotna
bakal dikubur tur mayitna dipulasara, sabab
ngan eta saurang anu ku PANGERAN Allah
Israil kapendak hade.
14 Satuluyna PANGERAN bakal
ngajenengkeun hiji raja sejen nyangking
Israil, anu baris namatkeun raja turunan
Yarobam.
15 Nagara Israil ku PANGERAN bakal
dihukum, dioyag-oyag lir galagah ditarajang
ku nyeotna walungan. Urang Israil ku
Mantenna bakal dirabut ti ieu tanah anu
sakieu hadena paparin Mantenna ka karuhun
maranehna. Bakal diawurkeun mancawura ka
peuntaseun Walungan Eprat, lantaran geus
nyarieun arca-arca batari Asera, nyundut
bebendu PANGERAN.
16 Urang Israil bakal dikantun ku PANGERAN,
lantaran Yarobam migawe dosa sarta
ngadosakeun Israil."

17 Bral garwa Yarobam mulih ka bumina
di Tirsa. Kakara ge anjeunna ngadampal
bangbarung, putrana geus kereles manten
ngantunkeun.
18 Ku urang Israil dicaleungceurikan, tuluy
dikurebkeun. Timbalan PANGERAN anu
diandikakeun ka Nabi Ahia abdi-Na tinekanan.
19 Carita hal Raja Yarobam, hal perangna,
hal ngarajaanana, kaungel dina kitab Babad
raja-raja Israil.
20 Yarobam ngarajaanana dua puluh dua
taun, tuluy pupus jeung dikurebkeun,
digentos ku Nadab putrana jadi raja.
21 Ari Rehabam putra Suleman, mimiti jadi
rajana teh dina yuswa opat puluh hiji taun.
Ngarajaanana tujuh belas taun, di Yerusalem,
kota anu ku PANGERAN dijungjung ti sakabeh
wewengkon tanah Israil, jadi tempat paranti
ngabakti ka Mantenna. Ari jenengan ibuna
Naama, urang Amon.
22 Urang Yuda marigawe dosa, malah leuwih
ti batan karuhunna, matak leuwih ngentab
kana manah PANGERAN.
23 Nyarieun tempat-tempat parantina
ngabarakti ka allah-allah palsu, ngadegkeun
tugu-tugu batu jeung arca-arca Asera paranti
maranehna maruja di puncak-puncak pasir
jeung di handapeun tangkal-tangkal anu
ngarunggunuk.
24 Nyucudna pisan di tempat ngabaraktina
ka brahala teh lalaki awewe jararinah.

Jadi kalakuan urang Yuda teh kacida
ngerakeunana, cara kalakuan bangsa-bangsa
anu ku PANGERAN geus dialusir ti eta tanah
basa urang Israil rek mimiti asup ka dinya.
25 Dina taun kalima pamarentahan Rehabam.
Yerusalem dirurug ku Raja Sisak ti Mesir.
26 Eta raja ngajabel dunyabrana anu aya di
Bait Allah jeung di karaton. Kepeng-kepeng
emas kenging Suleman ngadamel tea ge
dijabel.
27 Ku Raja Rehabam digentos ku kepeng-
kepeng tambaga, tuluy dititipkeun ka
kapala-kapala tamtama anu ngajaraga
gedong raja.
28 Unggal raja angkat ka Bait Allah, eta
kepeng-kepeng tambaga teh dibawa ku para
pangawal, sanggeusna tuluy dipulangkeun
deui ka tempatna di kamar jaga.
29 Carita hal Raja Rehabam, kaungel dina
Kitab Babad Raja-raja Yuda.
30 Antara Raja Rehabam jeung Raja Yarobam
sapanjang jarumenengna teu eureun-eureun
silih perangan.
31 Sanggeus Raja Rehabam pupus jeung
dikurebkeun di Kota Daud, karajaanana
diteruskeun ku Abiam, putrana.

15 1 Abia mimiti jumenengna raja teh
sanggeus Yarobam dalapan belas taun
ngarajaanana di Israil.
2 Abia ngarajaanana tilu taun, di Yerusalem.
Jenengan ibuna Maaka binti Absalom.

3 Abia oge teu beda ti ramana, midamel
dosa, teu sumujud ka PANGERAN Allahna, teu
cara Daud eyangna.
4 Tapi papadaning kitu, ku tina PANGERAN
emut ka Daud, Abia ku PANGERAN Allahna
teu burung dipaparin putra pameget anu baris
nuluykeun ngarajaan di Yerusalem gegentos
anjeunna jeung sangkan Yerusalem bisa tetep
ngadeg.
5 Eta teh ku bawaning PANGERAN
ngaraskeun ka Daud anu geus ngagenahkeun
manah Mantenna, tara pisan nyimpang tina
sagala timbalana-Na, kajaba sakali dina
perkara Uria urang Het tea.
6 Abia jeung Yarobam oge teu eureun-eureun
silih perangan.
7 Carita hal Abia kaungel dina Kitab Babad
Raja-raja Yuda.
8 Abia pupus sarta dimakamkeun di Kota
Daud, tuluy digentos ku Asa putrana, jadi
raja.
9 Asa mimiti jumenengna raja teh sanggeus
Yarobam dua puluh taun ngarajaan di Israil.
10 Ngarajaanana di Yerusalem, opat puluh
hiji taun lilana. Anjeunna putu Maaka binti
Absalom.
11 Lampah Raja Asa ngagenahkeun manah
PANGERAN saperti Daud karuhunna.
12 Jelema-jelema anu ngabarakti ka
brahala-brahala bari jarinah di tempat-tempat
pangibadahanana, lalaki awewe kabeh

disingkah-singkahkeun dialusiran. Arca-arca brahala beunang ngadamel sepuh-sepuhna oge disingkir-singkirkeun.

13 Malah eyangna pisan, Maaka, dirorod tina kalungguhan ibu suri, lantaran ngadamel arca Dewi Asera, dewi kasuburan anu pikaijideun. Arcana ku anjeunna dikadek mani potong dua, tuluy diduruk di Lebak Kidron.

14 Ngan ari tempat-tempat pangibadahan ka brahala-brahala mah ku Asa diantep teu ditumpurkeun. Tapi sanajan kitu sapanjang jumenengna anjeunna tetep tuhu ka PANGERAN.

15 Barang-barang beunang ramana nyucikeun pikeun ka Allah kitu deui beunang anjeunna pribadi nyucikeun, paparabotan emas jeung perak, ku anjeunna disimpen di Bait Allah.

16 Antara Raja Asa ti Yuda jeung Raja Baasa ti Israil keur jarumenengna teu weleh silih perangan.

17 Hiji mangsa Baasa nempuh ka Yuda, tuluy ngabenteng kota Ramah, megat jalan kaluar asupna urang Yuda.

18 Tumali jeung eta, Raja Asa ngaluarkeun emas jeung perak sakarina ti kamar dunyabrana Bait Allah jeung karaton, dititipkeun ka mantri-mantrina sina dihaturkeun ka Raja Benhadad bin Tabrimon putu Hesion, Raja Siria anu calik di Damsik. Amanatna,

19 "Urang ngahiji sauyunan sapertos rama
urang kapungkur. Dupi ieu emas sareng
perak sumeja kahaturkeun. Panuhun kaula
mugi sampean ulah ngabantu deui ka Baasa
raja Israil, supados eta raja narik baladna ti
wewengkon kaula."
20 Raja Benhadad nyaluyuan kana pamundut
Raja Asa, tuluy nginditkeun gegedug
perangna sabaladna ka wewengkon Israil,
nepi ka bisa ngarebut kota Iyon, Dan, Abel
Bet Maaka, wewengkon deukeut Talaga
Galilea, jeung sakuliah wewengkon Naptali.
21 Barang Raja Baasa ngadangu eta kajadian,
ngagentak liren ngabentengna kota Ramah,
gancang ngabujeng ka Tirsa.
22 Geus kitu Raja Asa gancang marentah
supaya urang Yuda ulah aya anu kari kudu
ngabarantu ngakutan batu jeung kayu
ti Ramah, anu ku Raja Baasa dianggo
ngabenteng kota Ramah. Eta bahan-bahan
ku Raja Asa dianggo ngabenteng Mispa jeung
Geba di wewengkon Binyamin.
23 Lalampahan Raja Asa, kagagahanana,
kota-kota anu dibenteng ku anjeunna,
kaungel dina Kitab Babad Raja-raja Yuda.
Dina kasepuhnakeun anjeunna katarajang
kasawat dampal sampean nepi ka teu iasa
angkat-angkatan.
24 Asa pupus, dikurebkeun di makam
karajaan di Kota Daud. Karajaanana
diteruskeun ku Yosapat, putrana.

25 Sanggeus dua taun Raja Asa nyepeng
karajaan Yuda, Nadab bin Yarobam jadi raja
di Israil. Ngarajaanana ngan dua taun.
26 Hirupna sarua jeung ramana, migawe
dosa ka PANGERAN jeung ngadosakeun
bangsa Israil.
27 Baasa bin Ahia ti kaom Isaskar sakait
ngalawan ka Nadab. Nadab ku Baasa
ditelasan waktu keur ngepung kota Gibeton
di nagara Pelisti.
28 Ditelasanana dina taun katilu Raja Asa
nyangking karajaan Yuda. Baasa jadi raja
Israil ngaganti Nadab.
29 Kakara ge jadi raja, Baasa terus numpes
ahli-ahli Yarobam, dipaehan kabeh teu aya
anu dihirupan. Timbalan PANGERAN anu
diucapkeun ku Nabi Ahia abdi-Na, ti Silo, yen
sakabeh ahli Yarobam bakal tumpur, geus
tinekanan.
30 Kitu temahna dosa Yarobam anu nyundut
bebendu PANGERAN Allah Israil, jeung
ngalantarankeun urang Israil marigawe dosa.
31 Lalampahan Nadab kaungel dina Kitab
Babad Raja-raja Israil.
32 Antara Raja Asa ti Yuda jeung Raja Baasa
ti Israil keur jarumenengna teu weleh silih
perangan.
33 Baasa mimiti jadina raja Israil teh dina
taun katilu Raja Asa nyepeng karajaan Yuda.
Calikna di Tirsa. Ngarajaanana dua puluh
opat taun.

34 Lalampahan anjeunna teu beda ti
Raja Yarobam, midamel dosa sarta
ngalantarankeun urang Israil marigawe dosa.

16

1 Geus kitu aya timbalan PANGERAN
ka Yehu bin Hanani, ngembankeun
timbalana-Na pikeun Baasa. Kieu timbalana-
Na,
2 "Maneh ku Kami geus dijungjung tina cacah
kuricakan jadi raja nyangking umat Kami
Israil. Kari-kari kalakuan maneh henteu beda
ti Yarobam, migawe dosa jeung ngadosakeun
umat Kami, nepi ka dosa maranehna matak
ngentab manah Kami.
3 Mana maneh katut sanak baraya ku Kami
bakal dipiceun, arek disaruakeun jeung
Yarobam.
4 Saban jalma ti sanak baraya maneh, paeh
di kota bakal dihakan anjing, paeh di tegal
bakal beak ku manuk gagak."
5 Lalampahan Baasa jeung kagagahanana
kaungel dina Kitab Babad Raja-raja Israil.
6 Baasa pupus, dimakamkeun di Tirsa.
Karajaanana diteruskeun ku Ela, putrana.
7 Kitu timbalan PANGERAN perkara Baasa
jeung sanak barayana anu didongkapkeunana
ku Nabi Yehu, lantaran Baasa midamel dosa
ka Mantenna. Anjeunna kudu narima eta
hukuman ti PANGERAN, lantaran nya midamel
dosa saperti kalakuan Yarobam, nya numpes
ahli-ahli Yarobam ongkoh.

8 Ela mimiti jadina raja Israil teh dina taun
kadua puluh genep Raja Asa ngarajaan
nagara Yuda. Calikna di Tirsa, ngarajaanana
dua taun.
9 Aya anu sakait ngamusuh ka anjeunna,
nya eta Simri, anu ngapalaan saparo pasukan
kareta raja. Hiji waktu Ela ngaleueut nepi
ka mabok di bumina Arsa mantri karaton, di
Tirsa.
10 Sabot kitu Simri asup, Ela ditelasan.
Ti dinya Simri ngaganti jadi raja. Eta
kajadianana dina taun kadua puluh tujuh Raja
Asa ngarajaan nagara Yuda.
11 Sanggeus Simri jadi raja, harita keneh
terus numpes sanak baraya Baasa. Wargi-
wargi jeung mitra-mitrana, sakur anu lalaki
mah beak, kabeh diparaehan.
12 Timbalan PANGERAN ku jalan Nabi Yehu
perkara Baasa tea tinekanan. Kulawargina
kabeh tumpes dipaehan ku Simri,
13 temahna tina lampah maranehna anu
muja arca-arca jeung nyasabkeun Israil sina
marigawe dosa. Baasa kitu deui Ela putrana,
geus nyundut bebendu PANGERAN Allah
Israil.
14 Lalampahan Ela kaungel dina Kitab Babad
Raja-raja Israil.
15 Simri mimiti jadina raja Israil dina taun
kadua puluh tujuh Raja Asa nyangking nagara
Yuda. Calikna di Tirsa, ngarajaanana ngan

tujuh poe. Harita balad Israil keur ngepung
kota Gibeton di tanah Pelisti.
16 Barang balad ngadarenge yen Simri baha
jeung maehan raja, seug harita keneh, di
dinya keneh ngajenengkeun Panglima Omri
jadi raja Israil.
17 Omri sabaladna mulih ti Gibeton tuluy
ngepung kota Tirsa.
18 Barang nangenan yen eta kota geus
ragrag, Simri lebet ka benteng di jero
karaton, ger karaton diduruk, sarta anjeunna
oge tiwas kaduruk,
19 bayaran lampahna midamel dosa
ka PANGERAN. Teu beda ti Yarobam
anu saheulaeunana, Simri oge matak
bendu PANGERAN, midamel dosa sarta
ngalantarankeun urang Israil marigawe dosa.
20 Lalampahan Simri jeung hal ngabelotna,
kaungel dina Kitab Babad Raja-raja Israil.
21 Rahayat Israil pecah. Saparo rek ngangkat
Tibni bin Ginat jadi raja, saparo deui tetep
misuka ka Omri.
22 Ahirna anu meunang teh anu nyekel Omri.
Tibni tiwas, Omri jadi raja.
23 Omri mimiti jadina raja Israil dina taun
katilu puluh hiji Raja Asa nyangking nagara
Yuda. Ngarajaanana dua belas taun, calikna
mimitina di Tirsa meunang genep taun.
24 Ti dinya ngagaleuh pasir Samaria ti Semer
genep rebu gebleg uang perak. Eta pasir
ku anjeunna dibenteng, diadegan kota anu

dingaranan Samaria, nyokot tina ngaran
Semer asal nu bogana.
25 Omri midamel dosa ka PANGERAN, malah
leuwih ti nu ti hareula.
26 Teu beda ti Yarobam anu saheulaeunana,
anjeunna oge nyundut bebendu PANGERAN
Allah Israil, midamel dosa, nyasabkeun Israil
kana dosa jeung sina nyarembah ka brahala.
27 Lalampahan Omri, jeung hal ihtiarna
pikeun nyampurnakeun kakawasaanana,
kaungel dina Kitab Babad Raja-raja Israil.
28 Omri pupus, dimakamkeun di Samaria,
tuluy digentos ku Ahab, putrana, jadi raja.
29 Ahab putra Omri mimiti jadina raja Israil
dina taun katilu puluh dalapan Raja Asa
nyangking nagara Yuda. Calikna di Samaria,
ngarajaanana dua puluh dua taun.
30 Anjeunna oge midamel dosa ka
PANGERAN, tur leuwih ti nu ti hareula.
31 Anjeunna mah kawas tacan ngaraos cukup
ku midamel dosa cara kalakuan Yarobam,
da nepi ka geureuhaan ka Isebel putra Raja
Etbaal raja nagara Sidon sarta ngabakti ka
Dewa Baal.
32 Dewa Baal teh ku anjeunna
dipangdamelkeun kelenteng di Samaria,
dipangdamelkeun altar sagala, diteundeunna
di eta kelenteng.
33 Diwuwuhan deui ku ngadamel arca Dewi
Asera. Matak benduna PANGERAN Allah Israil

teh anjeunna mah pohara kacida, leuwih ti
raja-raja Israil nu ti hareula.
34 Jaman anjeunna jadi raja, aya jelema
ngaran Hiel urang Betel, ngadegkeun deui
kota Yeriho. Mangsa eta, cocog sakumaha
anu geus ditimbalkeun ku PANGERAN ku
jalan Yosua putra Nun tea, nya eta: Waktu
Hiel masang pademen kota Yeriho, nu jadi
parepehna teh Abiram, putra cikalna, sarta
waktu ngadamel gapurana diparepehan ku
Segub, putra bungsuna.
17 1 Aya hiji nabi jenenganana Elias,
urang Tisbe wewengkon Gilad. Dina
hiji poe anjeunna marek ka Raja Ahab sarta
misaur kieu, "Demi pajenengan PANGERAN
Allah Israil anu jumeneng, anu dipigusti ku
kaula, kaula mopoyankeun ka raja, yen di
jero dua tilu taun ieu di dieu moal turun ibun
moal turun hujan, nepi ka engke upama geus
aya ucap kaula deui."
2 Sanggeusing kitu PANGERAN nimbalan ka
Elias,
3 "Ieu tempat tinggalkeun. Maneh kudu ka
wetan, tuluy kudu nyumput di sisi Susukan
Kerit peuntaseun Walungan Yordan beulah
wetan.
4 Maneh bisa nginum ti eta susukan, sarta
Kami rek nitah manuk gagak mawakeun
dahareun maneh."

5 Elias tumut kana timbalan PANGERAN,
seug angkat ka Susukan Kerit sarta terus
nyumput di dinya.
6 Ari ngaleueutna ti eta susukan, tuangna
roti jeung daging, isuk sore saban poe
dianteuran ku manuk gagak.
7 Lila ti lila eta susukan teh saat ku
banget-bangetna halodo.
8 Geus kitu PANGERAN nimbalan ka Elias,
9 "Maneh kudu pindah ka kota Sarpat
deukeut Sidon. Di ditu aya hiji randa, anu ku
Kami geus ditimbalan supaya mere dahar ka
maneh."
10 Bral Elias angkat ka Sarpat. Gancangna
geus sumping ka lawang kota, beh anjeunna
ningali aya randa eukeur ngarorotek suluh.
"Nyai, cik Bapa menta cai saeutik hayang
nginum," saurna ka eta randa.
11 Sanggeus nyi randa ngaleos rek nyokot
cai, ku Elias dicalukan deui, saurna, "Jeung
rotina saeutik mah!"
12 Ari tembalna, "Demi PANGERAN Allah anu
jumeneng, panutan Bapa, abdi teh balaka bae
parantos teu gaduh tedaeun. Kantun tipung
sakeupeul dina wadah, sareng minyak jetun
sakeclak dina cecenting. Ieu suluh kenging
ngarorotek di dieu teh kangge ngasakkeun
eta anu saeutik, keur abdi sareng pun anak.
Kantun sakitu-kituna. Seep eta mah kantun
ngantos-ngantos ajal ku langlayeuseun."

13 "Ulah salempang," waler Elias. "Jig bae
asakkeun eta dahareun teh. Mun geus asak,
heulakeun sakeupeul mah ka dieu jang Bapa,
engke kakara jang Nyai jeung budak.
14 Sabab kieu timbalan PANGERAN Allah
Israil, Eta tipung moal beak-beak dina
wadahna, minyak moal saat-saat dina
cecentingna, nepi ka engke, ana Kami geus
nurunkeun deui hujan."
15 Randa teh balik, nyumponan pamundut
Elias. Elias, nyi randa jeung anakna cukup
dahareun lila pisan.
16 Sakumaha timbalan PANGERAN anu
diucapkeun ku Elias, tipung henteu
beak-beak, minyak henteu saat-saat.
17 Dina hiji mangsa anak nyi randa gering,
beuki payah, beuki payah, tungtungna maot.
18 Nyi randa unjukan ka Elias, "Nun
piwarangan Allah, ku naon abdi teh dikieu-
kieu? Bapa sumping ka dieu teh naha supados
Allah emuteun kana dosa abdi, dugi ka nyabut
nyawa pun anak?"
19 "Bawa budakna ka dieu," waler Elias.
Seug eta budak teh ku anjeunna dipayang
tuluy dicandak ngunggahan tangga ka kamar
anjeunna di loteng, lajeng digolerkeun dina
enggon.
20 Geus kitu anjeunna neneda, tarik,
"Nun PANGERAN Allah sim abdi, ku naon
margina ieu randa anu parantos sakitu
ihlasna kaanjrekan ku jisim abdi ku Gusti

dicilakakeun, nyawa anakna ku Gusti
dicabut?"
21 Geus kitu Elias nangkubkeun anjeun kana
awak eta budak tilu kali, pok sasambat deui,
"Nun PANGERAN Allah sim abdi, mugi-mugi
rohna ieu budak sina wangsul deui kana
jasadna!"
22 Panyambat Elias ku PANGERAN dimakbul,
budak teh ngambekan deui, hirup deui.
23 Ti dinya eta budak teh ku Elias dicandak
turun, diserenkeun ka indungna bari saurna,
"Nyai, tuh budak teh hirup!"
24 Wangsulna, "Bapa teh saestuna
piwarangan Allah. Sayaktosna pisan Bapa teh
ngemban pangandika PANGERAN!"
18 1 Dina hiji mangsa, sanggeus halodo
tea nincak kana tilu taun, PANGERAN
nimbalan ka Elias, "Tepungan Raja Ahab.
Kami rek nurunkeun hujan."
2 Bral Elias angkat. Harita paceklik di
Samaria keur babangetna.
3 Tuluy Ahab nyaur Obaja, kawasa karaton.
(Obaja teh kacida ibadahna ka PANGERAN,
4 nepi ka basa Isebel maehan nabi-nabi
PANGERAN, Obaja nyumputkeun saratus nabi
di dua guha, saguhana lima puluh, dahar
leueutna diurus.)
5 Timbalan Ahab ka Obaja, "Coba urang
kaluar, urang ngilik cinyusu-cinyusu atawa
susukan-susukan anu aya di ieu tanah, sugan
aya keneh anu jukutan, supaya kuda jeung

bigal ulah paraeh, ulah nepi ka urang kudu
meuncitan eta sasatoan."
6 Seug aranjeunna pasini sorangeun, bral
arangkat, raja ka ditu Obaja ka dieu, seja
ngajajah tanah.
7 Di satengahing jalan Obaja paamprok
jeung Elias, kenaleun keneh ka anjeunna,
seug munjungan bari tumaros, "Leres ieu teh
Bapa?"
8 "Enya, Bapa teh Elias. Jung wartoskeun ka
raja gusti hidep, aya Bapa kituh di dieu."
9 Obaja ngawangsul, "Naon dosa abdi, mana
dipiwarang ngunjukkeun Bapa aya di dieu ka
Raja Ahab? Malar abdi dipaehan ku anjeunna?
10 Demi PANGERAN anu jumeneng, Allah
anu ku Bapa disembah, sayaktosna Bapa teh
ku raja dipilari ka saban nagri, disaksrak ka
sajajagat. Upami raja hiji nagara nyebatkeun
Bapa teu aya di nagarana teh ku Ahab dugi
ka dipundut sumpah, yen leres Bapa teu aya.
11 Saur Bapa bieu, abdi kedah ngunjukkeun
ka anjeunna Bapa aya di dieu.
12 Upami sabot abdi ka ditu Bapa dicandak
ku Roh PANGERAN biheung ka mana, kumaha
balukarna abdi? Hanas Bapa diunjukkeun aya
di dieu, kari-kari ku raja henteu kasondong,
moal lepat tangtos abdi ku anjeunna
dipaehan. Ti bubudak abdi teh ibadah ka
PANGERAN.
13 Nalika Isebel maehan nabi-nabi
PANGERAN, abdi teh nulungan saratus nabi,

disumputkeun di dua guha lima puluh lima
puluh, dahar leueutna diurus. Bapa ngadangu
wartosna?
14 Ku naon dugi ka miwarang sangkan abdi
ngunjukkeun ka raja yen Bapa aya di dieu?
Tangtos abdi ku anjeunna dipaehan!"
15 Elias ngawaler, "Demi PANGERAN Anu
Maha Kawasa, anu ku Bapa diabdi, Bapa
enya-enya seja nembongan ka raja poe ieu."
16 Obaja angkat wawartos ka Raja Ahab.
Tuluy raja sumping ka Elias.
17 Barang ningali ka Elias, raja ngalahir,
"Tah, ieu geuning maneh aya di dieu, tukang
nyusahkeun di Israil teh!"
18 Waler Elias, "Sanes kaula tukang
nyusahkeun mah, nanging Raja ku anjeun.
Raja sareng kulawargi Raja tukang
nyusahkeun mah. Sang Raja ngarempak
timbalan-timbalan PANGERAN, nyembah ka
arca Baal.
19 Mugi raja marentahkeun ka urang Israil
sina darongkap ka kaula di Gunung Karmel,
sareng nabi-nabi Baal anu opat ratus lima
puluh urang, kitu deui nabi-nabi Dewi
Asera anu opat ratus urang, anu naredana
dicekapan ku Isebel."
20 Gancangna sakumna bangsa Israil jeung
nabi-nabi Baal opat ratus lima puluh urang,
kitu deui nabi-nabi Dewi Asera ku Ahab
dipiwarang kumpul di Gunung Karmel.

21 Sanggeus karumpul, Elias majeng
nyaketan jalma rea, seug ngalahir, "Rek
nepi ka iraha aranjeun midua hate? Upama
PANGERAN anu jumeneng Allah, sing narurut
ka Mantenna. Upama Baal anu jadi Allah,
Baal tarurut!" Jalma rea ngabaretem, henteu
nembal sakemek.
22 Elias ngalahir deui, "Ieu kaula nabi
PANGERAN kari sorangan, nabi-nabi Baal
opat ratus lima puluh urang.
23 Coba mawa sapi ka dieu dua siki. Peuncit
hiji ku nabi-nabi Baal, potong-potong, terus
kana hurunan suluhkeun, tapi ulah waka
diseuneuan. Kaula ge nya kitu rek meuncit nu
hiji deui.
24 Nabi-nabi Baal kudu sasambat ka dewana,
kaula ge rek sasambat ka PANGERAN.
Mana-mana anu disambat tea ngamakbul
ngintun seuneu, eta nu jumeneng Allah."
Jalma-jalma keprok sarurak.
25 Elias ngalahir ka nabi-nabi Baal, "Ku
sabab aranjeun lobaan, pek ti hareula
meuncit sapina, petakeun sakumaha mistina,
tuluy sasambat ka dewa aranjeun menta
pangdurukkeun eta suluh."
26 Seug nabi-nabi teh meuncit sapi terus
dipotong-potong, tuluy reang sasambat ka
dewana nepi ka tengah poe, pokna, "Nun
Baal, mugi ngawaler!" Kitu bae saterusna
bari tingalajrug ngurilingan altar jieunna. Tapi
lebeng taya walonanana.

27 Sanggeus tengah poe, Elias ngalahir
ka maranehna, ngabanyolan, saurna,
"Tarikan sasambatna! Dewa eta teh, lain?
Palangsiang keur ngalamun atawa eukeur ka
cai, atawa keur jalan-jalan! Atawa keur bobo.
Geuingkeun sina gugah!"
28 Nabi-nabi sasambatna beuki bedas,
tuluy narurihan maneh ku peso jeung belati
sakumaha adatna, getihna mani baloboran.
29 Kitu jeung kitu bae bari reang ngarocoblak
nepi ka asar. Tapi lebeng teu aya walonanana,
teu sora-sora acan.
30 Elias ngalahir ka jalma rea, "Ka darieu sing
dareukeut!" Rob jalma rea ngararonyong ka
anjeunna anu terus peta-peta rek ngomean
altar PANGERAN anu geus runtuh.
31 Anjeunna ngumpulkeun batu dua belas
siki, ngalambangkeun dua belas kaom anu
make ngaran pala putra Yakub, jalmi anu ku
PANGERAN dilandi Israil tea.
32 Batu-batu teh ku anjeunna dianggo
ngawangun deui altar paranti ngabakti ka
PANGERAN. Sakuriling altarna ku anjeunna
dikali disolokankeun, teu wudu rubak, bisa
muat cai kira-kira lima belas litereun.
33 Beres eta anjeunna neundeunan suluh
kana luhur altar, tuluy meuncit sapi sarta
dipotong-potong, diteundeunan kana luhur
suluh. Pok ngalahir, "Mawa cai ka dieu opat
tahang, banjurkeun kana ieu pikurbaneun
jeung suluhna." Ku jalma-jalma ditarurut.

34 "Deui," saurna. Prak dibanjuran deui.
"Sakali deui!" saurna. Prak dibanjur deui mani
cipruk.
35 Caina tingcurulung ka sakuriling altar
tuluy ngababayah minuhan solokanana.
36 Sanggeus nitih kana wanci ngurban burit,
Nabi Elias nyaketan altar tuluy neneda, "Nun
PANGERAN, Allah Ibrahim, Ishak, sareng
Yakub, mugi nyatakeun yen Gusti teh Allah
Israil, sareng nyatakeun yen sim abdi teh
piwarangan Gusti tur parantos nedunan sugri
timbalan.
37 Mugi ngamakbul, nun PANGERAN,
mugi ngamakbul, supados ieu jalmi-jalmi
tarerangeun yen Gusti teh PANGERAN,
Allah, anu kersa ngahiap deui ka maranehna
supados marulang deui ka Gusti."
38 Gur PANGERAN ngadatangkeun seuneu
ti awang-awang, ngahuru kana kurban,
kana suluh, kana batu, taneuh ge datang ka
geheng, cai dina solokanana diletak nepi ka
garing.
39 Jalma-jalma brak-bruk sarujud
mareubeutkeun maneh kana taneuh, breng
ngarucap, "PANGERAN teh estu Allah! Taya
Allah lian ti PANGERAN!"
40 Elias marentah, "Tangkep nabi-nabi Baal!
Ulah aya anu kabur!" Seug nabi-nabi Baal
teh ditewakan, tuluy ku Nabi Elias digiring,
mudun ka Susukan Kison, dipaehan kabeh di
dinya.

41 Geus kitu Elias ngalahir ka Raja Ahab,
"Parantos waktos tuang, mangga geura
tuang. Tah sada hujan parantos ngaguruh."
42 Sabot Ahab rek prak tuang, Elias nanjak
ka puncak Gunung Karmel. Di puncak brek
sideku, mastakana di antara dua tekuna.
43 Geus kitu ngalahir ka pangiring, "Coba
tempo ka laut!" Pangiring ngagidig, ana
datang deui unjukan, "Teu aya naon-naon."
Nepi ka tujuh kali dipiwarangna pulang anting
ngawas-ngawas laut teh.
44 Katujuh kalina ana datang deui seug
unjukan, "Nun, sumuhun jisim abdi ningal
aya mega sagede leungeun jalmi unggah ti
laut." Saur Elias ka pangiring, "Buru-buru ka
Raja Ahab sina enggal-enggal kana kareta,
geuwat mulih kituh bilih kapegat hujan."
45 Teu sabaraha lilana, langit reueuk mani
angkeub, gelebug angin, breg hujan gede
pisan. Ahab gura-giru kana kareta, mulih ka
Yisrel.
46 Ari Elias harita keneh kadongkapan ku
pangawasa PANGERAN, ret raksukanana
dibeulitkeun kana angkeng, tuluy nyusul,
lumpatna miheulaan Ahab terus ka Yisrel.

19 1 Sakabeh lampah Elias jeung hal
anjeunna ngabinasa nabi-nabi Baal, ku
Ahab dicarioskeun ka Isebel, geureuhana.
2 Seug Isebel ngirim ancaman ka Elias,
saurna, "Mugia kami dihukum ku para dewa,
malah sing dipaehan, lamun isukan wayah

kieu henteu ngabales ka maneh sakumaha
kalakuan maneh ka nabi-nabi Baal!"
3 Elias sieuneun, tuluy kabur ka Bersyeba
wewengkon Yuda, duaan jeung pangiring.
Sumping ka dinya pangiringna dikantun,
4 ari anjeunna kebat angkatna sapoe
jeput ngajugjug ka tanah gurun. Sumping-
sumping brek calik ngiuhan handapeun
tangkal harendong, ngarasula mundut
ajal, piunjukna, "Parantos teu kiat, nun
PANGERAN, mangga candak nyawa abdi,
mending oge ajal."
5 Geus kitu tuluy nyangkere handapeun
tangkal harendong, reup kulem. Sabot kitu
aya malaikat noel ka anjeunna, ngalahir kieu,
"Geura hudang, geura dahar!"
6 Elias gugah, ret ka mastakaeun bet aya
roti sasiki jeung cai sakendi. Roti dituang, cai
dileueut, geus kitu ebog deui.
7 Malaikat PANGERAN sumping deui
ngagugahkeun, "Geura hudang, geura dahar,
jauh keneh lalakon!"
8 Elias gugah, roti dituang, cai dileueut. Ku
kasiat eta katuangan, anjeunna nepi ka kuat
lumaku opat puluh poe opat puluh peuting,
nepi ka Gunung Sinai, gunung anu suci tea.
9 Sup lebet ka hiji guha terus kulem. Geus
kitu PANGERAN ngagentraan ka anjeunna,
"Elias, keur naon di dieu?"
10 Waler Elias, "Nun GUSTI Allah Anu
Maha Kawasa, abdi kumureb ka Gusti teh

dugi ka kieu, teu aya deui anu dikawulaan
mung Gusti. Dupi urang Israil parantos
ingkar tina jangji ka Gusti, altar-altar
Gusti diruntuh-runtuhkeun, nabi-nabi Gusti
diparaehan, mung kantun abdi anu hirup
keneh, kitu ge diarah-arah!"
11 Timbalan PANGERAN, "Geura bijil,
marek ka Kami di puncak ieu gunung." Lar
PANGERAN ngalangkung bari ngabijilkeun
angin gede pisan, nepi ka gunung-gunung
rarempu, cadas-cadas aroyag, tapi PANGERAN
teu aya dina eta angin. Angin rerep, riyeg aya
lini, tapi PANGERAN teu aya dina eta lini.
12 Lini eureun, gur aya seuneu, tapi
PANGERAN teu aya dina eta seuneu. Seuneu
pepes, tuluy aya soara leuleuy sada harewos.
13 Barang ngadangu eta soara, Elias ka luar
bari meungpeunan raray ku harudum, tuluy
ngadeg dina sungut guha. Ngong aya gentra,
"Elias, keur naon di dieu?"
14 Elias ngawaler, "Nun GUSTI Allah Anu
Maha Kawasa, abdi kumureb ka Gusti teh
dugi ka kieu, teu aya deui anu dikawulaan
mung Gusti. Dupi urang Israil parantos
ingkar tina jangji ka Gusti, altar-altar
Gusti diruntuh-runtuhkeun, nabi-nabi Gusti
diparaehan, mung kantun abdi anu hirup
keneh, kitu ge diarah-arah!"
15 Timbalan PANGERAN, "Balik deui ka
jalan urut tadi nyorang tanah gurun anu ka

Damsik. Lamun geus aya di kota, maneh kudu
ngaminyakan Hasael, jadikeun raja Siria,
16 ngaminyakan Yehu bin Nimsi, jadikeun
raja Israil, jeung ngaminyakan Elisa anak
Sapat ti Abel Mehola, jadikeun nabi gaganti
maneh.
17 Ari geus kitu, anu luput tina pedang
Hasael tangtu beunang ku pedang Yehu; anu
luput tina pedang Yehu, tangtu tiwas ku Elisa.
18 Urang Israil ku Kami ngan rek disesakeun
tujuh rebu urang anu hirup, nya eta anu
saratia ka Kami, anu henteu kungsi sujud ka
arca Baal, atawa nyium ka eta."
19 Bral Elias jengkar mendakan Elisa. Elisa
kasampak keur ngawuluku ku sapi sapasang.
Di payuneunana aya deui sabelas pasangan,
ari anjeunna ngawulukuna ku pasangan
pangtukangna. Elias muka harudumna tuluy
dianggokeun ka Elisa.
20 Cul Elisa ngantunkeun sapina, ngudag ka
Elias bari miunjuk, "Ama, abdi bade ngiring,
mung nyuhunkeun widi heula bade amitan ka
pun bapa sareng pun biang!" Waler Elias, "Jig
balik heula, Ama moal ngahalang-halang!"
21 Elisa nyampeurkeun pasangan sapina,
duanana ku anjeunna dipeuncit, dagingna
dipasak diolahkeun di dinya, diseuneuanana
ku rarangken sapi, tuluy disuguhkeun ka nu
araya di dinya, seug didalahar. Geus kitu
Elisa ngiring ka Elias sarta jadi pangbantu
anjeunna.

20

[1] Hiji mangsa Benhadad Raja Siria mepek baladna, direujeungan ku tilu puluh dua raja-raja lianna, mawa pasukan kuda katut pasukan karetana. Tuluy ngepung jeung narajang kota Samaria.

[2] Geus kitu Benhadad ngirim jelema-jelemana ka Ahab raja Israil di eta kota, mawa timbalan kieu, "Raja Benhadad mundut supaya

[3] anjeun nyerenkeun emas, perak, pamajikan-pamajikan anjeun, kitu deui anak-anak anjeun anu karuat awakna."

[4] Waler Ahab, "Unjukkeun ka gusti Raja Benhadad, kaula nurut masrahkeun diri katut sagala pangaboga."

[5] Tapi ari geus kitu, para utusan teh daratang deui ka Ahab, ngemban deui timbalan Raja Benhadad, "Dawuhan kami ti heula, emas, perak, pamajikan-pamajikan, jeung anak-anak maneh, serenkeun ka kami.

[6] Dawuhan kami ayeuna, kami rek miwarang perwira-perwira kami ngarahrah karaton maneh jeung imah-imah para pagawe maneh. Sakur nu dianggap aya hargana arek dijabel. Perwira-perwira kami daratangna isukan wayah kieu."

[7] Raja Ahab badanten jeung para pamingpin kota, timbalanana, "Kawas kitu mah eta manusa teh rek numpurkeun! Kamari menta garwa-garwa jeung putra-putra kami katut emas perak. Kami geus rujuk."

8 Pihatur para pamingpin, kitu deui jalma-
jalma nu araya, "Teu kedah dipalire, ulah
dirujukan."
9 Saur Ahab ka para utusan Benhadad,
"Unjukkeun ka gusti sang raja, kaula
rujuk nyumponan pamundutna nu ti heula.
Pamundutna anu ayeuna kaula teu bisa
narima." Utusan arindit. Tapi ari geus kitu bet
daratang deui mawa timbalan
10 ti Benhadad, "Kami rek ngarurug, mawa
balad gede rek ngabasmi ieu kota maneh,
nepi ruruntukna diakut ngan ku leungeun
maranehna wungkul oge tangtu beak. Kami
menta ka para dewa supaya kami dihukum,
malah sing dipaehan upama hal ieu ku kami
teu dibuktikeun!"
11 Waler Raja Ahab, "Bejakeun ka Benhadad,
prajurit sajati mah kumalungkungna
sanggeus tarung, lain samemehna!"
12 Waleran ti Raja Ahab katarimana
waktu Raja Benhadad jeung raja-raja anu
ngareujeunganana keur nginum-nginum di
pakemahan. Seug anjeunna marentah ka
balad sangkan tatan-tatan geusan narajang.
13 Sajeroning kitu, aya nabi marek ka
Raja Ahab, unjukan kieu, "Kieu timbalan
PANGERAN, Teu kudu gimir ku balad anu
sakitu gedena! Poe ieu maneh ku Kami rek
dikersakeun unggul, sangkan nyaho yen Kami
teh PANGERAN."

14 Ahab mariksa, "Saha anu kudu mingpin
panarajang?" Waler nabi, "Timbalan
PANGERAN prajurit-prajurit anu ngarora,
pamingpinna para gupernur." Raja Ahab
mariksa deui, "Saha anu kudu mingpin
pasukan inti?" Waler nabi, "Sang Raja ku
anjeun."
15 Raja natakeun pasukan prajurit ngora,
dikapalaan ku para gupernur, aya dua ratus
tilu puluh dua prajurit. Ti dinya natakeun
balad Israil, aya tujuh rebu prajurit.
16 (20:16-17) Wanci tengah poe diinditkeun,
pasukan prajurit ngora ti heula. Ari Benhadad
jeung tilu puluh dua raja-raja baturna harita
keur marabok inuman di kemah-kemahna.
Sabot kitu anu dijurung ngintip ku Benhadad
daratang, ngunjukkeun yen aya pasukan
kaluar ti Samaria.
17 (20:16)
18 Timbalan Benhadad, "Tangkep hirup-hirup,
boh nu rek narajang, boh nu rek menta
taluk."
19 Prung pasukan prajurit ngora narajang ti
heula, disusul ku balad Israil,
20 pada-pada meunang lawan, pada-pada
unggul niwaskeun musuhna. Urang Siria
kalabur, terus diudag-udag ku balad Israil.
Benhadad luput, kabur tumpak kuda jeung
sawatara urang serdadu kuda.

21 Pasanggrahanana ku Ahab dibereyek,
kuda jeung kareta-karetana dirampas. Balad
Siria elehna lain sisiwo.
22 Nabi tea marek deui ka Ahab, miunjuk,
"Sang Raja kedah sasayagian deui, kedah
waspada sareng caringcing. Saparantos
musim ieu Raja Siria bakal narajang deui."
23 Raja Benhadad diunjukanan ku para
mantrina, "Dewa-dewa urang Israil teh
dewa-dewa gunung, pantes urang eleh.
Upami dibantun tarung di nu lempar mah
tangtos itu eleh.
24 Ku margi kitu, raja-raja anu tilu puluh
dua teh ulah mingpin deui, gentos ku
panglima-panglima lapangan.
25 Balad susun deui, seueurna sing sami
sareng anu eleh ti payun, kuda sareng
karetana oge sing sami seueurna sareng
kamari ieu. Urang Israil urang ayonan di nu
lempar, moal teu kawon." Pirempugna ku
Benhadad kasaluyuan.
26 Sanggeus ganti musim, anjeunna mepek
deui balad terus diinditkeun ka kota Apek, rek
merangan deui urang Israil.
27 Urang Israil oge geus pepek nyarikep
pakarang. Prung maju tuluy masanggrahan,
dibagi dua gunduk disanghareupkeun ka
balad Siria. Dibanding jeung balad Siria anu
minuhan sawewengkon pasisian, balad Israil
mah katenjona teh teu beda ti embe dua
gonyok.

28 Jol nabi teh marek deui ka Ahab sarta
miunjuk, "Kieu timbalan PANGERAN, Ku
sabab Kami ku Raja Siria dipajarkeun dewa
gunung, lain dewa tanah lempar, balad Siria
anu sakitu lobana ku Kami rek dielehkeun,
maneh anu bakal meunang, sangkan maneh
jeung jalma-jalma maneh nyarahoeun yen
Kami teh PANGERAN."
29 Sanggeus tujuh poe balad Siria jeung
balad Israil silih sanghareupan, dina katujuh
poena prung bae tarung campuh. Balad Israil
unggul. Balad Siria aya saratus rebu serdadu
anu paraeh,
30 anu harirup keneh kalabur marubus ka
kota Apek. Tapi kuta eta kota ngadadak
ambrug, balad Siria anu paraeh katinggang
kuta aya dua puluh tujuh rebu serdadu.
Benhadad oge mubusna ka dinya, nyumput di
hiji imah di kamar tukang.
31 Para mantrina arunjukan, "Wartosna
raja-raja Israil teh sipatna hampuraan. Abdi-
abdi widian ngadeuheus ka raja Israil bari
meulit cangkeng ku karung, ngongkorongan
beuheung ku tambang, malak mandar jadi
matak salamet Sang Raja."
32 Seug maranehna ngabaleubeuran
cangkengna ku karung jeung ngongkorongan
beuheungna ku tambang, tuluy
ngadareuheusan ka Raja Ahab. Pok
arunjukan, "Nun, badega gamparan
Benhadad, aya pihatureun nyuhunkeun

dihirupan." Waler Ahab, "Kutan teh hirup
keneh? Sukur! Puguh asa ka dulur ka
anjeunna teh!"
33 Kasauranana ku mantri-mantri Benhadad
dianggap galagat hade, geuwat diteuleuman
estu henteuna. Barang Ahab nyebutkeun
"dulur", geuwat ditempas, "Leres satimbalan,
Benhadad teh tuang saderek." "Bawa ka dieu
atuh," waler Ahab. Jol Benhadad sumping, ku
Ahab dibageakeun, dicandak calik sakareta.
34 Benhadad tuluy misaur, "Kaula seja
mulangkeun kota tuang rama anu kapungkur
dirampas ku pun bapa. Sareng mangga Sang
Raja muka pasar di Damsik, sapertos pun
bapa kapungkur di Samaria." Waler Ahab,
"Upami kitu sarat perjangjianana, sampean
ku kaula dibebaskeun." Geus kitu Ahab jeung
Benhadad nanda perjangjian, sarta Benhadad
dileupaskeun.
35 Aya hiji anggota rombongan nabi, kalawan
timbalan PANGERAN mundut ditampiling ka
rerencanganana tunggal nabi, tapi henteu
digugu.
36 Mana saurna, "Ku sabab anjeun nolak
timbalan PANGERAN, engke sanggeus mios
ti dieu bakal tiwas ku singa." Barang leos
nabi rerencanganana ingkah ti dinya, gok
pasanggrog jeung singa, gabrug ku singa
dirontok nepi ka tiwas.

37 Nabi anu tadi mundut deui ka nu sejen,
"Kaula tampiling!" Digugu, tuluy ditampiling
satarikna.
38 Ti dinya eta nabi teh ngabeberan rarayna,
nyamar, leos angkat tuluy ngadeg sisi jalan,
megat raja Israil.
39 Barang raja ngalangkung seug digeroan,
"Gusti Sang Raja! Waktos abdi gusti ngayonan
musuh, aya jalmi nyerenkeun serdadu musuh
saurang bari sanggemna, Jaga ieu jelema.
Lamun nepi ka kabur, nyawa andika gantina,
atawa andika didengda tilu rebu gebleg uang
perak.
40 Nanging tawanan teh kabur waktos abdi
nguruskeun itu ieu." Waler raja, "Nya kitu
hukuman anu kudu ditarima ku maneh,
maneh sorangan anu menta!"
41 Harita keneh nabi teh ngadudut beber
rarayna. Raja teu panglingeun, geuning nabi
eta teh!
42 Saur nabi saterusna ka Ahab, "Kieu
timbalan PANGERAN, Ku sabab maneh geus
ngaleupaskeun jelema anu ceuk Kami kudu
dipaehan, nyawa maneh pigantieunana. Balad
maneh oge bakal tumpur, gaganti balad itu
anu diantep kalabur!"
43 Raja Ahab kebat mulih ka Samaria,
manahna juwet prihatin.

21

1 Deukeut karaton Raja Ahab di Yisrel
aya hiji lahan anggur, bogana hiji
jelema ngaran Nabot.

2 Dina hiji poe Ahab ngalahir ka Nabot,
"Lahan anggur maneh mending ka kamikeun,
kabeneran deukeut ka karaton kami. Ku kami
rek digantian ku kebon anggur anu leuwih
alus, anu ieu rek dipelakan sayuran. Atawa
lamun mending dibeuli, ku kami dibeuli
sapantesna."
3 Wangsul Nabot, "Ieu kebon anggur
gagaduhan teh pusaka ti karuhun. Paliyas
kasanggakeun, PANGERAN henteu ngidinan."
4 Ahab mulih ka karaton semu jengkel,
ngunek-ngunek ku jawaban Nabot. Dug bae
ebog dina pajuaran mayun kana tembok,
henteu kersa tuang-tuang acan.
5 Jol Isebel geureuhana tuluy mariksa, "Ku
naon Engkang, semu ngangluh? Ku naon teu
kersa tuang?"
6 Waler Ahab, "Jengkel ku Nabot, bet kitu
omonganana. Lahan anggurna ku Engkang
dipenta rek dibeuli, atawa digantian ku lahan
sejen, tapi carekna ulah!"
7 Ari saur Isebel, "Har, Engkang teh
raja atanapi sanes? Enggal geura gugah,
janglarkeun manah, geura tuang. Kebon
anggur si Nabot mah gampil, engke ku abdi
disanggakeun."
8 Ti dinya Isebel ngadamelan surat, dicap
ku tanda cap Ahab, dielak ku cap karajaan,
dikintunkeun ka para gegeden jeung para
priyayi.

9 Eusina, "Umumkeun kudu puasa.
Kumpulkeun jalma-jalma. Nabot pentingkeun
tempatna, hormat-hormat.
10 Ayakeun dua jalma bangkawarah
hareupeunana, sina nuding ka si Nabot yen
geus ngagogoreng ka Allah jeung ka raja.
Gusur si Nabot ka luareun kota, benturan ku
batu sina paeh."
11 Parentah Isebel dilakonan ku para
pamingpin jeung jelema-jelema penting di
Yisrel.
12 Puasa geus diumumkeun, jalma-jalma
geus dikumpulkeun, Nabot dihormat-hormat
diukna.
13 Sabot kitu, ngong dua jalma bangkawarah
teh nuduh ka Nabot, dituding ngagogoreng
ka Allah jeung ka raja. Nabot terus digusur ka
luar kota, tuluy dibenturan ku batu, maot.
14 Isebel diunjukanan, "Nabot parantos
dipaehan."
15 Gancang Isebel unjukan ka Ahab,
"Nabot parantos teu aya. Lahan anggurna
anu diulah-ulah teh ayeuna mah kantun
nyandak."
16 Ahab buru-buru angkat rek ningalian eta
lahan anggur, rek terus diangken.
17 PANGERAN nimbalan ka Elias, nabi ti
Tisbe,
18 "Maneh kudu ka Samaria, ka Raja Ahab.
Ku maneh bakal kasampak di lahan anggur
Nabot. Eta lahan ku manehna rek dipiboga.

19 Tepikeun ieu timbalan Kami ka manehna,
Enggeus maehan jelemana, ayeuna deui
rek ngarampas pangabogana! Kieu deui
kituh timbalan Kami ka manehna, Ku sabab
eta, getih maneh bakal diletakan ku anjing
di tempat anjing-anjing ngaletakan getih
Nabot."
20 Bareng Ahab ningali ka Elias, pok teh
ngalahir, "Bagea musuh! Bet papanggih
deui jeung kami?" Waler Elias, "Enya,
ngahaja, lantaran Sang Raja geus kapincut
ku kajahatan, nyieun kalakuan anu kacida
gorengna dina paningal PANGERAN.
21 Ku sabab kitu, kieu timbalan PANGERAN,
Maneh ku Kami rek digebruskeun kana bahla,
rek dieuweuhkeun. Sakabeh ahli maneh anu
lalaki kolot budak ku Kami rek dibeakkeun.
22 Sanak baraya maneh rek disaruakeun
jeung sanak baraya Raja Yarobam bin Nebat
sarta jeung sanak baraya Raja Baasa bin
Ahia, sabab maneh geus nyundut bebendu
Kami, nyered rahayat kana marigawe dosa.
23 Jeung timbalan PANGERAN, bangke Isebel
bakal dihakan ku anjing di Yisrel.
24 Tiap-tiap sanak baraya maneh, paeh di
kota bakal dihakan anjing, paeh di tegal bakal
beak ku manuk gagak."
25 (Wantu-wantu taya deui anu nyucudna
saperti Ahab, nepi ka kagembang ku
kajahatan, midamel gorengna ka PANGERAN

taya papadana, dumeh kaangsonan ku Isebel
garwana.
26 Dosa anjeunna kacida ngerakeunana,
ngabakti ka arca-arca cara adat urang Emor
baheula, anu ku PANGERAN geus ditundung
ti eta tanah basa urang Israil rek arasup ka
dinya.)
27 Anggeus Elias ngalahir, Ahab nyosoeh
anggoanana bari tuluy dicuculan diganti
ku karung. Teu kersa tuang, kulemna ge
disasarap ku karung, alum liwung pinuh
kaduhung.
28 PANGERAN nimbalan ka Elias,
29 "Nyaho maneh, Ahab geus kacida
ngarendahkeun dirina di payuneun Kami?
Ku sabab manehna geus nembongkeun
kaduhungna, bahla teh ku Kami moal
didatangkeun dina jaman manehna, engke
bae dina jaman anakna kakara eta bahla
teh ku Kami rek didatangkeun ka sakabeh
kulawarga Ahab."
22 1 Geus dua taun leuwih urang Israil
jeung urang Siria henteu silih
perangan.
2 Dina katilu taunna, hiji waktu Yosapat raja
Yuda natamu ka raja Israil.
3 Raja Ahab ngalahir ka para perwirana,
"Urang teh kajongjonan. Na moal ngarebut
deui Ramot di wewengkon Gilad ti Raja Siria?
Wewengkon urang eta teh!"

4 Geus kitu saurna ka Raja Yosapat, "Kumaha
anjeun kersa nyarengan kaula ngarebut
Ramot?" Waler Yosapat, "Ari leres mah bade
ka ditu mangga, kaula seja ngiring sareng
balad sareng pasukan serdadu kuda.
5 Nanging saena mah naroskeun heula
timbalan PANGERAN."
6 Raja Ahab ngumpulkeun nabi-nabina,
aya opat ratus urangna. Anjeunna mariksa,
"Kumaha, meunang kami nempuh ka Ramot?"
Nabi-nabina bareng ngajarawab, "Tempuh!
Ku PANGERAN bakal dipaparinkeun!"
7 Tapi saur Raja Yosapat, "Kumaha teu aya
deui nabi anu sanesna, anu tiasa disuhunkeun
pituduhna ti PANGERAN?"
8 Waler Ahab, "Aya saurang deui, Mika bin
Yimla. Tapi kaula ijid, lantaran ngawejangna
teh tara mere pibagjaeun kaula, ngan mere
anu picilakaeun bae!" Saur Raja Yosapat, "Teu
sae ngalahir kitu."
9 Ahab nyaur hiji ponggawa sina buru-buru
ngangkir Mika.
10 Raja duanana ngaranggo anggoan
karajaan, lalinggih dina korsina masing-
masing deukeut hiji panggilingan luareun
pisan lawang Samaria. Ari nabi-nabi
ngawarejangna di payuneun aranjeunna.
11 Nabi anu ngaran Sidkia bin Kenaana
nyieun tatandukan tina beusi, tuluy mihatur
ka Ahab, "Kieu timbalan PANGERAN, Ku ieu,

raja bakal neunggar urang Siria, urang Siria
bakal beak."
12 Nabi-nabi sejenna oge kitu ngaromongna,
cenah, "Ramot tempuh, Sang Raja bakal
unggul ku PANGERAN!"
13 Ponggawa anu dititah ngangkir Nabi Mika
tea mihatur ka anjeunna, "Nabi-nabi anu
sanes ngawarejangna raja tangtos unggul.
Bapa oge saena mah kitu."
14 Waler Mika, "Demi PANGERAN anu
jumeneng, Bapa mah ngan arek ngedalkeun
anu diandikakeun ku PANGERAN."
15 Sanggeus Mika aya di payuneun raja, raja
mariksa, "Mika! Meunang kami jeung Raja
Yosapat nempuh ka Ramot?" Waler Mika,
"Mangga tempuh! Sang Raja tangtos unggul
ku PANGERAN!"
16 Tapi saur Ahab, "Lamun enya maneh
ngomong teh ku pajenengan PANGERAN,
bejakeun sabalakana bae kumaha timbalana-
Na. Lain geus sering pisan kami ngomong
kitu teh?"
17 Mika miunjuk, "Katingal ku jisim abdi
balad Israil paburisat tingbalecir di pasir-pasir,
lir domba teu aya nu ngangon. Ari timbalan
PANGERAN, Eta jelema-jelema teh geus
euweuh pamingpinna. Sina baralik, sina
saralamet."
18 Saur Ahab ka Yosapat, "Tuh,
sanggem kaula ge tadi, nabi ieu mah

tara ngawejangkeun pibagjaeun kaula, ngan
anu picilakaeun bae!"
19 Mika sasauran deui, "Darangukeun
pangandika PANGERAN! Katingal ku kaula
PANGERAN keur linggih dina singgasana di
sawarga, dibanding ku para malaikat-Na.
20 PANGERAN ngandika, Saha anu bisa
ngawujuk Ahab sina indit ngarurug sangkan
tiwas di Ramot? Para malaikat ngawangsulna
henteu sami, sanggem itu kitu sanggem ieu
kieu.
21 Aya hiji roh marek ka payuneun
PANGERAN sarta mihatur kieu, Sim abdi
tiasa.
22 PANGERAN mariksa, Kumaha jalanna?
Ari piunjukna, Nabi-nabina bade diwujuk
supados ngabarohong ka rajana. Ari timbalan
PANGERAN, Jung geura wujuk, ku maneh
tangtu beunang."
23 Mika neruskeun piunjukna, "Buktos kieu
kajadianana, ieu nabi-nabi ku PANGERAN
dihaja sina ngabarohongan Gamparan.
Gamparan parantos dipastikeun ku
PANGERAN kedah tinemu sareng bahla!"
24 Nabi Sidkia nyirintil ka Mika terus
nampiling, sarta pokna, "Ti iraha PANGERAN
ngalih ti kami terus nimbalan make biwir
maneh?"
25 Waler Mika, "Engke ge maneh nyaho
sorangan lamun geus salungkar-salingker
nyumput asup kamar kaluar kamar!"

26 Raja nimbalan hiji ponggawa, saurna,
"Tangkep Mika! Bawa ka ditu ka Amon
gegeden kota, jeung ka Yoas putra raja.
27 Sina dijebloskeun ieu jelema teh ka jero
panjara, nyatu nginumna sungkeret nepi ka
engke lamun kami geus mulang reujeung
salamet!"
28 Saur Mika, "Anu disanggemkeun ku jisim
abdi bieu, sanes ge timbalan PANGERAN
upami Sang Raja iasa mulih tur salamet!"
Saurna deui, "Tengetkeun ieu ucapan kaula
ku sarerea!"
29 Ahab raja Israil tulus nempuhna ka Ramot
wewengkon Gilad, disarengan ku Yosapat raja
Yuda.
30 Ahab misaur ka Yosapat, "Kaula mah
perang teh rek nyamar. Sampean mah kudu
nganggo anggoan karajaan." Seug raja Israil
nyamar, tuluy angkat.
31 Raja Siria geus marentahkeun ka
kapala-kapala pasukan kareta tilu puluh dua
urang, saurna anu kudu ditarajang teh ngan
raja Israil bae saurang, nu sejen mah ulah
ditarajang.
32 Anu matak barang maranehna narenjo ka
Raja Yosapat, sarta panyangkana anjeunna
teh raja Israil, kareta-karetana dipengkolkeun
arek dipake ngepung. Tapi barang Raja
Yosapat ngagero,
33 kanyahoan yen lain raja Israil. Nu ngepung
alundur deui, narajangna teu tulus.

34 Aya hiji serdadu mesatkeun jamparing
sahinasna bae. Tapi kabeneran keuna ka Raja
Ahab, kana sela-sela baju kerena. Anjeunna
ngagero, marentah ka kusir kareta, "Kami
tatu! Balikkeun kareta, bawa kaluar ti enggon
tarung!"
35 Ku sabab perang keur ragot, Raja Ahab
tetep aya dina karetana, nyarande, mayunan
urang Siria, getih tina raheutna geus
ngalukrah dina bak kareta. Barang geus burit
anjeunna pupus.
36 Sanggeus panonpoe meh surup,
kadenge aya sora parentah ka balad Israil,
"Geura baralik ka sanagara-sanagarana,
satanahna-satanahna!"
37 Kitu jalan pupusna Ahab. Layonna dibawa
ka Samaria tuluy dimakamkeun.
38 Sabot karetana dikumbah di sisi empang
di Samaria, getih anjeunna diletakan ku
anjing, sarta awewe-awewe palacuran
mararandi di eta empang. Tinekanan
sakumaha pangandika PANGERAN.
39 Carita Raja Ahab, lalakonna, karaton
gadingna, nagara-nagara anu diadegkeunana,
kaungel dina kitab Babad Raja-raja Israil.
40 Sanggeus anjeunna pupus, Ahasia putrana
ngagentos jadi raja.
41 Yosapat putra Raja Asa, mimiti jadi raja
nagara Yuda teh dina kaopat taunna Raja
Ahab nyangking nagara Israil,

42 dina yuswa tilu puluh lima taun. Calikna
di Yerusalem, ngarajaanana dua puluh lima
taun. Jenengan ibuna Asuba binti Silhi.
43 Anjeunna oge midamel anu leres di
payuneun PANGERAN sakumaha ramana.
Ngan henteu ngabasmi tempat-tempat
ibadah ka brahala; jalma-jalma masih keneh
ngalurban jeung ngarukus di tempat-tempat
kitu.
44 Yosapat jeung raja Israil tara silih
perangan.
45 Carita Yosapat, lalakonna, kagagahanana
dina perang, kaungel dina kitab Babad
Raja-raja Yuda.
46 Jalma-jalma anu jararinah, anu ngabarakti
ku altar-altar brahala sesa jaman ramana,
awewe lalaki ku anjeunna dileungitkeun ti
karajaanana.
47 Harita tanah Edom teu aya rajana. Anu
marentah di dinya nya eta hiji wakil anu
diangkat ku raja Yuda.
48 Raja Yosapat ngadamel kapal-kapal layar
iangkeuneun ka Opir nyiar emas, tapi teu
kungsi balayar, sabab kapal-kapalna kaburu
barejad di Esion Geber.
49 Anjeunna ku Ahasia raja Israil ditawaran
palaut Israil, supaya ngabantuan ka para
palaut urang Yuda, tapi ku anjeunna ditolak.
50 Sanggeus Yosapat pupus sarta
dimakamkeun di makam karajaan di Kota
Daud, Yehoram putrana ngagentos jadi raja.

51 Ahasia putra Ahab mimiti jadi raja
Israil teh dina taun katujuh belas Yosapat
ngarajaan nagara Yuda. Calikna di Samaria,
ngarajaanana dua taun.
52 Anjeunna oge midamel dosa ka
PANGERAN, nurutan kajahatan Ahab ramana,
nurutan kajahatan ibuna, Isebel, jeung
nurutan kajahatan Raja Yarobam anu nyered
urang Israil marigawe dosa.
53 Raja Ahasia nyembah ngabakti ka Baal,
nyundut bebendu PANGERAN Allah Israil
kawas ramana.

2 Raja-raja

1 [1] Sanggeus Ahab raja Israil pupus, urang
Moab barontak ka Israil.
[2] Hiji mangsa Ahasia raja Israil ragrag tina
loteng karaton di Samaria, seug jadi teu
damang. Tuluy miwarang ponggawana ka
Ekron, sina menta pituduh ka Beel Sebul
dewa urang Pelisti, naha kasawatna bakal
damang deui atawa moal.
[3] Malaikat PANGERAN nimbalan ka Nabi
Elias urang Tisbe, miwarang megat utusan
Ahasia jeung kudu sasauran kieu, "Ari di Israil
naha geus euweuh Allah, nepi ka rek menta
pituduh ka Beel Sebul dewa urang Ekron?
[4] Bejakeun ka raja, timbalan PANGERAN,
Maneh moal cageur deui, bakal tuluy paeh."
Elias tumut kana timbalan.
[5] Gancangna utusan-utusan raja baralik
deui. Ku raja dipariksa, "Ku naon geus baralik
deui?"
[6] Pihatur para utusan, "Dipiwarang wangsul
deui ku hiji jalma, saurna kieu timbalan
PANGERAN perkawis salira Kangjeng Raja,
Naha di Israil geus euweuh Allah, nepi ka
maneh nitah menta pituduh Beel Sebul dewa
urang Ekron? Maneh moal cageur deui, bakal
tuluy paeh."
[7] Raja mariksa, "Siga kumaha jelemana?"

8 Piunjukna, "Jalmana nganggo raksukan
kulit, nganggo sabuk kulit." "Tangtu Elias,"
saur raja.
9 Raja miwarang hiji perwira mawa lima
puluh prajurit nangkep Elias. Elias kasampak
keur calik di hiji pasir. Eta perwira ngomongna
kieu, "Eh utusan Allah! Timbalan raja, maneh
kudu turun!"
10 Waler Elias, "Lamun enya kami utusan
Allah, sing turun seuneu ti langit, ngalebur ka
maneh jeung balad maneh!" Gur bae turun
seuneu ti langit, ngalebur ka eta perwira
jeung prajurit-prajuritna.
11 Raja miwarang perwira sejen jeung
prajuritna lima puluh. Eta perwira ngomongna
kieu ka Elias, "Eh utusan Allah! Timbalan raja,
ayeuna maneh kudu turun!"
12 Waler Elias, "Lamun enya kami utusan
Allah, sing turun seuneu ti langit, ngalebur ka
maneh jeung balad maneh!" Gur deui turun
seuneu ti Allah, ngalebur ka eta perwira jeung
prajurit-prajuritna.
13 Raja miwarang deui hiji perwira jeung
prajuritna lima puluh. Eta perwira nanjak,
geus kitu brek sideku di payuneun Elias sarta
pihaturna, "Nun piwarangan Allah, mugi
Ajengan hawatos ka abdi sadaya. Abdi sadaya
sumeja nyanggakeun pati hurip!
14 Dua perwira anu tadi sareng sadaya
prajuritna parantos tiwas ku seuneu ti langit.
Jisim abdi neda sih piwelas Ajengan."

15 Malaikat PANGERAN nimbalan ka Elias,
"Jig milu ka ditu. Ulah salempang." Bral Elias
angkat jeung eta perwira. Gancangna geus
aya di payuneun raja,
16 ngalahir kieu, "Kieu timbalan PANGERAN,
Maneh geus nitah menta pituduh ka Beel
Sebul dewa urang Ekron, kawas di Israil geus
euweuh Allah anu bisa disambat pituduh-Na.
Ku sabab kitu maneh moal cageur deui, bakal
tuluy paeh!"
17 Gancangna Ahasia geus pupus, saluyu
jeung timbalan PANGERAN anu disaurkeun ku
Elias. Ku sabab Ahasia teu kagungan putra
lalaki, anu jadi raja ngaganti anjeunna teh
saderekna, nya eta Yoram, dina taun kadua
Raja Yehoram putra Raja Yosapat nyangking
karajaan Yuda.
18 Carita Raja Ahasia kaungel dina Kitab
Babad Raja-raja Israil.

2 1 Cunduk kana waktu, PANGERAN kersa
ngangkat Elias ka sawarga, jalan angin
puyuh. Ti dinya Elias angkat ti Gilgal
disarengan ku Elisa.
2 Di tengah jalan Elias sasauran ka Elisa,
"Maneh mah di dieu bae, Ama ku PANGERAN
ditimbalan ka Betel." Pihatur Elisa, "Abdi
sumpah demi kasatiaan abdi ka PANGERAN
anu jumeneng sareng ka Ama, abdi moal
ngantunkeun Ama." Bral arangkat ka Betel.
3 Murid-murid di Betel nyalampeurkeun ka
Elisa, nararos, "Kumaha sampean parantos

terang? Juragan sampean dinten ieu bakal
dicandak ku PANGERAN." "Kaula ge terang,"
walon Elisa. "Tapi ulah gareruh."
4 Elias ngalahir ka Elisa, "Maneh cicing di
dieu, Ama ku PANGERAN ditimbalan ka
Yeriho." Pihatur Elisa, "Abdi sumpah demi
kasatiaan abdi ka PANGERAN anu jumeneng
sareng ka Ama, abdi moal ngantunkeun
Ama." Bral arangkat ka Yeriho.
5 Murid-murid di Yeriho nyalampeurkeun
ka Elisa, naranya, "Kumaha sampean geus
terang? Juragan sampean dinten ieu bakal
dicandak ku PANGERAN." "Kaula ge terang,"
walon Elisa. "Tapi ulah gareruh."
6 Elias ngalahir ka Elisa, "Maneh cicing
di dieu, Ama ku PANGERAN ditimbalan
ka Walungan Yordan." Pihatur Elisa, "Abdi
sumpah demi kasatiaan abdi ka PANGERAN
anu jumeneng sareng ka Ama, abdi moal
ngantunkeun Ama." Bral arangkat
7 ka Walungan Yordan, ditaluturkeun ku
murid-murid nabi lima puluh urang. Elias
jeung Elisa liren di sisi walungan, murid-murid
anu lima puluh urang oge areureun, rada
jauh.
8 Elias muka jubah, digulungkeun tuluy
dipeupeuhkeun kana cai. Bray cai nyingray
nepi ka dasar, Elias jeung Elisa mareuntas.
9 Di peuntas ditu Elias ngalahir ka Elisa,
"Geura pok, hidep rek menta naon ka
Ama, memeh Ama dicandak." Elisa mihatur,

"Nyuhunkeun dipaparin pangawasa Ama,
supados tiasa jadi gegentos Ama."
10 Waler Elias, "Hidep menta anu hese.
Lamun Ama keur dicandak katenjo, pamenta
hidep bisa tinekanan. Lamun teu katenjo,
pamenta hidep moal dikabul."
11 Sabot aranjeunna sasauran bari angkat,
dumadakan dipapag ku kareta seuneu anu
ditarik ku kuda seuneu, seug Elias dicandak,
diangkat ku angin puyuh.
12 Ku Elisa katingalieun, seug Elisa sasambat,
"Ama! Ama! Nabi Israil anu digjaya! Ama
parantos lajeng!" Les Elias teu katembong
deui. Bawaning ku gegetun Elisa nyoehkeun
anggoanana mani beulah dua.
13 Top Elisa mulung jubah Elias anu ragrag
ti awang-awang, tuluy malik angkat ka sisi
walungan, ngadeg heula sakeudeung.
14 Jubah Elias dipeupeuhkeun kana cai bari
saurna, "Di mana PANGERAN, Allah Elias?"
Cai dipeupeuh deui, bray nyingray ka ditu ka
dieu, seug anjeunna meuntas.
15 Katarenjoeun ku murid-murid nabi
urang Yeriho anu lima puluh urang. Ceuk
maranehna, "Pangawasa Elias turun ka
anjeunna!" Tuluy maranehna marapag ka
Elisa, brek marando.
16 Ti dinya mihatur, "Ieu abdi-abdi lima puluh
urang, sami baredas. Dunungan sampean
bade dipilarian, bisi ku Roh PANGERAN

diragragkeun di gunung atanapi di lebak."
Waler Elisa, "Keun bae tong ditareangan."
17 Tapi ku sabab maraksa ku Elisa diidinan.
Bral maranehna laleumpang, tingtaranggah
tingtarempo nareangan Elias, tapi nepi ka tilu
poe teu kapanggih.
18 Tuluy baralik deui ka Elisa anu keur
ngantos di Yeriho. Anjeunna ngalahir, "Ceuk
kaula ge entong ditareangan."
19 Aya sababaraha urang Yeriho
ngadareuheus ka Elisa, pihaturna,
"Hatur uninga, ieu kota teh saleresna mah
sae, mung caina awon sareng watekna matak
kaluron."
20 Elisa ngalahir, "Kami pangnyokotkeun uyah
kana pinggan anyar." Song disanggakeun.
21 Anjeunna angkat ka sirah cai, seug uyah
teh diawurkeun kana sirah cai bari saurna,
"Timbalan PANGERAN, Ieu cai ku Kami
dirobah jadi alus, moal matak paeh atawa
kaluron."
22 Pilahir Elisa tinekanan, ti harita eta cai jadi
alus.
23 Ti Yeriho Elisa angkat ka Betel. Di jalan,
waktu anjeunna keur nanjak, aya barudak
kalaluar ti nagara eta, seug maroyokan
ka anjeunna, pokna, "Euy gundul, geuwat
nyingkir!"
24 Elisa ngareret, socana merong ka eta
barudak anu lobana opat puluh dua urang,
seug disapa bari nyambat pajenengan

PANGERAN. Torojol ti leuweung aya nu
bijil, dua biruang bikang, seug nyasaak eta
barudak.
25 Elisa lajeng angkatna ka Gunung Karmel,
ti dinya terus mulih ka Samaria.

3

1 Yoram putra Ahab mimiti jadi raja Israil
dina taun kadalapan belas Raja Yosapat
nyangking nagara Yuda. Calikna di Samaria,
ngarajaanana dua belas taun.
2 Anjeunna midamel dosa ka PANGERAN,
ngan henteu goreng teuing cara ramana
jeung Isebel ibuna. Malah pilar brahala
beunang ramana ngadamel paranti ngabakti
ka Baal ku anjeunna dirubuhkeun.
3 Tapi anjeunna oge kawas Yarobam bin
Nebat anu saheulaeunana, nyered urang
Israil teu eureun-eureun marigawe dosa.
4 Mesa, raja Moab, miara domba loba pisan,
saban taun kudu mere upeti ka raja Israil
100.000 anak domba jeung bulu tina 100.000
domba.
5 Sanggeus Ahab raja Israil pupus, Mesa
baha ka Israil.
6 Yoram teu talangke mepek balad tuluy
budal ti Samaria.
7 Ka Yosapat raja Yuda anjeunna ngintun
saur, "Moab ngalawan ka kaula. Kumaha
sampean kersa ngabantu merangan?" Waler
Raja Yosapat, "Mangga. Kaula rek ngiring
jeung balad jeung pasukan kuda.

8 Bade nganggo jalan mana nempuh ka
ditu?" Waler Yoram, "Urang nganggo jalan
tanah gurun Edom."
9 Tilu raja, nya eta Raja Yoram, Raja Yosapat
jeung raja nagara Edom geus arangkat.
Sanggeus tujuh poe di jalan, beakeun cai,
balad jeung sato anu ngakut babawaan geus
teu ngarinum.
10 Raja Yoram misaur, "Kieu geuning urang
tiluan teh, ku PANGERAN bakal diselehkeun
ka raja Moab!"
11 Saur Raja Yosapat, "Manawi di dieu
aya nabi? Urang suhunkeun pituduhna ti
PANGERAN." "Sumuhun aya, Elisa putra
Sapat. Anjeunna kapungkur ngingiring ka
Elias," pihatur hiji perwira balad Raja Yoram.
12 Saur Raja Yosapat, "Enya eta mah nabi."
Seug eta tilu raja sarumping ka Elisa.
13 Ari saur Elisa ka raja Israil, "Naha mundut
tulung ka kaula, sanes ka nabi-nabina tuang
rama sareng tuang ibu?" Waler Yoram,
"Sanes kitu, kaula tiluan ku PANGERAN bakal
diselehkeun ka raja Moab."
14 Saur Elisa, "Demi PANGERAN anu
jumeneng, anu ku kaula disembah,
sayaktosna upami teu ngemutkeun ka Raja
Yosapat raja Yuda mah kaula teh moal
ngareret-reret acan.
15 Ayeuna kaula nyuhunkeun tukang
ngacapi." Sabot tukang ngacapi keur ngacapi,
pangawasa PANGERAN tumerap ka Elisa,

16 seug anjeunna ngalahir, "Kieu timbalan
PANGERAN, Ieu walungan garing kudu dikali,
jieunan solokan masing rea.
17 Teu kudu ngadago hujan jeung angin, ieu
walungan tanwande pinuh ku cai, nepi ka
maraneh, kitu deui sasatoan jeung sato anu
ngakut babawaan bisa ngarinum."
18 Elisa sasauran deui, "Ieu pikeun
PANGERAN mah henteu hese. Malah
Mantenna bakal maparin kaunggulan, urang
Moab bakal diselehkeun.
19 Rubuh-rubuhkeun kabeh kotana
anu rareugreug tur aralus teh, tangkal
bubuahanana tuaran, sumur-sumurna
urugan, lahan-lahanna bugbrugan ku batu!"
20 Poe isukna wanci kurban isuk, leb cai
datang ti lebah tanah Edom, nepi ka ngeueum
wewengkon di lebah dinya.
21 Urang Moab geus nyarahoeun yen rek
ditempuh ku tilu raja. Seug mepek balad,
jalma-jalma kolot ngora dikerid, tuluy
ngajaraga di tapel wates.
22 Bray isuk tuluy harudang, pecenghul
panonpoe bijil cahayana ninggang kana
cai. Katenjona ku urang Moab cai teh mani
beureum kawas getih.
23 Ceuk urang Moab, "Getih! Musuh
urang tangtu enggeus tarung pada batur,
silih paehan. Hayu urang tarajang ka
pasanggrahanana, urang rayah!"

24 Ana daratang ka pasanggrahan Israil,
ku urang Israil dipapag ditarajang nepi ka
malundur deui tuluy kalabur. Ku urang Israil
diberik diparaehan.
25 Kota-kotana ditumpurkeun. Unggal
ngaliwatan lahan anu alus, balad Israil
marulung batu, tuluy dibaledog-baledogkeun
kana eta lahan, nepi ka eta lahan teh
pinuh kaurugan ku batu. Geus kitu sumur-
sumurna ku urang Israil diarurugan, tangkal
bubuahanana ditaluaran. Tungtungna ngan
tinggal ibu kotana, Kir Hareset. Tuluy
dikepung ku pasukan tukang bandring,
dibandringan.
26 Sanggeus ngarasa perangna eleh, raja
Moab ngumpulkeun tujuh ratus jelema anu
palinter maen pedang, karepna rek ngabedah
musuh, rek terus kabur ka raja Siria, tapi teu
bisa laju.
27 Ku sabab kitu ceg nyekel ka anakna anu
cikal, pirajaeun gaganti dirina, tuluy dipeuncit
dikurbankeun ka dewa urang Moab dina luhur
kuta. Urang Israil teu karuateun nenjo, tuluy
bae mundur ti eta kota terus marulang ka
nagarana.
4 1 Aya hiji awewe, randana salah sahiji
nabi, ngadeuheus ka Elisa, tuluy unjukan,
"Juragan, abdi teh katilar maot ku salaki.
Juragan langkung uninga, pun lanceuk teh
jalma anu ibadah ka Allah. Dupi ayeuna,
jalma anu ngahutangkeun ka pun lanceuk

dongkap bade ngabantun pun anak, bade
dijadikeun abidna, pamayar hutang pun
lanceuk."
2 Pilahir Elisa, "Kumaha kahayang maneh?
Boga naon bae di imah?" Piunjukna,
"Sumuhun teu gaduh naon-naon, mung
minyak jetun sagoci alit."
3 Pilahir Elisa, "Jig geura nginjeuman
wawadahan kosong ka tatangga, tong
saeutik-saeutik, sing loba.
4 Geus kitu maneh asup ka jero imah jeung
barudak, tutupkeun panto. Cicikeun minyak
teh tina goci leutik kana wawadahan anu
karosong. Wadah anu geus pinuh teundeun."
5 Gancangna eta awewe jeung barudakna
geus di jero imah, pantona ditutupkeun.
Minyak tina goci leutik tea dicicikeun kana
wawadahan beunang anakna nginjeuman.
6 Sanggeus wawadahanana areusi kabeh,
seug menta deui wadah ka anakna. Tembal
anakna, "Teu aya deui, ieu anu panungtung."
Set minyak tina goci leutik teh eureun.
7 Ti dinya awewe teh ngadeuheus deui ka
Elisa. Saur Elisa, "Eta minyak jual, duitna
pake mayar hutang. Duit sesana pikeun bekel
hirup maneh jeung barudak."
8 Dina hiji poe Elisa angkat ka Sunem. Di
dinya anjeunna disindangkeun ku hiji wanita
beunghar, tuluy dituangkeun. Ti harita saban
anjeunna ka Sunem tangtu sindang jeung
tuang di eta wanita.

9 Eta wanita misaur ka carogena, "Tamu anu
sering ka urang teh moal lepat jalma suci.
10 Urang pangdamelkeun kakamaran
sapuratina, katil, meja, korsi, lampu, paranti
anjeunna leleson ari keur ka dieu."
11 Dina hiji poe Elisa sumping deui ka
Sunem, terus lebet ka eta kamar, leleson.
12 Anjeunna ngalahir ka Gehasi, rencangna,
miwarang mariksakeun ka wanita nu
kagungan bumi.
13 Saurna ka Gehasi, "Taroskeun bisi
anjeunna aya kahoyong, tina sakieu
getenna ka kami. Bisi sugan hoyongeun
dipangunjukkeun kahoyongna ka raja atawa
ka panglima perang." Ari piunjukna, "Teu aya
panuhun naon-naon, parantos cekap sapertos
nu sanes-sanes."
14 Saur Elisa ka Gehasi, "Kudu kumaha atuh
kami nya mulang tarima?" Piunjuk Gehasi,
"Juragan istri teh teu kagunganeun putra,
dupi carogena parantos sepuh."
15 Saur Elisa, "Sina calik ka dieu." Gancangna
geus nemonan, di lawang.
16 Saur Elisa, "Nyai, taun payun tepung wanci
kieu Nyai bakal mangkon putra pameget."
Wangsulanana, "Nun Ajengan piwarangan
Allah, naha yaktos, sanes ngabobodo?"
17 Tapi eta kasauran Elisa teh tinekanan,
taun hareupna eta wanita ngalahirkeun,
anakna lalaki.

18 Sanggeus meunang sababaraha taun,
hiji mangsa budak teh ulin ka tegal
nyampeurkeun bapana anu keur maturan nu
dibaruat.
19 Geus kitu budak teh ujug-ujug ngajerit,
"Apa, sirah Ujang nyeri!" "Buru-buru si encep
bawa ka ibuna!" ceuk bapana ka gandek.
20 Tuluy dipasrahkeun ka indungna. Ku
indungna gasik dilahun teu lesot-lesot. Tapi
sanggeus tengah poe, budak teh maot.
21 Ku indungna dibawa ka kamar Elisa,
dikedengkeun dina katilna uluy ditinggalkeun,
pantona ditutupkeun.
22 Salakina dicalukan, pokna, "Gandek sina
ngabantun kalde ka dieu, abdi bade ka Nabi
Elisa, moal lami."
23 Ceuk salakina, "Naha ka ditu ayeuna,
Nyai? Da lain poe Sabat jeung lain poe
Pesta Bulan Anyar." "Sawios, doakeun bae,"
tembalna,
24 bari ngarangkenan kalde. Ti dinya
carekna ka gandek, "Geuwat giringkeun
masing gancang, ulah eureun lamun can
dititah!"
25 Geus kitu kebat ngajugjug ka Gunung
Karmel arek ka Elisa. Ti kajauhan keneh ku
Elisa geus katingalieun. Anjeunna ngalahir ka
Gehasi, rencangna, "Tuh istri urang Sunem
tea ka dieu!

26 Geuwat papagkeun, tanyakeun kumaha
caroge jeung putrana salamet?" Ceuk eta
wanita ka Gehasi berekah, salamet.
27 Tapi sanggeus aya di payuneun Elisa,
eta wanita teh ujug-ujug ngarontok kana
sampeanana. Ku Gehasi rek dikenyang, tapi
saur Elisa, "Keun bae, hatena keur kiamat.
Tapi kami ku PANGERAN teu dipaparin terang
asalna."
28 "Nun Ajengan," pihaturna, "naha abdi
kapungkur teh nyuhunkeun anak ka Ajengan?
Sanggem abdi ge kapungkur naha yaktos
Ajengan teh sanes ngabobodo?"
29 Elisa ngalieuk ka Gehasi sarta saurna,
"Geuwat ka ditu! Bawa ieu iteuk. Di jalan
ulah rundag-randeg uluk salam. Anu uluk
salam ge ulah ditembalan. Jung buru-buru!
Ungkulkeun ieu iteuk ka luhureun eta budak."
30 Piunjuk eta wanita, "Nun Ajengan, demi
PANGERAN anu jumeneng, abdi moal waka
wangsul upami henteu sareng Ajengan!" Atuh
bral bae anjeunna angkat sareng.
31 Ari Gehasi geus tuluy ti heula, teteken Elisa
geus diungkulkeun luhureun murangkalih tea.
Tapi murangkalih teh teu aya sora-sorana,
teu aya tanda-tanda yen hirup. Gehasi balik
deui rek mapag Elisa. Ti dinya piunjukna,
"Murangkalih teh teu nyaring-nyaring."
32 Sumping-sumping Elisa terus ka kamar,
nyalira. Enya bae murangkalih teh geus maot,
ngagoler dina katil anjeunna.

33 Panto dipeundeutkeun tuluy anjeunna
neneda ka PANGERAN.
34 Geus kitu nangkubkeun anjeun ka
eta murangkalih. Baham, soca jeung
pananganana diantelkeun kana sungut,
panon jeung leungeun eta murangkalih,
seug awak murangkalih teh mimiti aya
haneut-haneutna.
35 Elisa lungsur heula angkat bulak-balik
di jero kamar. Prak deui nangkubkeun
anjeun kana awak eta murangkalih. Seug
eta murangkalih teh beresin tujuh kali, bray
panonna beunta.
36 Elisa nyaur Gehasi, miwarang wawartos ka
indung eta budak. Saur Elisa ka eta wanita,
"Ieu anak Nyai pangku."
37 Bruk indung eta budak teh nyium taneuh
bari ngarawu sampean Elisa, ti dinya ngarawu
anakna tuluy dibawa kaluar ti kamar.
38 Elisa geus mulih ka Gilgal. Hiji mangsa di
eta tanah aya paceklik. Dina hiji poe sabot
ngawulang murid-murid, Elisa miwarang
ngahurungkeun seuneu nagenkeun panci
gede, miwarang masak naon bae anu aya,
keur dahareun murid-murid.
39 Aya murid indit ka tegal rek neangan
angeuneun, manggih anu siga buah waluh,
tuluy diala saloba-lobana, dibawa balik. Bari
teu nyahoeun eta teh buah naon tuluy bae
dikeureutan, terus dipasak dina pariuk.

40 Sanggeus asak seug disiukan dibagikeun
ka murid-murid. Tapi kakara ge kaasaan,
murid-murid teh tingaraduh ka Elisa, "Aduh
Pa, geuning racun!" Atuh henteu didalahar.
41 Elisa mundut tipung saeutik tuluy
dicemplungkeun kana panci sarta saurna,
"Pek siukan, dalahar!" Berekah, teu jadi
sakara-kara.
42 Sejen waktu deui aya jalma ti Baal Salisa,
datang ka Elisa mawakeun roti dua puluh
siki tina tipung tarigu anu pangheulana
diala panen harita jeung sababaraha
keupeul gandum anyar. Ku Elisa dipiwarang
disuguhkeun ka murid-murid.
43 Tapi ceuk gandek, "Naha cekap katedaan
sakieu keur saratus jalmi?" Waler Elisa,
"Suguhkeun, sabab timbalan PANGERAN
bakal cukup, tur bakal nyesa."
44 Ari geus disuguhkeun bet tinekanan
sakumaha timbalan PANGERAN, cukup
didalahar tur aya sesana.

5

1 Naaman panglima perang nagara Siria.
Ku raja kacida diasihna jeung dihormatna,
sabab ku lantaran Naaman, PANGERAN
ngersakeun balad Siria saban perang
meunang bae. Naaman memang panglima
digjaya, hanjakal kagungan kasawat lepra.
2 Hiji mangsa waktu anjeunna nempuh ka
Israil, balad Siria balikna mawa hiji budak
awewe urang Israil, tuluy sina lalanjang di
geureuha Naaman.

3 Dina hiji poe eta budak unjukan ka juragan
istri Naaman, pokna, "Juragan pameget teh
upami nepangan ka nabi di Samaria mah
tangtos kasawatna damang."
4 Sanggeus kadangu ku Naaman, anjeunna
marek ka raja ngunjukkeun pihatur eta
budak.
5 Timbalan raja, "Tepungan atuh raja Israil,
ku kami dibahanan surat." Naaman jengkar
bari cacandakan, uang perak tilu puluh rebu,
uang emas genep rebu, jeung panganggo
sapuluh pangadeg.
6 Surat ti raja Siria eusina kieu, "Satampina
ieu surat kaula hatur uninga, mugi ieu
panglima kaula, Naaman, dipangnyageurkeun
kasakitna."
7 Satamatna maos surat, raja Israil nyosoeh
anggoanana sarta saurna, "Naha raja Siria
nitah kami nyageurkeun ieu jelema? Na
kami teh Allah, kawasa ngahirupkeun jeung
maehkeun? Ieu mah nyieun jalan sangkan
bentrok jeung kami!"
8 Kadangu wartana ka Nabi Elisa, seug
anjeunna ngintun saur, "Ku naon sang raja
rentag manah? Kintunkeun jalmina ka kaula
sina terangeun di Israil aya nabi!"
9 Naaman angkat kana kareta kudana, reg
liren payuneun buruan bumi Nabi Elisa.
10 Elisa miwarangan gandek mopoyanan ka
Naaman yen kudu siram di Walungan Yordan
tujuh kali, tangtu kasawatna bakal damang.

11 Naaman jadi bendu, saurna, "Hih, panyana
teh manehna rek nepungan, seug sasambat
ka PANGERAN, Allahna bari ngusap kasakit
kami sangkan cageur!
12 Jeung deui, naha ari walungan di Damsik,
Abana jeung Parpar lain leuwih alus ti batan
nu aya di Israil? Mending mandi di walungan
urang, moal teu cageur!"
13 Ponggawa-ponggawana arunjukan,
"Juragan, upami eta nabi miwarang anu sesah
tangtos ku Juragan dilakonan, sanes? Dupi
ieu mung miwarang siram lajeng damang!"
14 Naaman tumut, tuluy ancrub ka Walungan
Yordan, teuleum tujuh kali sakumaha pituduh
Elisa. Les kasawatna leungit, kulitna pulih
deui kawas kulit budak leutik.
15 Geus kitu anjeunna jeung pangiringna
ngadeuheus ka Elisa tuluy misaur, "Sim
kuring parantos yakin, di satungkebing langit
teu aya deui Allah kajabi ti di Israil. Ku margi
kitu mugi Ajengan kersa nampi ieu pangbakti
ti sim kuring."
16 Waler Elisa, "Demi PANGERAN anu
jumeneng, anu disembah ku kaula, hapunten
kaula teu tiasa nampi kana pangasih."
Naaman ngeukeuhan, tapi Elisa oge keukeuh
teu kersaeun.
17 Ku sabab kitu saur Naaman, "Ari henteu
kersa mah mugi sim kuring diwidian
ngabantun taneuh ti dieu, sakabantunna ku
dua bigal. Karanten ti wangkid ieu ka payun,

sim kuring mung seja ngabakti ka PANGERAN,
moal ngurban deui ka dewa-dewa sanes, boh
kurban peuncitan atanapi kurban beuleuman.
18 Nu dipalar mugia PANGERAN kersaeun
ngahapunten ka sim kuring, saupami engke
sim kuring ngarencangan raja lebet ka
kelenteng Dewa Rimon, dewa urang Siria,
sujud ngabakti ka eta dewa. Mugi-mugi
PANGERAN ngahapunten ka sim kuring dina
ieu saperkawis."
19 Waler Elisa, "Mangga, mugia wilujeng."
Bral Naaman jengkar. Can kungsi sabaraha
jauhna,
20 Gehasi rencang Elisa ngomong sorangan,
"Hih Juragan bet teu kersa nampi naon-naon
ti Naaman! Demi PANGERAN! Aing rek nyusul,
rek barang penta!"
21 Sanggeus kitu Gehasi nyusul ka Naaman.
Ana katingali ku Naaman aya anu nyusul, jut
lungsur tina kareta, mapag ka Gehasi tuluy
mariksa, "Aya naon?"
22 "Sumuhun teu aya naon-naon," jawab
Gehasi. "Bieu juragan abdi kadongkapan
dua murid nabi ti pagunungan Epraim. Abdi
dipiwarang ka Juragan nyuhunkeun tilu rebu
uang perak sareng anggoan anu sae dua
pangadeg, pasihkeuneun ka eta dua murid."
23 "Mangga atuh ieu tarima genep rebu
uang perak," saur Naaman ngeukeuhan
bari ngasup-ngasupkeun uang perak kana
dua rajut jeung pakeanana dua pangadeg,

tuluy dipiwarang dipanggul ku dua gandek
anjeunna, sina indit heulaeun Gehasi.
24 Sanggeus nepi ka pasir tempat tinggal
Elisa, rajutna ku Gehasi dicokot, dibawa asup
ka bumi, nu mawana disina balik.
25 Ti dinya Gehasi marek ka Elisa. Ku Elisa
dipariksa, "Maneh tas ti mana?" Jawab
Gehasi, "Sumuhun henteu ti mana-mana."
26 Saur Elisa, "Marukan lelembutan kami
teu nyaksian waktu eta jelema turun tina
karetana mapag ka maneh? Ayeuna lain
usumna narima naon-naon, boh duit boh
pakean, boh kebon jetun boh kebon anggur,
boh embe atawa sapi atawa jelema keur
pibadegaeun!
27 Ku sabab kitu panyakit Naaman baris
terap ka maneh jeung ka turunan maneh
sapapanjangna!" Barang Gehasi kaluar,
awakna geus katerap ku panyakit lepra,
kulitna geus ngeplak saperti salju.

6

1 Dina hiji poe murid-murid anu dididik ku
Elisa arunjukan, "Pamondokan abdi-abdi
teh alit teuing.
2 Manawi karujukan abdi bade nuaran kai
caket Walungan Yordan, bade ngadamel
pamondokan anyar." "Heug bae," waler Elisa.
3 Salah saurang ti maranehna ngeukeuhan
ka Elisa supaya anjeunna milu angkat. Elisa
rujuk,
4 seug bareng angkat. Sadatangna ka sisi
Walungan Yordan prak naluaran tangkal.

5 Anu saurang, keur jongjon nuar hiji tangkal, hulu kampakna coplok terus nyemplung kana cai. Seug ngalengis ka Elisa, pokna, "Juragan, kumaha ieu abdi? Eta kampak teh kenging nambut!"
6 "Ka mana ragragna?" saur Elisa. Sanggeus dituduhkeun, Elisa nilas regang, tuluy dicemplungkeun kana cai. Pecenghul kampak teh ngambul.
7 "Tuh cokot," saurna. Tuluy dicokot.
8 Hiji mangsa raja Siria merangan ka Israil. Sanggeus mundut pirempug para perwirana, anjeunna milih hiji tempat tuluy masanggrahan.
9 Tapi Elisa ngintun saur ka raja Israil, ngawartosan ulah deukeut-deukeut ka dinya lantaran aya balad Siria keur ngintip.
10 Raja Israil marentah supaya urang wewengkon eta caringcing. Kitu bae sababaraha kali.
11 Lila-lila raja Siria jadi kacida jengkeleunana, tuluy mariksa ka para perwira, "Cik saha anu sapongkol jeung raja Israil?"
12 Piunjuk nu saurang, "Teu aya, Gusti! Mung sagala rupi anu disaurkeun ku Gusti, dalah di lebet kamar Gusti ku anjeun, kauninga bae ku Nabi Elisa, lajeng diunjukkeun ka raja Israil."
13 Timbalan raja, "Teangan di mana imahna, ku kami rek ditangkep!" Sanggeus diuningaan yen Elisa aya di Dotan,

14 raja Siria nginditkeun pasukan gede tur
lengkep katut pasukan kuda jeung kareta.
Daratangna ka nu dijugjug geus peuting,
tuluy eta tempat dikepung.
15 Bray isuk gandek Elisa hudang tuluy
kaluar, ret nenjo aya balad Siria keur
ngepung, lengkep katut pasukan kuda jeung
kareta. Tuluy hariweusweus ka Elisa, "Aduh
Juragan, kumaha?"
16 Saur Elisa, "Tong sieun! Anu nyarengan ka
urang leuwih loba batan eta."
17 Tuluy anjeunna neneda, "Nun PANGERAN,
ieu rencang beuntakeun panonna sina awas."
Paneda anjeunna dimakbul ku PANGERAN.
Barang eta gandek ngareret deui, geuning
di lamping-lamping pasir sakuriling Elisa teh
geus pinuh ku kuda seuneu jeung kareta
seuneu.
18 Balad Siria geus maju narajang. Elisa
sasambat, "Nun PANGERAN, musuh teh
lolongkeun!" Paneda anjeunna ku PANGERAN
dimakbul, musuh jadi lalolong.
19 Elisa nyampeurkeun sarta saurna,
"Aranjeun kasalahan, tempatna lain di dieu.
Hiap tuturkeun, urang ka jelema anu keur
ditareangan." Ku anjeunna tuluy dicandak ka
Samaria.
20 Sanggeus araya di jero kota, Elisa
neneda, "Nun PANGERAN, ieu jalmi-jalmi
sina bareunta!" Panedana ku PANGERAN

dimakbul. Ana bray bareunta, horeng di jero
kota Samaria!
21 Barang balad Siria katingali ku raja Israil,
anjeunna naroskeun ka Elisa, "Kumaha Ama,
urang perenkeun bae? Urang basmi?"
22 "Ulah!" waler Elisa. "Musuh anu katangkep
keur perang teu kenging aya anu dipaehan.
Anggur suguhan sina dalahar sina ngarinum,
teras sina warangsul ka rajana."
23 Seug eta balad Siria teh ku raja Israil
disuguhan dahar nginum. Sanggeus
sareubeuheun tuluy dititah baralik ka
raja Siria. Ti dinya urang Siria eureun
meranganana ka urang Israil.
24 Hiji mangsa Raja Benhadad ti nagara Siria
nyandak balad terus ngepung Samaria.
25 Nagara Samaria jadi tigerat ku dahareun.
Ku tigerat-tigeratna, sirah kalde ge nepi ka
laku dalapan puluh uang perak, tai japati dua
ratus gram laku lima uang perak.
26 Dina hiji poe waktu raja Israil roronda
dina luhur kuta, aya hiji awewe sasambat ka
anjeunna, pokna, "Gusti Sang Raja! Tulungan
abdi!"
27 Raja ngawaler, "Lamun PANGERAN geus
teu kersaeun nulung, kami rek bisa kumaha?
Marukankeun kami boga keneh anggur atawa
gandum?
28 Aya sual naon?" Wangsulna, "Nun, ieu
awewe kamari ieu ngajak ngahakan pun

anak, sanggemna enjingna giliran anakna
anu kedah diteda.
29 Nya lajeng pun anak ku abdi dikulub,
diteda sareng manehna. Ari dongkap kana
giliran anakna bet diulahkeun, anakna
disumputkeun!"
30 Ngadangu kajadian anu sakitu matak
ngerikna, raja nyosoeh anggoanana. Horeng
di jeroeun raksukanana teh raja geuning
nganggo raksukan karung, sidik katarenjo ku
jelema-jelema anu dareukeut kana kuta.
31 Raja tuluy ngalahir, "Kami masing kasiku
ku Allah upama memeh panonpoe surup
tacan neukteuk beuheung Elisa!"
32 Geus kitu anjeunna nimbalan sangkan
Elisa ditangkep. Ari Elisa keur aya di bumi,
keur cacarios jeung sepuh-sepuh anu
sarumping natamu. Samemeh utusan raja
nepi, anjeunna sasauran ka sepuh-sepuh,
"Aya utusan si tukang maehan ka dieu, bade
nilas sirah kaula! Upami parantos dongkap,
panto kedah ditulakan, ulah dipaparin asup.
Moal lepat raja nuturkeun pandeuri."
33 Tacan tamat sasauranana, raja geus
sumping manten, tuluy ngalahir, "Ieu
kacilakaan teh ti PANGERAN! Jadi naon
gawena kami ngarep-ngarep pitulung-Na?"
7 1 Elisa ngawaler, "Kieu pangandika
PANGERAN, dangukeun! Enjing wayah
kieu, di Samaria, tilu kilo tarigu anu

pangsaena atanapi gandum genep kilo,
pangaosna mung saperak."
2 Pangaping raja nyental, "Ambu-ambu!
Kacida pamohalanana eta mah najan
PANGERAN ku anjeun ujug-ujug nurunkeun
hujan oge!" Saur Elisa, "Ku maneh bakal
kasaksian isukan, tapi maneh mah moal
kungsi ngasaan-ngasaan acan."
3 Di luareun lawang nagara aya opat jelema
lepra baradami pada batur, "Rek caricing di
dieu bae urang teh ngadago paeh?
4 Asup ka nagara taya gunana ngan ngadon
paeh kalaparan. Cicing di dieu kitu keneh
tereh paeh. Mending urang ka pasanggrahan
balad Siria, paeh-paeh, hirup-hirup!"
5 Sanggeus poek maranehna arindit ka
pasanggrahan balad Siria. Ari datang sihoreng
geus suwung.
6 Tadi beurang eta balad Siria teh ku
PANGERAN didatangan kasieun ku sora anu
ngaguruh sada gumuruhna balad gede, sada
gurudugna kuda jeung kareta, disangkana
balad urang Het jeung balad Mesir datang
dipentaan tulung ku raja Israil.
7 Atuh ribut, sarta wanci sareupna balad Siria
geus kalabur. Pasanggrahanana, kudana,
kaldena, teu ditolih ditaringgalkeun kitu bae.
8 Nepi ka tungtung eta pasanggrahan, anu
opatan teh arasup ka hiji kemah, bararang
hakan jeung ngarinum sakarep-karep naon
nu aya. Ti dinya nyarokotan emas, perak kitu

deui papakean, disarumputkeun. Bus deui ka
kemah sejen, retop deui cara tadi.
9 Geus kitu ceuk nu saurang, "Goreng
ieu kalakuan teh! Milik sakieu gedena teu
dibejakeun ka batur! Mun nepi ka isuk
urang can bebeja, kaburu ditangkep manten.
Ayeuna keneh urang bejakeun ka karaton!"
10 Bring arindit ka Samaria tuluy cumeluk
ka nu kemit di lawang, pokna, "Kuring
tas ti pasanggrahan balad Siria. Geus
kosong taya manusana, tinggal kalde jeung
kuda dicarangcang, kemah-kemah geus
ditaringgalkeun."
11 Ku nu jaga diumumkeun jeung
diuningakeun ka karaton.
12 Raja tanghi, ngorejat ti pajuaran, tuluy
nimbalan ka para ponggawa, "Ieu akal urang
Siria! Nyarahoeun urang geus langlayeuseun.
Pasanggrahanana dihaja ditinggalkeun,
ngintip ti tegal. Maksudna mun urang kaluar
ngaranjah rek ditangkepan, seug nagara
urang dijabel."
13 Aya ponggawa anu mihatur, "Kumaha-
kumaha oge jalmi-jalmi di jero kota parantos
kalintang cilakana, kenging disebatkeun
parantos maraot. Ku margi kitu langkung sae
ngintunkeun sawatara jalmi sareng kuda lima
ti anu aya keneh, sina nyidikkeun kumaha nu
sayaktosna balad Siria teh."
14 Geus kitu maranehna milih sawatara
jelema, ku raja dititah tarumpak kana dua

kareta perang, sina maluruh anu geus
kajadian di balad Siria.
15 Bral anu diutus arindit, nepi ka Walungan
Yordan. Sapanjang jalan nu katenjo teh
papakean tingtalambru, pakakas pabalatak,
urut balad Siria miceunan waktu keur kalabur.
Utusan baralik deui lapor ka raja.
16 Urang Samaria budal ngaranjah ka
pasanggrahan urang Siria. Harita tinekanan
timbalan PANGERAN, tilu kilo gandum anu
panghadena atawa gandum sejenna genep
kilo hargana saperak.
17 Ari pangaping raja tea ku raja Israil
ditimbalan ngapalaan jaga lawang, seug paeh
kaleyek, bukti sakumaha lahiran Elisa kamari
waktu raja ngajorag ka anjeunna.
18 Kamari waktu Elisa nyaurkeun ka raja yen
isukan tilu kilo gandum nu pangalusna atawa
gandum sejenna genep kilo hargana saperak,
19 eta pangaping raja teh nyental, "Ambu-
ambu! Kacida pamohalanana eta mah najan
PANGERAN ku anjeun ujug-ujug nurunkeun
hujan oge!" Ari saur Elisa kamari, "Ku maneh
bakal kasaksian sorangan isukan, tapi maneh
mah moal kungsi ngasaan-ngasaan acan."
20 Poe eta bukti, eta jelema tiwas di lawang
nagara kaleyek ku jelema loba.
8 1 Hiji mangsa Elisa ngawartosan ka wanita
urang Sunem anu anakna dihirupkeun
deui tea ku anjeunna. Eta wanita jeung
kulawargana dipiwarang ngumbara heula ka

mana bae, sabab tanah eta ku PANGERAN
bakal didatangan paceklik tujuh taun.
2 Eta wanita nurut, tuluy ngumbara jeung
kulawargana di tanah Pelisti, meunang tujuh
taun.
3 Sanggeus tujuh taun mulang deui ka
tanah Israil, tuluy ngadeuheus ka raja,
nyuhunkeun supaya imah jeung lahanna ku
raja dipaparinkeun deui.
4 Poe eta raja keur ngadangukeun Gehasi
nyaritakeun mujijat-mujijat anu dipidamel ku
Elisa.
5 Sabot Gehasi nyaritakeun petana Elisa
ngahirupkeun deui budak anu geus maot
tea, wanita teh marek ka raja, ngunjukkeun
panuhunna. Ceuk Gehasi, "Gusti Sang Raja,
kaleresan, tah ieu wanita anu disanggemkeun
teh, sareng ieu putrana, anu dihirupkeun deui
ku Juragan Elisa."
6 Waktu ku raja dipariksa, jawaban eta
wanita teh ngaenyakeun kana caritaanana.
Geus kitu raja nimbalan ka hiji ponggawa
supaya sagala harta milik eta wanita
dipulangkeun. Malah laladangan tina hasil
lahanna salila ditinggalkeun nepi ka tujuh
taun oge sakalian diserenkeun.
7 Hiji mangsa Elisa angkat ka Damsik.
Harita Raja Benhadad keur teu damang. Raja
diuningaan yen aya Elisa sumping.
8 Seug nimbalan ka Hasael, salah sahiji
mantrina, "Elisa abdi Allah teh haturanan

pangbakti. Unjukkeun kami hayang
dipangnaroskeun ka PANGERAN bakal menyat
deui atawa moal."
9 Hasael tuluy nyadiakeun rupa-rupa
barang buatan Damsik anu panghadena,
dimuatkeun kana opat puluh onta, bral
dibawa ngadeuheus ka Elisa. Sanggeus
aya di payuneunana Hasael mihatur, "Jisim
abdi dipiwarang ku Raja Benhadad, seja
nyuhunkeun citeres Ajengan, kumaha
anjeunna teh bakal damang deui atanapi
moal?"
10 Saur Elisa, "Sayaktosna Bapa parantos
terang ti PANGERAN, raja bakal tereh pupus.
Nanging unjukkeun bae bakal damang,
kituh."
11 Geus kitu Elisa neuteup anteb ka Hasael,
nepi ka Hasael ngelemes. Berebey Elisa bijilan
cisoca.
12 Ceuk Hasael, "Ku naon Ajengan bet
nangis?" Saur Elisa, "Lantaran Bapa terang
kacilakaan anu ku hidep bakal dikeunakeun
ka urang Israil. Kota-kota bentengna ku
hidep bakal seep dihuru, para nonomanana
dipeuncitan, orok-orokna dipepejet, nu keur
ngarandung dibedelan beuteungna."
13 Piunjuk Hasael, "Beu, pimanaeun abdi
tiasa midamel sapertos kitu? Abdi sakieu
buktosna geuning!" "Bapa geus terang ti
PANGERAN, hidep bakal jadi raja Siria," waler
Elisa.

14 Geus kitu Hasael mulang, marek ka
Benhadad, tuluy dipariksa, "Kumaha saur
Elisa teh?" Piunjuk Hasael, "Saurna Sang Raja
tangtos damang deui."
15 Isukna Hasael nyokot simbut dicelupkeun
kana cai, tuluy dirungkupkeun kana raray
raja, kusek raja pupus. Tuluy Hasael jadi raja
Siria ngaganti Benhadad.
16 Yehoram putra Yosapat mimiti ngarajaan
Yuda dina taun kalima Yoram putra Ahab
ngarajaan Israil,
17 dina yuswa tilu puluh dua taun. Calikna di
Yerusalem, ngarajaanana dalapan taun.
18 Ari geureuhana teh putra Ahab. Lampah
Yehoram teu beda ti lampah ahli-ahli Ahab,
kalakuanana awon cara raja-raja Israil,
midamel dosa ka PANGERAN.
19 Ngan bae PANGERAN teu kersaeun
ngabasmi Yuda, emut kana jangji-Na ka Daud
abdi-Na, yen putra-putra Daud salawasna
bakal aya anu ngasta karajaan.
20 Jaman Yehoram ngarajaan Yuda, urang
Edom mungkir, ngaleupaskeun maneh jadi
karajaan anu mandiri.
21 Ku sabab kitu Yehoram angkat nyandak
pasukan kareta ka Sair. Di dinya anjeunna
dikepung ku urang Edom, tapi peutingna
anjeunna jeung para panglima pasukan
kareta norobos kepungan musuh, ari
prajurit-prajuritna kalabur, baralik ka imahna
masing-masing.

22 Ti semet harita Edom henteu kaereh deui
ku nagara Yuda. Sawaktu keneh jeung eta,
nagara Libna oge baha ka Yuda.
23 Carita Raja Yehoram kaungel dina Kitab
Babad Raja-raja Yuda.
24 Yehoram pupus, dimakamkeun di makam
karajaan di Kota Daud, diganti ku Ahasia,
putrana.
25 Ahasia putra Yehoram mimiti jadi raja
Yuda dina taun kadua belas Yoram putra Ahab
ngarajaan Israil,
26 dina yuswa dua puluh dua taun. Calikna di
Yerusalem, ngarajaanana sataun. Ari ibuna
nya eta Atalya putra Raja Ahab putu Omri
raja Israil.
27 Kawantu ngawargi ka Raja Ahab da
geureuhaan ka putra eta raja, Ahasia oge
cara ahli-ahli Ahab bae midamel dosa ka
PANGERAN.
28 Hiji mangsa Raja Ahasia samiuk jeung
Raja Yoram perang ngalawan Raja Hasael ti
nagara Siria. Sanggeus campuh di Ramot
wewengkon Gilad, Yoram kabeunangan,
salirana taratu,
29 tuluy bae mulih ka Yisrel rek lalandong, ku
Ahasia dilayad.

9 1 Dina waktu eta Nabi Elisa nyaur hiji nabi
ngora, saurna, "Geura dangdan, kudu ka
Ramot wewengkon Gilad. Bawa ieu minyak
jetun ka ditu.

2 Panggihan Yehu putra Yosapat putu Nimsi.
Bawa misah ti nu sejen, ajak ka kamar
paduduaan.
3 Kucurkeun ieu minyak kana sirahna.
Sebutkeun kieu, Andika ku PANGERAN
dilisahan jadi raja nagara Israil, sanggeus
kitu hidep kudu buru-buru gancang nyingkah
ti ditu."
4 Bral nabi ngora teh iang ka Ramot.
5 Barang datang kasampak Yehu keur
babadamian jeung kapala-kapala balad. Pok
eta nabi mihatur, "Pangapunten Juragan, aya
wartos kangge Juragan." Saur Yehu, "Pikeun
saha? Saha anu dimaksud?" Pihaturna,
"Juragan!"
6 Yehu cengkat tuluy ka jero kamar.
Sanggeus aya di jero kamar seug sirahna
ku nabi dikucuran ku minyak. Kieu pihatur
eta nabi, "PANGERAN Allah Israil ngandika,
Maneh ku Kami dilisahan jadi raja nyangking
umat Kami Israil.
7 Raja dunungan maneh, anak Ahab, paehan,
wawales ti Kami ka Isebel anu geus maehan
nabi-nabi Kami jeung abdi-abdi Kami lianna.
8 Sakulawarga Ahab katut turunanana kudu
tumpur. Sakur ahlina anu lalaki, kolot, ngora,
ku Kami bakal ditumpes.
9 Ku Kami rek disaruakeun jeung ahli-ahlina
dua raja Israil, Raja Yarobam jeung Raja
Baasa.

10 Isebel moal manjing kubur, bangkena
sina dihakan ku anjing di wewengkon Yisrel."
Sanggeus ngomong kitu nabi ngora teh kaluar
tuluy lumpat.
11 Yehu kaluar nyampeurkeun deui kanca-
kancana anu nararos kieu, "Kumaha teu
kieu-kieu? Bade naon eta nu burung teh,
ngomong naon?" Saur Yehu, "Ah, aranjeun
geus aruninga."
12 Ceuk para perwira kanca-kanca Yehu,
"Terang ti saha! Cobi carioskeun kumaha
ngomongna eta jalma teh." Waler Yehu,
"Nya eta sanggemna teh, kieu pangandika
PANGERAN, Maneh ku Kami dilisahan jadi raja
Israil."
13 Para perwira kanca-kanca Yehu teu
talangke ngalamparkeun jubahna kana
umpak tangga pangluhurna anu ditincak ku
Yehu, tuluy nariup tarompet, ger sarurak,
"Yehu jumeneng raja!"
14 (9:14-15) Sanggeus kitu Yehu pasini
ngamusuh ka Raja Yoram. Raja Yoram harita
aya di Yisrel keur nambakeun tatu-tatuna
urut perang di Ramot ngalawan Raja Hasael ti
Siria tea. Saur Yehu ka para perwira kancana,
"Urang parantos sahate. Kade ulah aya jalma
molos kaluar ti Ramot, heug mopoyanan ka
nu araya di Yisrel."
15 (9:14)

16 Yehu terus kana kareta seja muru ka
Yisrel. Ari Raja Yoram harita tacan damang,
keur dilayad keneh ku Raja Ahasia.
17 Pangawal anu keur kemit di munara
pangawas di Yisrel nenjoeun ka aleutan Yehu,
tuluy ngagero, "Aya nu ka dieu saaleutan!"
Saur Yoram, "Papag ku nu tumpak kuda!
Sidikkeun, batur atawa musuh."
18 Jelema anu diutus terus kaluar tumpak
kuda mapag Yehu, pok mihatur, "Kaula
utusan raja. Raja palay uninga andika teh
kanca atawa sanes." Saur Yehu, "Maneh teu
kudu nyaho! Hayoh biluk ka kami!" Kawal
di munara pangawas lapor yen utusan geus
amprok jeung aleutan, tapi henteu balik deui.
19 Ngirim deui utusan sejen, pok ngomong ka
Yehu cara nu ti heula. Yehu oge ngawalonna
kawas tadi, "Maneh teu kudu nyaho! Hayoh
biluk ka kami!"
20 Ku nu kawal dilaporkeun deui yen utusan
geus amprok jeung aleutan tapi henteu
datang deui. "Kapala aleutanana tumpak
kareta, ngajalankeunana sapertos anu
kasurupan, rupina mah sapertos Yehu!" ceuk
nu kemit.
21 "Pasang kareta kami!" saur Raja Yoram.
Ti dinya clak anjeunna kana kareta, bareng
jeung Raja Ahasia dina karetana ku anjeun,
tuluy maju mapag Yehu. Prok amprok di
lebah lahan Nabot.

22 "Anjeun teh rek niat hade?" saur Raja
Yoram. Saur Yehu, "Rek niat hade kumaha
sapanjang di dieu loba keneh elmu nu
nyarembah ka brahala, anu dimimitian ku si
Isebel indung maneh?"
23 "Aduh Ahasia, urang kalejokeun!" Yoram
ngagero ka Ahasia bari malikkeun karetana
terus kabur.
24 Yehu ngawengkang gondewa sataker
tanaga. Jamparingna ngabelesat, keuna kana
pungkur Raja Yoram, tembus kana angenna.
Bluk Yoram tibeubeut dina kareta, terus
pupus.
25 Yehu ngalahir ka Bidkar, pangawal
utamana, "Angkat bangkena, balangkeun
ka lahan Nabot. Maneh tangtu inget keneh
basa urang tumpak kuda tukangeun Raja
Ahab bapana Raja Yoram. Harita PANGERAN
geuning ngandika ka Ahab, pangandika-Na,
26 Kami kamari ningali Nabot saanak incuna
dipaehan. Kami sumpah, maneh oge ku Kami
rek dipaehan di dieu, di kebon ieu! Geuwat
bangkena angkat," saur Yehu, "balangkeun ka
lahan Nabot, nekanan timbalan PANGERAN."
27 Raja Ahasia barang ningali eta kajadian
terus kabur dina karetana, muru ka kota Bet
Hagan, diudag-udag ku Yehu. "Manehna oge
paehan!" saur Yehu ka baladna. Sanggeus
nepi ka jalan anu terus ka Gur, Ahasia
beunang deukeut Yiblam, sarta tatu. Tapi

nguat-nguat anjeun nepi ka kota Megido.
Barang nepi ka dinya terus pupus.
28 Layonna ditareang ku ponggawa-
ponggawana, dibawa ka Yerusalem dina
kareta. Tuluy dimakamkeun di makam
karajaan di Kota Daud.
29 Ahasia mimiti jadina raja dina taun
kasabelas Yoram putra Ahab ngarajaan
nagara Israil.
30 Yehu cunduk ka Yisrel. Kajadian-kajadian
anu tadi geus kauninga ku Isebel. Isebel
tuluy diwedak, socana disipat, rambutna
didangdanan, terus nempo ka jalan tina
jandela karaton.
31 Barang Yehu lebet ngalangkung gapura,
Isebel ngagero, "Euy, Simri! Tukang maehan!
Rek naon ka dieu?"
32 Yehu tanggah, tuluy ngalahir, "Saha nu
daek biluk ka kami?" Aya dua tilu ponggawa
karaton anu ngelolkeun sirah tina jandela,
nempo ka anjeunna di handap.
33 Yehu ngalahir, "Jongklokkeun eta awewe!"
Gebut diragragkeun, getihna muncrat kana
tembok jeung kana kuda. Yehu ngajalankeun
karetana digelengkeun ka Isebel.
34 Geus kitu sup Yehu lebet ka karaton,
tuluy tuang. Reres tuang kakara anjeunna
marentah, saurna, "Urus bangke eta awewe
jahat teh, kuburkeun, da anak raja eta teh."

35 Tapi barang rek dikubur bet geus teu aya,
kari tangkorekna, tulang suku jeung tulang
leungeun.
36 Tuluy diunjukkeun ka Yehu. Ari saur Yehu,
"Tinekanan sakumaha timbalan PANGERAN
anu diandikakeun ka Elias abdi-Na. Kapan
timbalana-Na teh, Bangke Isebel sina dihakan
anjing di wewengkon Yisrel,
37 sesa-sesa awakna bacacaran lir kokotor
sato, nepi ka moal aya anu boga panyana yen
eta sesa awakna."

10 1 Ari Raja Ahab teh kagungan tujuh
puluh putra lalaki, maratuhna di
Samaria. Yehu ngadamel serat, salinan-
salinanana dikintunkeun ka para pangereh
kota, ka para pamuka masarakat, jeung ka
nu ngarasuh putra-putra Ahab. Eusina,
2 "Maraneh dikawasakeun ngurus anak incu
raja, ngurus kareta-kareta, kuda, pakarang-
pakarang, jeung kota-kota benteng. Mana
satampana ieu surat,
3 maraneh kudu buru-buru ngileng-ngileng
anak raja anu pangcakepna, anu payus
jadi raja, pek jieun raja jeung belaan ku
maraneh."
4 Pangereh-pangereh Samaria jadi
sarieuneun. Ceuk maranehna, "Mana kuat
urang ngalawan Yehu? Raja Yoram jeung Raja
Ahasia ge geuning nepi ka tiwas!"
5 Ku sabab kitu kapala urusan karaton
jeung wali kota, bareng jeung para pamuka

masarakat jeung jelema-jelema anu ngarurus
anak-anak raja teh ngirim pihatur ka
Yehu, unina, "Abdi-abdi sumeja pasrah
sadaya-daya, sumeja tumut kana timbalan.
Nanging paliyas kedah ngangkat jalma sanes
jadi raja mah. Abdi sadaya ngantos timbalan
kumaha pisaeeunana."
6 Yehu ngintun deui surat, unina, "Lamun
enya daek milu ka kami, sadia ngalakonan
parentah kami, kami menta hulu anak incu
Raja Ahab. Ku kami ditunggu di Yisrel isukan
wayah kieu!" Anu ngasuh jeung ngagedekeun
putra-putra Ahab anu tujuh puluh teh para
gegeden Samaria.
7 Satampana surat ti Yehu teu talangke,
putra putu Ahab terus diparaehan,
sirahna diteukteukan tuluy dikaranjangan,
dikirimkeun ka Yehu di Yisrel.
8 Yehu diuningaan yen kiriman sirah putra
putu Ahab geus datang. Seug anjeunna
marentah supaya eta sirah-sirah teh
digundukkeun dua tumpuk di lawang nagara,
jeung kudu terus diantep heula nepi ka isukna
deui.
9 Poe isukna ku Yehu ditingalian ka lawang
nagara. Saur Yehu ka sakur nu aya, "Anu
ngalawan jeung maehan Raja Yoram memang
kami. Dina eta perkara maraneh beresih. Tapi
ieu kabeh saha anu maehanana?
10 Ana kitu tetela sagala pangandika
PANGERAN hal anak incu Ahab teh tinekanan.

Pangandika PANGERAN ku jalan Nabi Elias
geus bukti laksana."
11 Sanggeus kitu sakabeh wargi Ahab
anu araya di Yisrel, para gegedenna,
mitra-mitrana, imam-imamna, ku Yehu
dibasmi teu aya anu disesakeun hirup.
12 Yehu angkat ti Yisrel ka Samaria. Di
satengahing jalan, di hiji tempat anu disebut
"Pondok Pangangon"
13 amprok jeung saderek-saderek Ahasia
raja nagara Yuda almarhum. Yehu mariksa,
"Arandika saha?" Jawabna, "Saderek-saderek
Ahasia, seja ka Yisrel, seja nembongkeun
katineung ka putra putu Isebel jeung
wargi-wargi karajaan anu araya keneh."
14 Yehu marentah ka baladna, "Cerek
kabeh hirup-hirup!" Tuluy dicarerek, seug
dipeuncitan deukeut hiji lombang jero di
dinya, kabehna opat puluh dua urang, taya
anu dihirupan.
15 Yehu terus angkatna, di jalan tepung jeung
Yonadab bin Rekab. Yehu ngabageakeun sarta
saurna, "Urang teh sajalan nya pipikiran.
Kersa ngabantu kaula?" "Kantenan," ceuk
Yonadab. "Atuh urang sasalaman," saur Yehu.
Tuluy sasalaman mani pageuh. Yonadab ku
Yehu dituyun kana kareta,
16 saurna, "Urang sareng ka ditu. Tingalikeun
engke bakti kaula ka PANGERAN," terus
bareng ka Samaria.

17 Barang sumping, Yehu terus numpes
wargi-wargi Ahab, teu disesakeun saurang-
urang acan. Tinekanan sakumaha pangandika
PANGERAN anu diandikakeun ka Nabi Elias.
18 Yehu ngumpulkeun urang Samaria.
Sanggeus kabeh kumpul, Yehu sasauran,
"Ahab nyembahna ka batara Baal teu
sabaraha. Kami mah rek leuwih ti kitu.
19 Kumpulkeun nabi-nabi Baal, abdi-abdina,
imam-imamna. Ulah aya anu teu datang.
Kami rek nyuguhkeun kurban gede ka Baal.
Saha-saha nu teu datang moal dihirupan."
(Tapi kituna teh akal, nu dipalar ku Yehu
sakabeh umat Baal rek digempur.)
20 Yehu marentah deui, "Embarkeun kudu
saradia pikeun ngahormat ka Baal!" Seug
diembarkeun.
21 Ti dinya Yehu ngintun timbalan ka sakuliah
tanah Israil. Tukang nyarembah ka Baal teh
daratang taya anu tinggaleun. Sup kabeh
arasup ka gedong Baal mani pajejel ti sisi ditu
nepi ka sisi dieu.
22 Yehu marentah ka imam purah ngurus
jubah-jubah karamat, supaya jubah-jubah
teh dikaluarkeun, sina terus diparake ku nu
rek ngabarakti.
23 Geus kitu Yehu lebet ka eta gedong
jeung Yonadab bin Rekab, sasauran ka nu
karumpul, "Pariksa heula bisi aya abdi-abdi
PANGERAN anu milu asup. Anu meunang milu
ngan abdi-abdi Baal wungkul."

24 Geus kitu Yehu jeung Yonadab peta-peta
rek nyuguhkeun peupeuncitan jeung kurban
beuleuman ka Baal. Di luar anjeunna geus
metakeun baladna dalapan puluh urang,
timbalanana, "Jelema-jelema anu geus araya
di jero engke paehan kabeh. Mun nepi ka
aya anu leupas najan saurang, nyawa anu
ngaleupaskeunana pigantieunana!"
25 Anggeus Yehu nyuguhkeun kurban-
kurban, nimbalan ka para pengawal jeung
para perwira, "Arasup! Paehan kabeh! Poma
ulah aya anu leupas!" Terus arasup nyarekel
pedang, nyarabetan anu araya di jero,
bangke-bangkena digusuran ka luar. Bus deui
arasup ka kamar karamat eta gedong,
26 pilar brahala di dinya digusur tuluy
diduruk.
27 Eta pilar brahala geus beak ku seuneu,
gedongna diruntuhkeun, tuluy dijieun
pacilingan, nepi ka ayeuna.
28 Kitu petana Yehu numpes umat Baal di
Israil.
29 Tapi anjeunna oge nurutan dosa Raja
Yarobam, anu mawa bangsa Israil kana
dosa, maruja ka babantengan emas anu
diadegkeun ku anjeunna di Betel jeung Dan.
30 PANGERAN nimbalan ka Yehu, "Maneh
geus numpes anak-anak Ahab nurutkeun
pangersa Kami. Kami jangji, anak incu maneh
opat turunan bakal jaradi raja di Israil."

[31] Tapi Yehu tumutna kana Hukum
PANGERAN Allah Israil teh henteu terus jeung
manah, anggur nurutan lampah Yarobam,
mawa urang Israil kana dosa.
[32] Dina jaman eta PANGERAN ngawitan
nyecelan wewengkon Israil. Wewengkon Israil
beuki kurang, dibeunang-beunangkeun ku
Raja Hasael ti Siria,
[33] ti semet wetaneun Walungan Yordan terus
ka kidul nepi ka Arur anu di sisi Walungan
Arnon, ngurung wewengkon-wewengkon
Gilad jeung Basan pamatuhan kaom Gad,
kaom Rubin, jeung kaom Menase wetan.
[34] Carita Yehu salian ti eta, lampah
kagagahanana, kaungel dina Kitab Babad
Raja-raja Israil.
[35] Yehu geus pupus, dimakamkeun di
Samaria, diganti ku Yoahas putrana, jadi raja.
[36] Jadina raja Israil dua puluh dalapan taun,
calikna di Samaria.

11

[1] Barang Atalya ibu Raja Ahasia
uningaeun yen putrana ditelasan,
terus bae marentah supaya sakabeh anggota
kulawargi raja ditumpur. Seug ditumpur.
[2] Tapi aya saurang anu salamet, nya eta Yoas
putra Ahasia. Eta oge meh beunang dipaehan,
tapi kaburu disalametkeun ku Yoseba, bibina,
putra Raja Yehoram, kapisaderek Ahasia,
tuluy disumputkeun jeung pangasuhna di hiji
kamar di jero Bait Allah, jadi henteu milu
tiwas.

3 Eta murangkalih disumputkeunana di Bait
Allah meunang genep taun, dirawatan ku
Yoseba; sajeroning kitu Atalya jadi ratu.
4 Dina katujuh taunna, Imam Yoyada
ngahaturanan opsir-opsir pangawal karajaan
jeung pangawal karaton ka Bait Allah, diajak
pasini, lantaran anjeunna kagungan rasiah.
Sanggeus kabeh disumpah yen moal rek
ucah-aceh, anjeunna nembongkeun Yoas
putra Ahasia.
5 Geus kitu anjeunna ngatur, saurna, "Engke
dina giliran aranjeun ngajagi dina poe Sabat,
sapertilu ngajagi di karaton,
6 sapertilu ngajagi di Gapura Sur, sapertilu
deui ngajagi di lawang pungkureun para
tamtama sanesna.
7 Anu dua bagian, anu henteu ngajaga
dina poe Sabat kudu aya di Bait Allah
nangtayungan raja.
8 Mun Raja Yoas ka ditu ka dieu kudu
ditangtayungan, pedang abarkeun. Sing saha
anu ngadeukeutan, paehan."
9 Parentah Yoyada ku opsir-opsir
digumatikeun. Para prajuritna anu kagiliran
jaga poe Sabat jeung anu keur henteu
kagiliran jaga dikumpulkeun ka anjeunna.
10 Opsir-opsir ku anjeunna dibagi tumbak
titinggal Raja Daud anu disimpen di Bait
Allah.

11 Palataran Bait Allah sakurilingna
dipiwarang dijaga ku anu maresat pedang,
nangtayungan raja.
12 Geus kitu Yoas ku Yoyada dicandak ka
luar, rap dimakutaan, terus diselehan salinan
palaturan martabat raja. Yoas geus dilisahan
dijenengkeun raja. Jalma rea sarurak,
"Wilujeng raja!"
13 Surakna para pangawal jeung jalma
rea kadangu ku Ratu Atalya. Anjeunna
gesat-gesut angkat ka Bait Allah, ari sumping
nyampak jalma sakitu lobana.
14 Katingalieun raja anyar keur ngadeg
dina parantina deukeut tihang lawang
asup ka rohangan Bait Allah, digendeng
ku para gegeden jeung pasukan tarompet.
Jalma-jalma sarurak dibarung ku nu nariup
tarompet. Atalya nyosoeh anggoanana, liwat
saking benduna, tuluy ngadengek, "Hianat!
Hianat!"
15 Yoyada marentah ka opsir-opsir, nyegah
sangkan Atalya ulah dipaehan di lingkungan
Bait Allah. Parentahna, "Kaluarkeun!
Bere jalan antara barisan pangawal! Anu
nyoba-nyoba nulungan paehan!"
16 Atalya pada nyerek, dibawa kaluar dibawa
deui ka karaton, tuluy dipaehan di Gapura
Kuda, tuluy dipaehan di dinya.
17 Imam Yoyada miwarang sangkan Raja
Yoas jeung rahayat ngayakeun perjangjian
jeung PANGERAN yen baris jadi umat

PANGERAN, kitu deui perjangjian antara raja reujeung rahayatna.
18 Geus kitu jalma rea arindit ka gedong Baal, eta gedong dirubuhkeun, altar-altar jeung arca-arcana diruksak-ruksakkeun, sarta Matan imam Baal dipaehan hareupeun altar. Yoyada nempatkeun pasukan jaga di Bait Allah.
19 Ti dinya anjeunna, para gegeden, para pangaping raja, jeung para pangawal karaton, ngalulungsur raja ti Bait Allah ka karaton, dijajap ku jalma rea. Yoas lebet nganggo jalan Gapura Pangawal, gek linggih dina singgasana.
20 Rahayat ngarasa bagja, nagara jadi kerta. Ari Atalya geus ditelasan di karaton.
21 Yoas jadi raja nagara Yuda dina yuswa tujuh taun.

12 1 Yoas mimiti jadi raja dina taun katujuh Raja Yehu ngarajaan nagara Israil. Calikna di Yerusalem, ngarajaanana opat puluh taun. Jenengan ibuna Sibya ti Bersyeba.
2 Sapanjang jumenengna midamel anu bener dina paningal PANGERAN, lantaran terus diasuh ku Imam Yoyada.
3 Tapi tempat-tempat pangibadahan ka brahala mah diantep henteu digempur, jalma-jalma masih keneh ngalurban jeung ngarukus di tempat-tempat kitu.

4 Hiji mangsa Yoas marentah ka imam-imam,
supaya duit anu katarima tina kurban-kurban
di Bait Allah, boh tina kurban-kurban anu
baku, boh anu didermakeun kitu bae, supaya
disimpen.
5 Tiap imam kudu tanggung jawab kana
duit anu dibaktikeun ku jelema-jelema anu
dilalayananana. Eta duit baris dipake pikeun
ngomean karuksakan Bait Allah samangsa
perlu.
6 Tapi nepi ka geus dua puluh tilu taun Raja
Yoas ngarajaan, para imam teh acan prak
keneh bae ngomean Bait Allah.
7 Ku sabab eta anjeunna ngahaturanan
Imam Yoyada jeung imam-imam sejenna,
seug mariksa, "Ku naon Bait Allah teh
teu acan diomean keneh? Ku margi kitu
ayeuna mah artos anu katampi teh teu
kedah disimpen heula, teras bae serenkeun
ka tukang ngomean supados tiasa teras
digunakeun sakumaha mistina."
8 Para imam rempug moal nyimpen deui duit
anu katarima, sarta ngomean Bait Allah moal
ku aranjeunna.
9 Ti dinya Imam Yoyada ngadamel kotak,
turubna dicopongan, diteundeun gigireun
altar katuhueun salah sahiji lawang rohangan
Bait Allah. Duit anu katarima ti nu karumpulan
ku para imam anu kapapancenan di dinya
diasupkeun kana eta kotak.

10 Lamun eta kotak geus loba eusina, duitna
dikaluarkeun ku panitera karajaan jeung
Imam Agung, ditimbang terus dibungkusan.
11 Sanggeus jumlahna dicatet samistina
tuluy diserenkeun ka tukang-tukang digawe
di Bait Allah pikeun upah tukang kayu, tukang
ngadegkeun,
12 tukang batu, tukang meulahan batu,
dibeulikeun kai jeung batu pikeun uma-ome
jeung rupa-rupa deui ongkos anu tumali
jeung eta.
13 Jadi eta duit teh taya anu dipake keur
kaperluan nyieun barang-barang perak
kayaning cangkir perak, bokor, tarompet,
pakakas paranti ngurus lampu atawa
paparabotan emas perak lianna.
14 Kabeh dipake pikeun upah anu digarawe
jeung pikeun meuli bahan-bahan kaperluan
uma-ome.
15 Jalma-jalma anu dipasrahan ngurus
pagawean henteu kudu balitungan perkara
duit, lantaran kabeh jalujur beunang
dipercaya.
16 Tapi duit anu katarima tina kurban
ganti rugi jeung kurban dosa mah henteu
diasupkeun kana kotak, sabab eta mah
pikeun para imam.
17 Mangsa harita Hasael raja Siria tea
ngarurug ka Gat. Sanggeus Gat beunang,
karepna rek terus ngarurug ka Yerusalem.

[18] Ti dinya Yoas raja Yuda ngumpulkeun
barang-barang beunang nyucikeun Raja
Yosapat, Raja Yehoram, jeung Raja Ahasia,
anu dibaktikeun ka PANGERAN, dilengkepan
ku sakabeh emas kagunganana ku anjeun,
kitu deui emas ti gudang rajabrana Bait Allah
jeung karaton, tuluy dikintunkeun ka Hasael
raja Siria anu terus ngantunkeun Yerusalem.
[19] Carita Raja Yoas salian ti eta kaungel dina
Kitab Babad Raja-raja Yuda.
[20] (12:20-21) Hiji mangsa mantri-mantrina
sakait ngamusuh, sarta ahirna anjeunna
ditelasan ku dua mantrina anu ngaran
Yosakar bin Simat jeung Yosabad bin Somer.
Ditelasanana di hiji imah anu ayana di
wewengkon Yerusalem beulah wetan, sisi
jalan anu mudun ka Sila. Yoas dimakamkeun
di makam karajaan di Kota Daud. Amasia
putrana ngagentos jadi raja.
[21] (12:20)

13

[1] Yoahas putra Yehu jadi raja nagara
Israil dina taun kadua puluh tilu Raja
Yoas putra Ahasia ngarajaan nagara Yuda.
Calikna di Samaria, ngarajaanana tujuh belas
taun.
[2] Anjeunna oge cara Raja Yarobam anu
saheulaeunana, dosa ka PANGERAN sarta
mawa urang Israil kana dosa, henteu
euih-euih tina kalakuanana anu goreng.
[3] Ku sabab kitu PANGERAN bendu ka Israil,
nepi ka Israil ku Mantenna diantep sina teu

eureun-eureun diperangan jeung dielehkeun
ku Hasael ti Siria jeung Benhadad putrana.
4 Geus kitu Yoahas sasambat ka PANGERAN.
Panyambatna dimakbul, sabab PANGERAN
ningali kumaha kerasna urang Siria ngagencet
ka urang Israil.
5 Israil ku PANGERAN dipaparin hiji panulung
anu ngabebaskeun maranehna ti urang
Siria, nepi ka talengtrem deui cara ka
tukang-tukang.
6 Sanajan kitu maranehna masih keneh
bae marigawe dosa anu dimimitian ku Raja
Yarobam, tetep garoreng kalakuan. Arca Dewi
Asera oge aya keneh bae di Samaria.
7 Harita Yoahas geus teu kagunganeun balad
kuat, ngan kari serdadu kuda lima puluh
urang, sapuluh kareta, jeung salaksa serdadu
leumpang. Anu sejenna geus beak digempur
ku raja Siria nepi ka dileyekan kawas leutak.
8 Carita Raja Yoahas salian ti eta jeung hal
kagagahanana, kaungel dina Kitab Babad
Raja-raja Israil.
9 Sanggeus pupus dikurebkeun di Samaria,
Yoas putrana ngagentos jadi raja.
10 Yoas putra Yoahas mimiti jadi raja nagara
Israil dina taun katilu puluh tujuh Yoas
putra Ahasia ngasta nagara Yuda. Calikna di
Samaria, ngarajaanana genep belas taun.
11 Anjeunna ge nirca ti PANGERAN, niru
kalakuan Raja Yarobam anu nyered Israil
kana dosa.

12 Carita Yoas raja Israil jeung hal
kagagahanana waktu merangan Amasia raja
Yuda, kaungel dina Kitab Babad Raja-raja
Israil.
13 Sanggeus pupus dimakamkeun di makam
karajaan di Samaria, Yarobam II putrana
ngagentos jadi raja.
14 Hiji mangsa Elisa teu damang, beuki
lila beuki wales. Yoas raja Israil ngalayad,
sumping-sumping nangis sarta saurna, "Ama,
Ama! Ama teh nabi Israil anu digjaya."
15 Elisa sasauran, "Candak ka dieu gondewa
sareng jamparing." Sanggeus pamundutna
dicumponan,
16 anjeunna miwarang sangkan raja tarapti
pikeun ngalepas jamparing. Sanggeus tarapti,
Elisa numpangkeun panangan kana panangan
raja,
17 sarta miwarang muka jandela anu
nyanghareup ka lebah Siria. Sanggeus
jandela dibuka, Elisa marentah, "Lepas
jamparing!" Barang jamparing ngabelesat
tina panangan raja, Elisa ngalahir, "Jamparing
PANGERAN! Anu ku Mantenna dikersakeun
pikeun ngagempur Siria, sarta hidep bakal
unggul. Gempur urang Siria ku hidep di Apek,
tangtu eleh!"
18 Geus kitu Elisa marentah deui supaya
jamparing sejenna ku raja diteunggeulkeun
kana taneuh. Raja neunggeul taneuh ku

jamparing. Kakara meupeuh tilu kali geus
liren.
19 Elisa bendu, saurna ka raja, "Kuduna
hidep meupeuh teh nepi ka lima atawa genep
kali, tangtu urang Siria eleh ku hidep nepi
ka tumpurna. Ayeuna hidep ngan bakal bisa
ngelehkeun tilu kali."
20 Nepi kana pastina Elisa pupus, tuluy
dikurebkeun. Ari gorombolan urang Moab
geus biasa unggal taun sok ngaranjah ka
tanah Israil.
21 Sakali mangsa aya jalma-jalma anu
rek ngaruang mayit, tuluy narenjo eta
gorombolan daratang deui. Teu tata pasini
deui, mayit teh dikusrukkeun, keuna kana
makam Elisa, anu rek ngaruangna tingbalecir.
Ari mayit tea barang antel kana tulang taleng
Elisa, dak dumadak hirup deui tuluy cengkat.
22 Jaman dirajaan ku Yoahas, urang Israil
kacida dibalangsakkeunana ku Hasael raja
Siria.
23 Tapi PANGERAN nu sipat welas henteu
ngantep sangkan Israil tumpur. Malah
maparin pitulung, lantaran emut kana
jangji-Na ka Ibrahim, Ishak, jeung Yakub.
Mantenna henteu lali ka umat-Na.
24 Hasael raja Siria geus pupus, diganti ku
Benhadad putrana.
25 Benhadad dielehkeun ku Yoas putra
Yoahas raja Israil nepi ka tilu kali. Kota-kota

anu keur jaman Yoahas ramana karebut ku
Benhadad dibeunang-beunangkeun deui.

14

[1] Amasia putra Raja Yoas jadina raja
nagara Yuda dina taun kadua Yoas
putra Yoahas ngarajaan nagara Israil,
[2] dina yuswa dua puluh lima taun. Calikna
di Yerusalem, ngarajaanana dua puluh
salapan taun. Jenengan ibuna Yoadan, urang
Yerusalem keneh.
[3] Lampahna matak pikamanaheun
PANGERAN, ngan teu saperti Raja Daud
karuhunna. Anjeunna cara ramana bae,
[4] henteu ngagempur tempat-tempat
pangibadahan ka brahala; rahayat masih
keneh ngalurban jeung ngarukus di
tempat-tempat kitu.
[5] Sanggeus Amasia ngaraos yen
kakawasaanana geus nanceb, teu talangke
deui ngahukum paeh ponggawa-ponggawa
anu nelasan Raja Yoas ramana.
[6] Tapi henteu terus maehan ka anak-anakna,
sabab anjeunna tunduk kana timbalan
PANGERAN anu kaungel dina Hukum Musa,
yen: "Bapa teu meunang dihukum paeh ku
karana kajahatan anakna; anak teu meunang
dihukum paeh ku karana kajahatan bapana;
sing saha anu jahatna, eta anu kudu dihukum
paeh."
[7] Di Lebak Uyah Amasia numpes 10.000
serdadu urang Edom, ngarebut kota Sela,

sarta eta kota diganti ngaranna jadi Yoktel,
nepi ka kiwari.
8 Sanggeus kitu Amasia ngintun utusan ka
Yoas raja Israil, nangtang perang.
9 Tapi ku Raja Yoas diwaler kieu, "Sakali
mangsa di Pagunungan Libanon, tangkal
cucuk ngirim pamenta ka tangkal kiputri,
pokna, Anak awewe andika ku kula rek
dipenta keur pibojoeun anak kaula. Pareng
aya sato leuweung ngaliwat, tangkal cucuk
teh kaidek.
10 Beu Amasia, ulah kena-kena geus bisa
ngelehkeun urang Edom! Benerna geus
mashur mah enggeus masing jongjon di
imah. Keur naon ngusik-ngusik pibalaieun,
anu temahna andika jeung rahayat cilaka?"
11 Tapi ku Amasia teu didangu. Ku sabab
kitu Raja Yoas jengkar nyandak balad ka
wewengkon Yuda, teras merangan di Bet
Semes.
12 Balad Amasia eleh, prajuritna kalabur ka
saimah-imahna.
13 Amasia ku Yoas ditangkep jeung dicandak
ka Yerusalem. Sumping ka Yerusalem, Yoas
ngarugrugkeun kuta nagara ti semet Gapura
Epraim nepi ka Gapura Juru, panjangna
kira-kira dua ratus meter.
14 Emas perak anu kapendak ku Yoas
dicandak, kitu deui paparabotan Bait Allah
jeung rajabrana karaton kabeh dirampas,

dicandak mulih ka Samaria. Malah nyandak
sandera sababaraha urang.
15 Carita Yoas salian ti eta, kitu deui
kagagahanana waktu perang ngalawan
Amasia raja Yuda, kaungel dina Kitab Babad
Raja-raja Israil.
16 Sanggeus Yoas pupus jeung dikurebkeun
di makam karajaan di Samaria, Yarobam II
putrana ngagentos jadi raja.
17 Sanggeus Yoas raja Israil pupus, Amasia
raja Yuda masih keneh ngarajaan lima belas
taun.
18 Carita Raja Amasia salian ti eta kaungel
dina Kitab Babad Raja-raja Yuda.
19 Sanggeus kitu di Yerusalem aya anu sakait
rek nelasan Amasia. Amasia kabur ka Lakis.
Tapi ku musuhna diudag nepi ka beunang,
tuluy ditelasan di dinya.
20 Layonna dicandak kana kuda ka
Yerusalem, tuluy dimakamkeun di makam
karajaan di Kota Daud.
21 Ti dinya urang Yuda ngamakutaan putrana
anu yuswana genep belas taun, nya eta Usia,
dijadikeun raja.
22 Sanggeus ramana pupus, Usia hasil
ngarebut deui kota Elat jeung ngomean eta
kota.
23 Yarobam II putra Yoas jadi raja nagara
Israil dina taun kalima belas Amasia putra
Yoas ngarajaan nagara Yuda. Calikna di
Samaria, ngarajaanana opat puluh hiji taun.

24 Lampahna nirca ti PANGERAN, nurut
kana kajahatan Raja Yarobam bin Nebat
saheulaeunana, anu mawa Israil kana dosa.
25 Anjeunna meunangkeun deui sakabeh
wewengkon Israil, ti kalerna mimiti ti jalan
ka Hamat, ka kidulna nepi ka Laut Paeh,
tinekanan sakumaha jangji PANGERAN Allah
Israil anu diandikakeun ka abdi-Na, Nabi
Yunus bin Amitai ti Gat Heper.
26 Katingali ku PANGERAN yen urang Israil
kacida balangsakna turug-turug teu aya pisan
anu nulungan.
27 Ku Mantenna ditulungan ku jalan Raja
Yarobam II, sabab ngahukumna lain pikeun
salalawasna, lain supaya urang Israil tumpur
sama sakali.
28 Carita Raja Yarobam II salian ti eta,
hal kagagahanana dina perang, jeung hal
anjeunna mulangkeun Damsik jeung Hamat
jadi deui bawahan nagara Israil, kaungel dina
Kitab Babad Raja-raja Israil.
29 Anjeunna pupus, dimakamkeun di makam
karajaan di Samaria, sarta Jakaria putrana
ngagentos jadi raja.

15 1 Usia putra Amasia jadina raja nagara
Yuda dina taun kadua puluh tujuh
Yarobam II ngarajaan nagara Israil,
2 dina yuswa genep belas taun. Calikna
di Yerusalem, ngarajaanana lima puluh
dua taun. Jenengan ibuna Yekolya, urang
Yerusalem.

3 Lampah Usia pikamanaheun PANGERAN
cara ramana.
4 Tapi tempat-tempat ibadah ka brahala
ku anjeunna henteu digempur; jalma-jalma
masih keneh ngalurban jeung ngarukus di
tempat-tempat kitu.
5 Usia ku PANGERAN dikeunaan kasawat
lepra, nepi ka pupusna kasawatna henteu
leungit. Ku sabab kitu anjeunna mencilkeun
anjeun di bumi kagunganana, bebas tina
kawajiban anu jadi raja. Urusan nagara
dikawasakeun ka Yotam, putrana.
6 Carita Usia salian ti eta kaungel dina Kitab
Babad Raja-raja Yuda.
7 Sanggeus pupus sarta dikurebkeun di
makam karajaan di Kota Daud, Yotam putrana
ngagentos jadi raja.
8 Jakaria putra Raja Yarobam II mimiti jadina
raja nagara Israil dina taun katilu puluh
dalapan Usia ngarajaan nagara Yuda. Calikna
di Samaria sarta ngarajaanana genep bulan.
9 Lampahna cara raja-raja anu
saheulaeunana, nirca ti PANGERAN,
nurut kana lampah jahat Raja Yarobam bin
Nebat anu nyered Israil kana dosa.
10 Anjeunna ditelasan di Yiblam ku Salum bin
Yabes, anu geus ngajak sakait ka nu sejen.
Geus kitu Salum ngagentos anjeunna jadi
raja.
11 Carita Raja Jakaria salian ti eta, kaungel
dina Kitab Babad Raja-raja Israil.

12 Pangandika PANGERAN ka Raja Yehu anu
ungelna: "Anak incu maneh opat turunan
bakal jaradi raja Israil" geus tinekanan.
13 Salum bin Yabes mimiti jadina raja Israil
meneran taun katilu puluh salapan Usia
ngarajaan nagara Yuda. Calikna di Samaria,
ngarajaanana ngan sabulan.
14 Salum ditelasan ku Menahem bin Gadi
urang Tirsa, anu ngahaja datang ka Samaria.
Menahem ngaganti anjeunna jadi raja.
15 Carita Raja Salum salian ti eta jeung
hal sakongkolna, kaungel dina Kitab Babad
Raja-raja Israil.
16 Basa keur angkat ti Tirsa, Menahem
nempuh heula nagara Tipsah dumeh eta
nagara embungeun diajak biluk. Urang dinya
jeung sakurilingna diparaehan, nu keur
rareuneuh ge dibedelan beuteungna.
17 Menahem bin Gadi mimiti jadina raja
Israil meneran taun katilu puluh salapan Usia
ngarajaan nagara Yuda. Calikna di Samaria,
ngarajaanana sapuluh taun.
18 Lampahna nirca ti PANGERAN, satutup
umurna nuturkeun kanircaan Raja Yarobam
bin Nebat anu nyered Israil kana dosa.
19 Raja Tiglat Pileser ti nagara Asur ngarurug
ka Israil. Menahem ngahaturanan perak
38.000 kilo, bari mundut dibantu supaya bisa
tetep nyangking karajaan.
20 Menahem meunangna duit ti urang Israil
anu baleunghar, unggal jelema kudu mayar

lima puluh uang perak. Sanggeus dibaktian
duit, Raja Tiglat Pileser mulih ka nagarana.
21 Carita Menahem kaungel dina Kitab Babad
Raja-raja Israil.
22 Menahem pupus, dimakamkeun di makam
karuhunna, tuluy diganti ku Pekahia, putrana.
23 Pekahia bin Menahem mimiti jadina
raja Israil meneran taun kalima puluh Usia
ngarajaan nagara Yuda. Calikna di Samaria,
ngarajaanana dua taun.
24 Lampahna nirca ti PANGERAN, nuturkeun
kanircaan Raja Yarobam bin Nebat anu nyered
Israil kana dosa.
25 Pekahia ditelasan ku perwirana sorangan,
Pekah bin Remalya anu dibantu ku lima puluh
jelema urang Gilad. Ditelasanana di karaton
Samaria di benteng jero. Ti dinya Pekah
ngaganti jadi raja.
26 Carita Pekahia lian ti eta aya dina Kitab
Babad Raja-raja Israil.
27 Pekah bin Remalya mimiti jadina raja
Israil meneran taun kalima puluh dua Usia
ngarajaan nagara Yuda. Calikna di Samaria,
ngarajaanana dua puluh taun.
28 Lampahna nirca ti PANGERAN, nuturkeun
kanircaan Raja Yarobam bin Nebat anu nyered
Israil kana dosa.
29 Jaman Raja Pekah, kota-kota Iyon, Abel
Bet Maaka, Yanoah, Kedes jeung Hasor
katut wewengkon-wewengkon Gilad, Galilea
jeung Naptali, direbut ku Tiglat Pileser raja

Asur, jalma-jalmana dibawa ka Asur jaradi
boyongan.
30 Dina taun kadua puluh Yotam putra Usia
ngarajaan nagara Yuda, Raja Pekah ditelasan
ku Hosea bin Ela anu geus nyieun sakait. Ti
dinya Hosea bin Ela ngaganti jadi raja.
31 Carita Pekah salian ti eta kaungel dina
Kitab Babad Raja-raja Israil.
32 Yotam putra Usia mimiti jadina raja nagara
Yuda meneran taun kadua Pekah bin Remalya
ngarajaan nagara Israil,
33 dina yuswa dua puluh lima taun. Calikna di
Yerusalem, ngarajaanana genep belas taun.
Jenengan ibuna Yerusa binti Sadok.
34 Lampah anjeunna pikamanaheun
PANGERAN cara Usia ramana.
35 Tapi anjeunna henteu numpurkeun
tempat-tempat ibadah ka brahala; jalma-
jalma masih keneh ngalurban jeung ngarukus
di nu kitu. Gapura Bait Allah ku anjeunna
ditambah hiji deui, disebutna Gapura Kaler.
36 Carita hal Yotam salian ti eta kaungel dina
Kitab Babad Raja-raja Yuda.
37 Jaman Raja Yotam PANGERAN mimiti
ngadatangkeun Raja Resin ti Siria jeung Raja
Pekah ti Israil narajang ka nagara Yuda.
38 Sanggeus Yotam pupus sarta dikurebkeun
di makam karajaan di Kota Daud, digentos ku
Ahas, putrana.

16 [1] Ahas putra Yotam mimiti jadi raja
Yuda meneran taun katujuh belas
Pekah bin Remalya ngarajaan di Israil,
[2] dina yuswa dua puluh taun. Calikna di
Yerusalem, ngarajaanana genep belas taun.
Lampahna teu hade, teu cara lampah Raja
Daud karuhunna, malah midamel anu henteu
kamanah ku PANGERAN Allahna,
[3] nuturkeun kanircaan raja-raja Israil. Malah
meuncit putrana, diduruk disuguhkeun ka
arca brahala, lampah anu pikagirukeun cara
kalakuan bangsa-bangsa anu ku PANGERAN
geus diusiran basa urang Israil mimiti rek
arasup ka eta tanah.
[4] Ahas ngurban jeung ngukusna teh
di tempat-tempat ibadah ka brahala, di
puncak-puncak pasir jeung di handapeun
tangkal-tangkal anu ngarunggunuk.
[5] Hiji mangsa Raja Resin ti Siria jeung
Raja Pekah ti Israil narajang jeung ngepung
Yerusalem, tapi Ahas henteu bisa dielehkeun.
[6] (Sabot kitu kota Elat direbut deui ku raja
Edom, urang Yuda di dinya dibuburak. Ti
harita saterusna Elat dicaricingan deui ku
urang Edom.)
[7] Ti dinya Ahas ngutusan ka Raja Tiglat
Pileser di Asur, badaratna, "Sim kuring
sumeja pasrah sadaya-daya ka Sang Raja,
seja nyuhunkeun pitulung sarehna keur
diperangan ku raja Siria sareng raja Israil."

8 Utusanana dibahanan perak jeung emas
candak ti Bait Allah jeung ti kamar rajabrana
karaton, baktikeuneun ka raja di ditu.
9 Pamundut Ahas ku Tiglat Pileser ditarima,
bral eta raja jengkar nyandak balad ka
Damsik. Damsik karebut, Raja Resin tiwas,
rahayatna dicandak ka Kir jaradi boyongan.
10 Raja Ahas angkat ka Damsik seja
nepangan Raja Tiglat Pileser. Di Damsik
anjeunna ningali hiji altar tuluy diconto,
contona dikirimkeun ka Imam Uria.
11 Seug Uria nyieun altar ceples sakumaha
contona. Memeh Ahas sumping geus anggeus.
12 Sasumpingna ti Damsik tur altar geus
anggeus,
13 Ahas tuluy peupeuncitan terus diduruk
dina eta altar jeung kurban kadaharan,
altarna dikucuran ku getih sato kurban jeung
ku cianggur.
14 Ku sabab altar tambaga paranti ngurban
ka PANGERAN ayana teh di antara altar anyar
anu anjeunna jeung Bait Allah, eta altar ku
Ahas dipindahkeun ka beulah kalereun altar
anyar anu anjeunna.
15 Geus kitu anjeunna nimbalan ka Uria,
"Kurban beuleuman isuk, kurban kadaharan
sore, sakabeh kurban beuleuman jeung
kurban kadaharan sore, sakabeh kurban
beuleuman jeung kurban kadaharan ti raja
jeung jalma rea, kitu deui sakabeh kurban
inuman ti jalma rea, kudu dikurbankeunana

dina ieu altar kami anu gede. Sato-sato
kurban getihna kucurkeun kana eta. Ari altar
tambaga mah ngan pikeun kaperluan kami
bae, pikeun menta pituduh ti para arwah."
16 Sakumaha timbalan raja ku Uria
dilampahkeun.
17 Jeung deui Raja Ahas ngakatan bagian
papadatian tambaga paragi Bait Allah tea,
paso-pasona diangkat. Tatalagaanana ge
diangkat tina dua belas sasapian tambaga
anu mungguna, diteundeun dina dadampar
batu.
18 Jeung pikeun nyenangkeun panggalih raja
Asur, hateup anu ngauban singgasana raja di
jero Bait Allah ku Ahas dikakat, sarta lawang
anu ngawungkul pikeun raja lebet ka Bait
Allah ku anjeunna dibongkar.
19 Carita Raja Ahas salian ti eta aya dina
Kitab Babad Raja-raja Yuda.
20 Ahas pupus, dikurebkeun di makam
karajaan di Kota Daud, tuluy diganti ku Hiskia
putrana.

17 1 Hosea putra Ela jadi raja Israil
meneran taun kadua belas Raja Ahas
nyangking nagara Yuda. Calikna di Samaria,
ngarajaanana salapan taun.
2 Lampahna nirca ti PANGERAN, ngan
teu doraka teuing cara raja-raja Israil anu
heulaeunana.

3 Hiji mangsa diperangan ku Raja Salmaneser
ti nagara Asur. Anjeunna taluk, saban taun
mayar upeti.
4 Tapi dina hiji taun mundut tulung ka Raja
So ti Mesir, jeung teu mayar deui upeti ka
Asur. Kauninga ku Salmaneser tuluy dihukum,
dipanjara.
5 Geus kitu Salmaneser raja Asur narajang
Israil, ngepung Samaria. Sanggeus
ngepungna nepi ka taun katilu,
6 nya eta taun kasalapan pamarentahan
Hosea, Salmaneser ngarebut Samaria. Urang
Israil dibawa ka Asur jaradi boyongan.
Ditempatkeunana aya nu di Halah, aya nu
di Gosan sisi Walungan Habor, aya anu di
wewengkon Media.
7 Samaria nepi ka bisa karebut lantaran
urang Israil doraka, nyingkir ti PANGERAN
anu nginditkeun maranehna ti Mesir, ti raja di
dinya, ngabarakti ka aallahan
8 nurutan kabiasaan bangsa-bangsa anu ku
PANGERAN geus disingkahkeun ti eta tanah
basa urang Israil maju merangan maranehna.
Urang Israil ngalakonan adat istiadat anu
ditetepkeun ku raja-rajana.
9 Urang Israil ngalampahkeun hal-hal anu
henteu sapagodos jeung PANGERAN, Allahna.
Di mana-mana, ti desa anu pangleutikna nepi
ka kota anu panggedena, jalma-jalma teh
nyarieun tempat paranti nyembah ka dewa.

10 Di unggal puncak pasir, di unggal
handapeun tangkal anu ngarunggunuk,
nyarieun pilar-pilar pamujaan jeung arca-arca
Dewi Asera,
11 ngarukus dina altar-altar brahala, nurutan
kalakuan bangsa-bangsa anu ku PANGERAN
geus disingkahkeun ti dinya. Kalakuanana
matak pibendueun PANGERAN.
12 Larangan PANGERAN yen teu meunang
nyarembah ka arca-arca teh teu ditarurut.
13 Boh urang Israil boh urang Yuda, ku
PANGERAN geus dipepelingan ku jalan
utusan-utusan jeung nabi-nabi, saur-Na,
"Taringgalkeun kalakuan anu goreng,
lampahkeun timbalan-timbalan Kami anu
kaungel dina kitab Hukum anu ku Kami
geus diturunkeun ka karuhun-karuhun
maraneh, tur geus ditepikeun ka maraneh ku
utusan-utusan jeung nabi-nabi Kami."
14 Tapi teu narurut, barasangkal cara
karuhun-karuhunna, teu ngarandel ka
PANGERAN Allahna,
15 arembung ngalakonan parentah
Mantenna, arembung nekanan ikrar
para karuhunna ka Mantenna. Sagala
panggeuing teu aya anu didenge, anggur
ngabarakti ka arca-arca anu tanpa guna, anu
ngalantarankeun maranehna sorangan jadi
leungit pangaji, da narurutan adat kabiasaan
bangsa-bangsa anu di sakurilingeunana.

Digeuing supaya ulah nurutan adat kabiasaan
bangsa batur teh henteu ngagarugu.
16 Papakon ti PANGERAN Allahna dipiceun,
seug nyitak dua sasapian, disarembah,
nyieun arca-arca Dewi Asera, maruja ka
bentang-bentang, nyarembah ka Dewa Baal.
17 Jeung sok mareuncit anak sorangan
diduruk dikurbankeun ka aallahan umat
brahala; sok marenta pituduh ka tukang-
tukang torah jeung ka tukang-tukang
sihir. Teges geus ngajarual maneh migawe
kadorakaan, nyarieun kalakuan anu henteu
dipisuka sarta pibendueun PANGERAN.
18 Mana urang Israil teh ku Mantenna
kacida dibenduanana, disingkirkeun ti
payuneuna-Na, ngan kari kaom Yuda.
19 Tapi kaom Yuda ge saruana, teu
ngestokeun papakon-papakon PANGERAN
Allahna, ngestona kana papakon beunang
nyieun urang Israil.
20 Temahna sakabeh turunan Israil ku
Mantenna dibalangsakkeun, diselehkeun
ka musuh-musuhna anu barengis,
panganggeusanana disingkirkeun pisan ti
payuneuna-Na.
21 Ti sanggeus Israil ku PANGERAN
dipisahkeun ti Yuda sarta dirajaan ku
Yarobam bin Nebat tea, ku eta raja dibawa
nyimpang ti PANGERAN, sina marigawe dosa
anu lain lumayan.

22 Urang Israil naluturkeun lacak Yarobam,
teu eureun-eureun nurutan kalakuan Yarobam
anu kacida gorengna.
23 Tungtungna ku PANGERAN dijauhkeun ti
payuneuna-Na. Sakumaha anu ku Mantenna
geus diandikakeun ku jalan para utusan jeung
para nabi, urang Israil dibaroyong ka Asur,
nepi ka ayeuna.
24 Ti dinya raja Asur ngadatangkeun jalma-
jalma ti Babul, ti Kut, ti Iwa, ti Hamat, jeung
ti Separwaim, sina ngareusian kota-kota di
Samaria, gaganti urang Israil anu dibuang.
Kota-kota di Samaria diandih dicaricingan.
25 Basa anyaran ka dinya, maranehna loba
anu tiwas ku singa anu didatangkeun ku
PANGERAN, lantaran aribadahna lain ka
Mantenna.
26 Seug diunjukkeun ka raja Asur, yen
jalma-jalma beunang anjeunna nempatkeun
di Samaria rea nu tiwas ku singa anu
didatangkeun ku batara eta nagara, dumeh
teu nyarahoeun peta ngabakti ka eta batara.
27 Raja Asur marentah, "Imam anu diboyong
ti Samaria pulangkeun sina matuh deui di
ditu, sina mapatahan aturan eta batara."
28 Seug hiji imam bangsa Israil anu diboyong
ti Samaria teh dipulangkeun deui, terus
matuh di Betel, ngajar jelema-jelema tea hal
aturan ibadah ka PANGERAN.
29 Parandene kitu jalma-jalma teh angger
bae nyarieun arca sesembahanana masing-

masing, ditareundeun di imah-imah brahala
urut urang Israil. Unggal golongan di
tempatna masing-masing nyarieun arca
sesembahanana sorangan:
30 Urang Babul nyarieun arca Dewa Sukot
Benot; urang Kut nyarieun arca Nergal; urang
Hamat nyarieun arca Asima;
31 urang Iwa nyarieun arca Nibhas jeung
Tartak; urang Separwaim sok ngurbankeun
anak-anakna dijieun kurban durukan pikeun
Dewa Adramelek jeung Anamelek.
32 Tapi ka PANGERAN ge ngabarakti, malah
ngarangkat jalma-jalma sambarangan
jaradi imamna, purah mangurbankeun di
tempat-tempat ibadah ka brahala.
33 Jadi ngabaraktina teh ka PANGERAN
ongkoh, ka dewana masing-masing ongkoh,
nuluykeun kabiasaan ti nagara asalna
masing-masing.
34 Tepi ka ayeuna oge maranehna masih
keneh ngukuhan tali parantina sorangan,
aribadahna lain ka PANGERAN, sarta anu
ditarurutna lain hukum-hukum anu ku
PANGERAN diturunkeun ka anak incu Yakub
anu disebut Israil tea.
35 PANGERAN geus ngadamel perjangjian
jeung maranehna sarta marentahkeun kieu,
"Poma, maraneh ulah ibadah ka aallahan,
ulah sarujud jeung ngabarakti atawa ngurban
ka anu karitu.

36 Kudu ngabarakti, kudu sarujud jeung
ngalurban teh ka Kami, PANGERAN, anu
ngajait maraneh ti Mesir make kakawasaan
jeung mujijat.
37 Sagala hukum jeung timbalan-timbalan
anu ku Kami geus ditulis pikeun maraneh,
kudu dilampahkeun sapapanjangna. Poma,
maraneh ulah nyarembah ka aallahan.
38 Jeung poma, sarat perjangjian Kami ku
maraneh ulah dilalaworakeun.
39 Masing sumujud ka Kami, PANGERAN
Allah maraneh. Lamun kitu, tangtu maraneh
ku Kami diluputkeun ti sakabeh musuh."
40 Tapi eta jelema-jelema teh narorek,
angger keneh bae marake tali parantina anu
baheula bihari.
41 Jadi eta bangsa-bangsa teh ngabarakti
ka PANGERAN ongkoh, ka arca-arca ongkoh.
Atuh turunan-turunanana nya kitu keneh
deuih, nepi ka kiwari oge adatna teh kitu.
18 1 Hiskia putra Ahas jadi raja nagara
Yuda meneran taun katilu Hosea putra
Ela jadi raja nagara Israil,
2 dina yuswa dua puluh lima taun. Calikna di
Yerusalem, ngarajaanana dua puluh salapan
taun. Jenengan ibuna Abia binti Jakaria.
3 Lampahna nulad Raja Daud karuhunna,
pikamanaheun PANGERAN.
4 Anjeunna ngabasmi tempat-tempat ibadah
ka brahala, pilar-pilar pamujaan digempur,
arca-arca Dewi Asera dicacag; Nehustan,

nya eta oorayan tambaga damelan Musa oge
dibubukkeun da sok dikarukusan keneh ku
urang Israil, diparuja.
5 Hiskia ibadahna ngan ka PANGERAN Allah
Israil. Kakara harita urang Yuda boga raja anu
saperti anjeunna, tur teu kungsi ngalaman
boga deui.
6 Ka PANGERAN kacida ngestona, tara baha,
tuhu kana sagala timbalan PANGERAN anu
diandikakeun ka Musa.
7 Ku sabab kitu ku PANGERAN henteu kendat
disarengan. Sagala damelna lulus tur mulus.
Anjeunna teu kersa tunduk ka raja Asur.
8 Urang Pelisti dielehkeun, tempat-tempatna
ti kampung pangleutikna nepi ka kota
nu panggedena, kaasup Gasa jeung
sakurilingeunana digempur.
9 Dina taun kaopat Hiskia ngarajaan,
meneran taun katujuh Hosea ngaheuyeuk
Israil, dayeuh Samaria di Israil dikepung ku
Salmaneser raja Asur.
10 Sanggeus dikepung tilu taun, meneran
taun kagenep Hiskia ngaheuyeuk nagara
Yuda, dina taun kasalapan Raja Hosea
ngaheuyeuk nagara Israil, dayeuh Samaria
beunang ku musuh.
11 Urang Israil diboyong ka Asur.
Ditempatkeunana aya anu di Halah, aya anu
di Gosan sisi Walungan Habor, aya anu di
wewengkon Madayin.

12 Samaria nepi ka beunang teh lantaran
urang Israil baha ka PANGERAN Allahna,
malungkir tina sarat perjangjian Mantenna
ka maranehna, nyalingkir tina hukum-hukum
anu ku PANGERAN diturunkeun ka Musa
abdi-Na. Maranehna teu daraekeun ngadenge
jeung teu daraek narurut.
13 Dina taun kaopat belas Raja Hiskia
ngaheuyeuk nagara, kota-kota benteng di
nagara Yuda ditarajang ku Sanherib raja Asur,
jeung dibeunangkeun.
14 Hiskia ngintun utusan ka Sanherib di
Lakis. Saurna, "Kaula tarima dosa. Mugi Sang
Raja ulah kateterasan nempuh. Naon bae
sapamundut sumeja disubadanan." Raja Asur
ngawalerna teh mundut perak sapuluh rebu
kilo jeung emas sarebu kilo.
15 Ku Hiskia ditumutkeun, perakna nyandak
ti Bait Allah jeung ti kamar rajabrana karaton,
16 emasna meunang ngalaanan tina
panto-panto Bait Allah jeung tina
bangbarung-bangbarung panto beunang
anjeunna ngalapis, tuluy dikintunkeun ka
Sanherib.
17 Tapi raja Asur tuluy nginditkeun balad
gede ti Lakis sina nempuh ka Hiskia di
Yerusalem, dikapalaan ku tilu gegeden agung.
Sanggeus narepi ka Yerusalem, eta balad
ngarandeg di sisi jalan lebah pakampungan
tukang ngaput, sisi solokan anu ngocorkeun
cai ti empang girangeunana.

18 Gegedugna ceceluk ka Raja Hiskia. Jol tilu
gegeden Hiskia nepungan, nya eta Elyakim
bin Hilkia, kapala rumah tangga karaton,
Sebna panitera karaton, jeung Yoah bin Asap,
bendahara nagara.
19 Ngong hiji gegeden Asur ngomong, pokna
raja Asur palay uninga Hiskia kagungan
andelan naon.
20 Carekna deui, "Marukan ari omongan teh
bisa ngungkulan kaahlian jeung kakuatan
tentara? Saha anu dipiandel, mana wani baha
ka raja Asur teh?
21 Maraneh ngarep-ngarep pitulung Mesir
anu teu beda ti iteuk regang haur, gampang
potong, kecos kana leungeun sorangan. Kitu
ibaratna ngaharep pitulung Mesir teh."
22 Eta gegeden Asur terus keneh ngomongna,
"Atawa dumeh ngaharep pitulung PANGERAN,
Allah maraneh tea? Kapan tempat-tempat
pamujaanana oge geus tumpur ku Hiskia, da
cenah urang Yuda jeung urang Yerusalem
mah ngan kudu ngabakti make altar hiji bae
anu di Yerusalem.
23 Kalawan asmana raja kami, kami daek
nawaran ka maraneh kuda dua rebu, dapon
boga jelemana anu barisa tumpak.
24 Ka perwira kami anu panghandapna ge
maraneh teh hamo kuat. Make rek ngalawan
pedah boga harepan bakal dikirim pasukan
kareta jeung pasukan kuda ku Mesir!

25 Marukan kami narajang ka nagara
maraneh teh teu dibantu ku PANGERAN?
Puguh anu nitah narajangna oge PANGERAN!"
26 Elyakim, Sebna jeung Yoah ngawalon,
"Sasauranana sae ku basa Aram bae da
kaula ngartos. Ulah ku basa Ibrani, margi
kakupingeun ku itu jalmi-jalmi anu di luhur
kuta."
27 Ari tembalna, "Dikira raja kami miwarang
ngomong teh ngan ka maraneh jeung ka
si raja? Kami ngomong teh ngahaja ka itu
ongkoh anu rajeg dina luhur kuta, anu bakal
ngahakan kokotorna jeung ngarinum cikiihna
sorangan, sakumaha kahayang maraneh!"
28 Geus kitu eta gegeden teh ngagorowok
ku basa Ibrani, pokna, "Darengekeun ku
maraneh timbalan raja Asur anu agung!
29 Timbalanana, maraneh ulah kagelo
ku Hiskia, da eta teh moal bisaeun
nyalametkeun.
30 Ulah beunang kabobodo magar kudu
muntang ka PANGERAN. Ulah boga panyana
bakal ditulungan ku PANGERAN. Ulah ngira
PANGERAN bakal megatan kami bangsa Asur
ngarebut nagara maraneh.
31 Geus ulah ngadarenge ka Hiskia. Timbalan
raja Asur maraneh mending barijil serah
bongkokan. Lamun kitu tanwande pibisaeun
keneh ngahakan buah anggur pelak sorangan,
buah kondang pelak sorangan, ngarinum tina
sumur sorangan,

32 nepi ka engke ku raja Asur dipernahkeun
di hiji tanah anu sarua alusna jeung anu ieu,
sagala aya. Hayang anggur, kebon anggur
aya, hayang nyaratu roti, kebon gandum aya,
hayang minyak jetun saluluar kebon jetun
wungkul, turug-turug loba madu. Lamun
harayang hirup kudu narurut, bisi dipaehan!
Tong daraek dibobodo ku Hiskia majar bakal
dijait ku PANGERAN.
33 Cik, dewa bangsa mana anu geus bisaeun
ngaluputkeun nagarana ti raja Asur?
34 Mana ayeuna dewa-dewa nagri Hamat,
nagri Arpad, nagri Separwaim, nagri Hena,
nagri Iwa? Ti eta dewa-dewa cik mana anu
geus bisaeun ngabelaan Samaria?
35 Iraha aya dewa salah sahiji nagara anu
bisaeun nyalametkeun nagarana ti raja kami?
Na kumaha ari maraneh, make boga pikiran
yen PANGERAN tangtu bisaeun nyalametkeun
Yerusalem?"
36 Jalma-jalma dina luhur kuta mani jempling
taya anu kecet-kecet, sabab ku Raja Hiskia
geus ditimbalan ulah ngajawab.
37 Elyakim, Sebna jeung Yoah nepi ka
nyosoeh pakeanana bawaning ku ngenes,
tuluy marek deui ka Raja Hiskia, ngunjukkeun
ucap-ucapan eta gegeden Asur.

19

1 Tutas anu unjukan, Hiskia nyosoeh
anggoanana tuluy gentos ku anggoan
tina karung, ti dinya angkat ka Bait Allah.

2 Ti dinya nimbalan ka Elyakim kapala
urusan karaton, Sebna panitera karaton,
jeung ka sawatara imam anu sarepuh,
dipiwarang nepangan Nabi Yesaya putra
Amos. Aranjeunna oge dibaraju tina karung.
3 Kieu timbalan anu ku aranjeunna kudu
dihaturkeun ka Yesaya teh: "Dinten ieu urang
teh nuju tunggara nandang siksaan sareng
kahinaan, ibarat wanita bade ngajuru teu
tiasa brol margi seep tanaga.
4 Nembe teh aya gegeden luhur utusan
raja Asur, ngahina ka Allah anu jumeneng.
Mugi-mugi sing kadangu ku PANGERAN Allah
Ajengan, eta jalmi masing kasiksa. Mugi
bangsa urang anu ayeuna araya ku Ajengan
dipangnedakeun."
5 Kasauran Raja Hiskia anu dihaturkeun ku
utusan,
6 ku Yesaya diwaler kieu: "Timbalan
PANGERAN, Sang Raja teu kedah rempan
ku ancaman urang Asur anu nyebatkeun
PANGERAN moal iasa mitulung.
7 Eta raja ku PANGERAN bakal
digeumpeurkeun sina mulang rurusuhan ka
nagarana, di ditu bakal aya nu maehan."
8 Perwira Asur tea meunang beja yen rajana
geus ninggalkeun Lakis, sabab keur nempuh
ka nagara Libna anu teu pati jauh ti dinya,
tuluy disusul.
9 Datang beja ka urang Asur yen balad Mesir
ngadatangan rek ngarurug ka maranehna,

dikapalaan ku Raja Tirhaka ti Sudan.
Satampana eta beja raja Asur nyuratan ka
Hiskia raja Yuda,
10 ungelna, "Ulah kabobodo ku omongan
dewa anu dipuhit ku maneh, anu ngabejaan
yen maneh moal beunang ku kami, ulah
dipercaya.
11 Maneh geus ngadenge beja kumaha
kagagahan raja-raja Asur lamun geus
ngagempur nagri batur. Dikira maneh bakal
luput ti kami?
12 Nagri-nagri Gosan, Haran jeung Resep
geus tumpur ku karuhun-karuhun kami.
Urang Bet Eden di Telasar geus tumpes,
dewa-dewana teu barisaeun naon-naon.
13 Cik mana ayeuna raja-raja nagri Hamat,
nagri Arpad, nagri Separwaim, nagri Hena
jeung nagri Iwa?"
14 Sanggeus suratna ku Hiskia diaos, ku
anjeunna dicandak ka Bait Allah, seug
ditembrakkeun payuneun PANGERAN.
15 Hiskia sasambat, "Nun PANGERAN Allah
Israil anu ngalinggihan tahta dina mukarabin!
Taya deui Allah mung Gusti, anu ngasta
karajaan-karajaan di sajagat, anu ngadamel
bumi sareng langit.
16 Nun PANGERAN, tingali ieu katunggaraan
abdi sadaya. Dangukeun Sanherib anu
sakitu kumalungkungna ka Gusti, Allah anu
jumeneng.

17 Abdi sadaya terang, leres eta raja Asur teh
parantos ngagempur bangsa-bangsa sakitu
seueurna, tanah-tanahna dugi ka saruwung,
18 dewa-dewana didurukan, margi eta
dewa-dewa teh sanes Allah, nanging kayu
sareng batu buatan jalmi.
19 Nun Gusti PANGERAN, luputkeun abdi
sadaya ti urang Asur, supados sadaya bangsa
tarerang yen teu aya deui Allah mung Gusti."
20 Yesaya ngintun pesen ka Hiskia, saurna
panyambat Hiskia ku PANGERAN geus diwaler.
21 Timbalan PANGERAN, "Eh Sanherib,
saenyana mah maneh ku Yerusalem teh
diseungseurikeun, disapirakeun!
22 Karah saha anu ku maneh dihinakeun teh?
Sakitu campelakna maneh ka Kami anu suci
Allah Israil.
23 Maneh ka Kami ngirim utusan sina
kongkorongok, pedah maneh boga pasukan
kareta anu geus bisa ngagempur gunung-
gunung pangluhurna di Libanon, nuaran
tangkal kiputri anu pangjarangkungna,
tangkal kijamuju anu pangaralusna. Muji
maneh geus bisa nembus leuweung anu
pangjerona,
24 geus bisa nyieunan sumur di tanah batur
jeung geus nginum cai tanah batur, agul
pedah boga balad geus bisa ngidek-ngidek
Walungan Nil nepi ka saat.
25 Na teu nyaho yen bisa kitu soteh memang
ku Kami geus diatur ti baheula yen bakal

kitu? Ayeuna enya bukti, Kami keneh anu
ngersakeun. Maneh mah ku Kami ngan
dikawasakeun, supaya ngubrak-ngabrik
kota-kota benteng sina alambrug,
26 jalma-jalmana disina kapupul bayu leungit
tanaga, leumpeuh kawas jukut di tegal atawa
dina suhunan anu kasebrot ku angin panas ti
wetan.
27 Tur saban maneh indit, ka mana ge
Kami uninga. Ana maneh nyieun gawe,
unggal-unggal ge Kami uninga, kitu deui ana
maneh ijid ka Kami.
28 Kami uninga maneh teh ambek ka Kami
tur sakitu sompralna. Ku sabab kitu cacapek
maneh rek dipasangan kadali, maneh rek
dibenyeng sangkan malik ka urut maneh
datang."
29 Kieu deui saur Yesaya ka Hiskia, "Anu
bakal pijadieun teh kieu alamatna: Taun
ieu sareng taun payun tedaeun teh mung
gandum anu jaradi sorangan, taun payunna
deui nembe bakal tebar deui sareng bakal
kapibuatan, tiasa deui melak anggur sareng
bakal kaala.
30 Anak incu Yuda anu rahayu sakarina,
bakal mucekil hirupna, ka handap akarna
kuat, ka luhur buahna rantuy.
31 Di Yerusalem bakal aya keneh pangeusi
anu kari, di Gunung Sion bakal aya keneh
jalma anu nyesa. Kitu katangtosan ti
PANGERAN.

32 Dupi raja Asur mah kieu timbalan
PANGERAN, Hamo bisa asup ka ieu nagara.
Jamparingna hiji ge mo aya nu mesat,
serdaduna nu marake kepeng teh hiji ge mo
aya anu deukeut-deukeut acan, hamo aya
anu nyieun huhunyuran pikeun ningker ieu
nagara.
33 Eta raja bakal mulang ka urutna datang,
mo hasil niatna ngajabel ieu nagara. Kitu
timbalan Kami, PANGERAN.
34 Ieu nagara ku Kami tanwande diraksa,
pikeun miara kamulyaan Kami jeung ku sabab
Kami geus jangji ka abdi Kami Daud."
35 Ari geus kitu dina peutingna, malaikat
PANGERAN sumping ka pasanggrahan urang
Asur, tuluy niwaskeun 185.000 serdadu. Ari
bray isuk-isuk mayitna patulayah.
36 Raja Asur buru-buru mulang ka nagarana,
tuluy calik di Ninewe.
37 Dina hiji poe waktu anjeunna keur
sembahyang di imah pamujaan ka Dewa
Nisrok sesembahanana, anjeunna dipaehan
ku pedang ku Adramelek jeung Sareser, dua
putrana, anu terus kalabur ka tanah Ararat.
Tuluy Esar Hadon putrana ngaganti jadi raja.

20
1 Dina mangsa eta Hiskia teu damang,
samar kana damang deui. Jol Nabi
Yesaya sumping nepangan, ti dinya misaur,
"Timbalan PANGERAN, Sang Raja geura
wewekas, margi moal damang deui."

2 Hiskia malik ebogna mayun kana tembok
tuluy sasambat,
3 "Nun PANGERAN, masing emut yen abdi
ngawula ka Gusti teh kalayan satia satuhu,
naon sapangersa Gusti salamina ku abdi
dilakonan sakiat-kiat," saurna bari nangis
sesegruk.
4 Geus kitu raja ku Yesaya dikantun. Tapi
memeh Yesaya kaluar ti palataran tengah
karaton, ku PANGERAN dipiwarang
5 nepangan deui ka Hiskia, raja umat
PANGERAN, dipiwarang nepikeun dawuhana-
Na ka anjeunna, kieu, "Kami, PANGERAN,
Allahna Daud karuhun maneh, geus kagugah
ku panyambat jeung cipanon maneh. Heug
maneh ku Kami rek dicageurkeun, tilu poe
deui oge maneh geus bisa deui leumpang ka
Bait Allah.
6 Umur maneh ku Kami ditambah lima belas
taun deui. Tur maneh jeung ieu nagara
Yerusalem rek diluputkeun ti raja Asur. Ieu
nagara ku Kami rek diraksa, pikeun miara
kamulyaan Kami jeung ku sabab Kami geus
jangji ka abdi Kami Daud."
7 Ti dinya Yesaya ngawartoskeun ka
ponggawa yen sang raja bareuhna kudu
dipopokan ku buah kondang, tangtu damang.
8 "Naon kangge tawisna yen leres PANGERAN
bade nyageurkeun deui teh sareng tilu dinten
deui kaula bakal tiasa deui ka Bait Allah?"
saur Raja Hiskia ka Yesaya.

9 Saur Yesaya, "Tawisna ti PANGERAN yen
Mantenna leres-leres bakal ngabuktoskeun
pangandika-Na, nya eta kalangkang
tangga. Kahoyong Sang Raja kumaha, naha
kalangkangna teh sina majeng atanapi sina
mundur sapuluh gurat?"
10 Saur Hiskia, "Sina majeng mah gampil.
Jadi sina mundur sapuluh gurat."
11 Yesaya neneda ka PANGERAN, seug
kalangkang tangga anu geus maju dina
kalang buatan Raja Ahas tea mundur deui
sapuluh gurat.
12 Meh bareng jeung eta kajadian, aya
utusan Raja Merodak Baladan anak Baladan ti
Babul, mawa surat jeung kikintunan dumeh
raja Babul ngadangu yen Hiskia tas teu
damang.
13 Eta utusan-utusan ku Hiskia ditampi,
malah dicandak ningalian rajabranana,
emas, perak, seuseungitan jeung minyak
seungit kitu deui pakarang-pakarang
kamiliteran. Cindekna saniskara anu aya di
gudang rajabrana jeung nu aya di sakuliah
karajaanana dipintonkeun, teu aya anu teu
ditembongkeun.
14 Sumping Nabi Yesaya ka Raja Hiskia sarta
mariksa, "Eta jalmi-jalmi ti mana, sareng
naon sanggemna ka Sang Raja?" Saur Hiskia,
"Jalmi-jalmi ti nu tebih, ti Babul."
15 Yesaya naros deui, "Naringalan naon
di karaton?" Saur Hiskia, "Naringalan

saniskanten bae. Sakur nu aya di gudang
rajabrana ku kaula ditembongkeun."
16 Saur Yesaya ka raja, "Timbalan PANGERAN
Nu Maha Kawasa,
17 engke dina hiji waktos, naon bae anu
aya di ieu karaton, sagala rupi anu kenging
ngempelkeun karuhun Sang Raja dongkap ka
dinten ieu, sadayana bakal diakut ka Babul,
moal aya anu dikarikeun.
18 Putra-putra Sang Raja, putra-putra teges,
bakal aya anu diboyong ka ditu sareng
dikabiri, sina kumawula di karaton raja
Babul."
19 Kahartoseun ku Raja Hiskia yen anjeunna
mah sapanjang jumeneng keneh bakal
tetep aman santosa. Ku sabab eta anjeunna
ngawaler, "Eta pangandika PANGERAN anu
dikedalkeun ku Ajengan ka kaula nawiskeun
kasaean Mantenna."
20 Carita Raja Hiskia salian ti eta, hal
kapahlawanananana, hal anjeunna ngadamel
bendungan jeung ngadamel torowongan cai
pikeun kaperluan nagara, kaungel dina Kitab
Babad Raja-raja Yuda.
21 Sanggeus Hiskia pupus, putrana anu
jenengan Menase ngagentos jadi raja.

21 1 Menase mimiti jadi raja nagara Yuda
dina yuswa dua belas taun, calikna
di Yerusalem, ngarajaanana lima puluh lima
taun. Jenengan ibuna Hepsiba.

2 Lampahna nirca ti PANGERAN, pikagirukeun kawas kalakuan bangsa-bangsa anu ku PANGERAN geus disingkahkeun ti eta tanah basa urang Israil rek mimiti arasup ka dinya.
3 Anjeunna ngadegkeun deui tempat-tempat paranti sembahyang ka brahala anu geus ditumpurkeun ku Hiskia ramana, ngadegkeun deui altar-altar paranti ngurban ka Baal, jeung ngadamel hiji arca Dewi Asera, saperti lampah Raja Ahab bareto di nagara Israil. Menase oge muja ka bentang-bentang.
4 Malah Bait Allah, anu ku PANGERAN ditimbalkeun kudu dijieun tempat paragi ngabakti ka Mantenna, ku Menase dianggo tempat altar-altar paranti ka brahala.
5 Jeung ngadamel altar-altar paranti muja ka bentang-bentang, ditempatkeunana di dua palataran Bait Allah.
6 Geus kitu anjeunna ngurbankeun putra pamegetna, dijieun kurban durukan. Seug deui ngajalankeun elmu petangan, elmu sihir, jeung sok menta pituduh ka tukang-tukang manggil arwah. Lampah anjeunna anu pohara dorakana ka PANGERAN teh matak ngentab kana manah-Na.
7 Arca Dewi Asera dipernahkeun di jero Bait Allah! Padahal eta tempat teh ku PANGERAN geus diamanatkeun ka Daud jeung Suleman putrana, kieu, "Ieu Bait Allah anu aya di Yerusalem ku Kami geus dipilih ti antara dua

belas wilayah warga Israil pikeun jadi tempat
paranti ngabakti ka Kami.
8 Upama bangsa Israil taat kana sakabeh
timbalan Kami sarta ngalampahkeun sakabeh
Hukum anu dipaparinkeun ka Musa abdi
Kami tea, tanwande maranehna moal nepi ka
diantep sina diusir ti tanahna anu ku Kami
geus dipasrahkeun ka karuhunna."
9 Tapi urang Yuda teu taat ka PANGERAN,
malah Menase mah anggur ngaluluguan
kana lampah anu matak sasab, anu leuwih
jahat ti batan kalakuan bangsa-bangsa anu
samemehna geus diusir ku PANGERAN basa
urang Israil rek mimiti arasup ka dinya.
10 Ti dinya PANGERAN nimbalan ku
perantaraan abdi-abdi-Na para nabi,
11 "Menase raja Yuda teh geus nyieun
kadorakaan anu pohara gedena sarta
kajahatanana leuwih ti batan kajahatan
urang Kanaan; ku sabab manehna nyembah
brahala, urang Yuda oge kabawa doraka.
12 Eta sababna Kami rek ngadatangkeun
siksaan anu pohara ka Yerusalem jeung Yuda
nepi ka matak ngarenjag anu ngadenge
bejana.
13 Yerusalem ku Kami baris dihukum, saperti
Kami ngahukum Samaria jeung Ahab raja
Israil jeung turunanana. Yerusalem ku Kami
rek disapu jelemana, sina beresih kawas
piring beunang nyeka tuluy ditangkubkeun.

14 Nu harirup keneh rek diantep, sina
diboyong ku musuh-musuhna anu bakal
nalukkeun jeung ngaranjah nagarana.
15 Eta teh lantaran eta umat geus doraka
ka Kami, nepi ka amarah Kami ngagolak ti
mimiti karuhun maranehna budal ti Mesir nepi
ka kiwari."
16 Loba pisan jelema anu teu salah ku
Menase dipaehan, nepi ka jalan-jalan
di Yerusalem banjir getih. Kajaba ti kitu
anjeunna ngaluluguan bangsa Yuda sina
nyarembah brahala, doraka ka PANGERAN.
17 Sagala kalakuan Menase jeung
kadorakaanana anu geus kasebut tadi, aya
dina Kitab Babad Raja-raja Yuda.
18 Menase pupus, dikurebkeun di makam di
taman karatonna, anu katelah Taman Usa.
Anjeunna digentos ku Amon, putrana.
19 Dina yuswa dua puluh dua taun Amon
jadi raja Yuda. Marentahna di Yerusalem, dua
taun. Ibuna nya eta Mesulemet binti Harus
urang Yotbah.
20 Amon oge doraka ka PANGERAN cara
Menase ramana,
21 talajak ramana ditiru, ngabakti ka brahala
cara kalakuan ramana.
22 Anjeunna oge wangkelang ka PANGERAN,
Allah karuhunna sarta henteu tumut kana
sagala timbalan Mantenna.

23 Para mantri Raja Amon tuluy sakait rek
ngahianat ka anjeunna. Ti dinya Raja Amon
ku maranehna ditelasan di karatonna.
24 Anu maraehan anjeunna ku urang
Yuda tuluy diparaehan, sarta urang Yuda
ngajenengkeun Yosia putrana jadi raja.
25 Sakur kalakuan Amon katut anu salian ti
eta kacatet dina Kitab Babad Raja-raja Yuda.
26 Amon dikurebkeun di makam Taman Usa.
Anjeunna digentos ku Yosia, putrana.

22

1 Waktu Yosia jadi raja Yuda, yuswana
dalapan taun. Calikna di Yerusalem,
marentahna tilu puluh hiji taun. Ibuna nya
eta Yedida binti Adaya, asal ti Boskat.
2 Lampah Yosia pikamanaheun PANGERAN,
nulad lampah Raja Daud karuhunna, kacida
saregepna kana pikukuh-pikukuh ti Allah.
3 Dina taun kadalapan belas
pamarentahanana, Raja Yosia nimbalan
ka Sapan bin Asalya incu Mesulam,
panitera karaton, dipiwarang ka Bait Allah.
Timbalanana,
4 "Saurkeun ka Imam Agung Hilkia, duit anu
katarima ti jalma rea, anu dikumpulkeun ku
imam-imam anu jaraga lawang Bait Allah teh
bereskeun.
5 Bejakeun yen eta duit kudu diserenkeun ka
jelema-jelema anu ngamandoran pagawean
ngomean Bait Allah, sina dipake mayar

6 tukang kayu, tukang ngadegkeun, tukang
batu, pikeun meuli kayu jeung batu kaperluan
ngomean.
7 Duit anu dikaluarkeun ku nu digarawe
teu kudu dipenta balitunganana, sabab anu
digarawena kabeh jelema jujur."
8 Timbalan raja anu ditepikeun ku Sapan, ku
Hilkia dijalankeun. Geus kitu Hilkia nyaurkeun
yen mendak kitab Hukum-hukum PANGERAN
di Bait Allah. Kitabna diasongkeun ka Sapan.
Ku Sapan dibaca di dinya.
9 Ti dinya Sapan marek ka raja sarta
miunjuk, "Artos anu dikempelkeun di Bait
Allah parantos dikaluarkeun, diserenkeun ka
anu ngarawaskeun padamelan ngomean Bait
Allah."
10 Piunjukna deui, "Sareng ieu abdi
ngabantun ieu kitab ti Hilkia." Seug kitabna
dibacakeun ku Sapan ka raja.
11 Anggeus eta kitab dibaca, raja nyosoeh
anggoanana, reuwas jeung ngaraos hariwang.
12 Geuwat marentah ka Imam Hilkia,
Ahikam bin Sapan, Akbor bin Mikaya, Sapan
sekretaris nagara, jeung ka Asaya, pangaping
raja. Saurna,
13 "Kami jeung sakumna bangsa Yuda
pangnaroskeun ka PANGERAN perkara ungel
ieu kitab. PANGERAN geus tangtu bendu ka
urang, lantaran kamistian-kamistian urang
anu kaungel dina ieu kitab ku urang teu
dilakonan."

14 Ti dinya Hilkia, Ahikam, Akbor, Sapan
jeung Asaya arangkat ka bumi Hulda, hiji
nabi istri di Yerusalem, di hiji kampung
anyar. (Caroge eta nabi istri nya eta Salum
bin Tikwa putu Harhas, pagawe purah
ngurus jubah-jubah Bait Allah.) Sanggeus
aranjeunna nerangkeun pamaksudan,
15 ku eta nabi istri dipiwarang marulih,
16 ngemban waleran ti PANGERAN ka raja,
kieu, "Yerusalem jeung sapangeusina tangtu
ku Kami dihukum saluyu jeung anu kaungel
dina eta kitab anu dibaca ku raja,
17 sabab geus malungkir ti Kami, ngalurban
ka aallahan-aallahan. Kalakuanana geus
ngahurungkeun amarah Kami mani ngagedur,
moal bisa pareum, bakal ngalentab ka
Yerusalem.
18 Ari hal raja, bejakeun ieu pangandika
Kami, GUSTI Allah Israil: Maneh nurut kana
ungel eta kitab.
19 Jeung sanggeus nyaho yen Yerusalem
sapangeusina ku Kami bakal dijieun tempat
anu matak kukurayeun sarta ngaranna bakal
dijieun paranti sasapaan, maneh terus tobat,
ngarendahkeun diri di payuneun Kami nepi ka
nyosoeh pakean. Ku sabab kitu Kami kasuat
ku panyambat maneh.
20 Eta kacilakaan anu bakal tumiba ka
Yerusalem teh moal waka kajadian sapanjang
jaman maneh keneh mah. Lamun geus nepi
kana waktuna, maneh mah maot teh bakal

maot biasa sarta kalawan senang." Sanggeus
kitu utusan-utusan raja teh marulang,
ngunjukkeun hal eta ka Raja Yosia.
23 1 Raja Yosia nyaur sakabeh pamingpin
urang Yuda jeung Yerusalem.
2 Ti dinya kabeh muru ka Bait Allah, bareng
jeung para imam, nabi-nabi, jalma rea, nu
baleunghar, nu mariskin. Ti dinya raja ngaos
ungel perjangjian tina kitab anu kapanggih ti
Bait Allah tea nepi ka tamat, dibandungan ku
sarerea.
3 Anggeus ngaos, raja ngadeg deukeut
tihang parantina ngadeg, tuluy ikrar ka
PANGERAN yen kalawan iklas sumeja anut ka
Mantenna, seja nohonan sugri timbalan jeung
pikukuh Mantenna, ngalakonan perjangjian
anu kaungel dina eta buku. Jalma rea oge
kabeh ikrar seja nohonan eta perjangjian.
4 Geus kitu kalawan timbalan raja, sakur
parabot paragi nyembah ka Baal, ka
Dewi Asera jeung ka bentang-bentang,
dikaluar-luarkeun ti Bait Allah ku Imam
Agung Hilkia, ku imam-imam bawahan jeung
ku imam-imam anu jaraga lawang Bait Allah;
ku raja dipiwarang diduruk di Lebak Kidron,
lebuna dipiceun ka Betel.
5 Ti dinya raja mecat imam-imam altar
brahala purah ngurban ka Baal, ka panonpoe,
ka bulan, ka planit, jeung ka bentang-
bentang, nya eta para imam anu diangkat
ku raja-raja Yuda anu ti hareula, anu

ditempatkeun di sakuliah tanah Yuda jeung di deukeut-deukeut Yerusalem.
6 Arca Dewi Asera dikaluarkeun ti Bait Allah
tuluy diduruk di Lebak Kidron luareun kota,
lebuna dibebek nepi ka lembut tuluy dipiceun
diawur-awur ka pakuburan umum.
7 Kobong-kobong di Bait Allah anu
dicaricingan ku awewe-awewe palacuran kuil
(anu pagaweanana sapopoe ninun lawon
jubah paranti ngabakti ka Dewi Asera)
dibongkar.
8 Imam-imam anu nyebar di kota-kota
Yuda jeung di sakuliah nagara, ku raja
disina kumpul di Yerusalem, altar-altar
pangurbananana kabeh diharamkeun.
Altar-altar paranti nyuguh ka dewa-dewa di
deukeut gapura anu dijieun ku Yosua, wali
kota eta nagri, kencaeun anu ngalaliwat ka
gapura utama, diruntuh-runtuhkeun.
9 Eta imam-imam teu meunang ngimaman di
Bait Allah, ngan meunang keneh bagian roti
anu teu diragian cara imam-imam sejen.
10 Topet oge, tempat nyembah dewa di Lebak
Hinom ku Raja Yosia dinajiskeun, supaya
ulah aya deui anu ngaduruk anakna nu lalaki
atawa nu awewe dijieun kurban beuleuman
ka Dewa Molek.
11 Kuda jeung kareta di latar-latar Bait
Allah deukeut gapura jeung teu jauh ti
tempat Natan Melek mantri agung, anu ku
raja-raja Yuda nu ti hareula diajangkeun

pikeun tutumpakan dewa srangenge, ku Raja
Yosia dieuweuhkeun, kudana dipindahkeun,
kareta-karetana diduruk.
12 Altar-altar dina hateup karaton luhureun
kamar-kamar Raja Ahas bareto, buatan
raja-raja Yuda anu ti hareula, jeung altar-altar
di dua latar Bait Allah buatan Raja Menase, ku
Raja Yosia diancur-ancurkeun tuluy dipiceun
ka Lebak Kidron.
13 Altar-altar buatan Raja Suleman paranti
ngurban ka Dewi Astoret sesembahan urang
Sidon, ka Dewa Kamos sesembahan urang
Moab, jeung ka Dewa Molek sesembahan
urang Amon, kabeh brahala pikagirukeun
wungkul, anu ayana di wetaneun Yerusalem
kiduleun Gunung Jetun, ku Raja Yosia
dinajiskeun.
14 Tugu-tugu dewa jeung arca-arca Dewi
Asera dirubuh-rubuhkeun, tempat urut
nangtungna eta tugu-tugu jeung arca-arca ku
Yosia dibugbrugan ku tulang-taleng jelema.
15 Tempat ibadah ka dewa di Betel anu
diadegkeun ku Raja Yarobam bin Nebat anu
mawa Israil kana dosa, eta oge dirubuhkeun,
altar-altarna diguling-gulingkeun, batuna
dipekprekan, dibebek nepi ka lembut, arca
Dewi Asera diduruk.
16 Anggeus eta Raja Yosia rarat-reret ka
lebah lamping, beh ningali aya astana-astana,
seug marentah supaya tulang-taleng ti eta
astana-astana dikeduk, tuluy diduruk dina

altar, tanda yen eta altar diharamkeun,
tinekanan sakumaha piwejang nabi
baheula jaman Raja Yarobam, basa eta
raja ngaresmikeun eta altar. Raja Yosia
rarat-reret deui, beh ningali astana nabi anu
ngawejangkeun perkara eta,
17 seug mariksa, "Itu astana saha?" Ceuk
urang Betel, "Sumuhun pajaratan nabi
anu sumping ti Yuda, anu ngawejangkeun
perkawis anu ayeuna nuju dipidamel ku Gusti
ka ieu tempat ngurban."
18 Saur Yosia, "Eta makam ulah dikieu-kieu.
Tulang-talengna antep tong dipindahkeun."
Jadi tulang-taleng eta nabi mah, kitu deui
tulang-taleng nabi-nabi anu ti Samaria henteu
diganggu.
19 Tempat-tempat ibadah ka brahala di saban
kota Israil beunang ngadegkeun raja-raja
Israil anu ngajaheutan manah PANGERAN
tea, ku Raja Yosia dirugrug-rugrugkeun, altar-
altarna diharamkeun cara ngaharamkeun
altar anu di Betel tea.
20 Imamna kabeh dipeuncitan dina altar-altar
paragi maranehna ngurban, tulang-talengna
diduruk di dinya. Geus kitu Yosia mulih deui
ka Yerusalem.
21 Raja Yosia marentahkeun supaya jalma-
jalma kabeh nekanan deui Paska pikeun
ngamulyakeun PANGERAN Allahna, nurutkeun
kamistian anu kaungel dina Kitab Perjangjian
jeung PANGERAN tea.

22 Ti jaman eta bangsa diparentah ku para
hakim, tacan aya raja Israil atawa raja Yuda
anu ngayakeun Paska cara kitu.
23 Kakara harita, jaman Yosia ngarajaan dina
taun kadalapan belasna, di Yerusalem aya
deui Paska.
24 Jeung supaya hukum-hukum anu
kaungel dina kitab anu ku Imam Agung Hilkia
kapanggih di Bait Allah tea bisa digumatikeun,
jalma-jalma tukang manggil arwah jeung
tukang-tukang torah ku Raja Yosia diusiran ti
Yerusalem jeung ti sakuliah Yuda, geus kitu
anjeunna miceunan sakabeh dewa rumah
tangga, arca-arca, jeung barang-barang
paranti nyembah ka dewa-dewa.
25 Kakara harita aya raja anu sakitu suhudna
ka PANGERAN, ngabdi sabudi pangarti,
ngawula kalawan iklas, sakuat-kuat nekanan
Hukum Musa. Tur sanggeus anjeunna teu aya
deui raja anu saperti kitu.
26 Parandene kitu ngagolakna bendu
PANGERAN ka Yuda ku karana kadorakaan
Raja Menase bareto nepi ka nyundut manah
Mantenna, henteu lemper.
27 Mana PANGERAN lajeng nimbalan, "Najan
Yuda ge rek disingkirkeun ti payuneun
Kami cara nyingkirkeun Israil. Kitu deui
Yerusalem jeung ieu Bait Kami, najan ku
Kami geus dipilih jeung dipeting dijadikeun
tempat paranti ngabakti ka Kami, mo burung
dipiceun!"

28 Carita Raja Yosia salian ti eta kaungel dina
Kitab Babad Raja-raja Yuda.
29 Pupusna lantaran kasambut perang di
Megido, waktu megat Piraon Neko sabaladna
ti Mesir anu keur maju ka Walungan Eprat rek
ngabantu perang ka raja Asur.
30 Layonna diangkat kana kareta, ku
mantri-mantrina dibawa ka Yerusalem,
dimakamkeun di makam karajaan. Sanggeus
anjeunna pupus, urang Yuda ngangkat Yoahas
putrana jadi raja.
31 Yoahas jadina raja Yuda dina yuswa
dua puluh tilu taun, calikna di Yerusalem,
ngarajaanana tilu bulan. Ibuna nya eta
Hamutal binti Yermia ti Libna.
32 Lampahna nirca ti PANGERAN nurutan
lampah karuhun-karuhunna.
33 Marentahna kandeg kaburu ditangkep ku
Piraon Neko ti Mesir, dipanjara di Ribla di
tanah Hamat, tur nagara Yuda didengda kudu
mayar ku perak 3.400 kilo jeung emas tilu
puluh opat kilo.
34 Piraon Neko tuluy ngangkat Elyakim
putra Yosia keneh, jadi raja Yuda ngaganti
Raja Yosia, sarta jenenganana dilandi jadi
Yoyakim. Ari Yoahas ku Piraon Neko terus
diboyong ka Mesir nepi ka pupusna di ditu.
35 Raja Yoyakim narik pajeg ti rahayat,
gedena nurutkeun kakayaan masing-masing,
pikeun naekkeun jumlah upeti anu dipundut
ku raja Mesir.

36 Yoyakim mimiti jadi raja Yuda dina yuswa
dua puluh lima taun, calikna di Yerusalem,
marentahna sabelas taun. Ari ibuna nya eta
Sebuda binti Pedaya ti Ruma.
37 Lampahna nirca ti PANGERAN, nulad
kalakuan karuhunna.

24
1 Sanggeus Yoyakim jadi raja, nagara
Yuda ditempuh ku Raja Nebukadnesar
ti Babul. Yoyakim taluk terus ngawula
meunang tilu taun tuluy mungkir, baha ka
Nebukadnesar.
2 PANGERAN ka Yoyakim ngadatangkeun
gorombolan-gorombolan urang Babul, urang
Siria, urang Moab, jeung Amon, marawa
pakarang sina ngagempur Yuda, sakumaha
timbalana-Na anu diandikakeun ka para nabi,
abdi-abdi-Na.
3 Pang kitu teh sabab PANGERAN geus
ngandika baris nyingkirkeun urang Yuda
ti payuneuna-Na, temahna tina dosa Raja
Menase,
4 pangpangna ku sabab eta raja geus
maehan mangpirang-pirang rahayat anu
teu salah. Kajahatan Menase anu ieu ku
PANGERAN teu dipaparin ampun.
5 Hal Raja Yoyakim salian ti eta kaungel dina
Kitab Babad Raja-raja Yuda.
6 Sanggeus Yoyakim pupus tuluy diganti ku
Yoyakin, putrana.
7 Ari raja Mesir sabaladna geus tara budal
deui ti nagarana, lantaran tanah-tanah

bawahan Mesir ti semet Walungan Eprat nepi
ka wates tanah Mesir beulah kaler geus aya
dina cangkingan raja Babul.
8 Yoyakin mimiti jadi raja Yuda dina yuswa
dalapan belas taun, calikna di Yerusalem,
marentahna tilu bulan. Jenengan ibuna
Nehusta binti Elnatan ti Yerusalem.
9 Kalakuan Yoyakin nirca ti PANGERAN cara
ramana.
10 Waktu anjeunna ngaheuyeuk, datang
perwira-perwira Raja Nebukadnesar
sabaladna ti Babul narajang Yerusalem;
Yerusalem dikepung.
11 Sabot baladna keur ngepung,
Nebukadnesar ku anjeun sumping ka
Yerusalem.
12 Raja Yoyakin katut ibuna, putra-putrana,
para kapala balad jeung para gegeden
karaton ahirna serah bongkokan ka urang
Babul. Dina taun kadalapan Nebukadnesar
jumeneng raja, Yoyakin ku Nebukadnesar
ditangkep, diasupkeun ka panjara.
13 Rajabrana Bait Allah jeung rajabrana
karaton kabeh diakut ka Babul. Kabeh
paparabotan emas anu dipidamel ku Raja
Suleman pikeun Bait Allah, ku Nebukadnesar
diruksak, bukti sakumaha timbalan
PANGERAN bareto.
14 Urang Yerusalem katut para pangagung
karajaan jeung para pamingpin, ku
Nebukadnesar diakut ka Babul dijieun

boyongan, kabehna aya sapuluh rebu
urang. Jalma-jalma patukangan oge, ka
panday-panday beusi kabeh dikerid. Anu
dikarikeun di Yuda ngan jalma-jalma anu
pangmariskinna.
15 Yoyakin oge ku Nebukadnesar diboyong
ka Babul katut ibuna, garwa-garwana,
mantri-mantrina jeung pamingpin-pamingpin
lianna ti Yuda.
16 Jalma-jalma anu parenting ku
Nebukadnesar kabeh dikerid ka Babul,
kabehna aya tujuh rebu urang. Jalma-jalma
patukangan, kaasup panday beusi, eta
ge diakut kabehna aya sarebu urang,
pangawakanana kabeh harade, surup jaradi
prajurit.
17 Ari nagara Yuda ku Nebukadnesar sina
dirajaan ku Matanya, kapiramana Yoyakin,
anu jenenganana ku Nebukadnesar dilandi
jadi Sidkia.
18 Sidkia mimiti jadi raja nagara Yuda
dina yuswa dua puluh hiji taun, calikna
di Yerusalem, marentahna sabelas taun.
Jenengan ibuna Hamutal binti Yermia ti Libna.
19 Lampah Sidkia nirca ti PANGERAN
sakumaha Raja Yoyakim.
20 PANGERAN kacida benduna, nepi ka
urang Yerusalem jeung Yuda ku Mantenna
disingkirkeun ti payuneuna-Na.

25 1 Sidkia baha ka Raja Nebukadnesar. Ku
sabab eta dina tanggal sapuluh bulan

sapuluh taun kasalapan Sidkia ngarajaan,
Raja Nebukadnesar ti Babul nyandak baladna
nempuh Yerusalem. Baladna masanggrahan
di luareun nagara tuluy nyarieun benteng,
Yerusalem ditingker sakurilingna.
2 Ari ditingkerna nepi ka taun sawelas Sidkia
jadi raja.
3 Dina tanggal salapan bulan opat taun eta,
keur meujeuhna nagara geus teu boga pisan
dahareun,
4 kuta nagara bedah. Ari prajurit-
prajurit, sakitu ku balad Babul ditingker
sakurilingna teu burung barisa molos kalabur
sapeupeuting, jalanna ka kebon raja ngaliwat
gapura anu brasna ka jalan anu kahapit ku
dua kuta, terus kalabur ka Lebak Yordan.
5 Tapi diudag ku balad Babul. Raja Sidkia
kasusul di tanah lapang di wewengkon Yeriho,
ditaringgalkeun ku baladna.
6 Sidkia dicerek dibawa ka Ribla, dijogokeun
ka Raja Nebukadnesar. Ku Raja Nebukadnesar
dihukum.
7 Putra-putrana dipeuncitan sina disaksian
ku anjeunna. Sidkia ku Nebukadnesar dicokel
socana, tuluy dirante jeung dibawa ka Babul.
8 Dina tanggal tujuh bulan lima taun
kasalapan belas Raja Nebukadnesar
ngarajaan nagara Babul, Nebusaradan anu
pangkatna juru nasehat raja jeung panglima
perang, datang ka Yerusalem.

9 Bait Allah, karaton, kitu deui imah
jelema-jelema anu parenting di Yerusalem ku
manehna beak dihuru.
10 Ari kuta-kuta Yerusalem dibongkar ku
serdadu-serdaduna.
11 Rahayat anu kari keneh di eta nagara,
patukangan-patukangan sakarina, jeung
jalma-jalma anu geus barelot ka urang Babul,
ku Nebusaradan dikerid ka Babul.
12 Anu ditinggalkeun di Yuda ngan jelema-
jelema anu pangmariskinna, anu teu baroga
naon-naon, dititah digarawe di kebon-kebon
anggur jeung ngolah tanah.
13 Tihang-tihang tambaga, padati-padati
anu di Bait Allah, jeung tatalagaan tambaga,
ku urang Babul diruksak diparotongan,
tambagana diakut ka Babul.
14 Malah sodok-sodok, wadah-wadah lebu
paragi ngagosokan altar, pakakas paragi
ngurus lampu-lampu, wadah-wadah paragi
nandean getih sato kurban, parukuyan-
parukuyan katut paparabotan tina tambaga
paranti upacara ibadah, kabeh diakut.
15 Barang-barang tina emas atawa perak,
jeung pinggan-pinggan laleutik katut
piring-piring wadah ruhak teu dikarikeun,
kabeh diakut.
16 Barang-barang tina tambaga beunang
Raja Suleman ngadamel pikeun Bait Allah,
nya eta pilar anu dua, padati-padati, jeung

tatalagaan, lamun tambagana ditimbang geus
moal bisa katimbang ku loba-lobana.
17 Pilar anu dua tea ukuranana sarua,
masing-masing luhurna dalapan meter, dina
pucukna make mamakutaan tina tambaga
keneh anu jangkungna masing-masing
sameter tilu puluh senti, tur eta mamakutaan
teh masing-masing dihias sakurilingna ku
dadalimaan tina tambaga keneh.
18 Sanggeus kitu eta panglima Nebusaradan
teh nangkep Imam Agung Seraya, Sepanya
imam kadua, jeung tilu urang gegeden Bait
Allah.
19 Ari ti kota anu ditangkep teh nya eta hiji
kapala anu nyangking pasukan-pasukan,
lima urang juru nasehat raja anu araya
keneh di kota, hiji pangbantu panglima purah
ngasup-ngasupkeun rahayat jadi prajurit,
jeung genep puluh urang deui jalma-jalma
anu parenting.
20 Kabeh ku Nebusaradan dibawa ka raja
Babul anu keur calik di Ribla,
21 di wewengkon nagara Hamat. Eta
jelema-jelema ku raja Babul disiksa di dinya
tuluy kabeh dipaehan. Jadi urang Yuda
teh dieuweuhkeun ti tanahna, dikerid ka
pangboyongan.
22 Sanggeusing kitu Nebukadnesar raja
Babul ngangkat Gedalya bin Ahikam incu
Sapan jadi gupernur nagara Yuda, sina

nguruskeun jelema-jelema anu henteu
diboyong ka Babul.
23 Barang hal eta kadarengeeun ku para
perwira jeung para prajurit anu henteu taraluk
ka urang Babul, seug maranehna narepungan
Gedalya di Mispa. Eta perwira-perwira teh
nya eta Ismail bin Netanya, Yohanan bin
Kareah, Seraya bin Tanhumet ti Netopa, jeung
Yaasanya ti Maaka.
24 Saur Gedalya ka maranehna, "Aranjeun
teu kudu sieun ku ponggawa-ponggawa
urang Babul, sing jarongjon di ieu tanah,
kaula nanggung aranjeun salamet asal kersa
kumawula ka raja Babul."
25 Tapi dina bulan katujuh taun eta, Ismail
bin Netanya incu Elisama anu kaasup
kulawarga raja, datang ka Mispa jeung
baturna sapuluh urang, maehan Gedalya,
kitu deui urang Israil jeung urang Babul anu
harita keur araya di Gedalya, diparaehan.
26 Geus kitu sakabeh urang Israil, anu
beunghar, anu miskin, nyalingkir ti dinya
jeung panglima-panglima pasukan tea,
kalabur ka Mesir, sabab sarieuneun dibales ku
urang Babul.
27 Sanggeus raja Babul diganti ku Ewil
Merodak, Yoyakin raja Yuda ku eta raja
dikaluarkeun ti panjara, sabab karunyaeun.
Dikaluarkeunana dina tanggal dua puluh tujuh
bulan dua belas, nincak kana tilu puluh tujuh
taunna Raja Yoyakin aya di pangboyongan.

28 Ewil Merodak kacida darehdehna ka
anjeunna, nepi ka maparin kalungguhan anu
mulya, leuwih mulya ti batan kalungguhan
anu dilelerkeun ka raja-raja boyongan lianna
anu papada diboyong ka Babul.
29 Anggoanana ti panjara disalin, sarta
saumur-umur tara towong tuang sameja
jeung raja,
30 tur kaperluan anjeunna sapopoe
salawasna dicukup.

1 Tawarikh

1 [1] Adam puputra Set. Set puputra Enos.
Enos puputra Kenan.
[2] Kenan puputra Mahalalel. Mahalalel puputra
Yared.
[3] Yared puputra Hanok. Hanok puputra
Metusalah. Metusalah puputra Lamek.
[4] Lamek puputra Enoh. Enoh puputra Sem,
Ham jeung Yapet.
[5] Yapet puputra Gomer, Magog, Madai,
Yawan, Tubal, Mesek jeung Tiras, anu
masing-masing jadi karuhun jalma-jalma anu
marake ngaran eta.
[6] Gomer nurunkeun urang Askenas, Ripat
jeung Togarma.
[7] Yawan nurunkeun urang Elisa, Sepanyol,
Siprus jeung Rodes.
[8] Ham puputra Kus, Mesir, Libia jeung
Kanaan, anu masing-masing jadi karuhun
jalma-jalma anu marake ngaran eta.
[9] Kus nurunkeun urang Seba, Hawila, Sabta,
Raama jeung Sabteka. Raama nurunkeun
urang Syeba jeung urang Dedan.
[10] (Kus puputra Namrud, jalma anu
pangheulana jadi tukang naluk-nalukkeun
dunya.)
[11] Mesir nurunkeun urang Lidia, Anam,
Lehab, Naptuh,

12 Patrus, Kasluh jeung urang Kreta anu
nurunkeun urang Pelisti.
13 Kanaan puputra Sidon, cikalna, jeung Het,
anu masing-masing jadi karuhun jalma-jalma
anu marake ngaran eta.
14 Jeung deui Kanaan teh jadi karuhun urang
Yebus, urang Emor, urang Girgas,
15 urang Hiwi, urang Arki, urang Sin,
16 urang Arwad, urang Semar jeung urang
Hamat.
17 Sem puputra Elam, Asur, Arpaksad, Lud,
Aram, Us, Hul, Geter jeung Mesek, anu
masing-masing jadi karuhun jalma-jalma anu
marake ngaran eta.
18 Arpaksad puputra Selah. Selah puputra
Eber.
19 Eber puputra dua urang, nu saurang
dingaranan Peleg, lantaran jaman eta
pangeusi dunya dipecah; nu saurang deui
Yoktan.
20 Yoktan nurunkeun urang Almodad, Selep,
Hasar Mawet, Yarah,
21 Hadoram, Usal, Dikla,
22 Ebal, Abimael, Syeba,
23 Opir, Hawila jeung Yobab.
24 Silsilah ti Sem nepi ka Abram nya eta:
Sem, Arpaksad, Selah,
25 Eber, Peleg, Rehu,
26 Serug, Nahor, Terah
27 jeung Abram atawa mashurna Ibrahim.
28 Ibrahim puputra dua, Ishak jeung Ismail.

29 Putra-putra Ismail jaradi lulugu dua belas
kaom, nya eta kaom Nebayot (ngalap ngaran
putra Ismail anu cikal), kaom Kedar, kaom
Adbel, kaom Mibsam,
30 kaom Misma, kaom Duma, kaom Masa,
kaom Hadad, kaom Tema,
31 kaom Yetur, kaom Napis jeung kaom
Kedma.
32 Ibrahim kagungan parekan, ngaranna
Ketura. Ti ieu parekan meunang putra-putra
lalaki, Yoksan, Medan, Midian, Isbak jeung
Suah. Yoksan puputra dua, Syeba jeung
Dedan.
33 Midian puputra lima: Epa, Eper, Hanok,
Abida jeung Eldaa.
34 Ishak putra Ibrahim puputra dua, Esau
jeung Yakub.
35 Esau puputra Elipas, Rehuel, Yehus, Yalam
jeung Korah.
36 Elipas jadi karuhun kaom Tman, kaom
Omar, kaom Sepi, kaom Gatam, kaom Kenas,
kaom Timna jeung kaom Amalek.
37 Rehuel jadi karuhun kaom Nahat, kaom
Serah, kaom Syama jeung kaom Misa.
38 (1:38-42) Pribumi tanah Edom kabeh
turunan putra-putra Seir anu ngaranna
masing-masing: Lotan, anu jadi karuhun bani
Hori jeung bani Homam. Saderek Lotan istri,
nya eta Timna. Sobal, karuhun bani Alwan,
bani Manahat, bani Ebal, bani Sepi, bani
Onam. Sibeon, puputra Aya jeung Ana. Ana

puputra Dison karuhun bani Hamran, bani
Esban, bani Yitran, bani Keran. Eser, karuhun
bani Bilhan, bani Saawan, bani Yakan. Disan,
karuhun bani Us, bani Aran.
39 (1:38)
40 (1:38)
41 (1:38)
42 (1:38)
43 (1:43-50) Samemeh di Israil aya raja,
di tanah Edom geus aya raja, gunta-ganti
nurutkeun waktu masing-masing, nya eta:
Bela bin Beor, ti Dinhaba. Yobab bin Serah, ti
Bosra. Husam, ti wewengkon Tman. Hadad
bin Bedad, anu ngelehkeun urang Midian
di Moab, ti Awit. Samla, ti Masreka. Saul,
ti Rehobot sisi walungan. Baal Hanan, bin
Akbor. Hadad, ti Pahi, (garwana Mehetabel
binti Matred putu Mesahab).
44 (1:43)
45 (1:43)
46 (1:43)
47 (1:43)
48 (1:43)
49 (1:43)
50 (1:43)
51 Urang Edom jadi sababaraha kaom nya
eta: Kaom Timna, kaom Alwa, kaom Yetet,
52 kaom Oholibama, kaom Ela, kaom Pinon,
53 kaom Kenas, kaom Tman, kaom Mibsar,
54 kaom Magdiel jeung kaom Iram.

2 1 Yakub puputra dua belas: Rubin, Simeon,
Lewi, Yuda, Isaskar, Sebulun,
2 Dan, Yusup, Binyamin, Naptali, Gad, Aser.
3 Yuda putrana lima, tilu ti garwana anu
jenengan Batsua urang Kanaan, nya eta Er,
Onan jeung Sela. Er, anu cikal, ku sabab
lampahna kacida gorengna, ku PANGERAN
dicabut nyawana.
4 Dua urang deui putrana ti garwana anu
jenengan Tamar (tadina mantu), nya eta
Peres jeung Serah.
5 Peres puputra dua nya eta Hesron jeung
Hamul.
6 Serah saderekna puputra lima nya eta
Simri, Etan, Heman, Kalkol jeung Darda.
7 Akan bin Karmi salah sahiji turunan
Serah nyokot barang larangan, nya eta
barang jarahan keur PANGERAN, nepi ka
ngabahlakeun ka urang Israil.
8 Etan puputra Asarya.
9 Hesron puputra Yerahmel, Ram jeung
Kaleb.
10 Ari runtuyan ti Ram nepi ka Isai nya eta:
Ram, Aminadab, Nahson (pangnyongcolangna
di kaom Yuda),
11 Salmon, Boas,
12 Obed jeung Isai.
13 Isai puputra tujuh, pareleanana: Eliab,
Abinadab, Syama,
14 Netanel, Radai,
15 Osem jeung Daud.

16 Putrana anu istri nya eta Seruya jeung
Abigail. Seruya binti Isai puputra tilu: Abisai,
Yoab, Asahel.
17 Abigail binti Isai carogean ka Yeter turunan
Ismail, puputra Amasa.
18 Kaleb bin Hesron nikah ka Asuba, puputra
Yeriot, awewe. Yeriot puputra tilu: Yeser,
Sobab jeung Ardon.
19 Asuba tilar dunya, Kaleb nikah deui ka
Eprat, tuluy puputra Hur.
20 Hur puputra Uri, ari incuna ngaranna
Besalel.
21 Dina yuswa genep puluh taun Hesron
nikah deui ka putra Mahir saderek Gilad, tuluy
puputra Segub.
22 Segub puputra Yair. Yair nyekel dua puluh
tilu kota di wewengkon Gilad.
23 Tapi wilayahna aya anu direbut ku dua raja
ti karajaan Gesur jeung Aram. Genep puluh
kota karebut kaasup desa Yair jeung Kenat
katut kota-kota laleutik anu dareukeutna.
Pribumi urang dinya kabeh turunan Mahir
bapana Gilad.
24 Sanggeus Hesron pupus, Kaleb putrana
nikah ka Eprat urut garwa ramana, puputra
Ashur anu ngadegkeun kota Tekoa.
25 Yerahmel, putra Hesron anu cikal puputra
lima: Ram cikalna, Buna, Oren, Osem jeung
Ahia.

26 (2:26-27) Ram puputra tilu: Maas, Yamin
jeung Eker. Ti Atara, garwana anu saurang
deui, Yerahmel puputra Onam.
27 (2:26)
28 Onam puputra dua: Samai jeung Yada.
Samai puputra dua: Nadab jeung Abisur.
29 Abisur nikah ka Abihail, puputra dua:
Ahban jeung Molid.
30 Nadab saderek Abisur puputra dua: Seled
jeung Apaim; Seled tilar dunya jeung teu
putraan.
31 Apaim puputra Yishi, Yishi puputra Sesan.
Sesan puputra Ahlai.
32 Yada saderek Samai puputra dua: Yeter
jeung Yonatan. Yeter tilar dunya jeung teu
putraan.
33 Yonatan puputra dua: Pelet jeung Sasa.
Sakitu kabehna turunan Yerahmel.
34 (2:34-35) Sesan putrana istri wungkul,
nu saurang ditikahkeun ka gandekna ngaran
Yarha urang Mesir, anakna hiji ngaran Atai.
35 (2:34)
36 Runtuyan ti Atai nepi ka Elisama nya eta:
Atai, Natan, Sabad,
37 Eplal, Obed,
38 Yehu, Asarya,
39 Heles, Elasa,
40 Sismai, Salum,
41 Yekamya, Elisama.

42 Putra Kaleb anu cikal, saderek Yerahmel,
nya eta Mesa. Mesa puputra Sip. Sip puputra
Maresa. Maresa puputra Hebron.
43 Hebron puputra opat: Korah, Tapua,
Rekem jeung Sema.
44 Sema puputra Raham, Raham puputra
Yorkam. Rekem saderek Sema puputra
Samai,
45 Samai puputra Maon, Maon puputra
Betsur.
46 Kaleb ti Epa parekanana puputra tilu:
Haran, Mosa jeung Gases. Haran oge
kagungan putra, ngaranna Gases.
47 (Aya hiji jalma jenengan Yahdai, puputra
Regem, Yotam, Gesan, Pelet, Epa jeung
Saap.)
48 Ti Maaka, parekanana anu kadua Kaleb
puputra Seber jeung Tirhana.
49 Saterusna ti parekan nu eta keneh Kaleb
puputra dua deui: Saap jeung Sewah;
Saap ngadegkeun kota Madmana, Sewah
ngadegkeun kota Makbena jeung Gibea. Putra
Kaleb anu istri nya eta Aksa.
50 Anu ieu oge turunan Kaleb keneh, nya
eta: Sobal, putra Hur (putra Kaleb anu cikal)
ti Eprat, garwana, anu ngadegkeun Kiryat
Yarim.
51 Putra Hur anu kadua nya eta Salma, anu
ngadegkeun kota Betlehem. Putra Hur anu
katilu nya eta Herep, anu ngadegkeun kota
Bet Gader.

52 Sobal anu ngadegkeun kota Kiryat Yarim
tea jadi karuhun urang Haru, anu ngeusian
saparo kota Menuhot,
53 oge jadi karuhun warga-warga anu
maratuh di Kiryat Yarim, nya eta urang Yitri,
urang Puti, urang Suma jeung urang Misra.
(Aya oge jalma-jalma ti eta warga-warga anu
maratuh di kota Sora jeung Estaol.)
54 Salma, anu ngadegkeun kota Betlehem
tea jadi karuhun urang Netopa, urang Atrot
Bet Yoab jeung urang Sori, nya eta salah
sahiji kaom ti dua kaom anu maratuhna di
Manahat.
55 (Aya anu maratuhna di kota Yabes, nya
eta: urang Tira, urang Simat jeung urang
Sukat, kabeh kaasup bangsa Keni anu
pacorok jodo jeung urang Rekab, tur kabeh
jalma-jalma ahli kana tulas-tulis jeung ahli
nyutat.)

3 1 (3:1-3) Berendelan putra-putra Daud
nurutkeun parelean yuswana masing-
masing, anu diowokeunana waktu anjeunna
ngarajaan di Hebron: Amnon, ibuna Ahinoam
ti Yisrel. Daniel, ibuna Abigail ti Karmel.
Absalom, ibuna Maaka putra Raja Talmai ti
Gesur. Adonia, ibuna Hagit. Sepaca, ibuna
Abital. Itream, ibuna Egla.
2 (3:1)
3 (3:1)
4 Genepanana diowokeun di Hebron, waktu
Daud ngarajaan di dinya anu lilana tujuh taun

genep bulan. Sanggeus anjeunna ngarajaan
di Yerusalem anu lilana tilu puluh tilu taun,
5 anjeunna puputra deui tur loba. Ti garwa
anu jenengan Batseba binti Amiel puputra
opat: Sima, Sobab, Natan jeung Suleman.
6 Salapan deui putrana nya eta: Yibhar,
Elisua, Elpelet,
7 Nogah, Nepeg, Yapia,
8 Elisama, Elyada jeung Elipelet.
9 Kajaba ti eta rea keneh putrana anu ti
parekan-parekan. Putrana nu istri, hiji, Tamar.
10 Runtuyan turunan Raja Suleman nya eta:
Rehabam, putrana. Rehabam puputra Abiam,
Abiam puputra Asa, Asa puputra Yosapat,
11 Yosapat puputra Yehoram, Yehoram
puputra Ahasia, Ahasia puputra Yoas,
12 Yoas puputra Amasia, Amasia puputra
Usia, Usia puputra Yotam,
13 Yotam puputra Ahas, Ahas puputra Hiskia,
Hiskia puputra Menase,
14 Menase puputra Amon, Amon puputra
Yosia.
15 Yosia puputra opat: Yohanan, Yoyakim,
Sidkia jeung Yoahas.
16 Yoyakim puputra dua: Yoyakin jeung
Sidkia.
17 Turunan Raja Yoyakin, raja anu diboyong
ku urang Babul tea, ieu berendelanana:
Yoyakin puputra tujuh: Sealtiel,
18 Malkiram, Pedaya, Senasar, Yekamya,
Hosama jeung Nedabya.

19 Pedaya puputra dua: Serubabel jeung
Simi. Serubabel puputra dua pameget hiji
istri; nu pameget: Mesulam jeung Hananya,
nu istri: Selomit.
20 Aya deui putrana lima urang: Hasuba,
Ohel, Berekya, Hasadya jeung Yusab Hesed.
21 Hananya puputra dua: Pelaca jeung
Yesaya. Yesaya puputra Repaya, Repaya
puputra Arnan, Arnan puputra Obaja, Obaja
puputra Sekanya.
22 Sekanya puputra hiji, Semaya, ari incuna
aya lima: Hatus, Yigal, Bariah, Narya jeung
Sapat.
23 Narya puputra tilu: Elyuenai, Hiskia jeung
Asrikam.
24 Elyuenai puputra tujuh: Hodawia, Elyasib,
Pelaya, Akub, Yohanan, Delaya jeung Anani.

4

1 Sawatara turunan Yuda nya eta: Peres,
Hesron, Karmi, Hur jeung Sobal.
2 Sobal puputra Raya, Raya puputra Yahat,
Yahat puputra Ahumai jeung Lahad, karuhun
jalma-jalma anu maratuh di Sora.
3 (4:3-4) Putra Kaleb anu cikal ti garwana
anu jenengan Eprat nya eta Hur. Turunan Hur
ngadegkeun kota Betlehem. Hur puputra tilu:
Etam, Penuel jeung Eser. Etam puputra tilu:
Yisrel, Yisma jeung Idbas, jeung hiji putra
istri nya eta Haslelponi. Penuel ngadegkeun
kota Gedor, ari Eser ngadegkeun Husa.
4 (4:3)

5 Ashur, anu ngadegkeun kota Tekoa istrina
dua, Hela jeung Naara.
6 Ti Naara puputra opat: Ahusam, Heper,
Temni jeung Ahastari.
7 Ti Hela puputra tilu: Seret, Yishar jeung
Etnan.
8 Kos puputra Anub jeung Sobeba, karuhun
jalma-jalma anu runday ti Aharhel bin Harum.
9 Yabes, jalma anu kacida diajenanana ku
saderek-saderekna. Dijenenganan Yabes
teh ku ibuna, sabab diowokeunana kacida
nyerina.
10 Yabes neneda ka Allah Israil, piunjukna,
"Gusti, abdi nyuhunkeun berkah sareng
tanah masing seueur. Mugi abdi diraksa tina
kacilakaan anu matak nyeri." Panedana ku
Allah dimakbul.
11 Kaleb, saderek Suha, puputra Mehir. Mehir
puputra Eston.
12 Eston puputra tilu: Bet Rapa, Paseah
jeung Tehina. Tehina ngadegkeun kota Nahas.
Turunan ieu jalma-jalma maratuhna di Reka.
13 Kenas, putrana dua, Otniel jeung Seraya.
Otniel putrana dua, Hatat jeung Monotai.
14 Monotai puputra Opra. Seraya puputra
Yoab anu ngadegkeun Lebak Patukangan,
tempat jalma-jalma anu arahli barang jieun.
15 Kaleb bin Yepune putrana tilu: Iru, Ela
jeung Naam. Ela puputra Kenas.
16 Yehalalel putrana opat: Sip, Sipa, Tirya
jeung Asarel.

17 (4:17-18) Esrah putrana opat: Yeter,
Mered, Eper jeung Yalon. Mered nikah ka
Bitia putra raja Mesir, puputra hiji istri dua
pameget. Nu istri Miryam, nu pameget
Samai jeung Yisbah. Yisbah ngadegkeun kota
Estemoa. Ti istrina anu ti kaom Yuda putrana
tilu: Yered, anu ngadegkeun kota Gedor;
Heber, anu ngadegkeun kota Soko; jeung
Yekutiel, anu ngadegkeun kota Sanoa.
18 (4:17)
19 Hodia, nikahna ka saderek Naham.
Turunanana jadi bani Garmi, anu maratuhna
di kota Kehila jeung kaom Maaka, anu
maratuhna di kota Estemoa.
20 Simon putrana opat: Amnon, Rina,
Benhanan jeung Tilon. Yishi, putrana dua:
Sohet jeung Bensohet.
21 Turunan Sela bin Yuda kaasup oge:
Er, anu ngadegkeun kota Leka; Lada, anu
ngadegkeun kota Maresa; aya oge anu
maratuh di kota Bet Asbea, pagaweanana
kana ninun lenen;
22 Yokim jeung jalma-jalma anu maratuh
di kota Koseba; Yoas jeung Sarap, anu
narikahna ka awewe urang Moab, anu
saterusna maratuh di Betlehem. (Ieu catetan
geus kacida kolotna.)
23 Ieu jalma-jalma jaradi tukang nyieunan
barang gagarabah pikeun kaperluan raja,
maratuhna di kota Netaim jeung Gedera.

24 Simeon putrana lima: Nemuel, Yamin,
Yarib, Serah, jeung Saul.
25 Saul puputra Salum, Salum puputra
Mibsam, Mibsam puputra Misma.
26 Runtuyan turunan ti Misma nya eta
Hamuel, Sakur, jeung Simi.
27 Simi puputra genep belas pameget genep
istri. Tapi putra wargi-wargina mah saeutik,
ku sabab eta kaom Simeon mah henteu
sakumaha ngalobaanana cara kaom Yuda.
28 Nepi ka jaman Raja Daud turunan Simeon
maratuhna teh di kota-kota Bersyeba,
Molada, Hasar Sual,
29 Bilha, Esem, Tolad,
30 Betuel, Hormah, Siklag,
31 Bet Markabot, Hasar Susim, Betbiri, jeung
Saaraim.
32 Aya oge anu di Etam, Ain, Rimon, Token,
jeung Asan,
33 jeung di desa-desa sakurilingeunana,
terus ngidul ngetan nepi ka Baalat, tetep
renggenek di dinya tur boga silsilah sorangan.
34 (4:34-38) Jalma-jalma anu jaradi lulugu
di kaomna masing-masing nya eta: Mesobab,
Yamlek, Yosa bin Amasia, Yol, Yehu bin
Yosibya bin Seraya bin Asiel, Elyuenai,
Yaakoba, Yesohaya, Asaya, Adiel, Yesimiel,
Benaya, Sisa bin Sipi bin Alon (turunan
Yedaya, Simri jeung Semaya). Ku sabab beuki
ngalobaan,
35 (1:34)

36 (1:34)
37 (1:34)
38 (1:34)
39 seug nyebar nyaliara meh nepi ka Gerar,
ngarangon domba di hiji lebak sabeulah ti
wetan deukeut Gerar.
40 Tuluy maranggih tanah sampalan montok,
nya lega, nya aman, nya genah. Tadina anu
maratuh di dinya teh urang Ham.
41 Jaman Hiskia ngarajaan di Yuda,
maranehna ngagempur Gerar, kemah-kemah
jeung pondok-pondok urang dinya dibukbak,
pangeusina sina nyaringkah, tempatna terus
diandih, sabab di dinya loba pisan tanah
sampalan pikeun ingon-ingonna.
42 Kaom Simeon aya anu terus ngetan ka
tanah Edom lima ratus urang, diluluguan
ku anak-anak Yishi: Pelaca, Narya, Repaya,
jeung Usiel.
43 Sesa-sesa urang Amalek anu di darinya
diparaehan, tempatna diandih nepi ka
ayeuna.

5 1 Ari Rubin, putra Yakub anu cikal, ku
sabab ngajinahan parekan ramana,
kacikalanana dicabut diselehkeun ka Yusup.
2 Parandene kitu ari kaom anu pangkawasana
mah kaom Yuda, nepi ka aya anu jadi gegedug
ngawasaan sakabeh kaom lianna.
3 Rubin putra Yakub anu cikal putrana opat:
Hanok, Palu, Hesron jeung Karmi.

4 (5:4-6) Ieu turunan Yol, masing-masing
nurutkeun jamanna: Senaya, Gog, Simei,
Mika, Raya, Baal jeung Bera. Bera, kapala
kaom Rubin ditangkep ku Tiglat Pileser raja
Asur, terus diboyong.
5 (5:4)
6 (5:4)
7 Urang kaom Rubin anu jaradi pamingpin
golongan masing-masing nya eta: Yiel,
Jakaria
8 jeung Bela bin Asas bin Sema; eta
pamingpin warga Yol. Ieu warga maratuhna
di Arur jeung di wewengkon anu pernahna ti
dinya ngaler nepi ka Nebo jeung Baal Meon.
9 Ka wetanna maratuhna di tanah Gilad
nepi ka sisi wetan gurun keusik anu tuluyna
ka Walungan Eprat. Ingon-ingonna kacida
lobana.
10 Jaman Raja Saul, kaom Rubin merangan
jeung ngelehkeun urang Hagri nepi ka beak,
tanahna nya eta wewengkon Gilad wetan
diandih.
11 Kaom Gad maratuhna kalereun kaom
Rubin, di tanah Basan terus ngetan nepi ka
Salka.
12 Anu maratuhna di Basan, golongan anu
pangpentingna dikapalaan ku Yol. Golongan
penting anu kadua dikapalaan ku Sapam.
Golongan-golongan sejenna dikapalaan ku
Yanai jeung Sapat.

[13] Jelema-jelema sejenna ti kaom Gad, eta kaasup ka tujuh golongan ieu: golongan Mikael, golongan Mesulam, golongan Seba, golongan Yorai, golongan Yakan, golongan Siha, golongan Eber.
[14] Asal tumurunna ti Abihail bin Huri. Ari karuhunna lamun dijujut mundur nya eta: Abihail, Huri, Yaroah, Gilad, Mikael, Yesisai, Yahdo jeung Bus.
[15] Ieu golongan-golongan dikapalaan ku Ahi bin Abdiel bin Guni.
[16] Maratuhna di Basan jeung Gilad, boh di kota-kota, boh di pilemburan jeung di tanah-tanah sampalan di Saron.
[17] (Sajarah maranehna disusunna mimiti ti jaman Raja Yotam ngarajaan nagara Yuda jeung Raja Yarobam ngarajaan nagara Israil.)
[18] Kaom Rubin, kaom Gad jeung kaom Menase Wetan boga 44.760 prajurit anu geus asak latih, tabah ngagunakeun kepeng, pedang jeung jamparing.
[19] Seug merangan urang Hagri, nya eta kaom Yetur, kaom Napis jeung kaom Nodab.
[20] Perangna bari jeung percaya ka Allah, teu tinggal ti nyambat pitulung Mantenna, tur panyambatna ku Allah dimakbul, perangna unggul bisa ngelehkeun urang Hagri jeung anu ngabantuna.
[21] Ti musuhna ngarampas 50.000 onta, 250.000 domba, jeung 2.000 kalde, jaba tawanan perang 100.000 urang.

22 Musuh anu kasambut kacida lobana,
nya Allah anu ngersakeun kitu. Tempat
urut musuhna diandih, nepi ka maranehna
sorangan engkena aya anu ngaboyong.
23 Kaom Menase Wetan maratuhna di
wewengkon Basan terus ka kaler nepi ka
Baal Hermon, Senir, jeung Gunung Hermon,
lobana mangpirang-pirang.
24 Eper, Yishi, Eliel, Asriel, Yermia, Hodawia
jeung Yahdiel, jaradi pamingpin warga
masing-masing, kasohor prajurit-prajurit anu
garagah.
25 Tapi ka beh dieunakeun maranehna
jadi nirca, naringgalkeun Allah karuhunna,
ngabarakti ka aallahan-aallahan bangsa-
bangsa anu ku PANGERAN geus dieuweuhkeun
ti dinya.
26 Ku sabab kitu nagarana ku PANGERAN
disina dirurug ku Raja Pul ti Asur, anu
kawentarkeun Tiglat Pileser tea. Kaom Rubin,
kaom Gad jeung kaom Menase Wetan ku
Mantenna disina diboyong ti nagarana, sina
tetep renggenek di Halah, di Habor, di Hara,
jeung di sisi Walungan Gosan.

6

1 Lewi putrana tilu: Gerson, Kahat jeung
Merari.
2 Kahat putrana opat: Amram, Yishar, Hebron
jeung Usiel.
3 Amram putrana dua pameget hiji istri, nu
pameget Harun jeung Musa, nu istri Miryam.

Harun putrana opat: Nadab, Abihu, Elasar
jeung Itamar.
4 Turunan Elasar nurutkeun jamanna
masing-masing: Pinehas, Abisua,
5 Buki, Usi,
6 Serahya, Merayot,
7 Amarya, Ahitub,
8 Sadok, Ahimaas,
9 Asarya, Yohanan,
10 Asarya (anu manghuluan di Bait Allah anu
diadegkeun ku Raja Suleman di Yerusalem),
11 Amarya, Ahitub,
12 Sadok, Salum,
13 Hilkia, Asarya,
14 Seraya jeung Yosadak.
15 Jaman urang Yuda jeung urang Yerusalem
ku PANGERAN disina diboyong ku Raja
Nebukadnesar, Yosadak oge kaboyong.
16 Turunan Lewi anu tilu tea nya eta Gerson,
Kahat jeung Merari,
17 masing-masing puputra. Gerson puputra
Libni jeung Simei;
18 Kahat puputra Amram, Yishar, Hebron
jeung Usiel;
19 Merari puputra Mahli jeung Musi.
20 Turunan Gerson nya eta: Libni puputra
Yahat, Yahat puputra Sima,
21 Sima puputra Yoab, Yoab puputra Ido, Ido
puputra Serah, Serah puputra Yatrai.
22 Turunan Kahat nya eta: Aminadab puputra
Korah, Korah puputra Asir,

23 Asir puputra Elkana, Elkana puputra
Ebyasap, Ebyasap puputra Asir,
24 Asir puputra Tahat, Tahat puputra Uriel,
Uriel puputra Usia, Usia puputra Saul.
25 Elkana putrana dua: Amasai jeung Ahimot.
26 Turunan Ahimot nya eta: Elkana puputra
Sopai, Sopai puputra Nahat,
27 Nahat puputra Eliab, Eliab puputra
Yaroham, Yaroham puputra Elkana.
28 Samuel putrana dua: Yol cikalna jeung
Abia rayina.
29 Turunan Merari nya eta: Mahli puputra
Libni, Libni puputra Simei, Simei puputra Usa,
30 Usa puputra Sima, Sima puputra Hagia,
Hagia puputra Asaya.
31 Sanggeus Peti Perjangjian aya deui di
Yerusalem, Raja Daud ngangkat biduan-
biduan anu kudu nganyanyikeun lagu-lagu
pupujian di tempat ngabakti.
32 Jaman samemeh Raja Suleman
ngadegkeun Bait Allah, eta para biduan
ngajalankeun papancenna teh di Kemah
Tepangan PANGERAN, waktuna bagilir.
33 Anu diangkat kana eta papancen, garis
silsilahna kieu: Heman putra Yoel ti golongan
Kahat, pamingpin biduan giliran kahiji.
Silsilahna lamun dijujut mundur nepi ka
Yakub kieu: Heman putra Yoel, Yoel putra
Samuel,

34 Samuel putra Elkana, Elkana putra
Yeroham, Yeroham putra Eliel, Eliel putra
Toah,
35 Toah putra Sup, Sup putra Elkana, Elkana
putra Mahat, Mahat putra Amasai,
36 Amasai putra Elkana, Elkana putra Yoel,
Yoel putra Asarya, Asarya putra Sepanya,
37 Sepanya putra Tahat, Tahat putra Asir, Asir
putra Ebyasap, Ebyasap putra Korah,
38 Korah putra Yishar, Yishar putra Kahat,
Kahat putra Lewi, Lewi putra Yakub.
39 Asap, pamingpin biduan giliran kadua.
Silsilahna lamun dijujut mundur nepi ka Lewi
kieu: Asap putra Berekya, Berekya putra
Sima,
40 Sima putra Mikael, Mikael putra Baaseya,
Baaseya putra Malkia,
41 Malkia putra Etni, Etni putra Serah, Serah
putra Adaya,
42 Adaya putra Etan, Etan putra Sima, Sima
putra Simei,
43 Simei putra Yahat, Yahat putra Gerson,
Gerson putra Lewi.
44 Etan, ti golongan Merari, pamingpin
biduan giliran katilu. Silsilahna lamun dijujut
mundur nepi ka Lewi kieu: Etan putra Kisi,
Kisi putra Abdi, Abdi putra Maluk,
45 Maluk putra Hasabya, Hasabya putra
Amasia, Amasia putra Hilkia,
46 Hilkia putra Amsi, Amsi putra Bani, Bani
putra Semer,

47 Semer putra Mahli, Mahli putra Musi, Musi
putra Merari, Merari putra Lewi.
48 Turunan Lewi salian ti eta, kabeh
dibakukeun kana papancen-papancen anu
tumali jeung tempat ngabakti.
49 Harun saputra putuna dibakukeun kana
ngukus seuseungitan jeung ngaduruk kurban
dina altar, kana saniskara kawajiban di
Kamar Pangsucina, jeung purah ngurban
mangnebuskeun dosa urang Israil supaya
meunang panghampura ti Allah. Kawajiban-
kawajiban maranehna kabeh nurutkeun
katangtuan anu ti Musa, abdi Allah.
50 Parelean putra putu Harun kieu: Elasar
puputra Pinehas, Pinehas puputra Abisua,
51 Abisua puputra Buki, Buki puputra Usi, Usi
puputra Serahya,
52 Serahya puputra Merayot, Merayot
puputra Amarya, Amarya puputra Ahitub,
53 Ahitub puputra Sadok, Sadok puputra
Ahimaas.
54 Golongan Kahat anu tumurun ti Harun,
maratuhna di wewengkon beunang ngalotre
tea, anu elotna ragrag pangheulana sarta
beunangna ku kaom Lewi,
55 kaasup oge Hebron di wewengkon Yuda
katut tanah-tanah sampalan sakuriling eta,
56 iwal ti lahan-lahan jeung desa-desa
sakuriling nagara, sabab eta mah beunangna
ku Kaleb bin Yepune.

57 (6:57-59) Kota-kota anu ragrag ka
turunan Harun nya eta: Hebron kota suaka,
Yatir, kitu deui Libna, Estemoa, Hilen,
Debir, Asan jeung Bet Semes, kabeh katut
tanah-tanah sampalanana.
58 (6:57)
59 (6:57)
60 Ti wewengkon Binyamin maranehna
meunang kota Geba jeung sampalanana,
kota Alemet jeung sampalanana, kota Anatot
jeung sampalanana. Jadi tempat maratuhna
saanak incu teh kabehna tilu belas kota.
61 Golongan Kahat salian ti eta maratuhna di
wewengkon Menase Kulon, sapuluh kota anu
elotna ragrag ka maranehna, sakulawarga
sakota.
62 Golongan Gerson meunang tilu belas kota
di wewengkon Isaskar, Aser, Naptali, jeung
di Basan anu ayana di wewengkon Menase
Wetan, sakulawarga sakota.
63 Golongan Merari nya kitu keneh, meunang
dua belas kota di wewengkon Rubin, Gad
jeung Sebulun, sakulawarga sakota.
64 Ku jalan kitu kaom Lewi ti urang Israil
mareunang tempat pamatuhan katut
tanah-tanah sampalanana.
65 (Kota-kota di wewengkon Yuda,
Simeon jeung Binyamin anu ditataan bieu,
dibagikeunana kabeh ku jalan dilotre.)

66 Aya oge kulawarga-kulawarga ti golongan
Kahat anu dibarere kota jeung tanah-tanah
sampalan di wewengkon Epraim, nya eta:
67 kota Sekem, kota suaka anu ayana di
pagunungan Epraim, Geser,
68 Yokmeam, Bet Horon,
69 Ayalon jeung Gat Rimon.
70 Ti wewengkon Menase Kulon maranehna
dibere kota Aner jeung Bilam katut tanah
sampalanana sakurilingeun eta.
71 Kota-kota katut jeung tanah-tanah
sampalanana anu dibikeun ka kulawarga-
kulawarga bani Gerson nya eta: Di
wewengkon Menase Wetan: Golan di Basan
jeung Astarot.
72 Di wewengkon Isaskar: Kedes, Daberat,
73 Ramot jeung Anem.
74 Di wewengkon Aser: Masal, Abdon,
75 Hukok jeung Rehob.
76 Di wewengkon Naptali: Kedes di Galilea,
Hamon jeung Kiryat Yarim.
77 Kota-kota katut jeung tanah-tanah
sampalan anu dibikeun ka kulawarga-
kulawarga kaom Merari nya eta: Di
wewengkon Sebulun: Rimono jeung Tabor.
78 Di wewengkon Rubin wetaneun Walungan
Yordan peuntaseun Yeriho: padataran Beser,
Yahsa,
79 Kedemot jeung Mepaat.
80 Di wewengkon Gad: Ramot bilangan Gilad,
Mahanaim,

81 Hesbon jeung Yaser.

7 1 Isaskar putrana opat: Tola, Pua, Yasub
jeung Simron.
2 Tola putrana genep: Usi, Repaya, Yeriel,
Yahmai, Yibsam, jeung Semuel, kabeh jaradi
kapala kulawarga warga Tola jeung jaradi
prajurit anu kamashur. Keur jaman Raja Daud
jumlah cacah jiwana aya 22.600 urang.
3 Usi putrana hiji, Yisrahya. Yisrahya putrana
opat: Mikael, Obaja, Yoel jeung Yisia, kabeh
jaradi kapala kulawarga.
4 Anak rabina masing-masing kacida lobana,
nepi ka cacah jiwa turunanana sanggup
ngayakeun 36.000 urang prajurit.
5 Jalma-jalma kaom Isaskar anu pantes
jaradi prajurit nurutkeun catetan resmi aya
87.000 urang.
6 Binyamin putrana tilu: Bela, Beker jeung
Yediael.
7 Bela putrana lima: Esbon, Usi, Usiel,
Yerimot jeung Iri. Kabeh jaradi kapala
kulawarga kaomna, tur jaradi prajurit anu
garagah. Jalma-jalmana anu pantes jaradi
prajurit aya 22.034 urang.
8 Beker putrana salapan: Semira, Yoas,
Elieser, Elyunai, Omri, Yeremot, Abia, Anatot
jeung Alemet.
9 Nurutkeun catetan resmi, jalma-jalmana
anu pantes jaradi prajurit aya 20.200 urang.

[10] Yediael putrana hiji, Bilhan. Bilhan putrana
tujuh: Yehus, Binyamin, Ehud, Kenaana,
Yetan, Tarsis jeung Ahisahar.
[11] Kabeh jaradi kapala kulawarga kaomna
tur jaradi prajurit anu kamashur. Turunan
maranehna anu pantes jaradi prajurit aya
17.200 jelema.
[12] Aya duaan deui, kaom eta keneh nya eta
Supim jeung Hupim, duanana putra Ir. Ari
Dan putrana hiji, nya eta Husim.
[13] Naptali putrana opat: Yahsiel, Guni, Yeser
jeung Salum, kabeh incu Bilha.
[14] Menase, ti awewe urang Aram parekanana,
puputra dua, Asriel jeung Makir. Makir puputra
Gilad.
[15] Makir nikahkeun Hupim jeung Supim.
Dulur Makir anu awewe nya eta Maaka. Putra
Makir anu kadua Selopehad, ari Selopehad
putrana kabeh awewe.
[16] Ti Maaka, bojona, Makir puputra dua:
Peres jeung Seres. Peres puputra dua: Ulam
jeung Rakem.
[17] Ulam putrana hiji: Bedan. Sakitu turunan
Gilad bin Makir putu Menase.
[18] Hamoleket, saderek Gilad anu istri puputra
tilu: Ishod, Abieser, jeung Mahla.
[19] (Semida puputra opat: Ahyan, Sekem,
Likhi, jeung Aniam.)
[20] Ari turunan Epraim nya eta: Sutelah
puputra Bered, Bered puputra Tahat, Tahat
puputra Elada, Elada puputra Tahat,

21 Tahat puputra Sabad, Sabad puputra
Sutelah. Kajaba ti Sutelah aya duaan deui
putra Epraim, nya eta Eser jeung Elad, tapi
duanana tiwas dipaehan ku urang Gat waktu
keur maraling ingon-ingon urang dinya.
22 Epraim prihatin sababaraha lilana, lipur-
lipur sanggeus dilayad ku saderek-saderekna.
23 Epraim manjingan deui garwana, seug
ieu nyiram, ngalahirkeun, putrana lalaki,
dingaranan Beria, pangeling-eling kana
kacilakaan anu tumiba ka rumah tanggana.
24 Aya putra Epraim anu istri nya eta Seera.
Seera ngadegkeun kota Bet Horon Girang,
Bet Horon Hilir, jeung Usen Seera.
25 Aya deui putra Epraim anu lalaki nya eta
Repah. Repah puputra Resep, Resep puputra
Telah, Telah puputra Tahan,
26 Tahan puputra Ladan, Ladan puputra
Amihud, Amihud puputra Elisama,
27 Elisama puputra Nun, Nun puputra Yosua.
28 Ari wewengkon pamatuhanana nya
eta Betel katut pilemburan-pilemburan
sakurilingna, ka wetanna nepi ka Naaran,
ka kulonna nepi ka Geser katut kabeh
pilemburan sakurilingna, kitu deui Sekem
jeung Aya katut kabeh pilemburanana.
29 Turunan Menase maratuhna di Bet San,
Taanak, Megido jeung Dor katut kabeh
pilemburanana. Nya di dinya maratuhna
turunan Yusup putra Yakub.

30 Turunan Aser nya eta: Aser putrana opat:
Yimna, Yiswa, Yiswi, Beria; anu istri: Serah.
31 Beria putrana dua: Heber jeung Malkiel.
(Malkiel ngadegkeun kota Birsait.)
32 Heber putrana tilu: Yaplet, Somer jeung
Hotam. Anu istri: Sua.
33 Yaplet putrana tilu: Pasak, Bimhal jeung
Aswat.
34 Somer putrana tilu: Rohga, Yehuba jeung
Aram.
35 Hotam putrana opat: Sopah, Yimna, Selsa
jeung Amal.
36 Putra-putra Sopah: Suah, Harneper, Sual,
Beri, Yimra,
37 Beser, Hod, Sama, Silsa, Yitram jeung
Bera.
38 Putra-putra Yeter: Yepune, Pispa, Ara.
39 Putra-putra Ula: Arah, Haniel jeung Risya.
40 Sakitu turunan Aser, kabeh jaradi
kapala-kapala kulawarga, kaceluk-pamuk,
jalma-jalma anu petingan. Anu parantes jadi
prajurit aya 26.000 urang.

8 1 Binyamin putrana lima, nya eta: Bela,
cikalna, Asbel, Ahrah,
2 Noha jeung Rapa.
3 Bela puputra Adar, Gera, Abihud,
4 Abisua, Naaman, Ahoah,
5 Gera, Sepupan, Huram.
6 (8:6-7) Ehud, puputra Naaman, Ahia, Gera,
kabeh jaradi kapala karuhun jalma-jalma anu
maratuh di Geba, anu tuluyna diboyong ka

Manahat. Waktu keur diboyongna dikapalaan
ku Gera, ramana Usa jeung Amihud.
7 (8:6)
8 (8:8-9) Saharaim mirak dua bojona, Husim
jeung Baara. Geus kitu pindah ka tanah Moab
sarta nikah di dinya ka Hodes, tuluy puputra
tujuh: Yobab, Sibya, Mesa, Malkam,
9 (8:8)
10 Yus, Sakis jeung Mirma, anu jaradi kapala
kulawargana masing-masing.
11 Memeh eta, ti Husim oge aya putrana dua
nya eta Ahitub jeung Elpaal.
12 Elpaal puputra tilu: Eber, Misham jeung
Semed. Semed ngadegkeun kota Ono jeung
Lod katut lembur-lembur sakurilingna.
13 Beria jeung Sema jaradi kapala warga anu
maratuh di kota Ayalon, sarta nyingkahkeun
jalma-jalma urang kota Gat.
14 Beria puputra Ahio, Sasak, Yeremot,
15 Sebaja, Arad, Eder,
16 Mikael, Yispa jeung Yoha.
17 Elpaal puputra: Sebaja, Mesulam, Hiski,
Heber,
18 Yismerai, Yisli jeung Yobab.
19 Simei puputra: Yakim, Sikri, Sabdi,
20 Elienai, Siltai, Eliel,
21 Adaya, Beraya jeung Simrat.
22 Sasak puputra: Yispan, Eber, Eliel,
23 Abdon, Sikri, Hanan,
24 Hananya, Elam, Antotia,
25 Yipdea jeung Penuel.

26 Yeroham puputra: Samserai, Seharya,
Atalya,
27 Yaaresia, Elias jeung Sikri.
28 Kabeh jaradi kapala warga sakaruhunna-
sakaruhunna, anu turunanana maratuhna di
Yerusalem.
29 Yiel ngadegkeun kota Gibon sarta matuhna
oge di dinya. Ngaran istrina Maaka.
30 Anjeunna puputra: Abdon cikalna, Sur,
Kis, Baal, Ner, Nadab,
31 Gedor, Ahio, Seker
32 jeung Miklot. Miklot puputra Simea.
Turunan maranehna caricingna di Yerusalem
deukeut jeung pada baraya.
33 Ner puputra Kis, Kis puputra Raja Saul.
Saul puputra opat: Yonatan, Malkisua,
Abinadab jeung Esbaal.
34 Yonatan puputra Meribaal, Meribaal
puputra Mika.
35 Mika puputra opat: Piton, Melek, Tarea
jeung Ahas.
36 Ahas puputra Yoada, Yoada puputra tilu:
Alemet, Asmawet jeung Simri. Simri puputra
Mosa.
37 Mosa puputra Bina, Bina puputra Rapa,
Rapa puputra Elasa, Elasa puputra Asel.
38 Asel puputra genep: Asrikam, Bokru,
Ismail, Sarya, Obaja jeung Hanan.
39 Esek saderek Asel putrana tilu: Ulam,
Yehus jeung Elipelet.

40 Putra-putra Ulam jaradi prajurit anu
kamashur, palinter mentang jamparing. Putra
putuna anu lalaki aya saratus lima puluh
urang. Kabeh kaasup kaom Binyamin.

9

1 Urang Israil kabeh enggeus didaptarkeun
nurutkeun sakumaha silsilah turunanana,
tur geus dicatet dina Kitab Raja-raja Israil. Ari
urang Yuda, tina sabab dosa-dosana enggeus
dihukum dibuang ka Babul.
2 Anu pangheulana marulang ka kota-kota
asalna nya eta urang Israil golongan rahayat
biasa, para imam, urang-urang Lewi, jeung
tukang-tukang digarawe di Bait Allah.
3 Jalma-jalma ti kaom-kaom Yuda, Binyamin,
Epraim, jeung Menase, maratuhna di
Yerusalem.
4 (9:4-6) Ti kaom Yuda anu maratuhna
di Yerusalem teh aya 690 kulawarga.
Turunan anu mencarna ti Peres bin Yuda
dikapalaanana ku Utai bin Amihud bin Omri.
Imri jeung Bani oge karuhun Utai keneh.
Turunan anu mencarna ti Selah bin Yuda
di kapalaan ku Asaya. Asaya jadi kapala
kulawargana. Turunan anu mencarna ti Serah
bin Yuda dikapalaanana ku Yehuel.
5 (9:4)
6 (9:4)
7 (9:7-8) Ti kaom Binyamin anu maratuhna
di Yerusalem teh nya eta: Salu bin Mesulam
bin Hodawia bin Hasenua. Yibneya bin

Yeroham. Ela bin Usi bin Mikri. Mesulam bin
Sepaca bin Rehuel bin Yibnia.
8 (9:7)
9 Nya maranehna anu ngapalaan jalma-
jalma ti kaom Binyamin anu maratuhna di
Yerusalem anu lobana 956 kulawarga.
10 (9:10-12) Para imam anu maratuhna di
Yerusalem nya eta: Yedaya, Yoyarib jeung
Yakin. Asarya bin Hilkia, kapala urusan Bait
Allah (karuhunna nya eta Mesulam, Sadok,
Merayot jeung Ahitub). Adaya bin Yeroham,
anu karuhunna nya eta Pashur jeung Malkia.
Maasai bin Adiel, anu karuhunna Yahsera,
Mesulam, Mesilemit jeung Imer.
11 (9:10)
12 (9:10)
13 Imam-imam anu jaradi kapala kulawarga
kabehna aya 1.760 urang. Aranjeunna geus
tarabah ngatur saniskara pagawean urusan
Bait Allah.
14 (9:14-16) Urang Lewi anu maratuh di
Yerusalem nya eta: Semaya bin Hasub, anu
karuhunna Asrikam jeung Hasabya ti kaom
Merari. Bakbakar, Heres jeung Galal. Matanya
bin Mika, anu karuhunna Sikri jeung Asap.
Obaja bin Semaya, anu karuhunna Galal
jeung Yedutun. Berekya bin Asa bin Elkana,
anu matuhna di desa urang Netopa.
15 (9:14)
16 (9:14)

[17] Para pangawal Bait Allah anu maratuh
di Yerusalem nya eta: Salum, Akub, Talmon
jeung Ahiman. Salum jadi kapala pangawal.
[18] Nepi ka mangsa harita jalma-jalma
golongan warga maranehna ditempatkeunana
teh di lawang Gapura Raja beulah wetan.
Tadina maranehna ngawalna teh di lawang-
lawang anu brasna ka pakemahan urang
Lewi.
[19] Salum bin Kore incu Ebyasap jeung
jalma-jalma papada warga Korah, dibere
kawajiban ngajaga lawang Kemah Tepangan
PANGERAN, cara papancen karuhunna bareto
di pakemahan PANGERAN.
[20] Putra Elasar, Pinehas anu hartina: Mugia
manehna disarengan ku PANGERAN kungsi
ngapalaan maranehna.
[21] Jakaria bin Meselemya, eta oge ngajaga
lawang Kemah Tepangan PANGERAN.
[22] Anu kapilih ngajaga lawang-lawang jeung
gapura-gapura teh kabehna aya 212 urang,
anu didaptarkeunana di sadesana-sadesana.
Eta papancen baretona dijalankeun ku para
karuhunna, diayakeunana ku Raja Daud
jeung Samuel, juru tingal tea.
[23] Papancen ngajaga gapura-gapura Bait
Allah teh diteruskeunana ku maranehna
saturunanana.
[24] Gapura-gapura teh masing-masing
nyanghareupna ka kaler, ka kidul, ka kulon,

ka wetan, sarta masing-masing aya kapala
pangawalna saurang.
25 Anu ngajaraga di dinya dibantu ku
duduluranana anu maratuh di desa-desa,
ngabantuna kagiliran saminggu sewang.
26 Kapalana, anu kudu tanggung jawab aya
opatan, kabeh urang Lewi. Kajaba ti kitu
eta kapala-kapala jaga teh kudu ngurus
rohangan-rohangan Bait Allah katut ngurus
rajabranana.
27 Ku sabab kudu ngajaga Bait Allah
sarta unggal isuk kudu mukakeun gapura-
gapurana, maratuhna oge deukeut Bait
bae.
28 Papancen urang Lewi lianna, sawareh
ngarawatan parabot ngabakti; mun rek
dipake kitu deui sanggeusna, eta parabot
kudu diitung.
29 Sawareh deui kudu ngurus parabot
suci, ngurus tipung, anggur, minyak jetun,
wawangian, jeung bungbu-bungbu.
30 Tapi anu meunang ngaramu bungbu-
bungbu mah ngan golongan imam wungkul.
31 Matica, putra Salum anu cikal urang
Lewi golongan Korah, papancenna kudu
gurang-goreng keur kurbankeuneun.
32 Jalma-jalma golongan Kahat saban poe
Sabat kudu nyadiakeun roti suci teundeuneun
di Bait Allah.
33 Sawareh deui urang Lewi teh aya
anu kudu jaradi biduan di Bait Allah.

Pamingpin-pamingpin para biduan caricingna
di sababaraha babagian Bait, jeung bebas
tina papancen sejenna, sabab papancen eta
mah kudu dijalankeun beurang peuting.
34 Anu ngaran-ngaranna ditataan di luhur
bieu kabeh kapala kulawarga urang Lewi
sakaruhunna-sakaruhunna masing-masing,
jeung jaradi pamingpin pangeusi kota
Yerusalem.
35 Yiel ngadegkeun kota Gibon, calikna oge
di dinya jeung Maaka, istrina.
36 Putra-putrana nya eta: Abdon cikalna,
Sur, Kis, Baal, Ner, Nadab,
37 Gedor, Ahio, Jakaria jeung Miklot.
38 Miklot puputra Simea. Turunan maranehna
maratuhna di Yerusalem, deukeut jeung pada
dulur anu sakaruhun.
39 Ner puputra Kis, Kis puputra Saul. Saul
putrana opat: Yonatan, Malkisua, Abinadab
jeung Esbaal.
40 Yonatan puputra Meribaal, Meribaal
puputra Mika.
41 Mika putrana opat: Piton, Melek, Tarea
jeung Ahas.
42 Ahas puputra Yara, Yara putrana tilu:
Alemet, Asmawet jeung Simri. Simri puputra
Mosa,
43 Mosa puputra Bina, Bina puputra Repaya,
Repaya puputra Elasa, Elasa puputra Asel.
44 Asel putrana genep: Asrikam, Bokru,
Ismail, Sarya, Obaja jeung Hanan.

10 [1] Urang Pelisti merangan ka urang
Israil di Gunung Gilboa. Balad Israil
loba pisan anu tiwas kasambut, anu harirup
keneh kalabur, kitu deui Raja Saul sapala
putra.
[2] Tapi ku urang Pelisti diudag terus ditarajang
deui sarta harita tilu putra Saul nya eta
Yonatan, Abinadab jeung Malkisua tariwas
kasambut musuh.
[3] Di sakurilingeun Saul perang kacida
ragotna, tur anjeunna keuna ku jamparing
musuh, tatu parna pisan.
[4] Anjeunna ngalahir ka budak ngora anu
mawa pakarangna, saurna, "Cabut pedang
maneh, tubleskeun ka kami, bisi kaayaan
kami kieu katarenjoeun manten ku itu urang
Pelisti umat brahala, tangtu aratoheun."
Tapi eta budak ngora teu daekeun, kacida
teu wanieunana. Ku sabab kitu Saul nyabut
pedang nyalira, bles nubles anjeun.
[5] Nenjo Saul geus pupus, bles deuih eta
budak ngora teh nubles maneh ku pedangna,
maot di dinya.
[6] Saul jeung tilu putrana parupus sapoe
reujeung, karajaanana tamat.
[7] Urang Israil anu maratuh di Lebak Yisrel
barang ngadarenge beja yen baladna kalabur
tur Saul jeung putra-putrana parupus, tuluy
bae kalabur ti pamatuhanana, urutna diandih
ku urang Pelisti.

8 Sanggeus perang enggeusan, urang Pelisti
ngalalasruk rek ngarangsadan mayit-mayit.
Layon Saul jeung tilu putrana kapanggih di
Gunung Gilboa.
9 Pakarangna dirangsadan, mastakana
diteukteuk. Urang Pelisti ngirimkeun
utusan-utusan ka sakuliah nagarana,
ngembar-ngembar beja anu sakitu
pikabungaheunana ka brahala-brahala jeung
ka bangsana.
10 Pakarang Saul ku maranehna disimpen
di salah sahiji imah pamujaanana, ari
mastakana digantungkeun di kuil Dewa
Dagon, sesembahanana.
11 Barang urang Yabes di wewengkon Gilad
ngadarenge beja kalakuan urang Pelisti kitu
ka Saul,
12 seug jalma anu garagah jeung warani
arindit nyarokot layon Saul jeung tilu putrana
dibawa ka Yabes, dimakamkeun di handapeun
hiji tangkal kiara. Geus kitu maranehna
paruasa meunang tujuh poe.
13 Nu matak Saul pupus teh ku lantaran geus
henteu satia ka PANGERAN. Henteu tumut
kana timbalan-timbalan PANGERAN, anggur
mundut pituduh ka arwah jelema anu geus
paeh,
14 lain mundut pituduh ka PANGERAN.
Eta sababna ku PANGERAN disina tiwas,
karajaanana ku Mantenna diselehkeun ka
Daud putra Isai.

11 1 Geus kitu kabeh kaom Israil daratang
ka Daud di Hebron, sarta arunjukan
kieu, "Abdi sadaya sareng Gusti tunggal
sadaging sagetih.
2 Kapungkur, nalika abdi sadaya dirajaan
keneh ku Saul, Gusti parantos ngapalaan
abdi sadaya dina peperangan. Kawuwuh
PANGERAN, Allah panutan Gusti, parantos
nangtoskeun yen Gusti bakal jadi pamingpin
sareng raja umat Mantenna."
3 Sakabeh pamingpin Israil daratang ka Raja
Daud di Hebron, sarta anjeunna ngayakeun
perjangjian jeung maranehna, kalawan
PANGERAN saksina. Seug anjeunna ku
maranehna dilisahan dijenengkeun raja
nyangking Israil, sakumaha jangji PANGERAN
ka Samuel tea.
4 Raja Daud jeung sakumna bangsa Israil
angkat merangan kota Yerusalem, anu
kasebutna Yebus. Anu maratuh di dinya nya
eta urang Yebus, asli urang dinyana.
5 Ceuk urang Yebus ka Daud pamohalan
anjeunna bisa asup ka kota maranehna, ari
heug benteng maranehna nya eta benteng
Sion ku Daud karebut. Satuluyna Sion teh
kawentar jadi "Kota Daud".
6 Saur Daud, "Sing saha anu pangheulana
bisa maehan urang Yebus, bakal diangkat
jadi panglima perang." Seug Yoab putra ibu
Seruya ngapalaan narajang, sarta anjeunna
jadi panglima.

7 Ku sabab eta benteng terus dilinggihan ku
Daud, tuluy bae kamashur jadi "Kota Daud".
8 Eta kota ku anjeunna diomean sakurilingna,
mimiti ti Milo wetaneun pasir nepi ka tepung
gelang. Sesana salian ti eta diomeanana
diteruskeun ku Yoab.
9 Daud beuki lila beuki nanjung, sabab
diaping ku PANGERAN, Allah Nu Maha
Kawasa.
10 Ieu daptar prajurit-prajurit Daud anu
kamashur. Babarengan jeung urang Israil
lianna maranehna ngabantu anjeunna jadi
raja, nekanan jangji PANGERAN sarta ngajaga
sangkan karajaan anjeunna tetep nanjeur.
11 Nu kahiji Yasobam ti golongan Hakmoni,
pamingpin "Tri Wirawan". Sakali prung tarung
kungsi bisa maehan tilu ratus musuh ku
tumbak.
12 Nu kadua ti eta tilu pahlawan teh, anu
kamashur nya eta Elasar bin Dodo ti golongan
Ahohi.
13 Sakali mangsa manehna ngabaturan Daud
ngayonan urang Pelisti di Pas Damim. Barang
geus aya di hiji kebon gandum, urang Israil
mimiti kalabur,
14 tapi manehna jeung bawahanana mah
tetep tagen ngayonan urang Pelisti di tengah
eta kebon, sarta ku PANGERAN disina unggul.
15 Dina hiji poe, sabot sabubuhan urang
Pelisti keur mangkalan di Lebak Repaim,
aya tilu prajurit ti prajurit-prajurit anu

kamashurkeun "Si Tilu Puluh" arindit rek
nepungan Daud di hiji karang deukeut guha
Adulam.
16 Harita Betlehem keur diandih ku
sapasukan urang Pelisti. Ari Daud keur aya di
hiji pasir anu dibenteng,
17 sarta geus ngaraos sono ka lembur,
seug bae ngalahir, "Hayang teuing kami
dipangalakeun cai keur nginum ti sumur anu
di deukeut lawang gapura Betlehem!"
18 Bral bae eta tilu prajurit teh arindit, tuluy
norobos ka pangkalan urang Pelisti, pek
nimba ti sumur, caina disanggakeun ka Daud.
Tapi tinimbang dileueut, cai teh ku anjeunna
dibahekeun kana taneuh, dibaktikeun ka
PANGERAN,
19 sarta anjeunna miunjuk kieu, "Paliyas
abdi nginum ieu cai, margi sasat nginum
getih eta tilu jalmi anu parantos nandonkeun
nyawana." Nu matak eta cai teh ku anjeunna
teu dileueut. Kitu kagagahanana eta tilu
prajurit teh.
20 Nu jadi kapala "Si Tilu Puluh" nya eta
Abisai putra ibu Seruya, rayina Yoab. Abisai
kungsi ngayonan tilu ratus urang Pelisti
nepi ka paraeh kabeh ditumbakan. Abisai
kamashur di antara nu tilu puluh teh.
21 Malah ti "Si Tilu Puluh" mah
pangdihormatna, turug-turug jadi
pamingpinna. Parandene kitu mashur keneh
"Tri Wirawan" tea.

22 Benaya bin Yoyada, urang Kabsel, eta
oge prajurit kamashur. Loba kagagahanana,
kaasup tarungna ngalawan dua satria Moab
anu awakna baradag. Sarta sakali mangsa
keur turun salju manehna nurunan hiji
gorombang, tarung jeung hiji singa, singana
dipaehan.
23 Kungsi deuih niwaskeun hiji urang Mesir
anu awakna tangihgul, jangkungna leuwih
ti dua meter. Musuhna make tumbak gede
pisan, ari Benaya ngan make pepentung.
Tumbak urang Mesir teh dibetot, gejos dipake
maehan anu bogana.
24 Kitu kagagahan-kagagahan Benaya ti
antara "Si Tilu Puluh".
25 Ti "Si Tilu Puluh" mah manehna nonjol
pisan. Tapi mashur keneh "Tri Wirawan" tea.
Manehna ku Daud dijieun kapetengan pribadi.
26 (11:26-47) Prajurit-prajurit kamashur anu
lianna nya eta: Asahel, raina Yoab; Elhanan
bin Dodo, ti Betlehem; Samma, urang Harod;
Heles, urang Pelet; Ira bin Ikes, urang Tekoa;
Abieser, urang Anatot; Sibkai, urang Husa;
Ilai, urang Ahoh; Maharai, urang Netopa;
Heled bin Baana, urang Netopa; Itai bin
Ribai, urang Gibea wewengkon Binyamin;
Benaya, urang Piraton; Hurai, urang lebak
Gaas; Abiel, urang Arba; Asmawet, urang
Bahurum; Eliahba, urang Saalbon; Hasem,
urang Gison; Yonatan bin Sage, urang Harar;
Ahiam bin Sakar, urang Harar; Elipal bin Ur;

Heper, urang Mekera; Ahia, urang Pelon;
Hesro, urang Karmel; Naarai bin Esbai; Yoel,
saderek Natan; Mibhar bin Hagri; Selek,
urang Amon; Naharai, urang Berot, purah
mawa pakarang Yoab; Ira jeung Gareb, urang
Yatir; Uria, urang Het; Sabad bin Ahilai; Adina
bin Sisa, jalma penting ti kaom Rubin, boga
pasukan sorangan lobana tilu puluh prajurit;
Hanan bin Maaka; Yosapat, urang Matan;
Usia urang Astera; Sama jeung Yehiel, urang
Arur, duanana bin Hotam; Yediael jeung Yoha,
urang Tis, duanana bin Simri; Eliel, urang
Mahawa; Yeribai bin Elnaam jeung Yosawia
bin Elnaam; Itma, urang Moab; Eliel, Obed
jeung Yaasiel, urang Soba.
27 (11:26)
28 (11:26)
29 (11:26)
30 (11:26)
31 (11:26)
32 (11:26)
33 (11:26)
34 (11:26)
35 (11:26)
36 (11:26)
37 (11:26)
38 (11:26)
39 (11:26)
40 (11:26)
41 (11:26)
42 (11:26)

43 (11:26)
44 (11:26)
45 (11:26)
46 (11:26)
47 (11:26)
12 1 Basa Daud keur di Siklag nyingkahan
Raja Saul, loba pisan anu maturan,
prajurit-prajurit anu beunang diandelkeun tur
loba pangalamanana,
2 jalma-jalma ti golongan Saul, papada ti
kaom Binyamin. Kabeh palinter mentang
jamparing, palinter ngabandring boh ku
leungeun katuhu boh ku leungeun kenca.
3 (12:3-7) Pamingpinna Ahieser bin Semaa
jeung Yoas bin Semaa, urang Gibea.
Prajurit-prajuritna nya eta: Yesiel bin
Asmawet, Pelet bin Asmawet. Beraka jeung
Yehu, urang Anatot. Yismaya urang Gibon,
prajurit kamashur, salah sahiji pamingpin "Si
Tilu Puluh". Yermia, Yehasiel, Yohanan jeung
Yosabad, urang Gedera. Elusai, Yerimot,
Balya, Semarya jeung Sepaca, urang Harip.
Elkana, Yisia, Asarel, Yuser jeung Yasobam,
ti kaom Korah. Yula bin Yeroham, Sebaja bin
Yeroham, urang Gedor.
4 (12:3)
5 (12:3)
6 (12:3)
7 (12:3)
8 Ieu ngaran-ngaran prajurit mashur ti
kaom Gad jeung loba pangalamanana, anu

daratang ngahiji ka pasukan Daud basa
anjeunna keur aya di hiji gurun keusik anu
geus dibenteng. Kabeh arahli molahkeun
kepeng jeung tumbak, tur perongna perong
singa, sarta rarikat saperti mencek.
9 (12:9-13) Ngaran-ngaranna nurutkeun
parelean tingkatanana nya eta: Eser, Obaja,
Eliab, Mismana, Yermia, Atai, Eliel, Yohanan,
Elsabad, Yermia jeung Makbanai.
10 (12:9)
11 (12:9)
12 (12:9)
13 (12:9)
14 Ti antara eta urang Gad aya anu jadi
kapala sarebu prajurit, aya nu jaradi kapala
saratus prajurit.
15 Dina bulan kahiji dina hiji taun, maranehna
mareuntasan Walungan Yordan anu caina
keur limpas, narajang ka urang peuntas
di lebak-lebak wetaneun jeung kuloneun
eta walungan, datang ka anu ditarajangna
paburisat.
16 Sakali mangsa aya sapasukan urang
Binyamin jeung Yuda datang ka benteng anu
dicalikan ku Daud.
17 Daud nyampeurkeun sarta nyaur
kieu, "Upama maraneh ka darieu teh rek
ngabaturan jeung rek marantuan, atuh sukur,
bagea. Yap urang ngahiji! Sabalikna lamun
niat dengki rek ngalejokeun kami ka musuh,
najan kami taya maksud ngabinasa ge

maraneh mo burung tiwas ku Allah karuhun
urang anu maha uninga!"
18 Roh Allah tumerap ka Amasai, salah
saurang ti eta pasukan anu engkena
ngapalaan "Si Tilu Puluh", seug Amasai
ngagero, pokna, "Nun Daud putra Isai,
kuring sadaya kagungan anjeun! Mugia
anjeun katut anu ngabarantu lulus mulus!
Allah anu ngaping anjeun!" Eta pasukan ku
Daud dibageakeun, seug dijaradikeun opsir
baladna.
19 Ti kaom Menase ge aya prajurit-prajurit
anu mareuntas ka pihak Daud, waktu
anjeunna ngiring ka urang Pelisti anu rek
ngarurug ka Raja Saul. Tapi Daud mah
lain rek mantuan perang ka urang Pelisti,
katurug-turug raja-raja Pelisti arembungeun
kapiluan, dumeh sarieuneun bisi anjeunna
belot ka Saul urut gustina, anu matak Daud
mah disina mulih deui ka Siklag.
20 Prajurit-prajurit kaom Menase anu
bariluk ka Daud, anu daratangna waktu
anjeunna keur satengahing mulih ka Siklag,
nya eta: Adna, Yosabad, Yediael, Mikael,
Yosabad, Elihu, jeung Siletai. Di kaom Menase
maranehna masing-masing ngabawah sarebu
prajurit.
21 Maranehna tuluy ngabdi ka Daud, jaradi
opsir pasukan-pasukan anjeunna, kawantu
prajurit-prajurit anu kawentar. Ka dieunakeun

maranehna jaradi opsir angkatan perang
Israil.
22 Meh saban poe aya bae jalma-jalma anu
daratang milu ka pasukan Daud, atuh balad
Daud teh jadi kacida lobana.
23 (12:23-37) Waktu Daud geus aya di
Hebron, loba pisan prajurit anu arasup ka
balad anjeunna, kabeh arasak latih, arek
ngabarantuan anjeunna jadi raja ngagentos
Saul, sakumaha jangji PANGERAN. Jumlah
bilangan baladna: Ti kaom Yuda 6.800 urang
anu siap perang, pakarangna kepeng jeung
tumbak. Ti kaom Simeon 7.100 urang, geus
arasak latih. Ti kaom Lewi 4.600 urang. Ti
cangkingan Yoyada turunan Harun 3.700
urang. Ti kulawarga Sadok, nonoman gagah,
22 urang kapala. Ti kaom Binyamin (kaomna
Saul) 3.000 urang; kaom Binyamin lolobana
mah saratia keneh ka Saul. Ti kaom Epraim
20.800 urang, di kaomna kakoncara. Ti
kaom Menase Kulon 18.000 urang beunang
meting sina ngabarantu ngarajakeun Daud.
Ti kaom Isaskar 200 urang pamingpin katut
prajurit cangkinganana masing-masing;
ieu para pamingpin paraham ka nu kudu
dilampahkeun ku Israil, tur nyaraho kana
wanci mustari pikeun ngalampahkeunana. Ti
kaom Sebulun 50.000 urang, prajurit-prajurit
satia tur beunang diandelkeun, siap perang,
palinter molah sarupaning pakarang. Ti kaom
Naptali 1.000 urang pamingpin katut 37.000

prajuritna anu pakarangna kepeng jeung
tumbak. Ti kaom Dan 28.600 urang anu geus
arasak latih. Ti kaom Aser 40.000 urang anu
geus siap tempur. Ti kaom-kaom wetaneun
Walungan Yordan nya eta kaom Rubin, kaom
Gad jeung kaom Menase Wetan 120.000
urang, geus arasak latih molah sarupaning
pakarang.
24 (12:23)
25 (12:23)
26 (12:23)
27 (12:23)
28 (12:23)
29 (12:23)
30 (12:23)
31 (12:23)
32 (12:23)
33 (12:23)
34 (12:23)
35 (12:23)
36 (12:23)
37 (12:23)
38 Eta prajurit-prajurit anu enggeus siap
tempur maruru ka Hebron reujeung tekad
seja ngarajakeun Daud sina nyangking
sakuliah Israil. Malah urang Israil salian ti
maranehna oge kabeh geus satujuan.
39 Sanggeus araya di Daud, maranehna
ngaraso meunang tilu poe, balakecrakan
beunang mawakeun batur-batur sanagarana.

40 Anu marawakeunana aya anu ti jauhna ti
beulah kaler, nya eta ti kaom Isaskar, Sebulun
jeung Naptali, mani merul daratang marawa
kalde, onta, bigal jeung sapi, ambaringkung
ku dahareun, tipung, buah kondang, kismis,
anggur jeung minyak jetun, malah marawa
sapi jeung domba peunciteun. Eta teh
netelakeun yen di sakuliah nagara rahayat
keur saruka hate.

13 1 Raja Daud barempag jeung opsir-
opsir nu nyangking sarebu prajurit
jeung nu saratus prajurit.
2 Sanggeus kitu anjeunna ngembarkeun
ka sakumna bangsa Israil, "Saupama
maraneh rempug, jeung saupama ieu maksud
sapagodos jeung pangersa PANGERAN Allah
urang, hayu urang nitahan para utusan
ka ditu ka dieu, ngondangan dulur-dulur
sabangsa anu tinggal, kitu deui para imam
jeung urang Lewi di desa-desana, sina ka
darieu.
3 Geus kitu urang nyokot Peti Perjangjian
Allah anu geus lila kateler-teler ti wates Raja
Saul."
4 Jalma rea nyatujuan, malah galumbira.
5 Gancangna Daud geus ngumpulkeun urang
Israil ti ditu ti dieu, ti kidul ti semet Walungan
Sihor wates Mesir, nepi ka semet jalan
anu bras ka Hamat di beulah kaler, diajak
mindahkeun Peti Perjangjian ti Kiryat Yarim
ka Yerusalem.

6 Sanggeus kitu Daud angkat jeung jalma
rea ka kota Baala, nya eta ka Kiryat Yarim
di wewengkon Yuda, seja nyandak Peti
Perjangjian Allah, anu ngagem jenengan
PANGERAN, anu ngasta luhureun mukarabin.
7 Seug Peti Perjangjian teh dikaluarkeun ti
imah Aminadab, dimuatkeun kana padati
anyar. Padatina diaping ku Usa jeung Ahio,
8 dipirig ku Daud ngigel jeung jalma rea,
tanda hormatna ka Allah, dibarung ku
ngarawih jeung narabeuh kacapi, terebang,
kecrek jeung tarompet.
9 Barang narepi ka hiji panggilingan di Kidon,
sapi anu narik padati teh tijalikeuh. Usa rikat
nyanggap Peti Perjangjian sieuneun eta Peti
tiguling.
10 Tapi PANGERAN jadi bendu ka Usa dumeh
nyabak eta peti, nepi ka Usa tiwas harita
keneh di payuneun PANGERAN.
11 Daud kacida ngangresna ningali Usa tiwas
ku bebendu PANGERAN, seug eta tempat
teh ku anjeunna disebut Peres Usa, nepi ka
ayeuna.
12 Daud jadi kacida sieuneunana ku Allah,
seug ngalahir, "Kudu kumaha dibawana ieu
Peti Perjangjian teh ku kami?"
13 Tungtungna eta peti teh ku Daud henteu
tulus dicandakna ka Yerusalem, ditunda di
imah Obed Edom, asli urang Gat.
14 Meunang tilu bulan ayana di dinya.
Sajeroning kitu, saeusi imah Obed Edom

jeung sagala pangabogana meunang berkah
ti PANGERAN.

14 1 Raja Hiram ti nagara Tirus ngintunan
balok-balok kai kiputri ka Daud,
reujeung tukang-tukang kayu jeung tukang-
tukang tembokna, sina mangadegkeun
karaton.
2 Ku sabab kitu kahartoseun ku Daud yen
anjeunna ku PANGERAN geus diteguhkeun
jadi raja nyangking Israil, sarta karajaanana
ku Mantenna dibeungharkeun pikeun
kabagjaan umat-Na.
3 Sanggeus calik di Yerusalem Daud tambah
deui garwa, tambah deui putra istri pameget.
4 Putra-putra anu diwedalkeunana di
Yerusalem nya eta: Samua, Sobab, Natan,
Suleman,
5 Yibhar, Elisua, Elpelet,
6 Nogah, Nepeg, Yapia,
7 Elisama, Belyada jeung Elipelet.
8 Barang urang Pelisti ngadarenge beja
yen Daud geus jadi raja nyangking sakuliah
nagara Israil, seug mepek balad rek nangkep
ka anjeunna. Ti dinya Daud budal jeung balad
arek ngayonan.
9 Urang Pelisti geus araya di Lebak Repaim
jeung geus mimiti rarampog.
10 Daud unjukan ka Allah, "Kumaha eta
urang Pelisti teh kedah dilawan? Kumaha
abdi tiasa unggul?" "Pek perangan!" waler

PANGERAN. "Ku Kami rek diselehkeun ka
maneh."
11 Seug eta urang Pelisti teh ku Daud
diperangan di Baal Perasim, dielehkeun.
Anjeunna ngalahir kieu, "Allah geus
ngersakeun aing bisa ngabedah balad musuh
lir upama banjir." Nu matak eta tempat ku
anjeunna dingaranan Baal Perasim.
12 Waktu urang Pelisti kalabur, brahala-
brahalana kataringgaleun, ku Daud
dipiwarang diduruk.
13 Tapi teu lila urang Pelisti teh murubul deui
ka eta lebak jeung geus mimiti raranjah deui.
14 Daud unjukan deui ka Allah. Ari waleran
Allah, "Narajangna ulah ti beulah dieu, kudu
nguriling ka beulah ditu ti tukangeunana, ti
lebah gumplukan tangkal baka.
15 Lamun geus aya sora pabuis di pucuk-
pucuk tangkal baka, maneh kudu gancang
narajang, sabab Kami bakal maju ti heula
ngelehkeun balad Pelisti."
16 Sakumaha timbalan Allah ku Daud
ditumutkeun, sarta anjeunna hasil iasa ngusir
balad Pelisti ti semet Gibon meh nepi ka
Geser.
17 Daud jadi kagurnita ka mana-mana, sarta
bangsa-bangsa sejen ku PANGERAN disina
sarieuneun ku anjeunna.

15

1 Keur anggoeunana Daud ngadamel
gedong-gedong di Kota Daud. Tempat

keur Peti Perjangjian Allah oge ngadamel,
katut jeung kemahna.
2 Sanggeus kitu saurna, "Peti Perjangjian
teh digotongna ngan kudu ku urang Lewi,
sabab ngan maranehna anu ku PANGERAN
geus dipilih purah ngagotongna jeung purah
ngalalayanananana teh, sapapanjangna."
3 Seug Daud marentah ngumpulkeun
sakumna bangsa Israil ka Yerusalem, rek
mindahkeun Peti Perjangjian ka tempat anu
geus disadiakeun ku anjeunna.
4 Jalma-jalma turunan Harun jeung urang
Lewi ku anjeunna diondang.
5 Urang Lewi anu datang ti golongan Kahat
120 urang, pamingpinna Uriel;
6 ti golongan Merari 220 urang, pamingpinna
Asaya;
7 ti golongan Gerson 130 urang, pamingpinna
Yoel;
8 ti golongan Elisapan 200 urang,
pamingpinna Semaya;
9 ti golongan Hebron 80 urang, pamingpinna
Eliel;
10 ti golongan Usiel 112 urang, pamingpinna
Aminadab.
11 Daud nyaur Imam Sadok, Imam Abyatar,
jeung pamingpin urang Lewi anu genepan
tadi, nya eta Uriel, Asaya, Yol, Semaya, Eliel,
jeung Aminadab,
12 saurna ka maranehna, "Sarampean
pamingpin golongan-golongan Lewi geura

susuci jeung sakumna urang Lewi, pikeun
mawa Peti Perjangjian GUSTI Allah Israil ka
dieu, ka tempat beunang kaula nyadiakeun.
13 Bareto eta Peti digarotongna lain ku
sarampean, nepi ka urang dihukum ku Gusti
PANGERAN, lantaran ngabakti ka Mantenna
teh henteu make tatakrama samistina."
14 Prak eta imam-imam jeung urang Lewi
susuci, supaya meunang mindahkeun Peti
Perjangjian GUSTI Allah Israil.
15 Sanggeus kitu Peti teh digotong ku
urang Lewi make rancatan, prakprakanana
sakumaha katangtuan ti PANGERAN anu
diandikakeun ka Musa tea.
16 Para pamingpin urang Lewi ku Daud
dipiwarang ngumpulkeun biduan-biduan
urang Lewi, pikeun ngawihkeun lagu-lagu
gumbira jeung pikeun narabeuh kacapi jeung
kecrek.
17 (15:17-21) Seug jalma-jalmana ku
maranehna dipilih ti warga-warga anu baroga
biduan, pikeun narabeuh kecrek tambaga.
Nu kapilih: Heman bin Yoel jeung dulurna,
Asap bin Berekya, jeung Etan bin Kusaya ti
kaom Merari, dibantu ku urang Lewi sejenna
anu kudu narabeuh kacapi sora luhur nya
eta: Jakaria, Yaasiel, Semiramot, Yehiel,
Uni, Eliab, Maaseya jeung Benaya. Pikeun
narabeuh kacapi sora gede, urang Lewi anu
kapilih: Matica, Elipelehu, Mikneya, Asasia,

jeung duaan deui: Obed Edom jeung Yehiel
tukang ngajaraga Bait Allah.
18 (15:17)
19 (15:17)
20 (15:17)
21 (15:17)
22 Kenanya ahli lalaguan, diangkat kudu
mingpin tukang nabeuh.
23 (15:23-24) Berekya, Elkana, Obed Edom
jeung Yehia dipilih kudu ngajaraga Peti
Perjangjian. Imam-imam Sebanya, Yosapat
jeung Elieser kapilih kudu nariup tarompet
heulaeun Peti Perjangjian.
24 (15:23)
25 Bral Daud angkat ka imah Obed Edom
diiring ku para pamingpin jeung para
panglima, arek nyandak Peti Perjangjian.
Kabeh kacida galumbirana.
26 Sangkan pasti aya pitulung PANGERAN
ka urang Lewi anu kudu ngagotong Peti tea,
maranehna ngurbankeun tujuh sapi jalu
jeung tujuh domba.
27 Daud, tukang-tukang nabeuh jeung
Kenanya pamingpinna sarta urang Lewi anu
ngagotong Peti Perjangjian, kabeh dijarubah
lenen lemes. Daud mah nganggo epod
ongkoh.
28 Peti Perjangjian digotong ka Yerusalem,
diiring ku sakumna bangsa Israil dipirig ku
surak ayeuh-ayeuhan pabaur jeung sora

tatabeuhan, tarompet, tarompet tanduk,
kecrek jeung kacapi anu ngalagu.
29 Barang gotongan Peti geus aya di dayeuh,
Mikal binti Saul nempo tina jandela, ret
ningali Raja Daud keur rerengkenekan jeung
ajrug-ajrugan nembongkeun kagumbiraan,
rey bae jadi asa cua ka anjeunna.

16

1 Peti Perjangjian diasupkeun ka jero
kemah anu disadiakeun ku Daud tea,
dipernahkeun. Tuluy ngahaturkeun kurban
beuleuman jeung kurban karapihan ka Allah.
2 Beres ngahaturkeun kurban-kurban, Daud
ngaberkahan jalma rea nyebut pajenengan
PANGERAN,
3 tuluy ngabagikeun kadaharan, unggal
jelema di Israil lalaki awewe dibaragi roti
sasiki, daging sakeureut jeung kismis.
4 Aya urang Lewi anu ku Daud diangkat
purah mingpin ibadah ka PANGERAN Allah
Israil hareupeun Peti Perjangjian, purah
nyanggakeun lagu jeung pupujian.
5 Asap pamingpinna, dibantu ku Jakaria.
Ari Yiel, Semiramot, Yehiel, Matica, Eliab,
Benaya, Obed Edom, jeung Yiel, purah
nabeuh kacapi, Asap purah nabeuh kecrek.
6 Ari Imam Benaya jeung Imam Yehasiel
dibakukeun niup tarompet hareupeun Peti
Perjangjian.
7 Asap sabatur-batur papada urang Lewi
mimiti poe eta dibakukeun ku Daud

purah nyanggakeun lagu-lagu pupujian ka
PANGERAN.
8 Puji sukur ka PANGERAN, gurnitakeun
kaagungana-Na. Caritakeun ka bangsa-
bangsa sagala dadamelan Mantenna.
9 Sanggakeun puji ka PANGERAN,
gurnitakeun mujijat-Na nu araheng.
10 Sing saruka, urang jadi umat Mantenna.
Sing barungah nu ngarabdi ka Mantenna.
11 Deuheusan PANGERAN, sambat
pitulung-Na, jeung tong petot-petot ngabakti.
12 (16:12-13) Eh anak incu Yakub abdi-abdi
Allah, eh anak incu Israil petingan Allah!
Ingetkeun sagala mujijat Mantenna, jeung
kaadilana-Na ka urang!
13 (16:12)
14 PANGERAN Allah urang teh parentah-Na
keur sajagat buana.
15 Pacuan poho kana jangji Allah, jangji nu
henteu barobah,
16 jangji-Na anu kedal ka Ibrahim, anu
diikrarkeun ka Ishak.
17 PANGERAN kedal jangji ka Yakub anu
salawasna moal barobah.
18 "Kami ka maneh rek mere tanah Kanaan,
jadi tanah milik maneh," kitu pangandika-Na.
19 Harita di Kanaan teh umat Allah can
sabaraha tur ngumbara keneh,
20 ti nagara itu ka nagara ieu, ti karajaan itu
ka karajaan ieu.

21 Tapi maranehna ku Allah diraksa, urang
dinya dilarang ngaganggu, raja-rajana
diancam:
22 "Pacuan jail ka umat Kami, pacuan jahat
ka nabi-nabi Kami!"
23 Puji PANGERAN eh jagat buana!
Caritakeun saban poe beja hade: Kami geus
salamet ku Mantenna.
24 Kamulyaan Mantenna caturkeun ka kabeh
bangsa, dadamelan aragung-Na caturkeun ka
sarerea.
25 PANGERAN kalangkung agung, pujieun
kaliwat saking, Mantenna kudu dihormat
leuwih ti sakabeh nu dipiallah.
26 Bangsa sejen mah allahna teh aallahan,
ari PANGERAN mah nu ngadamel langit.
27 Mantenna dikubeng ku kamulyaan jeung
kaagungan, kakawasaan jeung kasukaan
ngeusian tempat linggih-Na.
28 Puji PANGERAN, eh manusa saeusi bumi!
Puji kamulyaan jeung kadigjayaan Mantenna.
29 Agungkeun jenengan PANGERAN nu
mulya, sanggakeun pangbakti, datangan
Bait-Na. Ana Mantenna ebreh pinton kasucian,
geuwat sarujud payuneun PANGERAN.
30 Eh jagat, sing gumeter di payuneun
Mantenna! Bumi pageuh dina tempatna,
hamo bisa dieserkeun.
31 Sing saruka eh bumi jeung langit!
Gurnitakeun ka bangsa-bangsa: PANGERAN
jumeneng Raja.

32 Sing gumuruh laut jeung saeusina! Sing
saruka tegalan jeung saeusina!
33 Tatangkalan di leuweung bakal sarurak,
lamun Mantenna geus rawuh rek marentah
jagat.
34 Kudu nganuhunkeun ka PANGERAN,
nuhun ku kasaeana-Na. Asih-Na langgeng
sapapanjangna.
35 Geura sasambat, "Nun Allah Gusti nu
jadi Jurusalamet, rahayukeun abdi sadaya,
hijikeun, sareng jait ti bangsa-bangsa,
sangkan abdi sadaya maruji sukur, sareng
ngamulyakeun pajenengan anu suci."
36 Puji PANGERAN, Allah Israil! Puji, ti
ayeuna nepi ka salalanggengna! Tutas eta
lagu pupujian, jalma rea ngucapkeun, "Amin,"
sarta ngamulyakeun ka PANGERAN.
37 Asap sabatur-batur papada urang Lewi ku
Daud ditetepkeun jadi purah ngajalankeun
tugas babakti di tempat panyimpenan
Peti Perjangjian, anu kudu dilampahkeun
unggal-unggal poe,
38 dibantu ku Obed Edom bin Yedutun
sabatur-batur anu genep puluh dalapan urang
tea. Hosa jeung Obed Edom dibakukeun
purah jaga lawang-lawang.
39 Imam Sadok jeung para imam lianna
dibakukeun purah ngajalankeun tugas babakti
ka PANGERAN di Gibon.
40 Unggal isuk jeung unggal sore kudu
nyanggakeun kurban beuleuman dina altar,

sakumaha anu dimistikeun dina Hukum anu
ku PANGERAN diturunkeun ka Israil.
41 Heman jeung Yedutun oge ditugaskeun di
dinya jeung babaturanana anu ngahaja dipilih
purah nyanggakeun pupujian ka PANGERAN,
nganuhunkeun kana kasaeana-Na.
42 Heman jeung Yedutun kudu ngatur
nu narabeuh tatabeuhan paragi ngiring
lagu-lagu pamuji sukur, tarompet, kecrek
jeung tatabeuhan lianna. Jalma-jalma kaom
Yedutun lianna dibakukeun purah jaraga
lawang-lawang.
43 Sanggeus kitu kakara jalma-jalma teh
baralik. Daud oge mulih nepangan eusi
bumina.
17 1 Raja Daud calikna geus di karaton.
Dina hiji poe anjeunna ngala Nabi
Natan, geus kitu ngalahir, "Tingali, kaula
parantos cicing di karaton tina kai kiputri,
ari Peti Perjangjian PANGERAN ngan di jero
kemah!"
2 Piunjuk Natan, "Atuh mangga pidamel
kumaha kersa, da Gusti teh disarengan ku
Allah."
3 Tapi dina peutingna Allah nimbalan ka
Natan, dawuhana-Na,
4 "Bejakeun ieu pangandika ka Daud abdi
Kami, kieu, Gedong keur panglinggihan Kami
dijieunna ulah ku maneh.

5 Ongkoh ti barang Kami ngajait urang Israil
ti Mesir, nepi ka kiwari oge cicing teh lain di
gedong, tapi di kemah jeung pipindahan.
6 Jeung sapanjang reureujeungan jeung
urang Israil, ka para pamingpin beunang Kami
ngangkat, Kami teu menta dipangnyieunkeun
gedong tina kai kiputri.
7 Jadi pangbejakeun ku maneh ka abdi Kami
Daud, kieu kituh timbalan Kami, PANGERAN
Nu Maha Kawasa, Maneh teh ku Kami
dipulung ti tegal, tina asal tukang ngajaga
domba diangkat jadi raja nyangking umat
Kami Israil.
8 Kami geus nulungan ka maneh ka mana
bae maneh indit. Unggal maneh maju tarung,
musuh maneh ku Kami dielehkeun. Maneh
ku Kami rek dijieun kamashur saperti para
pamingpin anu panggedena di dunya. Indit
ka mana bae maneh ku Kami diaping. Unggal
maneh indit ngarurug, musuh maneh ku Kami
dielehkeun.
9 (17:9-10) Sarta umat Kami Israil, ku
Kami geus dipangnyadiakeun tempat, geus
disina maratuh di dinya jeung moal aya
anu neungteuinganan deui. Enggeus sering
maranehna ditarajang ku bangsa-bangsa anu
barengis ti saprak arasup ka ieu tanah. Tapi
ti semet ayeuna mah moal deui. Kami jangji
rek ngelehkeun sakabeh musuh maneh, sarta
maneh rek dibere turunan.
10 (17:9)

11 Di mana maneh geus mulang ti dunya
ngahiji jeung karuhun-karuhun, aya anak
maneh saurang anu ku Kami rek dijieun raja,
sarta karajaanana ku Kami rek dikersakeun
sina nanjung.
12 Nya anak maneh anu eta anu bakal
mangnyieunkeun gedong pikeun Kami, sarta
karajaan turunanana moal aya kandegna
sapapanjangna.
13 Sarta Kami pijadieun Ramana, ari
manehna pijadieun putra Kami. Pangdeudeul
ti Kami ka manehna moal eureun-eureun,
moal dipegatkeun cara ka Saul anu ku
Kami digulingkeun sangkan maneh jadi raja
gantina.
14 Manehna baris dijenengkeun ku Kami sina
ngurus umat Kami jeung nyekel karajaan
Kami salalanggengna. Karajaan turunanana
moal aya kandegna."
15 Eta pangandika wahyu ti Allah ku Natan
dicarioskeun ka Daud.
16 Ti dinya Raja Daud lebet ka Kemah
Tepangan PANGERAN, brek mando tuluy
neneda, "Nun GUSTI Allah, sayaktosna abdi
sareng saeusi rorompok henteu layak nampi
sugri pangasih Gusti.
17 Ayeuna ku Gusti bade dipaparin deui
langkung ti nu parantos, sareng dipaparin
jangji perkawis pijagaeun pun anak. Abdi ku
Gusti dijadikeun saharkat sareng jalma anu
aragung, nun GUSTI Allah.

18 Kedah kumaha abdi nya nganuhunkeun!
Gusti langkung uninga abdi teh kumaha,
nanging dugi ka dipaparin kamulyaan sakieu,
padahal abdi teh mung gandek.
19 Eta sagala perkawis anu aragung, anu
parantos diuningakeun ti payun ka diri abdi,
estu parantos kitu pangersa sareng tujuan
Gusti.
20 Nun PANGERAN, Gusti teh teu aya
sasamina. Ti kapungkur keneh abdi sadaya
terang yen mung Gusti anu jumeneng Allah.
21 Di dunya teu aya bangsa anu sapertos
bangsa Israil, anu ku Gusti parantos dijait
tina harkat badega lajeng didamel umat
kagungan. Sugri padamelan Gusti anu sakitu
arahengna sareng aragungna parantos
kagurnita ka saalam dunya. Eta umat
kagungan teh ku Gusti dijait ti Mesir, sarta
saban maranehna maju, bangsa-bangsa
sanes ku Gusti disingkirkeun.
22 Urang Israil dipidamel jadi umat Gusti
salalanggengna, sareng Gusti, PANGERAN,
jadi Allah maranehna.
23 Nun Gusti PANGERAN, sugri jangji Gusti
hal diri sareng turunan abdi, kitu deui sugri
perkawis anu parantos diandikakeun tea,
mugi-mugi diyaktoskeun.
24 Gusti bakal tambih kamashur, moal petot-
petot disarebat ku jalmi-jalmi, PANGERAN
Nu Maha Kawasa jumeneng Allah Israil. Mugi

Gusti ngalanggengkeun karajaan turunan
abdi.
25 Nun Allah panutan, abdi parantos
kumawantun ngunjukkeun ieu panuhun ka
pangersa Gusti, reh eta sugri perkawis ku
Gusti parantos diwartoskeun ka jisim abdi,
gandek Gusti, sareng Gusti parantos nimbalan
yen turunan abdi bakal jarumeneng raja.
26 Gusti teh Allah, nun PANGERAN, anu
parantos maparin ieu jangji anu sakieu
ahengna.
27 Mugi berkahan turunan abdi, masing
tetep aya dina aub-aub sih kurnia Gusti.
Nun PANGERAN, Gusti parantos ngedalkeun
berkah ka maranehna, eta berkah Gusti
tinangtos bakal ngancik salalanggengna di
maranehna."
18 1 Hiji mangsa Raja Daud merangan
deui urang Pelisti. Urang Pelisti
ditalukkeun. Kota Gat jeung desa-desa
sakurilingna ku anjeunna dijabel.
2 Urang Moab oge ku anjeunna dielehkeun
jadi bawahanana sarta kudu mayar upeti.
3 Sanggeus eta anjeunna ngelehkeun Raja
Hadad Eser ti Soba, hiji nagara di tanah Siria
deukeut wewengkon Hamat, lantaran Hadad
Eser rek ngarebut wewengkon Eprat Girang.
4 Daud ngarebut sarebu kareta, tujuh
rebu nu tarumpak kuda jeung dua puluh
rebu prajurit badarat. Ari kudana dirampas

sacukupna pikeun narik saratus kareta,
sesana kabeh dibajegan sukuna.
5 Urang Siria ti Damsik ngirimkeun bala
bantuan rek nulungan ka Raja Hadad Eser,
tapi eta oge dielehkeun sarta baladna anu
tiwas ku anjeunna aya dua puluh dua rebu
urang.
6 Daud nempatkeun pos-pos tentara di
wewengkon maranehna, sarta maranehna
jadi tatalukan anjeunna, dikeunaan upeti. Di
mana-mana Daud ku PANGERAN dikersakeun
unggul bae.
7 Daud ngarampas kepeng-kepeng emas anu
diparake ku gegeden-gegeden Hadad Eser,
dicandak ka Yerusalem.
8 Ti Tibhat jeung Kun, nya eta dua nagara
anu dirajaan ku Hadad Eser, anjeunna
nyandak tambaga loba pisan. (Eta tambaga
keur jaman Raja Suleman engke dijieun
tatalagaan tambaga, pilar-pilar jeung
paparabotan tambaga pikeun kaperluan Bait
Allah.)
9 Perkara elehna Hadad Eser sabaladna
kadangu ku Raja Toi ti nagara Hamat.
10 Eta raja ngutus Yoram putrana ngintun
salam ka Daud, ngawilujengkeun ka anjeunna
geus iasa ngelehkeun Hadad Eser, sabab
Hadad Eser sering pisan merangan ka
anjeunna. Sajaba ti kitu Yoram nyanggakeun
kikintun, barang-barang tina emas, perak
jeung tambaga.

11 Eta barang-barang ku Raja Daud
disucikeun paranti babakti ka PANGERAN,
dihijikeun jeung emas perak beunang
ngajabel ti bangsa-bangsa anu dielehkeun
ku anjeunna, nya eta ti Edom, Moab, Amon,
Pelisti jeung Amalek.
12 Abisai putra ibu Seruya ngelehkeun urang
Edom di Lebak Uyah, maehan dalapan belas
rebu serdadu,
13 jeung di sakuliah Edom anjeunna
nempatkeun pangjagaan-pangjagaan, sarta
urang Edom dijadikeun patalukan Raja Daud.
Di mana-mana Daud ku PANGERAN didamel
unggul.
14 Daud ngereh sakuliah tanah Israil, sarta
anjeunna ngajagi pisan supaya iasa adil
palamarta ka rahayat.
15 Nu jadi panglima perangna nya eta Yoab
saderek Abisai. Nu jadi papatihna Yosapat bin
Ahilud.
16 Imam-imamna Sadok bin Ahitub jeung
Ahimelek bin Abyatar. Paniterana Seraya.
17 Kapetenganana Benaya bin Yoyada. Ari
putra-putra Daud mareunang kalungguhan
anu utama, ngabantu ka anjeunna.

19 1 Dina hiji mangsa raja Amon anu
jenenganana Nahas pupus, diganti ku
putrana, Hanun.
2 Saur Daud, "Kami rek nembongkeun ka
Hanun yen seja midulur, sabab Nahas ramana
hade ka kami." Daud ngintun utusan ka ditu,

pikeun nawiskeun bela sungkawa. Sanggeus
utusan-utusan teh daratang ka Hanun,
3 para gegeden Amon arunjukan ka rajana,
"Naha leres Daud ngintun ieu utusan-utusan
teh tawis mikatineungna ka tuang rama
suwargi? Sayaktosna eta teh bade nalengteng
nagara urang, ngarah gampil nempuh."
4 Eta utusan-utusan ku Hanun ditangkep,
janggotna dikurudan, pakeanana diguntingan
lebah biritna, tuluy sina baralik.
5 Atuh kacida areraeunana, nepi ka teu
kadarugaeun terus balik. Sanggeus kadangu
ku Raja Daud, maranehna dipiwarang
narunggu heula di Yeriho, ngadarago
janggotna jaradi deui.
6 Raja Hanun jeung urang Amon geus rumasa
yen ngahaja ngamusuh ka Daud. Tuluy nyewa
kareta perang jeung nu tarumpakna ti
Mesopotami Girang, jeung ti Maaka jeung
Soba dua kota di nagara Siria, dibayarna ku
perak tilu puluh opat rebu kilo.
7 Kareta anu disewa lobana tilu puluh dua
rebu, geus datang jeung balad raja nagara
Maaka, masanggrahan deukeut Medeba.
Urang Amon ge geus budal ti unggal kota,
geus sadia perang.
8 Sanggeus Daud uningaeun tuluy nimbalan
ka Yoab sina ngetrukkeun balad.
9 Urang Amon geus taki-taki di lawang kota
Raba, ibukota Amon, ari raja-raja anu rek
mantuanana geus saradia di luar kota.

10 Kajudi ku Yoab yen anjeunna rek digencet
ti hareup jeung ti tukang. Gancang meting
serdadu-serdadu Israil, rek dipake ngayonan
urang Siria.
11 Balad sesana dipercayakeun ka Abisai
rayina, sina ngayonan urang Amon.
12 Saur Yoab ka rayina, "Lamun Akang
kadeseh ku urang Siria, Rayi kudu buru-buru
mantuan. Upama Rayi kadeseh ku urang
Amon, ku Akang dibantu.
13 Sing teteg, hayu urang sakuat-kuat
ngabela bangsa jeung nagara Allah urang.
Mugia laksana pangersa PANGERAN."
14 Prung pasukan Yoab narajang, urang Siria
kalabur.
15 Nyaho urang Siria kalabur, urang Amon
oge kalabur ti Abisai, marubus deui ka
nagarana. Sanggeus kitu Yoab mulang ka
Yerusalem.
16 Sanggeus tetela yen kateter ku urang
Israil, urang Siria ngumpulkeun deui kakuatan
ti dayeuh-dayeuh nagarana anu di wetaneun
Walungan Eprat, dipingpin ku Sobak,
panglima perang Raja Hadad Eser ti Soba.
17 Daud geus uninga, seug mepek balad
Israil, tuluy meuntasan Walungan Yordan
muru ka balad urang Siria. Sanggeus campuh,
18 urang Siria kadeseh ku urang Israil. Tujuh
rebu urang Siria ti pasukan kareta jeung opat
puluh rebu serdadu leumpangna tiwas ku

Raja Daud sabaladna. Sobak panglima perang urang Siria oge tiwas.
19 Sanggeus tetela kasoran ku urang Israil,
raja-raja anu kaereh ku Raja Hadad Eser marenta taluk ka Daud, tuluy jadi erehan anjeunna. Ti dinya mah urang Siria kapok ngabantu ka urang Amon.

20

1 Dina hiji mangsa waktu ganti taun,
usum raja-raja budal perang, Yoab nyandak balad ngarurug ka tanah Amon. Raja Daud henteu ngiring, aya di Yerusalem. Kota Raba geus dikepung tuluy ditarajang diruksakkeun.
2 Arca batara Molek aallahan urang Amon
anu make makuta emas beuratna aya kana tilu puluh opat kilona jeung make permata, permatana ku Daud dicandak, tuluy dipasangkeun kana makutana ku anjeun. Daud nyandak jarahan kacida lobana ti eta kota.
3 Jalma-jalmana ku anjeunna dipaksa
digarawekeun, parabotna ragaji, pacul jeung kampak. Urang Amon di kota-kota sejenna oge dipaksa digarawekeun saperti kitu. Sanggeus kitu Daud sabaladna mulih ka Yerusalem.
4 Geus kitu aya perang deui jeung urang
Pelisti di Geser. Harita Sibkai urang Husa maehan hiji raksasa ngaran Sipai, sarta urang Pelisti perangna eleh.

5 Waktu aya perang deui jeung urang Pelisti,
Elhanan bin Yair maehan Lahmi, raksasa
dulurna Goliat urang Gat tea, anu kandel
bahu tumbakna sarua jeung pihanean.
6 Aya deui perang di Gat. Di dinya aya hiji
raksasa turunan raksasa baheula, ramo
leungeun jeung ramo sukuna genep-genep.
7 Eta raksasa kacida nyapirakeunana ka
urang Israil. Seug dipaehan ku Yonatan bin
Syama rakana Daud.
8 Eta tilu raksasa anu dipaehan ku
Daud jeung abdi-abdina, kabeh turunan
raksasa-raksasa Gat.

21 1 Setan rek nyilakakeun urang Israil,
ngangsonan ka Daud sina ngayakeun
cacah jiwa.
2 Daud nimbalan ka Yoab jeung opsir-opsir
saurna, "Papay satanah Israil ti tungtung
nepi ka tungtung, itung cacah jiwana, hayang
nyaho sabaraha lobana."
3 Piunjuk Yoab, "Mugi urang Israil ku
PANGERAN dijadikeun saratus kalieun ti
ayeuna seueurna. Sadayana ge kagungan
Sang Raja. Ku naon Sang Raja mundut anu
matak jadi kalepatan sakumna bangsa?"
4 Tapi saur raja, teu meunang henteu Yoab
kudu ngajalankeun timbalanana. Bral Yoab
angkat ka sakuliah nagara Israil. Tuluy
mulang ka Yerusalem,
5 ngahaturkeun cacah jiwa ka Raja Daud.
Rahayat anu pantes keur angkatan perang,

di Israil aya 1.100.000 urang, di Yuda aya
470.000 urang.
6 Kaom Lewi jeung kaom Binyamin ku Yoab
henteu diitung, sabab anjeunna henteu
resepeun kana pamundut rajana.
7 Perkara Daud midamel kitu henteu
sapagodos jeung pangersa Allah. Nu matak
Israil ku Mantenna ditibanan hukuman.
8 Daud unjukan ka Allah, "Kalakuan abdi
teh hiji dosa kalintang ageungna. Mugi Gusti
ngahapunten eta kalakuan abdi anu teu
puguh."
9 PANGERAN nimbalan ka Gad, jurutingal
Daud,
10 "Bejakeun ka Daud, Kami mere tilu rupa
piliheun. Rek milih nu mana, ku Kami rek
diturut."
11 Gad marek ka Daud ngunjukkeun timbalan
PANGERAN. Tuluy miunjuk, "Hoyong anu
mana?
12 Bade milih paceklik tilu taun? Bade
milih kakaburan tilu sasih nyingkahan balad
musuh? Atanapi bade milih diamuk ku pedang
PANGERAN tilu dinten, nya eta ku sasalad
anu ngaruksak ieu tanah, anu disebarkeun
ku malaikat Mantenna ka sakuliah Israil dugi
ka rahayat maraot? Mana anu ku abdi kedah
diunjukkeun ka PANGERAN?"
13 Waler Daud ka Gad, "Kaula kacida
bingungna! Tapi tinimbang cilaka ku pada
jalma, kaula mending pasrah ka PANGERAN.

Naon bae hukuman ti Mantenna kaula tarima,
da Mantenna mah sipat welas."
14 Ti dinya PANGERAN narajangkeun sasalad
ka urang Israil nepi ka aya 70.000 urang anu
tiwas.
15 Geus kitu Mantenna miwarang hiji
malaikat sina ngaruksak ka Yerusalem. Tapi
manah-Na kabujeng welas, tuluy nimbalan ka
eta malaikat, "Meugeus, cukup!" Reg malaikat
teh ngajanteng palebah panggilingan bogana
Arauna urang Yebus.
16 Breh eta malaikat teh katingalieun ku
Daud keur nangtung di awang-awang, mesat
pedang rek mimiti ngaruksak ka Yerusalem.
Brek Daud jeung para pamingpin anu harita
geus ngaranggo karung sarujud.
17 Daud tuluy sembahyang, "Nun Allah! Abdi
anu lepatna, parantos marentah ngayakeun
cacah jiwa. Rahayat mah naon lepatna?
Nun Gusti PANGERAN, mangga hukumanana
larapkeun ka jisim abdi sakulawarga, umat
Gusti mah masing rahayu."
18 Malaikat PANGERAN nimbalan ka Gad,
supaya Daud ngadegkeun hiji altar haturan
PANGERAN di panggilingan bogana Arauna.
19 Sanggeus ku Gad diunjukkeun, prak Daud
midamel sakumaha timbalan PANGERAN.
20 Ari Arauna jeung opat urang anakna harita
keur ngagiling gandum di panggilinganana,
ana breh arawaseun ka malaikat tea, anakna
lalumpatan nyarumput.

21 Ari Arauna barang nenjo aya Raja Daud
sumping buru-buru ninggalkeun panggilingan
tuluy sujud ka Daud.
22 Saur Daud ka manehna, "Kami hayang
meuli panggilingan maneh, rek diadegan altar
haturan PANGERAN supaya sasalad eureun.
Ku kami tangtu dibayar sahargana."
23 "Sumangga Gusti, candak bae," piunjuk
Arauna. "Mangga pidamel kumaha pangersa.
Sapi kurbankeuneun dina eta altar, ieu
nyanggakeun sareng pasangan-pasanganana
kangge suluhna, sareng ieu gandum kangge
kurban candak bae sadayana."
24 Saur raja, "Ulah kitu, ku kami rek
dibayar sakumaha pantesna. Rek ngurban
ka PANGERAN teh hayang beunang meuli,
embung beunang pamere."
25 Tuluy eta panggilingan teh ku anjeunna
digaleuh genep ratus uang emas.
26 Geus kitu anjeunna ngadamel altar di
dinya haturan PANGERAN, prak ngahaturkeun
kurban beuleuman jeung kurban karapihan.
Anjeunna sasambat ka PANGERAN sarta
dimakbul, gur seuneu ti awang-awang
ngaduruk kurban dina eta altar.
27 PANGERAN lajeng nimbalan sangkan
malaikat tea nyarungkeun pedangna, seug
malaikat teh nyarungkeun pedangna.
28 Daud geus waspaoseun yen panyambatna
ditampi ku PANGERAN, tuluy nyanggakeun

deui kurban dina eta altar di urut panggilingan
Arauna.
29 Ari Kemah Tepangan PANGERAN beunang
ngadamel Musa di tanah gurun tea jeung
altarna paragi ngaduruk kurban, harita mah
masih keneh di tempat ibadah di Gibon.
30 Tapi Daud teu wantuneun angkat ngurban
ka ditu, sieuneun ku pedang malaikat
PANGERAN tea.

22

1 Geus kitu Daud sasauran, "Nya di
dieu pitempateunana Bait GUSTI Allah
teh. Nya di dieu pitempateunana altar paragi
urang Israil ngaduruk kurban-kurban teh."
2 Raja Daud marentah ngumpulkeun
jalma-jalma anu ngumbara di tanah Israil,
tuluy digarawekeun. Sawareh disina natah
batu-batu pikeun adegan Bait Allah.
3 Anjeunna geus sadia beusi pirang-pirang
lobana keur nyieun paku jeung engsel pikeun
panto kai. Tambaga oge sadia kacida lobana
nepi ka moal bisa ditimbang.
4 Ka urang Tirus jeung Sidon anjeunna
mundut balok-balok kai kiputri kacida lobana.
5 Panggalihna, "Bait Allah buatan anak
aing teh kudu aheng, kudu matak mashur
ka saalam dunya. Anak aing budak keneh
jeung can aya kanyahona, jadi ku aing
kudu dipangnyadiakeun bahan-bahanna." Nu
matak samemeh pupus teh Daud nyayagikeun
heula bahan-bahan adegan kacida lobana.

6 Suleman putrana disaur, ditimbalan
ngadamel gedong pikeun PANGERAN, Allah
Israil.
7 Kieu saur Daud ka putrana, "Anaking,
Ama teh hayang nyieun gedong pikeun
ngamulyakeun ka PANGERAN, Allah Ama.
8 Tapi PANGERAN teu masihkeun Ama
nyieun eta gedong keur Mantenna, sabab
timbalana-Na Ama teh geus loba teuing
maehan, sering teuing perang, loba teuing
ngocorkeun getih batur.
9 Tapi Mantenna jangji ka Ama, timbalana-
Na, Maneh bakal boga anak anu bakal jadi
raja jeung moal kasorang ku perang, ku Kami
rek dikertakeun, moal disina didatangan ku
musuh. Ari pingaraneunana Suleman, sabab
sapanjang dirajaan ku manehna, Israil ku
Kami rek disina aman santosa.
10 Nya manehna engke anu bakal nyieun
gedong pikeun Kami. Manehna pijadieun putra
Kami, Kami pijadieun Ramana. Turunanana
pijadieun raja Israil sapapanjangna."
11 Daud terus keneh sasauranana, "Mugia
PANGERAN, Allah hidep, nyarengan ka hidep,
Anaking! Mugia Mantenna ngalaksanakeun
jangji-Na sangkan hidep bisa ngadegkeun eta
gedong pikeun Mantenna.
12 Mugia hidep ku PANGERAN Allah hidep
dipaparin budi pangarti, wijaksana, supaya
bisa ngatur urang Israil luyu jeung Hukum
Mantenna.

13 Lamun hidep ngalakonan hukum-hukum
anu ku PANGERAN ditimbalkeun ka Musa
pikeun sakumna bangsa Israil, tangtu hasil
sapaneja. Sing teteg gede hate, ulah sieun
kitu sieun kieu.
14 Hal nyieun Bait Allah, bahanna Ama geus
kukumpul, emas aya saratus rebu talenta,
perak sajuta talenta, tambaga jeung beusi
pirang-pirang, kayu jeung batu geus loba tapi
ku hidep tambahan sing leuwih loba.
15 Nu baris migawena hidep moal kakurangan
jelema, tukang ngalian batu, tukang natah
batu, tukang kayu, kitu deui tukang
juan-jieun tina
16 emas, perak, tambaga jeung beusi. Prung
geura pigawe, mugia hidep disarengan ku
PANGERAN."
17 Daud tuluy nimbalan ka sakabeh
pamingpin Israil, dipiwarang ngabantu
Suleman.
18 Saurna, "Maraneh geus disarengan ku
PANGERAN, Allah maraneh, aman santosa
sakurilingna. Kami ku Mantenna dikersakeun
bisa ngelehkeun bangsa-bangsa pribumi ieu
tanah, sarta ayeuna eta teh jadi bawahan
maraneh, diereh ku PANGERAN.
19 Nu matak maraneh kudu kumawula ka
PANGERAN, Allah maraneh, terus jeung hate,
terus jeung nyawa. Geura prak Bait Allah teh
adegkeun. Tempatkeun engke di dinya Peti

Perjangjian PANGERAN jeung sagala parabot
suci paranti babakti ka Mantenna."

23 [1] Daud geus kacida sepuhna. Seug
anjeunna ngajenengkeun Suleman,
putrana, jadi raja Israil.
[2] Sanggeus kitu Raja Daud ngumpulkeun
para pamingpin Israil, para imam jeung
sakabeh urang Lewi.
[3] Urang Lewi ku anjeunna diitung lalakina ti
semet umur tilu puluh taun ka luhur, kabehna
aya tilu puluh dalapan rebu jelema.
[4] Dua puluh opat rebu urang ku raja dijieun
purah nyabak pagawean di Bait Allah, genep
rebu urang dijieun purah nyatet jeung mutus
sual pacengkadan,
[5] opat rebu urang purah jaga, jeung opat
rebu urang deui purah nyanggakeun lagu
pupujian ka PANGERAN make tatabeuhan
parantina, beunang nyadiakeun raja pikeun
kaperluan kitu.
[6] Nurutkeun golonganana masing-masing,
urang Lewi ku Daud dibagi tilu: Golongan
Gerson, golongan Kahat jeung golongan
Merari.
[7] Gerson putrana dua: Ladan jeung Simei.
[8] Ladan putrana tilu: Yehiel, Setam jeung
Yol,
[9] tiluanana jaradi kapala golongan turunan
Ladan. (Simei putrana tilu: Selomot, Hasiel
jeung Haran.)

10 (23:10-11) Simei putrana opat: Yahat
cikalna, nu kadua Sina, nu katilu Yehus,
nu kaopat Beria. Turunan Yehus jeung
Beria dijadikeun hiji golongan lantaran teu
sakumaha lobana.
11 (23:10)
12 Kahat putrana opat: Amram, Yishar,
Hebron jeung Usiel.
13 Putra cikalna, nya eta Amram, eta teh
ramana Harun jeung Musa. (Harun jeung
saturunanana kalungguhanana dibedakeun,
dibakukeun salawasna purah ngurus
parabot-parabot suci, purah ngukus ngabakti
ka PANGERAN, purah ngawulaan Mantenna
jeung purah ngaberkahan jalma rea nyebut
pajenengan PANGERAN.
14 Tapi putra-putra Musa piwarangan Allah,
eta mah digolongkeun ka urang Lewi.)
15 Musa putrana dua: Gersom jeung Elieser.
16 Putra-putra Gersom kapalana Sebuel.
17 Ari Elieser putrana ngan hiji nya eta
Rehabya. Turunan Rehabya loba.
18 Putra Kahat nu kadua, Yishar, putrana hiji
nya eta Selomit, jadi kapala warga.
19 Putra Kahat nu katilu, Hebron, putrana
opat: Yeria, Amarya, Yehasiel jeung
Yekamam.
20 Putra Kahat nu kaopat, Usiel, putrana dua
nya eta Mika jeung Yisia.
21 Merari putrana dua: Mahli jeung Musi.
Mahli putrana dua: Elasar jeung Kis.

22 Elasar nepi ka tilar dunya teu kagungan
putra lalaki, putrana awewe kabeh anu
narikahna ka dulur misanna, putra-putra Kis.
23 Musi putra Merari anu kadua putrana tilu:
Mahli, Eder jeung Yeremot.
24 Sakitu turunan Lewi, anu ngaran-
ngaranna didaptarkeun nurutkeun warga
jeung kulawargana masing-masing. Tiap
jelema turunan maranehna ti semet umur
dua puluh taun ka luhur mareunang gawe di
Bait PANGERAN.
25 Saur Daud, "GUSTI Allah Israil geus
maparin reureuh ka umat-Na, tur Mantenna
bakal aya sapapanjangna di Yerusalem.
26 Jadi ayeuna mah urang Lewi geus teu
kudu ngagogotong deui Kemah Tepangan
jeung paparabotan paranti ngabakti."
27 Ku tarekahna Daud anu panganggeusan,
urang Lewi anu umurna ti semet dua puluh
taun kabeh didaptar pikeun nyarekel gawe.
28 Ari papancenna nya eta: ngabantu para
imam turunan Harun ngajalankeun kawajiban
babakti di Bait Allah, ngurus palataran-
palataran jeung rohangan-rohangan Bait
Allah, bari ngajaga supaya barang-barang
suci tetep suci kaayaanana;
29 nyadiakeun roti haturkeuneun ka Allah,
ngurus tipung sasajen, kueh-kueh anu teu
make ragi, gorengan-gorengan, ngurus
tipung anu diadonan ku minyak jetun;

nimbang jeung naker anu baris dibaktikeun di
Bait Allah;
30 nyanggakeun lagu-lagu pupujian jeung
ngamulyakeun ka PANGERAN saban isuk
saban sore,
31 saban nyanggakeun kurban anu dibeuleum
ka PANGERAN unggal-unggal poe Sabat,
unggal pananggalan jeung unggal aya
pesta lian ti eta. Eta pagawean-pagawean
dijalankeunana ku urang Lewi unggal-unggal
waktu sarta kabeh aya aturanana. Urang Lewi
dibakukeun purah ngabakti ka PANGERAN
salalawasna.
32 Maranehna dibarere kawajiban ngurus
jeung ngarawatan Kemah Tepangan
PANGERAN jeung Bait Allah, jeung ngabantu
baraya-barayana nya eta imam-imam turunan
Harun ngajalankeun kawajiban ibadah di Bait
Allah.
24 1 Ieu rombongan jalma-jalma anu
kaasup turunan Harun. Harun putrana
opat: Nadab, Abihu, Elasar, jeung Itamar.
2 Nadab jeung Abihu tilar dunya miheulaan
ramana jeung teu aya turunanana. Elasar
jeung Itamar jaradi imam.
3 Jalma-jalma turunan Harun ku Raja Daud
dijieun sababaraha rombongan nurutkeun
kawajibanana masing-masing. Dina ngaturna
anjeunna dibantu ku Sadok turunan Elasar,
jeung ku Ahimelek turunan Itamar.

4 Turunan Elasar dibagi genep belas
rombongan, turunan Itamar dibagi dalapan
rombongan. Pangna dibagi kitu, lantaran
lalaki anu jaradi kapala kulawarga dina
turunan Elasar leuwih loba.
5 Ari ditangtukeunana ku lotre, lantaran
anu jaradi pagawe Bait Allah jeung jaradi
pamingpin karohanian teh ti turunan Elasar
ongkoh, ti turunan Itamar ongkoh.
6 Turunan Elasar jeung turunan Itamar
bagilir narik elot, tuluy ngaran maranehna
didaptarkeun ku Semaya bin Netanel, urang
Lewi anu jadi sekretaris, disaksian ku raja,
para ponggawa raja, Imam Sadok, Ahimelek
bin Abyatar, para kapala kulawarga imam
jeung ku kulawarga-kulawarga urang Lewi.
7 (24:7-18) Kulawarga-kulawarga anu
dua puluh opat rombongan tea parelean
nurutkeun ragragna elot kieu: 1. Yoyarib;
2. Yedaya; 3. Harim; 4. Sorim; 5. Malkia;
6. Miamin; 7. Hakos; 8. Abia; 9. Yesua; 10.
Sekanya; 11. Elyasib; 12. Yakim; 13. Hupa;
14. Yesebab; 15. Bilga; 16. Imer; 17. Hesir;
18. Hapises; 19. Petahya; 20. Yeheskel; 21.
Yakin; 22. Gamul; 23. Delaya; 24. Maasia.
8 (24:7)
9 (24:7)
10 (24:7)
11 (24:7)
12 (24:7)
13 (24:7)

14 (24:7)
15 (24:7)
16 (24:7)
17 (24:7)
18 (24:7)
19 Eta jelema-jelema didaptarna nurutkeun
jabatanana pikeun asup ka Bait Allah
nekanan kawajiban anu ditetepkeun ku
Harun karuhunna, pikeun ngalakonan
papakon-papakon GUSTI Allah Israil.
20 Kapala-kapala kulawarga turunan Lewi
salian ti eta: Yehdeya bin Subael, turunan
Amram;
21 Yisia, turunan Rebaya;
22 Yahat bin Selomit, turunan Yishar,
23 Putra-putra Hebron: Kahiji Yeria, kadua
Amarya, katilu Yehasiel, kaopat Yekamam;
24 Semir bin Mika, turunan Usiel;
25 Jakaria bin Yisia, turunan Usiel saderek
Mika;
26 Mahli, Musi jeung Yaasia, turunan Merari.
27 Yaasia putrana tilu: Soham, Sakur jeung
Ibri.
28 (24:28-29) Mahli putrana dua: Elasar
jeung Kis. Elasar teu aya putrana. Kis putrana
hiji: Yerahmel.
29 (24:28)
30 Musi putrana tilu: Mahli, Eder jeung
Yeremot. Eta kabeh kulawarga-kulawarga
urang Lewi.

31 Maranehna oge tiap kapala kulawarga
jeung salah sahiji dulurna anu ngoraan
narik elot cara baraya-barayana, para imam
turunan Harun tea, disaksian ku Raja Daud,
ku Sadok, ku Ahimelek, ku para kapala
kulawarga imam jeung ku sakabeh urang
Lewi.

25 1 Kajaba ti eta, Raja Daud jeung para
pamingpin urang Lewi ngangkat warga
Asap, warga Heman jeung warga Yedutun,
pikeun mingpin ibadah. Papancenna nya
eta ngucapkeun wahyu ti Allah dipirig ku
nabeuh kacapi jeung kecrek. Jalma-jalma
anu diangkat pikeun mingpin ibadah katut
kawajiban tiap rombongan nya eta:
2 Putra Asap opatan: Sakur, Yusup, Netanya
jeung Asarela, purah ngucapkeun sabda Allah
upama geus ditimbalan ku raja. Diaturna ku
Asap.
3 Putra Yedutun genepan: Gedalya, Seri,
Yesaya, Simei, Hasabya jeung Matica, purah
ngucapkeun sabda Allah dipirig ku sora
kacapi, jeung purah nyanggakeun pupujian
jeung lagu panarima ka PANGERAN. Diaturna
ku ramana.
4 Putra Heman opat belas urang: Bukya,
Matanya, Usiel, Sebuel, Yerimot, Hananya,
Hanani, Elyata, Gidalti, Romamti Eser,
Yosbekasa, Maloti, Hotir jeung Mahasiot.
5 Heman, juru peleng raja, pangna kagungan
putra pameget nepi ka opat belas, malah

jeung putra istri tilu, ku karana berkah kurnia
Allah anu geus ngajangjikeun baris ngangkat
darajat anjeunna.
6 Putra-putra nu pameget kabeh narabeuh
kacapi jeung kecrek ngabarengan aturan
ibadah di Bait Allah. Asap, Yedutun jeung
Heman, aya dibawah parentah raja.
7 Eta dua puluh opat urang kabeh geus
arahli dina papancenna. Jalma-jalma urang
Lewi purah ngalagu oge kabeh geus palinter.
Jumlah kabeh dua ratus dalapan puluh
dalapan urang.
8 Ari giliran waktuna, nu kolot, nu ngora, nu
geus palinter, jeung nu kakara bisa, kabeh
dilotre.
9 (25:9-31) Anu dua ratus dalapan puluh
dalapan urang tea dibagi nurutkeun
kulawarga masing-masing jadi dua puluh
opat rombongan dua belas dua belas, unggal
rombongan aya pamingpinna. Parelean
ngajalankeun kawajibanana nurutkeun
undian kieu: 1. Yusup, ti kulawarga Asap; 2.
Gedalya; 3. Sakur; 4. Seri; 5. Netanya; 6.
Bukya; 7. Asarela; 8. Yesaya; 9. Matanya; 10.
Simei; 11. Usiel; 12. Hasabya; 13. Sebuel;
14. Matica; 15. Yerimot; 16. Hananya; 17.
Yosbekasa; 18. Hanani; 19. Maloti; 20.
Elyata; 21. Hotir; 22. Gidalti; 23. Mahasiot;
24. Romamti Eser.
10 (25:9)
11 (25:9)

12 (25:9)
13 (25:9)
14 (25:9)
15 (25:9)
16 (25:9)
17 (25:9)
18 (25:9)
19 (25:9)
20 (25:9)
21 (25:9)
22 (25:9)
23 (25:9)
24 (25:9)
25 (25:9)
26 (25:9)
27 (25:9)
28 (25:9)
29 (25:9)
30 (25:9)
31 (25:9)

26 1 Urang Lewi tukang jaraga Bait Allah,
ti golongan Korah: Meselemya bin
Kore, kaasup turunan Asap.
2 Putrana tujuh: Kahiji Jakaria, kadua
Yediael, katilu Sebaja, kaopat Yatniel,
3 kalima Elam, kagenep Yohanan, katujuh
Elyunai.
4 Obed Edom, ku Allah dikurniaan dalapan
putra: Kahiji Semaya, kadua Yosabad, katilu
Yoah, kaopat Sakar, kalima Netanel,

5 kagenep Amiel, katujuh Isaskar, kadalapan
Pehuletai.
6 (26:6-7) Semaya putra Obed Edom
anu cikal putrana genep: Otni, Repael,
Obed, Elsabad, Elihu jeung Semakya,
jalma-jalma penting di kalangan
golonganana, gede kamampuhna. Anu
bakatna pangnyongcolangna Elihu jeung
Semakya.
7 (26:6)
8 Ti kulawarga Obed Edom dilengkepan ku
genep puluh dua urang, jelema-jelema anu
kacida carakepna pikeun ieu pagawean.
9 Ti kulawarga Meselemya dilengkepan ku
dalapan belas urang, jelema-jelema anu
carakep.
10 Ti kulawarga Merari nya eta Hosa, anu
anakna opat lalaki, nya eta: Simri (lain cikal,
tapi ku ramana dijadikeun pamingpin),
11 Hilkia, Tebalya jeung Jakaria. Ti kulawarga
Hosa anu jaradi pangawal Bait Allah teh
kabehna tilu belas urang.
12 Tukang jaraga Bait Allah teh dijieun
sababaraha rombongan nurutkeun bilangan
kulawarga, kawajibanana nyabak pagawean
di Bait Allah ongkoh cara urang Lewi umumna.
13 Saban kulawarga, boh anu bilanganana
loba, boh anu saeutik, narik elot pikeun
nganyahokeun kudu ngajaga lawang anu
mana.

14 Selemya kabagian lawang wetan. Jakaria,
putrana anu hade nasehat, kabagian lawang
kaler.
15 Obed Edom kabagian lawang kidul,
ari putra-putrana kabagian ngajaga
gudang-gudang.
16 Supim jeung Hosa kabagian lawang kulon
jeung Gapura Saleket di lebah tanjakan.
Giliran jagana diatur patuturut.
17 Anu jaga di beulah wetan sapoena
genepan, anu di beulah kaler opatan, anu
di beulah kidul opatan. Ari gudang-gudang
barang, eta oge anu ngajagana opatan, hiji
gudang dijaga ku duaan.
18 Anu jaga deukeut papiliun beulah kulon
sisi jalan opatan, di papiliunna duaan.
19 Eta bagian jagaan-jagaan golongan Korah
jeung golongan Merari.
20 Urang Lewi lianna ngajaga rajabrana Bait
Allah jeung gudang-gudang barang hadiah
anu geus dibaktikeun ka Allah.
21 Ladan, salah saurang anak Gerson,
ngarundaykeun sababaraha rombongan
kulawarga, kaasup oge kulawarga Yehiel,
anakna.
22 Anak Ladan anu dua deui, nya eta
Setam jeung Yol, dibere kawajiban ngajaga
rajabrana Bait Allah jeung gudang-gudang
barang.
23 Turunan Amram, Yishar, Hebron jeung
Usiel, eta oge aya kawajibanana.

24 Anu jadi kapala nu ngajaraga rajabrana
Bait Allah nya eta Sebuel ti golongan Gersom
bin Musa,
25 wargi keneh ka Selomit rerehan ti Elieser
saderek Gersom, jujutanana: Elieser puputra
Rehabya, Rehabya puputra Yesia, Yesia
puputra Yoram, Yoram puputra Sikri, Sikri
puputra Selomit.
26 Selomit sakulawarga kabagian ngajaga
barang-barang hadiah anu ku Raja Daud, ku
kapala-kapala kulawarga, ku para pamingpin
rombongan warga-warga jeung ku para
panglima geus dibaktikeun ka Allah,
27 nya eta sabagian tina barang jarahan
perang, anu disucikeun pikeun digunakeun di
jero Bait Allah.
28 Selomit sakulawarga kudu ngajaga sagala
rupa barang anu geus disucikeun pikeun
pakeeun di Bait Allah, kitu deui barang-barang
pangbakti ti Nabi Samuel, ti Raja Saul, ti
Abner bin Ner jeung ti Yoab bin Seruya.
29 Urang Lewi ti turunan Yishar, Kenanya
sapala putra kapapancenan ngurus catetan-
catetan jeung nguruskeun sual panyerewedan
antara urang Israil.
30 Ti turunan Hebron, Hasabya katut sanak
barayana sarebu tujuh ratus urang jalma-
jalma anu aya kasebutna, kapapancenan
nguruskeun sual-sual kaagamaan jeung
urusan pamarentahan di Israil anu di
kuloneun Walungan Yordan.

31 Jalma-jalma turunan Hebron dipingpinna
ku Yeria. Waktu diayakeun pamariksaan
dina taun kaopat puluh Daud jumeneng
raja, kanyahoan yen di kulawarga-kulawarga
turunan Hebron loba prajurit anu garagah,
caricingna di Yaser, wewengkon Gilad.
32 Ti sanak baraya Yeria, Daud nyandak
dua rebu tujuh ratus jelema penting kapala-
kapala kulawarga, disina ngurus sual-sual
kaagamaan jeung urusan pamarentahan di
Israil wetaneun Walungan Yordan, nya eta di
wewengkon-wewengkon Rubin, Gad jeung
Menase Wetan.

27 1 Ieu daptar kapala-kapala kulawarga
Israil jeung kapala-kapala golongan,
jeung para perwira, anu ngurus pagawean
pikeun raja. Unggal taun saban-saban bulan
kudu aya dua puluh opat rebu jelema anu
digarawe anu dikapalaan ku hiji kapala.
2 (27:2-15) Kapala-kapala tiap bulanna nya
eta: Bulan kahiji: Yasobam bin Sabdiel, ti
golongan Peres kaasup kaom Yuda. Bulan
kadua: Dodai turunan Ahohi (pamingpin nu
kadua nya eta Miklot). Bulan katilu: Benaya
putra Imam Yoyada, pamingpin "Si Tilu Puluh"
tea. (Anjeunna diganti ku Amisabad, putrana,
kapala rombongan bulan ieu.) Bulan kaopat:
Asahel, rayi Yoab (anjeunna diganti ku Sebaja
putrana). Bulan kalima: Samhut, turunan
Yishar. Bulan kagenep: Ira bin Ikes, ti Tekoa.
Bulan katujuh: Heles, urang Epraim ti Pelon.

Bulan kadalapan: Sibkai ti Husa (warga
Sera, kaasup kaom Yuda). Bulan kasalapan:
Abieser urang Anatot wewengkon kaom
Binyamin. Bulan kasapuluh: Maharai urang
Netopa (ti golongan Sera). Bulan kasabelas:
Benaya, urang Piraton wewengkon kaom
Epraim. Bulan kadua belas: Heldai urang
Netopa (turunan Otniel).
3 (27:2)
4 (27:2)
5 (27:2)
6 (27:2)
7 (27:2)
8 (27:2)
9 (27:2)
10 (27:2)
11 (27:2)
12 (27:2)
13 (27:2)
14 (27:2)
15 (27:2)
16 (27:16-22) Ieu daptar anu ngurus
kaom-kaom Israil: Kaom Rubin, diurusna ku
Elieser bin Sikri. Kaom Simeon, diurusna ku
Sepaca bin Maaka. Kaom Lewi, diurusna ku
Hasabya bin Kemuel. Kaom Harun, diurusna
ku Sadok. Kaom Yuda, diurusna ku Elihu
saderek Raja Daud. Kaom Isaskar, diurusna
ku Omri bin Mikael. Kaom Sebulun, diurusna
ku Ismaya bin Obaja. Kaom Naptali, diurusna
ku Yeremot bin Asriel. Kaom Epraim, diurusna

ku Hosea bin Asasia. Kaom Menase Kulon,
diurusna ku Yol bin Pedaya. Kaom Menase
Wetan, diurusna ku Ido bin Jakaria. Kaom
Binyamin, diurusna ku Yaasiel bin Abner.
Kaom Dan, diurusna ku Asarel bin Yeroham.
17 (27:16)
18 (27:16)
19 (27:16)
20 (27:16)
21 (27:16)
22 (27:16)
23 Anu umurna tacan dua puluh taun ku Raja
Daud henteu diitung, sabab aya timbalan
PANGERAN yen urang Israil rek didamel
mangpirang-pirang lobana lir bentang
minuhan langit.
24 Basa dicacah jiwa ku Yoab putra ibu
Seruya tea, diitungna teu dianggeuskeun,
tur cacah jiwa harita ngalantarankeun urang
Israil dihukum ku Allah. Jadi jumlah anu
saenyana keur jaman Raja Daud henteu
kacatet.
25 (27:25-31) Ieu daptar jalma-jalma anu
ngurus milik karajaan: Asmawet bin Adiel
ngurus gudang-gudang raja. Yonatan bin
Usia ngurus gudang-gudang anu sumebar di
tempat-tempat sejen. Esri bin Kelub ngurus
gawe ngolah tanah. Simei ti Ramah ngurus
lahan-lahan anggur. Sabdi ti Sepam ngurus
gudang-gudang anggur inuman. Baal Hanan
urang Geder ngurus kebon jetun jeung kebon

kondang di suku gunung beulah kulon. Yoas
ngurus minyak jetun. Sirtai urang Saron
ngurus ingon-ingon sapi di Sampalan Saron.
Sapat bin Adlai ngurus ingon-ingon sapi anu
di lebak-lebak. Obil bangsa Ismail ngurus
onta. Yehdeya urang Meronot ngurus kalde.
Yasis bangsa Hagri ngurus domba jeung
embe.
26 (27:25)
27 (27:25)
28 (27:25)
29 (27:25)
30 (27:25)
31 (27:25)
32 Yonatan, kapiramana Daud, juru pituah
anu binangkit jeung luhur panemuna, anu
ngadidik putra-putra raja, duaan jeung Yehiel
bin Hakmoni.
33 Ahitopel, jurupituah raja, Husai urang
Arki, sobat raja jeung jadi jurunasehatna.
34 Ahitopel pupus, diganti ku Abyatar jeung
Yoyada bin Benaya. Yoab panglima perang.

28

1 Raja Daud nimbalan sangkan sakabeh
pamingpin Israil kumpul di Yerusalem.
Gancangna para pamingpin kaom, para
pajabat anu ngurus gawe karajaan, para
pamingpin golongan, para pangurus rajakaya
jeung ingon-ingon kagungan raja sapala
putra, cindekna para gegeden karaton, para
perwira, jeung jalma-jalma anu parenting,
geus kumpul di Yerusalem.

2 Daud ngadeg, ngadawuh ka aranjeunna,
"Dulur-dulur para kanca sanagara,
rungukeun! Kami aya pasejaan hayang
nyieun gedong anu maneuh pikeun tempat
Peti Perjangjian, jojodog sampean PANGERAN
Allah urang. Kami geus tarapti sasadiaan
rek prak nyieun gedong keur kamulyaan
Mantenna,
3 tapi ku Mantenna henteu diwidian, lantaran
kami tukang perang jeung loba teuing
ngocorkeun getih batur.
4 Kami saturun-tumurun ku PANGERAN
Allah Israil dipilih pikeun ngatur Israil
sapapanjangna. Kaom anu ku Mantenna
dipilih pikeun jadi pamingpin nya eta kaom
Yuda. Ti kaom Yuda, anu kapilih ku Mantenna
teh kulawarga bapa kami, sarta ti lebah
kulawarga eta nya kami anu ku Mantenna
ditujul kudu jadi raja nyangking sakumna
bangsa Israil.
5 Kami ku PANGERAN dipaparin loba anak. Ti
sakabeh anak, Suleman ku Mantenna ditujul
kudu jadi raja ngarajaan Israil, karajaan
PANGERAN.
6 Timbalan PANGERAN ka kami, Nya
Suleman, anak maneh, anu bakal nyieun eta
gedong pikeun Kami. Suleman ku Kami geus
kapilih jadi anak, Kami teh Ramana.
7 Upama manehna terus enya-enya nurutna
kana sagala hukum jeung parentah-parentah

Kami saperti ayeuna, karajaanana ku Kami
baris ditetepkeun salalawasna.
8 Ku sabab kitu ayeuna di payuneun
Allah urang, jeung dina ieu pajemuhan
sakumna bangsa Israil anu jadi umat
PANGERAN, kami meredih ka maraneh,
rahayat kami, sing balener nya nurut kana
sagala timbalan PANGERAN Allah urang,
supaya bisa tetep ngamilik ieu tanah anu
sakieu hadena, wariskeuneun ka saanak incu
salalanggengna."
9 Ti dinya anjeunna sasauran ka Suleman,
"Anaking, pamenta Ama, hidep masing
madep ka Allah panutan bapa hidep, masing
cengeng kumureb ka Mantenna dibarengan
ku hate. Mantenna maha uninga kana sagala
usiking pikiran jeung angen-angen urang.
Asal hidep daek sumolondo tan wande ku
Mantenna diangken. Sabalikna lamun hidep
nukangan, tan wande ku Mantenna ditilar
salalawasna.
10 Sing nganyahokeun, hidep ku Mantenna
geus ditangtukeun kudu nyieun gedong suci,
Bait Allah keur Mantenna. Geura prak pigawe
sing junun."
11 Seug Daud ka Suleman maparin rancangan
adegan-adegan anu tumali jeung Bait Allah,
gudang-gudangna, rohangan-rohanganana,
Kamar Pangsucina paranti ngahampura dosa,
12 kitu deui rancangan-rancangan anu aya
keneh dina manahna hal palataran-palataran

Bait Allah katut kamar-kamar sakurilingna,
gudang-gudang panyimpenan paparabotan
Bait Allah jeung kamar rajabrana pangbakti
ka PANGERAN.
13 Lian ti eta Daud nerangkeun aturan
papancen para imam jeung urang Lewi hal
kawajibanana di Bait Allah jeung ngurus
parabot paragi ngabakti;
14 nerangkeun sakumaha kudu make perak
jeung emas pikeun nyieun paparabotan
paranti ngabakti,
15 pikeun nyieun lampu-lampu jeung
ajug-ajugna,
16 pikeun nyieun meja-meja perak, pikeun
nyieun tiap meja emas paragi ngambengkeun
roti sasajen ka Allah.
17 Kitu deui anjeunna mere pituduh,
sakumaha kudu make emas murni pikeun
nyieun garpuh-garpuh, bokor-bokor jeung
kendi-kendi, kudu sakumaha make perak
jeung emas pikeun nyieun piring-piring,
18 sakumaha kudu make emas murni
pikeun nyieun altar paragi meuleum dupa
jeung pikeun titihan paranti arca-arca
mukarabin anu jangjangna meber ngauban
Peti Perjangjian PANGERAN.
19 Saur Raja Daud, "Ieu rarancang anu
kudu dilaksanakeun teh datangna ka kami ti
PANGERAN ku manten."
20 Ngalahir deui Raja Daud ka Suleman
putrana, "Sing pangger, sing junun. Geura

prung pigawe, ulah digontot-gontot. GUSTI
Allah anu ku Ama dikaulaan tan wande
nyarengan ka hidep. Mantenna hamo
nilarkeun, tangtu moal petot nyarengan
nepi ka rengse sagala pagawean nyieun
tempat pikeun ngabakti di eta Bait Allah
kagungana-Na.
21 Papancen-papancen pikeun para imam
jeung pikeun urang Lewi anu tumali jeung
sagala pagawean di Bait Allah ku Ama
enggeus diatur. Jalma-jalma patukangan anu
kaahlianana rupa-rupa, anu geus saradia
singkil ngabantu, kitu deui sakabeh jelema
jeung para pamingpinna geura cangking,
geura atur ku hidep."
29 1 Tutas eta, Raja Daud ngadawuh ka
pajemuhan, "Suleman putra kami anu
geus dipilih ku PANGERAN, umurna ngora
keneh, tacan rea pangalaman. Ari pigaweeun
sakitu rohakana, kawantu anu rek dijieun teh
gedong keur GUSTI Allah, lain karaton keur
manusa.
2 Pikeun kaperluan nyieunna kami geus
sakedah polah kukumpul bahan-bahanna:
emas, perak, tambaga, beusi, kayu,
batu-batu permata, mutiara, batu lempengan
jeung pirang-pirang batu marmer.
3 Samalah ku bawaning nyaah ka Bait Allah
PANGERAN, kami pribadi nyumbangkeun
perak jeung emas tina peperenian sorangan,

4 emas kolot tilu rebu talenta leuwih, perak
murni meh tujuh rebu talenta, keur papaes
tembok Bait Allah,
5 jeung keur bahan barang-barang perak
jieuneun tukang-tukang. Ayeuna, coba
saha anu rido mere derma nyumbangkeun
pangbaktina ka PANGERAN?"
6 Para kapala golongan, para pamingpin
kaom, para panglima jeung para pajabat
anu nyangking harta milik karajaan, kalawan
sukana masing-masing marere sumbangan
7 bahan-bahan pikeun kaperluan nyieun
Bait Allah. Barang-barang sumbanganana:
Emas lima rebu talenta leuwih, perak salaksa
talenta leuwih, tambaga meh salaksa dalapan
rebu talenta, beusi saketi talenta leuwih.
8 Sumbangan-sumbangan mangrupa
batu-batu permata diasupkeunana ka
perbendaharaan Bait Allah diurus ku Yehiel,
urang Lewi ti warga Gerson tea.
9 Jalma-jalma nyarumbangna ka
PANGERAN reujeung sukana sarta kacida
barungaheunana, dumeh barang-barang anu
disumbangkeun teh nepi ka sakitu lobana.
Komo Raja Daud mah liwat saking ngaraos
bagjana teh.
10 Di dinya keneh dina eta pajemuhan, Daud
muji sukur ka PANGERAN, piunjukna, "Nun
GUSTI, Allah Yakub karuhun abdi, mugi Gusti
dimulyakeun salalanggengna!

11 Kaagungan, kadigjayaan, kamulyaan,
kaagrengan, sareng kaluhungan, aya di
salira Gusti. Saniskara nu di langit sareng di
bumi, sadaya kagungan Gusti. Gusti teh Raja
pinunjul, jungjunan saalam dunya.
12 Kabeungharan, kamuktian, sadaya asal ti
Gusti, anu ngasta saniskara kalayan digjaya
sareng kawasa, anu iasa midamel sangkan
jalma jadi mulya sareng digjaya.
13 Nun Allah panutan, abdi-abdi muji sukur
sareng ngamulyakeun pajenengan Gusti nu
agung.
14 Parandene kitu, abdi sareng rahayat
rumaos teu tiasa ngahaturkeun naon-naon ka
Gusti, mung tiasa masrahkeun deui anu ku
Gusti parantos dipasihkeun, kawantos sagala
rupi oge asalna ti Gusti.
15 Gusti langkung uninga, hirup abdi sadaya
di payuneun Gusti teh ibarat numpang
ngumbara, sapertos karuhun abdi sadaya.
Umur abdi-abdi saibarat kalangkang
sakolebatan, teu tiasa sumingkir ti ajal pati.
16 Nun Gusti PANGERAN, abdi sadaya
parantos sami-sami nyanggakeun ieu
bahan-bahan kanggo ngadamel gedong,
kangge ngagungkeun pajenengan Gusti anu
suci. Nanging eta sadaya asalna teh paparin
ti Gusti, sadayana asal kagungan Gusti.
17 Abdi terang yen Gusti ngaji hate tiap
jalmi, sareng mikasuka ka jalmi anu sipatna
lempeng jujur. Abdi iklas nyanggakeun ieu

barang-barang ka Gusti. Ku abdi katingal
kumaha baringaheunana umat Gusti anu
karempel di dieu reh parantos tariasaeun
nyanggakeun pangbakti ka Gusti.
18 Nun GUSTI, Allah karuhun abdi, Ibrahim,
Ishak, sareng Yakub, mugi-mugi sipat
babakti maranehna anu sapertos kitu teh
dilanggengkeun, sina tetep ngakar dina hate
umat Gusti, mugi sing tetep maranehna satia
saumur-umur.
19 Mugi pun anak, Suleman, dipaparin hate
suhud sareng kadaek kana ngalakonan
sagala timbalan Gusti, sareng kanggo
ngadegkeun Bait kangge ngabakti ka Gusti,
anu bahan-bahanna ku abdi parantos
disadiakeun."
20 Sanggeus kitu Daud nimbalan ka
pajemuhan, "Sanggakeun puji ka PANGERAN
Allah maraneh!" Breng kabeh maruji ka
PANGERAN, Allah karuhunna, tuluy sarujud
nyanggakeun hormat ka PANGERAN jeung ka
raja.
21 Poe isukna maranehna mareuncit sato
dikurbankeun, dibaktikeun ka PANGERAN,
saterusna dibagikeun ka jalma rea sina
didalahar. Salian ti eta maranehna mareuncit
deui sarebu sapi jalu ngora, sarebu domba
jalu, jeung sarebu anak domba, diduruk
kabeh dina altar, ditambah ku ngurbankeun
anggur.

22 Poe eta sajeroning dahar nginum
di payuneun PANGERAN, jalma-jalma
pohara ngarasa bagjana. Dina poe eta
Suleman diembarkeun deui yen jadi
raja, tuluy dilisahan kalawan pajenengan
PANGERAN, jadi raja maranehna, sarta Sadok
dijenengkeun imam.
23 Sabada eta Suleman terus calik dina
tahta anu geus dikukuhkeun ku PANGERAN,
ngagentos ramana, Daud. Jadina raja lulus
mulus, hasil sagala panejana, katurut ku
sakumna bangsa Israil.
24 Para gegeden, sakumna balad, malah
putra-putra Daud sejenna kabeh ikrar seja
satia, tarima dibawah kawasa Raja Suleman.
25 Sakumna bangsa Israil ku PANGERAN
dikersakeun kataji ku Suleman, sarta
Suleman teh ku Mantenna dipaparin
kamulyaan anu punjul ti raja Israil nu mana
bae.
26 Daud putra Isai ngarajaanana nyangking
sanagara Israil teh
27 opat puluh taun, nya eta di Hebron tujuh
taun, di Yerusalem tilu puluh tilu taun.
28 Pupusna sanggeus yuswana kacida
sepuhna, mulya, kawasa, dipikaajrih.
Anjeunna diganti ku Suleman, putrana.
29 Carita Raja Daud ti awal nepi ka wekasan
kaungel dina carita tilu jurutingal: Samuel,
Natan jeung Gad,

30 anu ngadadarkeun hal ngarajaanana, hal
kakawasaanana, jeung hal-hal anu kasorang
ku anjeunna jeung ku urang Israil, kitu deui
ku karajaan-karajaan sakurilingeunana.

2 Tawarikh

1 [1] Suleman putra Raja Daud geus teguh
nyangkingna karajaan Israil, tur ku
PANGERAN Allahna diberkahan, dikersakeun
jadi kacida kawasana.
[2] Raja Suleman nimbalan ka sakabeh kapala
sarebu jeung kapala saratus jelema, ka para
gegeden, ka para kapala kulawarga jeung ka
salian ti eta,
[3] kudu ngiring anjeunna ka tempat ibadah
di Gibon. Anu matak kudu ka ditu teh
sabab Kemah Tepangan PANGERAN beunang
ngadegkeun Musa abdi Allah ayana di Gibon.
[4] (Tapi Peti Perjangjian mah aya di
Yerusalem, di jero kemah damelan Raja Daud
basa tas dipindahkeun ti Kiryat Yarim tea.)
[5] Altar tambaga beunang nyieun Besalel bin
Uri bin Hur oge ayana di Gibon, hareupeun
Kemah Tepangan PANGERAN. Raja Suleman
sapangiringna geus ngabakti ka PANGERAN di
Gibon.
[6] Raja ngabaktina hareupeun Kemah,
ngurbankeun sarebu sato peuncitan, diduruk
dina eta altar tambaga.
[7] Dina peutingna Allah nembongan ka
Suleman, mariksa kieu, "Maneh hayang
dibere naon ku Kami?"

8 Piunjuk Suleman, "Gusti sakitu asihna ka
Daud, pun bapa, teu petot-petot. Dupi abdi
ku Gusti dijadikeun raja gentosna.
9 Nun GUSTI Allah, mugi jangji Gusti ka
pun bapa tea diyaktoskeun. Abdi ku Gusti
dijadikeun raja, kedah ngurus jalmi anu
seueurna tanpa wilangan.
10 Ku margi kitu abdi nyuhunkeun dipaparin
kabijaksanaan sareng kaweruh kangge ngatur
maranehna. Upami teu kitu pimanaeun
abdi tiasa ngurus umat Gusti anu sakitu
seueurna?"
11 Dawuhan Allah ka Suleman, "Pamenta
maneh kacida merenahna. Lain menta
kamuktian atawa rajabrana, lain menta
supaya kamashur atawa supaya musuh-
musuh tumpur atawa menta panjang umur.
Maneh ku sabab dijieun raja umat Kami
menta kabijaksanaan jeung kaweruh supaya
bisa ngurus maranehna.
12 Heug, ku Kami dibere kabijaksanaan
jeung kaweruh. Malah rek ditambah ku
kabeungharan, dunya brana, tur bakal
kamashur leuwih ti raja-raja sejen, boh nu
saheulaeun, boh nu sapandeurieun."
13 Suleman jengkar ti tempat ibadah di
Gibon, ngantunkeun Kemah Tepangan
PANGERAN, mulih ka Yerusalem, tuluy
ngageugeuh Israil.
14 Anjeunna ngayakeun pasukan lobana
sarebu opat ratus kareta jeung dua welas

rebu urang pasukan kuda. Ditempatkeunana
aya nu di Yerusalem, aya nu di wewengkon-
wewengkon sejenna.
15 Jaman anjeunna marentah, perak jeung
emas teh di Yerusalem mah geus jadi biasa
saperti batu bae. Kai kiputri ge lobana
mangpirang-pirang cara kayu camara ilahar
nu aya di lamping-lamping pasir di Yuda.
16 Raja ngawasakeun para pagawena
ngirim-ngirimkeun kuda ti Mesir jeung ti
Kilikia,
17 kareta-kareta ti Mesir, disokongkeun ka
raja urang Het jeung ka raja urang Siria ku
jalan dijual, hiji kareta hargana genep ratus
uang perak, ari kuda sahijina saratus lima
puluh uang perak.

2

1 Raja Suleman geus gilig rek mimiti
ngadegkeun Bait Allah tempat ngabakti
ka PANGERAN. Ari anjeunna pribadi rek
ngadamel karaton.
2 Ti dinya anjeunna miwarang jelema
tujuh puluh rebu urang purah ngakutan
bahan-bahan, dalapan puluh rebu urang
purah ngali batu, jeung tilu rebu genep ratus
urang mandor.
3 Geus kitu anjeunna ngintun pamundut ka
Raja Hiram di nagara Tirus, saurna, "Mugi
Jeng Raja kersa ngintunan kai-kai kiputri
golondongan ka sim kuring, sapertos ka pun
bapa kapungkur, Raja Daud, nalika anjeunna
ngadamel karaton.

4 Sim kuring bade ngadamel Bait Allah
kangge ngagungkeun ka PANGERAN, Allah
sim kuring, nya eta gedong suci paranti
sim kuring sarawuh rahayat ngabakti ka
Mantenna ngahaturkeun kukus seuseungitan,
roti suci teu petot-petot, kurban beuleuman
unggal enjing sareng unggal sonten, unggal
dinten Sabat, unggal dinten Pesta Bulan
Anyar sareng dinten-dinten mulya sanesna,
ngamulyakeun PANGERAN Allah sim kuring
sadaya, kawajiban urang Israil sapapaosna,
numutkeun katangtosan ti Mantenna.
5 Maksad sim kuring eta Bait Allah teh bade
sing ageung, reh Allah sim kuring sadaya
agung-Na punjul ti allah-allah sanes.
6 Saleresna moal aya anu tiasa ngadamel Bait
Allah linggihaneun Allah, margi saleganing
langit oge keur Mantenna mah moal cekap.
Atuh pimanaeun sim kuring tiasa ngadamel
anu langkung punjul ti batan gedong paranti
ngukus seuseungitan ka Allah?
7 Sareng sim kuring mugi dikintun jalmi
saurang, anu ahli kana ngukir, kana ngadamel
barang-barang tina emas, perak, tambaga,
beusi, kitu deui ahli kana migawe lawon
bulao, lawon wungu sareng lawon beureum,
sina maturan juru-juru ukir urang Yuda
sareng urang Yerusalem kenging milih pun
bapa, Daud.
8 Nyuhunkeun dikintunan kai kiputri,
kijamuju, sareng candana ti Libanon, reh

sim kuring terang Sang Raja kagungan
tukang-tukang nuar kai anu parantos ahli.
Jalmi-jalmi sim kuring bade enggal-enggal
dijurung ngabantu jalmi-jalmi Kangjeng Raja
9 nyayagikeun kai masing seueur, reh Bait
Allah anu bade diadegkeun ku sim kuring teh
bakal ageung sareng bakal agreng.
10 Sim kuring bade ngintun pibekeleun
jalmi-jalmi ti dieu dua laksa pikul tarigu, dua
laksa pikul gandum, dua laksa bat cianggur
sareng dua laksa bat minyak jetun."
11 Raja Hiram ngawaleran ka Suleman ku
surat, ungelna, "Rehing PANGERAN mikaasih
umat-Na, nu mawi Rayi ku Mantenna didamel
jadi rajana.
12 Sagala puji ka GUSTI Allah Israil anu
ngadamel bumi sareng langit! Mantenna ka
Raja Daud parantos maparin hiji putra anu
binekas, sugih pangarti sareng binangkit,
anu ayeuna keur tatahar seja ngadamel Bait
kangge PANGERAN, kitu deui karaton keur
salirana ku anjeun.
13 Akang nyanggakeun hiji jalmi ahli ukir anu
pinter, wastana Huram.
14 Indungna kalebet kaom Dan, dupi
bapana mah asli urang Tirus. Parantos
tabah kana midamel barang-barang tina
emas, perak, tambaga, beusi, batu, kai,
migawe lawon bulao, wungu, beureum sareng
lenen. Tiasaeun migawe ukiran kumaha bae
numutkeun pesenan. Mangga gawekeun

nyarengan tukang-tukang ti Rayi sareng anu
ti tuang Rama, Raja Daud.
15 Tarigu, gandum, cianggur sareng minyak
jetun tea kintunkeun sakumaha pilahir.
16 Kai kiputri pamundut tangtos dikintunan,
bade nuaran ti pagunungan Libanon.
Dikintunkeunana bade jalan laut,
dibeungkeutan dirakitkeun, sina ngangkleung
dugi ka Yopa, ti dinya kantun ngakutan ka
Yerusalem."
17 Ti dinya Raja Suleman ngetang jalma-
jalma anu ngumbara di tanah Israil, cara
anu bareto dilampahkeun ku Daud ramana.
Kapendak aya 153.600 urang.
18 Tina sakitu, 70.000 urang dijieun purah
nanggungan bahan-bahan, 80.000 urang
purah meulahan batu di gunung-gunung,
3.600 urang dijieun mandor supaya pagawean
lancar.

3

1 Tempat pikeun adegan Bait Allah geus
aya beunang nyadiakeun Raja Daud
ramana Suleman. Nya eta di Yerusalem, di
Gunung Moria, tempat urut panggilingan
bogana Arauna urang Yebus tea. Raja
Suleman mimiti ngadamel rarancangna,
2 dina bulan kadua taun kaopat anjeunna
jumeneng raja.
3 Bait Allah anu diadegkeun ku Raja Suleman
panjangna dua puluh tujuh meter, rubakna
salapan meter.

4 Rohangan hareup rubakna sarubak Bait
Allah, salapan meter, luhurna lima puluh opat
meter, ti beulah jerona dilapis ku emas kolot.
5 Rohangan utamana dikeput ku papan
kiputri tuluy disaput ku emas kolot,
direkakeun tangkal-tangkal korma jeung
rarantean.
6 Bait Allah teh ku raja ditarapang ku
batu-batu permata anu arendah jeung ku
emas ti tanah Parwaim.
7 Bilik-bilikna, kaso-kasona, panto-panto
katut bangbarung-bangbarungna dilapis ku
emas. Ari tembok-tembokna diberean ukiran
mahluk-mahluk jangjangan.
8 Rohangan jero anu disebut Kamar
Pangsucina panjangna salapan meter rubakna
salapan meter, sarua jeung rubakna eta
gedong. Emas panyaput tembok-tembok
Kamar Pangsucina lobana genep ratus
talenta.
9 Paku-pakuna oge tina emas, lobana lima
puluh sekel. Tembok loteng-lotengna disaput
ku emas.
10 Raja miwarang ngadamel dua
mumukarabinan tina logam, tuluy
dilapis ku emas, diteundeun di Kamar
Pangsucina,
11 (3:11-13) ditangtungkeun pagigir-gigir
nyanghareup ka lawang, masing-masing
baroga jangjang, sarta tiap jangjang
panjangna dua meter dua puluh senti,

maleber. Tungtung jangjang beulah jero masing-masing paantel di tengah-tengah rohangan, tungtung jangjang beulah luar masing-masing antel kana tembok rohangan. Jadi meberna teh kira-kira salapan meter.
12 (3:11)
13 (3:11)
14 Eta Kamar Pangsucina make reregan lenen jeung lawon lianna, dicelep ku warna bulao, wungu jeung beureum, sarta diberean papaes anu direkakeun mukarabin.
15 Raja ngadamel dua pilar anu luhurna masing-masing lima belas satengah meter, diadegkeunana di hareupeun Bait Allah, sarta masing-masing make mamakutaan anu luhurna dua meter dua puluh senti.
16 Puncak pilar dipapaesan ku rarantean anu dianyamkeun jeung ku dadalimaan tina tambaga saratus siki.
17 Eta dua pilar ditangtungkeunana di gigireun gapura gedong, hiji di beulah kidul, dingaranan Yakin, hiji deui di beulah kaler, dingaranan Boas.

4 1 Jeung deui Raja Suleman ngadamel hiji altar tambaga ukuran salapan meter pasagi, luhurna opat satengah meter.
2 Jeung ngadamel tatalagaan tina tambaga, bangunna bunder, jerona dua meter dua puluh senti, gurat tengahna opat meter opat puluh senti, kurilingna tilu welas meter dua puluh senti.

3 Biwir luar eta tatalagaan sakurilingna
diberean papaes dua baris ngajajar, direka
sasapian-sasapian tina tambaga anu bahanna
asal tina tambaga anu dipake nyieun eta
tatalagaan.
4 Tatalagaanana disangga ku tonggong dua
welas sasapian tambaga anu nyalanghareup
ka beulah luar: ka kaler, ka kulon, ka kidul,
ka wetan, tilu-tilu.
5 Kandelna bak tatalagaan satampah,
biwirna jiga biwir lumur beukah ka luar jiga
kembang bakung. Ari pieusieunana kira-kira
genep puluh rebu liter.
6 Jolang oge nyieun sapuluh siki,
diteundeunna lima di sisi Bait Allah beulah
kidul, lima di sisi kaler, gunana pikeun
ngumbah babagian sato anu geus direcah
pikeun jadi kurban beuleuman. Ari cai
tina tatalagaan mah gunana paranti imam
beberesih.
7 (4:7-8) Ngadamel suku lampu tina
emas lobana sapuluh siki, luyu jeung sarat
anu baku. Ngadamel meja sapuluh siki,
dipasangna di rohangan utama di unggal
sisi lima-lima, jeung sukuna lima-lima. Oge
ngadamel pinggan emas saratus siki.
8 (4:7)
9 Ari para imam dipangnyieunkeun buruan
jero jeung buruan luar. Panto-panto di lawang
antara dua buruan tea dilapis ku tambaga.

10 Ari tatalagaan diteundeunna deukeut
pojok Bait Allah beulah kidul wetan.
11 (4:11-16) Kajaba ti anu tadi, Huram
nyieun katel-katel, sosodok-sosodok jeung
pinggan-pinggan. Sakur parabot anu ku Raja
Suleman dipiwarang dijieun pikeun kaperluan
Bait Allah, kabeh geus anggeus dijieun ku
Huram. Barang-barang anu dijieunna nya
eta: Dua tihang gede. Dua mamakutaan
anu jiga cangkir jebleh di puncak eta dua
tihang. Rante lilit papaes mamakutaan.
Opat ratus dadalimaan, anu dipasang dua
jajar, papaes mamakutaan. Sapuluh padati.
Sapuluh paso. Hiji tatalagaan. Dua belas
sasapian anu munggu tatalagaan. Katel-katel,
sosodok-sosodok jeung garpuh-garpuh. Eta
kabeh keur kaperluan Bait Allah anu dijieun
ku Huram pikeun Raja Suleman, kabeh tina
tambaga anu disangling.
12 (4:11)
13 (4:11)
14 (4:11)
15 (4:11)
16 (4:11)
17 Dipiwarang dicitakna ku raja di pangecoran
antara Sukot jeung Sereda di Lebak Yordan.
18 Kacida lobana barang-barang anu dijieun
tina tambaga teh, nepi ka teu aya anu bisa
naksir sabaraha lobana tambaga anu geus
kapake.

19 Raja Suleman ngadamel oge paparabotan
emas pikeun kaperluan Bait Allah: altar jeung
meja-meja paranti ngahaturkeun roti ka
Allah;
20 suku-suku lampu jeung lampu-lampuna
tina emas kolot, anu kudu dipasang
ngagenclang di hareupeun rohangan Kamar
Pangsucina luyu jeung sarat;
21 kembang-kembang tiruan, lampu-lampu,
capit-capit;
22 panetel-panetel paranti mareuman lampu,
bokor-bokor, pisin-pisin wadah seuseungitan,
jeung wadah-wadah ruhak. Kabeh dijieunna
tina emas kolot. Panto-panto Bait Allah beulah
luar kitu deui panto-panto anu ka rohangan
Kamar Pangsucina kabeh dilapis ku emas.

5 1 Sanggeus sagala rupa pagawean
pikeun Bait Allah tea rengse, sagala
barang-barang perak, emas, jeung salianna
anu ku Daud Ramana geus dibaktikeun ka
PANGERAN, ku Raja Suleman disimpen di Bait
Allah, di kamar panyimpenan.
2 Geus kitu, Raja Suleman nimbalan ka
sakabeh pamingpin kaom jeung kapala-
kapala golongan Israil, supaya karumpul di
Yerusalem, rek mindahkeun Peti Perjangjian
PANGERAN ti Sion, Kota Daud ka Bait Allah.
3 Sarerea geus karumpul dina mangsa Pesta
Saung Daun.
4 Sanggeus para kapala kabeh kumpul, Peti
Perjangjian teh diangkat ku urang Lewi,

5 terus digotong ka Bait Allah. Kemah
Tepangan PANGERAN oge katut unak-anikna
ku para imam jeung urang Lewi dipindahkeun
ka Bait Allah.
6 Ti dinya Raja Suleman katut sakumna
bangsa Israil kumpul di hareupeun Peti
Perjangjian, ngurbankeun domba jeung sapi
pirang-pirang, loba teuing mun diitung.
7 Sanggeus kitu Peti Perjangjian PANGERAN
teh ku para imam diasupkeun ka jero Bait
Allah, dipernahkeun di Kamar Pangsucina,
handapeun jangjang mumukarabinan,
8 sarta eta Peti katut rancatanana kaauban
ku jangjangna anu maleber.
9 Congo-congo rancatanana bisa katenjo ku
saha bae anu nangtungna lempeng hareupeun
Kamar Pangsucina, ari ti beulah sejen mah
henteu katembong. (Eta rancatan-rancatan
ayana di dinya tetep nepi ka kiwari.)
10 Eusi Peti Perjangjian taya naon-naonna
deui salian ti dua gebleg papan batu
sisimpenan Musa keur di Gunung Sinai, basa
PANGERAN ngadamel jangji ka urang Israil
dina perjalanan maranehna waktu budal ti
Mesir tea.
11 (5:11-14) Para imam ti sagala golongan
geus araya, kabeh geus beberesih. Para
pamaen musik urang Lewi oge jaronghok:
Asap, Heman, Yedutun, jeung para anggota
golonganana, marake pakean tina lawon
lenen, narangtung deukeut altar pongpok

wetan narabeuh kecrek jeung kacapi,
dibarengan ku saratus dua puluh imam nariup
tarompet. Breng nyaranyi ditarimbang ku
sora tarompet, kecrek jeung tatabeuhan
sejen, layeut awor kacida rasmina, maruji
sukur ka PANGERAN, pokna, "Sagala puji
ka PANGERAN, mulya manah-Na, mikaasih
salalanggengna." Sabot para imam kalaluar
ti jero Bait Allah, eta gedong ujug-ujug
pinuh ku mega anu ngempray, dibarengan
ku gebrayna cahaya kamulyaan PANGERAN
anu matak serab, nepi ka para imam teu
karuateun lila-lila ngabaraktina.
12 (5:11)
13 (5:11)
14 (5:11)

6 1 Raja Suleman neneda, "Nun PANGERAN,
Gusti parantos kersa linggih di nu angkeub
sareng poek.
2 Dupi ayeuna ku abdi parantos disayagian
gedong anu agreng, linggihaneun Gusti
sapapaosna."
3 Geus kitu raja malik mayun ka sakumna
bangsa Israil anu kumpul, mundut berkah
Allah keur maranehna.
4 Ti dinya ngadawuh kieu, "Sagala puji ka
GUSTI Allah Israil! Mantenna pengkuh kana
jangji anu dikedalkeun ka Daud rama kami
anu kieu tea,
5 Ti semet ngabudalkeun umat Kami ti Mesir,
nepi ka waktu ieu Kami tacan nyokot kota anu

mana bae oge di tanah Israil sangkan bisa
nyieun gedong tempat Kami dibakti. Jeung
tacan ngangkat jelema pikeun jadi lulugu
umat Kami Israil.
6 Ayeuna Kami teh milih Yerusalem pikeun
tempat Kami dibakti, sarta maneh, Daud,
kudu jadi lulugu umat Kami."
7 Suleman neruskeun dawuhanana, "Daud
rama kami bareto aya manah rek ngadamel
gedong paranti ngabakti ka GUSTI Allah
Israil.
8 Tapi dawuhan PANGERAN ka anjeunna,
Niat maneh hayang nyieun gedong pikeun
Kami teh hade pisan.
9 Sanajan kitu maneh mah ulah tulus nyieun
eta. Gedong pikeun Kami teh sina dijieun ku
anak maneh, anak sorangan.
10 Tah ayeuna PANGERAN geus ngabuktikeun
eta jangji, reh kami geus ngadeg raja
nyangking Israil ngaganti ama, geus anggeus
nyieun ieu gedong tempat ngabakti ka GUSTI
Allah Israil,
11 sarta Peti Perjangjian wadah papan batu
anu ngamuat perjangjian anu ditimbalkeun
ku PANGERAN ka urang Israil, ku kami geus
disimpen di Bait Allah."
12 Sanggeus kitu Suleman nyaketan altar,
ngadeg hareupeunana tuluy nadahkeun
panangan, neneda hareupeun sarerea.
13 Di tengah-tengah buruan Bait Allah teh
aya paimbaran tambaga anu diadegkeun ku

Suleman, ukuran dua meter dua puluh senti pasagi, luhurna sameter tilu puluh senti. Suleman mancat kana eta paimbaran, tuluy sideku jeung namprakkeun panangan ka langit, tembong ka sarerea.
14 Seug unjukan ka PANGERAN, "Nun GUSTI Allah Israil, di satungkebing langit satangkaraking jagat teu aya allah sapertos Gusti. Gusti pengkuh kana timbalan anu diikrarkeun ka ieu umat, sareng ngabuktoskeun kaasih ana maranehna leres-leres tumut ka Gusti.
15 Gusti tigin kana jangji ka Daud pun bapa. Dinten ieu dawuhan-dawuhan Gusti teh sadayana buktos.
16 Mugi jangji Gusti anu sanesna oge ka pun bapa, anu nyebatkeun yen upami turunan pun bapa leres-leres tumut kana Hukum Gusti sakumaha anjeunna, tangtos ti turunan anjeunna salamina baris aya anu nyepeng parentah, jadi raja di Israil. Nun GUSTI Allah Israil, mugi hal eta oge dilaksanakeun, ayeuna.
17 Nun GUSTI Allah Israil, saneskanten jangji Gusti ka Daud teh mugi buktos.
18 Nanging nun Allah, naha leres-leres Gusti teh iasa linggih di ieu bumi sareng jalmi awewe lalaki? Margi saleganing langit oge dilinggihan ku Gusti mah moal muat, komo ieu gedong kenging abdi, bade cekap kumaha?

19 Nun PANGERAN Allah panutan, abdi teh
abdi Gusti. Mugi ieu piunjuk abdi didangu,
mugi panuhun abdi dikabul.
20 Mugi ieu gedong teh diraksa siang wengi.
Gusti parantos jangji yen ieu tempat kangge
tempat ngabakti ka Gusti. Ku margi kitu,
samangsa-mangsa abdi neneda madep ka ieu
gedong mugi didangu.
21 Samangsa-mangsa abdi, kitu deui umat
Gusti, ngunjukkeun paneda madep ka ieu
tempat, mugi kersa ngadangukeun. Mugi
kersa ngamakbul sareng ngahapunten ka
abdi sadaya ti sawarga panglinggihan Gusti.
22 Manawi aya jalmi anu diterka gaduh dosa
ka batur dibantun kana altar Gusti di ieu
gedong sina sumpah yen teu rumasa,
23 nun PANGERAN, mugi didangukeun ti
sawarga, lereskeun perkawisna abdi-abdi
Gusti teh, anu lepatna mugi dihukum
luyu sareng layakna, anu teu lepat mugi
dibebaskeun.
24 Manawi umat Gusti, Israil, eleh ku
musuh lantaran gaduh dosa ka Gusti, seug
dumeuheus ka Gusti di ieu gedong, sareng
nyuhunkeun dihapunten kalayan pinuh
karumasaan,
25 mugi didangu ti sawarga. Mugi dosa-dosa
umat Gusti teh dihapunten, sareng mugi
maranehna diwangsulkeun deui ka ieu tanah
paparin Gusti ka maranehna sareng ka
karuhunna.

26 Manawi Gusti dugi ka teu nurunkeun
hujan lantaran umat Gusti gaduh dosa,
saupami maranehna tobat sareng madep ka
ieu gedong nyanggakeun panuhun kalayan
karumasaan,
27 nun PANGERAN, mugi dimakbul ti
sawarga, mugi dosa-dosa Israil umat Gusti
teh dihapunten, sareng tuduhan pilampaheun
anu samunasabahna. Salajengna nun
PANGERAN, paparinkeun hujan ka ieu tanah
anu ku Gusti parantos dijadikeun milik
maranehna sapapaosna.
28 Manawi ieu tanah katarajang tigerat
atanapi pagebug, atanapi upami
pepelakanana reksak boh ku hama
perang, boh ku hama beureum atanapi ku
simeut, atanapi upami umat Gusti ditarajang
ku musuh, atanapi upami maranehna aya anu
katarajang kasakit atanapi paudur,
29 mugi panyambat maranehna didangu.
Upami ti umat Gusti, Israil, aya anu
katarajang prihatin neneda ka Gusti bari
ngangkatkeun leungeun ka lebah ieu Gedong
Gusti,
30 mugi Gusti ti sawarga ngadangu
panyambatna sareng maparin hapunten.
Mung Gusti anu waspaos kana kereteging
hate manusa. Mugi satiap jalmi perkawisna
ku Gusti ditimbang sakumaha layakna,
31 dugi ka umat Gusti teh mikasieun sareng
tumut ka Gusti saumur-umur, di tanah anu

ku Gusti parantos dipaparinkeun ka karuhun
abdi sadaya.
32 Manawi aya jalmi bangsa sanes di tanah
anu tebih ti dieu nguping wartos yen Gusti
kalintang agungna, kalintang kawasana,
tur salamina sayagi midamel kumaha bae,
seug upami manehna dongkap neneda di ieu
gedong,
33 panedana mugi didangu. Mugi
panyambat panuhunna dimakbul ti sawarga
panglinggihan, supados jalmi-jalmi saalam
dunya terang ka pajenengan Gusti sarta
aranut sakumaha umat Gusti Israil. Sina
tarerangeun yen ieu gedong kenging abdi teh
estu tempat paranti ngabakti ka Gusti.
34 Manawi ieu umat kagungan ku Gusti
ditimbalan budal merangan musuh, sanaos di
mana bae upami nyambat ka Gusti madep
ka ieu dayeuh anu ku Gusti parantos kapilih,
madep ka ieu gedong kenging abdi,
35 mugi panyambatna didangu, dimakbul ti
sawarga, perangna sing unggul.
36 Manawi ieu umat gaduh dosa ka Gusti
kawantos taya jalmi anu henteu gaduh dosa
seug upami Gusti bendu dugi ka maranehna
diantep kasoran ku musuh sareng diboyong
ka nagara sanes, sanaos sakumaha tebihna
eta nagara,
37 mugi panyambat umat Gusti teh didangu.
Manawi di dituna maranehna tarobat sareng
sasambat ka Gusti, rarumasaeun kana

kalepatan sareng kadorakaanana, nun
PANGERAN, mugi panyambatna didangu.
38 Manawi di ditu teh maranehna leres-leres
tarobat sasambat ka Gusti ngiblat ka tanah
ieu anu ku Gusti dipaparinkeun ka karuhun
abdi sadaya, ngiblat ka ieu dayeuh anu ku
Gusti parantos kapilih, sareng ka ieu gedong
kenging abdi ngadegkeun keur salira Gusti,
39 mugi panyambatna didangu. Dangu
eta umat Gusti teh, pikawelas, hapunten
dosa-dosana ti sawarga panglinggihan.
40 Ayeuna nun Allah panutan, tingali abdi
sadaya, dangukeun panyambat abdi sadaya
anu diunjukkeun di dieu.
41 Sumangga geura ngadeg nun GUSTI Allah,
geura lebet ka ieu gedong sinarengan Peti
Perjangjian perlambang kakawasaan Gusti,
mangga geura linggih di dieu sapapaosna.
Mugi berkahan sagala gawe para imam Gusti.
Paparin umat Gusti kabagjaan tawis Gusti
teresna ka maranehna.
42 Nun GUSTI Allah, mugi raja anu
dijenengkeun ku Gusti teh ku Gusti ulah
ditampik. Masing emut yen Gusti teh mikaasih
ka Daud nu jadi abdi Gusti tea."

7 1 Tamat Raja Suleman neneda, seug aya
seuneu ragrag ti awang-awang, ngahuru
kurban-kurban anu geus dibaktikeun, sarta
cahaya kamulyaan PANGERAN ngagebray
minuhan Bait Allah.

2 Para imam teu bisa asup ka jero, wantu-
wantu Bait Allah teh pinuh ku cahaya anu
ngagebray.
3 Barang urang Israil narenjo seuneu ragrag
ti awang-awang jeung cahaya anu minuhan
Bait Allah, bruk sarujud nyaruuh kana lante,
ngabarakti ka Allah, maruji sukur kana
kamulyaan manah jeung sipat asih-Na anu
langgeng.
4 Suleman jeung jalma rea tuluy
nyanggakeun kurban-kurban ka PANGERAN.
5 Sato anu dikurbankeun aya 22.000 sapi
jeung 120.000 domba, dijieun kurban
panarima. Ku jalan kitu anjeunna jeung jalma
rea nyalametkeun eta Bait Allah.
6 Para imam narangtung di tempat anu
baku keur maranehna, ari di hareupeunana
narangtung urang Lewi, anu maruji
ka PANGERAN dipirig ku tatabeuhan
beunang nyayagikeun Raja Daud bareto,
nyaranggakeun kidung "Asih Mantenna
Salalanggengna!" sakumaha anu ku Daud
geus diwajibkeun ka maranehna. Para imam
nariup tarompet, jalma rea kabeh nangtung.
7 Suleman nyucikeun patengahan buruan
di latar tepas Bait Allah, sarta di dinya
anjeunna nyanggakeun kurban-kurban anu
dibeuleum sagemblengna, kurban gandum
jeung ngurbankeun gajih sato-sato kurban
karapihan. Nu matak anjeunna ngurbanna
di dinya lantaran lamun dina altar tambaga

tea mah moal muat, sabab kurbanna sakitu
lobana.
8 Sanggeus kitu Raja Suleman jeung rahayat
Israil ngalampahkeun Pesta Saung Daun tujuh
poe lilana. Jalma kacida lobana, daratang ti
jauhna, nu ti kaler ti semet Hamat, nu ti kidul
ti semet wates tanah Mesir.
9 Di darinyana lilana tujuh poe pikeun
nyalametkeun altar, tujuh poe keur pestana.
Dina poe wekasanana ngayakeun upacara
panutup.
10 Dina poe isukna, nya eta tanggal
dua puluh tilu bulan katujuh, rahayat ku
Suleman dipiwarang baralik. Kacida ngarasa
bagjana ku sagala berkah PANGERAN anu
diganjarkeun ka Israil umat-Na, ka Daud,
jeung ka Suleman.
11 Sanggeus Raja Suleman beres ngadamel
Bait Allah jeung karaton sarta unak-anikna
geus lengkep sapuratina,
12 PANGERAN nembongan ka anjeunna ti
peuting sarta ngandika kieu, "Kami geus
ngadangu paneda maneh. Ieu gedong paranti
ngurban ku Kami ditarima.
13 Lamun Kami teu nurunkeun hujan, atawa
ngadatangkeun hama simeut ngaruksak
pepelakan, atawa ngadatangkeun pagebug
ka umat Kami,
14 upama maranehna sasambat ka Kami
sarta tarobat tina lampah dorakana, ku

Kami tangtu didangu ti sawarga, dosana
dihampura, tanahna disina cukul deui.
15 Ieu gedong bakal diraksa. Sakur paneda
anu disambatkeun di dieu tangtu ku Kami
didangu,
16 sabab ieu tempat ku Kami geus ditarima
jeung disucikeun pikeun salawasna jadi
tempat ngabakti ka Kami. Tangtu ku Kami
dijaga diraksa sapapanjangna.
17 Upama maneh suhud ngawula ka Kami
cara Daud, nurut kana hukum-hukum jeung
timbalan-timbalan Kami anu diandikakeun ka
maneh,
18 jangji Kami ka bapa maneh tea, nya
eta Israil salawasna bakal dirajaan ku anak
incuna, tan wande bukti.
19 Tapi upama maneh jeung rahayat
nyimpang tina hukum-hukum jeung
parentah-parentah anu diandikakeun ka
maneh sarta ngabakti ka allah-allah sejen,
20 tangtu disingkirkeun ti ieu tanah pamere
Kami, sarta ieu gedong paranti ibadah,
najan ku Kami geus disucikeun jadi tempat
ngabakti ka Kami ge bakal ditinggalkeun,
sina diseungseurikeun jeung dipupuas ku
jalma-jalma di mana mendi.
21 Ieu gedong ayeuna sakieu agrengna.
Tapi engke mah anu laliwat ka dieu bakal
hareraneun heug ngaromong kieu, Na ku
naon ieu tanah jeung gedong paranti ibadah
teh ku PANGERAN dikieu-kieu?

22 Dijawabna bakal kieu, Lantaranana
mah ku sabab maranehna naringgalkeun
PANGERAN Allahna anu nuyun karuhunna
budal ti Mesir, suhud sumujud jeung
ngabaktina ganti ka allah-allah sejen. Kitu
sababna nu matak maranehna ku PANGERAN
disina cilaka kieu."

8

1 Lilana Suleman ngadamel Bait Allah
jeung karaton anjeunna teh dua puluh
taun.
2 Sarta anjeunna ngomean deui kota-kota
anu asalna paparin ti Raja Hiram, tuluy sina
diareusian ku urang Israil.
3 Wewengkon Hamat jeung Soba ku
anjeunna dijabel,
4 kota Palmira di gurun keusik dibentengan.
Kota-kota di Hamat anu jadi puseur
gudang-gudang bekel diomean deui.
5 Aya deui kota-kota sejenna anu diomean
ku anjeunna nya eta: Bet Horon Girang,
Bet Horon Hilir (duanana aya bentengna,
lawangna bisa ditulakan),
6 Baalat, jeung kota-kota anu ku anjeunna
didamel tempat gudang-gudang bekel,
gudang-gudang kareta jeung tempat kuda.
Sagala pangreka manahna hal ngawangun
di Yerusalem, di Libanon jeung di sakuliah
wewengkon karajaanana ku anjeunna
dilaksanakeun.
7 (8:7-8) Urang Kanaan anu salamet tina
panggempur urang Israil waktu tanah

maranehna dijabel, ku Suleman diwajibkeun
gawe paksa, nya eta urang Het, urang Emor,
urang Pares, urang Hiwi jeung urang Yebus.
Turunan maranehna nepi ka ayeuna tetep
jaradi abid.
8 (8:7)
9 Urang Israil mah henteu disina gawe kitu,
tapi dijadikeun prajurit, satria, senapati
kareta jeung prajurit kuda.
10 Aya dua ratus lima puluh urang anu
dijadikeun kapala purah ngatur anu
digarawekeun dina rupa-rupa wawangunan.
11 Prameswarina, putra raja Mesir tea ku
Suleman dipangdamelkeun bumi sarta terus
dialihkeun ka dinya ti Kota Daud, sabab saur
Suleman, "Prameswari calikna ulah di karaton
Daud raja Israil, lantaran tiap tempat anu
dicicingan ku Peti Perjangjian teh suci."
12 Suleman ngadamel kurban haturan
PANGERAN dina altar damelanana tea di
hareupeun Bait Allah.
13 Nyanggakeun kurban-kurban beuleuman
nurutkeun kamistian anu kaungel dina Hukum
Musa, anu kudu dilampahkeun dina saban
poe anu dimulyakeun, dina poe Sabat, dina
poe Pesta Bulan Anyar, jeung dina poe pesta
taunan anu tilu rupa: Pesta Roti Teu Make
Ragi, Pesta Panen, jeung Pesta Saung Daun.
14 Anjeunna ngatur kawajiban para imam
sapopoena, ngatur kawajiban urang Lewi dina
ngabantu papancen para imam tea jeung

ngawihkeun kidung-kidung, nurutkeun aturan
beunang Daud ramana. Ngatur para pangawal
Bait Allah, ngatur rombongan-rombongan
jagaan sapopoena di unggal gapura,
sakumaha anu diparentahkeun ku Daud, abdi
Allah tea.
15 Sagala aturan ti Daud pikeun para imam
jeung urang Lewi ngeunaan tempat-tempat
panyimpenan rajabrana jeung hal-hal lianna,
kabeh dijalankeun taya anu kaliwat.
16 Sagala padamelan Suleman geus anggeus
kalawan samakta, ti mimiti masang pademen
Bait PANGERAN nepi ka kabeh lengkep
sapuratina geus anggeus tur beres-roes.
17 Sanggeus kitu Suleman angkat ka Esion
Geber jeung Elat, dua palabuan di basisir
Teluk Akaba di tanah Edom.
18 Ku Raja Hiram dikintunan kapal-kapal
katut para nangkodana jeung matros-
matrosna anu geus rea pangalamanana. Ti
dinya eta kapal-kapal teh balayar ka tanah
Opir jeung nangkoda-nangkoda Suleman.
Ana daratang deui ka Suleman nyerenkeun
emas leuwih ti lima welas rebu kilo lobana.
9 1 Ratu nagri Syeba ngadangu warta
hal kamashuran Raja Suleman, tuluy
anjeunna ngadongdon ka Yerusalem seja
ngajajal kapinteran Suleman ku sual-sual.
Angkatna nyandak pangiring loba pisan,
bari nyandak pirang-pirang onta dimomotan
wawangian, permata-permata, jeung emas

kacida lobana. Sanggeus tepang jeung
Suleman, ratu ngasongkeun sual-sual anu
geus aya dina manahna.
2 Panyualna kabeh kawaler, keur Suleman
taya pisan sual anu henteu beunang.
3 Barang ratu nagri Syeba uninga kana
kapinteran Suleman, tur ningali karaton
beunang Suleman ngadegkeun,
4 ningali katuangan anu ditata dina mejana,
ningali patempatan para pajabatna, ningali
aturan gawe para ponggawa karaton katut
saragemna, ningali dangdanan abdi-abdi
anu ngalaladenan tuang, jeung ningali
kurban-kurban anu dijalankeun di Bait Allah,
ratu teh bati kataji jeung helok.
5 Ratu misaur ka raja, "Raja leres-leres
pinter binekas, cocog sareng wartos anu
kakuping di nagara sim kuring.
6 Sakawitna wartos teh ku sim kuring teu
dipercanten, nya teras dongkap nyaksian
sorangan. Geuning wartos anu dugi ka
sim kuring teh henteu paro-parona acan
tina sajembaring kapinteran Jeng Raja anu
saleresna. Jeng Raja estu langkung-langkung
pinter ti batan anu kacarioskeun.
7 Bagja temen rahayat anu kumawula
ka salira, anu teu petot-petot marek
sareng kasinugrahan tiasa ngupingkeun
pitutur-pitutur kabijaksanaan Jeng Raja!
8 Sagala puji ka PANGERAN, Allah Jeng Raja!
Mantenna parantos namplokkeun kaasih

ka salira dugi ka diangkat jadi raja ngasta
nagara kalayan pajenengan Mantenna. Tawis
Mantenna asih ka Israil umat-Na, sareng
mikahoyong sangkan umat-Na sumujud
ka Mantenna sapapaosna, salira teh ku
Mantenna dijenengkeun raja supados iasa
miara hukum sareng kaadilan."
9 Ratu ngahaturkeun cacandakanana ka
Raja Suleman: emas leuwih ti opat rebu kilo,
wawangian jeung permata-permata kacida
lobana. Wawangian hadiah ti ratu Syeba
ka Suleman kacida haradena, teu aya anu
ngungkulan.
10 (Abdi-abdi Raja Hiram jeung abdi-abdi
Suleman tea, kajaba ti mawa emas ti Opir teh
mawa kayu candana jeung permata-permata
ongkoh.
11 Kai candana tea ku Suleman dijieunan
tetecean-tetecean Bait Allah jeung karatonna,
sawareh dijieunan kacapi jeung gambus
paranti para pamaen musik. Di tanah Yuda
tadina tacan aya nu model kitu.)
12 Hadiah ti ratu Syeba ku Suleman dibales.
Jeung naon bae anu dipundut ku eta ratu ku
Suleman dipaparinkeun. Ti dinya ratu mulih
jeung pangiringna ka Syeba.
13 Unggal taun Raja Suleman meunang emas
lobana meh dua puluh tilu rebu kilo,
14 jaba pajeg ti para padagang jeung
para sudagar. Raja-raja Arab jeung para

gupernur wewengkon-wewengkon Israil oge
nyaranggakeun perak jeung emas.
15 Suleman ngadamel kepeng anu galede
dua ratus siki, masing-masing dilakop ku
emas tujuh kilo, emasna diteupa.
16 Kepeng-kepeng anu leutikan oge
ngadamel tilu ratus siki, masing-masing
dilakop ku emas tilu kilo diteupa. Kabeh
ku anjeunna disimpen di hiji rohangan anu
disebutna Karaton Leuweung Libanon.
17 Jeung deui raja ngadamel hiji singgasana
gede, sabagian dilapisan ku gading, sabagian
dilapisan ku emas tulen,
18 make tetecean genep hambal jeung
diberean jojodog sampean anu dibulen ku
emas ngahiji kana singgasana. Kenca katuhu
singgasana make leungeun, gigireunana
masing-masing make sisingaan anu
narangtung.
19 Teteceanana oge make sisingaan dua
belas, unggal tungtung hambalan hiji
sisingaan. Di karajaan sejen tacan aya
singgasana anu model kitu.
20 Lumur-lumur kagungan Raja Suleman
kabeh tina emas, sagala rupa wawadahan
anu aya di Karaton Leuweung Libanon kabeh
tina emas tulen. Dina jaman Suleman perak
mah dianggap taya hargana.
21 Anjeunna kagungan kapal-kapal purah
lalautan, balayarna babarengan jeung
kapal-kapal Raja Hiram. Tilu taun sakali

kapal-kapalna mulang mawa emas, perak,
gading, lutung, jeung monyet.
22 Di saalam dunya taya hiji raja anu
ngungkulan kabeungharan jeung kapinteran
Raja Suleman.
23 Raja-raja sejen sarumping ka anjeunna
seja ngabarandungan kapinteranana anu
dikurniakeun ku Allah.
24 Unggal raja sumpingna jeung kikintunan,
barang-barang tina emas jeung perak, jubah,
pakarang, wawangian, kuda, jeung bigal. Kitu
bae unggal-unggal taun.
25 Jeung deui Suleman kagungan opat rebu
gedogan pikeun kuda jeung kareta, kagungan
pasukan kuda dua welas rebu urang.
Ditempatkeunana sawareh di Yerusalem,
sawareh deui dipencar di kota-kota sejenna.
26 Ti semet Walungan Eprat nepi ka tanah
Pelisti jeung wawatesan tanah Mesir, anjeunna
raja anu pangpunjulna.
27 Jaman anjeunna marentah, perak teh
di Yerusalem mah dianggap barang biasa,
disaruakeun jeung batu. Kayu kiputri oge
lobana mangpirang-pirang cara kayu-kayu
camara biasa anu di lamping-lamping pasir di
Yuda.
28 Ti Mesir jeung ti nagara-nagara sejenna
Suleman ngadatang-datangkeun kuda.
29 Carita Raja Suleman salian ti eta ti awal
nepi ka ahir, aya dina Kitab Carita Nabi Natan,
dina Kitab Piwejang Ahia urang Silo, jeung

dina Kitab Wahyu Nabi Ido anu ngamuat oge
carita hal pamarentahan Yarobam raja Israil.
30 Suleman ngarajaan sakuliah Israil lilana
opat puluh taun, calikna di Yerusalem.
31 Sanggeus pupus dimakamkeun di Kota
Daud, tuluy Rehabam putrana jadi raja
ngagentos anjeunna.
10 1 Rehabam angkat ka Sekem, sabab
keur didaragoan di ditu ku urang Israil
kaom-kaom kaler, rek dijenengkeun raja.
2 Barang Yarobam bin Nebat anu keur aya di
Mesir nyingkahan Raja Suleman, ngareungeu
beja kitu, gancang bae mulang.
3 Ku urang Israil kaom-kaom kaler anjeunna
diala, ti dinya bareng nepungan Rehabam,
tuluy mihatur kieu ka Rehabam,
4 "Tanggungan anu ku tuang rama
dikeunakeun ka kuring sadaya kacida
ngaripuhkeunana. Manawi anjeun kersa
maparin kaentengan malar hirup kuring
sadaya ulah ripuh teuing, kuring sadaya seja
satia jadi bawahan."
5 Waler Rehabam, "Kaula menta tempo tilu
poe rek nimbang-nimbang heula. Engke bae
ka darieu deui." Jalma-jalma terus budal.
6 Rehabam mundut pituah para sesepuh
urut jurunasehat Suleman, ramana. Saurna,
"Kumaha timbangan Bapa-bapa, jawab
kumaha eta jelema-jelema teh?"
7 Piunjuk para sesepuh, "Upami Jeng Putra
nembongkeun kahemanan, ngawaler ku nu

pigenaheun hatena, tangtos maranehna bakal
satia kumawula ka Jeng Putra."
8 Tapi eta nasehat para sesepuh teh ku
anjeunna teu ditolih, anggur nepangan
juru-juru nasehat nu diangkat ku anjeunna,
barudak anu saumur jeung anjeunna.
9 Saurna, "Cik pirempug aranjeun kumaha
hadena kuring teh? Jawab kumaha eta
jelema-jelema anu marenta kaentengan teh?"
10 Jawab maranehna, "Saurkeun kieu,
Cinggir kami leuwih gede ti batan cangkeng
ama kami.
11 Saurkeun deui kieu, Tanggungan maraneh
ti ama kami memang beurat. Ku kami rek
dijieun leuwih beurat. Maraneh ku ama kami
disabet ku pecut, ku kami mah rek dibabukan
ku pecut cucuk beusi!"
12 Sanggeus tilu poe tea, Yarobam jeung
jalma loba ngadareuheus deui ka Raja
Rehabam sakumaha pamundutna.
13 Tapi raja lain nurut kana pituah para
sesepuh. Ngawalerna ge keras,
14 da nurutkeun timbangan anu ngarora.
Saurna kieu, "Ama kami mere tanggungan
beurat ka maraneh. Tanggungan ti kami
mah bakal beuki beurat. Ama kami nyabet
ka maraneh ku pecut, kami mah arek
ngababukan ku pecut cucuk beusi!"
15 Jadi raja teh henteu malire kana
pamenta eta jelema-jelema. Eta geus kitu
dikersakeunana ku GUSTI Allah, sangkan

laksana pangandika-Na ka Yarobam bin Nebat
ku perantaraan Ahia jurupeleng ti Silo.
16 Barang geus tetela yen pamentana ka raja
teu dipalire, seug tinggorowok pokna, "Rorod
Daud saturunanana! Naon jasana ka urang?
Eh urang Israil, baralik! Keun Rehabam mah
sina kumaha karepna!" Jadi urang Israil teh
barontak.
17 Rehabam pada ninggalkeun, jadi raja
ge ngan keur rahayat di wewengkon Yuda
wungkul.
18 Anggeus kitu Rehabam miwarang
Adoniram anu keur ngamandoran jelema-
jelema anu gawe paksa, dipiwarang nepungan
urang Israil. Tapi tiwas pada ngabenturan ku
batu. Sanggeus uninga kitu, clak Rehabam
kana kareta, rurusuhan kabur ka Yerusalem.
19 Ti harita rahayat karajaan Israil kaler
ngalawan ka raja terah Daud.
11 1 Sasumpingna ka Yerusalem,
Rehabam ngumpulkeun prajurit anu
panghadena ti kaom Binyamin jeung kaom
Yuda, saratus dalapan puluh rebu urang, rek
merangan kaom-kaom Israil kaler, pikeun
ngarebut deui kakawasaanana.
2 Tapi aya timbalan PANGERAN ka Nabi
Semaya,
3 anu kudu ditepikeun ka Raja Rehabam
jeung rahayat kaom Yuda jeung Binyamin.
Dawuhana-Na,

4 "Ulah merangan ka Israil dulur sorangan.
Maraneh geura baralik bae. Kajadian
kieu geus pangersa Kami." Maranehna
narurut kana timbalan PANGERAN, teu tulus
merangan Yarobam.
5 Rehabam tetep calikna di Yerusalem.
Kota-kota di wewengkon Yuda jeung Binyamin
ku anjeunna dibentengan:
6 Betlehem, Etam, Tekoa,
7 Betsur, Soko, Adulam,
8 Gat, Maresa, Sip,
9 Adoraim, Lakis, Aseka,
10 Sora, Ayalon jeung Hebron.
11 Unggal benteng dicekel ku hiji panglima,
lengkep jeung bebekelanana, bahan
dahareun, minyak jetun, anggur,
12 kitu deui kepeng jeung tumbak. Ku jalan
kitu anjeunna tetep ngawasaan wewengkon
Yuda jeung Binyamin.
13 Ti sakabeh wewengkon Israil, para
imam jeung urang Lewi parindah ka Yuda,
wewengkon kidul.
14 Urang Lewi nepi ka cul sampalan cul
tanah, parindah ka Yuda jeung ka Yerusalem,
lantaran ku Yarobam anu geus jadi raja di
Israil jeung ku pigantieunana teu meunang
terus jaradi imam PANGERAN.
15 Malah-malah Yarobam geus ngangkat
imam-imam gantina, sina manghuluan di
tempat-tempat ngabakti ka brahala, kudu
ngabarakti ka jin-jin jeung ka arca-arca

anu dirupakeun sapi beunang anjeunna
ngadamel.
16 Rahayat di unggal kaom Israil, anu
enya-enya sejana ngabakti ka PANGERAN
Allah Israil, marilu pindah jeung urang Lewi ka
Yerusalem, harayangeun tetep bisa ngurban
ka PANGERAN, Allah karuhunna.
17 Atuh karajaan Yuda jadi tambah reugreug
dibantu ku maranehna meunang tilu taun.
Hirup maranehna tetep sakumaha keur waktu
dirajaan ku Raja Daud jeung Raja Suleman.
18 Rehabam garwaan ka Mahalat binti
Yerimot bin Daud. Ibuna Mahalat nya eta
Abihail binti Eliab, putu Isai.
19 Kagungan putra pameget tilu: Yehus,
Semarya jeung Saham.
20 Garwaan deui ka Maaka binti Absalom,
puputra opat pameget: Abia, Atai, Sisa jeung
Selomit.
21 Geureuha Rehabam kabehna dalapan
welas, parekanana genep puluh. Ari putra-
putrana dua puluh dalapan pameget, genep
puluh istri. Ti saantero garwa jeung parekan,
Maaka anu pangdipikacintana,
22 sarta asihna ka putra anu jenengan
Abia leuwih ti ka putra-putra lianna, nepi
ka dicadangkeun baris jadi raja gegentos
anjeunna.
23 Kalawan wijaksana Rehabam maparin rasa
tanggung jawab ka putra-putra anu pameget.
Pala putrana dipencar di kota-kota anu

dibenteng di sakuliah wewengkon Yuda jeung
Binyamin, sagala kaperluanana disayagikeun
sacukupna, malah dipanglamarkeun
pigarwaeun loba pisan.

12

1 Tacan lila Rehabam jadi raja
nyepeng kakawasaan, anjeunna
jeung rahayatna tuluy mengpar tina Hukum
PANGERAN.
2 Dina taun kalima pamarentahan Raja
Rehabam, kateusatiaan maranehna ka
PANGERAN teh meunang hukuman. Raja
Sisak ti nagara Mesir ngarurug ka Yerusalem,
3 pasukanana dua welas rebu kareta, genep
puluh rebu prajurit kuda, jeung prajurit
lianna lobana tanpa wilangan, campur jeung
pasukan-pasukan urang Libia, urang Sukit,
urang Sudan.
4 Sanggeus ngarebut kota-kota Yuda anu
dibenteng tea, Raja Sisak terus maju nepi ka
Yerusalem.
5 Nabi Semaya ngadeuheus ka Raja Rehabam
jeung ka para pamingpin urang Yuda anu
keur tumplek ka Yerusalem nyingkahan
Sisak. Anjeunna ngalahir, "Kieu timbalan
PANGERAN, Maraneh enggeus ninggalkeun
Kami. Ku sabab eta Kami ge rek ninggalkeun
ka maraneh, ku Kami rek diserenkeun ka
Sisak."
6 Raja jeung para pamingpin rarumasaeun
kana dosana, sarta salaurna, "Parantos layak
pisan PANGERAN midamel kitu teh."

7 Ningali kaayaan kitu PANGERAN ngandika
ka Semaya, dawuhana-Na, "Ku sabab
maranehna rarumasaeun kana dosana, ku
Kami moal nepi ka dimusnakeun. Lamun
engke geus ditarajang ku Sisak, rek dibere
karahayuan saeutik. Yerusalem moal
sakumaha nandangan bebendu Kami.
8 Tapi teu meunang henteu, kudu eleh ku
Sisak, sina ngarararasaeun bedana antara
ngawula ka Kami jeung ngawula ka raja-raja
alam dunya."
9 Sanggeus Sisak nepi ka Yerusalem, tuluy
ngajabelan raja brana nu aya di Bait Allah
jeung di karaton. Sagala rupana dikeduk, kitu
deui kepeng-kepeng emas dadamelan Raja
Suleman tea.
10 Ti dinya Rehabam ngadamel gantina
ku kepeng-kepeng tina tambaga, tuluy
dititipkeun ka para kapala kawal gapura
karaton.
11 Saban raja angkat ka Bait Allah eta
kepeng-kepeng ku para pangawal dibawa
ka Bait Allah, geus kitu diasupkeun deui ka
kamar jaga.
12 Ku sabab anjeunna ngangken dosa ka
PANGERAN, bebendu PANGERAN rada leler,
anjeunna henteu sakumaha dicilakakeunana,
kaayaan nagara Yuda oge hade.
13 Rehabam marentah di Yerusalem jadi raja
mekarkeun kakawasaanana. Mimiti jumeneng
dina yuswa opat puluh hiji taun, marentahna

tujuh welas taun, calikna di Yerusalem anu ku
PANGERAN dianggo ti saantero tanah Israil
paranti ngabakti ka Mantenna. Jenengan
ibuna Naama asal ti tanah Amon.
14 Rehabam teu kersa nuturkeun pangersa
PANGERAN, lampahna goreng.
15 Laku lampah Rehabam ti awal nepi ka
ahir, kitu deui hal pala putrana, kaungel dina
kitab-kitab Carita Nabi Semaya jeung Carita
Nabi Ido. Rehabam salawasna ngan perang
bae jeung Yarobam.
16 Sanggeus pupus dikurebkeun di makam
karajaan di Kota Daud. Ti dinya Abia putrana
ngaganti jadi raja.

13

1 Abia mimiti jadi raja nagara Yuda dina
taun kadalapan welas Raja Yarobam
ngarajaan Israil.
2 Ngarajaanana tilu taun, calikna di
Yerusalem. Jenengan ibuna Mikaya binti Uriel
asal ti kota Gibea. Antara Abia jeung Yarobam
pecah perang.
3 Balad Abia 400.000 prajurit ku Yarobam
diayonan ku 800.000 prajurit.
4 Eta dua pasukan balad amprok di
pagunungan Epraim. Raja Abia unggah
ka Gunung Semaraim, cumeluk ka
Yarobam jeung ka urang Israil. Cumelukna,
"Dengekeun ieu kami!
5 Na teu nyaraho PANGERAN Allah Israil
ngadamel perjangjian ka Daud, anu ungelna

karajaan Israil salawasna bakal dirajaan ku
anjeunna turun-tumurun?
6 Yarobam bin Nebat barontak ka Suleman,
rajana,
7 heug ngumpulkeun jalma-jalma
bangkawarah, ngadedetkeun pakarepanana
ka Rehabam putra Suleman. Harita Rehabam
teu bisa naon-naon, kawantu ngora keneh
pisan jeung can aya pangalaman.
8 Ayeuna maraneh aya karep ngalawan
kawibawaan karajaan anu ku PANGERAN geus
dipaparinkeun ka Daud turun-tumurun. Balad
maraneh kacida lobana, baroga sasapian
emas, allah maraneh beunang nyieun
Yarobam.
9 Imam-imam PANGERAN turunan Harun ku
maraneh diusir kabeh, kitu deui urang Lewi,
diganti ku imam-imam anu samodel jeung
imam-imam bangsa sejen. Sambarang jalma,
asal mawa sapi hiji atawa domba tujuh siki
bisa diangkat jadi imam, anu dikawulakeun
ka anu ku maraneh disebut jeung diaku allah.
10 Mungguh kami mah sarerea tetep sumeja
kumawula ka PANGERAN, Allah kami, moal
nepi ka ninggalkeun. Para imam turunan
Harun tetep-tetep nedunan papancen,
dibantu ku urang Lewi.
11 Unggal-unggal poe, isuk-isuk jeung
pasosore teu kendat ka Mantenna
ngahaturanan seuseungitan jeung sato
peuncitan anu dibeuleum weuteuh.

Maranehna tetep ngambengkeun roti dina meja suci, unggal magrib nyeungeutan lampu dina ajug emas. Naon bae timbalan PANGERAN ku kami dilampahkeun, sabalikna maraneh mah nyingkir ti Mantenna.
12 Pamingpin kami Allah ku manten, sarta imam-imam Mantenna araya di dieu, kari nariup tarompet ngahucuhkeun kami maju jurit ngagempur maraneh. Eh urang Israil, pacuan ngalawan ka PANGERAN Allah karuhun maraneh! Pamohalan bisa meunang!"
13 Sabot kitu Yarobam nginditkeun sawatara pasukan sina ngabongohan balad Yuda ti tukang, pasukan-pasukan sejenna sina ngambreg ti hareup.
14 Barang balad Yuda ngimpleng ka sakuriling, geuning geus katingker. Seug sasambat neda tulung ka PANGERAN. Para imam nariup tarompet.
15 Ger balad Yuda ngagero tuluy narajang musuh dijejeran ku Abia. Yarobam jeung sabalad Israil dielehkeun ku Allah.
16 Balad Israil kabur ti balad Yuda, ku Allah diserenkeun ka balad Yuda.
17 Balad Israil lebur diamuk ku Abia sabaladna. Aya 500.000 urang serdadu Israil anu panggagahna beak kasambut.
18 Urang Yuda bisa ngelehkeun urang Israil, eta lantaran maranehna ngandel ka PANGERAN, Allah karuhunna.

19 Balad Yarobam ku Abia hantem diberik.
Kota-kotana aya anu bisa diandih ku Abia,
nya eta Betel, Yesana jeung Epron, katut
desa-desa anu dareukeutna.
20 Sapanjang Abia jadi raja, Yarobam teu
bisa mulihkeun deui kakawasaanana, sarta
ahirna anjeunna tiwas digebug ku PANGERAN.
21 Sabalikna Abia kakawasaanana beuki
mekar. Garwa Abia opat welas, putrana dua
puluh dua pameget, genep welas istri.
22 Carita Abia salian ti eta, kasauranana
jeung lampahna kaungel dina Kitab Carita
Nabi Ido.

14 1 Raja Abia geus pupus, dikurebkeun
di makam karajaan di Kota Daud. Asa,
putrana ngagentos jadi raja. Dina cangkingan
Asa nagara teh kerta sapuluh taun lilana.
2 Lampah Asa sapagodos jeung pangersa
PANGERAN Allahna, bener jeung hade.
3 Altar-altar bangsa sejen jeung tempat-
tempat ngabakti ka brahala ku anjeunna
disingkir-singkirkeun, pilar-pilar karamatna
dirugrug-rugrugkeun, arca-arca Asera
diteukteukan.
4 Urang Yuda ditimbalan kudu
ngalampahkeun pangersa PANGERAN,
Allah karuhun maranehna, kudu nurut kana
papakon-papakon jeung timbalan-timbalan
Mantenna.
5 Tempat-tempat paranti ngabakti ka
brahala jeung altar-altar pangukusanana

dileungit-leungitkeun ti unggal kota nagara
Yuda. Ku sabab kitu karajaan teh dina
cangkingan anjeunna jadi kerta.
6 Dina pamarentahanana, kota-kota nagara
Yuda dibenteng, mangtaun-taun tara nyorang
perang, sabab anjeunna ku PANGERAN
dipaparin reureuh.
7 Dawuhan Asa ka urang Yuda, "Urang
ngabenteng kota-kota, make kuta jeung
munara-munarana, make lawang anu bisa
ditutup ditulakan. Urang bisa nyangking
ieu tanah lantaran geus ngalampahkeun
pangersa PANGERAN, Allah urang. Ku
Mantenna dijaga, reugreug ti unggal pihak."
Prak dipigawe reujeung lulus mulus.
8 Balad Asa 300.000 urang Yuda, pakarangna
kepeng jeung tumbak, 280.000 urang
Binyamin, pakarangna kepeng jeung panah,
kabeh garagah sarta asak latih.
9 Aya hiji jelema urang Sudan ngaranna
Serah, ngarurug ka nagara Yuda. Baladna
sajuta prajurit, tilu ratus kareta, geus
daratang ka Maresa.
10 Asa kaluar seja ngayonan. Itu ieu geus
pahareup-hareup di Lebak Sepata deukeut
Maresa.
11 Asa sasambat ka PANGERAN Allahna,
piunjukna, "Nun PANGERAN, Gusti mah
tangtos gampil bae mitulung ka balad alit
balad ageung oge. Tulungan abdi sadaya nun
Gusti PANGERAN, reh abdi sadaya percanten

ka Gusti, reh bade ngayonan balad anu sakitu
ageungna teh ngemban pajenengan Gusti,
nun PANGERAN, Allah abdi sadaya! Moal aya
anu unggul ngalawan ka Gusti."
12 Ti dinya balad urang Sudan ditarajang ku
Asa sabaladna, eleh tuluy kalabur,
13 diobrot ku Asa jeung pasukanana nepi
ka Gerar. Kacida lobana serdadu Sudan anu
tiwas, barisanana teu bisa tagen. Maranehna
dielehkeun ku PANGERAN jeung balad-Na.
Balad-balad meunang rampasan perang
kacida lobana.
14 Malah terus narajang jeung ngelehkeun
kota-kota sakuriling Gerar, wantu-wantu
pribumina geus kacida ngarasa gimirna
ku PANGERAN. Kota-kotana diranjah,
dunyabranana dijarah kacida lobana.
15 Sanggeus ngagempur eta terus
ngagempur pakampungan-pakampungan
tukang ngangon, ngarampasan domba jeung
onta loba pisan. Geus kitu kakara balad teh
mulang ka Yerusalem.

15 1 Roh Allah sumping ngauban ka
Asarya putra Oded.
2 Asarya ngadeuheus ka Raja Asa, tuluy
unjukan tarik, "Kangjeng Raja! Kitu deui
aranjeun urang Yuda jeung Binyamin,
reungeukeun! Sapanjang Kangjeng Raja
tumut ka PANGERAN, ku Mantenna tangtos
disarengan, ana Mantenna dipilari tangtos
Mantenna mendakan. Sawangsulna upami

Raja mungkur ti Mantenna, Mantenna oge
tangtos nilarkeun.
3 Urang Israil kantos lami pisan hirup tanpa
Allah nu sajati, tanpa imam anu ngawulang,
tanpa hukum.
4 Nanging barang katarajang mamala,
seug marulang ka PANGERAN, Allah Israil,
nareangan ka Mantenna sarta kapendak.
5 Jaman eta taya jalmi anu tiasa lunta aman,
margi sakuliah nagara nuju ribut sareng
pakucrut.
6 Bangsa-bangsa silih pencet, nagara-nagara
silih gencet, karana ku Allah diririweuh ku
rupa-rupa mamala.
7 Sing tagen, ulah salempang. Karana damel
Kangjeng Raja tinangtos aya pahlana."
8 Ngadangu piwejang Asarya putra Oded
kitu, Asa ngaraos teger. Geus kitu anjeunna
ngagempur arca-arca sesembahan di sakuliah
tanah Yuda jeung Binyamin, kitu deui di
kota-kota pagunungan Epraim anu dijabelan
ku anjeunna. Altar PANGERAN di buruan Bait
Allah diomean.
9 Jalma-jalma ti wewengkon Epraim, ti
wewengkon Menase, jeung ti wewengkon
Simeon loba anu sumolondo ka Asa, tuluy
tetep-tumetep di karajaan anjeunna,
lantaran nyarahoeun anjeunna disarengan
ku PANGERAN. Asa nimbalan kumpul ka
maranehna bareng jeung urang Yuda jeung
urang Binyamin,

10 seug maranehna karumpul di Yerusalem,
dina bulan katilu taun kalima welas Asa jadi
raja.
11 Dina poe eta maranehna ngurbankeun
sato-sato beunang ngajarah tea ka
PANGERAN, sapi tujuh ratus, domba tujuh
rebu.
12 Geus kitu samiuk ngucapkeun jangji
seja satia ngabakti ka PANGERAN, Allah
karuhunna, seja anut terus jeung ati sanubari.
13 Anu henteu ngabakti ka Mantenna saha
bae, kolot, ngora, lalaki, awewe, bakal
dipaehan.
14 Breng ngucapkeun ikrar ditarikkeun
kalawan nyebut jenengan PANGERAN yen
seja nohonan jangjina. Geus kitu ger surak
dipirig ku nu nariup tarompet.
15 Sanggeus ngucapkeun ikrar terusing ati
sanubari urang Yuda kabeh ngarasa bagja,
jadi raresep ngabakti ka PANGERAN. Ku
PANGERAN ditampi sarta ti unggal pihak
maranehna disina kerta.
16 Raja Asa mecat Maaka, eyang istri tina
kalungguhan ibu suri, sabab ngadamel arca
anu pikagirukeun, arca Asera. Arcana ku Asa
ditigas, dicacag tuluy diduruk di Lebak Kidron.
17 Ari tempat-tempat ngabakti ka brahala
ku Asa henteu kabeh digempurna. Tapi
sapanjang anjeunna jumeneng tetep sumujud
ka PANGERAN.

18 Barang-barang anu ku Abia, ramana,
enggeus dibaktikeun ka Allah kitu deui
barang-barang tina emas jeung perak anu
dibaktikeun ku anjeunna pribadi, disimpen di
Bait Allah.
19 Salila tilu puluh lima taun dina cangkingan
anjeunna, tara aya perang.

16 1 Dina taun katilu puluh genep Raja Asa
nyangking nagara Yuda, Raja Baasa ti
Israil ngarurug ka Yuda. Eta raja nohagaan
kota Ramah, megatkeun jalan kaluar asup ka
nagara Yuda.
2 Asa ngaluarkeun perak jeung emas ti Bait
Allah jeung ti karaton, dikirimkeun ka Raja
Benhadad, raja Siria anu calikna di Damsik.
Titip saur kieu,
3 "Kaula ngahaturkeun ieu perak sareng
emas. Urang silih bantu sapertos rama
urang kapungkur. Baasa raja Israil ulah
dibantu deui, sina ngundurkeun baladna ti
wewengkon kaula."
4 Pangajak Asa ku Benhadad ditarima. Eta
raja nginditkeun panglimana mawa balad
ngagempur kota-kota nagara Israil, ngarebut
Iyon, Dan, jeung Abel Bet Maaka, kitu deui
kota-kota di wewengkon Naptali tempat
gudang-gudang bekel.
5 Barang Raja Baasa ngadangu eta kajadian
seug nunda padamelanana nohagaan Ramah
tea.

6 Ti dinya Raja Asa ngumpulkeun rahayat
ti sakuliah Yuda, ditimbalan ngakutan batu
jeung kayu urut Baasa di Ramah, tuluy dipake
nohagaan kota Geba jeung Mispa.
7 Mangsa eta, Nabi Hanani ngadeuheus ka
Raja Asa, unjukan kieu, "Ku margi Gusti
mundut dibantu ka raja Siria, sanes muntang
ka PANGERAN Allah Jeng Raja, balad Israil
jadi luput ti Gusti.
8 Dupi balad katut pasukan karetana sareng
pasukan serdadu kuda urang Sudan sareng
urang Libia tea oge sanes sakitu ageungna?
Geuning ku PANGERAN diserenkeun, Gusti
anu unggul da muntang ka Mantenna.
9 PANGERAN teh teu weleh neuteup-neuteup
ngawaskeun ka saalam dunya, seja maparin
pitulung ka sing saha anu suhud hate ka
Mantenna. Eta damel Gusti kitu teh kalintang
bodona. Mana ti ngawitan wangkid ieu Gusti
moal kendat-kendat perang."
10 Rey bae Asa geregeteun, heug nabi teh
dirante. Ti wates harita Asa mimiti telenges
ka sawatara rahayatna.
11 Kajadian-kajadian dina jaman
pamarentahan Asa ti awal nepi ka
ahir, kaungel dina Kitab Babad Raja-raja Yuda
jeung Israil.
12 Dina taun katilu puluh salapan jadina raja,
Asa katerap kasawat dina dampal sampean
parna pisan nepi ka jadi wuwudon. Tapi ti

batan mundut pitulung ka PANGERAN, anggur
dudukun.
13 Dua taun ti harita anjeunna pupus,
14 tuluy dikurebkeun di Kota Daud,
pajaratanana karang beunang natah
anjeunna keneh. Layonna diboborehan ku
bungbu-bungbu jeung minyak seungit, sarta
rahayat masang api unggun nandakeun
sungkawa katilar ku anjeunna.
17 1 Yosapat jadi raja ngagentos Asa,
ramana, sarta nohagaan kakuatan
keur ngayonan Israil.
2 Nempatkeun pasukan-pasukan di saban
kota benteng di Yuda jeung di pasisian
wewengkon Yuda, kitu deui di kota-kota
pagunungan di wewengkon Epraim anu geus
dijabel ku Asa bareto.
3 Yosapat diberkahan ku PANGERAN, sabab
nuturkeun tapak kalakuan ramana anu beh
ditu beh ditu, henteu ibadah ka Baal.
4 Sumujud ka Allah panutan ramana, tunduk
kana timbalan-timbalana-Na, henteu cara
kalakuan raja-raja Israil.
5 Yosapat nyangkingna karajaan Yuda
ditohagakeun ku PANGERAN, pada
ngahaturanan pangbakti ku rahayatna, jadi
kacida beungharna tur kacida diajenanana.
6 Anjeunna ngaraos bagja ngabdi ka
PANGERAN. Tempat-tempat ngabakti ka
brahala jeung arca-arca Asera nu aya di Yuda
ku anjeunna digempur.

7 Dina taun katilu jumenengna raja,
anjeunna ngutus Benhail, Obaja, Jakaria,
Netanel, jeung Mikaya, sina ngawuruk ka
urang Yuda.
8 Maranehna dibaturan ku salapan urang
Lewi, nya eta Semaya, Netanya, Sebaja,
Asahel, Semiramot, Yonatan, Adonia, Tobia,
jeung Tob Adonia. Aya imamna duaan, nya
eta Elisama jeung Yehoram.
9 Maranehna ngideran sakuliah karajaan
Yuda, mawa buku Hukum PANGERAN,
ngawuruk rahayat.
10 Karajaan-karajaan di sakurilingna ku
PANGERAN disina sarieuneun ka Raja Yosapat,
taya anu wanieun merangan.
11 Urang Pelisti mah sawareh aya anu
mawakeun perak kacida lobana jeung
rupa-rupa deui pangbakti ka Yosapat. Jeung
aya sababaraha urang Arab anu mere domba
7.700 siki jeung embe 7.700 siki.
12 Yosapat beuki lila beuki punjul bae. Di
sakuliah karajaan Yuda anjeunna ngadamel
benteng-benteng jeung tempat-tempat
13 panyimpenan bekel kacida lobana.
Di Yerusalem anjeunna nempatkeun
perwira-perwira penting,
14 diatur nurutkeun ahli karuhunna masing-
masing. Panglima anu nyangking pasukan ti
ahli karuhun Yuda nya eta Adna, ngabawah
300.000 prajurit.

15 Sahandapeunana, nu kadua, nya eta
Yohanan, ngabawah 280.000 prajurit;
16 nu katilu nya eta Amasia bin Sikri,
ngabawah 200.000 prajurit. (Amasia kalawan
sukana pribadi kumawula ka PANGERAN.)
17 Panglima ti pasukan ahli karuhun Binyamin
nya eta Elyada, satria gagah, ngabawah
200.000 prajurit anu pakarangna kepeng
jeung jamparing.
18 Sahandapeun eta, nu kadua nya eta
Yosabad, ngabawah 180.000 prajurit,
pakarangna kacida lengkepna.
19 Maranehna ngawula ka raja di Yerusalem.
Di kota-kota benteng lianna di sanagara Yuda
oge Yosapat nempatkeun pasukan-pasukan.

18 1 Sanggeus Raja Yosapat, raja nagara
Yuda, jadi mukti jeung kaajen,
anjeunna bebesanan jeung Raja Ahab, raja
Israil.
2 Sawatara taun ti harita anjeunna angkat
ka kota Samaria, natamu ka Ahab. Yosapat
sapangiringna ku Ahab dihormat-hormat,
dipangmeuncitkeun domba jeung sapi loba
pisan, tuluy curak-curak. Ti dinya Ahab ka
Yosapat nyoba-nyoba mundut dibantuan
ngarurug Ramot di Gilad.
3 Saurna, "Kumaha anjeun kersa mantuan
kaula merangan Ramot?" Waler Yosapat,
"Mangga, kaula sareng balad seja ngabantu,
sawaktos-waktos tangtos sayagi."

4 Saurna deui, "Nanging saena mah urang
tumaros heula ka PANGERAN."
5 Raja Ahab nyaur nabi-nabina sina kumpul,
aya opat ratus urang. Anjeunna mariksa,
"Meunang kami indit merangan Ramot?
Mangga rurug bae," jawabna, "ku Allah
tangtos diunggulkeun."
6 Tapi saur Yosapat, "Kumaha aya keneh
nabi sanesna anu baris mangnaroskeun ka
PANGERAN?"
7 Waler Ahab, "Aya saurang deui, Mika bin
Imla. Mung kaula teh ngewa, da eta mah
ka kaula tara ngawejangkeun anu baris
pisaeeun, mung anu arawon bae." "Ah teu
sae sasauran kitu," waler Yosapat.
8 Raja Ahab miwarang hiji ponggawa sina
ngangkir Mika sarta kudu kabawa harita.
9 Eta dua raja ngaranggo dangdanan
karajaan, tuluy caralik dina korsi karajaan
deukeut hiji pangirikan luareun lawang
Samaria. Ari nabi-nabi tea ngawarejang di
payuneunana.
10 Nu saurang, nu ngaran Sidkia bin Kenaana
nyieun tatandukan tina beusi, tuluy unjukan
ka Ahab, "Kieu timbalan PANGERAN, Gempur
ku maneh urang Siria ku ieu, tangtu tumpur!"
11 Nabi-nabi sejen oge ucapanana kawas
kitu. Ceuk maranehna, "Rurug Ramot,
tangtos Kangjeng Raja kenging, diunggulkeun
ku PANGERAN."

12 Ponggawa nu ngangkir Mika tea miunjuk
kieu ka Mika, "Nabi-nabi sadayana parantos
sami ngaramalkeunana, raja bakal unggul.
Bapa oge saena mah kitu."
13 Saur Mika, "Demi PANGERAN anu
jumeneng, anu bakal diucapkeun ku kami
ngan anu diandikakeun ku Allah kami!"
14 Sanggeus aya di payuneun raja, Mika ku
raja dipariksa, "Mika, meunang kami jeung
Raja Yosapat ngarurug ka Ramot?" Piunjuk
Mika, "Mangga rurug! Tangtos Gusti anu
kenging, diunggulkeun ku PANGERAN."
15 Tapi saur Ahab, "Lamun enya nyarita ka
kami mawa pajenengan PANGERAN, bejakeun
satarabasna bae. Lain geus sering kami nitah
kitu ka maneh?"
16 Piunjuk Mika, "Ku abdi katingal balad
Israil paburisat di pasir-pasir sapertos
domba teu aya nu ngurus. Dupi timbalan
PANGERAN, Eta jelema-jelema teh geus
teu barogaeun pamingpin, sina baralik bae
sangkan saralamet."
17 Saur Ahab ka Yosapat, "Tuh, ceuk kaula ge
ieu mah tara ngucapkeun pibagjaeun kaula,
ngan ngucapkeun picilakaeun bae!"
18 Mika miunjuk deui, "Dangukeun ieu
timbalan PANGERAN! Katingal ku abdi
PANGERAN keur linggih dina singgasana di
sawarga, dibanding ku para malaikat-Na.
19 PANGERAN mariksa, Saha anu bisa
ngawujuk ka Ahab, sina indit ngadon tiwas

di Ramot? Malaikat aya anu ngawarangsul,
nanging sanggem sawareh kieu, sanggem
sawarehna deui kitu.
20 Aya hiji roh marek ka payuneun
PANGERAN, unjukan kieu, Abdi tiasa
ngawujukna. Dawuhan PANGERAN, Cik,
kumaha?
21 Sanggem eta roh, Nabi-nabi Ahab bade
disina ngabarohong. Dawuhan PANGERAN,
Jung wujuk ka ditu. Ku maneh tangtu
beunang."
22 Piunjuk Mika deui, "Kitu pibakaleunana.
Nabi-nabi Gusti ku PANGERAN parantos disina
ngabarohong ka Gusti, sarta Mantenna ku
manten parantos nangtoskeun yen Gusti
bakal bobor karahayuan!"
23 Nabi Sidkia nyampeurkeun ka Mika, tuluy
nyabok bari ngomong kieu, "Ti iraha Roh
PANGERAN undur ti kami sarta ngandika ka
maneh?"
24 Waler Mika, "Engke oge maneh nyaho
lamun geus asup kamar bijil kamar neangan
panyumputan."
25 Raja Ahab nimbalan hiji tamtama, saurna,
"Tangkep Mika, bawa ka kota, serenkeun ka
gupernur Amon jeung ka Yoas putra raja,
26 sina dijebloskeun ka jero panjara, jeung
sungkeret dahar nginumna nepi ka kami
mulang deui salamet!"
27 Piunjuk Mika, "Upama Gusti iasa mulih
salamet, eta tandaning PANGERAN henteu

ngandika ku jalan abdi!" Saurna deui, "Kitu
omongan kaula. Bandungan ku sarerea!"
28 Ahab raja Israil jeung Yosapat raja Yuda
arangkat rek ngarurug ka Ramot di Gilad.
29 Saur Ahab ka Yosapat, "Kaula mah perang
teh rek nyamar. Anjeun mah resmi bae
nganggo anggoan karajaan." Nya tuluy raja
Israil teh tarungna nyamar.
30 Raja Siria geus marentahkeun ka
kapala-kapala pasukan kareta, yen anu kudu
ditarajang teh ngan raja Israil, nu sejenna
ulah.
31 Barang maranehna narenjoeun ka Raja
Yosapat samarukna anjeunna teh raja Israil,
tuluy bae ditarajang. Tapi Yosapat sasambat
ngagero ka GUSTI Allah, seug ku Mantenna
dirahayukeun, anu muru disina malundur
deui.
32 Sanggeus kanyahoan yen anjeunna lain
raja Israil, kapala-kapala pasukan kareta
ngarudagna henteu dituluykeun.
33 Aya hiji serdadu Siria anu ngalepas
jamparing sambarangan bae, tapi bet keuna
ka Ahab pisan, nanceb kana sela-sela baju
kerena. Raja Ahab ngagorowok ka kusir
karetana, "Kami tatu! Balikkeun kareta urang
bijil ti nu campuh!"
34 Sabot perang ragot keneh Raja Ahab tetep
nagen dina karetana bari nyarande ngayonan
urang Siria. Wanci surup panonpoe anjeunna
lastari, pupus.

19 1 Raja Yosapat, raja nagara Yuda
salamet, tuluy mulih ka karaton di
Yerusalem.
2 Aya hiji nabi, Yehu bin Hanani, ngadeuheus
ka raja, miunjuk kieu, "Naha sae Gusti
ngabantu ka nu jarahat, sabilulungan sareng
anu mikageuleuh ka PANGERAN? Eta damel
Gusti teh ngalantarankeun PANGERAN bendu
ka Gusti.
3 Untung sanaos kitu ge Gusti aya keneh
saena, parantos nyingkir-nyingkirkeun
arca-arca Asera sesembahan rahayat, sareng
parantos sateka-teka nuturkeun pangersa
Allah."
4 Najan calikna di Yerusalem, Raja Yosapat
sok angger angkat-angkatan nepangan
rahayat, ngider ti Bersyeba ti tungtung kidul
nepi ka rarambu pagunungan Epraim di
tungtung kaler, ngawawadian rahayat supaya
marulang deui ka PANGERAN, Allah karuhun
maranehna.
5 Di kota-kota Yuda anu dibenteng, anjeunna
ngangkat hakim-hakim
6 kalawan timbalan kieu, "Masing ati-ati
nibankeun hukuman. Wewenang anu
dijalankeun ku maraneh teh lain ti manusa,
sategesna eta teh wewenang ti PANGERAN.
Lamun maraneh nibankeun hukuman,
Mantenna aya nungkulan.
7 Masing sieun ku PANGERAN, ati-ati tata
peta, sabab PANGERAN Allah maraneh moal

ngantep ka anu curang atawa beurat sabeulah
atawa daek nampa pangruruba."
8 Ari di Yerusalem, anu ku anjeunna diangkat
jaradi hakim teh sawatara urang Lewi,
sawatara imam, jeung sawatara jalma kokojo,
purah nguruskeun jalma-jalma anu boga
perkara ngalanggar Hukum PANGERAN,
atawa memeres pacekcokan urang kota.
9 Maranehna ku anjeunna ditimbalan kieu,
"Jalankeun kawajiban maraneh kalawan sieun
ku PANGERAN, tuhu ka Mantenna dina sagala
lampah.
10 Satiap aya dulur sabangsa ti mana
bae ngunjukkeun perkara anu tumali jeung
urusan getih, atawa palanggaran-palanggaran
hukum jeung papakon-papakon anu salian
ti eta, ati-ati papatahan pilampaheun dina
nandangan cocoba, ulah nepi ka maranehna
nyieun kasalahan atawa dosa ka PANGERAN.
Lamun henteu kitu, boh maraneh boh eta
dulur sabangsa, bakal kacida dibenduanana
ku PANGERAN. Lampahkeun kitu, sangkan
maraneh ulah nyieun kasalahan.
11 Anu wenang mere putusan ahir dina
urusan agama, Imam Agung Amarya. Anu
wenang mere putusan ahir dina perkara
perdata, Sebaja bin Ismail, gupernur
Yuda. Urang Lewi tanggung jawab ngurus
sangkan putusan-putusan pangadilan tea
jalan sakumaha mistina. Sing parengkuh.

Jalankeun ieu parentah. Mugia PANGERAN
nyarengan pihak nu bener!"
20 [1] Rada lila ti harita, aya balad urang
Moab jeung urang Amon bareng jeung
urang Mehunim, ngarurug ka Yuda.
[2] Aya sawatara utusan miunjuk ka Yosapat,
"Aya balad musuh ti Edom ageung pisan,
dongkapna ti peuntaseun Laut Paeh bade
ngarurug ka dieu. Ayeuna parantos meh
ngarebut Haseson Tamar." (Ngaran lalandian
En Gedi.)
[3] Yosapat gugup, tuluy sasambat ka
PANGERAN mundut pituduh. Geus kitu
marentah supaya sakuliah nagara puasa.
[4] Urang Yuda ti mana-mana daratang ka
Yerusalem arek menta pitulung PANGERAN,
[5] kumpul di Bait Allah di buruan anyar. Raja
Yosapat ngadeg mayun ka jalma rea
[6] tuluy neneda tarik, "Nun PANGERAN,
Allah karuhun abdi sadaya! Gusti ti sawarga
ngawasaan bangsa-bangsa saalam dunya.
Gusti kawasa sareng digjaya, moal aya anu
kiat ngalawan ka Gusti.
[7] Gusti teh Allah abdi sadaya. Nalika
Israil umat Gusti majeng ka ieu tanah,
bangsa-bangsa di dieu ku Gusti disapu,
sarta ieu tanah dipaparinkeun ka anak putu
Ibrahim, sahabat Gusti, jadi milikna anu
langgeng.

8 Maranehna parantos tetep-tumetep di
dieu, parantos ngadegkeun Bait Allah paranti
ngabakti ka Gusti. Parantos tarerangeun,
9 yen upami maranehna keuna ku hukuman
ditarajang ku bahla, ku perang, ku pagebug,
atanapi ku tigerat, kenging dumeuheus ka
dieu ka payuneun ieu Bait Allah paranti
ngabakti ka Gusti. Kenging sasambat ka
Gusti, ngunjukkeun papaitna, tur tangtos ku
Gusti dikabul dirahayukeun.
10 Ayeuna abdi sadaya dirurug ku urang
Amon, ku urang Moab, sareng ku urang
Edom. Padahal nalika karuhun abdi sadaya
budal ti Mesir teh henteu kantos nyorang
ka tanah-tanah maranehna, margi ku Gusti
dicegah. Karuhun abdi-abdi nganggo jalan
nguriling, dugi ka eta bangsa-bangsa teh teu
kantos digempur.
11 Nanging ayeuna pamalesna kieu, murubul
ka dieu niat ngabuburak abdi sadaya ti ieu
tanah paparin ti Gusti.
12 Nun Allah abdi sadaya! Mugi maranehna
dihukum, reh abdi sadaya hamo kiat
ngayonan balad sakitu ageungna, anu kantun
breg ngagempur ka abdi sadaya. Abdi sadaya
bingung kedah kumaha. Mung ngaharep
pitulung ti Gusti."
13 Urang Yuda jeung saanak bojona kabeh
kumpul narangtung di Bait Allah.
14 Geus kitu aya hiji urang Lewi golongan
Asap, di tengah pakumpulan dilinggihan

ku Roh PANGERAN. Ngaranna Yehasiel bin
Jakaria, turunan Asap, rundayan Matanya,
Yiel, jeung Benaya.
15 Yehasiel mihatur kieu, "Nun Kangjeng
Raja, sareng aranjeun urang Yuda sareng
urang Yerusalem, dawuhan PANGERAN urang
henteu kedah kuncup atanapi gimir ku eta
balad anu sakitu ageungna. Ieu perang teh
gumantung ka Allah, sanes gumantung ka
urang.
16 Enjing ayonan ana eta parantos daratang
ka tanjakan Sis. Papag di tungtung lebak anu
losna ka gurun caket Yeruel.
17 Dina hal ieu aranjeun henteu kudu turun
campuh, daragoan bae bari ngajaranteng.
Engke nyata aranjeun tangtu diunggulkeun
ku PANGERAN. Eh urang Yuda, urang
Yerusalem, ulah bingbang, ulah sieun. Maju
jurit! PANGERAN anu nyarengan!"
18 Bruk Raja Yosapat sujud, rarayna antel
kana taneuh. Bruk deui rahayat sarujud
ngabarakti ka PANGERAN.
19 Urang Lewi golongan Kahat jeung Korah
narangtung tuluy kabeh ngamulyakeun ka
PANGERAN, Allah Israil.
20 Barang geus bray isuk, rahayat budal ka
gurun deukeut Tekoa. Memeh jung Yosapat
ngucapkeun heula amanat, saurna, "Eh
urang Yuda jeung urang Yerusalem! Masing
manteng ka PANGERAN, Allah maraneh,

tinangtu maraneh teteg. Sing percaya kana
ucapan nabi-nabi, tinangtu lulus."
21 Sanggeus maparin amanat ka rahayat,
raja nimbalan ka para biduan kudu marake
dangdanan paranti dina kajadian-kajadian
anu dikaramatkeun, tuluy sina baris, maraju
di pucuk barisan bari nyaranyi, "Mulyakeun
PANGERAN! Asih-Na langgeng!"
22 Barang breng maranehna maruji, balad
musuh anu rek ngarurug teh ku PANGERAN
dirusuhkeun.
23 Urang Amon jeung urang Moab jadi
ngagempur ka balad Edom mani tumpur
lebur, geus kitu dua pihakna campuh silih
tarajang mani ragot.
24 Barang urang Yuda narepi ka hiji munara
di gurun, ana narempo ka lebah musuh bet
geus tingjolopong taya nyawaan, mani teu
aya anu kaiwalkeun.
25 Ti dinya Yosapat sabaladna ngumpulkeun
barang-barang jarahan, sapi pirang-pirang,
bebekelan, papakean jeung barang-barang
lianna anu marahal. Bakating ku loba-lobana
ngumpulkeunana ge nepi ka tilu poe, kitu ge
teu kabawa kabeh.
26 Dina kaopat poena kumpul di Lebak
Beraka, ngucap sukur ka PANGERAN ku
sagala pitulung-Na, jeung eta sababna nu
matak eta lebak dingaranan Beraka.

27 Balad ku Yosapat dicandak mulih ka
Yerusalem, tas unggul jurit lantaran musuhna
dielehkeun ku PANGERAN.
28 Sacundukna ka dayeuh tuluy baris ka Bait
Allah dipirig ku kacapi jeung tarompet.
29 Bangsa-bangsa anu meunang warta hal
PANGERAN geus ngelehkeun musuh-musuh
Israil, kabeh gimir.
30 Ku hal eta Yosapat ngarajaanana
tengtrem, sarta ku PANGERAN disina aman ti
saban pihak.
31 Yosapat mimiti jadi raja dina yuswa tilu
puluh lima taun, ngarajaanana dua puluh lima
taun, calikna di Yerusalem. Ari ibuna nya eta
Asuba binti Silhi.
32 Sakumaha Asa, ramana, anjeunna
midamel anu sapagodos jeung pangersa
PANGERAN.
33 Ngan anjeunna henteu ngagempur
tempat-tempat ibadah ka brahala, jalma-
jalma ngabaraktina ka PANGERAN teh angger
bae kurang suhud.
34 Lampah Yosapat salian ti eta ti awal nepi
ka ahir kaungel dina Kitab Carita Yehu bin
Hanani, bagian tina Babad Raja-raja Israil.
35 Dina hiji mangsa Raja Yosapat sosobatan
jeung Raja Ahasia, raja Israil anu lampahna
doraka kabina-bina.
36 Di palabuan Esion Geber eta dua raja
ngadamel kapal-kapal pikeun ngambah laut.

37 Ku hal eta anjeunna diweweleh ku Elieser
bin Dodawa ti Maresa, "Ku margi Gusti
nyobat sareng Ahasia, eta damel Gusti
teh ku PANGERAN bakal direksak." Bukti,
kapal-kapalna teu kungsi balayar, kaburu
barejad.

21 1 Sanggeus pupus Yosapat dikurebkeun
di makam karajaan di Kota Daud.
Ti dinya Yehoram, putrana, jumeneng raja
ngagentos anjeunna.
2 Yehoram putra Raja Yosapat di nagara Yuda
saderekna genep: Asarya, Yehiel, Jakaria,
Asaryahu, Mikael jeung Sepaca.
3 Ku ramana dipaparin emas perak loba
pisan jeung barang-barang anu marulya
tuluy dipencar, masing-masing sina ngurus
hiji kota benteng di Yuda. Ari Yehoram putra
pangsepuhna ku Yosapat disina ngagentos
anjeunna.
4 Sanggeus ngarajaanana pageuh, Yehoram
maehan saderek-saderekna jeung sawatara
urang pajabat Israil.
5 Yehoram mimiti jadi raja dina yuswa tilu
puluh dua taun, ngarajaanana dalapan taun,
calikna di Yerusalem.
6 Lampahna jahat cara Raja Ahab jeung
raja-raja Israil lianna, da garwaanana ka
putra Ahab, pantes goreng kalakuanana di
payuneun PANGERAN.
7 Tapi PANGERAN teu kersaeun ngaruksak ka
turunan Daud, reh ka Daud geus ngadamel

perjangjian sarta ikrar yen turunan anjeunna
salawasna bakal aya anu jadi raja.
8 Waktu Yehoram ngarajaan, urang Edom
barontak ka Yuda nepi ka ngadegkeun
karajaan sorangan.
9 Yehoram jeung para senapatina mepek
pasukan kareta tuluy ngarurug ka Edom. Ku
balad Edom dikurung. Tapi dina peutingna
bisa norobos kepungan tuluy kalabur.
10 Ti harita Edom leupas ti Yuda. Dina
waktu eta keneh nagara Libna oge barontak,
sabab Yehoram mungkir ti PANGERAN, Allah
karuhunna.
11 Malah nepi ka ngadegkeun tempat-
tempat ngabakti ka brahala di tanah-tanah
pigunungan Yuda, ngalantarankeun urang
Yuda jeung urang Yerusalem doraka ka
PANGERAN.
12 Geus kitu Yehoram nampi surat ti Nabi
Elias, ungelna, "Anjeun bakal dihukum ku
PANGERAN, Allah karuhun anjeun. Reh
anjeun henteu nuturkeun lampah kasaean
tuang rama, Raja Yosapat, sareng tuang
eyang Raja Asa.
13 Anu ditulad ku anjeun kalakuan raja-raja
Israil, tur ngagoda ka urang Yuda sareng
urang Yerusalem sina malungkir ti Allah.
Sapertos kalakuan Ahab sareng raja-raja
gantina, anu ngalantarankeun Israil mungkir
ti Allah. Turug-turug anjeun maehan

saderek-saderek ku anjeun, anu leuwih
bageur ti batan anjeun.
14 Temahna, rahayat anjeun, putra-putra
anjeun, garwa-garwa anjeun, ku PANGERAN
bakal dihukum kacida beuratna. Sagala
kagungan anjeun bakal diruksak.
15 Anjeun pribadi bakal katerap kasakit
dina peujit, pohara nyerina, beuki lila beuki
parna."
16 PANGERAN lajeng ngangsonan hate urang
Pelisti jeung urang Arab, anu maratuhna
deukeut ka urang Sudan di sapanjang basisir,
sina merangan ka Yehoram.
17 Brul ngarurug ka Yuda, ngarampog
karaton Yuda, malah ngarampog garwa-
garwa jeung putra-putra raja, dijieun
tawanan. Ngan saurang putra raja anu henteu
kaboyong nya eta Ahasia, nu panganomna.
18 Geus kitu teh raja ku PANGERAN diterapan
kasawat di jero lambut kacida nyerina.
19 Meh dua taun kasawatna beuki parna
bae. Tungtungna raja teh pupus, sakaratna
matak watir. Sanggeus pupus ku rahayatna
henteu dipangnyieunkeun api unggun anu
nandakeun sungkawa katilar ku anjeunna,
teu cara karuhun-karuhunna.
20 Yehoram mimiti jumeneng raja dina yuswa
tilu puluh dua taun ngarajaanana dalapan
taun, calikna di Yerusalem. Waktu pupusna
jalma-jalma taya anu ngarasa prihatin.

Anjeunna dikurebkeun di Kota Daud, tapi lain di makam karajaan.

22 [1] Iwal ti Ahasia, nu panganomna, putra-putra Raja Yehoram kabeh dipaehan ku rampog bangsa Arab tea. Ahasia ku urang Yerusalem tuluy dijenengkeun raja ngagentos ramana.
[2] (22:2-3) Ahasia mimiti jadi raja dina yuswa dua puluh dua taun, ngarajaanana sataun, calikna di Yerusalem. Lampahna cara lampah ahli-ahli Ahab, da ku ibuna diwulang kana kagorengan. Ibuna teh Atalya putra Raja Ahab, putu Raja Omri, raja Israil.
[3] (22:2)
[4] Jadi lampahna teh doraka ka PANGERAN. Heug sanggeus ramana pupus, juru-juru nasehatna teh ti ahli-ahli Ahab, anu nasehat-nasehatna ngalantarankeun anjeunna cilaka.
[5] Tumut ka juru-juru nasehatna tea anjeunna mantuan Raja Yoram raja Israil, merangan Raja Hasael ti Siria. Musuh jeung lawan campuhna di Ramot bilangan Gilad. Dina eta perang Yoram tatu ku musuhna,
[6] tuluy gura-giru mulih ka Yisrel seja nambaan tatuna. Ku Ahasia dilayad.
[7] Angkatna Ahasia ka ditu ku PANGERAN dianggo jalan kana picilakaeunana. Di dituna anjeunna jeung Yoram kaluar nepangan Yehu putu Nimsi, anu ku PANGERAN keur dipiwarang numpes turunan Ahab.

8 Sajeroning keur nerapkeun eta hukuman, Yehu pendak jeung rombongan kapala-kapala urang Yuda jeung para kapiputra Ahasia anu nganteur Ahasia ngalayad ka Yoram. Eta oge ku Yehu dipaehan kabeh.
9 Ahasia anu geus kabur jeung nyumput di Samaria diteangan. Sanggeus kapanggih tuluy diserenkeun ka Yehu, seug ditelasan. Tapi layon anjeunna mah dipendem, tina ngajenan ka eyangna, Raja Yosapat, anu keur jumenengna geus sateka-teka ngajalankeun ibadah ka PANGERAN. Kulawarga Ahasia kabeh tumpes, jadi teu aya anu jadi raja.
10 Barang Atalya, ibuna Raja Ahasia, uninga yen putrana aya anu maehan, geuwat marentah maehan sakabeh kulawargi raja Yuda.
11 Tapi aya saurang putra Ahasia anu salamet, nya eta Yoas. Barang putra-putra raja teh geus rek ditumpes, Yoas kaburu dipaling ku Yoseba, kapisaderek Ahasia, istri Imam Yoyada, dibawa nyumput ka hiji kamar di Bait Allah, saterusna ku Yoseba diasuh di dinya. Yoas henteu milu katumpes ku Atalya sabab kaburu disumputkeun.
12 Disumputkeunana nepi ka genep taun. Ari Atalya geus jumeneng ratu.

23 1 Sanggeus ngantos meunang genep taun, Imam Yoyada mutuskeun yen geus waktuna kudu singkil. Anjeunna ngabadamian lima senapati: Asarya bin

Yaroham, Ismail bin Yohanan, Asarya bin
Oded, Maaseya bin Adaya, jeung Elisapat bin
Sikri,
2 diutus ka sakuliah karajaan Yuda. Baralikna
deui dibarengan ku urang Lewi jeung ku
sakabeh para kapala warga.
3 Geus kitu karumpul di Bait Allah,
ngucapkeun ikrar satia ka Yoas, putra
raja. Yoyada misaur, "Ieu teh putrana raja
suwargi! Urang jenengkeun raja, sapagodos
jeung jangji PANGERAN yen turunan Daud
salawasna kudu aya anu jadi raja.
4 Jalanna kieu: Engke dina dinten Sabat,
waktu para imam sareng urang Lewi
ngajalankeun papancen, anu sapertilu kedah
ngajagi lawang-lawang gapura Bait Allah,
5 sapertilu deui ngajaga lawang-lawang
gapura karaton, sesana tempatkeun di
Gapura Pademen. Rahayat kedah kumpul di
buruan Bait Allah.
6 Ulah aya anu diidinan asup ka jero Bait
Allah, lian ti para imam sareng urang Lewi anu
eukeur mangku pancen, lantaran aranjeunna
mah parantos saruci. Anu sejen kudu di
luar bae, kudu tuhu kana papakon-papakon
PANGERAN.
7 Urang Lewi kedah sayaga ngalingkung
raja bari ngabar pedang. Mun raja angkat-
angkatan ka mana ge kedah terus dilingkung.
Sing saha anu maksa asup paehan."

8 Parentah Yoyada ku urang Lewi jeung ku
urang Yuda dijalankeun. Sakur anu jaraga
dina poe Sabat tea sanajan giliran jagana
geus beres oge henteu dibubarkeun. Nu
anggeus jaga, nu eukeur ngajaga keneh, ku
kapalana terus dicangking.
9 Para perwira ku Yoyada dipakarangan ku
tumbak jeung kepeng titilar Raja Daud anu
disimpen di Bait Allah.
10 Di hareupeun Bait Allah sakurilingna
dijaga ku jalma-jalma anu maresat pedang,
ngaraksa raja.
11 Ti dinya Yoas ku Yoyada dituyun kaluar,
tuluy dimakutaan jeung diserenan salinan
aturan martabat raja. Yoas dijenengkeun,
dilisahan ku Imam Yoyada jeung putra-
putrana. Jalma-jalma ragem ngabageakeun
ka rajana, "Wilujeng Raja!"
12 Earna anu ngabarageakeun raja kadangu
ku Atalya. Anjeunna muru ka Bait Allah anu
geus pinuh ku jelema.
13 Katingalieun raja anyar keur ngadeg
gigireun pilar paranti raja-raja, deukeut
lawang Bait Allah, dilingkung ku para perwira
jeung ku pasukan tarompet. Rahayat sarurak
ayeuh-ayeuhan dipirig ku sora tarompet,
sarta para biduan maruji bari narabeuh
kacapi, ngajejeran anu keur mestakeun raja.
Atalya nyoehkeun anggoanana, manahna
mentegeg. Tuluy ngagero, "Hianat! Hianat!"

14 Yoyada nyaur para perwira, ngajaga
supaya Atalya ulah nepi ka dipaehan di
lingkungan Bait Allah; parentahna, "Bawa
Atalya, kaluarkeun liwat barisan kawal! Anu
nyoba rek nulungan, paehan!"
15 Atalya dicerek dibawa deui ka karaton,
tuluy dipaehan di Gapura Kuda.
16 Imam Yoyada ngajak Raja Yoas jeung
rahayat ngucapkeun ikrar babarengan yen
seja jaradi umat PANGERAN.
17 Geus kitu jalma-jalma teh arindit ka
tempat pamujaan Baal. Eta pamujaan
dirugrugkeun, altar-altar jeung arca-arcana
dileburkeun, sarta Matan imam Baal dipaehan
hareupeun altar-altar.
18 Para imam jeung urang Lewi ku Yoyada
ditempatkeun di Bait Allah sina nyarekel
papancen di Bait Allah, ngajalankeun
kawajiban anu ti Raja Daud, ngurban ka
PANGERAN nedunan parentah Hukum Musa,
kitu deui papancen lianna, nya eta ngatur
pupujian jeung pesta-pesta.
19 Lawang-lawang Bait Allah ku Yoyada
diberean nu ngajaga, pikeun nyegah jelema
anu najis asup ka Bait Allah.
20 Ti dinya para perwira, para kekentong
rahayat, para pajabat jeung jalma rea ngarak
raja ti Bait Allah ka karaton, dijejeran ku
Yoyada. Sup raja ka karaton liwat Gapura
Utama, gek linggih dina singgasana.

21 Rahayat saruka bungah, nagara geus
tengtrem, sabab Atalya geus teu aya, geus
dipaehan.

24
1 Yoas mimiti jumeneng raja dina
yuswa tujuh taun, ngarajaanana opat
puluh taun, calikna di Yerusalem. Jenengan
ibuna Sibya asal ti Bersyeba.
2 Lampahna sapanjang Yoyada aya keneh
sapagodos jeung manah PANGERAN.
3 Ku Imam Yoyada dipangmilihkeun dua
garwa, tuluy puputra istri pameget.
4 Sanggeus ngarajaanana sawatara taun
lilana, Yoas aya kersana seja ngadangdanan
Bait Allah.
5 Seug nimbalan ka para imam jeung urang
Lewi, kudu ngider ka sakuliah karajaan,
ngumpulkeun duit ti rahayat pikeun ongkos
ngomean Bait Allah, anu geus biasa saban
sataun sakali diomean. Saurna kudu
diburu-burukeun. Tapi urang Lewi teh
kaleked.
6 Nu matak anjeunna mariksa ka Imam
Yoyada pamingpin maranehna, saurna, "Ku
naon urang Lewi ku Bapa henteu dipiwarang
mulung pajeg ti Yuda sareng Yerusalem?
Sanes parantos diwajibkeun ti jaman Musa
abdi Allah tea, yen rahayat kedah mayar cuke
keur ngomean Kemah Tepangan PANGERAN?"
7 (Harita Bait Allah teh geus ruksak ku
jelema-jelema piwarangan Atalya wanita
jahat tea, jeung parabot-parabotna beunang

nyucikeun tea loba anu dicarokotan dipake
ngabakti ka Baal.)
8 Urang Lewi ku raja dipiwarang nyieun peti
wadah duit anu kudu disimpen di gapura Bait
Allah.
9 Raja miwarang nguaran rahayat Yerusalem
jeung Yuda sina malayar cuke ka PANGERAN
cara keur jaman Musa abdi PANGERAN di
tanah gurun bareto.
10 Rahayat jeung para pamingpinna barungah
nampa eta uaran, tuluy ngarasupkeun duitna
kana eta peti.
11 Unggal poe eta peti ku urang Lewi
diserenkeun ka hiji pagawe raja sina
dipariksa. Lamun eta peti geus pinuh, duitna
dikaluarkeun ku sekretaris nagara jeung wakil
Imam Agung, peti kosongna disimpen deui
dina parantina. Kitu bae saterusna nepi ka
duit anu geus kumpul kacida lobana.
12 Duitna ku raja jeung Yoyada diserenkeun
ka nu ngapalaan digarawe ngomean Bait
Allah. Ku maranehna dipake mayar tukang-
tukang batu, tukang-tukang kayu, jeung
tukang-tukang beusi.
13 Anu digarawe soson-soson pisan ngomean
Bait Allah nepi ka anggeus, kaayaan Bait
Allah geus pulih ka asal.
14 Sanggeus anggeus, emas jeung perak
sesana diserenkeun ka raja jeung Yoyada,
tuluy dijieunan bokor jeung paparabotan
lianna pikeun kaperluan Bait Allah.

Kurban-kurban di Bait Allah teu petot-petot
dilampahkeun. Tapi kituna teh ngan
sapanjang Yoyada jumeneng keneh.
15 Ari Yoyada geus kacida sepuhna, sarta
sanggeus yuswana saratus tilu puluh taun
pupus,
16 dikurebkeun di makam karajaan di Kota
Daud, ngajenan kana sagala ihtiar anjeunna
pikeun rahayat Israil, pikeun Allah jeung
pikeun Bait Allah.
17 Sanggeus Yoyada teu aya, raja kabawa ku
pangwujuk para pamingpin Yuda.
18 Jalma-jalma mimiti nyarembah ka brahala
jeung ka arca Asera, tara ngabarakti deui
di Bait Allah PANGERAN, Allah karuhunna.
Temahna tina eta dosa PANGERAN bendu ka
urang Yuda jeung Yerusalem.
19 PANGERAN ngutus nabi-nabi sina
ngageuing supaya baralik deui ka Mantenna,
tapi maranehna teu narurut.
20 Jakaria, putra Imam Yoyada katerap
Roh PANGERAN, nangtung di tempat luhur
katembong ku sarerea, tuluy micatur bedas,
kieu, "Aya pamariksa ti GUSTI Allah, ku naon
aranjeun baraha kana timbalan Mantenna,
nyilakakeun diri sorangan? Aranjeun geus
belot ti Mantenna. Ku sabab kitu Mantenna
nilarkeun ka aranjeun!"
21 Raja Yoas kaangsonan ku nu sejen, bendu
ka Jakaria. Jakaria pada ngabenturan ku

batu di dinya keneh di buruan Bait Allah,
ditimbalan ku raja.
22 Raja geus henteu nolih kana pangabdian
Yoyada, ramana Jakaria, anu satia ka
anjeunna, luas maehan ka Jakaria. Memeh
lastari Jakaria ngagero, "Kalakuan aranjeun
sing katingali ku PANGERAN, sing dibales!"
23 Dina taun eta waktu ganti musim, Yuda
jeung Yerusalem dirurug ku balad Siria. Para
pamingpinna tariwas, harta bandana dijarah,
diakut ka Damsik, kacida lobana.
24 Balad Siria anu ngarurug teh ngan saeutik,
tapi ku PANGERAN dihaja sina ngelehkeun
balad Yuda anu leuwih gede, sabab urang
Yuda geus belot ti Mantenna, GUSTI Allah
karuhunna. Nya harita terapna hukuman ka
Raja Yoas.
25 Anjeunna tatu ku musuh parna pisan.
Sanggeus musuh undur anjeunna ditelasan
dina pajuaran ku dua ponggawana anu males
pati lantaran anjeunna maehan putra Imam
Yoyada. Anjeunna dikurebkeun di Kota Daud,
tapi lain di makam karajaan.
26 (Jelema anu maehan anjeunna nya eta
Sabad, anak Simat awewe bangsa Amon,
jeung Yosabad, anak Simrit awewe bangsa
Moab.)
27 Ari hal putra-putra Yoas, hal ucapan-
ucapan ilahi ngeunaan Yoas, jeung hal
anjeunna ngomean Bait Allah, caritana aya

dina Tapsir Kitab Raja-raja. Putrana anu
jenengan Amasia ngagentos jadi raja.

25 1 Amasia mimiti jadi raja dina yuswa
dua puluh lima taun, ngarajaanana
dua puluh salapan taun, calikna di Yerusalem.
Jenengan ibuna Yoadan urang Yerusalem.
2 Anjeunna midamel anu sapagodos jeung
manah PANGERAN, tapi bari ngaraos hoream.
3 Sanggeus ngaraos tohaga anjeunna
maehan dua ponggawa anu nelasan ramana.
4 Tapi anak-anakna mah henteu milu
ditumpes, sabab anjeunna tunduk kana
timbalan PANGERAN dina Hukum Musa, anu
ungelna: "Kolot teu meunang dipaehan ku
karana kajahatan anak, anak teu meunang
dipaehan ku karana kajahatan kolot. Anu
kudu dipaehan teh jalmana, anu jahatna."
5 Raja Amasia ngawangun pasukan balad
ti kaom Yuda jeung kaom Binyamin, diatur
nurutkeun golongan masing-masing, lengkep
jeung perwira-perwirana, aya anu ngabawah
sarebu prajurit, aya anu saratus. Kabehna
aya 300.000 jelema anu umurna ti semet dua
puluh taun ka luhur, dijieun pasukan-pasukan
anu siap tempur tur parigel metakeun tumbak
jeung kepeng.
6 Jaba ti eta anjeunna nyewa 100.000
prajurit ti nagara Israil, dibayar ku perak
kurang leuwih 3.400 kilogram.
7 Aya nabi ngadeuheus ka raja, miunjuk
kieu, "Gusti ulah nganggo prajurit-prajurit ti

Israil, margi jalmi-jalmi urang Karajaan Kaler
mah henteu disarengan ku PANGERAN.
8 Gusti ngagalih perang bakal langkung kiat
upami dibantu ku maranehna, padahal mung
Allah anu kawasa ngatur unggul asorna.
Upami keukeuh bade nganggo maranehna,
tangtos Sang Raja ku Allah bakal disina
kawon."
9 Raja mariksa ka nabi, "Nanging kumaha
perak anu parantos dibayarkeun?" Saur nabi,
"PANGERAN kawasa mulangkeun langkung ti
kitu!"
10 Ku sabab kitu eta pasukan sewaan teh
ku Amasia ditimbalan marulang deui. Seug
baralik, tapi kacida arambekeunana ka urang
Yuda.
11 Amasia ngagedurkeun sumanget, tuluy
mingpin baladna ka Lebak Uyah. Der perang,
hasil bisa maehan sapuluh rebu serdadu
Edom,
12 jeung ngaboyong sapuluh rebu urang
deui. Boyonganana digiring ka puncak hiji
cadas di Sela, tuluy ditinggang-tinggangkeun
ka handap datang ka parejet.
13 Sabot kitu serdadu-serdadu Israil anu
ku Amasia teu tulus diajak mantuan perang
tea, ngarurug kota-kota Yuda antara Samaria
jeung Bet Horon, maehan tilu rebu urang
dinya bari rarampas loba pisan.
14 Ari Amasia, mulihna tas ngelehkeun
urang Edom teh nyandak arca-arca brahala

musuh, seug ditangtung-tangtungkeun tuluy
disembah, dikukusan.
15 PANGERAN bendu, tuluy ngutus hiji nabi
ka Amasia. Eta nabi miunjuk, "Ku naon Gusti
ngabakti ka aallahan batur, anu buktosna
teu tiasaeun nulungan para panganutna
digempur ku Gusti?"
16 Amasia gancang nempas, saurna, "Ti iraha
maneh ku kami diangkat jadi jurunasehat
raja? Repeh, bisi dipaehan ku kami!" Memeh
jep nabi teh ngawalon, "Parantos tetela
ayeuna, Gusti pinasti dihukum ku Allah, reh
parantos midamel kitu, sareng teu kersa
digeuing."
17 Amasia raja nagara Yuda geus rempug
jeung juru-juru nasehatna rek merangan
Israil. Tuluy ngajurung hiji utusan, nangtang
ka Yoas bin Yoahas bin Yehu, raja Israil.
18 Ku Yoas diwaler kieu ka Amasia, "Sakali
mangsa di Gunung Libanon, tangkal cucuk
ngirim pamenta ka tangkal kiputri, pokna,
Anak awewe andika ku kaula rek dipenta
keur pibojoeun anak kaula. Pareng aya sato
leuweung ngaliwat, tangkal cucuk rebah
kadupak.
19 Beu Amasia, ulah rasa maneh tas
ngelehkeun urang Edom. Ceuk kami mah
mending oge ngeunah-ngeunah cicing di
imah. Keur naon ngusik-ngusik pibalaieun,
anu bakal nyilakakeun andika jeung rahayat?"

20 Amasia teu kersa ngadangu. Dasar Amasia
kudu eleh dikersakeunana ku Allah, lantaran
geus ngabakti ka brahala-brahala urang
Edom.
21 Raja Yoas geus angkat rek merangan
Amasia raja Yuda, mokprok di Bet Semes
wewengkon Yuda.
22 Balad Yuda eleh, serdaduna kalabur ka
saimah-imahna.
23 Amasia ku Yoas ditangkep, dibawa ka
Yerusalem. Eta kota ku Yoas digempur, kutana
sapanjang meh dua ratus meter ti semet
Gapura Epraim nepi ka Gapura Juru rebah.
24 Emas jeung perak di jero Bait Allah,
paparabotan Bait Allah anu dijaga ku turunan
Obed Edom, kitu deui rajabrana karaton, ku
Yoas diakut kabeh ka Samaria, malah Yoas
nyandak sandera-sandera.
25 Sanggeus Yoas raja Israil pupus, Amasia
raja Yuda masih keneh aya yuswa lima welas
taun deui.
26 Lampah Amasia salian ti eta ti mimiti
marentah nepi ka tamat, kaungel dina Kitab
Babad Raja-raja Yuda jeung Israil.
27 Ti barang anjeunna belot ti PANGERAN
tea, di Yerusalem aya anu ngamusuh ka
anjeunna, nu matak anjeunna kabur ka Lakis.
Tapi ku musuhna disusul jeung ditelasan di
ditu.

28 Layonna dibawa ka Yerusalem kana kuda,
dikurebkeun di makam karajaan di Kota
Daud.

26 1 Geus kitu urang Yuda milih Usia,
putra Amasia anu yuswa genep welas
taun, dijenengkeun raja ngagentos ramana.
2 (Sanggeus Amasia ramana pupus, Usia
ngarebut deui kota Elat sarta diomean.)
3 Usia mimiti jumeneng raja dina yuswa
genep welas taun, ngarajaanana lima puluh
dua taun, calikna di Yerusalem. Jenengan
ibuna Yekolya urang Yerusalem.
4 Lampahna kawas lampah ramana,
sapagodos jeung manah PANGERAN.
5 Sapanjang aya keneh Jakaria,
jurunasehatna anu ibadah, anjeunna
ngabdi ka PANGERAN kalawan suhud, sarta
ku Allah diberkahan.
6 Hiji mangsa Usia angkat merangan urang
Pelisti. Kota Gat, Yamnia jeung Asdod,
kuta-kutana dirugrugkeun, tuluy ngadegkeun
kota-kota anu dibenteng deukeut Asdod
jeung di wewengkon lianna di Pelisti.
7 Anjeunna ku Allah dibantu ngelehkeun
urang Pelisti, urang Arab anu caricing di Gur
Baal, jeung urang Mehunim.
8 Urang Amon malayar upeti ka Usia.
Kakawasaanana beuki nambahan,
kamashuranana kauar-uar nepi ka Mesir.
9 Benteng-benteng Yerusalem ku anjeunna
ditohagaan, di luhur Gapura Juru jeung

Gapura Lebak kitu deui dina pepengkolanana
diberean munara.
10 Di pategalan-pategalan oge ngadamelan
munara jeung ngali sumur-sumur, kawantu
loba pisan ingon-ingonna, boh di padataran
luhur, boh di padataran handap di beulah
kulon. Jeung ku sabab resepeun kana
tatanen, anjeunna ngahatean rahayatna sina
ngarebon anggur di pagunungan-pagunungan
jeung marelakan tanah-tanah anu lendo.
11 Anjeunna kagungan balad gede anu
siap maju jurit. Catetanana dicekel ku dua
sekretaris anjeunna, Yiel jeung Maaseya, anu
dikapalaan ku Hananya pangbantu raja.
12 Eta balad dicangking ku 2.600 perwira.
13 Prajuritna aya 307.000 urang anu palinter
perang ngabela raja ti musuh-musuhna.
14 Ku Usia dipakarangan ku kepeng, tumbak,
balakutak, baju kere, gondewa jeung
jamparingna, jeung bandring.
15 Tukang-tukang cipta di Yerusalem
dipiwarang nyieunan pakarang paranti
mesat-mesatkeun jamparing, jeung paranti
ngaguling-gulingkeun batu anu galede ti luhur
munara jeung ti pepengkolan-pepengkolan
kuta. Jenengan anjeunna kautarakeun ka
mana mendi, kawasana liwat saking, sabab
anjeunna kenging bantuan ti Allah.
16 Tapi sanggeusna jadi tohaga, Raja Usia
jadi takabur, ngalantarankeun anjeunna
cilaka. Anjeunna midamel peta anu ngalawan

ka PANGERAN Allahna, nya eta lebet ka Bait
Allah seja ngukus ku anjeun dina altar.
17 Ku Imam Asarya disusul jeung dalapan
puluh imam anu garagah,
18 rek dicegah. Saur aranjeunna, "Usia!
Anjeun teu aya hak ngukus ka PANGERAN.
Anu wenang ngan anu geus dibakukeun kana
ngukus, nya eta imam-imam turunan Harun
anu geus disucikeun. Gancang tinggalkeun
ieu tempat anu suci. Anjeun geus nangtang
ka GUSTI Allah. Anjeun moal meunang deui
berkah-Na."
19 Usia geus ngadeg deukeut altar
pangukusan di eta Bait Allah, geus nyepeng
parukuyan. Anjeunna jadi bendu ka imam-
imam. Dadak sakala harita keneh anjeunna
katerap ku lepra dina taarna.
20 Asarya jeung imam-imam sejenna
mencrong kana taar raja mani harookeun,
tuluy maksa ngaluarkeun raja ti dinya. Raja
gentak ka luar lantaran geus digebug ku
PANGERAN.
21 Ti semet harita Raja Usia tetep najis ku
tina kasawatna. Teu meunang lebet deui ka
Bait Allah, nyingkur bae di bumina, misah,
leupas tina sagala damel. Urusan nagara
dipasrahkeun ka Yotam, putrana.
22 Sagala rupa ihtiar anjeunna sapanjang
jumeneng raja diserat ku Nabi Yesaya putra
Amos.

23 Sanggeus pupus, dikurebkeun di lahan
makam karajaan, tapi lain di makam paranti
raja-raja, da lepra tea. Yotam, putrana,
jumeneng raja ngagentos anjeunna.

27

1 Yotam mimiti jumeneng raja
dina yuswa dua puluh lima taun,
ngarajaanana genep welas taun, calikna di
Yerusalem. Jenengan ibuna Yerusa putra
Sadok.
2 Anjeunna midamel anu sapagodos jeung
manah PANGERAN, cara ramana. Ngan henteu
nurutan dosa anu dipidamel ku ramana,
anu ngukus ku anjeun di Bait Allah. Tapi ari
rahayat mah angger ngaralampahkeun dosa.
3 Nya Yotam anu ngadamel gapura anu
disebut Gapura Kaler, di Bait Allah. Kuta kota
Opel di wewengkon Yerusalem ku anjeunna
dipanjangan.
4 Di pagunungan-pagunungan Yuda
anjeunna ngadamel kota-kota. Di leuweung-
leuweung ngadamel benteng-benteng jeung
munara-munara.
5 Merangan jeung ngelehkeun raja Amon
sabaladna. Urang Amon salila tilu taun
dipaksa kudu mayar upeti unggal taun ku
perak 3.400 kilogram, jeung ku dua rupa
gandum masing-masing 1.000 ton.
6 Kakawasaan anjeunna terus nambahan
lantaran sumujud tur suhud ka PANGERAN
Allahna.

7 Kajadian-kajadian waktu anjeunna
ngarajaan, peperangan-peperangan jeung
siasat-siasatna, kabeh kaungel dina Kitab
Babad Raja-raja Israil jeung Yuda.
8 Waktu mimiti jumeneng raja, yuswana dua
puluh lima taun, ngarajaanana genep welas
taun, calikna di Yerusalem.
9 Sanggeus pupus dikurebkeun di Kota Daud.
Ahas, putrana, jadi raja ngagentos anjeunna.

28 1 Ahas mimiti jumeneng raja dina
yuswa dua puluh taun, ngarajaanana
genep welas taun, calikna di Yerusalem.
Lampahna teu cara lampah Raja Daud
karuhunna, henteu sapagodos jeung manah
PANGERAN,
2 nulad lampah raja-raja Israil. Ngadamelan
arca-arca Baal tina logam,
3 ngukus di Lebak Hinom, malah nepi
ka meuncit putrana ku anjeun, diduruk
dikurbankeun ka arca-arca sesembahanana,
kadorakaan anu biasana dilampahkeun
ku bangsa anu ku PANGERAN geus
disingkahkeun ti dinya, waktu urang Israil
mimiti daratang ka eta tanah.
4 Di tempat-tempat ngabakti ka brahala,
di pasir-pasir jeung di handapeun tangkal
anu ngararoyom Ahas nyembahkeun
kurban-kurban jeung kukus.
5 (28:5-6) Ku sabab Raja Ahas midamel
dosa, ku PANGERAN disina eleh ku raja nagara
Siria. Rahayat Yuda loba pisan anu diboyong

ka Damsik. Jeung ku PANGERAN disina eleh
ku Pekah bin Remalya raja Israil. Saratus
dua puluh rebu prajurit Yuda anu garagah
beak kasambut dina sapoe. PANGERAN, Allah
karuhunna anu ngersakeun kitu, sabab urang
Yuda geus mungkir ti Mantenna.
6 (28:5)
7 Aya hiji prajurit Israil ngaran Sikri, maehan
Maaseya putra Ahas, maehan Asrikam
kapala urusan karaton, jeung maehan Elkana
kapercayaan Raja Ahas.
8 Balad Israil geus teu ngingetkeun deui yen
urang Yuda teh dulurna, ngaboyong 200.000
urang awewe jeung barudak urang Yuda,
dikerid ka Samaria dijieun boyongan, jaba
barang-barang jarahan kacida lobana.
9 Di Samaria aya hiji nabi PANGERAN
jenenganana Oded, megat balad Israil anu
mawa boyongan urang Yuda, waktu eta balad
geus meh asup ka kota. Pok misaur kieu,
"Najan enya urang Yuda keur dibenduan
ku GUSTI Allah karuhun aranjeun nepi ka
disina eleh ku aranjeun, tapi Mantenna ge
waspaoseun yen aranjeun telenges, numpes
ka maranehna.
10 Urang Yuda jeung urang Yerusalem,
awewe, lalaki, ayeuna ku aranjeun rek dijieun
badega-badega. Na teu rumasa aranjeun oge
nyieun dosa ka PANGERAN, Allah aranjeun?
11 Reungeukeun kaula! Ieu boyongan teh,
nu lalaki, nu awewe, dulur-dulur aranjeun.

Pulangkeun! Lamun henteu, PANGERAN
tangtu bendu, nyiksa ka aranjeun."
12 Aya deui anu henteu satuju kana kalakuan
eta balad, opat kekentong Karajaan Kaler,
nya eta Asarya bin Yohanan, Berekya bin
Mesilemot, Yiskia bin Salum jeung Amasa bin
Hadlai.
13 Salaurna, "Ulah mawa boyongan ka dieu!
Urang teh geus nyieun dosa ka PANGERAN,
geus kacida matak benduna ka Mantenna nepi
ka urang disiksa. Kari-kari eta kadorakaan
teh ku aranjeun ditambahan ku ieu!"
14 Seug boyongan jeung barang-barang
jarahan teh ku eta balad dipasrahkeun ka nu
di darinya jeung ka para pamingpinna.
15 Ku anu opatan tea boyongan teh
dirawatan, dipakeanan ku papakean
tina barang jarahan, dibere tarumpah,
dibere dahar jeung nginum, raheut-
raheutna diulasan ku minyak jetun, tuluy
dialanteurkeun deui nepi ka Yeriho, kota
tangkal-tangkal korma di wewengkon Yuda.
Anu geus kacida lalungseeunana nepi ka
teu karuateun leumpang, ditarumpakkeun
kana kalde. Ti dinya urang Israil anu
ngalanteurkeunana baralik deui ka Samaria.
16 (28:16-17) Urang Edom mimiti ngabereg
deui ka nagara Yuda, baralikna ngagiring
boyongan loba pisan. Seug Raja Ahas mundut
bala bantuan ka Tiglat Pileser raja Asur.
17 (28:16)

18 Sabot kitu, kota-kota Yuda anu di
suku-suku gunung beulah kulon jeung di
wewengkon pakidulanana ditarajang ku urang
Pelisti. Kota-kotana loba anu karebut terus
diandih, nya eta Bet Semes, Ayalon, Gederot,
Soko, Timna jeung Gimso katut desa-desana.
19 Yuda ku PANGERAN disusuker, lantaran
Raja Ahas ngidek-ngidek hak rahayatna jeung
nganistakeun ka Mantenna.
20 Ari raja Asur ti batan nulung ka Ahas
anggur merangan, kacida ngarudetkeunana
ka anjeunna.
21 Ku sabab kitu Ahas nepi ka nyita emas ti
Bait Allah, ti karaton, jeung ti para pamingpin
rahayat, dianggo ngarurubaan ka raja Asur,
parandene kitu eta ge teu jadi pitulung.
22 Waktu kasusahanana meujeuhna muncak,
eta anu jenengan Ahas teh dorakana ka
PANGERAN beuki kacida,
23 ngurban ka arca-arca aallahan urang Siria,
bangsa anu geus ngelehkeunana. Da saurna,
"Raja-raja Siria ditulungan ku dewa-dewa
bangsana. Aing oge lamun ngurban ka eta
dewa-dewa tangtu ditulungan." Puguh dosana
anu eta anu ngalantarankeun anjeunna jeung
bangsana cilaka oge.
24 Malah anjeunna nyandakan paparabotan
Bait Allah, diancur-ancurkeun, sarta Bait Allah
terus ditutup, tuluy di sakuliah Yerusalem
anjeunna ngadegkeun altar-altar.

25 Di unggal kota jeung desa di Yuda,
anjeunna ngadeg-ngadegkeun tempat
ibadah ka brahala paranti ngukus ka
aallahan-aallahan bangsa batur. Lampahna
ngagebruskeun salira ku anjeun kana
bebendu PANGERAN, Allah karuhunna.
26 Kajadian-kajadian salian ti eta waktu
anjeunna jumeneng, ti awal nepi ka ahir,
kaungel dina Kitab Babad Raja-raja Yuda
jeung Israil.
27 Sanggeus pupus anjeunna dikurebkeun
di Yerusalem, tapi lain di makam paranti
raja-raja. Hiskia, putrana, jadi raja
gegentosna.

29

1 Hiskia mimiti jumeneng raja
dina yuswa dua puluh lima taun.
Ngarajaanana dua puluh salapan taun, calikna
di Yerusalem. Jenengan ibuna Abia, putra
Jakaria.
2 Lampah anjeunna saperti lampah Daud
karuhunna, sapagodos jeung manah
PANGERAN.
3 Dina bulan kahiji taun jumenengna, Raja
Hiskia muka deui lawang-lawang Bait Allah,
sakalian diomean.
4 Anjeunna ngumpulkeun imam jeung urang
Lewi di buruan Bait Allah beulah wetan,
5 tuluy ngadawuh, "Maraneh urang Lewi
geura susuci. Sucikeun ieu Bait Allah, gedong
PANGERAN Allah karuhun maraneh. Sagala
barang anu ngotoran ieu Bait Allah piceunan.

6 Karuhun urang geus barelot ti PANGERAN,
Allah urang. Mantenna ngaraos teu suka.
Maranehna geus malungkir ti Mantenna,
narukangan ka tempat panglinggihana-Na.
7 Lawang-lawang Bait Allah ditutup, lampu-
lampuna dipareuman, tara ngahaturkeun
kukus, tara ngahaturkeun kurban beuleuman
di ieu Bait Allah, gedong Allah Israil.
8 Nu matak PANGERAN teh bendu ka Yuda
jeung ka Yerusalem. Hukuman anu katarima
ku aranjeunna matak sieun sarerea. Maraneh
tangtu geus teu bireuk deui kana hal eta.
9 Karuhun urang tariwas di pangperangan,
anak bojo urang digiring dijaradikeun
boyongan.
10 Ayeuna kami seja nyieun ikrar ka
PANGERAN Allah Israil, mugia bendu-Na ka
urang ulah kateterasan.
11 Anaking kabeh! Ulah ngahahambur deui
waktu. Maraneh teh ku PANGERAN geus
dibakukeun purah ngukus ka Mantenna
jeung purah mingpin rahayat ngabarakti ka
Mantenna."
12 (29:12-14) Urang Lewi anu harita araya
di dinya nya eta: Mahat bin Amasai jeung
Yoel bin Asarya, ti golongan Kahat. Kis bin
Abdi jeung Asarya bin Yehalelel, ti golongan
Merari. Yoah bin Simna jeung Eden bin Yoah,
ti golongan Gerson. Simri jeung Yehiel, ti
golongan Elisapan. Jakaria jeung Matanya,
ti golongan Asap. Yehuel jeung Simei, ti

golongan Heman. Semaya jeung Usiel, ti
golongan Yedutun.
13 (29:12)
14 (29:12)
15 Maranehna ngumpulkeun urang
Lewi lianna, tuluy kabeh susuci.
Prak ngaralampahkeun timbalan raja,
ngaberesihan Bait Allah, nurutkeun papakon
Hukum PANGERAN.
16 Ari para imam arasup ka Bait Allah, seja
nyucikeun eta. Sagala barang anu matak najis
kana Bait Allah dikaluar-luarkeun, ditumpuk
di buruanana. Ti dinya terus diakutan ku
urang Lewi ka luareun kota, ka Lebak Kidron.
17 Eta pagawean dimimitian ti tanggal hiji
bulan kahiji, anggeusna dina tanggal dalapan,
kaasup jeung ngomean lawang asup ka
rohangan Bait Allah. Geus kitu disambung
deui dalapan poe nepi ka tanggal genep
welas, dipake tatahar geusan ngabakti di Bait
Allah.
18 Ti dinya urang Lewi ngunjukkeun
hasil gawena ka Raja Hiskia, piunjukna,
"Padamelan abdi sadaya parantos rengse.
Bait Allah sakurilingna parantos pulih deui,
suci deui, kitu keneh altar paranti ngaduruk
kurban, sareng meja paranti roti suci katut
paparabotanana.
19 Paparabotan anu ku Raja Ahas disingkah-
singkahkeun waktos anjeunna mungkir
ti Allah tea, ku abdi sadaya parantos

diwangsul-wangsulkeun sareng parantos
disanggakeun deui. Sadayana aya, caket altar
PANGERAN."
20 Raja Hiskia teu talangke ngumpulkeun
para kekentong, tuluy arangkat ka Bait Allah,
21 nyandak sapi tujuh siki, domba tujuh
siki, anak domba tujuh siki, jeung embe jalu
tujuh siki, kurbankeuneun pikeun nebus dosa
raja sakulawarga, dosa urang Yuda, jeung
pikeun nyucikeun Bait Allah. Raja nimbalan
ka para imam turunan Harun, sina mimiti
ngurbankeun eta sato-sato kana altar.
22 Para imam meuncitan pikurbaneun.
Mimitina sapi heula, tuluy domba, tuluy anak
domba. Getihna dikepret-kepret kana unggal
kurban dina altar.
23 Ahirna, imam-imam teh nyokot embe-
embe, dibawa ka payuneun raja jeung ka
jelema-jelema anu keur ngabarakti, tuluy raja
jeung jalma rea narumpangkeun leungeunna
ka eta embe-embe.
24 Tuluy embe-embe teh dipeuncitan ku para
imam, getihna dikepret-kepret kana altar,
jadi kurban pamupus dosa rahayat, karana
timbalan raja eta kurban-kurban beuleuman
jeung kurban pamupus dosa teh pikeun nebus
dosa sakumna bangsa Israil.
25 Raja ngajalankeun aturan-aturan anu ku
PANGERAN geus diandikakeun ka Daud ku
jalan Gad, nabi raja, jeung ku jalan Nabi
Natan. Anjeunna nempatkeun urang Lewi

di Bait Allah, purah narabeuh kacapi jeung
kecrek,
26 tatabeuhan anu sok dipake dina jaman
Daud. Para imam nyarekel tarompet,
narangtung.
27 Raja Hiskia miwarang ngamimitian
nyanggakeun kurban-kurban beuleuman.
Prak dimimitian nyanggakeun, breng
pakumpulan maruji ka PANGERAN, dipirig ku
tarompet jeung tatabeuhan lianna.
28 Kabeh ngabarakti, maruji, tatabeuhan
terus, nepi ka kurban-kurban beres
disanggakeun.
29 Geus kitu Raja Hiskia sideku, kitu deui anu
sejen, nyanggakeun hormat ka Allah.
30 Urang Lewi ku raja jeung ku para
pamingpin bangsa dipiwarang nyanggakeun
pupujian ka PANGERAN, tina pupujian
karangan Daud jeung karangan Nabi Asap.
Breng maruji bari sarideku dibarengan ku
suka, ngabarakti ka Allah.
31 Raja Hiskia nimbalan ka pakumpulan,
dawuhanana, "Ayeuna maraneh geus
bareresih. Prak geura nyaranggakeun kurban
panarima ka PANGERAN." Seug pakumpulan
nyanggakeun kurban. Aya anu kalawan
sukana pribadi marere sato pikurbaneun,
32 sapi tujuh puluh, domba saratus, anak
domba dua ratus, kabeh pikeun kurban
beuleuman kangge PANGERAN.

33 Aya oge anu marere keur peunciteun baris
dahareun sarerea, sapi genep ratus, domba
tilu rebu.
34 Ku sabab kakurangan imam anu kudu
meuncitan eta sato-sato sakitu lobana, seug
dibarantuan ku urang Lewi nepi ka anggeus.
Para imam lianna loba anu ngadadak susuci
supaya barisa mantuan. (Dina hal susuci diri,
urang Lewi leuwih tigin ti batan para imam.)
35 Kajaba ti kudu nyanggakeun kurban-
kurban anu dibeuleum weuteuh baris
dahareun jalma rea, para imam teh kudu
ngaduruk gajih sato-sato tea, jeung kudu
ngucuran kurban-kurban beuleuman ku
cianggur. Ku jalan kitu hal ngabakti di Bait
Allah teh mimiti diayakeun deui.
36 Raja Hiskia suka galih, jalma rea
bararungah, reh kalawan pitulung Allah eta
pagawean bisa gancang rengse.

30 1 Raja Hiskia nyebarkeun parentah ka
sakumna bangsa Israil jeung Yuda,
supaya daratang ka Bait Allah di Yerusalem,
pikeun nedunan Paska jeung ngahormat
ka PANGERAN, Allah Israil. Urang Epraim
jeung urang Menase mah malah diperlukeun
disuratan.
2 Raja, para pajabatna jeung pagempungan
di Yerusalem barempug. Paska teh
dilampahkeunana arek dina bulan kadua bae,
3 sabab teu kaburu dina waktuna, bulan
kahiji, lantaran para imam tacan kabeh susuci

diri, jeung jalma-jalma ge tacan loba anu
kumpul di Yerusalem.
4 Raja geus satuju, kitu deui pagempungan,
5 tuluy ngondang sakumna bangsa Israil ti
Dan di kaler nepi ka Bersyeba di kidul, diajak
nedunan Hukum Musa, diajak babarengan
ngalampahkeun Paska, ngarah eta Paska
leuwih loba anu nungkulanana ti batan nu
enggeus-enggeus.
6 Para utusan riab ka sakuliah Yuda jeung
Yerusalem ngemban parentah raja jeung
ponggawa-ponggawana, nyebarkeun surat
ondangan anu kieu ungelna, "Eh urang Israil
anu saralamet waktu ieu nagara dielehkeun
ku urang Asur, geura marulang ka PANGERAN,
Allah Ibrahim, Ishak jeung Yakub. Mantenna
tangtu nyarengan deui.
7 Ulah kawas karuhun jeung urang Israil anu
lianna, anu barelot ti PANGERAN Allahna, da
aranjeun terang geuning maranehna disiksa
ku Mantenna sakitu bangetna.
8 Ulah baredegong kawas eta. Sing nurut
ka PANGERAN. Hiap daratang ka Bait Allah
di Yerusalem, anu ku PANGERAN geus
disucikeun salalanggengna. Geura ngabarakti
ka Mantenna, sangkan henteu dibenduan
deui.
9 Upama aranjeun marulang ka PANGERAN,
baraya-baraya aranjeun anu dibaroyong teh
tangtu bakal dipikarunya ku anu ngaboyongna
nepi ka diparulangkeun deui. PANGERAN

Allah aranjeun teh sipat rahman sipat rahim,
tangtu kersaeun nampi ka aranjeun, di mana
aranjeun aranut deui ka Mantenna."
10 Saban kota wewengkon Epraim jeung
Menase, nepi ka tungtung kaler di wewengkon
kaom Sebulun, kabeh didatangan ku para
utusan. Tapi ngan ngadon disaleungseurikeun
jeung diparoyok ku urang dinya.
11 Parandene kitu teu burung aya sawatara
jalma kaom Aser, Menase jeung Sebulun, anu
daraekeun daratang ka Yerusalem.
12 Jeung deui urang Yuda ku Allah disina
sahate satujuan aranut kana pangersa-Na,
narurut kana parentah raja jeung para
ponggawana.
13 Dina bulan kadua, jalma-jalma ambreg ka
Yerusalem kacida lobana, seja ngalakonan
Pesta Roti Teu Make Ragi.
14 Altar-altar di Yerusalem anu sok diparake
ngurban jeung ngukus ku maranehna
disingkir-singkirkeun, dipiceun ka Lebak
Kidron.
15 Tuluy dina tanggal opat welasna mareuncit
anak domba pikeun kurban Paska. Para imam
jeung urang Lewi anu henteu susuci kacida
areraeunana, tuluy bae susuci ngabdikeun
diri ka PANGERAN,
16 tuluy merenahkeun maneh di Bait Allah,
dina parantina, sakumaha aturan dina Hukum
Musa abdi Allah tea. Getih sato-sato kurban

ku urang Lewi diasongkeun ka para imam
sina dikepret-kepret kana altar.
17 Loba pisan jelema anu henteu prak
sorangan meuncit anak domba pikeun Paska
lantaran henteu susuci. Anu matak ditalangan
ku urang Lewi dipangmeuncitkeun terus
disucikeun ka PANGERAN.
18 Sajaba ti eta anu henteu nyarucikeun diri
heula teh loba keneh, jalma-jalma ti kaom
Epraim, Menase, Isaskar jeung Sebulun, jadi
henteu sah marilu Paska. Anu matak ku Raja
Hiskia dipangnedakeun ka PANGERAN,
19 "Nun PANGERAN, Allah karuhun abdi
sadaya, mugi ieu jalmi-jalmi anu ngabarakti
ka Gusti kalayan hate anu suhud, ku Gusti
dihapunten sanaos maranehna teu acan
susuci diri."
20 Paneda Hiskia ku PANGERAN dikabul,
jelema-jelema teh ku Mantenna dihampura,
henteu aya sakara-kara.
21 Jalma-jalma karumpulna di Yerusalem
tujuh poe, ngalakonan Pesta Roti Teu Make
Ragi. Sajeroning kitu unggal-unggal poe
urang Lewi jeung para imam nyanggakeun
paneda ka PANGERAN kalawan suhud.
22 Urang Lewi ku raja dipuji kabinangkitanana
ngatur eta upacara ngabakti ka PANGERAN.
Sanggeus anu tujuh poe wekasan, anu
dieusi ku nyanggakeun kurban-kurban
beuleuman jeung pupujian ka PANGERAN
Allah karuhunna,

23 jalma-jalma kabeh rempug rek neruskeun
pesta tujuh poe deui. Seug nareruskeun
pesta, kacida aratoheunana.
24 Raja Hiskia nyumbangkeun sapi sarebu
jeung domba tujuh rebu, peunciteun
jeung dahareun sarerea. Para ponggawa
nyumbangkeun sapi sarebu jeung domba
sapuluh rebu. Para imam loba anu kudu terus
nyarucikeun diri.
25 Jalma-jalma barungah, urang Yuda, para
imam, urang Lewi, urang wewengkon kaler,
kitu deui jelema-jelema anu ngadon tetep di
Israil jeung Yuda.
26 Kota Yerusalem pinuh ku bagja, lantaran ti
jaman Raja Suleman putra Daud kakara aya
deui pesta anu rongkah kitu.
27 Para imam jeung urang Lewi nyarambat
berkah PANGERAN mangnedakeun jalma
rea. Panedana ku Allah dimakbul ti sawarga
panglinggihana-Na.

31 1 Sabada pesta wekasan, sakumna
bangsa Israil ngadatangan kota-kota
Yuda, ngancur-ngancurkeun tugu-tugu
brahala, nyacar arca-arca Asera, ngaburak-
barik tempat-tempat ngabakti ka brahala
jeung altar-altarna. Kabeh dieuweuhkeun
ti sakuliah Yuda, kitu deui ti wewengkon-
wewengkon Binyamin, Epraim, jeung Menase.
Geus kitu kakara maranehna baralik ka
tempatna masing-masing.

2 Para imam jeung urang Lewi ku Raja Hiskia
diatur deui, dijieun rombongan-rombongan.
Tiap rombongan boga papancen anu baku
keur rombonganana, kayaning: metakeun
kurban beuleuman, kurban karapihan,
ngabantu ngalaksanakeun kumpulan ibadah
di Bait Allah, nyanggakeun pupujian jeung
pangucap sukur di ditu di dieu di Bait Allah.
3 Raja Hiskia nyayagikeun sato-sato kurban
tina kagunganana ku anjeun, pikeun kurban
beuleuman isuk jeung sore, pikeun kurban
unggal poe Sabat, unggal poe Pesta Bulan
Anyar, jeung pikeun kaperluan poe-poe suci
salian ti eta anu dimistikeun ku Hukum
PANGERAN.
4 Jeung deui timbalan raja, urang Yerusalem
kudu marere derma ka para imam jeung
urang Lewi, sangkan maranehna jongjon
jeung suhud ngajaralankeun papancen-
papancen anu dimistikeun dina Hukum
PANGERAN.
5 Meunang parentah kitu urang Israil gancang
narurut. Para imam jeung urang Lewi pada
marawakeun, gandum panghadena, cianggur,
minyak jetun, madu jeung hasil bumi lianna,
jaba marawakeun perpuluhan tina sagala
kabogana.
6 Jalma-jalma anu caricing di kota-kota
Yuda, kabeh marere perpuluhan tina sapina
jeung dombana, jaba derma-derma lianna

kacida lobana, beunang misahkeun ti anu
dibaktikeun ka PANGERAN Allahna.
7 Dina bulan anu katilu, sumbangan-
sumbangan mimiti merul, kitu bae
saterusna nepi ka opat bulan, datang ka
ngunung-ngunung.
8 Raja Hiskia jeung para ponggawa ngarucap
sukur ka PANGERAN, reh ningali barang-
barang sumbangan sakitu lobana, sarta
maruji ka urang Israil.
9 Raja cacarios ka para imam jeung urang
Lewi perkara eta sumbangan.
10 Asarya, Imam Agung, turunan Sadok,
unjukan kieu ka anjeunna, "Ti wangkid
jalmi-jalmi ngawitan ngabarantun sumbangan
ka Bait Allah, tedaeun abdi sadaya kalintang
cekapna, tur sakitu seueurna keneh. Eta
sadaya hibar berkahing PANGERAN ka
umat-Na."
11 Ku timbalan raja maranehna nyieun
gudang-gudang di lingkungan Bait Allah;
12 barang-barang sumbangan jeung
perpuluhan teh disimpen di dinya supaya
aman. Tuluy ku raja jeung Imam Agung
Asarya dicangkingkeun ka hiji urang Lewi
ngaran Konanya, dibantu ku adina anu ngaran
Simei,
13 ngabawah sapuluh urang deui urang
Lewi nya eta: Yehiel, Asasia, Nahat, Asahel,
Yerimot, Yosabad, Eliel, Yismakya, Mahat
jeung Benaya. Nohonan satimbalan raja

jeung Imam Agung Asarya, eta sakabehna ku
maranehna dilaksanakeun.
14 Kore bin Yimna, urang Lewi kapala
jaga lawang Bait Allah di Gapura Wetan,
dikawasakeun narimaan barang-barang
pangbakti ka PANGERAN jeung ngabagi-
bagikeunana.
15 Di kota-kota sejen tempat pamukiman
para imam, manehna boga pangbantu-
pangbantu anu saratia, urang Lewi keneh,
nya eta: Eden, Minyamin, Yesua, Semaya,
Amarya jeung Sekanya, purah ngabagikeun
bahan dahareun kalawan walatra ka papada
urang Lewi, nurutkeun kumaha papancenna,
16 lain nurutkeun golongan-golonganana.
Sakabeh lalaki anu umur tilu puluh taun
ka luhur, anu kagiliran tugas saban poe di
Bait Allah, eta oge dibarerena bagian teh
masing-masing ku karana papancenna.
17 Para imam diaturna nurutkeun
golonganana, ari urang Lewi anu umurna
dua puluh taun ka luhur diaturna nurutkeun
rombonganana.
18 Eta mah didaptarna jeung saanak
bojona katut sakur anu jadi tanggunganana,
lantaran kudu sayaga saban waktu pikeun
ngajalankeun tugas-tugas suci.
19 Di unggal kota jeung sampalanana
anu diajangkeun keur turunan Harun, aya
imam-imam anu dikawasakeun ngabagikeun
bahan dahareun ka sakabeh kulawarga imam

anu lalaki jeung ka sakur anu asup kana
daptar golongan-golongan Lewi.
20 Di sakuliah Yuda, Raja Hiskia midamel anu
sapagodos jeung manah PANGERAN Allahna.
21 Sagala ihtiarna pikeun kapentingan Bait
Allah jeung pikeun ngalaksanakeun papakon
PANGERAN, dijalankeunana kalawan manah
anu suhud, satia, taat ka anu jadi Allahna, nu
matak sagala damelna lulus.

32

1 Sanggeus kitu, sajeroning Raja Hiskia
suhud junun kumawula ka PANGERAN,
Yuda dirurug ku Raja Sanherib ti Asur.
Kota-kota bentengna ku Sanherib dikepung,
kuta-kutana dipiwarang dibobolkeun ku
baladna.
2 Barang Hiskia uninga yen Sanherib arek
terus ngarurug ka Yerusalem,
3 (32:3-4) anjeunna jeung para ponggawana
mutuskeun rek ngurugan cinyusu-cinyusu
luareun kota, supaya lamun balad Asur geus
ngadeukeutan Yerusalem ulah maranggih
cai. Seug cinyusu-cinyusu teh diarurugan ku
jalma rea, dikapalaan ku para ponggawa,
caina teu bijil deui.
4 (32:3)
5 Hahalang-hahalang kota ditohagaan,
kuta-kuta diomean, jeung di luhurna
diadegan munara-munara, malah kutana
ditambah jadi dua lapis. Benteng-benteng di
wewengkon Yerusalem heubeul oge diomean,

sarta anjeunna ngadamelan tumbak jeung
kepeng loba pisan.
6 Urang kota ku anjeunna dipiwarang kumpul
di alun-alun deukeut lawang kota, dikapalaan
ku para perwira. Geus kitu ditimbalan kieu,
7 "Sing taleger, sing galede hate, ulah sieun
ku raja Asur sabaladna. Urang teh dibanding
ku kakuatan anu leuwih ti itu.
8 Kakuatan itu kakuatan manusa,
kakuatan urang mah salira PANGERAN,
Allah urang, anu bakal mitulung ka
urang, mangmerangankeun." Ngadarenge
panglelemu rajana kitu rahayat taleger
hatena.
9 Geus kitu aya anu daratang ka Hiskia
jeung urang Yuda di Yerusalem, para
utusan Sanherib anu harita aya di Lakis
sabalad-balad, nepikeun timbalan kieu,
10 "Kami Sanherib raja Asur arek nanya.
Naon andelan maraneh mana caricing keneh
di Yerusalem sakitu enggeus kakepung?
11 Carek Hiskia maraneh bakal luput ti kami,
majar bakal disalametkeun ku PANGERAN
Allah maraneh. Saenyana maraneh ku Hiskia
rek disina paraeh langlayeuseun jeung
halabhab,
12 da manehna geus ngaburak-barik kuil-kuil
PANGERAN reujeung altar-altarna. Jeung
carekna, urang Yuda jeung urang Yerusalem
kudu muja jeung ngukus dina hiji altar bae.

13 Na acan nyaraho wewesen karuhun
kami jeung wewesen kami pribadi ka
bangsa-bangsa sejen? Karah aya dewa-dewa
bangsa-bangsa lian anu bisa nyalametkeun
umatna ti raja Asur?
14 Karah iraha aya dewa eta nagri-nagri
anu geus bisa ngajait nagrina ti kami? Jadi
pangira maraneh bakal disalametkeun ku
Allah maraneh teh naon dasarna?
15 Ulah beunang kawujuk atawa kabobodo
ku Hiskia! Omonganana ulah diandel! Taya hiji
dewa anu geus bisa ngarahayukeun umatna ti
leungeun raja Asur anu mana bae. Anu matak
sing percaya ka kami, allah maraneh oge
pamohalan bisaeun nulungan ka maraneh!"
16 Ucap-ucapan eta utusan-utusan bangsa
Asur anu ngaromongkeun ka GUSTI Allah
jeung ka Hiskia kaula PANGERAN kacida
garihalna.
17 Ungel surat raja Asur tea nganistakeun
ka PANGERAN, Allah Israil. Kekecapanana,
"Dewa-dewa nagri-nagri lian geus teu
barisaeun nulungan umatna tina kakawasaan
kami. Allahna Hiskia oge pamohalan bisaeun
nulungan umatna tina kakawasaan kami."
18 Eta utusan-utusan ngaromongna ku
basa Ibrani jeung dihaja ditarikkeun, dipake
ngageretak urang Yerusalem anu reuteum
dina luhur kuta, sina laleungit wawanen
ngarah eta kota leuwih babari direbutna.

19 Allahna Yerusalem ku musuh
diaromongkeun, disaruakeun jeung
dewa-dewa bangsa-bangsa sejen buatan
leungeun manusa.
20 Raja Hiskia jeung Nabi Yesaya putra Amos
sasambat tarik ka Allah, neda pitulung.
21 Ti dinya PANGERAN ngutus hiji malaikat,
anu terus niwaskeun serdadu-serdadu
jeung para senapati balad Asur. Raja Asur
gancang mulih ka nagarana bari nandang
wirang. Dina hiji poe sabot keur aya di kuil
dewana, anjeunna dipaehan ku pedang, ku
putra-putrana keneh.
22 Ku jalan kitu PANGERAN ngaluputkeun
Raja Hiskia jeung urang Yerusalem tina
kakawasaan Sanherib raja Asur, kitu deui
ti musuh-musuh lianna. Umat Mantenna
dikertakeun ti sakabeh nagri tatanggana.
23 Geus kitu jalma-jalma merul ka Yerusalem,
nyaranggakeun pangbakti ka PANGERAN
jeung ka Raja Hiskia. Ti semet harita Raja
Hiskia pada ngajenan ku sakabeh bangsa.
24 Dina hiji mangsa Raja Hiskia teu damang
datang ka meh pupus. Seug anjeunna
neneda, sarta ku PANGERAN dipaparin tanda
yen bakal damang.
25 Tapi Hiskia ngaraos henteu perlu kudu
muji sukur nganuhunkeun kana kasaean
PANGERAN ka anjeunna, manahna jadi
angkuh, anu ngalantarankeun Yuda jeung
Yerusalem nandangan bebendu Mantenna.

26 Tapi ahirna mah anjeunna rumaoseun
kana kaangkuhanana, kitu deui urang
Yerusalem ngararendahkeun maneh. Nu
matak sapanjang Hiskia jumeneng mah
maranehna henteu dikeunaan siksaan.
27 Raja Hiskia jadi kacida beungharna tur
pada mikaserab ku unggal jalma. Anjeunna
ngadamel tempat-tempat panyimpenan
pikeun nyimpen rajabranana, emas, perak,
permata-permata, wawangian, kepeng-
kepeng jeung rupa-rupa deui salian ti
eta.
28 Jeung ngadamel gudang-gudang keur
nyimpen kakayaan lianna, gandum, cianggur
jeung minyak jetun. Ngadamel kandang-
kandang keur sapi-sapina, ngadamel
karapyak keur domba-dombana.
29 Jaba ti nu geus aya, anjeunna ku
PANGERAN dipaparin deui domba jeung sapi,
kitu deui raja kaya lianna teu kira-kira lobana,
nepi ka iasa ngadamel kota-kota loba pisan.
30 Raja Hiskia mendet cai anu ngocor ti
cinyusu Gihon, dikocorkeun kana susukan
nembus torowongan anu brasna ka jeroeun
kuta Yerusalem. Hiskia lulus dina sagala
damelna.
31 Malah basa aya utusan-utusan Babul
anu rek marenta katerangan perkara tanda
ajaib tea di eta nagara, anjeunna ku Allah
diingkeun midamel sakersana, ngan diuji

bae wungkul sangkan kauninga saeusining
manahna.
32 Sagala hal anu dipidamel ku Raja Hiskia
jeung hal suhudna ka PANGERAN, kaungel
dina Kitab Titingalian Nabi Yesaya putra
Amos, jeung dina Babad Raja-raja Yuda jeung
Israil.
33 Sanggeus pupus dikurebkeun di makam
karajaan beulah girang. Pupusna kacida
dihormat-hormatna ku urang Yuda jeung
urang Yerusalem. Geus kitu Menase putrana
jumeneng raja ngagentos anjeunna.

33 1 Menase mimiti jumeneng raja nagara
Yuda dina yuswa dua welas taun.
Ngarajaanana lima puluh lima taun, calikna di
Yerusalem.
2 Lampahna matak giruk, kawas lampah
bangsa-bangsa anu geus disingkahkeun
ku PANGERAN ti eta tanah waktu umat-Na
daratang ka dinya.
3 Anjeunna ngadegkeun deui tempat-tempat
ngabakti ka brahala anu ku Hiskia, ramana,
geus diburak-barik. Ngadamel altar-altar
paranti muja ka Baal, ngadamel arca-arca
Asera, jeung nyembah ka bentang-bentang.
4 Di Bait Allah ge, tempat anu ku PANGERAN
dipilih salalanggengna paranti ngabakti ka
Mantenna, ngadegkeun altar-altar brahala.
5 Buruan Bait Allah duanana diadegan
altar-altar paranti muja ka bentang-bentang.

[6] Malah anjeunna meuncit putrana di Lebak
Hinom, diduruk dikurbankeun. Metakeun
elmu ngaramal, elmu sihir, jeung sok menta
nasehat ka tukang-tukang metangan jeung
tukang-tukang manggil arwah. Dorakana ka
PANGERAN teh nataku, matak bendu.
[7] Bait Allah diteundeunan arca, teu tolih geus
aya timbalan Allah ka Daud jeung Suleman
yen: "Ieu tempat, di Yerusalem, di ieu Bait
Allah, ku Kami dipilih ti sakabeh wewengkon
dua welas kaom Israil, paranti ngabakti ka
Kami.
[8] Saupama urang Israil narurut kana
timbalan-timbalan Kami, parengkuh kana
hukum anu ku Musa abdi Kami geus
diajangkeun ka maranehna, ku Kami moal
dibikeun aya anu nyingkahkeun ti ieu
tanah anu ku Kami geus diserenkeun ka
karuhunna."
[9] Urang Yuda ku Menase disasabkeun, datang
ka jadi leuwih doraka ti batan bangsa-bangsa
anu ku PANGERAN geus disingkahkeun ti
tanah eta, waktu umat-Na mimiti daratang ka
dinya.
[10] Menase jeung rahayatna ku PANGERAN
dielingan, tapi henteu narurut.
[11] Nu matak Yuda teh ku PANGERAN diantep
dirurug ku balad Asur. Menase ku musuh
dicerek make kakait tuluy dirante, jeung
diboyong ka Babul.

12 Sanggeusna sangsara, anjeunna
ngarendahkeun salira sarta tobat ka
PANGERAN Allahna, sasambat ka Mantenna
mundut pitulung.
13 Panyambatna ku Allah ditampi, dimakbul,
tuluy dipulangkeun ka Yerusalem sarta
ngarajaan deui. Ayeuna Menase yakin yen
PANGERAN teh Allah.
14 Sanggeus kitu, kuta jajaran luar di
wetaneun Kota Daud ku Menase diluhuran,
mimiti ti hiji tempat di hiji lebak deukeut
cinyusu Gihon, terus ka kaler nepi ka Gapura
Lauk jeung wewengkon hiji kota anu disebut
Opel. Di unggal kota benteng di Yuda,
Menase nempatkeun pasukan-pasukan anu
masing-masing dibawah ku hiji perwira.
15 Aallahan-aallahan bangsa lian jeung
arca-arca anu bareto ku anjeunna ditempat-
tempatkeun di Bait Allah, kitu deui altar-altar
brahala di luhur pasir tempat Bait Allah
ngadeg, jeung anu di tempat-tempat sejen di
Yerusalem, ku anjeunna disingkir-singkirkeun
kabeh ka luareun kota, dipiceun.
16 Altar-altar paranti ngabakti ka PANGERAN
diomean, seug anjeunna nyanggakeun kurban
panarima jeung kurban pamuji sukur dina eta
altar. Urang Yuda ditimbalan ngabarakti ka
PANGERAN Allah Israil.
17 Jalma-jalma najan ngalurbanna masih
keneh di tempat-tempat sejen, tapi
ditujukeunana mah ka PANGERAN.

18 Sagala hal anu dijalankeun ku Menase,
hal sasambatna ka Allahna, hal amanat ilahi
anu ku nabi-nabi diunjukkeun ka anjeunna
kalawan nyebut jenengan PANGERAN Allah
Israil, kabeh kaungel dina Kitab Babad
Raja-raja Israil.
19 Ari hal paneda raja, hal waleran Allah kana
panedana, hal dosa-dosana, kadorakaanana
samemeh tobat, halna ngadegkeun tempat-
tempat ngabakti ka brahala, halna ngadamel
arca-arca Asera, halna ngadamel arca-arca
brahala jeung tuluy disembah, kabeh kaungel
dina Kitab Carita Para Nabi.
20 Menase pupus, dikurebkeun di lingkungan
karaton, sarta Amon putrana jadi raja
gegentosna.
21 Amon mimiti jadi raja nagara Yuda dina
yuswa dua puluh dua taun. Ngarajaanana dua
taun, calikna di Yerusalem.
22 Lampahna cara lampah Menase, ramana,
midamel dosa ka PANGERAN jeung nyembah
ka brahala-brahala anu bareto disembah ku
ramana.
23 Tur anjeunna mah henteu terus
ngarendahkeun anjeun cara ramana, sarta
dorakana leuwih-leuwih ti batan ramana.
24 Anjeunna ditelasan di karaton ku
ponggawa-ponggawana.
25 Tapi anu nelasanana oge kabeh dipaehan
ku urang Yuda, sarta urang Yuda tuluy

ngajenengkeun Yosia putrana ngagentos
anjeunna.

34

1 Yosia mimiti jumeneng raja Yuda dina
yuswa dalapan taun. Ngarajaanana tilu
puluh hiji taun, calikna di Yerusalem.
2 Anjeunna midamel anu sapagodos jeung
manah PANGERAN, nulad lampah Raja Daud
karuhunna, sakuat-kuat ngalakonan sagala
papakon Allah.
3 Sanggeus jadi raja, dina taun kadalapanna,
Yosia anu anom keneh pisan teh geus mimiti
ngajalankeun ibadah ka Allah panutan Raja
Daud karuhunna. Heuleut opat taun deui
anjeunna mimiti ngagempur tempat-tempat
ngabakti ka brahala, numpes arca-arca Asera
jeung arca-arca brahala salian ti eta.
4 Anjeunna metakeun jalma-jalmana
ngaruksakkeun altar-altar paranti ngabakti ka
Baal, ngancurkeun altar-altar parukuyanana
sakurilingeun eta. Arca-arca Asera kitu deui
arca-arca sesembahan lianna dibebekan
nepi ka jadi tipung, tuluy diawurkeun ka
kuburan jelema-jelema anu keur harirupna
sok ngalurban di dinya.
5 Tulang-taleng para imam brahala ku
anjeunna diduruk dina altar-altar urut
maranehna ngabakti. Ku jalan kitu Yuda jeung
Yerusalem ku anjeunna disina beresih deui.
6 Kota-kota jeung wewengkon-wewengkon
tarikolot di tanah Menase, Epraim jeung

Simeon, terus nepi ka tanah Naptali di kaler,
eta oge ku anjeunna dikitukeun.
7 Altar-altar jeung arca-arca Asera di sakuliah
wewengkon Karajaan Kaler ku anjeunna
dilebur-leburkeun, brahala-brahalana
dibubukkeun nepi ka jadi lebu, altar-
altar parukuyanana diremuk-remukkeun.
Sanggeus kitu kakara anjeunna mulih deui ka
Yerusalem.
8 Dina taun kadalapan belas
pamarentahanana, sabada nyucikeun
tanah jeung Bait Allah ku jalan numpes
kabiasaan ibadah ka brahala, Raja Yosia
miwarang ngomean Bait Allah ka tilu jelema,
Sapan bin Asalya, Maaseya, gupernur
Yerusalem, jeung Yoah bin Yoahas, gegeden
luhur.
9 Duit anu dikumpulkeun di Bait Allah ku para
pangawal tea dipasrahkeun ka Imam Agung
Hilkia. (Eta duit teh beunang ngumpulkeun
ti urang Epraim, ti urang Menase jeung ti
urang Karajaan Kaler salian ti eta, kitu deui ti
urang Yuda, ti urang Binyamin jeung ti urang
Yerusalem.)
10 Tuluy ku Imam Agung Hilkia diserenkeun
ka anu tiluan tea anu kudu makihikeun
ngomean Bait Allah. Ku maranehna
diserenkeun
11 ka tukang-tukang kayu jeung tukang-
tukang ngadegkeun, sina dibalanjakeun
meuli kayu jeung batu keur ngomean

adegan-adegan anu bareto diraruksak ku
raja-raja Yuda.
12 Anu migawe eta pagawean kabeh jelema
jujur, dikapalaan ku opat urang Lewi: Yahat
jeung Obaja ti golongan Merari, Jakaria jeung
Mesulam ti golongan Kahat. (Urang Lewi teh
palinter nabeuh.)
13 Urang Lewi salian ti eta gawena ngatur
anu ngakutan bahan-bahan, jeung ngatur
rupa-rupa pigaweeun kuli-kuli, nu sawareh
deui purah nyatet-nyatetkeun atawa purah
ngajaga.
14 Waktu nyandak duit ti kamar simpen,
Hilkia mendakan kitab Hukum PANGERAN,
anu ku Allah diserenkeun ka Musa tea.
15 Anjeunna sasauran ka Sapan, "Kaula nimu
kitab Hukum PANGERAN ti Bait Allah," saurna
bari kitabna diasongkeun ka Sapan.
16 Ku Sapan disanggakeun ka raja sarta
piunjukna, "Sugri timbalan parantos
dijalankeun.
17 Artos anu disimpen di Bait Allah parantos
dibantun, diserenkeun ka anu didaramel
sareng ka mandor-mandor."
18 Piunjukna deui, "Sareng abdi ngabantun
ieu kitab ti Hilkia." Kitabna ku Sapan tuluy
dibaca di payuneun raja.
19 Sanggeus ngadangu ungel eta kitab, raja
mani ngagebeg terus nyosoeh raksukan.
20 Geuwat marentah ka Hilkia, Ahikam bin
Sapan, Abdon bin Mikaya, Sapan sekretaris

nagara, jeung ka Asaya pangaping raja,
timbalanana,
21 "Kami, kitu deui rahayat anu araya keneh
di Israil jeung Yuda buru-buru pangnaroskeun
ka PANGERAN hal ungel ieu kitab. Geuning
eta timbalan-timbalan PANGERAN teh geus
teu dilalampahkeun ku karuhun urang bareto,
kamistian-kamistian anu kaungel dina eta
kitab ku aranjeunna henteu dilakonan. Tangtu
urang dibenduan ku PANGERAN."
22 Kalawan timbalan raja, Hilkia jeung nu
sejenna arangkat ka Hulda, nabi istri anu
calikna di Yerusalem di babakan anyar rek
tumaros ka eta nabi. (Caroge eta nabi nya
eta Salum bin Tikwa putu Harhas, purah
ngurus jubah-jubah Bait Allah.) Perkarana ku
aranjeunna dicarioskeun ka eta nabi istri.
23 Aranjeunna ku eta nabi istri dijurung ka
raja deui pikeun ngunjukkeun
24 amanat ilahi ti PANGERAN anu kieu,
"Kanyahokeun, Kami rek ngadatangkeun
kacilakaan ka Yerusalem jeung rahayatna,
ngeunakeun panyapa-panyapa anu kaungel
dina kitab anu dibacakeun ka raja tea.
25 Jalma-jalma geus mariceun ka Kami, seug
ngalurban ka aallahan-aallahan bangsa sejen,
laku lampahna ngahudangkeun amarah Kami.
Amarah Kami ka Yerusalem geus ngagugudag
moal pareum-pareum.

26 Ari pikeun raja pribadi, kieu timbalan
Kami, GUSTI Allah Israil: Maneh geus nurut
kana ungel eta kitab,
27 sarta barang nyaho yen Kami ngancam
rek ngahukum Yerusalem jeung pribumina,
maneh tobat, ngarendahkeun diri di
payuneun Kami, nyosoeh pakean jeung
ceurik. Panyambat maneh ku Kami didangu.
28 Ku sabab eta, sapanjang maneh tacan
mulang ti dunya mah Kami moal waka prak
ngahukum Yerusalem. Ajal maneh mah ku
Kami rek dicandak dina kagenahan." Geus
kitu aranjeunna ngadareuheus deui ka Raja
Yosia rek ngunjukkeun eta amanat.
29 Sanggeus kitu, Raja Yosia miwarang
kumpul ka sakumna pamingpin Yuda jeung
Yerusalem,
30 ti dinya sarerea arindit ka Bait Allah
jeung anjeunna, dibarengan ku para imam
jeung urang Lewi kitu deui rahayat lianna,
anu beunghar, anu miskin. Seug raja ngaos
kitab perjangjian anu katimu ti Bait Allah tea
hareupeun sarerea nepi ka tamat.
31 Lajeng anjeunna ngadeg deukeut pilar
paranti raja-raja, ngucapkeun ikrar ka
PANGERAN yen sumeja anut ka Mantenna,
baris nohonan sagala papakon jeung
timbalana-Na terus jeung manah, tembus
kana lelembutan, baris ngalakonan hukum-
hukum anu aya dina eta perjangjian,
sakumaha ungel eta kitab.

32 Urang Binyamin jeung sakur anu araya
di Yerusalem diajak jangji yen seja nohonan
eta perjangjian. Prak urang Yerusalem
ngalampahkeun kamistian-kamistian eta
perjangjian anu ku maranehna geus
diikrarkeun ka Allah jungjunan karuhunna.
33 Ti dinya Raja Yosia numpes sakabeh arca
brahala pikagirukeun ti sakuliah wewengkon
anu asup ka wewengkon urang Israil, sarta
sapanjang jumenengna anjeunna ngudukeun
supaya rahayat ngabdi ka PANGERAN, Allah
karuhunna.

35

1 Yosia mestakeun Paska di Yerusalem
pikeun ngamulyakeun PANGERAN.
Dina tanggal opat welas bulan kahiji,
anjeunna miwarang peupeuncitan pikeun
kaperluan pesta.
2 Para imam ku anjeunna dipiwarang
ngalampahkeun kawajibanana di Bait Allah
bari dideudeul sumangetna sangkan saruhud.
3 Ka urang Lewi anu jaradi juru wulang
rahayat Israil, tur geus disarucikeun pikeun
PANGERAN, anjeunna marentah kieu,
"Tempatkeun Peti Perjangjian suci di Bait
Allah anu diadegkeun ku Raja Suleman
putra Raja Daud. Jadi maraneh teu kudu
ngagarotong deui eta peti ka ditu ka dieu.
Kawajiban maraneh ayeuna kudu kumawula
ka PANGERAN Allah maraneh, jeung Allah
umat-Na, urang Israil.

4 Geura areusian tempat anu geus
dibakukeun pikeun maraneh di Bait Allah,
nurutkeun jajaran golongan masing-masing,
sapagodos jeung kawajiban maraneh anu
geus dibakukeun ku Raja Daud jeung ku Raja
Suleman putrana.
5 Nyokot tempatna atur sing rapih, sing
matak babari ka anu rek ngabantu ka
unggal kapala kulawarga Israil bagianana
masing-masing.
6 Anak domba pikeun Paska jeung embe-
embe jalu kudu ku maraneh dipeuncitanana.
Pek geura susuci sangkan bisa terus
tatahar pikeun kurban-kurban, supaya
dulur-dulur maraneh sasama Israil bisa
naredunan papakon-papakon anu ku Allah
diparentahkeun ku jalan Musa tea."
7 Pikeun kapentingan rahayat anu
ngalakonan Paska, Raja Yosia nyumbangkeun
tilu puluh rebu domba, anak domba, jeung
anak embe, jeung tilu rebu sapi, tina
kagunganana ku anjeun.
8 Ponggawa-ponggawana oge nyarumbang
pikeun rahayat, pikeun para imam, jeung
pikeun urang Lewi. Ari para pajabat anu
ngatur urusan Bait Allah, nya eta Hilkia Imam
Agung, Jakaria, jeung Yehiel, nyumbang dua
rebu genep ratus anak domba jeung anak
embe pikeun para imam, jeung tilu ratus sapi
keur kurbankeuneun sapanjang pesta.

9 Para pamingpin urang Lewi, Konanya,
Semaya, jeung Netanel saderekna, Hasabya,
Yiel, jeung Yosabad, nyidekahan urang Lewi
lima rebu anak domba jeung anak embe,
jeung lima ratus sapi sina dikurbankeun.
10 Sanggeus sagala kaperluan pikeun Paska
geus tarapti, para imam jeung urang Lewi
merenahkeun maneh satempat-tempatna
luyu jeung pituduh ti raja.
11 Anak domba jeung anak embe geus
dipeuncitan, tuluy disisitan ku urang Lewi,
getihna ku para imam dikepret-kepret kana
altar.
12 Daging pikurbaneun dibagi-bagikeun
ka jalma rea nurutkeun jajaran kulawarga
masing-masing keur kurban beuleuman, sina
dikurbankeun sapagodos jeung papakon dina
Hukum Musa.
13 Eta kurban-kurban Paska ku urang Lewi
dipanggang sakumaha ceuk papakonna.
Daging pikeun kurban-kurban suci dimasakna
dikulub dina dalung, dina kancah, jeung dina
panci. Geus arasak buru-buru dibagikeun ka
jalma rea.
14 Geus kitu urang Lewi misahkeun daging
keur maranehna sorangan, keur para imam
turunan Harun, jeung keur para imam anu
digarawe nepi ka peuting nyanggakeun
kurban anu dibeuleum gembleng, jeung
ngaduruk gajih sato-sato kurban.

15 Urang Lewi anak putu Asap anu ahli
nabeuh geus tarapti di tempatna anu baku
sakumaha aturan ti Raja Daud: Asap,
Heman, jeung Yedutun jurupeleng raja. Para
pangawal lawang-lawang Bait Allah taya anu
ninggalkeun jagaanana, sabab daging Paska
keur maranehna geus disadiakeun ku urang
Lewi sejenna.
16 Sagala rupa anu kudu dilampahkeun
poe eta sakumaha anu diparentahkeun ku
Raja Yosia, nya eta ngabakti ka PANGERAN
nedunan Paska, jeung nyanggakeun
kurban-kurban beuleuman dina altar, geus
rengse.
17 Nepi ka tujuh poe lilana urang Israil anu
kumpul di dinya mestakeun Paska jeung
nedunan Pesta Roti Teu Make Ragi.
18 Ti jaman Nabi Samuel, kakara harita aya
anu mestakeun Paska sakitu rosana. Nya kitu
deui raja-raja anu ti hareula, tacan aya anu
mestakeun Paska kawas ieu anu diayakeun
ku Raja Yosia, para imam, urang Lewi, urang
Yuda, urang Israil, jeung urang Yerusalem,
19 anu diayakeunana dina taun kadalapan
welas pamarentahan Yosia.
20 Hiji mangsa sanggeus Raja Yosia midamel
eta sagala rupa pikeun Bait Allah, Raja Neko
ti nagara Mesir budal nyandak baladna arek
perang di Karkemis di sisi Walungan Eprat.
Yosia kaluar kersana rek ngahalang-halang.

21 Tapi Neko ngintun utusan nepikeun
timbalanana anu kieu, "Perang anu keur
dilakonan ku kaula ayeuna teu aya patalina
jeung sampean, raja Yuda. Kaula sanes rek
merangan sampean. Kaula mah rek merangan
musuh, tur geus ditimbalan ku Allah yen
kudu buru-buru. Allah aya di pihak kaula. Jadi
sampean ulah kagungan niat ngayonan kaula
bilih dicilakakeun ku Mantenna."
22 Tapi Yosia keukeuh bae rek merangan.
Timbalan Allah ku jalan Raja Neko ku
anjeunna teu dipalire. Seug nyamar terus
majeng perang di lapang Megido.
23 Dina eta perang anjeunna keuna ku
jamparing urang Mesir, seug nimbalan ka
abdi-abdina saurna, "Kami bawa ti dieu. Kami
tatu parna!"
24 Tuluy anjeunna dipayang tina karetana,
dipindahkeun kana kareta sejen anu geus
sadia di dinya, tuluy dibawa ka Yerusalem.
Tapi tuluy pupus. Seug dikurebkeun di makam
karajaan, diceungceurikan ku sakabeh urang
Yuda jeung urang Yerusalem.
25 Nabi Yermia ngadangding hiji kidung anu
ngagambarkeun kasungkawaanana katilar
ku Raja Yosia. Eta kidung jadi biasa sok
dilagukeun di Israil, ku awewe ku lalaki
ana pareng maranehna keur kasuat-suat ku
anjeunna. Eta kidung aya dina kumpulan
kidung-kidung kanalangsaan.

26 Sagala rupa anu dipidamel ku Yosia, hal
bumaktina ka PANGERAN, hal pengkuhna
kana Hukum PANGERAN
27 jeung riwayat anjeunna ti awal nepi ka
ahir, kaungel dina Kitab Babad Raja-raja Israil
jeung Yuda.

36

1 Urang Yuda milih Yoahas putra Yosia,
dilisahan jadi raja di Yerusalem.
2 Yoahas mimiti jadi raja Yuda dina yuswa
dua puluh tilu taun, calikna di Yerusalem,
ngarajaanana tilu bulan.
3 Anjeunna diboyong ka Mesir ku Raja Neko,
sarta nagara Yuda ku eta raja dikudukeun
mayar upeti 3.400 kilo perak jeung tilu puluh
opat kilo emas.
4 Neko ngangkat Elyakim saderek Yoahas
jadi raja Yuda, sarta jenenganana diganti jadi
Yoyakim. Ari Yoahas mah diboyong ku Neko
ka Mesir.
5 Yoyakim mimiti jadi raja Yuda dina yuswa
dua puluh lima taun. Ngarajaanana sawelas
taun, calikna di Yerusalem. Anjeunna midamel
dosa ka PANGERAN Allahna.
6 Hiji mangsa Yuda dirurug ku Raja
Nebukadnesar ti nagara Babul. Yoyakim
ditangkep, dirante terus diboyong ka Babul.
7 Rajabrana eusi Bait Allah oge aya anu
dijabel ku Nebukadnesar, dijadikeun eusi
karatonna di Babul.
8 Sagala rupa anu dipidamel ku Yoyakim,
kitu deui hal kadorakaan jeung kajahatanana

anu pikagirukeun, kaungel dina Kitab Babad
Raja-raja Israil jeung Yuda. Yoyakin, putrana,
jadi raja gegentosna.
9 Yoyakin mimiti jumeneng raja Yuda dina
yuswa dalapan welas taun. Ngarajaanana
tilu bulan sapuluh poe, calikna di Yerusalem.
Anjeunna oge midamel dosa ka PANGERAN.
10 Dina hiji musim sumping Nebukadnesar
ngaboyong Yoyakin ka Babul, sarta bari
ngajabel rajabrana eusi Bait Allah. Raja
Nebukadnesar ngangkat Sidkia kapiramana
Yoyakin, jadi raja Yuda jeung Yerusalem.
11 Sidkia mimiti jumeneng raja Yuda dina
yuswa dua puluh hiji taun. Ngarajaanana
sawelas taun, calikna di Yerusalem.
12 Anjeunna midamel dosa ka PANGERAN,
bujeng-bujeng rumaos waktu diunjukanan
ku Nabi Yermia anu ngunjukkeun timbalan
PANGERAN, teu kersa malire-malire acan.
13 Raja Nebukadnesar geus maksa Sidkia
sina sumpah demi Allah yen baris satia ka eta
raja. Tapi saterusna Sidkia baha, ngalawan ka
Nebukadnesar. Sarta Sidkia tetep neugtreug
teu kersaeun tobat ka PANGERAN, Allah Israil.
14 Turug-turug para pamingpin Yuda, para
imam jeung sakumna rahayat, lampahna teh
narurutan kadorakaan bangsa-bangsa anu
araya di sakurilingeunana, nyarembah ka
arca-arca, jadi maranehna teh nganistakeun
Bait Allah anu geus disucikeun ku PANGERAN
ku manten.

15 Ari PANGERAN, Allah karuhunna masih
keneh ngutus nabi-nabi sina ngageuing
umat-Na, reh hoyong nyalametkeun ka
maranehna kitu deui ka Bait Allah.
16 Tapi eta utusan-utusan Allah teh anggur
pada ngageuhgeuykeun, pangandika-
pangandika Mantenna henteu digugu,
nabi-nabi Mantenna disaleungseurikeun.
Bendu PANGERAN ka umat-Na geus teu
kaampeuh.
17 Mantenna tuluy ngadatangkeun raja Babul
ngagempur ka maranehna. Barudak ngora
urang Yuda, najan nu aya di Bait Allah,
diparaehan. Ka nu kolot ka nu ngora, ka lalaki
ka awewe, ka nu cageur ka nu gering, eta
raja teu aya pisan rasrasanana. Urang dinya
ku PANGERAN geus diserenkeun ka anjeunna.
18 Bait Allah ku raja Babul diranjah.
Rajabranana kitu deui harta banda raja jeung
ponggawa-ponggawa dijarah terus diakut ka
Babul.
19 Bait Allah jeung kota dihuru, jeung
karaton-karatonna katut barang-barangna
anu aralus. Kuta-kuta dirugrugkeun.
20 Jalma-jalma anu teu katumpes ku
Nebukadnesar diakut ka Babul, dijieun
abid-abid purah ngawulaan anjeunna jeung
turunan anjeunna nepi ka mangsa ngadegna
karajaan Persia.
21 Geus tinekanan sakumaha timbalan
PANGERAN ku jalan Nabi Yermia anu ungelna,

"Tujuh puluh taun ieu tanah bakal suwung,
sina ngarasa reureuhna Sabat anu geus tara
digarumatikeun."
22 Dina taun kahiji pamarentahan Kores,
raja Persia, PANGERAN ngabuktoskeun
pangandika anu diandikakeun ku jalan Nabi
Yermia tea. Mantenna ngusikkeun manah
Kores, sangkan Kores ngaluarkeun parentah
tinulis, anu dibacakeun tarik di sakuliah
karajaanana. Ungelna:
23 "Ieu parentah Kores, raja agung Persia.
PANGERAN, Allah sawarga, ngangkat
kami jadi raja, marentah saalam dunya.
Ku Mantenna geus dikawasakeun pikeun
ngawangun hiji gedong suci keur salira-Na
di Yerusalem, tanah Yuda. Maraneh kabeh
anu jadi umat Allah, dijurung laku ka daritu.
Bral, mugia disarengan ku PANGERAN Allah
maraneh."

Ezra

1 [1] Dina taun kahiji jaman Kores jadi
raja Persia, PANGERAN ngabuktoskeun
pangandika-Na anu ditepikeun ku Nabi
Yermia. Mantenna ngagerakkeun manah
Kores, sangkan ngaluarkeun parentah. Seug
eta parentah ditulis, diumumkeun di sakuliah
karajaan. Unina:
[2] "Ieu parentah Kores, raja nagara Persia.
PANGERAN, Allah satungkebing langit,
ngersakeun kami nyekel parentah ka sakuliah
dunya. Kami ku Mantenna dipaparin tanggung
jawab kudu ngadegkeun hiji Bait haturan
Mantenna di Yerusalem, wewengkon Yuda.
[3] Mugia Allah nyarengan ka maraneh umat-
Na. Maraneh kudu baralik ka Yerusalem, kudu
ngadegkeun deui Bait PANGERAN Allahna
Israil, Allah anu dibakti di Yerusalem.
[4] Saha-saha umat Mantenna di pangbuangan
butuh ku pitulung rek marulang, tatangga-
tatanggana kudu ngabantu, ngabahanan
perak jeung emas, bahan dahareun jeung
sato-sato momot, kitu deui barang-barang
pikeun baktikeuneun ka Bait Allah di
Yerusalem."
[5] Seug kapala-kapala warga kaom Yuda
jeung kaom Binyamin, para imam jeung kaom
Lewi, jeung sakur anu hatena digerakkeun

ku Allah, sasadiaan arek marulang, rek
ngadegkeun deui Bait Allah di Yerusalem.
6 Tatangga-tatanggana ngabarantu,
ngabahanan rupa-rupa paparabotan perak,
emas, bahan dahareun, sato-sato momot,
paparabotan lianna anu marahal, kitu deui
barang-barang baktikeuneun ka Bait Allah.
7 Kores masrahkeun deui bokor-bokor jeung
gelas-gelas anu ku Raja Nebukadnesar kungsi
dijabel ti jero Bait Allah di Yerusalem dipake
ngeusian pura dewa-dewana.
8 Dipasrahkeunana ku Kores ka Mitredat,
bendahara karaton, anu nyatetkeun barang-
barang anu rek dipulangkeun ka Sesbasar,
gupernur di Yuda.
9 (1:9-10) Ieu daptarna: 30 bokor emas
wadah pangbakti; 1.000 bokor perak wadah
pangbakti; 29 bokor lianna; 30 pinggan
emas; 410 pinggan perak; 1.000 paparabotan
lianna.
10 (1:9)
11 Bokor-bokor emas jeung bokor-bokor
perak jumlahna 5.400, katut paparabotan
lianna anu dicandak ku Sesbasar waktu
anjeunna jeung boyongan lianna mulang ti
Babul ka Yerusalem.

2

1 Anu arindit ti propinsi Babul teh kacida
lobana, marulang ka Yerusalem jeung
Yuda, ka kota asalna masing-masing.
Harirupna di pangbuangan di Babul teh ti
jaman ditawan ku Raja Nebukadnesar.

2 Marulangna dipingpin ku Serubabel, Yesua,
Nehemia, Seraya, Rilaya, Mordekai, Bilsan,
Mispar, Bigwai, Rehum jeung Baana. Ieu
daptar golongan-golongan urang Israil jeung
jumlah tiap-tiap golonganana pangbuangan:
3 (2:3-20) Golongan Paros aya 2.172.
Golongan Sepaca aya 372. Golongan Arah
aya 775. Golongan Pahat Moab (turunan
Yesua jeung Yoab) aya 2.812. Golongan Elam
aya 1.254. Golongan Satu aya 945. Golongan
Sakai aya 760. Golongan Bani aya 642.
Golongan Bebai aya 623. Golongan Asgad
aya 1.222. Golongan Adonikam aya 666.
Golongan Bigwai aya 2.056. Golongan Adin
aya 454. Golongan Ater (anu katelah Hiskia)
aya 98. Golongan Besai aya 323. Golongan
Yora aya 112. Golongan Hashum aya 223.
Golongan Gibar aya 95.
4 (2:3)
5 (2:3)
6 (2:3)
7 (2:3)
8 (2:3)
9 (2:3)
10 (2:3)
11 (2:3)
12 (2:3)
13 (2:3)
14 (2:3)
15 (2:3)
16 (2:3)

17 (2:3)
18 (2:3)
19 (2:3)
20 (2:3)
21 (2:21-35) Daptar anu marulang ka
tempat-tempat urut karuhunna: Urang
Betlehem aya 123. Urang Netopa aya 56.
Urang Anatot aya 128. Urang Asmawet aya
42. Urang Kiryat Yarim, Kepira jeung Berot
aya 743. Urang Ramah jeung Geba aya 621.
Urang Mikmas aya 122. Urang Betel jeung
Ai aya 223. Urang Nebo aya 52. Urang Elam
lianna aya 1.254. Urang Magbis aya 156.
Urang Harim aya 320. Urang Lod, Hadid jeung
Ono aya 725. Urang Yeriho aya 345. Urang
Senaa aya 3.630.
22 (2:21)
23 (2:21)
24 (2:21)
25 (2:21)
26 (2:21)
27 (2:21)
28 (2:21)
29 (2:21)
30 (2:21)
31 (2:21)
32 (2:21)
33 (2:21)
34 (2:21)
35 (2:21)

36 (2:36-39) Nya ieu golongan-golongan
para imam anu marulang ti pangbuangan:
Golongan Yedaya (turunan Yesua) aya 973.
Golongan Imer aya 1.052. Golongan Pashur
aya 1.247. Golongan Harim aya 1.017.
37 (2:36)
38 (2:36)
39 (2:36)
40 (2:40-42) Nya ieu golongan-golongan
urang Lewi anu marulang ti pangbuangan:
Golongan Yesua jeung Kadmiel (turunan
Hodawia) aya 74. Pamaen musik di Bait Allah
(turunan Asap) aya 128. Tukang ngajaga Bait
Allah (turunan Salum, Ater, Talmon, Akub,
Hatita jeung Sobai) aya 139.
41 (2:40)
42 (2:40)
43 (2:43-54) Golongan-golongan para
pagawe Bait Allah anu marulang ti
pangbuangan nya eta: Golongan Siha,
golongan Hasupa, golongan Tabaot. Golongan
Keros, golongan Siaha, golongan Padon.
Golongan Lebana, golongan Hagaba,
golongan Akub. Golongan Hagab, golongan
Samlai, golongan Hanan. Golongan Gidel,
golongan Gahar, golongan Raya. Golongan
Resin, golongan Nekoda, golongan Gasam.
Golongan Usa, golongan Paseyah, golongan
Besai. Golongan Asna, golongan Mehunim,
golongan Nepusim. Golongan Bakbuk,
golongan Hakupa, golongan Harhur. Golongan

Baslut, golongan Mehida, golongan Harsa.
Golongan Barkos, golongan Sisera, golongan
Temah. Golongan Nesiah jeung golongan
Hatipa.
44 (2:43)
45 (2:43)
46 (2:43)
47 (2:43)
48 (2:43)
49 (2:43)
50 (2:43)
51 (2:43)
52 (2:43)
53 (2:43)
54 (2:43)
55 (2:55-57) Ieu golongan-golongan
gandek-gandek Suleman anu marulang ti
pangbuangan: Golongan Sotai, golongan
Hasoperet, golongan Peruda. Golongan Yaala,
golongan Darkon, golongan Gidel. Golongan
Sepaca, golongan Hatil, golongan Pokeret,
golongan Hasebaim jeung golongan Ami.
56 (2:55)
57 (2:55)
58 Jumlah turunan pagawe-pagawe Bait Allah
jeung gandek-gandek Suleman anu marulang
ti pangbuangan aya 392.
59 (2:59-60) Aya 652 anu kaasup ka
golongan-golongan Delaya, golongan Tobia,
jeung golongan Nekoda anu marulang ti
tempat-tempat: Tel Mela, Tel Harsa, Kerub,

Adan jeung Imer; tapi ngeunaan maranehna henteu aya katerangan anu tetela yen kaasup ka urang Israil.
60 (2:59)
61 (2:61-62) Di antara golongan-golongan imam anu henteu bisaeun ngabuktikeun karuhunna, nya eta: golongan Habaya, golongan Hakos jeung golongan Barsilai. (Karuhun golongan Barsilai nikahna ka hiji awewe anakna Barsilai ti Gilad, terus make ngaran golongan mitohana.) Ku sabab teu barisa nembongkeun surat-surat lahirna, maranehna dicoret tina kaimamanana.
62 (2:61)
63 Ku gupernur Yahudi diputuskeun yen maranehna mah teu aya hak ngadahar tina kurban suci samemeh aya imam anu ngadeg nyekel Urim jeung Tumim.
64 (2:64-67) Jumlah anu marulang ti pangbuangan aya 42.360 urang. Gandek-gandek lalaki jeung awewe aya 7.337. Pamaen musik, lalaki jeung awewe aya 200. Kuda 736. Bigal 245. Onta 435. Kalde 6.720.
65 (2:64)
66 (2:64)
67 (2:64)
68 Sanggeus daratang ka Bait Allah di Yerusalem, kapala-kapala golongan teh loba anu suka rela mere pangbakti pikeun ongkos ngadegkeun deui Bait Allah dina urutna.

69 Maranehna sakuat-kuat nyumbang
ngabantu sangkan Bait Allah bisa ngadeg.
Jumlah sumbangan kabehna: emas 500 kilo,
perak 2.800 kilo, pakean imam 100.
70 Ari para imam, urang Lewi, jeung sabagian
rahayat caricingna di Yerusalem jeung di
tempat-tempat anu dareukeut ka dinya.
Para pamaen musik, tukang ngajaga Bait
Allah jeung pagawe-pagawe Bait Allah
caricingna di tempat-tempat anu dareukeut
ka Yerusalem. Urang Israil lianna maratuhna
di tempat-tempat urut pamatuhan karuhunna
masing-masing.

3 1 Dina bulan katujuh sanggeus urang
Israil kabeh merenah di tempatna
masing-masing, tuluy kumpul di Yerusalem.
2 Seug Yesua bin Yosadak sakancana para
imam, Serubabel bin Sealtiel jeung wargi-
wargina, ngadegkeun altar pikeun Allahna
Israil, paranti ngaduruk kurban-kurban anu
kaungel dina Hukum Musa utusan Allah.
3 Saenyana eta anu kakara marulang ti
pangbuangan teh ngarasa risi ku pangeusi
tanah eta, tapi altar teh teu burung
diadegkeun dina urutna keneh. Kurban-
kurban anu biasa dilampahkeun saban isuk
jeung sore teh dijalankeun deui.
4 Pesta Saung Daun diayakeun deui
nurutkeun aturanana, kitu oge kurban-kurban
sapopoena.

5 Dipepekan ku kurban-kurban anu kudu
diduruk belegeran dina Pesta Bulan Anyar
sarta kumpulan-kumpulan ibadah bari derma
suka rela haturkeuneun ka PANGERAN.
6 Sanajan maranehna tacan prak ngadegkeun
deui Bait Allah, tapi dina tanggal hiji bulan
katujuh geus mimiti ngaduruk kurban-kurban
pikeun PANGERAN.
7 Tuluy maranehna ngumpulkeun duit,
nyararumbang pikeun mayar tukang-
tukang batu jeung tukang-tukang kayu.
Ngumpulkeun bahan dahareun, inuman jeung
minyak jetun, kirimkeuneun ka Tirus jeung
Sidon geusan ditukeurkeun kana kai kiputri
ti Libanon sarta kaina ti ditu dikirimkeun ka
Yopa make jalan laut. Eta kabeh kalawan
paidin Kores, raja Persia.
8 Dina bulan kadua taun kadua ti sabada
daratang ka Yerusalem, urang Israil
ngamimitian ngadegkeun deui Bait Allah.
Serubabel, Yosua jeung batur-baturna anu
sabangsa, urang Lewi, para imam, cindekna
sakur urut boyongan, kabeh marilu digawe
ngadegkeun. Jalma-jalma urang Lewi anu
umurna dua puluh taun ka luhur dititah
ngawaskeun eta pagawean.
9 Ari Yesua, urang Lewi tea, jeung anak-
anakna jeung duduluranana, kitu deui
Kadmiel jeung anak-anakna (kaom Hodawia),
milu ngawas, dibantu ku urang Lewi ti kaom
Henadad.

[10] Dina rek degna masang pademen
Bait Allah, para imam darangdan pakean
kaimaman, seug ngaradeg nyarikep tarompet,
bareng jeung kaom Lewi golongan Asap anu
nyekel kekecrek. Tuluy maruji ka PANGERAN
nurutkeun aturan jaman Raja Daud.
[11] Maranehna nganyanyikeun lagu paranti
ngagungkeun PANGERAN, sarta bagian
ulanganana dipindo, kieu: "PANGERAN teh
mulya manah, langgeng asih ka Israil."
Ger surak maratan jagat ngamulyakeun ka
PANGERAN, muji sukur rehna pademen Bait
Allah geus bisa mimiti dipasang.
[12] Imam-imam anu geus sarepuh, jalma-
jalma urang Lewi, jeung para pamingpin
golongan anu geus kungsi naringal Bait Allah
anu ti heula, naringali pademen Bait Allah
anu ayeuna mimiti dipasang teh loba anu
nepi ka careurik jeung midangdam.
[13] Sora nu ceurik jeung nu surak geus teu
bisa dibedakeun. Sora nu surak ayeuh-
ayeuhan campur jeung sora nu ceurik pating
jarerit, kadenge nepi ka jauhna.

4 [1] Musuh-musuh urang Yuda jeung
Binyamin geus mareunang beja, yen
anu marulang ti pangbuangan teh keur
ngadegkeun deui Bait Allah, Allahna Israil.
[2] Tuluy narepungan ka Serubabel jeung ka
kapala-kapala kaom, pok ngaromong, "Kuring
rek milu digawe mantuan ngadegkeun
Bait Allah. Kuring oge ngabakti teh ka

Allah anu ku aranjeun disembah. Ti barang
diinditkeun ku Esar Hadon raja Asur marukim
di tanah ieu, kuring geus biasa nyanggakeun
kurban-kurban ka Allah."
3 Diwalon ku Serubabel, Yesua jeung
kapala-kapala kaom, "Pikeun ngawangun
hiji gedong pikeun PANGERAN Allah kuring,
kuring nu perlu dibantuan ku aranjeun, rek
ku sorangan bae, sakumaha timbalan Kores
raja Persia."
4 Seug jelema-jelema urang dinya teh
nyingsieunan ka urang Yahudi, ngarerentag
sangkan eta gedong ulah jadi.
5 Malah nyarogok ka gegeden-gegeden
pamarentah Persia sangkan ngahalang-
halang. Kitu bae kaayaanana sapanjang Kores
jumeneng raja nepi ka digentosna ku Darius.
6 Keur mangsa Ahasweros anyaran
jumeneng raja, eta musuh nyuratan ka raja,
ngagogoreng urang Yahudi di Yuda jeung di
Yerusalem.
7 Ari keur mangsa Artahsasta jumeneng raja
Persia, anu ngirim surat ka raja teh Bislam,
Mitredat, Tabeel sapara kanca. Suratna make
basa Aram, lamun rek dibaca kudu disalin
heula.
8 Oge Gupernur Rehum jeung Simsai
sekretaris propinsi, ngirim surat ka
Artahsasta tina hal kaayaan Yerusalem,
suratna kieu:

9 "Serat abdi Gusti pun Rehum, gupernur, pun Simsai, sekretaris propinsi sapara kanca, para hakim sareng gegeden-gegeden anu kawit ti Ereh, Babul, ti Susan tanah Elam,
10 sareng ti bangsa-bangsa sanesna anu ku Asur Banipal anu agung tur kawasa dialihkeun ka Samaria sareng ka tempat-tempat di Eprat Kulon."
11 Eusina: "Kaunjuk hing pangersa Raja Artahsasta, ti abdi-abdi di Eprat Kulon.
12 Unjuk uninga, bangsa Yahudi anu marulang ti jajahan Gusti anu sanesna deui, parantos maratuh di Yerusalem. Ayeuna nuju ngadegkeun deui kota anu kapungkur kaceluk jahat sareng bantahan. Parantos ngawitan ngadegkeun kuta-kutana, moal lami deui oge parantos.
13 Kangjeng Raja, upami eta kota ngadeg deui sareng kuta-kutana parantos jadi, maranehna moal daek malayar pajeg, matak rugel ka salira Gusti.
14 Sarehing abdi-abdi teh kumawula ka salira, moal rido ningal kajadian sarupi kitu. Kitu purwana kumawantun ngunjukkeun ieu pirempag.
15 Mugi Jeng Raja nimbalan marios serat-serat titilar karuhun. Tangtos ku Gusti baris kauninga yen eta kota teh tukang barontak. Ti jaman karuhun-karuhunna keneh eta teh mung wungkul nyesahkeun raja-raja sareng

para gupernur. Rahayatna sesah diatur. Kitu
margina eta kota kapungkur dibasmi.
16 Abdi-abdi yakin saupami eta kota ngadeg
deui sareng kuta-kutana parantos jadi,
tangtos propinsi-propinsi di Eprat Kulon
leupas ti panalingaan Jeng Raja."
17 Serat waleran ti raja: "Salam, Surat kami
ka gupernur Rehum, ka Simsai, sekretaris
propinsi jeung kanca-kancana nu marukim di
Samaria jeung Eprat Kulon.
18 Surat maraneh geus disalin sarta
dibacakeun ka kami.
19 Kami geus marentahkeun mariksa
surat-surat titinggal. Memang bener, ti
baheulana keneh Yerusalem sok barontak
bae ngalawan kana kakawasaan, pinuh ku
jelema-jelema tukang rusuh, tukang nyieun
kaributan.
20 Raja-raja anu nyarekel kawasa marentah
sakuliah jajahan Eprat Kulon, geus biasa
narik pajeg jeung upeti.
21 Ku sabab eta maraneh kudu ngaluarkeun
parentah, yen eta kota teu meunang
diteruskeun, nepi ka aya parentah deui ti
kami.
22 Gancang jalankeun, sangkan kapentingan
kami ulah kaancam."
23 Satarimana eta serat ti Artahsasta,
Rehum, Simsai jeung sakancana buru-buru
ka Yerusalem, ngalarang ka urang Yahudi
neruskeun nyieun eta kota.

[24] Bait Allah geus teu dipigawe deui, katunda
nepi ka taun kadua Darius jumeneng raja di
nagara Persia.

5 [1] Mangsa eta aya dua nabi, Hagai jeung
Jakaria bin Ido. Kalayan pajenengan Allah
Israil, aranjeunna mimiti ngageuing ka urang
Yahudi anu di Yuda jeung di Yerusalem.
[2] Sanggeus panggeuingna kadangu ku
Serubabel bin Sealtiel jeung ku Yosua bin
Yosadak, prak bae aranjeunna mimiti deui
ngagarap Bait Allah di Yerusalem, dibantu ku
dua nabi tea.
[3] Meh bareng harita keneh, Gupernur Tatenai
ti Eprat Kulon, Setar Bosnai katut para
gegeden kancana, sarumping ka Yerusalem,
mariksakeun, "Saha nu ngidinan ngadegkeun
deui ieu Bait Allah sakieu lengkepna?"
[4] Saterusna aranjeunna mariksakeun
ngaran-ngaran anu marilu migawe eta Bait
Allah.
[5] Tapi Allah merhatoskeun sarta
nangtayungan ka eta para pamingpin
urang Yahudi, nepi ka eta para pajabat Persia
teh mutus moal waka kua-kieu, rek ngirim
surat heula ka Raja Darius sarta ngadago
waleranana.
[6] Eusi seratna kieu:
[7] "Kaunjuk hing pangersa Raja Darius. Mugi
Kangjeng Raja wilujeng.
[8] Unjuk uninga ka Kangjeng Raja, nalika
abdi-abdi mariksa ka propinsi Yuda, eta Bait

Allah kanggo Allah Nu Maha Agung tea nuju
diawitan dipidamel deui. Tembokna tina
geblegan-geblegan batu arageung sareng
balok-balok kai, dipidamelna kalayan suhud,
taliti ati-ati tur lulus-mulus.
9 Pamingpinna dipariksa, saha anu ngidinan
eta Bait Allah diwangun deui tur sakitu
lengkepna.
10 Ngaran-ngaran pamingpinna anu
ngaluluguan eta padamelan oge dipariksa,
supados kauninga ku Kangjeng Raja.
11 Dupi wangsulanana kieu, Sim kuring teh
abdi-abdi Allah anu ngadamel langit sareng
bumi. Ieu anu nuju diadegkeun deui teh Bait
Allah anu kapungkur kantos aya di dieu,
lengkep sapuratina, kenging ngadegkeun hiji
raja Israil anu kawasa.
12 Nanging karuhun sim kuring aya kalepatan
ka Allah sakumna langit dugi ka dibenduan,
lajeng diselehkeun ka Raja Nebukadnesar ti
Babul, raja turunan urang Kasdim. Bait Allah
dibasmi, rahayat ditawan, diboyong ka Babul.
13 Dupi dina taun kahiji saparantos Raja
Kores ngarajaan di Babul, Sang Raja
ngaluarkeun timbalan supados Bait Allah teh
diadegkeun deui.
14 Paparabotan Bait Allah tina emas sareng
perak anu dijabel ku Raja Nebukadnesar
sareng disimpen di kuil di Babul, ku Raja
Kores diserenkeun deui ka Sesbasar, anu ku
Sang Raja diangkat jadi gupernur Yuda.

15 Raja nimbalan ka anjeunna, supados eta
paparabotan teh diwangsulkeun ka Bait Allah
di Yerusalem, sareng Bait Allah teh dipiwarang
diadegkeun deui dina urutna kapungkur.
16 Lajeng Sesbasar sumping masang
pademenna. Rarangkana parantos diawitan
ti harita dugi ka ayeuna, nanging teu acan
rengse keneh.
17 Mugi Kangjeng Raja kersa marios serat-
serat karajaan, kangge milari buktos, yaktos
henteuna Raja Kores nimbalan ngadegkeun
deui eta Bait Allah di Yerusalem. Salajengna
abdi-abdi ngantos timbalan kumaha putusan
Kangjeng Raja tina ieu perkawis."

6

1 Raja Darius miwarang mariksa
surat-surat karajaan anu disimpen di
Babul.
2 Tapi surat anu dipilarian teh kapendakna di
Ekbatana, kota propinsi Madayin, nya eta hiji
gulungan anu eusina catetan, unina:
3 "Dina taun kahiji ngasta parentah,
Raja Kores nimbalan sangkan Bait Allah
di Yerusalem diadegkeun deui, pikeun
ngajalankeun kurban-kurban jeung kurban
anu diduruk. Eta Bait Allah luhurna kudu 27
meter, rubakna oge 27 meter.
4 Lapisan tembokanana kudu diatur tiap-tiap
tilu lapis batu diselang ku salapis kai.
Sagala ongkos-ongkosna baris dibayar tina
panghasilan nagara.

5 Paparabotan emas jeung perak ti Bait Allah
di Yerusalem anu ku Raja Nebukadnesar
dibawa ka Babul, kudu dipulangkeun ka
asalna."
6 Darius ngadamel serat waleran. Unina:
"Kahatur Tatenai, gupernur Eprat Kulon, Setar
Bosnai sapara kanca gegeden Eprat Kulon.
Maraneh ulah deukeut-deukeut ka eta Bait
Allah,
7 sarta pangwangunana ulah dihalang-
halang. Ingkeun gupernur Yuda jeung para
kokolot urang Yahudi sina ngadegkeun deui
eta Bait Allah dina urutna bareto.
8 Sarta reujeung ieu kami marentah maraneh
kudu ngabantu ngarojong eta pagawean.
Sagala ongkosna ku maraneh kudu dibayar
tina dana karajaan, tina tarikan pajeg di
daerah-daerah Eprat Kulon, sangkan eta
pagawean ulah katunda.
9 Teu meunang henteu, saban poe maraneh
kudu nedunan pamenta imam-imam di
Yerusalem, kayaning: anak sapi, domba,
anak domba, kurban durukeun haturan Allah
sakumna langit, tarigu, uyah, anggur, minyak
jetun.
10 Kudu cumpon sangkan maranehna bisa
nyanggakeun kurban ka Allah sakumna langit
sakumaha layakna, sarta mangnedakeun
berkah Allah pikeun kami jeung putra-putra
kami.

11 Saterusna parentah kami: Sing saha
anu mungpang kana ieu parentah, kudu
dipanggang awakna sing parat ku kai tina
tihang imahna, beunang nyeukeutan, sarta
imahna kudu dirubuhkeun dijieun tumpukan
runtah.
12 Mugia Allah, anu geus milih Yerusalem
jadi tempat pikeun ngabakti ka salira-Na,
nyingkahkeun raja-raja, atawa bangsa, anu
ngalawan kana ieu parentah kami, atawa anu
nyoba ngaruksak eta Bait Allah. Kami, Darius,
anu ngaluarkeun ieu parentah. Jalankeun
kabeh ieu parentah kami."
13 Sakumaha parentah raja tea, ku Gupernur
Tatenai jeung Setar Bosnai sakanca-kanca
gegeden, dijalankeun enya-enya.
14 Bait Allah dipigawena kacida lancarna,
diluluguan ku para kokolot urang Yahudi,
kalawan pangdorong Nabi Hagai jeung Nabi
Jakaria. Bait Allah geus anggeus, saluyu
jeung timbalan Allah Israil, saluyu jeung
parentah raja-raja Persia, Kores, Darius jeung
Artahsasta.
15 Bait Allah teh anggeusna dina tanggal tilu
bulan Adar, taun anu kagenep pamarentahan
Raja Darius.
16 Urang Israil, nya eta para imam, kaom
Lewi jeung sakabeh anu marulang ti
pangbuangan, pohara ngarasa bungahna.
Seug eta Bait Allah teh diistrenan.

17 Dina waktu ngistrenan, maranehna
nyanggakeun 100 sapi jalu, 200 domba jalu,
400 anak domba jalu, dikurbankeun jeung
12 embe jalu anu dipake kurban keur nebus
dosa, hiji embe pikeun tia-tiap kaom Israil.
18 Geus kitu ngatur para imam jeung kaom
Lewi anu kudu ngalalayanan di Bait Allah di
Yerusalem, saluyu jeung katangtuan anu aya
dina Kitab Musa.
19 Dina tanggal 14 bulan kahiji taun
hareupna, eta anu marulang ti pangbuangan
teh ngalampahkeun Pesta Paska.
20 Sakabeh imam jeung kaom Lewi
nyucikeun diri kalawan upacarana. Kaom Lewi
meuncitan sato pikeun kurban-kurban Paska,
pikeun dulur-dulurna anu geus marulang,
pikeun para imam, jeung pikeun maranehna
pribadi.
21 Sato-sato anu geus dikurbankeun
teh didalahar ku sakabeh urang Israil
anu marulang ti pangbuangan, oge ku
jelema-jelema urang tanah eta anu geus
naringgalkeun adat kapirna, anu daratang
marilu ngabakti ka GUSTI Allahna Israil.
22 Tujuh poe lilana maranehna mestakeun
Pesta Roti Teu Diragi. Kacida barungaheunana
reh PANGERAN geus ngalangsarkeun manah
raja Asur ka maranehna, nepi ka kersa
ngabantu pagaweanana ngawangun deui Bait
Allah pikeun Allah Israil.

7 [1] Heuleut mangtaun-taun ti harita,
sanggeus Artahsasta jadi raja Persia,
aya hiji jelema jenenganana Esra. Anjeunna
turunan Harun, Imam Agung tea. Jujutan ka
dituna kieu: Esra putra Seraya. Seraya putra
Asarya. Asarya putra Hilkia.
[2] Hilkia putra Salum. Salum putra Sadok.
Sadok putra Ahitub.
[3] Ahitub putra Amarya. Amarya putra Asarya.
Asarya putra Merayot.
[4] Merayot putra Serahya. Serahya putra Usi.
Usi putra Buki.
[5] Buki putra Abisua. Abisua putra Pinehas.
Pinehas putra Elasar. Elasar putra Harun.
[6] (7:6-7) Esra rea kauningana tina hal
papakon PANGERAN, Allah Israil, anu ku
Mantenna dipaparinkeun ka Musa tea. Ku
berkahing PANGERAN Allahna, sapanuhun
anjeunna ka raja, ku raja dikabul. Dina
taun anu katujuh pamarentahan Raja
Artahsasta, Esra ngantunkeun Babul, mulih
ka Yerusalem jeung hiji rombongan urang
Israil, di antarana aya imam-imam, kaom
Lewi, tukang mamaos, tukang jaga Bait Allah
jeung tukang digarawe di Bait Allah.
[7] (7:6)
[8] (7:8-9) Angkatna ti Babul tanggal hiji
bulan kahiji, sarta kalawan pangjaring Allah,
dina tanggal hiji bulan lima anjeunna geus
sumping ka Yerusalem.
[9] (7:8)

10 Manahna geus gilig seja ngulik jeung
ngalakonan Hukum PANGERAN, sarta
seja ngajarkeun eta hukum-hukum jeung
katangtuan-katangtuanana ka urang Israil.
11 Raja Artahsasta maparinkeun hiji piagem
ka Esra, imam tur ahli Hukum, anu pepek
kauningana tina sual hukum-hukum katut
timbalan-timbalan anu ku PANGERAN
dipaparinkeun ka urang Israil. Eta piagem
eusina kieu:
12 "Surat kami Artahsasta, raja sagala
raja. Kahatur Imam Esra, ahli Hukum Allah
sakumna langit.
13 Kami marentahkeun: Urang Israil nu
aya di sakuliah karajaan kami, imam-imam,
jeung kaom Lewi, anu harayang mulang ka
Yerusalem, ku kami diidinan marulang milu
jeung maneh.
14 Kami jeung anggota dewan pertimbangan
tujuhan, ngutus maneh ka Yerusalem jeung
Yuda pikeun ngadongdon hal Hukum Allah
maneh anu ku Mantenna dipercayakeun ka
maneh, ditarurut henteuna di ditu.
15 Bawa ku maneh emas jeung perak
ti kami jeung ti anggota-anggota dewan
pertimbangan, ku kami dibaktikeun ka Allah
Israil anu Bait-Na di Yerusalem.
16 Oge perak jeung emas beunang maneh
ngumpulkeun ti sakuliah Babul, katut
sumbangan-sumbangan pangbakti ti urang

Israil, ti imam-imamna, anu disumbangkeun
pikeun Bait Allah, Allahna di Yerusalem.
17 Duit balanjakeun masing ati-ati, beulikeun
sapi, domba, anak domba, tarigu jeung
anggur, kurbankeuneun dina altar Bait Allah
di Yerusalem.
18 Perak jeung emas anu sesana, pake kana
naon bae hadena ceuk pangrasa maneh jeung
dulur-dulur, asal cocog jeung pangersa Allah
maraneh.
19 Paparabotan anu dipasrahkeun ka maneh
pikeun kaperluan Bait Allah, baktikeun ka
Allah.
20 Naon-naon anu dipikabutuh pikeun Bait
Allah, baris dicumponan tina dana karajaan.
21 Ka sakabeh bendahara nagara di
wewengkon Eprat Kulon kami mere parentah,
sangkan sagala kaperluan anu baris
disodorkeun ku Imam Esra anu ahli dina
Hukum Allah sakumna langit, kudu gancang
dicumponan.
22 Kami ngawidian ngaluarkeun dana: perak
nepi ka wates 3.400 kilo, tarigu wates 10.000
kilo, anggur 2.000 liter, minyak jetun wates
2.000 liter jeung uyah sakumaha bae perluna.
23 Naon bae anu dipundut ku Allah sakumna
langit pikeun kaperluan Bait-Na ku maraneh
kudu dicumponan masing tigin, sangkan
Mantenna henteu ngabenduan ka kami atawa
ka raja-raja gaganti kami ka hareup.

24 Maraneh ku kami dilarang narik pajeg
ti imam-imam, ti kaom Lewi, ti tukang
mamaos, ti tukang-tukang jaga Bait Allah, ti
pagawe-pagawe Bait Allah, atawa ti saha bae
anu aya patalina jeung urusan kaperluan Bait
Allah.
25 Ari maneh, Esra, anu boga hikmah ti
Allah, maneh kalawan make eta hikmah
kudu ngajenengkeun pamong-pamong praja
jeung hakim-hakim, pikeun ngatur rahayat di
wewengkon Eprat Kulon anu ngalampahkeun
Hukum Allah maneh. Rahayat anu acan nyaho
kana eta Hukum, ajar ku maneh.
26 Sing saha anu baha kana timbalan-
timbalan Allah maneh, atawa kana
undang-undang karajaan, kudu buru-buru
dikeunaan hukuman, dipaehan, atawa
dibuang, atawa dijabel kakayaanana atawa
dibui."
27 Seug Esra sasauran, "Sagala puji ka
PANGERAN, Allahna karuhun. Ku karana
pangersa Gusti, Raja jadi sakitu ngajenanana
ka Bait PANGERAN di Yerusalem.
28 Nun Allah, ku karana sih kurnia Gusti,
Raja sareng dewan pertimbanganana katut
para gegedenna anu kawasa, jadi pohara
heman asihna ka abdi. Nun PANGERAN
Allah panutan, jisim abdi ku Gusti parantos
dipaparin wawanen dugi ka tiasa ngajak
mulang kapala-kapala kaom Israil."

8 [1] Para pamingpin golongan-golongan
anu bareng marulang jeung Esra ti
pangbuangan di Babul jaman Raja Artahsasta
marentah nya eta:
[2] (8:2-14) Gersom, ti golongan Pinehas.
Daniel, ti golongan Itamar. Hatus bin
Sekanya, ti golongan Daud. Jakaria, ti
golongan Paros jeung 150 urang kulawargana
(sajarah katurunanana kacatet). Elyunai bin
Serahya, ti golongan Pahat Moab jeung 200
urang kulawargana. Sekanya bin Yehasiel, ti
golongan Satu jeung 300 urang kulawargana.
Ebed bin Yonatan, ti golongan Adin jeung
50 urang kulawargana. Yesaya bin Atalya, ti
golongan Elam jeung 70 urang kulawargana.
Sebaya bin Mikael, ti golongan Sepaca jeung
80 urang kulawargana. Obaja bin Yehiel, ti
golongan Yoab jeung 218 urang kulawargana.
Selomit bin Yosipiya, ti golongan Bani jeung
160 urang kulawargana. Jakaria bin Bebai, ti
golongan Bebai jeung 28 urang kulawargana.
Yohanan bin Hakatan, ti golongan Asgad
jeung 110 urang kulawargana. Elipelet, Yehiel
jeung Semaya ti golongan Adonikam jeung
60 urang kulawargana (marulangna rada
pandeuri). Utay jeung Sakur ti golongan
Bigwai jeung 70 urang kulawargana.
[3] (8:2)
[4] (8:2)
[5] (8:2)
[6] (8:2)

7 (8:2)
8 (8:2)
9 (8:2)
10 (8:2)
11 (8:2)
12 (8:2)
13 (8:2)
14 (8:2)
15 Dulur-dulur teh ku sim kuring sina kumpul
di hiji walungan anu ngocor ka Ahawa. Di
dinya marondok heula meunang tilu poe. Di
antara dulur-dulur katilik aya imam-imam,
tapi teu katingal aya kaom Lewi.
16 Seug sim kuring menta tulung ka salapan
kokolot nya eta Elieser, Ariel, Semaya,
Elnatan, Yarib, Elnatan, Natan, Jakaria,
Mesulam, jeung dua urang guru nya eta
Yoyarib jeung Elnatan.
17 Ku sim kuring dijurung nepungan Ido
anu ngapalaan dulur-dulur di Kasipia. Ka
anjeunna sadudulur tukang digarawe di Bait
Allah, sim kuring menta jelema anu baris
baku ngalalayanan Allah di jero Bait Allah.
18 Ku berkahna Allah, aranjeunna ngirimkeun
Serebya, ti kaom Lewi anu pinter, ti golongan
Mahli, katut anakna dalapan belas urang
jeung dulur-dulurna.
19 Lian ti eta ngirimkeun Hasabya
jeung Yesaya ti golongan Merari jeung
baraya-barayana dua puluh urang.

20 Malah ditambah 220 urang tukang digarawe di Bait Allah, anu karuhun-karuhunna ku Raja Daud jeung para gegedenna dibakukeun kana ngalaladenan kaom Lewi. Ngaran-ngaranna kabeh aya catetanana.

21 Di sisi Walungan Ahawa sim kuring ngajak dulur-dulur paruasa jeung ngarendahkeun diri di payuneun Allah, seja neneda ka Mantenna, sangkan sim kuring jeung dulur-dulur katut barudak kitu deui babawaan ditangtayungan di jalan.

22 Arek nyuhunkeun dikawal ku hiji pasukan kuda teh bisi di jalan diganggu musuh, sim kuring isin ku raja, lantaran ka anjeunna geus micatur yen Allah urang tangtu nyarengan ka sakur anu ngandel ka Mantenna, sarta tangtu ngahukum ka sakur anu mungkur ti Mantenna.

23 Prak sim kuring jeung dulur-dulur paruasa, sarta neneda ka Allah nyuhunkeun ditangtayungan. Ku Mantenna dikabul.

24 Geus kitu sim kuring milih dua belas imam kapala, nya eta Serebya, Hasabya jeung sapuluh urang deui.

25 Ku sim kuring dipangnimbangkeun perak jeung emas, jeung barang-barang lianna kurnia ti raja, ti dewan pertimbangan raja, ti para gegeden jeung ti sasama urang Israil, anu maksudna keur baktikeuneun ka Bait

Allah. Sanggeus ditimbang dipasrahkeun ka
aranjeunna.
26 (8:26-27) Ari barang-barangna nya eta:
Perak 25 ton; Barang-barang tina perak 100
siki; Emas 3.400 kilogram; Pinggan emas 20
siki, beuratna 8,4 kilogram; Pinggan tambaga
anu kacida alusna 2 siki, ajenna sarua jeung
pinggan-pinggan emas.
27 (8:26)
28 Ceuk sim kuring ka aranjeunna, "Aranjeun
parantos suci di payuneun PANGERAN,
Allah karuhun aranjeun. Kitu deui ieu
barang-barang paparabotan tina perak sareng
emas pangabakti ti sakur anu rarido, ieu oge
suci di payuneun PANGERAN.
29 Jaga masing ati-ati nepi ka Bait Allah.
Di ditu ditimbang di kamar imam, teras
sanggakeun ka imam-imam kapala, ka urang
Lewi, ka para sesepuh Israil di Yerusalem."
30 Seug eta perak, emas jeung paparabotan
ku para imam jeung kaom Lewi ditarima,
dibawa ka Bait Allah di Yerusalem.
31 Dina tanggal dua belas bulan kahiji,
sim kuring jeung dulur-dulur ninggalkeun
Walungan Ahawa, ngajugjug ka Yerusalem.
Di jalan berekah disarengan ku Allah urang,
diraksa ti musuh.
32 Sacundukna ka Yerusalem, ngareureuh
heula tilu poe.
33 Dina poe kaopatna terus ka Bait Allah.
Perak, emas jeung barang-barang teh

ditimbang di Bait Allah, tuluy dipasrahkeun ka
Imam Meremot bin Uria, anjeunna disarengan
ku Elasar putra Pinehas, jeung ku duaan ti
kaom Lewi nya eta Yosabat bin Yesua jeung
Noaja bin Binui.
34 Barang-barang kabeh geus diitung jeung
ditimbang sarta dicatet-catetkeun taya nu
kaliwat.
35 Geus kitu dulur-dulur nu kakara marulang
teh ngaduruk kurban haturan Allah Israil.
Sato-sato anu dikurbankeun nya eta: sapi 12,
kurban ka sakumna urang Israil, domba jalu
96, anak domba 77, embe 12, pikeun kurban
panebus dosana. Kabeh diduruk jadi kurban
haturan PANGERAN.
36 Piagem ti raja disanggakeun ka para
gupernur jeung para gegeden di Eprat Kulon,
seug aranjeunna ngabantu ka bangsa urang,
marere sokongan pikeun sagala kaperluan
Bait Allah.

9 1 Sabada beres hal eta, sim kuring
dibejaan ku sawatara kapala urang Israil,
yen bangsa urang, kaasup imam-imam
jeung kaom Lewi, geus teu marisahkeun
maneh deui ti jelema-jelema anu caricing
di kota-kota tatangga nya eta urang Amon,
urang Moab, urang Mesir, atawa jeung urang
Kanaan, urang Het, urang Pares, urang Yebus
jeung urang Emor. Malah marigawe kalakuan
anu dipigawe ku eta jelema-jelema, kalakuan
anu pikagirukeun.

2 Urang Yahudi ngarararawin awewe-awewe
bangsa eta. Ku sabab kitu, umat anu
disucikeun ku Allah teh katepaan kotor ku
bangsa lian. Komo kapala-kapala jeung
pamingpin-pamingpinna mah pangheulana
ngalanggar cegahan.
3 Sim kuring liwat saking mentegegna nepi
ka nyosoeh pakean jeung ngaramesan buuk
jeung janggot. Brek andiprek, nalangsa beak
karep,
4 ngaheruk nepi ka wanci nyanggakeun
kurban sore, digimbung ku dulur-dulur
anu ngarasa sieun ku timbalan Allah Israil
perkara dosana jelema-jelema anu marulang
ti pangbuangan.
5 Sanggeus wanci kurban sore, sim kuring
cengkat ti enggon andiprek, brek sideku bari
nadahkeun leungeun duanana, neneda ka
PANGERAN Allah panutan, masih keneh make
pakean anu tadi disosoeh.
6 Paneda sim kuring, "Nun Allah, jisim abdi
isin langkung-langkung ka payuneun Gusti,
dugi ka henteu werat tanggah, gaduh dosa
dugi ka ngurugan sirah, malah nyaruaan
luhurna langit.
7 Dosa abdi sadaya umat Gusti, ti jaman
karuhun dugi ka danget ieu pisan kalintang
ageungna. Ku dosa sorangan keneh, abdi
sadaya kitu deui raja-raja sareng imam-
imam, ragrag kana leungeun raja-raja bangsa
lian, ditumpes, diranjah, diboyong jaradi

tawanan jadi bangsa anu hina sakumaha anu
karandapan ayeuna.
8 Nun PANGERAN Allah abdi sadaya,
abdi-abdi nembe pisan nampi sih kurnia
Gusti, dijait sapalih ti tempat tawanan,
dicandak ka ieu tempat anu suci kalayan
reugreugna. Asal tina jadi kuli paksa bangsa
batur, ayeuna dipaparin alam hirup anu anyar.
9 Waktos keur jadi bujang batur, abdi
sadaya ku Gusti henteu dikantun. Gusti
ngagerakkeun manah raja-raja Persia
dugi ka mikawelas ka abdi-abdi, maparin
kalaluasaan ngadegkeun deui Bait Gusti anu
parantos burak-barik, kalayan pinanggih
sareng kasantosaan di dieu, di Yuda sareng
Yerusalem.
10 Tina perkawis kadorakaan anu ayeuna,
kedah kumaha abdi nyanggemkeunana?
Abdi-abdi parantos ngarempak deui
timbalan-timbalan
11 anu ku Gusti ditimbalkeun ku perantaraan
nabi-nabi utusan Gusti. Padahal abdi-abdi
teh parantos diwawadian, yen tanah anu
bade dicicingan teh tempat najis, margi
jalmi-jalmi anu caricing di dinya, ti tungtung
dugi ka tungtungna deui kalotor kalakuanana,
doraka.
12 Parantos diwawadian ku nabi-nabi, yen
abdi-abdi teu kenging gaduh bojo ka urang
nagara ieu. Parantos diwawadian, yen upami
hayang gaduh ieu tanah turun-tumurun

salalamina, abdi-abdi teu kenging ngabantu
atanapi mangusahakeun maranehanana
sangkan sarenang hirupna.
13 Kadorakaan abdi-abdi parantos
kenging hukumanana. Sanaos kitu nun
Allah abdi sadaya, abdi-abdi terang yen
upami dibanding sareng ageungna dosa
sarawuh kadorakaanana mah, sayaktosna
hukumanana teh teu sabaraha, tur abdi-abdi
diwidian keneh hirup.
14 Jadi kedahna mah asa kacida teuing
upami abdi-abdi dugi ka ngalalaworakeun
kana timbalan-timbalan, tur dugi ka garaduh
bojo ka jalma-jalma anu jarahat kitu! Margi
upami dugi ka kitu teh tangtos Gusti bendu,
tangtos abdi-abdi ku Gusti dibasmi, moal aya
anu diwidian hirup.
15 Nun GUSTI, Allah Israil, Gusti
sakalangkung leres, margi kersa keneh
ngahirupan ka abdi sadaya. Ayeuna abdi-abdi
nyanggakeun samudaya kadorakaan ka
payuneun Gusti, rumaos henteu layak
ngadeuheus ka payuneun Gusti."

10 1 Sabot Esra sideku neneda di
buruan Bait Allah ngakukeun dosa-
dosa bangsana bari nangis, urang Israil
ngagimbung ka anjeunna loba pisan, lalaki,
awewe, jeung barudak, marilu ceurik.
2 Pok Sekanya bin Yehiel ti warga Elam
mihatur ka Esra, pihaturna, "Sim kuring
sadaya parantos henteu iman ka Allah,

ngawin awewe bangsa sanes. Nanging aya
keneh harepan kangge Israil.
3 Urang kedah ikrar ka Allah panutan yen
seja mulangkeun eta sadaya awewe sareng
anak-anakna. Sakur nasehat Bapa sareng
anu alajrih kana timbalan-timbalan Allah
sumeja ditumutkeun. Naon bae anu dipundut
ku Hukum Allah sumeja diestokeun.
4 Ngalereskeunana teu bade ngalangkungan,
Bapa anu kagungan hak ngalereskeunana,
sim kuring sadaya sumeja ngiringan. Mangga
jalankeun kumaha saena."
5 Jung Esra ngadeg, sarta imam-imam
kapala, lulugu-lulugu kaom Lewi jeung
sakabeh urang Israil disina sumpah, sangkan
ngajalankeun pirempug anu disodorkeun ku
Sekanya.
6 Ti dinya anjeunna ngantunkeun palataran
Bait Allah, lebet ka pondok Yohanan bin
Elyasib, ngawengi di dinya, teu tuang teu
leueut awahing ku prihatin ku kadorakaan
jelema-jelema anu marulang ti pangbuangan.
7 Ti dinya diembarkeun ka sakuliah
Yerusalem jeung Yuda, yen anu marulang
ti pangbuangan kudu kumpul kabeh di
Yerusalem.
8 Kitu parentah para kapalana. Sing saha anu
teu datang di jero wates tilu poe, sakabeh
hartana baris dijabel sarta baris dicabut
hakna jadi anggota jamaah.

9 Di jero tilu poe eta, dina tanggal dua puluh
bulan ka salapan, urang Yuda jeung urang
Binyamin kabeh geus aya di Yerusalem, tuluy
karumpul di buruan Bait Allah. Karumpul
bari marurungkut teu kuat ku tiisna hawa,
kawantu harita keur hujan gede pisan,
turug-turug bari mangsar-mingsir paur ku
gempungan anu sakitu pentingna.
10 Jung Imam Esra ngadeg sasauran. Kieu
saurna, "Maraneh geus nyieun kasalahan
jeung mawa kadorakaan ka Israil, karawin ka
awewe bangsa batur.
11 Geura araku eta dosa teh ka PANGERAN,
Allah karuhun maraneh, tembongkeun
kalakuan anu matak raos kana manah
Mantenna. Kudu ngajarauhkeun maneh
ti jelema-jelema deungeun di nagri ieu
anu henteu sabangsa jeung urang, jeung
singkahkeun awewe-awewe pamajikan
maraneh anu lain bangsa urang teh."
12 Jelema-jelema bareng ngajawab, "Sumeja
diestokeun!"
13 Tapi pokna deui, "Ieu kempelan sakieu
ageungna, sareng hujan sakieu ageungna.
Abdi-abdi parantos teu kiat di laluar. Tur ieu
perkawis teh moal rengse ku sadinten dua
dinten ku seueurna anu kabeulit ku ieu dosa.
14 Kitu nu mawi nyuhunkeun dipanglereskeun
bae ku pangurus masing-masing. Aranjeunna
sina ngarantosan di dieu di Yerusalem.
Salajengna, anu garaduh bojo ka awewe

bangsa batur sina ngadareuheus ka dieu
dina waktos anu ditangtoskeun, disarengan
ku pangurus sareng hakim ti tempatna
masing-masing. Mugi-mugi ieu jalan jadi
lantaran sirepna bebendu Allah tina ieu
perkara."
15 Anu karumpul teu aya anu ngabantah
kana ieu usul, iwal ti Yonatan bin Asahel
jeung Yahsea bin Tikwa anu disokong ku dua
urang Lewi, Mesulam jeung Sabetai.
16 Ku sabab ieu usul geus kasatujuan ku anu
marulang ti pangbuangan, seug Imam Esra
nangtoskeun jelema-jelema ti para pamingpin
golongan pikeun nguruskeun, sarta ngaran-
ngaranna dicatet. Dina tanggal hiji bulan
sapuluh papariksaan geus dimimitian.
17 Nguruskeun perkara jelema-jelema anu
rarabi ka awewe bangsa sejen teh lilana nepi
ka tilu bulan.
18 Ieu daptar ngaran anu karawin ka awewe
bangsa deungeun: Ti kalangan imam:
Ti golongan Yesua sadudulur, anak-anak
Yosadak: Maaseya, Elieser, Yarib jeung
Gedalya.
19 Geus jarangji sanggup nyerahkeun bojo
masing-masing, tuluy ngurbankeun hiji
domba jalu keur nebus dosa.
20 Ti golongan Imer: Hanani jeung Sebaya.
21 Ti golongan Harim: Maaseya, Elias,
Semaya, Yehiel jeung Usia.

22 Ti golongan Pashur: Elyuenai, Maaseya,
Ismail, Netanel, Yosabad jeung Elasa.
23 Urang Lewi: Yosabad, Simei, Kelaya
(katelahna Kelita), Petahya, Yuda jeung
Elieser.
24 Pamaen musik: Elyasib. Ti tukang jaga
Bait Allah: Salum, Telem jeung Uri.
25 Nu lianna: Ti golongan Paros: Ramya,
Yisia, Malkia, Miyamin, Elasar, Malkia jeung
Benaya.
26 Ti golongan Elam: Matanya, Jakaria,
Yehiel, Abdi, Yeremot jeung Elias.
27 Ti golongan Satu: Elyuenai, Elyasib,
Matanya, Yeremot, Sabad jeung Asisa.
28 Ti golongan Bebai: Yohanan, Hananya,
Sabai jeung Atlai.
29 Ti golongan Bani: Mesulam, Maluk, Adaya,
Yasub, Saal jeung Yeremot.
30 Ti golongan Pahat Moab: Adna, Kelal,
Benaya, Maaseya, Matanya, Besalel, Binui
jeung Menase.
31 (10:31-32) Ti golongan Harim: Elieser,
Yisea, Malkia, Semaya, Simeon, Binyamin,
Maluk jeung Semarya.
32 (10:31)
33 Ti golongan Hashum: Matenai, Matata,
Sabad, Elipelet, Yeremai, Menase jeung
Simei.
34 (10:34-37) Ti golongan Bani: Maadai,
Amram, Uel, Benaya, Bedeya, Keluhi, Pania,

Meremot, Elyasib, Matanya, Matenai, jeung
Yaasai.
35 (10:34)
36 (10:34)
37 (10:34)
38 (10:38-42) Ti golongan Binui: Simei,
Selemya, Natan, Adaya, Mahnadbai, Sasai,
Sarai, Asarel, Selemya, Semarya, Salum,
Amarya jeung Yusup.
39 (10:38)
40 (10:38)
41 (10:38)
42 (10:38)
43 Ti golongan Nebo: Yiel, Matica, Sabad,
Sebina, Yadai, Yoel jeung Benaya.
44 Sakitu kabehna anu baroga pamajikan
ka awewe bangsa deungeun. Pamajikan-
pamajikanana kabeh geus diserahkeun, sina
baralik ka asalna katut anak-anakna.

Nehemia

1 [1] Ieu laporan Nehemia bin Hakalya tina hal
anu dilampahkeun ku anjeunna. Mangsa
kadua puluh taun Artahsasta jadi raja Persia,
dina bulan Kislew, waktu sim kuring aya
keneh di ibukota Susan,
[2] dulur sim kuring anu ngaran Hanani ti tanah
Yuda, datang jeung baturna sababaraha
urang. Sim kuring nanyakeun kaayaan
Yerusalem jeung dulur-dulur sasama urang
Yahudi anu marulang ti pangbuangan di
Babul.
[3] Jawabna, dulur-dulur nu rahayu bisa
marulang ka lemah cai teh keur katarajang
susah gede, turug-turug dihina ku tatangga-
tatanggana bangsa-bangsa sejen. Tembok
kuta Yerusalem angger ancur, gapura-
gapurana ti barang tas aya nu ngahuru acan
diomean deui.
[4] Meunang beja kitu, brek sim kuring diuk
bari ceurik. Meunang sababaraha poe sim
kuring teu dahar-dahar acan, prihatin teu
leungit-leungit. Seug neneda ka Allah,
[5] "Nun GUSTI, Allah Sawarga! Gusti teh
agung sareng matak gimir! Gusti pengkuh
nyepeng perjangjian ka sugri anu nyaah
sareng ngestokeun timbalan-timbalan!

6 Tingali nun PANGERAN, sareng dangukeun
ieu paneda abdi siang sareng wengi tina
perkawis umat Gusti, bangsa Israil. Abdi
rumaos, urang Israil teh gaduh dosa ka
Gusti. Kitu deui karuhun-karuhun sareng abdi
pribadi oge gaduh dosa.
7 Doraka, ngabaha ka Gusti, teu tumut kana
timbalan. Henteu tigin kana papakon-papakon
anu ku Gusti ditetepkeun pikeun abdi sadaya
ku perantaraan Musa, abdi Gusti tea.
8 Tangtos Gusti emut, Gusti parantos
nimbalan kieu ka Musa, Maraneh Israil,
upama henteu satia ka Kami, tan wande
dipabalencarkeun ka bangsa-bangsa sejen.
9 Tapi upama tarobat sarta ngagugu kana
timbalan Kami, najan keur pabalencar nepi ka
tungtung jagat oge, tan wande dipulangkeun
ka tempat anu ku Kami geus dipilih geusan
ngabakti ka Kami.
10 Nun PANGERAN, eta teh sadayana
abdi-abdi Gusti, umat Gusti ku manten,
kenging Gusti ngajait ku pangawasa
sareng kadigjayaan anu langkung-langkung
agungna.
11 Mugi kersa ngadangu kana panyambat
abdi, sareng kana panyambat sugri anu
sumeja ngamulyakeun ka Gusti, mugi-mugi
abdi mendak kurnia ti raja, dikabulkeun
panuhun." Kitu paneda sim kuring. Harita sim
kuring teh jadi juruladen leueuteun prabu.

2 1 Opat bulan ti harita, dina hiji poe
waktu Raja Artahsasta tuang, sim kuring
nyanggakeun leueuteun. Katingalieun sim
kuring nguyung tara-tara ti sasari.
2 Seug anjeunna mariksa, "Nguyung-
nguyung teuing, ku naon? Da lain ari gering
mah. Tangtu keur boga kasusah." Sim kuring
mani ngagebeg,
3 pok unjukan, "Mugi Kangjeng Raja wilujeng
sapapaosna. Kumaha jisim abdi bade
kiat nahan kasesah, reh lembur tempat
makam karuhun parantos bukrak-bakrek,
gapura-gapurana seep aya nu ngahuru."
4 Prabu mariksa deui, "Cik, kumaha
kahayang maneh?" Bari sasambat ka Allah
Sawarga,
5 sim kuring unjukan ka raja, "Madak
Gusti Sang Raja kersa ngabulkeun, abdi
nyuhunkeun diwidian mulang ka lembur,
ka tanah Yuda, tempat pasarean karuhun,
sumeja diwangun deui."
6 Raja, anu harita digedeng ku prameswari,
nyaluyuan kana panuhun sim kuring. Jeung
mariksa rek sabaraha lilana indit teh, iraha
rek balik deui. Ku sim kuring diunjukkeun
pililaeunana.
7 Sim kuring nyuhunkeun deui kurniana,
nyuhunkeun serat keur para gupernur di
Eprat Kulon, sangkan aranjeunna ngidinan
sim kuring ngajugjug tanah Yuda.

8 Oge nyuhunkeun serat keur ka Asap
kawasa leuweung karajaan, sangkan maparin
kai keur bahan panto-panto benteng Bait
Allah, pikeun kuta jeung pikeun piimaheun
sim kuring. Berkah ti Allah, sagala panuhun
sim kuring ku raja dikabul.
9 Raja miwarang sapasukan serdadu kuda
jeung sawatara perwirana, dipiwarang
maturan sim kuring ka Eprat Kulon. Serat
ti raja ku sim kuring disanggakeun ka
gegeden-gegeden di dinya.
10 Tapi Sanbalat, ti desa Bet Horon,
jeung Tobia, hiji pajabat ti propinsi Amon,
ngadarenge yen aya jelema datang rek
digawe pikeun kapentingan urang Israil teh
kacida arambekeunana.
11 Ti dinya sim kuring terus ka Yerusalem.
Geus tilu poe di dinya,
12 tapi pikarepeun sim kuring ka Yerusalem
anu geus diilhamkeun ku Allah, acan
diomongkeun ka sasaha. Tengah peuting
eta sim kuring kaluar, dianteur ku sawatara
urang. Sato keur tutumpakan ngan aya
hiji-hijina, kalde nu ditumpakan ku sim kuring
wungkul.
13 Kaluar ti kota teh peuting keneh, bijilna ti
Gapura Lebak di beulah kulon. Terus maju ka
kidul ka Gapura Jarian, ngaliwatan Pancuran
Naga, bari nengetan kuta anu geus arurug
jeung lawang-lawang anu geus lebur urut
ngahuru.

14 Nepi ka sisi kota beulah wetan, mengkol
ka kaler arek ka Gapura Pancuran jeung ka
Empang Raja. Tapi ku sabab jalanna pinuh ku
nu pagalituk, kalde teu manggih tincakeun.
15 Ku sabab kitu sim kuring terus mudun ka
Lebak Kidron bari nengetan kuta. Geus kitu
balik deui ka urut tadi, terus asup deui ka
jero kota ti Gapura Lebak.
16 Tas ti mana jeung tas naon sim kuring,
gegeden di dinya taya nu terangeun
saurang-urang acan. Nepi ka harita, sim
kuring acan nyarita naon-naon ka sasama
urang Yahudi oge, boh ka imam-imam, boh
ka para pamingpin jeung gegeden-gegeden,
atawa ka sing saha bae anu engkena baris
marilu ngabantu kana pagawean.
17 Nyarita-nyarita teh ayeuna. Kieu
carek sim kuring ka maranehna, "Pohara
pikangeneseunana kaayaan urang teh.
Yerusalem jadi bukrak-bakrek, gapura-
gapurana lebur! Urang jieun deui kuta teh,
sangkan urang lubar tina kaayaan hina."
18 Satuluyna sim kuring nyarita yen geus
meunang pangjaring jeung pitulung Allah.
Timbalan raja tea dicaritakeun ka maranehna.
Ku maranehna ditema kieu, "Hayu urang
geura prak mimitian!" Seug maranehna
tatan-tatan.
19 Eta paniatan kadengeeun ku Sanbalat
jeung Tobia, jeung ku hiji urang Arab
anu ngaranna Gesyem. Seug maranehna

nyeungseurikeun bari pokna, "Rek boga
pamaksudan naon maraneh teh? Rek
barontak ka raja?"
20 Dijawab ku sim kuring, "Ku pitulung
Allah Sawarga, paniatan kuring pasti bukti.
Kuring, abdi-abdi Mantenna, ayeuna rek
mimiti barang gawe ngadegkeun. Sabalikna
aranjeun teu boga hak atawa milik naon bae
di Yerusalem, sarta dina adat istiadat ieu
kota, aranjeun teu boga bagian."

3

1 Ieu laporan hal prak-prakan diomeanana
kuta Yerusalem. Imam Agung Elyasib
jeung sasama para imam ngadegkeun deui
Gapura Domba, panto-pantona dipasang
jeung dihususkeun pikeun PANGERAN. Kuta
teh diomeanana jeung dihususkeunana nepi
ka Munara Saratus jeung Munara Hananel.
2 Bagian saterusna dipigawe ku urang Yeriho,
ditema ku bagian Sakur bin Imri.
3 Gapura Lauk dipigawe ku warga
Senaah, balok-balok jeung panto-pantona
diterapkeun, lengkep katut sarigsig-sarigsig
jeung tulak-tulakna.
4 Ti dinya diteruskeun ku bagian Meremot
bin Uria incu Hakos, disambung ku bagian
Mesulam bin Berekya incu Mesesabel,
diteruskeun ku bagian Sadok bin Baana.
5 Ti dinya diteruskeun ku urang Tekoa. Tapi
pamingpin-pamingpin urang Tekoa mah
dibere pagawean kasar ku mandor-mandorna
teh nolak.

6 Gapura Yesyana dipigawe ku Yodaya bin
Paseah jeung Mesulam bin Besoja. Balok-
balok jeung panto-pantona diterapkeun,
lengkep katut sarigsig-sarigsig jeung
tulak-tulakna.
7 Ti dinya diteruskeun ku Melaca urang
Gibon, Yadon urang Meronot, jelema-jelema
ti Gibon jeung ti Mispa, nepi ka semet
panglinggihan gupernur Eprat Kulon.
8 Ti dinya diteruskeun ku Usiel bin Harhaya,
kamasan. Diteruskeun ku Hananya tukang
nyieun seuseungitan, nepi ka Kuta Lega.
9 Disambung ku Repaya bin Hur, kapala
saparo Distrik Yerusalem.
10 Diteruskeun ku Yedaya bin Harumap, anu
kabagian migawe bagian deukeut imahna
keneh. Ti dinya disambung ku Hatus bin
Hasabneya.
11 Diteruskeun ku Malkia bin Harim jeung
Hasub bin Pahat Moab, ditambah ku
ngawangun deui Munara Hawu.
12 Ti dinya disambung ku Salum bin Halohes,
kapala Distrik Yerusalem anu saparo deui,
dibarantuan ku putra-putrana anu istri.
13 Gapura Lebak dipigawe ku Hanun jeung
jelema-jelema urang Sanoa. Panto-pantona
dipasang, lengkep katut sarigsig-sarigsig
jeung tulak-tulakna, ditambahan ku ngomean
kutana sapanjang 440 meter nepi ka semet
Gapura Jarian.

[14] Gapura Jarian dipigawena ku Malkia
bin Rehab, kapala Distrik Bet Kerem.
Panto-pantona dipasang, lengkep katut
sarigsig-sarigsig jeung tulak-tulakna.
[15] Gapura Pancuran dipigawe ku Salum
bin Kolhose, kapala Distrik Mispa. Jalan
paranti asupna dihateupan, panto-pantona
dipasang, lengkep katut sarigsig-sarigsig
jeung tulak-tulakna. Kuta gigireun taman raja
oge, lebah Empang Sela, diomean nepi ka
semet tangga anu mudun ti Kota Daud.
[16] Ti dinya disambung ku Nehemia bin
Asbuk, kapala Distrik saparo Bet Sur nepi ka
makam Daud, terus nepi ka semet empang
jeung tangsi.
[17] Urang Lewi anu kabagian ngomean
sababaraha bagian kuta, nya eta: Rehum
bin Bani, ngomean sabagian. Diteruskeun
ku Hasabya, kapala Distrik saparo Kehila,
ngawakilan distrikna.
[18] Ti dinya disambung ku Bawai bin Henadad,
kapala Distrik Kehila anu saparo deui.
[19] Bagian anu di hareupeun gudang pakarang
nepi ka pojok anu mengkol, diomeanana ku
Eser bin Yesua, kapala di Mispa.
[20] Ti dinya nepi ka semet lawang buruan
bumi Imam Agung Elyasib, diomeanana ku
Baruk bin Sabai.
[21] Ti semet eta nepi ka tungtung bumina
Elyasib, diomeanana ku Meremot bin Uria
incu Hakos.

22 Para imam anu marilu ngomean kuta
nya eta: Para imam anu di sakurilingeun
Yerusalem.
23 Binyamin jeung Hasub ngomean bagian
anu di payuneun bumina. Ditema ku Asaria
bin Maaseya putu Ananya, ngomean bagian
anu di payuneun bumina.
24 Binui bin Henadad ngomeanana ti semet
bumi Asarya nepi ka pojok kuta.
25 (3:25-26) Palal bin Usai ngomeanana ti
semet pojok eta jeung ti tonggoheun munara
karaton, deukeut gardu jaga. Pedaya bin
Paros ngomeanana ti semet eta nepi ka
tungtung wetan deukeut Gapura Cai jeung
munara jaga Bait Allah, deukeut tempat anu
ngaran Opel, pamatuhan kuli-kuli Bait Allah.
26 (3:25)
27 Urang Tekoa kabagian ngawangun mimiti
ti bagian anu pahareup-hareup jeung munara
gede paranti jaga Bait Allah, nepi ka kuta
deukeut Opel.
28 Ti semet eta, ti semet Gapura Kuda ka
kaler, digarap ku sawatara urang imam,
bagian hareupeun imahna masing-masing.
29 Sadok bin Imer kabagian ngagarap anu di
hareupeun imahna. Bagian saterusna digarap
ku Semaya bin Sekanya, tukang jaga Gapura
Wetan.
30 Hananya bin Selemya jeung Hanun,
anak Salap anu kagenep, ngagarap bagian
saterusna, kadua kalina. Ditema ku Mesulam

bin Berekya, ngagarap anu di hareupeun
imahna.
31 Ti semet eta ka dituna digarap ku Malkia,
kamasan, nepi ka wawangunan anu diparake
ku kuli-kuli Bait Allah jeung ku tukang-tukang
dagang, semet Gapura Mipkad, palebah
loteng kuta di juru anu nyanghareup ka
beulah kaler jeung wetan.
32 Bagian anu panganggeusan, nya eta ti
semet juru loteng tea nepi ka Gapura Domba,
dipigawena ku kamasan-kamasan jeung
tukang-tukang dagang.

4 1 Barang Sanbalat nyahoeun yen urang
Yahudi geus mimiti nyieun kuta, hatena
ngentab, seug bae ngahina.
2 Kieu ngomongna di hareupeun
babaturanana jeung hareupeun balad
Samaria, "Eta si Yahudi taya kabisa teh keur
nyarieun naon? Arek ngadegkeun deui kotana
meureun karepna mah! Naha samarukna eta
pagawean teh rek bisa anggeus dina sapoe
pedah geus mere kurban? Na bisa nyieun
wawangunan tina batu ku bahan-bahan urut
kaduruk?"
3 Ditempas ku Tobia di gigireunana, pokna,
"Kuta naon siga kitu? Didobrak ku careuh ge
rungkad!"
4 Sim kuring neneda, "Nun Allah, dangukeun
eta anu moyok ka abdi-abdi! Mugi pamoyokna
malindes ka dirina. Sing dirampog sagala

kagaduhna. Sing dibaroyong, dibarui di tanah
batur.
5 Kadorakaanana ulah dipaparin ampun.
Dosana ulah dihampura, parantos ngahina ka
abdi-abdi anu keur digarawe."
6 Kuta diteruskeun diomean. Teu mangkuk
lila luhurna geus meunang satengahna,
kawantu anu digarawena karesit.
7 Sanbalat, Tobia, kitu deui urang Arab,
urang Amon jeung urang Asdod mareunang
beja, yen pagawean ngadegkeun deui
kuta Yerusalem kacida lancarna, babagian-
babagian anu rarungkad geus katutup.
Maranehanana jadi arambekeun.
8 Tuluy barempug arek nempuh ka
Yerusalem, rek disina kalangkabut.
9 Tapi sim kuring neneda ka Allah panutan,
sarta beurang peuting nempatkeun jaga.
10 Urang Yuda nyieun lagu, seug
dikarawihkeun: "Geus teu kuat ngakutan anu
bareurat, loba keneh nu kudu diangkat. Naha
sanggup poe ieu nuluykeun gawe?"
11 Musuh mah nyangkana urang teu terang
nanaon, nyaho-nyaho lamun enggeus
ditarajang diparaehan nepi ka pagawean
bongkor.
12 Padahal beja paniatan maranehna kitu
teh teu kendat katarima ti urang Yahudi anu
caricingna campur jeung eta musuh.
13 Dulur-dulur ku sim kuring dibere
pakarang, pedang, tumbak jeung jamparing,

tuluy ditempatkeun diatur nurutkeun warga
masing-masing di tukangeun kuta anu can
anggeus.
14 Tapi dulur-dulur teh bangun salempang.
Ku sabab eta dulur-dulur jeung kapala-
kapala sarta para pamingpinna, ku sim
kuring diomongan, "Teu kudu dipikarisi eta
musuh teh. Sing aringet kumaha gagahna,
kumaha hebatna PANGERAN. Tarung masing
teuneung, ngabela batur sabangsa, ngabela
anak rabi, ngabela imah pangancikan."
15 Musuh teh tuluyna mah nyahoeun yen
niat hasudna geus katohyan. Karasaeun yen
paniatanana geus digagalkeun ku Allah. Geus
kitu mah dulur-dulur teh neruskeun deui
hanca migawe kuta.
16 Ti harita dulur-dulur teh diatur, sawareh
digarawe, sawareh deui ngajaraga, marake
baju kere, samakta ku pakarang, tumbak,
kepeng, jamparing. Ari para pamingpin
sakuat-kuat marantuan dulur-dulur
17 anu digarawe. Anu ngakutan bahan-bahan
mah malah digarawena teh kapaksa ku
sabeulah leungeun, lantaran nu sabeulah deui
nyekel pakarang.
18 Anu marigawe kuta oge digarawena teh
bari nyaroren pedang. Jeung aya saurang anu
ngagondeng sim kuring, kawajibanana niup
tarompet tangara.
19 Sim kuring ngomong ka dulur-dulur
jeung ka kapala-kapala sarta pamingpin-

pamingpinna, "Ieu hanca ngembat sakieu
panjangna, ti tungtung ka tungtung deui
panjang pisan.
20 Ku margi eta upami aya tangara tarompet
kedah enggal kempel ka sim kuring. Allah
tangtos mantuan urang perang."
21 Saban poe, ti wanci balebat nepi wanci
bijil deui bentang-bentang, dulur-dulur teh
sawareh digarawe, sawareh ngajaraga bari
nyarekel tumbak.
22 Nu keur digarawe ku sim kuring dipenta,
yen sapanjang keur kitu mah, kabeh katut
jeung juru-juru ladenna kudu mareuting
di Yerusalem bae, sangkan ari ti peuting
ngajaga kota, ti beurang digarawe.
23 Sim kuring, ti peuting oge tara cucul
pakean, kitu deui babaturan, gandek-gandek
jeung pangawal-pangawal sim kuring, bari
teu lesot ti pakarang.

5 1 Dina hiji waktu, dulur-dulur lalaki
awewe loba anu rarumahuh ku kalakuan
dulur-dulurna urang Yahudi keneh.
2 Pokna, "Parabaneun rea, gandum geus teu
boga, kudu kumaha nya hirup."
3 Aya nu rumahuhna kieu, "Lahan, kebon
anggur, imah, kapaksa digadekeun sangkan
teu nepi ka langlayeuseun."
4 Aya oge anu ngomong kieu, "Keur mayar
pajeg tanah jeung kebon anggur ka nagara
ge kapaksa kudu nginjeum.

[5] Padahal urang jeung maranehna teh
tunggal keneh urang Yahudi. Barudak urang
sarua balageur cara anak-anakna. Tapi naha
ari barudak urang nepi ka jadi badegana.
Anak nu awewe kitu keneh, kajual ka
maranehna jadi badega. Urang geus teu
bisa naon-naon lantaran lahan jeung kebon
anggur geus leupas ka batur."
[6] Nguping dulur-dulur rarumahuh, sim kuring
jadi jengkel
[7] ka kapala-kapala jeung pamingpin-
pamingpinna. Sim kuring ihtiar. Maranehna
dielingan, "Aranjeun meres ka dulur
sorangan!" Sim kuring ngayakeun
gempungan rek ngabarempugkeun sual eta.
[8] Ti dinya nyarita, "Sim kuring sarerea
geus satekah polah nebus dulur-dulur,
urang Yahudi, anu ngajarual maneh ka
bangsa batur. Ari aranjeun kalah ka ngahaja
sangkan dulur-dulur teh ngajarual maneh ka
aranjeun, papada urang Yahudi!" Maranehna
ngabaretem teu bisa ngajawab.
[9] Sim kuring neruskeun, "Kalakuan kitu
teh salah! Cik sing sarieun ku Allah, sing
bener lampah, sangkan musuh urang anu teu
baroga agama nu bener teu manggih jalan
keur ngagogoreng ka urang.
[10] Eta dulur-dulur ku sim kuring sabatur-
batur jeung ku nu digarawe di sim kuring
geus dibarere nginjeum duit jeung gandum.
Tapi urang bebaskeun bae teu kudu malayar.

11 Hutang-hutangna ka aranjeun oge,
boh duit boh gandum boh anggur atawa
minyak jetun, ku aranjeun ulah ditagih.
Lahan-lahanna, kebon anggurna, pelak
jetunna, imah-imahna, pulang-pulangkeun
deui poe ieu keneh!"
12 Maranehna ngajawab, "Ngiringan kana
pangersa. Sagala rupina bade dipulangkeun,
hutang-hutangna bade dibebaskeun." Sim
kuring manggil imam-imam. Kapala-kapala
tea sina sarumpah di hareupeun imam-imam
sangkan jangjina dilaksanakeun.
13 Geus kitu sim kuring ngudar beubeur tina
cangkeng seug dikebutkeun, bari ngucap
kieu, "Upama aranjeun henteu nekanan
jangji, baris dikebutkeun ku Allah. Imah
aranjeun saeusina baris dimusnakeun, moal
aya nu disesakeun." Anu karumpul bareng
nyebut, "Amin," dituluykeun ku muji ka
PANGERAN. Jangji kapala-kapala tea enya
dilaksanakeun.
14 Geus dua belas taun sim kuring jadi
gupernur tanah Yuda, nya eta ti taun
kadua puluh nepi ka taun katilu puluh dua
Artahsasta jumeneng raja, sim kuring can
kungsi ngasaan kadaharan anu pantes keur
gupernur. Baraya-baraya nya kitu keneh.
15 Gupernur-gupernur nu tihareula mah
digarawena teh sok ngabeungbeuratan
rahayat, saban poe mundut ka rahayat 40
uang perak, keur meuli kadaharan jeung

anggur. Pagawe-pagawena oge ka rahayat
teh wani meres. Sim kuring mah jelema anu
sieun ku Allah, palias kitu.
16 Jeung boro-boro mikirkeun hayang
boga tanah, katungkulkeun kana pagawean
ngawangun deui kuta tea. Anu digarawe di
sim kuring oge marilu marantuan digawe.
17 Dina waktu-waktu anu angger sim kuring
geus biasa mere dahar ka saratus lima puluh
urang Yahudi jeung kapala-kapalana, can
kaitung semah-semah ti bangsa-bangsa
tatangga anu nyaremah ka sim kuring.
18 Saban poe meuncit sapi hiji, domba pilihan
genep, hayam pirang-pirang, sarta sapuluh
poe sakali nyadiakeun anggur rupa-rupa.
Kilang kitu sim kuring tara menta ditunjang
sakumaha hak gupernur, lantaran terang
rahayat teh beurat tanggunganana.
19 Nun Allah, ieu sagala rupi ihtiar jisim abdi
enggoning nalang sareng nulung dulur-dulur,
disanggakeun ka Gusti.

6 1 Sanbalat, Tobia, Gesyem jeung sakur
anu ngamusuh ka urang mareunang beja,
yen kuta geus anggeus, anu gararowongna
kabeh geus katutup, kari masangkeun
lawang-lawang jalan asupna.
2 Sanbalat jeung Gesyem ngirim utusan ka
sim kuring, cenah sim kuring kudu nepungan
di hiji kampung, di Lebak Ono. Eta teh akalna,
arek nyilakakeun ka sim kuring.

3 Ku sim kuring dijawab, "Teu tiasa. Keur aya
padamelan penting, bilih katunda lantaran
nepangan aranjeun."
4 Mentana ditemonan teh geus opat kali,
sarta unggal-unggal ku sim kuring dijawabna
sarua.
5 Kalima kalina, utusanana teh mawa surat
teu make amplop.
6 Kieu suratna, "Kenging wartos ti Gesyem,
yen jalmi-jalmi anu disakuriling rame gehger
majar anjeun sareng urang Yahudi bade
barontak, eta margina anjeun ngomean
kuta. Sanggem Gesyem deui, anjeun bade
ngajenengkeun maneh jadi raja,
7 parantos ngajenengkeun nabi-nabi kangge
ngembarkeun di Yerusalem yen anjeun
jadi raja di tanah Yuda. Hal ieu tangtos
parantos kadangu ku Kangjeng Raja. Kitu nu
mawi perlu urang tepang ngabarempagkeun
perkawis eta."
8 Ku sim kuring dijawab, "Anu disaurkeun ku
anjeun taya hiji anu bukti. Jijieunan anjeun
bae."
9 Maranehna nyoba-nyoba nyingsieunan
ngarah pagawean bongkor. Sim kuring
neneda, "Nun Allah, mugi abdi-abdi dipaparin
kakuatan!"
10 Geus kitu sim kuring nganjang ka Semaya
bin Delaya incu Mehetabel, lantaran manehna
teu bisa ninggalkeun imah. Manehna
ngomongan ka sim kuring, "Bapa, urang

nyumput sareng abdi di Kamar Suci di Bait
Allah, pantona urang tulakan, margi bade
aya anu ka darieu seja nelasan ka Bapa. Boa
wengi ieu ge darongkap."
11 Jawab sim kuring, "Bapa mah teu biasa
manglumpatkeun jeung lain tukang nyumput.
Naha ku nyumput di Bait Allah teh Bapa bisa
salamet? Embung Bapa mah."
12 Sanggeus dipikiran, tetela eta omongan
Semaya teh lain ti Allah, tapi ti Sanbalat
jeung Tobia, anu geus nyogok ka manehna
sina pura-pura pupulih kitu ka sim kuring.
13 Semaya ku maranehna disewa sina
nyingsieunan sangkan kuring nyieun dosa,
sangkan maranehna bisa ngaragragkeun
ngaran sim kuring jeung ngarendahkeun
martabat sim kuring.
14 Sim kuring neneda, "Nun Allah, emutkeun
eta kalakuan Tobia sareng Sanbalat. Mugia
maranehna dihukum ku Gusti. Sing emut
oge ka awewe anu nami Nodiah, sareng ka
nabi-nabi sanesna anu kapungkur nyobi-nyobi
nyingsieunan ka abdi."
15 Sanggeus lima puluh dua poe, dina
tanggal dua puluh lima bulan Elul, kuta teh
geus anggeus pisan.
16 Barang bejana nepi ka musuh-musuh
sakurilingeun, maranehna jadi kacida
kaeraanana, lantaran geus katembong ku
sarerea yen eta pagawean teh kalayan
pitulung Allah bisa rengse.

17 Sajeroning kitu, pamingpin-pamingpin
urang Yahudi geus susuratan jeung Tobia.
18 Loba urang Yuda anu ngabatur ka Tobia,
dumeh mitohana urang Yahudi, nya eta
Sekanya bin Arah. Turug-turug Yohanan,
anakna, boga rabi ka anak Mesulam bin
Berekya.
19 Sanajan Tobia teu eureun-eureun
nyingsieunan sim kuring dina surat-suratna,
tapi ku eta jelema-jelema teh teu weleh
dialem di hareupeun sim kuring, sarta
saomong-omong sim kuring ku maranehna
sok ditepikeun ka Tobia.

7 1 Ayeuna kuta geus anggeus. Lawang-
lawangna geus dipasang. Tukang-tukang
jaga, para jurukawih, jeung urang Lewi lianna
geus nyarekel tugasna masing-masing.
2 Sim kuring ngangkat dua jelema pikeun
ngatur kota Yerusalem, nya eta Hanani dulur
sim kuring, jeung Hananya, kapala kawasa
leuweung. Hananya jelema pinter tur sieun
ku Allah, taya sasamana.
3 Ku sim kuring diomongan, yen lawang-
lawang kota Yerusalem lamun acan bray
isuk jeung panonpoe acan moncorong, ulah
waka dibuka. Jeung samemeh kawal-kawal
daratang ngajaga pabuburit, salawasna kudu
ditutup sarta dipalang. Jaba ti eta kudu
neundeun jelema ti kota Yerusalem, sawareh
sina ngarajaga di garduh-garduh. Sawareh

deui kudu ngaronda sabudeureun imahna
masing-masing.
4 Yerusalem teh kota gede, tapi pangeusina
acan sakumaha lobana, imah oge loba anu
can dijieun.
5 Sim kuring kenging ilham ti Allah, kudu
ngumpulkeun dulur-dulur jeung kapala-
kapala sarta pamingpin-pamingpinna, kudu
ditaliti sajarah karuhunna. Tina daptar
anu marulang ti heula ti pangboyongan,
nurutkeun catetanana kieu:
6 Loba pisan anu marulang ti pangbuangan
di Babul teh, marulang ka Yerusalem
jeung Yuda, ka lemburna masing-masing.
Caricingna di ditu ti barang diboyong ku Raja
Nebukadnesar.
7 Kapala-kapalana nya eta: Serubabel,
Yosua, Nehemia, Asarya, Raamya, Nahamani,
Mordekai, Bilsan, Misperet, Bigwai, Nehum
jeung Baana.
8 (7:8-25) Ieu daptar golongan-golongan
Israil, katut jumlah lobana anu marulang
ti pangbuangan: Golongan Paros 2.172;
Golongan Sepaca 372; Golongan Arah 652;
Golongan Pahat Moab (turunan Yesua jeung
Yoab) 2.818; Golongan Elam 1.254; Golongan
Satu 845; Golongan Sakai 760; Golongan
Binui 648; Golongan Bebai 628; Golongan
Asgad 2.322; Golongan Adonikam 667;
Golongan Bigwai 2.067; Golongan Adin 655;
Golongan Ater (anu katelah Hiskia) 98;

Golongan Hashum 328; Golongan Besai 324;
Golongan Harip 112; Golongan Gibon 95.
9 (7:8)
10 (7:8)
11 (7:8)
12 (7:8)
13 (7:8)
14 (7:8)
15 (7:8)
16 (7:8)
17 (7:8)
18 (7:8)
19 (7:8)
20 (7:8)
21 (7:8)
22 (7:8)
23 (7:8)
24 (7:8)
25 (7:8)
26 (7:26-38) Anu marulang ka tempat-
tempat asal karuhunna: Urang Betlehem
jeung Netopa 188; Urang Anatot 128; Urang
Bet Asmawet 42; Urang Kiryat Yarim, Kepira
jeung Berot 743; Urang Ramah jeung Geba
621; Urang Mikmas 122; Urang Betel jeung
Ai 123; Urang Nebo lianna 52; Urang Elam
lianna 1.254; Urang Harim 320; Urang Yeriho
345; Urang Lod, Hadid jeung Ono 721; Urang
Senaa 3.930.
27 (7:26)
28 (7:26)

29 (7:26)
30 (7:26)
31 (7:26)
32 (7:26)
33 (7:26)
34 (7:26)
35 (7:26)
36 (7:26)
37 (7:26)
38 (7:26)
39 (7:39-42) Daptar golongan-golongan
imam anu marulang ti pangbuangan:
Golongan Yedaya (turunan Yesua) 973;
Golongan Imer 1.052; Golongan Pashur
1.247; Golongan Harim 1.017.
40 (7:39)
41 (7:39)
42 (7:39)
43 (7:43-45) Golongan-golongan urang Lewi
anu marulang ti pangbuangan: Golongan
Yesua jeung Kadmiel (turunan Hodawia) 74;
Golongan tukang-tukang musik Bait Allah
(turunan Asap) 148; Golongan tukang-tukang
jaga Bait Allah (turunan Salum, Ater, Talmon,
Akub, Batita jeung Sobai) 138.
44 (7:43)
45 (7:43)
46 (7:46-56) Golongan kuli-kuli Bait Allah
anu marulang ti pangbuangan: Siha,
Hasupa, Tabaot, Keros, Sia, Padon, Lebana,
Hagaba, Salmai, Hanan, Gidel, Gahar, Raya,

Resin, Nekoda, Gasam, Usa, Paseah, Besai,
Mehunim, Nepusim, Bakbuk, Hakupa, Harhur,
Baslit, Mehida, Harsa, Barkos, Sisera, Tema,
Nesia jeung Hatipa.
47 (7:46)
48 (7:46)
49 (7:46)
50 (7:46)
51 (7:46)
52 (7:46)
53 (7:46)
54 (7:46)
55 (7:46)
56 (7:46)
57 (7:57-59) Golongan abdi-abdina Suleman
anu marulang ti pangbuangan: Sotai,
Soperet, Perida, Yaala, Darkon, Gidel,
Sepaca, Hatil, Pokeret, Hasebaim jeung
Amon.
58 (7:57)
59 (7:57)
60 Jumlah turunan kuli-kuli Bait Allah jeung
golongan abdi-abdina Suleman anu marulang
ti pangbuangan aya 392.
61 (7:61-62) Anu kaasup ka golongan
Delaya, Tobia, jeung Nekoda aya 642.
Marulangna ti Tel Mela, Tel Harsa, Kerub,
Adon jeung Imer, tapi ieu mah teu bisa
dibuktikeun yen turunan Israil.
62 (7:61)

63 (7:63-64) Golongan-golongan imam anu teu bisa nembongkeun sajarah turunanana nya eta: Hobaya, Hakos jeung Barsilai. (Karuhun golongan Imam Barsilai nikahna ka awewe ti golongan Barsilai urang Gilad, tuluy make ngaran mitohana.) Ku lantaran teu bisa nerangkeun saha karuhunna, maranehna ditolak tina kaimaman.
64 (7:63)
65 Saur gupernur Yahudi maranehna mah teu meunang milu ngadahar tina kurban suci lamun can aya imam anu ngadeg nyepeng Urim jeung Tumim.
66 (7:66-69) Jumlah lobana anu marulang ti pangbuangan aya 42.360 jelema. Gandek-gandek lalaki jeung awewe aya 7.337 jelema. Para pamaen musik lalaki jeung awewe aya 245 jelema. Kuda 736; Bigal 245; Onta 435; Kalde 6.720.
67 (7:66)
68 (7:66)
69 (7:66)
70 (7:70-72) Barang-barang sumbangan pikeun ongkos ngomean Bait Allah: Ti gupernur: emas 8 kilo, pinggan paranti upacara 50, jubah imam 530; Ti kapala-kapala warga: emas 168 kilo, perak 1.250 kilo; Ti dulur-dulur lianna: emas 168 kilo, perak 140 kilo, jubah imam 67.
71 (7:70)
72 (7:70)

[73] Imam-imam, urang Lewi, tukang-tukang
jaga Bait Allah, para pamaen musik, sajumlah
rahayat biasa, kuli-kuli Bait Allah kabeh
bangsa Israil caricingna di desa jeung di
dayeuh di tanah Yuda.
8 [1] Nincak bulan katujuh, urang Israil
geus marerenah di satempat-tempatna.
Dina tanggal hiji bulan eta kabeh ka
Yerusalem, kumpul di alun-alun deukeut
Gapura Cai. Maranehna menta ka Imam Esra,
anu ahli kana Hukum anu ku PANGERAN
dipaparinkeun ka Musa pikeun urang Israil,
supaya eta Kitab Hukum teh dicandak.
[2] Ku Esra kitab teh dicandak ka tempat
kumpul, ka dulur-dulur, lalaki, awewe, jeung
barudak anu geus aya pangartina.
[3] Seug Hukum teh diaos di dinya, di
alun-alun deukeut gapura, ti isuk nepi ka
burit, didarengekeun kalawan saregep.
[4] Esra ngaosna ngadeg dina panggung
beunang ngahaja nyieun keur eta kaperluan.
Ti tengeneunana digondeng ku Matica,
Sema, Anaya, Uria, Hilkia jeung Maaseya.
Ti kiwaeunana ku Pedaya, Misael, Malkia,
Hashum, Hasbadana, Jakaria jeung Mesulam.
[5] Jelema-jelema panonna kabeh mencrong
ka Esra dina panggung anu luhur. Barang eta
kitab ku Esra dibuka, jalma-jalma teh jung
narangtung.
[6] Pok Esra sasauran, "Mulyakeun PANGERAN,
Allah Nu Maha Agung!" Ditema ku jalma rea,

"Amin! Amin!" bari naradahkeun leungeun,
tuluy sarujud ka PANGERAN.
7 Geus kitu carengkat deui, narangtung
di satempat-tempatna. Ti dinya anu diaos
teh diterangkeun maksudna ku urang Lewi,
nya eta ku Yesua, Bani, Serebya, Yamin,
Akub, Sabtai, Hodia, Maaseya, Kelita, Asarya,
Yosabad, Hanan jeung Pelaya.
8 Mimitina disalin heula ku lisan sabagian-
sabagian, tuluy diterangkeun pihartieunana
sangkan kaharti ku hadirin.
9 Barang ngadarenge hal anu diparentahkeun
ku eta Hukum, jelema-jelema teh mani
pating hareruk terus careurik. Seug gupernur
Nehemia, Imam Esra ahli Hukum, jeung
urang Lewi anu nerangkeun eta Hukum
sasauran ka maranehna, saurna, "Poe ieu teh
suci pikeun PANGERAN Allah maraneh, ulah
dipake sedih jeung ceurik.
10 Geura baralik, pesta masing suka.
Dulur-dulur anu dahareunana jeung anggurna
kurang kudu pada marere. Poe ieu suci pikeun
PANGERAN, jadi ulah dipake nalangsa. Sing
suka bungah ku karana PANGERAN sangkan
kuat."
11 Urang Lewi tarurun tuluy ngalilipur, pokna
ulah nalangsa dina poe anu sakieu sucina.
12 Bral jelema-jelema teh baralik, tuluy
balakecrakan sukan-sukan, bari babagi ka nu
sejen, bungah lantaran bisa ngaharti ka anu
tadi dipangmacakeun.

[13]Poe isukna, kapala-kapala warga,
dibarengan ku imam-imam jeung urang
Lewi ngadareuheus ka Esra, rek diajar
ngahartikeun Hukum PANGERAN.
[14]Seug kanyahoan, yen dina eta Hukum
paparin ti Allah ku perantaraan Musa teh aya
katangtuan, yen salila Pesta Saung Daun,
urang Israil kudu caricing di saung-saung.
[15]Ku sabab eta tuluy nyieun pangumuman,
diembarkeun ka sakuliah Yerusalem jeung
ka desa-desa katut lembur-lemburna. Unina,
"Kudu naranjak ka pasir-pasir, ngarala
pangpang-pangpang anu daunna gomplok,
kayaning: camara, jetun, caringin, palem,
keur nyieun saung, nedunan parentah anu
kaungel dina Kitab Hukum."
[16]Seug jelema-jelema narutuhan dahan,
tuluy dijarieun saung. Aya nu di luhur imah
da hateup imahna teh papak, aya nu di
buruanana, aya nu di buruan Bait Allah anu
kakuriling ku tembokan, aya nu di alun-alun
deukeut ka Gapura Cai jeung Gapura Epraim.
[17]Sakur anu marulang ti pangbuangan
kabeh nyaung-nyaung. Ti jaman Yosua putra
Nun, kakara harita adat anu kitu dijalankeun
deui. Jalma-jalma kabeh saruka ati.
[18]Ti mimiti pesta nepi ka tutup, Hukum
Allah dibaca saban poe sabagian-sabagian.
Ari lilana pesta kitu teh tujuh poe. Dina poe
kadalapanna diayakeun upacara tutup pesta,
luyu jeung ungel Kitab Hukum tea.

9 [1] (9:1-2) Dina tanggal dua puluh opat
bulan eta keneh, urang Israil kumpul, arek
paruasa nyirikeun kaduhung ku dosa-dosana.
Masing-masing geus nyegah maneh tina
campur jeung bangsa batur. Mararake karung,
nareundeun lebu dina sirah, ciri prihatin. Deg
narangtung, rek ngakukeun dosana jeung
dosa karuhunna.
[2] (9:1)
[3] Tuluy dipangmacakeun Hukum PANGERAN
Allahna kurang leuwih tilu jam lilana,
dituluykeun ku ngakukeun dosa-dosa sarta
ngabakti ka PANGERAN Allahna, tilu jam deui
lilana.
[4] Di dinya aya panggung, dieusi ku urang
Lewi nya eta: Yesua, Bani, Kadmiel,
Sebanya, Buni, Serebya, Bani jeung Kenani,
narangtung neneda ka PANGERAN Allahna,
sorana ditarikkeun.
[5] Yesua, Kadmiel, Bani, Hasabneya, Serebya,
Hodia, Sebanya jeung Petahya, urang Lewi,
ngayakeun uaran nyambat sembahyang,
kieu nyambatna, "Geura narangtung, puji
PANGERAN Allah panutan; mulyakeun
salalanggengna. Puji jenengana-Na nu mulya,
ku saban jalma, najan puji ti manusa kurang
hargana."
[6] Breng urang Israil ngunjukkeun paneda,
kieu, "Nun PANGERAN, mung Gusti anu
jumeneng PANGERAN. Gusti nu ngadamel
sakuliah antariksa, nu ngadamel bentang-

bentang, Gusti ngadamel daratan, lautan
saeusina, ngahirupan saniskara. Sadaya
kakuatan langit ka Gusti sujud sumembah.
7 Nun GUSTI Allah, Gusti milih Abram,
dicandak kaluar ti tanah Ur di Babul, namina
digentos jadi Ibrahim.
8 Kauninga, anjeunna ka Gusti satia, Gusti
ngadamel perjangjian sareng anjeunna.
Gusti ngajangji, anjeunna bade dileler tanah
urang Kanaan, tanah urang Het, tanah
urang Emor, tanah urang Pares, tanah urang
Yebus, tanah urang Girgas, baris jadi banjar
karang pangancikan turunanana. Gusti
ngabuktoskeun jangji kawantu Gusti teh tigin.
9 Karuhun abdi sangsara waktos di Mesir,
Gusti waspaos. Gusti ngadangu panyambatna
di Laut Beureum.
10 Gusti ngeunakeun mujijat-mujijat ka raja
Mesir, ka para gegedenna, ka rahayatna, reh
Gusti uninga umat Gusti ku eta dikaniaya.
Gusti jadi kamashur dugi ka kiwari.
11 Gusti ngadamel jalan di dasar laut,
umat dituyun nyorang taneuh anu tuhur. Nu
ngarudagna mah tilelep di dinya, lir batu
ngalelep di laut anu keur motah.
12 Umat ku Gusti diraksa di jalanna, siang
ditungtun ku mega, wengi dicaangan ku
tihang seuneu.
13 Di Gunung Sinai, Gusti lungsur ti sawarga,
ka umat ngandika, maparin papakon sareng
pangajaran-pangajaran sae.

14 Maranehna diwulang kedah kukuh kana
Sabat Gusti, sareng ku perantaraan Musa, ku
Gusti dipaparin papakon-papakon.
15 Ana maranehna lapar, dipaparin roti
ti sawarga. Ana maranehna hanaang,
dipaparin cai ngagolontor tina cadas. Ku Gusti
ditimbalan asup ka tanah anu dijangji ku
Gusti.
16 Nanging karuhun anggur adigung sareng
bantahan, henteu narurut kana timbalan.
17 Maranehna embung tunduk, lali ka
pitulung Gusti lali kana mujijat-mujijat
Gusti. Nalika keur arangkuhna, maranehna
milih kapala, sina nungtun wangsul deui ka
Mesir, ka urutna kumawula. Nanging Gusti,
Allah lautan hampura, sipat murah pinuh ku
kanyaah, tara enggal-enggal amarah. Welas
asih langkung-langkung, ka maranehna teu
kersa ngantun.
18 Maranehna nyieun arca, rupi sasapian,
diangkenna eta teh allah anu nuyun
maranehna ti Mesir. Sakitu ngahinana eta teh
ka Gusti, nun PANGERAN!
19 Najan kitu basa keur aya di gurun, ku
Gusti teu dikantunkeun, reh Gusti mah sipat
welas. Mega sareng tihang seuneu tea, ku
Gusti teu dicandak sirna, tetep nuduhan
jalanna, siangna sareng wengina.
20 Gusti anu mulya manah, nuduhan kedah
kumaha. Maparin manna keur tedaeunana,
maparin cai keur ngarinumna.

21 Di gurun keusik opat puluh taun lamina,
dicekapan sugri kaperluanana. Pakeanana
tara dugi ka rajet dampal sukuna teu dugi ka
marelepuh.
22 Dina perang ngayonan bangsa-bangsa,
ngarebut karajaan-karajaan sareng tanah-
tanah sabudeureunana, ku Gusti dipaparin
kaunggulan. Maranehna ngarebut tanah
Hesbon, anu digeugeuh ku Sihon. Ngarebut
tanah Basan, anu ku Og dirajaan.
23 Dipaparin seueur turunan, lir bentang
di langit tanpa wilangan. Diancikkeun dina
tanah beunangna ngarebut, tanah nu ku
Gusti dijangjikeun ka karuhunna.
24 Maranehna ngarebut tanah Kanaan, jalmi-
jalmi urang dinya ku Gusti kasoran. Umat
Gusti dipaparin kawasa, tiasa samemena ka
urang Kanaan sareng ka raja-rajana.
25 Umat Gusti ngarebut kota-kota anu
dibenteng, ngarebut tanah-tanah anu
salubur, imah-imah nu pinuh ku harta
banda, ngarebut bendungan-bendungan,
tangkal-tangkal jetun, tangkal-tangkal
bubuahan, kebon-kebon anggur. Sagala
pangabeukina kasorang, awakna lalingsig, ku
Gusti dipaparin rupi-rupi kasenangan.
26 Nanging eta umat Gusti teh barontak, ka
Gusti ngalawan. Hukum Gusti ditukangan.
Nabi-nabi nu ngemutan, nu ngajak tobat ka
Gusti, diparaehan. Salamina eta teh ngahina
bae ka Gusti.

27 Kitu nu mawi ku Gusti diselehkeun ka
musuhna, dijajah ku musuh-musuhna. Sabot
sangsara mah sasambat neda pitulung ka
Gusti. Panyambatna ku Gusti didangu ti
sawarga. Gusti anu maha welas, maparin para
pamingpin, anu ngaleupaskeun maranehna ti
musuh-musuhna.
28 Nanging ari parantos salamet mah prak
deui ngadamel dosa. Ku Gusti diselehkeun
deui ka musuhna. Nanging ana tararobat,
tur nyuhunkeun dirahayukeun, ku Gusti ti
sawarga tara teu didangu, ku Gusti dijait,
bawaning ku mikawelas.
29 Ku Gusti dipepelingan, kedah tumut kana
timbalan-timbalan. Nanging kalah ka adigung,
papakon-papakon Gusti ditolak. Padahal
tumut kana Hukum Gusti teh matak rahayu
jamuga hirup. Ari maranehna mah nolak,
kawantu adatna bedegong, wangkelang.
30 Ti taun ka taun Gusti teu weleh nyabaran,
teu weleh ngelingan. Gusti maparin ilham ka
nabi-nabi, sina maparin wawadi. Nanging nu
diwawadian anggur notorekkeun maneh, nu
mawi ku Gusti diselehkeun ka bangsa-bangsa
lian.
31 Nanging piwelas Gusti teu aya watesna,
maranehna teu dikantunkeun, teu
dimusnakeun. Gusti teh Allah anu sipat murah
sipat welas.
32 Nun Allah, nun Panutan, Gusti
sakalangkung agung! Langkung pikagimireun,

langkung kawasa! Nanging satia kana sagala
jangji. Abdi-abdi ti jaman digencet ku
raja-raja Asur, dugi ka ayeuna langkung-
langkung nya sangsara! Raja-raja abdi, para
kapala, para imam, nabi-nabi, para karuhun,
dulur-dulur sadayana, ngarandapan sangsara.
Mugi kaemut, abdi-abdi sakieu sangsarana!
33 Mugi ngahukum abdi-abdi kalayan adilna.
Sanajan abdi-abdi parantos dosa, Gusti mah
tetep satia.
34 Karuhun-karuhun abdi, raja-raja, para
imam, para kapala, teu narohonan Hukum
Gusti. Henteu ngagarugu kana timbalan
sareng pangeling-ngeling ti Gusti.
35 Gusti ngaberkahan raja-raja nu marentah
ka umat Gusti, di tanah anu nya lega nya
subur. Nanging maranehna teu daraek eling
tina dosana, ka Gusti henteu ngabakti.
36 Ayeuna abdi sadaya, di tanah sorangan
jadi badega, nya di tanah anu sakieu suburna,
paparin ti Gusti tea.
37 Hasil bumi asupna ka raja-raja, anu ku
Gusti diwenangkeun ngajajah abdi sadaya,
dumeh abdi-abdi gaduh dosa. Kalakuan
raja-raja ka abdi-abdi sareng ka ingon-ingon
kacida sakama-kamana, bati nalangsa
kabina-bina!"
38 Ku lantaran eta sagala perkara, urang
teh urang Israil, ayeuna nyieun ieu ikrar, tur
ditulis jeung ditanda ku para pamingpin, ku
urang Lewi, jeung ku para imam.

10 [1] Anu pangheulana nanda eta ikrar
perjangjian nya eta gupernur Nehemia
bin Hakalya, tuluy Sidkia. Nu sejenna:
[2] (10:2-8) Para imam: Seraya, Asarya,
Yermia, Pashur, Amarya, Malkia, Hatus,
Sebanya, Maluk, Harim, Meremot, Obaja,
Daniel, Gineton, Baruk, Mesulam, Abiya,
Miyamin, Maasia, Bilgai jeung Semaya.
[3] (10:2)
[4] (10:2)
[5] (10:2)
[6] (10:2)
[7] (10:2)
[8] (10:2)
[9] (10:9-13) Urang Lewi: Yesua bin Asanya,
Binui, ti warga Henadad, Kadmiel, Sebanya,
Hodia, Kelita, Pelaya, Hanan, Mika, Rehob,
Hasabya, Sakur, Serebya, Sebanya, Hodia,
Bani jeung Beninu.
[10] (10:9)
[11] (10:9)
[12] (10:9)
[13] (10:9)
[14] (10:14-27) Pamingpin-pamingpin: Paros,
Pahat Moab, Elam, Satu, Bani, Buni, Asgad,
Bebai, Adonia, Bigwai, Adin, Ater, Hiskia,
Asur, Hodia, Hashum, Besai, Harip, Anatot,
Nebai, Magpias, Mesulam, Hesir, Mesesabel,
Sadok, Yadua, Pelaca, Hanan, Anaya, Hosea,
Hananya, Hasub, Halohes, Pilha, Sobek,

Rehum, Hasabna, Maaseya, Ahia, Hanan,
Anan, Maluk, Harim jeung Baana.
15 (10:14)
16 (10:14)
17 (10:14)
18 (10:14)
19 (10:14)
20 (10:14)
21 (10:14)
22 (10:14)
23 (10:14)
24 (10:14)
25 (10:14)
26 (10:14)
27 (10:14)
28 Kaula kabeh, rahayat Israil, para imam,
urang Lewi, para pangawal Bait Allah, para
pamaen musik Bait Allah, kuli-kuli Bait
Allah, jeung lian-lianna, sakur anu tunduk
kana Hukum Allah, geus marisahkeun diri ti
jalma-jalma urang asing anu caricing di nagri
kaula kabeh, oge pamajikan jeung anak anu
geus aya pangartina.
29 Kaula kabeh, bareng jeung para
pamingpin, ngikrarkeun sumpah anu diancam
ku panyapa saupama ngalanggar eta sumpah,
yen: Kaula kabeh sumeja hirup nurutkeun
Hukum Allah, anu ku Allah dipaparinkeun
ku perantaraan abdi-Na, Musa. Kaula kabeh
sumeja tunduk kana sakabeh timbalan-
timbalan PANGERAN, Allah kaula kabeh.

Kaula kabeh nyekel sagala papakon-Na jeung
sagala sarat-sarat-Na.
30 Kaula kabeh moal boga rabi ka bangsa
sejen anu marukim di tanah kaula kabeh.
31 Kaula kabeh moal rek meuli gandum
atawa naon bae anu ku bangsa sejen dijual
dina poe Sabat, atawa dina poe-poe sejenna
anu disucikeun. Tujuh taun sakali, hasil-hasil
tanah moal dipiboga, pihutang-pihutang rek
ditalangan.
32 Saban taun kaula kabeh baris iuran perak
masing-masing lima gram, pikeun ngabantu
ngabalanjaan Bait Allah.
33 Kaula kabeh baris nyadiakeun kaperluan-
kaperluan geusan babakti di Bait Allah:
Roti sasajen, gandum keur kurban poean,
sato-sato keur kurban beuleuman, derma
suci pikeun Sabat, pikeun Pesta Bulan Anyar,
pikeun pesta-pesta lianna, derma-derma suci
lianna, derma-derma panebus dosa Israil,
jeung sagala rupa kaperluan Bait Allah.
34 Kaula kabeh, rahayat, para imam, urang
Lewi, saban taun baris ngalotre golongan
mana anu kudu nyadiakeun suluh, keur
ngaduruk kurban-kurban sanggakeuneun ka
PANGERAN, Allah kaula kabeh, luyu jeung
ungel Hukum.
35 Kaula kabeh, saban taun ka Bait Allah
baris nyanggakeun gandum panen cikal,
jeung bubuahan anu asakna dina tangkal
pangheulana.

36 Tiap-tiap anak cikal anu lalaki, baris
dideuheuskeun ka imam di Bait Allah,
disembahkeun ka Allah, luyu jeung nu
kaungel dina Hukum. Kitu oge anak sapi
cikalna, anak domba cikalna, anak embe
cikalna.
37 Kaula kabeh, pikeun para imam di Bait
Allah, baris ngahaturanan adonan tipung
tarigu tina panen cikal saban taun, anggur,
minyak jetun, jeung rupa-rupa bubuahan.
Ka urang Lewi, kaula kabeh baris mere
perpuluhan tina hasil tani desa-desa,
perpuluhan palawija.
38 Urang Lewi anu mupul perpuluhan kudu
dibarengan ku imam-imam turunan Harun.
Hasil pungutan perpuluhan tea ku urang Lewi
kudu disimpen sapersapuluhna di kamar
simpen di Bait Allah, pikeun kaperluan Bait
Allah.
39 Iuran-iuran rupa gandum, anggur jeung
minyak jetun, ku rahayat Israil jeung ku
urang Lewi kudu dibawa ka kamar simpen
tempat nyimpen paparabotan Bait Allah,
anu dipake ku para imam anu keur tugas,
ku pangawal-pangawal Bait Allah, jeung
ku para pamaen musik. Kaula kabeh moal
ngalalaworakeun ngarawat Bait Allah panutan
kaula kabeh.

11 1 Nu nyaricingan Yerusalem teh nya
eta para kapala. Nu salianna mah
dilotre heula, hiji kulawarga ti tiap sapuluh

kulawarga, pikeun nangtukeun saha anu kudu
cicing di Yerusalem, kota suci. Sasesana,
caricingna di kota-kota jeung di desa-desa
lianna.
2 Anu suka rela menta cicing di Yerusalem,
mani pada maruji ku sarerea.
3 Urang Israil, para imam, urang Lewi,
kuli-kuli Bait Allah, jeung turunan abdi-abdina
Suleman anu marukimna di kota-kota
jeung desa-desa lianna, caricingna teh di
tanah milikna masing-masing, satempatna-
satempatna. Kapala-kapala warga kota ti
propinsi Yuda anu caricing di Yerusalem, ieu
daptarna.
4 Anggota kaom Yuda: Ataya bin Usia incu
Jakaria. Karuhun-karuhun anu sejenna nya
eta Amarya, Sepaca, jeung Mahalalel turunan
Peres bin Yuda.
5 Maaseya bin Baruk incu Kolhose. Karuhun-
karuhunna anu sejenna nya eta Hasaya,
Adaya, Yoyarib, jeung Jakaria, turunan Sela
bin Yuda.
6 Ti turunan Peres, anu caricing di Yerusalem
aya 468 urang, jelema-jelema penting.
7 Anggota kaom Binyamin: Salu bin Mesulam
incu Yoed. Karuhun-karuhunna anu sejen nya
eta Pedaya, Kolaya, Maaseya, Itiel, jeung
Yesaya.
8 Gabai jeung Salai, baraya deukeutna Salu.
Urang Binyamin anu caricingna di Yerusalem
kabehna 928 urang,

9 dikapalaan ku Yoel bin Sikri, jeung Yuda bin
Hasenua, anu jadi wakil kawasa kota.
10 Para imam: Yedaya bin Yoyarib, jeung
Yakin.
11 Seraya bin Hilkia incu Mesulam. Karuhun-
karuhunna anu sejen nya eta Sadok, Merayot,
jeung Ahitub, anu jadi Imam Agung.
12 Ti ieu warga kabehna 822 urang, kabeh
baroga tugas di Bait Allah. Adaya bin Yerobam
incu Pelalya. Karuhun-karuhunna kaasup
Amsi, Jakaria, Pashur, jeung Malkia.
13 Ti ieu warga kabehna aya 242 urang,
kabeh kapala-kapala kulawarga. Amasai bin
Asarel incu Ahsai. Karuhun-karuhunna kaasup
oge Mesilemot, jeung Imer.
14 Ti ieu warga kabehna 128 urang, kabeh
jaradi perjurit petingan, dikapalaan ku
Sabdiel, hiji anggota kulawarga anu penting.
15 Urang Lewi: Semaya bin Hasub incu
Asrikam. Karuhun-karuhunna kaasup oge
Hasabya jeung Buni.
16 Sabetai jeung Yosabad, urang Lewi anu
penting, tugasna ngawaskeun pagawean di
luareun Bait Allah.
17 Matanya bin Mika incu Sabdi, turunan
Asap. Jadi pamingpin jurukawih Bait Allah
pikeun mirig doa sukur. Bakbukya, anu
ngabantu Matanya. Abda bin Samua incu
Galal, turunan Yedutun.
18 Urang Lewi anu caricing di kota suci
Yerusalem kabehna 284 urang.

19 Pangawal-pangawal Bait Allah: Akub,
Talmon jeung sakulawargana, 172 urang.
20 Urang Israil sasesana, para imam lianna
jeung urang Lewi, caricingna di kota-kota
jeung desa-desa lianna di Yuda, di tanah
milikna masing-masing.
21 Kuli-kuli Bait Allah caricingna di Opel, hiji
tempat di Yerusalem, pangawasna Siha jeung
Gispa.
22 Pangawas urang Lewi anu caricing di
Yerusalem nya eta Usi bin Bani incu Hasabya.
Karuhun-karuhunna kaasup oge Matanya
jeung Mika. Kaasup warga Asap, warga
tukang musik dina upacara-upacara di Bait
Allah.
23 Ngeunaan ieu golongan geus aya aturan
karajaan hal giliranana mingpin musik di Bait
Allah unggal-unggal poe.
24 Petahya bin Mesesabel ti golongan Sera
jeung kaom Yuda, ngawakilan bangsa Israil di
Gedong Pangadilan Nagri Persia.
25 Rahayat loba anu maratuhna di desa-desa
deukeut tanah pertanianana. Kaom Yuda di
Kiryat Arba, Dibon jeung Yekabsel jeung di
kampung-kampung anu dareukeut ka dinya.
26 Aya oge anu caricing di kota Yesua, kota
Moladah, kota Bet Pelet,
27 jeung kota Hasarsual, jeung di Bersyeba
sarta desa-desa di sakurilingeunana.
28 Di kota Siklag, di kota Mekona jeung di
desa-desana,

29 di kota Enrimon, di kota Sora, di kota
Yarmut,
30 di kota Sanoa, di kota Adulam, jeung
di desa-desa anu dareukeut ka dinya.
Maranehna maratuhna di Lakis jeung di
lahan-lahan deukeut eta, jeung di Aseka katut
di desa-desana. Tegesna, urang Yuda teh
maratuhna di wewengkon antara Bersyeba
di beulah kidul jeung Lebak Hinom di beulah
kaler.
31 Urang kaom Binyamin maratuhna di Geba,
Mikmas, Ai, Betel jeung di desa-desa anu
dareukeut ka dinya.
32 Di Anatot, Nob, Ananya,
33 Hasor, Ramah, Gitaim,
34 Hadid, Seboim, Nebalat,
35 Lod jeung Ono, jeung di Lebak
Patukangan.
36 Sawatara rombongan urang Lewi anu
tadina maratuh di daerah Yuda, dititah
maratuhna ngahiji jeung urang Binyamin.

12 1 Ieu daptar para imam jeung urang
Lewi, anu marulangna ti pangbuangan
dipingpin ku Serubabel bin Sealtiel, bareng
jeung Imam Agung Yesua:
2 (12:2-7) Para imam: Seraya, Yermia, Esra,
Amarya, Maluk, Hatus, Sekanya, Rehum,
Meremot, Ido, Ginetoi, Abiya, Miyamin,
Maaja, Bilgah, Semaya, Yoyarib, Yedaya,
Salu, Amok, Hilkia, jeung Yedaya. Eta teh
imam-imam kapala keur jaman Yosua.

3 (12:2)
4 (12:2)
5 (12:2)
6 (12:2)
7 (12:2)
8 Urang Lewi: Yesua, Binui, Kadmiel,
Serebya, Yuda jeung Matanya, anu
ngawihkeun kidung pangucap sukur.
9 Bakbukya, Uno, jeung sababaturanana,
para jurukawih anu papancenna nema
kidung.
10 Yosua ramana Yoyakim; Yoyakim ramana
Elyasib; Elyasib ramana Yoyada;
11 Yoyada ramana Yonatan; Yonatan ramana
Yadua.
12 (12:12-21) Ieu para imam anu jaradi
kapala golongan imam, waktu Yoyakim jadi
Imam Agung: Meraya, golongan Seraya.
Hananya, golongan Yermia. Mesulam,
golongan Esra. Yohanan, golongan Amarya.
Yonatan, golongan Maluki. Yusup, golongan
Sebanya. Adna, golongan Harim. Helkai,
golongan Merayot. Jakaria, golongan Ido.
Mesulam, golongan Gineton. Sikri, golongan
Abia. golongan Minyamin. Piltai, golongan
Moaja. Samua, golongan Bilgah. Yonatan,
golongan Semaya. Matnai, golongan Yoyarib.
Usi, golongan Yedaya. Kalai, golongan Salai.
Eber, golongan Amok. Hasabya, golongan
Hilkia. Netanel, golongan Yedaya.
13 (12:12)

14 (12:12)
15 (12:12)
16 (12:12)
17 (12:12)
18 (12:12)
19 (12:12)
20 (12:12)
21 (12:12)
22 Para kapala kulawarga urang Lewi jeung
kulawarga imam dicatetna dina keur jaman
Imam-imam Agung Elyasib, Yoyada, Yonatan,
jeung Yadua. Eta catetan, anggeusna dina
jaman Darius jadi raja di Persia.
23 Tapi ari para kapala kulawarga-kulawarga
urang Lewi mah kacatetna kalawan resmi teh
ngan nepi ka jaman Yonatan putu Elyasib.
24 Urang Lewi diatur jadi sababaraha
rombongan. Aya dua rombongan anu tugasna
ngawihkeun kidung paranti ngagungkeun
ka Allah jeung kidung pangucap sukur,
nurutkeun aturan ti Raja Daud abdi Allah.
Diaturna ku Hasabya, Serebya, Yesua, Binui,
Kadmiel.
25 Tukang ngajaraga Bait Allah aya nu
tugasna ngajaga kamar-kamar panyimpenan
anu di deukeut lawang-lawang asup ka Bait
Allah, nya eta Matanya, Bakbukya, Obaja,
Mesulam, Talmon, Akub.
26 Maranehna harirupna keur jaman Yoyakim
bin Yesua putu Yosadak, keur jaman Gupernur

Nehemia, jeung keur jaman Imam Esra, ahli
Hukum tea.
27 Waktu kuta Yerusalem diresmikeun,
kabeh urang Lewi didatangkeun ti
satempat-tempatna, geusan ngaria-ria ku
kidung-kidung pangucap sukur, bari narabeuh
kecrek jeung kacapi.
28 Para jurukawih ti kulawarga-kulawarga
urang Lewi, daratangna ti wewengkon-
wewengkon sabudeureun Yerusalem, ti
desa-desa sakurilingeun Netopa,
29 ti Bet Gilgal, Geba jeung Asmawet.
30 Ari para imam jeung urang Lewi
ngajalankeun upacara nyucikeun, nyucikeun
salira masing-masing, nyucikeun rahayat,
nyucikeun lawang-lawang kuta, nyucikeun
kuta.
31 Para pamingpin Yuda ku sim kuring
dikumpulkeun di luhur kuta, terus dibagi jadi
dua bagian gede pikeun ngurilingan kota ti
dinya, bari nganyanyikeun pamuji sukur ka
Allah. Rombongan kahiji ngurilingna di luhur
kuta ka beulah katuhu, majuna ka Gapura
Jarian.
32 Hosaya leumpangna tukangeun
juru-juru kawih, dituturkeun ku saparo
pamingpin-pamingpin Yuda.
33 (12:33-35) Disambung ku barisan imam
anu nariup tarompet, nya eta: Asarya, Esra,
Mesulam, Yuda, Binyamin, Semaya jeung
Yermia. Ditukangeunana nya eta: Jakaria bin

Yonatan putu Semaya (karuhun-karuhunna
kaasup oge Matanya, Mikaya jeung Sakur,
warga Asap),
34 (12:33)
35 (12:33)
36 jeung rombongan anggota-anggota
lianna ti warga anjeunna, nya eta: Semaya,
Asarel, Milalai, Gilalai, Mayi, Netanel, Yuda
jeung Hanani, kabeh mawa tatabeuhan anu
sarua jeung tatabeuhan anu sok dianggo ku
Raja Daud abdi Allah tea. Arak-arakanana
diluluguan ku Esra ahli Hukum tea.
37 Sanggeus nepi ka Gapura Pancuran,
arak-arakan nanjak ka bagian anu brasna ka
Kota Daud, ngaliwatan karaton Daud, tuluy
malik ka Gapura Cai, sisi kota beulah wetan.
38 Rombongan kadua anu nganyanyikeun
pamuji sukur, ngurilingna di puncak kuta teh
ka beulah kenca, dituturkeun ku sim kuring
jeung saparona ti rahayat. Barisna ngaliwatan
Munara Anglo terus ka Kuta Rubak.
39 Ti dinya terus ngaliwatan Gapura Epraim,
Gapura Yesyana, Gapura Lauk, Munara
Hananel, jeung Munara Saratus, terus ka
Gapura Domba, eureunna di deukeut lawang
asup ka Bait Allah.
40 Di dieu, di palataran Bait Allah, dua
rombongan anu nganyanyikeun pamuji sukur
teh amprok. Dina rombongan para pamingpin
anu bareng jeung sim kuring,

41 aya imam-imam anu nariup tarompet, nya
eta: Elyakim, Maaseya, Minyamin, Mikaya,
Elyuenai, Jakaria jeung Hananya;
42 disambung ku: Maaseya, Semaya, Elasar,
Usi, Yohanan, Malkia, Elam jeung Eser. Para
jurukawih anu dipingpin ku Yesraya nyaranyi
tarik, nyilep sora-sora sejenna.
43 Kurban-kurban anu disanggakeun poe
eta kacida lobana. Dulur-dulur kabeh saruka
bungah lantaran meunang kabagjaan ti Allah.
Awewe-awewe jeung barudak oge marilu,
sorana mani ngaguruh kadenge ka nu jarauh.
44 Dina waktu eta, sababaraha jelema
ditugaskeun ngawas kamar-kamar
panyimpenan paranti nyimpen sumbangan-
sumbangan pikeun Bait Allah, kaasup
perpuluhan jeung hasil bumi cikalna, jeung
bubuahan nu geus arasak dina saban taun.
Eta para pangawas wajib ngumpulkeun
sumbangan-sumbangan tea ti lahan-lahan
sakurilingeun kota-kota, pikeun para imam
jeung urang Lewi, sakumaha nu diatur dina
Hukum. Urang Yuda kabeh ngarasa suka ka
eta para imam jeung urang Lewi,
45 sabab maranehna teh purah ngajalankeun
upacara-upacara nyucikeun jeung upacara-
upacara lianna anu diparentahkeun ku Allah.
Para pamaen musik jeung para pangawal Bait
Allah oge ngajaralankeun kawajibanana, luyu
jeung aturan-aturan anu ditangtukeun ku
Raja Daud jeung ku Suleman, putrana.

46 Ti baheula, ti jaman Raja Daud jeung ahli
musik Asap, para pamaen musik geus biasa
nganyanyikeun lagu-lagu pamuji sukur ka
Allah.
47 Keur jaman Serubabel kitu deui jaman
Nehemia, sakumna urang Israil saban poe
mere sokongan pikeun nyokong para pamaen
musik jeung para pangawal Bait Allah.
Rahayat mere pangbakti anu disucikeun ka
urang Lewi, ari urang Lewi mere ka para
imam bagian anu geus ditangtukeun.

13

1 Ti dinya dulur-dulur dipangmacakeun
Hukum Musa, tarik kadenge ku
sarerea. Macana nepi ka bagian anu unina
ngalarang umat Allah campur jeung urang
Amon atawa urang Moab.
2 Lantaranana, keur mangsa Israil kaluar
ti Mesir, keur di satengahing jalan, urang
Amon jeung urang Moab ti batan mawakeun
dahareun mawakeun cai, kalah ka ngongkos
Balhum sina nyapa ka Israil. Sukur,
panyapana ku Allah urang dirobah ngajadi
berkah.
3 Sanggeus ngadarenge ungel kitu, seug
urang Israil misahkeun bangsa asing ti
masarakatna.
4 Ari Imam Elyasib, anu ngawas kamar-
kamar sisimpenan Bait Allah, geus lila dalit
jeung Tobia.
5 Anjeunna ngidinan Tobia make hiji kamar
di Bait Allah, tur kamarna lega. Eta kamar

saenyana ngan wungkul pikeun nyimpen
bahan-bahan sasajen, gandum, seuseungitan,
parabot Bait Allah, paranti nyimpen kurban
perpuluhan keur para imam, paranti nyimpen
perpuluhan gandum, anggur jeung minyak
jetun, anu bakal dibagi-bagikeun ka urang
Lewi, para pamaen musik Bait Allah jeung ka
para pangawal Bait Allah.
6 Harita, nya eta dina taun katilu puluh dua
Artahsasta jadi raja di Babul, sim kuring
keur teu aya di Yerusalem, keur ka Babul
nyanggakeun laporan ka raja. Sanggeus
kawidian mulang,
7 tuluy mulang ka Yerusalem. Sim kuring
kacida ngajenghokna barang terang yen
Elyasib ngidinan Tobia make kamar di Bait
Allah.
8 Awahing ku napsu, barang-barang Tobia
ku sim kuring dibalang-balangkeun kabeh ka
luar.
9 Sim kuring tuluy marentah supaya
kamar-kamar teh diberesihan, disucikeun,
sarta parabot-parabot Bait Allah, gandum
kurbankeuneun, jeung seuseungitan,
disimpenan deui dina parantina.
10 Meunang deui beja, para pamaen musik
Bait Allah oge, kitu deui urang Lewi lianna,
geus arindit ti Yerusalem, marulang ka
tanah pertanianana masing-masing, lantaran
sumbangan-sumbangan ti dulur-dulur teh teu
cukup.

11 Para pamingpin ku sim kuring diweweleh,
lantaran ngantep Bait Allah dilalaworakeun
kitu. Urang Lewi jeung para pamaen musik
ku sim kuring dibawa deui ka Bait Allah, sina
ngajalankeun kawajibanana.
12 Urang Israil ngirimkeun deui
perpuluhanana ka kamar-kamar simpenan
Bait Allah: gandum, anggur jeung minyak
jetun.
13 Sim kuring ngangkat tilu jelema purah
nitenan kamar-kamar sisimpenan, nya eta:
Selemya, imam; Sadok, ahli Hukum; jeung
Pedaya, urang Lewi. Dibere pangbantu
saurang nya eta Hanan bin Sakur incu
Matanya. Sim kuring yakin maranehna baris
jalujur enggoning ngabagi-bagi sumbangan
ka sasama pagawe.
14 Nun Allah panutan, ieu sagala ihtiar abdi
kangge Bait Allah kagungan Gusti sareng
kangge babaktina, ku abdi disanggakeun ka
Gusti.
15 Hiji waktu katingal ku sim kuring, urang
Yuda mareres anggur dina poe Sabat. Aya
oge anu keur ngamuatan kalde ku gandum,
anggur, buah anggur, buah kondang, jeung
salianna, tuluy dibarawa ka Yerusalem.
Ku sim kuring dielingan ulah barang jual
naon-naon dina poe Sabat.
16 Aya sawatara urang asal ti Tirus anu
caricing di Yerusalem, dina poe Sabat teh

daragang lauk jeung rupa-rupa barang ka
jero kota.
17 Pamingpin-pamingpin urang Yahudi ku
sim kuring diseukseukan. Ceuk sim kuring,
"Maraneh kacida dosana! Maraneh henteu
nyucikeun Sabat.
18 Kapan pangna karuhun maraneh nepi ka
dihukum oge ku Allah, waktu ieu kota bareto
ditumpurkeun, lantaranana nya kitu pisan.
Kari-kari ayeuna maraneh ngondang bebendu
Allah ka Israil, ngotoran Sabat."
19 Ku sabab eta sim kuring ngaluarkeun
parentah, sangkan dina unggal malem Sabat,
ti barang reup magrib lawang kota kudu
ditutup, teu meunang dibuka-buka nepi ka
geus liwat Sabat. Sarta pagawe-pagawe sim
kuring ditempatkeun sina ngawas lawang
kota, supaya dina poe Sabat ulah nepi ka aya
nu barang bawa ka jero kota.
20 Sakali-kalieun sok aya sudagar-sudagar
barang, ngadon mareuting malem Jumaah
deukeut kuta.
21 Ku sim kuring diomongan, "Taya gunana
narungguan isuk di dinya. Lamun sakali-kali
deui, awas!" Ti harita maranehna tara
daratang deui dina poe Sabat.
22 Ari urang Lewi ku sim kuring diparentah
kudu susuci, geus kitu dititah ngajaga
lawang-lawang, sangkan Sabat tetep suci.
Nun Allah, ihtiar abdi anu ieu oge ku abdi

disanggakeun ka Gusti. Nun Gusti nu maha
asih, abdi nyuhunkeun diraksa.
23 Lian ti eta ku sim kuring kanyahoan yen
loba urang Yahudi anu karawin ka awewe
urang Asdod, urang Amon, jeung urang Moab.
24 Anak-anakna sawareh mah geus teu
barisaeun basa sorangan, ngaromongna teh
ku basa Asdod atawa basa-basa asing lianna.
25 Eta jelema-jelema ku sim kuring
dicarekan, dimuga-muga masing kasapa,
diteunggeulan, buukna dijenggut. Tuluy sina
sarumpah demi Allah, yen boh maranehna,
boh anak-anakna, moal deui-deui pacorok
jodo jeung urang asing.
26 Ceuk sim kuring, "Anu ngalantarankeun
Raja Suleman dosa oge kapan awewe
bangsa asing. Kaagungan anjeunna mapakan
raja-raja bangsa sejen, ku Allah dipikaasih,
dijenengkeun raja ngarajaan sakumna Israil,
tapi teu burung beunang ku dosa nu cara
kitu.
27 Na rek nyarontoan kitu maraneh teh ka
dulur-dulur nu sejen, sina marilu ngalawan
ka Allah urang, kararawin ka awewe bangsa
batur?"
28 Eta deui Yoyada, sakitu anak Elyasib,
anak Imam Agung, aya anakna saurang anu
kawin ka awewe anakna Sanbalat urang Bet
Horon. Ku sabab eta Yoyada ku sim kuring
dikaluarkeun ti Yerusalem.

29 Nun Allah, abdi nyanggakeun eta
dulur-dulur anu sakitu ngotoranana kana
jabatan kaimaman, sareng kana perjangjian
Gusti ka maranehna sareng ka urang Lewi.
30 Geus kitu dulur-dulur ku sim kuring
diberesihan tina sagala pangaruh nu asing.
Sim kuring ngayakeun aturan-aturan pikeun
para imam jeung urang Lewi, sangkan
hararideng kana kawajibanana.
31 Jeung sim kuring nyieun giliran nu ngarala
suluh, anu kudu aya dina waktuna pikeun
ngaduruk kurban-kurban; kitu deui rahayat
kudu marere sumbangan gandum tina
panen cikal, jeung bubuahan anu asakna
pangheulana. Nun Allah, mugi ieu sadaya
ku Gusti kaemutkeun, sareng nyuhunkeun
timbangan sakumaha layakna.

Ester

1 [1] (1:1-2) Raja Ahasweros, anu ngaraton
di Susan, ibukota Persia, ngasta
pamarentahan. Karajaanana ngawengku 127
propinsi, mimiti ti India nepi ka Sudan.
[2] (1:1)
[3] Dina katilu taunna jumeneng raja,
anjeunna ngayakeun pesta keur para pajabat
jeung gegeden-gegeden pamarentah. Para
panglima Persia jeung Media, kitu deui para
gupernur jeung para bangsawan ti saban
propinsi, araya dina eta pesta.
[4] Pesta nepi ka genep bulan, bari
nembongkeun kakayaan eusining karaton,
arendah, marulya, taya tandingna.
[5] Sarengsena eta, raja ngayakeun deui pesta
keur pangeusi kota Susan, nu baleunghar,
nu mariskin. Pestana campleng saminggu di
patamanan karaton.
[6] Palataran dihias ku hordeng-hordeng warna
bulao jeung bodas, make tali-tali tina kaen
lenen wungu, ditalikeun kana ali-ali perak
anu dipasang dina tihang-tihang marmer.
Katil emas jeung katil perak ditagenkeun di
palataran anu lantena ku ubin marmer bodas,
ubin beureum, giwang anu gilap jeung batu
pirus bulas.

7 Inuman diidangkeun dina cangkir emas
warna-warni taya anu sarupa, turug-turug
raja teu lebar ku anggur tina sisimpenan
pikeun karaton.
8 Ngarinumna teu diwates, sakumaha
parentah raja ka gandek-gandek karaton,
supaya anu paresta teh ngaraleueutna
sasukana.
9 Satengahing kitu prameswari ge, Ratu
Wasti, di lebet ngayakeun pesta. Ieu mah
keur kaom wanita.
10 Dina poe katujuhna pesta, ku perbawa
cianggur sang raja ngaraos gerah. Seug
nyaur gandek kadeuheus, tujuh lalaki kabiri,
ngaranna Mahuman, Bista, Harbona, Bigta,
Abagta, Setar jeung Karkas.
11 Ditimbalan ngangkir Ratu Wasti kalawan
saged nganggo makuta ratuna. Sang raja
palay nembongkeun prameswarina ka para
gegeden jeung tamu-tamu lianna, kawantu
geulisna kawanti-wanti.
12 Tapi ratu nolak pamundut raja. Atuh raja
bendu, manahna ngentab.
13 Sang raja geus biasa sok mundut
bongbolongan ka ahli-ahli tina perkara
undang-undang jeung tata cara. Ti dinya
anjeunna manggil juru-juru nasehatna nu
nyaho kudu kumaha nya pilampaheun.
14 Juru-juru nasehat anu pangseringna
disaur ku raja nya eta: Karsena, Setar,
Admata, Tarsis, Meres, Marsena jeung

Memukan, anu jaradi pajabat pangluhurna di karajaan Persia jeung Media.
15 Lahiran raja ka aranjeunna, "Kula, Raja Ahasweros, nitah gandek-gandek sangkan Ratu sina marek, Ratu teu nurut. Kumaha eta ceuk undang-undang?"
16 Memukan miunjuk ka raja jeung para pajabat, saurna, "Ratu Wasti sanes mung baha ka kersa Sang Raja, nanging ka para pajabat ongkoh, malah ka sadaya lalaki di ieu karajaan.
17 Margi saupami eta peta Ratu kauar-aer, tangtos unggal wanita nyapirakeun salakina. Margi tangtos bakal kieu nyaranggemna, Raja Ahasweros geuning timbalanana ku Ratu Wasti henteu didangu.
18 Perkawis eta, dinten ieu keneh oge tangtos ku bojo-bojo para pajabat Persia sareng Media dicarioskeun ka salakina masing-masing. Ahirna di mana-mana bojo-bojo baris moal hormat ka salaki, salaki-salaki baris ambek-ambekan ka bojo.
19 Manawi sapuk, Sang Raja sae ngadamel pangumuman karajaan, ngumumkeun yen Wasti teu meunang tembong deui di payuneun Raja. Hal eta utamina diserat dina undang-undang Persia sareng Media, tawis hamo barobah. Salajengna Ratu kedah dicopot tina karatuanana, gentos ku istri nu langkung utami.

[20] Saparantos ieu pangumuman nyebar di sakuliah karajaan anu lega upluk-aplak, tangtos kaom wanita teh baris ngesto ka salaki, boh beunghar, boh miskin."

[21] Eta pihatur kaluyuan ku raja jeung ku pajabat-pajabat. Pituah Memukan ku raja dijalankeun.

[22] Ngintunkeun serat-serat ka unggal propinsi sakarajaanana nurutkeun tulisan jeung basana masing-masing, unina: Nu jadi kapala kulawarga teh nya eta salaki. Saucap-ucapna kudu diestokeun.

2 [1] Sanggeus benduna leler, raja ngejelengut ngemut-ngemut talajakna Wasti jeung kana putusan anjeunna hal Wasti tea.

[2] Juru-juru nasehatna maparin bongbolongan, "Saena Sang Raja milarian deui piprameswarieun, seueur parawan-parawan anu gareulis.

[3] Sae upami di unggal propinsi di sakuliah karajaan, Sang Raja ngangkat tukang milarianana. Sakur-sakur anu gareulis kedah dikintun ka Susan, kangge eusi tempat selir-selir, dibawah panalingaan Hagai, anu ngurus istri-istri kalangenan Raja. Salajengna kedah dirawat kageulisanana.

[4] Sang Raja kantun milih mana anu pangkamanahna, kangge dijenengkeun prameswari gegentos Wasti." Eta nasehat ku raja kamanah sarta tuluy dilampahkeun.

5 Di ibu kota Susan aya hiji urang Yahudi, ngaranna Mordekai, anak Yair ti kaom Binyamin, turunan Kis jeung Simei.
6 Tadina asal kaboyong, bareng jeung boyongan-boyongan anu lianna. Kaboyongna keur jaman Raja Nebukadnesar jadi raja Babul, ngaboyong Raja Yoyakin raja nagara Yuda, ti Yerusalem.
7 Mordekai boga alo awewe ngaranna Ester, ngaran Ibranina mah Hadasa. Ku sabab geus teu indung teu bapa, ku Mordekai diaku anak. Ester rupana geulis, pangawakanana hade.
8 Di antara parawan-parawan anu dibawa ka Susan keur nedunan parentah anyar ti raja tea, Ester ge kaasup. Dipernahkeun di lingkungan karaton, ditalingakeun ku Hagai purah ngurus selir-selir tea.
9 Hagai kacida katajina ku Ester, atuh pohara mikanyaahna. Ngarawatna leuwih enya-enya, taya waktu kapiceun dipake ngurut jeung ngatur daharna. Kamarna dibere nu pangalusna, malah dibere mojang petingan ti karaton tujuh urang, purah ngalalayanan.
10 Memeh eta Ester ku Mordekai geus diomat-omatan ulah bebeja yen urang Yahudi.
11 Unggal poe Mordekai sok ngalanglangan, mundar-mandir di latar tempat selir-selir, hayangeun nyaho Ester salamet henteuna, jeung arek dikumahakeun.

12 Geusan ngarawat parawan-parawan tea
lilana sataun. Diurut ku minyak emur genep
bulan, ku minyak seuseungitan lianna genep
bulan. Anggeus eta, mojang-mojang teh
bagilir saurang-saurang dideuheuskeun ka
raja.
13 Dina jungna ka karaton, nyi parawan
meunang barang pake nu kumaha bae.
14 Asupna ka karaton kudu wanci burit,
kaluarna poe isukna, tuluy dibawa ka imah
nu hiji deui, tempat para selir raja, anu
dibawah panalingaan Saasgas, tukang
ngajaga selir-selir raja. Tara marek-marek
deui kajaba lamun raja mikapalay, kakara
disaur sanggeus disebut ngaranna.
15 Datang giliran Ester dideuheuskeun
ka raja. Ester, putra Abihail, alo Mordekai
anu terus diangken putra teh mani matak
bengong sarerea. Dangdosna henteu mundut
itu ieu, estu tumut sakumaha saur Hagai tea
bae nu ngurusna.
16 Ari dideuheuskeunana Ester ka Raja
Ahasweros di karaton teh, nya eta dina
katujuh taunna anjeunna jadi raja, dina bulan
Tebet, bulan nu kasapuluh.
17 Barang beh katingali, raja joljol kataji,
leuwih ti batan ku mojang-mojang sejenna.
Meunangna katresnan sang raja teh leuwih ti
anu lianna. Rap diterapan makuta, diangkat
jadi prameswari gegentos Wasti.

18 Tuluy raja ngayakeun pesta, mestakeun
Ester, ngondangan para gegeden jeung para
pajabat. Sakuliah karajaan dibebaskeun tina
pajeg, sarta raja ngabagi-bagikeun hadiah
anu marahal, sakumaha layakna hadiah ti
raja.
19 Harita Mordekai teh ku raja geus dipaparin
hiji jabatan.
20 Ari Ester tetep pageuh ngarasiahkeun
asal-usulna. Pesen Mordekai yen hal eta ulah
nepi ka aya nu nyaho teh diestokeun pisan,
ngestona ka Mordekai teh estu teu beda ti
keur alitna keneh.
21 Sajeroning Mordekai nyekel tugas di
karaton, aya dua ponggawa purah jaga
lawang kamar raja, nya eta Bigtan jeung
Teres. Maranehna pohara ngarasa tugenahna
ku Raja Ahasweros, nepi ka sakait rek nelasan
raja.
22 Ku Mordekai diwartoskeun ka Ratu Ester,
anu terus ngunjukkeun eta hal anu kapendak
ku Mordekai ka raja.
23 Barang eta hal dipariksa, tetela yen bener.
Seug jelemana duanana digantung. Eta
kajadian ku raja dipiwarang dicatet dina kitab
babad karajaan.

3 1 Hiji mangsa Raja Ahasweros ngangkat
hiji perdana mentri, jenenganana Haman,
putra Hamedata bangsa Agag.

2 Raja marentahkeun, sakabeh pajabat-
pajabat karaton kudu mendek jeung nyembah
ka Haman. Sarerea nurut, kajaba ti Mordekai.
3 Abdi-abdi karaton anu sejenna naranyakeun
ka anjeunna ku naon baha kana eta timbalan
raja.
4 Unggal poe maranehna ngomongan supaya
Mordekai daek nurut, tapi ku Mordekai teu
diwaro. Saurna, "Sim kuring bangsa Yahudi,
mustahil nyembah ka Haman." Lila-lila mah
diarunjukkeun ka Haman, panasaran kumaha
baris katarimana eta peta Mordekai teh.
5 Barang Haman sidik yen Mordekai teu
daek nyembah sarta mendek ka anjeunna,
manahna mani ngentab.
6 Komo sanggeus uningaeun yen Mordekai
urang Yahudi mah, geus hoyong bek bae
maehan. Tapi raraosanana asa cumah ari
ngan maehan Mordekai wungkul mah. Ku
sabab kitu anjeunna milari jalan sangkan
bisa numpes saayana urang Yahudi nu aya di
sakarajaan Persia.
7 Dina bulan Nisan, nya eta bulan anu mimiti,
nincak kadua belas taunna pamarentahan
Ahasweros, Haman miwarang ngalung dadu,
anu ku urang dinya disebut "Purim", rek
milari wanci nu mustari, poe jeung bulan
geusan ngajalankeun maksadna. Katimu,
piwaktueunana teh tanggal tilu belas, bulan
Adar, bulan anu kadua belas.

8 Haman unjukan ka raja, "Di sakuliah
karajaan Sang Raja, di unggal-unggal
propinsi, nyebar hiji bangsa. Adat istiadatna
benten ti rahayat umumna. Malah aya
langkungna, embung tunduk kana undang-
undang karajaan. Tangtos moal pisaeeun
upami ku Sang Raja diantep.
9 Madak sapuk, Sang Raja sae ngaluarkeun
parentah supados eta bangsa ditumpurkeun.
Saparantos ieu hal beres dijalankeun, abdi
gusti nanggel tiasa nyetorkeun 375 ton
perak kana kas karajaan, kanggo kaperluan
pamarentahan nagara."
10 Raja ngalaan lelepen, paranti ngecap jeung
ngesahkeun surat parentah, diserenkeun ka
Haman putra Hamedata bangsa Agag, musuh
urang Yahudi tea.
11 Sang raja nimbalan, "Eta bangsa, kitu
deui duitna, jadi milik maneh. Rek dikitu rek
dikieu, kumaha karep maneh."
12 Dina tanggal tilu belas bulan kahiji, Haman
nyaur para juruserat raja, ngadiktekeun
serat parentah, sakalian jeung nyalinna
kana basa-basa jeung tulisan anu diparake
di sakuliah karajaan, pikeun kapala-kapala
pamarentahan, gupernur-gupernur, bupati-
bupati. Dikaluarkeunana kalawan asmana
Raja Ahasweros, beunang ngecap ku lelepen
raja.
13 Eta surat parentah diiangkeun ka unggal
propinsi di sakuliah karajaan, dibarawa

ku jelema-jelema tukang lumpat. Unina:
Dina tanggal tilu belas bulan Adar, sakabeh
urang Yahudi, nu ngora, nu kolot, awewena,
barudakna kudu diparaehan, kudu tumpur
di jero sapoe. Paehan kabeh, tong aya rasa
karunya, sarta harta bandana rampas.
14 Eta parentah di unggal propinsi kudu
diembarkeun ka rahayat, supaya dina
waktuna kabeh geus sayaga.
15 Kalawan parentah raja, eta embaran
teh diumumkeun di ibukota Susan. Tukang-
tukang lumpat geus tingsalemprung mawa
eta maklumat ka propinsi-propinsi. Ari
Haman, sajeroning dayeuh Susan guyur ibur,
raos-raos calik ngaleueut jeung raja.

4 1 Barang Mordekai uninga, anjeunna nepi
ka nyosoek anggoan, teras disalin ku
anggoan tina karung, sarta ngawurkeun lebu
kana mastaka. Tuluy angkat di jero kota bari
nangis tarik awahing ku nalangsa
2 nepi ka lawang karaton. Anjeunna teu terus
lebet, sabab anu make pakean tina karung
mah euweuh anu diidinan asup.
3 Ari urang Yahudi di propinsi-propinsi anu
geus meunang eta sebaran ti raja pating
jarerit. Tuluy paruasa dibarung ku ceurik
jeung midangdam, loba nu tuluy marake
pakean tina karung, malah ngaredengna oge
ngagaloler bae dina kekebul.
4 Barang Ester diwartosan hal Mordekai kitu
ku dayang jeung gandek-gandek, pohara

tagiwurna. Geuwat Mordekai dikintunan
pisalin sina gentos ulah nganggo baju karung.
Tapi ku Mordekai teu ditampa.
5 Ester nyaur mantri Hatah, anu ku sang
raja dibakukeun ngaladenan prameswari. Ku
Ester dijurung nemonan Mordekai, sangkan
nalengteng ku naon nu matak kikituan.
6 Mantri Hatah kaluar nemonan Mordekai di
alun-alun hareupeun lawang karaton.
7 Sakumaha anu kajadian ku Mordekai
dicarioskeun, kitu deui gedena duit anu ku
Haman dijangjikeun baris disetorkeun kana
kas karajaan, saupama sakabeh urang Yahudi
geus diberesan.
8 Surat parentah ngagempur oge
diumumkeun di Susan, salinanana
diserenkeun ka mantri Hatah, bari mundut
tulung sangkan diteruskeun ka Ester.
Amanatna supaya Ester ngadeuheus ka raja,
nyuhunkeun citeresna mugi raja aya sih
piwelas ka bangsa Yahudi.
9 Pamundutna ku mantri Hatah ditepikeun.
10 Ti dinya Ester ngintun wartos kieu ka
Mordekai,
11 "Mugi uninga, jalma anu lebet ka karaton
seja ngadeuheus ka raja kalayan taya
panyaur, boh lalaki boh awewe, hukumanana
mung sarupi, nya dipaehan. Ieu parantos
jadi undang-undang, sarta sadayana kawit
ti mantri dugi ka rahayat biasa parantos
tarerang. Teu aya anu tiasa sumingkir tina

ieu undang-undang, kajabi upami sang raja
nyodorkeun teteken emas, eta jalma moal
kantos dipaehan. Dupi abdi parantos sasasih
henteu disaur-saur."
12 Sanggeus eta kasauran Ester ditepikeun
ka Mordekai,
13 anjeunna ngintun waleran kieu, "Nyai ulah
nyangka baris langkung aman ti dulur-dulur
urang anu lianna dumeh aya di karaton raja.
14 Sanajan upamina, dina kaayaan sakieu
bahayana Nyai raos-raos bae, pitulung mah
moal teu dongkap ti langit. Bangsa Yahudi
tangtos katulungan, sawangsulna Nyai mah
baris tiwas, kitu deui wargi-wargi ti rama
baris mendak poe panungtungan. Ngan ceuk
emutan, boa nu matak Nyai nepi ka jadi Ratu
oge nya keur jadi cukang pisalameteun tina
bahaya kawas ayeuna!"
15 Ester ngintun deui waleran,
16 "Enggal tepangan sadaya urang Yahudi
anu araya di Susan. Wartoskeun kedah
paruasa muasaan abdi. Ulah dalahar nginum
salebet tilu dinten siang wengi. Abdi oge
sareng dayang-dayang sadaya tangtos puasa.
Saparantos eta abdi bade ngadeuheus ka raja,
sanaos baris ngalanggar undang-undang.
Saupami abdi dugi ka tiwas, abdi iklas
kabina-bina."
17 Bral Mordekai angkat, ngajalankeun
sagala pamundut Ester.

5 [1] Sanggeus saum tilu poe, Ester dangdos
ku anggoan karatuan, tuluy ngadeg
di latar padaleman, mayun ka kamar
singgasana. Kaleresan raja keur linggih dina
korsi karajaan, mayun ka lawang.
[2] Barang ningali aya Ratu Ester ngadeg di
buruan, anjeunna teu werat nampik, lajeng
nyodorkeun teteken emas. Enggal Ester
nyaketan, ceg nyepeng kana congo teteken.
[3] Raja mariksa, "Aya pikersaeun naon enung,
Ratu Ester? Saurkeun bae aya pamundut
mah. Tangtos dikabul najan mundut sabeulah
karajaan oge."
[4] Ester ngawaler, "Manawi sapuk ing
panggalih, abdi gusti nyembahkeun panuhun,
mugi Kangjeng Raja miwah Juragan Haman
engke wengi kersa linggih tuang leueut,
kenging abdi gusti nyayagikeun."
[5] Sang raja geuwat nimbalan nyaur Haman
sina gancang-gancang sumping, bade
dicandak linggih ka Ester. Bral raja jeung
Haman arangkat nedunan pangangkir Ester.
[6] Bari ngaleueut anggur, raja mariksa ka
Ester, timbalanana, "Mangga saurkeun, naon
nya pamundut tangtos dikabul. Naon nya
kahoyong tangtos buktos. Palay sabeulah
karajaan oge teu aya wagelanana."
[7] Ester ngawaler,
[8] "Manawi Kangjeng Raja kersa ngabulkeun
panuhun, mugi enjing kersa linggih deui
sareng Juragan Haman tuang leueut nu bade

disayagikeun ku abdi gusti. Menggahing
panuhun abdi enjing bade diunjukkeunana."
9 Samulihna Haman tina tuang, pohara
ngaraos bagjana, hegar manah. Tapi ana
ret ningali Mordekai anu keur aya di lawang
karaton, turug-turug taya pisan riuk-riukna
hormat waktu anjeunna ngalangkung, nyel
bae bendu.
10 Tapi nyabar-nyabar anjeun bae, terus
mulih ka bumi. Sasumpingna tuluy nyaur
rerencanganana ka bumi. Seres oge, garwana
disaur dicandak ngariung.
11 Gorolang sasauran muji anjeun, nyaurkeun
sakumaha beungharna, sakumaha gereyekna
putra-putra, sakumaha dijungjungna ku raja
nepi ka dibere pangkat nu mulya, sakumaha
pentingna anjeunna, leuwih punjul ti batan
pajabat-pajabat raja sejenna.
12 Jeung kieu deui saurna, "Malah bieu mah
tas diondang tuang ku Ratu Ester. Ngan kaula
bae jeung raja nu diondang teh. Isukan ge
diangkir deui.
13 Tapi ana geus nenjo si Mordekai, si Yahudi,
diuk di lawang karaton, les bae eta kabagjaan
teh leungit, asa taya hartina."
14 Ari walon garwa jeung rerencanganana,
"Atuh miwarang bae ngadamel
panggantungan anu luhurna dua puluh
dua meter. Enjing unjukkeun ka raja.
Gantung eta si Mordekai teh. Parantos kitu
mah angkat kana pangangkir tangtos kalayan

senang." Ku pangraos Haman, eta usul kacida
hadena, tuluy bae ngadamel panggantungan.

6

[1] Dina peutingna raja teu iasa kulem.
Seug miwarang dipangaoskeun kitab
babad karajaan.
[2] Pareng mendak laporan hal Mordekai
ngalaporkeun anu rek nelasan raja, anu
diniatan ku Bigtan jeung Teres, dua mantri
purah jaga lawang kamar raja tea.
[3] Raja mariksa, "Naon ganjaran ka Mordekai
kana jasana?" Wangsul abdi-abdi, "Sumuhun,
teu diganjar naon-naon."
[4] Raja mariksa, "Saha pagawe kami
anu ayeuna aya di karaton?" Kabeneran
harita Haman sumping rek unjukan
perkara rek ngagantung Mordekai tea, tur
panggantunganana geus sadia.
[5] Atuh wangsul abdi-abdi teh, "Sumuhun
Juragan Haman, nuju ngantos timbalan."
Timbalan raja, "Sina asup."
[6] Haman lebet, raja mariksa, "Aya jelema
anu ku kami wajib dibere nugraha, rek
dijungjung sina dihormat-hormat luar
biasa. Cik, kudu kumaha alusna?" Haman
ngagerentes manahna, "Naha saha deui
anu pantes dibere nugraha sakitu agungna?
Tangtu aing."
[7] (6:7-8) Anu matak ngawalerna teh,
"Kedah dianteuran anggoan karajaan anu
sok dianggo ku Raja, sareng kuda kagungan

Raja anu dipapaesan ku lambang-lambang
karajaan.
8 (6:7)
9 Sina dangdos ku anggoan karajaan,
didangdosanana ku hiji menak nu
pangagungna, tumpakkeun kana kuda
lajeng arak ngurilingan alun-alun nagara. Ti
heulaeunana kedah aya menak anu ceceluk,
Kieu diagung-agungna, jalma anu ku raja
dipaparin nugraha!"
10 Timbalan raja ka Haman, "Geuwat
atuh eta anggoan kitu deui kudana cokot,
anteurkeun ku maneh. Ieu nugraha bikeun
ka Mordekai, urang Yahudi tea. Sakur anu
bieu ku maneh ditataan, lampahkeun kabeh
ku maneh, ulah aya nu kaliwat. Tepungan
jelemana di gapura karaton."
11 Tuluy Haman nyandak anggoan karajaan
jeung kuda. Mordekai ku anjeunna
didangdosan anggoan karajaan, terus tumpak
kuda, diarak ngurilingan alun-alun nagara.
Haman ceceluk heulaeun arak-arakan,
"Kieu diagung-agungna, jalma anu ku raja
dipaparin nugraha!"
12 Sabadana, Mordekai mah balik deui ka
gapura karaton, ari Haman gura-giru mulih ka
bumi, bari meungpeunan pameunteu awahing
ku ngaraos wirang.
13 Pok wawartos ka garwa jeung
rerencanganana. Ari ceuk garwa jeung
rerencanganana anu palinter tea, "Atuh

anjeun ngawitan eleh ku Mordekai. Urang
Yahudi manehna teh, sarta anjeun moal
bisa ngelehkeun. Pasti manehna malah anu
ngelehkeun anjeun."
14 Sabot keur salasauran kitu, daratang
gandek-gandek karaton bangun gura-giru,
mapag Haman kana pangangkir Ester.

7

1 Lajeng raja angkat jeung Haman, kadua
kalina muru tuang ka Ester.
2 Sanggeusna ngaleueut anggur, raja
mariksa ka Ester, "Ratu Ester bade mundut
naon? Saurkeun bae, tangtos buktos. Masih
sabeulah karajaan ge ku Engkang hamo
burung diserenkeun."
3 Ratu Ester ngawaler, "Manawi Kangjeng
Raja sapuk ngabulkeun ieu panuhun abdi
nu hina, panuhun teh taya sanes mung
nyuhunkeun ditangtayungan nyawa, diri
miwah bangsa abdi.
4 Sayaktosna bangsa abdi nya kitu deui
abdi, parantos aya nu ngajual bade dijagal.
Saupami henteu matak bahla mah, saupami
mung ukur dijual dijadikeun budak beulian,
moal kantos diunjukkeun, bade disidem bae.
Dupi ieu, abdi sadaya bade ditumpes, disina
tumpur!"
5 Raja Ahasweros mariksa ka Ratu Ester,
"Saha anu cucungah kitu teh? Di mana
jelemana?"

6 Waler Ester, "Musuh abdi-abdi, anu jail
kaniaya, sumuhun ieu durjanana, Haman!"
Seblak Haman kabur pangacianana.
7 Sang raja lajeng ngajengkat awahing ku
wera, kaluar ti kamar ngabujeng taman
padaleman. Ari Haman terus ngajengjen, tina
geus kagungan pirasat pasti dihukum ku raja.
Niatna rek muntang ka Ester mundut dibela
nyawa.
8 Gebru meubeutkeun anjeun, nyuuh ka
Ester anu calik dina dipan, seja mundut
piwelasna. Sabot kitu raja lebet manten
ti taman. Ana ningali kitu, raja mani
ngahaok, "Si campelak! Rek ngagadabah ka
prameswari kami, hareupeun kami, tur di
padaleman pisan?" Tutas sang raja ngahaok,
jol abdi-abdi, ngarungkup mastaka Haman.
9 Nu saurang, nu ngaran Harbona unjukan,
"Sayaktosna Haman parantos ngadegkeun
panggantungan di bumina, luhurna dugi
ka dua puluh dua meter, bade ngagantung
Mordekai, anu kapungkur ngaboker rasiah
jalma-jalma anu niat nelasan Sang Raja."
Timbalan raja, "Gantung Haman di dinya!"
10 Gulawing Haman digantung, dina
panggantungan anu tadina dijieun keur
ngagantung Mordekai. Sanggeus kitu, kakara
bendu sang raja leler.

8 1 Dina poe eta keneh, sagala harta
kakayaan Haman, musuh urang Yahudi
tea, ku raja dipaparinkeun ka Ester. Ester

miunjuk ka raja, nguningakeun yen anjeunna
teh kapiputra Mordekai. Atuh ti semet harita
Mordekai diwidian marek ka payuneun raja.
2 Raja nyandak lelepen cap anu bareto
diserenkeun ka Haman tea, tuluy
dipasrahkeun ka Mordekai. Ari Mordekai ku
Ester dikawasakeun ngurus harta kakayaan
Haman.
3 Ester ngadeuheus deui ka raja, bari nangis
ngarawu sampeanana, maksadna mundut
ihtiar, sangkan usaha jahatna Haman bangsa
Agag rek numpes urang Yahudi teh ulah
kajadian.
4 Raja nyodorkeun teteken emas. Ester
cengkat, pok miunjuk,
5 "Manawi sapuk, sareng manawi Kangjeng
Raja kagungan hawatos ka diri abdi, sareng
manawi kagalih, mugi Kangjeng Raja
ngaluarkeun parentah ngabatalkeun embaran
Haman, anu parantos dikaluarkeun ku eta
putra Hamedata bangsa Agag, anu ungelna
kedah numpes sakumna urang Yahudi di
sakuliah karajaan.
6 Diri abdi kumaha nya pikiateun, saupami
eta bahla dugi ka tumiba ka bangsa abdi,
saupami dulur-dulur abdi gusti dugi ka
tumpes?"
7 Dawuhan Raja Ahasweros ka Ratu Ester
jeung ka Mordekai, "Sakumaha anu kauninga,
Haman, anu boga niat numpes urang Yahudi,

ku kami geus digantung. Harta kakayaanana
geus diselehkeun ka Ester.
8 Ngan, surat parentah anu dikaluarkeun
kalawan asma raja tur dicap ku lelepen
karajaan, eta mah henteu wenang
dibatalkeun. Tapi coba bae ngadamel surat ka
sakumna urang Yahudi, kecap-kecapna mah
kumaha aranjeun. Tanda kalayan asma kami,
sarta cap ku cingcin karajaan."
9 Harita geus tanggal dua puluh tilu bulan
anu katilu, bulan Siwan, Mordekai nyaur
para juruserat karaton, ngadiktekeun surat
keur bangsa Yahudi, keur para gupernur,
para bupati jeung pajabat-pajabat ti saratus
dua puluh tujuh propinsi ti India nepi ka
Sudan. Dikarangna dina basa jeung tulisan
masing-masing propinsi. Anu keur urang
Yahudi, nya dina basa jeung tulisan Yahudi.
10 Tret ditanda kalayan asma Raja Ahasweros
sarta dicap ku lelepen karajaan. Geus kitu
diiang-iangkeun, dibarawa ku iber-iber
nu tarumpak kuda balap petingan ti istal
karajaan.
11 Ungelna surat, kalayan restu sang raja,
urang Yahudi kudu taki-taki, sabilulungan
ngabela diri. Lamun didatangan ku jelema-
jelema anu marawa pakarang, ti bangsa
mana bae, di propinsi mana bae, kudu
diayonan sakuat tanaga, tumpes katut
saanak pamajikanana. Enggeus meunang

idin raja, basmi ulah aya nu kari, sarta harta
kakayaanana rampas.
12 Ieu parentah jalankeun di sakuliah
karajaan Persia, dina tanggal tilu belas bulan
Adar, bulan nu kadua belas, poe nu tadina rek
dipake numpes urang Yahudi.
13 Eta maklumat diundangkeun jadi undang-
undang, diumumkeun ka satiap jalma di
unggal kota jeung propinsi, sangkan urang
Yahudi sayaga mapag ngayonan musuh,
ngayakeun pangbales ana geus cunduk
waktuna.
14 Raja marentahkeun sangkan eta
maklumat dibarawa ku satria-satria anu
tingbelesat negarkeun kuda karajaan
sagancang-gancangna. Di Susan oge, di
ibukota, eta maklumat teh diumumkeun ka
bala rea.
15 Geus kitu Mordekai kaluar ti jero karaton,
nganggo anggoan karajaan, warna biru
jeung bodas, harudumna lenen wungu sarta
nganggo makuta kancana. Ger jalma-jalma
urang Susan sarurak ayeuh-ayeuhan
sapaparat jalan.
16 Urang Yahudi galumbira, ngarasa
longsong, pulih ati pulang bagja, nyeuseup
hawa kaunggulan.
17 Di unggal kota jeung propinsi, sakur
anu geus kahontal ku eta maklumat raja,
poe eta teh ku urang Yahudi dijieun poe
sukan-sukan, harajat bawaning ku ngarasa

bagja. Manahoreng, loba pisan jalma-jalma
ti bangsa sejen anu buru-buru arasup jadi
bangsa Yahudi, lantaran ngarasa gimir.

9

1 Geus nincak tanggal tilu belas bulan
Adar, cunduk waktu, urang Yahudi
ngajalankeun parentah karajaan tea. Poe
eta musuh-musuh urang Yahudi geus
boga angkeuhan baris bisa ngaburak-barik
maranehna. Ari heug, urang Yahudi nu
unggul.
2 Di unggal daerah Yahudi di sakuliah nagara,
urang Yahudi sayaga waspada, taki-taki
geusan narajang musuh anu wani-wani
ganggu. Di mana-mana jalma-jalma galalimir.
Dina derna narajang, taya nu tagen nadahan.
3 Malah kanyataanana mah, pajabat-pajabat
pamarentah propinsi-propinsi, gupernur-
gupernur jeung para bupati, kitu deui
wawakil-wawakil karajaan bariluk milu
ngabantu urang Yahudi, lantaran inggis ku
Mordekai.
4 Geus kagurnita, Mordekai jadi gede
kawasana di karaton, tur kawasana teh
wuwuh ngagedean.
5 Atuh urang Yahudi babarieun pisan
ngabasmi musuhna. Pedangna muwak-mawik
dipake ngajagal, musuh gempar jaradi
babatang.
6 Di ibukota Susan wungkul, nu dipaehan ku
urang Yahudi teh nepi ka aya 500 jelema.

7 Di antarana aya: Parsandata, Dalpon, Aspata,
8 Porata, Adalia, Aridata,
9 Parmasta, Arisai, Aridai jeung Waisata.
10 Jumlahna sapuluh urang, sapuluhanana anak-anak Haman bin Hamedata bangsa Agag, musuh urang Yahudi tea. Tapi ari kakayaanana mah teu diraranjah.
11 Dina poe eta keneh jumlah anu paraeh di Susan teh dilaporkeun ka raja.
12 Raja sasauran ka Ratu Ester, "Di Susan wungkul anu tumpes ku urang Yahudi aya 500 urang. Nu sapuluh anak-anakna Haman. Duka kumaha di propinsi-propinsi, tada teuing bae! Kumaha kahoyong Enung ayeuna? Saurkeun bae, tangtos dikabul. Naon nya kahoyong tangtos cumpon."
13 Ester ngawaler, "Manawi sapuk sareng manah Kangjeng Raja, dinten enjing urang Yahudi anu di Susan mugi diwidian neraskeun hanca, sakumaha dinten ieu. Kajabi ti eta, mayit anak-anak Haman, sapuluhanana supados digantung."
14 Sang raja marentahkeun supaya eta pamundut dijalankeun, sarta anjeunna ngundangkeun maklumatna di Susan. Mayit anak-anak Haman sapuluhanana digantung, dijieun tongtonan.
15 Isukna, tanggal opat belas bulan Adar, urang Yahudi di Susan ngamuk deui, maehan 300 urang leuwih warga kota. Tapi harita

oge maranehna henteu terus ngaranjah kana
jaraheun.
16 Urang Yahudi anu di propinsi-propinsi
oge enggeus der narajang musuh, maehan
75.000 jelema, sakur anu ngarewaeun ka
maranehna. Di dieu oge maranehna henteu
kungsi ngaranjah jaraheun.
17 Ngamukna dina tanggal tilu belas wungkul.
Tanggal opat belas eureun tina ngundeur
nyawa musuhna, diganti ku suka-suka pesta.
18 Ari urang Yahudi anu di Susan mah nyieun
pestana teh tanggal lima belas, lantaran
ngaramukna teh dua poe, tanggal tilu belas
jeung opat belas, tanggal lima belas kakara
enggeusan.
19 Ku sabab kitu, urang Yahudi anu di
kota-kota leutik di pasisian, anu kotana
ngablag teu make bebenteng, nyieun pestana
teh tanggal opat belas bulan Adar, harajat
bari silih kirim kadaharan.
20 Ieu kajadian penting ku Mordekai dicatet.
Anjeunna ngintun-ngintunkeun serat ka
sakabeh urang Yahudi jauh deukeut di
sakuliah karajaan Persia.
21 Ungelna, netepkeun yen tanggal opat
belas jeung lima belas bulan Adar, saban taun
kudu dijadikeun hari raya.
22 Lantaran dina poe-poe eta urang
Yahudi geus bisa reureuh, geus ngahontal
kaunggulan ti musuhna. Bulan eta jadi bulan
bangbalikan, asal ceurik jadi seuri, asal

lewang jadi bungangang. Dina poe eta kudu
pesta kudu hajat, silih kirim kadaharan, bari
sidekah ka nu mariskin.
23 Eta parentah ti Mordekai digumatikeun,
sarta jadi adat kabiasaan.
24 Bareto Haman, musuh urang Yahudi, anak
Hamedata bangsa Agag, geus ngalung dadu
anu disebut "Purim", milih poe tumpesan
urang Yahudi tea, anu niatna mah rek
diperenan kabeh.
25 Tapi ku sabab Ester unjukan ka raja,
sarta raja ngaluarkeun parentah, niat Haman
nyilakakeun urang Yahudi teh meulit ka
dirina, nepi ka digantungna pisan katut ka
anak-anakna.
26 Ku sabab kitu, eta hari raya teh disebutna
"Purim", hartina dadu. Nyokot dasar tina
surat Mordekai tea, jeung tina kajadian anu
kaalaman.
27 Hal eta ku urang Yahudi dijieun wajib keur
dirina saturun-tumurun, katut keur sakabeh
jelema anu arasup Yahudi. Jadi eta poe anu
dua, unggal-unggal taun dijieun adat anu
ngabaku, dasarna parentah Mordekai dina
suratna tea.
28 Geus dimistikeun, yen eta hari raya Purim
anu lilana dua poe teh kudu digumatikeun di
unggal-unggal propinsi, unggal kota, boh ku
warga-warga Yahudi harita, boh ku turunan
engke, teu meunang pegat sapapanjangna.

29 Geus kitu, Ratu Ester, putra Abihail,
disarengan ku Mordekai ngintun serat
kalawan nganggo sagemblengna kawibawaan
anjeunna, ngukuhkeun parentah perkara
Purim, anu geus diparentahkeun ku Mordekai
dina seratna anu ti heula.
30 Eta serat ditujukeunana ka sakumna
urang Yahudi. Salinan eta serat dikirimkeun
ka 127 propinsi di sakuliah karajaan Persia,
diwuwuhan ku salam katineung, muga urang
Yahudi ginanjar bagja santosa.
31 Diparentahkeun, sangkan maranehna
jeung turunanana ngagumatikeun hari raya
Purim, sakumaha ngagumatikeun kamistian
ngajalankeun ibadah puasa jeung poe-poe
kasungkawaan. Parentahna ditawis ku
Mordekai jeung Ratu Ester.
32 Sarta eta parentah Ester anu netepkeun
hari raya Purim, diserat dina kitab.
10 1 Raja Ahasweros, ngeunakeun kerja
paksa ka rahayat anu di daerah-daerah
basisir karajaanana, kitu deui ka nu di
daerah-daerah padusunan.
2 Sagala padamelanana nu harebat sarta
gagah, kitu deui salengkepna riwayat
dijungjungna Mordekai kana pangkat anu
agung, diserat dina kitab babad raja-raja
Persia jeung Media.
3 Mordekai, urang Yahudi tea, jadi jalma
agung nu kadua ti Raja Ahasweros ku anjeun.
Dipupunjung diagung-agung, dipikaresep ku

sasama bangsa. Anjeunna geus barang damel pikeun kamaslahatan bangsana, kitu deui keur pirahayueun sakabeh turunanana.

Ayub

1 [1] Di tanah Us aya hiji jelema, Ayub
jenenganana. Jelema ibadah tuhu ka
Allah, temen lempeng hade manah, tata-titi
ati-ati, nyingkah tina lampah salah.
[2] Kagungan putra tujuh pameget, tilu istri.
[3] Kagungan ingon-ingon domba 7.000, onta
3.000, sapi 1.000, kalde 500. Bujangna
mangpirang-pirang. Pangbeungharna di tatar
Wetan mah.
[4] Ari putra-putrana nu pameget damelna
curak-curak pepestaan, bagilir di bumina
masing-masing silih ondang, tara lali ngajak
saderek-saderek nu istri.
[5] Ari Ayub saban-saban putrana entas
pesta, poe isukna pasti gugah subuh-subuh,
nyanggakeun kurban, mundut ampun keur
putra-putrana. Saban-saban kitu bae, sabab
ceuk emutanana bisi aya talajak anak anu
nincak dosa, teu kahaja, ngahina ka Allah.
[6] Hiji mangsa, waktu mahluk-mahluk surga
ngadeuheus ka payuneun PANGERAN, di
antarana Si Panggoda oge aya.
[7] Ku PANGERAN dipariksa, "Ari maneh
tas naon bae?" Jawab Si Panggoda, "Tas
luntang-lantung ngajajah jagat."
[8] Timbalan PANGERAN, "Nyaho maneh ka
abdi Kami nu ngaran Ayub? Di sajagat taya

deui nu satia jeung ibadahna cara manehna.
Ka Kami estu gumusti, tata titi ati-ati,
nyingkah tina lampah salah."
9 Si Panggoda ngajawab, "Kumaha lamun
teu dibere naon-naon, daekeun gumusti?
10 Pan ku Anjeun sakitu dipukpruk-pukprukna
sakulawarga, sagala pangabogana dijaga-
jaga. Sagala pagaweanana diberkahan, tur
dibere ingon-ingon sakitu reana, mani matak
heurin sanagara.
11 Coba cabut sagala pangabogana, harita
keneh ge pasti nyumpahan ka Anjeun."
12 Timbalan Allah ka Si Panggoda, "Heug,
sagala pangabogana kawasaan ku maneh,
asal ulah ganggu ka dirina." Leos Si Panggoda
undur ti payuneun Allah.
13 Dina hiji poe, waktu putra-putra Ayub
keur pesta di nu cikal,
14 torojol bujangna mawa beja ka Ayub,
"Cilaka Juragan! Waktos bujang-bujang nuju
ngawaruluku ku sapi, sareng kalde sadayana
nuju nyaratuan di sampalan,
15 ujug-ujug diambreg ku urang Syeba.
Ingon-ingon diranjah, bujang-bujang
tiwas sadayana. Mung abdi anu salamet,
ngawartosan ka Juragan."
16 Can anggeus ngomongna, torojol deui
bujang mawa beja, "Tiwas Juragan! Domba
seep, nu ngangonna sadayana tiwas, dibentar
gelap. Mung abdi nu salamet, ngawartosan
ka Juragan."

17 Ieu can anggeus nyarita, datang deui
bujang mawa beja, "Aduh Juragan! Onta
seep diranjah ku rampog-rampog ti Kasdim
dugi ka tilu bubuhan. Bujang-bujang tiwas
sadaya. Mung abdi anu salamet, ngawartosan
ka Juragan."
18 Ieu can anggeus nyarita, geus torojol
deui bae bujang mawa beja, "Tobat Juragan!
Putra-putra nuju pesta di nu cikal,
19 ana gelebug aya topan nebak ti leresan
gurun keusik. Gedong ambrug burak-barik,
nu di lalebet kitu deui putra-putra sadayana
tiwas. Mung abdi anu salamet, ngawartosan
ka Juragan."
20 Neut Ayub cengkat, seug nyosoeh
anggoanana awahing ku remuk nya manah.
Rambutna digundulan, bruk meubeutkeun
anjeun nyium taneuh.
21 Pok ngalahir, "Kami datang ka dunya
teu babawaan, mulang ge mo babawaan.
PANGERAN anu maparin, ku PANGERAN
deui dicandak. Mugi Pajenengana-Na tetep
dijungjung."
22 Katarajang cilaka sakitu parnana oge
imanna mah berekah, henteu nempuhkeun
ka Gusti Allah.

2 1 Waktu mahluk-mahluk surga
ngadeuheus deui ka payuneun
PANGERAN, Si Panggoda milu deui.

2 Ku PANGERAN dipariksa, "Maneh tas
ti mana?" Si Panggoda ngajawab, "Tas
luntang-lantung ngajajah jagat."
3 PANGERAN mariksa deui, "Geus nyaho lain,
ka abdi Kami Ayub tea? Di sajagat taya deui
nu satia jeung ibadahna cara manehna. Ka
Kami estu gumusti, tata-titi ati-ati, nyingkah
tina lampah salah. Mangkilang ku maneh
geus dijuligan teu puguh-puguh lantaran
Kami kaangsonan, tetep bae satuhu cara
sasari."
4 Si Panggoda ngajawab, "Jelema mah asal
keur ngabelaan nyawa, tara lebar ku banda.
5 Coba ragana terapan siksa, harita keneh ge
pasti nyumpahan ka Anjeun."
6 Ari pilahir PANGERAN, "Hade, ayeuna
manehna aya dina kakawasaan maneh, asal
ulah nepi ka paeh."
7 Leos Si Panggoda undur ti payuneun
PANGERAN, nerapkeun panyiksa ka Ayub,
sakujur salirana disina parecah pareurih
kabina-bina.
8 Seug Ayub ngalih calikna ka jarian, bari
ngerokan salira ku talawengkar.
9 Ku garwana diweweleh, "Bade satuhu
keneh bae ka Allah teh? Geura sumpahan
Allah teh, terus pek pupus!"
10 Ayub ngawaler, "Eum, ucap-ucapan teh
sambewara teuing! Pedah ku Allah keur
dipaparin lara, na make kudu aral? Geuning
ari berkah-Na mah ku urang bet ditampa?"

Iman Ayub berekah, najan nandang lara,
henteu nempuhkeun ka Allah.
11 Aya sobat Ayub tiluan, nya eta Elipas
urang Tman, Bildad urang Suah jeung Sopar
urang Naamah. Sanggeus ngadarangu beja
yen Ayub teu damang tur pohara larana tuluy
ngaralayad seja ngabeberah.
12 Barang breh, rada ti kaanggangan keneh
mah meh bae paranglingeun ka Ayub teh. Ari
gok ari segruk nararangis awahing ku henteu
tega ningalina, seug nyarosoeh anggoanana
bari tuluy ngarawu taneuh diawur-awur ka
awang-awang jeung kana mastaka.
13 Brek sarila dina taneuh ngarencangan
beurang peuting bari teu kecet-kecet nepi ka
saminggu, tina awahing ku watir ka Ayub anu
sakitu nandang larana.

3 1 Tungtungna Ayub nu mimiti buka soara,
nyumpahan poe wedalna, saurna,
2 (3:2-3) "Ya Allah, mugi lanat poe
wewedalan abdi, mugi lanat wengian abdi
dicipta.
3 (3:2)
4 Eta poe jadikeun poek, ya Allah. Tong
diemut-emut deui tong disinaran ku caang
deui.
5 Sina medem sing ngajumbleng, dingdingan
ku mendung hideung, ulah kasorot sang
surya.
6 Wengi eta dudut ti jero taun, tong
dietang-etang deui,

7 jieun wengi anu suwung, tuna tina
kabungahan.
8 Timbalkeun ka tukang tenung, nu tiasa
ngagendam ka Lewiatan, sina nyapa eta poe,
9 sina nyandet sinar bentang timur, sangkan
eta wengi ulah katumbu balebat.
10 Sing disapa eta wengi anu ngantep abdi
dijurukeun, nepi ka abdi ayeuna nandang
panyiksa.
11 Mun antep abdi teh kapungkur teu
dijurukeun, atanapi antepkeun burusut tuluy.
12 Keur naon abdi kapungkur dilalahun ku
indung? Keur naon kapungkur disusuan ku
anjeunna?
13 Mun harita teras maot, ayeuna kantun
genahna,
14 genah mondok, lir raja sareng pangagung,
anu nembe rengse ngadegkeun deui
karaton-karatonna jaman baheula.
15 Tibra mondok, lir para pangeran, nu tas
ngeusian gedongna ku emas perak,
16 henteu usik-usik, lir orok udul.
17 Di jero kubur mah, nu jahat eureun
ngajahat, nu cape gawe, reureuh tina
gawena.
18 Sakitan-sakitan ge di dinya mah ayem-
tengtrem, teu nguping anu sesentak reujeung
hahaok.
19 Di dinya mah mulya hina sami bae, budak
beulian ge bebas merdeka.

20 Kanggo naon Si Nalangsa dihirupan?
Kanggo naon Si Prihatin dicaangan?
21 Balik pepeh nunggu paeh, ajalna teu
datang-datang. Nu kitu mah sono keneh ka
kuburan batan kana pependeman.
22 Nu kitu mah nembe senang mun hos
paeh, rup ku padung rap ku lemah, nembe
genah.
23 Nu kitu mah hirupna ku Allah dikepung
sakurilingna, mangsa pikahareupeunana ku
Allah disamunikeun.
24 Mungguh abdi boro-boro bisa neda, balas
rumahuh, humarurung udah-aduh.
25 Nu dipikasieun nampeu, nu dipikahariwang
datang.
26 Hayang tengtrem teu tiasa, hayang genah
teu tiasa, lara teu aya sudana."

4 1 (4:1-2) Elipas: "Ki Sobat! Punten nya,
tong ngambek, kuring ayeuna seja
nyarita. Geus teu kuat ngabetem salila-lila.
2 (4:1)
3 Anjeun teh tukang wuwuruk, tukang
nyangkeh leungeun-leungeun nu ngaraplek,
4 purah ngeumbing nu tiguling, purah nuyun
nu ngudupruk, ngabeberah nu laleuseuh
jeung sarusah.
5 Ayeuna Ki Sobat pisan ngalaman katerap
lara, bet aral nandanganana.
6 Ongkoh Ki Sobat ibadah, taya cawadeun
nya lampah. Atuh tong aral subaha,
tarimakeun masing pasrah.

7 Kudu ngeunteung ka nu enggeus-enggeus,
na aya jalma ibadah nandang cilaka?
8 Ana kapanggih ku kuring, pangna jelema
meunang cilaka reujeung sangsara, lantaran
geus melak dosa, tandur binih kajahatan.
9 Atuh tangtu Allah bendu, tangtu narajang
lir topan, jalma nu kitu digempur.
10 Nu jarahat tinggalaur, tingharegem cara
singa, tapi jep ku Allah dibungkem nepi
ka jempling, sihungna beak dipingges-
pinggeskeun.
11 Lir singa taya mamangsan, maranehna
tarariwas, anak-anakna paburencay.
12 Kungsi kuring meunangkeun hiji harewos
pituah, pohara launna mehmehan henteu
kadenge.
13 Karasana asa eukeur ngimpi goreng
ngaganggu keur hees tibra.
14 Kuring mani ka ngeleper, gumeter, sakujur
awak ngadegdeg bawaning ku sieun.
15 Hiliwir aya angin kana beungeut, kuring
sumiak muringkak, sabulu-bulu muriding.
16 Breh teh ningali nu ngabelegedeg di
hareupeun, dihantem diawas-awas, weleh teu
nyaho eta teh naon. Ana ngong aya soara,
datangna ti alam jempling.
17 Pokna, Taya jalma nu bener payuneun
Allah. Taya jalma nu beresih di payuneun Nu
nyiptana.
18 Sadalah abdi-abdi Allah di sawarga,
ku Allah taya anu dipercaya. Malah para

malaikat, ku Mantenna kapendak aya
cacadna.
19 Kumaha pamikir Ki Sobat, na Mantenna
rek percaya ka mahluk nu asal tina taneuh
lempung, anu asal tina kebul, tur baris ajur
lebur lir dihakanan ku geget?
20 Manusa mah, isuk-isuk jagjag waringkas,
ari sorena kelepek paeh teu kanyahoan.
21 Sagala nu ngancik dina dirina, les musna
tanpa karana. Nepi ka paehna ge tetep
henteu nyaho naon-naon.
5 1 Ki Sobat! Aya kira-kirana nu bisa
ngajawab kana hal eta? Mangga calukan.
Atawa, aya kira-kirana malaikat nu bisa
dipentaan mangjawabkeun?
2 Aral ku diri, hayang paeh awahing ku
jengkel-jengkelna, eta mah nya bodo nya
tanpa guna.
3 Kuring geus manggih aya nu garejul
nararanjung, tapi harita keneh ge tempat
tinggalna ku kuring disapa.
4 Anak-anakna teu jaramuga, di pangadilan
teu aya nu ngabela.
5 Beubeunangan panenna, malah gandum
nu di rungkun ge bakal ledis ku nu kalaparan.
Kakayaanana dipikasirik ku nu aus kana harta.
Harta bandana wungkul keur teureuyeun
batur.
6 Piraku atuh kajahatan bijil ti jero taneuh,
piraku kasusah bijil ti jero bumi onaman.

7 Lain, lain ti dinya. Manusa cilaka teh ku
polahna keneh bae, cara silalatu mararetel
tina seuneu.
8 Mun kuring jadi anjeun, pasti nyaluuh ka
Allah, rek balaka sumeja sadaya-daya.
9 Sabab sugri damel-Na anu araheng ku
urang hamo kaharti, sagala mujijat-Na teu
aya wates wangenna.
10 Mantenna nurunkeun hujan, tanah-tanah
jeung tegalan disiram.
11 Ku Allah mah nu laip dijait, nu tagiwur
dililipur.
12 (5:12-13) Mantenna ngagagalkeun
rarancang jalma lalicik ngajiret anu palinter
ku rarancangna sorangan nepi ka sagala
usahana taya hasilna.
13 (5:12)
14 Pikeun anu kararitu, cacakan wanci
manceran, nepikeun ka talag-tolog lir ti
peuting.
15 Balikanan nu mariskin, ku Mantenna dijagi
ti baya pati, nu kakurangan, diraksa tina
paneungteuinganan.
16 Nu malarat, ku Mantenna dibeberah, anu
jarahat dibungkem, henteu bisa kecat-kecet.
17 Jalma anu dipeperih ku Allah mah bagja!
Anu matak ulah aral lamun disandangan lara.
18 Mun Mantenna ngaraheutan, Mantenna
keneh nu ngalandongan. Upama Mantenna
neunggeul, Mantenna keneh nu ngusapan.
19 Saban wanci urang dijagi tina balai,

20 usum kalaparan, moal paeh kalaparan,
usum perang moal paeh ku perang.
21 Ti nu linyok ti nu bohong, urang teh
diaping-aping, dijauhkeun tina sagala
bancang pakewuh.
22 Ancaman lapar, ancaman kakerasan, ku
urang diseungseurikeun; ku sato galak ge teu
sieun.
23 Waktu eukeur ngawuluku, taneuh riduh
euweuh batu, tur teu kudu hariwang ku sato
galak.
24 Ana keur reureuh di saung, senang teu
aya kabingung, ret nenjo ka ingon-ingon,
gede hate da aman taya bahaya.
25 Anak incu mani reuay, turunan geus teu
kabilang, tanding jukut di sampalan.
26 Hirup seubeuh panjang umur, nepikeun ka
aki-aki, mun pare mah tepi ka koneng, nepi
ka mangsa dipanen.
27 Tah kitu saderek Ayub, kitu pamanggih
ti kuring, beunang lila diajar tina luang anu
kaalaman. Pek nyanggakeun, mugi-mugi
katarima."

6
1 (6:1-2) Ayub: "Duka lara diri kuring,
mun ditimbang ku taraju,
2 (6:1)
3 beurat alah batan keusik sapanjang basisir.
Piraku henteu kamalum, lamun kuring tadi
kalepasan omong.
4 Awak katiir jamparing Allah Nu Maha
Kawasa, peurahna nyaksrak saluar awak. Diri

diambreg ku sagala pirentageun anu diatur
ku Allah.
5 Kalde, ari keur ngagabres jukut tara
hohoang, sapi, najan nyatuan jukut garing
tara emoh-emohan.
6 Tapi cik, saha nu beuki kadaharan anu
hambar teu diuyahan? Naon ngeunahna
endog bobodasna wungkul?
7 Dahareun jiga kitu, kuring mah henteu
hayang-hayang acan, didahar ge kalah ka
sebel.
8 Ku naon atuh pamenta kuring ku Allah
henteu dikabul? Ku naon atuh panyambat
kuring henteu didangu?
9 Kahayang teh bek bae kuring ku Mantenna
paehan.
10 Lamun bek mah ku Mantenna dipaehan,
meureun emprak awahing ku atoh-atohna,
keun bae nyerina mah moal dirasa. Da nyaho
Allah mah suci, sagala timbalana-Na ku
kuring hamo dilawan.
11 Naon nya tanaga nu matak kuring hirup
bae teh? Keur naon dihirupan ge, ari euweuh
arep-arepeunana deui mah?
12 Na diri kuring teh tina batu, awak kuring
teh tina tambaga?
13 Kuring geus teu daya teu upaya, tapi ka
saha nya menta tulung, ka ditu suwung ka
dieu suwung.

14 Waktu keur sangsara kieu, boh
ninggalkeun Allah, boh henteu, kuring teh
butuh sobat sajati.
15 Ari heug aranjeun mah, anu majar nyobat,
bet lain puntanganeun, jeg walungan keur
katiga mani ngoletrak.
16 Jeg walungan anu katutup ku es jeung
salju,
17 ari geus kapanasan bet ngadak-ngadak
saat, dasarna mani ngoletrak.
18 Kapilah bati kokolopokan neangan cai,
ubak-ubek di gurun keusik nepi ka paraeh
pating golepak.
19 Kapilah ti Syeba reujeung ti Tema,
gura-giru maruru eta walungan.
20 Ari datang les musna harepanana, nempo
walungan garing ngoletrak.
21 Tah aranjeun ka kuring ge jeg walungan
siga kitu, nenjo nasib kuring kieu teh
ngajenghok sieun.
22 Na kuring bieu ka anjeun teh pepentaan?
Atawa menta dipangnyogokkeun si Anu?
23 Atawa menta dibela sangkan rahayu, boh
ti musuh, boh ti jalma anu telenges?
24 Pek, kuring papatahan, tuduhkeun
naon kasalahanana, kuring rek cicing, rek
ngaregepkeun.
25 Omongan anu ihlas mah matak sugema.
Tapi eta anu keur diomongkeun ku anjeun teh
omong kosong.

[26] Omongan kuring ku anjeun dianggap
angin, tapi ari kuring humandeuar bet
ditempas!
[27] Balikanan anjeun, ka budak pahatu ge
tega ngalotrekeun nasibna ku ngalung dadu.
Malah ka sobat dalit ge tega meres keneh
bae, da hayang beunghar.
[28] Bisi pajarkeun bohong, yeuh teuteup
beungeut kuring.
[29] Geus kacida ngalanturna omongan anjeun
teh. Meujeuhna eureun tina micatur anu teu
bener. Ari ieu bet kuring nu disalahkeun,
padahal kuring nu bener.
[30] Tapi kitu tea bae, ceuk pamikir anjeun
mah keukeuh kuring nu teu bener, keukeuh
nyangka yen kuring teu nyaho bener jeung
salah.

7

[1] Hirup jalma lir prajurit nu dipaksa
perang, lir kuli beurat ku gawe,
[2] lir budak beulian hayang manggih keur
ngiuhan, lir pagawe nunggu-nunggu buruhan.
[3] Undur bulan cunduk bulan, diri samar
menyat deui. Beurang deui peuting deui, bati
peurih dina ati.
[4] Ari geus dug arek hees, waktu teh
asa ngarayap, lelembutan sapeupeuting
kumalayang, hayang buru-buru isuk.
[5] Awak digurumut ku bilatung, pinuh ku
budug, kulit bareulah pinuh ku nanah.

6 Poe-poe kuring nyerelek tanpa harepan,
nyerelekna leuwih gancang ti batan lepasna
toropong tinun.
7 Duh Gusti Allah, umur abdi mung napas
sarenghap, geus dikantun ku kabagjaan.
8 Ayeuna katingali ku Gusti, nanging moal
lami engke mah mun ku Gusti dipilari, abdi
teh parantos sirna.
9 (7:9-10) Jalmi mah ibarat mega, beuki
ipis beuki ipis, les bae ngiles, ana maot
moal balik-balik deui, musna tina ingetan
sobat-sobat kawawuhan.
10 (7:9)
11 Ku sabab eta kuring moal rek ngabetem,
lantaran pinuh ku kajengkel hate, pinuh ku
kapeurih ati, rek nyoara bae.
12 Na ku naon ku Gusti dugikeun ka
diawas-awaskeun teuing? Mani sapertos ka
mahluk sagara nu pikasieuneun bae!
13 Ku hayang tiasa reureuh bari ngahenen
ngagoler, hayang aya ubar nu bisa ngurangan
ieu kanyeri.
14 Ari ku Gusti kalah ka diudag-udag
ku impian nu garoreng, dibebegigan ku
titingalian pikasieuneun.
15 Langkung sae cekek bae atuh abdi teh,
paehan sakalian, tinimbang hirup dikieu-kieu.
16 Abdi pasrah, parantos bosen hirup.
Kantunkeun bae, da hirup ge taya hartosna.

17 Kangge naon manusa teh sakitu
ditalingakeunana, Gusti? Kangge naon
satincak-tincakna hantem bae diawaskeun?
18 Dilinglingan saban enjing, diuji satiap
menit.
19 Teu pisan dibere minge, henteu kaur
neureuy ciduh-ciduh acan.
20 Naha ngaraos rugi Juragan Sipir teh
ku dosa abdi? Ku naon abdi dijieun bahan
padamelan Gusti? Naha abdi teh kacida
ngarepotkeunana ka Gusti?
21 Naha leres dosa abdi teh parantos
teu pantes kenging hampura? Naha leres
kalepatan abdi moal dipaparin ampun?
Sakedap deui ge abdi teh bakal ngagoler dina
liang kubur, pamohalan ku Gusti kapendak
deui."

8 1 (8:1-2) Bildad: "Anggeus meureun
ayeuna mah, catur nu sakitu
ngagelebugna teh!
2 (8:1)
3 Allah mah hamo nyimpang tina kaadilan,
hamo salah ngalarapkeunana.
4 Nu dorakana ka Allah teh moal salah deui,
anak, nya tangtu dihukum, satimpal jeung
pamolahna.
5 Kari anjeun, matak naon lamun tobat, neda
ampun ka Allah Nu Maha Kawasa.
6 Asal bener Ki Sobat jujur beresih, piraku
Allah teu kersa mitulung. Rumah tangga Ki

Sobat tangtu dipulihkeun deui, minangka
ganjaranana.
7 Harta banda nu geus musna kaitung taya
hartina, lamun dibanding jeung nu engke, nu
baris dipaparinkeun deui ku Allah.
8 Coba nyoreang heula ka anu barijaksana
baheula, kana benerna pamanggih karuhun
urang.
9 Hirup urang keur mah pondok, turug-turug
urangna ge henteu terang naon-naon, urang
teh jeg kalangkang dina beungeut taneuh.
10 Tapi tengetkeun ieu piwulang jalma-jalma
bijaksana jaman baheula, regepkeun ieu nu
rek dikedalkeunana,
11 Jukut walini piraku jadi, saupama taya cai,
da anu kitu mah moal hirup lamun lain di nu
ledok.
12 Ana cai enggeus garing, eta nu
pangheulana perang, ngora-ngora keneh ge
geus paeh, henteu kaburu diala.
13 Jalma-jalma anu teu baroga Allah ge
kitu, cara jukut walini tea, moal teuing kana
menyat deui, dumeh mopohokeun ka Allah.
14 Hirupna teh, lir nu nyukang dina benang,
nete kana ramat lancah.
15 Naon kakuatanana ramat, na bisa
disarandean? Naon kakuatanana benang,
naha beunang dipuntangan?
16 Hirupna jelema jahat, lir areuy salaleger
kasorot ku panonpoe, mani nyayang nyaliara
sabudeur kebon,

[17] akarna ngaranggeum batu, pageuh
nyangkerem kana batu cadas.
[18] Tapi lamun geus dicabut, geus hamo kaciri
urut-urutna acan.
[19] Ngan semet kitu kajayaan jelema jahat
mah, terus musna, urutna diandih ku nu lian.
[20] Allah mah hamo nilarkeun jelema anu
satuhu, hamo nulung ka jelema anu jahat.
[21] Ki Sobat ge tangtu ku Mantenna
dijungjung deui, bisa seuri deui, bisa surak
deui.
[22] Balikanan anu ngewa ka Ki Sobat, tinangtu
nandang wiwirang. Pangancikan jalma jahat
mah tinangtu musna."

9 [1] (9:1-2) Ayub: "Enya, kuring ge geus
nyaho. Piraku manusa bisa ngalawan
Allah?
[2] (9:1)
[3] Na aya nu bisa ngalawan ka Mantenna?
Mantenna iasa merekpek ku sarebu
pertanyaan, hiji ge moal aya nu kajawab ku
manusa.
[4] Allah ieuh, nya pinter nya Maha Kawasa,
pamohalan jelema teh kuat ngalawan.
[5] Ana Mantenna geus bendu sok tara
tatapasini deui, gunung-gunung digempur
sina rarugrug,
[6] bumi digunjang-ganjing ku lini, paseuk-
paseuk jagat dicabutan.

7 Ku Allah mah panonpoe ge dipondah
teu bisa bijil, bentang-bentang henteu bisa
narembongan.
8 Mantenna mantengkeun langit, nyalira bae,
bari nincak kana tonggong mahluk sagara.
9 Di langit ngagantungkeun bentang:
Bentang Biruang, Bentang Orion, Bentang
Tujuh, Bentang Kidul.
10 Padamelana-Na nu araheng ku urang
henteu kaharti, mujiijat-Na teu aya wates
wangenna.
11 Mantenna aya ngalangkung, tapi ku kuring
teu katenjo.
12 Ari enggeus mikapalay, naon ge dicandak,
taya anu bisa mapalangan, tara aya anu wani
tumaros, Keur damel naon?
13 Ana bendu sok kadalon-dalon (teu bisa
dipondah), musuh-musuhna, nu ngabantu
Rahab si mahluk sagara, nu ngalawan ka
Mantenna tea, diremukkeun.
14 Komo kuring, pimanaeun bisa manggih
piucapeun keur ngalawan ka Allah?
15 Sanajan kuring bener ge, mo bisa nempas,
kalah ka kapaksa menta dipikarunya, ku
Mantenna nu mutus perkara kuring.
16 Jeung sanajan ku Mantenna dibere tempo
keur ngomong, kuring mah teu percaya yen
kersaeun ngadangukeun.
17 Kalah ka teu puguh-puguh, kuring disina
dibuntang-banting ku angin topan.

18 Kuring teh teu meunang ngarenghap-
ngarenghap acan, sagala damel-Na ka kuring
wungkul ngagerihan ati.
19 Kudu maksakeun ngalawan? Ngalawan
ka Allah? Arek maksa ngagusur Mantenna
ka pangadilan? Saha nu sanggup maksa ka
Mantenna?
20 Najan kuring bener tur satemenna, ana
pok mah ngomong saucap-ucap teh bet
salah, saucap-ucap teh matak cilaka bae.
21 (9:21-22) Ayeuna mah, sanajan enya
bener ge paduli teuing, da kuringna enggeus
bosen hirup. Rek salah rek bener, ku Allah
manusa teh teu burung ditumpur.
22 (9:21)
23 Lamun anu bener tea ngadadak paeh,
Allah kalah ka gumujeng.
24 Dunya ku Allah geus diserenkeun ka nu
jarahat, hakim-hakim sina lolong. Lamun lain
ku Allah, ku saha deui?
25 Umur kuring ngabelesat siga anu balap
lumpat, sapoe ge teu kungsi panggih jeung
bagja.
26 Lajuna lir parahu balap, rikat alah batan
heulang nyamber hayam.
27 (9:27-28) Sakitu kanyeri dipopohokeun,
bari maksakeun diri ngahehegar maneh,
karasana kalah ka beuki kasiksa, tetela kuring
teh ku Allah tetep dianggap doraka.
28 (9:27)

29 Ku sabab tetep dianggap salah, keur naon
atuh nyusahkeun maneh oge?
30 Najan dihantem diseretu, diri kuring
pamohalan bisa beresih.
31 Ku Allah ge kalah ka dibalangkeun ka
jarian, papakean jarareblog matak gareuleuh.
32 Manasina Allah teh jelema, meureun bisa
ditembal dicental, meureun bisa dibawa ka
pangadilan, ngarah putus mana nu salah.
33 Kaya kieu mah kuring cekcok jeung Allah
teh teu aya nu bisa nyapih, moal aya nu bisa
mutus, saha nu salah, kuring atawa Allah.
34 Duh Allah, cik ulah kitu-kitu teuing! Nyiksa
teh mani pupuasan!
35 Teu sieun abdi mah ngomong kitu ge, da
ceuk rarasaan mah abdi teh bener!

10 1 Abdi parantos teu kiat hirup, wungkul
ngarasakeun kapeurih.
2 Atuh Gusti teh ulah mung nyalahkeun bae,
sebatkeun lantaranana nu matak ijid ka abdi.
3 Naon maksad Gusti dugi ka telenges
kitu? Naha ngahaja bae bade ngapeskeun
dadamelan ku Anjeun, bade ngayunkeun
pangreka jelema jahat?
4 Ari Gusti ningali perkara teh sami sareng
jalmi?
5 Ari yuswa Gusti sami sareng umur manusa?
6 Naha atuh dosa abdi dugi ka disusud-susud,
kalepatan abdi dugikeun ka dikorehan?

7 Gusti kena-kena uninga yen abdi mo aya
nu bisa nulung, najan bener ge tetep bae
disalahkeun.
8 Pedah abdi kenging Gusti ngawangun
sareng ngarakit, heug Gusti ngaraos wenang
ngaruksak deui.
9 Pedah abdi dipidamel tina taneuh porang,
bade diremukkeun dijadikeun deui lebu?
10 Gusti ka pun bapa maparin tanaga,
supados abdi tiasa yuga. Di jero kandungan
abdi ku Gusti dibayuan.
11 Raga abdi ku Gusti diwangun ku tulang,
dianyam ku urat sarap, tulang dibungkus ku
daging sareng kulit.
12 Lajeng dipaparin nyawa, didama-dama,
dijaga diraksa, dugi ka usik tiasa hirup.
13 Ayeuna mah abdi terang, sihoreng
sapanjang kitu teh cicing-cicing Gusti bade
nyilakakeun abdi.
14 Manahoreng abdi dijieun geusan intipeun,
teanganeun kasalahan, sangkan teu layak
kenging hampura.
15 Teu kaop lepat saeutik sok jebet
bae digitik. Sawangsulna ari bener, ukur
diapilainkeun. Mani seubeuh ku Gusti dihihina
dikakaya.
16 Teu kaop mun ningali abdi menyat, Gusti
mani kawas singa, sebrut ngudag buru-buru,
malah pinton kasaktian, ngarah abdi cilaka.
17 Tur Gusti mah tara kirang-kirang saksi
keur nuding ka abdi sangkan aya jalan geusan

bendu teterasan. Mun hoyong ngagitik deui,
Gusti tara kirang-kirang akal.
18 Naha atuh abdi kapungkur diantep lahir ka
dunya? Matak naon mun teras bae paehkeun,
memeh katingal ku pada jalma!
19 Langkung sae tina kandungan teh
antepkeun burusut tuluy ti batan diantep
hirup.
20 Parantos atuh abdi teh tinggalkeun, da
moal lami deui ge sakarat, samemeh hos
hayang bisa minge heula.
21 Moal datang ka teu hilang, moal mulang-
mulang deui, mulang ka alam nu poek
mongkleng,
22 alam nu peteng ngajumbleng turta
pakusut, cahaya ge di dinya mah angger-
angger poek."
11 1 (11:1-2) Sopar: "Moal diwalonan eta
obrolan Ayub teh? Seja dihaminan bae
catur anu sakitu panjangna teh?
2 (11:1)
3 Ayub, dikira eta kasauran teh mo aya
nu bisa ngabantah? Dikira nu lian baris
kapeupeuh mun anjeun baceo?
4 Anjeun ngarasa bener sorangan, ngarasa
beresih di payuneun Allah.
5 Teuing ku hayang, Allah ku manten kersa
ngawaler ka anjeun!
6 Muga-muga ka anjeun nerangkeun, yen
kapinteran teh rupa-rupa, tur rea anu teu
katepi ku uteuk manusa, ku jero-jerona. Mun

dibanding jeung gedena dosa anjeun, eta
hukuman ti Mantenna teh teu sabaraha.
7 Na sanggup anjeun neuleuman wawatesan
kaagungan jeung kakawasaan Allah?
8 Dalah langit nu ku urang teu kahontal, ku
Allah mah katepi kasungsi. Mantenna awas
ka alam kubur, urang mah henteu.
9 Kaagunganana ngungkulan legana jagat,
ngungkulan legana samudra.
10 Upama anjeun ku Mantenna didakwa sarta
didoja, saha anu bisa ngahalang-halang?
11 Allah mah teges, mana jalma anu taya
harga, awas kana sagala lampah jahatna.
12 Jalma bodo kakara bisa mimiti pinter,
engke lamun kalde jarah geus lindeuk ti
barang borojol.
13 Sing pasrah ka Allah, masing muntang ka
Mantenna.
14 Kadorakaan, kaluluputan, jauhkeun ti
rumah tangga,
15 sangkan teuneung sarta tanggah
ngalawan paneka dunya.
16 Lamun kitu sagala kasusah baris ngiles
tina ingetan. Mun caah mah geus eureun, mo
kainget-inget deui.
17 Nya hirup kari mencrangna, leuwih ti
batan srangenge wanci manceran, nu tadina
poek mongkleng, baris ngagebray lir cahya
pajar.

18 Moal teu ngarasa aman turta pinuh ku
harepan, ku Allah baris diraksa, dipaparin
katengtreman.
19 Teu kudu rempan sieun aya musuh, malah
loba nu baris marenta tulung.
20 Sabalikna nu jarahat bati culang-cileung
jeung tagiwur, teu maranggih panglumpatan,
nasibna kari sarupa, nya tiwas jadina."

12

1 (12:1-2) Ayub: "Atuh nu kitu mah
geus lumrah. Nu kawas kitu mah mun
jelemana paeh kanyahona oge paeh.
2 (12:1)
3 Kuring ge kanyaho teh loba, teu beda ti
anjeun, kalah ka kumaha ge moal eleh. Nu
dicaturkeun bieu ku anjeun, sarerea ge geus
nyaho.
4 Behna mah sobat-sobat ge bet
nyeungseurikeun. Tur kuring teh sakitu
benerna, teu boga salah. Tapi iraha-iraha ge
panyambat kuring ku Allah tangtu didangu.
5 Kena-kena keur sarenang, wani ngulinkeun
ka kuring, sasat ngalelepkeun nu titeuleum.
6 Tapi biasa, bangsat jeung jalma-jalma
nu teu baroga Allah mah, najan miallahna
teh ngan kana kakuatan sorangan, sok teu
burung hirupna sarenang.
7 Aranjeun mah ka bangsa manuk jeung
margasatwa ge, perlu keneh diajar.
8 Pek tatanya ka mahluk darat jeung laut
tina hal pangartina.

9 Kabeh ge nyarahoeun, yen maranehna
beunang ngadamel panangan Allah.
10 Memang Allah anu ngatur kahirupan
mahluk-Na, hirupna tiap manusa aya dina
kawasa Mantenna.
11 Ceuli teh gunana pikeun ngadengekeun
omongan, cara letah pikeun ngarasakeun
ngeunahna kadaharan.
12 (12:12-13) Jalma nu geus karolot baroga
hikmat, tapi Allah mah nya kagungan hikmat
nya kagungan kakawasaan, jalma anu geus
karolot baroga paham, ari Allah mah paham
kagungan, wewenang kagungan.
13 (12:12)
14 Nu diruag ku Allah taya nu bisa
ngadegkeun deui. Anu dikurung ku Allah,
taya anu bisa ngaleupaskeun.
15 Mun Mantenna nahan hujan, heug halodo.
Mun cai ku Mantenna dibedahkeun, ger caah.
16 Mantenna digjaya, salalawasna unggul.
Nu hianat, nu dihianat, duanana aya dina
kakawasaana-Na.
17 Kapinteran pangagung dirampas, para
pamingpin disina barodo.
18 Raja-raja dirorod didamel sakitan.
19 Imam-imam jeung nu ngasta kawasa
direndahkeun.
20 Jalma-jalma nu dipake pananggeuhan
dibungkem, pangarti jalma karolot dirorod.
21 Jalma nu ngasta kawasa dihina, para
pangagung dieuweuhkeun kakuatanana.

22 Tempat anu poek mongkleng ku Mantenna
sina caang.
23 Mantenna nu ngersakeun bangsa-bangsa
jembar digjaya, Mantenna keneh anu
ngapeskeunana.
24 Pamingpinna disina barodo. Sina kapaider
sararasab.
25 Gupuy-gapay di nu poek, tingjarigjeug
siga nu mabok.
13 1 (13:1-2) Eta omongan, saucap-
ucapna pikeun kuring mah teu aneh
deui. Lain ngan anjeun bae, kuring ge nyaho
taya kacekna.
2 (13:1)
3 Kuring kukulutus teh lain ka aranjeun, tapi
ka Allah, rek ngabela perkara kuring.
4 Aranjeun teh bodo, tapi pura-pura pinter,
nyeta-nyeta dukun lepus padahal taya
kamampuh.
5 Mending repeh, sugan bae disangka pinter!
6 Anggursi dengekeun, heug ngaraskeun ka
kuring.
7 Rek naon bohong pipinteranan? Kutan rek
ngabantu Allah ku bohong?
8 Arek sasanggupanan mantuan ka
Mantenna, arek ngabela perkara Mantenna di
pangadilan?
9 Lamun diri aranjeun ku Mantenna ditoong
ditempo, aya kira-kirana nu hade di dinya?
Dikira Allah iasa dibobodo kawas aranjeun
ngabobodo manusa?

10 Kereteg prasangka anu buni ge, mo
burung ku Mantenna diseukseukan,
11 kakawasaan Mantenna bakal nagiwurkeun
anjeun.
12 Papatah-papatah aranjeun lir kebul, taya
gunana. Pangbantah-pangbantah aranjeun
lembek kawas taneuh porang.
13 Jadi, mending repeh, kuring rek nyarita.
Balukarna mah kumaha engke.
14 Geus nekad, paeh hirup kumaha behna.
15 Rek dipaehkeun oge ku Allah mangga teh
teuing, da puguh geus taya pisan harepan.
Jadi matak naon mun balaka ngabela sagala
laku lampah ka Mantenna.
16 Malah ceuk rarasaan, wani kieu teh asa
matak salamet, da ari nu jahat mah piraku
wani kieu ka Allah.
17 Jadi, bandungan ieu omongan kuring.
18 Kuring geus tarapti, omongan enggeus
diatur, sabab yakin diri kuring bener.
19 Ya Allah, leres Gusti teh bade nuding ka
abdi? Upami leres, teu sawios abdi seja repeh
dugi ka paeh.
20 Nanging gaduh dua rupi panuhun. Upami
dikabul, abdi moal dugi ka nyumput ti kersa
Gusti.
21 Kahiji, abdi ulah hantem bae disiksa,
kadua, ulah dibegbregan bae ku kasieun.
22 Bilih bade Gusti heula nu nyual, mangga,
abdi nu ngawangsul. Bilih kedah abdi heula,
mangga, Gusti anu ngawaler.

23 Mangga sebatkeun bae, sakumaha
seueurna kalepatan sareng dosa abdi,
sebatkeun bae, naon kajahatanana.
24 Ku naon Gusti teh mungkur ti abdi, ku
naon abdi teh dianggap musuh?
25 Bade ngagebrag? Abdi mah ukur kalakay,
gampil diramesna, sakadar jarami garing,
gampil diririkesna.
26 Anu pait anu peuheur, breg ku Gusti
dibegbregkeun ka diri abdi, malah kasalahan
nu enggeus-enggeus ge begbregkeun
sakalian.
27 Suku dibangkol, dirante, unggal lengkah
diawaskeun, malah ka tapak-tapakna dugi ka
dilelekan.
28 Atuh tangtos bae abdi teh ngarempeyek
jeg kai bobo, jeg baju dihakanan geget dugi
ka karancang.

14 1 Ti barang lahir manusa teh lemah
teu aya daya, pondok umurna seueur
kasusahna,
2 enggal alum enggal murag cara kembang,
les musna cara kalangkang.
3 Kersa Gusti mandang saeutik mah ka abdi,
ya Allah? Atanapi abdi teh bade dijogokeun
ka pangadilan?
4 Manusa mah mo tiasa ngabijilkeun sipat
suci kawantos sipat kaayaanana najis.
5 Jumlah umurna, jumlah bulanna ku
Gusti parantos dipatok ti samemehna ti

sateuacanna parantos dipasti hamo bisa
robah deui.
6 Tong ditingalikeun bae, mending antep sina
nyorangan, sina ngarararasakeun genah tina
hirupna anu pinuh ku kacape.
7 Leuheung tangkal, dituar ge henteu
lapur-lapur teuing, da osok sirungan deui,
8 najan akarna ngolotan, tunggulna paeh
kaurugan taneuh,
9 ana kasaba ku cai mah pelentung kaluar
sirung, semu hurip kawas pepetetan anyar.
10 Ari jalmi ana maot tuluy buntu, hirupna
duka ka mana tuluyna.
11 Jeg walungan saat ngoletrak, eureun
ngocorna, kawas talaga surud caina, tuluy
garing,
12 kitu keneh jalma ana geus paeh moal
hirup deui, nepi ka leungitna langit ge
moal hudang-hudang, moal lilir-lilir pikeun
saterusna.
13 Anggursi abdi sumputkeun, di ditu di alam
nu paraeh, masing buni, ngantos bendu Gusti
sirna, nepi ka cunduk waktuna abdi dipiemut
deui.
14 Na tiasa jalmi nu parantos maot hirup
deui? Abdi mung hayang enggal leupas tina
ieu kalaraan, hayang rada senang ulah kawas
ayeuna.
15 Supados samangsa-mangsa digentraan
bisa enggal ngawangsul, tangtos ieu mahluk
kagungan teh ku Gusti baris kamanah.

[16] Najan saincak-incak angger diawaskeun
bae, nanging tangtos moal ditaliti deui
salahna,
[17] da parantos dihampura, dilubarkeun tina
dosa, sugri kaluluputan parantos dipupus.
[18] Sakumaha gunung-gunung lalongsor
urug, cadas-cadas ngalaleser,
[19] batu-batu lalegok kacurugan ku cai taneuh
palid ku hujan gede. Nya kitu pisan Gusti oge
ngabasmi pangharepan hirup manusa.
[20] Manusa geus eleh ku Gusti, lajeng diusir
salalamina beungeutna diparieuskeun kana
pati
[21] najan anakna marulya, manehna teu
terang-terang, atanapi lamun anakna
dihihina, manehna teu mendak beja,
[22] wungkul ngarasakeun kanyeri anu keur
nyiksa ragana, bari hatena banget nalangsa."

15 [1] (15:1-2) Elipas: "Omong kosong
Ayub, omong kosong!
[2] (15:1)
[3] Jelema pinter mah pamohalan nyarita kitu,
euweuh pisan eusina, teu bisa dipake ngabela
diri.
[4] Omongan saperti kitu matak kapok jelema
sieun ku Allah, matak ngahalang-halang
jalma sasambat ka Mantenna.
[5] Saban ucapan nyirikeun kereteg hate
nu goreng, mindingan kasalahan ku
nganggit-nganggit ucapan.

6 Teu dicela ku kuring ge anjeun teh geus
kacela ku omongan sorangan.
7 Dikira anjeun teh manusa nu pangheulana?
Na nyaksian waktu Allah ngadamel
gunung-gunung,
8 atawa geus kabeneran ngadenge
rancangan-rancangan Allah? Ngan anjeun
bae kitu nu boga kapinteran teh?
9 Anu anjeun nyaho, taya sarupa anu kuring
teu nyaho,
10 da kuring ge pinter, beunang guguru ti
nu geus caretuk dawuk, anu gumelarna ka
dunya beh ditueun bapa anjeun.
11 Allah ka anjeun geus maparin panglipur,
ku naon embung narima? Kuring nyarita teh
kalawan asma Mantenna tur sakecap-kecapna
sakieu leuleuyna.
12 Bet anjeun kalah ka napsu, ka kuring
nepikeun ka tibubuncelik.
13 Ka Allah nepikeun ka wani jengkel, wani
nyalahkeun.
14 Na aya manusa anu enya henteu boga
kasalahan, anu bener di payuneun Allah?
15 Dalah ka para malaikat-Na ge Allah teh
teu percanten, da eta ge keur Mantenna mah
taya nu beresih pikiranana.
16 Komo jalma sipat ruksak taya harga,
kawantu tuman notor kagorengan, mani
dileguk kawas cai.
17 Yeuh bandungan ieu kanyaho kuring anu
bener,

18 beunang guguru ti nu palinter. Tur
aranjeunna ge beunang guguru deui ti
sepuh-sepuhna, sarupa ge teu aya anu
henteu diajarkeun.
19 Di nagri aranjeunna taya pisan urang
asing, taya saurang nu baris nyasabkeun
aranjeunna ti Allah.
20 Mungguh jalma jahat tukang ngakaya
batur, saumur-umur hirupna ngan gegebegan,
21 soara pikasieuneun kadenge ku manehna,
eukeur jongjon ngeunah-ngeunah, ana
gerebeg teh digarong.
22 Turug-turug taya taksiran bisa nyingkiran
poek, sabab di mana-mana geus nyampak
gobang rek maehan.
23 Manuk nu bareuki daging geus
ngadaragoan, rek ngaharakanan bangkena.
Karasaeun yen dirina geus teu boga harepan,
24 balaina geus ngajega, megat rek
ngarogahala, cara lakuning raja perkasa.
25 Tah kitu nasib jelema anu ngamang-
ngamang peureup ka Allah teh, nantang ka
Anu Maha Kawasa.
26 (15:26-27) Jalma kitu gede hulu,
ku bedegong-bedegongna ka Allah ge
wani ngudag, nangtang tarung bari
ngacung-ngacung tameng.
27 (15:26)
28 Eta teh sok ngajabelan kota-kota
ngarampasan imah-imah batur anu

ditinggalkeun kabur. Tapi eta kota-kota jeung
imah-imah teh baris tumpur ku perang.
29 Beungharna moal bisa lila sagala
pangabogana moal aya nu awet umurna,
malah kalangkang dirina ge bakal musna.
30 Pamohalan ucul tina pepeteng,
kaayaanana lir tangkal anu dahan-dahanna
geus gararehēng ku seuneu, sarta kembangna
beak murudul ku angin.
31 Lamun ngandelkeun kagorengan, lantaran
gejul, ganjaranana ge kagorengan deui.
32 Hirupna ngararas samemeh mangsa, lir
dahan geus ngarangrangan moal bisa seger
deui.
33 Lir tangkal anggur anu buahna geus beak
samemeh asak, lir tangkal jetun nu marurag
kembangna.
34 Jalma jahat mah moal boga turunan, imah
meunang nyieun tina panyogok mah bakal
beak kaduruk.
35 Kitu temahna tukang julig tukang nyieun
kagorengan mah, anu angen-angenna pinuh
ku hasud."
16 1 (16:1-2) Ayub: "Pamanggih kitu
mah kuring ge mindeng ngadenge.
Bororaah jadi pangbeberah, kalah ka
ngagerihan hate.
2 (16:1)
3 Rek hayoh bae nyorocos nepi ka kiamat?
Moal beak-beak piomongeun?

4 Mun seug anjeun jadi kuring sarta kuring
jadi anjeun, kuring oge bisa ngomong kitu,
malah bari rek manggut-manggut nandakeun
luhur panemu, piraku anjeun teu palid ku
omongan kuring,
5 nu dieusi bongbolongan jeung
pangbeberah, ngalelemu ku kecap-kecap anu
garenah.
6 Ieu kanyeri henteu bisa kabangbrangkeun
mun dibawa repeh. Dalah dikumaha.
7 Ya Allah, awak abdi ku Gusti disasaak, anak
tumpes ku Gusti sina paraeh.
8 Sihoreng Gusti teh musuh, tega nganiaya
ka abdi dugi ka ngajangjawing kieu kantun
kulit sareng tulang. Ku batur mah dipajarkeun
cingcirining gede dosa.
9 Ku Allah disasaak, anggahota awak
pasiksak. Socana ka kuring mani hurung
awahing ku cua.
10 Ku jalma dijarebian, dirogrog
ditampilingan,
11 ku Allah diserenkeun ka jalma-jalma
doraka.
12 Eukeur jongjon hirup ngahenang-hening,
ku Allah ujug-ujug dicekek, digaley,
dibantingkeun, seug dijieun bubulanan purah
nadahan panarajang-Na,
13 nadahan panah-Na ti unggal juru, mani
rancleb kana awak, teu watir-watireun,

14 ceplok deui, ceplok deui, awak geus pinuh
ku raheut. Narajang-Na jeg serdadu geus
edan awahing ku ijid-ijidna.
15 Barang pake ge karung, kawantu eukeur
prihatin, andiprek dina kebul nyirikeun asor.
16 Beungeut asak balas ceurik balilihan,
panon carindul tingguliweng semu geuneuk.
17 Padahal mah kuring teh iraha kejem ka
batur. Jadi kuring sasambat teh kalawan
satemenna.
18 Cik bumi, tong ngilungan lampah nu jahat
ka kuring! Ulah nyicingkeun panyeluk kuring
menta kaadilan!
19 Sina kadangu ku nu di sawarga, nu baris
tandang melaan kuring.
20 Babaturan maroyokan kuring bati bisa
cipanonan, bari lumengis ka Allah.
21 Hayang teh aya nu melaan kuring di
payuneun Allah kawas nu melaan sobatna.
22 Taun-taun umur kuring geus laliwat,
kuring nyorang jalan taya pigeusaneun
malikan deui.

17 1 Hirup kuring geus meh tutup, napas
geus meh beak tinggal kuburan nu
geus ngajogo.
2 Geus kawangwang, pisakumahaeun
bangetna bala rea moyokna.
3 Kitu Gusti, ari sabalakana mah. Tampi
atuh pihatur abdi teh, da ku pada jalma mah
henteu dianggap,

4 kawantu maranehna ku Gusti dihaja, sina
lalepat nimbangna perkawis abdi. Matak naon
upami ayeuna ulah sina karitu bae.
5 Aya paribasa: Anu nepi ka tega ka sobat
pedah aya piuntungeun, anu keuna ku
wawalesna teh anakna.
6 Eta paribasa ku maranehna dilarapkeun ka
abdi, geus bae anu ngadararenge kitu teh ka
darieu, ngadon nyariduhan kana beungeut.
7 Panon celong asa lolong balas ceurik
balilihan, suku leungeun kantun sagede-gede
elekan.
8 Anu arumangkeuh jujur mani tingraranjug,
mani nuding-nuding magar abdi jalma
murtad.
9 Anu baroga rasa yen dirina mah mulya
beresih, pok deui, pok deui nyebut yakin yen
panudingna kitu teh bener.
10 Padahal lamun seug maranehna daratang
sareng narangtung di dieu, saurang ge ku
abdi moal kapendak aya anu bijaksana.
11 Umur abdi meh lastari, harepan parantos
musna, kahayang teu aya nu laksana.
12 Nanging ku ieu sobat-sobat, peuting
dipajarkeun beurang, majar teh sakeudeung
deui ge caang, ongkoh sidik abdi teh ripuh,
nuju poek samagaha.
13 Ayeuna mah parantos teu aya kahayang,
lian ti hayang enggal-enggal meuntas ka
alam kubur, hayang enggal-enggal ngagojod
di alam poek,

14 seja ngabapa kana astana, ngindung
midulur ka cacing-cacing anu baris
ngahakanan ieu jisim.
15 Lebah mana ayana harepan pikeun abdi,
sarupa mah? Cik saha anu ningal, sarupa
mah?
16 Ari parantos pindah ka alam kubur mah,
parantos teu aya harepan nanaon deui."
18 1 (18:1-2) Bildad: "Ayub! Kuring mah
heran, bet anjeun anu keur kitu make
teu bisa repeh. Cik eureun ngomong teh,
dengekeun batur.
2 (18:1)
3 Na dikira batur teh bodo kawas kebo?
4 Geuning eta kalah ka ripuh da ambek-
ambekan bae. Naha kitu keur kapentingan
anjeun jagat kudu runtag, gunung kudu urug?
5 Cahaya jalma jahat mah bakal dipareuman
terus, moal diseungeut deui, moal
dihurungkeun deui,
6 lampu di jero kemahna baris disina poek.
7 Ngalengkahna memang teteg, tapi terus
titajong, bluk bae labuh jadi korban polahna
sorangan.
8 Leumpang nyampeurkeun jiret, sukuna
kasarimped
9 keuneungna kajepit ku tataheunan teu
bisaeun deui incah.
10 Dina taneuh lebah nu buni aya jiret, dina
jajalaneunana aya nu masangan pitapak.

[11] Balai ngintip sakurilingna, nutur-nutur
lengkahna.
[12] Urut beunghar jadi kalaparan, mana
dikikintil ku balai.
[13] Awak digulung ku kasakit anu mateni,
nepi ka leungeun jeung sukuna buruk.
[14] Seug ditongtak ti imah tempat senangna,
disered ka hareupeun Malakalmaot.
[15] Ari imahna diandih batur, saha bae nu
daekeun, kitu ge sanggeus disemprotan heula
ku walirang, dibasmi heula kuman-kumanna.
[16] Mun tangkal mah akarna paeh, dahanna
gararing.
[17] Ulah boro ku anu jauh, ku nu di imahna
ge geus tara disebut-sebut, geus tara
diinget-inget.
[18] Geus dibuang ti dunyana nu harirup,
disuntrungkeun ti nu caang ka nu poek.
[19] Heug teu boga anak, euweuh keur
nuluykeun turunan.
[20] Sakur anu ngadarenge nasibna, ti wetan
nepi ka kulon ukur bati kukurayeun, sieun
ngalaman nu kawas kitu.
[21] Kitu bagianana jalma doraka mah. Jalma
anu teu ngandel ka Allah mah kabeh oge kitu
wawalesna."

19 [1] (19:1-2) Ayub: "Aeh-aeh, moal
eureun-eureun nganyenyeri ka kuring
teh?
[2] (19:1)

3 Bet hayoh bae nyarekan mani laklak dasar,
euweuh kaera!
4 Barina ge mun enya tea mah kuring teh
salah, cik naon ngarugikeunana ka anjeun?
5 Make ngarasa leuwih bener batan kuring,
mani pok deui, pok deui, majar pang kuring
lara kieu teh cingcirining gede dosa.
6 Na teu kaerong yen ieu teh dihaja ku Gusti
Allah, geusan mancing-mancing kasalahan
kuring?
7 Mantenna enggeus kaniaya ka kuring,
kuring malik teu suka. Tapi omongan kuring
euweuh nu nganggap. Menta kaadilan kitu
keneh euweuh nu nolih.
8 Sagala tarekah taya nu laju, dihalang-
halang bae ku Allah, sina poekkeun teu bisa
mikir, nepi ka teu bisa deui ihtiar.
9 Harta banda ku Mantenna dirampas, harkat
reujeung darajat digejretkeun,
10 harepan-harepan dirabut, kuringna
digaley diteundeut-teundeut, lur diantep
gering nangtung, sina paeh.
11 Na aya bendu pohara teuing, mani kacida
gemeseuna-Na, kuring dianggap musuh
gerot-Na,
12 mun nu perang tea mah Mantenna mani
ngirimkeun balad, pasanggrahan kuring
dikepung, ditingker sakurilingna.
13 Dulur-dulur sina naringgalkeun, nu
warawuh geus arembungeun deui wawuh,

14 sanak baraya jeung sobat-sobat teu nyaho
ka marana.
15 Nu bareto osok larbek ngararanjang
geus teu aringet-inget deui. Ku lanjang-
lanjang purah babantu nepi ka dianggap si
manyang-munyung.
16 Nyalukan badega teu nembalan-nembalan
acan, dipentaan tulung ambleng.
17 Pamajikan nepi ka mengek irung, baueun
ku ambekan kuring. Dulur-dulur pet ku hinis
arembungeun deukeut-deukeut acan.
18 Barudak ari nenjo kuring teh tingcirihil
ngeak-ngeak.
19 Sobat medok narenjona bangun
rek arongkek, malah jalma-jalma anu
pangdipikanyaahna ge tega nonggongan.
20 Kulit mani tingulawir, siga geus kari
nyangsang kana tulang. Cindekna kuring teh
teu samar deui tereh paturay jeung hirup.
21 Ku Allah diteundeut-teundeutkeun nepi
ka gepeng. Anu matak cik, da aranjeun mah
sobat, sing baroga rasrasan!
22 Bet kalah ka pipilueun ka Allah nyiksa
kuring, nganyenyeri teh teu seubeuh-
seubeuh.
23 Hayang teh ieu omongan kuring aya nu
nyatetkeun, tiap kecapna ditulis dijieun buku.
24 Atawa ditatah dina batu, diukir di dinya,
ngarah awet saumur-umur henteu kapupus.

25 Ayeuna mah keun bae, da engke ahirna
mah tangtu aya nu baris ngabelaan kuring
teh, ti sawarga.
26 Najan kulit beak ruksak ku panyakit,
sapanjang boga keneh awak mah kuring mo
weleh tumeuteup ka Allah.
27 baris katenjo ku panon pribadi, tur
ku Mantenna ge moal diapilainkeun deui.
Ngadenge omongan ti aranjeun, hate nepi ka
ngalenyap. Da ceuk aranjeun,
28 Kumaha akalna sangkan manehna
nyerieun hate? Seug aranjeun nyarieun ekol
keur nyeklek-nyeklekkeun.
29 Tapi ati-ati, sing sayaga nadah pedang-
pedang ti Allah, nu baris ngabudalkeun
bebendu-Na, ka nu geus nyarieun dosa.
Engke kakara ku aranjeun kanyahoan, yen
aya Hakimna nu baris ngahukum."

20 1 (20:1-2) Sopar: "Beu, nepi ka kituna
Ki Ayub! Kapaksa ieu mah kudu
ditimpalan.
2 (20:1)
3 Make ngancam sagala. Tapi kuring nyaho
kudu kumaha nakisna.
4 Anjeun tangtu nyaho, ti jaman baheula, ti
barang di dunya aya manusa,
5 acan aya jalma jahat nu lana hirup jamuga.
6 Memang nu karitu oge osok naranjung
laluhur, malah ceuk babasanna nepi ka
maratan langit, sirahna nyundulan mega.

7 Tapi mo teu buyar lir kekebul. Nu kungsi
wawuh jeung eta kari heranna nu aya,
pamikirna na ka mana lesna eta jelema!
8 Teu beda ti impian atawa tetenjoan riwan
ti peuting, leungit tanpa lebih, ilang tanpa
karana, moal tembong-tembong deui,
9 musna ti tempat matuhna.
10 Kakayaan beunangna rarampas ti nu
malarat kudu digantian ku anak-anakna.
11 Urut buta tulang buta daging, bet kudu
gancang-gancang mulang ka jero taneuh.
12 (20:12-13) Kajahatanana karasaeun
ngeunahna, ngadaharna dikemut lila dina
sungutna, ngarah lila ngarasakeunana.
13 (20:12)
14 Ari geus nepi ka jero beuteung bet molelel,
pait teu beda ti racun.
15 Tungtungna kakayaan beunangna rerebut
teh kautahkeun deui, dirampas deui ku Allah,
nu geus di jero beuteungna ge diudal.
16 Nu diteureuyna teh lir racun. Tangtu si
jahat teh bakal paeh kawas nu dipacok ku
oray matih.
17 Moal bisa terus hirup, moal nenjo
walungan minyak jetun, moal nenjo susukan
anu limpas ku susu jeung madu.
18 Beubeunangan usahana bakal
dipulangkeun ka batur, manehna mah
moal ngasaan nimat kakayaanana.

19 Kawantu beunang meres, beunang
ngarangsadan ti nu malarat, imahna ge
meunang ngajabel ti batur.
20 Ku sarakah-sarakahna nepi ka euweuh
kaseubeuhanana.
21 Daharna tara nyesakeun. Datang
mangsana kamuktianana leungit.
22 Keur meumeujeuhna maju, beredeg
ditempuh ku sagala bancang pakewuh.
23 Keun sina jembluk heula, da moal teu
dihukum ku Allah. Moal teu bendu Allah teh
ka dinya.
24 Tur moal bisa sumingkir, luput tina pedang
beusi, moal teu ngudupung beunang ku
gondewa tambaga.
25 Awakna parat ku jamparing, congo
panah ngagurilap, cer bae getihna mancer,
jajantungna ngajeletot.
26 Kakayaan beunangna ngadama-dama
ledis sapisan, dirina saanak pamajikan
tingjarungkel tutung kaduruk, duka seuneu ti
mana da lain beunang manusa.
27 Dosana ku langit didingding-dingding, ku
bumi dituding-tuding.
28 Kamuktianana dibasmi, beak palid ku
bebendu Allah.
29 Tuh kitu bagianana jalma jahat mah. Kitu
dipastikeunana ku Allah."

21 1 (21:1-2) Ayub: "Ayeuna bagian kuring
anu ngomong, ku didarengekeun ge
kuring teh geus atoh.

2 (21:1)
3 Barandungan heula nepi ka kuring anggeus
nyarita. Ari geus anggeus onaman, rek
dipoyok lakar daek ge heug bae.
4 Kuring kukulutus teh lain ka pada manusa,
tur nu matak nepi ka teu sabar ge aya
sababna.
5 Lamun daraek mah ngaraskeun, nempo
kaayaan kuring kieu teh piraku henteu
ngahelas, boro-boro loba omong.
6 Kuring teh ana ras ka nu enggeus
karandapan, mani rampohpoy jeung
gegebegan.
7 Na atuh ari nu jarahat, ku naon ku Allah
diantep bae, hirupna sarenang, umurna ge
nepikeun ka karolot,
8 barisa nyaraksian anak incuna galede!
9 Rumah tanggana ku Allah tara didatangan
ku balai, jararauh tina pancabaya.
10 Ingon-ingonna baranahan, ngajaruruna
lungsur-langsar.
11 Barudakna jarongjon arulin tingalajret,
kawas anak domba kumincir,
12 arigel-igelan ngigelan kacapi jeung suling.
13 Jararahat, tapi hirupna marulus, ajalna
lalangsar teu kudu kasiksa heula.
14 Nu jarahat nyarita ka Allah menta
dijauhan da teu harayangeun nyaho kana
maksad-maksad Mantenna kana hirup
maranehna.

15 Majar teh taya perluna ibadah, nanaonan
make kudu neneda ka Allah sagala.
16 Pangrasana lamun usahana hasil, majar
teh muklis beunang ku ihtiarna sorangan.
Kuring mah paliyas boga pipikiran kitu!
17 Na enya eta teh, majar nu jahat mah
hirupna poekkeun bae? Coba, iraha aya nu
jahat meunang balai? Na enya Allah sok
bendu, nu jahat teh disiksa,
18 dibasmi kawas jarami? Atawa disina beak
lir kekebul kaanginkeun?
19 Carek aranjeun, lamun bapa nyieun dosa,
anak anu cilakana, nandangan siksa ti Allah.
Ceuk kuring mah anu kudu disiksa mah nya
anu boga dosana, keun sina ngarasa wawales
tina dosana tea.
20 Geus pantesna mun anu dihukum teh anu
boga salahna, nu kudu nandangan bebendu ti
Allah Nu Maha Kawasa.
21 Na bisa, jelema paeh malire kana bagja
cilakana anak?
22 Na mampuh jelema teh ngajar ka Allah,
anu ngahakiman dalah ka mahluk-mahluk di
sawarga?
23 (21:23-24) Jelema teh sawareh mukti
saumur hirupna nepi ka paeh, tur paehna
bangun geus sugema, taya genah panasaran,
sarta mayitna dipulasara kalawan utama.
24 (21:23)

25 Sawareh deui jajauheun tina senang,
hirupna wungkul balangsak, paehna dibarung
kanalangsaan.
26 Tapi boh nu itu boh nu ieu sarua paeh,
sarua dikubur, pada-pada jadi hakaneun
cacing.
27 Nyaho kuring oge, aranjeun teh
ngadoakeun goreng,
28 nepi ka majar teh, Cik eta jelema jugala
nu jahat teh, mana ayeuna imahna?
29 Na aranjeun tara pangangguran ngobrol
jeung nu tas nyanyabaan? Na tacan
ngadarenge kumaha caritana?
30 Di mana-mana oge ari Allah bendu jeung
nyiksa teh, angger bae anu saralamet mah
anu jarahat.
31 Di mana aya anu osok tudang-tuding ka
nu jahat? Komo nepi ka menta sangkan nu
jahat dibales mah, bororaah aya!
32 Ana eta nu jahat teh geus waktuna
digotong ka astana, neang kuburanana nu
geus meunang ngemitan sagala,
33 anu nungkulan upacara nguburkeunana
ge mani rebuan. Taneuh panguruganana ge
diurugkeunana teh kacida hormatna, mani
lalaunan pisan.
34 Na ari aranjeun! Anu magar rek
ngalilipur, kalah ka ngawadul teu paruguh,
ngomongkeun anu papalingpang jeung
kanyataan."

22

[1] (22:1-2) Elipas: "Na aya jelema,
najan anu pangpinterna, anu baris
mangpaat ka Gusti Allah?
[2] (22:1)
[3] Upama anjeun bener ge tur hade gawe,
keur Mantenna mah naon piuntungeunana,
moal matak ngabantu.
[4] Mana ku Mantenna dilara-lara, diterapan
cocoba oge lain ku sabab anjeun ibadah,
[5] tapi ku sabab geus loba teuing dosa, geus
kacida dorakana.
[6] Ka dulur ge tega ngarampas gadeanana,
nepi ka ngarangsadan, nepi ka dulur teu boga
keur salin-salin acan.
[7] Ka nu mopo tara mere nginum-nginum
acan, ka nu kalaparan bororaah mere dahar.
[8] Kalah ka ngarampas tanah, dicokot
salegana, ngagunakeun kakawasaan jeung
kalungguhan.
[9] Ka nu geus raranda cadu ngabantu, ka nu
yatim tega ngarampog, tur neungteuinganan.
[10] Atuh pantes ayeuna anjeun dironom
bahla, ngadak-ngadak loba kasieun,
[11] poe jadi poek medem nepi ka anjeun teu
bisa nenjo, sarta kalimpudan caah.
[12] Allah teh jumeneng-Na di nu pangunculna,
di manggung, ka bentang-bentang anu sakitu
luhurna ge ningali-Na teh bari tungkul.
[13] Kari-kari ceuk anjeun, Uninga naon Gusti
Allah, da Mantenna mah di ditu, kahalangan
ku angkeub, mo iasa naon-naon.

14 Anjeun ngira, Mantenna moal ningalieun
waktu keur angkat dina pelengkung langit,
lantaran kahalangan ku mega.
15 Bet kitu pipikiran anjeun mah, dipake
nuturkeun jalan nu disorang ku nu jarahat.
16 Mungguh nu karitu tea, memeh tepi ka
mangsa ge geus palid manten ku caah.
17 Moal teu karitu jelema-jelema nu nolak
Allah mah, nu teu percaya yen Mantenna
kawasa ka manusa.
18 Padahal barisana mukti teh ku saha lamun
lain ku Gusti Allah. Kuring mah teu ngarti
kana pipikiran jelema jahat teh.
19 Nu matak pantes, mun aya nu jahat
meunang wawales teh. Jelema-jelema anu
balener jeung teu baroga salah mah kacida
aratoheunana.
20 Moal henteu, nu jarahat mah sagala
pangabogana baris dibasmi, sesana dihuru
nepi ka taya nu kari.
21 Anu matak, ayeuna mah sing nurut ka
Allah, sing sadrah, ulah ngamusuhan kitu,
sangkan ginanjar berkah-Na.
22 Turut piwulang-Na, imankeun timbalana-
Na, teundeun dina ati sanubari.
23 Kudu handap asor rendah hate, tobat
ka Allah, eureunan sagala dosa jeung
kadorakaan. Sing beresih rumah tangga teh
tina sagala masiat.
24 Emas-emasan piceunan, nu pangalusna
ge tong lebar alung-alungkeun ka leuwi.

[25] Nu jadi emas perak urang, leuwih mulya
batan eta, tur taya wates wangenna, nya
Allah Nu Maha Kawasa.
[26] Lamun kitu, batin anjeun moal weleh ngait
ka Allah, da karasa Mantenna teh sumber
kabagjaan anjeun.
[27] Mun sasambat ku Mantenna tangtu
diwaler, sarta anjeun baris nekanan
panadaran.
[28] Sagala usaha baris ngajadi, jalan hirup
ngabulungbung, caang sagala-galana.
[29] Jalma anu rendah hate, tangtu diraksa
ku Allah, sabalikna ari adigung mah baris
digejretkeun.
[30] Lamun hirup anjeun lempeng sarta
satemenna, sarta bener dina sagala tingkah
laku, tangtu ku Mantenna dirahayukeun."

23

[1] (23:1-2) Ayub: "Kuring tetep teu
tarima, tetep tugenah ku Mantenna.
Kumaha teu rek ngarasula?
[2] (23:1)
[3] Atoh temen mun bisa manggihan
Mantenna, ngan teu nyaho kudu ka mana
neangna.
[4] Mun geus aya di payuneuna-Na mah,
sagala hal kuring nu jadi kapanasaran, tangtu
diunjukkeun, ditembrakkeun.
[5] Hayang nyaho rek ngadawuh kumaha, rek
kumaha ngawaler-Na.

6 Naha baris ngabantah tur nganggo sagala
kakawasaana-Na? Sageuy! Sageuy Mantenna
teu kersaeun nimbang.
7 Balaka bae kuring mah arek silih tempas
jeung Mantenna. Sageuy teu diangken, yen
kuring teh ti bareto nepi ka ayeuna henteu
salah naon-naon.
8 Hanjakal, Mantenna diteang ka wetan teu
nyampak, didongdon ka kulon kosong.
9 Diteang ka kaler henteu kawenehan, tuluy
disusul ka kidul, suwung, di dinya ge teu
katingal.
10 Parandene kitu, unggal kuring ngalengkah
ge kadangueun, jadi upama kuring diuji teh
tangtu kauninga lampah kuring teh beresih,
11 lantaran tigin nuturkeun tapak lacak-Na,
tara nyimpang-nyimpang,
12 salawasna nurut kana timbalana-Na,
taat kana pangersa-Na, tara mawa karep
sorangan.
13 Mantenna tara owah gingsir, moal aya nu
bisa ngarobah pamadegana-Na, moal aya nu
bisa mapalangan kana sagala kersa-Na.
14 Mantenna kagungan rarancang kacida
lobana, aya sarupa anu rek dilarapkeun ka diri
kuring, tur pasti ku Mantenna dilaksanakeun,
15 nepi ka kuring sumeblak aya di
payuneuna-Na, bawaning ku seber
kabina-bina.
16 (23:16-17) Wawanen kuring nepi ka
beak dipupul ku Nu Maha Kawasa. Nya ku

Mantenna kuring ngarasa gimir teh, lain
ku poek anu geus ngalolongkeun paningal
kuring.
17 (23:16)
24 1 Ku naon Allah teu ngayakeun waktu
keur ngahakiman, hiji poe kaadilan
keur sakur nu ngawula ka Mantenna?
2 Jalma-jalma nyorok wates lahan batur,
ngarah lahanna tambah lega, malingan
domba dicampurkeun jeung anuna.
3 Ka kalde-kalde para pahatu teu dikarikeun,
kitu keneh sapi milik para randa nu teu bisa
mayar hutang.
4 Hak-hakna kaum miskin ditararahan, nu
kokoro dibuburak.
5 Atuh nu mariskin teh lir kalde alas,
nareangan dahareun ka leuweung nu
kagaringan di mana-mana geus teu manggih
dahareun keur anak-anakna.
6 Jadi kapaksa kudu ngala ti lahan lain
bogana ngumpulkeun anggur nu aya di
kebon-kebon jalma jarahat tea.
7 Ari peuting hareesna di nu ngaliglag,
tingporongkol teu dibaju, teu disimbut,
8 lamun hujan di pagunungan, mani
kuyumus, marucicid tingsalindung tukangeun
batu.
9 Barudak anu geus teu baroga bapa,
dibadegakeun, disina kerja paksa, nu teu bisa
mayar hutang, anakna dirampas,

10 nu balangsak diurak, tur teu baju-baju
acan. Batur panen, kaum miskin mah
ngongkrong.
11 Rajeun ge digarawekeun, upamana meres
minyak jeung anggur geusan inumeun, tetep
bae tikorona mah gararing.
12 Di lembur patingharegung, nu taratu nu
sakarat, tapi kawas henteu didangu ku Allah.
13 Aya deuih, jalma-jalma nu ngamusuh
ka nu caang-caang, di nu caang teh kalah
ka samar polah, nu matak caang teh
disalingkiran.
14 Nu arek ngarogahala, arek maehan si
miskin, inditna teh poek keneh memeh caang.
Nu ngarampog, biasana peuting-peuting.
15 Nu rek lacur, inditna bada sareupna, bari
palungas-palengos sieun kawawuhan.
16 Nu ngabangsat, nu ngagangsir, salawasna
sok ti peuting, ti beurang mah ngadedempes
nyumputan caang.
17 Jadi ku nu karitu mah caang teh
dipikasieun. Sabalikna, ka nu poek-poek mah
resep, da pangrasana aman taya bahaya."
18 Sopar: "Jalma jahat bakal katarajang
caah, lahan bogana disapa ku Allah moal
bisaeun deui manehna melakan kebon
anggurna.
19 Lir salju musna ku panas jeung katiga nya
kitu jelema nu boga dosa musna ti dunya
enggon nu hirup.

[20] Ku indungna sorangan ge geus teu
dipikainget, jasadna geus dihakanan ku
bilatung geus binasa lir tangkal anu geus
rubuh.
[21] Kitu bagian si euweuh rasrasan. Si tukang
ngisat randa-randa, si tara nyaah ka nu
garabug.
[22] Allah teh maha digjaya. Lamun Mantenna
geus meta, si kumawasa dibinasa, si jahat
dicabut nyawa.
[23] Najan disabaran bae oge, tur diantep sina
rareugreug naranjung, tetep ku Allah diincer.
[24] Sanggeus diingkeun sakeudeung,
sanggeus hasil panejana, kulapes layu
ngadadak, lir daun anu ngararas, lempes lir
ranggeuyan pare dipetik tina gagangna.
[25] Pek, saha nu bisa ngabantah, nu rek
nyebut lain kitu? Bisa ngabuktikeun, lamun
eta henteu bener?"

25 [1] (25:1-2) Bildad: "Allah kawasa liwat
saking, kabeh manusa kudu gimir
ku Mantenna. Karajaana-Na di sawarga ku
Mantenna disantosakeun.
[2] (25:1)
[3] Aya anu bisa ngitung lobana malaikat anu
ngawulaan Mantenna? Aya tempat anu teu
kasorot ku cahaya Allah?
[4] Bisa manusa teh suci jeung murni dina
paningal Mantenna?

5 Cacakan bulan, ku Mantenna mah dianggap
teu caang. Bentang-bentang oge dianggapna
teu mencrang.
6 Komo manusa, si cacing, si insekta! Naon
sih ajen manusa di payuneun Allah?"

26

1 (26:1-2) Ayub: "Euleuh, mani
capetang kitu eta anjeun, ngabela
kuring anu nya lemah nya nandang lara!
2 (26:1)
3 Mani pertengtang mere bongbolongan ka
jelema pantar kuring anu sakieu bodona!
4 Cik, ka saha maksudna eta kasauran teh, ti
saha meunang ilhamna."
5 Bildad: "Arwah-arwah jelema nu geus
maraot tingdaregdeg cai sapangeusina
galumeter.
6 Tempat pangancikan nu maraot nonggerak
payuneun Allah, turub-turubna teu bisa
ngalingan paningali-Na.
7 Allah ngadingdingkeun langit di tungtung
kaler, ngagantungkeun bumi di awang-awang
nu suwung.
8 Mantenna minuhan mendung ku cai, tur
mendungna teu datang ka bedah.
9 Bulan purnama direueukan ku mega.
10 Caang dipisahkeun ti nu poek,
wawatesanana ngagulimeng tepung gelang
luhureun sagara.
11 Lamun tihang-tihang langit diinggeung-
inggeung, seug eta teh genjlong, gumeter
bawaning ketir.

[12] Ku pangawasa Mantenna laut datang ka
tagiwur. Rahab si naga laut ge kasoran, tiwas
ku kawijaksanaan Mantenna.
[13] Ku napas Mantenna bray langit lenglang,
panangana-Na newak naga laut nu keur
kabur, bek dipaehan.
[14] Eta anu sakitu poharana teh, kakara
mangrupa kila-kilana bae tina kakawasaan
Mantenna, minangka harewos-harewos-Na
anu katepi ku ceuli urang. Geus komo
teuing kaagungan Mantenna sagemblengna,
pamohalan bisa kajugjugan."

27

[1] (27:1-2) Ayub: "Kuring sumpah demi
jumenenging Allah Nu Maha Kawasa,
anu teu adil ka kuring, anu nganalangsakeun
hate kuring,
[2] (27:1)
[3] yen: Sapanjang Allah maparin keneh
ambekan,
[4] paliyas ieu biwir ngucap goreng, ieu letah
moal dibikeun ngabohong.
[5] Kana pamadegan aranjeun ge pamohalan
ngabenerkeun, sarta nepi ka paeh ge keukeuh
kuring teu rumasa boga salah.
[6] Seja kukuh dina cecekelan yen kuring
bener, moal robah pipikiran yen yakin kitu.
[7] Mugia teuing anu ngabararantah ngalawan
kuring sing nandangan hukumanana, tong
dibedakeun ti nu jahat, ti nu garoreng
lampahna.

8 Lamun nyawana ku Allah geus dicararabut,
cik eta anu marunapek teh rek kumaha!
9 Dina waktu maranehna katarajang papait,
naha panyambatna bakal didangu ku Allah?
10 Keun sina galandrung hararayang
meunang kabagjaan ti Allah, sina sasambat
ka Mantenna teu eureun-eureun.
11 Sugan aranjeun teh kudu dipapatahan
ku kuring, diwuruk hal agungna kawasaning
Allah, sangkan nyaraho kumaha rarancang
Mantenna Nu Maha Kawasa,
12 sanajan eta teh kateuteu-ari, da ku
aranjeun ge geus karasa. Na ku naon atuh
anggur ngocoblak taya hartina?"
13 Sopar: "Kieu hukuman ti Anu Maha
Kawasa ka nu doraka tur lalim:
14 Pek sing laloba anak, tapi anak-anakna
kabeh baris paraeh ku perang, incu-incuna
karurang dahar.
15 Nu barisa keneh hirup baris hus hos
ditekukan ku panyakit, ku randana ge moal
ieuh diceungceurikan.
16 Pek baroga perak mangpeti-peti,
papakean sababaraha lamari,
17 tapi perakna kapimilikna mah ku nu
jalujur, papakeanana dipakena mah ku
jalma-jalma anu balageur.
18 Imahna nangtungna moal lila-lila, cara
ramat lancah, atawa sasaungan tukang
tunggu kebon.

19 Basa reup mondok mah beunghar,
tapi panungtungan, da barang nyaring,
kasugihanana geus euweuh.
20 Jol balahi narajang, lir caah ngadadak,
wanci peuting dirina kapangpengkeun ku
angin ribut,
21 kabawa kabur ti imahna ku angin ti wetan.
22 Sabot roroesan hayang salamet, gebut ku
angin dibeubeutkeun taya kawatir.
23 Barang keur lumpat, hiuk katebak deui
ku angin, ngagelebug matak sieun, matak
binasa."

28

1 Aya tempat pangalian perak, aya
tempat paranti ngabesot emas.
2 Beusi dikali ti jero bumi, babatuan dilebur
diala tambagana.
3 Tempat poek pangpoekna ku manusa
dipariksa, jajantung bumi dikotektak ditaliti,
cadas-cadas di nu ngajumbleng ditalugaran.
4 Jauh ti tempat mahluk kumelip, di nu can
kungsi pisan katincak, manusa nyieun guha
pangalian, digarawe di dinya mencilkeun
maneh, guwang-gawing dina tambang, dina
sumur pangalian.
5 Bumi di luar ngabijilkeun bangsa dahareun,
di jerona dikorowek burak-barik.
6 Babatuanana aya batu nilemna, keusikna
aya anu ngandung emas.
7 Jajalaneun dina eta pangalian, dalah ku
heulang tara kalanglang, ku gagak tara
kateang,

8 malah maung atawa sato galak nu lianna,
taya hiji anu lumanto ka dinya.
9 Cadas sakumaha teuasna ditugar,
gunung-gunung dikali didungkar,
10 ditembus ku torowongan, breh kapanggih
babatuan anu marulya.
11 Sirah-sirah walungan oge dikali, eusi nu
asalna buni diangkat ka anu negla.
12 Tapi cik, di mana ayana ari sumber
kapinteran? Ka mana kudu nyukcrukna
sangkan kaulik?
13 Kapinteran mo kapanggih ti manusa, mo
kaulik aci-acining pangajina.
14 Ceuk dasar sagara, eta mah euweuh di
kami, ceuk dasar lautan, eta mah taya di
kami.
15 Hamo kabeuli ku emas perak,
16 hamo kabayar ku emas kolot reujeung
permata,
17 najan emas golondongan atawa emas
perhiasan, kitu deui kaca batu pangalusna,
mo bisa dipake nukeuran.
18 Kapinteran leuwih mahal batan mutiara, ti
batan kristal atawa mirah dalima,
19 teu kaimbang ku ratna campaka, teu
kaudag ku emas pangkolotna.
20 Di mana sumberna ari kapinteran? Ka
mana kudu nyukcrukna sangkan kaulik?
21 Gaib, kaalingan tina panon sugri nu
kumelip, dalah ku manuk tukang haliber teu
bisa tembong.

22 Jungkrang pati jeung maot ge, kana
kapinteran ukur ngadenge bejana.
23 Ngan Allah nyalira nu ngahartos kana
jalanna, nu uninga kana tempatna.
24 Kawantu Mantenna mah awas ka saampar
jagat, tingali ka sakolong langit.
25 Mangsa Mantenna mere tanaga ka angin,
bari matok legana lautan,
26 mangsa nangtoskeun iraha mangsana
hujan, bari nangtoskeun pijalaneun kilat
guludug,
27 eta kapinteran teh ku Mantenna ditilik,
seug diuji kamampuhanana, ti dinya
disahkeun jeung dipetakeun.
28 Pok Mantenna ngadawuh ka manusa,
"Hayang pinter kudu ajrih ka PANGERAN,
hayang boga pangarti, sing jauh ti
kagorengan."

29

1 Ayub sasauran deui,
2 "Kahayang mah hirup teh cara
bihara-bihari, waktu eukeur diraksa keneh ku
Allah,
3 basa ku Mantenna tara kendat disarengan,
nepi ka kuring tara poekeun, caang ku cahya
Mantenna.
4 Harita mah kuring teh jelema mukti,
kawantu dalit jeung Allah, rumah tangga
ditangtayungan.
5 Jeung Allah Nu Maha Kawasa teu
pisah-pisah, jeung anak riung mungpulung.

6 Tara towong nginum susu, loba sapi loba
embe, di kebon di tanah cadas tangkal jetun
tingarulang.
7 Ana sesepuh kota gempungan, kuring ge
milu nungkulan.
8 Lamun lar kuring ngaliwat, nu ngarora
nyararisi mere jalan, nu sarepuh ararajeg
ngahalormat.
9 Lamun kuring enggeus datang, pamingpin-
pamingpin nu keur cacarios ge liren heula
nyariosna,
10 dalah jalma pangpentingna ari datang
kuring mah jep jempe.
11 Ku nu nyaraho sorangan atawa ku nu
sakadar ngadenge, salampah-lampah kuring
dipuji, jadi senen kalemekan.
12 Lamun aya nu miskin ngalengis, gancang
ku kuring ditulung. Nu pahatu, nu teu boga
pamatuhan geuwat disambat.
13 Jalma-jalma anu dijait ku kuring, kacida
tumarimana, kitu deui randa-randa, ku kuring
disarenangkeun.
14 Dina sagala hal kuring teh lempeng jeung
jujur.
15 Keur nu lolong jadi minangka panonna,
keur nu gempor jadi minangka sukuna,
16 keur nu malarat jadi minangka bapana.
Semah anu eukeur susah ku kuring dibela.
17 Pangagung lalim ku kuring diwarah, nu
jadi korbanna dijait disina leupas.

18 Nu diharep salawasna hayang nanjung panjang umur, mun paeh hayang di imah ngarah utama sugema.
19 Harita kuring teh ibarat tangkal, nu akarna juuh ku cai, dahan-dahan jeung daunna cipruk ku ciibun.
20 Ku jelema diparuji, pakarepan tara gagal.
21 Lamun kuring mere luang, jalma-jalma mani jempe, saregep ngabarandungan.
22 Lamun ngomong enggeus anggeus euweuh nu wani nyambungan, tiap ucap keunana nyerep, lir cihujan rembes ka jero taneuh.
23 Nu ngadarengekeunana bangun pohara resepeunana, lir patani narimakeun hujan.
24 Samangsa maranehna pegat pangharepan, ku kuring sok diimutan, timbul deui wawanenna mun kuring nembongkeun budi marahmay.
25 Urusanana geuwat ku kuring ditangkes tuluy diputus, jelemana dipetakeun, lir balad keur ditata ku rajana. Jalma anu pegat pangharepan dililipur nepi ka teger.

30 1 Na ari ayeuna, ku nu leuwih ngarora ge diseungseurikeun. Bet inget ka kolot-kolotna, kabeh jalma tanpa guna. Leuheung keneh anjing kuring, aya-aya gawena purah ngajaga domba.
2 Naon maranehna mah, jelema ge ruruntukna, diarah tanagana bororaah, kacida halengkerna.

3 Ku miskin-miskinna, ku lapar-laparna,
akar-akar garing ge disaregetan, ti peuting,
di tengah tegal gundil,
4 nyarabutan tutuwuhan tegal, diharakan ka
akar-akar tangkal nu euweuh rasana.
5 Ku itu ku ieu dibuburak, dieuah-euah
kawas ka bangsat.
6 Hareesna di nu nyangkeredong-
nyangkeredong, atawa ngalaliang dina
lamping karang,
7 tingsalegor kawas sato bae badis, bacacar
di handapeun rurungkunan.
8 Manusa piceuneun wungkul, teu paruguh
indung bapana, dibuburak ti jero lembur.
9 Eta nu karitu patut, ayeuna mah ka kuring
nyeungseurikeun mani nganggap bodor.
10 Bangun kacida sarebeleunana. Tapi ceuk
pangrasana mah sakitu teh bageur teuing, da
nepi ka nyariduhan kana beungeut.
11 Meureun meungpeung kuring ku Allah
dikieu-kieu, nya geus teu walakaya, nya geus
beak araheunana, maranehna sakama-kama
mupuas ka kuring.
12 Seug eta gorombolan teh narajang,
ngabeberik teu eureun-eureun,
13 maregatan arek mergasa, taya nu
ngahalang-halang.
14 Maranehna ambreg kana lombang
pertahanan kuring, ditenjragan nepi ka
runtuh.

[15] Cindekna kuring teh eleh, sieunna
kabina-bina, beak wawanen kapupul bayu.
Asal mukti geus burindil, lir mega kasapu
angin.
[16] Ayeuna mah kari nunggu-nunggu ajal taya
harepan kana menyat deui.
[17] Ari peuting karasa satulang-tulang nyareri,
mani asa dikerikan teu eureun-eureun.
[18] Sabot kitu, beuheung baju ku Allah
ditongtak, tuluy dipuril-puril,
[19] terus kuring dibalangkeun ka nu jeblog,
taya bedana ti miceun runtah.
[20] Ka Allah abdi ngagero, nanging teu diwaro.
Ka Gusti abdi jumerit, nanging teu ditolih.
[21] Gusti bengis liwat saking, nyiksa
pupuasan.
[22] Ku Gusti diapung-apung, atuh kabantun
ku angin, dibuntang-banting ku topan.
[23] Teu sak deui, tangtos bade dicabut nya
umur, bade ditotogkeun ka kubur, pangbalikan
sarerea.
[24] Na ku naon dugi ka nyiksa ka nu parantos
teu walakaya, anu parantos teu tiasa
naon-naon, kajabi ti neda dipikarunya.
[25] Padahal abdi kapungkur, ka nu prihatin
sok ngiring sedih, ka nu tunggara ngiring
sungkawa.
[26] Nu diteda, bagja katut jamugana, nu
katampi, papait sareng balai.

27 Awak bejad, dijejewet ku karisi jeung
kanyeri, nu kapeleng mung wungkul
pisangsaraeun.
28 Titingalan parantos paroek, gegerungan
menta tulung, sasambat ka nu araya, nanging
lapur taya anu ngalilipur.
29 Sora abdi matak ngarakacak hate kawas
sora babaungna ajag atawa jeritna manuk
onta di tempat sepi tur suwung.
30 Kulit jadi hideung, awak nyongkab
muriang.
31 Kapungkur mah sok nguping lalaguan
nu gumbira ayeuna mung bati lumengis
midangdam.

31 1 Kuring geus sumpah, jangji moal
pelang-pelong ka mojang bari dilamun.
2 Naon nu baris dipidamel ku Allah Nu Maha
Kawasa? Baris kumaha ngabalesna kana
kalakuan manusa?
3 Sial jeung cilaka pasti ku Mantenna
didatangkeun ka anu migawe dosa.
4 Allah pasti uningaeun sagala kalakuan
kuring, pasti ningalieun salengkah-lengkah
kuring.
5 Sumpah, kuring can kungsi boga lampah
goreng, tara pangangguran tupa-tipu.
6 Upama seug ku Allah ditimbang sing bener,
moal teu kauninga yen kuring putih beresih.
7 Lamun mengpar ti jalan nu bener, atawa
ulad-elod kana kagorengan, lamun ieu
leungeun lamokot ku masiat,

8 daek tumpur pibuateun, atawa kop
bahan pangan kuring beakkeun ku
deungeun-deungeun.
9 Lamun kuring mikabogoh pamajikan
batur, jejengkean taang-toong di tukangeun
pantona,
10 pamajikan kuring mangka mangejokeun
lalaki sejen, mangka hees jeung lalaki sejen.
11 Lamun enya kuring boga kalakuan nista
sarupa kitu dihukum pati ge kajeun.
12 Kalakuan kitu sasat seuneu ngagegedur,
seuneu naraka, nu baris malindes ngabasmi
naon bae nu aya di kuring.
13 Mun badega gegelendeng ka kuring, teu
burung didenge, ditimbang kumaha layakna.
14 Sabab lamun henteu kitu, na werat
kuring ngadeuheus ka Allah? Kumaha nya
pijawabeun lamun ku Mantenna dipariksa?
15 Lantaran boh kuring boh badega, tunggal
dadamelan Allah.
16 Lebah kuring, ka nu miskin tara teu
nolih, ka randa-randa anu sangsara tara teu
mirosea,
17 tara ngantep pahatu anu teu nyatu,
paliyas makmak-mekmek sosoranganan.
18 Saumur-umur, tuman nulungan nu
kararitu.
19 Lamun nenjo nu walurat henteu boga
baju-baju acan,
20 sok bae ku kuring mah dibere kaen
wol, beunang nyieun tina bulu domba nu

sorangan. Atuh mani bebeakan muji-mujina
ka kuring.
21 Lamun kuring kungsi nipu ka nu pahatu,
pedah ujub dibawa ka pangadilan ge moal teu
meunang,
22 masing pingges ieu leungeun duanana,
sing nepi ka sarengkleh ngaraplek.
23 Paliyas boga kalakuan kitu, sieun disiksa
ku Allah.
24 Kabeungharan teu dijieun pananggeuhan,
25 kamuktian teu dipake kaagulan.
26 Tara muja ka cahya surya, tara munjung
ka bulan purnama.
27 Tara pirajeunan muja ka anu karitu ku
cara nyium leungeun sorangan ciri yen muja
ka nu karitu.
28 Dosa nu sarupa kitu, manjing kana hukum
pati, sabab mungkir ti Nu Maha Kawasa.
29 Mun musuh nandang pakewuh, atawa
kagirijig ku balai, haram lamun kuring
bungah, paliyas kuring mupuas.
30 Komo nepi ka ngamuga-muga sing paeh
mah, paralun, dosa, kikituan teh, dosa!
31 Ka jalma anyar pinanggih tara asa-
asa ngaku, gandek-gandek kabeh oge
nyarahoeun, tabeat kuring teh kitu.
32 Nu keur nyaba kaburitan lebah imah
kuring, geuwat disambat, disimpangkeun, da
teu tega ngantep nepi ka hees di emper batur.
33 Batur mah ari boga dosa teh disidem,
kuring mah anggur balaka,

34 rek pada ngomongkeun kitu ngomongkeun
kieu, mangga teh teuing da rumasa, tinimbang
bungkem atawa ngaringkeb maneh, dumeh
sieun diera-era.
35 Naha moal aya nu percaya ka ieu omongan
kuring? Wani sumpah, kabeh ge eta teh enya,
Allah Nu Maha Kawasa saksina. Lamun eta
panuding-panuding lawan ka kuring ditulis,
nepi ka katenjo ku panon kuring,
36 rek disampaykeun dina taktak reujeung
agul, malah rek diterapkeun dina sirah lir
makuta.
37 Eta sagala kalakuan kuring teh arek
diunjukkeun ka Allah, tur ngunjukkeunana ge
tangtu tatag sarta ludeung.
38 Lamun aya lahan kuring nu beunang
ngagasab, beunang papaksa ti nu bogana anu
sah,
39 atawa ngala ngadahar beunang batur
melak, ari nu melakna kalaparan,
40 sing tibalik, mun jagong sing jadi jarong,
mun pare sing jadi eurih." Sakitu pokpokan
Ayub.

32 1 Anu tiluan balem bae teu kersaeun
ngawaler, lantaran Ayub ngaraos
kacida yakinna yen anjeunna bener.
2 Tapi kasauran aranjeunna teh aya anu
ngabandungan di dinya, nya eta Elihu putra
Barakel, urang Bus ti kaom Ram. Anjeunna
panas manahna ka Ayub anu neugtreug tur
sakitu suabanana ka Allah.

3 Ka sobat-sobat Ayub anu tiluan oge jengkeleun pisan dumeh beunang kapeupeuh ku Ayub, siga pisan dina eta perkara teh memang Allah anu lepat.
4 Tadi, ku sabab rumaos panganomna, nyabar-nyabar anjeun bae, ngadago seepna kasauran anu geus sarepuh.
5 Barang anu tiluan tea teu ariasaeun ngawaler, Elihu teu tahan deui,
6 pok bae misaur, "Sim kuring rumasa ngora keneh, paralun kumawantun ka nu geus sarepuh, teu wantun milu ngedalkeun kereteg hate.
7 Ceuk emutan, keun Bapa-bapa bae anu cacarios, kawantu sepuh-sepuh mah tangtos luhung panemuna.
8 Nanging sanaos kitu, luhung teh kapan ku kersaning Roh Allah Nu Maha Kawasa.
9 Jalmi jadina pinter atanapi terang kana bebeneran teh sanes ku dumeh kakolotanana.
10 Ku kituna darangukeun, sim kuring seja mihatur.
11 Waktos Bapa-bapa sasauran, sim kuring anteng ngabandungan, seja mulungan pituah-pituahna anu marunel.
12 Dibandungan ti awitna, Bapa-bapa sidik gagal, kawon ku ucap-ucapan Ayub.
13 Atuh naon tawisna, majar Bapa-bapa parantos seueur elmu panemu teh? Ku sabab Bapa-bapa parantos kawon, tangtos mung Allah nu iasa ngawaler ka Ayub.

14 Memang Ayub sasauranana teh ka
Bapa-bapa, lain ka sim kuring. Sim kuring
seja mangjawabkeun, tapi moal nganggo
jalan mamanahan Bapa-bapa.
15 Ayub! Aranjeunna parantos kawon, teu
ariasaeun deui ngawalon.
16 Ningal nu parantos bungkem, naha pantes
sim kuring cicing-cicing bae? Aranjeunna
kalah ka tingharuleng, seepeun pisaureun.
17 Kari sim kuring anu kedah nyarita, kedah
ngajawab, ngedalkeun kereteg hate.
18 Sim kuring geus meh teu kuat, hayang
buru-buru kedal, piomongeun parantos teu
bisa dipondah.
19 Lamun nepi ka teu bisa dikedalkeun,
tangtu mudal bedah sorangan, lir kirbat anu
pinuh ku anggur anyar.
20 Teu tahan, kudu dibudalkeun.
21 Tapi teu pisan-pisan rek mihak, moal
ngugung ka itu, moal ngugung ka ieu.
22 Ongkoh teu tiasa ngugung-ngugung teh,
malah mun nepi ka ngugung-ngugung, muga
ulah jamuga ti Allah.

33 1 Salajengna dangukeun ieu pihatur,
2 sim kuring sumeja ngedalkeun eusi
pikiran,
3 anu medal tina ati sanubari, sanes bohong
akon-akon.
4 Roh Allah geus nyiptakeun kuring sarta
maparin hirup ka kuring.

5 Bisi bade ngawaler, ari iasa mah mangga,
geura sayagi panakisna.
6 Diri sim kuring sareng salira Pa Ayub, estu
sami menggah di payuneun Allah, sami-sami
sipat taneuh sareng lebu.
7 Jadi Pa Ayub teu kedah risi-risi, da sim
kuring mah teu gaduh niat ngelehkeun.
8 Saur Pa Ayub tadi anu kakuping ku abdi:
9 Kuring teu boga salah. Teu boga
kaluluputan, taya dosa naon-naon.
10 Tapi Allah teu kurang-kurang alesan keur
nyilakakeun kuring, kuring teh dianggap
musuh,
11 suku diterapan rante, saincak saparipolah
mani haben diawaskeun.
12 Ceuk sim kuring mah, Pa Ayub, eta teh
lepat! Allah mah agungna ngungkulan umat
manusa.
13 Naha Pa Ayub nuding ka Allah, magar tara
malire kana udah-aduhna manusa?
14 Allah teh ngandikana ku rupi-rupi jalan,
ngan urangna tara daek nolih kana sagala
dawuhana-Na.
15 Ari ngandika-Na, sakapeung dina impian
atawa tetenjoan, sajeroning urang mondok.
16 Pangersa-Na sangkan dawuhana-Na
teh digugu, sangkan urang sieun kana
panggeuing Mantenna,
17 sangkan eureun tina migawe dosa, jeung
sangkan ulah ieu aing.

18 Allah mah tara kagungan niat nyilakakeun
jalma, malah jalma teh diaping tina ancaman
malakalmaot.
19 Osok soteh meperih, maparin pepeling,
jalma dipaparin gering, dipaparin kanyeri nu
teu puguh rasakeuneunana.
20 Keur gering mah tara hayang dahar-dahar
acan, kajeun kana pangabeuki weleh henteu
hayang bae.
21 Awak jadi ngajangjawing, tinggal tulang
tingtorelak,
22 bari nunggu-nunggu dawuh geusan iang
ka alam kubur.
23 Tapi boa teuing aya malaikat Allah ti anu
mangrebu-rebu, anu ngelingan ka eta nu
gering sangkan inget kana kawajibanana,
24 seug misaur bari pinuh ku kawelas, Mugi
eta jalmi dicageurkeun deui, ulah waka
sina asup kana jero kubur, tah ieu kangge
panebusna.
25 Seug nu gering teh neutneutan menyat,
tanagana pulih deui, bedas deui cara keur
ngora.
26 Panedana ku Allah didangu, hatena
bungah bisa deui muji ka Allah sagala
lampahna ku Allah diloyogkeun ka nu bener.
27 Seug balaka ka balarea, Kuring teh jalma
doraka, sagala kalakuan taya nu bener, tapi
ku Allah teu weleh ditulung, dicageurkeun.
28 Ku sih piwelas-Na kuring teu tulus asup ka
kubur, bisa keneh gumelar di alam dunya.

29 Kitu mungguing Allah mah, nulung deui,
nulung deui.
30 Jalma teh ku Mantenna diraksa hirupna,
sina bagja sina jamuga.
31 Ayeuna, mugi Pa Ayub kersa
ngabandungan deui pihatur sim kuring
salajengna.
32 Nanging bilih aya saurkeuneun mah
saurkeun bae, atuh ari Pa Ayub nu leres,
memang kitu utamina.
33 Sawangsulna upami henteu, mangga
bandungan, sim kuring sumeja mere
pepeling, tina hal kabijaksanaan.

34 1 (34:1-2) Bapa-bapa anu sugih
ku pangarti, jembar kauninga,
darangukeun ieu pihatur sim kuring,
2 (34:1)
3 sangkan tiasa ditimbang-timbang leres
henteuna, sapertos kadaharan, disebut
ngeunah henteuna teh saparantos diraosan.
4 Kasauran-kasauran Pa Ayub teh urang
puguhkeun leres henteuna.
5 Anjeunna keukeuh ngaraos teu kagungan
kalepatan, nanging ku Allah teu dipaparin
kaadilan.
6 Saurna ge, Na kuring kudu pura-pura
ngaku salah sanajan henteu? Diri jadi ruksak
kieu, padahal teu boga dosa.
7 Saha deui jalmi nu sapertos Pa Ayub, teu
aya semu-semuna ngajenan ka Allah?

8 Bet teu benten ti anu jarahat, sapamolah
sami sareng anu masiat.
9 Nepi ka wantun nyebatkeun, magar taya
pisan gunana jelema anut ka Allah teh.
10 Bapa-bapa nu palinter, dangukeun ieu sim
kuring Allah Nu Maha Kawasa pamohalan
kaliru.
11 Jalma diganjar satimpal reujeung gawena,
dibalesna numutkeun kumaha lampahna.
12 Allah Nu Maha Kawasa tara midamel
kaawonan, ka sasaha ge tara teu midamel nu
satemenna.
13 Naha Mantenna kengingna kawasa teh ti
jelema? Naha Mantenna nyangking jagat teh
dijenengkeun ku manusa?
14 Mun Mantenna nyabut deui napas
kahirupan,
15 sugri nu kumelip pinasti lastari, mulang
kana taneuh asalna.
16 Upami Bapa-bapa bijaksana, dangukeun
ieu pihatur sim kuring.
17 Naha leres Allah teh ceuceub kana
kaadilan? Naha Bapa-bapa bade ngalepatkeun
ka Allah Nu Maha Adil?
18 Allah ngahukum raja-raja sareng nu
nyarepeng kawasa, lamun aranjeunna tanpa
guna atanapi jarahat.
19 Mantenna moal mihak ka nu nyarepeng
kawasa, moal leuwih mentingkeun nu
beunghar ti batan nu miskin, da sadayana
oge sami ciptaan Mantenna.

20 Mun jalma geus dikersakeun, rek janari
tengah peuting sakedet netra hos maot. Ana
enggeus dikersakeun, jalma ngelepek harita
keneh. Nyabut nyawa pangagung oge Allah
mah gampileun bae.
21 Salengkah-lengkah manusa ku Mantenna
dititenan.
22 Dosa jalma kajeun di nu poek mongkleng,
ku Allah mah katingali nonggerak.
23 Mun Mantenna rek ngahukum, tara
mikabutuh waktu.
24 Mun Mantenna rek ngarorod pangagung
sangkan diganti ku nu sejen, Mantenna mah
henteu perlu papariksa deui,
25 sabab sagala-galana ku Mantenna geus
kauninga. Rek janari tengah peuting, ku
Mantenna tangtu ragrag tangtu remuk.
26 Sing saha nu jahat tangtu dihukum,
kasaksi ku balarea,
27 buruh tina wangkelangna ngabaha ka
Mantenna, ngamomorekeun timbalana-Na.
28 Panyambat jalma malarat nu jumerit ka
Mantenna, lantaran disangsara ku nu jarahat,
tangtu didangu.
29 Mun Mantenna ngersakeun nganggur,
moal aya nu bisa ngageureuh-geureuh.
Mun Mantenna nyumputan, jalma mo bisa
manggihan.
30 Bangsa-bangsa mo bisa kumamaha
sangkan leupas tina panggencet bangsa nu
teu percaya ka Allah.

31 Pa Ayub, kumaha kersa ngangken dosa ka
Allah, kersa jangji moal kitu-kitu deui?
32 Kumaha parantos nyuhunkeun sangkan
ku Allah dituduhkeun naon nya kalepatan?
Kumaha parantos kapok moal midamel deui
kaluluputan?
33 Rupina kahoyong Bapa mah Allah teh
kedah tumut kumaha Bapa, pangna teu satuju
kana pangersa-Na teh, sanes? Perkawis eta
kumaha Bapa, da sanes urusan sim kuring.
Cobi sebatkeun, kumaha mamanahan teh?
34 Ku emutan, sugri anu ngaruping ieu
pihatur, menggah nu sehat pikiran tur berbudi
mah tangtos ngahaminan kana pamendak
sim kuring,
35 yen kasauran Ayub teh kasauran jalma
sasar, sasaur-saurna henteu kalawan dipikir.
36 Upami kasauran-kasauranana tea
diemut-emut deui, baris nyata yen taya
bedana ti omongan jalma jahat.
37 Dosa-dosana tambah deui sarupi, nya
eta ngalawan ka Allah di hareupeun urang
anjeunna moyok ka Allah.

35

1 (35:1-2) Ngarasa bener di payuneun
Allah teh lepat kabina-bina.
2 (35:1)
3 Ari Bapa dugi ka nyebatkeun, naon gunana
kudu suci, naon untungna mun henteu
migawe dosa.

4 Kasauran Bapa, kitu deui kasauran
sobat-sobat Bapa, ku sim kuring rek dijawab
kieu:
5 Tingali ka awang-awang, sakumaha
luhurna mega?
6 Upama Bapa-bapa midamel dosa, naon
ngarugikeunana ka Allah? Upama Bapa-bapa
seueur kaluluputan, naon matakna ka
Mantenna?
7 Sawangsulna upama Bapa-bapa midamel
bener, na eta teh tiasa keur ngabantu ka Gusti
Allah? Allah teh moal butuheun ku urang.
8 Lampah urang boh hade boh goreng,
untung rugina keuna ka papada manusa
keneh.
9 Jalma upama digencet sok lumengis ka
batur hayang ditulung.
10 Ari ka Allah anu ngajadikeunana teu
inget-inget, tur Mantenna nu nguatkeun ana
maranehna nandang sangsara.
11 Teu inget-inget yen Allah geus maparin
akal budi ka maranehna, sangkan punjul
leuwih ti sato atawa manuk.
12 Atuh najan gegerungan butuh ku pitulung
oge, pamohalan ku Allah ditulung, lantaran
nya angkuh nya jahat,
13 sasambatna taya pedahna, pamohalan ku
Anu Maha Kawasa ditolih.
14 Bapa nyaurkeun majar teu ningali Allah.
Antos sing sabar, perkara Bapa teh geus aya
di Mantenna.

15 Bapa ngira Allah moal ngahukum. Bapa
ngira Allah kurang open kana dosa.
16 Taya pedahna Bapa ngocoblak deui ge, da
ucap-ucapan Bapa nyirikeun kurang wiwaha."
36 1 Saur Elihu deui,
2 "Sabar heula sakedap, dangukeun
deui pihatur sim kuring, kalayan pajenengan
Allah.
3 Pangarti sim kuring teh mahi, ayeuna rek
digunakeun, rek dipake nembongkeun yen
Allah anu ngajadikeun sim kuring teh estu
bener.
4 Sim kuring sanes rek ngabobodo. Ieu anu
dipayunan teh jalmi cekap bijaksana.
5 Allah teh maha perkasa! Tapi ka jalma teu
mandang rendah. Tur keur Mantenna mah
taya hal nu teu kahartos.
6 Mantenna tara ngantep jalma jahat
nanjung. Sabalikna anu sangsara mah dibela.
7 Anu balener dijaga diraksa, sina sajajar
jeung raja-raja, sina mulya salalawasna.
8 Jelema nu dirante, tur sangsara ku
pamolahna,
9 ku Mantenna dibere terang, yen kituna teh
ku karana dosana jeung adigungna.
10 Ti dinya digeuing dipepelingan sangkan
babalik pikir.
11 Anu narurut sarta ngabakti ka Allah,
hirupna mukti santosa.

12 Sabalikna mun ngabaha eta teh tetela
bodo, sabab tangtu cilaka tigebrus ka jero
kubur.
13 Mungguh nu henteu malire ka Allah,
angger bae murka, dihukum ge pamohalan
sasambat ka Allah.
14 Ngora-ngora keneh jiwana geus paeh,
ruksak ku laku hirupna nu nista.
15 Manusa ku Allah sok dipeperih, dipaparin
kasukeran, eta maksad-Na ngawulang
sangkan areling.
16 Bapa ge geus tangtu baris dijait, dipaparin
deui kabagjaan, hirup mo aya kakurang.
17 Hukuman anu keur karandapan, eta teh
balukarna tina lalampahan.
18 Atos-atos, najan lara ulah dugi ka sasar
ucap, ulah nepi ka ngaco ku beuratna sarat.
19 Menta tulung nepi ka jejeritan ge,
meak-meakkeun tanaga, moal aya tulungna.
20 Peuting tong diarep-arep datang, saat
pimusnaeunana bangsa-bangsa.
21 Atos-atos, ulah malikan deui dosa.
Kapan nu matak Bapa nandangan lara oge,
maksad-Na sangkan ulah dugi ka kitu.
22 Sing emut, Allah teh Maha Kawasa, Allah
teh Guru Nu Agung, guru urang sarerea.
23 Moal aya nu bisa nguah-ngieuh ka
Mantenna kudu kitu kudu kieu, atawa nyela
dadamelana-Na.
24 Sagala damel-Na salawasna layak
dimulyakeun. Bapa oge kudu ngamulyakeun.

25 Sagala tapak damel-Na eces ebreh
ka sarerea, tapi saurang ge moal aya nu
ngaharti.
26 Kaagungana-Na lain jugjug-jugjugeun,
kitu deui lawasna Mantenna jumeneng, lain
taksir-taksireun.
27 Nya Allah nu nyaabkeun cai tina beungeut
bumi, lajeng dikucurkeun deui ngajadi hujan.
28 Hujan ngucur tina mega mendung, jadi
rahmat ka sakabeh manusa.
29 Saurang taya terang jalanna mega
di awang-awang, kumaha jadina gelap
ngabeledag di langit, panglinggihan Allah.
30 Kilat sina patingburinyay di angkasa,
ari di dasar sagara angger-angger poek
ngajumbleng.
31 Kitu Mantenna ngayakeun jalan geusan
ngabayuan manusa, keur nyayagikeun
dahareunana kalawan taya kakurang.
32 Kilat ditewakan, digenggem, lajeng
ditimbalan sangkan nyamber titik tujuan.
33 Lamun gelap ngabeledag, ciciren topan
rek datang, dalah sasatoan oge nyaho yen
eta teh tandaning topan rek ngamuk.

37

1 Ari aya topan teh sim kuring mah
nepi ka sok ratug angen.
2 Sorana ngagelebug asal tina baham Allah.
Darangukeun! Eta teh gentra Mantenna.
3 Jorelat kilat meulah langit, ti tungtung
jagat ka tungtung jagat.

4 Beledag sorana, gelap ngampar handaruan,
eta teh gentraning Allah, bareng jeung kilat
patingburinyay.
5 Kalawan timbalan Allah, seug aya nu matak
helok, anu aheng henteu kahontal ku akal.
6 Kalawan timbalana-Na, salju murubut kana
taneuh, hujan gede abreg-abregan.
7 Pagawean manusa kabeh katunda, ku Allah
dipegat, sabab Mantenna rek mintonkeun
damel-Na anu rongkah.
8 Margasatwa marubus kana liang atawa
guhana.
9 Ti kidul datang angin topan, ti kaler datang
hawa anu kacida matak tirisna.
10 Cai karimpel katiup ku hawa napasing
Allah, tuluy padet ngajadi es.
11 Kerelep kilat ngaburinyay ti jero mega,
12 tingjorelat, jalanna nurutkeun timbalan
Allah, tunduk kana parentah-Na, sarapat-
serepet ka sakuliah jagat.
13 Allah nurunkeun hujan ka bumi, bisa
matak bahla, keur hukuman ka manusa, bisa
jadi rahmat, keur nandakeun kurnia-Na.
14 Lenyepkeun, bandungan, Pa Ayub!
Manahan eta padamelan Allah nu araheng
tea.
15 Kumaha Bapa uninga petaning Allah
midamel jeung nimbalan kilat sina
ngaburinyay ti jero mega?

16 Kumaha Bapa uninga kaajaiban
anu dipidamel ku Allah, sangkan mega
patingkalayang di awang-awang?
17 Moal, moal uninga. Ukur bisa ngarasa
panasna ngaheab, ana eta mega ngareueukan
bumi lantaran katebak angin ti kidul.
18 Sanggup Bapa mantuan Allah
mentangkeun langit, nepi ka kuatna lir
logam beunang ngecor?
19 Cik sim kuring papatahan, kumaha pokna
ari nyanggem ka Allah! Da pikiran urang teh
kosong molongpong, moal bisa gunem catur
jeung Mantenna.
20 Paliyas sim kuring mah nyuhunkeun widi
cumarita ka Mantenna, kuriak salah tuluy
katulah.
21 Ayeuna cahaya langit keur bengras, kacida
matak serabna kana panon langit lenglang
beresih, mega disapu ku bayu.
22 Breh ebreh di beulah kaler cahaya burahay
lir emas. Saestuna kamulyaan Allah teh
matak ajrih.
23 Sakitu rosana kawasaning Allah, ku urang
hamo kasungsi. Ka manusa sipat wijaksana
tur adil.
24 Pantes saban jalma mikagimir ka
Mantenna. Ka nu boga angkeuh pinter
Mantenna teu pisan nganggap."

38 1 Ti dinya PANGERAN ngadawuh ka
Ayub ti jero angin ribut, dawuhana-Na:

2 "Saha maneh, campelak kana hikmat Kami,
make ucap-ucap anu nya bodo nya kosong?
3 Maneh geura cengkat, masing cangker
sakumaha layakna lalaki. Sing sadia
pijawabeun, Kami seja barang tanya:
4 Geus aya maneh basa Kami ngadegkeun
jagat? Lamun enya nyaho, sebutkeun.
5 Saha anu nangtukeun legana? Saha anu
narik tali ukuranana? Eta kabeh, nyaho
maneh pijawabeunana?
6 Kana naon nyeblokna tihang-tihang anu
nanggeuy bumi? Saha nu masangkeun batu
juru alam dunya?
7 Poe eta wanci subuhna bentang-bentang
ragem ngarawih jeung mahluk-mahluk surga
sarurak bungah.
8 Saha nu ngabendung lawang-lawang
sagara basa eta ngagurudag gumelar ti jero
kandungan bumi?
9 Nya Kami. Seug sagara ku Kami disimbutan
ku angkeub mendung, dibedong ku mega nu
reueuk hideung.
10 Tuluy dibere ciri wawatesanana,
dikeureut keur geusan kandeg, lebah tulak
lawang-lawang,
11 bari ditimbalan, Geus, semet dieu, ulah
terus! Lebah dieu angkara ombak maneh
kudu eureun.
12 He Ayub, kungsi maneh dina salila hirup
nitah ka poe sina geura subuh?

13 Enggeus maneh nitah ka sang pajar, nitah
nyekel tungtung bumi, sina ngirabkeun umat
doraka anu nyamuni di nu baruni?
14 Ari enggeus bray beurang, gunung-
gunung jeung jungkrangna narembongan,
tingkarendu jiga lawon ngagunduk kawas anu
dicapkeun dina taneuh liket.
15 Cahya beurang keur umat nu jahat mah,
pohara matak serabna, geusan nyegah
maranehna tina papaksa.
16 Kungsi maneh nincak kana sirah laut,
atawa ngajajah dasar sagara?
17 Kungsi ka maneh aya nu ngebrehkeun
lawang-lawang, anu brasna ka alam kubur?
18 Boga maneh pangabisa geusan ngukur
legana jagat? Jawab, lamun enya nyaho!
19 Nyaho maneh, ti mana asalna caang?
Naon ari nu jadi sumbering poek?
20 Bisa maneh nuduhkeun ka dinya kudu
nepi ka mana majuna, atawa nitah sina
baralik deui ka urut inditna?
21 Tangtuna moal teu nyaho da geus sakitu
kolotna. Maneh teh lain dijurukeun samemeh
alam dunya digelarkeun?
22 Kungsi maneh ngalanglangan gudang
salju jeung hujan es?
23 Eta ku Kami dihaja disimpen, geusan
dikaluarkeun dina usum werit, dina usum
perang jeung usum jurit.

24 Kungsi maneh ngadongdon tempat bijilna
sang surya, atawa ka pangancikan gelebugna
angin ti wetan?
25 Saha nu nyieun wahangan keur nadah
cihujan? Saha nu naratas pijalaneun kilat
jeung guludug?
26 Saha nu nurunkeun hujan ka tempat
suwung taya jalmaan?
27 Saha nu nginuman tanah anu nya keri nya
garing, nepi ka jujukutan jararadi?
28 Ari hujan atawa ibun bogaeun bapa?
29 Saha indungna ari es jeung cai kimpel,
30 anu ngalantarankeun cai teuas kawas
batu, beungeut sagara jeger kimpel ngajadi
es?
31 Bisa maneh meungkeut Bentang Tujuh
jadi saranggeuy, atawa ngudaran panyimpay
Bentang Orion?
32 Bisa maneh ngabijilkeun bentang-
bentang, luyu jeung usum-usumna, atawa
ngangon bentang Biruang nu gede jeung nu
leutikna?
33 Nyaho maneh aturan tataning langit?
Bisa maneh nerapkeun pangaruhna mega ka
bumi?
34 Bisa maneh ngageroan mega sarta
marentah ka dinya, sangkan nurunkeun hujan
geusan nyiram awak maneh?
35 Bisa maneh nitah ka kilat sangkan
ngerelep, nepi ka kilat teh nyampoyong
barina ngomong, Ngiringan sakersa Juragan?

36 Saha anu ngabejaan manuk waliwis nepi
ka nyahoeun yen Walungan Nil baris banjir?
Saha anu ngabejaan cangehgar nepi ka
nyahoeun yen bakal hujan?
37 Ti antara nu pangpinterna, saha nu bisa
milang mega mendung, sarta nyolokan sina
bocor ngucurkeun hujan,
38 sangkan taneuh nu geus ngabata ngajadi
ledok?
39 Sanggup maneh mangmorokeun
mamangsan keur singa, jeung pikeun
anak-anakna nu kalaparan,
40 ana keur kapaksa kudu nararumpi dina
dungusna, atawa kudu dararepa dina guhana?
41 Saha nu maraban gagak lapar
kumalayang, sarta anak-anakna rarecet
patingarenggak ka Kami marenta parab?

39

1 Nyaho maneh kana waktuna embe
cadas anakan? Enggeus maneh
nyaksian uncal jarah ngajuru?
2 Bisa maneh ngitung bulanna nepi ka jejeg
waktuna anakan?
3 Nyaho maneh keur ngaheujeunna, nepi ka
borosot anakna bijil ka alam dunya?
4 Anakna ngagaledean di pileuweungan,
geus galede marisahkeun maneh ninggalkeun
indungna.
5 Ku saha diaburna kalde jarah? Ku saha
diumbarna sina ngencar bebas lepas?

6 Minangka kandangna ku Kami disadiaan
gurun keusik, sina ngumbar maneh di daerah
nu pangset taneuhna.
7 Hirupna jauh ti kota-kota, ti nu garandeng,
moal aya nu bisa ngadalian bari seug
digawekeun.
8 Nyatuanana di sampalan pagunungan,
sakarep-karep milihan dangdaunan nu
harejo.
9 Daekeun banteng mun ku maneh
digawekeun, atawa ari ti peuting
dikandangan?
10 Bisa ku maneh dikaluhan sina narik
wuluku, atawa sina ngagusur garu di sawah?
11 Bisa maneh make tanaga rongkahna sina
nalangan ngagawekeun anu bareurat?
12 Dina usum panen, na bisa ku maneh sina
ngakutan pare, atawa sina ngumpulkeun
gabah ti pangirikan?
13 Manuk onta kikiplikna mah gancang naker,
tapi euweuh manuk onta anu cara bango bisa
hiber.
14 Ana ngendog, endogna diantep ngagaloler
dina taneuh, sina kahaneutan ku ngelekebna
hawa tina taneuh.
15 Teu boga pisan kamelang bisi endogna
katincak, atawa kaidek ku sasatoan,
16 kawas lain ka endogna bae, mangsa bodo
masing usahana percumah oge.
17 Dihaja ku Kami sina sakitu bodona, teu
dibere temah wadi.

18 Tapi ana enggeus lumpat, kuda balap
katut jokina ge ku eta diseungseurikeun.
19 Naha beunang maneh, Ayub, nu matak
kuda sakitu gagahna? Naha maneh anu
ngararangkenan beuheungna ku susuri mani
ngerab?
20 Na ku maneh pangna eta bisa ngajleng
kawas simeut, jeung ana sesegor matak
sawan?
21 Cokorna mani kekeduk nyakaran taneuh,
bisa nyemprung muru medan perang,
daweung teuneung ulat gagah.
22 Sepi karisi euweuh kasieun, cadu mundur,
teu rempan ku congo pedang.
23 Pakarang pahlawan nu tarumpakna
tinggalenjreng disarada, tinggurilap katojo
sang surya.
24 Mun ngadenge teretetna sora tarompet,
bangun geus teu betah cicing, awakna
ngagidir bangun nguntup hayang geura
prung.
25 Saban teretet tarompet, seug bebenger,
samemeh der perang campuh, hawana
geus kaambeueun. Ceulina rancung,
resepeun ngadenge sosoakna para panglima
paparentah.
26 Ari manuk heulang, na ku maneh
diwarahna hiber, sina meberkeun jangjangna
ana eukeur nyuruwuk ka kidul?

27 Kitu deui rajawali, na kudu ngadenge
parentah maneh heula, sangkan nyayangna
di gunung anu laluhur?
28 Kapan nyayangna teh dina sela-sela cadas
pangluhurna, lebah penglutna anu lancip tur
netek.
29 Ti lebah dinya matana gular-giler,
ngawas-ngawas neangan mamangsan geusan
hakaneun.
30 Ana manggih bangke rob dironom,
anak-anakna nyarerotan getih.
40 1 (40:1-2) Ayub, maneh nangtang ka
Allah Nu Maha Kawasa. Bisa maneh
ngajawab pananya-pananya Kami, atawa rek
taluk?"
2 (40:1)
3 (40:3-4) Ayub: "Rumaos, nun Gusti,
omongan abdi sapertos omongan jelema
burung. Kumaha abdi nya kedah ngawangsul?
Abdi moal nyanggem nanaon deui,
4 (40:3)
5 parantos seueur teuing abdi nyanggem
teh."
6 PANGERAN ngadawuh deui, ti jero angin
ribut.
7 PANGERAN: "Geura cengkat masing
cangker, sakumaha layakna lalaki. Jawab
pertanyaan Kami.
8 Maneh teh rek ngabuktikeun yen Kami
teu adil? Rek nyalahkeun Kami, terus
ngabenerkeun diri sorangan?

9 Maneh teh naha sarua rongkah kawas
Kami? Bisa sora maneh ngageleger kawas
sora Kami?
10 Lamun bisa hempek atuh, Kami hayang
neuleu daweungna, hayang nenjo dangongna,
siga kumaha gandangna, siga kumaha
agungna.
11 Pek ka ditu tatandang hareupeun nu
galede hulu, coba hinakeun ku maneh,
budalkeun amarah ka darinya.
12 Coba perong sina ngeluk tingpurungkut,
terus leyek tah nu jarahat teh,
13 nepi ka marubuy kana taneuh, nyalalusruk
ka enggon anu paraeh.
14 Lamun sanggup, pasti ku Kami dipuji,
meureun Kami ngaku yen maneh teh pinunjul.
15 Coba awas-awas kuda Nil, boh eta boh
maneh, nya Kami anu nyieunna. Ari nyatuna
mah jukut, teu beda ti sapi.
16 Tapi awakna bedasna kabina-bina,
urat-uratna laliat.
17 Ana buntutna centang, mani nanjeur jeg
kai kiputri, urat pingpingna pating berehil.
18 Balung-balungna tarareuas jeg tambaga,
babajegna jeg ruji-ruji beusi.
19 Di antara mahluk-mahluk Kami, ngan eta
anu pohara matak helokna. Elehna ngan ku
Anu nyiptakeunana.
20 Jukut piparabeunana, sasat disodoran
ti gunung-gunung, tempat pangulinan sato
galak.

[21] Gupakna handapeun tatangkalan anu
carucukan, sok nyelegon dina dapuran kaso
di sisi rawa,
[22] diiuh-iuh ku tatangkalan nu carucukan
jeung tangkal bidara, anu rajeg sisi walungan.
[23] Najan walungan ngocorna tarik teu
inggiseun. Cai neumbagan bangusna ge,
anteng-anteng bae.
[24] Saha nu bisa nyolok matana nepi ka
lolong sangkan eta bisa kagusur? Saha nu
bisa ngabarengkos bangusna?
41 [1] Bisa maneh newak Lewiatan, ditohok
atawa dieurad letahna tuluy dibedol?
[2] Bisa maneh ngerong cungurna ku dadung
atawa ngait cacapekna ku ruruhit,
[3] nepi ka eta lumengis menta dileupaskeun
deui, atawa ampun-ampunan menta karunya,
[4] atawa ngikrarkeun akad sumpah yen seja
kumawula ka maneh saumur-umur?
[5] Bisa eta teh ku maneh dicocoo kawas
manuk ingu, atawa dijieun tongtoneun
lanjang-lanjang maneh?
[6] Na eta teh bisa ditatawarkeun ka
palika, atawa dijual ka tukang lauk
sakeleng-sakeleng?
[7] Na teurak kulitna ditusuk ku trisula atawa
ditojos huluna ku tohok?
[8] Pek pangangguran toel, sakali ge maneh
kapok, bangbaungeun saumur hirup, mo
poho-poho basa keur tarungna!

9 Kakara ku nenjona ge geus ngalumpuruk,
kabur manten pangacian.
10 Ana eta geus culanggeuk, dangongna
pikagimireun, bororaah aya nu wani
deukeut-deukeut.
11 Di sajagat hamo aya nu sanggup tarung
jeung eta, bari salamet teu paeh.
12 Urang tataan ku Kami wincikan
anggahotana, sakumaha gagahna, sakumaha
rongkah tanagana.
13 Kulit luarna pamohalan bisa kasebit,
pakarang pamohalan aya nu bisa
nyempalkeun.
14 Saha nu sanggup nyalawakkeun sungutna,
anu ranggeteng ku huntu, sareukeut matak
palaur?
15 Tonggongna jeg dilakop ku rebuan batok,
teuas alah batan batu, mani kekep parerekep,
16 pateteep raraket padedempet, nepikeun
ka hawa ge mo bisa seseleket.
17 Awahing ku kekep jeung rekep, pamohalan
aya kulitna nu bisa kabeset.
18 Beresinna mani ngaburinyay, matana
moncorong lir surya kakara medal.
19 Bangusna nyebrot hurung, cahayana
racleng patingburinyay.
20 Irungna gegebosan ngabijilkeun saab,
ngelun siga haseup pangdurukan jukut dina
pariuk.
21 Ambekanana ge mani kingkilaban,
sungutna mura-murakeun seuneu.

22 Pundukna istuning tangguh, tanggoh lain
meumeueusan, anu paamprok tangtu kasima.
23 Kulitna euweuh pisan uduh-uduhna,
tarareuas ngabaketrak kawas beusi.
24 Hatena teuas jeg batu, tara kaeunteupan
sieun, teuas padet kawas batu panggilingan.
25 Ana jung ngajurungkunung, jalma anu
panggagahna ge kasima, hareugeueun,
leungit tanagana.
26 Pedang nambag, tumbak nyoledat,
jamparing teu mahi, tohok moyodok, sagala
pakarang taya nu teurak.
27 Beusi dianggap jarami, tambaga dianggap
pangpung bobo.
28 Cadu lumpat ku dipanah, katimbul batu
asa katinggang kalakay.
29 Gada dianggap panggere, dilempag kalah
ka genaheun.
30 Sisitna rareges, reregean jiga pepecahan
beling, ana ngorondang, leutak ambacak
kacakar.
31 Laut dikubek digibeg-gibeg, mani ngagolak
lir keur ditaheur, tingburial tingberekbek jeg
minyak ngagolak dina kancah.
32 Alur urutna boborelakan, laut ngabudah
mani bodas saluluar.
33 Eta mahluk istuning euweuh kasieun, di
sajagat sepi tanding tuna lawan.
34 Sato anu panggagahna ge ku eta mah teu
dianggap, kawantu Lewiatan mah rajaning
sato galak."

42

[1] Ayub ngawangsul ka PANGERAN,
[2] "Yaktos, Gusti teh kawasa sagala
rupi, sakersa-kersa ngajadi.
[3] Leres satimbalan Gusti, abdi teh bodo
katotoloyoh, kumawantun nguji kapinteran
Gusti, ngomongkeun perkawis anu ku abdi
henteu kaharti, anu kaahenganana henteu
tiasa kajudi.
[4] Abdi ditimbalan ngaregepkeun ari Gusti
keur ngalahir, kangge ngawangsul pamariksa
Gusti.
[5] Kapungkur terang ka Gusti teh mung tina
carios batur nanging ayeuna mah terang ku
ningal sorangan.
[6] Ana emut kana ucapan sorangan, estu
kalintang isinna, seja nyanggakeun pertobat,
seja nyuksruk kana lebu."
[7] Sanggeus ngadawuh ka Ayub, PANGERAN
lajeng ngadawuh ka Elipas, dawuhana-Na,
"Kami keuheul liwat saking ka maneh jeung
ka sobat maneh nu duaan, lantaran maneh
teu bener medar sipat Kami, henteu cara
Ayub abdi Kami.
[8] Ku sabab eta, kudu nyokot sapi jalu
tujuh jeung domba jalu tujuh, kurbankeun
di dieu pikeun nebus kasalahan maraneh.
Menta dipangnedakeun ku Ayub, sabab ngan
paneda manehna anu arek didenge, sangkan
maraneh ku Kami ulah nepi ka dibales
satimpal jeung ucapan-ucapan anu sakitu

barurungna, teu bener ngomongkeun perkara
Kami, teu kawas Ayub."
9 Seug eta dawuhan teh ku Elipas,
Bildad jeung Sopar ditedunan. Ku Ayub
dipangnedakeun, sarta ku PANGERAN dikabul.
10 Ti dinya, sanggeus mangnedakeun tilu
sobatna tea, Ayub ku PANGERAN dipulihkeun,
tur dikersakeun mukti deui, malah nepi ka
dua tikeleun ti tadina.
11 Saderek-saderekna istri pameget, kitu
deui sobat-sobat heubeulna ngaralayad
bari nungkulan hajatna Ayub. Kabeh
narembongkeun bela sungkawana tina
hal sagala sangsara anu ditibankeun ku
PANGERAN ka anjeunna, sarta anjeunna pada
ngalilipur. Maranehna nyararumbang ka Ayub,
masing-masing ku duit sawatara jumlah
jeung ali emas hiji.
12 Ka tungtungnakeun hirup Ayub ku
PANGERAN dihujanan ku berkah leuwih ti asal
tadina. Pipiaraananana jumlahna teh: Domba
14.000, onta 6.000, kalde 1.000, sapi 2.000.
13 Sarta kagungan deui putra, tujuh pameget
tilu istri.
14 Putra istri nu kahiji jenenganana Jamimah,
nu kadua Kasiah, nu katilu Keren Hapuk.
15 Eta putra-putra istri, tiluananana geulisna
kawanti-wanti, sadunya taya nu nanding.
Tiluananana ku ramana dipaparin warisan cara
saderek-saderekna nu pameget.

16 Ti semet harita Ayub masih keneh
jumeneng 140 taun deui, iasa nyaksian
putu-putu jeung buyut.
17 Pupus-pupus sanggeus lambat-lambut nya
yuswa.

Mazmur

1 [1] Nya bagja jalma anu nolak pangajak
jalma jahat, anu teu kabaud kana laku
teu puguh, teu kabawakeun ka anu sok
nyapirakeun Allah.
[2] Sabalikna resep nurut kana Hukum
PANGERAN, bari diulik beurang peuting.
[3] Jelema anu kitu ibarat tangkal nu jadi di
sisi walungan, dina usumna tangtu buahan,
daunna ge moal aya alumna, sapanejana
tangtu tinekanan.
[4] Sabalikna jelema jahat, kaayaanana jeg
huut katiup angin.
[5] Jalma jahat ku Allah tangtu dihukum, jeung
dipisahkeun ti umat-Na.
[6] Jalma bener, diraksa jeung dijaga ku
PANGERAN, sabalikna jalma jahat mah nuju
kana kamusnaan.

2 [1] Naon sababna bangsa-bangsa rek
bararontak? Ku naon jalma-jalma
nyarieun rarancang tanpa guna?
[2] Raja-rajana barontak para pangerehna
sakait rek ngalawan ka PANGERAN, jeung ka
raja pamilih Mantenna.
[3] Aromongna, "Hayu urang ngabebaskeun
maneh tina kawasana, urang piceun
belengguna."

4 Ti tahta-Na di sawarga, PANGERAN
gumujeng, pepetaan maranehna
disapirakeun.
5 Geus kitu Mantenna nyentak, wera ka
maranehna, ngarencodkeun maranehna ku
amarah-Na.
6 Mantenna ngadawuh, "Kami geus ngangkat
hiji raja di Sion, gunung suci Kami!"
7 "Kami rek nguarkeun," saur raja, "nu geus
jadi putusan PANGERAN. Kieu dawuhan Allah
ka kami, Hidep teh putra Kami; poe ieu pisan
hidep ku Kami digelarkeun.
8 Pok penta ka Kami, eta sakabeh bangsa
teh, tangtu baris diselehkeun ka hidep, sarta
sakuliah jagat nya hidep anu boga.
9 Pek geura parentah ku iteuk beusi, pasti
maranehna ajur remuk jeg pariuk peupeus."
10 Ku sabab kitu, he para raja, masing daek
ngarti, kitu keneh anu nyarekel kakawasaan,
tarima ieu pepeling!
11 Sing ibadah ka PANGERAN, kalawan sieun,
geura sumujud ka Mantenna bari gumeter.
12 (2-11b) Sabab lamun teu kitu tangtu
Mantenna bendu; aranjeun tangtu tiwas.
Bagja sing saha anu nyalindung ka Mantenna!

3 1 (3-1) Jabur Daud, waktu anjeunna
nyingkahan putrana, Absalom. (3-2) Nun
PANGERAN, musuh abdi mangpirang-pirang,
sakitu seueurna anu malik ngaralawan!
2 (3-3) Abdi pada ngaromongkeun, kieu
carekna, "Allah moal nulungan manehna!"

3 (3-4) Nanging nun PANGERAN, Anjeun
teh kepeng nu mindingan abdi salamina.
Abdi dipaparin kaunggulan, dipaparin deui
wawanen.
4 (3-5) Kami sasambat ka PANGERAN, sarta
Mantenna ngawaler ti pasir suci-Na.
5 (3-6) Dug kami ngedeng, reup mondok,
sapeupeuting ku PANGERAN diraksa.
6 (3-7) Kami teu sieun ku musuh
mangrebu-rebu nu ngepung kami ti unggal
juru.
7 (3-8) Nun PANGERAN, nun Allah,
salametkeun abdi! Hukum sadayana musuh
abdi, lumpuhkeun kakuatanana sing ulah
bisaeun nyilakakeun abdi.
8 (3-9) Kaunggulan datangna ti PANGERAN
mugia Mantenna ngaberkahan umat-Na.

4 1 (4-1) Pikeun pamingpin biduan.
Dipirig ku kacapi. Jabur Daud. (4-2)
Samangsa abdi sasambat, mugi diwaler,
nun Allah, panyaluuhan abdi! Gusti parantos
nulungan, waktos abdi susah. Ayeuna ge
mugi mikawelas, paneda abdi mugi didangu.
2 (4-3) He jalma-jalma, rek nepi ka iraha
maraneh ngahina ka kami? Rek nepi ka iraha
resep ka nu tanpa guna jeung moro-moro nu
teu bener?
3 (4-4) Inget, PANGERAN geus milih jelema
nu bener, dijadikeun milik-Na, upama kami
sasambat ka Mantenna, pasti didangu.

4 (4-5) Sing ngadegdeg sieun, ulah nyieun
deui dosa! Pek hal eta lalenyepan ari keur
sepi sorangan di enggon.
5 (4-6) Baktikeun kurban anu bener ka
PANGERAN, tuluy ngandel ka Mantenna.
6 (4-7) Seueur nu sok neneda kieu, "Pasihan
abdi berkah langkung seueur, nun PANGERAN,
mugi aya piwelas!"
7 (4-8) Nanging kasukaan anu ku Anjeun
dipaparinkeun ka abdi mah langkung ti
kasukaan jalma-jalma anu mucekil hasil
panenna.
8 (4-9) Waktos ngedeng, abdi tiasa sare
tibra, mung ku Anjeun, nun PANGERAN, hirup
abdi aman santosa.

5 1 (5-1) Pikeun pamingpin biduan. Dipirig
ku suling. Jabur Daud. (5-2) Nun
PANGERAN, dangukeun ieu panuhun abdi,
pirosea rumahuh abdi.
2 (5-3) Dangukeun panyambat abdi neda
pitulung, nun Allah abdi, raja abdi!
3 (5-4) Ka Gusti abdi neneda, nun
PANGERAN; dangukeun sora abdi enjing-
enjing; waktos panonpoe bijil, abdi
ngunjukkeun paneda, sareng ngantos
waleranana.
4 (5-5) Margi Gusti sanes Allah nu seneng
kaawonan, Gusti moal ngantep kajahatan.
5 (5-6) Gusti teu tahan ningali jalmi adigung
ceuceub ka nu lampahna jahat.

6 (5-7) Tukang-tukang bohong ku Gusti
dibasmi, tukang maehan sareng tukang tipu
dihina.
7 (5-8) Nanging ku margi Anjeun sakitu
asihna, abdi kenging asup ka gedong Gusti,
kenging ngabakti di Bait Gusti anu suci sujud
ka Gusti kalayan hormat.
8 (5-9) Nun PANGERAN, musuh abdi kacida
seueurna! Mugi abdi dituyun ngalampahkeun
pangersa Gusti; tuduhkeun jalan Gusti nu ku
abdi kedah disorang.
9 (5-10) Margi omongan musuh teh teu aya
andeleunana, karepna mung bade ngabinasa,
ucap-ucapanana sarae, matak kapincut,
padahal pinuh ku tipu daya.
10 (5-11) Mugi nu karitu teh dihukum, nun
Allah, sina carilaka ku rarancangna sorangan.
Usir ti payuneun Gusti margi seueur dosana,
sareng ngaralawan ka Gusti.
11 (5-12) Dupi anu milari salamet ka Gusti
mah bakal saruka, tiasa nyaranyi suka
bungah salamina. Tangtayungan sugri anu
nyaah ka Gusti, supados ngaraos suka ku
karana Gusti.
12 (5-13) Gusti ngaberkahan sakur anu
narurut, nun PANGERAN; piwelas Gusti ibarat
kepeng keur maranehna.
6 1 (6-1) Pikeun pamingpin biduan. Dipirig
ku kacapi. Nurutkeun lagu nu kadalapan.
Jabur Daud. (6-2) Nun PANGERAN, sanaos

Gusti bendu, ulah dugi neunggeul ka abdi!
Sanaos Gusti wera, abdi ulah disiksa.
2 (6-3) Sing welas, nun Gusti, abdi parantos
seep tanaga, parantos lungse, paparin
kakuatan,
3 (6-4) awak sakujur karaos ajur. Nun
PANGERAN, lami keneh bade ngantep ka abdi
teh?
4 (6-5) Sumping atuh, salametkeun abdi,
nun PANGERAN, jait abdi tina baya pati, ku
karana piwelas Gusti.
5 (6-6) Di alam kubur mah Gusti moal
dipikaemut di ditu mah moal aya anu muji ka
Gusti.
6 (6-7) Abdi lungse balas rupek nya hate,
unggal wengi ceurik balilihan, cipanon
maseuhan bantal.
7 (6-8) Abdi meh teu tiasa ningal, panon
carindul balas ceurik, nya musuh lantaranana.
8 (6-9) Nyingkah sing jauh, he para durjana!
Sabab PANGERAN ngadangueun ceurik kami,
9 (6-10) ngadangueun panyambat kami
menta tulung, paneda kami baris ditarima.
10 (6-11) Musuh kami bakal ngarasa getirna
kaera dumeh eleh, ngadadak jadi baringung
tuluy kalabur.

7 1 Tangis Daud ku karana Kus, urang
Binyamin; dinyanyikeun ka PANGERAN.
(7-2) Nun PANGERAN, Allah abdi, abdi
nyuhunkeun diraksa, luputkeun, salametkeun,
leupaskeun ti nu ngudag-ngudag.

2 (7-3) Ulah dugi ka maranehna lir singa
ngagusur abdi, sarta abdi henteu aya nu
nulungan, tangtos abdi disasaak.
3 (7-4) (7:4-5) Nun PANGERAN, Allah
abdi, upami abdi jahat upami kantos nipu
babaturan upami kejem ka musuh tanpa
lantaran, upami kantos ngalampahkeun anu
sarupi kitu,
4 (7:3)
5 (7-6) sawios musuh sina nguber-nguber
sarta abdi kacerek, sawios abdi sina ditigas,
dipaehan, mayit abdi diantep ngalumbuk dina
taneuh.
6 (7-7) Gedurkeun amarah, nun PANGERAN!
Musuh abdi anu ngamuk teh ayonan enggal
singkil, abdi belaan, apan Gusti meredih
kaadilan.
7 (7-8) Kempelkeun bangsa-bangsa sina
ngariung ka Gusti, kawasaan ku Gusti ti
sawarga.
8 (7-9) Gusti ngahakiman umat manusa,
abdi nyuhunkeun kaadilan, nun PANGERAN;
Gusti uninga yen abdi teu salah.
9 (7-10) Gusti teh Allah nu adil, anu nilik
pikiran jeung karep manusa. Eureunkeun
kagorengan jalma jahat, ganjar jalmi anu
balener.
10 (7-11) Allah teh panyalindungan kaula,
anu nyalametkeun jalma nu nurut ka
Mantenna.

11 (7-12) Allah teh Hakim nu adil, anu
salawasna ngahukum jelema jahat.
12 (7-13) Lamun maranehna teu daraek
tobat, Allah baris ngasah pedang-Na.
Mantenna ngawengkang gondewa tinggal
ngalepas,
13 (7-14) nyepeng pakarang nu matih
ngecengkeun panah nu hurung.
14 (7-15) Titenan, kumaha si jahat ngulik
kajahatan, ngararancang huru-hara,
ngajalankeun tipu daya.
15 (7-16) Tapi pitapak beunangna masang
keur batur keunana ka maranehna sorangan.
16 (7-17) Kajuliganana malindes kana dirina,
cilaka ku katelengesanana sorangan.
17 (7-18) Kaula muji sukur reh PANGERAN
teh adil, kaula ngamulyakeun jenengana-Na
Nu Maha Agung.

8 1 (8-1) Pikeun pamingpin biduan.
Nurutkeun lagu Gitit. Jabur Daud.
(8-2) Nun PANGERAN, Gusti abdi sadaya,
kaagungan Gusti tembong di sakuliah jagat!
Kamulyaan Gusti maratan langit;
2 (8-3) dinyanyikeun ku barudak sareng
orok. Gusti reugreug, aman ti sadaya musuh,
sing sakur anu ngalawan ku Gusti dibungkem.
3 (8-4) Ana abdi narawang langit, damelan
Gusti, bulan sareng bentang-bentang kenging
Gusti merenahkeun,

4 (8-5) manusa teh naon, ku Gusti dugi ka
dipikaemut; naon manusa teh, ku Gusti dugi
ka dipirosea?
5 (8-6) Dipidamelna ku Gusti meh nyaruaan
Gusti ku manten, dimakutaan ku kamulyaan
sareng kahormatan,
6 (8-7) sina murba ka sugri dadamelan
Gusti, sina marentah sadaya mahluk;
7 (8-8) domba sareng sapi, katut sasatoan
pangeusi leuweung,
8 (8-9) manuk-manuk sareng lauk sareng
saniskanten mahluk di laut.
9 (8-10) Nun PANGERAN, Gusti abdi sadaya,
kaagungan Gusti tembong di sakuliah jagat!
9 1 (9-1) Pikeun pamingpin biduan.
Nurutkeun lagu Mut Laben. Jabur Daud.
(9-2) Kalayan hate mantep, nun PANGERAN,
abdi sumeja muji ka Gusti, sareng seja
ngamashurkeun padamelan Gusti anu
araheng.
2 (9-3) Ku karana Gusti, abdi bingah sumeja
nyanyi. Sumeja nyanyi muji ka Gusti, nun
Allah Nu Maha Kawasa.
3 (9-4) Musuh-musuh abdi bubar birat
barang naringal Gusti tembong, tingjarungkel
paraeh.
4 (9-5) Gusti ngahukum kalawan adil tur
jujur, parantos ngabelaan perkawis abdi.
5 (9-6) Gusti parantos ngahukum bangsa-
bangsa nu jarahat parantos dibasmi, moal
aya nu nginget-nginget deui.

6 (9-7) Musuh-musuh parantos musna
sapapaosna, kota-kotana ku Gusti parantos
diancurkeun, moal aya deui nu mikaeling.
7 (9-8) Demi PANGERAN mah raja
salalanggengna, tahta pangadilana-Na geus
nanjeur.
8 (9-9) Anjeunna marentah dunya kalayan
adil, ngahakiman bangsa-bangsa ku kaadilan.
9 (9-10) PANGERAN teh pananggeuhan
keur sakur nu ditindes, panyalindungan dina
mangsa susah.
10 (9-11) Anu tarerang ka Gusti, nun
PANGERAN, bakal ngaharep ka Gusti, sugri
anu marek ku Gusti tara ditolak.
11 (9-12) Sanggakeun puji ka PANGERAN,
anu marentah di Sion! Mashurkeun
padamelana-Na ka sakumna bangsa-bangsa!
12 (9-13) Allah emut ka nu sangsara, henteu
lali kana panyambatna, sareng ngahukuman
jalma-jalma nu nyiksa ka maranehna.
13 (9-14) Duh PANGERAN, mugi aya piwelas!
Tingali talajak musuh anu nyangsara ka abdi!
Nun PANGERAN, jait abdi tina ajal.
14 (9-15) Supados abdi tiasa nangtung
hareupeun urang Yerusalem, nembongkeun
kabungah parantos disalametkeun ku Gusti.
15 (9-16) Bangsa-bangsa nyarieun lombang,
maranehna anu tigebrus, beunang ku
pitapakna sorangan.

16 (9-17) PANGERAN ngebrehkeun anjeun ku
putusan hukum-Na nu adil, nu daroraka teh
cilaka ku polahna sorangan.
17 (9-18) Nya paeh bagian nu jarahat mah,
bagian jelema anu narolak ka Allah.
18 (9-19) Nu balangsak moal salilana
diantep; moal salilana pangarep-ngarep nu
laip disina remuk.
19 (9-20) Sumping, nun PANGERAN!
Tong diantep manusa sombong ka Gusti!
Kempelkeun maranehna ka payuneun,
umumkeun hukumanana.
20 (9-21) Sina sarieuneun, nun PANGERAN,
sina ngarasaeun yen manehna teh saukur
manusa.

10 1 Ku naon tebih, nun PANGERAN?
Ku naon nyumput waktos abdi-abdi
kasesahan?
2 Nu jarahat reujeung angkuh nindes ka nu
balangsak; eurad eta jelema-jelema teh ku
jiretna sorangan.
3 Nu jarahat nyombongkeun napsu-
napsu jahatna, nu harawek nyapa sareng
nganistakeun PANGERAN.
4 Jalma jahat teu malire ka PANGERAN; ceuk
pikirna anu sombong Allah teh euweuh.
5 Nu jarahat teh naranjung dina sagala hal.
Maranehna teu bisa ngarti kana hukum Allah,
ka musuh salawasna nguntup.
6 Hatena takabur, "Aing moal bisa gagal,
moal keuna ku balangsak."

7 Eusi omonganana panyapa, tipu, ancaman;
kecap-kecapna pinuh ku kangewa jeung
jahat.
8 Maranehna nyarumput di lembur-lembur,
niat ngabinasa ka nu henteu salah, ngadodoho
jelema nu taya dayana,
9 ngabongohan ti panyumputanana cara
singa. Ngadepong ngadago jalma malarat, nu
balangsak dieuradan terus digusur.
10 Korban-korbanna ngalungsar taya dayana,
eleh ku kabedasanana.
11 Si jahat ngomong sorangan, "Allah cicing
bae! Peureum bae, moal nenjoeun ka aing!"
12 Nun PANGERAN, hukum eta nu jarahat
teh! Sing emut ka nu balangsak!
13 Ku naon nu jahat teh nepi ka bisa
nyacampah ka Allah, majar maneh, "Aing ku
Allah moal dihukum?"
14 Nanging Gusti teh ningali; malire ka nu
sangsara sareng lara, tur sayagi nulungan.
Nya ka Gusti sumerahna nu teu walakaya teh.
Gusti salamina ngabela ka jalmi miskin.
15 Basmi kakawasaan nu jahat sareng nu
doraka teh, hukum kajahatanana, sangkan
ulah deui-deui.
16 PANGERAN teh raja sapapanjangna. Anu
nyarembah ka allah-allah sejen bakal musna
ti tanahna.
17 Nun PANGERAN, Gusti kersa ngadangu
panyambatna jalmi laip, negerkeun hatena.

18 Gusti kersa ngadangukeun panyambat
jalma pahatu, kersa mirosea jumeritna nu
dikakaya. Gusti kersa ngabela maranehna;
dugi ka moal aya deui manusa anu nganiaya
ka maranehna.

11 1 Pikeun pamingpin biduan. Jabur
Daud. Kaula nyalindung ka PANGERAN.
Taya gunana omongan anjeun ka kaula, anu
majar, "Geura kabur ka gunung, nurutan
manuk,
2 sabab si murka geus mentang gondewa,
jamparingna geus dikeceng, diincerkeun ti nu
poek ka jalma nu bener.
3 Lamun kabeh enggeus burak-barik, jelema
bener moal bisa nanaon deui."
4 PANGERAN aya di Bait-Na anu suci, tahta-
Na aya di sawarga. Soca-Na ngawaskeun
manusa di mana-mana, uninga ka sakur laku
lampahna.
5 Mantenna nguji, boh ka nu bener boh ka
nu jahat, Mantenna ijid ka jalma anu ingkar ti
hukum.
6 Anu jahat ku Mantenna dihujanan ruhak
jeung walirang, ditarajang ku panas nereptep.
7 PANGERAN teh maha adil, nyaah ka nu
hade lampah, anu harade lampah, hirup di
payuneuna-Na.

12 1 (12-1) Pikeun pamingpin biduan.
Laguna kawas nu kadalapan. Jabur
Daud. (12-2) Duh PANGERAN, abdi-abdi

tulungan! Parantos seep jalmi nu sae,
parantos suwung jalmi nu jujur.
2 (12-3) Manusa gawena silih bobodo, silih
tipu ku omong pangoloan.
3 (12-4) Eureunkeun omong pangoloanana,
nun PANGERAN! Bungkemkeun sungutna nu
gede omong.
4 (12-5) Carekna, "Sagala kahayang urang
nu diucapkeun, beunang. Hayang naon
ge tinggal nyebutkeun, moal aya nu bisa
ngahalang-halang."
5 (12-6) Tapi dawuhan PANGERAN, "Ayeuna
keneh Kami rek datang, karunya ka nu
dikaniaya, kana jeritna kanyeri nu dikakaya,
sina talengtrem nu jadi harepanana."
6 (12-7) Jangji PANGERAN bisa dipercaya
kabeh murni lir perak beunang nguji tujuh
kali dina parapen.
7 (12-8) (12:8-9) Jalma jahat aya di mana-
mana saban jalma mupunjung kagorengan.
Tangtayungan abdi sadaya, nun PANGERAN,
raksa ti jalma anu karitu.
8 (12:7)

13 1 (13-1) Pikeun pamingpin biduan.
Jabur Daud. (13-2) Bade lami keneh
Gusti lali ka abdi, nun PANGERAN? Bade
salamina? Bade dugi ka iraha Gusti nyumput
ti abdi?
2 (13-3) Dugi ka iraha abdi kedah nandangan
sungkawa, siang wengi gering pikir? Sabaraha
lami deui abdi dikawasaan ku musuh?

3 (13-4) Duh PANGERAN Allah abdi, tingali
sareng waler ieu abdi. Pulihkeun kakiatan
abdi, ulah dugi ka abdi tiwas.
4 (13-5) Musuh abdi ulah sina ngomong,
"Manehna geus eleh ku urang." Maranehna
ulah disina nyurakan abdi eleh.
5 (13-6) Margi abdi ngandel kana satia
asih Gusti, abdi bingah, rehna Gusti kersa
nulungan.
6 (13-7) Ka Gusti, nun PANGERAN, abdi muji
sukur, reh Gusti parantos sakitu saena ka
abdi.

14

1 Pikeun pamingpin biduan. Jabur
Daud. Ceuk anggapan nu garejul mah,
"Allah teh euweuh." Eta sababna pangna
kalakuanana jahat, laku lampahna goreng
kabina-bina, saurang ge euweuh nu migawe
bener.
2 PANGERAN ti sawarga ningalikeun bumi,
nenget-nenget umat manusa, nitenan, sugan
aya keneh anu bijaksana, sugan aya nu
ibadah ka Mantenna.
3 Horeng geus garoreng kabeh, taya
piliheunana, kabeh sarua gorengna. Saurang
ge taya nu migawe bener, teu saurang-urang
acan.
4 "Teu nyarahoeun, kitu?" PANGERAN
mariksa. "Geus arembung nganyahokeun
kabeh eta nu jarahat teh? Gawena
ngarampogan umat Kami, jeung euweuh anu
daek neneda ka Kami."

5 Tapi engke maranehna bakal tagiwur, sabab
Allah teh nyarengan ka sakur anu nurut ka
Mantenna.
6 Anu jarahat teh ngareuntaskeun pakarepan
jalma laip, tapi nu laip teh nyalindungna ka
PANGERAN.
7 Kami banget neneda, kaunggulan sing
datang ka Israil ti Sion. Tada teuing bungahna
engke urang Israil lamun kaayaanana geus
dipulihkeun ku PANGERAN!

15 1 Jabur Daud. Nun PANGERAN, saha
anu diwidian marek ka Bait Gusti?
Saha anu kenging ngabakti di Sion, gunung
suci Gusti?
2 Nya eta anu dina sagala hal tuhu ka
Allah, anu salawasna migawe nu bener, jujur
satarabasna dina nyarita;
3 jalma nu tara mitenah, ka batur tara hasud,
tara ngagogoreng tatangga.
4 Mikacua jalma anu ditolak ku Allah,
ngajenan ka nu satuhu ka PANGERAN. Kana
jangji tara jalir sanajan matak rugi ka dirina.
5 Mun nginjeumkeun tara ngarah bati, tara
daek disogok sina nyilakakeun nu teu salah.
Jalma nu kitu lampahna bakal tengtrem
salawasna.

16 1 Jabur Daud. Raksa abdi, nun Allah,
da abdi nyalindung ka Gusti.
2 Kaula unjukan ka PANGERAN, "Gusti teh
PANGERAN abdi; sadaya pitulung ti Gusti
asalna."

3 Ku utama umat anu satia ka Allah!
Kaula pangresepna reureujeungan jeung
maranehna.
4 Anu muru allah-allah sejen, geus tangtu
susah sorangan. Kaula embung miluan
kana kurbanna, embung milu nyembah ka
allah-allahna.
5 Kagaduh abdi mah mung salira Gusti,
nun PANGERAN. Pangabutuh abdi nya Gusti
nu nyekapan, pati hurip abdi nya Gusti nu
nyepengna.
6 Pangasih Gusti ka abdi estu matak helok,
taya babandinganana.
7 Kaula muji sukur ka PANGERAN, reh ku
Mantenna dituyun, ari ti peuting sanubari teh
ngingetan.
8 Kaula salawasna eling di payuneun
PANGERAN, Mantenna teh deukeut, teu aya
nu matak rentag.
9 Jadi hate abdi ngarasa sukur, bungah, sarta
ngarasa kacida tengtremna,
10 reh ku Gusti dijaga tina kawasa ajal. Abdi
satuhu ngawula ka Gusti, ku Gusti moal
diselehkeun ka dunya anu maraot.
11 Gusti baris nuduhan jalan anu brasna kana
hirup; aya di payuneun Gusti hate pinuh ku
kabingahan, sareng kasenangan salalamina.

17 1 Paneda Daud. Nun PANGERAN,
dangukeun, abdi nyuhunkeun
kaadilan, mugi kersa merhatoskeun, abdi

jumerit nyuhunkeun tulung! Dangukeun doa
abdi anu iklas.
2 Belaan perkara abdi, reh Gusti tingali ka nu
bener.
3 Gusti uninga kana eusi hate abdi; Gusti
sumping wanci wengi, diri abdi ku Gusti
parantos ditaliti, kapendak teu aya kahayang
awon. Abdi tara nurut kana timbalan Gusti
4 sapertos nu sanes. Abdi nurut kana
timbalan Gusti sareng tara nganggo
kakerasan.
5 Salamina mung nyorang jalan Gusti, tara
pisan mengpar ti dinya.
6 Abdi sasambat, nun Allah, margi tangtos
Gusti ngawaler, mugi kersa nolih, dangukeun
paneda abdi.
7 Nun PANGERAN, pintonkeun kaasih Gusti
nu agung, abdi salametkeun; caket ka Gusti
mah abdi aman ti musuh-musuh.
8 Jagi abdi lir ka soca ku manten,
sumputkeun dina kalangkang jangjang Gusti,
9 sangkan teu ditarajang ku nu jahat. Abdi
dikepung ku musuh nu rek maehan,
10 nu taya pisan rasrasanana, ucap-
ucapanana takabur.
11 Ayeuna abdi katingker, didodoho ti
sakuriling bade digusur.
12 Maranehna lir singa nu bade nekuk, rek
nyasaak awak abdi.

13 Enggal, nun PANGERAN! Lawan musuh-
musuh abdi, elehkeun! Luputkeun abdi ti nu
jarahat ku pedang Gusti,
14 luputkeun abdi ti maranehna, anu hirupna
parantos kacumponan kahayangna. Hukum
maranehna, ku kasangsaraan anu ku Gusti
parantos diajangkeun keur maranehna sing
cekap kasangsaraanana teh keur anak-
anakna ongkoh, malah sing aya langkungna
keur ngahukum incu-incuna.
15 Dupi abdi ku margi teu lepat, tangtos
bakal ningal Gusti, sareng waktos hudang
tangtos ngarasa senang da Gusti aya
ngabanding.

18 1 (18-1) Pikeun pamingpin biduan.
Jabur Daud, abdi PANGERAN. Laguna
diunjukkeun ka PANGERAN, sanggeus
diluputkeun tina kungkungan musuh jeung
tina ancaman Saul. (18-2) Kumaha cintana
abdi ka Gusti, nun PANGERAN! Gusti teh
kakiatan abdi.
2 (18-3) PANGERAN teh panyalindungan
kaula, benteng kaula anu kuat Allah kaula
teh pangraksa kaula, jeung Mantenna kaula
aman. Mantenna lir kepeng anu mindingan
kaula, ngajaga kaula sangkan rahayu.
3 (18-4) Kaula sasambat ka PANGERAN;
tuluy kaula dileupaskeun ti leungeun musuh.
Puji PANGERAN!
4 (18-5) Kaula geus dilingkung ku bahya
maot, digulung ku ombak kabinasaan.

5 (18-6) Kaula geus dirubung ku bahya pati,
geus ditaheunan ku kubur.
6 (18-7) Sajeroning tagiwur kaula sasambat
ka PANGERAN, nyambat pitulung Allah kaula.
Sora kaula kadangueun di Bait-Na, jerit kaula
menta tulung diperhatoskeun.
7 (18-8) Geus kitu bumi ngadegdeg jeung
genjlong, dasar gunung-gunung aringgeung
sabab Allah bendu.
8 (18-9) Tina liang pangambung-Na ngebul
haseup, tina baham-Na nyebrot seuneu jeung
ruhak burahay.
9 (18-10) Mantenna nyiklakkeun langit, jut
lungsur ngadampal kana mega nu angkeub.
10 (18-11) Tuluy nyeot hiber nitihan
mukarabin sumiriwik dina jangjang angin.
11 (18-12) Mantenna ngarimbunan anjeun
ku poek, dikuribeng ku mega mendung.
12 (18-13) Tina kilat di payuneuna-Na, bijil
hujan es jeung burinyayna seuneu, nembus
mega angkeub anu kandel.
13 (18-14) Geus kitu PANGERAN ngagulugur
di langit, gentra-Na Nu Maha Agung karungu.
14 (18-15) Mantenna ngalepas-lepaskeun
jamparing-Na ngaburencaykeun musuh-
musuh-Na, nyamber-nyamberkeun kilat-Na,
musuh-musuh-Na kalabur.
15 (18-16) Dasar laut kasingkabkeun,
dasar-dasar jagat ngabuliklak, nalika Gusti,
nun PANGERAN, ngahaok ka musuh, sareng
ngagaur lantaran bendu.

16 (18-17) PANGERAN ti luhur ngulurkeun
panangan, ceg kaula dicepeng, tuluy dibedol
tina cai anu jero.
17 (18-18) Mantenna ngaleupaskeun kaula
ti musuh rongkah, jeung ti jalma-jalma
anu mikangewa; kakuatan maranehna lain
lawaneun kaula.
18 (18-19) Waktu kaula meunang bahla,
maranehna narajang, tapi PANGERAN
ngaraksa ka kaula.
19 (18-20) Kaula dijait tina bahla, sabab
Mantenna nyaaheun ka kaula.
20 (18-21) Kaula ku Mantenna diganjar,
sabab geus milampah anu bener, diberkahan,
lantaran teu boga salah.
21 (18-22) Kaula tigin kana parentah
PANGERAN, tara nyingkir ti Allah kaula.
22 (18-23) Hukum-hukum Mantenna ku
kaula diturut, sagala timbalana-Na taya nu
dipungpang.
23 (18-24) Mantenna uningaeun yen
kaula taya celana, jeung nyegah diri tina
kagorengan.
24 (18-25) Mantenna ngaganjar kaula
lantaran kaula nyieun nu bener lantaran
Mantenna uningaeun yen kaula teu boga
salah.
25 (18-26) Nun PANGERAN, Gusti teh satia
ka jalmi anu satia ka Gusti, sae ka jalmi anu
lampahna utami.

26 (18-27) Gusti wening galih ka nu
hatena beresih, ngamusuhan ka nu nyieun
kagorengan.
27 (18-28) Gusti nyalametkeun jalmi anu
rendah hate, ngarendahkeun jalmi anu luhur
hate.
28 (18-29) Gusti ka abdi maparin caang,
nyaangan abdi nu keur poekeun.
29 (18-30) Gusti maparin abdi kakiatan
ngagempur musuh maparin kasanggupan
ngabedah pertahanan lawan.
30 (18-31) Allah teh damel-Na sampurna
liwat saking! Sagala pangandika-Na estu
cekeleun! Mantenna ibarat tameng ka sakur
nu nyalindung ka Mantenna.
31 (18-32) Allah teh ngan PANGERAN, ngan
Allah panyalindungan urang teh.
32 (18-33) Nya Allah pisan nu maparin
kakuatan ka kaula, anu ngamankeun
pijalaneun kaula.
33 (18-34) Suku kaula disina rikat lir
peucang, kaula disina aman di pagunungan.
34 (18-35) Mantenna ngadidik kaula kana
jurit, nepi ka sanggup ngawengkang gondewa
nu pangkuatna.
35 (18-36) Nun PANGERAN, Gusti
nangtayungan, nyalametkeun abdi. Paniten
Gusti ngalantarankeun abdi unggul, salamet
ku karana kakawasaan Gusti.
36 (18-37) Abdi teu kacerek, teu ragrag ka
musuh, Gusti nu ngajagi.

37 (18-38) Musuh ku abdi diudag sarta
beunang, haben digempur dugi ka tumpur.
38 (18-39) Diamuk dugi ka rarubuh
tingrumpuyuk, teu harudang deui, areleh
tinggaloler di hareupeun.
39 (18-40) Gusti maparin abdi kadigjayaan
jurit maparin unggul ngelehkeun musuh.
40 (18-41) Maranehna ku Gusti disina jicir,
nu darengki ka abdi sadayana dibasmi.
41 (18-42) Tingkoceak marenta tulung taya
nu nolih, pada sasambat ka PANGERAN, tapi
teu didangu.
42 (18-43) Ku abdi diluluh nepi ka jadi
sapertos lebu anu mancawura ku angin,
diidek sapertos leutak di jalan.
43 (18-44) Abdi ku Gusti diluputkeun ti
jalmi-jalmi nu bangkawarah didamel kawasa
ka bangsa-bangsa, jalmi-jalmi nu abdi teu
wawuh, ayeuna ngawula ka abdi.
44 (18-45) Urang asing ka abdi marendek,
omongan abdi ku maranehna diturut.
45 (18-46) Maranehna parantos leungit
kawani, kalaluar ti bentengna bari ngadegdeg.
46 (18-47) PANGERAN jumeneng! Puji
Mantenna, bebenteng kaula! Embarkeun
kaagungana-Na, Allah anu nyalametkeun
kaula.
47 (18-48) Mantenna anu ngunggulkeun
kaula ti musuh, anu nalukkeun bangsa-bangsa
ka kaula,

48 (18-49) jeung anu ngaluputkeun kaula
ti kabeh satru. Nun PANGERAN, Gusti
nu ngersakeun abdi unggul ti musuh, nu
ngaraksa ti jalmi anu barengis.
49 (18-50) Ku margi kitu, abdi muji Gusti di
bangsa-bangsa, abdi nyanggakeun pupujian
ka Gusti.
50 (18-51) Allah maparin kaunggulan rosa ka
raja nu diangkat ku Mantenna, nembongkeun
kaasih-Na ka jalma nu dipilih ku Mantenna,
ka Daud jeung turunanana salalawasna.

19

1 (19-1) Pikeun pamingpin biduan.
Jabur Daud. (19-2) Ku bengras langit
ngebrehkeun kamulyaan Allah! Ku cekas eta
teh nembongkeun karya Mantenna!
2 (19-3) Poe nu ieu nepikeun hal eta ka poe
isuk, peuting nu ayeuna nyaritakeun hal eta
ka peuting nu engke.
3 (19-4) Taya ucap taya kecap nu dipake,
taya sora nu kadenge;
4 (19-5) tapi amanahna parat ka saampar
jagat, aweuhanana kadenge tepi ka tungtung
bumi. Allah ngimahan panonpoe di langit,
5 (19-6) nu medal isuk-isuk lir panganten
lalaki lugay ti kamar, pertentang jeg pahlawan
seja miang.
6 (19-7) Ngagandeuang ti tungtung langit nu
ieu, ngambah jalan muru ka tungtung langit
nu itu, kabeh taya nu luput tina panasna.
7 (19-8) Hukum PANGERAN sampurna,
matak seger kana jiwa. Parentah PANGERAN

beunang dipercaya, mere hikmah ka anu tuna
harti.
8 (19-9) Papakon PANGERAN saestu, matak
bagja nu mituhu. Parentah PANGERAN teh
adil, matak lantip budi akal.
9 (19-10) Bakti ka PANGERAN kacida hadena,
bakal lumangsung salalawasna. Putusan
PANGERAN adil kabeh lempeng sarta jujur.
10 (19-11) Leuwih pikabitaeun ti batan emas
nu pangalusna, leuwih amis ti batan madu
asli.
11 (19-12) Tina eta abdi kenging pangarti,
tigin ka eta kenging ganjaran.
12 (19-13) Taya jalma nu ngarasa kana
kasalahan dirina; bebaskeun abdi tina
kalepatan nu teu kaciri!
13 (19-14) Sareng luputkeun tina dosa anu
dihaja, sing ulah kacangking ku lampah kitu.
Sangkan jadi jalma sampurna, bebas leupas
tina dosa nu matak cilaka.
14 (19-15) Sakur ucap abdi katut usiking
sanubari, sing matak kamanah ku Gusti nun
PANGERAN, panyaluuhan sareng panebus
abdi!
20 1 (20-1) Pikeun pamingpin biduan.
Jabur Daud. (20-2) Mugia PANGERAN
ngamakbul paneda anjeun dina mangsa
rupek, mugia Allahna Yakub ngaraksa ka
anjeun.

2 (20-3) Mugia anjeun dikirim pitulung ti
Bait-Na, dipaparin pangdeudeul ti Gunung
Sion.
3 (20-4) Mugia Mantenna kersa nampi
sadaya pangbakti anjeun, mugia sadaya
kurban anjeun ka Mantenna kalandep.
4 (20-5) Mugia kahoyong anjeun ku
Mantenna dikabul, sagala rancangan anjeun
sing dilangsarkeun.
5 (20-6) Kaunggulan anjeun tangtos dipapag
ku surak, dipestakeun ku pamuji ka Allah
urang. Mugia sapaneja anjeun ku PANGERAN
dikabul.
6 (20-7) Ayeuna abdi yakin, PANGERAN teh
maparin kaunggulan ka raja kenging-Na
milih, ngamakbul ti sawarga-Na nu suci, ku
kawasa-Na, raja disina sakitu unggulna.
7 (20-8) Aya nu ngandelkeun kareta
perangna, aya nu ngandelkeun kudana, ari
andelan urang mah kakawasaan PANGERAN,
Allah urang.
8 (20-9) Maranehna bakal tisusut rarubuh,
ari urang mah baris teteg, nangtung tagen.
9 (20-10) Nun PANGERAN, sang raja sing
unggul; upami ku abdi-abdi disambat, Gusti
mugi ngawaler.
21 1 (21-1) Pikeun pamingpin biduan.
Jabur Daud. (21-2) Nun PANGERAN,
raja teh bingah reh ku Gusti dipaparin
kakiatan, ngaraos suka reh ku Gusti disina
unggul.

[2] (21-3) Paneja manahna ku Gusti diridoan,
pamundutna ku Gusti ditedunan.
[3] (21-4) Gusti sumping ka anjeunna,
nyandak pirang-pirang berkah, anjeunna
dimakutaan ku makuta emas.
[4] (21-5) Anjeunna mundut hirup, ku
Gusti dikabul, malah sina panjang yuswa
salalamina.
[5] (21-6) Ku pitulung Gusti, raja jadi kacida
mulyana, disina kamashur sareng agung.
[6] (21-7) Ku Gusti teu kendat-kendat
diberkahan, ku Gusti disarengan, kalintang
sukaeunana.
[7] (21-8) Raja teh muntangna ka PANGERAN
Nu Maha Kawasa, sarta ku lantaran terus
dipikaasih ku PANGERAN, tangtu anjeunna
aman sapapanjangna.
[8] (21-9) Anjeunna baris ngaboyong musuh-
musuhna, ngaboyong sakur anu mikaijid ka
anjeunna.
[9] (21-10) Ana anjeunna sumping,
maranehna tangtu dibasmi lir ku seuneu
ngagebur. Maranehna bakal musna ku amarah
PANGERAN, jeung ku seuneu nepi ka beak.
[10] (21-11) Turunan maranehna moal aya anu
nyesa kabeh bakal dibasmi ku raja.
[11] (21-12) Musuh ngatur siasat, rek
ngalawan ka anjeunna, tapi moal hasil.
[12] (21-13) Jamparing raja bakal tingbelesat
ka maranehna nepi ka maranehna lalumpat
kalabur.

13 (21-14) Abdi sadaya muji Gusti, nun
PANGERAN, reh Gusti sakitu digjayana.
Abdi sadaya sumeja nyanyi sareng muji
kakawasaan Gusti.
22 1 (22-1) Pikeun pamingpin biduan.
Lagu "Uncal dina wanci pajar". Jabur
Daud. (22-2) Nun Allah, Gusti abdi, ku
naon ngantunkeun? Putus harepan abdi,
jumerit neda pitulung, nanging pitulung teu
dongkap-dongkap.
2 (22-3) Abdi nyambat Gusti sapanjang
siang, nun Allah, nanging Gusti teu ngawaler,
nyambat Gusti waktos wengi, hate angger
henteu tengtrem.
3 (22-4) Nanging Gusti teh jadi Raja Anu
Suci nu dipuji-puji ku Israil.
4 (22-5) Karuhun abdi sadaya ngaharepna
teh ka Gusti, maruntangna teh ka Gusti, ku
Gusti disalametkeun.
5 (22-6) Maranehna sasambat ka Gusti,
seug luput tina balahi. Ngaharep ka Gusti,
pangharepanana teu mubadir.
6 (22-7) Rupina abdi mah sanes jelema deui,
cacing, dipoyok, dihina, ku pada jalma!
7 (22-8) Nu naringal ka abdi
nyaleungseurikeun, ngalelewean sareng
ngagodegan.
8 (22-9) Carekna, "Ongkoh maneh percaya
ka PANGERAN, geuning ku PANGERAN teu
disalametkeun? Ari enya mah sukaeun ka
maneh, naha geuning teu nulungan?"

9 (22-10) Nya Gusti anu ngaluarkeun abdi
kalayan rahayu tina kandungan, Gusti nu
ngajagi abdi kalayan salamet waktos abdi
orok.
10 (22-11) Abdi percaya ka Gusti ti barang
lahir sareng nya Gusti anu salamina jadi Allah
abdi.
11 (22-12) Ulah tebih ti abdi! Abdi
nampeu kana pibahlaeun, teu aya deui nu
pinulungeun.
12 (22-13) Lir banteng-banteng musuh
ngaronom lir banteng-banteng galak ti tanah
Basan ngadarangong ngepung abdi.
13 (22-14) Sungutna caralawak, cara singa
tinggalaur hayangeun nyasaak.
14 (22-15) Abdi parantos teu gaduh deui
tanaga parantos seep lir cai bahe kana
taneuh. Tulang-tulang pasiksak lalocotan hate
leyur sapertos lilin.
15 (22-16) Tikoro garing sakesat lebu,
letah rapet kana lalangit. Ku Gusti diantep
ngalumbuk dina kekebul, sapertos ka nu
parantos lastari.
16 (22-17) Abdi dirurubung ku gorombolan
jalma jahat. Maranehna lir gorombolan
anjing, pasesedek ngaronom, ngareweg kana
leungeun kana suku.
17 (22-18) Tulang-tulang abdi tarembong,
ditarongton diparerong ku musuh-musuh.
18 (22-19) Papakean abdi dilotrekeun tuluy
dibagi-bagikeun.

19 (22-20) Nun Gusti, ulah tebih ti abdi,
enggal sumping, tulungan abdi!
20 (22-21) Luputkeun abdi tina pedang,
luputkeun nyawa abdi ti eta anjing-anjing.
21 (22-22) Salametkeun abdi ti eta singa-
singa. Nyanghareupan eta banteng-banteng
galak, abdi teu tiasa walakaya.
22 (22-23) Abdi bade nyanggemkeun
padamelan Gusti ka rahayat, bade
ngamulyakeun Gusti dina pasamoanana:
23 (22-24) "Agungkeun Mantenna, he
abdi-abdi PANGERAN! Hormat Mantenna,
he turunan Yakub! Sembah Mantenna, he
sakabeh turunan Israil!
24 (22-25) Mantenna henteu nyapirakeun
anu miskin, henteu nyapirakeun
kasangsaraanana, henteu ngalieus
ti maranehna, kersaeun ngadangu
panyambatna."
25 (22-26) Anu parantos dipidamel ku Gusti
bade dipuji-puji dina kumpulan umat. Di
kumpulan jalmi-jalmi anu ngabarakti ka
Gusti, abdi nyanggakeun kurban anu parantos
diikrarkeun.
26 (22-27) Nu mariskin bakal dalahar nepi ka
sareubeuheun. Anu daratang ka PANGERAN
bakal maruji ka Mantenna. Mugia maranehna
makmur salalawasna!
27 (22-28) Kabeh bangsa bakal aringet ka
PANGERAN. Jalma-jalma ti unggal juru dunya

bakal tarobat ka Mantenna, sakabeh seler
bangsa bakal sarujud ka Mantenna.
28 (22-29) PANGERAN teh raja, ngereh
sakumna bangsa.
29 (22-30) Sakur nu aradigung bakal
marendek ka Mantenna; manusa pana kabeh
bakal sarujud di payuneuna-Na.
30 (22-31) Turunan nu engke datang bakal
ngarabdi ka Mantenna. Jalma-jalma bakal
nyarita hal PANGERAN ka turunanana.
31 (22-32) Turunan nu bakal keneh,
bakal dicaritaan kieu, "PANGERAN geus
nyalametkeun umat-Na."

23

1 Jabur Daud. PANGERAN teh Gusti
pangangon abdi, abdi moal kakirangan.
2 Abdi diaubkeun di sampalan hejo
ngemploh, dicandak ka cai anu seger tur
leuleuy.
3 Ku Mantenna dijagjagkeun deui, dipingpin
nyorang jalan nu bener, saluyu sareng
jangji-Na.
4 Najan nyorang nu poek ngajumbleng,
abdi teu kedah sieun, nun PANGERAN, reh
Gusti nyarengan! Gada sareng teteken Gusti
ngaping ka abdi.
5 Gusti nyayagikeun idangan keur abdi, di
hareupeun panon musuh-musuh; abdi ku
Gusti dipapag lir tamu kaajen, dipaparin
inuman sedep, gelasna mani leber.
6 Abdi ngaraos kasaean sareng kanyaah
Gusti. Gusti nyarengan ka abdi saumur-umur,

sarta gedong Gusti bakal jadi pamatuhan abdi
saumur hirup.

24

1 Jabur Daud. Bumi katut saeusina,
alam katut nu nyicinganana, kabeh
kagungan PANGERAN.
2 Eta ku Mantenna diadegkeun di luhureun
cai jero handapeun bumi pademenna
dipasang dina dasar sagara.
3 Saha nu meunang unggah ka pasir
kagungan PANGERAN? Saha nu meunang
asup ka Bait-Na nu suci?
4 Nu kaidinan teh sakur nu hade lampahna,
wening hatena, tara nyembah ka berhala,
cadu kana jangji palsu.
5 Nu kitu baris diberkahan jeung
disalametkeun ku PANGERAN, dinyatakeun
taya dosana ku Allah.
6 Nya jalma nu kitu nu ngadeuheus ka Allah
teh, datang marek ka hadirat Allah panutan
Yakub.
7 Geura buka eta gapura-gapura, lawang-
lawang kahot teh polongo-polongokeun,
sabab Raja nu agung rek lebet.
8 Saha eta Raja nu agung teh? PANGERAN,
anu digjaya sarta perkasa. PANGERAN, anu
jaya dina perang.
9 Geura buka eta gapura-gapura, lawang-
lawang kahot teh polongo-polongokeun,
sabab Raja nu agung rek lebet.

[10] Saha eta Raja nu agung teh? PANGERAN
Nu Maha Unggul. Mantenna Raja nu agung
teh.

25

[1] Jabur Daud. Ka Gusti, PANGERAN,
abdi ngadongkapkeun panyambat,
[2] ka Gusti abdi ngaharep, nun Allah panutan.
Tebihkeun abdi tina nandangan erana
kasoran, ulah dugi ka dipupuas ku musuh!
[3] Kasoran mah sanes bagian jalmi anu
ngarep ka Gusti, nanging bagian anu
ngaralawan ka Gusti.
[4] Tuduhkeun ka abdi jalan Gusti, nun
PANGERAN, sangkan abdi terang.
[5] Wurukan abdi hal hirup nurutkeun pangersa
Gusti, reh Gusti teh Allah anu nyalametkeun
abdi, abdi salamina ngaharep ka Gusti.
[6] Sing emut kana kasaean sareng satia
asih Gusti, nun PANGERAN, nu parantos
dipaparinkeun ku Gusti ti kapungkur keneh.
[7] Dosa sareng kalepatan abdi keur ngora
mugi dihapunten. Sing emut ka abdi, nun
PANGERAN, ku karana satia asih sareng
kasaean Gusti.
[8] Sabab PANGERAN teh saestu tur jembar
manah, kersa nuduhan jalan ka anu garaduh
dosa.
[9] Nu rarendah hate ku Mantenna dituyun
kana jalan bener, diwulang sina terang kana
pangersa-Na.

10 Kalayan satia jeung asih Mantenna
nuyun ka nu nyarekel perjangjian jeung
timbalana-Na.
11 Mugi emut kana jangji, nun PANGERAN,
hapunten dosa-dosa abdi anu sakitu
seueurna.
12 Sing saha anu ajrih ka PANGERAN,
ku Mantenna baris dibere nyaho jalan
sorangeunana.
13 Maranehna salawasna bakal bagja
hirupna, anak incuna bakal ngabogaan tanah
pusaka.
14 PANGERAN misobat ka anu nurut ka
Mantenna, perjangjiana-Na ka maranehna
bakal diteguhkeun.
15 Kaula tetep melong ka PANGERAN, menta
pitulung-Na seug ku Mantenna diluputkeun
tina bahaya.
16 Teuteup abdi, nun PANGERAN, sing
hawatos, abdi teh nya nunggelis nya hengker.
17 Luputkeun abdi tina sagala karisi, jait tina
karurupek.
18 Parios kaprihatinan sareng kasesah abdi,
hapunten sadaya dosa abdi.
19 Tingali, musuh abdi sakitu seueurna
sareng sakitu ijideunana.
20 Tangtayungan abdi, tulungan, sangkan
ulah kasoran. Nya ka Gusti abdi neda
pitulung.

[21] Mugia kabageuran sareng kajujuran abdi
jadi jalan pisalameteun, ku margi ngaharep
ka Gusti.
[22] Nun Allah, mugi Israil dijait, leupas tina
sagala kasangsaraanana.

26 [1] Jabur Daud. Nun PANGERAN,
sebatkeun yen abdi teu salah, reh abdi
teh migawe nu bener gembleng ngaharep ka
Gusti.
[2] Mangga ku Gusti uji, mangga cobi,
nun PANGERAN, pariksa kahayang sareng
pipikiran abdi.
[3] Satia asih Gusti nungtun ka abdi, kasatiaan
Gusti salamina mingpin abdi.
[4] Abdi tara babaturan sareng tukang tipu,
tara campur sareng tukang munapek.
[5] Abdi cua ka para durjana, narah ngahiji
sareng penjahat.
[6] Pikeun nawiskeun teu lepat, abdi kukumbah
leungeun teras ngabakti ngurilingan altar
Gusti, nun PANGERAN.
[7] Abdi nyanggakeun pupujian pangucap
sukur, sareng nyanggemkeun padamelan
Gusti nu araheng.
[8] Nun PANGERAN, abdi nyaah ka gedong
Gusti, panglinggihan Gusti anu pinuh ku
kamulyaan.
[9] Abdi ulah dipaehan bareng sareng
nu daroraka, ulah disanasibkeun sareng
tukang-tukang maehan,

[10] anu lampahna ngan jahat bae, anu daraek
bae nampa panyogok.
[11] Dupi hirup abdi mah jujur, Gusti sing
hawatos, abdi luputkeun.
[12] Kaula muji sukur ka PANGERAN di jero
kumpulan umat-Na, rehna kaula geus aman
tina sagala bahaya.

27 [1] Jabur Daud. PANGERAN teh cahaya
jeung kasalametan kaula, kaula teu
sieun ku saha-saha. PANGERAN ngaraksa tina
sagala bahla, kaula taya karisi.
[2] Lamun nu jarahat narajang ka kaula, rek
maehan, tangtu tisusut terus ngajungkel.
[3] Najan dikepung ku sakumna balad kaula
moal rentag; najan musuh nyerang narajang,
kaula tagen ngandel ka Allah.
[4] Kaula geus menta hiji hal ka PANGERAN,
ngan sarupa kahayang teh, nya eta hirup
saumur-umur di gedong PANGERAN hayang
ngarasakeun kasaean Mantenna, sarta bisa
nanyakeun pituduh-Na.
[5] Dina waktu keur pakewuh, tangtu ku
Mantenna diauban, sangkan tetep aman
di jero Bait-Na, sarta diangkat ka gunung
karang anu luhur.
[6] Kaula jadi bisa ngelehkeun musuh anu
ngepung. Bari surak, kaula arek ngurban di
Bait-Na, sarta rek nyanyi, muji PANGERAN.
[7] Dangukeun panyambat abdi, nun
PANGERAN! Sing hawatos, mugi kersa
ngawaler!

8 Upami saur Gusti, "Hiap ngabakti ka
Kami," wangsul abdi tangtos, "Mangga, nun
PANGERAN."
9 Gusti ulah nyumput ti abdi! Gusti ulah
ngabenduan, abdi ulah dugi ka ditolak.
Gusti parantos nulung ka abdi, mugi ulah
ngantunkeun, ulah nundung, nun Allah,
jurusalamet abdi.
10 Najan upami ku indung bapa ditundung,
ku PANGERAN mah tangtu dipulasara.
11 Saurkeun, nun PANGERAN, kahoyong
Gusti abdi kedah kumaha, tungtun abdi
nyorang jalan anu pisalameteun, margi abdi
teh seueur musuh.
12 Abdi ulah diselehkeun ka musuh, anu
nyerang ku jalan ngagogoreng sareng ku
ancaman-ancaman.
13 Kaula yakin yen bakal aya keneh umur,
bakal ngarasakeun kaasih PANGERAN dina
hirup ayeuna.
14 Sing percaya ka PANGERAN, masing teger,
masing pangger, sing percaya ka PANGERAN!
28 1 Jabur Daud. Nun PANGERAN anu
ngabela ka abdi, abdi sasambat ka
Gusti, mugi dangukeun! Margi upami Gusti
tetep teu kersa ngawaler, abdi teh moal beda
ti nu geus dikubur.
2 Mugi didangu upami abdi sasambat,
nyuhunkeun pitulung, upami abdi nadahkeun
leungeun ka Bait Gusti anu suci.

[3] Mugi abdi ulah dihukum sareng anu
daroraka, sareng anu kalakuanana jarahat,
jalmi-jalmi anu ucapna lumah-lameh nanging
hatena pinuh ku dengki.
[4] Mugi kajahatan sareng kalakuan
maranehna kitu teh dihukum. Hukum sagala
paningkahna, satimpal sareng kajahatanana.
[5] Maranehna tara malire kana padamelan
PANGERAN, kitu deui kana sagala anu
ku Mantenna geus dipidamel. Maranehna
ku Gusti tangtu dihukum, dimusnakeun
salalawasna.
[6] Sagala puji sanggakeun ka PANGERAN,
Mantenna kersa ngadangu panyambat
panuhun kaula.
[7] PANGERAN anu ngabela jeung ngaraksa
kaula, ka Mantenna kaula percaya. Mantenna
nyukakeun kaula ku pitulung-Na, kaula
pupujian, muji Mantenna.
[8] PANGERAN ngabela umat-Na, ngabela
jeung ngaraksa raja kenging-Na milih.
[9] Jait umat Gusti, nun PANGERAN, sareng
umat kagungan teh berkahan. Sing sapertos
pangangon, kersa ngajagi ka maranehna
salalamina.

29 [1] Jabur Daud. He mahluk-mahluk
sawarga, agungkeun PANGERAN,
agungkeun kamulyaan jeung kakawasaana-
Na.

2 Mulyakeun jenengana-Na nu agung, kudu
marendek di payuneun Nu Maha Suci, lamun
Anjeunna sumping.
3 Gentra PANGERAN kadenge di lautan, Allah
nu langkung mulya gentra-Na gumuruh,
soanten-Na handaruan minuhan sagara.
4 Gentra PANGERAN kadenge, pinuh ku
pangawasa, pinuh ku wibawa.
5 Gentra PANGERAN ngaruntuhkeun tangkal-
tangkal kiputri, malah ngarungkadkeun
kiputri Libanon.
6 Gunung Libanon ku Mantenna nepi ka
ngajret siga anak sapi, Gunung Hermon
ngajaul lir anak banteng.
7 Gentra PANGERAN ngabijilkeun kilat anu
nyamber,
8 soanten-Na ngoyagkeun gurun keusik,
ngendagkeun gurun Kades.
9 Gentra PANGERAN ngoyagkeun tangkal-
tangkal kiara, dangdaunan murubut,
tangkalna mani purutul, tapi nu araya di Bait
Allah mah ngagero, "Mulyakeun Allah!"
10 PANGERAN murba ka sakabeh cai jero,
jumeneng raja salalanggengna.
11 PANGERAN maparin kakuatan ka umat-Na,
maparin berkah kasantosaan.

30 1 (30-1) Jabur Daud. Lagu
ngaresmikeun Bait Allah. (30-2)
Abdi muji, nun PANGERAN, reh Gusti
parantos nyalametkeun abdi, diluputkeun tina
perongan musuh.

2 (30-3) Abdi nyambat pitulung Gusti,
nun PANGERAN Allah abdi, teras ku Gusti
diwaluyakeun,
3 (30-4) diluputkeun ti jero kubur. Waktos
abdi nyoloyong ka nu nyublek jero, nyawa
abdi ku Gusti dipulihkeun.
4 (30-5) Puji PANGERAN ku nyanyian, he
umat-Na nu saratia! Aringetkeun padamelan
Nu Maha Suci, urang kudu nganuhunkeun ka
Mantenna.
5 (30-6) Benduna PANGERAN ka urang
ngan sakeudeung, tapi kasaeana-Na mah
saumur-umur. Reup peuting bijil cipanon,
bray beurang datang kabungah.
6 (30-7) Kaula ngarasa senang, seug
ngomong sorangan, "Aing moal eleh."
7 (30-8) Gusti parantos nulung ka abdi,
nun PANGERAN, ngajagi ka abdi lir benteng
di luhur gunung. Nanging salajengna Gusti
nyumput ti abdi, abdi kacida tagiwurna.
8 (30-9) Abdi nyambat ka Gusti nyuhunkeun
ditulungan:
9 (30-10) "Naon untungna ka Gusti upami
abdi paeh? Naon mangpaatna upami abdi
parantos dikubur? Barisaeun anu maraot
maruji ka Gusti? Barisaeun ngembarkeun
kasatiaan Gusti?
10 (30-11) Sing hawatos, dangukeun abdi
nun PANGERAN! Tulungan abdi, nun Gusti!"

11 (30-12) Kaprihatinan abdi ku Gusti
parantos digentos ku kasukaan, kasedih
parantos leungit, ayeuna kantun sukana.
12 (30-13) Kitu margina abdi moal cicing, tapi
bade nyanyi muji ka Gusti. Nun PANGERAN,
Gusti teh Allah abdi, abdi muji sukur ka Gusti
salalamina.

31 1 (31-1) Pikeun pamingpin biduan.
Jabur Daud. (31-2) Abdi dongkap
bade nyalindung, nun PANGERAN, bade
nyuhunkeun ulah dugi ka eleh. Gusti teh Allah
nu adil, mugi kersa nyalametkeun abdi.
2 (31-3) Dangukeun! Enggal abdi tulungan!
Sing kersa disalindungan, sing kersa
dipuntangan. Salametkeun abdi.
3 (31-4) Gusti teh benteng panyalindungan.
Tuyun abdi, tungtun, sakumaha jangji Gusti.
4 (31-5) Tebihkeun tina tataheunan musuh,
tangtayungan tina pibahlaeun.
5 (31-6) Abdi masrahkeun diri kana
pangrawat Gusti. Gusti tangtos kersa
nyalametkeun, Gusti teh Allah nu satia.
6 (31-7) Gusti ijid ka nu nyembah ka brahala,
ngan abdi mah percaya teh ka Gusti.
7 (31-8) Tangtos abdi bingah, bagja ku
kaasih Gusti Gusti tingali yen abdi teh
sangsara, uninga yen abdi teh keur susah.
8 (31-9) Gusti teu ngantep abdi beunang
ku musuh, dibebaskeun, laluasa tiasa ka
mana-mana.

9 (31-10) Sing hawatos ka abdi nu
kasesahan, nun PANGERAN, panon carindul
balas ceurik awak parantos teu walakaya.
10 (31-11) Tanaga koredas seep ku susah,
umur jadi singget balas ceurik. Awak lungse
dikurubut ku kasusah ka tulang-tulang jadi
raropoh.
11 (31-12) Ku musuh, malah ku tatangga
pisan pada ngahina. Nu warawuheun ge jadi
sarieuneun, mun pareng naringal abdi di
pasampangan, mani geuwat ngararejat.
12 (31-13) Ngaranggapna ka abdi cara ka nu
geus maot, abdi pada mopohokeun kawas
barang anu parantos dipiceun.
13 (31-14) Kakuping musuh-musuh abdi
tinggerendeng, di mana-mana mung
pikasieun bae. Maranehna baroga karep jahat
bade maehan abdi.
14 (31-15) Nanging abdi percaya ka Gusti,
nun PANGERAN, Gusti teh Allah abdi.
15 (31-16) Abdi salamina aya dina
panalingaan Gusti, luputkeun abdi ti
musuh-musuh, ti jalma-jalma anu ngarudag.
16 (31-17) Sing hawatos ka abdi Gusti, mugi
kersa mikaasih, kersa nyalametkeun abdi.
17 (31-18) Mugi abdi ulah diantep diera-era.
Kitu panyambat abdi, nun PANGERAN.
Sawangsulna musuh anu kedah meunang era,
sina rarepeh tarurun ka dunyana nu paraeh.

[18] (31-19) Sina baralem tukang-tukang
bohong teh, nu sarombong, nu aradigung,
purah ngahina jalma-jalma anu satemenna.
[19] (31-20) Estu araheng kasaean-kasaean
Gusti, anu disayagikeun pikeun jalmi-
jalmi anu alajrih ka Gusti! Sadayana ge
tarerangeun kumaha saena Gusti teh,
kumaha leres-leresna Gusti nangtayungan ka
jalmi-jalmi anu maruntangan.
[20] (31-21) Maranehna aman disumputkeun
dina aub-aub Gusti, aman tina pangarah
jalma-jalma jahat, ku Gusti disingkurkeun,
tebih tina panghina musuh-musuhna.
[21] (31-22) Puji PANGERAN! Estu aheng
asih-Na ka kaula waktu kaula keur dikepung
jeung ditarajang ku musuh.
[22] (31-23) Kaula geus sieun, sarta ceuk
pikiran kaula teh geus diusir ti payuneuna-Na.
Tapi geuning Mantenna kersaeun ngadangu
waktu kaula nyambat pitulung-Na.
[23] (31-24) Sing nyaraah ka PANGERAN,
he sakabeh umat nu saratia! PANGERAN
ngaraksa ka nu satuhu, tapi ngahukum ka nu
arangkuh ku hukuman nu satimpal.
[24] (31-25) Sing teguh, sing parengkuh hate,
he sakur nu ngaharep ka PANGERAN!

32 [1] Jabur Daud. Lagu atikan. Bagja jalma
anu dihampura dosana, anu diampun
kasalahanana.

[2] Bagja jalma anu kadorakaanana ku
PANGERAN teu diasupkeun kana itungan, kitu
deui jalma anu tara nipu.
[3] Satungtung teu acan ngaku dosa, abdi
kasiksa ku ceurik sadinten jeput.
[4] Siang wengi ku Gusti dipeupeuhan, nun
PANGERAN, awak taya tangan pangawasa, lir
cireumis kaserot surya.
[5] Ti dinya abdi teh wakca, teu ngilungan deui
dosa. Sadaya kalepatan diangken, seug ku
Gusti dihapunten.
[6] Kitu margina dina waktos duka lara, umat
Gusti nu satia kedah neneda, supados dina
waktos caah kasusah datang maranehna teu
katarajang.
[7] Gusti teh tempat nyalindung. Mun abdi
kenging pakewuh, Gusti anu nulung. Abdi
surak muji unjuk nuhun, reh Gusti parantos
nuyun.
[8] Timbalan PANGERAN, "Ieu Kami papatah,
keur pilampaheun maneh; Kami rek mere
piwuruk jeung nasehat.
[9] Ulah kawas kuda atawa bigal anu tuna
akal, sangkan nurut kudu ditalian jeung
dikadalian."
[10] Jalma jahat tangtu meunang mamala,
sabalikna anu ngandel ka PANGERAN, bakal
ditangtayungan ku satia asih-Na.
[11] He jalma-jalma saleh, masing barungah,
masing suka ku padamelan PANGERAN! He nu

narurut ka Mantenna, geura surak tandaning
suka.

33

[1] He jalma-jalma saleh, geura surak,
ciri bungah ku padamelan PANGERAN.
He nu narurut ka Mantenna, puji Mantenna.
[2] Kudu sukur ka PANGERAN make kacapi, pek
nyaranyi keur Mantenna, make tatabeuhan
kawat.
[3] Pujikeun lagu anyar, keur Mantenna, sing
pinter ngacapina, pirig ku surak gumbira.
[4] Sabda PANGERAN teh saestu, sugri nu
dipidamel-Na taya kuciwana.
[5] PANGERAN cinta kajujuran jeung kaadilan,
dunya pinuh ku murah asih-Na.
[6] PANGERAN ngajadikeun langit ku
pangandika-Na, panonpoe, bulan, bentang-
bentang, jadina ku dawuhana-Na.
[7] Laut-laut ku Mantenna dihijikeun,
disatempatkeun samudra ditahan sina
ngabendung.
[8] Bakti PANGERAN, he jagat sakuliahna!
Hormat Mantenna, he pangeusi dunya!
[9] Waktu Mantenna ngandika, jleg dunya
ngajadi; ku parentah Mantenna, jleg
saniskara ngabukti.
[10] PANGERAN ngagagalkeun tarekah
bangsa-bangsa, pakarepan maranehna kabeh
jadi gaplah.
[11] Ari tarekah PANGERAN mah tetep
langgeng, tujuana-Na tetep sapanjang
jaman.

12 Bagja bangsa nu migusti ka Allah
PANGERAN, bagja jalma anu ku Mantenna
dijieun umat-Na.
13 PANGERAN ngawaskeun ti sawarga,
nitenan sakumna umat manusa.
14 Ti tahta-Na, Mantenna neuteup
nelek-nelek ka sakur nu kumelip di bumi.
15 Mantenna nu ngukir hate manusa, uninga
ka sugri paripolahna.
16 Unggulna raja lain ku sabab kuat baladna,
unggulna prajurit lain dumeh bedas tanagana.
17 Kuda perang moal matak unggul
perang, najan gede tanagana, moal matak
nyalametkeun.
18 PANGERAN nitenan ka nu nurut ka
Mantenna, ka nu ngaharep kana satia
asih-Na.
19 Maranehna tangtu diraksa tina baya pati,
diraksa jeung dihirupan mangsa kalaparan.
20 Urang kudu ngaharep ka PANGERAN;
Mantenna teh panyalindungan jeung panulung
urang.
21 Urang bungah ku karana Mantenna, sarta
percaya kana jenengana-Na nu suci.
22 Nun PANGERAN, sarengan abdi sadaya
ku satia asih Gusti, margi mung ka Gusti
abdi-abdi nya muntang.

34 1 (34-1) Jabur Daud, waktu pura-pura
owah hareupeun Abimelek nepi
ka diusir tuluy angkat. (34-2) Kaula seja

nganuhunkeun ka PANGERAN saban waktu,
moal eureun muji Mantenna.
2 (34-3) Seja muji sugri padamelana-Na,
sina kadenge ku nu keur diteungteuinganan,
malar hatena lipur.
3 (34-4) Hayu urang ngembarkeun
kaagungan PANGERAN, urang bareng muji
jenengana-Na!
4 (34-5) Kaula sasambat ka PANGERAN, ku
Mantenna diwaler, dibebaskeun tina sagala
kasieun.
5 (34-6) Nu dikaniaya ngaharep
ka PANGERAN, hatena jadi bungah
pangharepanana hamo gaplah.
6 (34-7) Nu balangsak teh sasambat ka
Mantenna, seug dikabul, dibebaskeun tina
karupekanana.
7 (34-8) Anu ajrih ka PANGERAN, dijaga ku
malaikat-Na, dijait tina bahaya.
8 (34-9) Pek rarasakeun, kumaha saena
PANGERAN. Bagja jalma nu nyalindung ka
Mantenna.
9 (34-10) Sing hormat ka PANGERAN, he
sakabeh umat-Na! Nu satuhu ka Mantenna
moal aya kakurang.
10 (34-11) Singa aya kalana lapar teu
beubeunangan, tapi nu taat ka PANGERAN
mah, moal nyorang kakurangan.
11 (34-12) He para rumaja, ka darieu
regepkeun, Bapa rek papatah hal hormat ka
PANGERAN.

12 (34-13) Maraneh harayang hirup senang?
Harayang panjang umur jeung hirup genah?
13 (34-14) Ulah goreng ucap jeung ulah
bohong.
14 (34-15) Jauhan kajahatan, lampahkeun
kahadean usahakeun karapihan sakuat
tanaga.
15 (34-16) PANGERAN nitenan ka jalma
bener, tur ngadangukeun panyambatna,
16 (34-17) tapi ka nu jarahat mah Mantenna
ngalawan anu matak nu jarahat mah lamun
geus maraot, gancang dipopohokeun.
17 (34-18) Mun jalma bener nyambat ka
PANGERAN, ku Mantenna tangtu didangu,
jeung dijait tina kasusahna.
18 (34-19) PANGERAN teh raket ka jalma
nu remuk hate nyalametkeun ka nu pegat
pangharepan.
19 (34-20) Jalma bener memang loba
kasusahna, tapi pasti ku PANGERAN dijait tina
sakabeh karerepetna.
20 (34-21) Ku PANGERAN diraksa sagala-
galana, sahiji ge tulangna moal aya nu
potong.
21 (34-22) Anu jahat mah tangtu paeh ku
kajahatanana, anu mikageuleuh ka nu bener,
pinasti dihukum.
22 (34-23) PANGERAN ngaraksa umat-
Na, nu nyalindung ka Mantenna pinasti
ditangtayungan.

35 [1] Jabur Daud. Nun PANGERAN, abdi
panglawankeun nu ngaralawan,
pangmeranganeun anu merangan.
[2] Anggo kepeng sareng baju beusi, pikeun
nyalametkeun abdi.
[3] Lempagkeun tumbak, ayunkeun kampak,
megatan nu ngarudag, pintonkeun yen Gusti
bakal nulungan!
[4] Nu harayangeun maehan abdi teh
elehkeun, hinakeun. Nu ngaralawan ka abdi
teh undurkeun, bingungkeun.
[5] Sing kawas huut katiup angin, upama
engke dibeberik ku malaikat PANGERAN,
[6] sing talag-tolog, sing solog santog, upama
engke dicacar ku malaikat PANGERAN!
[7] Teu puguh-puguh maranehna naheunan
kaula, jeung nyarieun lombang jero keur
ngaringkus kaula.
[8] Tapi memeh maranehna engeuh, muga
sing carilaka, sing beunang ku tataheunana
sorangan, ragrag terus binasa.
[9] Tangtu kaula atoh ku karana PANGERAN,
suka ati lantaran ku Mantenna disalametkeun.
[10] Kalawan hate anu gembleng kaula tangtu
ngucap, "Saha nu ngungkulan Gusti, nun
PANGERAN, nu ngajait nu lemah ti musuh nu
leuwih rongkah, ngaluputkeun nu balangsak
ti nu nyangsara?"
[11] Kaula dituding ku saksi-saksi palsu,
disangka nu lain-lain, anu kaula teu nyaho.

12 Kahadean kaula dipulang ku kagorengan,
kaula geus samar polah samar rasa.
13 Tapi waktu maranehna garering, kaula teh
nepi ka dibaju karung, dahar ge teu hayang,
bari mangnedakeun mani ngelukkeun sirah.
14 Teu beda ti mangnedakeun nu jadi
sobat, atawa dulur pet ku hinis; dibarung ku
melang liwat saking, melang ibarat ka indung
sorangan.
15 Tapi ari kaula meunang susah,
maranehna anggur barungah, tingrariung
ngageuhgeuykeun kaula, kaula dipoyok,
disiksa ku deungeun-deungeun.
16 Maroyokanana mani kawas ka anu
lumpuh, bari tingparerong pinuh ku kaijid.
17 Nun PANGERAN, sabaraha lamina deui
mung bade ningalikeun bae teh? Jait abdi tina
panarajang maranehna, salametkeun nyawa
abdi ti eta singa-singa!
18 Tangtos ku abdi dinuhunkeun di hareupeun
umat Gusti, tangtos Gusti ku abdi dipuji di
hareupeun maranehna.
19 Tong diantep musuh-musuh abdi,
tukang-tukang bohong, sarenang dumeh
abdi eleh. Eta nu ngarewaeun ka abdi teu
puguh-puguh teh tong diantep tinggelenyu
ningal abdi kabalangsak.
20 Ngaromongna bujeng-bujeng darehdeh,
kalah ka ngarancang rupi-rupi panipuan ka
jalmi-jalmi anu hirupna rarukun.

21 Maranehna naruding bari sosoak, "Hag
ayeuna mah kaperegok kalakuan maraneh nu
teu bener teh!"
22 Anging PANGERAN tangtos langkung
tingali, mugi abdi ulah diantep nun Gusti;
abdi mugi ulah dikantun tebih-tebih.
23 Mugia Gusti enggal sumping, geusan
ngabela hak abdi. Mugia enggal tandang,
geusan ngabela perkara abdi.
24 Gusti teh adil, nun PANGERAN, umumkeun
yen abdi teu salah ulah dugi ka musuh abdi
sarenang hate ku hal abdi.
25 Ulah dugi ka hatena ngaromong, "Ayeuna
urang bebas ti manehna! Memang kitu
kahayang urang!"
26 Sakur nu ngarasa senang ku kasangsaraan
abdi, sina areleh, sina baringungeun. Sakur
anu ngakukeun leuwih hade batan abdi, sina
nandang wiwirang sareng kahinaan.
27 Mugia sakur anu hayang sangkan abdi
dibebaskeun, sing tiasa surak gumbira bari
ngucapkeun deui, ngucapkeun deui, "Estu
agung PANGERAN! Mantenna ngaraos suka
lantaran abdi-Na rahayu."
28 Upami kitu, kaadilan Gusti ku abdi tangtos
dibewarakeun sarta muji ka Gusti sadinten
jeput.

36 1 (36-1) Pikeun pamingpin biduan. Ti
Daud abdi PANGERAN. (36-2) Dosa
teh ngomong di jero hate jelema jahat.
Hate jelema doraka teu weleh kaangsonan

ku dosa, ka Allah teu sieun-sieun, Allah ku
manehna ditoker.
2 (36-3) Pangrasana dirina teh hebat,
pamikirna dosana moal dihukum ku Allah, da
Allah teu uningaeun.
3 (36-4) Saucap-ucapna jahat, tipu malulu,
tara pisan nyieun lampah hade jeung
bijaksana.
4 (36-5) Di enggon, bari ngedeng teh
ngalamun kajahatan boro-boro nyieun
kahadean, ngagugulukeun bae kadorakaan.
5 (36-6) Nun PANGERAN, satia asih Gusti
sundul ka langit, kasatiaan Gusti maratan
mega.
6 (36-7) Kaadilan Gusti lir gunung tanpa
tutugan, adilna lir jerona jaladri. Manusa
sareng margasatwa, ku Gusti diraksa diriksa.
7 (36-8) Satia asih Gusti mulya luhur, nun
Allah! Kalangkang jangjang Gusti, ngiuhan
abdi sadaya.
8 (36-9) Abdi-abdi sugema ku seueurna
tedaeun ti Gusti, sareng dipasihan nginum ti
walungan asihing Gusti.
9 (36-10) Gusti teh sumbering hirup sadaya
mahluk, ku terangna cahaya Gusti, abdi bisa
ningal caang.
10 (36-11) Mugi langgeng mikaasih ka
sakur nu terang ka Gusti langgeng midamel
kasaean ka jalmi anu balener.

11 (36-12) Nu aradigung teh sina ulah
narajang ka abdi, eta nu jarahat teh ulah
diantep ngusir abdi.
12 (36-13) Tuh, nu jarahat teh geus
tinggolepak, tingjaloprak moal harudang
deui.

37

1 Ti Daud. Ulah salempang ku lampah
jalma jahat, ulah kabita ku talajak
jalma goreng.
2 Nu kararitu lir jukut garing kahalodoan,
ibarat dangdaunan alum ngajadi kalakay.
3 Sing percaya ka PANGERAN, lampahkeun
nu hade pek cicing di lemah cai, sing
tengtrem.
4 Teangan kabagjaan di PANGERAN,
angen-angen maneh ku Mantenna baris
dicumponan.
5 Pasrahkeun hirup ka PANGERAN,
puntangan piwelas-Na, tangtu nulungan,
6 lampah bener maneh ku Mantenna bakal
disina atra lir panonpoe wanci manceran.
7 Masing sabar ngadago polah PANGERAN,
ulah dengki mun nenjo batur mukti, sarta
rarancang jahatna ngajadi.
8 Ulah ambek atawa panas hate, sabab ngan
matak susah bae.
9 Nu muntang ka PANGERAN baris ngamilik
tanah, sabalikna nu jarahat tangtu ku
Mantenna ditundung.
10 Nu jarahat bakal gancang musna, barang
diteang geus teu araya.

[11] Demi anu sarareh budi, tangtu bakal
kawaris tanah, hirupna senang ngahenang-
ngahening.
[12] Anu jahat ngamusuh ka anu bener, mani
delek-delek bakat ku ngewa.
[13] Tapi ku PANGERAN mah eta teh
digumujengkeun, da geus kauninga yen geus
tereh ditumpurkeun.
[14] Jalma jahat matek pedang, mentang
jamparing, rek mergasa nu balangsak,
nu walurat, rek ngabinasa ka nu balener
lampahna.
[15] Tapi maranehna bakal paraeh ku pedangna
sorangan, gondewa-gondewana paringges.
[16] Najan saeutik, rejeki jalma bener mah
leuwih maslahat, batan kakayaan tina ladang
kajahatan;
[17] sabab kakuatan jalma jahat ku PANGERAN
bakal dipinggeskeun, ari mungguh jalma
bener ku Mantenna tangtu dideudeul.
[18] Hirupna jalma ibadah ku PANGERAN
diraksa diriksa, sarta tanah milikna tangtu
kapiboga salalawasna.
[19] Dina musim werit hamo nepi ka walurat,
dina usum tigerat hamo nepi ka kurat-karet.
[20] Sabalikna nu jarahat pasti paraeh, musuh
PANGERAN bakal musna cara kembang tegal,
ilang musna cara haseup.
[21] Jalma jahat ana nginjeum tara
mulangkeun, sabalikna jalma bener mah
karunyaan jeung berehan.

22 Nu diberkahan ku PANGERAN tangtu bakal
ngamilik tanah, sabalikna nu ku Mantenna
disapa, tangtu baris disingkahkeun.
23 PANGERAN nungtun hirup jalma di jalan
sorangeunana, nangtayungan ka sakur anu
kamanah ku Mantenna.
24 Lamun maranehna labuh, moal
ngudupung bae, sabab tangtu ku PANGERAN
dihudangkeun deui.
25 Ti ngongora tepi ka kolot kieu, acan
kungsi kaula nenjo jalma bener diantep ku
PANGERAN, nepi ka anak incuna kapaksa
jajaluk menta dahareun.
26 Malah sabalikna anggur barisa mere
maweh, tutulung ka nu barutuh, turta anak
incuna ngajadi berkah.
27 Ku kituna nu goreng kudu disinglar, nu
hade hempek lampahkeun, malar turunan
bisa matuh tengtrem-tingtrim salalawasna.
28 Sabab PANGERAN asih ka sakur jalma
bener, umat nu satia ku Mantenna hamo
ditilar, nu saratia tangtu diraksa salalawasna,
sabalikna turunan jalma jahat mah tangtu
ditundung.
29 Nu balener bakal kawaris tanah pusaka,
tur matuhna di dinya moal incah balilahan.
30 Jelema bener nyaritana wijaksana,
satincak-tincakna jujur satarabasna.
31 Hatena kaancikan timbalan PANGERAN,
rengkak polahna hamo ingkar ti dinya.

32 Anu jahat gawena ngintip-ngintip ka nu
bener, neangan jalan hayang maehan.
33 Tapi karepna kitu teh moal bisa, sabab
teu kawidian ku PANGERAN. Sanajan jalma
bener nepi ka kudu jagrag ka pangadilan,
PANGERAN hamo ngantep nepi ka manehna
meunang hukuman.
34 Masing ngaharep ka PANGERAN, mangka
tumut kana timbalana-Na, tangtu ku
PANGERAN dikuatkeun geusan bisa miboga
tanah pusaka, sarta maneh baris puas hate
nenjo nu jarahat dibuburak.
35 Kungsi kaula nenjo aya jalma jahat jeung
lalim, hirupna subur makmur jeg tangkal
kiputri di Libanon;
36 tapi barang diilik deui, geus euweuh,
diteangan weleh teu kapanggih.
37 Pek bandungan nu ibadah, nu bener,
jalma resep rapih mah turunanana ge tangtu
rendey.
38 Sabalikna nu boga dosa tangtu
diancurkeun, sarta turunanana tangtu
disingkirkeun.
39 Jalma bener ku PANGERAN disalametkeun,
diraksa dina mangsa meunang tunggara.
40 Ku PANGERAN ditulungan, dirahayukeun,
diluputkeun ti nu jarahat lantaran nyalindung
ka Mantenna.

38 1 (38-1) Jabur Daud, waktu
nyanggakeun kurban pangeling-eling.

(38-2) Nun PANGERAN, sanaos bendu ge
Gusti ulah dugi ka ngahukum ka abdi.
2 (38-3) Abdi raraheut disabetan ku
jamparing Gusti, nepi ka ngarumpuyuk.
3 (38-4) Ku amarah Gusti, abdi nandangan
kanyeri ku tina dosa sorangan, sakujur awak
teu aya anu walagri.
4 (38-5) Abdi titeuleum dina caahna dosa
sorangan, anu nindihna kacida abotna.
5 (38-6) Lantaran tina kabodoan sorangan,
raheut abdi jadi borok pinuh ku nanah.
6 (38-7) Abdi dibengkungkeun, digencet,
sadidinten humaregung.
7 (38-8) Awak direrab ku muriang, parantos
sahoseun maot.
8 (38-9) Parantos payah, ajur sama sakali,
hate nalangsa, bati humaregung gegerungan.
9 (38-10) Nun PANGERAN, Gusti uninga ka
anu diharep ku abdi harurung abdi ku Gusti
tangtos kadangu.
10 (38-11) Hate ratug keketegan, tanaga
leungit pisan, panon surem teu cahyaan.
11 (38-12) Sobat sareng tatangga
arembungeun deukeut dumeh abdi rujit ku
kasakit, malah kadang warga ge narebihan.
12 (38-13) Nu harayangeun maehan
abdi marasang jiretna, nu harayangeun
nyilakakeun, ngati-ngati bade numpes;
maranehna teu eureun-eureun sapongkol
ngarah ka abdi.

13 (38-14) Nanging abdi lir anu torek, anu
teu tiasa ngareungeu, lir anu pireu, anu teu
tiasa ngomong.
14 (38-15) Abdi lir jalma anu teu tiasa
ngabantah lantaran teu tiasaeun ngareungeu.
15 (38-16) Nanging abdi percaya ka Gusti,
nun PANGERAN, yen Gusti tangtos kersa
ngawaler ka abdi, nun PANGERAN, Allah abdi!
16 (38-17) Ulah dugi ka musuh ngarasa
senang dumeh abdi susah, ulah dugi ka
maranehna garumede dumeh abdi ambrug.
17 (38-18) Abdi parantos meh rubuh, kanyeri
teu aya kendatna.
18 (38-19) Abdi ngangken dosa-dosa, dosa
anu ngalantarankeun hate paur.
19 (38-20) Musuh-musuh abdi jaragjag
sareng baredas, seueur anu ngarewaeun ka
abdi teu puguh-puguh.
20 (38-21) Jalma-jalma anu ngabales
kahadean ku kajahatan, ngamusuh ka abdi,
dumeh abdi usaha milampah bener.
21 (38-22) Abdi ulah dikantun, nun
PANGERAN, ulah tebih ti abdi, nun Allah
panutan.
22 (38-23) Enggal abdi tulungan, ayeuna,
nun PANGERAN jurusalamet abdi!
39 1 (39-1) Pikeun pamingpin biduan.
Pikeun Yedutun. Jabur Daud. (39-2)
Ceuk pikiran, "Aing arek ati-ati ngajaga
lampah, jeung ngajaga letah sangkan ulah

matak dosa, salila nu jarahat teh dareukeut,
aing moal ngomong naon-naon."
2 (39-3) Tuluy kaula bungkem, teu kecet-
kecet, teu ngomongkeun nu hade-hade acan!
Tapi bet asa tambah kasiksa,
3 (39-4) jadi kakungkung ku rasa tagiwur.
Beuki dipikiran, hate beuki susah, tungtungna
sungut teh bedah,
4 (39-5) "Nun PANGERAN, sakumaha deui
hirup abdi teh? Iraha abdi kedah maot teh?
Wartoskeun, kantun sakumaha deui umur
abdi teh?"
5 (39-6) Ku pondok Gusti nangtoskeun umur
abdi teh! Keur Gusti mah jangka hirup abdi
taya hartosna. Tetela hirup manusa mah
mung sarenghap ambekan,
6 (39-7) teu leuwih ti kalangkang.
Pagaweanana kabeh mubadir, ngumpulkeun
kakayaan, tapi teu terang engke keur saha.
7 (39-8) Naon deui atuh arep-arepeun abdi,
nun PANGERAN? Nya ka Gusti abdi ngaharep.
8 (39-9) Luputkeun abdi tina sadaya dosa,
sareng ulah diantep dilelece ku nu garejul.
9 (39-10) Abdi rek ngabisu, moal kecet-
kecet, da Gusti ku anjeun nu nyangsara kieu
ka abdi teh.
10 (39-11) Parantos atuh ngahukum teh!
Abdi meh paeh ku panyiksa Gusti.
11 (39-12) Ku karana dosana, jalmi ku Gusti
dihukum, dihajar. Gusti ngahukum lir geget
ngaruksak barang kanyaah anu gaduhna.

Tetela hirup manusa mung sarenghap
ambekan.
12 (39-13) Dangu paneda abdi, nun
PANGERAN, dangu jerit abdi, ari abdi ceurik
teh sumpingan. Sami sareng sadaya karuhun,
abdi oge numpang di Gusti mung sakedap.
13 (39-14) Parantos, abdi kantunkeun,
hoyong rada senang heula memeh teu aya
sareng moal aya-aya deui.
40 1 (40-1) Pikeun pamingpin biduan.
Jabur Daud. (40-2) Kaula sabar
ngadago pitulung PANGERAN, ku Mantenna
dipirosea, panyambat kaula dikabul.
2 (40-3) Kaula ku Mantenna dibedol tina
liang bahaya dihanjatkeun tina embel keusik,
diteundeun dina hiji batu karang, kaula jadi
aman jeung teteg.
3 (40-4) Kaula ku Mantenna diajar hiji lagu
anyar, pupujian paranti ngamulyakeun Allah
urang. Loba anu narenjoeun hal ieu, keun sina
kapikireun, sina ngarandel ka PANGERAN.
4 (40-5) Jamuga jalma anu muntang ka
PANGERAN, anu henteu nyarembah ka
arca-arca, anu teu marilu ngabakti ka
allah-allah palsu.
5 (40-6) Kalintang seueurna nu ku Gusti
dipidamel pikeun abdi-abdi, nun PANGERAN,
Allah abdi sadaya. Teu aya deui nu sapertos
Gusti! Gusti parantos seueur midamel nu
araheng ku karana abdi-abdi. Abdi parantos

teu tiasa nyebatkeun bilanganana, ku
seueur-seueurna.
6 (40-7) Gusti henteu hoyong dikurbanan
atanapi disasajenan, henteu mundut kurban
sasatoan anu dibeuleum dina altar henteu
mundut kurban pamupus dosa. Sawangsulna
ka abdi maparin ceuli sangkan ngupingkeun
soanten Gusti.
7 (40-8) Seug abdi teh ngawangsul, "Ieu
abdi! Timbalan Gusti ka abdi aya dina kitab
Hukum.
8 (40-9) Kacida resepna abdi ngalampahkeun
pangersa Gusti, nun Allah, piwulang Gusti
ngancik dina sanubari."
9 (40-10) Dina pakempelan umat Gusti,
nun PANGERAN, abdi ngawartoskeun warta
gumbira, yen Gusti parantos nyalametkeun
abdi sadaya. Gusti uninga, abdi nyaritakeun
hal eta teh teu eureun-eureun.
10 (40-11) Perkawis abdi parantos salamet
ku abdi henteu disidem. Eta pitulung
sareng kasatiaan Gusti haben bae diwartos-
wartoskeun. Dina pakempelan umat
Gusti, abdi teu tiasa balem, kedah bae
nyanggemkeun kaweningan galih sareng
satia asih Gusti.
11 (40-12) Abdi terang nun PANGERAN,
Gusti moal kendat mikarunya ka abdi.
Kaasih sareng kasatiaan Gusti teh salamina
nyalametkeun bae ka abdi.

12 (40-13) Abdi dilingkung ku balai sakitu
seueurna, parantos teu kaetang ku seueur-
seueurna! Abdi dikurubut ku dosa sorangan,
ningalna ge parantos teu kaduga, langkung
seueur manan buuk dina sirah, ahirna abdi
teh pegat harepan.
13 (40-14) Nun PANGERAN, jait abdi teh,
tulungan ayeuna keneh!
14 (40-15) Sing areleh, sing baringungeun
eta anu rek maraehan ka abdi teh! Sing
alundur, sing areraeun eta anu keur jaligrah
ku kasangsaraan abdi teh!
15 (40-16) Sing rusuh tagiwur dumeh eleh,
eta anu nyaleungseurikeun abdi teh!
16 (40-17) Dupi anu nyarambat ka Gusti
mah, mugi ginanjar kabingahan sareng
maruji ka Gusti; anu ngarep-ngarep kana
kasalametan ti Gusti, sing ulah kendat-kendat
ngucap, "Maha Agung PANGERAN!"
17 (40-18) Abdi balangsak sareng walurat,
nun PANGERAN, nanging Gusti teu lali ka
abdi. Gusti teh panulung abdi, Allah abdi,
enggal abdi jait!

41 1 (41-1) Pikeun pamingpin biduan.
Jabur Daud. (41-2) Bagja jalma nu sok
tatalang ka nu walurat, mun meunang papait
tangtu ku PANGERAN dijait.
2 (41-3) Hirupna ku PANGERAN diraksa,
diriksa, tengtrem matuh di tanahna, moal
diantep beunang ku musuhna,

3 (41-4) Ana gering, ku PANGERAN tangtu
dilayad, dipulihkeun deui kasehatanana.
4 (41-5) Ceuk kaula, "Nun PANGERAN,
abdi teh rumaos dosa, nyuhunkeun piwelas,
hoyong cageur."
5 (41-6) Musuh rame ngawon-ngawonkeun
abdi, ngadoakeun maot, ngadoakeun sing
tereh kapopohokeun.
6 (41-7) Rajeun ngaralayad mung dapon bae,
sareng ngumpulkeun wartos-wartos awon hal
abdi, seug diuar-uar ka mana-mana.
7 (41-8) Anu ngarewaeun teh tingharewos,
ngira-ngirakeun hal anu pang awonna hal
abdi.
8 (41-9) Aromongna, "Geringna ripuh pisan,
geus moal hudang deui ti enggon."
9 (41-10) Malah sobat dalit ge, sobat
sarasiah, sobat sahakan sainum, malik
miceun.
10 (41-11) Nun PANGERAN, sing hawatos,
abdi cageurkeun, hoyong mulangkeun kanyeri
ka musuh.
11 (41-12) Upami maranehna teu barisaeun
ngelehkeun abdi, nembe abdi bakal
leres-leres terang yen Gusti nyaah ka abdi.
12 (41-13) Gusti tangtos nulungan, da
kalakuan abdi teh bener; Gusti tangtos nampi
abdi hirup di payuneun, salalamina.
13 (41-14) Puji PANGERAN, Allahna Israil!
Ayeuna, terus salalanggengna! Amin! Amin!

42 1 (42-1) Pikeun pamingpin biduan.
Lagu atikan ti golongan Korah. (42-2)
Lir uncal kangen kana cai tiis di susukan, nya
kitu abdi kangen ka Gusti, nun Allah!
2 (42-3) Kitu hanaangna hate abdi ka Gusti,
Allah nu jumeneng. Iraha abdi kedah indit
ngabakti, marek ka Gusti?
3 (42-4) Beurang peuting abdi ceurik,
tedaeun ge mung cipanon; musuh hantem
bae nyalindiran, "Mana Allah maneh teh?"
4 (42-5) Ari ras ka alam ka tukang, hate mani
ngarakacak inget bareto sok milu ngaleut ka
gedong Allah, ngapalaan aleutan jalma rea,
anu galumbira, nyaranyi, maruji ka Allah.
5 (42-6) Ku naon kaula sakieu nalangsana?
Ku naon sakieu sedihna? Kaula neundeun
harepan ka Allah, jeung sakali deui rek muji
ka Mantenna, jurusalamet jeung Allah kaula.
6 (42-7) (42:6-7) Di dieu, di pangbuangan,
hate kaula ajur seug nginget-nginget deui
Mantenna. Sukma kaula ku Mantenna
diteunggar ku ombak kasedih, diamuk ku
caah kalang kabut, ngaguruh sada curug
ngagurujug ka Walungan Yordan, ti Gunung
Hermon jeung Gunung Misar.
7 (42:6)
8 (42-9) Muga ti beurang PANGERAN
nembongkeun satia asih-Na, supaya
peutingna kaula bisa nyanyi, jeung neneda ka
Allah sumber hirup kaula.

9 (42-10) Kaula unjukan ka Allah, nu jadi
pananggeuhan, "Ku naon Gusti tega ka
abdi? Ku naon abdi kedah sangsara, kedah
dikaniaya ku musuh?"
10 (42-11) Hate kaula nyelekit ngadenge
panghina maranehna, anu teu eureun-eureun
nyindiran, "Mana Allah maneh teh?"
11 (42-12) Ku naon kaula sakieu nalangsana?
Ku naon sakieu sedihna? Kaula neundeun
harepan ka Allah, jeung sakali deui rek muji
ka Mantenna, jurusalamet jeung Allah kaula.
43 1 Nun Allah, saurkeun yen abdi teu
gaduh kalepatan, belaan perkawis
abdi ti eta nu daroraka, luputkeun abdi ti
jalmi-jalmi palsu tur jarahat!
2 Gusti teh panyalindungan abdi, ku naon
margina tega? Ku naon abdi kedah sangsara,
kedah dikaniaya ku musuh?
3 Sumiratkeun cahaya sareng kayaktian
Gusti, sina nungtun ka abdi, sina mulangkeun
abdi ka Sion, gunung Gusti nu suci, ka Bait
Allah panglinggihan Gusti.
4 Tangtos abdi dongkap ka altar Gusti, nun
Allah; Gusti teh sumber kabagjaan abdi. Abdi
seja ngacapi sareng nyanyi muji ka Gusti,
nun Allah, Allah abdi!
5 Ku naon kaula sakieu nalangsana? Ku naon
nepi ka sakieu sedihna? Kaula neundeun
harepan ka Allah, jeung sakali deui rek muji
ka Mantenna, jurusalamet jeung Allah kaula.

44

1 (44-1) Pikeun pamingpin biduan.
Jabur golongan Korah. Lagu atikan.
(44-2) Nun Allah, abdi-abdi nguping pribadi
perkawis eta, anu dicariosan ku karuhun;
hal karya-karya Gusti anu rongkah jaman
aranjeunna, jaman baheula.
2 (44-3) Kumaha peta Gusti ngusiran bangsa-
bangsa tuna Allah, sareng merenahkeun umat
Gusti di nagri-nagri maranehna; kumaha
peta Gusti ngahukum bangsa-bangsa sanes
sareng ngajembarkeun umat Gusti.
3 (44-4) Karuhun abdi-abdi tiasa ngarebut
tanah musuh, sanes ku pedangna sorangan.
Unggulna sanes ku kakuatan sorangan,
nanging ku kakawasaan sareng kadigjayaan
Gusti, ku margi Gusti nyarengan ka
aranjeunna, tawis yen Gusti asih ka
aranjeunna.
4 (44-5) Gusti teh raja abdi sareng Allah
abdi, nu maparin kaunggulan ka umat Gusti.
5 (44-6) Ku kakawasaan Gusti abdi tiasa
ngarubuhkeun musuh, ku margi disarengan
ku Gusti abdi-abdi tiasa ngidek-ngidek lawan.
6 (44-7) Pikeun nyalametkeun diri abdi
teu ngandelkeun gondewa sareng pedang
sorangan;
7 (44-8) nya Gusti nu ngajait abdi-abdi ti
musuh, anu ngelehkeun pihak anu arijideun
ka abdi-abdi.
8 (44-9) Abdi sadaya moal petot-petot muji
sareng ngucap sukur ka Gusti sapapaosna.

9 (44-10) Nanging ayeuna abdi-abdi
dipiceun, disina eleh, Gusti henteu kersa
nyarengan deui ka wadyabalad,
10 (44-11) dugi ka abdi-abdi undur kabur ti
musuh, babandaan dicokotan ku maranehna.
11 (44-12) Abdi-abdi ku Gusti diantep sina
dijagal sapertos domba, disina paburencay ka
nagara deungeun.
12 (44-13) Umat ku anjeun ku Gusti dijual
murah, sapertos barang kurang pangaji.
13 (44-14) Tatangga anu naringal abdi-abdi
ku Gusti didamel kitu; maroyok sareng
nyaleungseurikeun.
14 (44-15) Abdi-abdi ku Gusti didamel bahan
gogonjakan bangsa-bangsa, maranehna
garogodeg ngahina.
15 (44-16) Unggal-unggal dinten abdi dihina;
kacida erana
16 (44-17) nguping pamoyok sareng
panghina ti nu ngamusuh sareng mikangewa.
17 (44-18) Ieu sadayana anu karandapan
ku abdi-abdi, padahal abdi-abdi teu hilap
ka Gusti, sareng teu ingkar tina perjangjian
antawis Gusti sareng abdi-abdi.
18 (44-19) Abdi-abdi teu kantos hianat ka
Gusti, teu kantos mengpar tina timbalan
Gusti.
19 (44-20) Nanging abdi-abdi ku Gusti
dikantun teu aya daya di tengah sato-sato
galak, dikantun di nu poek mongkleng.

[20] (44-21) Upami leres abdi-abdi henteu
nyembah deui ka Allah pribadi nanging
ngadoa ka nu sanesna,
[21] (44-22) tangtos ku Gusti kauninga, da
Gusti mah awas kana pikiran abdi-abdi najan
buni.
[22] (44-23) Nya ku karana Gusti, abdi-abdi
kaancam pati saban-saban wanci, dipidamel
sapertos domba peunciteun.
[23] (44-24) Nun PANGERAN, enggal tanghi!
Ku naon kulem? Enggal sumping, ulah tega
kateterasan!
[24] (44-25) Ku naon nyumput ti abdi sadaya?
Ulah lali kana kabalangsakan sareng karupek
abdi-abdi!
[25] (44-26) Abdi-abdi ambrug ajur dina
taneuh, kasoran ngajaloprak dina lebu.
[26] (44-27) Enggal sumping, tulungan abdi
sadaya, salametkeun, demi satia asih Gusti.

45

[1] (45-1) Jabur golongan Korah. Lagu
kaasih. Pikeun pamingpin biduan.
Nurutkeun lagu: Kembang bakung. (45-2)
Kecap-kecap nu arendah minuhan hate,
waktu kaula ngadangding ieu lagu pikeun
raja. Lir penah hiji bujangga ahli, letah kaula
seja ngucapkeun sair.
[2] (45-3) Di antawis manusa, Jeng Raja
pangkasepna, tur perceka ahli sasauran,
salamina dihujanan berkah ku Allah.
[3] (45-4) Soren pedang Gusti, nun raja
digjaya, Gusti agung sareng mulya.

4 (45-5) Majeng, cangking kaagungan,
rebut kaunggulan, geusan ngabela kayaktian
sareng kaadilan! Kadigjayaan Gusti baris
ngarebut kaunggulan rongkah.
5 (45-6) Jamparing Gusti sareukeut,
narancleb kana jajantung musuh, raja-raja
baris ngudupruk kana sampean Gusti.
6 (45-7) Karajaan Gusti paparin ti Allah,
bakal langgeng nanjeur, Gusti baris ngereh
kalayan adil.
7 (45-8) Gusti cinta kaadilan, cua kana
kajahatan, kitu purwana Allah, Allah
jungjunan Gusti parantos milih Gusti, sareng
maparin kabagjaan langkung ti ka raja-raja
sanes.
8 (45-9) Panganggo Gusti seungit emur,
gaharu sareng candana, di lebet malige
gading Gusti dibeberah ku tatabeuhan.
9 (45-10) Di antawis para istri di karaton
Gusti, seueur putri-putri raja, prameswari
ngagedeng ti palih tengen, obroy ku perhiasan
emas tulen.
10 (45-11) Nun Putri panganten raja,
dangukeun pihatur abdi bangsa sareng
wargi-wargi Jeng Putri lalikeun bae.
11 (45-12) Kageulisan Jeng Putri matak sono
kangjeng raja. Anjeunna teh panutan Jeng
Putri, Jeng Putri kedah anut ka anjeunna.
12 (45-13) Urang Tirus bakal ngabantun
hadiah ka Jeng Putri, nu baleunghar bakal
alihtiar ngalap manah Jeng Putri.

13 (45-14) Putri aya di jero puri, geulisna
kawanti-wanti, nganggo sinjang songket
emas.
14 (45-15) Beunang dangdos ku anggoan
warna-warni, putri dijajap ka raja, diiring
ku para mojang pangaping, maranehna ge
dijajap ka raja.
15 (45-16) Marahmay jeung suka bungah,
aleutan sang putri rawuh, lebet ka kadaton.
16 (45-17) Nun Raja abdi, Gusti bakal
seueur putra, bakal jaradi raja ngagentos
luluhur Gusti, ku Gusti dijaradikeun pangereh
sakuliah jagat.
17 (45-18) Ieu lagu abdi baris tetep
ngawangikeun kamashuran Gusti, saban jalmi
bakal ngagungkeun Gusti sapanjang jaman.
46 1 (46-1) Pikeun pamingpin biduan.
Jabur golongan Korah. Make lagu
Alamot. (46-2) Allah teh benteng jeung
kakuatan urang, anu salawasna nulung dina
pakewuh.
2 (46-3) Ulah rentag najan jagat oyag sarta
gunung-gunung rugrug ka laut,
3 (46-4) sanajan lautan motah tingjalegur
nginggeungkeun gunung-gunung.
4 (46-5) Tuh aya walungan, mawa hegar
nyeboran ka Kota Allah, ka gedong suci,
panglinggihan Nu Maha Agung.
5 (46-6) Allah aya linggih di dinya, eta
kota moal kagempur, sabab ti barang pajar
meletek geus diraksa ku Allah.

6 (46-7) Allah ngagentra ngagulugur,
bumi ajur, bangsa-bangsa tagiwur,
karajaan-karajaan ngarenjag.
7 (46-8) PANGERAN Nu Maha Kawasa
nyarengan ka urang, Allahna Yakub
panyalindungan urang.
8 (46-9) Hiap saksian, naon anu geus
dipidamel ku PANGERAN. Tenjo, kumaha
ahengna dadamelana-Na di bumi.
9 (46-10) Mantenna ngeureunkeun
peperangan di sakuliah jagat, gondewa-
gondewa diririkes, tumbak-tumbak
dipingges-pinggeskeun, tameng-tameng
diduruk.
10 (46-11) "Eureun tarung!" timbalana-Na,
"mangka nyaho, ieu Kami, Allah anu punjul ti
sakabeh bangsa, anu punjul di sajagat."
11 (46-12) PANGERAN Nu Maha Kawasa
nyarengan ka urang, Allahna Yakub
panyalindungan urang.

47 1 (47-1) Pikeun pamingpin biduan.
Jabur golongan Korah. (47-2) He
sakumna umat, geura keprok sing rame!
Paruji Allah ku lalaguan sing tarik!
2 (47-3) PANGERAN Nu Maha Agung, wajib
dipikaserab; Mantenna raja agung, ngasta
sakuliah jagat.
3 (47-4) Urang ku Mantenna disina
ngungkulan bangsa-bangsa, urang disina
ngawasaan bangsa-bangsa.

[4] (47-5) Ku Mantenna dipangmilihkeun
tempat pamatuhan, tanah kareueus bangsa
nu diasih ku Mantenna.
[5] (47-6) Allah parantos mancat kana
tahta-Na, dipirig ku surak jeung sora
tarompet.
[6] (47-7) Nyanyikeun pujian ka Allah,
nyanyikeun pujian ka raja urang!
[7] (47-8) Sabab Allah teh raja sajagat buana,
puji ku lalaguan!
[8] (47-9) Allah ngabawah bangsa-bangsa,
lumenggah dina tahta-Na nu suci.
[9] (47-10) Para pamingpin bangsa karumpul
ngahiji jeung umat Allahna Ibrahim. Allah
teh punjul ti sakabeh kakuatan, marentahna
pinunjul.

48 [1] Jabur golongan Korah. Maha
agung PANGERAN, pohara kudu
dimulyakeunana di kota Allah urang, di
gunung-Na anu suci.
[2] Sion, gunungna Allah, luhur jeung endah,
kotana Raja Agung, anu nyukakeun sakuliah
jagat.
[3] Allah geus netelakeun, yen di jero benteng
eta kota, Mantenna aman santosa.
[4] Raja-raja ngahiji, daratang ngajorag, rek
narajang Gunung Sion.
[5] Tapi barang eta geus katarenjoeun,
maranehna ngajarenghok, tuluy lalumpatan
sarieuneun.

6 Leungit pangacianana, sarta katarajang
paur kawas awewe rek ngajuru,
7 lir kapal dibuntang-banting ku angin ribut.
8 Urang geus ngadenge anu geus dipidamel
ku Allah. Ayeuna urang nenjo buktina di kota
Allah urang, PANGERAN Nu Maha Kawasa.
Ieu kota ku Mantenna disina reugreug
salalanggengna.
9 Di lebet Bait Gusti, nun Allah, abdi sadaya
ngemut-ngemut satia asih Gusti.
10 Di mana-mana, jalmi-jalmi maruji ka
Gusti. Kamashuran Gusti kawentar ka saalam
dunya. Gusti marentah kalawan adil,
11 urang Sion barungah! Gusti parantos
nerapkeun hukum adil, kota-kota di Yuda
garerah.
12 He umat Allah, puteran Sion sakurilingna,
itung munarana,
13 ilikan tembok-tembokna, tengetan
benteng-bentengna, ambeh jaga bisa nyarita
kieu ka turunan:
14 "Allah teh Allah urang salalanggengna.
Mantenna baris nuyun urang taya kendatna."

49 1 (49-1) Pikeun pamingpin biduan.
Jabur golongan Korah. (49-2) He
jalma-jalma, reungeukeun, he saeusi dunya,
regepkeun,
2 (49-3) nu hina, nu mulya, nu beunghar, nu
miskin, kum.
3 (49-4) Kaula dek medar ciptaning ati, ucap
hikmah bijaksana.

4 (49-5) Kaula rek museurkeun pikiran
kana sasmita, sarta nerangkeun hartina bari
ngacapi.
5 (49-6) Kaula teu rempan ku bahaya, moal
bingung pedah dilingkung ku musuh,
6 (49-7) teu salempang ku nu jarahat, anu
ngandelkeun kabeungharananana, anu takabur
ku kajegudanana.
7 (49-8) Jalma moal aya nu mampuh nebus
nyawana, moal mampuh mayar panebus
hirupna ka Allah,
8 (49-9) lantaran pamayar hirup manusa teh
kacida luhurna. Mayar sakumaha gedena ge
9 (49-10) moal cukup pikeun luput tina
kubur, sangkan hirup sapapanjangna.
10 (49-11) Sabab geus teu matak bireuk,
jalma bijaksana ge sarua jeung nu bodo
jeung nu biko, hilang ti dunya ninggalkeun
hartana ka turunanana.
11 (49-12) Kuburanana teh enggonna
salalanggengna; di dinya ngancikna
sapapanjangna najan keur hirupna mah
bogaeun tanah sorangan.
12 (49-13) Sakumaha mulyana jalma, moal
sumingkir tina patina, kudu paeh, teu beda ti
sato.
13 (49-14) Pek awaskeun, kumaha jadina
jalma-jalma anu arumangkeuh ku dirina,
kumaha jadina nasib jalma anu umangkeuh
ku kabeungharanana.

14 (49-15) Geus ditakdirkeun kudu maot,
teu beda ti domba, bakal diangon ku ajal.
Maranehna eleh ku anu hirupna bener,
mayit-mayitna gancang buruk di alam paeh,
jauh ti imah urut matuhna.
15 (49-16) Ari kaula mah ku Allah baris dijait,
baris diluputkeun tina kakawasaan ajal.
16 (49-17) Ulah kaget nenjo batur jadi
beunghar, masing batur beuki tambah
beunghar oge.
17 (49-18) Da ari geus paeh mah hartana
moal kabawa, kabeungharana moal nuturkeun
ka jero kubur.
18 (49-19) Sanajan keur hirupna sugema,
sarta pada muji-muji pinter usaha,
19 (49-20) pasti nyusul ajal karuhunna, di nu
poek saendeng-endeng.
20 (49-21) Sakumaha mulyana jalma, moal
sumingkir tina patina, kudu paeh, teu beda ti
sato.

50 1 Jabur Asap. Allah Nu Maha Kawasa,
PANGERAN, ngandika, nyaur sakuliah
jagat ti wetan nepi ka kulon.
2 Allah moncorong ti Sion, kota ratuning
kaendahan.
3 Allah urang sumping. Sumpingna
henteu jempling, di payuneuna-Na aya
seuneu luntab-lentab, sakuriling Mantenna
ngagelebug angin ribut.

4 Mantenna nyaur langit jeung bumi sina jadi
saksi, nyaksian Mantenna nerapkeun hukum
ka umat-Na.
5 Timbalana-Na, "Kumpulkeun ka dieu
umat Kami nu satia, anu kabeungkeut ku
perjangjian Kami anu dikukuhkeun ku kurban
peuncitan."
6 Langit ngabewarakeun yen Allah teh adil,
sarta Mantenna ku anjeun nu jadi hakimna.
7 "Regepkeun he umat, dengekeun
pangandika Kami, Kami rek nganyatakeun
ka maneh, he Israil: Ieu Kami Allah, Allah
maneh.
8 Kami nyeukseukan ka maneh lain ku
karana kurban-kurban maneh, lain ku karana
kurban-kurban beuleuman anu salawasna
dibaktikeun ka Kami.
9 Kami teu butuh ku sapi ti kandang maneh,
teu butuh ku embe maneh.
10 Kabeh marga satwa di leuweung boga
Kami, kitu deui ingon-ingon di rebuan
pasir-pasir.
11 Manuk-manuk nu gariras boga Kami,
kitu deui mahluk-mahluk anu harirup di
tegal-tegal.
12 Upama Kami lapar, moal menta dahareun
ka maneh, sabab alam katut saeusina, nya
Kami anu bogana.
13 Na Kami teh dahar daging sapi jalu, atawa
nginum getih embe?

14 Baktikeun katumarimaan maneh, kitu
kurban ka Allah mah, jeung tedunan jangji
maneh ka Nu Maha Kawasa.
15 Upama meunang rerepit, sambat Kami,
tan wande dijait sangkan maneh muji sukur
ka Kami."
16 Ari ka nu jahat, kieu Allah ngadawuhna,
"Naon gawena maneh ngucapkeun parentah-
parentah Kami? Naon gawena nyaritakeun
perjangjian Kami?
17 Da maneh teh embung dibebener ku
Kami, parentah-parentah Kami ku maneh
dipungpang.
18 Teu cara mun nenjo bangsat, tuluy nyobat,
sarta cacampuran jeung nu sok jinah.
19 Sungut diumbar kana kagorengan,
ngomong bohong tara asa-asa.
20 Ka dulur sorangan tega ngadakwa, tega
nyaliksik kasalahanana.
21 Kitu kalakuan maneh teh, tapi Kami
teu ngomong naon-naon, jadi ceuk pamikir
maneh Kami oge kawas maneh. Tapi ayeuna
maneh ku Kami ditegor, kalakuan maneh kitu
ayeuna ku Kami dieceskeun.
22 Ayeuna dengekeun, he anu
ngalalaworakeun ka Kami, bisi maneh
ku Kami dibasmi, pamohalan aya anu bisa
nulungan.
23 Kurban tanda ngahormat ka Kami teh nya
eta ku ngucap sukur ka Kami, sarta sakur

anu nurut ka Kami geus tangtu ku Kami
disalametkeun."

51

1 (51-1) Pikeun pamingpin biduan.
Jabur Daud. (51-2) Waktu ditegor ku
Nabi Natan lantaran jinah jeung Batseba.
(51-3) Nun Allah, sing hawatos ka abdi, demi
satia asih Gusti. Pupus dosa abdi, demi Gusti
teh maha kurnia.
2 (51-4) Seuseuh sagala kajahatan abdi,
beresihkeun abdi tina ieu dosa!
3 (51-5) Abdi teh rumaos lepat, kadorakaan
abdi tansah jadi emutan.
4 (51-6) Abdi rumaos, dosa teh estu ka
Gusti, ka Gusti pisan, gaduh lampah anu ku
Gusti dianggap dosa. Gusti ngahukum ka abdi
teh pantes, hukuman ka abdi adil, merenah.
5 (51-7) Ti awit dilahirkeun oge abdi teh
parantos doraka, dosa ti lebet kandungan
keneh.
6 (51-8) Anu dipundut ku Gusti nya eta jujur
sareng bener; pinuhan hate abdi ku hikmah
Gusti.
7 (51-9) Angkat ieu dosa abdi, supados abdi
beresih, abdi kumbah, supados langkung
bodas manan salju.
8 (51-10) Ridoan abdi nguping sora
kabungah sareng kasuka supados tiasa deui
ngarasa bagja, sanaos ku Gusti parantos
disasaak sareng diririkes.

9 (51-11) Peureumkeun soca Gusti, tong
ningali dosa abdi, sadaya kajahatan abdi
mugi dipupus.
10 (51-12) Ciptakeun di diri abdi hate anu
beresih, nun Allah, eusian abdi ku sumanget
anyar, jiwa satia.
11 (51-13) Abdi ulah dipiceun ti payuneun
Gusti, roh Gusti anu suci ulah dicandak ti
abdi.
12 (51-14) Pasihan deui kagumbiraan ku
kasalametan ti Gusti, sareng paparin kadaek
nurut ka Gusti.
13 (51-15) Engke abdi bade ngajarkeun
parentah Gusti ka nu daroraka, sina tarobat
ka Gusti.
14 (51-16) Raksa nyawa abdi, nun Allah, abdi
salametkeun. Kaadilan Gusti tangtos ku abdi
dibewarakeun kalayan gumbira.
15 (51-17) Tulungan abdi nyanggem, nun
PANGERAN, sangkan muji-muji ka Gusti.
16 (51-18) Gusti teu hoyong kurban
peuncitan, atanapi dihaturanan kurban
beuleuman, eta oge Gusti teu hoyong.
17 (51-19) Abdi ngurbankeun hate anu pinuh
ku karumasaan, nun Allah! Gusti tangtos
moal nolak hate anu rumasa sareng tobat.
18 (51-20) Sing hawatos ka Sion, tulungan,
kuta Yerusalem mugi sina ngadeg deui.
19 (51-21) Saparantos kitu tangtos
Gusti kersa nampi kurban anu layak,

kurban beuleuman, sareng sapi jalu, anu
dikurbankeun dina altar Gusti.

52 1 (52-1) Pikeun pamingpin biduan.
Lagu atikan karangan Daud, (52-2)
waktu Doeg, urang Edom, pupulih ka Saul yen
Daud kungsi sumping ka Abimelek. (52-3)
He jalma gagah, ku naon nyombongkeun
kajahatan sorangan? Allah teh satia
salalanggengna.
2 (52-4) Maneh resep nyieun picilakaeun
batur, letah seukeut kawas peso cukur,
salawasna ngan ngareka-reka jalan keur
nipu.
3 (52-5) Maneh leuwih resep kana kajahatan
manan kana kahadean, leuwih resep
ngabohong manan ngomong bener.
4 (52-6) Maneh resep nganyenyeri batur ku
omongan, he tukang bohong!
5 (52-7) Maneh pinasti lebur ku Allah
salalawasna, ku Mantenna bakal dibedol ka
luar ti jero imah, disingkahkeun ti dunya anu
harirup.
6 (52-8) Nenjo kajadian kitu, jalma balener
jadi sarieuneun, tuluy nyaleungseurikeun ka
maneh, sarta ngaromong kieu,
7 (52-9) "Ieu jelema teh anu henteu muntang
ka Allah, muntangna kana kabeungharanana.
Ngusahakeun kaamanananana ku nyieun
kajahatan."

8 (52-10) Ari kaula mah lir tangkal jetun nu
jadi di gedong Allah, muntang kana satia
asih-Na, teu kendat-kendat.
9 (52-11) Abdi kacida tumarimana ka Gusti,
nun Allah, narimakeun sagala pitulung Gusti.
Kasaean Gusti bade diuarkeun ka umat Gusti.
53 1 (53-1) Pikeun pamingpin biduan.
Nurutkeun lagu: Mahalat. Lagu atikan
karangan Daud. (53-2) Ceuk anggapan
nu garejul, "Allah teh euweuh." Kalakuan
maranehna kacida jahatna, saurang ge
lampahna euweuh nu bener.
2 (53-3) Allah mandang ti sawarga, nitenan
umat manusa sugan aya nu waras pikiranana,
sugan aya saurang mah anu eling ka
Mantenna.
3 (53-4) Horeng geus ingkar kabeh, geus
garoreng kabeh, geus teu saurang-urang
acan anu hade kalakuanana.
4 (53-5) "Teu nyarahoeun, kitu?" PANGERAN
mariksa. "Geus arembung nganyahokeun,
eta nu jarahat teh? Gawena ngarampogan
umat Kami jeung euweuh anu daek neneda
ka Kami."
5 (53-6) Tapi engke maranehna bakal
tagiwur, leuwih ti nu enggeus-enggeus, sabab
Allah baris ngawurkeun tulang-taleng musuh
umat-Na. Maranehna ku Allah enggeus
dipiceun, baris lebur tumpur dielehkeun ku
Israil.

6 (53-7) Kaula banget neneda, kasalametan
sing datang ka Israil ti Sion. Tada teuing
bungahna engke urang Israil, lamun
kaayaanana geus dipulihkeun deui ku Allah.

54

1 (54-1) Pikeun pamingpin biduan.
Dipirig ku kacapi. Lagu atikan karangan
Daud, (54-2) waktu urang Sip pupulih ka
Saul: "Daud nuju nyilib di abdi sadaya."
(54-3) Jait abdi ku kakawasaan Gusti, nun
Allah, bebaskeun ku kadigjayaan Gusti.
2 (54-4) Nun Allah, mugi ieu paneda
dangukeun, ieu panyambat abdi mugi
perhatoskeun.
3 (54-5) Abdi teh dirurug ku nu arangkuh,
diarah pati ku nu barengis, jalmi-jalmi anu
henteu ngendahkeun ka Allah.
4 (54-6) Tapi kami boga panulung, nya
eta Allah. Kami aya nu ngabela, nya eta
PANGERAN.
5 (54-7) Mugia kajahatan maranehna ku
Allah dijieun keur hukumanana. Maranehna
ku Allah tangtu dibasmi, sabab Allah teh
satia.
6 (54-8) Kalayan suka abdi bade
nyanggakeun kurban ka Gusti, muji sukur
tina sugri kasaean Gusti, nun PANGERAN.
7 (54-9) Wireh Gusti parantos ngajait
abdi tina rupi-rupi pakewuh, malah ningal
musuh-musuh abdi dielehkeun.

55

1 (55-1) Pikeun pamingpin biduan.
Dipirig ku kacapi. Lagu atikan karangan

Daud. (55-2) Nun Allah, dangukeun paneda
abdi, panyambat abdi ulah dipungkuran.
2 (55-3) Mugi perhatoskeun, paparin
waleran, abdi teu kiat deui nandang
kabingung.
3 (55-4) Abdi gugup ku ancaman musuh,
sieun ku panggencetna anu jarahat. Sakitu
nyaresahkeunana ka abdi, arijideun,
arambekeun.
4 (55-5) Abdi teh sieun, gigis gimir ku
ancaman ajal.
5 (55-6) Abdi dugi ka ngeleper ngadegdeg,
sieun taya papadana.
6 (55-7) Dugi ka hayang jangjangan sapertos
japati, bade hiber neangan tempat nu aman.
7 (55-8) Bade hiber masing tebih, teras
cicing di gurun keusik.
8 (55-9) Moal talangke deui neangan tempat
nyalindung, nyingkiran topan jeung hujan
angin.
9 (55-10) Nun PANGERAN, pasaliakeun
paguneman musuh-musuh abdi. Di kota
katingal aya rurusuh sareng kakerasan,
10 (55-11) siang wengi ngurilingan kota.
Kota pinuh ku kajahatan jeung kasusahan.
11 (55-12) Di mana-mana ruksak, jalan-jalan
pinuh ku tukang ngagencet jeung tukang
nipu.
12 (55-13) Saleuheung lamun anu ngahina
teh musuh, kaula kuat nangankeun
saleuheung lamun anu nyombong ka kaula

teh lawan, kaula bisa nyingkir, nyumput ti
manehna.
13 (55-14) Ieu mah nu kitu teh anjeun pisan,
batur sorangan, batur rerentetan, sobat dalit;
14 (55-15) batur nyarita nu geus kacida
lomana, anu tuman babarengan ngabakti di
Bait PANGERAN.
15 (55-16) Muga-muga musuh-musuh teh
paraeh ngadadak, sing dikubur hirup-hirup,
sabab di imahna jeung dina hatena ngukut
kajahatan.
16 (55-17) Ari kaula mah nyambat ka Allah,
tangtu ku PANGERAN dijait.
17 (55-18) Isuk-isuk, sore, peuting,
panyambat jeung rumahuh kaula hanjat ka
Mantenna soara kaula tangtu didangukeun.
18 (55-19) Kaula tangtu disalametkeun ti
musuh anu narajang, anu ngambreg sakitu
lobana.
19 (55-20) Allah anu nyepeng parentah
ti jaman langgeng, baris nulungan kaula
ngelehkeun musuh, sabab maranehna
arembungeun tobat jeung teu sarieuneun ku
Mantenna.
20 (55-21) Eta nu tadina batur kaula teh
malik nyerang babaturanana, ingkar tina
jangji-jangjina.
21 (55-22) Ucap-ucapanana memang sareh,
tapi hatena pinuh ku kangewa; omonganana
laleucir ibarat minyak, tapi seukeut matak
raheut kawas pedang.

22 (55-23) Pasrahkeun kasusah maneh ka
Allah, Mantenna tangtu ngaraksa; Mantenna
moal ngantep jelema bener eleh.
23 (55-24) Nanging nun Allah, memeh eta nu
sok maraehan sareng naripu nepi ka tengah
umurna, ku Gusti bakal digebruskeun ka jero
kuburanana. Dupi abdi mah percaya ka Gusti.

56

1 (56-1) Pikeun pamingpin biduan.
Nurutkeun lagu: Japati bisu di nu jauh.
Jabur Daud, waktu anjeunna ditangkep ku
urang Pelisti di Gat. (56-2) Sing hawatos
ka abdi, nun Allah, ieu abdi ditarajang,
teras-terasan bae digencet ku musuh.
2 (56-3) Nu merangan sakitu seueurna,
sadinten jeput haben bae ngabereg.
3 (56-4) Waktos geumpeur kieu, nun
PANGERAN Nu Maha Kawasa, abdi ngaharep
ka Gusti.
4 (56-5) Kaula teu sieun, sabab percaya
ka Allah. Kaula muji ka Mantenna ku tina
jangji-Na. Rek bisa naon manusa ka kaula?
5 (56-6) Sadinten jeput hayoh bae musuh teh
ngarah, teu eureun-eureun ihtiar nyilakakeun
abdi!
6 (56-7) Maranehna ngumpul di nu buni,
ngintip kalakuan abdi, harayangeun maehan.
7 (56-8) Hukum eta jelema-jelema jahat teh,
nun Allah. Tumpurkeun, hudangkeun amarah
Gusti!

8 (56-9) Gusti uninga kumaha susahna abdi
teh. Gusti uninga jumblah keclak cipanon
abdi. Sanes parantos dicatet dina kitab Gusti?
9 (56-10) Dina dintenan abdi nyambat ka
Gusti, musuh abdi pasti undur. Kaula yakin
yen Allah aya di pihak kaula,
10 (56-11) nya eta PANGERAN, anu jangji-Na
ku kaula dipuji-puji.
11 (56-12) Kaula teu sieun, sabab percaya
ka Mantenna. Rek bisa kumaha manusa ka
kaula?
12 (56-13) Nun Allah, abdi nyumponan
jangji, nya eta nyanggakeun kurban panarima
ka Gusti.
13 (56-14) Wireh Gusti parantos ngajait
abdi tina ajal, sareng teu kantos eleh ku
musuh, dugi ka abdi tiasa keneh lumantung
di payuneun Gusti, dina cahaya nu nyaangan
ka nu harirup.

57 1 (57-1) Pikeun pamingpin biduan.
Nurutkeun lagu: Ulah ngabasmi.
Jabur Daud waktu keur aya di jero guha,
nyingkahan Saul. (57-2) Sing hawatos ka
abdi, nun Allah, sing hawatos, sabab abdi
nyalindung ka Gusti. Abdi bade nyalindung
dina kalangkang jangjang Gusti, dugi ka
rerepna angin ribut.
2 (57-3) Kaula sasambat ka Allah, Nu Maha
Agung, ka Allah, anu nyumponan sagala
kaperluan kaula.

3 (57-4) Mantenna tangtu ngawaler ti
sawarga baris nyalametkeun kaula, nu
ngagencet teh tangtu ditumpurkeun;
Allah tangtu mintonkeun piwelas jeung
kasatiaana-Na.
4 (57-5) Kaula dilingkung ku musuh, anu
kawas singa-singa tukang ngahakan jelema,
huntuna lir tumbak jeung jamparing, letahna
lir pedang seukeut.
5 (57-6) Pintonkeun kaagungan Gusti di
satungkebing langit, nun Allah, kamulyaan
Gusti sing tembong di satangkaraking jagat.
6 (57-7) Musuh abdi masang eurad rek
ngaringkus, matak rentag hate; maranehna
ngali lombang dina pijalaneun abdi, nanging
maranehna sorangan nu tigebrus.
7 (57-8) Abdi ngarasa yakin pisan, nun Allah
abdi bade nyanyi sareng muji ka Gusti!
8 (57-9) Nyaring, he lelembutan! Nyaring,
he kacapi jeung gambus! Kami rek
ngageuingkeun panonpoe.
9 (57-10) Abdi bade ngucap sukur ka Gusti,
nun PANGERAN, di tengah bangsa-bangsa,
bade muji Gusti di antawis umat manusa.
10 (57-11) Satia asih Gusti maratan langit,
kasatiaan Gusti jujul kana mega-mega.
11 (57-12) Pintonkeun kaagungan Gusti di
satungkebing langit, nun Allah, kamulyaan
Gusti sing tembong di satangkaraking jagat.
58 1 (58-1) Pikeun pamingpin biduan.
Nurutkeun lagu: Ulah ngabasmi. Jabur

ti Daud. (58-2) He para pangereh, kungsi
aranjeun nyieun putusan nu adil? Jujur
aranjeun nimbang perkara pada manusa?
2 (58-3) Teu! Nu dipikir ku aranjeun ngan rek
nyieun kajahatan, jeung nyieun katelengesan
di jero nagri.
3 (58-4) Jalma jahat mah kalakuanana
goreng saumur-umur, ti barang dijurukeun ge
geus mimiti nipu.
4 (58-5) Dirina pinuh ku peurah kawas oray,
ceulina tara dipake, kawas oray sinduk torek,
5 (58-6) anu teu ngadengeeun kana sora
pawangna, atawa kana sora tembang tukang
ngematna.
6 (58-7) Remukkeun sihungna eta
singa-singa galak teh, nun Allah!
7 (58-8) Sing musna eta jalma-jalma teh,
sapertos cai nyaab, sina kaidek sapertos
jukut di jalan,
8 (58-9) sing cara tetenggek, leeh jadi
leuleueur, sing sapertos orok kaluron, teu
kungsi ningal caang.
9 (58-10) Memeh areling maranehna geus
dicacar cara rurungkunan. Ku Allah anu bendu
maranehna dibalangkeun hirup-hirup.
10 (58-11) Anu balener bakal barungah
narenjo nu daroraka dihukum; getih jelema
anu jarahat teh ku maranehna bakal dipake
ngaraas.
11 (58-12) Jalma-jalma bakal ngaromong,
"Nyata, nu bener teh aya ganjaranana, nyata

aya Allah, anu ngajalankeun hukum adil di
dunya."

59

1 (59-1) Pikeun pamingpin biduan.
Nurutkeun lagu: Ulah ngabasmi. Jabur
ti Daud, basa bumina dikepung ku Saul
maksudna rek ditelasan. (59-2) Nun Allah,
leupaskeun abdi ti musuh, salametkeun ti anu
keur ngarah!
2 (59-3) Luputkeun ti ieu para jahanam,
jalmi-jalmi tukang maehan!
3 (59-4) Maranehna keur ngadaragoan, bade
maehan ka abdi, eta nu jarahat teh sakait
ngarah abdi. Sanes ku margi abdi gaduh dosa
atanapi kalepatan,
4 (59-5) sanes ku margi abdi awon kalakuan
pang maranehna paciweuh kitu.
5 (59-6) Nun GUSTI, Allah Nu Maha Kawasa,
enggal abdi tulungan. Tingalian ku Gusti, nun
Allah Israil! Hukum eta jalmi-jalmi tuna Allah
teh, nu harianat kitu tong dipikawelas.
6 (59-7) Wengina maranehna daratang deui,
ngaprak kota bari tingharereng cara anjing.
7 (59-8) Dangukeun susumbarna, ucap-
ucapanana matak raheut lir pedang,
panyangkana moal aya nu ngadengeeun.
8 (59-9) Nanging ku Gusti mah eta teh
digumujengkeun, eta jalmi-jalmi tuna Allah
teh ku Gusti dipoyok.
9 (59-10) Abdi ngandel kana kakiatan Gusti,
nya Gusti nu jadi panyalindungan abdi.

10 (59-11) Allah anu nyaaheun ka kaula
tangtu nyumpingan, kaula bakal disina nenjo
musuh eleh.
11 (59-12) Eta musuh teh ulah dipaehan,
nun Allah, bilih bangsa abdi parohoeun.
Paburencaykeun, elehkeun ku kakiatan Gusti,
nun PANGERAN, panyalindungan abdi sadaya!
12 (59-13) Ku margi sungutna jahat, biwirna
doraka, mugi sing karingkus ku adigungna!
Maranehna sok sasapa, sok nipu.
13 (59-14) Mugi amuk ku amarah Gusti,
sing tumpur lebur, sangkan karasaeun yen
Allah teh murba di Israil, malah ngereh
satangkaraking jagat.
14 (59-15) Wengina maranehna daratang
deui, ngaprak kota bari tinghareng cara
anjing,
15 (59-16) sapertos anjing ngaprak
nareangan hakaneun, ari ngan manggih
saeutik babaung.
16 (59-17) Dupi abdi mah sumeja
ngidungkeun karosaan Gusti, unggal
isuk bade muji satia asih Gusti. Gusti
parantos kersa jadi panyalindungan, sareng
panyaluuhan waktos abdi keur rupek.
17 (59-18) Abdi muji ka Gusti, nun Pangraksa
abdi! Panyalindungan abdi teh Allah, Allah nu
asih ka abdi.

60

1 (60-1) Pikeun pamingpin biduan.
Nurutkeun lagu: Kembang Bakung
nu jadi saksi. Jabur atikan ti Daud (60-2)

sabada mulih tas ngelehkeun urang Aram
Mesopotamia jeung Aram Sobah, jeung waktu
Yoab mulang tas ngelehkeun urang Edom di
Lebak Uyah, aya dua belas rebu musuh anu
kasambut. (60-3) Nun Allah, Gusti parantos
miceun abdi-abdi, parantos ngabenduan,
mugi kersa mikawelas deui.
2 (60-4) Ieu tanah ku Gusti digenjlongkeun,
disina bareulah, ku margi ngarewag, mugi
anu bareulah teh diliputkeun deui.
3 (60-5) Umat teh ku Gusti dikeunaan
cocobi pohara pisan; abdi sadaya dugi ka
tingdaligdeug sapertos nu mabok.
4 (60-6) Gusti parantos ngemutan sakur nu
hormat ka Gusti, sangkan maranehna luput
tina karuksakan.
5 (60-7) Anggo kakiatan Gusti keur ngajait
abdi-abdi, waler paneda abdi sadaya, supados
umat kaasih Gusti tiasa salamet.
6 (60-8) Allah geus ngadawuh ti kasuciana-
Na, "Kami unggul; Kami rek ngabagi-bagi
tanah Sekem, sarta Lebak Sukot rek
dibagikeun ka umat Kami.
7 (60-9) Gilad boga Kami, kitu deui Menase.
Epraim balakutak Kami, Yuda teteken
karajaan Kami.
8 (60-10) Tapi Moab mah rek dijieun
pangumbahan, jeung Kami arek ngalungkeun
tarumpah ka Edom, pikeun ciri yen eta tanah
boga Kami. Kutan urang Pelisti teh ngira rek
bisa surak, ngira rek bisa meunang ti Kami?"

9 (60-11) Saha nu rek nyandak abdi ka eta
kota anu dibenteng? Saha anu baris nuyun
abdi ka Edom, nun Allah?
10 (60-12) Naha leres Gusti teh parantos
luas ka abdi sadaya? Naha leres moal kersa
sareng ngarurug musuh?
11 (60-13) Tulungan abdi-abdi ngayonan
musuh, margi pitulung ti manusa mah tangtos
gaplah.
12 (60-14) Ari disarengan ku Allah mah
urang tangtu unggul, musuh teh ku Mantenna
geus tangtu eleh.

61

1 (61-1) Pikeun pamingpin biduan.
Dipirig ku kacapi. Ti Daud. (61-2)
Nun Allah, dangukeun panyambat abdi,
perhatoskeun paneda abdi!
2 (61-3) Sajeroning pegat harepan tur tebih
ti rorompok, ka Gusti abdi cumeluk! Candak
abdi nyalindung ka nu aman,
3 (61-4) nya Gusti panyalindungan abdi
teh, benteng abdi anu weweg enggoning
ngayonan musuh.
4 (61-5) Widian abdi cicing di kasucian
Gusti saumur hirup, supados aman dina aub
jangjang Gusti.
5 (61-6) Gusti parantos ngadangu jangji
abdi, nun Allah, sareng parantos maparin
naon-naon anu digaduhan ku jalmi-jalmi anu
hormat ka Gusti.
6 (61-7) Mugi raja dipanjangkeun yuswa,
widian hirup salalamina!

7 (61-8) Mugia anjeunna marentah
sapapaosna di payuneun Gusti, nun Allah,
mugi diaping ku kasatiaan sareng kaasih
Gusti.
8 (61-9) Ku hal eta, abdi bade nyanggakeun
pupujian ka Gusti, sareng nedunan jangji,
unggal dinten bade nyanggakeun kurban.

62

1 (62-1) Pikeun pamingpin biduan.
Nurutkeun Yedutun. Jabur Daud.
(62-2) Kaula kudu sabar ngadago dijait ku
Allah, ngan ka Mantenna kaula muntang teh.
2 (62-3) Ngan Mantenna nu ngaraksa jeung
nyalametkeun kaula, Mantenna benteng
kaula, jadi kaula moal bisa eleh.
3 (62-4) Rek tepi ka iraha maraneh narajang
ka jalma saurang, nu kakuatanana sarua
jeung pager ruksak?
4 (62-5) Niat maraneh taya lian, rek ngarurud
anjeunna tina kalungguhanana; maraneh teh
jalma palsu. Ari biwir ngadoakeun, hate mah
ka anjeunna nyumpahan.
5 (62-6) Kaula ngan gumantung ka Allah,
pangharepan ditamplokkeun ka Mantenna.
6 (62-7) Ngan Mantenna nu ngaraksa jeung
nyalametkeun kaula, Mantenna benteng
kaula, jadi kaula moal bisa eleh.
7 (62-8) Kasalametan jeung kahormatan
kaula estu gumantung ka Allah, Allah teh
benteng kaula anu tohaga, panyalindungan
kaula.

8 (62-9) He rahayat, sing tetep percaya
ka Allah, wakcakeun sakabeh kasusah ka
Mantenna, karana Allah teh panyalindungan
urang.
9 (62-10) Kabeh manusa lir sarenghap
napas, menakna, cacahna, sarua taya ajenna.
Mun ditimbang, ngoleang taya bobotna,
leuwih hampang manan ambekan sarenghap.
10 (62-11) Ulah ngandelkeun kakerasan, ulah
hayang beubeunangan ku rarampog, malah
najan beuki beunghar oge eta kabeungharan
teh ulah dijieun andelan.
11 (62-12) Leuwih ti sakali kami ngareungeu
Allah ngadawuh, yen kakawasaan mah
kagungan Mantenna,
12 (62-13) sarta kaasih Mantenna taya
kendatna. Gusti ku anjeun, nun PANGERAN,
nu ngaganjar ka manusa, satimpal sareng
lampahna.

63

1 (63-1) Jabur Daud basa keur aya di
tanah gurun bawahan Yuda. (63-2)
Nun Allah, nya Anjeun Allah abdi. Abdi kangen
ka Gusti. Sakujur diri ngaraos tibelat ka Gusti
lir tanah keri, garing tara kasorang ku cai nya
kitu jiwa abdi teh halabhabna ka Gusti.
2 (63-3) Mugi abdi tiasa ningal Gusti di
tempat anu suci, sangkan ningal kumaha
mulyana sareng agungna Gusti.
3 (63-4) Satia asih Gusti langkung utami ti
batan hirup, eta margina abdi sumeja muji ka
Gusti.

4 (63-5) Saumur-umur sumeja nembongkeun
katumarimaan, nadahkeun leungeun neneda
ka Gusti.
5 (63-6) Nyawa abdi bakal pesta tur sugema,
abdi sumeja muji ku lagu suka, ngamulyakeun
ka Gusti.
6 (63-7) Keur ngedeng di enggon, emut ka
Gusti, sawewengi ngemut-ngemut Gusti,
7 (63-8) wireh Gusti salamina nulungan bae.
Dina kalangkang jangjang Gusti, abdi bade
nyanyi gumbira.
8 (63-9) Ka Gusti abdi muntang dina
panangan Gusti abdi aman.
9 (63-10) Sabalikna nu ngarah nyawa abdi
bakal tarurun ka dunyana nu paraeh,
10 (63-11) bakal paraeh di pangperangan,
bangke-bangkena dihakan ku ajag.
11 (63-12) Dupi raja bakal bingah margi
disina unggul ku Allah. Sakur anu ikrar
kalayan nyebat jenengan Allah bakal maruji
ka anjeunna. Sawangsulna jalmi-jalmi tukang
bohong sungutna bakal barungkem.

64

1 (64-1) Pikeun pamingpin biduan.
Jabur Daud. (64-2) Nun Allah,
dangukeun paneda abdi anu keur kasesahan!
Abdi teh sieun musuh. Salametkeun nyawa
abdi.
2 (64-3) Amankeun abdi ti nu garaduh niat
jahat, tina amarah para jahanam.

3 (64-4) Maranehna ngasah letahna
seukeut kawas pedang, mesat-mesatkeun
omonganana anu garihal lir jamparing.
4 (64-5) Maranehna karesit nyebarkeun
bohong, taya kaera, nyilakakeun jalmi anu
balener ku carana anu kecing.
5 (64-6) Maranehna silih hatean
ngarararancang kajahatanana. Silih bejaan
di mana neundeun pitapakna. Aromongna,
"Buni, moal kaciri."
6 (64-7) Maranehna nyarieun picilakaeun
batur, sarta kieu aromongna, "Alus, sampurna
ieu rarancang urang teh." Hate jeung pikiran
manusa teh buni, teu bisa diteuleuman.
7 (64-8) Tapi jamparing Allah tingbelesat ka
maranehna. Maranehna ujug-ujug taratu.
8 (64-9) Ku Allah disina cilaka ku ucap-
ucapanana sorangan; sakur anu nyaraksian
bati gogodeg.
9 (64-10) Maranehna bakal galimir, bakal
mikiran anu geus dipidamel ku Allah, tuluy
nguar-nguar padamelana-Na.
10 (64-11) Jalma anu balalener barungah ku
sagala padamelan PANGERAN, maranehna
tangtu aman nyalindung ka Mantenna;
jalma-jalma nu balageur bakal maruji ka
Mantenna.

65 1 (65-1) Pikeun pamingpin biduan.
Jabur Daud. Lagu. (65-2) Leres,
abdi-abdi kedah muji ka Gusti di Sion, sareng
nekanan jangji, nun Allah.

2 (65-3) Gusti ngamakbul kana paneda,
jalmi ti mana-mana bakal darongkap
3 (65-4) ngakukeun dosana ka Gusti. Dosa
abdi sadaya kacida abotna nanging Gusti
kersa ngahapunten.
4 (65-5) Bagja jalma-jalma anu ku Gusti
dipilih, anu dicandak nyicingan tempat
kasucian Gusti. Di dinya abdi-abdi bakal
dicekapan ku sagala hal anu sae, nya eta ku
berkah-berkah ti Bait Gusti nu suci.
5 (65-6) Gusti ngawaler ka abdi-abdi ku
maparin kaunggulan, sareng midamel hal-hal
anu araheng pikeun nyalametkeun abdi-abdi.
Gusti jadi andelan jalmi sadunya, dugi ka anu
tarebih di peuntaseun sagara.
6 (65-7) Kalayan gagah Gusti nangtungkeun
gunung-gunung, mintonkeun kakawasaan
anu rongkah.
7 (65-8) Gusti nengtremkeun lautan
anu motah, nengtremkeun ombakna anu
jumegur, sareng nengtremkeun rusuhna
bangsa-bangsa.
8 (65-9) Jalmi sajagat galimir naringal
kaahengan padamelan Gusti. Jalmi-jalmi ti
satungtung bumi surak gumbira naringal eta
padamelan Gusti.
9 (65-10) Tanah teh ku Gusti diriksa,
dipasihan hujan, disina subur makmur.
Walungan-walungan disina caian, bumi disina
bijil hasilna. Ieu anu dipidamel ku Gusti:

10 (65-11) Lahan-lahan kenging ngawuluku
digeyeran hujan, taneuhna disina riduh
dileledok ku cihujan, pepelakanana sina jaradi
ngagedean.
11 (65-12) Ku berkah Gusti panen teh
mucekil! Ka mana Gusti sumping, di dinya
tangtos jadi lubak-libuk.
12 (65-13) Sampalan-sampalan pinuh ku
embe sareng domba, lamping-lamping pasir
garerah.
13 (65-14) Rayap rendang domba minuhan
sampalan, lebak-lebak pinuh ku pelak
gandum. Sadayana jadi jigrah kakawihan.

66

1 Pikeun pamingpin biduan. Jabur.
Lagu. Surak sing gerah, he umat
kabeh, puji Allah!
2 Sanggakeun pupujian, agungkeun
jenengana-Na, baktikeun pamuji ka
Mantenna!
3 Unjukkeun ka Allah, "Padamelan Gusti
kalintang ahengna. Kakawasaan Gusti teu
kinten rosana, dugi ka musuh-musuh Gusti
ngareluk sarieuneun.
4 Satangkaraking jagat sami sumembah,
ngaragungkeun ka Gusti, ngaragungkeun
jenengan Gusti."
5 Ka darieu, saksian dadamelan Allah,
saksian kaahengan dadamelana-Na di
manusa.

6 Laut disalin rupa jadi daratan, bisa dipake
leumpang ku karuhun urang, dipeuntasan.
Padamelan Mantenna estu matak bungah.
7 Mantenna nyangking parentah
salalanggengna, sabab kawasa, soca-
Na nitenan bangsa-bangsa. Pacuan aya nu
wani baha.
8 Puji Allah kami, he sakumna bangsa, sing
kadenge mujina.
9 Mantenna geus ngaraksa jiwa-jiwa kami.
Kami kabeh teu diantep sina ragrag.
10 Nun Allah, abdi-abdi ku Gusti parantos
diuji, sapertos perak dibesot ku seuneu.
Leres, ku Gusti parantos diuji.
11 Ku Gusti diantep tigebrus kana burang,
punduk dibugbrugan momotan.
12 Ku Gusti diantep diidek-idek ku musuh,
diantep ditempuh ku seuneu sareng ku caah.
Nanging ayeuna parantos dicandak ka tempat
anu aman.
13 Abdi bade ka gedong Gusti nyanggakeun
kurban beuleuman, kangge nekanan jangji ka
Gusti.
14 Bade ngabuktoskeun anu diikrarkeun
kapungkur waktos keur nyorang tunggara.
15 Bade ngahaturkeun domba, dibeuleum
dina altar, ngurbankeun sapi jalu sareng
embe, haseupna sina mumbul ka langit.
16 Ka darieu reungeukeun, he sakur anu
ajrih ka Allah, kaula rek nyaritakeun pitulung
Mantenna ka kaula.

17 Bareto kaula ngajerit menta tulung ka
Mantenna, ayeuna kaula ngagungkeun ku
pupujian.
18 Lamun seug kaula henteu eling tina dosa,
PANGERAN moal kersaeun ngadangu.
19 Tapi Allah memang geus ngadangu ka
kaula, panyambat kaula geus dimakbul.
20 Sagala puji ka Allah, reh paneda kaula
henteu ditolak sarta henteu ngowelkeun satia
asih-Na ka kaula.
67 1 (67-1) Pikeun pamingpin biduan.
Dipirig ku kacapi. Jabur. (67-2) Nun
Allah, abdi sadaya neda piwelas sareng
berkah, mugi luntur galih kersa malire ka
abdi.
2 (67-3) Sangkan pangersa Gusti nyata ka
umat manusa, pon kitu kasalametan ti Gusti
dikenal ku bangsa sakumna.
3 (67-4) Mugia umat maruji ka Gusti, nun
Allah, mugia maranehna sami ngagungkeun!
4 (67-5) Mugia bangsa-bangsa teh sami
gerah sami bingah, wireh ku Gusti dituyun
kalayan adilna, bangsa-bangsa di ieu dunya
teh ku Gusti dipingpin.
5 (67-6) Mugia umat maruji ka Gusti, nun
Allah, mugia maranehna sami ngagungkeun!
6 (67-7) Tanah geus ngaluarkeun hasil. Allah,
Allah urang, geus ngaberkahan.
7 (67-8) Allah geus ngaberkahan ka urang,
mugia umat kabeh di mana-mana hormat
jeung ajrih ka Mantenna.

68 1 (68-1) Pikeun pamingpin biduan.
Jabur Daud. (68-2) Allah maju,
musuh-musuh-Na dipaburencaykeun. Anu
gareuleuheun ka Mantenna areleh, kalabur.
2 (68-3) Ku Mantenna diusir, leungit lir
haseup dikebut ngaraley kawas lilin dideang.
Nu jarahat teh lebur di payuneun Allah.
3 (68-4) Sabalikna nu balener mah
aratoheun di payuneun Mantenna, sarurak
nembongkeun kabungah.
4 (68-5) Puji Allah, puji jenengana-Na,
sadiakeun jalan pikeun Mantenna nu ngambah
mega. Jenengan Mantenna PANGERAN, sing
aratoh di payuneuna-Na!
5 (68-6) Allah anu linggih di Bait-Na anu
suci, ngarawat ka nu pahatu, ngaraksa ka
randa-randa.
6 (68-7) Mantenna ngimahan ka nu
nunggelis, nungtun para sakitan sina barebas,
ari bangsa basangkal disina hirup di tempat
mencil.
7 (68-8) Nun Allah, nalika Gusti ngapalaan
umat, waktos ngambah gurun keusik,
8 (68-9) bumi genjlong, langit nurunkeun
hujan, ku sumpingna Allah Sinai Allah Israil
sumping.
9 (68-10) Gusti seueur nurunkeun hujan,
tanah kagungan nu parantos garing seger
deui.

10 (68-11) Umat Gusti nyarieun imah di
dinya; kalayan kasaean Gusti ngurus anu
mariskin.
11 (68-12) PANGERAN ngaluarkeun
parentah-Na, para wanita ngembarkeun
wartana:
12 (68-13) "Raja-raja katut baladna geus
kalabur!" Para wanita di lembur ngabagi-bagi
jarahan, nya eta:
13 (68-14) jajapatian-jajapatian anu
disaput ku perak, jangjangna disaput emas
ngagurilap. (Ku naon arandika aya nu teu milu
jurit, anggur caricing di kandang domba?)
14 (68-15) Waktu Allah Nu Maha Kawasa
ngaburiakkeun raja-raja di Gunung Salmon,
eta gunung ku Mantenna dihujanan ku salju.
15 (68-16) Gunung Basan estu hebat,
gunung nu rea puncakna!
16 (68-17) Ku naon maneh ti puncak-
puncak maneh anu laluhur, nenjokeun
bari ngahina ka gunung anu ku Allah rek
dijieun panglinggihana-Na? PANGERAN pasti
ngaraton di dinya salalanggengna!
17 (68-18) Diiring ku rebuan kareta perang
anu rarongkah, PANGERAN sumping ti Sinai,
lebet ka tempat nu suci.
18 (68-19) Mantenna ngunggahan tempat
anu laluhur, ti dinyana nyandak tawanan
rea pisan, sarta nampi upeti ti anu tadina
ngaralawan. GUSTI Allah baris linggih di
dinya.

19 (68-20) Puji PANGERAN, anu saban
poe mangnanggungkeun momotan urang.
Mantenna teh Allah anu nyalametkeun urang.
20 (68-21) Allah urang teh, Allah nu ngajait
urang, Mantenna teh PANGERAN, Gusti urang,
anu ngajait urang tina ajal.
21 (68-22) Satemenna, Allah bakal
ngaremukkeun hulu musuh-musuh-Na, nya
eta sakur anu hirupna teu weleh dosa.
22 (68-23) PANGERAN geus ngadawuh,
"Musuh maraneh ti Basan ku Kami rek dibawa
deui ka dieu, ti jero laut ge ku Kami rek
dibawa ka dieu,
23 (68-24) supaya maraneh ngaraas
getihna, sarta anjing maraneh sareubeuheun
ngaletakan getihna."
24 (68-25) Nun Allah, arak-arakan
kaunggulan Gusti ditongton ku sadayana,
Allah, Raja abdi, diarak, lebet ka kasuciana-
Na.
25 (68-26) Pangpayunna para biduan, palih
pungkur para pamaen musik, di tengah para
mojang anu narabeuh terebang.
26 (68-27) "Paruji Allah dina kumpulan
umat-Na, paruji PANGERAN, he sakabeh
turunan Yakub!"
27 (68-28) Pangheulana datang Binyamin,
kaom anu pangleutikna, tuluy para pamingpin
Yuda jeung aleutanana, geus kitu para
pamingpin Sebulun jeung Naptali.

[28] (68-29) Pintonkeun kakawasaan Gusti,
nun Allah, kakawasaan anu dianggo ngabela
abdi sadaya.
[29] (68-30) Pintonkeun ti Bait Gusti di
Yerusalem, tempat raja-raja nyaranggakeun
upeti ka Gusti.
[30] (68-31) Seuseul Mesir, si sato galak di
leuweung manjah, seuseul bangsa-bangsa,
si gorombolan banteng katut anak-anakna,
sina marendek sareng nyaranggakeun perak.
Paburencaykeun bangsa-bangsa nu bareuki
perang!
[31] (68-32) Duta-duta bakal daratang ti Mesir,
urang Sudan bakal naradahkeun leungeun,
ngadaroa ka Allah.
[32] (68-33) Sanggakeun nyanyian ka Allah,
he karajaan-karajaan di dunya, sanggakeun
pupujian ka PANGERAN,
[33] (68-34) ka Mantenna, anu nitih langit
jaman purba. Gederkeun surak ka Mantenna
sing tarik.
[34] (68-35) Embarkeun kakawasaan Allah,
kadaulatana-Na anu ngauban Israil,
kadigjayaana-Na di langit.
[35] (68-36) Matak bengong nalika Allah
kaluar ti jero kasuciana-Na, Mantenna, Allah
Israil! Mantenna maparin kakuatan jeung
kakawasaan ka umat-Na. Puji Allah!

69 [1] (69-1) Pikeun pamingpin biduan,
nurutkeun lagu Kembang Bakung. Ti

Daud. (69-2) Nun Allah, salametkeun abdi,
cai parantos semet beuheung abdi,
2 (69-3) abdi parantos meh tilelep dina
leutak, teu aya tincakeun anu teuas. Abdi
tikerelep ka cai jero, ngaleong kabantun
ombak.
3 (69-4) Ngoceak taya pedahna, tikoro
kantun peuyeuhna, panon cape ngalieukan
pitulung Gusti.
4 (69-5) Anu ngarewaeun ka abdi teu
puguh-puguh seueurna alah batan buuk dina
sirah. Maranehna ngomongkeun anu teu
bener perkawis abdi. Maranehna kuat, sareng
ngarah maehan abdi. Abdi ku maranehna
dipaksa kedah mulangkeun barang anu sanes
kenging maling.
5 (69-6) Nun Allah, Gusti tingali kana
kabodoan abdi, kalepatan abdi di payuneun
Gusti teu aya nu buni.
6 (69-7) Nun PANGERAN Nu Maha Agung
sareng Nu Maha Kawasa, mugi anu maruntang
ka Gusti, ulah dugi ka kaisinan tina lantaran
abdi; mugi abdi ulah jadi matak aeb ka
jalmi-jalmi anu nyaluuh ka Gusti, nun Allah
Israil!
7 (69-8) Da pang abdi pada ngahina teh ku
karana Gusti. Ku karana Gusti abdi nandang
kahinaan.
8 (69-9) Ku baraya dijieun deungeun, ku
dulur saindung teu diwawuhan.

9 (69-10) Kacintaan abdi ka Bait Gusti
lir seuneu ngarerab hate; pamoyok anu
dibaledogkeun ka Gusti, keunana ka abdi.
10 (69-11) Abdi puasa ngasorkeun maneh
anggur pada ngahinakeun.
11 (69-12) Dangdan ku pakean
kasungkawawaan, anggur pada
nyeungseurikeun.
12 (69-13) Di jalan-jalan abdi teh pada
ngobrolkeun, ku pamabokan dipake
ceuceuleuweungan.
13 (69-14) Nanging abdi gaduh paneda ka
Gusti, nun PANGERAN, mugi diwaler ari
parantos waktosna. Mugi dimakbul, demi
rosana kanyaah Gusti, demi kasatiaan jangji
Gusti yen bade nyalametkeun.
14 (69-15) Jait abdi, ulah dugi ka tilelep
dina ieu embel, luputkeun ti musuh-musuh,
hanjatkeun ti jero leuwi.
15 (69-16) Ulah dugi ka abdi kagulung ku
caah, atanapi kaceot ka jero leuwi, atanapi
tilelep ka jero kubur.
16 (69-17) Waler, nun PANGERAN, margi
Gusti teh lautan asih, reh Gusti teh sipat
welas.
17 (69-18) Ulah nyumput ti abdi Gusti. Abdi
sakieu cilakana, mugi Gusti enggal ngawaler!
18 (69-19) Enggal geura sumping
nyalametkeun, luputkeun abdi ti musuh-
musuh.

19 (69-20) Gusti uninga kumaha abdi
dihinana, pada moyok, pada nganistakeun;
musuh-musuh abdi ku Gusti kauninga.
20 (69-21) Pamoyokna ngagerihan kana
hate, matak pegat harepan; ngarep-ngarep
aya nu ngaraskeun, luput, ngarep-ngarep
panglipur, lebeng.
21 (69-22) Ana lapar anggur disodoran
racun, ana halabhab anggur diasongan cuka.
22 (69-23) Muga-muga perjamuan
maranehna sing jadi mamala, hahajatanana
sing nyilakakeun dirina.
23 (69-24) Lolong-lolongkeun panonna,
leuleus-leuleuskeun tonggongna!
24 (69-25) Tumplekkeun amarah Gusti,
tamplokkeun kajengkel Gusti ka maranehna.
25 (69-26) Padumukanana sina saruwung,
kemah-kemahna sina parongpong.
26 (69-27) Margi maranehna nganiaya jalma
anu ku Gusti disiksa, nganyenyeri ka nu ku
Gusti dirangket.
27 (69-28) Catet sadaya kajahatanana, ulah
dipaparin salamet.
28 (69-29) Ngaran-ngaranna pareuman tina
kitab nu harirup, ulah didaptarkeun dina
daptar umat Gusti.
29 (69-30) Nanging abdi teh keur nyeri,
seep harepan, angkat abdi teh, nun Allah,
salametkeun!

30 (69-31) Kaula rek muji ka Allah ku hiji
lagu ngamulyakeun Mantenna ku ngucap
sukur.
31 (69-32) Eta bakal leuwih kamanah ku
PANGERAN ti batan ngurbankeun sapi, ti
batan ngurbankeun sapi jalu nu geus gede.
32 (69-33) Ana hal eta katangen ku nu
balangsak, tangtu barungaheun, sakur nu
ibadah ka Allah tangtu hatena reugreug.
33 (69-34) Karana PANGERAN tangtu
ngamakbul ka nu walurat, tur moal tega ka
umat-Na di jero panjara.
34 (69-35) Puji Allah, he langit jeung bumi,
lautan katut mahluk-mahluk laut!
35 (69-36) Mantenna tangtu ngarahayukeun
Yerusalem, ngadegkeun deui kota-kota tanah
Yuda, sangkan dicicingan ku umat-Na sarta
jadi milikna,
36 (69-37) bakal jadi warisan turunan
abdi-abdi Mantenna, sarta jadi pamatuhan
sakur nu nyaah ka Allah.

70 1 (70-1) Pikeun pamingpin biduan. Ti
Daud, waktu anjeunna nyanggakeun
kurban panarima. (70-2) Nun Allah, abdi
salametkeun! Nun PANGERAN, enggal abdi
tulungan!
2 (70-3) Mugi-mugi eta anu harayangeun
maehan abdi teh elehkeun, guyurkeun. Eta
anu aratoheun ku katunggaraan abdi teh sina
alundur, sina areraeun.

3 (70-4) Mugi eta anu nyaleungseurikeun ka
abdi teh sina areleh, sina tagiwur.
4 (70-5) Dupi nu nyarembah ka Gusti,
sina barungah, sina garerah. Sakur anu
narimakeun kana kasalametan ti Gusti
ngucap, "Maha Agung PANGERAN!" teu
kendat-kendat.
5 (70-6) Dupi abdi, nu teu daya teu upaya,
mugi ku Gusti enggal dilayad! Gusti teh
jurusalamet, PANGERAN abdi. Enggal abdi
tulungan!

71

1 Nun PANGERAN, abdi dongkap
nyuhunkeun dibelaan; mugi ulah
dikajeunkeun!
2 Demi Gusti teh adil, mugi abdi dijait,
dibebaskeun; mugi kersa ngadangu, abdi
tulungan.
3 Sing jadi panyalindungan sareng benteng
anu kuat, tempat abdi ngaub. Gusti teh
pangungsian sareng pertahanan abdi.
4 Nun Allah, leupaskeun abdi ti jalma-jalma
jahat, ti nu daroraka, karuat sareng telenges.
5 Gusti teh pangharepan abdi, nu ku abdi
dipuntangan ti ngongora, nun PANGERAN Nu
Maha Agung.
6 Gusti panyaluuhan abdi saumur-umur, nya
Gusti nu jadi pitulung ti wangkid abdi lahir.
Bade sapapaosna abdi ngamulyakeun ka
Gusti.
7 Ka jalma rea hirup abdi kantos jadi tuladan,
margi Gusti jadi benteng abdi nu tohaga.

8 Abdi moal kendat-kendat muji ka Gusti,
saban dinten sumeja ngagungkeun.
9 Abdi ulah dipiceun dumeh parantos kolot,
ulah ditilar dumeh parantos taya tanaga.
10 Abdi teh diomong-omongkeun ku musuh,
dibadamikeun ku anu nariat maehan.
11 Carekna, "Eta jalma geus ditundung ku
Allah, urang udag, urang tewak, da moal aya
nu nulungan."
12 Nun Allah, ulah tebih ti abdi, enggal abdi
tulungan, nun Gusti!
13 Sing eleh, sing tumpur eta anu ngarah
ka abdi teh. Sing areraeun, sina nandang
hina, nu nyiar picilakaeun abdi, eta anu bade
nyarilakakeun ka abdi teh.
14 Dupi abdi moal weleh ngarep-ngarep ka
Gusti bade wuwuh-wuwuh muji ka Gusti.
15 Bade nyanggemkeun kasaean Gusti
sadinten jeput bade nyarioskeun kasalametan
ti Gusti, sanaos hal eta teu kahontal ku akal
abdi.
16 Kadigjayaan PANGERAN Nu Maha Agung
sumeja dimashurkeun, nya kasaean Gusti
anu bade dipuji-puji teh.
17 Gusti anu ngatik abdi ti leuleutik, dugi ka
kiwari abdi tetep nguarkeun karya Gusti anu
araheng.
18 Ayeuna abdi parantos kolot cetuk huis,
mugia ku Gusti ulah ditilar, nun Allah!
Sarengan abdi ari keur nyanggemkeun

kakawasaan sareng kadigjayaan Gusti ka
sakumna turunan nu bakal datang.
19 Kaadilan Gusti maratan langit, Gusti
parantos midamel perkawis anu aragung, teu
aya anu mapakan ka Gusti.
20 Gusti nu ngersakeun abdi nandangan
rupi-rupi rerepit sareng pakewuh, Gusti
keneh anu baris mulihkeunana, Gusti nu
bakal ngajagi abdi ti kubur.
21 Gusti nu bakal ngangkat deui darajat abdi,
langkung ti kapungkur, Gusti tangtos kersa
deui ngalilipur.
22 Abdi bade muji dibarengan ku ngacapi
muji kasatiaan Gusti, Allah abdi, sumeja
ngacapi nyanggakeun kidung pamuji ka Gusti,
Maha Suci Allah Israil.
23 Bari nabeuh bade dikawihan masing tarik,
nyanyi sataker tanaga reh ku Gusti parantos
dirahayukeun.
24 Sadinten jeput bade nyanggem-
nyanggemkeun kaadilan Gusti, reh anu bade
nyarilakakeun ka abdi parantos areleh sarta
nandangan hina.

72

1 Ti Suleman. Nun Allah, wulangkeun
hukum Gusti ka raja kaadilan Gusti
paparinkeun ka anjeunna,
2 supados adil ngurusna ka umat Gusti,
sangkan leres ngurusna ka nu sangsara.
3 Mugia nagri makmur santosa sareng sing
nyumiratkeun kaadilan.

4 Sang raja mugia rumaksa ka nu balangsak,
bumela ka nu walurat, sareng numpes tukang
nindes.
5 Sapanjang panonpoe sareng bulan gumelar,
umat sing turun-tumurun ngesto ka Gusti.
6 Mugia raja teh sing saibarat hujan nyiram
lahan-lahan, lir ngijih nyiraman bumi.
7 Sapanjang jumenengna muga mekar
kaadilan, muga makmur sapanjangna,
tinanding umurna bulan.
8 Karajaanana sing murba ti laut ka laut, ti
Eprat dugi ka tungtung jagat.
9 Urang gurun keusik masing tunduk ka
anjeunna, musuh-musuhna masing sarujud.
10 Raja-raja Sepanyol sareng anu ti
pulo-pulo, sing carunduk nyaranggakeun
pangabakti, raja-raja Arab sareng Etiopia
caraos upeti.
11 Raja-raja sadayana bakal dareku ka
anjeunna, bangsa-bangsa sadayana sami
kumawula.
12 Anjeunna rumawat ka nu walurat,
anu nyambat ka anjeunna; nyaah ka nu
balangsak, jeung nu kalantar.
13 Asih ka nu miskin, nyaah ka nu lemah
nangtayungan hirupna anu sangsara.
14 Maranehna diluputkeun tina panggencet
jeung katelengesan, nyawa maranehna ku
raja dianggap mulya!

15 Dirgahayu raja! Sing disebaan emas ti
tanah Arab, sing pada ngadoakeun salilana,
sing dirahmat ku Allah sapapanjangna!
16 Mugia nagri pinuh ku gandum, pasir-
pasirna kaamparan pepelakan, laleubeut
buahanana kawas anu di Libanon. Kota-
kotana masing gegek ku jelema, lir tegal
pinuh ku jukut.
17 jenenganana sing tetep kawangi-wangi,
kawentar mashur sapanjang surya gumelar.
Mugia sakumna bangsa marenta diberkahan
ku Allah, cara ngaberkahan ka raja.
18 Puji PANGERAN Allahna Israil! Ngan
Mantenna nyalira anu ngadamel saniskara
mujijat.
19 Puji jenengana-Na nu agung,
salalanggengna! Kamulyaan Mantenna
sing minuhan jagat. Amin! Amin!
20 Kitu ungel panutup paneda-paneda Daud
putra Isai.

73 1 Jabur Asap. Sabenerna, Allah teh
nyaah ka Israel, nyaah ka sakur nu
beresih hate.
2 Tapi kaula kungsi bingbang kana hal eta,
kapercayaan meh luntur,
3 lantaran kaula teh panas ka nu karumaki,
dumeh nu daroraka teh sararenang hirupna.
4 Tara katarajang ku kanyeri, awakna karuat,
sarehat.
5 Tara meunang papait cara nu sejen, tara
meunang kasusah cara nu rea.

6 Kasombonganana lir geus ngongkorong,
katelengesanana enggeus ngabaju,
7 hatena mudalkeun kadorakaan, pikiranana
pinuh ku niat jahat.
8 Resep nyeungseurikeun batur, ucapna
jarahat, takabur jeung resep ngagencet batur.
9 Maranehna ngahujat Allah di sawarga gede
rahul ka manusa di bumi.
10 Ku hal eta, umat Allah ge jadi bariluk,
ngarandeleun kana caritaan maranehna.
11 Majar, "Moal kauninga ku Allah, moal
katohyan ku Nu Maha Agung."
12 Kitu kaayaanana eta anu daroraka teh,
hirupna sarenang, malah beuki baleunghar.
13 Jadi percumah kaula hirup beresih, teu
guna ngajauhan dosa oge.
14 Nun Allah, sadinten jeput Gusti nyangsara
abdi, unggal enjing Gusti nyiksa.
15 Nanging upami abdi nyanggem kitu, atuh
sanes jadi umat Gusti deui.
16 Nu mawi eta teh sok haben dipikiran,
nanging sualna abot teuing keur abdi mah.
17 Tungtungna abdi asup ka Bait Gusti,
nembe ngartos bakal kumaha engkena eta nu
jarahat teh.
18 Maranehna baris ditempatkeun di nu
laleueur, sina lalabuh carilaka.
19 Ku Gusti ditumpur sakedat netra, kitu
tungtung panganggeusanana, pikagimireun.
20 Sapertos impian, bray isuk teh buyar;
barang Gusti cengkat, les maranehna musna.

21 Waktos keur ngarasa jengkel sareng hate
asa karerab,
22 harita abdi teh bodo sapertos sato, tina
teu ngartos ku Gusti.
23 Mung saena abdi tetep montel ka Gusti,
sarta leungeun abdi ku Gusti dicepeng.
24 Ku Gusti ditungtun dinasehatan sangkan
ahirna tiasa ditampi kalayan hormat.
25 Saha deui kagaduh abdi di sawarga, kajabi
Gusti? Di dunya ge hoyong naon deui, da
parantos gaduh Gusti.
26 Najan jiwa raga abdi lemah, nanging Allah
anu jadi kakiatan abdi. Anu dipikabutuh ku
abdi salalamina mung Gusti.
27 Sing saha anu ninggalkeun Gusti, tangtos
cilaka. Sing saha anu teu satia ka Gusti, ku
Gusti baris dibasmi.
28 Jadi keur kaula mah raket ka Allah teh
kacida hadena; ka PANGERAN Nu Maha Agung
kaula seja nyalindung sarta ngawartakeun
sagala padamelana-Na.

74 1 Lagu atikan ti Asap. Nun Allah, naon
margina nilarkeun abdi sadaya? Bade
salamina bendu ka umat teh?
2 Mugi sing emut ka umat anu ku Gusti dipilih
ti jaman kapungkur, kenging Gusti ngarebut
ti pangbudakan, teras dijadikeun milik Gusti.
Sing emut ka Sion, tempat Gusti kapungkur.
3 Mangga ku Gusti tingalian ruruntukna, eusi
Bait Gusti reksak urut digempur ku musuh.

4 Di Bait Gusti musuh teh sarurak,
nanjeurkeun banderana ciri unggulna.
5 Pametana badis tukang nuar anu keur
naluaran tatangkalan ku kampak.
6 Ukir-ukiran kayu remuk ajur dikampakan
sareng digedoran ku palu.
7 Bait Gusti diburak-barik teras diduruk,
tempat babakti ka Gusti teh dinistakeun.
8 Karepna ngancurkeun abdi-abdi sama
sakali; tempat-tempat ibadah di ieu tanah ku
maranehna didurukan dugi ka seep.
9 Lambang-lambang karamat sadayana
sirna, nabi-nabi pon kitu deui, dugi ka iraha
teras kituna teu aya nu terang.
10 Sakumaha pilamieunana musuh-musuh
nyeungseurikeun ka Gusti, nun Allah? Bade
sina saterasna ngahinana ka Gusti?
11 Naon margina Gusti teu kersa nulungan,
anggur ngagandong panangan?
12 Gusti teh, nun Allah, raja abdi sadaya ti
awalna, anu parantos sering nyalametkeun
abdi sadaya.
13 Kalayan tanaga rongkah Gusti meulah laut
sareng ngaremukkeun hulu naga-naga laut.
14 Hulu-hulu mahluk Lewiatan oge ku Gusti
diremukkeun, bangkena diparabkeun ka
sato-sato gurun keusik.
15 Cinyusu-cinyusu, susukan-susukan, ku
Gusti sina ngalocor, walungan anu arageung
sina saraat.

16 Gusti ngayakeun beurang sareng peuting
masangkeun panonpoe sareng bulan dina
tempatna.
17 Gusti nangtoskeun wawatesan bumi alam,
sareng ngatur usum ngijih katut usum halodo.
18 Sing emut, Gusti teh diseungseurikeun
ku musuh, nun PANGERAN, eta bangsa tuna
Allah teh nyacampah ka Gusti.
19 Umat Gusti anu teu walakaya teh ulah
diserenkeun ka musuh nu telenges; Gusti
ulah lali ka maranehna anu keur balangsak!
20 Masing emut kana jangji ka abdi-abdi.
Jero nagri, saban pojok nu paroek jadi tempat
kakerasan.
21 Mugi anu nuju disangsara teh ulah dugi ka
nyandang kaera, anu laip sareng walurat teh
anggur sina maruji ka Gusti.
22 Geura ngadeg, nun Allah, bela perkawis
Gusti! Sing emut, Gusti teh sadinten jeput
dihina-hina ku eta bangsa nu tuna Allah.
23 Ulah lali kana panangtangna musuh, anu
tinggorowok susumbar teu eureun-eureun.

75 1 (75-1) Pikeun pamingpin biduan.
Cara lagu: Ulah ngabasmi. Jabur
Asap. Lagu. (75-2) Abdi-abdi muji sukur, nun
Allah, muji sukur! Abdi-abdi ngabewarakeun
kaagungan Gusti,
2 (75-3) Allah ngandika, "Kami geus
nangtukeun waktu pangadilan, Kami rek
ngahakiman kalawan adil.

3 (75-4) Najan bumi gunjang-ganjing katut
nu ngeusianana, Kami tetep mageuhkeun
pademenna."
4 (75-5) Nu jarahat ku Kami dicarek ulah
aradigung;
5 (75-6) maranehna teu meunang nyombong
deui.
6 (75-7) Datangna putusan pangadilan lain
ti wetan atawa ti kulon, lain ti kidul atawa ti
kaler.
7 (75-8) Anu jadi hakim teh nya Allah,
ngahukum nu itu, ngabebaskeun nu ieu.
8 (75-9) Panangan PANGERAN nyepeng
hiji lumur; dieusi anggur keras, anggur
kabendu-Na. Seug dicicikeun, sina diarinum
ku nu jarahat, ku maranehna diarinum nepi
ka beak.
9 (75-10) Ari kaula moal eureun-eureun
nyaritakeun hal Allahna Yakub, moal eureun
muji ngagungkeun Mantenna.
10 (75-11) Kakuatan nu jarahat ku Mantenna
bakal diremukkeun, kakuatan anu balener
disina beuki kuat.

76 1 (76-1) Pikeun pamingpin biduan.
Dipirig ku kacapi. Jabur anggitan Asap.
Pupujian. (76-2) Allah kamashur di Yuda,
jenengana-Na dimulyakeun di Israil.
2 (76-3) Mantenna kagungan tempat di
Yerusalem, sarta jumeneng-Na di Gunung
Sion.

3 (76-4) Di dinya Mantenna ngaririkes
panah-panah musuh, tameng jeung pedang,
cindekna sakabeh parabot perangna.
4 (76-5) Kalintang agungna Gusti teh, nun
Allah! Estu mulya Gusti mulih ti pagunungan
tas ngelehkeun musuh.
5 (76-6) Baladna anu garagah parantos
dirangsadan, parantos harees moal harudang
deui, kagagahan sareng kaahlian perangna
taya pedahna.
6 (76-7) Barang ku Gusti dihaok, nun Allahna
Yakub, kuda sareng anu tarumpakna maraot
tingjarungkel.
7 (76-8) Gusti dipikagimir ku sadayana, nun
PANGERAN, ana Gusti parantos bendu, taya
nu tagen nyanghareupan.
8 (76-9) Gusti ngumumkeun putusan hukum
ti sawarga, bumi ngeleper, jep jempling,
9 (76-10) waktos Gusti ngadeg bade
ngumumkeun putusan hukum, yen bade
ngajait anu digencet di bumi.
10 (76-11) Jalmi-jalmi bengis ge ka Gusti
maruji; anu saralamet tina perang marilu
mestakeun Gusti.
11 (76-12) Geura tedunan jangji maraneh
ka PANGERAN, Allah maraneh. Sanggakeun
pangabakti ka Mantenna, he bangsa-bangsa
nu dareukeut! Allah teh pikagimireun manusa.
12 (76-13) Anak-anak raja nu aradigung ku
Mantenna diteundeutkeun, raja-raja gede
disina galimireun.

77 [1] (77-1) Pikeun pamingpin biduan.
Make lagu Yedutun. Jabur Asap. (77-2)
Kaula sasambat tarik ka Allah sasambat tarik
pisan, seug kadangueun.
[2] (77-3) Dina waktu sumpeg, kaula
neneda ka Pangeran, sapeupeuting neneda
namprakkeun leungeun, tapi hate teu daek
paler.
[3] (77-4) Ari inget ka Allah, kaula ngarenghap,
ari keur tapakur hate ngarasa lesu.
[4] (77-5) Sapeupeuting kaula ku Mantenna
disina nyaring. Kacida bingungna nepi ka teu
kecet-kecet.
[5] (77-6) Inget ka poe-poe nu geus kaliwat,
inget ka taun-taun anu geus kalarung;
[6] (77-7) sapeupeuting mikir jero, bari
ngaheneng seug nanya maneh:
[7] (77-8) "Rek terus bae kitu PANGERAN teh
nampik, teu kersa nyoreang deui?
[8] (77-9) Geus teu mikanyaah deui? Geus
lesot tina jangji-Na?
[9] (77-10) Naha geus lali kitu Allah teh kana
welas asih? Naha bendu, nepi ka teu kersaeun
mikawelas?"
[10] (77-11) Heug bae kaula ngomong kieu,
"Ieu anu pangpikanyerieunana Allah geus teu
kawasa deui."
[11] (77-12) Abdi bade ngemut-ngemut
karya Gusti nu aragung, nun PANGERAN,
bade ngeling-ngeling mujijat-mujijat Gusti
kapungkur.

12 (77-13) Abdi bade mikiran sagala
padamelan Gusti sareng ngalenyepan
karya-karya Gusti anu harebat.
13 (77-14) Nun Allah, padamelan Gusti
sadayana suci. Teu aya deui nu agung
sapertos Gusti.
14 (77-15) Nya Gusti pisan Allah teh, nu
kawasa midamel mujijat-mujijat, kakawasaan
Gusti kagurnita ka bangsa-bangsa.
15 (77-16) Gusti digjaya ngajait umat,
turunan Yakub sareng Yusup.
16 (77-17) Cai ngadegdeg barang ningal ka
Gusti, kacida sieuneunana, nun Allah, dasar
sagara mingsir gimireun.
17 (77-18) Mega-mega ngucurkeun hujan,
gelap tingbeledag di langit, kilat sasamber ka
ditu ka dieu.
18 (77-19) Guludug tinggeleger tinggulugur,
kilat-kilatna nyaangan jagat, bumi ngageter
ngadegdeg.
19 (77-20) Gusti angkat napak ombak, laut
dipeuntasan, nanging tapak Gusti ngadampal
henteu katara.
20 (77-21) Gusti nuyun ka umat lir hiji
pangangon, ku perantawis Musa sareng
Harun.

78 1 Lagu atikan ti Asap. Bandungan,
he umat, regepkeun ieu piwuruk,
regepkeun ieu pepeling kami.
2 Kami rek ngucapkeun siloka, ngaguar
rasiah alam baheula,

3 hal-hal anu urang geus ngadenge, geus
nyaho tina carita karuhun urang.
4 Ka anak incu nu ayeuna, mo aya nu
dikilungan, nya kitu deui ka turunan anu
engke, kumaha mashurna PANGERAN,
dadamelana-Na, pangawasa-Na, jeung
mujijat-mujijat-Na, anu geus dipidamel ku
Mantenna.
5 Mantenna ka Israil geus maparin hukum, ka
turunan Yakub maparin papakon. Mantenna
nimbalan ka karuhun urang, yen ieu hukum
kudu diajarkeun ka anak-anakna;
6 malar turunan ieu ngajarkeun ka anu
pandeuri, sarta ku ieu ge kudu diajarkeun ka
anak-anakna.
7 Ku jalan kieu maranehna ge bakal
nanjeurkeun harepan ka Allah, jeung moal
paroho kana sagala pitulung-Na, sabalikna
bakal taat kana parentah Mantenna, salilana,
8 ulah cara karuhun-karuhunna, resep
ngalawan, basangkal, henteu pangger
pangandelna ka Allah, teu ceehan satiana ka
Mantenna.
9 Urang Epraim, sakitu marawa gondewa
jeung jamparing, ari der perang mah jicir.
10 Maranehna henteu tigin kana jangjina ka
Allah, teu narurut kana hukum Mantenna,
11 sarta mopohokeun damel katut
mujijat-mujijat, nu ku Mantenna geus
dipintonkeun.

12 Karuhunna ku Mantenna ditembongan
mujijat-mujijat, di dataran Soan wewengkon
Mesir.
13 Laut ku Mantenna dibeulah, maranehna
dipeuntaskeun, nincak laut anu caina jadi
ngadingding kawas tembok.
14 Ti beurang dituyun ku mega, ti peuting ku
gebrayna cahaya tina hiji tihang seuneu.
15 Batu-batu cadas di gurun keusik ku
Mantenna dibeulah, bijil cai, maranehna
nginum saseubeuhna,
16 cai ti jero cadas teh terus ngocor, mani
kawas walungan bae.
17 Tapi maranehna haben bae dosa ka Allah,
di gurun keusik teh ngalawan ka Nu Maha
Agung,
18 ngahaja ngadoja ka Allah, marenta
dahareun kahayangna.
19 Tinggelendeng ngomongkeun ka Allah,
"Iasaeun Allah ngayakeun dahareun di gurun
keusik?
20 Memang Mantenna meupeuh cadas bijil
cai, terus ngagolontor jadi susukan, cik
iasaeun ngayakeun roti jeung daging keur
umat-Na?"
21 Ngadangu kitu PANGERAN bendu, seug
umat-Na teh diruksak ku seuneu. Pohara
benduna ka maranehna,
22 lantaran teu tarigin ka Mantenna, teu
palercayaeun yen Mantenna baris nulung.

23 Ti dinya Mantenna nimbalan ka langit,
miwarang mukakeun lawang-lawangna;
24 Mantenna nurunkeun gandum ti sawarga,
nya eta manna, keur dahareun maranehna.
25 Jadi maranehna ngadahar kadaharan
para malaikat, sapamenta maranehna
dipaparinkeun.
26 Sarta Mantenna miwarang angin wetan
ngahiuk, sarta ku pangawasa-Na angin kidul
ngagelebug,
27 ngintun manuk ka umat-Na, lobana
tanding keusik di basisir,
28 murubut ka tengah pasanggrahanana di
sakuliah tempat maranehna.
29 Umat-Na disina sareubeuh dahar,
sakahayangna ditumutkeun.
30 Tapi tacan ge puas napsu maranehna,
sabot keur dalahar keneh,
31 geus matak bendu PANGERAN. Heug
jelema-jelema anu pangbaredasna,
pamuda-pamuda Israil, ku Mantenna
dibinasa.
32 Tapi maranehna taya kakapok, doraka teu
euih-euih, teu ngarandel bae kana kaajaiban
Mantenna.
33 Anu matak umurna ku Mantenna
dianggeuskeun, lir napas sarenghap, tumpes
dadak sakala.
34 Upama ku Allah geus aya nu dibinasa,
kakara areling ka Mantenna, nembongkeun
pertobat jeung sasambat.

35 Kakara areling yen Allah teh
panyalindunganana, yen Nu Maha
Kawasa teh panulung maranehna.
36 Tapi ngakuna kitu teh ngan semet biwir,
teu terus jeung hate.
37 Saenyana mah maranehna teu saratia,
henteu tigin kana jangjina ka Mantenna.
38 Tapi Allah mah mikawelas ka umat-Na.
Dosa-dosana dihampura, maranehna henteu
dibinasa. Sering pisan Mantenna mengkek
bendu-Na, nahan wera nu ngagegedur;
39 reh kaemut, yen maranehna teh mahluk
teu langgeng teu beda ti angin, geus ngaliwat
terus musna.
40 Di gurun keusik sering pisan ngalawan,
sering nganalangsakeun manah-Na.
41 Pek deui, pek deui ngadoja ka Allah,
ngajaheutan galih Nu Maha Suci Allahna
Israil.
42 Parohoeun kana kakawasaan Mantenna,
parohoeun waktu maranehna dileupaskeun ti
musuh-musuhna,
43 parohoeun kana kadigjayaan jeung mujijat
Mantenna di dataran Soan wewengkon Mesir.
44 Mantenna ngarobah cai walungan-
walungan jadi getih, nepi ka urang Mesir teu
baroga cai keur nginum.
45 Mantenna ngadatangkeun laleur, nyiksa
urang Mesir, geus kitu tanahna sina diruksak
ku bangkong.

46 Mantenna ngadatangkeun simeut,
meakkeun panenna, ngaruksakkeun
lahan-lahanna.
47 Mantenna numpurkeun pelak anggur
maranehna ku hujan buah tangkal-tangkal
kormana bungbang ku hujan es.
48 Mantenna maehan sasatoan urang Mesir
ku hujan es, maehan pipiaraanana sina
disamberan ku gelap.
49 Mantenna ngalantarankeun maranehna
susah gede, ditarajang ku amarah jeung
napsu Mantenna anu ngagedur, anu datangna
lir para malakal maot.
50 Mantenna masih keneh tuluy bendu-Na,
henteu lebareun ku nyawa maranehna, anu
tuluy dibasmi ku hiji pagebug.
51 Mantenna maehan anak-anak cikal,
sakabeh cikal unggal kulawarga urang Mesir.
52 Geus kitu Mantenna nuyun umat-Na
kaluar, lir hiji pangangon. Maranehna dituyun
ngambah gurun keusik.
53 Umat-Na diaping, aman teu aya kasieun;
ari musuh-musuhna mah tumpur kagulung
ku laut.
54 Umat-Na dicandak ka tanah kagungana-
Na nu suci, ka tanah pagunungan beunang
Mantenna ngajabel.
55 Urang dinyana diusiran ku Mantenna
samemeh umat-Na narepi. Tanahna
dibagikeun ka kaom-kaom Israil, imah-
imahna diserenkeun ka umat-Na.

56 Tapi umat-Na anggur ngaralawan, ngadoja
ka Allah Nu Maha Kawasa, henteu narurut
kana parentah-Na,
57 alalingkar, teu satia, teu beda ti
karuhunna, kawas jamparing bengkung teu
bisa dipercaya.
58 Narangtang ka Allah ku nyarembah ka
brahala nyarieun arca sesembahan, matak
jaheut ka Mantenna.
59 Ningali kitu Allah teh bendu, umat-Na
ditolak sama sakali.
60 Kemah kagungana-Na di Silo, tempat
linggih-Na di tengah manusa ditilar.
61 Peti Perjangjian lambang kakawasaan
jeung kamulyaana-Na, ku Mantenna diantep
dirampas ku musuh.
62 Awahing ku bendu, umat-Na diantep
diparaehan ku musuh-musuhna.
63 Para pamudana tariwas di pangperangan,
para mojangna teu aya nu ngawin.
64 Imam-imam tariwas ku pedang, randa-
randana teu meunang nyaleungceurikan.
65 Ti dinya PANGERAN ngorejat, lir nu gugah
tina kulem, lir jalma gagah anu kahudang
wawanen ku anggur.
66 Musuh-musuh-Na dipukul mundur, areleh
nepi ka salilana nandangan kaera.
67 Tapi Mantenna nolak turunan Yusup jeung
teu kersaeun milih kaom Epraim.
68 Mantenna anggur milih kaom Yuda jeung
Gunung Sion, kameumeut-Na.

69 Di dinya Mantenna ngadegkeun Bait-Na
kawas panglinggihana-Na nu di sawarga,
tohagana satohaga bumi, reugreug pageuh
sapapanjangna.
70 Mantenna milih abdi-Na, Daud, dicandak
ti pangangonan.
71 Tina purah ngurus domba, Daud ku
Mantenna dijieun raja Israil, anu ngangon
umat Allah.
72 Umat Allah teh ku Daud diurus kalawan
hade, diaping dijaring kalayan binangkit.

79

1 Jabur Asap. Nun Allah, tanah Gusti
diranjah ku bangsa pamuja brahala,
Bait Gusti anu suci ku maranehna dinajiskeun,
Yerusalem diubrak-abrik.
2 Mayit-mayit umat Gusti, ku maranehna
diparabkeun ka manuk nasar, layon para
kawula Gusti teh jadi parab sato alas.
3 Sakuliah Yerusalem banjir getih umat
Gusti, getih lir cai ngocor, sareng mayit-mayit
teu aya nu ngaruang.
4 Ku bangsa-bangsa tatangga dipupuas,
disaleungseurikeun dihina-hina.
5 Nun PANGERAN, naha bade haben bae
bendu, ngagegedur sapertos seuneu?
6 Bendu teh mending ka bangsa-bangsa
anu henteu ngabakti, ka anu tara neneda ka
Gusti.
7 Lantaran eta teh parantos maehan umat
Gusti, ngaburak-barik lemah caina.

8 Mugi abdi-abdi ulah dihukum ku karana
dosa karuhun, mugi aya sih piwelas, abdi-abdi
parantos putus harepan.
9 Demi kahormatan Gusti ku manten, nun
Allah, mugi-mugi abdi ditulung, salametkeun,
mugi jait, sareng hapunten kalelepatan.
10 Naon margina eta bangsa-bangsa diantep
hahaok: "Cing mana Allah maneh teh?" Mugi
maranehna dihukum, bales eta nu parantos
ngocorkeun getih umat Gusti teh.
11 Dangu haregungna nu dipanjara; kawasa
Gusti nu rongkah, anggo ngaluputkeun sakur
anu pasti bakal diparaehan.
12 Bales eta bangsa-bangsa sejen teh tujuh
kalieun, balikkeun panghina pamoyokna ka
Gusti.
13 Sangkan abdi-abdi, umat kagungan,
domba-domba Gusti, tiasa muji sukur ka
Gusti sapapaosna, turun-tumurun muji
kamashuran Gusti.

80 1 (80-1) Pikeun pamingpin biduan. Cara
lagu Kembang Bakung. Panaksen Asap.
Jabur. (80-2) Nun Gusti Pangangon Israil, nun
panungtun pakumpulan, dangukeun. Nun anu
linggih dina tahta luhureun mukarabin,
2 (80-3) ebrehkeun salira Gusti ka kaom-
kaom Epraim, Binyamin sareng Menase.
Pintonkeun kakawasaan, jait abdi sadaya.
3 (80-4) Pulihkeun abdi sadaya, nun Allah!
Sing welas ka abdi-abdi, tangtos abdi-abdi
salamet.

4 (80-5) Nun GUSTI, Allah Nu Maha Kawasa,
naha bade bendu keneh, ngantep panyambat
umat?
5 (80-6) Ku Gusti lir disina dahar kasusah, lir
disina nginum cipanon sacangkir ageung.
6 (80-7) Gusti ngajeunkeun tanah
abdi diparebutkeun ku bangsa-bangsa
sakurilingeun, abdi-abdi pada ngahina ku
musuh-musuh.
7 (80-8) Pulihkeun abdi sadaya, nun Allah
Nu Maha Kawasa! Sing welas ka abdi-abdi,
tangtos abdi-abdi salamet.
8 (80-9) Gusti parantos nyandak hiji tangkal
anggur ti Mesir, ngusiran bangsa-bangsa,
lajeng eta petetan teh dipelak di tanah
maranehna.
9 (80-10) Disina ngagedean, tempatna
diberesihan, dugi ka akarna nyaliara ka
sakuliah nagara.
10 (80-11) Gunung-gunung katutup ku
daunna tangkal-tangkal kiputri raksasa
kahieuman ku dahan-dahanna.
11 (80-12) Dahan-dahanna ngararambat
dugi ka Laut Tengah, pucuk-pucukna dugi ka
Walungan Eprat.
12 (80-13) Ku naon pagerna ku Gusti
direbahkeun? Buahna seep dipalingan ku nu
laliwat,
13 (80-14) diidek-idek ku bagong leuweung,
sareng diranjah ku sato-sato alas.

14 (80-15) Tingali ieu abdi-abdi, nun Allah
Nu Maha Kawasa! Tingali ti sawarga! Jait ieu
umat Gusti teh!
15 (80-16) Salametkeun ieu tangkal anggur
pelak Gusti teh, kenging Gusti mulasara dugi
ka gedena.
16 (80-17) Ayeuna ku musuh diduruk, dituar;
tumpurkeun musuh teh ku bendu Gusti.
17 (80-18) Umat kenging Gusti milih, bangsa
kenging Gusti nohagakeun, mugi diraksa.
18 (80-19) Moal deui-deui abdi-abdi nyingkir
ti Gusti, mugi ku Gusti dipaparin hirup,
sumeja muji ka Gusti.
19 (80-20) Pulihkeun abdi sadaya, nun
GUSTI, Allah Nu Maha Kawasa! Sing welas ka
abdi-abdi, tangtos abdi-abdi salamet.

81 1 (81-1) Pikeun pamingpin biduan.
Nurutkeun lagu Gitit. Ti Asap. (81-2)
Geura sarurak ngahormat Allah nu ngabela
urang. Geura nyaranyi ka kersa Allahna
Yakub!
2 (81-3) Sanggakeun lalaguan, tabeuh
terebang, tabeuh kacapi jeung gambus sing
genah.
3 (81-4) Dina bulan anyar jeung bulan
purnama, tiup tarompet urang pesta.
4 (81-5) Hal eta geus jadi hukum di Israil,
aturan ti Allahna Yakub.
5 (81-6) Ku Mantenna diparentahkeun ka
umat Israil, mangsa Mantenna narajang
tanah Mesir. Kaula ngadenge hiji soara kieu,

6 (81-7) "Kami geus ngangkat muatan
tina tonggong maraneh, maraneh moal
manggulan deui bata.
7 (81-8) Upama meunang kasukeran, sambat
Kami, tangtu dijait, ku Kami tangtu dijawab ti
jero guntur panyumputan Kami. Maraneh ku
Kami didoja di cinyusu di Meriba.
8 (81-9) Regepkeun, he umat Kami, Kami
rek mepelingan, he Israil, cik masing narurut
ka Kami!
9 (81-10) Maraneh ulah nyembah ka ilah
sejen.
10 (81-11) Nya Kami, PANGERAN, Allah
maraneh, anu ngabudalkeun maraneh
ti Mesir. Geura caralangap, ku Kami rek
dihuapan.
11 (81-12) Tapi umat Kami teu daek
ngadenge, Israil teu nurut ka Kami.
12 (81-13) Anu matak ku Kami dihajakeun
sina neugtreug, dijujur kuma karepna.
13 (81-14) Kacida Kami ngaharepna
maranehna daraek ngagugu ka Kami, kacida
Kami hayangna maranehna narurut!
14 (81-15) Tangtu musuhna ku Kami
gancang-gancang ditalukkeun, sarta
lawan-lawanna dielehkeun.
15 (81-16) Anu arijideun ka Kami tangtu
mendek hareupeun Kami, galimireun. Baris
dihukum saendeng-endeng.

16 (81-17) Ari maraneh mah tangtu ku Kami
dibere dahar gandum nu panghadena, sarta
diseubeuhan ku madu leuweung."

82

1 Jabur Asap. Allah mingpin pasamoan
sawargawi. Dina eta pasamoan
Mantenna mutuskeun kieu:
2 "Maraneh ngahakiman teu meunang curang
deui, teu meunang deui mihak ka nu jarahat!
3 Belaan anu lalemah jeung barudak yatim,
sing adil ka nu mariskin jeung nu sangsara.
4 Leupaskeun maranehna tina genggeman
para durjana.
5 Maraneh kacida lalaworana, kacida
barodona! Geus enya-enya sarerong, nepi ka
kaadilan leungit ti alam dunya.
6 Memang ceuk Kami, Maraneh mahluk-
mahluk ilahi, putra-putra Nu Maha Agung.
7 Najan kitu maraneh ge pipaeheun cara
manusa, bakal puput umur cara gegeden
lianna."
8 Geura sumping, nun Allah, ieu bumi teh
hakiman, margi sakumna bangsa-bangsa teh
nya Gusti nu kagungan.

83

1 (83-1) Lagu. Jabur Asap. (83-2)
Nun Allah, mugi ulah tiis-tiis galih,
raos-raos mindel sareng antepan.
2 (83-3) Tingali, musuh teh motah, anu
careuceub ka Gusti teh barontak,
3 (83-4) parantos ngatur siasat, niat
ngalawan ka umat Gusti, sakait bade
ngarurug umat asuhan Gusti.

4 (83-5) Maranehna susumbar, "Bangsa Israil
urang tumpes sina tong kainget-inget deui."
5 (83-6) Maranehna parantos sauyunan,
parantos ngahiji bade ngalawan ka Gusti.
6 (83-7) Urang Edom sareng urang Ismail,
urang Moab sareng urang Hajar,
7 (83-8) urang Gebal, urang Amon, sareng
urang Amalek, urang Pelisti sareng urang
Tirus,
8 (83-9) malah urang Asur ge ngahiji ka
dinya, ngabantu urang Amon sareng urang
Moab, turunan Elut.
9 (83-10) Samikeun nasib maranehna sareng
urang Midian, sareng Sisera sareng Yabin di
Walungan Kison tea,
10 (83-11) anu ku Gusti parantos
dicaremkeun di Endor, mayit-mayitna baruruk
jadi taneuh.
11 (83-12) Para pamingpinna damel sapertos
ka Oreb sareng Seeb, para pangerehna
elehkeun sapertos Sebah sareng Salmuna,
12 (83-13) nu susumbar kieu tea, "Tanah
Allah urang rampas!"
13 (83-14) Nun Allah, awut-awut maranehna
sina mancawura sapertos lebu, lir huut
katebak angin.
14 (83-15) Gusti sing sapertos seuneu
ngahuru leuweung, ngagegedag ngaduruk
gunung.

15 (83-16) Kebutkeun maranehna ku angin ribut ti Gusti, reuwaskeun maranehna ku angin rongkah kagungan Gusti.

16 (83-17) Popokan beungeut maranehanana ku wiwirang, nun PANGERAN, sina ngaraku kana kakawasaan Gusti.

17 (83-18) Sina wirang, sina teu eureun-eureun tagiwur, sina paraeh dina kahinaan.

18 (83-19) Supados maranehna ngarasa, yen mung Gusti nu jumeneng PANGERAN, anu murbeng sakuliah jagat.

84 1 (84-1) Pikeun pamingpin biduan. Nurutkeun lagu: Gitit. Jabur golongan Korah. (84-2) Abdi kalintang nyaahna ka Bait Gusti, nun PANGERAN, Allah Nu Maha Kawasa!

2 (84-3) Kalintang hayangna cicing di dinya! Kalintang hayangna aya di Bait PANGERAN. Jiwa raga nyanyi gumbira ka kersa Allah anu jumeneng.

3 (84-4) Cacakan manuk gareja nyarieun sayang, kapinis baroga enggon cicing, maliara anakna teh caket altar-altar Gusti, PANGERAN Nu Maha Kawasa, Raja sareng Allah abdi.

4 (84-5) Bagja temen jalma nu matuh di Bait Gusti, tiasa mumuji ka Gusti sapapaosna.

5 (84-6) Bagja temen jalma anu kenging kakiatan ti Gusti, anu hatena kumejot hayang jarah ka Gunung Sion.

6 (84-7) Waktos maranehna nyorang Lebak Baka anu garing, eta tempat teh ngajadi

tempat cinyusu, seueur cai nu ngumplang,
berkah turunna hujan munggaran.
7 (84-8) Laleumpangna wuwuh segut, rek
ngadeuheus ka Allah sakabeh ilah di Sion.
8 (84-9) Nun GUSTI, Allah Nu Maha Kawasa,
ieu abdi nunuhun, mugi dangukeun, nun
Allahna Yakub!
9 (84-10) Nun Allah, mugi raja abdi
diberkahan, raja kenging Gusti milih.
10 (84-11) Kangge abdi, mending sadinten
aya di Bait Gusti, tinimbang sarebu dinten di
sanes tempat; di Bait Gusti mah kabagian
nangtung di lawangna ge kajeun, tinimbang
kudu sakumbuh jeung nu daroraka.
11 (84-12) PANGERAN teh benteng jeung
raja urang anu mulya, anu maparin kurnia
jeung kamulyaan, anu tara nolak pamenta nu
layak ti sakur jelema nu bener lampahna.
12 (84-13) Nun PANGERAN Nu Maha Kawasa,
bagja pisan jalmi anu manteng muntang ka
Gusti!

85

1 (85-1) Pikeun pamingpin biduan.
Jabur golongan Korah. (85-2) Nun
PANGERAN, Gusti parantos mikanyaah ka
tanah kagungan Israil ku Gusti dipaparin deui
karaharjaan;
2 (85-3) kadorakaan umat ku Gusti
dihapunten, sagala kalepatanana dipaparin
ampun.
3 (85-4) Gusti parantos nyirep kabendu,
mepes wera anu muntab-muntab.

4 (85-5) Pulihkeun deui abdi sadaya, nun
Allah puhu rahayu, ulah kateterasan teu suka
ka abdi sadaya!
5 (85-6) Atanapi, naha bade teras
ngabenduan salamina, wera sapapanjangna?
6 (85-7) Mugi kakiatan abdi-abdi dipulihkeun
deui, tangtos abdi-abdi, umat Gusti, bakal
maruji sukur.
7 (85-8) Kaasihan Gusti anu langgeng,
larapkeun deui, abdi-abdi paparin
kasalametan, nun PANGERAN.
8 (85-9) Kaula keur ngaregepkeun GUSTI
Allah sasauran; Mantenna ngajangjikeun
katengtreman ka urang, umat-Na, asal urang
ulah nyieun deui kagejulan.
9 (85-10) Geus pasti Mantenna kersaeun
nyalametkeun sakur jalma anu hormat ka
salira-Na, sarta Mantenna baris aya di nagri
urang, kersaeun ngaraksa.
10 (85-11) Kaasih bakal patepung jeung
kasatiaan, kaadilan bakal silih rangkul jeung
karukunan.
11 (85-12) Kasatuhuan manusa baris mencar
ti bumi ditilik ku kaadilan Allah ti sawarga.
12 (85-13) PANGERAN bakal maparin
karaharjaan ka urang, tanah urang bakal rea
hasilna.
13 (85-14) Kaadilan bakal maju payuneun
PANGERAN, nyadiakeun jalan Mantenna.

86 1 Panyambatna Daud. Nun PANGERAN,
mugi dangukeun, mugia kabul ieu
paneda, abdi teh balangsak sareng walurat;
2 mugi raksa nyawa abdi, jalmi nu satia ka
Gusti, mugi ieu abdi Gusti anu kumureb teh
jait.
3 Mugi aya kurnia, nun Allah Panutan, anu ku
abdi disambat sadidinten.
4 Paparin kabungah ieu abdi Gusti teh, reh
ka Gusti mumbulna paneda abdi.
5 Reh Gusti teh langsar manah, jembar
hampura, murah asih ka sugri nu sok
sasambat.
6 Mugi dangukeun paneda abdi, nun
PANGERAN, ieu panyambat mugia dimakbul.
7 Saban mendak pakewuh, nya ka Gusti abdi
ngalengis, da tangtos Gusti kersa ngamakbul.
8 Taya ilah nu sapertos Gusti, nun
PANGERAN, taya nu mampuh nyieun hal
sapertos nu ku Gusti dipidamel.
9 Bangsa-bangsa sadayana, kenging Gusti
ngagelarkeun, tangtos darongkap, dareku di
payuneun, bakal maruji kaagungan Gusti.
10 Rehing Gusti teh agung, kawasa ngadamel
mujijat, mung Gusti nyalira Allah teh.
11 Wurukan, abdi teh kedah kumaha, nun
PANGERAN, tangtos ku abdi ditumutkeun
kalayan satia, kumaha kedahna ngabdi ka
Gusti kalayan satuhu.

[12] Abdi seja muji ka Gusti sabuleud hate, nun
PANGERAN Allah abdi, seja ngabewarakeun
kaagungan Gusti sapapaosna.
[13] Kalintang ageungna satia asih Gusti ka
abdi, dugi ka nyawa abdi dijait ti jero kubur!
[14] Abdi dikurubut ku nu arangkuh, nun Allah;
diarah bade dipaehan ku sabubuhan jelema
telenges, jalmi-jalmi anu henteu malire ka
Gusti.
[15] Nanging Gusti teh Allah anu sipat rahman
rahim, langsar manah, leber kaasih, satia
tuhu.
[16] Mugi abdi katampi, neda jembar piwelas-
Na, kiatkeun, salametkeun, margi sapertos
pun biang, abdi oge bakti teh ka Gusti.
[17] Abdi Gusti mugi dipaparin tanda kasaean
Gusti, supados anu ngarewaeun ka abdi
areraaeun naringal abdi ditulung sareng
dililipur ku Gusti.
87 [1] Jabur golongan Korah. Lagu.
PANGERAN ngadegkeun kota-Na di
luhur pasir suci-Na.
[2] Kota Yerusalem teh kakasih PANGERAN,
ngungkulan sakabeh tempat nu aya di Israil.
[3] He kota Allah, reungeukeun, hal-hal nu
araheng tina hal anjeun, anu disaurkeun ku
Mantenna:
[4] "Mesir jeung Babul ku Kami rek diasupkeun
kana daptar bangsa-bangsa anu narurut ka
Kami; urang Pelisti, urang Tirus jeung urang

Sudan, rek diasupkeun kana bilangan nu
maratuh di Yerusalem."
5 Ari Sion bakal kakocapkeun, yen sakabeh
bangsa jadi wargana, sarta ku Nu Maha
Kawasa, Sion bakal ditohagakeun.
6 PANGERAN bakal nyatetkeun jalma-jalma
dina daptar, kabeh dijadikeun warga kota
Yerusalem.
7 Bari ngarigel, maranehna maruji kieu,
"Nya di Sion ayana sagala sumber kabagjaan
urang."
88 1 (88-1) Lagu. Jabur golongan Korah.
Pikeun pamingpin biduan. Nurutkeun
lagu: Mahalat Leanot. Lagu atikan ti Heman,
urang Esrah. (88-2) Nun GUSTI Allah,
jurusalamet abdi, ari siang abdi sasambat, ari
wengi dumeuheus ka payuneun Gusti.
2 (88-3) Mugi ieu paneda teh dangukeun,
dangukeun panyambat abdi nyuhunkeun
tulung!
3 (88-4) Abdi diambreg ku rupi-rupi
pakewuh, ajal parantos nyantong,
4 (88-5) sapertos nu sanes-sanes anu
parantos meh maot, parantos taya tangan
pangawasa.
5 (88-6) Abdi ditinggalkeun di nu paraeh,
sapertos nu dipaehan, ngalonjor di jero
kuburan maranehna, anu ku Gusti hamo
diemut-emut deui, parantos di luareun
pitulung Gusti.

6 (88-7) Abdi ku Gusti digebruskeun ka jero
liang kubur, liang anu pangpoekna sareng
pangjerona.
7 (88-8) Amarah Gusti nindihan kacida
abotna, abdi remuk dilindes ku panekana.
8 (88-9) Babaturan abdi ku Gusti
sina nyalingkir, abdi ku Gusti didamel
pikageuleuheun maranehna. Abdi kakepung,
taya petana kaluar.
9 (88-10) Panon ceuleuyeu teu kiat ku
sangsara. Sadidinten abdi sasambat ka Gusti,
leungeun tumamprak neda pitulung.
10 (88-11) Gusti teh bade midamel mujijat
ka nu parantos maraot? Tiasaeun mayit lugay
teras mumuji ka Gusti?
11 (88-12) Naha kaasih Gusti sok
diomongkeun di jero kubur? Naha kasatiaan
Gusti sok dicarioskeun di tempat kabinasaan?
12 (88-13) Naha tiasa katingal mujijat-
mujijat Gusti di nu poek, kitu deui kasaean
Gusti di tanah nu leungit tina emutan?
13 (88-14) Nun PANGERAN, abdi ngalengis
nyambat pitulung, saban enjing neneda ka
Gusti.
14 (88-15) Naon margina abdi disieuhkeun,
nun PANGERAN, naon margina Gusti
ngabalieur ti abdi?
15 (88-16) Ti ngongora abdi teh diriripuh
dugi ka mehmehan maot, parantos cape
nadahan hukuman ti Gusti.

16 (88-17) Haben dilindes ku amarah Gusti
anu ngentab-ngentab, binasa jadi tadah
panyiksa Gusti.
17 (88-18) Sadinten jeput sapertos
diteumbragan ku caah, ambreg ti unggal sisi.
18 (88-19) Sobat-sobat nu pangdalitna ge
naringgalkeun, nu maturan teh mung poek.
89 1 (89-1) Lagu atikan ti Etan, urang
Esrah. (89-2) Abdi salamina bade
nganyanyikeun satia asih Gusti, nun Allah,
salamina bade ngamashurkeun kasatiaan
Gusti.
2 (89-3) Abdi terang kaasih Gusti tetep
salalamina kasatiaan Gusti sateguh langit.
3 (89-4) Saur Gusti, "Kami geus jangji ka hiji
jalma pilihan Kami; Kami geus sumpah ka
Daud, abdi Kami,
4 (89-5) Hiji turunan maneh salawasna
bakal jadi raja, tahta karajaan maneh bakal
langgeng."
5 (89-6) Satungkebing langit muji kaajaiban
padamelan Gusti, nu saruci muji-muji
kasatiaan Gusti, nun PANGERAN.
6 (89-7) Di sawarga teu aya nu sapertos
Gusti, teu aya mahluk sawarga anu nandingan
Gusti.
7 (89-8) Dina pasamoan mahluk-mahluk
suci, Gusti pada mikagimir, sadayana alajrih
ka Gusti.

8 (89-9) Nun GUSTI Allah Nu Maha Kawasa,
teu aya anu hebatna sapertos Gusti, Gusti
satia dina sagala perkawis, nun PANGERAN.
9 (89-10) Gusti murba kana kaangkaraan
laut, ombakna nu ngamuk ku Gusti
dilelerkeun.
10 (89-11) Rahab, naga laut, ku Gusti
dipaehan, diremukkeun, musuh-musuh
kucar-kacir ku kawasa Gusti.
11 (89-12) Langit kagungan Gusti, bumi oge
kagungan Gusti, alam dunya saeusina nya
Gusti anu ngagelarkeun.
12 (89-13) Kaler sareng kidul Gusti anu
nyiptakeun, Gunung Tabor sareng Gunung
Hermon nyanyi kangge Gusti.
13 (89-14) Kawasa Gusti tanpa tanding!
Gusti bedas liwat saking!
14 (89-15) Karajaan Gusti napak dina
kaestuan sareng kaadilan, kaasih sareng
kasatiaan tembong dina samudaya karya
Gusti.
15 (89-16) Estu bagja jalmi anu sumujud ka
Gusti bari gumbira, anu hirupna dina cahaya
kasaean Gusti.
16 (89-17) Sadidintenna suka bungah ku
karana Gusti, muji sukur ku karana piwelas
Gusti.
17 (89-18) Gusti maparin kaunggulan ka
abdi-abdi, ku karana asih Gusti abdi-abdi
tiasa unggul.

18 (89-19) Gusti, nun PANGERAN, maparin
papayung, Gusti, Nu Suci, Allah Israil,
maparin raja ka abdi-abdi.
19 (89-20) Ti kapungkur keneh, dina hiji
titingalian, Gusti ngandika ka para kawula
Gusti nu saratia, "Kami geus nulung hiji
prajurit anu kamashur, diangkat ti tengah
rahayat, sina ngadiukan tahta.
20 (89-21) Abdi Kami Daud, ku Kami
dijadikeun raja, geus diistrenan ku Kami ku
minyak suci.
21 (89-22) Salawasna baris dideudeul ku
kabedasan Kami, kakawasaan Kami baris jadi
kakuatanana.
22 (89-23) Musuh-musuhna moal bisa
ngelehkeun, nu daroraka moal bisa meunang
ka manehna.
23 (89-24) Kami nu baris nyasaak musuh-
musuhna, Kami nu baris maehan nu
ngarewaeunana.
24 (89-25) Kami rek mikanyaah, rek satia
ka manehna, ku Kami rek disina meunangan
terus.
25 (89-26) Karajaanana rek dilegakeun, ti
Laut Tengah nepi ka Walungan Eprat.
26 (89-27) Ngabasakeunana ka Kami,
Rama, Allah abdi. Ama benteng sareng
panyalindungan abdi.
27 (89-28) Estu, ku Kami rek dijieun anak
cikal, anu pangpunjulna ti sakabeh raja-raja.

28 (89-29) Jangji Kami ka manehna
salawasna bakal ditedunan, perjangjian Kami
ka manehna bakal langgeng.
29 (89-30) Tahtana rek dipageuhkeun
sapageuh langit, ti turunanana salawasna aya
bae anu pijadieun raja.
30 (89-31) Tapi lamun turunanana teu nurut
kana hukum Kami, hirupna teu nurutkeun
parentah-parentah Kami,
31 (89-32) lamun ngalanggar aturan-aturan
jeung katangtuan-katangtuan Kami,
32 (89-33) maranehna geus tangtu baris
dihukum, baris disusahkeun ku karana
kasalahanana.
33 (89-34) Najan kitu kanyaah Kami ka Daud
moal laas, jangji Kami ka manehna moal
gingsir.
34 (89-35) Perjangjian Kami ka manehna
moal pegat, jangji Kami sarupa ge moal aya
nu dicabut.
35 (89-36) Sabab Kami geus sumpah demi
kasucian Kami: pamohalan Kami jalir ka
Daud!
36 (89-37) Salawasna bakal aya turunanana,
karajaanana baris diaping ku Kami satungtung
aya keneh panonpoe.
37 (89-38) Sina tetep aya saperti bulan, nu
jadi saksi satia di langit."
38 (89-39) Nanging Gusti bet bendu ka
anjeunna, raja pilihan Gusti ku Gusti dipiceun,
ditolak.

39 (89-40) Perjangjian Gusti ka anjeunna
dipegatkeun, makutana ku Gusti dialungkeun
ka nu jeblog.
40 (89-41) Kuta-kuta kotana dirugrugkeun,
benteng-bentengna diburak-barik,
41 (89-42) harta milikna diranjah ku nu
laliwat, sarta anjeunna diseungseurikeun ku
para tatangga.
42 (89-43) Musuh-musuhna ku Gusti disina
unggul, disina saruka bungah.
43 (89-44) Anjeunna disina eleh perangna,
pakarangna disina taya gunana.
44 (89-45) Iteuk karajaanana ku Gusti
dicandak, tahtana dibeubeutkeun kana
taneuh.
45 (89-46) Mangsa anomna ku Gusti
disinggetkeun, dipopokan ku kahinaan.
46 (89-47) Na Gusti teh bade teras nyumput
bae? Bade dugi ka iraha Gusti bendu
ngagugudug?
47 (89-48) Mugi diemut, umur abdi teh
kacida pondokna. Mugi diemut, manusa teh
ku Gusti dijadikeun mahluk pana.
48 (89-49) Saha pijalmieunana anu moal
keuna ku ajal, anu tiasa ngejat tina alam
kubur?
49 (89-50) Nun PANGERAN, mana tanda
kanyaah Gusti anu kapungkur teh? Mana
jangji-jangji Gusti ka Daud teh?

50 (89-51) Ulah lali, abdi Gusti sakieu
diasorkeunana, nandangan panghina
bangsa-bangsa deungeun.
51 (89-52) Nun PANGERAN, raja pilihan Gusti
teh dihina ku musuh-musuh Gusti! Mios ka
mana ge teu weleh dinistakeun.
52 (89-53) Puji PANGERAN salalanggengna!
Amin! Amin!

90
1 Paneda Musa, abdi Allah. Nun
PANGERAN, Gusti teh salamina jadi
panyalindungan abdi sadaya.
2 Memeh Gusti ngajadikeun gunung-gunung,
memeh bumi sareng alam dunya ku Gusti
dicipta, Gusti parantos jumeneng Allah
nu langgeng sareng baris teras jumeneng
salalanggengna.
3 Gusti ngedahkeun manusa mulang ka asal,
ku Gusti dijadikeun deui lebu.
4 Kangge Gusti mah sarebu taun sami sareng
sadinten, saumur dinten kamari anu parantos
liwat, lir hiji saat anu pondok wanci wengi.
5 Umur jalmi ku Gusti disina nyeot lir palid
ku caah, teu langkung panjang ti saimpian.
Sapertos jujukutan, enjing-enjing marentik,
6 jaradi sareng karembangan, sorena
gararing teras paraeh.
7 Abdi-abdi musna ku bebendu Gusti, sami
sumeblak ku duduka Gusti.
8 Dosa abdi-abdi disina nembrak di payuneun
Gusti, sanaos buni ku Gusti mah katingali.

9 Hirup abdi-abdi jadi pondok, diteukteuk
ku bebendu Gusti, umur sirna ibarat napas
sarenghap.
10 Lamina umur abdi-abdi mung tujuh puluh
taun, atanapi dalapan puluh pikeun nu kiat,
kitu ge bari ripuh seueur nu karasa, hirup
sakedap, teras sirna.
11 Saha nu parantos ngarasa karongkahan
mudalna bebendu Gusti? Saha nu sadar
kumaha matak gimirna balukar tina duduka
Gusti?
12 Elingkeun abdi sadaya yen hirup teh kacida
pondokna, supados jadi jalmi wijaksana.
13 Sabaraha deui lamina Gusti bendu teh?
Sing hawatos ka sadaya kawula Gusti.
14 Tembongkeun kaasih Gusti ka abdi sadaya
unggal enjing, supados hirup abdi-abdi tiasa
ngarasa bagja.
15 Paparinan kagenahan, saimbang sareng
kaprihatinan anu dikeunakeun ka abdi sadaya
salami nyorang kalaraan.
16 Ebrehkeun padamelan Gusti anu rongkah
ka abdi-abdi, ebrehkeun pangawasa Gusti
anu mulya ka turunan abdi sadaya.
17 Paparinkeun rahmat Gusti, nun
PANGERAN, Allah abdi sadaya! Langsarkeun
sugri pagawean abdi sadaya!

91 1 Anu nyalindung ka Nu Maha Agung,
anu aya dina pangraksa Nu Maha
Kawasa,

2 bisa unjukan ka Mantenna, "Gusti
teh benteng panyalindungan abdi, Allah
pangharepan abdi."
3 Mantenna baris ngajaga anjeun tina bahya
nu teu tembong, tina panyakit anu mateni.
4 Mantenna baris mindingan anjeun
ku jangjang-Na, anjeun baris aman
dina pangraksa-Na, baris dijaga jeung
ditangtayungan ku kasatiaana-Na.
5 Ti peuting teu kudu mingsir sieun balahi,
ti beurang teu kudu rempan ku bahaya
ngadadak.
6 Teu kudu risi ku panyakit nu datangna
waktu poek, teu kudu rentag ku ajal anu
narajang waktu caang beurang.
7 Najan sarebu anu rebah di gigireun,
sapuluh rebu di sakurilingeun, anjeun mah
moal kieu-kieu.
8 Ku anjeun bakal katingal, kumaha
siksaanana jelema jahat.
9 Sabab nya PANGERAN nu ku anjeun dijieun
panyalindungan, nya Nu Maha Agung nu ku
anjeun dipake panyaluuhan.
10 Anu matak, bahya moal aya anu datang,
kaniaya moal aya nu nyampeurkeun ka eusi
imah anjeun.
11 Allah baris nempatkeun malaikat-
malaikat-Na, ngajaga anjeun sanajan aya di
mana.
12 Ku eta anjeun teh ditaranggeuy, sangkan
suku anjeun teu ngagasruk kana batu.

13 Singa galak jeung oray matih ge ku anjeun
baris bisa ditincakan.
14 Allah ngandika, "Jalma nu nyaah ka Kami
tangtu ku Kami disina salamet. Anu ngaku
yen Kami teh PANGERAN tangtu ku Kami
ditangtayungan.
15 Ana maranehna nyambat ka Kami tangtu
dibales. Ana maranehna kasusahan, tangtu
ku Kami dibaturan, tangtu ditulungan jeung
dibere kahormatan.
16 Umurna rek dipanjangkeun, ku Kami rek
disalametkeun."

92 1 (92-1) Lagu keur poe Sabat. (92-2)
Muji sukur ka Gusti teh lampah utami,
nun PANGERAN, muji, ngahormat ka Gusti,
Allah Anu Maha Agung,
2 (92-3) ngabewarakeun satia asih Gusti
unggal enjing, sareng kasatiaan Gusti unggal
wengi,
3 (92-4) bari nabeuh tatabeuhan kawat,
sareng lagu nganggo kacapi.
4 (92-5) Padamelan Gusti anu harebat
ngabungahkeun abdi, abdi nyanyi gumbira ku
hal anu parantos dipidamel ku Gusti.
5 (92-6) Ku agung padamelan Gusti,
nun PANGERAN; mamanahan Gusti sanes
teuleum-teuleumaneun!
6 (92-7) Moal kasungsi ku jalmi tuna
pangarti, moal kahontal ku jalmi bodo.

[7] (92-8) Nu daroraka najan mekar cara
jujukutan, nu jarahat najan hirupna sarenang,
tangtos bakal ajur tumpur,
[8] (92-9) reh Gusti teh nun PANGERAN,
kawasa salalanggengna.
[9] (92-10) Abdi-abdi yakin, musuh-musuh
Gusti bakal tumpur, nu jarahat teh bakal
kasoran.
[10] (92-11) Abdi ku Gusti disina bedas lir
banteng alas, dipaparin kasenangan.
[11] (92-12) Parantos katingal musuh abdi teh
areleh, parantos kakuping tingkoceakna anu
jarahat.
[12] (92-13) Jalma bener bakal ngagedean
cara tangkal korma, bakal jaradi cara kiputri
Libanon.
[13] (92-14) Maranehna ibarat tatangkalan
nu dipelak di gedong PANGERAN, jararadi di
Bait-Na Allah urang,
[14] (92-15) nepi ka kolotna ge masih keneh
buahan, tetep subur hejo ngemploh.
[15] (92-16) Eta nembongkeun yen PANGERAN
teh adil, panyaluuhan kaula estu taya
kuciwana.

93 [1] PANGERAN teh Raja. Mantenna
diraksukan kaagungan jeung
kakawasaan. Bumi teteg diadegkeun dina
tempatna, moal kaoyag kagedag.
[2] Tahta Gusti ngadeg kiat ti awalna, nun
PANGERAN, Gusti jumeneng ti jaman
langgeng.

3 Dasar samudra ngaluarkeun soara, nun
PANGERAN, jumegurna beuki ngaguruh.
4 Nanging Gusti anu kawasa di sawarga,
nun PANGERAN, langkung rongkab ti batan
jumegurna samudra, langkung perkosa ti
batan ombak sagara.
5 Hukum-hukum Gusti langgeng, nun
PANGERAN, Bait Gusti estu suci, ngadeg
salalanggengna.

94

1 Nun PANGERAN, Gusti teh Allah
nu nyepeng wawales. Tembongkeun
wawales ti Gusti!
2 Gusti teh hakim sakumna manusa, bales
jalmi nu sarombong teh masing satimpal!
3 Sabaraha lamina deui nu daroraka
senang-senang? Sabaraha lamina deui, nun
PANGERAN?
4 Sabaraha lamina deui nu jarahat
sarombong, aragul ku kajahatanana?
5 Maranehna ngekecek umat Gusti, nun
PANGERAN, ngagencet umat kagungan Gusti.
6 Randa sareng barudak pahatu diparaehan,
kitu deui anu ngalumbara di ieu tanah.
7 Carek maranehna, "Moal kanyahoan ku
PANGERAN, Allahna Israil teh moal malire."
8 He rahayat, ku naon barodo-barodo teuing?
Iraha rek daraek diajar?
9 Allah nu ngadamel ceuli urang, moal enya
teu ngadangu? Mantenna nu ngadamel panon
urang, moal enya teu ningali?

10 Allah anu nyeuseul bangsa-bangsa,
moal enya moal ngahukum? Mantenna
guru sakumna manusa, moal enya taya
kauninga-Na?
11 PANGERAN uninga kana pikiran
maranehna, kauninga yen kabeh ge mubadir.
12 Bagja jalmi anu dididik ku Gusti, nun
PANGERAN, sina terangeun kana hukum
Gusti!
13 Dina mangsa aya pakewuh, ku Gusti
disina ayem, dugi ka nu jahat teh beunang ku
burang.
14 PANGERAN moal ngabodokeun umat-
Na, pamohalan nilarkeun sakur nu jadi
kagungana-Na.
15 Kaadilan baris aya deui di pangadilan,
sarta baris disokong ku nu jalujur.
16 Saha nu bela ka abdi, ngalawan anu
jarahat? Saha nu aya gigireun abdi, ngalawan
para durjana?
17 Upami teu aya pitulung PANGERAN,
tangtos abdi parantos pindah ka enggon anu
maraot.
18 Sanggem pikiran, "Aduh tiguling," nanging
teras disangkeh ku satia asih Gusti.
19 Nalika abdi nuju honcewang seueur
kasalempang, ku Gusti dililipur malar janglar.
20 Gusti tara biluk ka hakim-hakim nu
serong, anu ngesahkeun kateuadilan,
21 anu sapongkol nyalahkeun nu bener, anu
nerapkeun hukum pati ka nu teu salah.

22 Untung kaula, dibela ku PANGERAN
diraksa ku Allah kaula.
23 Kajahatan maranehna baris dihukum ku
Mantenna, ditumpes ku karana dosa-dosana,
geus tangtu baris ditumpes, ku PANGERAN,
Allah urang.

95

1 Hayu, urang maruji ka PANGERAN!
Nyanyi sing gumbira keur Allah, anu
nangtayungan urang.
2 Hayu urang ka Mantenna, nyanggakeun
panarima, urang nyanyi muji sukur.
3 Karana PANGERAN teh Allah Nu Maha
Kawasa, raja nu pinunjul, ngungkulan
sakabeh ilah.
4 Mantenna anu kawasa ka sabumi alam, ti
gorowong nu pangjerona, nepi ka puncak
gunung nu pangluhurna.
5 Murba ka lautan, kenging-Na ngajadikeun,
sarta murba ka daratan, kenging-Na
ngabangun.
6 Hayu dareku, ngabakti ka Mantenna, tapak
tuur di payuneun PANGERAN, nu ngadamel
diri urang.
7 Mantenna teh Allah urang, urang teh
umat cangkingana-Na, ibarat domba-domba
angonan Mantenna. Ayeuna rareungeukeun,
kieu dawuhana-Na:
8 "Ulah warangkelang cara karuhun maraneh
di Meriba, jaman maranehna araya di gurun
keusik di Masa.

9 Di dinya maranehna nyoba, ngadoja ka
Kami sakitu geus narenjo sakur anu dipigawe
ku Kami.
10 Opat puluh taun Kami dirurungsing ku eta
umat. Nu matak ceuk Kami, Euweuh pisan
satiana eta jalma-jalma teh! Teu narurut kana
parentah Kami.
11 Ku bawaning jengkel Kami nepi ka
sumpah, Maraneh hamo asup ka eta tanah,
moal dibikeun reureuh di dinya."

96

1 Sanggakeun ka PANGERAN, lagu
pupujian anyar! Sanggakeun nyanyian
ka PANGERAN, he sakuliah jagat!
2 Sanggakeun nyanyian ka PANGERAN, puji
Mantenna! Sebarkeun warta hade saban poe,
yen Mantenna geus nyalametkeun urang.
3 Caritakeun kaagungana-Na ka sakabeh
bangsa, caritakeun karongkahan padamelana-
Na ka sakabeh jalma.
4 PANGERAN agung, wajib dijungjung luhur,
wajib dihormat leuwih ti ilah-ilah.
5 Ilah-ilah bangsa-bangsa batur ngan ukur
arca, ari PANGERAN mah nu nyipta sakubeng
langit.
6 Mantenna dikubeng ku kamulyaan jeung
kaagungan, Bait-Na dipinuhan ku kakawasaan
jeung kaendahan.
7 Puji PANGERAN, he umat sajagat, puji
kaagungan jeung kapunjulana-Na.

8 Puji kaagungan jenengan PANGERAN.
Sanggakeun pangbakti, geura arasup ka
Bait-Na.
9 Tarungkul lamun Mantenna geus
nembongan, sajagat kabeh sing ngadegdeg
di payuneuna-Na.
10 Wartakeun ka sakabeh bangsa,
"PANGERAN teh Raja! Bumi geus maneuh,
pageuh moal ongget-ongget; Allah baris
ngahakiman bangsa-bangsa reujeung adil."
11 He langit jeung bumi, masing saruka!
He laut, katut mahluk-mahlukna, mangka
jumegur!
12 He tegal-tegal jeung saeusina, mangka
barungah! He tatangkalan eusi leuweung,
surak sing gerah!
13 Masing saruka lamun PANGERAN sumping
baris marentah ieu bumi. Mantenna baris
ngatur manusa pangeusi dunya reujeung adil,
lempeng jujur.

97

1 PANGERAN teh Raja! Bumi, masing
gumbira! He pulo-pulo di lautan,
masing suka!
2 Mantenna dikubeng ku mendung jeung
angkeub, marentahna adil, satemenna.
3 Seuneu ngagedur saheulaeun Mantenna,
ngahuru musuh-musuh sakurilingna.
4 Kilat-kilat Mantenna nyaangan alam dunya,
bumi ngadegdeg nenjo eta.

5 Gunung-gunung laleyur kawas lilin di
payuneun PANGERAN, di payuneun Gustina
sakuliah jagat.
6 Satungkebing langit ngutarakeun kaadilan
Mantenna, sakumna bangsa-bangsa
nyaraksian kamulyaana-Na.
7 Nu maruhit ka arca-arca diera-era, ilah-ilah
kabeh ngareluk di payuneun PANGERAN.
8 Urang Sion galumbira, kitu deui kota-kota
tanah Yuda, sararuka ku putusan Gusti, nun
PANGERAN.
9 Nun PANGERAN Nu Maha Kawasa, Gusti
nyepeng sakuliah jagat. Gusti punjul ti sadaya
ilah-ilah.
10 PANGERAN asiheun ka jalma nu ngamusuh
kagorengan. Mantenna nangtayungan hirup
umat-Na, diluputkeun tina genggeman jalma
jarahat.
11 Cahya caang sumirat ka nu balener,
kasenangan tumerap ka nu balageur.
12 He jalma-jalma nu satemenna, masing
saruka ku anu geus dipidamel ku PANGERAN,
ingetkeun, sukurkeun, naon-naon anu geus
dijalankeun ku Allah nu suci.

98 1 Jabur. Sanggakeun ka PANGERAN,
pupujian anyar, Mantenna geus
midamel hal-hal anu ajaib! Sarta ku sabab
kawasa jeung digjaya, Mantenna unggul.
2 PANGERAN ngumumkeun kaunggulana-Na.
Kakawasaana-Na paranti nyalametkeun teh
dibewarakeun ka bangsa-bangsa.

3 Jangji Mantenna ka urang Israil estu teguh,
lantaran satia jeung asih ka maranehna.
Jalma-jalma di mana-mana kabeh narenjoeun
unggulna Allah urang.
4 Geura surak keur PANGERAN, he sakuliah
jagat, mulyakeun Mantenna ku lagu jeung
surak gumbira!
5 Nyanyikeun pupujian ka PANGERAN,
tabeuhan ku kacapi!
6 Tiup tarompet jeung tarompet tanduk,
gederkeun surak ka PANGERAN, raja urang.
7 Laut katut sakabeh mahlukna, sing
jumegur, bumi katut sapangeusina, geura
maruji!
8 He walungan-walungan, mangka kaleprok,
he pasir-pasir, mangka nyaranyi reujeung
suka di payuneun PANGERAN!
9 Sabab Mantenna rawuh rek nyepeng ieu
bumi. Mantenna baris marentah pangeusi
ieu dunya, marentah kalawan adil jeung
satemenna.

99

1 PANGERAN teh Raja, bangsa-bangsa
gumeter. Mantenna linggih dina tahta,
luhureun mukarabin, bumi inggeung.
2 PANGERAN kawasa di Sion, estu pinunjul,
murba ka bangsa-bangsa sakumna.
3 Bangsa-bangsa bakal maruji kaagungan
jeung kadaulatan jenengana-Na. Suci
Mantenna teh!
4 Nun Raja kawasa, Gusti teh tigin kana
kaadilan, Gusti parantos ngukuhkeun hukum

di Israil, parantos ngajalankeun kaadilan
sareng katemenan.
5 Agungkeun PANGERAN, Allah urang, geura
sembah sujud hareupeun tahta-Na! Suci
Mantenna teh!
6 Musa jeung Harun kaasup imam-imam
Mantenna, Samuel kaasup anu nyambat
ka Mantenna; aranjeunna sasambat ka
PANGERAN, ku Mantenna diwaler.
7 Mantenna ngandika ka aranjeunna tina
tihang mega; aranjeunna taat kana hukum
jeung timbalan-timbalana-Na.
8 Nun PANGERAN, Allah abdi sadaya, Gusti
ngawaler panyambat umat. Sanaos ku karana
dosana maranehna dihukum, nanging Gusti
nganyatakeun yen Gusti teh Allah nu jembar
hampura.
9 Puji PANGERAN, Allah urang, bakti
Mantenna, di Gunung-Na anu suci.
PANGERAN teh Allah urang anu suci.

100 1 Jabur waktu nyanggakeun kurban
panarima. Nyanyi ka PANGERAN,
he sakuliah jagat!
2 Sembah PANGERAN bari jeung suka,
deuheusan, bari nyanggakeun lagu gumbira.
3 Embarkeun yen PANGERAN teh Allah.
Mantenna geus ngadamel diri urang,
urang teh kagungana-Na, urang umat-Na,
domba-domba Mantenna.
4 Geura arasup ka lawang Bait Allah bari
ngucap sukur, geura arasup ka buruana-Na

bari maruji. Ucapkeun sukur ka Mantenna,
puji Mantenna.
5 PANGERAN teh sae manah, asihna
langgeng, satia-Na sapapanjangna.

101

1 Jabur Daud. Ieu lagu abdi,
ngeunaan kasatiaan sareng
kaadilan, bade dinyanyikeun ka Gusti, nun
PANGERAN.
2 Abdi seja milampah kalakuan nu taya
cawadeunana. Iraha Gusti bade rawuh ka
abdi? Abdi di rorompok sumeja ngalakonan
hirup beresih,
3 bade nebihan lampah nirca, ngabaidkeun
laku lampah nu malurtad ti Allah, narah biluk
ka nu karitu.
4 Moal serong hate, moal miluan kana
lampah doraka.
5 Anu sok haruwas-harewos ngagogoreng
batur, ku abdi bade diusir; moal nyabaran ka
nu adigung adiguna.
6 Anu bade diluluskeun teh jalmi anu tigin ka
Allah, bade dikengingkeun hirup di karaton
abdi. Anu leres-leres lempeng hatena, tangtos
diwidian ngawula.
7 Abdi moal ngampihan tukang tipu, moal
miara jalma pura-pura.
8 Unggal-unggal dinten, abdi bade ngabasmi
anu jarahat ti jero nagri. Para durjana
sadayana bade diusiran, moal diantep hirup
di kotana PANGERAN.

102 1 (102-1) Doa ti nu keur lara,
keur teu daya teu upaya, anu
ngucutkeun eusi hatena ka PANGERAN.
(102-2) Nun PANGERAN, mugi dangukeun
panyambat abdi, jerit abdi neneda pitulung
mugia dongkap ka Gusti;
2 (102-3) mugi Gusti ulah ngalieus, nalika
abdi keur sangsara, dangukeun nun Gusti,
abdi jumerit, mugi Gusti kersa enggal
ngawaler.
3 (102-4) Margi umur abdi teh musna
lir haseup, sungsum balung asa panas lir
diduruk,
4 (102-5) awak laleuleus lir jukut garing teu
hayang neda-neda acan.
5 (102-6) Abdi mung tiasa udah-aduh, awak
ngajangjawing, kantun kulit sareng tulang.
6 (102-7) Abdi lir manuk di gurun keusik, lir
bueuk di ruruntuhan sepi.
7 (102-8) Ngagoler teu daek sare, kawas
manuk nyorangan di suhunan imah.
8 (102-9) Sadidinten hantem bae
dicacampah ku musuh, ngaran abdi dijarieun
panyumpahan ku sugri nu mikaijid.
9 (102-10) Tedaeun abdi sanes sangu
nanging lebu, inumeun pacampur sareng
cipanon,
10 (102-11) da ku Gusti sakitu dibenduanana
sareng disiksana, dugi ka dijeuwang lajeng
digejretkeun pisan.

11 (102-12) Umur abdi lir kalangkang wanci
tunggang gunung, abdi teh lir jukut garing.
12 (102-13) Nanging nun PANGERAN,
Gusti mah jumeneng Raja salalanggengna,
jenengan Gusti tetep baris dipiemut, turunan
nema turunan.
13 (102-14) Gusti tangtos bijil nembongkeun
kawelas ka Sion, parantos waktosna eta teh
dipikawatir, nya ayeuna mangsana.
14 (102-15) Eta teh sanaos parantos
burak-barik, tetep dipikacinta ku sadaya abdi
Gusti, sanaos eta teh kantun ruruntuk, tetep
ku maranehna dipikawatir.
15 (102-16) Bangsa-bangsa baris gimir ku
PANGERAN, raja-raja di bumi sadayana bakal
rentag ku kakawasaana-Na.
16 (102-17) Lamun PANGERAN geus
ngawangun deui Sion, kaagungan Mantenna
bakal diebrehkeun.
17 (102-18) Mantenna bakal malire umat-Na
anu geus teu dipirosea, paneda maranehna
baris didangu.
18 (102-19) Tuliskeun sakur anu geus
dipidamel ku PANGERAN, pikeun turunan nu
bakal datang, supaya jalma-jalma nu ayeuna
tacan lahir engke maruji ka Mantenna.
19 (102-20) PANGERAN ningali ka handap ti
tempat suci-Na di luhur, ningali ka bumi di
handap, ti sawarga.

20 (102-21) Mantenna ngadangukeun udah-
aduhna para tahanan, jeung ngaleupaskeun
anu meunang hukum pati;
21 (102-22) Ku sabab kitu jenengana-Na
bakal dimashurkeun di Sion, Mantenna bakal
diparuji di Yerusalem,
22 (102-23) lamun bangsa-bangsa jeung
karajaan-karajaan bareng daratang, sarta
ngabarakti ka PANGERAN.
23 (102-24) Tanaga kaula ku PANGERAN
dileumpeuhkeun ngora-ngora, umur kaula ku
Mantenna dipondokkeun.
24 (102-25) Nya kaula sasambat: "Nun
Allah, mugi abdi ulah dicandak satengahing
umur." Nun PANGERAN, Gusti teh jumeneng
langgeng,
25 (102-26) kapungkur ngadegkeun bumi,
langit oge hasil damel panangan Gusti;
26 (102-27) eta bakal keuna ku musna,
nanging Gusti mah langgeng jumeneng
sapapaosna, eta sadayana bakal bobo kawas
lawon, sarta ku Gusti disingkirkeun lir baju
butut, ahirna musna,
27 (102-28) dupi Gusti mah tetep henteu
robah-robah, hadirat Gusti teu aya tamatna.
28 (102-29) Anak incu abdi-abdi Gusti tiasa
hirup tengtrem, sarta turunan maranehna ge
bakal aman, ku karana pangraksa Gusti.

103 1 Ti Daud. Mulyakeun PANGERAN,
he nyawa, mulyakeun sakuat-kuat
jenengana-Na nu suci!

2 Mulyakeun PANGERAN, he nyawa, jeung
ulah poho, kumaha saena Mantenna.
3 Mantenna ngahampura sakabeh dosa
kaula, nyageurkeun sagala panyakit kaula.
4 Ngajaga kaula tina liang kubur, sarta
ngaberkahan kaula kalayan asih jeung welas.
5 Mantenna ngeusian hirup kaula ku hal-hal
anu harade, nepi ka kaula awet ngora tur
rosa tanaga kawas galudra.
6 PANGERAN geus maparin kaadilan, jeung
ngabela hak sakur nu dikaniaya.
7 Maksad Mantenna ku Mantenna geus
diterangkeun ka Musa, padamelan-
padamelana-Na geus dipintonkeun ka kaom
Israil.
8 Estu PANGERAN teh welas asih, lautan
kurnia, sabar adil palamarta, sarta jembar
hampura-Na,
9 tara terus nyeuseul salawasna, tara terus
bendu salalanggengna;
10 ngahukumna ge tara diukur-ukur kana
dosa urang, tara diijir-ijir kana kadorakaan
urang;
11 malah saenyana mah, sakumaha
jauhna tanah ka langit, nya sakitu rosana
kawelasana-Na ka sakur anu hormat ka
Mantenna teh.
12 Sakumaha anggangna wetan ti kulon, nya
sakitu jauhna dosa-dosa urang dijauhkeunana
ti urang.

13 Sakumaha bapa nyaaheun ka anakna,
PANGERAN teh nyaaheun ka sakur anu
hormat ka Mantenna.
14 Mantenna uninga kana bahan asal urang,
kaemut yen urang teh saukur lebu.
15 Urang mah, hirup urang lir ibarat jukut,
sirungan jeung ngagedean kawas kembang
tegalan,
16 les bae euweuh, katiup ku angin, moal
katenjo-tenjo deui.
17 Tapi ka sakur nu hormat ka PANGERAN
mah asih-Na teh langgeng, sarta kasaeana-Na
tumuluy ka sakabeh turunan,
18 jalma-jalma anu nyekel jangji Mantenna,
jeung anu gumati kana timbalana-Na.
19 PANGERAN ngadegkeun tahta-Na di
sawarga, Mantenna raja anu murba wisesa.
20 Mulyakeun PANGERAN, he para malaikat
anu garagah perkosa, anu narurut ka
pangersa Mantenna, anu gumati kana
saungeling dawuhana-Na.
21 Mulyakeun PANGERAN, he wadya balad
sawargawi, he para kawula-Na, anu ngemban
pangersa-Na.
22 Mulyakeun PANGERAN, he sakabeh
mahluk Mantenna di sakabeh tempat
bawahan pamarentahana-Na, mulyakeun
PANGERAN, he nyawa!

104

1 Mulyakeun PANGERAN, he nyawa!
Nun PANGERAN, Allah abdi,

Gusti teh Maha Agung! Gusti dangdos ku
kaagungan sareng kamulyaan,
2 salira dikubeng ku cahya. Gusti
mantengkeun langit sapertos tenda,
3 sareng ngadegkeun malige Gusti di luhur
cai di langit. Mega dijadikeun kareta, angkat
nitih jangjang angin.
4 Angin dijadikeun utusan, kilat dijadikeun
palayan.
5 Gusti ngadegkeun bumi, nangtungna kukuh
dina pademenna, moal inggeung-inggeung.
6 Bumi ku Gusti diliputan ku lautan,
minangka jubahna, cai lautan ngeueum
gunung-gunung.
7 Barang ku Gusti dihaok, cai teh kabur,
purat-perot nguping haokna parentah Gusti,
8 nyeot ti gunung-gunung ka lebak-lebak ka
tempat anu ku Gusti parantos dipidamel keur
eta.
9 Gusti matok wawatesanana, anu ku eta
hamo tiasa diliwatan, supados eta teh henteu
ngaliputan bumi deui.
10 Gusti ngadamel cinyusu-cinyusu,
tingburial di lebak-lebak, walungan-walungan
ngalocor di antara pasir-pasir,
11 nyadiakeun cai nyadiaan margasatwa;
di dinya kalde-kalde alas nyirnakeun
hanaangna.
12 Dina tatangkalan deukeut sisi-sisina,
manuk-manak nyarieun sayang, jeung
ngarawih disarada.

13 Ti langit, Gusti ngahujanan pasir-pasir,
sareng bumi dieusi ku rahmat Gusti.
14 Gusti ngadamel jukut jaradi jang sasatoan,
sareng rupi-rupi tutuwuhan jang kaperluan
manusa, dugi ka manehna tiasa pepelakan
keur paneneun,
15 sareng ngahasilkeun anggur keur
nyukakeun dirina, minyak jetun keur
ngagumbirakeunana, sareng roti keur
nimbulkeun tanagana.
16 Kayu kiputri Libanon, seueur kengingna
hujan tatangkalan milik PANGERAN ku
anjeun, pelak Mantenna,
17 enggon manuk-manuk nyarayang;
manuk-manuk bango mah nyarayangna dina
tangkal caringin.
18 Embe-embe alas nyaricingan gunung-
gunung nu laluhur, peucang-peucang
nyarumputna dina batu-batu cadas.
19 Gusti ngadamel bulan keur tanda waktu,
panonpoe ngartieun iraha wancina surup.
20 Gusti ngadamel peuting, sareng dina
poekna sasatoan alas laliar;
21 singa-singa ngora tinggalaur neangan
mangsa, neangan hakaneunana anu geus
disadiakeun ku Allah.
22 Ana panonpoe meletek, sato-sato alas
ngarampih deui, dararepa di enggonna.
23 Jalma-jalma kalaluar muru pagaweanana,
digarawe nepi ka burit.

24 Sakitu pepekna dadamelan Gusti, nun
PANGERAN! eta sadayana dipidamelna
estu kalayan binangkit, bumi teh pinuh ku
saniskara ciciptan Gusti.
25 Blang lautan upluk-aplak, katut mahluk-
mahluk pangeusina ageung alit, tanpa
wilangan,
26 paranti kapal-kapal balayar, tempat ulin
Lewiatan, mahluk raksasa laut ciciptan Gusti.
27 Eta sadayana sumender ka Gusti nu
maparin tedaeunana dina waktosna.
28 Tedaeunana ku Gusti dipasihkeun,
seug ditareda, Gusti anu nyayagikeunana,
maranehna sarugema.
29 Ana ku Gusti disingkiran, maranehna
kasieunan, ana napas Gusti dicabut ti
maranehna, maranehna maraot, marulang
jadi lebu, asal-usul maranehna.
30 Nanging upami ku Gusti dipasihan
ambekan, maranehna jadi araya, Gusti
maparin hirup anyar ka bumi.
31 Mugia kamulyaan PANGERAN tetep
langgeng! mugia PANGERAN ngaraos bagja
ku sugri dadamelana-Na!
32 Bumi ku Mantenna diteuteup, bumi
ngeleper, gunung-gunung ku Mantenna ditoel,
peledug bijilan haseup.
33 Kaula seja nyelukkeun PANGERAN
saumur-umur seja nyanyi ngamulyakeun
Allah kaula sapanjang gumelar.

34 Mugia pupujian kaula kamanah ku
Mantenna, lantaran kabungah kaula timbulna
ti Mantenna.
35 Muga-muga jalma-jalma dosa ditumpes
ti bumi para durjana sing ulah aya nu kari.
Mulyakeun PANGERAN, he nyawa! Mulyakeun
PANGERAN!

105 1 Mulyakeun PANGERAN, sambat
jenengana-Na, mashurkeun
padamelana-Na ka sakumna umat;
2 sanggakeun pupujian jeung lalaguan ka
Mantenna, caritakeun sagala karyana anu
pikahelokeun.
3 Kudu bungah yen urang teh umat
kagungana-Na, sakur nu ngabakti ka
PANGERAN sing suka ati.
4 Kudu neneda ka PANGERAN katut
pangawasa-Na, salawasna ulah jauh ti
hadirat-Na.
5 Sing aringet kana mujijat-mujijat
Mantenna nu enggeus-enggeus, kitu deui
kana tanda-tanda aheng jeung hukum tina
lambe-Na,
6 he turunan Ibrahim, abdi-Na, he rundayan
Yakub, anu ku Mantenna kapilih!
7 Mantenna teh PANGERAN, Allah urang,
timbalan Mantenna tumerap di sakuliah jagat.
8 Mantenna salalanggengna ge satia kana
jangji-Na, timbalan nu dikeunakeun ka sarebu
turunan,

9 jangji anu ku Mantenna disimpay sareng
Ibrahim, jeung anu dijadikeun sumpah ka
Isak,
10 oge eta jangji-Na teh dibeungkeutkeun ka
Yakub jadi papagon, sarta dijadikeun jangji
anu langgeng ka Israil,
11 kieu dawuhana-Na harita: "Maneh rek
dibere tanah Kanaan, jadi milik pusaka keur
maneh."
12 Harita bilangan umat Allah saeutik keneh,
masing sakumbuhan leutik tur ayana di
dunyana ukur numpang,
13 jeung masih pipindahan ti nagara ieu ka
nagara itu, ti karajaan ieu ka karajaan itu.
14 Tapi sing saha bae ku Mantenna teu
diantep nganiaya maranehna, raja-raja
nu nyusuker ka maranehna ku Mantenna
dibendon,
15 timbalana-Na: "Ulah wani-wani
ngagunasika umat pilihan Kami, sarta
nabi-nabi Kami teu meunang diganggu."
16 Waktu eta nagara ku Mantenna digebug
ku paceklik, sarta saniskara bahan dahareun
dimusnakeun,
17 Mantenna ngiangkeun heula hiji jalma
pikeun jadi jalan, nya eta Yusup, ku jalan
dijual jadi abdi;
18 anjeunna dibelok, sampeanana
dibangbaluhan, dikongkorongan rante beusi,

19 nepi ka cunduk waktuna, panorahna
ngabukti, cocog sakumaha pituduh
PANGERAN ka anjeunna.
20 Tuluy raja Mesir, ngaluarkeun anjeunna ti
jero panjara, eta pangereh bangsa-bangsa
teh ngabebaskeun anjeunna.
21 Tuluy disina ngajalankeun
pamarentahanana, dikawasakeun marentah
sakuliah nagri,
22 kawasa ka para ponggawa raja, sarta
wenang marentah ka para jurunasehat raja.
23 Ti dinya Yakub sumping ka Mesir, tanah
Ham, sarta lajeng matuh bubuara di dinya,
24 ku Mantenna dikersakeun jadi jembar
baranahan, malah jadi leuwih kuat batan
satruna.
25 Pikir satruna ku Mantenna dirobah jadi
ijid ka umat-Na, abdi-abdi Mantenna ku
maranehna ditipu diperdaya.
26 Mantenna ngutus Musa, abdi-Na,
disarengan ku Harun, anu kapilih ku
Mantenna.
27 Aranjeunna ngayakeun tanda-tanda
aheng tumut sapituduh PANGERAN, jeung
mujijat-mujijat di sakuliah tanah Mesir tea.
28 Mantenna nurunkeun pepeteng, reup
poek ngajumbleng; tapi bangsa Mesir tetep
wangkelang kana timbalana-Na.
29 Mantenna ngarobah sakabeh cai di
sakuliah tempat di dinya, ngajadi getih,
laukna disina paraeh,

30 geus kitu tanahna sina pinuh ku bangkong,
malah pinuh nepi ka karaton raja.
31 Allah nimbalan, breng laleur jeung
rambetuk nararapuk di sakuliah nagri.
32 Hujan di eta nagri ku Mantenna dirobah
jadi hujan es jeung kilat.
33 Pelak anggurna, pelak kondangna,
diburak-barik, kakayon-kakayon dirungkad-
rungkadkeun.
34 Mantenna nimbalan, brul datang simeut,
lobana tanpa wilangan;
35 ngaharakanan sakabeh pepelakan di eta
tanah sakabeh hasil bumi beak digalaksak.
36 Mantenna maehan sakabeh anak cikal
lalaki ti unggal kulawarga urang Mesir.
37 Lajeng umat-Na dicandak budal, rebo ku
emas perak, tur kabeh sarehat marulus.
38 Sanggeus maranehna budal, urang Mesir
barungah hatena, sabab geus baroga rasa
sieun ku maranehna teh.
39 PANGERAN meberkeun mega pikeun jadi
iuh-iuh, jeung ngayakeun tihang seuneu
pikeun nyaangan ari peuting.
40 Maranehna neneda, Mantenna
ngadatangkeun aleutan puyuh, sarta
maranehna dipiseubeuhan ku roti ti sawarga.
41 Mantenna meulah karang, golontor kaluar
cai, terus ngocor di gurun keusik kawas
walungan.
42 Eta lantaran Mantenna ngemutkeun jangji
suci-Na ka Ibrahim abdi-Na.

43 Kitu Mantenna nuyun umat-Na budalan,
sarta maranehna nyaranyi, sarurak.
44 Ku Mantenna dipaparin tanah bangsa-
bangsa lian, lahan-lahanna dimilikkeun ka
maranehna tea,
45 sangkan maranehna tuhu kana hukum-
hukum-Na, jeung ngestokeun sagala
parentah Mantenna. Mulyakeun PANGERAN!

106 1 Puji PANGERAN! Sukurkeun
ka PANGERAN, ku karana
kasaeana-Na, asih-Na salalanggengna.
2 Saha nu sanggup nyaturkeun
sagemblengna kawasaning PANGERAN,
saha nu bisa puas muji kaagungana-Na?
3 Jamuga sing saha anu tuhu kana hukum,
anu salawasna migawe nu bener.
4 Mugi emut ka abdi, nun PANGERAN,
numutkeun karidoan manah ka nu jadi umat,
mugi abdi dilayad, dipaparin kasalametan ti
Gusti,
5 sangkan tiasa nyaksian kajembaran umat
anu ku Gusti dipilih, ngiring suka dina
kabagjaan umat Gusti, ngiring reueus sareng
umat kagungan Gusti.
6 Abdi sadaya parantos dosa, sami sareng
karuhun, parantos nyieun kajahatan sareng
kadorakaan.
7 Karuhun abdi-abdi di Mesir henteu
ngartoseun kana padamelan Allah anu
araheng teu areling kana piwelas-Na anu

sering dibuktoskeun, anggur ngaralawan ka
Nu Maha Kawasa, di Laut Beureum.
8 Najan kitu ku Mantenna disalametkeun,
demi nedunan jangji-Na, geusan
ngabuktikeun pangawasa-Na.
9 Laut Beureum ku Mantenna ditimbalan
supaya saat ngoletrak, maranehna
dipeuntaskeun nyorang dasar laut, teu beda
jeung ti di darat.
10 Ku Mantenna diluputkeun tina kawasa
nu mikangewa, diluputkeun tina kawasaning
musuh;
11 sabab satru-satruna teh kaliputan ku laut,
nepi ka taya nu kari saurang-urang acan.
12 Kakara maranehna percaya kana
jangji-Na, tuluy maruji sukur ka Mantenna.
13 Tapi gampang pisan parohona kana
pitulung-pitulung Mantenna, jeung embung
ngadago kuma pituduh-Na;
14 di gurun keusik maranehna karanjingan
hawa napsu, nepi ka ngadaroja ka Allah.
15 Sakahayangna ku PANGERAN dicumponan,
tapi bari dibarengan ku pagebug.
16 Waktos di gurun keusik, maranehna sirik
ka Musa sareng ka Harun, abdi PANGERAN.
17 Wag bumi beulah, nyapluk Datan,
sakulawarga Abiram kabeh karuwang.
18 Gur aya seuneu, ngalentaban gorombolan
maranehna, nu daroraka teh kaduruk
gareheng.

19 Di Sinai maranehna nyieun tironan anak
sapi, seug arca jijieunanana teh disarembah;
20 kamulyaan Allah ku maranehna
ditukeurkeun kana arca sato anu nyatuna
jukut.
21 Geus lat poho ka Allah, nu jadi
Jurusalametna, nu geus midamel kajadian-
kajadian aheng basa di Mesir,
22 nu midamel mujijat-mujijat basa di tanah
Ham, jeung mintonkeun karongkahan di
basisir Laut Beureum.
23 Kitu nu matak Mantenna ngadawuh
maranehna teh rek dibasmi, kabujeng
ku Musa, abdi Mantenna, nu ngadeuheus
mangnedakeun pangampura, nepi ka teu
tulus dibasmina teh.
24 Maranehna nampik tanah anu sakitu
hadena, da teu ngandel kana jangji
Mantenna;
25 heug tinggelendeng di pangrerebanana,
arembung ngadenge gentra PANGERAN.
26 Ku kituna PANGERAN sumpah ngangkat
panangan, maranehna rek disina tingjaloprak
di gurun keusik,
27 sarta turunana sina paburencay ka
bangsa-bangsa lian, sarta sina bacacar
paraeh di nagri-nagri asing.
28 Tuluy maranehna nyarantel maruhit ka
Baal Peor, jeung ngadalahar sasajen pikeun
arwah dewa-dewa.

29 Peta maranehna kitu ngajaheutkeun
manah PANGERAN, lajeng ku Mantenna
digebug ku sasalad.
30 Neut Pinehas tandang, nu baroga dosa
dihukum, sasalad jadi sirep.
31 Pitandang anjeunna kitu, turun-tumurun
salalawasna dipieling jadi picontoeun.
32 Maranehna nyieun pibendueun Mantenna
di cinyusu Meriba, balukarna Musa jadi
kahukum ku kalakuan maranehna,
33 maranehna ngalawan ka Musa, nepi ka
anjeunna kalepasan saur.
34 Maranehna henteu maehan para pamuja
brahala, parentah PANGERAN kitu ku
maranehna teu diturut,
35 kalah ka pacorok jodo jeung maranehna,
sarta niru adat eta jalma-jalma anu teu nyaho
ka Allah.
36 Umat Allah teh ngabarakti ka brahala,
ngalantarankeun maranehna cilaka.
37 Maranehna ngurbankeun anak-anakna
nu lalaki, nu awewe, dijieun kurban ka
brahala-brahala tanah Kanaan.
38 Barudak nu taya salahna teh ku
maranehna diparaehan sarta tanahna teh ku
eta tukang-tukang maehan dinajiskeun.
39 Maranehna geus nganajiskeun maneh ku
kalakuanana, henteu saratia deui ka Allah.
40 Ku sabab eta PANGERAN bendu ka
umat-Na, jadi geuleuh ka maranehna.

41 Tuluy diselehkeun kana kakawasaan
para pamuja brahala, jadi dibawah ku
musuh-musuhna.
42 Ku musuh-musuhna digencet,
ditundukkeun sama sakali kana
kakawasaanana.
43 Sering pisan PANGERAN ngaluputkeun
umat-Na, tapi maranehna anggur milih
ngalawan ka Mantenna beuki jero tilelepna
dina dosa-dosana.
44 Tapi ana maranehna sasambat
ku PANGERAN didangu, kasusahna
diperhatoskeun.
45 Demi maranehna, Mantenna emut kana
perjangjiana-Na, sarta ku sabab kacida
asiheuna-Na ka maranehna, Mantenna
henteu ngabengisan deui.
46 Sakur anu ngagencet ka maranehna, ku
Mantenna disina jadi malik mikarunya.
47 Salametkeun abdi-abdi, nun PANGERAN,
Allah abdi sadaya, candak wangsul ti bangsa-
bangsa lian, supados tiasa nganuhunkeun
sareng ngamulyakeun, jenengan Gusti nu
suci.
48 Mulyakeun PANGERAN, Allah Israil,
mulyakeun Mantenna ti ayeuna,
salalanggengna! Hayu sarerea nyarebut,
"Amin!" Mulyakeun PANGERAN!

107 1 "Haturkeun nuhun ka PANGERAN,
ku karana kasaeana-Na, kaasih-Na
langgeng!"

2 Pindo ieu omongan, pikeun muji
PANGERAN, he sakur anu geus disalametkeun
ku Mantenna! Mantenna geus ngaluputkeun
maraneh ti musuh-musuh,
3 jeung geus mulangkeun maraneh ti
nagri-nagri asing, ti wetan jeung ti kulon, ti
kaler jeung ti kidul.
4 Aya nu uprak-apruk di gurun keusik nu tara
katincak, teu manggih jalan ka kota geusan
enggon matuh,
5 kalaparan jeung halabhab, sirna
pangharepanana.
6 Keur sangsara kitu, maranehna sasambat
ka PANGERAN, tuluy ku Mantenna dijait tina
kasusahanana,
7 ditungtun ka jalan anu lempeng, sina
narepi ka kota geusan enggon matuhna.
8 Maranehna kudu nganuhunkeun kana
kanyaah PANGERAN anu taya kendatna,
kana sagala karya-Na anu araheng pikeun
maranehna.
9 Nu halabhab disina puas ngarinum, anu
lapar dieusian ku nu harade.
10 Sawareh hirup di nu reyem-reyem,
paroek, para tahanan sangsara nyandangan
rante.
11 Ku lantaran ngalawan kana timbalan
Allah, Nu Maha Kawasa, jeung nolak
parentah-parentah Mantenna.
12 Maranehna raripuh ku gawe beurat, nepi
ka ngusruk lalabuh, tapi taya nu nulungan.

13 Keur sangsara kitu maranehna sasambat
ka PANGERAN, tuluy ku Mantenna dijait tina
kasusahanana,
14 dikaluarkeun ti tempat anu reyem-reyem
jeung poek, rante-rantena dipepejet.
15 Maranehna kudu nganuhunkeun kana
kanyaah PANGERAN anu taya kendatna,
kana sagala karya-Na anu araheng pikeun
maranehna.
16 Mantenna ngabejadkeun panto-panto
tambaga, jeung mingges-minggeskeun
jaruji-jaruji beusi.
17 Sawareh deui garejul, hirupna sangsara
ku tina dosa-dosana, jeung ku sabab
kajahatanana;
18 nepi ka kana kadaharan ge teu tahan
nenjo-nenjo acan, sarta ajalna geus
dareukeut.
19 Keur sangsara kitu, maranehna sasambat
ka PANGERAN, tuluy ku Mantenna dijait tina
kasusahanana,
20 dicageurkeun ku timbalana-Na, sarta dijait
tina liang kubur.
21 Maranehna kudu nganuhunkeun kana
kanyaah PANGERAN, anu taya kendatna
kana sagala karya-Na anu araheng pikeun
maranehna.
22 Maranehna kudu nganuhunkeun ka
Mantenna ku kurban-kurban jeung ku
lagu-lagu gumbira anu nyaritakeun sagala hal
anu dipidamel ku Mantenna.

23 Sawareh nempuh lautan ku kapal-kapal,
nareangan napkahna di laut-laut.
24 Maranehna narenjo hal-hal anu dipidamel
ku PANGERAN, karya mujijat Mantenna di
laut-laut.
25 Mantenna nimbalan, gelebug angin ribut
niup, ombak motah pagulung-gulung,
26 kapal-kapal kaampulkeun ku cai nu
mumbul luhur lep neundeut tilelep jero;
ku bahla nu kawas kitu, jalma-jalma kabur
pangacianana
27 tingdaligdeug tingjolongjong kawas nu
mabok, beak dengkak, taak sagala dayana.
28 Keur sangsara kitu, maranehna sasambat
ka PANGERAN, tuluy ku Mantenna dijait tina
kasusahanana.
29 Angin ribut ku Mantenna dieureunkeun,
ombak dilelerkeun.
30 Maranehna atoh dumeh laut geus anteng,
ku Mantenna tuluy dituyun ka palabuan anu
dituju.
31 Maranehna kudu nganuhunkeun kana
kanyaah PANGERAN anu taya kendatna,
kana sagala karya-Na anu araheng pikeun
maranehna.
32 Maranehna kudu ngabewarakeun
kaagungan Mantenna di pakumpulan jalma-
jalma sarta muji Mantenna di rengrengan
pamingpin.

33 PANGERAN ngarobah walungan-walungan
disina saraat ngoletrak cinyusu-cinyusu
marangpet teu ngaburial deui,
34 tanah subur ngajadi tanah tuhur
jeung ngandung uyah, lantaran jahatna
jelema-jelema anu caricing di dinya.
35 Mantenna ngarobah gurun keusik sina jadi
empang-empang cai, tanah tuhur jadi pinuh
ku cinyusu.
36 Jalma-jalma lapar ku Mantenna
ditempatkeun di dinya, nyarieun kota geusan
pamatuhanana.
37 Maranehna nebaran lahan jeung marelak
anggur, tuluy dipupu, beubeunanganana
mucekil.
38 Mantenna ngaberkahan umat-Na, jadi
rekah baranahan, ingon-ingonna disina
tambah ngarekahan.
39 Waktu umat Allah kasoran, hina, sangsara,
lantaran digencet pohara telengesna,
40 nu ngagencetna ku Mantenna dihina,
disina uprak-apruk di gurun keusik nu tara
katincak.
41 Sabalikna Mantenna ngajait anu mariskin
tina kabalangsakanana, sarta kulawargana
disina baranahan kawas kumbuhan domba.
42 Jalma balener narenjo hal ieu teh
barungaheun, sabalikna nu jarahat mah teu
kecet-kecet.

43 Muga hal ieu dipalikiran ku nu barijaksana,
muga maranehna nyaraho kana kanyaah
PANGERAN nu taya kendatna.

108

1 Lagu. Jabur Daud. Abdi percaya
sagemblengna ka Gusti, nun Allah,
seja nyanyi sareng muji ka Gusti! Hudang, eh
nyawa!
2 Geura nyaring, he kacapi jeung siter, kami
rek ngahudangkeun panonpoe.
3 Nun PANGERAN, abdi seja nganuhunkeun
ka Gusti di satengahing bangsa-bangsa, seja
muji Gusti di tengah umat manusa.
4 Welas asih Gusti maratan cakrawala,
kasatiaan Gusti maratan angkasa.
5 Tembongkeun kaagungan Gusti di langit,
nun Allah, kamulyaan Gusti sumiratkeun ka
sakuliah jagat.
6 Salametkeun abdi sadaya ku pangawasa
Gusti, dangukeun paneda abdi, supados umat
kaasih Gusti kajait.
7 Ti kasuciana-Na Allah ngadawuh, "Kalawan
digjaya Kami rek mecah Sekem, jeung rek
ngabagikeun Lebak Sukot ka umat Kami.
8 Gilad boga Kami, kitu oge Manase. Epraim
balakutak Kami, ari Yuda teteken karajaan
Kami.
9 Tapi Moab mah rek dijieun kobokan Kami
sarta Kami rek maledogkeun tarumpah ka
Edom, pikeun tanda yen eta jadi milik Kami.
Kami rek nyurakkeun kaunggulan ka urang
Pelisti."

10 Nun Allah, saha anu baris mawa abdi ka
jero kota benteng? Saha nu baris mingpin
abdi ka Edom?
11 Naha leres Gusti nolak ka abdi sadaya?
Naha moal angkat nyarengan balad urang?
12 Tulungan abdi sadaya ngayonan musuh,
margi pitulung manusa mah gaplah.
13 Reujeung Allah di gigireun, urang baris
unggul, Mantenna baris ngelehkeun musuh
urang.

109

1 Pikeun pamingpin biduan. Jabur
Daud. Nun Allah, anu ku abdi dipuji,
Gusti ulah mindel bae!
2 Nu jarahat sareng tukang bohong narajang
ka abdi, nyebarkeun carita bohong perkawis
abdi,
3 sareng ngomongkeun jahat hal diri abdi,
teu puguh-puguh narajang.
4 Ka abdi ngaralawan, sakitu abdi nyaah
sareng sok mangnedakeun maranehna.
5 Kahadean abdi dipulangna ku kajahatan,
kanyaah abdi dipulangna ku kangewa.
6 Pilih sawatara hakim curang, sina nguji
musuh abdi, sareng sina didakwa ku salah
saurang musuh manehna.
7 Mangka manehna sing kauji sareng
kapendak kasalahanana, mangka ucap
pamentana ge sing dianggap mangrupa
kajahatan!
8 Mangka hirupna sing tereh enggeusan,
pangkatna sing diandih ku nu lian!

9 Mangka anak-anakna sing jaradi yatim,
pamajikanana sing jaradi randa!
10 Mangka anak-anakna sing ulah baroga
imah, jaradi tukang jajaluk, sing dibuburak ti
ruruntuk imahna.
11 Mangka harta bandana sing dijabel ku nu
ngahutangkeun, beubeunangan digawena
sing dicokot ku jalma asing.
12 Mangka sing ulah aya nu haat ka manehna
sing ulah aya nu watir ka anak-anakna nu
geus ditinggalkeun.
13 Mangka turunanana sing tumpur ludes,
ngaranna sing dipohokeun ku turunan
pandeurieunana.
14 Mangka kajahatan karuhunna sing
kaemut-emut ku PANGERAN, sarta dosa-dosa
indungna sing ulah dihampura.
15 Mangka dosa-dosa maranehna
salawasna sing kaemut ku PANGERAN,
sabalikna maranehna sorangan mah sing
kapopohokeun sama sakali!
16 Eta jalma tara mikir hayang jadi jalma
bageur, sok nganiaya jeung maehan jalma
miskin, jalma sangsara, jeung jalma nu teu
boga daya.
17 Karesepna nyumpahan mangka dirina
sorangan sing aya anu nyumpahan. Cadu
ngaberkahan mangka dirina ge sing ulah aya
anu ngaberkahan!
18 Manehna geus biasa nyapa, cara geus
biasa dangdan, mangka panyapana sing

nyerep ka dirina kawas cai rembes, sing
nyerep kana balung-balungna kawas minyak!
19 Sing mungkus kana awakna jadi bajuna,
sing meulit kana cangkengna, jadi sabukna
salilana!
20 Nun PANGERAN, hukum musuh-musuh
abdi kawas kitu, sakur anu ngagogoreng abdi
sapertos kitu.
21 Sawangsulna nun PANGERAN Nu Maha
Agung, tulungan abdi, sakumaha jangji Gusti,
luputkeun abdi, demi kasaean sareng kaasih
Gusti.
22 Abdi teh miskin sareng balangsak, hate
raheut jero pisan.
23 Lir kalangkang wanci sore, abdi bakal
tereh sirna sapertos insekta nu dikebutkeun.
24 Tuur nyorodcod lantaran kurang dahar,
awak kantun tulang sareng kulit.
25 Jalmi-jalmi nu naringal nyaleungseurikeun,
garogodeg ngahinakeun.
26 Tulungan, nun PANGERAN, Allah abdi,
demi kaasih Gusti nu taya kendatna,
salametkeun abdi!
27 Musuh-musuh abdi sina tarerangeun, yen
anu nyalametkeun abdi teh Gusti.
28 Sawios maranehna nyarapa ka abdi,
nanging Gusti mah mugi ngaberkahan. Mugi
anu ngadarakwa abdi areleh, sawangsulna
abdi Gusti mah sing tiasa bungah.

29 Mugi musuh-musuh abdi nandang
kahinaan, sing karungkup ku wiwirang lir
katutup ku jubahna.
30 Kaula seja nganuhunkeun ka PANGERAN
masing tarik, seja muji Mantenna dina
pagempungan jalma rea,
31 karana Mantenna ngaraksa ka jalma
miskin, disalametkeun ti jalma-jalma anu
ngaragragkeun hukum pati ka dirina.

110

1 Jabur Daud. PANGERAN ngadawuh
kieu ka raja gusti kaula: "Geura
calik katuhueun Kami, nepi ka musuh-musuh
hidep, ku Kami dijieun titincakan hidep."
2 PANGERAN ti Sion bakal ngalegakeun
karajaan Jeng Gusti, dawuhana-Na, "Geura
ereh musuh-musuh hidep."
3 Dina dintenan Gusti merangan musuh,
rahayat baris maju sukarela. Lir ibun turun
enjing-enjing para taruna baris darongkap ka
Gusti di pasir suci.
4 PANGERAN jangji nganggo sumpah tur
hamo dicabut deui, "Hidep baris jadi imam
salalanggengna, sakumaha Melkisidik."
5 PANGERAN aya di tengeneun Jeng Gusti,
ana Mantenna bendu, raja-raja pasti areleh.
6 Mantenna baris ngahukum bangsa-bangsa,
medan perang bakal disina pinuh ku mayit,
raja-raja sakuliah bumi baris dielehkeun.
7 Sang raja bakal ngaleueut ti susukan sisi
jalan, kakiatanana pulih deui, bakal terus
unggul.

111

1 Puji PANGERAN! Kaula seja
nganuhunkeun ka PANGERAN
saiklas-iklasna, dina pagempungan umat-Na.
2 Estu aheng padamelan-padamelan
PANGERAN! pantes mun diaraji ku sakur nu
kataji.
3 Dadamelana-Na estu mulya sarta agung,
tur kaadilana-Na langgeng.
4 PANGERAN moal kersaeun urang poho
kana damel-Na anu araheng; Mantenna sae
jeung welasan.
5 Mantenna ngarijkian ka sakur anu
ngahormat, tur tara lali kana perjangjiana-
Na.
6 Mantenna geus nembongkeun kakawasaan
ka umat-Na, ku jalan masihkeun ka
maranehna tanah milik bangsa-bangsa lian.
7 Dina sagala damelna Mantenna satia jeung
adil sagala parentah-Na beunang dipercaya,
8 tahan dina sagala jaman,
diparentahkeunana kalawan sayakti
jeung adil
9 Mantenna ngabebaskeun umat-Na, sarta
ngayakeun perjangjian langgeng jeung
maranehna. Mantenna estu suci tur hebat!
10 Saha-saha anu hayang jadi jalma
bijaksana, kudu hormat ka PANGERAN.
Mantenna baris maparin pangarti anu sehat
ka anu taat kana parentah-Na. Mantenna
layak dipuji salalanggengna.

112

[1] Puji PANGERAN! Bagja jalma anu
hormat ka PANGERAN, anu resep
nekanan parentah Mantenna.
[2] Anak-anak jalma hade bakal kawasa di jero
nagri turunanana bakal diberkahan.
[3] Kulawargana bakal makmur sugih mukti,
hade milik salalawasna.
[4] Jalma hade, nu karunyaan, bageur, jeung
adil, di nu poek bakal meunang sinar caang.
[5] Bagja jalma anu daek nulung mere
nginjeum, sarta jujur dina ngajalankeun
usahana.
[6] Jalma hade hamo gagal, sarta salalawasna
bakal kapieling.
[7] Manehna moal rentag ku beja imanna
tabah tur percaya ka PANGERAN.
[8] Hatena teu salempang, teu hariwang,
sabab ngarasa yakin yen musuhna baris eleh.
[9] Ka nu miskin daek mere reujeung murah
hate, kahadeanana moal aya batalna, hirupna
bakal kawasa jeung diajenan.
[10] Nenjo kaayaanana kitu, nu jarahat
arambekeun, tingpendelik arijideun, tuluy
musna, harepanana mudedes salalawasna.

113

[1] Puji PANGERAN! He abdi-abdi
PANGERAN, paruji jenengan
Mantenna!
[2] Mugia diparuji jenengana-Na ti ayeuna nepi
ka salalanggengna.
[3] Ti wetan nepi ka kulon, paruji jenengan
PANGERAN!

[4] PANGERAN marentah ka sakabeh bangsa,
kamulyaana-Na ngaluhuran langit.
[5] Taya pisan nu saperti PANGERAN, Allah
urang. Panglinggihana-Na di puncakna luhur,
[6] tapi Mantenna dongko ningali ka langit
jeung bumi.
[7] Mantenna nyengkatkeun anu miskin
tina lebu, ngangkat nu masakat tina
kabalangsakan,
[8] sina satata jeung para pangeran, nya eta
para pangeran di kalangan umat-Na.
[9] Mantenna ngurniaan ibu rumah tangga
anu gabug, dibagjakeun dipaparin anak. Puji
PANGERAN!

114 [1] Waktu urang Israil budal ti Mesir,
waktu turunan Yakub naringgalkeun
eta tanah asing,
[2] Yuda dijadikeun umat sucina PANGERAN,
Israil dijadikeun milik kagungan Mantenna.
[3] Laut Beureum mireungeuh, tuluy ngejat,
Walungan Yordan ngocorna eureun.
[4] Gunung-gunung tingarancul cara embe,
pasir-pasir tingalajret cara anak domba.
[5] Aya naon Laut, make ngejat? Jeung maneh,
Walungan Yordan, ku naon make eureun
ngocor?
[6] Maneh gunung-gunung, ku naon
tingarancul cara embe? Maneh pasir-pasir, ku
naon tingalajret cara anak domba?
[7] He bumi, hayoh gumeter dina sumpingna
PANGERAN, di payuneun Allahna Yakub,

8 nu ngarobah gunung cadas ngajadi situ,
gunung batu ngajadi cinyusu.

115

1 Sanes abdi-abdi, nun PANGERAN,
nu kedah diagungkeun teh mung
Gusti nyalira, ku karana kaasih sareng
kasatiaan Gusti taya kendatna.
2 Ku naon bangsa-bangsa make naranya,
"Mana Allah maraneh teh?"
3 Allah urang aya di sawarga, nu iasa
ngadamel naon bae sakersa-Na.
4 Aallahan maranehna mah tina perak, tina
emas, bubuatan leungeun jelema.
5 Sungutan tapi teu lemek, mataan tapi teu
nenjo,
6 ceulian tapi teu ngareungeu, irungan tapi
teu ngambeu,
7 leungeunan tapi teu bisa rarampa, sukuan
tapi teu bisa leumpang, genggerongan tapi
teu bisaeun nyoara.
8 Sing cara kitu sakur anu nyarieunna
jeung anu nyarembahna, sing cara arca-arca
bubuatanana.
9 Sing percaya ka PANGERAN, eh urang Israil!
Mantenna nulungan jeung nangtayungan ka
maraneh.
10 Sing percaya ka PANGERAN, eh imam-
imam Allah! Mantenna nulungan jeung
nangtayungan ka aranjeun.
11 Sing percaya ka PANGERAN, eh nu
nyarembah ka Mantenna! Mantenna nulungan
jeung nangtayungan ka maraneh.

[12] PANGERAN emut ka urang; sarta baris
ngaberkahan ka urang, baris ngaberkahan ka
urang Israil, jeung ka para imam Allah.
[13] Mantenna baris ngaberkahan sakur anu
hormat ka Mantenna, boh nu gede boh nu
leutik.
[14] Mugia maraneh dibarere anak ku
PANGERAN, boh maraneh, boh turunan
maraneh.
[15] Mugia maraneh diberkahan ku PANGERAN,
anu ngadamel langit jeung bumi!
[16] Langit keur PANGERAN nyalira, tapi bumi
mah ku Mantenna diserenkeun ka manusa.
[17] PANGERAN henteu dipuji ku nu geus
paraeh, ku nu geus tarurun ka enggon nu
simpe.
[18] Tapi urang, anu harirup, kudu muji
sukur ka Mantenna, ti ayeuna nepi ka
salalanggengna. Agungkeun PANGERAN.

116 [1] Kaula nyaah ka PANGERAN, sabab
kersaeun ngadangu ka kaula,
kersaeun ngagalih paneda kaula.
[2] Saban kaula sasambat, ku Mantenna
didangukeun.
[3] Kaula dikepung ku bahya maot, diriung ku
seremna kubur, sararieun jeung palaur.
[4] Seug kaula sasambat ka PANGERAN, "Aduh
Gusti, salametkeun abdi!"
[5] PANGERAN teh sipat hampura jeung murah
manah, Allah urang sipat welas.

6 PANGERAN ngaraksa ka jalma anu teu
walakaya; waktu kaula nyorang bahaya, ku
Mantenna disalametkeun.
7 He hate, sing yakin, sabab PANGERAN hade
ka kami.
8 PANGERAN geus ngajait kaula tina ajal,
cipanon kaula ku Mantenna dipepet, kaula
dicegah tina kasoran.
9 Jadi kaula aya keneh di dunyana nu harirup,
kumelendang di payuneun PANGERAN.
10 Kaula tetep percaya, sanajan sok
ngomong, "Aing diancurkeun sama sakali."
11 Sanajan ari keur kasieunan sok ngomong,
"Euweuh anu bisa dipercaya."
12 Naon atuh pamulang kaula ka PANGERAN
kana sagala kasaeana-Na ka kaula?
13 Kaula rek ngahaturkeun anggur ka
PANGERAN, nganuhunkeun kana pitulung-Na.
14 Kaula rek nyumponan nadar ka Mantenna
dina pagempungan sakabeh umat-Na.
15 PANGERAN ngaraos kacida nyerina mun
aya umat-Na anu maot!
16 Abdi teh abdi Gusti, nun PANGERAN. Abdi
ngabdi ka Gusti teh sapertos ngabdina pun
biang. Gusti nyalametkeun abdi tina maot.
17 Abdi bade ngahaturkeun kurban panarima,
sareng nyanggakeun paneda ka Gusti.
18 (116:18-19) Dina pagempungan sadaya
umat Gusti, di tempat suci, di Bait Allah di
Yerusalem, abdi bade ngalaksanakeun jangji.
Puji PANGERAN!

[19] (116:18)

117 [1] Puji PANGERAN, he sakabeh
bangsa-bangsa! Puji Mantenna, he
sakumna umat!
[2] Asih-Na ka urang pohara, kasatiaan
Mantenna tetep salalanggengna. Puji
PANGERAN!

118 [1] Puji sukur ka PANGERAN, ku tina
kasaeana-Na, ku tina langgeng
asih-Na.
[2] Ucapkeun ku Israil, "Asih Mantenna
langgeng."
[3] Ucapkeun ku para imam Allah, "Asih
Mantenna langgeng."
[4] Ucapkeun ku sakabeh nu ngabakti ka
Mantenna, "Asih Mantenna langgeng."
[5] Sajeroning rupek, kami sasambat ka
PANGERAN, ku Mantenna didangu, kami
dibebaskeun.
[6] PANGERAN nyarengan kami, kami taya
karisi; rek bisa kumaha jelema ka kami?
[7] Nya PANGERAN anu nulung ka kami, kami
bakal nyaksian musuh kami kasoran.
[8] Mending percaya ka PANGERAN, ti batan
ngandelkeun manusa.
[9] Mending percaya ka PANGERAN, ti batan
ngandelkeun para pamingpin nu sipatna
manusa.
[10] Loba musuh anu ngepung kami, tapi ku
kawasa PANGERAN, kabeh ku kami dibasmi.

11 Maranehna ngepung kami ti mana-mana,
tapi ku kawasa PANGERAN, kabeh ku kami
dibasmi.
12 Maranehna napuk ka kami kawas nyiruan,
tapi lir seuneu ngahuru ruyuk gancang
pareumna, ku kawasa PANGERAN, kabeh ku
kami dibasmi.
13 Kami ditarajang hebat pisan, geus meh
eleh, tapi PANGERAN nulungan,
14 ku PANGERAN dibere tanaga jadi kuat;
Mantenna geus nyalametkeun kami.
15 Reungeukeun surak nu unggul di kemah-
kemah umat Allah: "Karongkahan PANGERAN
nu midamel kitu!
16 Ku kakawasaan Mantenna urang unggul
ku karongkahan Mantenna di medan perang!"
17 Kami moal paeh, sabalikna malah hirup,
pikeun ngembarkeun padamelan-padamelan
PANGERAN.
18 PANGERAN geus ngahukum kami beurat
pisan, tapi Mantenna henteu ngantep kami
sina paeh.
19 Kami pangmukakeun lawang gapura Bait
Allah, rek asup, rek muji sukur ka PANGERAN!
20 Tah ieu lawang gapura PANGERAN, ngan
jalma nu jujur nu bisa asup.
21 Abdi muji ka Gusti, parantos ngadangu
paneda abdi, sareng parantos maparin
kaunggulan.
22 Batu nu teu kapake ku nu ngawangun,
malah jadi anu pangpentingna.

23 Jadi kitu teh ku PANGERAN, katembongna matak helok.
24 Ieu teh poe kaunggulan PANGERAN, hayu urang suka bungah, urang pestakeun!
25 Salametkeun abdi sadaya, nun PANGERAN! Paparinan abdi-abdi kaunggulan, nun PANGERAN!
26 Mugia Allah ngaberkahan ka nu datang kalayan pajenengan PANGERAN, kaula sakumna ngaberkahan ti Bait PANGERAN.
27 PANGERAN teh Allah; Mantenna geus midamel kasaean ka urang. Bari nyarekel rangrang dangdaunan, pesta geura mimitian, tuluy maju ngurilingan altar.
28 Gusti teh Allah abdi. Abdi muji sukur ka Gusti. Abdi bade ngabewarakeun kaagungan Gusti.
29 Haturkeun nuhun ka PANGERAN, Mantenna sae ka urang, asih-Na langgeng.

119 1 Bagja jalma anu hirupna taya celana, sarta ngalampahkeun hukum PANGERAN.
2 Bagja jalma anu gumati kana parentah-Na, sarta taat ka Mantenna sagemblengna hate.
3 Maranehna moal nyieun kajahatan, hirupna nurutkeun jalan PANGERAN.
4 Gusti ka abdi-abdi maparin hukum-hukum, nun PANGERAN, sangkan diestokeun kalawan satia.
5 Mugi abdi sing tiasa tigin satia ngalakonan aturan-aturan Gusti.

6 Saupami abdi ngesto kana hukum-hukum
Gusti, tangtos moal nandangan kaera.
7 Waktos hukum-hukum Gusti nu adil tea
diaji, abdi teh leres-leres muji ka Gusti.
8 Abdi sumeja taat kana hukum-hukum
Gusti, Gusti ulah ngantunkeun.
9 Kuma kedahna malar hirupna budak
ngora tetep beresih? Nya kedah tumut kana
satimbalan Gusti.
10 Hate abdi mantep bade ngabdi ka Gusti,
mugi ulah dugi ka teu nurut kana timbalan
Gusti.
11 Hukum Gusti bade disimpen di jero hate,
supados ulah dugi ka dosa ka Gusti.
12 Abdi muji ka Gusti, nun PANGERAN, jalan
Gusti wulangkeun ka abdi.
13 Sadaya hukum paparin Gusti, ku abdi
bade dibewarakeun deui.
14 Ngalakonan timbalan-timbalan Gusti,
bingahna lir gaduh rupi-rupi rajabrana.
15 Pituduh-pituduh Gusti sumeja dilenyepan,
piwulang-piwulang Gusti bade diaji.
16 Abdi resep kana hukum-hukum Gusti,
sareng moal hilap-hilap kana timbalan-
timbalan Gusti.
17 Abdi Gusti, nyuhunkeun piwelas, sangkan
hirup sareng tiasa ngestokeun piwulang.
18 Panon abdi beuntakeun, supados ningal
kana kayaktian hukum Gusti anu narik ati.
19 Abdi di dunya teh moal lami, hukum-
hukum Gusti ulah dibuni-buni.

20 Hate gering kabungbulengan, hoyong
terang saban waktos kana pangadilan Gusti.
21 Gusti negor ka jalmi nu adigung, nyapa ka
nu ingkar tina parentah.
22 Bebaskeun abdi tina panghina sareng
pamoyok maranehna margi ngesto kana
aturan-aturan Gusti.
23 Para pangereh barempug ngalawan ka
abdi, nanging abdi mah bade ngulik piwulang
Gusti.
24 Pituduh-pituduh Gusti pikaresepeun,
sadayana lir jurunasehat abdi.
25 Abdi ngagoler dina lebu, mugi dipulihkeun
sakumaha jangji Gusti.
26 Abdi parantos ngaku kalakuan, Gusti oge
parantos ngawaler, ajar abdi hukum-hukum
Gusti.
27 Paparin abdi ngartos kana hukum-hukum
Gusti, piwulang Gusti anu narik ati seja
dilenyepan.
28 Abdi parantos kateter ku kasusah, mugi
ditegerkeun sakumaha jangji Gusti.
29 Tebihkeun abdi tina jalan anu lepat, demi
kasaean Gusti, abdi wulang hukum-hukum
Gusti.
30 Abdi parantos milih bade taat, bade
mentingkeun pangadilan Gusti.
31 Abdi parantos tumut kana piwulang-
piwulang, nun PANGERAN, mugi ulah dugi ka
nandangan kaera.

32 Kalayan suka abdi bade tumut kana
timbalan margi ku Gusti tangtos dikersakeun
langkung ngarti.
33 Nun PANGERAN, pihartoseun hukum-
hukum Gusti teh wulangkeun, tangtos ku abdi
ditumutkeun salamina.
34 Hukum Gusti teh terangkeun, tangtos ku
abdi diturut, bade dilakonan leres-leres.
35 Mugi abdi tiasa junun kana hukum Gusti,
margi nya ku eta abdi ngarasa bagja.
36 Mugi abdi gaduh kahayang kana
ngalampahkeun hukum Gusti sing langkung ti
hayang beunghar.
37 Mugi abdi ulah dugi ka mikahayang
anu taya pigunaeunana, paparin kasaean,
sakumaha jangji Gusti.
38 Teguhkeun jangji Gusti ka abdi, jangji anu
dijangjikeun ka sakur anu nurut ka Gusti.
39 Raksa abdi tina panghina kasieun abdi,
estu aheng pangadilan Gusti!
40 Abdi seja taat kana timbalan-timbalan,
paparin hirup anyar, margi Gusti teh adil.
41 Tembongkeun kaasih Gusti ka abdi, nun
PANGERAN, abdi salametkeun sakumaha
jangji Gusti.
42 Sangkan abdi tiasa ngajawab ka anu
ngahina pedah abdi percaya kana dawuhan
Gusti.
43 Sing tiasa abdi teh ngucapkeun hal anu
leres, margi ngaharep kana pangadilan Gusti.

44 Abdi bade ngestokeun hukum Gusti,
teras-tumeras, sapapaosna.
45 Tangtos hirup abdi tiasa bebas lugina,
margi parantos ihtiar seja tumut kana
piwulang Gusti.
46 Aturan-aturan Gusti bade diembarkeun ka
raja-raja, abdi moal era-era ngembarkeunana.
47 Abdi malah resep ngalakonan eta
aturan-aturan, tur kalintang mikacintana.
48 Abdi hormat sareng cinta kana eta
aturan-aturan, pituduh-pituduhna bade
dilenyepan.
49 Mugi Gusti emut kana jangji ka abdi Gusti,
eta jangji teh ngahudang harepan abdi,
50 anu jadi pangbeberah nalika abdi
sangsara, nya jangji eta jadi lantaran abdi
hirup.
51 Sakumaha dihinana ge ku anu aradigung,
abdi teu lesot-lesot ti hukum Gusti.
52 Abdi emut kana eta hukum anu parantos
aya ti kapungkur, sarta kalilipur ku eta, nun
PANGERAN.
53 Abdi sok geregeteun ka anu jarahat,
lantaran maranehna ngalanggar hukum Gusti.
54 Sapanjang hirup abdi anu pondok di
dunya, aturan-aturan Gusti ku abdi didamel
lalaguan.
55 Ari wengi abdi sok emut ka Gusti, nun
PANGERAN, sareng sok mikiran hukum Gusti.
56 Tumut kana aturan-aturan Gusti, karaos
bagjana ku abdi.

57 Mung Gusti nu jadi kahayang abdi, nun
PANGERAN, abdi jangji bade ngestokeun
hukum Gusti.
58 Sanget-sanget abdi nyuhunkeun piwelas,
sakumaha jangji Gusti tea.
59 Abdi parantos mikiran kalakuan, sareng
jangji bade tumut kana aturan Gusti.
60 Moal diengkekeun deui, gilig bade ngesto
kana aturan Gusti.
61 Anu jarahat masangan pitapak, nanging
abdi teu hilap kana hukum Gusti.
62 Tengah wengi abdi sok nyaring, teras muji
hukum-hukum Gusti nu adil.
63 Abdi teh batur jalmi-jalmi anu ngabdi ka
Gusti, anu narurut kana hukum Gusti.
64 Nun PANGERAN, bumi teh pinuh ku satia
asih Gusti, aturan-aturan Gusti wulangkeun
ka abdi.
65 Gusti parantos nedunan jangji, nun
PANGERAN, sakitu saena ka abdi Gusti.
66 Mugi abdi dipaparin hikmat sareng
pangarti, margi gilig percanten kana timbalan
Gusti.
67 Memeh kenging hukuman abdi teh
sasab, nanging ayeuna mah ngesto kana
pangandika.
68 Gusti teh bageur, sakitu saena!
Katangtosan-katangtosan Gusti wulangkeun
ka abdi.
69 Nu arangkuh ka abdi mitenah, nanging
abdi sakuat-kuat nurut kana aturan Gusti.

70 Maranehna teu ngalartieun kana hukum
Gusti, nanging abdi mah malah bagja ku eta.
71 Abdi dihukum teh sae jadina, jadi diajar
perkawis aturan-aturan Gusti.
72 Keur abdi mah hukum-hukum Gusti teh
langkung utami ti batan harta di dunya.
73 Gusti anu ngajadikeun abdi kalayan
nyalametkeunana, mugi maparin pangarti,
sangkan abdi tiasa diajar hukum-hukum
Gusti.
74 Anu alajrih ka Gusti, naringal kalakuan
abdi teh tangtos sarenangeun, dumeh abdi
percaya kana jangji Gusti.
75 Nun PANGERAN, abdi terang, putusan
Gusti teh adil, pangna ngahukum ka abdi teh
ku margi Gusti sipat satia.
76 Eta welas asih Gusti teh mugia jadi
panglipur, luyu sakumaha jangji ka abdi
Gusti.
77 Sing hawatos, supados abdi hirup, margi
abdi resep kana hukum Gusti.
78 Mugi nu aradigung teh sing areraeun ku
lantaran pitenahna ka abdi; sawangsulna abdi
mah bade ngalenyepan hukum Gusti.
79 Mugi sugri nu alajrih ka Gusti, sareng nu
tarerangeun kana aturan Gusti, darongkap ka
abdi.
80 Mugi abdi leres-leres nurut kana aturan-
aturan Gusti, sareng ulah dugi ka nandangan
erana kasoran.

81 Abdi parantos lungse ngantos-ngantos
disalametkeun, nun PANGERAN, jangji Gusti
kalintang diarep-arepna.
82 Panon parantos cape nyileuk jangji Gusti
bari tumanya, "Iraha Gusti bade nulungan
teh?"
83 Diri abdi taya gunana, sapertos kirbat
butut, nanging kana aturan-aturan Gusti mah
teu hilap-hilap.
84 Sabaraha lamina deui abdi kedah
ngarep-ngarep? Iraha bade dihukumna anu
nyangsara abdi?
85 Nu aradigung, nu teu narurut kana hukum
Gusti, parantos ngali lombang jero naheunan
abdi.
86 Sadaya aturan Gusti kenging diandelkeun;
dupi abdi ku maranehna disangsara,
digogoreng, mugi ditulungan!
87 Karep maranehna maehan abdi parantos
meh hasil, nanging abdi tetep henteu
ngalesotkeun parentah Gusti.
88 Demi satia asih Gusti, sing hawatos ka
abdi sangkan abdi tiasa ngestokeun hukum
Gusti.
89 Nun PANGERAN, pangandika Gusti teguh
salalamina, langgeng abadi di sawarga.
90 Kasatiaan Gusti lumangsung sapanjang
jaman. Gusti parantos ngadegkeun bumi, eta
tetep aya.

[91] Saniskara ge sadayana aya dugi ka kiwari,
margi ku timbalan Gusti, margi sadayana ge
eta teh abdi-abdi Gusti.
[92] Upami sanes hukum Gusti nu jadi sumber
kabagjaan abdi, tangtos abdi parantos tiwas
ku kasangsaraan.
[93] Abdi hamo lesot nyekel hukum Gusti,
margi nya ku eta Gusti ngahirupan abdi.
[94] Abdi teh kagungan Gusti, mugi
disalametkeun, margi parantos satiasa-tiasa
taat kana parentah Gusti.
[95] Abdi diarah ku nu jarahat bade
dipaehan, nanging tetep bade ngalenyepan
hukum-hukum Gusti.
[96] Abdi terang yen sagala rupi aya watesna,
nanging aturan-aturan Gusti mah sampurna.
[97] Kumaha cintana abdi kana hukum Gusti,
sadinten jeput kaemut-emut.
[98] Parentah Gusti salamina aya dina pikiran,
ngalantarankeun abdi jadi leuwih bijaksana ti
batan musuh.
[99] Pangarti abdi ngalangkungan guru-guru
sorangan, margi sok ngaji aturan-aturan
Gusti.
[100] Abdi gaduh hikmat anu langkung ti
batan jalmi karolot, margi nurut kana
parentah-parentah Gusti.
[101] Hirup abdi pantrang kana lampah jahat,
margi hayang nurut kana pangandika Gusti.

102 Abdi henteu ingkar tina parentah-
parentah Gusti, margi nya Gusti anu jadi guru
abdi.
103 Dawuhan Gusti amis karaosna, langkung
amis batan madu.
104 Tina hukum-hukum Gusti abdi kenging
hikmah, sareng jadi ceuceub kana sagala
kalakuan awon.
105 Pangandika Gusti teh lampu pikeun abdi,
sinar caang nu nyaangan jalan abdi.
106 Abdi bade satia nyekel ikrar jangji yen
bade nurut kana parentah-parentah Gusti.
107 Kasangsaraan abdi, nun PANGERAN,
pikasieuneun, raksa hirup abdi, sakumaha
jangji Gusti.
108 Tampi paneda pamuji sukur abdi, nun
PANGERAN, sareng wulangkeun ka abdi
parentah-parentah Gusti.
109 Abdi salamina naruhkeun nyawa; nanging
kana hukum Gusti tara hilap.
110 Abdi ditaheunan ku jalma-jalma jahat,
nanging henteu ingkar tina parentah Gusti.
111 Timbalan-timbalan Gusti teh milik abdi
anu langgeng, anu jadi kabagjaan hate.
112 Tekad abdi bade tumut kana hukum-
hukum dugi ka dintenan maot.
113 Abdi cinta kana hukum Gusti, sareng
ceuceub ka anu kirang satia ka Gusti.
114 Gusti teh papayung sareng
panyalindungan abdi, jangji Gusti jadi
pangharepan abdi.

115 Nyalingkir ka ditu, he anu jarahat! Sabab
kami rek taat kana parentah Allah kami.
116 Abdi pasihan kakiatan sakumaha jangji
Gusti, tangtos abdi bakal hirup, pangharepan
abdi ulah dugi ka gaplah.
117 Cepeng abdi sangkan salamet,
sareng tiasa merhatikeun parentah Gusti
sapapaosna.
118 Gusti nolak sakur anu nyimpang tina
hukum Gusti, tipu daya maranehna mo aya
paedahna.
119 Nu jarahat ku gusti didamel sapertos
runtah, kitu margina abdi cinta kana
aturan-aturan Gusti.
120 Abdi ngarasa sieun ku Gusti, ngarasa
gimir ku putusan-putusan Gusti.
121 Abdi parantos ngalampahkeun anu bener
sareng nu sae, mugi ulah diselehkeun ka
musuh!
122 Mugi jangji yen bade nulungan ka
abdi Gusti, ulah dugi ka nu arangkuh teh
ngagencet ka abdi.
123 Cape panon balas ngantos pitulung
pisalameteun ti Gusti, ngantos dibebaskeun
sakumaha jangji Gusti.
124 Mugi abdi dipidamel anu luyu sareng
satia asih Gusti, sareng mugi diwulang hal
parentah Gusti.
125 Abdi teh gandek Gusti, mugi dipaparin
pangarti, sangkan paham kana piwulang
Gusti.

126 Parantos dongkap mangsana Gusti nindak
jalmi-jalmi anu ngarempak hukum-hukum
Gusti.
127 Abdi cinta kana parentah-parentah Gusti
langkung ti batan ka emas, ti batan ka emas
nu pangkolotna.
128 Eta margina pangna abdi nyepeng
aturan-aturan Gusti, mikaijid kalakuan anu
serong.
129 Piwulang-piwulang Gusti narik ati, kitu
margina bade leres-leres diestokeun.
130 Katerangan piwulang Gusti teh mere
caang, ku anu bodo ge kahartos.
131 Bawaning kangen kana parentah Gusti,
ambekan abdi dugi ka ngangseg.
132 Lieuk abdi, mugi aya piwelas, sakumaha
Gusti parantos miwelas ka nu cinta ka Gusti.
133 Tegerkeun abdi ulah dugi ka rubuh,
sakumaha jangji Gusti, ulah dugi ka eleh ku
kajahatan.
134 Luputkeun abdi ti nu ngagencet, sangkan
tiasa ngestokeun parentah Gusti.
135 Berkahan abdi, sarengan sareng wurukan
hal hukum-hukum Gusti.
136 Abdi ceurik banjir cipanon, ningal
jalmi-jalmi teu ngestokeun hukum Gusti.
137 Gusti teh adil, nun PANGERAN,
hukum-hukum Gusti sadayana saestu.
138 Aturan-aturan anu dipaparinkeun teh,
estu adil tur sayakti.

139 Amarah abdi lir seuneu ngagedur,
lantaran musuh-musuh nyapirakeun
parentah-parentah Gusti.
140 Jangji-jangji Gusti teh estu pasti, ka eta
abdi teh cinta.
141 Abdi teh nya hina nya laip, nanging teu
nyapirakeun piwulang-piwulang Gusti.
142 Kaadilan Gusti nanjeur salamina
hukum-hukum Gusti bener sapapaosna.
143 Abdi pinuh ku kasusah sareng kapaur,
nanging jadi janglar ku parentah-parentah
Gusti.
144 Aturan-aturan Gusti salamina adil, mugi
sing kahartos ku abdi, sangkan abdi hirup.
145 Kalayan hate gembleng abdi sasambat,
waleran, nun PANGERAN! Parentah Gusti
tangtos ku abdi diestokeun.
146 Abdi sasambat, salametkeun, abdi
tangtos mupusti hukum Gusti.
147 Ti memeh pajar meletek, abdi nyambat
pitulung, ngarep-ngarep laksanana jangji
Gusti.
148 Sawewengi abdi teu weleh nyaring,
napakuran aturan-aturan Gusti.
149 Demi satia asih Gusti, dangukeun
abdi, nun PANGERAN, sing aya piwelas,
tangtayungan nyawa abdi.
150 Jalmi-jalmi telenges anu ngagencet ka
abdi, anu tara malire kana hukum Gusti,
sakedap deui ge darongkap, beuki deukeut.

151 Nanging Gusti aya caket abdi, nun
PANGERAN, sarta parentah-parentah Gusti
tetep ayana.
152 Parantos lami abdi diajar aturan-aturan
Gusti, eta sadayana diayakeunana ku Gusti
keur salalanggengna.
153 Tingali kabalangsakan abdi, mugi abdi
disalametkeun margi teu ingkar tina hukum
Gusti.
154 Mugi perkawis abdi dibela, mugi abdi
dibebaskeun, salametkeun, sakumaha jangji
Gusti.
155 Nu daroraka tangtos moal disalametkeun,
margi henteu ngestokeun hukum Gusti.
156 Welas asih Gusti ageung pisan, nun
PANGERAN, mugi welas ka abdi, mugi abdi
disalametkeun.
157 Musuh sareng anu ngagencet ka abdi teh
seueur pisan, nanging abdi teu weleh taat
kana hukum-hukum Gusti.
158 Kacida geuleuhna abdi ka eta nu
harianat teh? lantaran maranehna henteu
ngalampahkeun parentah Gusti.
159 Tingali, kumaha cintana abdi kana
aturan-aturan Gusti, tulungan abdi, nun
PANGERAN, demi welas asih Gusti anu tara
gingsir.
160 Jiwa hukum-hukum Gusti nya eta
kayaktian, sarta kaadilan putusan-putusan
Gusti sadayana langgeng.

161 Jalmi-jalmi anu karawasa narajang abdi
tanpa sabab, nanging kasieun abdi mah
hukum Gusti.
162 Abdi kacida ngarasa bagjana ku jangji
Gusti, atoh sapertos jalmi anu manggih
pependeman.
163 Abdi ceuceub sareng geuleuh kana
bohong, sawangsulna cinta kana hukum
Gusti.
164 Tujuh kali sadintenna abdi muji sukur ka
Gusti, ku adilna putusan-putusan Gusti.
165 Anu cinta kana hukum Gusti, kaamanana
reugreug, moal aya naon-naon anu bisa
ngabahyakeun maranehna.
166 Abdi ngantos disalametkeun, nun
PANGERAN, parentah-parentah Gusti
parantos dilampahkeun.
167 Abdi taat kana piwulang-piwulang Gusti,
leres-leres abdi cinta ka eta.
168 Parentah sareng aturan Gusti parantos
dilampahkeun; sagala kalakuan abdi tangtos
ku Gusti katingali.
169 Mugi panyambat abdi dongkap ka Gusti,
nun PANGERAN, abdi nyuhunkeun pangarti,
sakumaha jangji Gusti.
170 Dangukeun paneda abdi, salametkeun
abdi, sakumaha jangji Gusti.
171 Salamina abdi bade muji ka Gusti,
lantaran parantos diwulang perkawis
hukum-hukum Gusti.

[172] Abdi seja nganyanyikeun hukum Gusti,
margi parentah-parentah Gusti teh adil.
[173] Gusti salamina tangtos kersa nulungan
abdi, margi abdi ngestokeun parentah Gusti.
[174] Abdi kumejot hayang salamet ku pitulung
Gusti, nun PANGERAN, tur ngaraos bagja
hirup dina hukum Gusti.
[175] Pasihan abdi hirup, supados muji ka Gusti
mugi aturan-aturan Gusti teh sing nulung ka
abdi.
[176] Abdi sapertos domba sasab apruk-
aprukan, mugi abdi Gusti teh pilarian, ku
margi tara ingkar tina hukum-hukum Gusti.

120

[1] Lagu paranti jarah. Waktu keur
kasusahan, kaula sasambat ka
PANGERAN, ku Mantenna didangu.
[2] Nun PANGERAN, salametkeun abdi ti
jalma-jalma tukang bohong sareng tukang
tipu.
[3] Eh tukang-tukang bohong, baris
dikumahakeun cik maraneh ku Allah? Naon
cik hukuman ti Mantenna?
[4] Jamparing-jamparing lancip hiji prajurit,
ruhak ruhay!
[5] Hirup ngahiji jeung maraneh, sarua
cilakana jeung cicing di Mesek, atawa hirup
reujeung jeung urang Kedar.
[6] Geus liwat ti lila kaula hirup jeung jelema
anu ceuceub kana karapihan!
[7] Mun kaula ngomong sual karapihan,
maranehna mah hayang perang.

121 [1] Lagu paranti jarah. Kaula
mencrong gunung-gunung; ti mana
baris datangna pitulung kaula?
[2] Pitulung ka kaula datangna ti PANGERAN,
nu ngadamel langit jeung bumi.
[3] Mantenna moal ngantep anjeun tiguling,
panyalindungan anjeun salawasna nyaring.
[4] Panyalindungan Israil leleyepan ge tara,
sumawonna kulem.
[5] PANGERAN ngaraksa ka maneh, salawasna
aya di gigireun, nangtayungan.
[6] Maneh ti beurang moal nepi ka kumaha
onam ku panonpoe, atawa ku bulan lamun ti
peuting.
[7] Ku PANGERAN tangtu ditangtayungan tina
picilakaeun, maneh aman dijaga.
[8] Dina datang dina indit maneh
ditangtayungan ku Mantenna, ayeuna
jeung salalawasna.

122 [1] Lagu paranti jarah. Ti Daud.
Kaula bungah waktu maranehna
ngomong ka kaula, Yu urang indit ka gedong
PANGERAN.
[2] Ayeuna urang geus di dieu, aya di sisi
gapura Yerusalem!
[3] Yerusalem kota anu diwangunna ditata
endah sagalana sarwa luyu.
[4] Nya ieu tempat anu didatangan ku
kaom-kaom, kaom-kaom Israil, anu rek
ngarucap sukur ka PANGERAN, sakumaha
parentah Mantenna.

5 Nya di dieu raja-raja Israil caralikna,
ngahakiman rahayatna.
6 Doakeun, Yerusalem sing kerta: "Anu
micinta ka anjeun hirupna masing jembar,
7 di jero kuta anjeun sing aman santosa,
di jero karaton anjeun masing aya
katengtreman."
8 Pikeun kapentingan sanak baraya jeung
mitra-mitra kami, kami ngadoakeun
Yerusalem, "Anjeun sing kerta santosa!"
9 Pikeun gedong PANGERAN, Allah urang,
mugia anjeun sing makmur.

123

1 Lagu paranti jarah. Abdi tanggah
ka Gusti, anu murba di sawarga.
2 Lir gandek gumantung ka juragan pameget,
lir lanjang-lanjang, gumantung ka juragan
istri, harepan abdi sadaya museur ka Gusti,
ngarep-ngarep piwelas, nun PANGERAN, Allah
abdi sadaya.
3 Nun PANGERAN, mugi aya piwelas ka
abdi-abdi, wireh parantos kacida teuing
dihina-hina,
4 parantos lami teuing dipoyok ku nu
jararegud, dihina ku nu garumede.

124

1 Lagu paranti jarah. Ti Daud.
Kumaha lamun urang teu diaping
ku PANGERAN? Pek jawab, Israil!
2 "Lamun urang teu diaping ku PANGERAN,
waktu urang ditarajang musuh,

3 tan wande urang geus diteureuy
hirup-hirup, ku maranehna anu sakitu
arambekeunana,
4 pinasti urang geus palid kabawa ku caah,
tilem-timbul di walungan nu ngagulidag;
5 tinangtu urang geus paraeh tikerebek dina
umpalan anu sakitu ngamukna."
6 Puji sukur ka PANGERAN, Mantenna henteu
ngantep urang kabasmi ku musuh.
7 Urang bisa luput, cara manuk ucul tina
saweuy tukang taheun; saweuyna rantas,
urang bebas!
8 Pitulung ka urang datangna ti PANGERAN,
nu ngadamel langit jeung bumi.

125

1 Lagu paranti jarah. Jalma anu
percaya ka PANGERAN saibarat
Gunung Sion, moal inggeung, moal ngeser.
2 Sakumaha gunung-gunung ngalingkung
Yerusalem, kitu keneh PANGERAN
ngalingkungan umat-Na, ayeuna jeung
salalanggengna.
3 Moal salawasna anu jahat disina terus
kawasa di nagri jalma-jalma balener, sabab
lamun kitu, anu balener oge bisa kabawakeun
jahat.
4 Nun PANGERAN, mugi maparin kasaean ka
jalmi anu sae, sareng ka anu ngesto kana
parentah Gusti.
5 Nanging upami Gusti ngahukum nu jahat,
anu ingkar tina jalan Gusti oge kedah
dihukum. Mugia Israil aman santosa.

126 [1]Lagu paranti jarah. Waktu
PANGERAN mulangkeun urang ka
Sion, harita mani asa ngimpi!
[2]Urang teh bisa seuri, bisa nyanyi, suka
bungah! Tina hal urang kitu, kieu ceuk
bangsa-bangsa lian, "PANGERAN geus nyieun
hal anu hebat pikeun maranehna."
[3]Memang, PANGERAN geus ngayakeun hal
anu hebat pikeun urang, kacida bungahna
urang harita!
[4]Nun PANGERAN, mugi abdi-abdi tiasa
makmur deui, sapertos walungan saat caian
deui dina usum hujan.
[5]Mugi anu tadina pepelakan bari ceurik,
tiasa mupu hasilna bari suka bungah.
[6]Mugi anu tadina indit tebar bari rambisak,
warangsulna sing barungah ngahaleuang
marawa hasil pepelakanana.
127 [1]Lagu anggitan Suleman. Mun lain
PANGERAN nu ngadegkeun imah,
pagawean tukang-tukangna moal aya hasilna.
Mun lain PANGERAN nu ngaraksa kota, cumah
bae dikawal dikemitan oge.
[2]Cumah digawe pohara nyiar kipayah,
hudang isuk-isuk, hees kapeutingan, da
PANGERAN maparinan ka jalma nu diasih-Na
teh waktu jelemana keur sare.
[3]Anak teh kurnia ti PANGERAN, eta teh
ganjaran sajati.

4 Anak lalaki anu lahir waktu bapana ngora
keneh, eta lir jamparing anu dicangking ku
prajurit.
5 Bagja jalma, anu loba boga jamparing
saperti kitu, mun tepung jeung musuh di
pangadilan, manehna moal kasoran.

128 1 Lagu paranti jarah. Jamuga sakur
nu taat ka PANGERAN, anu hirupna
nurutkeun timbalan Mantenna.
2 Pangasilan maneh baris picukupeun, tangtu
senang, moal aya kakurang.
3 Bojo maneh bakal saibarat tangkal anggur
anu buahna leubeut di jero imah maneh,
anak-anak maneh nu lalaki bakal saibarat
tangkal jetun ngora, ngariung meja maneh.
4 Kitu berkah nu baris katarima ku jalma anu
taat ka PANGERAN.
5 Mugia PANGERAN ngaberkahan ka maneh
ti Sion! Mugia maneh dina sapanjang hirup
bisa nenjo kamakmuran Yerusalem!
6 Mugia maneh panjang umur, bisa nenjo
anak incu! Mugia Israil aman santosa!

129 1 Lagu paranti jarah. Israil,
caritakeun ka kaula, kumaha
dikaniayana andika ti jaman ngora.
2 "Ti jaman kaula ngora, musuh geus
nganiaya kaula kacida telengesna, tapi teu
bisaeun nundukkeun kaula.
3 Maranehna ngaraheutan tonggong kaula,
jarero lir tapak wuluku dina taneuh.

4 Tapi PANGERAN anu sipat adil, geus
ngabebaskeun kaula tina perbudakan."
5 Sakur nu geuleuh ka Sion, mangka areleh
mundur kateter.
6 Muga maranehna sing cara jukut di
suhunan imah, geus garing samemeh jadi,
7 moal aya nu nyumpulkeun, moal aya anu
meungkeut atawa mawa.
8 Nu laliwat jajauheun kana ngadoakeun,
"Mugi anjeun diberkahan ku PANGERAN! Kitu
berkah ti kaula, demi asma PANGERAN."

130 1 Lagu paranti jarah. Ti jero
jungkrang kabalangsakan abdi
jumerit, nun PANGERAN!
2 Dangukeun, nun PANGERAN, dangukeun
panyambat abdi neda pitulung!
3 Upami dosa abdi-abdi ku Gusti tetep
diemutan, saha anu tiasa luput tina
hukumanana?
4 Nanging da Gusti kersa ngahampura, ku
margi kitu abdi-abdi bade tumut ka Gusti
kalayan hormat.
5 Kaula kacida ngaharepna kana pitulung
PANGERAN, tur percaya kana jangji-Na.
6 Nyongsrongna hate kaula ka PANGERAN,
leuwih ti batan ronda peuting ngadago subuh
ti batan ronda peuting ngadago subuh.
7 Israil kudu percaya ka PANGERAN, ku
karana satia asih-Na sarta salawasna
kersaeun nulungan.

8 Mantenna kersaeun ngajait umat Israil tina
sagala dosa-dosana.

131 1 Lagu paranti jarah ti Daud.
Nun PANGERAN, abdi parantos
ampun tina kaadigungan, parantos tobat tina
kaangkuhan. Tara urusan sareng perkara
arageung atanapi sual-sual anu langkung ti
sulit.
2 Sawangsulna parantos ngaraos puas
sareng tengtrem. Lir budak leutik anu
dipepende ku indungna, nya kitu tengtremna
hate abdi dina diri abdi.
3 Israil kudu percaya ka PANGERAN, ayeuna
jeung salalanggengna.

132 1 Lagu paranti jarah. Nun
PANGERAN, mugi emut ka Daud
sareng sagala kasangsaraanana.
2 Mugi emut kana jangjina kapungkur,
panadaranana ka Gusti, Nu Maha Kawasa,
Allah Yakub:
3 "Kami moal waka ka imah atawa ka
enggon,
4 moal waka ngaso atawa mondok,
5 lamun tacan mangnyieunkeun tempat
pikeun PANGERAN, hiji gedong pikeun Nu
Maha Kawasa, Allah Yakub."
6 Di Betlehem urang geus ngareungeu hal
Peti Perjangjian, sarta eta ku urang kapanggih
di tegal Yarim.

7 Ceuk urang, "Hayu urang ka gedong
PANGERAN, urang ngabakti hareupeun tahta
Mantenna."
8 Mangga atuh GUSTI, sumping ka Bait
Gusti sareng Peti Perjangjian, lambang
kakawasaan Gusti, nun PANGERAN, linggih di
dieu salamina.
9 Mugi imam-imam Gusti salamina
ngalampahkeun anu bener, mugia umat Gusti
sarurak!
10 Gusti ngayakeun perjangjian ka Daud,
abdi Gusti, mugi eta raja pilihan Gusti teh
ulah ditolak, nun PANGERAN.
11 Gusti parantos sumpah ka Daud, hiji jangji
anu ku Gusti hamo dibatalkeun: "Kami baris
ngangkat anak maneh saurang, jadi raja, sina
marentah sanggeus maneh.
12 Upama anak-anak maneh gumati kana
perjangjian Kami, jeung kana parentah-
parentah nu ku Kami diparentahkeun,
anak-anak maranehna oge salawasna bakal
jaradi raja ngaganti maneh."
13 PANGERAN geus milih Sion, geusan jadi
panglinggihana-Na:
14 "Nya di dieu Kami rek matuh salawasna,
nya di dieu tempat Kami marentah.
15 Sion sina lubak-libuk, sagala kaperluanana
rek dicukup, pakir miskinna sina sareubeuh
dahar.
16 Imam-imamna rek diberkahan dina sagala
gawena, umatna disina nyaranyi jeung surak.

[17] Di dieu Kami rek ngangkat saurang ti
turunan Daud, sina jadi raja gede, sarta
pamarentahanana rek disina langgeng.
[18] Karajaanana rek disina jembar raharja,
sabalikna, musuh-musuhna rek disina
nandangan kaera."

133
[1] Lagu paranti jarah ti Daud. Mana
teuing hadena jeung senangna,
lamun umat Allah runtut-raut hirupna!
[2] Saibarat minyak pangistrenan anu mahal
nyakclak tina mastaka jeung rumbah Harun,
terus mapay kana beuheung jubahna.
[3] Ibarat ciibun ti Gunung Hermon, anu
murubut ka pasir Sion. Nya di dinya
PANGERAN ngajangjikeun berkah-Na, nya eta
hirup nu moal aya tungtungna.

134
[1] Lagu paranti jarah. Hiap urang
muji ka PANGERAN, he para
abdi-Na, he anu garawe peuting di Bait Allah!
[2] Tadahkeun leungeun ka tempat anu suci,
bari paruji PANGERAN!
[3] Mugia PANGERAN, anu ngadamel langit
jeung bumi, ngaberkahan aranjeun ti Sion.

135
[1] Puji PANGERAN! Paruji jenengan
PANGERAN, eh, maraneh nu jadi
abdi-Na,
[2] nu araya di gedong PANGERAN, di jero Bait
panglinggihan Allah urang.
[3] Paruji PANGERAN, ku karana kasaeana-Na,
paruji jenengana-Na, ku karana murah
manah-Na.

4 Karana PANGERAN geus milih Yakub, milih
Israil dijadikeun milik kagungana-Na.
5 Kaula terang, Allah urang teh agung,
ngungkulan sakabeh dewa.
6 Mantenna iasa midamel naon bae sakersa-
Na, di langit jeung di bumi, di lautan jeung di
jero samudra.
7 Mantenna ngadatangkeun mega ti
tungtung-tungtung bumi, ngadamel kilat
ngabarengan hujan angin, ngabudalkeun
angin kaluar ti gudangna.
8 Di Mesir Mantenna maehan sakabeh cikal,
anak jalma, anak sato.
9 Di ditu Mantenna ngayakeun mujijat
jeung kaahengan, pikeun ngahukum raja
saponggawana.
10 Mantenna numpes bangsa-bangsa,
maehan raja-rajana anu digjaya:
11 Sihon, raja urang Emor, Og, raja Basan,
katut sakabeh raja-raja di Kanaan.
12 Tanah-tanahna dipasihkeun ka umat-Na,
dipasihkeun ka Israil.
13 Nun PANGERAN, salamina Gusti baris
dimashurkeun yen Gusti teh Allah saban
turunan baris aremut ka Gusti.
14 PANGERAN bakal ngabela umat-Na bakal
mikawelas abdi-abdi-Na.
15 Dewa bangsa-bangsa dijieunna tina perak
jeung emas, bubuatan leungeun jelema.
16 Sungutan tapi teu bisaeun lemek, mataan
tapi teu bisaeun neuleu.

17 Ceulian tapi teu bisaeun ngareungeu,
sungutna taya napasan.
18 Muga anu nyarieunna jeung anu
nyarembahna ge sing jaradi cara arca-arca
bubuatanana!
19 Paruji PANGERAN, eh urang Israil! Paruji
Mantenna, eh imam-imam Allah!
20 Paruji PANGERAN, eh urang Lewi, paruji
Mantenna, eh nu ngabarakti ka Mantenna!
21 Pinuji PANGERAN di Sion, di Yerusalem,
panglinggihana-Na. Paruji PANGERAN.

136

1 Haturkeun nuhun ka PANGERAN,
demi kasaeana-Na, asih-Na
langgeng.
2 Haturkeun nuhun ka nu pangagungna ti
sakabeh dewa, asih-Na langgeng.
3 Haturkeun nuhun ka nu pangkawasana ti
sakabeh pangeran, asih-Na langgeng.
4 Ngan Mantenna, nu ngadamel mujijat-
mujijat agung, asih-Na langgeng.
5 Ku kawijaksanaanana Mantenna
ngadegkeun langit asih-Na langgeng.
6 Mantenna ngadegkeun bumi di luhureun
cai jero, asih-Na langgeng.
7 Mantenna ngadamel panonpoe jeung
bulan, asih-Na langgeng;
8 panonpoe geusan ngarajaan beurang,
asih-Na langgeng.
9 bulan jeung bentang-bentang geusan
ngaratuan peuting, asih-Na langgeng.

10 Mantenna maehan cikal-cikal urang Mesir,
asih-Na langgeng.
11 Mantenna nuyun urang Israil budal ti
Mesir, asih-Na langgeng;
12 ku pananganana anu kuat jeung bedas,
asih-Na langgeng.
13 Mantenna meulahkeun Laut Beureum,
asih-Na langgeng,
14 umat-Na dituyun nyorang eta laut, asih-Na
langgeng,
15 sabalikna raja Mesir jeung baladna
diteuleumkeun, asih-Na langgeng.
16 Mantenna mingpin umat-Na nyorang
gurun keusik, asih-Na langgeng.
17 Mantenna maehan raja-raja anu garagah,
asih-Na langgeng.
18 Mantenna maehan raja-raja anu kasohor,
asih-Na langgeng,
19 maehan Sihon, raja urang Emor, asih-Na
langgeng,
20 maehan Og, raja Basan, asih-Na langgeng.
21 Tanah maranehna ku Mantenna
diserenkeun ka umat-Na, asih-Na langgeng,
22 dipasihkeun ka Israil, abdi Mantenna,
asih-Na langgeng.
23 Mantenna henteu lali waktu urang
kasoran, asih-Na langgeng.
24 Mantenna ngaleupaskeun urang ti musuh,
asih-Na langgeng.
25 Mantenna maparin dahareun ka sakabeh
mahluk hirup, asih-Na langgeng.

26 Haturkeun nuhun ka Allah nu murbeng
langit, asih-Na langgeng.
137 1 Di sisi walungan-walungan Babul,
urang dariuk, di dinya urang
careurik ari ras inget ka Sion.
2 Di dinya, dina dahan-dahan gandarusa,
urang ngait-ngaitkeun kacapi.
3 Ku jalma-jalma anu ngaboyong, urang teh
dititah nyanyi jang nyenangkeun maranehna,
carekna, "Kami pangnyanyikeun lagu ti Sion."
4 Naha bisa urang nyanyi pikeun PANGERAN
di nagri deungeun?
5 Muga kuring sing ulah bisa deui ngacapi,
lamun poho ka anjeun, Yerusalem!
6 Mugi kuring sing ulah bisa deui nyanyi,
lamun teu inget ka anjeun, lamun poho yen
anjeun teh utamaning kasukaan kuring!
7 Nun PANGERAN, sing emut kana kalakuan
urang Edom, nalika ngagempur Yerusalem.
Sing emut kana sosoakna: "Gempur, ratakeun
jeung taneuh!"
8 He Babul, maneh bakal dibinasakeun.
Bagja jalma anu engke ngabales ka maneh,
anu pinaureun kalakuan-kalakuan maneh ka
kami,
9 anu bakal nyokot orok-orok maneh bari
seug digebotkeun kana batu cadas.
138 1 Ti Daud. Nun PANGERAN, abdi
sumeja unjuk nuhun ka Gusti,
saterusing ati, di hareupeun para dewata,
abdi sumeja nyanyi muji ka Gusti.

2 Sumeja sujud mayun ka Bait Gusti nu
suci, muji jenengan Gusti, ku karana satia
asih Gusti, anu parantos nembongkeun, yen
jenengan sareng parentah Gusti teh pinunjul.
3 Nalika abdi sasambat, ku Gusti didangu,
dikuatkeun ku kakuatan Gusti.
4 Sadaya raja di dunya bakal maruji ka Gusti,
nun PANGERAN, margi parantos ngaruping
jangji Gusti.
5 Maranehna bakal nganyanyikeun
padamelan sareng karosaanana kaagungan
Gusti.
6 Gusti teh maha luhur, kacida luhurna,
nanging kersa nitenan jalmi nu laip, jalmi nu
adigung teu tiasa nyumput ti Gusti.
7 Waktos abdi dikurubut ku pakewuh, tetep
aman ku pangjagi Gusti, Gusti ngayonan
musuh abdi anu keur ngamuk, ku pangawasa
Gusti abdi salamet.
8 Gusti tangtos kersa ngabuktoskeun sadaya
jangji. Nun PANGERAN, asih Gusti teh
langgeng. Sugri padamelan anu parantos
diawitan, mugi disampurnakeun.

139 1 Pikeun pamingpin biduan. Jabur
Daud. Nun PANGERAN, Gusti
parantos nguji diri abdi sareng uninga ka
abdi.
2 Gusti uninga kana sagala rupi anu
dilampahkeun ku abdi, ti nu tebih Gusti
waspaos kana pipikiran abdi.

3 Boh abdi keur digawe, boh keur reureuh,
ku Gusti abdi katingali, sagala tingkah polah
abdi kauninga.
4 Malah Gusti uninga kana pisanggemeun
abdi memeh ku abdi dikedalkeun.
5 Di mana-mana di sakurilingeun abdi, Gusti
aya, kakawasaan Gusti ngaraksa.
6 Kauninga Gusti perkawis abdi pohara
jerona, henteu kahontal ku akal.
7 Ka mana abdi tiasa indit nyingkiran Gusti?
Ka mana abdi tiasa ngejat ti hadirat Gusti?
8 Ngungsi ka langit, Gusti aya di dinya,
nyempod ka alam maot, Gusti aya di dinya.
9 Hiber ka beh ditueun wetan, atanapi matuh
di peuntas pangjauhna di kulon,
10 Gusti aya di dinya baris nungtun abdi,
Gusti aya di dinya baris nulungan abdi.
11 Upami abdi menta ka poek sina moekan,
atanapi menta ka caang sina jadi peuting,
12 poek oge keur Gusti mah henteu poek,
wengi oge sami caang sapertos siang. Poek
sareng caang keur Gusti mah sami bae.
13 Gusti nu nyipta saban babagian raga abdi,
Gusti nu merenahkeun, anu ngawangunna
dina kandungan pun biang.
14 Abdi muji sukur ka Gusti, Gusti estu luar
biasa sugri damel Gusti ajaib, pikahelokeun;
eta abdi terang pisan.
15 Waktos tulang-tulang abdi dirakit, ati-ati
diteundeun di jero kandungan pun biang,

waktos abdi kalayan rasiah tumuwuh di dinya,
Gusti uninga yen abdi aya di dinya.
16 Memeh abdi lahir ku Gusti parantos
katingali. Poe-poe pikeun abdi parantos
diserat dina kitab Gusti, samemeh eta
poe-poe ngawitan.
17 Mamanahan Gusti keur abdi kacida
muskilna, nun Allah, kacida seueurna!
18 Upami eta kedah dietang, seueurna sami
sareng keusik. Barang lilir, tetep we abdi teh
di Gusti keneh.
19 Nun Allah, kacida abdi ngarep-ngarepna
supados anu jarahat teh ku Gusti dipaehan!
Kacida abdi ngarep-ngarepna supados anu
barengis teh undur ti abdi!
20 Maranehna ngagogoreng ka Gusti,
ngaromongkeun jahat jenengan Gusti.
21 Kacida abdi ijidna ka jalma-jalma anu
ijid ka Gusti! Kacida teu resepna abdi ka
jalma-jalma nu ngalawan ka Gusti!
22 Geuleuhna nataku ka nu karitu teh
maranehna teh musuh, dianggapna ku abdi.
23 Pariksa diri abdi, rahrah pipikiran abdi,
nun Allah, uji, bolekerkeun eusi hate abdi.
24 Kotektak bilih di dinya aya kajahatanana
teras tungtun abdi ka jalan nu langgeng.

140 1 (140-1) Pikeun pamingpin
biduan. Jabur Daud. (140-2) Nun
PANGERAN, leupaskeun abdi ti jalma-jalma
jahat, tangtayungan ti jalmi-jalmi anu
barengis,

2 (140-3) anu haben bae ngareka kajahatan,
unggal-unggal dinten nyieun picekcokeun.
3 (140-4) Letahna lir oray matih,
omonganana lir peurah oray sinduk.
4 (140-5) Nun PANGERAN, raksa abdi tina
kakawasaan jalma-jalma jahat, tangtayungan
ti jalmi-jalmi anu barengis anu bade
ngajungkelkeun abdi.
5 (140-6) Nu aradigung naheunkeun
pitapakna, naheunkeun euradna, sapanjang
jalan masangkeun tataheunan, naheunan
abdi.
6 (140-7) Kaula unjukan ka PANGERAN:
"Gusti teh Allah abdi." Dangukeun panyambat
abdi, nun PANGERAN!
7 (140-8) Nun PANGERAN Nu Maha Agung,
Jurusalamet abdi nu digjaya, Gusti parantos
nangtayungan abdi di medan perang.
8 (140-9) Nun PANGERAN, tong diluluskeun
kahayangna anu jarahat teh, reka perdayana
sing ulah laksana.
9 (140-10) Musuh-musuh abdi ulah disina
unggul, hianatna ka abdi sing malindes ka
maranehna sorangan.
10 (140-11) Muga maranehna sing dihujanan
ku ruhak marong, sing digebruskeun ka
gorowong anu jero, ulah sina kalaluar deui.
11 (140-12) Muga ulah hasil niatna nu
maritenah, muga sing carilaka jalma-jalma
anu barengis.

[12] (140-13) Nun PANGERAN, abdi terang yen Gusti ngabela perkarana jalmi miskin, sareng hak-hakna jalmi walurat.
[13] (140-14) Kantenan, nu balener teh bakal muji ka Gusti, maranehna bakal araya di hadirat Gusti.

141

[1] Jabur Daud. Nun PANGERAN, abdi sasambat ka Gusti, enggal tulungan. Ana abdi sasambat mugi didangu.
[2] Tampi paneda abdi lir dupa. Tampi leungeun abdi anu nadah, lir kurban peuting.
[3] Nun PANGERAN, tempatkeun pangawal dina sungut abdi, tempatkeun nu kemit dina biwir abdi.
[4] Jagi abdi, supados henteu mikahayang kaawonan henteu ngiring kana kajahatan jalmi nu jarahat henteu ngiring kana pestana.
[5] Abdi nampi kana hukuman sareng panegorna jalmi sae, sawangsulna teu hayang dihormat ku jalmi jahat, lantaran paneda abdi salamina pikeun ngalawan kalakuanana anu goreng.
[6] Upama para pamanggul maranehna parantos ditotogkeun ti luhur karang, nembe karasa ku jalmi-jalmi yen omongan abdi bener.
[7] Lir kayu anu dibeulah sarta dicacag lembut, tulang-tulang maranehna bakal ngabarak sisi kuburan.

8 Sawangsulna abdi tetep percaya ka Gusti,
nun PANGERAN abdi Nu Maha Agung. Ka
Gusti abdi nyalindung, raksa abdi tina ajal!
9 Mugi abdi diraksa tina pitapak musuh,
diluputkeun tina eurad jalma jarahat.
10 Muga eta anu jarahat teh beunang ku
tataheunanana sorangan, sawangsulna abdi
sing lulus.

142

1 (142-1) Lagu atikan ti Daud,
waktu di jero guha. (142-2) Kaula
sasambat ka PANGERAN, menta pitulung,
ngajerit ka Mantenna,
2 (142-3) ngucutkeun eusining hate,
ngadadarkeun sagala karuwedan.
3 (142-4) Waktu kaula geus meh ngarasa
teter, Mantenna mah uningaeun kaula kudu
kumaha. Jalan tincakeun kaula ku musuh
dipasangan pitapak.
4 (142-5) Waktu ngalirik ka gigir, kaula
teu nenjo saha-saha nu pinulungeun, taya
saha-saha keur geusan pamuntangan, kaula
geus teu aya nu mirosea.
5 (142-6) Nun PANGERAN, abdi jumerit neda
pitulung, nya Gusti panyalindungan abdi,
mung Gusti anu perlu kanggo hirup abdi.
6 (142-7) Dangukeun panyambat abdi,
tulungan, abdi parantos teu sanggup.
Salametkeun abdi ti musuh anu langkung
unggul batan abdi.
7 (142-8) Bebaskeun abdi tina ieu
kasusah, supados Gusti ku abdi dipuji dina

pagempungan umat Gusti, ku karana kasaean
Gusti ka abdi.

143

1 Jabur Daud. Nun PANGERAN,
dangukeun paneda abdi. Demi
kaadilan Gusti, dangukeun panuhun abdi.
Demi kasatiaan Gusti, mugi kersa ngawaler
ka abdi.
2 Mugi abdi Gusti ulah didoja, margi di
payuneun Gusti mah jalmi teh teu aya nu
henteu salah.
3 Abdi parantos kaudag ku musuh, parantos
kasoran sama sakali. Ku musuh digubragkeun
ka jero panjara poek, kaayaan abdi sapertos
anu parantos lami maot.
4 Harepan parantos meh seep, kacida
baluwengna.
5 Abdi jadi emut ka waktos-waktos anu
kalangkung, emut kana sugri padamelan
Gusti, karya-karya Gusti dilenyepan.
6 Abdi nadahkeun leungeun, neneda ka
Gusti, ngaraos sono ka Gusti, lir tanah garing
sono ka cai.
7 Enggal waler, nun PANGERAN, margi
abdi parantos seep pangharepan. Mugi ulah
nyumputan, bilih abdi ngahiji sareng anu
parantos tarurun ka jero kubur.
8 Geuing abdi unggal enjing, sangkan emut
kana satia asih Gusti, margi nya ka Gusti abdi
percaya. Paneda abdi mumbulna ka Gusti,
tuduhkeun jalan anu ku abdi kedah ditempuh.

9 Abdi dongkap seja nyalindung, nun
PANGERAN, luputkeun abdi ti musuh.
10 Gusti teh Allah abdi, wulangkeun ka abdi
kumaha pangersa Gusti. Sing welas ka abdi,
tungtun abdi ka jalan anu aman.
11 Luputkeun abdi, luyu sareng jangji Gusti,
nun PANGERAN, salametkeun abdi tina
kasesah, demi kasaean Gusti.
12 Demi welas asih Gusti ka abdi, musuh
abdi paehan, sakur anu ngagencet ka abdi
mugi dibasmi, kitu panuhun ti abdi Gusti.

144 1 Ti Daud. Puji PANGERAN,
papayung kaula! Mantenna ngalatih
kaula jurit jeung ngajar kaula perang.
2 Mantenna papayung anu bela ka kaula,
panyalindungan jeung jurusalamet kaula. Di
Mantenna kaula percaya yen aman. Mantenna
nundukkeun bangsa-bangsa ka kaula.
3 Nun PANGERAN, naon manusa teh pangna
ku Gusti dipirosea? Eta teh mung manusa, ku
Gusti bet diperhatoskeun?
4 Manusa teh mung sapertos angin sahius
umurna mung sapertos kalangkang ngolepat.
5 Nun PANGERAN, soehkeun langit sing
muka, lajeng lungsur, rampa gunung-gunung,
tangtos meledug haseupna.
6 Burinyaykeun kilat, buyarkeun musuh-
musuh Gusti, pentang-pentangkeun
jamparing Gusti, musuh sina putat-patit
lalumpatan.

[7] Sodorkeun panangan Gusti ti luhur,
abdi rawel, tarik ti jero cai, luputkeun tina
genggeman bangsa asing,
[8] anu ngomongna tara sabenerna, malah
dibawah sumpah ge bohong.
[9] Nun Allah, abdi bade ngalagukeun lagu
anyar, bade dikawihkeun dipirig kacapi,
kanggo Gusti.
[10] Gusti maparin kaunggulan ka raja-raja
sareng nyalametkeun Daud, abdi Gusti.
[11] Uculkeun abdi ti musuh anu barengis
luputkeun tina genggeman bangsa asing anu
ngomongna tara sabenerna, malah dibawah
sumpah ge bohong.
[12] Mugia anak-anak lalaki urang dina mangsa
ngorana sing saibarat pepelakan, morontod
sarta karuat, anak-anak awewe sing saibarat
tihang-tihang agung, panghias juru-juru
karaton.
[13] Mugia leuit-leuit urang parinuh, ku
rupa-rupa hasil bumi, domba-domba urang di
tegal-tegal aranakanana sing puluhan rebu.
[14] Mugia sapi urang baranahan pirang-pirang
jeung ulah aya nu kaluron atawa leungit.
Mugia di jalan-jalan di nagri urang taya ceurik
taya susah.
[15] Bagja temen bangsa anu kaayaanana
sarupa kitu! Estu bagja bangsa anu Allahna
PANGERAN.

145

[1] Pamuji ti Daud. Nun Allah, nun
Raja, abdi bade ngembarkeun

kaagungan Gusti, sareng bade muji sukur
sapapaosna.
2 Unggal-unggal dinten bade muji sukur,
bade ngamulyakeun Gusti sapapaosna.
3 Agung PANGERAN teh, pohara pinujina,
kaagungana-Na henteu katepi ku pangarti.
4 Sugri padamelan Gusti bakal diagung-
agung ku unggal turunan, dadamelan Gusti
anu rarongkah bakal dimashurkeun ku
maranehna.
5 Maranehna bakal nyaritakeun kamulyaan
sareng kadaulatan Gusti, sarta abdi bade
ngalenyepan dadamelan Gusti anu araheng.
6 Jalmi-jalmi bakal nyaritakeun sugri
dadamelan Gusti anu rarongkah, abdi oge
sumeja ngembarkeun kaagungan Gusti.
7 Jalmi-jalmi bakal nyaritakeun kasaean
Gusti, sareng nganyanyikeun kaadilan Gusti.
8 PANGERAN teh sipat welas sipat hampura,
tara gancang bendu, sarta jembar asih.
9 Mantenna sae ka unggal jalma, sarta
mikawelas ka saniskara dadamelana-Na.
10 Sadaya mahluk Gusti bakal ngamulyakeun,
nun PANGERAN, sarta umat Gusti bakal
maruji sukur ka Gusti,
11 maranehna bakal nyaritakeun kamulyaan
karajaan Gusti, sareng nyaritakeun
karongkahan Gusti,
12 dugi tiap jalmi terang kana dadamelan
Gusti nu rarongkah, sareng kana kamulyaan
kadaulatan karajaan Gusti.

13 Pamarentahan Gusti langgeng Gusti
jadi raja sapapaosna. PANGERAN satia
kana saniskara jangji-Na, tur mikawelas ka
saniskara dadamelana-Na.
14 PANGERAN nulungan sakur anu
kasusahan, sarta ngahudangkeun anu
lalabuh.
15 Sakumna mahluk hirup ngarep-ngarep ka
Gusti, sarta dina waktosna ku Gusti dipaparin
tedaeun;
16 Gusti maparin sacekapna, sareng
nyumponan kabutuh sakumna mahluk.
17 PANGERAN adil dina sagala tindakana-
Na dina sagala damelna dibarengan ku
kawelasan.
18 Mantenna deukeut ka sakur anu sasambat
ka anu sasambatna ka Mantenna enya-enya.
19 Mantenna nyumponan kabutuh jalma
anu ngahormat, kersa ngadangu sarta
nyalametkeun sakur nu jumerit ka Mantenna.
20 Mantenna ngaraksa ka sakur nu micinta
salira-Na, sabalikna nu jahat mah ku
Mantenna dibasmi.
21 Kaula moal kendat muji ngagungkeun
PANGERAN, sing sakur nu kumelip masing
ngamulyakeun kana jenengana-Na nu suci,
sapapanjangna.

146 1 Puji PANGERAN! Puji PANGERAN,
he nyawa.

[2] Kaula seja muji ka Mantenna saumur
hirup, mo petot-petot pupujian ka Allah kaula
sapanjang gumelar.
[3] Ulah ngaharep ka para pamingpin nu sipat
manusa, da moal bisaeun nyalametkeun.
[4] Jalma mah ari geus paraeh jaradi deui lebu,
sagala pamaksudanana ge harita musna.
[5] Jamuga jalma anu boga Allahna Yakub
anu baris nulungan anu muntangna ka
PANGERAN, nu jadi Allahna,
[6] nu ngadamel langit jeung bumi, laut katut
saeusina, sabab Mantenna tetep satia kana
jangji-Na.
[7] Mantenna ngabela hak jalma-jalma anu
dikaniaya, maparin dahareun ka jalma nu
lapar. PANGERAN ngabebaskeun para sakitan,
[8] ngabeuntakeun anu lalolong,
ngahudangkeun anu lalabuh, miasih ka
jalma nu jujur.
[9] PANGERAN rumaksa ka nu ngumbara, di
nagri urang, nulungan ka randa-randa jeung
para pahatu, sabalikna rarancang jalma jahat
mah ku Mantenna disina gagal.
[10] PANGERAN jumeneng Raja
salalanggengna, eh Sion! Allah anjeun
baris marentah salalanggengna. Puji
PANGERAN!

147 [1] Puji PANGERAN! Sabab muji ka
Allah teh hade, muji ka Mantenna
teh estu bener tur matak resep.

2 PANGERAN ngadegkeun deui Yerusalem,
mulangkeun urang ti pangbuangan.
3 Hate nu ancur ku Mantenna disina cageur,
raheut-raheutna dibeberan.
4 Bentang-bentang ku Mantenna dipasti
jumlahna, sarta masing-masing dipaparinan
ngaran.
5 Gusti urang teh hebat jeung agung
kabijaksanaana-Na teu aya wates-wangenna.
6 Kaom lemah ku Mantenna dicengkatkeun,
sabalikna nu jahat mah ku Mantenna diidek
dina taneuh.
7 Sanggakeun kidung pamuji ka PANGERAN,
tabeuh kacapi pikeun Allah urang.
8 Mantenna nyebarkeun mega di awang-
awang, ngayakeun hujan keur nyiraman
bumi, melakan pasir-pasir ku jujukutan,
9 Mantenna maparin parab ka sasatoan,
maraban anak gagak anu disarada marenta.
10 Karesep PANGERAN lain kuda nu baredas,
lain prajurit nu gagah wani;
11 karesep-Na teh nya eta anu hormat ka
Mantenna, anu ngaharep kana satia asih-Na.
12 Puji PANGERAN, he Yerusalem! Puji Allah
maneh, he Sion!
13 Sabab Mantenna geus nohagakeun panto
gapura maneh, ngaberkahan rahayat maneh.
14 Mantenna ngajadikeun daerah maneh
aman jeung kerta, sarta nyukup ka maneh ku
gandum anu pangalusna.

[15] Mantenna maparin parentah ka bumi,
sarta naon bae sapangandikana gancang
ngajadi.
[16] Mantenna ngamparkeun salju lir simbut,
nyebarkeun halimun anu kawas lebu.
[17] Mantenna nurunkeun hujan es lir batu
karikil, taya nu kuat nangankeun tirisna!
[18] Sarta ku parentah-Na keneh eta es teh
leyur, Mantenna niup angin, cor cai ngalocor.
[19] Mantenna maparin amanat ka umat-Na,
maparinkeun parentah jeung hukum-Na ka
Israil.
[20] Bangsa-bangsa sejen taya anu dipaparinan
saperti kitu, maranehna mah teu nyarahoeun
kana hukum-hukum Mantenna. Puji
PANGERAN!

148 [1] Puji PANGERAN! Puji PANGERAN ti
sawarga, ku aranjeun, nu araya di
tempat luhur.
[2] Puji Mantenna, he para malaikat-Na, puji,
he wadyabalad sawarga.
[3] Puji Mantenna, he bulan jeung panonpoe,
puji, he bentang-bentang anu baranang!
[4] Puji Mantenna, he langit satungkebing
langit, puji, he sagala cai di luhur langit.
[5] Puji jenengan PANGERAN ku sakabeh,
sabab sakabehna ge dijadikeunana ku
pangandika-Na.
[6] Nya ku pangandika-Na sakabehna langgeng
merenah satempatna-satempatna, taya nu
bisa ngalawan.

7 Puji PANGERAN, he pangeusi bumi, he
mahluk-mahluk raksasa pangeusi laut-laut
jeung sagara-sagara;
8 he kilat jeung hujan es, salju jeung
mega, jeung angin topan anu nurut kana
parentah-Na.
9 Puji Mantenna, he gunung-gunung jeung
pasir-pasir, he tangkal bubuahan jeung
leuweung-leuweung,
10 sato-sato leuweung jeung sato-sato ingu,
sato-sato nu ngarayap jeung manuk-manuk.
11 Puji Mantenna, he para raja katut
bangsa-bangsa, para pangeran jeung para
pangereh lianna,
12 para perjaka jeung para mojang, nu
karolot kitu deui barudak.
13 Kabeh kudu muji jenengan PANGERAN!
Sabab jenengan Mantenna leuwih agung
ti sakabeh, kaagungana-Na luhureun bumi
jeung langit.
14 Mantenna geus nguatkeun bangsa
salira-Na, nepi ka Mantenna dipuji ku sakabeh
umat-Na, nya eta bangsa Israil, anu kacida
diasih ku Mantenna. Puji PANGERAN!

149

1 Puji PANGERAN! Nyanyikeun lagu
anyar pikeun PANGERAN, puji
Mantenna dina pagempungan umat-Na anu
satia!
2 Mangka suka, Israil, ku karana Khalik
maneh; mangka gumbira, urang Sion, ku
karana raja maraneh!

3 Puji jenengana-Na ku igel, puji Mantenna
ku terebang jeung kacapi.
4 PANGERAN ngaraos suka ka umat-Na; nu
rendah hate ku Mantenna dihormat, dipaparin
kaunggulan.
5 Umat Allah mangka gumbira lantaran geus
jaya, mangka gerah sarta nyaranyi sapeuting
jeput.
6 Sina surak masing tarik maruji ka Allah,
bari nyarekel pedang seukeut,
7 geusan ngelehkeun bangsa-bangsa,
geusan ngahukum jalma-jalma;
8 geusan ngabarogod raja-rajana ku rante,
geusan ngabarogod para pamingpinna ku
rante beusi,
9 geusan ngahukum bangsa-bangsa
sakumaha parentah Allah. Ieu teh
kaunggulan umat Allah. Puji PANGERAN!

150

1 Puji PANGERAN! Puji Allah di jero
Bait-Na! Puji pangawasa-Na di
sawarga!
2 Puji padamelana-Na anu rarongkah, puji
kaagungana-Na anu unggul.
3 Puji Mantenna ku sora tarompet, puji ku
sora kacapi jeung gambus.
4 Puji Mantenna ku sora kendang jeung ku
igel, puji ku sora kacapi jeung suling.
5 Puji Mantenna ku sora kolonangna genta
puji ku sora kelenengna lonceng.
6 He sakur mahluk hirup, puji PANGERAN!
Puji PANGERAN!

Amsal

1

[1] Ieu siloka-siloka Suleman, putra Daud, raja Israil.
[2] Ieu siloka-siloka teh geusan nungtun urang supaya nyaho kana hikmah jeung atikan, supaya bisa neuleuman pitutur-pitutur anu marunel.
[3] Oge ngadidik sangkan hirup urang sugih pangarti, jujur, bener jeung adil.
[4] Kitu deui mere luang ka nu taya pangalaman, mere papatah ka nu ngarora sangkan jembar kanyaho.
[5] Malah nambahan kaweruh nu geus laluhung, ngawuwuh pangarti ka nu geus laloba elmu,
[6] sangkan ngarti kana hartining siloka anu nyamuni, bisa neuleuman pituturna jalma-jalma bijaksana.
[7] Pikeun meunangkeun kanyaho, jalma teh kudu boga rasa hormat jeung sieun ku PANGERAN. Jalma bodo mah teu ngahargaan kana hikmah sarta embungeun diajar.
[8] Anaking! Turutkeun papatah nu jadi bapa, gugu pitutur nu jadi indung.
[9] Papatahna matak alus kana ahlak, lir kongkorong atawa sorban nambahan pantes kana dangdanan.

10 Anaking! Mun aya nu jahat ngagoda,
kahade ulah kabawa.
11 Bisi upama carekna, "Euy, urang
datangan Si Anu, urang paehan. Geura resep
mergasana, sanajan taya pasalna.
12 Ayeuna mah ingkeun sina ngeunah-
ngeunah heula. Tapi ati-ati mun urang geus
datang, jangji paeh ku urang!
13 Barang-barangna urang rampas, urang
akutan ka imah.
14 Hayu, engke dibere bagian."
15 Kade anaking, tong daek. Anggur jauhan.
16 Maranehna teu betah cicing lamun can
nyieun kajahatan, salawasna ngan hayang
geura maehan.
17 Mun manuk geus nyahoeun ti heula,
cumah ditaheunan oge.
18 Tah jelema anu kitu, ibarat naheunkeun
burang eukeur dirina sorangan, keur mergasa
nyawana sorangan.
19 Memang kitu jalma nu hirupna tina
rarampog, tega kana patina sorangan.
20 Tah dengekeun, hikmah cumeluk ti
jalan-jalan, ti pasar-pasar,
21 ti lawang-lawang gapura, ti tempat-tempat
jelema karumpul.
22 Cecelukna, "Eh, nu barodo! Arek
kajongjonan bae bodo balilu? Iraha rek resep
moro kanyaho? Na teu harayang dialajar?

[23] Dengekeun ari kami negor, kami rek mere
pepeling, sarta ngabagi kanyaho kami ka
maraneh.
[24] Aranjeun ku kami geus dicalukan,
diondang, tapi arembung ngadenge, kami
henteu dipalire.
[25] Maraneh teu daraek malire pepeling kami,
jeung arembung diingetan.
[26] Rasakeun engke, ana katarajang kasusah,
kami mah rek nyeungseurikeun. Ku kami rek
dipupuas mun aranjeun ditempuh bancang
pakewuh,
[27] anu datangna kawas angin ngagelebug,
mawa topan kasusahan, maraneh nu ngarasa
nyeri jeung susahna.
[28] Ti dinya kakara aranjeun sasambat ka
hikmah, tapi ku kami mo dipiduli. Kami ku
aranjeun diteangan dikotektak, tatapi hamo
kapanggih.
[29] Bongan aranjeun enggeus mikageuleuh
kanyaho, sarta salawasna embung bae sieun
ku PANGERAN teh.
[30] Maraneh tara daraek narima nasehat-
nasehat kami atawa malire kana panegor-
panegor kami.
[31] Kalakuan aranjeun kitu baris malindes ka
diri, temahna jadi nyiksa ka sorangan.
[32] Jalma tuna pangalaman, paeh ku lantaran
mangsabodokeun hikmah. Jalma bodo,
paehna ku lantaran teu pisan malire ka
hikmah.

33 Sabalikna sing saha anu ngagugu ka kami,
hirupna tangtu rahayu, salamet tur euweuh
pikalewangeun."

2 1 Regepkeun anaking, ieu Bapa rek
papatah. Poma ulah mopohokeun nu ku
Bapa diucapkeun.
2 Sakur nu jadi piwuruk, lenyepkeun sarta
hartikeun.
3 Enya, kudu nunuhun menta kanyaho, kudu
neda-neda menta pangarti.
4 Pek kotektak mangka gemet, lir neangan
perak atawa pependeman.
5 Lamun eta dipilampah, engke hidep nyaho
naon hartina sieun ku Allah, sarta bakal
meunang kanyaho tina hal Allah.
6 Karana kapinteran teh estu kurnia ti Allah.
Kanyaho reujeung pangarti, asalna nya ti
Mantenna.
7 Mantenna nyayagikeun pitulung
panangtayungan, ka jalma anu bener
satemenna,
8 ngaraksa jalma nu hade ka pada kaula,
ngaping jalma anu tumut ka Mantenna.
9 Lamun papatah Bapa digugu, hidep bakal
nyaho naon ari adil, temen jeung jujur, nyaho
ka anu kudu dipilampah.
10 Tangtu jadi bijaksana, tur bakal ngarasa
bagja dumeh sugih ku kanyaho.
11 Pangarti hidep bakal ngajaring, paham
bakal ngajaga,

12 nyegah tina lampah salah, ngajauhkeun ti
jelema-jelema nu sasar omonganana,
13 ti anu naringgalkeun jalan anu lempeng,
nyorang jalan nu poek,
14 ti jalma-jalma anu betah dina salah, nu
resep milampah jahat,
15 anu hirupna teu make pangered, anu teu
beunang diandel.
16 Hidep baris kuat moal kabengbat ku
awewe nu barejad ahlak, ahli ngolo-ngolo
jeung ngagelo,
17 nu sok serong ti salakina, anu poho kana
sumpah suci akad nikah.
18 Sakali hidep nyampeurkeun awewe kitu,
sasat nyampeurkeun ajal. Indit ka awewe kitu
sarua jeung indit ka enggon nu paeh.
19 Lalaki nu datang nemonan awewe kitu,
tara bisa mulang deui, tara nyorang deui jalan
anu brasna kana hirup.
20 Nu matak hidep kudu niru lakuning jalma
satuhu, anu hirupna saestu.
21 Sakur anu hirupna satemenna, jalma anu
taya kuciwana, baris ngancik di dieu, di tanah
nagara urang.
22 Demi nu daroraka mah ku Allah baris
didudut, nu jarahat baris dicabut ti dinya, lir
tangkal anu dirabut jeung akar-akarna.
3 1 Anaking, ulah poho ka papatah Bapa.
Nu ku Bapa diucapkeun, omat ku hidep
ingetkeun.

2 Sabab eta teh matak hade untung sarta
panjang umur.
3 Ulah tinggal ti satia jeung satuhu,
kongkorongkeun eta teh dina beuheung, tulis
dina sanubari.
4 Lamun kitu tangtu ku Allah dimanah, ku
jalma dipikaresep.
5 Kudu temen ngandel ka PANGERAN. Ulah
sok ngandelkeun kanyaho sorangan.
6 Dina sagala laku lampah masing inget ka
PANGERAN, tangtu Mantenna nuduhkeun
jalan nu lempeng.
7 Poma ulah boga angkeuh pinter sorangan,
anggur masing sieun ku PANGERAN, nyingkah
tina lampah salah.
8 Lamun kitu, eta teh ibarat ubar, kana
raheut matak cageur, tur kanyeri oge nyingkir.
9 Masing hormat ka PANGERAN ku
ngabaktikeun sagala rupa hasil bumi lahan
hidep anu panghadena.
10 Engke leuit hidep buncir, cianggur ceuyah,
ngaleuya mo kawadahan.
11 Anaking, ulah nampik lamun ku
PANGERAN dipeperih. Tarimakeun ulah
sungkan, eta teh pepeling.
12 Mana dipeperih ge tandaning hidep
dipiasih, lir bapa meperih anak anu
dipikanyaah.
13 Bagja jalma anu meunang hikmah, anu
meunang pangarti.

14 Sabab eta leuwih untung batan boga
perak, pangajina leuwih ti batan emas.
15 Hikmah leuwih hargana ti batan permata,
sagala rupa anu dipikahayang ku hidep moal
bisa nyaruaan eta.
16 Hikmah nungtun kana panjang umur,
parek rejeki tur mulya harkat.
17 Hikmah matak nyenangkeun, hirup
ngahenang-ngahening.
18 Nya bagja anu boga hikmah, hirup teh jadi
milikna.
19 PANGERAN ngadegkeun bumi ku hikmah-
Na. Ngadegkeun langit ku pangartos-Na.
20 Ku hikmah Mantenna, cur-cor walungan
ngalocor, Mantenna ngayakeun mendung
sangkan bumi meunang hujan.
21 Anaking, cekel sing pageuh hikmah, jeung
akal budi, ulah dilesotkeun.
22 Eta nu baris ngalantarankeun hidep bagja
jeung jamuga.
23 Bakal tengtrem urang nya leumpang, moal
kungsi titajong-tajong acan.
24 Sare-sare jongjon da euweuh kakeueung,
tibra nepi ka isuk.
25 Moal sieun kagerebeg ku bahla nu
datangna jeg angin topan, moal cara nu sok
kaalaman ku nu jarahat.
26 Sabab hidep dijaring ku PANGERAN,
diraksa sangkan ulah keuna jiret.
27 Iraha bae ge kudu nulung ka nu butuh,
sabisa-bisa.

28 Lamun tatangga menta tulung ulah
ditembalan, "Isukan bae." Bisa harita mah
harita keneh tulungan.
29 Ulah sok ngarancang kajahatan ka
sasama, kapan manehna teh hirup bareng-
bareng jeung urang sarta percaya ka
urang.
30 Ulah cekcok taya sabab jeung jelema anu
henteu nyieun kua-kieu ka hidep.
31 Ulah sirik ka nu telenges, jeung ulah
hayang nurutan.
32 Sabab nu adatna jahat teh kagiruk
PANGERAN. Sabalikna jalma anu satuhu mah
jadi kapercayaan Mantenna.
33 Jalma jahat, rumah tanggana ku
PANGERAN diterapan panyapa. Rumah
tangga jalma satuhu mah diberkahan.
34 Mantenna henteu butuh ku nu adigung.
Ari nu rendah ati mah ku Mantenna baris
dipiasih.
35 Jalma bijaksana ngaranna bakal seungit.
Jalma bodo bakal tambah-tambah hina.
4 1 Barudak, dengekeun papatah bapa
maraneh. Regepkeun supaya boga
pangarti.
2 Ieu piwuruk hade paedahna, kudu
diingetkeun pisan.
3 Bapa teh anak tunggal. Bapa keur budak
keneh,

4 ku Ama sok diwurukan. Saurna, "Ingetkeun
papatah Ama, ulah poho. Lampahkeun
sangkan jamuga.
5 Sing meunang hikmah. Sing meunang
pangarti. Kade ieu papatah teh ulah
dipopohokeun atawa dilalaworakeun.
6 Ulah ngalalaworakeun hikmah, supaya
urang ditangtayungan. Anggur pikadeudeuh,
sabab eta teh baris nungtun kana rahayu.
7 Meunangkeun hikmah teh usaha
pangpentingna. Beunangkeun pangarti ku
saniskara nu geus kapimilik.
8 Sing nyaah kana hikmah, engke maraneh
dijadikeun jalma mulya. Maraneh bakal
jadi jalma nu kaajen, lamun mikadeudeuh
hikmah,
9 nu jadi makuta dina hirup maraneh."
10 Sing ngagugu ka Bapa, anaking! Papatah
Bapa bandungan sing saregep, sangkan
panjang-punjung panjang umur.
11 Tah, Bapa enggeus ngajarkeun hikmah
jeung jalan nu bener geusan hirup.
12 Lamun hidep ati-ati, iatna nya lampah,
berekah moal manggih halangan, mun lumpat
hamo titajong.
13 Ulah poho ka nu ku Bapa geus
dipapatahkeun. Sabab atikan teh nya eta
sakumna hirup hidep. Jadi kudu dijaga.
14 Ulah saihwan jeung jelema jarahat. Ulah
nurutan adat nu daroraka.

15 Ulah! Si Jahat teh jauhan. Hidep mah
jongjon-jongjon bae ulah kagoda! Teruskeun
enggoning nyorang jalan sorangan.
16 Jalma jahat mah mun teu ngajahat teh
sok teu bisaeun hees, gedebag-gedebug
panasaran can mergasa batur.
17 Kawantu keur nu jarahat mah
ngajalankeun kajahatan jeung katelengesan
teh geus cara kana nyatu jeung nginum.
18 Lalampahan jelema anu satuhu, saibarat
srangenge medal, beuki beurang beuki caang.
19 Ari nu jahat mah sarua jeung leumpang
dina poekna peuting, blug labuh, duka
titajong kana naon, da matana teu nenjo.
20 Anaking, regepkeun. Dengekeun omongan
Bapa.
21 Kade ulah aya anu lolos. Ingetkeun,
cangreud dina ati.
22 Sing saha anu ngarti, bakal diganjar hirup
hurip.
23 Masing asak nya mikir, sabab anu
nangtukeun watek hirup teh nya pikiran tea.
24 Poma ulah ngomong anu lain sabenerna.
Kudu pantrang bohong, cadu ngabobodo.
25 Sing teteg neuteup ka hareup, hate sing
buleud sing yakin, ulah ngeluk semu era.
26 Pikir heula sing asak anu arek dipigawe,
tangtu sagala anu diusahakeun teh bakal
hade jadina.
27 Jauhan anu jahat, lampah sing lempeng.
Poma ulah nyimpang ti jalan anu bener.

5

1 Anaking, tengetkeun jeung regepkeun
ieu hikmah jeung pangarti ti Bapa,
2 Tangtu hidep engke nyaho kumaha kuduna
mawa diri sarta kumaha kuduna nyarita,
nyirikeun yen boga kanyaho.
3 Biwir pamajikan batur kareueutna lir madu,
nyiumna lemes lir lemesna minyak jetun.
4 Tapi dina sanggeusna, ngan kari paitna,
kari peurihna.
5 Awewe kitu bakal nyered maneh ka tempat
nu maot, da leumpangna ge moro ajal.
6 Dirina henteu tetep dina jalan anu nuju
kana hirup, tapi sasab ngalantur, tapi teu
ngarasaeun yen ngalantur.
7 Ku sabab eta dengekeun, barudak! Bapa
arek ngomong deui. Kade ulah aya anu poho.
8 Awewe kitu singkiran! Malah ka imahna ge
ulah deukeut.
9 Lamun maraneh ngalayanan, tangtu leungit
kahormatan, tur bakal paeh ngora-ngora ku
jalma nu taya karunya.
10 Kakayaan maraneh bakal dicokot ku batur,
beubeunangan usaha bakal kapiboga ku nu
sejen.
11 Tungtungna ari awak geus beak ku
panyakit, maraneh ngan bisa udah-aduh,
12 bari ngomong, "Ku naon atuh aing teh
ijid kana nasehat? Ku naon make embung
dipepelingan?
13 Aing embung ngagugu ka guru-guru,
embung nurut ka aranjeunna.

[14] Nyaho-nyaho aing teh geus hina dina
panenjo jalma rea."
[15] Anu matak sing satia ka pamajikan.
Kanyaah teh tamplokkeun ka dinya wungkul.
[16] Anak ti awewe sejen mah moal aya
pigunaeunana ka hidep.
[17] Anak sah nu kudu dimumule teh, sina
gede, ngarah engkena bisa ngabantu-bantu,
lain nu sejen.
[18] Anu matak sing ngarasa bagja ku
pamajikan. Teangan kasukaan jeung mojang
anu ku hidep dikawin,
[19] mojang manis jeung tangginas lir mencek;
sing katarik ku geulisna, jeung sing bagja ku
cintana.
[20] Keur naon anaking micinta awewe sejen?
Keur naon leuwih kapincut ku kageulisan
pamajikan batur?
[21] PANGERAN maha uninga kana sagala
kalakuan hidep. Ka mana ka mana ge hidep
hamo leupas tina panalingaana-Na.
[22] Dosana jelema jahat teh lir tataheunan nu
bakal ngajiret dirina sorangan,
[23] tungtungna paeh lantaran teu bisa
ngawasa diri. Ku tina bodo-bodona ahirna
tigebrus ka liang kubur.

6

[1] Anaking, kungsi hidep kalepasan jangji
ka batur, jangji rek mangmayarkeun
hutangna?
[2] Kungsi hidep kacangcang ku ucap
sorangan, kabeulit ku jangji pribadi?

3 Lamun kungsi, atuh hidep kaereh ku itu.
Tapi Bapa seja mituahan. Buru-buru tepungan
ka ditu, wayahna balaka teu sanggup.
4 Tong diengkekeun, komo diselang
sare atawa reureuh heula mah sanajan
sakeudeung ge.
5 Geuwat ngejat tina eta kaayaan, lir manuk
atawa uncal ngejat kabur ti nu moro.
6 Jalma kedul kudu nengetan petana sireum.
7 Euweuh nu ngapalaan, euweuh nu ngatur,
euweuh nu marentah,
8 tapi sakitu rarajinna; dina usum halodo
rajin ngarumpulkeun hakaneun, keur bekelna
dina usum hujan.
9 Ari si kedul rek tepi ka iraha ngarengkolna
teh? Iraha arek cengkatna?
10 Majarkeun, "Ah rek ngalenyap heula
sakerejep, bari sidakep reureuh sakeudeung!"
11 Tapi sabot sare, gapruk ditarajang ku
kamiskinan, narajangna lir rampog bari
ngabar-ngabar bedog.
12 Jelema nu jahat jeung kurang ajar, ka
mana-mana ngan bohong.
13 Matana tingdarilak ngisarahan rek
macikeuh.
14 Da salilana anu direkana teh ngan
pidorakaeun, di mana-mana ngan nyebar
picilakaeun.
15 Ku sabab kitu hamo barisa sumingkir tina
musibat, nepi ka tumpes.

16 (6:16-19) Aya tujuh perkara anu jadi
kacua PANGERAN anu teu meunang diantep,
nya eta: Sikep nu sombong, sungut nu
bohong, leungeun nu maehan jalma teu
salah, pipikiran nu ngareka kamurkaan, suku
anu gura-giru kana kajahatan, saksi anu
bohong deui, bohong deui, jeung jelema anu
ngadu-ngadukeun babaturan.
17 (6:16)
18 (6:16)
19 (6:16)
20 Anaking, lampahkeun papatah Bapa,
tuturkeun pitutur indung.
21 Gumatikeun salawasna, cangcang dina
sanubari.
22 Piwurukna baris nungtun ari keur lumaku,
purah ngaping ari ti peuting, mere luang ari ti
beurang.
23 Pituahna ibarat cahya ngagebray.
Panggeuingna lir guru pituduh hirup,
24 anu baris nyandet hidep sangkan teu ka
awewe bangor, sangkan teu kagembang ku
pangwujuk pamajikan batur.
25 Tong kagoda ku kelet matana, tong kataji
ku geulisna.
26 Awewe palacuran bisa disewa ku harga
dahareun sapiring, tapi jinah jeung awewe
batur mah kudu dibayar ku nyawa.
27 Bisa hidep mawa seuneu dina harigu, bari
baju teu kaduruk?

28 Lamun hidep leumpang nincak ruhak,
piraku dampal suku teu melepuh.
29 Tah bahlana jinah ka pamajikan batur
teh ibarat kitu. Anu mirucaan kitu moal teu
cilaka.
30 Maling dahareun onaman pedah ku
bawaning lapar, moal dihina-hina teuing;
31 najan kitu ari kacerek mah kudu mere
ganti, malah nepi ka kudu tujuh kalieun,
kapaksa nguculkeun pangaboga.
32 Ari jinah mah istuning lampah teu jeung
pikiran. Sasat nyilakakeun maneh,
33 bakal dihina jeung diteunggeulan, ngaran
jadi goreng sapapanjangna.
34 Moal aya anu nandingan ngentabna
hate salaki anu dipangnyelewengkeun.
Ngunek-ngunekna taya basakeuneunana.
35 Ditebus ku naon bae oge asa najis
narimana. Amarahna moal punah ku
pangruruba.

7 1 Anaking, ingetkeun papatah Bapa.
Piwuruk nu enggeus-enggeus ulah poho.
2 Jalankeun sangkan jamuga. Lampahkeun
sakumaha ceuk Bapa. Jaga eta teh sing ati-ati
sakumaha kana siki panon.
3 Mumule sapapanjangna, tulis dina ati.
4 Anggap hikmah teh dulur awewe, pangarti
jieun sobat dalit,
5 anu baris ngajaring hidep sangkan teu
kagoda ku pamajikan batur, ku awewe
pangoloan.

6 Hiji mangsa Bapa di imah ngalong tina
jandela.
7 Katenjo aya barudak ngora, can baroga
luang. Aya saurang anu sologoto pisan,
8 leumpang ngaliwat pengkolan palebah
imah hiji awewe. Ari ka dinyana
9 wanci sareupna.
10 Awewe teh nyampeurkeun, meunang
dangdan kumaha biasa awewe bangor, arek
ngeret.
11 Nyampeurkeunana teu asa-asa, euweuh
kaera, kawantu kembang jalan,
12 geus tuman megat di pengkolan-
pengkolan, di sisi jalan, di pasar.
13 Budak ngora tea jol-jol ditangkeup jeung
digalemoh, bari diteuteup beungeutna. Pok
diolo, pokna,
14 "Euceu teh wajib mere kurban
kasalametan, ari poe ieu eta nadar teh geus
kabayar.
15 Sukur encep aya di dieu, memang keur
diteangan.
16 Ranjang geus beunang euceu ngamparan
ku sepre kembang-kembang ti Mesir,
17 malah meunang nyeungitan ku emur,
candana jeung kayu manis.
18 Yap geura urang ka rorompok, urang
sosonoan masing wareg sawewengi, urang
silih keukeupan.
19 Keun bae akangna mah da keur teu aya,
keur nyaba jauh.

20 Saurna mah bade dua minggu, da nyandak
artos seueur pisan."
21 Kitu ngolona ka budak ngora teh,
paromanna marahmay, atuh budak ngora teh
teu bisa nampik.
22 Ngiclik budak ngora teh nuturkeun, lir
sapi nu ditungtun rek dipeuncit, lir uncal
nyampeurkeun burang.
23 Henteu engeuh yen awakna baris
kapanggang ruruhit. Teu beda ti manuk anu
sologoto asup kana jaring, henteu engeuh
yen rek manggih bahya pati.
24 Ku sabab eta, barudak, darengekeun,
perhatikeun ieu papatah Bapa.
25 Kade ulah nepi ka ngiclik eleh ku awewe
kitu.
26 Geus loba lalaki anu ancur ku nu kitu nepi
ka naremahan pati. Geus meh teu kaitung.
27 Datang ka imah awewe kitu teh sarua
jeung asup ka tempat nu maraot, ibarat jalan
torobosan nu brasna kana paeh.

8 1 Dengekeun, hikmah teh cumeluk, budi
akal menta dipirosea.
2 Nangtungna di tempat nu laluhur, di sisi
jalan jeung di parapatan.
3 Lebah kaca-kaca nagara, gigireun lawang
ka kota, cumeluknya:
4 "He umat manusa! Kami sumeja pepeling.
Kami cumeluk ka unggal jalma pangeusi
dunya.

5 Sangkan nu acan sawawa jadi sawawa, anu
burung ngajadi jelema luhung.
6 Regepkeun! Pitutur kami kabeh pinunjul,
saestuna, satemenna.
7 Anu dipedar ku kami perkara anu sayakti,
sabab bohong teh kacua kami.
8 Pitutur kami kabeh saestu, taya nu palsu,
jeung lain geusan nipu.
9 Pikeun anu nyaring pikir tangtu eces.
Pikeun anu asak warah, tangtu bruh-breh.
10 Ti batan milih perak, mending milih pitutur
kami. Ti batan milih emas, mending milih
kanyaho.
11 Kami teh hikmah, punjul ti batan permata.
Kabeh panyileukan maneh, moal ngungkulan
ka kami.
12 Kami teh hikmah, boga akal budi, kanyaho
jeung panalar anu sehat.
13 Sieun ku PANGERAN, eta cua kana dosa.
Adigung reujeung gumede kacua kami, kitu
deui adat jahat reujeung omongan palsu.
14 Kami nu ngarang tarekah, kami anu
ngajalankeunana. Kami nu boga pangarti. Tur
kami digjaya.
15 Kami nyokong raja-raja, ngaping ngatur
karajaan, ngabantu para pangagung nyusun
hukum kaadilan.
16 Pamarentah-pamarentah di dunya, ahli-
ahli nagara jeung para gegeden, jarenengna
teh ku lantaran kami.

17 Kami nyaah ka anu nyaah ka kami.
Sing saha nu neangan kami, tangtu bisa
papanggih.
18 Kami bisa mere kasugihan, harkat,
kaharjaan katut kayaktian.
19 Sagala perkara anu ti kami, punjul ti
emas nu pangendahna, punjul ti perak nu
pangmurnina.
20 Kami nyorang jalan anu bener, nuturkeun
jalan kaadilan.
21 Jalma nu nyaah ka kami, ku kami diwaris
kakayaan, imahna dipinuhan dunya brana.
22 Di antara ciciptan PANGERAN katut
dadamelana-Na, kami anu pangheulana
dicipta ti jaman purwa.
23 Kami digelarkeun pangheulana, memeh
gumelarna alam dunya.
24 Samemeh aya sagara, samemeh aya
cinyusu-cinyusu, kami geus lahir ti jaman beh
ditu.
25 Medal saheulaeun gunung-gunung, lahir
memeh pasir-pasir tingjalegir.
26 Nya samemeh PANGERAN ngadegkeun
bumi jeung daratanana, samemeh aya taneuh
sakeprul.
27 Kami nyaksian Mantenna ngadegkeun
langit, nyaksian Mantenna mentangkeun
cakrawala luhureun sagara.
28 Nyaksian Mantenna ngayakeun mega
di langit, nyaksian Mantenna mukakeun
sumber-sumber cai sagara.

29 Nyaksian Mantenna marentah ka laut,
sangkan ulah pasang liwat ti misti. Nyaksian
Mantenna masangkeun pademen bumi.
30 Kami nyarengan Mantenna lir ahli adegan.
Kami jadi sumber kasugemaan manah-Na
sapopoe. Kami bagja aya di payuneuna-Na.
31 Kami sugema nenjo alam dunya, sarta
kataji ku umat manusa.
32 Para nonoman, raregepkeun! Turutkeun
pitutur kami, tinangtu bagja.
33 Lenyepkeun sakur anu ku kami
diwurukkeun. Hikmah teh ulah
dimomorekeun.
34 Sing saha anu ngagugu ka kami, tinangtu
bagja hirupna, sapopoe ngajaga dina panto
kami, ngadago dina lawang ka imah kami.
35 Jelema nu bisa manggihkeun kami,
ngamilik hirup, sarta kamanah ku PANGERAN.
36 Anu teu bisa manggihkeun kami, eta
teh nyangsara maneh. Anu ngewa ka kami,
tandaning cinta kana paeh."

9 1 Hikmah geus ngadegkeun imahna,
tihangna tujuh.
2 Keur kaperluan pesta, sasatoan geus
dipangmeuncitkeun, kitu deui anggurna geus
dicampur sarta idangan geus sayagi.
3 Seug miwarang lanjang-lanjang, sina
cumeluk kieu ti tempat nu pangluhurna di
kota,
4 "Nu barodo ka darieu!" Ari ka nu gejul,
saurna teh,

5 "Hiap dahar di imah kami. Inum anggurna
beunang kami nyampuran.
6 Lamun hayang jamuga, geura tinggalkeun
lingkungan jalma-jalma barodo teh,
taluturkeun jalan pangarti."
7 Jelema sombong dielingan teh kalah ka
ngajebian, jelema jahat diingetan teh kalah
ka ngambek.
8 Nu sombong mah teu kudu dipepelingan,
kalah ka matak dipikangewa. Teu cara
ngageuing ka nu bijaksana, tangtu
ditarimakeun.
9 Keur nu bijaksana mah nasehat urang
teh matak nambahan kabijaksanaanana.
Naon bae anu diomongkeun ka jelema bener,
tangtu matak nambahan kanyahona.
10 Pikeun jadi bijaksana, kudu boga rasa
hormat jeung sieun ku PANGERAN. Nyaho ka
Nu Maha Suci, baris meunang ngarti.
11 Hikmah teh bakal mere umur panjang ka
maneh.
12 Mun maneh boga hikmah, nu untung nya
maneh keneh. Sabalikna lamun maneh nolak
hikmah, maneh keneh anu rugi.
13 Kabodoan teh ibarat awewe anu cerewed,
teu boga pikiran, teu boga kaera,
14 ngalong di lawang, atawa diuk anjeucleu
dina korsi, di tempat anu pangluhurna di
kota,
15 ngadon gera-gero, ka nu laliwat, anu keur
malikiran urusanana sorangan.

16 Ari pokna, "Heuy nu teu boga pikiran, ka
dieu!" Ari ka nu gejul pokna teh,
17 "Cai beunang maling karasana leuwih
amis. Kadaharan beunang maling karasana
leuwih ngeunah."
18 Korban-korbanna teu nyarahoeun, yen
anu nyimpang ka manehna tinemu jeung
ajalna di dinya, anu geus arasup ka jero
imahna ayeuna geus araya di dunyana nu
paraeh.

10 1 Ieu pituah-pituah Suleman: Anak
pinter bapa nu bungah. Anak gejul
indung nu nalangsa.
2 Harta banda beunang teu jujur, moal aya
berekahna. Ari jujur mah matak rahayu.
3 Jalma bener ku PANGERAN moal diantep
kalaparan. Jalma jahat mah angen-angenna
ku PANGERAN dipegat sina teu laju.
4 Nu kedul baris muluntu. Anu getol mah
pibeunghareun.
5 Anu rajin ngumpulkeun pare dina usum
dibuat eta jelema binangkit. Anu kebluk dina
usum panen mah jelema pikacelaeun.
6 Jelema bener baris narima berekah.
Ucapan jalma jahat mah ngandung niat nu
telenges.
7 Jelema bageur mah mangrupa berekah,
bakal dipikatineung, sabalikna nu jahat mah
baris tereh kapopohokeun.
8 Jalma binangkit, daek narima pituah. Nu
gejul omonganana mah baris tijuralit.

9 Jalma jujur bakal lulus mulus. Nu teu jujur
mah pasti kabitur.
10 Jalma anu sumput salindung
ngadatangkeun kasusah. Jalma nu
wani mere panggeuing mah ngusahakeun
karapihan.
11 Pitutur jelema hade teh jadi sumberna
hirup. Ucapan jelema jahat mah ngandung
niat nu telenges.
12 Kaceuceub teh ngahudang picekcokeun,
ari kanyaah mah hampuraan kana sagala
kasalahan.
13 Jalma nu luhur pangarti, omonganana
ngareusi. Jalma gejul mah geus sapantesna
mun kahukum.
14 Jalma pinter sanggup ngudag sagala
pangarti. Sabalikna anu gejul mah
saucap-ucapna teh dareukeut ka pibahlaeun.
15 Kakayaan ngabenteng jalma baleunghar.
Kamiskinan mah ngabinasa nu mariskin.
16 Kahadean teh ganjaranana hirup jamuga.
Ari dosa mah kalah ka nungtun kana dosa
deui.
17 Jalma nu daek nampa panggeuing tangtu
salamet. Anu embung disalahkeun mah
hirupna dina bahaya.
18 Jalma anu nyumputkeun kangewa, eta
ngabohong. Jalma anu resep ngupat mah eta
teh jelema gejul.
19 Beuki loba omong beuki loba masiat.
Jalma lantip budi mah resep keneh balem.

20 Pitutur jelema bener saibarat perak
tulen. Ari jalma jahat mah pipikiranana taya
hargana.
21 Pitutur jelema bener matak untung jalma
rea. Sabalikna jalma gejul mah paeh ku
kagejulanana.
22 Berkah PANGERAN nu ngabeungharkeun
teh, ari saukur getol mah moal matak
nambahan beunghar.
23 Jalma gejul resep kana lampah teu uni. Nu
luhur pangarti mah mikaresep kana hikmah.
24 Jalma bener bakal laksana kahayangna.
Ari nu jahat mah kalah ka meunang anu
dipikasieun.
25 Ana datang topan, nu gejul
kapangpengkeun, ari nu jujur mah
salamet.
26 Nitah ka nu kedul mah matak bae jengkel,
mun cuka mah matak linu kana huntu, mun
haseup matak peurih kana panon.
27 Sieun ku PANGERAN matak panjang
umur, da nu jahat mah paehna ge samemeh
mangsa.
28 Harepan jelema bener matak
ngabungahkeun. Ari jelema jahat mah
harepanana mubadir.
29 Jalma jujur ku PANGERAN diraksa. Jalma
salah mah dibinasa.
30 Jelema bener salawasna reugreug. Ari nu
jahat mah moal bisa tetep nyicingan tanah.

31 Jelema bener nyaritana wijaksana. Ari
jelema anu sok goreng sungut mah, letahna
baris diured.
32 Jelema bener nyaho kana pitutur anu aya
maunatna. Jelema jahat mah saucap-ucapna
teh panipuan wungkul.
11 1 PANGERAN mikangewa ka nu make
timbangan curang. Mantenna misuka
ka nu nimbangna bener.
2 Jalma adigung bakal meunang pamoyok,
mending oge handap asor.
3 Jalma hade ditungtun ku kajujuran. Jalma
curang bakal cilaka ku curangna.
4 Dina waktu geus nyanghareup kana ajal,
harta banda taya hartina kajujuran mah
matak rahayu.
5 Keur jalma hade mah jujur teh matak
nguntungkeun hirup. Ari jalma jahat mah sok
nyilakakeun maneh.
6 Kaadilan nyalametkeun jalma jujur. Ari
tukang cidra cilaka ku sarakahna.
7 Jalma jahat ana paeh, harepanana ge
paeh. Harta banda teu bisa dipake andelan.
8 Kasusahan moal datang ka jalma saleh,
datangna ka jalma jahat.
9 Omongan jalma jahat matak binasa,
sabalikna hikmah jelema saleh mah matak
salamet.
10 Anu jujur ana meunang bagja, sanagara
milu suka. Sabalikna jalma jahat mah ana
paeh pada nyurakan.

11 Ku restuna jalma-jalma jujur, kota bisa
alus. Sabalikna ku omongan jalma-jalma
jahat mah kota teh ruksak.
12 Ngahina batur kalakuan anu gejul. Nu
lantip mah sungutna repeh.
13 Jelema laer biwir moal bisa dibawa rasiah.
Sabalikna nu satia layak dipercaya.
14 Bangsa bakal runtuh lamun taya anu
mingpin, sabalikna bisa kuat lamun loba juru
nasehatna.
15 Ulah sasanggupanan mangnanggungkeun
hutang batur, bisi kaduhung. Leuwih aman
teu pipilueun.
16 Istri lungguh mah hormateun, sabalikna
awewe teu boga budi mah nista. Jalma kedul
mustahil rek boga duit. Nu rikat usahana mah
pibeunghareun.
17 Lamun urang bageur tangtu loba anu
mikaheman. Kejem mah sarua jeung nyiksa
maneh.
18 Jelema jahat mah najan beubeunangan ge
taya mangpaatna. Sabalikna mun pagawean
urang bener, tangtu meunang ganjaran.
19 Boga niat rek milampah hade tangtu baris
jamuga. Tapi mun keukeuh boga niat jahat,
tinangtu bakal tiwas.
20 Angen-angen jahat kaceuceub PANGERAN,
ari lampah bener nyukakeun kana manah-Na.
21 Sing yakin, nu jahat tangtu dihukum, nu
bener tangtu luput tina siksaan.

22 Istri geulis tanpa kaperyogaan, saibarat
anting emas dina cungur bagong.
23 Angen-angen jelema bener, salawasna
alus jadina. Sabalikna jelema jahat, ana
kahayangna laksana, matak ambek saban
jalma.
24 Aya jalma anu bisa samemena make
duitna, tapi kalah ka beuki beunghar. Ari nu
pohara cecelna kalah ka tambah kokoro.
25 Nu balabah babari meunang rejeki. Nu
resep tutulung babari meunang pitulung.
26 Anu sok nahan pare ngadago undakna
harga bakal pada nyumpahan. Ari dijual
harita mah pada maruji.
27 Maksud maneh lamun hade tangtu pada
ngahargaan. Sabalikna neangan pisusaheun
mah tangtu meunang kasusahan.
28 Nu umangkeuh ku kabeungharan baris
ragrag ngoleang, lir daun murudul usum
muguran. Sabalikna jalma bageur baris subur,
lir tangkal gomplok daunna.
29 Nu nyusahkeun kulawarga matak moal
boga naon-naon. Nu barodo salawasna kudu
ngawula ka nu palinter.
30 Jalma bener mah ngahirupan, jalma
telenges mah ngarampas nyawa.
31 Lamun jalma bener di dunya keneh geus
meunang ganjaran, jalma jahat jeung boga
dosa oge geus pasti baris dihukum.

12 1 Jalma nu boga pangarti mah dibejaan
salahna teh atoh. Ngan nu gejul nu
embung dibebener mah.
2 PANGERAN misuka jelema bener. Ari jelema
julig ku Mantenna dihukum.
3 Jalma doraka hirupna moal aman. Jalma
bener mah reugreug.
4 Pamajikan bageur matak reueus matak
bungah salaki. Pamajikan nu ngerakeun mah
ibarat panyakit dina tulang-tulangna.
5 Jalma jujur resep terus terang. Ari tukang
cidra mah ngan arek nipu.
6 Ucap-ucapan jelema jahat mah
nyilakakeun. Sabalikna ucap-ucapan jelema
bener mah ngajait nu keur kaancam.
7 Jalma jahat baris tumpur jeung moal boga
turunan. Ari rumah tangga jelema bener mah
tangtu jamuga.
8 Anu boga kapinteran tangtu pada ngajenan.
Nu bodo mah pada nyapirakeun.
9 Mending jadi jelema biasa, dapon wekel
kana usaha, ti batan niru-niru menak, tapi
hirup seuseut seuat.
10 Jelema hade mah rumawat kana pipiaraan.
Nu jahat mah telenges kana pipiaraan teh.
11 Jurutani anu wekel digawe moal kurang
dahareun. Kacida bodona miceunan waktu
pikeun hal nu mubadir.
12 Jalma jahat ngan nyiar pidorakaeun, ari
nu bener mah hirupna teh reugreug.

13 Jalma jahat kabeulit ku omonganana
keneh. Ari ku nu jujur mah pikasusaheun ge
luput.
14 Ganjaran teh gumantung kana ucap jeung
laku lampah, saimbang jeung pagawean.
15 Jalma gejul mah sok ngarasa bener bae.
Sabalikna nu wijaksana mah daek narima
pituah.
16 Lamun jalma palung pundung, sok terus
nangarkeun maneh. Ari nu lantip mah tahan
ku pangweweleh.
17 Lamun maneh nyarita nu saenyana,
kaadilan baris jalan. Sabalikna lamun bohong,
kaadilan moal jalan.
18 Omongan anu teu dipikir heula lir pedang
nojos, jero ngaraheutanana. Demi omongan
anu make akal budi mah jadi tamba.
19 Bohong mah moal tahan lila-lila. Sabalikna
nu saestuna mah tagen sapapanjangna.
20 Nu ngareka kajahatan, ngareka
picilakaeun. Sabalikna anu nyieun pibenereun
mah baris pinanggih bagja.
21 Jalma ibadah mah moal meunang mamala.
Sabalikna jalma jahat tangtu meunang susah.
22 PANGERAN ngewa ka tukang bohong,
sabalikna misuka ka nu nedunan jangjina.
23 Jalma lantip mah tara ieu aing nyaho,
sabalikna anu palung mah nembrakkeun
kabodoanana.
24 Wekel digawe matak boga kawasa. Nu
kedul mah paling-paling jadi badega.

[25] Ku kasusah mah jalma teh leungit
kabagjaanana, tapi ku pangbeberah mah
kasusahna paler.
[26] Jalma bener jadi tuduh jalan ka nu sejen,
demi nu jahat mah sabalikna, sok nyasabkeun
ka batur.
[27] Anu kedul moal bisa ngahontal udaganana,
sabalikna nu rajin mah baris pinanggih jeung
bagja.
[28] Bener teh nungtun kana jalan hirup. Ari
kagejulan nungtun kana jalan pipaeheun.

13 [1] Budak bageur, ari dipapatahan ku
bapana teh nurut. Ari nu gede hulu
mah dipepelingan teh embung.
[2] Jalma hade saucap-ucapna nguntungkeun,
ari tukang tipu mah malah resep kana
kakerasan.
[3] Ngomong masing ati-ati, hirup kudu dijaga.
Nu ngomongna gagabah baris tijungkel.
[4] Pangedulan sanajan loba kahayang ge
moal laksana, sabalikna nu getol, sagala
kahayangna tangtu kahontal.
[5] Jalma jujur ngewa kana bohong, ari nu
jahat mah saucap-ucapna teh ngerakeun
jeung pikaijideun.
[6] Kayaktian teh ngaraksa ka nu teu salah. Ari
kajahatan mah ngadatangkeun kacilakaan ka
nu daroraka.
[7] Aya nu akon-akon beunghar padahal
taya kaboga. Aya oge anu pura-pura miskin
padahal beunghar.

8 Anu beunghar, duitna teh dipake keur
ngajaga kasalametanana. Sabalikna jiwa nu
miskin mah moal aya nu ngarah.
9 Jelema bener ibarat cahaya ngagebray,
jelema jahat mah ibarat lampu melempem
rek pareum.
10 Sipat angkuh nungtun kana pisusaheun.
Jadi jalma mah ulah sungkan menta luang.
11 Banda mah beuki gampang dialana, beuki
gampang beakna. Beuki wekel ngalana, beuki
nambahan lobana.
12 Estu nalangsa lamun pangharepan gagal,
sabalikna ana kahayang laksana, hate pinuh
ku bagja.
13 Nolak nasehat, eta teh menta kasusah.
Nurut kana nasehat tangtu mulus.
14 Piwulang ti nu budiman, ibarat cinyusu
ngaburial terus, bisa jadi jalan pisalameteun
tina bahaya.
15 Akal budi ngajungjung darajat, ari jelema
anu sok cidra mah anggur tumpur.
16 Jalma anu sehat akal, sagala lampahna
dipikir ti samemehna. Ari nu gejul mah sok
tuluy nangarkeun kagejulanana.
17 Utusan anu teu beunang dipercaya
matak nyilakakeun. Utusan anu satuhu mah
ngalantarankeun rapih.
18 Nu embung diajar bakal malarat tur taya
harkat. Nu daek nampa panggeuing mah
bakal diajenan.

[19] Kacida untungna lamun kahayang bisa
laksana. Jalma gejul mah arembung babalik
pikir.
[20] Pek nyampur jeung nu pinter, tangtu
pinter. Pek babaturan jeung nu garejul, tangtu
ancur.
[21] Di mana-mana ge nu doraka mah
dikukuntit ku picilakaeun. Sabalikna nu
balener mah baris meunang ganjaran.
[22] Jalma hade bisa ngawariskeun
kakayaanana ka incu-incu. Sabalikna harta
banda jelema jahat mah baris ragrag ka jalma
anu balener.
[23] Tanah nganggur bisa ngahasilkeun
dahareun pirang-pirang keur nulung anu
mariskin. Tapi ku jelema jahat mah dicarek,
teu meunang dikebonan.
[24] Nu tara ngawarah anak tandaning teu
nyaah. Mun enya nyaah ka anak tangtu daek
ngelingan.
[25] Jalma bener moal kurang dahareun,
sabalikna jalma jahat mah salawasna
lapareun bae.

14 [1] Awewe binangkit ngamumule rumah
tanggana. Sabalikna awewe gejul mah
ngabaruntakkeun.
[2] Kudu jujur tandaning ngesto ka
PANGERAN. Mun teu jujur, tandaning teu
sieun ku Mantenna.

3 Jalma gejul mah sok muji maneh bawaning
ku sombong-sombongna. Sabalikna anu
berbudi, karaksa ku omonganana.
4 Mun euweuh sato keur narik wuluku, leuit
teh bakal kosong. Mun aya mah tangtu pinuh.
5 Saksi anu beunang dipercaya, nu
dicaritakeunana teh tangtu bener. Saksi palsu
mah pangakuanana bohong kabeh.
6 Tukang cacawad mah moal bisa bijaksana.
Ari nu ngarti mah babari diajarna.
7 Nu burung mah jauhan bae, da moal bisa
ngajarkeun naon-naon ka urang.
8 Naon sababna jelema pinter wet bijaksana?
Sabab nyaho kana pilampaheun dirina. Naon
sababna jelema bodo wet gejul? Sabab
pangrasana mah sagala nyaho.
9 Nu barurung tara mikiran dosana. Jelema
anu harade mah hayang dihampura.
10 Suka keur sorangan, duka keur sorangan,
batur mah mo bisa milu ngarasakeun.
11 Waktu imah jelema jahat diruksak, imah
jelema bener mah tetep nagen.
12 Aya jalan anu disangka pisalameteun,
padahal brasna kana pipaeheun.
13 Seuri teh sok dipake nyumputkeun
kasedih. Ari enggeusna mah angger-angger
bae susah.
14 Jalma goreng baris tinemu jeung
kagorengan. Jalma hade baris meunang pahla
tina kahadeanana.

15 Jalma bodo mah percayaan, ari nu
binangkit mah ngawas-ngawas heula
pilengkaheun.
16 Jelema nu boga pikiran mah sok ati-ati
sangkan luput tina kasusah. Ari nu bodo mah
sok lalawora jeung sologoto.
17 Anu babarian napsu lampahna sok siga nu
burung, da jelema bijaksana mah adatna teh
leuleuy.
18 Jalma nu taya kanyaho, temahna bodo.
Ari nu bijaksana mah diganjar pangarti.
19 Jalma jahat baris ngeluk hareupeun
jelema bener bari tamada menta dipikarunya.
20 Ka nu malarat mah taya pisan nu misobat,
teu cara nu beunghar loba sobatna.
21 Mun hayang ngarasa bagja, kudu karunya
ka anu balangsak. Mikangewa ka batur teh
dosa.
22 Mun urang migawe hade, baris dihormat
jeung dipercaya. Pohara kaliruna migawe nu
goreng mah.
23 Mun hayang nyapek kudu ngoprek, da ari
ngobrol bae mah pimalarateun.
24 Jalma bijaksana dipuji ku
kabijaksanaanana, jalma gejul kaceluk
ku kagejulanana.
25 Lamun carita saksi sayakti, bisa ngajait
tina pati. Lamun caritana bohong eta mah
hianat.
26 Sieun ku PANGERAN teh matak teger
jeung reugreug ka urang sakulawarga.

27 Sieun ku PANGERAN teh dadasarna hirup,
anu bisa ngajauhkeun tina ancaman pati.
28 Agungna raja gumantung kana jumlah
rahayatna, tanpa rahayat raja ge taya hartina.
29 Jelema anu tahan sabar nandakeun
bijaksana, sabalikna nu gede ambek mah
nandakeun kacida bodona.
30 Hate sugema matak hurip kana diri, sirik
dengki mah ibarat panyakit matak paeh.
31 Ngagencet ka nu miskin, eta teh ngunghak
ka Allah nu ngadamelna. Welas asih ka nu
miskin, eta teh hiji bakti ka Mantenna.
32 Jalma jahat baris ragrag ku kajahatanana,
jalma bener bakal karaksa ku kajujuranana.
33 Jelema nu boga pangarti, sagala
pikiranana dibarengan ku akal budi. Jelema
gejul mah tuna tina akal budi.
34 Bangsa anu nyekel bebeneran baris jaya.
Lamun bangsa nyieun dosa, tangtu bakal
nista.
35 Pagawe nu parigel bakal kapake ku rajana.
Pagawe anu nguciwakeun manahna mah
bakal dihukum.

15 1 Jawaban sareh nyirnakeun amarah.
Jawaban nyogok ngahudang napsu.
2 Jalma nu boga pangarti mah ana nyarita
kaciri yen ngeusi. Nu burung mah harus
omongna wungkul.
3 PANGERAN uninga kana kajadian di
mana-mana. Kalakuan urang boh nu hade
boh nu goreng ku Mantenna katilik.

4 Ucap genah matak seger, ucap anu garihal
mah nyentug.
5 Goreng pisan anak ngalalaworakeun
papatah bapa. Anu ngestokeun panggeuing
bapana nandakeun yen tumarima.
6 Jelema bener mah harta bandana karaksa.
Harta banda jalma jahat mah bakal beak dina
usum suker.
7 Kanyaho teh nyebarna ti nu palinter, lain ti
nu barodo.
8 Paneda jalma balener kamanah ku
PANGERAN. Sabalikna jalma jarahat mah
pangbaktina ge dipikageuleuh.
9 PANGERAN ceuceub kana cara hirupna
jalma doraka, tapi asih ka jalma nu hade
lampah.
10 Mun lampah urang goreng tangtu dihukum
beurat. Jalma nu embung narima pepeling
moal jamuga.
11 Nu aya di enggon nu paeh ge ku
PANGERAN mah kauninga. Jadi pimanaeun
manusa bisa nyumputkeun eusi hatena ti
Allah?
12 Tukang cacawad mah embung digeuing,
tara teh teuing daek tatanya ka nu palinter.
13 Jalma nu keur meunang kabungahan,
budina marahmay, ari keur bingung mah
nguyung.
14 Pangarti teh ku nu pinter mah diulik, ari
nu gejul mah geus bodo teh enggeus bae.

15 Nu mariskin hirupna teu weleh ripuh, ari
anu sararenang tara kendat sukan-sukan.
16 Miskin oge ari iman ka PANGERAN mah
leuwih bagja ti batan beunghar tapi loba
kasusah.
17 Mending keneh dahar saukur jeung lalab
jeung jalma nu dipikanyaah, ti batan dahar
jeung daging tapi bari aya kangewa.
18 Barangasan nungtun kana picekcokeun,
sabar mah nungtun kana karuntutan.
19 Di mana-mana ge ari kedul mah hese
hirup. Hayang ulah manggih susah mah kudu
jujur.
20 Anak anu bijaksana nyenangkeun hate
bapana. Ngan jalma gejul anu ngarendahkeun
ka indung mah.
21 Nu gejul mah bodo oge ngeunah-ngeunah
bae. Ari nu dilampahkeun ku nu pinter mah
pagawean bener.
22 Kudu getol tatanya heula, tangtu hasil nya
maksud. Mun teu kitu bororaah.
23 Pohara nyugemakeunana mere jawaban
nu nya cocog ucapna nya cocog jeung
kaayaan.
24 Jalma binangkit mah jalanna teh ka luhur
ngajugjug kana hirup, lain ka handap kana
pipaeheun.
25 Nu adigung baris ditumpes rumah
tanggana ku PANGERAN. Sabalikna
pangaboga randa mah ku Mantenna
ditangtayungan.

26 PANGERAN mikagiruk pipikiran jelema
goreng, sabalikna misuka kana ucap-ucap nu
darehdeh.
27 Nyokot untung bari teu jujur, matak
susah anak rabi. Tong daek nampa panyogok
sangkan bisa hirup mayeng.
28 Jelema hade mah memeh ngajawab teh
mikir heula. Sabalikna jelema goreng mah
gancang ngajawab, tapi matak nyusahkeun.
29 Paneda jelema hade ku PANGERAN
didangu, nu doraka mah moal dipirosea.
30 Parangi hade ngagumbirakeun hate, beja
hade matak lega rarasaan.
31 Daek malire kana panggeuing, nandakeun
yen bijaksana.
32 Mun urang nolak kana nasehat, nu rugi
diri sorangan. Sabalikna mun daek narima
pepeling, bakal jadi leuwih bijaksana.
33 Sieun ku PANGERAN teh atikan nu mawa
hikmah. Mun hayang kaajen kudu handap
asor heula.

16 1 Manusa meunang nyieun
pamaksudan, ari nu nangtukeunana
mah Allah.
2 Ceuk pangrasa urang mah pagawean urang
teh hade bae. Ari PANGERAN mah nguji ka nu
aya dina sanubari urang.
3 Kudu nyuhunkeun ka PANGERAN sangkan
rencana urang diberkahan, tangtu pagawean
urang lulus.

4 Sagala dadamelan PANGERAN aya
tujuanana masing-masing. Mantenna geus
nangtukeun yen nu jahat baris ditumpes.
5 Nu arangkuh jadi kacua PANGERAN, tur
moal bisa nyingkir tina hukuman.
6 Kudu satia satuhu, tangtu dosa urang ku
Allah dihampura. Kudu tumut ka PANGERAN,
tangtu luput tina musibat.
7 Mun urang nyukakeun manah PANGERAN,
musuh oge bisa malik nyobat.
8 Pangasilan saeutik ge ari beunang jujur
mah leuwih mangpaat, ti batan loba tapi
meunang teu bener.
9 Manusa anu boga angen-angen, Allah anu
memener lengkahna.
10 Timbalan raja mah meunang kawasa ti
Allah, putusanana salawasna adil.
11 Pamundut PANGERAN, timbangan jeung
ukuran teh kudu bener, jujualan kudu jujur.
12 Raja teu meunang ngantep kajahatan,
sabab kuatna pamarentahan teh nya ku
kaadilan.
13 Raja mah kahoyongna ngadangu perkara
nu saestuna, mikaresep ka sakur anu
ngucapkeun anu sayaktina.
14 Jalma anu bijaksana, narekahan sangkan
raja senang manahna. Sabab lamun raja
enggeus bendu, teu mustahil mun aya nu
nepi ka paeh oge.
15 Kurnia raja lir ibarat mendung nurunkeun
hujan di musim halodo, matak ngahirupkeun.

16 Boga pangarti jeung kapinteran mah
leuwih utama ti batan boga emas perak.
17 Jalma hade mah lampahna nyingkiran
pibalahieun. Ku sabab eta kudu ati-ati
lampah, sangkan rahayu.
18 Adigung temahna ancur, angkuh temahna
rubuh.
19 Mending oge rendah hate jeung taya
kaboga, ti batan milu ka jalma angkuh
jeung milu kacemekan ku barang beunangna
ngarampas.
20 Sing tigin kana piwulang, supaya lulus
nya maksud. Masing ngandel ka PANGERAN,
malar meunang kabagjaan.
21 Jalma bijaksana anu sawawa, kaciri tina
pangartina; tina carana nyarita, omonganana
beuki tambah ngayakinkeun.
22 Hikmah teh sumber hirupna jalma anu
bijaksana, tapi mapatahan jelema gejul mah
ka hambur-hambur waktu.
23 Jalma berbudi mah memeh ngomong
dipikir heula, jadi anu diucapkeunana teh bisa
leuwih ngayakinkeun.
24 Ucap darehdeh ibarat madu, nya amis nya
alus keur kasehatan.
25 Aya jalan anu disangka pisalameteun,
padahal brasna kana pipaeheun.
26 Kajurung ku lapar, nu kuli mah beuki
soson-soson digawena, sangkan bisa
buru-buru dahar.

27 Jelema jahat mah ngan neangan bae jalan
picilakaeun batur. Malah ucap-ucapna ge
ngagudag-gudag ku kajahatan.
28 Jalma jahat resep nyebarkeun pitenah,
kagorenganana dipake ngabengkahkeun anu
eukeur sosobatan.
29 Jalma telenges mah ka baturna ge nipu
merdaya, ngarah baturna cilaka.
30 Sing waspada ka nu nyengiran jeung
ngiceupan, eta teh dina hatena mah boga
niat jahat.
31 Umur panjang jadi ganjaran ka jalma anu
temen nya lampah, ari huis minangka makuta
mulya.
32 Mending sabar ti batan gagah. Mending
ge bisa ngered diri, ti batan bisa ngarebut hiji
kota.
33 Taya halangan ngalung dadu oge geusan
neguh pangersa Allah. Ari jawabanana mah
ditangtukeun ngan ku Allah.

17 1 Mending dahar sangu bear tapi hate
tengtrem, ti batan kadaharan nu
ngareunah di imah anu pinuh ku kasusah.
2 Badega anu binangkit bisa ngelehkeun
anak dunungan nu tanpa guna. Malah bisa
kabagi warisan sagala.
3 Emas jeung perak diujina ku seuneu. Ari
hate jelema mah diujina ku PANGERAN.
4 Jalma jahat ngaguguna kana pikiran jahat,
tukang bohong kana bohong.

5 Ngulinkeun nu miskin sarua jeung
ngulinkeun PANGERAN nu ngadamelna.
Ulah atoh nenjo batur nu goreng milik, bisi
kahukum.
6 Nu geus karolot sok agul ku incu-incu, cara
barudak sok agul ku bapana.
7 Jelema nu lantip budi nyaritana moal
bohong, jeung pamohalan pisan jelema gejul
nyarita aya eusina.
8 Aya jalma anu nganggap, yen panyogok
teh matih, sagala ge ku eta mah leeh.
9 Mun hayang dipikaresep, kudu daek
ngahampura batur nu salah ka urang.
Ngunek-ngunek bae kana kasalahanana mah
keur nyobat ge bisa pegat.
10 Panegor sakali ge ku jalma berbudi mah
leuwih karasaeun mangpaatna, ti batan jalma
bodo digebugan ratusan kali.
11 Ka jalma jahat anu salawasna nyieun onar,
pati teh datangna lir utusan nu kejem.
12 Aya saleuheung amprok jeung biruang
anu karampas anakna, ti batan tepung jeung
anu burung nu pipikiranana gejul.
13 Males goreng ka nu hade, balukarna
kagorengan teh bakal nyayang di imah.
14 Awal pasendatan, ibarat mimiti bocorna
hiji bendungan. Memeh bedah kudu geuwat
diomean.
15 Nyalahkeun jelema beresih, atawa
ngaleupaskeun jelema jahat, duanana ge
kaceuceub PANGERAN.

16 Ngongkosan nu gejul sangkan dididik
euweuh hadena, da puguh teu bogaeun
pikiran sehat.
17 Sobat salawasna sok nembongkeun
kanyaahna. Ari dulur pikeun naon mun lain
keur silih tulungan dina kasusah?
18 Anu sasanggupanan mangmayarkeun
hutang tatangga mah, ngan jelema anu teu
boga pikiran.
19 Jalma nu resep kana masiat, resep pasea,
jalma anu osok nyombong bae, neangan
pipaseaeun.
20 Gindi pikir jeung goreng biwir, ngan cilaka
bagianana, moal meunang kahadean.
21 Pikeun nu jadi bapa mah lamun anakna
milampah kagejulan, taya lian ti matak
nalangsa.
22 Gumbira teh matak sehat. Nguluwut bae
mah matak gering nangtung.
23 Hakim anu piduit, ririkipan daek disogok,
kaadilan mah teu dijalankeun.
24 Jelema anu asak luangna, nu diulik teh
lampah nu bijaksana. Ari anu atah luangna
mah sok kumaha bae karepna.
25 Anak gejul, ka bapa matak susah, ka
indung matak nalangsa.
26 Henteu pantes ngadengda jelema anu
henteu salah. Henteu pantes ngahukum
jelema bageur.
27 Jalma nu yakin kana dirina, tara ngomong
sagawayah. Jelema bijaksana mah ayem.

28 Nu gejul ge ari repeh jeung sungutna
kuateun balem mah sok disangka bijaksana.

18

1 Jelema nu tara campur jeung batur,
sok mentingkeun dirina bae. Kana
paham batur, kajeun ceuk nu rea bener, tara
satuju.
2 Keur nu gejul mah ngarti sukur henteu
kajeun. Maksudna ge ngan ukur hayang
ngabengbrengkeun kapinteran sorangan.
3 Dosa katut wiwirangna rerentetan. Mun
harga diri geus leungit, kari hinana.
4 Ucap-ucapan jelema bisa jadi hikmah, jero
ibarat sagara, seger lir cai walungan.
5 Condong ka nu salah jeung teu mere
kaadilan ka jelema nu beresih tina kasalahan
teh goreng pisan.
6 Lamun nu gejul geus mimiti ngasongkeun
alesan, eta sarua jeung menta paneunggeul.
7 Nu gejul mah ana geus nyarita sok terus
ngocoblak, nepi ka karingkus ku ucap-ucapna
keneh.
8 Aya ku genah ari ngadengekeun
upatan! Mun kongang mah mani hayang
nyamualkeun.
9 Jalma kedul sarua gorengna jeung jelema
nu ngaruksak.
10 Jenengan PANGERAN lir benteng anu
tohaga. Jalma anu ibadah bisa muru ka dinya,
tangtu rahayu.

11 Ari ceuk pangrasa nu baleunghar, harta
bandana teh bisa ngajaga dirina, lir kuta
tohaga ngabudeur nagara.
12 Ari hayang dihormat kudu rendah hate.
Ari angkuh mah baris tijungkel.
13 Memeh ngajawab regepkeun heula.
Lamun henteu kitu, tetela maneh teh bodo,
celaeun.
14 Kahayang kana cageur ari keur gering,
bisa nunjang kakuatan. Leungit eta, harepan
ge musna.
15 Jelema pinter mah kana nyiar elmu teh
mani nyongsrong tur junun.
16 Anjeun rek ngadeuheus ka jelema
penting? Bawakeun tanda katineung, moal
teu lungsur-langsar.
17 Nu nyarita ti heula di pangadilan, memeh
lawanna ngabantah mah caritana sok siga
enya.
18 Lamun dua jalma nu sarua kawasana padu
di pangadilan, bisa disapih ku ngalung dadu.
19 Kudu nulung ka dulur, engke manehna
ngabela ka urang lir kuta anu tohaga
ngabenteng nagara. Sabalikna lamun
digetrengan, kaanjangan ge embungeun.
20 Jamuga moalna urang, gumantung kana
omongan sorangan.
21 Sabab hirup teh goreng ku omong hade
ku omong. Balukar tina omongan urang, nu
nanggungna urang-urang keneh.

22 Nu boga pamajikan teh estu jelema bagja.
Eta teh rahmat PANGERAN.
23 Nu malarat mah ngucapkeun pamentana
lengas-lengis. Tapi nu beunghar mah ana
ngajawab teh ketus.
24 Loba sobat nu teu awet, aya oge nu satia
leuwih ti dulur sorangan.
19 1 Miskin oge ari jujur mah leuheung, ti
batan nya gede bohong nya gejul.
2 Sumanget ngagegedur ge ari bari jeung
euweuh pangarti mah jang naon. Tur ari
gurunggusuh teh sok matak nyusahkeun
maneh.
3 Aya jalma nu cilaka ku lantaran
kalakuanana anu bodo, tapi neumbleuhkeun
ka PANGERAN.
4 Nu beunghar mah babari meunang
sobat-sobat anyar. Ari nu malarat mah sobat
nu aya ge sok nungtutan areuweuh.
5 Ngabohong di pangadilan tinangtu
dihukum, hamo bisa luput.
6 Sasaha ge ku jelema penting mah hayang
kaaku, ku nu balabah hayang dipisobat.
7 Keur nu miskin mah boga dulur ge sarua
jeung henteu. Komo sobat mah sakumaha
hayangna ge moal boga.
8 Kudu daek diajar sabisa-bisa, ciri yen
nyaah ka diri, seug ingetkeun beubeunangan
diajar teh, tangtu bagja.
9 Nu ngabohong di pangadilan moal aya anu
luput tina hukuman, pasti binasa.

10 Nu barodo mah teu pantes hirup mewah.
Kitu deui jalma beulian pimanaeun pantes
marentah ka pangagung.
11 Jalma anu asak sasar mah sok bisa
mengkek amarah. Lamun urang digogoreng
tapi ku urang teu ditolih, estu mulya kacida.
12 Amarah raja ibarat gaurna singa.
Sabalikna kurniana mah ibarat hujan beunang
hayang.
13 Anak bodo bisa matak ancur bapana.
Pamajikan nu cerewed ibarat cai nyakclakan
teu eureun-eureun.
14 Imah jeung harta bisa diwaris ti kolot. Ari
nu iasa maparin bojo binangkit mah ngan
PANGERAN.
15 Rek kedul pek, rek hees bae pek, moal teu
kalaparan.
16 Turutkeun papagon Allah tangtu maneh
panjang umur; mun dilalaworakeun, tangtu
maneh paeh.
17 Barang bere ka nu miskin ibarat
nginjeumkeun ka PANGERAN. Mantenna nu
baris ngabalesna.
18 Warah anak teh sangkan nurut ti lelembut,
diajar ti bubudak. Mun diantep, sasat urang
keneh anu nyilakakeun engkena.
19 Jalma anu gede ambek mah antep sina
ngarasakeun balukarna. Ditulungan sakali
engke teh menta deui menta deui.

20 Denge nu mere nasehat, sing daek
mulungan luang, tangtu baris boga
pangabisa.
21 Manusa ngareka itu jeung ieu, ari jadi
henteuna mah kumaha kersa PANGERAN.
22 Jalma hawek mah pikasebeleun.
Saleuheung nu miskin ti batan nu gede
bohong.
23 Masing iman ka PANGERAN sangkan
panjang umur, reugreug moal meunang
bahla.
24 Aya jelema anu ku kedul-kedulna, nepi ka
hoream ngahuap.
25 Nu angkuh kudu dihukum, geusan
pangajaran ka jalma anu teu nyaho pisan ka
nu hade. Ku jalma berbudi mah panggeuing
teh dijieun piluangeun.
26 Anu nganyenyeri ka bapa atawa nundung
ka indung, estu jelema doraka, teu boga rasa
rumasa.
27 Anaking, mun maneh geus embung deui
diajar, ka anu geus beunang ti heula ge bakal
gancang poho.
28 Lamun saksi geus niat rek ngagebruskeun,
hamo aya kaadilan. Jelema jahat mah kana
kagorengan teh pohara beukina.
29 Tukang popoyok mah tangtu meunang
hukuman, nu garejul pasti meunang
pangrangket.

20 1 Anggur ari loba teuing mah matak
ngacapruk kawas nu burung. Daek
mabok mah bodo kabina-bina.
2 Kudu gimir ku amarah raja, kawas gimir ku
gaurna singa. Ngahudang amarahna sarua
jeung maehan maneh.
3 Lampah pujieun pisan nyingkiran anu
garejul parebut padu mah.
4 Lamun patani dina usum nyawah kedul
ngawuluku, tangtu moal boga pibuateun.
5 Pipikiran jelema teh saibarat cai dina sumur
jero. Tapi ku anu berbudi mah teu burung
katimba.
6 Saban jalma sok ngakukeun satia, tapi ari
anu enya satia mah langka.
7 Bagja anu jadi anak, lamun bapana jujur
sarta kalakuanana bener.
8 Raja anu linggih dina korsi pangadilan,
socana awas kana kajahatan.
9 Jalma mana anu wani nyebutkeun yen
dirina enyaan beresih, geus lubar tina
dosana?
10 Tukang malsu timbangan jeung meteran,
jadi kagiruk PANGERAN.
11 Sipat budak oge boh jujur, boh bageur,
tembong dina paripolahna.
12 PANGERAN maparin panon keur nenjo,
maparin ceuli pikeun ngadenge.
13 Lamun waktu ngan dipake sare, nya
malarat balukarna. Kudu ngoprek, sangkan
seubeuh barang capek.

14 Anu meuli, sabot nawar mah nyebutna
teh mahal teuing, mahal teuing. Tapi ari geus
beunang mah agul-agul, boga rasa pinter
nawar.
15 Lamun maneh ngarti kana hal anu keur
diucapkeun sorangan, eta teh pangaboga anu
pangajina leuwih ti emas atawa permata.
16 Pohara kabalingerna sasanggupanan
rek mangmayarkeun hutang batur teh,
lantaran kudu jeung wani naruhkeun sakabeh
kabogana.
17 Barang beunang teu jujur, mimiti
mah karasana lir kadaharan anu pohara
ngeunahna, tapi lila-lila mah asa neureuy
keusik.
18 Tong asa-asa menta heula nasehat,
sangkan hasil anu diseja. Rek tarung ge ulah
ujug-ujug der, kudu asak tatahar heula.
19 Nu beuki ngobrol mah teu bisa dibawa
nyekel rasiah. Anu loba omong leuwih hade
dijauhan.
20 Anu nyumpahan ka kolot, hirupna bakal
enggeusan, lir palita anu pes pareum di nu
poek.
21 Harta banda mah beuki gampang disiarna,
beuki kurang mangpaatna.
22 Ulah hayang ngabales ka nu nyilakakeun.
Anggur sanggakeun ka PANGERAN, Mantenna
anu baris ngalereskeun.
23 PANGERAN mikagiruk ka jalma nu make
timbangan palsu jeung malsu timbangan.

24 Pimanaeun manusa bisa nyaho kana tincakeun hirupna, sabab lengkah-lengkahna PANGERAN anu nangtukeun.
25 Memeh aya panadaran ka PANGERAN, timbang heula masing asak, sangkan henteu kaduhung ahirna.
26 Ku raja anu binekas mah nu boga salah teh kauninga sarta dihukum teu dipikarunya.
27 PANGERAN ka urang maparin budi rasa reujeung ati sanubari. Urang moal bisa sumput salindung.
28 Raja baris tetep kawasana, satungtung marentahna jujur, bener, adil.
29 Ka barudak ngora katarik teh ku kakuatanana, ari ka nu karolot hormat teh ku karana huisna.
30 Ngarobah cara hirup teh sakapeung mah matak kacida peurihna.

21 1 PANGERAN mah ngamudi manah raja ge gampileun. Sarua gampileunana jeung ngatur ngocorna walungan.
2 Meunang boga rasa yen sagala panggawe maneh hade, tapi inget, nu ditilik ku PANGERAN mah alesanana.
3 Lampahkeun naon nu hade, naon nu jujur, baris kamanah ku PANGERAN leuwih ti batan mere kurban.
4 Jalma jahat dikawasaan ku kaadigungan jeung kasombonganana, eta teh dosa.

5 Rarancangkeun sing asak, sangkan mucekil.
Bari gurunggusuh mah beubeunanganana
moal sabaraha.
6 Kakayaan beunang teu jujur tereh leungit,
tapi memeh leungit teh ngagubragkeun urang
heula kana liang kubur.
7 Jalma jahat baris cilaka ku katelengesanana
sorangan; maranehna cadu kana lampah
bener.
8 Jalma jahat nyokot jalan anu serong, jalma
nu suci beresih mah lampahna teh bener.
9 Mending cicing di luhur hateup, ti batan
saimah jeung pamajikan cerewed.
10 Jalma jahat mah salawasna ge kabeukina
teh kajahatan, ka nu lian taya pisan
karunyana.
11 Hukuman ka nu adigung, jadi pangajaran
ka nu taya luang. Jalma berbudi dipepelingan
teh jadi tambah bijaksana.
12 Allah nu maha adil terang kana kaayaan
di imah jelema jahat. Mantenna bakal
ngagebruskeun manehna sina cilaka.
13 Lamun urang embung ngadenge jumeritna
anu sangsara, engke mun urang sasambat
menta tulung, moal aya nu malire.
14 Jalma anu ambekeun ka urang, anteuran
rerencepan, engke amarahna leler.
15 Jelema hade mah mun kaadilan jalan teh
atoh, sabalikna nu jahat mah hanjelu.
16 Jalma nu teu make pikiran sehat, bakal
tereh paeh.

17 Resep mewah, beuki mabok, dahar royal
bae, matak moal beunghar-beunghar.
18 Jalma jahat baris cilaka ku kajuliganana
sorangan anu tadina rek dipake nyilakakeun
jelema nu bageur.
19 Mending miceun maneh ka gurun keusik,
ti batan hirup jeung pamajikan tukang
humandeuar jeung cerewed.
20 Jalma binangkit, hirupna subur makmur.
Ari jelema gejul mah harita meunang duit,
harita beak.
21 Sing bageur, sing someah, tangtu panjang
umur, nu lian ge tangtu ngajenan jeung jujur
ka urang.
22 Panglima anu pinter, bisa ngarampas kota
anu dibela ku nu garagah, bisa ngancurkeun
benteng nu jadi andelan maranehna.
23 Mun embung meunang susah, kudu ati-ati
nyarita.
24 Jalma angkuh mah sombong, adigung,
jeung tara mikirkeun batur.
25 Jalma kedul, nu embung digawe, sasat
maehan maneh,
26 gawena teh ngan wungkul ngalamun
hayang beunghar. Ari jelema nu bener mah
balabah tur mere maweh.
27 Kurban ti jelema jahat ku PANGERAN
dipikageuleuh. Komo lamun merena teh ku
sabab aya anu dipamrih.

28 Panyaksi ti jelema tukang bohong moal
diandel. Sabalikna caritaan jelema nu asak
pikir mah bisa ditarima.
29 Jelema anu bener mah teteg moal
raga-reugeu. Sabalikna jelema jahat mah
mani kudu satekah polah narekahan sangkan
dipercaya.
30 Kawijaksanaan, uteuk encer jeung
pangarti manusa, dibandingkeun jeung
PANGERAN mah teu aya pisan hartina.
31 Kuda perang, urang anu nyadiakeunana;
tapi ari nu mere kaunggulan mah PANGERAN.
22 1 Lamun kudu milih, mending
milih ngaran seungit ti batan milih
kabeungharan.
2 Nu beunghar jeung nu miskin aya
kasaruanana, nya eta duanana oge
PANGERAN anu nyiptakeunana.
3 Jalma anu surti mah kana pibahlaeun teh
awas, seug disingkahan. Ari nu teu boga
pikiran mah noyod bae, temahna kaduhung.
4 Masing ajrih sarta rendah hate ka
PANGERAN, tangtu maneh bisa beunghar,
kaajen, jeung umur panjang.
5 Betah keneh hirup mah ulah nyorang jalan
anu aya balahina, anu sok ngajiret jelema
jahat.
6 Budak teh papatahan kumaha kuduna
hirup, sangkan ingeteun saumur-umur.

7 Nu mariskin jaradi badega nu baleunghar,
anu nginjeum duit sok jadi budakna anu
nginjeumkeun.
8 Lamun melak kacurangan, bahla
pijadieunana, eureun nindes ka batur ge.
9 Kudu berehan, kudu daek mere dahar ka
nu kokoro, tangtu baris meunang berkah.
10 Anu moyok kudu disingkiran, tangtu moal
jadi cekcok silih cental atawa silih poyok.
11 Lamun mikaresep kana ati suci tur someah
hade basa, tinangtu raja ge misobat.
12 Ku jalan ngabolekerkeun omongan tukang
bohong, PANGERAN midamel sangkan hal
anu sabenerna kapiara.
13 Nu kedul mah ngan ulukutek di imah bae,
majar teh di luar sieun ditekuk kerud.
14 Awewe bangor ibarat senteg. Jalma anu
meunang bebendu ti PANGERAN mah tangtu
beunang.
15 Barudak mah biasa sok bolostrong
sologoto. Tapi ari dididik hade-hade mah
tangtu ngarti.
16 Sering barang kirim ka nu beunghar, atawa
ngumpulkeun kabeungharan ku ngagencet nu
mariskin, engkena sorangan jadi malarat.
17 Regepkeun, kami rek ngajarkeun pituturna
jalma-jalma bijaksana. Pek arulik,
18 tangtu bagja lamun geus bisa kacekel.
19 Ayeuna urang pedar, malak mandar jadi
lantaran ngandel ka PANGERAN.

[20]Eta tilu puluh pitutur ku kami geus
dituliskeun jang maraneh, eusina panemu
reujeung nasehat anu harade,
[21]nu bakal nuduhkeun naon saenyana
nu disebut bener teh. Engke, ari maraneh
ditanya sual eta, bisa mere jawaban anu
bener.
[22]Ulah ngarah untung ti nu mariskin, ulah
kena-kena bisa. Ulah meres ka jelema nu
taya dayana di pangadilan.
[23]Karana PANGERAN baris ngabela
perkarana, sarta anu nyilakakeunana baris
diarah patina.
[24]Ulah nyobat jeung jelema nu galede
ambek, nu kalasar tabeatna,
[25]bisi ari katepaan hese miceunna deui.
[26]Ulah sasanggupanan mangmayarkeun
hutang batur.
[27]Bisi ari teu kabayar, barang-barang maneh
tepi ka ranjang-ranjang dirampas.
[28]Ulah ngarobah-robah wawatesan beunang
netepkeun karuhun.
[29]Kungsi maneh manggih jelema anu hade
gawena? Jalma kitu henteu pantes aya dina
lingkungan jelema biasa, sabab layak aya
dina lingkungan raja-raja.

23 [1]Mun urang pareng dahar jeung
jelema penting, kudu inget eta teh
saha.
[2]Najan pohara laparna kudu nyengker
maneh.

3 Ulah mangpang-meungpeung pedah
dahareunana ngareunah, boa teuing eta teh
rek ngadoja.
4 Ulah nyusahkeun diri tipoporose hayang
beunghar.
5 Duit mah ku sakilat ge bisa musna, siga nu
ngadak-ngadak jangjangan, biur hiber kawas
heulang.
6 Ulah daek dahar di imah jelema kumed,
komo nepi ka makmak-mekmek mah pedah
ngarareunah.
7 "Mangga sing kenging," carekna, padahal
ceuk hatena mah lain kitu. Sikepna
piseueuleun.
8 Boa-boa sangu nu geus dihuapkeun ge
kautahkeun deui. Cumah urang muji-muji
oge.
9 Ka nu gejul mah ulah panganggguran
ngomong nu aya hartina, da moal dihargaan.
10 Ulah mindahkeun wawatesan beunang
nangtukeun baheula, ulah ngarampas lahan
bogana jalma pahatu,
11 sabab nya PANGERAN nu bakal ngabelaan,
anu baris ngadu perkara jeung maneh.
12 Guru teh kudu digugu, regepkeun
piwurukna enya-enya.
13 Tong asa-asa ngawarah budak,
diteunggeul saeutik mah budak teh piraku
paeh.
14 Neunggeul soteh saenyana mah malah
sangkan hirupna karaksa.

15 Anaking, mun hidep bijaksana, Bapa teh
bungah.
16 Tada teuing agulna mun ngadenge
ucap-ucapan hidep ngareusi.
17 Ulah sirik ku nu marigawe dosa, anggur
sing ajrih ka PANGERAN.
18 Lamun kitu, hidep nyanghareupan mangsa
anu gumilang.
19 Dengekeun anaking, masing bijaksana,
teuleuman jalan hirup teh.
20 Poma ulah pipilueun jeung jalma-jalma
anu barareuki teuing anggur, atawa tukang
ngadedetan bae beuteung.
21 Sabab pamabokan jeung tukang nyatu
mah temahna matak malarat. Hirup ngan
nyatu jeung hees bae mah alamat rudin
ruwang-rawing.
22 Sing nurut ka bapa, teu ku bapa mah
hidep moal aya. Sing ngajenan ka indung di
mana indung geus kolot.
23 Bener, hikmah, didikan jeung pangarti,
memang mahal pameulina, tapi pohara gede
ajenna pikeun hidep upama dijual.
24 Jadi bapana jelema bener mah pantes
rek ngarasa bagja oge. Anak anu bijaksana,
matak agul anu jadi bapa.
25 Tarekahan sangkan indung bapa teh agul
ku maneh. Senangkeun hate indung teh.
26 Lenyepkeun anaking, pek piconto lampah
Bapa.

27 Awewe palacuran, awewe serong, ibarat
senteg nu matak bahla.
28 Lampahna kawas garong nu ngadodoho,
ngalantarankeun loba lalaki anu henteu
saratia.
29 (23:29-30) Tembongkeun ka Bapa jalma
anu loba teuing nginum inuman keras da
hayang ngumbar panglamunan. Ku Bapa rek
ditembongkeun kaayaanana anu cilaka jeung
nyiksa maneh, salilana ngan nyusahkeun
bari humandeuar. Matana beureum getih,
awakna aleumeur, tur padahal kituna teh bisa
disingkiran ku dirina.
30 (23:29)
31 Jadi poma hidep ulah kagoda ku
anggur inuman, sanajan warnana beureum
pikabitaeun, sarta cahayana mani ngenclong,
sarta rasana nimat ngageleser dina tikoro.
32 Ana isukna geus lilir, awak karasa nyareri
asa dipacok ku oray matih,
33 tetenjoan asa lalewang, teu bisa mikir,
ngomong ge asa balelol.
34 Rarasaan asa keur di tengah lautan,
mabok laut, asa kaapungkeun kana congo
tihang layar.
35 Heug bae ngacaprak, magar teh, "Aya nu
neunggeul ka aing. Aing aya nu neunggeulan,
tapi poho deui jelemana. Iraha nya aing rek
nyaring teh? Hayang nginum deui."
24 1 Ulah sirik ka nu jahat, jeung ulah
hayang nyobat,

2 da itikadna teh ngan arek nyusahkeun bae,
saucap-ucapna matak cilaka batur.
3 Hikmah jeung pangarti teh dasar ajegna
rumah tangga.
4 Jalma nu boga kanyaho mah kamarna
dieusi ku barang-barang anu aralus, marahal.
5 Bijaksana leuwih utama ti batan gede
tanaga. Memang bener kanyaho teh leuwih
penting ti batan kabedasan.
6 Kapan samemeh prung tarung teh kudu
ngararancang heula sing taliti, tur beuki loba
meunang nasehat, beuki pasti kawasna kana
baris unggul.
7 Nu bodo mah moal ngartieun kana
omongan anu jarero eusina. Jadi lamun
dibawa badami perkara penting teh ngan
ukur bisa ngabetem.
8 Lamun salawasna boga itikad goreng,
maneh bakal kaceluk tukang rusuh.
9 Pangrarancang jelema gejul mah
pidorakaeun wungkul. Ka tukang cacawad
mah sarerea ge ngewa.
10 Lamun maneh babari leutik hate ku
kasusahan, tetela hengkerna atuh.
11 Mun maneh nenjo aya jelema digusur rek
dipaehan, geuwat rebut.
12 Meureun ceuk hate maneh eta lain urusan
aing. Tapi eta kereteg kitu teh ku Allah
kauninga, tur bakal dibalitungkeun.

13 Anaking, pek ngadahar madu, alus eta
teh. Tah, sakumaha madu tina sayang nyiruan
amis karasana ku letah,
14 nya kitu hikmah oge hade pikeun
jiwa. Beunangkeun hikmah, tangtu hidep
nyanghareupan mangsa anu gumilang.
15 Ulah cara jalma jahat nu ngareka rek
ngarampog jalma jujur, atawa ngagusur
imahna.
16 Jalma jahat mah tangtu ajur ku balahi.
Sabalikna jalma jujur mah sakumaha
seringna tibeubeut oge moal weleh menyat
deui.
17 Ulah gumbira lamun musuh cilaka, ulah
bungah lamun manehna tijungkel.
18 Peta maneh kitu ku PANGERAN kauninga
tur teu dirujukan, boa teuing eta musuh teh
ku Mantenna moal tulus dihukumna.
19 Ulah jengkel atawa dengki ka jalma nu
ngajuligan.
20 Nu jahat mah moal jamuga.
21 Anaking, kudu sieun ku PANGERAN jeung
ku raja. Ulah milu ngalawan ka Allah atawa
ka raja,
22 da tangtu baris tereh tiwas. Hayang nyaho
maneh rasana balahi ti Allah atawa ti raja?
23 Kieu deuih ceuk nu palinter: Salah ari
hakim ukur maen sangka bae mah.
24 Sabab mun nepi ka jalma salah teu
dihukum, hakimna tangtu pada nyapa, ku
sasaha ge dipikangewa.

25 Hakim nu bener nibankeunana hukuman
teh ka nu salah, bakal parek rejekina sarta
kawentar ngaranna.
26 Jawaban anu sabalakana, tandaning sobat
sajati.
27 Memeh nyieun imah atawa rek imah-imah,
uruskeun heula rajakaya, sangkan reugreug,
aya keur tatali hurip.
28 Ulah jadi saksi ngalawan tatangga teu
karana sabab, atawa ngomong goreng hal
dirina.
29 Jeung ulah boga rasa, "Manehna ge kitu
ka aing, rek dibales sing satimpal!"
30 Pareng kami ngaliwat ka hiji lahan anggur
bogana jelema kedul.
31 Mani pinuh ku ruyuk cucuk jeung daun
eurih, pagerna pasolengkrah.
32 Seug ku kami kapikir, nya ieu pituahna.
Kieu:
33 Pek kekedengan, pek sare, pek nangkeup
tuur ngaso sakeudeung.
34 Sabot kitu, gurudag kamalaratan
narajang. Lir rampog mawa pakarang.

25 1 Ieu aya keneh siloka Suleman, anu
dicutat ku ponggawa-ponggawa Raja
Hiskia di nagara Yuda:
2 Urang ngamulyakeun ka Allah teh ku
karana hal anu ku Mantenna dirasiahkeun, ari
ngamulyakeun ka raja mah ku karana hal anu
ku manehna ditembrakkeun.

3 Eusining manah raja ku urang moal
kahontal, lir luhurna langit, lir jerona sagara.
4 Sangkan perak bisa dijieun perhiasan anu
endah, kaluarkeun heula kokotorna.
5 Sangkan raja kaceluk adil
pamarentahanana, singkirkeun heula
juru-juru nasehatna nu garoreng.
6 Di payuneun raja mah ulah medengkreng
cetaan jelema penting.
7 Mending keneh ditawaran tempat nu leuwih
utama, ti batan ditimbalan pindah ti dinya,
lantaran aya jelema nu leuwih penting ti
batan maneh.
8 Ulah rusuh nepikeun perkara anu katenjo
ka pangadilan. Kumaha mun aya saksi anu
bisa ngabuktikeun yen maneh salah?
9 Upama maneh pareng bentrok paham
jeung tatangga, beberes bae ku duaan, ulah
nepi ka mukakeun rasiah nu lian,
10 bisi maneh aya nu majarkeun tukang
ngucah-ngaceh rasiah, matak cela
saumur-umur.
11 Buah pikiran anu hade dikedalkeunana,
ibarat hiasan emas dina perak.
12 Panegor ti jalma anu luhung panemu sarta
digugu, leuwih mahal batan cingcin emas
atawa perhiasan tina emas nu pangalusna.
13 Utusan anu beunang dipercaya, matak
seger kana hate nu ngutusna, saibarat citiis
keur poe mentrang-mentring usum dibuat.

14 Jalma nu jangji rek barang bere tapi teu
sok, ibarat mega jeung angin nu teu mawa
hujan.
15 Ku ucap lemah lembut dibarung kasabaran
mah najan sakumaha kuatna lawan ge tangtu
pasrah, pangagung oge daek dielingan.
16 Madu oge ari ngadaharna loba teuing mah
matak sebel, sing sameujeuhna bae.
17 Kitu deui nganjang, ari sering-sering
teuing mah nyapekeun nu kaanjangan,
tungtungna ijideun.
18 Jelema anu mere katerangan palsu hal
baturna, sarua matak bahlana jeung pedang,
gegendir atawa jamparing lancip.
19 Muntang ka tukang jalir waktu keur
nandang pakewuh, ibarat huntu ungger
dipake ngegel, suku lumpuh dipake
ngalengkah.
20 Ngawihan jelema nu keur nalangsa,
ibarat nu hayang haneut eukeur nirisan, tapi
kalah ka muka baju, jeung ibarat nguyahan
raheutna.
21 Lamun musuh maneh kalaparan bere
dahar, mun halabhab bere nginum,
22 tangtu manehna bakal samar rasa ku
tina erana, tur eta kahadean maneh baris
meunang rahmat PANGERAN.
23 Ngupat teh ngondang amarah, lir angin
kaler anu mawa pihujaneun.
24 Mending nyicingan sosompang, ti batan
saimah jeung pamajikan anu cerewed.

25 Meunang beja hade ti hiji nagri nu jauh,
saibarat nginum citiis waktu keur garing
tikoro.
26 Jalma hade anu geus biluk ka nu jahat,
ibarat cinyusu geus kiruh, ibarat sumur anu
diracun.
27 Dahar madu ari loba teuing mah teu hade.
Pamuji ge ari loba teuing mah nya kitu.
28 Mun maneh teu bisa mengkek amarah,
ibarat kota bolostrong euweuh kutana, babari
ditarajangna.

26 1 Muji jelema gejul mah teu merenah,
ibarat salju dina musim panas, lir
hujan dina musim panen.
2 Panyapa nu salah larap moal teurak, ibarat
manuk galabar-geleber teu manggih keur
eunteup.
3 Kuda nurutna ku pecut, kalde ku kadali, ari
nu gejul ku pepentung.
4 Nu ngajawab pananya anu mahiwal sarua
mahiwalna jeung nu nanyana.
5 Pananya anu mahiwal, jawab ku nu mahiwal
deui. Ku nu nanyana bakal karasaeun yen
geuning dirina teh henteu pinter sakumaha
panyangkana.
6 Mihapekeun beja ka nu gejul, sarua jeung
neukteuk suku sorangan, nu repot sorangan
keneh.
7 Saperti nu lumpuh ngagunakeun sukuna,
nya kitu keneh lamun nu gejul ngucapkeun
siloka.

8 Mere hormat ka nu gejul, sarua bae jeung
nalikeun batu kana bandring.
9 Mun anu burung nyutat ucapan nu munel,
moal beda ti nu mabok rek nyabut cucuk tina
leungeunna.
10 Ngahiras gawe ka jelema gejul anu
kabeneran ngaliwat, kalah matak pusing
sarerea.
11 Anu gejul sok mindoan kagejulanana, cara
anjing malikan utahna.
12 Leuheung keneh jelema nu pangbodona,
ti batan jelema anu ngarasa pinter padahal
henteu.
13 Naon sababna anu kedul resep ngahekok
di imah? Naha aya kasieunna, sugan sieuneun
kerud?
14 Jelema kedul karesepna galaha-gelehe di
enggon, cara panto galar-gilir dina engselna.
15 Aya jelema anu ku kedul-kedulna, nepi ka
hoream ngahuap cape.
16 Jelema kedul sok boga angkeuh leuwih
pinter batan tujuh jelema anu bisa ngabela
pamanggihna.
17 Jalma anu sok pipilueun kana pacengkadan
nu lain urusan sorangan, ibarat ngajambret
ceuli anjing anu pareng liwat.
18 Jeg nu edan ngamang-ngamang gobang,
19 nya kitu jelema anu ngalejokeun bari
majarkeun teh ngan pangangguran.

20 Seuneu lamun henteu disuluhan mah
pareum. Pasea lamun henteu disundutan mah
eureun.
21 Ruhak lamun diarengan ruhay, seuneu
lamun disuluhan ngagedur, pasea lamun
dihucuhkeun beuki rongkah.
22 Aya ku genah ari ngadengekeun
upatan! Mun kongang mah mani hayang
nyamualkeun.
23 Ngaku sono ukur biwir padahal hatena
henteu, teu beda ti pariuk taneuh dipulas
herang.
24 Aya jalma anu pura-pura muji, padahal
hatena mikageuleuh.
25 Kade tong dipercaya najan pamujina
genah ge, da hatena mah ngentab-ngentab
ku kangewa.
26 Bisa pisan nyumputkeun kangewana teh,
tapi kagorenganana moal teu kapanggih.
27 Anu julig ka batur tangtu cilaka ku
kajuliganana sorangan, cara anu ngali gawir
tangtu kaurugan.
28 Ngabohongan batur sarua jeung
mikangewa. Omongan jalma dengki temahna
ngan nyilakakeun.

27 1 Ulah sok agul ku poe isuk, da moal
nyaho ka nu baris kajadian isukan teh.
2 Utamana dipuji teh ku batur, komo ku nu
teu wawuh mah. Ulah muji maneh.

3 Kasusah anu dilantarankeun ku kabodoan
sorangan, leuwih beurat batan batu, leuwih
ampeg batan keusik.
4 Amarah teh bengis tur ngaruksak. Tapi
sirik-pidik mah leuwih-leuwih.
5 Leuwih hade nyawad terus terang, ti batan
disangka embung malire-malire acan.
6 Najan matak nyeri, ari ti sobat mah
hade maksudna. Sabalikna lamun musuh
ngarangkul, urang kudu curiga.
7 Beuteung geus seubeuh mah madu ge
embung. Sabalikna lamun eukeur kalaparan,
nu pait ge asa amis.
8 Jalma anu ninggalkeun imah, lir manuk
ninggalkeun sayang.
9 Minyak jeung seuseungitan kaangseuna
seger, ari sobat dalit matak teger.
10 Ulah sok poho ka sobat, kitu deui ka
sobat bapa. Waktu keur meunang kasusah,
teu kudu menta tulung ka dulur. Tatangga
deukeut leuwih bisa nulung ti batan dulur nu
jauh.
11 Sing bijaksana anaking, sangkan Bapa
senang, jeung sangkan Bapa bisa ngajawab
ka anu nyela ka Bapa.
12 Jalma anu surti mah kana pibahlaeun
teh awas, seug disingkahan. Ari nu teu boga
pikiran mah noyod bae, temahna kaduhung.
13 Pohara kabalingerna sasanggupanan rek
mangmayarkeun hutang batur teh, lantaran
kudu jeung wani naruhkeun sakabeh kaboga.

14 Ngawilujengkeun oge ari subuh-subuh
jeung bari gogorowokan ngahudangkeun mah
sarua bae jeung nyarekan.
15 Pamajikan cerewed ibarat cai nyakclakan
keur ngecrek hujan.
16 Rek kumaha ngeureunkeunana? Ibarat
megatan angin atawa ngeupeul minyak.
17 Budi akal datangna ti pada jalma, cara
waja silih asah jeung waja.
18 Lamun tangkal hayang kadahar buahna,
kudu diurus hade-hade. Lamun hayang
dipikanyaah ku dunungan kudu ngesto.
19 Lir beungeut sorangan kajeueung di jero
cai, diri sorangan katempo di jero hate.
20 Angen-angen manusa taya beakna, lir
alam kubur anu tara pinuh-pinuh.
21 Emas jeung perak diujina ku seuneu, ari
jelema dicobana ku pamuji.
22 Nu gejul mah diteunggeulan satengah
paeh ge angger bae gejul.
23 Embe, domba, ingon-ingon, urus raksa
sabisa-bisa,
24 da kakayaan teh moal saendeng-endeng.
Malah bangsa-bangsa oge moal langgeng.
25 Ngarit jarami, ngarit jukut di lamping
pasir, sabot kitu ge jarami anyar jaradi deui.
Ngarit teh kudu pindah ka pasir.
26 Hayang boga pakean, nyieun lawonna
tina bulu domba. Hayang boga tanah, meuli.
Duitna tina ladang ngajual embe.

[27] Embe anu sawarehna deui peres susuna,
keur inumeun maneh sakulawarga, kitu deui
keur badega-badega awewe.

28

[1] Nu jahat mah euweuh nu ngudag ge
lumpat. Sabalikna jelema jujur mah
teuneung cara singa.
[2] Bangsa baris kuat sarta tahan, lamun para
pamingpinna palinter sarta laluhung, tapi
bangsa anu dosa mah pamarentahna ngan
gunta-ganti bae.
[3] Mun pangagung ngagencet ka nu
balangsak, ibarat hujan gede anu ngaruksak
pibuateun.
[4] Teu malire kana hukum, tanda mihak ka
nu jarahat. Sabalikna lamun tunduk kana
hukum, tangtu ngalawan ka nu jahat.
[5] Nu jahat mah teu nyaho di adil. Ari nu
ngesto ka PANGERAN mah ngarti enya-enya.
[6] Malarat oge kajeun asal jujur, ti batan
beunghar tapi curang.
[7] Budak ngora anu tigin kana aturan,
cingcirining pinter. Tapi anu nyobat jeung anu
baragajul mah tangtu ngerakeun bapana.
[8] Beunghar ku jalan ngarentenkeun jeung
meres, kabeungharananana bakal ragrag ka
jelema anu nyaah ka nu miskin.
[9] Nu teu tunduk kana hukum Allah, panedana
oge ku Allah kacida dipikacuana.
[10] Sing saha nu merdaya jelema jujur
sangkan nyieun kajahatan, bakal tigubrag ku

kajailanana sorangan. Jalma nu beresih tina
kasalahan, tangtu baris diganjar.
11 Jalma beunghar sok umangkeuh pinter.
Tabeatna kitu teh ku nu miskin tapi pinter
mah kamalum pisan.
12 Mun jelema hade unggah nyekel kawasa,
jelema-jelema milu suka. Sabalikna lamun
nu jahat nyekel kawasa, rahayat teh
ngadedempes bae.
13 Nu ngabunian dosa, moal jamuga hirupna.
Lamun ngaku kana dosana sarta tuluy tobat,
tangtu ku Allah dipikawelas.
14 Kudu sieun ku PANGERAN sapapanjangna,
sangkan bagja, da ari wangkelang mah
tangtu cilaka.
15 Rahayat miskin moal aya dayana lamun
pangerehna jalma jahat. Eta jalma sarua
ngabahyakeunana jeung singa nu guar-gaur,
atawa biruang nu adar-ider neangan mangsa.
16 Pangereh anu teu boga akal sehat
sok lalim kabina-bina, tapi pangereh nu
mikangewa lampah curang bakal awet
marentahna.
17 Jalma nu boga dosa maehan, ibarat ngali
kuburan gagancangan keur ngaruang maneh.
Keun antep.
18 Kudu jujur, tangtu hirup salamet, mun teu
jujur, pasti tereh tijungkel.
19 Jurutani anu rajin moal kakurangan
pangan. Jalma anu resep nganggur bakal
malarat saumur-umur.

[20] Jalma jujur tangtu mujur. Ari anu hayang
gancang beunghar, mo luput tina hukuman.
[21] Pilih kasih teh goreng. Tapi sok aya hakim
anu teu bener, lantaran kabita ku pangruruba
anu teu pira.
[22] Jalma sarakah mah hayang buru-buru
beungharna bae, teu nyahoeun yen dirina
baris malarat.
[23] Terus bae elingan jelema teh, lila-lila ge
narima, ti batan dialem-alem.
[24] Majarkeun teh maling ti kolot mah teu
naon-naon. Padahal taya bedana ti bangsat.
[25] Mentingkeun diri sorangan teh matak
pikasusaheun. Kaayaan maneh bakal jadi
pohara leuwih hadena upama maneh percaya
ka PANGERAN.
[26] Nurut kana pikiran sorangan bae teh
kalangsu. Mun hayang mulus rahayu,
piwulang nu palinter teh gugu.
[27] Mere ka nu kakurangan, maneh moal
kakurangan. Lamun maneh pura-pura
teu nenjo ka nu balangsak, tangtu pada
nyarumpahan.
[28] Mun jalma jahat unggah nyekel kawasa,
rahayat ngadedempes. Mun eta enggeus
tiguling, nu balener baris nyarekel deui
kawasa.

29

[1] Mun maneh tetep wangkelang
saban-saban dielingan, dina hiji
mangsa baris sangsara nya diri, moal bisa
menyat deui.

2 Lamun pamarentah hade, rahayatna
sarenang hate. Lamun pamarentah jahat,
rahayatna bakal balangsak.
3 Anak nu rajin nyiar pangarti, bapa nu
senang ati. Make duit geusan lacur, kalakuan
anu gejul.
4 Raja nu nyepeng kaadilan, bangsa nu baris
digjaya. Raja anu ngurus bae duit, nagarana
baris tumpur.
5 Anu muji-muji babaturan, tangtu kajiret
sorangan.
6 Jalma jahat bakal kabeulit ku kajahatanana
keneh. Ari nu balener mah tangtu bagja sarta
laluasa.
7 Jelema hade mah daek ngahargaan
hak-hakna jalma malarat. Jelema jahat mah
bororaah kitu.
8 Jalma gumede bisa matak rusuh sanagara.
Mungguh jelema binangkit mah malah
nengtremkeun.
9 Lamun jelema pinter ngadakwa jelema
gejul, nu gejulna ukur nyeungseurikeun,
tuluy nyarekan laklak dasar.
10 Tukang aus getih mah ka jalma jujur teh
ijid. Tapi jalma-jalma anu balener, ka nu jujur
teh ngabela.
11 Nu gejul mah ambekna sok terus budal.
Jalma nu lantip mah sabar, amarahna dikemu.
12 Lamun pangagung ngagugu kana
katerangan-katerangan palsu, pajabat-
pajabatna tangtu jaradi tukang bohong.

13 Boh nu miskin boh nu ngagencetna,
duanana sarua dibere panon ku PANGERAN.
14 Raja anu ngaraksa hak-hak rahayatna anu
malarat, marentahna bakal awet.
15 Budak mah kudu diatik jeung dipeperih.
Mun diantep sakarepna, temahna ngerakeun
indung.
16 Lamun anu jarahat jaradi pangagung,
kajahatan bakal nyebar. Tapi jalma-jalma
nu balener mah baris berekah, sarta baris
nyaksian tigulingna pangagung-pangagung
anu karitu.
17 Peperih anak teh, sangkan matak agul
jeung moal nyieun hal anu matak ngerakeun.
18 Bangsa anu lesot tina pingpinan Allah,
tangtu ngaco tanpa aturan. Bagja jalma anu
nyekel papagon Allah.
19 Mapatahan bujang mah teu cukup ku
omong. Didengena mah didenge, ari dianggap
mah moal.
20 Loba keneh harepan pikeun jalma bodo,
ti batan pikeun jalma anu ngomongna teu
jeung pikiran.
21 Lamun bujang enggeus tuman
dicumponan pamentana ti bubudak, ahir-ahir
sagala harta banda urang diaku anuna.
22 Jalma anu barangasan, sering nimbulkeun
pacekcokan jeung kaributan.
23 Angkuh teh ngalantarankeun jelema
rubuh. Ari anu rendah hate mah malah pada
ngajenan.

24 Jalma anu milu ngabangsat, eta teh musuh
gedena. Sabab lamun eta di pangadilan
ngaku, tangtu dihukum, lamun eta mungkir
tangtu disapa ku Allah.
25 Rempan ku pakarepan batur teh bahaya.
Utamana mah kudu pasrah ka PANGERAN,
tangtu salamet.
26 Sasaha ge hayang meunang piwelas ti
pangagung. Tapi ari nu iasa maparin kaadilan
mah ngan PANGERAN.
27 Jalma anu bener teu resepeun ka nu jahat.
Jalma nu jahat ge teu resepeun ka nu bener.

30

1 Ieu pitutur Agur putra Yakeh: "Kuring
teh jauh ti Allah, jauh ti Allah, nu
matak henteu daya teu upaya.
2 Saenyana kuring teh bodo alah batan
sato, henteu boga budi akal cara lumrahna
manusa.
3 Sim kuring tara guguru ngumpulkeun elmu,
ka Nu Maha Suci luput teu aya katerang.
4 Saha anu geus nyaho kana kaayaan
sawarga? Saha anu bisa ngeupeul angin?
Saha anu bisa mungkus cai ku jubahna?
Saha nu geus nangtukeun wawatesan jagat?
Cik saha, sugan maneh nyaho? Jeung saha
anakna?
5 Allah teh pageuh nyepeng sabda-Na.
Mantenna lir tameng keur sakur anu
nyalindung ka salira-Na.
6 Poma ulah nambahkeun naon-naon kana
pangandika-Na, anu ku Mantenna henteu

diucapkeun, sangkan anjeun teu disiksa
lantaran kauninga bohong."
7 Gusti, samemeh abdi mulang ti dunya,
sumeja nyuhunkeun dua perkawis.
8 Saperkawis tebihkeun abdi tina ngabohong.
Kalih perkawis ulah dikersakeun miskin, ulah
dikersakeun beunghar. Paparin sacekapna
bae.
9 Bilih ari beunghar mah ngunghak, nyebat
teu wawuh ka Gusti. Ari miskin bilih abdi
maling, matak lingsem ka lenggah Allah.
10 Ulah mitenahkeun badega ka
dunungananana, bisi maneh ku itu disapa, heug
bae nandangan lara.
11 Aya jelema anu nyumpahan ka bapana,
sarta ka indungna henteu ngajenan.
12 Aya jelema anu ngarasa dirina suci,
padahal kacida kotorna.
13 Aya jelema anu ngarasa jadi jelema anu
hade, kacida hadena ceuk rarasaanana mah!
14 Aya jelema anu teu boga pisan rasrasan,
meres ka nu masakat walurat, dijieun jalan
pangupajiwana.
15 Lentah anakna dua, duanana bikang,
duanana ngaranna "Jang aing!" Aya opat rupa
hal anu tara seubeuh-seubeuh, nya eta:
16 Alam maot, awewe nu teu bisa boga anak,
tanah garing nadah hujan, jeung seuneu anu
keur ngabulak-bulak.
17 Jelema anu ngunghak ka bapa atawa
moyok ka indung pedah geus kolot, sing

dihakanan dagingna ku heulang atawa
dipacokan matana ku gagak.
18 Aya opat rupa hal anu ku kami sama sakali
henteu kaharti, nya eta:
19 Jalan heulang di awang-awang, jalan oray
dina batu karang, jalan kapal di lautan, jeung
awewe reujeung lalaki anu eukeur mikacinta.
20 Akal awewe anu serong ti salaki nya
eta: Tas ngaranyed buru-buru bebersih. Ari
ngakuna, "Kuring teu salah teu naon!"
21 Aya opat rupa hal anu ku dunya oge
henteu bisa ditarima, nya eta:
22 Lamun badega jadi raja, lamun nu gejul
loba hakaneunana,
23 lamun awewe pikaijideun meunang salaki,
jeung lamun babu ngalindih dunungan
awewe.
24 Di bumi aya opat rupa sato lembut, tapi
kacida palinterna, nya eta:
25 Sireum, naon tanagana, tapi ari keur
halodo garetol ngumpulkeun rejeki.
26 Peucang, naon tanagana, tapi ngenggonna
mah di jero cadas.
27 Simeut, euweuh rajana, tapi ana geus
ngabrul mani beres kawas diatur.
28 Cakcak, gampang pisan ditewakna,
parandene kitu di karaton-karaton ge aya.
29 Aya opat anu leumpangna pikaresepeun,
nya eta:
30 Singa, panggagahna ti sakabeh sasatoan
tur euweuh kasisieunna.

31 Embe jalu, hayam jago, jeung raja anu
keur tatandang di hareupeun baladna.
32 Lamun maneh adigung jeung boga niat
nyieun kagorengan ku bawaning gejul,
geuwat eureunan sarta mikir.
33 Sabab: Manasina susu ku maneh dikocok,
jadi mantega. Ari maneh ngetig irung batur
mah bocor getihna. Ari nyieun piambekeun
batur mah maneh cilaka.

31

1 Ieu pitutur ti ibuna Raja Lemuel,
waktu ngawurukan ka anjeunna.
Saurna,
2 "Anaking, buah ati ibu beunang ibu
neda-neda ka PANGERAN! Rek ngomong naon
cik, ibu ka hidep teh?
3 Ulah miceunan tanaga ngalajur pangajak
birahi, ulah ngawur-ngawur artos ka istri.
Geus rea raja anu ragrag ku istri teh.
4 Regepkeun Lemuel, anaking! Raja henteu
sae sedep anggur atawa katagihan arak.
5 Sabab ana raja mabok, lali kana hukum,
ngalalaworakeun hak rahayat nu walurat.
6 Arak mah ngan keur nu sakarat atawa keur
nu katalangsara,
7 sangkan poho kana kamiskinanana, paler
kasedihna.
8 Sing bisa jadi wawakil rahayat anu teu
mampuh cumarita sorangan. Tangtayungan
hak rahayat nu taya daya.

9 Pangnepikeun kapentinganana. Sing jadi
hakim nu adil, kersa nangtayungan hak
rahayat nu balangsak jeung walurat."
10 Wanita binangkit keur pibojoeun teh
langka, bangga meunangkeunana. Bojo kitu
pangajina ngungkulan batu permata.
11 Salakina bisa numplekkeun kapercayaan
ka manehna, nu matak salakina babari
meunang rejeki.
12 Ka salaki sumujud saumur hirup, moal
nganyenyeri.
13 Tara daek reureuh, ngagintir kapas atawa
bulu domba, nyieun pakean.
14 Ngadatangkeun rejeki, ibarat kapal
sudagar ti tempat jauh.
15 Subuh-subuh geus kerah-kerih,
nyadiakeun dahareun keur sakulawarga, bari
metakeun badega-badega awewe kana gawe.
16 Ana hayang lahan geuwat bae meuli,
tuluy dikebonan dipelakan anggur, binihna
beunang meuli ku duit ladang beubeunangan
digawena.
17 Digawena rajin, taya kacape nepi ka
anggeus.
18 Kana barang bubuatanana bisa
ngahargakeunana, dipigawena nepi ka
peuting.
19 Papakeanana nyieun sorangan, ti nganteh
nepi ka ninunna pisan.
20 Ka nu walurat balabah, ka nu kekere resep
mere.

21 Ku usum tiris teu inggis, kawantu baju
haneut keur anak jeung salaki geus sadia.
22 Tilam kasur ge nyieunan. Barang pakena
tina lawon lenen wungu anu lemes.
23 Salakina jadi kawentar, jadi salah saurang
warga kota anu penting.
24 Sajaba ti keur pakeeun, eukeur jualeun ge
nyieunan, boh papakean boh angkin.
25 Awakna jagjag waringkas. Dirina kaajen,
tur teu salempang ku pikahareupeun.
26 Ngomongna lemah lembut, ucapanana
bijaksana.
27 Salilana resep kana digawe, sagala
kaperluan kulawargana ditalingakeun.
28 Ku anakna dihormat, ku salakina dipuji.
29 Ceuk salakina, "Istri hade keur pibojoeun
teh rea. Tapi Euis mah pangutamana."
30 Rupa endah teu jadi andelan, kageulisan
bisa leungit, tapi ari istri ajrih ka PANGERAN
mah jadi pamujian.
31 Sagala lampah katut pagaweanana wajib
dihargaan. Manehna layak dihormat ku
sarerea.

Pengkhotbah

1 [1] Ieu teh sabda Ki Pandita, putra Daud,
raja di Yerusalem.
[2] Mubadir, mubadir, saur Ki Pandita. Hirup
teh sihoreng mubadir, saniskarana mubadir.
[3] Da naon atuh paedahna digawe tisusut
tidungdung saumur hirup teh?
[4] Turunan nu ieu datang, turunan nu itu
undur, sabalikna jagat mah tetep-tumetep.
[5] Bray panonpoe medal, reup panonpoe
surup, keureuyeuh malik ka urutna bijil,
karayap maju deui.
[6] Angin nyewuk ka kidul, nyewuk ka kaler,
putar-puter bulak-balik.
[7] Walungan kabeh bahena ka laut, bet laut
teu pinuh-pinuh. Caina malik mulang ka sirah
walungan, geus kitu ka hilir deui.
[8] Saniskara hal ngan matak ka cape-cape,
nyaritakeunana oge cape. Panon teu
seubeuh-seubeuh mireungeuh, ceuli teu
weleh-weleh ngadenge.
[9] Nu bareto enggeus aya engkena teh aya
deui. Nu bareto geus kasorang engkena
kasorang deui. Ana kitu di kolong langit mah
taya perkara nu anyar.
[10] Jadi lamun aya anu nyebutkeun, "Tah ieu
mah anyar," na enya eta teh? Da geuning

anu majar anyar teh ti baheula keneh ge, ti
memeh urang gumelar geus aya.
11 Kana kajadian baheula-baheula hamo aya
anu inget, pon kitu jaman anu masih bakal
datang moal kaingetkeun ku anu harirupna
sabada jaman eta.
12 Kami, Ahli Pikir, raja nu nyangking Israil di
Yerusalem.
13 Kami geus gilig seja nguji jeung nalungtik
sagala anu enggeus kajadian di kolong langit.
Manusa mah ku Allah geus dikersakeun kudu
nyorang hese cape.
14 Kami geus nyukcruk saniskara anu geus
dipigawe di alam dunya. Bet geuning kabeh
ge mubadir, kawas ngajaring angin.
15 Anu bingkeng taya anu bisa ngalelempeng,
anu teu aya euweuh anu bisa milang.
16 Ceuk hate, "Aing teh nya agung nya pinter,
leuwih ti nu sejen-sejen anu geus ti hareula
jenengna raja di Israil, beunghar ku hikmah
pinuh ku pangaweruh."
17 Tuluy gilig seja nalungtik naon bedana
kapinteran jeung kabodoan, bedana hikmah
jeung kagejulan. Anu kapanggih ku kami: Ieu
oge taya bedana ti ngajaring angin.
18 Horeng jelema mah beuki pinter teh beuki
loba kasalempang, beuki loba kanyaho beuki
loba kahariwang.
2 1 Ceuk hate, "Cing rek ngajaran senang-
senang, hayang nyaho kumaha genahna
ari kasenangan teh." Horeng eta ge mubadir.

2 Hal seuri geus kanyahoan gejulna, pon kitu
kabungahan ge keur urang taya hadena.
3 Kami nguji diri, ngajaran nyenangkeun
awak ku nginum anggur, tapi tetep bari
diaping ku akal budi. Seug bae nyaho
caraning anu panghadena lampahkeuneun
manusa di alam dunya, enggoning hirupna
anu ngan sakolebatan.
4 Kami geus nyieun pagawean anu rohaka,
ngadegkeun gedong-gedong, nyieunan kebon
anggur mani lalega,
5 melakan pakebonan jeung patamanan ku
sawarnaning tangkal bubuahan,
6 jeung nyieun solokan-solokan pikeun
nyaianana.
7 Tuluy meulian badega awewe lalaki
mangpirang-pirang, malah katambahan
deui ku anak-anakna anu dijarurukeunana
di imah kami. Ingon-ingon ge sapi jeung
domba kacida lobana. Dibandingkeun jeung
saha bae oge anu kungsi hirup di Yerusalem,
pangaboga kami teh ngungkulan batur.
8 Perak jeung emas di kami mani geus
ngunung-ngunung, beunang ngumpulkeun
tina kakayaan karajaan anu digeugeuh ku
kami. Juru-juru kawih awewe lalaki purah
ngabeberah hate teu kurang-kurang, geus
puguh ari selir mah mangpirang-pirang.
9 Tetela kami teh mulya, tur leuwih punjul ti
saha bae anu kungsi hirup di Yerusalem, da
pinter tea.

10 Sagala kahayang kasorang, sagala
karesep kaanteur. Hate sugema ku sagala
beubeunangan teh, asa jadi ganjaran.
11 Seug sagala hasil pagawean teh
dilenyepan, sagala hese capena dirarasakeun
deui. Bet kapikir sihoreng taya hartina,
euweuh pisan paedahna, kawas ngajaring
angin.
12 Turug-turug kapikir yen beubeunangan hiji
raja moal leuwih ti beubeunangan raja anu
saheulaeunana. Seug bae mikiran kumaha
jelema nu pinter, kumaha nu bodo atawa
gejul.
13 Ih geuning: "Kapinteran mah leuwih
punjul ti batan kagejulan, sakumaha caang
leuwih punjul ti batan poek.
14 Nu pinter mah awas kana pilampaheun,
sabalikna nu gejul mah poekeun." Tapi kami
maphum yen mungguh papasten mah unggal
jelema ge sarua.
15 Nu matak ceuk hate, "Anu karandapan
ku nu gejul, ku aing ge kaalaman. Ana kitu,
naon untungna atuh aing sakieu pinterna
teh?" Dijawab ku sorangan keneh, "Mubadir,
taya paedahna!"
16 Ka nu pinter moal aya anu terus nginget-
nginget, ka nu gejul pon kitu keneh, kabeh
ge bakal pada kapopohokeun. Boh nu pinter
boh nu bodo, kabeh oge bakal paraeh.
17 Mana kami mah geuleuh kana hirup teh,
da atuh anu karandapan teh ngan susah

jeung susah bae. Mubadir kabeh, kawas
ngajaring angin.
18 Geuleuh kami mah kana sagala hasil
pagawean beunang kami tisusut tidungdung
teh, da bakal kacangking ku batur anu jadi
gaganti kami engke.
19 Turug-turug saha anu nyaho, naha
pijelemaeunana teh nu bijaksana atawa nu
gejul. Nu geus puguh mah beubeunangan
tina hasil kabijaksanaan kami di alam dunya
teh bakal beunang ku manehna. Mubadir deui
bae.
20 Ngingetkeun ka dinyana mah buntu wae
harepan kana sagala hasil usaha beunang
soson-soson di alam dunya teh.
21 Da geuning beunang perih itikurih bari
ngetrukkeun kapinteran katut pangaweruh
jeung pangabisa teh tungtungna mah kop ku
batur, anu sama sakali teu milu dina hese
capena. Nya mubadir nya salah!
22 Naon mangpaatna atuh digawe ngadukduk
saumur hirup bari pinuh ku kasalempang teh?
23 Beunang digawe saumur hirup teh hasilna
mah ngan kajuwet jeung kahanjeluan,
nepi ka ti peuting ge pikiran teh teu weleh
ngabarungsinang. Estu mubadir!
24 Anu matak jelema mah panghadena teh
geus bae nyatu nginum, beubeunangan usaha
teh pake senang-senang. Tapi papadaning
kitu ge kami eling, yen sanajan rejeki ge
asalna mah ti Allah keneh.

25 Cik, saha jelemana anu bisa lubak-libuk ku
dahareun atawa bisa senang-senang, lamun
henteu direjekian ku Mantenna?
26 Kapan boh hikmah jeung pangaweruh,
boh kasenangan, dipaparinkeunana ku Allah
teh ka jelema anu dipikaseneng ku Mantenna.
Tapi ari nu baroga dosa mah ku Mantenna
disina digarawe nareangan rejeki jeung
ngumpulkeun hasilna baris diserenkeun ka
jalma anu ku Mantenna dipikaseneng. Jadi
eta kabeh ge mubadir, kawas ngudag angin.

3

1 Sagala perkara di dunya aya waktuna.
Naon bae anu kajadian di kolong langit
boga dawuhna.
2 Aya waktuna lahir, aya waktuna maot. Aya
waktuna melak, aya waktuna ngala.
3 Aya waktuna mergasa, aya waktuna
nyageurkeun. Aya waktuna ngaruag, aya
waktuna ngadegkeun.
4 Aya waktuna susah, aya waktuna bungah.
Aya waktuna nguyung, aya waktuna
igel-igelan.
5 Aya waktuna mikacinta, aya waktuna
henteu mikacinta. Aya waktuna ngarangkul,
aya waktuna henteu ngarangkul.
6 Aya waktuna papanggihan, aya waktuna
kauculan. Aya waktuna nyimpen, aya waktuna
miceun.
7 Aya waktuna ngabedahan, aya waktuna
ngaput. Aya waktuna ngajejempe, aya
waktuna nyarita.

8 Aya waktuna mikanyaah, aya waktuna
mikangewa. Aya waktuna perang, aya
waktuna kerta.
9 Meunang naon manusa tina sagala
pagaweanana teh?
10 Kami nyaho, urang teh sarerea ge
ditibanan kabeubeurat ku Allah.
11 Sagala hal oge ku Mantenna enggeus
diatur waktuna. Urang ku Mantenna dipaparin
hate panasaran hayang nyaho kana perkara
nu tacan datang. Ngan orokaya urangna jadi
teu sugema, da teu dikersakeun timu kana
sagala pangersa Mantenna.
12 Mana ceuk kami, lampahkeuneun urang
meungpeung hirup keneh teh taya deui
lian ti sing senang-senang, salian ti usaha
sakuat-kuat.
13 Urang dahar nginum bae kabeh,
beubeunangan usaha teh pake senang-
senang, da kapan eta teh rahmat ti
Allah.
14 Kami nyaho, sagala rupa anu dipidamel ku
Allah teh langgeng salilana, ku urang hamo
bisa ditambahan atawa dikurangan. Ari Allah
mana ngadamel kitu teh supaya urang boga
kasieun ku Mantenna.
15 Sagala rupa anu enggeus kajadian, pon
kitu anu bakal kajadian, saenyana geus aya
ti tatadina. Jadi sagala anu enggeus kajadian
teh ku Allah dipindo deui, dipindo deui.

16 Aya deui anu kabireungeuh ku kami, yen
di kolong langit mah ari aya pangadilan jeung
kaadilan teh geus tangtu aya kajahatan.
17 Ceuk kami sajeroning hate, "Behna mah
boh nu jahat boh nu bener, kabeh ku Allah
baris diterapan hukum adil, sabab sagala
perkara, sagala kalakuan, eta teh geus puguh
waktuna."
18 Kami yakin Allah teh seja ngadoja ka
manusa, supaya manusa nyaraho yen dirina
teh taya leuwihna ti sato.
19 Sabab nya manusa nya sato nasibna sarua
bae. Manusa bakal paeh, sato bakal paeh,
kawantu pada mahluk keneh. Jadi manusa
teh teu leuwih punjul ti sato, hirupna sarua
mubadirna.
20 Duanana ngajugjug ka tempat anu sahiji,
asal tina lebu, marulangna deui oge kana
lebu.
21 Cik, saha anu bisa mastikeun maneh yen
nyawa manusa mah unggah ari nyawa sato
mah turun ka jero taneuh?
22 Jadi pikeun manusa mah anu panghadena
teh taya deui lian ti ngarararasakeun nimatna
beubeunangan barang gawena. Rek kumaha
deui atuh? Da manusa mah taya petana
nyaho bakal kumaha ari geus paeh.
4 1 Heug deui kami nenjo aya aniaya
di kolong langit. Murubut cipanon
jalma-jalma anu dikaniaya, mana taya pisan

anu ngabelaan, kawantu anu nganiayana teh
jelema-jelema anu nyarekel kakawasaan.
2 Kami jadi sirik ka nu enggeus mararaot, nu
geus taya di kieuna, maranehna mah leuwih
bagja ti batan anu harirup keneh.
3 Komo anu teu kungsi dijuru-jurukeun
acan mah kacida baragjana teh, teu kungsi
ngalaman kateuadilan di alam dunya.
4 Jeung ku kami geus kaharti naon sababna
jelema-jelema paropohoan malar usahana
hasil. Taya lian ti sirik, kabita ku batur. Ieu
oge mubadir, ibarat ngajaring angin.
5 Majar teh jelema gejul anu ngan
nanangkeup harigu bae mah, ngadadago
paeh kalaparan.
6 Nya bisa jadi kitu. Tapi saenyana sanajan
kaboga ngan saeutik oge, ari tiis pikir mah
matak leuwih bagja ti batan tihothat paciweuh
ngajaring angin.
7 Aya deui laku lampah di kolong langit anu
ku kami kapanggih taya gunana.
8 Aya jelema anu hirupna nyorangan, teu
anak teu dulur tapi teu eureun-eureun barang
gawe, teu kalis ku enggeus beunghar. Na
keur saha usaha popohoan kitu nepi ka poho
ka diri sorangan teh? Ieu oge mubadir, hirup
teh nepi ka nyiksa maneh.
9 Digawe duaan leuwih hade ti batan
sorangan, leuwih babari hasil.
10 Mun anu saurang labuh tangtu ditulungan
ku anu saurang deui, dihudangkeun. Coba

mun sorangan mah ana labuh teh cilaka
temen, da euweuh anu pinulunganeun.
11 Atuh dina keur tiris ari duaan mah mun
sare bisa silih haneutan. Coba mun sorangan,
bororaah!
12 Jeung ari duaan mah leuwih kuat nadah
lawan ti batan sorangan. Tali tilu rara kapan
hese dipegatkeunana.
13 (4:13-14) Teu mustahil aya jelema anu
tadina miskin, atawa anu tadina dipanjara,
tuluy jadi raja di nagarana. Tapi lamun dina
ka kolotnakeun embung narima nasehat batur
awahing ku gejul, nasibna saenyana leuwih
goreng ti batan budak ngora anu miskin tapi
pinter.
14 (4:13)
15 Kami sok mikiran jalma-jalma nu hirup di
ieu dunya. Tetela aya hiji jajaka anu engkena
bakal ngandih kalungguhan raja.
16 Teu mustahil rahayat anu diparentah ku
raja teh lobana mangpirang-pirang. Tapi
lamun raja geus tilar dunya, rahayat taya
saurang-urang acan anu nganuhunkeun kana
jasana. Mubadir, ibarat ngajaring angin.
5 1 Lamun indit ka Bait Allah, masing iatna
nya lengkah. Lamun ka dituna kalawan
niat diajar, eta leuwih hade ti batan mere
kurban tapi cara nu garejul, anu teu bisa
ngabedakeun mana nu hade mana nu goreng.
2 Lamun aya unjukeuneun pikir heula
samemeh pok, jeung ulah gampang-gampang

ngucapkeun kaul ka Allah. Mantenna mah di
sawarga, anjeun mah di dunya, unjukan teh
ulah leuwih ti saperluna.
3 Beuki loba kasalempang beuki loba
impian goreng, beuki loba ucap beuki loba
ngucapkeun omongan bodo.
4 Jadi lamun boga kaul ka Allah geuwat
laksanakeun, sabab Mantenna teu resepeun
ka jelema anu gejul. Nu matak ari geus jangji
kudu bukti.
5 Leuwih hade entong kaul, ti batan kaul tapi
henteu ditedunan.
6 Ucap-ucapan teh ulah nepi ka
ngalantarankeun anjeun jadi dosa, anu
ahirna kapaksa kudu waleh ka payuneun
utusan Allah yen anjeun teh salah harti. Naha
atuh ucap-ucapan teh matak pibendueun
Allah, nepi ka Mantenna kudu ngaruksak
bubuatan anjeun?
7 Sanajan sakumaha seringna oge anjeun
ngalamun, sakumaha seringna oge digawe
mubadir, atawa sakumaha lobana oge anjeun
ngomong, kudu tetep sieun ku Allah.
8 Lamun anjeun nenjo pamarentah
ngagencet ka kaum miskin, henteu mere
kaadilan jeung teu kersaeun nguruskeun
hakna, henteu kudu heran. Unggal pangagung
diauban ku nu saluhureunana, tapi eta oge
duanana diauban ku anu saluhureunana deui.
9 Malah raja oge masih keneh bae kudu
gumantung kana hasil panen.

10 Mun anjeun mata duiteun, salawasna
ge moal ngarasa cukup. Jeungna deui
sanajan beunghar ge kahayang mah moal
kacumponan kabeh. Eta kabeh ge mubadir.
11 Sabab beuki beunghar beuki loba sungut
parabaneun. Minangka untungna teh sakadar
nyaho yen beunghar.
12 Talunganan nu buburuh, najan daharna
boa cukup boa henteu, tapi ari hees mah
tibra. Sabalikna anu beunghar, lubak-libuk
ge mindeng henteu bisa hees da melang ka
bandana anu loba.
13 Aya anu matak ngarenjag anu kasaksi ku
kami di ieu dunya: Jelema teu eureun-eureun
ngumpulkeun duit, sangkan ari perlu kari
make.
14 Ana heug bet meunang musibat, duitna
ledis beresih, boro-boro nyesa keur anak.
15 Urang mulang ti ieu dunya teh mo beda
ti waktu keur datang, ngaligincing, harta
beunang popohoan ngusahakeun teh hamo
kabawa.
16 Teu adil ieu teh! Bet urang teh datang
lengoh mulang lengoh. Barang gawe ibarat
ngajaring angin, naon hasilna?
17 Sapanjang hirup urang teh ngararampa
di nu poek, susah hate, salempang, jengkel
jeung gering.
18 Jadi ceuk kami, keur manusa mah
anu panghadena teh nya dahar jeung
nginum, beubeunangan usaha teh pake

senang-senang, da boga umur ti Allah teh
pondok, kawantu geus kitu papasten manusa.
19 Mun hiji jelema ku Allah dibere
kamakmuran jeung harta banda, tur diidinan
nganimatanana, kudu ngarasa sukur sarta
nganimatan sagala hasil gawena. Eta teh
rahmat ti Allah.
20 Ku sabab ku Allah diwidian senang, najan
nyaho yen umur teh pondok, moal pati jadi
pikir teuing.

6 1 Kami nyaho di dunya teh aya kajadian
anu kacida teu adilna.
2 Aya jelema anu ku Allah dibeungharkeun,
luhur harkatna loba bandana, sakur anu
dipikahayang kabogaan. Ari heug bet henteu
diparengkeun ngarasa nimatna, kalah ka anu
sejen anu metik nimatna teh. Atuh beunghar
ge cumah, tur henteu adil eta teh!
3 Teu mustahil aya anu boga anak nepi ka
saratus sarta umurna panjang. Tapi keur
naon ari teu karasa genahna mah. Heug teh
deui ana paeh dikuburna henteu sapantesna.
Ceuk kami mah mending keneh orok udul.
4 Sabab ari orok udul mah datangna mubadir,
iangna teu kanyahoan, nya tuluyna mah
dipopohokeun.
5 Orok anu kitu memang teu kungsi-kungsi
acan nenjo caangna beurang, teu kungsi
nyaho hirup teh kumaha, tapi sahenteuna
geus pinanggih jeung kareureuhan.

6 Nya mending eta ti batan jelema nu tadi
mah, anu hirupna teu kungsi meunang
kanimatan, najan umurna upamana nepi
ka dua rebu taun oge. Da tungtungna mah
duanana oge sarua datangna teh ka tempat
nu eta.
7 Jelema digawe teh keur ngaulaan
beuteung, kitu ge weleh teu ngarasa cukup.
8 Naon atuh leuwihna nu binangkit ti anu
gejul? Naon deui paedahna jelema miskin anu
hade lampahna?
9 Cumah bae, ibarat ngudag angin. Mana
sing tarima ku nu geus aya, ulah hayang
leuwih loba.
10 Sagala rupa enggeus lila ditangtukeun
diatur yen kudu kitu, sarta urang nyaho yen
moal aya jalma anu bisa ngalawan ka nu
leuwih kuat.
11 Beuki ngalawan beuki mubadir, moal
matak leuwih genah.
12 Na saha atuh anu nyaho kumaha kuduna
nu panghadena ari jelema, enggoning hirupna
anu nya ngan sakeudeung nya mubadir teh,
anu ukur ngolebat kawas kalangkang? Na
saha anu nyaho ti ayeuna baris kumaha
engke ari geus paeh?

7 1 Mending oge ngaran seungit ti batan
seuseungitan anu marahal. Poean ajal
leuwih hade ti batan poean wedal.
2 Mending indit ka nu kapapatenan ti batan
ka nu hajat, malak mandar urang teh anu

hirup keneh eling, yen umur urang oge
didago-dago ku ajal.
3 Mending nalangsa ti batan suka, najan
matak surem parangi tapi matak tambah
nyaring pikir.
4 Anu sok meleng kana kabagjaan bae mah
gejul. Nu lantip mah tara mopohokeun paeh.
5 Mending diweweleh ku nu lantip, ti batan
dipuji ku anu gejul.
6 Jelema gejul seurina teh ibarat cucuk
kaduruk, merepet taya hartina.
7 Jalma lantip anu ngabobodo, eta pohara
gejulna. Pacuan daek nampa panyogok,
matak ruksak ahlak.
8 Ahir tina hiji perkara leuwih hade ti batan
ngamimitianana. Mending sabar ti batan
gumede.
9 Kudu bisa ngadalian amarah, sabab
barangasan mah tabeat jelema gejul.
10 Kade ulah nanya, "Naha nya baheula mah
jaman teh leuwih hade ti batan ayeuna?"
Nanya kitu teh belegug.
11 Hirup teh kudu boga hikmah. Boga hikmah
mah sarua jeung boga pusaka,
12 sarta sarua jeung boga duit, matak aman
pipikiran. Komo deui untungna lamun boga
kanyaho kana hikmah, matak salamet hirup.
13 Dadamelan Allah teh lenyepaneun. Cik,
saha anu bisa ngalempengkeun anu ku Allah
geus dibingkengkeun?

14 Kabagjaan tarimakeun ku rasa sukur,
kasusahan tarimakeun ku rasa eling yen boh
kasusah boh kabagjaan, eta teh kersaning
Allah. Saestuna manusa mah moal bisa
nganjang ka pageto.
15 Dina hirup kami anu mubadir tea kami
nenjo anu saperti kieu: Jelema nu bener laku
lampahna bet tiwas, ari nu jahat tetep bae
hirup.
16 Jadi, ulah hade-hade teuing, ulah
bijaksana-bijaksana teuing. Rek maehan
maneh?
17 Sabalikna jahat teuing ulah, gejul teuing
ulah, na kitu hayang paeh memeh mangsa?
18 Singkiran eta teh duanana, dibarung ku
rasa sieun ku Allah, tangtu mulus sagala
panglaku.
19 Jalma saurang tapi boga hikmah, bisa
ngungkulan kamampuh sapuluh jelema anu
marentah kota.
20 Di dunya moal aya jelema anu bener
sapapanjangna teu kungsi milampah salah.
21 Ulah sok openan ka omong batur, boa
teuing anjeun oge keur diupat ku badega
sorangan,
22 tur anjeun tangtu rumasa yen anjeun oge
sering ngupat ka nu lian.
23 Eta sagala perkara ku kami diuji ku
kapinteran. Nya eta, kami teh ari pinter
hayang, kahontal mah henteu.

24 Na saha atuh jelemana anu nyaho kana
hartining hirup? Moal kateuleuman ku
jero-jerona, moal katepi ku pangarti.
25 Tapi kami leukeun diajar jeung nyiar
kanyaho, hayang meunangkeun hikmah,
hayang bisa ngajawab pananya hate, hayang
nyaho kumaha jahatna jeung kumaha gejulna
ari kabodoan teh.
26 Kami manggihan hal anu leuwih getir ti
batan pati, nya eta: awewe. Cinta awewe mah
ngeurad, ibarat heurap atawa tataheunan.
Ngarangkulna teh ibarat rante nu rek
ngabarogod. Nu baris karingkus teh jelema
dosa, ari anu tuhu ka Allah mah moal
beunang.
27 Hal ieu, saur Ahli Pikir, kapanggihna ku
kami saeutik-saeutik sajeroning keur neangan
pijawabeun tea.
28 Kami teu manggih deui pijawabeun lian
ti eta. Tina sarebu, ngan manggih saurang
lalaki anu pantes diajenan, tapi ti awewe mah
teu manggih saurang-urang acan.
29 Walhasil ngan ieu pamanggih kami teh:
Dipidamelna ku Allah mah urang teh wajar
jeung basajan; jadi ruwet pajurawet soteh ku
urang sorangan.

8 1 Ngan jelema anu lantip anu bisa
ngarti kana sagala perkara. Kalantipan
teh ngabearkeun parangi, ngajauhkeun
camberut.

2 Estokeun timbalan raja, tapi ulah
gampang-gampang ngedalkeun kaul ka Allah.
3 Raja mah sagala wenang. Anu matak urang
sing jauh ti payuneunana, ulah ngadeukeutan
tempat anu sakitu matak bahlana.
4 Raja mah sagala tindakanana reujeung
kawasa, sakersana moal bisa dipungpang.
5 Sapanjang urang ngesto kana timbalanana
tangtu salamet. Jelema anu lantip mah
nyaho kumaha kuduna, jeung iraha waktuna
ngalampahkeunana.
6 Sagala rupa oge dilampahkeunana teh
kudu ninggang dina mangsana, keuna kana
carana. Orokaya urangna, kanyaho teh ngan
saeutik pisan.
7 Moal aya saurang-urang acan anu
nyahoeun ka nu bakal kajadian, tur moal aya
anu bisa ngabejaan.
8 Moal aya saurang-urang acan anu
bisa nyandet atawa ngulur-ngulur waktu
pipaeheun. Moal aya anu bisa sumingkir tina
hal eta najan diakalan kumaha oge.
9 Ieu kabeh kanyahoan ku kami sajeroning
mikiran kajadian-kajadian di ieu dunya. Di
dunya mah geuning aya sawatara jelema anu
nyarangking kawasa, ari nu sejenna sangsara
ku lantaran kakawasaan maranehna.
10 Kami geus nenjo jelema-jelema jahat
dikalubur, ku nu marulang tas nguburkeun
teh kalah ka diparuji tur di lemburna pisan,

tempat nu jarahat tea nyarieun kajahatan.
Estuning mubadir!
11 Naon sababna jelema-jelema
garampangeun bae nyieun kajahatan
teh? Nya meureun, da kajahatan teh teu
buru-buru dihukum.
12 Atuh nu jarahat teh laluasa, da migawe
kajahatan ratusan kali ge salamet bae. Euh
enya, aya anu ngomong kieu, "Mun maneh
sieun ku Allah tinangtu mulus rahayu.
13 Nu jahat mah moal jamuga, hirupna teh
ibarat kalangkang, bakal paeh ngora-ngora,
lantaran teu sieun tea ku Allah."
14 Tapi ieu teh mustahil. Geura pek tengetan
kajadian di alam dunya: Geuning sok aya
jelema hade bet nandangan hukuman anu
kuduna ditibankeun ka jelema anu jahat,
ari anu jahatna kalah ka meunang ganjaran
hancengan jelema nu hade tea. Ceuk kami ge
mubadir.
15 Nu matak kami mah yakin jelema teh kudu
nyenangkeun maneh, dahar, nginum, jeung
nyenangkeun awak, da ngan sakitu-kituna
kasenangan hirup mah. Sahenteuna, kitu-kitu
bae mah meureun bisa sajeroning susah
payah di alam dunya teh, sapanjang hirup
paparin ti Allah ka dirina.
16 Unggal kami nyoba-nyoba hayang pinter
ambeh nyaho kana kajadian-kajadian di
dunya, hasilna teh kieu: Najan mikir beurang
peuting,

17 angger bae teu ngarti-ngarti ka anu
dipidamel ku Allah teh. Sakumaha diulikna
ge taya petana kateuleuman. Nu palinter ge
ngan ngakuna bae nyaho soteh, nyahoeun
mah henteu.

9 1 Nya lila nya bangga mikiran hal eta
teh. Seug bae ngarasa yen polah jelema
palinter jeung balener teh, kitu deui kanyaah
jeung kangewana, kabeh aya dina cangkingan
Allah. Taya nu bisa nyaho naon nu bakal
kasanghareupan teh.
2 Saurang ge taya bedana, sarua pada keuna
ku papasten anu sarua, nu jahat, nu bageur,
nu hade, nu goreng, nu nyekel agama, nu
henteu, nu mere kurban, nu henteu. Nu hade
taya leuwihna ti nu doraka, nu ngangkat
sumpah taya bedana ti nu henteu.
3 Kabeh jelema papastenna sarua. Tah nya
ieu pisan nu mawa apes kana sagala kajadian
di dunya teh. Sapanjang hirupna pikiran
jelema teh pinuh ku rupa-rupa kadorakaan
jeung paniatan anu garelo, nyaho-nyaho hos
paeh ngadadak.
4 Tapi sing saha anu kaasup kana mahluk
hirup, eta aya keneh harepan. Sabab mending
keneh anjing hirup ti batan singa paeh.
5 Nu hirup mah nyaho yen bakal paeh. Ari nu
paeh mah teu nyaho naon-naon, geus taya
pangajina, geus les kapopohokeun.

6 Kanyaahna, kangewana, timburuna, kabeh
kabawa paeh, moal bisa cumarita deui dina
sagala anu kajadian di dunya.
7 Anu matak mending bek dahar, pek geura
senang-senang, leguk inum anggurna, geura
sukan-sukan, da ku Allah ge diridoan.
8 Sing senang, sing gumbira sapapanjangna.
9 Enggoning ngalakonan hirup anu mubadir
teh hirup paparin ti Allah tea pek pake
senang-senang jeung pamajikan. Poe-poe
anu mubadir teh anggur pake ngabagjakeun
awak, sabab ngan eta buruhna tina hese
cape.
10 Naon anu dipigawe, pigawe enya-enya,
da ari geus paeh mah moal bisa obah-obah
acan, moal bisa mikir, moal aya kanyaho,
moal pinter. Pasti kasorang eta teh engke.
11 Aya deui anu kasaksi ku kami: Di dunya
mah nu tarik lumpatna ge tara salawasna
meunang balap. Nu gede wawanen tara
salawasna unggul tarung, anu pinter tara
salawasna bisa nyiar kipayah, anu encer
uteukna tara salawasna bisa beunghar,
anu boga kamampuh tara salawasna
meunang pangkat luhur, kawantu aya apesna
masing-masing.
12 Manusa taya nu nyaho kana papastenna.
Ibarat manuk anu kajiret ku tataheunan,
ibarat lauk anu karungkup ku heurap, urang
oge nyaho-nyaho geus kacerek ku apes.

13 Aya nu ku kami kasaksi, conto alus
ngeunaan anggapan jelema kana kapinteran.
14 Aya hiji kota leutik, jelemana ge saeutik,
diperangan ku hiji raja anu gagah. Eta raja
geus ngepung rek ngamimitian ngagempur
kuta.
15 Di dinya teh aya hiji jelema miskin, kacida
pinterna. Ku kapinteranana manehna bisa
nyalametkeun eta kota. Tapi manehna taya
pisan anu malire.
16 Ceuk kami mah kapinteran teh ngungkulan
kagagahan. Tapi kapinteran Ki Miskin teh bet
taya anu malire, ucap-ucapanana taya anu
ngabandungan.
17 Padahal ti batan ngadengekeun hahaokna
hiji pangereh ka anu garejul, mending
ngadengekeun pituah anu leuleuy ti anu
pinter.
18 Sabab kapinteran teh leuwih seukeut
batan gobang. Sabalikna nu doraka mah
najan ngan saurang ge matak ruksak
saniskara anu hade.

10 1 Ku bangke laleur sahiji minyak
seungit sabotol bau kabeh. Ku
kagejulan anu teu pira, tarekah ti nu
pangpinterna ge bisa gagal.
2 Jalma pinter mah sagawe-gawena
teh tangtu bener. Ari jalma gejul mah
gagaweanana ge teu puguh. Geus lumrahna
kitu,

3 kagejulanana ku jalma saliwat ge
bakal kanyahoan. Kaciri gejulna teh tina
kalakuanana keneh.
4 Ari diambek ku nu kawasa, ulah terus
menta eureun digawe. Ku sabar mah
kasalahan gede ge sok dihampura.
5 Kami geus nyaksian hiji kateuadilan anu
dilantarankeun ku para pangereh,
6 jalma bodo dibere nyekel kakawasaan, ari
jalma beunghar diluli-luli.
7 Kami kungsi nenjo jalma-jalma beulian
tarumpak kuda, ari pangagung laleumpang
cara jalma beulian.
8 Nyieun cubluk matak tigebrus, ngabongkar
tembok matak digegel oray,
9 digawe di pangalian batu matak kabentur,
meulah kayu matak kagencet.
10 Kampak mintul nu tara diasah, makena ge
kudu sataker tanaga. Nu matak ge samemeh
prak digawe kudu dipikiran heula carana.
11 Taya gunana boga jampe ngalilindeuk oray
ge ari geus kapiheulaan dipacok mah.
12 Ucap-ucapan jelema lantip nungtun kana
dihormat, ari biwir anu gejul mah matak
nyilakakeun dirina sorangan,
13 ari ngong ngomong ari ngaco, dina
tungtungna gejulna nataku.
14 Nu gejul mah sok ngeceblek. Taya jalma
anu nyaho bakal aya kajadian naon engke,
jeungna deui taya anu bisa ngabejaan bakal
aya kajadian naon sanggeus urang paeh.

15 Jalma anu bodona katotoloyoh nepi ka teu
nyaho jalan ka imah, hirupna teh kalah ka
cape.
16 Cilaka nagara, lamun rajana budak
kamari, lamun para pamingpinna sapeuting
jeput ngan sukan-sukan.
17 Bagja nagara, lamun rajana pageuh
kana putusanana, lamun para pamingpinna
dalaharna puguh dina waktuna, jeung daraek
nyaleser diri sarta nyegah kana mabok.
18 Jalma anu ku kedul-kedulna nepi ka
sangeuk menerkeun kenteng-kenteng acan,
imahna teh bocor bae, lila-lila ambrug pisan.
19 Pesta matak gumbira, cianggur matak
hegar. Tapi duanana ge ari teu ku duit mah
moal kasorang.
20 Ka raja mah ulah nyawad, najan ngan
diharewoskeun ge ulah. Ka nu beunghar ulah
nyempad najan di pangkeng sorangan ge, bisi
kadenge ku cakcak, heug bae diucah-aceh.

11 1 Pilukeun duit maneh kana usaha
batur sina golang, tan wande mere
untung.
2 Pelak modal di sababaraha tempat, malah
mun bisa mah melak modal teh sing loba,
geusan ngajaga dina bancang pakewuh, anu
datangna moal kanyahoan.
3 Tangkal rubuhna teh nurutkeun ka
mana condongna. Mega mendung ari geus
ngagarayot mah cur bae jadi hujan.

[4] Lamun arek pepelakan ngadadago heula
angin jeung musim bae mah atuh rek iraha
bisa cebna, panen-panen pimanaeun.
[5] Allah ngadamel sagala rupa, ku urang moal
kaharti maksad-Na, cara urang hamo ngarti
kumaha jabang bayi di jero kandungan bisa
ngamimitian hirup.
[6] Arek pepelakan mah ceb, ceb bae rek isuk
rek sore oge, da moal ngarti ieuh urang mah
kumaha pijadieunana, naha baris alus kabeh,
atawa nu mana nu bakal leuwih montok.
[7] Mutuh ku alus bisa ngararasakeun genahna
beurang nu caang teh.
[8] Tarimakeun hirup urang teh sataun-
sataunna. Tapi sing inget, najan sakumaha
lilana waktu hirup di alam dunya, waktu di
alam maot mah leuwih lila deui. Jadi taya
gunana hayang nyaho ka mangsa engke.
[9] Barudak! Umur ngora teh rarasakeun
nimatna. Sing galumbira meungpeung keur
ngora. Tedunan sagala kahayang, ayunkeun
kabeh karesep. Ngan kudu aringet, sagala
kalakuan maraneh teh engke baris dipariksa
ku Allah.
[10] Ulah ngukut kabingung, ulah miara
kasusah, da moal ngora saumur-umur.

12 [1] Ku sabab eta meungpeung keur
ngora, kudu eling ka Anu nyipta
maraneh, meungpeung tacan nincak kana
umur anu matak ripuh anu matak ngarasula,
"Hirup teh teu ngarasa bagja!"

2 Geus nepi ka kitu mah panonpoe, bulan,
bentang-bentang, katembongna asa surem,
asa mendung saendeng-endeng.
3 Leungeun paranti nakis bahaya geus
lilinieun, suku keker beuki hengker, huntu
kari saeutik jeung geus teu bisa dipake
meuweung, panon geus lamur.
4 Ceuli geus kurang denge, sora ti jalan
mah komo teu hawar-hawar acan. Sora
panggilingan, sora anu kakawihan, geus
mehmehan teu kadenge. Tapi ari keur sare ku
sora manuk ge kageuingkeun.
5 Ka tempat nu luhur-luhur asa lewang
asa paur, leumpang araringgis, buuk geus
bodas camutmut, mawa awak ge disesered,
sagala kahayang leungit. Tuluy ngajugjug
ka panungtungan bari diceungceurikan
sapanjang jalan.
6 Rantay perak bakal pegat, lampu emas
bakal tiguling, bakal peupeus, tali timba bakal
ngajemprung, gentong bakal bencar.
7 Jasad mulang jadi deui lebu, roh mulang ka
Allah anu maparin.
8 Mubadir, mubadir, saur Ahli Pikir, kabeh
mubadir.
9 Tapi ku sabab Ahli Pikir teh bijaksana, teu
weleh-weleh ngawurukkeun pamanggihna ka
bala rea, jeung ngulik siloka-siloka bari diuji
eusi-eusina.

10 Ahli Pikir geus ihtiar milih ucapkeuneun
anu matak genah, seug dituliskeun, sarta
dituliskeunana teh saestuna.
11 Pitutur jalma-jalma bijaksana teh saibarat
iteuk anu lancip paranti ki pangangon nuyun
domba-domba, sarta gunggungan siloka-
siloka teh lir paku anu nanceb pageuh. Eta
kabeh paparin ti Allah, hiji-hijina pangangon
nu ngangon urang.
12 Masing iatna bae hidep teh, anaking! Moal
aya tungtungna nulis buku teh, ari ngulik
popohoan teuing matak ruksak awak.
13 Minangka panutup, sarupa deui bae
ucapkeuneun teh: Sing sieun ku Allah,
estokeun sagala timbalana-Na, da pangna
Mantenna ngadamel manusa oge kitu maksud
pangersa-Na.
14 Sagala lampah urang boh hade boh
goreng, najan anu rikip buni ge baris
dipariksa ku Allah.

Kidung Agung

1 [1] Kidung anggitan Suleman. Endah taya
papadana.
[2] Wanoja: Hayang teuing abdi ku engkang
diambung, kadeudeuh engkang langkung
nimat ti batan anggur.
[3] Wawangen engkang raraos seungitna,
jenengan engkang lir lisah seungit
nyambuang. Wanoja mana nu ku engkang
teu kagembang.
[4] Cik atuh abdi teh iwat, duh sembahan
abdi, candak lebet ka kamar, bari dipapag
ku bagja, bakal jojoh nyacapkeun kasono.
Wanoja mana nu ku engkang teu kagembang.
[5] Leuh wanoja-wanoja Yerusalem, hideung
oge kuring teh geulis, hideung siga kemah
urang Kedar, endah siga lalangse-lalangse
karaton Suleman.
[6] Tong ditelek-telek hideungna, kawantu
kuring mah tuman kapoe, tur jadi purah
tadah carek dulur-dulur, purah tunggu kebon
anggur, awak teh geus teu kaurus.
[7] Duh panutan cik wartosan, di mana
engkang nya ngangon, di mana ngaubkeun
domba-domba ari sonten? Na abdi milarian
engkang teh kedah ngaprak ka tengah
kumpulan domba anu lian?

8 Nonoman: Leuh bentangna wanoja, karah
teu uninga tempatna? Sae tuturkeun bae
tapak domba-domba, pilari sampalan keur
embe-embe enung caket kemah-kemah
tarukang ngangon.
9 Jungjunan, enung lir ibarat kuda bikang
anu narik kareta raja Mesir.
10 Rambut enung aya ku endah, tinggilisir
kana damis, ngarumbay kana tenggek lir
ranggeuyan mutiara.
11 Engke enung dipangnyieunkeun
kangkalung emas, ditarapang ku perak.
12 Wanoja: Sang raja ebog dina bale-
bale, seuseungitan pake abdi kaangseu
angin-anginan.
13 Barang gabrug anjeunna kana harigu,
kaangseu salirana seungit emur.
14 Anjeunna lir ranggeuyan kembang pacar,
anu beukah di kebon anggur di Engedi.
15 Nonoman: Ku geulis enung, jungjunan,
soca enung ngenclong ku cahaya cinta!
16 Wanoja: Ku kasep engkang teh, panutan,
engkang teh estu pikaresepeun abdi! Kangge
ebog, tuh katilna jukut hejo anu ngampar.
17 Keur minangka tihang bumina kai kiputri.
Keur minangka lalangitna tangkal camara.

2 1 Abdi mah mung ukur kembang alas
ti Saron, kembang bakung ti lengkob
gunung.
2 Nonoman: Enung ibarat bakung di rungkun
cucuk, pangmencrangna ti para wanoja.

3 Wanoja: Dibanding sareng nonoman lian,
panutan abdi lir tangkal jeruk di leuweung
kakayon. Abdi betah ngiuhan handapeunana,
buahna kalintang amisna.
4 Ku anjeunna kuring dicandak kana pestana,
diumbul-umbulan ku kageugeutna.
5 Cik pulihkeun bayu kuring ku kismis,
segeran ku jeruk, kawantu kuring keur
lanjung nandangan wuyung.
6 Sirah kuring disangkeh ku panangan
kiwana, panangan tengenna pageuh
ngarangkul.
7 Wanoja-wanoja Yerusalem, aranjeun kudu
jarangji, sumpah demi uncal anu rikat jeung
demi uncal bikang ulah rek ganggu kana
kacinta kuring jeung anjeunna.
8 Wanoja: Ngeng kadenge gentra panutan,
anjeunna eukeur ka dieu, lumpat ngambah
pagunungan, ngaluncatan pasir-pasir rek
neang kuring.
9 Lumpatna tinanding uncal bikang, rikat
lepas kawas uncal jalu. Tuh geus aya luareun
kuta, nempo tina kisi-kisi, tembong gurilap
socana luareun jandela.
10 Anjeunna ngagentraan ka kuring.
Nonoman: Ka dieu atuh, enung! Sumping
atuh ka engkang, jungjunan!
11 Musim ngijih geus kasilih, musim hujan
geus kaliwat.

12 Di tepis wiring kekembangan barareukah,
jalma-jalma tinghaleuang; di tegalan tikukur
patingarengguk.
13 Buah kondang geus arek arasak, hawa
meleber ku seungitna kembang anggur. Ka
dieu atuh, enung! Sumping atuh ka engkang,
jungjunan!
14 Enung ibarat japati, nu keur nyumput dina
gowok batu karang. Engkang hayang neuteup
endahna raray enung, hayang nguping sora
enung nu halimpu.
15 Urang ngepung ajag, ajag-ajag leutik, bisi
ngaruksak pelak anggur urang anu eukeur
karembangan.
16 Wanoja: Jungjunan kuring teh anu kuring,
diri kuring anu anjeunna. Anjeunna ngangon
dombana di antara kembang bakung,
17 tugur nepi ka bray beurang, nepi ka poek
kasilih ku caang. Geura mulih, panutan,
masing rikat kawas uncal bikang, masing
gancang lir uncal jalu di pagunungan Beter.
3 1 Saban peuting, ari di ranjang geus
sare, anjeunna kaimpi bae, kaimpi keur
diteangan, weleh teu kapanggih bae.
2 Diaprak saluluar kota, dilongok ka jalan
jeung jajahan, disusul ka lulurung, haben bae
diteangan, tapi lebeng teu kapanggih.
3 Anggur tepung jeung nu ngaronda, ku
kuring ditanya, "Manawi pendak sareng
panutan kuring?"

4 Tapi henteu lila ti harita, ana gok teh
anjeunna kapanggih. Gabrug dirangkul
tipepereket, henteu dilesotkeun deui, tuluy
diajak ka bumi ibu, sup ka pangkeng tempat
kuring dijurukeun.
5 Wanoja-wanoja Yerusalem, aranjeun kudu
jarangji, sumpah demi uncal anu rikat jeung
demi uncal bikang, ulah rek ganggu kana
kacinta kuring duaan.
6 Wanoja: Naon itu anu mumbul ti lebah
gurun, jiga haseup ngebun, tur kasawur
ku seungit dupa jeung emur, sarupaning
seuseungitan dagangan para sudagar?
7 Leuh geuning Suleman, sumping nitihan
jampana, dikawal ku genep puluh prajurit,
prajurit-prajurit petingan Israil,
8 kabeh oge jago ulin pedang, ahli jurit
tukang tarung, masing-masing nyoren
pedang, taki-taki tina bahlaning peuting.
9 Raja Suleman nitihan jampana, tina kai
kelas hiji,
10 tihang-tihangna dilakop perak, tiungna
disulam emas, babantalna disarungan
lawon wungu, endah lemes beunang ninun
putri-putri Yerusalem.
11 Heuy, wanoja-wanoja Sion, yap nongton
Raja Suleman. Anjeunna nganggo makuta,
ibuna ku anjeun nu nerapkeunana, dina
poean rendenganana, poe kabagjaanana.

4 1 Nonoman: Ku geulis enung, jungjunan!
Soca enung sakitu dicindung, tembong

cureuleuk nyengcelak. Rambut ombak-
ombakan lir embe-embe keur tarurun ti
pasir-pasir Gilad.
2 Waos enung bodasna tinanding domba-
domba anu nembe dimandian tas dicukuran,
pepek jangkep beres roes, taya cocengna.
3 Lambey enung beureum lir rara sakelat,
ana emut sasauran ku lucu matak tibelat.
Damis enung ngalangkang jeroeun cindung.
4 Tenggek enung mulus lir munara Daud,
rantuyna kangkalung enung sarupi sarebu
kepeng nu ngagarantung.
5 Pinareup lir dua uncal bikang, uncal kembar
nu keur nyaratuan di tegal bakung.
6 Engkang rek ngarereb di pasir emur, di
pasir menyan, tepi ka bray beurang, poek
kasilih ku caang.
7 Ku geulis enung, jungjunan; estu taya
kuciwana!
8 Yap enung panganten, jeung engkang
urang miang ti Pagunungan Libanon, urang
sareng ti Libanon. Yap lungsur ti puncak
Gunung Amana, ti Gunung Senir jeung ti
Gunung Hermon, tempat singa reujeung
kerud.
9 Paneuteup enung, duh rayi panganten,
katut kangkalung na tenggek enung, geus
ngabandang hate engkang.
10 Kadeudeuh enung ka engkang, estu nimat
karaosna, duh enung, rayi panganten. Kacinta
enung karasana langkung nimat ti batan

anggur, seuseungitan enung langkung leleb ti
batan wawangian lianna.
11 Lambey enung semu amis lir madu, ilatna
nyakclakan susu jeung madu. Raksukan
nyebarkeun seungitna Gunung Libanon.
12 Kakasih engkang rayi panganten, ibarat
taman tutupan, nu dikikis sakuriling, lir
cinyusu nu dipager.
13 Pinuh ku pepelakan, lir pakebonan dalima,
nu buahna pangeunahna. Kitu deui kembang
pacar, akar wangi,
14 jahe, koneng, tiwu, kayu manis, kitu deui
rupa-rupa menyan. Emur, kayu garu, jaradi
di dinya, katut rupa-rupa wawangian nu
pangseungitna.
15 Cinyusu ngaburial nyaian eta kebon, kitu
deui susukan, ngagolontor ti Pagunungan
Libanon.
16 Wanoja: Hudang, he angin kaler, angin
kidul, tiup kebon kuring, sina nyambuang
seungitna. Muga-muga kakasih kuring
sumping ka kebonna, sarta nuang bubuahan
nu pangeunahna.

5 1 Nonoman: Enung, rayi panganten, ieu
engkang datang ngalanglangan taman,
mupu emur, ngala dupa, nguyup madu,
ngadahar para nyiruan, nginum anggur,
nguyup susu. Wanoja-wanoja: Batur-batur
nu keur gandrung, geura dalahar leueut
sawaregna, nepi ka giung ku cinta!

2 Wanoja: Ari mondok, hate mah teu weleh
nyaring, ngimpi panutan ngetrokan panto.
Nonoman: Buka panto enung, jungjunan,
pupujan ati, japati engkang, ieu engkang,
sirah cipruk ku ciibun, buuk kulimis ku
cireumis.
3 Wanoja: Kumaha da parantos cucul-cucul,
naha kedah dangdos deui? Suku parantos
beresih, naha kedah kokotoran deui?
4 Panutan kuring nyekel kana gagang panto,
hate mani ratug dumeh anjeunna deukeut.
5 Kuring ngojengkang arek mangmukakeun
anjeunna. Leungeun dibalur ku emur, ramo
diolesan ku minyakna, kolotrak ngalaan tulak.
6 Bray panto dibuka, rek ngabageakeun. Har,
anjeunna geus teu aya. Hanas geus sono
kana soantenna! Ku kuring diteangan, tapi
teu kapanggih, digeroan taya waleranana.
7 Kuring kapanggih ku nu keur ngararonda
kota, malah terus diteunggeulan mani
raraheut, karembong oge disosoeh ku nu
ngajaraga kuta.
8 Wanoja-wanoja Yerusalem, aranjeun kudu
jarangji, lamun pareng patepang sareng
kakasih kuring, pangwartoskeun yen kuring
kagegeringan.
9 Wanoja-wanoja: Nyai, bentangna para
wanoja, kakasih Nyai teh memangna benten
ti nu sanes? Naon luar biasana teh, nepi ka
kuring sarerea kudu jangji?

10 Wanoja: Kakasih kuring teh nya kasep nya
gagah, mencil sahiji tina salaksa.
11 Rarayna lemes sarta marahmay, rambutna
panjang ombak-ombakan, hideung meles
ngabangbara.
12 Socana jeg japati nu eunteup di sisi
susukan, lir japati beunang ngamandian ku
cisusu, eunteup sisi walungan.
13 Damisna saendah taman, nu pinuh ku
tangkal ubar-ubaran reujeung samara.
Lambeyna lir kembang bakung, anu leucir ku
minyak emur.
14 Pananganana mutuh sampurna, nganggo
lelepen anu aya permatana. Salirana lir tina
gading, anu dipasieup ku batu nilem.
15 Wentisna lir tihang marmer anu napak
dina tatapakan emas. Anjeun mutuh nya
agung, lir Gunung Libanon, pinuh ku kiputri
nu laluhur.
16 Mun dicium tea mah lambeyna bangun
amis, sagalana matak kabungbulengan. Tah
kitu kakasih kuring teh, he wanoja-wanoja
Yerusalem!

6 1 Wanoja-wanoja: Di lebah mana ngilesna
panutan teh, leuh bentangna para
wanoja? Ka lebah mana angkatna, kuring
sadaya seja mantuan neangan.
2 Wanoja: Angkatna mah ka kebonna,
ka petakan wawangian, kersana sumeja
ngangon bari metik kembang bakung.

3 Nya anjeunna panutan ati, ieu kuring
kakasihna. Ngangonna teh lebah dinya, di
antara kembang bakung.
4 Nonoman: Ku geulis enung jungjunan,
sarupi jeung Yerusalem, sari rasmi sarupi
jeung kota Tirsa, matak rumenghap nu ningal
lir ningal eta dua kota anu agung.
5 Gilerkeun soca enung ka palih ditu,
paneuteupna ngabandang engkang. Rambut
ombak-ombakan lir embe-embe keur tarurun
ti pasir-pasir Gilad.
6 Waos enung bodasna tinanding domba-
domba anu nembe dimandian tas dicukuran,
beres roes pepek jangkep, taya nu coceng.
7 Damis enung ngalangkang jeroeun
cindung.
8 Keun bae raja mah rea geureuhana ge,
prameswari genep puluh, parekan dalapan
puluh, mojang herang pirang-pirang.
9 Ari nu dipikacinta ku kuring mah ngan hiji,
nu geulisna lir japati putra tunggal ibuna
anu pang dipikanyaahna pamujian para istri,
malah dialem ku prameswari, ku parekan kitu
deui.
10 Itu saha nu ngagebray tanding pajar, mani
ngempray tanding bulan, mancurna tanding
sang surya?
11 Kuring datang ka kebon kanari,
ngalanglang tutuwuhan anu keur marentik
di lengkob, ngaroris sirung anggur, jeung
ngilikan dalima nu karembangan.

12 Engkang teh ngadegdeg, nataku sonona
ka enung, lir kusir kareta perang nu hayang
geura prung tarung.
13 Wanoja-wanoja: Cobi ngibing, cobi ngigel,
leuh mojang Sulam, bade ditongton ku
kuring sadaya. (6-14) Wanoja: Naha bet
harayang ningal kuring ngigel di antara
barisan panongton?

7 1 Nonoman: Duh ku agung, enung teh
terah linuhung. Sampean mutuh ku
sieup tur payus nganggo selop. Bitis lir jaksi
sajantung, lir beunang masieup seniman.
2 Udel lir cacangkir cekong moal bahe anggur
nu jadi eusina. Lambut lir tumpukan gandum
diriung ku kembang bakung.
3 Pinareup siga uncal sakembaran, siga uncal
bikang papasangan.
4 Tenggek lir munara gading, soca lir empang
di kota Hesbon deukeut gapura eta kota gede.
Pangambung lir munara Libanon anu nanjeur
neuteup ka Damsik.
5 Mastaka dangah lir Gunung Karmel,
rambut ririakan, cahayaan, lemes lir sutra,
kaendahanana sanggup ngunduh jajantung
raja.
6 Ku manis enung, ku geulis! Sugri pangemat
cinta, di enung nyampak sadia.
7 Salira lampanyat lir tangkal korma,
pinareup lir ranggeuyan buahna.
8 Eta korma engke arek ditaekan arek
diunduh buahna. Pinareup enung lir rantuyan

buah anggur. Seungit napas enung, seger lir
serengna jeruk.
9 Baham enung saibarat cianggur petingan.
Wanoja: Saupama kitu, eta anggur baris
ngocor ka panutan baris nyegeran lambeyna
baris maseuhan waosna.
10 Da kuring anu anjeunna, nu teu kendat
mikatineung.
11 Mangga panutan, urang iang ka padesan,
urang ngendong di tegalan,
12 ngarah enjing-enjing pisan bisa ningalian
pelak anggur, parantos marentik atawa tacan,
kembangna parantos beukah atawa tacan.
Kitu deui dalima, parantos pentilan atawa
tacan. Tah di dinya, abdi sumeja ngalayanan
kacinta engkang.
13 Engke ku engkang kaangseu seungitna
tangkal arak katut bubuahan nu raraos,
parantos aya caket panto, nu anyar sareng nu
parantos lami, kenging abdi nyimpen haturan
engkang, jungjunan!
8 1 Leuh, mun seug engkang teh lanceuk
teges, anu sami-sami nginang ka pun
biang! Meureun saban patepang di jalan
najan ku abdi dirangkul, moal aya nu nyela.
2 Heug ku abdi teh dipontel, diajak mulih,
ngarah abdi ku engkang diwulang perkawis
cinta. Engkang dihaturanan leueuteun,
manisan anggur sareng cai dalima.
3 Bari engkang nanggeuy sirah abdi ku
tangan kiwa, tangan nu tengen ngusapan.

4 Wanoja-wanoja Yerusalem, aranjeun kudu
jarangji, ulah rek ganggu, kana kacinta kuring
duaan.
5 Wanoja-wanoja: Saha ieu wanoja nu
sumping ti gurun keusik, pakaleng-kaleng
jeung kageugeutna? Wanoja: Di handapeun
tangkal apel, tilas engkang kapungkur
dibabarkeun, engkang ku abdi digeuingkeun.
6 Hate engkang ulah dibuka iwal pikeun abdi.
Tong kantos ngarangkul wanita lian, iwal ti
ka diri abdi. Cinta teh bedas lir malakalmaot,
geter birahi teh rosa lir ajal pati. Ana
eta parantos hurung, nguntab-nguntab lir
muntabna seuneu.
7 Geus hamo kalis ku cai, mo kaceot ku
walungan. Jalma nu wani-wani meuli cinta ku
dunyabarana, geus tangtu dilelewean.
8 Dulur-dulur nyi mojang anu lalaki: Adi
urang lanjang leutik budak keneh, susuna
ge acan ngeusi. Rek kumaha peta urang ka
manehna, samangsa aya nu ngalamar?
9 Upama eta teh kuta, urang adegan munara
perak, upama eta teh panto, urang tulakan
make tulak kai kiputri.
10 Wanoja: Ieu kuring teh kuta, susu kuring
lir munarana. Panutan kuring yakin, yen
lamun jeung anjeunna, tangtu kuring bakal
bagja.
11 Nonoman: Suleman kagungan kebon
anggur di Baal Hamon. Disewakeun ka para

patani, sewaanana masing-masing sarebu
uang perak.
12 Suleman nampa uang sewa sarebu-
sarebu, kacoceng ku mere untung ka nu
nyarewa masing-masing dua ratus. Kebon
anggur kuring mah kuring sorangan anu
ngurus.
13 Enung, ieu rerencangan engkang, ceulina
mani rarancung, pada-pada hayang nguping
sora enung ti jero taman.
14 Wanoja: Enggal engkang, geura gasik-
gasik sumping, masing rikat tinanding uncal
bikang, gancang cara uncal jalu ngora,
lungsur ti gunung nu pinuh ku tangkal
samara.

Yesaya

1 [1] Ieu kitab eusina dawuhan-dawuhan Allah
ngeunaan nagara Yuda jeung Yerusalem,
anu diwahyukeun ka Yesaya putra Amos
jaman eta nagara diparentah ku Raja Usia,
Raja Yotam, Raja Ahas, jeung Raja Hiskia.
[2] PANGERAN ngadawuh, "Eh bumi jeung
langit, darengekeun ieu dawuhan Kami.
Barudak anu ku Kami digedekeun geus
ngalawan ka Kami.
[3] Sapi wawuheun ka anu bogana, kalde
ingeteun dibawa nyatuan ka mana ku
dunungananana. Eta leuwih harideng ti batan
umat Kami Israil, anu henteu nganyarahokeun
ka Kami."
[4] Cilaka maneh eh bangsa anu doraka, eh
jalma-jalma anu garoreng jeung jarahat!
Maraneh bakal ngarempeyek katindihan ku
dosa-dosa! Maraneh nampik ka PANGERAN
Allah Israil anu suci, geus mariceun.
[5] Ku naon ngan ngaralawan bae? Harayang
dihukum anu leuwih keras? Eh Israil, sirah
maneh geus pinuh ku borok, hate jeung pikir
teu waras.
[6] Awak saluluar tina sirah nepi ka dampal
suku geus teu aya anu walagri, barisul,
carenang, baroleksek. Borok-borok maneh
can diberesihan, can dibulenan, can diubaran.

7 Nagara maneh geus ruksak, kota-kotana
jadi lebu. Tanah direbut ku batur, eusina
diburak-barik, maneh ngan bisa nenjokeun.
8 Tinggal Yerusalem, tapi eta ge enggeus
kakepung, geus taya hahalangna, kawas
saung di kebon anggur, kawas pondok di
kebon bonteng.
9 Cacak lamun PANGERAN Nu Maha Kawasa
teu kersa nyesakeun sawatara urang sina
salamet, tangtu Yerusalem oge geus tumpur
cara Sadumu jeung Gomora.
10 Eh Yerusalem, kalakuan rahayat maneh,
jeung kalakuan anu karawasa, teu beda
ti kalakuan urang Sadumu jeung Gomora.
Dengekeun ieu timbalan PANGERAN Nu Maha
Kawasa, regepkeun piwulang-Na.
11 Dawuhana-Na, "Marukan Kami rek kabita
ku kurban-kurban maraneh? Kami ge boga
domba, leuwih loba ti batan anu diduruk ku
maneh dikurbankeun ka Kami. Gemukna ge
leuwih alus ti batan gemuk sato-sato anu ti
maneh. Kami geus seubeuh teuing ku getih
sapi, getih domba, jeung getih embe.
12 Dititah ku saha maneh mawa tanda bakti
anu karitu ka Kami teh? Dititah ku saha
maneh nincakan Bait Kami?
13 Teu guna maneh mawa pangabakti oge.
Kami ijid kana bauna eta beubeuleuman
maneh! Kami ijid kana Pesta Bulan Anyar,
kana Sabat, jeung kana kumpulan-kumpulan

ibadah maneh, lantaran geus kalampud ku
dosa maneh.
14 Kami geus ijid kana eta Pesta Bulan
Anyar jeung kana hari-hari besar maraneh,
ngabangbaluhan bae Kami, nyapekeun.
15 Kami arek ngabalieur lamun maraneh
nadahkeun doa. Rek ngadaroa sakumaha
rosana ge ku Kami moal ditolih. Sabab
maraneh nadahkeun leungeun anu lamokot
ku getih.
16 Beresihan heula diri. Eureunan kalakuan
anu doraka teh. Eureun nyieun dosa,
17 lampahkeun anu bener. Usahakeun
sangkan kaadilan terap. Belaan anu sangsara.
Belaan hakna budak pahatu. Tangtayungan
randa-randa."
18 PANGERAN nimbalan, "Hayu urang
padukeun. Maraneh teh geus lestreng ku
dosa, tapi ku Kami rek disina bodas beresih.
Najan dosa maneh nepi ka beureum kawas
getih, bakal jadi bodas kawas kapas.
19 Lamun narurut ka Kami, sagala pibagjaeun
nu aya di ieu tanah ku maraneh tangtu
kapetik.
20 Sabalikna lamun teu narurut, cilaka,
tangtu dibasmi. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN."
21 Kota anu bareto sakitu satiana teh
kalakuanana geus kawas dayang! Bareto
eusina teh jelema-jelema anu balener, ari

ayeuna ngan tinggal jalma-jalma tukang
maehan.
22 Eh Yerusalem, bareto maneh teh ibarat
perak, ayeuna mah geus teu hargaan. Bareto
mah saibarat anggur hade, ayeuna mah cai
biasa bae.
23 Para pamingpin anu aya di maneh
ayeuna kabeh tukang rusuh, ngabaturna ka
penjahat, darolog kana panyogok, lalapar ku
pangruruba. Di pangadilan cadu nulung ka
nu pahatu, paliyas nyoreang ka pangaduan
randa-randa.
24 Ku sabab kitu dengekeun ieu timbalan
PANGERAN Nu Maha Kawasa, Allah Israil,
"Maraneh musuh Kami, ku Kami arek dibales
supaya ulah musingkeun bae.
25 Kami arek meta. Maraneh arek
dimurnikeun sina beak karahana, sina leungit
kokotorna,
26 rek dibere deui pamingpin-pamingpin
jeung juru-juru nasehat anu hadena kawas
nu ti heula-heula. Mun geus kitu Yerusalem
bakal disebut kota ibadah, kota anu satia."
27 Ku sabab PANGERAN mah adil, kersaeun
nyalametkeun Yerusalem katut sakabeh anu
tarobat.
28 Sabalikna anu daroraka jeung ngalawan,
ku Mantenna tangtu ditundung, ditumpes.
29 Maraneh bakal kaduhung geus nyarembah
ka tatangkalan jeung nyieun kebon-kebon
anu husus pikeun dewa-dewa.

30 Maraneh bakal ngarangrangan cara
tangkal karamat anu geus rek paeh, lir kebon
teu meunang cai.
31 Lir kalakay bisa beak ku seuneu saenyay,
jalma-jalma anu karawasa tea oge bakal beak
ku kadorakaanana sorangan, moal aya anu
bisa ngeureunkeun ruksakna.
2 1 Ieu timbalan Allah, anu didawuhkeun ka
Yesaya putra Amos, perkara Yuda jeung
Yerusalem:
2 Engke ka hareup, gunung tempat Bait
Allah ngadeg bakal muncul pangluhurna,
mucunghul ngaluhuran pasir-pasir, bakal
kasaba ku loba bangsa.
3 Rahayat eta bangsa-bangsa bakal silih
ajak: "Hayu urang naranjak ka pasir,
pangcalikan PANGERAN, urang ka Baitna
Allah Israil. Engke urang ku Mantenna
diwulang pilampaheun, sangkan napak kana
jalan pituduh-Na. Sabab piwulang PANGERAN
teh datangna ti Yerusalem, ngandika-Na ka
umat-Na teh ti Sion."
4 Mantenna bakal memeres perkara bangsa-
bangsa galede. Maranehna bakal ngarobah
pedangna jadi wuluku, tumbakna dijieun
arit. Bangsa-bangsa moal perang deui, moal
tatahar perang deui.
5 Eh turunan Yakub, hayu urang nyorang
jalan anu caang panuduhan PANGERAN!
6 Nun Allah, Gusti parantos miceun umat ku
anjeun, turunan Yakub. Tanahna pinuh ku

tukang sihir ti wetan sareng ti tanah Pelisti.
Rahayatna biluk kana adat bangsa batur.
7 Tanahna pinuh ku emas perak, harta
sisimpenanana teu aya watesna. Kudana
kacida seueurna, kareta perangna parantos
henteu kaetang.
8 Tanahna pinuh ku brahala, maranehna
nyarembah kana barang buatanana sorangan.
9 Kabehanana bakal direndahkeun jeung
dihinakeun. Nun PANGERAN, mugi ulah
dihampura maranehna teh!
10 Maranehna bakal marubus ka guha-guha
di gunung-gunung cadas, atawa ngarali
liang nyingkiran PANGERAN anu keur
bendu, nyingkahan pangawasa jeung
kamulyaana-Na.
11 Hiji waktu katakaburan jeung kaangkuhan
manusa bakal eureun, dibasmi. Ngan
PANGERAN anu bakal diagungkeun.
12 Dina waktu eta PANGERAN Nu Maha
Kawasa bakal ngarendahkeun sakur anu
aragung, anu aradigung.
13 Tangkal-tangkal kiputri di Libanon anu
laluhur, kitu deui tangkal-tangkal kiara di
tanah Basan ku PANGERAN bakal dibasmi.
14 Gunung-gunung nu laluhur kitu deui
pasir-pasir bakal diratakeun jeung taneuh.
15 Kitu deui munara-munara anu laluhur
jeung sakabeh kuta puri benteng.

16 Malah kapal-kapal anu panggaledena
jeung pangalusna ge bakal dikarem-
karemkeun.
17 (2:17-18) Katakaburan manusa bakal
eureun, kaadigungan bakal dibasmi. Brahala-
brahala bakal beak. Dina waktu eta ngan
PANGERAN anu bakal diagungkeun.
18 (2:17)
19 Jalma-jalma bakal nyarumput di guha-
guha di gunung-gunung cadas, atawa
ngarali liang nyingkiran PANGERAN anu
keur bendu, nyingkahan pangawasa jeung
kamulyaana-Na, mangsa Mantenna rawuh
seja ngoyagkeun jagat.
20 Dina waktu eta jalma-jalma bakal
ngalung-ngalungkeun brahala-brahala tina
perak jeung emas bubuatanana sorangan,
sina diruksak ku beurit cantung jeung lalay.
21 Lamun PANGERAN geus sumping rek
ngoyagkeun jagat, jalma-jalma bakal
nyarumput kana guha-guha di gunung-
gunung cadas nyingkiran PANGERAN anu
keur bendu, nyingkahan pangawasa jeung
kamulyaana-Na.
22 Nu matak ge ulah sok sumender ka
manusa. Bisa naon manusa mah!
3 1 Gusti, PANGERAN Nu Maha Kawasa,
ayeuna geus rek ngarampas sakur anu
jadi harepan urang Yerusalem jeung urang
Yuda. Mantenna geus meh ngarampas bahan
dahareun, cai,

2 para pahlawan, prajurit-prajurit, hakim-
hakim, nabi-nabi, tukang-tukang ramal,
ahli-ahli nagara,
3 angkatan perang, para pamingpin sipil,
ahli-ahli politik, jeung tukang-tukang jampe.
4 Urang dinya sina diparentah ku barudak
tanggung.
5 Maranehna bakal silih incer kana
piuntungeun. Barudak moal hormat ka
saluhureun, kuricakan moal serabeun ku anu
baroga pangkat.
6 Bakal aya waktuna baraya maksa baraya,
sangkan jadi kapala ngapalaan pada baraya,
pokna, "Urang keur kacida susahna. Tapi
anjeun baju-baju bae mah boga, anu matak
pek kapalaan baraya urang."
7 Tapi ceuk anu dititahna, "Embung! Kuring
bisa naon? Kuring oge teu beas, teu baju.
Ulah kuring kapala mah!"
8 Nya cilaka Yerusalem! Yuda nya kitu,
keur sakarat. Sagala ucap jeung lampahna
ngalawan ka PANGERAN. Ngagogoreng ka
PANGERAN geus teu dipinding-pinding deui.
9 Panerka-panerkana anu goreng natrat
katara dina ulatna. Dosana geus teu
disumput-sumput, geus cara dosa urang
Sadumu. Tangtu bakal carilaka, karingkus ku
dosana.
10 Ngan anu balener anu pisenangeun teh.
Eta mah dina sagala perkara babari, sagala
pagaweanana mulus hasilna.

11 Cilaka nu goreng lampah, bakal karingkus
ku kajahatanana.
12 Umat kami pada neungteuinganan ku
tukang ngarinjeumkeun duit, diperes ku anu
ngaharutangkeun. Eh umat kami, maraneh
teh dibawa sasar ku para pamingpin, nepi ka
geus teu nyaraho jalan mana anu bener.
13 PANGERAN geus sayagi muka perkara,
seja mutus urusan umat-Na.
14 Para kokolot jeung para kapala umat-Na
dibawa ka pangadilan, tuluy ku Mantenna
didakwa kieu, "Maraneh ngarampogan
kebon anggur. Imah maraneh pinuh ku
barang-barang beunang nyokotan ti nu
mariskin.
15 Maraneh teu wenang meres ka umat
Kami, teu meunang macikeuh kaom miskin.
Kitu timbalan Kami, PANGERAN Nu Maha
Kawasa."
16 PANGERAN ngadawuh, "Awewe urang
Yerusalem kacida garumedena. Leumpangna
mani darangah, bari gular-giler maen mata.
Ngalengkah diaced-aced semu ditenjrag-
tenjragkeun ngarah geulang-geulang dina
mumuncanganana tingkirincing.
17 Ku Kami rek dihukum, rek digundulan sina
lalenang."
18 Bakal aya waktuna, barang-barang
kaagulan awewe urang Yerusalem
ku PANGERAN dirampas: Perhiasan-

perhiasanana, kayaning gengge suku,
sasrangengean tarang, kongkorong,
19 jeung geulang. Kitu deui cindungna,
20 tiungna, jeung jimat peletna anu sok
diparake dina leungeunna jeung dina
cangkengna,
21 cingcin ramona, anting irungna,
22 pakean midangna, erokna, mantelna,
rajut peperenianana,
23 pakean jerona, saputanganna,
karembongna, jeung kukudungna anu
tinggarebay.
24 Urut awak sarareungit jadi bau, urut
diarangkin sutra jadi dibaleubeur ku lulub,
urut buuk aralus jadi garundul, urut dangdan
pipidangan jadi marake bubututan, urut
gareulis jadi garoreng patut matak era.
25 Pangeusi eta kota, najan anu panggagahna
kabeh bakal tiwas ku perang.
26 Panto-panto kota bakal tingharegung
humarurung, kotana ge pijadieun lir awewe
anu emok cameot dina taneuh awakna
sataranjang.

4 1 Dina mangsa eta awewe tujuhan bakal
marebutkeun lalaki hiji. Cararekna,
"Dahar pake abdi teh moal nyesahkeun,
dapon kersa bae akang jadi salaki. Mangga
abdi pihukum, parantos teu kiat ku kaisin teu
gaduh bae salaki."
2 Pidatangeun mangsa pepelakan jeung
tatangkalan di ieu tanah ku PANGERAN

dikersakeun alus jadina, nya galede
nya laluhur. Sakabeh urang Israil anu
masih saralamet bakal sarugema ku hasil
pepelakanana.
3 Unggal jalma di Yerusalem anu ku Allah
geus ditangtukeun salamet, bakal disebut
suci.
4 Eta bangsa ku Pangeran bakal dihakiman
kalawan kakawasaan, dimurnikeun.
Yerusalem bakal diberesihkeun tina sagala
kasalahan jeung rereged getih anu geus
ngocor di dinya.
5 Gunung Sion jeung sakur anu karumpul di
dinya, mun ti beurang ku PANGERAN bakal
dipayungan ku mega, mun ti peuting bakal
dicaangan ku cahaya anu ngempray. Sakuliah
kota bakal diauban ku kamulyaan Allah.
6 Kamulyaan Mantenna bakal jadi iuh-iuh eta
kota sangkan henteu kapentrang ku panas,
jadi tempat anu aman, paranti nyalindung ari
hujan jeung angin ribut.

5 1 Kaula boga hiji lagu, eusina nyaritakeun
sobat kaula jeung kebon anggurna.
Darengekeun, ku kaula rek dikawihkeun:
Sobat kaula kagungan hiji kebon anggur, di
hiji pasir nu subur.
2 Taneuhna geus diririduh, geus dipiceunan
batuna. Binih anggurna nu panghadena.
Ngadamel saung pikeun tutunggon, ngadamel
bak pameresan, ngantos buahna arasak. Ari
pek buahna haraseum.

3 Saur ki sobat, "Eh urang Israil jeung urang
Yuda! Coba kami jeung ieu kebon anggur
titenan mana nu salah.
4 Naha sugan kami salah migawena? Ku
naon ieu anggur teh bet haraseum kieu,
mencog tina panyangka?
5 Ayeuna maksud kami, perkara ieu kebon
anggur rek diruksak bae, sina diranjah dileyek
ku sato leuweung. Pagerna rek dicabutan,
tembokna arek dibongkar.
6 Sina dilindih ku eurih, pepelakanana moal
dipangkas, kebonna moal dikored, sina pinuh
ku cucuk jeung jukut hama. Malah mega ge
ku kami rek dicegah ulah sina ngahujanan."
7 Eta kebon anggur teh Israil, kagungan
PANGERAN Nu Maha Kawasa. Ari tangkal
anggurna nya eta Yuda. Kahoyong-Na
maranehna teh sing balageur, sing balener
kalakuan. Tapi kalah ka sakarep-karep, nepi
ka korbanna tingjarerit.
8 Cilaka maraneh! Haben mareulian imah
jeung tanah sakitu geus boga loba. Moal lila
deui ge rahayat mah geus moal aya anu boga
tempat, tinggal maraneh caricing sorangan di
ieu tanah.
9 Kaula geus ngadenge PANGERAN Nu Maha
Kawasa ngadawuh kieu, "Eta imah anu galede
teh bakal karosong.
10 Pelak anggur di kebon anu legana sapuluh
hektar, hasilna ngan jadi lima liter cai anggur.

Tina saratus liter bibit, hasilna ngan sapuluh
liter gandum."
11 Cilaka maraneh! Isuk-isuk ari hudang
ari gep kana inuman. Peutingna kitu keneh,
ngarinum nepi ka peuting datang ka marabok.
12 Ari sukan-sukan tara tinggal ti tatabeuhan,
kacapi, genjring, jeung suling, tapi kana
padamelan PANGERAN mah teu awas.
13 Ku sabab kitu maraneh bakal arindit
digiring jaradi tawanan. Kapala-kapala
maraneh bakal sakarat kalaparan, rahayat
biasa bakal paraeh lantaran halabhab.
14 Enggon nu paraeh sungutna geus calawak
rek nyantok maranehna. Menak-menak
Yerusalem ku eta dileglegan, dibarung ku
tingkoceakna jalma biasa.
15 Unggal jalma bakal nandang kahinaan,
sakur anu aradigung bakal ngahareluk.
16 PANGERAN Nu Maha Kawasa bakal
midamel kumaha pisaeeunana, ciri yen
Mantenna agung. Bakal ngahukum ka
umat-Na ciri yen Mantenna suci.
17 Urut kota-kota dipake nyaratuan ku anak
domba jeung anak embe.
18 Cilaka maraneh! Pamohalan leupas tina
dosa-dosa sorangan.
19 Ceuk maraneh, "PANGERAN teu geura
prak ngabuktikeun pangersa-Na ambeh
karasa ku urang. Allah Israil nu suci teh geura
prak atuh ngalaksanakeun papastiana-Na,
hayang nyaho kumaha pangersa-Na teh!"

[20] Cilaka maraneh! Goreng disebut hade,
hade disebut goreng. Caang ceuk maraneh
poek, poek ceuk maraneh caang. Puguh pait
pajar amis, puguh amis pajar pait.
[21] Cilaka maraneh, nganggap diri bijaksana
jeung kacida pinterna!
[22] Cilaka maraneh eh pahlawan-pahlawan
botol anggur! Ari keur ngucek-ngucek inuman
mani asa aing panggagahna, pangjagona.
[23] Padahal ku barang panyogok ge taluk,
nepi ka luas ngabebaskeun jalma jahat, tega
ka nu tanpa dosa.
[24] Ku sabab kitu, lir jarami jeung jukut garing
tingpurintil dihakan ku seuneu, akar maraneh
bakal buruk, kembangna gararing tuluy beak
katiup ku angin, lantaran arembung narima
pangajaran ti PANGERAN nu Maha Kawasa, ti
Allah Israil nu suci.
[25] PANGERAN bendu ka umat-Na,
panangana-Na ngulang rek nyiksa. Gunung-
gunung bakal aringgeung, nu paraeh
bangkena patulayah di jalan-jalan teu
beda ti bubututan. Parandene PANGERAN
bendu-Na moal waka liren, masih keneh
ngulang-ngulang panangan rek nyiksa.
[26] PANGERAN maparin tangara, nyaur hiji
bangsa ti nu jauh, disuitan sina datang ti
peuntaseun jagat. Burubul daratang, lajuna
nyemprung.
[27] Tur saurang ge euweuh anu capeeun,
euweuh anu ngarampeol. Tara harees, tara

ngalenyap-lenyap acan. Taya nu udar sabuk,
taya nu pegat tali tarumpah.
28 Jamparingna lalancip, gondewana geus
tarapti kari ngawengkang. Talapok kudana
tareuas lir batu seuneu, kikiping kareta-kareta
perangna muihna jeg angin puyuh.
29 Peta prajurit-prajuritna lir singa tas nekuk
mangsa, mangsana dibawa lumpat moal aya
anu bisa ngaleupaskeun.
30 Barang geus waktuna, eta balad teh
ngagalaur ka Israil mani sada gumuruhna
laut. Sakuliah nagri poek jeung pinuh ku
kasumpeg. Caang kaandih ku poek.

6

1 Dina taun pupusna Raja Usia kaula
ningal PANGERAN, keur linggih dina
tahta-Na anu luhur, jubah-Na minuhan Bait
Allah.
2 Sakuriling Mantenna aya mahluk-mahluk
keur narangtung, ngagalebur hurung,
jarangjangan genep-genep, dua nutupan
beungeutna, dua nutupan awakna, dua deui
pikeun hiber.
3 Eta mahluk-mahluk paceluk-celuk pada
batur, pokna, "Suci, suci, suci! Suci
PANGERAN Nu Maha Kawasa! Kamulyaan
Mantenna minuhan jagat!"
4 Sorana ngeundeurkeun dasar Bait Allah,
jeung Bait Allah teh jadi pinuh ku haseup.
5 Ceuk kaula, "Tiwas aing! Sabab tiap ucap
biwir aing teh doraka, jeung hirup teh campur
jeung jalma-jalma anu saucap-ucapna jahat.

Heug ayeuna nenjo Raja, PANGERAN Nu Maha
Kawasa. Ku aing katenjo bungkeuleukan!"
6 Mahluk anu saurang turun hiber
nyampeurkeun ka kaula mawa ruhak ruhay
dina cacapit.
7 Tel ruhakna ku eta diantelkeun kana biwir
kaula, sarta ceuk eta mahluk, "Biwir maneh
geus diantelan ku ieu. Kadorakaan maneh
geus nyingkir, dosa maneh geus dihampura."
8 Kaula ngadenge Pangeran ngandika, "Saha
nu ku Kami kudu diutus? Saha nu kudu jadi
utusan Urang?" Kaula miunjuk, "Sumuhun
abdi! Mangga abdi utus!"
9 Seug kaula ku Mantenna dijurung,
ngemban ieu timbalan pikeun jalma-jalma:
"Sakumaha seringna ge maraneh ngadenge,
moal ngarti-ngarti. Sakumaha seringna
narenjo ge tetep moal bisa awas ka nu keur
kajadian."
10 Dawuhan Mantenna deui ka kaula, "Eta
jalma-jalma uteukna sina marintul, ceulina
sina tarorek, panonna sina lalolong. Ulah sina
ngalarti, ulah sina ngadarenge, ulah sina
narenjo. Bisi tarobat tuluy ngadareuheus ka
Kami, heug bae ku Kami disina calageur."
11 Kaula tumaros, "Dugi ka iraha kituna teh,
nun Pangeran?" Waler-Na, "Nepi ka kota-kota
galempur, karosong, imah-imah euweuh anu
ngareusian, tanahna ruksak jeung sepi.
12 Eta jalma-jalma ku Kami rek disingkirkeun
ka nu jauh, sakuliah tanahna sina jempling.

13 Upama aya keneh anu ngari, najan ngan
saurang tina sapuluh, eta nu saurang ge
bakal ditumpes lir kiara nu geus dituar kari
tunggulna." (Eta tunggul ngibaratkeun bibit
anyar umat Allah.)

7

1 Waktu Raja Ahas putra Yotam putu Usia
ngarajaan nagara Yuda, pecah perang.
Resin raja nagara Siria jeung Pekah putra
Remalya raja nagara Israil, nempuh ka
Yerusalem. Tapi ieu kota teu kungsi beunang.
2 Barang raja Yuda dicariosan yen balad Siria
geus aya di wilayah Israil kacida sieuneunana,
rahayatna kitu keneh, mani tingdaregdeg
kawas tangkal kaoyag angin.
3 PANGERAN ngadawuh ka Yesaya,
"Tepungan Raja Ahas. Anak maneh Sear
Yasub bawa. Engke bakal papanggih di tengah
jalan anu jolna ka tempat tukang ngaput di
tungtung kokocoran empang girang.
4 Sing gede hate kituh, ulah gedag, ulah
rentag. Raja Resin jeung urang Siria kitu
deui Raja Pekah anu keur amarah teh teu
aya bahayana, ukur sakebul haseup tina dua
regang suluh anu kaduruk.
5 Nagri Siria jeung nagri Israil katut
raja-rajana geus sakait
6 rek nempuh nagri Yuda sarta rahayat Yuda
rek digeretak sina biluk, engkena anakna,
Tabeel, rek dijadikeun raja.
7 Tapi Kami, PANGERAN, nganyatakeun yen
maksud maranehna moal hasil.

8 Naon sababna? Sabab kakuatan nagri Siria
teu beda ti Damsik, ibu kotana. Ari kakuatan
Damsik sarua jeung Raja Resin. Nya kitu deui
nagri Israil, salila genep puluh lima taun moal
mangrupa deui hiji bangsa lantaran kacida
pabalencarna.
9 Kakuatan nagri Israil henteu leuwih ti
Samaria ibu kotana; ari Samaria teu leuwih
kuat ti Raja Pekah. Mun maneh teu percaya
enya-enya, moal bisa tagen."
10 PANGERAN ngintun deui timbalan ka Ahas,
11 "Geura menta hiji tanda ka PANGERAN,
Allah maneh, naha hayang tanda nu ti jero ti
enggon anu paraeh, atawa ti luhur ti langit?"
12 Waler Ahas, "Kaula moal menta tanda.
Kaula moal ngadoja ka PANGERAN."
13 Ari saur Yesaya, "Upami kitu dangukeun,
nun terah Daud! Ngadoja kasabaran jalma
matak awon ka salira. Komo bari ngadoja
kasabaran Allah!
14 Ku margi kitu, Pangeran ku manten bade
maparin tanda. Kieu: Hiji lanjang bakal
bobot, seug ngowokeun putra pameget,
dijenenganan Immanuel.
15 Sanggeus Anjeunna sawawa pikeun
nyieun putusan ku anjeun, rahayat bakal
ngarinum susu dalahar madu.
16 Malah samemeh eta buktos ge, dua nagri
anu raja-rajana keur ngarentagkeun manah
anjeun teh parantos karosong manten.

17 Anjeun sareng rahayat kitu deui putra-
putu karajaan, ku PANGERAN bakal diterapan
ku hiji kasukeran, langkung hebat ti batan anu
kantos kajadian kapungkur-pungkur ti semet
pecahna karajaan Israil sareng karajaan
Yuda. Mantenna bade ngadatangkeun raja
Asur.
18 Dina waktosna engke PANGERAN bakal
niup surilit, tangara ka urang Mesir di
seke-seke Walungan Nil nu pangtebihna,
sina narapuk ka dieu sapertos laleur, sareng
tangara ka urang Asur di tanahna, sina ka
darieu lir nyiruan pindah.
19 Bakal narakleuk di lebak-lebak anu
taringgul sareng di guha-guha cadas.
Dungus-dungus parinuh, sampalan-sampalan
kaeusian.
20 Dina waktosna Pangeran bade muruhan
hiji tukang cukur ti peuntaseun Walungan
Eprat, nya eta raja Asur. Rumbah sareng
rambut anjeun ku eta bakal dikurud, dicukur
lenang, bulu salira ge dikerik.
21 Dina mangsa eta, upami aya jurutani anu
gaduh keneh sapi sanaos mung hiji, atanapi
embe sanaos mung dua siki,
22 cisusuna bakal juuh, cekap pisan pikeun
kaperluananana. Leres, jalmi-jalmi anu mung
kantun saeutik di ieu tanah teh moal kirang
susu sareng madu.
23 Dina mangsa eta, unggal kebon anggur
anu ayeuna panglendona, anu ayeuna

eusina masing-masing sarebu tangkal sarta
satangkalna dugi ka pajeng sarebu uang
perak, bakal katutup ku rungkun cucuk
sareng jukut cucuk.
24 Jalmi-jalmi bakal tingalasruk ka dinya
marawa gondewa sareng jamparing, ngaradon
moro. Yaktos, nagara teh sakuliahna bakal
pinuh ku rungkun cucuk sareng jukut cucuk.
25 Pasir-pasir anu ayeuna diparelakan, bakal
rarembet ku cucuk, moal aya jalmi anu tiasa
ngalanto ka dinya. Anu ka darinya mung sapi
sareng domba, ngadon nyaratuan."
8 1 PANGERAN ngandika ka kaula, "Cokot
sabak gede, tulisan sing baradag:
Gancang Ngajarahna, Rikat Rarampasna.
2 Kudu disaksian ku dua jelema anu beunang
dipercaya, nya eta ku Imam Uria jeung Imam
Jakaria bin Yeberekya."
3 Heuleut rada lila ti harita, bojo kaula
ngandung. Sanggeus ngajuru orokna lalaki.
Dawuhan PANGERAN, "Budak teh ngaranan
Gancang-Ngajarahna-Rikat-Rarampasna.
4 Sabab samemeh eta budak bisa nyebut
Ema jeung Bapa, kamuktian Damsik jeung
barang jarahanana anu ti Samaria geus beak
manten diakut ku raja Asur."
5 PANGERAN ngadawuh deui ka kaula.
6 Dawuhana-Na, "Ku sabab ieu bangsa geus
nampik cai ti anak Walungan Siloah jeung
geumpeur ku Raja Resin jeung ku Raja Pekah,

7 Kami, Pangeran, rek ngadatangkeun raja
Asur jeung baladna narajang ka Yuda. Majuna
bakal kacida gancangna kawas nyeotna
Walungan Eprat ari keur caah nepi ka limpas.
8 Yuda sakuliahna bakal kacaahan ku
baladna, kakeueum kabeh, jerona nepi ka
semet taktak." Allah nyarengan ka urang!
Jangjang Mantenna meber nangtayungan ka
tanah urang!
9 Eh bangsa-bangsa, pek geura ngahariji bari
pinuh ku kasieun! Eh maraneh nu jarauh, anu
di tungtung jagat, darengekeun! Pek geura
tatan-tatan perang, tapi bari sieun! Pek geura
tarapti, tapi bari risi!
10 Pek geura susun maksud, da moal
laksana. Pek geura ngaromong sakarepna da
moal aya hasilna, lantaran kami disarengan
ku Allah.
11 PANGERAN mepelingan ka kaula keras
pisan, supaya kaula ulah milu make jalan anu
keur diparake ku jalma rea. Dawuhana-Na,
12 "Ulah milu campur kana sagala maksud
maranehna, jeung ulah sieun ku anu
dipikasieun ku maranehna.
13 Masing inget, Kami teh PANGERAN Nu
Maha Kawasa, nu suci. Ieu Kami anu kudu
dipikasieun mah.
14 Ku sabab kasucian Kami hebat, Kami teh
lir batu matak titajong jalma-jalma. Kami
lir pitapak nu bakal nangkep jalma-jalma

ti karajaan Yuda jeung Israil, jeung ti
Yerusalem.
15 Loba anu bakal titajong ka Kami, bakal
tingkudupung tuluy diluluh. Maranehna bakal
beunang ku pitapak."
16 Eh murid-murid, cangreud ieu pangajaran
anu ku Allah dipaparinkeun ka kaula, piara.
17 Kaula tetep percaya sarta muntangkeun
harepan ka PANGERAN anu geus nyumput ti
umat-Na.
18 Ieu kaula jeung barudak paparin
PANGERAN anu calik di Gunung Sion,
diutus ku Mantenna jadi timbalan anu
ngabungkeuleuk pikeun urang Israil.
19 Tapi jalma-jalma ka maneh anggur nitah
menta pituduh ka tukang nujum jeung
tukang norah, anu osok kunyam-kunyem
gegereyeman. Ceuk maranehna, "Pikeun
kapentingan anu harirup memang kudu
menta pituduh ka arwah-arwah, kudu menta
pituduh ka nu geus paraeh."
20 Jawab ku maneh, "Ulah percaya ka tukang
nujum, moal aya paedahna. Turut pangajaran
ti PANGERAN."
21 Jalma-jalma bakal tingalapruk saluluar
kota, ulatna maresum beuteungna lapar.
Bawaning ku lapar jeung ambek, nepi ka
nyarekan ka rajana jeung ka Allahna. Alak-ilik
ka langit,
22 pencrang-pencrong kana taneuh, tapi
nu katembong teh ngan kasusah jeung

kasumpeg, mangsa nu poek pikasieuneun,
sarta ka dinya maranehna bakal digiring.
Taya jalan pikeun maraneh geusan luput ti
eta mangsa, kasumpeg.

9 1 Tanah kaom Sebulun jeung kaom Naptali
anu ayeuna keur nandang kahinaan, jaga
bakal mulya, mimiti ti Laut Tengah beulah
wetan nepi ka peuntaseun Walungan Yordan,
malah nepi ka Galilea tempat cicing bangsa
asing.
2 Bangsa nu lumaku di nu poek narenjo
cahaya hibar. Nu caricing di tanah nu hieum
ku kalangkang kasorot ku caang.
3 Ku Gusti dipaparin kasenangan, nun
Pangeran, dipaparin kabagjaan. Bakal
barungah kawas dina keur usum dibuat,
jaligrah kawas nu keur babagi barang
jarahan.
4 Pasangan anu nindih pundukna ku Gusti
dipinggeskeun, kitu deui panggitik anu
ngagitik taktakna. Bangsa anu ngagencet,
nu nyangsara umat Gusti, ku Gusti dibasmi,
sapertos kapungkur ngabasmi tentara Midian.
5 Urut pakean balad anu narajangna, anu
jaleger ku getih, diduruk.
6 Keur pimangpaateun urang geus medal
hiji murangkalih! Hiji putra pameget, anu
bakal mingpin urang. Anjeunna bakal disebut
"Panarosan Ajaib", "Allah Perkosa", "Rama
Langgeng", "Raja Kerta".

7 Kakawasaanana moal aya tungtungna.
Karajaanana bakal aman sapapanjangna.
Marentahna bakal sakumaha Raja Daud.
Kakawasaanana napak dina bener jeung
adil, ti ayeuna nepi ka ahir jaman. Kitu
dipastikeunana ku PANGERAN Nu Maha
Kawasa.
8 Hukuman pikeun karajaan Israil turunan
Yakub, ku Pangeran geus diputus.
9 Sakumna urang Israil jeung sakur anu
caricing di kota Samaria, bakal nyaraho kana
eta putusan Mantenna. Maranehna arangkuh,
takabur. Carek maranehna,
10 "Adegan tina bata geus rubuh, urang ganti
ku adegan tina batu. Balok-balok kai loa geus
parotong ragragan, urang ganti ku nu leuwih
alus, ku kai kiputri kelas hiji."
11 PANGERAN geus metakeun musuh-musuh
maranehna sina narajang.
12 Urang Siria ti beulah wetan, urang Pelisti ti
beulah kulon, geus caralawak arek ngalegleg
Israil. Tapi sanajan geus kitu oge, PANGERAN
moal waka eureun bendu-Na, panangana-Na
masih keneh ngangkang baris ngahukum.
13 Urang Israil teu daraek tobat. Sakitu geus
meunang hukuman PANGERAN teh angger
bae henteu baralik ka Mantenna.
14 Para pamingpin Israil jeung rahayatna
bakal disiksa, diberesan dina sapoe ku
PANGERAN. Bakal diteukteukan, boh nu jadi
huluna, boh nu jadi buntutna.

15 Ari huluna nya eta jalma-jalma karolot
golongan anu kaajen. Ari buntutna nya eta
nabi-nabi anu pangajaranana palsu.
16 Eta pamingpin-pamingpin teh
mawa sasab ka rahayat, kacida matak
ngabingungkeunana.
17 Ku sabab kitu Pangeran moal aya manah
karunya. Nu ngarora moal dipaparin jalan
pilumpateun. Ka randa-randa jeung ka
barudak pahatu ge Mantenna moal rek
mikarunya. Lantaran kabeh geus malurtad,
jarahat, kalakuanana jeung omonganana
goreng kabeh. Tapi sanajan geus sakitu
benduna, PANGERAN masih keneh bendu,
panangana-Na masih keneh ngangkang baris
ngahukum.
18 Kajahatan eta jalma-jalma geus hurung
ngagedur kawas seuneu ngahuru leuweung
cucuk jeung jukut cucuk, kawas leuweung
kahuruan ngabela-bela, haseupna meleketek.
19 Ku bawaning bendu, PANGERAN Nu Maha
Kawasa ngahukumna teh lir seuneu anu
ngahuru sakuliah tanah eta, ngabasmi urang
dinya, nepi ka kabeh geus teu aya anu inget
deui ka batur.
20 Di mana-mana di sakuliah kota, jalma-
jalma mani tingtalubruk kana naon bae
anu kira-kira bisa didahar, tapi laparna teu
kaubaran. Malah nepi ka ngahakan anakna
sorangan!

[21] Urang Menase jeung urang Epraim silih
tekuk, ti dinya bareng narajang ka urang
Yuda. Tapi sangkilang kitu ge PANGERAN
terus keneh bae bendu, panangana-Na
ngangkang keneh baris ngahukum.

10

[1] Cilaka maraneh! Maraneh nyieun
hukum sakarep-karep, dipake nyiksa
ka umat Kami.
[2] Maraneh nyieun aturan anu ngahalang-
halang hak jeung kaadilan pikeun rahayat
anu mariskin. Aturan anu ngawenangkeun
maraneh ngarampas pangaboga randa-randa
jeung kaom pahatu.
[3] Rek kumaha engke maraneh upama
geus dihukum ku Allah? Rek kumaha
engke maraneh upama Mantenna geus
ngadatangkeun bahla ti nagara jauh? Rek
kabur menta tulung ka mana? Harta banda
maraneh teh rek ka mana disumputkeunana?
[4] Maraneh tangtu tiwas ku perang, atawa
digiring jadi tawanan. Tapi sangkilang geus
kitu ge PANGERAN teh moal waka enggeusan,
panangana-Na masih keneh ngangkang baris
ngahukum.
[5] PANGERAN ngadawuh, "Asur ku Kami
rek dipake jadi panggitik. Sina ngagempur
bangsa anu geus nyieun pibendueun Kami.
[6] Kami geus ngirimkeun Asur sina
narajang eta bangsa anu murtad anu geus
ngahudangkeun amarah Kami. Urang Asur
ku Kami geus dikirimkeun sina ngajarah

jeung malingan harta maranehna, jeung sina
ngaleyek maranehna kawas leutak di jalan."
7 Tapi raja Asur pribadi boga maksud
sasangkleng. Lain saeutik bangsa anu rek
diperanganana.
8 Eta raja geus ujub, carekna, "Panglima
aing kabeh raja.
9 Aing geus ngarebut Kalno jeung Karkemis,
Hamat jeung Arpad. Samaria jeung Damsik
geus taraluk.
10 Leungeun aing dipake ngagempur
karajaan-karajaan anu nyarembah ka
brahala-brahala sakitu lobana, leuwih loba ti
batan nu aya di Yerusalem jeung Samaria.
11 Samaria jeung brahala-brahalana ku aing
geus dibasmi. Yerusalem katut brahala-
brahala sesembahanana nu aya di dinya ku
kami tangtu ditumpes."
12 Tapi Pangeran ngandika, "Lamun Kami
geus anggeus di Gunung Sion jeung di
Yerusalem, Kami rek ngahukum raja Asur nu
adigung jeung suaban."
13 Raja Asur mani sombong, carekna, "Kabeh
geus beunang ku aing, ku sorangan. Aing
jago, loba akal, pinter. Wawatesan nagri-nagri
ku aing geus dibedah, harta bandana geus
dijarah, jalma-jalmana diidek. Aing asa jadi
banteng.
14 Bangsa-bangsa sajagat teu beda ti sayang
manuk. Harta bandana ku aing gampang
pisan dicokotanana, asa nyokotan endog tina

sayangna, euweuh jangjang anu wanieun
ngabintih, euweuh papacok nu muka atawa
cacat-cicit."
15 Tapi dawuhan PANGERAN, "Ari kampak
bisaeun ngaku leuwih gede ti batan anu
makena? Ragaji naha leuwih penting ti batan
nu ngaragaji? Lain jelema anu diulangkeun
ku panggitik, tapi panggitik, anu diulangkeun
ku jelema."
16 PANGERAN Nu Maha Kawasa bakal
ngadatangkeun kasakit pikeun ngahukum
jelema-jelema anu ayeuna sareubeuh nyatu.
Di jero beuteungna sina asa aya seuneu, sina
panas kawas anu direrab.
17 Allah cahaya Israil lir seuneu, bakal
ngalebur sagala rupa datang ka beak dina
sapoe, moal ngarikeun cucuk jeung jukut
cucuk.
18 Leuweung-leuweung kekep jeung
pakebonan-pakebonan bakal tumpur sama
sakali, teu beda ti jelema anu katerap ku
kasakit anu kacida jahatna.
19 Tatangkalan anu disesakeun ngan saeutik
pisan, ku budak ge bisa kaitung.
20 Bakal datang waktuna, urang Israil anu
ayeuna nyesa teh moal muntang deui ka
bangsa anu rek meakkeunana, sabab bakal
ngeumbing ka PANGERAN, Allah Israil nu
suci.
21 Tapi anu bakal marulang deui ka Allahna
nu maha kawasa teh ngan saeutik.

22 Najan ayeuna lobana lir keusik laut ge
nu bakal bisa mulang mah ngan saeutik.
Sabab aya hiji bahla anu bakal ngaruksak ka
maranehna, geus pasti.
23 Sakuliah nagri tangtu dibasmi ku Nu Maha
Agung, PANGERAN Nu Maha Kawasa, sabab
Mantenna anu ngadawuh kitu.
24 Nu Maha Agung, PANGERAN Nu Maha
Kawasa, nimbalan ka umat-Na anu araya di
Sion, "Maraneh teu kudu sieun ku urang Asur,
sanajan eta teh geus nganiaya ka maraneh
cara urang Mesir baheula.
25 Moal lila deui, sanggeus hukuman
maraneh ku Kami dienggeuskeun, urang Asur
pasti ku Kami dibasmi.
26 Kami, PANGERAN Nu Maha Kawasa, bakal
nyabetan maranehna ku pecut, cara ngahajar
urang Midian di Cadas Oreb. Urang Asur ku
Kami tangtu digempur, cara Kami bareto
ngagempur urang Mesir.
27 Maraneh ku Kami rek dibebaskeun tina
kakawasaan Asur, leupas tina pasangan anu
nindih punduk maraneh."
28 Balad musuh geus aya di Ayat, jalanna
ngaliwat ka Migron. Perlengkepanana ditunda
di Mikmas.
29 Ari marondokna di Geba sanggeus liwat
gupitan. Urang Ramah guyur, urang Gibea
dayeuh Raja Saul kalabur.

30 Eh urang Galim, geura tingjarerit! Eh
urang Laisa, geura dengekeun! Eh urang
Anatot, geura tembalan!
31 Urang Madmena ngabalecir, urang Gebim
ngalacir!
32 Poe ieu musuh geus aya di Nob, geus
ngacung-ngacung peureup ka Gunung Sion,
ka kota Yerusalem.
33 Maranehna bakal tinggalubrag kawas
dahan ditutuhan, ditutuhan ku PANGERAN
Nu Maha Kawasa. Jalma anu pangagungna,
anu pangkatna pangluhurna, bakal ditutuh
digubragkeun.
34 Kabeh bakal dituaran ku PANGERAN,
kawas tatangkalan di tengah leuweung
ditampolan ku kampak, dirubuh-rubuhkeun,
kawas tatangkalan di Libanon, sanajan nu
pangalusna ge pasti rarubuh!

11 1 Baris turunan Raja Daud lir tangkal
nu geus dituar. Tapi sakumaha tina
tunggul sok bijil sirung anyar, nya kitu keneh
ti antara turunan Daud bakal muncul raja
anyar.
2 Anjeunna ku Roh PANGERAN bakal
dipaparin hikmah, elmu jeung kapinteran
pikeun ngatur rahayatna. Ka PANGERAN bakal
ngabdi, ngamulyakeun,
3 tumutna reujeung sukana. Mutus
perkara moal satingal-tingalna, moal
sadangu-danguna.

4 Adil asih ka nu miskin, bumela ka nu
sangsara. Timbalanana kawasa nerapkeun
hukum, jalma jahat tanwande dihukum pati.
5 Ngatur rahayatna bakal jujur sahinasna.
6 Ajag jeung domba hirup rukun
babarengan, maung jeung anak embe darepa
reureujeungan. Anak sapi nyatuan bareng
jeung anak singa, diangon ku barudak.
7 Sapi jeung biruang bareng nyaratuanana,
anak-anakna reureujeungan darepana. Singa
jeung sapi sarua ngakan jukut.
8 Budak anu nyusu keneh ge moal nanaon
ulin deukeut oray welang.
9 Di Sion, gunung PANGERAN nu suci sepi
anu niat jail, moal aya anu niat jahat.
Sakuliah tanah bakal pinuh ku kanyaho ka
PANGERAN, lir laut pinuh ku cai.
10 Mangsa harita, eta raja anyar turunan
Daud ku bangsa-bangsa bakal dijieun
lambangna. Di kota karajaanana bangsa-
bangsa karumpul jeung ngamulyakeun.
11 Dina mangsa eta Pangeran bakal
ngagunakeun deui pangawasa, mulangkeun
sesa umat-Na ti Asur jeung Mesir, ti Patros, ti
Sudan, ti Elam, ti Babul, ti Hamat, kitu deui ti
nagri-nagri jeung ti pulo-pulo anu jarauh.
12 Pangeran bakal ngelebetkeun bandera,
tanda yen Mantenna keur ngempelkeun deui
urang Israil jeung urang Yuda anu pabalencar,
baris dipulangkeun ti opat pojok jagat.

[13] Karajaan Israil moal dengki deui ka
karajaan Yuda, Yuda oge moal ngamusuh
deui ka Israil.
[14] Maranehna bakal bareng ngarurug
ka beulah kulon ka urang Pelisti, bareng
narajang ka beulah wetan. Urang Edom jeung
urang Moab bakal pasrah, urang Amon ge
bakal taluk.
[15] Teluk Sues ku PANGERAN disina garing,
Walungan Eprat disina saat disedot ku angin
panas, tinggal tujuh kokocoran anu ngerelek
leutik, bisa diraas.
[16] Ti Asur bakal aya jalan ngabulungbung,
sorangeun umat Mantenna Israil, anu
marulang sakumaha baheula waktu
karuhunna budal ti Mesir.

12 [1] Pidatangeun mangsa jalma-
jalma maruji sukur. Pujina: "Abdi
nyembahkeun puji, nun PANGERAN! Tadina
abdi dibenduan, ayeuna dililipur. Gusti henteu
ngabenduan deui.
[2] Allah teh jurusalamet abdi. Abdi moal
gaduh kasieun, margi percaya ka Allah.
PANGERAN nu maparin daya sareng tanaga,
anu jadi jurusalamet.
[3] Lir nu halabhab atoh mendak cai seger,
nya kitu umat Allah barungah waktu
disalametkeun ku Allah."
[4] Pidatangeun mangsa jalma-jalma maruji
sukur. Pujina: "Puji sukur ka PANGERAN!
Lamun perlu ku pitulung, sambat Mantenna!

Caritakeun ka bangsa-bangsa, sagala
damel-Na! Caritakeun, kumaha agungna
Mantenna!
5 Puji ka PANGERAN, reh Mantenna geus
midamel hal-hal anu ajaib, sakuliah jagat
kudu nyaraho.
6 Geura sarurak, geura maruji, eh anu
marangkuk di Sion! Allah Israil teh suci,
agung, calik nyarengan umat-Na."

13 1 Ieu pangandika Allah ka Yesaya putra
Amos perkara nagara Babul.
2 Kelebetkeun bandera perang di pasir
bulistir. Haokan para prajurit, acungkeun
leungeun, tangara maju tarung ngadobrak
lawang-lawang eta nagri nu kamagungan.
3 PANGERAN geus ngumpulkeun sakumna
prajurit Mantenna nu warani jeung satia, seja
ngadegkeun perang suci, ngahukum bangsa
anu ngentabkeun manah-Na.
4 Dengekeun, gunung-gunung tinggulugur,
nya seahna jalma loba, sora bangsa-
bangsa jeung karajaan-karajaan anu geus
sabilulungan. PANGERAN pupucuk perang
geus tarapti nginditkeun pasukana-Na.
5 Eta bangsa-bangsa daratang ti nagri-nagri
anu jarauh, ti unggal tungtung jagat.
PANGERAN anu keur ngentab manah geus
saged ngalebur eta nagri sakuliahna.
6 Geura tinggarerung nahan kanyeri!
Wancining GUSTI geus nepi, Nu Maha Kawasa
bakal gancang ngaragragkeun karuksakan.

7 Jalma-jalma bakal laleungit kawani,
leungeunna ngaraplek.
8 Kabeh bakal gimir jeung diraksuk ku
kanyeri, kawas kanyeri awewe anu rek
ngajuru. Hatena pinuh ku kasieun, semet
bisa silih pelong pada batur, ulatna karerab
ku rasa wirang.
9 Wancining GUSTI meh nepi, hiji wanci
anu bengis, wanci Mantenna ngencarkeun
kasewot jeung bebendu nu ngentab-ngentab.
Bumi ku Mantenna bakal disuwungkeun,
sakur nu doraka bakal dibasmi.
10 Bentang-bentang jeung sakur nu
caang-caang di langit cahayana bakal lus-les,
panonpoe bakal poek wanci meletek, bulan
moal cahayaan.
11 PANGERAN ngadawuh, "Bumi ku Kami rek
diruksak ku bahla, jalma-jalma nu migawe
dosa bakal dihukum. Sakur anu kamagungan
sina nandang kahinaan, sakur anu gumede
jeung taya rasrasan bakal disiksa.
12 Bakal langka jelema nu nyesa, leuwih
langka ti batan emas.
13 Upama Kami, PANGERAN Nu Maha Kawasa
enggeus nembongkeun amarah, langit bakal
ngagibrig, bumi bakal gunjang-ganjing.
14 Anu keur ngaradon numpang di
Babul bakal kalabur, baralik ka nagrina
masing-masing, pasalebrungan kawas uncal
keur dibeberik, kawas domba euweuh nu
ngangonna.

[15] Nu kasusul tangtu pegat nyawana ku
pedang.
[16] Jaba ti geus teu walakaya teh kudu
nenjo barudakna dicacag, imahna dirayah,
awewe-awewena digadabah."
[17] PANGERAN ngadawuh, "Kami rek
nginditkeun urang Media sina ngarurug ka
Babul. Maranehna moal kabita ku perak, moal
kagoda ku emas.
[18] Jamparing jeung gondewana nyabutan
nyawa jalma-jalma anu ngarora. Moal
karunya ka orok, moal karunya ka budak.
[19] Babul karajaan pangendahna. Tapi ku
Kami, PANGERAN, rek diancurkeun cara
Sadumu jeung Gomora!
[20] Hamo dicicingan deui. Urang Arab moal
aya deui anu masang kemahna di dinya.
Tukang ngangon moal aya anu ngaradon ka
dinya.
[21] Rek dijieun enggon sato gurun, enggon
bueuk nyararayang. Ruruntukna sina dipake
enggon ajret-ajretan embe leuweung jeung
manuk onta.
[22] Urut munara-munarana jeung puri-purina,
bakal dipake enggon babaung ku ajag jeung
anjing leuweung. Babul tereh euweuh!
Umurna moal lila deui!"

14

[1] PANGERAN bakal hawatoseun deui ka
Israil umat-Na. Israil bakal diangken
deui jadi kagungana-Na. Bakal diwidian

nyaricingan deui tanahna, bareng jeung
bangsa asing anu marilu hirup di dinya.
2 Loba bangsa anu bakal ngabantu urang
Israil mulang ka tanahna, tanah paparin
PANGERAN. Di nagrina sorangan urang Israil
bakal dikaulaan ku bangsa-bangsa sejen.
Anu bareto nangkep Israil bakal ditangkep ku
Israil, anu bareto ka Israil nyangsara bakal
diparentah ku Israil.
3 Kasangsaraan urang Israil ku PANGERAN
bakal dienggeuskeun, kanyerina bakal
dileungitkeun, dijait tina kerja paksana.
4 Sanggeus kitu maranehna bakal nyieun
popoyokan pikeun Babul, kieu: "Kutan raja
lalim teh geus tiguling! Atuh moal bisaeun
nyiksa deui!
5 (14:5-6) Eta pangawasa-pangawasa nu
jarahat, anu marentahna bari amarah, anu
tara eureun-eureun nyiksa bangsa-bangsa
patalukanana, kakawasaanana geus ditilas ku
PANGERAN.
6 (14:5)
7 Ayeuna jagat geus tengtrem, geus aman,
jalma-jalma saruka bungah.
8 Kayu kijamuju jeung kiputri di Libanon
jaligrah da eta raja geus tiguling, maranehna
moal aya nu nuaran deui, da tukang
nuaranana geus euweuh!
9 Dunya anu maraot geus gugupay,
ngagupayan raja Babul. Arwah jalma-jalma
anu keur hirupna karawasa teh bakal digiring

ka dinya. Arwah raja-raja tingjuringkang tina tahta-tahtana,
10 nyaralukan ka raja Babul, Nah, maneh ge geus apes, teu beda ti kami, bakal ngabaturan kami.
11 Bareto geus biasa dikawihan, dipangnabeuhkeun kacapi, biasa ngamulyakeun maneh, ayeuna kudu ngagoler di dunya anu maraot, disimbut ku cacing-cacing, dikasur bilatung-bilatung."
12 Eh raja Babul, bentang pajar nu moncorong! Maneh enggeus ngagebut ragrag ti langit! Bareto sok nalukkeun bangsa-bangsa, ayeuna geus digejretkeun kana taneuh.
13 Bareto maneh geus ujub arek mancal langit, rek nagenkeun tahta saluhureun bentang anu pangluhurna. Geus boga pikir rek anegleng jadi raja di puncak gunung di kaler, tempat kumpul dewa-dewa.
14 Majar teh rek naek ka puncak mega, rek nyaruaan ka Nu Maha Kawasa.
15 Tapi geuning bet digebruskeun ka handap nu pangjerona, ka dunyana nu maraot!
16 Nu geus maraot ka maneh malencrong jeung nareuteup semu heran. Tuluy ngaromong, "Kutan eta jelema anu ngoyagkeun jagat ngendagkeun karajaan-karajaan teh?
17 Baruk eta anu ngaburak-barik nagri-nagri jeung malikkeun jagat jadi gurun keusik teh?

Kutan eta jelemana anu tara ngaleupaskeun
sakitanana sangkan mulang teh?"
[18] Urut raja-raja sejen kabeh baroga kuburan
jeung aralus,
[19] ari maneh mah teu boga. Bangke maneh
bakal dialungkeun tuluy buruk, kaurugan
ku bangke-bangke serdadu anu tariwas di
pangperangan, tuluy bareng digurubagkeun
kana liang cadas, kaleyek-leyek kawas
bangke.
[20] Mayit maneh moal aya nu nguburkeun
cara raja-raja sejen, da nagri maneh geus
ruksak ku maneh sorangan, rahayat maneh
paraeh ku maneh keneh. Kulawarga maneh
anu jarahat tea saurang ge moal aya anu
salamet.
[21] Geura prak peuncitan! Anak ieu raja
bakal maraot nanggung dosa karuhunna,
saurang ge moal aya anu kawasa di ieu jagat,
moal aya anu minuhan jagat ku nyieunan
kota-kota.
[22] PANGERAN Nu Maha Kawasa ngadawuh,
"Babul ku Kami rek ditarajang diburak-barik.
Moal disesakeun, saurang ge moal aya
anu dihirupan, kaasup barudakna. Kami,
PANGERAN, anu nimbalan kitu.
[23] Babul rek dijieun ranca, jadi enggon
bueuk. Babul ku Kami rek disapu, sagala
rupana tangtu beak disapukeun. Kami,
PANGERAN Nu Maha Kawasa anu nimbalan."

24 PANGERAN Nu Maha Kawasa geus ikrar,
"Naon bae sakersa Kami bakal ngajadi.
Putusan Kami kabeh tangtu bukti.
25 Kami rek ngabasmi urang Asur di tanah
Israil kagungan Kami, sarta ngaleyek
maranehna di gunung-gunung Kami. Kami
rek mecat pasangan ti umat Kami anu
diterapkeun ku maranehna, jeung nurunkeun
momotanana.
26 Kitu pangersa Kami anu bakal tumiba ka
alam dunya. Leungeun Kami geus ngangkang
rek ngahukum bangsa-bangsa."
27 PANGERAN Nu Maha Kawasa geus
mastikeun kitu. Panangana-Na geus
sadia baris ngahukum, moal aya nu bisa
ngahalang-halang.
28 Ieu pangandika anu diembarkeunana dina
taun pupusna Raja Ahas.
29 Eh urang Pelisti, panggitik anu dipake
ngagitik ka maneh geus bubuk. Tapi maneh
taya alesan pikeun bungah. Oray nu hiji geus
paeh, tapi aya gantina nu leuwih bahaya. Aya
hiji endog oray, ana megar jadi naga hiber.
30 PANGERAN bakal ngarawat umat-Na anu
sangsara, ngaraksa sangkan maranehna
salamet. Sabalikna maraneh, eh urang
Pelisti, bakal ditarajang ku bahaya kalaparan!
Maraneh saurang ge moal aya nu hirup.
31 Eh kota-kota nagri Pelisti, geura sasambat
tulung-tulungan! Kabeh geura tingdaregdeg
kasieunan! Aya nu ngebul meledug ti beulah

kaler: Hiji balad bakal narajang ka maneh,
jalma-jalmana saurang ge taya nu kecing.
32 Kudu kumaha jawaban urang ka utusan-
utusan nu daratang ka urang ti Pelisti? Rek
ditembal, yen PANGERAN geus nguatkeun
Sion, sarta umat Mantenna anu sangsara
bakal aman di dinya.

15 1 Ieu pangandika perkara nagri Moab.
Kota Ar jeung Kir bakal dibasmi,
beak dina sapeuting. Sakuliah Moab bakal
jempling.
2 Urang Dibon naranjak ka luhur pasir,
ngadon careurik di tempat mujana. Urang
Moab tingbangingik nyeungceurikan kota
Nebo jeung Medeba. Sirahna digarundulan,
janggotna dikarurud, tanda sungkawa.
3 Nu di jaralan kabeh dibaraju karung, nu
di sabudeureun alun-alun aluk-alukan di
loteng-loteng.
4 Urang Hesbon jeung Elale tingjarerit,
kadenge ka daerah Yahas. Serdadu-serdaduna
ge ngadadaregdeg leungit kawani.
5 Kaula ngajerit dina hate, mangwatirkeun
ka Moab. Pangeusina kalabur nepi ka nagri
Soar jeung Eglat Salisia. Sawareh naranjak ka
jalan anu ka Luhit bari careurik, sawareh deui
ngabalecir ka Horonaim bari rawah-riwih.
6 Susukan Nimrim caina saat ngoletrak,
jujukutan di sisina parerang, geus teu aya
tutuwuhan anu hirup.

7 Aya anu mareuntasan Lebak Waru hayang
salamet, bari ridu ku babawaan.
8 Di saban wates Moab di mana-mana pinuh
ku sora aluk-alukan, kadenge nepi ka Eglaim
jeung Ber Elim.
9 Walungan di kota Dibon caina jadi beureum
ku getih. Najan kitu Allah masih keneh bakal
ngeunakeun bahla anu leuwih parna ka urang
dinya. Bener, pikeun sakur anu tinggal keneh
di Moab bakal aya pangjagalan pinuh ku
getih.

16

1 Ti kota Sela di gurun keusik, urang
Moab ngirim hiji anak domba ka anu
nyangking kawasa di Yerusalem.
2 Maranehna ngadarago di sisi Walungan
Arnon, bulak-balik leuleumpangan teu puguh
kawas manuk digebah tina sayangna.
3 Lumah-lameh ka urang Yuda, pokna,
"Bejaan kuring sarerea kudu kumaha?
Tangtayungan kuring sarerea, saperti
tangkal mere iuh, sangkan kuring sarerea
bisa ngareureuh handapeun iuh-iuh
aranjeun. Kuring sarerea ngungsi ka dieu,
pangnyumputkeun sing ulah aya anu
manggihkeun.
4 Neda idin numpang di tanah aranjeun,
sumputkeun ti nu bade numpes." (Nu
neungteuinganan jeung nu ngaruksak, engke
bakal euweuh. Anu ngancurkeun nagri teh
engke bakal sirna.

5 Sanggeus kitu, hiji turunan Daud bakal
jadi raja, sarta bakal marentah kalawan satia
jeung kacintaan ka rahayat. Hal-hal anu
bener bakal gancang dilampahkeun, sarta
ngajaga sangkan kaadilan jalan.)
6 Tembal urang Yuda, "Urang geus
ngadenge kumaha sombongna urang Moab.
Urang nyaho, maranehna arangkuh jeung
kamagungan, tapi eta kaadigunganana teh
euweuh eusina."
7 Urang Moab bakal ngaharegung teu
kuat ku kasusahna jeung sangsara. Bakal
careurik, jeung micangcam kahakananana
anu ngareunah di Kir Heres. Maranehna bakal
diusir sina sarusah.
8 Kebon-kebon deukeut Hesbon, kebon-
kebon anggur di Sibna, anu anggurna
diarinum ku para kawasa nagri nepi ka
mabok, bakal ruksak. Tangkal-tangkal
anggurna kungsi jauh ngarambatna nepi ka
nagri Yaser, kebat ka wetan nepi ka gurun
keusik anjog ka kulon ka peuntaseun Laut
Mati.
9 Kaula milu nyeungceurikan urang Yaser
ku hal eta anggur Sibna. Cipanon nyurucud
ningal kaayaan Hesbon jeung Elale,
ngaraskeun ka urang dinya anu moal nyorang
deui suka bungahna panen, lantaran panenna
moal aya deui.
10 Sanajan tanahna lendo ge, ayeuna mah
di dinya moal aya anu ngarasa bungah. Di

kebon-kebon anggurna moal aya anu surak
atawa tetembangan. Moal aya nu ngaluluh
buah anggur nyieun cai anggur.
11 Kaula ngalengis ningal kaayaan Moab,
sarta nalangsa ku kaayaan Kir Heres.
12 Urang Moab nangankeun maneh arindit ka
tempat-tempat mujana di gunung-gunung,
rek ngadaroa, tapi moal aya gunana.
13 Kitu pangandika PANGERAN ti samemehna
keneh perkara Moab teh.
14 Ayeuna kieu pangandika-Na,
"Kabeungharan Moab anu sakitu poharana
teh di jero tilu taun bakal musna. Pangeusina
anu sakitu lobana bakal tinggal saeutik, kitu
ge lembek."

17 1 Timbalan PANGERAN, "Damsik moal
jadi kota deui, engke mah ngan jadi
tumpukan ruruntuhan.
2 Kota-kota di Asur bakal suwung
sapapanjangna. Bakal jadi tempat domba
jeung sapi nyaratuan moal aya anu
ngabuburak.
3 Nagara Israil moal boga benteng. Damsik
leungit pananggeuhanana. Urang Asur anu
nyesa bakal nandang hina, mo beda ti urang
Israil. Kitu timbalan Kami, PANGERAN Nu
Maha Kawasa."
4 PANGERAN ngandika, "Poena bakal datang,
kaagungan Israil bakal sirna, anu asalna
beunghar bakal jadi miskin.

5 Mun sawah mah Israil teh bakal kari jarami,
geus dipibuatan, geus suwung cara lahan di
Lebak Repaim sanggeus dipibuatan.
6 Nu bakal harirup keneh teh ngan saeutik.
Urang Israil bakal saperti hiji tangkal jetun
anu geus diunduh buahna dijieun minyak,
kari dua tilu siki di pucukna pisan, atawa
sababaraha siki deui dina dahan anu rada
handap. Kitu timbalan Kami PANGERAN, Allah
Israil."
7 Lamun eta mangsa geus datang, jalma-
jalma bakal baralik menta tulung ka anu
ngadamelna, ka Allah Israil anu suci.
8 Maranehna geus moal nolih deui kana
altar-altar buatanana, moal ngandel deui
kana titironan-titironanana anu dirupakeun
arca Asera, moal nolih deui kana parukuyan
paragi ngukusna.
9 Lamun geus jejeg mangsana, kota-kota
anu dibenteng reugreug teh bakal suwung,
kari ruruntukna cara kota-kota urang Hiwi
jeung urang Emor basa urang dinya kalabur
ku urang Israil.
10 Eh urang Israil, maraneh geus nyaho ka
Allah anu nulungan, anu ngaraksa lir gunung
batu anu weweg. Tapi maraneh kalah ka
nyarieun taman-taman anu husus dipelakan
tangkal-tangkal keur tempat nyembah ka
dewa asing.
11 Tapi, sanajan upama eta pepelakan teh ari
ceb ari jadi jeung karembangan, pamohalan

hasilna kaala. Kalah ka matak susah jeung
nyeri anu moal bisa kaubaran.
12 Bangsa-bangsa nu karuat keur gujrud lir
laut gumuruh ombakna tingjalegur,
13 tuluy maraju lir ombak tingsuruwuk.
Tapi ku Allah diseuseul, seug malundur,
tuluy diubrak-abrik nepi ka paburisat kawas
kekebul, kawas huut katiup ku angin.
14 Basa peutingna eta teh nyieun gujrud,
barang isuk bet geus euweuh deui. Kabeh ge
bakal kitu nasibna anu ngaranjah ka tanah
urang teh.

18 1 Di hiji tanah peuntaseun walungan-
walungan di Sudan, aya sora jangjang
tinghariyeng.
2 Duta-duta ti eta tanah tarurun ka Walungan
Nil tarumpak parahu wawalinian. Eh para
utusan anu rarikat, baralik deui ka ditu!
Bawa ieu beja ka tanah maraneh anu kuat
jeung kawasa, anu awakna jarangkung jeung
kulitna lalemes, anu dipikasieun ku sakuliah
jagat.
3 Eh anu ngarancik di bumi, darengekeun!
Lamun aya bandera ciciren nanjeur di
puncak-puncak gunung, awaskeun! Lamun
aya sada tarompet, dengekeun!
4 PANGERAN ngandika ka kaula, kieu,
"Kami arek nempo rerencepan ti sawarga, lir
ibun peuting wanci panas usum dibuat, lir
srangenge ngagebray wanci moreret.

5 Memeh buah anggur dipupu, lamun
kembangna geus maruragan sarta anggurna
mimiti arasak, Sudan rek digempur reujeung
gampang, teu beda ti ngeureut ranggeuyan
anggur ku peso tina areuyna.
6 Bangke serdadu-serdaduna bakal diantep
patulayah, sina diharakan ku manuk bangke
jeung ku sato galak. Dina usum panas jadi
parab manuk, dina usum tiris jadi parab
sasatoan."
7 Bakal datang jamanna PANGERAN kersa
nampi pangbakti ti ieu tanah anu diliwatan ku
walungan-walungan, ti bangsa anu nya kuat
nya gede kawasana, anu awakna jarangkung
sarta kulitna lalemes, anu dipikasieun ku
saalam dunya. Maranehna bakal daratang ka
Gunung Sion, tempat ngabakti ka Allah Nu
Maha Kawasa.

19 1 Ieu pangandika perkara Mesir.
PANGERAN keur majeng gancang ka
Mesir nitihan mega. Brahala-brahala Mesir
mani ngarompod di payuneuna-Na, urang
Mesir galimir.
2 PANGERAN ngandika, "Urang Mesir ku Kami
rek disina perang pada batur, dulur perang
jeung dulur, tatangga perang jeung tatangga,
kota perang jeung kota, raja tarung jeung
raja, parebut kakawasaan.
3 Sagala tarekah Mesir sina teu matak
nyugemakeun dirina, sumangetna sina
melempem. Bakal marenta tulung ka

brahala-brahalana, naranya ka tukang torah,
marenta pituduh ka arwah-arwah jelema nu
geus paraeh.
4 Urang Mesir rek diserenkeun ka hiji jelema
bengis, sina dikawasaan ku raja lalim. Kitu
timbalan Kami, PANGERAN Nu Maha Kawasa."
5 Walungan Nil bakal orot caina, lila-lila
garing pisan.
6 Terusan-terusanana sajeroning ngorotan
jadi bau. Kaso jeung wawalinianana bakal
aralum,
7 palawija turut-turut sisi eta walungan bakal
gararing, tuluy euweuh, kakebut ku angin.
8 Jalma-jalma anu tatali huripna tina
ngala lauk di Walungan Nil bakal rumahuh,
useupna taya nu nyanggut, jaringna teu
beubeunangan.
9 Tukang-tukang nyieun baju linen paregat
harepan.
10 Tukang-tukang ninun jeung patukangan-
patukangan lianna kari nguluwut pikiranana.
11 Para pamingpin kota Soan kabeh barodo!
Juru-juru nasehat anu pangbijaksanana di
Mesir, nasehat-nasehatna barurung kabeh!
Kacida waranina ka raja ngarakukeun maneh
turunan raja-raja baheula, turunan anu
laluhung!
12 Eh raja Mesir! Mana juru nasehat maneh
nu palinter teh? Cik, sugan barisaeun
nerangkeun ka maneh perkara pangersa
PANGERAN Nu Maha Kawasa ka Mesir.

13 Para pamingpin Soan jeung Mempis kabeh
barurung. Kalah ka ongkoh rek mingpin
rahayat, tapi malah nyasabkeun.
14 Sagala pirempugna ku PANGERAN disina
teu uni. Tungtungna sagala peta urang
Mesir jadi serba salah jeung kawas jelema
mabok anu ngajolongjong tisoledat ku utahna
sorangan.
15 Nu beunghar, nu miskin, jalma penting,
jalma biasa, di Mesir geus teu aya
saurang-urang acan anu sanggup mere
pitulung.
16 Bakal datang mangsa urang Mesir jadi
borangan kawas awewe. Bakal ngarompod
barang narenjo PANGERAN ngulang panangan
rek ngahukum ka maranehna.
17 Unggal aringeteun deui kana balahi-balahi
ti PANGERAN Nu Maha Kawasa anu baheula
tumiba, urang Mesir kacida singsieuneunana
ku Yuda teh.
18 Lamun geus datang waktuna, lima kota di
Mesir bakal ngaromong ku basa Ibrani. Urang
dinya lana ngucapkeun ikrar bakal nyarebut
jenengan PANGERAN Nu Maha Kawasa. Salah
sahiji kotana bakal disebut "Kota Surya".
19 Lamun waktuna geus cunduk, di tanah
Mesir bakal aya hiji altar haturan PANGERAN,
jeung di wates tanahna bakal diayakeun hiji
tugu anu dibaktikeun ka Mantenna.
20 Eta pikeun tanda yen PANGERAN Nu
Maha Kawasa aya di Mesir. Mun urang dinya

digencet sarta sasambat menta tulung ka
PANGERAN, Mantenna bakal ngutus nu baris
ngajait maranehna.
21 PANGERAN bakal ngebrehkeun anjeun
ka urang Mesir sarta maranehna bakal
percaya jeung ngabarakti ka Mantenna,
nyaranggakeun kurban jeung pangbakti,
sarta tarurun kaul, tur kaulna dicarumponan.
22 Mesir bakal dihukum ku PANGERAN, tapi
ku Mantenna bakal ditambaan sina cageur
deui. Maranehna bakal tarobat, panyambatna
bakal didangu ku Mantenna, kanyerina bakal
dicageurkeun.
23 Dina mangsa eta antara Mesir jeung Asur
bakal aya jalan gede. Jalma-jalma ti eta
dua nagri bakal parulang-anting, daratang,
sarta eta dua bangsa bakal babarengan
ngalampahkeun ibadah.
24 Dina mangsa eta urang Israil bakal satata
jeung Mesir jeung Asur, sarta ieu tilu bangsa
bakal mawa berkah ka saalam dunya.
25 PANGERAN Nu Maha Kawasa bakal
ngaberkahan ka maranehna, sarta kieu
timbalana-Na, "Maneh Mesir umat Kami, ku
Kami diberkahan, kitu deui Asur beunang
Kami ngayugakeun, sarta maneh eh Israil,
maneh teh umat pilihan Kami."

20 1 Dina hiji taun, Sargon raja Asur
nimbalan panglima perangna sina
ngarurug ka Asdod, ibu kota nagri Pelisti.

2 Tilu taun samemehna, PANGERAN nimbalan
ka Yesaya putra Amos, yen anjeunna teu
meunang nganggo raksukan jeung teu
meunang ditarumpah. Yesaya tumut,
anjeunna ngider bari sataranjang jeung teu
ditarumpah.
3 Sanggeus Asdod karebut, PANGERAN
ngandika, "Tilu taun Yesaya abdi Kami hirupna
teu make pakean, teu ditarumpah-tarumpah
acan, eta pikeun ngagambarkeun nasib anu
bakal karandapan ku Mesir jeung Sudan.
4 Jalma-jalma di eta dua nagri, kolot jeung
budak bakal jaradi tawanan sarta ditawan
ku raja Asur, sajajalan tararanjang, biritna
barorete jeung teu ditarumpah-tarumpah
acan, matak aeb ka Mesir.
5 Sakur anu tadina ngandelkeun ka Sudan
jeung ngagulkeun Mesir, kabeh saralah
pangira, tungtungna pegat harepan.
6 Pribumi nagri-nagri sapanjang basisir Pelisti
bakal ngaromong kieu, Behna mah bangsa
anu ku urang diandelkeun bisa nangtayungan
tina ancaman raja Asur teh nepi ka beunang
dikitu-kitu! Ari geus kieu, urang rek bisa luput
kumaha tina bahaya?"

21

1 Ieu pangandika perkara Babul. Aya
bahla keur ngancam, datangna ti hiji
nagri anu pikagimireun, ngahiuk ngaliwatan
gurun keusik, nyapu lir angin puyuh.
2 Kaula boga tetenjoan ngeunaan kajadian-
kajadian anu kacida telengesna, hal nu

hianat jeung ngaruksak. Eh balad Edom,
geura narajang! Eh balad Media, geura
kepung kota-kota! Allah bakal namatkeun
kasangsaraan anu dilantarankeun ku Babul.
3 Eta tetenjoan katingalna jeung kadengena
matak gimir, kaula kacida sieunna. Jeung
awak asa rocop kawas awewe rek ngajuru.
4 Sirah asa muter, awak ngadaregdeg
bawaning ku sieun. Ngarep-ngarep geura
peuting, geus peuting malah jadi lelenyapan.
5 Nu katenjo teh dahareun beunang ngatur,
tamu-tamu dariuk dina pramedani dalahar
nginum. Sabot kitu ngadak-ngadak aya
sora anu marentah kieu, "Para perwira, siap
tameng!"
6 Ti dinya PANGERAN nimbalan ka kaula,
"Maneh kudu nempatkeun prajurit jaga, sina
ngalaporkeun tetenjoanana.
7 Lamun geus nenjo anu tarumpak kuda
ngarendeng dua-dua, jeung anu tarumpak
kalde jeung onta, awaskeun terus."
8 Prajurit jaga ngagero, "Kuring geus aya di
pos jaga, taki-taki beurang peuting!"
9 Ujug-ujug, tuh geus daratang! Tarumpak
kuda ngarendeng dua-dua. Prajurit jaga
ngagero, "Babul geus rubuh! Brahala-brahala
sesembahanana balencar mayak dina
taneuh!"
10 Leuh Israil bangsa kaula, aranjeun geus
diluluh, kawas gandum diirik. Ieu kaula mere

warta pikabungaheun, asalna ti PANGERAN
Nu Maha Kawasa, Allah panutan Israil.
11 Ieu pangandika perkara nagri Edom.
Aya anu ngagero ka kaula ti Edom, pokna,
"Prajurit jaga! Lila keneh ieu peuting teh?
Iraha rek enggeusna?"
12 Tembal kaula, "Sakeudeung deui ge
isuk. Tapi engke oge peuting deui. Bisi rek
nanyakeun deui heug bae, engke ka dieu
deui!"
13 Ieu pangandika perkara Arab. Eh kapilah
urang Dedan nu mareuting di tegal tanah
Arab!
14 Bere cai sakur nu datang kahalabhaban.
Eh urang Tema, bere dahareun sakur anu
keur ngungsi.
15 Maranehna keur kalabur nyingkahan
pedang anu geus rek nyabet, nyingkiran
jamparing nu geus dipentang, nyingkahan
sagala bahya perang.
16 Geus kitu PANGERAN nimbalan ka kaula,
"Moal kungsi sataun deui ge kaagungan
kaom-kaom Kedar teh musna.
17 Jalma-jalma pasukan panahna
panggaragahna, tapi engke mah ngan tinggal
saeutik. Kitu timbalan Kami, PANGERAN Nu
Maha Kawasa."
22 1 Ieu pangandika perkara Lebak
Tetenjoan. Aya naon pangeusi kota
eak-eakan di unggal loteng?

2 Rame sakuliah kota, ear anu suka-suka.
Dina ieu perang, prajurit-prajurit aranjeun
paehna lain ku sabab kasambut jurit.
3 Pamingpin-pamingpin aranjeun lalumpatan,
memeh bisa mentangkeun gondewa geus
kacarerek.
4 Kaula tinggalkeun, rek nyeungceurikan
dulur sabangsa anu geus tariwas. Kuring
moal beunang diupahan.
5 Waktu ieu di Lebak Tetenjoan keur tagiwur,
baringung jeung baluweng. Nu Maha Agung,
PANGERAN Nu Maha Kawasa, memang geus
ngersakeun kitu ka urang. Kuta-kuta geus
rarebah. Nu marenta tulung tingjarerit,
kadenge ka pasir-pasir.
6 Balad Elam daratang tarumpak kuda,
marawa gondewa jeung jamparing. Prajurit
Kir geus siap tameng.
7 Lebak-lebak tanah Yuda anu lendo, pinuh
ku kareta-kareta perang, serdadu musuh
geus taki-taki dina kudana hareupeun gapura
Yerusalem.
8 Pertahanan Yuda amburadul. Dina mangsa
eta aranjeun ngunjalan pakarang ti gudang
pakarang.
9 (22:9-10) Aranjeun manggihan tempat-
tempat di Yerusalem anu kutana omeaneun.
Aranjeun mariksa ka unggal imah di
Yerusalem, sawareh dirubuh-rubuhkeun,
diarah batuna keur ngomean kuta. Pikeun
sadiaan cai,

10 (22:9)
11 aranjeun nyieun kulah di jero kota, cai
ti sumber nu heubeul dikocorkeun ka dinya.
Tapi aranjeun teu malire ka Pangeran anu
geus lila ngararancang eta sakabeh perkara,
jeung anu ngalantarankeun eta kajadian.
12 Aranjeun geus diingetan ku Nu Maha
Agung, PANGERAN Nu Maha Kawasa,
yen kudu careurik, kudu prihatin, kudu
ngagarundulan sirah, kudu dibaraju karung.
13 Aranjeun malah sareuri, sukan-sukan,
mareuncit domba jeung sapi, dagingna
didalahar, ngarinum anggur. Ceuk aranjeun,
"Urang nyatu nginum sakarep-karep, isukan
mah urang paraeh."
14 Nu Maha Agung, PANGERAN Nu Maha
Kawasa, nimbalan kieu ka kaula, "Dosa
maraneh kitu teh saumur-umur ge moal
dihampura. Kitu timbalan Kami, Nu Maha
Agung, PANGERAN Nu Maha Kawasa."
15 PANGERAN Nu Maha Kawasa, nimbalan
ka kaula, miwarang nepungan Sibna kapala
karaton, dipiwarang ngomong kieu:
16 "Ari anjeun pangrasa teh jadi naon? Hak ti
mana anjeun natah cadas nu di lamping pasir
keur kuburan sorangan?
17 Bisa jadi anjeun jelema penting, tapi
ku PANGERAN bakal diranggeum tuluy
dialungkeun.
18 Bakal dialungkeun cara bola ka hiji
nagri anu leuwih gede. Bakal paeh di ditu,

gigireun kareta-kareta perang anu ku anjeun
sok dipiagul tea. Anjeun teh matak aeb ka
kulawarga dunungan.
19 Ku PANGERAN bakal dipocot tina jabatan,
digejretkeun tina pangkat luhur."
20 Timbalan PANGERAN ka Sibna, "Dina
mangsa eta Kami rek ngutus abdi Kami
Elyakim bin Hiskia.
21 Jubah kapangkatan maneh jeung
beulitanana rek dipakekeun ka manehna.
Kakawasaan anu eukeur dicekel ku maneh
rek dipindahkeun ka manehna. Manehna
bakal dipibapa ku urang Yerusalem jeung
urang Yuda.
22 Rek dibere kawasa anu gembleng
sahandapeun raja turunan Daud. Konci-konci
karaton sina dicangking ku manehna. Nu geus
muka ku manehna moal aya anu nutupkeun.
Nu geus nutup ku manehna moal aya anu
mukakeun.
23 Kalungguhanana bakal kukuh kawas paku
nu geus jero nancebna, tur mawa unggah
darajat kulawargana.
24 Tapi eta teh bakal dibeungbeuratan
ku dulur-dulur jeung baraya-barayana,
diparuntangan cara paku paranti ngait-
ngaitkeun panci jeung sajabana.
25 Lamun hal eta geus kajadian, eta paku
anu nancebna pageuh teh bakal coplok tuluy
murag. Sakur anu ngarait ka dinya marilu
ragrag." Kitu pangandika PANGERAN.

23 1 Ieu pangandika perkara nagara Tirus.
Geura maridangdam, eh tukang-
tukang balayar anu keur di tengah laut! Kota
palabuan maraneh geus bejad. Imah-imah
jeung palabuanana geus burak-barik. Upama
kapal-kapal maraneh geus marulang ti Siprus,
ieu beja tan wande nyata.
2 Eh para sudagar Sidon, geura
maridangdam! Maraneh ngiang-ngiangkeun
jelema
3 mareuntasan laut sina jual beuli gandum
hasil bumi Mesir, sina ngayakeun usaha jeung
sakabeh bangsa.
4 Eh nagri Sidon, maneh geus jadi hina!
Dasar-dasar laut jeung nagri ka maneh geus
henteu ngaku. Pokna, "Kami mah teu boga
anak, teu awewe teu lalaki."
5 Barang nyarahoeun yen Tirus geus
diruksak, urang Mesir ge tingrarenjag
karageteun.
6 Eh urang Penesia, geura maridangdam!
Geura kalabur sabisa-bisa, ka Sepanyol.
7 Na enya eta teh nagri Tirus, nu ngadegna ti
baheula tur pinuh ku nu matak suka? Na enya
eta teh nagri anu sok ngiang-ngiangkeun
rahayatna mareuntasan laut sina ngawangun
babakan-babakan?
8 Saha nu ngersakeun ieu kajadian narajang
ka Tirus, nagri anu diparentah ku raja gede,
anu sudagar-sudagarna jalma-jalma anu
pangmulyana di dunya?

9 PANGERAN Nu Maha Kawasa nu
ngersakeunana. Mantenna nu ngersakeun,
pikeun ngeureunkeun sipatna nu adigung
ku beubeunangan usahana, jeung pikeun
ngarendahkeun jalma-jalma anu marulya.
10 Eh jalma-jalma anu keur bubuara di
Sepanyol, mending geura ngagarap tanah
kawas jalma-jalma di sisi Walungan Nil.
Ayeuna mah maraneh geus teu boga
pamuntangan.
11 PANGERAN geus ngangkat panangan rek
ngagebruskeun karajaan-karajaan ka laut.
Puseur-puseur perdagangan di Penesia geus
dipiwarang digempur.
12 Eh nagri Sidon, maneh moal bisa
senang-senang deui. Rahayat maneh geus
digencet. Najan kalabur ka Siprus tetep moal
saralamet.
13 (Anu nyerenkeun Tirus sina diranjah
ku sato-sato galak teh urang Babul, lain
urang Asur. Nya urang Babul anu ngepung
Tirus ku munara-munara pangepungan,
anu ngaburak-barikna, anu ngarubuhkeun
puri-purina.)
14 Eh tukang-tukang balayar nu keur di laut,
geura maridangdam! Nagri anu ku maraneh
dipiandel teh geus tumpur.
15 Tirus bakal dipopohokeun nepi ka tujuh
puluh taun, nurutkeun umur hiji raja.
Sanggeus liwat waktu eta, Tirus pijadieun
saperti hiji awewe dayang dina ieu lagu:

16 He dayang jomlo! Jig ngamen mawa
kacapi, ngider-ngider kota. Sing genah
ngacapina, sing getol ngawihna, ambeh
maneh payu deui.
17 Sanggeus liwat tujuh puluh taun, Tirus
ku PANGERAN rek disina malikan usahana
nu baheula, sarta ngalacurkeun dirina ka
karajaan-karajaan di sadunya.
18 Tapi duit beubeunanganana mah pikeun
PANGERAN, lain keur pakeeun dirina, tapi
keur kaperluan hakan jeung pake sakur anu
ngabarakti ka PANGERAN.

24 1 PANGERAN bakal ngaruksak ieu
bumi, rek dikosongkeun. Bumi rek
diputer balik, pangeusina sina paburisat.
2 Jalma-jalmana imam-imam, awam,
badega, dunungan, tukang ngajual, nu
mareuli, nu boga hutang, nu ngahutangkeun,
nu beunghar, nu miskin kabeh bakal sarua
nasibna.
3 Bumi bakal pasiksak burak-barik.
Kitu PANGERAN timbalana-Na, nya kitu
pijadieunana.
4 Bumi bakal garing, alum, sajagat bakal
leuseuh, bumi nguyung, langit nguyung.
5 Jalma-jalma geus ngarurujit ieu bumi
ku ngarempak hukum-hukum Allah, jeung
alingkar tina perjangjian Mantenna anu
langgeng.

6 Nu matak Allah teh ngaragragkeun panyapa
ka bumi. Jalma-jalma kudu nebus sagala
dosana, beuki lila jelema teh beuki saeutik.
7 Pelak anggurna aralum, anggur jadi langka.
Jalma-jalma nu asalna sarenang, ayeuna jadi
prihatin.
8 Lalaguanana anu sok dikacapikeun geus
tara kadenge deui.
9 Nu ngarinum anggur geus teu jeung
hahaleuangan, da ari ngarinum taya nu
ngarasa ngeunahna.
10 Nagri jadi kusut. Jalma-jalma ngarerem
maneh, nyarumput di imahna masing-masing.
11 Jalma-jalma di jalan tinggarero lantaran
geus taya anggur. Kabagjaan geus indit ti
dinya, leungit salalawasna.
12 Nagri jadi suwung, panto-pantona geus
ngagaloler raruksak.
13 Kitu pijadieunana ka saban bangsa di
dunya, lir tangkal jetun anu geus rugul,
buahna geus beak diala, lir anggur kari
areuyna, buahna mah geus beak dipetikan.
14 Jalma-jalma anu saralamet bakal ngarawih
gumbira. Ceuk jalma-jalma anu di kulon estu
agung PANGERAN.
15 Anu caricing di wetan bakal maruji ka
Mantenna. Anu caricing di sapanjang basisir
bakal maruji ka PANGERAN Allah Israil.
16 Ti dunya bagian-bagian nu pangjauhna
kadenge anu maruji ka Israil, bangsa anu
bener jeung ibadah. Tapi ari kaula mah geus

teu boga harepan, hate sangsara. Tukang
hianat teu eureun-eureun ngahianat, beuki
lila beuki banget.
17 Darengekeun ku sarerea ieu omongan
kaula! Aranjeun keur didago-dago ku rasa
kasieun, ku liang jero, jeung ku pitapak.
18 Sakur nu kabur nyingkahan kasieun bakal
beunang ku liang jero. Anu luput tina liang
jero, bakal beunang ku pitapak. Langit bakal
bedah, hujan gede ngucur terus ti langit,
dasar-dasar bumi aringgeung.
19 Bumi bakal rengat, seug muruhpuy, terus
beulah.
20 Bumi galuang-galeong kawas jalma
mabok, ruag-rieg kawas saung katebak ku
angin gede. Jagat ngarempeyek beurateun
ku dosa-dosana, tuluy ngedeprek moal
cengkat-cengkat deui.
21 Dina mangsa eta pangawasa-pangawasa
nu di angkasa jeung raja-raja anu di bumi ku
PANGERAN bakal dihukum.
22 Raja-raja teh bakal dikumpulkeun ku Allah
kana hiji liang gede, dijieun sakitan, dipanjara
di dinya ngadago mangsa hukumanana.
23 Bulan beuki poek, panonpoe henteu
ngempray, sabab PANGERAN Nu Maha
Kawasa anu bakal jadi raja. Mantenna bakal
marentah di Yerusalem, calikna di Gunung
Sion, bakal tembong kamulyaana-Na ka
sakabeh pamingpin bangsa.

25

1 Nun PANGERAN, Gusti teh Allah abdi,
abdi seja ngahormat ka Gusti sareng
muji jenengan Gusti. Gusti parantos midamel
nu araheng. Parantos ngabuktoskeun sagala
anu dipastikeun ti kapungkurna.
2 Kota-kota ku Gusti dijadikeun ruruntuhan,
puri-purina dirugrugkeun. Karaton-karaton
kenging musuh ngadegkeun parantos musna
salalamina.
3 Bangsa-bangsa nu baredas ka Gusti bakal
maruji. Kota-kota bangsa nu lalim bakal
sarerabeun ku Gusti.
4 Nu sangsara, sareng nu taya daya, ka
Gusti nyaluuh, laluput tina bancang pakewuh.
Dipaparin enggon nyalindung tina angin
topan, dipaparin pangiuhan, sangkan teu
tutung ku panas. Jalma-jalma lalim teh
narempuh, lir topan keur musim tiris,
5 lir panas manggang tanah keri. Nanging
eta musuh-musuh teh ku Gusti parantos
dibungkem. Gusti parantos ngajempekeun
hahaokna jalma-jalma lalim, lir mega anu
nyirepkeun panasna poe.
6 Di dieu, di Gunung Sion, PANGERAN
Nu Maha Kawasa bakal ngajamu sakabeh
bangsa sadunya. Sisihanana bangsa utama,
anggurna nu panghadena.
7 Ti dinya Mantenna bakal ngadadak
nyingkahkeun mendung kasedih anu ngauban
bangsa-bangsa.

[8] PANGERAN Nu Maha Agung bakal numpes
ajal maot sina sirna salalawasna! Cipanon
ku Mantenna bakal disusut ti unggal panon,
sarta umat-Na anu hina jeung sangsara di
sakuliah dunya bakal dijait. Kitu timbalan
PANGERAN ku manten!
[9] Lamun eta geus kajadian, saban
jalma bakal ngucap, "Mantenna teh Allah
urang! Urang anu percaya ka Mantenna
geus disalametkeun. Mantenna teh
PANGERAN! Urang anu percaya ka Mantenna
tinggal senang jeung bagja, sabab geus
dirahayukeun."
[10] PANGERAN bakal nangtayungan Gunung
Sion. Sabalikna urang Moab bakal diluluh,
diidek cara jarami keur berak.
[11] Leungeunna roroesan kawas keur ngojay,
tapi ku Allah bakal dilalumpuhkeun nepi ka
moal bisa nanaon.
[12] Puri-puri Moab jeung kuta-kutana anu
laluhur bakal dirugrugkeun rata jeung taneuh.
26 [1] Pidatangeun hiji mangsa, sakur anu
araya di nagri Yuda ngarawihkeun ieu
lagu: Kota urang tohaga! Allah ku manten
bentengna!
[2] Buka panto-panto kota, bere asup bangsa
anu satia, anu rahayatna hade lampahna.
[3] Gusti maparin kasantosaan, nun
PANGERAN, ka sugri nu pangger tujuanana,
sarta gaduh kapercayaan ka Gusti.

4 Sing percaya ka PANGERAN salalawasna,
anu nyarengan ka urang sapapanjangna.
5 Nu aradigung ku Mantenna direndahkeun,
kotana nu tohaga geus ditumpurkeun,
kuta-kutana tingburulu jadi lebu.
6 Diparake leumpang ku anu tadina
dikaniaya, ditarincakan ku sarerea.
7 Nun PANGERAN, nu balageur ku Gusti
dipangdamelkeun jalan, nya leucir nya rata.
8 Abdi sadaya seja tumut kana pangersa,
sareng muntangkeun harepan. Sugri
panyileukan abdi di Gusti ayana.
9 Ari wengi hate kumejot ka Gusti. Upami
Gusti parantos ngahakiman ieu bumi
saeusina, nembe maranehna terang naon ari
adil.
10 Nu jarahat, najan ku Gusti disabaran
ge tetep teu daek migarwa nu bener. Di
dieu ge, di nagrina umat anu ibadah, tetep
kalakuanana bakal awon, arembungeun
ngaku kana kaagungan Gusti.
11 Musuh-musuh Gusti teu gaduh pangira yen
ku Gusti bakal dihukum. Sina areraeun nun
PANGERAN, sina sangsara, sina nandangan
nyerina hukuman, anu ku Gusti parantos
dipastikeun. Pintonkeun kumaha nyaahna
Gusti ka umat Gusti.
12 Gusti nu bakal maparin kasantosaan
ka abdi-abdi. Margi sugri anu kahontal ku
abdi-abdi, sayaktosna berkah tina padamelan
Gusti.

13 Nun PANGERAN, Allah abdi sadaya,
abdi-abdi tadina dikawasaan ku batur.
Nanging ari panutan mah mung Gusti,
PANGERAN.
14 Ayeuna maranehna parantos tariwas,
pamohalan harirup deui. Arwah-arwahna
moal harudang deui, ku Gusti parantos
ditumpes, moal aya anu ngemut-ngemut
deui.
15 Bangsa abdi ku Gusti didamel jembar, nun
PANGERAN, wawatesan wilayahna di unggal
jihat dilegaan, jadi kamulyaan ka salira Gusti.
16 Umat Gusti ku Gusti dihukum, nanging
sajeroning sangsarana, mung ka Gusti
sasambatna, nun PANGERAN.
17 Abdi sadaya ku Gusti disiksa, dugi ka
jejeritan sapertos awewe anu sabroleun
ngajuru pinuh ku kanyeri.
18 Abdi-abdi nandangan kanyeri, nanging
henteu ngalahirkeun naon-naon, ka nagri teu
tiasa ngabaktikeun kaunggulan, teu tiasa
ngarengsekeun naon-naon.
19 Umat Gusti anu parantos tariwas, tangtos
bakal harudang deui, mayit-mayitna bakal
harirup deui. Sanaos parantos sirna di jero
kubur, bakal nyararing deui, lajeng maruji
kalawan suka. Anu maraotna parantos lami
ge tangtos ku PANGERAN dihirupkeun deui,
lir ciibun anu ngagarenclang nyegeran bumi.
20 Eh umat, arasup heula maraneh ka
jero imah, panto tulakan. Nyarumput heula

sakeudeung, bari ngadago lelerna bendu
Allah.
21 Mantenna bakal mios ti panglinggihana-Na
di sawarga, kersa-Na ngahukum jalma-jalma
eusi bumi ku karana dosa-dosana. Anu
maraehan pasti kabitur sanajan sakumaha
bunina, kitu deui bumi oge moal ngabunikeun
sakur anu enggeus dipaehan.

27 1 Dina mangsa eta PANGERAN bakal
metakeun kakawasaan jeung pedang-
Na anu pikagimireun, bakal ngahukum
ka Lewiatan, naga tukang rungkal-ringkel
luar-leor, jeung bakal ngabinasakeun mahluk
raksasa anu ayana di laut.
2 Harita Mantenna bakal sasauran
kieu ngeunaan kebon anggur-Na anu
pikaresepeun,
3 "Rek dikemitan ku Kami jeung moal
elat diseboran. Beurang peuting moal elat
dijaga-jaga, supaya ulah aya anu ngaganggu.
4 Ayeuna ieu kebon teh matak rudet. Nu
bakal ngaganggu hirupna, najan ngan cucuk
atawa jukut cucuk tangtu diduruk.
5 Kajaba lamun musuh-musuh umat Kami
teh harayangeun nyalindung ka Kami, kajeun
ari rek akur jeung Kami mah, pek akur jeung
Kami."
6 Ka hareup mah urang Israil turunan Yakub
teh pijadieun lir tangkal, bakal akaran,
pucukan jeung kembangan, buahna bakal
minuhan saalam dunya.

7 PANGERAN ngahukumna ka Israil teh
henteu cara ngahukum ka musuh-musuhna,
tur anu tariwasna henteu sakumaha lobana.
8 Eta umat dihukumna ku PANGERAN teh
dipiceun ka pangbuangan, dibawa jauh ku
angin tarik ti wetan.
9 Dosa-dosa Israel bakal dihampura, nya eta
upama batu altar-altar bangsa anu nyembah
brahala geus marekplekan kawas apu, jeung
altar-altar pangukusan atawa titironan Dewi
Asera geus taya nu nyesa.
10 Kota anu dibenteng teh bakal rubuh, tuluy
jadi suwung kawas leuweung kosong, dipake
enggon sapi nyatuan jeung enggon ngaubna.
11 Dahan-dahan kakayonna geus pareunggas
jeung gararing, diparulungan ku awewe
pikeun suluh. Ku sabab eusina teh jelema-
jelema anu henteu kapanjingan budi, ku
Allah Khalik maranehna teu dipikawelas, teu
dihampura.
12 Dina mangsa eta PANGERAN bakal
ngempelkeun umat-Na ti Walungan Eprat
nepi ka Mesir, dicandakan saurang-saurang
kawas misahkeun beas tina gabah.
13 Dina waktuna urang Israil anu di
pangbuangan di Asur jeung di Mesir bakal
dicalukan ku tarompet, dititah marulang.
Seug maranehna marulang, daratang ka
Yerusalem, ngabakti ka PANGERAN anu calik
di gunung suci.

28

1 Cilaka karajaan Israil! Kamulyaanana
mimiti surem. Sarua layuna jeung
makuta-makuta tina kembang anu diparake
ku para pamingpinna anu geus marabok.
Eta anu ngadarangahkeun sirah nu marake
seuseungitan teh geus tinggaloler, marabok
teu eling-eling.
2 Pangeran geus nyayagikeun hiji jalma
anu bedas jeung kawasa, sina narajang ka
maranehna lir topan jeung hujan es, lir caah
anu ngagulidag limpas.
3 Kaumangkeuhan eta para pamingpin
marabok teh bakal dileyek.
4 Kajayaan eta para pamingpin nu aradigung
teh geus mimiti surem, sarta bakal musna
kawas buah kondang cikalna, ari asak ari
dipetik dihuapkeun.
5 Pidatangeun mangsa, pikeun umat-Na anu
saralamet, PANGERAN bakal jadi lir makuta
mulya tina kekembangan.
6 Ka sakur nu jadi hakim Mantenna bakal
maparin hate nu adil. Ka sakur anu ngabela
tina panarajang bakal maparin wawanen.
7 Malah nabi-nabi jeung imam-imam
oge marabok nepi ka sasampoyongan.
Ngarinumna anggur jeung arak loba teuing,
nepi tingjolonjong titarajong, pikiranana
ngaraco. Nabi-nabi kacida mabokna, nepi ka
jadi teu paham kana tetenjoan-tetenjoan ti
Allah. Imam-imam kacida mabokna, nepi ka

teu bisa deui mutus perkara-perkara anu
dibawa ka maranehna.
8 Meja anu dirariungna pinuh ku utah, geus
teu aya anu beresih.
9 Seug ngaromongkeun kaula, pokna, "Saha
disangkana anu diwurukan ku manehna teh?
Saha nu butuh ku caritana? Nu kitu mah ngan
alus pikeun budak anu kakara eureun nyusu!
10 Manehna rek ngajar ka urang mani
saaksara-saaksara, sabaris-sabaris,
sakalimah-sakalimah."
11 Lamun kaula henteu didarenge, engke
Allah miwarang jalma asing sina ngawurukan
ka aranjeun, make basa anu aneh.
12 Mantenna teh miwarang reureuh, seja
nyenangkeun hate aranjeun. Tapi ku aranjeun
teu didarenge.
13 Ku sabab kitu Allah bakal mere pangajaran
ka aranjeun, saaksara-saaksara, sabaris-
sabaris, sakalimah-sakalimah. Geus kitu
sagala lengkah aranjeun bakal serba salah.
Aranjeun bakal barohak, kasarimped, tuluy
ditarangkep.
14 Darengekeun ku aranjeun, eh nu
sarombong, anu ayeuna keur marentah
rahayat di dieu, di Yerusalem. Ieu aya
timbalan PANGERAN.
15 Dawuhana-Na, perjangjian anu ku
aranjeun dipiagul teh perjangjian jeung
ajal, perjangjian jeung dunya anu paraeh.
Aranjeun yakin yen najan bahla tea datang

aranjeun bakal salamet, bawaning ku percaya
kana bohong jeung tipu.
16 Ayeuna kieu timbalan PANGERAN Nu
Maha Agung, "Kami di Sion masangkeun
hiji pademen, kuat jeung kukuh. Dina eta
pademen Kami nempatkeun hiji batu juru anu
ampeg, make tulisan kalimah kieu, Iman nu
pengkuh sipatna sabar.
17 Sipatan anu dipake ngukur eta pademen
nya eta kaadilan. Tali nu dipake nguji lempeng
nangtungna nya eta kajujuran." Hal-hal
bohong anu dipiandel ku aranjeun bakal
disapu ku hujan es. Rasa aman aranjeun
bakal bedah ku caah.
18 Perjangjian aranjeun jeung ajal bakal
dibatalkeun, kitu deui persatujuan aranjeun
jeung dunya anu paraeh bakal digagalkeun,
nepi ka upama datang bahla, aranjeun moal
bisa walakaya.
19 Eta bahla bakal hantem narajang ka
aranjeun unggal isuk, unggal beurang, unggal
peuting. Unggal aya pangandika anyar ti
Pangeran, aranjeun bakal nyareblak.
20 Aranjeun bakal kawas nu hees morongkol
lantaran dipanna pondok, simbutna heureut.
21 PANGERAN bakal merangan ka urang cara
keur di Gunung Perasim jeung di Lebak Gibon,
maksa sangkan pangersa-Na dilampahkeun
ku urang. Aheng peta Mantenna teh.
Eta padamelana-Na anu aheng teh bakal
diteruskeun nepi ka rengse.

22 Ku sabab kitu ieu wawaran kaula teh
lain seungseurikeuneun! Lamun keukeuh
nyeungseurikeun, bakal tambah sulit
aranjeun ngaluputkeun diri. Kaula geus
ngadenge putusan PANGERAN Nu Maha
Kawasa, yen bakal pasti ngabasmi ieu nagri.
23 Darengekeun ieu omongan kaula,
regepkeun ieu caritaan kaula.
24 Moal aya jurutani anu lahanna harita
diwuluku harita keneh dipelakan.
25 Tangtu lahanna teh dirarata heula, kakara
diawuran ku sisikian kayaning hades, jinten.
Ari binih tarigu jeung hanjeli, eta mah
melakna dijajar-jajar. Turut-turut sisi kebonna
dipelakan bibinihan lianna.
26 Nyahoeun yen tani teh kudu kitu, kapan
geus aya pituduhna ti Allah.
27 Nutu hades atawa jinten moal ku halu
gede jeung beurat, tangtu ku anu ukuran
meujeuhna.
28 Nya kitu deui anu ngirik gandum, moal
dihaben ku gegedig nepi ka ajur, da nyahoeun
yen kudu digeleng ku padati tapi ulah nepi ka
bubuk.
29 Kanyaho kitu teh kabeh ti PANGERAN Nu
Maha Kawasa. Estu agung hikmah Allah, tur
kabeh moal aya nu bisa ngahalang-halang.
29 1 Cilaka Yerusalem, kota nu disebutna
Altar Allah! Cilaka eta kota pakemahan
Daud teh! Ingkeun heula katut sagala pesta
jeung perayaanana sataun dua taun deui.

2 Eta kota nu disebut "Altar Allah" teh
bakal katarajang bahla ti Allah. Sakuliahna
pijadieun lir altar anu lamokot ku getih, pinuh
ku nu tingkoceak tingharegung.
3 Ku Allah bakal dikepung, ditarajang.
4 Yerusalem pijadieun lir jurig anu keur ah-eh
ti jero taneuh hayangeun nyoara, sorana
lapat-lapat kaluar ti jero taneuh ngebul.
5 Tapi eh Yerusalem, musuh-musuh nu
narajang teh bakal beresih kawas kekebul
dikebut ku angin. Musuh anu pikagimireun
teh bakal tingkoleang kawas kalakay. Sabab
kalawan teu kasangka-sangka
6 PANGERAN Nu Maha Kawasa bakal
ngadadak ngaluputkeun maneh ku guludug
tingbeledag jeung ku lini. Mantenna bakal
ngebut angin ribut jeung nurunkeun seuneu
anu ngalebur.
7 Pasukan-pasukan musuh anu keur
nempuh kota Altar Allah teh bakal sirna
katut pakarang-pakarang jeung sagala
kaperluanana, lir hiji impian, lir tetenjoan
goreng ti peuting.
8 Bangsa-bangsa anu arek ngagempur
Yerusalem pijadieun ibarat anu keur lapar
ngimpi dahar, ari lilir angger lapar, ibarat
nu keur halabhab ngimpi nginum, ari lilir
tikorona angger garing.
9 Pek terus kitu, sing jadi bodo! Pek terus
kitu, sing lolong! Sing dalugdag-daligdeug
najan teu nginum anggur sakeclak.

10 Maneh ku Allah diragragan tunduh, hees
ngaguher. Nabi-nabi maneh nu minangka
panon maneh ku Allah geus dipeungpeunan.
11 Jadi mun aya tetenjoan teh moal aya nu
muka maksudna, ibarat surat nu disegel.
Sanajan lamun dibawa ka nu bisa maca ge
bakal dijawab teu bisa, sabab disegel.
12 Menta dipangmacakeun ka nu teu bisa
komo, jawabna teu ngarti.
13 Dawuhan Pangeran, "Ieu bangsa majar
ngaku ka Kami teh ngan semet biwir, teu
terus jeung hatena. Agamana taya lian ti
aturan-aturan jeung tali paranti beunang
nyieun jalma. Eta bae anu diarapalkeunana
teh.
14 Ku sabab kitu ku Kami rek disina kalabur
pangacianana, moal eureun-eureun dibere
pikareuwaseun. Ahli-ahlina anu palinter bakal
leungit pangartina, kapinteranana moal aya
gawena."
15 Cilaka sakur anu nyumputkeun pakarepan
ti PANGERAN! Ceuk pamikir maranehna
sagala niat jeung sagala kalakuanana
teh moal aya nu nenjoeun, moal aya nu
nyahoeun, rikip.
16 Sagala perkara ku maranehna diputer
balik. Ari pariuk naha leuwih ti batan anu
nyieunna? Bisaeun hiji barang ngomong ka
anu nyieunna, "Kuring lain beunang nyieun
anjeun"? Atawa, "Anjeun euweuh kabisa"?

17 Aya basa, "Sakeudeung deui ge leuweung
rembet bakal jadi kebon, kebon jadi leuweung
deui."
18 Lamun waktuna geus cunduk, nu torek
bakal bisa ngadengekeun kalimah-kalimah
kitab anu dibaca tarik. Nu lalolong, anu
panonna poek bae, bakal bareunta barisa
nenjo.
19 Anu mariskin jeung nu salangsara bakal
ngarasa deui bagja ti PANGERAN, Allah Israil
nu suci.
20 Tukang-tukang nganiaya sasama hirup
sarta ngahina ka Allah bakal dieureunkeun.
Anu jarahat kabeh bakal dibasmi.
21 Tukang-tukang mitenah, tukang-tukang
nyegah ragragna hukum ka nu jarahat,
tukang-tukang ekol sangkan anu jujur eleh
perkara, tangtu ditumpes ku Allah.
22 Ku sabab kitu, kieu timbalan PANGERAN
Allah Israil anu ngajait Ibrahim tina
kasusahanana, "Eh umat, ayeuna maraneh
teh moal nandangan deui kahinaan, moal
parias ku kaera.
23 Ana maraneh nenjo ka anak paparin ti
Kami, bakal ngaraku yen Kami teh Allah
panutan Israil. Maraneh bakal ngamulyakeun
ka Kami, bakal alajrih.
24 Nu barodo bakal dialajar pangarti, tukang-
tukang gegelendeng bakal mareunang
pangajaran, bakal aratoheun."

30 [1] PANGERAN geus ngadawuh: "Cilaka
anu marentah di Yuda! Ngaralawan
ka Kami! Marake tarekah lain ti Kami, nanda
perjangjian anu teu cocog jeung Kami,
nambah-nambah bae dosa.
[2] Maranehna arindit menta pitulung ka Mesir,
teu menta nasehat heula ka Kami.
[3] Padahal eta teh moal bisaeun nulung,
panangtayunganana bakal goreng balukarna.
[4] Utusan maranehna geus narepi ka Mesir,
geus araya di Soan jeung Hanes.
[5] Urang Yuda bakal kaduhung geus
mercayakeun maneh ka bangsa anu taya
kamampuhna, anu bakal ngabuyarkeun
harepanana dina waktuna butuh ku pitulung."
[6] Kieu pangandika Allah ngeunaan sasatoan
gurun keusik beulah kidul: "Aya utusan-
utusan ngambah tempat-tempat bahaya,
enggon singa jeung oray matih jeung naga
hiber, mawa barang nu marahal dimuatkeun
kana kalde jeung onta, pikeun tanda-mata ka
bangsa anu moal bisaeun nulung naon-naon.
[7] Pitulung Mesir moal aya gawena. Anu
matak Mesir ku Kami dilandi Naga lumpuh."
[8] Allah miwarang supaya sim kuring nyatet
kalakuan eta jelema-jelema dina kitab, siga
kumaha kalakuanana teh, supaya salawasna
kacatet kumaha darorakana.
[9] Kalakuanana ngan ngalawan bae ka Allah,
arembungeun nurut kana pituduh-pituduh
PANGERAN.

10 Nabi-nabi dititah baralem. Carekna, "Ka
kuring mah tong ngomong naon nu bener.
Mending oge ngomong perkara kahayang
kuring. Geus, geura ka ditu, kuring rek
mikiran panglamunan.
11 Haling, ulah ngaheurinan jalan! Kuring
teu hayang ngadenge perkara Allah Israil nu
suci."
12 Tapi dawuhan Allah Israil nu suci kieu:
"Timbalan Kami ku maraneh teu didenge,
kalah ka mihapekeun maneh ka nu nya
bengis nya panipuan.
13 Salah eta! Maraneh teh ibarat tembok
luhur anu geus rengat ti luhur ka handap,
bakal ujug-ujug ngagebru.
14 Moal teu remuk kawas pariuk, bubuk
pisan, sesemplekanana ge moal aya nu cukup
gedena keur paranti nyiuk ruhak atawa cai
tina kobokan."
15 PANGERAN Nu Maha Agung, Allah Israil
nu suci, nimbalan kieu ka eta umat, "Geura
baralik ka Kami, pihapekeun diri ka Kami, tan
wande maraneh kuat jeung reugreug." Tapi
maraneh arembung!
16 Kalah ka mikir arek kalabur ti musuh,
lumpat tarik make kuda pedah boga kuda nu
tarik lumpatna. Nu ngudag mah komo kudana
leuwih tarik!
17 Maraneh sarebu, ku serdadu musuh hiji
ge geus ngacir. Kakara ku lima serdadu ge
maraneh moal teu jicir. Balad maraneh moal

nyesa, kari gagang bandera sahiji culangeuk
di luhur pasir!
18 Sangkilang kitu ge maraneh mo burung
dihampura ku PANGERAN, mo burung
diajeng-ajeng jeung dipikawelas, da
Mantenna mah dina sagala perkara bener
sapapanjangna. Bagja sakur anu nyalindung
ka PANGERAN.
19 Maraneh anu di Yerusalem moal ceurik-
ceurik deui, PANGERAN anu ngalilipur. Ana
maraneh sasambat ka Mantenna tangtu
didangu.
20 Maraneh bakal disorangkeun kana jaman
anu werit, tapi bakal diaping jeung dipaparin
pituduh ku Pangeran. Jadi maraneh teu kudu
culak-cileuk neangan Mantenna.
21 Mun maraneh nyimpang ka kenca atawa
ka katuhu, Mantenna bakal ngagentraan ti
tukangeun, "Ieu jalanna, tuturkeun!"
22 Brahala-brahala maraneh anu dilapis
ku perak jeung emas, ku maraneh bakal
dipiceunan kawas bubututan. Ceuk maraneh
ka eta brahala-brahala, "Jor ka ditu!"
23 Mun maraneh melak bibinihan, Pangeran
bakal nurunkeun hujan sangkan pepelakan
maraneh marontok, supaya loba hasilna.
Sampalan pikeun sapi moal kurang.
24 Sapi jeung kalde pikeun ngawuluku,
parabna harade.
25 Dina mangsa eta, sanggeus benteng-
benteng musuh maraneh geus kajabel sarta

jelema-jelemana geus diparaehan, ti saban
gunung jeung pasir bakal cur-cor walungan.
26 Bulan caangna lir panonpoe, panonpoe
caangna tujuh kalieun, lir caang pikeun
tujuh poe disapoekeun. Pijadieunana kitu teh
upama PANGERAN geus ngabeberan jeung
nyageurkeun raheut-raheut umat-Na tapak
mantenna ngarangketan.
27 Kakawasaan jeung kamulyaan PANGERAN
bakal tembong ti kajauhan. Ana Mantenna
bendu tembong seuneu jeung haseup. Ana
ngadawuh, kalimah-kalimah-Na lir seuneu
anu ngahuru.
28 Mantenna nginditkeun angin di
payuneuna-Na, lir cai caah malidkeun sagala
rupa. Bangsa-bangsa dikebut diubrak-abrik,
pegat sagala paniatanana anu jarahat.
29 Tapi maraneh mah, eh umat Allah, bakal
barungah jeung bakal nyaranyi kawas dina
pesta suci, halegar kawas nu keur baris
dipirig ku sora suling ngajugjug Bait Allah.
PANGERAN teh panulung Israil.
30 Unggal jalma ku PANGERAN bakal disina
ngadenge gentra-Na nu agung, jeung disina
ngarasa kahebatan bendu-Na. Bendu-Na
bakal nimbulkeun seuneu, ngabedah mega,
hujan es, jeung hujan angin.
31 Urang Asur tagiwur ku gentra PANGERAN
jeung ku kahebatan hukuman ti Mantenna.
32 Waktu maranehna ku PANGERAN disiksa
teu eureun-eureun, umat Mantenna teu

eureun-eureun narabeuh tambur jeung
kacapi. Allah ku manten anu bakal merangan
urang Asur.
33 Ti baheula keneh geus aya hiji tempat
enggon seuneu anu ngagegedur, anu bakal
ngaduruk raja Asur. Tempatna jero jeung
lega, suluhna ngabugbrug kari nyundut ku
seuneu anu bijil tina napas PANGERAN.

31

1 Picilakaeun nu keur arindit ka Mesir
rek marenta tulung teh! Ngarepna ka
Mesir dumeh Mesir boga balad anu kuat,
boh pasukan kudana, boh pasukan karetana,
boh prajurit-prajuritna. Percayana lain ka
PANGERAN, Allah suci Israil. Menta tulungna
lain ka Mantenna.
2 Mantenna uninga kana salampah-lampah
maranehna. Mantenna ngadatangkeun bahla.
Eta bangsa anu goreng kalakuanana, kitu
deui anu nangtayunganana bakal dihukum.
3 Urang Mesir lain dewa-dewa, manusia
ilahar bae. Pasukan kudana lain kuda sakti.
Lamun PANGERAN enggeus ngawitan, najan
eta bangsa teh kuat tangtu bakal ngudupung,
kitu keneh bangsa lemah anu ditulunganana.
Duanana ge bakal binasa.
4 PANGERAN ngadawuh ka kaula, "Teu paduli
kumaha tingjareritna jeung tinggorowokna
para pangangon, singa moal sieuneun nepi ka
ngalesotkeun mangsa beunang maehanana;
Kami oge, PANGERAN Nu Maha Kawasa,

moal beunang dihalang-halang enggoning
nangtayungan Gunung Sion.
5 Kami, PANGERAN Nu Maha Kawasa rek
ngaraksa jeung ngabelaan Yerusalem, kawas
manuk anu kekeleperan deukeut sayangna
ngabelaan anakna."
6 PANGERAN nimbalan, "Eh urang Israil!
Maraneh teh baheula, baha ka Kami. Tapi
hiap baralik deui!
7 Bakal aya mangsa maraneh bakal miceunan
arca-arca beunang maraneh nyieunan tina
perak atawa emas.
8 Nagri Asur bakal tumpur perangna, tapi lain
ditumpurkeun ku manusa. Urang Asur bakal
kalabur ti medan perang, jalma-jalmana anu
ngarora teh bakal jaradi badega.
9 Rajana bakal kabur bari tagiwur. Para
panglima bakal kaeunteupan ku kasieun anu
pohara nepi ka cul bandera perang." Kitu
timbalan PANGERAN anu disembah jeung
dihaturanan kurban beuleuman di Yerusalem.

32 1 Engke bakal aya hiji raja anu
ngarajaanana satuhuna, jeung bakal
aya pamingpin-pamingpin bangsa anu
marentahna adil.
2 Aranjeunna ibarat tempat nyalindung ari
keur hujan jeung angin, ibarat kokocoran cai
di tanah keri, ibarat batu gede di tengah tegal
garing pikeun ngiuhan.
3 Panon jeung ceulina maruka kana
kasusah-kasusah rahayat.

4 Marentahna lain ku sentak jeung haok.
Asak sasar, ana nyarita dipikir heula.
5 Anu burung ku aranjeunna moal disebut
luhung, anu baragajul moal disebut jelema
jujur.
6 Anu burung, omonganana ngacapruk, eusi
hatena ge goreng. Lampah jeung ucapna
ngagogoreng ka PANGERAN, jeung cadu mere
dahar ka nu lapar mere cai ka nu hanaang.
7 Nu gejul, adat jeung lampahna goreng,
karepna ngan ngarah jeung macikeuh ka
nu eukeur kasangsara, megatan hak jalma
malarat.
8 Sabalikna nu berbudi mah lampahna
satuhu, teguh dina perkara nu bener.
9 Eh awewe-awewe anu keur garenah hirup,
anu taya kasalempang, dengekeun ieu
omongan.
10 Maraneh ayeuna keur garenah, tapi taun
hareup mah bakal rarumahuh. Sabab moal
aya anggur alaeun.
11 Hirup maraneh ayeuna gampang, taya
kahariwang. Engke malah bakal pinuh ku
kasieun! Geura ganti pakean ku karung.
12 Teunggeulan harigu, tembongkeun ulat
susah. Sabab tanah lendo jeung kebon-kebon
anggur geus lebur,
13 sakuliahna geus pinuh ku rungkun cucuk
jeung jukut cucuk. Geura ceungceurikan
imah paranti maraneh senang-senang.

Geura ceungceurikan kota tempat maraneh
suka-suka.
14 Karaton ge bakal sepi, ibu kota bakal
jempling. Puri-puri jeung munara-munara
anu ngawal maranehna bakal rata jeung
taneuh, jadi tempat liar kalde alas, tempat
nyaratuan domba.
15 Tapi Allah bakal maparin deui sumanget
ka urang. Tanah anu geus kalantar teh bakal
lendo deui, lahan-lahan bakal pinuh deui ku
pepelakan.
16 Di sakuliah tanah, di mana-mana pinuh ku
perkara anu bener jeung adil.
17 Ku lantaran unggal jalma lampahna
bener, tanah teh bakal aman santosa
sapapanjangna.
18 Umat Allah bakal bebas tina kasalempang,
rumah tanggana bakal repeh-rapih reugreug
pageuh.
19 (Tapi leuweung-leuweung bakal
katinggang ku hujan es, sarta kota bakal
ruksak.)
20 Unggal jelema bakal ngarasa bagja,
pepelakanana sugih ku cai, loba sampalan
pikeun kalde jeung sapi, tur aman.

33 1 Picilakaeun musuh urang! Ayeuna
ngan rarampog jeung nipu, ari
maranehna mah tara dirampog tara ditipu.
Tapi rarampogna bakal eureun, nipuna bakal
enggeusan, sabalikna maranehna anu bakal
dirampogan jeung ditipu.

[2] Nun PANGERAN, abdi-abdi nyuhunkeun
piwelas, sumeja muntang. Siang-wengi
nyuhunkeun diraksa, hoyong kaluar tina
kasukeran.
[3] Waktos Gusti mangmeranganken abdi-
abdi, bangsa-bangsa kalabur ti pangperangan
anu gumuruh,
[4] harta bandana diranjah jadi jarahan.
[5] Maha Agung PANGERAN! Mantenna ngasta
saniskara. Yerusalem ku Mantenna dieusi ku
kaadilan jeung kasatuhuan.
[6] Bangsa teh ku Mantenna disina reugreug.
Umat-Na salawasna diraksa, dipaparin
hikmah jeung pangarti. Harta maranehna
anu pangmulyana nya eta rasa hormat ka
PANGERAN.
[7] Tuh jalma-jalma prawira tingjarerit tulung-
tulungan. Para utusan anu rek marenta rapih
kabeh careurik.
[8] Jalan-jalan gede sepi taya jalma anu
ngulampreng, sabab kacida bahyana.
Perjangjian-perjangjian karapihan aludar,
hasil-hasil mupakat garagal. Jalma-jalma
geus henteu silih hargaan.
[9] Tanahna jadi mubadir, suwung. Leuweung-
leuweung di Libanon ngalakay. Lebak Saron
anu subur jadi gundul. Dangdaunan di tanah
Basan jeung Gunung Karmel murudul.
[10] Dawuhan PANGERAN ka bangsa-bangsa,
"Ayeuna Kami rek meta, rek nembongkeun
kumaha kawasana Kami.

11 Rarancang maraneh kabeh bakal mubadir,
gaplah sagala tarekah. Roh Kami lir seuneu,
maraneh bakal diduruk.
12 Maraneh bakal ngaley kawas batu kapur
dibeuleum jadi apu, kawas cucuk diduruk jadi
lebu.
13 Jalma-jalma jauh deukeut bakal nyaraho
kana damel jeung pangawasa Kami."
14 Urang Sion anu daroraka bakal ngarompod
kasieunan. Jeung carekna, "Hukuman ti
Allah teu beda ti seuneu anu salawasna
ngagegedur. Bisa urang luput tina seuneu
sakitu gedena?"
15 Bisa, asal bener ucap jeung lampah.
Ulah jahat ka nu malarat kena-kena kuat,
ulah beunang kasogok ku pangruruba. Ulah
sapongkol jeung nu boga niat maehan atawa
jeung nu boga kalakuan jahat lianna.
16 Lamun kitu geus tangtu maraneh salamet,
bakal aman kabina-bina lir aya di jero
benteng anu tohaga tur cukup dahareun
jeung inumeun.
17 Maraneh bakal ngalaman deui boga raja
anu mulya di tanah anu pohara legana.
18 Kasieun maraneh bareto ku mata-mata
jeung ku urang asing purah narik pajeg moal
kaalaman deui, kari dina ingetan.
19 Urang asing anu garumede, anu basana
ku maraneh teu kaharti, moal katenjo-tenjo
deui.

20 Tenjo Sion, kota tempat urang riungan
jeung ngayakeun pesta-pesta kaagamaan!
Tenjo Yerusalem! Bakal pohara reugreugna
eta pamatuhan teh! Ibarat kemah anu moal
pindah-pindah, patok-patokna parageuh
nancebna, tali-talina moal pegat.
21 Urang bakal maratuh di sisi walungan-
walungan anu galede, lalega, tapi kapal-kapal
musuh moal bisa layar di dinya.
22 (33:22-23) Tali layar kapal-kapal musuh
tanpa guna, lantaran layarna tingkulapes!
Barang-barang musuh bakal dirampasan ku
urang. Barang-barangna kacida lobana, nepi
ka jelema lumpuh ge kabagian. PANGERAN
ku manten anu bakal jadi raja urang, anu
marentah jeung ngaraksa urang.
23 (33:22)
24 Anu maratuh di tanah urang moal aya
anu udah-aduh ku panyakit, sarta dosa-dosa
kabeh bakal dihampura.

34

1 Eh jalma-jalma sagala bangsa, ka
darieu kumpul, darengekeun! Sakuliah
bumi jeung pangeusina, ka darieu kumpul,
darengekeun!
2 PANGERAN bendu ka sakabeh bangsa
jeung balad-baladna. Ku Mantenna geus
dipastikeun bakal dibasmi.
3 Bangke-bangkena moal dikubur, diantep
sina baruruk barau. Gunung-gunung bakal
cipruk ku getih.

[4] Panonpoe, bulan, bentang-bentang, bakal
ngeprul jadi lebu. Langit bakal leungit,
ngagulung kawas samak. Bentang-bentang
tingkoleang maruragan kawas daun anggur
atawa daun kondang.
[5] PANGERAN di sawarga geus nyabut pedang,
rek nyabetan urang Edom. Eta jelema-jelema
ku PANGERAN geus ditakdirkeun bakal
dibasmi.
[6] Pedang Mantenna bakal lelemberan ku
getih jeung gajih maranehna, teu beda ti
lamokot ku getih jeung gajih anak domba
jeung embe anu dipeuncitan dijieun kurban.
Maranehna ku PANGERAN dijagal di kota
Bosra. PANGERAN di tanah Edom bakal
ngayakeun jagal gede.
[7] Jalma-jalma bakal tinggareblug lir banteng
leuweung jeung sapi jalu rubuh. Bumi bakal
cipruk ku getih jeung gajih.
[8] Nya harita waktuna PANGERAN bakal
ngajait Sion, sarta musuh-musuh Sion
dibales.
[9] Walungan-walungan di Edom bakal jadi ter,
taneuhna jadi walirang. Nagrina sakuliahna
jadi kawas ter anu diduruk.
[10] Ngagedurna beurang peuting, haseupna
meleketek teu eureun-eureun. Eta nagri bakal
jadi ruruntuhan turun-tumurun, moal aya anu
ngaliwat-liwat acan ka dinya.
[11] Sakuliah eta tanah bakal jadi enggon
bueuk jeung gagak. Ku PANGERAN disina

suwung jeung kosong deui, sakumaha tadina
basa samemeh jaman ngajadikeun.
12 Di dinya moal aya deui raja, para
pamingpinna bakal musna.
13 Urut karaton-karaton jeung kota-kota anu
make kuta bakal pinuh ku cucuk jeung jukut
cucuk, jadi pangabetah ajag jeung anjing
leuweung,
14 enggon sato galak tinggulandang, enggon
setan-setan silih geroan, ririwa lenga-lengo
neangan keur enggon hees.
15 Bueuk-bueuk nyarieun sayang, ngarendog
jeung megarkeun sarta ngajaga anak-anakna.
Manuk bangke bakal daratang pasusul-susul,
kumpul di dinya.
16 Teangan dina kitab PANGERAN anu medar
hal sagala mahluk anu kumelip, baca kumaha
unina. Eta mahluk-mahluk sarupa ge moal
aya nu leungit, tur masing-masing katut
papasanganana, kitu ditimbalkeunana ku
PANGERAN. Mantenna ku anjeun nu bakal
ngumpulkeunana.
17 Nya PANGERAN anu ngabagi-bagi eta
tanah keur enggon eta mahluk-mahluk,
sabagianana-sabagianana. Ngarenggonna
di dinya turun-tumurun ti jaman ka jaman
deui, eta tanah enggon pangabetahna
salalanggengna.

35 1 Tanah keri bakal suka seuri. Tegal
garing bakal pinuh ku kekembangan.

2 Gurun keusik bakal ngawih jeung surak,
jadi endah lir gunung-gunung di Libanon,
lendo lir kebon-kebon di Karmel jeung Saron.
Kamulyaan Allah, agung-Na, kawasa-Na,
bakal tembong ka unggal jalma.
3 Tegerkeun leungeun nu ngaplek,
jagjagkeun tuur anu nyorocod.
4 Bejakeun ka anu keur laleutik hate: "Sing
teger, tong sieun! Allah sumping baris ngajait,
jeung ngahukum musuh maraneh."
5 Nu lolong bakal bisa nenjo, nu torek bakal
bisa ngadenge.
6 Nu lumpuh bakal bisa luncat jeung
ngigel, nu pireu bakal bisa susurakan.
Kocoran-kocoran cai bakal ngalocor di gurun
keusik.
7 Keusik anu semu hurung bakal jadi talaga,
tanah kelang bakal pinuh ku cinyusu, jadi
pangabetah ajag, manjah jeung kaso jaradi.
8 Bakal aya jalan ngabulungbung, ngaranna
"Jalan Kasalametan". moal katincak ku
jalma jahat. Anu nyorang eta jalan, moal
kasasabkeun ku anu gejul.
9 Singa jeung sato galak lianna, moal aya
nu liwat ka dinya. Sakur anu geus dijait ku
PANGERAN, marulangna make eta jalan.
10 Bakal narepi ka Yerusalem bari barungah,
ngarawih, garerah. Maranehna bakal bagja
salalawasna, moal nandangan deui kasusah
jeung kanalangsaan.

36

1 Dina taun kaopat belas Hiskia jadi
raja Yuda, kota-kota benteng Yuda
dirurug ku Sanherib raja Asur sarta karebut.
2 Geus kitu Raja Asur ngirim pajabat luhurna
ti Lakis ka Yerusalem mawa pasukan gede,
menta supaya Hiskia taluk. Sanggeus nepi ka
kota, eta pajabat jeung pasukanana eureun
di hiji jalan tempat tukang-tukang minatu
digarawe, deukeut solokan anu ngocor ti
empang girangeunana.
3 Tuluy ditepungan ku urang Yuda tiluan, ku
Elyakim bin Hilkia, mantri karaton, Sebna,
panitera karaton, jeung Yoah bin Asap,
bendahara karaton.
4 Eta pajabat Asur nyarita yen rajana palay
uninga, naon nu jadi andelan Raja Hiskia nu
matak wani ngalawan.
5 Kieu deui carekna, "Marukan ari kakuatan
jeung kaahlian perang teh beunang ku omong
wungkul? Rek menta dibantu ku saha nu
matak wani barontak ka Asur?
6 Maraneh ngaharep ka raja Mesir anu teu
beda ti iteuk kaso, babari pites, ari geus
pites tuluy nojos kana leungeun sorangan.
Siga kitu kaayaan raja Mesir anu diarep-arep
pitulungna teh."
7 Terus deui, "Atawa sugan rek ngaku boga
andelan PANGERAN, Allah maraneh tea?
Kapan eta mah altar-altar jeung kuil-kuilna
geus diruksak ku Hiskia, da carek eta raja

urang Yuda jeung urang Yerusalem teh mun
ngabakti kudu make saaltar bae.
8 Ayeuna, kalawan asmana gusti kami raja
Asur, kami daek mere ka maraneh dua rebu
kuda, asal maraneh sanggup ngayakeun
prajuritna.
9 Pamohalan maraneh kuat ngelehkeun
perwira-perwira Asur, najan perwira Asur
nu panghandapna. Parandene make hayang
dikirim kareta perang jeung pasukan kuda ku
urang Mesir.
10 Dikira kami nempuh nagri maraneh nepi
ka tumpur teh henteu dibantu ku PANGERAN?
Malah PANGERAN anu marentah nempuh
jeung ngagempur oge."
11 Elyakim, Sebna jeung Yoah mihatur ka eta
gegeden, "Saena mah sasauran ku basa Aram
bae, kaula ngarti. Ulah ku basa Ibrani, margi
kakuping ku rahayat anu di luhur kuta."
12 Ari jawabna, "Dikira kami diutus ku raja
nepikeun ieu hal teh ngan ka maraneh bae?
Lain! Kami nyarita teh ka maraneh jeung
ka itu nu dariuk dina kuta, anu engke bakal
ngahakan kotoran sorangan jeung ngarinum
cikiihna sorangan, sakumaha niat maraneh."
13 Geus kitu eta gegeden teh nangtung tuluy
ngagorowok ku basa Ibrani, "Darengekeun
timbalan raja Asur!
14 Raja kami ngelingan, maraneh ulah
kabawakeun ku Hiskia. Hiskia moal bisa
nyalametkeun maraneh.

15 Ulah kawujuk ku manehna anu ngajak
nyarandu ka PANGERAN. Tong ngaharep
PANGERAN bakal nulungan atawa nyegah
balad Asur ngarebut kota maraneh.
16 Tong narurut ka Hiskia! Parentah raja
Asur, maraneh kudu kalaluar ti jero kota,
pasrahkeun diri ka kami. Maraneh bakal
diidinan ngahakan anggur ti kebon sorangan,
buah kondang tina tangkal pelak sorangan,
ngarinum ti sumur sorangan,
17 nepi ka maraneh engke dibere tempat
ku raja kami, anu leuwih ti batan ieu kota.
Hayang nginum anggur, kebon anggurna aya.
Harayang nyieun roti, kebon gandumna aya.
18 Ulah kabobodo ku Hiskia. Ulah malikir
bakal disalametkeun ku PANGERAN. Dewa
bangsa mana anu geus bisa nyalametkeun
nagrina tina panangan raja Asur?
19 Coba, mana dewana urang Hamat jeung
dewana urang Arpad? Mana dewana urang
Separwaim? Aya anu bisa nyalametkeun kota
Samaria?
20 Cik iraha dewa-dewa eta kota-kota,
nyalametkeun kotana ti panangan raja kami?
Jadi naon dasarna maraneh boga pangira
yen PANGERAN sanggupeun nyalametkeun
Yerusalem?"
21 Jalma-jalma mani jempling, turug-turug
memang kitu ditimbalanana ku Raja Hiskia,
jadi teu aya nu kecet-kecet.

22 Elyakim, Sebna jeung Yoah nyosoeh
pakeanana bawaning ku nalangsa, tuluy
arasup deui ka jero kota rek ngunjukkeun ka
rajana ucap-ucapan eta pajabat Asur.
37 1 Barang Raja Hiskia ngadangu
laporanana, anjeunna nyosoeh
anggoanana tuluy diganti ku karung. Ti dinya
angkat ka Bait PANGERAN.
2 Elyakim mantri karaton, Sebna panitera
karaton, jeung sawatara imam sepuh, ku
anjeunna dipiwarang ka Nabi Yesaya putra
Amos. Aranjeunna ge dibaraju karung.
3 Pesen anu kudu diunjukkeun ka Yesaya
kieu, "Dinten ieu urang kenging tunggara,
keur dihukum, kedah nandang kahinaan.
Urang teh ibarat awewe bade ngajuru henteu
tiasa brol margi tanaga kacida lemahna.
4 Raja Asur parantos ngintun pajabatna
ngahina ka Allah anu jumeneng. Mugia
PANGERAN Allah anjeun ngadangu eta
panghina sareng ngahukum jalmina. Mugia
rahayat anu harirup keneh dipangnedakeun
ka Allah."
5 Sanggeus eta pesen raja katampi ku
Yesaya,
6 anjeunna ngawaler, "Timbalan PANGERAN,
Raja ulah rejag ku panggebrag urang Asur
anu susumbar yen PANGERAN moal iasaeun
nulung.

7 Eta raja ku PANGERAN bakal ditagiwurkeun
nepi ka mulang ka nagrina, sarta di nagrina
bakal aya nu maehan."
8 Pajabat utusan tea geus nyahoeun yen
rajana geus indit ti Lakis, keur merangan kota
Libna anu deukeut ka dinya, tuluy disusul.
9 Geus kitu aya beja ka urang Asur yen
balad Mesir anu dikapalaan ku Raja Tirhaka ti
Sudan keur maju rek narajang ka maranehna.
Sanggeus raja Asur ngadangu eta beja, seug
ngirim surat ka Raja Hiskia,
10 raja nagri Yuda, eusina: "Allah andelan
maneh geus ngabejaan ka maneh, cenah
maneh moal ragrag kana leungeun kami.
Ulah percaya.
11 Maneh geus ngadenge naon anu
dilampahkeun ku raja Asur, ka nagri mana
bae anu geus ditangtukeun kudu diancurkeun.
Dikira maneh bakal luput?
12 Karuhun kami geus ngancurkeun kota-
kota Gasan, Haran, Resep, jeung numpes
urang Bet-Eden anu di Telasar. Dewa-dewana
hiji ge euweuh anu bisaeun nulung.
13 Mana raja urang Hamat, raja urang Arpad,
raja urang Separwaim, raja urang Hena,
jeung raja urang Iwa?"
14 Eta surat ku Raja Hiskia dicandak ti nu
nganteurkeun tuluy diaos. Ti dinya anjeunna
angkat ka Bait Allah, surat teh diteundeun di
payuneun PANGERAN.
15 Tuluy anjeunna sasambat kieu,

16 "Nun PANGERAN Nu Maha Kawasa,
Allah Israil, anu linggih dina tahta luhureun
mukarabin! Mung Gusti anu jumeneng Allah,
anu ngasta karajaan-karajaan di sajagat.
Gusti ngadegkeun bumi sareng langit.
17 Nun PANGERAN, dangukeun panyambat
abdi sadaya. Tingali kaayaan anu ngancam
ka abdi sadaya. Dangukeun susumbarna
Sanherib anu ngahina ka Gusti, Allah anu
jumeneng.
18 Leres nun PANGERAN, abdi terang
yen seueur pisan bangsa anu parantos
diancurkeun ku raja-raja Asur, nagri-nagrina
jadi suwung,
19 brahala-brahalana didurukan, kawantos
eta brahala-brahala teh sanes Allah, mung
titironan tina kayu tina batu, jijieunan
leungeun jalmi.
20 Nun PANGERAN Allah abdi sadaya,
leupaskeun abdi sadaya ti urang Asur,
supados bangsa-bangsa sajagat tarerangeun
yen mung Gusti anu jumeneng Allah."
21 Yesaya ngintun amanat ka Raja Hiskia,
yen waleran kana panyambat anjeunna teh
22 timbalan PANGERAN kieu, "Eh Sanherib,
saenyana maneh teh diseungseurikeun ku
kota Yerusalem, dihampas.
23 Dikira ku maneh saha eta anu digogoreng
jeung dihina-hina teh? Maneh cempelak ka
Kami, Allah Israil nu suci!

24 Maneh ngirim badega sina susumbar ka
Kami, magar maneh jeung pasukan-pasukan
kareta geus bisa ngelehkeun pagunungan
Libanon nu pangluhurna. Maneh gumede
pedah geus bisa ngagempur tangkal-tangkal
kiputri anu pangjangkungna jeung kijamuju
nu pangalusna. Nyombong geus bisa
ngacak-ngacak leuweung anu pangjerona.
25 Nyombong geus nyieun sumur-sumur
di nagri-nagri batur, sarta Walungan Nil ku
serdadu-serdadu maneh geus diidek nepi ka
garing.
26 Karah can meunang beja yen eta sagala
perkara teh geus meunang Kami ngatur
ti baheula? Ayeuna eta geus laksana, ku
Kami eta teh! Maneh ku Kami dibere kawasa
ngaburak-barik kota-kota benteng sina ajur
lebur.
27 Jalma-jalmana taya nu bisa naon-naon,
ngararompod, kelenger, kawas jukut di
tegalan atawa anu jadi di suhunan kahebos
ku angin panas.
28 Tapi sagala hal diri maneh, gawe naon,
indit ka mana, Kami uninga. Kami uninga
maneh teh keur ngamuk, ngalawan ka Kami.
29 Kami geus meunang laporan yen maneh
ngamuk, yen maneh sakitu kumalungkungna.
Ayeuna irung maneh rek dikaluhan, biwir
maneh rek diterapan kadali, rek ditarik
dibawa ka jalan urut maneh datang."

30 Geus kitu saur Yesaya pikeun Raja Hiskia,
"Sagala rupi anu pijadieun teh ieu tandana:
Taun ieu sareng taun payun, tedaeun teh
mung sisikian anu jaradi sorangan. Nanging
taun payunna tiasa pepelakan deui dugi ka
dipanen, kitu deui anggur.
31 Anu araya di Yuda, anu nyesa, bakal cara
pepelakan, akaran, akarna jero, hirupna
mulus dugi ka baruahan.
32 Tangtos bakal aya anu saralamet di
Yerusalem sareng di Gunung Sion, margi eta
kajadian teh parantos kitu dikersakeunana ku
PANGERAN Nu Maha Kawasa.
33 Perkawis raja Asur kieu timbalan
PANGERAN: Eta raja moal bisaeun asup
ka ieu kota, moal bisaeun mentangkeun
jamparing hiji-hiji acan. Serdadu-serdaduna
anu marake tameng teh moal aya anu
bisaeun ngadeukeutan kota, jeung moal aya
anu nyieun gugunungan pikeun ngepung.
34 Eta raja moal kungsi asup, kaburu malik
ka jalan urutna datang. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN.
35 Demi kamulyaan Kami, jeung ku sabab
Kami geus jangji ka abdi Kami Daud, kota teh
ku Kami bakal dijaga."
36 Aya hiji malaikat PANGERAN narajang ka
pasanggrahan urang Asur, maehan 185.000
serdadu. Isukna isuk-isuk kasampak geus
ngajaloprak paraeh.
37 Raja Asur geus undur, balik ka Ninewe.

38 Barang dina hiji poe, sabada muja ka
Dewa Nisroh pupujaananana di jero kuil,
anjeunna dipaehan ku pedang, ku dua
putrana, Adramelek jeung Sareser, anu terus
kalabur ka tanah Ararat. Esarhadon, putrana
nu saurang deui ngaganti jadi raja.

38 1 Meh sawaktu jeung eta, Raja Hiskia
teu damang mehmehan pupus.
Sumping Nabi Yesaya, sasauran ka anjeunna,
"Sang Raja ku PANGERAN ditimbalan
mereskeun sagala rupi urusan, margi moal
tiasa damang deui, sakedap deui bakal
pupus."
2 Hiskia ebogna malik kana tembok, ngadoa,
3 "Nun PANGERAN, sing emut ka abdi. Abdi
parantos ngesto ka Gusti kalayan satia,
parantos sakiat-kiat ngajalankeun pangersa,"
saurna bari terus nangis sesegruk.
4 PANGERAN nimbalan ka Yesaya,
5 miwarang supaya anjeunna ka Hiskia deui
sarta kudu sasauran kieu, "Kami, PANGERAN,
Allahna Daud karuhun maneh, geus ngadangu
panyambat maneh, jeung ningali cipanon
maneh. Maneh meunang keneh hirup lima
belas taun deui.
6 Maneh jeung Yerusalem tangtu
dirahayukeun tina ancaman raja Asur.
Yerusalem bakal terus ditangtayungan ku
Kami." Ku Yesaya disaurkeun yen bisul raja
teh kudu dipopokan ku buah kondang, tangtu
damang. Hiskia mariksa, "Naon tawisna keur

ngabuktikeun yen kaula bakal bisa deui
datang ka Bait Allah?
7 Waler Yesaya, "Kangge ngabuktikeun yen
Mantenna moal geseh tina jangji, PANGERAN
bakal maparin tandana, nya eta:
8 Kalangkang tangga anu dipidamel ku
Raja Ahas, ku PANGERAN bade diundurkeun
sapuluh lengkah." Seug kalangkang tangga
teh ngeser, undur sapuluh lengkah.
9 Sanggeus damang, Hiskia nyerat ieu
guguritan:
10 Waktu umur kami tengah tuwuh, meh bae
mulang ka enggon nu paeh, kudu ajal paturay
jeung nyawa.
11 Panyana teh di ieu dunya anu harirup,
kami geus moal nenjo-nenjo deui PANGERAN,
moal nenjo-nenjo deui jelema.
12 Kudu puput umur eureun hirup, lir kemah
nu geus diruag, lir lawon diteukteuk tina
tinunan, panyana teh ku Allah tereh dipundut
umur.
13 Unggal peuting nangankeun kanyeri,
tulang-tulang asa dikerekeb singa. Panyana
teh ku Allah tereh dipundut umur.
14 Sora geus haroshos, meh leungit, balas
humaregung kawas japati ngaderuk. Panon
celong, dipake melong ka langit. Nun
PANGERAN, jait abdi tina hukuman.
15 Kami rek bisa unjukan naon, da eunggeus
kersaning PANGERAN. Bati ceurik dina hate,
boro-boro bisa mondok.

16 Nun PANGERAN, abdi bade hirup kangge
Gusti, mung kangge Gusti. Cageurkeun abdi,
widian hirup.
17 Kaprihatinan abdi bakal jadi katengtreman
Gusti nyalametkeun hirup abdi tina sagala
bahaya Gusti ngahapunten sadaya dosa abdi.
18 Di dunyana nu maot mah moal aya nu muji
ka Gusti. Nu maot mah moal ngarep-ngarep
kasatiaan Gusti.
19 Anu muji ka Gusti teh jalmi anu hirup,
sapertos abdi ayeuna, muji ka Gusti. Bapa-
bapa nyarita ka anak-anakna, nerangkeun
kumaha satiana Gusti teh.
20 Nun PANGERAN, abdi parantos
dicageurkeun. Abdi-abdi bade narabeuh
kacapi, sareng ngidungkeun pamuji. Muji
saumur-umur di lebet Bait Gusti.
21 (38:6)
22 (38:6)

39 1 Meh sawaktu jeung eta, Raja Babul,
Merodak Baladan putra Baladan,
ngadangu warta yen Raja Hiskia geus sae tina
teu damangna, tuluy kikintunan dibarengan
ku surat.
2 Utusanana ku Hiskia ditampi, malah
dicandak ningalian dunyabranana, emas,
perak, bahan seuseungitan kitu deui sagala
kaperluan tentarana. Kamar-kamar tempat
rajabrana, kitu deui nu aya di tempat-tempat
sejen di karajaanana, kabeh ditembongkeun
teu aya anu kaliwat.

3 Ti dinya sumping Nabi Yesaya ka Raja
Hiskia, mariksakeun, "Eta jalmi-jalmi ti mana
sareng naon sanggemna ka Sang Raja?"
Waler Hiskia, "Ti nu tebih, ti nagri Babul."
4 "Dicandak ningalian naon di karaton?"
saur Yesaya. Waler Hiskia, "Sagala rupi
bae. Kamar-kamar dunyabrana sadayana
ditembongkeun, teu aya anu kalangkung."
5 Saur Yesaya, "Timbalan PANGERAN Nu
Maha Kawasa,
6 engke dina hiji waktos sagala rupi anu
aya di karaton Raja, sagala rupi anu kenging
ngempelkeun karuhun Raja dugi ka wangkid
ieu, bakal diakut ka Babul, moal aya anu
kantun.
7 Putra Sang Raja ku anjeun oge sapalih
bakal diboyong dijadikeun gandek karaton
raja Babul."
8 Eta kasauran kitu kahartoseun ku Raja
Hiskia, yen anjeunna mah sapanjang hirupna
bakal santosa. Ku sabab eta walerna, "Eta
timbalan PANGERAN anu disaurkeun ku Bapa,
sae maksadna."

40

1 "Lilipur umat Kami," timbalan Allah
urang, "lilipur!
2 Upahan hate urang Yerusalem, uarkeun
yen sangsarana geus tutug, dosana geus
dihampura. Maranehna geus dihukum
bebeakan lantaran dosa-dosana."

3 Aya anu cumeluk, "Sadiakeun jalan pikeun
PANGERAN di tanah gurun! Beresihan jalanna
di gurun keusik, pikeun Allah urang!
4 Lebak-lebak saeuran, gunung-gunung
ratakeun. Pasir-pasir bakal jadi tanah lempar,
anu renjul bakal rata sarta leucir.
5 Kamulyaan PANGERAN bakal dinyatakeun,
tembong ka sakabeh jelema. PANGERAN ku
manten ngajangji kitu."
6 Aya nu ngagentra, "Embarkeun ieu
wawaran!" Ceuk kaula, "Kedah ngawawarkeun
naon?" "Embarkeun: Manusa ibarat jukut,
umurna ngan saumur kekembangan tegal.
7 Jukut layu, kembang perang sanggeus
ditiup ku angin ti PANGERAN. Umur jalma teu
leuwih panjang ti batan umur jukut.
8 Enya, jukut tangtu layu, kembang tangtu
perang, tapi pangandika Allah urang mah
umurna langgeng."
9 Eh Yerusalem, geura unggah ka gunung nu
luhur! Celukkeun warta anu pikabungaheun.
Eh Sion, celukkeun sing tarik, embarkeun
ieu beja pibagjaeun! Caritakeun, ulah
sieun-sieun, bejakeun ka kota-kota Yuda yen
Allahna rek sumping!
10 PANGERAN Nu Maha Agung tereh sumping
baris ngarajaan nyepeng kawasa. Sumpingna
diiring ku jalma-jalma anu geus diluputkeun
ku Mantenna.
11 Mantenna bakal ngaraksa lir pangangon
ngajaga dombana. Dombana dikumpulkeun,

anu laleutik keneh dipangku, indung-indungna
sina naluturkeun lalaunan.
12 Saha nu bisa naker cai lautan ku dampal
leungeun, atawa ngukur langit ku jeungkal?
Saha nu bisa ngulak tanah sajagat ku
kulakan, atawa nimbang gunung jeung pasir
dina taraju?
13 Saha nu bisa metakeun PANGERAN kana
damel? Saha nu bisa mapatahan atawa
nuduhan ka Mantenna?
14 Saha anu geus ngahaturkeun pirempug
ka Allah, nerangkeun jeung nuduhan ka
Mantenna, ngajarkeun sangkan saniskara
bisa jalan?
15 Di payuneun PANGERAN bangsa-bangsa
taya hartina, ibarat cai satetes, pulo-pulo
hampangna lir lebu sakeprul.
16 Sasatoan di leuweung-leuweung Libanon,
moal cukup keur baktikeuneun ka Allah,
kakayonna teu cukup keur mirun seuneu.
17 Di payuneuna-Na bangsa-bangsa taya
hartina.
18 Jeung saha Allah bisa disaruakeun?
Sanggup anjeun nerangkeun Mantenna jiga
kumaha?
19 Mantenna henteu sarua jeung arca
beunang nyieun jelema beunang paledang
ngalapis ku emas, make dadampar perak.
20 Nu teu kuat nyieun tina emas atawa perak,
bisa nyieun tina kai teuas, dikengkenkeun ka

tukang ngukir, sina dijieun arca anu nambleg
moal tiguling.
21 Naha anjeun tacan nyaho? Naha tacan
ngadenge caritana? Naha can ngadenge
kumaha jadina alam dunya?
22 Anu ngadamelna teh Mantenna, nu linggih
dina tahta-Na, luhureun bumi luhureun langit,
jalma di handap tembongna sagede sireum.
Langit ku Mantenna dibeberkeun kawas layar,
dibeberkeun lir kemah keur tempat cicing.
23 Raja-raja anu karawasa direndahkeun ku
Mantenna, dijieun taya hargana.
24 Maranehna saibarat tutuwuhan, kakara ge
dipelak, kakara ge alakaran, kaburu dihebos
ku angin ti PANGERAN, gararing, ngoleang
kabawa angin.
25 Jeung saha Allah nu suci bisa disaruakeun?
Naha aya anu sarua jeung Mantenna?
26 Coba tanggah ka angkasa! Saha nu
nyiptakeun bentang-bentang? Ku Mantenna
bentang-bentang teh dipingpin kawas hiji
pasukan. Mantenna uninga reana, sarta
masing-masing dipaparin ngaran. Mantenna
maha kawasa eta bentang-bentang can aya
anu leungit.
27 Eh Israil, ku naon ngalengis, majar
PANGERAN teu uningaeun yen maneh keur
kasusahan, majar Mantenna henteu malire
waktu maneh nandangan kateuadilan?
28 Na maneh tacan nyaho? Tacan ngadenge?
PANGERAN teh Allah nu langgeng, sakubeng

jagat Mantenna nu ngajadikeun. Mantenna
tara cape tara lungse. Taya pisan anu nyaho
kana eusining manah-Na.
29 Sakur nu cape jeung lungse, ku Mantenna
disegerkeun.
30 Sanajan nu ngarora ge sok leuleus,
barudak remaja sok ngudupruk beak tanaga.
31 Tapi sing saha anu muntang ka PANGERAN
sarta nyambat pitulung-Na, tangtu jagjag
seger deui, lir galudra mentang jangjang,
lumpat moal cape, leumpang moal mopo.
41 1 Dawuhan Allah, "Eh pulo-pulo,
rarepeh! Dengekeun ieu Kami!
Asongkeun perkara maraneh di pangadilan.
Pek di dinya ngomong, padu jeung Kami,
urang tangtukeun saha anu bener.
2 Saha nu ngondang si tukang nalukkeun
ti wetan, anu geus ngersakeun manehna
jaya ka mana bae iangna? Ku saha manehna
bisana meunang, bisa ngelehkeun raja-raja
jeung bangsa-bangsa? Saban lawanna
rubuh ku pedangna, lir lebu, paburisat ku
jamparingna lir jarami ditiup angin?
3 Saban ngudag ngabeledig ngan rahayu
bae, lumpatna ngabelesat meh teu napak
kana taneuh.
4 Ku saha eta teh bisana kitu? Ku saha
sajarah ditangtukeunana? Ku Kami,
PANGERAN, anu geus jumeneng ti awalna.
Nya Kami, PANGERAN, Allah nu bakal aya di
ahir.

5 Ti pulo-pulo anu jarauh, jalma-jalma geus
narenjo padamelan Kami, seug sarieuneun,
ngararompod. Tuluy karumpul ngahiji, sarta
daratang.
6 Tukang-tukang kayu nyarieun karajinan,
silih bantuan, silih hatean.
7 Tukang-tukang kayu ngahatean kamasan-
kamasan, pokna, Alus eta arca teh! Tukang
neupa ngahatean ka tukang ngaranjing-
ranjing, pokna, Alus patrianana! Seug arcana
ditangtungkeun, dipageuhan ku paku.
8 Tapi maneh mah, eh Israil abdi Kami,
maneh mah umat Kami, beunang Kami milih.
Maneh mah turunan Ibrahim, sahabat Kami.
9 Maneh ku Kami dicandak ti unggal tungtung
jagat, disaur ti juru-juru anu jarauh, bari
ceuk Kami, Maneh teh abdi Kami, ku Kami
moal ditampik, malah ngahaja dipilih.
10 Ulah sieun, aya Kami! Kami teh Allah
maneh, maneh tong sieun ku naon-naon!
Maneh ku Kami rek dijieun jadi bedas. Maneh
ku Kami bakal diraksa jeung dirahayukeun.
11 Sakur anu ambek ka maneh bakal ngarasa
kumaha erana nu eleh. Anu narajang ka
maneh tangtu paraeh.
12 Maraneh bakal neangan jalma-jalma anu
geus ngamusuhan ka maraneh, tapi moal
kapanggih. Jalma-jalma anu merangan ka
maraneh, ayeuna geus binasa, leungit ti alam
dunya.

13 Kami teh PANGERAN, Allah maneh,
anu nguatkeun leungeun katuhu maneh.
Timbalan Kami, Ulah sieun, maneh ku Kami
rek dibantu."
14 Timbalan Allah, "Eh Israil, maneh teh nya
lembut nya hengker. Tapi tong salempang,
tangtu ditulungan. Kami teh Allah Israil nu
suci, Kami anu bakal ngarahayukeun.
15 Maneh ku Kami rek dijadikeun ibarat
parud, huntuna alanyar, sareukeut, gunung-
gunung barubuk diparudan, pasir-pasir jadi
lebu.
16 Tuluy ku maneh dipangpengkeun ka
awang-awang, ngoleang kabawa angin,
ngarapeng paburisat. Maneh tangtu bakal
genah, sabab manutan ka Kami, Allah maneh.
Maneh geus tangtu bakal muji ka Kami, Allah
Israil nu suci.
17 Lamun umat Kami tigerat cai nepi ka
tikorona garing kahalabhaban, panyambatna
tangtu diwaler. Kami, Allah Israil, moal
ngantep.
18 Kami rek nyieun walungan-walungan, sina
ngalocor ti pasir-pasir bulistir. Lebak-lebak
sina pinuh ku cinyusu, gurun keusik sina
ngaremplang caraian, tanah keri sina pinuh
ku cinyusu.
19 Tengah gurun keusik sina pinuh ku
tatangkalan, kiputri, kipilang, kihiang, jeung
jetun, sina jadi leuweung, leuweung camara,
kihuru, kijamuju.

20 Jalma-jalma bakal narenjo eta, seug
nyaraho ka anu ngadamelna. Bakal
ngahalartieun yen dijadikeunana teh ku Kami,
Allah Israil nu suci."
21 PANGERAN, Raja bangsa Israil nimbalan,
"Eh brahala-brahala, hayu urang padu,
ngadu perkara. Pek asongkeun alesan nu
pangkuatna.
22 Ka dieu, coba ramal, naon anu bakal
kajadian, sangkan sarerea nyaho, sangkan
saradia ti anggalna. Pek pedar kajadian-
kajadian nu geus kaliwat, terangkeun
hartina.
23 Jeung terangkeun naon anu bakal
kajadian! Tangtu engke kanyahoan, maraneh
teh Allah atawa ngan aallahan! Pek
hojah kumaha pihadeeunana, atawa coba
datangkeun naon bae anu pibahlaeun, nepi
ka matak ngompod sarerea!
24 Hamo, maraneh kabeh hamo bisa! Sakur
anu ngabakti ka maraneh, engke malik
ngajejeleh!
25 Kami ngahaja geus milih hiji jalma, urang
wetan, sina narajang ti beulah kaler. Raja-raja
ku eta bakal diidek kawas leutak, lir taneuh
diidek ku panjunan.
26 Coba mana ti maraneh anu bisa norah
yen bakal kitu, sangkan sarerea nyaho yen
maraneh awas! Euweuh, hiji ge euweuh nu
bisa ngomong naon-naon, teu sakecap-kecap
acan. Saurang ge euweuh anu ngadenge

maraneh ngaramal, anu ngadenge maraneh
ngucapkeun ramalan!
27 Ieu Kami, PANGERAN, anu pangheulana
nepikeun eta warta ka Sion. Kami ngirim
utusan ka Yerusalem, ngabejaan: Rahayat
maneh tereh daratang! Tereh marulang!
28 Diilik-ilik ku Kami, eta brahala-brahala hiji
ge taya nu ngomong sakemek, euweuh pisan
anu bisa ngajawab pananya Kami.
29 Eta brahala-brahala kabeh euweuh
gunana, kabeh euweuh pisan guamna,
ngaranna ge brahala, euweuh tanagana,
euweuh kawasana."

42 1 Timbalan PANGERAN, "Ieu abdi Kami,
beunang Kami ngukuhkeun, beunang
milih, cocog jeung lelembutan, jeung geus
dieusian roh Kami. Tangtu adil ka sakabeh
bangsa.
2 Anjeunna moal huak-haok garawak-
gorowok, moal pidato di jalan-jalan.
3 Moal nepi ka miteskeun kaso anu geus
ngulapes, moal mareuman palita anu
hurungna geus kakalincesan. Jembar adil ka
sakabeh, sarta moal barobah.
4 Moal leutik hate atawa leungit kawani,
nanjeurkeun kaadilan di bumi. Pangajaranana
dipikabutuh ku nagri-nagri nu jarauh."
5 Allah ngadamel jeung mentangkeun langit,
ngawangun bumi katut sagala nu aya di
dinya, sarta maparin nyawa jeung napas ka

sakabeh mahluk nu hirup di dinya. Ayeuna,
Allah PANGERAN ngadawuh ka abdi-Na,
6 "Maneh disaur ku Kami, PANGERAN,
diserenan kawasa ngajalankeun kaadilan di
dunya. Ku jalan maneh Kami meungkeut
perjangjian jeung sakabeh manusa. Ku jalan
maneh Kami rek mere caang ka sakabeh
bangsa.
7 Anu lolong ku maneh bakal dibeuntakeun,
sakitan-sakitan dikaluarkeun ti jero panjara
nu poek.
8 Allah maneh teh ngan Kami, PANGERAN.
Kaagungan Kami moal dibagikeun ka
saha-saha, Kami moal ngantep arca kabagi
kamashuran Kami.
9 Perkara anu diwejangkeun ku Kami, ayeuna
geus bukti. Ayeuna Kami rek ngadawuhkeun
perkara anyar, sanajan eta tacan ngajadi."
10 Pujikeun pupujian anyar ka PANGERAN!
Paruji kamulyaan Mantenna di sajagat!
Paruji, eh mahluk pangeusi laut! Paruji, eh
nagri-nagri nu jarauh jeung nu caricing di
dinya!
11 Gurun keusik jeung kota-kotana, mangka
maruji ka Allah; urang Kedar mangka maruji
ka Mantenna! Nu maratuh di kota Sela kudu
sarurak ti puncak-puncak gunung!
12 Anu maratuh di nu jarauh, kudu maruji
ngagungkeun ka PANGERAN!
13 Allah geus jengkar lir prajurit maju
perang, tatandang hoyongeun geura prung.

Lajeng ngahucuhkeun perang, ngahucuhkeun
jurit mintonkeun kakawasaan ka musuh.
14 Timbalan Allah, "Geus lila Kami bungkem
bae, teu ngawaler ka umat Kami. Ayeuna
geus waktuna Kami meta bijil sora, rek
ngagero lir awewe ngajuru.
15 Pasir-pasir, gunung-gunung, rek digempur.
Jujukutan jeung tatangkalan sina gararing.
Lengkob-lengkob walungan sina jadi gurun
keusik, situ-situ sina saraat.
16 Umat Kami anu lalolong rek ditungtun
ka jalan anu ku maranehna tacan kasorang.
Dunyana nu poek rek disina caang.
Tincakeunana anu garokgek rek disina
rata. Kitu jangji-jangji Kami, nu geus pasti
dilaksanakeun.
17 Sakur nu percaya ka arca-arca,
anu miallah ka brahala-brahala, bakal
direndahkeun jeung dihina."
18 PANGERAN nimbalan, "Eh nu tarorek,
dengekeun! Telek-telek, eh nu lalolong!
19 Naha aya kitu anu leuwih lolong ti batan
abdi Kami, anu leuwih torek ti batan utusan
Kami?
20 Eh Israil, geus loba anu ku maraneh
ditenjo, kumaha geus dihartikeun? Maraneh
baroga ceuli pikeun ngadenge, tapi naon bae
anu geus kadarenge teh?"
21 PANGERAN teh Allah anu kacida
hoyongeunana nyalametkeun. Ku sabab

kitu Mantenna ngayakeun hukum jeung
pangajaran, anu kudu dihormat ku umat-Na.
22 Tapi ayeuna umat-Na teh geus dirampog,
ditutup di jero tahanan handapeun taneuh,
dikerem di jero panjara-panjara. Maranehna
geus dirampog jeung diranjah, euweuh nu
datang pikeun ngajait.
23 Daraek maraneh ngaregepkeun ieu?
Kumaha ayeuna daraek ngadenge sing bener?
24 Saha nu nyerenkeun Israil nepi ka Israil
aya nu ngaranjah? PANGERAN ku manten,
lantaran urang dosa ka Mantenna! Hirup
urang teu sapagodos jeung pangersa-Na,
arembung nurut kana pangajaran-pangajaran
Mantenna.
25 Nu Matak urang ku Mantenna dibenduan
sakieu hebatna, nandangan siksaan perang.
Bendu-Na lir seuneu ngahuru sakuliah Israil.
Parandene kitu urang tetep henteu daek
eling, urang arembung nyokot hikmahna.

43

1 Eh Israil, PANGERAN anu ngajadikeun
maneh, nimbalan, "Ulah sieun, maneh
ku Kami tangtu dijait. Maneh ku Kami disebut
ngaran, sabab maneh teh kagungan Kami.
2 Mun maneh meuntasan cai jero, ku Kami
tangtu diaping, maneh moal titeuleum ku
kasukeran. Nyorang seuneu moal tutung,
nyorang bahla moal cilaka.
3 Sabab Kami, PANGERAN Allah maneh,
Allah Israil nu suci, bakal nyalametkeun.
Pikeun nyalametkeun diri maneh, Kami rek

ngorbankeun Mesir, rek ngorbankeun Sudan
jeung Seba.
4 Kami tega ngorbankeun bangsa-bangsa,
asal maneh katulungan. Sabab maneh teh
pupunden Kami, kakasih Kami, sarta ku Kami
dibere kamulyaan.
5 Ulah sieun, aya Kami! Bangsa maneh ku
Kami rek disina mulang ti tungtung wetan
jeung ti tungtung kulon.
6 Urang kaler rek dititah ngajurung mulang,
urang kidul moal disina ngahalang-halang.
Umat Kami kudu mulang ti nu jarauh, ti
unggal babagian dunya.
7 Israil teh kagungan Kami. Kami ngajadikeun
Israil teh supaya Kami dimulyakeun."
8 Timbalan Allah: "Jogokeun umat Kami
di pangadilan. Maranehna enya ge boga
mata tapi teu narenjo, careulian tapi teu
ngadarenge!
9 Jogokeun bangsa-bangsa, ku Kami rek
diuji! Mana brahala-brahalana anu magar
bisaeun norah pikahareupeun? Anu mana anu
geus nyahoeun ti memehna perkara nu jadi
ayeuna? Datangkeun eta brahala-brahala teh
pikeun saksi maranehna. Sina nyaksikeun
yen maranehna bener, sina ngaenyakeun
pangakuanana.
10 Ari pikeun saksi Kami nya maraneh,
urang Israil. Maraneh geus dihaja dipilih
sangkan ngabdi ka Kami, sangkan nyaraho
jeung palercaya ka Kami, sangkan yakin yen

Kami teh Allah tunggal. Allah teh ngan Kami
sorangan, euweuh deui, boh baheula, boh
engke.
11 Ngan Kami bae PANGERAN teh, hiji-hijina
anu iasa nyalametkeun ka maraneh.
12 Kami geus ngawejangkeun anu bakal
pijadieun. Ayeuna Kami datang rek nulungan
maraneh. Moal aya allah sejen anu bisaeun
kitu. Maraneh saksina, saksi Kami.
13 Kami teh Allah, salalawasna Kami Allah.
Moal aya anu luput tina kakawasaan Kami,
moal aya anu bisa ngarobah pangersa Kami."
14 PANGERAN, Allah Israil nu suci, anu
nyalametkeun maraneh, nimbalan, "Kami
rek nginditkeun balad nempuh Babul, pikeun
ngabebaskeun maraneh. Gapura-gapura
Babul rek dirubuh-rubuhkeun, surakna rek
dirobah, sina careurik.
15 Kami teh PANGERAN, Allah maraneh nu
suci. Kami teh anu ngajadikeun maraneh, eh
Israil! Kami teh Raja maraneh."
16 Baheula PANGERAN geus ngadamel jalan
nerus laut, nerus cai nu pagulung-gulung.
17 Hiji balad anu rosa, pasukan kuda jeung
kareta, ku Mantenna dicandak ka dinya, sina
cilaka. Kabeh titeuleum teu mumbul deui,
tingkerebek paraeh lir lilin pareum.
18 Tapi dawuhan PANGERAN, "Ulah lengket
kana kajadian nu baheula, ulah napel kana
kajadian nu geus kaliwat.

19 Mending awaskeun nu anyar, anu rek
dipidamel ku Kami, tereh bukti, bisa katenjo
ayeuna keneh! Kami rek nyieun jalan di tanah
gurun, jeung ngadamel susukan-susukan
pikeun maraneh.
20 Sato-sato alas ge bakal hormat ka Kami.
Ajag jeung manuk onta bakal muji ka Kami,
mun eta susukan-susukan geus cur-cor di
tengah gurun keusik, keur kaperluan umat
pilihan Kami.
21 Maranehna dijadikeun teh keur Kami
pribadi, maranehna kudu nyoarakeun pamuji
ka Kami!"
22 PANGERAN nimbalan, "Tapi maraneh geus
bosen ka Kami, eh Israil! Maraneh geus
henteu ngabakti.
23 Tara mere domba kurban beuleuman, tara
mere deui pangbakti tanda hormat ka Kami.
Kami teu ngabeuratkeun ka maraneh ku
menta kurban-kurban, teu nyapekeun menta
kukus seuseungitan.
24 Maraneh tara mareuli seuseungitan jang
Kami, tara mere deui gajih sato maraneh.
Sabalikna malah Kami anu dibeungbeuratan
ku dosa-dosa maraneh, anu dicapekeun ku
kasalahan-kasalahan maraneh.
25 Najan kitu Kami teh Allah anu daek
ngahampura dosa-dosa maraneh, sabab kitu
sipat Kami. Dosa maraneh ku Kami moal
diinget-inget.

26 Hayu urang ka pangadilan, pek geura
ngadakwa! Bela perkara maraneh, buktikeun
yen maraneh bener teh!
27 Karuhun maraneh geus dosa ka Kami, kitu
keneh pamingpin-pamingpin maraneh,
28 sarta pangereh-pangereh maraneh geus
ngarurujit tempat Kami anu suci. Eta sababna
Israil ku Kami disina ruksak; Kami ngantep
umat Kami pribadi dihina."

44 1 Timbalan PANGERAN, "Darengekeun
eh Israil, abdi Kami, turunan Yakub,
umat kapilih!
2 Kami teh PANGERAN, anu ngagelarkeun
maneh. Ti barang maneh dijurukeun, ku Kami
geus ditulungan. Ulah sieun, maneh abdi
Kami, umat pilihan Kami anu dipikanyaah.
3 Tanah tuhur ku Kami bakal diguyur, nu
kagaringan rek digolontoran ku walungan-
walungan. Roh Kami rek dikocorkeun ka
anak-anak maneh, sarta berkah Kami pikeun
turunan maneh.
4 Maranehna bakal marulus, tumuwuh lir
jukut teu kurang cai, ibarat tatangkalan sisi
susukan.
5 Jalma-jalma ka pada baturna bakal
ngakukeun maneh, Kuring kagungan
PANGERAN. Bakal daratang ngahiji jeung
urang Israil. Unggal jalma ngukir jenengan
PANGERAN dina leungeunna, jeung nyarebut
maneh umat Allah."

6 PANGERAN anu marentah jeung ngaraksa
Israil, Nu Maha Kawasa geus nimbalan kieu,
"Kami teh anu mimiti, anu ahir, hiji-hijina
Allah. Taya deui Allah jaba ti Kami.
7 Saha anu bisa nyieun anu dipidamel ku
Kami? Saha anu bisa ngawejangkeun nu
tacan datang, anu nyaho ti mimiti aya waktu,
nepi ka ahir jaman?
8 Umat Kami ulah sieun! Maraneh nyaho,
sagala kajadian ti baheula nepi ka poe ieu
pisan, ku Kami geus diwejangkeun ti heula.
Naha enya aya Allah sejen teh? Maraneh
saksina. Naha enya aya Allah sejen teh? Naha
aya deui Allah anu kawasa, anu Kami can
uninga?"
9 Jalma-jalma nu nyieun brahala teh taya
gunana. Arca-arca anu dipupunjungna teh
taya hargana. Anu nyarembah ka brahala teh
estuning lolong taya kanyaho, engke tangtu
bakal arera.
10 Lain kalakuan hade nyieun arca logam
tuluy disembah dianggap Allah.
11 Sakur anu nyembah ka nu kitu bakal
meunang era. Jalma anu nyieun eta arca teh
manusa biasa, taya leuwihna. Sina bareng ka
darieu, rek diuji, moal teu sarieuneun jeung
areraeun.
12 Tukang beusi nyieunna arca tina beusi,
dibeuleum, diteupa, diteunggeulan ku palu
sataker tanaga, tuluy direka sina mangrupa,

migawena nepi ka poho nginum-nginum
acan, poho kacape.
13 Tukang kayu nyieunna tina kayu, digambar
heula ku kapur tuluy direka diukir make
pahat, dirupakeun jelema, dijieun lalaki
kasep, teundeuneun di imahna.
14 Kayuna aya kiputri, aya jati, atawa
jamuju, nuar ti leuweung, atawa ngahaja
melak tangkal salam bari ngarep-ngarep
hujan, ambeh salamna tereh jadi.
15 Eta tangkal, sabagian dijieun suluh,
sabagian deui dijieun arca. Jadi, anu sabagian
diduruk dipake siduru jeung meuleum
roti, anu sabagian deui dijieun arca, tuluy
disembah.
16 Kayu teh sabagian dibeuleum dipake
manggang lauk, laukna dihakan nepi ka
seubeuh. Bari siduru jelemana ngomong,
"Genah, haneut, alus seuneuna!"
17 Sabagian dijieun arca, geus anggeus
nu nyieunna tuluy sujud ka eta arca
bari ngomong, "Nun Dewa pupujan, kula
tulungan!"
18 Jalma kitu ku bawaning bodo nepi ka teu
nyaho kana kabodoan sorangan. Panonna
nutup, pikiranana oge nutup, teu nyaho naon
nu bener.
19 Tukang nyarieun arca teh bodona
katotoloyoh, nepi ka teu boga pikir kieu:
"Ieu kayu, sawareh ku aing dibeuleum; aing
meuleum roti jeung manggang laukna dina

ruhakna, tuluy didahar. Sesa ieu kayu ku aing
dijieun arca. Ana kitu aing teh nyembah ka
kayu sapotong!"
20 Kawas nyatu lebu bae nepi ka teu bisa
mikir. Pikiranana anu gejul teh kacida
nyasabkeunana ka dirina, geus hamo
katulungan deui, nepi ka teu nyahoeun yen
arca anu disembah-sembah ku manehna teh
sama-sakali lain Allah.
21 PANGERAN nimbalan, "Eh Israil! Inget,
maneh teh abdi Kami. Kami ngajadikeun
maneh teh sangkan jadi abdi Kami, sarta
Kami moal poho ka maneh.
22 Dosa maneh ku Kami geus disapu, sirna
lir mega. Geura balik ka Kami. Ieu Kami anu
nyalametkeun maneh."
23 Eh langit geura surak! Eh jungkrang-
jungkrang jero, geura surak! Gunung-gunung
jeung kakayon leuweung, geura senggak!
PANGERAN geus mintonkeun kamulyaana-Na,
ku jalan nyalametkeun umat-Na, Israil.
24 "Kami PANGERAN, jurusalamet maraneh.
Nya Kami anu ngajadikeun maraneh. Kami
teh PANGERAN, nu nyiptakeun saniskara. Nya
Kami anu ngabeberkeun cakrawala. Kami
ngajadikeun bumi teu dibantu ku sasaha.
25 Kami ngagelokeun tukang-tukang
torah, ngaburungkeun tujuman ahli-ahli
bentang, nyerongkeun pituah para bujangga,
ngabuktikeun yen hikmah maranehna sarua
jeung kabodoan.

26 Tapi upama anu ngawejangna teh umat
Kami, nya eta utusan anu nganyatakeun
sagala pangersa Kami, piwejangna tangtu
laksana, sarta pangersa Kami tinangtu nyata.
Ka Yerusalem Kami geus nimbalan, yen
rahayatna tangtu maratuh deui di dinya,
kitu deui ka kota-kota di Yuda, yen bisa
diadegkeun deui engke ku maranehna,
mecenghul tina ruruntukna.
27 Ku timbalan Kami sakecap, laut saat.
28 Kami nimbalan ka Kores, Nya maneh nu
kudu jadi wakil Kami, nyekel parentah. Kudu
ngajalankeun pangersa Kami. Parentahkeun:
Yerusalem kudu diadegkeun deui, pademen
Bait Kami pasang deui."
45 1 PANGERAN geus milih Kores jadi raja.
Ku Mantenna bakal dipangmukakeun
gapura kota-kota, sina nalukkeun raja-raja,
ngarangsadan kakawasaanana. Kieu timbalan
PANGERAN ka Kores,
2 "Kami anu bakal maju heulaeun maneh,
ngaratakeun gunung-gunung jeung pasir-
pasir, ngabejadkeun panto-panto tambaga,
ngarebahkeun sarigsig-sarigsig beusi, pikeun
pijalaneun maneh.
3 Maneh rek diserenan dunyabrana,
pependeman ti tempat-tempat anu baruni,
sangkan nyaho yen Kami teh PANGERAN,
sangkan nyaho yen ngaran maneh geus
disebut ku Allah Israil.

4 Maneh ku Kami diangkat pikeun nulung
abdi Kami, Israil, umat beunang Kami milih.
Maneh najan can nyaho ka Kami, ku Kami
geus dibere kahormatan kitu.
5 Kami teh PANGERAN. Taya deui Allah sejen.
Maneh rek dibere kakuatan, sanajan can
wawuh ka Kami.
6 Maksud Kami sangkan unggal jalma ti
tungtung-tungtung jagat nyaraho yen Kami
teh PANGERAN, sangkan nyaraho yen euweuh
deui Allah sejen.
7 Kami nu ngadamel caang jeung poek. Kami
nu ngadatangkeun rahmat jeung bahla. Kami
PANGERAN, nu midamel ieu sagala perkara.
8 Kami rek ngahujankeun kaunggulan.
Bumi bakal suka narima eta kaunggulan.
Bumi bakal marakbak siang, kahibaran ku
kabebasan jeung kaadilan. Kabeh bakal
dibuktikeun ku Kami, PANGERAN."
9 Ari pariuk atawa barang gagarabah lianna,
wanieun ngalawan ka nu nyieunna? Ari
taneuh liket sok nanyakeun ka panjunan
rek dijieun naon? Ari pariuk sok nyawad ka
nu nyieunna, nyebutkeun yen nu nyieunna
euweuh kabisa?
10 Naha aya anu wani ngomong ka kolotna,
"Ku naon kuring dijieun kieu?"
11 PANGERAN, Allah Israil nu suci, nu iasa
ngadamel mangsa pikahareupeun, nimbalan,
"Maneh taya kawasa nanyakeun ka Kami

perkara putra-putra Kami, jeung taya hak
nuduhkeun pidameleun Kami.
12 Ieu Kami, anu ngajadikeun bumi, jeung
ngajadikeun manusa pangeusina. Kami
make pangawasa ngabeberkeun langit.
Kami anu ngatur panonpoe, bulan jeung
bentang-bentang.
13 Kami anu ngersakeun Kores sina
ngalaksanakeun pangersa Kami, pikeun
memeres sagala rupa. Jalan sorangeunana
ku Kami geus dilelempeng. Kores anu bakal
ngadegkeun deui Yerusalem kota Kami, jeung
ngabebaskeun umat Kami ti pangbuangan.
Tur kituna teh lain ku sabab aya nu muruhan,
lain ku sabab aya anu ngarurubaan."
14 PANGERAN nimbalan ka Israil,
"Dunyabrana Mesir jeung Sudan bakal
beunang ku maneh. Urang Seba nu
jarangkung gede bakal jaradi badega maneh,
narurut ka maneh, bari nyandang rante. Ka
maneh bakal sarujud, bari nyebut, Juragan
dibanding ku Allah. Allah teh mung Mantenna
bae.
15 Allah Israil anu nyalametkeun umat-Na
teh Allah anu ngarasiahkeun salira-Na.
16 Sakur anu nyieun arca tangtos bakal
areraeun, sadayana bakal nandang kahinaan.
17 Sawangsulna Israil mah ku PANGERAN
disalametkeun. Kaunggulan Israil langgeng,
umat Mantenna moal nyorang kahinaan."

18 PANGERAN ngajadikeun langit. Ngan
Mantenna nu jumeneng Allah! Mantenna
ngadegkeun bumi, diwangunna weweg tur
langgeng. Dijadikeunana lain sangkan terus
suwung, tapi supaya dicicingan ku manusa.
Nya Mantenna nu ngadawuh, "Kami teh
PANGERAN, taya deui Allah sejen.
19 Kami ngandika teh henteu rarasiahan,
pangersa Kami henteu disumput-sumput.
Kami henteu miwarang urang Israil neangan
Kami di tempat suwung. Ieu Kami PANGERAN,
ngandikakeun nu sabenerna, nguarkeun nu
saestuna."
20 PANGERAN ngandika, "Ka darieu kumpul,
eh rahayat sagala bangsa! Ka darieu sakur
anu luput ti karajaan anu geus rugrug. Ka
darieu pasrah, ku Kami rek diuji! Jalma-jalma
nu ngaraleut marawa brahalana, tukang
sasambat ka dewa-dewa anu teu bisa mere
pisalameteun, tegesing taya kanyaho pisan!
21 Ka darieu, bela perkara maraneh di
pangadilan! Anu rek ngabela pek baradami
heula. Saha anu baheula ngawejangkeun
perkara nu bakal datang? Ku saha umat Kami
salametna? Ku Kami, PANGERAN, Allah anu
nyalametkeunana teh. Euweuh deui, ngan
Kami Allah teh.
22 Ka darieu ka Kami, eh manusa sajagat!
Tangtu maraneh salamet! Ngan Kami bae
Allah teh.

23 Jangji Kami jangji anu pasti, moal robah.
Kami jangji saenyana, nyebat jenengan ku
manten. Ka darieu, sujud ka Kami. Sing tuhu
ka Kami!
24 Maranehna tan wande ngaraku, yen
ngan ku pangersa Kami bae meunangna
kaunggulan jeung bogana kakuatan teh. Saha
nu ijid ka Kami, tanwande cilaka.
25 Kami, PANGERAN, seja nyalametkeun
sakabeh turunan Yakub, sangkan maranehna
ngamulyakeun ka Kami.

46 1 Ieu pitungtungeun brahala-brahala
Babul: Bel jeung Nebo, nu biasa
dipuja-puja, dimuatkeun kana kalde, kana
tonggong sato anu geus maropo.
2 Eta brahala-brahala teh aya nu mawa ge
teu barisaeun naon-naon. Kitu tungtungna
brahala-brahala Babul teh.
3 Eh turunan Yakub sesa-sesa umat Kami,
darengekeun: Maraneh teh ku Kami geus
diurus ti barang brol dijurukeun.
4 Kami, Allah maraneh bakal terus ngurus,
nepi ka maraneh karolot, haruisan. Kami
anu ngajadikeun, Kami anu ngurus. Maraneh
tangtu ditulungan, disalametkeun.
5 Rek disaruakeun jeung saha Kami ku
maraneh? Naha aya anu sarua jeung Kami?
6 Jalma-jalma maruka pepeten, ngaluarkeun
emas, nimbang perak dina taraju,
tuluy muruhkeun ka kamasan menta

dipangnyieunkeun arca, tuluy eta arca teh
disembah.
7 Eta arca dipangku dipunggu, tuluy
ditagenkeun dina tempatna. Cameubleu bae
di dinya, teu bisaeun pindah. Dipentaan
tulung teh ngabigeu bae, boro-boro bisa
nyalametkeun tina bahaya.
8 Aringetkeun eh nu daroraka! Jeung sing
areling kana dadamelan Kami.
9 Sing areling kana kajadian baheula. Kudu
ngaraku yen Allah teh ngan Kami. Euweuh nu
saperti Kami.
10 Sakur anu enggeus kajadian, ku
Kami geus diwejangkeun ti samemehna,
didawuhkeunana geus ti baheulana keneh.
Kami geus ngadawuh yen pangersa Kami
moal mencog, yen sakur anu ku Kami geus
dikudukeun, moal teu dibuktikeun.
11 Kami geus nyaur hiji jelema ti tatar wetan,
lampahna gancang lir dadali anu nyirorot,
baris ngalaksanakeun pangersa Kami. Ku
Kami geus ditimbalkeun. Tangtu kajadian.
12 Eh jalma-jalma bedegong! Ceuk pikiran
maraneh jajauheun kana bisa unggul.
13 Padahal eta piungguleun teh geus tereh,
waktuna tereh cunduk. Kami tangtu unggul,
jeung moal engke-engke. Kami rek ngajait
Yerusalem, Israil rek disina mulya deui."

47 1 PANGERAN ngadawuh, "Eh Babul,
geura turun tina tahta, geura ngagepor
dina taneuh ngebul! Maneh tadina lir parawan

matak bogoh, hiji kota anu moal kaelehkeun.
Tapi ayeuna mah geus teu kitu deui. Ayeuna
mah maneh jadi badega!
2 Cokot batu panggilingan, geura nipung!
Laan karembong! Bukaan kabeh eta pakean
anu aralus teh tina awak! Hayoh nyingsat,
tuluy meuntas cai.
3 Sina pada ngalalajoan maneh taranjang,
tembong orat tembong wiwirang. Maneh
ku Kami dibales, moal aya nu bisa
ngahalang-halang."
4 Allah Israil nu suci, geus ngabebaskeun
urang. Jenengan Mantenna PANGERAN Nu
Maha Kawasa.
5 PANGERAN nimbalan ka Babul, "Geura los
ka nu poek, tong kecet-kecet. Maneh moal
disebut deui ratu bangsa-bangsa.
6 Basa Kami bendu ka umat Kami nepi ka
maranehna teu diaku deui umat, maranehna
ku Kami diselehkeun ka maneh. Bet maneh
mani euweuh pisan karunya! Ka nu geus
karolot ge mani tega nganiaya.
7 Maneh ngira rek bisa ngaratuan
saendeng-endeng, teu karasa, teu kapikir
pitemaheunana.
8 Dengekeun, eh nu tuman senang-senang,
anu rasa maneh aman santosa! Maneh
ngarasa sarua jeung Allah, euweuh anu
nyaruaan! Boga rasa pamohalan jadi randa,
pamohalan kauculan anak.

9 Tapi ngan di jero sakeudeung, di jero
sapoe, eta dua hal bakal tumiba. Najan
maneh make tumbal-tumbal tulak bala, tetep
bakal kauculan salaki jeung anak.
10 Maneh asa jongjon nyieun kadorakaan,
pangrasa teh moal aya nu nganyahoankeun.
Maneh teh sasar ku kapinteran jeung ku
akal budi sorangan. Maneh enggeus sompral
nyebut, Aing Allah, euweuh anu nyaruaan!
11 Maneh bakal cilaka! Elmu-elmu gaib
maneh moal bisa nyegah. Maneh bakal
ngadadak katinggang bahla, bahla anu can
kaimpi-impikeun acan.
12 Pek pake terus tumbal-tumbal jeung
jampe-jampe nu dipake ti ngongora teh, pake
ngagigila musuh.
13 Maneh nepikeun ka cape ku sagala
tarekah. Pek geura menta tulung ka ahli-ahli
palak maneh, pan maranehna teh tukang
meleng bentang, tukang ngagambarkeun
daerah-daerah angkasa, anu saban bulan
mangnorahkeun ka maneh anu bakal
kajadian.
14 Maranehna teu beda ti jarami sakeupeul,
anu bakal beak ku seuneu. Dirina sorangan
moal bisa katulungan, sabab seuneuna kacida
panasna, lain seuneu anu genah dipake
siduru.
15 Ngan sakitu mangpaatna ka maneh eta
ahli-ahli palak pananyaan maneh saumur
hirup teh. Kabeh bakal naringgalkeun ka

maneh, jalanna masing-masing, moal aya
anu kari pikeun nyalametkeun ka maneh."

48 [1] Eh urang Israil, eh turunan Yuda,
darengekeun. Maraneh sok sumpah
demi PANGERAN. Jeung ngakukeun ngabdi ka
Allah Israil, tapi henteu reujeung prakna.
[2] Sangkilang kitu make agul nyebut maneh
warga kota suci, nyebut maneh gumantung
ka Allah Israil anu jenenganana PANGERAN
Nu Maha Kawasa.
[3] Timbalan PANGERAN ka Israil, "Ti bareto
Kami geus mere nyaho naon anu bakal
kajadian. Ku Kami dibuktikeun, tur ngadadak.
[4] Ti samemehna Kami geus uninga yen
maraneh bakal baredegong, teugeug kawas
beusi, heuras kawas tambaga.
[5] Jeung bareto Kami geus mere nyaho hal
maraneh pikahareupeun. Kajadian-kajadian
anu bakal keneh, ku Kami geus diandikakeun
ti samemehna, pikeun nyegah ulah nepi ka
maraneh nganggap yen eta beunang ngatur
brahala maneh.
[6] Sakur anu ku Kami geus diandikakeun
ti samemehna, ayeuna geus kajadian.
Kuduna mah maraneh teh ngaku yen
pangandika Kami teh bener. Ayeuna Kami
rek ngandikakeun perkara-perkara anyar anu
bakal kajadian, anu can kungsi diandikakeun.
[7] Ku Kami kakara rek dibuktikeun ayeuna,
tur beda ti nu ti heula-heula. Supaya lamun

enggeus kajadian, maraneh ulah nyebutkeun
yen geus nyaho ti samemehna.
8 Kami nyaho maraneh moal ngandel. Nyaho,
maraneh teh geus kaceluk tukang ngalawan.
Eta sababna nu matak maraneh can pisan
dibere ngadenge ieu perkara, sakecap ge can
aya nu nepi kana ceuli maraneh.
9 Kami nyabar-nyabar maneh nahan amarah,
ulah nepi ka ngabasmi ka maraneh, supaya
jalma-jalma ngagungkeun ka Kami.
10 Maraneh ku Kami disangsara, diuji, lir
perak diuji ku seuneu. Tetela maraneh teh
taya hargana.
11 Pangna Kami midamel kitu, sabab: ulah
nepi ka jenengan Kami aya anu ngarerendah,
ulah nepi ka kamulyaan Kami dicoceng ku
batur, sabab eta teh hak Kami sorangan."
12 Timbalan PANGERAN, "Darengekeun eh
Israil, eh umat anu ku Kami geus disaur!
Kami teh Allah, Anu awal, Anu ahir, Allah anu
tunggal.
13 Panangan Kami ngajadikeun dadasar
bumi, mentangkeun cakrawala. Upama
langit jeung bumi dicalukan ku Kami, seug
nyalampeurkeun sapada harita.
14 Coba karumpul! Darengekeun! Taya hiji
brahala anu bisa ngawejangkeun yen jalma
anu dipilih ku Kami teh bakal narajang Babul;
manehna bakal ngajalankeun pangersa Kami.

15 Nya Kami anu ngandikakeun hal eta, anu
nyaurna. Eta ku Kami dijurung jeung disina
unggul.
16 Ka darieu sing deukeut! Darengekeun ieu
Kami. Ti alam mimiti keneh ge Kami geus
bruk-brak ngandika, sarta pangandika Kami
tea kabeh geus nyata." (Ayeuna PANGERAN
Nu Maha Kawasa ngawasakeun ka kaula.
Kaula ku Mantenna diutus.)
17 Allah Israil nu suci, PANGERAN, anu
ngajait maraneh tea nimbalan, "Kami teh
PANGERAN Allah maraneh, anu ngawurukan
ka maraneh keur kapentingan maraneh
keneh, nungtun kana jalan anu samistina.
18 Coba mun maraneh narurut kana
timbalan-timbalan Kami, tan wande meunang
nugraha jeung berkah, anu ngocor lir
walungan anu tara saat! Tan wande
kaunggulan teh mapag lir ombak muru
basisir.
19 Tan wande maraneh loba turunan lir
keusik lobana, jeung ku Kami dijaga supaya
teu musna."
20 Geura kalaluar ti Babul, lumpat bebas!
Celukkeun sing gumbira, sebarkeun ka
mana-mana ieu warta: "PANGERAN geus
ngajait Israil abdi-Na!"
21 Basa PANGERAN nungtun umat-Na
ngambah gurun keusik anu panas, umat-Na
teu kungsi ripuh halabhab. Mantenna

ngabijilkeun cai tina batu cadas, cadasna
disina beulah, caina ngagolontor.
22 "Ari anu daroraka mah pamohalan
salamet," timbalan PANGERAN.
49 1 Eh bangsa-bangsa nu aranggang,
jalma-jalma nu jarauh, darengekeun:
Memeh kaula dijurukeun, ku PANGERAN geus
dipilih jeung diangkat jadi abdi-Na.
2 Omongan kaula ku Mantenna disina
seukeut lir pedang. Panangana-Na ku
manten baris nangtayungan kaula. Kaula ku
Mantenna dijieun lir jamparing, seukeut tur
siap digunakeun.
3 Timbalan Mantenna ka kaula, "Eh Israil,
maneh teh abdi Kami. Ku jalan maneh,
jalma-jalma bakal ngamulyakeun ka Kami."
4 Tapi ceuk kaula, "Eta parantos ku
abdi dilampahkeun, nanging mubadir.
Dilampahkeun dugi seep tanaga, nanging
teu aya pisan hasilna." Tapi kaula percaya,
PANGERAN bakal ngabela, pagawean kaula
tangtu aya ganjaranana.
5 Memeh kaula dijurukeun, ku PANGERAN
geus diangkat, dijadikeun abdi-Na pikeun
mawa mulang umat-Na, nya eta urang
Israil anu pabalencar. Kaula ku PANGERAN
dipaparin kahormatan. Pikeun kaula,
Mantenna teh sumber kakuatan.
6 PANGERAN nimbalan ka kaula, "Aya
pidameleun Kami pikeun maneh, anu leuwih
penting, eh abdi Kami! Maneh lain ngan

bakal mulihkeun deui kajayaan bangsa
Israil nu nyesa keneh. Sajaba ti eta teh
maneh rek dijadikeun cahaya, nu nyaangan
bangsa-bangsa, sangkan saalam dunya
rahayu."
7 Allah Israil nu suci, jurusalamet, nimbalan
ka hiji jalma nu kacida dihinana, anu
dipikacua ku bangsa-bangsa, jeung keur
dibadegakeun ku raja-raja. Timbalana-Na,
"Raja-raja bakal narenjo maneh menyat,
seug carengkat, ka maneh ngahormat. Kitu
deui para kapala ka maneh tangtu sarujud."
Hal ieu tangtu bakal bukti kajadian, sabab
PANGERAN geus milih eta abdi-Na. Allah Israil
nu suci teh tigin kana jangji.
8 PANGERAN ngadawuh ka umat-Na, "Lamun
geus waktuna ngajait maraneh, Kami tangtu
luntur manah kersa ngadangu panyambat
maraneh. Maraneh tangtu diraksa dijaga.
Sarta ku jalan maraneh Kami rek ngadamel
perjangjian jeung sakabeh manusa. Maraneh
meunang maratuh deui di tanah sorangan nu
geus kalantar.
9 Ka sakur nu keur dipanjara, Kami rek
ngadawuh, Geura bebas! Ka nu keur araya di
nu poek, Kami rek ngadawuh, Geura kaluar
ka nu caang! Maranehna bakal bebas, lir
domba dikencarkeun ka pasir sina nyaratuan.
10 Moal kalaparan, moal kahalabhaban,
moal kabetrak ku panonpoe, moal kagarang
ku tegalan anu panas ngentak-ngentak.

Sabab bakal diasuh ku anu maha welas ka
maranehna. Ku Mantenna bakal dibawa ka
cinyusu.
11 Kami rek ngadamel jalan gede liwat
gunung-gunung, jalan keur umat Kami.
12 Umat Kami bakal daratang ti nu jarauh, ti
tatar kaler, tatar kulon, jeung ti tatar kidul, ti
tanah Sinim."
13 Langit geura emprak! Jagat geura surak!
Gunung-gunung geura sarenggak! Sabab
PANGERAN bakal ngalilipur ka umat-Na,
bakal mikawelas ka maranehna, anu eukeur
salangsara.
14 Tapi ceuk urang Yerusalem, "PANGERAN
geus nilarkeun ka urang, geus ngalalikeun."
15 Ku sabab kitu PANGERAN ngawaler, "Ari
indung naha sok pohoeun ka orokna? Naha
sok teu nyaaheun ka anak tegesna? Tapi
najan aya ge indung anu teu nyaah ka anak,
Kami mah hamo lali ka maraneh.
16 Kami hamo bisa poho ka maneh, eh
Yerusalem! Ngaran maneh ku Kami geus
ditulis dina dua dampal panangan.
17 Nu bakal ngadegkeun deui maneh moal lila
deui ge daratang. Ari anu bareto ngagempur
bakal nyalingkir.
18 Tenjo ka sakuriling, tuh aya naon! Tuh,
rahayat maneh geus ngagarimbung, arek
marulang ka dieu! Demi Kami teh Allah anu
jumeneng, maneh engke bakal agul ku eta

rahayat, cara panganten awewe agul ku
perhiasanana.
19 Nagri maneh geus runtuh, geus suwung.
Tapi moal lila deui ge ieu nagri teh bakal
karasa leutik teuing, sabab bakal gegek ku itu
anu keur daratang. Ari nu ngalantarankeun
maneh jadi suwung, bakal aringkah ti maneh.
20 Rahayat maneh anu dijurukeun di
pangbuangan, engke bakal ngaromong kieu
ka maneh, Ieu tanah geus sesek teuing,
urang butuh tempat deui pikeun enggon
cicing.
21 Seug maneh bakal ngomong sorangan.
Ieu barudak pikeun aing teh dijurukeun ku
saha? Da anak-anak aing mah geus teu araya,
jeung aing teu ngajuru deui. Pan aing teh aya
nu ngabuang. Jadi ieu barudak digedekeun
ku saha? Aing teh kapan sorangan, jadi ieu
barudak asalna ti mana?"
22 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan ka
umat-Na, "Kami rek mere isarat ka bangsa-
bangsa. Maranehna bakal ngalanteurkeun
barudak maneh marulang.
23 Pikeun maneh, eta raja-raja teh ibarat
bapana eta barudak, ari ratu-ratu minangka
indungna. Ka maneh bakal sarujud,
nyarembah, ngahormat, ngarendahkeun diri.
Ti dinya maneh kakara bakal nyaho yen Kami
teh PANGERAN. Anu ngaharep pitulung ti
Kami moal gaplah."

24 Bisa maneh ngarebut barang anu geus
direbut ku serdadu? Bisa maneh ngarebut
tawanan ti jalma nu bengis?
25 PANGERAN keneh anu ngawalerna, "Kieu
engke pijadieunana: Para tawanan teh rek
direbut ti serdadu. Jarahan jalma lalim rek
dirampas. Anu merangan ka maneh rek
diperangan. Barudak maneh ku Kami rek
dibebaskeun.
26 Anu nyangsara ka maneh bakal silih
paehan, bakal marabok ku getihna sorangan.
Geus kitu sakabeh jalma bakal nyaraho yen
Kami teh PANGERAN, anu nyalametkeun
jeung ngabebaskeun maneh. Maranehna
bakal nyaraho, yen Kami teh Allah Israil anu
kawasa."

50 1 PANGERAN nimbalan, "Na kitu
Kami miceun umat teh kawas salaki
nyerahkeun pamajikanana? Cik mana
surat talakna? Kami ngajual maraneh ka
pangbuangan teh dikira kawas bapa ngajual
anakna sina jaradi badega? Maraneh pangna
dibuang teh sabab boga dosa, nyarieun
kajahatan.
2 Ku naon umat Kami teu daek nolih, basa ku
Kami arek dijait? Basa disalaur ku naon teu
narembalan? Na Kami teh kacida lembekna,
mo bisa nulungan? Laut ge mun ceuk Kami
saat, saat! Kami bisa ngarobah walungan jadi
gurun keusik, laukna ting arengap kasaatan.

3 Kami bisa ngarobah langit jadi medem
poek, kawas nu ngungun katinggal paeh."
4 PANGERAN Nu Maha Agung ngawulangkeun
piomongeun kaula, sangkan bisa ngalilipur ka
nu sungkawa. Unggal isuk kaula ku Mantenna
disina nyoso ka nu rek diwulangkeunana.
5 Kaula ku PANGERAN dipaparin pangarti,
sangkan kaula teu baha, teu ingkar ti
Mantenna.
6 Tonggong diteunggeulan ku batur, pasrah.
Dipoyok, pasrah. Didudutan bulu janggot,
pasrah. Diciduhan beungeut, pasrah.
7 Panghina maranehna ka kaula taya
matakna, sabab PANGERAN Nu Maha Agung
nulungan ka kaula. Kabeh ku kaula ditarima,
sabab nyaho yen moal matak jadi hina,
8 sabab Allah deukeut ka kaula, anu bakal
nganyatakeun yen kaula teu salah. Saha
anu rek nyalahkeun ka kaula? Hayu urang
bareng ka pangadilan! Pek di ditu ucapkeun
pangdakwana!
9 PANGERAN Nu Maha Agung bakal
ngabelaan kaula. Coba, saha nu bisa
nuduhkeun kasalahan kaula? Sakur anu
ngadarakwa bakal musna, sirna kawas
pakean beak ku geget.
10 Maraneh kabeh, anu ajrih ka PANGERAN,
jeung nurut kana omongan abdi-Na, sanajan
upama nyorang jalan poek ge masing ngandel
ka PANGERAN, percaya ka Allah.

11 Ari maraneh, anu boga pokal nyilakakeun
ka batur, tangtu cilaka ku pokal sorangan.
PANGERAN ku manten nu ngersakeunana
kitu. Maraneh kabeh bakal kacida cilakana.

51

1 PANGERAN ngadawuh, "Anu harayang
salamet, anu marenta tulung ka Kami,
darengekeun. Sing aringet kana batu cadas
asal maraneh, kana legok urut maraneh
dikali.
2 Sing aringet ka karuhun maraneh, Ibrahim,
jeung Sarah, asal maraneh gumelar. Basa ku
Kami disaur, Ibrahim teu boga anak. Seug ku
Kami diberkahan, dibere anak, dibere turunan
kacida lobana.
3 Kami rek mikawatir ka Yerusalem, ka nu
caricing di eta ruruntuk kota. Tanahna anu
geus suwung kawas gurun, rek dijieun lir
tanah taman Eden, sina pinuh ku kasukaan,
ku lagu pupujian jeung panarima ka Kami.
4 Eh umat, dengekeun dawuhan Kami: Kami
ka bangsa-bangsa geus mere papakon,
undang-undang Kami bakal nyaangan ka
maranehna.
5 Maranehna rek buru-buru dijait. Kami
tereh ngahontal kaunggulan. Kami pribadi
anu bakal ngarajaan eta bangsa-bangsa.
Tanah-tanah nu jarauh keur nunggu-nunggu
Kami, ngarep-ngarep hayang geura dijait.
6 Teuteup langit, awaskeun jagat! Langit
bakal ngiles kawas haseup. Jagat bakal bobo
kawas baju butut. Manusa bakal paraeh

kawas laleur. Sabalikna karahayuan ti Kami
mah langgeng, kaunggulan Kami sampurna
tutugna.
7 Raregepkeun ku maraneh anu nyaraho ka
nu bener, anu tigin kana papakon-papakon
Kami. Maraneh ulah rejag ku nu moyok atawa
ngagogoreng.
8 Nu maroyok teh bakal musna, lir baju
beak ku geget. Sabalikna karahayuan
Kami mah langgeng, kaunggulan Kami
saendeng-endeng."
9 Enggal tandang, nun PANGERAN, anggo
kakawasaan, tulungan abdi sadaya, anggo
kakawasaan, sapertos jaman kapungkur. Nya
Gusti anu kapungkur nyacag mahluk laut anu
ngaran Rahab.
10 Nya Gusti anu kapungkur nyaatkeun laut,
ngadamel jalan nembus cai, dugi ka anu
ditulungan ku Gusti tiasa mareuntas.
11 Sugri anu parantos dijait ku Gusti, bakal
darongkap ka Yerusalem kalayan bingah,
bari nyaranyi sareng sarurak. Maranehna
bakal bagja salamina, bebas salamina tina
kasangsaraan sareng kaprihatinan.
12 PANGERAN ngadawuh, "Ieu Kami anu
mere kakuatan ka maraneh. Ku naon make
sarieun ku manusa, anu umurna pondok
saumur jukut?
13 Naha geus paroho ka PANGERAN,
anu ngajadikeun maraneh, anu geus
ngabeberkeun langit jeung nerapkeun dasar

bumi? Ku naon sarieun ku nu keur amarah,
ku anu nganiaya jeung rek numpes? Maraneh
moal beunang deui ku musuh.
14 Anu ayeuna keur dipanjara, bakal tereh
bebas, malah bakal paranjang umur jeung
loba rejeki.
15 Kami teh PANGERAN Allah maraneh. Kami
ngahudangkeun laut, ombakna sina jumegur.
Jenengan Kami: PANGERAN Nu Maha Kawasa!
16 Kami ngabeberkeun langit, ngamparkeun
dasar bumi. Ceuk Kami ka Yerusalem: Maneh
umat Kami! Maneh ku Kami geus dibere
pangajaran. Panangan Kami ngaping ka
maneh."
17 Geura lilir, Yerusalem! Geura hudang!
Geura cengkat! Maneh geus nginum eusi
lumur hukuman, anu ku PANGERAN,
sajeroning bendu, dititah diinum. Ku
maneh geus diinum kabeh, nepi ka maneh
sasampoyongan.
18 Ka maneh euweuh nu karunya
mangnungtunkeun. Rahayat maneh hiji ge
euweuh nu nyangkeh ka maneh.
19 Maneh enggeus katurug katutuh, tanah
ruksak ku perang, rahayat paeh kalaparan,
turug-turug euweuh anu mikarunya.
20 Rahayat maneh tinglenggerek di jalan-
jalan, kapaehan lantaran kalaparan, kawas
peucang kaeurad ku nu moro, keuna ku
bendu Allah sakitu bangetna.

21 Eh urang Yerusalem nu keur sangsara,
anu keur sasampoyongan kawas nu mabok!
22 Maraneh bakal dibelaan ku PANGERAN.
Allah maraneh ngadawuh, "Lumur anu
diinumkeun ka maneh basa Kami bendu,
ku Kami rek dicokot. Eta anggur anu matak
lanjung tong diinum deui.
23 Ku Kami rek diinumkeun ka anu nganiaya
ka maraneh, anu ngalantarankeun maraneh
tinggolepak di jalan-jalan, anu ka maraneh
geus narincakan kawas ka leutak."
52 1 Eh Yerusalem, geura jagjag jaya deui!
Eh kota Allah nu suci, geura disalin
ku baju anu aralus! Lawang maneh moal
kaasupan deui ku urang kapir.
2 Geura kikirab, cengkat ti nu ngebul, geura
diuk deui dina singgasana! Eh urang Sion
nu dibaroyong, geura buka eta belenggu
barogod teh!
3 PANGERAN ngadawuh ka umat-Na, "Basa
maraneh jaradi badega batur, tanaga henteu
dibayar. Jadi ngabebaskeunana oge henteu
kudu ngaluarkeun duit.
4 Basa maraneh ngaradon ngumbara di
Mesir, ka daritu teh andon suka. Sabalikna
waktu maraneh ka Asur mah dibawana
kalawan paksa, boro-boro meunang bayaran.
5 Ayeuna maraneh dikitukeun teh ku Babul,
jadi tawanan tanpa bayaran. Anu karumawasa
ka maraneh teh nya garumede nya suaban
jeung ngagogoreng bae ka Kami.

6 Tapi engke ku maraneh bakal katenjo yen
anu diandikakeun ka maraneh teh bener, yen
Kami teh Allah."
7 Resep temen engke nenjo nu datang
meuntas gunung-gunung, mawa beja
matak suka, hal pitengtremeun jeung hal
kaunggulan! Eta utusan ngomong ka Sion,
"Allah maraneh jumeneng Raja!"
8 Ger surak nu eukeur jaraga kota, awahing
ku bungah! Sabab narenjo sorangan
PANGERAN sumping ka Sion.
9 Gederkeun surak, eh ruruntuhan
Yerusalem! PANGERAN rek mulihkeun kota
kagungana-Na, sarta ngalilipur umat-Na.
10 PANGERAN rek metakeun pangawasa-Na
nu suci, rek ngarahayukeun umat-Na, bakal
katenjo ku saalam dunya.
11 Sing tumaninah kalaluar ti Babul, eh
anu ngagarotong parabot Bait Allah! Ati-ati,
bisi antel kana barang larangan, usahakeun
supaya maraneh tetep beresih.
12 Maraneh henteu kudu rurusuhan, ulah jiga
nu rek kalabur. PANGERAN Allah maraneh nu
bakal nungtun, ngaping ngajaring ti saban
madhab.
13 PANGERAN ngadawuh, "Abdi Kami bakal
hasil digawena, anjeunna bakal kacida
dihormatna.
14 Tadina loba jalma anu karageteun barang
narenjo anjeunna, sabab awakna kacida
ruksakna, geus meh teu jiga jelema.

15 Tapi ayeuna! Bangsa-bangsa mani
bengong ku anjeunna. Raja-raja nepi ka
baralem ku helok-helokna, narenjo perkara
anu tadina can kadenge-denge acan bejana."
53 1 Jawab jelema-jelema, "Atuh da
tadina mah saha nu rek percaya kana
eta warta? Da tacan aya anu kungsi nenjo,
yen eta teh beunang panangan PANGERAN
ngatur!
2 Geus kersaning PANGERAN eta abdi-Na
teh sina kitu, lir tangkal anu jadina dina
taneuh angar. Teu martabat, teu harkat, taya
pisan panarikna. Jadi urang teh teu hayang
ngadeukeutan.
3 Anjeunna ku urang dihina, ditampik, teu
kendat lara nandang kanyeri. Saurang ge
euweuh nu hayangeun nenjo-nenjo acan ka
anjeunna, ku urang teu dipalire, dianggap teu
aya bae.
4 Disangka ku urang mah sangsarana teh
lantaran dihukum ku Allah. Sihoreng keur
nalangan urang! Da saenyana mah urang anu
kuduna nandang lara jeung nyeri teh.
5 Pang anjeunna taratu teh, ku karana
dosa urang. Anjeunna pada ngarangketan,
ku karana kajahatan urang. Anjeunna
nandangan hukuman, sangkan urang
disalametkeun, anjeunna raraheut, sangkan
urang dicageurkeun.
6 Urang teh ibarat domba leungit, ngalantrah
neangan jalan sorangan. Tapi hukuman anu

kuduna keuna ka urang, ku PANGERAN
diteumbleuhkeun ka anjeunna.
7 Anjeunna dikaniaya teu kira-kira, tapi
sakiat-kiat nangankeun anjeun, henteu
embut lambe-lambe acan. Lir anak domba
nu rek dipeuncit, lir domba nu rek dicukur
buluna, henteu kecet-kecet acan.
8 Anjeunna didakwa, dihukum, tuluy digiring
rek ditelasan. Ku jalma-jalma henteu
dipirosea. Anjeunna pupus dihukum pati, ku
karana dosa rahayat urang.
9 Pupusna dihijikeun jeung jalma-jalma
jahat, dimakamkeun reujeung nu beunghar.
Padahal anjeunna teh jajauheun tina jahat,
tara bohong-bohong acan."
10 PANGERAN ngadawuh, "Eta geus pangersa
Kami anjeunna kudu sangsara. Pupus jadi
kurban pikeun nebus dosa. Ku jalan kitu
yuswana bakal panjang, sarta piningalieun
turunanana. Nya ku jalan anjeunna, pangersa
Kami bakal ngajadi.
11 Sanggeus leupas tina hirup sangsara,
anjeunna bakal senang deui, sarta bakal
karaoseun, yen sangsarana teh teu gaplah.
Eta abdi Kami nu satuhu, anu dipikasuka
ku Kami, bakal nanggung kasalahan jalma
loba. Sarta ku karana anjeunna, kasalahan
jalma-jalma teh ku Kami bakal dihampura.
12 Ku sabab kitu anjeunna rek dipaparin
tempat kaajen, di antara anu karawasa jeung
aragung. Anjeunna geus ihlas ngurbankeun

nyawa nalangan hukuman jalma doraka, jadi
gaganti jalma doraka. Sarta mangnedakeun
sangkan maranehna bisa dihampura."

54 1 Eh Yerusalem, bareto maneh ibarat
awewe nu teu boga anak. Ayeuna mah
maneh bakal bungah, sabab bakal boga anak.
Tur leuwih loba ti batan anu boga keneh
salaki.
2 Kemah maneh kudu dilegaan, tambang-
tambangna panjangan. Pancuh-pancuhna
sing parageuh.
3 Wawatesan wewengkon maneh bakal
ngalegaan ka ditu ka dieu. Rahayat maneh
bakal marulang deui, ka tanah anu ayeuna
keur diandih ku bangsa-bangsa sejen.
Kota-kota anu geus saruwung bakal gegek ku
jelema.
4 Tong salempang! Sabab maneh moal aya
anu ngahina deui, moal aya anu ngawiwirang
deui. Kabalangsakan lantaran maneh geus teu
satia ti ngongora, engke mah kapopohokeun.
Kaprihatinan waktu keur cuang-cieung jadi
randa, moal kainget-inget deui.
5 Anu nyiptakeun maneh, anu jenenganana
PANGERAN Nu Maha Kawasa, bakal jadi
ibarat salaki maneh. Allah Israil nu suci, raja
sakuliah jagat, bakal ngajait maneh.
6 Eh Israil, maneh ibarat hiji pamajikan anu
ti ngongora ditinggalkeun ku salaki, nepi ka
nguluwut pikir. Tapi ku PANGERAN geus dihiap
deui. Dawuhana-Na,

7 "Kami ninggalkeun teh ngan sakeudeung.
Ayeuna rek ngaku deui, diwuwuh ku asih anu
taya papadana.
8 Kami bendu nepi ka ninggalkeun teh teu
lila. Ayeuna rek mikanyaah sapapanjangna."
Kitu dawuhan PANGERAN, anu ngajait maneh.
9 "Keur jaman Enoh Kami geus jangji, yen
moal ngeueum deui ieu bumi. Ayeuna Kami
jangji moal bendu deui ka maneh, moal
nyeuseul atawa ngahukum deui.
10 Gunung jeung pasir bisa urug. Tapi
kanyaah Kami ka maneh teh moal aya
tungtungna. Jangji Kami ka maneh moal
udar, rek mere kanugrahaan." Kitu dawuhan
PANGERAN anu asih ka maneh.
11 PANGERAN ngadawuh, "Yerusalem,
Yerusalem! Maneh teh balangsak. Euweuh
nu nulung, euweuh nu ngalilipur. Pademen
maneh ku Kami rek dipasangkeun deui,
batu-batuna rek make anu aralus.
12 Munara-munarana rek ku mirah dalima.
Gapura-gapurana ku batu manikem anu
ngagebur. Kutana rek ku permata.
13 Rahayat maneh arek diwuruk ku
Kami pribadi. Hirupna sina makmur, sina
talengtrem.
14 Maneh arek diajegkeun, ku adil jeung
bener. Jeung aman, moal kasedek ku nu rek
nindes, moal kasorang ku bahya.

15 Mun maneh aya nu nempuh, eta lain idin
Kami. Anu merangan ka maneh, saha ge
tangtu rubuh.
16 Panday beusi Kami nu ngayakeunana,
sina nyieun seuneu, nyieun pakarang.
Serdadu-serdadu nu make eta pakarang
pikeun maehan, Kami nu nyiptakeunana.
17 Jadi satiap pakarang anu dipake narajang
ka maneh, moal matak kua-kieu. Jeung
satiap maneh aya anu merkarakeun, maneh
bakal bisa ngalawan. Abdi-abdi Kami ku
Kami tangtu diraksa, disina arunggul." Kitu
dawuhan PANGERAN.

55

1 PANGERAN ngadawuh, "Eh sakur
nu halabhab, ka darieu, nginum! Anu
henteu baroga duit, ka darieu, ieu dahareun
dalahar, teu kudu mayar. Anggur jeung susu,
teu kudu dibeuli.
2 Keur naon ngabalanjakeun duit ka nu
henteu matak seubeuh? Keur naon meulikeun
upah digawe, ari beuteung angger lapar? Ieu
dawuhan Kami regepkeun! Tangtu maraneh
bakal seubeuh ku dahareun nu panghadena.
3 Eh umat, ka darieu, hiap, tangtu maraneh
hirup! Kami rek nyieun perjangjian langgeng
jeung maraneh. Jeung kurnia Kami,
anu bareto dijangjikeun ka Daud, bakal
diserenkeun ka maraneh.
4 Manehna ku Kami dijenengkeun pamingpin,
ngapalaan bangsa-bangsa. Ku jalan

manehna, kakawasaan Kami dinyatakeun ka
bangsa-bangsa.
5 Ayeuna maraneh bisa nyalukan bangsa-
bangsa anu tacan wawuheun ka maraneh.
Eta bangsa-bangsa bakal muru-muru ka
maraneh. Hal eta rek dibuktikeun ku Kami,
Allah maraneh, Allah Israil nu suci. Maraneh
bakal mulya, bakal agung."
6 Geura tarobat ka PANGERAN. Geura
sasambat ka Mantenna anu geus deukeut.
7 Anu jarahat geura robah kalakuan, geura
garanti pikiran. Geura tarobat ka Allah kaula.
Mantenna sipat welas jeung hampuraan.
8 Dawuhana-Na, "Pikiran Kami lain saperti
pipikiran maraneh. Jalan Kami lain saperti
jalan maraneh.
9 Sakitu luhurna langit ti bumi, sakitu jauhna
jalan jeung pikiran Kami ti jalan jeung
pipikiran maraneh.
10 Saperti ibun jeung hujan turun ti langit,
maseuhan bumi, nuwuhkeun pepelakan,
ngabijilkeun bibinihan jeung dahareun,
11 nya kitu pangandika anu kaluar ti Kami,
moal gagal mawa tujuan pangersa Kami.
Sagala pangersa Kami, ku eta tangtu
dilaksanakeun.
12 Maraneh bakal marulang ti Babul bari
gargerah. Dituyun kaluar ti dinya kalawan
salamet. Gunung-gunung, pasir-pasir, bakal
ngarawih, tatangkalan emprak.

13 Rungkun cucuk diganti ku tangkal camara,
tangkal cucuk diganti ku tangkal pacar
walanda. Eta pikeun tanda anu langgeng,
tanda titinggal hasil damel Kami, PANGERAN."

56

1 PANGERAN nimbalan ka umat-Na,
"Lampahkeun naon nu adil jeung
bener. Sabab Kami tereh datang pikeun
nyalametkeun maraneh.
2 Bagja anu tigin kana poe Sabat, anu henteu
ngarempak eta, ku Kami tangtu diberkahan.
Bagja anu henteu nyieun kagorengan."
3 Urang asing anu milu ka umat PANGERAN,
ulah boga rasa, "Aing mah meureun moal
diidinan ku PANGERAN milu ngabakti jeung
umat-Na." Jalma kabiri ulah boga pikir, yen
moal kaasup umat Allah lantaran teu boga
anak.
4 Ka jalma-jalma kabiri kieu dawuhan
PANGERAN, "Lamun maneh hormat ka
Kami ku jalan ngestokeun poe Sabat, jeung
ngalampahkeun perkara anu dipikasuka ku
Kami sarta tigin kana perjangjian Kami,
5 ngaran maneh tan wande dipikainget di
jero Bait Kami jeung di tengah umat Kami,
tur leuwih langgeng ti batan anu baroga anak
lalaki-awewe. Maneh moal kapopohokeun."
6 Ka urang asing anu asup jadi umat
Mantenna, anu tigin kana poe Sabat jeung
pageuh kana perjangjian Mantenna, kieu
dawuhan PANGERAN,

7 "Maneh ku Kami tangtu dibawa ka Sion,
ka gunung Kami nu suci, dibere kabagjaan di
gedong paranti neneda ka Kami, sarta kurban
maraneh ka Kami dina altar tangtu ditarima.
Bait Kami bakal disarebut gedong paranti
neneda sagala bangsa."
8 PANGERAN Nu Maha Agung, nu nyandak
umat-Na mulang ti pangbuangan geus jangji,
yen jalma-jalma bangsa asing oge tetep bakal
dicandak; sina bareng jeung umat-Na.
9 PANGERAN bareto geus nimbalan supaya
bangsa-bangsa sing saibarat sato-sato galak,
sing ngalegleg ka umat Mantenna.
10 Dawuhana-Na, "Pamingpin-pamingpin anu
kudu mepelingan umat Kami teh lalolong!
Taya kanyaho! Kawas anjing kedul, dititah
ngajaga, ngagogog ge tara, gawena hees
jeung ngimpi. Bareuki hees!
11 Jeung kawas anjing, sarakah euweuh
seubeuhna. Eta para pamingpin teh teu ngarti
naon-naon, ngan marentingkeun dirina bae,
harayang untung sorangan.
12 Kadieukeun anggur, ceuk maranehna
marabok, urang nginum pupuasan. Isukan
urang teruskeun deui leuwih ti kieu."

57

1 Jelema-jelema nu balageur geus
maraot, tur taya nu ngarti, taya
nu mirosea. Tapi maraotna teh luput tina
kacilakaan.
2 Nu balageur mah maraotna bakal reureuh
dina katengtreman.

3 Ari maraneh, tukang migawe dosa, ka
darieu, ieu hukuman tarima! Maraneh teu
leuwih hade ti tukang sihir, tukang ngaranyed,
jeung tukang lacur.
4 Saha karah anu ku maraneh dijieun lulucon
jeung dilelewe teh, eh jelema-jelema palsu?
5 Maraneh nyarembah ka dewa-dewa
kasuburan, ngaranyed di handapeun tangkal-
tangkal karamat maraneh. Anak sorangan
dikurbankeun, dipeuncit dina beulah-beulah
cadas deukeut sirah walungan.
6 Maraneh ti dinya mulung batu reok
anu lesang, disembah jeung dipiallah,
dipangnyiciankeun anggur, dikurbanan
gandum. Dikira Kami panuju?
7 Di gunung-gunung anu laluhur maraneh
ngurban jeung nyacapkeun birahi.
8 Brahala-brahala lambang lampah cabul ku
maraneh mani diteundeun dina bangbarung
panto, Kami mah geus diculkeun. Seug
maraneh teh bubuka pakean, naek kana
ranjang gede, otel nepi ka seubeuh jeung
awewe anu dihaja dibayar keur kitu.
9 Maraneh nyarembah ka si Molek, mere
seuseungitan jeung paparem. Maraneh
sok ngahaja nitahan jelema sina neangan
brahala-brahala ka mana-mana keur
sembaheun, malah nepi ka enggon nu paeh
neangan teh.
10 Maraneh nareangan brahala-brahala
lianna deui teh datang ka carape, tapi

teu teter-teter. Pangira maraneh mah eta
sumanget kitu teh ti brahala-brahala lambang
cabul maraneh.
11 PANGERAN ngadawuh, "Na saha eta
brahala-brahala anu ku maraneh disembah
teh, nepi ka maraneh wani ngabohong jeung
poho ka Kami? Naha pedah Kami ngantep
sakitu lilana, pang maraneh teu hormat deui
ka Kami teh?
12 Pamikir maraneh mah eta kalakuan kitu
teh bener. Kalakuan maraneh kitu ku Kami
rek dibolekerkeun, brahala-brahala maraneh
pamohalan bisa ngabelaan.
13 Mun engke maraneh jejeritan menta
tulung, keun eta arca-arca teh sina
nyalametkeun maraneh. Sakali ge dikebut
ku angin, ngarapung eta arca-arca teh!
Sabalikna anu muntang ka Kami mah bakal
tetep matuh di ieu tanah, bisa ngabakti ka
Kami di Bait Kami."
14 PANGERAN ngadawuh, "Umat Kami
sina baralik ka Kami deui. Jieun jalanna,
singkirkeun hahalangna!
15 Kami teh Allah anu maha luhur jeung suci,
anu jumeneng salalanggengna. Panglinggihan
Kami luhur jeung suci, tapi Kami oge
ngareujeungan ka anu rarendah hate jeung
tarobat, geusan mulihkeun kayakinan jeung
pangharepanana.

16 Kami rek ngahirupan maranehna,
moal diseukseukan atawa dibenduan deui
sapapanjangna.
17 Kami mah bendu soteh ku tina dosa jeung
kasarakahan maranehna, nu matak ku Kami
dihukum, ditinggalkeun. Tapi maranehna
ngan ngalawan bae, hirupna sakarep-karep.
18 Kami geus nenjo kalakuanana kumaha.
Tapi ku Kami rek dicageurkeun, rek ditungtun
ditulungan, anu prihatin rek dililipur.
19 Rahmat Kami teh pikeun kabeh, nu
dareukeut nu jarauh. Maranehna ku Kami rek
dicageurkeun.
20 Tapi jelema jahat mah saibarat laut
motah, salawasna ombak-ombakan bae
nyered runtah jeung rupa-rupa kokotor.
21 Nu marigawe dosa mah moal manggih
katengtreman," timbalan PANGERAN.

58 1 PANGERAN ngadawuh, "Celukkeun
sataker tanaga ka umat Kami Israil!
Sebutkeun ka maranehna dosa-dosana!
2 Memang unggal poe ge maraneh
ngabarakti ka Kami, pajar harayang nyaho
kana pangersa-pangersa Kami, pajar narurut
kana hukum-hukum Kami. Carekna mah
maranehna resep ngabarakti ka Kami sarta
harayang kana hukum Kami anu adil."
3 Ceuk jelema-jelema, "Jang naon puasa ari
ku PANGERAN henteu dipirosea mah? Jang
naon ngosongkeun beuteung ari ku Mantenna
henteu dipalire?" Dawuhan PANGERAN,

"Saenyana maraneh paruasa teh ngan pikeun
ngudag kapentingan pribadi bae, ka nu karuli
ge nepikeun ka ngagencet.
4 Maraneh mah paruasa teh kalah jadi kasar
adat jeung cekcok nepi ka garelut. Dikira ku
puasa kitu Kami daek ngadengekeun paneda
maraneh?
5 Paruasa mani ngariripuh maneh, mani
ngulahekkeun sirah kawas daun jukut
ngulapes, ngedeng dina karung diamparan
lebu. Nu kitu anu ku maraneh disebut puasa
teh? Dikira Kami resep kana cara siga kitu?
6 Puasa pamenta Kami mah kieu: Kudu daek
nulung batur. Mun batur meunang kateuadilan
nepi ka jadi bangbaluh hatena, leupaskeun.
7 Sing daek mere ka nu kalaparan, daek
ngarapek semah miskin anu teu bogaeun
imah, daek makean ka nu rudin, daek
ngabantu ka dulur atawa ka baraya.
8 Lamun kitu mah rahmat Kami bakal
nyinaran lir srangenge meletek, nepi ka
maraneh tereh cageur. Tangtu ku Kami
diraksa salalawasna supaya marulus, diaping
ti ditu ti dieu.
9 Unggal neneda tangtu didenge, saban
sasambat tangtu dijawab. Lamun maraneh
geus tara teungteuingeun deui, tara tudang-
tuding deui, tara hasud deui, tara ngomong
goreng deui,
10 terus daek nalang ka nu lapar, daek mere
ka nu kakurangan, tangtu ucul tina kaewuh,

leungit poek datang caang kawas keur wanci
manceran.
11 Ku Kami baris diaping, dicukupan
pangabutuh, lulus mulus kuat santosa,
pijadieun saibarat taman anu cur-cor cai, lir
cinyusu anu moal saat-saat.
12 Maraneh sabatur-batur bakal bisa
ngadegkeun deui adegan-adegan anu
geus lila jadi ruruntuk, diadegkeun dina
pademen asalna. Ku batur bakal kasebut ahli
ngadegkeun deui kuta jeung adegan-adegan
anu geus rarubuh."
13 PANGERAN ngadawuh, "Lamun maraneh
nyucikeun poe Sabat, lamun dina poe eta
nunda heula kapentingan pribadi, taat
jeung ngajenan kana kasucianana, henteu
nyanyabaan, henteu gawe naon-naon, henteu
ngomongkeun nu euweuh eusina,
14 tan wande ngarasa genahna ngabakti ka
Kami. Maraneh ku Kami rek dimashurkeun
ka saalam dunya jeung mareunang nugraha
di ieu tanah anu geus diserenkeun ka Yakub
karuhun maraneh. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN."
59 1 PANGERAN teu ngajait ka maraneh
teh lain ku sabab teu kawasa. Lain ku
sabab teu iasaeun ngadangu kana panyambat
maraneh.
2 Saenyana mah ku sabab henteu kersaeun,
sabab maraneh dosa ka Mantenna. Unggal

maraneh aya niat ngabakti ka Allah ngan teu
bisa bae, sabab kahalangan ku eta dosa.
3 Maraneh salah, biasa ngabohong, biasa
telenges, biasa maehan.
4 Mun indit ka pangadilan lain rek
ngadegkeun kaadilan, maraneh mah hayang
meunang padu, datang ka ngabohong. Sagala
pangreka ngan pikeun ngusrukkeun batur.
5 (59:5-6) Eta niat-niat anu jarahat teh
ngabahyakeun, kawas endog oray matih
ana megar nya jadi oray! Tapi eta paniatan-
paniatan maraneh teh moal aya paedahna,
ibarat baju anu bahanna tina ramat lancah!
6 (59:5)
7 Rarancang-rarancang maraneh salawasna
pidorakaeun bae. Jeung ari geus aya niat
kitu teh maraneh nepi ka teu sabar ngadago.
Ka nu teu boga salah nepi ka teu asa-asa
maehan. Ka mana bae maneh datang, inditna
ninggalkeun karuksakan jeung kaancuran.
8 Lamun maraneh aya di hiji tempat, saurang
ge moal aya jalma nu aman. Sagala kalakuan
maraneh euweuh nu adil. Jalan maraneh
bulat-beulit, anu nempuh eta jalan moal aya
nu salamet.
9 Ceuk jalma-jalma, "Nyaho ayeuna mah
naon sababna Allah teh ngajait kuring ti anu
ngagencet. Leumpang hayang kacaangan,
tapi poek bae,

10 nepi ka utag-atog kawas nu lolong. Ti
beurang ge titajong kawas ti peuting, asa
poek kawas di dunyana anu paraeh,
11 sieun, nalangsa. Kacida ngarep-
ngarepna hayang ku Allah dihanjatkeun tina
kasangsaraan, tina kasalahan. Tapi lapur!
12 Nun PANGERAN, kajahatan abdi-abdi ka
Gusti kacida seueurna, ngadakwa ka diri abdi
sorangan. Kalintang rumaosna.
13 Abdi-abdi parantos baha, parantos teu
nurut ka Gusti. Ngajepit ka pada jalmi,
mungkur ti Gusti. Palsu pikiran, palsu
omongan.
14 Tebih tina rasa adil, anggang tina
bebeneran. Di tempat-tempat umum, anu
leres tibebes, anu jujur tikusruk.
15 Jalmi jujur parantos langka, dugi ka anu
henteu pipilueun kana kajahatan jadi korban
kajahatan." PANGERAN geus uningaeun kana
eta kaayaan. Manah-Na hareneg ningali teu
aya kaadilan.
16 Mantenna hemeng, jelema-jelema teh
teu aya anu daek nulungan ka nu keur
kajepit. Ku sabab kitu Mantenna rek nganggo
kakawasaana-Na pikeun ngajait maranehna,
rek ngadamel kaunggulan.
17 Anjeunna rek dangdos, kaadilan minangka
raksukan kere-Na, kaunggulan minangka
balakutak-Na, sarta minangka jubah-Na
nya eta kapalay-Na anu ngagedur baris

menerkeun kaayaan anu teu bener, ngahukum
ka nu jarahat anu nyangsara rahayat.
18 Musuh Mantenna, sanajan anu jarauh,
bakal dihukum satimpal jeung kalakuanana.
19 Unggal jelema, ti wetan nepi ka
kulon bakal sieun ku Mantenna, gimir ku
kakawasaana-Na nu pikasieuneun. Mantenna
tangtu sumping, hebat lir walungan anu keur
mudal, lir angin anu ngagelebug.
20 PANGERAN ngadawuh ka umat-Na, "Kami
tangtu datang ka Yerusalem. Maraneh anu
tarobat tangtu dijait dibelaan.
21 Kami rek nyieun perjangjian jeung
maraneh, rek mere kakuatan jeung aturan-
aturan pikeun pakeeun salalawasna. Ti
ayeuna maraneh kudu nurut ka Kami. Anak
maraneh kudu diajar nurut ka Kami, mimiti ti
ayeuna saterusna."

60

1 Geura cengkat, Yerusalem! Sing
moncorong kawas panonpoe. Maneh
bakal kasorot ku kamulyaan PANGERAN.
2 Bangsa-bangsa bakal kaalingan ku poek,
maneh mah kacaangan ku Mantenna, bakal
kahibaran ku cahaya Mantenna.
3 Bangsa-bangsa bakal daratang, raja-raja
bakal muru-muru, katarik ku caang maneh,
caang jaman anyar.
4 Tenjo ka sakuriling, aya naon! Rahayat
maneh geus ngumpul arek marulang. Anak-
anak maneh bakal daratang ti nu jarauh, nu
awewe digarandong kawas barudak.

5 Maneh tangtu bungah nenjona, hate
ngageter kagagas. Harta bangsa-bangsa
bakal dibawaan ka maneh, kakayaanana
bakal daratang ti peuntas laut.
6 Ti Midian jeung Epa murubul kapilah onta,
jolna ti Syeba, marawa emas jeung dupa.
Rahayat galecok nyaritakeun warta matak
bungah, hal sagala kajadian dadamelan
PANGERAN.
7 Domba-domba ti Kedar jeung Nebayot
bakal dibawaan ka maneh pikeun kurban
baktikeuneun dina altar, pikeun nyukakeun
manah PANGERAN. PANGERAN bakal midamel
sangkan Bait-Na leuwih mulya ti batan bareto.
8 Itu iring-iringan kapal ti mana, tingsoloyong
kawas mega, lir japati muru kandangna?
9 Kapal-kapal ti nu jarauh, ngakut umat Allah
anu marulang, malah ngakut emas perak,
pikeun ngahormat PANGERAN, Allah Israil nu
suci, anu ngagerakkeun bangsa-bangsa sina
ngajenan ka umat-Na.
10 Dawuhan PANGERAN ka Yerusalem, "Kuta
maneh engke diadegkeun deui, ku bangsa
asing. Raja-raja bangsa asing ka maneh bakal
ngawula. Basa Kami bendu, maneh ku Kami
dihukum. Ayeuna Kami rek mere rahmat
jeung panghampura.
11 Gapura maneh bakal muka beurang
peuting, dipake ku raja-raja sagala bangsa
mawaan rajabranana jang maneh.

12 Bangsa anu henteu ngawula ka maneh,
bakal ditumpes beresih.
13 Camara, kihuru jeung kijamuju, kai-kai
anu aralus ti leuweung Libanon, bakal diakut
ka dieu, pikeun ngadegkeun deui maneh,
Yerusalem! Jeung pikeun kaperluan Bait
Kami, sangkan leuwih alus, sangkan ieu kota
Kami mulya.
14 Sakur anu bareto ngajepit ka maneh,
anak-anakna bakal ka darieu, mamandapan
ngahormat ka maneh. Nu bareto
ngagogoreng, bakal ngarawu dampal
suku maneh, nyarebutna ka maneh Kota
PANGERAN, Sion, Kota Allah Israil nu suci.
15 Maneh moal deui ditinggalkeun jeung
dipikaijid. Maneh, kota nu tadina suwung
jeung tiiseun, ku Kami rek dijieun kota gede
jeung endah, jadi kota tempat kasukaan
sapapanjangna.
16 Bangsa-bangsa jeung raja-raja bakal milu
ngarawatan ka maneh, lir indung ngarawatan
anakna. Geus kitu maneh bakal nyaho yen
geus dirahayukeun ku Kami, PANGERAN,
dimerdikakeun ku Allah Israil anu kawasa.
17 Kami ka maneh rek mawakeun emas,
pikeun ngaganti tambaga, mawakeun perak
jeung tambaga, pikeun ngaganti beusi jeung
kayu. mawakeun beusi pikeun ngaganti batu.
Para pangereh moal deui ngagencet, ku Kami
rek disina marentah kalawan adil jeung matak
tengtrem.

18 Di dieu moal aya deui anu bebentak. Ieu
kota moal ruksak deui, moal ancur-ancur
deui. Kami nu bakal ngajagana, saibarat
kutana. Maneh tangtu muji sukur ka Kami,
lantaran geus disalametkeun.
19 Anu nyaangan ka maneh ti beurang lain
panonpoe deui. Anu nyaangan ti peuting, lain
bulan deui. Kami, PANGERAN, anu nyaangan
salalawasna. Cahaya kamulyaan Kami bakal
nyaangan ka maneh.
20 Maneh bakal kaluar tina mangsa
prihatin. Kami, PANGERAN, bakal nyaangan
sapapanjangna, leuwih langgeng ti batan
panonpoe jeung bulan.
21 Rahayat maneh bakal balener
kalakuanana, jeung bakal ngabogaan
ieu tanah saumur-umur. Maranehna teh lir
sirung beunang melak Kami, sangkan jaradi,
sangkan kamulyaan Kami katembong ku
sarerea.
22 Kulawarga anu pangsaeutikna jeung
anu panghandapna ge bakal jadi loba
jeung kuat lir hiji bangsa. Lamun geus
nitih kana wanci nu mustari, hal eta bakal
gancang dilaksanakeun ku Kami. Kami teh
PANGERAN!"

61 1 Hate kaula kaeusian ku Roh
PANGERAN Nu Maha Agung. Kaula ku
Mantenna dipilih, diutus, pikeun nepikeun
beja alus ka nu sangsara, nyageurkeun
anu hatena remuk, ngabejaan ka nu keur

jadi tawanan, yen maranehna bakal dijait,
ngabejaan ka nu keur dipanjara yen bakal
dibebaskeun.
2 Kaula dipiwarang ngembarkeun, yen geus
cunduk waktuna, PANGERAN bakal ngajait
umat-Na, ngelehkeun musuh-musuh-Na,
ngalilipur ka nu prihatin.
3 Kaula mawa beja piatoheun ka urang Sion,
pikeun ngaleungitkeun kasungkawaanana,
sina maruji, ulah udah-aduh deui. Maranehna
bakal saibarat tangkal nu dipelak ku
PANGERAN ku manten. Lampahna bakal
balener. Allah bakal diparuji sagala damel-Na.
4 Kota-kota nu geus lila bukrak-bakrek, ku
maranehna bakal diadegkeun deui.
5 Eh umat Kami, bangsa asing
bakal kumawula ka maraneh. Bakal
mangangonkeun, manggarapkeun lahan,
mangrawatankeun kebon anggur.
6 Maraneh bakal disarebut: imam-imam
PANGERAN, abdi-abdi Allah. Bakal marake
kakayaan bangsa-bangsa, anu geus jadi milik
maraneh.
7 Kaera jeung kahinaan maraneh geus
tamat. Maraneh bakal caricing di nagri
sorangan, sarta kabeungharan maneh bakal
jadi lipet ganda, sapapanjangna bakal aya
dina kabungah.
8 Dawuhan PANGERAN, "Kami suka kaadilan,
cua kana panggencet jeung kajahatan. Umat

Kami tangtu ku Kami diganjar, jeung dibere
perjangjian anu moal barobah.
9 Maranehna bakal mashur di antara
bangsa-bangsa. Sakur nu nenjo tangtu
taregeseun yen maranehna teh umat anu
diberkahan ku Kami."
10 Yerusalem bakal bungah ku sagala damel
PANGERAN. Yerusalem bakal didangdanan, lir
panganten awewe dina poean kawinanana.
Kasalametan jeung kaunggulan minangka
dangdananana.
11 Sakumaha binih tangtu sirungan jeung
jadi, nya kitu PANGERAN Nu Maha Agung
pasti nyalametkeun umat-Na. Sarta sakabeh
bangsa bakal ngamulyakeun ka Mantenna.

62 1 Kaula rek ngomong, ngahatean
Yerusalem. Moal waka repeh nepi ka
eta kota bisa kajait, sarta kaunggulanana
ngagebur lir obor waktu peuting.
2 Eh Yerusalem, kajayaan maneh bakal
tembong deui ka bangsa-bangsa. Kamulyaan
maneh bakal katembong ku raja-raja. Maneh
bakal nyandang ngaran anyar, ti PANGERAN
ku manten.
3 Maneh pijadieun makuta endah kagungan
PANGERAN.
4 Moal disarebut deui "Nu tiiseun", tanah
maneh moal disarebut deui "Pamajikan nu
geus ditoker". Ngaran maneh anu anyar nya
eta: "Anu diasih ku Allah". Tanah maneh
ngaranna "Nu ditikah". Sabab maneh diasih

ku PANGERAN, nu jadi minangka salaki tanah
maneh.
5 Lir lanjang ditikah ku budak bujang, maneh
bakal ditikah ku Mantenna, anu ngajadikeun
maneh. Allah bakal mikaasih ka maneh,
kawas panganten lalaki asih ka panganten
awewe.
6 Eh Yerusalem, dina luhur kuta maneh geus
aya anu karemit. Beurang peuting eta teh
teu meunang repeh nunuhun ka PANGERAN,
sangkan Mantenna emut kana sagala
jangji-Na, sangkan ulah lali ka maranehna.
7 Kudu terus, tong eureun-eureun nunuhun,
nepi ka Mantenna ngadegkeun deui
Yerusalem, nepi ka Yerusalem jadi kota
pamujian saalam dunya.
8 Kalawan enya-enya PANGERAN geus ikrar
jangji. Demi kakawasaana-Na, jangji-Na
tangtu dilaksanakeun: "Gandum maneh moal
dihakan deui ku musuh, anggur maneh moal
diinum deui ku bangsa lian.
9 Maneh anu melak, nu metik, nu
ngadaharna, bari muji sukur ka PANGERAN.
Melak anggur, maneh nu ngurus, nu metik
buahna, jeung nginum anggurna di buruan
Bait Kami."
10 Eh urang Yerusalem, geura kaluar ti kota!
Nyieun jalan keur rahayat nu rek marulang!
Jalanna sing rubak, batuna piceunan. Jeung
kudu mere tangara, sangkan bangsa-bangsa
nyarahoeun,

11 yen PANGERAN ngembarkeun ka sakuliah
jagat: "Embarkeun! Eh Yerusalem, maneh
tereh salamet. PANGERAN geus sumping
nyandak umat-Na, anu ku Mantenna geus
disalametkeun."
12 Maneh bakal disebut "Umat Allah anu
suci". "Umat anu dijait ku PANGERAN".
Yerusalem bakal disarebut "Kota kaasih
Allah", "Kota nu moal ditilar ku Allah".

63

1 "Saha ieu nu sumping ti Bosra tanah
Edom? Saha ieu, anu anggoanana
murub mubyar warna beureum, gagah
rosa angkatna gandang?" PANGERAN! Nu
geus iasa nyalametkeun. Sumpingna seja
ngembarkeun yen Mantenna geus unggul.
2 "Ku naon raksukana-Na mani beureum
kawas tas ngaluluh buah anggur leueuteun?"
3 PANGERAN ngawaler, "Kami tas ngaluluh
bangsa-bangsa. Diluluh kawas buah anggur.
Diluluh ku Kami sorangan teu dibantuan ku
saha-saha. Kami wera, bangsa-bangsa teh
dileyek, getihna keuna kana pakean Kami.
4 Sabab geus waktuna Kami nyalametkeun
umat, geus waktuna musuh-musuhna
dibasmi.
5 Kami heran kacida bet euweuh anu
ngabantu ka Kami. Tapi ku bawaning wera
Kami jadi rosa, sorangan ge bisa unggul.
6 Nya ku bawaning wera, sakabeh bangsa
ku Kami diluluh nepi ka ajur, getihna tamplok
kana taneuh."

7 Kaula rek nyaritakeun kaasih PANGERAN
anu teu keuna ku robah. Kaula muji sukur ku
sagala damel-Na pikeun urang. Berkah-Na
ka urang Israil taya wiwilanganana, welas
asih-Na langgeng sapapanjangna.
8 PANGERAN ngadawuh, "Maranehna teh
umat Kami, moal ingkar ti Kami." Ku karana
eta maranehna ku Mantenna dijait
9 tina sagala kasangsaraanana. Anu
nyalametkeun maranehna teh lain malaikat,
tapi PANGERAN ku manten. Mantenna
kersaeun nyalametkeun teh ku karana nyaah
jeung welas ka maranehna. Ti baheula keneh
maranehna teh ku Mantenna diasuh-asuh,
10 tapi maranehna ngalawan bae,
nganalangsakeun manah-Na. Ku sabab kitu
maranehna teh ku PANGERAN disusuker,
diperangan.
11 Ti dinya maranehna aringeteun ka jaman
baheula, ka jaman Musa abdi PANGERAN tea.
Timbul pertanyaanana, "Ayeuna di mana eta
PANGERAN anu bareto nyalametkeun para
pamingpin umat-Na ti laut teh? Di mana
ayeuna PANGERAN anu bareto maparin
sumanget ka Musa teh?
12 (63:12-13) Di mana ayeuna PANGERAN
anu bareto ngadamel kaajaiban-kaajaiban
anu dilaksanakeunana ku Musa teh, anu
meulah cai laut, anu nuyun umat-Na nyorang
cai jero, datang ka Mantenna kamashur
salalawasna?" Maranehna ku sabab dituyun

ku PANGERAN, lengkahna tara nyalahan, tara
tijalikeuh, lir kuda umbar bae.
13 (63:12)
14 Maranehna ku PANGERAN dituyun, dibawa
ka tempat reureuh, kawas ingon-ingon
ditungtun ka lebak anu lendo. PANGERAN
nuyun umat-Na, jadi matak mulya kana
pajenengana-Na.
15 Nun PANGERAN anu linggih di sawarga
anu suci sareng mulya, tingali ieu abdi-abdi.
Ku naon nu mawi teu kersa geten deui
ka abdi-abdi, teu kersa mintonkeun deui
kakawasaan, henteu kersa mikawelas sareng
mikanyaah deui? Nun, mugi ulah ngantep!
16 Gusti teh rama abdi sadaya. Karuhun
abdi-abdi, Ibrahim sareng Yakub, ka abdi-abdi
teu tarerangeun. Nanging PANGERAN mah
rama abdi-abdi anu salamina nulung
nyalametkeun.
17 Ku naon Gusti ngantep abdi-abdi
nyimpang tina jalan Gusti? Ku naon abdi-abdi
didamel jadi sakieu wangkelangna dugi ka
mungkuran ka Gusti? Mugi kersa nyumpingan
deui. Mugi sing emut ka anu ngarabdi, ka
umat kagungan Gusti ti kapungkur keneh.
18 Abdi-abdi, umat suci Gusti, diudag-udag
ku musuh. Tempat kasucian Gusti oge diluluh
ku musuh.
19 Abdi-abdi bet didamel sapertos sanes
umat erehan Gusti, sapertos sanes umat
kagungan Gusti.

64

[1] Ku naon Gusti henteu nyingraykeun
langit lajeng lungsur? Gunung-gunung
sina ngadaregdeg kasieunan naringal Gusti.
[2] Sina ampul-ampulan sapertos cai ngagolak
keur digodog di luhur seuneu. Geura sumping
mintonkeun kakawasaan ka musuh-musuh.
Bangsa-bangsa teh sina tingsareblak di
payuneun Gusti.
[3] Sapertos kapungkur, kalayan teu
kasangka-sangka Gusti ngayakeun rupi-rupi
pikasieuneun, gunung-gunung oge dugi ka
inggeung-inggeungan ku Gusti.
[4] Teu acan aya anu ningal atanapi nguping
yen aya deui Allah nu sapertos Gusti, anu
iasa midamel kaahengan-kaahengan kitu
kangge nulungan jalmi-jalmi anu nyuhunkeun
pitulung.
[5] Gusti ngabageakeun jalmi-jalmi anu
daek ngalampahkeun anu leres sareng
eling kana jalan pituduh ti Gusti. Gusti sok
ngabenduan, nanging kalakuan abdi-abdi teu
weleh awon bae. Sanaos ku Gusti sok kacida
dibenduanana, ti kapungkur keneh angger
bae abdi-abdi nyieun kalepatan.
[6] Ku margi abdi pinuh ku dosa, kalakuan anu
sae oge jadi awon saterasna. Ku karana eta
dosa, abdi-abdi jadi sapertos daun, perang
teras maruragan katebak ku angin.
[7] Abdi-abdi teu aya anu emut sareng neneda
ka Gusti, teu aya anu nyuhunkeun pitulung

ka Gusti. Ku karana eta dosa-dosa, abdi-abdi
ku Gusti disingkiran sareng dikantunkeun.
8 Nanging nun PANGERAN, Gusti teh rama
abdi sadaya. Abdi-abdi teh dadamelan Gusti,
sapertos taneuh lempung ku panjunan.
9 Nun, mugi Gusti ulah bendu kateterasan,
ulah teras bae mikaemut kadorakaan abdi
sadaya. Abdi-abdi teh umat Gusti, mugi
dipikawelas.
10 Tingali kota-kota Gusti anu suci jadi sakitu
suwungna. Yerusalem jadi bukrak-bakrek.
11 Bait Allah anu suci sareng agreng,
anu ku karuhun abdi-abdi dianggo paranti
muji sukur ka Gusti parantos seep ku
seuneu. Tempat-tempat anu ku abdi-abdi
dipikameumeut parantos rareksak.
12 Naha Gusti tega ningalina? Moal midamel
naon-naon? Bade ngajeunkeun ka abdi-
abdi anu parantos teu kiat nandangan
kabalangsakan?

65 1 PANGERAN ngadawuh, "Kami
daek ngajawab paneda umat,
tapi maranehna tara neneda. Kami daek
kapanggih lamun ku maranehna diteangan,
tapi maranehna tara nyoba-nyoba acan
neangan. Eta bangsa tara neneda ka Kami,
padahal Kami salawasna sadia pikeun
ngajawab, Ieu Kami, Kami daek nulungan
maraneh.

2 Kami salawasna sadia pikeun ngahiap ka
maranehna anu warangkelang, anu garoreng
kalakuanana ngajujur karep sorangan.
3 Tabeatna anu teu boga kaera teh nyieun
pisewoteun bae, ngalurban ka brahala di
tempat-tempat karamat, ngarukus dina altar
pikeun brahala.
4 Ari ti peuting sok arindit ka astana-astana,
marenta pituduh ka arwah-arwah jelema
nu geus paraeh. Ngaharakan daging babi,
kuahna anu disuguhkeun ka brahala teh
diaruyupan.
5 Ka nu sejen sok nitah nyingkir, Nyingkir ka
ditu, ulah antel ka kami. Kami mah geus suci!
Kami moal sabar ka jelema anu kitu. Amarah
Kami tangtu narajang lir seuneu anu moal
pareum-pareum.
6 Maranehna geus diputus baris dihukum.
Hukumanana geus dituliskeun. Kalakuanana
kitu moal diantep, tangtu dibales,
7 boh dosa maranehna, boh dosa karuhunna.
Maranehna ngarukus di kuil-kuil brahala
di luhur pasir sarta ngagogoreng ka
Kami. Ku sabab kitu, kalakuanana anu ka
tukang-tukang tangtu ku Kami dihukum."
8 PANGERAN ngadawuh, "Moal aya jelema
anu ngaruksak buah anggur anu alus. Buah
anggur anu alus tangtu dijieun anggur.
Kitu keneh Kami, moal ngabasmi umat anu
ngabakti ka Kami, malah rek nyalametkeun
maranehna.

9 Urang Israil ti kaom Yuda ku Kami rek
dibere berkah jeung dibere tanah Kami di
pagunungan. Eta umat anu dipilih ku Kami,
anu ngabarakti ka Kami, sina maratuh di
dinya.
10 Maranehna bakal nyembah ka Kami.
Dombana, sapina, sina nyaratuan di
sampalan-sampalan, di kulon di Saron, di
wetan di Lebak Akor.
11 Ari maraneh, anu naloker Kami, anu
mopohokeun ka Sion gunung Kami anu suci,
anu nyembah ka dewa-dewa anu ngaran Gad
jeung Meni anu nyekel milik jeung nasib,
bakal sabalikna.
12 Pimilikeun maraneh mah paeh dina cara
anu kacida matak ngerikna, lantaran henteu
daraek nemonan panyaur Kami, henteu daek
ngadarenge kana dawuhan Kami. Ti batan
narurut anggur nyieun kalakuan goreng.
13 Ku sabab kitu, sakur anu ngabakti jeung
nurut ka Kami, moal kurang dahar nginum.
Sabalikna maraneh mah bakal kalaparan
jeung kahalabhaban. Maranehna bakal bagja,
ari maraneh mah bakal nandang era.
14 Maranehna bakal barungah, ari maraneh
mah bakal susah.
15 Ngaran maraneh bakal dijieun sasapaan
ku umat pilihan Kami. Kami, PANGERAN Nu
Maha Agung, rek ngahukum pati ka maraneh.
Sabalikna anu nurut ka Kami mah bakal
dipaparin ngaran anyar.

16 Sing saha di ieu tanah anu hayang
meunang berkah, anu baris dipentana teh
tangtu berkah ti Allah anu maha satia. Sing
saha anu sumpah, bakal nyebut jenengan
Allah nu maha satia. Kasangsaraan anu
ka tukang-tukang ku maranehna bakal
kapopohokeun."
17 PANGERAN ngadawuh, "Kami rek
ngadamel bumi anyar jeung langit anyar.
Sagala kajadian anu ka tukang-tukang geus
moal kainget-inget.
18 Sing garerah sing barungah ku sagala
damel Kami. Yerusalem anu ku Kami geus
dijadikeun anyar, bakal pinuh ku perkara anu
matak suka pangeusina bakal bagja.
19 Kami pribadi bakal ngarasa sugema ku hal
Yerusalem jeung pangeusina. Di dinya moal
aya deui anu ceurik atawa udah-aduh jeung
menta tulung.
20 Moal aya deui anu orokna paeh. Kabeh
jelema paranjang umur. Umur saratus taun
teh kaitung ngora keneh. Anu maot memeh
umur sakitu tandaning meunang hukuman.
21 (65:21-22) Anu nyarieun imah bisa dipake
ku maranehna keneh, moal dieusian ku jalma
lian. Marelak anggur, anggurna bisa kainum
sorangan ku nu melakna, moal ku nu sejen.
Cara tatangkalan, umat Kami bakal paranjang
umurna, bakal bisa metik kanimatan hasil
gawena.
22 (65:21)

23 Sagala gawena bakal mulus. Anak-
anakna moal manggih bahla. Maranehna
saturunanana bakal diberkahan ku Kami,
turun-tumurun.
24 Upama maranehna neneda, memeh amin
ku Kami geus dikabulkeun.
25 Ajag jeung domba bakal reujeung
nyaratuan. Singa oge cara sapi bae ngahakan
jukut. Kabeh oray moal matak bahya. Di Sion
gunung Kami anu suci, moal aya picilakaeun,
moal aya pikagorengeun."

66

1 PANGERAN ngadawuh, "Sawarga teh
panglinggihan Kami, ari bumi jojodog
sampean Kami. Jadi, maraneh rek bisa
mangnyieunkeun imah anu kumaha pikeun
Kami?
2 Jagat raya Kami sorangan anu
ngagelarkeunana. Ku sabab kitu, kapanuju
Kami mah nya eta ka jelema anu rendah hate,
anu tobat, anu ajrih jeung tunduk ka Kami.
3 Tapi jelema-jelema teh lampahna
sakarep-karep bae. Pikeun maranehna mah
ngurbankeun naon oge sarua bae, naha
ngurbankeun sapi jalu atawa ngurbankeun
jelema; naha ngurbankeun anak domba
atawa minggeskeun beuheung anjing; naha
ngurbankeun gandum atawa ngurbankeun
getih babi; naha ngurbankeun menyan atawa
ngadoa ka arca. Maranehna resep make
cara-cara ngabakti anu pikaijideun.

4 Ku sabab eta, sagala rupa pibahlaeun
anu jadi kasieunna teh rek disina narajang,
lantaran taya saurang-urang acan anu datang
nemonan panyaur Kami atawa nurut kana
timbalan Kami. Maranehna leuwih resep
ngalawan ka Kami jeung kana kajahatan."
5 Ari maraneh, anu narurut jeung sieun ku
PANGERAN, regepkeun ieu timbalana-Na: "Ku
sabab maraneh satia ka Kami, maraneh bakal
dipikangewa jeung dipencilkeun ku sawatara
dulur sabangsa, jeung diera-era kieu, Lain
geura prak atuh PANGERAN teh nembongkeun
pangawasa-Na nulungan ka maneh, kami
hayang nyaho kumaha piatoheun maneh.
Tapi nya maranehna pisan anu engke bakal
mareunang era teh!
6 Darengekeun, tah aya anu ngaguruh
di kota jeung di jero Bait Allah! Eta teh
gentra PANGERAN anu keur ngahukum
musuh-musuhna!
7 Kota suci Kami lir ibarat awewe anu
ujug-ujug brol ngajuru, henteu ngarasa nyeri
heula.
8 Aya sugan anu geus nenjo atawa ngadenge
kajadian kawas kitu? Na geus aya bangsa
anu bisa digelarkeun dina jero sapoe? Sion
mah moal lila-lila nyeri, harita ngusial, harita
keneh brol ngajurukeun bangsa.
9 Ulah dikira Kami ngadatangkeun umat
Kami kana wancina ngajuru teh moal terus
nepi ka burusutna!" Kitu timbalan PANGERAN.

10 Sing barungah, sing garerah ku hal
Yerusalem, eh sakur anu mikacinta ieu kota!
Sing marilu bungah ka eta kota, eh sakur anu
bareto milu nyeungceurikan!
11 Maraneh bakal mareunang nimat tina
kamuktianana, lir upama orok nyusu ka
indungna.
12 PANGERAN ngadawuh, "Maraneh ku Kami
rek dibere kamuktian terus. Kabeungharan
bangsa-bangsa bakal ngocor ka maraneh lir
walungan anu tara saat. Maraneh pijadieun
saibarat orok, ku indungna disusuan, diaais,
dipikadeudeuh.
13 Maraneh di Yerusalem ku Kami
bakal dihegar-hegar kawas budak anu
dicombo-combo ku indungna.
14 Upama geus nepi ka kitu maranehna
ngan bungah nu aya, tanaga bedas jeung
jagjag waringkas. Ti dinya bakal nyaraho
yen Kami teh PANGERAN, anu nulung ka
sakur anu sumujud, ngahukum ka sakur nu
ngamusuhan."
15 PANGERAN bakal sumping dina seuneu,
nitih jangjang angin, baris ngahukum ka
sakur anu geus ngabendukeun manah-Na.
16 Jalma sajagat sakur anu kapanggih salah
bakal disabetan ku pedang, tuluy diduruk ku
seuneu. Kacida lobana anu bakal paraeh.
17 PANGERAN ngadawuh, "Sakur anu sok
susuci tuluy muja ka brahala, anu sok ngaleut
ka taman-taman, anu sok ngaharakan babi

jeung beurit jeung kadaharan-kadaharan anu
pikageuleuheun, kabeh geus tereh euweuh.
18 Kami uninga kana pipikiranana, uninga
kana kalakuanana. Ieu Kami sumping, rek
ngumpulkeun jelema sagala bangsa. Lamun
geus karumpul, sina narenjoeun kakawasaan
Kami,
19 sina nyaraho yen nya Kami anu ngahukum
ka maranehna teh. Tapi aya sababaraha
urang anu ku Kami rek diluputkeun, pikeun
diutus ka bangsa-bangsa di nu jarauh, anu
can ngadarenge kamashuran Kami, anu can
nyarahoeun kaagungan jeung kakawasaan
Kami, nya eta ka: Sepanyol, Libia jeung
Lidia, kitu deui ka tukang-tukang panahna
anu arahli, ka Tubal jeung ka Yunani.
Sina nyaritakeun kaagungan Kami ka eta
bangsa-bangsa.
20 Maranehna bakal mawa mulang dulur-
dulur maraneh sabangsa, kabeh dibaktikeun
ka Kami, dibawa ka gunung Kami anu suci
di Yerusalem, tarumpak kuda, bigal, onta,
kareta, jeung padati, sakumaha kabiasaan
urang Israil ari marawa gandum pikurbaneun
ka Bait Allah dina wadah anu beresih.
21 Ti antarana aya anu ku Kami rek
dijarenengkeun imam, jeung diasupkeun ka
kaom Lewi.
22 Sakumaha halna bumi anyar jeung langit
anyar bakal langgeng ku kakawasaan Kami,

turunan jeung ngaran maraneh oge bakal
langgeng.
23 Unggal Pesta Bulan Anyar jeung unggal
poe Sabat, jalma-jalma sagala bangsa bakal
ngabarakti ka Kami di dieu, di Yerusalem,"
timbalan PANGERAN.
24 "Dina waktu marulangna, maranehna
bakal narenjo bangke jelema-jelema anu
geus ngaralawan ka Kami. Bilatung anu
ngahakanan bangkena moal paeh-paeh,
seuneu anu ngadurukna moal pareum-
pareum, sina jadi tenjoeun anu pikaketireun
ka sakabeh jelema."

Yeremia

1 [1] Ieu kitab nyaritakeun kasauran Yermia,
putra hiji imam di kota Anatot di tanah
Binyamin anu jenengan Hilkia.
[2] Dina taun katilu belas jaman raja Yuda anu
jenengan Yosia putra Amon, Yermia nampi
dawuhan ti PANGERAN.
[3] Jaman Yoyakim putra Yosia ngarajaan Yuda,
Yermia nampi deui dawuhan PANGERAN.
Ti harita mah sering nampina dawuhan
PANGERAN teh, nepi ka taun kasabelas
pamarentahan Raja Sidkia putra Yosia. Ari
dina bulan kalima taun eta, urang Yerusalem
teh diakut ka pangbuangan.
[4] PANGERAN nimbalan ka kaula,
[5] "Maneh, ti memeh ku Kami dihirupkeun,
ku Kami geus kapilih, geus ditangtukeun
ti memeh dijurukeun keur pinabieun
bangsa-bangsa."
[6] Jawab kaula, "Gusti, PANGERAN, abdi
henteu tiasa cacatur jalaran ngora keneh
pisan."
[7] Tapi dawuhan PANGERAN ka kaula,
"Ulah majar ngora keneh pisan. Datangan
jalma-jalma anu ceuk Kami kudu didatangan,
sarta omongkeun ka maranehna sakur anu
ku Kami dititah diomongkeun.

8 Tong sieun-sieun, sabab ku Kami tangtu
diaping ditangtayungan. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN!"
9 Ti dinya PANGERAN ngulurkeun panangan,
nyabak biwir sim kuring bari ngadawuh,
"Regepkeun, ieu Kami mere ucapan-ucapan
anu kudu diomongkeun ku maneh.
10 Poe ieu maneh ku Kami dibere kawasa
geusan ngawasaan bangsa-bangsa jeung
karajaan-karajaan, kawasa nyabut jeung
ngarabut, kawasa numpur jeung ngagempur,
kawasa nancebkeun jeung melakkeun."
11 PANGERAN mariksa ka kaula, "Yermia,
naon nu katenjo?" Piunjuk kaula, "Sumuhun,
ningal hiji dahan kanari."
12 "Enya, bener," dawuhan PANGERAN,
"Kami geus tarapti geusan ngalaksanakeun
timbalan Kami."
13 Geus kitu PANGERAN mariksa deui,
dawuhana-Na, "Nenjo naon deui?" Piunjuk
kaula, "Ningal aya pariuk di palih kaler, eusina
keur ngagolak, sareng bade bahe ka palih
dieu."
14 Dawuhana-Na ka kaula, "Aya bahla
ngagolak ti beulah kaler, baris narajang ka nu
araya di ieu tanah,
15 sabab Kami keur nyalukan sakabeh bangsa
urang kaler, sina ka darieu. Raja-rajana
bakal masangkeun tahtana masing-masing
di lawang-lawang Yerusalem jeung di

sakurilingeun kuta-kutana, kitu deui di
sakurilingeun kota-kota di Yuda.
16 Umat Kami ku Kami arek dihukum lantaran
geus darosa, geus naringgalkeun Kami, geus
ngurban ka ilah-ilah sejen jeung ngabarakti
ka arca-arca bubuatanana.
17 Geura tarapti, Yermia, datangan eta
jelema-jelema teh. Sagala timbalan Kami
anu diparentahkeun ka maneh, tepikeun ka
maranehanana. Ulah sieun-sieun, bisi maneh
ku Kami dihaja sangkan sieun ari geus aya di
maranehanana.
18 Regepkeun ieu, Yermia! Poe ieu maneh
ku Kami dibere kakuatan, kuat saibarat
kota anu dibenteng, saibarat pilar beusi,
saibarat kuta tambaga, sanggup nadah
panarajang maranehanana. Jalma-jalma ieu
tanah, nya eta raja-raja Yuda, kapala-kapala,
imam-imam katut rahayat,
19 kabeh bakal ngalawan ka maneh. Tapi
ka maneh hamo aya nu kuat, sabab maneh
diaping ditangtayungan ku Kami. Kitu
timbalan Kami, PANGERAN."

2 1 PANGERAN miwarang sim kuring
2 ngumumkeun timbalana-Na ka sakur
nu araya di Yerusalem. Kieu, "Kami inget,
maneh teh keur ngora keneh kacida satiana;
basa urang mimiti ngajodo, maneh kacida
mikacintana ka Kami, daek nunutur ka
gurun keusik, ngambah tanah anu tara pisan
dipelakan.

3 Eh Israil, maneh teh ngan pikeun Kami,
milik anu ku Kami dipupusti. Saha bae anu
nganiaya ka maneh, ku Kami didatangan
kasangsaraan jeung balai. Kitu timbalan
Kami, PANGERAN."
4 Regepkeun ieu timbalan PANGERAN, eh
anak putu Yakub, eh kaom Israil!
5 Kieu timbalan PANGERAN, "Naon salah
Kami nepi ka didakwa ku karuhun maneh?
Naon lantaranana maranehna naringgalkeun
Kami? Maranehna ngabarakti ka arca-arca nu
taya hartina, nepi ka dirina sorangan leungit
pangaji.
6 Ka Kami geus tara malire deui, sakitu
geus dijait ti tanah Mesir, ditungtun-tungtun
ngasruk tanah gurun, nyorang gurun keusik
jeung lombang-lombangna anu jarero, tanah
garing sarta pinuh ku bahaya, taya nanaon
nu hirup, taya anu nyorang-nyorang acan.
7 Kami mawa maranehna ka hiji tanah anu
subur, sina sareubeuh ku hasilna, jeung ku
sagala nu harade di dinya. Tapi maranehna
kalah ka ngaruksak eta tanah Kami, eta nagri
pamere Kami teh ku maranehna dinajiskeun.
8 Imam-imamna tara naranyakeun: Di
mana PANGERAN? Imam-imam Kami
geus teu warawuheun ka Kami. Pangereh-
pangerehna ngaralawan ka Kami, nabi-nabina
ngawejangna teh demi ngaran Baal, jeung
ngabaraktina ka arca-arca anu taya gunana."

9 "Ku sabab kitu Kami, PANGERAN, arek
ngadakwa deui ka umat Kami. Arek nagih ka
anak incuna.
10 Los dongdon ka kulon, ka pulo Siprus, bral
kirim utusan ka wetan, ka tanah Kedar, engke
maneh nyaho, yen hal anu saperti kieu mah ti
baheula ge tacan aya.
11 Tacan aya bangsa sejen anu kungsi
ngaganti allahna, najan allahna lain Allah
enyaan. Tapi umat Kami mah geus ngaganti
Kami, Allah anu mere kahormatan ka
maranehna, ku allah-allah nu teu bisa
nanaon.
12 Ku sabab kitu, Kami rek nimbalan ka
langit, sina inggeung pikasieuneun, sing
matak pikahelokeun, sing matak hookeun,
13 lantaran umat Kami geus nyieun dua rupa
dosa: maranehna geus miceun Kami, nu jadi
sumber cinyusu hirup, jeung tuluy nyieun
balong-balong, balong-balong anu balocor,
anu sama sakali teu bisa nahan cai."
14 "Israil teh lain badega, dijurukeunana teh
lain pikeun ngabadega. Tapi ku naon nepi ka
jadi mangsa musuh-musuhna?
15 Musuh-musuhna ka manehna tinggalaur
kawas singa. Tanahna ku musuh dijieun gurun
keusik, kota-kotana burak-barik, kalantar
jeung suwung.
16 Malah sirahna rengat, digetok ku
jalma-jalma ti Mempis jeung Tahpanes.

17 Eh Israil, eta teh bongan maneh sorangan!
Maneh geus ninggalkeun Kami, PANGERAN
Allah maneh, sabot ditungtun ku Kami di
perjalanan.
18 Rek ngarah naon maneh rek indit ka Mesir
teh? Arek nginum cai Walungan Nil? Rek
ngarah naon maneh rek indit ka Asur teh?
Arek nginum cai Walungan Eprat?
19 Maneh bakal kahukum ku kajahatan
sorangan, bakal kasiksa lantaran ingkar ti
Kami. Engke ku maneh karasa, kumaha
paitna jeung salahna ninggalkeun Kami, Allah
PANGERAN maneh, sarta teu satia deui ka
Kami. Kitu timbalan Kami Nu Maha Agung,
PANGERAN Nu Maha Kawasa."
20 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan,
"Eh Israil, geus ti baheula maneh teh nolak
kakawasaan Kami, embung anut ngabakti
ka Kami. Di saban pasir anu luhur jeung di
handapeun kai-kai anu daunna gomplok,
maneh nyembah ka dewa-dewa kasuburan.
21 Maneh teh ibarat tangkal anggur petingan,
beunang Kami melak, beunang milih tina bibit
panghadena. Tapi kumaha buktina? Teu beda
ti tangkal anggur anu buruk, teu kaarah.
22 Najan maneh mandi make sabun
pangalusna, daki kasalahan maneh katenjo
keneh ku Kami.
23 Kumaha rek majar teu ngarurujit
diri, majar teu nyembah ka Baal? Tenjo,
kumaha dosana maneh basa di lebak,

kumaha kalakuan maneh harita. Teu beda
ti onta bikang giras keur beger, lulumpatan
kukurilingan teu dikadalian,
24 ngaberengbeng muru ka gurun keusik.
Ana eta geus ngarasa pangseng, saha anu
bisa nyandet? Jalu anu hayangeun teu kudu
hese-hese, da bikangna saban usum lakian
ge merean sorangan.
25 Eh Israil, suku ulah dipake ngapruk, bisi
tikoro maneh garing lantaran ngudag-ngudag
ilah-ilah sejen. Tapi carek maneh, Moal, moal
balik deui, kuring cinta ka ilah-ilah batur, arek
terus nuturkeun itu."
26 PANGERAN nimbalan, "Sakumaha bangsat
diera-era ana katewak, maneh oge urang
Israil, raja-raja, para pajabat, para imam,
para nabi, bakal aya anu ngera-ngera.
27 Maraneh kabeh, anu miindung ka batu
mibapa ka tangkal, bakal diera-era. Tangtu
baris kitu, lantaran maraneh ti batan
baralik ka Kami anggur ingkar. Rajeun
sasambat menta tulung ka Kami ari eukeur
kabalangsak.
28 Cik mana eta allah-allah beunang nyieun
maraneh teh? Sina nulungan ari maraneh
keur kasusahan teh, ari enya mah barisaeun!
Eh Yuda, allah-allah maneh sarua lobana
jeung kota maneh.
29 Naon kateusuka maneh ka Kami? Naon
sababna ngalawan ka Kami?

30 Ku Kami maneh dihukum, tapi hukuman
ge nambag, maneh embung dibebener.
Saibarat singa ngamuk, maneh geus maehan
nabi-nabi sorangan.
31 Eh urang Israil, darengekeun ieu timbalan
Kami. Na Kami teh pikeun maraneh geus
kawas gurun keusik, kawas tanah anu poek
jeung bahaya? Ku naon nepi ka nyebutkeun
mending ge sakarep-karep, moal marulang
deui ka Kami?
32 Naha sok aya mojang nu poho kana
perhiasanana, atawa panganten awewe anu
poho kana baju pangantenna? Tapi umat
Kami mah geus pohara lilana mopohokeun ka
Kami, poena geus teu kaitung.
33 Maraneh memang geus palinter neangan
kabogoh, nepi ka bisa dipiguru ku awewe
bangor nu pangbangorna.
34 Papakean maneh ceda ku getih, lain
getih bangsat tukang ngabongkar, tapi getih
jelema-jelema anu mariskin tur taya salahna.
Sangkilang kitu,
35 ceuk maneh, Kuring teu salah, PANGERAN
ge tangtu geus leler benduna ka kuring. Tapi
Kami, PANGERAN, moal teu ngahukum ka
maneh, lantaran maneh mungkir majar teu
boga dosa.
36 Maneh geus ngamumurah diri sorangan
anut ka allah-allahna bangsa sejen. Maneh
bakal dikuciwakeun ku Mesir, sakumaha geus
dikuciwakeun ku Asur.

37 Maneh bakal malik ti Mesir bari tungkul
ngaheluk. Sakur anu ku maneh dijieun
panyaluuhan, geus dipiceun ku Kami,
PANGERAN. Maneh hamo beubeunangan
naon-naon ti maranehna."

3

1 PANGERAN nimbalan, "Pamajikan anu
geus diserahkeun, geus undur tur geus
jadi pamajikan batur, ku urut salakina teu
meunang diruju, sabab matak mawa noda
kana tanah. Ari heug maneh, Israil, geus
ngalayanan lalaki sakitu lobana make hayang
balik deui ka Kami?
2 Tuh teuteup puncak-puncak pasir, na
aya anu ku maneh teu dipake tempat
ngalacurkeun diri? Maneh sok ngadon
ngadago kabogoh di sisi jalan, kawas urang
Arab ngadodoho korbanna di gurun keusik.
Ku sabab maneh lacur sarta jahat, ieu tanah
keuna ku noda.
3 Eta anu jadi sabab pang hujan teu
turun-turun, pingijiheun teu datang-datang.
Bener maneh teh badis awewe bangor, teu
boga pisan kaera.
4 Kari-kari ayeuna carek maneh ka Kami,
Anjeun teh Rama kuring, anu nyaah ka kuring
ti leuleutik.
5 Tangtos moal teterasan bendu, moal
salawasna mikacua. Kitu carek maneh, tapi
ari kalakuan tetep henteu weleh jahat."
6 Jaman Yosia jadi raja, PANGERAN nimbalan
ka kaula, "Katenjo ku maneh kalakuan Israil,

awewe serong tea? Eta teh geus ninggalkeun
Kami, seug di saban pasir luhur jeung di
unggal handapeun tangkal anu gomplok
nyieun peta sakumaha awewe bangor.
7 Tadina ceuk pamikir Kami, sugan ari geus
migawe kitu mah daekeun balik deui ka Kami.
Horeng henteu. Petana kitu katenjoeun ku
dulurna nu awewe, Yuda nu teu satia.
8 Katenjoeun deuih yen Israil ku Kami
dipirak, terus diusir, lantaran henteu balik
deui ka Kami tur jadi awewe bangor. Tapi
eta dulurna Israil, Yuda nu teu satia, henteu
sieuneun. Manehna oge jadi awewe dayang,
9 jeung teu boga kaera. Tanah teh ku
manehna dinodaan, sarta manehna oge jinah,
nyembah ka batu ka kayu.
10 Ari geus kitu, Yuda nu teu satia dulurna
Israil teh balik deui ka Kami, tapi ngan
pura-pura, lain balik saenyana. Kitu timbalan
PANGERAN."
11 Geus kitu PANGERAN nimbalan ka kaula
yen, Israil mah sanajan geus nukangan ka
Mantenna ge tetela leuwih hade ti batan Yuda
nu teu satia.
12 Kaula ditimbalan nepungan Israil, kudu
nepikeun timbalan kieu, "Eh Israil nu teu
satia, geura balik deui ka Kami. Kami teh gede
hampura, moal salilana ambek ka maneh.
13 Asal maneh daek ngaku kasalahan, daek
ngaku yen geus ngalawan ka PANGERAN,
Allah maneh. Aku yen di unggal handapeun

tangkal anu gomplok maneh geus mikeun
awak ka allah-allah sejen, geus teu ngagugu
kana parentah-parentah Kami. Kitu timbalan
Kami, PANGERAN.
14 Eh umat nu teu satia, geura marulang.
Maraneh teh umat Kami. Maraneh ku Kami
arek dicokotan, saurang ti saban kota, dua
urang ti saban kaom, rek dibawa deui ka
Gunung Sion.
15 Rek dibere pangereh-pangereh anu
saregep ka Kami, anu bakal ngatur maraneh
kalawan lantip bijaksana.
16 Ari geus kitu, di mana maraneh geus
jembar baranahan di eta tanah, moal aya
nu nyabit-nyabit deui Peti Perjangjian Kami.
Hamo aya anu mikiran eta, moal aya anu
ingeteun-ingeteun acan. Moal aya nu neangan
atawa hayang nyieun deui.
17 Dina mangsa eta, Yerusalem teh
bakal disarebut Panglinggihan PANGERAN,
sarta kabeh bangsa bakal karumpul di
dinya seja ngabarakti ka Kami. Moal deui
ngalampahkeun pangajak tabeatna anu
bedegong jeung pangajak hatena anu jahat.
18 Israil jeung Yuda bakal babarengan
daratang ti pangbuangan di nagri kaler,
marulang ka tanah anu ku Kami geus
dipasrahkeun ka karuhun maraneh,
dijadikeun tanah milikna."
19 PANGERAN nimbalan, "Eh Israil, hayang
Kami teh nampa maneh jadi anak, hayang

mere tanah anu pikasenangeun, tanah anu
pangendahna di saalam dunya. Hayang Kami
teh disebut Ama ku maraneh, ulah deui-deui
maraneh ingkar ti Kami.
20 Tapi maneh geus teu satia ka Kami, kawas
pamajikan anu serong lampah. Kitu timbalan
Kami, PANGERAN."
21 Aya sora ear ti puncak-puncak pasir, sora
urang Israil careurik aluk-alukan, dumeh geus
sarerong lampah, jeung geus parohoeun ka
PANGERAN Allahna.
22 Geura marulang eh sakur anu geus
ingkah ti PANGERAN! Maraneh tangtu
dicageurkeun ku Mantenna, jeung dijieun
satia. Carek maraneh, "Hayu urang buru-buru
ngadeuheusan ka PANGERAN, sabab
Mantenna Allah urang.
23 Ibadah urang nyembah ka brahala di
puncak-puncak pasir teh sama sakali teu
matak jadi pitulung. Datangna pitulung
pikeun Israil mah ngan ti PANGERAN, Allah
urang.
24 Ibadah ka Baal mah, dewa nu ngerakeun
tea, balukarna karoroncodan, ucul domba
ucul sapi, ucul anak awewe lalaki, ucul sagala
rupa beunang itikurih karuhun urang jaman
baheula.
25 Geus layakna urang teh nandangan kaera,
diliputan kahinaan. Boh urang boh karuhun,
salawasna ngan dosa bae ka PANGERAN, Allah

urang, tara nurut kana parentah-parentah
Mantenna."

4

[1] PANGERAN nimbalan, "Eh urang Israil,
upama enya harayang mulang, hiap geura
marulang ka Kami. Upama maraneh miceun
arca-arca kaijid Kami sarta satia ka Kami,
[2] maraneh diidinan sumpah demi jenengan
Kami. Lamun geus kitu, kabeh bangsa-bangsa
bakal marenta berkah ka Kami sarta baris
muji ka Kami."
[3] PANGERAN nimbalan ka urang Yuda jeung
ka urang Yerusalem, "Lahan-lahan maraneh
anu dianggurkeun ayeuna geura wuluku; ulah
melak bibit di antara cucuk-cucuk.
[4] Kudu satia kana jangji maraneh jeung
Kami, PANGERAN maraneh, pasrahkeun
diri ka Kami, eh urang Yuda jeung urang
Yerusalem! Lamun teu kitu, amarah Kami
baris hurung lir seuneu ku tina dosa-dosa
nu dilampahkeun ku maraneh. Tangtu
amarah Kami ngagedur tur moal aya nu bisa
mareuman."
[5] Tiup tarompet di sakuliah tanah! Celukkeun
sing tarik, sing tetela! Bejaan urang Yuda
jeung urang Yerusalem kudu maruru ka
kota-kota nu aya bentengna.
[6] Tuduhkeun jalan ka Sion! Geura kalabur
sangkan salamet! Tong kaleked. PANGERAN
ngadatangkeun picilakaeun ti kaler, nu bakal
ngagempur ngaburak-barik.

7 Tukang numpes bangsa-bangsa geus indit,
lir singa kaluar tina panyumputanana, geus
tereh datang rek ngagempur Yuda. Kota-kota
Yuda bakal burak-barik, hamo bisa deui
dicicingan.
8 Geura dibaraju karung, geura careurik
tingjarerit, sabab bendu PANGERAN anu
ngagegedur acan sirna ti Yuda.
9 Dawuhan PANGERAN, "Poe eta raja-raja
jeung para pajabat bakal leungit wawanenna,
imam-imam tingrarenjag, nabi-nabi
bararengong."
10 Ti dinya kaula miunjuk, "Nun PANGERAN
Nu Maha Agung, atuh urang Yerusalem
teh ku Gusti dibobodo! Ongkoh saur Gusti
bakal aman, nanging beuheung maranehna
diancam ku pedang."
11 Mangsana tereh datang, urang Yerusalem
bakal dibarejaan yen bakal katarajang ku
angin panas ti gurun keusik. Lain angin anu
ngahiliwir anu ngan matak hiber huut,
12 tapi angin anu tarik liwat saking, anu
narajangna kalawan timbalan PANGERAN! Nya
PANGERAN ku manten anu ngaragragkeun
eta hukuman ka umat-Na.
13 Tuh, musuh teh geus datang kawas mega
mendung. Kareta-kareta perangna jeg angin
puyuh, kudana leuwih gancang alah batan
heulang. Cilaka urang teh! Pasti urang binasa.
14 Eh Yerusalem, beresihan hate maneh,
piceun dosana, sangkan bisa salamet. Naha

moal eureun-eureun boga pikiran anu jahat
teh?
15 Utusan-utusan ti kota Dan jeung ti
pagunungan Epraim marawa beja goreng.
16 Daratangngna ngingetan ka bangsa-bangsa
jeung mere nyaho ka Yerusalem yen keur
kadatangan musuh ti nagri jauh. Eta musuh
bakal tinggorowok ka kota-kota di Yuda,
17 jeung bakal ngalingkung kota Yerusalem
kawas jalma-jalma keur ngajaraga
pahumaan, lantaran urang Yuda geus
ngalawan ka PANGERAN. Kitu timbalan
PANGERAN.
18 Eh Yuda, maneh katarajang kitu teh ku
sabab salah sorangan, tina kalakuan jeung
pagawean maneh keneh. Eta kasangsaraan
teh nya ku sabab dosa maneh; ayeuna eta
dosa teh nubles kana angen maneh.
19 Tobat nyerina! Teu kuat nangankeunana!
Ieu angen ratug tutunggulan! Hate henteu
daek tengtrem ngadenge sora tarompet jeung
gorowok-gorowok perang.
20 Balai daratang pasusul-susul, kota
sakuliahna geus burak-barik. Kemah-kemah
urang diruksak ngadadak, tenda-tendana
dijejewet.
21 Nepi ka iraha kuring kudu nyaksian
kamurkaan perang jeung ngadenge sengekna
sora tarompet?
22 Timbalan PANGERAN, "Umat Kami barodo,
teu nyarahoeun ka Kami. Kawas barudak

boloho, euweuh pangartina. Maranehna arahli
nyieun kajahatan, gagal nyieun kahadean."
23 Kaula neuteup bumi, geuning suwung
jeung keri, neuteup langit, teu aya pisan
cahaya.
24 Neuteup ka gunung-gunung, keur
aringgeung, kitu deui pasir-pasir aroyag.
25 Taya pisan jelema, manuk ge geus haliber
nyaringkah.
26 Eta tanah subur geus jadi tanah keusik,
kota-kotana geus burak-barik, ku sabab
PANGERAN kacida benduna.
27 (PANGERAN memang geus ngandika,
yen bumi sakuliahna bakal dijadikeun tanah
gurun, tapi saur-Na moal dibasmi sama
sakali.)
28 Ieu bumi bakal prihatin, langit bakal jadi
poek. Kitu timbalan PANGERAN, tur Mantenna
hamo ngarobah kersa-Na. Mantenna geus
ngadamel putusan, nu moal dirobah deui.
29 Jalma-jalma bakal kalabur, ngadenge
gumuruhna pasukan kuda jeung pasukan
gondewa. Sawareh bakal kalabur ka
leuweung, sawareh deui bakal naraek ka
gunung-gunung batu. Kota-kota kabeh bakal
suwung, moal aya nu nyicingan deui.
30 Duh Yerusalem, anjeun teh cilaka! Jang
naon dangdan make baju beureum, jang
naon make perhiasan, jang naon panon make
disipat sagala? Ngageulis ge taya gawena,

da ku kabogoh-kabogoh enggeus dipiceun,
malah arek dipaehan.
31 Kaula ngadenge aya nu humarurung,
sora awewe keur nandangan kanyeri, kawas
jeritna awewe nu ngajurukeun anak nu
cikal. Geuning jerit Yerusalem, anu keur
tibeberegeg narik napas. Pokna teh bari
leungeunna ngopepang, "Aduh cilaka! Itu aya
nu daratang rek maehan kuring!"
5 1 Eh urang Yerusalem, jig papay ka
jalan-jalan! Ilik-ilik sakuriling! Saksian
sorangan! Teang, kotektak di pasar-pasar!
Bisa maneh manggihkeun saurang bae jalma
nu bener lampahna, anu daek ihtiar seja satia
ka Allah? Bagja lamun bisa, Yerusalem tangtu
ku Kami dihampura.
2 Najan maneh majar ngabakti ka
PANGERAN, omongan maneh saenyana lain
kitu maksudna.
3 Anu dipundut ku PANGERAN tangtu
kasatiaan. Maneh ku Mantenna digebug, tapi
maneh tetep bandel; ku Mantenna dikekesek,
tetep embung narima pangwarah. Maneh
wangkelang, embung ninggalkeun dosa.
4 Ceuk pikiran kaula, "Nu karitu teh tangtu
nu mariskin jeung barodo. Nu matak
kalakuanana sabodoan teh lantaran teu
nyarahoeun, naon anu dipundut ku Allahna,
teu nyarahoeun, naon pangersa PANGERAN
ka maranehna.

5 Ku sabab kitu, aing rek ka para gegeden,
rek nyarita ka maranehna. Piraku nu karitu
mah teu nyarahoeun kana pangersa Allahna,
kana pangersa PANGERAN." Sihoreng
maranehna ge arembungeun diparentah ku
PANGERAN arembungeun nurut ka Mantenna.
6 Ku sabab eta maranehna bakal paraeh
ku singa ti leuweung, direweg ku ajag
ti gurun keusik, sarta maung tutul bakal
tinggalaur di kota-kota maranehna. Ana
maranehna kalaluar tangtu disasaak, sabab
dosana geus numpuk, nukangna ti Allah geus
pirang-pirang kali.
7 Nu matak saur PANGERAN, "Naon
dasarna eta umat ku Kami kudu dihampura?
Maranehna geus naringgalkeun Kami, heug
susumpahan demi brahala. Ku Kami geus
diparaban nepi ka sareubeuheun, ari geus
sareubeuheun bet tuluy jarinah, waktuna
dipake pelesir ka awewe palacuran.
8 Kalakuanana lir kuda jalu anu beuteungna
geus seubeuh, jaraham-jerehem hayang
jalangan, pinuh birahi ka pamajikan batur.
9 Naha kalakuan kitu teh ku Kami moal
dihukum? Naha bangsa nu kitu teh ku Kami
moal dibales?
10 Kami arek ngirim musuh, sina nuaran
tangkal anggur umat Kami, tapi ulah
sina diruksak sama sakali, sina ditilasan
dahan-dahanna bae, da dahan-dahanna mah
lain boga Kami.

11 Urang Israil jeung urang Yuda geus pohara
ngahianatna ka Kami. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN."
12 Eta umat PANGERAN teh geus mungkir
ti Mantenna, sarta aromongna, "Saenyana
Anjeunna moal nanaon. Urang moal
katarajang musibat, moal katarajang perang,
moal nyorang kalaparan."
13 Jeung carek maranehanana, nabi-nabi teh
lain nanaon salian ti tukang ngomong, lain
ngemban pangandika PANGERAN.
14 Ku sabab eta kieu timbalan PANGERAN,
Allah Nu Maha Kawasa, ka sim kuring,
"Yermia, ku sabab eta umat kitu
ngaromongna, ucapan-ucapan Kami
tina biwir maneh ku Kami rek dijieun ibarat
seuneu; ari maranehanana ibarat nu jadi
suluhna, sina kaduruk ku eta seuneu nepi ka
beak."
15 Eh urang Israil, PANGERAN rek
ngadatangkeun hiji bangsa ti nu jauh, sina
narajang ka aranjeun. Eta teh bangsa kahot
tur baredas, basana ku aranjeun moal
kaharti.
16 Tukang-tukang panahna kabeh serdadu
anu garagah, ana maehan taya rasrasan.
17 Paneneun jeung dahareun aranjeun ku eta
bakal dibeakeun; anak aranjeun awewe lalaki
bakal diparaehan. Domba jeung sapi aranjeun
bakal dipareuncitan, pelak anggur jeung
pelak kondang bakal ludes. Kota-kota anu

dibenteng, anu ku aranjeun dijieun andelan,
ku eta balad bakal tumpur.
18 Timbalan PANGERAN, "Tapi eta umat Kami
teh harita mah moal dibeakkeun kabeh.
19 Upama maranehna naranyakeun naon
sababna Kami midamel kitu, bejakeun ku
maneh, Yermia, bejakeun yen sakumaha
maranehna geus murtad ti Kami tuluy
ngarabdi ka allah-allah bangsa sejen di
tanahna sorangan, nu matak maranehna oge
baris ngawula ka bangsa lian di tanah anu
lain milikna."
20 PANGERAN nimbalan, "Bejakeun ka anak
incu Yakub, bejakeun ka urang Yuda, kieu:
21 Raregepkeun, eh nu garejul, nu baroga
mata teu nenjo, baroga ceuli teu ngadenge!
22 Kami teh PANGERAN, naha maraneh teu
sarieun? Naha teu ngadaregdeg di payuneun
Kami? Kami geus masangkeun keusik di
basisir jadi wates laut, wates anu ku laut
henteu bisa diliwatan. Sanajan laut teh
nyuruwuk, teu bisaeun ngaliwatan eta wates;
sanajan ombakna ngagulugur, tapi hamo bisa
limpas.
23 Tapi maraneh barandel, warangkelang,
nyalingkir ninggalkeun Kami.
24 Tara pisan baroga niat ngahormat ka
Kami, sakitu ku Kami dibere hujan unggal
musim muguran jeung musim semi, sarta
saban taun dibere musim panen.

25 Tapi sabalikna dosa-dosa maraneh
ngalantarankeun eta sagala anu harade teh
kahalangan ti maraneh.
26 Umat Kami kacicingan ku jalma-jalma
jahat, anu gawena ngintip cara nu rek newak
manuk ku jaringna, tapi anu ditaheunan ku
maranehna teh jelema.
27 Kawas tukang moro manuk ngeusian
kurungna pinuh ku manuk, maranehna
minuhan imahna ku barang beunang
rarampas. Puguh bae jadi baleunghar jeung
karawasa,
28 awakna lalintuh, nyaratuna cukup.
Kajahatanana taya watesna. Hak barudak
yatim pahatu ku maranehna tara dibikeun, nu
digencet tara dibere kaadilan.
29 Tapi Kami, PANGERAN, moal teu
ngahukum kalakuan maranehna; ieu bangsa
ku Kami tangtu dibales.
30 Di ieu tanah geus aya kajadian anu matak
ngabirigidig jeung ngagebeg:
31 nabi-nabi gawena taya deui salian ti
ngabohong; imam-imam diaturna nurutkeun
parentah eta nabi-nabi, sarta hal sarupa
kitu teh ku umat Kami bet ditarima. Tapi cik
maranehna rek kumaha upama hal eta geus
nepi ka ahirna?"

6 1 Eh urang Binyamin, geura kalabur
sangkan salamet! Geura ngarejat ti
Yerusalem! Sadakeun tarompet di Tekoa,

jieun seuneu ciciren di Bet Kerem. Aya bahla
jeung picilakaeun ngancam ti kaler.
2 Kota Sion sakitu endahna, tapi bakal
tumpur;
3 raja-raja jeung balad-baladna bakal
marasang kemah di dinya. Bakal marasang
tenda di sakuriling eta kota, masangna di
mana bae sakarepna masing-masing.
4 Ceuk maranehna engke kieu, "Geura
tarapti, urang serbu Yerusalem! Hayoh sing
sadia! Tengah poe urang mimiti narajang!"
Tapi aromongna deui, "Ayeuna mah geus
elat, geus tereh burit, kalangkang geus
manjangan.
5 Urang tarajang engke peuting bae, urang
gempur benteng-bentengna."
6 Eta raja-raja ku PANGERAN Nu Maha
Kawasa geus ditimbalan naluaran kai jeung
nyarieun gugunungan geusan ngepung
Yerusalem. Dawuhana-Na, "Ieu kota
arek dihukum, sabab pinuh ku tukang
neungteuinganan.
7 Kawas sumur anu caina seger bae,
Yerusalem oge kajahatanana seger bae. Di
eta kota, nu disiksa jeung dikaniaya, nu
disangsara jeung dinyenyeri, kabeh ku Kami
kadangu jeung katingali.
8 Eh urang Yerusalem, anggap ieu
kasangsaraan teh panggeuing; mun teu kitu
engke maraneh ku Kami ditinggalkeun. Kota

maraneh rek disina suwung, moal aya deui
anu nyicingan."
9 PANGERAN Nu Maha Kawasa nimbalan
ka kaula, "Israil baris beak beresih, kawas
tangkal anggur anu buahna enggeus dipupu
nepi ka beak. Ku sabab eta meungpeung aya
keneh tempo, ingetan ku maneh sabisa-bisa
sangkan salamet."
10 Piunjuk sim kuring, "Saha anu bade
nguping upami abdi nyanggem sareng
ngelingan maranehna? Sakitu barasangkalna,
arembungeun nurut kana timbalan Gusti.
Timbalan Gusti anu didongkapkeun ku abdi
anggur pada nyaleungseurikeun.
11 Bendu Gusti ka maranehna, ka abdi
ge jadi siksaan, abdi parantos teu kiat
nandanganana." Lahiran PANGERAN ka sim
kuring, "Budalkeun amarah Kami ka barudak
di jalan-jalan jeung ka barudak ngora di
enggonna karumpul. Salaki, pamajikan, bakal
ditarangkepan, malah anu geus karolot pisan
ge moal dikarikeun.
12 Imah-imahna ku Kami rek diserenkeun
ka batur, kitu deui lahan-lahan jeung
pamajikan-pamajikanana. Jalma-jalma ieu
tanah ku Kami baris dihukum.
13 Kabeh jalma, nu gede, nu leutik,
pabisa-bisa nyiar kauntungan nu teu halal;
malah nabi-nabi jeung imam-imam ge nipuan
rahayat.

14 Raheut-raheut umat Kami dianggapna
ngan ukur bared, Teu naon-naon, aman,
carekna, padahal sama sakali teu aman.
15 Areraeun henteu dumeh eta kalakuanana
teh kacida nistana? Teu, teu areraeun; teu
nyahoeun-nyahoeun acan beureum beungeut
teh kumaha. Ku sabab kitu lamun ku Kami
enggeus diragragan hukuman, tangtu bakal
tigejret sakumaha nu sejen-sejen, nya harita
poe panungtungan maranehna teh. Kitu
timbalan Kami, PANGERAN."
16 PANGERAN geus ngandika ka umat-Na,
"Geura narangtung di unggal parapatan,
jeung awaskeun. Tanyakeun jalan-jalan
heubeul, jeung mana jalan anu panghadena,
tuluy sorang sangkan hirup bari tengtrem."
Tapi ceuk maranehna, "Embung, moal!"
17 Geus kitu PANGERAN ngangkat tukang-
tukang kemit. Maranehna dipiwarang
ngadengekeun sora isarat tarompet. Tapi
ceuk maranehna, "Embung ngadengekeun!"
18 Ku sabab kitu, kieu timbalan PANGERAN,
"Dengekeun eh bangsa-bangsa, kanyahokeun
nu baris tumiba ka umat Kami.
19 Eh bumi, dengekeun! Ieu umat ku
sabab pakarepanana karitu, ku Kami arek
dihukum, arek ditumpurkeun, lantaran
nolak pangajaran Kami, teu nurut kana
dawuhan-dawuhan Kami.
20 Keur naon Kami narima pangbaktina, dupa
bawana ti tanah Syeba, atawa seuseungitan

bawana ti nagri jauh? Kami teu hayang
narima pangbaktina, teu hayang kana
kurban-kurbanna.
21 Jadi eta umat teh ku Kami rek disina
titarajong nepi ka tibareubeut. Bapa, anak,
babaturanana jeung tatangga-tatanggana
bakal pararaeh."
22 Timbalan PANGERAN, "Aya anu daratang
ti hiji nagri di kaler, hiji bangsa perkasa ti nu
jauh pisan, geus tarapti rek perang.
23 Marawa jamparing jeung pedang. Jelema-
jelemana barengis jeung taya ampunna. Ana
geus clak kana kuda, sora pasukan kudana
ngaguruh sada laut ngagulugur. Geus tarapti
rek merangan Yerusalem."
24 Ceuk urang Yerusalem, "Geus aya bejana
ka urang, ieu leungeun mani ngeplek, hate
dicangkerem ku kasieun jeung kanyeri, kawas
awewe rek ngajuru.
25 Tong boro ka luar kota, ngulampreng ka
jalan ge teu wani, nenjo musuh samagreng ku
pakarang, sakuriling bungking pikasieuneun."
26 PANGERAN ngandika ka umat-Na, "Geura
marake pakean karung tuluy gugulingan
dina taneuh ngebul, pek geura sasambat
aluk-alukan kawas nu ditinggalkeun paeh
ku anak tunggal, sabab maraneh bakal
ditarajang ngadadak ku nu baris ngabinasa.
27 Eh Yermia, uji eta umat Kami ku maneh
kawas nguji logam, pariksa tabeatna kumaha.

28 Kabeh ge wangkelang, tukang barontak,
tabeatna teuas kawas parunggu jeung beusi.
Kalakuanana goreng, resep ngider ngupat
batur.
29 Dina pangleburan anu kacida marakbakna
ge eta logam-logam piceuneun teh teu daek
ajur, teu bisa leungit. Eta umat Kami cumah
dianyarkeun deui oge, moal bisa, lantaran nu
jarahatna henteu disingkirkeun.
30 Maranehna bakal disarebut bubututan anu
geus taya pangajina sabab enggeus dipiceun
ku Kami, PANGERAN."
7 1 (7:1-3) PANGERAN miwarang kaula ka
gapura Bait Allah, paranti urang Yuda
arasup ngabakti. Kaula dititah nangtung di
dinya ngumumkeun pangandika Mantenna,
PANGERAN Nu Maha Kawasa, Allah Israil. Kieu
anu kudu diucapkeun ka maranehna, "Robah
kalakuan jeung kabiasaan hirup maraneh,
sangkan ku Kami diidinan caricing di dieu.
2 (7:1)
3 (7:1)
4 Ulah palercaya deui ka nu sok ngomong
kieu: Di dieu urang aman! Ieu teh Bait
PANGERAN, ieu teh Bait PANGERAN, ieu teh
Bait PANGERAN!
5 Robah jalan hirup jeung eureunan kalakuan
nu ayeuna teh. Dina urusan jeung pada batur
kudu jujur.
6 Ulah macikeuh deui ka urang asing, ka
yatim pahatu jeung ka randa-randa. Ulah

maehan deui jelema anu taya salahna di ieu
tanah. Ulah ngabarakti deui ka allah-allah
sejen, sabab eta teh bakal nyilakakeun ka
maraneh.
7 Saupama maraneh daraek robah kalakuan,
ku Kami diidinan caricing terus di ieu tanah
anu ku Kami geus dipusakakeun ka karuhun
maraneh supaya jadi tanah milik anu tetep.
8 Tapi tetela, anu dipercaya ku maraneh mah
omongan anu nyasabkeun.
9 Maraneh ngabangsat, maehan, jinah,
sumpah palsu, ngurban ka Baal, jeung
nyarembah ka dewa-dewa anu tadina
maraneh teu wawuh.
10 Sanggeus nyieun eta kalakuan anu
pikagirukeun Kami, maraneh daratang ka
hareupeun Kami, ka ieu Bait Kami, bari
ngomong, Urang aman!
11 Na anggapan maraneh Bait Kami teh
panyumputan begal? Kami geus nenjo sagala
kalakuan maraneh.
12 Jig indit ka Silo, tempat anu pangheulana
dipilih ku Kami paranti babakti ka Kami.
Tenjo, geus dikumahakeun eta ku Kami ku
lantaran dosana umat Kami Israil.
13 Eta dosa-dosa kitu ku maraneh dilakonan
kabeh, tur sakitu ku Kami diingetan
sababaraha kali maraneh arembung
ngadenge. Ana ku Kami disaur tara
narembalan.

14 Ku sabab kitu, Bait Kami anu ieu oge, anu
ku maraneh dijieun andelan, ku Kami rek
disina cara anu kaalaman ku nu di Silo. Di
dieu oge, tempat anu ku Kami geus dibikeun
ka karuhun maraneh jeung ka maraneh, ku
Kami rek disina sakumaha anu di Silo.
15 Maraneh rek diusir ti hareupeun Kami,
sakumaha Kami geus ngusir dulur-dulur
maraneh urang Israil. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN."
16 Timbalan PANGERAN, "Yermia, maneh
ulah mangnedakeun ieu jalma-jalma. Ulah
sasambat atawa neneda keur maranehna;
najan maneh maksa oge ku Kami moal
didenge.
17 Na teu katenjo ku maneh kumaha
kalakuanana di kota-kota Yuda jeung di
jalan-jalan Yerusalem?
18 Barudak ngarumpulkeun suluh,
kolot-kolot ngahurungkeun seuneu, awewe-
awewe nyieun adonan jang nyieun kueh,
baktikeuneun ka hiji dewi anu ku maranehna
dingaranan Ratu Sawarga. Heug deui
nyaricikeun anggur sasajen ka allah-allah
sejen, maksudna nganyenyeri hate Kami.
19 Tapi naha enya anu dinyenyerina teh
Kami? Lain, maranehna sorangan anu ngarasa
nyerina, nepi ka areraeun.
20 Ku sabab kitu, Kami, PANGERAN Nu Maha
Kawasa, rek ngabudalkeun amarah ka ieu
tempat ibadah. Amarah Kami bakal budal

narajang ka jelema jeung ka sasatoan, malah
kana tatangkalan jeung hasil bumi. Amarah
Kami bakal saibarat seuneu anu hamo bisa
dipareuman.
21 Eh umat, kurban-kurban maraneh aya
anu kudu diduruk gembleng nepi ka beak
dina altar, aya oge anu ku maraneh meunang
didahar. Tapi ayeuna ceuk Kami, PANGERAN,
masing rek kabeh didalahar ge pek bae.
22 Basa karuhun maraneh ku Kami dibawa
kaluar ti Mesir, ku Kami henteu dikudukeun
nyanggakeun kurban nu diduruk atawa
kurban-kurban sejenna.
23 Anu diparentahkeun ku Kami nya eta kudu
nurut ka Kami, sangkan Kami jadi Allahna
sarta maranehna jadi umat Kami. Sarta kudu
ngalakonan jalan nu diparentahkeun ku Kami,
sangkan marulus dina sagala perkara.
24 Tapi henteu narurut, henteu malire.
Anggur ngayunkeun tabeatna anu
wangkelang, ngajujur pangajak hatena anu
jahat, beuki lila lain beuki hade, tapi beuki
goreng.
25 Ti semet karuhun maraneh budal ti Mesir,
nepi ka poe ieu pisan Kami ka maraneh
henteu weleh ngutus abdi-abdi Kami, nya eta
nabi-nabi.
26 Tapi maraneh taya saurang-urang acan
anu nurut, perhatian ge euweuh. Nu puguh
mah maraneh jadi beuki wangkelang, beuki
bangkawarah, leuwih ti karuhun maraneh.

27 Ku sabab kitu, Yermia, sanajan ieu kabeh
ku maneh diomongkeun ka umat Kami, geus
tangtu maneh moal didenge. Pek maranehna
calukan, geus tangtu moal narembalan.
28 Jadi omongkeun, yen maranehna teh
bangsa anu teu nurut ka Kami, PANGERAN
Allahna, arembung metik hikmah tina
pameperih. Kasatiaan teh geus pareum
pisan, geus teu aya anu ngomongkeun-
ngomongkeun acan."
29 "Geura nguluwut, urang Yerusalem!
Teukteuk buuk maraneh terus alungkeun
Nyanyikeun lagu nguburkeun di puncak-
puncak pasir, sabab Kami, PANGERAN, keur
amarah, sarta geus miceun umat Kami.
30 Urang Yuda geus nyieun kadorakaan.
Maranehna nempatkeun brahala-brahalana,
kagiruk Kami, di jero Bait Kami. Bait Kami
dirurujit.
31 Di Lebak Hinom maranehna ngadegkeun
altar anu dingaranan Topet, geusan ngaduruk
anak-anakna nu lalaki nu awewe. Eta lain
parentah ti Kami, malah Kami mah teu
mikir-mikir acan ka anu kawas kitu.
32 Ku hal kitu eta tempat teh engke moal
disarebut deui Topet atawa Lebak Hinom,
tapi Lebak Pameuncitan. Jalma-jalma bakal
dikalubur di dinya, da di tempat sejen mah
geus taya tempat keur nguburkeunana.

33 Bangke-bangkena bakal jadi parab manuk
jeung sato leuweung, sarta moal aya anu
bakal ngagebahkeun.
34 Ieu tanah bakal jadi gurun keusik.
Kota-kota Yuda jeung jalan-jalan di Yerusalem
rek disina jempling, moal aya deui sora suka
seuri, moal aya deui sora anu ria-ria, sora ti
nu hajat kawinan.
8 1 Harita tulang-taleng raja-raja,
para pajabat nagara Yuda, kitu deui
tulang-taleng nabi-nabi, para imam jeung
urang Yerusalem sejenna, bakal dikali
dikaluar-luarkeun tina kuburan.
2 Lain rek dikumpulkeun terus dipendem
deui, tapi diantep bae sina acak-acakan
jadi gemuk, ambacak katungkulan ku
panonpoe, bulan jeung bentang-bentang nu
ku maranehna diparuja disarembah.
3 Jalma-jalma ieu bangsa jahat nu harirup
keneh, anu ku Kami geus dipabalencarkeun
ka mana-mana, suka keneh marilih paeh
tinimbang hirup. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN Nu Maha Kawasa."
4 PANGERAN nimbalan ka sim kuring,
miwarang ngomong kieu ka umat-Na, "Ari
jelema labuh lain sok hudang deui? Ari anu
salah jalan lain sok balik deui?
5 Tapi maraneh, umat Kami, sanggeus
naringgalkeun Kami teh ku naon teu
baralik deui? Maraneh anggur montel ka

brahala-brahala, embung baralik deui ka
Kami.
6 Kami teu weleh ngadedengekeun sugan
maraneh sok ngomongkeun hal anu bener,
tapi lapur. Saurang ge euweuh nu kaduhung
ku kajahatanana. Taya saurang-urang acan
anu nanya ka dirina, Aing teh geus dosa naon?
Saban jalma haben bae nurutkeun kahayang
sorangan, kawas kuda anu mangprung muru
ka medan perang.
7 Manuk bango ge nyahoeun iraha waktuna
balik deui. Manuk tikukur, kapinis jeung
kucica, nyarahoeun iraha kudu pindah ka
daerah sejen. Tapi maraneh, umat Kami, teu
nyaraho kana hukum-hukum Kami anu dipake
ngatur maraneh.
8 Kumaha rek bisa ngaku majar bijaksana
jeung nyaraho kana hukum-hukum Kami?
Tenjo, hukum-hukum Kami geus dirobah ku
tukang-tukang nyalin anu teu jujur.
9 Jalma-jalma bijaksana di maraneh bakal
diera-era, bakal laleungit akal jeung kajiret.
Maranehna nolak dawuhan-dawuhan Kami;
jadi, kabijaksanaan naon anu ayeuna
nyampak keneh di maranehna?
10 Ku sabab kitu lahan-lahanna ku Kami rek
diserenkeun ka nu sejen, sarta pamajikan-
pamajikan maranehna rek dibikeun ka nu
sejen. Kabeh jalma, nu gede, nu leutik,
pabisa-bisa nyiar kauntungan nu teu halal;

malah nabi-nabi jeung para imam ge nipuan
rahayat.
11 Raheut-raheut umat Kami dianggapna
ngan ukur bared. Teu naon-naon, aman,
carekna, padahal sama sakali teu aman.
12 Areraeun henteu dumeh eta kalakuanana
teh kacida nistana? Teu, teu areraeun; teu
nyahoeun-nyahoeun acan beureum beungeut
teh kumaha. Ku sabab kitu lamun ku Kami
geus diterapan hukuman, tangtu bakal
tigejret kawas anu sejen-sejen, nya harita
pitungtungeun maranehna teh. Kitu timbalan
Kami, PANGERAN.
13 Kami teh hayang ngumpulkeun umat,
kawas juru tani ngumpulkeun hasil
pepelakanana. Tapi umat Kami teh lir tangkal
anggur atawa tangkal kondang anu teu
buahan, malah daunna ge parerang. Nya ku
sabab kitu eta tanah ku Kami dikajeunkeun
sina dicokot ku urang piluaran."
14 Ceuk umat Allah, "Ku naon urang caricing
bae di dieu? Hayu urang marubus ka
kota-kota anu dibenteng, urang ngaradon
paeh di dinya. Urang teh geus disina paraeh
ku PANGERAN Allah urang, dibere racun kudu
diinum, lantaran doraka ka Anjeunna.
15 Ngarep-ngarep pisenangeun, ngarep-
ngarep bisa menyat, kalah ka ditarajang
pikasieuneun.
16 Musuh geus aya di kota Dan, kudana
geus bebenger. Ana kudana bebenger

tingharoang, ieu tanah mani asa eundeur.
Musuh geus datang rek ngaruksak tanah
urang jeung sagala eusina, kota urang jeung
jelema-jelemana."
17 Lahiran PANGERAN, "Awas, Kami rek
ngaleupas-leupaskeun oray anu maratih,
anu teu tunduk ku jampe, sina maracok ka
maraneh."
18 Kuring gering sajeroning pikir, nalangsa
teu daek paler.
19 Tah dengekeun, di sakuliah nagri bangsa
kuring tingjarerit, "Naha kitu PANGERAN teh
geus teu linggih di Sion? Naha kitu raja di
Sion teh geus teu aya di dinya?" PANGERAN,
raja maranehna, ngawaler, "Naha atuh
maraneh ngajengkelkeun Kami, nyarembah
ka arca-arca, sarujud ka dewa-dewa asing
anu euweuh pisan gunana?"
20 Rahayat sasambat, "Usum panas jeung
usum dibuat geus liwat, tapi urang acan
salamet keneh bae."
21 Hate kuring ajur, lantaran bangsa kuring
ancur, pikiran nguluwut marungkawut.
22 Naha di tanah Gilad teh taya pisan ubar?
Taya pisan doktor? Ku naon bangsa kuring
henteu cageur-cageur?
9 1 Hayang teh ieu sirah ngajadi sumur
anu caian panon ngajadi cinyusu cimata,
sangkan bisa ceurik beurang peuting,
nyeungceurikan bangsa kuring anu enggeus
dibinasa.

2 Hayang teuing boga tempat di gurun
keusik, keur nyingkiran bangsa kuring,
bangsa anu teu satia, jalma-jalma hianat,
3 anu siap salilana kana ngabohong;
kasaestuan di ieu nagri geus diganti
ku kateujujuran. Timbalan PANGERAN,
"Kalakuan umat Kami ngan goreng jeung
goreng bae, jeung carekna Kami teh lain
Allahna."
4 Unggal jalma ka pada batur kudu curiga,
dulur oge taya anu beunang dipercaya, sabab
tiap dulur tabeatna licik kawas Yakub, tiap
jalma silih pitenah.
5 Saban jalma silih tipu, taya pisan nu
ngomongna saenyana. Sungutna geus tuman
ngabohong, geus teu barisaeun ngeureunan
dosana.
6 Lampahna tina telenges kana telenges, tina
nipu kana nipu. Lahiran PANGERAN, umat-Na
henteu ngaku ka Mantenna.
7 Ku sabab kitu, kieu lahiran PANGERAN Nu
Maha Kawasa, "Umat Kami rek diuji saperti
logam, rek disina murni deui. Eta umat geus
nyieun kajahatan, jadi naon deui anu ku Kami
kudu dilampahkeun ka maranehna?
8 Letahna ibarat jamparing matih matak
paeh, ucap-ucapanana bohong malulu.
Tiap jalma ngomongna lumah-lameh, tapi
saenyana mah naheunan.

9 Piraku eta kalakuanana teh moal dihukum
ku Kami? Piraku bangsa nu kitu moal dibales
ku Kami? Kitu timbalan Kami, PANGERAN."
10 Piunjuk kaula, "Gunung-gunung,
tegal-tegal pangangonan, ku abdi bade
diceungceurikan, jalaran parantos burindil,
garundul, tara aya nu ngaliwat-liwat acan.
Sora ingon-ingon tara kakuping deui. Manuk
sareng sato leuweung ge parantos aringkah ti
dinya."
11 PANGERAN nimbalan, "Yerusalem ku
Kami rek dijieun ruruntuhan, enggon ajag,
kota-kota tanah Yuda bakal kosong, bakal
jempling moal aya nu nyicingan."
12 Piunjuk kaula, "Nun PANGERAN, ku naon
eta tanah teh dugi ka burak-barik sareng
garing sapertos gurun keusik, dugi ka teu
aya anu ngaliwat-liwat acan ka dinya? Saha
pijalmieunana anu arif, nu bakal ngartos kana
eta kajadian? Saha anu ku Gusti parantos
dicariosan hal eta supados ku eta jalmi
dicarioskeun deui ka anu sanes?"
13 Waler PANGERAN, "Eta kajadian teh
lantaran umat Kami geus naringgalkeun
pangajaran Kami. Geus teu narurut, timbalan
Kami teu dilalampahkeun.
14 Anggur ngaralawan ka Kami jeung
nyarembah ka arca-arca Baal, nurutkeun
papatah bapana masing-masing.
15 Ku sabab eta dengekeun ieu anu baris
dilampahkeun ku Kami, PANGERAN Nu

Maha Kawasa, Allahna urang Israil: Umat
Kami rek dibere pepelakan anu parait
geusan dahareunana, arek dibere racun keur
inumeunana.
16 Arek disina pabalencar, sina caricing di
bangsa-bangsa anu ku maranehna kitu deui
ku karuhunna acan kadenge ngaran-ngaranna
acan. Tuluy sina ditarajang ku hiji balad, sarta
tungtungna tumpur pisan ku Kami."
17 PANGERAN Nu Maha Kawasa nimbalan,
"Awaskeun anu bakal kajadian! Calukan
jelema-jelema purah nalangan ceurik,
calukan awewe-awewe purah ngawihkeun
lagu sungkawa."
18 Ceuk jalma-jalma, "Sina buru-buru
daratang, nalangan urang ngawihkeun lagu
sungkawa nepi ka urang rambay cipanon,
nepi ka panon carindul balas careurik."
19 Tah, dengekeun sora anu sasambat di
Sion, "Urang geus tumpur, sarta pohara
nandang hinana! Kudu arindit ti lemah cai,
imah urang geus raruntuh."
20 Ceuk kaula, "Aranjeun, kaom wanita,
dengekeun, perhatikeun timbalan-timbalan
PANGERAN. Papatahan anak, kuma petana
nalangsa. Papatahan babaturan, kudu
kumaha ngawihkeun lagu sungkawa.
21 Maot geus datang, asup tina jandela-
jandela, ngasupan karaton-karaton urang.
Anak urang ku eta dibabadan di jalan-jalan,
barudak ngora dibabadan di pasar-pasar.

[22] Bangke patulayah di mana-mana, kawas
berak di tegal tingtarumpuk, kawas kebon
jagong dicacar, geus dicacar ditinggalkeun,
diantep teu dikumpulkeun. Tah, timbalan eta
anu ku PANGERAN dipiwarang diucapkeun ku
kaula teh."
[23] PANGERAN nimbalan, "Jalma ulah agul ku
kabijaksanaananana, jalma bedas ulah agul ku
kabedasanana, jalma beunghar ulah agul ku
kabeungharanana.
[24] Lamun hayang aya agulkeuneun, kudu
agul teh lamun wawuh ka Kami, sarta ngarti
kana pangersa Kami. Sabab kanyaah Kami
taya watesna, sarta Kami salawasna midamel
nu bener jeung nu saenyana. Nya kalakuan
kitu karesep Kami. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN."
[25] (9:25-26) PANGERAN nimbalan, "Engke
datang mangsana Kami baris ngahukum
urang Mesir, urang Yuda, urang Edom, urang
Amon, urang Moab, jeung urang gurun keusik
anu buukna dicalukur pondok. Maranehna
kabeh oge disunat cara urang Israil, tapi boh
maranehna boh urang Israil, kalakuanana
saperti kalakuan jalma-jalma anu teu disunat,
sabab henteu nyekel kana perjangjian anu
dilambangkeun ku eta sunat."
[26] (9:25)
10 [1] Eh urang Israil, raregepkeun ieu
amanat ti PANGERAN ka maraneh.

2 Kieu timbalan Mantenna, "Maraneh ulah
nurutan adat kalakuan bangsa sejen. Jeung
ulah sok reuwas ku tetenjoan anu luar biasa di
langit, anu sok dipikasieun ku bangsa-bangsa
sejen.
3 Agama maranehna taya pisan hartina. Kai
dituar ti leuweung, tuluy ditatah ku parabot
tukang kai,
4 seug dihiasan ku perak jeung emas. Ngarah
tagen teu tiguling seug dipaku.
5 Eta arca-arca brahala teu beda ti bebegig
di kebon bonteng, teu bisaeun ngomong,
kudu diangkat jungjung, da henteu bisaeun
leumpang sorangan. Ku maraneh teu kudu
dipikasieun, da henteu bisaeun nyusahkeun,
henteu bisaeun nyenangkeun."
6 Nun PANGERAN, Gusti taya sasamina, Gusti
teh maha perkasa, jenengan Gusti agung tur
kawasa.
7 Saha anu teu bade ngagungkeun ka
Gusti, rajana sadaya bangsa? Gusti teh layak
dihormat. Para arif bijaksana bangsa-bangsa,
sinareng raja-rajana, henteu aya anu
nandingan ka Gusti.
8 Maranehna nya barodo nya barurung,
margina pangajaran naon anu tiasa dipetik
tina arca kai?
9 Eta arca-arca dilapis ku perak ti nagri
Sepanyol, sareng ku emas ti nagri Upas;
buatan para seniman; dipakean lawon warna
wungu sareng pear, tinunan anu arahli.

10 Dupi Gusti mah nun PANGERAN, nya
Allah anu sajati, nya Allah anu jumeneng,
raja anu langgeng. Saupami Gusti bendu,
jagat inggeung, bangsa-bangsa teu kiateun
nandangan bebendu Gusti.
11 (Bejakeun ka maranehna, yen eta
dewa-dewa anu henteu nyarieun bumi jeung
langit teh bakal ditumpes, sina musna ulah
aya deui di kolong langit.)
12 PANGERAN ngadamel bumi ku pangawasa-
Na, ngadegkeun jagat, mantengkeun langit,
ku hikmat-Na.
13 Ku karana timbalana-Na, cai di awang-
awang ngaguruh; Mantenna ngadatangkeun
mega ti tungtung-tungtung bumi, ngadamel
kilat ngaburinyay marengan hujan,
ngabijilkeun angin ti gudang kagungana-Na.
14 Narenjo pamandangan saperti kitu,
manusa teh rumasa bodo, anu nyarieun
arca brahala ngarasa kuciwa da dewa-dewa
buatanana palsu, taya nyawana.
15 Kabeh ge taya hargana jeung poyokeun,
dina waktuna kabeh baris dibasmi ku
PANGERAN.
16 Allahna Yakub mah beda pisan ti eta. Nya
Mantenna anu ngadamel sagala rupa, anu
geus ngangkat Israil jadi umat-Na ku manten.
Jenengan Mantenna nya eta PANGERAN Nu
Maha Kawasa.
17 Eh urang Yerusalem, aranjeun keur
dikepung. Geura kumpulkeun babandaan.

18 Aranjeun ku PANGERAN baris dibuang
ti ieu tanah. Aranjeun baris ditumpes ku
Mantenna, moal disesakeun. Kitu pangandika
PANGERAN.
19 Urang Yerusalem sasambat, "Ieu tatu
urang parna pisan. sarta ieu raheut moal
bisa cageur. Tadina mah sugan teh rek kuat
nandanganana!
20 Kemah urang geus burakrakan, tali-tali
pamantengna paregat. Euweuh saha-saha
nu bakal nangtungkeun deui kemah urang,
nu bakal masangkeun deui tenda-tendana,
lantaran anak-anak urang geus teu araya."
21 Tembal kaula, "Pamingpin urang garejul,
henteu marenta ditungtun ku PANGERAN, ku
sabab eta maranehna garagal, sarta bangsa
urang jadi pabalencar.
22 Dengekeun! Aya beja datang! Aya hiji
bangsa di kaler keur obyag pahibut, tentarana
bakal ngarobah kota-kota Yuda jadi gurun
keusik, jadi pienggoneun ajag.
23 Nun PANGERAN, abdi terang manusa mah
teu kawasa nangtoskeun nasibna, teu kawasa
nangtoskeun hirupna.
24 Nun PANGERAN, mangga umat Gusti teh
teunggeul nanging ulah tarik teuing. Sareng
ari keur bendu ulah dongkap ka ngahukum,
margi tangtos abdi sadaya musna.
25 Bade bendu mah langkung sae ka bangsa
anu ka Gusti henteu ngabakti, anu teu
ngangken ka Gusti. Maranehna maehan umat

Gusti ngabasmi abdi-abdi dugi ka tumpur,
sareng ngaburak-barik ieu nagri."

11 1 Dawuhan PANGERAN ka kaula,
2 "Regepkeun ieu sarat-sarat
perjangjian. Bejakeun ka urang Yuda jeung
urang Yerusalem,
3 yen Kami, PANGERAN Allahna urang Israil,
baris nyapa ka sakur anu teu nurut kana ieu
sarat-sarat.
4 Ieu teh perjangjian antara Kami jeung
karuhun maranehna, basa karuhunna ku Kami
dibawa kaluar ti Mesir, tanah anu karasana ku
maranehna lir tungku anu marong. Ceuk Kami
maranehna kudu nurut, kudu ngalampahkeun
sagala parentah Kami. Saupama narurut,
tangtu maranehna diangkat jadi umat Kami,
Kami jadi Allah maranehna.
5 Jangji Kami anu diikrarkeun ka karuhun
maranehna, nya eta rek mere tanah anu
subur makmur, anu ayeuna dicicingan ku
maranehna, ku Kami baris dilaksanakeun."
Piunjuk kaula, "Saleresna kitu, GUSTI."
6 PANGERAN ngadawuh deui, "Uarkeun
timbalan Kami ka nu caricing di kota-kota
tanah Yuda jeung di jalan-jalan Yerusalem,
uarkeun yen kudu ngadarenge jeung narurut
kana eta sarat-sarat perjangjian.
7 Waktu karuhunna dibawa budal ti Mesir, ku
Kami geus diomat-omatan pisan yen kudu
narurut. Tur Kami ngomat-ngomatan teh nepi
ka kiwari pisan.

8 Tapi maranehna teu ngadarenge, teu
narurut, malah tetep baredegong jeung
jarahat kawas bareto. Dititah tigin kana
perjangjian teh ngan nolak bae. Nya ku Kami
dihukum, sapuk jeung eusi eta perjangjian."
9 Timbalana-Na deui ka kaula, "Urang
Yuda jeung urang Yerusalem geus sakait
ngaralawan ka Kami.
10 Maranehna marigawe dosa anu baheula
dipigawe ku karuhunna, nolak kana pituduh
Kami, ngabarakti ka allah-allah sejen. Nya
Israil, nya Yuda, geus miceun perjangjian anu
ku Kami diayakeun jeung karuhunna.
11 Ku sabab eta ayeuna Kami, PANGERAN,
mere nyaho, yen Kami rek numpes
maranehna sarta moal aya anu bisa luput.
Saupama maranehna sasambat marenta
tulung, moal didangu.
12 Urang Yuda jeung urang Yerusalem engke
sasambat marenta tulungna teh ka allah-allah
sejen anu ku maranehna biasa dikurbanan.
Geus tangtu eta aallahan-aallahanana teh
moal bisaeun nulungan maranehna lamun eta
kacilakaan geus datang.
13 Aallahan urang Yuda kacida lobana, loba
pisan saperti kotana. Ari di urang Yerusalem
mah anu loba teh altar paranti ngurban ka
Dewa Baal anu pikagirukeun tea, lobana
sarua jeung jalan di eta kota.
14 Yermia, eta jelema-jelema ku maneh ulah
dipangnedakeun ka Kami, ulah dibelaan.

Lamun maranehna sasambat marenta
pitulung Kami pedah keur kasusahan, moal
didenge."
15 Timbalana-Na deui, "Umat kanyaah Kami
teh geus doraka. Jadi naon deui hakna di
Bait Kami? Naha ari balahi teh bisa dicegah
ku nadar jeung ngurbankeun sato? Naha
nadar jeung kurban teh bisa ngayakeun
kasenangan?
16 Tadina mah maranehna disebutna ku
Kami teh tangkal jetun anu gomplok tur
buahna leubeut. Tapi ayeuna mah ku Kami
daunna rek diduruk, dahan-dahanna arek
dipeunggas-peunggaskeun, sarta sorana
gumuruh lir guludug.
17 Israil jeung Yuda geus dipelak ku Kami,
PANGERAN Nu Maha Kawasa. Ayeuna ku Kami
rek ditarajang ku balahi. Salah maranehna
keneh, geus ngajengkelkeun ka Kami,
ngalurban ka Dewa Baal."
18 PANGERAN ngawartosan yen aya
musuh-musuh anu ngarah ka kaula.
19 Ari kaula kawas anak domba, teu curiga
naon-naon ditungtun arek dipeuncit teh, teu
terang yen keur diarah. Padahal maranehna
geus sakait, aromongna, "Eta tangkal urang
tuar meungpeung seger keneh! Urang paehan
eta jelema teh, sing ulah aya anu inget-inget
acan!"
20 Kaula neneda, "Nun PANGERAN Nu
Maha Kawasa, Gusti teh hakim nu adil, anu

nguji pikiran sareng hate manusa. Abdi
nyanggakeun ieu perkawis kana panangan
Gusti. Abdi hoyong ningal maranehna ku
Gusti dibales."
21 Anu rek maehan kaula teh urang Anatot.
Carek maranehna, lamun kaula masih
nguar-nguarkeun pangandika PANGERAN,
moal teu dipaehan.
22 Ku sabab eta PANGERAN Nu Maha Kawasa
ngandika, "Eta jelema-jelema tangtu ku
Kami dihukum. Nu ngarora sina paraeh di
medan perang, anak-anakna sina paraeh ku
kalaparan.
23 Kami geus nangtukeun hiji waktu, urang
Anatot ku Kami rek ditarajang ku balahi. Ana
balahina geus datang, maranehna moal aya
anu nyesa."

12 1 "Nun PANGERAN, upami abdi ngadu
ka Gusti, tangtos Gusti anu leres.
Nanging ayeuna abdi gaduh piunjuk, seja
tumaros perkawis kaadilan. Naon margina
anu jarahat baleunghar? Naon margina anu
teu jalujur harasil maksud?
2 Ibarat tangkal, maranehna ku Gusti
dipelak, alakaran sareng baruahan. Gusti ku
maranehanana sering disebat-sebat, padahal
hatena mah ka Gusti teh api lain.
3 Gusti uninga ka abdi, kumaha lampah abdi,
sareng kumaha nyaahna abdi ka Gusti. Mugi
eta jalmi-jalmi ku Gusti digusur, sapertos

domba anu bade dipeuncit, dijaga dongkap
ka dipeuncitna.
4 Bade sabaraha pilamieunana ieu tanah
disina garingna? Bade sabaraha lamina
jukut-jukut di pangangonan jadi perang?
Manuk sareng sasatoan pararaeh, lantaran
kajahatan bangsa abdi, anu ngaromong, Moal
uningaeun Allah teh kana kalakuan urang."
5 Timbalan PANGERAN, "Yermia, lamun balap
jeung jelema maneh geus cape, komo lamun
balap jeung kuda. Lamun di jero kota geus
ngarasa hariwang, komo lamun di leuweung
sisi Walungan Yordan.
6 Dulur-dulur jeung baraya-baraya maneh
hianat, ka maneh rek nyilakakeun. Sanajan
ka maneh alus ngomongna, maneh ulah
percaya."
7 PANGERAN nimbalan, "Israil ku Kami geus
ditinggalkeun. Anu bareto ku Kami dipilih,
ayeuna dipiceun. Anu bareto dipikanyaah,
ayeuna rek diselehkeun ka musuhna.
8 Eta umat pilihan Kami teh ngalawan ka
Kami, mani kawas singa di leuweung, ka Kami
wani tinggalaur, nu matak Kami teh ijid.
9 Umat pilihan Kami teh sina jadi kawas
manuk anu dibintihan ku heulang-heulang
ti kenca ti katuhu. Sakalian kumpulkeun
sato-sato galak, sina marilu ngarecah
awakna.
10 Loba pangereh-pangereh urang asing anu
ngaruksak kebon anggur Kami. Kebon Kami

ku maranehna dilaleyekan; tanah Kami anu
alus ku maranehna dijadikeun gurun keusik.
11 Ku maranehna dijadikeun tanah gundul,
jadi tanah pikasediheun hareupeun Kami.
Sakuliahna geus jadi gurun keusik, taya anu
malire.
12 Pada ngaranjah ku jalma-jalma anu holna
ti peuntaseun gurun keusik di pagunungan.
Sakuliahna ku Kami dibasmi ku perang, taya
jalma anu hirupna aman di dinya.
13 Umat Kami melak gandum, nu kaala jukut.
Digarawe hese cape, taya beubeunanganana.
Pepelakanana ku Kami diruksak, bakating
Kami jengkel kabina-bina."
14 PANGERAN nimbalan, "Kami aya
dawuhkeuneun ka tatangga urang Israil,
anu geus ngaruksak tanah pusaka ti
Kami ka urang Israil. Eta jelema-jelema
anu jarahat teh ku Kami baris dipiceun ti
nagara-nagarana, kawas ngarabut pepelakan;
ari Yuda ku Kami baris dileupaskeun tina
genggeman maranehanana.
15 Tapi sanggeusna dipiceun, ku Kami rek
dipikarunya deui. Unggal bangsa ku Kami
baris dipulangkeun deui ka lemah caina, ka
nagarana masing-masing.
16 Upama daraekeun narima kapercayaan
anu dianut ku umat Kami kalawan satemenna,
sarta sumpah, Demi Allah anu jumeneng
cara maranehna tadina ngajar umat Kami,
sumpah demi Dewa Baal maranehna oge

bakal diangkat jadi umat Kami, sarta hirupna
bakal sarenang.
17 Sabalikna upama aya bangsa anu
embung nurut, ku Kami tangtu dirabut jeung
dibasmi nepi ka beak. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN."

13

1 Timbalan PANGERAN ka kaula,
"Maneh kudu meuli sarung pondok tina
lawon linen, tuluy pake, tapi ulah dicelubkeun
kana cai."
2 Seug kaula meuli sarung pondok, tuluy
dipake.
3 Ti dinya PANGERAN nimbalan deui,
dawuhana-Na,
4 "Maneh kudu ka Walungan Eprat, eta
sarung pondok sumputkeun di ditu dina
sela-sela batu cadas."
5 Bral kaula indit, sarung pondok teh
disumputkeun di sisi Walungan Eprat.
6 Heuleut sawatara poe ku PANGERAN
dipiwarang ka ditu deui nyokot eta sarung
pondok.
7 Kaula indit, sarta sanggeus nepi ka enggon
nyumputkeunana, geuning eta sarung teh
geus bobo, moal bisa dipake deui.
8 PANGERAN ngadawuh deui, dawuhana-Na,
9 "Nya cara kitu Yuda jeung Yerusalem anu
kamagungan teh engke ku Kami diruksak.
10 Eta umat anu jarahat teh arembungeun
ngagugu ka Kami. Tetep bae warangkelang,
jeung ngabarakti sarta nyarembah ka

allah-allah sejen. Ku sabab kitu maranehna
pijadieun saperti eta sarung anu geus teu
bisa dipake deui.
11 Niat Kami tadina, urang Israil jeung
urang Yuda teh sina pageuh meulit ka
Kami, sakumaha sarung pageuh meulit kana
cangkeng, sina jadi umat Kami, sangkan
jenengan Kami dipuji jeung dihormat. Tapi
maranehanana teu narurut bae."
12 Allah PANGERAN nimbalan ka kaula,
"Yermia, urang Israil kudu dititah ngareusian
tahang-tahang ku cianggur. Tangtu engke
ngajarawabna teh memang ge nyaho, tahang
anggur mah kudu dieusian ku cianggur.
13 Ku maneh kudu dijawab yen: jalma-jalma
eusi ieu tanah, nya eta raja-raja turunan
Daud, imam-imam, nabi-nabi jeung sakabeh
urang Yerusalem, ku PANGERAN, nya ku
Kami, rek didedetan ku cianggur datang ka
marabok.
14 Geus kitu, boh nu geus karolot, boh
nu ngarora keneh, kabeh ku Kami rek
diadukumbangkeun pada baturna, kawas
tahang-tahang anggur dibentur-benturkeun.
Kami moal rek karunya, moal rek watir, moal
nyaah-nyaah, kabeh ge rek disina paraeh."
15 Kitu timbalan PANGERAN, eh urang
Israil! Ulah arangkuh, rendahkeun diri, sing
ngadenge ka Mantenna.
16 Sing hormat ka PANGERAN, Allah
aranjeun, bisi Mantenna kaburu nurunkeun

poek, nepi ka aranjeun titarajong di gunung-
gunung, memeh cahaya harepan aranjeun ku
Mantenna dirobah jadi poek mongkleng.
17 Lamun aranjeun teu ngagarugu, kaula
anu bati ceurik bari nyumput, nalangsa ku
kaangkuhan aranjeun, kaula anu bati ceurik
balilihan banjir cipanon, nyeungceurikan
umat PANGERAN ditawan ka pangbuangan.
18 Timbalan PANGERAN ka kaula, "Bejakeun
ka raja jeung ka indungna, turun kituh tina
tahta, sabab makutana anu mulya geus copot
tina sirahna.
19 Kota-kota pakidulan nagri Yuda geus
dikepung, nepi ka euweuh nu bisa kaluar ti
dinya. Urang Yuda kabeh geus dibawa ka
tempat buangan."
20 Duh Yerusalem, tuh musuh anjeun geus
murubul ti tebeh kaler! Di mana ayeuna
rahayat anu dipercayakeun ka anjeun, anu
jadi kaagulan anjeun?
21 Kumaha pibasaeun anjeun upama geus
ditarajang nepi ka eleh ku bangsa anu ku
anjeun disangka sobat? Anjeun ngan kari
nandangan kanyeri, lir awewe nu rek ngajuru.
22 Mun ceuk anjeun ku naon nu matak anjeun
ngarandapan ieu kabeh ku naon pakean
anjeun rangsak sarta anjeun dirangsadan nya
lantaran dosa anjeun anu sakitu dorakana.
23 Bisaeun jalma kulit hideung ngaganti
warna kulitna, atawa maung tutul ngarobah
tarotolna? Upama eta bisa, kakara anjeun

oge, anu geus tuman kana kajahatan, bisa
diajar migawe nu bener.
24 Anjeun ku PANGERAN bakal
dipabalencarkeun kawas jarami ditebak ku
angin ti gurun keusik.
25 Kitu pinasibeun anjeun, dawuhan
PANGERAN. Kitu dipastikeunana ku
Mantenna, lantaran anjeun geus mopohokeun
ka Mantenna tuluy percaya ka allah palsu.
26 Aranjeun bakal tembong wiwirang,
sabab bakal ditaranjangan ku PANGERAN ku
manten.
27 Kalakuan anjeun anu sakitu najisna teh
ku Mantenna katingali. Katingalieun yen
di pasir-pasir, di tegalan-tegalan, anjeun
muru-muru brahala, kawas lalaki anu
kaedanan ku pamajikan batur, atawa kawas
kuda lapar ku bikang. Eh urang Yerusalem,
cilaka aranjeun! Iraha aranjeun rek beresih
teh?

14 1 PANGERAN nimbalan ka kaula yen
bakal aya halodo kacida tarikna.
Timbalana-Na,
2 "Nagri Yuda nguyung, kota-kotana aralum,
jalma-jalma ngagaloler dina taneuh bawaning
prihatin. Yerusalem sasambat menta tulung.
3 Nu baleunghar nitahan para badega
ngarala cai ka sumur. Tapi baralikna ngan
marawa wadah kosong, kabeh sumur euweuh
caian. Bati narungkupan beungeut ku sabab
bingung baluweng.

4 Hujan henteu turun-turun, taneuh
mani garing, nu tarani garering pikir, bati
narungkupan beungeut.
5 Di sampalan, indung uncal ninggalkeun
anakna anu kakara borojol, lantaran geus
euweuh jukut.
6 Kalde leuweung narangtung di pasir-pasir,
ambekanana ngarongsog kawas ajag,
panonna careuleuyeu, geus lila henteu
manggih-manggih jukut.
7 Umat Kami sasambat, pokna, Leres ieu teh
balukar dosa abdi sadaya. Sanaos kitu, nun
PANGERAN, tulungan, kapan Gusti parantos
jangji. Abdi-abdi rumaos doraka, sering pisan
mungkur ti Gusti.
8 Harepan Israil mung ka Gusti, mung Gusti
anu sok nyalametkeun tina balahi. Nanging
ku naon Gusti teh di ieu tanah bet sapertos
urang asing bae, lir nu nyaba mung ngadon
kulem sawengi.
9 Ku naon sapertos anu bingung, lir prajurit
anu teu bisa bebela? Tangtos Gusti kersa
nyarengan. Kapan abdi-abdi teh umat
kagungan, mugi ulah ditilarkeun."
10 Kieu timbalan PANGERAN hal eta umat,
"Karesep maranehna ngalantur jauh ti Kami,
ngalantrah sakarep-karep. Kami teu resep.
Kami inget kana sagala kalakuanana anu
goreng. Ku lantaran dosana tea ku Kami arek
dihukum."

11 Timbalan PANGERAN ka kaula, "Eta umat
ku maneh ulah dipangnedakeun ka Kami.
12 Sanajan marenta tulung dibarung ku
paruasa, ku Kami moal dikabul. Malah
sanajan nepi ka marere kurban, boh kurban
beuleuman boh kurban gandum, ku Kami
moal ditarima. Anggur rek ditumpes ku
perang, ku kalaparan jeung ku panyakit."
13 Piunjuk kaula, "Nun PANGERAN Nu Maha
Kawasa, kapan Gusti ge uninga, kumaha
saur nabi-nabi ka eta umat, nya eta di dieu
moal aya perang, moal aya kalaparan, margi
salaurna Gusti parantos jangji yen nu bade
kasorang teh taya sanes kajabi ti aman
kerta."
14 Tapi waler PANGERAN, "Eta nabi-nabi
ngabarohong bari mamawa ngaran Kami.
Kami mah henteu ngutus maranehanana,
henteu nitah nanaon, sakecap ge Kami
henteu nitip timbalan atawa parentah. Sagala
tetenjoan anu diwejangkeun ku maranehna
lain ti Kami. Sagala pangramalna taya hartina,
ngan jijieunanana bae.
15 Kami mere nyaho rek dikumahakeun
engke ku Kami, eta nabi-nabi anu lain
utusan Kami, tapi ari wewejang mamawa
ngaran Kami, anu majarkeun di ieu tanah
moal aya perang jeung moal aya kalaparan.
Maranehna ku Kami rek dibasmi ku perang
jeung kalaparan.

16 Rahayat anu ku maranehna dibere
piwejang ge rek dibasmi cara kitu keneh.
Bangke-bangkena bakal dialung-alungkeun
ka jalan-jalan di Yerusalem, moal aya anu
ngubur. Pasti eta balahi teh narajang ka
maranehna saanak pamajikan, awewe lalaki.
Kajahatanana ka Kami kudu dibayar."
17 PANGERAN miwarang ka kaula
ngutarakeun kanalangsaan ka maranehna,
"Kaula cipruk ku cipanon, ceurik beurang
peuting, nyeungceurikan bangsa anu keur
payah, raheut jero kacida.
18 Waktu kaula kaluar ka tegal-tegal, kaula
nenjo mayit-mayit tingjolopong urut diamuk
ku perang, waktu kaula asup ka kota-kota,
kaula nenjo jalma-jalma geus meh paraeh
ku kalaparan. Imam-imam jeung nabi-nabi
ngajaralankeun tugasna bari teu nyaraho
naon anu dilampahkeun."
19 "Nun PANGERAN, naha urang Yuda ku
Gusti dipiceun sama sakali? Naha leres Gusti
cua ka urang Sion? Ku naon abdi-abdi sakieu
disiksana, dugi ka samar kana menyat deui.
Hoyong kerta hoyong aman, anu buktos
sanes anu matak senang. Hoyong cageur,
anggur dongkap nu pikasieuneun.
20 Abdi-abdi parantos dosa, nun PANGERAN.
Rumaos tur diangken pisan, boh dosa
abdi-abdi, boh dosa karuhun.
21 Mugi emut kana jangji, abdi-abdi ulah
dipidamel hinakeuneun, Yerusalem ulah

dipidamel rendahkeuneun, margi eta teh
tempat tahta Gusti anu mulya. Perjangjian
Gusti sareng abdi-abdi ulah dibatalkeun.
22 Brahala bangsa-bangsa, taya hiji nu
tiasa nurunkeun hujan. Langit oge teu tiasa
sorangan nurunkeun hujan. Mung Gusti nu
jadi harepan, nun PANGERAN, Allah abdi
sadaya, reh eta sadayana beh Gusti nu
midamelna."

15 1 Geus kitu PANGERAN nimbalan ka
kaula, "Sanajan upama Musa jeung
Samuel narangtung di dieu mangmentakeun
sangkan eta jelema-jelema ku Kami
dipikarunya, Kami tetep moal ngarunyaan.
Usir eta jelema-jelema teh, sina aringkah ti
hareupeun Kami.
2 Upama naranyakeun ka maneh ka mana
kudu indit, bejakeun ieu timbalan Kami, Nu
baris paraeh ku panyakit, nya disamber ku
panyakit! Nu baris paraeh ku perang, nya
disamber ku perang! Nu baris paraeh ku
kalaparan, nya disamber ku kalaparan! Nu
baris ditawan jadi jalma buangan, nya digiring
ka pangbuangan!
3 Kami, PANGERAN, geus nangtukeun,
maranehna baris ditarajang ku opat rupa
kajadian anu hebat. Nya eta: sina paraeh ku
perang; bangke-bangkena sina digalusuran
ku anjing, sina diharakanan ku manuk,
sesana dileglegan ku sato-sato galak.

4 Jalma-jalma sakuliah jagat ku Kami rek
disina galimir narenjo hal maranehanana. Eta
teh ku sabab kalakuan Hiskia bin Menase di
Yerusalem, basa manehna jadi raja di nagri
Yuda."
5 Timbalan PANGERAN, "Cik saha nu rek
karunya ka maraneh, urang Yerusalem? Saha
nu rek mangnalangsakeun? Saha nu rek
eureun heula merlukeun nanya ka maraneh
salamet henteuna?
6 Maraneh geus miceun Kami, nukangan
Kami, jadi Kami ngangkat leungeun, rek
ngajejewet maraneh, sabab Kami geus bosen
nahan amarah.
7 Maraneh, di saban kota di ieu tanah, ku
Kami rek dijieun saperti jarami katebak
angin. Najan maraneh teh umat Kami, mo
burung dibasmi. Anak maraneh rek ditumpes,
lantaran maraneh teu eureun-eureun doraka.
8 Tanah maraneh sina loba randa, leuwih loba
ti batan keusik basisir. Barudak ngora keur
meumeujeuhna, arek dibasmi, indungna sina
naralangsa. Ku Kami rek didadak ditinggang
ku karupek jeung kareuwas.
9 Indung nu kauculan ku anak tujuh ngelepek
kapiuhan, ambekanana ngahanju. Poena anu
bengras jadi reueuk poek, kaayaanana nya
hina nya gering pikir. Sesana anu harirup
keneh sina beak ditumpes ku musuh. Kitu
timbalan Kami, PANGERAN."

10 Diri abdi kacida apesna! Kanggo naon
pun biang ngajurukeun abdi ka dunya? Di
ieu tanah, abdi dugi ka kedah cekcok sareng
pacental-cental sareng unggal jalmi. Abdi tara
ngahutangkeun artos, ngahutang ge tara,
nanging pada nyumpahan ku unggal jalmi.
11 Nun PANGERAN, upami leres abdi ngabdi
ka Gusti teh henteu saregep, sareng upami
leres abdi henteu ngabela perkara musuh di
payuneun Gusti waktos maranehna kenging
bahla sareng kasesah, mugi eta panyapa
jalmi-jalmi teh sing teurak ka abdi.
12 (Saurang ge moal aya anu tiasa
minggeskeun beusi, komo beusi ti tatar kaler
anu dicampur ku parunggu.)
13 Timbalan PANGERAN ka kaula, "Kami rek
nitah musuh sina ngunjal harta banda jeung
kakayaan umat Kami, jadi hukuman ku tina
dosana anu dipigawe di sakuliah ieu tanah.
14 Jelema-jelemana rek disina jaradi badega
musuh-musuhna di hiji tanah anu ku
maranehna can kanyahoan kaayaananana,
sabab amarah Kami ngagugudag lir seuneu,
sina ngahuru ka maranehna salalawasna."
15 Piunjuk kaula, "Nun PANGERAN, Gusti
langkung uninga, mugi emut ka abdi.
Tulungan abdi. Abdi hayang ngabales ka
jelema-jelema anu niat nyilakakeun. Ulah
disabaran eta teh ku Gusti, sangkan ulah
kantos hasil maksudna maehan ka abdi. Sing

emut, abdi dugi ka dihihina kieu teh ku margi
ngemban pangersa Gusti.
16 Gusti maparin timbalan ka abdi, tiap
kecap ku abdi diregepkeun. Nun PANGERAN,
Allah Nu Maha Kawasa, diri abdi kagungan
Gusti, kitu anu mawi hate abdi dieusi ku
dawuhan-dawuhan Gusti teh ngaraos bingah
sareng bagja.
17 Abdi tara panganggguran ruang-riung
senang-senang sempal guyon sareng nu
sanes. Ku margi tumut kana timbalan, hirup
teh mencil nyorangan, jadi purah nadahan
bendu.
18 Ku naon abdi teh mung sangsara bae?
Ku naon raheut abdi henteu tiasa diubaran,
henteu cageur-cageur? Kutan Gusti teh bade
nguciwakeun ka abdi, sapertos walungan anu
saat dina usum katiga?"
19 PANGERAN ngawaler, "Lamun maneh
hayang balik, ku Kami tangtu dibalikkeun
deui, jadi deui abdi Kami. Lamun maneh teu
nguar-nguar deui omong kosong, sabalikna
anggur nguarkeun amanat anu eusina
munel, tangtu dijadikeun deui nabi Kami. Eta
jalma-jalma tangtu daratang deui ka maneh,
jadi maneh teu perlu ngadatangan.
20 Pikeun nyanghareupan maranehna,
maneh ku Kami rek dijadikeun lir kuta
tembaga anu wedel. Maranehna tangtu
nempuh, tapi ka maneh moal aya nu kuat

ngelehkeun. Tangtu maneh disarengan ku
Kami, diraksa sangkan salamet.
21 Tangtu ku Kami diluputkeun tina
kakawasaan jelema-jelema anu nya jarahat
nya tarelenges. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN."
16 1 PANGERAN ngadawuh deui ka kaula,
dawuhana-Na,
2 "Di tempat anu kieu maneh ulah kawin,
ulah boga anak.
3 Kami mere nyaho pikumahaeun nasibna
barudak anu dijurukeun di dieu kitu deui
indung bapana.
4 Maranehna bakal paraeh ku panyakit
anu kacida jahatna, tur moal aya anu
nyaleungceurikan, moal aya anu nguburkeun.
Bangke-bangkena bakal tingtarumpuk kawas
gemuk taneuh. Paraehna ku perang atawa
ku kalaparan, bangke-bangkena bakal
diharakanan ku manuk jeung ku sato-sato
galak.
5 Maneh ulah ngasupan imah anu jelemana
keur kasungkawaan. Ulah rek milu
mangnalangsakeun saha-saha. Kami moal
rek maparin deui katengtreman, moal rek
mikanyaah atawa mikarunya deui.
6 Boh nu baleunghar boh nu mariskin, bakal
paraeh di ieu tanah, tapi moal aya nu ngubur,
moal aya nu nalangsa. Moal aya anu nurihan
maneh atawa ngagundulan maneh tandaning
sungkawa.

7 Ka nu ditinggalkeun ku jalma kadeudeuh
oge, moal aya anu daratang geusan ngariung
dahar jeung nginum tandaning milu bela
sungkawa. Malah ka nu ditinggalkeun paeh
ku indung atawa ku bapa oge, moal aya
saurang-urang acan anu milu prihatin.
8 Ulah asup ka imah jelema anu keur hajat.
Ulah milu dahar atawa nginum.
9 Regepkeun ieu anu rek diandikakeun ku
Kami, PANGERAN Nu Maha Kawasa, Allahna
Israil. Sora-sora gumbira, sora-sora suka, ku
Kami arek dibungkem, kitu deui sora-sora
bagja di nu kawinan. Kaayaan kitu bakal
kasaksian ku jelema-jelema anu kiwari
harirup keneh di dieu.
10 Di mana ieu pangandika ku maneh
geus diuarkeun ka maranehanana,
tangtu maranehanana naranyakeun naon
sababna Kami nangtukeun baris ngahukum
maranehanana sakitu kerasna. Tangtu
maranehanana naranyakeun kajahatan
naon, kasalahan naon jeung dosa naon anu
ku maranehna geus dipake ngalawan ka
PANGERAN Allahna.
11 Bejakeun kieu kituh pangandika
PANGERAN: Karuhun maraneh geus murtad
ti Kami tuluy nyarembah jeung ngabarakti ka
allah-allah palsu. Geus nyalingkir ti Kami, teu
narurut kana piwuruk Kami.

12 Tapi maraneh mah leuwih jahat ti batan
karuhun, kabeh warangkelang, daroraka,
boro-boro anut ka Kami.
13 Ku sabab kitu maraneh ku Kami rek
dipeclengkeun ka hiji tanah anu tacan pisan
kanyahoan boh ku maraneh, boh ku karuhun
maraneh. Di ditu maraneh bakal ngawula
ka allah-allah sejen, beurang peuting, sarta
Kami moal rek mikawatir."
14 Timbalan PANGERAN, "Engke aya
mangsana jalma-jalma moal deui sumpah
demi Kami Allah nu jumeneng, anu
ngaluarkeun urang Israil ti tanah Mesir.
15 Engke mah sumpahna teh demi Kami Allah
nu jumeneng, anu ngaluarkeun urang Israil ti
tanah di tatar kaler, jeung ti sakabeh nagara
tempatna dipabalencarkeun. Maranehna ku
Kami rek dipulangkeun ka nagrina sorangan,
ka tanah anu ku Kami geus dibikeun ka
karuhunna. Kitu timbalan Kami, PANGERAN."
16 PANGERAN nimbalan, "Kami rek
ngadatangkeun pamayang masing rea,
sina newakan eta jelema-jelema. Arek
ngajurung paninggaran masing rea, sina
moro maranehanana ti saban gunung, ti
unggal pasir jeung tina sela-sela batu cadas.
17 Sagala lampahna ku Kami katingali. Moal
aya nu kaalingan ti Kami; dosa-dosana moal
ngiles tina paningali Kami.
18 Dosa jeung kajahatanana rek dikudukeun
dibayar dua tikel, lantaran geus ngarurujit

tanah Kami ku arca-arca anu teu nyawaan
kawas mayit, dirurujit deui ku allah-allah anu
paralsu."
19 Nun PANGERAN, mung Gusti bae anu
ngaraksa sareng maparin kakiatan ka
abdi, anu sok nulung ka abdi dina waktos
kasesahan. Bangsa-bangsa ti satungtung
bumi bakal darongkap ka Gusti bari
arunjukan, "Kagaduh karuhun abdi-abdi mah
taya sanes kajabi ti allah-allah anu paralsu,
arca-arca anu teu aya paedahna.
20 Naha tiasa manusa nyieun allah-allah keur
sembaheunana sorangan? Sanes ge Allah
upami tiasa dijieun mah."
21 "Ku sabab eta," timbalan PANGERAN,
"ayeuna jeung keur salalawasna bangsa-
bangsa ku Kami rek diebrehan kakawasaan
jeung kakuatan Kami; sina nyaraho yen Kami
teh PANGERAN."

17

1 PANGERAN nimbalan, "Eh urang
Yuda, dosa maneh ditulis ku peso
pangot, diukir di jero hate maneh ku congo
inten, jeung diukir di unggal pojok altar-altar
maraneh.
2 Maraneh ngabarakti dina eta altar-altar
jeung di unggal handapeun tangkal anu
ngarunggunuk anu dipasangan lambang-
lambang Dewi Asera, di saban puncak
pasir,
3 jeung di gunung-gunung di luar kota. Kami
rek ngersakeun harta banda jeung kakayaan

maraneh dikunjal ku musuh-musuh, tina
sabab sagala dosa anu ku maraneh dipigawe.
4 Maraneh kapaksa kudu ngalesotkeun tanah
pusaka ti Kami, sarta maraneh ku Kami
rek dijadikeun badega musuh di hiji tanah
anu maraneh acan nyaraho sagala rupana,
sabab amarah Kami ngagugudag lir seuneu,
muntab-muntab salawasna."
5 PANGERAN nimbalan, "Kami tangtu
nyumpahan ka jelema anu murtad ti Kami,
anu ngandelna ka manusa, muntang kana
kakuatan manusa anu henteu langgeng.
6 Jelema kitu ibarat rungkun di gurun keusik,
anu jadi di tanah gundul nu garing, dina
taneuh anu ngandung uyah, moal aya nu jadi,
dirina moal pisan manggih kagenahan.
7 Kami tangtu ngaberkahan ka jelema anu
muntang ka Kami.
8 Jelema kitu ibarat tangkal sisi susukan,
akarna nyodor ka cai, teu rempan ku
panas poe, daunna tetep seger harejo. Teu
salempang ku euweuh hujan, angger bae
buahan.
9 Saha nu ngarti kana hate manusa?
Pinuh ku tipu daya, taya papadana; hese
dicageurkeunana, geus kacida parnana.
10 Kami, PANGERAN, waspada kana eusining
pikiran, hate manusa ku Kami kauji. Unggal
jelema ku Kami dibales nurutkeun lampah
hirupna, satimpal jeung kalakuanana."

11 Anu nyokot bati ku jalan teu jujur, ibarat
kasintu nyileungleuman endog batur. Dina
umur hahadena, kakayaanana baris musna,
dina tungtungna mah jadi nu burung.
12 Gedong suci urang lir ibarat tahta mulya,
ngajenggleng di luhur gunung ti baheula
mula.
13 Nun PANGERAN, Gusti teh pamuntangan
Israil, sugri nu murtad ti Gusti bakal
narandangan kaera. Sadayana bakal musna,
sapertos ngaran nu ditulis dina lebu,
lantaran naringgalkeun Gusti, nu jumeneng
PANGERAN, sumber cai anu seger.
14 Cageurkeun abdi nun PANGERAN,
tinangtos cageur. Salametkeun abdi,
tinangtos salamet. Nya Gusti nyalira nu ku
abdi dimulyakeun!
15 Sanggem jalmi-jalmi ka abdi, "Mana
buktina ancaman-ancaman PANGERAN ka
urang teh? Coba sina dibuktikeun ayeuna!"
16 Nanging, nun PANGERAN, abdi tara maksa
ka Gusti supados maranehna ditinggang ku
balahi; abdi henteu ngadoakeun supados
maranehna katarajang susah. Gusti ge uninga
yen kitu; Gusti nu langkung uninga kana
sagala pisanggem abdi.
17 Gusti mugi ulah matak pikareuwaseun ka
abdi, margi Gusti teh tempat panyalindungan
abdi anu aman dina waktos aya bahaya.
18 Mugi jalmi-jalmi anu nyangsara ka abdi
teh sina mareunang kaera, sawangsulna

abdi mah ulah dikitukeun, nun PANGERAN.
Mugi maranehanana dipinuhan ku kasieun,
sawangsulna abdi mah ulah mendak
pikasieuneun. Tinggang maranehna ku balahi,
sasaak dugi ka rangsak.
19 PANGERAN nimbalan ka kaula, "Yermia,
umumkeun ieu timbalan Kami di lawang
Gapura Rahayat, paranti raja-raja Yuda
kaluar asup kota; tas ti dinya maneh kudu ka
gapura-gapura Yerusalem anu lianna.
20 Bejakeun ka raja-raja jeung ka sakabeh
urang Yuda, kitu deui ka sakur anu caricing
di Yerusalem, anu sok laliwat ka eta
gapura-gapura, kudu darengekeun anu ku
Kami rek ditimbalkeun.
21 Bejakeun yen lamun maranehna nyaah
keneh kana hirupna, ari dina poe Sabat
ulah ngangkat barang naon bae; ngaliwat
ka gapura-gapura Yerusalem teu meunang
babawaan naon-naon,
22 atawa mawa naon bae kaluar ti imah.
Cindekna dina poe Sabat mah teu meunang
gawe naon-naon. Kudu diingetkeun, poe
Sabat teh poe suci, sakumaha anu ku Kami
geus ditimbalkeun ka karuhunna.
23 Ngan bae karuhunna henteu daraek
ngadenge ka Kami, henteu daek mirosea.
Sabalikna, warangkelang, ka Kami teu
daraekeun nurut, teu daraekeun dipapatahan.
24 Bejakeun ka eta jelema-jelema, kudu
nurut kituh kana sagala parentah Kami. Dina

poe Sabat teu meunang mawa momot nanaon
ari ngaliwat gapura-gapura ieu kota. Kudu
nganyahokeun yen poe Sabat teh poe suci,
sama sakali teu meunang dipake digawe.
25 Upama narurut, engke raja-raja jeung
para pangeran bakal arasup ngaliwat
ka gapura-gapura Yerusalem, tur jeung
kakawasaan anu sarua jeung kakawasaan
jaman karajaan Daud. Maranehna bareng
jeung rahayat Yuda jeung rahayat Yerusalem
bakal arak-arakan tarumpak kareta jeung
kuda, sarta kota Yerusalem salawasna bakal
gegek pangeusina.
26 Jelema-jelema ti kota-kota tanah Yuda
jeung ti desa-desa sakurilingeun Yerusalem
bakal daratang; daratangna ti wewengkon
tanah Binyamin, ti suku-suku pasir jeung
gunung-gunung, jeung ti pakidulan tanah
Yuda, bari marawa pikurbaneun ka Bait Kami,
kurban beuleuman, kurban peuncitan, kurban
gandum jeung menyan, kitu deui kurban
panarima.
27 Tapi kitu soteh lamun maranehna narurut
ka Kami, jeung nganyarahokeun yen poe
Sabat teh poe suci. Dina poe eta maranehna
ari ngalaliwat ka gapura-gapura kota
Yerusalem teu meunang mawa momotan
naon-naon. Lamun teu kitu, gapura-gapura
Yerusalem tangtu ku Kami diduruk. Karaton-
karaton di Yerusalem arek dihuru, seuneuna
moal aya nu bisa mareuman."

18 1 PANGERAN nimbalan ka kaula,
2 "Maneh kudu indit ka imah
panjunan, Kami rek mere timbalan di dinya."
3 Bral kaula indit. Ki panjunan kasampak
keur barangjieun dina pamuteranana.
4 Ana hiji wadah geus ngabangun tapi
bangunna kurang bener, taneuh lempungna
dibangun deui dijieun wadah naon bae.
5 Timbalan PANGERAN ka kaula,
6 "Lain bisa Kami oge kua-kieu ka maraneh,
urang Israil, kawas eta panjunan kana taneuh
lempung? Maraneh dina dampal leungeun
Kami lir ibarat taneuh lempung dina dampal
leungeun panjunan.
7 Najan Kami dina hiji waktu geus ngandika
rek ngarabut, ngaburak-barik, atawa
ngagempur hiji bangsa atawa karajaan,
8 tapi upama eta bangsa teh tobat, eureun
tina lampahna nu jahat, eta pangandika Kami
moal dilaksanakeun.
9 Nya kitu deui hiji bangsa atawa karajaan
anu geus disebut ku Kami rek dipelak atawa
diadegkeun,
10 tapi upama eta bangsa teu nurut ka Kami
sarta migawe kagorengan, Kami moal tulus
ngabuktikeun eta pangandika.
11 Jadi bejakeun ayeuna ka urang Yuda
jeung urang Yerusalem yen Kami keur nyieun
rarancang pikeun ngalawan maranehna
sarta geus sadia pikeun ngahukumna. Titah,
maranehna kudu eureun tina cara hirup anu

pinuh ku dosa, kudu ngomean kalakuan jeung
lampahna.
12 Tangtu ku maranehna dijarawab kieu, Ah,
keur naon tobat! Mending kieu cara ayeuna,
bedegong, goreng, kuma kahayang."
13 PANGERAN nimbalan, "Tanyakeun ka
unggal bangsa, naha geus kungsi kajadian
hal nu saperti kitu? Urang Israil geus nyarieun
kalakuan anu pohara parnana!
14 Cik ari poponclot-poponclot karang di
Gunung Libanon kungsi henteu katutup ku
salju? Jeung walungan ti eta gunung, anu
caina nyecep tiis, naha kungsi saat?
15 Tapi umat Kami mah nepi ka paroho
ka Kami, ngararukus ka brahala-brahala.
Maranehna geus titarajong di jalan nu
disorangna, teu nuturkeun deui jalan heubeul
anu bener, nu dituturkeunana teh jalan anu
teu make tetenger.
16 Ieu nagri ku maranehanana geus dijieun
tempat anu pikasieuneun sarta jadi bahan
pamoyok. Sakur anu ngaliwat ka dinya,
tingraranjug ku tetenjoanana, garogodeg
mangherankeun.
17 Umat Kami rek disina paburisat hareupeun
musuh-musuhna, lir kekebul katebak angin
ti wetan. Ku Kami rek ditonggongan; lamun
balahina geus datang, maranehna moal
ditulungan."
18 Geus kitu jelema-jelema teh ngaromong
kieu, "Yermia urang arah, sina cilaka! Imam

pikeun ngawulang mah loba keneh, anu
palinter geusan mamatahan urang moal
kurang, sarta nabi anu baris nguarkeun
timbalan Allah oge salawasna aya bae. Urang
kelakkeun jeung omonganana ulah didarenge
deui."
19 Seug kaula neneda, "Nun PANGERAN,
dangukeun ieu piunjuk abdi. Oge dangukeun
omongan eta musuh-musuh abdi tina hal diri
abdi.
20 Naha pantes kasaean dibales ku
kajahatan? Maranehna parantos ngarali
lombang keur ngagebruskeun abdi. Gusti
emut, abdi sok ngadeuheus ka Gusti,
ngabelaan maranehanana, mangnedakeun
supados Gusti ulah kantos ngabudalkeun
bebendu ka maranehanana.
21 Nanging ayeuna mah nun PANGERAN,
mugi anak-anakna sina tumpes ku kalaparan,
maranehanana sorangan sina tumpur ku
perang. Awewe-awewe sina katinggal ku
salaki sareng ku anak, nu karolot sina maraot
ku panyakit, barudak ngorana sina paraeh di
medan perang.
22 Rumah tanggana kalawan taya beja
taya carita sina diranjah ku gorombolan;
sina tinggaroak ku kasieun. Maranehanana
parantos ngarali lombang keur ngagebruskeun
abdi, marasang pitapak keur newak abdi.
23 Gusti nu langkung uninga kana niat
maranehanana bade ngabinasa ka abdi.

Kajahatanana ulah dihampura, dosana
ulah dipaparin ampun. Balang-balangkeun
maranehanana sina pasiksak, bendu Gusti
budalkeun."

19 1 PANGERAN nimbalan ka kaula,
miwarang kaula kudu meuli hiji kendi
taneuh; sarta timbalana-Na deui kaula
kudu mawa sawatara kokolot rahayat jeung
imam-imam anu geus rada karolot,
2 tuluy kudu bareng indit jeung maranehna
ka Lebak Hinom, jalanna ngaliwatan Gapura
Beling. Di ditu kaula kudu ngumumkeun anu
bakal dipesenkeun ku Mantenna engke.
3 PANGERAN miwarang kaula ngomong kieu,
"Eh raja-raja Yuda jeung urang Yerusalem,
darengekeun ieu anu rek diandikakeun ku
Kami, PANGERAN Nu Maha Kawasa, Allahna
Israil. Ieu tanah ku Kami rek ditinggang ku
hiji balahi, nepikeun ka ngadenge bejana
wungkul ge matak katorekan.
4 Nu matak Kami nepi ka kitu, sabab
jelema-jelema geus naringgalkeun Kami
jeung ngarurujit ieu tanah, diparake ngurban
ka allah-allah sejen. Padahal boh maranehna,
boh karuhunna, boh raja-raja Yuda, ka eta
allah-allah teh teu nyaraho naon-naon. Jeung
ieu tempat ku maranehna geus disiram ku
getih jelema-jelema anu euweuh salahna.
5 Heug deui nyarieun altar-altar keur ka
Dewa Baal, paranti ngaduruk anak-anakna,

dijadikeun kurban. Padahal Kami boro-boro
marentah kitu, teu mikir-mikir acan.
6 Ku sabab eta, ka hareup mah ieu tempat
teh moal deui disarebut Topet atawa Lebak
Hinom; engke mah disebutna teh Lebak
Pameuncitan.
7 Sagala tarekah urang Yuda jeung urang
Yerusalem, di dieu ku Kami rek disina
gaplah. Maranehna sina beunang ku musuh-
musuhna, sina tumpes di medan perang.
Bangke-bangkena rek diparabkeun ka manuk
jeung sato-sato galak.
8 Ieu kota ku Kami arek dibasmi anggeus-
anggeusan, nepi ka anu ngaliwat tingrarenjag
bari hookeun.
9 Nu araya di jero kota bakal silih hakan
pada batur, malah nepi ka ngahakan anak
sorangan, lantaran dikepung rekep ku
musuh-musuhna anu niat rek maehan."
10 Ti dinya PANGERAN nimbalan supaya
kaula meupeuskeun eta kendi hareupeun
jelema-jelema bawa kaula tea,
11 sarta kudu ngucapkeun timbalan
PANGERAN Nu Maha Kawasa ka maranehna,
kieu, "Ieu bangsa jeung ieu kota, ku Kami
rek diremukkeun cara ieu kendi, remuk
hamo bisa weuteuh deui. Anu paraeh,
dikuburkeunana nya di dieu pisan, di Topet,
lantaran di mana-mana geus teu aya tempat
keur ngubur.

12 Sategesna mah ieu kota jeung rahayatna
ku Kami rek dijadikeun saperti Topet.
13 Kabeh imah di Yerusalem, imah raja-raja
Yuda jeung tangtu sakabeh imah anu diparake
tempat ngukus ka bentang-bentang, jeung
diparake nyicikeun anggur keur sasajen ka
allah-allah sejen, ku Kami rek dijadikeun najis
kawas Topet."
14 Sanggeus nguarkeun eta timbalan
PANGERAN, kaula indit ti Topet, tuluy
nangtung di palataran Bait Allah, terus
nguarkeun ka urang dinya,
15 yen PANGERAN Nu Maha Kawasa, Allahna
Israil, ngandika kieu, "Kami rek ngahukum
ieu kota jeung kota-kota anu dareukeut ka
dieu, ku kacilakaan-kacilakaan sakumaha
anu ku Kami geus ditimbalkeun, lantaran
maraneh basangkal jeung arembung nurut
kana timbalan-timbalan Kami."

20 1 Imam Pashur bin Imer, kapala
pangawas Bait Allah, barang ngadenge
yen kaula ngumumkeun hal-hal tadi,
2 tuluy neunggeul ka kaula, sarta kaula terus
dirante deukeut Gapura Binyamin beulah
girang, di Bait Allah.
3 Poe isukna waktu anjeunna muka rante,
kaula ngomong kieu, "Dawuhan PANGERAN,
jenengan Bapa teh sanes Pashur, nanging Si
Tagiwur.
4 Margi kieu dawuhan PANGERAN, Maneh
ku Kami rek dijadikeun matak tagiwur diri

sorangan, jeung matak tagiwur babaturan,
anu bakal paraeh ku pedang musuh di
hareupeun maneh. Urang Yuda ku Kami rek
ditalukkeun ku raja Babul, sawareh digiring
ka nagri Babul jadi tawanan, sawareh deui
dipaehan.
5 Kakayaan, kamakmuran, jeung harta milik
ieu nagri sina dirayah ku musuh. Malah
dunyabrana raja-raja Yuda oge bakal diakut
ka Babul.
6 Eh Pashur, maneh jeung sakulawarga
kabeh bakal ditangkep, tuluy dibawa ka
Babul. Maneh pipaeheun di ditu, dikubur
di ditu, kitu deui babaturan maneh anu ku
maneh mindeng pisan dibohongan."
7 Nun PANGERAN, abdi ngaraos katipu,
reh kapungkur teh ku Gusti dibobodo.
Memang Gusti langkung bedas batan abdi,
tangtos bae Gusti unggul. Ayeuna abdi pada
nyeungseurikeun, sadidinten pada moyokan.
8 Saban nyanggem, abdi kedah nyoara
sataker tanaga, ngagorowok, "Kakerasan!
Karuksakan!" Nun PANGERAN, abdi henteu
kendat pada ngahina pada nyarekan, pedah
nguarkeun pangandika Gusti.
9 Sakapeung sok kaluar ucap, "Geus,
popohokeun bae PANGERAN mah, teu kudu
ngomong mamawa jenengana-Na." Nanging
ari nyanggem kitu, pangandika Gusti mani
nereptep di jero hate, panas karasana

sapertos seuneu. Sawangsulna, ari nekad
seja nyekel eta pangandika, weleh teu kiat.
10 Jalmi-jalmi kakuping tingkucuwes, pokna,
"Di mana-mana gawena ngan nyingsieunan!
Urang kelakkeun ka nu wajib!" Malah
rerencangan pisan ngadoakeun abdi cilaka.
Sanggem maranehna, "Urang coba ku akal
tipu, mun geus katipu urang bales."
11 Nanging Gusti, nun PANGERAN, Gusti
nyarengan abdi, perkasa sareng kawasa.
Maranehna, anu nganiaya ka abdi, bakal
gagal. Maranehna bakal era salalamina, margi
rarancangna moal hasil. Kahinaan maranehna
bakal kaemut-emut salamina.
12 Gusti, PANGERAN Nu Maha Kawasa, ngaji
manusa kalayan adil. Gusti uninga kana
eusi hate sareng pikiran. Paparin abdi ningal
wawales ti Gusti ka nu ngamusuhan ka abdi,
reh ieu perkawis parantos aya dina panangan
Gusti.
13 Geura maruji ka PANGERAN! Mulyakeun
PANGERAN! Mantenna nulungan nu dikaniaya
ku jalma-jalma anu jarahat.
14 Sing kasapa poean kaula dijurukeun! Sing
kapopohokeun poean indung ngowokeun
kaula!
15 Sing kasapa jelema anu ngabungahkeun
bapa kaula, anu ka anjeunna mere beja:
"Putra teh pameget!"
16 Eta jalma sing sarua nasibna jeung
nagri-nagri anu ku PANGERAN dibasmi

tanpa karunya. Isuk-isuk sina ngadenge
anu humaregung ku kanyeri, pasosore sina
ngadenge tangara perang;
[17] bongan teu maehan kuring memeh
dijurukeun, kuring mending keneh kakubur
dina kandungan indung.
[18] Keur naon kuring dijurukeun ge, ari
ditakdirkeun kudu susah, kudu nalangsa
jeung nandangan kahinaan mah?
21 [1] Raja Sidkia, nya eta raja nagara Yuda,
ngutus Pashur bin Malkia jeung Imam
Sepanya bin Maaseya, kalawan pamundut
kieu:
[2] "Cik pangunjukkeun ka PANGERAN,
sabab Nebukadnesar raja Babul sabaladna
keur ngepung nagara urang. Malakmandar
PANGERAN kersa midamel salah sahiji mujijat-
Na, pikeun ngundurkeun Nebukadnesar."
[3] Geus kitu PANGERAN nimbalan ka kaula.
Tuluy kaula nitah ka eta jalma-jalma anu
diutus,
[4] supaya maranehna unjukan ka Sidkia,
yen PANGERAN, Allah Israil, ngandika kieu,
"Eh Sidkia, balad maneh anu ngayonan
raja Babul sabaladna, ku Kami rek sina
eleh. Pakarang-pakarangna ku Kami rek
ditumpukkeun di tengah kota.
[5] Jeung Kami sorangan bakal merangan
ka maneh, ngetrukkeun sagala kakuatan,
amarah, kajengkel jeung katugenah.

6 Anu araya di ieu nagara sakabehna ku
Kami rek ditumpes; boh jelema boh sato, sina
paraeh ku pagebug anu kacida hebatna.
7 Ari maneh, kitu deui para pajabat jeung
rahayat anu teu kasabet ku perang, anu teu
kasabet ku kalaparan jeung teu keuna ku
pagebug, ku Kami rek diselehkeun ka Raja
Nebukadnesar sabaladna anu geregeteun
hayang maehan ka maneh. Maneh ku
Nebukadnesar bakal dipaehan. Saha bae oge
ti pihak maneh ku Nebukadnesar moal aya nu
dibere ampun, moal aya nu dipikarunya. Kitu
timbalan Kami, PANGERAN."
8 Geus kitu PANGERAN nimbalan ka
kaula, miwarang nyarita ka rahayat, kieu,
"Darengekeun! Kami, PANGERAN, rek
mere piliheun ka maraneh, antara jalan
pisalameteun jeung jalan pipaeheun.
9 Anu caricing bae di jero kota bakal tumpes
ku perang, atawa ku kalaparan, atawa
ku pagebug. Tapi sing saha anu kaluar
masrahkeun maneh ka urang Babul anu
ayeuna keur nempuh ieu kota, moal kungsi
dipaehan, paling apesna bisa keneh hirup.
10 Geus dipastikeun ku Kami, ieu kota
moal salamet, tangtu ku Kami dibasmi.
Rek diselehkeun ka raja Babul, sina dihuru,
diratakeun jeung taneuh. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN."

[11] PANGERAN nimbalan ka kaula supaya
nepikeun pangandika-Na ka eusi karaton raja
Yuda.
[12] Kieu, "Eh turunan Daud, darengekeun ieu
pangandika Kami, PANGERAN. Laksanakeun
saban poe hukum nu adil. Belaan sakur nu
ditipu, leupaskeun ti anu nipuna. Upama
teu kitu, eta lampah maneh anu goreng teh
tangtu ngagedurkeun amarah Kami lir seuneu
anu moal bisa dipareuman.
[13] Maneh, Yerusalem, maneh ngajenggleng
ngaluhuran lebak-lebak, lir gunung karang
ngajegir ngaluhuran padataran. Maneh mo
burung diperangan ku Kami. Carek maneh
moal beunang ditarajang, pertahanan maneh
moal bisa didobrak.
[14] Maneh ku Kami tangtu dihukum satimpal
jeung kalakuan. Karaton maneh katut sagala
rupa di sakurilingeunana, ku Kami bakal
dihuru. Kitu timbalan Kami, PANGERAN."

22 [1] (22:1-2) PANGERAN nimbalan ka
kaula, miwarang ka karaton raja
Yuda, turunan Daud, kudu nyaturkeun
pangandika-Na ka raja, ka para ponggawana
jeung ka rahayat: "Darengekeun, kieu
timbalan PANGERAN.
[2] (22:1)
[3] Kami, PANGERAN, marentah. Maraneh kudu
adil, kudu bener lampah. Kudu nangtayungan
ka nu jadi korban panipuan, leupaskeun
ti nu nipuna. Ulah teungteuingeun, ulah

sawenang-wenang ka jalma asing, nya kitu
deui ka yatim pahatu jeung ka randa. Jeung
ulah sok ngahukum pati ka jelema anu teu
salah di ieu tempat anu suci.
4 Lamun maraneh enya-enya ngalampahkeun
sagala parentah anu ditimbalkeun ku Kami,
tangtu turunan Daud bisa tumuluy jaradi
raja. Maranehanana katut para ponggawa
jeung rahayatna bakal arasup ngaliwat
gapura-gapura ieu karaton, tarumpak kareta
jeung kuda.
5 Tapi lamun maraneh teu narurut kana
parentah Kami, Kami sumpah, ieu karaton
geus tangtu ku Kami diburak-barik. Kitu
timbalan Kami, PANGERAN.
6 Pikeun Kami, karaton Yuda teh sarua
alusna jeung tanah Gilad kitu deui jeung
pagunungan Libanon. Tapi ku Kami tangtu
dijadikeun tempat anu suwung, moal aya nu
nyicingan.
7 Kami rek ngirim jelema-jelema anu bakal
ngaruksak, kabeh sina marawa kampak, sina
ngarubuhkeun pilar-pilar anu aralus, anu
dijieunna tina kayu kiputri, tuluy sina diduruk.
8 Geus kitu, bakal loba jalma-jalma bangsa
sejen ngalaliwat ka dinya bari silih tanya pada
batur: Ku naon ieu kota sakieu gedena ku
PANGERAN dibasmi nepi ka kieu?
9 Jawab ti maranehna nya eta, lantaran
maraneh geus ingkar tina jangji ka Kami,

Allah maraneh, jeung terus ngabarakti ka
allah-allah sejen."
10 Eh urang Yuda, Raja Yosia teu kudu
diceungceurikan, maotna teu kudu dipake
prihatin. Anggur nyeungceurikan Yoahas,
anakna, anu geus dibuang, moal bisa mulang
deui, moal nenjo-nenjo deui nagri sorangan.
11 Sabab kieu timbalan PANGERAN ngeunaan
Yoahas bin Yosia, anu ngaganti bapana jadi
raja Yuda, "Manehna geus euweuh ti dieu,
moal mulang deui.
12 Geus dibawa ka hiji nagara, bakal paeh di
ditu, moal nenjo-nenjo deui ieu tanah."
13 Cilaka eta jelema, anu nyieun gedong ku
jalan licik, ngagedean gedongna ku jalan teu
jujur, jeung ngagawekeun bangsana ku jalan
percumah, teu make buruhan.
14 Cilaka eta jelema anu ngomong kieu,
"Aing rek nyieun gedong masing gede, make
loteng-loteng sing lalega." Seug gedongna
dijandelaan, papanna kayu kiputri, geus kitu
dipulas beureum.
15 Naha pangrasa teh maneh pijadieun raja
leuwih bener, pedah nyieun gedong tina kayu
kiputri, leuwih alus ti nu batur? Bapa maneh
hirupna jamuga. Bapa maneh salawasna
bener jeung jujur, sagala pagaweanana
matak nyenangkeun.
16 Ka nu mariskin, bener nguruskeunana. Ku
manehna mah sagala perkara alus jadina.
Lampah kitu, ngaranna wawuh ka PANGERAN.

[17] Ari maneh ngan nyiar piuntungeun
sorangan; jalma teu salah ku maneh mah
dipaehan, rahayat sangsara, dikaniaya. Kitu
timbalan PANGERAN.
[18] Ayeuna, kieu timbalan PANGERAN
ngeunaan Yoyakim bin Yosia, raja Yuda,
"Paehna, moal aya jalma nu nalangsa, moal
aya nu nyebut, Karunya teuing, Ki Sobat
nepi ka kitu! Moal aya anu ceurik, moal aya
anu nyambat-nyambat, Duh Gusti, duh Sang
Raja!
[19] Dikuburna teu beda ti ngubur kalde,
mayitna digusur, seug dialungkeun ka luareun
gapura Yerusalem."
[20] Eh urang Yerusalem, los ka ditu, ka
Libanon, ngadon jejeritan, bral ka tanah
Basan, ngadon midangdam, geura aluk-
alukan di pagunungan Moab, sabab anu
ngabarantu ka maraneh, kabeh geus areleh.
[21] Basa maraneh keur jaya keneh, ku
PANGERAN geus dielingan, tapi maraneh
teu ngagarugu. Da nya kitu kalakuan
maraneh mah, saumur-umur teu narurut ka
PANGERAN.
[22] Para pamingpin maraneh bakal paburisat
lir katebak angin, anu ngabarantu ka maraneh
jaradi tawanan perang, nagara maraneh
jadi hinakeuneun, matak era, akibat sagala
kadorakaan maraneh.
[23] Maraneh ngarasa reugreug dumeh tempat
cicing dijieun tina kayu kiputri, anu asalna

ti Libanon, tapi engke bakal karasa kumaha
nyerina, ana geus katarajang ku kanyeri,
moal beda nyerina ti awewe anu ngajuru.
24 PANGERAN nimbalan ka Raja Yoyakin,
putra Raja Yoyakim, raja Yuda, "Demi Kami
teh Allah anu jumeneng, najan maneh teh
upamana jadi cingcin cap dina jariji Kami, ku
Kami mo burung dicabut.
25 Tuluy diselehkeun ka jelema-jelema
anu dipikasieun ku maneh, anu hayang
ngala nyawa maneh. Maneh ku Kami rek
diselehkeun ka Raja Nebukadnesar, raja Babul
sabalad-baladna.
26 Maneh, kitu deui indung maneh, ku Kami
rek dialungkeun ka pangbuangan, ka hiji
tempat anu lain tempat lahir maneh, lain
tempat lahir indung maneh. Maneh jeung
indung maneh bakal paraeh di ditu.
27 Geus tangtu maneh kangen ka nagri
sorangan, tapi pamohalan bisa mulang deui."
28 Kaula, Yermia, ngomong, "Duh, kutan
Raja Yoyakin teh mani geus dianggap gentong
peupeus, dipiceun, geus euweuh anu hayang
make? Jadi ku sabab kitu, anjeunna jeung
para putrana teh nepi ka kudu dibawa ka
pangboyongan, ka nagri anu aranjeunna can
aruninga?"
29 Duh lemah cai, lemah cai!
30 (22-29b) Dengekeun, kieu timbalan
PANGERAN, "Ieu jalma geus dicatet, yen
anak-anakna kabeh bakal euweuh, yen

manehna pijadieun jalma gagal cita-citana,
moal boga turunan nu baris marentah
nagri Yuda, moal aya nu bakal neruskeun
kalungguhan Daud. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN."

23

1 Cilaka raja-raja anu ngaruksak jeung
ngacak-ngacak umat PANGERAN! Ku
Mantenna tangtu dihukum!
2 Sabab kieu timbalan PANGERAN, Allahna
Israil, perkara eta para pangereh anu
kuduna ngurus ka umat Mantenna, "Umat
Kami ku maraneh henteu diurus, malah
dipabalencarkeun, jeung disina arindit.
Kajahatan maraneh ayeuna ku Kami rek
dibales.
3 Sesa-sesa umat Kami rek dikumpulkeun ti
nagri-nagri tempatna pabalencar, rek dibawa
mulang ka lemah caina, sina baranahan nepi
ka kacida lobana.
4 Kami rek ngangkat pangereh-pangereh
pikeun ngurus maranehna. Umat Kami moal
sina nyorang deui kasieun atawa karisi, sarta
maranehna saurang ge moal aya anu leungit.
Kitu timbalan Kami, PANGERAN."
5 PANGERAN ngandika, "Geus tereh waktu
Kami milih jelema anu berbudi ti turunan
Daud keur pirajaeun. Ngarajaanana bakal
bijaksana, marentahna bakal jujur jeung adil
di sakuliah nagara.
6 Lamun geus dirajaan ku eta, urang
Yuda bakal bagja, urang Israil ge garenah

hirupna. Eta raja bakal disarebut PANGERAN
Kasalametan urang."
7 "Geus tereh waktuna," timbalan
PANGERAN, "jalma-jalma ana sumpah moal
make deui ucapan demi Kami Allah anu
jumeneng, anu nuyun urang Israil ti tanah
Mesir.
8 Ucapan sumpahna teh demi Kami, Allah
anu jumeneng, anu nyandak urang Israil ti
nagri tatar kaler jeung ti nagri-nagri sejenna,
urut maranehna dipabalencarkeun ku Kami.
Maranehna bakal tetep maratuh di tanahna
sorangan."
9 Hate asa remuk, awak ngalaleper. Nya ku
sabab PANGERAN, ku sabab sabda-sabda-Na
nu suci, kaula jadi kawas jalma mabok, kawas
anu kalobaan nginum anggur.
10 Ieu nagri pinuh ku jelema anu teu
satia ka PANGERAN; jalma-jalma jarahat,
sakawenang-wenang, pedah kawasa. Ieu
tanah teh prihatin, sampalan-sampalanana
gararing, sabab nanggung panyapa
PANGERAN.
11 Kieu timbalan PANGERAN, "Nabi-nabi
doraka, imam-imam doraka, ku Kami
katohyan marigawe dosa, tur di jero Bait
Allah pisan.
12 Jalan anu ditaluturkeunana bakal leueur,
bakal poek, maranehna rek sina titarajong,
sina lalabuh. Rek ditarajang ku balahi.

Wawalesna geus tereh. Kitu timbalan Kami, PANGERAN.
13 Nabi-nabi di Samaria katenjo marigawe
dosa, ngawarejang ku ngaran Dewa Baal,
jeung nyasabkeun umat Kami.
14 Tapi nabi-nabi di Yerusalem, dorakana
leuwih ti kitu, jarinah jeung galede bohong. Ka
nu migawe kagorengan, kalah ka ngahatean,
nepi ka taya saurang-urang acan jalma anu
tobat tina dosana. Kadorakaanana ku Kami
disaruakeun jeung urang Sadumu jeung
Gomora.
15 Ku sabab kitu, perkara nabi-nabi di
Yerusalem kieu timbalan Kami, PANGERAN Nu
Maha Kawasa: Eta nabi-nabi rek diparaban
bratawali, jeung diinuman racun, sabab di
sakuliah nagri maranehna geus nyebarkeun
kadorakaan."
16 PANGERAN Nu Maha Kawasa nimbalan
ka urang Yerusalem, "Maraneh ulah rek
ngadenge kana piwejang eta nabi-nabi.
Piwejangna mah garenah, tapi palsu. Anu
diwejangkeunana teh hasil rekaanana
sorangan, lain pangandika Kami.
17 Nu arembungeun ngadenge timbalan
Kami, henteu weleh-weleh diwejang
pisalameteun. Nu barasangkal diwejang yen
moal manggih balahi."
18 Kaula ngomong, "Saenyana eta anu
ngarakukeun nabi teh teu saurang-urang
acan anu nyaho kana rusiah manah

PANGERAN. Teu saurang-urang acan anu
kungsi ngadenge atawa ngaharti atawa
ngaregepkeun pangandika-Na.
19 Maranehna bakal disamber ku angin ribut
bendu PANGERAN.
20 Bendu-Na moal waka eureun sapanjang
sagala pangersa-Na acan kabeh dibuktikeun.
Umat Mantenna kakara bakal ngaharti kana
hal eta di jaman ahir."
21 Kieu timbalan PANGERAN, "Eta jalma-
jalma ku Kami henteu diutus, tapi bet jaradi
nabi. Kami teu mere timbalan naon-naon ka
maranehna, tapi ana maranehna wewejang
sok mamawa ngaran Kami.
22 Ari enya mah nyarahoeun kana rusiah
manah Kami, atuh anu kudu ditepikeun teh
geus tangtu timbalan Kami, sangkan umat
Kami tarobat tina dosana, areureun tina
lampahna nu jahat.
23 Kami teh Allah, aya di mana-mana, lain di
satempat bae.
24 Moal aya anu nyamuni henteu katingali
ku Kami. Na teu nyaraho yen Kami aya di
mana-mana, di sawarga, di bumi?
25 Kami uninga naon anu diwejangkeun
ku maranehna bari ngabohong mamawa
jenengan Kami, jeung magarkeun Kami mere
timbalan dina impianana.
26 Rek nepi ka iraha eta nabi-nabi
teh nyasabkeunana ka umat Kami,

ngawejangkeun bohong ciptaanana
sorangan?
27 Panyangkana, eta impian maranehna teh
bisa dipake nyasabkeun umat Kami, sina
paroho ka Kami, tuluy nyarembah ka Dewa
Baal, kawas karuhunna.
28 Nabi anu meunang impian jeung tuluy
nyaritakeun impianana, kudu nyebutkeun
yen anu dicaritakeunana teh sakadar impian.
Tapi nabi anu meunang timbalan Kami kudu
nerangkeun yen anu dicaturkeunana teh estu
timbalan PANGERAN. Sabab naon patalina
jarami jeung gandum?
29 Pangandika Kami mah ibarat seuneu,
jeung ibarat baliung paranti meulah cadas.
30 Kami ngamusuh ka eta nabi-nabi, anu
ngaku-ngaku nyaturkeun timbalan Kami
padahal nyaturkeun omongan ti pada
baturna.
31 Kami ngamusuh ka eta nabi-nabi anu
ngaku-ngaku nyaturkeun timbalan Kami
padahal nyaturkeun omonganana sorangan.
32 Dengekeun Kami, PANGERAN, rek
ngandika! Kami ngamusuh ka eta nabi-nabi,
anu ngaku-ngaku yen anu diwejangkeunana
teh meunang tina impian, padahal bohong.
Impian-impian bohongna, anu dicaturkeunana
bari gede omong, nyasabkeun umat Kami. Eta
teh euweuh pisan gunana pikeun rahayat, tur
Kami henteu ngutus nu karitu. Kitu timbalan
Kami, PANGERAN."

33 Timbalan PANGERAN ka kaula, "Yermia,
upama aya umat Kami, atawa salah saurang
ti eta nabi-nabi, atawa ti imam, aya nu
nanya ka maneh, Aya pangandika naon ti
PANGERAN? jawab kieu, Maneh ku PANGERAN
rek dipiceun, sabab ngariridu ka Mantenna.
34 Jeung upama aya umat Kami, atawa nabi
atawa imam, anu nyebut-nyebut Kabeubeurat
ti PANGERAN, ku Kami tangtu dihukum katut
sakulawargana.
35 Kuduna nanyakeun ka pada batur
atawa ka dulur teh kieu, Kumaha waleran
PANGERAN? Kumaha pangandika PANGERAN?
36 Ulah nyarebut Kabeubeurat ti PANGERAN,
sabab ka nu nyebut kitu, pangandika Kami
bakal enya-enya jadi kabeubeurat dirina. Eta
jelema-jelema teh geus ngotoran pangandika
Allahna, Allah anu jumeneng, PANGERAN Nu
Maha Kawasa.
37 Yermia, tanyakeun ka eta nabi-nabi,
Kumaha waleran PANGERAN ka aranjeun?
Kumaha pangandika-Na?
38 Upama pangandika Kami ku eta teu
ditarurut jeung disebutkeun Kabeubeurat ti
PANGERAN,
39 bejakeun yen maranehna tangtu ku Kami
diranggeum terus dialungkeun ka nu jauh,
kitu deui ieu nagara, anu ku Kami geus
dibikeun ka maranehna jeung ka karuhunna.
40 Rek sina nanggung kaera jeung kahinaan
sapapanjangna, hamo bisa kapopohokeun."

24

[1] PANGERAN ka kaula nembongkeun
dua karanjang dieusi buah kondang,
diteundeun di hareupeun Bait Allah.
Harita Raja Yoyakin bin Yoyakim raja Yuda
geus ditawan ku Raja Nebukadnesar, ti
Yerusalem diboyong ka Babul, bareng jeung
pamingpin-pamingpin Yuda katut ahli-ahli
jeung tukang-tukang.
[2] Karanjang anu hiji, eusina buah kondang
anu harade pisan, anu asakna pangheulana;
anu hiji deui eusina garoreng pisan, nepi ka
moal beunang didahar.
[3] PANGERAN mariksa ka kaula, "Yermia,
naon eta nu katenjo?" Piunjuk kaula, "Buah
kondang. Anu sae, sae pisan, anu awon,
awon pisan dugi ka moal tiasa kateda."
[4] Timbalana-Na ka kaula,
[5] "Ceuk timbangan Kami, PANGERAN,
Allahna Israil, jalma-jalma anu diboyong ka
Babul teh lir eta buah kondang anu harade,
ku Kami rek diangken deui.
[6] Rek diurus jeung dipulangkeun deui ka ieu
tanah. Rek diadegkeun, moal diruksak deui.
Rek dipelak, moal dirabut.
[7] Rek sina nyongsrong ku hayangna nyaho
yen Kami teh PANGERAN. Ku sabab geus
enya-enya tarobat ka Kami, bakal jaradi deui
umat Kami, Kami Allahna.
[8] Ari Raja Sidkia, raja Yuda, jeung ahli-ahli
politikna, kitu deui sesa-sesa urang Yerusalem
anu araya keneh di ieu tanah, atawa anu

parindah ka Mesir, ku Kami, PANGERAN,
disaruakeun jeung eta buah kondang anu
garoreng nepi ka teu bisa didahar ku
goreng-gorengna.
9 Rek ditinggang ku hiji balahi anu bakal
nimbulkeun kasieun ka sakabeh bangsa di
sadunya. Sina diparoyok, dihihina jeung
digogoreng ku sakabeh jalma, sarta ngaran-
ngaranna bakal diparake sasapaan di unggal
tempat paburencayna.
10 Ku Kami rek sina ditarajang ku perang, ku
kalaparan jeung pagebug, nepi ka moal aya
nu nyesa saurang-urang acan di ieu tanah
anu ku Kami geus dibikeun ka maranehna
jeung ka karuhunna."

25 1 Dina taun kaopat jaman Yoyakim
bin Yosia jadi raja nagri Yuda, kaula
nampa timbalan PANGERAN ngeunaan urang
Yuda. (Harita Nebukadnesar kakara sataun
jadi raja di nagara Babul.)
2 Timbalana-Na ka kaula tea ku kaula
ditepikeun ka urang Yuda jeung urang
Yerusalem, kieu,
3 "Geus dua puluh tilu taun kaula sok
meunang timbalan ti PANGERAN, ti taun
katilu belas Yosia bin Amon jadi raja
nagri Yuda nepi ka poe ieu, sarta sagala
timbalana-Na teu aya anu ku kaula teu
ditepikeun ka aranjeun. Tapi aranjeun tara
pisan malire.

4 Malah sakitu PANGERAN teu petot-petot
ngutus abdi-abdi-Na, nya eta nabi-nabi, kitu
keneh bae aranjeun tara malire.
5 Nabi-nabi teh ngajak sangkan aranjeun
tarobat, ulah marigawe deui kadorakaan,
ulah marigawe deui dosa, supaya bisa tetep
renggenek di ieu tanah, anu ku PANGERAN
dipaparinkeun ka aranjeun jeung ka karuhun,
ngajadi tanah milik anu tetep.
6 Aranjeun dicaram nyembah jeung ngabakti
ka allah-allah sejen, jeung ulah nyarieun
pibendueun PANGERAN nyembah ka berhala
bubuatan sorangan. Lamun aranjeun nurut
mah ku Mantenna ge moal dihukum.
7 Tapi saur PANGERAN ku manten aranjeun
teh arembung ngagugu ka Mantenna.
Aranjeun kalah ka nyieun pibendueuna-Na ku
berhala-berhala nepi ka aranjeun nandangan
hukumana-Na.
8 Ku sabab kitu, ku sabab aranjeun arembung
ngagugu ka Mantenna, kieu pangandika
PANGERAN Nu Maha Kawasa:
9 Kami arek ngadatangkeun jalma-jalma
ti tatar kaler, jeung ngadatangkeun abdi
Kami, Raja Nebukadnesar ti nagri Babul.
Rek dibawa ku Kami ka dieu, sina ngarurug
ka Yuda sapangeusina, kitu deui ka bangsa-
bangsa sakurilingeunana. Ieu bangsa jeung
bangsa-bangsa tatanggana, ku Kami arek
digempur, sina burak-barik sapapanjangna,

jadi hiji kajadian anu matak reuwas jeung
matak sieun. Kitu timbalan Kami, PANGERAN.
10 Sora surakna, sora gumbirana, sarta
sora-sora kabagjaan dina pesta kawin, ku
Kami rek dieuweuhkeun disina jempling.
Damarna moal maranggih minyak, jeung
gandumna bakal beak.
11 Sakuliah tanah ieu bakal ancur, matak
melengek nu nenjo, bangsa-bangsa
sakurilingeunana bakal tarunduk ka raja
Babul, tujuh puluh taun lilana.
12 Sanggeus kitu, nagri Babul oge jeung
rajana bakal dihukum ku Kami ku lantaran
dosa-dosana. Eta nagri rek dibasmi,
dijadikeun ruruntuhan salalanggengna.
13 Babul rek ditinggang ku rupa-rupa bahla,
nya eta sakur bahla anu geus kacatet dina ieu
kitab, anu ku Kami dipake ngancam bangsa-
bangsa, sakumaha anu geus diumumkeun ku
Yermia.
14 Urang Babul sina ngabdi, sina tunduk
ka rupa-rupa bangsa, jeung ka raja-raja
perkasa, babales kalakuanana."
15 PANGERAN, Allah urang Israil, nimbalan
ka kaula, "Tampanan ieu gelas anggur anu
geus dieusi amarah Kami. Bawa ka sakabeh
bangsa, sina diarinum, ka mana bae maneh
dititahna ku Kami.
16 Lamun geus ngarinum ieu, kabeh bakal
sasampoyongan bari teu puguh pipikiran,

geumpeur ku perang anu ku Kami baris
dikeprak sina narajang."
17 Seug eta gelas ku kaula ditampanan ti
panangan PANGERAN, tuluy diasongkeun ka
sakabeh bangsa sina diarinum, ka mana bae
kaula dipiwarang-Na.
18 Anu kudu disina ngarinum teh Yerusalem
jeung sakabeh kota di Yuda, raja-raja
jeung para pamingpinna, sangkan ngajadi
suwung sarta katenjona matak ngenes, sarta
ngaran-ngaranna sina dijarieun sasapaan
sakumaha nu geus bukti tepi ka kiwari.
19 (25:19-26) Nu lian-lianna, anu kudu
nginum tina eta gelas teh, nya eta: raja
Mesir, jeung sakabeh bangsa asing anu
araya di Mesir; sakabeh raja anu di tanah
Us, sakabeh raja bangsa Pelisti di kota-kota
Askelon, Gasa, Ekron jeung sesa kota Asdod;
sakabeh urang Edom, Moab jeung Amon;
sakabeh raja di Tirus jeung Sidon; sakabeh
raja di nagri-nagri tanah basisir Laut Tengah;
sakabeh kota di Dedan, Tema jeung Bus;
sakabeh jelema, bangsa anu buukna dicukur
pondok; sakabeh raja Arab; sakabeh raja
kaom-kaom gurun keusik, sakabeh raja di
Simri, Elam jeung Media; sakabeh raja tatar
kaler, nu dareukeut, nu jarauh, pasusul-susul.
Unggal bangsa di sakuliah jagat kudu sina
ngarinum tina eta gelas. Anu pangpandeurina
kudu nginum teh nya eta raja Babul.
20 (25:19)

21 (25:19)
22 (25:19)
23 (25:19)
24 (25:19)
25 (25:19)
26 (25:19)
27 Geus kitu PANGERAN nimbalan ka
kaula, "Bejakeun ka eta sakabeh yen Kami,
PANGERAN Nu Maha Kawasa, Allah urang
Israil, marentahkeun sangkan maranehna
ngarinum tina eta gelas nepi ka marabok
utah-utahan, nepi ka tingjaloprak teu
bisa carengkat deui, tina sabab perang
anu dikeprak ku Kami sina narajang ka
maranehanana.
28 Upama maranehna narolak arembung
nampanan eta gelas anu diasongkeun ku
maneh, arembungeun nginum, kieu kituh
timbalan PANGERAN Nu Maha Kawasa: Maneh
misti nginum ieu.
29 Anu ku Kami rek mimiti diruksak nya
eta nagri milik Kami sorangan. Samarukna
maranehna mah moal dihukum ku Kami?
Tangtu, tangtu ku Kami dihukum, sabab
perang ku Kami geus dikeprak sina narajang
ka sakabeh bangsa di sakuliah jagat. Kitu
timbalan Kami, PANGERAN Nu Maha Kawasa.
30 Ari maneh, Yermia, umumkeun sakabeh
timbalan anu ku Kami geus diandikakeun.
Bejakeun kieu ka maranehanana, PANGERAN
bakal ngagentra tarik ti sawarga, ngageleger

ti luhur langit. Mantenna bakal ngagaur ka
umat-Na, sosoak saperti jalma keur ngirik
anggur. Kabeh jalma di bumi, bakal ngadenge
gentra-Na,
31 sabab gentra-Na parat ka satungtung
jagat. PANGERAN baris mariksa perkara
bangsa-bangsa. Unggal jalma baris diterapan
hukum, nu jarahat tan wande dipaehan. Kitu
timbalan PANGERAN."
32 Timbalan PANGERAN Nu Maha Kawasa,
hiji bahla jeung angin ribut anu ngahiji ti
saban tungtung jagat, bakal mapay narajang
ka bangsa-bangsa.
33 Dina poe eta, bangke-bangke jalma
anu dibasmi ku PANGERAN nyebar ti
tungtung bumi nepi ka tungtungna deui.
Moal aya anu nyeungceurikan, moal aya
nu ngumpulkeun sumawonna nu ngaruang,
diantep patutumpuk jadi gemuk taneuh.
34 Geura tingjarerit eh para pamingpin!
Geura aluk-alukan eh nu ngarangon umat
Kami! Geura gegerungan bari gugulingan
dina taneuh ngebul. Geus meujeuhna ayeuna
maraneh dipareuncitan jeung dijagal cara
domba.
35 Taya petana maraneh bisa ngejat.
36 (25:36-37) Maraneh bakal sasambat
tingjarerit awahing ku nalangsa, sabab
ku bendu-bendu-Na PANGERAN, bangsa
maraneh dibasmi, nagri maraneh anu sakitu
kertana diburak-barik.

37 (25:36)
38 PANGERAN geus ngantunkeun umat-Na,
lir singa ninggalkeun guhana. Nagri maraneh
jadi kosong urut diamuk ku perang jeung ku
bendu PANGERAN anu ngentab-ngentab.

26

1 Barang Yoyakim bin Yosia jadi raja
Yuda,
2 PANGERAN nimbalan ka kaula. Timbalana-
Na, "Maneh kudu nangtung di buruan Bait
Allah. Sagala timbalan anu geus diandikakeun
ka maneh, umumkeun ka jalma-jalma anu
arek sarembahyang ka dinya ti kota-kota
Yuda. Sakecap ge ulah aya nu tinggaleun.
3 Malakmandar maranehanana daraekeun
ngadenge tuluy tarobat. Upama kitu,
Kami moal tulus ninggangkeun bahla keur
ngabasmi maranehna anu sakitu jarahatna."
4 Kieu deui timbalan PANGERAN anu kudu
ditepikeun ku kaula: "Kami, PANGERAN, geus
mundut maraneh kudu narurut, nya eta kudu
aranut kana pangajaran Kami,
5 sarta kudu ngagarugu kana pitutur
abdi-abdi Kami, nya eta nabi-nabi, anu tara
towong-towong diutus ka maraneh. Tapi
maraneh teu ngagarugu.
6 Ayeuna upama tetep henteu daraek
ngagugu, ieu Bait Allah ku Kami rek
disaruakeun jeung Silo, sarta ngaran ieu kota
bakal dijieun sasapaan ku sakabeh bangsa di
saalam dunya."

7 Anu ngabarandungan kaula cacatur di Bait
Allah nya eta para imam, nabi-nabi, jeung
jalma rea.
8 Barang anggeus kaula ngumumkeun sagala
timbalan PANGERAN tea, maranehna tuluy
nyerek ka kaula bari tingharaok, pokna,
"Dipaehan maneh wani kitu peta!
9 Naon eta teh mamawa jenengan
PANGERAN, nyebut-nyebut ieu Bait Allah
bakal dijadikeun kawas Silo, jeung ieu kota
bakal dibasmi nepi ka moal aya nu nyicingan
deui?" Geus kitu kaula pada ngalingkung.
10 Barang para pamingpin Yuda ngadarenge
hal eta, buru-buru arindit ti karaton raja,
muru ka Bait Allah, tuluy dariuk di Gapura
Anyar.
11 Geus kitu imam-imam jeung nabi-nabi
ngaromong ka para pamingpin jeung ka
jalma rea, kieu, "Ieu jalma manjing dihukum
paeh, lantaran ngomongkeun picilakaeun
kota urang. Bapa-bapa ngadarangu ku anjeun
kumaha omonganana."
12 Ceuk kaula, "Kaula diutus ku PANGERAN.
Mantenna miwarang ngumumkeun kitu,
sakumaha anu kabarandungan tadi, nya eta
kajadian anu bakal ninggang ka ieu Bait Allah
jeung ka ieu kota.
13 Aranjeun kudu ngarobah tabeat jeung
kalakuan, kudu narurut ka PANGERAN, Allah
aranjeun. Upama kitu, Mantenna tangtu

ngarobah pangersa-Na, aranjeun moal jadi
dibasmi.
14 Ayeuna kaula geus aya dina leungeun
aranjeun, mangga teh teuing rek
dikumahakeun oge, kumaha ceuk timbangan
aranjeun bae.
15 Tapi mangka waspada, upama kaula nepi
ka dipaehan, aranjeun katut jalma-jalma
sakota ieu bakal nanggung dosa, maehan
jelema anu teu salah, sabab kaula teh
diutus ku PANGERAN sangkan ngelingan ka
aranjeun."
16 Ceuk para pamingpin, kitu deui ceuk
jalma rea ka imam-imam jeung nabi-nabi,
"Eta jalma teu manjing dihukum paeh,
margi sasanggemna ngabantun pajenengan
PANGERAN Allah urang."
17 Geus kitu aya sababaraha urang kokolot,
ngomong ka nu karumpul,
18 "Hiji mangsa, waktu Hiskia jadi raja Yuda,
Nabi Mika urang Moreset ngawejang kieu ka
rahayat sakumna: Kieu timbalan PANGERAN
Nu Maha Kawasa, Nagri Sion bakal diwuluku
kawas tegalan, Yerusalem bakal runtuh jadi
tumpukan, Bait Allah bakal jadi leuweung.
19 Mika ku Raja Hiskia, kitu deui ku urang
Yuda, henteu dikukumaha. Malah sabalikna,
Raja Hiskia jadi mikasieun ka PANGERAN,
sarta satekah polah ngalap manah Mantenna.
Geuning buktina Allah kersaeun ngarobah
pangersa-Na, henteu cios ninggangkeun

bahla. Ayeuna, upama ieu jelema dihukum
paeh, urang teh sasat ngabahlakeun diri
sorangan."
20 (Harita aya hiji jelema, nya eta Uria bin
Semaya ti Kiryat Yarim, ngawejang cara
Yermia ngeunaan eta kota jeung bangsa,
kalawan nyebut pajenengan PANGERAN.
21 Barang kadangu bejana ku Raja Yoyakim
jeung ku prajurit-prajurit, kitu deui ku para
ponggawa, seug raja teh milari jalan seja
maehan Uria. Tapi kaburu kadenge ku Uria,
seug Uria kabur ka Mesir.
22 Tapi Raja Yoyakim marentah Elnatan bin
Akbor jeung sawatara jelema deui, sina
ngudag Uria ka Mesir.
23 Uria kacerek tuluy dibawa ka Raja Yoyakim,
seug dipaehan, mayitna dialungkeun ka tanah
pakuburan cacah.)
24 Kaula berekah teu sakara-kara, teu kungsi
nemahan pati, henteu kungsi ragrag ka
jalma rea, lantaran ditulungan ku Ahikam bin
Sapan.

27

1 Henteu lila ti sanggeus Sidkia
putra Yosia jadi raja di nagri Yuda,
PANGERAN nimbalan ka kaula,
2 miwarang supaya kaula nyieun sawed tina
kulit, jeung pasanganana tina kayu, sarta
kudu dipake ku kaula dina punduk.
3 Geus kitu PANGERAN miwarang kaula
ngirim pesen pikeun raja-raja di tanah Edom,
Moab, Amon, Tirus jeung Sidon, supaya

ditalatahkeun ka duta-dutana anu keur araya
di Yerusalem, natamu di Raja Sidkia.
4 Kaula ku PANGERAN Nu Maha Kawasa,
Allah Israil, dipiwarang nitah maranehna
ngabejakeun ka rajana masing-masing, yen
PANGERAN geus nimbalan kieu,
5 "Ku daya pangawasa jeung kakuatan anu
maha perkasa, Kami ngadegkeun alam dunya,
manusa, jeung sakabeh sasatoan di sakuliah
jagat. Eta kabeh ku Kami diserenkeun ka hiji
jelema anu ku Kami kapilih.
6 Bangsa maraneh kabeh ku Kami geus
diserenkeun ka abdi Kami, nya eta Raja
Nebukadnesar ti Babul. Malah sato-sato galak
sina taraluk ka manehna.
7 Sakabeh bangsa bakal taluk ka manehna,
malah tuluy tunduk ka anakna jeung ka
incuna, nepi ka cunduk waktuna bangsana
sorangan tijungkel. Bangsana sorangan
ahirna bakal ngawula ka bangsa-bangsa anu
karuat, ka raja-raja anu perkasa.
8 Sanajan kitu, bangsa atawa karajaan
mana bae anu ayeuna embung taluk kana
pamarentahanana, tangtu ku Kami diruksak
ku perang, ku kalaparan jeung ku pagebug,
tungtungna beak sama sakali ditumpes ku
Nebukadnesar.
9 Nu matak ulah palercaya ka nabi-nabi
maraneh, atawa ka nu ngakukeun bisa norah
pikahareupeun, boh ku lantaran meunang
alamat tina impian, boh ku lantaran nyalukan

arwah jalma anu geus paeh, atawa ku sihir,
anu nyaram sangkan maraneh ulah taluk ka
raja Babul.
10 Bohong wungkul panorahna teh, anu bakal
ngalantarankeun maraneh diboyong batur
jauh ti lemah cai, dibuang ku Kami, temahna
tumpes pisan.
11 Sabalikna, bangsa anu daek taluk jeung
ngawula ka raja Babul, ku Kami baris diidinan
tumetep di lemah caina, bisa jongjon hirup
bari ngolah tanahna. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN."
12 Geus kitu kaula mihatur ka Raja Sidkia
raja Yuda, sual eta keneh. Kieu: "Kedah kersa
taluk ka raja Babul, kersa ngabdi ka anjeunna
katut rahayat sadaya, supados salamet.
13 Naha Sang Raja kitu deui rahayat
make kudu tumpes ku perang, atanapi
ku kalaparan, atanapi ku pagebug? Kapan
timbalan PANGERAN oge bakal kitu temahna
bangsa anu embung taluk ka raja Babul teh.
14 Sang raja ulah ngadangu kana omongan
nabi-nabi, anu ngajak ulah taluk ka eta raja.
Bararohong piwejangna eta nabi-nabi teh.
15 Lahiran PANGERAN oge eta nabi-nabi teh
henteu diutus, jadi ngawejangna anu majar
ngabantun pajenengan PANGERAN teh palsu.
Temahna tangtos ku Mantenna dibuang, boh
Sang Raja, boh nabi-nabi tukang ngawejang
bohong tea."

16 Ti dinya ceuk kaula ka imam-imam
jeung jalma rea, kieu timbalan PANGERAN:
"Ulah palercaya ka nabi-nabi anu nujum
yen paparabotan Bait Allah bakal tereh
dipulangkeun ti Babul. Bohong eta teh.
17 Tong dipalercaya! Mending taluk ka raja
Babul, sangkan saralamet! Naha kajeun ieu
kota ruksak burak-barik?
18 Ari enya mah maranehna teh nabi,
jeung lamun enya maranehna ngemban
pangandika Kami, atuh kudu nunuhun ka
Kami, PANGERAN Nu Maha Kawasa sangkan
paparabotan anu ngari keneh di Bait Allah
jeung di karaton raja ulah nepi ka diakut ka
Babul."
19 (27:19-20) (Waktu Yoyakin putra Yoyakim
raja Yuda katut para pamingpin Yuda jeung
para pamingpin Yerusalem ku Nebukadnesar
diboyong ka Babul, barang-barang Bait
Allah aya anu teu milu kabawa, nya eta
pilar-pilar, tahang tambaga, padati-padati,
jeung sajabana deui barang sisimpenan Bait
Allah.)
20 (27:19)
21 "Darengekeun ieu timbalan Kami,
PANGERAN Nu Maha Kawasa, Allah urang
Israil, ngeunaan barang-barang sisimpenan
anu kari di Bait Kami jeung di karaton raja di
Yerusalem:
22 Kabeh bakal diakut ka Babul, tetep di ditu,
nepi ka Kami kersa deui malire. Geus kitu

kakara ku Kami dipulangkeun, terus disimpen
di dieu. Kitu timbalan Kami, PANGERAN."

28

1 Dina taun eta, nya eta taun kaopat
Sidkia jadi raja, dina bulan kalima, aya
hiji nabi ti kota Gibon, nya eta Hananya bin
Asur, ngajak ngomong ka kaula di Bait Allah.
Ngomongna di hareupeun para imam jeung
jalma rea.
2 Carekna, PANGERAN Nu Maha Kawasa,
Allah urang Israil, ngandika kieu, "Kami geus
meunggaskeun kakawasaan raja Babul.
3 Dua taun deui barang-barang Bait Kami
anu ku Nebukadnesar diakut ka Babul, ku
Kami rek dipulangkeun ka ieu tempat.
4 Kitu deui Yoyakin anak Yoyakim raja Yuda,
katut sakabeh urang Yuda anu diboyong ka
Babul, ku Kami bakal dipulangkeun deui ka
dieu. Geus pasti, kakawasaan raja Babul
dipeunggaskeun ku Kami. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN."
5 Tembal kaula, kasaksian ku para imam
jeung jalma rea,
6 "Amin! Mugi leres kitu pangersa
PANGERAN! Kacida kaula ngamuga-mugana,
mugi Mantenna leres ngabuktoskeun panorah
saderek, mulangkeun ti Babul sagala rupi
barang Bait Allah, kitu deui dulur-dulur anu
kapungkur diboyong jaradi tawanan.
7 Nanging kieu pihatur kaula ka saderek kitu
deui ka sadayana.

8 Kapungkur pisan, memeh kaula sareng
memeh anjeun, nabi-nabi ngawarejangna teh
kieu saurna: bangsa rea kitu deui karajaan-
karajaan anu karuat, bakal katarajang ku
perang, ku kalaparan, ku pagebug.
9 Jadi upama aya nabi anu norah
pisalameteun, nembe tiasa disebat nabi
sajati, anu leres-leres diutus ku PANGERAN,
upama panorahna tea bukti."
10 Kek Hananya nyekel kana pasangan dina
punduk kaula, dilaan terus dipinggeskeun,
11 bari pok ngomong ka jalma rea, "Timbalan
PANGERAN, kieu petana Mantenna bakal
minggeskeun pasangan anu diterapkeun ku
Raja Nebukadnesar kana punduk sakabeh
bangsa. Ku Mantenna baris dibuktikeun dua
taun deui." Geus kitu kaula indit ti dinya.
12 Henteu lila ti harita, PANGERAN nimbalan
ka kaula,
13 miwarang nepungan deui Hananya sarta
kudu ngomong kieu, "Pasangan tina kai geus
bisa ku maneh dipinggeskeun, tapi ku Kami
rek diganti ku pasangan tina beusi.
14 PANGERAN Nu Maha Kawasa, Allah urang
Israil nimbalan, yen eta sakabeh bangsa
bakal diterapan pasangan tina beusi, sarta
kabeh sina ngawula ka Raja Nebukadnesar ti
Babul. Malah sato-sato galak oge, timbalan
PANGERAN, sina taraluk ka Nebukadnesar."
15 Eta timbalan ku kaula diomongkeun
ka Hananya, disambung kieu, "Saderek

Hananya! PANGERAN henteu ngutus anjeun.
Jalma rea ku anjeun sina percaya kana
bohong.
16 Ku sabab eta, timbalan PANGERAN, anjeun
ku Mantenna bakal disirnakeun ti dunya.
Memeh tutup taun ieu, anjeun bakal maot,
sabab anjeun ngajak jalma rea ngalawan ka
PANGERAN."
17 Bukti, dina taun eta keneh, dina bulan
katujuh, Hananya maot.

29 1 Kaula nyuratan ka dulur-dulur anu ku
Nebukadnesar diakut ti Yerusalem ka
Babul, nya eta imam-imam, nabi-nabi, para
pamingpin rahayat, jeung nu sejen-sejenna.
2 Nyuratanana sanggeus Raja Yoyakin
diboyong ka Babul jeung ibuna, jeung para
pajabat karaton, para pamingpin Yuda jeung
Yerusalem, ahli-ahli jeung tukang-tukang.
3 Ngirimkeunana dipihapekeun ka Elasa bin
Sapan jeung Gemarya bin Hilkia, utusan
Raja Sidkia raja Yuda ka Babul, ka Raja
Nebukadnesar. Eusina:
4 "Kieu timbalan PANGERAN Nu Maha
Kawasa, Allah Israil, ka sakabeh boyongan,
anu ku PANGERAN dikersakeun jaradi
tawanan Nebukadnesar, diboyong ti
Yerusalem ka Babul. Timbalana-Na:
5 Maraneh kudu nyarieun imah, kudu
bebetah. Kudu ngarebon, hasilna keur
dahareun.

6 Kudu karawin jeung baroga anak. Anak-
anak maraneh oge kudu karawin, sina baroga
anak. Kudu anak baranahan, kudu ngalobaan,
ulah nepi ka mudedes.
7 Kudu digarawe keur kamajuan kota-kota
tempat maraneh ku Kami dibuang. Urang
dinya pangmentakeun berkah ti Kami, sabab
lamun maraneh sarenang, maraneh oge
marilu senang.
8 Kami, PANGERAN, Allah Israil, ngingetan
ka maraneh, ulah beunang kabobodo ku
nabi-nabi anu araya di maraneh, atawa
ku saha bae anu ngaku-ngaku bisa norah
pikahareupeun. Ulah palercaya kana
impian-impianana.
9 Bohong wungkul panorahna teh. Najan
norahna mawa jenengan Kami oge Kami
mah henteu ngutus. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN.
10 Kieu deui timbalan PANGERAN, Upama
di Babul geus jejeg tujuh puluh taun,
Kami tangtu ngalayad ka maraneh, baris
ngabuktikeun jangji seja mulangkeun
maraneh ka lemah cai.
11 Kami henteu samar kana sagala
pikersaeun ka maraneh. Nya eta seja
nyenangkeun, lain rek nyilakakeun. Seja
mere pijamugaeun ka hareup.
12 Geus kitu maraneh, bakal daraek ngumaha
ka Kami. Maraneh tangtu daratang mawa
paneda, ku Kami ge tangtu dimakbul.

13 Maraneh bakal nareangan Kami jeung
tangtu kapanggih, sabab engke mah
neanganana enya-enya terus jeung hate.
14 Tangtu Kami teh pikapanggiheun,
tuluy maraneh ku Kami dipulihkeun deui,
dipulangkeun ka tanah sorangan. Rek
dikumpulkeun ti saban kota, ti saban daerah
tempat maraneh ku Kami dipaburencaykeun,
baris dipulangkeun ka tanah urut maraneh
diboyong ti dinya. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN.
15 Ceuk aranjeun, di Babul teh boga
nabi-nabi ti PANGERAN.
16 Regepkeun ieu timbalan PANGERAN, hal
raja anu marentah di karajaan anu bareto
dirajaan ku Daud, jeung hal jelema-jelema di
kota eta, nya eta dulur-dulur aranjeun anu
henteu milu diakut ka pangbuangan.
17 Kieu timbalan PANGERAN Nu Maha
Kawasa, Maranehna ku Kami arek ditarajang
ku perang, ku kalaparan, jeung ku sasalad,
jeung dianggap lir buah kondang anu geus
kacida barurukna, geus teu beunang didahar.
18 Ku Kami sina diudag-udag ku perang,
ku kalaparan, jeung ku pagebug, nepi ka
bangsa-bangsa saalam dunya sarieuneun
nenjona. Di mana bae, di unggal tempat Kami
ngaburencaykeun maranehna, jalma-jalma
bakal karaget jeung ngarasa sieun, nenjo
kajadian anu karandapan ku maranehna.

Maranehna bakal jadi pamoyokan batur,
ngaran-ngaranna bakal diparake sasapaan.
19 Pangna nepi ka dikitukeun teh lantaran
teu narurut kana timbalan Kami. Sakitu
pangandika Kami tara kendat diamanatkeun
ka abdi-abdi Kami, nabi-nabi, tapi tetep teu
ditarurut.
20 Ari maraneh mah, anu ku Kami dibuang
ka Babul, darengekeun ieu timbalan Kami,
PANGERAN.
21 PANGERAN Nu Maha Kawasa, Allah
Israil, ngandika perkara Ahab bin Kolaya
jeung Sidkia bin Maaseya, anu ka aranjeun
mere panorah palsu bari mawa pajenengan
Mantenna. Timbalana-Na: Eta dua jelema
ku Kami rek diselehkeun kana kakawasaan
Raja Nebukadnesar raja Babul, ku eta bakal
dipaehan hareupeun maraneh.
22 Ana geus kitu, upama ti maraneh anu
diboyong ti Yerusalem ka Babul aya nu
nyumpahan batur, nyumpahanana teh bakal
kieu: Muga-muga maneh ku PANGERAN
dijieun kawas Sidkia jeung Ahab, anu
dipanggang hirup-hirup ku raja Babul.
23 Kitu pinasibeun eta dua jelema, lantaran
pohara dorakana, nyieun dosa anu kacida
pikagirukeunana, jarinah jeung norah bohong
make pajenengan Kami. Peta maranehanana
teh ngalawan kana pangersa Kami. Kami
uninga kalakuanana, sarta Kami anu jadi
saksina. Kitu timbalan PANGERAN."

24 (29:24-25) PANGERAN Nu Maha Kawasa,
Allah Israil, maparin timbalan ka kaula, anu
kudu ditepikeun ka Semaya urang Nehalam.
Eta jelema geus ngirim surat ka nu araya di
Yerusalem, ka Imam Sepanya putra Maaseya,
jeung ka imam-imam sejenna. Eusina
pikiranana sorangan. Kieu eusi suratna ka
Sepanya:
25 (29:24)
26 "Bapa ku PANGERAN parantos dijungjung
jadi imam ngagentos Yoyada. Nya Bapa
ayeuna nu jadi kapala di Bait Allah. Upami
aya jelema burung ngaku-ngaku jadi nabi,
Bapa anu wajib ngarante beuheungna ku
belenggu beusi.
27 Nanging, ku naon margina eta Yermia
urang Anatot, ngomongan ka jalma rea kawas
nabi ku Bapa diantep bae?
28 Kikituanana kedah dieureunkeun, margi
parantos ngomongan ka nu araya di Babul,
carekna, arayana di pangbuangan teh
bakal kacida lamina. Nu mawi carekna,
kudu nyarieun imah, kudu bebetah, kudu
ngarebon, hasilna keur dahareun."
29 Eta surat dibacakeun ka kaula ku Sepanya.
30 Geus kitu PANGERAN nimbalan ka kaula,
31 miwarang ngirimkeun timbalana-Na ka
para buangan di Babul, ngeunaan Semaya.
Kieu timbalana-Na, "Kami, PANGERAN, baris
nyiksa ka Semaya jeung ka turunanana. Eta
jelema ku Kami henteu diutus, tapi geus

ngawejang ka maraneh kawas nabi bae, nepi
ka maraneh percaya kana bohongna.
32 Ku sabab eta, di tengah maraneh moal aya
saurang-urang acan turunanana. Eta jelema
moal bisa hirup lila-lila, moal ngalaman
sagala rupa pibagjaeun anu ku Kami keur
disadiakeun keur umat Kami, sabab geus
ngajak umat Kami ngaralawan ka Kami. Kitu
timbalan Kami, PANGERAN."

30

1 PANGERAN, Allah Israil,
2 nimbalan ka kaula, "Catetkeun
sagala hal anu geus diandikakeun, jieun
buku.
3 Sabab geus meh cunduk kana waktu, Kami
rek ngajait Israil jeung Yuda, umat Kami. Sina
marulang deui ka dieu, tanah milik karuhunna
ti Kami, sina kapimilik deui ku maranehna.
Kitu timbalan Kami, PANGERAN."
4 Kieu timbalan PANGERAN ka urang Israil
jeung urang Yuda,
5 "Aya sora kadangu ku Kami, sora
nu geumpeur, sora nu sieun, nu taya
katengtreman.
6 Geus, geura repeh! Coba pikir, na ari lalaki
osok ngajuru? Parandene katingalina ku Kami,
unggal lalaki pepelengkingan nyarekelan
beuteung, kawas awewe rek ngajuru bae! Ku
naon unggal beungeut sararepa?
7 Enya nyanghareupan mangsa pibahlaeun
tea mah, pibahlaeun gede, taya
babandinganana, anu baris nyorang ka

umat Kami, tapi umat Kami tangtu bisa
luput."
8 Timbalan PANGERAN Nu Maha Kawasa,
"Lamun eta mangsa geus datang, Kami rek
minggeskeun pasangan tina beuheung umat
Kami, rantena diudar. Umat Kami geus teu
kudu ngabdi deui ka bangsa batur.
9 Ngabdina bakal ka Kami, PANGERAN
Allahna, jeung ka hiji jelema turunan Daud,
anu ku Kami rek dibere tahta, jadi raja.
10 Tong sarieun, eh umat Kami! Tong
reuwas-reuwas, eh urang Israil! Maraneh
ku Kami tangtu dijait, rek disusul ka nu
jauh, diala ti pangbuangan. Maraneh tangtu
marulang ka nagri sorangan, hirup dina
kabagjaan, sepi karisi karempan.
11 Tangtu ku Kami diteang, disalametkeun.
Ari bangsa-bangsa, tempat maraneh ku Kami
dipaburencaykeun, eta geus tangtu dibasmi.
Moal, maraneh mah moal dibasmi. Bener
sok dihukum tea mah ku Kami, tapi Kami
ngahukum teh reujeung adil. Kitu timbalan
Kami, PANGERAN."
12 Timbalan PANGERAN ka umat-Na, "Raheut
maneh henteu bisa diubaran, bohak-bohakna
henteu bisa ditambaan.
13 Mana taya anu mirosea, mana kanyeri
taya ubarna, raheutna samar bisa cageur.
14 Kakasih-kakasih geus mopohokeun, geus
teu harayangeun malire. Kami ka maneh
narajang kawas ka musuh, ngahajar bengis

kacida, sabab maneh loba dosa, jarahat
kabina-bina.
15 Meugeus, kanyeri teh ulah dipake
rumahuh, geus taya piubareunana. Mana
disiksa nepi ka kitu ge sabab maneh loba
dosa, jarahat kabina-bina.
16 Tapi ayeuna, anu bareto ngalegleg, bakal
dilegleg. Musuh maneh bakal dibuang. Nu
bareto nganiaya, rek dikaniaya. Anu bareto
ka maneh ngaranjah, bakal aya nu ngaranjah.
17 Maneh ku Kami rek dicageurkeun,
raheutna urang ubaran, najan ceuk musuh,
Sion geus jadi ruruntuhan, enggeus euweuh
anu malire. Kitu timbalan Kami, PANGERAN."
18 Timbalan PANGERAN, "Umat Kami ku Kami
rek dipulihkeun, ka lemburna dipulangkeun,
unggal jelema rek dipikarunya. Yerusalem rek
diadegkeun deui, karatonna diomean.
19 Eusi kotana bakal maruji sukur, sarurak
saruka bungah. Ku Kami rek diberkahan, sina
jembar baranahan, sina meunang kamulyaan.
20 Kakawasaan eta bangsa baris pulih deui,
cara baheula bihari, ngadeg deui, nanjeur
deui. Anu nganiaya ka maranehna, tangtu ku
Kami dihukum.
21 Ari pirajaeunana nya ti bangsana keneh,
pamarentahna nya ti maranehna keneh.
Samangsa-mangsa ku Kami diondang, eta
teh tangtu datang nemonan. Sabab saha nu
wani datang ka Kami, lamun ku Kami henteu
diondang?

22 Maranehna bakal piumateun Kami, Kami
Allahna. Kitu timbalan Kami, PANGERAN."
23 (30:23-24) Benduna PANGERAN lir
topan, budalna lir angin ribut ngagelebug,
nyamberan sirah jalma-jalma jahat. Moal
waka eureun samemeh sagala pangersa-Na
laksana. Hal eta kakara kaharti ku umat-Na
dina mangsa nu bakal datang.
24 (30:23)

31

1 Timbalan PANGERAN, "Bakal cunduk
waktu, Kami jadi Allah panutan
sakabeh kaom Israil, Israil jadi umat Kami.
2 Eta bangsa anu geus luput tina bahya maot,
waktu di gurun keusik ku Kami dipikawelas.
Ana eta urang Israil harayang ngareureuh,
3 ti nu jauh ge Kami nembongan ka
maranehna. Eh urang Israil, salawasna ge
Kami nyaah ka maraneh teh, nu matak ngan
deudeuh bae.
4 Maraneh rek dibangun deui, bakal narabeuh
deui genjring, suka-suka ngarigel.
5 Bakal ngebon deui anggur di unggal pasir
di Samaria, asal daraek melak, hasilna tangtu
kapuluk.
6 Mangsana tangtu datang, nu karemit di
pasir-pasir Epraim bakal cumeluk, Hayu urang
nanjak ka Sion, ngadeuheus ka PANGERAN,
Allah panutan urang."
7 Timbalan PANGERAN, "Geura ngarawih,
sing gumbira, keur Israil, bangsa anu
panggedena. Nyanyikeun lagu pamujina,

PANGERAN ngajait umat-Na, nyalametkeun
nu sesana.
8 Maranehna ku Kami rek dicokot ti tanah
kaler, dikumpulkeun ti unggal tungtung
jagat. Nu lalolong, nu lalumpuh, moal kari,
teu tinggaleun nu rareuneuh, jeung anu
sabroleun ngajuru. Maranehna pijadieun deui
bangsa gede.
9 Mun ku Kami geus ditungtun diajak balik,
umat Kami bakal nepi ka careurik, bari
mumuntang ka Kami. Ku Kami rek ditungtun
ka walungan-walungan, enggon cai, make
jalan anu genah, nu moal matak titajong.
Pikeun Israil, Kami teh lir bapa, Epraim teh
anak Kami anu cikal."
10 Timbalan PANGERAN, "Eh bangsa-bangsa,
darengekeun Kami! Umumkeun timbalan
Kami ka tanah-tanah basisir anu jarauh.
Umat Kami anu ku Kami dipaburencaykeun,
ayeuna rek dikumpulkeun, rek dijaga, lir
domba dijaga ku nu ngangonna.
11 Urang Israil ku Kami geus dimerdekakeun,
leupas tina genggeman hiji bangsa anu kuat.
12 Bakal daratang ka Gunung Sion,
ngararawih galumbira, barungah mareunang
berkah, teu kurang gandum, anggur jeung
minyak jetun, teu kurang ingon-ingon, domba
jeung sapi. Kakayaan maranehna ibarat
kebon teu kurang cai, sagala kaperluanana
nyampak.

13 Mojang-mojangna bakal ngarigel, jaligrah,
kolot, ngora, galumbira. Ku Kami rek
dibeberah, sina paler kasedihna, leungit
susah tinggal bungah.
14 Para imamna sina loba rejekina. Sagala
pangabutuh umat Kami, ku Kami bakal
dicukup. Kitu timbalan Kami, PANGERAN."
15 Timbalan PANGERAN, "Di kota Ramah aya
anu jejeritan, nu ceurik aluk-alukan, henteu
beunang diupahan: Rahel nyeungceurikan
anak-anakna anu enggeus teu araya.
16 Geus, geura repeh, susutan cipanon. Eta
pangorbanan maneh moal percumah, aya
ganjaranana, tur barudak teh bakal bisa
marulang deui ti tanah musuh-musuhna.
17 Jaga maneh tangtu senang, barudak
tangtu marulang. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN.
18 Urang Israil ku Kami kadangu sasambat
mani sesegruk, Duh Gusti, abdi-abdi lir sapi
anu atah warah, lajeng ku Gusti diwulang,
diajar nurut. Mugi abdi sadaya dicandak
mulang, sumeja tobat ka Gusti, PANGERAN,
Allah abdi sadaya.
19 Abdi-abdi parantos mungkur ti Gusti,
ayeuna nyuhunkeun ditampi deui. Saparantos
ku Gusti dipeperih, bati ngaheluk sareng
ngaheruk, isin ku kalakuan anu hina, emut
kana dosa-dosa waktos keur ngora.
20 Eh Israil, maneh teh anak Kami kakasih,
anak anu pangdipikanyaahna. Mun keur

nyebut ngaran maneh, pikir henteu weleh
ngait, hate teu weleh cumantel. Kami seja
mikawelas.
21 Geura pasang ciri-ciri jeung tanda-
tanda jalan, panggihkeun jalan nu bareto
ditinggalkeun. Geura mulang, Israil, geura
mulang, geura baralik, ngeusian deui
kota-kota, nu bareto ditinggalkeun.
22 Rek nepi ka iraha mundur maju bae, eh
umat anu teu satia? Kami geus nyiptakeun hal
anyar jeung teu lumrah, sarua teu lumrahna
jeung awewe nangtayungan lalaki."
23 PANGERAN Nu Maha Kawasa, Allah Israil,
ngandika, "Upama eta bangsa ku Kami geus
diadegkeun deui di lemah caina, di tanah
Yuda jeung di saban kotana, jalma-jalma
bakal nyarebut deui: Sing diberkahan ku
PANGERAN, gunung karamat di Yerusalem,
panglinggihan Mantenna nu suci.
24 Tanah Yuda jeung kota-kotana bakal
diareusian deui. Jalma-jalmana aya nu tani,
aya nu miara ingon-ingon.
25 Anu geus carape beak tanaga sina
jaragjag deui, anu geus langlayeuseun sina
sareubeuh dahar.
26 Engke mah maranehna bisa ngucap, Ah
rek sare, ambeh isukna jagjag.
27 Kami PANGERAN, jangji, tanah Israil jeung
Yuda sina pinuh ku pangeusina, jelema jeung
ingon-ingon.

28 Bareto maranehna ku Kami dicabut,
dirabut, dialungkeun, digempur, dibongkar,
engke mah ditangtungkeun deui.
29 Dina mangsa eta, moal aya nu ngucapkeun
babasan: Bapa nu ngadahar buah haseum,
anak nu ngarasa linu.
30 Sabab, saha nu ngadahar buah ngora, nya
manehna nu linu huntuna. Saha anu boga
dosa, nya manehna anu keuna ku balukarna."
31 Timbalan PANGERAN, "Mangsa eta, Kami
jeung urang Israil kitu deui jeung urang Yuda,
rek ngayakeun perjangjian anyar.
32 Ieu perjangjian anyar, beda ti perjangjian
heubeul, anu dijieun jeung karuhunna waktu
ku Kami ditungtun kaluar ti Mesir. Jaman
harita mah sakitu Kami jeung maranehna teh
lir salaki jeung pamajikan, eta perjangjian
teu ditarurut.
33 Perjangjian nu anyar mah bakal kieu:
Hukum Kami baris dipatri dina sanubarina,
ditulis dina hatena. Kami nu jadi Allahna,
maranehna nu jadi umatna.
34 Jadi engke mah maranehna geus teu perlu
silih papatahan nganyahokeun ka PANGERAN,
sabab saban jalma, ti nu leutik nepi ka
nu gede, tangtu dihampura dosa-dosana,
kadorakaanana moal diinget-inget deui ku
Kami. Kitu timbalan Kami, PANGERAN."
35 PANGERAN ngayakeun panonpoe, pikeun
nyaangan ti beurang, ngayakeun bulan
jeung bentang-bentang, pikeun nyaangan

ti peuting. Mantenna anu ngaduk-ngaduk
laut, sina jumegur gumuruh. Ari jenengan
Mantenna: PANGERAN Nu Maha Kawasa.
36 Tah eta, Mantenna, ngajangji kieu:
Sapanjang ngadeg keneh tata alam, tetep
Israil ngajadi bangsa.
37 Lamun sakubeng langit geus bisa kaungsi,
lamun dasar-dasar jagat geus bisa dijajah,
kakara Mantenna tega miceun bangsa
Israil, lantaran dosa-dosana. Kitu timbalan
PANGERAN.
38 "Waktuna geus tangtu cunduk," timbalan
PANGERAN, "Yerusalem baris diadegkeun deui
jadi kota tempat Kami, ti Munara Hananel di
beulah kulon, nepi ka Gapura Juru.
39 Ari wawatesanana baris terus nyambung
ti dinya, ti beulah kulon kebat ka pasir Gareb,
terus ngurilingan Goa.
40 Ari lebakna sakurilingna, tempat paranti
nguburkeun anu paraeh jeung dijadikeun
pamiceunan runtah, kitu deui tegalan-tegalan
tonggoheun Walungan Kidron, terus nepi ka
Gapura Kuda beulah wetan, rek dijadikeun
tempat karamat Kami. Eta kota moal aya
deui anu bakal ngaruksak sumawonna nu
ngaburak-barik."

32 1 Dina taun kasapuluh Sidkia jumeneng
raja Yuda, meneran taun kadalapan
belas Nebukadnesar jumeneng raja di Babul,
PANGERAN nimbalan ka kaula.

2 Harita balad raja Babul keur ngagempur
Yerusalem. Ari kaula harita teh keur dikerem
di jero tutupan di buruan karaton raja,
3 keur dipanjara ku Raja Sidkia. Anjeunna
teu raoseun manah, pedah kaula nepikeun
pangandika PANGERAN anu kieu, "Ieu nagara
ku Kami rek diselehkeun ka raja Babul.
4 Ari Raja Sidkia moal bisa lolos, bakal
beunang ku raja Babul, sina paadu beungeut
jeung eta raja, sina palemek adu hareupan.
5 Sidkia bakal dibawa ka Babul, rek diantep
sina di ditu nepi ka diteang ku Kami. Najan
upama manehna ngalawan ge ka urang Babul,
moal hasil. Kitu timbalan Kami, PANGERAN."
6 (32:6-7) PANGERAN nimbalan yen rek aya
nu datang ka kaula, nya eta Hanamel, anak
paman Salum, rek nawarkeun lahanna anu di
Anatot, di wilayah tanah Binyamin, dumeh
kaula barayana nu pangdeukeutna, jeung
boga hak meuli eta lahan.
7 (32:6)
8 Nyata sakumaha timbalan PANGERAN,
Hanamel nepungan kaula di buruan karaton,
nawarkeun lahanna. Geus kitu mah kaula
yakin, yen enya PANGERAN ngandika kitu.
9 Seug lahan teh dibeuli ti Hanamel, duitna
ditimbang. Hargana teh tujuh belas gebleg
perak.
10 Surat jual-beulina ku kaula ditanda,
kalawan make saksi-saksi, tuluy duitna
ditimbang dina timbangan.

11 Surat jual-beulina tea duanana dicekel ku
kaula, boh anu disegel, anu dieusi katangtuan
jeung sarat-sarat, boh salinanana anu teu
make segel.
12 Duanana ku kaula diserenkeun ka Baruk
bin Neria, incuna Mahseya. Diserenkeunana
kasaksian ku Hanamel jeung ku saksi-saksi
anu marilu nanda dina eta surat jual-beulina,
kitu deui ku nu sejen nu araya di dinya.
13 Geus kitu kaula ngomong ka Baruk,
hareupeun maranehna,
14 "Timbalan PANGERAN Nu Maha Kawasa,
Allah Israil, urus ku anjeun ieu surat-surat
teh, anu disegel jeung salinanana anu teu
disegel, simpen dina goci supaya tahan
taunan.
15 PANGERAN Nu Maha Kawasa, Allah Israil,
geus ngandika yen imah-imah, lahan-lahan
jeung kebon-kebon anggur di ieu tanah, bakal
dibareulian deui."
16 Sanggeus masrahkeun eta surat jual-beuli
ka Baruk, kaula tuluy neneda,
17 "Nun PANGERAN Nu Maha Agung, Gusti
ngadamel bumi sareng langit ku pangawasa
sareng kakiatan tanpa tanding; kanggo Gusti
mah teu aya perkawis anu bangga.
18 Gusti tara kendat nganyatakeun welas
asih ka mangrebu-rebu jalma. Sawangsulna
ngahukum jalma-jalma ku margi dosa
kolot-kolotna. Gusti teh Allah nu agung
sareng perkasa, PANGERAN Nu Maha Kawasa.

19 Bijaksana nya tarekah, araheng nya
dadamelan. Maha uninga kana laku lampah
manusa, ngaganjar jalmi satimpal sareng
lampahna.
20 Baheula, di Mesir, Gusti ngadamel
rupi-rupi mujijat, rupi-rupi kaahengan, malah
dugi ka ayeuna pisan, boh di Israil, boh di
bangsa-bangsa sanes, dugi ka jenengan Gusti
kamashur di mana-mendi.
21 Eta mujijat-mujijat sareng kaahengan-
kaahengan, anu dipikagimir ku musuh, ku
Gusti dianggo nganyatakeun pangawasa
sareng kakiatan, kanggo ngaluarkeun umat
Gusti, Israil, ti Mesir.
22 Eta umat ku Gusti dipaparin ieu tanah
anu makmur sareng subur, luyu sareng jangji
Gusti ka karuhunna.
23 Nanging saparantos maranehna
darongkap sareng ngamilik ieu tanah, ka
Gusti henteu narurut, hirupna nyimpang tina
piwulang Gusti. Parentah sareng papakon ti
Gusti teu dilampahkeun. Kitu nu mawi ku
Gusti sina nandangan rupi-rupi kacilakaan.
24 Ieu kota parantos dilingkung ku tanggul-
tanggul, dikepung ku urang Babul, bade
direbut. Maranehna parantos ngambreg. Ieu
kota nuju diambreg ku perang, ku kalaparan,
sareng ku panyakit, tangtos ku musuh bakal
karebut. Saleresna pisan, sagala timbalan
Gusti parantos ngajadi.

25 Parandene, nun PANGERAN Nu Maha
Agung, dina kaayaan ieu kota parantos
tangtos karebut ku urang Babul, Gusti bet
miwarang abdi meser lahan, tur nganggo
saksi sagala."
26 Ti dinya PANGERAN ngawaler,
27 "Kami teh PANGERAN, Allah sakabeh
manusa. Pikeun Kami taya perkara nu
bangga.
28 Ieu kota memang ku Kami rek diselehkeun
ka Raja Nebukadnesar jeung baladna, ku eta
bakal direbut.
29 Terus disundut ku seuneu, dihuru nepi
ka rata jeung taneuh, kitu deui imah-imah
anu ngahudang amarah Kami, anu loteng-
lotengna diparake ngukus ka Dewa Baal,
jeung diparake nyaricikeun anggur, sasajen
ka allah-allah sejen.
30 Geus ti mimiti keneh, ti barang aya
sajarahna, kalakuan urang Israil jeung urang
Yuda teh matak pikaijideun Kami, matak
ngahudang amarah bae.
31 Ti barang ieu kota ngadeg, jelema-
jelemana mutuh matak kesel hate, matak
jengkel bae. Mana ku Kami dipastikeun rek
diruksak,
32 lantaran nya urang Yuda, nya urang
Yerusalem, katut raja-rajana, para
pamingpinna, para imamna jeung nabi-
nabina, geus kabina-bina dosana.

33 Geus naronggongan ka Kami. Dileukeunan
diwurukan ge weleh henteu ngadarenge,
piwuruk Kami teu diparake.
34 Malah-malah nepi ka nareundeun arca-
arca brahala pikaijideun di Bait Kami. Gedong
paranti ngabakti ka Kami teh dirurujit.
35 Jaba ti kitu, nyarieun altar di Lebak
Hinom jeung nyarembah Dewa Baal,
diparake ngaduruk anak-anakna awewe
lalaki, dikurban-kurbankeun ka Dewa
Molok. Padahal Kami mah ulah-bon nepi ka
marentahkeun kitu, teu asup-asup acan kana
pikiran ngudukeun kitu ka maranehna, atawa
nitah Yuda nyieun dosa."
36 PANGERAN, Allah Israil nimbalan, "Yermia,
ayeuna ceuk jalma-jalma, ieu kota geus
tangtu karebut ku raja Babul, lantaran
diambreg ku perang, ku kalaparan, jeung
ku panyakit. Ayeuna regepkeun, Kami arek
nimbalan.
37 Jalma-jalma anu bareto waktu Kami
keur jengkel dipabalencarkeun, ku Kami
rek dikumpulkeun ti saban nagri tempat
pabalencarna, rek dibawa mulang deui ka ieu
tempat, sina jarongjon hirupna.
38 Sina jaradi umat Kami, Kami Allahna.
39 Rek sina saniat, sahate dina hirupna, nya
eta: Hormat ka Kami saumur-umur, sangkan
jamuga dirina, jamuga anak-anakna.
40 Kami rek ngayakeun hiji perjangjian
jeung maranehna anu umurna langgeng.

Maranehna moal pegat-pegat disenangkeun,
jeung sina sarieun ku Kami kalawan hate
gembleng, sina ulah nyalingkir deui ti Kami.
41 Kami suka nyenangkeun ka maranehna,
sina tetep-tumetep di ieu tanah.
42 Lamun Kami bareto ka ieu bangsa
mere balahi, ayeuna arek mere rupa-rupa
kabagjaan, sakumaha jangji Kami tea.
43 Ayeuna ceuk maranehna ieu tanah
tangtu jadi kawas tegal suwung, sepi taya
pangeusina, taya jalma taya sato, tuluy
dijabel ku urang Babul. Saenyana lahan-lahan
di ieu tanah kabeh oge bakal dibeuli deui.
44 Dibareulian ku rahayat make surat
jual-beuli anu disegel, ditanda lengkep jeung
saksi-saksi, nya eta lahan-lahan di wilayah
tanah Binyamin, di desa-desa sakurilingeun
Yerusalem, di kota-kota tanah Yuda, di
kota-kota pagunungan, di suku-suku gunung,
jeung di pakidulan tanah Yuda. Jalma-jalma
teh ku Kami rek dipulangkeun deui ka ieu
tanah lemah caina. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN."

33 1 Sabot ditutup keneh di jero panjara
buruan karaton, kaula meunang deui
timbalan ti PANGERAN.
2 PANGERAN, anu ngadamel bumi, anu
ngawujudkeun jeung ngadegkeunana,
nimbalan ka kaula. Mantenna, PANGERAN,
nimbalan kieu,

3 "Sambat Kami, tangtu Kami ngawalon.
Maneh rek dibere nyaho perkara-perkara anu
ajaib, anu araheng, anu tangtu maneh mah
acan nyaho.
4 Kami, PANGERAN, Allah Israil, mere nyaho
yen imah-imah di Yerusalem jeung karaton
raja di Yuda bakal dibongkaran pikeun
nguatan pertahanan tina kepungan jeung
panarajang musuh.
5 Sawareh bakal barijil ngayonan urang
Babul, tapi cumah. Urang Babul malah
bakal ngeusian imah-imah di ieu kota ku
mayit jalma-jalma anu ku Kami memang
rek dibasmi, bawaning Kami ambek jeung
napsu. Kami geus teu hayang nenjo ieu kota,
lantaran kalakuan jalma-jalmana jarahat.
6 Tapi sanajan kitu ge ieu kota katut
rahayatna tangtu bakal dipulihkeun sina
menyat deui, sina talengtrem hirupna,
jongjon ngahenang-ngahening.
7 Yuda jeung Israil sina makmur, baris
dibangun deui ku Kami, sina pulih saasalna.
8 Dirina sina bararesih, suci tina dosa urut
ngalawan ka Kami. Dosa-dosana jeung
kalakuanana ngabarontak ka Kami rek
dihampura.
9 Yerusalem rek dijadikeun sumber
kabagjaan, sumber kamulyaan jeung
sumber kamashuran Kami. Unggal bangsa di
dunya, asal ngadenge beja yen Kami melak
rupa-rupa kahadean keur urang Yerusalem

sarta ngamakmurkeun ieu nagara, bakal
tingdaregdeg pinuh ku kasieun."
10 Timbalan PANGERAN, "Ceuk jalma-jalma,
ieu tempat jeg tegalan anu suwung, euweuh
eusina, teu jalma teu sato. Memang,
kota-kota tanah Yuda jeung jalan-jalan
Yerusalem kosong molongpong taya eusina,
teu jalma teu sato.
11 Tapi eta tempat-tempat teh bakal
haneuteun deui, rame ku sora kasukaan
jeung kagumbiraan sarta sora kabagjaan
pesta kawin. Maneh bakal ngadenge
jalma-jalma nyaranyi waktu marawa kurban
sukur ka Bait Kami, pokna, Puji sukur hatur
nuhun kana kasaean PANGERAN Nu Maha
Kawasa, anu langgeng mikaasih. Ieu tanah
ku Kami rek dimakmurkeun sakumaha asalna
deui. Kitu timbalan Kami, PANGERAN."
12 PANGERAN Nu Maha Kawasa nimbalan,
"Ieu tanah, anu ayeuna mah bleg tegalan
suwung euweuh naon-naonna, teu jalma teu
sato, bakal pinuh deui ku sampalan-sampalan
paranti ngencarkeun domba.
13 Di kota-kota pagunungan, di kota-kota
suku gunung, di pakidulan tanah Yuda,
di tanah bilangan Binyamin, di desa-desa
sakurilingeun Yerusalem, jeung di kota-kota
satanah Yuda, pangangon-pangangon bakal
marilang deui domba, ingon-ingon akuanana.
Kitu timbalan Kami, PANGERAN."

14 Timbalan PANGERAN, "Tangtu cunduk
kana waktu, Kami ngabuktikeun jangji ka
urang Israil jeung urang Yuda.
15 Harita Kami baris ngangkat hiji jalma anu
ibadah, turunan Daud, dijenengkeun Raja.
Ngarajaanana di sakuliah ieu tanah, bakal
ngajalankeun anu sabenerna, luyu sakumaha
kuduna.
16 Urang Yuda jeung urang Yerusalem bakal
disalametkeun, hirup dina kasenangan. Ari
pingaraneun kotana: PANGERAN Kasalametan
Urang.
17 Kami PANGERAN, jangji: ti turunan Daud
salawasna aya nu bakal jadi raja di Israil,
18 ari ti kaom Lewi salawasna bakal aya
nu jaradi imam, anu bakal ngalalayanan
Kami, ngurus kurban-kurban beuleuman,
kurban-kurban gandum, jeung kurban-kurban
peuncitan."
19 Timbalan PANGERAN ka sim kuring,
20 "Kami geus nyieun hiji perjangjian pikeun
nangtukeun beurang jeung peuting, sangkan
boh beurang boh peuting daratangna cocog
dina waktu giliranana, supaya eta perjangjian
ulah nepi ka teu ditetepan.
21 Sarua keneh maksudna jeung eta, Kami
geus nyieun hiji perjangjian pikeun abdi Kami
Daud, yen ti turunanana salawasna bakal aya
saurang anu jadi raja. Kitu deui ka kaom
Lewi, Kami nyieun perjangjian yen nu bakal

jaradi imam purah ngabakti ka Kami teh ti
kaomna. Eta perjangjian moal pegat.
22 Turunan abdi Kami, Daud, jeung turunan
imam-imam kaom Lewi, rek sina loba
kabina-bina, ibarat bentang-bentang di langit
atawa keusik di basisir, pamohalan bisa
kaitung."
23 Timbalan PANGERAN ka kaula,
24 "Maneh terang kumaha omong jalma-
jalma hal Israil jeung Yuda? Ceuk maranehna,
eta dua sadulur teh geus ditoker ku Kami.
Eta umat Kami ku maranehna kacida
direndahkeunana, geus teu dianggap bangsa.
25 Tapi Kami, PANGERAN, geus nyieun hiji
perjangjian ngeunaan beurang jeung peuting,
jeung hukum-hukum anu ngatur bumi jeung
langit.
26 Sakumaha pastina eta perjangjian Kami,
nya kitu pisan Kami baris miara perjangjian
ngeunaan anak incu Yakub jeung anak incu
abdi Kami, Daud. Kami rek ngangkat hiji
turunan Daud, anu bakal ngatur turunan
Ibrahim, turunan Ishak, jeung turunan Yakub.
Kami seja mikawelas deui ka umat Kami, sina
mukti sarenang deui."

34 1 PANGERAN nimbalan ka kaula.
Harita Yerusalem jeung kota-kotana
anu dareukeut keur ditempuh ku Raja
Nebukadnesar jeung baladna ti Babul,
dibantu ku pasukan-pasukan bangsa-bangsa
jeung seler-seler bangsa patalukanana.

2 PANGERAN, Allah Israil, miwarang kaula
ka Raja Sidkia raja Yuda, ngunjukkeun
pangandika-Na, kieu, "Kami PANGERAN,
rek nyelehkeun ieu kota ka raja Babul, sina
dihuru.
3 Maneh moal bisa luput, tangtu ditangkep
tuluy diselehkeun, bakal paadu beungeut
paadu lemek jeung manehna, tuluy diboyong
ka Babul.
4 Sidkia, regepkeun ieu pangandika Kami
ngeunaan diri maneh. Maneh moal paeh ku
lantaran perang.
5 Bakal paeh teh dina waktu anu rineh,
tur dikuburkeunana ge dikukusan, moal
beda ti karuhun-karuhun maneh anu jaradi
raja samemeh maneh, dikuburkeunana
dikukusan ku rahayat. Maneh oge bakal
dicaleungceurikan ku rahayat, dipidangdam,
Raja urang pupus! Kitu timbalan Kami,
PANGERAN."
6 Seug eta timbalan teh ku kaula diunjukkeun
ka Raja Sidkia di Yerusalem.
7 Harita eta kota teh keur digempur ku balad
raja Babul. Eta pasukan ngagempur oge kota
Lakis jeung Aseka, dua kota benteng anu aya
keneh di tanah Yuda.
8 Raja Sidkia jeung urang Yerusalem tadina
geus rempug baris ngamerdekakeun
9 bangsa Ibrani anu jaradi abid maranehna,
boh nu lalaki boh nu awewe, supaya saurang

ge ulah aya urang Israil anu boga jalma
beulian sasama bangsana.
10 Boh rahayat boh para pamingpin, kabeh
geus satuju ngamerdekakeun para abid moal
aya anu dijadikeun abid deui. Tuluy abid-abid
teh dimerdekakeun.
11 Tapi ahir-ahir pikiranana rarobah,
abid-abid teh dicarokot deui, dipaksa kudu
ngawula deui.
12 Ku sabab kitu PANGERAN,
13 Allah Israil, nimbalan ka kaula kudu
ngomong kieu ka maranehna, "Bareto Kami
nyieun perjangjian ka karuhun maraneh,
basa dijait ti Mesir, jeung dimerdekakeun tina
kerja paksa. Maranehna ku Kami diparentah,
14 yen unggal-unggal tujuh taun kudu
ngamerdekakeun abid bangsa Ibrani anu
ngawulana geus genep taun. Tapi eta
parentah ku karuhun maraneh teu dipirosea,
timbalan Kami teu ditarurut.
15 Ari maraneh, kakara oge genep poe ka
tukang baroga niat jeung kalakuan anu
nyenangkeun Kami. Nya eta, kabeh akur
rek ngamerdekakeun sasama bangsa Israil,
malah make jangji di payuneun Kami di Bait
Allah, di gedong paragi babakti ka Kami.
16 Kari-kari kabeh rarobah deui pikiran. Abid-
abid anu geus ngarasa garenah pikiranana
dumeh anu dicileukna geus tinekanan, ku
maraneh dicokot deui, dipaksa kudu ngawula
deui.

17 Ku sabab eta, Kami, PANGERAN arek
tandes: Maraneh teu narurut ka Kami.
Maraneh teu jadi ngamerdekakeun sasama
bangsa Israil. Hade kitu oge, heug, maraneh
ku Kami rek dimerdekakeun: merdeka milih
pipaeheun ku perang, ku pagebug, atawa ku
kalaparan. Unggal bangsa sina gimir ku peta
Kami ka maraneh.
18 (34:18-19) Para ponggawa Yuda jeung
Yerusalem, bareng jeung para ponggawa
karaton, para imam jeung para pamingpin,
geus motong sapi jalu, awakna dibeulah dua,
diteundeun pagigir-gigir, tuluy maranehna
laleumpang di antara eta dua beubeulahan
awak sapi, tanda yen geus ikrar jangji
ka Kami. Kari-kari eta jangji dilanggar,
sarat-saratna teu dihargaan. Ku sabab kitu
maranehna ku Kami rek dijieun kawas eta
sapi.
19 (34:18)
20 Rek diselehkeun ka musuhna, baris tuluy
diparaehan, mayit-mayitna bakal diharakanan
ku manuk jeung ku sato-sato galak.
21 Sidkia, raja Yuda, jeung para ponggawana,
eta oge rek diselehkeun ka balad Babul, anu
geus ngeureunan perangna.
22 Eta ku Kami rek dititah baralik deui
ka dieu, sina narajang deui ieu kota,
sina dirampas tuluy dihuru rata jeung
taneuh. Kota-kota tanah Yuda ku Kami
rek disuwungkeun sina jadi gurun keusik,

moal aya nu nyicingan. Kitu timbalan Kami, PANGERAN."

35 [1] Waktu Yoyakim putra Yosia jadi raja
di nagara Yuda, PANGERAN nimbalan
ka kaula,
[2] "Tepungan anak incu Rekab, ajak ngomong.
Bawa ka Bait Allah, asupkeun ka salah sahiji
kamar, tuluy suguhan anggur."
[3] Seug saanak incu Rekab, nya eta:
Yaasanya anak Yermia bin Habasinya
jeung dulur-dulurna katut anak-anakna
masing-masing
[4] ku kaula diajak ka Bait Allah, dibawa
asup ka kamar murid-murid Nabi Hanan
bin Yigdalya, pernahna luhureun kamar
Maaseya bin Salum, hiji ponggawa penting
di Bait Allah, deukeut ka kamar-kamar para
ponggawa sejenna.
[5] Kaula natakeun gelas jeung anggurna dina
hiji wadah. "Mangga ngaraleueut," ceuk kaula
ka maranehna.
[6] Ari jawabna, "Kaula sadaya tara nginum
anggur. Karuhun kaula sadaya, Yonadab bin
Rekab, ngalarang yen kaula sadaya nya kitu
deui turunan, teu kenging nginum anggur.
[7] Kajabi ti kitu anjeunna ngalarang, yen kaula
sadaya teu kenging ngadamel rorompok,
teu kenging pepelakan, teu kenging ngebon
anggur atanapi meser kebon anggur.
Anjeunna miwarang supaya kaula sadaya

caricing di kemah bae, supados kenging cicing
di ieu nagri, hirup sapertos urang asing.
8 Sagala rupi amanat Yonadab ku kaula
sadaya ditumutkeun. Kaula sadaya saanak
rabi, nu lalaki, nu awewe, tara pisan nginum
anggur,
9 (35:9-10) tara nyieun rorompok keur
imah-imah, cicing mung di kemah, teu gaduh
kebon anggur, teu gaduh lahan, tara melak
gandum, tumut kana amanat Yonadab.
10 (35:9)
11 Mung waktos Raja Nebukadnesar nempuh
ieu kota, kaula sadaya ngungsi ka Yerusalem,
nyingkiran balad Babul sareng balad urang
Siria. Kitu margina dina waktos ieu aya di
Yerusalem."
12 (35:12-13) Geus kitu PANGERAN Nu
Maha Kawasa, Allah Israil, nimbalan ka
kaula, miwarang nepungan urang Yuda jeung
urang Yerusalem, nepikeun timbalan kieu,
"Kami, PANGERAN, rek nanya. Naha ku naon
maraneh teu daraek ngadenge, teu narurut
kana parentah Kami?
13 (35:12)
14 Anak incu Yonadab mah narurut kana
larangan teh, ceuk karuhunna teu meunang
ngarinum anggur, nepi ka kiwari tara
ngarinum anggur. Ari maraneh, sakitu geus
sering ku Kami digeuing teu narurut bae.
15 Teterusan ku Kami dibere nabi, abdi-abdi
Kami anu ngelingan sangkan maraneh eureun

tina lampah goreng, sangkan hade kalakuan.
Ceuk nabi-nabi ulah muja ulah nyembah ka
allah-allah sejen, sangkan bisa tetep tumetep
di tanah paparin ti Kami ka karuhun maraneh
jeung ka maraneh, maraneh tetep bae teu
narurut ka Kami, henteu malire.
16 Anak incu Yonadab narurut kana parentah
karuhunna, ari maraneh mah ka Kami henteu
narurut.
17 Ku sabab kitu, maraneh urang Yuda jeung
urang Yerusalem, rek digebruskeun kana
rupa-rupa kacilakaan anu ku Kami geus
didawuhkeun tea. Pangna Kami kitu teh
lantaran maraneh keneh, digeuing teu daek
eling, disaur teu ngagarugu."
18 Ti dinya kaula ngomong ka anak incu
Rekab, yen PANGERAN Nu Maha Kawasa, Allah
Israil ngandika kieu, "Maraneh satia kana
amanat Yonadab karuhun maraneh. Sagala
cegahanana ditarurut, sagala parentahna
digumatikeun.
19 Ku sabab kitu, Kami, PANGERAN Nu
Maha Kawasa, Allah Israil jangji: Ti turunan
Yonadab bin Rekab anu lalaki salawasna bakal
aya anu ngalaladenan Kami."

36 1 Dina taun kaopat Yoyakim putra Yosia
jadina raja di nagri Yuda, PANGERAN
nimbalan ka kaula,
2 "Sakur anu ku Kami geus diandikakeun ka
maneh tina hal urang Israil, urang Yuda jeung
bangsa-bangsa, tuliskeun. Kabeh, ti barang

Kami mimiti ngandika ka maneh, ti jaman
Raja Yosia nepi ka ayeuna.
3 Ari ngadarenge yen bakal aya rupa-
rupa picilakaeun mah ti Kami, sugan
daraekeun urang Yuda teh babalik pikir,
ngeureunan kagorenganana. Kami tangtu
daek ngahampura sagala kajahatan jeung
dosa-dosana."
4 Ti dinya kaula nyalukan Baruk bin Neria.
Sagala timbalan PANGERAN tea ku kaula
didiktekeun. Ku Baruk dituliskeun dina kitab
gulung.
5 Sanggeus anggeus, kieu ceuk kaula ka
Baruk, "Bapa geus teu meunang asup ka Bait
Allah.
6 Ku sabab eta engke dina waktu puasa
hidep ka ditu. Pangmacakeun ieu kitab ka
jalma rea sing tarik, sina kadarengeeun
timbalan-timbalan PANGERAN anu ku Bapa
didiktekeun ka hidep tea. Bacakeun ka saha
bae, oge ka urang Yuda anu daratang ti
kotana masing-masing.
7 Ari nyarahoeun yen PANGERAN sakitu
bendu-Na nepi ka ngancam sakitu bangetna
mah, sugan maranehna daraekeun sasambat
ka Mantenna."
8 Seug eta pangandika-pangandika
PANGERAN teh ku Baruk dibaca di Bait Allah,
sakumaha pamenta kaula.
9 Dina bulan kasalapan, taun kalima Yoyakim
jadi raja Yuda, urang Israil paruasa ngalap

kurnia PANGERAN. Urang Yerusalem kitu deui
urang Yuda anu daratang ka ibukota ti kotana
masing-masing, kabeh paruasa.
10 Sanggeus jalma rea kumpul, Baruk maca
kitab pangandika anu beunang ngadiktekeun
tea. Dibacana di Bait Allah di kamar Gemarya
bin Sapan, anu jadi jurutulis di dinya.
Kamarna pernahna di bagian girang Bait
Allah, deukeut lawang asup anu disebut
Gapura Anyar.
11 Aya hiji jelema ngaranna Mikaya bin
Gemarya incu Sapan. Sanggeus ngadenge
eta pangandika-pangandika dibaca ku Baruk,
12 tuluy indit ka karaton raja. Sup asup
ka kamar jurutulis karaton, nepungan para
ponggawa anu keur sidang, nya eta Elisama
jurutulis karaton, Elnatan bin Akbor, Gemarya
bin Sapan, Sidkia bin Hananya, jeung para
ponggawa sejenna.
13 Di dinya pangandika-pangandika anu
ku Baruk dibacakeun ka jalma rea teh ku
manehna dicaritakeun deui kabeh.
14 Geus kitu para pajabat ngutus Yehudi
bin Netanya, incu Selemya bin Kusi sina
ngala Baruk jeung kitab pangandika anu
dibacakeun ka jalma rea tea. Baruk datang
mawa eta kitab.
15 "Pek diuk," ceuk para pajabat, "cik baca
deui eta kitab teh." Seug ku Baruk dibaca.
16 Sanggeus anggeus, para pajabat teh
kacida palaureunana, seug silih teuteup.

"Ieu hal kudu diunjukkeun ka raja," ceuk
maranehna ka Baruk,
17 bari tuluy naranya, "Coba caritakeun,
kumaha asalna maneh nulis kitu? Dititah ku
Yermia?"
18 Jawab Baruk, "Leres. Tiap pangandika,
Yermia anu ngadikte, kaula anu nyeratna dina
ieu kitab ku mangsi."
19 "Maneh jeung Yermia kudu nyumput
masing buni," ceuk para pajabat ka Baruk,
"kade ulah nepi ka kapanggih."
20 Geus kitu para pajabat arindit ka karaton,
ngunjukkeun eta perkara. Ari kitab tea
ditunda heula di kamar Elisama jurutulis.
21 Raja miwarang Yehudi nyokot eta
kitab, tuluy dicokot ti kamar Elisama, seug
dibacakeun ka raja jeung ka para mantri anu
keur ngadareuheus.
22 Sang raja calikna di karaton paranti usum
tiris, mayunan seuneu, kawantu keur usum
tiris.
23 Ana Yehudi macana geus tilu atawa opat
kolom, anu geus dibaca teh ku raja dikeureut
ku peso leutik, tuluy dialung-alungkeun kana
seuneu. Kitu jeung kitu bae, nepi ka kitab
beak sagulunganana.
24 Boh raja boh para pajabat, ngadenge eusi
eta kitab teh sama sakali teu ngarasa sieun
atawa nembongkeun rasa kaduhung.

25 Diemutan oge ku Elnatan, ku Delaya jeung
ku Gemarya sangkan eta kitab ulah diduruk,
raja teu kersa ngadangu.
26 Raja tuluy nimbalan ka Yerahmel, putra
raja ka Seraya bin Asriel jeung ka Selemya
bin Abdel, miwarang nangkep kaula jeung
Baruk anu jadi jurutulis kaula. Tapi kaula
duaan disumputkeun ku PANGERAN.
27 Sanggeus Raja Yoyakim ngaduruk
kitab anu ku kaula didiktekeun ka Baruk,
PANGERAN nimbalan ka kaula.
28 Timbalana-Na, pangandika-pangandika-
Na anu ditulis dina kitab anu ti heula, kabeh
kudu ditulis deui.
29 Geus kitu Mantenna miwarang kaula
nepikeun pangandika ieu ka raja, "Maneh
geus ngaduruk eta kitab, tuluy mariksa
naon sababna Yermia nulis yen raja Babul
bakal datang narajang ieu tanah, numpes
pangeusina, nya jalma nya sato.
30 Ku sabab kitu ayeuna Kami ngandika ka
maneh, eh Raja Yoyakim! Turunan maneh
moal aya anu jadi raja di karajaan Daud.
Bangke maneh bakal dialungkeun sina
ngajolopong, ti beurang kapanasan, ti peuting
katiisan.
31 Maneh rek dihukum ku Kami, oge turunan
maneh jeung para ponggawa, sabab geus
nyieun kadorakaan. Nya maneh, nya urang
Yerusalem, nya urang Yuda, euweuh anu
daek malire kana panggeuing Kami. Ku

sabab kitu, sagala rupa bahla anu ku Kami
geus diancamkeun tea tangtu narajang ka
maraneh."
32 Geus kitu kaula nyokot deui keretas
sagulung, dipasrahkeun ka Baruk jurutulis
kaula. Tuluy manehna nuliskeun sagala rupa
anu ku kaula diucapkeun. Eusina sarua jeung
nu ti heula, nya eta pangandika-pangandika
anu geus didiktekeun ti heula ka manehna.

37

1 Nebukadnesar, raja Babul, ngangkat
Sidkia putra Yosia jadi raja Yuda,
ngaganti Yoyakin putra Yoyakim.
2 Tapi Sidkia henteu tumut kana timbalan
PANGERAN anu diandikakeun ka kaula, kitu
deui para pajabat jeung rahayatna.
3 Dina hiji waktu aya piwarangan Raja
Sidkia ka kaula, nya eta Yukal bin Selemya
jeung Imam Sepanya bin Maaseya, mundut
dipangnedakeun ka PANGERAN, pikeun
kapentingan bangsa.
4 Harita mah kaula can dipanjara, bebas
keneh ka mana-mana di tengah jalma rea.
5 Ari balad Babul anu keur ngepung
Yerusalem harita mundur, sabab meunang
beja yen balad Mesir geus budal, sarta geus
meuntasan tapel wates Mesir.
6 Ti dinya PANGERAN, Allah Israil nimbalan
ka kaula
7 pikeun Sidkia. Timbalana-Na, "Balad Mesir
anu geus satengah jalan arek ngabantu
maneh, bakal baralik deui ka nagrina.

8 Ari balad Babul bakal daratang narajang
deui. Ibukota bakal karebut terus dihuru.
9 Kami, PANGERAN mere nyaho. Maraneh
ulah ngabobodo diri sorangan, boga pikir
urang Babul moal narajang deui. Sabab
tangtu eta teh narajang deui.
10 Malah-malah najan upama balad Babul
tea eleh ku maraneh, datang ka anu kari teh
ngan tinggal anu raraheut parna tinggaloler
sakemahna-sakemahna, eta anu raraheut
parna teh tangtu tingkorejat deui, tuluy
ngahuru ieu kota nepi ka rata jeung taneuh."
11 Ku sabab balad Babul geus undur ti
Yerusalem nyingkiran balad Mesir anu keur
datang,
12 kaula indit ti Yerusalem ka daerah
Binyamin, arek nyokot warisan bagian kaula
ti kulawarga.
13 Barang nepi ka Gapura Binyamin, kaula
ditahan ku kapala jaga di dinya, ngaranna
Yeria bin Selemya, incuna Hananya. Carekna,
"Maneh rek belot ka urang Babul, hah!"
14 Ceuk kaula, "Paliyas teuing! Bapa lain
rek ngejat ka ditu!" Tapi Yeria embungeun
ngadenge, malah terus nyerek, tuluy kaula
dibawa ka para pajabat.
15 Para pajabat kacida arambekeunana, tuluy
nitah supaya kaula disiksa, geus kitu kaula
dikerem di imah jurutulis anu ngaran Yonatan,
anu imahna geus dijadikeun panjara.

16 Di dinya kaula diteundeun di kamar leutik
di jero taneuh, kacida lilana.
17 Dina hiji waktu diala ka karaton ku Raja
Sidkia, dipariksa ririkipan, saurna, "Kumaha,
aya pangandika ti PANGERAN?" "Aya," jawab
kaula, "Sang Raja bakal diselehkeun ka raja
Babul."
18 Kaula unjukan deui, "Naon dosa abdi ka
Sang Raja, atanapi ka para pajabat, atanapi
ka rahayat, dugi ka dipanjara?
19 Kumaha nasibna nabi-nabi Sang Raja,
anu nyebatkeun raja Babul moal narajang ka
Sang Raja sareng ka ieu nagri?
20 Gusti Sang Raja, abdi nyanggakeun
panuhun, mugi kersa ngadangukeun sareng
ngabulkeun. Abdi ulah diwangsulkeun deui
ka jero panjara di rorompok Yonatan, margi
tinangtos abdi teh maot di dinya."
21 Raja Sidkia nimbalan supaya kaula ditahan
di buruan karaton bae. Di dinya saban poe
sok dianteuran roti sasiki ti tukangna. Tapi
lila-lila mah di kota teh geus teu aya deui
dahareun.

38 1 Aya opat pajabat, nya eta Sepaca bin
Matan, Gedalya bin Pashur, Yukal bin
Selemya, jeung Pashur bin Malkia. Maranehna
ngadarenge ucapan kaula ka jalma rea,
2 yen PANGERAN ngandika kieu, "Sing saha
anu rek tetep bae di jero kota tangtu paeh,
mun teu ku perang, ku kalaparan, atawa ku
pagebug. Anu kaluar masrahkeun maneh ka

urang Babul moal dipaehan, paling apesna
hirup mah geus tangtu."
3 Jeung ceuk kaula, PANGERAN ngalahir
kieu, "Ieu ibukota tangtu karebut ku urang
Babul, sabab ku Kami rek diselehkeun."
4 Eta opat pajabat ngadareuheus ka raja,
ngalaporkeun kaula, pokna, "Eta jalmi kedah
dipaehan, margi ucap-ucapanana matak
leutik hate perjurit, matak rentag ka jalma
rea nu araya keneh di kota. Sanes upaya
keur pisalameteun rahayat, malah bade
nyilakakeun."
5 Waler Raja Sidkia, "Pek rek dikukumaha
ge kumaha maraneh, kami teu bisa
ngahalang-halang."
6 Ku sabab kitu kaula ku maranehna
diasupkeun ka jero sumur, diulur ku tambang.
Eta sumur kagungan Malkia, putra raja, geus
teu aya caian tapi pinuh ku leutak. Kaula
tipetek di dinya.
7 Kadenge bejana ka Ebed Melek, urang
Sudan anu digawekeun di karaton raja, yen
kaula ku eta opat pajabat diasupkeun ka
jero sumur. Raja harita keur aya di Gapura
Binyamin.
8 Ebed Melek datang ka dinya, tuluy unjukan
ka raja, pokna,
9 "Nun Sang Raja, eta juragan-juragan teh
lepat, ngalebetkeun Yermia ka jero sumur,
tangtos anjeunna maot langlayeuseun, margi
di kota parantos teu aya tedaeun."

10 Raja nimbalan supaya Ebed Melek mawa
batur tiluan, saurna kaula kudu buru-buru
dihanjatkeun bisi kaburu paeh.
11 Los Ebed Melek sabaturna arasup ka
gudang karaton nyokot bubututan, tuluy
diulurkeun ka kaula ku tambang.
12 Eta bubututan carekna kudu dikepit
ku kaula dina kelek, supaya ari ditarik ka
luhur kaula ulah nepi ka raheut. Ku kaula
diturutkeun.
13 Tuluy kaula ditarik kaluar ti jero sumur,
sarta saterusna kaula ditahan di buruan
karaton.
14 Dina hiji waktu deui kaula ku Raja Sidkia
dicandak ka lawang paranti asup ka Bait
Allah, lawang anu katilu. Kieu saurna di dinya,
"Kula aya tanyakeuneun ka Bapa, jeung
menta dijawab satarabasna."
15 Piunjuk kaula, "Nanging upami
diunjukkeun satarabasna, tangtos abdi
tiwas ku Sang Raja. Sareng upami abdi
nyanggakeun nasehat, tangtos abdi moal
dipalire."
16 Ti dinya Raja Sidkia maparin jangji, tapi
lalaunan, saurna, "Kula sumpah demi Allah
anu jumeneng, anu maparin hirup ka urang,
hamo kula nyelehkeun Bapa ka jalma-jalma
anu harayangeun maehan."
17 Seug ku kaula diunjukkeun yen kieu
timbalan PANGERAN Nu Maha Kawasa, Allah
Israil, "Lamun maneh daek masrahkeun

diri ka perwira-perwira balad Babul, tangtu
salamet moal dipaehan, jeung ieu kota moal
nepi ka dihuru. Maneh sakulawarga bakal
salamet.
18 Tapi lamun embung taluk, ieu kota tangtu
beunang ku urang Babul tuluy dihuru, sarta
maneh moal bisa ngejat."
19 Saur raja, "Kula sieun ku bangsa urang
anu geus ti hareula belot ka urang Babul,
sieun diselehkeun ka maranehna, meureun
kula dipergasa."
20 Piunjuk kaula, "Moal dugi ka kitu. Panuhun
pisan, mugi Sang Raja tumut kana kersa
PANGERAN, tangtos sae pijadieunana.
21 Abdi parantos kenging titingalan ti
PANGERAN, kumaha pijadieunana upami
Sang Raja teu kersa taluk.
22 Dina eta titingalan sadaya wanita anu
araya keneh di karaton raja Yuda digiring
ka para perwira raja Babul. Bari laleumpang
eta wanita-wanita teh nyaranggem kieu:
Sang raja kaperdaya ku mitra-mitrana,
eleh ku pangaruh maranehna. Sanggeus
sampeanana tibebes kana leutak, leos pada
naringgalkeun."
23 Piunjuk kaula deui, "Garwa-garwa Sang
Raja sadayana, kitu deui putra-putra, bakal
digiring ka urang Babul. Raja ku anjeun moal
iasa ngejat. Sang Raja bakal ditawan ku raja
Babul, sareng ieu kota tangtos dihuru dugi ka
rata sareng taneuh."

24 Raja nimbalan, "Ieu paguneman urang,
kade kabuka ku batur, bisi Bapa cilaka.
25 Lamun para pajabat nangenan yen kula
geus gunem catur jeung Bapa, tangtu Bapa
dipariksa bari dijangjian yen moal dipaehan,
asal terus terang tas ngomongkeun naon
jeung raja.
26 Sebutkeun bae tas nyanggakeun panuhun
supaya henteu diasupkeun deui ka panjara di
imah Yonatan, sieun paeh di dinya."
27 Enya bae para pajabat teh daratang
papariksa ka kaula. Ku kaula dijawab
sakumaha anu dipesenkeun ku raja.
Maranehna henteu barisaeun naon-naon,
lantaran perkarana teu sidik.
28 Ari kaula tetep keneh ditahan di buruan
karaton, nepi ka Yerusalem ragrag ka musuh.
39 1 Dina bulan kasapuluh, taun kasalapan
Sidkia ngarajaan nagri Yuda, Raja
Nebukadnesar ti Babul datang mawa balad
narajang Yerusalem.
2 Dina tanggal salapan bulan kaopat taun
kasabelas pamarentahan Raja Sidkia, kuta
Yerusalem geus bobol,
3 (Sanggeus Yerusalem direbut, sakabeh
pajabat luhur raja Babul, kaasup Nergal
Sareser, Samgar Nebu, Sarsekim, Nergal
Sareser saurang deui, jeung nu sejen-sejenna
daratang, sarta ngandih tempat-tempat di
bagian Gapura Tengah.)

4 Ningali kaayaan geus kitu, peutingna Raja Sidkia jeung pasukan pangawalna nyoba-nyoba lolos ti jero kota. Jalanna norobos ka kebon raja, terus mapay lolongkrang anu dihapit ku dua jajar tembok kuta, kebat ngabujeng ka Lebak Walungan Yordan.
5 Tapi diudag ku balad Babul, seug kacerek di tanah lapang deukeut Yeriho. Sidkia dibawa ka kota Ribla di wilayah Hamat, ka Raja Nebukadnesar. Ku Raja Nebukadnesar diragragan hukuman.
6 Putra-putrana anu pameget kabeh dipareuncit di Ribla, di payuneun socana pisan. Para pajabat Yuda ge teu aya anu luput, kabeh dipareuncit.
7 Ari Raja Sidkia dicokel socana, geus kitu dirante baris diboyong ka Babul.
8 Sajeroning kitu, karaton raja jeung imah-imah rahayat dihuru ku serdadu-serdadu Babul, kuta-kuta Yerusalem direbah-rebahkeun.
9 Rahayat anu araya keneh di kota ditawan ku Nebusaradan anu jadi kapala pasukan, dihijikeun jeung jalma-jalma anu geus taraluk ti heula, tuluy diboyong ka Babul.
10 Anu disesakeun ngan jalma-jalma anu pangmalaratna, anu henteu boga naon-naon. Eta mah malah ditinggalan kebon anggur jeung dibere lahan.
11 Aya timbalan Raja Nebukadnesar ka Nebusaradan kapala pasukan. Timbalanana,

12 "Teang Yermia, cokot. Poma ulah
diganggu, naon pamentana tedunan."
13 Nebusaradan indit, dibarengan ku
pangagung, nya eta Nebusasban jeung Nergal
Sareser, katut perwira-perwira Babul.
14 Sim kuring dikaluarkeun ti jero tahanan di
buruan karaton, tuluy dititipkeun ka Gedalya
bin Ahikam incu Sapan, anu diparentah
nguruskeun kaula supaya bisa balik kalawan
salamet. Ku sabab eta kaula bisa deui hirup
babarengan jeung jalma rea.
15 Sajeroning kaula dipanjara keneh di
palataran karaton, ku PANGERAN dipiwarang
16 mere terang ka Ebed Melek, urang Sudan,
yen Allah Israil, PANGERAN Nu Maha Kawasa,
geus ngandika kieu, "Sakumaha anu ku Kami
bareto geus disebutkeun, ieu kota ku Kami
rek diancurkeun, lain rek dimakmurkeun. Hal
eta kajadianana bakal katenjo ku maneh di
dieu.
17 Tapi maneh mah bakal ditangtayungan ku
Kami, PANGERAN, moal nepi ka beunang ku
urang Babul anu ku maneh dipikasieun.
18 Maneh mah ku sabab ngandel ka Kami.
Tangtu ku Kami disalametkeun, tangtu hirup
sarta luput ti nu rek maehan. Kitu timbalan
Kami, PANGERAN."

40 1 Sanggeus kaula dikaluarkeun ku
Nebusaradan tina tahanan di Ramah,
PANGERAN nimbalan. Barang mimiti mah
kaula oge dirante, cara urang Yerusalem

jeung urang Yuda anu keur diakut ka Babul
jaradi tawanan.
2 Geus kitu kaula dipisahkeun ka sisi ku
kapala pasukan, sarta manehna ngomong
kieu ka kaula, "Ieu nagri kapungkur diancam
bade dibasmi ku PANGERAN, Allah panutan
Bapa.
3 Eta ancaman ayeuna parantos bukti,
lantaran bangsa Bapa boga dosa ka
PANGERAN, teu narurut ka Anjeunna.
4 Bapa ayeuna bebas, eta rante urang buka
tina panangan. Bilih Bapa bade ngiring ka
Babul mangga, tangtos diperyogikeun. Kajabi
ari teu kersa nya sawios bade ka mana oge.
Di ieu tanah Bapa laluasa milih bade linggih
di mana."
5 Ku sabab kaula teu ngajawab, Nebusaradan
ngomong deui, "Saena Bapa mulih teh ka
Gedalya bin Ahikam, putu Sapan. Anjeunna
ku raja Babul parantos diangkat jadi gupernur
di tanah Yuda. Nanging eta mah kumaha
kersa, naha bade di anjeunna sareng urang
dinya, naha bade di mana." Kitu carekna bari
sok mere pisangueun, tuluy ngajurung laku.
6 Bral kaula indit ka Mispa, ka bumi Gedalya,
rek ngahiji jeung rahayat anu araya keneh di
nagri Yuda.
7 Aya sababaraha urang perwira urang Yuda
katut perjurit-perjuritna anu henteu taraluk
ka urang Babul. Mareunang beja yen Gedalya
ku raja Babul diangkat jadi gupernur, ngurus

rahayat anu teu diboyong ka Babul, rahayat
anu pangmalaratna di eta tanah.
8 Seug daratang katut perjurit-perjuritna
ka Gedalya, di Mispa: Ismail bin Netanya,
Yohanan bin Kareah, Seraya bin Tanhumet,
anak-anak Epai urang Netopa, jeung Yesanya
urang Maaka.
9 Ari saur Gedalya ka maranehna, "Tong
asa-asa tunduk ka urang Babul, ku Bapa
ditanggung. Sing jarongjon hirup di ieu nagri
bari kumawula ka raja Babul, tangtu jamuga.
10 Ari Bapa mah tetep di dieu di Mispa,
ngawakilan aranjeun ari urang Babul
ka darieu. Kawajiban aranjeun nya
eta ngumpulkeun anggur, bubuahan,
jeung minyak jetun. Pek sing jarongjon
sadesana-sadesana."
11 Beja yen raja Babul ngidinan sabagian
urang Israil caricing di tanah Yuda, tur
geus ngangkat Gedalya jadi gupernurna,
kadarenge ku urang Israil anu bacacar di
tanah Moab, tanah Amon, tanah Edom, jeung
di tempat sejenna.
12 Seug maranehna marulang ka tanah Yuda,
ninggalkeun tempat masing-masing, tuluy
daratang ka Gedalya di Mispa. Maranehna
oge dibere kawajiban ngumpulkeun anggur
jeung bubuahan masing loba.
13 Yohanan jeung kapala-kapala perjurit anu
henteu taraluk, daratang ka Mispa nepungan
Gedalya.

[14] Tuluy arunjukan, pokna, "Kumaha Bapa
parantos uninga? Bapa nuju diarah bade
ditelasan ku Ismail, dititah ku Raja Baalis, raja
urang Amon." Tapi Gedalya teu percayaeun.
[15] Seug Yohanan unjukan rerencepan pokna,
"Idinan abdi, Ismail urang paehan. Ditanggel
moal aya nu terangeun. Bapa ulah ngantep
salira, nu hasud ulah diantep. Bilih urang
Yahudi anu araya di Bapa pabalencar, tangtos
matak bahla ka sadayana anu araya keneh di
Yuda."
[16] Ari waler Gedalya, "Ulah! Bapa teu percaya
Ismail kitu!"

41 [1] Dina bulan katujuh taun eta keneh,
Ismail bin Netanya incu Elisama, salah
saurang perwira luhur karajaan tur wargi
raja keneh, natamu ka Gedalya. Sabot keur
bareng dalahar,
[2] Ismail sabatur-baturna nyarabut pedang,
tuluy narajang ka Gedalya. Gedalya maot.
[3] Malah urang Israil anu reureujeungan
jeung Gedalya di Mispa, kitu deui sawatara
serdadu Babul anu keur araya di dinya, eta
oge dipaehan kabeh.
[4] Isukna, memeh maotna Gedalya
kanyahoan,
[5] aya aleutan jelema ti Sekem, Silo jeung
Samaria, dalapan puluh urang. Janggotna
beunang nyukuran, papakeanana beunang
nyosoeh, sarta awakna beunang nurihan

maneh. Marawa bahan pikurbaneun, gandum
jeung dupa, baktikeuneun di Bait Allah.
6 Ismail mapagkeun ti Mispa bari ceurik
sajajalan. Sanggeus tepung, pok manehna
ngomong, "Sae urang ngalayad ka Gedalya."
7 Barang eta jalma-jalma narepi ka jero kota,
ku Ismail jeung babaturanana ditarajang,
dipaehan, mayitna dialung-alungkeun ka jero
sumur.
8 Aya sapuluh urang anu henteu kungsi
dipaehan, lantaran melas-melis ka Ismail
pokna, "Kuring ulah dipaehan. Kuring boga
pependeman, diruang di kebon, aya tarigu,
aya gandum, minyak jetun, jeung madu."
9 Sumur anu dipake ngunclung-
ngunclungkeun mayit teh gede, beunang
ngadamel Raja Asa, basa keur ditempuh ku
Raja Baasa, raja Israil. Eta sumur ku Ismail
dipinuhan ku mayit-mayit.
10 Ti dinya Ismail nangkepan putri-putri raja,
kitu deui sakabeh jalma di Mispa, anu ku
kapala pasukan Nebusaradan dipercayakeun
ka Gedalya. Geus kitu bral Ismail indit mawa
para tawanan, ngajugjug ka wewengkon
tanah Amon.
11 Eta kajahatan Ismail geus katarima
bejana ku Yohanan sabatur-batur, para kapala
perjurit.
12 Tuluy Ismail diudag, kasusul deukeut hiji
talaga di Gibon.

13 Barang para tawanan Ismail narenjoeun
ka pasukan Yohanan, kacida aratoheunana,
14 tuluy lalumpatan nyalampeurkeun.
15 Tapi Ismail jeung batur-baturna dalapan
urang bisa ngejat, tuluy kabur ka tanah
Amon.
16 Geus kitu para tawanan anu ku Ismail
dibawa ti Mispa sabada Gedalya tiwas, ku
Yohanan jeung ku kapala-kapala perjurit
diurus, nya eta serdadu-serdadu, wanita-
wanita, barudak jeung ponggawa-ponggawa
karaton.
17 (41:17-18) Tapi ku sabab Gedalya geus
tiwas ku Ismail, mangkaning Gedalya teh
beunang ngangkat raja Babul jadi gupernur di
dinya, maranehna jadi sarieuneun ku urang
Babul. Ku sabab kitu tuluy nyalingkir ti dinya,
kebat laleumpang nepi ka Kimham deukeut
Betlehem. Di dinya areureun heula, baris
terus ka Mesir, nyingkiran urang Babul.
18 (41:17)
42 1 Para kapala perjurit, Yohanan bin
Kareah, Asarya bin Hosaya jeung jalma
tea ti sagala lapisan, maranggihan kaula,
ngasongkeun pamenta, pokna,
2 "Abdi sadaya gaduh panuhun, mugi
Bapa kersa ngabulkeun. Nyuhunkeun
dipangnedakeun ka PANGERAN Allah urang.
Pangnedakeun ieu rahayat anu mung kantun
sakieu sesana, padahal kapungkur sakitu
seueurna, Bapa oge tingali.

3 Pangnedakeun pituduh ka PANGERAN,
abdi-abdi kedah kumaha, sareng kedah ka
mana."
4 "Heug," walon kaula, "pamenta aranjeun
ku Bapa urang unjukkeun ka PANGERAN Allah
urang. Kumaha pangandika-Na engke, ku
Bapa tangtu dibuka, moal aya nu disidem."
5 Carek maranehna, "PANGERAN ku
manten anu baris jadi saksi satuhu sareng
satemenna, upami abdi-abdi henteu tumut
kana pangandika PANGERAN Allah urang anu
katampi ku Bapa kanggo abdi-abdi.
6 Bade genah bade henteu, pangandika-Na
bade ditampi. Abdi-abdi sumeja tumut ka
PANGERAN Allah urang. Nu mawi ka Bapa
nyuhunkeun dipangnedakeun ka Mantenna
oge tangtos sagala pangersa-Na bade
ditumutkeun, supados jamuga."
7 Sapuluh poe ti harita, PANGERAN ngandika
ka kaula.
8 Seug Yohanan, para kapala perjurit jeung
jalma rea ku kaula disina kumpul.
9 Geus kitu ceuk kaula, "Bapa dipentaan
tulung ku aranjeun, mangnyuhunkeun
pituduh ka PANGERAN Allah Israil. Kieu
timbalana-Na,
10 Upama maraneh tetep maratuh di ieu
tanah, ku Kami maraneh baris diajegkeun,
moal diruntuhkeun; maraneh bakal tumuwuh
sarta ku Kami moal dirabut. Sabab Kami

ngarasa kacida hanjakalna geus nyilakakeun
bangsa maraneh.
11 Geus, ulah sarieun ku raja Babul. Ku Kami
maraneh rek disarengan, sangkan salamet
tina kakawasaanana.
12 Kami anu sipat welas asih, rek ngersakeun
sangkan raja Babul karunyaeun ka maraneh,
ngidinan maraneh mulang ka nagri maraneh.
Kitu timbalan Kami, PANGERAN.
13 (42:13-15) Nu matak aranjeun anu araya
keneh di tanah Yuda, ulah henteu narurut
ka PANGERAN Allah aranjeun, yen kudu
maratuh di tanah ieu. Sabab upama ceuk
aranjeun, Mending ka Mesir, di ditu mah moal
nenjo-nenjo deui perang atawa ngadenge
sora tarompet nu nyalukan perang, jeung
moal kalaparan, kieu timbalan PANGERAN Nu
Maha Kawasa, Allah Israil, Upama maraneh
keukeuh arindit ka Mesir sarta maratuh di
ditu,
14 (42:13)
15 (42:13)
16 perang anu ku maraneh dipikagimir teh
tangtu ngudag ka ditu, bahla kalaparan
anu ku maraneh dipikarisi tangtu ngaberik
maraneh ka Mesir. Maraneh tangtu paraeh di
Mesir.
17 Jadi saha anu keukeuh ka daritu tangtu
paraeh, mun teu ku perang tangtu ku
kalaparan atawa ku pagebug. Saurang ge
moal aya anu hirup, moal barisa luput tina

bahla anu ku Kami rek didatangkeun ka
dirina.
18 Kieu deui timbalan PANGERAN Allah Israil,
Sakumaha Kami geus ngabudalkeun amarah
jeung kajengkel ka urang Yerusalem, ka
maraneh oge upama keukeuh arindit bae
ka Mesir, amarah Kami tangtu budal. Nasib
maraneh bakal pikagilaeun batur, bakal pada
moyok, pada ngahina, sarta ngaran maraneh
bakal diparake sasapaan ku batur. Maraneh
moal nenjo-nenjo deui tanah ieu."
19 Ceuk kaula deui, "Aranjeun nu araya
keneh di Yuda ku PANGERAN geus dilarang
supaya ulah arindit ka Mesir. Ku sabab kitu
ayeuna Bapa ngelingan,
20 mun ka daritu teh salah kabina-bina,
matak tiwas. Aranjeun geus muntang ka Bapa
menta dipangnedakeun ka PANGERAN. Geus
jarangji rek nurut kana sagala timbalana-Na.
21 Geus cukup Bapa ngingetan, tapi aranjeun
teu narurut bae kana timbalan PANGERAN
Allah urang anu diandikakeun ka Bapa.
22 Ku sabab eta masing aringet: Aranjeun
tangtu tumpur di ditu, di nagri anu ku
aranjeun dipicangcam. Lamun teu tumpur ku
perang tangtu tumpur ku pagebug atawa ku
kalaparan."

43

1 Geus anggeus kaula nyarita ka
jalma-jalma, nepikeun sagala pesen
PANGERAN Allahna anu ku kaula kudu
ditepikeun ka maranehna.

2 Ti dinya Asarya bin Hosaya, ku Yohanan
bin Kareah, jeung ku jelema-jelema anu
sarombong, ngaromong ka kaula, "Bapa
bohong. PANGERAN Allah urang henteu
miwarang Bapa nyaurkeun yen kuring sarerea
teu meunang arindit jeung maratuh di Mesir.
3 Bapa tangtu kaangsonan ku Baruk bin
Neria geusan ngahalang-halang maksud
kuring sarerea ngarah kuring ditangkep ku
urang Babul ambeh ditumpes atawa diboyong
ka Babul."
4 Jadi boh Yohanan, boh kapala-kapala
perjurit, boh jalma rea, anu ku PANGERAN
ditimbalan yen kudu caricing di tanah Yuda
bae teh henteu narurut.
5 Geus kitu Yohanan jeung kapala-kapala
perjurit ngumpulkeun sesa-sesa jelema nu
taringgaleun di Yuda, jeung anu kakara
marulang ti tempat bacacarna, kabeh dibawa
ka Mesir,
6 awewe, lalaki, barudak, putri-putri raja,
jeung jalma-jalma anu ku kapala pasukan
Nebusaradan dititipkeun ka Gedalya, malah
kaula sorangan jeung Baruk bin Neria oge
milu dibawa.
7 Kabeh arindit ka Mesir, teu narurut kana
timbalan PANGERAN. Tuluy narepi ka kota
Tahpanes.
8 Barang nepi ka dinya, kaula ditimbalan kieu
ku PANGERAN,

9 "Maneh kudu nyokot batu anu galede, tuluy
urugan ku taneuh porang, hareupeun gedong
pamarentahan ieu kota, sing kasaksian ku
urang Israil.
10 Bejakeun kieu ka maranehna: Kami,
PANGERAN Nu Maha Kawasa, Allah Israil, rek
miwarang abdi Kami, Raja Nebukadnesar ti
Babul, sina ka dieu. Manehna bakal masang
tahtana di luhureun eta batu anu diurugan ku
maneh, sarta terus masangkeun kemahna di
dinya.
11 Tangtu Nebukadnesar teh datang ka
dieu, ngarebut Mesir. Saha-saha anu geus
dikudukeun paeh ku pagebug, nya paeh ku
pagebug. Anu geus dikudukeun ditawan,
nya dibawa ka tempat tawanan. Anu geus
dikudukeun paeh ku perang, nya bakal paeh
di pangperangan.
12 Kuil-kuil brahala urang Mesir arek dibasmi
ku Kami, diduruk. Brahala-brahalana sina
diduruk ku raja Babul, atawa dibawa ka Babul.
Ibarat tukang ngangon ngirab-ngirabkeun
bajuna sangkan tuma-tumana beresih, raja
Babul bakal ngirabkeun Mesir nepi ka beresih,
tuluy mulang kalawan unggul.
13 Tugu-tugu batu karamat tanah Mesir di
Heliopolis ku raja Babul bakal dibongkaran,
kuil-kuil brahala urang Mesir bakal diduruk."

44 1 PANGERAN nimbalan ka kaula.
Timbalana-Na ngeunaan urang Israil
anu keur ngalumbara di Mesir, nya eta di

Migdol, di Tahpanes, di Mempis jeung di tanah
pakidulanana.
2 Kieu timbalan PANGERAN Nu Maha Kawasa,
Allah Israil, "Maraneh narenjo sorangan
katunggaraan anu narajang ka Yerusalem
jeung ka kota-kota di Yuda nu dilantarankeun
ku Kami. Nepi ka ayeuna kaayaan Yerusalem
jeung Yuda masih keneh awut-awutan, tur
euweuh anu ngeusian.
3 Eta teh ku lantaran jalma-jalmana jarahat,
kalakuanana geus ngahudang amarah Kami,
nya eta ngurban ka allah-allah sejen. Ka
brahala-brahala anu tadina tara disembah,
boh ku urang dinyana, boh ku maraneh, boh
ku karuhun maraneh.
4 Kami tara towong ngutus nabi-nabi ka
maraneh, nya eta abdi-abdi Kami, anu
mamatahan sangkan maraneh ulah nyieun
kalakuan pikagirukeun Kami.
5 Tapi maraneh teu narurut, teu ngagarugu,
henteu eureun ngurban ka allah-allah sejen;
peta nu kacida dorakana.
6 Kitu sababna Kami wera, jengkel. Kota-kota
di Yuda jeung jalan-jalan di Yerusalem ku
Kami dihuru. Kaayaanana tug nepi ka kiwari
oge ngan kari ruruntuhanana wungkul,
katenjona geueuman.
7 Kami, PANGERAN Nu Maha Kawasa, Allah
Israil, arek nanya: Naha ku naon maraneh
boga kalakuan kitu, nepi ka nyilakakeun diri
sorangan? Na hayang tumpes euweuh nu

nyesa, kolot, budak, awewe, lalaki, nepikeun
ka orok-orok kabeh beak kasorang bahla?
8 Di dieu oge, sabot ngumbara di Mesir, ku
naon ngajengkelkeun Kami bae, ngabarakti
ka brahala-brahala, nyarembah ka allah-allah
urang dieu? Na harayang cilaka nu matak
karitu peta teh? Harayang dihina, dipupuas ku
sajagat, harayang sangkan ngaran maraneh
dipake sasapaan ku batur?
9 Na geus paroho kana sagala rupa
kajahatan maraneh di kota-kota di Yuda jeung
di jalan-jalan di Yerusalem, anu dilampahkeun
ku karuhun maraneh, ku raja-raja maraneh
jeung ku pamajikanana masing-masing, nya
kitu deui ku maraneh jeung ku pamajikan
maraneh?
10 Nepi ka ayeuna maraneh ngan wegah bae
ngarendahkeun hate. Teu hormat ka Kami.
Aturan-aturan ti Kami anu kudu ditarurut, teu
ditarurut, boh ku maraneh, boh ku karuhun
maraneh.
11 Ku sabab kitu, Kami, PANGERAN Nu Maha
Kawasa, Allah Israil, malik ngalawan ka
maraneh, ngabasmi nagri Yuda.
12 Urang Yuda anu ngalumbara di Mesir
ku Kami rek ditumpes kabeh. Nu gede, nu
leutik, sina paraeh di Mesir, nu ku perang,
nu ku kalaparan. Kaayaanana sing matak
kukurayeun, sina pada ngahina, pada
mupuas, ngaran-ngaranna sina diparake
sasapaan ku batur.

13 Anu ngalumbara di Mesir baris dihukum
ku hukuman anu geus keuna ka Yerusalem,
nya eta ku perang, ku kalaparan jeung ku
pagebug.
14 Sesa-sesa urang Yuda anu ngalumbara
di Mesir moal aya nu disesakeun hirup
saurang-urang acan, moal aya anu bisa
mulang deui ka nagri Yuda sakumaha
kahayangna. Kaum pangungsi anu bisa balik
ngan saeutik pisan."
15 Harita anu keur ngalumbara teh keur
karumpul, kacida lobana, nya eta jalma-jalma
anu nyatujuan pamajikanana marere kurban
ka allah-allah sejen, jeung awewe-awewe
anu araya di dinya, kitu deui urang Israil
anu ngalumbarana di pakidulan tanah Mesir.
Maranehna narembal kieu,
16 "Eta anu diomongkeun ku Bapa mawa
jenengan PANGERAN moal didenge.
17 Rek ngadenge kana omongan sorangan
bae. Mere kurban jeung nyician anggur
keur Ratu Sawarga, demi pupujan, rek
diteruskeun. Kitu kabiasaan kuring,
kabiasaan karuhun, kabiasaan raja-raja jeung
pamingpin-pamingpin kuring di kota-kota di
Yuda jeung di jalan-jalan di Yerusalem. Tur
geus bukti hirup kuring jadi senang, tara
kurang sandang pangan, jauh ti bancang
pakewuh.
18 Bukti deui, sanggeus eureun nyembah ka
Ratu Sawarga, tara nyuguhan deui anggur

ka anjeunna, bet tuluy tibalik jadi teu boga
naon-naon jalma-jalma teh, malah nepi ka
tariwas ku perang jeung ku kalaparan."
19 Awewe-awewe marilu ngomong, "Unggal
kueh anu dirupakeun Ratu Sawarga, unggal
nyanggakeun kurban jeung nyicikeun anggur
keur anjeunna, salawasna ge disatujuan ku
salaki."
20 Ari ceuk kaula ka jalma rea jeung ka
awewe-awewe anu bieu ngaromong, kieu,
21 "Dikira PANGERAN teu uninga, atawa lali
kana eta kurban-kurban anu dilampahkeun ku
aranjeun, ku karuhun aranjeun, ku raja-raja
aranjeun, ku pamingpin-pamingpin aranjeun,
jeung ku jalma rea di tanah Yuda jeung di
jalan-jalan di Yerusalem?
22 Nagri aranjeun runtuh, euweuh eusian,
kaayaanana geueuman, tur ngaranna
dipake sasapaan ku bangsa batur, lantaran
PANGERAN geus teu werat ningali kajahatan
jeung kadorakaan aranjeun.
23 Aranjeun ayeuna sakieu cilakana, nya ku
lantaran sok marere kurban ka allah-allah
sejen, dosa ka PANGERAN, teu narurut kana
sagala timbalana-Na."
24 (44:24-25) Kaula neruskeun deui
pangandika PANGERAN Nu Maha Kawasa,
Allah Israil ka maranehna, pangpangna ka
awewe-awewena, tina perkara anu geus
ditimbalkeun ka urang Yuda anu ngalumbara
di tanah Mesir. Kieu timbalana-Na, "Maraneh

jeung pamajikan geus ikrar jangji ka Ratu
Sawarga, rek mere kurban jeung nyuguh
anggur. Enya, maraneh satia kana eta jangji.
Heug ari kitu mah, pek sing saratia kana eta
jangji! Cumponan ikrar maraneh ka dinya!
25 (44:24)
26 Tapi bandungan ieu ikrar Kami,
PANGERAN, ikrar ngeunaan maraneh urang
Israil anu araya di Mesir. Maraneh hamo
meunang deui sumpah demi jenengan Kami.
Teu meunang deui sumpah anu ucapanana,
Kuring sumpah demi Allah anu jumeneng!
27 Maraneh ku Kami moal rek dibere
kasenangan, malah rek dibasmi! Maraneh
kabeh bakal tiwas, boh ku perang, boh ku
pagebug, nepi ka moal aya nu kari.
28 Ngan saeutik pisan anu bisa lolos, bisa
baralik ti Mesir ka tanah Yuda. Eta teh supaya
maranehna jadi saksi, lantaran nyaraksian
ikrar mana anu geus bukti, ikrar Kami atawa
ikrar maranehna.
29 Pikeun tanda ngabuktikeunana nya eta:
Maraneh tangtu ku Kami dihukum di ieu
tempat. Sumpah Kami rek ngadatangkeun
bahla ka maraneh tangtu dibuktikeun di dieu.
30 Raja Mesir Piraon Hopra, ku Kami rek
diselehkeun ka musuh-musuhna sina tiwas
dipaehan, cara Raja Sidkia ti nagara Yuda ku
Kami geus diselehkeun ka Raja Nebukadnesar
ti Babul, musuhna, anu geus niat maehan ka
manehna."

45 [1] Dina taun kaopat mangsa Yoyakim
putra Yosia jadi raja nagri Yuda,
sanggeus Baruk nyatetkeun lisan-lisan ti
kaula, Baruk dibejaan
[2] yen aya timbalan keur manehna ti
PANGERAN, Allah Israil. Kieu, "Baruk,
[3] maneh ngomong, Aing geus teu tahan! Keur
susah teh disusahkeun deui ku PANGERAN.
Mani geus cape balas humandeuar, mani
henteu bisa minge!
[4] Ieu Kami PANGERAN, baris ngaruag
beunang Kami ngadegkeun, baris ngarabut
beunang Kami melak. Sakuliah jagat ku Kami
rek dikitukeun.
[5] Kutan maneh teh hayang dibedakeun? Tong
boga kahayang kitu! Sabab sakabeh manusa
ku Kami rek ditarajang ku picilakaeun.
Tapi sanajan kitu, maneh mah ku Kami rek
diidinan hirup, rek ka mana ge moal kungsi
tiwas. Kitu timbalan Kami, PANGERAN."
46 [1] Aya timbalan PANGERAN ka kaula,
ngeunaan bangsa-bangsa.
[2] Anu pangheulana ku Mantenna disebat
nya eta Mesir. Kieu timbalana-Na hal balad
raja Mesir Piraon Neko, anu eleh perangna di
Karkemis deukeut Walungan Eprat, eleh ku
Raja Nebukadnesar ti Babul, dina taun kaopat
mangsa Yoyakim putra Yosia jadi raja di Yuda,
[3] "Para perwira Mesir ngahucuhkeun balad,
Siapkeun tameng-tameng maraneh, maju ka
medan jurit!

4 Kuda-kuda selaan, tumpakan! Geura sup
kana barisan, pake balakutak! Asah tumbak!
Pake baju beusi!"
5 "Tapi naon anu katingali ku Kami?" lahiran
PANGERAN. "Bet malundur mani tagiwur,
baladna kadeseh, perangna eleh, lalumpatan
tingbalecir, kalabur bawaning gimir. Teu
waranieun ngalieuk-lieuk acan.
6 Tapi kaburna teu bisa kebat, bororaah bisa
ngejat. Di kaler, deukeut Walungan Eprat,
blag-blug lalabuh patingjaloprak.
7 Saha eta anu mangkak, lir Walungan Nil
keur beungkak, lir walungan nu keur limpas?
8 Geuning Mesir, lir Walungan Nil keur caah,
lir walungan limpas caina. Mesir susumbar,
Aing arek ngagulidag, saalam dunya arek
dijorag. Kota-kotana baris digempur,
jelemana sina tumpur.
9 Lumpatkeun pasukan kuda, geredegkeun
pasukan kareta. Hucuhkeun pasukan tempur:
tentara bangsa Sudan jeung Libia anu marake
tameng, jeung tentara ti Lidia anu arahli
mentang gondewa."
10 Poe ieu kagungan Nu Maha Agung,
PANGERAN Nu Maha Kawasa. Poe ieu
Mantenna seja ngabales, musuh-musuh bakal
ditindes. Pedang-Na bakal seubeuh ku daging
musuh, seubeuh nguyup getih musuh. Poe
ieu Mantenna ngarecah korban-korban, di
kaler, di sisi Walungan Eprat.

11 Eh urang Mesir, geura ka Gilad, neangan
keur piubareun! Ubar-ubar maraneh geus teu
mental, maneh hamo cageur-cageur.
12 Bangsa-bangsa nyarahoeun yen maneh
meunang wiwirang, ngadarengeeun maneh
ngajerit. Serdadu-serdadu silih tubruk pada
batur, tinggedebug tinggolepak kana taneuh.
13 Raja Nebukadnesar ti Babul sumping
rek ngagempur Mesir. Ti dinya PANGERAN
nimbalan ka sim kuring,
14 "Uarkeun ka unggal kota di Mesir, Migdol,
Mempis jeung Tahpanes. Kieu, Geura taki-taki
ngabela diri, maraneh moal teu tumpes ku
perang!
15 Dewa maraneh, Dewa Apis nu kawasa,
na ku naon ngalumbuk? Ditarajang ku
PANGERAN nepi ka ngusruk!
16 Serdadu maraneh patingkudupruk, seug
silih ajak pada batur, Geuwat, mending
mulang, kumpul jeung sanak baraya,
nyingkiran pedang musuh!
17 Ganti ngaran raja Mesir teh, ku Si Ribut
Gede Omong Nu Teu Nenjo Kasempetan.
18 Kami Raja mah, PANGERAN Nu Maha
Kawasa, Allah anu jumeneng. Kadigjayaan
rongkah nu bakal numpes maraneh, lir
Gunung Tabor ngajurungkunung ngaluhuran
gunung-gunung, lir Gunung Karmel ngajegir
ngaluhuran laut.

19 Sadiakeun diri maraneh, eh urang Mesir,
geusan diboyong. Kota Mempis bakal kosong,
parongpong euweuh jelemaan.
20 Mesir lir sapi montok diseureud ku engang
ti kaler.
21 Serdadu-serdadu bayaranana ge badis
anak sapi taya guam, tarungna moyodok
kumeok, kalabur tingbalecir. Dasar geus
ninggang kana cilakana, geus ninggang kana
ancurna.
22 Barang jebul musuh ngurunyung, Mesir
kabur, sorana mani hoshosan kawas oray.
Musuhna ngambreg mubat-mabit kampak,
mani kawas nu nuaran tatangkalan,
23 badis keur ngabukbak leuweung. Baladna
loba teuing lamun diitung. leuwih loba batan
simeut.
24 Urang Mesir bati getir, eleh perang ku
musuh ti tatar kaler. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN."
25 Timbalan PANGERAN Nu Maha Kawasa,
Allah Israil, "Kami rek nyiksa si Amon, dewa
anu ngajentul di Tebe, sakalian jeung Mesir
katut dewa-dewana jeung raja-rajana. Raja
Mesir rek dicerek katut sakabeh jelema anu
nyalindung ka manehna.
26 Rek diselehkeun ka jelema-jelema
anu keur ngarah patina, nya ka Raja
Nebukadnesar jeung pasukan baladna. Tapi
engke ka hareup Mesir teh bakal loba deui

pangeusina cara baheula bihari. Kitu timbalan
Kami, PANGERAN."
27 "Eh umat Kami, tong salempang, eh
urang Israil, tong hariwang. Maraneh tangtu
dijait, diala ti anu jauh, ti nagri tempat
maraneh ditawan ku musuh. Bakal marulang
ka lemah cai, bari hirup senang ati, moal
aya pikasalempangeun, moal manggih
pikarisieun.
28 Tangtu ku Kami dilayad disalametkeun.
Bangsa-bangsa anu ku Kami dipake tempat
ngabuang maraneh rek dibasmi. Tapi maraneh
mah baris salamet. Ari dihukum mah dihukum
maraneh teh, tapi ngahukum ge Kami mah
adil. Kitu timbalan Kami, PANGERAN."

47 1 Samemeh raja Mesir ngagempur
kota Gasa di nagri Pelisti, PANGERAN
nimbalan ka kaula perkara eta nagri.
2 Kieu timbalana-Na, "Aya nu merul ti kaler,
kawas cai ngagulidag, lir walungan caah.
Bakal ngalembak ieu nagri saeusina, kota-
kota jeung jelema. Pribumina tingkoceak,
sajagat sasambat tulung-tulungan.
3 Ceulina teu paruguh dedengean:
tingbeletrak sora kuda lumpat, tinggurudug
sora kareta, tingcarekit sora kikiping. Bapa
enggeus teu tolih ka anak, leungeunna
ngaraplek kawas nu keked.
4 Geus waktuna Pelisti dibasmi, pegatkeun
hubunganana ti Tirus jeung Sidon, ti sakabeh

anu osok ngabantu. Urang Pelisti nu datang ti
pulo Kreta ku Kami baris ditumpes.
5 Urang Gasa sarungkawa, urang Askelon
henteu nyoara. Sabaraha pililaeunana sesa
bangsa Pelisti bakal tunggara?
6 Maneh ngagoak, Duh pedang PANGERAN,
iraha rek eureun amuk-amukan? Geura
ngampih kana sarangka, sing genah-genah di
dinya.
7 Rek eureun ngamuk kumaha, mun ceuk
Kami kudu terus? Geus diparentah kudu
ngagempur Askelon jeung bangsa-bangsa
anu di basisir."

48 1 Hal tanah Moab, kieu timbalan
PANGERAN Nu Maha Kawasa: "Urang
Nebo cilaka, ruksak kotana! Kiryat Yarim
geus karampas, bentengna anu tohaga geus
rebah, pangeusina ngarasa era.
2 Tanah Moab geus teu boga pamor, Hesbon
geus karebut, bangsa Moab kaancam tumpur.
Kota Madmen ngan bisa ngadedempes
kadatangan balad musuh.
3 Urang kota Horonaim tingkoceak, Binasa!
Tumpur lebur!
4 Moab geus diburak-barik, barudakna ear
careurik.
5 Rahayatna tingaringhak bari naranjak ka
Luhit, careurik patingrarahuh bari marudun
ka Horonaim.
6 Jeung carekna, Hayu urang kabur ngabela
nyawa, ngacir kawas kalde gurun pasir.

7 Moab, maneh takabur pedah kuat pedah
beunghar. Kari-kari bakal tumpur. Dewa
maneh, si Kamos bakal dibuang, kitu deui
imam-imamna, katut jalma-jalmana anu
parenting.
8 Kota-kota Moab moal aya anu teu diruksak.
Lebak jeung tegalanana ge bakal pasiksak.
Kitu timbalan Kami, PANGERAN.
9 Moab geura pangnyieunkeun padung,
sabab sakeudeung deui ge ancur. Kota-kotana
bakal burakrakan, moal aya nu nyicingan."
10 (Sing cilaka jelema anu henteu enya-enya
ngalampahkeun padamelan PANGERAN! Sing
cilaka anu embung milu ngagempur jeung
maehan.)
11 Timbalan PANGERAN, "Hirup Moab
salawasna tumaninah, acan kungsi ngasaan
jadi boyongan. Ibarat anggur anu tara
digomeng-gomeng, tara dieurihkeun kana
goci sejen, seungitna angger, ngeunahna
angger.
12 Ku sabab kitu, nya ayeuna waktuna Kami
ngirim jelema-jelema nu bakal mahekeun
Moab kawas anggur. Maranehna bakal
ngosongkeun eta goci anggur, tuluy gocina
dibantingkeun nepi ka remuk.
13 Urang Moab bakal ngarasa kuciwa
ku dewana, si Kamos, cara urang Israil
geus ngarasa kuciwa ku si Betel, dewa
sesembahanana.

14 Eh urang Moab, baruk maraneh teh
pahlawan, perjurit sakti jago perang?
15 Moab jeung kota-kotana geus ancur.
Taruna-taruna andelanana kabeh beak
kasambut ku pedang. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN, Raja Nu Maha Kawasa.
16 Moab geus tereh cilaka, tereh lebur
burakrakan.
17 Eh tatangga-tatangga Moab, anu nyaraho
kana kamashuran eta bangsa, hempek geura
mikawatir! Ucapkeun, Kakawasaan Moab geus
reuntas, kamulyaanana jeung kakuatanana
geus peunggas.
18 Eh anu anegleng di Dibon, geura turun tina
tempat anu kahormat, tuluy andiprek dina
taneuh kebul! Logojo pikeun Moab geus jogo,
sarta geus ngaruntuhkeun benteng-benteng
Moab.
19 Eh urang Aroer! Geura maregat di
sisi jalan, tanyakeun ka nu keur kalabur,
tanyakeun ka maranehna aya kajadian naon.
20 Tangtu ngajarawabna teh, Moab geus
ambrug, geus hina, ceungceurikeuneun.
Bewarakeun sapanjang Walungan Arnon, yen
Moab geus burantakan!
21 Kota-kota tanah padataranana geus
nandang hukuman: Holon, Yahsa, Mepaat,
22 Dibon, Nebo, Bet Diblataim,
23 Kiryat Yarim, Bet Gamul, Bet Maon,
24 Keriot jeung Bosra. Sakabeh kota di Moab,
nu jauh, nu deukeut, geus dihukum.

25 Kakuatan Moab geus remuk, kajayaanana
geus runtuh. Kitu timbalan Kami, PANGERAN."
26 Timbalan PANGERAN, "Moab sina mabok
ongkek-ongkekan, sabab geus ngalawan ka
Kami. Sina gugulingan dina utahna, sina pada
nyeungseurikeun.
27 Eh Moab, inget maneh bareto
nyeungseurikeun ka Israil? Israil ku
maneh geus disaruakeun jeung tukang
rarampog.
28 Eh anu ngarancik di kota-kota Moab,
tinggalkeun tempat maraneh! Geura marubus
ka gunung-gunung cadas! Itung-itung jadi
japati, anu nyarayang di sisi jungkrang.
29 Moab kacida gumedena! Kami nyaho
tabeat jelema-jelemana: takabur, arangkuh,
arolo-olo, arieu aing pisan.
30 Kami, PANGERAN, nyaho, memang
maranehna teh kamagungan. Tapi kalah ka
rahul, da buktina mah euweuh nanaonna.
Beubeunangan digawena moal aya nu awet
umurna.
31 Ku sabab kitu Kami arek midangdam
nyeungceurikan urang Moab jeung urang Kir
Heres.
32 Kami arek jejeritan nyeungceurikan urang
Sibmah, leuwih ti batan nyeungceurikan
urang Yaser. Nagri Sibmah ibarat tangkal
anggur anu ngarambatna nepi ka meuntasan
Laut Paeh, malah terus nepi ka Yaser.
Kari-kari ayeuna mah maneh dina usum

panas moal buahan. Buah anu geus aya ge
diluluh ku batur.
33 Di tanah Moab nu subur, geus euweuh
nu suka seuri. Di tempat-tempat pameresan
anggur geus moal aya deui anu hahaleuangan,
lantaran moal aya deui anu nyarieun anggur.
Tempat-tempat pameresanana ku Kami rek
digaringkeun, moal aya deui cianggur nu
ngocor ti dinya.
34 Urang Hesbon jeung Eleale tingjarerit.
Sora jejeritanana kadenge nepi ka Yahas,
kadenge ku urang Soar, malah kadenge nepi
ka Horonaim jeung Eglat Selisia. Maranehna
tingjarerit lantaran anak Walungan Nimrim
geus garing euweuh caina.
35 Di tempat-tempat pamujaanana, urang
Moab ku Kami rek dieureunkeun merena
kurban beuleuman jeung kurban peuncitan
ka dewa-dewana. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN.
36 Manah Kami bati ngahelas, lir nu nyuling
melas-melis, laguna lagu sedih, karunya ka
Moab jeung ka urang Kir Heres, lantaran
hartabandana geus musna.
37 Sirah maranehna kabeh digundulan,
janggotna dikarurud, leungeunna ditarurihan,
sarta kabeh marake baju karung, nandakeun
prihatin.
38 Di mana-mana, di sakuliah tanah Moab, di
imah, di alun-alun, euweuh deui nu kadenge
iwal ti sora ceurik aluk-alukan. Sabab Moab

geus remuk dibantingkeun ku Kami, kawas
goci anu geus euweuh nu mikabutuh.
39 Moab geus burakrakan. Pek careurik!
Moab geus diapeskeun, geus tumpes, kari
dilelewe ku bangsa-bangsa sakurilingeunana.
Kitu timbalan Kami, PANGERAN."
40 Hiji bangsa bakal ngaranggeum Moab,
nyamber lir manuk galudra, jangjangna
meber,
41 ngarampas kota-kota jeung benteng-
benteng Moab. Kitu ikrar PANGERAN. Ari
serdadu-serdadu Moab harita bakal pinuh ku
kasieun kawas awewe rek ngajuru.
42 Moab bakal ajur lebur moal mangrupa
deui bangsa, lantaran geus wani ngalawan ka
Kami.
43 Urang Moab keur didodoho ku nu
pikasieuneun, ku lombang-lombang jeung ku
pitapak. Kitu timbalan PANGERAN.
44 Anu kabur nyingkiran pibahlaeun, bakal
tigebrus ka jero lombang. Anu bisa keneh
hanjat ti jero lombang, bakal karingkus ku
eurad. Sabab geus ninggang waktuna Moab
ku PANGERAN diancurkeun.
45 Para pangungsi anu geus paregat harepan,
nyoba-nyoba arek nyalindung ka Hesbon.
Tapi eta kota anu kungsi dirajaan ku Raja
Sihon teh keur kahuruan. Daerah-daerah
tapel wates jeung pagunungan di nagrina
jelema-jelema anu resep perang teh geus
beak ku seuneu.

46 Urang Moab matak watir! Jalma-jalma
tukang nyarembah ka Dewa Kamos teh geus
tumpur, kari anak-anakna bae awewe lalaki
digiring ka tempat boyongan.
47 Tapi hiji mangsa bangsa Moab teh ku
PANGERAN bakal dimenyatkeun deui. Tah
sakitu timbalan PANGERAN perkara tanah
Moab.

49 1 Ngeunaan perkara bangsa Amon,
kieu timbalan PANGERAN, "Ka marana
ari perjurit-perjurit Israil? Kutan teu aya
pisan anu bisa ngabela lemah caina? Ku naon
diarantep bae tanah kaom Gad dirampas
jeung diandih ku umat Dewa Milkom?
2 Tapi aya piwaktueunana engke Raba,
ibukota nagara maranehanana ku Kami sina
eundeur ku perang, sina tumpur, desa-desana
ge sina beak dihuru. Ari Israil sina ngarebut
deui lemah caina ti nu ngarampas.
3 Eh urang Hesbon, pek geura tingjarerit!
Kota Ai geus tumpur! Awewe-awewe urang
Raba geura aluk-alukan, geura midangdam,
jeung marake baju karung nandakeun
prihatin! Pek lalumpatan teu puguh nu
dijugjug. Dewa maraneh si Milkom bakal
digusur ka pangbuangan katut imam-imamna
jeung jalma-jalma anu parentingna.
4 Adigung ku naon maraneh teh, eh
jalma-jalma serong hate? Tanaga maraneh
geus midek. Ku naon kalah ka gumagah,
boga rasa moal aya anu wani?

5 Maraneh ku Kami rek sina dironom ku
nu sarwa pikasieuneun ti unggal juru.
Tungtungna kalabur kabeh, tingbalecir
ngabelaan nyawa. Balad maraneh moal bisa
kumpul deui.
6 Tapi hiji mangsa bangsa Amon ku Kami
rek dimenyatkeun deui. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN."
7 Perkara bangsa Edom kieu timbalan
PANGERAN Nu Maha Kawasa, "Ari urang
Edom naha geus teu baroga pamilih anu
bener? Ari juru-juru nasehatna naha geus teu
bisa mere nasehat, geus teu barisaeun deui
mikir bener?
8 Eh urang Dedan, mending oge kalabur!
Nyarumput! Turunan Esau ku Kami rek
ditumpurkeun, geus waktuna ku Kami
dihukum.
9 Jalma-jalma ari maretik anggur teh sok
nyesakeun keneh saeutik dina tangkalna.
Jeung lamun peutingna aya nu maling, nu
dipalingna ngan saperluna bae.
10 Ari turunan Esau mah ku Kami rek sina
nepi ka ngaligincing, patempatanana anu
rarekep baruni rek dibuliklakkeun, nyumputna
moal bisa lila-lila. Kabeh urang Edom bakal
tumpes moal aya anu nyesa.
11 Tapi randa-randana meunang nyalindung
ka Kami. Kitu deui kaom pahatuna serenkeun
ka Kami supaya kaurus.

12 Cacakan anu teu pantes dihukum teu
burung dicekok ku hukuman. Na boga
panyangka yen maneh baris lolos tina
hukuman? Maneh komo, kudu nginum eta
cekok hukuman!
13 Kami pribadi geus sumpah yen kota
Bosra bakal suwung jadi tegalan, sina matak
keueung anu nenjo. Sina pada ngalelewe,
ngaranna sina diparake panyapa ku batur.
Desa-desana anu dareukeut bakal tumpur
saendeng-endeng. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN."
14 Ceuk kaula, "Eh Edom, Kami nampa
timbalan PANGERAN. Mantenna geus
ngintun utusan, nguaran bangsa-bangsa
sina ngahijikeun balad-balad, sina sasadiaan
pikeun ngarurug ka maneh!
15 Maneh ku PANGERAN bakal disina hengker,
moal aya anu ngahargaan.
16 Maneh geus katipu ku diri sorangan
lantaran takabur. Saenyana maneh teh
euweuh nu mikasieun. Ceuk rarasaan
sorangan bae pada mikasieun soteh, dumeh
tempat maneh ayana di puncak gunung luhur,
di luhur cadas-cadas anu nangtawing. Tapi
sanajan nyayang di nu luhur kawas manuk
galudra ge, ku PANGERAN maneh mo burung
digejretkeun. Kitu timbalan PANGERAN."
17 Timbalan PANGERAN, "Edom bakal pohara
ruksakna nepi ka matak hookeun, matak
keueung anu ngaliwat ka dinya.

18 Anu bakal karandapan ku Edom sarua
jeung anu karandapan ku Sadumu jeung
Gomora, basa eta dua nagri katut kota-
kotana anu dareukeut ka dinya ditumpurkeun.
Saendeng-endeng moal dicicingan deui, kitu
timbalan Kami, PANGERAN.
19 Cara singa anu norojol ti leuweung kai
anu rekep di sapanjang Walungan Yordan,
terus nonggoh ka sampalan-sampalan anu
ngemploh hejo, Kami baris norojol ka tempat
urang Edom, sina kalabur sapada harita,
ngarejat ti nagrina. Satuluyna Kami rek
ngangkat hiji pamingpin pikeun ngatur eta
nagri. Cik saha anu bisa nandingan Kami?
Saha anu wani nangtang ka Kami? Raja anu
kumaha anu pikuateun ngalawan Kami?
20 Ku sabab kitu, bandungan ieu niat
Kami perkara urang Edom. Bandungan ieu
pangersa Kami perkara pangeusi kota Tman.
Nepi ka barudakna pisan bakal diseredan,
jalma-jalma baris guyur tagiwur.
21 Upama Edom geus rugrug, sorana
gumuruh matak oyag jagat, tingjareritna
kadenge ka nu jarauh nepi ka Teluk Akaba.
22 Musuh bakal ngaranggeum Bosra lir
manuk galudra nu nyirorot ti awang-awang
bari meberkeun jangjang. Hate serdadu-
serdadu Edom poe eta teu beda ti hate awewe
anu rek ngajuru, pinuh kapaur jeung karisi."
23 Perkara Damsik kieu timbalan PANGERAN,
"Pangeusi kota Hamat jeung Arpad ngarasa

hariwang jeung salempang, lantaran nampa
beja-beja goreng. Rasa kasalempangna lir
ombak laut anu daratang pagulung-gulung,
nepi ka maranehna teu bisa ngarasa
tengtrem.
24 Tanagana geus leuseuh, tuluy kabur
bakating ku tagiwur. Hatena sarumeblak asa
aya kanyeri cara awewe nu rek ngajuru.
25 Nagrina anu sakitu alusna jeung
pikagenaheunana teh ngadadak suwung.
26 Taruna-tarunana poe eta bakal tumpes
diparaehan di jalan-jalan, serdadu-serdaduna
bakal tumpur.
27 Tembok kuta kota Damsik jeung karaton-
karaton Raja Benhadad ku Kami baris dihuru.
Kitu timbalan Kami, PANGERAN Nu Maha
Kawasa."
28 Ngeunaan perkara kaom Kedar jeung
distrik-distrik nu dibawah ku kota Hasor, anu
geus eleh ku Raja Nebukadnesar ti Babul tea,
kieu timbalan PANGERAN: "Tarajang urang
Kedar, jeung tumpes jalma-jalma urang tatar
wetan!
29 Kemah-kemahna, ingon-ingonna, tenda-
tenda kemahna jeung sagala eusi kemahna
rampas, kitu deui onta-ontana. Bejakeun ka
maranehna, Maraneh geus kalingkung balahi!
30 Eh urang Hasor, Kami PANGERAN
ngabejaan, maraneh mending kalabur,
nyarumput sing jauh. Sabab Raja

Nebukadnesar ti Babul geus niat narajang.
Carekna,
31 Eta bangsa urang gempur. Kotana anu
majar aman santosa teh geus ngemplong-
molongpong euweuh pantoan, euweuh
tulakna.
32 Onta-onta jeung ingon-ingonna
baris rampaseun. Eta bangsa anu
buukna ditarukungan teh ku Kami rek
dipabalencarkeun, sina dironom ku balahi ti
unggal juru.
33 Kota Hasor pijadieun suwung
salalanggengna. Anu araya di dinya
ngan ajag, moal dicicingan deui ku jelema.
Kitu timbalan Kami, PANGERAN."
34 Waktu Sidkia anyaran jadi raja di Yuda,
PANGERAN Nu Maha Kawasa nimbalan ka
kaula perkara nagri Elam.
35 Kieu dawuhana-Na, "Pasukan gondewa nu
jadi inti kakuatan nagri Elam, ku Kami rek
dibasmi.
36 Elam sina katebak angin ti unggal juru,
sina pabalencar ka mana-mendi, nepi ka
taya hiji nagri anu henteu kadatangan ku nu
ngarungsi ti Elam.
37 Urang Elam sina gimir ku musuh-musuhna
anu keur ngarah-ngarah. Amarah Kami bakal
ngagugudag. Urang Elam sina ditumpes
digempur ku musuhna nepi ka beak.

38 Para raja jeung para pamingpinna ku Kami
rek ditumpes, geus kitu Kami rek ngadegkeun
tahta Kami di dinya.
39 Tapi ka hareupna mah urang Elam ku
Kami rek dimenyatkeun deui. Kitu timbalan
Kami, PANGERAN."

50

1 Ngeunaan perkara nagri Babul jeung
pangeusina, kieu timbalan PANGERAN
ka kaula,
2 "Utarakeun ieu beja ka bangsa-bangsa!
Uarkeun! Pasang tandana, uarkeun wartana!
Ulah aya anu dikilungan! Babul geus rugrug.
Dewana, si Merodak geus bubuk! Brahala-
brahalana kawiwirangan! Dewa-dewana anu
najis geus bencar!
3 Hiji bangsa ti beulah kaler geus maju rek
ngarurug, rek ngosongkeun Babul. Pangeusi
Babul, jalma, sato, bakal kalabur. Babul bakal
suwung moal aya nu nyicingan deui."
4 Timbalan PANGERAN, "Dina mangsa
eta, Israil jeung Yuda bakal rawah-riwih
nareangan Kami, Allahna.
5 Jeung naranyakeun jalan ka Sion, seug
ngajarugjug ka dinya. Engke maranehna
bakal ngayakeun hiji perjangjian jeung Kami,
langgeng moal pegat-pegat.
6 Eta umat Kami apruk-aprukan lir domba
anu kasarung nepi ka gunung-gunung, ku
nu ngangonna diantep. Utrak-atrok turun
gunung unggah gunung, parohoeun ka jalan
balik.

7 Sajeroning kitu ditarajang ku sakur nu
manggihan. Ceuk musuhna, Eta jelema-
jelema teh geus boga dosa ka PANGERAN;
jadi kalakuan urang ka maranehna teh teu
salah. Kuduna mah maranehna teh saratia
ngarandel ka PANGERAN cara karuhunna.
8 Eh Israil, geura kalabur ti Babul,
nyaringkah. Kudu paheula-heula!
9 Sabab Babul ku Kami rek disina ditarajang
ku bangsa-bangsa anu garagah ti kaler,
beunang Kami ngahijikeun, bangsa
paninggaran anu kamashur, anu jamparingna
tara nyalahan. Ayeuna geus tata baris siap
tempur, rek merangan jeung ngelehkeun eta
nagri.
10 Babul bakal diranjah, harta bandana pada
nyarokotan sakarep-karep ku musuhna. Kitu
timbalan Kami, PANGERAN."
11 Timbalan PANGERAN, "Urang Babul,
maraneh geus neungteuinganan ka bangsa
Kami, mani barungah, araratoh kawas
sapi keur ngirik gandum, kawas kuda keur
hohoang.
12 Ku sabab kitu, ayeuna nagri maraneh
sorangan anu sakitu gedena bakal apes, bakal
asor. Bangsa Babul bakal jadi pangleutikna di
antara bangsa-bangsa sejen. Tanahna bakal
garing moal ngambeu-ngambeu cai kawas
gurun keusik.
13 Babul bakal suwung moal dicicingan deui,
bakal tetep jadi gundukan runtuhan, nepi

ka matak helok jeung olohok anu ngaliwat ka
dinya, sabab Kami geus pohara napsuna.
14 Pasukan gondewa, geura tata baris
siap tempur ngepung Babul. Hujanan ku
jamparing, sabab geus boga dosa ka Kami,
PANGERAN.
15 Hucuhkeun perang di sakuliah eta nagri.
Babul taluk. Kuta-kutana bedah, rugrug.
Babul keur dibales ku Kami. Pek ku maraneh
oge bales sakumaha kalakuanana bareto ka
batur.
16 Di tanahna ulah sina aya nu nebarkeun
binih atawa dibuat. Urang asing anu hirup di
dinya geus harayangeun buru-buru mulang
ka nagrina sorangan, sarieuneun ku balad nu
keur nempuh."
17 Timbalan PANGERAN, "Urang Israil
paburencay lir domba dibeberik ku singa.
Mimitina ditekuk ku raja Asur, tuluy ku Raja
Nebukadnesar ti Babul dikerekeb tulangna.
18 Raja Asur geus dihukum ku Kami,
PANGERAN Nu Maha Kawasa, Allahna Israil.
Raja Nebukadnesar oge jeung nagrina tangtu
dihukum.
19 Urang Israil rek dipulangkeun ka lemah
caina. Bakal bisa ngadalahar deui hasil bumi
ti Gunung Karmel jeung ti daerah Basan, kitu
deui hasil pepelakan ti daerah Epraim jeung
Gilad.
20 Dina mangsa eta di Israil moal kapanggih
aya dosa, di Yuda moal aya deui kajahatan,

sabab eta umat anu ku Kami dikarikeun
teh geus dihampura. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN."
21 Timbalan PANGERAN, "Geura tarajang
urang Merataim jeung urang Pekod. Tumpes,
tumpurkeun. Jalankeun kabeh parentah
Kami. Kitu timbalan Kami, PANGERAN.
22 Eta tanah jadi ngageder ku perang,
ruksakna pohara.
23 Bareto Babul teh lir gegendir ngancur-
ngancurkeun jagat. Ayeuna eta gegendir teh
geus bubuk! Eta nagri geus ditarajang ku hiji
kajadian anu matak hookeun bangsa-bangsa
sejen.
24 Eh Babul, maneh geus ngalawan ka Kami.
Ayeuna maneh ku Kami karingkus. Maneh teu
nyaho yen ku Kami ditaheunan ku pitapak.
25 Kami geus mukakeun tempat nyimpen
pakarang Kami; eta pakarang-pakarang ku
Kami dikaluar-luarkeun dibarengan ku napsu,
sabab Kami, Anu Maha Agung, PANGERAN Nu
Maha Kawasa, boga pigaweeun di Babul.
26 Rurug Babul ti unggal juru. Gedor
lumbung-lumbung gandumna. Barang-barang
gedoranana hunyudkeun sing ngagugunung
lir tumpukan gandum! Musnakeun, sing
beresih ulah disesakeun.
27 Serdadu-serdaduna paehan, babadan
ku pedang! Cilaka urang Babul! Babul geus
waktuna dihukum!"

28 (Ceuk kakaburan ti Babul anu daratang
ka Yerusalem, Babul teh keur meunang
wawales ti PANGERAN Allah urang, tina
kalakuanana bareto ngajarah Bait Allah
panglinggihana-Na.)
29 Timbalan PANGERAN, "Parentah ku
maraneh pasukan ahli mentang panah, kitu
deui sakur anu bisa metakeun gondewa jeung
jamparing. Kepung eta nagri, ulah aya anu
lolos. Bales paningkahna, taur kalakuanana
anu bareto, sabab geus wani kurang ajar ka
Kami, Anu Maha Suci di Israil.
30 Ku lantaran kalakuanana kitu, taruna-
tarunana bakal tumpes diparaehan di
jalan-jalan, serdadu-serdaduna bakal
ditumpurkeun dina poe eta. Kitu timbalan
Kami, PANGERAN.
31 Babul! Ieu Kami Anu Maha Agung,
PANGERAN Nu Maha Kawasa, geus jadi
lawan maneh, lantaran maneh geus sombong
ka Kami! Geus waktuna maneh ku Kami
dihukum.
32 Bangsa maneh anu kumaki bakal
tigedebug, jeung moal aya anu
ngahudangkeun. Kota-kota maneh rek
dihuru, anu aya sakurilingeunana rek
dimusnakeun."
33 Timbalan PANGERAN Nu Maha Kawasa,
"Urang Israil jeung urang Yuda keur dianiaya,
dijaga keras ku bangsa anu ngaboyongna,
teu meunang ka mana-mana.

34 Tapi anu bakal ngajait maranehna teh
maha perkasa, jenenganana: PANGERAN Nu
Maha Kawasa. Mantenna ku anjeun anu bakal
ngangkat maranehna tina kasangsaraan,
sarta bakal ngamankeun jagat. Sabalikna
urang Babul tangtu bakal cilaka."
35 Timbalan PANGERAN, "Gempur Babul!
Gempur rahayatna, gempur para kapalana,
gempur para bujanggana.
36 Gempur tukang-tukang torahna, pohara
paralungna! Gempur serdadu-serdaduna,
sina kalabur pangacianana.
37 Basmi kareta-karetana, tumpes
kuda-kudana. Gempur serdadu-serdadu
sewaanana, sina beak tanagana! Awut-awut
dunyabranana, ranjah, rayah.
38 Garingkeun tanahna, saat-saatkeun
walungan-walunganana. Sabab Babul pinuh
ku arca brahala, anu ngagelokeun urang
dinya.
39 Eta sababna Babul bakal jadi enggon
kelong jeung jurig jeung manuk-manuk najis.
Saendeng-endeng hamo dicicingan deui ku
jelema.
40 Babul baris katinggang ku bahla saperti
anu ninggang ka Sadumu jeung Gomora
waktu eta nagri jeung kota-kota tatanggana
dibasmi ku Kami. Hamo aya deui jelema
anu ngancik di dinya. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN.

41 Babul bakal ditempuh ku balad ti tebeh
kaler, ku hiji bangsa digjaya ti nagri jauh;
loba pisan raja-raja nu geus rek narajang.
42 Marawa gondewa jeung tumbak, dedegler
taya rasrasan. Daratangna tumpak kuda,
sorana lir laut gumuruh, geus kari der
ngagempur Babul.
43 Raja Babul nu ngadenge eta beja,
leungeunna mani ngulapes, bati ketir
tingseleket, cara awewe nu rek ngajuru.
44 Jeg singa ti leuweung sapanjang Walungan
Yordan norojol ka tengah-tengah domba
di sampalan hejo ngemploh, nya kitu
pisan Kami, PANGERAN bakal ngadadak
ngadatangan urang Babul, nepi ka maranehna
kalabur ti nagrina. Eta nagri satuluyna baris
dicangking ku hiji jelema beunang Kami milih.
Karana, saha anu sarua jeung Kami? Saha nu
wani nangtang ka Kami? Raja mana nu tagen
ngayonan Kami?
45 Jadi, darengekeun ieu putusan Kami
perkara nagri Babul, kitu deui pangersa Kami
ka urang dinya. Maranehna, malah barudakna
pisan bakal diseredan, bakal pinuh ku kagimir.
46 Waktu Babul engke rugrug, jagat ear bumi
genjlong, bangsa-bangsa bakal ngadarenge
anu tingkaroceak."

51
1 Timbalan PANGERAN, "Kami rek
ngadatangkeun angin pikeun ngabasmi
Babul katut pangeusina.

2 Kami rek ngadatangkeun bangsa asing,
sina ngaruksak Babul lir angin niup jarami
nepi ka ledis. Lamun waktuna geus datang,
eta bahla baris kacida ngaruksakna, sarta
datangna ti unggal juru, nepi ka eta nagri jadi
suwung.
3 Tentarana, sing ulah nepi ka bisa
melesatkeun panah, atawa nerapkeun baju
beusina. Nu ngarorana ulah aya nu dihirupan.
Pasukan baladna ancur leburkeun!
4 Sina paraeh kasambut di jalan-jalan di
saban kotana.
5 Kami, Allah, PANGERAN Nu Maha Kawasa
can kungsi ninggalkeun Israil jeung Yuda,
sanajan maranehna teh geus boga dosa ka
Kami, Nu Maha Suci di Israil.
6 Geura kalabur ti Babul! Tareangan
pisalameteun! Ulah nepi ka tariwas ku
karana dosa Babul. Sabab ayeuna Kami rek
ngabales ka Babul, ngahukum satimpal jeung
kalakuanana.
7 Babul tadina saperti gelas emas anu dicekel
ku Kami, sarta geus ngamabokan saalam
dunya. Bangsa-bangsa ngarinum anggur tina
eta gelas nepi ka laleungit ingetanana.
8 Babul ngadadak ambruk, geus
ditumpurkeun! Geura caleungceurikan!
Geura alubaran raheut-raheutna sugan
cageur deui.
9 Urang asing anu araya di dinya ngaromong
kieu, Urang geus nyoba nulungan Babul, tapi

geus teu kaburu. Geus, urang balik. Babul
ku Allah geus dihukum beurat pisan, geus
ditumpes sama sakali."
10 Dawuhan PANGERAN, "Kieu ceuk umat
Kami, PANGERAN geus netelakeun yen urang
teh bener. Hayu eta padamelan PANGERAN,
Allah urang teh urang caritakeun ka sakur nu
aya di Yerusalem."
11 PANGERAN geus ngangsonan raja-raja
Media, sabab Mantenna kagungan maksud
ngancurkeun Babul. Kitu cara Mantenna bakal
ngabales, lantaran Babul geus ngaruksak
Bait Mantenna. Perwira-perwira anu mingpin
serangan marentah, "Seukeutan jamparing!
Parake tameng!
12 Bere tangara pikeun ngamimitian
ngagempur kuta Babul. Tohagaan
pangjagaan! Eusian sakabeh pos! Sadiakeun
pasukan pikeun ngabongohan!" PANGERAN
geus ngalaksanakeun pangandika-Na, hal
pangersa-Na ngeunaan urang Babul.
13 Eta nagri loba walunganana, loba
kakayaanana, tapi ayeuna mah lalakon
hirupna geus tamat, nyawana geus paragat.
14 PANGERAN Nu Maha Kawasa geus
sumpah nyebat salira-Na ku manten, baris
ngadatangkeun jalma-jalma anu lobana lir
simeut geusan ngarurug Babul. Maranehna
bakal sarurak lantaran unggul.

15 PANGERAN ngajadikeun bumi ku
pangawasa-Na; ngajadikeun alam dunya
jeung mentangkeun langit ku hikmah-Na.
16 Ku pangandika-Na cai nu di awang-awang
gumuruh, mega ti tungtung-tungtung bumi
sina kumpul. Kilat sina tingjorelat satengahing
hujan, angin ribut dibudalkeun ti gudangna.
17 Nenjo nu sarupa kitu, jalma-jalma kasima
rumasa teu daya teu upaya; tukang nyarieun
arca ngarasa kuciwa, dumeh dewa-dewa
bubuatanana palsu, euweuh nyawaan.
18 Kabeh ge gapong, hinakeuneun; dina
waktuna mah ku PANGERAN baris dibasmi.
19 Allahna Yakub mah henteu kawas
maranehna, da nya Mantenna nu ngadamel
saniskara, sarta nya Mantenna nu ngangkat
urang Israil jadi umat Mantenna. Ari
jenengana-Na PANGERAN Nu Maha Kawasa.
20 Dawuhan PANGERAN, "Eh Babul, maneh
teh gada Kami, pakarang perang Kami.
Maneh ku Kami dipake pikeun ngaremukkeun
bangsa-bangsa jeung karajaan-karajaan.
21 Ngancurkeun kuda jeung nu tarumpakna,
ngancurkeun kareta jeung nu tarumpakna,
22 ngajagal jelema-jelema, awewe lalaki, anu
karolot nu ngarora, barudak lalaki barudak
awewe,
23 meuncitan tukang-tukang ngangon jeung
domba-dombana, nu keur ngawaruluku jeung
mundingna, numpes pamarentah katut para
pajabatna."

24 Dawuhan PANGERAN, "Baris kasaksian
ku maneh, Babul katut rahayatna ku Kami
dibales kalakuanana nu geus ngaruksak
Yerusalem.
25 Eh Babul, maneh teh ibarat gunung anu
ngaruksak saalam dunya. Tapi ieu Kami,
PANGERAN musuh maneh. Maneh ku Kami
tangtu dicerek, dibantingkeun jeung diantep
ngagoler dina kekebul.
26 Batu-batu urut ruruntuhan maneh moal
aya nu kapake deui pikeun wawangunan. Kitu
timbalan Kami, PANGERAN.
27 Bere tangara geusan narajang! Tiup
tarompet sina kadarengeeun ku bangsa-
bangsa. Siapkeun bangsa geusan merangan
Babul! Bejaan karajaan-karajaan Ararat, Mini
jeung Askenas sina buru-buru narajang. Pilih
perwira pikeun mingpin. Iangkeun pasukan
kuda masing nakleuk kawas simeut.
28 Siapkeun bangsa geusan merangan
Babul. Teang raja-raja Media, para pamingpin
jeung para pajabatna katut angkatan perang
sakabeh nagri jajahanana.
29 Bumi eundeur jeung genjlong, sabab
PANGERAN keur ngarobah Babul jadi gurun
keusik nu suwung.
30 Perjurit-perjurit Babul geus teu bisa
neruskeun tarung, nyarempod di jero
bentengna, masing-masing. Geus leungit
wawanenna, geus kawas awewe bae.

Gapura-gapura kota geus dirarubuhkeun,
imah-imahna geus dihuru.
31 Utusan-utusan geus bur-ber mawa beja
ka raja Babul yen benteng kotana geus
diancurkeun ditarajang ti ditu ti dieu.
32 Musuh geus ngarampas walungan
peupeuntasan sarta benteng-benteng geus
dihuru. Tentara Babul geumpeur.
33 Moal lila deui ge baris kasarambut
jeung diidek-idek kawas gandum diirik. Kitu
timbalan Kami, PANGERAN Nu Maha Kawasa,
Allahna urang Israil."
34 Raja Babul geus maehan Yerusalem, terus
dihakan. Kotana dikuras kawas ngosongkeun
kendi; tuluy kabeh diteureuy buleud, teu
beda ti naga. Nu dipikahayangna dipilihan,
sesana dibalang-balangkeun.
35 Pek urang Sion, geura ngucap kieu,
"Muga-muga Babul katulah bongan geus
ngarogahala ka urang!" Pek urang Yerusalem,
ngucap kieu, "Muga-muga Babul katulah
bongan geus nyangsara ka urang!"
36 Geus kitu PANGERAN ngadawuh ka urang
Yerusalem, "Perkara maneh ku Kami rek
dibela. Sagala kalakuan musuh maneh ku
Kami rek dibales. Sumber-sumber cinyusu
jeung walungan-walungan di Babul rek disina
gararing.
37 Eta nagri baris jadi ruruntuhan, jadi
enggon sato-sato leuweung. Katenjona matak

keueung, suwung taya nu ngeusian, matak
kukurayeun sakur nu ngalanto ka dinya.
38 Urang Babul tinggalaur kawas singa,
tinggarereng kawas anak singa.
39 Lain rakus maranehna teh? Keun, ku
Kami rek disadiaan hakaneun, sina pesta
sukan-sukan nepi ka marabok. Sina nepi ka
harees jeung ulah bisa nyararing deui.
40 Lamun geus kitu ku Kami rek diakutan
tuluy dipeuncitan moal beda ti anak domba,
embe jeung badot. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN."
41 Kieu timbalan PANGERAN ngeunaan
Babul, "Kota nu diagung-agung ku sadunya
teh geus dijabel! Estu matak sumeblak ka
bangsa-bangsa nu nyaksianana.
42 Geus kalembak jeung kaliputan ku laut nu
ombakna tingjelegur.
43 Kota-kotana matak ketir katembongna
jeung geus teu beda ti tegalan nu tara
kasorang cai, taya pisan nu nyicingan malah
tara aya anu liwat-liwat acan.
44 Dewa Bel, dewa nagri Babul ku Kami baris
dihukum, emas-emas beunangna malingan
sina dipasrahkeun ka Kami; bangsa-bangsa
geus moal maruja deui ka dinya. Kuta-kuta
Babul geus rubuh.
45 Eh urang Israil geura nyalingkir ti dinya!
Salametkeun diri, ulah karerab ku amarah
Kami.

46 Ulah rentag atawa kasima ku dedengean.
Da unggal taun oge beja-beja pikarentageun
teh rupa-rupa aya beja anu nyaritakeun
katelengesan di jero nagri, aya anu
nyaritakeun raja merangan raja deui.
47 Mun geus kitu tandaning geus meujeuhna
waktuna Kami ngahukum brahala-brahala
Babul. Sakuliah nagrina baris ngarasa wirang.
Jelema-jelemana kabeh ditumpes.
48 Lamun Babul geus kajabel ku jelema-
jelema nu datangna ti kaler, sarta geus
diancurkeun, sakur nu di bumi jeung di langit
bakal sarurak ku bungah-bungahna.
49 Babul geus ngalantarankeun tiwasna
manusa di saalam dunya. Ayeuna ku lantaran
geus maehan bangsa Israil anu sakitu lobana,
Babul baris runtuh. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN."
50 Dawuhan PANGERAN ka umat-Na nu di
Babul, "Maraneh geus luput tina bahya maot.
Geuwat nyalingkir! Ulah talangke! Sanajan
jauh ti lemah cai masing inget ka Kami,
PANGERAN maraneh, jeung ka Yerusalem.
51 Ceuk maraneh, Kuring geus dihinakeun,
diwiwirang, geus taya pisan harepan, lantaran
tempat suci di Bait Allah geus karampas ku
musuh.
52 Ayeuna ceuk Kami, geus datang waktuna
Kami baris ngahukum brahala-brahala Babul
sarta nu taratu bakal tinggarerung di sakuliah
nagri.

53 Sanajan upama Babul bisa ngejat ka
awang-awang tuluy ngadegkeun benteng
tohaga di dinya, mo burung disusul ku
jelema-jelema jurungan Kami supaya
ditumpes. Kitu timbalan Kami, PANGERAN."
54 Dawuhan PANGERAN, "Dengekeun sora
anu careurik di Babul, nyeungceurikan nagri
nu geus ancur.
55 Babul ku Kami keur digempur,
karameanana keur dijemplingkeun. Balad
musuh muru lir ombak gumuruh, tuluy
narajang bari tinggorowok.
56 Daratangna rek ngabasmi Babul; rek
nangkepan serdadu-serdaduna, mingges-
minggeskeun gondewana. Kami teh Allah anu
ngahukum kajahatan. Babul rek dihukum
satimpal jeung kajahatanana.
57 Para kawasana rek disina marabok nu
palinterna, para pamingpinna, tentarana.
Maranehna sina harees, sina ulah harudang
deui. Kitu timbalan Kami, nu jadi Raja,
PANGERAN Nu Maha Kawasa.
58 Kuta-kuta Babul nu tohaga baris rugrug,
gapura-gapurana nu laluhur baris beak
dihuru. Hasil gawe bangsa-bangsa kabeh ge
taya gunana. Sakabeh hasil usahana beak ku
seuneu. Kitu timbalan Kami, PANGERAN Nu
Maha Kawasa."
59 Raja Sidkia kagungan pangawal pribadi,
ngaranna Seraya anak Neria, incu Mahseya.
Dina taun kaopat Sidkia jadi raja Yuda,

Seraya milu ka anjeunna ka Babul. Harita
manehna ku kaula dibere rupa-rupa amanat.
60 Eta amanat ku kaula dituliskeun dina buku,
eusina ngeunaan sagala rupa kacilakaan anu
baris tumiba ka Babul, nya kitu deui sagala
rupa perkara sejenna ngeunaan Babul.
61 Kieu ceuk kaula ka Seraya, "Upama
anjeun geus di Babul, sakur anu dituliskeun
dina ieu buku kudu dibacakeun sing bedas ka
urang dinya.
62 Geus kitu anjeun kudu sembahyang kieu,
Nun PANGERAN, Gusti parantos ngadawuh
baris ngabasmi ieu tempat dugi ka moal
aya deui mahluk nu hirup di dieu, boh jalmi
boh sasatoan, sareng ieu tempat baris jadi
salalanggengna.
63 Sanggeus tamat dibaca, ieu buku ku
anjeun kudu ditalian jeung dibabandulan ku
batu, tuluy alungkeun ka Walungan Eprat,
64 bari ngucap kieu, Nya baris kieu
pijadieunana Babul, nya eta bakal tilelep,
moal timbul-timbul deui, sabab baris dibasmi
ku PANGERAN." Sakitu amanat Yermia.
52 1 Waktu Sidkia jadi raja Yuda, yuswana
dua puluh hiji taun jeung marentahna
di Yerusalem meunang sabelas taun. Ari
jenengan ibuna Hamutal putra Yermia urang
kota Libna.
2 Raja Sidkia ngalampahkeun dosa ka
PANGERAN, teu beda ti Raja Yoyakim bae.

3 PANGERAN kacida benduna ka urang
Yerusalem jeung Yuda, nepi ka maranehanana
disingkirkeun ti payuneuna-Na. Sidkia
ngalawan ka Raja Nebukadnesar, raja nagri
Babul.
4 Ku sabab kitu Nebukadnesar nyandak balad
tuluy nempuh Yerusalem dina tanggal sapuluh
bulan sapuluh taun kasalapan pamarentahan
Sidkia. Baladna nyarieun pakemahan di
luareun eta kota, nyieun tembok-tembok
pangepungan di sakurilingna.
5 Eta kota terus dikepung nepi ka taun anu
kasabelas pamarentahan Raja Sidkia.
6 Dina tanggal salapan bulan opat taun eta,
dina keur meumeujeuhna diamuk ku bahya
kalaparan nepi ka rahayat geus teu baroga
pisan dahareun,
7 kuta eta kota geus bisa ditorobos ku
musuh. Tapi tentara-tentara nagri Yuda kabeh
kalabur ti peuting, sanajan sakitu dikepungna
oge ku urang Babul. Kalaburna make jalan
ka taman karajaan, ngaliwatan gapura nu
nyambungkeun tempat patepungna dua kuta,
ti dinya terus muru ka Lebak Yordan.
8 Tapi Raja Sidkia diudag ku balad Babul,
nepi ka katangkep di hiji tegal deukeut Yeriho,
ditaringgalkeun ku sakabeh baladna.
9 Sidkia dibawa ka Raja Nebukadnesar nu
keur calik di kota Ribla di wewengkon Hamat,
ti dinya anjeunna ku Nebukadnesar ditibanan
hukuman.

10 Di Ribla putra-putra Sidkia dipaehan di
payuneun Sidkia pisan, kitu deui para pajabat
nagri Yuda.
11 Geus kitu Sidkia dicokel socana, tuluy
dirante sarta dibawa ka Babul. Di Babulna
dipanjara nepi ka pupusna.
12 Dina tanggal sapuluh bulan kalima
taun kasalapan Nebukadnesar jumeneng
raja di Babul, Nebusaradan, anu jadi
jurunasehat raja sarta panglima perang asup
ka Yerusalem.
13 Bait Allah, karaton jeung imah jalma-jalma
penting di Yerusalem ku manehna dihuru;
14 tembok benteng kotana diruntuh-
runtuhkeun ku serdadu-serdaduna.
15 Ti dinya sakur nu araya keneh di eta
kota, patukangan anu haririp keneh jeung
jalma-jalma anu tadina bariluk ka urang
Babul, ku Nebusaradan diakut ka Babul.
16 Tapi ari jalma-jalma anu mariskin di
Yuda mah, nya eta nu teu boga nanaon,
ku manehna diantep sina caricing di dinya,
dititah ngebon anggur jeung melak gandum.
17 Jeung deui urang Babul teh ngancurkeun
pilar-pilar tambaga nu di Bait Allah
katut papadatianana, nya kitu deui paso
tambagana, seug eta tambaga teh diakut
kabeh ka Babul.
18 Singkup-singkup jeung wadah lebu
paranti ngosokan altar, jeung parabot-parabot
paranti meresihan lampu-lampu, baskom-

baskom paranti nandean getih sato kurban,
parukuyan-parukuyan katut barang-barang
parunggu lianna keur kaperluan di Bait Allah,
eta oge diarakutan.
19 Kitu deui sagala rupa nu dijieun tina
perak jeung emas kayaning: mangkok-
mangkok leutik, panci-panci wadah
ruhak, mangkok-mangkok wadah getih
sato kurban, wadah-wadah lebu, suku-
suku lampu, mangkok-mangkok wadah
seuseungitan jeung mangkok-mangkok
paranti ngawadahan anggur kurban.
20 Barang-barang tambaga beunang
ngadamel Raja Suleman pikeun kaperluan
Bait Allah, nya eta dua pilar, papadatian, paso
gede katut dua belas sasapian pananggeuyna,
anu beuratna geus moal bisa ditimbang.
21 (52:21-22) Pilar anu dua tea ukuranana
sarua luhurna 8 meter, ukuran buleudna
5,3 meter. Kosong di tengahna, kandelna
75 milimeter. Di tungtungna masing-masing
aya mamakutaan tina tambaga keneh anu
luhurna 2,2 meter sarta di sakurilingna dihias
ku anyaman digantungan dadalimaan, kabeh
tina tambaga.
22 (52:21)
23 Dadalimaan anu ngagarantung dina
anyaman dina tiap pilar lobana saratus
siki. Tapi anu tembong ti handap mah,
masing-masing ngan salapan puluh genep.

24 Satuluyna Panglima Nebusaradan nangkep
Seraya, Imam Agung, Sepanya imam kadua
jeung tilu urang deui pajabat penting Bait
Allah.
25 Ti jero kota anu ditangkep teh nya eta
panglima pasukan-pasukan, tujuh urang
juru nasehat pribadi raja nu araya keneh di
kota, sarta wakil panglima purah nyatetkeun
laporan katentaraan, jeung genep puluh
jelema penting sejenna.
26 Ku Nebusaradan maranehna dibawa ka
raja Babul nu keur calik di kota Ribla,
27 di wewengkon Hamat. Maranehna di dinya
ku raja disiksa nepi ka maraotna. Jadi urang
Yuda teh diakut ka pangbuangan.
28 Jalma-jalma anu ditawan jeung diboyong
ku Nebukadnesar teh kieu berendelanana:
dina taun katujuh jadina raja, anjeunna
ngaboyong 3.023 urang;
29 dina taun kadalapan belas, 832 urang ti
Yerusalem;
30 dina taun kadua puluh tilu 745,
diboyongna ku Nebusaradan. Jumlah anu
dibaroyong teh kabehna 4.600 urang.
31 Sanggeus Yoyakin raja Yuda dipanjarana
di pangbuangan meunang 37 taun, dina
tanggal dua puluh lima bulan kadua belas
taun eta, meunang piwelas ti Ewil Merodak
raja Babul gaganti Raja Nebukadnesar, sarta
dikaluarkeun ti jero panjara.

32 Ewil Merodak hade pisan ka anjeunna
sarta maparin kalungguhan nu leuwih mulya
ti batan anu dipaparinkeun ka raja-raja
sejenna anu dibaroyong ka Babul jeung
anjeunna.
33 Ku kituna Yoyakin diidinan ngaganti
papakean panjarana ku papakean biasa sarta
saumur hirupna meunang tuang sameja
jeung raja.
34 Saumur hirupna kaperluan sapopoena
dicukup ku raja.

Ratapan

1 [1] Yerusalem, urut sakitu gegekna ayeuna
jadi nunggelis! Bareto dihormat ku saalam
dunya, ayeuna jadi saperti randa. Urut kota
pangmulyana, ragrag jadi abid hina.
[2] Bati ceurik melas-melis sapeupeuting, pipi
lantis ku cipanon. Urut sobat-sobatna taya
anu datang ngabeberah anu ngahariji jeung
manehna jadi ngahianat sarta jadi lawanna.
[3] Urang Yuda jaradi abid nu taya daya,
dipaksa indit ti lemah cai, hirupna di nagri
batur, teu boga tempat akuan, dilingkung ku
musuh-musuh, taya jalan geusan ngejat.
[4] Geus taya nu indit ka Bait Allah, geus taya
nu babakti dina poe-poe nu suci. Mojang-
mojang panyanyina nalangsa, imam-imamna
bati rumahuh. Di gapura-gapura taya jalma,
Kota Sion diliputan kasedihan.
[5] Musuh-musuhna geus hasil, maranehna
ngawasaan Sion. Dirina ku PANGERAN disina
lara, lantaran loba dosana, anakna kabeh
ditawan, diakut ka pangbuangan.
[6] Kamulyaan Yerusalem ngan kari urutna.
Para pamingpinna kawas uncal nu geus
lungse kalaparan, waktu kabur ti nu ngudag,
tanagana geus meh musna.
[7] Sanggeus rubuh jeung sangsara,
Yerusalem ingeteun ka jaman mulyana

baheula. Sanggeus beunang ku musuhna,
saurang taya nu bela. Malah rubuhna
diseungseurikeun ku musuhna.
8 Musna kahormatanana, taranjang pada
ngahina. Bati sasambat bari nyumputkeun
beungeutna lantaran era. Yerusalem geus
ngotoran dirina ku dosa anu kacida rujitna.
9 Najisna tetela pisan, tapi manehna geus teu
tolih kana nasibna. Rubuhna parna kacida, tur
taya nu sanggup ngupahan. Musuhna unggul,
manehna mah bati sasambat ka PANGERAN
menta dikarunyaan.
10 Harta bandana beak diranjah ku musuh.
Malah nepi ka kudu nenjo maranehna arasup
ka Bait Allah, anu ku PANGERAN dilarang
diasupan ku jalma nu lain umat-Na.
11 Rahayatna rarumahuh nareangan
dahareun, nalukeurkeun barangna kana
kadaharan asal bisa hirup. Seug eta
kota ngoceak, "Duh PANGERAN, tingali
kabalangsakan abdi."
12 "Tenjo ieu kuring," pokna lumengis
ka sakur nu ngaliwat. "Moal aya nu
meunang kanyeri saperti kuring kanyeri anu
dikeunakeun ku PANGERAN, waktu keur
bendu ka kuring.
13 Mantenna ti luhur ninggangan ku seuneu
hurung, ngaduruk tulang-tulang kuring.
Ti hareup masang pitapak, nepi ka kuring
tikusruk, lur dikantun, nandangan kanyeri teu
eureun-eureun.

14 Kabeh dosa-dosa kuring ku Mantenna
diimeutan, dihijikeun terus dibeungkeut, tuluy
digantungkeun dina beuheung kuring nepi ka
kuring beak tanaga, kuring diserenkeun ka
musuh, taya petana ngalawan.
15 Pangeran ngagumujengkeun prajurit-
prajurit kuring nu pangbedasna. Mantenna
ngintunkeun balad musuh, sina ngabasmi
nonoman-nonoman kuring, rahayat kuring
ku Mantenna dileyek kawas anggur dina
pameresan.
16 Eta sababna cipanon kuring teu saat-saat.
Batur teu bisa ngalilipur, taya nu bisa
negerkeun hate. Kuring geus rubuh ku
musuh, rahayat jadi muluntu.
17 Kuring ngacungkeun leungeun menta
dibantu, tapi euweuh nu daekeun. PANGERAN
manggil musuh-musuh, sina nempuh ti ditu
ti dieu. Kuring ku musuh dileyek kawas
geugeuleuh.
18 Tapi eta teh ku sabab PANGERAN adil,
salah kuring, mungpang ka Mantenna.
Dengekeun, eh rahayat di mana-mana,
tenjo ieu kuring nandangan kanyeri,
jajaka-jajaka jeung mojang-mojang kuring
jaradi babandan.
19 Menta tulung ka sobat-sobat tapi kabeh
ararembungeun. Imam-imam jeung para
pamingpin, paraeh di jalan-jalan kota sabot
nareangan dahareun sangkan bisa hirup.

[20] Duh PANGERAN, tingali kasangsaraan
abdi, tingali batin abdi nu nalangsa. Hate
abdi ancur kaduhung ku dosa-dosa. Kaluar
beunang ku jagal, di jero aya malakalmaot.
[21] Dangukeun panyambat abdi, da jalmi
mah taya nu sanggup ngupahan. Nu bungah
teh musuh, ningal abdi meunang musibat ti
Gusti. Mugi buktoskeun waktos anu ku Gusti
dijangji, musuh-musuh abdi sing sangsara,
sapertos abdi ayeuna.
[22] Perhatoskeun sagala kajahatanana.
Hukum maranehna, sakumaha Gusti
ngahukum dosa abdi. Abdi humarurung
nandangan sangsara, hate pinuh ku
nalangsa."

2 [1] Ku bendu-benduna Pangeran, Sion
dirungkup ku poek. Kaendahanana anu
lir sawarga, sina lebur burakrakan. Ku
bendu-benduna Pangeran, Bait-Na ge nepi ka
teu ditolih.
[2] Tiap desa di Yuda ku Pangeran dibasmi taya
kawatir. Benteng-benteng papayung nagrina
dirubuh-rubuhkeun. Karajaanana katut para
kawasana, diragragkeun jadi hina.
[3] Sajeroning benduna, Pangeran
ngancurkeun kakuatan Israil. Waktu
musuh datang, urang menta tulung ku
Mantenna teu didangu. Kawas seuneu anu
ngamuk, Mantenna ngancurkeun sagala rupa.
[4] Mantenna saperti musuh, ka urang
mentang-mentangkeun jamparing-Na.

Jalma-jalma nu matak resep jeung bungah,
ku Mantenna dipaehan kabeh. Di dieu di
Yerusalem, urang ngarasa panas bebendu-Na.
5 Kawas musuh bae, Pangeran ngagempur
Israil. Benteng-benteng jeung karaton-
karatonna dijadikeun ruruntuhan. Urang Yuda
disina sangsara sapapanjangna.
6 Bait Allah, tempat Mantenna dibakti, eta
ge diburak-barik, poe-poe suci jeung poe
Sabat dieureunkeun. Raja jeung imam-imam
katibanan bebendu-Na.
7 Pangeran nolak altar-Na, ngantunkeun
Bait-Na nu suci, ngidinan musuh ngancurkeun
tembok-tembokna. Di tempat urang babakti,
musuh nyurakkeun kaunggulanana.
8 PANGERAN enggeus mutus yen tembok-
tembok Sion kudu rugrug. Memang ku
Mantenna geus diukur supaya rugrug sama
sakali. Munara-munarana, kuta-kutana,
ayeuna kari ruruntuhanana.
9 Lawang-lawang gapura kaurugan
ruruntuhan, tulak-tulak papalangna parotong.
Raja jeung para bangsawan ayeuna araya di
pangbuangan. Hukum Musa teu diwulangkeun
deui, nabi-nabi geus tara meunang ilham ti
PANGERAN.
10 Urang Yerusalem nu geus karolot,
tinghareruk alandiprek dina taneuh, sirahna
dilebuan, awakna marake baju karung.
Mojang-mojang ngaheluk tarungkul kana
taneuh.

11 Panon kuring carindul balas ceurik, batin
ngenes ngangres. Beak-beak nya nalangsa,
ningal dulur-dulur tumpur. Barudak leutik
jeung orok kapaehan di jalan-jalan kota.
12 Careurik ema-emaan, kalaparan jeung
kahalabhaban. Tingkudupruk di jalan-jalan
kawas ku raheut, lalaunan paraeh dina
lahunan indungna.
13 Duh Yerusalem, Yerusalem kadeudeuh!
Naon nu kudu diucapkeun ku kuring? Kumaha
petana ngalilipur anjeun? Da can aya anu
sangsarana cara anjeun mah. Kacilakaan
anjeun taya watesna saperti lautan, lain
tulunganeun deui.
14 Anu ku nabi-nabi diomongkeun ka anjeun
teh tipu jeung bohong. Maranehna tara tara
nyebutkeun yen anjeun dosa, nepi ka anjeun
boga pikiran teu perlu tobat.
15 Sakur anu laliwat ka dieu, nenjona ka
anjeun pinuh ku panghina, ngagodegkeun
sirah bari nyeungseurikeun ruruntuhan
Yerusalem, "Kutan ieu kota nu endah
kaagulan sadunya teh?"
16 Musuh-musuh ka anjeun maroyok bari
merong bangun ijid, biwirna tingjarebi
ngahina, "Geus ancur tah ku urang! Nya ieu
poe anu diarep-arep ku urang teh!"
17 PANGERAN geus ngabuktikeun ancamana-
Na: Ngabasmi urang taya kawatir, sakumaha
ancamana-Na bareto. Musuh urang disina
unggul, sina atoheun nenjo urang rubuh.

[18] Duh Yerusalem, kuta-kuta anjeun sina
sasambat ka Pangeran. Kocorkeun cipanon
beurang peuting kawas walungan, ceurik
terus tong eureun-eureun nepi ka cape.
[19] Sapeupeuting hees lilir deui, lilir deui,
sasambat ka Allah. Ucutkeun eusi hate,
menta sangkan Mantenna watir ka anak-anak
anjeun, anu sakarat di juru-juru jalan
lantaran kalaparan.
[20] Duh PANGERAN, tingali ieu kenging Gusti
nyasaak! Para indung dugi ka tega ngahakan
anak anu tuman dititimang. Imam-imam,
nabi-nabi, diparaehan di jero Bait Gusti pisan.
[21] Kolot, ngora, tinglalonjor sajajalan.
Jajaka-jajaka, mojang-mojang, ngababatang
beunang nyabetan ku pedang, ku Gusti
dipeuncitan taya kawelas, sajeroning Gusti
bendu.
[22] Musuh-musuh abdi ku Gusti diondang sina
pesta kakejeman sakurilingeun abdi. Dina
dintenan Gusti bendu, abdi-abdi taya anu bisa
luput. Pun anak sadaya, buah ati kembang
rasa, tumpes tumpur diparaehan ku musuh.

3 [1] Kuring teh jalma nu geus ngarasa
sangsarana dihukum ku Allah.
[2] Ku Mantenna terus disedek-sedek, beuki
jero, ka nu poek,
[3] bari haben diteunggeulan, disiksa taya
welasna.
[4] Saluar awak eumeur jeung barohak,
tulang-tulang parotong.

5 Ku Mantenna dikurung di jero panjara
kaliwung jeung kalaraan,
6 dipaksa cicing di nu poek mongkleng,
poekna alam maot.
7 Kuring dicangcang ku rante, jadi sakitan
anu pamohalan bisa kabur.
8 Jejeritan menta tulung ge ku Allah henteu
didangu.
9 Mun leumpang jajarigjeugan, kapeungpeuk
sakurilingna ku tembok batu.
10 Mantenna ngadago kawas biruang, tuluy
ngarontok saperti singa.
11 Kuring diudag kaluar ti jalan, disasaak,
tuluy ditinggalkeun.
12 Mantenna mentang gondewa, jamparing-
Na ditojokeun ka kuring,
13 tuluy dilepas-lepaskeun narancleb jero
kana awak.
14 Sapoe jeput kuring pada nyeungseurikeun,
ku jalma-jalma dijieun bahan luluconna.
15 Sangsara nu pait peuheur, eta keur
dahareun jeung inumeun kuring ti Mantenna.
16 Beungeut kuring ku Mantenna diasah kana
taneuh, huntu parunglak dibenturkeun kana
batu.
17 Kuring geus poho, kumaha rasana sehat,
kumaha rasana tengtrem jeung bagja.
18 Samar bisa hirup lila, harepan ka
PANGERAN geus leungit.
19 Ari ras kana kanyeri tur teu boga tempat
cicing, karasana lir racun pait.

20 Hal ieu teu weleh jadi pikiran, jadi
bangbaluh hate.
21 Ngan hadena pangharepan timbul deui,
lamun inget yen:
22 Asihing PANGERAN teh taya kandegna,
welas-Na taya suda-Na,
23 tetep seger lir hawa isuk, tur pasti lir
surya medal.
24 Kaboga kuring ngan PANGERAN, harepan
ngan ka Mantenna.
25 PANGERAN teh murah asih ka nu ngandel
ka Mantenna.
26 Hade lamun urang sabar, nunggu wancina
urang dijait ku Mantenna.
27 Malah mun urang ti ngongora diajar sabar
kitu, eta teh utama pisan.
28 Mun urang meunang kasusah, bawa diuk
nyorangan bari sabar nyicingkeun diri,
29 tungkul sumerah, sabab bisa jadi
harepaneun aya keneh.
30 Panyiksa, panghina, ulah weleh
tarimakeun.
31 Pangeran teh maha welas, moal salawasna
ngantepna ka urang.
32 Mantenna sok maparin duka lara, tapi
pasti jeung teguh asih-Na.
33 Najan maparin kasedih atawa kanyeri,
saenyana Mantenna henteu iklaseun.
34 Pangeran uninga waktu hate urang ancur
di jero panjara.

35 Mantenna uninga, waktu hak-hak urang
paparin Mantenna dipungkir ku batur,
36 uningaeun waktu kaadilan diputer balik di
pangadilan.
37 Ngan pangersa Pangeran bae nu pasti
baris ngajadi.
38 Hade jeung jahat bisa jalan ngan ku
karana parentah Mantenna.
39 Jadi lamun ku karana dosa sorangan
urang dihukum ku Mantenna, ku naon make
ngarasula?
40 Lenyepan lalampahan urang, tuluy balik
deui ka PANGERAN.
41 Bukakeun hate ka Allah di sawarga, sarta
ngadoa,
42 "Abdi-abdi parantos dosa, ngalawan,
sareng Gusti, nun PANGERAN, teu kersa
ngahampura.
43 Gusti ngudag-ngudag, ngabinasa abdi
sadaya, kawelas Gusti kasilep ku bendu.
44 Mega bebendu Gusti kacida kandelna, teu
tiasa katembus ku paneda abdi sadaya.
45 Abdi sadaya ku Gusti didamel
pangruntahan saalam dunya.
46 Dicarekan sareng dipoyok ku sadaya
musuh.
47 Nyorang cilaka dugi ka runtuh lebur hirup
diriung ku bahla sareng kasieun.
48 Cipanon bedah, caah sapertos walungan
nyeungceurikan bangsa abdi nu parantos
ruksak.

49 Kuring moal eureun-eureun ngocorkeun
cipanon,
50 nepi ka PANGERAN neuteup ti sawarga
sarta merhatikeun ka urang.
51 Hate kuring ngangres nenjo anu tumiba
ka para wanita di jero kota.
52 Kawas manuk, kuring ditaheunan ku
musuh anu ngewaeun teu puguh-puguh.
53 Digebruskeun hirup-hirup kana sumur,
liangna dipendet ku batu.
54 Cai geus mimiti ngalaput awak ceuk
pikiran sakeudeung deui ge kuring paeh.
55 Ti dasar sumur abdi jumerit ka Gusti, nun
PANGERAN.
56 Sareng waktos abdi nyuhunkeun
supados panyambat abdi didangu, Gusti
ngadangukeun,
57 sareng ngawaler yen abdi ulah sieun.
58 Teras Gusti sumping kangge ngajait abdi.
Sareng nyalametkeun nyawa abdi.
59 Abdi nyuhunkeun dipaparin kaadilan, da
Gusti uninga kajahatan batur ka abdi,
60 uninga kumaha geuleuheunana musuh,
sareng kumaha sakaitna ngalawan ka abdi.
61 Gusti ngadangu maranehna nyarekan ka
abdi, nun PANGERAN, uninga kana pakarepan
maranehna.
62 Sadinten jeput maranehna ngomongkeun
abdi, sareng ngarang rarancangna.
63 Ti enjing dugi ka wengi maranehna
guguyonan perkawis abdi.

64 Hukum kalakuanana kitu teh, nun
PANGERAN.
65 Sapa maranehna sina pegat harepan!
66 Udag-udag, sapukeun sing leungit ti alam
dunya."

4

1 Emas urang nu harerang jadi surem teu
cahyaan. Batu-batu Bait Allah bacacar di
jalan-jalan.
2 Para nonoman Sion pikeun urang pangajina
sarua jeung emas, tapi ayeuna mah geus
disaruakeun jeung pariuk taneuh.
3 Dalah indung ajag ge sok nyusuan anakna,
tapi bangsa kuring mah kawas manuk onta,
ka orokna ge telenges.
4 Orok-orokna diantep sina paraeh ku lapar
jeung ku halabhab, barudak marenta dahar
taya nu mere.
5 Nu tuman dalahar ngeunah, paraeh di
jalan-jalan ku kalaparan. Nu biasana hirup
mewah, ayeuna ngorehan dahareun di jarian.
6 Bangsa kuring geus dihukum leuwih beurat
ti batan urang Sadumu, anu ngadadak dilebur
ku Allah.
7 Para pamingpin urang asalna mah tanpa
noda, murni saperti salju, taregep sarta
baredas, semu cahyaan lantaran sarehat.
8 Ayeuna mah ngalalungsar di jalan teu bisa
kawawuhan, beungeutna gareuneuk siga rek
sahoseun, kulitna gararing kawas pangpung,
kararijut dina tulangna.

9 Leuwih untung nu paeh di medan perang, ti
batan nu paeh sanggeusna, paehna lalaunan
lantaran kalaparan, teu manggih dahareun
pikeun hirupna.
10 Kacilakaan bangsa kuring estu
pikasieuneun, indung-indung nu gede
kanyaahna ge nepi ka tega ngulub anak
sorangan jadi dahareun.
11 PANGERAN ngumbar bendu-Na Sion
dihuru diratakeun jeung taneuh.
12 Di mana-mana, saurang ge, malah para
pamingpin bangsa asing ge, taya nu percaya
yen gapura-gapura Yerusalem bisa diasupan
musuh.
13 Tapi hal eta geus kajadian, lantaran
nabi-nabina geus dosa, imamna saralah,
ngalantarankeun paraehna rahayat anu teu
salah.
14 Para pamingpinna mapay-mapay jalan
kawas nu lolong, pakeanana jeger ku getih
matak geuleuh nyabakna.
15 Pada ngahaokan ku jalma-jalma,
"Nyingkah maneh, rujit! Tong antel ka kami!"
Tungtungna ngalantur mapay bangsa-bangsa,
tapi taya nu narima.
16 PANGERAN ku manten geus teu kersaeun
nolih, malah maranehna dipabalencarkeun.
Imam-imam jeung para pamingpin urang ku
Mantenna geus teu dihargaan.
17 Nenjoan nepi ka cape sugan datang
nu rek nulungan, tapi teu aya bae. Haben

ngarep-ngarep pitulung ti hiji bangsa nu teu
bisaeun mere naon-naon.
18 Musuh ngawaskeun terus, nepi ka urang
teu bisa ngulampreng ka jalan. Poe-poe
urang geus tutup, tinggal ngadagoan
panungtungan.
19 Musuh ngudagna leuwih gancang ti batan
heulang anu nyirorot ti awang-awang. Mubus
ka gunung urang disusul, ka gurun keusik
diberik.
20 Musuh geus nangkep sumber hirup
urang, raja pilihan PANGERAN, nu ku urang
dipercaya nangtayungan ti sakur nu datang
nempuh.
21 Hayoh urang Edom jeung urang Us,
teruskeun sareuri barungah, meungpeung
barisa keneh. Picilakaeun maraneh ge tereh
datang; maraneh ge bakal sasampoyongan,
taranjang, nandangan era.
22 Sion mah dosana enggeus kabayar; urang
ku PANGERAN moal lila-lila deui diantep di
pangbuangan. Sabalikna maneh Edom, bakal
dihukum ku PANGERAN, kalakuan maneh anu
salah ku Mantenna bakal dibolekerkeun.

5 1 Nun PANGERAN, sing emut ka nu
karandapan ku abdi-abdi. Tingali
kahinaan abdi sadaya.
2 Harta milik abdi-abdi dikawasaan ku
jalmi-jalmi sanes, rorompok dicicingan ku
jalmi-jalmi urang asing.

3 Para bapa parantos maraot ku musuh,
indung-indung ayeuna jaradi randa.
4 Cai kangge nginum kedah dibayar, kayu
kangge suluh kedah dipeser.
5 Abdi-abdi dipaksa digawekeun sapertos
kalde atanapi onta, cape ge teu kenging
ngaso.
6 Malar tedaeun cekap kangge hirup,
abdi-abdi indit jajaluk ka Mesir sareng ka
Asur.
7 Karuhun nu gaduh dosana, parantos
maraot, abdi-abdi nu nandangan sangsarana.
8 Abdi-abdi diparentah ku jalmi-jalmi anu
teu langkung ti harkat badega, nanging teu
aya nu tiasa ngaleupaskeun abdi-abdi tina
cangkinganana.
9 Di luar kota tingalider tukang-tukang
maehan, upami abdi-abdi nyiar tedaeun,
nyawa taruhanana.
10 Perbawa lapar, awak jadi nyongkab panas
ku muriang, kulit ge panas sapertos anglo.
11 Bojo-bojo diperkosa di Gunung Sion pisan,
di tiap desa di Yudea, mojang-mojang dipaksa
masrahkeun kahormatanana.
12 Para pamingpin ditarangkepan, teras
digarantung. Para sepuh teu diajenan.
13 Para jajaka dipaksa kedah ngagiling
gandum saperti abid. Barudak leutik
tingjarigjeug manggulan kayu anu bareurat.
14 Kolot-kolot tara deui dariuk di gapura
kota, barudak ngora tara deui maen musik.

15 Kabagjaan abdi-abdi parantos musna
tina kahirupan; igel abdi-abdi gentos jadi
kanalangsaan.
16 Sugri nu jadi kareueus parantos teu araya.
Abdi-abdi jadi cilaka ku margi parantos dosa.
17 Gering sajeroning pikir, panon meh teu
awas ningal, kahalangan ku cipanon,
18 nalangsa ku Gunung Sion nu parongpong
cunggelik sepi, ruruntuhanana jadi tempat
laliarna anjing-anjing leuweung.
19 Nanging nun PANGERAN, Gusti teh Raja
abadi, nu murba salalanggengna.
20 Ku naon ngantunkeun abdi sadaya
sakitu lamina? Kumaha, kersa upami Gusti
mikaemut deui ka abdi sadaya?
21 Wangsulkeun abdi sadaya, wangsulkeun
ka pangkon Gusti, nun PANGERAN!
Pulihkeun deui kamulyaan abdi-abdi sapertos
kapungkur.
22 Atanapi bade tetep abdi-abdi dipiceun
sapapaosna? Bade teras bendu teu aya
watesna?

Yehezkiel

1 [1] Sim kuring, Yeheskel bin Busi, pangkat
imam. Hirup di nagri Babul, matuh di
sisi Walungan Kebar, bareng jeung sasama
bangsa Yahudi, jadi boyongan. Dina tanggal
lima, bulan kaopat, taun katilu puluh, ningal
langit muka. Breh aya titingalan ngeunaan
salira Allah.
[2] Harita nincak taun kalima Raja Yoyakin jadi
boyongan di nagri Babul.
[3] Di dinya, di sisi Walungan Kebar, nagri
Babul, kakuping gentra PANGERAN nimbalan
ka sim kuring, sarta sim kuring keuna ku
pangawasa-Na.
[4] Barang tanggah, katingal aya angin topan
nebak ti kaler, bray kilat ngaburinyay tina
gumplukan mega, langit lebah dinya mani
ngagebur. Anu kasorang ku eta kilat mani
ruhay cahayaan lir sinar parunggu.
[5] Di jero topan tea, di tengah-tengahna, aya
opat mahluk siga-siga jelema.
[6] Beungeutna opat-opat, jarangjangan
opat-opat.
[7] Sukuna barebeng jeung talapokan siga
talapok sapi, harerang kawas parunggu anyar
digosok.
[8] Jaba ti bareungeutan, jeung jarangjangan
teh, baroga leungeun opat-opat deui,

bangunna siga leungeun jelema, ayana di
handapeun tiap jangjang.
9 Ari jangjangna maleber dua-dua, tungtung
jeung tungtung antel kana jangjang baturna,
ngawangun pasagi opat. Ana mahluk-mahluk
tea obah, bareng obah opatanana, tapi
awakna henteu kabawa ngagilir.
10 Ari beungeutna anu opat-opat tea,
bangunna ge pada-pada opat rupa, beda-
beda. Nu beulah hareup beungeut jelema,
nu beulah katuhu beungeut singa, nu beulah
kenca beungeut sapi, nu beulah tukang
beungeut manuk rajawali.
11 Jangjangna maleber dua-dua ka luhur,
paantel jeung tungtung jangjang batur
gigireunana, ari jangjang anu dua deui
ngalalingkup nutupan awakna.
12 Nyanghareupna masing-masing bisa ka
opat jihat, jadi bisa bareng ka ditu ka dieu ka
mana karepna bari teu kudu luak-lieuk.
13 Di tengah-tengah eta opat mahluk aya
anu kawas obor ngagebur, obah-obah teu
daek cicing. Hurungna ngagegedur, kilatna
mancawura.
14 Opat mahluk tea oge henteu cicing,
suat-siet ka ditu ka dieu kawas kilat.
15 Sabot sim kuring nelek-nelek eta opat
mahluk, breh ningal aya opat gilinding napak
kana taneuh di gigireunana masing-masing.
16 Eta gilinding sarua bangunna, jeung
tingpaloncorong kawas sorot batu permata.

Di tengah saban gilinding aya gilinding hiji
deui di tengah asna.
17 Jadi gilinding teh bisa obah ka opat jihat.
18 Pelekna masing-masing pinuh katutup ku
mata.
19 Ana opat mahluk tea pindah, gilinding
tea ge pindah nuturkeun; ana opat mahluk
tea ngapung, gilinding tea ge nuturkeun
ngapung.
20 Opat mahluk tea pipindahan ka mana
karep, gilinding-gilinding oge nya kitu, da
diatur ku opat mahluk tea.
21 Jadi saban opat mahluk tea maju, atawa
eureun, atawa ngapung, gilinding-gilinding
tea ge nuturkeun kitu.
22 Di luhureun sirah opat mahluk tea aya anu
siga lalangit melengkung, kawas tina kristal,
matak serab.
23 Nya di handapeun eta ayana opat
mahluk tea, meberkeun dua jangjangna
masing-masing sina paantel jeung tungtung
jangjang baturna, sarta jangjang anu dua
deui ngalingkup nutupan awakna.
24 Sora jangjangna ari keur hiber mani
ngaguruh sada guruhna laut, sada ambregna
aleutan balad gede, jeg soara gentra Allah Nu
Maha Kawasa. Ari hiberna eureun, jangjangna
dilingkupkeun.
25 Tapi soara guruhna mah kadenge keneh,
datangna ti luhureun lalangit nu melengkung
tea, di luhureun sirah mahluk anu opat.

26 Di luhureun lalangit tea aya anu siga
singgasana tina batu nilem, dilinggihan ku
anu siga manusa.
27 Eta anu siga manusa teh cahayaan kawas
cahaya parunggu nu keur dilebur ku seuneu.
Cahayana mancawura matak serab pisan,
28 jadi warna-warni cara cahaya katumbiri.
Sihoreng eta cahaya anu pikahelokeun teh
tanda yen PANGERAN aya di dinya. Bruk bae
sim kuring nyuuh kana taneuh, geus kitu
ngeng aya gentra.

2 1 Gentra teh kieu ungelna, "Eh anak
manusa, geura cengkat. Kami boga
caritakeuneun."
2 Sabot kitu sim kuring katerap ku Roh Allah,
sarta deg sim kuring ditangtungkeun. Geus
kitu ngeng gentra teh aya deui, ungelna,
3 "Eh anak manusa, maneh ku Kami arek
diutus ka urang Israil. Maranehna geus
barontak ka Kami, ngaralawan. Barontakna
nepi ka ayeuna. Karuhunna oge kitu,
4 baredegong, ka Kami henteu ngajenan. Nya
ku sabab kitu maneh ku Kami diutus ka ditu,
ngemban timbalan anu baris diandikakeun ku
Kami, PANGERAN Nu Maha Agung.
5 Rek nurut rek henteu eta tukang barontak
teh ka maneh, kumaha maranehna bae, asal
nyarahoeun yen aya nabina.
6 Maneh, eh anak manusa, teu kudu sieun ku
maranehna. Teu kudu miris ku omonganana.
Geus tangtu ngaralawan, ngahararina ka

maneh. Hirup jeung maranehna sarua jeung
dirubung-rubung ku langgir. Tapi poma ulah
inggis ku eta tukang barontak, teu kudu paur
ku omonganana.
7 Tepikeun bae ka maranehna anu ku Kami
baris diandikakeun ka maneh, rek ditarurut
rek henteu, kawantu eta teh jalma-jalma anu
baredegong pisan.
8 Eh anak manusa, regepkeun sagala
rupa anu ku Kami baris diandikakeun teh.
Maneh mah ulah ngalawan, ulah kawas
maranehna. Pek geura calangap, dahar ieu
anu diasongkeun ku Kami."
9 Sor aya panangan nyodorkeun hiji surat
gulungan.
10 Seug eta surat gulungan teh ku
eta panangan dibuka, katembong dua
beulahanana ditulisan, anu ungelna ucapan-
ucapan ngagambarkeun jerit kapati-pati,
haregung jeung humarurung.

3 1 Allah nimbalan, "Eh anak manusa, dahar
ieu surat gulungan teh. Geus kitu maneh
kudu indit ka urang Israil, ngemban timbalan
Kami."
2 Seug sim kuring calangap. Surat gulungan
teh ku eta panangan diasongkeun, supaya
didahar.
3 Timbalana-Na deui, "Eh anak manusa,
heh ieu surat gulungan teh dahar. Eusian
beuteung teh ku ieu." Seug ku sim kuring
didahar, rasana amis asa madu.

4 Allah nimbalan, "Eh anak manusa, jig
tepungan urang Israil, tepikeun timbalan
Kami ka maranehna.
5 Maneh teh diutus teh lain ka bangsa asing
anu basana hese. Diutus teh ka bangsa Israil.
6 Ari diutus ka bangsa asing anu loba mah,
anu basana harese, anu maneh teu ngarti,
moal teu aya anu daraekeun ngadengekeun
ka maneh.
7 Tapi urang Israil mah saurang ge teu nurut.
Baredegong kabeh, bangkawarah.
8 Ku sabab kitu maneh oge ku Kami rek
dibedegongkeun kawas maranehna.
9 Maneh rek dijieun lir batu karang, anu
tagen, sarta teuas cara inten. Jadi ulah
salempang ku eta anu balangkawarah teh."
10 Timbalana-Na deui, "Eh anak manusa,
regepkeun, ingetkeun sagala rupa anu baris
diucapkeun ku Kami.
11 Jung tepungan batur maneh pada-pada
boyongan, bere nyaho timbalan-timbalan
Kami, PANGERAN Nu Maha Agung, rek
didarenge rek henteu."
12 Geus kitu sim kuring diangkat ku Roh
Allah. Ari di tukangeun aya sora anu maruji
mani ngageder, ungelna, "Sagala puji
kasanggakeun ka PANGERAN anu jumeneng
di sawarga agung!"
13 Sora eta pabaur jeung sora jangjang opat
mahluk anu bareng kikiplik di awang-awang,

pagalo jeung sora gilinding-gilinding tea,
tinggeleger sada lini.
14 Sajaba ti diangkat ku Roh Allah, karasa
aya deui tanaga anu ngangkat sarta nyandak
sim kuring, kacida rongkahna, nya eta tanaga
kakawasaan PANGERAN. Sajeroning kitu
sim kuring kadatangan rasa keuheul, jeung
hayang ngabudalkeun amarah.
15 Saterusna sim kuring geus aya di Tel Abib
di sisi Walungan Kebar, tempat para boyongan
tea. Meunang tujuh poe cicing bae di dinya,
asa hareugeueun keneh ku sagala anu geus
katingal jeung nu geus karungu.
16 Sanggeus liwat tujuh poe, PANGERAN
nimbalan ka sim kuring,
17 "Eh anak manusa, maneh ku Kami
diangkat jadi pangawasa urang Israil.
Tepikeun ancaman-ancaman Kami ka
maranehna.
18 Upama Kami geus nimbalan si Anu kudu
paeh lantaran nyieun dosa, upama jelemana
ku maneh henteu dibere peringetan yen ulah
jahat sangkan nyawana karaksa, eta jelema
tangtu paeh tur nanggung dosa. Tapi sual
paehna maneh anu kudu tanggung jawab ka
Kami.
19 Upama paehna sanggeus ku maneh
dielingan henteu nurut, paehna nanggung
dosa, tapi sual paehna lain salah maneh,
maneh tangtu salamet.

20 Upama aya jelema bener tuluyna nyieun
dosa, sarta ku Kami digebruskeun kana
bahya maot, upama ku maneh henteu dibere
peringetan, tangtu eta jelema paeh nanggung
dosa, sarta kalakuanana ka tukang-tukang
anu hade ku Kami hamo dipirosea. Tapi sual
paehna maneh kudu tanggung jawab ka
Kami.
21 Sabalikna upama ku maneh dipepelingan
heula yen ulah nyieun deui dosa seug nurut,
eureun tina ngalampahkeun dosa, eta jelema
tangtu hirup terus, maneh oge salamet."
22 Heab ku sim kuring karasa aya hiji
kakuatan, nandakeun PANGERAN keur aya di
dinya. Karungu Mantenna ngandika, "Maneh
kudu indit ka lebak. Kami rek ngandika ka
maneh di ditu.
23 Barang jol ka lebak, breh ningal
kamulyaan PANGERAN saperti anu katingal di
sisi Walungan Kebar. Bruk sim kuring nyuuh
kana taneuh.
24 Tapi tuluy ditangtungkeun deui ku Roh
Allah anu nyurup ka sim kuring. PANGERAN
nimbalan kieu, "Geura balik, tuluy ngurung
maneh di imah.
25 Di dinya maneh arek ditalian, eh anak
manusa, sangkan teu bisa patepung jeung
jalma rea.
26 Letah maneh arek dibisukeun, sangkan
teu bisa mere peringetan ka jalma-jalma
bangkawarah.

[27] Upama geus aya deui pangandika
Kami ka maneh, sarta maneh geus dibere
kapercekaan nyarita, ucapkeun ka maranehna
sagala hal anu baris didawuhkeun ku Kami,
PANGERAN Nu Maha Agung. Ngan ku sabab
jelema-jelemana basangkal, nu daraek
ngadenge ka maneh teh ngan sawareh, nu
sawareh deui mah moal malire."

4 [1] Allah ngandika, "Eh anak manusa, cokot
batu bata, teundeun di hareupeun. Tuluy
garis-garis, gambarkeun kota Yerusalem.
[2] Di sakurilingeunana gambarkeun solokan-
solokan jero, pakakas-pakakas paranti
ngali taneuh, pakemahan-pakemahan jeung
pakakas-pakakas panggedor, nandakeun eta
kota keur dikepung.
[3] Tuluy cokot katel beusi, tangtungkeun
antara maneh jeung eta kota minangka
kuta. Maneh kudu nyanghareup ka eta anu
diupamakeun kota keur dikepung, maneh
minangka anu ngepungna. Ieu teh pikeun
galagat ka bangsa Israil.
[4] (4:4-5) Geus kitu maneh nyangkere
ka beulah kenca, ku Kami rek ditindihan
ku kasalahan urang Israil. Lilana maneh
kitu 390 poe, nandangan sangsara ku
karana kasalahan maranehna. Sakitu poe
lilana maneh dihukum ku Kami, sapoena
ngupamakeun sataun hukuman urang Israil.
[5] (4:4)

6 Upama eta geus anggeus, maneh
kudu malik nyangkere ka beulah katuhu,
nandangan deui sangsara ku karana
kajahatan urang Yuda, lilana opat puluh poe,
sapoena ngupamakeun sataun hukuman
maranehna.
7 Pencrongkeun panon maneh ka Yerusalem
anu keur dikepung. Amang-amang peureup
maneh ka dinya, ucapkeun picilakaeunana.
8 Sangkan maneh ulah bisa malik, awak
maneh ku Kami rek ditalian nepi ka eta
pangepungan eureun.
9 Ayeuna geura bebekelan, gandum, hanjeli,
kacang beureum, kacang polong, jawawut
jeung gandum lemes, aduk jieun roti,
dahareun maneh sajero 390 poe nyangkere
ka beulah kenca.
10 Maneh dahar teh ngan meunang semet
230 gram sapoena, nepi ka poe isukna.
11 Nginum oge diwates ngan meunang semet
dua cangkir.
12 Pikeun ngasakkeun roti, maneh kudu
nyieun pirunan, suluhna ku kotoran jelema
anu geus garing, mun geus asak terus dahar
sing katenjo ku saban jelema."
13 Timbalana-Na deui, "Eta pikeun
ngibaratkeun, yen bakal ngadahar kadaharan
anu dilarang ku Hukum Musa, waktu engke ku
Kami dipabalencarkeun ka nagri-nagri asing."
14 Kaula ngawangsul, "Nun PANGERAN Nu
Maha Agung! Paliyas abdi nganajiskeun diri.

Ti bubudak abdi tara neda daging sato anu
paehna sanes dipeuncit, atanapi anu paeh ku
sato galak. Tara neda katedaan anu dianggap
haram."
15 PANGERAN Nu Maha Agung ngandika,
"Alus. Lamun kitu, pikeun ngasakkeun roti
teh suluhna ku kotoran sapi bae."
16 Timbalana-Na deui, "Eh anak manusa,
bahan pangan urang Yerusalem ku Kami baris
disapatkeun. Urang dinya daharna bakal
diwatesanan, nginumna bakal diwatesanan.
Sina araringgis, sina saralempang ku
dahareun jeung cai inumeun.
17 Maranehna bakal pegat pangharepan
lantaran beakeun roti jeung cai, sarta ahirna
paraeh ku karana dosa-dosana."

5 1 PANGERAN nimbalan, "Eh anak manusa,
cokot pedang anu seukeut. Cukur janggot
jeung buuk maneh ku eta nepi ka beak.
Buukna timbang dina taraju, tuluy jieun tilu
gunduk.
2 Nu sagunduk duruk di jero kota anu geus
henteu dikepung deui. Sagunduk deui cacag
ku eta pedang sakurilingna. Anu sapertilu
deui awurkeun sina kabawa ku angin sarta
baris diberik ku pedang Kami.
3 Sesakeun buuk teh, tungkus dina kelin
baju.
4 Tuluy cokot saeutik ti dinya, purulukkeun
kana seuneu nepi ka beak. Seuneuna bakal
mancawura ka sakumna bangsa Israil."

5 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan,
"Awaskeun, Yerusalem teh ku Kami
dipernahkeunana di puseur dunya, dikuriling
ku nagri-nagri.
6 Tapi Yerusalem ngalawan kana parentah-
parentah Kami, leuwih jahat ti batan
bangsa-bangsa sejen, leuwih bahula ti batan
nagri-nagri sakurilingna. Parentah-parentah
Kami ditolak, papakon-papakon ti Kami teu
dilakonan.
7 Ku sabab eta eh Yerusalem, dengekeun
ieu sabda Kami, PANGERAN Nu Maha
Agung. Ku lantaran maneh teu nurut
kana papakon-papakon ti Kami, henteu
ngalakonan parentah-parentah Kami, maneh
leuwih-leuwih nya ngajengkelkeun alah batan
ti bangsa-bangsa anu sakuriling maneh.
Maneh kalah ka muja kana adat kabiasaan
bangsa-bangsa batur.
8 Ku sabab kitu Kami, PANGERAN Nu Maha
Agung ngucapkeun kieu: Kami ngamusuh ka
maneh. Maneh bakal disiksa tur kasaksian ku
bangsa-bangsa sejen.
9 Ku Kami moal teu disiksa, lantaran maneh
geus nyieun kalakuan pikangewaeun Kami, eh
Yerusalem! Acan kungsi Kami nyiksa nepi ka
kitu, tur ka hareupna moal deui-deui nyiksa
nepi ka kitu.
10 Ku banget-bangetna eta siksaan, di
Yerusalem teh indung jeung bapa nepi ka
tega ngahakan anak, anak oge nepi ka

ngahakan indung bapa. Nepi ka kitu bangetna
siksaan ti Kami. Ari sakarina anu harirup
keneh, ku Kami arek diawurkeun ka mana
mendi.
11 Demi Kami teh Allah anu jumeneng kitu
sabda PANGERAN Nu Maha Agung ku lantaran
maneh nganajiskeun Bait Kami ku sagala
kajahatan jeung ku rupa-rupa kalakuan anu
pikaijideun, tanpa ampun maneh ku Kami
baris diancurkeun.
12 Sapertilu jalma-jalma maneh bakal paraeh
ku panyakit jeung ku kalaparan di jero
kota; sapertiluna deui bakal dibabadan ku
pedang di luareun kota, sapertiluna deui rek
dibacacarkeun ka sagala jurusan sarta diudag
ku pedang.
13 Maneh bakal ngarasa hebatna Kami
ngamuk ngabudalkeun amarah nepi ka hate
Kami puas. Lamun geus kitu, tangtu maraneh
yakin yen Kami, PANGERAN ngandika kieu
teh lantaran geus teu kuat ku kateusatiaan
maneh.
14 Tiap jalma ti bangsa-bangsa sakurilingeun
maneh, ana ngaliwat ka maneh bakal
maroyok jeung ngajarauhan.
15 Waktu maneh keur diamuk ku amarah
Kami sarta dihukum, sakabeh bangsa di
sakurilingeun maneh bakal katarajang sieun,
saterusna bakal moyok jeung mikaijid ka
maneh.

16 Bekel maneh ku Kami bakal
dikoredaskeun, nepi ka maneh langlayeuseun.
Bakal karasa ku maneh kumaha nyerina
kalaparan, saibarat katiir ku jamparing
seukeut, matak tiwas.
17 Anak-anak maneh bakal paraeh
kalaparan jeung ku sato galak. Kami
bakal ngadatangkeun panyakit-panyakit,
katelengesan, jeung perang, pikeun maehan
maneh. Kitu timbalan Kami, PANGERAN."

6 1 PANGERAN nimbalan ka kaula,
2 "Eh anak manusa, teuteup pagunungan
Israil, sarta ucapkeun ieu amanat Kami.
3 Bejakeun ka eta pagunungan Israil,
dengekeun kituh sabda Kami, PANGERAN
Nu Maha Agung, anu baris diucapkeun ka
gunung-gunung, pasir-pasir, jungkrang-
jungkrang, jeung lebak-lebakna. Kieu: Kami
rek ngadatangkeun hiji pedang, geusan
nyacar tempat-tempat anu ku urang dinya
diparake muja ka brahala-brahala.
4 Altar-altarna bakal dirugrug-rugrugkeun,
parukuyan-parukuyanana bakal diremuk-
remukkeun. Jelemana bakal ditumpes, paraeh
hareupeun brahala-brahalana.
5 Bangke-bangke urang Israil bakal
patulayah, tulang-talengna bakal pabalatak di
saputereun altar-altarna.
6 Nagri-nagri Israil bakal ditumpurkeun,
altar-altar jeung brahala-brahalana bakal
diajur-ajurkeun, parukuyan-parukuyanana

bakal diraremukkeun, sagala rupa jijieunan
maranehna bakal dimusnakeun.
7 Jalma-jalma di ditu di dieu bakal
diparaehan, nepi ka sesana anu harirup keneh
eling, yen Kami teh PANGERAN.
8 Sawareh ku Kami arek dihaja luput ti anu
mareuncit, arek disebar ka bangsa-bangsa
sejen,
9 sina hirup di pangbuangan. Sina areling
di dinya, sina ngarasa, yen nu matak Kami
nepi ka ngahukum jeung ngaragragkeun
martabatna teh lantaran hatena henteu satia
ka Kami, geus narukangan Kami, leuwih resep
muja ka brahala ti batan ngabakti ka Kami.
Maranehna bakal geuleuh ka dirina sorangan,
dumeh geus nyieun kajahatan jeung kalakuan
anu ngaragragkeun martabatna.
10 Sina karasaeun ku maranehna yen Kami
teh PANGERAN, sarta peringetan-peringetan
Kami lain ancaman kosong."
11 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan
ka kaula, "Ulang-ulang leungeun maneh,
suku tenjrag-tenjragkeun! Tuluy gegerungan,
nandakeun kaduhung ku sagala kajahatan
jeung kalakuan Israil anu pikaijideun.
Maranehna bakal paraeh ku perang, ku
kalaparan, jeung ku panyakit.
12 Nu jarauh bakal garering jeung paraeh;
nu dareukeut bakal paraeh ku perang, sesana
bakal paraeh lantaran kalaparan. Maraneh
bakal ngarasakeun hebatna amarah Kami.

13 Bangke-bangke bakal patulayah pacampur
jeung brahala-brahala jeung altar-altarna,
bacacar di puncak pasir luhur, di unggal
puncak gunung, di unggal handapeun
tangkal anu gomplok, di unggal handapeun
tangkal anu gede, cindekna di unggal tempat
paranti maranehna ngaduruk kurban ka
brahala-brahala. Maranehna bakal nyaraho
yen Kami teh PANGERAN.
14 Saestuna, panangan Kami bakal
nyolongkrong ngabasmi nagri maranehna,
rek dijieun suwung, mimiti ti gurun keusik
beulah kidul, nepi ka Ribla beulah kaler;
unggal tempat padumukan urang Israil ku
Kami hamo aya anu dikarikeun. Geus kitu
unggal jalma bakal nyaho yen Kami teh
PANGERAN."

7 1 PANGERAN nimbalan ka kaula,
timbalana-Na,
2 "Eh anak manusa, Kami, PANGERAN Nu
Maha Agung, rek ngucap kieu ka Israil: Ieu
ahirna riwayat sakuliah ieu nagri!
3 Eh nagri Israil, maneh geus tangtu lebur.
Rasakeun amarah Kami. Maneh ku Kami
tangtu dihukum satimpal jeung kalakuan.
Sagala kalakuan maneh anu pikagirukeun tan
wande dibales.
4 Kami moal tanggung-tanggung, moal
karunya-karunya. Kalakuan maneh anu
pikagirukeun teh aya hukumanana, sangkan
maneh nyaho yen Kami teh PANGERAN."

5 Kieu sabda PANGERAN Nu Maha Agung,
"Maneh bakal dirongrong ku balahi
gunta-ganti.
6 Ieu teh panungtungan, panganggeusan.
Umur maneh bakal buntu.
7 Jalma-jalma eusi nagri, tereh datang kana
poe panungtungan. Tereh nitih kana wanci,
tempat-tempat karamat di pagunungan baris
jempling, moal aya deui upacara-upacara,
kabeh geus awut-awutan.
8 Maneh geus tereh ngarasakeun hebatna
amarah Kami. Kami moal teu ngahukum,
satimpal jeung lampah maneh. Kalakuan
maneh anu pikagirukeun bakal dibales.
Maneh moal disesakeun.
9 Kami moal tanggung-tanggung, moal
karunya. Maneh tan wande disiksa, ganjaran
kalakuan anu pikaijideun. Sangkan nyaho,
Kami teh PANGERAN, sarta nya Kami anu
ngahukum ka maneh."
10 Balahi ka Israil geus nampeu. Kakerasan
beuki meuweuh. Kaangkuhan beuki
muncugug.
11 Kalaliman beuki nambahan kajahatan.
Maranehna bakal muluntu, kabeungharanana,
kamulyaanana, kaagunganana, bakal musna.
12 Geus datang mangsana, geus cunduk
poena, jual-beuli bakal tambuh, sabab unggal
jalma keuna ku hukuman ti Allah.

13 Nu daragang moal kaburu nampa
ladangna, Allah benduna ka unggal jelema.
Nu jarahat moal aya nu salamet.
14 Tarompet disada, saban jalma tatan-tatan,
tapi taya saurang nu maju perang, sabab
wera Allah keuna ka saban jalma.
15 Di jalan-jalan rame nu perang. Di imah
nya sasalad jeung kalaparan. Di luar kota
tiwas ku perang, di jero kota paeh ku sasalad
jeung kalaparan.
16 Sawareh bakal aya nu bisa luput kalabur
ka gunung-gunung kawas japati digebah
ti lebak, ear maridangdam, kaduhung ku
dosa-dosana.
17 Leungeun-leungeun bakal ngaraplek,
tuurna bakal nyorodcod.
18 Maranehna bakal marake karung, sakujur
awakna ngadegdeg. Sirahna digarundulan,
martabatna jadi hina.
19 Emasna, perakna, dialung-alungkeun ka
jalan kawas runtah, sabab boh perakna, boh
emasna, teu bisa nyalametkeun maranehna
tina kabendu PANGERAN. Teu bisa dipake
nyumponan kahayang, teu bisa dipake
nyocokan beuteung. Emasna reujeung
perakna, kalah ka nungtun kana dosa.
20 Boro tadina mah araragul boga permata
arendah, dijieunan brahala pikacuaeun. Ku
sabab eta kakayaanana teh ku PANGERAN
dibalikkeun sina dipikacua ku maranehna
keneh.

21 "Sina dirampogan ku bangsa-bangsa
asing," timbalan PANGERAN. "Harta
kakayaanana sina diranjah ku tukang
ngalanggar hukum, sina dinajiskeun.
22 Hanas harta kakayaan Bait Kami ge
karanjah, nepikeun ka digedor jeung dileyek,
Kami hamo paduli.
23 Kabeh bakal awut-awutan. Tanahna pinuh
ku tukang mergasa, kota-kotana pinuh ku nu
tarelenges.
24 Sabab Kami bakal ngondang bangsa-
bangsa anu pangjahat-jahatna, sina narajang
ka dieu jeung ngajabelan imah-imah.
Jalma-jalma maneh anu panggagahna ge
bakal tingpurungkut lamun eta rampog geus
ambreg ka tempat-tempat maneh babakti.
25 Maneh bakal pegat pangharepan. Hayang
aman pimanaeun.
26 Balahi gunta-ganti, beja-beja goreng
pasusul-susul. Maneh bakal menta
dipangramalkeun ka nabi-nabi, tapi geus teu
barisaeun deui ngaramal. Imam-imam geus
teu barogaeun ajarkeuneun, para kokolot
geus beakeun nasehat.
27 Raja sungkawa, putra makuta beak
pangharepan, jalma-jalma tingdaregdeg ku
kasieun. Maneh bakal dihukum satimpal
jeung kalakuan maneh sarta dihakiman
satimpal jeung cara maneh ngahakiman
ka batur. Sangkan maneh nyaho, Kami teh
PANGERAN."

8 1 Dina tanggal lima bulan kagenep,
sanggeus genep taun di pangbuangan,
kaula keur aya di imah jeung para kokolot anu
dibuang ti nagri Yuda. Dumadakan sim kuring
keuna ku pangaruh pangawasa PANGERAN
Nu Maha Agung.
2 Kaula tanggah, breh aya titingalan gaib,
ningal nu siga manusa anu ngagebur. Ti
semet angkeng ka handap rupana siga
seuneu, ari ti semet angkeng ka luhur siga
cahaya parunggu nu anyar digosok.
3 Geus kitu anu siga pananganana ngolebat,
ngajenggut buuk kaula. Dina eta titingalan
kaula teh diangkat ka awang-awang ku Roh
Allah, dicandak ngapung ka Yerusalem, ka
Bait Allah, ka lawang buruan jero beulah kaler.
Di dinya aya hiji brahala anu ngalantarankeun
Allah jadi bendu.
4 Bray aya cahaya gumebyar, nandakeun
sumpingna Allah Israil, sarua jeung anu
katingal basa di sisi Walungan Kebar tea.
5 Allah nimbalan ka sim kuring, "Eh anak
manusa, tenjo ka beulah kaler." Sim
kuring ngalieuk ka dinya. Breh brahala anu
ngajadikeun Allah bendu teh aya di dinya,
deukeut altar anu ayana deukeut lawang
panto jero.
6 Allah nimbalan ka kaula, "Eh anak manusa,
katenjo ku maneh aya naon? Kalakuan urang
Israil di dieu teh pikacuaeun wungkul. Kami
ku maranehna disuntrung-suntrung beuki

jauh ti tempat Kami anu suci. Loba keneh
kalakuanana anu leuwih hina batan eta."
7 Kaula ku Mantenna dicandak ka lawang
panto buruan luar, breh ningal tembok anu
gorowong.
8 Timbalan Mantenna, "Eh anak manusa,
maneh moncor ka dinya." Kaula moncor, gok
jeung hiji panto.
9 Mantenna nimbalan deui, "Asup maneh ka
dinya, lalajo kalakuan maranehna di dinya
anu pikaijideun."
10 Kaula asup, tuluy alak-ilik. Bilik kamarna
dihias ku gambar-gambar oray jeung
gambar-gambar sato-sato haram, jeung
rupa-rupa gambar deui sakur anu dipuja ku
urang Israil.
11 Tujuh puluh kokolot Israil araya di dinya.
Malah aya Yaasanya bin Sapan. Kabeh
naranggeuy parukuyan, haseup dupana
ngarelun.
12 Allah nimbalan ka kaula, "Eh anak
manusa, katenjo eta para kokolot Israil
keur naraon rerencepan? Keur ngabarakti di
jero kamar anu pinuh ku gambar-gambar
sesembahanana. Alesan maranehna: Urang
moal katingali ku Allah. Mantenna geus
ngantunkeun ieu nagri."
13 Timbalana-Na deui ka kaula, "Aya deui
kalakuanana anu bakal katenjo ku maneh,
leuwih matak ijid ti batan eta."

14 Geus kitu kaula ku Mantenna dicandak ka
gapura Bait Allah beulah kaler. Di dinya aya
awewe-awewe keur careurik, nyeungceurikan
paehna Dewa Tamus.
15 Mantenna nimbalan ka kaula, "Eh anak
manusa, katenjo eta? Aya keneh anu leuwih
hina ti batan eta."
16 Tuluy kaula dicandak ka buruan Bait Allah
beulah jero. Di dinya, deukeut lawang ka
kamar suci, antara altar jeung gang, aya
jelema reana kurang leuwih dua puluh lima
urang. Maranehna narukangan kamar suci,
sarujud ka beulah wetan, keur nyarembah ka
panonpoe anu eukeur meletek.
17 Timbalan PANGERAN ka kaula, "Eh
anak manusa, katenjo eta? Eta teh urang
Yuda. Maranehna can ngarasa cukup nyieun
pikagirukeun saperti anu bieu katenjo ku
maneh, can ngarasa cukup ku kabengisanana
di sakuliah nagri. Can pararuas. Anu
matak tuluy karikituan di dieu, di jero Bait,
nambah-nambah amarah Kami.
18 Pek awaskeun, sakitu ngahinana ka
Kami, sakitu nangtangna! Keun sina ngarasa
kumaha hebatna amarah Kami engke. Kami
moal tanggung-tanggung, moal karunya.
Engke maranehna bakal tingjarerit ka Kami,
tapi moal dipalire."

9 1 Geus kitu Allah ngagentra tarik, "Hiap!
Maraneh anu kudu ngahukum ieu nagri,
geura ka darieu. Bawa pakarang!"

2 Harita keneh datang genep jelema ti
luareun gapura kaler Bait Allah, masing-
masing mawa pakarang. Daratangna jeung
hiji jelema anu pakeanana tina lawon linen
jeung mawa parabot tulis. Tuluy narangtung
deukeut altar parunggu.
3 Bray aya cahaya kamulyaan Allahna
Israil gumebyar. Ti lebah mahluk-mahluk
jangjangan anu araya dina urutna bareto,
eta cahaya teh mumbul, terus pindah kana
bangbarung panto Bait Allah. Ti dinya
PANGERAN nyaur jelema anu pakeanana
lawon linen tea.
4 Timbalana-Na, "Ideran sakuliah kota
Yerusalem. Unggal jelema anu kapanggih
prihatin jeung susah ku ayana kalakuan-
kalakuan anu pikagirukeun di ieu kota, ku
maneh kudu dicirian."
5 Karungu deui Allah nimbalan ka nu
sejen-sejenna, "Maraneh kudu milu ngideran
ieu kota, maehan jelema-jelema. Ulah aya
anu diiwalkeun. Ulah aya karunya ka saurang
oge.
6 Kolot, jajaka, parawan, indung, barudak
leutik, paehan bae. Tapi poma ulah
ngagadabah ka jelema anu aya ciri dina
tarangna. Pek mimiti ti dieu, ti Bait Kami."
Prak maranehna ngamimitian, ka para kokolot
anu keur araya di jero Bait Allah.
7 Allah nimbalan deui ka maranehna, "Bait
teh najiskeun. Pinuhan buruanana ku bangke.

Geura prak!" Prak deui maranehna mimiti
maraehan jelema-jelema anu araya di jero
kota.
8 Sabot jelema-jelema keur diparaehan,
kaula aya di dinya, nyorangan. Bruk sim
kuring sujud kana taneuh bari ngajerit, "Duh
PANGERAN Nu Maha Agung, ku naon dugi ka
sakitu benduna ka Yerusalem, dugi ka eta
sesa urang Israil teh tiap jalmi ditumpes?"
9 Allah ngawaler, "Dosa urang Israil jeung
urang Yuda kacida gedena. Di sakuliah nagri
maranehna geus maraehan. Yerusalem geus
kacida kotorna ku kajahatan maranehna.
Aromongna, Kami, PANGERAN, geus euweuh
ti nagrina, hamo ningali kana kalakuanana.
10 Ku Kami dibales satimpal jeung
kalakuanana ka batur. Kami moal rek
mikarunya."
11 Geus kitu jelema anu pakeanana lawon
linen tea datang ngadeuheus, tuluy miunjuk,
"Timbalan Gusti parantos dijalankeun."

10 1 Kaula ningal kana lalangit nu
melengkung luhureun mahluk-mahluk
jangjangan tea. Di luhureunana katingal aya
nu siga tahta tina batu nilem.
2 Allah nimbalan ka jelema anu papakeanana
lawon linen, timbalana-Na, "Maneh asup ka
ditu, kana sela kikiping-kikiping handapeun
mahluk-mahluk tea, kudu ngarawu ruhak ti
dinya, terus awurkeun ruhakna ka jero kota."
Eta jelema indit, ku kaula diawaskeun.

3 Waktu manehna geus nepi, mahluk-mahluk
teh keur narangtung di Bait Allah beulah
kidul, ari di buruan jero pinuh ku mega.
4 Cahaya gumebyar anu nandakeun
sumpingna Allah katingal mumbul ti lebah eta
mahluk-mahluk jangjangan, ngeser ka lebah
bangbarung panto Bait Allah. Seug Bait Allah
teh pinuh ku mega, ari di buruanana caang
mani mabra.
5 Jangjang mahluk-mahluk tea ngabijilkeun
sora mani ngaguruh, ka buruan luar oge
kadenge, sorana lir gentra Allah Nu Maha
Kawasa.
6 Jelema anu papakeanana lawon linen, anu
ku PANGERAN dipiwarangan nyokot ruhak nu
aya dina sela kikiping-kikiping handapeun
mahluk-mahluk, geus aya di dinya, nangtung
deukeut salah sahiji kikiping.
7 Mahluk anu hiji leungeunna nyolongkrong
kana seuneu anu keur disalanghareupan,
ngarawu ruhak terus diteundeun dina dampal
leungeun eta jelema, sarta ku eta jelema di
bawa ti dinya.
8 Katingal mahluk-mahluk teh baroga
anu siga leungeun jelema di handapeun
jangjangna masing-masing.
9 (10:9-10) Di dinya aya opat kikiping
anu bangunna sarua, di gigireun mahluk-
mahluk tea hiji-hiji. Eta kikiping-kikiping
tingponcorong lir batu permata, sarta pada

ngabogaan hiji kikiping deui anu malang di
tengah-tengah nu sejenna.
10 (10:9)
11 Mahluk-mahluk tea bisa gerak ka jihat
mana bae, bari teu kudu muterkeun awak,
jeung bisa gerak bareng kumaha karep tanpa
muterkeun awakna.
12 Saluar awakna, tonggongna, leungeunna
jeung jangjangna, kitu deui kikiping-kikiping
tea, pinuh ku mata.
13 Ari kikiping-kikiping tea bangunna sarua
jeung anu katingal dina titingalan kaula anu
kahiji.
14 Mahluk-mahluk teh beungeutna pada
opat-opat: hiji beungeut sapi, hiji beungeut
jelema, hiji beungeut singa, hiji beungeut
manuk rajawali.
15 (Opatanana ge mahluk anu bareto
katingal di sisi Walungan Kebar tea.) Ana eta
mahluk-mahluk mumbul ka awang-awang,
16 atawa obah, kikiping-kikiping tea
nuturkeun. Ari eta mahluk-mahluk meberkeun
jangjang arek hiber ge kikiping-kikiping teh
milu kabawa.
17 Mun mahluk-mahluk tea eureun, kikiping-
kikiping ge eureun. Mun eta mahluk-mahluk
hiber, kikiping-kikiping ge milu, sabab diatur
ku mahluk-mahluk tea.
18 Geus kitu cahaya gumebyar tanda hadirna
PANGERAN teh pindah tina bangbarung panto
Bait Allah ka luhureun eta mahluk-mahluk.

19 Seug eta mahluk-mahluk teh maleberkeun
jangjangna, tuluy haliber, mumbul
ninggalkeun beungeut taneuh, dituturkeun
ku kikiping-kikiping tea. Ku kaula terus bae
diawaskeun. Di palebah gapura Bait Allah
beulah wetan hiberna areureun, diauban ku
cahaya anu gumebyar.
20 Kaula apal, eta mahluk-mahluk teh anu
bareto katingal, anu pernahna di handapeun
Allahna Israil, basa di sisi Walungan Kebar.
21 Nu ieu ge beungeutna teh opat-opat,
jangjangna opat-opat, jeung di jeroeun
jangjangna aya anu siga leungeun jelema.
22 Beungeut-beungeutna ge sarua jeung anu
kungsi katingal di sisi Walungan Kebar. Geus
kitu eta mahluk-mahluk teh kebat ka hareup.

11 1 Kaula ku Roh PANGERAN diangkat,
dicandak ka gapura Bait Allah beulah
wetan. Di dinya ningal aya dua puluh lima
jelema, di antarana aya dua pamingpin
bangsa, nya eta Yaasanya bin Asur jeung
Pelaca bin Benaya.
2 Allah nimbalan ka kaula, "Eh anak manusa,
eta jelema-jelema teh tukang ngararancang
kajahatan, tukang ngajurung kana teu bageur
di ieu kota.
3 Carekna, Urang kudu buru-buru nyarieun
deui imah. Ieu kota lir upama kastrol, ari
urang lir upama daging anu digodog dina eta.
Tapi kieu-kieu oge lumayan jadi hahalang,
urang teu kungsi antel kana seuneu.

4 Pek ayeuna ieu omongkeun ku maneh ka
maranehna, eh anak manusa!"
5 Seug kaula dituyun ku Roh PANGERAN,
sarta PANGERAN nimbalan sangkan kaula
ngucapkeun sabda-Na, kieu timbalana-
Na, "Eh urang Israil! Kami uninga kana
ucap-ucapan jeung sagala paniatan maneh.
6 Maraneh di ieu kota geus maehan
pirang-pirang jelema, nepi ka bangke-bangke
patulayah di jalan-jalan.
7 Ku sabab kitu, kieu timbalan Kami,
PANGERAN Nu Maha Agung, ka maneh: Bener
pisan, ieu kota teh kastrol. Cik dagingna
naon? Dagingna teh bangke-bangke meunang
maraneh mergasa! Maraneh baris euweuh ti
dieu, ku Kami rek dibalangkeun ti ieu kota!
8 Sarieun maneh ku pedang? Kami rek
ngadatangkeun jelema-jelema nu marawa
pedang, sina narajang ka maraneh.
9 Maraneh ku Kami arek digiring kaluar ti ieu
kota, diselehkeun ka urang asing. Maraneh
ku Kami geus ditigas ku hukum pati.
10 Bakal paraeh ku perang di nagri sorangan,
sangkan unggal jelema nyaho yen Kami teh
PANGERAN.
11 Ieu kota moal bisa dipake nyalindung ku
maraneh, moal cara kastrol ngajaga daging
sangkan teu antel kana seuneu. Aya di mana
bae di ieu nagri Israil, maraneh moal teu
dihukum ku Kami.

12 Engke kakara nyaraho, Kami teh
PANGERAN, kakara ngarasa yen tuhu kana
hukum bangsa-bangsa tatangga teh hartina
miceun hukum-hukum Kami, nolak kana
parentah-parentah Kami."
13 Sabot kaula ngucapkeun eta sabda, Pelaca
ngarumpuyuk tuluy maot. Bruk kaula nyuuh
kana taneuh bari ngajerit, "Nun PANGERAN
Nu Maha Agung, kutan Gusti teh bade
maehan unggal jalmi Israil anu nyesa keneh?"
14 Allah nimbalan ka kaula,
15 "Eh anak manusa, maneh jeung batur-
batur dipangbuangan, diaromongkeun ku
nu araya di Yerusalem. Ceuk maranehna,
Jalma-jalma nu dibuang mah geus kacida
jarauhna ti dieu, moal bisa daratang ngabakti
ka PANGERAN. Ieu nagri ku PANGERAN geus
dibikeun jadi milik urang.
16 Ayeuna ucapkeun ka sasama buangan ieu
sabda Kami. Bejakeun, nya Kami anu ngirim
maranehna sina aya di tengah bangsa-bangsa
jauh ti nagrina, dibacacarkeun di nagri-nagri
lian. Tapi sajeroning maranehna araya di
tempat-tempat pangluntaanana, ku Kami rek
direujeungan.
17 Ku sabab eta, bejakeun ka maranehna
sabda Kami, PANGERAN Nu Agung. Sebutkeun
yen maranehna baris dibawa kaluar ti nagri
tempat maranehna bacacar, sarta nagri Israil
ku Kami rek diserenkeun deui ka maranehna.

18 Lamun maranehna geus araya deui di
lemah caina, lamun manggih brahala najis
jeung pikaijideun tangtu dipiceun.
19 Hate jeung pipikiranana baris dianyarkeun.
Sipatna anu bedegong, hatena anu teuas cara
cadas, baris disalin ku hate anu nurut.
20 Maranehna baris tuhu kana parentah-
parentah Kami, baris tigin kana aturan-aturan
Kami, jaradi umat Kami, sarta Kami Allah
maranehna.
21 Tapi Kami baris ngahukum ka jelema-
jelema anu nyarembah ka brahala-brahala
anu pikaijideun. Ku karana kalakuanana,
ku Kami tangtu dihukum." Kitu timbalan
PANGERAN Nu Maha Agung.
22 Mahluk-mahluk tea tuluy haliber,
dituturkeun ku kikiping-kikiping, diauban ku
cahaya kamulyaan Allah anu gumebyar.
23 Cahaya anu gumebyar teh ninggalkeun
kota, tuluy kebat ka gunung wetaneunana.
24 Dina eta titingalan, kaula diangkat ku Roh
Allah, dicandak ka tempat pangbuangan deui
di Babul. Les titingalan teh leungit.
25 Sagala rupa anu ku PANGERAN
ditembongkeun ka kaula, ku kaula
dicaritakeun ka sasama buangan.

12 1 PANGERAN nimbalan ka sim kuring,
2 "Eh anak manusa, maneh hirup teh
di antara jelema-jelema tukang ngalawan.
Maranehna barogaeun mata, tapi teu
narenjoeun naon-naon, barogaeun ceuli tapi

teu ngadarengeeun naon-naon, lantaran
ngaralawan bae.
3 Eh anak manusa, ayeuna maneh kudu
bubuntel cara anu rek ngungsi. Memeh reup
peuting kudu indit. Sing katangen ku sarerea
maneh indit ti dieu rek ka tempat sejen,
sugan daraekeun maranehna malire ari nenjo
kitu mah.
4 Meungpeung beurang, geura bubuntel
sakumaha jalma nu rek dibuang, sina
katarenjoeun ku maranehna, jeung sina
diarawaskeun maneh indit engke peuting
saperti nu rek ka pangbuangan.
5 Sabot maranehna ngarawaskeun, maneh
kudu ngabobok bilik imah, poncorkeun
barang-barang maneh ti dinya.
6 Sina katarenjoeun maneh poek-poek indit
nanggung babawaan jeung peungpeunan
panon nepi ka maneh talag-tolog teu nenjo
jalan. Sapeta-peta maneh kitu baris jadi
galagat pikeun urang Israil."
7 Sapamundut PANGERAN ku kaula
dijalankeun. Kaula bubuntel kawas anu rek
ngungsi. Sanggeus reup poek tuluy nyieun
liang dina tembok imah, ku leungeun bae,
tuluy moncor ti dinya. Sabot jalma-jalma
malencrong, kaula indit manggul babawaan.
8 Poe isukna PANGERAN nimbalan,
9 "Eh anak manusa," timbalana-Na, "urang
Israil nu baredegong teh naranyakeun,
carekna maneh teh nanaonan.

10 Bejakeun ieu sabda Kami, PANGERAN, ka
maranehna, pikeun raja anu keur marentah
di Yerusalem jeung pikeun bangsa Israil anu
araya di dinya.
11 Bejakeun, anu dipetakeun ku maneh
teh hiji totonde anu bakal karandapan ku
maranehna. Nya eta: maranehna bakal
naringgalkeun padumukanana, jaradi
tawanan.
12 Rajana anu kawasa ka maranehna
bakal manggul babawaanana bari mopoek,
kabur, jalanna moncor kana tembok
beunang ngabobok rahayatna. Inditna bari
meungpeun, nepi ka teu nyaho arek ka mana.
13 Tapi ku Kami rek ditaheunan ku jaring,
tuluy rek dibawa ka kota Babul, sina paeh di
ditu kalawan teu kungsi nenjo heula eta kota.
14 Anggota-anggota pangadilanana, juru-
juru nasehatna, jeung para pangawalna
ku Kami rek dipabalencarkeun, sarta bakal
ditareangan ku rahayatna rek dipaehan.
15 Sanggeus pabalencar, di tengah bangsa
lian, di nagri-nagri asing, kakara maranehna
bakal nyaraho yen Kami teh PANGERAN.
16 Bakal aya sawareh anu ku Kami
dihaja sina salamet, henteu kasabet ku
perang, teu kasorang ku kalaparan jeung
ku sasalad panyakit, sina karasaeun di
tengah bangsa-bangsa nu ngaboyongna,
yen kalakuan-kalakuanana teh pohara

pikaijideunana, sarta bakal ngaraku yen Kami
teh PANGERAN."
17 PANGERAN nimbalan ka kaula,
18 "Eh anak manusa", timbalana-Na, "maneh
saban dahar kudu bari ngadaregdeg, saban
nginum kudu bari ngagebeg sieun.
19 Bejakeun ka bangsa Israil anu araya
keneh di nagrina: Saban maranehna dahar,
tangtu bari jeung ngadaregdeg, saban
nginum tangtu bari jeung gegebegan sieun.
Nagrina bakal suwung, ku karana pamolah
jelema-jelemana anu teu malire kana hukum.
20 Nagri-nagri anu ayeuna gegek pangeusina
teh bakal jadi leuweung. Engke kakara
maranehna nyaraho yen Kami teh
PANGERAN."
21 PANGERAN nimbalan ka kaula,
22 "Eh anak manusa, ku naon urang Israil
marake babasan kieu: Waktu jalan terus,
sarta piwejang-piwejang teu bukti?
23 Bejakeun ka maranehna sabda Kami,
PANGERAN Nu Maha Agung, ngeunaan eta
babasan. Rek dieuweuhkeun eta babasan
teh ku Kami. Moal diucap-ucapkeun deui di
Israil. Bejakeun, ieu pigantieunana: Waktu
geus tangtu cunduk, piwejang-piwejang pasti
bukti!
24 Pelengan-pelengan anu palsu, atawa
ramalan-ramalan anu nyasabkeun, moal aya
deui di Israil.

25 Kami, PANGERAN Nu Maha Agung baris
nyarita, sarta pangandika Kami pinasti
ngajadi. Jeung moal aya anu diengke-engke,
jaman maraneh keneh kiwari, naon anu ku
Kami geus diomat-omatkeun tangtu ngajadi.
Kami, PANGERAN Nu Maha Agung, geus
ngandika."
26 PANGERAN nimbalan ka kaula,
27 "Eh anak manusa, tetenjoan maneh anu
gaib, kitu deui piwejang-piwejang maneh,
ceuk panyana urang Israil tangeh keneh kana
pibuktieunana.
28 Bejakeun ka maranehna, yen Kami,
PANGERAN Nu Maha Agung, ngandika kieu:
Pangandika Kami pasti bukti, moal aya anu
diengke-engke. Kami, PANGERAN Nu Maha
Agung geus ngandika."

13

1 PANGERAN nimbalan ka kaula,
2 "Eh anak manusa," timbalana-Na,
"nabi-nabi Israil, anu sok nujum sakarep-
karep, carekan ku maneh. Bejakeun,
dengekeun kituh sabda PANGERAN."
3 Kieu timbalan PANGERAN Nu Maha Agung,
"Ieu nabi-nabi anu garejul teh tangtu
carilaka! Maranehna ngarang-ngarang ilham,
nyaritakeun pelengan ciptaanana sorangan.
4 Eh urang Israil, eta nabi-nabi maraneh teh
taya gunana naon-naon, kawas ajag di jero
lembur kosong.
5 Tempat-tempat anu kutana geus
garorowong ku maranehna teu dijaga, teu

diaromean. Jadi upama PANGERAN geus
ngersakeun perang narajang Israil, moal
kajaga.
6 Eta nabi-nabi teh pelengan-pelenganana
paralsu, ramalan-ramalanana barohong.
Carekna mah maranehna teh ngucapkeun
pesen Kami, padahal Kami henteu ngutus
maranehna. Kilang kitu kahayangna mah
ramalan-ramalanana teh bukti!
7 Kieu kituh ceuk Kami: Pelengan maraneh
paralsu, ramalan-ramalan maraneh bohong
wungkul. Carek maraneh majar sabda
Kami, padahal Kami henteu ngandikakeun
naon-naon ka maraneh!"
8 Ku sabab kitu PANGERAN Nu Maha Agung
ngadawuh ka maranehna, "Ucap-ucap
maraneh palsu, pelengan-pelengan maraneh
bohong wungkul. Ku sabab kitu maraneh ku
Kami arek dilawan.
9 Maraneh, tukang-tukang nujum purah
ngarang pelengan palsu, purah nyieun
ramalan-ramalan anu nyasabkeun, ku Kami
arek dihukum. Ana umat Kami kumpul
baradami, maraneh mah moal kabawa.
Ngaran maraneh moal katulis dina daptar
warga Israil. Jeung pamohalan maraneh bisa
baralik deui ka lemah cai. Mun geus kitu
kakara maraneh bakal nyaraho yen Kami teh
PANGERAN Nu Maha Agung.
10 Umat Kami disasabkeun ku nabi-nabina,
dibobodo majar aman, padahal sama sakali

teu aman! Umat Kami geus nyieun tembok
anu pasangan batu batana laloncer, ari ku
nabi-nabina tembok kitu teh anggur dikapur.
11 Bejakeun ka maranehna, eta tembok
teh bakal runtuh! Ku Kami arek digeyer ku
hujan, ditinggangan ku hujan es anu baradag,
ditebak ku angin gede
12 nepi ka rugrug, sarta maraneh bakal
direntog ku jalma-jalma, naon gunana eta
tembok dikapur teh?"
13 Kieu timbalan PANGERAN Nu Maha Agung,
"Sajeroning Kami ambek, eta tembok ku Kami
arek dibasmi, sina diteumbrag ku angin gede,
digeyer ku hujan, ditinggangan ku hujan es
anu baradag.
14 Tembokan beunang ngapur nabi-nabi teh
ku Kami rek dirugrugkeun, rek dibubukkeun,
sina kari dasarna nonggerak. Runtuhna sina
ninggang ka maraneh kabeh nepi ka paeh.
Lamun geus kitu, kakara jelema-jelema bakal
nyarahoeun yen Kami teh PANGERAN.
15 Boh tembokna, boh nu ngapurna, bakal
ngarasa hebatna amarah Kami. Maraneh
engke ku Kami dibere nyaho, yen eta tembok
geus euweuh, kitu deui jelema-jelema anu
ngapurna,
16 nya eta nabi-nabi anu nyebutkeun
Yerusalem aman, padahal sama sakali teu
aman!" Kitu timbalan PANGERAN Nu Maha
Agung.

17 PANGERAN nimbalan ka kaula, "Ayeuna,
eh anak manusa, tenget-tenget awewe-
awewe bangsa maneh anu nyeta-nyeta
nabiah. Weweleh,
18 jeung tepikeun ieu sabda PANGERAN
Nu Maha Agung ka maranehna: Maraneh
awewe-awewe cilaka! Maraneh nyieunan
gelang jimat nyieunan karembong jimat sina
ditiungkeun ku jalma-jalma kana sirahna,
ngarah bisa ngawasaan hirup jalma lian.
Maraneh hayang bisa ngawasaan pati huripna
umat Kami, keur kauntungan sorangan.
19 Maraneh geus ngahina ka Kami di
hareupeun umat Kami, ngarah hanjeli
sakeupeul roti sawatara siki. Maraneh geus
maehan jelema-jelema anu henteu pantes
dipaehan. Ari jelema anu teu pantes dihirupan
ku maraneh dihirupan. Ku jalan kitu maraneh
ngabobodo umat Kami, ari umat Kami percaya
bae."
20 Ayeuna kieu sabda PANGERAN: "Kami
sebel nenjo geulang jimat maraneh pikeun
ngawasaan pati hurip. Ku Kami rek didudut
tina pigeulang maraneh, sarta jelema anu
nyawana digenggem ku maneh ku Kami rek
dibebaskeun.
21 Karembong-karembong jimat maraneh
ku Kami rek disosoeh, sarta umat Kami anu
aya dina genggeman pangawasa maraneh
rek dibebaskeun keur salalawasna. Engke

maraneh bakal nyaraho yen Kami teh
PANGERAN.
22 Bohong maraneh geus meunggaskeun
pangharepan umat Kami, anu ku Kami
dimuga-muga ulah meunang kasusahan
naon-naon. Maraneh nyegah jalma-jalma
jahat eureun tina kajahatanana, nyegah
maranehna disalametkeun hirupna.
23 Ayeuna, pelengan-pelengan maraneh
anu palsu jeung nyasabkeun teh ku
Kami ditamatkeun semet ieu. Kami rek
ngabebaskeun umat Kami tina genggeman
maraneh, sangkan maraneh nyaho yen Kami
teh PANGERAN."

14 1 Aya sawatara urang kokolot Israil
daratang ka kaula, naranyakeun
pikersaeun PANGERAN.
2 Tapi PANGERAN ngadawuh kieu ka kaula.
3 "Eh anak manusa," dawuhana-Na,
"eta jelema-jelema geus mikeun hatena
ka brahala-brahala, daraek ku brahala
dikusrukkeun kana dosa. Panyangkana Kami
rek daek ngajawab?
4 Jawab ku maneh, kieu sabda Kami,
PANGERAN Nu Maha Agung: Tiap jelema
anu geus mikeun hatena ka brahala, sarta
daraek dikusrukkeun kana dosa, lamun
menta bongbolongan ka nabi, Kami anu bakal
ngajawabna, jawaban anu pantes katarima
ku brahala-brahalana anu sakitu lobana!

5 Eta brahala-brahala ngalantarankeun urang
Israil naringgalkeun Kami. Tapi muga-muga
jawaban Kami jadi lantaran maranehna
saratia deui ka Kami.
6 Ku sabab eta, bejakeun ka urang Israil ieu
sabda Kami, PANGERAN Nu Maha Agung:
Geura baralik deui ka Kami, tinggalkeun
brahala-brahala maraneh anu pikaijideun.
7 Samangsa-mangsa urang Israil, atawa
urang asing anu matuh di urang Israil anu
geus ninggalkeun Kami sarta nyembah ka
brahala, lamun menta pituduh ka nabi, rek
dijawab sorangan ku Kami, PANGERAN.
8 Kami anu baris nyanghareupanana! Ku
Kami arek disuguhan hiji misil. Geus kitu arek
disingkirkeun ti kalangan umat Kami, sangkan
nyarahoeun yen Kami teh PANGERAN.
9 Jadi upama nabi ngabobodo ku jawaban
palsu, eta memang dihaja ku Kami. Sarta
anu nanyana ku Kami tangtu disingkahkeun ti
urang Israil.
10 Boh nabina, boh nu nanyana, duanana
bakal dihukum, hukumanana sarua.
11 Ieu geusan ngajaga, sangkan urang Israil
ulah nepi ka henteu malire ka Kami, ulah
ngotoran dirina ku dosa. Urang Israil kudu
jadi umat Kami, Kami anu kudu jadi Allah
maranehna." Kitu timbalan PANGERAN Nu
Maha Agung.
12 PANGERAN nimbalan ka kaula.

13 "Eh anak manusa," timbalana-Na,
"upama aya nagri anu nyieun dosa jeung
henteu satuhu ka Kami, leungeun Kami
bakal ngabasmi bahan panganna. Sina
kalaparan, nepi ka paraeh, boh jelemana, boh
sato-satona.
14 Najan upama Enoh, Danel jeung Ayub
harirup keneh di dinya, kaibadahanana ngan
bisa keur nyalametkeun dirina masing-masing
bae." Kitu timbalan PANGERAN Nu Maha
Agung.
15 "Atawa bisa jadi Kami rek ngirimkeun
sato-sato galak sina maehan jalma-jalma,
nepi ka sakuliah nagri jadi bahaya sarta moal
aya nu bisa indit-inditan.
16 Sanajan upama Enoh, Danel, jeung Ayub
harirup keneh di eta nagri, demi Kami Allah
anu jumeneng, PANGERAN Nu Maha Agung,
maranehna moal bisa nyalametkeun anakna-
anakna acan, ngan bisa nyalametkeun dirina
masing-masing bae, sarta eta nagri teh bakal
jadi leuweung.
17 Atawa bisa jadi ku Kami nagrina sina
ditarajang ku perang, sina tumpur ku
pakarang perang, boh jelemana, boh
sato-satona beak disapu.
18 Sanajan upama eta anu tiluan harirup
keneh di dinya, maranehna moal bisa
nyalametkeun anak-anakna acan, ngan ukur
bisa nyalametkeun dirina masing-masing bae,

demi Kami Allah anu jumeneng, PANGERAN
Nu Maha Agung.
19 Upama Kami nepi ka ngadatangkeun
panyakit, sarta ku bawaning jengkel nepi
ka maehan jelema jeung sasatoan kacida
lobana,
20 sanajan upama Enoh, Danel jeung
Ayub harirup keneh di dinya, demi Kami
Allah anu jumeneng, PANGERAN Nu Maha
Agung, maranehna moal bisa nyalametkeun
anak-anakna acan, ngan bisa nyalametkeun
dirina masing-masing bae. Kaibadahanana
teh ngan bisa nyalametkeun maranehna
masing-masing bae."
21 Kieu sabda PANGERAN Nu Maha Agung,
"Kami arek ngadatangkeun opat rupa
hukuman anu pangbeuratna ka Yerusalem,
nya eta: perang, kalaparan, sato galak jeung
panyakit pikeun numpes, boh ka jelema boh
ka sato.
22 Upama aya anu hirup keneh tur bisa
nulungan anak-anakna, seug daratang ka
maneh, tengetkeun, kumaha jahatna eta
jelema-jelema teh. Tangtu maneh bakal
ngarasa yen hukuman ti Kami ka Yerusalem
teh adil kacida.
23 Tangtu tetela yen Kami ngahukum teh lain
teu karana sabab." Kitu timbalan PANGERAN
Nu Maha Agung.

15 [1] PANGERAN nimbalan ka kaula.
[2] "Eh anak manusa," timbalana-Na,
"naon bedana areuy anggur jeung tangkal
kai? Naon leuwihna dahan tina tangkal anggur
ti kai-kai leuweung?
[3] Bisa eta teh dijieun jadi hiji barang?
Bisa dijieun gantungan upamana, paragi
ngagantungkeun parabot?
[4] Alus keur nyieun seuneu wungkul. Lamun
tungtung-tungtungna geus beak kabeuleum
jeung tengahna geus jadi seuneu, na bisa
dipake juan-jieun?
[5] Keur memeh kaduruk geus teu bisa dipake
naon-naon, komo lamun geus tutung, moal
bisa kapake naon-naon."
[6] Ku sabab eta, kieu sabda PANGERAN Nu
Maha Agung: "Ibarat tangkal anggur diala ti
leuweung tuluy diduruk, jelema-jelema nu
araya di Yerusalem ku Kami rek dicokot,
[7] sarta tuluy dihukum. Maranehna kungsi
luput tina seuneu. Tapi ku seuneu anu ayeuna
mah pasti beak kaduruk. Waktu maranehna
keur dihukum kitu bakal tetela ka maneh yen
Kami teh PANGERAN.
[8] Maranehna geus miceun Kami. Ku sabab
kitu ieu kota ku Kami rek dijieun leuweung."
Kitu timbalan PANGERAN.

16 [1] PANGERAN nimbalan ka kaula.
[2] "Eh anak manusa," timbalana-Na,
"bejakeun ka Yerusalem yen kalakuanana teh
pikageuleuheun."

3 Bejakeun, kieu sabda PANGERAN Nu Maha
Agung: Maneh dijurukeun di tanah Kanaan.
Bapa maneh urang Emor, indung maneh
urang Het.
4 Basa maneh brol dijurukeun, euweuh anu
daek mangeureutkeun tali ari-ari maneh,
euweuh anu daek ngamandian, euweuh anu
mangnetelankeun ku uyah, euweuh anu
ngabedongan.
5 Saurang ge euweuh anu haat
ngalampahkeun kitu ka maneh. Jadi
maneh ti barang brol ge euweuh anu
mikanyaah, anggur dipiceun ka tegal.
6 Kabeneran Kami ngaliwat, maneh katenjo
keur roroesan dina getih. Maneh bobolokot
keneh getih, Kami teu tega nenjo maneh
kudu paeh.
7 Seug ku Kami dirawatan sangkan gede,
mun pepelakan sangkan alus jadina. Maneh
ngagedean, ngajangkungan, jadi parawan.
Susu mimiti nyeungseung, buuk geus panjang
tapi sataranjang keneh.
8 "Barang Kami ngaliwat deui, maneh geus
mimiti beger. Awak maneh anu taranjang ku
kami ditutupan ku baju Kami, sarta Kami
ngedalkeun jangji seja mikacinta ka maneh.
Estu, Kami ngayakeun jangji perkawinan
jeung maneh, sarta maneh jadi milik Kami."
Kitu sabda PANGERAN Nu Maha Agung.
9 "Ti dinya Kami nyokot cai, getih maneh
diseka, kulit maneh digosok ku minyak jetun.

10 Geus kitu ku Kami didangdanan, bajuna
disulam, selopna kulit anu pangalusna, beulit
sirahna lawon linen, mantelna sutra.
11 Tuluy dipakean perhiasan, digeulangan,
dikongkorongan,
12 irung jeung ceuli diantingan, terus
diterapan makuta endah.
13 Perhiasan maneh kabeh tina perak, jeung
emas, papakean kabeh disulam, lawonna
sutra jeung linen. Daharna roti tina tarigu
anu panglemesna, madu jeung minyak jetun.
Maneh ngajanggelek jadi awewe nu geulis
kawanti-wanti, sarta jadi ratu.
14 Kageulisan maneh estu sampurna sarta
kawentar ka unggal bangsa, sabab nya Kami
anu ngajadikeun maneh sakitu geulisna." Kitu
sabda PANGERAN Nu Maha Agung.
15 "Tapi maneh kena-kena geulis jeung
kawentar, maneh hees jeung unggal lalaki nu
ngaliwat.
16 Papakean ti Kami ku maneh dipake
ngahias kamar-kamar paranti maneh
nyembah brahala, sarta maneh mikeun awak
ka unggal lalaki saperti awewe palacuran.
17 Perhiasan-perhiasan perak jeung emas
pamere Kami ku maneh dipake nyieun
arca-arca lalaki, seug maneh nyelewer ka
dinya.
18 Papakean beunang nyulam pamere Kami
ku maneh dipake ngadangdanan arca-arca,
sarta arca-arcana ku maneh disuguhan

minyak jetun jeung seuseungitan pamere
Kami.
19 Kadaharan pamere Kami keur dahareun
maneh, roti tina tarigu anu panglemesna,
kitu deui minyak jetun jeung madu, ku
maneh disuguhkeun ka eta arca-arca, ngalap
berekahna." Kitu timbalan PANGERAN Nu
Maha Agung.
20 "Barudak, nu lalaki nu awewe, beunang
maneh ngajurukeun pikeun Kami, ku maneh
diserenkeun ka eta arca-arca sesembahan
maneh, dijieun kurban. Na teu cukup ku
nyelewer, teu satia ka Kami teh,
21 nepikeun ka anak-anak Kami ku maneh
dikurbankeun ka brahala-brahala?
22 Salila maneh ngumbar kalakuan
pikageuleuheun, bororaah inget ka mangsa
keur budak, keur waktu bulucun, keur waktu
roroesan dina getih."
23 Kieu timbalan PANGERAN Nu Maha Agung,
"Cilaka maneh, cilaka! Geus sakitu jahatna
teh
24 pek deui nyieunan tempat di unggal sisi
jalan keur imah brahala-brahala, dipake
enggon lacur.
25 Kageulisan maneh disered kana leutak,
dibikeun ka nu laliwat, ganti poe rucah maneh
beuki maceuh.
26 Malah nepi ka jeung urang Mesir, tatangga
maneh anu kawentar napsu birahina, sangkan
Kami tambah panas.

27 Ayeuna Kami rek meta. Maneh rek
dihukum, sarta sagala tanda kahemanan
Kami ka maneh rek dicokot deui. Maneh arek
diserenkeun ka urang Pelisti, anu geus ijideun
nenjo kalakuan maneh anu teu boga susila.
28 Lacur teu cukup ku lalaki-lalaki nu
enggeus, tuluy ngacak ka urang Asur. Tapi
sanggeus jadi langganan maranehna ge
maneh can ngarasa keneh bae.
29 Ditambah ku urang Babul, anu kawentar
palinter usaha. Masih keneh maneh can
ngarasa."
30 Kieu sabda PANGERAN Nu Maha Agung:
"Eta laku lampah maneh teh laku lampah
awewe palacuran.
31 Di saban jalan nyieunan tempat keur imah
brahala-brahala, dipake enggon ngalacurkeun
awak. Tapi maneh mah lacur teh henteu
parok jeung nu sejen, lain keur nyiar napkah.
32 Maneh mah awewe nyelewer ti salaki tuluy
lacur jeung lalaki-lalaki sejen.
33 Awewe lacur mah dibayar. Ari maneh kalah
ka mere hadiah ka unggal kabogoh, malah
ngosol-ngosol ku duit ka lalaki ti mana-mana,
diajak hees bareng.
34 Maneh ungkluk luar biasa. Maneh mah lain
lacur kapaksa, da euweuh nu maksa. Maneh
mah lain ngarah bayaran, kalah ka maneh
anu ngahaja mayar ka lalaki. Beda ti nu sejen
maneh mah."

35 Ayeuna dengekeun, eh Yerusalem,
ungkluk! Dengekeun ieu sabda PANGERAN.
36 Kieu sabda PANGERAN Nu Maha
Agung: "Maneh ngalaanan pakean, tuluy
saperti ungkluk, nyerenkeun awak ka
kabogoh-kabogoh jeung ka brahala-brahala
pikaijideun. Anak sorangan dipaehan,
disuguh-suguhkeun ka brahala-brahala.
37 Ku sabab eta, urut kabogoh-kabogoh
maneh ku Kami rek sina karumpul di dieu,
boh nu ku maneh dipikaresep keneh, boh anu
geus dipikangewa. Arek diriungkeun jeung
maneh. Maneh ku Kami rek ditaranjangan,
sina ditarongton.
38 Maneh rek dihukum ku lantaran
ngalacurkeun diri jeung ku sabab maehan.
Kami arek ngabudalkeun kajengkel jeung
amarah. Maneh tangtu dihukum nepi ka paeh.
39 Arek disebakeun ka maranehna, ari
maranehna bakal ngubrak-ngabrik tempat-
tempat anu ku maneh dijieun tempat lacur
jeung nyembah ka brahala-brahala. Papakean
maneh ku maranehna bakal dirampid, kitu
deui sagala perhiasan maneh, sarta maneh
ditinggalkeun sataranjang.
40 Maranehna bakal ngahucuhkeun jalma rea
sangkan maledogan maneh ku batu, sarta
maranehna bakal nyacag awak maneh ku
pedang.
41 Imah-imah maneh bakal diduruk.
Sajeroning maneh nandang hukuman, bakal

ditarongton ku sasama awewe-awewe.
Kami hayang nenjo maneh eureun tina
jadi ungkluk, hayang ngeureunkeun maneh
mahugi kabogoh-kabogoh.
42 Lamun geus nepi ka kitu kakara amarah
Kami bisa leler, kakara Kami bisa sabar deui.
43 Maneh geus teu inget-inget ka waktu keur
budak keneh, heug nyieun kalakuan-kalakuan
anu ngahudang amarah Kami. Ayeuna sagala
kalakuan maneh teh ku Kami rek dibales.
Ku naon sakitu geus jahatna teh terus rucah
ongkoh?"
44 PANGERAN nimbalan, "Kalakuan maneh
bakal dijieun paribasa ku jalma rea: Nya
indung nya anak.
45 Dasar maneh anak awewe indung maneh.
Indung maneh geuleuheun ka salakina jeung
ka anak-anakna. Saruana jeung dulur-dulur
maneh awewe, ijid ka salaki jeung ka anak.
Indung maraneh urang Het, bapa maraneh
urang Emor.
46 Lanceuk maneh awewe ti kidul, nagri
Samaria katut desa-desana. Adi maneh ti
kaler, nagri Sadumu katut desa-desana.
47 Geus puas maneh nuturkeun lengkah
paripolahna, niru kalakuanana anu
pikaijideun? Acan! Malah maneh mah acan ge
lila geus leuwih jahat ti batan maranehna."
48 "Demi Kami Allah anu jumeneng,"
timbalan PANGERAN Nu Maha Agung, "adi
maneh nagri Sadumu katut desa-desana,

teu nepi ka boga kalakuan anu jahatna cara
kalakuan maneh.
49 Adi maneh saanak-anakna awewe teh
kamagungan, rasa maneh lubak-libuk
ku hakaneun, rasa maneh aman taya
pikahariwangeun, embung malire ka nu
kekere, embung haat ka nu malarat,
50 sombong, bedegong. Ku Kami dibasmi.
Maneh ge nyaho.
51 Kajahatan nagri Samaria ge acan aya
saparona tina kajahatan maneh. Kajahatan
maneh mah leuwih-leuwih matak ijidna teh.
Dibandingkeun jeung kajahatan maneh,
dulur-dulur maneh mah henteu jiga-jiga nu
jahat.
52 Ku sabab eta maneh moal weleh-weleh
nandangan kahinaan, lantaran leuwih
doraka ti batan dulur-dulur maneh. Upama
direndengkeun jeung maneh, dulur-dulur
maneh mah teu jiga-jiga nu doraka. Ku sabab
eta pek wiwirangna tanggung ku maneh, da
maneh anu ngalantarankeun maranehna siga
nu suci beresih."
53 PANGERAN nimbalan ka Yerusalem,
"Sadumu jeung Samaria katut desa-desana
ku Kami arek dipulihkeun deui. Tangtu maneh
oge bakal dijieun mukti deui.
54 Maneh kudu era ku diri sorangan. Nenjo
maneh meunang kahinaan, dulur-dulur
maneh bakal ngarasa rada lipur.

55 Duanana bakal marukti deui. Maneh
oge katut desa-desa maneh tangtu bakal
dipulihkeun deui.
56 Lain bareto mah maneh moyok ka
Sadumu, basa maneh keur jaya,
57 basa acan boga kalakuan anu sakitu
jahatna? Ayeuna maneh sorangan anu
bakal jadi poyokeun batur cara Sadumu,
poyokeun urang Edom, poyokeun urang
Pelisti, poyokeun tatangga-tatangga anu
arijideun ka maneh.
58 Pek rasakeun balukarna eta kalakuan
maneh anu mesum jeung pikaijideun teh."
Timbalan PANGERAN.
59 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan,
"Maneh ku Kami bakal dibales satimpal jeung
kalakuan. Maneh geus hianat kana jangji,
geus ngalanggar sumpah.
60 Mungguh Kami mah tetep seja tigin kana
jangji, anu diikrarkeun ka maneh basa maneh
keur ngora keneh. Kami bakal ngayakeun
perjangjian jeung maneh, perjangjian anu
umurna langgeng.
61 Engke ku maneh tangtu karasa yen
kalakuan maneh teh kacida jahatna, nepi ka
maneh era sorangan. Nya eta lamun lanceuk
jeung adi maneh geus ngumpul deui jeung
maneh, najan ieu teh henteu kasebut dina
perjangjian antara Kami jeung maneh.

62 Eta perjangjian ku Kami rek dianyarkeun
deui, sangkan maneh nyaho yen Kami teh
PANGERAN.
63 Kabeh kasalahan maneh ku Kami tangtu
bakal dihampura, sarta maneh oge bakal
eling, bakal rumasa, nepi ka maneh moal
wani ngembutkeun biwir-biwir acan." Kitu
timbalan PANGERAN Nu Maha Agung.

17

1 PANGERAN nimbalan ka kaula.
2 "Eh anak manusa," timbalana-Na,
"ucapkeun ieu misil ka urang Israil,
3 sangkan nyarahoeun sabda Kami,
PANGERAN Nu Maha Agung. Kieu: Aya
hiji manuk rajawali kacida gedena, buluna
alus, jangjangna rubak tur tohaga, hiber
ka Gunung Libanon, motongkeun pucuk hiji
tangkal kiputri.
4 Eta pucuk dibawa ka hiji kota niaga, ka
tempat para sudagar.
5 Geus kitu manuk rajawali teh mindahkeun
hiji petetan ti tanah Israil, dipelakkeun di hiji
lahan anu subur jeung teu kurang cai.
6 Petetan teh jadi tangkal anggur alus pisan,
mani nguyupuk ngarambat ka mana-mana,
regang-regangna tingpelengkung ka lebah
manuk rajawali tea. Akarna jero, regang-
regangna rekep, daunna gomplok, tangkalna
mani teu tembong.
7 Aya deui manuk rajawali sejen. Jangjangna
rubak jeung tohaga, buluna kandel. Akar
anggur teh malik ka lebah eta manuk, daunna

ge malik ngaroyom ka lebahna, hayang
meunang cai leuwih loba ti batan di lahan
tempat nangtungna.
8 Padahal di dinya ge kacida suburna tur teu
kurang cai, daunna geus gomplok, buahna
moal teu leubeut, pijadieun tangkal anggur
anu alus.
9 Kami, PANGERAN Nu Maha Agung, rek
nanya: Kira-kirana eta tangkal anggur teh
bakal jadi tur hirup? Naha moal dirabut jeung
akar-akarna ku rajawali anu melakna, buahna
diorag, regang-regangna dipites-piteskeun
sina terus paeh? Pikeun nyabutna teu kudu
ku bangsa anu kuat atawa ku tanaga gede.
10 Memang eta teh dipelak, tapi naha bakal
jadi tur hirup? Jeung lamun katebak angin ti
wetan naha moal perang?"
11 PANGERAN nimbalan ka kaula,
12 "Tanyakeun ka eta bangsa anu
bangkawarah, nyaho atawa henteu kana
hartina eta misil. Omongkeun kieu: Bareto
raja Babul datang ka Yerusalem, nyokot raja
jeung para gegeden dibawa ka Babul.
13 Ti turunan raja tea, aya saurang anu ku
raja Babul diajak nyieun hiji perjangjian,
jeung disumpah dipenta satiana. Jelema-
jelema nu parentingna ku raja Babul dijieun
tandon,
14 maksudna supaya eta bangsa ulah bisa
barontak, jeung supaya perjangjian tea bisa
jalan.

15 Tapi eta raja Yuda teu burung barontak,
ngirim utusan ka Mesir, menta dikirim kuda
jeung tentara loba. Kumaha pamentana teh
bakal dicumponan? Kumaha eta pagaweanana
teh bakal mulus? Naha eta anu ngalanggar
jangji teh moal meunang hukuman?
16 Demi Kami Allah nu jumeneng," timbalan
PANGERAN Nu Maha Agung, "eta raja bakal
paeh di Babul, lantaran ngalanggar sumpah
jeung jangjina ka raja Babul, anu ngangkat
manehna kana tahta.
17 Balad Mesir anu gagah rongkah oge moal
bisa nulungan manehna perang, upama urang
Babul geus prak nyarieun gugunungan jeung
ngarali lombang-lombang pikeun ngagempur
jeung maehan.
18 Manehna geus tangtu moal salamet,
tamahana ngalanggar sumpah jeung jangji."
19 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan,
"Demi Kami Allah anu jumeneng, tangtu
manehna ku Kami dihukum, lantaran
ngalanggar jangji anu diikrarkeun kalawan
sumpah nyebut jenengan Kami.
20 Ku Kami rek ditaheunan ku jaring, rek
dibawa ka Babul, sina narima hukumanana
lantaran henteu satia ka Kami.
21 Baladna anu garagah bakal tumpur di
pangperangan, anu harirup keneh bakal
paburisat. Kakara engke nyaraho yen
Kami teh PANGERAN. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN."

22 Kieu sabda PANGERAN Nu Maha Agung,
"Kami arek motong pucuk hiji tangkal kiputri
anu luhur, jeung rek ngala hiji sirung. Rek
dipelak di hiji gunung anu luhur,
23 gunung di Israil anu pangluhurna, sina
dahanan, sina buahan, jadi kiputri anu nya
gede nya luhur. Rupa-rupa manuk bakal
areunteup di dinya, baretah ngariuhan.
24 Tatangkalan di eta tanah bakal nyaraho,
Kami teh PANGERAN. Nu laluhur ku Kami rek
dituaran, nu harandap sina ngajarangkungan.
Nu harejo rek disina ngarangrangan, nu
ngarangrangan rek disina harejo. Kami,
PANGERAN geus ngandika kitu, tangtu baris
dibuktikeun, luyu jeung ucapan Kami."

18 1 PANGERAN nimbalan ka kaula,
2 timbalana-Na, "Paribasa naon anu
sok diarucapkeun di Israil? Kieu: Kolot nu
ngadahar buah anggur haseum, anak nu
ngarasa linu.
3 Demi Kami Allah nu jumeneng," timbalan
PANGERAN, "eta paribasa moal disebut-sebut
deui di Israil.
4 Unggal jalma, boh bapa, boh anak, umurna
Kami nu boga. Saha nu boga dosana, eta anu
kudu paeh.
5 Upamakeun, aya jelema bageur, bener,
jujur.
6 Henteu nyembah ka brahala urang Israil,
tara ngadahar kurban anu dibaktikeun di
tempat pamujaan brahala, tara ngagoda

pamajikan batur, tara sapatemon jeung
awewe nu keur haid,
7 tara hianat, tara rarampas, daek
mulangkeun barang anu dijieun tandon ku
nu boga hutang, daek mere dahar ka nu
kalaparan, mere pake ka nu teu boga pakean,
8 ka nu nginjeum duit tara morot
kauntungan, tara jail kaniaya, adil palamarta
ka pada jalma.
9 Cindekna tigin kana parentah-parentah
Kami, tuhu kana hukum-hukum Kami. Eta
nu ibadah kitu tangtu salamet," timbalan
PANGERAN Nu Maha Agung.
10 "Upamakeun eta jelema boga anak.
Anakna ngarampog, maehan,
11 boga kalakuan anu ku bapana mah
dipahing. Sok ngadahar kadaharan tina
kurban-kurban di candi-candi, ngagoda
pamajikan batur,
12 hianat ka nu balangsak, rarampas, nahan
barang anu ku nu boga hutang dijieun tandon,
asup ka candi-candi umat brahala ngadon
muja ka brahala-brahala pikaijideun,
13 morot kauntungan ti nu nginjeum duit.
Naha jelema kitu bakal salamet? Moal, moal
salamet. Geus migawe kalakuan-kalakuan
anu sakitu pikaijideunana mah kudu paeh,
katulah ku dosana.
14 Upamakeun eta jelema jahat teh boga
anak, anakna nyahoeun yen bapana jahat,
tapi teu nurutan jahat.

15 Teu milu muja ka brahala urang Israil,
teu milu ngadahar kadaharan tina kurban di
candi-candina, tara ngagoda pamajikan batur,
16 ka sasaha tara meres tara rarampas,
barang anu ditandonkeun ku manehna
dipulangkeun, daek mere dahar ka nu
kalaparan, mere pakean ka nu rudin,
17 mahing kana kajahatan, tara morot
kauntungan ka nu nginjeum duit, tuhu
kana hukum-hukum Kami, tigin kana
parentah-parentah Kami. Eta jelema moal
cilaka ku karana dosa bapana, hirupna tangtu
jamuga.
18 Sabalikna bapana anu tupa-tipu jeung
rarampas, jahat ka sasama hirup, tangtu
paeh ku dosana sorangan.
19 Carek maneh, Ku naon eta anakna wet teu
nanggung dosa bapana? Jawabanana: Anakna
mah bener lampahna, hade kalakuanana,
tuhu kana hukum-hukum Kami, nurut sarta
ati-ati, geus tangtu salamet.
20 Nu kudu paeh mah nu boga dosana. Anak
moal bisa nanggung dosa bapa, bapa moal
bisa nanggung dosa anak. Mana nu hade
meunang ganjaran, mana nu jahat meunang
siksaan tina kajahatanana.
21 Lamun jalma jahat tobat tina kajahatanana
sarta nurut kana hukum-hukum Kami,
lampahna jadi bener, kalakuanana jadi hade,
tangtu salamet moal paeh.

22 Dosa-dosana kabeh dihampura, sarta ku
sabab kalakuanana geus bener tangtu hirup.
23 Dikira Kami bungah ningali jalma doraka
paeh?" timbalan PANGERAN Nu Maha Agung.
"Kami leuwih bungah saupama ningali jelema
tobat sangkan bisa hirup.
24 Sabalikna lamun jelema ibadah geus
henteu ibadah tuluy nyieun kajahatan,
nyieun hal-hal anu pikaijideun anu biasa
dipigawe ku nu jarahat, na eta teh kudu
hirup? Moal, moal! Malah kabageuranana nu
enggeus-enggeus moal diinget-inget acan.
Kudu paeh ku tamahana, ninggalkeun ibadah
terus migawe dosa.
25 Ari carek maraneh mah, Salah ari kitu
mah PANGERAN teh. Dengekeun eh urang
Israil. Carek pamikir maraneh jalan Kami kitu
teh salah? Puguh jalan maraneh anu salah.
26 Lamun jelema ibadah geus henteu
ngalampahkeun deui nu hade sarta terus
nyieun kajahatan, seug paeh, paehna teh ku
karana dosana sorangan.
27 Sabalikna lamun jelema jahat eureun tina
kajahatanana tuluy nyieun kalakuan anu
hade jeung bageur, eta teh matak rahayu
kana hirupna.
28 Manehna eling tina kajahatanana, seug
eureun tina nyieun dosa, geus tangtu moal
paeh, geus tangtu hirup rahayu.

29 Salah ari kitu mah PANGERAN teh, lain
kitu carek maraneh, urang Israil? Puguh
pikiran maraneh anu salah.
30 Ayeuna Kami, PANGERAN Nu Maha Agung,
ngabejaan ka maraneh, urang Israil, yen
Kami bakal ngahukum ka maraneh satimpal
jeung kalakuan maraneh. Geura areling
tina kajahatan, sangkan ulah cilaka ku dosa
sorangan.
31 Geura eureunan kajahatan maraneh,
anyarkeun hate jeung pikiran. Na harayang
paeh maraneh teh, eh urang Israil?
32 Kami mah henteu hayang ningali aya
jelema paeh," timbalan PANGERAN Nu Maha
Agung. "Geura tarobat supaya haririp."

19 1 Allah miwarang kaula nganyanyikeun
ieu lagu duka pikeun dua urang
pangeran Israil:
2 Indung maneh lir singa bikang nu luar
biasa, anu ngagedekeun anak-anakna di
antara singa-singa jalu anu garalak.
3 Anakna nu hiji diwarah moro, tungtungna
jadi tukang ngakan jelema.
4 Bangsa-bangsa mareunang beja, eta singa
ditaheunan ku cubluk nepi ka beunang, tuluy
digusur make kakait ka Mesir.
5 Indungna nu ngadadago, ngarasa yen
anakna geus lapur, seug ngawarah hiji deui
anakna, nepi ka gede jeung gagah.
6 Sanggeus jadi singa dewasa, milu jeung
singa-singa sejen neangan mangsa. Ieu oge

diwarah moro, sarta jadi tukang ngakan
jelema.
7 Eta singa ngadobrak benteng-benteng,
ngacak-ngacak kotana, saban manehna
ngagaur, jalma-jalma eusi nagri ngarasa
sieun.
8 Jalma-jalma sabilulungan, ti mana-
mana daratang. Eta singa geus dikepung,
ditaheunan make jaring.
9 Sanggeus beunang, diasupkeun ka jero
kandang, tuluy dibawa ka raja Babul, dijaga
bisi leupas. Sada gaurna moal kadenge deui
di pagunungan Israil.
10 Indung maneh saibarat tangkal anggur, nu
dipelak sisi susukan. Ku sabab teu kurang cai,
jadina alus, daunna gomplok buahna leubeut.
11 Regang-regangna baradag sarta tareuas,
pantes dijieun iteuk karajaan. Tangkalna
terus keneh ngaluhuran, nepi kana mega,
katembong ku sarerea tur semu iuh.
12 Kek dicekel ku nu ambek, dirabut jeung
akar-akarna, dibalangkeun kana taneuh, geus
kitu katiup angin ti wetan, buahna gararing,
dahan-dahanna saremplak, jaradi pangpung
tuluy kahuru.
13 Eta tangkal tuluy dipelak di gurun keusik,
tanah kelang euweuh cai.
14 Malah dahan-dahanna keuna ku seuneu,
kahuru buahna beak. Dahanna geus teu
pantes dijieun iteuk karajaan. Ieu hiji lagu
duka; geus dinyanyikeun bulak-balik.

20
1 Dina taun katujuh aya di
pangbuangan, dina tanggal
sapuluh bulan lima, aya sawatara kokolot
Israil daratang ka kaula rek marenta pituduh
PANGERAN; maranehna dariuk hareupeun
sim kuring.
2 PANGERAN nimbalan kieu ka kaula,
3 "Eh anak manusa," timbalana-Na,
"bejakeun ka eta jelema-jelema, kieu sabda
PANGERAN Nu Maha Agung: Kutan maraneh
teh rek marenta pituduh Kami? Demi Kami
Allah anu jumeneng, Kami embung dipentaan
naon-naon ku maraneh. Kitu timbalan Kami
PANGERAN Nu Maha Agung.
4 Eh anak manusa, bisi maneh arek
ngelingan ka maranehna, heug, gugat
kumaha pikaijideunana kalakuan karuhunna.
5 Bejakeun, kieu sabda Kami: Basa Kami
milih Israil Kami geus jangji. Di Mesir Kami
nembongan ka maranehna sarta ngandika
yen: Kami teh PANGERAN Allah maraneh.
6 Kami harita sumpah seja ngaluarkeun
maranehna ti Mesir, rek dibawa ka hiji tanah
beunang Kami milih pikeun maranehna, tanah
anu subur jeung panghadena.
7 Kami meredih sangkan maranehna miceun
arca-arca sesembahanana anu pikaijideun
Kami, jeung sangkan ulah ngabakti ka brahala
urang Mesir, sabab Allah maranehna mah
Kami, PANGERAN.

8 Tapi teu ngagarugu, malah ngaralawan.
Arca-arcana anu pikaijideun teu dipariceun,
tur masih ngabarakti keneh ka brahala urang
Mesir. Tadina rek disiksa di Mesir keneh, sina
nyaraho amarah Kami.
9 Tapi diantep keneh, sabab bisi matak
jenengan Kami dipoyok, lantaran di dinya,
tempat maranehna numpang, Kami geus
ngumumkeun yen urang Israil teh ku Kami
rek dikaluarkeun ti Mesir.
10 Geus kitu maranehna ku Kami
dikaluarkeun ti Mesir, dibawa ka gurun keusik.
11 Di gurun keusik ku Kami dibere parentah-
parentah jeung hukum-hukum Kami, anu
nungtun kana rahayu saupama diturut.
12 Sabat, tanda pamupakatan antara
Kami jeung maranehna carek Kami kudu
digumatikeun, geusan peringetan yen
maranehna geus disucikeun ku Kami,
PANGERAN.
13 Tapi sabot di gurun keusik keneh
maranehna geus ngalawan. Parentah-
parentah Kami, jeung hukum-hukum Kami
anu nungtun kana rahayu saupama diturut,
ku maranehna ditolak. Sabat Kami oge kacida
dilalaworakeunana. Tadina rek dibasmi di
dinya keneh, di gurun keusik, sina nyaraho
bendu Kami.
14 Tapi diantep keneh, sabab bisi matak
jenengan Kami dipoyok ku bangsa-bangsa

anu nyaraksian Kami mingpin urang Israil ti
Mesir.
15 Tapi Kami sumpah yen maranehna moal
tulus dibawa ka tanah anu geus dijangjikeun,
tanah anu subur jeung panghadena tea.
16 Kami ngucap kitu teh lantaran maranehna
nampik kana hukum-hukum Kami,
ngalanggar parentah-parentah Kami, sarta
ngalalaworakeun Sabat, leuwih resep
nyembah ka brahalana sorangan.
17 Najan kitu Kami masih keneh mikarunya.
Ku Kami diputus yen maranehna moal dibasmi
di gurun keusik.
18 Papadaning kitu, anak-anakna ku Kami
dipepelingan supaya ulah nurut kana aturan-
aturan beunang nyieun karuhunna, ulah
kabawa ku kabiasaanana, ulah nganajiskeun
maneh ku nyembah ka brahalana.
19 Kami teh PANGERAN, Allah maraneh.
Masing nurut kana hukum-hukum jeung
parentah-parentah Kami.
20 Gumatikeun poe Sabat pikeun tanda yen
Kami jeung maraneh geus mupakat, jeung
sangkan aringet yen Kami teh PANGERAN,
Allah maraneh.
21 Tapi anak-anakna oge ngaralawan.
Parentah-parentah Kami dilanggar, hukum-
hukum Kami anu nungtun kana rahayu
saupama diturut, ku maranehna ditampik,
poe Sabat dilalaworakeun. Tadina mah rek

dibasmi di dinya keneh di gurun keusik, sina
nyaraho bendu Kami.
22 Tapi teu kungsi dikitukeun, sangkan
jenengan Kami ulah direndahkeun ku
bangsa-bangsa anu nyarahoeun waktu Kami
mawa urang Israil ti Mesir.
23 Ku sabab eta Kami di gurun keusik mere
jangji sarupa deui. Kami geus sumpah yen
maranehna tangtu dipaburencaykeun ka
sakuliah dunya.
24 Kami nepi ka kitu teh lantaran
maranehna nolak kana parentah-parentah
Kami, ngarempak hukum-hukum Kami,
nganistakeun Sabat Kami, jeung ngabarakti
ka brahala anu disarembah ku karuhun-
karuhunna.
25 Ti dinya maranehna ku Kami dibere
hukum-hukum anu teu hade jeung parentah-
parentah anu teu matak mawa kana
pihirupeun.
26 Ku Kami dihaja sina nganistakeun diri
ku kurban-kurban tarekahna sorangan,
jeung diantep sina ngurban-ngurbankeun
anak-anakna anu cikal, geusan hukumanana
sarta sina nyaraho yen Kami teh PANGERAN.
27 Eh anak manusa, bejakeun ka urang
Israil ieu dawuhan Kami, PANGERAN
Nu Maha Agung. Aya deui kituh peta
karuhun-karuhunna ngagogoreng ka Kami ku
kalakuan-kalakuanana anu teu satia teh.

28 Keur waktu maranehanana ku Kami
dibawa asup ka tanah anu dijangjikeun tea,
barang narenjo pasir-pasir anu laluhur jeung
tatangkalan anu garomplok teh tuluy bae
dikurbanan. Barang-barang kurbanna, sato
anu diduruk kitu deui anggur panyuguhanana
ngahudang amarah Kami.
29 Maranehna ku Kami dipariksa: Tempat-
tempat luhur anu dijarugjug ku maraneh teh
naon? Ti harita, eta tempat ku maranehna
disarebut Tempat-tempat Luhur.
30 Bejakeun ieu dawuhan Kami PANGERAN
Nu Maha Agung ka urang Israil: Ku
naon kalakuan maraneh garoreng cara
kalakuan karuhun maraneh sarta anut ka
brahala-brahalana?
31 Tur nepi ka kiwari pisan maraneh
nyuguhkeun pangbakti nu karitu, jeung
nganistakeun diri ka brahala-brahala anu
disarembah ku karuhun-karuhun maraneh,
nepi ka ngaduruk anak-anak sorangan
dikurban-kurbankeun. Ari ayeuna maraneh,
eh urang Israil, make hayang nanyakeun
pikersaeun Kami! Demi Kami PANGERAN Nu
Maha Agung, Allah anu jumeneng, pananya
maraneh ku Kami moal dipirosea.
32 Maraneh geus boga karep rek nurutan
bangsa-bangsa batur, nurutan urang nagri
sejen sarta nyarembah kana tatangkalan
jeung batu-batu. Tapi eta pakarepan teh
hamo bukti."

33 "Masing nyaraho, demi Kami PANGERAN
Nu Maha Agung, Allah anu jumeneng,
sajeroning amarah Kami baris marentah ka
maraneh kalawan keras, ngagunakeun sagala
kakawasaan.
34 Lamun maraneh geus kumpul kabeh, geus
dipulangkeun ti nagri-nagri tempat maraneh
bacacar, kakawasaan katut amarah Kami rek
ditembongkeun ka maraneh.
35 Maraneh rek diteundeun di Gurun
Bangsa-bangsa, sarta di dinya Kami bakal
nyanghareupan maraneh rek balitungan.
36 Bareto Kami balitungan jeung karuhun
maraneh di Gurun Sinai, kiwari arek
balitungan teh jeung maraneh," kitu timbalan
PANGERAN Nu Maha Agung.
37 "Maraneh rek diawaskeun enya-enya
ku Kami, tur dipaksa kudu nurut kana
perjangjian Kami.
38 Tukang-tukang barontakna, anu
jarahatna, baris disingkir-singkirkeun.
Baris dikalaluarkeun ti nagri-nagri tempat
ngalumbarana, tapi moal dipulangkeun ka
tanah Israil. Engke kakara maraneh nyaho
yen Kami teh PANGERAN."
39 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan,
"Eh urang Israil, ayeuna kumaha maraneh
bae. Pek dosa terus, jeung sarembah eta
brahala-brahala maraneh teh! Tapi awas,
sanggeus eta maraneh kudu nurut ka Kami,
ulah nyuguh-nyuguh deui ka brahala-brahala

maraneh anu matak nganistakeun jenengan
Kami anu suci.
40 Engke di tanah anu di ditu, di gunung
Kami anu suci, di gunung anu luhur di tanah
Israil, maraneh urang Israil kabeh bakal
ngabarakti ka Kami. Kami bakal sugema
ka maraneh, sarta ngarep-ngarep maraneh
mawa kurban-kurban anu pangutamana katut
pangabakti anu suci.
41 Sanggeusna maraneh ku Kami
dikaluarkeun ti nagri-nagri tempat maraneh
bacacar sarta geus karumpul kabeh, Kami
baris narima ti maraneh kurban-kurban
anu diduruk sarta baris katembong ku
bangsa-bangsa sejen yen Kami teh suci.
42 Saupama maraneh ku Kami geus
dipulangkeun ka tanah Israil, tanah anu geus
dijangjikeun rek dibikeun ka karuhun maneh
tea, kakara maraneh bakal nyaraho yen Kami
teh PANGERAN.
43 Ti dinya kakara maraneh bakal areling,
yen sagala kalakuan maraneh teh goreng tur
matak nista kana diri.
44 Lamun Kami engke ngabela kahormatan
Kami, harita maraneh urang Israil, tangtu
nyaraho yen Kami teh PANGERAN, moal
ngahukum maraneh satimpal jeung kalakuan-
kalakuan maraneh anu sakitu jahatna jeung
dorakana." Kitu timbalan PANGERAN Nu Maha
Agung.
45 PANGERAN nimbalan ka kaula.

46 Dawuhana-Na, "Eh anak manusa, tempo
ka kidul. Ngomong ka tebeh kidul, tepikeun
ieu ramalan ngeunaan leuweung di kidul.
47 Omongkeun ka eta leuweung kidul,
dengekeun kituh ieu timbalan PANGERAN Nu
Maha Agung: Awas! Kami rek nimbulkeun
seuneu, sina ngahuru saban tangkal nu aya
di maneh, nu saleger keneh, kitu deui nu
geus gararing. Eta seuneu hamo aya nu bisa
mareuman. Rek disina nerekab ti kidul nepi
ka kaler, sarta karasa panasna ku sarerea.
48 Baris kasaksian ku sakabeh yen Kami anu
ngahuruna tur hamo aya nu bisa mareuman."
49 Tapi kaula unjukan kieu, "Nun PANGERAN
Nu Maha Agung, abdi ulah dipiwarang
nyanggemkeun kitu. Jalmi-jalmi tangtos
rumahuh, nyebatkeun yen abdi salamina
mung nyanggemkeun teguheun bae."

21

1 PANGERAN nimbalan ka kaula,
2 dawuhana-Na, "Eh anak manusa,
carekan ku maneh Yerusalem. Cela tempat-
tempat ibadahna. Bewarakeun ka tanah
Israil,
3 yen Kami, PANGERAN, ngandika kieu:
Kami ngamusuh ka maraneh. Kami rek mesat
pedang ngabasmi maraneh kabeh, boh nu
jarahat, boh nu balageur.
4 Ti kaler nepi ka kidul, kabeh ku Kami rek
disabetan ku pedang.

5 Saban jalma bakal nyaho yen Kami
PANGERAN geus nyabut pedang tur moal
disarungkeun deui.
6 Eh anak manusa, geura ngalengis saperti
keur ngarakacak hate pinuh ku kaprihatinan.
Geura ngalengis, sing kanyahoan ku sarerea.
7 Upama ku maranehanana ditanya ku naon
ngalengis, jawab lantaran bakal datang
hiji beja. Lamun eta beja geus datang,
maranehna tangtu geumpeur, leungeunna
bakal ngareplek, tuurna bakal nyorodcod,
wawanenna bakal leungit. Ayeuna geus
cunduk waktuna." Kitu timbalan PANGERAN
Nu Maha Agung.
8 PANGERAN nimbalan ka kaula,
9 "Eh anak manusa, ramalkeun ku maneh
kieu: Bejakeun ka maranehna kieu kituh
timbalan Kami, Pangeran: Pedang! Pedang
geus diasah, geus dikosokan.
10 Pang diasah rek dipake meuncit, pang
dikosok sangkan ngabaranyay lir kilat. Umat
Kami moal disina suka-suka deui, sabab
geus ngajojore sagala panggeuing reujeung
hukuman.
11 Eta pedang geus dikosokan, geus herang
ngan kari make. Diasah jeung dikosokan,
pakeeun nu baris meuncitan.
12 Eh anak manusa, geura midangdam
jejeritan, sabab eta pedang bakal narajang ka
umat Kami, jeung ka sakabeh gegeden Israil.
Kabeh geus tangtu dipareuncitan, bareng

jeung sasesana umat Kami. Anu matak, geura
neunggeulan harigu lantaran nalangsa.
13 Kami rek nguji umat, upama henteu
tarobat, pasti kasabet ku bahla.
14 Maneh, eh anak manusa, geura ngaramal.
Keprok-keprokkeun leungeun maneh, engke
eta pedang bakal terus nguwak-ngawik.
Pedang nu bakal maehan, nu pikapaureun,
nu bakal ngajagal.
15 Umat Kami bakal leungit wawanenna ku
eta pedang, bakal tingkudupruk. Kotana ku
Kami arek diancam ku pedang anu ngolebat
lir kilat, siap nyabet.
16 Geura nyabet ngenca ngatuhu, he
pedang seukeut! Nyabet ka mana maneh
nyanghareup.
17 Kami sorangan rek kekeprokan, geus kitu
kakara amarah Kami bisa leler. Kitu timbalan
Kami PANGERAN."
18 PANGERAN nimbalan ka kaula,
19 timbalana-Na, "Eh anak manusa,
gambarkeun dua jalan anu baris disorang
ku raja Babul katut pedangna. Eta dua jalan
kudu sarua mimitina ti hiji kota. Di lebah nu
nyagak berean papan tuduh jalan, geusan
tanda ka eta raja.
20 Nu hiji jalan ka Raba, kotana urang Amon,
nu hiji deui jalan ka Yerusalem, kota anu
tohaga, di tanah Yuda.
21 Lebah papan tuduh jalan di nu nyagak tea
eta raja bakal ngarandeg heula. Tuluy ngoclok

jamparing jeung nanya ka brahalana, terus
nenjoan kalilipa sato kurban, menta pituduh
jalan mana anu kudu disorang.
22 Ceg! Leungeun katuhuna nyekel jamparing
anu make tanda nuduhkeun ka Yerusalem.
Ceuk jamparingna ka dinya manehna kudu
masang paranti ngadobrak, ngagorowokkeun
panyeluk jurit, nangoh-nangohkeun
panggedor kana panto eta nagara, nyieun
gugunungan jeung ngalian lombang.
23 Urang Yerusalem taya nu nyaho baris
kitu, sabab jeung eta raja geus nyieun
perjangjian. Tapi ieu ramalan teh geusan
ngingetkeun maranehna kana dosa-dosana,
sarta pikeun mere nyaho yen maranehanana
bakal ditarangkepan.
24 Ku sabab eta kieu timbalan Kami,
PANGERAN Nu Maha Agung, Dosa-dosa
maneh geus ngaboleker. Geus kanyahoan ku
sarerea yen maneh teh doraka kabina-bina.
Saparipolah maneh ngan jahat bae. Maneh
tangtu dihukum, ku Kami rek diselehkeun ka
leungeun musuh.
25 Eh maneh raja Israil, raja jahat jeung
doraka, hukuman maneh geus tereh poena.
26 Kitu timbalan Kami, PANGERAN Nu Maha
Agung. Buka eta makuta jeung dastar teh.
Kaayaan ayeuna geus robah. Nu malarat
bakal diangkat, nu agung bakal dirurud.
27 Rugrug, rugrug! Enya, eta kota teh ku
Kami rek dirugrugkeun. Ngan moal waka

ayeuna-ayeuna, ngadago heula jelema anu
ku Kami baris kapilih geusan ngabinasa eta
kota, sarta eta kota baris diserenkeun ka
manehna."
28 "Eh anak manusa, ramalkeun. Embarkeun
ieu dawuhan Kami ka urang Amon anu
ngagogoreng ka Israil. Kieu: Aya pedang geus
dibatek bakal nyabet, geus dikosokan geusan
ngababad, ngabaranyay lir kilat.
29 Sakabeh tetenjoan dina pameleng maneh
palsu. Panujum maneh barohong. Jahat
maneh teh, doraka. Maneh geus tereh
dihukum, tereh poena. Eta pedang baris
ninggang, neukteuk beuheung maneh.
30 Sarungkeun pedang maneh! Di tempat
maneh diciptakeun, di nagri tempat maneh
dijurukeun, maneh ku Kami arek dihukum.
31 Maneh tangtu bakal ngarasa amarah Kami
ana geus budal lir seuneu ngagudag-gudag.
Maneh arek diselehkeun ka hiji jelema anu
dedegler, ahli ruruksak.
32 Maneh bakal dibasmi ku seuneu. Getih
maneh bakal ngabayabah maseuhan
nagri sorangan, maneh hamo aya anu
nginget-nginget deui." Kitu timbalan
PANGERAN.

22 1 PANGERAN nimbalan ka kaula.
2 Timbalana-Na, "Eh anak manusa,
maneh daek ngahukum eta kota anu pinuh
ku tukang maehan? Eceskeun ka dinya sagala
kalakuanana anu pikageuleuheun.

3 Bejakeun kieu timbalan Kami, PANGERAN
Nu Maha Agung: Ku sabab maneh maehan
rahayat sorangan sakitu lobana, sarta
nganistakeun diri nyembah ka brahala,
pitungtungeun maneh geus deukeut.
4 Ku lantaran maneh boga salah maehan
jeung nganistakeun diri ku brahala jieunan
sorangan, poe panungtungan maneh geus
deukeut, hirup maneh tereh enggeusan. Eta
sababna maneh ku Kami diantep diparoyok ku
bangsa-bangsa, dijarebian ku unggal nagri.
5 Nagara-nagara anu dareukeut anu jarauh
tingjarebi ka maneh, lantaran maneh nirca
tina hukum.
6 Gegeden-gegeden Israil arumangkeuh ku
kakawasaanana, sarta gawena maehan.
7 Jalma-jalma pangeusi nagri taya saurang
nu hormat ka indung bapa. Urang asing ku
maneh dihianat. Randa-randa jeung pahatu
bandana ku maneh direbut.
8 Maneh teu ngahargaan kana tempat-
tempat suci, teu gumati kana Sabat.
9 Rahayat maneh loba nu silih pitenah ngarah
batur paeh. Sawareh ngadalahar kurban anu
disuguhkeun ka brahala-brahala. Sawareh
haben karokomoan ngalumbar napsu.
10 Sawareh ngaheesan pamajikan bapana.
Sawareh maraksa ka awewe nu keur haid.
11 Sawareh jarinah, sawareh ngaruksak
kasucian anak terena atawa dulur terena.

12 Sawareh daraek diupah dititah maehan.
Sawareh silih akalan jeung papada urang
Israil keneh, silih sikut bati leuwih ti misti,
nepi ka loba anu baleunghar ku jalan kitu.
Geus maropohokeun ka Kami." Kitu timbalan
PANGERAN Nu Maha Agung.
13 "Ieu peureup Kami baris ninggang ka
maneh nu sok rarampog jeung maehan.
14 Naha rek boga keneh kawani, rek boga
keneh tanaga ngulangkeun leungeun lamun
ku Kami diberesan? Kitu timbalan Kami
PANGERAN, tur tangtu dibuktikeun.
15 Rahayat maneh rek sina paburantak,
papencar ka saban nagri jeung bangsa,
sarta kalakuan maneh anu jahat baris
dieureunkeun ku Kami.
16 Ku sabab eta maneh bakal dihina ku
bangsa-bangsa, sarta maneh bakal nyaho
yen Kami teh PANGERAN."
17 PANGERAN nimbalan ka kaula,
18 "Eh anak manusa, urang Israil keur Kami
taya gunana, teu beda ti kokotor logam,
kayaning tambaga, timah, beusi, timah
hideung, anu tinggaleun sanggeus perakna
disangling dina pangleburan.
19 Ku sabab eta ceuk Kami, maranehna
teu beda ti kitu, taya gunana. Ku Kami rek
dikumpulkeun di Yerusalem,
20 cara ngagundukkeun wiji-wiji perak,
tambaga, beusi, timah jeung timah hideung
dina pangleburan. Maranehna baris lebur ku

amarah jeung wera Kami, cara wiji perak
lebur ku seuneu.
21 Tangtu ku Kami dikumpulkeun di
Yerusalem, ti handap digebos ku seuneu, sina
lebur ku amarah Kami.
22 Pasti, pasti maranehna lebur di Yerusalem,
kawas perak dilebur dina pangleburan, kakara
maranehna bakal nyaraho kana werana
PANGERAN."
23 PANGERAN ngandika deui ka kaula.
24 Pangandika-Na, "Eh anak manusa,
bejakeun ka urang Israil, tanah maranehna
teh tanah najis. Ku lantaran kitu amarah Kami
baris ngahukum ka dinya.
25 Gegeden-gegedenna kawas singa guar-
gaur nyasaak sato nu dimangsana. Rahayat
ku eta diparaehan, duit jeung babandaanana
sakur nu bisa dirampas mah dirampas
kabeh, awewe jaradi randa, lantaran salakina
diparaehan.
26 Imam-imamna ngarempak hukum-hukum
Kami, tur teu ngajenan kana barang-barang
suci. Geus teu ngabedakeun mana nu suci
mana nu biasa. Henteu ngajarkeun bedana
barang halal jeung barang haram, kana Sabat
ngalalaworakeun. Temahna jalma-jalma jadi
taya hormatna ka Kami.
27 Pajabat-pajabat pamarentahna kawas
ajag nyasaak sato mamangsanna, maehan
teu asa-asa dapon matak beunghar.

28 Ari ku nabi-nabina eta dosa-dosa
teh dikilungan, kawas tembok dikapur.
Tetenjoan-tetenjoan pamelengna paralsu,
ramalanana taya benerna. Aku-akuna mah
magar ngucapkeun sabda PANGERAN Nu
Maha Agung, padahal Kami, PANGERAN, teu
nyabda ka maranehna.
29 Nu hianat jeung nu rarampog nerekab. Nu
balangsak diteungteuinganan, urang asing
bandana dirampas.
30 Kami keur neangan jelema anu pibisaeun
ngadegkeun, atawa anu baris bisa tagen
di lebah kuta anu geus rugrug, ngabela
eta tanah dina waktuna amarah Kami
rek ngarempug inya, tapi teu manggih
saurang-urang acan.
31 Anu matak Kami rek ngabudalkeun
amarah lir ngumbar seuneu, geusan
ngabasmi maranehna ku tina kalakuan-
kalakuanana." Kitu timbalan PANGERAN Nu
Maha Agung.

23

1 PANGERAN ngadawuh ka kaula,
2 dawuhana-Na, "Eh anak manusa,
hiji mangsa aya dua awewe adi lanceuk.
3 Waktu keur ngorana keneh, keur waktu
matuh di Mesir duanana geus kauculan
parawanna, sarta terus ngalacurkeun maneh.
4 Lanceukna ngaranna Ohola (ieu
ngupamakeun nagri Samaria), adina
ngaranna Oholiba (ngupamakeun nagri

Yerusalem). Duanana ku Kami ditikah nepi ka
baroga anak.
5 Ohola, geus jadi pamajikan Kami oge
lacurna mah angger bae, muaskeun napsu ka
kabogoh-kabogohna ti Asur.
6 Eta kabogoh-kabogohna teh anggota
tentara, anu marake seragam wungu, para
bangsawan, jeung para pajabat luhur,
kabehanana perwira-perwira pasukan kuda,
sarta karasep.
7 Ohola jadi ungkluk eta perwira-perwira
Asur, jeung ku perbawa napsu birahina,
manehna tuluy nganistakeun diri nyembah ka
brahala urang Asur.
8 Adat lacurna anu dimimitian ti Mesir,
urut manehna kauculan parawanna tea,
diteruskeun. Ti keur parawan keneh geus
biasa sok ngedeng jeung lalaki-lalaki,
anu ngalayananana sakumaha ka awewe
palacuran.
9 Nya tuluy ku Kami diserenkeun bae ka
kabogoh-kabogohna, urang Asur tea, anu ku
manehna kacida dipikabogohna.
10 Seug ku maranehanana ditaranjangan,
anak-anakna dicarerek, sarta manehna
sorangan dipaehan ku pedang. Nasibna
pada ngomongkeun ku papada awewe di
mana-mana.
11 Ari Oholiba, adina, sangkilang nyahoeun,
tapi malah lacurna leuwih gawok ti batan
Ohola.

12 Manehna oge nyoso bogohna teh ka para bangsawan jeung para pajabat Asur prajurit-prajurit anu marake seragam hurung-herang jeung ka para perwira pasukan kuda, kabeh nonoman-nonoman karasep.
13 Katilikna ku Kami eta awewe teh geus bejad pisan susilana, goreng lampah teu beda ti lanceukna.
14 (23:14-15) Hirupna beuki lila beuki tilelep dina lampah anu mesum. Manehna katarik ku gambar-gambar satria bangsa Babul, anu diukir dina tembok jeung dicet beureum burahay, cangkengna marake solempang, sirahna marake dastar alus pisan.
15 (23:14)
16 Barang nenjo ge manehna ujug-ujug kagembang, nepi ka tuluy nitahan jelema ka tanah Babul.
17 Urang Babul seug daratang, rek ngaradon sapatemon jeung eta awewe. Seug eta awewe teh ku maranehna diparake, kacida dirurujitna, nepi ka tungtungna eta awewe teh jadi boseneun.
18 Jalma-jalma geus taya nu bireuk deui yen eta awewe teh awewe palacuran, kawantu manehna ngahaja nangarkeun maneh. Kami cua ka manehna, cara ka lanceukna.
19 Lacurna beuki gawok, teu beda ti keur ngorana basa keur ngalacurkeun dirina di Mesir.

20 Nyosona teh ka lalaki-lalaki anu napsu
birahina luar biasa, anu gede napsu sahwatna
kawas kuda jalu.
21 (Eh Oholiba, maneh teh hayang malikan
kalakuan maneh anu bejad basa keur
parawan keneh di Mesir, basa lalaki-lalaki
urang ditu nyonyoo susu maneh nepi ka
maneh kauculan parawan.)"
22 "Ayeuna eh Oholiba, kieu timbalan Kami,
PANGERAN Nu Maha Agung. Maneh geus
ngarasa sebel ka eta kabogoh-kabogoh
teh. Tapi maranehna ku Kami rek disina
arambekeun ka maneh, disina daratang ka
dieu ngepung maneh.
23 Urang Babul katut urang Kaldea, urang
Pekod, urang Soa, urang Koa, kitu deui urang
Asur kabeh. Eta para bangsawan jeung para
anu karasep, kabeh para pajabat penting
jeung perwira-perwira luhur ti pasukan kuda,
ku Kami rek disina kumpul.
24 Sina nempuh ka maneh ti beulah kaler,
baladna gede, mawa kareta-kareta perang
jeung kareta-kareta bekel. Kabeh nyarikep
tameng jeung marake topi waja, ningker
ka maneh. Maneh ku Kami rek diselehkeun,
ari ku maranehna bakal dihukum nurutkeun
undang-undangna.
25 Ku sabab Kami ambek, maranehna oge
sina arambekeun ka maneh. Irung maneh
ku maranehanana bakal disumpungan, ceuli
maneh dirumpungan. Anak-anak maneh bakal

diparaehan nu awewe nu lalaki, digalusuran
tuluy didaruruk hirup-hirup.
26 Papakean maneh bakal dirarajet,
perhiasan-perhiasan maneh dirampas.
27 Pangabeuki maneh kana lampah cabul
ti Mesir keneh, ku Kami rek dieureunkeun.
Maneh geus hamo bisa neuleu-neuleu deui
brahala-brahala atawa nginget-nginget deui
urang Mesir."
28 Kieu timbalan PANGERAN Nu Maha
Agung, "Maneh ku Kami rek diselehkeun
ka jelema-jelema anu ku maneh geus
dipikabosen jeung dipikacua.
29 Jeung ku sabab maranehanana geus
sarebeleun ka maneh, sagala rupa harta
banda beunang maneh usaha ku maranehna
bakal dirampid, maneh disina sataranjang
nepi ka tetela yen maneh teh awewe ungkluk.
Napsu katut lampah lacur maneh keneh,
30 anu ngalantarankeun maneh nepi ka kitu.
Maneh geus jadi ungklukna bangsa-bangsa
jeung nganistakeun diri ku arca-arcana.
31 Maneh geus nurutan lampah lanceuk
maneh, ku sabab kitu maneh oge ku Kami
rek ditibanan hukuman anu geus ditibankeun
ka lanceuk maneh."
32 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan,
"Maneh kudu nginum tina gelas lanceuk
maneh, anu nya gede nya jero. Sina dilelewe
jeung dipupuas ku saban jalma, sabab
gelasna nepi ka leber.

33 Sing nepi ka maneh enek jeung sebel
nginum eta eusi gelas lanceuk maneh Nyi
Samaria, anu pinuh ku rasa kaketir jeung
kabinasaan.
34 Inum, leguk ku maneh nepi ka beak,
teureuy jeung bubuk-bubuk belingna, nepi
ka maneh nyakaran harigu sorangan. Kitu
timbalan Kami, PANGERAN Nu Maha Agung."
35 Kieu deui dawuhan PANGERAN Nu Maha
Agung, "Ku sabab maneh geus mopohokeun
jeung geus nukangan ka Kami, maneh bakal
nandang sangsara, nanggung balukar hawa
napsu kana lacur."
36 PANGERAN nimbalan ka sim kuring,
"Eh anak manusa, kumaha maneh daek
ngahukum Ohola jeung Oholiba, bari
ngabolekerkeun sagala paripolahna anu
pikacuaeun teh?
37 Maranehna geus ngaranyed jeung
maehan, ngaranyed ka brahalana jeung
maehan anak-anak Kami nu lalaki beunangna
ngajurukeun. Anak-anak Kami nu lalaki ku
maranehanana dikurban-kurbankeun ka
brahalana.
38 Lain eta bae kagorenganana teh. Bait
Kami dirurujit, Sabat Kami nu ku Kami geus
diresmikeun, dinistakeun.
39 Tas maehan anak-anak Kami diparab-
parabkeun ka brahalana, poe eta keneh
maranehna ngasupan jeung ngarurujit Bait
Kami!

40 Helang deui, helang deui, maranehanana
ngirim utusan-utusan ka tempat anu jauh
pisan, ondang-ondang. Jalma-jalma teh
daratang. Ohola jeung Oholiba marandi
beberesih, panonna disipat, perhiasanana
diparake.
41 Gek dariuk dina ranjang anu alus,
nyanghareupan sisihan nu ngabarak dina
meja, malah seuseungitan jeung minyak
jetun pamere Kami ge aya dina eta meja.
42 Ti luar kadenge ngageder sora jalma-jalma
anu keur lalugina hate, beunang ngondangan
ti gurun keusik. Eta dua awewe ku maranehna
digeulangan, sarta diterapan makuta mulya.
43 Ceuk Kami ngomong sorangan, uyuhan
daraek eta lalaki-lalaki teh lalacur jeung
awewe ruruntuk anu geus ruksak awahing ku
beuki ngaranyed.
44 Mani jol deui, jol deui maranehna ka eta
dua awewe ungkluk teh. Bagilir daratang ka
si Ohola jeung si Oholiba, awewe anu ruksak
ahlakna.
45 Ku jelema anu bener mah eta dua awewe
teh tangtu dicap si tukang ngaranyed, si
tukang maehan, da enya duanana beuki
ngaranyed sarta leungeunna lamokot ku
getih."
46 Kieu timbalan PANGERAN Nu Maha Agung,
"Maranehna sina didatangan ku gorombolan
tukang rusuh, sina dirampog.

47 Ingkeun sina dibaraledogan ku batu ku
maranehanana, sina disarabetan ku pedang,
anak-anakna sina diparaehan, imahna sina
diduruk.
48 Geus kitu ieu nagri ku Kami rek
diberesihan tina ahlak nu bejad, sangkan
jadi panggeuing ka unggal awewe yen ulah
ngaranyed, ulah kawas eta awewe anu duaan.
49 Ari maneh, eh awewe adi lanceuk, maneh
tangtu dihukum ku Kami, lantaran ahlak
maraneh geus rusak, jeung ku sabab dosa
maraneh nyembah ka brahala. Geus kitu
maraneh kakara bakal nyaraho yen Kami teh
PANGERAN Nu Maha Agung."

24

1 Dina tanggal sapuluh, bulan
kasapuluh, nincak kana salapan taun
hirup di nagri buangan, PANGERAN nimbalan
ka kaula,
2 timbalana-Na, "Eh anak manusa, tanggal
teh catet, sabab dina tanggal eta bareto raja
Babul mimiti ngepung Yerusalem.
3 Kami, PANGERAN Nu Maha Agung, boga
misil, caritakeun ku maneh ka jelema-jelema
nu barasangkal. Kieu: Tagogkeun kawali kana
seuneu, eusian cai.
4 Cemplungkeun daging nu aralus ka dinya,
daging walikat jeung daging pingping, tambah
ku tulang-tulang nu aralusna.
5 Dagingna daging domba anu mulus,
gedurkeun seuneuna, suluhan sing loba,

kulub tulang jeung daging teh sina
ngagolotrok."
6 Kieu timbalan PANGERAN Nu Maha Agung,
"Cilaka, cilaka eta kota tukang-tukang
maehan teh. Eta kota saupama kawali anu
geus karatan, kawantu tara pisan dikumbah.
Jaitan kukulubanana sakeureut-sakeureut,
ulah disesakeun.
7 Di eta kota loba anu diparaehan, getihna
teu karimbunan lantaran ngucurna lain kana
taneuh, ngucurna kana cadas buligir.
8 Ku Kami diantep bae di dinya sina ngondang
amarah jeung menta dipangbaleskeun."
9 Kieu timbalan PANGERAN Nu Maha Agung,
"Cilaka, cilaka eta kota tukang-tukang
maehan teh. Rek digeledegkeun seuneuna ku
Kami sorangan.
10 Tambahan suluhna! Geberan seuneuna!
Saatan kalduna! Tulang-tulangna sina tutung!
11 Kosongkeun eta kawali tambaga teh,
tagenkeun luhureun ruhak nepi ka burahay,
sina beak karatna sangkan beresih,
12 sanajan saenyana mah karatna teh moal
beak ku diduruk.
13 Eh Yerusalem, maneh teh kotor, kotor
ku ahlak anu geus ruksak. Sanajan ku Kami
dicoba diberesihan ge maneh angger bae
kotor. Maneh moal beresih-beresih deui, kudu
ngarasa heula hebatna amarah Kami.
14 Kitu timbalan Kami, PANGERAN Nu Maha
Agung. Geus waktuna Kami kudu kitu. Dosa

maneh ku Kami moal diantep. Kami hamo
watir, hamo rek karunya. Maneh tangtu
dihukum ku tina kalakuan-kalakuan maneh."
Kitu timbalan PANGERAN Nu Maha Agung.
15 PANGERAN nimbalan ka kaula,
16 timbalana-Na, "Eh anak manusa,
sakeudeung deui jelema anu ku maneh
pangdipikaasihna ku Kami rek dicokot. Maneh
teu meunang midangdam, teu meunang
ceurik atawa ngabijilkeun cipanon.
17 Sora sesegruk maneh ulah aya nu
ngadengeeun. Indit-inditan teu meunang
teu make tutup sirah, suku ulah lesot ti
tarumpah, ulah aya ciri-ciri prihatin. Ulah
mindingan beungeut jeung ulah ngadahar
kadaharan paragi keur sungkawa."
18 Poe eta isuk-isuk kaula cacarita jeung
jalma rea, ari geus burit bojo kaula maot. Poe
isukna kaula nembongkeun semu sakumaha
anu dipundut tea bae.
19 Jalma-jalma naranya, "Geuning Bapa mah
kitu?"
20 Jawab kaula, "Bapa teh mawa pesen
PANGERAN,
21 anu kudu ditepikeun ka maraneh urang
Israil. Dawuhana-Na, maraneh agul ku Bait
Allah anu sakitu tohagana. Maraneh resep
nenjona, resep ngalongokna. Tapi eta Bait
Allah teh ku PANGERAN baris dinistakeun.
Ari anggota-anggota kulawarga maraneh nu

ngarora, anu ngarancik keneh di Yerusalem,
bakal paraeh ku perang.
22 Maraneh oge engke bakal cara lampah
bapa kieu, najan nalangsa moal mindingan
beungeut, moal ngadahar kadaharan paragi
nu keur sungkawa,
23 moal indit-inditan teu make tutup sirah,
suku moal lesot ti tarumpah, moal bisa
ngararasakeun kanalangsaan, moal bisa
ceurik-ceurik acan. Maraneh bakal lajur ku
kadorakaan sorangan, bakal tingharegung
patembalan.
24 Peta Bapa kieu teh hiji totonde, yen
maraneh engke bakal kieu. Saur PANGERAN,
lamun eta geus kajadian, kakara maraneh
bakal nyaraho yen Mantenna teh PANGERAN
Nu Maha Agung."
25 PANGERAN ngadawuh, "Eh anak manusa,
Bait Kami anu tohaga anu ku maranehna
dipake agul dipake bungah, dipikaresep jeung
dilongokan, ku Kami rek dieuweuhkeun.
Anak-anak maranehna nu lalaki, nu awewe,
ku Kami bakal dicokot.
26 Dina poean Kami ngalampahkeun kitu,
bakal aya anu bisa lolos tina eta kacilakaan,
bakal datang ka maneh mawa beja.
27 Sarta nya dina poe eta kapinteran maneh
nyarita anu geus sirna bakal pulih deui,
maneh bakal cacarita jeung eta jelema.
Maneh ku Kami dititah kitu teh geusan hiji

totonde ka jalma rea, sangkan nyarahoeun
yen Kami teh PANGERAN."

25 1 PANGERAN nimbalan ka kaula,
2 timbalana-Na, "Eh anak manusa,
weweleh nagri Amon ku maneh.
3 Bejakeun, darengekeun ieu timbalan
Kami, PANGERAN Nu Maha Agung: Maraneh
ngarasa puas nenjo Bait Kami dinistakeun,
ngarasa puas nenjo nagri Israil diburak-barik,
ngarasa puas nenjo urang Yuda digiring ka
pangbuangan.
4 Ku sabab maraneh geus mupuas kitu,
maraneh ku Kami rek diselehkeun ka
kaom-kaom ti gurun keusik beulah wetan.
Maranehna bakal masang kemah-kemahna di
nagri maraneh, tuluy maratuh. Maranehna nu
bakal ngadahar bubuahan jeung nginum susu
anu kuduna jang maraneh.
5 Ibukota Raba ku Kami rek dijieun
pakandangan onta, kota-kota urang
Amon rek dijieun pakandangan domba,
sangkan maraneh nyararaho yen Kami teh
PANGERAN."
6 Kieu timbalan PANGERAN Nu Maha
Agung, "Maneh mani keprok jeung jijingkrak
bawaning ku atoh. Maneh mupuas ka nagri
Israil.
7 Ku sabab eta, maneh ku Kami rek
diselehkeun ka bangsa-bangsa, sina dijarah.
Maneh ku Kami bakal ditumpes sama sakali,
nepi ka moal deui jadi bangsa, moal deui

boga nagri akuan. Kakara engke maneh
nyaho yen Kami teh PANGERAN."
8 PANGERAN nimbalan, "Ku sabab Moab
geus nyebutkeun urang Yuda ge sarua jeung
bangsa-bangsa sejen,
9 kota anu jadi benteng wates nagri Moab
ku Kami rek disina aya nu ngagempur,
malah katut kota-kota anu pangendahna, Bet
Yesimot, Baal Meon jeung Kiryataim.
10 Moab ku Kami rek disina eleh bareng
jeung Amon ku kaom-kaom ti gurun keusik
beulah wetan, nepi ka Moab moal deui jadi
bangsa.
11 Moab tangtu ku Kami dihukum, sangkan
nyaraho yen Kami teh PANGERAN."
12 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan,
"Urang Edom geus ngabales ka urang Yuda
kacida telengesna. Eta pangbales ngajadi hiji
kasalahan anu manjang.
13 Kami mere nyaho, Edom geus tangtu bakal
dihukum, jelema-jelemana jeung sato-satona
tangtu ku Kami bakal ditumpes. Ku Kami rek
disina suwung ti semet kota Tman nepi ka
kota Dedan, jelema-jelemana sina paraeh ku
perang.
14 Umat Kami Israil sina mangmaleskeun
Kami ka Edom. Urang Edom ku maranehna
bakal disina ngarasa hebatna amarah Kami.
Edom sina nyahoeun kumaha rasana nampa
wawales ti Kami." Kitu timbalan PANGERAN
Nu Maha Agung.

15 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan,
"Urang Pelisti geus ngabales kacida
telengesna ka musuh kabuyutanana, numpes
ku ceuceub-ceuceubna.
16 Ku sabab eta Kami mere nyaho, urang
Pelisti ku Kami tangtu bakal digempur, disapu
dibuburak. Jelema-jelemana anu caricing di
Dataran Pelisti tangtu ku Kami dibasmi.
17 Tangtu dihukum dibales bebeakan. Sina
ngarasa amarah Kami, sina nyarahoeun yen
Kami teh PANGERAN."

26

1 Dina tanggal hiji bulan saanu, nincak
kana sabelas taun hirup di nagri
buangan, aya timbalan PANGERAN ka kaula.
2 "Eh anak manusa," timbalana-Na,
"urang Tirus mupuas jeung nyurakan
Yerusalem, pokna: Sukur Yerusalem tumpur!
Perdaganganana anu sakitu kuatna geus
musna. Saingan urang geus euweuh!
3 Ku sabab kitu, kieu timbalan Kami,
PANGERAN Nu Maha Agung: Kami ngamusuh
ka maneh, eh Tirus. Kami rek ngadatangkeun
bangsa-bangsa, sina ngagempur ka maneh,
daratangna lir ombak laut.
4 Tembok kuta nagri maneh tangtu rebah
dibedah, munara-munarana dirugrug-
rugrugkeun. Bubukna ku Kami rek
disapukeun, sina kari cadasna nonggerak,
5 sina diparake moekeun jaring ku tukang
ngarala lauk ti laut. Kitu timbalan Kami,

PANGERAN Nu Maha Agung. Tirus bakal
diranjah ku bangsa-bangsa,
6 ari anu maratuh di kota-kota bagian
daratanana bakal paraeh ku pedang. Lamun
geus kitu kakara Tirus bakal nyaho yen Kami
teh PANGERAN."
7 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan,
"Kami rek ngadatangkeun hiji raja anu agung
liwat saking, Raja Nebukadnesar ti Babul,
sina ngarurug ka Tirus. Datangna ti tebeh
kaler, mawa balad gede, mawa kareta-kareta
perang jeung pasukan kuda.
8 Anu nyaricingan kota-kota bagian daratan
bakal tariwas tengahing jurit. Musuhna ngali
lombang nyieun parit, nyieun gugunungan
pangepungan, masang tameng-tameng
galede dijieun benteng anu rekep, pikeun
ngayonan maneh.
9 Tembok kuta maneh bakal didagoran ku
panggedor, munara-munarana anu disarigsig
beusi bakal tingburubut maruragan.
10 Maneh bakal kaurugan ku kekebul anu
dilantarankeun ku pasukan kuda musuh.
Kareta-kareta perang anu ditarik ku kuda
tinggurudug arasup ka jero kota anu geus
rubuh, sarta waktu ngaliwatan lawang-lawang
kota, tembok kuta mani eundeur.
11 Tentara pasukan kudana ambreg ka jero
kota, minuhan jalan-jalan bari nyabetan
rahayat maneh ku pedang. Pilar-pilar maneh
anu tohaga bakal diguling-gulingkeun.

12 Kakayaan maneh jeung barang-barang
dagangan bakal dirayah. Kuta maneh
bakal rugrug, imah-imah anu alagreng
bakal diburak-barik. Batu-batuna, kai-kaina
jeung unak-anik ruruntuhanana bakal
dicebur-ceburkeun ka laut.
13 Kawih-kawih maneh ku Kami rek
dieureunkeun, bakal moal kadenge-denge
deui sora kacapi.
14 Ku Kami ngan rek dikarikeun cadasna
anu nonggerak, sina diparake moe-moekeun
jaring ku tukang ngarala lauk. Pamohalan
nagri maneh bisa ngadeg deui, karana nya
kitu timbalan Kami, PANGERAN Nu Maha
Agung."
15 Kieu timbalan PANGERAN Nu Maha Agung
ka nagara Tirus, "Keur waktu maneh kadeseh,
jalma-jalma anu di sapanjang basisir bakal
tinglalenyap hatena ngadenge koceakna
jelema-jelema anu keur dijaragal.
16 Raja-raja anu ngarajaan bangsa-bangsa
anu saba laut, bakal naringgalkeun
kalungguhanana, ngaludar jubah jeung
pakeanana anu disulam, ngaradon andeprok
dina taneuh bari ngadegdeg. Pohara
galimireunana nenjo nasib maneh, nepi ka
awakna ngagibrig teu eureun-eureun.
17 Maranehna bakal ngawihkeun ieu lagu
waktu maneh dikubur: Nagara anu kamashur
geus tumpur! Kapal-kapalna disapu ti lautan.

Urang nagri eta baheula mah kawasa di
lautan, ngageumpeurkeun urang basisir.
18 Ayeuna, dina poean maneh rubuh, pulo-
pulo ngadegdeg. Pangeusina tingraranjug
ngadenge maneh binasa."
19 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan,
"Maneh ku Kami rek disuwungkeun, kota-kota
maneh sina kari urutna, hamo aya deui anu
nyicingan. Bakal dikeueum ku cai ti dasar
lautan.
20 Maneh rek dijongklokkeun ka dunyana anu
paraeh, ngareujeungan anu geus areuweuh di
kieuna, anu harirupna baheula. Maneh bakal
tumetep jadi eusi bumi nu panghandapna,
tempat ruruntuhan anu langgeng, ngabaturan
nu geus paraeh. Maneh hamo dicicingan deui,
hamo balik deui ka dunyana anu harirup.
21 Kami arek nyieun hiji misil anu
pikagimireun, misil piahireun maneh. Sanajan
upama maneh ditareangan ge pamohalan
pikapanggiheun." Kitu timbalan PANGERAN
Nu Maha Agung.

27

1 (27:1-3) PANGERAN Nu Maha Agung
nimbalan ka kaula, "Eh anak manusa,
kawihkeun ieu lagu pikeun nguburkeun
Tirus, nagara anu ngadegna di sisi laut,
anu ngayakeun niaga jeung pribumi anu
nyaricingan saban basisir. Kieu timbalan
PANGERAN Nu Maha Agung: Eh Tirus, maneh
agul pedah geulis kawanti-wanti.
2 (27:1)

3 (27:1)
4 Imah maneh laut. Maneh ku nu ngawangun
dijieun lir hiji kapal anu endah;
5 kai-kaina camara ti Gunung Hermon.
Tihang layarna kiputri ti Libanon.
6 Dayung-dayungna kai kipasang ti Basan.
Galadagna kai camara ti pulo Siprus dihias ku
gading gajah.
7 Layarna tina kaen linen. Disulam ku lawon
linen ti Mesir. Ti kajauhan ge gampang
nyirikeunana. Tenda-tendana lawon lemes
warna wungu ti pulo Siprus.
8 Tukang-tukang dayungna asal ti kota-kota
Sidon jeung Arwad. Jelema-jelema anu geus
arahli, jaradi kalasi di maneh.
9 Tukang-tukang kayu di kapal, jalma-jalma
urang Gebal. Tarabah kana gawena. Kalasi-
kalasi ti unggal kapal nu balawiri di laut,
marilu usaha kana usaha dagang maneh.
10 Angkatan perang maneh diwangun ku
prajurit-prajurit ti Persia, Lidia jeung Libia,
tameng jeung topi wajana tinggarantung di
barak maneh. Nya maranehna anu ngahontal
kaunggulan gumilang pikeun maneh.
11 Kuta nagri maneh dikawalna ku prajurit-
prajurit ti Arwad, munara-munarana dikawal
ku urang Gamad. Tamengna tinggarantung
dina kuta maneh. Maranehna nyampurnakeun
kaalusan maneh.
12 Maneh muka usaha dagang di Sepanyol.
Barang dagangan maneh anu sakitu lobana

dibareulian, dibayarna ku perak, beusi, timah
jeung timah hideung.
13 Maneh muka usaha dagang di Yunani,
di Tubal jeung di Mesek, barang dagangan
maneh dibayarna ku barang-barang tambaga
jeung ku jalma-jalma beulian.
14 Barang-barang maneh ditukeur-
tukeurkeun kana kuda-gawe, kuda-perang
jeung bigal ti Bet Togarma.
15 Maneh dagang jeung urang Rodes. Loba
tempat-tempat anu perenahna di basisir
nalukeuran barang-barang maneh ku gading
gajah jeung kai kibeusi.
16 Urang Siria loba mareulian barang
dagangan jeung hasil-hasil maneh lianna,
nalukeuran barang-barang maneh ku batu
jamrut, lawon-lawon wungu, lawon-lawon
anu lalemes, barang-barang sulaman, batu
marjan jeung batu mirah dalima.
17 Yuda jeung Israil nukeuran barang-barang
maneh ku gandum, madu, minyak jetun
jeung bungbu-bungbu.
18 (27:18-19) Urang Damsik mareulian
barang-barang dagangan jeung hasil-hasil
maneh, mayarna ku anggur Helbon jeung ku
lawon-lawon bulu ti Sahar, sarta nukeuran
barang-barang maneh ku beusi gemblengan
jeung bungbu-bungbu.
19 (27:18)
20 Urang Dedan nalukeuran barang-barang
maneh ku sela kuda.

21 Urang Arab jeung para kawasa nagri Kedar
malayar barang-barang dagangan maneh ku
anak domba, domba jeung embe.
22 Ku sudagar-sudagar urang Syeba jeung
Raama, barang-barang maneh ditukeuranana
ku batu-batu permata, emas, jeung
bungbu-bungbu anu marahal.
23 Nagri-nagri Haran, Kaneh jeung Eden,
sudagar-sudagar urang Syeba, nagri Asur
jeung Kilmad, kabeh daragang jeung maneh.
24 Maranehna ka maneh ngajualan papakean
nu aralus, baju-baju warna wungu, barang-
barang sulaman, permadani warna-warni,
rupa-rupa tali jeung tambang anu karuat.
25 Barang-barang dagangan maneh
diakutanana ku kapal-kapal anu galede.
Maneh teh lir kapal di laut. Pinuh ku
barang-barang muatan.
26 Barang maneh didayung ka tengah laut,
maneh diamuk ku angin ti wetan nepi ka
bejad, tur jauh ti darat.
27 Barang-barang dagangan maneh anu
sakitu lobana, kalasi-kalasi, tukang-tukang
kayu purah ngomean, sudagar-sudagar, kitu
deui prajurit-prajurit, sakur nu aya di maneh
waktu kapal bejad, kabeh musna ka jero laut,
28 Kalasi-kalasi anu titeuleum tingjarerit,
sorana kadenge ka basisir.
29 Ayeuna eta kapal geus pada ninggalkeun,
kalasi-kalasi kabeh geus naraek ka darat.

30 Maneh pada nyeungceurikan. Jalma-jalma
ngawuran sirahna ku lebu, jeung gugulingan
di nu ngebul.
31 Sirahna digarundulan,
mangsungkawakeun maneh. Kabeh
marake karung. Reang nyaleungceurikan
maneh, hatena kanyenyerian.
32 Maranehna ngawihkeun hiji lagu keur
maneh, lagu paranti nguburkeun: Saha anu
sabanding jeung Tirus, Tirus anu ayeuna geus
jempling di dasar laut?
33 Lamun para sudagar anjeun ngambah
lautan, sagala pangabutuh bangsa-bangsa ku
anjeun katedunan. Raja-raja jadi baleunghar,
ku barang-barang anjeun anu sakitu lobana.
34 Ayeuna anjeun tiwas di laut, tikerelep
ka dasar lautan. Barang-barang katut anu
digarawe di anjeun, kabeh musna jeung
anjeun di laut.
35 Sakur anu maratuh di sisi laut, kabeh
ngajenghok ku nasib maneh. Malah raja-
rajana tingsareblak, kasieunna kagambar
dina beungeutna.
36 Maneh geus musna, musna salalawasna.
Sudagar-sudagar sakuliah dunya
tingsareblak, sarieuneun meunang
nasib saperti nasib maneh."

28 1 PANGERAN nimbalan ka kaula.
2 "Eh anak manusa," timbalana-Na,
"bejakeun ka raja Tirus, kieu timbalan Kami,
PANGERAN Nu Maha Agung: Maneh sombong,

boga rasa jadi dewa. Ceuk maneh, maneh
teh lir dewa anu dina tahta anu dikuriling ku
lautan. Bisa bae nyebut maneh dewa, tapi
lain, maneh teh manusa, lain dewa.
3 Maneh boga rasa leuwih pinter ti batan
Danel, ngarasa taya rusiah anu henteu
kabuka ku maneh.
4 Maneh beunghar ku barang-barang emas
jeung perak, lantaran pinter jeung bijaksana.
5 Memang maneh pinter dagang, teu
eureun-eureun nyiar jalan piuntungeun.
Maneh umangkeuh ku kabeungharan!
6 Dengekeun ieu timbalan Kami, PANGERAN
Nu Maha Agung: Ku sabab maneh umangkeuh
sarua jeung dewa.
7 Kami rek ngadatangkeun musuh anu
bengis sina ngarurug maneh. Barang-barang
maneh anu aralus, beubeunangan kapinteran
jeung kabijaksanaan maneh, tangtu dibasmi
ku musuh.
8 Maneh bakal dipaehan tuluy dibalangkeun
ka jero kubur nu karendem cai.
9 Lamun eta musuh datang rek maehan,
rek bisa keneh maneh ngaku-ngaku dewa?
Lamun maneh geus pahareup-hareup jeung
nu rek maehan, bakal tetela yen maneh teh
manusa, lain dewa.
10 Maneh bakal paeh kawas anjing, paeh ku
leungeun bangsa asing. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN Nu Maha Agung."
11 PANGERAN nimbalan deui ka kaula.

12 "Eh anak manusa," timbalana-Na, "pek
geura nalangsa ku nasib anu ngancam
raja Tirus. Bejakeun, kieu timbalan Kami,
PANGERAN Nu Maha Agung: Maneh teh
kungsi jadi lambang kasampurnaan, mutuh
bijaksana tur kasep!
13 Cicing di Eden, di taman Allah, make
rupa-rupa permata: batu dalima jeung
inten; ratna cempaka, pirus, biduri jeung
yaspis; batu nilem, jambrut jeung angkik.
Perhiasan-perhiasan maneh tina emas. Kabeh
ngahaja dijieun keur maneh keur basa maneh
diciptakeun.
14 Di dinya Kami nempatkeun hiji malaikat
anu pikagimireun geusan ngaraksa maneh.
Maneh nyicingan gunung Kami anu suci,
leuleumpangan di antara batu-batu permata
anu tingponcorong.
15 Ti barang maneh dijadikeun, kalakuan
maneh istuning sampurna, nepi ka
tungtungna maneh mimiti nyieun
kagorengan.
16 Maneh katungkulkeun kana jual-beuli,
nepi ka jadi taya rasrasan jeung dosa.
Ku sabab kitu maneh ku Kami dipaksa
kudu ninggalkeun gunung Kami anu suci,
disingkahkeun ku malaikat anu tadina
ngaraksa ka maneh, ditundung ti tempat
permata-permata nu tingponcorong.
17 Kena-kena kasep maneh jadi umangkeuh,
kena-kena kamashur talajak maneh jadi

kawas nu gejul. Ku sabab kitu maneh ku
Kami dibeubeutkeun kana taneuh. Cul
ditinggalkeun, geusan jadi panggeuing ka
raja-raja sejen.
18 Maneh usaha jual beuli teh ku jalan anu
kacida curangna, nepi ka matak nista kana
tempat-tempat maneh ngajalankeun ibadah.
Nya tuluy nagri maneh ku Kami dilebur ku
seuneu, diratakeun jeung taneuh. Maneh
musna jadi lebu, katembong ku sarerea.
19 Maneh musna, musna salalawasna,
ari bangsa-bangsa anu bareto kungsi
ngadongdon maneh, kabeh tingsareblak,
sieun ngalaman balahi anu saperti kitu."
20 PANGERAN nimbalan ka kaula.
21 "Eh anak manusa," timbalana-Na,
"weweleh nagri Sidon.
22 Bejakeun ka urang dinya, kieu timbalan
Kami, PANGERAN Nu Maha Agung: Eh Sidon,
Kami ngamusuh ka maneh. Peta Kami ka
maneh bakal pada muji. Lamun Kami geus
nembongkeun yen Kami teh mutuh nya suci
ku jalan ngahukum ka sakur anu maratuh di
maneh, jalma-jalma bakal nyaraho yen Kami
teh PANGERAN.
23 Maneh ku Kami rek didatangan ku
panyakit-panyakit, jalan-jalan maneh arek
dicaahan ku getih. Maneh bakal digempur
ti unggal juru, rahayat maneh kabeh bakal
dipaehan. Mun geus kitu kakara maneh nyaho
yen Kami teh PANGERAN."

24 "Bangsa-bangsa di sakuriling Israil, anu
ngarewaeun ka Israil, sahiji ge moal aya deui
anu kawas cucuk jeung cugak anu matak
raheut ka Israil. Sarta maranehanana bakal
nyaraho yen Kami teh PANGERAN Nu Maha
Agung."
25 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan,
"Umat Kami Israil, ku Kami rek dibawa
mulang deui ti antara bangsa-bangsa, ti
tempat-tempat papencarna, sarta sakabeh
bangsa bakal nyaraho yen Kami teh suci.
Urang Israil bakal maratuh deui di nagrina,
tanah anu ku Kami geus dibikeun ka abdi
Kami, Yakub.
26 Harirupna bakal santosa, baroga imah
jeung ngarebon anggur. Tatangga-tatanggana
anu sok ngagogoreng ku Kami tangtu
dihukum kabeh. Israil bakal hirup jongjon.
Mun geus kitu maranehna bakal nyaraho yen
Kami teh PANGERAN, Allahna."

29 1 Dina tanggal dua belas, bulan
kasapuluh, nincak kana sapuluh taun
hirup di nagri buangan, PANGERAN ngandika
ka kaula.
2 "Eh anak manusa," pangandika-Na,
"weweleh raja Mesir. Bejakeun, kumaha
engke manehanana katut satanah Mesir baris
dihukum.
3 Bejakeun ieu anu ku Kami bakal
ditimbalkeun ka eta raja Mesir. Kieu: Eh
buhaya raksaksa anu ngadakom di walungan,

ieu Kami musuh maneh. Carek maneh
Walungan Nil boga maneh, beunang nyieun
maneh.
4 Cacapek maneh ku Kami rek ditiruk ku
kakait, ari lauk-lauk di walungan maneh rek
disina rimbil lalengket kana awak maneh.
Maneh rek digusur ku Kami, dihanjatkeun ti
Walungan Nil katut lauk-lauk anu lalengket
kana awak maneh.
5 Maneh katut eta lauk-lauk rek dibalangkeun
ka gurun keusik. Awak maneh tangtu
ngageblug kana taneuh; bangke maneh bakal
diantep moal diruang. Rek diparabkeun ka
manuk-manuk jeung sasatoan.
6 Sanggeus kitu sakabeh urang Mesir
bakal nyaraho yen Kami teh PANGERAN."
PANGERAN nimbalan, "Urang Israil nyindekel
ka maneh menta dibantu, tapi maneh teu
beda ti iteuk anu leuleus.
7 Waktu urang Israil nyindekel ka maneh,
maneh kalah ka miley, nepi ka maranehanana
tijarengkang, taktakna marisalah.
8 Kami, PANGERAN Nu Maha Agung mere
nyaho, Kami rek nitahan jelema-jelema sina
nyarabet ka maneh ku pedang, sarta maehan
rahayat maneh katut jeung sasatoanana.
9 Mesir rek dijieun tempat suwung.
Engke kakara maneh nyaho yen Kami teh
PANGERAN. Ku sabab carek maneh Walungan
Nil boga maneh jeung beunang maneh
nyieun,

10 maneh jeung eta walungan jadi musuh
Kami. Sakuliah Mesir, ti semet kota Migdol di
kaler nepi ka kota Aswan di kidul, sapanjang
jalan anu maju ka wates nagri Sudan, ku
Kami rek dijadikeun tempat suwung.
11 Hamo aya nu ngaliwat-liwat acan ka dinya,
boh jelema boh sato. Opat puluh taun lilana
moal aya nu nyicingan.
12 Mesir ku Kami rek dijieun tempat anu
pangsepi-sepina di saalam dunya. Opat puluh
taun lilana kota-kota di Mesir bakal ngajadi
ruruntuk, leuwih ti batan kota-kota sejenna
anu geus raruntuh. Urang Mesir ku Kami rek
dijadikeun kaum pangungsi, sina kalabur ka
unggal nagri, sina campur jeung jalma-jalma
lian."
13 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan,
"Sanggeus opat puluh taun, urang Mesir rek
dipulangkeun deui ti antara bangsa-bangsa,
ti tempat-tempat papencarna,
14 sina maratuh di Mesir, di bali geusanna,
di wewengkon pakidulanana. Engkena bakal
jadi hiji karajaan tapi lemah,
15 panglemah-lemahna ti sakabeh karajaan,
hamo bisaeun deui ngajajah ka bangsa-
bangsa sejen. Rek disina pohara basajanna,
sina ulah bisaeun migawe sakarep-karep ka
bangsa sejen.
16 Israil moal mikabutuh deui pitulungna.
Nasib Mesir kitu bakal ngageuing ka Israil,
yen maranehna pohara kaliruna bareto

nyindekel ka Mesir teh. Sanggeus kitu Israil
bakal nyaho yen Kami teh PANGERAN Nu
Maha Agung."
17 Dina tanggal hiji bulan kahiji, nincak kana
dua puluh taun hirup di nagri buangan, kaula
ditimbalan ku PANGERAN.
18 "Eh anak manusa," timbalana-Na, "Raja
Nebukadnesar ti Babul bakal ngagempur
Tirus. Serdadu-serdaduna dimomotan
kacida beuratna, nepi ka sirahna balolenang
kagesrek-gesrek ku babawaan, taktakna
baroleksek. Tapi meunang sakitu tihothatna
teh raja jeung baladna teu beubeunangan
naon-naon.
19 Ku sabab eta kieu ayeuna timbalan Kami,
PANGERAN Nu Maha Agung: Tanah Mesir ku
Kami rek dibikeun ka Raja Nebukadnesar.
Ku manehna bakal dirayah, sagala kakayaan
Mesir ku manehna bakal dirampas, dipake
mayar upah baladna.
20 Mesir ku Kami dibikeun ka manehna,
minangka pamayar dumeh manehna geus
digawe pikeun Kami. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN Nu Maha Agung.
21 Lamun hal eta geus bukti, umat Kami
Israil rek disina jadi kuat, sarta pek hal eta
ku maneh carita-caritakeun, eh Yeheskel, ka
sing saha bae anu baris ngadenge, sangkan
maranehanana nyarahoeun yen Kami teh
PANGERAN."

30

1 PANGERAN nimbalan deui.
2 "Eh anak manusa," timbalana-Na,
"geura ngaramal sarta umumkeun ieu
timbalan Kami. Ucapkeun ieu ucapan-ucapan
sing tarik: Tereh datang poe nu matak gimir!
3 Poena tereh tumiba, pikeun tindakan
PANGERAN: langit mendung, bangsa-bangsa
bakal susah.
4 Mesir bakal ngarandapan perang. Sudan
nandangan kasukeran. Di Mesir bakal loba nu
diparaehan. Eta nagri bakal diranjah. Runtuh
jadi ruruntuk.
5 Serdadu-serdadu sewaan ti Sudan, Lidia,
Libia, Arab, Kub, malah nu asal ti umat Kami,
eta oge tangtu tariwas dina eta perang."
6 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan, "Ti
semet Migdol di beulah kaler nepi ka Aswan
di beulah kidul, sakabeh anu ngabela Mesir
tangtu tariwas tengahing jurit. Angkatan
perang Mesir anu dipiagul tangtu tumpur. Kitu
timbalan Kami, PANGERAN Nu Maha Agung.
7 Eta nagri bakal jadi tempat anu pangsepi-
sepina di dunya, kota-kotana bakal tumpur
sama sakali.
8 Saupama Mesir ku Kami geus der
dihuru sarta anu ngabelana geus paraeh,
maranehanana bakal nyaraho yen Kami teh
PANGERAN.
9 Lamun geus ninggang mangsana sarta
Mesir geus tumpur, Kami baris ngiangkeun
utusan-utusan tarumpak kapal, geusan

ngageretak urang Sudan anu teu boga
panyangka. Tangtu maranehanana galimir.
Waktuna geus tereh!"
10 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan,
"Raja Nebukadnesar, raja nagri Babul, ku
Kami rek dipake geusan meakkeun kakayaan
Mesir.
11 Eta nagri tangtu didatangan ku manehna
jeung baladna anu taya rasrasan, tuluy
ditumpurkeun. Mesir ku maranehna bakal
digempur ku pedang, tanahna bakal pinuh ku
bangke.
12 Walungan Nil ku Kami rek disaatan,
Mesir rek diselehkeun kana kakawasaan
jalma-jalma anu doraka. Sakuliah nagrina
bakal diancurkeun ku bangsa sejen. Kitu
timbalan Kami, PANGERAN."
13 PANGERAN Nu Maha Kawasa nimbalan,
"Brahala-brahala sesembahan jeung dewa-
dewa di Mempis rek dibasmi. Mesir moal boga
deui pamingpin, jelema-jelemana sina pinuh
ku kasieun.
14 Pakidulan tanah Mesir rek dijadikeun
tempat sepi, kota Soan di kaler arek dihuru.
Tebe, ibukotana, arek dihukum.
15 Kota Sin, benteng Mesir anu gede, sina
ngarasa amarah Kami. Kakayaan Tebe bakal
ditumpurkeun.
16 Mesir bakal dihuru ku Kami, Sin bakal
nandangan kanyeri anu pohara. Tembok Tebe
rek direbahkeun, kotana dibedah.

17 Jajaka-jajaka kota On jeung kota Pi-Beset
bakal tariwas ku perang, nu sejen-sejenna
ditawan.
18 Saupama kakawasaan Mesir ku Kami
geus dirubuhkeun sarta kakuatanana anu
dipiagul geus tumpur, di Tahpanhes bakal
poek mongkleng. Mesir bakal katutup ku
mega, rahayatna di saban kota bakal jaradi
tawanan.
19 Saupama Mesir geus dihukum saperti kitu
ku Kami, kakara bakal nyaraho yen Kami teh
PANGERAN."
20 Dina tanggal tujuh bulan kahiji, nincak
sabelas taun hirup di nagri buangan, sim
kuring ditimbalan ku PANGERAN.
21 "Eh anak manusa," timbalana-Na,
"leungeun raja Mesir geus dipotongkeun,
taya pisan anu mangbeberankeun atawa
mere pangais keur ngais leungeunna sangkan
bisa cageur, sangkan bisaeun deui ngangkat
pedang.
22 Ayeuna kieu timbalan Kami, PANGERAN
Nu Maha Agung: Raja Mesir musuh Kami.
Leungeunna, boh anu walagri keneh, boh anu
geus potong, rek dipotongkeun duanana,
pedangna sina ragrag tina genggemanana.
23 Urang Mesir rek disina paburencay ka
sakuliah dunya.
24 Sabalikna Kami rek neguhkeun leungeun
raja Babul, sina ngagenggem pedang Kami.
Leungeun raja Mesir rek dipotongkeun,

sina gegerungan nepi ka paeh hareupeun
musuhna.
25 Geus tangtu pisan eta raja teh ku Kami
ditumpeskeun tanagana, sabalikna raja Babul
mah ku Kami rek dikuatkeun. Saupama
pedang Kami geus diserenkeun ka raja Babul,
sarta ku manehna geus diacung-acung ka
Mesir, unggal jalma bakal nyaho yen Kami teh
PANGERAN.
26 Urang Mesir rek disina paburencay ka
sakuliah dunya. Sanggeus kitu maranehna
bakal nyaho yen Kami teh PANGERAN."

31

1 Dina tanggal hiji bulan katilu,
sanggeus sabelas taun hirup di nagri
buangan, kaula ditimbalan ku PANGERAN.
2 Timbalana-Na, "Eh anak manusa, bejakeun
kieu ka raja Mesir jeung rahayatna: Sakitu
kawasana maneh teh! Jeung naon kudu
dibandingkeunana ku Kami?
3 Maneh teh lir tangkal kiputri di Libanon,
dahan-dahanna aralus, tur gomplok matak
iuh. Tangkalna luhur ngahontal mega.
4 Pikeun tutuwuhan, cai aya. Keur
hakaneunana, cinyusu di jero taneuh aya.
Cukup cai di tempat nu aya tutuwuhan.
Tatangkalan di leuweung eta kabeh
kakocoran.
5 Ku sabab hade meunangna cai, jadina teh
ngaluhuran nu lian, dahan-dahanna galede
sarta paranjang.

6 Rupa-rupa manuk nyarayang dina dahanna,
sato-sato leuweung aranakan handapeunana,
bangsa-bangsa barumetah dina iuh-iuhna.
7 Alus temen eta tangkal teh, nya luhur, nya
dahanna paranjang, akarna jero, nyareceb
nepi kana cinyusu.
8 Tangkal kiputri nu aya di taman Allah
ge ka eta mah henteu nanding. Tangkal
camarana dahan-dahanna teu cara eta.
Tangkal caringinna iuhna henteu cara eta. Di
taman Allah mah taya tangkal anu sarupa
kitu alusna.
9 Kami anu ngajadikeun eta sakitu alusna,
dahan-dahanna ngarangkadak. Matak sirik
saban tangkal di Eden, di taman Allah.
10 Tapi Kami, PANGERAN Nu Maha Agung
ngabejaan ka maneh, bakal kumaha engke
eta tangkal anu luhurna nepi kana mega teh.
Kena-kena luhur jadi adigung.
11 Anu matak ku Kami geus dipiceun, sina
dicokot ku raja sejen. Engke ku eta diganjar
satimpal jeung kajahatanana.
12 Bakal dituar ku urang asing, jalma-jalma
anu pohara barengisna, tuluy diarantep.
Dahan-dahan anu saremplak jeung regang-
regangna naringgang ka gunung-gunung
jeung lebak-lebak di eta nagri. Bangsa-bangsa
anu eukeur bebetah dina iuh-iuhna bakal
arindit.
13 Manuk-manuk daratang, tangkal anu
geus rubuh teh diareunteupan, ari sato-sato

leuweung tinggulandang di handapeun
dahan-dahanna.
14 Ku sabab eta ti wates ayeuna di dinya
moal aya deui tangkal anu bisa luhur cara
kitu, atawa anu pucukna nyundul mega,
sanajan cukup cai. Kabeh baris sirna tinemu
jeung ajalna, cara galibna manusa, baris
ngareujeungan anu geus ti hareula turun ka
dunyana nu maraot."
15 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan,
"Dina poean eta tangkal paeh, ku Kami baris
dikeueum ku cai ti jero taneuh geusan tanda
sungkawa. Ari walungan-walungan ku Kami
rek disina malik ti dinya, susukan-susukan
ge moal dibikeun ngocor ka dinya. Ku sabab
eta tangkal geus paeh, Pagunungan Libanon
ku Kami rek disina poek, tatangkalan di
leuweung eta rek disina parerang.
16 Waktu eta tangkal ku Kami digulusurkeun
ka dunya anu maraot, gulugurna bakal
ngeundeurkeun bangsa-bangsa. Sakabeh
tatangkalan di Eden, kitu deui tangkal-
tangkal petingan di Libanon anu sampurna
mareunangna cai, sarta geus tarurun ka
dunya nu panghandapna, bakal aratoheun ku
rubuhna eta tangkal.
17 Maranehna bakal bareng jeung eta, arindit
ka dunya nu maraot, geusan ngareujeungan
anu ragragna geus ti hareula. Ari sakur
anu harirup dina iuh-iuhna engke bakal
paburencay di antara bangsa-bangsa.

[18] Eta tangkal teh raja Mesir katut rahayatna.
Cacakan tatangkalan di Eden ge, anu luhurna
jeung mulyana kawas kitu mah euweuh.
Sanajan kitu, eta oge bakal ngagulusur ka
dunya anu arajal cara tatangkalan di Eden,
bakal ngabaturan anu jarahat jeung anu
pararaeh dina perang tea. Kitu timbalan
Kami," lahiran PANGERAN Nu Maha Agung.

32 [1] Dina tanggal hiji bulan dua belas,
sanggeus dua belas taun hirup di nagri
buangan, kaula ditimbalan ku PANGERAN.
[2] Timbalana-Na, "Eh anak manusa, raja
Mesir ingetan sing keras. Omongkeun ieu
timbalan Kami: Talajak maneh lir singa di
antara bangsa-bangsa, padahal maneh leuwih
nyemu buhaya anu keur kecebar-kecebur
di walungan. Cai walungan mani medok ku
leutak, da diaduk-aduk ku suku maneh.
[3] Saupama bangsa-bangsa enggeus kumpul,
maneh ku Kami arek ditewak make jaring,
sina digusur ka darat ku maranehna.
[4] Ku Kami arek dibeubeutkeun kana taneuh,
tuluy Kami arek ngondang manuk-manuk
jeung sasatoan nu aya di dinya, sina
ngakanan daging maneh.
[5] Daging maneh anu geus buruk rek
disebar sina nutupan gunung-gunung jeung
lebak-lebak.
[6] Getih maneh arek dikucurkeun sina
ngabayabah ka gunung-gunung sarta
minuhan susukan-susukan.

7 Sajeroning ngabinasa maneh, langit ku
Kami arek dirungkupan, bentang-bentang
sina ngariles. Panonpoe sina nyumput
tukangeun mega, bulan sina ulah cahayaan.
8 Sakur anu nyaangan langit ku Kami
arek dipareuman, dunya tempat maneh
dicelubkeun kana poek mongkleng. Kitu
timbalan Kami, PANGERAN Nu Maha Agung.
9 Loba bangsa-bangsa bakal sarusah hate,
waktu Kami nyebarkeun beja karusakan
maneh ka nagri-nagri anu ku maneh can
kadenge ayana.
10 Loba bangsa-bangsa anu keketegan hate
ku kajadian nu ku Kami dikeunakeun ka
maneh. Waktu Kami ngayun-ngayun pedang,
raja-raja tingdaregdeg palaureun. Dina poean
maneh ngagubrag, maranehna kabeh bakal
tinggeleper, sieun hirupna ge kitu."
11 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan ka
raja Mesir, "Maneh bakal nyanghareupan
pedang raja Babul.
12 Para prajurit bangsa-bangsa anu barengis
bakal nyarabut pedang, maneh jeung rahayat
kabeh bakal dipaehan. Kabeh rahayat kitu
deui sagala rupa anu ku maneh dipiagul bakal
dimusnakeun.
13 Ingon-ingon maneh di saban tempat cai
ku Kami rek ditumpes. Moal aya deui jelema
atawa sato anu bakal ngalelecek cai.
14 Cai ku Kami rek disina anteng jeung
herang, walungan-walungan sina jongjon

ngalocorna. Kitu timbalan Kami, PANGERAN
Nu Maha Agung.
15 Sanggeus Mesir ku Kami dijadikeun tanah
gurun anu sepi, sarta anu caricing di dinya
ku Kami geus ditumpes, maranehna bakal
nyaraho yen Kami teh PANGERAN.
16 Ieu peringetan keras bakal jadi hiji lagu
nalangsa. Kaom awewe unggal bangsa bakal
ngarawihkeun ieu lagu, nyeungceurikan
Mesir jeung rahayatna. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN Nu Maha Agung."
17 Dina tanggal lima belas bulan kahiji, taun
kadua belas hirup di nagri buangan, kaula
ditimbalan ku PANGERAN.
18 Timbalana-Na, "Eh anak manusa,
ceungceurikan rahayat Mesir anu sakitu
lobana. Maranehna katut bangsa-bangsa lian
anu karawasa, turun-turunkeun ka dunyana
anu paraeh.
19 Bejakeun kieu ka maranehna: Pangrasa
maneh, maneh teh leuwih geulis ti batur?
Maneh kudu turun ka dunyana anu paraeh,
ngajoprak di dinya jeung nu balangkawarah.
20 Urang Mesir bakal tumpur, marengan anu
tariwas ku perang. Pedang nu baris numpes
maranehanana geus sadia.
21 Para pahlawan nu panggagahna,
kitu deui sakur anu geus marilu tarung
mantuan Mesir, di dunya anu paraeh bakal
marapagkeun urang Mesir daratang ka dinya.
Marapagkeunana bari surak, Jelema-jelema

murka anu tariwas di medan perang
ayeuna geus daratang, geus araya di dieu
ngajalaloprak!
22 Asur di ditu, dikurilingan ku kuburan-
kuburan para prajuritna. Kabeh geus tariwas
waktu jurit.
23 Kuburanana ayana di dunya anu paraeh
teh di bagian anu panghandapna. Para
prajuritna kabeh geus rarubuh satengahing
jurit. Kuburan-kuburanana ngariung kuburan
manehna. Padahal keur harirupna mah
maranehanana dipikagimir ku dunya anu
harirup.
24 Elam di ditu, dikuriling ku kuburan-
kuburan para prajuritna. Maranehanana
kabeh tiwas di medan perang, seug tarurun ka
dunya anu paraeh, teu disarunat. Waktu keur
harirupna geus nyebarkeun pikagimireun,
tapi ayeuna geus paraeh ngajaloprak taya
pamorna.
25 Elam geus ngajepat di antara nu geus
tariwas ku perang, dirariung ku kuburan-
kuburan para prajuritna. Kabeh ge teu
disarunat, paeh kabeh dina perang. Keur
waktu harirupna nyebar rurusuh, tapi ayeuna
mah geus paraeh tingjarepat taya hargana,
cara anu sejen-sejen, anu tariwas ku perang.
26 Mesek jeung Tubal di ditu, dikurilingan
kuburan-kuburan para prajuritna. Kabeh
henteu disarunat, kabeh paraeh ku perang.

Baretona maranehna teh matak gimir nu
harirup.
27 Dikaluburna henteu jeung tata utama
kawas ngubur pahlawan-pahlawan jaman
baheula, anu tarurunna ka dunya anu paraeh
lengkep katut pakarang-pakarangna, pedang-
pedangna diteundeun dina siraheunana
masing-masing, tameng-tamengna di
luhureun jasadna masing-masing. Pahlawan-
pahlawan hebat baheulana mah, matak gimir
anu harirup.
28 Ku sabab eta urang Mesir bakal kadempet
ku nu henteu disarunat, anu tariwas ku
perang tea.
29 Edom di ditu, katut rajana jeung
kapala-kapalana. Keur harirupna maranehna
teh prajurit-prajurit anu garagah, tapi ayeuna
geus tingjarepat di dunya anu paraeh,
maturan anu tariwas ku perang, anu henteu
disarunat tea.
30 Pangeran-pangeran urang kaler di
ditu, kitu deui urang Sidon. Kakawasaan
maranehanana kungsi ngageumpeurkeun
batur, tapi ayeuna geus tarurun ka dinya, taya
hargana deui, geus rareureuh ngajaloprak
jeung anu tariwas ku perang, teu disarunat.
Geus taya hargana cara nu sejen-sejenna anu
geus tarurun ka dunya anu paraeh.
31 Nenjo pamandangan anu geus tariwas
ku perang, raja Mesir jeung tentarana bakal

ngarasa kalipur," kitu timbalan PANGERAN Nu
Maha Agung.
32 "Ku kersa Kami eta raja Mesir
ngageumpeurkeun nu harirup. Tapi manehna
ge jeung tentarana bakal tiwas sarta
bakal reureuh ngajoprak jeung anu henteu
disarunat, anu tariwas ku perang tea." Kitu
timbalan PANGERAN Nu Maha Agung.

33

1 PANGERAN nimbalan ka kaula.
2 Timbalana-Na, "Eh anak manusa,
bejaan bangsa maneh kumaha jadina
saupama Kami ngadatangkeun perang ka hiji
nagri. Rahayat eta nagara milih hiji jalma
dijieun juru kemit.
3 Samangsa-mangsa eta juru kemit nenjo
aya musuh ngadeukeutan, seug nyadakeun
tangara ngabejaan babaturanana.
4 Saupama anu ngadenge eta tangara
henteu malire nepi ka musuh tea datang
jeung maehan dirina, paehna teh bonganna.
5 Salahna sorangan teu malire kana tangara,
da lamun malire mah bisa jadi bakal salamet.
6 Tapi sabalikna lamun juru kemit tea
nenjo musuh datang tapi henteu nabeuh
tanda bahaya, nepi ka musuh teh datang
maehan jelema-jelema anu dosa, Kami
tangtu nyalahkeun ka eta juru kemit anu
ngalantarankeun paehna eta jelema-jelema.
7 Eh anak manusa, ayeuna maneh ku Kami
dijieun juru kemit bangsa Israil. Maneh kudu

nepikeun peringetan-peringetan ti Kami ka
maranehanana.
8 Saupama Kami mere nyaho yen aya hiji
jalma jahat anu kudu paeh, tapi maneh
henteu ngelingan ka eta jelema sina ngarobah
kalakuanana sangkan hirupna salamet, eta
jelema baris tulus paehna, tetep dosana,
tapi sual paehna nya maneh anu ku Kami
dikudukeun tanggung jawab.
9 Saupama maneh geus mepelingan ka eta
jelema tapi jelemana henteu euih-euih, eta
jelema baris tulus paehna, tetep dosana, tapi
hirup maneh mah salamet."
10 PANGERAN nimbalan ka kaula. "Eh anak
manusa," timbalana-Na, "pindoan ku maneh
omongan urang Israil anu nyebutkeun
yen, Urang teh beurat ku dosa, beurat ku
kasalahan-kasalahan. Cilaka urang teh.
Pimanaeun hirup?
11 Bejakeun ka maranehna, demi Kami
teh PANGERAN Nu Maha Agung, Allah anu
jumeneng, hamo teh teuing bungah ningali
aya jelema dosa paeh. Kami mending ningali
jelema dosa teh eureun tina dosana sangkan
hirup. Eh Israil, geura eureun migawe dosa.
Nanaonan bet ngaharepkeun paeh?
12 Ayeuna eh anak manusa, bejakeun ka
urang Israil, yen lamun aya jelema bener
tuluy nyieun dosa, kalakuan hadena anu
enggeus-enggeus teh moal matak nulungan.
Jelema jahat lamun eureun tina kajahatanana

moal dihukum. Sabalikna jelema hade tapi
tuluy ngalampahkeun dosa, hirupna teh moal
katulungan.
13 Najan jelema hade ku Kami geus
dijangjian baris dihirupan, tapi lamun
manehna boga rasa yen kalakuan hadena teh
geus cukup sakitu, sarta tuluy mimiti nyieun
dosa, kalakuan hadena anu enggeus-enggeus
sarupa ge ku Kami moal diinget-inget.
Manehna bakal paeh ku karana dosa-dosana.
14 Najan upama Kami geus mere nyaho ka
jelema jahat yen manehna kudu paeh, lamun
manehna eureun mah tina kajahatanana
sarta tuluy milampah anu hade,
15 upamana bae mulangkeun barang anu
ku batur ditandonkeun ka manehna, atawa
mulangkeun naon bae anu geus dipaling ku
manehna, cindekna eureun tina kajahatanana
sarta nurut kana hukum-hukum anu mawa
kana hirup, tangtu manehna hirup, moal
paeh.
16 Kajahatanana anu enggeus-enggeus
tangtu ku Kami dihampura, tangtu baris hirup
lantaran geus milampah anu bener jeung anu
hade.
17 Tapi ceuk bangsa maneh peta Kami teh
teu adil! Puguh cara-cara maranehanana anu
teu adil.
18 Jelema bener ge ari geus nyieun kajahatan
mah kudu paeh ku karana kajahatanana.

19 Sabalikna jelema jahat oge ari eureun
jahatna sarta terus milampah anu hade jeung
anu bener mah, kalakuanana teh jadi pitulung
geusan hirupna.
20 Tapi ceuk maraneh mah, eh Israil, peta
Kami kitu teh teu adil. Kami ngahukum
maneh teh ku lantaran lampah maneh."
21 Dina tanggal lima, bulan kasapuluh,
sanggeus dua belas taun hirup di nagri
buangan, datang jelema anu lolos ti
Yerusalem mawa beja ka kaula, carekna eta
kota teh geus rugrug.
22 Samemeh manehna datang, dina
peutingna kaula ngarasa yen kakawasaan
PANGERAN datang. Ari isukna sanggeus eta
jelema datang, PANGERAN maparinkeun deui
kapercekaan nyarita ka kaula.
23 PANGERAN nimbalan ka kaula.
24 "Eh anak manusa," timbalana-Na,
"jelema-jelema anu ngareusian kota-kota
ruruntuk di Israil teh nyararita kieu, Ibrahim
anu ngan saurang dibere tanah mani
sagemblengna. Urang sakieu lobaanana, jadi
tanah teh urang nu boga.
25 Bejakeun ka maranehanana kieu timbalan
Kami, PANGERAN Nu Maha Agung: Maraneh
ngaharakan daging anu aya keneh getihna.
Maraneh ngabarakti ka brahala-brahala.
Jeung sok maraehan. Jadi naon dasarna
ngaku eta tanah boga maraneh?

26 Maraneh ujub takabur ku pedang
sorangan. Pepetaan maraneh matak ceuceub.
Unggal jelema pada ngaranyed. Jadi naon
dasarna ngaku eta tanah boga maraneh?
27 Bejakeun ka maranehna yen Kami,
PANGERAN Nu Maha Agung mere nyaho,
yen, demi Kami teh Allah anu jumeneng,
eta jelema-jelema anu ngareusian kota-kota
ruruntuk teh tangtu ditumpes. Anu nyarumput
di gunung-gunung jeung di guha-guha sina
paraeh ku kasakit.
28 Eta nagara rek dijadikeun tempat anu
tiiseun, sarta kakawasaanana anu ku
maranehanana kacida dipikaagulna, ku
Kami rek dieureunkeun. Gunung-gunung di
Israil baris disina rembet jeung rumpil, nepi
ka moal aya saurang-urang acan anu bisa
ngaliwat ka dinya.
29 Saupama eta jelema-jelema ku Kami
enggeus dihukum ku karana dosa-dosana,
jeung saupama eta nagara geus jadi tempat
anu combrek, maranehanana bakal nyaraho
yen Kami teh PANGERAN."
30 PANGERAN nimbalan, "Eh anak manusa,
maneh keur pada ngaromongkeun ku bangsa
sorangan ari maranehanana karumpul di
tembok kota, atawa di lawang-lawang panto
imahna. Carekna batur pada batur, Hayu ah
urang ngadengekeun, aya pesen naon deui ti
PANGERAN poe ieu.

31 Jadi eta umat Kami teh bakal
tinggarimbung arek ngadarengekeun
naon-naon anu baris diucapkeun ku maneh,
tapi hal anu ku maneh dititah dipilampah
mah moal dijaralankeun. Ucap-ucap maneh
dianggapna ku maranehna ngan sakadar
guguritan. Maranehanana bakal angger
sarakah harirupna teh.
32 Diaranggapna maneh teh teu kurang teu
leuwih ti tukang ngamen, ngawihkeun lagu
asmara atawa nabeuh kacapi. Ucap-ucap
maneh saukur ditaranggap, ditarurut mah
sakecap ge moal.
33 Tapi lamun sagala ucapan maneh tea geus
kabuktian, tur geus pasti kabuktian, kakara
bakal kararasaeun kumaha pentingna nabi
keur maranehna."

34 1 PANGERAN nimbalan ka kaula.
2 Timbalana-Na, "Eh anak manusa,
carekan para kawasa Israil. Maneh kudu
ngaramal, sarta bejakeun ieu timbalan
Kami, PANGERAN Nu Maha Agung, ka
maranehanana: Cilaka maraneh, eh para
kawasa anu ngangon Israil! Maraneh ngan
ngarurus diri sorangan bae, ari domba-domba
angonan henteu diarurus.
3 Susuna diarinum, buluna dijarieun
papakean, domba anu pangalusna dipareuncit
dagingna diharakan, digetenan mah henteu.
4 Anu lalemahna tara dititenan, anu
gareringna tara dialubaran, anu taratu

tara dibeberan, anu ngalantrah tara diteang
digiring balik, anu sararasab tara ditareangan.
Kalakuan maraneh ka eta domba-domba
kacida tarelengesna.
5 Ku lantaran euweuh nu ngurus, domba
teh jadi bacacar ka mana-mana, geus bae
ditekukan diharakan ku sato-sato galak.
6 Domba Kami jadi abur-aburan ka pasir-
pasir, ka luhur-luhur gunung. Paburencay ka
sajagat, euweuh nu neangan, euweuh anu
niat-niat acan neangan.
7 Eh tukang-tukang ngangon, dengekeun ieu
timbalan Kami, PANGERAN Nu Maha Agung.
8 Demi Kami teh Allah anu jumeneng,
maraneh leuwih hade narurut ka Kami.
Domba Kami nepi ka ditekukan diharakan ku
sato-sato galak lantaran euweuh nu ngangon.
Anu ngarangonna euweuh anu pangangguran
neangan eta domba-domba. Lain ngarurus
domba, ngan ngarurus dirina bae.
9 Ku sabab kitu eh tukang-tukang ngangon,
darengekeun.
10 Kami, PANGERAN Nu Maha Agung
nerangkeun, yen Kami ngamusuh ka
maraneh. Domba-domba teh rek dicokot
ti maraneh, moal dibikeun diangon deui
ku maraneh. Kalakuan maraneh ngarurus
diri sorangan bae ku Kami moal diantep.
Domba Kami rek dicokot, dicabut ti maraneh,
dagingna moal dibikeun diharakan ku
maraneh."

11 "Kami, PANGERAN Nu Maha Agung,
mere nyaho ka maraneh. Domba Kami
rek diteangan ku sorangan, rek diurus ku
sorangan,
12 sakumaha tukang ngangon anu geten
ka dombana anu tas paburencay kakara
beunang ngumpulkeun deui. Ti saban tempat
bacacarna lantaran poe harita keur angkeub
tur pinuh ku picilakaeun, engke ku Kami baris
dibawa balik.
13 Rek dibawa kaluar ti nagri-nagri asing,
sina kumpul ngahiji tuluy dibawa balik ka
nagrina sorangan. Rek dipingpin ku Kami,
dibalikkeun deui ka gunung-gunung jeung
walungan-walungan di Israil, sina nyaratuan
di sampalan-sampalan anu pikaresepeun.
14 Nyaratuanana sina aranteng tumaninah,
di tegal jukut di gunung, di lebak, kitu deui di
sampalan-sampalan sapadataran tanah Israil
anu harejo ngemploh.
15 Domba Kami rek diangon ku sorangan,
dipangneangankeun tempat keur reureuhna.
Kitu timbalan Kami, PANGERAN Nu Maha
Agung.
16 Anu leungit ku Kami rek diteangan, anu
nyasab rek dibawa deui balik, anu raheut
rek dibeberan, anu gering rek diubaran,
tapi anu marontok jeung baredas mah rek
dipeuncitan, sabab Kami teh tukang ngangon
anu kudu migawe sakumaha mistina.

17 Ayeuna eh angonan Kami, ieu Kami,
PANGERAN Nu Maha Agung mere nyaho,
maraneh baris dipariksa taliti ku Kami hiji-hiji,
anu balageur rek dipisahkeun ti nu jarahat,
domba dipisahkeun ti embe.
18 Di maraneh aya anu ngarasa teu cukup
ku nyatu jukut anu pangalusna bae, malah
ngidek-ngidek jukut anu ku maraneh henteu
dihakan. Maraneh nginum cai anu herang,
tapi cai anu teu diinum ku maraneh dilelecek.
19 Domba Kami anu sejen-sejenna nepi ka
kudu nyatu jukut urut maraneh ngaluluh,
nginum cai urut maraneh ngalelecek.
20 Ku hal eta Kami, PANGERAN Nu Maha
Agung mere nyaho, Kami rek ngayakeun
pamariksaan, mana domba anu bedas, mana
domba anu hengker.
21 Batur keur gering ku maraneh
disuntrungkeun, disurudug sina kaluar tina
rombongan.
22 Tapi ku Kami rek ditulungan, moal
diantep dikaniaya ku maraneh. Domba Kami
baris ditaliti hiji-hiji, nu balageurna baris
dipisahkeun ti nu jarahat.
23 Ku Kami baris dibere raja anu saperti
Daud abdi Kami tea, anu baris ngangon jeung
rumawat ka maranehanana.
24 Kami, PANGERAN, nu baris jadi Allahna,
ari raja anu saperti abdi Kami Daud bakal jadi
rajana. Kitu timbalan Kami.

25 Kami rek nyieun perjangjian ka
maranehanana, perjangjian anu mere
kapastian yen hirup maranehanana
tangtu tengtrem ayem. Sasatoan anu
ngabahayakeun baris dieuweuhkeun ti ieu
nagri, sangkan domba Kami aman hirupna,
boh nu di tegal-tegal boh nu di jero leuweung.
26 Ku Kami baris diberkahan jeung sina
maratuh di sakurilingeun gunung Kami anu
suci. Tangtu di dinya bakal diberkahan, dibere
hujan lamun maranehanana perlu ku hujan.
27 Tatangkalan bakal baruahan, tegalan-
tegalan bakal mere paneneun, sarta kabeh
bakal santosa hirupna di tanah sorangan.
Saupama umat Kami geus dibukaan rante
borogodna sarta ku Kami geus dibebaskeun
ti jelema-jelema anu ngagenggemna,
maranehna bakal nyaraho yen Kami teh
PANGERAN.
28 Bangsa-bangsa nu nyarembah ka brahala
moal deui-deui ngaranjah ka maranehanana,
sato-sato galak moal deui-deui nekuk jeung
ngahakan ka maranehna. Hirup maranehna
bakal aman santosa, sama sakali moal aya
anu pikasieuneun.
29 Ku Kami rek dibere lahan-lahan anu subur,
di eta tanah moal aya deui anu kalaparan,
jeung moal diparoyok deui ku bangsa-bangsa
lian.
30 Kabeh jalma bakal nyaho yen Israil
diraksa ku Kami, kabeh bakal nyarahoeun

yen Israil teh umat Kami. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN Nu Maha Agung.
31 Eh domba Kami, anu diparaban ku Kami,
maraneh teh umat Kami, Kami teh Allah
maraneh," dawuhan PANGERAN Nu Maha
Agung.

35

1 PANGERAN nimbalan ka kaula.
2 "Eh anak manusa," timbalana-Na,
"carekan nagri Edom.
3 Bejakeun ka rahayatna ieu timbalan Kami,
PANGERAN Nu Maha Agung. Kieu: Kami
ngamusuh ka maneh, he pagunungan Edom!
Maneh rek dijadikeun tempat anu suwung.
4 Kota-kota maneh rek dijadikeun ruruntuk,
tanah maneh bakal suwung. Engke maneh
nyaho yen Kami teh PANGERAN.
5 Maneh geus jadi satru kabuyutan Israil.
Waktu Israil keur nandang cilaka, waktu keur
meunang hukuman lantaran dosa-dosana,
rahayatna ku maneh dipareuncitan.
6 Ku sabab kitu, demi Kami teh PANGERAN
Nu Maha Agung, nya Allah anu jumeneng,
maneh pinasti ajal hamo bisa luput. Dosa
maneh ngumbar rajapati, maneh bakal
diudag ku rajapati.
7 Kota pagunungan Edom ku Kami rek
disuwungkeun, sakur anu ngaliwat ka dinya
rek dipaehan.
8 Pagununganana sina pinuh ku bangke,
pasir-pasir jeung lebak-lebakna sina pinuh ku
mayit anu paraeh di pangperangan.

9 Maneh rek disuwungkeun salalawasna,
kota-kota maneh hamo aya nu nyicingan
deui. Geus kitu kakara maneh nyaho yen
Kami teh PANGERAN.
10 Carek maneh bangsa Yuda jeung Israil teh
duanana anu maneh, rek dipimilik ku maneh
katut jeung tanahna, teu malire ka Kami,
PANGERAN, nu jadi Allah maranehna.
11 Demi Kami teh PANGERAN, Allah anu
jumeneng, eta kaangkaraan, rasa sirik jeung
kageuleuh maneh ka umat Kami, ku Kami
tangtu dibales. Umat Kami sina nyarahoeun
yen peta maneh kitu ka maranehanana ku
Kami dibales.
12 Geus kitu maneh bakal nyaho yen Kami,
PANGERAN, ngadangu basa maneh ngahihina
yen pagunungan Israil geus mencil, ku maneh
rek diteureuy buleud.
13 Kami ngadangu basa maneh ngomongkeun
Kami bari adigung takabur."
14 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan,
"Maneh rek diburak-barik sama sakali.
Bangsa-bangsa sina aratoheun pedah maneh
rugrug,
15 cara maneh oge atoh dumeh Israil milik
kagungan Kami ruksak. Pagunungan Seir, nya
satanah Edom pasti baris diruksak. Geus kitu
jelema-jelema bakal nyaraho yen Kami teh
PANGERAN."

36

1 PANGERAN nimbalan, "Eh anak
manusa, caritakeun ka gunung-

gunung di Israil, jeung sina didarengekeun
ieu pesen ti Kami,
2 PANGERAN Nu Maha Agung pikeun
maranehna. Musuh-musuh Israil ngaromong
bangun puas, carekna, Eta gunung-gunung
purbakala teh geus kapimilik ku urang!
3 Ku sabab kitu maneh kudu ngaramal, sarta
umumkeun ieu anu rek didawuhkeun ku
Kami, PANGERAN Nu Maha Agung. Waktu
bangsa-bangsa tatangga nempuh jeung
ngarampog gunung-gunung di Israil, unggal
jalma moyok ka Israil.
4 Ku sabab kitu ayeuna dengekeun anu
rek diucapkeun ku Kami, PANGERAN Nu
Maha Agung, ka maraneh, gunung-gunung
jeung pasir-pasir, anak-anak walungan
jeung lebak-lebak, tempat-tempat anu
geus runtuh jeung suwung, kota-kota anu
geus ditaringgalkeun ku pangeusina sarta
dirampog jeung dihina ku bangsa-bangsa
sakurilingna.
5 Kami, PANGERAN Nu Maha Agung, ngarasa
ambek jeung ngancam ka eta bangsa-bangsa
sakurilingna, pangpangna ka Edom. Bari
atoh jeung nganggap enteng maranehanana
ngarebut tanah Kami, jeung ngarampas
sampalan-sampalanana.
6 Maneh kudu ngaramalkeun tanah Israil.
Bejakeun ka gunung-gunung, ka pasir-pasir,
ka anak-anak walungan jeung ka lebak-lebak,
ieu ucap Kami anu rek diucapkeun reujeung

amarah ka bangsa-bangsa anu ngahina jeung
ngasorkeun ka maranehanana.
7 Kami, PANGERAN Nu Maha Agung sumpah,
eta bangsa-bangsa sakurilingeunana teh ku
Kami rek dihinakeun.
8 Sabalikna di gunung-gunung tanah Israil
mah tatangkalan bakal daraunan deui sarta
baruahan, pikeun maneh umat Kami, eh
Israil. Maneh bakal tereh mulang deui.
9 Kami baris ngaping, tur mere kapastian yen
tanah maneh bakal diwuluku deui, disebaran
deui binih.
10 Jalma-jalma pangeusi maneh rek disina
loba. Maneh bakal nyicingan deui kota-kota,
anu raruksak bakal diadeg-adegkeun deui.
11 Jalma katut ingon-ingonna rek
dijembarkeun, sina leuwih loba batan ti heula
sarta sina laloba anak. Sina sarenang hirupna
di dinya cara baheula, jeung sina leuwih
makmur ti batan nu enggeus-enggeus. Geus
kitu maranehanana bakal nyaraho yen Kami
teh PANGERAN.
12 Eh Israil umat Kami, maraneh rek dibawa
balik, rek dipulangkeun ku Kami ka tanah
sorangan. Eta tanah pikeun maraneh,
anak-anak maraneh moal disina paraeh
kalaparan deui.
13 Kieu dawuhan Kami, PANGERAN Nu
Maha Agung: Bener eta tanah teh ku
warga-wargana disarebut tukang ngakan

jelema, tukang ngarampogan anak-anak
wargana.
14 Tapi ti semet ayeuna moal deui jadi tukang
ngakan jelema, moal deui ngarampogan
anak-anak maraneh. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN Nu Maha Agung.
15 Eta tanah moal deui ngadenge pamoyok
bangsa-bangsa, moal deui pada ngahina.
Moal deui ngarampogan anak warga-wargana,
kitu timbalan Kami, PANGERAN Nu Maha
Agung."
16 PANGERAN nimbalan ka kaula.
17 "Eh anak manusa," timbalana-Na, "keur
basa urang Israil maratuh di tanahna keneh
geus ngarurujit eta tanah ku cara-cara hirup
jeung kalakuanana. Adat kalakuanana kitu ku
Kami dianggap sarua kotorna jeung awewe
anu keur haid.
18 Tanah teh jadi rujit ku kabiasaan
maranehanana maehan jeung ku brahala-
brahalana. Anu matak maranehanana ku
Kami disina ngasaan amarah Kami.
19 Dihukum ku tina cara-cara hirup jeung
kalakuanana, seug dipabalencarkeun ka
nagara-nagara asing.
20 Tapi ka mana bae daratangna ngan matak
goreng bae kana jenengan Kami anu suci,
lantaran ceuk anu lian, Ieu jelema-jelema teh
ongkoh umat Allah, tapi nepi ka naringgalkeun
tanah pamere Allahna sorangan.

21 Kami prihatin lantaran jenengan Kami anu
suci, dinistakeun ku urang Israil ka mana bae
maranehna daratang.
22 Ku sabab eta bejakeun ka urang Israil
ieu pesen Kami, PANGERAN Nu Maha Agung:
Kami rek midamel kitu teh lain ku sabab
karunya-karunya teuing ka maraneh, eh
bangsa Israil, tapi ku sabab jenengan Kami
anu suci dinistakeun ku maraneh di unggal
nagri anu ku maraneh didatangan.
23 Engke, lamun Kami geus nembongkeun
kasucian jenengan Kami anu agung ka
bangsa-bangsa jenengan anu ku maraneh
geus dinistakeun di tengah jalma lian eta
bangsa-bangsa teh kakara bakal nyaraho yen
Kami teh PANGERAN. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN Nu Maha Agung. Maraneh ku Kami
rek dipake nembongkeun ka bangsa-bangsa,
yen Kami teh suci.
24 Maraneh rek dicokot ti unggal bangsa
jeung ti saban nagri, rek dibawa mulang ka
tanah sorangan.
25 Rek dibanjuran ku Kami ku cai anu herang,
sangkan beresih tina brahala-brahala jeung
tina sagala rupa rereged anu narapel.
26 Hirup maraneh baris dianyarkeun, pikiran
oge rek dianyarkeun. Adat maraneh anu
wangkelang, anu teuas kawas batu, baris
diganti ku adat anu nurut.
27 Batin maraneh baris dieusian Roh Kami,
sarta ku karana eta maraneh jadi narurut

kana hukum-hukum Kami, ngalampahkeun
sagala parentah Kami.
28 Geus kitu maraneh baris maratuh di tanah
anu ku Kami geus dipaparinkeun ka karuhun
maraneh. Maraneh baris jadi umat Kami,
sarta Kami baris jadi Allah maraneh.
29 Maraneh rek dijaga tina sagala hal anu
matak najis kana diri. Ku parentah Kami,
pelak gandum baris mucekil hasilna, nepi ka
moal nyorang deui kalaparan.
30 Tangkal bubuahan bakal laleubeut buahna,
kitu deui hasil lahan, nepi ka maraneh moal
dihina deui ku bangsa-bangsa lantaran
kalaparan.
31 Maraneh bakal kaseuit-seuit ku kajahatan
jeung kadorakaan sorangan, nepi ka lamun
aringet kana eta dosa jeung kadorakaan,
maraneh jadi cua ka diri sorangan. Kitu
timbalan Kami, PANGERAN Nu Maha Agung.
32 Eh Israil, Kami hayang sangkan maneh
nyaho, yen Kami migawe eta kabeh teh
lain ku karana maneh. Anu dipalar ku Kami
sangkan maneh ngarasa era jeung hina ku
kalakuan. Kitu timbalan Kami, PANGERAN Nu
Maha Agung."
33 Dawuhan PANGERAN Nu Maha Agung,
"Lamun maraneh ku Kami geus diberesihkeun
tina sagala dosa, rek dipatuhkeun deui di
kota-kota, aromean eta anu geus raruksak
teh.

34 Sakur anu bareto sok laliwat ka lahan-
lahan maraneh, nyarahona eta teh kacida
balana mani kawas leuweung; pek arolah
deui eusian ku pepelakan.
35 Bakal tembong ka sarerea eta tanah anu
tadina jiga leuweung teh engke mah mani
jiga Taman Pirdus. Kota-kotana anu tadina
burak-barik urut ngaranjah batur nepi ka jadi
ruruntuhan, engke mah dicaricingan deui
turug-turug jadi kacida gegekna.
36 Bangsa-bangsa anu darareukeut, anu
araya keneh, bakal nyarahoeun yen eta
kota-kota anu geus rarubuh teh geus
diadegkeun deui ku Kami, PANGERAN,
sarta lahan-lahan anu geus gararing jadi
euyeuh deui ku pepelakan. Kitu jangji Kami,
PANGERAN, tangtu dijalankeun."
37 Dawuhan PANGERAN Nu Maha Agung,
"Kami baris ngersakeun urang Israil sina
marenta deui pitulung ka Kami, sarta bilangan
maranehna sina tambah-tambah ngalobaan
kawas domba.
38 Kota-kota anu ayeuna masih keneh
pasolengkrah, bakal gegek deui ku pangeusi,
kawas Yerusalem bareto loba dombana
kurbankeuneun dina pesta. Geus kitu
maranehna bakal nyaraho yen Kami teh
PANGERAN."

37

1 Kaula ngarasa aya dina kakawasaan
PANGERAN, sarta ku Roh Mantenna

kaula dibawa, terus diturunkeun di hiji lebak
anu pinuh ku tulang-taleng.
2 Ti dinya dibawa ngurilingan eta lebak.
Tulang-taleng teh kacida reana jeung geus
gararing.
3 Mantenna ngalahir, "Eh anak manusa,
kumaha eta tulang-taleng teh bisa harirup
deui?" Kaula ngawangsul, "Nun PANGERAN
Nu Maha Agung, Gusti nu langkung uninga!"
4 Dawuhana-Na, "Ucapkeun ieu ramalan
ka eta tulang-taleng. Bejakeun ka eta
tulang-taleng nu gararing, barandungan kituh
ieu ucapan PANGERAN.
5 Bejakeun yen Kami, PANGERAN Nu Maha
Agung, ngandika kieu ka maranehna:
Maraneh rek diasupan napas, dihirup-
hirupkeun deui.
6 Rek dilengkepan ku urat sarap jeung otot
sarta ditutup ku kulit, tuluy diasupan napas
sangkan harirup deui. Geus kitu maraneh
bakal nyaraho yen Kami teh PANGERAN."
7 Seug kaula ngucapkeun ramalan sakumaha
anu dipiwarang. Sabot kaula ngomong
keneh, kadenge tulang-taleng teh disarada
trak-trek-trok, tuluy mimiti nyarararambung.
8 Sabot diawaskeun, tulang-taleng anu geus
nyarararambung teh geus katutup ku urat
sarap, ku otot-otot jeung ku kulit, ngan can
aya ambekanana.
9 Allah ngadawuh ka kaula, "Eh anak
manusa, ramalkeun ieu ka angin. Bejakeun

ka angin yen dipiwarang ku PANGERAN Nu
Maha Agung kudu daratang ti saban juru,
geusan mere napas ka ieu jasad-jasad nu
paraeh sina harirup deui."
10 Seug kaula ngaramal numutkeun
timbalana-Na. Sup napas arasup kana eta
jasad-jasad, sarta jasad-jasad teh harirup
tuluy narangtung. Ari lobana cukup keur
ngawangun hiji angkatan perang.
11 Allah ngadawuh ka kaula, "Eh anak
manusa, urang Israil teh sakumaha eta
tulang-taleng. Carekna, maranehna teh geus
gararing, geus pegat hamo bisa menyat.
12 Ku sabab kitu ramalkeun kieu ka eta umat
Kami Israil, bejakeun yen Kami, PANGERAN
Nu Maha Agung, baris muka kuburan
maranehanana. Maranehanana ku Kami arek
dikaluarkeun tina kuburan, rek dipulangkeun
ka tanah Israil.
13 Saupama tempat-tempat umat Kami
dikubur tea ku Kami geus dibuka, sarta
maranehanana dikaluarkeun ti dinya, bakal
nyarahoeun yen Kami teh PANGERAN.
14 Maranehna rek diasupan napas Kami
sina harirup deui, sina nyaricingan tanahna
sorangan. Geus kitu bakal nyarahoeun yen
Kami teh PANGERAN. Kitu ikrar Kami, ku
Kami tangtu dijalankeun. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN."
15 PANGERAN ngadawuh deui ka kaula.

16 "Eh anak manusa," dawuhana-Na, "maneh
kudu nyokot hiji iteuk kai, ukir ku tulisan anu
unina: Karajaan Yuda. Geus kitu nyokot hiji
deui, ukir ku tulisan nu unina Karajaan Israil.
17 Geus kitu eta dua iteuk teh tungtung pada
tungtung keupeul sina siga ngan hiji.
18 Di mana bangsa maneh menta katerangan
pihartieunana,
19 caritakeun yen Kami, PANGERAN Nu
Maha Agung, bakal nyokot eta iteuk anu
ngalambangkeun Israil, rek dihijikeun jeung
iteuk anu ngalambangkeun Yuda. Tina eta
dua iteuk, Kami rek nyieun hiji iteuk anu baris
digenggem ku Kami.
20 Cekel ku leungeun maneh eta dua iteuk
teh, jeung sina katarenjoeun ku jalma-jalma.
21 Tuluy caritakeun yen Kami, PANGERAN
Nu Maha Agung baris nyandak sakumna
umat Kami ti antara bangsa-bangsa, rek
dikumpulkeun sina ngahiji, tuluy dibawa
mulang ka tanahna sorangan.
22 Di eta tanah, di pagunungan Israil,
maranehanana ku Kami rek dijadikeun
sabangsa, diparentah ku raja saurang, moal
dijadikeun deui dua bangsa atawa dipecah
jadi dua karajaan.
23 Moal nganistakeun dirina deui ku brahala-
brahala anu pikacuaeun, moal ngarurujit deui
hirupna ku dosa. Ku Kami baris dibebaskeun
tina sagala hal anu matak jadi dosa atawa

matak ngahianat ka Kami. Rek disucikeun,
baris jadi umat Kami sarta Kami jadi Allahna.
24 Ari pirajaeunana nya raja anu cara abdi
Kami Daud. Maranehanana bakal jadi sahiji
di bawah hiji kapala tur garumati kana
hukum-hukum Kami.
25 Baris marukim di tanah anu ku Kami
geus dipaparinkeun ka Yakub, tanah
urut karuhunna. Baris maratuh di dinya
salalawasna, kitu deui anak incuna turun-
tumurun, diparentah ku hiji raja anu cara
abdi Kami Daud.
26 Jeung maranehna Kami rek ngayakeun
perjangjian anu mere kapastian hal
kaamanan hirupna sapapanjangna. Ku Kami
rek diberkahan, jumlahna sina tambah loba,
sarta Bait Allah baris diperenahkeun di dinya,
sina ngadeg salalawasna.
27 Kami bakal aya di dinya nyarengan
maranehanana, Kami bakal jadi Allahna,
maranehna bakal jadi umat Kami.
28 Lamun Bait Allah geus merenah di
maranehna pikeun salalawasna, bangsa-
bangsa bakal nyaraho yen Kami, PANGERAN,
geus ngangkat Israil jadi umat Kami."

38

1 PANGERAN nimbalan ka kaula.
2 Timbalana-Na, "Eh anak manusa,
carekan Gog, kawasa utama bangsa Mesek
jeung Tubal di tanah Magog.
3 Bejakeun Kami teh musuhna.

4 Ku Kami rek disina malik, rek dikait
caheumna tuluy disered katut pasukanana.
Bala tentarana, kuda-kudana jeung anu
tarumpakna anu pakeanana saragem,
jumlahna kacida lobana, sarta unggal
prajuritna marawa tameng, pakarangna
pedang.
5 Manehna direujeungan ku urang Persia,
urang Sudan jeung urang Libia, kabeh marake
tameng jeung marake topi waja.
6 Jalma-jalma anu tuman jurit ti Gomer
jeung Bet-Togarma ti kaler, kitu deui ti
bangsa-bangsa lianna oge milu ngabaturan.
7 Bejakeun, geura sadia marentah
pasukanana.
8 Sanggeus pirang-pirang taun, engke
manehna ku Kami diparentahkeun ngarurug
hiji nagara, anu rahayatna geus dihijikeun
deui ku Kami, geus dipulangkeun deui ti
sagala bangsa, tur hirup tengtrem henteu
sieuneun aya anu merangan. Manehna sina
nempuh gunung-gunung di Israil anu suwung
sakitu lilana, tapi ayeuna geus dicaricingan
deui ku rahayatna kalawan aman.
9 Manehna jeung baladna dibarengan ku
bangsa-bangsa kacida lobana, bakal datang
lir angin ribut, nutupan eta tanah lir mega
mendung."
10 Kieu anu bakal didawuhkeun ka Gog ku
PANGERAN Nu Maha Agung, "Dina mangsa
eta maneh bakal kadatangan niat jahat.

11 Seug nangtukeun arek ngarurug ka
eta nagri anu euweuh kakuatanana, anu
rahayatna keur ngarasa tengtrem jeung aman
di kota-kota anu bolostrong, euweuh kuta,
euweuh hahalang naon-naon.
12 Maneh bakal boga karep arek ngaranjah
jeung ngarayah ka rahayat di dinya, di
kota-kota anu tadina burak-barik tea.
Eta jelema-jelema teh kakara beunang
ngahijikeun deui, anyar mulang ti sagala
bangsa, tapi enggeus menyat deui, geus
baroga ingon-ingon, baroga harta banda,
jongjon nyaricingan eta tanah puseur bumi.
13 Urang Syeba, urang Dedan jeung para
sudagar kota-kota di Sepanyol bakal naranya
kieu ka maneh, Anjeun natakeun balad teh
rek dipake ngarurug, rek dipake ngaranjah
jeung ngarayah? Hayang perak jeung emas,
ingon-ingon jeung harta banda, sangkan ari
balik mawa barang-barang rampasan?"
14 Ti dinya kaula ku PANGERAN Nu Maha
Agung dipiwarang nepikeun timbalana-Na ka
Gog, kieu, "Sabot umat Kami Israil jarongjon
tur aman, maneh sasadiaan terus budal
15 ti tempat maneh anu jauh di kaler, ngerid
wadyabalad gede tur kuat, perjurit-perjuritna
rupa-rupa bangsa, kabeh tarumpak kuda.
16 Maneh arek ngarurug ka umat Kami
Israil, datang lir angin ribut anu ngagelebug
nyorang ka eta tanah. Mangsa eta maneh
ku Kami diinditkeun sangkan ngarurug ka

tanah Kami, sabab maneh ku Kami rek dipake
nembongkeun ka bangsa-bangsa, saha Kami
teh. Rek dipake nembongkeun kasucian Kami.
17 Sabab nya maneh anu ku Kami bareto
disebut-sebut waktu Kami nitah ngumumkeun
ka abdi-abdi Kami, nya eta nabi-nabi di Israil,
yen di mana geus cunduk waktuna, Kami
rek ngadatangkeun hiji jelema anu bakal
ngarurug ka Israil." Kitu anu ditimbalkeun ku
PANGERAN Nu Maha Agung.
18 PANGERAN Nu Maha Agung ngadawuh,
"Dina waktu Gog ngarurug Israil, Kami rek
ngabudalkeun amarah.
19 Ieu Kami ngabejaan, yen dina waktu eta
di tanah Israil bakal aya lini kacida gedena.
20 Lauk-lauk, manuk-manuk, sasatoan
gede leutik jeung manusa sakuliah bumi,
kabeh bakal ngadegdeg sieun ku Kami.
Gunung-gunung tangtu urug, cadas-cadas
balalencar, kuta-kuta bakal rebah.
21 Gog rek dikeunaan sagala rupa balahi,
sangkan geumpeur. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN Nu Maha Agung. Balad-baladna
bakal silih kadek pada batur.
22 Gog arek dihukum ku Kami ku kasakit
jeung sina mandi getih. Manehna jeung
baladna, kitu deui rupa-rupa bangsa anu
ngabantuan bakal ditinggang ku hujan guntur
jeung hujan buah campur seuneu jeung
walirang.

23 Kitu peta Kami pikeun nembongkeun ka
sakabeh bangsa, yen Kami teh agung jeung
suci. Maranehna bakal nyaraho yen Kami teh
PANGERAN."

39 1 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan,
"Eh anak manusa, carekan Gog kapala
utama bangsa Mesek jeung Tubal teh, jeung
bejakeun Kami teh musuhna.
2 Ku Kami manehna rek ditungtun, dibawa
kaluar ti tempatna anu jauh di kaler, nepi ka
datang ka pagunungan Israil.
3 Geus kitu gondewa dina leungeun kencana
ku Kami bakal ditepak nepi ka lesot,
jamparing-jamparing dina leungeun katuhuna
marurag.
4 Gog jeung balad-baladna sarta jeung anu
ngabarantuna bakal tinggolepak paraeh
di pagunungan Israil, bangke-bangkena
diparacokan ku manuk, diharakan ku
sato-sato galak.
5 Kabeh paraeh tingjaloprak di tegalan. Kitu
timbalan Kami, PANGERAN Nu Maha Agung.
6 Geus kitu tanah Magog jeung tanah-tanah
sapanjang basisir-basisir anu pribumina keur
garenah-genah, ku Kami arek dihuru, sina
nyarahoeun kabeh yen Kami teh PANGERAN.
7 Kami arek ngayakinkeun ka umat Kami
Israil yen jenengan Kami teh suci, moal
ngantep jenengan Kami direndahkeun deui.
Geus kitu bangsa-bangsa bakal nyaraho yen

Kami, PANGERAN, Allah anu suci, Allahna
Israil."
8 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan,
"Eta mangsa anu bieu disebut ku Kami pasti
datang.
9 Rahayat anu caricing di kota-kota Israil
bakal kalaluar ngumpulkeun pakarang-
pakarang urut perang keur pisuluheun.
Tameng-tameng, gondewa-gondewa,
tumbak-tumbak jeung gada-gada, mahi keur
ngahurungkeun seuneu tujuh tauneun.
10 Jadi maranehna teu kudu nyiar suluh ka
tegal atawa nuar kai ka leuweung, sabab geus
baroga pisuluheun tina pakarang-pakarang
urut perang tea. Musuh anu ngaranjah jeung
ngarayah malik jadi diranjah jeung dirayah ku
maranehanana." Kitu timbalan PANGERAN Nu
Maha Agung.
11 PANGERAN nimbalan, "Upama hal eta
geus bukti, Kami rek nyadiakeun tanah keur
kuburan Gog di Israil, di Lebak Pameuntasan,
wetaneun Laut Mati. Gog jeung balad-baladna
baris diruang di dinya, sarta eta lebak bakal
disarebut Lebak balad-balad Gog.
12 Urang Israil ngubur-nguburkeun bangkena
nepi ka tujuh bulan lilana, kakara eta daerah
teh beresih deui.
13 Sakur urang dinya kabeh marilu
nguburkeun, sarta maranehna dina poean
Kami ngagungkeun kamulyaan Kami bakal

mareunang pahla. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN Nu Maha Agung.
14 Sanggeus anu tujuh bulan tea liwat, aya
jelema-jelema anu baris dibakukeun kudu
ngaronda eta tanah, bisi aya keneh bangke
anu can kakubur kudu tuluy dikubur supaya
eta tanah beresih.
15 Saupama aya jelema anu nanjak atawa
mudun ti kota manggih rorongkong jelema,
rorongkongna kudu dicirian di gigireunana,
sina dikuburkeun di Lebak balad-balad Gog
ku tukang ngarali kuburan.
16 (Deukeut eta tempat engkena bakal aya
hiji kota anu ngaranna sarua jeung eta.) Ku
cara kitu eta tanah bakal beresih deui."
17 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan
ka kaula, "Eh anak manusa, calukan ka
dieu sakabeh manuk jeung sasatoan ti
mana-mana, sina ngaharakan kurban anu rek
disuguhkeun ku Kami. Sina pesta gede di
pagunungan Israil, ngaharakan daging jeung
ngarinum getih.
18 Sina ngaharakan bangke-bangke serdadu,
ngarinum getih para gegeden jagat, daging
jeung getih jelema anu bakal pararaeh dijagal
kawas domba jalu, atawa anak domba atawa
embe atawa sapi anu lalintuh.
19 Saupama eta jelema-jelema geus
diparaehan ku Kami saperti sato kurban,
kabeh manuk jeung sasatoan bakal

ngaharakan gemuk saseubeuhna, jeung
ngarinum getih nepi ka marabok.
20 Kabeh bakal ngariung dina meja Kami,
ngaharakan daging kuda jeung daging nu
tarumpakna, daging serdadu-serdadu jeung
daging jelema-jelema tukang jurit. Kitu
timbalan Kami, PANGERAN."
21 PANGERAN nimbalan, "Bangsa-bangsa
teh rek disina narenjo kamulyaan Kami, sina
narenjo Kami ngagunakeun kakawasaan
ngabuktikeun eta putusan-putusan Kami.
22 Ti semet eta urang Israil bakal nyaraho
yen Kami teh PANGERAN Allahna.
23 Bangsa-bangsa rek disina nyarahoeun yen
nu matak urang Israil nepi ka dibuang teh ku
lantaran dosa-dosana, ngalawan ka Kami. Ku
Kami tuluy diantep sina eleh ku musuhna,
sina diparaehan di pangperangan.
24 Sanggeus ku Kami diganjar satimpal jeung
kalakuanana anu kotor jeung jahat, tuluy ku
Kami diantep."
25 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan,
"Tapi ayeuna eta urang Israil turunan
Yakub teh ku Kami arek dipikawelas, sina
nararanjung deui. Kami rek ngajaga kasucian
jenengan Kami.
26 Lamun maranehanana geus ngarancik deui
di tanahna sorangan kalawan ngahenang-
ngahening tur taya anu baris ngancam,
tangtu bakal lipur tina cacad-cacadna anu
hina dumeh geus ngahianat ka Kami tea.

27 Sangkan Kami bisa nembongkeun ka
bangsa-bangsa yen Kami teh suci, eta umat
Kami rek dipulangkeun ti saban-saban nagri
tempat musuh-musuhna.
28 Geus kitu umat Kami bakal nyaraho
yen Kami teh PANGERAN Allahna. Bakal
nyaraho kana hal eta, dumeh anu tadina
ku Kami dipiceun ka pangbuangan, ayeuna
ku Kami dihijikeun deui, dipulangkeun ka
tanahna sorangan, tur taya anu tinggaleun
saurang-urang acan.
29 Umat Kami Israil baris dieusi ku Roh Kami,
moal alundur deui ti Kami. Kitu timbalan
Kami, PANGERAN Nu Maha Agung."

40 1 Poe eta tanggal sapuluh, awal taun
anu kadua puluh lima ti semet kaula
sarerea dibuang, nincak taun kaopat welas ti
semet Yerusalem ditaklukkeun, kaula ngarasa
aya dina kakawasaan PANGERAN.
2 Dina eta titingalan kaula ku Allah dicandak
ka tanah Israil, sarta di ditu kaula diteundeun
di hiji gunung anu luhur. Kaula ningal anu
siga kota, pinuh ku wawangunan.
3 Sanggeus kaula dibawa ka dinya, ningal hiji
jelema, awakna herang kawas tambaga, keur
nangtung deukeut hiji gapura bari nyekel tali
ukuran tina lawon linen jeung tumbakan.
4 Anjeunna sasauran ka kaula, "Eh manusa,
awaskeun sing tenget anu ku Kami rek
ditembongkeun ka maneh, jeung pasang ceuli
masing awas. Sabab nu matak maneh dibawa

ka dieu teh ieu maksudna. Sagala rupa anu
baris katenjo ku maneh, engke caritakeun ka
urang Israil."
5 Geus kitu kaula ningal Bait Allah, dibudeur
ku kuta. Eta kuta ku jelema teh diukur ku
tumbakanana anu panjangna tilu meter.
Luhurna kuta tilu meter, kandelna tilu meter.
6 Geus kitu jelema teh nyampeurkeun panto
gapura anu nyanghareup ka wetan, cat
unggah kana hambalanana nepi ka luhur,
tuluy ngukur bangbarung lawang ti luar ka
jero, aya tilu meter.
7 Ti lawang ka ditukeun aya gang, di
kenca-katuhueunana aya kamar-kamar jaga
sabeulahna tilu-tilu, ukuranana kabeh pasagi,
panjang tilu meter rubak tilu meter. Antara
kamar jeung kamar heuleutna dua satengah
meter. Beh ditueun kamar-kamar jaga aya
deui gang panjangna tilu meter, brasna ka hiji
rohangan anu nampeu ka Bait Allah.
8 (40:8-9) Eta rohangan diukur, rubak ka
jerona opat meter. Eta rohangan teh nampeu
pisan ka Bait Allah, tepasna jadi tungtung
gang anu ti lawang gapura, sarta tembok
jerona sisi ditu kandelna sameter.
9 (40:8)
10 (Kamar-kamar jaga kenca-katuhueun
gang tea ukuranana sarua, kitu deui
heuleutanana oge sarua anggangna.)
11 Geus kitu eta jelema teh ngukur lawang
gapura (ti tungtung tihang ka tungtung

tihang), legana kabeh tujuh meter. Rubak
lolongkrangna wungkul lima meter.
12 Di hareupeun unggal kamar jaga aya
tembokan handap, luhurna lima puluh
senti, kandelna lima puluh senti. (Legana
kamar-kamar jaga tea masing-masing tilu
meter pasagi.)
13 Ti dinya anu diukur teh anggang ti
kamar ka kamar anu paeunteung-eunteung
kaheuleutan ku gang tea, ti tembok tukang
nu beulah ditu ka tembok tukang nu beulah
dieu, aya opat belas meter.
14 Kamar anu dina tungtung gang tea brasna
ka hiji buruan, sarta sanggeus diukur legana
teh sabelas meter.
15 Ari panjangna gang ti hareup nepi ka
kamar anu pangdituna teh dua puluh dalapan
meter.
16 Unggal kamar, tembok hareupna make
liang leutik, kitu deui tembok gigir beulah
jero ti kamar ka kamar, kabeh make liang
leutik. Unggal kamar anu nyanghareup kana
gang tea tembok jerona diukir, direkakeun
tangkal-tangkal korma.
17 Ti dinya kaula ku eta jelema dibawa ka
buruan, ngaliwatan panto gapura. Peuntaseun
tembok beulah ditu aya kamar-kamar, tilu
puluh, make emper anu dibalay ku batu.
18 Emperna muteran buruan luar, anu
pernahna leuwih handap ti batan buruan
beulah jero.

19 Dina undak anu rada luhur aya lawang,
brasna ka buruan jero. Ti lawang dieu ka
lawang ditu ku anjeunna diukur, anggangna
lima puluh genep meter.
20 Geus kitu anjeunna ngukur lawang gapura
beulah kaler, anu brasna ka buruan luar.
21 Kamar-kamar jagana anu tilu-tilu
kenca-katuhueun gangna, heuleutna ti kamar
ka kamar, kitu deui kamar gedena, ukuranana
sarua jeung nu aya di bagian gapura beulah
wetan. Panjang gangna kabehna dua puluh
lima meter, rubakna dua belas satengah
meter.
22 Kamar gedena, jandela-jandela, kitu deui
ukiran tangkal-tangkal kormana, sarua jeung
anu aya di gapura beulah wetan. Tangga
gapurana tujuh umpak, sarta kamar gedena
aya di tungtung gang, nyanghareup ka
buruan.
23 Peuntaseun buruan anu ti gapura kaler,
aya deui hiji lawang anu brasna ka buruan
jero, kawas anu di beulah wetan. Ti lawang
beulah dieu ka lawang beulah ditu ku
anjeunna diukur, anggangna lima puluh
meter.
24 Ti dinya kaula ku anjeunna dibawa ka
beulah kidul. Di dieu ge aya gapura. Ku
anjeunna diukur, sarua jeung gapura nu
sejen.
25 Kamar-kamar sapanjang gangna sarua
marake jandela kawas di bagian sejen.

Panjang gangna ti semet lawang gapura
dua puluh lima meter, rubakna dua belas
satengah meter.
26 Tangga gapurana tujuh umpak. Kamar
gedena oge nya kitu ayana di tungtung gang,
nyanghareup ka buruan. Unggal kamarna anu
nyanghareup kana gang, tembokna kabeh
diukir direkakeun tangkal-tangkal korma.
27 Di dieu ge aya hiji lawang anu brasna ka
buruan jero. Ti lawang beulah dieu ka lawang
beulah ditu ku anjeunna diukur, anggangna
lima puluh meter.
28 Geus kitu kaula ku anjeunna dibawa
ka buruan jero, asupna ti gapura beulah
kidul. Lawangna diukur, sarua legana jeung
lawang-lawang anu di beulah luar.
29 (40:29-30) Ukuran kamar-kamar jagana,
kamar gedena, kandelna tembok beulah
jero, kabeh sarua jeung anu aya di bagian
gapura-gapura sejen. Pon kitu unggal kamar
di bagian gapura anu ieu oge marake jandela.
Panjang gangna kabehna dua puluh lima
meter, rubakna dua welas satengah meter.
30 (40:29)
31 Kamar gedena nyanghareupna ka buruan,
sarta tembokan sapanjang gangna dihias
ku ukiran anu direkakeun tangkal-tangkal
korma. Tangga ieu lawang dalapan umpak.
32 Ti dinya kaula ku anjeunna dibawa ka
buruan jero, jalanna ti gapura beulah wetan.

Lawangna diukur, legana sarua jeung lawang
gapura nu sejen.
33 Kamar-kamar jagana, kandelna tembok
di jero kamar-kamar, kamar gedena, barang
diukur teh sarua jeung nu aya di bagian
gapura-gapura sejen. Kamar-kamarna
marake jandela, kitu deui kamar gedena.
Panjang gangna kabeh dua puluh lima meter,
rubakna dua belas satengah meter.
34 Kamar gedena nyanghareupna ka buruan
luar. Tembokan sapanjang gangna dihias
ku ukiran anu direkakeun tangkal-tangkal
korma. Tangga gapurana dalapan umpak.
35 Geus kitu kaula dibawa ka gapura beulah
kaler. Lawangna ku anjeunna diukur, sarua
jeung lawang gapura sejenna.
36 Kawas di bagian sejen bae, di dieu ge
aya kamar-kamar jaga, tembok di jero
kamar-kamarna dihias ku ukiran, aya kamar
gede, sarta kamar-kamarna dijandelaan.
Panjang gangna dua puluh lima meter,
rubakna dua belas satengah meter.
37 Kamar gedena nyanghareupna ka buruan
luar. Tembok sapanjang gangna dihias ku
ukiran anu direkakeun tangkal-tangkal
korma. Tangga gapurana dalapan umpak.
38 Buruan teh aya sosompangna, anu
nyambung kana lawang kaler, brasna ka
hiji rohangan gede anu nyanghareup ka
buruan. Di dinya aya anu keur ngarumbah

sato-sato beunang meuncitan, pikeun kurban
beuleuman.
39 Di eta kamar aya opat meja, dua di sisi
kenca, dua di sisi katuhu, paranti meuncit
sato-sato pikeun kurban beuleuman, pikeun
kurban panebus dosa, jeung pikeun kurban
panebus kasalahan.
40 Di luareun rohangan aya opat meja deui
anu kawas eta, dua di kencaeun lawang, dua
deui di katuhueunana.
41 Jadi aya dalapan meja paranti meuncit
sato kurban, opat di jero, opat di luar deukeut
ka buruan.
42 Opat meja anu di luar, eta paranti
nyadiakeun kurban beuleuman, dijieunna
tina batu beulahan, jangkungna satengah
meter, daun mejana pasagi, panjangna tujuh
puluh lima senti, rubakna oge sakitu. Parabot
paranti meuncit diteundeunna dina eta meja
anu opat.
43 Dina biwir mejana sakurilingna aya
cacantol-cacantol anu rubakna masing-
masing tujuh puluh lima milimeter. Daging
pikeun kurban digundukkeunana dina
meja-meja anu eta.
44 Ti dinya kaula dibawa ka buruan jero.
Di dinya, di buruan jero, aya dua rohangan
anu muka, hiji gigireun lawang beulah kaler
nyanghareup ka kidul, hiji deui gigireun
lawang beulah kidul nyanghareup ka kaler.

45 Jalma anu mawa kaula tea nyaurkeun, yen
rohangan anu nyanghareup ka kidul paranti
para imam anu papancenna ngabakti di Bait
Allah,
46 rohangan anu nyanghareup ka kaler
paranti para imam anu ngalalayanan altar.
Imam-imamna kabeh turunan Sadok. Ngan
maranehna bae jalma-jalma ti kaom Lewi anu
meunang ngadeuheus pikeun ngabakti ka
PANGERAN teh.
47 Jelema teh tuluy ngukur buruan jero anu
bangunna pasagi, unggal sisina lima puluh
meter. Ari Bait Allah ayana di beulah kulon,
sarta di hareupeunana aya altar.
48 Kaula ku anjeunna dibawa ka lawang anu
brasna ka rohangan Bait Allah. Lawangna ku
anjeunna diukur, legana tujuh meter, rubakna
ka jerona dua satengah meter, tembokna
kenca-katuhuna kandelna masing-masing
satengah meter.
49 Lawang ka rohangan teh make tangga
umpak, ari rohanganana rubak hareupna
sapuluh meter, rubak ka beulah jerona genep
meter. Kenca-katuhueun lawangna make
pilar.

41 1 Sanggeus kitu kaula dibawa asup
ka kamar pangtengahna, nya eta
Kamar Suci. Gang anu brasna ka eta kamar
ku anjeunna diukur, panjang ka jerona tilu
meter,

2 rubakna lima meter, tembok kenca-
katuhuna kandelna masing-masing dua
satengah meter. Ti dinya kamarna diukur,
panjangna dua puluh meter, rubakna sapuluh
meter.
3 Ti dinya anjeunna nyampeurkeun kamar
anu pangjerona, gang anu brasna ka dinya
diukur, panjangna ka jerona sameter, rubakna
tilu meter, tembok kenca-katuhuna kandelna
tilu satengah meter.
4 Ti dinya anjeunna ngukur kamarna, legana
sapuluh meter pasagi. Ieu kamar ayana
beulah ditueun kamar pangtengahna. Geus
kitu anjeunna sasauran ka kaula, "Ieu teh
Kamar Pangsucina."
5 Geus kitu anjeunna ngukur tembok gedong
ti jero, kandelna tilu meter. Dina tembok
sakurilingna aya kamar-kamar laleutik,
rubakna dua meter dua meter.
6 Aya tilu umpak, saumpakna tilu puluh
kamar. Unggal umpak anu beh luhur, kamar-
kamarna rada ngelok ti bagian anu dina
umpakan handapeunana, jadi kamar-kamar
teh najan henteu diangker oge cicingna
weweg. Ari biwir tembok beulah luarna beuki
ka luhur beuki ipis,
7 tapi ti luar mah ti handap nepi ka luhur
katembongna sarua kandelna. Aya tanggana
dua dina tembok luarna, lega, paranti
unggah kana umpak panengah jeung umpak
pangluhurna.

8 (41:8-11) Tembok kamar-kamar teh
beulah luarna kandelna dua satengah meter.
Pikeun asup ka kamar-kamar sisi kaler aya
pantona hiji, kitu keneh pikeun asup ka
kamar-kamar beulah kidulna. Sakuriling
gedong make emper rubakna dua satengah
meter, luhurna tina taneuh tilu meter, sarua
luhurna jeung dasar kamar-kamar anu dina
tembok gedong. Ti emper nepi kana adegan
gedong sakurilingna, ngoblogna sapuluh
meter.
9 (41:8)
10 (41:8)
11 (41:8)
12 Di tungtung kulon bagian anu ngoblog
tea aya adegan, panjangna opat puluh lima
meter, rubakna tilu puluh lima meter, kandel
tembokna sakurilingna dua satengah meter.
13 Ti dinya anjeunna ngukur gedong,
panjangna lima puluh meter. Ti pongpok
tukang nepi ka adegan kuloneunana,
ngoblogna lima puluh meter.
14 Bagian anu ngoblog di beulah hareup oge
lima puluh meter.
15 Geus kitu ngukur adegan anu di kulon tea
jeung bagian anu ngoblogna kenca-katuhu,
lima puluh meter. Kamar hareup, Kamar Suci,
jeung Kamar Pangsucina,
16 kabeh dilapis ku papan, mimiti ti semet
lante nepi ka luhureun jandela-jandela, jadi
jandela-jandelana kaalingan.

17 Sakuriling tembok kamar, ti handap nepi
ka luhur semet tarang-tarang panto, pinuh ku
ukir-ukiran.
18 Anu direkakeun tangkal korma jeung
sato-sato anu jangjangan, diselang-selang.
Ukiran sato-sato anu jangjangan tea
beungeutna dua-dua.
19 Nu hiji beungeut jelema, malikna kana
ukiran tangkal korma nu beulah dieu, anu hiji
deui beungeut singa, malikna kana ukiran
tangkal korma nu sabeulah deui. Kitu kabeh
diukirna sakuriling tembok kamar teh,
20 tina lante nepi ka semet tarang-tarang
panto.
21 Ari tihang-tihang panto Kamar Suci tea
bangunna pasagi. Hareupeun lawang Kamar
Pangsucina aya anu siga
22 altar kai, jangkungna hiji satengah meter,
rubakna sameter. Tihang-tihang juruna,
dasarna jeung pinggir-pinggirna kabeh tina
kayu. Jelema tea ngalahir ka kaula, "Ieu teh
meja anu ayana di payuneun PANGERAN."
23 Di tungtung jalan anu brasna ka Kamar
Suci, kitu keneh anu brasna ka Kamar
Pangsucina, masing-masing make panto.
24 Pantona dua daun, dibukana ti tengah.
25 Panto Kamar Suci dihias ku ukiran tangkal
korma jeung sato anu jangjangan, kawas
dina tembokanana. Di hareupeun pantona
aya golodog kai.

26 Gigireun pantona kenca-katuhu aya
jandelaan, sarta tembokanana dihias ku
ukiran tangkal korma.

42 1 Geus kitu kaula dibawa ka buruan
luar, tuluy dibawa asup ka hiji adegan
kalereun gedong Bait Allah, teu jauh tina
adegan anu aya di tungtung kulon.
2 Eta adegan panjangna lima puluh meter,
rubakna dua puluh lima meter.
3 Anu sabeulah nyanghareup ka Bait Allah,
kaselang ku nu ngoblog rubakna sapuluh
meter. Anu sabeulah deui nyanghareup ka
emper buruan luar. Adeganana tilu umpak.
Umpak-umpak anu beh luhur leuwih ngelok ti
batan anu aya di handapeunana.
4 Di sapanjang sisi kalerna make lolongkrang
rubakna lima meter, panjangna lima puluh
meter, di gigirna make lawang.
5 Kamar-kamar dina umpak pangluhurna
leuwih heureut ti batan kamar-kamar
anu dina umpak panengah jeung umpak
panghandapna, lantaran ngelok.
6 Kamar-kamarna tilu umpakanana ayana
dina petakan-petakan, jeung henteu
make tihang-tihang saperti anu aya dina
adegan-adegan di buruan.
7 (42:7-8) Tembok luar umpak
panghandapna, anu dua puluh lima
meter atawa satengah tina panjangna,
dipadetkeun. Anu satengahna deui, dua puluh
lima meter, dipake kamar-kamar. Ari umpak

anu pangluhurna, sapanjangna kabeh dipake
kamar-kamar.
8 (42:7)
9 (42:9-10) Handapeun dua kamar tungtung
wetan, dina puhu tembokanana aya lawang
ka buruan. Kiduleun Bait Allah aya deui
adegan, bangunna sarua jeung anu di kaler,
teu jauh ti adegan anu di kuloneun Bait Allah.
10 (42:9)
11 Di hareupeun kamar-kamarna aya jalan
saperti anu di tungtung kaler. Ukuranana,
papaesna kitu deui lawang-lawangna, sarua
jeung anu di kaler.
12 Handapeun kamar-kamar tungtung kidul,
dina puhu tembokan sisi wetan, aya panto.
13 Jelema tea sasauran ka kaula, "Ieu
adegan duanana suci, paranti imam-imam
anu baku marek ka PANGERAN ngadalahar
kurban pangsucina. Luyu jeung kasucianana,
eta kamar-kamar ku para imam dipake
nyimpen kurban-kurban suci, nya eta kurban
kadaharan, kurban panebus dosa, jeung
kurban panebus kasalahan.
14 Imam-imam anu tas ti jero Bait Allah,
lamun arek kaluar ka buruan, kudu salin
heula, pakean sucina paranti ngadeuheus ka
PANGERAN kudu disimpen di kamar-kamar
ieu, kakara meunang kaluar nepungan jalma
rea."
15 Sabada anjeunna ngukur Bait Allah ti
jero, kaula dibawa ka luar, jalanna ka lawang

wetan. Prak anjeunna ngukur kuriling Bait
Allah.
16 Sisi wetan diukur ku tumbakan, aya dua
ratus lima puluh meter.
17 (42:17-19) Geus kitu ngukur sisi kaler,
sisi kidul, jeung sisi kulon, ukuranana sarua
masing-masing dua ratus lima puluh meter,
18 (42:17)
19 (42:17)
20 jadi mangrupa petak pasagi, dikuriling
ku pager tembok panjangna tiap sisi dua
ratus lima puluh meter. Eta pager tembok teh
pager pamisah, anu misahkeun anu suci ti nu
henteu suci.

43

1 Ti dinya kaula ku anjeunna dibawa ka
gapura anu nyanghareup ka wetan.
2 Bray ti beulah wetan aya cahaya
nyampeurkeun, cahaya kamulyaan Allah
Israil. Gentra Mantenna kadenge sada
gumuruh laut, sarta bumi mani hibar
kacaangan.
3 Ieu titingalan sarua kawas anu bareto
katingal waktu Allah ngagempur Yerusalem,
jeung anu katingal di Walungan Kebar tea.
Bruk kaula nyuuh kana taneuh.
4 Eta cahaya terus asup ka jero Bait Allah,
asupna ti lawang gapura wetan.
5 Kaula ku Roh PANGERAN diangkat,
dicandak ka buruan jero. Katingal Bait Allah
teh hibar ku cahaya kamulyaan PANGERAN.

6 Ari jelema tea nangtung gigireun kaula.
Tuluy aya gentra PANGERAN ngandika ka
kaula ti jero Bait Allah:
7 "Eh manusa, ieu teh tahta Kami. Di dieu
Kami pilinggiheun di urang Israil, seja ngereh
ka maranehna salalanggengna. Urang Israil,
boh jalma rea boh raja-rajana, teu meunang
nganajiskeun deui jenengan Kami anu suci,
ngabarakti ka brahala, atawa ieu tempat
dijieun makam raja-rajana.
8 Bareto karaton raja-raja teh nampeu
pisan ka dieu, golodog jeung tihang-tihang
pantona pahareup-hareup pisan jeung
golodog jeung tihang-tihang panto Bait
Kami, ngan kahalangan ku tembok salapis.
Kalakuan maranehna anu doraka teh
nganajiskeun jenengan Kami anu suci. Nu
matak maranehna ku Kami dibasmi, sabab
Kami geus teu kawawa ku bendu.
9 Nu matak ayeuna mah maranehna teu
meunang ngabarakti deui ka allah-allah sejen,
sarta mayit raja-rajana kudu dipindahkeun ti
dieu. Lamun kitu, kakara Kami kersa linggih
di maranehna salalanggengna."
10 PANGERAN ngandika deui, "Eh manusa,
caritakeun ku maneh kaayaan ieu Bait
Kami ka urang Israil, pasang petana sina
dilalenyepan, sina areraeun ku kalakuanana
anu sakitu dorakana.
11 Upama maranehna geus areraeun ku
kalakuanana anu garoreng, ku maneh

terangkeun pasang peta ieu Bait: modelna,
lawang-lawang asupna, lawang-lawang
kaluarna, bangunna, undak usuk babagian-
babagianana, kitu deui hal papagon jeung
aturan-aturanana. Catetkeun ku maneh
kabeh, sangkan maranehna nyarahoeun
sagala unak-anikna, jeung supaya sakabeh
aturanana diarestokeun.
12 Sipat ieu Bait Kami kieu: Sakuliah
wewengkon anu aya di puncak gunung,
sakurilingna suci, karamat."
13 Ieu ukuran-ukuran altar, sarta parabot
ngukurna sarua jeung nu dipake ngukur Bait
Allah. Sakurilingeun dasar altar aya kamalir,
jerona satengah meter, rubakna saparapat
meter. Paminggir kamalirna diluhurkeun dua
puluh lima senti.
14 Ukuran altarna: Panghandapna, ti
semet dadampar pangluhurna jangkungna
sameter. Bagian tengah nepi ka semet palipid
sakurilingna anu kandelna lima puluh senti,
jangkungna dua meter. Bagian luhur, nepi ka
semet palipid anu kandelna lima puluh senti,
15 jangkungna sarua dua meter, nya eta
puncakna, anu gunana paranti meuleum
kurban-kurban. Tatandukanana di opat
pojokna naronjol ngaluhuran puncak altarna.
16 Bangun puncakna pasagi, unggal sisi
rubakna genep meter.
17 Bagian tengah oge pasagi, unggal sisi
rubakna tujuh meter, kandel palipidna dua

puluh lima senti. (Ari rubak kamalirna
lima puluh senti). Pongpok altar sisi wetan
diberean sesengked paranti mancat kana
puncakna.
18 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan
ka kaula, "Eh anak manusa, regepkeun
ieu anu ku Kami rek diandikakeun. Lamun
altar geus anggeus dijieun, ku maneh kudu
ditahbiskeun, dipake meuleum kurban jeung
dikepretan ku getih kurban.
19 Ari anu meunang marek ngalalayanan
Kami, ngan imam-imam asal kaom Lewi
turunan Sadok. Kitu pamundut Kami,
PANGERAN Nu Maha Agung. Maranehna bere
sapi jalu hiji, sina dijieun kurban panebus
dosa.
20 Getihna sawareh ku maneh kudu
diulaskeun kana opat tatandukan dina juru
altar, kana juru badan altar bagian tengah,
jeung kana palipidna sakurilingna.
21 Maneh kudu nyokot sapi jalu anu rek
dikurbankeun pikeun mupus dosa, beuleum
di tempat parantina di luareun lingkungan
Bait Kami.
22 Poe isukna maneh kudu meuncit embe jalu
hiji, anu taya cacadna, jieun kurban panebus
dosa. Getihna sawareh pake nyucikeun altar
saperti ku getih sapi tea.
23 Sabada eta maneh kudu meuncit hiji sapi
jalu ngora, jeung hiji domba jalu ngora,
duanana ulah aya cacadna,

24 terus bawa ka Kami. Memeh dikurbankeun
ka Kami, kudu dipurulukan uyah heula ku
imam.
25 Mayeng tujuh poe, unggal poe maneh
kudu ngurbankeun hiji sapi, hiji embe, jeung
hiji domba, pikeun nebus dosa. Satona ulah
cacad naon-naon.
26 Jadi eta altar teh ditahbiskeun ku
imam-imam di jero tujuh poe, supaya bisa
digunakeun saterusna.
27 Sanggeus tutup tujuh poe, imam-imam
kudu ngamimitian ngurban dina eta altar,
kurban beuleuman jeung kurban panarima,
mangurbankeun jalma rea. Sanggeus kitu
tan wande maraneh dimanah ku Kami. Kitu
timbalan Kami, PANGERAN Nu Maha Agung."

44

1 Geus kitu kaula ku jelema tea dibawa
ka lawang luar, ka gapura gedong sisi
wetan. Eta gapura nutup.
2 PANGERAN nimbalan ka kaula, "Ieu gapura
kudu nutup sapapanjangna, teu meunang
dibuka. Pacuan digunakeun ku manusa,
sabab ieu gapura geus dipake liliwatan ku
Kami, PANGERAN, Allahna Israil. Nu matak
sapapanjangna kudu nutup.
3 Parandene, ari raja mah meunang datang
ka payuneun Kami baris dahar jamuan suci,
asupna kudu ti lawang anu aya di tungtung
rohangan gede, kaluarna oge kudu ti dinya."
4 Ti dinya kaula ku eta jelema dibawa ka
hareupeun Bait Allah, jalanna ti gapura

beulah kaler. Ari breh, Bait Allah teh mani
hibar ku cahaya kamulyaan PANGERAN. Bruk
kaula nyuuh kana taneuh.
5 PANGERAN ngandika ka kaula, "Eh anak
manusa, tengetkeun saniskara anu bakal
katenjo jeung kadenge ku maneh. Kami rek
nerangkeun aturan jeung katangtuan ieu Bait
Kami. Catet sajeroning ati, jalma kumaha anu
meunang kaluar asup ka ieu Bait, sarta nu
kumaha nu henteu meunang.
6 Bejakeun ka urang Israil anu marantangul,
yen Kami, PANGERAN Nu Maha Agung moal
ngantep kalakuan maranehna anu sakitu
pikagirukeunana.
7 Maranehna geus ngotoran Bait Kami,
ngidinan jalma-jalma bangsa asing anu teu
disunat, anu ngestona lain ka Kami, sina
arasup ka jero ieu Bait waktu Kami keur
dihaturanan gajih jeung getih sato kurban.
Umat Kami geus ngaruksak perjangjian Kami
ku kalakuan-kalakuan anu pikagirukeun.
8 Ti batan ngajaga kasucian Bait Kami,
papancenna anggur diserenkeun ka
jalma-jalma bangsa asing.
9 Kami, PANGERAN Nu Maha Agung,
ngalarang urang asing anu henteu disunat,
anu ngestona lain ka Kami, najan hirupna
geus reureujeungan jeung urang Israil oge
teu meunang aya anu asup ka Bait Kami."
10 PANGERAN nimbalan ka kaula, "Kami rek
ngahukum urang Lewi, anu naringgalkeun

Kami saperti urang Israil sejenna, sarta
ngabarakti ka brahala.
11 Tapi meunang keneh ngaladenan Kami
di ieu Bait, nya eta ngajaga lawang-lawang
jeung babantu di jero Bait. Meunang keneh
meuncit sato-sato kurban pangbakti ti
jalma rea pikeun kurban beuleuman jeung
kurban peuncitan, pon kitu meunang keneh
ngalaladenan jalma rea.
12 Ngan ku sabab geus ngaluluguan urang
Israil nyarembah ka brahala, ngagugulukeun
jalma rea migawe dosa, Kami, PANGERAN Nu
Maha Agung, sumpah baris ngahukum.
13 Maranehna teu meunang marek ka Kami,
teu meunang ngimaman, teu meunang
deukeut ka barang-barang Kami anu suci,
teu meunang asup ka Kamar Pangsucina.
Kitu hukumanana tina kalakuanana anu
pikagirukeun.
14 Pagawean-pagawean di ieu Bait anu ku
Kami diajangkeun keur maranehanana ngan
bangsa pagawean kasar wungkul."
15 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan,
"Imam-imam ti kaom Lewi turunan Sadok,
eta mah saratia kumawulana ka Kami di Bait
Kami, teu naringgalkeun Kami saperti urang
Israil sejenna. Nu matak ngan maranehna
anu meunang ngawulaan Kami, meunang
ngadeuheus ngahaturkeun gajih jeung getih
kurban ka Kami.

16 Ngan maranehna anu meunang asup ka
jero Bait Kami, laladen dina altar Kami, jeung
mingpin upacara ngabakti.
17 Satiap rek arasup ka lawang buruan ieu
Bait beulah jero, maranehna kudu marake
pakean lawon bodas. Ngajalankeun papancen
di buruan jero atawa di jero Bait Allah teu
meunang make pakean tina wol,
18 supaya teu kesangan. Dastar jeung calana
oge kudu lawon linen, jeung teu meunang
make sabuk.
19 Sanggeusna, memeh nepungan jalma rea
di buruan luar, eta papakean paragi digawe
di jero Bait teh kudu dibuka heula, kudu
disimpen di Kamar Suci, tuluy disalin ku
pakean sejen, supaya kasucian pakean suci
tea teu nepi ka ngabahlakeun ka jalma rea.
20 Imam teu meunang ngagundulan sirah,
tapi teu meunang miara buuk panjang. Buuk
kudu digunting sing meujeuhna.
21 Mun rek asup ka buruan jero teu meunang
nginum anggur.
22 Imam teu meunang kawin ka awewe
popotongan batur, kawin teh kudu ka parawan
bangsa Israil, atawa lamun ka randa kudu
randa imam.
23 Imam kudu ngawuruk ka umat Kami,
ngajarkeun bedana nu suci jeung nu nista, nu
haram jeung nu halal.
24 Kudu ngabeberes jeung mutus perkara,
sarta mutusna kudu nurutkeun hukum Kami.

Maranehna kudu ngestokeun pesta-pesta
kaagamaan nurutkeun aturan jeung papagon
Kami, jeung kudu nyucikeun poe Sabat.
25 Imam teu meunang nyabak mayit supaya
teu jadi najis, kajaba lamun mayit kolotna,
mayit anakna, mayit dulurna anu lalaki,
atawa mayit dulurna anu awewe anu tacan
kawin.
26 Lamun tas kitu, ti sanggeus dirina beresih
deui kudu nunggu heula tujuh poe,
27 tuluy kudu ka buruan jero Bait, kudu
nyanggakeun kurban pikeun nyucikeun
dirina, sangkan meunang ngajalankeun deui
kawajibanana di Bait Kami. Kitu timbalan
Kami, PANGERAN Nu Maha Agung.
28 Kaboga imam tina sagala rupa kurnia
ti Kami ka urang Israil turun-tumurun, nya
eta kaimamanana. Imam teu meunang boga
tanah, sabab kaboga maranehna mah Kami
pribadi.
29 Dahareun maranehna nya eta kurban
kadaharan, kurban panebus dosa, kurban
panebus kasalahan jeung salian ti eta anu ku
urang Israil dibaktikeun ka Kami.
30 Hasil panen anu dipetik pangheulana
jeung anu pangalusna, kitu deui sagala rupa
anu dihaturkeun ka Kami, pikeun imam.
Lamun jalma-jalma nyieun roti, roti anu
asakna ti heula pikeun imam, sangkan rumah
tangga jalma-jalma teh kacicingan ku berkah
Kami.

[31] Imam teu meunang dahar daging manuk
atawa sato anu paeh bangkar atawa paeh ku
sato deui."

45 [1] Dina waktu tanah geus dibagikeun
ka unggal kaom, kudu aya bagian anu
dibaktikeun ka PANGERAN, panjangna dua
welas satengah kilometer, rubakna sapuluh
kilometer, anu baris jadi suci sakuliahna.
[2] Di dinya kudu nyieun petak pasagi pikeun
Bait Allah, panjang dua ratus lima puluh
meter, rubakna dua ratus lima puluh meter,
sarta sakurilingna kudu make rarambu
rubakna dua puluh lima meter.
[3] Satengahna, panjang dua welas satengah
kilometer, rubak lima kilometer, pikeun
wewengkon Bait Allah, bagian pangsucina ti
sakabeh,
[4] jadi tanah suci pikeun para imam anu
diabdikeun ka PANGERAN di Bait Allah. Bagian
anu eta pikeun imah para imam jeung jadi
tanah Bait Allah.
[5] Anu satengahna deui pikeun pakampungan
jalma-jalma urang Lewi anu digarawe di Bait
Allah.
[6] Parerendeng jeung wewengkon suci, kudu
aya bagian sejen anu panjangna dua welas
satengah kilometer rubakna dua satengah
kilometer, pikeun kota pamukiman urang
Israil lianna.
[7] Jeung kudu aya tanah pikeun pangereh nu
keur marentah. Watesna ti sisi wewengkon

suci beulah kulon terus ngulon nepi ka basisir
Laut Tengah, ti beulah wetan terus ngetan
nepi ka semet tapel wates nagri beulah
wetan. Jadi panjangna sarua jeung panjang
bagian-bagian anu dilotrekeun ka kaom-kaom
Israil.
8 Sakitu legana tanah bagian pangereh nu
keur marentah di tanah Israil, supaya eta
pangereh ulah nepi ka meres deui ka rahayat,
supaya ulah ngaganggu tanah anu geus
dibikeun ka kaom-kaom Israil.
9 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan,
"Geus lila teuing maraneh migawe dosa,
eh para pangereh Israil! Geura eureun tina
telenges jeung ngagencet. Lampahkeun
nu bener jeung adil. Ulah ngusiran deui
umat Kami ti tanah milikna. Gumatikeun
ieu pangandika Kami, PANGERAN Nu Maha
Agung.
10 Unggal jalma, lamun nimbang jeung naker
kudu jujur. Timbangan jeung takeran anu
mulus nya eta:
11 (45:11-12) Epa takeran bahan kering
sarua jeung bat takeran bahan encer.
Patokanana nya eta homer. Jadi takeran-
takeranana kudu kieu: 1 homer = 10 epa =
10 bat. 20 gera = 1 sekel. 60 sekel = 1 mina.
12 (45:11)
13 (45:13-15) Ari patokan pikeun
ngahaturkeun pangbakti kieu: Gandum:
1/60 tina hasil panen. Tarigu: 1/60 tina

hasil panen. Minyak jetun: 1/100 tina hasil
tangkal. (Nakerna kudu make bat; 10 bat
= 1 homer = 1 kor.) Domba: hiji tina dua
ratus. Jalma-jalma kudu nyanggakeun
kurban kadaharan, sato pikeun kurban
beuleuman jeung pikeun kurban panarima,
supaya dosa-dosana meunang hampura. Kitu
parentah Kami, PANGERAN Nu Maha Agung.
14 (45:13)
15 (45:13)
16 Sakabeh pangeusi tanah kudu
nyanggakeun pangbakti kitu ka anu jadi
pangereh di Israil.
17 Sabab saban Pesta Bulan Anyar, saban
poe Sabat jeung pesta-pesta salian ti eta,
pangereh kudu nyadiakeun pikurbaneun:
kurban beuleuman, kurban kadaharan, jeung
kurban inuman, pikeun sakumna bangsa
Israil. Pangereh kudu nyadiakeun kurban
panebus dosa, kurban kadaharan, kurban
beuleuman, jeung kurban panarima, pikeun
nebus dosa bangsa Israil sakumna."
18 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan,
"Dina tanggal hiji bulan kahiji, maneh kudu
ngurbankeun hiji sapi jalu anu taya cacadna,
pikeun nyucikeun Bait Kami.
19 Getih eta sato kurban panebus dosa
sawareh ku imam kudu diulaskeun kana
tihang-tihang panto Bait, kana opat juru altar,
jeung kana tihang-tihang gapura paranti ka
buruan jero.

[20] Dina tanggal tujuhna oge kudu kitu,
pikeun jalma-jalma anu nyieun kasalahan
teu kahaja atawa ku tina kabodoanana. Ku
jalan kitu maneh teh ngagumatikeun kana
kasucian Bait Kami.
[21] Dina tanggal opat welasna kudu
ngamimitian nekanan Paska. Tujuh poe lilana
jalma-jalma kudu dalahar roti teu diragian.
[22] Dina poean mimiti pesta, pangereh kudu
ngurbankeun hiji sapi jalu pikeun nebus
dosana jeung dosa rahayat sakumna.
[23] Di jero tujuh poe, unggal poe pangereh
kudu ngurban ka PANGERAN, ngurbankeun
tujuh sapi jalu jeung tujuh domba jalu, kabeh
ulah aya cacadna, dijieun kurban beuleuman.
Jaba ti eta, unggal poe kudu ngurbankeun hiji
embe jalu, jieun kurban panebus dosa.
[24] Saban sapi hiji, kitu deui saban domba
hiji, dikurbankeunana kudu jeung gandum
tujuh belas satengah liter, jeung minyak jetun
tilu liter.
[25] Ari dina Pesta Saung Daun, anu dimimitian
dina tanggal lima welas bulan katujuh,
saban poe noron tujuh poe, pangereh kudu
ngayakeun kurban-kurban anu saperti kitu
keneh, nya eta kurban panebus dosa, kurban
beuleuman, pon kitu deui kurban gandum
jeung minyak jetun."
46 [1] PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan,
"Gapura wetan paranti ka buruan jero,
salila genep poe digawe kudu ngonci, ari

saban poe Sabat jeung saban Pesta Bulan
Anyar kudu dibuka.
2 Sabab pangereh kudu asup ka rohangan
gede ti buruan luar make eta lawang,
tuluy kudu nangtung palebah tihang eta
gapura, sabot kurban panarima jeung kurban
beuleuman dijalankeun ku imam. Pangereh
kudu ngabakti di dinya, tuluy kudu kaluar
deui. Eta gapura nepi ka burit teu meunang
meundeut.
3 Unggal poe Sabat, kitu deui unggal
Pesta Bulan Anyar, jalma rea kudu sarujud
hareupeun eta gapura, ngabarakti.
4 Unggal poe Sabat, pangereh ka PANGERAN
kudu nyanggakeun genep anak domba jeung
hiji domba jalu anu taya cacadna, pikeun
kurban beuleuman.
5 Unggal ngurbankeun hiji domba kudu
ditambah ku kurban gandum tujuh belas
satengah liter. Ari kurban anak domba mah
tambahna meunang ku naon bae. Unggal
kurban kadaharan kudu ditambah ku minyak
jetun tilu liter.
6 Dina poe Pesta Bulan Anyar, raja kudu
ngurbankeun sapi jalu hiji, anak domba
genep, kabeh ulah aya cacadna.
7 Boh kurban sapi boh kurban domba,
masing-masing sahijina kudu ditambah ku
gandum tujuh belas satengah liter. Ari kurban
anak domba, sahijina meunang ditambah ku
naon bae niatna pangereh. Unggal kurban

kadaharan kudu ditambah ku minyak jetun
tilu liter.
8 Pangereh kaluarna ti rohangan gede kudu
ka lawang gapura urut asupna.
9 Dina poe pesta naon bae, sanggeus
jalma-jalma rengse ngabarakti ka PANGERAN,
anu arasup ti lawang kaler kalaluarna kudu
ka lawang kidul; anu arasupna ti lawang
kidul kalaluarna kudu ka lawang kaler. Teu
meunang aya nu kaluar ti lawang urutna
asup, kudu make lawang anu peuntaseunana.
10 Pangereh asupna kudu bareng jeung
jalma rea, kitu deui kaluarna.
11 Dina poe-poe peringetan jeung poe-poe
pesta, tiap kurban sapi atawa domba,
masing-masing sahijina kudu ditambah
ku kurban kadaharan, tipung tujuh belas
satengah liter. Ari pikeun tiap anak domba
tambahna naon ge meunang. Unggal kurban
kadaharan kudu ditambahan ku minyak jetun
tilu liter.
12 Upama pangereh boga niat ngurban suka
rela ka PANGERAN, boh kurban beuleuman,
boh kurban panarima, kudu dipangmukakeun
panto gapura wetan paranti ka buruan jero.
Kurbanna kudu dipetakeun sakumaha kurban
dina poe Sabat. Lamun pangereh geus kaluar,
panto gapurana kudu ditutup deui."
13 PANGERAN nimbalan, "Unggal isuk ka
PANGERAN kudu ngurbankeun anak domba
hiji anu umur sataun anu taya cacadna,

dijieun kurban beuleuman. Ieu kudu unggal
poe.
14 Jaba ti eta unggal isuk kudu ngurbankeun
tipung dua kilo jeung minyak jetun saliter
pikeun ngadonanana. Kamistian nyanggakeun
kurban kitu ka PANGERAN wajib salawasna,
15 nya eta saban isuk ka PANGERAN kudu
ngurbankeun anak domba, tipung, jeung
minyak jetun. Kudu kitu salawasna."
16 PANGERAN Nu Maha Agung nimbalan,
"Upama pangereh ngawariskeun sabagian
tanahna ka salah sahiji anakna anu lalaki, eta
tanah jadi pusaka anakna, jadi tanah milik
kulawargana.
17 Tapi upama merena tanah teh ka salah
sahiji ponggawana, tanahna bakal pulang
deui dina Taun Pamulihan, jadi deui milikna,
manehna jeung anak-anakna anu hak
ngamilik salalawasna.
18 Pangereh teu meunang nyokot tanah milik
rahayat. Mun rek ngawariskeun tanah ka
anak-anakna, kudu tanah milikna sorangan,
ulah ngarampas tanah milik umat Kami."
19 Sanggeus kitu kaula ku jelema tea dibawa
ka lawang kamar-kamar anu nyanghareup ka
kaler, deukeut lawang buruan jero sisi kidul,
nya eta kamar-kamar suci paranti para imam.
Anjeunna nuduhkeun hiji tempat kuloneun
eta kamar-kamar,
20 sarta sasauran kieu, "Eta tempat paranti
imam-imam ngulub daging kurban panebus

dosa jeung kurban panebus kasalahan, jeung
paranti manggang kurban kadaharan, sabab
bahan suci teu meunang aya anu kabawa ka
buruan luar, bisi ngabahlakeun ka jalma rea."
21 (46:21-22) Ti dinya kaula dibawa bijil ka
buruan luar. Anjeunna nuduhkeun opat pojok
buruan. Sihoreng di unggal pojokna teh aya
deui buruan, masing-masing panjangna dua
puluh meter rubakna lima belas meter.
22 (46:21)
23 Unggal buruan dikuriling ku tembok batu
anu sakurilingna aya hawuan.
24 Anjeunna sasauran, "Eta teh dapur,
paranti badega-badega Bait Allah ngarulub
daging kurban ti jalma rea."
47 1 Kaula dibawa deui ka panto Bait Allah.
Geuning ti handapeun bangbarung
teh aya cai ngocor ngetan, ka lebah
nyanghareupna Bait Allah. Caina turun, bijilna
ti handapeun Bait Allah sisi kidul, ngaliwatan
altar sisi kidul.
2 Ti dinya kaula dibawa kaluar ti petakan
gedong, liwat gapura kaler terus nguriling
nepi ka lawang anu nyanghareup ka wetan. Di
lebah gapurana cai nu tadi teh jadi walungan
leutik.
3 Ku anjeunna diukur ku tumbakanana, lima
ratus meter ka hilir ka beulah wetan, seug
kaula dipiwarang ngaraas ka dinya. Caina
ngan semet mumuncangan.

4 Anjeunna ngukur deui lima ratus meter
ka hilir, caina semet tuur. Seug ngukur deui
lima ratus meter ka hilireunana, caina semet
cangkeng.
5 Ngukur deui lima ratus meter ka hilir, caina
beuki jero teu bisa diraas, jero teuing, kudu
ngojay.
6 Anjeunna ngalahir, "Eh anak manusa, ieu
kabeh ingetkeun." Geus kitu kaula diajak ka
sisi deui.
7 Sanggeus aya di sisi, katenjo yen
sapanjang sisina teh kenca katuhu pinuh ku
tatangkalan.
8 Saurna deui, "Ieu walungan ngocorna
nerus ieu wewengkon ka wetan terus ka
Lebak Yordan, ngamuarana ka Laut Paeh, tur
bakal ngarobah cai Laut Paeh anu asin jadi
tawar.
9 Ka mana bae ngocorna ieu walungan tan
wande loba sasatoan rupa-rupa kitu deui
lauk, sarta bakal ngalantarankeun cai Laut
Paeh jadi tawar, sarta ka mana bae ngocorna
bakal mawa hirup-hurip.
10 Ti Sumber cai di En Gedi nepi ka Sumber
cai di En Eglaim, sapapanjang ieu walungan
bakal loba tukang ngala lauk, sarta maroe
heurapna di sisina. Sagala rupa lauk aya di
dinya saperti di Laut Tengah.
11 Tapi rawa-rawa jeung ranca-ranca
sapanjang basisir mah caina tetep asin moal
robah.

12 Sapanjang sisi ieu walungan kenca-katuhu
bakal pinuh ku rupa-rupa tangkal bubuahan
anu ngareunah, daunna moal aya alumna,
buahanana moal aya eureunna. Unggal bulan
baruahan anyar, kawantu nyeuseup cai anu
asalna ngocor ti Bait Allah. Buahna ngeunah
didahar, daunna bisa dipake nyageurkeun anu
garering."
13 (47:13-14) PANGERAN Nu Maha Agung
nimbalan, "Kami baheula geus ikrar kalawan
sumpah ka karuhun maneh rek mikeun ieu
tanah. Ku sabab kitu ayeuna bakal dipimilik
ku anak incuna. Heug bagikeun sadulur-dulur
ka dua welas kaom masing sarua. Ngan kaom
Yusup kudu meunang dua bagian. Wawatesan
ieu tanah nya eta:
14 (47:13)
15 Di beulah kaler, watesna ti semet Laut
Tengah terus ngetan ka Hetlon, ka Hamat, ka
Sedad,
16 ka Berota jeung Sibraim (anu ayana
antara wewengkon kota Damsik jeung kota
Hamat), nepi ka Tikon (wates kota Hauran).
17 Jadi wates beulah kaler ti semet Laut
Tengah nepi ka Hasar Enan. Kalereun eta nya
eta wates wewengkon Damsik jeung Hamat.
18 Wates beulah wetan, mimiti ti hiji tempat
antara wewengkon Damsik jeung Hauran,
nunjangna ka kidul turut-turut Walungan
Yordan anu jadi wates tanah Israil beulah

kulon jeung tanah Gilad beulah wetan, nepi
ka Tamar di Laut Paeh.
19 Wates beulah kidul, ti semet Tamar
ngidul-ngulon nepi ka Cinyusu Meriba di
Kades. Ti dinya ngaler-ngulon turut-turut
wates tanah Mesir nepi ka Laut Tengah.
20 Ti beulah kulon watesna Laut Tengah,
ngujur ka kaler nepi ka hiji tempat kuloneun
jalan ka Hamat.
21 Eta tanah bagikeun ka unggal kaom
22 sina tetep kapimilik. Waktu ngabagina,
urang asing oge, anu caricing di maraneh
nepi ka baroga anak, kudu dibagianan, kudu
dianggap sarua jeung warga Israil asli, barere
elot sina narik tanah bagianana bareng jeung
kaom-kaom Israil.
23 Kabeh urang asing anu caricing di
kaom-kaom Israil, masing-masing kudu
dibagianan tanah. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN Nu Maha Agung."

48

1 (48:1-7) Wewengkon beulah kaler,
ti semet Laut Tengah ka wetankeun
mapay ka Hetlon, ka jalan anu ka Hamat, ka
Hasar Enon, nepi ka wates antara karajaan
Damsik jeung karajaan Hamat, ti semet
wates wetan terus ngulon nepi ka Laut
Tengah, marele ti kaler nepi ka kidul pikeun
kaom-kaom Dan, Aser, Naptali, Menase,
Epraim, Rubin, jeung Yuda, masing-masing
sabagian.
2 (48:1)

3 (48:1)
4 (48:1)
5 (48:1)
6 (48:1)
7 (48:1)
8 Bagian anu ngarendeng jeung wewengkon
eta kudu dijieun bagian anu istimewa. Ti kaler
nepi ka kidul, kitu deui ti wetan nepi ka kulon,
rubakna dua welas satengah kilometer, sarua
jeung rubakna wewengkon-wewengkon anu
dibikeun ka kaom-kaom tea. Eta wewengkon
pikeun gedong Bait Allah.
9 Di puseur ieu wewengkon kudu aya hiji
petak anu ngawungkul, anu kudu dibaktikeun
ka PANGERAN, ukuranana dua belas satengah
kali sapuluh kilometer.
10 Dina eta petakan suci aya bagian pikeun
para imam, manjang ti wetan ka kulon dua
belas satengah kilometer, ti kaler nepi ka
kidul lima kilometer. Ari gedong Bait Allah
ayana kudu di puseur ieu petakan.
11 Eta petakan suci pikeun para imam
turunan Sadok, lantaran maranehanana
mah saratia kumawulana ka Kami, teu
kabawakeun goreng ku urang Israil cara
jalma-jalma kaom Lewi sejenna.
12 Anu matak maranehna mah dibere anu
istimewa, petakanana adek kana petakan
urang Lewi, tur jadi bagian anu pangsucina ti
nu sejen-sejen.

13 Urang Lewi oge dibere bagian anu
ngawungkul, kiduleun petakan para imam,
anu ukuranana sarua jeung eta, ti wetan ka
kulon dua belas satengah kilometer, ti kaler
ka kidul lima kilometer.
14 Petakan anu dibaktikeun ka PANGERAN
teh tanah anu panghade-hadena ti sakuliah
tanah, teu meunang dijual saeutik-eutik acan,
pon kitu teu meunang ditukeurkeun atawa
pindah tangan, sabab eta teh suci kagungan
PANGERAN.
15 Tina eta petakan istimewa aya anu kari,
panjangna dua belas satengah kilometer,
rubakna dua satengah kilometer. Eta mah
kaayaanana jamak bae, henteu suci, pakeeun
umum, meunang dipake jeung dicicingan ku
jalma rea. Ari keur pikotaeun kudu di puseur
petakan suci,
16 bangunna kudu masagi, ukuran unggal
sisina masing-masing dua rebu dua ratus lima
puluh meter,
17 sakurilingna kudu diputeran ku rarambu
anu ngoblog rubakna saratus dua puluh lima
meter.
18 Lamun kotana geus dijieun, aya keneh
lolongkrang anu nyesa lempengan petakan
suci beulah kidul. Ti beulah wetan panjangna
lima kilometer rubakna dua satengah
kilometer. Ti beulah kulon panjangna lima
kilometer rubakna dua satengah kilometer.

Eta pikeun tanah pertanian jalma-jalma anu
caricing di eta kota.
19 Anu caricing di eta kota, saha bae, ti kaom
mana bae, meunang ngolah eta tanah.
20 Jadi legana petakan puseur anu kudu
dibaktikeun teh pasagi, anu ukuran tiap sisina
masing-masing dua belas satengah kilometer,
kaasup petakan anu dipake ku kota tea.
21 (48:21-22) Wewengkon-wewengkon
wetaneun jeung kuloneun petakan anu
diadegan Bait Allah, nya eta tanah imam,
tanah urang Lewi, jeung tanah kota. Sakarina
ti eta tanah, milik pangereh, nu ngujur ka
wetan ngembatna nepi ka wates beulah
wetan, nu ngujur ngulon ngembatna nepi
ka Laut Tengah. Ari ti kaler ka wates ka
wewengkon Yuda, ti kidul ka wates ku
wewengkon Binyamin.
22 (48:21)
23 (48:23-27) Ari kaom-kaom anu tadi tacan
kasebut, masing-masing kudu meunang
sabagian. Tanahna kiduleun wewengkon
suci, ngujur ti wates wetan nepi ka kulon ka
Laut Tengah. Dibagikeunana marele ti kaler
ka kidul ka kaom-kaom Binyamin, Simeon,
Isaskar, Sebulun, jeung Gad.
24 (48:23)
25 (48:23)
26 (48:23)
27 (48:23)

28 Tanah anu dibikeun ka kaom Gad, beulah
kidul watesna ngujur ngidul-ngulon ti semet
Tamar nepi ka Cinyusu Meriba di Kades, ti
dinya ngaler-ngulon turut-turut wates tanah
Mesir nepi ka Laut Tengah.
29 "Kudu kitu tanah teh dibagi-bagikeunana
ka kaom-kaom Israil keur pamilikeunana
masing-masing," timbalan PANGERAN Nu
Maha Agung.
30 (48:30-34) Ari kota Yerusalem lawangna
kudu dua belas. Unggal kutana, anu
panjangna masing-masing dua rebu
dua ratus lima puluh meter, dina opat
pongpokna masing-masing lawangna tilu
sarta dingaranan ku ngaran kaom-kaom.
Lawang-lawang dina kuta pongpok kaler
ngaranna Gapura Rubin, Gapura Yuda,
jeung Gapura Lewi. Lawang-lawang dina
kuta pongpok wetan ngaranna Gapura
Yusup, Gapura Binyamin, jeung Gapura Dan.
Lawang-lawang dina kuta pongpok kidul
ngaranna Gapura Simeon, Gapura Isaskar,
jeung Gapura Sebulun. Lawang-lawang dina
kuta pongpok kulon ngaranna Gapura Gad,
Gapura Aser, jeung Gapura Naptali.
31 (48:30)
32 (48:30)
33 (48:30)
34 (48:30)

35 Panjangna kuta kabeh salapan rebu meter.
Pingaraneun eta kota, ti ayeuna kudu disebut:
"PANGERAN-AYA-DI-DINYA!"

Daniel

1 [1] Dina katilu taunna Yoyakim ngarajaan
nagri Yuda, kota Yerusalem ditempuh
jeung dikepung ku Raja Nebukadnesar ti
Babul.
[2] Pangeran ngidinan eta raja ngelehkeun
Raja Yoyakim jeung ngajabel sabagian
rajabrana Bait Allah. Mulihna nyandak
tawanan, ngabujeng ka kuil dewa-dewana
di Babul. Ari harta rampasan disimpen di
enggon dunyabrana di eta kuil.
[3] Sang Raja nimbalan ka Aspenas, kapala
rumah tangga karaton, sangkan meting
sawatara bangsa Israil anu katawan, nu
ngarora, turunan raja atawa turunan ningrat.
[4] Nu dipilih kudu nu karasep, seukeut uteuk,
cukup didikan, calakan, tur mulus walagri,
sangkan bisa diangkat jadi abdi karaton. Ku
Aspenas kudu diajar maca jeung nulis dina
basa Babul.
[5] Timbalan raja deui, daharna, nginumna,
unggal poe kudu sarua jeung katuangan
urang karaton. Sanggeus tilu taun kudu
dideuheuskeun ka raja.
[6] Di antara nu kapilih aya: Daniel, Hananya,
Misael, jeung Asaria, kabeh asal ti kaom
Yuda.

7 Ku kapala rumah tangga karaton
jenenganana teh dilandi jadi: Beltesasar,
Sadrah, Mesah, jeung Abednego.
8 Tapi Daniel geus nekadkeun moal seja
ngarurujit diri ngarempak cegahan agama
ku kadaharan jeung inuman ti karaton. Nya
mundut tulung ka Aspenas.
9 Kersaning Allah Aspenas wet resep ka
Daniel.
10 Ngan ku sabab sieun ku raja, anjeunna
ngawaler ka Daniel, kieu, "Kumaha atuh,
da raja geus netepkeun kitu, boh dahareun
boh inumeun. Mun engke tingalieun awak
ujang mundur teu nyumponan sarat cara nu
lian-lianna, palangsiang kami dipaehan."
11 Ku sabab eta Daniel nepungan jaga, anu
ku Aspenas dibakukeun ngurus anjeunna
sarerencangan. Saurna:
12 "Cobi heula abdi opatan di lebet sapuluh
dinten, neda bangsa sayuran, ngarot cai
herang.
13 Lajeng bandingkeun hasilna sareng
nonoman-nonoman sanes anu nareda sareng
ngarotna katuangan sareng leueuteun ti
karaton. Mangga engke taksir kumaha
katingalina."
14 Pamundutna disaluyuan, heug dicoba
sapuluh poe.
15 Sabadana, tetela hasilna leuwih
nyugemakeun ti batan nonoman-nonoman

anu dirangsom ti karaton. Leuwih sehat,
leuwih kuat.
16 Ti semet harita, tetep taruangna teh
bangsa sayuran, lain katuangan ti karaton
anu ditangtukeun ku raja.
17 Ieu opat nonoman ku Allah dipaparin
pangaweruh, paham kana kasusastran jeung
palsapah. Kajaba ti kitu Daniel mah ku
Allah dipaparin kaahlian nerangkeun harti
tetenjoan jeung impian.
18 Tutas tilu taun anu ditempokeun ku raja,
para nonoman teh ku Aspenas dideuheuskeun
ka Nebukadnesar.
19 Waktu dicandak sasauran, sang raja
pohara katarikna ku Daniel, Hananya, Misael,
jeung Asaria, leuwih ti ka nu lian. Nya tuluy
diangkat jadi abdi-abdi di karaton raja.
20 Mun ku raja dipariksa tina sual naon
bae atawa tina masalah nu kumaha bae,
kauningana ieu opat nonoman teh sapuluh
kalieun tukang-tukang nujum atawa
tukang-tukang sihir di sakuliah karajaan.
21 Ari Daniel aya di karaton raja teh nepi ka
mangsa Babul ditalukkeun ku Raja Kores ti
Persia.

2 1 Dina kadua taunna Nebukadnesar
jumeneng raja, anjeunna ngimpen.
Impenanana ngabarubahkeun manahna, nepi
ka teu iasa kulem deui.
2 Ku sabab kitu tuluy anjeunna manggil
tukang-tukang ngaramal, dukun-dukun,

tukang-tukang jampe, jeung tukang-tukang
sihir, sina nerangkeun impenanana. Sanggeus
maranehna karumpul di payuneun raja,
3 raja ngandika, "Kami teu garenah hate ku
impian. Kami hayang nyaho pihartieunana."
4 Wangsul maranehna, dina basa Aram,
"Mugia Kangjeng Raja wilujeng sapapaosna!
Sumangga impenan teh dawuhkeun,
pihartoseunana bade diterangkeun."
5 Dawuhan raja, "Pakarepan kami, maraneh
lain ngan kudu nerangkeun pihartieunana,
tapi kudu jeung bari neguh impianana. Lamun
teu barisa, awak maraneh baris diteukteukan
sabagian-sabagian, sarta imah maraneh
dirubuh-rubuhkeun.
6 Sabalikna lamun bisa neguh eta impian,
jeung nerangkeun naon hartina, ku kami
tangtu diganjar, nya barang, nya kahormatan.
Pek impianana caritakeun, tuluy terangkeun
hartina."
7 Ari warangsulna, "Sadaya-daya, upami
Gusti nyaurkeun impenanana, abdi sadaya
sanggem nerangkeunana."
8 Dawuhan raja, "Bener bae sakumaha
pangira kami, maraneh rek ngulur waktu,
lantaran ngarasa
9 bakal narima hukuman anu sarua lamun teu
bisa nerangkeun. Tangtuna ge maraneh baris
sapongkol ngarang-ngarang pihartieunana,
ngabobodo ka kami, reujeung harepan
sangkan kami ngarobah putusan. Sebutkeun

heula impianana, kakara kami percaya yen
maraneh bisa nerangkeun pihartieunana."
10 Eta para jurunasehat ngawangsul deui,
"Dawuh timbalan, di sadunya moal aya nu
tiasa ngunjukkeun perkawis sarupi kitu ka
linggih Gusti. Teu acan aya raja, dalah anu
pangagungna sareng pangkawasana oge,
anu kitu pamundutna ka tukang-tukang
torahna, atanapi ka dukun-dukunna kitu deui
ka tukang-tukang sihirna.
11 Anu dipundut ku Gusti teh abot teuing,
dugi ka moal aya nu tiasa nyubadanan kajabi
ti dewa-dewa. Nanging dewa-dewa mah
cicingna sanes di manusa."
12 Raja ngagidir awahing ku wera, tuluy
nimbalan, supaya sakabeh jurunasehat nu
aya di Babul dipaehan.
13 Parentah ngahukum dikaluarkeun, supaya
eta jelema-jelema diparaehan, kaasup oge
Daniel jeung rencang-rencangna.
14 Ari Daniel tuluy nepangan Ariok,
pamingpin pangawal raja, anu dipiwarang
ngalaksanakeun hukuman tea. Kalawan
ati-ati pisan anjeunna naroskeun ka Ariok,
15 naon sababna sang raja ngaluarkeun
parentah anu sakitu kerasna. Ku Ariok
dibejakeun hal ihwalna.
16 Harita keneh Daniel ngadeuheus ka raja,
mundut heula waktu pikeun ngamanah-
manah pihartieun impenan raja. Ku raja
kawidian.

17 Geus kitu Daniel mulih, wawartos ka
Hananya, Misael jeung Asaria.
18 Anjeunna ngajak neneda ka Allah nu
di sawarga, nyuhunkeun sih kurnia-Na,
nyuhunkeun diterangkeun perkara impenan
raja, sangkan ulah milu dipaehan jeung para
jurunasehat urang Babul tea.
19 Peuting eta keneh eta kagaiban impenan
raja teh kabuka ku Daniel, dina hiji titingalian.
Seug anjeunna muji ka Allah nu disawarga:
20 "Maha bijaksana Allah, maha kawasa. Puji
sapapanjangna.
21 Mantenna ngatur waktu, ngolah mangsa.
Mantenna ngadegkeun raja, Mantenna nu
ngarurudna. Nya Mantenna anu maparin
hikmat jeung pangarti.
22 Mantenna ngebrehkeun nu jero-jero, nu
gaib-gaib. Tingali ka nu nyamuni di nu poek,
tur Mantenna ku anjeun kaliputan ku cahya.
23 Puji sukur ti abdi, nun Allahna karuhun
abdi, wireh abdi dipaparinan hikmat katut
kakiatan, reh panuhun abdi dikabul,
diebrehan perkawis anu kedah diunjukkeun
ka raja."
24 Daniel nepangan deui Ariok, anu ku raja
dipapancenan ngalaksanakeun hukuman ka
para ahli tea. Saurna, "Para ahli teh ulah
waka dipaehan. Deuheuskeun abdi ka raja,
bade ngunjukkeun perkawis impenanana."
25 Harita keneh Daniel ku Ariok
dideuheuskeun ka Raja Nebukadnesar.

Piunjuk Ariok ka raja, "Abdi sumeja
nyanggakeun hiji jalmi tawanan bangsa
Yahudi, anu sanggem nerangkeun impenan
Sang Raja."
26 Raja mariksa ka Daniel, nu dilandi
Beltesasar tea, saurna, "Nyaho maneh impian
kami sarta jeung nerangkeun hartina?"
27 Daniel ngawangsul, "Kangjeng Raja,
kana perkawis eta, moal aya tukang sihir,
jurutenung, dukun, atanapi ahli palak anu
tiasa nerangkeun.
28 Nanging di sawarga aya nu jumeneng
Allah, anu kawasa muka nu gaib-gaib,
Mantenna parantos nembongkeun ka
Kangjeng Raja perkawis engke ka payun.
Ayeuna impenan Gusti, anu katingali nalika
keur kulem, ku abdi sumeja disanggemkeun.
29 Salebeting kulem, Kangjeng Raja ngimpen
perkawis engke ka payun. Allah, anu muka
rasiah nu gaib-gaib, ka Gusti parantos
mintonkeun nu baris kajadian ka payun.
30 Ayeuna eta rasiah teh parantos
diebrehkeun ka abdi. Sanes ku margi
abdi pinter ngungkulan nu lian, nanging
supados Gusti uninga kana hartosna eta
impenan, sareng supados ngahartos kana
pikiran-pikiran anu dongkap ka Gusti.
31 Kangjeng Raja, Gusti ngimpen ningali hiji
arca raksasa, herang gugurilapan, nanging
bangunna pikasieuneun.

32 Sirahna tina emas murni, dada sareng
leungeunna tina perak. Cangkeng sareng
bobokongna tina tambaga,
33 pingpingna tina beusi, sukuna sapalih tina
beusi, sapalih tina taneuh liket.
34 Sabot Gusti neuteup eta arca, aya batu
ageung anu bongkar tina hiji gunung karang,
padahal teu aya anu noel-noel acan, teras
ngagulundung neumbrag kana suku arca anu
tina beusi sareng taneuh liket tea dugi ka
remuk.
35 Sapada harita keneh eta arca
ngarempeyek, beusina, taneuh liketna,
tambagana, perakna sareng emasna bareng
ancur, bubuk lembut sapertos kekebul di
tempat pangirikan di musim halodo, lajeng
katiup angin, beresih teu aya urut-urutna.
Dupi batu tea wuwuh ageung, dugi ka ngajadi
gunung sareng minuhan bumi sakuliahna.
36 Kitu impenanana. Ayeuna abdi sumeja
ngahaturkeun pihartoseunana.
37 Kangjeng Raja, Gusti teh raja anu
pangagungna ti sadaya raja-raja. Ku
Allah anu jumeneng di sawarga parantos
dijenengkeun raja, dipaparin kakawasaan,
kagagahan, sareng kahormatan.
38 Ku Mantenna dikersakeun murba ka
sakuliah bumi katut nu nyicinganana, sarta
murba ka sasatoan sareng manuk-manuk ka
Gusti sami taraluk. Sirah anu tina emas teh
nya Gusti ku anjeun.

39 Sapandeurieun Gusti, pingadegeun hiji
karajaan, kirang mulyana ti karajaan Gusti.
Sapandeurieun eta, aya deui karajaan katilu,
anu dilambangkeun tambaga, anu bakal
ngawasaan sakuriling bumi.
40 Saparantos eta, aya karajaan anu
kaopat, anu kakiatanana lir teuasna beusi.
Sakumaha beusi kiat ngaremukkeun sareng
ngancurkeun saniskanten, eta karajaan oge
bakal ngaremukkeun sareng ngancurkeun
karajaan-karajaan anu ti payun-payun tea.
41 Katingali oge ku Gusti, sukuna sareng
ramo-ramona sabagian tina taneuh liket,
sabagian deui tina beusi. Ieu hartosna, eta
karajaan teh kabagi-bagi. Eta karajaan gaduh
oge kakiatan sapertos beusi, margi taneuh
liket teh pacampur sareng beusi.
42 Ramo-ramona sapalih beusi sapalih
taneuh liket, nawiskeun eta karajaan teh
sabagian kiat, sabagian deui lemah.
43 Katingali ku Gusti beusi campur sareng
taneuh liket. Ieu nawiskeun para pangereh eta
karajaan ihtiar ngahijikeun warga-wargana
ku jalan kawin campur pacorok jodo, nanging
teu tiasa raket, sakumaha beusi moal tiasa
dalit sareng taneuh liket.
44 Nalika eta karajaan-karajaan tea ngadeg,
Allah anu jumeneng di sawarga ngadegkeun
hiji karajaan anu moal aya tungtungna, moal
aya nu tiasa ngelehkeun, malah bakal numpes

numpurkeun karajaan-karajaan anu tadi tea
sadayana, lajeng ngadeg salalanggengna.
45 Perkawis eta, kaimpenkeunana ku Gusti
aya batu ngagulundung, anu bongkar tina
gunung karang kalayan teu aya anu noel-noel
acan, teras neumbrag eta arca tina beusi,
tambaga, taneuh liket, perak sareng emas.
Allah anu agung parantos mintonkeun ka
Gusti, hiji perkawis nu baris kajadian ka
payun. Kitu kaulanun, impenan Gusti, sareng
kitu pihartoseunana."
46 Bruk Raja Nebukadnesar sujud ka Daniel.
Ti dinya lajeng marentah, sangkan Daniel
dibaktian ku kurban-kurban jeung rupa-rupa
pangbakti.
47 Geus kitu sasauran ka Daniel, "Allah
anjeun pangagungna ti sakabeh allah,
Gustining raja-raja, hiji-hijina Allah anu iasa
muka anu gaib-gaib. Kami yakin kana eta
perkara, sabab anjeun geus bisa nerangkeun
sakabeh rasiah hal-hal anu gaib."
48 Ti dinya Daniel dipaparin hiji kalungguhan
luhur, kitu deui dipaparin ganjaran, barang-
barang nu arendah, dipaparin cangkingan di
propinsi Babul tur dijadikeun kapala sakabeh
jurunasehat raja.
49 Tapi kalawan pamundut Daniel, eta
kalungguhan pikeun nyekel pamarentahan
propinsi Babul teh ku raja dicangkingkeun ka
Sadrah, Mesah, jeung Abednego. Ari Daniel

ku anjeun, tetep nyepeng kalungguhan di
karaton raja.

3
1 Raja Nebukadnesar ngadamel arca
tina emas, luhurna salapan puluh kaki,
rubakna salapan kaki, dipasang di tanah
lapang di Dura, di propinsi wilayah Babul.
2 Ti dinya raja miwarang ngumpulkeun
sakabeh pajabatna, para pangeran, para
gupernur, para wakil gupernur, bupati-
bupati, bendahara-bendahara, jaksa-jaksa,
hakim-hakim, katut para pajabat propinsi-
propinsi sejenna. Kabeh kudu milu kana
upacara pangresmian eta arca beunang raja
ngadegkeun tea.
3 Sanggeus kabeh karumpul sarta geus
narangtung hareupeun eta arca,
4 juruwarta ngomong tarik, ngembarkeun
pangumuman, kieu: "Rahayat sakumna ti
unggal bangsa, seler bangsa, sabasana-
sabasana!
5 Aranjeun baris ngareungeu sora tarompet,
dituturkeun ku sora suling, rebab, gambus,
kacapi, katut tatabeuhan lianna. Bareng jeung
brengna tatabeuhan, sakumna rahayat kudu
marendek dareku, ngabakti ka ieu arca emas,
anu ku Raja Nebukadnesar diadegkeun.
6 Sing saha anu teu deku ngabakti ka dinya,
moal tempo deui baris digebruskeun ka jero
pameuleuman anu ngagegedur!"
7 Breng tatabeuhan ditabeuh, rahayat ti
sagala bangsa, suku bangsa katut basa,

bareng marendek sarujud ka eta arca emas
anu beunang Raja Nebukadnesar ngadegkeun
tea.
8 Aya sawatara urang Babul, anu asa
meunang jalan geusan nyilakakeun urang
Yahudi.
9 Pok arunjukan ka Raja Nebukadnesar,
"Mugia Kangjeng Raja jumeneng sapapaosna!
10 Gusti parantos nimbalan, yen di mana
breng tatabeuhan ditabeuh, masing-masing
kedah sujud nyembah ka arca emas.
11 Anu teu mendek sujud ka eta, baris
digebruskeun ka lebet pameuleuman anu
ngagegedur.
12 Awon henteu kapiunjuk, aya tilu jalmi
urang Yahudi, anu ku Kangjeng Gusti sina
nyepeng pamarentahan di propinsi Babul,
nya eta Sadrah, Mesah sareng Abednego.
Maranehna henteu tumut kana timbalan
Kangjeng Gusti. Teu nyembah, teu sujud ka
eta arca emas kenging Gusti ngadegkeun."
13 Sang raja benduna teu kira-kira, seug
nimbalan supaya eta tilu jelema dibawa ka
payuneunana.
14 Dawuhan raja ka aranjeunna, "Sadrah,
Mesah jeung Abednego, na enya maraneh
nolak embung nyembah ka dewa kami,
henteu sujud ka arca emas beunang kami
ngadegkeun?
15 Ti semet ayeuna, tiap-tiap maraneh
ngadenge sora tarompet, suling, rebab,

gambus, kacapi, jeung tatabeuhan lianna,
kudu sujud nyembah ka eta arca. Mun
teu kitu, harita keneh tan wande maraneh
digebruskeun ka jero pameuleuman anu
ngagegedur. Naha pangira maraneh aya dewa
anu baris nyalametkeun maraneh?"
16 Sadrah, Mesah jeung Abednego
ngawangsul, "Dawuh Gusti, abdi-abdi moal
ngabela diri.
17 Upami Allah anu dibakti ku abdi-abdi
iasaeun ngaleupaskeun abdi-abdi tina eta
pameuleuman anu ngagegedur, kitu deui
tina kakawasaan dampal Gusti, kantenan
kersaeun.
18 Nanging dina teu kersaeuna-Na, Kangjeng
Raja mugia uninga, abdi-abdi tetep moal
nyembah ka dewa Kangjeng Raja, moal sujud
ngabakti ka eta arca emas kenging Gusti
ngadegkeun."
19 Barang ngadangu kitu, amarah sang
raja budal. Pameunteuna mani geuneuk
awahing ku wera ka Sadrah, Mesah jeung
Abednego. Tuluy marentah sangkan seuneu
pameuleuman digedean, panasna sing nepi
ka tujuh tikeleun ti biasa.
20 Lajeng nimbalan ka serdadu-serdadu
anu pangbedasna, sina ngabarogod eta anu
tiluan, sangkan terus dibalangkeun ka jero
pameuleuman.
21 Tuluy aranjeunna dibakutet, lengkep
jeung anggoanana, kameja, jubah, sorban,

brus digebruskeun kana pameuleuman anu
ngagegedur.
22 Awahing ku panas-panasna eta seuneu,
kawantu beunang ngagedean, kalawan
parentah kacida kerasna, jalma-jalma anu
rek ngagebruskeun aranjeunna kaduruk nepi
ka paraeh.
23 Sadrah, Mesah, jeung Abednego,
anu dibakutet, ragragna kana seuneu ka
tengah-tengahna pisan.
24 Tapi ngadak-ngadak Nebukadnesar
ngorejat ngadeg awahing ku heran. Pok
mariksa ka para ponggawana, "Lain tiluan
anu dibakutet digebruskeun ka dinya teh?"
Diwarangsul, "Sumuhun timbalan, leres
tiluan."
25 Raja mariksa deui, "Naha geuning
katenjona ku kami mah aya opatan,
tingkuriling di jero seuneu? Henteu dibakutet,
jeung siga henteu ngarasaeun nyeri. Nu
kaopat mah bet siga malaikat."
26 Nebukadnesar nyaketan lawang
pameuleuman anu ngagegedur. Lajeng
ngagentraan, "Sadrah, Mesah, Abednego!
Abdi-abdi Allah Anu Maha Agung! Geura bijil!"
Harita keneh tiluanana kalaluar.
27 Para pangeran, para gupernur, para
wakil gupernur, jeung pajabat-pajabat raja,
ngarubung nelek-nelek aranjeunna anu
henteu naon-naon ku seuneu. Rambutna teu

tutung, anggoanana teu kaduruk, salirana
henteu bau haseup-haseup acan.
28 Raja nimbalan, "Puji Allahna Sadrah,
Mesah, jeung Abednego. Anjeunna ngintun
malaikat-Na, nangtayungan ieu tilu jalma
anu ngabakti sarta percaya ka Anjeunna.
Maranehna ti batan tunduk kana parentah
kami, leuwih suka paeh ti batan kudu sujud
ngabakti ka dewa mana bae oge, lian ti ka
Allahna sorangan.
29 Kami ngaluarkeun parentah, sing saha
bae, bangsa mana bae, seler bangsa mana
bae, ku basa naon bae, anu ngahina ka
Allahna Sadrah, Mesah jeung Abednego, baris
diteukteukan awakna sabagian-sabagian,
imahna dirugrug-rugrugkeun. Sabab euweuh
dewa sejen anu bisa mere pitulung cara kieu."
30 Geus kitu Sadrah, Mesah, jeung Abednego
ku raja dijungjung kana pangkat anu leuwih
luhur, nyangking kalungguhan di propinsi
Babul.
4 1 Ieu malumat Raja Nebukadnesar,
anu dikirimkeun ka jalma-jalma sagala
bangsa, seler bangsa katut basa di saalam
dunya. "Salam!
2 Ieu kami, seja medar kaahengan-
kaahengan jeung mujijat-mujijat, anu
dipintonkeun ka kami, ku Allah Nu Maha
Agung.
3 Pohara aragungna kaahengan anu
dipintonkeun ku Allah ka urang! Pohara

hebatna pintonan mujijat-mujijat Mantenna!
Allah teh Raja nu langgeng, baris ngasta
sapapanjangna.
4 Kami cicing di karaton estu senang, hirup
reujeung sugih mukti.
5 Tapi kami boga impian pikasieuneun, aya
tetenjoan gaib pikakeueungeun, kaalaman
waktu kami keur hees.
6 Seug kami mere parentah ngadatangkeun
sakabeh jurunasehat nu aya di Babul,
sangkan mere nyaho pihartieun eta impian.
7 Seug daratang ka kami, juru-juru ramal,
dukun-dukun, tukang-tukang sihir, ahli-ahli
palak, sarta impian teh ku kami dicaritakeun.
Tapi kabeh taya nu bisa nerangkeun.
8 Ti dinya Daniel (nu disebut oge Beltesasar,
ngalap tina jenengan dewa kami), marek.
Eta jalma kalinggihan roh dewa-dewa saruci.
Impian teh ku kami didadar ka manehna.
Carek kami ka manehna:
9 Beltesasar, pamingpin juru-juru ramal,
kami nyaho maneh kalinggihan roh dewa-
dewa saruci, bisa sidik ka nu gaib-gaib.
Terangkeun pihartieun impian kami. Kieu
impianana:
10 Waktu kami hees, meunang tetenjoan
gaib. Aya hiji tangkal di pusering bumi,
gedena kaliwat saking.
11 Eta tangkal beuki luhur, nepi ka ngahontal
langit, tembong ku sakabeh jalma ti sakuliah
dunya.

12 Daunna arendah, buahna meuhpeuy
kacida leubeutna, cukup keur saeusi dunya.
Sato-sato alas darepa handapeunana, manuk-
manuk nyarayang dina dahan-dahanna,
kabeh mahluk anu kumelip ngahakan buahna.
13 Sabot kami mikiran eta tetenjoan, nenjo
malaikat turun ti langit, sayaga jeung
waspada.
14 Eta malaikat nyoara tarik kacida: Tuar
eta tangkal. Tutuhan dahan-dahanna,
pahpralan daunna, awur-awur buahna.
Buburak sasatoan ti handapeunana, buburak
manuk-manuk tina dahanna.
15 Tunggulna ingkeun tinggalkeun, talian ku
rante beusi jeung tambaga. Ingkeun antep
jeung jukut di tegal. Eta jalma ingkeun sina
kaibunan, hirupna sina ngahiji jeung sato
jeung tatangkalan.
16 Tujuh taun manehna moal kapanjingan
akal manusa, sina kaancikan adat sato.
17 Kitu putusan para malaikat anu sayaga
jeung waspada. Sangkan manusa di mana-
mana nyaraho yen Allah Nu Maha Agung,
kawasa ka karajaan-karajaan manusa, iasa
nyelehkeun ka saha bae kersa-Na, najan ka
jalma nu panglaipna.
18 Kitu impian kami," lahir Raja
Nebukadnesar. "Terangkeun ka kami,
Beltesasar, naon pihartieunana. Juru-juru
nasehat di karaton kami taya nu sanggup

nerangkeun. Anjeun mah bisa, sabab
kalinggihan roh dewa-dewa saruci."
19 Daniel, nu disebut oge Beltesasar, pohara
reuwaseunana nepi ka teu kedal saur.
Dawuhan raja ka anjeunna, "Beltesasar,
ulah sieun-sieun ku hal eta impian jeung
pihartieunana." Beltesasar ngawangsul, "Nun
Kangjeng Raja, mugi eta impenan katut
pibalukareunana terapna ka musuh-musuh,
ulah ka salira Jeng Raja.
20 Gusti ningali hiji tangkal anu luhur jujul ka
langit, tembong ti sakuliah dunya;
21 daunna arendah, buahna leubeut, cekap
keur saeusi dunya. Sato-sato alas darepa
handapeunana, manuk-manuk nyarayang
dina dahan-dahanna.
22 Kangjeng Raja, eta tangkal anu luhur
sareng kiat teh salira Gusti, ngajungkiring
gagah kaliwat saking. Kaagungan Gusti
wuwuh luhur dongkap ka jujul ka langit,
kakawasaan Gusti sumebar ka sakuliah jagat.
23 Sabot Gusti ngawas-ngawas, aya malaikat
turun ti langit anu nyoara: Tuar eta tangkal,
basmi, tapi tunggulna ingkeun ulah dicabut.
Rante ku rante beusi jeung rante tambaga,
ingkeun antep jeung jukut di tegal. Eta jalma
ingkeun sina kaibunan, sina hirup jeung
sasatoan, tujuh taun lilana.
24 Eta kieu pihartoseunana, sareng kieu
maksadna anu ku Allah Nu Maha Agung
ditingalikeun ka Gusti.

25 Gusti baris disingkirkeun tina hirup
manusa, ngahiji sareng sato-sato alas. Tujuh
taun lamina kedah tuang jukut sapertos
sapi, kulem di luar di nu ngabuliklak sareng
kaibunan, tujuh taun lamina. Saparantos kitu
Kangjeng Raja baris ngangken, yen Allah Nu
Maha Agung teh kawasa ka sadaya karajaan
manusa, kawasa nyelehkeun ka sing saha
bae kersa-Na.
26 Malaikat tea marentah supados tunggulna
ditinggalkeun ulah dicabut. Ieu hartosna,
Kangjeng Raja baris diangkat deui jadi raja,
saparantos ngangken yen Allah kawasa ka
saalam dunya.
27 Ku margi kitu mugi Gusti kersa nampi
piunjuk abdi. Lirenan kaawonan, pidamel
kasaean, mugi welas asih ka nu miskin,
tangtos Gusti baris jembar saterasna."
28 Sagala hal nu tadi geus terap ka kami,
Raja Nebukadnesar.
29 Heuleut duabelas bulan ti harita, waktu
kami leuleumpangan di loteng gedong
karaton kami di Babul,
30 kami ngomong, "Tenjo, pohara hebatna
Babul! Meunang aing ngadegkeun, dijieun
ibukota nagara, paranti aing nembongkeun
kakawasaan, kagagahan, kaagungan jeung
kamulyaan."
31 Can anggeus kami ngomong, kadenge aya
sora ucapan ti langit, "Raja Nebukadnesar!

Dengekeun ucapan kami! Karajaan maneh
ayeuna rek dijabel ti maneh.
32 Maneh baris dipiceun ti kalangan hirup
manusa, baris hirup ngahiji jeung sato-sato
alas, nyatu jukut cara sapi, tujuh taun lilana.
Nepi ka maneh ngaku yen Allah Nu Maha
Agung kagungan kawasa ka sakabeh karajaan
manusa, kawasa nyelehkeunana ka saha bae
kersa-Na."
33 Sapada harita keneh bukti. Kami,
Nebukadnesar disingkirkeun ti kalangan hirup
manusa. Kami ngakan jukut, cara sapi. Kami
kaibunan, buuk beuki manjangan, mani cara
bulu heulang. Kuku oge manjangan ngareluk
kawas kuku manuk.
34 "Sanggeus liwat tujuh taun", saur eta
raja, "kami tanggah ka langit, sup ingetan
kami balik deui. Seug kami ngucapkeun puji
ka Allah Nu Maha Agung, ngamulyakeun
jeung ngagungkeun ka nu jumeneng
salalanggengna. Mantenna baris ngasta
salalanggengna. Karajaana-Na baris ngadeg
sapapanjangna.
35 Jalma-jalma pangeusi dunya, di payuneun
Mantenna taya ajenna. Malaikat-malaikat nu
di sawarga, manusa anu di dunya, dicangking
ku Mantenna. Taya nu bisa ngalawan kana
pangersa-Na, taya nu wani nanyakeun
Mantenna midamel naon.
36 Sanggeus ingetan kami pulih deui,
kahormatan, kamulyaan, kitu deui

kamashuran karajaan kami, dipaparinkeun
deui ka kami. Kami dibageakeun ku
rengrengan nagara jeung ku para gegeden,
diangkat deui nyangking karajaan, malah
kaagungan kami jadi leuwih ti nu ti heula.
37 Ayeuna kami, Nebukadnesar, muji
ngamulyakeun jeung ngagungkeun ka
Raja Sawarga. Karana sagala padamelana-
Na bener tur adil, sarta Mantenna iasa
ngasorkeun jalma nu nyieun peta adigung."

5 1 Dina hiji peuting, Raja Belsyasar
ngayakeun pesta gede, ngondangan
sarebu gegeden. Para ondangan ngarinum
anggur.
2 Sabot ngarinum, Belsyasar miwarang
ngaluar-luarkeun mangkok-mangkok jeung
cangkir-cangkir emas, anu ku Nebukadnesar,
ramana, dijabel ti Bait Allah di Yerusalem tea.
Maksudna rek dipake ngaleueut ku anjeunna,
ku para gegedenna, ku istri-istrina, jeung ku
selir-selirna.
3 Harita keneh mangkok-mangkok jeung
cangkir-cangkir emas teh dikaluarkeun, tuluy
diparake nginum anggur,
4 bari muji dewa-dewana anu tina emas,
perak, tambaga, beusi, kayu, jeung batu.
5 Dak-dumadak aya leungeun jelema,
sabeulah, sarta nulis dina bilik karaton lebah
nu pangkasorotna ku lampu-lampu. Ku raja
eta leungeun sabeulah teh katingalieun.

6 Tuluy rarayna sepa, tuurna nyorodcod
awahing ku sumeblak manahna.
7 Tuluy ngagorowok ngagentraan jalma,
miwarang ngadeuheuskeun juru-juru tenung,
tukang-tukang sihir jeung ahli-ahli palak.
Sanggeus jaronghok, sang raja ngandika,
"Sing saha anu bisa maca eta tulisan
reujeung mere pihartieunana, ku kami rek
dipakeanan raksukan wungu, beuheungna
dikongkorongan kongkorong emas tanda
kahormatan, sarta dijieun kawasa katilu di
karajaan."
8 Tuluy eta juru-juru nasehat teh maju, tapi
saurang ge teu aya nu bisa maca eta tulisan,
komo ngahartikeunana.
9 Raja Belsyasar beuki sepa awahing ku
geumpeur. Para gegeden teu barisa majar
kumaha.
10 Ngadangu recok-recokna raja jeung
para gegeden, ibuna raja lebet ka tempat
pesta. Tuluy ngalahir, "Mugia Raja wilujeng
sapapanjangna! Teu kedah geumpeur
sumeblak dugi ka sepa kitu.
11 Di ieu karajaan aya hiji jalma anu
kalinggihan ku roh dewa-dewa saruci. Nalika
rama suwargi jumeneng keneh eta jalma
parantos nyata caang pikir, rea katerang,
ngagaduhan hikmat sapertos hikmatna para
dewa. Ku tuang rama, Raja Nebukadnesar,
dugi ka dijadikeun pamingpin juru-juru ramal,

juru-juru tenung, tukang-tukang sihir, sareng
ahli-ahli palak.
12 Kamampuhna, luar biasa, bijaksana
sareng gaduh kaahlian napsirkeun impian,
ahli mecahkeun sual-sual muskil, ahli
ngahartikeun anu gaib-gaib. Wastana
Daniel, ku tuang rama dilandi Beltesasar.
Mangga saur, hamo gagal, tangtos tiasaeun
ngahaturkeun pihartoseun eta tulisan."
13 Harita keneh Daniel dideuheuskeun.
Ngandika raja ka anjeunna, "Maneh Daniel
teh, urang Yahudi anu ditawan ka dieu ku
rama kami ti nagri Yuda?
14 Kami aya anu ngabejaan yen maneh
kalinggihan ku roh dewa-dewa saruci, boga
kaahlian, boga pangarti jeung hikmat.
15 Kami geus ngadatangkeun juru-juru
nasehat jeung tukang-tukang sihir, sina maca
eta tulisan, jeung nerangkeun hartina. Tapi
teu barisaeun mecahkeun.
16 Ceuk nu nyarita, maneh bisa nyungsi
harti nu samuni, nyingkabkeun nu gaib-
gaib. Upama maneh bisa maca eta jeung
nerangkeun hartina, baris dipakeanan jubah
wungu karajaan, beuheung dikongkorongan
ku kongkorong emas tanda kahormatan,
jeung dijieun kawasa katilu di ieu karajaan."
17 Daniel ngawaler, "Kangjeng Raja teu kedah
maparin ganjaran, atanapi ganjaranana
lelerkeun ka anu sanes. Sumangga abdi

sumeja maca eta tulisan, sareng nerangkeun hartosna.
18 Rama Gusti, Nebukadnesar, ku Allah Nu Maha Agung dipaparin kahormatan sareng kamulyaan.
19 Kalintang agungna, dugi ka jalmi-jalmi, sagala bangsa, seler bangsa sareng basa-basa, sadayana gimir sareng gumeter. Upami saurna paehan eta jalma, nya dipaehan. Upami saurna hirupan, nya dihirupan. Kawasa ngajungjung sareng ngahandapkeun saha bae kumaha kersana.
20 Nanging, ku margi jadi ngunculkeun anjeun, heuras manah sareng lalim, anjeunna digulingkeun tina tahtana, dileungitkeun kaagunganana.
21 Anjeunna diusir ti kalangan hirup manusa, sarta emutanana barobah, jadi teu benten ti adat sato, campur sareng kalde alas, tuang jukut sapertos sapi. Kulemna diluar di nu ngabuliklak, salirana teu kahalangan tina kaibunan. Ahirna anjeunna ngangken, yen Allah Nu Maha Agung murba kawasa ka sadaya karajaan manusa, sarta kawasa nyelehkeunana ka saha bae kersa-Na.
22 Dupi Gusti, nu jadi putrana, tur uninga kana eta perkawis sadaya, Gusti henteu ngarendahkeun salira.
23 Gusti parantos ngaluluhuran ka Gustining Sawarga, ngakutan mangkok-mangkok sareng cangkir-cangkir anu asal ti Bait

Mantenna. Sang Raja ku anjeun, para
gegeden, garwa-garwa, parekan-parekan,
ngaraleueut anggur nganggo eta parabot, bari
muji dewa-dewa tina emas, perak, tambaga,
beusi, kayu sareng batu, dewa-dewa anu teu
tiasa ningal teu tiasa ngareungeu, sareng teu
terang naon-naon. Dupi ka Allah, anu iasa
nangtoskeun hirup sareng pati Kangjeng Raja
henteu hormat.
24 Nya ku margi kitu, Allah ngadatangkeun
eta leungeun sina nyerat dina tembok.
25 Eta seratan teh ungelna: Mene, mene,
takel, uparsin. Hartosna: Diitung, diitung,
ditimbang, dibagi.
26 Maksadna diitung: Allah parantos ngetang
umur karajaan Gusti, tetela parantos
meujeuhna ditigas.
27 Maksadna ditimbang: Gusti parantos
ditimbang dina timbangan, kabuktosan
hampang pisan.
28 Maksadna dibagi: Karajaan Gusti parantos
dipecah dua, dipaparinkeun ka bangsa Media
sareng Persia."
29 Harita keneh Belsyasar nimbalan
ka ponggawa-ponggawa, seug Daniel
dianggoan jubah wungu karajaan, dianggoan
kongkorong emas tanda kahormatan, sarta
diangkat jadi kawasa katilu di karajaan.
30 Tapi peuting eta keneh pisan Belsyasar
raja Babul teh ditelasan.

31 Karajaanana dijabel ku Darius ti Media.
Harita Darius yuswana geus genep puluh dua
taun.

6 1 Darius mutuskeun ngangkat saratus
dua puluh gupernur, pikeun nyangking
pamarentahan sakuliah karajaan.
2 Ari Daniel, jeung duaan deui, ku anjeunna
diangkat jadi pangawas para gupernur, sarta
kudu nalingakeun kapentingan raja.
3 Daniel jol-jol katangen leuwih parigel
ngajalankeunana tugas, ti batan dua
pangawas lianna kitu deui ti para gupernur.
Ku lantaran kacida nyongcolangna, raja
aya kersana rek ngangkat anjeunna sina
nyangking sakabeh urusan nagara.
4 Pangawas nu duaan deui tea sakait jeung
para gupernur, neangan kasalahan Daniel
dina hal ngolah urusan karajaan. Tapi teu
manggih-manggih, kawantu anjeunna jalma
satuhu, taya codekana jeung jujur.
5 Ceuk nu sakait, "Moal manggih pisababeun
geusan ngelakkeun Daniel, salian tina hal-hal
anu patali jeung agamana."
6 Ti dinya maranehna ngadareuheus ka raja,
arunjukan kieu, "Mugia Kangjeng Raja Darius
wilujeng sapapanjangna!
7 Abdi sadaya, anu dipercanten ngurus
karajaan Gusti, para pangawas, para
gupernur, para wakil gupernur sareng
para pajabat sanesna, seja nyanggakeun
pirempag, manawi Gusti kersa ngaluarkeun

parentah anu wajib diestokeun. Ungelna,
di lebet tilu puluh dinten teu kenging aya
anu nyuhunkeun naon-naon, boh ka dewa
mana bae, boh ka papada manusa, lintang ka
Kangjeng Raja. Anu ngalanggar ieu parentah,
kedah dilebetkeun ka guha singa.
8 Mugi Kangjeng Raja ngaluarkeun eta serat
parentah sareng ditawis, jadi undang-undang
Media sareng Persia anu moal robah deui."
9 Raja Darius tuluy nanda eta surat parentah.
10 Daniel uningaeun yen aya parentah
kitu tur enggeus sah. Anjeunna mulih ka
bumina, terus lebet ka kamar di loteng,
anu jandela-jandelana nyanghareup ka
Yerusalem. Brek anjeunna sujud mayun
kana jandela-jandela anu maruka, neneda
ka Allah, sakumaha sasari sok tilu kali dina
sapoe-sapoena.
11 Barang musuh-musuh Daniel nyarahoeun
yen anjeunna keur neneda ka Allah,
12 tuluy ngadareuheus ka raja, ngadukeun.
Piunjukna, "Kangjeng Raja parantos
ngaluarkeun parentah, anu ngalarang jalmi-
jalmi teu kenging nyuhunkeun naon-naon,
boh ka dewa mana bae, boh ka papada
manusa, di lebet tilu puluh dinten, kajabi
ti ka Kangjeng Raja. Anu ngalanggar baris
dilebetkeun ka guha singa." Waler raja,
"Enya. Larangan keras. Dikukuhkeun ku
undang-undang Media jeung Persia anu moal
robah deui."

13 Piunjuk maranehna deui, "Unjuk uninga.
Daniel, salah sawios tawanan ti nagri Yuda
tea, parantos teu ngendahkeun eta parentah.
Manehna angger neneda ka Allahna, sapertos
sasari, tilu kali sadintenna."
14 Barang diuningaan kitu, raja jadi pohara
ngarenjagna. Tuluy sakedah polah milari jalan
keur ngabelaan Daniel. Milarina pijalaneun
nepi ka surup panonpoe.
15 Jelema-jelema tea ngadareuheus deui
ka raja sarta arunjukan, "Kangjeng Raja
langkung tingali, numutkeun undang-undang
Media sareng Persia, parentah Raja anu
parantos dikaluarkeun, moal robah deui."
16 Tungtungna raja nimbalan supaya Daniel
ditangkep, terus digebruskeun kana guha
singa. Ari anjeunna ngalahir ka Daniel,
"Mugi-mugi anjeun sing disalametkeun ku
Allah, anu ku anjeun disembah kalawan
satuhu."
17 Lawang guha singana terus ditutup ku
batu, sarta batuna dicap ku cingcin raja jeung
cingcin cap para gegeden, supaya ulah aya
nu bisa nulungan ka Daniel.
18 Geus kitu raja mulih ka karaton, sarta
peutingna teu iasa kulem, teu kersa tuang,
teu kersa ngadangukeun tatabeuhan.
19 Rebun-rebun keneh anjeunna geus gugah,
gusak-gasik ngabujeng ka guha.
20 Sasumpingna terus celak-celuk bari
degdegan manahna, saurna, "Daniel, abdi

Allah nu jumeneng! Kumaha Allah, anu ku
anjeun disembah kalawan satuhu, kersaeun
nyalametkeun anjeun tina pangreweg singa?"
21 Daniel ngawaler, "Mugia Kangjeng Raja
wilujeng sapapaosna!
22 Allah parantos ngutus malaikat-Na
ngabekem sungut-sungut singa dugi ka teu
tiasa kua-kieu ka abdi Gusti. Mantenna kersa
maparin pitulung, wireh uningaeun yen abdi
teu gaduh dosa, sareng ka Gusti ge henteu
gaduh kaluluputan, nun Kangjeng Raja."
23 Raja kacida bingaheunana. Tuluy nimbalan
sangkan Daniel dikaluarkeun ti jero guha
singa. Tuluy Daniel dikaluarkeun, sarta tetela
salirana teu cecel teu bocel, lantaran pageuh
ngandel ka Allah.
24 Geus kitu raja marentah, sangkan
jelema-jelema anu ngadukeun Daniel tea
ditangkep, tuluy digebrus-gebruskeun
kana guha singa tea, malah katut saanak
pamajikanana. Memeh nepi ka dasar guha
oge enggeus digabrugan, tulang-tulangna
raremuk.
25 Geus kitu Raja Darius ngadamel surat ka
rahayat, sagala bangsa, seler-seler bangsa
jeung basa-basa di dunya. Kieu ungelna:
"Salam!
26 Kami marentahkeun, sangkan di sakuliah
karajaan kami, unggal jelema kudu neundeun
kasieun jeung ngahormat ka Allahna Daniel!
Anjeunna teh Allah anu jumeneng, tur baris

kawasa salalanggengna. Karajaana-Na moal
beunang ditumpur. Kakawasaana-Na hamo
aya sudana.
27 Anjeunna kawasa nulung jeung ngajait.
mintonkeun kaajaiban jeung kaahengan
di sawarga jeung di bumi. Anjeunna geus
ngaluputkeun Daniel ti singa-singa."
28 Ari Daniel terus lulus mulus sapanjang
pamarentahan Darius, kitu deui sapanjang
pamarentahan Raja Kores urang Persia.
7 1 Dina taun kahiji Belsyasar jumeneng raja
di Babul, dina hiji peuting kaula meunang
impian jeung hiji tetenjoan. Eta impian ku
kaula dituliskeun, sarta ieu laporanana
2 hal tetenjoan kaula peuting harita: Angin
ngagelebug ti unggal juru, niup ka sagara
nepi ka sagara motah.
3 Pecenghul ti jero sagara aya nu unggah,
opat rupa sato raksasa, bangunna beda-beda.
4 Nu kahiji siga singa, tapi jangjangan
siga jangjang galudra. Sabot ku kaula
diawas-awas, jangjangna laleupasan sarta
eta sato kaangkat tina taneuh, terus sina
nangtung ajeg, kawas jelema, tuluy diasupan
akal manusa.
5 Sato nu kadua siga biruang, nangtung ku
suku tukangna. Huntuna ngegel tilu tulang
iga. Tuluy aya sora ngomong ka eta sato,
pokna, "Sing jongjon, pek hakanan daging
masing seubeuh!"

6 Sabot ngawas-ngawas anu eta, bijil deui
sato sejen. Rupana siga meong tutul, tapi
dina tonggongna aya jangjangna opat, siga
jangjang manuk. Eta sato huluna opat sarta
semu kacida gagahna.
7 Sabot kaula keur ngawaskeun, pecenghul
sato anu kaopat. Rongkah, pikagilaeun, matak
gimir. Mamangsanna remuk ku huntuna
nu galede tina beusi, tuluy diidek-idek ku
sukuna. Eta sato aya leuwihna ti anu tilu,
tandukna aya sapuluh.
8 Sabot eta tanduk ditelek-telek, bijil
tandukna hiji deui, leutik, bijilna di tengah-
tengah nu sapuluh, bari ngarungkadkeun tilu
tanduk anu geus aya ti heula. Tanduk anu
leutik teh aya mataan, siga panon manusa,
jeung aya sungutan. Sungutna susumbar.
9 Sabot kaula keur ngawas-ngawas, breh aya
sababaraha tahta keur diteundeunan. Anu hiji
dicalikan ku nu geus sepuh pisan, anggoanana
bodas kawas salju, rambutna bodas lir bulu
domba. Ari tahta-Na make kikiping tina
seuneu hurung anu ngagedag-gedag.
10 Ari seuneuna datangna ngocor tina
tahta tea. Aya mangrebu-rebu jelema anu
ngalaladenan ka Mantenna, sarta jutaan anu
rajeg narangtung di payuneuna-Na. Geus kitu
sidang pangadilan dimimitian, kitab-kitab
dibuka.
11 Sabot kaula ngawas-ngawas, tanduk leutik
tea masih kadenge susumbar nyombongkeun

maneh. Barang dilieuk, sato anu kaopat teh
geus dipaehan, ari awakna dibalangkeun
kana seuneu, diduruk nepi ka beak.
12 Sato anu tilu deui tanagana geus
dilumpuh-lumpuhkeun, tapi meunang keneh
hirup sawatara lilana.
13 Dina tetenjoan kaula peuting eta, kaula
nenjo aya nu sumping dikuribeng ku mega,
rupana sarupa jeung manusa, nyampeurkeun
ka kaula, terus nyaketan ka Mantenna anu
jumeneng langgeng sarta tuluy dikenalkeun
ka Mantenna.
14 Ti dinya anjeunna dipaparin kawasa,
kahormatan jeung pangkat raja, sangkan
disembah ku sakabeh bangsa, sakabeh seler
bangsa, sabasana-sabasana. Kakawasaanana
baris langgeng, karajaanana moal aya
anggeusna.
15 Kaula bingung ku eta tetenjoan, hate
ngarasa teu jongjon.
16 Ti dinya kaula ngadeukeutan salah
saurang ti nu keur narangtung di dinya, tuluy
menta katerangan tina hal eta. Anjeunna
kersaeun nerangkeun.
17 Saurna, "Eta sato-sato galede nu opat,
nuduhkeun opat karajaan anu pingadegeun di
bumi.
18 Tapi umat Allah Nu Maha Agung baris
dipaparin kakawasaan pikeun nyangking eta
karajaan-karajaan salalanggengna."

19 Saterusna kaula hayang terang naon
hartina sato anu kaopat, anu beda ti nu
tilu, sato anu matak gimir, anu huntuna
beusi, kukuna tambaga, nu nyasaak jeung
ngidek-ngidek mamangsanna tea.
20 Kitu deui tina hal tandukna anu sapuluh,
jeung tandukna nu hiji deui, anu bijilna
pandeuri bari mugurkeun tilu tanduk sejenna,
anu mataan jeung sungutan bisa susumbar,
anu leuwih matak gimir ti nu sejenna.
21 Tapi sabot ku kaula keur diawaskeun, eta
tanduk teh merangan ka umat Allah, malah
bisa ngelehkeun.
22 Ti dinya sumping Mantenna nu jumeneng
langgeng, tuluy mutuskeun yen umat Allah
Nu Maha Agung anu bener. Mangsana geus
cunduk umat Allah nampa kawasa pikeun
marentah.
23 Tina perkara eta, kaula dibere katerangan
kieu: "Sato anu kaopat, nuduhkeun karajaan
nu kaopat, anu beda ti karajaan-karajaan
sejenna. Eta karajaan baris ngagempur jeung
ngidek-ngidek sakuliah dunya.
24 Tanduk anu sapuluh, nuduhkeun sapuluh
raja anu marentah eta karajaan. Geus kitu
aya deui hiji raja, beda ti nu tihareula, sarta
bakal ngagulingkeun tilu raja.
25 Eta baris nangtang ka Allah Nu Maha
Agung, sarta nindes ka umat Allah. Jeung
baris tarekah ngarobah hukum-hukum agama
jeung pesta-pesta kaagamaan umat Allah.

Tilu satengah taun lilana, umat Allah aya dina
genggemanana.
26 Geus kitu pangadilan sawarga nibankeun
putusan, kakawasaan eta raja dirorod, tuluy
ditumpur sama sakali.
27 Ari kakawasaan jeung kaagungan sakabeh
karajaan di bumi, baris diselehkeun ka
umat Allah Nu Maha Agung. Ari kakawasaan
karajaanana moal aya tungtungna, sarta
kapala-kapala nagara di sajagat baris
ngabakti sarta aranut ka maranehna."
28 Ieu laporan anggeus nepi ka dieu. Kaula
ngarasa sieun kabina-bina, nepi ka beungeut
kaula pias. Eta kabeh ku kaula disidem di jero
hate.

8 1 Dina katilu taunna Belsyasar jumeneng
raja, kaula meunang tetenjoan anu
kadua.
2 Dina eta tetenjoan, kaula ujug-ujug geus
aya di jero kota Susan anu dikurilingan ku
kuta, di propinsi Elam, nangtung di sisi
Walungan Ulay.
3 Di sisi eta walungan aya hiji domba jalu,
tandukna dua paranjang, nu hiji leuwih
panjang ti nu hiji deui.
4 Eta domba, tandukna ngagadil ka kulon,
ka kaler, jeung ka kidul. Sato-sato sejenna
taya nu tagen, jeung taya nu bisa luput tina
paneunggarna. Petana sakarep-karep, jeung
ieu aing.

5 Sabot kaula heran mikiran pihartieunana,
aya embe jalu ti kulon, lumpat tarik, sukuna
mani teu napak kana taneuh. Tandukna hiji di
antara matana, pohara wewegna.
6 Eta embe nyuruwuk satarikna
nyampeurkeun ka domba jalu anu di
sisi walungan tea,
7 sarta terus neunggar. Neunggarna bangun
pohara ambekeunana, sataker tanaga, nepi
ka tanduk eta domba jalu teh pingges
duanana. Eta domba henteu kuat ngalawan,
ngagulitik terus dileyek, taya nu bisaeun
nulungan.
8 Eta embe beuki lila beuki ngajago. Tapi
dina keur bebedasna, tandukna pugur.
Tina urutna bijil deui opat tanduk nu aneh,
masing-masing nyanghareupna beda jihat.
9 Tina salah sahiji tanduk nu opat tea,
bijil deui hiji tanduk leutik. Kakawasaan ieu
tanduk beuki ngalegaan, ka beulah kidul, ka
beulah wetan, jeung ka Tanah Perjangjian.
10 Tanagana tambah kuat, mahi keur nempuh
balad langit, nya eta bentang-bentang, nepi
ka loba anu maruragan ka bumi, tuluy
dileyek.
11 Seug nangtang ka Panglima tentara
langit. Kurban, anu biasana tara petot-
petot disanggakeun ka anjeunna, ku eta
dieuweuhkeun, Bait Allah diburak-barik.
12 Sanggeus kitu jalma-jalma teh ti batan
nyaranggakeun kurban anu geus diwajibkeun,

kalah ka nyarieun dosa, ibadah anu bener
dipiceun dikataneuhkeun. Pamaksudan eta
tanduk, kitu jadi, kieu jadi.
13 Geus kitu kadenge aya hiji malaikat
nanya ka nu hiji deui, "Sabaraha pililaeunana
hal-hal nu tembong dina eta tetenjoan teh?
Rek sabaraha lilana kurban-kurban suci anu
biasana kasanggakeun unggal poe kasilih ku
dosa sakitu gedena? Sabaraha pililaeunana
balad sawarga jeung Bait Allah diidek-idek?"
14 Malaikat nu hiji deui ngajawab,
"Pililaeunana sarebu saratus lima puluh poe.
Wanci sore, atawa isuk-isuk, moal aya nu
nyanggakeun kurban. Geus kitu, kakara Bait
Allah baris dipulihkeun deui."
15 Sabot kaula nyoba-nyoba ngahartikeun
eta tetenjoan, ujug-ujug aya nu siga jelema
nangtung di hareupeun.
16 Geus kitu aya soara cumeluk ti peuntaseun
Walungan Ulay, pokna, "Jabrail! Tetelakeun
ka manehna harti tetenjoanana."
17 Jabrail majeng tuluy ngadeg di gigireun
kaula. Awahing ku sieun, bruk kaula sujud.
Jabrail ngalahir, "He manusa sipat fana,
maneh masing nyaho hartina! Eta tetenjoan
ngagambarkeun panungtungan dunya."
18 Sabot anjeunna sasauran, leng kaula
katuralengan terus rubuh. Tapi ku anjeunna
dicepeng sarta dihudangkeun.
19 Anjeunna ngalahir, "Kami rek mere
nyaho pibalukareun tina bendu-Na Allah.

Eta tetenjoan teh nuduhkeun waktu
panungtungan.
20 Domba jalu nu katenjo ku maneh, nu
tandukna dua, ngibaratkeun karajaan-
karajaan Media jeung Persia.
21 Embe jalu ngibaratkeun karajaan
Yunani; tandukna nu weweg antara matana,
nuduhkeun raja nu kahiji.
22 Tanduk opat anu bijilna sanggeus tanduk
nu kahiji tea coplok, nuduhkeun timbulna opat
karajaan, pecahan ti eta bangsa. Kakuatan
masing-masing sahandapeun karajaan nu
kahiji.
23 Sanggeus eta karajaan-karajaan tereh
kana mangsana leungit, sarta kajahatanana
beuki tambah, geus pasti baris dihukum.
Sanggeus kitu tuluy ngadeg hiji raja anu
tabeatna heuras, jahat, pinuh ku tipu daya.
24 Kakuatanana beuki rongkah, tapi lain
kakuatan bawana sorangan. Eta raja baris
ngajalankeun panumpesan anu pohara
pikasieuneunana, tur sagala karepna ngajadi.
Jalma-jalma anu garagah, nya kitu deui umat
Allah, ku maneh bakal ditumpes.
25 Ku tina kapelitanana, sagala tipu dayana
hasil. Seug manehna ngagulkeun maneh.
Loba pisan jelema anu dibokong tuluy
dibinasa ku manehna. Malah eta raja baris
wani nangtang ka raja nu pangagungna,
Rajaning raja-raja, tapi manehna anu bakal
binasa. Binasana lain ku kakuatan manusa.

26 Eta tetenjoan ngeunaan kurban peuting
jeung isuk-isuk anu geus diterangkeun ka
maneh teh pasti baris kajadian. Tapi hal ieu
ku maneh kudu dirahasiakeun heula, lantaran
pijadieunana lila keneh."
27 Bawaning ku beurat mikiran eta, kaula
nepi ka gering meunang sababaraha poe.
Sanggeus cageur, tuluy digawe deui,
ngalakonan papancen ti raja sakumaha
sasari. Tapi hate teu daek tengtrem, mikiran
eta tetenjoan anu weleh teu kaharti bae.

9 1 Darius, putra Ahasweros, bangsa Media,
jumeneng raja nyangking karajaan Babul.
2 Dina taun kahiji sanggeusna anjeunna
jeneng raja, kaula ngulik kitab-kitab agama,
sarta mikiran Yerusalem anu geus diramal
baris pijadieun ruruntuk tujuh puluh taun,
sakumaha pangandika PANGERAN ka Nabi
Yermia tea.
3 Kaula jumerit ka Gusti Allah, sasambat,
puasa, make papakean karung, diuk dina
lebu.
4 Sagala dosa bangsa kaula diunjukkeun
ka PANGERAN, Allah panutan kaula. Kieu
piunjuk kaula, "Nun Allah, Gusti Nu Agung!
Abdi sadaya hormat ka Gusti. Gusti tigin kana
jangji, satia asih ka nu nyaraah ka Gusti, tur
ngestokeun kana sugri timbalan Gusti.
5 Abdi sadaya rumaos dosa, jahat, lepat
lampah. Parantos mungpang kana timbalan,
baha kana aturan-aturan Gusti anu leres.

6 Teu ngagarugu kana pisaur para abdi Gusti,
nabi-nabi nu ngadongkapkeun timbalan-
timbalan Gusti ka abdi sadaya, ka raja-raja,
ka kapala-kapala, ka karuhun-karuhun, ka
sakumna bangsa.
7 Gusti teh nun Pangeran, salamina bener
tur adil, sawangsulna abdi-abdi, tingkah laku
mung nungtun kana kahinaan sorangan.
Sapertos nu buktos ayeuna, nu kaalaman
ku abdi-abdi, boh nu di Yudea, boh nu di
Yerusalem, boh sabangsa Israil anu ku Gusti
dipabalencarkeun di nagri-nagri nu tebih nu
caket, lantaran teu satia ka Gusti.
8 Raja-raja, kapala-kapala, sareng karuhun-
karuhun abdi sadaya lampahna ngerakeun,
doraka bae ka Gusti, nun Pangeran.
9 Nanging sanaos abdi-abdi ngalawan, Gusti
henteu weleh mikawelas, henteu weleh
ngahapunten.
10 Ditimbalan kedah hirup numutkeun
hukum anu didongkapkeun ku para abdi Gusti
nabi-nabi, abdi-abdi teu ngagugu bae.
11 Rumaos, bangsa Israil parantos sami
ngarempak papakon Gusti. Sugri timbalan
Gusti teu aya anu diturut. Abdi-abdi parantos
milampah dosa, nu mawi ku Gusti dikeunaan
panyapa ti nu kaserat dina Hukum Musa, abdi
Gusti tea.
12 Gusti ngabuktoskeun timbalan anu
ditimbalkeun ka abdi-abdi sareng ka
pamingpin-pamingpin. Yerusalem ku Gusti

dihukum, langkung abot ti batan hukuman ka
kota-kota sanesna di dunya.
13 Sagala rupi hukuman anu diserat dina
Hukum Musa, ditibankeun sadayana ka
abdi-abdi. Nanging dugi ka wangkid ieu,
nun PANGERAN Allah abdi sadaya, abdi-abdi
embung keneh bae ngabingahkeun manah
Gusti, embung tobat, embung ngalakonan
anu bener ti Gusti.
14 Nun PANGERAN, Allah abdi sadaya, Gusti
parantos ngahukum abdi sadaya ku hukuman
anu ku Gusti parantos disayagikeun, ku margi
henteu nurut ka Gusti, sareng ku margi Gusti
mah salamina oge midamel anu leres.
15 Nun Gusti, Allah abdi sadaya! Gusti
parantos mintonkeun kakawasaan,
ngabudalkeun umat Gusti ti Mesir. Eta
kakawasaan Gusti kapieling dongkap ka
kiwari. Abdi-abdi rumaos parantos dosa,
rumaos parantos lepat.
16 Jaman kapungkur Gusti ngabelaan
ka abdi-abdi, ku margi kitu mugi ulah
kateterasan ngabenduan Yerusalem, kota
kagungan Gusti, gunung suci Gusti. Ku karana
dosa abdi-abdi sareng ku karana kajahatan
karuhun abdi-abdi, Yerusalem sareng umat
Gusti dongkap ka dihina-hina ku nagri-nagri
tatangga.
17 Nun Allah, dangukeun paneda sareng
panyambat abdi. Bait Gusti anu parantos
rugrug mugi diadegkeun deui, pulihkeun deui,

supados jalmi-jalmi tarerang yen Gusti teh
Allah.
18 Dangukeun nun Allah. Tingali abdi sadaya.
Tingali kasangsaraan abdi sadaya sareng
kasangsaraanana kota anu nganggo jenengan
Gusti. Ieu sadaya wantun kapiunjuk, sanes
ku margi abdi-abdi parantos bener kalakuan,
mung ku jalaran Gusti teh welas asih.
19 Nun Gusti dangukeun. Mugi kersa
ngahapunten. Panyambat mugi dimakbul,
supados jalmi-jalmi tarerang yen Gusti teh
Allah. Mugi ulah dilamikeun deui, margi eta
kota sareng bangsa teh kagungan Gusti."
20 Kaula terus keneh neneda, ngakukeun
dosa sorangan jeung dosa bangsa kaula,
Israil. Jeung nyuhunkeun mugi PANGERAN
Allah kaula kersa ngadegkeun deui Bait Allah,
gedong-Na nu suci.
21 Sabot kaula keur neneda, Jabrail anu
kungsi katenjo dina tetenjoan nu ti heula,
lungsur ngalayang ka lebah kaula. Harita teh
geus waktuna ngahaturkeun kurban peuting.
22 Anjeunna ngalahir, "Daniel, kami datang
seja nulung, supaya maneh nyaho harti eta
ramalan.
23 Waktu maneh mimiti prak neneda, Allah
geus ngawaler, Mantenna nyaah ka maneh.
Ku sabab eta kami ka dieu, rek nepikeun
walerana-Na. Ieu regepkeun pertelaan hal
tetenjoan maneh tea.

24 Tujuh kali tujuh puluh taun enggeus
dipatok ku Allah, pililaeunana mangsa geusan
ngabebaskeun bangsa maneh jeung kota suci
tina dosa jeung kajahatanana. Dosana baris
dihampura. Kaadilan langgeng baris ngadeg,
eta tetenjoan kitu deui piwejang nabi-nabi
tea bakal bukti, sarta Bait Allah anu suci
dibaktikeun deui ka Pangeran.
25 Catet jeung pahamkeun ku maneh: Ti
semet kaluar parentah ngawangun deui
Yerusalem, nepi ka aya hiji pamingpin anu
dipilih ku Allah, lilana teh tujuh kali tujuh taun.
Ti dinya Yerusalem baris diadegkeun deui
jeung jalan-jalanna katut benteng-bentengna
anu tohaga. Piumureunana tujuh kali genep
puluh dua taun, tapi eta jaman teh pinuh ku
kasusahan.
26 Sanggeus tutup mangsa eta, pamingpin
pilihan Allah tea bakal aya nu maehan
kalawan taya salahna. Kota jeung Bait Allah
baris dibasmi deui, ditempuh ku balad hiji
raja gagah. Eta mangsa nu panutup datangna
lir banjir anu ngadatangkeun peperangan
jeung karuksakan, anu geus dirarancang ku
Allah.
27 Eta raja bakal ngayakeun perjangjian
anu teguh jeung jalma loba. Kaayaan kitu
lilana tujuh taun. Tapi sanggeus eta waktu
kajalanan satengahna, eta raja teh bakal
ngeureunkeun sagala kurban jeung pangbakti
ka Pangeran. Hiji lambang anu pikasieuneun

anu disebutna si Pikasieuneun, baris dipasang di puncak Bait Allah, sarta tetep ayana di dinya, nepi ka jelema anu masangkeunana nepi kana ahir ajalna, anu geus ditangtukeun ku Allah."

10

1 Dina taun katilu Kores jumeneng raja Persia, Daniel, anu katelah Beltesasar tea, diebrehan deui pangandika. Eta pangandika teh ngeunaan perkara nu pijadieun saenyana, tapi hese pisan dihartikeunana. Kaalamanana ku Daniel dina hiji titingalian.

2 Harita teh kaula keur tirakat meunang tilu minggu.

3 Teu dahar nu ngeunah-ngeunah, teu dahar daging, teu nginum anggur, teu nyisiran, nepi ka tutup tilu minggu.

4 Dina tanggal dua puluh opat bulan kahiji taun eta, kaula keur nangtung di sisi hiji walungan gede, Walungan Tigris.

5 Ana tanggah, nenjo aya jelema, panganggona kaen lenen jeung make beubeur emas murni.

6 Salirana cahayaan kawas permata. Rarayna gumebyar kawas cahaya kilat, socana ngagebur siga seuneu. Panangan jeung sampeanana gugurilapan kawas tambaga meunang ngagosok, soarana ngaguruh kawas sora rebuan jelema.

7 Eta tetenjoan katenjona ngan ku kaula. Jelema-jelema sejen mah anu harita

babarengan, teu narenjoeun naon-naon. Tapi
maranehna lalumpatan terus nyarumput,
bangun kacida sarieuneunana.
8 Kari kaula bae sorangan, ngawas-ngawas
eta tetenjoan anu ajaib. Tanaga musna,
beungeut sepa pias nepi ka moal aya nu
wawuheun.
9 Komo barang ngadenge gentrana, leng bae
katuralengan, terus ngarumpuyuk nyuksruk
kana taneuh.
10 Tuluy aya leungeun nyekel ka kaula,
ngajungjungkeun nepi ka leungeun jeung tuur
kaula kaangkat; kaula angger ngadaregdeg.
11 Eta malaikat ngalahir, "Daniel, Allah
asiheun ka maneh. Hudang, kami rek nyarita,
regepkeun sing bener. Kami teh dipiwarang
nepungan maneh." Sanggeus anjeunna
sasauran kitu, kaula tuluy nangtung bari
ngadaregdeg.
12 Saurna deui, "Tong sieun, Daniel! Paneda
maneh, ti poe mimiti keneh oge, ti barang
maneh ngarendahkeun diri lantaran hayang
jadi bijaksana, ku Allah enggeus didangu.
Kami datang ayeuna, ngajawab paneda
maneh.
13 Kami dilawan ku malaikat pangawal
karajaan Persia, nepi ka dua puluh hiji poe.
Tapi datang Mikail, salah sahiji pamingpin
malaikat, ngabantuan kami, da tadina kami
ngan sorangan di Persia teh.

14 Ayeuna kami datang supaya maneh bisa
ngarti kana hal anu bakal kasorang ku bangsa
maneh ka hareup. Tetenjoan anu ayeuna teh
anyar, nembongkeun pikahareupeun."
15 Sajeroning anjeunna ngalahir kitu, kaula
mah ngeluk bae bari teu kecet-kecet.
16 Eta malaikat, anu katembongna siga
jelema, ngulurkeun pananganana nyabak
biwir kaula. Tuluy kaula unjukan, "Juragan,
ku ieu titingalan abdi dugi ka ngadaregdeg
laleuleus,
17 teu benten ti hiji jalma beulian di
payuneun dunungananana. Kumaha tiasana
nyanggem ka Juragan? Karaosna laleuleus
sareng areungap."
18 Ceg Anjeunna nyepeng deui, seug karasa
awak jadi kuat meueusan.
19 Ari saurna, "Allah teh ka maneh asiheun.
Teu kudu rentag, teu kudu sieun." Sanggeus
anjeunna sasauran kitu, awak karasana beuki
tambah kuat. Tuluy unjukan, "Kasauran
Juragan matak teger. Mangga bade nyaurkeun
naon?"
20 (10:20-21) Ari lahiranana, "Nyaho naon
cik sababna kami nepungan maneh? Arek
nembongkeun ka maneh sakur anu geus
ditulis dina Kitab Kayaktian. Ayeuna kami
kudu balik deui, rek tarung jeung malaikat
pangawal karajaan Persia. Sanggeus kitu
baris datang malaikat pangawal nagri Yunani.

Moal aya nu bakal nulungan kami, kajaba ti
Mikail, malaikat pangawal Israil.
21 (10:20)
11 1 Anjeunna nu wajib mantuan jeung
ngabelaan ka kami.
2 Ari ieu, anu rek dicaritakeun ku kami teh
estu saenyana." Malaikat ngalahir kieu, "Aya
tilu raja deui anu baris nyangking Persia.
Tuluy deui nu kaopat, anu leuwih beunghar
ti nu sejen-sejen. Dina puncak kakawasaan
jeung kabeungharanana baris nangtang ka
karajaan Yunani.
3 Geus kitu baris aya hiji raja gagah,
pinyangkingeun hiji karajaan anu lega
kabina-bina, sarta ngalajur sagala karepna.
4 Tapi dina puncak kajayaanana, karajaanana
baris pecah jadi opat bagian, dicangkingna
lain ku turunanana, sarta kakuatanana teu
mapakan ka manehna.
5 Raja Mesir bakal jadi kuat. Tapi aya
panglimana saurang anu leuwih kuat ti eta
raja, baris nyangking hiji karajaan anu leuwih
gede.
6 Sanggeus sawatara taun, raja Mesir baris
ngayakeun beungkeutan jeung raja Siria,
sarta ngadahupkeun putrina ka raja Siria.
Tapi eta beungkeutan teh moal lila umurna,
sabab eta putri jeung salakina katut anakna,
kitu deui para abdina anu ngalanteur, baris
diparaehan.

7 Teu lila ti harita, salah sahiji baraya eta
putri baris aya nu jadi raja. Tuluy nempuh
ka balad raja Siria, sarta hasil bisa asup ka
benteng tur bisa ngelehkeun.
8 Arca-arca dewa eta bangsa, kitu deui
paparabotan tina emas jeung perak anu geus
dibaktikeun ka eta dewa-dewa, ku manehna
diakut ka Mesir. Sanggeus kitu, meunang
sababaraha taun euweuh perang.
9 Ti dinya raja Siria baris ngabales nempuh
ka Mesir, tapi bisa diusir.
10 Anak-anak raja Siria mepek deui balad
loba pisan. Anu saurang terus nempuh,
datangna lir banjir, narajang hiji benteng
musuhna.
11 Raja Mesir panas, tuluy indit merangan
Siria; balad Siria anu sakitu lobana beunang
katawan.
12 Lantaran perangna unggul tur bisa
maehan prajurit musuh sakitu lobana, raja
Mesir teh agul. Tapi eta kaunggulanana teh
moal awet.
13 Raja Siria baris merangan deui, baladna
leuwih loba ti nu enggeus. Mangsa waktuna
geus cunduk, baris ngabales narajang,
baladna loba pisan tur lengkep pakarangna.
14 Loba pisan jelema anu baris barontak ka
raja Mesir. Aya sababaraha urang bangsa
maneh, Daniel, anu adatna barangasan milu
barontak, dumeh geus narenjo hiji tetenjoan.
Tapi maranehna bakal katumpes.

15 Eta raja Siria baris ngepung hiji kota
anu reugreug bentengna nepi ka bisa
kajabel. Prajurit-prajurit urang Mesir teu kuat
neruskeun jurit, pasukan petinganana geus
beak kakuatanana.
16 Urang Siria anu nempuhna bisa
sakumaha karep ka maranehna, taya nu
bisa mapalangan. Malah eta raja teh bakal
ngalindih Tanah Perjangjian, ngawasaan
sagemblengna.
17 Raja Siria baris nginditkeun sakabeh
baladna. Satuluyna, sangkan bisa ngawasaan
karajaan musuhna, manehna ngajak ngahiji
ka eta raja sarta mikeun anakna anu awewe
sina dikawin. Tapi maksudna baris gagal.
18 Geus kitu manehna bakal narajang ka
bangsa-bangsa nu caricing di basisir laut
sarta loba anu dielehkeun. Tapi manehna
baris kasoran ku hiji pamingpin bangsa
asing nepi ka teu bisa adigung deui, sarta
kaadigunganana bakal dibales.
19 Eta raja baris balik deui ka benteng-
benteng di nagrina sorangan. Tapi di dinya
eta raja baris kasoran sarta tinemu jeung
panungtungan ajalna.
20 Manehna baris diganti ku raja sejen,
anu bakal nitah hiji pajabatna ngagencet
rahayatna ku pajeg-pajeg, geusan nambahan
kakayaan karajaanana. Tapi moal lila deui eta
raja bakal aya nu maehan, teu kanyahoan ku
umum jeung lain di pangperangan."

21 Malaikat tea neruskeun sasauranana,
"Nu baris jadi gaganti raja Siria teh, hiji
jalma jahat tur euweuh hakna jadi raja. Tapi
kalawan teu disangka-sangka, manehna baris
ngandih karajaan ku jalan tipu daya.
22 Saha bae anu henteu satujuan jeung
manehna, sanajan Imam Agung istrenan
Allah, tangtu disapu beresih nepi ka musna.
23 Ku jalan tipu daya, baris loba bangsa-
bangsa anu kacidraan, ari dirina baris
tambah-tambah kuat, padahal manehna teh
ngan nyangking hiji bangsa anu leutik.
24 Kalawan teu mere nyaho heula, manehna
baris ngarurug hiji propinsi anu subur. Jeung
bakal nyieun kajahatan-kajahatan, anu ku
karuhun-karuhunna ge tara dilampahkeun.
Barang-barang jeung harta beunangna
ngarampas ti pangperangan ku manehna
dibagi-bagikeun ka para panganutna.
Karepna masih keneh arek terus ngarurug
benteng-benteng batur. Tapi kajayaan
manehna geus tereh enggeusan.
25 Bari gede kawani, manehna baris nyusun
hiji balad gede, geusan narajang raja Mesir,
anu geus taki-taki rek ngayonan, tur baladna
gede jeung rongkah. Tapi raja Mesir bakal
gagal, lantaran dihianatan.
26 Ku para panasehatna anu pangdeukeutna,
anu harayangeun ngagulingkeun manehna.
Prajurit-prajuritna loba anu paraeh, baladna
kasapu.

27 Satuluyna eta dua raja baris bareng
dahar sameja reujeung, tapi masing-masing
ngandung niat dengki jeung silih bohongan.
Duanana moal hasil kahayangna, lantaran
acan mangsana.
28 Geus kitu raja Siria baris mulang deui ka
nagrina, bari mawa barang jarahan, tekadna
rek ngabasmi agama umat Allah. Lampahna
bakal sakarep-karep, sanggeus kitu manehna
baris mulang ka nagrina sorangan.
29 Dina hiji mangsa manehna baris nempuh
deui Mesir. Tapi harita mah temahna baris
tibalik, beda ti nu ti heula,
30 lantaran diayonan ku balad Rum nu
daratangna make kapal-kapal, nepi ka
manehna ngarasa gimir. Ti dinya manehna
mulang bari ambek. Manehna tuluy bakal
ihtiar numpes agama umat Allah, bakal
nurutkeun nasehat jalma-jalma anu geus
naringgalkeun eta agama.
31 Pasukanana sawareh bakal dititah
nganajiskeun Bait Allah. Maranehna bakal
ngeureunkeun kurban-kurban poean, sarta
bakal masangkeun brahala anu disebutna si
Pikasieuneun.
32 Ku akal pelitna eta raja baris dibantu
ku jelema-jelema nu geus naringgalkeun
agamana, beunangna ngolo-ngolo. Tapi
umat anu tetep aranut ka Allah bakal malik
ngalawan.

33 Loba anu dididik ku pamingpin-
pamingpinna anu barijaksana. Tapi pikeun
sawatara waktu mah sawareh bakal tariwas
dina perang, atawa diduruk nepi ka paraeh,
sawareh deui bakal dirampogan jeung
ditawan.
34 Waktu eta jagalpati lumangsung, umat
Allah bakal meunang pitulung saeutik; tapi
ti antara anu mantuanana loba anu ngan
kajurung ku kapentinganana sorangan.
35 Sawatara pamingpin-pamingpinna anu
bijaksana nemahan pati. Tapi jadina alus,
sabab eta umat jadi beresih. Kituna teh nepi
ka datang poe panungtungan, anu geus
diatur ku Allah.
36 Raja Siria tea baris terus sawenang-
wenang jeung nyombongkeun maneh. Ceuk
pangrasana manehna leuwih agung ti batan
dewa nu mana oge, malah jeung Allah Nu
Maha Agung ge pangrasana luhur keneh
manehna. Kikituanana laluasa pisan, nepi ka
datang mangsana baris dihukum ku Allah.
Allah baris ngalaksanakeun sagala perkara
anu geus ditangtukeun.
37 Eta raja bakal nyabodokeun ka dewa
pujaan karuhun-karuhunna, kitu deui ka dewa
pujaan kaom wanita. Kawantu sagala dewa
ge ku manehna mah euweuh nu diajenan,
lantaran pangrasana manehna leuwih ti
dewa-dewa.

38 Tapi teu burung aya nu ku manehna
dihormat, nya eta dewa pangaping benteng-
benteng. Eta dewa anu lain sesembahan
karuhunna, ku manehna dibaktian emas,
perak, permata, jeung lian-lianna deui barang
nu marahal.
39 Pikeun ngajaga benteng-bentengna,
manehna baris ngagunakeun jalma-jalma anu
nyarembahna ka dewa-dewa bangsa asing.
Jalma-jalma anu ngaku kana kakawasaanana,
ku manehna diganjar kahormatan, pangkat
luhur, jeung tanah.
40 Sanggeus deukeut kana mangsa
panungtungan, eta raja Siria baris ditempuh
ku raja Mesir. Tapi manehna baris ngabales,
ngetrukkeun sagala kakuatanana, kareta-
kareta perang, pasukan-pasukan kuda, jeung
kapal-kapal. Loba nagri anu bakal ditempuh
ku manehna, nempuhna lir cai caah narajang.
41 Malah ka Tanah Perjangjian oge bakal
narajang, maehan puluhan rebu jelema. Tapi
nagri Edom, Moab, jeung bagian penting
nagri Amon salamet.
42 Waktu manehna narajang nagri-nagri,
Mesir oge teu kaliwat.
43 Rajabrana pependeman bangsa Mesir,
emas, perak, kitu deui harta lianna anu
marahal, beunang kajabel. Libia jeung Sudan
oge bakal eleh ku manehna.
44 Geus kitu datang beja-beja ti wetan jeung
ti kaler, anu bakal ngageumpeurkeun hatena,

ngalantarankeun perangna beuki telenges,
jalma-jalma nu ditumpes kacida lobana.
45 Malah manehna bakal masang kemah-
kemah karajaanana di antara laut jeung
gunung tempat ngadegna Bait Allah. Tapi
ahirna manehna bakal paeh, tur euweuh anu
nulungan saurang-urang acan."
12 1 Malaikat nu anggoanana tina lawon
lenen ngalahir deui, "Harita, malaikat
agung Mikail anu ngaping bangsa maneh
baris nembongan. Tuluy bakal aya jaman
suker anu pangpoharana, anu can kungsi
kasorang ti barang bangsa-bangsa gumelar.
Lamun eta jaman geus datang, kabeh jelema
ti bangsa maneh, anu ngaran-ngaranna geus
dicatet dina Kitab Allah, baris disalametkeun.
2 Loba anu geus paraeh bakal harirup
deui, sawareh bakal genah hirup langgeng,
sawareh deui bakal nandangan kahinaan
salalanggengna.
3 Para pamingpin nu bijaksana bakal
cahayaan lir cahaya caangna langit. Anu
ka jalma-jalma geus ngawurukan sangkan
ngalampahkeun anu bener, bakal mencrang
lir bentang-bentang, salalanggengna."
4 Saurna deui, "Daniel, ayeuna tutupkeun
eta kitab, tuluy segel sing rapet nepi ka ahir
jaman. Sajeroning kitu bakal loba jelema
anu nyoba-nyoba ngahartikeun hal-hal anu
eukeur kajadian, tapi cumah moal hasil."

5 Geus kitu kaula nenjo aya dua jelema di
sisi walungan, peuntas ditu saurang, peuntas
dieu saurang.
6 Nu saurang nanya ka malaikat nu
nangtungna rada jauh di beulah girang,
"Iraha pianggeuseunana eta kajadian-
kajadian nu ajaib teh?"
7 Eta malaikat nadahkeun panangan duanana
ka langit, tuluy sumpah nyebut jenengan
Allah Nu Langgeng, saurna, "Lilana bakal
tilu taun satengah. Upama panganiayaan ka
umat Allah geus eureun, sakabeh perkara nu
tadi oge tangtu anggeus."
8 Kadenge ku kaula ari lahiranana mah,
tapi teu kaharti. Jadi pok kaula nanyakeun,
"Nanging, Juragan, ahirna teh kumaha?"
9 Waleranana, "Daniel, ayeuna mah leuwih
hade maneh mulang bae. Sabab eta
pangandika teh kudu dirasiahkeun nepi ka
ahir jaman.
10 Loba jalma anu bakal diuji disina murni.
Jalma-jalma nu jarahat moal ngalartieun sarta
bakal terus jarahat. Ngan anu barijaksana
anu baris ngaharti.
11 Ti semet kurban-kurban poean
tea dieuweuhkeun, nya eta ti waktu
dipasangkeunana si Pikasieuneun, lilana
1.290 poe.
12 Bagja jalma-jalma tetep satia nepi ka poe
anu ka 1.335.

13 Ari maneh, Daniel, muga sing tetep satia
tepi ka ahir. Maneh bakal maot, tapi baris
hirup deui geusan narima ganjaran di ahir
jaman."

Hosea

1 [1] Ieu pangandika PANGERAN, anu
ditimbalkeun ka Hosea putra Beri, waktu
karajaan Yuda patuturut dirajaan ku raja-raja
Usia, Yotam, Ahas jeung Hiskia, sarta
karajaan Israil dirajaan ku Yarobam putra
Yoas.
[2] Basa PANGERAN mimiti ngandika ka
Israil nganggo perantaraan Hosea, kieu
timbalana-Na ka Hosea, "Maneh kudu kawin
ka hiji awewe; engkena eta pamajikan maneh
moal satia. Anak-anak maneh ge bakal cara
tabeat indungna. Karana nya kitu kalakuan
umat Kami teh, geus naringgalkeun Kami, teu
saratia."
[3] Tuluy Hosea nikah ka hiji wanita ngaran
Gomer, anak Diblaim. Sanggeus anakna nu
kahiji lahir, lalaki,
[4] Hosea ditimbalan ku PANGERAN, kieu
timbalana-Na, "Eta budak ngaranan Yisrel.
Sabab sakeudeung deui Kami rek ngahukum
raja Israil, geusan nebus pati Yisrel anu
dipaehan ku Yehu, karuhun eta raja, di Yisrel.
Turunan Yehu ku Kami rek dicabut hakna teu
meunang ngarajaan deui.
[5] Angkatan perang raja Israil ku Kami rek
ditumpes di Lebak Yisrel."

6 Gomer boga deui anak, nu kadua. Nu
ayeuna mah awewe. Timbalan PANGERAN ka
Hosea, "Eta ngaranna Lo-Ruhama (hartina:
Teu Dipikawelas), sabab sakeudeung deui
Kami moal mikawelas deui ka umat Kami
Israil, sumawonna ngahampura.
7 Tapi urang Yuda mah tetep dipikawelas, rek
dirahayukeun ku Kami, PANGERAN, Allahna.
Ngarahayukeunana lain ku jalan perang, lain
ku pedang atawa gondewa katut jamparing,
lain kuda jeung nu tarumpak kuda."
8 Sanggeus Lo-Ruhama disapih nyusu,
Gomer ngandeg deui. Sanggeus ngajuru,
anakna lalaki.
9 Lahiran PANGERAN ka Hosea, "Eta
ngaranna Lo-Ami (hartina: Lain Umat Kami),
geusan nandakeun yen Israil geus lain umat
Kami deui. Kami lain Allahna."
10 Bangsa Israil bakal ngalobaan lir keusik
lautan, moal kataker moal kaitung. Timbalan
Allah ayeuna ka maranehna, "Maraneh lain
umat Kami," tapi baris aya hiji mangsa
PANGERAN bakal nimbalan kieu: "Maraneh
teh putra-putra Allah anu jumeneng!"
11 Bangsa Yuda jeung bangsa Israil baris
dihijikeun deui. Maranehna bakal milih
hiji pamingpin tunggal pikeun mingpin
maranehna, sarta bakal ngajembaran
tur hirupna baris mukti deui di nagrina.
Satemenna, poean Yisrel baris jadi poe anu
agung.

2

[1] Ku sabab kitu, sasama maraneh urang
Israil kudu disebut "Umat Allah" jeung
"Dipikawelas".
[2] Barudak, pepelingan indung maraneh,
sanajan geus henteu jadi pamajikan Kami
deui sarta Kami geus lain salakina deui.
Pepelingan, ulah ngaranyed deui, ulah
ngalacurkeun diri deui.
[3] Mun teu euih-euih, ku Kami rek
dirangsadan, sina sataranjang bulucun cara
keur barang dijurukeunana. Rek disina jadi
saperti tanah anu nya keeng jeung angar,
sina paeh kahalabhaban.
[4] (2:4-5) Kami moal mikarunya ka anak-
anakna, anak-anak awewe palacuran anu
teu boga kaera. Manehna sorangan anu
nyebutkeun, "Ah, rek manggihan kabogoh-
kabogoh, anu ka aing mere dahareun,
inumeun, bulu domba jeung lawon linen,
minyak jetun jeung anggur."
[5] (2:4)
[6] Ku sabab kitu manehanana ku Kami arek
dikurung ku rungkun cucuk, jalanna arek
dipager ku tembok.
[7] Manehna bakal ngudag kabogoh-
kabogohna, tapi moal kaudag. Hayang
papanggih, tapi moal papanggih. Geus kitu
manehna tangtu ngomong, "Mending balik
deui ka salaki aing nu ti heula; bareto mah
aing leuwih senang ti batan ayeuna."

8 Manehanana pamohalan ngaku, yen
boga gandum, anggur jeung minyak jetun
soteh, kitu deui perak jeung emas anu
ku manehanana dipake ngabakti ka Baal,
pamere Kami.
9 Ku sabab kitu, gandum jeung anggurna,
anu baris dipanen ti lahan pamere Kami, dina
usumna ku Kami rek dicokotan deui. Kitu deui
bulu domba jeung lawon linen keur bahan
pakeeunana, eta ge rek dicokotan deui.
10 Ku Kami rek ditaranjangan di hareupeun
kabogoh-kabogohna, moal aya nu bisaeun
nulungan manehna tina kakawasaan Kami.
11 Sagala pepestaan, anu taunan, anu
bulanan, poe-poe Sabatna, sagala rupa
upacara kaagamaanana ku Kami arek
dieureunkeun sama sakali.
12 Tangkal-tangkal anggurna, tangkal-
tangkal kondangna, anu carekna mah pamere
kabogoh-kabogohna upah ngalayanan
maranehna, ku Kami arek dibasmi. Kebon
anggurna jeung kebon bubuahanana rek
dijieun leuweung, sina beak diruksak ku sato
alas.
13 Manehna baris dihukum, ku Kami, lantaran
sering neler-neler Kami saban meuleum
menyan pikeun Baal, jeung saban make
perhiasan sarta neang kabogoh-kabogohna.
Kitu pangandika PANGERAN.

14 Manehna ku Kami rek dibawa deui
ka gurun keusik. Di ditu rek dilelemu ku
omongan anu nandakeun kaasih.
15 Kebon anggurna rek dibikeun deui, sarta
Lebak Kasusahan rek dijadikeun lawang
pangharepan. Di dinya manehna tangtu
nurut deui ka Kami cara keur ngorana, basa
manehna kakara datang ti Mesir tea.
16 Manehna baris ngaku deui salaki ka Kami,
moal nganggap deui Kami teh Baal, brahala
manehanana.
17 Ku Kami moal diidinan nyebut-nyebut deui
ngaran Baal.
18 Dina waktu eta Kami arek nyieun jangji
jeung sato-sato alas jeung manuk-manuk,
sangkan teu ngagaranggu ka umat Kami.
Malah sakabeh parabot perang, sakabeh
pedang jeung gondewa, ku Kami rek
disingkirkeun ti eta tanah, sangkan umat
Kami tengtrem-tingtrim santosa hirupna.
19 Israil! Maneh ku Kami rek dipigarwa. Kami
seja satuhu satia. Mikawelas mikaasih mo aya
laasna, seja mihukum salalanggengna.
20 Kami moal jalir jangji, maneh teh pupujan
Kami. Maneh oge nya kitu baris ngaku yen
Kami teh PANGERAN.
21 (2:21-22) Dina waktu eta Kami rek
ngabulkeun paneda umat Kami Israil. Hujan
rek diturunkeun ka bumi, sarta bumi bakal
ngahasilkeun gandum, buah anggur jeung
buah jetun.

22 (2:21)
23 Umat Kami baris tetep maratuh di lemah
caina, sina marukti hirupna. Maranehna,
anu tadina disebut "Teu Dipikawelas", rek
dipikawelas. Anu tadina disebut "Lain Umat
Kami", rek disebut "Maraneh teh umat Kami".
Sarta jawab maranehna: "Gusti teh Allah sim
abdi."
3 1 PANGERAN ngandika ka kaula, "Maneh
kudu indit deui, sarta tembongkeun
kacintaan ka hiji awewe nu keur jinah jeung
kabogohna. Eta awewe pikanyaah ku maneh,
saperti Kami tetep mikanyaah ka urang Israil
sanajan maranehna geus malik ka allah-allah
sejen jeung sok ngabaktikeun kismis ka
brahala-brahala."
2 Tuluy eta awewe ku kaula dibeuli. Hargana
lima belas uang perak, ditambah ku saratus
lima puluh kilo gandum.
3 Ku kaula eta awewe diomongan yen kudu
ngadagoan kaula dina waktu anu lila, sarta
ulah lacur atawa jinah deui. Salila eta sim
kuring oge baris ngadagoan.
4 Nya kawas kitu kaayaan bangsa Israil; lila
pisan maranehna kudu hirup tanpa raja atawa
pamingpin, tanpa kurban atawa tugu-tugu
karamat, tanpa arca-arca atawa brahala
paragi ngaramal.
5 Tapi bakal datang mangsa, urang Israil
tarobat deui ka PANGERAN Allahna, sarta
baris satia ka rajana ti turunan Daud. Harita

maranehanana bakal sarieun ku PANGERAN,
sarta baris nampa berkah-berkah Mantenna.

4

1 PANGERAN kagungan tudingkeuneun
ka jalma-jalma di ieu tanah. Regepkeun
ku maneh, Israil! Kieu pangandika-Na, "Di
ieu nagri geus euweuh anu satia, euweuh
nu boga kanyaah. Kami ku ieu bangsa geus
henteu diaku Allah.
2 Maranehna gampang jangji, tapi gampang
cidra. Ngabarohong, maraehan, maraling,
jararinah. Kajahatan nerekab, jeung rajapati
pasusul-susul.
3 Ku sabab kitu ieu tanah bakal garing.
Sagala rupa anu jadi di dinya bakal paraeh.
Sasatoan, manuk, malah lauk-lauk, bakal
pararaeh kabeh."
4 Timbalan PANGERAN, "Maraneh imam-
imam, ulah aya anu nyalahkeun ka rahayat
atawa ngaweweleh maranehna. Anu rek
disalahkeun ku Kami teh maraneh.
5 Beurang peuting maraneh nyieun
kasalahan, kitu keneh nabi-nabi taya
mendingna ti maraneh. Kami baris ngabasmi
Israil, indung maraneh.
6 Maraneh imam-imam, geus teu ngaraku ka
Kami, geus nolak Kami, miceun pangajaran
Kami, ngajadikeun umat Kami cilaka lantaran
maranehna ge jadi teu ngaraku ka Kami. Ku
sabab kitu maraneh ge ku Kami rek ditolak,
sarta anak-anak maraneh moal diaku yen jadi
imam-imam Kami.

7 Maraneh beuki loba nu jaradi imam, beuki
loba dosa ka Kami. Ku sabab kitu kaayaan
maraneh ku Kami rek dijieun tibalik tina
mulya jadi hina.
8 Maraneh jadi baleunghar ku karana dosa
umat Kami. Ku kituna kahayang maraneh
mah umat Kami teh sing tambah-tambah
dosana.
9 Maraneh bakal nandangan hukuman
sakumaha anu keuna ka rahayat. Rek
dihukum satimpal jeung kajahatan maraneh.
10 Maraneh bakal ngakan bagian maraneh
tina kurban, tapi angger bakal lapar keneh.
Maraneh bakal ngabakti ka dewa-dewa
kasuburan, harayang boga anak, tapi tetep
maraneh moal baroga anak, lantaran geus
miceun Kami, maruja ka allah-allah sejen."
11 Timbalan PANGERAN, "Anggur anyar,
anggur kawak, geus ngaleungitkeun akal
waras umat Kami!
12 Maranehna marenta pituduh ka kayu
sateukteuk! Ngumaha ka iteuk menta
pituduh! Geus naringgalkeun ka Kami,
masrahkeun diri ka para dewa, saperti awewe
anu jadi palacuran.
13 Maranehanana nyarieun kurban di
tempat-tempat karamat di puncak-puncak
gunung. Mareuleum menyan di puncak-
puncak pasir, handapeun tangkal anu gede
ngarangkadak, pedah iuhna pikagenaheun.
Balukarna, anak-anak maraneh anu awewe

jaradi palacuran, minantu-minantu awewe
jararinah.
14 Tapi maranehna ku Kami moal dihukum,
lantaran maraneh sorangan sok arindit ka
awewe-awewe lacur nu digarawe di kuil-kuil,
tuluy bareng jeung maranehna nyieun kurban
ka brahala. Aya paribasa, Bangsa anu tuna
akal sehat pasti tumpur.
15 Muga-muga urang Yuda mah ulah kabawa
salah nepi ka ingkar kawas maraneh, urang
Israil! Maranehna mah sing ulah nepi ka milu
ngabakti di Gilgal atawa di Bet Awen, atawa
sumpah di dinya demi Allah nu jumeneng.
16 Urang Israil mah sarua mantangulna
jeung bigal. Atuh pimanaeun maranehna ku
Kami bisa diangon di sampalan cara domba?
17 Urang Israil geus kawujuk ku brahala-
brahala. Kajeun, antep sakarepna.
18 Sanggeus marabok anggur, tuluy genah-
genah ngalacur, leuwih resep nyieun lampah
hina ti batan lampah pikahormateun.
19 Maranehanana bakal leungit lir kabawa
ku angin, sarta bakal meunang era tina
lampahna ngurban ka brahala-brahala.
5 1 Eh para imam, darengekeun! Eh sakabeh
umat Israil, raregepkeun! Eh sakabeh
kulawarga karajaan, tarengetkeun! Maraneh
baris diterapan hukuman. Sabab maraneh,
anu kuduna ngahakiman masing adil, anggur
sabalikna. Maraneh di Mispa geus jadi

tataheunan, di Gunung Tabor geus jadi tali
eurad,
2 di kota Akasia geus jadi liang jero. Ku
sabab kitu maraneh kabeh ku Kami baris
dihukum.
3 Kami nyaho kana kaayaan Israil nu
saenyana. Israil moal bisa nyumput ti Kami.
Manehna geus teu satia, rahayatna geus teu
pantes ngabakti ka Kami."
4 Jalma-jalma geus hamo bisa tarobat deui
ka Allahna, sabab dipegatan ku kajahatanana.
Maranehna geus moal ngaku deui ka Allah,
sabab geus kacerek ku brahala.
5 Kaangkuhan urang Israil netelakeun
kasalahanana. Dosana ngalantarankeun
maranehna titarajong jeung lalabuh, sarta
urang oge bareng lalabuh jeung maranehna.
6 Maranehanana mawa domba jeung sapi,
kurbankeuneun ka PANGERAN, tapi moal
aya gunana. PANGERAN moal kapanggih ku
maranehanana, sabab geus nilarkeun.
7 Maranehanana geus teu satia ka
PANGERAN. Anak incuna geus lain umat
kagungana-Na deui. Ku sabab kitu,
maranehanana katut lemah caina bakal
gancang dibasmi.
8 Geura tiup tarompet perang di Giba!
Geura sadakeun tangara perang di Ramah!
Gorowokkeun panangtang perang di Bet
Awen! Eh urang Binyamin, geura maju
perang!

9 Poean hukuman tereh datang. Urang Israil
baris ditumpes. Eh urang Israil, ieu hal pasti
jadi!
10 PANGERAN ngandika, "Kami ambek,
lantaran pamingpin-pamingpin urang Yuda
nempuh ka Israil sarta maling tanahna. Ku
sabab kitu Kami rek ngabedahkeun hukuman,
sina narajang ka maranehna lir caah.
11 Urang Israil keur nandang panggencet,
sarta geus kaleungitan tanah milik sahna,
lantaran keukeuh menta tulung ka nu sama
sakali teu bisa nulung naon-naon.
12 Israil ku Kami rek dibasmi, sarta urang
Yuda rek ditumpes.
13 Sanggeus Israil ngarasa yen dirina geus
kacida ripuhna, kitu deui Yuda geus nenjo
raheut-raheutna sorangan, Israil tuluy indit
ka Asur, menta pitulung ka raja gede di dinya,
tapi eta raja moal bisaeun ngubaran atawa
nyageurkeun raheut-raheutna.
14 Kami rek narajang ka urang Israil jeung
urang Yuda cara singa, rek disasaak tuluy
ditinggalkeun. Lamun maranehna ku Kami
geus digusur, saurang ge moal aya nu bisaeun
nyalametkeun.
15 Umat Kami ku Kami rek ditinggalkeun,
nepi ka cukup nandanganana sangsara ku
karana dosa-dosana, sarta tuluy nareangan
Kami. Ari geus sangsara kitu mah sugan
daraekeun neangan Kami."

6 [1] Ceuk jalma-jalma, "Hayu urang tarobat
ka PANGERAN. Mantenna geus nyiksa
ka urang, tangtu kersaeun nyageurkeun.
Mantenna geus ngaraheutan ka urang, tangtu
kersaeun ngabeberan raheut-raheut urang.
[2] Dua tilu poe deui tangtu urang
diwaluyakeun deui ku Mantenna, sarta bakal
hirup di payuneun Mantenna.
[3] Hayu urang diajar wawuh ka PANGERAN.
Mantenna pasti sumping ka urang, sakumaha
pajar nu pasti datang, sakumaha hujan nu
pasti turun ka bumi dina musimna."
[4] Tapi PANGERAN ngandika, "Eh Israil jeung
Yuda, kudu kumaha Kami ka maraneh teh?
Kanyaah maraneh ka Kami gancang buyar
cara halimun, gancang leungit cara ciibun
kapanasan.
[5] Nya ku sabab eta Kami ngutus nabi-nabi,
nepikeun timbalan Kami, yen maraneh bakal
dihukum sarta dibinasa. Pamenta Kami ka
maraneh teh tetela pisan, nya eta:
[6] Kami lain menta kurban, tapi menta
sangkan kanyaah maraneh ka Kami ulah laas.
Kami leuwih hayang umat Kami nyaraho ka
Kami ti batan dibaktian kurban beuleuman.
[7] Tapi kakara ge maranehna ngasupan
tanahna, kalakuan geus tuluy cara Adam,
ngarempak perjangjian anu ku Kami dijieun
jeung maranehna.
[8] Gilad teh kota anu pinuh ku jelema-jelema
jahat jeung ku tukang maehan.

9 Imam-imam teu beda ti gorombolan
rampog anu ngadodoho jelema rampogeun.
Malah di jalan anu ka tempat suci di Sekem,
maranehna maehan. Sarta eta kajahatanana
teh dihajakeun.
10 Kami geus nangenan hal nu matak
ngerik di Israil, nya eta umat Kami sasatna
geus nganajiskeun dirina, nyarembah ka
brahala-brahala.
11 Kitu keneh maraneh, urang Yuda, dina hiji
waktu maraneh oge ku Kami tangtu dihukum
ku karana kalakuan maraneh.
7 1 Saban Kami niat nambaan umat Kami
Israil sangkan waluya sarta marukti deui,
katenjona teh ngan marigawe kajahatan
jeung kadorakaan bae. Silih tipu jeung pada
batur; babak-bobok jeung pulang-paling ka
imah batur; rarampog ka nu laliwat.
2 Teu kapikir ku uteukna yen sagala
kadorakaananana teh baris kaingetkeun ku
Kami. Pimanaeun Kami rek teu awas kana
dosana anu geus ngalaput dirina."
3 PANGERAN ngandika, "Jalma-jalma jarahat
kalakuanana, sakait nyieun tipu daya ka raja
jeung ka para pajabatna.
4 Maranehna kabeh jalma-jalma hianat
jeung teu saratia. Rasa kaceuceubna kawas
seuneu anu ku tukang roti can disina marong,
samemeh adonanana siap dibeuleum.
5 Waktu raja ngayakeun pesta, raja jeung
para pajabatna ku maranehna disuwuk ku

anggur, ngarinum terus marabok nepi ka siga
nu owah.
6 Cara seuneu dina tungku, nya kitu
niat jahat jeung amarah eta jalma-jalma
sapeupeuting marong dina hatena, sarta dina
poe isukna amarahna ngajegur hurung.
7 Kasundut ku seuneu amarahna, maranehna
maraehan para pamingpinna. Raja-rajana
diparaehan patuturut, tapi taya saurang-
urang acan anu sasambat menta tulung ka
Kami."
8 PANGERAN ngandika, "Urang Israil teu
beda ti roti nu asak sabeulah. Maranehna
mercayakeun diri ka bangsa-bangsa sejen,
9 teu karasaeun yen percaya ka bangsa
sejen teh geus ngalantarankeun kakuatan
maranehna musna. Ahir riwayat maranehna
geus tereh nepi, tapi maranehna teu
nyaho-nyahoeun acan.
10 Kaangkuhan urang Israil netelakeun
kasalahanana. Tapi maranehanana teu kalis
ku nu enggeus-enggeus, tetep henteu tarobat
ka Kami, PANGERAN Allahna.
11 Israil kawas japati bodo hihiberan
pundah-pindah; jalma-jalmana mimitina
marenta tulung ka Mesir, ti dinya lumpat ka
Asur!
12 Tapi ku Kami rek dipasangan jaring, lamun
maranehna laliwat rek ditewakan cara manuk.
Kajahatan maraneh ku Kami baris dihukum
anu satimpal.

13 Cilaka maranehna! Geus naringgalkeun
Kami, ngaralawan ka Kami. Ku Kami
rek diancurkeun. Kami lain teu hayang
nyalametkeun maranehna, tapi percayana ka
Kami teh palsu.
14 Sasambatna ka Kami henteu saenyana,
kalah ka meubeut-meubeutkeun maneh
jeung gerang-gerung cara umat brahala. Ari
ngadoa marenta gandum jeung anggur teh
bari narurihan maneh cara umat brahala!
15 Teu kalis Kami anu ngurus ti leuleutik ka
maranehna nepi ka jadi kuat, teu burung
goreng bae maksudna ka Kami.
16 Maranehna tetep nonggongan ka Kami,
ngadon nyanghareup ka hiji aallahan anu
teu walakaya. Maranehna saibarat gondewa
bingkeng, teu bisa dipercaya. Pamingpin-
pamingpinna ku lantaran garede omong baris
tiwas dipergasa, bari diseungseurikeun ku
urang Mesir."

8 1 PANGERAN ngandika, "Sadakeun
tangara! Musuh geus narajang nagri Kami
saperti heulang nyuruwuk! Umat Kami geus
megatkeun perjangjian antara Kami jeung
maranehna jeung ngalawan pangajaran Kami.
2 Sanajan maranehna nyarebut Kami teh
Allahna, jeung ngarakukeun yen maranehna
teh umat anu warawuh ka Kami,
3 tapi maranehna arembung narima hal-hal
anu hade. Ku sabab kitu maranehna baris
diudag-udag ku musuh.

4 Umat Kami milih raja-rajana, tapi
nurutkeun pamilihna sorangan bae. Ngangkat
para pamingpinna, tapi teu marenta mupakat
Kami heula. Maranehna nyarokot perakna
jeung emasna dijarieunan arca brahala, jalan
picilakaeunana sorangan.
5 Kami ijid kana arca sapi emas anu
disarembah ku urang Samaria. Kacida
Kami ambekna ka urang dinya. Iraha rek
areureunna nyararembah ka arca teh?
6 Eta arca teh beunang nyieun hiji tukang,
urang Israil, sama sakali lain Allah! Eta arca
sapi emas anu disarembah di Samaria teh
bakal dibantingkeun nepi ka bubuk!
7 Umat Kami tebar angin, bakal panen angin
topan! Gandum di kebonna moal arasak, moal
mere hasil pikeun dijieun roti. Sanajan bisa
asak ge bakal beak dihakan ku bangsa sejen.
8 Israil geus jadi saperti bangsa-bangsa
lian bae, jeung geus euweuh gunana kawas
pariuk nu geus remuk.
9 Bedegong, kawas kalde leuweung, marawa
karep sorangan. Maranehna arindit nyaluuh
ka Asur menta pitulung, sarta mayar ka
bangsa-bangsa sejen menta ditangtayungan.
10 Tapi ku Kami rek buru-buru dirampid
sina ngumpul, rek dihukum. Moal lila deui
maranehna bakal pupurilitan bakating ku
ngarasa nyeri digencet ku raja Asur.
11 Beuki loba urang Israil nyarieunan altar
anu maksudna keur ngalebur dosa, malah

jadi beuki loba tempat geusan maranehna
nyieun dosa.
12 Kami geus loba pisan nulis pangajaran
keur maranehna, tapi ditarolak, disebutkeun
pangajaran aneh tur asing.
13 Maranehna mere kurban ka Kami, sarta
ngahakan daging eta kurban. Tapi Kami,
PANGERAN, teu resep ka maranehna. Ayeuna
dosa-dosana ku Kami rek diinget-inget
sarta maranehna rek dihukum. Ku Kami rek
dipulangkeun deui ka Mesir!
14 Urang Israil nyarieunan karaton, tapi
mopohokeun ka Khalikna. Urang Yuda
nyarieunan kota-kota benteng. Tapi Kami
rek ngadatangkeun seuneu sina ngaduruk
karaton-karaton jeung kota-kota maranehna."

9 1 Eh urang Israil, geura eureunan
pesta-pesta cara adat bangsa sejen teh!
Maraneh geus naringgalkeun Allah, teu satia
ka Mantenna. Di sakuliah nagri maraneh
ngajarual diri ka Dewa Baal, cara awewe
palacuran, jeung sarenang hate nampa
gandum anu majar buruhan ti eta dewa.
2 Tapi sakeudeung deui maraneh bakal
kakurangan gandum jeung minyak jetun,
sumawonna anggur mah moal aya.
3 Urang Israil moal tumuluy ngarancikna di
tanah nu ti PANGERAN, bakal baralik deui ka
Mesir. Ari nu di Asur bakal kapaksa ngadahar
anu diharamkeun.

4 Di nagri-nagri asing maranehna moal
bisa ngabaktikeun anggur ka PANGERAN,
pamohalan bisa ngabaktikeun kurban ka
Mantenna. Anu didalaharna matak najis ka
sing saha nu ngadaharna, cara kadaharan
anu didahar dina upacara nguburkeun.
Dahareunana ngan cukup keur nyocokan
lapar maranehna sorangan, saeutik ge moal
bisa dibawa pikeun dibaktikeun di Bait Allah.
5 Jadi lamun geus waktuna ngayakeun
pesta-pesta agama pikeun ngamulyakeun
Allah, rek kumaha pipetaeun maranehna?
6 Lamun eta bahla geus datang, jalma-
jalma bakal paburisat, tapi ku urang
Mesir bakal disaksrak jeung dikumpulkeun
dikumpulkeun, baris tuluy dikalubur di
Mempis! Pependeman perakna, kitu deui
urut paimahan maranehna bakal kalindih ku
jujukutan jeung rungkun-rungkun cucuk.
7 Waktu pikeun ngahukum geus datang,
geus waktuna eta jalma-jalma teh narima anu
satimpal jeung kalakuanana. Lamun eta geus
kajadian, kakara ku Israil bakal karasa! Ceuk
maraneh, "Ieu jelema anu kasurupan teh teu
eling, nabi gelo." Maraneh sakitu ijidna ka
kami, lantaran dosa maraneh kacida gedena.
8 Kami teh diutus ku Allah, jadi nabi, pikeun
ngelingan Israil, umat-Na. Tapi ka mana
ge kami leumpang ku maraneh ditaheunan
kawas manuk. Sakieu di tanah kagungan
Allah, nabi-nabi dianggap musuh.

9 Kajahatan maranehna geus pohara, sarua
jeung kalakuanana waktu maratuh di Gibea.
Dosana bakal diemutkeun pisan ku Allah
sarta tangtu bakal dihukum.
10 PANGERAN ngandika, "Basa Kami mimiti
manggihkeun Israil, Kami mani asa nimu
buah anggur di gurun keusik. Barang mimiti
papanggih jeung karuhun maneh, mani asa
nenjo buah kondang anu asak pangheulana.
Tapi sanggeus maranehna narepi ka Gunung
Peor, maranehna mimiti ngabarakti ka
Dewa Baal, jadi pikaijideun cara dewa-dewa
pujaanana.
11 Kamulyaan Israil bakal kabur saperti
manuk leupas; awewe-awewena moal aya
anu reuneuh, moal aya barudak lahir.
12 Di ayana ge budak anu dijurukeun,
ku Kami tangtu dirampas, moal aya anu
dihirupan. Cilaka ieu umat lamun ku Kami
geus ditinggalkeun."
13 Nun PANGERAN, kacipta ku abdi anak-
anak maranehna diboro sapertos sato, teras
diparaehan.
14 Naon anu kedah disuhunkeun ku abdi
ka Gusti kangge ieu jalmi-jalmi? Langkung
sae para wanitana sina garabug, sina ulah
barisaeun nyusuan orokna!
15 PANGERAN ngandika, "Sagala
kajahatanana dimimitianana teh di
Gilgal. Nya di dinya Kami mimiti ijid ka
maranehna. Ku sabab kacida jarahatna, ku

Kami rek diusir ti tanah Kami. Kami moal
mikarunya deui. Para pamingpinna kabeh
geus ngaralawan ka Kami.
16 Urang Israil ibarat tangkal anu akarna
geus garing, hamo baruahan. Hamo
maranehna baroga anak. Sanajan upama
boga, kajeun sakumaha dipikanyaahna, ku
Kami tangtu dipaehan."
17 Allah anu ku kaula dikawulaan rek miceun
umat-Na, lantaran teu narurut ka Mantenna.
Maranehna bakal ngumbara di bangsa-bangsa
sejen.
10 1 Urang Israil saibarat tangkal anggur
anu leubeut buahna. Tapi beuki leubeut
buahna, beuki loba nyieunan altar. Beuki
loba tanahna mere hasil, beuki dialus-alus
tihang-tihang brahalana.
2 Eta bangsa anu serong hate teh baris
tereh nandangan lara ku karana dosana.
Altar-altarna ku Allah bakal diancur-
ancurkeun, tihang-tihang brahalana bakal
dirubuh-rubuhkeun.
3 Moal lila deui eta jalma-jalma bakal
nyarebut, "Urang teu boga raja lantaran teu
sieun ku Allah. Tapi bisaeun ngayakeun naon
raja pikeun urang?"
4 Maranehna ngaromong kosong jeung
nyieun jangji-jangji palsu sarta pamupakatan
anu taya gunana. Hukum geus leungit adilna,
kalah ka ngaruksak cara jukut racun dina
tanah beunang ngawuluku.

5 Jalma-jalma nu caricing di kota Samaria
bakal sarieun jeung prihatin, sabab arca sapi
emasna di Betel geus euweuh. Maranehna
jeung imam-imam anu ngawulaan eta arca
careurik aluk-alukan, narenjo eta arca
dipesek lapis emasna anu murub mubyar.
6 Eta arca bakal diakut ka Asur, dipake upeti
ka raja gede di dinya. Israil geus nurutkeun
hiji rarancang anu ngalantarankeun dirina
bakal meunang era jeung dihina.
7 Rajana bakal ngaleong cara tatal palid di
walungan.
8 Kuil-kuil di puncak pasir Awen,
paranti urang Israil ngabakti ka brahala,
bakal dirubuh-rubuhkeun, altarna bakal
ngajejembrung ku jujukutan jeung cucuk.
Urang Israil bakal sasambat ka gunung-
gunung, "Kuring sumputkeun!" Jumerit ka
pasir-pasir, "Kuring rungkupan!"
9 PANGERAN ngandika, "Ti jaman urang
Israil nyieun dosa di Gibea, nepi ka ayeuna
teu eureun-eureun dosana ka Kami. Ku sabab
kitu nya di Gibea oge maranehna bakal
ditarajang ku perang.
10 Ieu bangsa doraka teh ku Kami rek
ditarajang, rek dihukum. Bangsa-bangsa
sina ngahiji bareng merangan maranehna;
maranehna dihukum lantaran loba pisan
dosana.
11 Israil tadina lir ibarat sapi ngora anu
iceus, daek dipake ngirik gandum. Tapi Kami

geus mutuskeun, pundukna anu alus ayeuna
rek diterapan pasangan jeung rarangken,
rek digawekeun kana pagawean anu leuwih
beurat. Yuda sina narik wuluku, Israil sina
narik garu.
12 Ceuk Kami, Pikeun kaperluan maneh
keneh, maneh kudu ngawuluku tanah
bukaan anyar, melak bibit kaadilan, mupu
berkah-berkah hasil kataatan maneh ka
Kami. Geus waktuna maneh teh ayeuna mah
tobat ka Kami, PANGERAN maneh, sarta Kami
tangtu datang ngocorkeun berkah.
13 Tapi maneh kalah ka melak kagorengan,
mupu kajahatan. Maneh nyatu hasil tina
ngabohong. Ku sabab maneh sumender kana
kareta-kareta perang jeung kana lobana
prajurit,
14 rahayat maneh bakal ditarajang ku
perang, sarta benteng-benteng maneh kabeh
bakal tumpur. Eta perang bakal sarua jeung
perang jaman Raja Salman ngagempur
kota Bet Arbel, indung-indung bareng jeung
barudakna paraeh digilesan.
15 Kitu anu bakal kasorang ku maraneh,
eh urang Betel, lantaran kalakuan maraneh
kacida jahatna! Ari raja Israil bakal paeh ti
barang mimiti perang."

11 1 PANGERAN ngandika, "Kami nyaah
ka Israil ti bubudakna, ku Kami disaur
sina kaluar ti Mesir, diaku anak.

2 Tapi beuki sering disaur, beuki ngajauhan
Kami, umat Kami anggur marere kurban ka
Baal, ngarukus ka arca-arca dewa.
3 Padahal Kami anu ngajar Israil leumpang.
Umat Kami ku Kami dititimang, Kami nu
ngarawatanana, tapi ku maranehna teu diaku.
4 Maranehna ku Kami sok ditatangkeup,
bakat ku deudeuh jeung asih. Ku Kami
dijungjung diteueul-teueulkeun kana pipi.
Kami dongko ngahuapan maranehna.
5 Maranehna teh arembungeun balik ka
Kami, ku sabab kitu rek disina baralik deui ka
Mesir, jeung sina diparentah ku bangsa Asur.
6 Kota-kotana sina kasapu ku perang,
gapura-gapura kotana sina rarubuh. Eta
perang bakal ngagempur umat Kami lantaran
lampah maranehna sakarep-karep.
7 Maranehna murugul naringgalkeun Kami.
Maranehna bakal careurik lantaran diterapan
nandang pasangan, tapi moal aya saurang ge
nu bakal ngalaan pasanganana.
8 Kumaha rek tega Kami ka maneh, Israil?
Kumaha rek tega Kami ninggalkeun ka
maneh? Na tega Kami numpes ka maneh
cara ka Adma atawa migawe ka maneh cara
ka Seboim? Hate Kami moal mikeun! Kaasih
Kami ka maneh kacida gedena.
9 Sakumaha Kami amarahna ge ka maneh,
moal ngahukum. Kami moal deui-deui
numpes ka Israil, karana Kami teh Allah,
lain manusa. Ieu Kami Anu Maha Suci, seja

reureujeungan jeung maraneh. Kami moal
nemonan maraneh bari amarah.
10 Umat Kami bakal naluturkeun ka Kami,
saupama Kami geus ngagaur ka musuh-
musuhna saperti singa. Maranehna bakal
gagancangan muru Kami ti kulon.
11 Ti Mesir maranehna bakal daratang,
garancang tinanding manuk. Nu ti Asur
garancangna tinanding japati. Kami rek mawa
maranehna ka imah-imahna deui. Kami,
PANGERAN, geus ngandika."
12 PANGERAN ngandika, "Urang Israil geus
ngalingkung Kami ku bohong jeung tipu,
sarta urang Yuda tetep keneh ngaralawan ka
Kami, Allah nu suci tur satia.

12 1 Ti bray beurang nepi ka reup peuting,
anu dilampahkeun ku urang Israil
taya pisan paedahna tur ngaruksak. Lampah
hianat jeung kakejeman maranehna beuki
nyebar. Maranehna ngayakeun perjangjian
jeung Asur, sarta ngayakeun hubungan
dagang jeung Mesir."
2 PANGERAN kagungan tudingkeuneun ka
urang Yuda, sarta ka Israil baris ngahukum
ku karana kalakuan jalma-jalmana. Kalakuan
maranehna ku Mantenna tangtu dibales.
3 Yakub, karuhun maranehna, ngajejekan
saderek kembarna waktu aranjeunna di jero
kandungan ibuna keneh. Sanggeus dewasa,
Yakub malah tarung jeung Allah,

4 ngagelutan malaikat tur meunang gelutna.
Ari geus kitu tuluy nangis jeung mundut
diberkahan. Ti dinya Allah ngalayad sarta
ngandika ka Yakub karuhun urang, di Betel.
5 Allah nu disebut bieu, nya eta PANGERAN
Allah Nu Maha Kawasa. PANGERAN teh
jenengana-Na, supaya ku karana eta
jenengan Mantenna disembah.
6 Ku sabab kitu, eh turunan Yakub, sing
percaya ka Allah maraneh, geura baralik deui
ka Mantenna. Sing saratia saenya-enyana,
sarta sing sabar ngadago nu baris dijalankeun
ku Mantenna.
7 PANGERAN ngandika, "Urang Israil sarua
curangna jeung urang Kanaan, resep
ngabobodo langgananana, ngagunakeun
timbangan palsu.
8 Ceuk maranehna, Urang geus beunghar.
Urang pinter cari untung. Moal aya anu bisa
nuduh yen urang beunghar teh meunang
curang.
9 Tapi Kami PANGERAN, Allah maraneh,
anu nungtun maraneh budal ti Mesir, rek
malikkeun deui maraneh caricing di kemah-
kemah, cara barang mimiti didatangan ku
Kami di gurun keusik.
10 Kami geus ngandika jeung mere tetenjoan-
tetenjoan ka nabi-nabi, sarta ku jalan eta
nabi-nabi Kami mere pepeling-pepeling ka
umat Kami.

11 Tapi keukeuh anu disarembah ku
maranehna di Gilad teh brahala-brahala. Eta
anu nyarembah ka brahala-brahala teh tan
wande paraeh. Altar-altar di Gilgal paragi
maranehna ngurban-ngurbankeun sapi, bakal
jadi tumpukan-tumpukan batu di tegal-tegal."
12 Baheula, Yakub karuhun urang, kabur
ka Mesopotamia, sarta di ditu, pikeun
meunangkeun pigeureuhaeun nepi ka
ngawula ka hiji jelema, mangmiarakeun
domba-dombana.
13 PANGERAN geus ngutus hiji nabi,
dipiwarang ngajait sarta ngurus umat-Na anu
keur dikaniaya ku Mesir.
14 Tapi kalakuan urang Israil pohara
matak benduna ka PANGERAN. Maranehna
pantes sina paraeh lantaran kalakuanana
jarahat. Ku PANGERAN tangtu dihukum,
lantaran kalakuanana matak ngarendahkeun
Mantenna.

13 1 Jaman bareto, lamun kaom Epraim
ngomong, kaom-kaom Israil anu
sejenna ngarasa sieun. Kaom Epraim
dipikaserab ku maranehna. Tapi eta kaom
geus nyieun dosa, ngabarakti ka Baal, ku
lantaran kitu maranehna bakal paraeh.
2 Dosana diteruskeun ku nyarieun arca
tina logam pikeun disembah, arca tina
perak, hasil pangreka pikiran manusa,
dijieunna ku leungeun manusa. Kari-kari
ceuk maranehna, "Haturanan kurban eta

arca-arca teh!" Arca-arcana dirupakeun sapi
jalu. Heran, manusa-manusa teh nyariuman
eta arca-arca!
3 Ku sabab kitu eta jalma-jalma baris leungit,
cara halimun isuk-isuk, cara ibun beak ku
poyan, cara huut ti pangirikan kabawa angin,
cara haseup nu kaluar tina corobong.
4 PANGERAN ngandika, "Ieu Kami
PANGERAN, Allah maraneh, anu nuyun
maraneh budal ti Mesir. Taya deui Allah
maraneh, anu nyalametkeun maraneh, ngan
Kami.
5 Kami anu ngaraksa ka maraneh di tanah
nu garing di gurun keusik.
6 Tapi sanggeus maraneh arasup ka tanah
anu alus, sanggeus beuteung sareubeuh
jeung ngarasa taya kakurang, jadi karumaki,
paroho ka Kami.
7 Ku sabab kitu, Kami ka maraneh rek nubruk
cara singa, cara meong tutul ngadepong
megat maraneh di jalan.
8 Kami rek narajang cara biruang anu
kaleungitan anak, maraneh ku Kami rek
disasaak. Cara singa, Kami rek ngerekeb
maraneh, rek dihakan di dinya keneh. Cara
sato galak Kami rek nyasaak maraneh.
9 Ari maraneh, urang Israil, ku Kami rek
dibasmi! Saha nu rek nulungan?
10 Maraneh marenta raja jeung pamingpin-
pamingpin. Na bisaeun maranehna ngajait
bangsa?

[11] Bari amarah Kami mere raja-raja ka
maraneh, sarta bari amarah Kami nyokot deui
maranehna.
[12] Dosa jeung kadorakaan Israil geus dicatet,
sarta catetanana disimpen hade-hade.
[13] Israil geus dibere kasempetan hirup.
Tapi ku sabab gejul, eta kasempetan teh
henteu ditolih, kawas orok geus kari burusut
dijurukeun tapi teu daekeun kaluar tina
pianakan indungna.
[14] Ieu jelema-jelema ku Kami moal dijait
ti dunyana nu paraeh, moal direbut tina
kakawasaan ajal. Eh ajal, datangkeun
pagebug! Eh dunyana nu paraeh, datangkeun
panumpes! Kami geus teu karunya ka eta
bangsa.
[15] Najan Israil hirupna subur montok cara
jujukutan, Kami rek ngadatangkeun angin
panas ti wetan, ti gurun keusik, anu bakal
ngagaringkeun sakabeh cinyusu jeung
sumur-sumur, nepi ka ngamusnakeun sagala
rupa nu aya hargaan.
[16] Samaria kudu dihukum, lantaran ngalawan
ka Kami. Jalma-jalmana bakal paraeh di
pangperangan, orok-orokna bakal dibanting-
bantingkeun kana taneuh, awewe-awewe
reuneuh bakal dibaredelan beuteungna."

14 [1] Eh urang Israil, geura baralik deui ka
PANGERAN, Allah maraneh. Maraneh
geus tisoledat jeung tibeubeut ku dosa
sorangan.

2 Geura tarobat ka PANGERAN, sarta ieu
paneda ku maraneh unjukkeun ka Mantenna,
"Mugi hapunten samudaya kalepatan abdi
sadaya, sareng ieu paneda mugi ditampi.
Abdi-abdi sumeja muji ka Gusti, sakumaha
jangji abdi-abdi kapungkur.
3 Urang Asur teu tiasaeun nyalametkeun,
kuda tempur teu tiasa ngabelaan. Moal
deui-deui abdi sadaya nyebatkeun yen
arca-arca brahala teh Allah abdi-abdi. Nun
PANGERAN, mugi kersa mikawelas ka sakur
nu parantos teu gaduh saha-saha kangge
pamuntangan."
4 PANGERAN ngandika, "Kami rek nyokot
umat Kami sina baralik, baris dipikaasih
saiklas-iklasna, amarah Kami ka maranehna
geus leler.
5 Kami ka urang Israil baris jadi saperti
hujan ka tanah nu garing. Maranehna bakal
mekar cara kembang beukah, bakal teguh
kuat akarna, saperti tatangkalan di Libanon.
6 Hirupna baris mulus sarta mekar, tur
endah saperti tangkal jetun, bakal seungit
ngadalingding, saperti tangkal kiputri
Libanon.
7 Hirupna baris aya deui dina pangraksa
Kami, bakal mukti saperti gandum paneneun,
leubeut buahna saperti tangkal anggur di jero
kebon. Maranehna bakal kasohor, sasohor
anggur ti Libanon.

8 Urang Israil moal pakait deui jeung
brahala-brahala, Kami anu baris ngajawab
panyambatna, anu baris miarana, Kami nu
jadi panyalindunganana, ngauban saperti
tangkal nu daunna harejo sapapanjangna.
Nya Kami anu jadi sumber berkah
maranehna."
9 Muga sakur nu bijaksana paham ka nu
ditulis di dieu sarta nyimpen hal eta dina
hatena. Jalan ti PANGERAN kabeh bener, sarta
jalma nu bener lampahna naluturkeun eta
jalan. Sabalikna nu daroraka bakal titarajong
sarta lalabuh lantaran teu daek make eta
jalan.

Yoel

1 [1] Ieu pangandika PANGERAN ka Yoel putra
Petuel:
[2] Eh nu geus karolot, darengekeun! Eh
sakur nu aya di Yuda, regepkeun! Di jaman
maraneh, atawa jaman karuhun maraneh,
naha kungsi aya kajadian kawas kieu?
[3] Caritakeun hal eta ka anak maraneh, anak
maraneh sina nyaritakeun deui ka anak-
anakna, anak maranehna sina nyaritakeun
deui ka turunanana.
[4] Abrulan simeut merul pasusul-susul,
narapuk kana paneneun. Anu nyesa urut
abrulan ieu, beak digalaksak ku abrulan itu.
[5] Eh nu marabok, geura areling jeung
careurik geura tingjarerit eh tarukang nginum
anggur! Sabab buah anggur keur nyieun
inuman geus lebur.
[6] Nagri urang diambreg ku balad simeut,
baredas tur kacida lobana, huntuna saseukeut
huntu singa.
[7] Pelak anggur urang lebur tangkal-tangkal
kondang beak digarayeman, kulitna beak
disaregetan, nepi ka dahan-dahanna boleklak
bodas.
[8] Umat geura midangdam cara mojang
ngabangingik, ditinggalkeun maot ku
pisalakieunana.

9 Taya gandum taya anggur keur
sanggakeuneun ka Bait Allah; imam-imam
prihatin, teu baroga baktikeuneun ka
PANGERAN.
10 Kebon-kebon saruwung, taneuhna
nguyung lantaran gandumna lebur pelak
anggur tangkalna gararing, tangkal jetun
aralum.
11 Para patani geura nalangsa, nu ngarebon
anggur geura ngarungun, lantaran gandum
jeung hanjeli, sagala rupa paneneun ruksak
binasa.
12 Tangkal-tangkal anggur aralum, tangkal-
tangkal kondang parerang, tangkal bubuahan
ngarangrangan terus paraeh, kasuka
jalma-jalma geus sirna.
13 Eh imam-imam anu laladen di altar, geura
dibaraju karung jeung careurik! Geura arasup
ka Bait Allah jeung midangdam sapeupeuting!
Lantaran geus euweuh gandum jeung anggur
pikeun baktikeuneun ka Allah maraneh.
14 Parentahkeun, jalma-jalma sina paruasa;
umumkeun yen kudu ngayakeun sidang!
Kumpulkeun para pamingpin jeung sakabeh
urang Yuda ka Bait Allah, gedong PANGERAN
Allah maraneh, sina sasambat ka Mantenna.
15 Poena PANGERAN tereh datang, poena
Nu Maha Kawasa baris ngadatangkeun
karuksakan. Eta poe estu matak sieun!
16 Urang ngan semet bisa melong gandum
paneneun urang diruksak. Di Bait Allah

kagungan Allah urang geus teu aya
kahegaran.
17 Binih paraeh dina taneuh garing. Geus
euweuh gandum keur simpeneun, leuit-leuit
jadi karosong jeung tingtalambru.
18 Sapi-sapi tingaremoh bangun susah,
sampalanana teu jarukutan; domba-domba
kalaparan.
19 Abdi sasambat ka Gusti, nun PANGERAN,
jalaran sampalan sareng tatangkalan
gararing, sapertos anu diduruk ku seuneu.
20 Malah sato-sato alas ge sasambat ka
Gusti, jalaran walungan-walungan ngoletrak
saraat.
2 1 Tiup tarompet! Sadakeun tangara
di Gunung Sion, gunung suci Allah.
Ngadegdeg, eh urang Yuda! Karana poena
PANGERAN tereh datang.
2 Poe eta bakal angkeub jeung poek, hideung
kasaput ku mega. Bakal datang balad
simeut, kacida lobana, lir poek ngarungkupan
gunung-gunung. Ti baheula acan aya nu
sarupa kitu, jeung engkena moal aya deui.
3 Saperti seuneu, eta simeut-simeut ngakan
beak pepelakan. Memeh disorang ku eta,
tanah teh lir Taman Eden, sanggeus disorang,
geus jadi tegal burindil, sagalana taya nu
kalarung.
4 Eta simeut-simeut bangunna siga kuda,
laju lumpatna saperti kuda tempur.

5 Waktu tingaracleng di puncak-puncak
gunung, tinggarerit sada kareta perang,
jeung tingbeletok sada jarami kahuru, tur
siga ditata lir pasukan prajurit siap tempur.
6 Ana eta maju beuki deukeut, jalma-jalma
kabeh miris, beungeutna sarepa.
7 Nararajang lir para prajurit, naraekan
tembok lir para serdadu. Laju lempeng muru
ka hareup, teu pungkal-pengkol
8 atawa nyedek ka jalan baturna. Maju
bareng norobos kabeh panghalang, taya nu
bisa megatan.
9 Breg ambreg ka jero kota, ngaluncatan
tembok-tembok, naraekan imah-imah, terus
arasup tina jandela kawas bangsat.
10 Mun eta geus maju, bumi inggeung
langit oyag panonpoe jeung bulan jadi poek
bentang-bentang pareum cahayana.
11 Gentra PANGERAN jumegur ngatur
tentara-Na. Balad-Na nya gede nya rosa, taat
kana parentah-Na. Poena PANGERAN matak
sieun kabina-bina. Saha nu bisa tagen?
12 PANGERAN nimbalan, "Tapi ayeuna keneh
geura tarobat sing bener, geura baralik deui
ka Kami, kalawan puasa jeung midangdam.
13 Tembongkeun yen hate maraneh rakacak
ku rasa kaduhung, teu cukup ku nyosoeh
pakean." Geura baralik deui ka PANGERAN,
Allah maraneh, Mantenna bageur jeung
karunyaan, sabar sarta pengkuh kana jangji,

salilana kersa maparin hampura, moal
ngahukum.
14 Sugan bae PANGERAN Allah maraneh
kersa robah manah-Na, sarta ngaberkahan
maparin loba paneneun, sangkan maraneh
bisa ngabaktikeun gandum jeung anggur ka
Mantenna.
15 Tiup tarompet di Gunung Sion,
parentahkeun kudu paruasa, embarkeun yen
kudu ngayakeun musawarah!
16 Jalma-jalma sina kumpul, sina ngayakeun
gempungan suci. Nu karolot kudu jonghok,
barudak jeung orok-orok ge bawa. Malah nu
alanyar kawin ge kudu marilu, sina kalaluar ti
imah-imahna.
17 Para imam anu laladen ka PANGERAN
antara altar jeung lawang Bait Allah, kudu
sasambat bari careurik: "Nun PANGERAN,
sing hawatos ka umat Gusti. Abdi-abdi ulah
diantep dihina ku bangsa sanes, sareng
dipoyok ku ucapan, Mana Allah maraneh
teh?"
18 Geus kitu PANGERAN kersa malire deui ka
tanah-Na, sarta hawatoseun ka umat-Na.
19 Panyambat maranehna diwaler: "Ayeuna
maraneh rek dibere deui gandum, Maraneh
tangtu sugema jeung moal dihina deui ku
bangsa batur.
20 Eta balad simeut anu daratangna ti kaler,
ku Kami rek disingkirkeun. Sawareh rek
diusir ka gurun keusik. Barisan hareupna

rek diusir ka Laut Paeh, barisan tukangna
ka Laut Tengah. Ku Kami rek dibasmi,
bangke-bangkena disina bau, lantaran geus
nyilakakeun ka maraneh.
21 Lahan-lahan, maraneh ulah sarieun,
masing saruka jeung barungah ku damel
PANGERAN ka maraneh.
22 Sato-sato, maraneh ulah sarieun.
Sampalan-sampalan harejo tatangkalan
baruahan, loba kondang, loba anggur.
23 Urang Sion, maraneh sing barungah, sing
saruka ku damel PANGERAN Allah maraneh,
ka maraneh. Mantenna maparin cukup hujan
dina usum muguran, nurunkeun hujan dina
usum tiis, sarta dina usum semi, cara sasari.
24 Tempat-tempat pangirikan bakal parinuh
ku gandum, bak-bak gigireun pameresan
bakal mudal ku anggur jeung minyak jetun.
25 Naon-naon anu geus musna sajeroning
taun-taun panen maraneh beak ku simeut,
ku Kami rek dipulihkeun, sabab Kami anu
ngadatangkeun eta balad simeut.
26 Maraneh bakal loba dahareun, bakal
sareubeuh, bakal maruji ka PANGERAN Allah
maraneh, anu geus midamel kaajaiban-
kaajaiban pikeun maraneh. Umat Kami moal
aya nu ngahina deui.
27 Sanggeus kitu maneh, Israil, bakal
ngarasa yen Kami aya di tengah-tengah
maneh, sarta taya deui Allah maraneh, ngan

Kami, PANGERAN. Umat Kami moal aya nu
ngahina deui."
28 "Geus kitu Kami bakal ngeusikeun roh
Kami ka unggal jalma. Anak maraneh lalaki
awewe bakal ngucapkeun amanat-amanat
Kami. Nu geus karolot bakal marareunang
impian, nu ngarora bakal marareunang
tetenjoan.
29 Malah badega-badega, awewe, lalaki
waktu eta bakal dieusian ku roh Kami.
30 Mangsa eta Kami rek nyieun tanda-
tanda galagat di langit, kitu deui di bumi,
bakal aya caah getih, seuneu, jeung
gumpelan-gumpelan haseup.
31 Panonpoe bakal jadi poek, bulan jadi
beureum kawas getih. Eta kabeh bakal
kajadian memeh cundukna poena PANGERAN
anu pohara hebatna jeung pikasieuneunana.
32 Tapi sing saha anu menta tulung ka
PANGERAN, tangtu dirahayukeun, sakumaha
timbalan PANGERAN, Nu araya di Yerusalem,
sawareh aya nu bakal salamet; saha-saha
anu ku Kami kapilih, tangtu rahayu."

3

1 PANGERAN ngandika, "Mangsa eta, Yuda
jeung Yerusalem ku Kami rek disina mukti
deui.
2 Kami rek ngumpulkeun bangsa-bangsa, rek
digiring ka Lebak Pangadilan. Di dinya, sagala
kalakuanana ka umat Kami rek diadilan.
Maranehna geus ngacak-ngacak urang Israil,

dibacacarkeun di nagri-nagri sejen, jeung
geus ngabagi-bagi Israil, tanah Kami.
3 Maranehna ngalung dadu, ngundi saha nu
bakal meunang tawanan. Barudak awewe
lalaki dijarual, dijieun budak beulian, duitna
dipake lacur jeung meuli inuman.
4 Rek dijieun kumaha Kami ku maraneh, eh
Tirus, Sidon, jeung wilayah Pelisti sakuliahna?
Maraneh rek males pulih ka Kami? Lamun
enya kitu, Kami ge baris gancang ngabales
deui ka maraneh.
5 Maraneh geus ngarampasan perak jeung
emas milik Kami, sarta ngakut harta kakayaan
Kami ka kuil-kuil maraneh.
6 Maraneh geus ngaboyong urang Yuda
jeung urang Yerusalem, dijauhkeun ti nagrina
sorangan sarta dijarual ka urang Yunani.
7 Ayeuna ku Kami rek dicokot deui ti dinya,
ti tempat dijualna. Kalakuan maraneh ka
maranehna ku Kami rek dibales.
8 Anak maraneh, awewe, lalaki, ku Kami rek
dijual ka urang Yuda, sarta ku maranehna
baris dijarual deui ka nu jauh, ka urang
Syeba. Kami, PANGERAN, geus ngandika.
9 Embarkeun kieu ka sakabeh bangsa: Geura
tatan-tatan perang, panggil prajurit-prajurit,
kumpulkeun serdadu-serdadu, terus maju!
10 Mata-mata wuluku jieunan pedang,
peso-peso pangkas jieunan tumbak. Nu
halengker oge kudu milu jurit.

11 Eh bangsa-bangsa sakurilingna, masing
gancang dararatang, karumpul di ditu di
lebak." Nun PANGERAN, kintunkeun balad
Gusti, sina narajang ka maranehna.
12 "Eta bangsa-bangsa sina tatan-tatan, sina
maruru ka Lebak Pangadilan. Di dinya Kami,
PANGERAN, baris ngaadilan bangsa-bangsa
nu araya di sakurilingeun umat Kami.
13 Maranehna pohara jarahatna. Babad
rubuh cara ngababad gandum dina usum
panen, giles ancur cara ngagiles buah anggur
anu mucung dina pameresan, nepi ka cai
anggurna mudal.
14 Mangrebu-rebu lobana nu araya di Lebak
Pangadilan. Nya di dinya poena PANGERAN
bakal gancang-gancang datang.
15 Panonpoe jeung bulan jadi poek,
bentang-bentang pareum cahayana."
16 PANGERAN ngagaur ti Gunung Sion,
gentra-Na ngageleger ti Yerusalem, bumi
jeung langit aringgeung. Tapi umat-Na mah
baris diraksa.
17 "Maneh, Israil, mun geus kitu bakal nyaho,
yen Kami teh PANGERAN, Allah maraneh,
Kami jumeneng di Sion, gunung Kami anu
suci. Yerusalem bakal jadi kota suci, moal
karebut deui ku bangsa sejen.
18 Mangsa eta, gunung-gunung bakal
katutup ku kebon anggur, pasir-pasir pinuh
ku ingon-ingon, di sakuliah Yuda bakal loba

cai. Hiji walungan bakal ngocor ti Bait Allah
PANGERAN nyaian Lebak Akasia.
19 Ari Mesir bakal jadi gurun keusik, Edom
bakal burakrakan taya jalmaan, lantaran
maranehna geus narajang nagri Yuda, jeung
maehan rahayat anu teu salah.
20 Kami rek mangmaleskeun sakur anu geus
diparaehan, nu maraehanana moal dihirupan.
21 Tapi Yuda jeung Yerusalem salawasna
bakal aya pangeusina, sarta Kami,
PANGERAN, baris matuh di Gunung Sion."

Amos

1 [1] Ieu kasauran Amos, pangangon domba
ti kota Tekoa. Dua taun samemeh aya
kajadian lini, waktu Usia ngarajaan nagri
Yuda jeung Yarobam putra Yoas ngarajaan
nagri Israil, Allah ka Amos ngawahyukeun
hal-hal ngeunaan Israil.
[2] Saur Amos, "PANGERAN ngagaur ti Gunung
sion, gentrana ngageleger ti Yerusalem.
Sampalan-sampalan gararing, Gunung
Karmel jukutna perang."
[3] Dawuhan PANGERAN, "Urang Damsik
pek deui, pek deui migawe dosa. Ku sabab
kitu geus pasti ku kami baris dihukum.
Maranehna geus migawe kakejeman anu
pohara biadabna ka urang Gilad.
[4] Karaton buatan Raja Hasael ku kami rek
dibeakkeun ku seuneu, benteng-benteng Raja
Benhadad rek dihuru.
[5] Gapura-gapura Damsik rek diburak-barik.
Pangeusi Lebak Awen jeung raja di Bet Eden
rek disingkirkeun. Urang Siria sina dibuang
ka tanah Kir."
[6] Dawuhan PANGERAN, "Urang Gasa pek
deui, pek deui migawe dosa. Ku sabab kitu
geus pasti ku Kami baris dihukum. Maranehna
geus ngerid hiji bangsa sagemblengna dijieun
jalma beulian, dijual ka urang Edom.

7 Kuta-kuta Gasa ku Kami rek dibeakkeun ku
seuneu, benteng-bentengna rek dihuru.
8 Para pangereh kota Asdod jeung Askelon
ku kami rek disingkirkeun. Kota Ekron arek
dihukum, sarta urang Pelisti nu taringgaleun
bakal paraeh."
9 Dawuhan PANGERAN, "Urang Tirus pek
deui, pek deui migawe dosa. Ku sabab kitu
geus pasti ku kami baris dihukum, sabab
geus ngerid hiji bangsa sagemblengna ka
pangbuangan di Edom, ingkar tina jangji seja
duduluran.
10 Kuta-kuta Tirus arek dibeakkeun ku
seuneu, bentengna rek dihuru."
11 Dawuhan PANGERAN, "Urang Edom pek
deui, pek deui migawe dosa. Ku sabab kitu
geus pasti ku Kami baris dihukum. Sakitu
ka dulur-dulurna, ka Israil, nempuh tur taya
rasrasan, amarahna taya watesna, henteu
lemper-lemper.
12 Ku sabab kitu kota Tman arek dibeakkeun
ku seuneu, benteng-benteng di Bosra rek
dihuru."
13 Dawuhan PANGERAN, "Urang Amon
pek deui, pek deui migawe dosa. Ku sabab
kitu geus pasti ku kami baris dihukum.
Waktu maranehna perang pikeun ngalegaan
wewengkonna, di Gilad nepi ka ngabedelan
beuteung awewe-awewe nu keur rareuneuh.
14 Kuta-kuta Raba arek dibeakkeun ku
seuneu, benteng-bentengna rek dihuru. Dina

poean perang, di dinya bakal tingjarerit, sarta
anu tarung ragotna lir angin ribut.
15 Rajana jeung para pajabatna bakal diakut
ka pangbuangan."
2 1 Dawuhan PANGERAN, "Urang Moab pek
deui, pek deui migawe dosa. Ku sabab
kitu geus pasti ku Kami baris dihukum.
Maranehna geus ngapeskeun tulang-taleng
raja Edom, diduruk dijieun lebu.
2 Nagri Moab ku Kami rek dibeakkeun
ku seuneu, jeung benteng Keriot arek
dihuru. Urang Moab bakal paraeh dina
guyurna perang, dibarung ku gorowokna
serdadu-serdadu jeung sora tarompet.
3 Pangereh jeung para pamingpin nagri Moab
ku Kami bakal diparaehan."
4 Dawuhan PANGERAN, "Urang Yuda pek
deui, pek deui migawe dosa. Ku sabab kitu
geus pasti ku Kami baris dihukum. Maranehna
geus miceun pangajaran Kami, henteu
ngarestokeun parentah-parentah Kami.
Geus disasabkeun ku allah-allah palsu nu
disarembah ku karuhun-karuhunna baheula.
5 Ku sabab kitu Yuda ku Kami rek dibeakkeun
ku seuneu, benteng-benteng Yerusalem arek
dihuru."
6 Dawuhan PANGERAN, "Urang Israil pek
deui, pek deui migawe dosa. Ku sabab kitu
geus pasti ku Kami baris dihukum. Maranehna
ngajual jalma anu jalujur dijieun jalma
beulian, pedah teu barisaeun mayar hutang

lantaran mariskin, sendal sapasang ge teu
kuat nebus.
7 Nu lalemah jeung taya daya dikekeyek
dikaniaya, nu mariskin disina nyalingkir.
Anak jeung bapa sapatemon jeung badega
awewe anu eta keneh, ngapeskeun kasucian
jenengan Kami.
8 Di saban tempat ibadah harees make
papakean beunang nyokot ti nu mariskin
dijieun tandon hutang. Di jero Bait Allah
ngarinum anggur beunang nyokot ti nu
baroga hutang ka maranehna.
9 Tapi, eh umat Kami, pang Kami numpes
urang Emor anu jarangkung lir tangkal kiputri
tur karuat lir tangkal jati teh keur maraneh.
10 Maraneh ku Kami dikaluarkeun ti Mesir,
dibawa meuntasan gurun keusik lilana opat
puluh taun, tuluy dibere tanah urut urang
Emor pikeun dijadikeun nagri maraneh
sorangan.
11 Sawatara anak maraneh aya nu ku Kami
dipilih jadi nabi, sawatara nonomanana
aya anu dijadikeun Nasir. Lain kitu, eh
urang Israil? Kami PANGERAN, kapan geus
ngandika.
12 Tapi Nasir-nasir teh ku maraneh disina
ngarinum anggur, sarta nabi-nabi dilarang
nepikeun pangandika Kami.
13 Ayeuna maraneh ku Kami rek didedetkeun
kana taneuh nepi ka ngadengek, kawas
padati ngageret beurat teuing ku gandum.

14 Anu tarik lumpat ge moal bisa lolos,
nu baredas tanagana bakal musna,
serdadu-serdadu moal bisa nyalametkeun
diri.
15 Anu nyarikep jamparing moal bisa
tagen, nu tarik lumpat moal bisa ngejat,
nu tarumpak kuda moal bisa kabur mawa
nyawana.
16 Prajurit nu pangwanianana ge poe eta
mah bakal miceun pakarangna tuluy kabur."
Kitu timbalan PANGERAN.

3 1 Eh, urang Israil, darengekeun ieu
pangandika ti PANGERAN perkara
maraneh, sakumna bangsa anu ku Mantenna
enggeus dijait ti Mesir. Kieu pangandika-Na,
2 "Ti sakumna bangsa sajagat, ngan maraneh
anu ku Kami diperhatikeun jeung diurus. Eta
sababna dosa maraneh teh pohara, sarta
eta sababna dosa maraneh ku Kami bakal
dihukum."
3 Naha bisa dua jalma indit babarengan
lamun teu badami heula?
4 Ari singa di leuweung naha osok ngagaur
lamun tacan manggih mangsa? Ari singa
ngora naha osok ngagerem dina guhana
lamun tacan beubeunangan?
5 Ari manuk naha beunang kaleugeut lamun
henteu dibibitaan heula ku eupan? Ari senteg
naha sok ngajeplak lamun taya nu narajang?
6 Lamun tarompet perang geus disadakeun,
naha lain matak ngadegdeg pangeusi kota?

Naha balahi bisa tumiba ka hiji kota lamun
lain kersaning PANGERAN?
7 PANGERAN Nu Maha Agung moal waka
midamel naon-naon samemeh ngawahyukeun
heula rarancang Mantenna ka para abdi-Na,
nya eta nabi-nabi.
8 Lamun singa ngagaur saha anu teu
ngarasa gimir? Lamun PANGERAN Nu Maha
Agung geus ngandika, saha anu bisa nyegah
sangkan ulah aya anu ngembarkeun?
9 Umumkeun ka nu caricing di karaton Mesir
jeung karaton Asdod, kieu: "Geura kumpul
di pasir-pasir nu ngalingkung Samaria. Tenjo
kumaha poharana kakusutan jeung kajahatan
di dinya."
10 Dawuhan PANGERAN, "Eta jalma-jalma
ngareusian gedong-gedongna anu galede
ku barang-barang hasil kajahatan jeung
katelengesan. Maranehna malah nepi ka teu
nyarahoeun sangkan jujur teh kudu kumaha.
11 Ku sabab kitu nagrina bakal dikepung
ku musuh, pertahananana bakal tumpur,
gedong-gedongna ahu galede bakal dirayah."
12 Dawuhan PANGERAN, "Saperti domba
anu dihakan singa, anu beunang deui ku nu
ngangonna ngan sukuna sapasang atawa
ngan ceulina sabeulah, urang Samaria oge,
anu ayeuna keur senang-senang ngaredeng
dina katil nu aralus, engke ngan kari saeutik.

13 Ayeuna darengekeun, sarta turunan Yakub
bere nyaho," timbalan PANGERAN Nu Maha
Agung jeung Maha Kawasa.
14 "Dina poean Kami ngahukum urang
Israil, altar-altar di Betel ku Kami baris
digempur, tungtung-tungtung juruna rek
dipotong-potongkeun sina ragragan kana
taneuh.
15 Imah-imahna paragi musim tiis jeung
musim panas rek diancur-ancurkeun. Imah-
imah anu dihias ku gading rek diburak-barik.
Imah-imah galede kabeh rek digempur."

4 1 Darengekeun, eh awewe-awewe
urang Samaria, anu beuki lalintuh siga
sapi-sapi Basan anu alus parab, tukang
neungteuinganan anu lalemah, tukang
ngajepit nu miskin, tukang ngurihit ka salaki
menta dicukup inuman keras!
2 PANGERAN Nu Maha Agung tur suci geus
ikrar kieu, "Poena bakal datang maranehna
bakal digusur ku kakait kawas lauk anu kakait
ku useup.
3 Maraneh bakal disered kana tembok
beulah anu pangnampeuna, dicentok lung
dibelewerkeun."
4 PANGERAN Nu Maha Agung ngadawuh, "Eh
urang Israil, geura ka Betel tempat nu suci.
Pek diditu nyieun dosa ari kudu mah! Geura
ka Gilgal, pek di ditu nyieun dosa sing puas!
Jig ka daritu mawa sato keur kurbankeuneun

saban isuk, jeung mere perpuluhan saban tilu
poe sakali.
5 Jig geura ngabaktikeun roti tanda
nganuhunkeun ka Allah, tuluy agul-agul
pedah ngabaktikeunana dileuwihan! Memang
kitu karesep maraneh!
6 Kota-kota maraneh kabeh didatangan bahla
kalaparan. Kami anu ngadatangkeunana, tapi
maraneh henteu baralik deui ka Kami.
7 Waktu pepelakan maraneh kacida perluna
ku hujan, hujan ku Kami ditahan. Kami
nurunkeun hujan ka kota nu ieu, tapi ka kota
nu itu mah henteu. Hujan turun ka lahan nu
ieu, lahan nu itu mah angger garing.
8 Bari lalungse lantaran halabhab, jalma-
jalma ti sababaraha kota arindit ka kota
sejen, ngarep-ngarep sugan manggih cai, tapi
di batur ge cai teu cukup keur nginum-nginum
acan. Tapi angger maraneh henteu baralik
deui ka Kami.
9 Kami ngirimkeun angin panas, pepelakan
maraneh nepi ka parerang. Kebon-kebon
maraneh, kebon anggur, tangkal kondang,
tangkal jetun, beak digalaksak ku simeut.
Tetep keneh maraneh henteu baralik deui ka
Kami.
10 Maraneh dikeunaan pagebug kawas
pagebug anu di Mesir. Barudak ngorana
ku Kami disina paraeh dina perang, kuda
maraneh dijarah. Irung maraneh ku Kami
dipinuhan ku bau bangke anu meleber ti

pakemahan maraneh. Tapi tetep maraneh
henteu baralik deui ka Kami.
11 Maraneh sawareh ku Kami ditumpes,
sakumaha Kami numpes Sadumu jeung
Gomora. Anu haririp keneh ge geus kawas
kayu tutung sesa kabeuleum. Tapi angger
keneh bae, maraneh henteu baralik deui ka
Kami," timbalan PANGERAN.
12 "Ku sabab kitu, eh urang Israil, maraneh
geus pasti ku Kami dihukum. Pek geura sadia
nyanghareupan hukuman ti Kami!"
13 Nya Allah nu ngadamel gunung-gunung,
nu ngayakeun angin. Eusi manah-Na
ditembrakkeun ka manusa. Mantenna anu
ngaganti beurang ku peuting, anu angkat
dina puncak bumi. Jenengana-Na, PANGERAN
Allah Nu Maha Kawasa.
5 1 Darengekeun eh urang Israil,
darengekeun ieu lagu anu ngalengis:
2 Parawan Israil geus tibeubeut, hamo
menyat deui! Ngajoprak dina taneuh pada
ninggalkeun, taya nu haat nulungan.
3 PANGERAN Nu Maha Agung ngandika, "Hiji
kota di Israil ngiangkeun sarebu prajurit, nu
bisa mulang ngan saratus. Kota nu hiji deui
ngiangkeun saratus, nu bisa mulang ngan
sapuluh."
4 Dawuhan PANGERAN ka urang Israil, "Hiap
ka Kami, tangtu rahayu.
5 Lamun rek ngabarakti ulah arindit ka
Bersyeba. Mun arek neangan Kami ulah

ka Betel, sabab Betel bakal tumpur. Ulah
neangan ka Gilgal, sabab urang Gilgal bakal
cilaka diboyong."
6 Geura datang ka PANGERAN sangkan
rahayu. Upama henteu tarobat, tinangtu
Mantenna nyamber saperti seuneu ka urang
Israil. Seuneu bakal ngaduruk urang Betel,
seuneuna moal aya nu bisa mareuman.
7 Cilaka maraneh, eh tukang nangtang
kaadilan, tukang ngalanggar hak pada jalma!
8 PANGERAN ngadamel bentang-bentang,
bentang Tujuh jeung Orion. Mantenna
ngaganti poek ku caang, ngaganti beurang
ku peuting. Mantenna nyaur cai ti laut,
dikucurkeun ka daratan. Jenengan Mantenna
PANGERAN.
9 Mantenna numpes anu karawasa katut
pertahananana.
10 Maraneh ijid ka sakur anu ngalawan
kateuadilan jeung ka nu ngomong saenyana
di pangadilan.
11 Maraneh ngajepit nu mariskin,
ngarampasan gandumna. Ku sabab kitu,
maraneh moal bisa nyicingan imah-imah
gedong beunang maraneh nyieun. Moal bisa
nginum anggur ti kebon anggur beunang
maraneh melak.
12 Sabab tetela pisan ka Kami dosa maraneh
pohara gedena, kajahatan maraneh teu
kira-kira. Maraneh nyusahkeun jalma-jalma
anu balener. Maraneh resep disogok, sarta

nyegah sangkan nu mariskin ulah meunang
kaadilan di pangadilan.
13 Anu matak, dina jaman anu jahat kawas
kitu mah jalma teh leuwih utama lamun
cicing.
14 Usahakeun migawe nu bener, ulah migawe
nu jahat, supaya bisa hirup. Lamun kitu,
PANGERAN, Allah Nu Maha Kawasa bakal
kersaeun nyarengan, sakumaha pamenta
maraneh.
15 Kudu ijid kana kajahatan, pikaresep
lampah bener, adegkeun kaadilan di
pangadilan, malakmandar PANGERAN
kersaeun mikawelas ka nu harirup keneh di
ieu bangsa.
16 PANGERAN Nu Maha Agung jeung Maha
Kawasa, nimbalan, "Di unggal jalan di kota,
jalma-jalma bakal careurik aluk-alukan.
Malah patani-patani ge bakal dicaralukan
diajak nyeungceurikan nu geus paraeh,
bareng jeung jalma-jalma anu diupah
nyeungceurikan.
17 Di kebon-kebon anggur ge bakal aya nu
maridangdam. Hal eta tangtu kajadian, sabab
Kami tangtu datang ngahukum maraneh."
Kitu timbalan PANGERAN.
18 Cilaka maraneh, ngarep-ngarep kana
poena PANGERAN! Da naon pihadeeunana eta
poe keur maraneh? Pikeun maraneh mah eta
teh poek, lain poe caang.

19 Keur maraneh mah ibarat kabur ti singa
amprok jeung biruang! Atawa cara nu datang
ka imah, barang nyabak tembok, ari cok
dipacok oray!
20 Poena PANGERAN bakal mawa poek, lain
mawa caang, hiji poe mendung, lain poe anu
bengras.
21 Timbalan PANGERAN, "Kami ijid jeung
geus teu tahan pesta-pesta agama maraneh!
22 Kami embung nampa kurban beuleuman
jeung kurban kadaharan ti maraneh.
Kami embung nampa sato-sato beunang
ngalintuhan anu ku maraneh dibaktikeun ka
Kami.
23 Meugeus eureunan nyanyian-nyanyian
maraneh anu ngagandengan, sarta Kami teu
hayang ngadenge sora kacapi maraneh.
24 Sabalikna jalankeun kaadilan lir walungan
ngocor, jalankeun kajujuran sing saibarat
walungan anu teu saat-saat.
25 Eh urang Israil, di jero opat puluh taun
Kami nuyun maraneh di gurun keusik,
Kami teu menta kurban-kurban, teu menta
pangbakti.
26 Ayeuna, ku sabab maraneh geus
nyarembah ka arca Sakut, dewa anu ku
maraneh dijieun raja, jeung ka Kewan
dewa bentang maraneh, maraneh bakal
ngagogotong eta arca-arca,
27 waktu maraneh engke ku Kami dipiceun
ka pangbuangan di beulah ditueun Damsik."

Kitu dawuhan PANGERAN, anu jenengana-Na
Allah Nu Maha Kawasa.
6 [1] Cilaka maraneh, eh anu keur sarenang
hirup di Sion, jeung anu keur ngarasa
aman hirup di Samaria maraneh para
pangagung Israil bangsa nu gede, anu
biasana sok dipentaan tulung ku rahayat!
[2] Teang, ilik ka kota Kalne, ti dinya tuluykeun
ka Hamat kota gede, terus ka kota Gat di
tanah Pelisti. Kumaha eta teh leuwih hade ti
batan karajaan Yuda jeung karajaan Israil?
Kumaha wewengkonna leuwih lega ti batan
nagara maraneh?
[3] Maraneh tangtu arembung nyorang eta
poe cilaka, tapi kalakuan maraneh malah
ngagancangkeun datangna eta picilakaeun.
[4] Eta poe kacida matak cilakana ka maraneh,
anu ayeuna keur sarenang ngedeng dina
ranjang nu aralus, anu ayeuna pesta-pesta
dalahar daging anak sapi jeung daging anak
domba.
[5] Maraneh resep ngarang lalaguan cara Daud
jeung dilagukeun ku kacapi.
[6] Maraneh ngarinum anggur sapinggan
pinuh, awak make seuseungitan nu marahal.
Maraneh nalangsa Israil ancur.
[7] Ku sabab kitu engke maraneh nu
pangheulana bakal indit ka pangbuangan.
Pesta-pesta jeung perjamuan-perjamuan
maraneh moal aya deui.

8 PANGERAN Nu Maha Kawasa geus
ngingetan keras, dawuhana-Na: "Kami ijid
kana kasombongan urang Israil, teu resep
ka gedong-gedongna najan aralus. Ibukota
maranehna jeung sagala rupa nu aya di dinya
ku Kami rek diselehkeun ka musuh."
9 Mun tina sakulawarga aya nu nyesa
sapuluh urang, eta sesa kabeh bakal tumpes.
10 Mayitna bakal dikaluarkeun ti imah ku
barayana anu kudu nguburkeun. Eta barayana
bakal nyalukan ka nu harirup keneh di imah,
"Aya keneh nu sejen di dinya?" Tembalna,
"Euweuh!" Ceuk nu rek nguburkeun, "Geus
atuh, cicing! Urang kudu ati-ati, nyebut
jenengan PANGERAN ge ulah."
11 Lamun PANGERAN geus nimbalan,
imah-imah nu gede nu leutik bakal ancur
burak-barik.
12 Bisaeun kuda lumpat di gunung batu?
Na aya jelema anu masangan sapi tuluy
ngawuluku laut? Tapi ku maraneh mah
kaadilan teh dijieun racun, nu bener disebut
salah.
13 Maraneh agul bisa ngarebut kota Lodebar,
tuluy susumbar, "Ngajabel Karnaim tangtu
bisa, urang kuat."
14 PANGERAN Allah Nu Maha Kawasa ku
manten ngadawuh, "Eh urang Israil, Kami
rek ngadatangkeun hiji balad asing nu bakal
ngajabel nagri maraneh. Eta balad bakal
ngabereg ka maraneh ti kaler ti jalan anu ka

Hamat, terus nepi ka Lebak Araba di beulah
kidul."

7

[1] Kaula meunang titingalan ti PANGERAN
Nu Maha Agung. Dina eta titingalan, kaula
ningal Mantenna nyiptakeun pirang-pirang
simeut, waktu jarami pikeun raja geus
dibabad, sarta jukut mimiti jaradi dina urutna.
[2] Eta simeut-simeut ngahakanan nepi ka
beak sawarnaning tutuwuhan naon bae nu
aya di jero nagri. Pok kaula unjukan, "Nun
PANGERAN Nu Maha Agung, mugi umat Gusti
dihapunten. Bade tiasaeun tahan kumaha,
margi maranehna sakitu alitna sareng
hengker."
[3] PANGERAN leler manah-Na tuluy ngawaler,
"Eta nu katenjo ku maneh moal kajadian."
[4] Kaula meunang deui titingalan ti PANGERAN
Nu Maha Agung. Kaula ningal Mantenna
keur sasayagian rek ngahukum umat-Na ku
seuneu. Eta seuneu geus ngaduruk beak
sagara gede handapeun bumi, tur geus mimiti
ngaduruk daratan.
[5] Pok kaula unjukan, "Parantos, nun Gusti
PANGERAN! Bade tahan kumaha umat
Gusti, margi maranehna sakitu alitna sareng
hengker."
[6] PANGERAN leler deui manah-Na, seug
ngawaler, "Nu ieu ge moal kajadian."
[7] Kaula meunang deui titingalan ti
PANGERAN. Kaula ningal Mantenna keur
ngadeg di sisi hiji kuta nu geus diukur ku

tali gantung, panangana-Na nyepeng eta tali
gantung.
8 Mantenna mariksa, "Nenjo naon, Amos?"
Piunjuk kaula, "Ningal tali gantung."
Dawuhana-Na deui, "Kami make ieu tali
gantung pikeun nuduhkeun yen umat Kami lir
kuta nu nangtungna teu lempeng. Anu matak
Kami moal robah deui niat, maranehna kudu
dihukum.
9 Tempat-tempat anu dipake tempat
ibadah ku anak incu Ishak ku Kami rek
diancurkeun. Tempat-tempat suci di Israil rek
diruntuh-runtuhkeun. Turunan Raja Yarobam
arek ditumpes."
10 Amasia, imam di Betel ngirim laporan
ka Yarobam, raja Israil, laporanana: "Amos
nuju sakait sareng rahayat bade ngalawan
ka Kangjeng Raja. Omonganana matak
ngaruntagkeun nagara.
11 Kieu sanggemna: Yarobam bakal perlaya,
tiwas kasambut perang. Urang Israil bakal
diboyong ti nagrina."
12 Ti dinya Amasia ngomong kieu ka Amos,
"Geus, geura eureun, nabi! Ka ditu geura
balik ka nagri Yuda. Kotbah maneh ucapkeun
di ditu bae, sangkan dibayar ku urang ditu.
13 Maneh teu meunang wewejang deui di
dieu, di Betel. Di dieu mah tempat paragi
raja ngajalankeun ibadah, tempat ibadah
nasional!"

14 Waler Amos, "Kaula lain nabi anu malar
bayaran. Kaula saenyana tukang ngangon
jeung tukang ngurus pelak kondang.
15 Tapi ku PANGERAN dicandak tina
pagawean ngangon, diparentah kudu
ngemban pangandika-Na ka urang Israil.
16 Ayeuna, reungeukeun ieu pangandika
PANGERAN. Anjeun ngalarang kaula
ngawejang, ngalarang kaula ngomongan
urang Israil.
17 Ku sabab kitu, Amasia, kieu pangandika
PANGERAN perkara anjeun, Pamajikan
maneh bakal ngalacurkeun diri di jero
kota. Anak-anak maneh awewe lalaki bakal
tumpes ku perang. Lahan maneh bakal
dibagi-bagikeun ka batur. Diri maneh bakal
paeh di nagri nu nyarembah ka brahala.
Urang Israil bakal diboyong ti nagrina."
8 1 Kaula meunang deui titingalan ti
PANGERAN Nu Maha Agung. Kaula ningal
karanjang dieusi bubuahan.
2 PANGERAN mariksa ka kaula, dawuhana-
Na, "Nenjo naon, Amos?" Piunjuk kaula,
"Ningal bubuahan sakaranjang." Dawuhana-
Na deui, "Umat Kami Israil geus nepi ka
panungtunganana. Kami moal robah deui
niat, maranehna kudu dihukum.
3 Dina mangsa eta kawih di karaton
bakal ganti ku ceurik jeung midangdam.
Bangke jalma di mana-mana, dipiceunan
rerencepan."

[4] Darengekeun ieu, eh jalma-jalma tukang ngaleyek jalma walurat, anu usaha ngabasmi kaom miskin ti jero nagri.
[5] Ceuk maraneh, ngomong sorangan, "Geus teu sabar ngadago lekasanana poe-poe suci, hayang buru-buru ngajual gandum. Iraha rek anggeusna poe Sabat teh? Hayang buru-buru barang jual deui. Rek nyatut harga, malsu takeran jeung ngulinkeun timbangan, nipu langganan.
[6] Tarigu murah ge bisa dijual mahal. Terus rek neangan jalma miskin nu teu bisaeun mayar hutang, najan hutangna ngan saharga sendal sapasang; eta jalma rek dibeuli keur pibadegaeun."
[7] PANGERAN, Allahna urang Israil geus sumpah, "Kami moal bisa poho kana kalakuan maranehna anu sakitu jahatna.
[8] Ku sabab kitu bumi bakal inggeung ku lini, jalma-jalma bakal tunggara. Sakuliah nagri bakal genjlong jeung naek turun kawas umpalan Walungan Nil.
[9] Bakal datang mangsa panonpoe ku Kami rek disina surup wanci tengah poe, bumi sina poek beurang keneh. Kitu timbalan Kami, PANGERAN Nu Maha Agung.
[10] Pesta-pesta maraneh rek dibalik jadi poe nguburkeun, nyanyian-nyanyian gumbira maraneh rek diganti ku midangdam. Maraneh ku kami rek dipaksa ngagarundulan sirah jeung marake baju karung. Maraneh bakal

careurik lir kolot anu ditinggalkeun paeh ku
anak hiji-hijina. Dina ahirna eta mangsa teh
kacida matak balangsakna.
11 Tangtu cunduk kana waktu, Kami rek
ngadatangkeun bahla kalaparan ka ieu nagri.
Jalma-jalma bakal kalaparan, tapi lain ku
sabab teu manggih dahar, bakal halabhab
lain ku sabab teu manggih cai, tapi ku sabab
kangen kana pangandika PANGERAN. Kitu
timbalan Kami, PANGERAN Nu Maha Agung.
12 Jalma-jalma bakal ngalantur ti Laut Paeh
ka Laut Tengah, terus nguriling ti kaler ka
wetan, nareangan pesen ti PANGERAN ka ditu
ka dieu, tapi taya nu hasil.
13 Perjaka jeung parawan nu jagjag
waringkas ge harita mah bakal kapariuhan
henteu kuat ku halabhab.
14 Anu sok sarumpah nyebut brahala-brahala
Samaria, nyebut, Demi Dewa Dan atawa
Demi Dewa Bersyeba bakal tinglenggerek tur
moal menyat deui."

9 1 Kaula ningal PANGERAN keur ngadeg
deukeut altar. Mantenna maparin
parentah, "Gedor ieu pilar-pilar Bait Allah
sataker tanaga nepi ka inggeung jeung
pademenna, sina rugrug ninggangan sirah
jelema-jelema. Anu henteu paraeh ku ieu, ku
Kami baris ditumpes ku perang. Hiji hamo
aya anu kari, saurang hamo aya nu luput.

2 Sanajan ngaliang ka enggon nu paeh mo
burung kakoreh, ngabecir ka langit, ku Kami
mo burung kacangking.
3 Sanajan nyumput ka puncak Gunung
Karmel, rek dikotektak, mo burung katewak.
Nyumput ka dasar laut, Kami rek nitah naga
laut sina ngerekeb maranehna.
4 Atawa upama diboyong ku musuhna, Kami
rek marentah ka musuhna sina maraehan
maranehna. Cindekna Kami geus mastikeun
baris numpes maranehna, lain rek nulungan."
5 Nu Maha Agung, PANGERAN Nu Maha
Kawasa noel bumi, bumi lini, pangeusina
tunggara, taneuh umpalan kawas Walungan
Nil.
6 PANGERAN ngadamel tempat tinggal-Na
di antariksa, ngadamel kelewung langit
luhureun bumi. Cai laut disaur, dikucurkeun
ka daratan. Jenengan Mantenna: PANGERAN.
7 Dawuhan PANGERAN, "Eh urang Israil!
Asana Kami ka maraneh teh teu beda ti ka
urang Sudan. Maraneh ku Kami geus dibawa
ti Mesir, sakumaha Kami mawa urang Pelisti ti
Pulo Kreta, kitu deui urang Siria ti tanah Kir.
8 Kami, PANGERAN Nu Maha Agung keur
nitenan ieu karajaan Israil anu pinuh ku dosa,
arek dileungitkeun ti ieu jagat. Tapi turunan
Yakub ku Kami moal ditumpes kabeh.
9 Kami baris marentahkeun sangkan urang
Israil diayak kawas ngayak gandum, diayak di

tengah bangsa-bangsa, anu garorengna baris
dipiceun.
10 Umat Kami anu darorakana, bakal paraeh
ku perang. Maranehna sok ngaromong kieu,
Allah moal ngantep urang keuna ku balahi."
11 Dawuhan PANGERAN, "Bakal datang
mangsana karajaan Daud anu geus rugrug lir
imah anu burak-barik, ku Kami diadegkeun
deui. Kutana arek diomean sina nangtung
deui pulih saasalna baheula.
12 Naon bae anu nyesa keneh di tanah
Edom, kitu deui bangsa-bangsa anu tadina
kagungan kami, kabeh bakal kapiboga
ku Israil," timbalan PANGERAN, anu geus
nangtukeun sangkan hal eta laksana.
13 "Geus tereh mangsana," dawuhan
PANGERAN, "gandum jadina leuwih gancang
ti batan dialana, anggur tumuwuhna leuwih
gancang ti batan waktu nyieun cianggur. Cai
anggur nyurucud ti gunung-gunung, ngalocor
ti pasir-pasir.
14 Umat Kami rek dipulangkeun ka nagrina.
Maranehna bakal ngadegkeun deui kota-
kotana nu ancur, terus maratuh di dinya.
Bakal ngararebon anggur, bakal ngarinum
cianggur, bakal pepelakan sarta ngadahar
hasilna.
15 Umat Kami sina tumuwuh dina tanahna,
tanah pamere ti Kami tea. Tur moal aya
deui anu ngarabut maranehna ti dinya." Kitu
timbalan PANGERAN, Allah maraneh.

Obaja

1 [1] Ieu ramalan Obaja. Anjeunna nyaurkeun
timbalan PANGERAN Nu Maha Agung
ngeunaan bangsa Edom. PANGERAN geus
ngintun utusan ka bangsa-bangsa, sarta
urang geus ngadenge pesen Mantenna:
Geura tatan-tatan! Urang ngarurug merangan
Edom!
[2] Timbalan PANGERAN ka Edom, "Maneh ku
Kami rek dijadikeun hengker, bakal dihina ku
unggal jalma.
[3] Maneh bakal katipu ku kaangkuhan
sorangan. Ibukota maneh benteng tohaga
tina batu karang teuas, imah maneh di
puncak-puncak gunung anu laluhur, maneh
ujub ngomong sorangan, Saha nu kuat
ngarubuhkeun aing?
[4] Sanajan tempat maneh luhur, nepi ka
siga aya di antara bentang-bentang, kawas
sayang rajawali, ku Kami mo burung beunang
dibedol.
[5] Bangsat nu datang ti peuting, ngan
nyokotan nu dipikahayangna. Nya kitu deui
anu mupu buah anggur, sok nyesakeun
saeutik. Musuh maneh mah ti maneh moal
ngarikeun naon-naon, kabeh nu aya tangtu
disapu dikoredaskeun.

6 Eh turunan Esau, maneh digaradah, harta
pependeman maneh dijarah.
7 Maneh ditipu ku bangsa anu ngabatur,
tuluy diusir ti nagri sorangan. Maneh geus
dielehkeun, ku jalma-jalma anu tadina alakur
jeung maneh. Babaturan maneh anu osok
dahar babarengan, geus naheunan ka maneh.
Maneh diomongkeun ku maranehna, Mana
buktina manehna pinter?
8 Dina poean Kami ngahukum Edom,
jelema-jelemana nu palinter rek dibasmi,
kabijaksanaanana ku Kami rek dileungitkeun.
9 Tukang-tukang tarung urang Tman bakal
kasieunan, perjurit Edom kabeh bakal
paraeh."
10 "Ku sabab maneh geus ngarampog,
jeung maehan turunan Yakub, dulur-dulur
sorangan, maneh bakal dibasmi, bakal nista
sapapanjangna.
11 Basa musuh-musuh ngaruksak lawang-
lawang gapura dulur-dulur maneh, harita
maneh aya, nangtung nenjokeun. Maneh
sarua jahatna jeung eta musuh, anu
ngarakutan jeung ngabagi-bagi kakayaan
Yerusalem.
12 Nenjo dulur-dulur di Yuda meunang
musibat, kuduna maneh ulah mupuas.
Ulah atoh nenjo maranehna cilaka, ulah
nyeungseurikeun nenjo maranehna nalangsa.
13 Teu pantes maneh ngasupan nagri umat
Kami, mupuas ka dulur anu keur tunggara,

komo bari ngarampogan harta dulur anu keur
katarajang balahi.
14 Teu pantes maneh ngajega di parapatan,
newakan dulur-dulur nu rek kalabur. Benerna
mah dulur-dulur nu keur balangsak teh ku
maneh tong diserenkeun ka musuh."
15 "Geus tereh poena, Kami, PANGERAN
bakal ngaadilan bangsa-bangsa. Sakur nu
geus dilampahkeun ku maneh, Edom, bakal
dibales satimpal, eta kalakuan maneh bakal
malik ka diri sorangan.
16 Umat Kami, di gunung Kami nu suci,
geus nginum hukuman anu pait. Tapi
bangsa-bangsa nu di sakurilingeunana, bakal
nginum hukuman nu leuwih ti kitu paitna,
bakal diinum beak, tuluy maranehna musna."
17 "Tapi di gunung Sion bakal aya nu bisa
rahayu, sarta eta gunung bakal jadi tempat
suci. Turunan Yakub baris ngabogaan deui
tanah pusakana.
18 Turunan Yakub jeung turunan Yusup bakal
kawas seuneu, bakal ngabasmi turunan Esau
kawas seuneu ngaduruk jarami. Turunan Esau
mo aya nu bisa ngejat. Kitu timbalan Kami,
PANGERAN.
19 Tanah Edom bakal dilindih ku urang Yuda
kidul. Nu ti suku gunung beulah kulon, bakal
ngarebut tanah Pelisti. Urang Israil bakal
ngamilik wewengkon Epraim jeung Samaria.
Turunan Binyamin bakal ngarebut Gilad.

20 Urang Israil kaler bakal marulang ti
pangbuangan, tuluy ngarebut Penesia nepi ka
Sarpat di kaler. Urang Yerusalem anu dibuang
ka Sardis, bakal ngarebut kota-kota Yuda
kidul.
21 Urang Yerusalem anu jaya bakal nempuh
jeung nalukkeun Edom, sarta PANGERAN ku
anjeun nu bakal jadi raja."

Yunus

1 [1] Hiji mangsa PANGERAN nimbalan ka
Yunus putra Amitai.
[2] Timbalana-Na, "Maneh kudu indit ka
Ninewe, kota nu gede tea. Ancam urang
dinya, sabab Kami nyaho kalakuan maranehna
nu kacida gorengna."
[3] Tapi Yunus anggur angkat ka tujuan anu
sabalikna. Angkatna teh ka Yopa. Maksudna
geusan nyingkiran PANGERAN. Di dinya aya
kapal nu rek ka Sepanyol. Sanggeus mayar
ongkos jalan, anjeunna unggah bareng
jeung urang kapal, terus balayar ka nagara
Sepanyol, sangkan jauh ti PANGERAN.
[4] Tapi PANGERAN ngadatangkeun angin ribut
di laut, topan kacida gedena nepi ka kapal
meh bejad.
[5] Matros-matros garugup, tuluy sasambat
marenta tulung ka dewana masing-masing.
Geus kitu muatan kapal dibalang-balangkeun
ka laut, pikeun ngurangan pibahlaeun. Ari
Yunus mah harita teh kulem tibra pisan di
bagian handap.
[6] Kapanggih ku nangkoda, sarta ceuk eta
nangkoda ka Yunus, "Naha kalah ka sare?
Hudang, sasambat ka dewa anjeun menta
pitulung. Malakmandar aya piwelasna ngajait
urang tina baya pati."

7 Matros-matros ngaromong pada batur,
"Urang lotrekeun, supaya kanyahoan saha
nu jadi gara-gara nepi ka urang nyorang ieu
bahla." Sanggeus dilotre, lotrena keuna ka
jenengan Yunus.
8 Ku sabab eta ceuk maranehna ka anjeunna,
"Cobi wakcakeun, leres ieu teh gara-gara
anjeun? Bade naon aya di dieu? Anjeun asal
ti mana? Bangsa naon?"
9 Waler Yunus, "Kaula urang Ibrani. Kaula
ngabakti ka PANGERAN, Allah nu jumeneng di
sawarga, nu ngadamel daratan jeung lautan."
Saterusna anjeunna nerangkeun yen keur
minggat ti PANGERAN.
10 Matros-matros jadi kacida sarieuneunana,
pok ngaromong ka anjeunna, "Ku naon
anjeun nepi ka wani kitu?"
11 Ari topan beuki tambah jadi, seug
matros-matros teh naranya ka anjeunna,
"Kedah dikumahakeun anjeun teh supaya ieu
topan eureun?"
12 Nabi Yunus ngawaler, "Alungkeun kaula
ka laut, engke laut leler. Sabab kaula nu jadi
lantaran aranjeun katarajang topan sakieu
rosana teh."
13 Tapi urang kapal teh anggur haben bae
ngadayung, nyoba nyisikeun kapal ka basisir.
Tapi gaplah kawantu topan beuki ngamuk.
14 Ku sabab kitu maranehna sasambat ka
PANGERAN, "Duh PANGERAN, mugi abdi-abdi
sadaya ulah dihukum dugi ka tiwas, wireh

abdi-abdi kapaksa kedah ngorbankeun ieu
jalmi! Ieu perkawis disanggakeun ka Anjeun,
nun PANGERAN, margi ieu sadaya pangersa
Anjeun."
15 Geus kitu Yunus ku maranehna digotong,
tuluy dialungkeun ka laut. Rep laut leler
harita keneh.
16 Matros-matros jadi kacida sarieuneunana
ku PANGERAN, nepi ka ngurban sarta jangji
seja ngabakti ka Mantenna.
17 Ku kersaning PANGERAN, Yunus dilegleg
ku lauk gede. Tilu poe tilu peuting anjeunna
aya di jero beuteung eta lauk.

2

1 Di jero beuteung eta lauk, Yunus
sasambat ka PANGERAN Allahna,
2 "Nun PANGERAN, sajeroning prihatin, abdi
sasambat ka Gusti, Gusti kersa ngadangu. Ti
ieu enggon maot anu jero sakalangkung, abdi
nyuhunkeun pitulung, ku Gusti dikabul.
3 Gusti ngunclungkeun abdi ka nu jero, dugi
ka dasar laut pisan, abdi dilingkung ku cai,
sareng digulung ku ombak rongkah ti Gusti.
4 Ceuk emutan, abdi teh parantos dipiceun ti
payuneun Gusti, moal ningal-ningal deui Bait
Allah, gedong Gusti nu suci.
5 Abdi digulung sareng digencet ku cai,
ngalelep dirungkup ku laut sirah kagubed ku
ganggeng laut.
6 Abdi tilelep dugi ka dasar gunung-
gunung, ka alam anu lawangna meundeut
salalanggengna. Nanging Gusti, nun

PANGERAN, Allah sim abdi, ngajait hirup abdi
ti jero laut.
7 Nalika ngaraos yen hirup abdi nuju
ngoleang, abdi sasambat ka Gusti, nun
PANGERAN, ku Gusti kadangu ti Bait Allah,
gedong Gusti nu suci.
8 Anu nyarembah ka brahala nu tanpa guna,
parantos teu saratia deui ka Gusti.
9 Dupi abdi mah bade nyanggakeun pupujian
ka Gusti, sareng bade nyanggakeun kurban.
Mung PANGERAN nu iasa nyalametkeun, seja
nedunan jangji abdi!"
10 Geus kitu PANGERAN nimbalan ka lauk
tea, sangkan Yunus diutahkeun ka basisir.
Seug ku lauk diutahkeun.

3 1 PANGERAN nimbalan deui ka Yunus.
2 Timbalana-Na, "Geura indit ka Ninewe,
kota nu gede tea, tepikeun ka urang dinya
sakumaha timbalan Kami."
3 Yunus nurut, tuluy angkat ka Ninewe.
Ninewe teh kota gede pisan, ngambah eta
kota teh lalakon tilu poe.
4 Yunus lebet ka dinya. Sanggeus angkat
sapoe jeput, anjeunna mimiti nguarkeun,
saurna, "Opat puluh poe deui Ninewe bakal
dibasmi!"
5 Urang Ninewe palercaya kana eta pesen
PANGERAN. Maranehna mutuskeun yen
kabeh kudu puasa, sakabeh jelema, ti nu
pangmulyana nepi ka nu panghinana sarta

kudu marake baju karung, nandakeun
pertobat.
6 Barang raja Ninewe ngadenge eta perkara,
neut cengkat tina tahtana, tuluy nyosoeh
jubahna, diganti ku baju karung, tuluy diuk
dina lebu.
7 Geus kitu anjeunna ngaluarkeun bewara
ka sakumna rahayat Ninewe, ungelna,
"Ieu parentah raja jeung para gegedenna:
Jalma-jalma, sapi, domba, teu meunang aya
nu dahar naon-naon, teu meunang dahar, teu
meunang nginum.
8 Jalma-jalma kabeh kudu marake baju
karung. Sasatoan oge kudu dipakeanan
karung. Saban jalma kudu sasambat ka Allah
masing enya-enya pisan, sarta kudu miceun
adat nu goreng, nyegah lampah nu jahat.
9 Muga-muga Allah robah manah sarta
bendu-Na leler, supaya urang ulah paraeh!"
10 Allah ningali lampah maranehna.
Ningalieun yen maranehna geus miceun
tabeatna anu jahat. Ku sabab kitu pangersa-
Na dirobah, henteu tulus ngahukum
maranehna.

4 1 Ku hal eta, Yunus pohara ngaraos
mentegegna, malah bendu.
2 Tuluy sasambat kieu, "Duh PANGERAN,
sanggem abdi ge memeh mios ti rorompok,
kumaha? Tangtos kieu pijadieunana! Eta
margina pang abdi teras minggat ka
Sepanyol! Abdi parantos apal, Gusti teh Allah

anu sipat welas, sipat hampura, sabar teu
aya watesna, sae salalamina, salamina sok
tara cios bae ngahukum.
3 Kitu nu mawi, ayeuna mah cabut nyawa
abdi, langkung sae maot ti batan hirup."
4 PANGERAN ngawaler, "Naon hak maneh nu
matak ambek?"
5 Geus kitu Yunus kaluar ti dinya, tuluy
calik wetaneun eta kota. Anjeunna ngadamel
saung, tuluy ngiuhan di dinya bari ngawas-
ngawas, hayang uninga naon nu bakal tumiba
ka eta kota.
6 Lajeng PANGERAN Allah ngersakeun
aya tangkal jarak anu ngadadak jadi di
dinya, jangkungna ngungkulan Yunus, malar
anjeunna kaiuhan sarta leuwih genah calikna
di dinya. Yunus ngaraos kacida sugemana ku
ayana eta tangkal teh.
7 Tapi poe isukna, subuh-subuh keneh pisan,
ku parentah Allah, akar eta tangkal diruksak
ku hiji cacing nepi ka terus layu.
8 Sanggeus panonpoe meletek, Allah
ngadatangkeun angin panas ti wetan.
Yunus mehmeh katuralengan, sabab
mastakana katojo pisan ku panonpoe, nepi ka
humandeuar mundut ajal. Saurna, "Ti batan
hirup kieu mah, mending ge paeh sakalian."
9 Tapi lahiran PANGERAN ka anjeunna, "Naon
hak maneh nu matak ambek ku hal eta
tangkal?" Waler Yunus, "Memang abdi gaduh

hak pikeun ambek, ambek pisan dugi ka asa
maot."
10 Timbalan PANGERAN, "Eta tangkal jadina
di jero sapeuting, euweuhna deui peuting
isukna. Eta lain beunang melak maneh,
lain maneh anu ngajadikeunana. Parandene
maneh ngarasa lebar!
11 Komo Kami, pohara ngarasa lebarna,
pohara watirna ka Ninewe, kota nu sakitu
gedena. Leuwih ti kitu, di dinya teh aya
barudak anu can nyaraho naon-naon, lobana
leuwih ti 120.000 urang, kitu deui sasatoan
anu sakitu lobana."

Mikha

1 [1] Ieu pangandika PANGERAN ka Mika,
urang Moreset, waktu Yotam, Ahas jeung
Hiskia patuturut jumeneng raja di nagri
Yuda. PANGERAN maparinkeun ieu wahyu
ka anjeunna, ngeunaan sagala perkara anu
tumali jeung Samaria jeung Yerusalem.
[2] Eh bangsa-bangsa kabeh, darengekeun!
Raregepkeun ku sakabeh pangeusi bumi!
PANGERAN Nu Maha Agung baris jadi saksi
ngalawan maraneh. Regepkeun! Mantenna
ngandika ti bait-Na di sawarga.
[3] PANGERAN tereh sumping ti tempat-Na
nu suci, lungsur angkat di puncak-puncak
gunung.
[4] Gunung-gunung handapeun Mantenna
laleyur kawas lilin leyur ku seuneu.
Leleyuranana nyeot ka lebak-lebak, kawas cai
nyeot ti lamping pasir.
[5] Ieu kabeh pasti kajadian, ku karana urang
Israil geus migawe dosa jeung ngalawan ka
Allah. Saha anu ngalantarankeun Israil jadi
ngaralawan? Samaria, ibukotana sorangan!
Saha nu ngalantarankeun nagri Yuda
nyembah ka brahala? Yerusalem sorangan!
[6] Eta sababna PANGERAN ngandika,
"Samaria ku Kami rek dijieun tumpukan
barangkal di tegal, rek dijadikeun kebon

anggur. Barangkalna rek diurug-urugkeun
ka lebak, dasar-dasar pademenna sina
nonggerak.
7 Brahala-brahalana anu marahal rek
diremuk-remukkeun, barang-barang
pangabakti palacur-palacur kuil-kuilna
kabeh rek diduruk, kitu deui arca-arca
sesembahanana rek sina nalambru.
Samaria pantes dihukum kitu, lantaran
ibadahna ka dewa kasuburan. Ayeuna eta
sesembahan-sesembahanana teh bakal
diakut ku musuh-musuhna, pikeun kuil-kuil
palacuranana."
8 "Ku hal eta", saur Mika, "kaula rek
midangdam, arek aluk-alukan. Rek leumpang
ngider bari bulucun nandakeun sungkawa
hate. Rek gagaukan cara ajag babaung,
humarurung cara manuk onta.
9 Samaria borokna moal aya nu bisa
nambaan. Yuda oge bakal kitu. Balahi geus
nepi ka lawang gapura Yerusalem, ka tempat
bangsa kaula."
10 Ieu kacilakaan urang poma ulah
kabejakeun ka musuh urang di Gat.
Maranehna ulah nyarahoeun urang ceurik.
Eh urang Bet Le Apra, geura gugulingan dina
kebul, nandakeun prihatin.
11 Eh urang Sapir, geura jugjug pangbuangan
bari sataranjang nandang kaera. Urang
Saanan teu waranieun kaluar ti kotana.
Mun maraneh ngadenge urang Bet Esel

aluk-alukan, eta nandakeun yen di ditu geus
euweuh enggon nyalindung.
12 Urang Marot hariwang ngarep-ngarep
pitulung, sabab PANGERAN geus nompokeun
balahi ka Yerusalem.
13 Eh urang Lakis, kareta-kareta perang
maraneh geus pasangan kuda. Maraneh geus
nurutan dosana urang Israil. Maneh nu jadi
lantaran Yerusalem tigebrus kana dosa.
14 Ari maraneh, urang Yuda, geura pamitan
ti kota Moreset Gat. Raja-raja Israil moal
meunang bantuan pitulung ti kota Aksib.
15 Eh urang Maresa, maraneh bakal
diselehkeun ka hiji musuh anu bakal ngarebut
kota maraneh. Para pamingpin Israil bakal
marubus ka guha Adulam.
16 Eh urang Yuda, gundulan sirah maraneh,
nandakeun kaleleban ku anak-anak kanyaah
maraneh. Sing nepi ka barotak kawas manuk
bangke, sabab anak-anak maraneh bakal
digiring ka pangbuangan.

2 1 Cilaka jalma anu ti peuting bari ngedeng
ngararancang kajahatan! Rarancangna nu
jahat ari bray isuk ari tuluy dijalankeun asal
aya kasempetan.
2 Hayang tanah kari ngarampas. Hayang
imah, kari ngajabel. Taya kulawarga anu
hirupna aman, harta bandana nya kitu keneh.
3 Ku sabab kitu PANGERAN ngandika,
"Kami keur ngararancang picilakaeun pikeun
maraneh. Maraneh moal bisa luput. Maraneh

baris meunang kasusah nu pohara. Moal bisa
deui maraneh leumpang bari dangah.
4 Lamun waktuna geus cunduk, nasib
maraneh kitu teh ku batur dijieun conto
kacilakaan. Kaayaan maraneh nu pegat
harepan, ku batur dikawihkeun, ungelna:
Urang geus lebur tumpur. Nagri urang ku
PANGERAN geus dicandak, diselehkeun ka
jalma-jalma anu ngaboyong urang."
5 Ku sabab kitu, lamun dina waktuna tanah
dipasrahkeun deui ka umat PANGERAN,
maraneh mah moal aya nu kabagian.
6 Jalma-jalma mere hutbah ka kaula, "Ulah
hutbah ka urang. Ulah hutbah sual-sual eta!
Piraku Allah niat ngawiwirang ka urang!
7 Ceuk panyangka anjeun Israil keuna
ku panyapa PANGERAN? Na sok leungit
kasabaran PANGERAN teh? Naha enya
PANGERAN bakal tega? Lain sok genah
timbalana-Na ari ka jelema anu bener mah?"
8 PANGERAN ngawaler, "Maraneh geus kawas
musuh narajang ka umat Kami. Jalma-jalma
baralik tas jurit, panyiptana geus di imah mah
tangtu aman. Nyaho-nyaho maraneh geus
ngajarogo di imahna, arek ngarangsadan
jubahna nu keur dipake.
9 Awewe-awewe umat Kami ku maraneh
diusir ti imah pangabetahna. Barudakna
kurnia ti Kami salalawasna, ku maraneh
direbut.

[10] Geura nyaringkah ti dieu! Di dieu geus
henteu aman. Ieu tempat geus cilaka bakal
tumpur ku karana dosa-dosa maraneh.
[11] Nu dipikahayang ku ieu bangsa teh
nabi purah ngabobodo, purah nipu, anu
ngaramalna kieu, Nurutkeun ramalan kami,
maraneh bakal subur anggur ceuyah arak.
[12] Tapi, eh urang Israil anu nyesa keneh,
maraneh ku Kami bakal dikumpulkeun.
Rek digiringkeun saperti domba digiring ka
pakandangan. Tanah maraneh bakal gegek
deui pangeusina, saperti sampalan pinuh ku
domba."
[13] Allah baris muka jalan keur maranehna.
Maranehna baris dituyun kaluar ti
pangboyongan. Maranehna bakal ngadobrak
lawang-lawang panto kota, tuluy kalaluar
laluasa, dituyun ku rajana, nya eta PANGERAN
ku manten.

3 [1] Darengekeun, eh kapala-kapala Israil!
Kuduna aranjeun teh mentingkeun
kaadilan.
[2] Tapi aranjeun malah ijid ka nu hade, resep
ka nu jahat. Bangsa kaula ku aranjeun disisit
kulitna hirup-hirup, dagingna disempogan
tina tulangna.
[3] Bangsa kaula ku aranjeun diharakan,
kulitna dikelet, tulang-tulangna digeprekan,
dagingna dipotongan kawas daging
asupkeuneun kana pariuk.

4 Bakal datang mangsana aranjeun
tingjarerit sasambat ka PANGERAN, tapi
hamo dipirosea. Sasambat ge hamo didangu,
lantaran kalakuan aranjeun jahat.
5 Bangsa kaula ditipu ku nabi-nabi, anu
mangramalkeun nu hade ka nu bisa mere
duit, ngancam ka nu teu bisaeun mere. Kieu
pangandika PANGERAN pikeun eta nabi-nabi,
6 "Eh nabi-nabi, maraneh geus tereh nepi
kana poe panungtungan, panonpoe keur
maraneh tereh surup. Ku lantaran maraneh
geus nyasabkeun umat Kami, maraneh
moal mareunang deui wahyu, moal barisa
ngaramal deui."
7 Eta nu sok ngaramal teh bakal wirang,
lantaran ramalanana meleset. Maranehna
bakal ragrag kana kanistaan, lantaran moal
meunang waleran ti Allah.
8 Kaula mah ku PANGERAN dieusian roh
jeung kakawasaan Mantenna, dipaparin
pikiran anu mulus perkara kaadilan, dipaparin
kawani geusan nembrakkeun ka urang Israil
naon nu jadi dosana.
9 Eh para pangawasa Israil, anu ijid kana
kaadilan, anu sok nyalahkeun nu bener,
raregepkeun!
10 Maraneh ngadegkeun Yerusalem, kota
Allah, pademenna tina rajapati jeung
kateuadilan.
11 Para pangawasa kota ngajalankeun
pamarentahanana ngan malar pangruruba.

Imam-imam ngajarkeunana Hukum Allah
ngan malar gajih. Nabi-nabi kakara daraek
menta pituduh PANGERAN lamun diburuhan.
Kituna teh bari teu asa-asa nyebutkeun yen
disarengan ku PANGERAN. Ceuk maranehna,
"Urang moal katarajang bahla naon-naon,
lantaran PANGERAN nyarengan."
12 Ku lantaran kitu, nya gara-gara aranjeun,
Sion bakal diwuluku kawas tegalan;
Yerusalem pijadieun tumpukan barangkal,
gunung tempat Bait Allah pijadieun leuweung.

4 1 Mangsa ka hareup, gunung tempat
ngadegna Bait Allah pijadieun
pangluhurna, ngawang-ngawang ngaluhuran
sakabeh pasir. Loba bangsa-bangsa ngabrul
ngajugjug ka dinya.
2 Rahayatna ngaromong, "Hayu urang
naranjak ka pasir PANGERAN, ka Baitna Allah
Israil, karana Mantenna seja nerangkeun
pamundut-Na, urang teh kudu kumaha.
Urang bakal nempuh jalan nu dipilih ku
Mantenna. Piwulang Mantenna teh kaluarna
ti Yerusalem, diandikakeunana ka umat-Na ti
Sion."
3 PANGERAN bakal mutus perkara di
tengah bangsa-bangsa, di antara nagri-nagri
gede jauh deukeut. Pedang-pedangna ku
maranehna dijieunan wuluku, tumbak-
tumbakna dijieunan peso pangkas.
Bangsa-bangsa moal perang deui, moal
sasadiaan perang deui.

4 Tiap jalma hirupna ayem tengtrem, bisa
jongjon ngurus kebon anggur jeung kondang,
moal manggih deui pikasieuneun. Kitu jangji
ti PANGERAN Nu Maha Kawasa.
5 Tiap bangsa anut ngabakti ka dewana
masing-masing. Tapi urang mah ngabakti
jeung ngabdi teh ka PANGERAN Allah urang,
salalanggengna.
6 "Geus deukeut mangsana," timbalan
PANGERAN, "umat anu bareto ku Kami
dihukum sarta sangsara di pangbuangan, ku
Kami rek dikumpulkeun.
7 Maranehna geus lalumpuh, tur jauh ti
lemah cai. Tapi nu araya keneh ku Kami rek
mimiti dipulihkeun, supaya jadi bangsa gede.
Ti semet ayeuna, Kami anu baris ngatur
maranehna di Gunung Sion salalanggengna."
8 Sarta maneh Yerusalem, tempat Allah
ngaraksa umat-Na lir pangangon ngaraksa
dombana, pijadieun deui ibukota karajaan
maneh, sakumaha tadina.
9 Ku naon maneh ceurik mani jejeritan? Ku
naon nepi ka ngarasa nyeri kawas awewe
keur ngajuru? Naha lantaran maneh teu
boga raja, jeung juru-juru nasehat maraneh
paraeh?
10 Eh urang Yerusalem, pek geura
pepelengkingan jeung udah-aduh cara awewe
keur ngajuru, lantaran ayeuna maraneh kudu
kaluar ti kota, kudu harirup di tegal. Maraneh

kudu arindit ka Babul. Sarta di ditu maraneh
baris dijait ti leungeun musuh.
11 Loba bangsa anu geus karumpul arek
narajang ka maraneh. Ceuk maranehna,
"Yerusalem kudu digempur! Urang tenjo
runtagna!"
12 Eta bangsa-bangsa teu nyarahoeun
kumaha pikersaeun PANGERAN.
Teu nyarahoeun, pangna maranehna
dikumpulkeun teh pikeun narima hukuman,
dijieun saperti gandum dibawa ka pangirikan
terus diirik.
13 PANGERAN ngandika, "Eh urang
Yerusalem, geura iang, hukum musuh-musuh
maraneh! Maraneh ku Kami rek dibere
kakuatan lir banteng anu boga tanduk beusi
jeung kuku tambaga, sanggup ngancurkeun
bangsa nu loba. Kakayaan maranehna,
beubeunangan katelengesanana, ku maraneh
baris dijarah, tuluy disanggakeun ka Kami,
PANGERAN sakubeng jagat."

5 1 (4-14) Eh urang Yerusalem, kumpulkeun
kakuatan. Sabab urang teh dikepung.
Pamingpin Israil rek ditarajang!
2 (5-1) PANGERAN ngandika, "Eh Betlehem
Eprata! Maneh kota pangleutikna di antara
kota-kota di Yuda. Tapi nya ti maneh Kami
baris medalkeun hiji pangereh pikeun Israil,
anu memang geus aya asal-usulna ti jaman
baheula."

3 (5-2) Jadi, PANGERAN baris ngajeunkeun
umat-Na dina kakawasaan musuh-musuhna,
nepi ka mangsa eta pangereh dibabarkeun
ku hiji istri. Geus kitu warga-warga anu
sabangsa jeung Anjeunna baris marulang ti
pangbuangan, ngahiji deui jeung bangsana
sorangan.
4 (5-3) Di mana Anjeunna geus medal, baris
marentah umat-Na kalawan kakawasaan
PANGERAN, sarta kalawan kaagungan
PANGERAN Allah ku manten. Umat-Na
bakal hirup kalawan aman santosa, sabab
kaagungan Anjeunna diaku ku bangsa-bangsa
sakuliah jagat,
5 (5-4) sarta Anjeunna baris jadi puseur
karapihan. Lamun urang Asur ngarurug nagri
urang, sarta nobros pertahanan-pertahanan
urang, urang pajukeun pamingpin-pamingpin
urang nu pangkuatna, ngayonan maranehna.
6 (5-5) Ku kakuatan pakarang perangna,
para pamingpin urang bakal ngelehkeun Asur,
nagri Nimrod, sarta bakal nyalametkeun
urang ti urang Asur lamun maranehna
nempuh wilayah urang.
7 (5-6) Urang Israil anu masih keneh
hirup, pikeun bangsa nu loba ibarat ciibun
ti PANGERAN nu matak seger, ibarat hujan
nyiram pepelakan. Maranehna bakal muntang
ka Allah, lain ka manusa.
8 (5-7) Anu araya keneh di antara bangsa-
bangsa sejen pijadieun ibarat singa keur muru

mamangsan di leuweung atawa di sampalan.
Eta singa asup ka tengah kumpulan domba,
terus nubruk jeung nyasaak. Nu ditubruk
pamohalan aya nu bisa ngaleupaskeun.
9 (5-8) Israil bakal nalukkeun jeung
ngabasmi musuh-musuhna.
10 (5-9) PANGERAN ngandika, "Harita kabeh
kuda maneh ku Kami baris dimusnakeun,
kareta-kareta perang maneh baris
diancurkeun.
11 (5-10) Kota-kota di nagri maneh baris
ditumpurkeun, pertahanan-pertahanan
maneh baris diburak-barik.
12 (5-11) Jampe-jampe pamake maneh
ku Kami baris dibasmi, sarta tukang-
tukang ngaramal di maneh ku Kami baris
disingkirkeun.
13 (5-12) Arca-arca jeung pilar-pilar karamat
maneh rek ditumpurkeun; maneh moal
nyembah deui kana barang-barang buatan
maneh sorangan.
14 (5-13) Arca-arca Dewi Asera di nagri
maneh ku Kami baris dirubuhkeun, kota-kota
maneh rek ditumpurkeun.
15 (5-14) Bari amarah teu kira-kira, Kami
bakal ngabales kajahatan sakabeh bangsa
anu teu nurut ka Kami."

6 1 Darengekeun panuding PANGERAN ka
Israil. Sumangga geura ngadeg, nun
PANGERAN. Sumangga lahirkeun panuding

Gusti, malar karungu ku gunung-gunung,
kakuping ku pasir-pasir.
2 Eh gunung-gunung, eh pademen-pademen
bumi nu langgeng, bandungan pangdakwa
PANGERAN! Mantenna kagungan perkara
ka Israil umat-Na, sarta bakal ngadakwa
maranehna.
3 PANGERAN ngandika, "Eh umat Kami, geus
migawe naon Kami ka maraneh teh? Geus
nyusahkeun naon Kami ka maraneh? Coba
jawab!
4 Kami geus ngaluarkeun maraneh ti Mesir;
ngajait ti tempat maraneh dijadikeun jalma
beulian; Kami geus ngutus Musa, Harun jeung
Miryam sangkan nungtun ka maraneh.
5 Eh umat Kami, sing aringet ka Raja Balak
ti Moab, kumaha karepna ka maraneh, jeung
kumaha dijawabna ku Balhum anak Beor. Sing
aringet kana kajadian di jalan ti pakemahan
di Sitim ka Gilgal! Lamun maraneh inget ka
dinya tangtu ngarasa, kumaha tarekah Kami
nyalametkeun maraneh."
6 Naon sanggakeuneun kaula ka PANGERAN,
Allah nu linggih di sawarga, lamun datang
ngabakti ka Mantenna? Naha kudu mawa anak
sapi anu pangalusna, diduruk dikurbankeun
ka Mantenna?
7 Na kersaeun PANGERAN lamun dihaturanan
domba mangrebu-rebu, atawa minyak
jetun anu ngocor teu eureun-eureun? Naha

kaula teh kudu ngurbankeun anak cikal ka
Mantenna, geusan nebus dosa kaula?
8 Teu kudu, PANGERAN ka urang geus
nerangkeun naon nu hade. Anu ku Mantenna
dipundut ti urang nya eta: urang kudu
migawe kaadilan, kudu nembongkeun
kanyaah salilana, sarta hirup ngahiji jeung
Allah urang kalawan handap asor.
9 Sieun ku PANGERAN teh sipat anu
bijaksana. Mantenna ngagentraan pangeusi
kota, kieu: "Darengekeun ku maraneh, eh nu
keur karumpul di kota!
10 Di imah jalma-jalma anu jarahat loba
harta banda meunang teu jujur. Maranehna
make takeran palsu, kalakuan kaijid Kami.
11 Pimanaeun Kami ngahampura ka nu sok
marake ukuran jeung timbangan palsu!
12 Maraneh anu baleunghar, ngagencet ka nu
mariskin. Sarta maraneh kabeh oge tukang
bohong.
13 Ku sabab kitu, ayeuna Kami rek mimiti
ngawarah sarta numpes maraneh ku karana
dosa-dosa maraneh.
14 Maraneh bakal dahar, tapi moal teu
bisa seubeuh malah angger lapar. Maraneh
bakal ngakut barang-barang, tapi moal
bisa nyimpen; naon bae anu disimpen ku
maraneh, ku Kami rek disina ancur ku perang.
15 Melak gandum hasilna moal kungsi
kaala. Nyieun minyak jetun moal kungsi bisa

ngagunakeun. Nyieun anggur inuman, moal
kungsi kainum.
16 Pangna nepi ka jadi kitu teh lantaran
maraneh geus nuturkeun kalakuan jahat Raja
Omri jeung kalakuan anakna, Raja Ahab.
Parentahna anu jahat ku maraneh dilakonan.
Ku sabab kitu maraneh rek ditumpur,
hinakeuneun saban jalma. Di mana-mana,
jalma-jalma bakal mikaijid ka maraneh."

7 1 Geus euweuh harepan! Kaayaan kaula
ibarat jelema lapar, neangan buah atawa
anggur dina tangkalna teu manggih-manggih.
Buah anggur jeung buah kondang anu
ngareunah, kabeh geus diala.
2 Di jero nagri geus taya jelema jujur, geus
taya jelema anu satia ka Allah. Saban jalma
ngarep-ngarep kasempetan pikeun maehan.
Saban jalma silih arah jeung batur sabangsa.
3 Geus arahli kana kajahatan. Para pajabat
jeung hakim-hakim marenta pangruruba. Nu
baroga pangaruh maksa supaya kahayangna
diturut. Maranehna babarengan sapongkol.
4 Malah anu kasebut panghadena jeung
pangjujurna ge ti kalangan maranehna,
sarua taya hargana jeung jukut hama. Geus
cunduk waktuna Allah baris ngahukum ka
umat-Na, sakumaha anu ku Mantenna geus
diancamkeun ka maranehna ku perantaraan
nabi-nabi. Ayeuna ge maranehna geus mimiti
baringungeun.

5 Tong percaya ka tatangga, tong ngandel
ka sobat. Ngomong kudu ati-ati, sanajan ka
pamajikan.
6 Karana dina mangsa-mangsa ieu teh anak
lalaki geus teu ngahargaan ka bapana, anak
awewe ngalawan ka indungna, minantu
awewe pasea jeung mitoha awewe; anggota
kulawarga sorangan ge jadi musuh.
7 Tapi kaula mah ngaharep ka PANGERAN,
sarta kalawan yakin muntang ka Allah nu
bakal nyalametkeun kaula. Allah kaula tangtu
kersaeun ngadangu doa kaula.
8 Taya alesan pikeun musuh-musuh urang
ngarasa senang ku kaayaan urang. Urang
geus tijuralit, tapi bakal hudang deui. Ayeuna
urang nandangan poek, tapi bakal dipaparin
caang deui ku PANGERAN.
9 Urang teh geus dosa ka PANGERAN. Ku
sabab eta wayahna nandangan bendu-Na
heula; ahirna Mantenna bakal ngabelaan
jeung nguruskeun urang kalawan adil. Tangtu
urang ku Mantenna dicandak ka nu caang;
urang bakal ngalaman disalametkeun ku
Mantenna.
10 Hal eta bakal katarenjo ku musuh-musuh
urang. Maranehna bakal areraeun sorangan.
Eta musuh-musuh teh anu bareto nanya
ka urang, semu moyok, "Mana PANGERAN
Allah maneh teh?" Engke ku urang kasaksian
maranehna kasoran diidek-idek kawas leutak
di jalan.

11 Eh urang Yerusalem! Geus deukeut
mangsana maraneh bakal ngadegkeun deui
kuta kota maraneh. Tur engke wilayahna
bakal tambah lega.
12 Batur sabangsa maraneh ti mana-mana
bakal marulang: Nu ti Asur ti beulah wetan,
nu ti Mesir ti beulah kidul, nu ti wewengkon
Walungan Eprat, anu ti peuntaseun laut,
jeung ti gunung-gunung nu jarauh.
13 Tapi bumi bakal jadi gurun keusik,
gara-gara dosa pangeusina.
14 Nun PANGERAN, mugi kersa ngangon
ka ieu umat kenging Gusti milih. Sanaos
ayeuna keur mencil aya di leuweung, nanging
tanah-tanah sakurilingeunana mah subur.
Mugi dicandak, diangon di sampalan anu
ngemploh di Basan sareng Gilad, sapertos
kapungkur.
15 Mugi Gusti kersa midamel kaajaiban ka
abdi sadaya sapertos kapungkur nalika Gusti
nyandak abdi-abdi kaluar ti Mesir.
16 Bangsa-bangsa bakal naringal hal eta
sarta jadi areraeun, lantaran ngarasa yen
kakuatan maranehna teu aya hartina.
Maranehna bakal leungiteun akal, dugi ka teu
tiasa ngomong, teu tiasa ngadenge.
17 Maranehna bakal ngalangsud dina taneuh
cara oray, kalaluar ti benteng-bentengna bari
ngadegdeg kasieunan, teras darongkap ka
PANGERAN, Allah abdi sadaya.

18 Teu aya allah sanes anu sapertos Gusti,
nun PANGERAN, Gusti kersa maparin
hampura kana dosa-dosa umat Gusti nu
ayeuna harirup keneh. Moal salamina Gusti
bendu, sawangsulna malah mikaasih ka
abdi-abdi teu aya watesna.
19 Tangtos Gusti kersa mikawelas deui ka
abdi sadaya. Dosa-dosa abdi sadaya tangtos
ku Gusti bakal diluluh lajeng dialungkeun ka
dasar laut!
20 Gusti tangtos kersa mintonkeun kasatiaan
sareng kaasih nu taya watesna ka ieu
umat Gusti, turunan Ibrahim sareng Yakub,
sakumaha anu ku Gusti parantos dijangjikeun
ka karuhun abdi sadaya jaman kapungkur.

Nahum

1 [1] Ieu pesen ti Allah ngeunaan nagri
Ninewe, anu ditembongkeun ka Nahum,
urang Elkos, dina hiji tetenjoan.
[2] PANGERAN Allah, moal nyabaran ka
nu osok mapadanan. Nu ngaralawan ka
Anjeunna pasti narima hukuman, maranehna
bakal meunang wawales.
[3] PANGERAN tara gampil-gampil wera. Tapi
Anjeunna teh kawasa, anu jahat mo diantep
luput tina hukuman. Ka mana bae PANGERAN
angkat, ger aya topan, sampeana-Na
naekkeun kekebul jadi mega!
[4] Mantenna nimbalan ka laut, laut jadi saat
walungan-walungan ngoletrak. Tegalan-
tegalan di Basan gararing, Gunung Karmel
jadi perang, kekembangan Libanon aralum.
[5] Gunung-gunung aroyag di payuneun
PANGERAN, pasir-pasir laleyur di payuneuna-
Na. Ana PANGERAN nembongan, jagat
inggeung, dunya gumeter reujeung sakumna
pangeusina.
[6] Saha nu bisa tagen ana Mantenna geus
wera? Saha anu kuat nyanghareupan
bendu-Na? Bendu-Na tamplok ngagegedur,
cadas-cadas ajur jadi lebu di payuneuna-Na.
[7] PANGERAN teh mulya manah, mun
umat-Na meunang susah ku Mantenna

diraksa. Sakur anu nyalindung ka Mantenna
dijaga.
8 Lir banjir nu ngagulidag, Mantenna
ngabasmi musuh-musuh-Na. Nu ngalawan,
disina tinemu jeung ajalna.
9 Keur sakongkol naon maraneh, eh, nu rek
ngalawan ka PANGERAN? Pinasti ku Mantenna
dibasmi! Moal aya nu bisa ngalawan ka
Mantenna leuwih ti sakali.
10 Maraneh tangtu diduruk, saperti rungkun
cucuk nu pajeujeut, saperti jarami garing.
11 Ti Maneh, eh Ninewe, aya saurang, nu
boga niat jahat rek ngalawan ka PANGERAN.
12 Kieu sabda PANGERAN ka Israil, umat-Na,
"Sakumaha rongkahna urang Asur, sakumaha
lobana baladna, pinasti dibasmi nepi ka
musna. Eh umat Kami, maraneh ku Kami
geus disangsara, tapi moal deui-deui.
13 Ayeuna Kami rek namatkeun kakawasaan
Asur ka maraneh, rante-rantena anu
dipake ngabarogod ka maraneh rek
dipegat-pegatkeun."
14 Kieu sabda PANGERAN ngeunaan urang
Asur, "Maranehna moal baroga turunan anu
bakal neruskeun ngaranna. Arca-arca di jero
kuil-kuil para dewana, ku Kami arek dibasmi.
Urang Asur ku Kami keur dipangnyieunkeun
kuburan, sabab maranehna teu pantes hirup!"
15 Tenjo, aya utusan datang ngaliwatan
gunung-gunung, mawa beja hade, beja
kaunggulan! Eh, urang Yuda, geura pestakeun

poe pesta maraneh! Sarta bayar nadar
maraneh anu geus diikrarkeun ka Allah. Nagri
maraneh moal ditempuh deui ku musuh.
Maranehna geus diancurkeun sama sakali.
2 [1] Eh Ninewe, maneh bakal ditarajang!
Kakuatan nu bakal nyasaak maneh tereh
datang. Jaga benteng-benteng pertahanan!
Awaskeun jalan! Taki-taki pikeun perang!
[2] (PANGERAN geus mimiti rek mulihkeun
deui Israil cara samemeh dijarah ku musuh.)
[3] Balad musuh marawa tameng beureum,
dangdananana ge warna beureum. Keur
sasadiaan rek narajang! Kareta-karetana
semu hurung kawas seuneu, kudana
patinglalunjuk.
[4] Kareta perang rarikat tinggurudug di
jalan-jalan, balawiri mundar-mandir di
alun-alun, tinggalebur jiga obor, terus
tingsalemprung sakilat-sakilat.
[5] Para perwira dipanggil maju, tuluy maraju
bari titatarajong. Nyebrut maruru kana kuta,
tuluy marasang panggedor.
[6] Lawang-lawang kota sisi walungan, rarebah
bedah, eusi karaton guyur-tagiwur.
[7] Ratu geus beunang ditangkep, para
emban ngagarukguk kawas sora japati, bari
ngaramesan harigu.
[8] Lir cai bedah bendunganana, jalma-jalma
ngaburudul kalaluar ti Ninewe. "Areureun!
Areureun!" ceuk nu marentah. Tapi euweuh
nu balik deui.

9 Jarah perakna! Jarah emasna! Ieu nagri
loba pepemdemanana!
10 Ninewe geus ancur, rehe, combrek! Hate
lelenyapan ku kasieun. Tuur nyorodcod
leuleus, tanaga musna. Beungeut-beungeut
sarepa.
11 Ayeuna mana eta kota nu asalna lir guha
singa, tempat anak-anak singa diparaban
tempat indit singa jalu jeung singa bikang,
sarta anak-anakna aman di dinya?
12 Singa jaluna nekukan mangsa, geus
katekuk disasaak, keur bikangna jeung
anakna, guhana pinuh ku daging beunang
nyasaak.
13 "Ieu Kami, musuh maneh!" dawuhan
PANGERAN Nu Maha Kawasa. "Kareta-kareta
perang maneh ku Kami arek didurukan nepi
ka beak. Serdadu-serdadu maneh bakal
paraeh di medan perang. Harta banda maneh
beunang rarampas ti nu sejen, ku Kami baris
dijabel. Pepentaan-pepentaan para utusan
maneh moal kadenge-denge deui."

3

1 Cilaka eta kota nu pinuh ku bohong
jeung rajapati, pinuh ku barang beunang
ngarampas jeung beunang ngarampog.
2 Dengekeun! Sora pecut tingjalebred
sora roda tinggurudug, sora kuda lumpat
tingberetek.
3 Pasukan kuda narajang, pedangna
tingbaranyay, tumbakna tinggurilap. Bangke

patumpang tindih, mayit geus teu kaitung
lobana, katajongan ku jalma-jalma.
4 Ninewe, ungkluk tea, keur nandangan
hukuman. Jampe pameletna matak
kagembang dipake mikat jeung
ngabudakkeun bangsa-bangsa.
5 Dawuhan PANGERAN Nu Maha Kawasa, "Eh
Ninewe, maneh ku Kami rek dihukum! Ku
Kami rek ditaranjangan, sina ditarongton ku
bangsa-bangsa, sina narenjo sagala kaaeban
maneh.
6 Maneh ku Kami rek dihinakeun, rek
dipopokan ku najis. Jalma-jalma nu narenjo
sarieuneun.
7 Nu narenjo ka maneh kabeh murungkut.
Maranehna bakal ngaromong kieu, Ninewe
geus burak-barik, saha nu rek karunya? Saha
anu daek ngalilipur ka manehna?"
8 Eh, Ninewe! Pangrasa teh maneh leuwih
hade batan Tebe, ibukota Mesir? Mesir ge
bogaeun walungan, nya eta Walungan Nil, nu
jadi benteng pertahananana.
9 Tebe ngageugeuh Sudan jeung Mesir,
kakawasaanana taya watesna, sarta Libia jadi
baturna.
10 Tapi sanajan kitu, teu burung urang
Tebe diakut ka pangbuangan. Barudakna
ditareunggeulan di jalan-jalan nepi ka paraeh.
Para gegedenna dibarogodan ku rante, sarta
ku nu ngabaroyongna dibagi-bagikeun.

11 Maneh oge, Ninewe, bakal ngudupung
kelenger lantaran mabok! Maneh oge bakal
salungkar-salingker hayang kabur ti musuh.
12 Benteng-benteng maneh engke bakal
saperti tangkal kondang anu buahna geus
arasak. Tangkalna diendag-endag, buahna
ngaburubut, tuluy dicaplukan.
13 Serdadu-serdadu maneh kawas awewe.
Kota maneh jadi bolostrong di hareupeun
musuh. Sarigsig panto-panto gapura maneh
bakal beak diduruk.
14 Geura nimbaan cai, keur taki-taki nadah
kepungan, benteng-benteng tohagaan. Geura
ngaluluh taneuh lempung keur nyieun bata,
nyitakan masing loba, keur sasadiaan.
15 Tapi kalah kumaha maneh tihothat, tetep
maneh baris tiwas, kaduruk atawa kasambut
di medan perang. Maneh baris musna saperti
pepelakan beak dihakan ku simeut. Jumlah
maneh geus mangtikel-tikel, lobana saperti
simeut.
16 Sudagar-sudagar maneh geus jadi leuwih
loba ti batan bentang-bentang di langit.
Tapi ayeuna geus areuweuh, cara simeut
meberkeun jangjang tuluy haliber.
17 Para gegeden maneh reuteum dina luhur
kuta, cara simeut ngagoronyok dina tembok
waktu keur tiis poe. Tapi barang panonpoe
bijil, kabeh nyalingkir haliber, euweuh nu
nyaho ka mana jigna!

18 Eh raja Asur! Gupernur-gupernur maneh
geus paraeh, menak-menak maneh geus
hararees moal hararudang deui. Rahayat
maneh tingalapruk ka gunung-gunung,
euweuh anu ngajak balik.
19 Raheut-raheut maneh moal aya nu bisa
nambaan, bohak-bohak maneh moal aya nu
bisa ngubaran. Anu mareunang beja yen
maneh geus binasa mani kaleprok aratoh. Da
saha anu teu kungsi ngarandapan kabengisan
maneh nu taya hinggana?

Habakuk

1 [1] Ieu pesen ti PANGERAN anu diwahyukeun
ka Nabi Habakuk.
[2] Nun PANGERAN, kedah sabaraha lamina
abdi sasambat nyuhunkeun pitulung, dugi ka
Gusti kersa ngadangu sareng nyalametkeun
abdi sadaya tina katelengesan?
[3] Ku naon abdi dugi ka kedah ningal kaayaan
nu sakitu jahatna? Naha Gusti kiat ningali
kalakuan jalmi-jalmi sakitu arawonna? Di
sakurilingeun abdi mung aya kareksakan
sareng kakerasan, di mana-mana jalmi-jalmi
garelut, parasea.
[4] Hukum taya dayana, taya damelna,
kaadilan henteu jalan. Jalmi jahat disebat
bageur. Kaadilan parantos tibalik.
[5] Ti dinya PANGERAN ngandika ka umat-Na,
"Awaskeun ku maraneh bangsa-bangsa
sakurilingeun maraneh. Engke maraneh bakal
heran nenjona. Kami rek migawe hiji hal anu
hese dipercayana ku maraneh upama ngan
ngadenge caritana.
[6] Bangsa Babul anu galak jeung napsuna
marudah, ku Kami rek dijadikeun bangsa
anu rongkah. Eta bangsa ayeuna keur maju
ngambah jagat, ngarebut nagri-nagri batur.

7 Maranehna nyebarkeun pikasieuneun.
Kalawan angkuhna maranehna ngan tunduk
kana hukumna sorangan.
8 Lumpat kudana leuwih kesit ti batan maung
tutul, leuwih galak alah batan ajag lapar.
Pasukan kudana daratang ti nagri-nagri jauh,
kudana narejehan taneuh. Lajuna nyuruwuk
kawas heulang nyamber mangsa.
9 Pasukan tentarana gawena naluk-
nalukkeun, barengis. Lamun eta pasukan
geus deukeut, jalma-jalma kabeh gimir.
Tawananana lobana tanpa wilangan.
10 Raja-raja ku maranehna dihina, gegeden-
gegeden diseungseurikeun. Taya benteng
anu tagen. Di hareupeun benteng-benteng
maranehna ngunggul-ngunggulkeun taneuh,
tuluy bentengna direbut.
11 Geus kitu eta bangsa anu ngadewa-
dewakeun karongkahanana teh nyemprung
maju, gancangna lir angin."
12 Nun PANGERAN, Gusti teh jumeneng ti
awitna. Gusti teh Allah abdi, suci sareng
langgeng. Nun PANGERAN, Allah anu
ngaraksa ka jisim abdi, Gusti teh geuning
ngangkat bangsa Babul, dijadikeun sakitu
rongkahna, kangge ngahukum abdi sadaya.
13 Nanging bade tahan kumaha Gusti ningali
eta jalmi-jalmi jahat tur bengis? Soca Gusti
kalintang sucina, moal kiat ningali dosa, moal
tahan ningali nu arawon lampah. Ku margi
kitu, ku naon Gusti ngajeunkeun maranehna

ngabasmi jalmi-jalmi anu langkung balener ti
batan maranehna?
14 Ku naon jalmi-jalmi teh ku Gusti dipidamel
sapertos lauk, atanapi sapertos insekta nu
teu gaduh purah ngatur?
15 Jalmi-jalmi dikaitan ku urang Babul,
sapertos lauk dikait ku useup, dirungkup ku
heurap teras heurapna dipulut, digusur, nu
ngalana surak!
16 Heurapna dugi ka dipuja-puja,
disasajenan, dumeh tiasa mere rupi-rupi
beubeunangan sakitu mucekilna.
17 Naha maranehna teh bade teras
salamina ngagunakeun pedangna, ngabinasa
bangsa-bangsa tanpa ampun?
2 1 Kaula rek naek kana munara jaga, rek
ngadago naon nu rek didawuhkeun ku
PANGERAN, sarta kumaha walerana-Na kana
gugatan kaula.
2 Kieu waleran PANGERAN ka kaula, "Kami
rek mere wahyu ka maneh. Tuliskeun dina
lempengan taneuh liket sing tetela sangkan
babari dibacana.
3 Kudu dicatetkeun, sabab pijadieunana moal
waka ayeuna, can waktuna. Tapi waktuna
geus tereh, sarta ieu anu ditembongkeun ka
maneh pasti kajadian. Bisa jadi rada leuir.
Tapi dago-dago bae, tangtu kajadian jeung
moal ditunda-tunda.

4 Sarta ieu pesenna: Anu jarahat moal aya
nu salamet. Tapi jalma nu balener tangtu
bakal harirup, ku karana satiana ka Allah."
5 Kabeungharan teh nipu jalma. Eta jalma-
jalma sarakah teh arangkuh jeung napsuna
marudah, lir maot anu taya seubeuhna, nu
matak gawena ngan naluk-nalukkeun bangsa
batur.
6 Tapi anu geus taraluk teh maroyok jeung
ngahina, pokna, Eh tukang nyokot banda
batur, maneh sing cilaka! Iraha rek eureun
ngabeungharkeun diri ku jalan maksa nu
baroga hutang ka maneh malayar hutangna?
7 Tapi, eh tukang naluk-nalukkeun batur,
memeh eling maneh sorangan bakal boga
hutang, sarta bakal dipaksa mayar rentenna.
Maneh bakal ditempuh ku musuh, maneh
ngan ukur bisa ngadegdeg. Babandaan
maneh bakal dijabel.
8 Loba kacida jelema-jelema sagala
bangsa anu geus dirampog ku maneh. Kari
babandaan maneh anu pasti bakal dijabel
ku jelema-jelema anu luput ti maneh,
lantaran maneh geus maehan jeung nganiaya
jelema-jelema saalam dunya, nagri-nagrina
diruksak.
9 Cilaka maneh! Maneh geus
ngabeungharkeun kulawarga sorangan
meunang nyokotan ti batur ku kakerasan,
sangkan imah maneh sorangan aman tina
kasusah jeung bahla!

10 Tapi eta rarancang maneh teh bakal matak
era kulawarga maneh sorangan. Kalakuan
maneh ngarampogan bangsa-bangsa sakitu
lobana, mawa balahi nu bakal ngaruksak ka
maneh sorangan,
11 nepikeun ka bata dina tembokan ka
maneh ngagorowok nyumpahan, sarta sora
gorowokna dihandaruankeun ku kaso-kaso.
12 Cilaka maneh! Maneh nyieun kota make
dasar kajahatan, ngadegkeunana ku jalan
maehan.
13 Bangsa-bangsa anu ditalukkeun ku
maneh, susah payahna jadi tanpa guna,
jeung sagala rupa beunang maranehna
ngawangun beak ku seuneu. Eta memang ku
pangersa PANGERAN Nu Maha Kawasa.
14 Tapi sakuliah bumi bakal pinuh ku kanyaho
kana kaagungan PANGERAN, saperti lautan
pinuh ku cai.
15 Cilaka maneh! Sajeroning amarah maneh
ngahina jeung ngawiwirang tatangga, ku
maneh dijieun sina jalangjang-jolongjong
kawas nu mabok.
16 Ayeuna giliran maneh nu bakal nandangan
kaera, sabalikna tina meunang panghormat.
Giliran maneh anu bakal mabok nepi ka
jalangjang-jolongjong. Maneh bakal dipaksa
ku PANGERAN nginum siksaan sorangan,
sarta kahormatan maneh bakal jadi kahinaan.
17 Maneh geus nuaran kai di leuweung
Libanon, ayeuna giliran maneh anu bakal

dituar. Sasatoan di dinya ku maneh dipaehan, ayeuna maneh anu bakal kasieunan ku sasatoan. Pang jadi kitu teh lantaran maneh geus ngajalankeun rajapati jeung katelengesan ka jelema-jelema saalam dunya jeung ka kota-kotana.
18 Naon gunana arca? Pilakadar beunang nyieun jelema, paragi nyebarkeun bohong. Bisa nyieun kahadean naon ka nu nyieunna pangna dipercaya dewa nu teu bisaeun ngomong-ngomong acan!
19 Cilaka maneh! Ngomong ka kayu sapotong, "Geura gugah!" atawa ka batu saguluntung, "Geura tanghi!" Bisaeun arca mere pituduh ka maneh? Bisa jadi arcana dilapis ku perak jeung emas, tapi euweuh nyawana.
20 PANGERAN aya di Bait Allah, gedong-Na nu suci, jalma kabeh kudu repeh di payuneun Mantenna.

3

1 Ieu paneda Nabi Habakuk:
2 Nun PANGERAN, abdi parantos nguping sugri anu dipidamel ku Gusti. Hate abdi pinuh ku rasa hormat. Eta padamelan Gusti nu aragung, mugi pidamel deui jaman abdi-abdi ayeuna. Mugi Gusti mikawelas, sanaos upami keur bendu.
3 Allah tereh sumping deui ti Edom. Allah nu suci, tereh sumping ti pagunungan Paran. Kamulyaana-Na minuhan langit, sarta bumi pinuh ku pujian ka Mantenna.

4 Sumping-Na bareng jeung kilat ngagebray,
panangana-Na ngaluarkeun cahaya, nya di
dinya disumputkeun pangawasa-Na.
5 Di hareup Mantenna ngagiring panyakit, di
tukang diiring ku maot.
6 Ana Mantenna ngarandeg, bumi
ngariyeg. Bangsa-bangsa dipencrong, kabeh
ngagebeg. Gunung-gunung nu aya ti jaman
purba alambrug, pasir-pasir anu umurna
mangabad-abad rarugrug, pasir-pasir anu
baheula diambah ku Mantenna.
7 Abdi ningal urang Kusyan kasieunan, urang
Midian ngadegdeg.
8 Nun PANGERAN, pangna bendu teh naha
ku margi walungan-walungan? Pang Gusti
wera teh naha ku margi lautan? Gusti nitihan
mega sareng mega topan lir karetana, waktos
sumping nyandak kaunggulan kangge umat
Gusti.
9 Gusti ngawengkang gondewa, bade
ngalepas jamparing. Kilat Gusti meulah bumi.
10 Barang gunung-gunung ningal ka Gusti,
per ngadaregdeg, hujan bahe ti langit. Cai
handapeun daratan ngaguruh, ombakna
laluhur pagulung-gulung.
11 Waktos jamparing-jamparing Gusti
tingbelesat sareng tumbak Gusti ngagurilap,
panonpoe sareng bulan ngarandeg.
12 Sajeroning wera Gusti lungsur ngambah
lemah, bangsa-bangsa ku Gusti dileyek.

13 Gusti majeng, bade nyalametkeun umat
Gusti ngajait raja pilihan Gusti. Pamingpin
para durjana ku Gusti dihajar ngajungkel,
para panganutna seep ditumpes.
14 Jamparing-jamparing Gusti narancleb ka
kapala pasukan musuh, anu keur nyebrut
sapertos topan, niat ngubrak-ngabrik
abdi-abdi, bangun atoh ku nu cilaka, sapertos
kabiasaan jalmi-jalmi tukang ngagencet
rerencepan.
15 Bari tunggang kuda Gusti ngucek-ngucek
laut, cai laut nu hebat dugi ka ngabudah.
16 Ngareungeu eta kaula ngarasa ketir, biwir
ngeleper lantaran sieun awak leuleus, di
handap suku titatarajong. Bari ngahephep
kaula ngadago waktuna PANGERAN bakal
nerapkeun hukum ka nu narajang ka urang.
17 Najan kondang teu baruahan, tangkal
anggur taya anggurna, najan panen jetun
gagal, jeung di huma taya pelak gandum
najan domba kabeh paraeh, kandang sapi
kararosong,
18 kaula moal weleh suka jeung bungah,
sabab aya PANGERAN Allah, jurusalamet
kaula.
19 Ku PANGERAN Nu Maha Agung dipaparin
kakuatan, dipaparin suku anu tangginas
kawas uncal, aman ngambah pagunungan.

Zefanya

1

[1] Ieu pesen Allah ka Nabi Sepanya, putra
Raja Hiskia anak Amarya anak Gedalya
anak Kusi. Dipaparinkeunana keur jaman
Yosia anak Amon jadi raja Yuda.
[2] PANGERAN ngandika, "Sakeudeung deui
Kami rek ngabasmi sagala rupa nu aya di
bumi,
[3] jelema, sato, manuk, lauk. Kami rek
numpes anu jarahat. Arek ngabasmi manusa,
hamo nyesakeun nu hirup. Kitu pangandika
Kami, PANGERAN.
[4] Kami rek ngahukum urang Yerusalem jeung
urang Yuda. Rek ngabasmi sesa adat ibadah
ka Baal anu aya keneh di dinya, sangkan ulah
aya deui anu inget ka imam-imam brahala
anu ngaladenan Baal.
[5] Kami rek ngabasmi sakur nu sok naraek
ka loteng ngadon nyarembah ka panonpoe,
ka bulan jeung ka bentang-bentang. Jeung
rek ngabasmi jelema-jelema anu ngabakti ka
Kami sarta geus ikrar arek satia, tapi osok
sumpah nyebut ngaran Dewa Milkom.
[6] Kami rek ngabasmi jelema-jelema anu
naringgalkeun sarta teu aranut deui ka Kami,
jeung tara daratang menta tungtunan Kami."
[7] Poena PANGERAN muka pangadilan tereh
datang. Ku sabab eta masing rarepeh di

payuneuna-Na. PANGERAN geus sadia
meuncitan umat-Na saperti sato kurban,
sarta geus ngondang musuh-musuh Yuda
sina ngaranjah.
8 Timbalan PANGERAN, "Dina poean
meuncitan, Kami rek ngahukum para
gegeden, anak-anak raja, jeung sakabeh anu
make adat bangsa lian.
9 Kami rek ngahukum ka nu ngabarakti make
tata cara umat brahala, jeung ka nu sok
maling jeung maehan, anu ngabeungharkeun
dunungananana ku barang-barang gedoran."
10 "Dina poe eta," timbalan PANGERAN,
"maneh bakal ngadenge nu tingjarerit di
Gapura Lauk di Yerusalem. Ti pakampungan
anyar bakal kadenge ku maneh sora anu
sasambat, jeung ti pasir-pasir sora runtuh
ngagulugur.
11 Maraneh, anu maratuh di kota handap,
lamun geus ngadenge eta sora kudu careurik,
midangdam, sabab padagang-padagang
kabeh geus paraeh!
12 Waktu eta Kami arek mawa obor, rek
ngagaradah Yerusalem. Kami rek ngahukum
jelema-jelema anu ngarasa sugema jeung
megah ku dirina, jeung boga pamikir:
PANGERAN moal midamel kitu, moal midamel
kieu.
13 Harta bandana bakal dirampas, imah-
imahna bakal diburak-barik. Pamohalan
maranehna bakal bisa nyaricingan imah

sorangan, atawa ngarinum anggur pelakna
sorangan."
14 Poe agung PANGERAN geus deukeut,
deukeut naker, bakal gancang datang. Poe
anu pohara pait getirna, nepikeun ka prajurit
anu pangwanianana oge ngagerung pegat
harepan.
15 Eta poe pinuh ku hawa amarah, poe
sangsara, poe tunggara, poe ngalebur,
poe ngaruksak, poe poek, poe cilaka, poe
mendung, poe kasaput ku mega,
16 poe anu saheng ku sora tarompet
perang, ku haok perang serdadu-serdadu
anu ngagempur kota-kota benteng jeung
munara-munara anu laluhur.
17 PANGERAN ngadawuh, "Kami rek
ngadatangkeun kacilakaan-kacilakaan gede
ka umat manusa, nepi ka maranehna ting
rarampa kawas nu lolong. Maranehanana geus
dosa ka Kami. Ayeuna getihna rek dikocorkeun
saperti cai, sarta bangke-bangkena sina
baruruk dina taneuh."
18 Sanajan barogaeun perak jeung emas
ge, dina poean PANGERAN ngumbar bendu
mah emas perakna moal bisa nyalametkeun
maranehna. Sakuliah jagat baris kahuru ku
seuneu wera-Na. Sagala anu kumelip di bumi,
umurna ku Mantenna baris dicabut ngadadak.

2 1 Eh, bangsa anu teu boga kaera! Geura
areling,

2 memeh layu kawas kembang, memeh
katiban ku seuneu bendu PANGERAN, memeh
Mantenna ngumbar wera-Na.
3 Nu rarendah hate di ieu nagri sarta narurut
kana timbalan PANGERAN, geura baralik
ka Mantenna. Naon nu bener lampahkeun.
Laipkeun diri di payuneun PANGERAN,
malakmandar bisa luput tina hukuman dina
poean PANGERAN nembongkeun wera-Na.
4 Di Gasa saurang ge moal nyesa. Askelon
bakal kosong taya jalmaan. Urang Asdod di
jero satengah poe bakal kausir. Urang Ekron
diusir ti kotana.
5 Cilaka maraneh, urang Pelisti, bangsa
nu nyicingan sapanjang basisir. PANGERAN
geus ngaragragkeun hukuman ka maraneh;
maraneh bakal ditumpes moal aya nu
disesakeun.
6 Nagri maraneh di sisi laut bakal jadi tegal
ngablak, jadi tempat saung-saung pangangon
jeung kandang-kandang domba.
7 Tanah maneh bakal diandih ku urang Yuda
anu saralamet. Maranehna bakal ngarangon
ingon-ingonna di dinya, ari hareesna di
imah-imah urut urang Askelon. Hirupna
disarengan ku PANGERAN Allahna.
8 Timbalan PANGERAN Nu Maha Kawasa,
"Kami ngadenge urang Moab jeung urang
Amon moyok jeung ngahina ka umat Kami,
bari nyombong magar sanggup ngarebut
nagrina.

9 Kami, Allahna urang Israil anu jumeneng,
sumpah, Moab jeung Amon pasti dibasmi,
saperti Sadumu jeung Gomora. Nagri-nagrina
bakal jadi tempat sumur-sumur uyah, jadi
ruruntuhan salalanggengna, pinuh ku jukut
hama. Umat Kami anu saralamet bakal
ngaranjah ka maranehna sarta ngarebut
tanahna."
10 Kitu petana hukuman pikeun Moab jeung
Amon, lantaran angkuhna jeung adigungna,
jeung ku sabab geus ngahina ka umat
PANGERAN Nu Maha Kawasa.
11 Maranehna ku PANGERAN bakal disina
kasieunan. PANGERAN bakal mupus harkat
dewa-dewa di bumi sina taya hartina, nepi
ka unggal bangsa di nagrina masing-masing
ngabarakti ka Mantenna.
12 Urang Sudan oge bakal ditibanan hukum
pati ku Mantenna.
13 PANGERAN bakal nganggo kawasa-Na
ngabasmi Asur. Kota Ninewe bakal dijadikeun
ruruntuk kosong, jadi tempat nu euweuh
caina.
14 Di dinya sato-sato lindeuk ngabubuhan
darepa jeung rupa-rupa sato lianna. Bueuk-
bueuk bakal nyarayang di dinya, disarada dina
ruruntuk jandela-jandela, gagak-gagak bakal
disarada dina urut bangbarung-bangbarung
panto. Kayu kiputri wawangunanana bakal
beak dicaroplokkan.

15 Kitu pijadieunana eta kota anu gumede ku
kakuatanana jeung ngujubkeun dirina baris
aman. Pangrasa jalma-jalmana mah kotana
teh panggedena di sadunya. Pisakumahaeun
sepi jemplingna engke eta tempat teh, jadi
pangauban sato-sato leuweung. Sakur anu
ngaliwat ka dinya bakal murungkut hatena
pinuh kasieun.

3 1 Cilaka Yerusalem, kota bejad kalakuan,
tukang ngalawan, tukang ngagencet
rahayatna sorangan.
2 Embung tunduk ka PANGERAN, embung
diatur. Ka PANGERAN teu percaya, teu
ngarasa butuh ku pitulung-Na.
3 Para gegedenna kawas maung nu guar-
gaur; hakim-hakimna kawas ajag lapar, tara
nyesakeun tulang sapotong-potong acan keur
isukan, awahing ku rakus.
4 Nabi-nabina teu baroga rasa tanggung
jawab, turug-turug carurang. Imam-imamna
malah nganajiskeun sagala nu disucikeun,
jeung sok mutar-muter hukum Allah keur
kauntunganana sorangan.
5 Sanajan kitu, PANGERAN mah linggih di
dinya, midamel anu bener, tara midamel anu
salah. Saban isuk tara towong nerapkeun
kaadilan ka umat-Na. Tapi jalma-jalma anu
teu balener di dinya tonggoy bae migawe
kajahatan, jeung teu era-eraeun.
6 PANGERAN ngandika, "Kami geus
nyapukeun sakabeh bangsa, kota-kotana

diburak-barik, kuta-kuta jeung munara-
munarana geus diruntuh-runtuhkeun,
kota-kotana geus karosong, lulurung-
lulurungna geus saruwung, jelemana taya nu
nyesa."
7 Panyana Kami ari geus dikitukeun mah
eta umat Kami rek daraek ngajenan jeung
narima aturan-aturan ti Kami, sarta moal
mopohokeun pangwarah-pangwarah Kami.
Sihoreng can naon-naon geus baralik
deui kana kabiasaanana, jarahat cara ka
tukang-tukang.
8 "Tapi awas," dawuhan PANGERAN. "Dagoan
poena Kami ngadakwa bangsa-bangsa.
Kami geus mutuskeun bakal ngumpulkeun
bangsa-bangsa jeung karajaan-karajaan,
sina ngarasa hebatna amarah Kami. Bumi
sakuliahna pasti binasa ku seuneu amarah
Kami."
9 Saupama geus kitu, bangsa-bangsa ku
Kami baris dirobah, nenedana moal deui ka
allah-allah sejen, tapi ka Kami bae sorangan.
Kabeh bakal aranut ka Kami.
10 Umat Kami anu pabalencar, dalah ti Sudan
nu jauh, bakal daratang marawa pangbakti
ka Kami.
11 Dina waktu eta maraneh, umat Kami, geus
teu perlu ngarasa era pedah maneh geus
ngalawan ka Kami. Sabab jelema-jelema
anu garumede jeung aradigung ku Kami rek

disingkirkeun, sarta maneh di gunung Kami
nu suci moal deui-deui ngalawan ka Kami.
12 Nu ku Kami rek disesakeun ngan jelema-
jelema anu miskin tur laip, anu mikabutuh
pitulung Kami.
13 Urang Israil anu nyesa keneh moal hasud
ka batur, moal cidra ka nu lian, moal macikeuh
ka saha-saha. Hirupna baris marukti tur
aman, moal sieun ku saha-saha.
14 Eh Israil, geura nyanyi, geura surak! Eh
Yerusalem, geura gumbira sapinuhna hate!
15 Hukuman maneh ku PANGERAN geus
dieureunkeun, musuh-musuh maneh geus
disingkahkeun. PANGERAN, Raja Israil, aya di
maneh, maneh taya sabab pikeun ngarasa
sieun.
16 Bakal datang mangsana maranehna
ngaromong ka Yerusalem, "Maneh, kota Sion,
teu kudu sieun, teu kudu ngeplek leungeun.
17 Maneh disarengan ku PANGERAN, Allah
maneh, maneh tangtu unggul ku pangawasa
Mantenna. PANGERAN bakal mikaresep ka
maneh, mikaasih, jeung maparin hirup anu
anyar. Ku hal maneh PANGERAN nepi ka
ngahariring awahing ku suka galih,
18 sakumaha urang suka bungah dina pesta."
PANGERAN ngandika, "Balahi ku Kami geus
dieuweuhkeun ti maneh, kahinaan maneh
geus disingkirkeun.
19 Mangsana geus tereh! Kami rek ngahukum
nu ngagencet ka maraneh, nyalametkeun

nu parincang, mulangkeun para boyongan.
Kahinaanana rek diganti ku kahormatan, sina
diparuji ku saalam dunya.
20 Mangsana geus tereh! Kami rek
mulangkeun rahayat maneh anu keur
pabalencar. Maneh ku Kami rek dijieun
kamashur ka saalam dunya, kamuktian
maneh rek dipulihkeun." Kitu timbalan
PANGERAN.

Hagai

1 [1] Dina taun kadua Darius jadi raja Persia,
dina tanggal hiji bulan anu kagenep,
PANGERAN ngembankeun timbalan ka Nabi
Hagai, supaya ditepikeun ka Serubabel bin
Sealtiel anu jadi gupernur di tanah Yuda,
jeung ka Imam Agung Yosua bin Yosadak.
[2] Kieu timbalan PANGERAN Nu Maha Kawasa
ka Hagai, "Jalma-jalma nyarebutkeun, magar
ayeuna can meujeuhna ngadegkeun deui Bait
Allah."
[3] Nabi Hagai ku PANGERAN dipiwarang
nyaurkeun timbalan kieu ka umat-Na,
[4] "Eh umat Kami, ku naon maraneh geus
caricing di imah nu wareweg, ari Bait Kami,
burak-barik keneh?
[5] Teu karasa, naon anu keur karandapan
ayeuna ku maraneh?
[6] Maraneh melak gandum lega, tapi nu kaala
saeutik pisan. Dahareun baroga, tapi moal
matak seubeuh. Anggur inumeun boga, tapi
teu matak cukup! Papakean boga, tapi teu
matak haneut kana awak. Nu karuli buruhna
teu mahi keur pangabutuhna sapopoe.
[7] Teu karasa, naon sababna?
[8] Coba geura naranjak ka pasir nuaran kai,
Bait Kami adegkeun deui, sangkan hate Kami

genah, sangkan Kami dibakti sakumaha
mistina.
9 Maraneh ngarep-ngarep mucekil panen,
tapi sanggeus panen hasilna teu pira. Ana
diakut ka imah, di tengah jalan ku Kami
ditiup manten. Ku naon sababna Kami kitu?
Ku sabab Bait Kami, burak-barik keneh, da
maraneh masing-masing jongjon nyieun imah
sorangan.
10 Eta sababna pangna tara aya hujan, nepi
ka euweuh naon-naon anu jadi.
11 Ieu tanah ku Kami dihaja kahalodoan.
Pasir-pasir, kebon-kebon anggur, kebon-
kebon jetun, lahan-lahan gandum, jelema,
sasatoan, sagala tutuwuhan, katut sagala
rupa anu ku maraneh dipelak, kabeh ku Kami
disina gararing."
12 Geus kitu Serubabel jeung Yosua katut
jelema-jelema anu marulang ti pangbuangan
di Babul, narurut kana timbalan PANGERAN
Allahna. Jelema-jelema teh sarieuneun, nu
matak maranehna narurut ka Nabi Hagai,
utusan Allah.
13 Hagai ku PANGERAN dipiwarang ngemban
timbalan ka maranehna. Timbalana-Na,
"Kami jangji rek nyarengan ka maraneh."
14 Seug Serubabel, gupernur tanah Yuda,
Imam Agung Yosua, sarta jalma rea anu
marulang ti pangbuangan dihudangkeun
sumangetna ku PANGERAN, sangkan
digarawe nyieun Bait Allah. Prak maranehna

ngamimitian nyieun Bait PANGERAN Nu Maha
Kawasa, Allah maranehna.
15 Dimimitianana dina tanggal dua puluh
opat bulan anu kagenep, taun kadua
pamarentahan Raja Darius.

2 1 Dina tanggal dua puluh hiji bulan
katujuh, taun kadua pamarentahan
Raja Darius, PANGERAN ngembankeun deui
timbalan ka Nabi Hagai.
2 Hagai dipiwarang nyaurkeun eta timbalan
ka Serubabel gupernur tanah Yuda, ka Imam
Agung Yosua bin Yosadak, jeung ka jalma
rea. Kieu timbalana-Na,
3 "Maraneh aya nu inget keneh kumaha
agrengna Bait Allah nu ti heula? Kumaha
katenjona anu ayeuna ceuk maraneh? Sama
sakali teu nyugemakeun.
4 Tapi maraneh teu kudu leutik hate.
Teruskeun pigawe, sabab Kami tangtu
ngabantu.
5 Basa maraneh kaluar ti Mesir, Kami
geus jangji seja babarengan salilana. Nepi
ka ayeuna Kami terus bae babarengan
jeung maraneh. Nu matak maraneh ulah
salempang.
6 Moal lila deui Kami rek ngoyagkeun langit
jeung bumi, daratan jeung laut.
7 Sakabeh bangsa ku Kami bakal diguling-
gulingkeun, sarta kakayaanana bakal
dibawaan ka dieu, nepikeun ka ieu Bait Kami
bakal pinuh ku barang-barang anu marulya.

8 Emas jeung perak di saalam dunya Kami
nu kagunganana.
9 Bait Kami anu anyar bakal leuwih agreng
ti anu heubeul, sarta di dieu Kami rek
ngamakmurkeun jeung ngertakeun umat
Kami." Kitu timbalan PANGERAN Nu Maha
Kawasa.
10 Dina tanggal dua puluh opat bulan
kasalapan taun kadua pamarentahan Raja
Darius, PANGERAN Nu Maha Kawasa ngandika
deui ka Hagai.
11 Pangandika-Na, "Tanyakeun ka imam-
imam aturan pikeun sual ieu.
12 Upama aya jelema nyokot daging tina
kurban anu geus disucikeun, diasupkeun
kana lipetan jubahna sarta jubahna terus
antel kana roti, kana kaolahan, kana anggur,
kana minyak jetun, atawa kadaharan naon
bae, naha kadaharan anu kaantelanana
milu kasucikeun?" Sanggeus sual eta
dipariksakeun, jawab para imam, "Henteu."
13 Hagai mariksa deui, "Ayeuna, upama aya
jelema keur najis lantaran tas nyabak mayit,
tuluy nyabak salah sarupa kadaharan tea.
Kumaha eta kadaharan anu dicabakna jadi
najis?" Jawab para imam, "Najis."
14 Saur Hagai, "Dawuhan PANGERAN eta
aturan keuna ka jalma-jalma ieu bangsa jeung
kana sagala rupa anu dihasilkeunana. Jadi
sagala rupa anu ku maranehna dibaktikeun
dina altar teh najis."

15 Timbalan PANGERAN, "Teu karasa ku
maraneh, naon anu geus karandapan? Memeh
maraneh ngadegkeun deui ieu Bait Kami,
16 pelak gandum maraneh anu diharepkeun
bisa meunang dua ratus kilo ngan meunang
saratus kilo. Meres anggur, hayang bisa nyiuk
saratus liter tina tahangna, ngan meunang
opat puluh liter.
17 Naon bae anu ku maraneh dicoba dipelak,
ku Kami disina ditarajang ku angin panas
jeung hujan es. Tapi maraneh teu tobat-tobat.
18 Poe ieu, tanggal dua puluh opat bulan
kasalapan, pademen ieu Bait Kami geus
anggeus dipigawe. Cirikeun ti poe ieu baris
kumaha.
19 Sanajan maraneh geus teu baroga
gandum, anggur, kondang, dalima, jeung
pelak jetun can baruahan, tapi ti semet poe
ieu tangtu baris aya berkah ti Kami."
20 Poe eta keneh, tanggal dua puluh opat
bulan eta, PANGERAN ngembankeun deui
timbalan ka Hagai,
21 pikeun Serubabel gupernur tanah Yuda.
Timbalana-Na, "Moal lila deui Kami rek
ngoyagkeun langit jeung bumi,
22 sarta ngarubuhkeun karajaan-karajaan
jeung namatkeun sagala kakawasaanana.
Kareta-kareta perang katut nu tarumpakna
rek dijungkir-jungkirkeun, kudana sina
paraeh, nu tarumpakna sina silih paehan.

23 Ari maneh, Serubabel abdi Kami, poe eta
maneh baris diangkat pikeun marentah demi
jenengan Kami, sabab maneh anu kapilih ku
Kami." Kitu timbalan PANGERAN Nu Maha
Kawasa.

Zakaria

1 [1] Dina bulan kadalapan taun kadua
pamarentahan Darius raja Persia,
PANGERAN maparin ieu amanat ka Nabi
Jakaria bin Berekya putu Ido.
[2] PANGERAN Nu Maha Kawasa ngembankeun
timbalan ka Jakaria keur ka umat-Na. Kieu
timbalana-Na, "Baheula Kami teh geus kacida
jengkelna ka karuhun-karuhun maraneh.
[3] Ayeuna ka maraneh Kami menta, hiap
baralik deui ka Kami, tangtu Kami oge balik
deui ka maraneh.
[4] Ulah cara karuhun maraneh. Maranehna
geus dibere amanat Kami ku nabi-nabi,
dielingan ulah nyieun dosa, ulah daroraka
bae sapapanjangna. Tapi teu narurut, Kami
henteu dipalire.
[5] Karuhun-karuhun maraneh, kitu deui
nabi-nabi, geus teu araya.
[6] Geus cukup Kami mere papakon-papakon
jeung pepeling ka karuhun-karuhun maraneh
ku jalan abdi-abdi Kami, nabi-nabi tea,
tapi parura-pura bae, heug bae nandangan
balukarna. Geus kitu kakara tarobat jeung
rarumasa yen Kami, PANGERAN Nu Maha
Kawasa, geus sapantesna ngahukum ka
maranehna, satimpal jeung kalakuanana,
sarta luyu jeung putusan Kami."

7 Dina taun kadua pamarentahan Raja
Darius, dina tanggal dua puluh opat bulan
kasabelas (Bulan Sebat), PANGERAN maparin
ieu amanat suci ka sim kuring dina hiji
titingalian ti peuting.
8 Sim kuring ningal aya hiji malaikat
PANGERAN, tunggang kuda beureum. Reg
liren antara tangkal-tangkal kupa di hiji
lengkob. Di pungkureunana aya deui kuda
sababaraha hiji, buluna aya nu beureum, nu
belang, nu bodas.
9 Pok sim kuring naros, "Eta kuda teh
naon pihartoseunana, Juragan?" Anjeunna
ngawaler, "Engke ku Kami ditembongkeun.
10 Eta kuda teh ku PANGERAN dipiwarang
nalengteng jagat."
11 Seug kuda teh ngaromong ka malaikat,
"Sakuliah dunya parantos dilanglang.
Kapendak parantos teu garaduh harepan,
ngararuyung."
12 Eta malaikat misaur, "Nun PANGERAN
Nu Maha Kawasa, parantos tujuh puluh
taun Gusti bendu ka Yerusalem sareng ka
kota-kota di nagri Yuda. Bade dugi ka iraha
Gusti tetep bendu teu kersa ngahapunten ka
maranehna?"
13 PANGERAN ngawaler ka eta malaikat ku
pilahir anu matak lejar.
14 Eta malaikat ka kaula miwarang, yen eta
sabda PANGERAN kudu diembarkeun. Kieu
eta sabda teh, "Kami liwat saking nya nyaah

ka Yerusalem teh, kota Kami anu suci. Kami
prihatin.
15 Tapi Kami pohara jengkelna ka
bangsa-bangsa anu keur garenah-genah
ngarasasakeun aman. Umat Kami, anu
ku Kami mah geus henteu dibenduan
deui, ku maranehanana anggur beuki
diteungteuinganan.
16 Ku sabab eta Kami perlu ka Yerusalem
deui, arek nembongkeun kanyaah ka eta
kota. Bait Kami rek diadegkeun deui, sarta
kota Yerusalem rek dipulihkeun."
17 Eta malaikat miwarang deui supaya kaula
ngembarkeun kieu, "Dawuhan PANGERAN
Nu Maha Kawasa, kota-kota Mantenna
baris makmur deui, sarta Yerusalem bakal
ditulungan sakali deui jeung bakal diangken
yen jadi kota kagungana-Na."
18 Aya deui titingalan kaula, nya eta opat
tanduk sapi.
19 Sim kuring nanyakeun ka malaikat
anu geus sasauran ka kaula tea, "Naon
hartosna eta tanduk?" Waleranana, "Eta teh
kakawasaan di dunya, anu ngawurkeun urang
Yuda, urang Israil, jeung urang Yerusalem
nepi ka pabalencar."
20 Geus kitu sim kuring ku PANGERAN
dipaparin ningal opat tukang beusi nyarekel
palu.
21 Kaula nanyakeun, "Eta bade naon?"
Mantenna ngawaler, "Arek ngoyagkeun jeung

ngagulingkeun bangsa-bangsa, anu geus
ngaburak-barik Yuda jeung ngaburencaykeun
jalma-jalmana."

2

1 Aya deui titingalan kaula, nya eta hiji
lalaki nu mawa tali ukuran.
2 Ku kaula ditanya, "Rek ka mana?" Jawabna,
"Arek ngukur Yerusalem, hayang nyaho
panjangna jeung rubakna."
3 Malaikat anu tadi cacarios ka sim kuring
tea nyampeurkeun, tuluy aya nu mapag,
malaikat hiji deui.
4 Anjeunna sasauran ka dinya, saurna,
"Geuwat udag itu budak ngora nu mawa tali
ukuran. Bejakeun yen pangeusi Yerusalem,
jelema jeung ingon-ingonna bakal kacida
lobana, nepi ka moal bisa lamun dikutaan
sakurilingna, lantaran gede teuing.
5 PANGERAN ku manten anu bakal jadi
kutana teh, Mantenna geus jangji baris jadi
kuta seuneu anu ngaraksa ka dinya, sarta
Mantenna baris nanjeurkeun kamulyaana-Na
di dinya."
6 (2:6-7) PANGERAN ngandika ka umat-Na,
"Maraneh ku Kami geus dipabalencarkeun
ka saban madhab. Ayeuna, maraneh para
buangan kudu kalabur ti Babul, marulang ka
Yerusalem.
7 (2:6)
8 Sing saha anu narajang ka maraneh,
narajang buah hate Kami." Ku hal eta,
PANGERAN Nu Maha Kawasa miwarang kaula

ngemban ieu sabda pikeun bangsa-bangsa
anu geus ngarampogan umat-Na:
9 "PANGERAN ku manten nu bakal ngalawan
maraneh, sarta maraneh bakal dirampog ku
jalma-jalma urut badega-badega maraneh.
Lamun hal eta geus kajadian, maraneh
kakara bakal nyaraho yen PANGERAN Nu
Maha Kawasa geus ngutus kami."
10 PANGERAN ngandika, "Urang Yerusalem
geura ngarawih, sing gumbira, Kami tereh
datang, rek reureujeungan jeung maraneh!"
11 Dina mangsa eta, loba bangsa-bangsa
nu daratang ka PANGERAN jaradi umat-Na.
Mantenna bakal sasarengan jeung aranjeun,
sarta aranjeun bakal nyaraho yen anu ngutus
kaula ka aranjeun teh PANGERAN.
12 Sakali deui Yuda baris jadi milik utama
kagungan PANGERAN di tanah-Na nu suci,
sarta Yerusalem bakal jadi kota anu pang
dipikanyaahna ku Mantenna.
13 Sing repeh kabeh di payuneun PANGERAN,
karana Mantenna tereh sumping ti
panglinggihana-Na anu suci.

3 1 PANGERAN maparin deui titingalan ka
sim kuring. Mantenna nembongkeun
Imam Agung Yosua keur ngadeg di payuneun
malaikat PANGERAN. Di gedengeunana aya
Setan, anu maksudna rek ngadakwakeun
anjeunna.
2 Malaikat PANGERAN ngalahir ka eta Setan,
lahiranana, "Sing disapa maneh, Setan, ku

PANGERAN! PANGERAN, anu mikaasih ka
Yerusalem mangka nyapa ka maneh. Ieu
jalma lir upama kayu sapotong beunang
ngadudut tina durukan."
3 Yosua aya ngadeg di dinya, anggoanana
dekil.
4 Malaikat tea nimbalan ka para pangbantuna
di sawarga, "Cuculan pakean kotorna ieu
jelema." Geus kitu anjeunna ngalahir ka
Yosua, "Dosa maneh ku Kami geus dipiceun.
Maneh baris disalinan ku pakean anu anyar."
5 Seug malaikat teh miwarang para
pangbantuna nerapkeun sorban anu beresih
kana mastaka Yosua. Ku maranehna
dilampahkeun, sarta sanggeus kitu
maranehna nganggokeun pakean anyar ka
Yosua, diawaskeun ku malaikat PANGERAN.
6 Geus kitu anjeunna ngalahir ka Yosua,
lahiranana,
7 "Dawuhan PANGERAN Nu Maha Kawasa,
upama maneh nurut kana hukum-hukum
Kami, sarta ngalakonan kawajiban anu
diembankeun, maneh bisa terus ngurus Bait
Allah katut pakaranganana; paneda-paneda
maneh tangtu ku Kami didenge, cara kana
paneda malaikat-malaikat anu araya di
payuneun Kami.
8 Ku sabab kitu dengekeun Yosua, maneh teh
Imam Agung; sarta maraneh, imam-imam
bawahanana, darengekeun, maraneh teh
lambang jaman senang nu bakal datang.

Kami baris ngutus abdi Kami anu disebut
Sirung!
9 Ayeuna Kami rek nempatkeun ieu batu anu
ngan hiji-hijina di hareupeun Yosua, batu juru
tujuh. Eta ku Kami rek diukir, ditulisan hiji
prasasti. Geus kitu Kami baris mupus dosa
ieu nagri di jero sapoe.
10 Upama mangsa eta geus cunduk, saban
jalma ti kalangan maneh bakal ngondang
tatangga-tatangga, diajak milu ngarasakeun
kaayaan anu runtut rukun tur aman,
dikurilingan ku kebon-kebon anggur jeung
tangkal-tangkal kondang."

4 1 Malaikat anu tadi cacarios ka sim kuring
tea sumping deui, ngaguyah-guyah kawas
ka anu sare, pok ngalahir,
2 "Aya naon nu katenjo?" Walon sim kuring,
"Aya ajug emas. Di luhurna aya wadah
minyak. Eta ajug aya lampuna tujuh. Unggal
lampu aya tempat sumbuna tujuh-tujuh.
3 Kenca katuhueun eta ajug aya dua tangkal
jetun."
4 Seug ku sim kuring ditaroskeun ka eta
malaikat, "Kangge naon eta ajug teh,
Juragan?"
5 Anjeunna malik mariksa, "Na teu nyaho?"
"Henteu, Juragan," walon sim kuring.
6 Eta malaikat nimbalan, miwarang kaula
nepikeun ieu sabda PANGERAN ka Serubabel.
Sabda-Na, "Paneja maneh bakal laksana;
lain ku karana kakuatan balad lain ku karana

tanaga maneh sorangan, tapi ku karana Roh
Kami.
7 Kajeun halangan sagede gunung,
disanghareupan ku maneh tinangtu musna.
Bait Allah bisa diadegkeun deui ku maneh,
sarta ana batu panungtung ku maneh
geus merenah dipasang dina tempatna,
jalma-jalma bakal tinggarero, Aduh, ku
alus-alus teuing!"
8 Aya deui sabda PANGERAN ka kaula.
9 Sabda-Na, "Serubabel geus masangkeun
pademen Bait Kami. Eta kabeh bisa anggeus
ku manehna. Upama geus anggeus, umat
Kami tangtu yakin yen nya Kami anu ngutus
maneh ka maranehna teh.
10 Maranehna tadina ngara kuciwa lantaran
eta pagawean mimitina pohara kendorna.
Tapi maranehna bakal narenjo Serubabel
neruskeun ngadegkeun eta Bait Kami,
hatena bakal sarenangeun." (4-10b)
Anjeunna ngalahir, "Lampu anu tujuh,
eta ngagambarkeun soca PANGERAN anu
paningalina parat ka sakuliah jagat."
11 Sim kuring naroskeun deui, "Dupi dua
tangkal jetun kenca katuhueun ajug, naon
hartosna?
12 Sareng naon hartosna dua dahan jetun
anu di gigireun dua corong minyak jetun anu
tina emas?"
13 Anjeunna mariksa, "Na teu nyaho?"
"Henteu, Juragan," walon sim kuring.

[14] Anjeunna ngalahir, "Eta ngagambarkeun
dua jalma anu ku Allah dipilih jeung diistrenan
jadi purah laladen ka PANGERAN, Gustina
saalam dunya."

5 [1] Aya deui anu katingal ku kaula, nya
eta kitab gulung keur ngalayang di
awang-awang.
[2] Malaikat tea mariksakeun, saurna nenjo
naon. Walon kaula, "Ningal kitab gulung
ngalayang di awang-awang, panjangna
salapan meter, rubakna opat meter
satengah."
[3] Lahiranana ka sim kuring, "Eta eusina
panyapa, anu bakal sumebar ka sakuliah
nagri. Nu sabeulah, unina nyebutkeun, unggal
bangsat bakal disingkirkeun ti jero nagri;
nu sabeulah deui nyebutkeun, sakur anu
ngucapkeun sumpah palsu bakal digusur.
[4] PANGERAN Nu Maha Kawasa bakal
nyebarkeun eta panyapa ka unggal imah
bangsat jeung ka unggal imah jelema anu sok
sumpah palsu, sarta eta panyapa teh baris
terus aya di imah eta jelema-jelema, nepi ka
imah-imahna rarubuh."
[5] Malaikat tea tembong deui sarta ngalahir,
"Tenjo, aya deui anu datang!"
[6] "Naon eta?" kaula nanya. Walerna,
"Karanjang. Eta teh ngalambangkeun dosa di
eta nagri sakuliahna."
[7] Eta karanjang make tutup tina timah.
Sabot ku sim kuring ditelek-telek, tutupna

cengkat, bray muka. Breh di jerona aya
awewe keur diuk!
8 Pilahir malaikat, "Eta awewe teh
ngalambangkeun kajahatan." Seug eta
awewe teh ku anjeunna didedetkeun deui ka
jero karanjang tea, karanjangna ditutupkeun
deui.
9 Barang sim kuring tanggah, breh ningal
aya dua awewe keur hiber muru ka lebah
sim kuring, jangjangna siga jangjang bango,
kacida kekerna. Gapruk nyamber karanjang
tea, terus dibawa ngapung.
10 Sim kuring naroskeun ka malaikat, "Bade
dibantun ka mana eta teh?"
11 Waleranana, "Ka nagri Babul. Ku urang
ditu ayeuna keur dipangnyieunkeun candi.
Upama candina geus anggeus, eta karanjang
baris ditempatkeun di dinya, diparuja."
6 1 Aya deui titingalan sejen. Ayeuna anu
katingal teh opat kareta perang, datang ti
sela-sela dua gunung tambaga.
2 Anu kahiji ditarik ku kuda beureum, anu
kadua ku kuda hideung,
3 anu katilu ku kuda bodas, anu kaopat ku
kuda belang.
4 "Naon hartosna eta kareta-kareta perang
teh, Juragan?" kaula nanyakeun ka eta
malaikat.
5 Anjeunna ngawaler, "Eta nuduhkeun
opat rupa angin, anu asalna ti payuneun
PANGERAN, Gustina sakubeng alam."

6 Kareta perang anu ditarik ku kuda hideung,
majuna ka kaler, ka nagri Babul; anu ditarik
ku kuda bodas majuna ka kulon; anu ditarik
ku kuda belang majuna ka nagri-nagri di
pakidulan.
7 Ari kuda nu belang, barang bijil bangun
geus teu sabar hayang buru-buru nyemprung
ngaronda jagat! Timbalan malaikat teh, "Jig,
geura mariksa jagat!" Brul bae nyemprung.
8 Geus kitu malaikat teh ngagero ka
kaula, lahiranana, "Kuda anu ka kaler, ka
nagri Babul, geus ngalelerkeun bebendu
PANGERAN."
9 PANGERAN ngembankeun ieu sabda ka
kaula.
10 Dawuhana-Na, "Cokot pangbakti anu
disumbangkeun ku Heldai, Tobia, jeung
Yedaya, nya eta jelema-jelema anu kakara
daratang ti pangbuangan di Babul. Buru-buru
bawa ka imah Yosia bin Sepanya.
11 Perak jeung emas tea jieun makuta, tuluy
terapkeun kana sirah Imam Agung Yosua bin
Yosadak.
12 Bejakeun ka manehna, kieu kituh timbalan
PANGERAN Nu Maha Kawasa: Jelema anu
disebut Sirung tea bakal ngarandakah di
tempatna, sarta bakal ngadegkeun deui Bait
PANGERAN.
13 Eta pisan jelemana anu bakal ngadegkeun
deui Bait Kami teh, sarta bakal meunang
kahormatan saperti raja, sarta bakal

nyangking rahayatna. Di gigireun korsi
karajaanana aya hiji imam, anu bakal digawe
babarengan jeung manehna kalawan mulus
rahayu.
14 Ari makuta tea bakal jadi tanda pangeling-
eling di Bait Kami, geusan tanda ngahormat
ka Heldai, Tobia, Yedaya jeung Yosia."
15 Jalma-jalma ti nu jarauh bakal
daratang, ngabantuan ngadegkeun deui Bait
PANGERAN. Di mana eta geus bukti, bakal
kanyahoan yen PANGERAN Nu Maha Kawasa
anu ngutus kaula ka aranjeun teh. Eta kabeh
pinasti bukti, saupama aranjeun enya-enya
narurut kana parentah-parentah PANGERAN,
Allah aranjeun.

7 1 Dina taun kaopat pamarentahan
Raja Darius, dina tanggal opat belas
bulan kasalapan, bulan Kislew, PANGERAN
ngembankeun sabda-Na ka sim kuring.
2 Aya utusan urang Betel, nya eta Sareser
jeung Regem Melek jeung batur-baturna,
diutus ka Bait PANGERAN Nu Maha Kawasa,
dititah menta berkah PANGERAN,
3 jeung dititah nanyakeun ka para imam
jeung nabi-nabi, kieu, "Kumaha dina sasih
lima, naha kedah puasa deui tawis mikasedih
ancurna Bait Allah, sapertos anu parantos
dilakonan pirang-pirang taun?"
4 Sabda PANGERAN anu diembankeun ka
kaula teh kieu,

5 "Bejakeun ka jelema-jelema pangeusi ieu
nagri jeung ka para imam yen puasa jeung
tanda sedihna anu dilalampahkeun saban
bulan kalima jeung katujuh salila tujuh puluh
taun ieu, lain dumeh hormat ka Kami.
6 Jeung ari dalahar jeung ngarinum ngan
pikeun kasugemaanana sorangan."
7 Pangandika PANGERAN liwat nabi-nabi
anu ti hareula oge kitu, nya eta jaman
Yerusalem masih keneh makmur jeung
aya keneh pangeusina. Jaman harita
jalma-jalma caricingna lain ngan di desa-desa
sabudeureun kota bae, tapi malah aya nu
caricing di bagian kidul jeung di suku-suku
pagunungan beulah kulon.
8 PANGERAN ngembankeun ieu sabda ka
Jakaria.
9 Timbalana-Na, "Baheula Kami geus
ngaluarkeun parentah-parentah ka umat
Kami, ungelna: Maraneh kudu adil, kudu
karunyaan, kudu hade hate ka pada batur.
10 Ulah nindes ka randa-randa, ka yatim
pahatu, ka urang asing nu ngaradon hirup
di maraneh, jeung ka nu keur nandangan
kasusah. Jeung ulah boga niat jahat ka nu
sejen.
11 Tapi umat Kami baredegong arembungeun
ngadenge. Maranehna nyarocokan ceuli,
12 sarta ngahaja nareuaskeun hate, tareuas
kawas cadas. Ku lantaran henteu narurut kana
piwuruk-piwuruk Kami anu diamanatkeun ka

nabi-nabi jaman harita, Kami jadi pohara
keuheulna.
13 Ari Kami ngomong teh tara didarengekeun.
Anu matak ana maranehna neneda, panedana
ku Kami tara didengekeun.
14 Lir ditebak ku angin topan, maranehna ku
Kami dikebutkeun ka nagri-nagri batur. Ari
nagri anu ieu jadi kosong, euweuh jelemaan
saurang-urang acan."

8 1 PANGERAN Nu Maha Kawasa
ngembankeun ieu sabda ka Jakaria.
2 Timbalana-Na, "Kacida hayangna Kami
teh nulungan Yerusalem. Kacida nyaahna
ka rahayatna, jadi kacida keuheulna ka
musuh-musuhna.
3 Kami seja balik deui, seja linggih deui
di Yerusalem; nagri Kami anu suci sina
kamashurkeun nagri ibadah, sarta gunung
kagungan PANGERAN Nu Maha Kawasa sina
disarebut gunung suci.
4 Alun-alun kotana bakal jadi deui tempat
pelesir jelema-jelema anu geus karolot, anu
geus karundang iteuk, lalaki, awewe.
5 Jalan-jalanna bakal jadi deui tempat arulin
barudak lalaki barudak awewe.
6 Hal ieu, ku maranehna mah, nya ku umat
Kami anu nyesa keneh, tangtu karasana
mustahil. Tapi henteu mustahil ari pikeun
Kami mah.
7 Umat Kami anu di nagri-nagri sejen, ku
Kami arek dijait.

8 Nu ti wetan, nu ti kulon, rek dibawa
mulang, sina maratuh deui di Yerusalem, jadi
umat Kami, sarta nya Kami Allah panutanana
anu baris ngatur ka maranehna, satia tur adil.
9 Sing galede hate! Ieu sabda nya sabda
Kami anu bareto keneh, anu diucapkeun ku
nabi-nabi, keur mangsa masang pademen
Bait Kami basa rek diadegkeun deui tea.
10 Samemeh mangsa eta, maraneh taya
saurang-urang acan anu kuat nyewa tanaga
jalma atawa sato, turug-turug euweuh
saurang-urang acan anu ngarasa aman ti
musuh. Malah ku Kami oge unggal jalma sina
bentrok.
11 Tapi ka umat anu ayeuna aya keneh mah
Kami moal kitu.
12 Pepelakanana baris kaala tur reujeung
aman, anggurna bakal baruahan, sarta moal
kurang-kurang hujan. Eta berkah-berkah ku
Kami tangtu dibikeun ka ieu umat Kami anu
nyesa keneh.
13 Eh urang Yuda jeung urang Israil!
Bareto, lamun jalma-jalma urang asing
silih sumpahan, ucapanana teh, Maneh sing
meunang bahla saperti anu karandapan
ku urang Yuda jeung urang Israil! Ayeuna
maraneh ku Kami baris ditulungan. Ayeuna
mah urang asing teh bakal kieu ucapanana,
Muga anjeun meunang bagja, cara anu
katarima ku urang Yuda jeung urang Israil.

Ku sabab eta maraneh sing galede hate, ulah
salempang."
14 PANGERAN Nu Maha Kawasa ngandika,
"Waktu Kami jengkel ku kalakuan karuhun
maraneh baheula, upama Kami aya karep
nyangsara, terus bae dibuktikeun, tara teu
dijalankeun.
15 Ayeuna Kami arek ngaberkahan ka urang
Yuda jeung urang Yerusalem. Ieu oge ku Kami
moal teu dibuktikeun. Ulah salempang.
16 Ayeuna mah turutkeun Kami: Ari jeung
pada batur, ngomong teh kudu anu saestuna.
Di pangadilan kudu ngomong sabenerna,
malar piluluseun batur.
17 Ulah hayang nyusahkeun ka batur. Ulah
sumpah palsu. Kami ijid kana bohong, kana
teu adil, kana kalaliman."
18 PANGERAN Nu Maha Kawasa
ngembankeun ieu sabda ka Jakaria.
19 Timbalana-Na, "Jalankeun ku urang Yuda
kalawan gumbira jeung rasa bagja, ibadah
puasa dina bulan kaopat, kalima, katujuh
jeung kasapuluh. Kudu cinta kana kaestuan,
cinta kana karukunan."
20 PANGERAN Nu Maha Kawasa ngandika,
"Tereh cunduk kana waktu, jelema-jelema ti
nagri-nagri sejen bakal loba anu daratang ka
Yerusalem.
21 Jalma-jalma ti hiji nagri ngajak ka
jalma-jalma nagri sejenna, Kuring arek

ngabakti ka PANGERAN Nu Maha Kawasa.
Hayu urang bareng!
22 Loba jalma jeung bangsa-bangsa anu kuat
bakal daratang ka Yerusalem, seja ngabarakti
ka PANGERAN Nu Maha Kawasa jeung menta
berkah Mantenna.
23 Harita, sapuluh jalma urang asing bakal
datang ka urang Yahudi saurang ngaromong
kieu, Kaula ge hayang bagja cara anjeun;
rehna kaula nguping yen anjeun diberkahan
ku Allah."
9 1 Ieu amanat PANGERAN. Mantenna
geus ngadamel putusan, ngahukum
nagri Hadrak jeung kota Damsik. Sabab
boh kaom-kaom Israil, boh ibukota Siria,
PANGERAN anu kagungan.
2 Hamat, anu satapel wates jeung Hadrak,
eta ge kagungana-Na, kitu deui kota-kota
Tirus jeung Sidon katut kaahlianana.
3 Tirus geus nyieun benteng-benteng keur
dirina, jeung numpuk-numpuk perak jeung
emas, nepi ka jadi saperti barang biasa,
saperti taneuh!
4 Tapi sagala pangabogana ku PANGERAN
bakal dijabel. Kakayaanana ku Mantenna
bakal diceburkeun ka laut, sarta nagrina
diduruk tepi ka beak jadi lebu.
5 Kota Askelon bakal nenjoeun hal eta sarta
sieuneun. Kota Gasa ge bakal nenjoeun hal
eta, hatena ketir kabina-bina. Kitu keneh
Ekron ge nenjoeun, seug buyar sagala

harepanana. Gasa bakal kaleungitan rajana,
sarta Askelon bakal kosong.
6 Asdod bakal diandih ku bangsa campuran.
Kieu timbalan PANGERAN, "Eta bangsa Pelisti
anu aradigung ku Kami bakal direndahkeun.
7 Moal deui maranehna nyatu daging nu
getihan keneh, atawa ngahakan kahakanan
anu haram. Ari anu sakarina, anu harirup
keneh, bakal kaasup ka umat Kami, dianggap
hiji warga kaom Yuda. Urang Ekron, kitu deui
urang Yebus, eta ge bakal kaasup umat Kami.
8 Tanah Kami ku Kami bakal dijaga,
ngahalangan pasukan-pasukan asing sangkan
ulah ngaliwat ka dinya. Umat Kami moal
dibikeun dikaniaya ku nu darolim. Kami geus
ningali kasangsaraan umat Kami."
9 Eh urang Sion, masing gumbira! Eh urang
Yerusalem, geura surak! Tenjo! Itu Raja
maneh sumping. Sumpingna reujeung jaya
tur unggul, tapi manahna handap asor
sumpingna nitih kalde, anak kalde ngora
keneh.
10 Ngandika PANGERAN, "Ti Israil, Kami
rek miceunan kareta perang. Ti Yerusalem
rek ngeuweuhkeun kuda. Gondewa paranti
perang rek dipingges-pinggeskeun. Raja
maneh baris ngembarkeun karukunan ka
bangsa-bangsa. Murbana ti tungtung laut ka
tungtung laut deui, mimiti ti Walungan Eprat,
nepi ka satungtung jagat."

11 Ngandika PANGERAN, "Kami inget, ka
maneh Kami geus jangji, jangji anu dicap
ku getih kurban. Ku sabab eta rahayat
maneh ku Kami rek diluginakeun, dijait ti
pangboyongan, lir diangkat tina sumur saat.
12 Maraneh, para boyongan, nu ayeuna
baroga harepan, geura marulang ka lembur
anu aman. Kami ngabejaan, maraneh rek
disenangkeun, rek diberkahan dua kalieun,
ku sabab tina kasangsaraan nu ku maraneh
geus kaalaman.
13 Urang Yuda bakal jadi minangka gondewa,
Israil minangka jamparing. Urang Sion
minangka pedang, geusan ngayonan Yunani."
14 PANGERAN bakal ebreh luhureun umat-
Na, jamparing-Na ngolepat saperti kilat.
Gusti PANGERAN bakal niup sangkakala, bari
majeng nitih angin ribut ti kidul.
15 PANGERAN bakal ngaraksa umat-Na,
nepi ka maranehna bisa numpes musuhna,
tinggarero di medan perang lir nu marabok,
getih musuhna dibahekeun, mani ngocor
saperti getih sato kurban anu dibahekeun tina
pinggan kana altar.
16 Upama geus cunduk waktuna, PANGERAN
tangtu ngabela ka umat-Na, lir pangangon
ngabela angonanana tina bahaya. Sina
tingponcorong ti tanah kagungana-Na, lir
permata dina makuta.

17 Tada teuing hadena jeung endahna eta
tanah teh! Barudak ngorana bakal karuat
badanna, berkah gandumna jeung anggurna.

10

1 Suhunkeun ka PANGERAN, mugi-
mugi aya hujan dina usum sirung. Nya
PANGERAN anu ngayakeun mega pihujaneun,
nu nurunkeun hujan, sangkan lahan-lahan
jadi seger jeung hejo, pikeun kaperluan
sakabeh manusa.
2 Jalma-jalma mentana sok ka brahala,
atawa ka tukang peleng, padahal jawabanana
ngan jijieunan wungkul, omong kosong. Aya
nu sok napsir impian, padahal tapsiranana
matak sasab pipikiran, panglipur anu taya
gunana. Kalakuan jalma jadi nguluyur, kawas
domba nu ngalantrah. Pikarunyaeun, kawantu
taya anu nungtun.
3 Kieu timbalan PANGERAN, "Kami teh ambek
pisan ka urang asing anu keur marentah ka
umat Kami, nu matak ku Kami arek disiksa.
Urang Yuda teh umat Kami, geus tangtu baris
dijaga ku Kami, PANGERAN Nu Maha Kawasa.
Pikeun Kami, Yuda teh baris minangka kuda
perang.
4 Yuda bakal ngagelarkeun raja-raja, para
pamingpin, para panglima, anu bakal ngatur
umat Kami.
5 Urang Yuda pasti jaya, ibarat prajurit anu
ngaluluh musuhna dina leutak. Ana tarung
tangtu disarengan ku PANGERAN, nepi ka
pasukan kuda musuhna ge moal teu lebur.

6 Urang Yuda, sina jaradi jalma gagah, urang
Israil pasti ku Kami dibela. Kami watir nenjo
maranehna, nu matak rek dipulangkeun ka
lemah caina. Moal aya tapak-tapak entas
dipiceun ku Kami. Ieu Kami PANGERAN,
Allah panutanana, baris narima kana sagala
panedana.
7 Urang Israil baris kuat lir para prajurit,
bakal galumbira hatena, saperti jalma nu
tas nginum anggur. Kajayaanana bakal
kainget-inget ku anak incuna. Anak incuna
bakal barungah, barungah ku pitulung
PANGERAN.
8 Umat Kami rek disaur, sina karumpul
ngahiji. Sina pulih sarta loba deui kawas
saasal ti heula.
9 Najan ku Kami geus disina pabalencar,
di nagri-nagri deungeun bacacar, tapi anu
jararauh ge, hatena mah aringeteun bae ka
Kami.
10 Kami anu baris mawa mulang, ti Mesir
jeung ti Asur, sina maratuh deui di nagri
sorangan. Malah sina nyaricingan Gilad jeung
Libanon. Nagrina sakuliahna, bakal gegek
deui pangeusina.
11 Ana maranehna nyorang lautan sangsara,
Kami anu bakal narajang ombakna. Leuwi-
leuwi Walungan Nil oge tinangtu saat caina.
Nagri Asur nu adigung bakal ngeluk, nagri
Mesir nu perkasa, bakal ucul kawasana.

12 Sabalikna umat Kami, rek disina kuat,
sarta bakal taat ngabakti ka Kami." Kitu
timbalan PANGERAN.

11

1 Buka panto-panto maneh, Libanon!
Leuweung kiputri maneh rek dihuru!
2 Geura ceurik jejeritan, tangkal-tangkal
camara! Tangkal-tangkal kiputri geus rarubuh,
anu sakitu mulyana teh geus digempur!
Geura ceurik jejeritan, eh tangkal-tangkal
galede di Basan! Leuweung nu kekep teh
geus rata dibabad.
3 Para pangereh careurik, nalangsa,
geus musna kamulyaananana! Dengekeun,
singa-singa tinggalaur, dumeh leuweungna di
sapanjang Walungan Yordan geus lebur.
4 PANGERAN, Allah kaula, nimbalan ka kaula,
"Pangangonkeun itu domba-domba nu rek
dipeuncitan.
5 Anu bogana ngan meuncitan bae, tapi
taya nu ngahukum. Bari ngajual daging eta
domba-domba, maranehna ngomong kieu,
Puji PANGERAN! Urang jadi tambah beunghar!
Para pangangonna sorangan teu nyaraaheun
ka domba-dombana."
6 (PANGERAN ngandika, "Kami moal
karunya ka saha-saha deui di ieu nagri.
Kami sorangan rek nyerenkeun sakabeh
jelemana kana kakawasaan para pangerehna.
Ieu nagri ku eta pangereh-pangereh bakal
diancurkeun, sarta ku Kami moal diluputkeun
tina kakawasaan maranehna.")

7 Jalma-jalma anu meuli jeung ngajual eta
domba-domba, ngulikeun ka kaula, tuluy
kaula jadi pangangon eta domba-domba anu
rek dipeuncitan tea. Sim kuring nyokot iteuk
dua, nu hiji dingaranan "Kurnia", nu hiji deui
"Beungkeutan". Tuluy domba-domba teh ku
kaula dijaga.
8 Batur papada tukang ngangon tiluan,
ngarewaeun ka kaula, nepi ka kaula beak
kasabaran, sarta di jero sabulan ku kaula
diusir tiluanana.
9 Geus kitu domba-domba teh ku kaula
diomongan, "Kami moal ngangon deui
maraneh. Mana-mana nu kudu paeh, nya
paeh. Mana-mana nu kudu tiwas, nya tiwas.
Sesana pek silih teunggar nepi ka paeh."
10 Iteuk anu ngaranna "Kurnia"
dipinggeskeun, nandakeun bedona
perjangjian antara PANGERAN jeung pangeusi
dunya.
11 Jadi ti semet poe eta perjangjianana geus
dibatalkeun. Tukang jual beuli domba anu
harita ngawaskeun peta kaula nyarahoeun,
yen eta peta kaula teh karana sabda
PANGERAN.
12 Geus kitu kaula menta bayaran, "Lamun
aranjeun rido, kaula menta bayaranana.
Tapi ari teu rarido mah entong." Seug ku
maranehna dibayar tilu puluh gebleg perak.
13 PANGERAN nimbalan ka kaula, "Duit teh
asupkeun kana kas Bait Kami." Seug eta duit

teh diasupkeun kana kas Bait Allah. Ceuk
pangrasa nu muruhkeunana mah buruhan
sakitu teh mahal teuing.
14 Geus kitu iteuk anu ngaranna
"Beungkeutan" oge ku sim kuring
dipinggeskeun jadi dua potong, nandakeun
yen Yuda jeung Israil geus henteu ngahiji
deui.
15 PANGERAN nimbalan ka kaula, "Maneh
sakali deui kudu jadi pangangon, tapi ayeuna
mah kudu jadi pangangon anu taya gunana.
16 Sabab Kami geus nempatkeun hiji
pangangon sina ngurus domba-domba
Kami. Tapi manehna ngantep domba-domba
Kami anu kaancam bahaya. Nu leungit teu
diteangan, nu raheut teu diubaran, nu araya
teu diparaban. Malah sabalikna sok ngahakan
daging domba Kami anu panglintuhna sarta
nyabutan kukuna.
17 Sing cilaka eta tukang ngangon gejul nu
tanpa guna teh! Manehna geus ninggalkeun
domba-domba angonanana. Sing tumpes
kamampuhna ku perang, sing keked
leungeunna, sing kences matana anu
katuhu."

12 1 Ieu amanat PANGERAN ngeunaan
Israil, PANGERAN, nu mentangkeun
langit, nu nyiptakeun jagat, nu maparin hirup
ka manusa. Kieu timbalana-Na,
2 "Yerusalem ku Kami rek dijieun saibarat
gelas anggur. Anggurna diarinum ku

bangsa-bangsa sabudeureunana nepi ka
tingjolongjong kawas jalma anu mabok.
Waktu Yerusalem ku maranehna dikepung,
kota-kota di Yuda anu kari keneh oge bakal
dikepung.
3 Tapi dina geus mangsana mah Yerusalem
ku Kami rek dijieun saibarat batu anu
kacida beuratna. Bangsa mana bae anu
nyoba-nyoba ngagulingkeun bakal cilaka.
Geus kitu bangsa-bangsa saalam dunya
bakal ngahijikeun kakuatan arek nempuh
Yerusalem.
4 Dina waktu eta, kabeh kudana ku Kami rek
disingsieunan, nu tarumpakna sina aredan.
Urang Yuda tangtu ku Kami dijaga, sabalikna
kuda pasukan musuhna baris dilolongan.
5 Warga-warga golongan Yuda bakal
ngaromong dijero hatena, PANGERAN
Nu Maha Kawasa maparin kakuatan ka
dulur-dulur urang di Yerusalem.
6 Harita warga-warga golongan Yuda
ku Kami rek dijieun ibarat seuneu nu
ngahuru leuweung, atawa ngahuru huma
nu gandumna geus asak, baris ngabasmi
bangsa-bangsa anu aya di sakurilingeunana.
Ari urang Yerusalem tetep ajeg tur aman di
jero kota.
7 Kami, PANGERAN, rek ngaheulakeun balad
Yuda unggul, sangkan urang Yuda anu kari
keneh harkatna teu leuwih handap ti batan

harkat anu bakal katarima ku turunan Daud
jeung ku urang Yerusalem.
8 Harita, Kami, PANGERAN, bakal
ngaraksa pangeusi Yerusalem. Jalma anu
panghengkerna ge harita bakal jadi bedas
kawas Daud. Maranehna bakal dipingpin
ku turunan Daud, lir ditungtun ku malaikat
PANGERAN, ku Allah ku manten.
9 Harita, bangsa mana bae anu nyoba-nyoba
ngajorag Yerusalem, bakal dibasmi.
10 Turunan Daud jeung nu sejen-sejenna
di Yerusalem, ku Kami bakal dieusi ku rasa
kanyaah jeung kadaek kana sembahyang.
Jalma nu ditubles ku maranehna nepi ka paeh
teh bakal dipalire, sarta dicaleungceurikan
kawas nyeungceurikan anak anu ngan
hiji-hijina. Maranehna bakal midangdam
kawas katinggal paeh ku anak cikal.
11 Dina mangsa eta nu maridangdam di
Yerusalem bakal kacida poharana, kawas
midangdam nyeungceurikan Hadad Rimon
keur basa di tegal Megido.
12 (12:12-14) Tiap kulawarga di eta nagri
midangdamna sorangan-sorangan: kulawarga
turunan Daud, kulawarga turunan Natan,
kulawarga turunan Lewi, kulawarga turunan
Simei, jeung kulawarga-kulawarga sejenna.
Tiap kulawarga midangdamna masing-
masing, sarta lalaki ti satiap kulawarga
midangdamna misah ti awewe."
13 (12:12)

14 (12:12)

13 1 "Lamun geus cunduk waktuna," timbalan PANGERAN Nu Maha Kawasa, "bakal aya cinyusu ngaburial, anu bakal nyucikeun turunan Daud jeung urang Yerusalem tina dosa-dosana, jeung tina nyembahna ka brahala.
2 Harita, ngaran brahala-brahala teh ku Kami bakal dipupus ti jero nagri, moal aya nu nginget-nginget deui. Sing saha anu ngaku-ngaku nabi bakal diusir, sarta Kami bakal ngaleungitkeun kahayang jalma kana ngabakti ka brahala.
3 Upama aya anu keukeuh ngawejang, indung bapana sorangan bakal ngomong ka manehna, nyebutkeun yen manehna kudu dipaehan, lantaran anu majar ngucapkeun sabda PANGERAN teh saenyana mah bohong. Lamun keukeuh sok ngawejang keneh, ku indung bapana bakal ditubles nepi ka paeh.
4 Mun eta waktu geus cunduk, moal aya nabi anu agul-agul majar meunang tetenjoan, moal aya anu nyeta-nyeta nabi atawa make pakean nabi pikeun nipu jalma-jalma.
5 Malah carekna teh, Kuring lain nabi. Kuring mah tukang tani, saumur-umur digawe teh di kebon.
6 Upama aya nu nanya, Ari eta tatu-tatu dina dada ku naon? bakal ngajawab, Ieu mah raheut waktu keur di imah babaturan."

7 Kieu timbalan PANGERAN, "He, pedang,
geura tandang. Tarajang itu pangangon
anu digawe pikeun Kami! Paehan, dombana
pabalencarkeun. Kami arek narajang ka umat
Kami sorangan!
8 Dua per tilu pangeusi nagri bakal paraeh.
9 Anu sapertilu deui anu haririp keneh, ku
Kami baris diuji, sarta rek diberesihan saperti
perak dibesot ku seuneu. Arek diuji cara nguji
emas. Geus kitu maranehna bakal sasambat
ka Kami, tangtu ku Kami oge didangu. Rek
diomongkeun ka maranehna yen maranehna
teh umat Kami, sarta maranehna ge bakal
ngaraku yen Kami teh Allah maranehna."

14 1 Poena PANGERAN bakal ngahakiman
geus deukeut. Sarta Yerusalem bakal
aya nu ngajarah, barang-barang jarahanana
dibagi-bagi hareupeun panon aranjeun.
2 Bangsa-bangsa ku PANGERAN bakal
dikumpulkeun, sina merangan Yerusalem.
Eta nagri bakal kajabel, imah-imah diranjah,
awewe-awewe diperkosa. Rahayat saparo
diakut ka pangbuangan, saparona deui
diantep di eta kota.
3 Geus kitu PANGERAN bakal maju merangan
bangsa-bangsa tea, saperti jaman-jaman nu
geus kaliwat.
4 Harita Mantenna bakal ngadeg di Gunung
Jetun, wetaneun Yerusalem. Eta gunung bakal
beulah dua ti wetan ka kulon, dipisahkeun ku

hiji jungkrang lega. Nu sabeulah ngeser ka
kaler, nu sabeulah deui ngeser ka kidul.
5 Maraneh bakal ngaluputkeun diri nyorang
eta jungkrang anu meulah eta gunung,
supaya salamet. Maraneh bakal lalumpatan
cara karuhun maraneh, basa katarajang lini
keur jaman Yuda dirajaan ku Usia. Sanggeus
kitu PANGERAN, Allah kaula, tangtu sumping,
nyandak sakabeh malaikat.
6 Upama eta mangsa geus datang, hawa tiris
atawa kimpel moal aya deui.
7 Poek oge moal aya. Bakal caang
sapapanjangna, peuting oge caang kawas ti
beurang. Iraha eta bakal kasorangna, ngan
PANGERAN anu uninga.
8 Upama eta mangsa geus datang, bakal aya
cai seger anu ngocor ti Yerusalem. Sawareh
ngocorna ka Laut Paeh, sawareh ka Laut
Tengah. Ngocorna sapanjang taun, boh dina
usum hujan, boh dina usum katiga.
9 Geus kitu PANGERAN jadi raja saalam
dunya, disembah ku saban jalma, diaku Allah
ku sarerea, kabeh jalma kenal ka Mantenna
dina jenengan anu sarua.
10 Saantero nagri, ti kaler mimiti ti semet
Geba, nepi ka Rimon di beulah kidul, bakal
jadi tanah padataran. Tapi Yerusalem bakal
mumbul luhur, leuwih luhur ti tanah-tanah
sabudeureunana. Ari legana Yerusalem mimiti
ti semet Gapura Binyamin, kebat nepi ka
Gapura Pojok urut gapura nu ti heula, jeung

ti semet Munara Hananel kebat ka tempat pameresan anggur milik karaton.
11 Jalma-jalma pangeusina bakal hirup rahayu, moal kaancam deui ku kabinasaan.
12 Bangsa-bangsa anu merangan ka Yerusalem, ku PANGERAN bakal diterapan kasakit anu pohara, hirup-hirup keneh dagingna geus baruruk, siki mata jeung letahna ge sina baruruk.
13 Dina waktu eta pikiran maranehna ku PANGERAN bakal disina kusut jeung ngarasa sieun, nepi ka unggal jalma bakal nyerek jeung narajang ka baturna anu deukeut.
14 Urang Yuda bakal tarung ngabelaan Yerusalem, bakal meunang harta rampasan ti bangsa-bangsa sakurilingna, emas, perak, jeung papakean kacida lobana.
15 Sato-sato oge, kuda, bigal, onta, jeung kalde di pakemahan musuh, kabeh bakal keuna ku hiji kasakit anu hebat.
16 Geus kitu, eta bangsa-bangsa anu narajang ka Yerusalem teh, sesana anu harirup keneh, saban taun bakal daratang ka Yerusalem, arek ngabarakti ka nu jadi Raja, PANGERAN Nu Maha Kawasa, jeung rek milu mestakeun Pesta Saung Daun.
17 Mun aya bangsa anu teu indit, embung ngabakti ka Raja, PANGERAN Nu Maha Kawasa, di tanahna moal aya hujan.
18 Urang Mesir upama embung milu mestakeun Pesta Saung Daun, bakal

ditarajang ku kasakit anu ku PANGERAN
disina narajang ka tiap bangsa anu nolak indit
ngabakti.
19 Kitu hukuman anu bakal keuna, boh ka
urang Mesir, boh ka bangsa-bangsa lianna,
lamun maranehna arembungeun mestakeun
Pesta Saung Daun.
20 Dina waktu eta, sagala rupa barang, nepi
ka genta-genta dina rarangken kuda bakal
diukir ku kecap "Dihaturkeun ka PANGERAN".
Sakabeh kawali di jero Bait Allah bakal
disaruakeun sucina jeung mangkok-mangkok
nu di hareupeun altar.
21 Ku sabab kitu, unggal kawali di Yerusalem
jeung di sakuliah Yuda bakal dipisah-
pisahkeun, pikeun digunakeun dina waktu
dina ngabakti ka PANGERAN Nu Maha
Kawasa. Jalma-jalma anu ngabaktikeun
kurban bakal marake kawalina ngulub daging
kurban. Lamun eta waktu geus cunduk, di
Bait PANGERAN Nu Maha Kawasa moal aya
deui anu daragang.

Maleakhi

1 [1] Ieu pesen PANGERAN ka Malaki pikeun
urang Israil.
[2] Timbalan PANGERAN ka umat-Na,
"Salilana Kami mikanyaah ka maraneh." Tapi
maranehna ngajawab, "Naon tawisna nyaah
ka abdi-abdi?" Waler PANGERAN, "Esau jeung
Yakub adi lanceuk. Tapi Kami mikanyaah teh
ka Yakub jeung turunanana.
[3] Ka Esau jeung turunanana Kami ijid,
kota manehna di pagunungan ku Kami
ditumpurkeun, dijieun enggon sato-sato
leuweung."
[4] Upama ceuk urang Edom turunan Esau,
"Kota urang geus diruksak. Urang adegkeun
deui," baris diwaler ku PANGERAN, "Pek
adegkeun deui, ku Kami rek diancurkeun
deui. Ku jalma-jalma bakal disarebut Nagri
doraka jeung Bangsa anu salilana dibenduan
ku PANGERAN."
[5] Kaayaanana kitu bakal katarenjoeun
sorangan ku urang Israil, nepi ka ceuk
maranehna, "PANGERAN di luareun Israil ge
hebat!"
[6] PANGERAN Nu Maha Kawasa nimbalan
ka imam-imam, "Anak hormat ka bapa.
Gandek ajrih ka juraganana. Mana hormat
maraneh ka Kami, bapa maraneh? Mana

kaajrih maraneh ka Kami, juragan maraneh?
Maraneh ngahina ka Kami, tapi ceuk maraneh,
Ngahina kumaha abdi-abdi ka Gusti?
7 Maraneh ngabaktikeun kadaharan anu
teu pantes kana altar Kami. Ceuk maraneh,
Naon margina disebatkeun teu ngahormat?
Sababna maraneh nganggap rendah altar
Kami.
8 Ari mawa sato lolong atawa sato gering
atawa pincang keur kurban ka Kami, naha
lain salah eta kalakuan maraneh teh? Coba
bikeun sato siga kitu ka gupernur! Daekeun
manehna narima, atawa mere peresen?"
9 Ayeuna aranjeun, imam-imam, coba
ngadoa ka Allah, ka PANGERAN, neneda
sugan Mantenna kersaeun mikawelas ka
urang. Doa aranjeun ku Mantenna moal
diwaler, lantaran salah aranjeun sorangan.
10 Timbalan PANGERAN Nu Maha Kawasa,
"Leuwih hade panto-panto Bait Kami teh ku
maraneh ditutup, pikeun nyegah maraneh
ulah nepi ka ngahurungkeun seuneu dina
altar Kami, taya gunana lantaran ku Kami
moal kapake. Kami teu resep ka maraneh.
Embung narima kurban ti maraneh.
11 Jalma-jalma saalam dunya ngahormat
ka Kami. Di mana-mana jelema-jelema
mareuleum dupa pikeun Kami, jeung marere
kurban kasedep Kami. Kabeh ngahalormat ka
Kami!

[12] Sabalikna maraneh mah ka Kami
ngarendahkeun, nyebutkeun altar Kami taya
hargana, diteundeunan kadaharan anu ku
maraneh sorangan geus teu dipikahayang.
[13] Bosen migawe nu kieu bae! ceuk maraneh
mani dangah ka Kami. Maraneh mere kurban
ka Kami teh sato beunang maling, atawa sato
pincang, atawa sato gering. Dikira Kami daek
narima?
[14] Sing ulah jamuga jalma anu ngabobodo ka
Kami, anu mere kurban sato goreng, padahal
boga nu alus nu geus dijangjikeun pikeun
Kami! Kami teh Raja Agung, anu dipikagimir
ku jelema-jelema unggal bangsa."

2 [1] PANGERAN Nu Maha Kawasa ngandika
ka para imam,
[2] "Ieu parentah pikeun maraneh: Kalakuan
maraneh ka Kami masing hormat. Upama
maraneh teu daraek ngadenge omongan Kami
ku Kami rek diterapan panyapa. Sakur anu
katampa ku maraneh keur rejeki maraneh ku
Kami baris disapa. Saenyana, eta kabeh ku
Kami geus disapa, lantaran maraneh geus
henteu enya-enya ngajalankeun parentah
Kami.
[3] Anak-anak maraneh rek dihukum,
beungeut maraneh rek dipopokan ku kokotor
sato anu ku maraneh dikurbankeun ka Kami,
sarta maraneh ku Kami rek digusur kana
tumpukan kokotor.

4 Kakara maraneh bakal ngarasa yen Kami
geus ngaluarkeun ieu parentah, sangkan
perjangjian Kami jeung imam-imam turunan
Lewi henteu nepi ka udar.
5 Dina eta perjangjian Kami ka maranehna
ngajangjikeun kasenangan jeung kasantosaan
hirup, sangkan maranehna hormat ka Kami.
Dina jaman harita mah memang maranehna
hormat ka Kami jeung mikasieun.
6 Maranehna ngajarkeun anu bener, lain
ngajarkeun anu salah. Hirupna jeung Kami
rukun saluyu. Tur benerna teh lain keur
sadirieunana, ka jalma rea oge ngabantu
sangkan ngeureunan kalakuan jahat.
7 Kudu kitu imam-imam mah, kawajibanana
ngajarkeun anu bener tina hal Allah. Nya ka
maranehna jalma-jalma kudu daratangna
pikeun diajar perkara pangersa Kami, sabab
imam-imam teh utusan-utusan PANGERAN
Nu Maha Kawasa.
8 Tapi maraneh mah, imam-imam anu
ayeuna, geus mengpar ti jalan nu bener.
Pangajaran maraneh nungtun jalma rea
nyieun kasalahan. Maraneh geus ngaruksak
perjangjian anu ku Kami dijieun jeung
maraneh.
9 Ku sabab kitu, sabalikna maraneh ge
ku Kami rek disina disapirakeun ku urang
Israil, lantaran teu nurut kana parentah
Kami, jeung dina ngajar umat Kami maraneh
ngabeda-beda jalma."

10 Ari urang lain tunggal sa-Rama? Lain
sarua diciptakeun ku Allah nu hiji? Jadi,
ku naon silih cidraan jangji, jeung ku naon
nyapirakeun perjangjian anu dipidamel ku
Allah jeung karuhun urang?
11 Urang Yuda cidra tina jangjina ka Allah,
sarta di Yerusalem jeung di sakuliah nagri
nyieun kalakuan anu goreng kabina-bina.
Maranehna ngarurujit Bait Allah anu ku
Allah dipikacinta. Lalakina karawin ka
awewe-awewe anu allahna lain Allah urang.
12 Sing disingkirkeun ku PANGERAN
jalma-jalma anu karitu ti kalangan Israil, ulah
sina pipilueun ka bangsa urang ngahaturkeun
pangbakti ka PANGERAN Nu Maha Kawasa.
13 Aya deui kalakuan maraneh. Maraneh
geus ngeueum altar PANGERAN ku cimata
maraneh; maraneh ngaradon ceurik jeung
sasambat di dinya, lantaran Mantenna geus
teu kersaeun narima deui pangbakti maraneh.
14 Maraneh nanyakeun naon sababna
Mantenna teu kersaeun nampi. Sababna
lantaran uningaeun, maraneh ingkar jangji
ka pamajikan anu dikawin ti jaman maraneh
ngora. Maraneh ingkar tina jangji arek satia
ka pamajikan, ka batur hirup maraneh, jangji
anu diikrarkeunana di payuneun Allah.
15 Jiwa raga maraneh jeung pamajikan
teh lain geus disatunggalkeun Allah? Naon
maksud Mantenna kitu teh? Nya eta sangkan
maraneh boga anak, anu baris jadi umat

Allah anu tulen. Ku sabab eta kudu dijaga,
sangkan ti lebah maraneh saurang ge ulah
aya anu ingkar tina jangji satia ka pamajikan.
16 "Kami ijid kana pepegatan," timbalan
PANGERAN Allah Israil. "Kami geuleuh lamun
ti maraneh aya anu nyieun peta telenges
kitu ka pamajikanana. Jaga, ulah nepi ka
maraneh ingkar tina jangji satia ka pamajikan
maraneh."
17 Omongan maraneh teh geus
ngabosenkeun PANGERAN. Tapi carek
maraneh, "Ngabosenkeun dina hal naon
kuring ka Mantenna teh?" Dina ucap-ucapan
maraneh, anu nyebutkeun, "Kabeh jalma
nu jahat lampahna, ku PANGERAN Nu Maha
Kawasa dianggap hade. Saenyana Mantenna
mikaresep ka nu karitu." Atawa dina pananya
maraneh anu kieu, "Mana Allah anu dianggap
adil teh?"

3 1 Waleran PANGERAN Nu Maha Kawasa,
"Kami rek ngirim utusan, geusan
nyadiakeun jalan pikeun Kami. PANGERAN
anu dipicangcam ku maraneh teh bakal
ngadadak sumping ka Bait-Na. Eta utusan
anu ku maraneh geus heubeul diarep-arep,
pasti datang ngembarkeun perjangjian Kami."
2 Tapi saha anu baris tahan dina mangsa
Mantenna sumping? Saha anu baris tagen
lamun Mantenna geus nembongan? Karana
Mantenna teh baris ngeuweuhkeun sagala

kokotor saperti sabun, lir seuneu anu
ngamurnikeun logam.
3 Anjeunna baris jadi hakim. Lir upama
jalma nganyarkeun jeung ngamurnikeun
perak, eta utusan PANGERAN teh bakal
ngamurnikeun imam-imam, supaya
maranehna ngahaturkeun kurban anu bener
ka PANGERAN.
4 Lamun geus kitu, kurban-kurban ti urang
Yuda jeung urang Yerusalem ku Mantenna
bakal kaanggo deui saperti baheula.
5 Dawuhan PANGERAN Nu Maha Kawasa,
"Kami rek ebreh ka maraneh pikeun
ngahakiman, sakalian jadi saksi tina
perkara tukang-tukang sihir, perkara nu
ngaranyed, perkara saksi-saksi palsu, perkara
jelema-jelema anu ngalicikan upah kuli-kuli,
perkara jelema-jelema tukang nyokot rejeki
randa-randa, barudak pahatu, jeung urang
asing; cindekna perkara jelema-jelema anu
henteu ngendahkeun ka Kami."
6 "Kami teh PANGERAN, sarta Kami tara
robah. Eta sababna maraneh, turunan Yakub,
henteu ditumpes sama sakali.
7 Saperti karuhun maraneh baheula,
maraneh geus ingkar tina hukum-hukum
Kami, henteu satia ka eta. Geura baralik
deui ka Kami, tangtu Kami oge balik deui
ka maraneh. Tapi maraneh nanya ka Kami,
Kedah kumaha supados tiasa wangsul deui ka
Gusti teh?

8 Kami arek nanya: Naha pantes jelema
ngarinah ka Allah? Tangtu teu pantes. Tapi
maraneh geus ngarinah ka Kami. Ceuk
maraneh, Ngarinah dina naon? Dina mayar
perpuluhan jeung dina mere pangbakti.
9 Maraneh kabeh aya dina panyapa, lantaran
sakumna bangsa maraneh geus ngarinah ka
Kami.
10 Serenkeun sing gembleng perpuluhan
maraneh ka Bait Kami, supaya di dinya teu
kurang-kurang bahan dahareun. Pek Kami
uji, engke maraneh narenjo Kami mukakeun
jandela-jandela sawarga, ngahujanan
maraneh ku sagala rupa anu mangpaat.
11 Pepelakan maraneh ku Kami moal
dibikeun diruksak ku hama, pelak anggur
baris meuhpeuy baruahan.
12 Maraneh tan wande disarebut bagja ku
jelema-jelema sagala bangsa, sabab nagri
maraneh tempat nu hade keur tempat hirup."
13 Dawuhan PANGERAN, "Maraneh geus
ngomongkeun Kami kacida garihalna. Tapi
carek maraneh, Parantos nyanggemkeun
naon abdi-abdi perkawis Gusti?
14 Maraneh geus ngomongkeun kieu,
Percumah ngabakti ka Allah ge. Naon gunana
urang ngalakonan sagala dawuhana-Na,
atawa usaha nembongkeun rasa kaduhung
ku kalakuan urang ka PANGERAN Nu Maha
Kawasa?

15 Urang nenjo sorangan jalma-jalma nu
aradigung hirupna sarenang. Jalma-jalma
jahat lain ngan beuki makmur bae, malah
ngadaroja kasabaran Allah ku kajahatanana,
tapi saralamet bae."
16 Geus kitu jelema-jelema anu sieun
ku PANGERAN silih elingan pada batur.
Omonganana didangukeun ku PANGERAN.
Di payuneun Mantenna aya kitab, catetan
jalma-jalma anu mikasieun jeung ngajenan
ka Mantenna.
17 Timbalan PANGERAN Nu Maha Kawasa,
"Maranehna bakal jaradi umat Kami. Dina
poean Kami nyieun tindakan, maranehna
rek dijadikeun milik Kami pisan. Kami baris
mikarunya ka maranehna, saperti bapa
mikarunya ka anakna anu babakti.
18 Umat Kami bakal narenjo deui bedana
nasib anu tumiba ka jalma-jalma anu
harade kalakuan jeung ka nu jarahat, ka nu
ngabarakti ka Kami jeung ka nu henteu."

4

1 Dawuhan PANGERAN Nu Maha Kawasa,
"Geus tereh cunduk poena jelema-jelema
anu arangkuh jeung jarahat baris diduruk
kawas jarami. Dina poe eta maranehna bakal
diduruk nepi ka beak moal aya nu nyesa.
2 Ari maraneh, anu narurut ka Kami, bakal
kasorot ku kakawasaan Kami anu kawasa
nyalametkeun, anu medal lir panonpoe
meletek, sarta sinarna matak nyageurkeun.
Maraneh bakal bebas, lugina jeung galumbira

lir anak sapi anu kakara dikaluarkeun ti
kandangna.
3 Dina poean Kami midamel kitu, maraneh
bakal ngelehkeun jalma-jalma anu jarahat
nepi ka diidek kawas lebu.
4 Masing aringet kana pangajaran-
pangajaran Musa, abdi Kami, kana
hukum-hukum jeung parentah-parentah
Kami anu ku Kami diandikakeun di Gunung
Sinai sangkan ditarurut ku sakumna urang
Israil.
5 Tapi samemeh poena PANGERAN anu hebat
pikasieuneun tea datang, Kami rek ngutus
heula Nabi Elias.
6 Manehna bakal ngarukunkeun deui para
bapa jeung anak-anakna. Sabab lamun
henteu kitu, nagri maraneh ku Kami bakal
dibasmi."

Matius

1 [1] Ieu daptar karuhun-karuhun Yesus
Kristus turunan Daud, ari Daud turunan
Ibrahim.
[2] (1:2-6a) Ti Ibrahim turun-tumurun nepi
ka Raja Daud kieu pareleanana: Ibrahim,
Ishak, Yakub, Yuda jeung saderek-saderekna,
Peres, Serah (ti ibu Tamar), Hesron, Ram,
Aminadab, Nahson, Salmon, Boas (ibuna
Boas nya eta Rahab), Obed, Isai, Raja Daud.
[3] (1:2)
[4] (1:2)
[5] (1:2)
[6] (1:6b-11) Ti Daud turun-tumurun nepi
ka jaman urang Israil diboyong ka Babul
kieu pareleanana: Daud ti geureuhana anu
asalna garwa Uria, puputra Suleman, ti
Suleman turun-tumurun: Rehabam, Abia,
Asa, Yosapat, Yehoram, Usia, Yotam, Ahas,
Hiskia, Menase, Amon, Yosia, Yoyakin jeung
saderek-saderekna.
[7] (1:6)
[8] (1:6)
[9] (1:6)
[10] (1:6)
[11] (1:6)
[12] (1:12-16) Ti sanggeus diboyong ka Babul
nepi ka medalna Yesus, turun-tumurun ti

semet Yoyakin: Sealtiel, Serubabel, Abiud,
Elyakim, Asor, Sadok, Ahim, Eliud, Elasar,
Matan, Yakub, Yusup. Yusup nikah ka Mariam,
Mariam ngababarkeun Yesus anu disarebut
Kristus.
13 (1:12)
14 (1:12)
15 (1:12)
16 (1:12)
17 Ti Ibrahim nepi ka Daud opat welas
turunan, ti Daud nepi ka jaman dibuang ka
Babul opat welas turunan, ti jaman eta nepi
ka Kristus medal opat welas turunan.
18 Ieu wincikan hal medalna Yesus Kristus.
Ibu-Na, nya eta Mariam, tunangan sareng
Yusup. Tapi memeh ditikah parantos
ngandung, ari ngandungna ti Roh Suci.
19 Yusup teh jelema anu salawasna taat
kana hukum agama, tapi teu kersaeun
ngageruhkeun kaayaan Mariam kitu, rek
pegat tunangan bae rerencepan.
20 Sabot ngamanah-manah kitu, dina
impenanana anjeunna disumpingan ku
malaikat anu sasauran kieu, "Yusup, turunan
Daud, ulah sieun nyokot Mariam keur
pibojoeun maneh, sabab ngandungna teh ku
kersana Roh Suci.
21 Mariam bakal ngalahirkeun anak lalaki, ku
maneh kudu dijenenganan Yesus sabab bakal
ngabebaskeun umat-Na tina dosa-dosana."

22 Pang kajadian kitu teh supaya laksana
sabda Allah anu diandikakeun ka nabi
baheula, ungelna,
23 "Hiji parawan bakal ngandung, ngowokeun
putra pameget anu pijenenganeunana
Immanuel" (hartina "Allah nyarengan ka
urang").
24 Sanggeus gugah, Yusup tuluy tumut kana
amanat malaikat, anjeunna nikah ka Mariam.
25 Tapi henteu waka sapatemon nepi ka
Mariam babar, murangkalihna pameget, ku
Yusup dijenenganan Yesus.

2 1 Yesus medalna di kota Betlehem
bawahan Yudea, jaman Raja Herodes. Teu
lila ti harita, aya tukang ngulik bentang ti
wetan sarumping ka Yerusalem,
2 mariksakeun kieu, "Ari murangkalih
pirajaeun urang Yahudi anu anyar medal di
mana tempatna? Bentang-Na parantos bijil di
wetan. Sim kuring sadaya seja ngabakti ka
Anjeunna."
3 Raja Herodes barang ngadangu hal eta teh
mani ngagebeg, kitu deui jalma-jalma saeusi
Yerusalem.
4 Anjeunna ngumpulkeun imam-imam
kapala jeung guru-guru agama Yahudi,
tuluy mariksakeun, "Di mana Kristus bakal
medalna?"
5 Jawabna, "Di Betlehem bawahan Yudea.
Margi kieu diseratna ku nabi:

6 Maneh, Betlehem di tanah Yuda, di antara
kota-kota utama di Yuda, maneh lain anu
pangleutikna. Sabab ti maneh pimedaleun
hiji pamingpin anu bakal nungtun umat Kami
Israil."
7 Tatamu ku Herodes disaur tuluy dipariksa
rerencepan, saurna iraha eta bentang teh
mimiti tembongna.
8 Geus kitu dipiwarang ka Betlehem bari
dipesen kieu, "Papay-papay sing taliti eta
murangkalih teh. Mun geus kapanggih kami
bejaan, sabab kami oge rek ngabakti."
9 (2:9-10) Bral tatamu arangkat. Di tengah
jalan bentang anu tembong di wetan
teh tembong deui. Aranjeunna kacida
aratoheunana. Bentang teh maju miheulaan,
reg ngarandeg lebah tempat murangkalih tea.
10 (2:9)
11 Aranjeunna lalebet ka hiji pondok. Eta
murangkalih jeung Mariam ibu-Na kapanggih.
Brek aranjeunna sarujud ngabarakti, tuluy
ngaluarkeun kikintunanana, emas, dupa
jeung emur disembahkeun, hadiah ka
murangkalih.
12 Sanggeus kitu marulih ka nagarana,
jalan sejen, sabab aya wangsit ti Allah dina
impenan yen ulah nepungan deui Herodes.
13 Samulangna tatamu, malaikat Pangeran
sumping ka Yusup dina impenan, sasauran
kieu, "Murangkalih teh keur diteangan
ku Herodes rek dipaehan. Geura hudang,

murangkalih jeung ibu-Na ungsikeun ka
Mesir. Cicing di ditu heula nepi ka ku Kami
dibejaan deui."
14 Yusup gugah. Peuting eta keneh
murangkalih jeung ibu-Na dicandak ngalolos
ka Mesir,
15 sarta terus di ditu bae nepi ka Herodes
pupus. Hal eta pikeun nekanan dawuhan
Allah ka nabi, anu kieu tea: "Kami nyaur
Putra Kami ti Mesir."
16 Herodes ngaraos dibobodo ku tatamu
urang wetan, pohara benduna. Seug bae
nimbalan numpes sakabeh barudak leutik
di Betlehem jeung sakurilingeunana, anu
umurna ti dua taun ka handap, diitung ti
semet mimiti tembongna bentang nurutkeun
katerangan ti tatamu ka anjeunna tea.
17 Ieu kajadian teh nekanan kasauran Nabi
Yermia baheula, anu kieu:
18 "Di Ramah aya sora jejeritan, sasambat
aluk-alukan. Rahel nyeungceurikan anak-
anakna, henteu beunang diupahan, sabab
anakna kabeh tariwas."
19 Sanggeus Herodes pupus, aya malaikat
nembongan ka Yusup di Mesir dina impenan,
20 sasauran kieu, "Geura hudang.
Murangkalih jeung ibu-Na bawa mulang
ka Israil, sabab jelema-jelema anu rek
maehana-Na geus paraeh."
21 Yusup gugah, murangkalih jeung ibu-Na
dicandak mulih ka Israil.

22 Tapi ku sabab mendak beja yen raja Yudea
anu ayeuna teh Arkelaus putra Herodes,
anjeunna salempang upama terus ka ditu.
Sanggeus meunang deui pituduh-pituduh
dina impenan tuluy ngajugjug ka daerah
Galilea,
23 dumuk matuh di dinya, di hiji kota ngaran
Nasaret. Ku kituna tinekanan sakumaha saur
nabi-nabi baheula: "Anjeunna bakal katelah
Urang Nasaret."

3 1 Mangsa eta di gurun keusik di Yudea
aya anu wuwuruk, jenenganana Yohanes,
Jurubaptis.
2 "Geura tarobat," saurna, "sabab Karajaan
Sawarga geus tereh ngadeg!"
3 Yohanes teh anu baheula ku Yesaya
diwejangkeun kieu: "Aya nu cumeluk di gurun
keusik: Sadiakeun jalan pikeun Pangeran!
Jieun jalan anu lempeng pikeun Mantenna!"
4 Anggoan Yohanes tina bulu onta, nganggo
sabuk kulit, ari tuangna simeut jeung madu
leuweung.
5 Jelema-jelema ti Yerusalem, ti sakuliah
Yudea, jeung ti daerah-daerah deukeut
Walungan Yordan murubul ka anjeunna.
6 Maranehanana ngarakukeun dosa-dosana,
tuluy ku anjeunna dibaptis di Walungan
Yordan.
7 Urang Parisi jeung urang Saduki oge loba
anu ka darinya rek dibaptis. Tapi saur Yohanes
ka maranehna, "Eh oray-oray, jarahat! Ceuk

saha aranjeun engke bisa lolos tina hukuman
Allah nu bakal datang?
8 Tembongkeun ku lampah yen aranjeun
geus tarobat.
9 Jeung ulah boga pangira baris lolos tina
hukuman ku ngakukeun turunan Ibrahim!
Kaula ngabejaan, Allah iasaeun ngadamel
turunan keur Ibrahim tina ieu batu-batu!
10 Kampak geus sadia pikeun nuar tangkal
katut akar-akarna. Tiap tangkal anu
buahanana goreng tangtu dituar, tuluy
dialungkeun kana seuneu.
11 Kaula ngabaptis aranjeun teh ku cai,
pikeun tanda yen aranjeun geus tarobat.
Tapi anu engke sumping pandeurieun kaula,
ngabaptisna teh ku Roh Suci jeung seuneu.
Anjeunna leuwih agung ti batan kaula,
mangjingjingkeun tarumpah-Na ge kaula
geus teu layak.
12 Panangana-Na nyepeng nyiru rek napi.
Gandum anu geus beresih dikaleuitkeun,
huutna diduruk, seuneuna moal pareum-
pareum."
13 Yesus ti Galilea sumping ka Walungan
Yordan, mundut dibaptis ka Yohanes.
14 Ku Yohanes diwagel, saurna, "Kedahna
sim kuring anu dibaptis ku Anjeun, ieu malah
Anjeun anu mundut!"
15 Waler Yesus, "Keun bae ayeuna mah.
Ku kieu teh urang ngalampahkeun nu jadi
pangersa Allah." Yohanes ngiringan.

16 Sanggeus beres dibaptisna, Yesus timbul
ti jero cai. Bray sapada harita keneh langit
muka palebah Anjeunna, sarta Anjeunna
ningali Roh Allah lungsur siga manuk japati,
terus eunteup ka Anjeunna.
17 Tuluy aya soara ti langit, ungelna, "Ieu teh
Putra kaasih Kami, anu kamanah ku Kami!"

4

1 Ti dinya Yesus dicandak ku Roh ka gurun
keusik, sina digoda ku Iblis.
2 Sanggeus opat puluh poe opat puluh
peuting teu barangtuang, Yesus ngaraos
lapar.
3 Jol Iblis nyampeurkeun, ngagoda, "Anjeun
teh Putra Allah? Coba eta batu-batu jadikeun
roti."
4 Tapi waler Yesus, "Aya dawuhan dina Kitab
Suci: Jelema hirupna lain ku roti bae, perlu
deuih ku tiap-tiap sabda anu diandikakeun ku
Allah."
5 Ti dinya Yesus ku Iblis dibawa ka Bait
Allah, ka puncak pangluhurna, di kota suci
Yerusalem.
6 Ceuk Iblis ka Yesus, "Lamun Anjeun Putra
Allah, coba geura ngaragragkeun maneh.
Sabab ceuk Kitab Suci: Allah bakal miwarang
para malaikat-Na, sina nyanggap ka Anjeun,
sangkan ulah kungsi tigasruk kana batu."
7 Waler Yesus, "Tapi ceuk Kitab Suci: Maneh
ulah ngadoja ka Pangeran Allah maneh."

8 Yesus ku Iblis dibawa ka hiji gunung kacida
luhurna, ditembongan karajaan-karajaan
saalam dunya jeung sagala kaagunganana.
9 Ceuk Iblis, "Eta kabeh rek diserenkeun ka
Anjeun, asal daek sujud nyembah ka kaula."
10 Ku Yesus diwaler, "Geura nyingkah, Iblis!
Kieu ceuk Kitab Suci: Maneh kudu nyembah
ka Pangeran, Allah maneh. Ngan Mantenna
anu kudu dibakti!"
11 Iblis nyingkah ti Yesus. Geus kitu
sarumping malaikat ngalalayanan ka Yesus.
12 Yesus ngadangu warta yen Yohanes
dipanjara. Anjeunna terus nyilib ka Galilea.
13 Linggihna lain di Nasaret, tapi di
Kapernaum, sisi Talaga Galilea, wewengkon
tanah Sebulun jeung tanah Naptali.
14 Tinekanan anu baheula diucapkeun ku
Nabi Yesaya:
15 "Tanah Sebulun, tanah Naptali, di jalan
anu ka laut, peuntaseun Walungan Yordan,
Galilea, tanahna jalma-jalma nu lain urang
Yahudi!
16 Jalma-jalma nu caricing di nu poek bakal
narenjo cahaya hibar. Nu caricing di tanah
anu kapoekan ku ajal bakal katojo ku eta
cahaya."
17 Ti semet eta Yesus mimiti ngahutbahkeun
amanat-Na, "Geura tarobat tina dosa, sabab
Karajaan Sawarga geus meh ngadeg!"
18 Waktu keur angkat mapay Talaga Galilea,
Anjeunna ningali dua jelema keur ngala

lauk ku heurap, ngaranna Simon (katelahna
Petrus) jeung Andreas, adina.
19 Ku Anjeunna disaur, "Hayu, milu ka Kami.
Engke ku Kami diajar ngala jelema."
20 Harita keneh maranehna milu ka Yesus,
heurapna ditaringgalkeun.
21 Yesus angkat deui ti dinya, tuluy ningali
deui dua jelema adi lanceuk ngaranna
Yakobus jeung Yohanes, anak Sebedeus, keur
ngomean heurap jeung bapana dina parahu.
Ku Yesus disaur,
22 seug marilu harita keneh, parahu jeung
bapana ditinggalkeun.
23 Yesus ngider ka sakuliah Galilea, hutbah
di imah-imah ibadah, ngawulangkeun Injil
Kasalametan ngeunaan Karajaan Sawarga,
nyageur-nyageurkeun anu garering jeung
rupa-rupa kasakit.
24 Beja perkara Anjeunna sumebar nepi ka
sakuliah nagri Siria. Jelema-jelema murubul
ka Anjeunna marawa anu garering, anu
nandangan rupa-rupa kasakit, anu nandangan
musibat, nu kasurupan, nu sakalor, jeung nu
lumpuh. Kabeh ku Anjeunna dicalageurkeun.
25 Jelema-jelema ngaleut ngariring ka
Anjeunna ti Yerusalem, ti Dekapolis, ti Yudea,
jeung ti peuntaseun Walungan Yordan.

5 1 Ningali rea nu ngiring Yesus naek ka
gunung. Sanggeus calik jeung diriung ku
murid-murid,
2 tuluy ngawulang:

3 "Bagja jelema anu ngarasa jiwana miskin,
sarta ngaharep ngan ka Allah wungkul;
Karajaan Sawarga teh eukeurna!
4 Bagja jelema anu sedih prihatin, ku Allah
bakal dililipur!
5 Bagja jelema nu rendah hate, bakal narima
sagala anu dijangjikeun ku Allah!
6 Bagja jelema anu kacida hayangna kana
ngalampahkeun pangersa-pangersa Allah, ku
Allah bakal disugemakeun!
7 Bagja jelema nu karunyaan, ku Allah bakal
dipikawelas!
8 Bagja jelema anu hatena mulus beresih,
sabab bakal wawuh ka Allah!
9 Bagja jelema anu resep ngupayakeun
karukunan, ku Allah bakal diangken putra!
10 Bagja jelema anu dikaniaya ku sabab
ngalakonan pangersa Allah, Karajaan
Sawarga teh eukeurna!
11 Bagja maraneh lamun dihina-hina,
diteungteuinganan, diomongkeun jeung
digogoreng dumeh anut ka Kami.
12 Lamun dikitu-kitu sing bagja, sing bungah,
sabab geus aya piganjaraneunana anu gede
di sawarga. Nabi-nabi anu hirup beh ditueun
maraneh oge dikaniaya teh kitu."
13 "Maraneh di dunya teh minangka uyah.
Tapi lamun uyah leungit asinna, pamohalan
bisa diasinkeun deui, geus taya gunana, iwal
ti dipiceun, katincakan ku jelema.

14 Maraneh di dunya teh minangka caang.
Kota anu ngadeg di luhur pasir moal bisa
dibunian.
15 Moal aya anu nyeungeut lampu tuluy
dituruban ku gentong, tangtu diteundeun
dina parantina, sangkan nyaangan ka sakur
nu di imah.
16 Caang maraneh ge kudu mencar ka
sarerea, sangkan dipiconto kalakuan maraneh
nu hade, supaya batur teh ngamulyakeun ka
Rama maraneh nu jumeneng di sawarga."
17 "Ulah nyangka yen Kami datang teh
rek ngeuweuhkeun Hukum Musa jeung
pangajaran nabi-nabi. Pang Kami datang teh
malah rek ngalaksanakeun eta, jeung rek
nuduhkeun hartina nu saenyana.
18 Inget, sapanjang aya keneh langit jeung
bumi, moal aya babagian tina eta Hukum anu
dieuweuhkeun, najan anu pangleutikna atawa
ngan satitik, nepi ka sakabeh tujuanana
laksana.
19 Ku hal eta, anu ngarempak salah sahiji
parentahna najan anu teu pira, sarta ngajar
kitu ka nu sejen, di Karajaan Sawarga
bakal jadi anu panglaipna. Sabalikna, anu
ngalaksanakeun parentahna tur ngajar kitu
ka nu sejen, di Karajaan Sawarga bakal jadi
warga penting.
20 Anu matak Kami ngabejaan, lamun
hayang jadi warga Karajaan Sawarga kudu

satia kana pangersa Allah leuwih ti batan
guru-guru agama atawa urang Parisi."
21 "Maraneh geus ngadenge yen jalma-jalma
baheula meunang timbalan kieu: Ulah
maehan. Anu maehan kudu dihukum.
22 Ayeuna ceuk Kami, anu ngambek ka batur
kudu dihukum. Nyarekan nyebut Si Belegug
kudu dibawa ka Majelis Agama. Nyarekan
nyebut Si Burung manjing siksa seuneu
naraka.
23 Ku sabab kitu, lamun maraneh rek
nyanggakeun kurban ka Allah dina altar, tuluy
inget yen aya anu nyerieun hate ka maraneh,
24 tunda heula pikurbaneun teh hareupeun
altar, buru-buru indit menta hampura heula,
geus kitu kakara balik deui neruskeun
ngurban.
25 Lamun maraneh aya anu merkarakeun
ka pangadilan, satungtung bisa keneh mah
menta dibeberes di luar pangadilan bae.
Sabab ari geus ka pangadilan mah diputusna
ku hakim, dikapulisikeun, dipanjara.
26 Jeung pasti moal kaluar-luar satungtung
can lunas hutang salahna."
27 "Maraneh geus ngadenge yen aya
timbalan kieu: Ulah ngaranyed.
28 Ayeuna ceuk Kami, lalaki anu melong
ka awewe bawaning ku bogoh, hatena geus
ngaranyed.

29 Nu matak lamun panon katuhu pidosaeun,
cokel, piceun! Mending lapur panon hiji
tinimbang sakujur awak dipiceun ka naraka.
30 Lamun leungeun katuhu pidosaeun,
teukteuk, piceun! Mending lapur leungeun
hiji tinimbang awak sakujur nyemplung ka
naraka."
31 "Aya deui kieu: Anu nyerahkeun pamajikan
kudu mere surat talak.
32 Ayeuna ceuk Kami, lalaki anu nyerahkeun
pamajikan lain ku sabab pamajikanana
nyelewer, sarua jeung ngalantarankeun
awewena ngaranyed. Lamun awewena kawin
deui ka nu sejen, lalaki anu ngawinna oge
kaasup ngaranyed."
33 "Maraneh geus ngadenge oge yen
jalma-jalma baheula ditimbalan kieu: Ulah
mungkir jangji. Jangji anu make sumpah ka
Pangeran kudu ditedunan.
34 Ayeuna ceuk Kami, ari jangji ulah make
sumpah. Ulah sumpah nyebut demi langit,
sabab langit teh tahta Allah.
35 Ulah sumpah nyebut demi bumi, sabab
bumi teh jojodog sampeana-Na. Ulah sumpah
demi Yerusalem sabab eta teh hiji kota Raja
Agung.
36 Jeung ulah sumpah demi sirah maneh,
sabab maraneh teu bisa ngabodaskeun atawa
ngahideungkeun buukna salambar-lambar
acan.

37 Sebutkeun bae Enya atawa Henteu.
Leuwih ti kitu mah asalna ti Iblis."
38 "Aya deui timbalan: Mata bayar mata,
huntu bayar huntu.
39 Ayeuna ceuk Kami, ulah ngabales ka
nu jahat ka maraneh. Lamun aya jalma
nampiling pipi maneh nu katuhu, keun bae
najan rek nampiling deui ka nu beulah kenca
oge.
40 Lamun aya jalma ngadukeun maraneh
ka hakim sarta menta ganti rugi ku baju
maraneh, bikeun bae jeung jubahna.
41 Lamun aya jalma ti hiji pasukan tentara
maksa ka maraneh nitah mangmawakeun
barangna sakilometer, turutkeun dua
kilometer.
42 Nu barangpenta kudu dibere, nu
hayangeun nginjeum kudu dibere nginjeum."
43 "Maraneh geus ngadenge yen aya
timbalan kieu: Kudu nyaah ka pada batur.
Musuh kudu dipikageuleuh.
44 Ayeuna ceuk Kami, ka musuh ge kudu
nyaah, ka nu neungteuinganan kudu
ngadoakeun,
45 supaya maraneh diangken putra ku Rama
nu di sawarga. Mantenna mah ka nu jahat,
ka nu bageur, ka nu bener, ka nu teu bener,
sarua bae maparin hujan maparin panas.
46 Ari nyaah ngan ka nu mikanyaah bae mah
atuh lampah maraneh teh naon anu pantes

dibales ku Pangeran? Nyaah ka nu nyaaheun
mah tukang mulung pajeg oge osok.
47 Daek someah ka babaturan wungkul mah
naon luar biasana? Nu teu nyarahoeun ka
Allah ge semet kitu mah geus biasa.
48 Maraneh mah kudu sing sampurna,
sakumaha Rama maraneh nu di sawarga
sampurna."
6 1 "Dina ngalakonan anu diwajibkeun ku
agama, kade ulah nyiri-nyirikeun maneh.
Sabab lamun kitu maraneh moal meunang
ganjaran naon-naon ti Rama maraneh nu di
sawarga.
2 Mere sidekah ka nu miskin ulah ditembong-
tembong ka batur. Ulah cara anu marunapek
sok karitu di tempat ngabakti atawa di jalan,
hayang katangar balabah ngarah dipuji. Tah
eta ganjaran maranehna mah, sakitu-kituna.
3 Jadi ari nulung ka nu miskin teh sing rikip,
batur anu dalit ge ulah nyahoeun.
4 Ulah hayang kanyahoan ku batur. Sabab
najan rikip ge pitulung maraneh teh ku Rama
nu di sawarga mah kauninga, sarta Mantenna
baris ngaganjar."
5 "Ari neneda ulah cara jalma tukang
pura-pura! Maranehna ngadoana teh
resep ngabedega di tempat babakti atawa
di pepengkolan, ngarah katembong ku
batur. Tah eta ganjaran maranehna mah,
sakitu-kituna.

6 Maraneh mah mun rek neneda kudu di
kamar, pantona rekepkeun, tujukeun paneda
ka Rama maraneh nu teu katenjo. Sanajan
dilampahkeun di tempat rikip ge ku Mantenna
kauninga sarta tangtu diganjar.
7 Teu kudu panjang loba ucap nu teu perlu
kawas lain umat Allah. Panyanana lamun
sembahyangna panjang tangtu dimakbul.
8 Maraneh mah ulah kitu. Samemeh
diunjukkeun ge Rama maraneh mah geus
uningaeun naon anu rek dipenta ku maraneh.
9 Jadi kieu bae unjukan teh: Nun Ama
di sawarga. Mugi jenengan Ama nu suci
dimulyakeun.
10 Karajaan Ama mugi rawuh. Pangersa Ama
mugi laksana di dunya, sapertos di sawarga.
11 Mugi abdi dinten ieu dipaparin tedaeun nu
picekapeun.
12 Sareng hapunten kalelepatan abdi,
sakumaha abdi oge parantos ngahapunten ka
nu gaduh kalelepatan ka abdi.
13 Mugi abdi ulah diterapan cocoba anu
abot, sawangsulna mugi di salametkeun ti
panggoda Iblis. [Wirehi nya Ama nu jumeneng
Raja, kawasa sareng mulya, salalanggengna.
Amin.]
14 Lamun maraneh ngahampura kasalahan
batur, kasalahan maraneh ge ku Rama di
sawarga tangtu dihampura.

15 Lamun maraneh henteu ngahampura
kasalahan batur, kasalahan maraneh ge ku
Rama nu di sawarga moal dihampura."
16 "Jeung ari keur puasa ulah nyaleuy-
nyaleuy beungeut kawas anu marunapek,
paruasana teh nyiri-nyirikeun maneh ngarah
kanyahoan puasa. Nya anu jadi ganjaranana
oge eta, sakitu-kituna.
17 Maraneh mah ari keur puasa anggur kudu
sibeungeut, buuk sisiran sing luis,
18 ngarah ulah kaciri ku batur yen keur
puasa, sina kauninga ku Rama maraneh bae
wungkul nu teu katenjo. Mantenna tangtu
ngaganjar, da uningaeun sanajan puasana
ngaririkip maneh oge."
19 "Di dunya ulah numpuk-numpuk harta
banda keur sorangan. Barang dunya mah bisa
ruksak ku rinyuh jeung taihiang, atawa beak
dibongkar bangsat.
20 Kudu ngumpulkeun teh harta pikeun
maneh di sawarga, anu moal dihakan rinyuh,
moal taihiangan, moal aya nu ngabangsat.
21 Sabab di mana bae ayana harta maneh
nya di dinya nempelna hate maneh."
22 "Panon teh minangka lampu awak. Lamun
panon cekas, sakujur awak ngempray caang,
23 tapi lamun panon surem, sakujur awak
tangtu poek. Jadi lamun lampu awak teh
poek, tada teuing poekna awak teh!"
24 "Moal aya anu bisa ngawula ka dua
dunungan, sabab nyaahna ngan bisa ka

saurang, moal bisa ka duanana. Satiana oge
ngan ka saurang, ka nu saurang deui mah
malah jengkel. Maraneh oge kitu, moal bisa
ngabdi ka Allah bari ngawula kana duit.
25 Nu matak Kami ngingetan, hirup teh ulah
salempang sieun teu manggih dahareun
atawa inumeun, ulah salempang awak teu
kabajuan. Hirup teh lain leuwih ti batan
dahareun, awak leuwih penting ti batan
papakean?
26 Awaskeun tuh manuk anu keur hihiberan.
Tara pepelakan, tara dibuat, tara nyimpen,
geuning ku Rama maraneh nu di sawarga
diurus! Maraneh teh lain leuwih luhur pangaji
ti batan manuk?
27 Na bisa maraneh manjangkeun umur
saeutik mah ku kasalempang?
28 Jeung naha kudu salempang sieun teu
make? Tenjo tuh! Kembang bakung anu jaradi
sorangan di tegal: teu digarawe, teu nyarieun
pakean.
29 Tapi sanajan kitu, Raja Suleman anu
sakitu beungharna ge panganggona henteu
sakitu alusna kawas eta kekembangan.
30 Jukut di tegal, anu poe ieu jadi poe isukna
geus diduruk, ku Allah didangdanan mani
alus. Atuh komo deui maraneh, moal teu
dipaparin pakean! Ulah sok kurang percaya!
31 Ulah salempang, jeung ulah humandeuar,
Kumaha lamun teu manggih dahareun atawa

inumeun! Atawa, Kumaha lamun nepi ka teu
boga baju-baju acan!
32 (Humandeuar teh kabiasaan jelema-
jelema anu teu percaya ka Allah.) Rama
maraneh nu di sawarga uningaeun yen
maraneh perlu dahar, perlu nginum, perlu
make.
33 Upayakeun heula diri tunduk kana
parentah jeung pangersa Allah. Sagala
kaperluan maraneh mah tangtu ku Mantenna
dipaparin.
34 Jadi ulah salempang kumaha isukan.
Kasusah mah poe ieu ge loba, ulah ditambah
deui ku mikiran poe isuk."

7 1 "Ulah ngahukuman batur, supaya
maraneh ulah dihukuman ku Allah.
2 Sabab sakumaha maraneh ngahukuman
ka batur, nya kitu keneh, maraneh ge bakal
dihukumanana ku Allah. Lamun maraneh
ngukur kitu ka batur, maraneh ge bakal
diukur kitu ku Allah.
3 Ku naon nelek-nelek tatal dina panon dulur,
ari balok dina panon sorangan diantep?
4 Kumaha rek wani ngomong ka dulur
maraneh, Cing, eta tatal dina panon urang
pangnyabutkeun ku kuring, padahal dina
panon sorangan aya balok?
5 Eh nu marunapek! Piceun heula balok
tina panon sorangan, kakara bisa awas
mangnyabutkeun tatal tina panon dulur
maraneh.

6 Ulah mikeun barang suci ka anjing, supaya
anjingna ulah malik ngarontok ka maneh.
Ulah mikeun mutiara ka bagong, sabab
tangtu eta mutiara bakal diidek-idek."
7 "Kudu menta, tangtu bakal nampa, kudu
neangan, tangtu bakal manggih, kudu
ngetrokan, tangtu dibuka pantona.
8 Sabab nu menta tangtu dibere, nu neangan
tangtu manggih, nu ngetrok panto tangtu
dipangmukakeun.
9 Di antara bapa-bapa di dieu, aya anu kalah
ka mere batu lamun anakna menta roti?
10 Atawa lamun anakna menta lauk kalah ka
dibere oray?
11 Sakumaha jahatna maraneh, ka anak
mah tangtu merelukeun mere anu mangpaat.
Komo deui Rama maraneh nu di sawarga,
moal teu maparin nu mangpaat ka nu
nyuhunkeun ka Mantenna!
12 Jieun kahadean ka batur, sakumaha
maraneh oge hayang meunang kahadean ti
batur. Kitu maksudna Hukum Musa jeung
piwuruk nabi-nabi teh."
13 "Kudu milih asup kana lawang nu sempit.
Sabab lawang anu rubak mah brasna ka
naraka, jalan ka dinya gampang, nu matak
loba anu ka darinya.
14 Sabalikna lawang nu sempit mah lawang
kana pihirupeun. Jalanna memang hese, nu
matak anu ka darinya mah ngan saeutik."

15 "Sing awas ka nabi-nabi palsu! Datangna
ka maraneh make ulat domba, tapi hatena
mah hate ajag.
16 Maraneh baris nyaho ka maranehna tina
tingkah lakuna. Rungkun cucuk moal buahan
anggur, tangkal cucuk moal buahan kondang.
17 Tangkal alus buahanana tangtu alus,
tangkal goreng buahanana tangtu goreng.
18 Mun tangkalna sehat buahanana moal
goreng, mun tangkalna goreng buahanana
moal alus.
19 Tangkal nu goreng buahanana tangtu
dituar tuluy dialungkeun kana seuneu.
20 Jadi nyirikeun nabi-nabi palsu teh tina
tingkah lakuna."
21 "Lain anu ngan semet nyambat ka Kami:
Gusti, Gusti! anu bakal asup ka sawarga teh,
tapi anu ngalampahkeun pangersa Ama Kami
nu di sawarga.
22 Dina Poe Kiamat loba nu bakal ngaromong
ka Kami, Gusti, Gusti! Ku pajenengan
Gusti abdi parantos ngadongkapkeun
amanat Allah. Ku pajenengan Gusti abdi
nundung setan-setan sareng ngayakeun
mujijat-mujijat!
23 Ku Kami bakal diwalon, Kami teu
wawuh ka maraneh. Geura nyalingkir, eh
durjana-durjana!"
24 "Jadi, anu ngabandungan ieu piwulang
Kami jeung terus ngalampahkeun ana, eta

ibarat jelema pinter anu nyieun imah dina
luhur batu.
25 Imahna katinggang hujan gede,
kateumbrag walungan caah, katebak ku
angin ribut, tapi teu daekeun rugrug sabab
ngadegna dina luhur batu.
26 Sabalikna anu ngadenge ieu piwulang tapi
henteu ngalampahkeun, eta ibarat jelema teu
boga pikiran nu ngadegkeun imah dina luhur
keusik.
27 Katinggang hujan gede, kateumbrag
walungan caah, katebak ku angin ribut, brug
imahna runtuh. Ruksakna kacida!"
28 Yesus liren nyariosna. Jalma-jalma mani
harookeun ku carana Anjeunna ngawulang.
29 Beda ti guru-guru agama maranehna,
Anjeunna mah ngajarna teh pinuh wibawa.
8 1 Yesus lungsur ti gunung dituturkeun ku
jalma rea.
2 Jol aya jelema anu nandangan kasakit lepra
datang ka Anjeunna, sujud ka payuneuna-Na
tuluy unjukan kieu, "Juragan, manawi kersa
Juragan iasa nyageurkeun abdi."
3 Yesus ngantelkeun panangana-Na ka
manehna, tuluy misaur, "Heug, geura
cageur!" Harita keneh kasakit eta jelema teh
cageur.
4 Saur Yesus deui ka manehna, "Kade,
ulah cacarita ka saha-saha! Terus ka imam
bae menta dipariksa, tuluy nyanggakeun
kurban anu diparentahkeun ku Musa, pikeun

ngabuktikeun ka nu sejen yen maneh geus
cageur."
5 Barang Yesus sumping ka Kapernaum, aya
hiji perwira bangsa Rum datang ka Anjeunna
menta tulung, pokna,
6 "Juragan, gandek sim kuring di rorompok
udur repot, parantos teu tiasa walakaya,
kalintang nandanganana."
7 "Heug urang cageurkeun, Kaula rek ka
ditu," waler Yesus.
8 Tapi ceuk eta perwira, "Ulah ka ditu,
Juragan! Isin temen abdi kasumpingan.
Saurkeun ti dieu bae, tangtos pun gandek teh
tiasa cageur.
9 Abdi oge nu jadi bawahan saluhureun,
upami nitah, Indit! ka hiji prajurit, tangtos eta
prajurit indit. Upami sanggem abdi, Ka dieu!
tangtos nyampeurkeun. Upami sanggem abdi
ka gandek, Ieu pigawe! tangtos dipigawe."
10 Ngadangu kitu Yesus kacida katarikna,
tuluy nyarios ka anu ngariring, "Ieu jelema
kacida percayaeunana. Di Israil ge Kami can
manggih nu kawas ieu.
11 Kami bisa mastikeun, loba nu bakal
daratang ti wetan ti kulon, milu pesta
suka-suka di sawarga jeung Ibrahim, Ishak,
jeung Yakub.
12 Sabalikna jelema-jelema anu kuduna
jaradi warga sawarga bakal dijarongklokkeun
ka tempat nu poek, careurik di dinya sarta
huntuna tingkereket."

[13] Ti dinya saurna ka eta perwira, "Geura
mulang. Hal anu ku anjeun dipercaya tangtu
laksana." Harita keneh ge gandekna nu keur
gering di imah teh cageur.
[14] Yesus terus ka imah Petrus. Ibu mertua
Petrus harita keur ngedeng bae di enggon,
muriang.
[15] Ku Yesus dicepeng leungeunna, seug
muriangna cageur tuluy hudang ngalalayanan
ka Anjeunna.
[16] Ka sorenakeun loba anu marawa
jelema-jelema anu kasurupan setan ka Yesus.
Ngan ku sakecap roh-roh jahatna ku Yesus
diusir kalaluar. Kitu deui anu garering kabeh
dicalageurkeun.
[17] Pang Anjeunna midamel kitu teh
ngalaksanakeun ucapan Nabi Yesaya baheula
anu kieu, "Anjeunna ngangkat sagala
panyakit jeung kasakit urang."
[18] Ku Yesus katingalieun di sakurilingeun
Anjeunna loba jelema. Seug ngajak
murid-murid meuntasan talaga ka peuntas
ditu.
[19] Hol aya nu datang ka Anjeunna, hiji
guru agama. "Pa Guru," carekna, "abdi bade
ngiring ka mana bae Pa Guru angkat."
[20] Waler Yesus, "Careuh baroga liang, manuk
baroga sayang, ari Putra Manusa mah teu
boga tempat keur ngedeng-ngedeng acan."

21 Tuluy salah saurang anu kaasup murid
unjukan, "Pa, permios wangsul heula bade
nguburkeun pun bapa."
22 Tapi ku Yesus diwaler kieu, "Tuturkeun
Kami terus. Keun nu maot mah sina
nguburkeun nu maotna sorangan."
23 Yesus tuluy naek kana parahu jeung
murid-murid-Na.
24 Sabot Yesus keur kulem, gelebug aya
angin ribut nebak talaga, nepi ka parahu meh
tibalik.
25 Yesus ku murid-murid-Na digugahkeun,
"Gusti tulungan! Abdi-abdi bade tiwas!"
26 "Ku naon sarieun? Ku naon kurang
percaya ka Kami?" saur Yesus. Anjeunna
tuluy ngadeg, angin jeung ombak diparentah
sina eureun. Jep bae eureun, talaga jadi
kacida ayemna.
27 Murid-murid-Na arolohok. "Jelema naon
Guru urang teh?" ceuk maranehna. "Bet
angin jeung ombak ge datang ka nurut ka
Anjeunna!"
28 Sumping ka peuntas ditu, di wewengkon
Gadara, Yesus papapag jeung dua jelema anu
diraksuk ku setan, jolna ti astana. Duanana
kacida garalakna, nepi ka taya nu wani
ngalanto ka lebah dinya.
29 Eta dua jelema ngagorowok, "Rek naon ka
kuring, eh Putra Allah? Naha geus rek nyiksa
ka kuring samemeh cunduk waktu?"

30 Teu jauh ti dinya aya babi sabubuhan keur
nareangan hakaneun.
31 Setan-setan teh nunuhun ka Yesus,
pokna, "Lamun kuring sarerea rek diusir
kaluar, idinan nyurup ka itu babi-babi."
32 "Jig," waler Yesus. Ti dinya setan-setan
teh nyarurup ka eta babi-babi. Seug babi-babi
teh lalumpatan ka sisi gawir, brus laluncatan
ka talaga tuluy tingkerelep.
33 Tukang-tukang ngangonna lalumpatan ka
jero kota, hariweusweus nyaritakeun kajadian
anu kaalaman ku dua jelema anu diraksuk ku
setan tea.
34 Ti dinya urang kota eta budal manggihan
ka Yesus, tuluy ngadesek supaya Anjeunna
ngantunkeun daerah maranehna.

9 1 Yesus naek deui kana parahu tuluy
meuntas, mulih ka lembur-Na ku anjeun.
2 Sanggeus sumping, aya anu lumpuh
dibawa ka Anjeunna, digotong dina bale-bale.
Jelema-jelema teh ku Anjeunna dipeleng,
katingali yen kacida palercayaeunana ka
Anjeunna. Seug Anjeunna ngadawuh ka
eta nu lumpuh, "Sing gede hate anaking!
Dosa-dosa hidep geus dihampura."
3 Di dinya aya guru-guru agama sababaraha
urang, ngaromong dina hatena, "Eta jelema
teh mapadani ka Allah!"
4 Yesus uningaeun kana pikiran maranehna,
tuluy sasauran, "Ku naon pikiran aranjeun
sakitu gorengna?

5 Babari mana nyebutkeunana, Dosa-dosa
hidep dihampura, atawa, Geura hudang tuluy
leumpang?
6 Tapi ayeuna ku Kaula rek dibuktikeun
yen Putra Manusa teh di ieu dunya kawasa
ngahampura dosa." Ti dinya Anjeunna
ngadawuh ka nu lumpuh tea, "Geura hudang,
bale-balena angkat, jung geura balik!"
7 Jung nu lumpuh teh nangtung, tuluy balik.
8 Anu nyaraksian jadi sarieuneun, tapi tuluy
maruji ka Allah reh Mantenna geus maparin
kawasa kitu ka manusa.
9 Yesus angkat ti dinya. Sabot angkat ningali
tukang mulung pajeg, ngaranna Mateus,
keur diuk di kantorna. Ku Anjeunna diajakan,
"Hayu milu ka Kami!" Mateus jung nangtung,
tuluy nuturkeun Yesus.
10 Sabot Yesus keur tuang di imah Mateus,
loba tukang mulung pajeg jeung jelema-
jelema anu dianggap jelema goreng daratang
ka imah Mateus, marilu dahar jeung Yesus
jeung murid-murid-Na.
11 Urang Parisi narenjoeun tuluy nanya ka
murid-murid Yesus, "Naha guru maraneh
tuang jeung jelema-jelema kitu?"
12 Yesus ngadangueun tuluy ngalahir, "Anu
perlu doktor teh anu garering, nu calageur
mah teu perlueun.
13 Mangga lenyepan pihartieunana ayat
Kitab Suci anu kieu: Anu dipundut ku Kami
teh watek welas asih, lain sato kurban.

Kaula datang lain rek neangan jelema anu
marulya, tapi rek neangan jelema-jelema nu
diaranggap hina."
14 Tuluy aya panganut-panganut Yohanes
Jurubaptis daratang ka Yesus, naranya kieu,
"Abdi-abdi sareng urang Parisi sering puasa.
Naha Bapa sareng murid-murid mah tara
puasa?"
15 Waler Yesus, "Kumaha ceuk aranjeun,
naha layak tamu-tamu ngaruyung lamun
reureujeungan keneh jeung ki panganten
dina pesta? Tangtu moal! Paruasana teh
engke lamun ki panganten geus waktuna
dipisahkeun ti maranehna.
16 Moal aya anu nambal baju heubeul ku
lawon anyar, sabab lamun lawon anyarna
murengked, nu heubeulna kabenyeng,
soehna ngagedean.
17 Moal aya anu ngeusikeun anggur anyar
kana kantong kulit anu geus heubeul, sabab
tangtu bedah, anggurna kapiceun. Anggur
anyar wadahna ge kudu anyar supaya boh
wadahna boh eusina tetep hade."
18 Sabot Yesus sasauran kitu, aya hiji
pamingpin tempat ibadah datang ka
Anjeunna terus deku ka payuneuna-Na, pok
unjukan, "Pun anak awewe nembe pisan
tilar dunya. Mugi Bapa ka ditu numpangkeun
panangan, tangtos pun anak hirup deui."
19 Yesus angkat jeung eta kapala, diiring ku
murid-murid.

20 Di satengahing jalan aya hiji awewe anu
boga kasakit haid, ngagetih terus geus dua
welas taun, nyelendep ka pungkureun Yesus.
21 Ceuk pamikirna, "Asal nyabak bae kana
tungtung jubah-Na tangtu aing cageur." Tuluy
manehna nyabak tungtung jubah Yesus.
22 Ku Yesus dilieuk. Anjeunna tuluy ngalahir,
"Sing gede hate, anaking! Hidep geus cageur,
sabab percaya."
23 Yesus geus sumping ka imah pamingpin
tea. Barang ningali aya tukang-tukang musik
paranti kapapaten sarta jalma-jalma rame
rarecok,
24 Anjeunna ngalahir, "Kalaluar sarerea!
Budak teh keur sare, lain maot!" Jelema-
jelema teh nyaleungseurikeun Anjeunna.
25 Sanggeus kabeh kalaluar, Yesus lebet ka
kamar budak. Leungeun budak teh dicepeng.
Budakna ngulisik tuluy hudang.
26 Bejana tuluy nerekab ka sakuliahna.
27 Yesus angkat deui ti dinya. Di jalan aya
nu lolong duaan nutur-nutur, tuluy gegeroan
ka Anjeunna, "Putra Daud! Sing hawatos ka
abdi!"
28 Barang Yesus lebet ka hiji imah, nu
lolong teh nyalampeurkeun. Ku Anjeunna
dipariksa, "Maraneh percaya yen Kami
bisa nyageurkeun?" "Sumuhun percanten,"
tembalna.

29 Panonna ku Yesus dicabak, bari saur-Na,
"Ku sabab maraneh percaya, heug kahayang
maraneh dimakbul!"
30 Harita keneh panon maranehna jadi
sehat. Ku Yesus dipesen, saur-Na, "Kade ulah
cacarita ka saha-saha!"
31 Tapi eta dua jelema teh tuluy nyebar-
nyebar beja perkara Yesus ka sakuliahna.
32 Sanggeus jelema anu duaan tadi arindit,
aya deui anu daratang ka Yesus, mawa hiji
jelema anu ngabigeu teu bisa ngomong
lantaran diraksuk ku hiji roh jahat.
33 Roh jahatna ku Yesus dikaluarkeun,
tuluy jelemana mimiti bisa ngomong. Nu
nyaraksianana kabeh barengong. Seug
ngaromong, "Kakara manggih di Israil
kajadian nu sakieu ajaibna!"
34 Tapi ari ceuk urang Parisi mah, "Manehna
bisaeun ngaluarkeun eta roh jahat teh
lantaran meunang kawasa ti gegedug roh
jahat."
35 Yesus ngider nyumpingan kota-kota
jeung desa-desa, ngawulang di imah-imah
ibadah, nyiarkeun Injil Kasalametan tina hal
Karajaan Allah, jeung nyageur-nyageurkeun
anu garering jeung rupa-rupa kasakit.
36 Manahna kacida ngahelasna ningali
jelema-jelema anu pinuh ku kabingung jeung
katalimbeng lir domba nu taya pangangonna.
37 Seug ngalahir ka murid-murid, "Pibuateun
lega, ari nu dibuatna ngan saeutik.

38 Ku sabab eta kudu nyuhunkeun ka
anu kagungan eta pibuateun, supaya
Mantenna ngirim jelema-jelema anu bakal
mibuatanana."
10 1 Yesus ngumpulkeun murid-murid-Na
anu dua welas urang, tuluy dipaparin
kawasa pikeun ngusir roh-roh jahat, pikeun
nyageurkeun anu garering jeung rupa-rupa
kasakit.
2 Murid-murid nu dijadikeun rasul nya
eta: Simon (anu disebut oge Petrus) jeung
Andreas dulurna; Yakobus jeung Yohanes,
anak bapa Sebedeus;
3 Pilipus jeung Bartolomeus; Tomas jeung
Mateus tukang mulung pajeg tea; Yakobus
bin Alpeus jeung Tadeus;
4 Simon Ki Patriot, jeung Yudas Iskariot anu
engkena ngahianat Yesus.
5 Eta dua welas rasul ku Yesus tuluy diutus.
Memeh bral, dibere pituduh kieu, "Ulah asup
ka daerah-daerah anu dicicingan ku nu lain
bangsa Yahudi. Kota-kota Samaria oge ulah
diasupan.
6 Anu kudu didatangan teh urang Israil,
utamana pisan mah anu salalasar.
7 Embarkeun yen Karajaan Sawarga geus
meh ngadeg!
8 Anu garering cageurkeun, anu paraeh
hirupkeun deui, anu lepra waluyakeun, anu
kasurupan roh jahat kaluarkeun roh jahatna.
Maraneh meunang ieu kawasa teh teu kudu

mayar. Kudu dipake nulungan nu sejen, ulah
menta bayaran.
9 Arindit teh ulah mekel emas, perak, atawa
uang tambaga.
10 Ulah mawa kantong sidekah, ulah mawa
pisalin, ulah mawa tarumpah, ulah mawa
iteuk. Sabab nu digawe mah geus kuduna
dicukupan kaperluanana.
11 Lamun datang ka hiji kota atawa desa,
teangan nu daekeun dianjrekan, seug
nganjrek di dinya nepi ka waktuna indit deui.
12 Memeh asup uluk salam heula, Salam
wilujeng.
13 Lamun pribumina ngabageakeun, salam
wilujeng maraneh bakal nerap. Tapi lamun
nolak, salam maraneh cabut deui.
14 Lamun pribumi hiji imah atawa kota
embungeun narima atawa embungeun
ngadenge, tinggalkeun bae bari kebut
kekebul tina suku.
15 Sing percaya, dina Poe Kiamat urang
Sadumu jeung Gomora bakal leuwih
dipikawelas ku Allah ti batan jelema-jelema
di eta tempat!"
16 "Regepkeun! Maraneh diutus teh lir domba
nyampeurkeun ajag-ajag. Jadi sing waspada
kawas oray, sing lemes kawas japati.
17 Sing caringcing, sabab aya nu baroga
niat nangkep maraneh, nyerenkeun maraneh
ka pangadilan. Maraneh bakal disiksa di
imah-imah ibadah.

18 Maraneh bakal dipariksa ku nu karawasa
jeung ku raja-raja, pedah anut ka Kami. Tapi
eta teh kasempetan pikeun maraneh mere
pertelaan hal Kami ka maranehna jeung ka
jelema-jelema anu teu nyarahoeun ka Allah.
19 Lamun dipariksa teu kudu bingung
kumaha kudu ngomong atawa kumaha kudu
nyarita. Geus dina waktuna mah maraneh
bakal dibere nyaho kudu ngomong naon.
20 Sabab anu cacatur engke teh saenyana
lain maraneh, tapi Roh Rama maraneh.
Maraneh anu ngedalkeunana.
21 Engke teh dulur bakal nyerenkeun dulurna
keneh sina dipaehan, kitu keneh bapa
ka anak; anak bakal ngalawan ka bapa,
nyerenkeun bapana sina dipaehan.
22 Maraneh bakal dipikageuleuh ku unggal
jelema lantaran anut ka Kami. Tapi sing saha
anu tagen nepi ka ahir bakal disalametkeun.
23 Upama maraneh dikaniaya di hiji kota,
kudu nyingkir ka tempat sejen. Sing percaya
ka Kami: Memeh kota-kota Israil kaider kabeh
ku maraneh, Putra Manusa geus datang
manten.
24 Murid moal bisa ngungkulan guru, gandek
moal bisa ngungkulan dunungan.
25 Ku sabab eta lamun aya murid anu bisa
sarua jeung guruna kudu geus ngarasa
untung, nya kitu keneh lamun aya gandek anu
bisa sarua jeung dunungananana. Lamun kapala
kulawarga meunang sesebutan Beelsebul,

komo anggota-anggotana disebutna tangtu
leuwih goreng ti sesebutan Beelsebul!"
26 "Tong sieun ku pada jalma. Hal-hal anu
ayeuna katutup bakal kabuka, moal aya
rasiah anu moal kaguar.
27 Ieu omongan Kami anu diomongkeun ka
maraneh di nu poek, ku maraneh embarkeun
di nu caang, anu ayeuna diharewoskeun kana
ceuli maraneh kudu diembarkeun ti munara.
28 Jelema ngan bisaeun ngabinasa badan,
teu bisaeun maehan nyawa, teu kudu
dipikasieun. Anggur kudu sieun ku Allah, anu
kawasa ngabinasakeun badan jeung nyawa di
naraka.
29 Piit hargana saduit dua, tapi sanajan kitu
moal aya nu ragrag kana taneuh lamun taya
pangersa Rama maraneh.
30 Buuk sirah maraneh ge ku Mantenna geus
diitung.
31 Ku sabab kitu ulah sieun-sieun! Harkat
maraneh leuwih punjul ti batan piit!"
32 "Anu ngaku di hareupeun umum yen
anut ka Kami, ku Kami ge tangtu diaku di
payuneun Ama Kami di sawarga.
33 Anu ngangles di hareupeun umum magar
lain anut ka Kami, ku Kami ge tangtu diangles
di payuneun Ama Kami di sawarga."
34 "Ulah disangka Kami datang ka dunya
teh mawa karuntutan. Kami lain mawa
karuntutan, tapi mawa pedang.

35 Ku datangna Kami, anak lalaki bakal
ngalawan ka bapana, anak awewe bakal
ngalawan ka indungna, minantu awewe bakal
ngalawan ka mitohana awewe.
36 Anu bakal jadi musuh pangbangetna teh
nya anggota kulawargana keneh.
37 Anu leuwih nyaah ka bapana atawa ka
indungna ti batan ka Kami, teu pantes jadi
murid Kami. Anu leuwih nyaah ka anakna nu
lalaki atawa nu awewe ti batan ka Kami, teu
pantes jadi murid Kami.
38 Jalma anu milu ka Kami tapi embung
manggul salibna, teu pantes jadi murid Kami.
39 Jalma anu ngabelaan nyawana sorangan
bakal kaleungitan nyawana. Sabalikna anu
pegat nyawa lantaran satia ka Kami, bakal
meunangkeun hirup anu langgeng."
40 "Anu narima ka maraneh, eta narima ka
Kami. Anu narima ka Kami, eta narima ka
anu ngutus Kami.
41 Anu daek narima utusan Allah dumeh
ka utusan Allah, bakal meunang ganjaran
sakumaha utusan Allah. Anu daek narima
ka jelema bageur dumeh ka jelema bageur,
bakal meunang ganjaran sakumaha jelema
bageur.
42 Anu daek mere nginum sanajan ngan
cai tiis ka salah sahiji panganut Kami nu
panghinana, sing percaya, geus tangtu bakal
diganjar."

11 [1] Sabada maparin wejangan ka
murid-murid anu dua welas, Yesus
terus angkat ngantunkeun eta tempat, seja
ngawulang jeung nguarkeun amanat Allah di
kota-kota anu dareukeut ka dinya.
[2] Yohanes anu keur di jero panjara meunang
warta hal anu dipidamel ku Kristus, seug
anjeunna ngutus murid-muridna ka Yesus,
menta katerangan,
[3] "Naha leres Juragan teh anu bade sumping
numutkeun jangji Allah tea sakumaha
disaurkeun ku Yohanes? Atanapi abdi-abdi
kedah ngantosan keneh anu sanes?"
[4] Yesus ngawaler, "Jig ka Yohanes deui,
caritakeun ka anjeunna sakur anu ku
maraneh kadenge jeung katenjo di dieu:
[5] Nu lolong jadi bisa nenjo, nu lumpuh jadi
bisa leumpang, nu lepra jadi setra, nu torek
jadi bisa ngadenge, nu paeh dihirupkeun deui,
nu mariskin diwawaran Injil Kasalametan ti
Allah.
[6] Bagja jamuga sing saha anu henteu
cangcaya ka Kami!"
[7] Sanggeus utusan-utusan Yohanes baralik,
Yesus nyaurkeun Yohanes ka jalma rea,
saurna, "Basa aranjeun daratang ka Yohanes
di gurun keusik teh rek naraon? Rek narenjo
daun eurih anu tingarulang ku angin?
[8] Cik rek naraon? Rek lalajo jelema anu
pakeanana ginding? Jalma anu pakeanana
ginding mah ayana di karaton-karaton!

9 Jadi rek narenjo naon ka daritu teh? Rek
narenjo nabi? Bener, tapi anu katarenjo ku
maraneh teh leuwih ti nabi.
10 Sabab Yohanes teh nya anu ku Kitab
Suci disebut kieu tea: Allah ngandika, Kami
rek ngajurung utusan heulaeun Hidep, sina
naratas jalan keur Hidep.
11 Sing percaya, di dunya ieu can aya anu
leuwih agung ti batan Yohanes Jurubaptis.
Tapi di Karajaan Sawarga mah anu panglaipna
ge leuwih agung ti batan Yohanes.
12 Ti mimiti Yohanes nyiarkeun amanatna
nepi ka ayeuna, Karajaan Sawarga teh geus
nandangan panggempur hebat, sarta arek
dibekuk ku jelema-jelema lalim.
13 Eta Karajaan teh geus diramalkeun ku
Kitab Nabi-nabi jeung ku Hukum Musa tug
nepi ka jaman Yohanes.
14 Mun daraek percaya, Yohanes teh nya
eta Elias, anu pisumpingeunana geus
diramalkeun.
15 Ku sabab eta, lamun baroga ceuli,
dengekeun!
16 Ari jelema-jelema jaman kiwari ku
Kami bisa diupamakeun kawas naon?
Kawas barudak anu keur dariuk di pasar.
Nu sarombongan ngagero ka rombongan
sejenna, pokna,
17 Kami maen musik paranti kawinan,
maraneh teu ngarigel! Kami mangnyanyikeun
lagu kapapatenan, maraneh teu careurik!

18 Yohanes sumping, puasa, tara ngaleueut
anggur, pada nyebutkeun, Jelema kasurupan
roh jahat!
19 Anak Manusa datang, biasa sok dahar
sok nginum, ceuk maraneh, Tenjo ieu
jelema! Tukang nyatu, tukang nginum
anggur, sobat tukang-tukang mulung pajeg
jeung jelema-jelema doraka! Sanajan kitu,
kawijaksanaan Allah mah katembong tina
hasil-hasilna."
20 Aya kota-kota anu jelemana teu
daraek tobat, padahal di dinya Anjeunna
pangseringna nembongkeun mujijat-mujijat.
Eta kota-kota ku Anjeunna diseukseukan.
21 "Cilaka maneh Korasin! Cilaka maneh
oge, Betsaida! Lamun heug mujijat-mujijat
anu ditembongkeun ka maraneh teh
ditembongkeunana ka urang Tirus jeung
Sidon, tangtu geus lila deui maranehna
mah bakal marake baju karung jeung
ngawuran awakna ku lebu, nyirikeun tobat
tina dosa-dosana.
22 Kami yakin, dina Poe Kiamat urang Tirus
jeung Sidon bakal leuwih dipikawelas ku Allah
ti batan maraneh!
23 Kitu deui maneh, Kapernaum! Baruk rek
ngangkat maneh ka sawarga? Hamo bisa!
Maneh bakal ditotogkeun ka naraka! Upama
heug mujijat-mujijat anu ditembongkeun ka
maneh baheula ditembongkeun ka urang

Sadumu, eta nagara tangtu nepi ka ayeuna
aya keneh!
24 Sing percaya, dina Poe Kiamat urang
Sadumu bakal leuwih dipikawelas ku Allah ti
batan maraneh!"
25 Harita Yesus terus sasauran, "Nun
Ama, Gustina langit sareng bumi! Abdi
ngahaturkeun nuhun, reh perkawis ieu ku
Ama dirasiahkeun ka anu palinter sareng
garaduh elmu, dupi ka anu teu garaduh
katerang mah parantos ditembrakkeun.
26 Leres, ieu anu nyukakeun manah Ama
teh!"
27 Saur-Na deui, "Sakabeh hal ku Rama Kami
geus diserenkeun ka Kami. Taya nu nyaho ka
Putra, ngan Rama anu uninga. Taya nu nyaho
ka Rama salian ti Putra jeung jalma-jalma
anu ku Putra kapilih diwawuhkeun ka Rama.
28 Hiap datang ka Kami, sakur nu maropo
jeung nu kalempohan sarta nu ngarasa beurat
ku momotan, ku Kami rek direureuhkeun.
29 Turut parentah Kami sarta diajar ka Kami.
Kami teh lemah lembut jeung rendah hate,
sarta maraneh bakal ngarasa reureuh.
30 Sabab parentah-parentah Kami mah
gampang, sarta momotan ti Kami hampang."
12 1 Teu lila ti harita, dina poe Sabat
Yesus angkat ngalangkung lahan pelak
gandum. Murid-murid-Na lalapareun, tuluy
maretik gandum sarta didalahar.

2 Katarenjoeun ku urang Parisi tuluy
diomongkeun ka Yesus, "Tingali itu murid-
murid Anjeun ngarempak Hukum Agama
urang, migawe anu dilarang dina poe Sabat!"
3 Waler Yesus, "Tacan ngaos kitu carita Daud,
kumaha waktu anjeunna jeung pangiringna
lapar?
4 Anjeunna lebet ka Bait Allah nyandak
roti pangbakti ka Allah, sarta terus dituang
jeung pangiringna. Padahal nurutkeun Hukum
Agama mah eta roti teu meunang didahar
ku sambarang jelema, ngan imam bae nu
meunang ngadahar.
5 Atawa can kaaos kitu dina Hukum Musa,
yen imam-imam anu digarawe di Bait Allah
unggal poe Sabat ngalanggar papakon Sabat
tapi teu disalahkeun?
6 Bisi can tarerang, di dieu aya anu leuwih
mulya ti batan Bait Allah.
7 Dina Kitab Suci aya ayat kieu: Anu dipundut
ku Kami teh watek welas asih, lain sato
kurban. Lamun aranjeun ngarti enya-enya
kana ieu ayat, piraku nepi ka nyalahkeun ka
nu teu salah.
8 Karana Anak Manusa teh Gustina poe
Sabat."
9 Yesus neruskeun angkat tuluy lebet ka
imah ibadah.
10 Di dinya aya hiji jelema anu leungeunna
kemper sabeulah. Jeung aya nu sejen
deui, anu saenyana ngarep-ngarep supaya

Yesus ngadamel kasalahan, rek didakwa.
Maranehna ngadoja ka Anjeunna, "Coba ieu
lamun dicageurkeun ayeuna dina poe Sabat,
kumaha ngarempak Hukum Agama urang?"
11 Waler Yesus, "Lamun aranjeun aya anu
boga domba sasiki, ragrag kana lombang jero
dina poe Sabat, kumaha moal diusahakeun
diangkat?
12 Komo jelema anu lain domba! Ku sabab
kitu, najan keur poe Sabat oge Hukum Agama
urang ngidinan ari nulungan ka sasama hirup
mah."
13 Geus kitu saur-Na ka eta nu kemper,
"Angkat leungeun maneh, lempengkeun."
Seug nu kemper teh ngangkat leungeunna,
sarta harita keneh tuluy cageur kawas nu
sabeulah deui.
14 Urang Parisi ngalaleos ti dinya, badami rek
maehan Yesus.
15 Yesus uningaeun yen Anjeunna rek
aya nu nelasan, tuluy ngantunkeun eta
tempat, ditaluturkeun ku jalma rea. Anjeunna
nyageurkeun anu garering,
16 tapi maranehna teu meunang ucah-aceh
perkara Anjeunna.
17 Pang Anjeunna midamel kitu teh
ngalaksanakeun sabda Allah anu diucapkeun
ku Nabi Yesaya baheula:
18 "Nya ieu abdi Kami, utusan pilihan Kami,
anu ku Kami diasih jeung dipisuka, bakal
diauban ku Roh Kami. Anjeunna bakal

ngembarkeun ka bangsa-bangsa perkara
putusan Kami.
19 Anjeunna bakal nyingkiran papaduan,
moal hahaok, atawa sosoak pidato di
jalan-jalan.
20 Anjeunna moal motongkeun awi anu geus
bengkung, moal mareuman lampu anu geus
kakalincesan. Tekadna teguh nepi ka kaadilan
nanjeurkeun kaunggulan.
21 Anjeunna bakal jadi harepan sagala
bangsa."
22 Aya rombongan mawa jelema nya lolong
nya pireu lantaran diraksuk ku roh jahat,
dideuheuskeun ka Yesus. Ku Anjeunna
dicageurkeun jadi bisa ngomong bisa nenjo.
23 Jelema-jelema anu narenjo mani arolohok
tuluy ngaromong, "Boa Anjeunna teh Putra
Daud anu dijangjikeun tea, nya?"
24 Ngadarenge kitu, urang Parisi nembal,
"Manehna bisaeun ngusir roh jahat teh
lantaran dibere kawasa ku Beelsebul, kapala
roh-roh jahat."
25 Yesus uningaeun kana pipikiran
maranehna, tuluy sasauran, "Nagara anu
pecah jadi golongan-golongan anu silih lawan,
ngadegna moal lila. Kota atawa kulawarga
anu anggotana pecah jeung silih musuhan,
bakal paburantak.
26 Kitu keneh di karajaan Iblis, lamun anu
sagolongan ngusir anu sagolongan deui, eta

nandakeun karajaanana geus pecah, tereh
ambrug burantakan!
27 Ceuk aranjeun, Kaula ngusir eta roh
jahat teh make kakawasaan Beelsebul. Nah,
para panganut aranjeun ti saha meunangna
kawasa ari ngusir roh jahat? Para panganut
aranjeun sorangan anu netelakeun yen
aranjeun salah!
28 Anu mere kakawasaan ka Kaula ngusir
roh-roh jahat lain Beelsebul, tapi Roh Allah,
nandakeun yen aranjeun geus aya dina
suasana Karajaan Allah.
29 Moal aya anu bisa ngabongkar imah
jelema bedas sarta nyokotan harta bandana,
kajaba lamun eta jelema bedas teh ditalikung
heula, kakara imahna bisa dijarah.
30 Anu henteu biluk ka Kaula tandaning
lawan. Anu henteu ngabantu Kaula
ngumpulkeun, hartina ngacak-ngacak
pagawean Kaula!
31 Ku sabab eta Kaula mere terang, jelema
anu nyieun dosa jeung anu omonganana
jahat bisa dihampura. Tapi anu ngagogoreng
Roh Suci mah teu bisa dihampura.
32 Anu omonganana ngalawan ka Anak
Manusa bisa dihampura, tapi anu omonganana
ngalawan ka Roh Suci mah dunya aherat
moal dihampura!"
33 "Lamun hayang buah anu alus kudu boga
tangkalna anu mulus. Tangkal anu kuru mah

buahna moal alus. Tangkal naon tangkal naon
bisa kanyahoan tina buahna.
34 Ari aranjeun, oray-oray, kumaha rek bisa
ngucapkeun nu hade lamun aranjeun jahat?
Ucapan anu mudal tina sungut teh asalna tina
hate.
35 Jelema hade tangtu ngabijilkeun anu hade
tina hatena anu pinuh ku nu harade. Jelema
jahat tangtu ngabijilkeun anu jahat tina
hatena anu pinuh ku nu jarahat.
36 Kaula ngingetan, dina Poe Kiamat
unggal jelema kudu nanggung balukar
omongan-omonganana anu mubadir.
37 Sabab ucapan-ucapan aranjeun sorangan
anu baris dipake nangtukeun aranjeun salah
atawa teu salah."
38 Ceuk guru-guru ahli hukum agama Yahudi
jeung urang Parisi ka Anjeunna, "Guru, cik
ngayakeun kaajaiban, hayang ningal."
39 Yesus ngawaler, "Ku jarahat jeung ku
daroraka ari manusa jaman kiwari! Marenta
kaajaiban? Moal dibere, salian ti kaajaiban
anu kasorang ku Nabi Yunus.
40 Tilu poe tilu peuting Yunus aya di jero
beuteung hiji lauk gede. Ari Anak Manusa, tilu
poe tilu peuting bakal aya di jero kandungan
bumi di jero taneuh.
41 Dina Poe Kiamat, urang Ninewe bakal
nunjuk kadorakaan aranjeun, da urang
Ninewe mah narurut kana hutbah Nabi Yunus,

tarobat. Tapi ayeuna di dieu aya anu leuwih ti
batan Nabi Yunus!
42 Dina Poe Kiamat, kajahatan aranjeun
bakal ditunjuk ku ratu nagri Syeba, da eta
ratu jauh-jauh ti nagrina geus merelukeun
datang ngabandungan papatah-papatah Raja
Suleman anu pinter wijaksana. Tapi ayeuna di
dieu aya anu leuwih ti batan Raja Suleman!"
43 "Lamun roh jahat geus kaluar tina
nyurupna ka hiji jelema, tuluy ngatrok ka
tempat-tempat anu garing, neangan enggon
reureuh. Sanggeus teu manggih,
44 ngomong sorangan, Mending balik
deui ka imah aing nu bareto. Tuluy balik
deui, nyampak urut nyurupna teh kosong,
bararesih, rarapih.
45 Seug indit heula, balikna mawa batur
tujuhan, roh-roh anu leuwih jahat ti batan
manehna, tuluy nyarurup ka eta jelema,
cicing reujeung. Kajadianana, kaayaan eta
jelema jadi leuwih cilaka ti batan tadina.
Kaayaan anu bakal nyorang ka jelema-jelema
jahat jaman kiwari oge kitu."
46 Sabot Yesus sasauran keneh jeung
maranehna, ibu-Na sumping jeung saderek-
saderek-Na, narangtung di beh luar, talatah
yen seja nepungan.
47 Seug aya anu ngunjukkeun ka Anjeunna,
pokna, "Itu aya ibu sareng saderek-saderek,
hoyongeun nepangan."

48 "Saha ari ibu Kami? Saha ari dulur-dulur
Kami?
49 Ieu ibu jeung dulur-dulur Kami mah!"
waler Yesus nunjuk ka murid-murid-Na.
50 "Sing saha anu ngalampahkeun pangersa
Rama Kami nu di sawarga, eta dulur Kami
awewe lalaki jeung ibu Kami."

13 1 Poe eta keneh Yesus angkat ti eta
imah ka sisi talaga, tuluy ngawulang di
dinya bari calik.
2 (13:2-3) Jelema nu kumpul kacida lobana
nepi ka Anjeunna pindah calikna kana
parahu, tuluy nyarioskeun rupa-rupa misil,
didarengekeun ti darat. Aya hiji jelema indit
nebarkeun binih.
3 (13:2)
4 Waktu tebar, binihna aya anu ragragan ka
jalan, seug datang manuk maracokan eta
binih nepi ka beak.
5 Aya nu ragragan kana taneuh anu cadasan,
taneuhna ipis. Eta binih tereh jadi lantaran
taneuhna henteu jero,
6 tapi sanggeus kasebrot ku panonpoe, binih
nu kakara mentik teh ngulapes tuluy garing
lantaran akarna henteu jero.
7 Aya anu ragragan kana rungkun cucuk,
rungkunna ngagedean, nepi ka ahirna binih
teh kaheumpikan.
8 Anu ragragna kana taneuh anu riduh jeung
lendo, jadina alus sarta baruahan, hasilna

aya nu saratus kalieun, genep puluh kalieun
jeung tilu puluh kalieun asalna."
9 Geus kitu saur-Na, "Lamun baroga ceuli
pek ieu darengekeun!"
10 Murid-murid naranyakeun ka Anjeunna,
"Ku naon Bapa nyarios ka maranehna
nganggo misil-misil?"
11 Waler-Na, "Sabab maranehna tacan
nyaraho kana rasiah-rasiah Karajaan
Sawarga, ari maraneh mah geus dibere
nyaho.
12 Sabab saha-saha anu geus bogaeun bakal
ditambahan nepi ka leuwih ti cukup, sabalikna
anu teu bogaeun mah malah kabogana ge
kajeun ngan saeutik bakal dicokot.
13 Bapa nyarita ka maranehna ku misil,
lantaran maranehna mah narenjokeun tapi
teu narenjoeun, ngadarengekeun tapi teu
ngadarengeeun, teu ngalartieun.
14 Maranehna teh anu baheula diramalkeun
kieu tea ku Yesaya: Eta jelema-jelema,
ngadarengekeun mah teu weleh, tapi moal
datang ka ngarti. Narenjokeun ge teu weleh,
tapi moal datang ka narenjo.
15 Sabab uteukna geus mintul, geus
nyocokan ceulina, meureum-meureumkeun
panonna. Lamun teu karitu mah panonna
tangtu narenjo, ceulina tangtu ngadarenge,
uteukna tangtu ngalarti, tangtu bakal
ngadareuheus ka Kami timbalan Allah geus
tangtu ku Kami dicalageurkeun.

16 Maraneh mah kacida untungna! Panon
narenjo, ceuli ngadarenge.
17 Sing percaya ka Bapa, loba nabi jeung
jelema-jelema nu aribadah ka Allah anu
kacida harayangeunana narenjo anu
katarenjo ku maraneh, tapi teu bisa. Loba anu
harayangeun ngadenge anu geus kadarenge
ku maraneh, tapi teu bisa."
18 "Ayeuna darengekeun, raregepkeun, naon
hartina eta misil anu tebar teh.
19 Binih anu ragragan ka jalan, hartina:
Amanat hal Karajaan Sawarga anu
diwawarkeun ka jelema-jelema anu ngan
semet ngadarengekeun, henteu malikiran.
Amanat anu diwawarkeun ka maranehna teh
dicabut ku Si Jahat.
20 Binih anu ragragan kana taneuh ipis anu
cadasan, hartina: Barang mimiti mah eta
amanat teh ditarima reujeung suka,
21 tapi henteu tahan lila sabab henteu
sakumaha nyerepna kana hate nu narima.
Sanggeus ngarasa yen nyekel eta amanat
teh jadi diteungteuinganan ku sasama hirup,
tuluy bae murtad.
22 Binih anu ragragan kana rungkun cucuk
hartina: Amanat teh ditarima, tapi kaelehkeun
ku kasalempangan hirup jeung ku napsu
hayang beunghar, henteu nepi ka buahan.
23 Binih anu ragragna meneran kana taneuh
anu riduh jeung lendo, hartina: Amanat teh ku
nu ngadengena ditarima jeung dihartikeun,

seug ngabuahkeun, aya nu saratus kalieun,
nu genep puluh kalieun, jeung nu tilu puluh
kalieun."
24 Yesus nyarioskeun deui hiji misil:
"Karajaan Sawarga teh ibarat kieu. Aya
jelema nebarkeun bibit hade di lahanna.
25 Dina hiji peuting waktuna jalma-jalma
sarare, datang musuhna nyebarkeun bibit
eurih dina eta lahan tuluy indit.
26 Gandum jaradi geus mimiti ranggeuyan,
eurih oge jadi.
27 Bujang-bujangna popoyan, Juragan, anu
ditebarkeun teh pan binih sae. Ku naon jadi
seueur eurih, ti mana dongkapna?
28 Jawabna, Tangtu pagawean musuh.
Ceuk bujang-bujangna deui, Kumaha, kedah
dicabutan eurihna?
29 Jawabna, Ulah, bisi gandumna kacabut.
30 Keun bae sina jaradi bareng. Engke dina
waktu ngala, kami rek nitah ka nu digarawe
nyabutan heula eta eurih sina dibeungkeutan
keur durukeun, gandumna sina dikumpulkeun
asupkeuneun ka leuit."
31 Yesus nyarioskeun deui hiji misil:
"Karajaan Sawarga teh ibarat kieu. Aya
jelema nyebarkeun siki sasawi dina lahanna.
32 Siki sasawi teh di antara sisikian mah
panglembutna, tapi lamun geus jadi
tangkalna teh panggedena ti sagala palawija,
nepi ka dahan-dahanna bisa dipake nyayang
ku manuk-manuk."

33 Yesus nyarioskeun misil sejen deui:
"Karajaan Sawarga teh ibarat kieu. Aya hiji
awewe nyokot ragi, tuluy diadukkeun kana
tipung opat puluh liter, seug adonanana
beukah."
34 Yesus nyariosna ka eta jelema-jelema teh
kabeh ku misil, teu kersaeun mun lain ku
misil.
35 Pang midamel kitu teh ngalaksanakeun
ucapan nabi baheula anu kieu: "Kami
nyarita ka maranehna arek ku misil-misil,
nyaritakeun hal-hal anu buni ti sajlegna
dunya dijadikeun."
36 Sanggeus Yesus ngantunkeun jalma rea
jeung geus aya di bumi, murid-murid-Na
nyalampeurkeun naranyakeun ka Anjeunna,
"Dupi misil eurih di lahan gandum teh naon
hartosna?"
37 Saur Yesus, "Jelema anu nyebarkeun binih
hade, nya eta Anak Manusa.
38 Ari lahanna nya eta dunya ieu. Binih nu
hade, nya eta jalma-jalma anu geus jaradi
warga Karajaan Sawarga. Eurih, nya eta
jelema-jelema anu aranut ka Iblis.
39 Musuh anu melak eurih nya eta Iblis.
Waktu ngala nya eta Poe Kiamat. Nu digarawe
nya eta para malaikat.
40 Sakumaha eurih tea dikumpulkeun jeung
diduruk, nya kitu engke kaayaan dina Poe
Kiamat teh.

41 Anak Manusa bakal miwarang para
malaikat-Na nyabutan sakur anu
ngalantarankeun manusa jadi dosa,
jeung sakur anu garoreng lampah, dicabutan
ti Karajaana-Na,
42 tuluy dialung-alungkeun ka jero
pameuleuman anu keur hurung ngagedur-
gedur, tingjarerit jeung huntuna tingkereket.
43 Ari anu ngarabdi ka Allah mah bakal
cahayaan kawas panonpoe, di Karajaan Allah
Rama maranehna. Lamun baroga ceuli pek
darengekeun!"
44 "Jeung Karajaan Sawarga teh ibarat
jelema anu nimu pependeman di hiji kebon,
tuluy dirimbunan deui. Kacida atoheunana
nepi ka tuluy ngajual sagala pangabogana
dipake meuli eta kebon."
45 "Jeung ibarat kieu Karajaan Sawarga teh.
Aya jelema neangan mutiara anu alus.
46 Sanggeus manggih mutiara anu luar biasa
alusna, tuluy ngajual sagala harta bandana
dipake meuli eta mutiara."
47 "Jeung kieu ibaratna Karajaan Sawarga
teh. Aya nu ngarala lauk di talaga make
jaring. Rupa-rupa lauk kajaring.
48 Sanggeus jaringna pinuh ku lauk tuluy
diangkat, nu ngalana ngariung milihan lauk.
Lauk nu aralus diasup-asupkeun kana wadah,
anu taya mangpaatna dipiceunan.

49 Dina Poe Kiamat oge kitu, para malaikat
bakal nyokotan jelema-jelema anu jarahat,
dipisahkeun ti anu ngarabdi ka Allah
50 tuluy digalebruskeun kana pameuleuman
anu keur ngagudag-gudag, tingjarerit jeung
huntuna tingkereket."
51 Yesus mariksa ka murid-murid, "Kumaha
maraneh ngalarti?" "Sumuhun ngartos,"
tembal murid-murid.
52 Saur Yesus, "Tah kitu. Anu matak lamun
unggal guru agama jadi warga Karajaan
Sawarga, eta ibarat jelema anu ngabudalkeun
barang sisimpenanana ti imahna, boh nu
anyar boh nu heubeul."
53 Sanggeus nyarioskeun eta misil-misil
Yesus angkat ti dinya,
54 ngabujeng ka kota tempat asalna, tuluy
ngawulang di imah ibadah. Urang dinya kacida
hareraneunana. Tuluy carek maranehna, "Ti
mana meunang hikmat kitu eta jelema teh?
55 Lain anak tukang kayu tea eta teh?
Indung-Na lain Mariam? Bapa-Na lain Yusup?
Dulur-dulur-Na pan Yakobus, Yusup, Simon
jeung Yudas.
56 Dulur-dulur-Na nu awewe oge pan di dieu,
lain? Na ti mana manehna meunang nu kitu?"
57 Ku sabab eta maranehna nolak ka
Anjeunna. Saur Yesus ka maranehna, "Nu
jadi nabi mah di mana-mana ge diajenan,
kajaba di lemburna jeung ku kulawargana
sorangan."

58 Anjeunna di dinya mah henteu loba
ngayakeun kaajaiban, lantaran urang dinya
arembungeun percaya.

14

1 Waktu eta Herodes raja di Galilea
ngadangu warta hal Yesus.
2 Saurna ka para pajabatna, "Teu sak deui
eta teh Yohanes Jurubaptis hirup deui, mana
sakitu kawasana oge nyieun mujijat-mujijat."
3 Sabab samemeh eta Herodes geus nitah
nangkep Yohanes sarta sina dibarogod, tuluy
diasupkeun ka panjara, lantaran tina sual
Herodias garwa Pilipus saderekna.
4 Saur Yohanes harita ka Herodes, "Anjeun
teu kenging nikah ka Herodias!"
5 Saenyana harita Herodes hoyongeun
maehan ka Yohanes, tapi sieuneun ku urang
Yahudi anu nganggap nabi ka Yohanes.
6 Dina pesta wewedalan Herodes, putra
istri Herodias ngibing di payuneunana jeung
tamu-tamu.
7 Ku bawaning suka Herodes sasauran
kieu ka eta murangkalih, "Ama sumpah,
sapamenta nyai tantu dikabul!"
8 Kalawan papatah ibuna, eta murangkalih
teh kieu unjukanana, "Nyuhunkeun sirah
Yohanes Jurubaptis ayeuna keneh, bantun ka
dieu dina baki."
9 Raja bingung. Tapi ku sabab geus sumpah
kasaksian ku para tamu, tuluy nimbalan
ngalaksanakeun panuhun eta murangkalih.

10 Yohanes diteukteuk mastakana di jero
panjara.
11 Mastakana diserenkeun ka eta
murangkalih dina baki, tuluy disanggakeun
ka ibuna.
12 Layon Yohanes ku murid-muridna dicokot
tuluy dipendem. Kajadianana dipopoyankeun
ka Yesus.
13 Sanggeus ngadangu warta hal Yohanes,
Yesus angkat nyalira ka hiji tempat mencil
kana parahu. Tapi jelema-jelema ngadarenge
beja, tuluy budal nyarusul make jalan darat.
14 Waktu lungsur tina parahu, ningali jelema
sakitu reana manah Yesus mani ngerik
hawatoseun. Anu garering ku Anjeunna tuluy
dicalageurkeun.
15 Sanggeus burit murid-murid
nyalampeurkeun sarta arunjukan,
"Parantos burit, sareng ieu tempat teh mencil.
Jalmi-jalmi sina maleser tedaeunana ka
kampung-kampung."
16 "Ulah disina arindit," saur Yesus. "Suguh
dahar ku maraneh bae saaya-aya!"
17 "Kumaha da mung aya roti lima siki sareng
lauk dua siki," jawab murid-murid.
18 "Bawa ka dieu," saur Yesus.
19 Jalma rea ku Anjeunna dipiwarang dariuk
dina jukut. Anjeunna nyandak roti anu lima
siki jeung laukna dua siki, tuluy tanggah muji
sukur ka Allah. Rotina disemplekkan tuluy
diasongkeun ka murid-murid sina dibagikeun.

20 Jalma rea dalahar sareubeuheun. Sesa
ngadahar ku murid-murid dikumpulkeun
meunang dua welas karanjang.
21 Nu disuguh dahar teh aya lima rebu urang,
jaba awewe jeung barudak.
22 Geus kitu Yesus miwarang murid-murid-Na
kana parahu, sina ti hareula meuntas talaga
ka peuntas ditu, ari jalma rea dijurung
mulang.
23 Jalma rea arindit. Anjeunna unggah ka
pasir rek sembahyang. Sanggeus peuting,
Anjeunna nyalira di dinya.
24 Ari murid-murid geus aya di tengah
talaga, parahuna keur digubag-gabig ku
ombak lantaran mapag angin.
25 Antara pukul tilu janari jeung pukul
genep isuk, Yesus sumping ka murid-murid,
angkatna napak kancang dina cai.
26 Murid-murid-Na mani ngagarebeg seug
tingjarerit, "Jurig!"
27 Yesus geuwat ngagentra, "Teger! Kami ieu
teh, ulah sarieun!"
28 Ceuk Petrus, "Upami Anjeun leres Yesus,
abdi idinan nyampeurkeun, leumpang dina
cai!"
29 "Hiap!" waler Yesus. Petrus turun
tina parahu tuluy ngalengkah dina cai
nyampeurkeun ka Anjeunna.
30 Tapi barang aya angin ngahiuk jadi kacida
sieuneunana, seug bae tikerelep meh laput.
Petrus ngagero, "Gusti, tulungan!"

31 Ku Yesus buru-buru dikenyang ti jero cai,
tuluy dilahiran, "Maneh kurang percaya! Naha
asa-asa?"
32 Tuluy naraek kana parahu, jep angin teh
repeh.
33 Murid-murid nyarembah ka Yesus tuluy
arunjukan, "Leres Gusti teh Putra Allah!"
34 Sanggeus narepi ka peuntas tuluy haranjat
di Genesaret.
35 Urang dinya warawuheun ka Yesus, tuluy
nguaran tempat-tempat sakurilingna supaya
anu garering dibarawa ka Yesus.
36 Maranehna nunuhun ka Anjeunna supaya
anu garering teh diwidian nyabak kana
tungtung jubah-Na bae wungkul. Sakur anu
nyabak ka Anjeunna terus cageur.

15

1 Aya rombongan urang Parisi jeung
guru-guru agama ti Yerusalem,
naranya kieu ka Yesus,
2 "Ku naon murid-murid Anjeun henteu
marake adat karuhun urang? Ari rek dalahar
tara ngarumbah leungeun heula nurutkeun
aturan!"
3 Waler Yesus, "Sabalikna aranjeun anu
mentingkeun adat karuhun, ku naon
ngarempak parentah Allah?
4 Timbalan Allah, Maneh kudu hormat ka
indung bapa. Jeung, Anu ngagogoreng indung
bapa kudu dipaehan.
5 Tapi ceuk pangajaran aranjeun mah, lamun
jelema boga bikeuneun ka bapana atawa

ka indungna, tapi nyebutkeun yen, Anu ku
kuring rek dibikeun ka Bapa jeung Ema teh
ku kuring geus dihaturkeun ka Allah,
6 eta jalma geus teu perlu deui ngahormat
ka kolotna. Ku cara kitu teh aranjeun
nyumahkeun parentah Allah, nurutkeun
pangajaran sorangan.
7 Aranjeun teh munapek! Cocog jeung
ramalan Yesaya ngeunaan aranjeun, anu kieu
tea:
8 Ieu jelema-jelema, dawuhan Allah,
hormatna ka Kami ngan semet omonganana,
hatena mah jauh ti Kami.
9 Cumah bae ibadah ka Kami, sabab
ngajarkeun aturan beunang manusa, anu
dianggapna aturan ti Kami!"
10 Geus kitu Yesus miwarang jalma rea
kumpul, tuluy saur-Na, "Darengekeun,
halartikeun!
11 Anu ngalantarankeun diri jadi najis teh
lain anu asup kana sungut, tapi anu kaluar ti
dinya."
12 Ti dinya murid-murid-Na nyalampeurkeun,
unjukan, "Bapa, uninga urang Parisi
nyarerieun hate ku kasauran Bapa tadi?"
13 Waler Yesus, "Pepelakan anu lain beunang
melak Rama Kami nu di sawarga, kabeh bakal
dirabut.
14 Teu kudu risi ku urang Parisi! Pamingpin-
pamingpin lolong kabehanana. Nu lolong

nungtun nu lolong, tangtu duanana tiguling
kana solokan."
15 Petrus miunjuk, "Dupi pilahir nu tadi naon
hartosna?"
16 Waler Yesus, "Ari maneh, geuning teu
leuwih pinter ti batur.
17 Piraku teu ngarti, yen nu asup kana
sungut terusna ka jero beuteung, ti dinya
kaluar deui.
18 Sabalikna anu kaluar tina sungut asalna ti
jero hate, matak najis kana diri.
19 Sabab timbulna pikiran-pikiran jahat
teh ti jero hate, ngalantarankeun jelema
nepi ka maehan, ngaranyed jeung nyieun
kalakuan-kalakuan anu ingkar tina susila,
maling, merdaya, jeung mitenah batur.
20 Eta kabeh matak najis kana diri. Ari dahar
teu ngumbah heula leungeun mah sanajan
ceuk urang Parisi kudu, teu matak najis diri."
21 Yesus angkat ti dinya ka hiji daerah
deukeut Tirus jeung Sidon.
22 Aya hiji awewe urang Kanaan anu cicing
di dinya, ngadeuheus ka Anjeunna sarta
sasambat kieu, "Nun Putra Daud, abdi
nyuhunkeun piwelas! Pun anak awewe
diraksuk ku roh jahat, awakna dugi ka
reksak."
23 Ku Yesus teu diwaler sakecap-kecap acan.
Murid-murid-Na mihatur, "Sina nyingkah, Pa!
Ti tadi nutur-nutur bae, sareng gandeng!"

24 Saur Yesus, "Kami diutus teh ngan ka
urang Israil, hususna ka anu salasar cara
domba leungit."
25 Bruk eta awewe teh nyuuh kana sampean
Anjeunna. "Tulungan, Juragan!" sasambatna.
26 Saur Yesus, "Salah nyokot kadaharan
barudak tuluy dialungkeun ka anjing."
27 "Leres kitu, Juragan," tembalna.
"Nanging geuning anjing oge kenging
ngaletakan sesa-sesa anu ragragan tina meja
dunungananana."
28 Geus kitu waler Yesus, "Ibu, iman
kapercayaan Ibu sakitu mantepna! Heug,
panuhun Ibu sing laksana." Sapada harita
keneh anakna cageur.
29 Ti eta tempat Yesus angkat deui mapay
Talaga Galilea, tuluy unggah ka hiji pasir
ngadon calik.
30 Jalma-jalma ngabrul daratang ka
Anjeunna, mawa nu lumpuh, nu lolong,
nu cingked, nu pireu, jeung nu garering
ku kasakit sejen, dikumpulkeun deukeut
sampean Yesus, seug ku Anjeunna
dicalageurkeun.
31 Jelema-jelema mani arolohok nenjo anu
pireu jadi bisa ngomong, anu cingked jadi
walagri, anu lumpuh jadi bisa leumpang, anu
lolong jadi bisa nenjo. Seug bae maruji ka
Allah urang Israil.
32 Yesus nyaur murid-murid tuluy nyarios,
"Karunya ieu jelema-jelema teh. Geus tilu

poe di darieu jeung Kami, ayeuna geus
henteu barogaeun jang dahar. Kami teu tega
nitah baralik teu disina dalahar heula, bisi
kalempohan di jalan."
33 Piunjuk murid-murid, "Nanging di gurun
keusik sapertos kieu, ti mana bade kenging
tedaeun kangge jalmi sakitu seueurna?"
34 "Sabaraha roti nu maraneh?" Yesus
mariksa. "Tujuh, sareng lauk saeutik," tembal
murid-murid.
35 Jelema-jelema ku Yesus dipiwarang dariuk
dina taneuh.
36 Roti jeung lauk ku Anjeunna dicepeng
tuluy Anjeunna muji sukur ka Allah.
Roti disemplekan tuluy diserenkeun ka
murid-murid sina dibagikeun.
37 Jelema-jelema dalahar nepi ka
sareubeuheun. Rotina nyesa, ku murid-murid
dikumpulkeun meunang tujuh karanjang.
38 Anu disuguh dahar harita lalaki wungkul
aya opat rebu urang, jaba awewe jeung
barudak.
39 Sanggeus dalahar ku Yesus dipiwarang
baralik, ari Anjeunna terus kana parahu
ngabujeng daerah Magadan.

16 1 Aya rombongan urang Parisi jeung
urang Saduki nemonan ka Yesus
rek ngadoja, marenta sangkan Anjeunna
ngadamel kaajaiban geusan ngabuktikeun
yen Anjeunna asal ti Allah.

2 Tapi waler Yesus, "Lamun panonpoe surup
di langit aya layung, ceuk aranjeun Rek hade
poe, langit mani ngempur.
3 Lamun isuk-isuk haleungheum ceuk
aranjeun, Rek hujan, langit reueuk
haleungheum. Aranjeun bisa naksir hade
gorengna poe nenjo kaayaan langit, tapi teu
barisa nangenan tanda-tanda jaman kiwari!
4 Jarahat, daroraka, jelema-jelema jaman
kiwari teh! Aranjeun marenta kaajaiban?
Taya nu pantes dibikeun salian ti kaajaiban
anu kaalaman ku Nabi Yunus!" Geus kitu eta
urang Parisi jeung urang Saduki teh dikantun.
5 Sanggeus narepi ka peuntas talaga beulah
ditu, murid-murid kakara inget yen teu
marawa roti.
6 Saur Yesus, "Kade, maraneh kudu ati-ati
ku ragi urang Parisi jeung urang Saduki."
7 Ari ceuk murid-murid ka pada baturna,
"Saur-Na kitu teh sabab urang teu boga roti."
8 Yesus uningaeun ka nu keur diomongkeun
ku maranehna, tuluy ngalahir, "Ku naon
ngaromong teu boga roti? Kacida kurangna
kapercayaan maraneh teh!
9 Teu ngalarti kana maksud Kami? Geus teu
aringet waktu Kami nyuguh dahar lima rebu
jelema ku roti anu asalna ngan lima siki?
Sabaraha karanjang sesana?
10 Kumaha deuih hal roti tujuh anu
disuguhkeun ka opat rebu jelema? Sabaraha
karanjang sesana?

11 Ku naon nepi ka teu ngalarti yen Kami tadi
lain ngomongkeun roti? Pan ceuk Kami oge:
Kudu ati-ati ku ragi urang Parisi jeung urang
Saduki."
12 Geus dikitukeun mah kakara murid-murid
teh ngarti, yen Anjeunna mepelingan kitu
teh lain kudu ati-ati ku ragi anu sok dipake
nyieun roti, tapi ku pangajaran urang Parisi
jeung urang Saduki.
13 Yesus terus angkat ka daerah deukeut
kota Kesarea Pilipi. Di dinya Anjeunna
mariksa ka murid-murid, "Ceuk jalma rea
Anak Manusa teh saha?"
14 Jawab murid-murid, "Aya nu nyebat
Yohanes Jurubaptis, aya nu nyebat Elias, aya
nu nyebat Yermia atanapi salah sawios nabi."
15 "Ari ceuk maraneh Kami teh saha?" Yesus
mariksa deui.
16 Ceuk Petrus, "Bapa teh Kristus,
Jurusalamet, Putra Allah nu jumeneng."
17 "Bagja maneh, Simon anak Yonas!" saur
Yesus. "Sabab maneh nyaho kitu teh lain ti
manusa tapi ti Rama Kami di sawarga.
18 Ku sabab eta, Petrus, Kami ngabejaan:
maneh teh batu karang. Dina eta batu karang
Kami bakal ngadegkeun gareja Kami anu
moal eleh ku naon-naon, ku maot ge moal
eleh.
19 Maneh bakal diserenan konci Karajaan
Sawarga. Anu ku maneh ditolak di dunya
di sawarga ge bakal ditolak. Anu ku maneh

ditarima di dunya di sawarga ge bakal ditarima."

20 Anjeunna ngalarang murid-murid supaya ulah ngomong ka saha-saha yen Anjeunna Kristus Jurusalamet.

21 Ti semet harita Yesus mimiti nyarios sabalakana ka murid-murid, saur-Na, "Kami teu meunang henteu kudu ka Yerusalem, kudu nandangan sangsara di ditu, dikaniaya ku para kokolot, ku imam-imam kapala, jeung ku guru-guru agama Yahudi. Kami bakal dipaehan. Tapi sanggeus maot tilu poe bakal hirup deui."

22 Yesus ku Petrus ditarik ka sisi tuluy diemutan, pokna, "Gusti! Mugi eta hal ditebihkeun ku Allah. Gusti ulah dugi ka nyorang kitu!"

23 Yesus malik tuluy ngalahir ka Petrus, "Nyingkir maneh, Setan! Maneh ngahalangan jalan Kami. Eta pikiran maneh teh pikiran manusa, lain asal ti Allah."

24 Geus kitu Anjeunna sasauran ka murid-murid, "Nu rek anut ka Kami kudu ninggalkeun kapentingan pribadi, kudu manggul salibna tuluy ngiring ka Kami.

25 Sabab sing saha anu leuwih ngabela nyawana bakal kaleungitan ku nyawana. Sabalikna anu ngurbankeun hirupna lantaran anut ka Kami, bakal meunangkeun nyawana.

26 Naon untungna jelema meunangkeun saalam dunya, tapi kaleungitan nyawana?

Naha bisa hirupna diganti ku harta di dunya
ieu?
27 Moal lila deui Putra Manusa teh bakal
sumping nganggo kamulyaan Rama-Na,
diiring ku para malaikat-Na, rek ngabales ka
unggal jelema satimpal jeung kalakuanana.
28 Kanyahokeun ku maraneh yen saenyana
di antara anu ayeuna aya di dieu, aya anu
moal waka maot samemeh narenjo Putra
Manusa sumping ngajadi Raja."
17 1 Genep poe ti harita Yesus unggah ka
hiji gunung anu luhur, nyandak Petrus,
Yakobus, jeung Yohanes. Di luhur gunung
ngan opatan bae.
2 Di dinya Yesus salin rupi, katenjo ku nu
tiluan raray-Na moncorong kawas panonpoe,
anggoana-Na bodas hurung mancur.
3 Breh deuih katenjo aya Musa jeung Elias
keur cacarios jeung Anjeunna.
4 Pok bae Simon Petrus unjukan kieu,
"Gusti, ku raraos urang di dieu teh! Manawi
karujukan abdi bade ngadamel tilu kemah,
kangge Gusti, kangge Musa, sareng kangge
Elias."
5 Petrus keur unjukan keneh, bray aya mega
ngagebray turun mayungan ka aranjeunna.
Tina eta mega aya soara, ungelna, "Tah ieu
teh Putra Kami, kaasih Kami, anu kamanah
ku Kami. Masing ngagugu ka Anjeunna!"

6 Bawaning ku sarieuneun kana eta soara,
murid-murid teh mani nyaluksrukkeun
beungeut kana taneuh.
7 Ku Yesus disampeurkeun tuluy diusap.
"Harudang, ulah sarieun!" saur-Na.
8 Barang carengkat geus teu aya sasaha
ngan Yesus bae.
9 Waktu keur marudun Yesus mesen kieu,
"Kade, tetenjoan anu tadi ulah dicaritakeun
ka saha-saha, nepi ka waktu Putra Manusa
dihudangkeun ti nu maraot."
10 Murid-murid-Na naranyakeun, "Ku naon
saur guru-guru agama Yahudi mah Elias nu
bakal sumping heula?"
11 Waler Yesus, "Bener, Elias heula nu kudu
sumping pikeun memeres sagala kaayaan.
12 Tapi Kami ngabejaan, saenyana Elias
teh geus sumping tapi taya nu wawuheun.
Jelema-jelema ka anjeunna sakarep-karep
pisan. Putra Manusa oge ku maranehna bakal
dikitukeun."
13 Kahartieun ku maranehna yen anu
dicarioskeun ku Anjeunna teh Yohanes
Jurubaptis.
14 Sanggeus Yesus jeung tilu murid kumpul
deui jeung jalma rea datang hiji jelema, sujud
ka payuneuna-Na
15 jeung unjukan kieu, "Juragan, tulungan
pun anak! Gaduh panyakit sawan,
ngabahlakeun pisan kana awakna, margi sok

sering tikusruk kana seuneu atanapi kacebur
kana cai.
16 Parantos dibantun ka murid-murid
Juragan, nanging teu tariasaeun
nyageurkeun."
17 Saur Yesus, "Pohara maraneh mah, nya
saralah, nya teu baroga kapercayaan! Na
Bapa teh kudu reureujeungan bae jeung
maraneh? Kudu nepi ka mana Bapa nyabaran
maraneh teh? Bawa budakna ka dieu!"
18 Tuluy roh jahat anu nyurup ka eta budak
teh ku Anjeunna diparentah kaluar. Seug roh
jahat teh kaluar, budakna jadi waras harita
keneh.
19 Murid-murid marek ka Yesus, arunjukan,
"Ku naon ku abdi-abdi mah eta roh jahat teh
teu daekeun kaluar?"
20 "Lantaranana mah maraneh kurang rasa
kapercayaan," waler Yesus. "Sabab saenyana
lamun maraneh boga rasa kapercayaan
sagede siki sasawi bae, maraneh bisa
marentah ka ieu gunung, Pindah ka ditu!
tangtu ieu gunung pindah. Cindekna rek
kumaha-kumaha ge maraneh tangtu bisa!
21 [Tapi roh jahat kawas nu tadi mah ngan
bisa diusir ku paneda jeung puasa bae.]"
22 Waktu murid-murid kabeh aya di Galilea,
Yesus nyarios kieu, "Anak Manusa teh
moal lila deui oge bakal diserenkeun kana
kakawasaan manusa,

23 tuluy dipaehan. Tapi sanggeus tilu poe
bakal dihirupkeun deui." Murid-murid kacida
naralangsaeunana.
24 Waktu Yesus sumping ka Kapernaum
jeung murid-murid, aya tukang mulung pajeg
Bait Allah nanya ka Petrus, "Ari guru maneh
sok mayar pajeg Bait Allah?"
25 "Puguh bae," walon Petrus. Sanggeus
Petrus aya di imah, ku Yesus dipiheulaan
dipariksa, "Simon, kumaha ari ceuk maneh,
saha anu kudu mayar pajeg atawa upeti ka
raja-raja di dunya? Rahayatna atawa urang
asing?"
26 "Urang asing," walon Petrus. Saur Yesus
deui, "Lamun kitu rahayat mah teu kudu
mayar.
27 Tapi keun bae, urang ulah cekcok
jeung maranehna. Ku sabab eta jung
ka ditu nguseup ka talaga. Lauk anu
nyanggut pangheulana sanggeus dipecatkeun
calangapkeun, dina sungutna aya duit, cukup
keur mayar pajeg ka Bait Allah keur pajeg
sarerea. Bayar pajeg urang teh ku eta!"
18 1 Waktu eta, murid-murid naranya
kieu ka Yesus, "Dupi anu bakal
pangpunjulna di Karajaan Sawarga, saha?"
2 Yesus nyandak hiji budak leutik
ditangtungkeun payuneuna-Na.
3 Ti dinya saur-Na, "Sing percaya ka Kami,
maraneh moal bisa jadi warga Karajaan

Sawarga lamun henteu robah kalakuan jeung
jadi saperti ieu budak leutik.
4 Nu bakal pangpunjulna di Karajaan
Sawarga, nya eta anu daek ngahandapkeun
maneh, jeung boga hate saperti hate budak
leutik.
5 Sing saha anu ngaku ka budak leutik
pantar kieu ku karana ngingetkeun ka Kami,
eta sarua jeung ngaku ka Kami."
6 "Upama aya jelema anu ngalantarankeun
salah sahiji budak leutik pantar kieu ingkar ti
Kami, eta jelema leuwih hade dibangbaluhan
beuheungna ku batu panggilingan anu gede,
terus alungkeun ka jero laut.
7 Memang cilaka di dunya teh loba gogoda,
anu ngalantarankeun manusa pecat iman!
Kaayaan kitu terus bae teu eureun-eureun.
Tapi leuwih cilaka deui jelema anu ngagodana!
8 Leungeun atawa suku maraneh lamun nu
hiji pidosaeun mah teukteuk bae, piceun!
Mending ngan boga leungeun ngan hiji atawa
suku ngan hiji tapi salamet, ti batan leungeun
suku jangkep tapi diri sakujur dialungkeun
kana seuneu langgeng.
9 Panon lamun nu hiji pidosaeun mah cokel
bae, piceun! Mending ngan boga panon
sabeulah tapi salamet, ti batan panon lengkep
tapi diri sakujur dicemplungkeun kana seuneu
naraka!"
10 "Awas, ulah ngahina ka budak leutik pantar
kieu. Ati-ati, sabab malaikat-malaikatna

salawasna aya di payuneun Rama Kami di
sawarga.
11 [Ari Anak Manusa ka dunya teh rek
nyalametkeun jelema anu leungit ti payuneun
Allah.]
12 Cik, upama aya nu boga domba saratus
leungit hiji, ceuk maraneh bakal kumaha
anu bogana? Tangtu indit neangan nu hiji,
nu salapan puluh salapan diantep heula
nyaratuan di lamping pasir.
13 Ana nu leungit geus kapanggih, nu bogana
tangtu leuwih atoh ku eta anu hiji ti batan ku
nu salapan puluh salapan nu henteu leungit.
14 Rama maraneh di sawarga oge kitu.
Kahoyong-Na ulah aya saurang-urang acan
umat-Na anu laleutik keneh anu leungit ti
Mantenna."
15 "Dulur anu boga dosa ka maraneh kudu
dipepelingan, tapi pakuduaan bae. Mun
daekeun narima salah, maneh untung bisa
ngahiji deui jeung dulur.
16 Tapi upama embungeun ngadenge
pepeling maraneh, kudu mawa batur saurang
atawa duaan, sabab ceuk Kitab Suci, Pikeun
netelakeun yen anu dituding teh enya salah,
kudu kasaksian ku duaan atawa tiluan.
17 Lamun geus kitu neugtreug keneh,
beberkeun perkarana ka sajamaah. Upama
ku sajamaah ge teu mental, anggap eta
dulur teh deungeun-deungeun anu teu

nganyahokeun ka Allah, atawa anggap bae
tukang mulung pajeg.
18 Jeung Kami ngabejaan, naon bae anu ku
maraneh di dunya ditolak, di sawarga ge
bakal ditolak. Anu ku maraneh ditarima di
dunya, di sawarga ge bakal ditarima.
19 Jeung iraha bae lamun maraneh di dunya
mangnedakeun hiji perkara ku duaan, tangtu
ku Rama Kami di sawarga dimakbul.
20 Sabab di mana bae dua atawa tilu jelema
kumpul mawa jenengan Kami, Kami bakal
aya di dinya."
21 Petrus unjukan ka Yesus, "Gusti, upami
pun dulur gaduh lepat ka abdi, sabaraha kali
abdi kedah ngahampurana? Tujuh kali?"
22 "Lain tujuh kali. Kudu tujuh puluh kali
tujuh kali," waler-Na.
23 "Sabab Karajaan Sawarga teh saperti
misil hiji raja anu rek mereskeun hutang
badega-badegana.
24 Sanggeus ngayakeun pamariksaan, aya
badega anu dideuheuskeun, hutangna jutaan.
25 Ku sabab teu bisaeun ngalunasan, ku
raja dititah dijual jeung saanak bojona, katut
sagala pangabogana pikeun ngalunasan
hutangna.
26 Eta badega ngarumpuyuk sujud bari
ngalengis, Nyuhunkeun sarantos, tangtos
bade dilunasan sadayana!
27 Raja karunyaeun, malah hutangna
dibebaskeun.

28 Ari geus di luar, eta badega teh amprok
jeung badega deui anu boga hutang ka
manehna rerebuan. Ku manehna ditongtak
terus dicekek jeung disentak, Bayar hutang
maneh!
29 Baturna mani ngalengis bari deku, Sabar,
menta tempo, engke ge dibayar!
30 Ku manehna teu didenge, kalah ka
dijebloskeun ka panjara nepi ka hutangna
lunas.
31 Badega-badega sejen barang nyarahoeun
eta kajadian kacida ngareneseunana, tuluy
arunjukan ka raja.
32 Badega kejem teh disaur jeung dicarekan,
Dasar badega tanpa guna! Maneh mani
ngalengis ka kami, nepi ka hutang maneh ku
kami dipupus,
33 lantaran karunya. Cik maneh oge sing aya
rasrasan ka batur!
34 Raja kacida benduna, eta badega tuluy
dijebloskeun ka panjara, dihukum, nunggu
hutangna lunas kabeh."
35 Saur Yesus deui, "Rama Kami nu di
sawarga ge bakal kitu ka maraneh, kajaba
lamun maraneh iklas ngahampura kasalahan
dulur."

19

1 Sanggeus nyarios kitu Yesus angkat
ti Galilea ka daerah Yudea peuntaseun
Walungan Yordan.

2 Nu naluturkeun loba pisan, sarta anu
gareringna ku Anjeunna dicalageurkeun di
dinya.
3 Aya urang Parisi anu nyalampeurkeun ka
Anjeunna rek ngadoja, nyual kieu, "Ari Hukum
Agama urang ngidinan lalaki nyerahkeun
bojona ku lantaran naon bae?"
4 Waler Yesus, "Naha aranjeun can maca
Kitab Suci anu nyebutkeun yen waktu Khalik
mimiti ngadamel manusa, ngadamelna teh
lalaki jeung awewe?
5 Jeung Allah nimbalan, Ku hal eta lalaki
bakal ninggalkeun indung bapana tuluy
ngahiji jeung pamajikanana sarta duanana
jadi satunggal.
6 Ku sabab kitu duanana geus lain dua
deui, tapi hiji. Ku lantaran kitu, anu geus
dihijikeun ku Allah teu meunang dipisahkeun
ku manusa."
7 Ceuk urang Parisi, "Geuning Musa
ngayakeun aturan yen lalaki kudu mere surat
talak ka pamajikanana anu diserahkeun?"
8 Waler Yesus, "Musa ngidinan soteh
nyerahkeun lantaran aranjeun hese pisan
diajar. Keur jaman ngajadikeun mah teu aya
aturan kitu.
9 Nu matak Kaula ngabejaan: lalaki anu
nyerahkeun pamajikan padahal pamajikanana
henteu nyelewer, lamun kawin deui jeung
awewe sejen, eta lalaki teh ngaranyed."

10 Ari ceuk murid-murid ka Anjeunna,
"Upami antawis salaki sareng pamajikan kitu
sualna mah atuh langkung sae henteu kawin."
11 Waler Yesus, "Pangajaran kieu lain
keur unggal jelema, ngan keur anu geus
dikersakeun ku Allah bae.
12 Sababna jelema teu bisa kawin teh
rupa-rupa, aya nu geus perbawa ti barang
lahir, aya anu dilantarankeun ku pada jalma
nepi ka teu bisa kawin, aya oge anu ku
tekadna sorangan ngarah lugina kumawulana
ka Allah. Anu bisa narima ieu pangajaran, pek
lampahkeun kitu."
13 Aya nu marawa barudak leutik ka
Yesus sina ditumpangan panangan jeung
didungakeun ku Anjeunna, tapi ku
murid-murid dicarekan.
14 Saur Yesus ka murid-murid, "Ingkeun eta
barudak teh sina ka Kami, ulah dipegatan.
Sabab Karajaan Sawarga teh nya pikeun
jelema-jelema anu hatena saperti hate ieu
barudak."
15 Ti dinya barudak teh ditumpangan
panangan jeung didungakeun. Geus kitu
Anjeunna angkat ti dinya.
16 Dina hiji poe aya budak ngora datang
ka Yesus. "Pa Guru," carekna, "lampah
kumaha anu sae, anu kedah dilakonan ku
abdi supados tiasa kenging hirup langgeng?"
17 Waler-Na, "Ku naon nanyakeun mana nu
hade? Nu hade mah ngan Hiji. Ari hayang

bisa meunangkeun hirup mah lampahkeun
bae parentah-parentah Allah."
18 "Parentah anu mana?" carekna deui.
Waler Yesus, "Ulah maehan, ulah ngaranyed,
ulah maling, ulah jadi saksi palsu,
19 sing hormat ka indung bapa, jeung kudu
nyaah ka batur cara ka diri sorangan."
20 "Eta mah parantos dilakonan," ceuk eta
budak ngora. "Kedah kumaha deui?"
21 Waler-Na, "Ari hayang sampurna mah jual
kabeh sagala kaboga hidep, duitna serenkeun
ka kaom miskin, geus kitu hidep ka dieu,
tuturkeun Bapa."
22 Dipiwarang kitu teh eta budak ngora
balikna nguyung, sabab loba pisan harta
bandana teh.
23 Yesus ngalahir ka murid-murid, "Memang
kacida hesena jelema beunghar mah asup ka
Karajaan Sawarga teh.
24 Sakali deui, ceuk Kami kacida hesena
jelema beunghar asup ka Karajaan Sawarga,
leuwih hese ti batan onta moncor kana liang
jarum."
25 Ngadarenge kitu teh murid-murid mani
arolohok, tuluy naranya, "Upami kitu mah
atuh saha nu tiasa salamet?"
26 Yesus neuteup ka maranehna, geus kitu
saur-Na, "Mustahil soteh ceuk manusa, keur
Allah mah teu aya nu mustahil."

27 Pihatur Petrus, "Tingali! Abdi-abdi
parantos ngantunkeun sagala rupi, ngiring ka
Bapa. Bakal kenging naon?"
28 Waler-Na, "Sing percaya, engke dina
Jaman Anyar, sarta Putra Manusa geus linggih
dina tahta kamulyaana-Na, maraneh oge, dua
welas urang panganut Kami bakal ngadiukan
tahta, marentah ka dua welas kaom Israil.
29 Jeung sing saha anu iklas najan kudu
pisah ti imah, ti dulur lalaki, ti dulur awewe,
atawa ti bapa, ti indung, ti anak, atawa
ninggalkeun rajakaya lantaran leuwih beurat
ka Kami, ganjaranana bakal saratus kalieun
jeung diganjar hirup langgeng.
30 Tapi nu ayeuna ti hareula, loba nu bakal
jadi pandeuri. Anu ayeuna pandeuri, loba nu
bakal jadi ti heula."

20 1 "Karajaan Sawarga teh saperti ieu
misil. Aya hiji jelema, rebun-rebun
indit neangan kuli rek digawekeun di kebon
anggurna.
2 Sanggeus mupakat yen buruh saurangna
sapoe sauang perak sakumaha ilaharna, tuluy
dititah mimiti digarawe.
3 Pukul salapan neangan deui ka pasar,
nawaran gawe ka nu keur ngalanggur,
4 Mending digarawe di kebon anggur kuring,
buruhna pantes.
5 Nu ditawaran daraekeun. Pukul dua welas
jeung pukul tilu neangan deui kuli.

6 Sanggeus meh pukul lima neangan deui ka
pasar. Seug nanya ka nu keur tingjaranteng,
Ku naon ngalanggur bae sapoe jeput,
ngalelebar waktu?
7 Walonna, Teu aya nu ngulikeun. Tuluy
ditawaran, Jung digarawe di kebon anggur
kuring.
8 Waktu sareupna nu boga kebon teh
ngomong ka mandor, Kumpulkeun kuli-
kuli, bayar. Heulakeun anu datangna
pangburitna, terus nepi ka anu asup
digawena pangheulana.
9 Seug anu digarawena mimiti pukul lima
sore dibayar ti heula, saurang sauang perak.
10 Barang anu pangisukna rek dibayar,
panyangkana rek dibayar leuwih, ari heug
sarua saurang sauang perak.
11 Bari nampanan duit maranehna
gegelendeng, pokna,
12 Eta nu daratangna pandeuri digarawena
ngan sajam, ari dibayarna bet sarua jeung
kuring anu digarawe sapoe jeput bari
papanasan!
13 Jawabna ka nu saurang, Dulur! Aranjeun
geus mupakat buruh saurangna sapoe sauang
perak. Kuring henteu jalir.
14 Tarima eta duit teh, jung baralik. Hanas
ieu anu pangpandeurina ku kuring dibayar
sarua jeung aranjeun, eta mah kumaha
kuring.

15 Na teu meunang kuring make duit
sorangan sakahayang? Atawa aranjeun sirik
nenjo kuring bageur?"
16 Saur Yesus deui, "Tah kitu, anu
pangpandeurina jadi ti heula, anu
pangheulana jadi pangpandeurina."
17 Di tengah jalan ka Yerusalem Yesus nyaur
murid-murid dicandak nyisi, tuluy Anjeunna
nyarios bari angkat,
18 "Darengekeun," saur-Na, "urang ayeuna
rek ka Yerusalem. Di ditu Putra Manusa teh
bakal diserenkeun ka imam-imam kapala
jeung guru-guru ahli hukum agama Yahudi,
bakal diterapan hukum pati.
19 Tuluy diserenkeun ka bangsa batur. Ku eta
bakal dipoyok, dirangket, tuluy disalib. Tapi
sanggeus maot tilu poe bakal dihirupkeun
deui."
20 Sabot kitu, bojona Sebedeus ngaharempoy
ka payuneun Anjeunna jeung anakna duaan,
murid Anjeunna, ngunjukkeun panuhun.
21 "Rek menta naon?" Yesus mariksa. Jawab
eta awewe, "Upami Bapa engke parantos
jumeneng Raja, ieu pun anak duaan mugi
ditempatkeun di kiwaeun sareng tengeneun
Bapa."
22 Saur Yesus ka eta dua murid, "Maraneh
teu nyaho ka nu dipenta. Sanggup maraneh
nginum eusi lumur anu rek diinum ku
Kami, nya eta panganiayaan?" "Sanggem,"
jawabna.

23 "Memang maraneh ge bakal nginum eusi
lumur Kami," waler Yesus. "Tapi Kami henteu
wenang nangtukeun saha nu kudu diuk di
kenca katuhueun Kami. Tempat eta mah
pikeun jelema-jelema anu geus ditangtukeun
ku Rama Kami."
24 Murid nu sapuluh urang deui ngadarenge
pamenta kitu teh kacida arambekeunana ka
eta dua sadulur.
25 Ku Yesus dipiwarang kumpul tuluy
diwawadian, "Maraneh nyaho, bangsa anu teu
nyaraho ka Allah mah nu jadi pamarentahna
sakawenang-wenang, nu jaradi pamingpinna
sakama-kama ka rahayatna teh.
26 Maraneh mah ulah kitu. Malah lamun
hayang jadi nu punjul kudu ngawula ka nu
sejen,
27 lamun hayang jadi nomer hiji kudu daek
ngawula ka nu rea.
28 Kudu sakumaha Anak Manusa, datangna
lain rek menta dikawulaan, tapi rek
ngawulaan jeung rek ngorbankeun nyawa-Na
supaya jelema-jelema anu salamet."
29 Yesus jeung murid-murid kaluar ti Yeriho,
loba pisan anu naluturkeun.
30 Di sisi jalan aya nu lolong duaan keur
dariuk. Barang ngadarengeeun Yesus
ngalangkung, tuluy tinggarero, "Putra Daud!
Sing hawatos ka abdi!"

31 Ku nu sejen disentak sina repeh, tapi
ngagerona kalah ka beuki tarik, "Putra Daud!
Sing hawatos ka abdi!"
32 Yesus liren heula tuluy mariksa, "Aya naon
nyalukan Bapa?"
33 "Hayang tiasa ningal, Juragan!" tembalna.
34 Yesus welaseun, seug panon maranehna
diusap, bray bae bareunta barisa nenjo, tuluy
ngiring ka Anjeunna.

21

1 Yesus jeung murid-murid geus
dareukeut ka Yerusalem, geus aya
di Betpage di Gunung Jetun. Ti dinya Yesus
miwarang dua murid sina ti heula,
2 sarta dilahiran kieu, "Maraneh kudu ka
kampung itu di hareup. Engke bakal manggih
kalde keur dicangcang jeung anakna. Buka
talina, bawa ka dieu duanana.
3 Mun aya anu ngomong kitu kieu bejakeun,
Rek dianggo heula ku Gusti, harita keneh ge
tangtu mikeun eta kalde dibawa."
4 Hal ieu teh supaya laksana ucapan nabi
anu kieu:
5 "Bejakeun ka Sion, Itu Raja maneh
sumping! Ngarendahkeun anjeun nitih kalde,
kaldena anakna keneh."
6 Dua murid indit ngalakonan piwarangan.
7 Kalde geus dibawa jeung anakna. Nu
anakna disasarapan tonggongna ku jubah
maranehna, Yesus terus nitihan eta kalde.
8 Jalma-jalma loba anu ngalamparkeun
jubahna di jalan, sawareh deui ngampar-

ngamparkeun dangdaunan beunang ngala
harita,
9 tuluy ngaleut di payuneun jeung di
pungkureun Anjeunna. Nu di tukang
tinggarero, "Wilujeng Putra Daud! Mugia
anu sumping kalawan pajenengan Pangeran
dirahmat ku Allah! Puji Allah!"
10 Barang Yesus lebet ka Yerusalem,
sakuliah kota geunjleung. "Saha eta?" urang
Yerusalem tingtaranya.
11 Tembal nu ngarak, "Nabi Yesus ti Nasaret
di Galilea!"
12 Yesus lebet ka Bait Allah. Anu keur jual
beuli di dinya diusiran. Meja-meja tukang
nalukeuran duit jeung bangku-bangku tukang
dagang japati dibalik-balikkeun.
13 Saur-Na, "Dina Kitab Suci disebut, kieu
dawuhan Allah: Bait Kami bakal disarebut
tempat paranti sembahyang. Ari ku maraneh
dijieun sayang begal!"
14 Jelema-jelema anu lolong jeung nu
cingked daratang ka Anjeunna di Bait Suci,
ku Anjeunna dicalageurkeun.
15 Imam-imam kapala jeung guru-guru
agama narenjo Anjeunna midamel kaahengan
teh arambekeun, turug-turug barudak
salusurakan di jero Bait Allah, "Wilujeng Putra
Daud!"
16 Tuluy maranehna negor ka Yesus,
"Kadenge ku Anjeun kecapna eta barudak?"
"Puguh bae," waler-Na. "Na aranjeun tacan

maraca ayat Kitab Suci anu kieu: Barudak
sareng orok ku Gusti diajar ngucapkeun
pamuji anu sampurna."
17 Geus kitu maranehna dikantun. Anjeunna
terus ka Betania, ngawengi di dinya.
18 Poe isukna isuk-isuk keneh, waktu keur
angkat deui ka kota, Yesus ngaraos lapar.
19 Di sisi jalan aya tangkal kondang tuluy
dicaketan. Tapi teu aya buahna, daun
wungkul. Ti dinya saur-Na ka eta tangkal,
"Maneh moal buahan-buahan deui!" Dadak
sakala eta tangkal teh jadi garing.
20 Murid-murid mani arolohok. "Ku naon
enggal-enggal teuing garing eta tangkal teh?"
ceuk maranehna.
21 Waler Yesus, "Maraneh ge, asal percaya
jeung henteu cangcaya, bisa nyieun kitu cara
Kami bieu ka eta tangkal kondang. Malah
leuwih ti kitu. Pek ieu gunung titah kieu,
Geura ngangkat, terus nyeburkeun maneh ka
laut, tangtu bukti.
22 Nya kitu deui, neneda menta naon bae,
asal hate percaya, tangtu dikabul."
23 Yesus lebet deui ka Bait Allah. Sabot keur
ngawulang, jol imam-imam kapala jeung para
kokolot daratang ka dinya tuluy nanya, "Naon
hak Anjeun migawe kitu? Meunang hak kitu ti
saha?"
24 Waler Yesus, "Kaula ge rek nanya ka
aranjeun saperkara. Lamun kajawab, kakara

pertanyaan aranjeun perkara hak Kaula
dijawab.
25 Ari Yohanes kagungan hak ngabaptis ti
saha? Ti Allah atawa ti manusa?" Maranehna
jadi patanya-tanya pada batur, "Kudu kumaha
jawabna? Lamun dijawab, Ti Allah, tangtu
ceuk Manehna, Ku naon aranjeun teu percaya
ka Yohanes?
26 Lamun dijawab Ti manusa, sieun ku
rahayat, sabab rahayat yakin Yohanes teh
nabi."
27 Tungtungna ngajawabna teh, "Duka
teuing!" Saur Yesus, "Ari kitu mah Kaula moal
ngabejakeun make hak naon Kaula migawe
kieu."
28 "Ayeuna kumaha ieu ceuk aranjeun. Aya
hiji jelema boga anak lalaki dua. Ngomong
ka anakna nu kolotan, Ujang, poe ieu kudu
digawe di kebon anggur.
29 Jawabna, Ah, alim! tapi lila-lila
kaduhungeun, tuluy bae digawe.
30 Bapana tuluy nitah ka anakna nu ngoraan
cara tadi. Jawabna, Mangga, Bapa, tapi
henteu digawe.
31 Tah, nu mana anu ngalampahkeun
parentah bapana?" "Nu kolot," walon
maranehna. Saur Yesus, "Aranjeun bakal
kapiheulaan asup ka Karajaan Sawarga ku
tukang-tukang mulung pajeg jeung ku awewe
tuna susila.

32 Sabab aranjeun heunteu palercaya ka
Yohanes Jurubaptis anu nuduhkeun jalan
bener. Sabalikna tukang-tukang mulung
pajeg jeung awewe-awewe tuna susila mah
percayaeun. Ari aranjeun sakitu geus nenjo
hal eta, pikiran teu robah-robah, ka anjeunna
teu palercaya."
33 "Aya deui misil. Aya tuan tanah muka
kebon anggur, sakurilingna dipager, nyieun
bak pameresanana jeung munara jaga. Tuluy
disewakeun sina digarap ku nu sejen, ari
manehna terus nyaba.
34 Dina usum metik manehna nitahan
bujang-bujangna sina narik hasil sewa
kebonna ti nu nyarewa.
35 Tapi bujang-bujangna teh ku anu nyarewa
kebonna dipahala, diparaehan, aya nu
diteunggeulan, aya nu dibaledogan ku batu.
36 Tuan tanah nitahan bujang-bujang sejen
leuwih loba, tapi sarua nasibna jeung nu ti
heula.
37 Tungtungna nu dititah teh anakna,
pamikirna, Ku anak aing mah tangtu
sarieuneun.
38 Tapi barang eta datang, nu nyarewa kebon
teh baradami, pokna, Ieu mah anakna. Urang
paehan, warisanana jang urang!
39 Tuluy dicerek, dijongklokkeun ka luaran
kebon, tuluy dipaehan.

40 Cik, lamun eta tuan tanah datang
sorangan, bakal dikumahakeun eta nu
nyarewa kebonna teh?"
41 Tembalna, "Eta jelema-jelema jahat teh
tangtu ditumpes, kebonna disewakeun deui
ka nu sejen, anu pibenereun mere hasil sewa
kebonna dina waktuna."
42 Saur Yesus, "Kumaha aranjeun geus
maraca ayat Kitab Suci anu kieu? Batu anu
teu kapake ku tukang ngadegkeun, ngajadi
batu anu pangutamana. Kitu dipidamelna ku
Pangeran, endahna kabina-bina!"
43 Saur Yesus deui, "Ku sabab kitu Kaula
ngabejaan, hak aranjeun kana Karajaan
Sawarga bakal dicabut, dibikeun ka bangsa
sejen anu daraekeun ngajalankeun pangersa
Allah.
44 [Anu ninggang kana eta batu tangtu
remuk, anu katinggang tangtu bubuk.]"
45 Karasaeun ku imam-imam kapala jeung
ku urang Parisi yen eta misil teh ku Yesus
dianggo nyindiran maranehna.
46 Seug maranehna alihtiar rek nangkep
Yesus. Tapi teu waranieun prak, sarieuneun
ku jalma rea anu nganggap Yesus teh nabi.

22
1 Yesus nyarioskeun deui misil ka jalma
rea.
2 "Karajaan Sawarga teh saperti ieu misil.
Aya hiji raja rek nikahkeun putra pamegetna.

3 Miwarangan badega-badegana nyusulan
ondangan sina geura daratang kana hajatna.
Tapi nu disusulan arembungeun datang.
4 Raja miwarangan badega-badega sejenna,
nepikeun amanat ka para ondangan, Hajat
geus tarapti, geus mencitan sapi jeung anak
sapi nu pangalusna, geus sadia sagala rupa.
Mangga sarumping nungkulan hajat nikah.
5 Tapi nu diarondang teh arapi lain bae,
tinglaleos ka pagaweanana, aya nu ka kebon,
nu ka toko.
6 Malah aya nu terus ngarejeng ka
badega-badega teh, terus ditareunggeulan,
diparaehan.
7 Raja kacida benduna, tuluy ngirim balad
numpes jelema-jelema nu maraehan,
padumukanana dihuru.
8 Tuluy nimbalan ka badega-badega, Ieu
hajat geus sakieu sadiana, tapi nu diarondang
teh ayeuna mah geus teu layak ka darieu.
9 Ku sabab eta pegat ka jalan-jalan gede, nu
laliwat saha bae ajak ka dieu, sing loba.
10 Badega-badega arindit, sakur nu liwat,
nu bageur nu jahat kabeh diajak kana pesta,
balandongan hajat pinuh.
11 Raja lebet ka balandongan ningalian. Ret
katingalieun aya semah saurang anu henteu
make pakean pesta,
12 tuluy dipariksa, Ki Sanak, ku naon henteu
make pakean pesta? Jelemana ngabetem
bae.

13 Raja nimbalan ka abdi-abdina, Barogod ieu
jelema leungeunna jeung sukuna, alungkeun
ka nu poek, sina ceurik nandangan sangsara."
14 Saur Yesus deui, "Anu disaur mah loba,
tapi anu kapilih ngan saeutik."
15 Urang Parisi ngalaleos, tuluy badami rek
ngajiret Yesus ku pertanyaan-pertanyaan.
16 Ti dinya nitah murid-muridna nemonan
Yesus dibarengan ku jelema-jelema golongan
Herodes. "Pa Guru," ceuk maranehna, "abdi
terang Bapa jalmi jujur. Bapa ngawurukkeun
pangersa Allah ka manusa kalayan
satarabasna, henteu inggis ku pamanggih
nu sanes, margi Bapa mah henteu pandang
harkat.
17 Ku margi kitu, kumaha pamendak Bapa
perkawis mayar pajeg ka Prabu Rum,
ngarempak Hukum Agama urang atanapi
henteu?"
18 Yesus, anu uningaeun kana eta maksud
julig ngawaler, "Eh, anu marunapek! Rek
mancing kasalahan Kami maraneh teh?
19 Coba kadieukeun duit anu ku maraneh
sok dipake mayar pajeg!" Maranehna
ngarasongkeun duit.
20 "Gambar jeung jenengan saha ieu?" Yesus
mariksa.
21 "Prabu," jawab maranehna. Saur Yesus,
"Bayarkeun ka Prabu nu kagungan Prabu,
bayarkeun ka Allah nu kagungan Allah."

22 Diwaler kitu maranehna ngaharuleng tuluy
arindit.
23 Dina poe eta keneh aya deui anu daratang
ka Yesus, urang Saduki. Ieu golongan henteu
percaya yen jelema bakal harudang deui tina
maotna.
24 "Guru," carekna, "Musa ngajarkeun,
upama hiji jelema maot teu gaduh anak,
randana kudu dikawin ku dulur nu maot
supaya gaduh anak anu bakal diakukeun ka
nu parantos maot tea.
25 Kapungkur di dieu kantos aya tujuh jalmi
adi lanceuk. Nu cikal kawin tuluy maot, urut
bojona dikawin ku nu kadua.
26 Nu kadua maot, awewena dikawin ku nu
katilu, kitu bae saterusna nepi ka maraot
tujuhanana.
27 Ahirna awewena oge maot.
28 Tah dina waktos nu maraot teh
dihirupkeun deui, bojo saha eta awewe teh?
Margi tujuhanana parantos ngawin manehna."
29 Waler Yesus, "Aranjeun kacida kaliruna,
lantaran tacan ngalarti kana Kitab Suci jeung
kana kakawasaan Allah.
30 Jelema sanggeus hirup deui tina paehna,
kaayaanana bakal saperti malaikat di sawarga
jeung moal kawin deui.
31 Kumaha aranjeun tacan maca timbalan
Allah ngeunaan dihirupkeunana deui anu
maraot? Dawuhan Allah kieu,

32 Kami teh Allahna Ibrahim, Allahna Ishak,
jeung Allahna Yakub. Allah teh Allahna anu
harirup, lain Allah pikeun nu paraeh."
33 Jalma rea mah ngadenge eta piwulang teh
kacida raresepeunana, mani arolohok.
34 Barang urang Parisi meunang beja yen
Yesus geus ngabungkem urang Saduki, tuluy
bareng ngadatangan ka Anjeunna.
35 Nu saurang guru agama Yahudi, nyual ka
Anjeunna rek ngadoja,
36 pokna, "Guru, parentah nu mana dina
Hukum Agama anu pangutamana?"
37 Waler-Na, "Masing nyaah ka Pangeran
Allah maneh terus jeung hate, terus jeung
nyawa, sarta terus jeung budi akal.
38 Ieu parentah anu pangutamana jeung
pangpentingna.
39 Nu kadua sarua pentingna, nya eta:
Masing nyaah ka batur kawas ka diri
sorangan.
40 Sakabeh eusi Hukum Musa jeung
pangajaran nabi-nabi lianna, gumantungna
ka ieu dua parentah."
41 Sabot urang Parisi di darinya keneh ku
Yesus dipariksa,
42 "Kumaha ari ceuk aranjeun, turunan saha
ari Kristus?" "Turunan Daud," tembalna.
43 "Lamun kitu," saur Yesus, "ku naon Roh
Allah maparin ilham ka Daud supaya nyebut
Gusti ka Kristus? Geuning saur Daud oge:

44 Pangeran ngadawuh ka Gusti kaula: Calik
di dieu, katuhueun Kami, nepi ka sakabeh
musuh Hidep taraluk nyaruuh ka Hidep.
45 Kumaha nu matak Kristus disebut turunan
Daud, sabab Daud nyebut ka Anjeunna teh
Gusti?"
46 Maranehna teu bisa ngajawab sakecap-
kecap acan ka Yesus. Ti semet harita teu aya
anu wanieun deui nyual ka Anjeunna.

23

1 Yesus terus nyarios ka jalma rea
jeung ka murid-murid.
2 "Guru-guru agama Yahudi jeung urang
Parisi baroga kawasa napsirkeun Hukum
Musa.
3 Sagala parentahna anu tumali jeung eta
kudu diturut. Tapi ku sabab maranehna
sorangan henteu nurut kana eta aturan,
kalakuanana mah ulah ditiru.
4 Ka batur ngawajibkeun ngalakonan
anu sakitu beuratna, ari maranehna teu
ngutekkeun curuk-curuk acan ngabantu batur
anu ngalakonan eta kawajiban.
5 Ngalampahkeun naon bae maranehna
mah salawasna ngan hayang kaciri ku batur.
Tenjo pameungkeut tarang jeung leungeunna
anu ditulisan ku ayat-ayat Kitab Suci, sakitu
rarubakna! Tenjo rarawis jubahna, sakitu
paranjangna!
6 Dina pesta-pesta, tempatna milih anu
pangeunahna. Di imah-imah ibadah korsina
pangaralusna.

7 Karesepna lamun pada ngabageakeun
jeung pada ngajenan di pasar-pasar, jeung
hayang disarebut Ama Guru.
8 Maraneh mah tong daek disebut Ama Guru,
da Guru maraneh ngan hiji sarta maraneh teh
sadulur.
9 Jeung ulah nga-Ama-keun ka sasama jalma
di dunya, sabab Rama maraneh mah ngan
hiji, di sawarga.
10 Ulah daek disebut Pamingpin, sabab nu
jadi pamingpin teh ngan hiji nya eta Kristus,
Jurusalamet.
11 Anu pangpunjulna di maraneh, kudu
purun kumawula ka sarerea.
12 Anu ngaluhurkeun maneh tangtu
dikahandapkeun, sabalikna anu
ngahandapkeun maneh bakal dikaluhurkeun."
13 "Cilaka engke aranjeun guru-guru agama
jeung urang Parisi, tukang pura-pura!
Aranjeun meundeutan lawang Karajaan
Sawarga, sorangan embung asup, nu
harayang asup dihalang-halang!
14 [Cilaka engke aranjeun guru-guru agama
jeung urang Parisi, tukang pura-pura!
Aranjeun macikeuh randa-randa, ngarampas
imahna, bari pura-pura mangdoakeun
panjang naker sangkan teu kaciri jahat.
Hukuman aranjeun engke kacida beuratna!]
15 Cilaka engke aranjeun guru-guru agama
jeung urang Parisi, tukang pura-pura!
Aranjeun meuntas laut ngambah darat,

neangan anu daekeun asup kana agama
aranjeun saurang-urangeun. Ari geus
meunang bet dijadikeun calon eusi naraka,
jadi jahat leuwih ti batan aranjeun.
16 Cilaka engke aranjeun, pamingpin-
pamingpin lalolong! Ceuk pangajaran
aranjeun, Jelema anu sumpah demi Bait
Allah henteu kabeungkeut ku sumpahna, tapi
anu sumpah demi emas eusi Bait Allah mah
kabeungkeut.
17 Aranjeun nya barodo nya lalolong! Mana
anu leuwih penting, emasna atawa Bait Allah,
anu ngalantarankeun eta emas jadi suci?
18 Jeung ceuk pangajaran aranjeun, Jelema
anu sumpah demi altar, henteu kabeungkeut
ku sumpahna, tapi anu sumpah demi
pangbakti dina altar mah kabeungkeut.
19 Pohara lolongna aranjeun teh! Cik mana
anu leuwih penting, pangbaktina atawa
altarna anu nyucikeun eta pangbakti?
20 Jadi sumpah demi altar teh nya demi
altarna nya demi pangbaktina anu geus aya
dina altar.
21 Sumpah demi Bait Allah, nya demi Baitna
nya demi Allah anu linggih di eta Bait.
22 Sumpah demi sawarga, nya demi
singgasana Allah nya demi Allah anu linggih
dina eta singgasana.
23 Cilaka engke aranjeun guru-guru agama
jeung urang Parisi, tukang pura-pura! Ari
mere perpuluhan ka Allah mani nepi ka

bungbu-bungbu kayaning pala, jinten jeung
katuncar. Tapi anu enya-enya penting anu
diajarkeun ku Hukum, saperti: kudu adil,
karunyaan jeung jujur, ku aranjeun teu
dipirosea. Lakonan heula anu ieu, tapi ulah
ngalalaworakeun anu sejenna.
24 Aranjeun pamingpin anu lalolong! Laleur
dina inumeun disaring, ari onta diteureuy
buleud!
25 Cilaka engke aranjeun guru-guru agama
jeung urang Parisi, tukang pura-pura! Cangkir
jeung piring luarna diberesihan, ari jerona
kotor pinuh ku daki paksa-pirusa jeung ku
beubeunangan tina kasarakahan.
26 Eh nu lalolong, urang Parisi! Jerona heula
beresihan cangkir teh, kakara luarna.
27 Cilaka engke aranjeun guru-guru agama
jeung urang Parisi, tukang pura-pura!
Aranjeun ibarat kuburan dikapur bodas, ti
luarna siga alus, ari eusina tulang-taleng
jeung mayit buruk.
28 Aranjeun oge kitu; ti luar katembongna ku
jalma rea mah hade, padahal di jerona pinuh
ku kapalsuan jeung dosa."
29 "Cilaka engke aranjeun guru-guru agama
jeung urang Parisi, tukang pura-pura!
Aranjeun ngalus-ngalus makam para
nabi, ngahias tugu-tugu katineung ka
jelema-jelema anu keur hirupna harade
lampah,

30 sarta aranjeun ngakukeun, yen mun
hirup sajaman jeung karuhun moal nyieun
kalakuan cara maranehna, jeung moal
maehan nabi-nabi.
31 Tah geuning ngaraku sorangan yen
aranjeun teh turunan tukang maehan
nabi-nabi!
32 Tuluykeun atuh ku aranjeun sing anggeus
kajahatan anu dimimitian ku karuhun teh!
33 Aranjeun teh saenyana mah jarahat,
turunan jelema jararahat! Rek bisa ngejat
kumaha engke tina siksa naraka?
34 Ku sabab kitu Kaula ngabejaan, yen Kaula
rek ngutus nabi-nabi, jalma-jalma bijaksana
jeung guru-guru; engke ku aranjeun aya anu
diparaehan, aya anu disalibkeun, sawareh
deui disiksa di imah-imah ibadah, jeung aya
anu diberik ka unggal kota.
35 Upama engke aranjeun nanggung
hukuman tina sakabeh perkara maehan
jalma-jalma nu teu baroga salah, mimiti
ti perkara maehan Habil nu teu salah
naon-naon, nepi ka perkara maehan Jakaria
anak Berekya antara Bait Allah jeung altar.
36 Sing percaya: Hukuman tina eta sakabeh
perkara maehan teh tangtu ninggang ka
jelema-jelema jaman ayeuna!"
37 "Yerusalem, Yerusalem! Maneh geus
maehan nabi-nabi, maledogan utusan-utusan
Allah ka maneh, ku batu! Sering pisan
Kami nyileuk hayang ngarangkul rahayat

maneh cara hayam nyirekeman anakna ku
jangjangna, tapi maneh embung!
38 Ku sabab kitu Bait Allah anu maneh, engke
bakal kosong pada naringgalkeun.
39 Jeung ti semet ieu, Kami ngabejaan,
maneh moal nenjo-nenjo deui Kami, nepi
ka maneh ngucap kieu, Mugia diberkahan
ku Allah anu sumping kalawan pajenengan
Pangeran."
24 1 Waktu Yesus angkat ngantunkeun
Bait Allah, murid-murid-Na
nyalampeurkeun, terus nunjuk ka eta Bait
supaya Anjeunna ningali adegan-adeganana.
2 "Enya, eta kabeh ayeuna ku maraneh
katenjo," saur Yesus. "Kami ngabejaan,
engke mah sahiji ge batuna moal aya anu
tetep nyusun dina tempatna ayeuna, bakal
dirugrugkeun."
3 Yesus ngareureuh di Gunung Jetun. Murid-
murid nyalampeurkeun teu jeung sasaha
deui. Tuluy miunjuk, "Mugi diwartoskeun,
anu tadi disaurkeun teh iraha pijadieunana?
Kitu deui perkawis pisumpingeun Bapa engke
sareng ahir jaman, kumaha galagatna?"
4 Waler Yesus, "Maraneh sing iyatna ulah
beunang kaperdaya.
5 Sabab engke bakal loba anu ngaku-ngaku,
Kami Kristus, Jurusalamet! Loba nu bakal
katipu.
6 Maraneh bakal ngadenge dur-derna perang
di nu deukeut, ngadenge beja-beja perang

di nu jarauh, tapi ulah sarieun. Pasti eta teh
baris kajadian, tapi lain hartina geus kiamat.
7 Bangsa-bangsa silih perangan, nagara-
nagara silih tarajang. Bala kalaparan jeung
lini di mana-mana.
8 Eta kabeh kajadian kakarek
ngamimitianana ibarat mimiti nyalingitna
kanyeri anu rek ngajuru.
9 Geus kitu maraneh bakal ditangkep,
diserenkeun sangkan disiksa, dipaehan. Bakal
dipikageuleuh ku unggal jelema dumeh anut
ka Kami.
10 Jaman eta bakal loba anu murtad, silih
hianat, silih pikageuleuh.
11 Nabi-nabi palsu barijil, loba anu bakal
kasasarkeun.
12 Ku nerekab-nerekabna kajahatan,
jelema-jelema teh nepi ka leungit kanyaahna.
13 Tapi sing saha anu tabah nepi ka
panungtungan bakal dirahayukeun.
14 Geus kitu ieu Injil Kasalametan anu
mertelakeun hal Karajaan Sawarga bakal
diuarkeun ka sakuliah dunya, kadenge ku
unggal jelema, geus kitu kakara datang poe
kiamat."
15 "Maraneh bakal nenjo Si Pikasieuneun
anu baheula diucapkeun ku Nabi Daniel tea
ngajega di tempat suci." (Para maos! Mangga
manahan naon eta teh pihartoseunana!)
16 "Lamun eta mangsa enggeus datang, nu
araya di Yudea kudu lalumpat ka pagunungan.

17 Nu keur aya di suhunan imah ulah nyokot
nanaon heula ti jero imah.
18 Nu keur aya di tegal ulah balik heula
nyokot jubah.
19 Pikeun awewe-awewe anu harita keur
kakandungan jeung anu keur nyarusuan orok,
poe-poe eta teh kacida matak paurna!
20 Kudu neneda ka Allah, muga-muga waktu
maraneh kabur teh ulah ninggang dina usum
hujan atawa keur poe Sabat!
21 Sabab eta mangsa cilaka teh
ngabalangsakkeunana leuwih-leuwih ti
jaman nu enggeus-enggeus ti barang dunya
gumelar nepi ka ayeuna, tur moal aya deui
anu saperti kitu.
22 Tapi eta mangsa teh ku Allah disinggetkeun
waktuna. Sabab lamun henteu, saurang ge
moal aya nu salamet. Allah nyinggetkeun eta
mangsa teh lantaran ngaraskeun ka umat
pilihana-Na.
23 Lamun harita aya anu nyebut, Tah ieu
Kristus! atawa, Tuh itu Kristus! ulah percaya.
24 Sabab bakal loba Kristus palsu jeung
nabi-nabi palsu; maranehna bakal nyarieun
kaahengan jeung kaajaiban pikeun nipu,
lamun bisa mah ka umat pilihan Allah oge.
25 Maraneh ku Kami geus dibejaan ti ayeuna,
supaya iyatna.
26 Atawa lamun aya nu ngomong, Tuh! Di
ditu Kristus teh di gurun keusik! maraneh
ulah ka ditu. Atawa lamun ceuk maranehna,

Tah, ieu di dieu Kristus teh keur nyumput!
ulah percaya.
27 Putra Manusa mah pisumpingeuna-Na lir
kilat meuntasan langit ngabaranyay ti wetan
ka kulon.
28 Di mana aya bangke, manuk bangke
ngarubung di dinya."
29 "Moal lila ti sabada kabalangsakan mangsa
eta, panonpoe bakal poek, bulan henteu
cahayaan, bentang-bentang ragragan ti
langit, kakuatan-kakuatan langit malengpar
tina jalanna.
30 Geus kitu tembong di langit tanda Putra
Manusa. Barang narenjo Putra Manusa
sumping nitih mega di langit tur kawasa
jeung kacida agungna, jelema-jelema bakal
ear sasambat.
31 Tarompet gede bakal disadakeun, sarta
Putra Manusa bakal ngutus para malaikat-Na
ka opat madhab bumi, ngumpulkeun umat
pilihan Anjeunna ti sakuliah jagat, ti tungtung
nepi ka tungtung."
32 "Tenjo tangkal kondang, aya papatahna.
Lamun regang-regangna geus ngahejoan,
ngaleuleusan jeung sarirungan, eta tandana
geus tereh usum panas.
33 Nya kitu, lamun hal-hal anu bieu disebut
geus kajadian, eta tandana yen geus tereh
panungtungan, geus mimiti ahir jaman.

34 Inget, eta sakabeh perkara bakal kajadian
samemeh jelema-jelema anu harirup ayeuna
paraeh kabeh.
35 Langit jeung bumi bakal musna, tapi
pangandika Kami mah moal musna."
36 "Tapi iraha poena, iraha jamna, jelema
taya nu nyaho, para malaikat henteu, Putra
Manusa ge henteu. Ngan Rama anu uninga.
37 Pisumpingeunana Putra Manusa teh bakal
cara keur jaman Enoh.
38 Memeh aya caah gede, jelema-jelema
gawena nyatu, nginum, kawin, kitu bae nepi
ka waktuna Enoh lebet kana kapal.
39 Tapi jelema-jelema teh teu arengeuheun
aya kajadian naon, nyaho-nyaho geus ger
caah. Kaayaan dina waktu pisumpingeunana
Putra Manusa oge bakal kitu.
40 Dina mangsa eta, dua jelema anu keur
digarawe di kebon, nu saurang bakal dibawa,
nu saurang deui ditinggalkeun.
41 Dua awewe anu keur ngagiling gandum,
nu saurang bakal dibawa, nu saurang deui
ditinggalkeun.
42 Ku sabab eta sing iyatna, sabab maraneh
teu nyaho iraha pisumpingeunana Gusti
maraneh.
43 Coba lamun nu boga imah nyahoeun
iraha pidatangeunana bangsat, tangtu bakal
taki-taki supaya ulah nepi ka kabongkaran.

44 Jadi maraneh kudu caringcing salalawasna,
sabab pisumpingeunana Putra Manusa teh ku
maraneh moal kasangka-sangka."
45 Saur Yesus deui, "Cik nu disebut gandek
satia jeung bijaksana teh nu kumaha? Tangtu
ku dunungananana baris dipercaya ngurus
dahar gandek-gandek lianna saban-saban
geus waktuna.
46 Untung eta gandek, lamun dunungananana
datang kasampak keur ngalakonan
kawajibanana.
47 Ku dunungananana tangtu bakal dipercaya
ngguruskeun sagala harta bandana.
48 Tapi lamun eta gandek teu satia, hatena
bakal ngomong yen dunungananana moal balik
tereh-tereh,
49 tuluy mimiti tanggal-teunggeul ka
sasama gandek, sarta dahar nginum jeung
tukang-tukang mabok.
50 Geus kitu dunungananana datang dina poe
anu ku manehna teu kasangka-sangka, jeung
teu diarep-arep.
51 Geus tangtu ku dunungananana disiksa
bebeakan, terus dipiceun ka tempat paragi
ngabuang jelema-jelema munapek, bati bisa
ceurik nepi ka huntuna tingkereket."

25 1 "Dina mangsa pisumpingeunana
Putra Manusa, Karajaan Sawarga teh
kawas ieu misil. Aya sapuluh mojang arindit
marawa lampu, rek mapagkeun panganten
lalaki.

2 Nu lima barodo, nu lima deui caringcing.
3 Anu barodo ngan marawa lampu bae
wungkul, henteu marawa minyak keur
nambahanana.
4 Sabalikna anu caricing mah minyak keur
nambahanana oge marawa.
5 Panganten datangna elat, nepi ka
mojang-mojang teh tarunduheun tuluy
kasarean.
6 Sanggeus tengah peuting aya anu ceceluk,
Panganten datang! Papagkeun!
7 Mojang-mojang tingkorejat tuluy pakepuk
maruru lampuna.
8 Ceuk nu barodo ka nu caringcing, Bagi
minyakna saeutik, lampu kuring rek pareum.
9 Ceuk nu caringcing, Teu bisa! Moal mahi
dipake ku duaan mah. Meuli we ka warung!
10 Nu barodo arindit mareuli heula minyak.
Sabot kitu panganten datang manten, tuluy
diiring ku mojang-mojang anu caringcing
ka tempat pesta, panto tempat pesta tuluy
dikonci.
11 Sanggeus rada lila mojang-mojang barodo
teh daratang ka dinya gegeroan, Juragan! Ieu
abdi widian lebet!
12 Ku panganten lalaki dijawab, Teu, kami
teu wawuh ka maraneh!"
13 Saur Yesus deui, "Ku sabab kitu sing
taki-taki, sabab maraneh teu nyaho iraha
piwaktueunana."

14 "Dina mangsa pisumpingeunana Putra
Manusa, Karajaan Sawarga teh kawas
ieu misil. Aya hiji jelema rek indit nyaba,
nyalukan bujang-bujangna rek nitipkeun
duitna.
15 Ari nitipkeunana kumaha kasanggupan
bujang-bujangna bae. Ka nu saurang
nitipkeunana lima rebu uang emas, ka nu
saurang deui dua rebu, jeung ka nu saurang
deui sarebu. Geus kitu indit nyaba.
16 Bujang anu dititipan lima rebu buru-buru
ngagolangkeun duitna, meunang untung lima
rebu deui.
17 Anu dititipan dua rebu oge duitna
digolangkeun, meunang untung dua rebu
deui.
18 Ari anu dititipan sarebu anggur ngali
lombang, duit dununganana teh dipendem.
19 Lila ti lila dununganana balik, tuluy
balitungan.
20 Bujang anu dititipan lima rebu datang
mawa duit titipan jeung batina lima rebu.
Abdi ku Juragan dititipan artos lima rebu,
nyaritana ka dununganana. Sareng ieu anu
lima rebu deui batina.
21 Ceuk dununganana, Alus, maneh jalma
hade, gumati. Maneh geus bisa dipercaya
nyekel anu leuleutikan, ku kami rek dipercaya
nyekel leuwih gede. Ayeuna urang suka-suka
jeung kami!

22 Bujang anu dititipan dua rebu datang.
Abdi ku Juragan dititipan artos dua rebu,
nyaritana ka dununganana. Sareng ieu anu
dua rebu deui batina.
23 Ceuk dununganana, Alus, maneh jalma
hade, gumati. Maneh geus bisa dipercaya
nyekel anu leuleutikan, ku kami rek dipercaya
nyekel leuwih gede. Ayeuna urang suka-suka
jeung kami!
24 Bujang anu dititipan sarebu datang.
Juragan, carekna, abdi terang Juragan teh
jalmi keras. Juragan ngala buah sanes di
tempat pelak ku anjeun, ngala panen sanes
di tempat kenging tebar ku anjeun.
25 Ku margi sieun, artos Juragan teh ku abdi
diruang dina taneuh. Ieu artosna.
26 Jalma goreng hate, jeung pangedulan!
ceuk dununganana. Jadi nyaho maneh yen
kami ngala buah lain di tempat pelak kami,
ngala panen lain di tempat beunang kami
tebar?
27 Benerna ari nyaho kitu, duit kami teh
pelak di bang, sangkan ari kami datang eta
duit geus anakan.
28 Cokot duit kami ti ieu jelema, bikeun ka
nu duitna geus jadi sapuluh rebu.
29 Sabab anu geus beubeunangan ku kami
rek ditambahan sina leuwih loba, leuwih ti
cukup. Sabalikna anu henteu beubeunangan,
dalah nu aya di manehna kajeun kacida
saeutikna ku kami rek dicokot.

30 Ieu bujang tanpa guna teh jongklokkeun
ka ditu ka tempat nu poek, sina gegerungan
tibeberegeg!"
31 "Dina waktu sumping-Na engke, Putra
Manusa teh geus jadi Raja, diiring ku sakabeh
malaikat-Na, seug nyalikan tahta-Na anu
mulya.
32 Jelema-jelema saalam dunya bakal
dijagragkeun ka payuneuna-Na. Anjeunna
bakal misah-misahkeun maranehna jadi dua
bagian, saperti pangangon misah-misahkeun
domba ti embe.
33 Nu balener sina kumpul di tengeneuna-Na,
sesana di kiwaeuna-Na.
34 Raja bakal ngalahir kieu ka nu di
tengeneuna-Na, Ka darieu aranjeun, anu
diberkahan ku Rama Kami. Geura arasup
ka Karajaan anu geus disadiakeun pikeun
aranjeun, ti barang dunya gumelar.
35 Bareto waktu Kami lapar ku aranjeun
dibere dahar, waktu halabhab dibere
nginum, waktu keur jadi semah asing diaku
dianjrekkeun,
36 waktu keur sataranjang dibere pakean,
waktu keur gering dipulasara, waktu keur
dipanjara dilongokan.
37 Jawab nu balener, Gusti, waktos Gusti
lapar teh iraha abdi-abdi ngahaturanan tuang,
atanapi waktos Gusti hanaang iraha abdi-abdi
ngahaturanan ngaleueut?

38 Waktos Gusti jadi semah asing, iraha
abdi-abdi nganjrekkeun?
39 Waktos Gusti teu diraksukan iraha
abdi-abdi ngahaturanan raksukan? Waktos
Gusti teu damang, waktos Gusti dipanjara,
iraha abdi-abdi mulasara, iraha abdi-abdi
ngalayad?
40 Waler-Na, Kieu saenyana ku
Kami diterangkeun: Waktu aranjeun
ngalampahkeun kitu ka salah sahiji dulur
Kami anu panglaipna, eta sarua jeung
ngalampahkeun kitu ka Kami!
41 Ari ka nu di beulah kenca kieu lahir-Na,
Geura nyaringkah ti Kami, eh maraneh anu
disapa ku Allah! Geura les arasup ka jero
seuneu langgeng anu geus disadiakeun
pikeun Iblis jeung para malaikatna!
42 Keur Kami lapar maraneh teu mere dahar,
keur Kami halabhab maraneh teu mere
nginum,
43 keur Kami jadi semah asing maraneh
teu nganjrekkeun, keur Kami teu boga
baju-baju acan maraneh teu mere, keur Kami
gering maraneh teu ngurusanan, keur Kami
dipanjara maraneh teu mirosea!
44 Maranehna bakal ngajarawab kieu, Gusti!
Iraha abdi-abdi ningal Gusti lapar, hanaang,
jadi semah asing, teu kagungan raksukan,
teu damang, dipanjara, lajeng abdi-abdi teu
nulungan?

45 Waler Raja, Kieu mun harayang nyaho:
Samangsa-mangsa maraneh embung nulung
ka salah sahiji dulur Kami anu panglaipna,
sarua jeung embung nulung ka Kami."
46 "Eta jelema-jelema anu karitu bakal
dijongklokkeun ka tempat siksaan langgeng,"
saur Yesus. "Ari anu balener, anu ngalakonan
pangersa Allah, bakal hirup bagja tur
langgeng."

26

1 Sanggeus nyarios kitu Yesus nyarios
deui ka murid-murid, saur-Na,
2 "Maraneh nyaho dua poe deui Pesta Paska,
Putra Manusa teh bakal diserenkeun terus
disalibkeun."
3 Harita imam-imam kapala jeung para
kokolot bangsa Yahudi mah keur kumpul di
karaton Kayapas, Imam Agung,
4 badami arek nangkep Yesus kalawan rikip,
baris tuluy ditelasan.
5 "Tapi nangkepna ulah dina waktu keur
pesta," ceuk maranehna, "sabab rahayat
tangtu rusuh."
6 Yesus sumping ka Betania, linggih ka imah
Simon anu baretona katerap ku lepra.
7 Sabot keur tuang, datang hiji awewe mawa
goci dieusi minyak seungit anu mahal ka
Anjeunna, minyak teh tuluy dikucurkeun kana
mastaka-Na.
8 Murid-murid narenjo kitu teh jadi
arambekeun, "Ku naon dihahambur kitu eta
teh?" ceuk maranehna.

9 "Eta minyak bisa dijual mahal, duitna jang
kaom miskin!"
10 Yesus uninga pikiran maranehna nu
saenyana. "Ku naon maraneh openan ka
ieu awewe?" saur-Na. "Manehna geus
nembongkeun kalemesan jeung kamulyaan
budina ka Kami.
11 Nu mariskin mah salawasna ge aya
bae jeung maraneh, tapi Kami mah aya di
maraneh teh moal salilana.
12 Ieu awewe ngucuran Kami ku minyak
seungit teh saenyana makelatkeun Kami
waktu pamakaman Kami engke.
13 Sing percaya: Di mana bae Injil
diwawarkeun di sakuliah dunya, kahadean ieu
wanita ka Kami geus tangtu bakal disebut,
dijieun pangeling-eling ka manehna."
14 Aya hiji murid ti antara nu dua welas,
ngaranna Yudas Iskariot, datang ka
imam-imam kapala.
15 "Upami abdi nyerenkeun Yesus ka Bapa-
bapa, naon buruhna?" carekna. Imam-imam
kapala ngitung duit tilu puluh gebleg perak,
tuluy diserenkeun ka Yudas.
16 Ti harita Yudas neangan kasempetan rek
nyerenkeun Yesus ka imam-imam kapala.
17 Dina poe kahiji Pesta Roti Teu Diragian,
murid-murid arunjukan ka Yesus, "Bapa palay
di mana disayagikeunana tuang jamuan
Paska teh?"

18 Waler-Na, "Tepungan hiji jelema di kota.
Caritakeun ka manehna kieu: Saur Pa Guru,
Kaula geus tereh nepi ka wanci. Kaula seja
mestakeun Paska jeung murid-murid di bumi
andika."
19 Murid-murid arindit nedunan piwarangana-
Na, terus nyadiakeun tuangeun keur jamuan
Paska.
20 Sanggeus rada peuting Yesus calik tuang
jeung murid-murid.
21 Bari tuang Anjeunna nyarios, "Kami mere
nyaho, ti maraneh aya saurang nu rek hianat
ka Kami."
22 Murid-murid mani tingrarenjag. "Tangtos
sanes abdi nu dimaksad ku Gusti teh?" ceuk
maranehna naranyakeun silihgenti.
23 Waler-Na, "Anu rek ngahianat teh nya eta
anu engke bantrok jeung Kami nyelupkeun
roti kana mangkok.
24 Memang Putra Manusa teh kudu tiwas. Hal
eta geus disebutkeun dina Kitab Suci. Tapi
kacida cilakana engke eta anu ngahianat ka
Putra Manusa teh! Leuwih hade lamun eta
jelema henteu kungsi lahir ka dunya!"
25 Ceuk Yudas, si hianat tea, "Tangtos
jalmina sanes abdi, Pa Guru?" Waler Yesus,
"Kitu ceuk maneh mah."
26 Tengah-tengah tuang Yesus nyandak
roti hiji. Sanggeus muji sukur, rotina ku
Anjeunna disemplekan tuluy diasongkeun

ka murid-murid. "Ieu tampanan, dahar,"
saur-Na, "ieu teh daging awak Kami."
27 Ti dinya Anjeunna nyandak lumur anggur.
Sanggeus muji sukur, lumur diasongkeun ka
murid-murid. "Ieu inum ku sarerea," saur-Na,
28 "ieu teh getih Kami anu neguhkeun
perjangjian Allah, getih anu dikucurkeun
pikeun jalma rea geusan ngahampura
dosa-dosana.
29 Kami ngabejaan, ti semet ieu Kami moal
nginum deui anggur ieu, nepi ka waktu engke
nginum anggur anu anyar jeung maraneh di
Karajaan Rama Kami."
30 Sanggeus kitu aranjeunna nganyanyikeun
hiji lagu pupujian. Ti dinya terus kaluar,
ngajugjug ka Gunung Jetun.
31 Yesus nyarios, "Peuting ieu keneh maraneh
bakal kalabur ti Kami. Sabab ceuk Kitab
Suci, Eta pangangon ku Allah baris dipaehan,
dombana disina paburisat.
32 Tapi sanggeus Kami dihirupkeun deui,
Kami rek miheulaan maraneh ka Galilea."
33 Ceuk Petrus ka Anjeunna, "Sanaos nu
sanes naringgalkeun ka Bapa, abdi mah
moal!"
34 Waler Yesus ka Petrus, "Kami ngingetan,
peuting ieu memeh hayam kongkorongok,
maneh bakal geus tilu kali nyebut teu wawuh
ka Kami."

35 Ceuk Petrus, "Moal! Abdi mah moal nyebat
kitu sanaos kedah paeh bareng sareng Bapa
oge!" Nu sejen ge ngaromongna teh kitu.
36 Yesus nyandak murid-murid-Na ka hiji
tempat anu ngaranna Getsemane. Ti dinya
saur-Na, "Maraneh dariuk di dieu sabot Kami
neneda di ditu."
37 Anjeunna terus angkatna, nyandak Petrus
jeung dua sadulur anak bapa Sebedeus,
manah-Na nalangsa jeung ketir.
38 "Hate Kami asa remuk, nalangsa taya
hinggana. Daragoan di dieu, jeung Kami
bantuan nyaring," saur-Na ka maranehna,
39 bari angkat ngantunkeun. Sanggeus rada
jauh, bluk Anjeunna sujud meubeutkeun
anjeun terus neneda, "Nun Ama, manawi
kenging mah ieu lumur eusi kasangsaraan teh
singkirkeun ti Abdi! Nanging ulah numutkeun
panuhun Abdi, kedah numutkeun pangersa
Ama."
40 Sanggeus neneda Anjeunna ngalongok
heula ka nu tiluan, tapi geus sarare. Ngalahir
ka Petrus, "Na teu kuat maraneh tiluan
maturan Kami nyaring barang sajam?
41 Kudu nyaring, kudu neneda, supaya ulah
keuna ku panggoda. Maraneh ari jiwa mah
sumanget, tapi badan lahir hengker."
42 Geus kitu dikantunkeun deui, mindo
neneda, "Nun Ama, ari teu kenging henteu
mah ieu lumur eusi kasangsaraan teh kedah
bae diinum, mugi pangersa Ama laksana."

43 Geus kitu ngalongok deui ka nu tiluan,
tapi sarare keneh bae, panonna teu barisa
dipake beunta.
44 Seug dikantunkeun deui, katilu kalina
neneda deui, kecap-kecap-Na cara tadi
keneh.
45 Geus kitu nepangan deui nu tiluan. Ti
dinya ngalahir, "Rek tonggoy bae sarare jeung
ngareureuh teh? Tenjo, geus waktuna Putra
Manusa teh diserenkeun kana kakawasaan
manusa nu daroraka.
46 Geura harudang, urang indit. Tenjo, anu
arek ngahianat ka Kami teh geus datang!"
47 Sabot Anjeunna sasauran keneh, Yudas,
murid ti nu dua welas tea geus datang jeung
jelema loba pisan, marawa pedang jeung
gegendir, titahan imam-imam kapala jeung
para kokolot.
48 Eta jelema hianat teh memehna geus
mere isarat, "Mana-mana anu ku kula dicium,
eta jelemana, pek tangkep."
49 Manehna muru lempeng ka Yesus. "Salam,
Pa Guru!" pokna bari terus nyium.
50 Yesus ngawaler, "Geura pek eta pakarepan
teh lampahkeun, Ki Sanak!" Rob Anjeunna
dironom terus ditangkep, dicerek pageuh
pisan.
51 Ti nu ngiring ka Anjeunna aya anu nyabut
pedang, dikadekkeun ka hiji jelema bujangna
Imam Agung, rampung ceulina.

52 Tapi saur Yesus, "Asupkeun eta pedang,
sarangkaan deui. Sabab anu ngagunakeun
pedang paehna ku pedang deui.
53 Dikira Kami teu bisa nyambat ka Rama
Kami menta balad malaikat leuwih ti dua
welas pasukan?
54 Tapi lamun kitu kumaha rek laksana
ucapan Kitab Suci yen kudu kieu jadina?"
55 Geus kitu sasauran ka nu rea, "Maraneh
marawa pedang jeung gegendir nangkep
Kami, na Kami teh penjahat? Unggal poe
Kami aya di Bait Allah ngawuruk, ku maraneh
teu ditangkep!
56 Tapi memang geus kieu mistina, sangkan
laksana pisaur nabi-nabi anu ditulis dina Kitab
Suci." Ari murid-murid tuluy kalabur kabeh ti
Anjeunna.
57 Yesus ku nu narangkep dibawa ka bumi
Kayapas, Imam Agung. Di dinya geus kumpul
guru-guru agama jeung para kokolot.
58 Petrus nuturkeun ti kajauhan nepi ka
buruan bumi Imam Agung, milu asup tuluy
diuk jeung para pangawal, hayangeun nyaho
kumaha tungtungna.
59 Imam-imam kapala jeung sakumna
Mahkamah Agama geus sakedah polah
neangan bukti palsu anu bisa ngalantarankeun
Yesus dihukum pati.
60 Tapi bukti anu dipikahayang hiji ge teu
aya, sanajan ari nu nawarkeun maneh jadi

saksi palsu mah loba. Tungtungna aya dua
jelema anu maju ka hareup,
61 tuluy nuding, "Ieu jelema kungsi
nyebutkeun kieu, Ieu Bait Allah ku Kami
rek diruag, sanggeus heuleut tilu poe rek
diadegkeun deui."
62 Imam Agung tuluy ngadeg mariksa ka
Yesus saurna, "Kumaha, rek dijawab eta
panuding ka Maneh?"
63 Yesus teu ngawaler. Imam Agung nimbalan
deui ka Anjeunna, "Demi Allah anu jumeneng,
ieu kami ngancam ku sumpah, aku: Enya
Maneh teh Kristus, Putra Allah?"
64 Yesus ngawaler, "Kitu pilahir anjeun.
Nanging sing percanten: Ti semet ayeuna
bakal kataringali ku aranjeun Putra Manusa
calik di tengeneun Allah Nu Maha Kawasa,
tuluy sumping ti langit dina mega!"
65 Berewek Imam Agung nyosoeh
anggoanana, tuluy ngalahir, "Ngahina ka
Allah! Teu perlu deui urang make saksi! Geus
kadarangu kitu ngahina-Na!
66 Kumaha timbangan aranjeun?" Jawabna,
"Eta jelema salah! Kudu dipaehan!"
67 Tuluy maranehna nyariduhan raray Yesus
bari nareunggeul. Aya oge anu nampiling ka
Anjeunna
68 bari ngomong kieu, "Coba teguh, Kristus,
saha ieu anu nampiling ka Maneh?"
69 Sabot Petrus diuk di buruan luar,
disampeurkeun ku hiji awewe babuna Imam

Agung. "Maneh lain sok bareng jeung Yesus
di Galilea?" ceuk eta awewe.
70 Tapi Petrus ngangles di hareupeun
sarerea. "Ngomong naon ieu teh, kuring teu
ngarti," jawabna.
71 Tuluy ngaleos ka lawang buruan.
Katenjoeun ku babu sejen, anu terus
ngomong ka nu araya di dinya ngomongkeun
Petrus, pokna, "Manehna sok babarengan
jeung Yesus urang Nasaret."
72 Petrus ngangles deui, "Wani sumpah, teu
wawuh ka jelema eta teh!"
73 Teu kungsi lila Petrus disalampeurkeun ku
nu araya di dinya. "Maneh pasti salah saurang
babaturana-Na," ceuk maranehna, "kaciri
lentong maneh kitu!"
74 Tembal Petrus, "Wani sumpah, kuring
ngomong saenyana! Masing dihukum kuring
ku Allah lamun henteu saenyana. Kuring teu
wawuh ka eta jelema!" Harita keneh hayam
kongkorongok,
75 ras Petrus ingeteun kana saur Yesus
yen, "Memeh hayam kongkorongok, tilu kali
maneh bakal nyebut teu wawuh ka Kami."
Leos bae Petrus ka luar, ceurik nalangsa
kabina-bina.

27 1 Isuk-isuk keneh pisan imam-imam
kapala jeung para kokolot geus nyieun
putusan yen Yesus rek diragragan hukum
pati.

2 Anjeunna dirante dibawa ka luar ti dinya, tuluy diserenkeun ka Pilatus, Gupernur bangsa Rum.
3 Barang Yudas, si hianat, nyahoeun yen Yesus diragragan hukum pati, kacida kaduhungeunana, seug bae duit anu tilu puluh gebleg perak teh dibawa deui ka imam-imam kapala jeung para kokolot.
4 "Kuring dosa, geus ngahianat ka jelema nu taya salahna nepi ka diragragan hukum pati!" pokna. Dijawab, "Sabodo teuing, eta mah urusan maneh!"
5 Eta duit ku Yudas dialungkeun ka jero Bait Allah, ari manehna tuluy indit sarta terus ngagantung maneh.
6 Duitna ku imam-imam kapala dipulung. "Ieu duit teh ladang getih," carekna, "nurutkeun Hukum Agama teu meunang diasupkeun kana sisimpenan Bait Allah."
7 Tuluy mupakat eta duit rek dibeulikeun Lahan Panjunan jang pakuburan urang asing.
8 Ti harita lahanna katelah "Lahan Getih" nepi ka ayeuna.
9 Laksana ucapan Nabi Yermia anu kieu, "Duit tilu puluh gebleg perak, nya eta duit anu geus disaluyuan ku urang Israil pikeun meuli salira Anjeunna ku maranehna dicokot,
10 dipake meuli lahan panjunan, kitu parentah Pangeran ka kaula."
11 Yesus geus aya di payuneun gupernur bangsa Rum. "Andika teh raja urang Yahudi?"

Gupernur mariksa. "Leres pangandika," waler-Na.
12 Tapi panuding-panuding imam-imam
kapala jeung para kokolot mah ku Anjeunna
sama sakali teu diwaler.
13 "Karungu eta dakwaan-dakwaan
maranehna?" Pilatus mariksa deui.
14 Tapi Yesus teu kersaeun ngawaler, nu
matak gupernur teh kacida heraneunana.
15 Eta gupernur bangsa Rum kagungan
kabiasaan, saban-saban Pesta Paska sok
ngaleupaskeun sakitan saurang anu dipenta
ku rahayat.
16 Harita aya hiji sakitan, penjahat anu geus
kakunang-kunang, ngaranna Yesus Barabas.
17 Pilatus mariksa ka rahayat anu ngaliud,
"Nu mana anu kudu dileupaskeun, Yesus
Barabas atawa Yesus anu disebut Kristus?"
18 Mariksana kitu lantaran uninga enya-enya,
yen nu matak eta para kekentong urang
Yahudi nyerenkeun Yesus ka anjeunna teh
lantaran ngarasa dengki.
19 Sabot Pilatus calik di bale pangadilan,
anjeunna nampa pesen ti garwana kieu, "Ulah
midamel kitu kieu ka eta jalmi nu teu aya
salahna. Margi tadi wengi abdi teh kasiksa ku
impian perkawis eta jelema."
20 Ari imam-imam kapala jeung para kokolot
ngangsonan jalma rea, sina menta Barabas
dileupaskeun, ari Yesus sina dihukum pati.

21 Tapi Pilatus mariksa ka jalma rea, saurna,
"Pilih ti ieu duaan, nu mana anu kudu
dileupaskeun?" "Barabas!" tembal jalma rea.
22 "Ari Yesus anu disebut Kristus
kumahakeun?" Pilatus mariksa. "Gantung!"
tembal jalma rea.
23 Pilatus mariksa deui, "Naon kajahatana-
Na?" Jalma rea kalah ka tinggorowok
patarik-tarik, "Gantung!"
24 Kajudi ku Pilatus yen diteruskeun ge
taya gunana, salah-salah rahayat teh
nyieun karusuhan. Anjeunna nyandak cai
ngumbah panangan di hareupeun jalma rea.
Timbalanana, "Kami teu tanggung jawab
kana patina ieu jelema. Ku maraneh bae
uruskeun!"
25 Ceuk jalma rea, "Kajeun, hukuman
lantaran paehna eta jelema teh tanggungan
kuring jeung anak-anak kuring!"
26 Ti dinya Pilatus ngaleupaskeun Barabas.
Ari Yesus sanggeus dirangketan tuluy
diserenkeun sina digantung ku maranehna.
27 Yesus ku serdadu-serdadu Pilatus
diasupkeun ka karaton tuluy digoronyok ku
sarerea.
28 Anggoana-Na dilaan diganti ku jubah
wungu.
29 Serdadu-serdadu nyieun mamakutaan
tina cucuk diterapkeun kana mastaka-Na,
ari panangan tengen-Na sina nyepeng iteuk.
Geus kitu eta serdadu-serdadu pura-pura

sarujud ka Anjeunna. "Daulat Raja urang
Yahudi!" ceuk maranehna maroyokan,
30 tuluy nyariduhan ka Anjeunna. Iteukna
ku maranehna dijewang, dibabukkeun kana
mastaka-Na.
31 Sanggeus diparoyok, jubah wunguna
dilaan diganti deui ku jubah-Na ku anjeun. Ti
dinya Anjeunna dibawa ka luar rek digantung
dina kayu salib.
32 Di tengah jalan, maranehna papanggih
jeung hiji jelema urang Kirena ngaranna
Simon. Eta jelema ku serdadu-serdadu
dipaksa sina manggul kayu salib Yesus.
33 Sanggeus narepi ka hiji tempat anu
disebut Golgota, anu hartina "Tempat
Tangkorek,"
34 Yesus disina ngaleueut anggur anu
dicampuran hamperu. Tapi sanggeus diraosan
Anjeunna teu kersaeun.
35 Anjeunna terus disalib, anggoana-Na
dibagikeun ku lotre,
36 tuluy dijaraga bari dariuk.
37 Dina luhureun mastaka-Na maranehna
masang tulisan panuding ka Anjeunna, unina:
"Ieu Yesus, Raja urang Yahudi."
38 Aya dua penjahat anu digantung bareng
jeung Anjeunna, hiji di tengeneun hiji deui di
kiwaeuna-Na.
39 Anu laliwat ka dinya gogodeg jeung
ngahina ka Yesus, pokna,

40 "Wah, anu rek ngaruag Bait Allah jeung
rek ngadegkeunana deui di jero tilu poe!
Lamun Maneh Putra Allah, turun tina salib
salametkeun diri!"
41 Imam-imam kapala, guru-guru agama
jeung para kokolot oge maroyokan,
42 "Ka batur bisa nyalametkeun, ari ka diri
sorangan teu bisa! Na enya Manehna teh
raja urang Yahudi? Mun bisaeun turun tina
salib-Na, kakara urang percaya!
43 Majar carek-Na percaya ka Allah, malah
ngaku jadi Putra Allah. Urang daragoan,
sugan bae Allah kersaeun nulungan ka
Manehna ayeuna!"
44 Dua penjahat anu bareng digantung jeung
Anjeunna oge milu ngahina kawas kitu.
45 Waktu geus tengah poe, sakuliah nagri
ngadak-ngadak jadi poek, tilu jam lilana.
46 Kira-kira pukul tilu Yesus ngajerit tarik,
"Eli, Eli, lama sabahtani?" hartina: "Nun Allah
sim kuring, Allah sim kuring, ku naon nu
mawi ngantunkeun?"
47 Anu ngadarenge Anjeunna kitu ngajeritna,
sawareh aya nu ngomong kieu, "Manehna
sasambat ka Elias!"
48 Aya saurang anu terus lumpat nyokot
sepon dicelupkeun kana anggur haseum,
tuluy digagangan rek disodorkeun ka Yesus
sina diseuseup.

49 Tapi aya nu nyegah, pokna, "Engke,
urang ngadagoan heula Elias nyalametkeun
Manehna!"
50 Yesus ngajerit deui tarik pisan, geus kitu
les pupus.
51 Bareng jeung pupus-Na, reregan Bait
Allah bedah dua ti luhur ka handap. Bumi
ngariyeg, batu-batu karang bareulah,
52 kuburan-kuburan maruka, umat Allah anu
geus paraeh harudang harirup deui,
53 kalaluar tina kuburanana. Sanggeus Yesus
gugah ti nu maraot maranehna arasup ka
Kota Suci, katembong ku jalma rea.
54 Kapala pasukan jeung serdadu-serdadu
jaga, narenjo lini kitu deui kajadian-kajadian
sejenna, kacida sarieuneunana, sarta
ngaromong kieu, "Saestuna eta jelema teh
Putra Allah!"
55 Di dinya loba oge awewe anu biasa sok
ngiring jeung ngalalayanan ka Yesus ti Galilea
keneh, ngarawaskeun ti kajauhan.
56 Di antarana nya eta Maria Magdalena,
Maria ibuna Yakobus jeung Yusup, jeung
bojona Sebedeus.
57 Sanggeus mimiti peuting, aya hiji jelema
beunghar ti Arimatea ngaranna Yusup, murid
Yesus keneh,
58 ngadeuheus ka Pilatus menta layon
Yesus. Pilatus marentah supaya layon Yesus
diserenkeun ka Yusup.

59 Layon Yesus ku Yusup dicokot, dibungkus
ku boeh tina lenen anyar,
60 tuluy dimakamkeun di makam milik
manehna, hiji guha cadas anyar beunang
mobok. Lawang pajaratanana ditutup ku batu
gede, sanggeus kitu Yusup tuluy balik.
61 Maria Magdalena jeung Maria anu saurang
deui dariuk keneh di dinya, melong kana
pajaratan.
62 Poe isukna poe Sabat, imam-imam kapala
jeung urang Parisi ngadareuheus ka Pilatus.
63 "Juragan," ceuk maranehna, "waktos
hirup keneh eta jalmi tukang bohong teh
kantos nyanggem kieu, Sanggeus tilu poe
Kami bakal dihirupkeun deui.
64 Ku margi kitu mugi Juragan marentahkeun
ngajaga kuburana-Na dugi ka dinten katiluna,
bilih mayit-Na dipaling ku murid-murid-Na
teras diuar-uar majar hirup deui. Bohong anu
kadua mah langkung matak ngabahyakeun ti
batan anu kahiji."
65 "Mangga teundeunan anu ngajaga," saur
Pilatus. "Jaraga sateka-teka sing kuat."
66 Maranehna alundur ti dinya, tuluy makam
Yesus teh diamankeun, diteundeunan jaga
jeung batu tutup lawangna disegel.
28 1 Sanggeus liwat poe Sabat, poe
Minggu isuk-isuk keneh pisan Maria
Magdalena jeung Maria anu saurang deui
geus laleumpang ngalayad ka makam.

2 Dak-dumadak aya lini kacida rongkahna.
Kolebat aya malaikat Pangeran lungsur ti
sawarga, ngagulingkeun batu tutup makam,
tuluy batuna dicalikan.
3 Rupa eta malaikat mani kawas cahaya
kilat, panganggona bodas kawas salju.
4 Nu jaraga makam mani kokoplokan
bawaning ku sarieuneun, nepi ka
tinglumpuruk kawas nu paeh.
5 Malaikat teh ngalahir ka eta dua wanita,
"Nyai ulah sarieun. Kami terang Nyai rek
ngalayad Yesus anu tas disalib.
6 Anjeunna geus teu aya di dieu, geus
digugahkeun sakumaha saur-Na tea. Hiap
taringal ka dieu urut ebog-Na.
7 Ayeuna buru-buru bae bejakeun ka murid-
murid-Na kieu, Anjeunna geus digugahkeun
ti nu maraot, ayeuna keur angkat ka Galilea
miheulaan aranjeun. Engke tangtu kapanggih
di ditu! Tah kitu bejakeunana, sing inget."
8 Bral maranehna arindit ti dinya gura-
giru bari sieun tapi bungah, tungtungna
lalumpatan rek pupulih ka murid-murid Yesus.
9 Tapi dak-dumadak Yesus nepangan ka
maranehna. "Salam rahayu," saur-Na.
Maranehna ngaharempoy kana sampean
Anjeunna tuluy nyungkem.
10 "Ulah sarieun," saur Yesus, "jung bejakeun
ka dulur-dulur Kami yen kudu ka Galilea,
engke tepung di ditu."

11 Waktu eta dua wanita geus laleumpang,
para prajurit anu ngajaraga makam baralik
ka kota, lapor perkara kajadian tea ka
imam-imam kapala,
12 anu terus badami jeung para kokolot.
Hasil babadamianana, eta para prajurit teh
dibarere duit gede pisan,
13 bari diomongan kieu, "Uarkeun ku
maraneh yen mayit-Na dipaling ku murid-
murid-Na ti peuting waktu maraneh keur
harees.
14 Lamun hal ieu kadenge ku gupernur, ku
kami rek dilelemu yen ieu kajadian lain salah
maraneh, jadi maraneh ulah salempang."
15 Sanggeus narima duit, eta para prajurit
teh tuluy uar-uar sakumaha papatah tea.
Nepi ka ayeuna oge di kalangan urang Yahudi
mah carita kitu ti eta para prajurit teh aya
keneh.
16 Murid-murid anu kari sawelas urang
arindit ka hiji pasir di Galilea, sakumaha anu
dipesen ku Yesus.
17 Sanggeus papanggih jeung Anjeunna
tuluy sarujud nyarembah. Aya oge sawatara
urang anu asa-asa keneh.
18 Yesus nyaketan ka maranehna, lajeng
sasauran kieu, "Kakawasaan di sawarga jeung
di bumi, sagemblengna geus diserenkeun ka
Kami.
19 Ku sabab eta datangan jalma-jalma
saalam dunya jaradikeun murid Kami, baptis

kalawan pajenengan Rama, Putra, jeung Roh
Suci.
20 Ajar ngalakonan sagala perkara anu ku
Kami geus diparentahkeun ka maraneh. Kami
tangtu nyarengan ka maraneh salalawasna
nepi ka ahir jaman."

Markus

1 [1] Ieu Injil Kasalametan anu ngawartakeun
Yesus Kristus, Putra Allah.
[2] Ungel mimiti eta warta sakumaha anu
diserat ku Nabi Yesaya, kieu: "Allah ngandika,
Ieu utusan Kami ku Kami rek diutus heulaeun
Hidep, sina nyadiakeun jalan pikeun Hidep.
[3] Aya nu cumeluk di gurun keusik, Sadiakeun
jalan pikeun Pangeran! Jieun jalan anu
lempeng pikeun Mantenna!"
[4] Nya bukti di gurun keusik aya nu muncul,
ngabaptis jeung ngawulang, nya eta
Yohanes. Piwulangna kieu, "Geura tarobat,
geura dibaptis, geus tangtu dosa maraneh
dihampura ku Allah."
[5] Mangpirang-pirang jelema ti Yudea jeung
ti kota Yerusalem daratang ngabarandungan
piwulangna, terus ngaraku dosana, sarta
tuluy ku anjeunna dibaptis di Walungan
Yordan.
[6] Anggoan Yohanes tina bulu onta jeung
nganggo sabuk kulit. Ari barangtuangna
simeut jeung madu leuweung.
[7] Anjeunna ngumumkeun kieu, "Engke,
pandeurieun kami bakal aya anu sumping
tur leuwih agung batan kami. Pikeun
dongko di payuneuna-Na ge, ngudaran tali
tarumpah-Na, kami ngarasa teu layak.

8 Kami ngabaptis maraneh teh ku cai, tapi
Anjeunna mah ngabaptisna ka maraneh
engke ku Roh Suci."
9 Teu lila ti harita, Yesus oge ti Nasaret
wewengkon Galilea sumping dibaptis ku
Yohanes di Walungan Yordan.
10 Barang timbul ti jero cai, Anjeunna ningali
langit muka, sarta Roh Allah lungsur ka
Anjeunna dina rupa manuk japati.
11 Ti langit aya soara, ungelna, "Hidep teh
Putra kaasih Kami, anu kamanah ku Kami."
12 Harita keneh manah Yesus digerakkeun ku
Roh Allah, Anjeunna tuluy angkat ka gurun
keusik,
13 cicing di dinya opat puluh poe opat puluh
peuting, digoda ku Iblis. Di tempat eta loba
oge sato alas, tapi Anjeunna dilalayanan ku
para malaikat.
14 Sanggeus Yohanes dipanjara, Yesus
angkat ka Galilea ngawawarkeun Injil
Kasalametan ti Allah.
15 Saur-Na, "Geura tarobat, geus waktuna,
sabab Karajaan Allah geus meh ngadeg! Sing
percaya kana ieu Injil Kasalametan!"
16 Waktu Anjeunna keur angkat mapay sisi
Talaga Galilea, ningali dua jelema adi lanceuk
keur ngarala lauk, ngaranna Simon jeung
Andreas.
17 Ku Anjeunna diajak sareng, "Marilu ka
Kami, engke ku Kami diajar ngala jelema."

18 Harita keneh duanana marilu, heurapna
diculkeun.
19 Yesus angkat deui. Angkat can pati jauh
ti dinya ningali deui dua jelema adi lanceuk,
Yakobus jeung Yohanes anak Sebedeus, keur
ngaromean heurap dina parahu.
20 Harita keneh disaur tuluy marilu,
ninggalkeun bapana dina parahu jeung
kuli-kuli.
21 Yesus sumping ka kota Kapernaum jeung
murid-murid. Dina poe Sabat Anjeunna lebet
ka imah ibadah, ngawulang.
22 Cara Anjeunna ngawulang estu
pikaresepeun anu ngabarandungan, beda ti
guru-guru agama maranehna. Anjeunna mah
ngajarna teh gede wibawana.
23 Sabot kitu, aya hiji jelema anu kasurupan
roh jahat asup ka jero imah ibadah bari
cocorowokan,
24 "Arek naon datang ka urang, Yesus urang
Nasaret? Rek ngabinasa? Kuring nyaho
Anjeun teh utusan anu suci ti Allah!"
25 "Repeh maneh!" saur-Na ka eta roh jahat.
"Geuwat kaluar ti eta jelema!"
26 Sanggeus ngageubig-geubig kacida
nemenna ka eta jelema, eta roh jahat teh
tuluy nyingkah.
27 Anu nyaraksian mani harookeun sarta
tuluy ngaromong pada batur, "Wah, naon ieu?
Pangajaran anyar, kitu? Kawasa temen eta

jelema teh, roh-roh jahat dititah kalaluar teh
mani narurut kitu!"
28 Beja hal Yesus gancang pisan nerekabna
ka mana-mana di sakuliah daerah Galilea.
29 Yesus jeung murid-murid-Na kaluar ti
imah ibadah, tuluy ka imah Simon jeung
Andreas. Yakobus jeung Yohanes ge milu.
30 Ari mitoha awewe Petrus keur gering
muriang, aya di enggon bae. Jadi barang
Yesus sumping jeung anu ngariring terus bae
diwartosan.
31 Anjeunna terus ningalian mitoha
Petrus, leungeunna diangkat terus dibantu
dihudangkeun. Rep muriangna cageur, tuluy
cakah-cikih ngalalayanan.
32 Sanggeus panonpoe surup jeung mimiti
peuting, loba anu daratang ka Anjeunna
mawa anu garering jeung anu kasarurupan
roh jahat.
33 Urang kota eta tumplek mani ngagimbung
di buruan eta imah.
34 Yesus terus nyageur-nyageurkeun
anu garering loba pisan sarta panyakitna
rupa-rupa. Roh-roh jahat anu nyurup ge ku
Anjeunna diusiran, loba pisan. Eta roh-roh
jahat ku Anjeunna teu diidinan ngaromong
naon-naon, sabab geus nyarahoeun saha
Anjeunna.
35 Poe isukna subuh-subuh keneh Yesus
kaluar ti eta imah, ngabujeng hiji tempat sepi
di luar kota, sembahyang.

36 Simon sabatur-batur nareangan.
37 Sanggeus kapanggih maranehna
arunjukan, "Bapa dipilarian ku sadayana."
38 Tapi waler Yesus, "Urang kudu terus ka
desa-desa sejen sakurilingeun ieu. Maranehna
oge perlu ku Kami diwuruk, sabab kitu tujuan
Kami datang teh."
39 Geus kitu Anjeunna ngider ka sakuliah
Galilea, ngawulang di imah-imah ibadah
jeung ngusir roh-roh jahat anu nyurup ka
jelema.
40 Aya jelema lepra datang ka Anjeunna,
sujud ka payuneuna-Na menta ditulungan.
Pokna, "Manawi Juragan kersa, Juragan iasa
nyageurkeun abdi."
41 Manah Yesus welas pisan ka eta jelema,
tuluy ngantelkeun panangana-Na kana awak
eta jelema. "Heug, geura cageur," saur-Na.
42 Les leprana leungit, awakna pulih beresih.
43 Ku Anjeunna dipiwarang buru-buru indit ti
dinya sanggeus diomat-omatan heula,
44 saur-Na, "Kade ulah cacarita ka saha-saha
perkara ieu, terus bae ka imam menta
dipariksa awak, tuluy haturkeun kurban
sakumaha anu diparentahkeun ku Musa,
supaya tetela ka sarerea yen maneh geus
cageur."
45 Tapi eta jelema inditna teh terus cacarita
ka ditu ka dieu teu eureun-eureun, nepi ka
upama Yesus lebet ka kota moal iasa laluasa.
Ku sabab eta Anjeunna di luar kota bae

anu sarepi. Tapi jelema-jelema teu burung
murubul ti mana-mana.

2

[1] Sanggeus sababaraha poe di dinya Yesus
mulih ka Kapernaum. Beja yen Anjeunna
mulih nerekab.
[2] Jelema-jelema daratang kacida lobana,
nepi ka taya tempat deui, nepi ka lawang
panto oge heurin ku jelema. Sabot Anjeunna
keur nyarioskeun amanat ti Allah,
[3] aya jelema opatan ngagotong anu lumpuh
rek dideuheuskeun.
[4] Tapi teu barisaeun asup ku heurin-
heurinna. Ku sabab kitu maranehna jalan ti
luhur, nyieun liang lempengan Yesus calik,
nu lumpuh teh diulur tina eta liang jeung
samakna.
[5] Ningali kapercayaan maranehna sakitu
mantepna, Yesus ngalahir ka eta nu lumpuh,
saur-Na, "Anaking, dosa-dosa hidep geus
dihampura."
[6] Aya sawatara guru agama anu marilu
kumpul di dinya. Maranehna mimiti
ngaromong dina hatena,
[7] "Lancang temen ieu jelema ngomong kitu!
Ngahina ka Allah! Ngan Allah anu wenang
ngahampura dosa mah!"
[8] Yesus uningaeun kana pikiran maranehna,
tuluy ngalahir, "Ku naon karitu pikiran
aranjeun?
[9] Mana nu leuwih babari ngomongkeunana ka
ieu nu lumpuh, Dosa-dosa hidep dihampura,

atawa, Geura hudang, angkat samak hidep
tuluy leumpang?
10 Tapi ayeuna ku Kaula rek dibuktikeun
yen Putra Manusa di ieu dunya kawasa
ngahampura dosa."
11 Geus kitu ngalahir ka eta nu lumpuh,
"Geura hudang, angkat samakna, jung geura
balik!"
12 Nu lumpuh teh cengkat, samakna
diangkat, tuluy gura-giru indit ti dinya.
Anu nyaraksian mani barengong, tuluy
ngamulyakeun ka Allah. "Saumur ge kakara
nenjo kajadian kawas kieu mah! ceuk
maranehna.
13 Yesus angkat ka sisi Talaga Galilea.
Jelema-jelema merul daratang ka Anjeunna,
tuluy diwulang.
14 Tas ngawulang angkat deui, beh ningali
aya tukang mulung pajeg ngaran Lewi, anak
Alpeus, keur diuk di kantorna. Ku Yesus tuluy
disaur, "Milu ka Kami!" Lewi cengkat tuluy
milu.
15 Sabot Yesus keur tuang di imah Lewi,
burubul tukang-tukang mulung pajeg lianna
daratang jeung jelema-jelema anu dianggap
jelema goreng, marilu dahar sameja jeung
Anjeunna jeung murid-murid. Sabab loba anu
bariluk ka Anjeunna.
16 Sawatara guru agama Yahudi golongan
Parisi, narenjo Yesus tuang jeung tukang-
tukang mulung pajeg jeung jelema-jelema

nu dianggap goreng teh naranya ka murid-
murid, "Naha guru maraneh tuang jeung
jelema-jelema karitu?"
17 Kadangueun ku Yesus, Anjeunna ngawaler,
"Anu perlu doktor teh anu garering, nu
calageur mah teu perlueun. Kaula datang
lain rek neangan jelema anu marulya, tapi
rek neangan jelema-jelema anu diaranggap
hina."
18 Dina hiji waktu murid-murid Yohanes
jeung urang Parisi paruasa. Aya jelema anu
naranya ka Yesus, "Naha murid-murid Bapa
mah henteu paruasa, henteu sapertos para
panganut Yohanes sareng para panganut
urang Parisi?"
19 Waler-Na, "Ari tamu dina hajat kawin
naha henteu dalahar? Sapanjang panganten
lalaki aya keneh jeung maranehna, tangtu
maranehna dalahar.
20 Tapi bakal datang waktuna panganten
lalaki dicokot ti maranehna. Geus kitu kakara
maranehna paruasa.
21 Moal aya anu nambal baju heubeul ku
lawon anyar, sabab lamun lawon anyarna
murengked, nu heubeul kabenyeng, soehna
beuki gede.
22 Jeung moal aya anu ngeusikeun anggur
anyar kana kantong kulit nu geus heubeul,
sabab kantong kulitna tangtu bedah, kantong
jeung anggurna henteu kaarah. Anggur anu

anyar kantong kulitna ge tangtu kudu nu
anyar."
23 Dina hiji poe Sabat Yesus angkat
ngalangkung kebon gandum. Murid-murid
anu ngiring ka Anjeunna maripit gandum.
24 Ari ceuk urang Parisi ka Anjeunna, "Tingali
itu murid-murid Anjeun ngarempak Hukum
Agama urang, migawe anu dilarang dina poe
Sabat!"
25 Waler Yesus, "Na aranjeun tacan maca,
kumaha Daud waktu butuh dahareun?
Anjeunna jeung pangiringna lapar,
26 tuluy anjeunna asup ka jero gedong Allah,
terus ngadahar roti pangbakti ka Allah. Eta
kajadianana keur jaman Abyatar jadi Imam
Agung. Nurutkeun Hukum Agama urang mah
anu wenang ngadahar roti kitu teh ngan para
imam. Tapi Daud geuning ngadahar, malah
pangiringna oge dibere."
27 Saur Yesus deui, "Poe Sabat diayakeun
teh pikeun manusa, lain manusa diayakeun
pikeun poe Sabat.
28 Ku sabab kitu Putra Manusa teh jadi
Gustina poe Sabat ongkoh."

3 1 Yesus mulih deui ka imah ibadah. Di
dinya aya hiji jelema anu leungeunna
kemper sabeulah.
2 Jeung aya nu sejen deui, anu saenyana
ngarep-ngarep supaya Yesus midamel
kasalahan, rek didakwa. Maranehna kacida
ngarawaskeunana, sugan bae Anjeunna

nyageurkeun eta jelema harita keneh dina
poe Sabat.
3 Yesus ngalahir ka nu kemper tea, "Ka dieu,
ka hareup!"
4 Ti dinya saur-Na ka nu rea, "Pagawean
kumaha anu ku Hukum Agama urang
meunang dipigawe dina poe Sabat? Nulungan
atawa nyilakakeun, nyalametkeun nyawa
batur atawa mergasa?" Maranehna teu
narembal naon-naon.
5 Yesus neuteup ka maranehna, manah-Na
bendu pacampur jeung sedih ku anu sakitu
baredegongna jeung saralahna. Tuluy ngalahir
ka nu kemper tea, "Lempengkeun leungeun
hidep!" Ku manehna dilempengkeun, bet
leungeunna nu kemper teh jadi cageur.
6 Urang Parisi tinglaleos, terus ngabadamian
jelema-jelema kaomna Herodes rek nelasan
Yesus.
7 Yesus angkat ka Talaga Galilea jeung
pangiring-Na. Anu naluturkeun kacida lobana,
ti Galilea, ti Yudea,
8 ti Yerusalem, ti wilayah Idumea, ti
wetaneun Walungan Yordan, jeung ti
sakurilingeun kota-kota Tirus jeung Sidon,
anu geus mareunang beja perkara anu
dipidamel ku Anjeunna.
9 Ku loba-lobana jelema, Anjeunna nepi ka
mundut parahu ka murid-murid supaya ulah
kasedekkeun.

10 Geus loba anu gering anu dicageurkeun
ku Anjeunna, sarta anu garering teh mani
pasedek-sedek hayang nyabak ka Anjeunna.
11 Ari anu kasarurupan ku roh jahat mah
barang ret ka Anjeunna teh terus bae sujud
ka payuneuna-Na bari ngagero, "Anjeun teh
Putra Allah!"
12 Tapi eta roh-roh jahat teh ku Yesus dicarek
teu meunang pisan nyebut Anjeunna saha.
13 Ti dinya Yesus unggah ka hiji pasir, tuluy
nyaur sababaraha jelema anu cocog jeung
manah-Na. Sanggeus karumpul,
14 ku Anjeunna dipilih dua welas urang.
Eta anu kapilih ku Anjeunna disebatna
rasul. "Maraneh ku Kami dipilih pikeun
maturan Kami salawasna," saur-Na. "Sarta
ku Kami baris diutus oge pikeun ngawurukan
jalma-jalma,
15 jeung bakal dibere kakawasaan ngusir
roh-roh jahat."
16 Anu kapilih teh ieu ngaran-ngaranna:
Simon (ku Yesus dipaparin ngaran Petrus);
17 Yakobus jeung Yohanes (adi lanceuk
anak Sebedeus, duanana ku Yesus dipaparin
ngaran Boanerges, hartina "Guludug");
18 Andreas, Pilipus, Bartolomeus, Mateus,
Tomas, Yakobus bin Alpeus, Tadeus, Simon
Patriot,
19 jeung Yudas Iskariot, anu engkena
ngahianat ka Anjeunna.

20 Yesus mulih ka bumi-Na. Breg deui
digimbung ku jalma rea, nepi ka Anjeunna
jeung murid-murid teu kaburu tuang-tuang
acan.
21 Barang wargi-wargina ngadarenge hal eta,
tuluy nareang Anjeunna rek diajak mulih,
sabab aya beja majar, "Anjeunna geus owah!"
22 Aya sawatara guru-guru agama anu
daratang ti Yerusalem, ngaromong kieu, "Eta
jelema teh kaasupan Beelsebul! Nu matak
jadi bisaeun ngusir roh-roh jahat teh lantaran
meunang kakawasaan ti eta kapala roh
jahat."
23 Maranehna ku Yesus disaur. Geus kitu
Anjeunna nyarios, tapi ku ibarat-ibarat.
"Kumaha bisana Iblis ngusir Iblis?" saur-Na.
24 "Hiji kota anu pecah jadi sababaraha
golongan anu silih lawan tangtu ancur.
25 Hiji kulawarga anu pecah jeung silih
lawan, tangtu awut-awutan.
26 Nya kitu keneh karajaan Iblis, lamun
pecah jadi golongan-golongan anu silih lawan,
ngadegna moal lila, karajaanana tangtu
enggeusan.
27 Moal aya anu bisa ngabongkar imah
jelema bedas sarta nyokotan harta bandana,
kajaba lamun eta nu bedas teh ditalikung
heula kakara imahna bisa dijarah.
28 Kaula mere terang, jelema anu nyieun
dosa jeung anu omonganana jahat bisa
dihampura.

29 Tapi anu ngagogoreng Roh Suci mah teu
bisa dihampura, sabab nu kitu mah dosana
teh langgeng."
30 (Yesus nyebatkeun kitu teh ka jelema-
jelema anu nyebutkeun majar Anjeunna
kaasupan roh jahat.)
31 Ibu jeung saderek-saderek Yesus
geus narepi ka dinya, tapi di laluar bae,
nalatahkeun supaya Anjeunna kaluar.
32 Anjeunna keur dirariung ku jalma rea.
"Itu aya ibu di luar sareng saderek-saderek
istri pameget, hoyongeun nepangan," ceuk
maranehna.
33 "Saha ari ibu Kami? Saha ari dulur-dulur
Kami?" waler-Na,
34 bari terus neuteup ka anu ngariung ka
Anjeunna. "Ieu ibu jeung dulur-dulur Kami
mah!" saur-Na deui.
35 "Saha-saha anu ngalampahkeun pangersa
Allah, eta ibu Kami, dulur-dulur Kami awewe
lalaki."

4

1 Yesus mimiti ngawulang deui di sisi
Talaga Galilea. Jelema ngagimbung ka
Anjeunna kacida lobana, nepi ka Anjeunna
ngalih calikna kana parahu anu keur
ngambang dina cai. Jalma-jalma narangtung
di basisir sisi cai.
2 Yesus tuluy ngawulang ka maranehna
rupa-rupa hal ku misil-misil. Saur-Na ka
maranehna,
3 "Barandungan! Aya hiji jelema indit tebar.

4 Waktu tebar, binihna aya anu ragragan ka
jalan, seug datang manuk maracokan eta
binih nepi ka beak.
5 Aya anu ragragan kana tanah anu karikilan,
taneuhna ipis. Eta binih tereh jadi lantaran
taneuhna ipis;
6 tapi sanggeus kasebrot ku panonpoe, binih
anu kakara mentik teh ngulapes tuluy garing,
lantaran akarna henteu jero.
7 Aya anu ragragan kana rungkun
cucuk, rungkunna ngagedean, binih teh
kaheumpikan, teu bisa buahan.
8 Anu ragragna kana taneuh anu riduh jeung
lendo, jadina alus sarta baruahan, hasilna aya
nu tilu puluh kalieun, nu genep puluh kalieun
jeung nu saratus kalieun."
9 Saur-Na deui, "Lamun baroga ceuli pek ieu
darengekeun!"
10 Sanggeus Anjeunna nyalira bae, anu tadi
ngadarengekeun teh aya anu daratang ka
Anjeunna, dibaturan ku dua welas murid-Na,
naranyakeun harti eta misil.
11 Ari waler-Na, "Maraneh mah geus dibere
nyaho rasiahna Karajaan Allah. Ari nu sejen
luareun eta ngan dibere ngadenge misilna
bae,
12 jadi maranehna mah, Narenjokeun tapi
teu narenjoeun, ngadarengekeun tapi teu
ngalartieun. Sabab lamun narenjoeun jeung
ngalartieun tangtu tarobat ka Allah, sarta ku
Mantenna tangtu dihampura."

13 Saur-Na deui, "Kutan maraneh teu ngarti
kana eta misil? Kumaha rek ngarti kana misil
sejenna?
14 Nu tebar teh hartina nu ngawawarkeun
amanat sabda Allah.
15 Binih anu katebarkeun ka jalan, hartina
eta amanat didengekeunana ngan saliwat,
harita kadenge harita keneh dipupus ku Iblis.
16 Anu katebarkeun kana taneuh anu
karikilan, hartina eta amanat gancang
ditarima reujeung suka,
17 tapi gancang leungit deui sabab nyerepna
teu sakumaha. Barang disusahkeun ku batur
dumeh percaya kana eta amanat tuluy bae
murtad.
18 Anu katebarkeun kana rungkun cucuk,
hartina eta amanat ditarima,
19 tapi kadeseh ku kasalempangan hirup,
ku hayang beunghar, jeung ku rupa-rupa
kahayang napsu, teu nepi ka bijil hasilna.
20 Anu meneran kana taneuh anu hade,
hartina eta amanat ditarima enya-enya,
hasilna kapetik, buahna kaala, aya nu tilu
puluh kalieun, nu genep puluh kalieun, jeung
nu saratus kalieun."
21 Saur-Na deui, "Naha aya anu nyeungeut
lampu terus dituruban ku gentong atawa
diteundeun di kolong? Naha lain kudu
diteundeun dina ajugna?
22 Naon bae anu nyumput bakal nembrak,
naon bae anu katutup bakal nonggerak.

23 Darengekeun sing bener mun enya baroga
ceuli!"
24 Saur-Na deui, "Pek tengetkeun sing bener
anu kadarenge teh! Kalakuan maraneh ka
batur, ku Allah bakal dibalikkeun ka maraneh
leuwih ti kitu.
25 Anu enggeus beubeunangan bakal
ditambahan, sabalikna anu henteu
beubeunangan mah anu geus aya ge keur
saeutik teh bakal di cokot pisan."
26 Yesus sasauran deui, "Karajaan Allah teh
ibarat ieu misil. Aya jelema nyebarkeun binih
dina lahanna.
27 Ari peuting manehna hees, ari beurang
manehna hudang. Sabot kitu jeung kitu,
binihna jaradi jeung ngagedean. Teu
nyahoeun manehna mah peta jadina teh
kumaha.
28 Pepelakanana ku taneuh disina jadi nepi
ka buahanana, sina mentik, sina ngagedean,
sina ranggeuyan, sina buahan.
29 Sanggeus gandumna asak meujeuhna
diala, patani nyokot arit, gandumna diala."
30 "Ibarat naon deui Karajaan Allah
teh?" Yesus mariksa. "Kudu ku misil naon
nerangkeunana?
31 Ibarat misil ieu. Aya jelema nyokot siki
sasawi, tuluy dipelakkeun dina taneuh.
Siki sasawi di saalam dunya siki anu
panglembutna.

32 Sanggeus jadi, tangkalna teh panggedena
ti sakabeh pepelakan, daunna gomplok
dahanna galede, manuk-manuk daratang
nyarayang dina aubanana."
33 Kitu carana Yesus nyarioskeun amanat ti
Allah ka jalma rea teh, ku rupa-rupa misil
kawas bieu, sateka-teka diluyukeun jeung
pangarti maranehna.
34 Nyarioskeunana tara teu ku misil. Tapi
ari geus tinggal jeung murid-Na bae mah
sagala rupa ge ku Anjeunna diterangkeun
sageblasna.
35 Sanggeus burit, poe eta keneh, Yesus
ngalahir ka murid-murid, "Urang meuntas
talaga, urang ka beulah ditu."
36 Bari sasauran kitu teh Anjeunna miheulaan
calik kana parahu. Murid-murid oge naraek
kana parahu, jalma rea ditinggalkeun,
tuluy mareuntas. Di eta talaga aya deui
parahu-parahu sejen.
37 Dak-dumadak aya angin ribut nebak,
parahu meh tibalik ku ombak nepi ka pinuh
kaasupan cai.
38 Ari Yesus keur kulem di beulah tukang,
mastaka-Na dibantalan. Ku murid-murid
digugahkeun, pokna, "Pa Guru! Keun bae
urang cilaka?"
39 Yesus gugah, tuluy marentah ka angin,
"Eureun!" Marentah deui ka ombak, "Leler!"
Jep angin jempe sarta talaga jadi kacida
lelerna.

40 Yesus ngalahir ka murid-murid, "Ku naon
sarieun! Teu palercaya ka Kami?"
41 Tapi maranehna jadi kacida sarieuneunana
ku Anjeunna, seug patanya-tanya, "Saha
ieu jelema teh? Angin jeung ombak nepi ka
narurut kitu!"

5

1 Yesus jeung murid-murid-Na geus narepi
ka peuntaseun Talaga Galilea beulah ditu,
di wewengkon Gerasa.
2 Barang Anjeunna lungsur tina parahu,
papanggih jeung hiji jelema anu datangna ti
pakuburan di dinya. Eta jelema diraksuk ku
roh-roh jahat,
3 cicingna di kuburan-kuburan. Eta jelema
geus teu bisa ditalian sanajan ku rante.
4 Geus sababaraha kali suku jeung
leungeunna ditalian, tapi rantena dipegatkeun
deui, dipegatkeun deui, beusi bangkol sukuna
dibubukkeun. Taya nu bisa nalukkeun ku
bedas-bedasna.
5 Beurang peuting ngaprak di
kuburan-kuburan jeung di pasir-pasir,
ceuceuleuweungan bari nurihan maneh ku
batu seukeut.
6 Sanggeus nenjoeun ka Yesus ti nu rada
anggang, tuluy lumpat nyampeurkeun, brek
bae deku di payuneuna-Na,
7 tuluy ngagorowok, "Yesus, Putra Allah Nu
Maha Agung! Aya pikersaeun naon ka kuring?
Demi Allah, kuring ulah disiksa!"

8 (Nu matak sasambat kitu sabab ku Yesus
ditimbalan kieu, "Eh, roh jahat, kaluar maneh
ti eta jelema!")
9 Ku Yesus dipariksa, "Maneh saha ngaran?"
Jawabna, "Ngaran kuring Legiun sabab kacida
lobana!"
10 Manehna terus nunuhun supaya ku Yesus
ulah diusir ti eta daerah.
11 Teu jauh ti dinya aya babi sabubuhan keur
nyaratuan di lamping pasir.
12 Roh-roh jahat teh nunuhun ka Yesus,
"Kuring idinan nyurup ka itu babi-babi."
13 Sanggeus diidinan, eta roh-roh jahat teh
kalaluar tuluy nyarurup ka eta babi-babi.
Babi-babina anu kabehna aya dua rebu tuluy
laluncatan ka talaga tina hiji gawir, kabeh
titeuleum.
14 Anu ngajaragana tingbalecir ka kota jeung
desa-desa sakurilingna, nyebarkeun beja.
Tuluy jalma-jalma kalaluar rek narenjo eta
kajadian.
15 Barang daratang, jelema anu tas
kasurupan teh aya, keur diuk jeung geus
make pakean, ingetanana geus waras.
Maranehna kacida sarieuneunana ku Yesus.
16 Anu nyaraksian sorangan nu kajadian
ka eta jelema jeung ka babi-babi tea tuluy
nyaritakeun deui ka nu sejen.
17 Geus kitu urang dinya nunuhun ka Yesus
supaya Anjeunna buru-buru ngantunkeun
daerah maranehna.

18 Waktu Yesus naek deui kana parahu,
jelema anu tas kasurupan teh hayangeun
milu. "Mugi abdi dicandak," carekna.
19 Tapi ku Anjeunna teu diidinan, saur-Na,
"Mending balik. Caritakeun ka kulawarga
pitulung Pangeran anu geus mikaheman ka
maneh."
20 Manehna nurut, tuluy indit ngider ka
sakuliah wilayah Sapuluh Kota, nyaritakeun
pitulung Yesus ka dirina. Urang dinya kacida
hareraneunana.
21 Yesus mulih deui ka peuntaseun eta
talaga. Sasumpingna, jelema-jelema tuluy
tumplek ka Anjeunna di sisi talaga.
22 Sabot kitu, datang pangurus imah ibadah
di dinya, ngaranna Yairus, terus sujud ka
Yesus,
23 tuluy ngalengis ka Anjeunna, pokna, "Pun
anak awewe udur, mugi ku Bapa ditumpangan
panangan, tangtos cageur sareng tiasa hirup
teras."
24 Yesus angkat ti dinya jeung manehna.
Sapanjang jalan jelema-jelema anu marilu
laleumpangna mani padeukeut-deukeut jeung
Anjeunna.
25 Aya hiji awewe boga kasakit haid, ngagetih
terus geus dua welas taun teu cageur-cageur,
26 tabib-tabib taya nu sanggup. Duitna geus
beak dipake tatamba, tapi kasakitna teu
cageur-cageur, malah tambah parna.

27 Sanggeus meunang beja hal Yesus,
manehna tuluy milu seselendep jeung nu rea
ka pungkureun Anjeunna.
28 Ceuk pikiranana, "Asal bisa nyabak
jubah-Na bae tangtu aing cageur."
29 Tuluy manehna nyabak kana jubah Yesus.
Harita keneh ngagetihna tuluy eureun, sarta
karasaeun ku manehna yen panyakitna anu
sakitu nyusahkeunana teh cageur.
30 Bareng jeung eta ku Yesus karaoseun aya
tanaga anu mencar ti salira-Na. Anjeunna
luak-lieuk sarta mariksa, "Saha anu nyabak
ka Kami?"
31 Ceuk murid-murid, "Naha nganggo
mariksakeun anu nyabak, pan kauninga jalmi
sakieu nyedekna ka Bapa?"
32 Tapi Anjeunna terus bae luak-lieuk
milarian anu nyabak-Na.
33 Ari awewe tea sanggeus nyaho anu
kajadian ka dirina, nyampeurkeun terus sujud
ka Anjeunna bari ngadegdeg sieuneun, sarta
unjukan sabalakana.
34 Saur Yesus, "Anaking, ku sabab Nyai
percaya, Nyai jadi cageur. Heug sing salamet.
Panyakit anu nyusahkeun ka Nyai geus cageur
pisan."
35 Sabot Yesus sasauran kitu aya jurungan
ti imah Yairus, ngabejaan ka manehna,
"Tuang putra teh parantos teu aya, teu kedah
ngarerepot deui ka Pa Guru."

36 Yesus teu malire kana ucapan maranehna,
sarta ngalahir ka Yairus saur-Na, "Ulah jadi
pikir, percaya bae."
37 Jalma rea ku Anjeunna dilarang terus
marilu salian ti Petrus, Yakobus jeung
Yohanes.
38 Sanggeus narepi ka imah Yairus, Yesus
ningali kaayaan kacida ributna, sarta
ngadangu aya anu ceurik jejeritan jeung anu
midangdam.
39 Yesus lebet tuluy ngalahir, "Ku naon
raributَ? Ku naon careurik? Budak teh lain
maot, keur sare!"
40 Jelema-jelema anggur nyeungseurikeun
ka Anjeunna, tapi ku Anjeunna dipiwarang
kalaluar kabeh. Anjeunna lebet ka kamar
nyandak indung bapana eta budak jeung
murid anu tiluan.
41 Budak teh leungeunna dicepeng tuluy
dilahiran, "Talita, kumi!" hartina, "Nyai, Kami
nitah: hudang!"
42 Budak teh ngulisik cengkat terus turun
leuleumpangan. (Umurna geus dua belas
taun.) Jelema-jelema mani barengong.
43 Tapi Yesus ngalarang keras maranehna
nyaritakeun eta kajadian ka nu sejen. "Budak
teh bere dahar!" saur-Na.

6

1 Yesus geus angkat ti dinya, mulih ka
kota asal-Na jeung murid-murid-Na.
2 Poe Sabat Anjeunna ngawulang di imah
ibadah. Jelema-jelema anu ngadarenge

piwulang Anjeunna hareraneun. "Ti mana
meunangna nu kitu?" ceuk maranehna.
"Bogaeun hikmat naon? Naha bet bisaeun
nyieun anu pikaheraneun?
3 Lain tukang kayu tea manehna teh, anak
Mariam, dulurna Yakobus, Yusup, Yudas,
jeung Simon? Dulur-dulur-Na nu awewe oge
di darieu, lain?" Jadi di dinya mah Anjeunna
ditolak.
4 Saur Yesus ka maranehna, "Nabi teh
dihargaan di mana-mana. Tapi di lemburna
jeung di kalangan kulawargana atawa
baraya-barayana mah tara dianggap."
5 Anjeunna teu kungsi ngayakeun
mujijat naon-naon di dinya mah, salian ti
nyageurkeun anu garering sababaraha urang
ku jalan ditumpangan panangan.
6 Anjeunna kacida heraneunana ku anu
henteu palercayaeun teh. Ti dinya Yesus
angkat ka desa-desa sakurilingeun Nasaret,
ngawulang.
7 Geus kitu Anjeunna ngumpulkeun dua
welas murid-Na, tuluy diutus duaan-duaan,
jeung dipaparin kawasa pikeun ngusir roh-roh
jahat.
8 Saur-Na ka maranehna, "Salian ti iteuk
maraneh ulah mawa naon-naon deui. Roti,
kantong derma, duit, ulah mawa.
9 Meunang ditarumpah, tapi ulah mawa
pisalin."

10 Saur-Na deui, "Lamun maraneh aya nu
ngaku, nganjrek teh kudu di imahna nepi ka
waktu indit deui ti dinya.
11 Lamun aya pangeusi kota anu embungeun
narima atawa ngadenge omongan maraneh,
tinggalkeun bae bari kebutkeun kekebul tina
suku nandakeun teu resep ka maranehna!"
12 Bral murid-murid arindit, nguaran
jelema-jelema sangkan tarobat.
13 Salian ti kitu maranehna ngusir roh-roh
jahat loba pisan, jeung nyageur-nyageurkeun
anu garering diulasan ku minyak jetun.
14 Eta kabeh kadangu bejana ku Raja
Herodes, wantu-wantu jenengan Yesus geus
kautara ka mana-mana. Loba anu nyebutkeun
yen Yesus teh: "Yohanes Jurubaptis hirup
deui, nu matak jadi kawasa ngayakeun
rupa-rupa kaahengan".
15 Aya oge anu nyebutkeun, "Anjeunna teh
Elias." Ceuk sawareh deui, "Anjeunna teh
nabi, kawas nabi-nabi anu di jaman baheula."
16 Ari saur Herodes, "Eta jelema tangtu
Yohanes Jurubaptis anu bareto ku aing
diteukteuk sirahna. Ayeuna hirup deui!"
17 Bareto Yohanes teh ku Herodes geus
dipiwarang ditangkep, dirante jeung dipanjara
lantaran ngaweweleh anjeunna migarwa
Herodias istri Pilipus saderekna.
18 Yohanes sababaraha kali ngemutan ka
Herodes tina hal eta, saurna, "Lepat pisan
anjeun migarwa istri tuang saderek teh!"

19 Ari Herodias jadi geuleuheun ka Yohanes,
hayangeun maehan. Ngan teu bisa sabab
dihalang-halang ku Herodes.
20 Ari Herodes ku Yohanes teh ngaraos sieun,
da uningaeun Yohanes jelema bener jeung
suci, sarta kasalametanana di jero panjara
ku anjeunna ditalingakeun. Anjeunna rajeun
ngadangukeun kasauran Yohanes, sanajan
ari tas ngadangukeun teh manahna sok
marungkawut.
21 Lila-lila Herodias meunang jalan pikeun
ngalaksanakeun maksudna. Nya eta waktu
Herodes mestakeun wewedalanana sarta
ngondang kapala-kapala pamarentahan,
perwira-perwira militer jeung tokoh-tokoh
urang Galilea,
22 Dina eta pesta teh putri Herodias ngibing.
Ibinganana kacida nyukakeunana ka Herodes
jeung tamu-tamuna. Raja ngalahir ka eta
murangkalih, "Nyai hayang naon, sebutkeun
bae, tangtu dikabul."
23 Raja terus sumpah, saurna, "Ama
sumpah, naon bae pamenta Nyai, menta
saparo karajaan Ama ge tan wande
diluluskeun."
24 Eta murangkalih kaluar heula tina pesta,
naros ka ibuna, "Kedah nyuhunkeun naon?"
Saur ibuna, "Nyuhunkeun hulu Yohanes
Jurubaptis!"
25 Putri ngadeuheus deui ka raja ngucapkeun
panuhunna, "Nyuhunkeun sirah Yohanes

Jurubaptis ayeuna keneh, bantun ka dieu dina
baki!"
26 Ngadangu pamenta kitu Herodes jadi
nalangsa, tapi teu iasa nolak lantaran geus
sumpah tur di payuneun tamu-tamu.
27 Tuluy miwarang hiji pangawal sina nyokot
mastaka Yohanes. Pangawal tuluy indit ka
panjara neukteuk mastaka Yohanes.
28 Mastakana dibakian dihaturkeun ka eta
putri, ku eta putri diserenkeun ka ibuna.
29 Layon Yohanes dicokot ku murid-muridna
tuluy dipendem.
30 Utusan-utusan Yesus geus marulang, geus
kumpul deui jeung Anjeunna, nyaritakeun
hasil lampah jeung pangajaranana ka jalma
rea.
31 Tapi teu bisa jongjon, sabab jelema-jelema
nu daratang nu arindit kacida lobana, nepi
ka Yesus jeung murid-murid-Na teu kaburu
tuang-tuang acan. Ku sabab eta saur Yesus ka
murid-murid, Urang nyingkir heula neangan
tempat sepi ngarah rineh, jeung supaya
maraneh bisa ngaso heula sakeudeung.
32 Tuluy naraek kana parahu rek ka tempat
anu sepi.
33 Tapi loba anu narenjoeun tur warawuheun
saha-sahana. Jelema-jelema ti kota-kota di
eta daerah tuluy nyarusul lalumpatan jalan
darat, daratangna ka tempat anu dijugjug ku
Yesus jeung murid-murid ti hareula.

34 Barang Yesus lungsur tina parahu,
jelema-jelema geus loba. Anjeunna kacida
hawatoseunana, asa ningali domba teu
aya anu ngangonna. Prak bae ku Anjeunna
diwulang rupa-rupa hal.
35 Sanggeus burit murid-murid arunjukan,
"Pa, parantos burit, sareng ieu tempat teh
mencil.
36 Jalmi-jalmi piwarang mios sina maleser
tedaeunana ka desa-desa anu caraket."
37 Waler-Na, "Ku maraneh bae suguhan
saaya-aya." Ceuk murid-murid, "Jadi
abdi-abdi kedah mios meser tedaeun pangaos
dua ratus uang perak keur nyuguhanana?"
38 Yesus mariksa, "Roti anu maraneh aya
sabaraha, coba ilikan." Sanggeus diilikan,
jawabna, "Lima, sareng lauk dua siki."
39 Anjeunna miwarang ka murid-murid
supaya jelema-jelema teh digumpluk-
gumpluk sina dariuk dina jukut hejo.
40 Gek jelema-jelema dariuk gugumplukan,
sagumplukna aya nu saratusan, aya nu lima
puluhan.
41 Yesus nyandak roti anu lima siki jeung
laukna dua siki, tuluy tanggah ka langit muji
sukur ka Allah. Geus kitu rotina disemplekan,
dipasihkeun ka murid-murid sina dibagikeun
ka nu rea. Laukna ge dibagikeun.
42 Unggal jelema dalaharna seubeuh.

43 Roti jeung lauk teh malah aya sesana,
dikumpulkeun ku murid-murid meunang dua
welas karanjang pinuh.
44 Anu disuguh dahar teh kabehna aya lima
rebu urang lalaki.
45 Harita keneh Yesus miwarang murid-murid
kana parahu, sina ti heula meuntas talaga ka
Betsaida, ari nu rea dipiwarang budal.
46 Anjeunna oge amitan tuluy unggah ka hiji
pasir rek neneda.
47 Nyalira bae di dinya nepi ka peuting, ari
murid-murid geus aya di tengah talaga.
48 Kauninga ku Anjeunna murid-murid keur
susah payah ngawelah lantaran parahuna
mapag angin. Ku sabab eta antara pukul
tilu subuh jeung pukul genep isuk Anjeunna
nyusul, angkat napak kancang dina cai.
Angkat-Na semu rek terus ngalangkungan,
49 tapi murid-murid narenjoeun ka Anjeunna
nu keur angkat dina cai sarta nyangka
Anjeunna teh jurig, nepi ka ting garoak.
50 Maranehna kacida sarieuneunana barang
narenjoeun ka Anjeunna teh. Yesus gancang
ngagentraan, saur-Na, "Teger! Kami ieu teh,
ulah sarieun!"
51 Anjeunna terus naek kana parahu, jep
angin jempe. Murid-murid-Na beuki tambah
hareraneun,
52 lantaran kaheran maranehna ku hal roti
lima siki bisa dipake nyuguh dahar lima rebu

urang tea oge can leungit. Eta kabeh teu
katepi ka pangartina.
53 Meuntasna terus kebat sarta geus narepi
ka tanah Genesaret, parahuna dicangcang.
54 Barang tarurun tina parahu, urang dinya
ujug-ujug wawuheun bae ka Yesus.
55 Maranehna terus lalumpatan ka jero
kampung ngabejaan anu sejen. Sanggeus
nyarahoeun yen aya Anjeunna, tuluy kalaluar
marawa anu garering dina samak.
56 Saterusna ka mana bae sumping-Na, ka
desa, ka kota, ka lembur, jelema-jelema
merul marawa anu garering ka alun-alun, bari
nunuhun ka Anjeunna supaya anu garering
teh diidinan nyabak kana tungtung jubah-Na
bae wungkul. Sakur anu nyabak kabeh
calageur tina kasakitna.

7 1 Aya rombongan urang Parisi jeung
guru-guru agama Yahudi ti Yerusalem anu
daratang ka Yesus.
2 Maranehna narenjoeun yen aya murid-
murid Yesus anu dalaharna ku leungeun
anu ceuk agama mah henteu beresih, nya
eta leungeunna henteu dikumbah heula
nurutkeun aturan anu ku urang Parisi
diparentahkeun ka jalma-jalma.
3 (Urang Parisi, sakumaha umumna bangsa
Yahudi, kacida tuhuna kana adat karuhun,
tara waka prak dahar lamun tacan beberesih
heula leungeun nurutkeun cara anu tangtu.

4 Kitu deui, dahareun naon bae anu asalna
ti pasar tara terus didahar lamun tacan
dikumbah heula. Loba deui adat titinggal
karuhunna teh, kayaning aturan meresihan
cangkir, mangkok, paparabotan tina tambaga,
jeung tempat tidur.)
5 Ku sabab kitu eta urang Parisi jeung
guru-guru agama teh naranyakeun ka Yesus,
pokna, "Ku naon murid-murid Anjeun henteu
nurut kana adat karuhun urang, dalahar make
leungeun anu ceuk agama henteu beresih?"
6 Waler Yesus, "Aranjeun teh munapek!
Cocog jeung ramalan Yesaya ngeunaan
aranjeun, anu kieu tea: Ieu jelema-jelema,
dawuhan Allah, hormatna ka Kami ngan
semet omonganana, hatena mah jauh ti
Kami.
7 Cumah bae ibadah ka Kami, sabab
ngajarkeun aturan beunang manusa, anu
dianggapna aturan ti Kami.
8 Kitu aranjeun teh, satia kana aturan
beunang manusa, miceun parentah ti Allah."
9 Saur-Na deui, "Aranjeun kacida pinterna
ngalindih parentah Allah ku aturan sorangan
teh!
10 Parentah ti Musa, Kudu hormat ka indung
bapa, jeung, Anu ngagogoreng ka indung
bapa kudu dipaehan.
11 (7:11-12) Tapi anu diajarkeun ku aranjeun
mah, majar jelema anu boga naon bae anu
bisa dipake nulung bapana atawa indungna,

tapi nyebutkeun, Ieu mah kurban, (anu
maksudna geus dibaktikeun ka Allah), eta
jelema dibebaskeun tina kawajibanana
nulung ka bapana atawa ka indungna.
12 (7:11)
13 Ku lantaran kitu, eta pangajaran
aranjeun anu dikeunakeun ka nu sejen teh
ngabatalkeun dawuhan Allah. Loba keneh
hal-hal saperti kitu anu dilampahkeun ku
aranjeun teh."
14 Geus kitu jalma rea ku Anjeunna sina
kumpul deui. Ti dinya saur-Na, "Darengekeun
ku sarerea, supaya ngarti.
15 Anu asal ti luar asup ka awak urang teu
aya anu matak najis. Anu matak jadi najis
mah anu kaluar ti diri urang.
16 [Pek darengekeun ari baroga ceuli mah!]"
17 Sanggeus Anjeunna aya di bumi
ngantunkeun nu rea, murid-murid marenta
diterangkeun pilahir-Na anu tadi.
18 Waler-Na, "Kutan maraneh ge saruana teu
ngarti kana eta hal? Anu asal ti luar asup
kana awak, memang teu aya nu matak najis,
19 sabab asupna lain kana hate tapi ka
jero beuteung, ti dinya kaluar deui." (Ieu
kasaurana-Na netelakeun yen kadaharan
mah naon bae ge meunang didahar.)
20 Saur-Na deui, "Anu matak najis teh anu
kaluar ti jelema.
21 Sabab anu asal ti jero bijil kaluar mah
kaluarna ti jero hate, nya eta rupa-rupa

pikiran goreng anu mawa kana lampah tuna
susila, maling, maehan,
22 ngaranyed, hawek, migawe rupa-rupa
kajahatan, nipu, nyieun kaaeban, mitenah,
dengki, gede hulu, teu bisa diwarah.
23 Ieu sipat-sipat jahat, kabeh bijilna ti jero
hate, matak najis ka diri."
24 Ti dinya Yesus angkat ka hiji daerah
deukeut kota Tirus, lebet ka hiji imah
hoyongeun ulah kanyahoan aya di dinya. Tapi
sumping-Na teh teu bisa disumput-sumput.
25 (7:25-26) Aya hiji awewe meunang
beja yen Anjeunna sumping, buru-buru
ngadeuheus, sujud kana sampeana-Na. Eta
awewe teh lain urang Yahudi, lahirna di
Penesia bawahan Siria. Anakna anu awewe
kasurupan roh jahat. Manehna nunuhun ka
Yesus supaya eta roh jahat dikaluarkeun ti
anakna.
26 (7:25)
27 Tapi waler Yesus, "Anu kudu diheulakeun
daharna teh barudak. Salah nyokot dahareun
barudak terus dibikeun ka anjing."
28 "Juragan," tembalna, "anjing oge di kolong
meja sok kabagian sesa-sesa tilas barudak."
29 Saur Yesus, "Ku sabab maneh ngajawab
kitu, jig geura balik, engke anak maneh
kasampak geus waras, roh jahatna geus
kaluar."
30 Eta awewe tuluy balik, kasampak anakna
keur ngedeng, roh jahatna geus nyingkah.

31 Ti daerah Tirus Yesus jengkar ka Talaga
Galilea ngalangkung Sidon, jalanna ka daerah
Sapuluh Kota.
32 Aya anu mawa jelema anu nya torek nya
pireu, supaya ku Anjeunna ditumpangan
panangan.
33 Yesus nyandak eta jelema misah ti nu rea,
tuluy remana diantelkeun ka jero ceuli eta
jelema. Geus kitu Anjeunna ngaludah terus
nyabak kana letahna.
34 Bari tanggah ka langit Anjeunna
ngarenghap jero tuluy ngalahir, "Epata!"
hartina "Muka!"
35 Harita keneh eta jelema teh jadi bisaeun
ngadenge, sarta letahna anu balelol jadi
bener, ngomongna bentes.
36 Maranehna ku Yesus teu meunang
cacarita ka nu sejen. Tapi beuki dicarek,
ngabeja-bejakeunana beuki rosa.
37 Sakur anu ngadarenge hal eta mani
hareraneun sarta ngaromong kieu, "Sagala
damel-Na sarwa sampurna! Nu torek ge nepi
ka bisa ngadenge, nu pireu nepi ka bisa
ngomong!"

8 1 Teu lila ti harita, geus loba deui bae
jelema anu kumpul. Sanggeus maranehna
geus teu barogaeun deui dahareun, Yesus
nyaur murid-murid-Na ka Anjeunna, terus
ngalahir,

2 "Karunya ieu jelema-jelema teh. Geus
tilu poe di darieu jeung Kami, ayeuna geus
henteu barogaeun jang dahar.
3 Lamun dititah balik teu dalahar heula
tangtu kalempohan, sabab loba ti nu jarauh."
4 Piunjuk murid-murid, "Nanging di gurun
keusik sapertos kieu ti mana bade kenging
tedaeun kangge jalmi sakitu seueurna?"
5 "Sabaraha roti nu maraneh?" Yesus
mariksa. Tembalna, "Tujuh."
6 Anjeunna miwarang jalma rea dariuk
dina taneuh. Roti anu tujuh siki dicandak,
Anjeunna muji sukur ka Allah. Geus kitu rotina
disemplekkan dipaparinkeun ka murid-murid
sina dibagikeun. Prak dibagikeun.
7 Lauk oge aya saeutik tuluy disanggakeun
ka Anjeunna. Anjeunna muji sukur deui,
laukna dipiwarang dibagikeun.
8 (8:8-9) Jelema-jelema geus dalahar,
kabeh sareubeuheun. Malah aya sesana, ku
murid-murid dikumpulkeun meunang tujuh
karanjang. Anu disuguh dahar kabehna opat
rebu urang. Sanggeus dalahar ku Anjeunna
dipiwarang baralik.
9 (8:8)
10 Ari Anjeunna harita keneh naek kana
parahu jeung murid-murid, ngajugjug ka
daerah Dalmanuta.
11 Aya sawatara urang Parisi daratang ka
Yesus, terus ngajak sual jawab ka Anjeunna.
Niat maranehna hayang ngeuradan Anjeunna,

tuluy marenta supaya Anjeunna ngadamel
kaajaiban geusan ngabuktikeun yen Anjeunna
asal ti Allah.
12 Yesus nepi ka ngarenghap, tuluy ngalahir,
"Naon sababna jalma-jalma jaman ayeuna
marenta kaajaiban? Moal! Kami moal
nembongkeun kaajaiban naon-naon ka
maranehna!"
13 Anjeunna terus naek kana parahu,
meuntas talaga.
14 Ari murid-murid parohoeun mawa roti
sacukupna, dina parahu teh ngan boga roti
sahiji.
15 Yesus ngalahir, "Maraneh kudu ati-ati ku
ragi urang Parisi jeung ragi Herodes."
16 Maranehna terus ngaromongkeun hal eta,
pokna, "Nu matak Anjeunna ngalahir kitu teh
lantaran urang teu boga roti."
17 Omonganana kadangueun ku Yesus. "Ku
naon ngaromong teu boga roti?" saur-Na.
"Naha can nyaraho atawa can ngalarti
keneh? Na enya pikiran maraneh teh kacida
mintulna?
18 Baroga panon, teu barisa nenjo? Baroga
ceuli, teu barisa ngadenge? Na geus teu
aringet,
19 roti lima siki ku Kami disemplekan pikeun
lima rebu jelema? Sabaraha karanjang
sesana?" "Dua welas karanjang," tembalna.
20 "Jeung basa roti anu tujuh siki dipake
nyuguhan opat rebu jelema, sabaraha

karanjang sesana?" "Tujuh karanjang,"
jawabna.
21 "Naha atuh tacan ngalarti keneh bae?"
saur-Na.
22 Sanggeus narepi ka Betsaida, aya nu
mawa jelema lolong ka Anjeunna, menta
diidinan nyabak.
23 Jelemana ku Anjeunna terus ditungtun,
dicandak kaluar ti jero lembur. Geus kitu
panonna diludahan jeung ditumpangan
panangan. "Kumaha, geus aya anu katenjo?"
Anjeunna mariksa.
24 Eta jelema neuteup ka hareup. "Sumuhun,
ningal jalmi-jalmi," jawabna. "Mung
katingalna sapertos tatangkalan laleumpang."
25 Panonna ku Yesus ditumpangan deui
panangan. Manehna upaya neges-negeskeun
panenjona, bray tetenjoanana pulih, sagala
rupa katenjona eces.
26 Ku Anjeunna dijurung balik, tapi disauran
kieu, "Ulah ka lembur nu tadi deui."
27 Yesus terus angkat deui jeung murid-
murid, ka kampung-kampung deukeut
Kesarea Pilipi. Bari angkat Anjeunna mariksa,
"Cik Kami bejaan, ceuk jalma rea Kami teh
saha?"
28 Tembal maranehna, "Aya nu nyebatkeun
Yohanes Jurubaptis, aya nu nyebatkeun Elias,
aya oge anu nyebatkeun salah sawios nabi."

29 "Ari ceuk maraneh, Kami saha?" Yesus
mariksa deui. Jawab Petrus, "Bapa teh
Kristus, Jurusalamet!"
30 "Ulah dibejakeun ka nu sejen saha Kami
anu saenyana," saur-Na.
31 Saur Yesus deui, "Putra Manusa teh bakal
kacida dikaniayana, sarta bakal ditolak ku
para kokolot, ku imam-imam kapala, jeung
ku guru-guru agama. Putra Manusa teh bakal
dipaehan, tapi sanggeus tilu poe Kami bakal
hirup deui."
32 Nyaurkeunana mani sageblasna pisan.
Petrus mah terus bae ngajak nyisi ka
Anjeunna, tuluy ngahaturanan wawadi.
33 Tapi Anjeunna malik, neuteup ka
murid-murid, tuluy nyeukseukan ka Petrus,
saur-Na, "Nyingkah maneh, Tukang Ngagoda!
Eta pikiran maneh teh datangna ti manusa,
lain asal ti Allah!"
34 Geus kitu Anjeunna nyaur nu rea kitu deui
murid-murid, tuluy nyarios kieu, "Jelema
anu rek anut ka Kami kudu poho kana
kapentingan dirina sorangan, kudu manggul
salibna, terus nuturkeun Kami.
35 Sabab jelema anu leuwih mentingkeun
kasalametan hirupna, nyawana bakal leungit.
Sabalikna anu leupas nyawana ku karana
Kami jeung ku karana wawaran Injil, nyawana
bakal salamet.

36 Naha aya untungna meunangkeun saalam
dunya tapi nyawana cilaka? Sama sakali teu
aya!
37 Taya naon-naon anu bisa dipake
meunangkeun deui nyawana.
38 Jelema anu era ngaku ka Kami jeung kana
pangajaran Kami dina jaman anu doraka
jeung jahat kawas ayeuna, Putra Manusa oge
lamun geus aya dina kamulyaan Rama-Na
jeung para malaikat saruci, bakal era ngaku
ka jelema kitu."

9

1 Saur-Na deui, "Kami ngabejaan: Ti
anu araya di dieu ayeuna, aya anu moal
waka maot samemeh nenjo heula datangna
Karajaan Allah reujeung kakawasaanana."
2 Heuleut genep poe ti harita, Yesus unggah
ka hiji gunung anu luhur, nyandak Petrus,
Yakobus jeung Yohanes. Di luhur gunung
ngan opatan bae. Katarenjo ku nu tiluan, di
dinya Yesus salin rupi,
3 sarta panganggo-Na jadi bodas gumebyar,
di dunya moal aya anu bisa nyeuseuh sakitu
bodasna.
4 Geus kitu eta tilu murid teh narenjo aya
Elias jeung Musa keur sasauran jeung Yesus.
5 Pok Petrus ngomong, unjukan ka Yesus, "Pa
Guru, ku raraos di dieu teh! Urang ngadamel
kemah tilu, hiji kangge Bapa, hiji kangge
Musa, hiji kangge Elias."

6 Petrus, nya kitu deui nu sejenna kacida
ngarasa sieunna, nepi ka manehna teu nyaho
naon anu kudu diucapkeun.
7 Sabot kitu aya mega ngaliputan aranjeunna
ku kalangkangna, sarta tina eta mega aya
soara kieu, "Ieu teh Putra kaasih Kami. Sing
narurut ka Anjeunna!"
8 Gancang maranehna luak-lieuk ka ditu ka
dieu, tapi teu nenjo sasaha, ngan tinggal
Yesus.
9 "Tetenjoan maraneh tadi ulah dicaritakeun
ka saha-saha, nepi ka waktu Putra Manusa
hudang deui ti nu maraot," saur Yesus ka
maranehna waktu keur marudun ti gunung.
10 Pesen Anjeunna ku maranehna
digumatikeun. Tapi maranehna
ngaromongkeun lahiran Anjeunna nu
tadi, carekna, "Naon maksudna hudang ti nu
maraot teh?"
11 Tuluy naranya kieu ka Anjeunna, "Ku naon
saur guru-guru agama mah Elias nu bakal
sumping ti heula?"
12 Waler-Na, "Bener, Elias heula nu kudu
sumping pikeun memeres sagala kaayaan.
Tapi Kitab Suci geus nyebutkeun, Putra
Manusa teh bakal dikaniaya jeung dihina-hina
ku manusa. Naon sababna?
13 Kami ngabejaan, saenyana Elias teh geus
sumping, tapi jelema-jelema ka anjeunna teh
sakarep-karep pisan, cocog sakumaha anu
disebutkeun dina Kitab Suci."

14 Waktu Yesus sumping jeung murid-Na anu
tiluan, murid-murid sejenna keur dirubung-
rubung ku jalma rea, keur pacental-cental
jeung guru-guru agama.
15 Jalma rea karageteun narenjo Yesus
sumping teh, tuluy lalumpatan marapagkeun.
16 Yesus mariksa ka murid-murid, "Keur
ngaributkeun naon jeung guru-guru agama?"
17 Ti jalma rea aya anu ngajawab, "Pa Guru,
abdi teh ngabantun ieu pun anak anu diraksuk
ku roh jahat, teu tiasa ngomong-ngomong
acan.
18 Upami nuju jadi, pun anak dugi ka
dibuntang-banting kana taneuh ku eta
roh jahat, sungutna ngabudah, huntuna
ngancing, sakujur awakna jadi jeger. Parantos
nyuhunkeun tulung ka murid-murid Bapa,
nanging teu tariasaeun."
19 Yesus ngalahir ka murid-murid-Na, "Ari
maraneh ku teu baroga kapercayaan! Na
Bapa teh kudu reureujeungan bae jeung
maraneh? Kudu nepi ka mana Bapa nyabaran
maraneh teh? Bawa ka dieu budakna!"
20 Tuluy budakna diasongkeun ka Anjeunna.
Barang eta roh jahat nenjoeun ka Yesus,
seug budakna disina jeger nepi ka ngaguling
kana taneuh terus gugulitikan, sungutna
ngabudah.
21 "Geus sabaraha lilana kieuna?" Yesus
mariksa ka bapa eta budak. "Sumuhun ti
aalit," tembalna.

22 "Sering meh-meh tiwas ku eta roh jahat
digulingkeun kana seuneu atanapi ka jero cai.
Upami leres Bapa iasa, abdi nyuhunkeun sih
piwelas, mugi ditulungan."
23 "Puguh bae," waler-Na, "asal maneh oge
percaya. Moal aya nu mustahil pikeun jelema
anu percaya mah."
24 Bapa eta budak ngajawab satengah
ngagero, "Kantenan abdi percanten, mung
henteu mantep. Mugi eta kapercayaan abdi
teh ku Bapa disina mantep!"
25 Katingali ku Yesus jalma rea beuki nyedek
ka Anjeunna, tuluy bae nimbalan ka eta roh
jahat, "Eh, roh anu nya torek nya pireu!
Parentah Kami, maneh geura nyingkir, ulah
nyurup-nyurup deui ka eta budak!"
26 Eta roh jahat ngagerung sarta budakna
disina jeger, ti dinya eta roh jahat teh kaluar.
Budak teh katenjona mani kawas mayit, nepi
ka ceuk sarerea, "Geus paeh!"
27 Tapi ku Yesus dicepeng leungeunna
dihudangkeun, tuluy nangtung.
28 Sanggeus Yesus aya di jero imah,
murid-murid naranyakeun kieu, "Ku naon ku
abdi-abdi mah teu tiasa diusir eta roh jahat
teh?"
29 Waler-Na, "Roh jahat anu tadi mah ku
naon-naon ge teu bisa diusir salian ti ku
paneda."

30 Yesus angkat deui ti dinya jeung murid-
murid, ngalangkung Galilea. Anjeunna teu
kersaeun kanyahoan aya di mana,
31 sabab keur ngawulang ka murid-murid-
Na. "Putra Manusa teh bakal diserenkeun
kana kakawasaan manusa, tuluy dipaehan,"
saur-Na. "Tapi sanggeus tilu poe bakal
hudang deui ti nu maraot."
32 Murid-murid-Na teu ngalartieun, tapi teu
waranieun nanyakeun.
33 Yesus jeung murid-murid-Na geus nepi
ka Kapernaum. Sanggeus aya di jero imah,
Yesus mariksa ka murid-murid, saur-Na,
"Cekcok naon maraneh tadi di jalan?"
34 Maranehna teu ngajarawab, sabab
anu direcokkeun teh perkara saha anu
pangpunjulna.
35 Yesus calik, murid-murid kabeh dipiwarang
kumpul, tuluy nyarios, "Anu hayang jadi
nomer hiji kudu daek jadi panungtung, jeung
kudu daek ngawula ka nu sejen."
36 Ti dinya Anjeunna nyandak hiji budak
leutik ditangtungkeun hareupeun maranehna.
Anjeunna nyarios deui bari nangkeup ka eta
budak, saur-Na,
37 "Anu daek ngaku ka budak pantar kieu ku
karana Kami, sarua jeung ngaku ka Kami.
Jelema anu ngaku ka Kami, ngakuna lain ka
Kami bae, tapi ngaku ka Mantenna ongkoh,
anu ngutus Kami."

38 Yohanes mihatur ka Yesus, "Pa Guru,
abdi-abdi kantos ningal jalmi anu ngusir roh
jahat nyebat jenengan Bapa. Ku abdi-abdi
dicarek margi manehna sanes ti urang."
39 Waler-Na, "Ulah dihalang-halang.
Sabab moal aya jelema anu tas nyieun
kaajaiban demi ngaran Kami, tuluy buru-buru
ngagogoreng Kami.
40 Sabab jelema anu henteu ngalawan ka
urang, eta aya di pihak urang.
41 Sing percaya, jelema anu daek mere
nginum ka maraneh lantaran ngingetkeun
maraneh panganut Kami, pasti bakal narima
ganjaranana."
42 "Upama aya jelema anu ngalantarankeun
salah sahiji budak leutik pantar kieu ingkar ti
Kami, eta jelema leuwih hade dibangbaluhan
beuheungna ku batu panggilingan, terus
alungkeun ka jero laut.
43 Ku sabab kitu, upama leungeun maraneh
nu hiji matak ingkar tina kapercayaan,
teukteuk bae! Mending ngan boga leungeun
hiji tapi hirup di Allah, ti batan boga leungeun
dua, tapi diri sakujur asup ka naraka, ka jero
seuneu langgeng.
44 [Seuneuna moal pareum-pareum,
bilatungna moal paeh-paeh.]
45 Lamun suku maraneh anu hiji matak
ingkar tina kapercayaan, teukteuk bae!
Mending ngan boga suku hiji tapi hirup di

Allah, ti batan boga suku dua tapi badan
sakujur asup ka naraka.
46 [Seuneuna moal pareum-pareum,
bilatungna moal paeh-paeh.]
47 Lamun panon maraneh nu hiji matak
ingkar tina kapercayaan, cokel bae! Mending
ngan boga panon hiji asup ka Karajaan Allah,
ti batan boga panon dua tapi badan sakujur
asup ka naraka.
48 Di dinya dihakanan ku bilatung anu moal
paeh-paeh, diduruk ku seuneu anu moal
pareum-pareum.
49 Unggal jelema bakal disucikeun ku
seuneu, saperti kurban disucikeun ku uyah.
50 Uyah teh alus. Tapi lamun uyah jadi teu
asin, kumaha ngasinkeunana deui? Jadi
maraneh kudu saperti uyah, kudu ngadulur,
hirup kudu rukun."

10 1 Yesus angkat deui ti eta tempat ka
daerah Yudea, meuntasan Walungan
Yordan. Di dinya ge dirubung-rubung deui ku
jalma rea, sarta saperti biasana Anjeunna
terus maparin piwulang.
2 Urang Parisi ge aya nu daratang, niatna
rek ngadoja ka Anjeunna. "Kumaha Hukum
Agama urang ngidinan lalaki nyerahkeun
pamajikanana?" maranehna nyual.
3 Ku Yesus diwaler ku sual deui, "Parentah
Musa ka aranjeun kumaha?"
4 Jawabna, "Musa ngidinan lalaki nyerahkeun
pamajikan, asal mere surat talak."

5 Saur Yesus, "Musa pang ngayakeun aturan
kitu ka aranjeun teh lantaran aranjeun hese
pisan diajar.
6 Sabab dina jaman mimiti mah, nya eta
waktu Allah ngajadikeun manusa, ku Kitab
Suci disebutkeun yen, Allah ngadamel
manusa teh lalaki jeung awewe.
7 Ku hal eta, lalaki bakal ninggalkeun indung
bapana, tuluy ngahiji jeung pamajikanana
sarta duanana jadi satunggal.
8 Ku sabab kitu duanana geus lain dua deui,
tapi hiji.
9 Ku lantaran kitu anu geus dihijikeun ku
Allah teu meunang dipisahkeun ku manusa."
10 Sanggeus araya di imah, hal eta ku
murid-murid ditanyakeun ka Anjeunna.
11 Ari saur-Na, "Lalaki anu nyerahkeun
pamajikanana tuluy kawin deui ka
awewe sejen, eta lalaki teh ngaranyed ti
pamajikanana.
12 Kitu keneh awewe anu ninggalkeun
salakina tuluy kawin ka lalaki sejen, eta
awewe teh ngaranyed ti salakina."
13 Aya nu marawa barudak leutik ka Yesus,
sina ditumpangan panangan ku Anjeunna,
tapi ku murid-murid dicarekan.
14 Kauninga ku Yesus, seug murid-murid teh
diseuseul, sarta saur-Na deui, "Ingkeun eta
barudak teh sina ka Kami, ulah dipegatan,
sabab Karajaan Allah teh nya pikeun

jelema-jelema anu hatena saperti hate ieu
barudak.
15 Inget, jelema anu henteu narima kana
Karajaan Allah saperti budak leutik, moal bisa
asup ka eta Karajaan."
16 Geus kitu eta barudak teh dirangkulan,
ditumpangan panangan, diberkahan.
17 Barang Yesus rek angkat neruskeun
perjalanan, aya nu lumpat nyampeurkeun,
terus deku di payuneuna-Na. "Pa Guru nu
sae," carekna, "kedah kumaha lampah abdi
supados kenging hirup langgeng?"
18 Waler Yesus, "Ku naon Kami disebut hade?
Jelema mah taya nu hade, ngan Allah bae.
19 Hidep tangtu nyaho parentah-parentah
anu kieu: Ulah maehan; ulah ngaranyed; ulah
maling; ulah jadi saksi bohong; ulah nipu;
sing hormat ka indung bapa."
20 "Pa Guru," jawabna, "eta ku abdi parantos
dilakonan ti aalit."
21 Eta jelema ku Yesus dipeleng bangun
nyaah. "Tinggal sarupa deui," saur-Na,
"jualan kabeh babandaan hidep, duitna
serenkeun ka kaom miskin supaya hidep
beunghar di sawarga. Geus kitu ka dieu,
tuturkeun Kami."
22 Diwaler kitu teh beungeutna mani alum,
terus undur bangun nalangsa, kawantu kacida
beungharna.

23 Yesus neuteup ka murid-murid, tuluy
sasauran, "Hese naker jelema beunghar mah
asup ka Karajaan Allah teh!"
24 Murid-murid tingrarenjag. Tapi Yesus
sasauran deui, "Barudak! Kacida hesena asup
ka Karajaan Allah teh!
25 Leuwih hese jelema beunghar asup ka
Karajaan Allah ti batan onta moncor kana
liang jarum."
26 Murid-murid beuki arolohok, tuluy
patanya-tanya, "Lamun kitu, saha nu bisa
salamet?"
27 Ku Yesus diteuteup kabeh. "Memang, sual
eta pikeun jelema mah mustahil, tapi di Allah
mah henteu. Allah mah sagala rupa ge iasa."
28 "Pa Guru," ceuk Petrus, "abdi-abdi
parantos ngantunkeun sagala rupi, teras
ngiring ka Bapa."
29 "Bener!" waler-Na. "Jeung saha-saha anu
iklas ninggalkeun rumah-tanggana atawa
ninggalkeun dulurna nu lalaki, nu awewe,
atawa ninggalkeun indung atawa bapa atawa
anak atawa pakaya lantaran beurat ka Kami
jeung kana Injil Kasalametan ti Allah,
30 dina jaman ieu bakal meunang gantina
leuwih loba. Manehna bakal narima saratus
kalieun: imah, dulur lalaki, dulur awewe,
indung, anak, pakaya, nya kitu deui
panganiayaan, sarta dina jaman nu bakal
datang bakal narima hirup anu langgeng.

31 Tapi ti nu ayeuna geus ti hareula loba nu
bakal jadi pandeuri, sabalikna anu ayeuna ti
pandeuri loba nu bakal jadi pangheulana."
32 Yesus jeung murid-murid-Na keur di jalan
ka Yerusalem. Yesus angkatna hareupeun
murid-murid anu keur pinuh ku kahariwang,
kitu deui sakur anu naluturkeun di tukang oge
kabeh ngarasa risi. Yesus nyaur dua welas
murid-Na sina dareukeut, tuluy nyarioskeun
hal anu bakal kasorang ku Anjeunna.
33 "Darengekeun," saur-Na, "urang ayeuna
rek ka Yerusalem. Di ditu Putra Manusa
teh bakal diserenkeun ka imam-imam
kapala jeung ka guru-guru agama. Ku
maranehna bakal diterapan hukum pati, tuluy
diserenkeun ka bangsa nu lain Yahudi.
34 Ku eta bangsa bakal dipoyok, diciduhan,
dirangket, ahirna dipaehan. Tapi sanggeus
tilu poe bakal hirup deui."
35 Geus kitu Yakobus jeung Yohanes, anak
Sebedeus, ngadeukeutan ka Anjeunna tuluy
mihatur, "Pa Guru, abdi gaduh panuhun."
36 "Naon," Yesus mariksa.
37 Tembalna, "Upami Bapa parantos linggih
dina tahta Karajaan Bapa anu mulya, abdi
duaan nyuhunkeun tempat gedengeun Bapa,
tengeneun sareng kiwaeun."
38 Waler-Na, "Maraneh teu nyaho ka nu
dipenta. Sanggup maraneh nginum lumur
eusi kasangsaraan anu rek diinum ku Kami?

Sanggup dibaptis ku baptisan anu rek
dilakonan ku Kami?"
39 Jawabna, "Sanggem." Saur Yesus,
"Memang, maraneh ge bakal nginum eusi
lumur anu ku Kami kudu diinum, jeung
bakal dibaptis ku baptisan anu ku Kami kudu
dilakonan.
40 Tapi Kami henteu wenang nangtukeun
anu kudu diuk di kenca katuhueun Kami.
Eta tempat disadiakeunana ku Allah, pikeun
jelema-jelema anu geus dikersakeun ku
Mantenna."
41 Murid-murid sejen ngadarenge eta
pamenta teh arambekeun ka Yakobus jeung
Yohanes.
42 Ku sabab kitu Yesus ngalahir ka sarerea,
"Maraneh nyaho, bangsa anu teu wawuh ka
Allah mah nu jadi pamarentahna sakawenang-
wenang, nu jaradi pamingpin-pamingpinna
sakama-kama ka rahayatna teh.
43 Maraneh mah ulah kitu. Lamun hayang
jadi nu punjul kudu daek ngawula ka nu
sejen,
44 lamun hayang jadi nomer hiji kudu
ngawula ka nu rea.
45 Putra Manusa oge ka dunya teh lain
hayang dikawulaan, malah rek ngawulaan
jeung ngorbankeun nyawa-Na supaya loba
jelema anu salamet."
46 Sanggeus narepi ka Yeriho, sarta barang
Yesus jeung murid-murid kitu deui jalma loba

kaluar ti eta kota, aya nu lolong keur diuk
baramaen sisi jalan, ngaranna Bartimeus,
anak Timeus.
47 Sanggeus nyahoeun yen aya Yesus urang
Nasaret, tuluy bae gegeroan, pokna, "Yesus,
Putra Daud! Sing hawatos ka abdi!"
48 Ku jalma rea disentak dititah jempe, tapi
kalah ka beuki bedas, "Putra Daud! Sing
hawatos ka abdi!"
49 Yesus liren sarta ngalahir, "Calukan ka
dieu." Tuluy eta nu lolong teh dicalukan. Ceuk
nu nareangna, "Sing senang! Maneh disaur
ku Anjeunna!"
50 Bartimeus ngalungkeun jubahna, jung
nangtung tuluy nyampeurkeun ka Yesus.
51 Yesus mariksa, "Hayang dikumahakeun ku
Kami teh?" "Pa Guru," jawabna, "abdi hoyong
tiasa deui ningal."
52 "Heug, cageur! Sabab maneh percaya
ka Kami," saur-Na. Dadak sakala manehna
bisaeun nenjo, tuluy milu ngiring Anjeunna.

11 1 Yesus jeung murid-murid geus
dareukeut ka Yerusalem, geus aya
di Betpage jeung Betania di Gunung Jetun.
Ti dinya Yesus miwarang dua murid sina ti
heula,
2 sarta dilahiran kieu, "Maraneh kudu ka
kampung itu di hareup. Sasupna ka ditu
engke manggih anak kalde keur dicangcang,
ngora keneh pisan tacan kungsi aya nu
numpakan. Buka cangcangna, bawa ka dieu.

3 Lamun aya anu nanyakeun maraneh keur
naon, bejakeun rek dianggo heula ku Gusti,
engke dipulangkeun deui."
4 Nu dipiwarang bral arindit. Anak kalde
kapanggih keur dicangcang kana panto imah
di sisi jalan. Sabot maranehna keur muka
panyangcangna,
5 jelema-jelema anu keur narangtung di
dinya naranya, "Hey, keur naraon? Ku naon
dileupaskeun eta anak kalde teh?"
6 Sanggeus disebutkeun sakumaha pesen
Yesus, ku eta jelema-jelema dibikeun dibawa.
7 Tuluy dihaturkeun ka Yesus, tonggongna
disasarapan ku jubah maranehna, clak
Anjeunna nitih.
8 Jelema-jelema loba anu ngalamparkeun
jubahna di jalan, nu sawareh deui
ngalamparkeun dangdaunan beunang
ngalaan ti kebon-kebon.
9 Ger jelema-jelema nu di hareup nu di
tukang sarurak, "Puji Allah! Mugia anu
sumping kalawan pajenengan Pangeran
diberkahan ku Allah!
10 Mugia karajaan anu bakal ngadeg,
Karajaan Daud karuhun urang, diberkahan ku
Allah. Puji Allah!"
11 Yesus lebet ka kota Yerusalem, terus lebet
ka Bait Allah, ningalian sakurilingna. Tapi
ku sabab harita geus burit, Anjeunna terus
ngabujeng ka Betania jeung murid-murid-Na
nu dua welas tea.

12 Poe isukna, waktu Yesus kaluar ti Betania
jeung murid-murid, Anjeunna ngaraos lapar.
13 Ti kajauhan anjeunna ningali hiji tangkal
kondang, daunna gomplok, tuluy dicaketan
rek ditingalian sugan aya buahna. Tapi barang
ditingalian teh ngan daun bae wungkul, sabab
can usumna buahan.
14 Yesus ngalahir ka eta tangkal kondang,
"Ti semet ieu moal aya deui anu ngahakan
buah maneh!" Kasaurana-Na kadarengeeun
ku murid-murid.
15 Sanggeus sumping ka Yerusalem Yesus
lebet ka Bait Allah, tuluy ngusiran anu keur
jarual beuli di dinya. Meja-meja tukang
nalukeurkeun duit jeung bangku-bangku
tukang ngajual japati dibalik-balikkeun,
16 sarta jelema-jelema dilarang barangbawa
ngaliwat pakarangan Bait Allah.
17 Ti dinya saur-Na ka jalma rea, "Geus
ditulis dina Kitab Suci, kieu dawuhan Allah,
Bait Kami bakal disarebut tempat paragi
sembahyangna sagala bangsa. Tapi ari ku
maraneh dijieun sayang begal!"
18 Ucapan Anjeunna kadarengeeun ku
imam-imam kapala jeung guru-guru agama.
Maranehna tuluy nareangan jalan supaya
bisa maehan Yesus. Maranehna rarisieun ku
Anjeunna, sabab rahayat kabeh katarik ku
pangajarana-Na.
19 Sanggeus burit, Yesus jeung murid-murid-
Na kaluar ti jero kota.

20 Poe isukna isuk-isuk keneh Yesus jeung murid-murid geus araya di jalan. Tangkal kondang nu kamari teh kasampak geus garing jeung akar-akarna.
21 Petrus ingeteun kana kajadian kamari di dinya, tuluy unjukan ka Yesus, "Tingali, tangkal kondang anu kamari disapa ku Bapa teh parantos paeh!"
22 Waler Yesus, "Nu matak kudu percaya ka Allah.
23 Kami ngabejaan: Saha bae ge bisa nitah ka ieu pasir sina ngajungjung terus ngunclungkeun maneh ka laut, tangtu kajadian. Tapi ulah cangcaya, kudu percaya enya-enya dina hate yen omonganana bakal kajadian.
24 Ku sabab eta Kami ngabejaan, lamun maraneh neneda jeung aya anu dipenta, kudu percaya yen pamenta maraneh saenyana geus dikabul, menta naon ge tangtu dibere.
25 Jeung lamun maraneh sembahyang, tapi boga kateungeunah ka batur, hampura heula eta batur teh, supaya kasalahan maraneh oge dihampura ku Rama nu di sawarga.
26 [Lamun maraneh henteu ngahampura batur, kasalahan maraneh oge moal dihampura ku Rama nu di sawarga!]"
27 Sanggeus sumping ka Yerusalem deui, sabot Yesus angkat-angkatan di jero Bait Allah, daratang imam-imam kapala, guru-guru agama, jeung para kokolot.

28 Tuluy naranya ka Anjeunna, "Naon
dasarna Anjeun migawe kitu? Meunang hak
kitu ti saha?"
29 Waler Yesus, "Kaula ge rek nanya ka
aranjeun saperkara. Lamun kajawab, kakara
pertanyaan aranjeun perkara hak Kaula
dijawab.
30 Ari Yohanes kagungan hak ngabaptis ti
saha? Ti Allah atawa ti manusa?"
31 Maranehna jadi patanya-tanya jeung
pada batur, "Kudu kumaha jawabna? Lamun
dijawab Ti Allah, tangtu ceuk manehna, Ku
naon atuh aranjeun teu percaya ka Yohanes?
32 Lamun dijawab Ti manusa, matak susah
ka urang." (Maranehna sarieuneun ku rahayat
ari ngajawab Ti manusa mah, sabab rahayat
mah nganggapna ka Yohanes teh nabi.)
33 Tungtungna ngajawabna teh, "Duka
teuing!" Saur Yesus, "Ari kitu mah Kaula ge
moal ngabejakeun make hak naon Kaula
migawe kieu."

12 1 Yesus sasauran deui ka maranehna,
ku misil. Saur-Na, "Aya hiji jelema
muka kebon anggur. Kebonna dipager, terus
nyieun liang pikeun bak pameresan anggur
jeung nyieun munara jaga. Sanggeus beres
tuluy disewakeun ka sababaraha urang, ari
manehna terus nyaba.
2 Sanggeus datang usum mupu tuluy nitah
bujangna saurang menta hasil sewaan
kebonna.

3 Tapi bujangna ku nu nyarewa teh dironom
pada neunggeulan, tuluy disina balik lengoh.
4 Dununganana nitahan deui saurang. Tapi
ku nu nyarewa teh pada neunggeulan sirahna
jeung diwiwirang.
5 Nitahan deui saurang deui, tapi nu ieu
mah malah dipaehan. Sanggeus eta loba
deui anu dititah, tapi ku nu nyarewa teh
ditareunggeulan, aya oge anu diparaehan.
6 Tinggal hiji-hijina deui anu can dijurung,
anakna, anu dipikanyaah. Ahirna anakna teh
dijurungkeun. Ceuk pikiranana, Ku anak aing
mah tangtu sarieuneun.
7 Tapi ceuk nu nyarewa teh, Ieu mah anakna!
Urang paehan, sangkan warisanana beunang
ku urang.
8 Geus kitu eta anak nu boga kebon teh ku
maranehna dicerek, tuluy dipaehan, mayitna
dialungkeun ka luareun kebon.
9 Cik, eta nu boga kebon teh rek kumaha?"
saur Yesus. "Tangtu datang sorangan numpes
eta jelema-jelema, ari kebonna disewakeun
ka nu sejen.
10 Aranjeun tangtu geus maraca ayat Kitab
Suci anu kieu: Batu anu teu kapake ku tukang
ngadegkeun, ngajadi batu anu pangutamana.
11 Kitu dipidamel-Na ku Pangeran, endahna
kabina-bina!"
12 Karasaeun ku eta para pamingpin Yahudi
yen eta misil teh nyindiran maranehna, tuluy
bae arek nangkep. Tapi teu waranieun prak,

sarieuneun ku nu rea. Tungtungna tinglaleos
arindit.
13 Geus kitu maranehna ngutus urang Parisi
jeung anggota kaom Herodes, dititah nyual
ka Yesus neangan kasalahan Anjeunna.
14 Maranehna daratang ka Yesus, tuluy
ngaromong kieu, "Guru, kaula terang yen
Guru nyaurkeun anu bener, kalawan teu
salempang ku anggapan nu sejen. Guru
ngajarkeun anu bener hal pangersa Allah ka
manusa kalawan teu mandang harkat jalma.
Ku margi kitu cobi saurkeun nu sayaktosna,
upami urang mayar pajeg ka Prabu Rum
ngarempak Hukum Agama urang atanapi
henteu? Kedah mayar atanapi henteu?"
15 Tapi Yesus uningaeun yen maranehna rek
merdaya, tuluy ngawaler, "Ku naon aranjeun
rek merdaya ka Kaula? Tembongkeun ka
Kaula duit perakna sagebleg."
16 Maranehna ngasongkeun sagebleg. Yesus
mariksa, "Gambar jeung jenengan saha ieu?"
"Prabu," tembalna.
17 Saur Yesus, "Bayarkeun ka Prabu nu
kagungan Prabu, bayarkeun ka Allah nu
kagungan Allah." Diwaler kitu teh maranehna
ngaharuleng.
18 Aya deui anu daratang ka Yesus, nya eta
urang Saduki, golongan anu nganggap yen
anu geus maraot moal harudang deui.
19 "Guru," ceuk maranehna, "Musa
nyeratkeun hukum kieu lampahkeuneun

urang, Salaki anu maotna teu boga anak,
dulurna kudu ngawin randana, supaya lamun
boga anak, anakna diakukeun ka nu geus
maot.
20 Di dieu kantos aya tujuh jalmi padudulur.
Nu cikal gaduh bojo tuluy maot tacan gaduh
anak.
21 Randana ditikah ku nu kadua, nanging
nu kadua ge maot tacan gaduh anak.
Diteraskeun ku nu katilu.
22 Kitu sareng kitu bae dugi ka nu katujuh,
sadayana maraot sareng teu nurunkeun anak.
Tungtungna awewena oge maot.
23 Sualna, dina waktos nu maraot harirup
deui dina poe kiamat, eta awewe teh bojo
anu mana? Margi parantos kapibojo ku
tujuhanana."
24 Waler Yesus, "Aranjeun kacida kaliruna!
Terang, naon sababna nu matak salah?
Sababna, lantaran aranjeun teu terang kana
Kitab Suci atawa kana kakawasaan Allah.
25 Sanggeus anu paraeh harirup deui,
kaayaanana bakal saperti malaikat jeung
moal karawin.
26 Perkara harirupna deui anu maraot, naha
aranjeun tacan maraca Kitab Musa tina hal
rungkun cucuk anu hurung? Dina eta kitab
ditulis yen Allah nimbalan kieu ka Musa, Kami
teh Allahna Ibrahim, Allahna Ishak, jeung
Allahna Yakub.

27 Allah teh Allahna anu harirup, lain Allahna
anu maraot. Pikiran aranjeun sasar!"
28 Aya hiji guru agama milu ngadengekeun
eta sual jawab. Ceuk anggapanana waleran
Yesus ka urang Saduki teh keuna pisan. Pok
manehna nanya kieu, "Dupi parentah anu
pangutamana, anu mana?"
29 Waler Yesus, "Ieu anu pangutamana:
Darengekeun, eh Israil! Pangeran Allah urang
teh Pangeran anu tunggal.
30 Masing nyaah ka Pangeran Allah maraneh,
terus jeung hate, terus jeung nyawa, terus
jeung budi akal, sarta sing sakuat-kuat.
31 Parentah pangutamana anu kadua: Kudu
nyaah ka batur kawas ka diri sorangan. Taya
deui parentah anu pangutamana salian ti ieu
dua parentah."
32 Ceuk eta guru agama ka Anjeunna, "Sae
pisan Pa Guru! Leres saur Pa Guru, Allah teh
ngan Pangeran. Allah teh ngan Mantenna, teu
aya deui.
33 Leres, nyaah ka Allah teh kedah terus
sareng hate, terus sareng budi akal, sarta
sing sakuat-kuat. Jabi ti kitu kedah nyaah ka
batur sapertos ka diri sorangan. Ngajalankeun
ieu dua parentah langkung utami ti batan
nyanggakeun kurban ka Allah, boh kurban
sato boh kurban naon bae."
34 Jawabanana ku Yesus dianggap kacida
bijaksanana, nu matak saur-Na ka manehna,
"Anjeun teu jauh ti Karajaan Allah." Ti

semet harita teu aya deui anu wani nyual ka
Anjeunna.
35 Waktu Yesus ngawulang di Bait Allah,
Anjeunna nyual kieu, "Ku naon guru-guru
agama bisa nyebutkeun Kristus Jurusalamet
teh turunan Daud?
36 Padahal Daud kalawan ilham ti Roh
Suci nyebutkeun kieu: Pangeran ngadawuh
ka Gusti kaula: Calik di dieu, katuhueun
Kami, nepi ka sakabeh musuh Hidep taraluk
nyaruuh ka Hidep.
37 Daud sorangan nyebut ka Anjeunna
teh Gusti; jadi mana bisa Kristus teh
putrana?" Jalma rea kacida raresepeunana
ngabarandungan kasauran Yesus teh.
38 Ku Anjeunna tuluy dipaparin pepeling,
saur-Na, "Sing waspada ka guru-guru agama.
Karesepna nguriling di pasar-pasar make
jubah ngangsar, malar pada ngabageakeun
jeung pada ngahormat.
39 Di imah-imah ibadah jeung dina pesta-
pesta, marilihna tempat anu pangutamana.
40 Randa-randa ku maranehna dipacikeuh,
imahna dirampas, tuluy ngadaroa panjang
naker nyimbutan kajahatanana. Hukuman
maranehna engke kacida beuratna!"
41 Waktu Yesus calik deukeut peti derma
di Bait Allah, Anjeunna ningalikeun anu
ngarasupkeun duit kana eta peti. Loba anu
baleunghar marerena teh galede.

42 Tuluy aya hiji randa miskin ngasupkeun
dua uang tambaga, duit receh anu pangajina
panghandapna.
43 Yesus nyaur murid-murid-Na tuluy
sasauran, "Randa anu bieu dermana
panggedena ti batur.
44 Sabab nu sejen mah dermana lantaran
duitna leuwih, ari randa nu bieu mah sanajan
kacida miskinna, merena teh sakabeh
kabogana, pikeun kaperluan hirupna teh
diasupkeun kabeh kana ieu peti."

13

1 Waktu Yesus ngantunkeun Bait Allah,
salah saurang murid-Na unjukan,
"Tingali Pa Guru, ieu adegan-adegan sakieu
agrengna, batu-batuna oge sarae pisan!"
2 Waler-Na, "Geus katenjo sakumaha
galedena adeganana? Engke mah batu-
batuna ge moal aya hiji-hiji acan anu
angger dina tempatna ayeuna, kabeh bakal
dialung-alungkeun."
3 Yesus angkat ka Gunung Jetun, terus calik
di tempat anu nyanghareup ka Bait Allah.
Petrus, Yakobus, Yohanes, jeung Andreas,
opatan bae, nyalampeurkeun.
4 "Mugi ditetelakeun anu tadi disaurkeun
teh iraha bade pijadieunana, sareng
upami parantos waktosna naon cicirenna?"
maranehna nanya.
5 Waler-Na, "Maraneh sing iyatna ulah
beunang kaperdaya.

6 Sabab engke bakal loba anu datang make
ngaran Kami, nyebut maneh, Kami teh
Anjeunna tea! tuluy ngabobodo jalma rea.
7 Maraneh, di nu deukeut-deukeut bakal
ngadenge gederna anu keur tarung, ti nu
jarauh bakal ngadenge beja-beja perang. Tapi
teu kudu hariwang. Sanajan geus pasti engke
teh kitu, tapi eta mah lain kiamat.
8 Nagara-nagara silih perangan, karajaan-
karajaan silih tarajang. Lini jeung bala
kalaparan di mana-mana. Eta kajadian-
kajadian kabeh kakara mimiti, ibarat mimiti
nyalingitna kanyeri nu rek ngajuru.
9 Maraneh pribadi kudu taki-taki. Maraneh
bakal ditangkep, bakal disered ka pangadilan,
bakal disiksa di imah-imah ibadah, bakal
dijagragkeun ka hareupeun nu karawasa
jeung raja-raja dumeh jadi panganut Kami.
Tapi eta teh kasempetan pikeun nyiarkeun
Injil Kasalametan ka maranehna.
10 Sabab memeh datang poe panungtung,
eta wawaran amanat Allah teh kudu
disiarkeun heula ka sagala bangsa.
11 Lamun maraneh ditangkep jeung dibawa
ka pangadilan, ulah bingung kudu ngomong
naon. Maraneh baris dibere piomongeun dina
waktuna, sarta anu kudu diucapkeun. Sabab
ucapan-ucapan anu baris dikedalkeun ku
maraneh lain omongan maraneh sorangan,
tapi omongan anu asal ti Roh Suci.

12 Dulur bakal nyerenkeun dulur sina
dipaehan, bapa ka anak nya kitu keneh. Anak
bakal ngalawan ka kolot, nyerenkeun kolotna
sina dipaehan.
13 Maraneh bakal dipikageuleuh ku unggal
jelema dumeh anut ka Kami. Tapi nu tabah
nepi ka ahir tan wande disalametkeun."
14 "Maraneh bakal nenjo Si Pikasieuneun
ngabedega di tempat anu saenyana lain
eukeurna." (Para maos! Mangga manahan
naon eta teh pihartieunana!) "Harita, nu
araya di Yudea kudu lalumpat ka pagunungan.
15 Nu keur aya di luhur imah ulah nyokot
nanaon heula ka jero imah.
16 Nu keur aya di tegal ulah balik heula
nyokot jubah.
17 Pikeun awewe-awewe anu harita keur
kakandungan jeung anu keur nyarusuan orok,
poe-poe eta teh kacida matak paurna!
18 Kudu neneda ka Allah, supaya kajadianana
ulah ninggang dina usum ngijih!
19 Sabab kasangsaraan anu bakal
karandapan dina mangsa eta teh leuwih
ti jaman ka tukang-tukang ti barang
Allah ngajadikeun alam dunya nepi ka
jaman ayeuna, tur engkena moal aya deui
kasangsaraan anu kawas kitu.
20 Sukur eta mangsa teh ku Allah bakal
disinggetkeun waktuna. Sabab lamun henteu,
saurang ge moal aya anu rahayu. Allah

nyinggetkeun eta mangsa teh lantaran
ngaraskeun ka umat pilihana-Na.
21 Lamun harita aya anu nyebut, Tah ieu
Kristus! atawa, Tuh itu Kristus! ulah percaya.
22 Sabab bakal timbul Kristus palsu jeung
nabi-nabi palsu. Maranehna bakal nyarieun
kaajaiban jeung kaahengan pikeun nipu,
lamun bisa mah ka umat pilihan Allah oge.
23 Maraneh ku Kami geus dibejaan ti ayeuna,
supaya iyatna."
24 "Sanggeus mangsa sangsara tea liwat,
panonpoe bakal poek, bulan moal cahayaan,
25 bentang-bentang ragragan ti langit,
kakuatan-kakuatan langit malengpar tina
jalanna.
26 Geus kitu sumping Putra Manusa dina
mega, kacida kawasa-Na jeung agung-Na.
27 Anjeunna bakal miwarang para malaikat
ka opat madhab bumi ngumpulkeun umat
pilihan Allah ti sakuliah jagat ti tungtung nepi
ka tungtung."
28 "Tenjo tangkal kondang, aya papatahna.
Lamun regang-regangna geus ngahejoan,
ngaleuleusan jeung sarirungan, eta tandana
geus tereh usum panas.
29 Nya kitu, lamun hal-hal anu bieu disebut
geus kajadian, eta tandana yen geus tereh
panungtungan, geus mimiti ahir jaman.
30 Inget, eta sakabeh perkara bakal kajadian
samemeh jelema-jelema anu harirup ayeuna
paraeh kabeh.

31 Langit jeung bumi bakal musna, tapi
pangandika Kami mah moal musna."
32 "Tapi iraha poena, iraha jamna, jelema
taya nu nyaho, para malaikat henteu, Putra
Manusa ge henteu. Ngan Rama anu uninga.
33 Ku sabab maraneh teu nyaho
piwaktueunana, sing waspada, sing
peryatna.
34 Piwaktueunana teh ibarat kieu: Aya hiji
jelema indit nyaba, lunta ti imahna. Memeh
indit metakeun heula bujang-bujangna kana
pagaweanana masing-masing, kitu deui
tukang jaga panto diparentah supaya ulah
kendat-kendat ngajaga.
35 Maraneh moal nyaho iraha pibalikeunana
eta dunungan, boa pabuburit, boa tengah
peuting, boa subuh, boa isuk-isuk, anu matak
kudu tetep caringcing.
36 Lamun eta juragan ujug-ujug datang,
maraneh ulah kasampak keur harees.
37 Ku sabab kitu Kami ngingetan ka maraneh
teh keur sarerea: Sing caringcing!"

14 1 Pidua poeeun deui kana Pesta
Paska jeung Pesta Roti Teu Diragian,
imam-imam kapala jeung guru-guru agama
nareangan akal rek nangkep Yesus, tapi
hayang rikip.
2 "Nangkepna ulah dina keur pesta," ceuk
maranehna, "bisi rahayat rusuh."
3 Yesus keur aya di Betania, di imah Simon
anu baretona katerap ku kasakit lepra. Sabot

keur tuang, datang hiji awewe mawa goci
dieusi minyak seungit anu kacida mahalna,
anu dijieunna tina akar wangi. Seug gocina
ku manehna dipeupeuskeun, minyakna
dikucurkeun kana mastaka Yesus.
4 Ti antara jelema-jelema nu araya di dinya
aya anu arambekeun jeung ngaromong pada
batur, "Naon gawena eta minyak seungit
dipiceunan kitu?
5 Mun dijual bisa payu leuwih ti tilu ratus
uang perak, duitna serenkeun ka pakir
miskin!" Geus kitu maranehna nyararekan ka
eta awewe kasar pisan.
6 Tapi saur Yesus, "Ulah diopenan ieu awewe
teh! Ku naon dicarekan? Manehna keur
nembongkeun kalemesan jeung kamulyaan
budina ka Kami.
7 Nu mariskin mah salawasna ge aya bae
jeung maraneh, mun maraneh hayang nulung
iraha-iraha ge bisa. Ari Kami mah aya di
maraneh teh moal salawasna.
8 Ieu awewe geus sateka-teka upaya hayang
ngaminyakan Kami ku minyak seungit,
makelatkeun Kami waktu pamakaman Kami
engke.
9 Sing percaya ka ieu ucapan Kami: Di mana
bae Injil diwawarkeun di sakuliah dunya,
kahadean ieu awewe ka Kami geus tangtu
bakal dicaritakeun pikeun pangeling-eling ka
manehna."

[10] Geus kitu Yudas Iskariot, salah saurang
ti dua welas murid, datang ka imam-imam
kapala, maksudna rek nyerenkeun Yesus.
[11] Maranehna kacida aratoheunana
ngadarenge kasanggupanana, sarta jangji
rek mere duit ka manehna. Ti harita Yudas
ngintip-ngintip kasempetan rek nyerenkeun
Yesus.
[12] Dina poe kahiji Pesta Roti Teu Diragian,
nya eta poean meuncit anak domba keur
dahareun dina poe Paska, murid-murid
arunjukan ka Yesus, "Bapa tuang jamuan
Paska teh palay di mana disayagikeunana?"
[13] Anjeunna miwarang dua murid, saur-Na,
"Maraneh kudu ka kota. Di ditu bakal
papanggih jeung jelema mawa kendi eusi cai.
Tuturkeun
[14] nepi ka asupna ka jero imah, tuluy
tanyakeun ka nu boga eta imah kieu, Saur Pa
Guru, mana kamar jang Kami dahar Paska
jeung murid-murid?
[15] Engke maraneh dituduhan hiji kamar
anu lega di loteng geus beunang ngatur
lengkep jeung parabot daharna. Pek atur
dahareunana."
[16] Bral nu dipiwarang teh arindit ka kota. Di
dinya sagala hal anu disaurkeun ku Yesus tea
bukti. Prak maranehna ngatur tuangeun keur
jamuan Paska.
[17] Peutingna Yesus sumping ka dinya jeung
murid-murid.

18 Sabot tuang dina meja jeung murid-murid,
Yesus nyarios kieu, "Kami ngabejaan, aya
saurang ti maraneh anu ayeuna keur dahar
jeung Kami, bakal ngahianat ka Kami."
19 Murid-murid tingrarenjag, seug
naranyakeun silihgenti pokna, "Nanging
tangtos sanes abdi anu dimaksad ku Bapa
teh?"
20 Waler-Na, "Hiji ti nu dua welas, nya eta
anu engke bantrok leungeun jeung Kami
nyelupkeun roti kana mangkok.
21 Putra Manusa memang geus pastina
kudu dipaehan, luyu jeung eusi Kitab Suci.
Tapi kacida bakal cilakana eta jelema anu
ngahianat ka Putra Manusa teh! Leuwih hade
lamun eta jelema henteu kungsi lahir ka
dunya!"
22 Tengah-tengah tuang Yesus nyandak
roti hiji. Sanggeus muji sukur, rotina ku
Anjeunna disemplekan tuluy diasongkeun
ka murid-murid. "Ieu tampanan, dahar,"
saur-Na, "ieu teh daging awak Kami."
23 Ti dinya Anjeunna nyandak lumur anggur.
Sanggeus muji sukur, lumur diasongkeun ka
murid-murid, tuluy diarinum.
24 "Ieu teh getih Kami," saur Yesus, "anu
dikucurkeun pikeun jalma rea. Ieu getih Kami
teh neguhkeun perjangjian Allah.
25 Kami ngabejaan, ti semet ieu Kami moal
nginum deui anggur ieu, nepi ka waktu engke
nginum anggur anu anyar di Karajaan Allah."

26 Sanggeus kitu aranjeunna nganyanyikeun
hiji lagu pupujian. Ti dinya terus kaluar,
ngajugjug angkat ka Gunung Jetun.
27 Yesus nyarios ka murid-murid, "Peuting
ieu keneh maraneh bakal kalabur ti Kami.
Sabab ceuk Kitab Suci, Eta pangangon
teh bakal tiwas ku Allah, baris dipaehan,
dombana disina paburisat.
28 Tapi sanggeus Kami dihirupkeun deui,
Kami rek miheulaan maraneh ka Galilea."
29 Ceuk Petrus ka Anjeunna, "Sanaos nu
sanes naringgalkeun ka Bapa, abdi mah
moal!"
30 Waler Yesus ka Petrus, "Kami ngingetan,
peuting ieu memeh hayam kongkorongok dua
kali, geus tilu kali maneh bakal nyebut teu
wawuh ka Kami."
31 Petrus beuki ngabantah, "Moal! Abdi
mah moal nyebat kitu sanaos kedah paeh
bareng sareng Bapa oge!" Nu sejen oge
ngaromongna teh kitu.
32 Sanggeus narepi ka hiji tempat ngaran
Getsemane, Yesus sasauran kieu, "Maraneh
dariuk di dieu sabot Kami neneda di ditu."
33 Anjeunna terus angkatna, nyandak Petrus,
Yakobus, jeung Yohanes. Manah-Na nalangsa
jeung ngaraos ketir,
34 tuluy ngalahir ka maranehna, "Hate Kami
nalangsa taya papadana, nepi ka asa remuk.
Daragoan di dieu, jeung sing terus nyaring."

35 Anjeunna terus maju. Sanggeus rada jauh,
bruk meubeutkeun anjeun kana taneuh terus
neneda, mundut supaya lamun meunang mah
eta waktu kasangsaraan teh ulah datang ka
nyorang ka Anjeunna.
36 "Ama!" saur-Na, "Ama! Kangge Ama mah
teu aya anu mustahil. Candak ieu lumur
kasangsaraan teh ti Abdi. Nanging ulah
numutkeun kahoyong Abdi, kedah kumaha
pangersa Ama bae."
37 Geus kitu Anjeunna ngalongok heula ka
murid nu tiluan. Kasampak keur sarare.
Saurna ka Petrus, "Simon, sare maneh teh?
Na teu kuat nyaring barang sajam?"
38 Saur-Na deui ka tiluanana, "Kudu terus
nyaring, neneda menta ulah keuna ku
panggoda. Maraneh ari jiwa mah sumanget
tapi badan lahir hengker."
39 Geus kitu Anjeunna angkat neneda deui,
eusina saperti tadi.
40 Ti dinya ngalongok deui nu tiluan,
kasampak sarare keneh, panonna teu bisa
dibawa beunta, boro-boro ngajarawab
dipariksa oge.
41 Sanggeus ngalongok katilu kalina,
Anjeunna ngalahir, "Rek tonggoy bae sarare
jeung ngareureuh teh? Geus cukup! Tenjo,
geus waktuna Putra Manusa teh diserenkeun
kana kakawasaan manusa nu daroraka.
42 Geura harudang, urang indit. Tenjo, anu
rek ngahianat ka Kami teh geus datang!"

43 Sabot Anjeunna sasauran keneh, Yudas,
murid ti nu dua welas tea geus datang
jeung jelema loba pisan, marawa pedang
jeung gegendir, titahan imam-imam kapala,
guru-guru agama, jeung para kokolot.
44 Eta jelema hianat teh ti memehna geus
mere isarat ka nu rea: "Anu engke ku kaula
dicium, tah eta! Tangkep terus giring, jaga
sing kuat."
45 Datang-datang Yudas muru ka Yesus. "Pa
Guru!" carekna bari terus nyium.
46 Yesus terus ditangkep, dicarekelan pageuh
pisan.
47 Tapi ti nu narangtung di dinya aya anu
nyabut pedang, dikadekkeun ka bujangna
Imam Agung, beunang ceulina nepi ka
rampung.
48 Yesus ngalahir ka nu narangkep, saur-Na,
"Maraneh marawa pedang jeung gegendir
nangkep Kami, na Kami teh penjahat?
49 Unggal poe Kami aya jeung maraneh,
ngawuruk di Bait Allah, ku maraneh teu
ditangkep. Tapi memang geus kieu mistina,
sangkan laksana nu ditulis dina Kitab Suci."
50 Ari murid-murid tuluy kalabur ti Anjeunna.
51 Aya hiji jajaka anu nuturkeun ka Anjeunna,
ngan make harudum bodas salembar. Eta
jajaka rek ditangkep,
52 tapi tuluy kabur ditaranjang, harudumna
diporosotkeun.

53 Yesus dibawa ka bumi Imam Agung. Di
dinya geus karumpul imam-imam kapala,
para kokolot, jeung guru-guru agama.
54 Petrus nuturkeun ti kajauhan nepi ka milu
asup ka buruan bumi Imam Agung, tuluy diuk
jeung tukang-tukang jaga milu siduru.
55 Imam-imam kapala jeung sakumna
Mahkamah sakedah polah neangan bukti-
bukti anu bisa dipake ngaragragkeun hukum
pati ka Anjeunna, tapi sarupa ge teu manggih.
56 Loba nu marere bukti palsu mah, tapi
katerangan nu itu jeung katerangan nu ieu
teu aya anu saluyu.
57 Maju deui anu sejen-sejen mere
bukti-bukti palsu perkara Yesus, kieu
bohongna,
58 "Ieu jelema kungsi kadenge nyebut kieu:
Ieu Bait Allah beunang nyieun jelema ku
Kami rek diruag. Sanggeus tilu poe Kami
rek ngadegkeun anu sejen anu lain buatan
manusa."
59 Tapi katerangan maranehna ge itu jeung
ieu taya nu saluyu.
60 Geus kitu Imam Agung ngadeg hareupeun
sarerea tuluy mariksa ka Yesus, "Kumaha
eta panuding-panuding teh ku Maneh moal
dijawab?"
61 Yesus teu ngawaler sakecap-kecap acan.
Imam Agung mariksa deui, "Enya Maneh teh
Kristus, Jurusalamet, Putra Allah Mahasuci?"

62 Yesus ngawaler, "Leres! Sarta ku aranjeun
bakal kataringali Putra Manusa calik di
tengeneun Allah Nu Maha Kawasa, tuluy
sumping ti langit di jero mega!"
63 Imam Agung nyosoeh anggoanana sarta
ngalahir, "Teu perlu deui urang make saksi!
64 Geus kadarangu sorangan kumaha
ngahina-Na ka Allah! Kumaha putusan
aranjeun?" Maranehna kabeh mutuskeun yen
Yesus salah sarta manjing dihukum pati.
65 Jelema-jelema mimiti aya anu nyariduhan
ka Yesus. Maranehna meungpeunan soca
Yesus terus neunggeul bari ngaromong kieu,
"Coba teguh, saha anu neunggeul ka Maneh?"
Pangawal-pangawal oge milu nampiling ka
Anjeunna.
66 Sabot Petrus aya keneh di buruan, aya
hiji awewe babuna Imam Agung ngaliwat ka
dinya.
67 Barang nenjoeun ka Petrus anu keur
siduru, pok ngomong, "Maneh ge lain sok
babarengan jeung Yesus urang Nasaret?"
68 Petrus mungkir. "Ah, duka! Ngomong
teh teu puguh, teu kaharti!" tembalna bari
ngaleos ka lawang buruan. [Hayam kadenge
kongkorongok.]
69 Eta babu nenjo deui ka Petrus tuluy
ngomong ka nu araya di dinya, "Ieu jelema
teh baturna Yesus!"
70 Petrus ngangles deui. Teu lila nu lian-
lianna oge naruding ka Petrus, pokna, "Maneh

moal bisa mungkir, maneh salah saurang
batur-Na, da maneh oge ti Galilea!"
71 Tembal Petrus, "Wani sumpah, kuring
ngomong saenyana! Masing dihukum kuring
ku Allah lamun henteu saenyana. Enyaan teu
wawuh ka jelema anu disebut ku aranjeun
teh!"
72 Sapada harita keneh hayam kongkorongok
deui kadua kalina. Ras Petrus ingeteun kana
lahiran Yesus, "Memeh hayam kongkorongok
dua kali, geus tilu kali maneh bakal nyebut
teu wawuh ka Kami." Segruk bae Petrus
ceurik.

15 1 Isuk-isuk keneh pisan imam-imam
kapala gura-giru ngayakeun tepungan
jeung para kokolot, guru-guru agama, jeung
sakumna anggota Mahkamah, badami. Geus
kitu Yesus dirante, tuluy dibawa, diserenkeun
ka Pilatus.
2 Anjeunna ku Pilatus dipariksa, "Anjeun
teh raja urang Yahudi?" Waler Yesus, "Leres
pangandika."
3 Imam-imam kapala ngadakwakeun Yesus,
panudingna loba pisan.
4 Pilatus mariksa deui ka Anjeunna,
"Kumaha, moal dibantah? Rea pisan
dakwaanana ka Anjeun!"
5 Tapi Yesus teu ngawaler sakecap-kecap
acan. Pilatus kacida heraneunana.

6 Pilatus kagungan kabiasaan, saban-saban
Pesta Paska sok ngaleupaskeun sakitan
saurang anu dipenta ku rahayat.
7 Harita di antara anu dipanjara lantaran
barontak jeung maraehan waktu nyieun
karusuhan, aya sakitan ngaranna Barabas.
8 Sanggeus jalma-jalma kumpul sarta menta
supaya Pilatus ngaleupaskeun hiji sakitan
sakumaha kabiasaanana,
9 Pilatus mariksa, "Maraneh teh rek menta
raja urang Yahudi tea dileupaskeun?"
10 Anjeunna uninga pisan yen anu darengki
jeung nyerenkeun Yesus ka anjeunna teh
imam-imam kapala.
11 Tapi jelema-jelema teh ku imam-imam
kapala diangsonan sina marenta supaya
Pilatus ngaleupaskeun Barabas.
12 Pilatus ngalahir deui ka rahayat, "Ari ieu,
anu ku maraneh disebut raja urang Yahudi,
kumaha?"
13 "Salibkeun!" ceuk rahayat tingjarerit.
14 "Tapi naon kajahatana-Na?" Pilatus
mariksa. "Salibkeun!" tembalna beuki bedas.
15 Ku sabab Pilatus hayang nyenangkeun
hate jalma rea, tuluy ngaleupaskeun
Barabas. Ari Yesus sanggeus dirangket tuluy
diserenkeun ka maranehna sina disalib.
16 Yesus ku serdadu-serdadu dibawa
ka buruan karaton gupernur. Maranehna
nyalukan babaturan sapasukanana sina ka
darinya.

17 Yesus dianggoanan jubah wungu,
mastaka-Na diterapan mamakutaan tina
cucuk.
18 "Daulat Raja urang Yahudi!" ceuk
maranehna pura-pura ngahormat,
19 terus ngababuk kana mastaka-Na ku
iteuk bari tuluy nyariduhan, seug pura-pura
sarujud ka Anjeunna.
20 Sanggeus dihina-hina, jubah wunguna
dibuka, diganti deui ku jubah-Na ku anjeun,
tuluy digiring rek disalibkeun.
21 Di tengah jalan serdadu-serdadu teh
maksa hiji jelema sina manggul salib Yesus.
Eta jelema kakara datang ti desa rek ka kota.
(Ngaranna Simon, urang Kirena, bapana
Aleksander jeung Rupus.)
22 Yesus dibawa ka hiji tempat anu ngaranna
Golgota, hartina "Tempat Tangkorek".
23 Di dinya Anjeunna disina ngaleueut anggur
anu dicampur emur, tapi teu kersaeun.
24 Tuluy Anjeunna disalibkeun, ari anggoana-
Na dibagikeun ku lotre pikeun nangtukeun
bagian masing-masing.
25 Mimiti disalibkeuna-Na pukul salapan
isuk-isuk.
26 Dina luhur salib-Na dipasang tulisan anu
unina dipake ngadakwa ka Anjeunna: "Raja
urang Yahudi".
27 Kajaba ti Anjeunna anu dihukum salib
teh penjahat duaan, hiji di tengeneun, hiji di
kiwaeuna-Na.

28 [Tinekanan anu ditulis dina Kitab Suci:
"Anjeunna disaruakeun jeung penjahat."]
29 Jelema-jelema anu laliwat ka dinya
garogodeg tuluy ngahina ka Anjeunna,
"Wah, anu rek ngaruag Bait Allah jeung rek
ngadegkeunana deui di jero tilu poe!
30 Coba turun tina salib nyalametkeun
maneh!"
31 Imam-imam kapala jeung guru-guru
agama oge maroyok ka Anjeunna, pokna ka
pada batur, "Ka batur sok nyalametkeun, ari
nyalametkeun diri-Na sorangan teu bisa.
32 Hayang nenjo turunna tina salib eta anu
ngaku Kristus jeung raja Israil teh, hayang
percaya kana omongana-Na!" Dua penjahat
anu bareng disalib jeung Anjeunna oge milu
ngahina kawas kitu.
33 Waktu geus tengah poe, sakuliah nagri
eta ngadak-ngadak jadi poek, tilu jam lilana.
34 Dina pukul tilu Yesus ngajerit tarik, "Eloi,
Eloi, lama sabahtani?" hartina, "Nun Allah sim
kuring, Allah sim kuring, ku naon nu mawi
ngantunkeun?"
35 Anu ngadarenge Anjeunna kitu ngajeritna
sawareh aya nu ngaromong kieu, "Manehna
sasambat ka Elias!"
36 Aya saurang terus lumpat nyelupkeun
sepon kana anggur haseum, tuluy ditiir
disodorkeun kana lambey Yesus bari
ngomong, "Keun urang dagoan, urang tenjo
Elias lungsur nurunkeun Manehna tina salib!"

37 Yesus ngajerit deui tarik, les bae pupus.
38 Bareng jeung pupus-Na, reregan Bait
Allah bedah dua ti luhur ka handap.
39 Kapala pasukan serdadu anu nangtungna
hareupeun tihang salib nenjo Yesus kitu
pupusna, pok bae ngucap, "Ieu jelema
saestuna Putra Allah!"
40 Rada anggang ti dinya aya wanita-wanita
keur narenjokeun, di antarana Maria
Magdalena, Maria indungna Yakobus nu ngora
jeung Yoses, jeung Salome.
41 Waktu Yesus keur di Galilea, maranehna
sok ngingiring ka Anjeunna jeung
ngalalayanan. Wanita-wanita anu milu
daratang jeung Yesus ka Yerusalem oge loba
anu araya di dinya.
42 (15:42-43) Wanci geus sareupna, Yusup
urang Arimatea anggota Mahkamah Agama
anu kapandang jeung ngarep-ngarep
ngadegna Karajaan Allah, sumping ka dinya.
Poe eta teh poe Panyadiaan (sapoe memeh
poe Sabat). Ku sabab eta kalawan teteg
manah Yusup ngadeuheus ka Pilatus mundut
layon Yesus.
43 (15:42)
44 Meunang katerangan Yesus geus pupus
teh Pilatus kacida heraneunana, seug nyaur
kapala pasukan mariksakeun enya henteuna
Yesus geus lila pupusna.
45 Sanggeus uninga ti eta kapala pasukan,
Pilatus ngidinan Yusup nyandak layon.

46 Geus kitu Yusup ngagaleuh lawon lenen
lemes. Layon diturunkeun, rap dibungkus ku
eta lawon, terus diasupkeun ka jero liang
pajaratan anu ditebok tina gunung batu.
Geus kitu Yusup ngagulingkeun hiji batu gede
dipake nutup lawang pajaratan.
47 Maria Magdalena jeung Maria indungna
Yoses araya nyaksian diasupkeunana layon
Yesus ka jero pajaratan.

16 1 Sanggeus poe Sabat tutup, Maria
Magdalena, Maria indungna Yakobus,
jeung Salome, mareuli boreh seungit pikeun
ngaboborehan layon Yesus.
2 Arinditna ka makam poe Minggu isuk-isuk
pisan barang meletek panonpoe.
3 (16:3-4) "Saha engke anu manggulingkeun
batu tutup pajaratan?" ceuk maranehna bari
leumpang. Batuna teh kacida gedena. Tapi
batu tutup makam teh kasampak geus aya nu
ngagulingkeun,
4 (16:3)
5 tuluy bae arasup. Barang geus araya di
jero, maranehna mani tinggarebeg, nenjo di
beulah katuhu aya nu keur calik ngora-ngora,
jubahna bodas.
6 Pok nu keur calik teh ngalahir, "Tong
sarieun! Nyai tangtu rek ngalayad
Yesus urang Nasaret anu dihukum salib tea.
Anjeunna geus teu di dieu, geus digugahkeun!
Tuh, kari urut ebog-Na!

7 Geura pupulihkeun bae ayeuna mah ka
murid-murid-Na, ka Petrus oge. Bejakeun,
Anjeunna geus angkat ti heula ka Galilea
sakumaha saur-Na tea, engke tangtu
kapanggih ku aranjeun di ditu!"
8 Maranehna kaluar rurusuhan ti jero
pajaratan tuluy lalumpatan. Maranehna
teu ngomong naon-naon ka saha-saha oge
lantaran sarieuneun.
9 [Eta wanita-wanita tuluy nepungan Petrus
jeung batur-baturna, sarta kalawan ringkes
nyaritakeun anu dipesenkeun ka maranehna
tea. Sanggeus eta mah Yesus ku Anjeun
ku jalan murid-murid-Na ngawawarkeun
eta amanat suci tur abadi, ti masrik nepi
ka magrib, ngeunaan kasalametan anu
langgeng.] [Sanggeus Yesus gugah tina
pupus, poe Minggu isuk-isuk, pangheulana
nembongan teh ka Maria Magdalena. (Yesus
kungsi ngaluarkeun tujuh roh jahat ti
manehna.)
10 Ku manehna dibejakeun ka mitra-mitra
Yesus anu keur prihatin jeung careurik.
11 Dibejaan yen Yesus geus hirup deui teh
tur jeung Maria mah malah geus papanggih,
maranehna teu palercayaeun.
12 Geus kitu ku cara sejen Yesus nembongan
ka dua jelema ti antara panganut-Na, nu keur
di satengahing jalan rek ka hiji kampung.
13 Eta anu duaan baralik deui ka kota bebeja
ka nu sejen, tapi teu dipercaya.

14 Panganggeusanana Yesus nembongan ka
sawelas murid-Na waktu maranehna keur
dalahar. Maranehna ku Anjeunna diweweleh
lantaran teu baroga iman, jeung keukeuh teu
percaya ka jelema-jelema nu geus narenjo
sorangan Anjeunna hirup deui.
15 Geus kitu saur-Na, "Datangan ku maraneh
sakuliah dunya, siarkeun Injil Kasalametan ka
sakabeh manusa.
16 Salamet anu percaya kana eta wawaran
sarta dibaptis. Sabalikna cilaka anu arembung
percaya.
17 Nu palercaya bakal dibere kakawasaan
nyieun kaajaiban-kaajaiban; bakal barisa
ngusir roh-roh jahat ku nyambat jenengan
Kami; bakal barisa ngomong dina basa-basa
sejen;
18 lamun nyekel oray matih atawa nginum
racun maranehna moal naon-naon; lamun
nyabak ka nu gering, nu geringna tangtu
cageur."
19 Tutup Gusti Yesus ngalahir-Na ka
maranehna, Anjeunna terus diangkat ka
sawarga, terus linggih di tengeneun Allah.
20 Murid-murid-Na tuluy ariang nyiarkeun
Injil Kasalametan ka suklakna ka siklukna,
tur Gusti oge ngiring barangdamel nyarengan
maranehna, ngayakeun kaajaiban-kaajaiban
geusan ngabuktikeun yen hal anu disiarkeun
ku maranehna teh sayaktina.]

Lukas

1 1 Teopilus anu mulya, Seueur jalmi
anu parantos sateka-teka nyeratkeun
perkawis anu parantos kajadian di urang.
2 Hal-hal anu diserat ku maranehna cocog
sareng carios anu katampi ku urang ti
jalmi-jalmi anu ngawawarkeunana, nya eta
anu nyaraksian sorangan eta kajadian ti
awalna.
3 Sim kuring, ku margi parantos nyukcruk
kalayan taliti eta perkawis ti awit kajadianana,
gaduh emutan aya saena nyeratkeun eta hal
kalayan beres jujutanana, kangge Paduka.
4 Maksad sim kuring nya eta supados
hal leresna sagala perkawis anu parantos
diwulangkeun ka Paduka teh ku Paduka
kauninga sadayana.
5 Keur mangsa Herodes ngarajaan di Yudea,
aya hiji imam ti golongan imam-imam Abia,
jenenganana Jakaria. Istrina oge turunan
imam, jenenganana Elisabet.
6 Istri pameget mulus lampahna di payuneun
Allah, kacida taatna kana hukum jeung
parentah Pangeran.
7 Teu karagunganeun putra lantaran Elisabet
gabug, jeung deui duanana geus kacida
sarepuhna.

8 Dina hiji poe Jakaria barangdamel mangku
kawajiban imam di Bait Allah, giliranana
laladen poean.
9 Numutkeun undian anu biasa dijalankeun
ku para imam, anjeunna anu kapilih kudu
ngukus dina altar. Anjeunna lebet ka Bait
Allah.
10 Sabot anjeunna ngukus meuleum menyan,
jalma rea ngadaroa di luar.
11 Breh malaikat Pangeran nembongan ka
anjeunna, ngadeg di katuhueun altar paragi
ngukus.
12 Jakaria ngarenjag jeung kacida
sieuneunana.
13 Tapi malaikat teh ngalahir, "Ulah sieun,
Jakaria! Paneda anjeun ku Allah enggeus
didangu. Elisabet bojo anjeun bakal boga
anak, lalaki, pingaraneunana Yohanes.
14 Pisakumahaeun anjeun bagjana upama
eta geus lahir, nu sejen oge loba anu bakal
bungah!
15 Eta teh bakal jadi jelema penting di
payuneun Allah. Ulah sina nginum anggur
atawa inuman keras lianna. Ti barang
dijurukeunana bakal dilinggihan ku Roh Suci,
16 jeung bakal nungtun urang Israil baralik
deui ka Pangeran Allahna.
17 Manehna ku Pangeran diutus ti heula,
bakal kuat jeung kawasa cara Nabi Elias;
bakal ngarapihkeun kaom bapa jeung anak-
anakna; bakal nungtun tukang ngaralawan

baralik deui kana pikiran anu bener. Jadi eta
teh bakal nyadiakeun keur Pangeran hiji umat
anu daraek ngabdi ka Mantenna."
18 Piunjuk Jakaria ka malaikat, "Perkawis eta
kumaha bade buktosna? Abdi parantos kolot,
pun bojo nya kitu keneh."
19 Waler malaikat, "Kaula teh Jabrail, purah
aya di payuneun Allah anu ngutus kaula
ayeuna ka anjeun, nepikeun ieu warta anu
pikabungaheun.
20 Ieu hal tangtu bukti dina waktuna, tapi
ku anjeun teu dipercaya. Ku sabab anjeun
henteu percaya, anjeun bakal pireu, moal bisa
ngomong nepi ka mangsa anu diomongkeun
ku kaula kajadian."
21 Jalma-jalma anu keur ngadaragoan
Jakaria hareraneun dumeh anjeunna sakitu
lilana di jero.
22 Ari kaluar, Jakaria bet teu iasaeun
sasauran. Ku jalma rea kajudi yen anjeunna
di jero mendak titingalian. Ku sabab teu iasa
sasauran pisan, anjeunna tuluy pepeta ku
panangan.
23 Sanggeus tutup giliran anjeunna laladen
di Bait Allah, Jakaria mulih ka bumina.
24 Teu lila ti harita Elisabet geureuhana
ngandeg, terus ngerem anjeun nepi ka lima
bulan,
25 sarta misaur kieu, "Ahirna Pangeran
kersa mitulung, ngaleungitkeun kahinaan diri
kuring."

26 Sanggeus Elisabet ngandegna nincak
genep bulan, Allah ngutus malaikat Jabrail ka
Nasaret, hiji kota di Galilea,
27 nyandak amanat ka hiji parawan anu
eukeur babakalan jeung Yusup turunan Raja
Daud. Eta parawan ngaranna Mariam.
28 Jabrail sumping ka Mariam tuluy ngalahir,
"Salam rahayu! Pangeran nyarengan ka Nyai
sarta pohara ngaberkahana-Na."
29 Mariam ngarenjag nguping kasauran eta
malaikat, jeung henteu ngartoseun naon
maksudna.
30 Malaikat ngalahir deui, "Ulah sieun,
Mariam! Nyai kenging kurnia ti Allah.
31 Nyai bakal ngandeg, bakal puputra anu ku
Nyai kudu dijenenganan Yesus.
32 Eta putra Nyai bakal agung, jeung bakal
disarebut Putra Allah Nu Maha Agung. Ku
Allah Pangeran bakal didamel raja sakumaha
Daud karuhun-Na,
33 bakal ngarajaan ka turunan Yakub
salalawasna, sarta karajaana-Na moal aya
anggeusna."
34 Piunjuk Mariam ka eta malaikat, "Eta
perkawis teh kumaha pitiasaeunana, margi
abdi teh parawan keneh?"
35 Malaikat ngawaler, "Nyai bakal
disumpingan ku Roh Suci, bakal diliputan ku
kakawasaan Allah. Ku sabab kitu eta putra
anu bakal medal teh suci, bakal disebut Putra
Allah.

36 Sangkan Nyai terang, Elisabet baraya
Nyai anu kacaturkeun gabug tur geus sakitu
kolotna, ayeuna keur ngandeg geus kagenep
bulan ieu.
37 Sabab mungguh di Allah mah henteu aya
anu mustahil."
38 Piunjuk Mariam, "Abdi teh abdi Pangeran,
mugia laksana sakumaha pilahir Juragan."
Ti dinya malaikat teh jengkar ngantunkeun
Mariam.
39 Ti dinya Mariam geuwat angkat ka hiji
kota pagunungan di Yudea,
40 ngajugjug ka bumi Jakaria. Sasumpingna
tuluy uluk salam ka Elisabet.
41 Barang Elisabet ngadangu salamna
Mariam, bayi di jero kandunganana ngulisik.
Elisabet dilebetan ku Roh Suci,
42 terus nyaur tarik, "Nya Nyai anu
pangdiberkahanana ti sadaya istri. Mugia
wilujeng putra nu baris medal ti Nyai.
43 Karah naon ieu Ibu dugi ka kenging
nugraha disumpingan ku Ibuna Gusti
sembaheun Ibu?
44 Barang Nyai uluk salam, jabang bayi di
jero kandungan Ibu dugi ka ajrug-ajrugan
atoheun.
45 Nyai estu bagja parantos kersa percaya
yen perkawis anu diandikakeun ku Pangeran
teh tangtos buktos!"
46 Saur Mariam, "Hate abdi muji ka
Pangeran,

47 jiwa estu bingah, ku karana Allah
Jurusalamet abdi,
48 reh Mantenna parantos mikaemut ka abdi,
abdi-Na nu laip. Ti semet ayeuna, jalma rea
ka abdi bakal nyarebat bagja,
49 reh abdi nampi perkawis anu marulya
ti Allah Nu Maha Kawasa. Suci jenengan
Mantenna.
50 Sugri nu mikaajrih ka Mantenna,
turun-tumurun ku Mantenna dipikawelas.
51 Mantenna metakeun panangana-Na anu
santosa, ngubrak-ngabrik anu aradigung
katut sagala paniatanana.
52 Raja-raja anu garagah perkosa, ku
Mantenna dirurud tina tahtana, jalmi laip
dijungjung harkatna.
53 Kaom lapar dicekapan ku sagala kasaean,
nu baleunghar sina indit ngagilincing.
54 Mantenna sumping, nulungan Israil
abdi-Na, sakumaha jangji-Na ka karuhun
urang.
55 Emuteun yen seja mikawelas ka Ibrahim,
sareng ka sugri turunanana, salalanggengna!"
56 Sanggeus nganjrekna di Elisabet kurang
leuwih tilu bulan, Mariam tuluy mulih.
57 Sanggeus Elisabet bobotna jejeg bulanna
tuluy babar, putrana pameget.
58 Tatangga-tatanggana jeung wargi-wargina
anu nyarahoeun yen anjeunna mendak
ganjaran anu taya papadana ti Pangeran,
kabeh daratang ngawilujengkeun.

59 Sanggeus yuswa eta murangkalih jejeg
saminggu, maranehna daratang deui arek
nyepitan murangkalih, sakalian dipaparin
jenengan Jakaria, cara ramana.
60 Tapi saur ibuna, "Ulah eta ngaranna! Kudu
Yohanes."
61 Tapi ceuk maranehna, "Jenengan kitu mah
teu aya di wargi-wargi Ibu!"
62 Ti dinya maranehna pepeta ka Jakaria,
maksudna naranyakeun murangkalih teh
kudu dijenenganan saha.
63 Jakaria mundut dipangnyandakkeun
batu tulis, geus kitu nyerat kieu, "Ngaranna
Yohanes." Jalma-jalma teh kacida
hareraneunana!
64 Ari Jakaria harita keneh dadak sakala iasa
deui sasauran, tuluy ngamulyakeun ka Allah.
65 Jalma-jalma jadi sarieuneun. Saterusna
beja eta kajadian teh nyebar ka sakuliah kota
pagunungan Yudea.
66 Saban anu ngadenge eta beja, hatena
tingtaranya, "Rek jadi naon eta murangkalih
teh?" Kawantu eta murangkalih teh diaping
ku kakawasaan Pangeran.
67 Jakaria, ramana Yohanes, dilebetan ku
Roh Suci, tuluy ngawejang ngucapkeun
amanat ti Allah:
68 "Sagala puji ka Pangeran, Allah Israil!
Mantenna sumping seja nulungan umat-Na,
ngabebaskeun maranehna.

69 Urang dipaparin Jurusalamet perkosa,
turunan Daud abdi-Na.
70 Baheula Mantenna jangji, dikedalkeunana
ku nabi-nabi pilihana-Na,
71 bakal nyalametkeun urang ti musuh-
musuh, tina genggeman anu gareuleuheun
ka urang.
72 Dawuhana-Na, Mantenna baris mikawelas
ka karuhun urang, sarta baris ngalaksanakeun
jangji-Na nu suci.
73 (1:73-74) Ka Ibrahim rama urang
Mantenna sumpah, jangji ngaleupaskeun
urang ti musuh-musuh, sarta ngidinan urang
ngabdi ka Mantenna kalawan taya karisi.
74 (1:73)
75 Sangkan urang di payuneuna-Na mulus
jeung bener saumur-umur.
76 Ari hidep anaking, bakal disarebut nabi
Allah Nu Maha Agung. Hidep ku Mantenna
diutus ti heula, keur naratas jalan Mantenna.
77 Pikeun ngembaran jalma-jalma yen
bakal disalametkeun, ku jalan dihampura
dosa-dosana.
78 Allah urang sipat welas sipat kurnia,
bakal nyorotkeun cahaya pisalameteun sina
meletek luhureun urang,
79 sina sumorot ti sawarga, nyaangan ka
sakur anu araya dina poekna kalangkang
maot, baris nungtun lengkah urang ka jalan
nu aman santosa."

80 Murangkalih tea beuki ageung, jiwana
beuki teguh. Anjeunna mukim di gurun
keusik, ngantos mangsana nganyatakeun
anjeun ka urang Israil.

2 1 Dina mangsa eta, Prabu Agustus
ngaluarkeun parentah sangkan di sakuliah
karajaan Rum diayakeun sensus.
2 Ieu teh sensus anu kahiji, diayakeunana
waktu Kirinus jadi gupernur nagri Siria.
3 Ti dinya unggal jelema marulang heula
ka tempat asalna masing-masing rek
ngadaptarkeun.
4 Yusup oge angkat ti Nasaret di Galilea ka
Betlehem di Yudea, tempat dibabarkeunana
Raja Daud, sabab anjeunna teh turunan
Daud.
5 Angkatna jeung Mariam pigeureuhaeunana
anu keur bobot, seja ngadaptarkeun.
6 Sanggeus aya di Betlehem, Mariam teh
nepi kana waktuna rek babar,
7 seug bae babar, nyikalan. Putrana
pameget, tuluy dibedong ku lalamakan, sarta
diebogkeun dina pamakanan, wadah parab
domba. Nu matak nepi ka kitu lantaran di
losmen teu kabagian tempat.
8 Di hiji tegalan di eta wewengkon, harita aya
anu keur ngajaraga domba ingon-ingonna, ti
peuting.
9 Aya hiji malaikat Pangeran nembongan
ka maranehna, sarta maranehna kahibaran

ku cahaya kamulyaan Pangeran, kacida
sarieuneunana.
10 Tapi malaikat teh ngalahir kieu,
"Ulah sarieun! Kami mawa warta hade,
pikabungaheun sakabeh jelema.
11 Sabab poe ieu Jurusalamet maraneh, nya
eta Gusti Kristus, geus medal di kota Daud.
12 Cirina ka maraneh kieu: Murangkalih teh
dibedongna ku lalamakan, diebogkeunana
dina pamakanan."
13 Dak-dumadak breh tembong balad
sawarga, malaikat kacida lobana, nyaranyi
muji ka Allah:
14 "Mulyakeun Allah di langit nu pangluhurna.
Di bumi sing aya kerta, keur sakur manusa
anu kamanah ku Allah!"
15 Sanggeus para malaikat teu araya, geus
marulih deui ka sawarga, nu ngajaraga
ingon-ingon teh baradami, "Hayu urang ka
Betlehem, urang ngabuktikeun perkara anu
diandikakeun ku Pangeran."
16 Bral arindit gagancangan. Mariam jeung
Yusup kapanggih, jeung murangkalihna anu
diebogkeun dina pamakanan.
17 Sanggeus narempo ka murangkalih,
maranehna nyaritakeun kasauran malaikat
hal eta murangkalih tea ka Yusup jeung
Mariam.
18 Caritaanana matak heran ka sakur nu
ngadengekeun.

19 Eta kabeh ku Mariam disimpen dina
manahna bari dilenyepan.
20 Ari tukang ngangon baralik deui ka
tegalan bari nyaranyi muji ka Allah, barungah
lantaran anu disaurkeun ku malaikat teh
cocog, ku maranehna geus kasaksian, geus
kadarenge.
21 Saminggu ti harita, murangkalih teh
disepitan terus dipaparin jenengan Yesus,
sakumaha anu diamanatkeun ku malaikat
waktu Anjeunna keur dikandung keneh.
22 Datang waktuna Yusup jeung Mariam
ngajalankeun upacara susuci sakumaha anu
diwajibkeun ku Hukum Musa. Tuluy arangkat
ka Yerusalem, murangkalih dicandak seja
disanggakeun ka Pangeran,
23 nedunan aturan anu kaungel dina Hukum
Pangeran, yen: "Unggal anak cikal lalaki kudu
disanggakeun ka Pangeran."
24 Arangkatna bari seja nyanggakeun
kurban sakumaha anu kaungel dina Hukum
Pangeran, nya eta japati sapasang atawa
tikukur dua siki.
25 Harita di Yerusalem aya hiji sepuh,
jenenganana Simeon, jalma hade anu sieun
ku Allah, anu keur ngarep-ngarep kana
mangsana Allah nyalametkeun bangsa Israil.
Anjeunna disarengan ku Roh Allah,
26 anu geus nguningakeun yen anjeunna
moal waka pupus samemeh ningali Kristus
anu dijangjikeun ku Pangeran tea.

27 Kalawan panuyun Roh Allah, Simeon
angkat ka Bait Allah. Barang murangkalih
Yesus teh ku sepuhna dicandak ka jero Bait
Allah seja disanggakeun sakumaha pamenta
Hukum Agama,
28 murangkalih teh ku Simeon tuluy
dipangkon. Simeon terus muji sukur ka Allah,
saurna,
29 "Nun Pangeran, ayeuna jangji Gusti
parantos buktos. Mangga ayeuna mah nyawa
abdi candak, abdi Gusti senang ati.
30 Reh parantos ningal pribadi Jurusalamet ti
Gusti.
31 Nya Jurusalamet anu ku Gusti
digadangkeun keur sakumna manusa:
32 Lir cahaya anu bakal ngebrehkeun
pangersa Gusti ka bangsa-bangsa lian.
Sareng nu bakal ngangkat harkat Israil umat
Gusti."
33 Kasauran Simeon hal eta murangkalih
matak heran ibu rama-Na.
34 Aranjeunna ku Simeon diberkahan,
sarta saur Simeon ka Mariam ibu-Na, "Ieu
murangkalih ku Allah geus dipilih pikeun
jadi lantaran ruksakna urang Israil, tapi oge
bakal ngalantarankeun loba urang Israil anu
saralamet. Anjeunna bakal jadi hiji tanda ti
Pangeran, anu bakal dilawan ku jalma rea,
35 sarta ku lantaran eta rasiah pipikiran
maranehna bakal kabuka. Hate Nyai bakal

parat ku kanalangsaan lir katembus ku
pedang."
36 (2:36-37) Di dinya aya hiji nabi istri, randa
geus kacida sepuhna, yuswana geus dalapan
puluh opat taun. Jenenganana Hana binti
Penuel ti kaom Aser. Kagunganana caroge
ngan tujuh taun. Tara incah ti Bait Allah,
damelna beurang peuting ngabakti ka Allah,
puasa jeung neneda.
37 (2:36)
38 Dina waktu eta keneh anjeunna ge aya
sumping, tuluy muji sukur ka Allah, jeung
nyaurkeun eta murangkalih ka sakur anu
keur ngarep-ngarep datang wancina Allah
ngamerdekakeun Yerusalem.
39 Sanggeus rengse nedunan sagala hal
anu diwajibkeun ku Hukum Pangeran, Yusup
jeung Mariam marulih ka Nasaret di Galilea.
40 Murangkalih teh beuki ageung, salira-Na
beuki kuat, pohara bijaksana-Na sarta
diberkahan ku Allah.
41 Unggal-unggal taun sepuh Yesus sok
arangkat ka Yerusalem, ngiring kana Pesta
Paska.
42 Sanggeus Yesus yuswa dua belas taun
Anjeunna dicandak ngiring; tuluy arangkat
kana pesta sakumaha biasana.
43 Sanggeus pesta lekasan, ibu rama-Na
marulih, ari Yesus kakantun di Yerusalem teu
kauninga.

44 Disangka Anjeunna geus ti heula
jeung rombongan. Sanggeus arangkatna
meunang sapoe kakara katiten yen teu aya,
tuluy ditalengteng ka wargi-wargi jeung
rerencanganana.
45 Geus tetela teu aya tuluy aranjeunna
maralik deui ka Yerusalem seja milarian di
ditu.
46 Nincak ka tilu poena Anjeunna kapendak
di Bait Allah, keur calik jeung guru-guru urang
Yahudi, ngadangukeun kasauran aranjeunna
bari turas-taros.
47 Ari ngawaler kana pamariksa, ngawaler-Na
kacida pinterna matak heran nu ngadarenge.
48 Sepuh-Na barang breh ka Anjeunna teh
mani ngajenghok. Pok ibu-Na nyaur, "Ku naon
kitu, anaking? Ama jeung Ibu mani bingung
neangan Hidep!"
49 Anjeunna ngawaler, "Naha nganggo
dipilarian Abdi teh? Naha Ama sareng Ibu teu
acan aruninga yen Abdi kedah aya di dieu, di
bumi Jeng Rama?"
50 Walerana-Na ku ibu rama-Na teu
kahartoseun.
51 Yesus tuluy ngiring mulih jeung
aranjeunna ka Nasaret, tetep-tumetep
ngesto. Ari ku ibu-Na sagala rupa hal-Na teh
disimpen sajeroning manah.
52 Yesus beuki ageung, beuki lantip
bijaksana, dipikaresep ku Allah jeung ku pada
jalma.

3

1 Dina taun kalima welas pamarentahan
Prabu Tiberius, Pontius Pilatus jadi
gupernur di Yudea, Herodes marentah di
Galilea, Pilipus saderek Herodes marentah di
Iturea jeung Trakonitis; Lisanias marentah di
Abilene,
2 Anas jeung Kayapas jaradi Imam Agung.
Nya dina taun eta Allah ngandika ka Yohanes
putra Jakaria anu keur mukim di gurun
keusik.
3 Bral Yohanes angkat ka sakuliah
wewengkon Walungan Yordan, tuluy
ngawuruk, saurna, "Geura tarobat sarta kudu
dibaptis, sangkan dihampura dosa ku Allah."
4 Hal ieu geus dituliskeun dina Kitab Nabi
Yesaya, ungelna: "Aya anu cumeluk di gurun
keusik: Sadiakeun jalan keur Pangeran, jieun
jalan anu lempeng pikeun Mantenna!
5 Lebak-lebak urugan, pasir-pasir, gunung-
gunung datarkeun. Anu pungkal-pengkol
jieun lempeng, anu tarengtong ratakeun.
6 Sakumna manusa bakal narenjo Allah
nyalametkeun manusa!"
7 Jalma-jalma merul daratang ka Yohanes
marenta dibaptis. Ari saur Yohanes ka
maranehna, "Maraneh, oray-oray! Ceuk saha
maraneh bisa piluputeun tina siksa Allah nu
pasti bakal narajang?
8 Tembongkeun dina tingkah laku, lampah
anu nyirikeun yen maraneh geus tarobat tina
dosa. Jeung ulah nyebut-nyebut yen maraneh

teh turunan Ibrahim. Kaula ngabejaan, Allah
iasaeun ngadamel turunan Ibrahim tina ieu
batu-batu!
9 Kampak geus tarapti pikeun nuar tangkal
tina akarna; unggal tangkal anu goreng
buahanana bakal dituar, alungkeuneun kana
seuneu."
10 "Kedah kumaha atuh kuring sadaya teh?"
jelema-jelema naranya ka anjeunna.
11 Walerna, "Anu boga baju dua bikeun hiji
ka nu teu boga, anu boga dahareun kudu
mere ka nu teu boga."
12 "Pa guru, dupi kuring kedah kumaha?"
tukang-tukang mulung pajeg, anu daratang
rek marenta dibaptis.
13 Walerna, "Ulah narik pajeg leuwih tina
jumlah anu geus ditangtukeun."
14 Aya serdadu sababaraha urang, naranya
kieu, "Dupi kuring, kedah kumaha?" Walerna,
"Ulah papaksa ka duit batur, atawa nuding
mitenah ngarah duitna. Kudu ngarasa cukup
ku duit gajih."
15 Jalma-jalma mimiti baroga harepan, sarta
hatena mimiti malikir palangsiang anjeunna
teh Kristus tea.
16 Nu matak saur Yohanes deui, "Ari kami
mah ngabaptis ka maraneh teh ku cai. Tapi
engke aya anu leuwih agung ti batan kami,
mangudarkeun tali tarumpah-Na ge kami
ngarasa teu layak. Anjeunna mah engke
ngabaptisna teh ku Roh Suci jeung seuneu.

17 Panangana-Na nyepeng nyiru, bakal
napikeun kenging-Na ngirik sangkan beresih,
tariguna dilebetkeun ka jero leuit kagungana-
Na, huutna diduruk di jero seuneu anu moal
pareum-pareum."
18 Rupa-rupa carana Yohanes ngawurukkeun
Injil Kasalametan ka jalma rea, sarta
meupeujeuhan sangkan maranehna babalik
pikir.
19 Ari ka Raja Herodes mah anjeunna
nyeukseukan, lantaran Herodes migarwa
Herodias garwa saderekna, jeung midamel
kajahatan-kajahatan lianna.
20 Tapi Herodes malah nyucudkeun
kajahatanana, Yohanes ku anjeunna
dipanjara.
21 Sanggeus jalma rea kabeh dibaptis,
Yesus oge dibaptis. Waktu Anjeunna keur
sembahyang, bray langit muka,
22 tuluy lungsur Roh Suci ka Anjeunna dina
wujud manuk japati. Geus kitu aya gentra
kieu ti sawarga, "Hidep teh putra kaasih Ama.
Hidep matak suka kana hate Ama."
23 Yesus ngawitan barangdamel, ari yuswa-
Na kira-kira geus tilu puluh taun. Ceuk jalma
rea Anjeunna teh putra Yusup. Ari Yusup
putra Eli,
24 Eli putra Matat, Matat putra Lewi, Lewi
putra Malki, Malki putra Yanai, Yanai putra
Yusup,

25 Yusup putra Matatias, Matatias putra
Amos, Amos putra Nahum, Nahum putra Esli,
Esli putra Nagai,
26 Nagai putra Maat, Maat putra Matatias,
Matatias putra Simei, Simei putra Yosek,
Yosek putra Yoda,
27 Yoda putra Yohanan, Yohanan putra
Resa, Resa putra Serubabel, Serubabel putra
Sealtiel, Sealtiel putra Neri,
28 Neri putra Malki, Malki putra Adi, Adi putra
Kosam, Kosam putra Elmadam, Elmadam
putra Er,
29 Er putra Yosua, Yosua putra Elieser, Elieser
putra Yorim, Yorim putra Matat, Matat putra
Lewi,
30 Lewi putra Simeon, Simeon putra Yuda,
Yuda putra Yusup, Yusup putra Yonam, Yonam
putra Elyakim,
31 Elyakim putra Melea, Melea putra Mena,
Mena putra Matata, Matata putra Natan,
Natan putra Daud,
32 Daud putra Isai, Isai putra Obed, Obed
putra Boas, Boas putra Salmon, Salmon putra
Nahson,
33 Nahson putra Aminadab, Aminadab putra
Admin, Admin putra Arni, Arni putra Hesron,
Hesron putra Peres, Peres putra Yuda.
34 Yuda putra Yakub, Yakub putra Ishak,
Ishak putra Ibrahim, Ibrahim putra Terah,
Terah putra Nahor,

35 Nahor putra Serug, Serug putra Rehu,
Rehu putra Peleg, Peleg putra Eber, Eber
putra Selah,
36 Selah putra Kainan, Kainan putra
Arpaksad, Arpaksad putra Sem, Sem putra
Enoh, Enoh putra Lamek,
37 Lamek putra Metusalah, Metusalah putra
Hanok, Hanok putra Yared, Yared putra
Mahalalel, Mahalalel putra Kenan,
38 Kenan putra Enos, Enos putra Set, Set
putra Adam, Adam putra Allah.

4 1 Waktu Yesus jengkar ti Walungan
Yordan, Anjeunna dikawasaan ku Roh
Suci, dicandak ka gurun keusik.
2 Di gurun keusik digoda ku Iblis lilana
opat puluh poe, sapanjang kitu henteu
barangtuang naon-naon. Sanggeus waktu eta
tutup Anjeunna ngaraos lapar.
3 Ceuk Iblis ka Anjeunna, "Lamun Anjeun
Putra Allah, eta batu piwarang jadi roti."
4 Tapi waler Yesus, "Ceuk Kitab Suci, Manusa
moal bisa hirup ku roti wungkul."
5 Yesus ku Iblis dibawa ka tempat luhur,
sakolepat ditembongan sakabeh karajaan di
alam dunya.
6 "Eta sagala kakawasaan jeung
kabeungharan ku kaula rek diserenkeun
ka Anjeun," ceuk Iblis ka Yesus. "Sabab
kabeh geus dipasrahkeun ka kaula, jadi kaula
kawasa mikeun ka saha bae cocogna hate.

7 Eta kabeh baris kapimilik ku Anjeun, asal
Anjeun nyembah ka kaula."
8 Waler Yesus, "Ceuk Kitab Suci, Maneh kudu
nyembah ka Pangeran Allah maneh sarta
kudu ngabakti ngan ka Mantenna!"
9 Ti dinya Yesus ku Iblis dibawa ka Yerusalem,
ka puncak Bait Allah nu pangluhurna. Ceuk
Iblis ka Anjeunna, "Lamun Anjeun Putra
Allah, coba geura ngaragragkeun anjeun ti
dieu ka handap.
10 Sabab ceuk Kitab Suci, Allah bakal
miwarang para malaikat-Na nangtayungan
Anjeun.
11 Jeung, Para malaikat bakal nyangga
salira Anjeun, nepi ka Anjeun moal tigasruk
sampean-sampean acan kana batu."
12 Tapi waler Yesus, "Ceuk Kitab Suci, Maneh
ulah ngadoja ka Pangeran Allah maneh."
13 Anggeus Iblis ngagoda Yesus ku rupa-rupa
reka perdaya, terus indit ninggalkeun
Anjeunna, saheulaanan henteu ngaganggu
deui.
14 Sanggeus kitu Yesus mulih deui ka Galilea
sarta disarengan ku kakawasaan Roh Suci.
Warta perkara Anjeunna nyebar ka sakuliah
wewengkon eta.
15 Anjeunna mimiti barangdamel, ngawulang
di imah-imah ibadah, sarta unggal jelema
pada muji ka Anjeunna.
16 Yesus angkat ka Nasaret tempat Anjeunna
diageungkeun. Dina poe Sabat angkat ka

imah ibadah sakumaha kabiasaana-Na.
Anjeunna ngadeg seja ngaos Kitab Suci,
17 seug disodoran Kitab Nabi Yesaya.
Gulunganana ku Anjeunna dibuka terus diaos
ayat anu ungelna kieu,
18 "Roh Pangeran ngauban Kami. Sabab
Kami ku Mantenna ditangtukeun kudu mawa
warta pikabungaheun ka nu mariskin. Kami
ku Mantenna diutus kudu ngabewarakeun
yen: para tawanan bakal dibebaskeun, nu
lalolong bakal dibareuntakeun. Nu dikaniaya
baris dileupaskeun.
19 Jeung ngawawarkeun, yen geus waktuna
Pangeran ngajait umat-Na."
20 Kitab digulungkeun, dipasihkeun deui
ka pangbantu, geus kitu Anjeunna calik,
dipalencrong ku sakur anu hadir.
21 Pok Anjeunna ngalahir, "Ayat-ayat Kitab
Suci anu bieu, poe ieu geus laksana waktu ku
aranjeun kareungeu dibacakeun."
22 Jalma-jalma mani harookkeun, katarik
ku kacapetangan Anjeunna ngagunakeun
kecap-kecap. Ceuk maranehna, "Eta teh lain
anak Yusup tea?"
23 Yesus ngalahir, "Meureun aranjeun hayang
ngeunakeun paribasa anu kieu ka Kaula,
Tabib, cageurkeun diri sorangan. Jeung tangtu
ceuk aranjeun, Cik anu ku Anjeun dipigawe
di Kapernaum teh, anu aya bejana ka dieu,
ayeuna jieun di dieu di lembur sorangan!"

24 Saur-Na deui, "Kaula ngabejaan, nabi teh
di lemburna mah teu dihargaan.
25 Geura ieu reungeukeun: Jaman Nabi Elias,
hujan henteu turun-turun nepi ka tilu taun
satengah, sakuliah tanah Israil paceklik,
jalma-jalma kalaparan. Harita di Israil loba
pisan randa.
26 Tapi saurang ge ku Elias teu aya nu
disumpingan, Elias henteu diutus ka
maranehna. Anu disumpingan teh malah hiji
randa anu aya di Sarpat daerah Sidon.
27 Jeung keur jaman Nabi Elisa, di tanah
Israil loba anu katerap ku kasakit lepra.
Tapi saurang ge ku anjeunna taya anu
dicageurkeun. Anu dicageurkeun teh malah
Naaman, urang Siria."
28 Barang jalma-jalma di eta imah ibadah
ngadarenge kitu kacida arambekeunana.
29 Maranehna carengkat, tuluy ngenyang
Yesus ditarik ka luar kota, dibawa ka
pasir padumukan kota maranehna, arek
diragragkeun kana jurang.
30 Tapi Anjeunna norobos tuluy angkat ti
dinya.
31 Yesus angkatna ka Kapernaum, hiji kota di
Galilea. Dina poe Sabat Anjeunna ngawulang
di imah ibadah.
32 Piwulang-Na narik ati, sasaur-saur-Na
ngandung wibawa.

33 Di dinya aya hiji jelema anu karanjingan
ku roh jahat. Eta jelema teh ngagorowok
pokna,
34 "Eh Yesus urang Nasaret! Aya maksud
naon Anjeun ka urang? Arek nyilakakeun?
Urang nyaho, Anjeun teh utusan suci Allah!"
35 Yesus marentah ka eta roh jahat saur-Na,
"Repeh maneh, jeung geura kaluar ti eta
jelema!" Seug eta jelema teh ku eta roh jahat
dijongklokkeun ka hareupeun jalma rea,
tapi henteu dikikieu deui, roh jahatna tuluy
ingkah.
36 Jalma-jalma barengong, ngomong pada
batur pokna, "Euleuh eta ucapana-Na!
Parentah-Na matih gede kawasana. Roh jahat
diparentah ingkah teh ingkah!"
37 Ti dinya beja ngeunaan hal Anjeunna
nyebar ka sakuliah daerah eta.
38 Ti imah ibadah Yesus angkat ka imah
Simon. Harita mitoha awewe Simon keur
gering muriang panas, seug diunjukkeun ka
Yesus.
39 Yesus lebet tuluy ngadeg gigireun ranjang
nu gering, kasakit muriangna ditimbalan
ingkah. Harita keneh nu gering teh terus
cageur tuluy ngalalayanan tamu-tamu.
40 Sanggeus surup panonpoe jul-jol anu
marawa nu garering, kasakitna rupa-rupa.
Nu garering teh masing-masing ku Anjeunna
dicabak awakna tuluy calageur.

41 Anu kasarurupan ku roh jahat, roh-roh
jahatna aringkah bari tinggarero pokna,
"Anjeun teh Putra Allah!" Sabab eta roh-roh
jahat nyarahoeun yen Anjeunna teh Kristus.
Tapi ku Yesus ditimbalan jarempe teu
meunang ngaromong deui.
42 Isukna waktu meletek srangenge Yesus
kaluar ti eta kota, angkat ka hiji tempat
anu simpe, seug pada nareangan. Sanggeus
kapanggih pada ngeukeuhan supaya ulah
ngantunkeun.
43 Tapi saur-Na, "Kota-kota sejen oge kudu
diteang, perlu diwuruk hal Injil Kasalametan
ngeunaan Karajaan Allah. Kami diutus ku
Allah pikeun kaperluan eta."
44 Ti dinya Anjeunna ngawulang di imah-imah
ibadah di sakuliah daerah eta.

5 1 Dina hiji poe Yesus keur ngadeg di
sisi Talaga Genesaret. Jalma-jalma
anu rek ngadarengekeun pangandika Allah
ngarangseg harayang deukeut ka Anjeunna.
2 Keur kitu Anjeunna ningali dua parahu keur
ditarik ka sisi talaga, ari tukang-tukang ngala
laukna geus tarurun, keur meresihan.
3 Yesus tuluy naek kana hiji parahu, bogana
Simon, bari mundut supaya parahuna diwelah
rada ka tengah. Gek Anjeunna linggih dina
eta parahu seug ngawulang ka jalma rea.
4 Rengse ngawulang Anjeunna ngalahir ka
Simon, "Ieu parahu katengahkeun deui ka nu

jero, pasang deui jaringna jeung batur, ngala lauk."
5 Ceuk Simon, "Parantos sawewengi abdi-abdi ngala lauk teh, Juragan! Nanging henteu kekengingan. Ayeuna ku margi Juragan miwarang, mangga jaring bade dipasang."
6 Prak maranehna nurunkeun jaring. Lauk anu beunang kacida lobana, jaringna mani meh bedah.
7 Tuluy nyalukan deui babaturanana menta dibantuan. Seug dibarantuan ngangkatan lauk. Parahu duanana meh ngalelep bawaning pinuh ku lauk.
8 Nenjo kitu, brek bae Simon mendek payuneun Yesus tuluy miunjuk, "Gusti, enggal abdi kantunkeun. Abdi teh jalmi gede dosa!"
9 Simon jeung nu ngabaturanana mani barengong narenjo lauk beubeunanganana sakitu lobana.
10 Nya kitu deui babaturan Simon, anak Sebedeus, nya eta Yakobus jeung Yohanes. Saur Yesus ka Simon, "Ulah sieun; ti semet ayeuna maneh bakal ngala jelema."
11 Geus kitu maranehna marilu ka Yesus. Parahuna ditarik ka sisi, tuluy ditaringgalkeun jeung eusi-eusina.
12 Hiji mangsa Yesus aya di hiji kota. Di dinya aya hiji jelema, awakna ruksak ku lepra. Barang breh nenjo Yesus brek mendek tuluy ngalengis, "Gusti, upami Gusti kersa, Gusti tangtos iasa nyageurkeun kasakit abdi!"

13 Yesus nyabak kana awakna tuluy ngalahir,
"Kami daek, geura cageur!" Harita keneh
kasakitna leungit.
14 Eta jalma ku Yesus dilahiran, "Ulah
bebeja ka saha-saha, terus bae ka imam
menta dipastikeun yen maneh geus cageur.
Tuluy haturkeun kurban sakumaha anu
diparentahkeun ku Musa."
15 Sanajan kitu ge Yesus beuki
kautarakeun bae. Jelema-jelema ngaleut rek
ngarupingkeun Anjeunna jeung harayang
dicalageurkeun kasakitna.
16 Tapi Anjeunna mah geus angkat ka tempat
anu sepi, sembahyang.
17 Dina hiji poe waktu Yesus keur ngawulang,
aya sawatara urang Parisi jeung guru-guru
agama daratang ti kota-kota, ti Galilea, ti
Yudea, jeung ti Yerusalem, marilu dariuk.
Yesus kenging kawasa ti Pangeran pikeun
nyageurkeun anu keuna ku kasakit.
18 Aya anu ngagotong jelema lumpuh dina
bale-bale, seseleke rek asup ka jero imah ka
payuneun Yesus.
19 Tapi teu barisaeun norobos lantaran
jelema kacida lobana. Tungtungna nu lumpuh
teh dibawa naek ka luhur hateup, hateupna
dibuka nyieun liang, nu geringna tuluy diulur
jeung bale-balena ka handap, meneran ka
tengah-tengah riungan payuneun Yesus.
20 Barang Yesus uningaeun yen kapercayaan
maranehna sakitu mantepna, seug ngalahir

ka nu lumpuh, "Dosa hidep dihampura, dulur!"
21 Guru-guru agama jeung urang Parisi mimiti ngaromong dina hatena, "Saha ieu jelema teh bet ngahina ka Allah? Ngan Allah anu kawasa ngahampura dosa mah!"
22 Yesus uninga kana pikiran maranehna, tuluy ngalahir, "Ku naon pikiran aranjeun kitu?
23 Babari mana nyebutkeunana: Dosa-dosa hidep dihampura, atawa: Geura nangtung tuluy leumpang?
24 Tapi ayeuna ku Kaula rek dibuktikeun yen Putra Manusa teh di ieu dunya kawasa ngahampura dosa." Ti dinya Anjeunna ngalahir ka nu lumpuh tea, saur-Na, "Geura hudang, bale-balena angkat, jung geura balik!"
25 Sapada harita keneh jung eta jelema nangtung hareupeun sarerea, bale-bale urutna ngedeng dipanggul, tuluy balik bari ngamulyakeun ka Allah.
26 Jalma-jalma barengong! Hatena galimir, breng maruji ka Allah pokna, "Ajaib ieu kajadian anu ku urang kasaksi poe ieu!"
27 Ti dinya Yesus angkat. Di jalan ningali hiji tukang mulung pajeg ngaranna Lewi, keur diuk di kantorna. Ku Yesus didawuhan, "Hayu milu ka Kami!"
28 Lewi cengkat tuluy milu ka Yesus, ninggalkeun sagala rupa.

29 Di imahna, Lewi ngayakeun pesta
ngabageakeun Yesus. Semah-semahna
kacida lobana, tukang-tukang mulung pajeg
jeung salianna.
30 Sawatara urang Parisi jeung guru-guru
agama ti golonganana ngaweweleh ka
murid-murid Yesus, pokna, "Ku naon maraneh
bet daraek dahar bareng jeung tukang-tukang
mulung pajeg jeung jelema-jelema anu teu
paruguh?"
31 Diwalerna ku Yesus, "Anu perlu doktor teh
anu garering, nu calageur mah teu perlueun.
32 Kaula datang lain rek ngajak tobat ka anu
marulya, tapi ka jelema-jelema anu dianggap
hina."
33 Aya anu naranya ka Yesus, "Murid-murid
Yohanes sering puasa sareng sembahyang,
nya kitu keneh murid-muridna urang Parisi.
Dupi murid-murid Ajengan mah dahar nginum
sabiasa."
34 Waler Yesus, "Na bisa aranjeun nitah
puasa ka tamu-tamu dina pesta kawin
sapanjang ki panganten aya keneh dina
riungan? Tangtu moal!
35 Lamun ki panganten geus dibawa indit
tina riungan, kakara maranehna paruasa."
36 Geus kitu Yesus maparin misil kieu ka
maranehna, "Moal aya anu nambal baju
heubeul ku lawon tina baju anyar, sabab kudu
nyoehkeun baju anyarna, padahal tambalan
tina lawon baju anyar teh moal matak hade

kana bajuna anu geus heubeul, samalah
bakal mawa soeh deui anu heubeul.
37 Jeung moal aya anu ngeusikeun anggur
peresan anyar kana kantong kulit anu
heubeul, sabab tangtu matak bedah eta
kantong, anggurna kapiceun, kantongna
ruksak.
38 Anggur anyar wadahna ge kudu anyar!
39 Jeung moal aya anu hayang nginum
anggur peresan anyar sanggeus nginum anu
geus lila, lantaran: Anggur anu geus lila mah
leuwih ngeunah, kitu saurna."
6 1 Dina hiji poe Sabat Yesus angkat,
jalanna ngalangkung kebon gandum.
Murid-murid-Na maripit gandum sababaraha
ranggeuy, digarelang tuluy didalahar.
2 Sawatara urang Parisi naranya, pokna, "Ku
naon maraneh ngalanggar Hukum Agama
urang, migawe anu dilarang dina poe Sabat?"
3 Diwaler ku Yesus, "Tacan ngaos kitu
carita Daud, kumaha waktu anjeunna jeung
pangiringna lapar?
4 Anjeunna lebet ka Bait Allah nyandak
roti pangbakti ka Allah, sarta terus dituang
pangiringna. Padahal nurutkeun Hukum
Agama mah eta roti teu meunang didahar
ku sambarang jelema, ngan imam bae anu
meunang ngadahar."
5 Geus kitu saur-Na deui, "Putra Manusa teh
Gustina poe Sabat."

6 Dina poe Sabat deui Yesus lebet ka imah
ibadah, ngawulang. Di dinya aya hiji jelema,
leungeun katuhuna kemper.
7 Sawatara guru agama jeung urang
Parisi kacida harayangeunana sangkan
Yesus midamel kasalahan, ambeh bisa
didakwakeun. Ku sabab kitu maranehna
kacida ngarawaskeunana, sugan bae
Anjeunna nyageurkeun dina poe Sabat.
8 Tapi Yesus uninga kana palikiranana,
tuluy ngalahir ka nu kemper tea, "Ka dieu,
nangtung di hareup!" Eta jelema nangtung
tuluy nyampeurkeun.
9 Yesus mariksa ka maranehna, "Kaula
rek nanya: Pagawean naon anu diidinan
ku Hukum Agama urang dina poe Sabat?
Nulungan atawa nyilakakeun? Ngarahayukeun
nyawa jelema atawa ngabinasa?"
10 Jalma-jalma ku Anjeunna diteuteup,
soca-Na nguriling. Geus kitu ngalahir ka
eta nu kemper, "Angkatkeun eta leungeun,
lempengkeun!" Manehna nurut, sarta
leungeunna tuluy cageur.
11 Guru-guru agama jeung urang Parisi
kacida arambekeunana, tuluy baradami kudu
dikumahakeun Yesus teh.
12 Ari Yesus terus angkat ka hiji pasir seja
sembahyang. Sapeupeuting Anjeunna di eta
pasir neneda ka Allah.
13 Sanggeus bray beurang, murid-murid-Na
disalaur, tuluy dipilih dua welas urang. Eta

anu dua welas ku Anjeunna disebut rasul, nya
eta:
14 Simon (ku Anjeunna dilandi Petrus) jeung
Andreas dulurna, Yakobus jeung Yohanes,
Pilipus jeung Bartolomeus,
15 Mateus jeung Tomas, Yakobus anak
Alpeus, jeung Simon anu disarebut Selotes
(anu disebut Patriot),
16 Yudas anak Yakobus, jeung Yudas Iskariot
anu engkena ngahianat.
17 Yesus lungsur ti pasir jeung rasul-rasul,
reg liren tuluy ngadeg di nu datar jeung
murid-murid-Na anu loba. Jelema-jelema
geus ngagimbung daratang ti sakuliah Yudea,
ti Yerusalem, jeung ti kota-kota basisir Tirus
jeung Sidon.
18 Maksudna rek ngarupingkeun Anjeunna
jeung harayangeun dicageurkeun kasakitna.
Anu kasarurupan roh jahat oge daratang,
tuluy dicalageurkeun.
19 Jalma-jalma tingseleke rek nyarabak
ka Anjeunna, sabab tina salira-Na mencar
pangawasa anu matak cageur ka anu nyabak.
20 Yesus neuteup ka murid-murid-Na, pok
sasauran, "Bagja maraneh anu mariskin,
sabab maraneh jadi anggota Karajaan Allah!
21 Bagja maraneh anu ayeuna kalaparan,
sabab bakal diseubeuhan. Bagja maraneh
anu ayeuna ceurik, sabab engke bakal suka
seuri!

22 Bagja maraneh lamun ku karana Putra
Manusa, maraneh ku jalma-jalma pada
mikageuleuh, pada miceun, pada ngahina
jeung pada nyebutkeun doraka.
23 Nabi-nabi oge di jaman baheula ku
karuhun maranehna dikitu-kitu. Jadi
lamun maraneh ngalaman dikitu-kitu
kudu atoh, kudu igel-igelan, sabab gede
piganjaraneunana di sawarga.
24 Sabalikna, cilaka anu ayeuna baleunghar,
sabab senangna enggeus ayeuna.
25 Cilaka anu ayeuna enggeus sareubeuh,
sabab engke tinggal laparna! Cilaka anu
ayeuna sareuri, sabab engke tinggal
nguyungna jeung ceurikna!
26 Cilaka maraneh lamun jelema-jelema
pada maruji ka maraneh, sabab eta anu
maruji teh teu beda ti karuhunna anu maruji
ka nabi-nabi palsu."
27 "Ka maraneh, anu ayeuna ngadarengekeun
piwuruk Kami, Kami meupeujeuhan: Kudu
nyaah ka musuh, kudu nyieun kahadean ka
nu mikageuleuh.
28 Kudu ngaberkahan ka nu nyumpahan,
kudu mangnedakeun ka nu neungteuinganan.
29 Lamun aya jalma nampiling pipi maraneh
sabeulah, keun sina nampiling nu sabeulah
deui; lamun jubah maraneh aya nu nyokot,
bikeun jeung bajuna.

30 Anu barang penta kudu dibere, jeung
lamun kaboga maraneh naon bae aya nu
nyokot, ulah dipenta deui.
31 Pilampah ka batur lampah anu ku maraneh
diharep malar batur oge milampah kitu ka
maraneh.
32 Sabab ari ngan mikanyaah ka nu nyaaheun
deui ka maraneh mah naon jasa maraneh?
Jelema dosa ge ari ka nu mikanyaah mah
nyaaheun!
33 Jeung ari nyieun kahadean ngan ka jelema
anu nyieun kahadean ka maraneh bae mah,
naon jasa maraneh? Jalma dosa ge osok kitu
mah!
34 Jeung lamun daek mere nginjeum ngan ka
nu pibisaeun mulangkeun bae mah naon jasa
maraneh? Jelema dosa ge ari nginjeumkeun
ka jelema dosa deui teh bari ngarep-ngarep
pulang sajinisna!
35 Ulah kitu! Ka musuh kudu nyaah, kudu
daek mere kahadean ka maranehna; ari mere
nginjeum ulah bari ngarep-ngarep pulang
deui. Lamun barisa kitu, gede piganjaraneun
maraneh, tur bakal pijadieun putra-putra
Allah Nu Maha Agung. Sabab Mantenna mah
ka nu teu boga panarima jeung ka nu jahat
oge tetep bae sae manah.
36 Kudu boga sipat welas, sabab Rama
maraneh oge sipat welas."
37 "Ulah ngahukuman batur, supaya maraneh
ulah dihukuman ku Allah; ulah nyapa ka

batur, supaya maraneh oge ulah disapa ku
Allah; kudu daek ngahampura ka batur,
supaya maraneh oge dihampura ku Allah.
38 Ka batur sing daek mere, supaya Allah ge
kersaeun maparinan maraneh, tur maparin-
Na teh sapinuhna takeran, diborolokeun
sabisana maraneh nyangga. Ukuran maraneh
ka batur, ku Allah bakal dianggo ngukur
maraneh."
39 Jeung Yesus maparin ibarat kieu ka
maranehna: "Jelema lolong moal bisaeun
nungtun anu lolong deui, sabab tangtu
duanana bakal tigebrus ka solokan.
40 Murid moal ngaleuwihan guruna, tapi
lamun diajarna geus tamat bakal sarua jeung
guruna.
41 Ku naon ari tatal dina panon dulur
diawas-awas, ari balok dina panon sorangan
teu dirasa?
42 Na bisa maraneh ngomong kieu ka
dulur maraneh, Cik, eta tatal dina panon
teh urang pangnyabutkeun ku kuring, ari
balok dina panon sorangan teu katenjo?
Eh jelema munapek! Piceun heula balok
tina panon sorangan, geus kitu kakara bisa
awas kana tatal dina panon dulur jeung bisa
mangnyabutkeun."
43 "Tangkal anu sehat, buahanana moal
goreng, nya kitu deui tangkal anu teu sehat,
buahanana moal alus.

44 Unggal tangkal bisa dikanyahokeunana
teh tina buahna. Sabab pasti tangkal cucuk
moal buahan kondang, rungkun cucuk moal
buahan anggur.
45 Jelema anu hade ngabijilkeun anu hade,
sabab eusi hatena oge hararade; jelema jahat
ngabijilkeun anu jahat, sabab eusi hatena oge
jarahat. Sabab mudalna omongan tina sungut
teh lantaran hate geus leber."
46 "Naha nyambat ka Kami, Gusti, Gusti, tapi
piwuruk Kami teu dilampahkeun?
47 Anu datang ka Kami terus nurut kana
piwuruk Kami, ibaratna ku Kami rek
dicaritakeun.
48 Nya eta ibarat jalma nu nyieun imahna,
galianana jero, masang pademenna dina
luhur batu. Ana katarajang banjir, imahna
henteu inggeung-inggeung acan lantaran
pademenna weweg.
49 Sabalikna anu ngan semet ngadengekeun
piwuruk Kami tapi henteu jeung
dilampahkeun, nu kitu mah ibarat nu
nyieun imah henteu make pademen; ana
katarajang banjir brug imahna runtuh, rugrug
amburadul!"

7 1 Sanggeus nyaurkeun sual-sual eta,
Yesus angkat ka Kapernaum.
2 Di dinya aya hiji perwira bangsa Rum, boga
gandek anu kacida dipikanyaahna. Gandekna
teh keur gering geus sahoseun.

3 Barang eta perwira ngadenge hal Yesus,
tuluy ngutus sawatara kokolot urang Yahudi
ngangkir Yesus, menta supaya gandekna
dipangnyageurkeun.
4 Sanggeus daratang ka Yesus, kokolot-
kokolot teh kacida nunuhunna supaya
Anjeunna kersa nulungan. Pihaturna, "Eta
jalmi teh pantes kenging pitulung,
5 margi nyaaheun ka bangsa urang. Malah
kantos mangdamelkeun imah ibadah."
6 Yesus rujuk tuluy angkat sareng. Barang
geus rek tepi ka imah anu dijugjug, Anjeunna
dipapag ku sobat-sobat eta perwira, anu
ngahaja diutus mawa piunjuk kieu, "Juragan
teu kedah repot-repot ka rorompok.
7 Abdi isin kasumpingan, tina rumaos laip.
Juragan cekap ngadawuh ti dieu bae, tangtos
pun gandek teh cageur.
8 Abdi teh bawahan perwira anu langkung
luhur, mung gaduh serdadu-serdadu
bawahan. Upami marentah ka hiji serdadu,
Indit! teras eta teh indit; upami marentah
ka nu hiji deui, Ka dieu! tangtos eta teh
nyampeurkeun. Upami marentah ka gandek,
Ieu pigawe! tangtos dipigawe."
9 Ngadangu kitu teh Yesus heran anu aya.
Anjeunna nyoreang ka nu ngariring tuluy
sasauran, "Kakara Kami mah manggih anu
boga kayakinan nepi ka kieu, di Israil ge
tacan manggih!"

10 Utusan-utusan eta perwira baralik, ari
daratang kasampak gandek teh geus cageur.
11 Sanggeus kitu Yesus angkat deui,
ngabujeng ka kota Nain diiring ku
murid-murid jeung jalma rea.
12 Barang sumping ka gapura kota, aya
aleutan anu rek ngurebkeun. Anu maotna
budak lalaki, anak tunggal hiji randa. Loba
urang dinya anu ngalanteurkeun maturan
manehna.
13 Barang Gusti Yesus ningali ka eta randa,
kacida welaseuna-Na, tuluy ngalahir ka
manehna, saur-Na, "Ulah ceurik."
14 Anjeunna nyaketan pasaran terus
pasaranana dicabak. Anu ngagarotongna
ngarandeg. Yesus ngalahir, "Agus, Kami nitah,
geura hudang!"
15 Mayit teh ngulisik, diuk tuluy ngomong.
Ku Yesus diserenkeun ka indungna.
16 Anu nyaraksian jadi ngarasa sieun, tuluy
maruji ka Allah, pokna, "Nabi agung sumping
ka urang! Allah sumping nyalametkeun
umat-Na!"
17 Beja hal Yesus terus kautarakeun
ka sakuliah eta kota jeung daerah
sakurilingeunana.
18 Ieu kajadian ku murid-murid Yohanes
diunjukkeun ka anjeunna.
19 Yohanes tuluy nyaur muridna duaan terus
diutus ka Gusti Yesus, mawa pihatur kieu,
"Naha leres Juragan teh anu bakal sumping

tea sakumaha anu disaurkeun ku Yohanes?
Atanapi abdi-abdi kedah ngantos keneh anu
sanes?"
20 Sanggeus daratang tuluy mihatur
ka Yesus, "Abdi dipiwarang ku Yohanes
Jurubaptis naroskeun ka Juragan, naha leres
Juragan teh anu bakal sumping tea sakumaha
pisaurna, atanapi abdi-abdi kedah ngantos
keneh nu sanes?"
21 Harita Yesus keur nyageur-nyageurkeun
anu garering, anu keuna ku kasakit, anu
kasurupan roh jahat, kitu deui anu lalolong
disina narenjo deui.
22 Anjeunna ngawaler ka eta utusan,
saur-Na, "Jig ka Yohanes deui, caritakeun ka
anjeunna sakur anu ku maraneh kadenge
jeung katenjo di dieu: Nu lolong jadi bisa
nenjo, nu lumpuh jadi bisa leumpang, nu
lepra jadi setra, nu torek jadi bisa ngadenge,
anu paeh dihirupkeun deui, nu mariskin
diwawaran Injil Kasalametan.
23 Bagja jamuga sing saha anu henteu
cangcaya ka Kami!"
24 Sanggeus utusan Yohanes marulang,
Yesus nyaurkeun Yohanes ka jalma rea,
saur-Na, "Basa maraneh daratang ka Yohanes
di gurun keusik teh rek naon? Rek narenjo
eurih anu tingarulang ku angin?
25 Cik rek naraon? Rek lalajo jelema
anu pakeanana ginding? Anu garinding

jeung hirupna mewah mah ayana di
karaton-karaton!
26 Jadi rek narenjo naon? Rek narenjo nabi?
Bener, tapi anu katarenjo ku maraneh teh
leuwih ti nabi.
27 Sabab Yohanes teh nya anu ku Kitab
Suci disebut kieu tea: Allah ngandika, Kami
rek ngajurung utusan heulaeun Hidep, sina
naratas jalan keur Hidep.
28 Sing percaya," saur-Na deui, "di dunya ieu
can aya anu leuwih agung ti batan Yohanes.
Tapi di Karajaan Sawarga mah anu panglaipna
ge leuwih agung ti batan Yohanes."
29 Jalma-jalma kabeh ngabarandungan kana
kasauran Yesus, lantaran maranehna teh,
pangpangna tukang-tukang mulung pajeg,
geus narurut kana pamundut Allah supaya
balener, jeung geus daraekeun dibaptis ku
Yohanes.
30 Sabalikna urang Parisi jeung guru-guru
agama mah arembungeun narima pituduh
Allah keur pisalameteunana teh, jeung
arembungeun dibaptis ku Yohanes.
31 Yesus sasauran deui, "Jelema-jelema
jaman kiwari teh ku Kami bisa diupamakeun
kana naon? Kawas naon?
32 Kawas barudak anu keur dariuk di pasar.
Nu sarombongan ngagero ka rombongan
sejenna, pokna, Kami maen musik paranti
kawinan, maraneh teu ngarigel! Kami

mangnyanyikeun lagu kapapatenan, maraneh
teu careurik!
33 Yohanes sumping, puasa, tara ngaleueut
anggur, ku maraneh dipajarkeun, Jelema
kasurupan roh jahat!
34 Anak Manusa datang, biasa sok dahar sok
nginum, ceuk maraneh, Tenjo ieu jelema!
Tukang nyatu, tukang nginum anggur,
sobat tukang-tukang mulung pajeg jeung
jelema-jelema doraka!
35 Tapi sanajan kitu, kawijaksanaan Allah
teh katembong ti jalma-jalma anu daraekeun
narimana."
36 Aya urang Parisi ngangkir tuang ka Yesus.
Yesus sumping ka imahna tuluy tuang.
37 Di kota eta aya hiji awewe anu hirupna
pinuh ku dosa. Barang meunang beja yen
Yesus keur tuang di eta imah urang Parisi,
seug ka dinya bari mawa minyak seungit
sabotol,
38 terus nangtung pungkureun Yesus deukeut
sampeana-Na. Segruk ceurik, cipanonna
nyurucud kana sampean Yesus nepi ka
baseuh. Sampeana-Na ku manehna diseka
ku buukna nepi ka tuhur, tuluy dicium jeung
dikucuran ku minyak seungit.
39 Nenjo kitu eta urang Parisi teh ngomong
dina hatena, "Mun enya ieu jelema teh nabi
tangtu nyahoeun, awewe kumaha eta anu
nyabakana-Na teh; tangtu nyahoeun yen eta
teh awewe loba dosa!"

40 Yesus ngalahir ka manehna, "Simon, Kaula
aya picaritaeun." "Mangga, Guru, mangga
saurkeun," tembalna.
41 "Aya dua jelema baroga hutang ka tukang
nginjeumkeun duit," saur Yesus, "nu saurang
lima ratus uang perak, nu saurang deui lima
puluh uang perak.
42 Ku sabab teu barisaeun mayar, hutang
maranehna dibebaskeun ku nu boga duitna.
Cik, anu mana anu bakal leuwih nyaaheun ka
eta jelema?"
43 "Rarasaan sim kuring mah anu hutangna
leuwih gede," jawabna. "Bener eta," saur
Yesus.
44 Anjeunna nyoreang ka eta awewe terus
ngalahir ka Simon, "Katingali ieu awewe?
Kaula nyemah ka anjeun nepi ka teu ngumbah
suku, sabab teu disadiaan cai. Ku ieu awewe
suku Kaula dikumbah ku cipanonna, disekaan
ku buukna.
45 Kaula ku anjeun henteu dipapag ku cium.
Ari ieu awewe ti barang Kaula datang teu
eureun-eureun nyiuman kana suku.
46 Anjeun teu nyadiakeun minyak keur sirah
Kaula, tapi ku ieu awewe mah suku Kaula
diminyakan ku minyak seungit mani lantis.
47 Ieu awewe nu matak bangun sakitu
nyaaheunana ka Kaula teh bawaning
ku tumarima lantaran dosa-dosana anu
sakitu lobana geus dihampura. Lamun anu

dosana teu pira mah dihampura teh bakal
mikanyaahna oge moal sabaraha."
48 Geus kitu lahirana-Na ka eta awewe,
"Dosa-dosa Nyai geus dihampura."
49 Nu sejen-sejen anu keur dalahar bareng
jeung Anjeunna, ngaromong dina hatena,
"Saha ieu jelema teh bet mani ngahampura
dosa?"
50 Tapi Yesus ngalahir deui ka eta
awewe, "Nyai geus salamet lantaran gede
kapercayaan. Heug sing senang hate."

8 1 Teu lila ti harita Yesus angkat
nyumpingan kota-kota jeung desa-desa,
ngawulangkeun Injil Kasalametan ngeunaan
Karajaan Allah. Murid-murid-Na teu tinggal,
2 kitu deui wanita-wanita anu geus
dicalageurkeun tina kasakitna jeung tina
kasurupan ku roh jahat, nya eta: Maria
(anu katelah Magdalena) anu cageur tina
kasurupan ku tujuh roh jahat;
3 Yohana, bojo Kusa pajabat karaton
Herodes; Susanna, jeung loba deui wanita-
wanita sejen. Ieu wanita-wanita geus
ngabarantu ka Yesus jeung murid-murid-Na
ku pangabogana masing-masing.
4 Jalma-jalma ti kota-kota teu eureun-eureun
daratang ka Yesus, kumpul kacida lobana.
Anjeunna tuluy nyarioskeun ieu misil:
5 "Aya hiji jelema indit nebarkeun binih.
Waktu nyebarkeun, binihna aya anu ragragan

ka jalan, katarincakan jeung diparacokan ku
manuk.
6 Aya anu ragragan kana taneuh anu
cadasan, ari jadi tuluy perang lantaran
taneuhna garing.
7 Sawareh ragraganana kana rungkun cucuk,
bareng jadina jeung tangkal cucuk, tapi
tuluyna eungapeun kaheumpikan ku cucuk.
8 Anu ragragna bener kana taneuh lendo,
sanggeus jaradi tuluy baruahan jadi saratus
kalieun." Saur-Na deui, "Lamun baroga ceuli,
pek darengekeun!"
9 Murid-murid mihatur naroskeun harti eta
misil.
10 Anjeunna ngawaler, "Maraneh bakal
ngarti, sabab geus dibere kanyaho pikeun
ngarti kana rasiah-rasiah Karajaan Allah.
Ari anu sejen-sejen mah ngan dibere
misil-misilna bae. Nu matak maranehna mah
najan narenjokeun ge moal narenjoeun,
najan ngadarengekeun ge moal ngalartieun."
11 "Harti eta misil kieu: Binih, nya eta
pangandika Allah.
12 Anu ragragna ka jalan, nya eta pangandika
teh didarenge tapi dirampas ku Iblis, dipiceun
ti jero hate nu ngadarenge supaya maranehna
ulah nepi ka palercaya, ulah saralamet.
13 Anu ragragna kana taneuh anu cadasan,
nya eta pangandika teh didarenge sarta
ditarima reujeung suka ati, tapi henteu
akaran; ana datang cocoba seug murtad.

14 Anu ragragna kana rungkun cucuk, nya eta
pangandika teh didarengekeun, ditarima, tapi
kalimpudan ku kahariwangan, kaelehkeun
ku napsu hayang beunghar jeung hayang
kasenangan dunya, anu ngalantarankeun
buahna teu nepi ka asak.
15 Binih anu bener ninggangna kana taneuh
lendo, hartina pangandika teh didarenge,
terus nyerep kana hate anu mulus jeung
satuhu, tahan hirup nepi ka bisa baruahan."
16 "Moal aya anu nyeungeut lampu tuluy
dituruban ku gentong atawa diteundeun
di kolong dipan, tangtu diteundeun dina
parantina supaya caangna katembong ku nu
arasup ka imah.
17 Naon bae anu dibuni-buni bakal
katembong sarta kabuka, jeung naon bae anu
ditutupan bakal kapanggih sarta kanyahoan.
18 Ku sabab kitu darengekeun enya-enya;
sabab sing saha anu geus boga bakal
ditambahan, sabalikna anu teu boga mah
barang pangleutikna ge anu ceuk rarasaanana
jadi kabogana, bakal dicokot."
19 Ibu Yesus jeung saderek-saderek-Na
sarumping rek nepangan, tapi teu kungsi
jonghok sabab kahalangan ku jalma rea.
20 Tuluy aya anu ngunjukkeun, pokna, "Tuang
ibu sareng saderek-saderek sarumping bade
nepangan, itu di luar."
21 Anjeunna ngawaler, "Indung jeung
dulur-dulur Kami mah nya eta sing sakur

anu ngadenge kana sabda Allah reujeung
ngalampahkeunana."
22 Dina hiji poe Yesus naek parahu bari
saur-Na ka murid-murid, "Urang meuntas ka
ditu." Tuluy mareuntas talaga.
23 Sabot keur balayar Yesus kulem.
Dak-dumadak aya angin gede nebak talaga,
parahu mimiti kaeusian cai, kacida bahayana.
24 Yesus ku murid-murid digugahkeun,
"Pa Guru, urang tiwas!" Yesus gugah terus
nimbalan ka angin jeung ombak. Jep angin
jeung ombak teh leler, talaga jadi kacida
leuleuyna.
25 Anjeunna ngalahir ka murid-murid,
"Dikamanakeun kapercayaan maraneh?"
Murid-murid ngan sieun jeung bengong nu
aya, tuluy tingkarucuwes, "Saha saenyana
Anjeunna teh, nepi ka angin jeung ombak
nurut kana parentah-Na?"
26 Yesus jeung murid-murid kebat balayarna
ka tanah urang Gerasa, peuntaseun Talaga
Galilea.
27 Barang lungsur ka darat, Anjeunna
kapapag ku hiji jelema urang kota eta. Eta
jelema kasurupan roh-roh jahat, sarta geus
lila tara make papakean, cicingna lain di imah
tapi di guha-guha tempat kuburan.
28 Barang nenjoeun ka Yesus tuluy ngajerit,
brek nyuuh ka payuneuna-Na tuluy ngagero,
"Duh Yesus Putra Allah Nu Maha Agung! Abdi
teh bade dikumahakeun? Mugi ulah disiksa!"

29 Nu matak ngomongna kitu, sabab roh
jahatna ku Yesus geus ditimbalan kaluar ti eta
jelema. Kacida seringna manehna dikawasaan
ku eta roh jahat, nepi ka sanajan dikurung
sarta leungeun jeung sukuna dirante, rantena
dipegatkeun sarta manehna ku roh jahatna
dikaburkeun ka gurun keusik.
30 Ku Yesus dipariksa, "Saha ngaran?"
"Ngaran kuring Legiun," jawabna, sabab anu
nyurupna kacida lobana.
31 Eta roh-roh jahat nunuhun ka Yesus
supaya ulah dijebloskeun ka Jurang Hukuman.
32 Teu jauh ti dinya aya bagong loba pisan
keur nyaratuan di lamping pasir. Roh-roh
jahat teh nunuhun ka Yesus menta diidinan
nyarurup ka eta bagong-bagong. Yesus
ngidinan.
33 Eta roh-roh jahat kalaluar ti eta jelema
tuluy nyarurup ka bagong. Bagong-bagongna
tinggerebeg laluncatan tina jurang ka talaga,
tuluy tingkerelep.
34 Anu ngajaragana ngan bisa narenjokeun,
tuluy lalumpatan bebeja ka kota jeung
desa-desa.
35 Jelema-jelema kalaluar rek narenjo eta
kajadian. Ari narepi ka Yesus, nyampak
jelema anu kakara waras tina kasurupan
roh-roh jahat teh keur diuk deukeut sampean
Yesus, geus make papakean, ingetanana geus
jejeg. Kacida maranehna sarieuneunana

36 nyaraksian eta kajadian teh, tuluy
ngaromong ka nu sejen, nyaritakeun kumaha
dicageurkeunana eta jelema.
37 Geus kitu urang dinya kabeh menta
supaya Yesus angkat ti dinya, sabab
maranehna kacida sarieuneunana. Ku sabab
kitu Yesus naek parahu deui ngantunkeun eta
tempat.
38 Jelema anu tas diraksuk ku setan tea
nunuhun, pokna, "Abdi sumeja ngiring." Tapi
ku Yesus teu diwidian, saur-Na,
39 "Geura balik bae, caritakeun engke
pangalaman maneh ditulung ku Allah."
Bral eta jelema teh indit tuluy ngider kota,
nyaritakeun pangalamanana ditulungan ku
Yesus.
40 Sasumpingna deui Yesus ka peuntas
sejen, dipapag ku jalma rea nu geus lila
ngadaragoan.
41 Aya hiji jelema ngaran Yairus, kapala imah
ibadah di dinya nepangan ka Yesus, mendek
ka payuneuna-Na, nunuhun supaya Anjeunna
kersa linggih ka imahna,
42 karana anakna anu awewe anu kakarek
umur dua belas taun, turta ngan hiji-hijina
gering geus meh maot. Sajeroning Yesus
angkat, anu ngariring nyaredek ka Anjeunna
ti ditu ti dieu.
43 Aya hiji awewe boga kasakit haid, ngagetih
terus geus dua welas taun, geus beak sagala

rupa dipake tatamba ka tabib-tabib, tapi
kasakitna teu cageur-cageur.
44 Eta awewe seseleke ka pungkureun
Yesus, tuluy nyabak kana kelin jubah-Na. Set
ngagetihna eureun.
45 Yesus mariksakeun, saur-Na, "Saha
anu nyabak ka Kami?" Teu aya anu
ngaku. Pok Petrus mihatur, "Pa Guru,
jalmi sakieu seueurna, sadayana ngangseg
pacaket-caket."
46 Tapi saur Yesus, "Aya anu nyabak, sabab
karasa aya tanaga kaluar ti Kami."
47 Awewe teh ngarasa kabitur, bruk nyuuh
kana sampean Yesus, awakna ngadegdeg.
Pok ngaku hareupeun anu loba, nerangkeun
sababna nu matak nyabak, jeung nerangkeun
yen barang nyabak oge panyakitna ngadadak
cageur.
48 Yesus ngalahir ka manehna, "Anaking,
Nyai geus cageur, lantaran percaya. Heug
sing senang hate."
49 Sabot keur sasauran kitu, aya jurungan
ti imah eta kapala. "Putra teh parantos
ngantunkeun," pokna ka Yairus, "teu kedah
ngarerepot deui ka Pa Guru."
50 Kadangueun ku Yesus, Anjeunna nyarios
ka Yairus, "Ulah sieun, sing percaya bae,
budak teh bakal cageur deui."
51 Sanggeus sumping ka imah Yairus, nu loba
teu diwidian milu asup lian ti Petrus, Yohanes,
Yakobus, jeung indung bapana budak tea.

52 Anu araya di imah keur reang
nyeungceurikan anu maot. Saur Yesus, "Ulah
careurik, budak teh lain maot, keur sare!"
53 Jalma-jalma nyaleungseurikeun Anjeunna,
dumeh anu maot disaurkeun keur sare.
54 Anjeunna tuluy nyepeng leungeun eta
budak, tuluy ngalahir, "Hudang, anaking!"
55 Sup nyawa budak teh asup deui, budakna
terus nangtung. Ku Yesus dipiwarang dibere
dahar.
56 Indung bapana mani bati melengek
bengong. Ku Yesus didawuhan yen teu
meunang cacarita ka saha-saha.

9

1 Yesus ngempelkeun murid-murid anu
dua welas tea, seug maranehanana
dipaparin kawasa jeung wewenang pikeun
ngusir roh-roh jahat jeung nyageurkeun
rupa-rupa panyakit.
2 Ti dinya maranehanana diutus pikeun
ngawawarkeun warta yen Karajaan Allah
rek diadegkeun di ieu dunya, jeung pikeun
nyageurkeun anu garering.
3 Pilahir Anjeunna, "Pikeun kaperluan di jalan
maraneh ulah mawa naon-naon saperti iteuk,
kantong sidekah, dahareun, duit. Pisalin ge
ulah mawa.
4 Ditarima di mana bae, nganjrek teh kudu
terus di imah eta anu narima nepi ka waktu
kaluar deui ti eta kota.
5 Upama di hiji kota maraneh taya anu
narima, tinggalkeun bae eta kota teh bari

gibrigkeun kekebul tina suku, minangka
ngingetan ka urang dinya."
6 Bral murid-murid arindit mapay desa-desa,
ngawartakeun Injil Kasalametan jeung
nyageur-nyageurkeun anu garering.
7 Sagala perkara hal Yesus teh kadangu ku
Herodes anu nyekel kawasa di Galilea. Kacida
anjeunna bingungeunana, sabab loba anu
nyarita majar teh Yohanes Jurubaptis tea
hirup deui.
8 Aya oge anu nyarita majarkeun Nabi Elias
muncul deui. Aya deui anu nyarita yen salah
sahiji nabi anu baheula ayeuna hirup deui.
9 Saur Herodes, "Yohanes ku aing geus
diteukteuk sirahna. Jadi eta jelema anu
sagala bejana kadenge ku aing, saha?"
Manahna panasaraneun hayang ningali Yesus.
10 Rasul-rasul anu diutus tea geus marulang,
sarta ngunjukkeun sagala pagaweanana. Ku
Yesus dicandak nyingsal ka nu sepi di kota
Betsaida.
11 Tapi jalma rea pada naluturkeun lantaran
nyarahoeun. Ku Anjeunna ge ditampi, terus
diwuruk hal Karajaan Allah. Nu garering
dicalageurkeun.
12 Waktu panonpoe geus rek surup,
murid-murid arunjukan, "Jalmi-jalmi teh
piwarang budal bae, sina marilarian tedaeun
sareng pamondokan ka desa-desa sareng ka
kampung-kampung, kawantos ieu tempat
mah sakieu sepina."

13 Saur Yesus, "Barere dahar ku maraneh
bae saaya-aya." Ari tembalna, "Kumaha da
mung gaduh roti lima siki sareng lauk dua
siki. Kedah meser heula kitu tedaeun keur
jalmi sakitu seueurna?"
14 (Jelemana kira-kira aya lima rebu urang.)
Saur Yesus, "Sina dariuk sarombongan-
sarombongan, masing-masing kira-kira
limapuluhan."
15 Pek ku murid-murid dititah dariuk.
16 Roti nu lima siki jeung laukna dua siki
tea ku Yesus dicandak. Anjeunna tanggah ka
langit jeung muji sukur ka Allah. Geus kitu
roti teh disemplekkan, sina dibagikeun ku
murid-murid.
17 Jalma-jalma dalahar nepi ka
sareubeuheun. Rotina nyesa keneh, ku
murid-murid dikumpulkeun meunang dua
belas karanjang.
18 Hiji mangsa sarengsena Yesus
sembahyang nyalira, murid-murid-Na pada
ngadareuheus. Ku Anjeunna dipariksa kieu,
"Ari ceuk jelema rea Kami teh saha?"
19 Wangsulanana, "Aya anu nyebatkeun
Yohanes Jurubaptis, aya anu nyebatkeun Nabi
Elias, aya oge anu nyebatkeun salah sawios
nabi hirup deui."
20 Yesus mariksa deui, "Ari ceuk maraneh,
Kami teh saha?" Ceuk Petrus, "Bapa teh
Kristus anu dijangjikeun ku Gusti Allah."

21 Yesus ngomat-ngomatan pisan supaya
maranehna ulah ngucah-ngaceh eta hal.
22 Saur-Na deui, "Putra Manusa teh kudu
nyorang sangsara anu pohara, ditolak ku
para kokolot, ku para imam kapala, jeung
ku guru-guru agama, tuluy dipaehan, tapi
sanggeus tilu poe bakal dihirupkeun deui."
23 Geus kitu ngalahir ka sarerea, saur-Na,
"Lamun aya anu rek milu ka Kami kudu
miceun kapentingan sorangan, unggal poe
kudu manggul salibna, heug anut ka Kami.
24 Sabab sing saha anu ngabelaan hirupna,
bakal kaleungitan hirup. Sabalikna anu
ngorbankeun hirupna lantaran anut ka Kami,
bakal nyalametkeun hirupna.
25 Naon untungna meunangkeun saalam
dunya tapi matak ngabinasa atawa rugi
nyawa? Taya pisan untungna!
26 Lamun jelema era ngaku ka Kami jeung
kana pangajaran Kami, Putra Manusa oge
bakal era ngaku ka eta jelema, lamun
Anjeunna engke sumping dina kamulyaana-
Na jeung kamulyaan Rama katut kamulyaan
malaikat-malaikat saruci.
27 Sing percaya: ti anu araya ayeuna di
dieu, aya sababaraha urang anu moal waka
maot samemeh narenjo heula Karajaan Allah
ngadeg di ieu dunya."
28 Kira-kira saminggu ti sanggeus nyaurkeun
kitu, Yesus unggah ka hiji gunung seja

neneda. Petrus, Yohanes jeung Yakobus
dicandak.
29 Sabot Anjeunna keur neneda, katembong
raray-Na salin rupi, jeung anggoana-Na jadi
bodas hurung mancur.
30 Dak-dumadak katembong aya anu
ngarencangan duaan keur sasauran jeung
Anjeunna, nya eta Musa jeung Elias,
31 anu salirana pinuh ku kamulyaan sawarga.
Anu disalaurkeunana nya eta yen Yesus
teh bakal nekanan kapastian ti Allah, bakal
ditelasan di Yerusalem.
32 Petrus, Yohanes, jeung Yakobus harita
keur sarare. Tapi tuluy harudang, ret narenjo
ka Yesus anu sakitu mulyana, jeung aya anu
ngarencangan duaan.
33 Barang eta anu duaan rek ngarantunkeun
Yesus, Petrus unjukan ka Yesus, "Guru! Ku
raraos di dieu teh! Abdi bade ngadamel
kemah tilu, kangge Guru, kangge Musa,
sareng kangge Elias," kitu pokna semu teu
eling kana omonganana sorangan.
34 Sabot manehna ngomong keneh,
katembong aya mega sarta kalangkangna
ngaliputan ka aranjeunna. Waktu eta mega
turun ngalayang ka murid-murid, maranehna
kacida sarieuneunana.
35 Tina eta mega bijil gentra kieu, "Ieu
teh Putra Kami nu kapilih. Kudu narurut ka
Anjeunna!"

36 Jep gentra, Yesus kantun nyalira. Eta
murid nu tiluan teh tetep nyidem sagala
tetenjoanana harita, henteu betus ka nu
sejen.
37 Poe isukna waktu Yesus lungsur ti gunung
jeung tilu murid-Na, dipapag ku jalma loba.
38 Nu saurang ngagero ka Anjeunna tarik
pisan, "Pa Guru, mugi pangningalikeun pun
anak anu mung hiji-hijina!
39 Sok diserang ku roh jahat anu nyurup,
dugi ka sok ujug-ujug jejeritan lajeng
sawan, awakna heuras, sungutna ngabudah.
Teras-terasan bae eta roh jahat nyiksana ka
pun anak teh, meh-mehan pun anak tiwas!
40 Parantos nyuhunkeun tulung ka
murid-murid Pa Guru supados roh jahatna
dikaluarkeun, nanging henteu tariasaeun."
41 Yesus ngalahir, "Ari maraneh ku areuweuh
kapercayaan jeung saralah! Kudu nepi ka
iraha direujeungan jeung disabaran ku Kami
teh?" Geus kitu lahirana-Na ka eta jelema,
"Bawa budak teh ka dieu!"
42 Waktu eta budak keur leumpang
nyampeurkeun, ku roh jahat dibantingkeun
nepi ka sawan. Roh jahatna ku Yesus
diseuseul. Budakna cageur, tuluy ku Anjeunna
diserenkeun ka bapana.
43 Narenjo hebatna kakawasaan Allah,
jalma-jalma kabeh barengong. Waktu
jelema-jelema hareraneun keneh ku nu

dipidamel ku Yesus, Anjeunna nyarios kieu ka
murid-murid,
44 "Ulah paroho kana ieu omongan Kami!
Putra Manusa teh geus tereh diselehkeun
kana kakawasaan jelema."
45 Pilahir-Na ku murid-murid henteu
kahalartieun. Hal ieu dirasiahkeun ka
maranehna nepi ka maranehna teu bisa
ngajudi kana maksud anu saenyana. Ari rek
naranyakeun teu waranieun.
46 Geus kitu murid-murid teh recok sual saha
ti antara maranehna anu pangpunjulna.
47 Yesus, anu uningaeun kana palikiranana
nyandak hiji budak leutik, ditangtungkeun di
gedengeuna-Na,
48 tuluy ngalahir ka maranehna, "Saha-saha
anu narima ka ieu budak ku karana Kami, eta
teh narima ka Kami; saha-saha anu ngaku ka
Kami, eta teh narima ka anu ngutus Kami.
Sabab anu panghandapna di maraneh, nya
eta nu pangpunjulna."
49 Yohanes mihatur, "Juragan, abdi-abdi
kantos ningal jalmi anu ngusir setan nyambat
tuang jenengan. Ku margi manehna sanes ti
pihak urang, ku abdi-abdi diwagel."
50 "Ulah dilarang," waler Yesus ka Yohanes
jeung ka nu sejen-sejen, "sabab sing saha
anu teu ganggu ka maraneh eta teh batur,
mihak ka maraneh."

51 Sanggeus meh cunduk kana waktuna
Yesus bakal dicandak ka sawarga, Anjeunna
mutuskeun seja angkat ka Yerusalem.
52 Tuluy miwarang utusan ti heula ka
hiji desa di Samaria, sina nyadiakeun
pisumpingeuna-Na.
53 Tapi urang desa eta arembungeun narima,
dumeh nyarahoeun yen Yesus teh geuning
kersana rek ka Yerusalem.
54 Dua murid, nya eta Yakobus jeung
Yohanes, sanggeus tarerangeun kitu teh
mihatur ka Yesus, "Gusti, kumaha pangersa
teh, naha kenging abdi-abdi nyambat seuneu
turun ti langit sina ngalebur eta jalmi-jalmi?"
55 Yesus nyoreang ka maranehna, sarta eta
dua murid teh diseukseukan.
56 Geus kitu Anjeunna angkat jeung
murid-murid ka desa sejen.
57 Di satengahing jalan aya jelema mihatur
ka Yesus, "Abdi sumeja ngiring Bapa ka mana
bae."
58 Saur Yesus, "Careuh baroga liang, manuk
baroga sayang, ari Putra Manusa mah teu
boga tempat keur ngedeng-ngedeng acan."
59 Ari ka nu saurang deui kieu lahir-Na,
"Tuturkeun kami." Tapi ngajawabna teh,
"Nyuhunkeun permios heula bade ngaruang
pun bapa."
60 Saur Yesus, "Keun nu maot mah sina
nguburkeun nu maotna sorangan, ari maneh

kudu ngawartakeun Karajaan Allah anu bakal
ngadeg di ieu dunya."
61 Aya deui saurang, mihatur kieu, "Abdi
sumeja ngiring, Juragan! Mung bade pamitan
heula ka kulawargi."
62 Saur Yesus ka manehna, "Lamun geus
prak ngawuluku masih sumoreang mah teu
pantes jadi warga Karajaan Allah."
10 1 Sanggeus sasauran kitu Gusti Yesus
milih tujuh puluh dua deui jelema
sejen, diutus duaan-duaan ka kota-kota
jeung tempat-tempat anu bakal disumpingan
ku Anjeunna.
2 Pilahir-Na ka maranehna, "Pibuateun sakitu
legana, nu rek dibaruatna ngan saeutik.
Kudu nyuhunkeun ka Anu kagunganana
eta pibuateun, sangkan ngintun nu baris
mibuatanana.
3 Geura ariang! Maraneh ku Kami diutus lir
anak domba ka tengah-tengah ajag.
4 Ulah mawa dompet atawa kantong
sidekah kitu deui tarumpah; di jalan ulah
rundag-randeg uluk salam.
5 Mun asup ka imah batur ucapkeun heula
salam, Mugia rukun kerta nu kagungan bumi!
6 Lamun di eta imah aya anu resep rukun,
pangdoa maraneh mangka tumerap ka dirina,
sabalikna lamun teu aya, pangdoa maraneh
tarik deui.
7 Lamun geus aya anu ngaku, nganjrek teh
kudu tetep di imah eta bae ulah pipindahan,

dahar nginum di dinya, tarima sagala
susuguhna, karana anu digarawe teh pantes
mareunang bayaran.
8 Samangsa-mangsa asup ka hiji kota tuluy
aya anu ngaku, naon bae susuguhna dahar;
9 lamun di dinya aya anu gering, cageurkeun.
Jeung bejakeun ka urang dinya kieu, Moal lila
deui Karajaan Allah bakal ngadeg di dieu.
10 Tapi lamun di hiji kota pribumina
arembungeun narima, papay sakabeh jalanna
jeung celukkeun kieu,
11 Najan sakeprul kekebul ieu kota
anu nempel kana suku kaula, ku kaula
dikirabkeun deui ka aranjeun! Ngan sing
nyaraho, Karajaan Allah geus tereh ngadeg di
aranjeun!
12 Sing percaya: Dina Poe Kiamat, Allah
bakal leuwih welaseun ka nagara Sadumu
jeung Gomora ti batan ka eta kota!"
13 "Cilaka engke maneh, Korasin! Cilaka
maneh, Betsaida! Lamun tea mah kaajaiban-
kaajaiban anu ditembongkeun ka maraneh
teh ditembongkeunana di Tirus jeung Sidon,
ti bareto keneh oge urang dinya tangtu geus
ngawuran maneh ku kekebul jeung marake
baju karung nyirikeun tobat tina dosa-dosana.
14 Dina Poe Kiamat Allah malah bakal leuwih
welaseun ka Tirus jeung Sidon ti batan ka
maneh!

15 Jeung maneh deui, Kapernaum! Baruk rek ngunggahkeun maneh ka sawarga? Maneh malah bakal dijongklokkeun ka naraka!"
16 Geus kitu Yesus ngalahir ka murid-murid-Na, "Anu nurut ka maraneh, eta nurut ka Kami; anu teu ngaku ka maraneh, eta teu ngaku ka Kami; anu teu ngaku ka Kami, teu ngaku ka nu ngutus Kami."
17 Tujuh puluh dua jelema anu diarutus tea geus marulang semu anu kacida barungaheunana. "Gusti," pihaturna, "roh-roh jahat oge diparentah ku abdi-abdi kalayan nyebat jenengan Gusti teh tarunduk!"
18 Saur Yesus, "Katenjo ku Kami Iblis teh ragrag ti sawarga kawas kilat.
19 Maraneh ku Kami geus dibere kawasa, pikeun nincakan oray jeung kalajengking, jeung pikeun ngelehkeun kakawasaan musuh, tur moal aya anu bisa nyilakakeun ka maraneh.
20 Tapi ulah bungah ku dumeh roh-roh jahat nepi ka tarunduk ka maraneh; kudu barungah teh lantaran ngaran maraneh geus ditulis di sawarga."
21 Waktu eta manah Yesus pinuh ku kabungah ti Roh Suci, pok ngalahir, "Nun Ama Gustina langit sareng bumi! Abdi muji sukur, reh perkawis ieu ku Ama dirasiahkeun ka anu palinter sareng garaduh elmu, dupi ka anu teu garaduh katerang mah parantos

ditembrakkeun. Leres, ieu anu nyukakeun
manah Ama teh."
22 Pilahir-Na deui, "Sakabeh hal ku Rama
Kami geus diserenkeun ka Kami. Taya nu
nyaho ka Putra, ngan Rama anu uninga.
Taya nu nyaho ka Rama salian ti Putra
jeung jelema-jelema anu ku Putra kapilih
diwawuhkeun ka Rama."
23 Ti dinya sasaurana-Na teh ngan pikeun
murid-murid-Na wungkul, kieu saur-Na,
"Maraneh kacida untungna geus narenjo
perkara-perkara anu ayeuna geus nembrak
ka maraneh!
24 Kami ngabejaan, loba nabi jeung raja-raja
anu harayangeun nenjo perkara anu geus
katarenjo jeung kadarenge ku maraneh teh,
tapi teu kalaksanakeun."
25 Aya hiji guru Toret ngadoja kieu ka
Yesus, "Guru, lamun kaula hayang bisa hirup
langgeng, kaula kudu kumaha?"
26 Waler Yesus, "Kumaha ceuk Kitab Suci?
Kumaha pamanggih anjeun tina hal eta?"
27 Tembalna, "Masing nyaah ka Pangeran
Allah maraneh, terus jeung hate, terus jeung
nyawa, sing sakuat-kuat jeung sabudi akal,
jeung Kudu nyaah ka batur kawas ka diri
sorangan."
28 "Bener kitu," waler Yesus, "pek eta
lampahkeun, tangtu anjeun hirup."

29 Tapi eta guru agama teh hayang
ngabenerkeun maneh, tuluy nanya, "Saha
batur kaula teh?"
30 Waler Yesus, "Sakali mangsa aya hiji
jelema mudun ti Yerusalem ka Yeriho. Di
tengah jalan ditarajang ku begal, dirangsadan
jeung dirogahala nepi ka satengah paeh,
tuluy ditaringgalkeun.
31 Kabeneran aya hiji imam leumpang
nyorang jalan eta. Nenjo anu ngajoprak teh
tuluy ngejat ka sisi sejen, leumpangna terus
kebat.
32 Lar deui saurang, urang Lewi ngaliwat ka
dinya. Ret nenjoeun ka nu ngajoprak, tuluy
ngejat ka sisi sejen, leumpangna terus kebat.
33 Tapi aya hiji jelema urang Samaria
ngaliwat ka dinya. Ari ret awas ka nu
ngajoprak liwat saking watireunana.
34 Geuwat diburu, raheut-raheutna
dikucuran ku minyak jeung anggur tuluy
dibeberan; geus kitu ditumpakkeun kana sato
tutumpakanana, dibawa ka hiji losmen terus
dipulasara.
35 Poe isukna eta urang Samaria teh mikeun
duit dua uang perak ka nu boga losmen.
Panguruskeun ieu nu gering, pokna. Engke
kuring nyimpang deui ka dieu. Sagala rupa
anu ku anjeun dipake keur kaperluanana,
tangtu ku kuring engke dibayar."

36 Yesus nutup pilahir-Na kieu, "Cik, ti eta tilu
jelema, anu mana anu lampahna nyirikeun
jadi batur jelema anu dibegal teh?"
37 "Anu nulunganana," tembal eta guru
agama. "Tah, anjeun oge kudu kitu.
Lampahkeun kitu ku anjeun," waler Yesus.
38 Yesus katut murid-murid angkat deui.
Barang sumping ka hiji desa, Anjeunna
dihaturanan linggih ku hiji wanita ngaran
Marta.
39 Marta boga dulur awewe hiji ngaranna
Maria, anu terus emok deukeut dampal
sampean Gusti, ngaregepkeun cariosana-Na.
40 Ari Marta pakepuk sorangan keur
nyayagikeun. Tungtungna marek unjukan,
"Gusti, eta pun dulur ngeunah-ngeunah,
abdi diantep pakepuk digawe sorangan bae.
Piwarang mantuan atuh!"
41 Ku Gusti diwaler, "Marta, Marta! Hidep
ngariripuh maneh mikiran itu mikiran ieu.
42 Ngan sarupa anu penting teh. Maria geus
milih anu bener, sarta eta moal aya anu
nyokot deui."

11 1 Dina hiji poe sabada Yesus neneda
di hiji tempat, disampeurkeun ku
murid-Na saurang anu unjukan kieu, "Gusti,
abdi-abdi wulang neneda. Yohanes oge
ngawulang neneda ka murid-muridna."
2 Saur Yesus, "Kudu kieu maraneh neneda
teh: Nun Ama: Mugi jenengan Ama
disucikeun. Karajaan Ama mugi dongkap.

3 Mugi abdi unggal dinten dipaparin tedaeun
sa picekapeun.
4 Mugi dosa abdi dihapunten, sakumaha abdi
oge ngahapunten ka anu midamel kalepatan
ka abdi. Sareng mugi abdi ulah dipaparin
cocobi anu abot."
5 Saur-Na deui ka murid-murid,
"Upamakeun: saurang ti maraneh indit
ka imah sobatna tengah peuting ngomong
kieu, Maap, kuring rek nginjeum roti tilu
bonjor.
6 Aya kawawuhan anu keur iinditan, bieu
nyimpang heula ka imah. Kuring teu boga
keur nyuguhan!
7 Upamakeun deui jawaban sobatna kieu,
Ngahesekeun! Geus tutulak jeung geus
ngedeng jeung barudak, wegah hudangna,
wegah mereanana!
8 Cik kumaha jadina? Ceuk Kami, sanajan
upama manehna embungeun hudang,
embungeun nedunan najan maneh teh
sobatna, tapi ku lantaran maneh keukeuh
jeung teu era-era, lila-lila mah sakumaha
wegaheunana ge tangtu hudang nedunan
sapamenta maneh.
9 Mana ceuk Kami: Kudu daek menta, tangtu
bakal dibere; kudu daek barangsiar, tangtu
bakal beubeunangan; kudu daek ngetrokan
tangtu bakal dipangmukakeun panto.

10 Sabab sing saha anu menta bakal dibere,
nu barangsiar bakal beubeunangan, nu
keketrok bakal dipangmukakeun panto.
11 Bapa mana lamun anakna menta lauk sok
teh dibere oray?
12 Atawa lamun anakna menta endog sok teh
dibere kalajengking!
13 Sakumaha jahatna maraneh, tangtu
nyaho naon nu hade bikeuneun ka anak!
Komo deui Rama maraneh nu di sawarga
mah! Mantenna tangtu maparinkeun Roh Suci
ka sing saha anu menta ka Mantenna."
14 Yesus tas ngusir hiji roh jahat anu
pireu ti hiji jelema. Sanggeus eta roh jahat
diusir, jelemana bisa deui ngomong, nepi ka
jalma-jalma hareraneun.
15 Tapi aya anu ngaromong kieu, "Eta teh
dibere kakawasaan ku Beelsebul, gegedug
roh-roh jahat, nu matak bisaeun ngusir roh
jahat anu nyurup ka jelema."
16 Sawareh deui aya anu marenta mujijat
ka Anjeunna teh, majar pikeun bukti yen
Anjeunna sumping ti Allah. Maranehna
saenyana mah rek nyilakakeun.
17 Tapi Yesus uninga kana palikiranana,
tuluy ngalahir, "Nagara anu pecah jadi
golongan-golongan anu silih lawan, ngadegna
moal lila; hiji kulawarga anu anggotana pecah
jeung silih musuhan, bakal paburantak.
18 Karajaan Iblis oge lamun silih perangan
pada baturna, naha bisa langgeng? Ceuk

aranjeun Kaula ngusir roh jahat teh make
kakawasaan Beelsebul.
19 Lamun enya kitu, ari para panganut
aranjeun ngusir roh jahat make kawasa
naon? Mun kitu mah para panganut aranjeun
sorangan ngabuktikeun yen aranjeun salah!
20 Kaula ngusir roh-roh jahat teh ku
kakawasaan Allah, tur eta teh saenyana mah
ciri yen Karajaan Allah geus mimiti ngadeg di
tengah-tengah aranjeun.
21 Lamun jelema gagah tur lengkep
pakarangna ngajaga imahna, sagala harta
bandana ditanggung aman.
22 Tapi lamun manehna ditarajang sarta eleh
ku anu leuwih gagah, pakarang andelanana
karampas, harta bandana dibagi-bagi ku
batur.
23 Jelema anu henteu satuju ka Kaula
tandaning lawan; jelema anu henteu mantuan
ngumpulkeun ka Kaula tandaning rek
ngawut-ngawut."
24 "Lamun roh jahat geus kaluar tina
nyurupna ka hiji jelema, tuluy ngatrok ka
tempat-tempat anu garing, neangan enggon
reureuh. Sanggeus teu manggih, ngomong
sorangan, Mending balik deui ka imah aing nu
bareto.
25 Tuluy balik deui, nyampak urut nyurupna
teh kosong, beresih, rarapih.
26 Seug indit heula, datangna deui mawa
tujuh roh anu leuwih jahat ti batan manehna,

tuluy nyarurup. Tungtungna jelema anu
diranjinganana teh kaayaanana jadi leuwih
cilaka ti batan ti heula."
27 Ti antara jalma rea aya awewe unjukan
kieu, "Ku bagja istri anu ngababarkeun
sareng nginangan Juragan!"
28 Tapi waler Yesus, "Leuwih bagja deui
jelema anu ngadenge jeung nurut kana
timbalan Allah!"
29 Jelema-jelema araya keneh. Yesus
ngalahir deui, saur-Na, "Ku jarahat jelema-
jelema jaman ayeuna! Maranehna marenta
kaajaiban. Tapi taya deui kaajaiban anu
rek ditembongkeun salian ti kaajaiban anu
kasorang ku Nabi Yunus.
30 Sabab sakumaha Nabi Yunus jadi tanda ka
urang Ninewe, Putra Manusa oge jadi tanda
pikeun jelema-jelema jaman ayeuna.
31 Dina Poe Kiamat Ratu nagri Syeba bakal
nunjuk ngadakwa ka jelema-jelema anu
harirup jaman ayeuna. Sabab eta ratu geus
merlukeun sumping ka Raja Suleman seja
ngadangukeun ujar-ujarna anu wijaksana,
dibelaan angkat sakitu jauhna. Ayeuna di
dieu, Kami ngabejaan, aya anu leuwih punjul
ti batan Raja Suleman.
32 Dina Poe Kiamat jalma-jalma urang
Ninewe bakal nunjuk ngadakwa ka aranjeun,
sabab urang Ninewe mah sanggeus
ngadarenge panggeuing Nabi Yunus teh terus

tarobat. Sing percaya: Di dieu aya anu leuwih
luhur ti batan Nabi Yunus!"
33 "Moal aya anu nyeungeut lampu terus
disumputkeun atawa dituruban ku gentong,
tangtu diteundeun dina parantina sina katenjo
caangna ku nu arasup ka jero imah.
34 Panon teh minangka lampu awak. Lamun
panon cekas, sakujur awak caang mabra;
sabalikna lamun panon surem, sakujur awak
tangtu poek.
35 Ku sabab kitu sing ati-ati, caang nu aya di
maraneh ulah nepi ka jadi poek.
36 Sabab lamun sakujur awak caang mabra
taya anu poek, tangtu caang kabeh cara anu
kasorot ku cahaya lampu."
37 Tutup Yesus sasauran, Anjeunna diangkir
tuang ku hiji urang Parisi. Anjeunna sumping,
terus linggih tuang.
38 Eta urang Parisi teh heraneun dumeh
Yesus henteu ngumbah heula panangan.
39 Pok Anjeunna ngalahir ka manehanana,
saur-Na, "Kieu: Aranjeun, urang Parisi, ibarat
cangkir jeung piring anu diberesihan luarna
bae, ari beulah jerona diantep pinuh ku
kabengisan jeung kajahatan.
40 Aranjeun bodo! Allah ngayakeun beulah
luar teh lain jeung beulah jerona oge?
41 Supaya cangkir jeung piring aranjeun
beresih luar jerona sakumaha ceuk agama,
sidekahkeun eusina ka nu mariskin.

42 Cilaka aranjeun, urang Parisi! Ari mere
perpuluhan ka Allah gumati, nepi ka
surawung, daun kasimukan jeung lalab-
lalaban lianna oge dibikeun perpuluhanana.
Tapi ingkar tina kaadilan jeung taya kanyaah
ka Allah. Padahal nya sipat adil jeung nyaah
ka Allah anu kudu dibuktikeun teh, bari
henteu campoleh kana perkara sejenna.
43 Cilaka aranjeun, urang Parisi! Di imah-
imah ibadah milih tempat nu pangutamana,
di pasar-pasar menta disalaman jeung
dipikaajrih.
44 Cilaka aranjeun! Aranjeun teh lir kuburan
teu make tetenger, pada narincakan lantaran
sugan teh lain kuburan."
45 "Pa Guru," ceuk hiji guru agama,
"golongan sim kuring milu kahina ku ucapan
Pa Guru!"
46 Waler Yesus, "Aranjeun oge cilaka, guru-
guru agama! Taktak batur dibegbregan leuwih
ti misti, aranjeun sorangan teu ngutekkeun
ramo-ramo acan keur ngenteng-ngenteng
kabeurat batur.
47 Cilaka aranjeun! Kuburan nabi-nabi
ku aranjeun dialus-alus, nabi-nabi anu
diparaehan ku karuhun aranjeun tea!
48 Eta teh tandaning ngaku satuju kana
kajahatan karuhun aranjeun ka nabi-nabi.
Karuhun aranjeun anu maehanana, aranjeun
anu nyieun kuburanana.

49 Paingan aya sabda Kawijaksanaan Allah
kieu, Kami rek ngirimkeun nabi-nabi jeung
utusan-utusan, sawareh bakal diparaehan,
sawareh deui bakal dikaniaya.
50 Ku sabab eta, jelema-jelema nu hirup
di jaman ayeuna bakal disiksa ku tina
kajahatanana; ti barang dunya mimiti
diadegkeun maranehna geus prak maehan
nabi-nabi,
51 mimiti ti semet Habil nepi ka waktu
maehan Jakaria anu dirogahala di antara
altar jeung Tempat Suci. Sing percaya,
jelema-jelema jaman ayeuna teh tangtu
meunang siksaan tina sagala kalakuanana!
52 Cilaka aranjeun, guru-guru agama! Konci
paragi muka panto kanyaho dikekewek, ari
heug aranjeun sorangan embung asup, batur
nu rek arasup dihalang-halang!"
53 Sanggeus Yesus angkat ti dinya, teu
kira-kira pada ngagogorengna ku urang Parisi
jeung guru-guru agama. Anjeunna diteregteg
ku rupa-rupa sual.
54 Nu dipalar ku maranehna sangkan Yesus
sasaurana-Na salah.

12 1 Rebuan jelema karumpul deui
pasesedek nepi ka silih tincak. Sabot
kitu Yesus ngalahir ka murid-murid, "Sing
waspada kana ragi urang Parisi, nya eta kana
kamunapekanana.
2 Sabab naon bae anu disamunikeun bakal
katembong, rasiah naon bae bakal kaboker.

3 Jadi naon bae anu ku maraneh
diomongkeun di nu poek, bakal kadenge
saterang-terangna, jeung naon bae anu ku
maraneh diharewoskeun rurusiahan di kamar
anu nutup, geus tangtu bakal diuar-uar."
4 "Jeung deui, batur-batur! Ulah sieun ku
tukang maehan. Jelema mah ngan bisa
maehan raga badag, teu bisa leuwih ti kitu.
5 Kami rek nuduhkeun ka maraneh, saha anu
kudu dipikasieun. Nu kudu dipikasieun mah
Allah. Allah mah kajaba ti iasaeun maehan
teh wenang ngalungkeun ka naraka. Sakali
deui, Mantenna anu kudu dipikasieun teh!
6 Manuk piit lima dijualna teh ngan laku kana
duit pangleutikna dua gebleg. Tapi sanajan
kitu ge ku Allah moal aya anu dilalikeun.
7 Malah buuk sirah maraneh ge ku Mantenna
geus dietang. Jadi ulah salempang; maraneh
leuwih hargaan ti batan manuk piit!"
8 "Kami ngabejaan: Anu ngaku ka Kami di
hareupeun umum, ku Putra Manusa bakal
diaku di hareupeun para malaikat Allah.
9 Sabalikna anu nampik Kami di hareupeun
umum, ku Putra Manusa bakal ditampik di
hareupeun para malaikat Allah.
10 Sing saha anu dina omonganana aya
kecap anu ngalawan ka Putra Manusa bisa
dihampura; sabalikna anu ngagogoreng ka
Roh Suci mah moal dihampura.
11 Lamun maraneh dibawa ka imah-imah
ibadah rek diperkarakeun ka para gegeden

atawa para pangereh, ulah sieun teu bisa
ngabela diri atawa bingung piomongeun.
12 Sabab maraneh dina waktuna bakal dibere
piomongeun ku Roh Suci."
13 Ti jelema loba aya anu mihatur kieu ka
Yesus, "Pa Guru, mugi pangmepelingankeun
pun dulur supados daekeun maparin bagian
harta titinggal pun bapa ka abdi."
14 Waler Yesus, "Baraya! Na saha anu
ngangkat Kami pikeun ngahakiman atawa
ngabagikeun warisan antara aranjeun
duaan?"
15 Sasaurana-Na diteruskeun ka sarerea,
"Kahade maraneh ulah nepi ka boga sipat
sarakah dina hal naon bae; sabab hirup jalma
teh saenyana lain gumantung kana hartana,
masih sakumaha beungharna oge."
16 Geus kitu Anjeunna nyarioskeun ieu misil,
"Aya hiji jelema beunghar, boga tanah sarta
meunang hasilna loba.
17 Seug mikir dina hatena, Euweuh deui
tempat jang nyimpen ieu hasil tanah. Kumaha
petana?
18 Euh bener, carekna ngomong sorangan,
gudang-gudang anu aya rek diruag, rek
nyieun anu leuwih galede jang nyimpen
gandum jeung sagala harta banda aing.
19 Geus kitu aing rek ngomong ka diri
sorangan: He jelema bagja! Tah bekel
hirup teh sakitu haradena, tur mahi keur

sababaraha tauneun. Pek geura reureuh,
dahar, nginum, nyenangkeun diri!
20 Tapi Allah ngadawuh ka manehna, Eh,
nu burung! Peuting ieu nyawa maneh rek
dipundut. Ku saha engke dipimilikna eta
dunyabrana beunang ngumpulkeun pikeun
sorangan teh?"
21 Yesus nutup pilahir-Na, "Tah kitu jadina
jelema beunghar keur sorangan bae sarta
lampahna henteu sapagodos jeung pangersa
Allah teh."
22 Pilahir-Na deui ka murid-murid, "Ku sabab
kitu maraneh ulah salempang sieun teu
manggih dahar pikeun hirup, sieun teu boga
pakean pikeun awak.
23 Hirup teh leuwih penting ti batan
dahareun, awak leuwih penting ti batan
pakean.
24 Tenjo manuk gagak, tara pepelakan tara
ngumpulkeun parab, teu ngabogaan gudang
atawa leuit, ku Allah teu kendat diparaban!
Maraneh leuwih hargaan ti batan manuk!
25 Na bisa maraneh numbu hirup barang
sakeudeung ku kasalempang perkara eta?
26 Lamun ku sual anu sakitu leutikna
maraneh geus ngarasa teu sanggup, naon
gunana salempang ku hal-hal sejenna?
27 Tenjo kembang bakung kumaha jadina.
Tara digawe atawa nyieun papakean. Tapi
sanajan kitu ceuk Kami, Raja Suleman anu

sakitu beungharna oge panganggona eleh
alus ku eta kembang.
28 Malah jukut, anu poe ieu aya poe isuk
geus beak diduruk, ku Allah didangdanan alus
pisan. Atuh komo maraneh mah moal datang
ka teu dipakeanan ku Mantenna. Ipis pisan
maraneh mah kapercayaan ka Allah teh!
29 Mana oge ulah bingung ku sual dahar
jeung nginum.
30 (Anu ngan malikiran nu karitu wungkul teh
umat anu teu anut ka Allah.) Rama maraneh
ge uningaeun yen maraneh teh butuh ku anu
karitu.
31 Tapi pentingkeun heula hal Karajaan
Mantenna, sagala kaperluan maraneh mah
tangtu ku Mantenna diurus."
32 "Maraneh anu ngan saeutik ulah
salempang, sabab Rama maraneh sukaeun
maparin berkah ka maraneh ti Karajaana-Na.
33 Jualan bae babandaan mah kabeh, duitna
sidekahkeun ka nu mariskin. Tuluy kudu boga
pepeten anu awet, paranti nyimpen harta anu
aya di sawarga. Eta harta moal aya sudana,
moal bisa aya nu maling, jeung moal dihakan
ku rinyuh.
34 Sabab tibelatna hate teh ka tempat harta."
35 (12:35-36) "Sing caringcing pikeun
nyanghareupan sagala hal, sing saged
barangpake pikeun digawe, jeung lampu
kudu terus hurung, lir upama gandek nu
keur nungguan dunungan mulang ti nu hajat

kawinan. Sangkan ari dunungan datang
keketrok, bisa buru-buru dipangmukakeun
panto.
36 (12:35)
37 Untung gandek-gandek anu ku
dununganana kasampak nyararing jeung
caringcing ngadago mulangna. Sing percaya:
Dununganana bakal singkil jeung nitah
supaya maranehna dariuk tuluy dilaladenan.
38 Kacida untungna lamun ku dununganana
anu mulangna tengah peuting atawa janari,
maranehna kasampak nyararing jeung
caringcing.
39 Jeung ku maraneh tangtu kacipta, jelema
anu geus nyahoeun yen imahna bakal
kadatangan bangsat tangtu taki-taki, supaya
imahna ulah kaasupan.
40 Nya kitu maraneh oge kudu caringcing
ngadago pisumpingeunana Putra Manusa,
sabab pisumpingeuna-Na teh dina waktu anu
teu kasangka-sangka pisan."
41 Petrus unjukan, "Gusti, ieu piwulang teh
keur abdi-abdi bae atanapi keur sadayana?"
42 Waler Gusti, "Cik gandek nu disebut
gandek satia jeung bijaksana teh nu kumaha?
Tangtu ku dununganana baris dipercaya
ngurus rumah tanggana jeung ngurus dahar
gandek-gandek lianna saban-saban geus
waktuna.

43 Untung eta gandek, lamun dununganana
datang kasampak keur ngalakonan
kawajibanana.
44 Sing percaya, ku dununganana bakal
dipercaya ngurus sakabeh kakayaanana.
45 Sabalikna, lamun eta gandek ngan dahar
jeung nginum nepi ka mabok, tur bengis ka
sasama nu bubujang jeung lalanjang dumeh
pangrasana dununganana nyabana bakal lila,
46 ana dununganana ngadadak datang teu
kasangka-sangka, eta gandek tangtu bakal
disiksa bebeakan, bagian jalma anu teu
satuhu.
47 Gandek anu nyaho kana kahayang
dunungan tapi dirina teu sadia jeung henteu
ngajalankeun kahayang dununganana, tangtu
dirangket satakerna.
48 Ari gandek anu teu ngarti mah kana
karep dununganana, sanajan nepi ka kudu
dirangket oge dirangketna moal sabaraha.
Anu loba narimana, loba deui nu dipenta ti
dirina; beuki gede narimana, beuki gede nu
dipenta ti dirina."
49 "Kami datang teh rek ngahuru ieu dunya,
sarta hayang geura nenjo ngagedurna!
50 Kami kudu nyorang hiji baptisan (nya eta
kasangsaraan). Samemeh eta kasorang hate
Kami kacida susahna!
51 Ceuk panyangka maraneh Kami datang
teh dunya bakal runtut? Moal! Malah
pabentar!

52 Ti ayeuna keneh ge ti lima anggota
kulawarga bakal jadi dua bagian, nu tilu
ngalawan dua, nu dua ngalawan tilu.
53 Bapa pabentar jeung anak lalaki, anak
lalaki pabentar jeung bapa; indung pabentar
jeung anak awewe, anak awewe pabentar
jeung indung; mitoha awewe pabentar jeung
minantu awewe, minantu awewe pabentar
jeung mitoha awewe."
54 Ari ka nu loba, kieu pilahir Yesus,
"Samangsa-mangsa maraneh nenjo aya
mega unggah di kulon, geuwat ku maraneh
ditaksir rek hujan; enya bae hujan.
55 Lamun angin karasa nebak ti kidul, ceuk
maraneh hawa bakal panas; enya bae hawa
panas.
56 Eh maraneh jelema pura-pura! Maraneh
barisa neguh poe bakal hujan bakal panas
ku nenjo bumi jeung langit, ku naon ari
kana galagat jaman ayeuna maraneh teu
ngahartikeun?"
57 "Ku naon maraneh sorangan teu
nareangan jalan piluluseun?
58 Sapertina bae, lamun maraneh boga
salah, diadukeun ka pangadilan. Meungpeung
can ka pangadilan, coba sabisa-bisa lawan teh
akuran, malak mandar aya hampurana mupus
kasalahan maraneh. Sabab lamun henteu
kitu tangtu jadi disered ka hakim, ku hakim
diserenkeun ka pulisi tuluy digebluskeun ka
jero panjara.

59 Geus kitu mah tinggal ngerem di dinya
nepi ka geus dibereskeun sagala-galana."
13 1 Harita aya anu arunjukan ka Yesus,
nyaritakeun yen aya urang Galilea anu
diparaehan ku Pilatus waktu keur ngalurban
ka Allah.
2 Waler Yesus, "Dumeh eta urang Galilea
kitu diparaehanana, ku maraneh dikira leuwih
beurat dosana ti batan urang Galilea sejenna?
3 Lain kitu! Kami ngingetan, maraneh oge
lamun henteu tarobat mah bakal paraeh cara
kitu.
4 Kumaha ari jelema-jelema anu dalapan
welas urang, anu tariwas lantaran katinggang
munara rubuh di Siloam? Rek dikira
nandakeun dosa maranehna leuwih gede ti
batan dosa-dosa urang Yerusalem lianna?
5 Sama sakali lain kitu! Kami ngingetan,
maraneh oge lamun henteu tarobat mah
bakal paraeh kawas kitu."
6 Geus kitu Yesus nyarioskeun ieu misil,
"Aya hiji jelema, boga hiji tangkal kondang
di kebon anggurna, tuluy diilikan sugan aya
buahna, tapi teu manggih.
7 Tuluy ngomong ka tukang kebonna, Tenjo,
geus tilu usum ieu tangkal kondang ku kami
diilikan buahna, teu manggih hiji-hiji acan.
Tuar! Ngan nyeuseupan taneuh bae.
8 Sawios heula Juragan sataun deui
mah, tembal tukang kebonna, bade dikali
sakurilingna dipasihan berak.

9 Upami taun payun buahan atuh langkung
sae, upami angger teu buahan, mangga tuar."
10 Dina hiji poe Sabat Yesus ngawulang di
hiji imah ibadah.
11 Di dinya aya hiji awewe anu gering
ngareunggeuy geus dalapan welas
taun lantaran diranjingan ku roh jahat;
awakna mani bengkung teu bisa lempeng
saeutik-eutik acan.
12 Ku Yesus ditingalian sarta saur-Na, "Geus
cageur panyakit teh, Ibu!"
13 Awakna ku Anjeunna tuluy dirampa. Eta
awewe ngalempengkeun awakna, harita
keneh cageur, lempeng ajeg sabiasa, pok bae
muji ka Allah.
14 Nenjo Yesus nyageurkeun dina poe
Sabat, kapala imah ibadah teh ambekeun
tuluy ngomong ka nu loba, pokna, "Aya
genep poe pikeun digawe teh. Rek marenta
dicageurkeun mah kudu dina poe-poe eta,
ulah dina poe Sabat!"
15 Ku Gusti diwaler, "Anjeun munapek!
Geuning dina poe Sabat oge jelema-jelema
sok ngalaleupaskeun cangcangan sapina
atawa kaldena ti jero kandang, tuluy digiring
rek diinuman.
16 Ari ieu, awewe turunan Ibrahim, geus
dalapan welas taun dibakutet ku Iblis, naha
make teu meunang dibebaskeun pedah dina
poe Sabat?"

17 Diwaler kitu lawan-lawan Yesus kacida
areraeunana. Nu sejen-sejenna mah narenjo
damel Yesus anu sakitu ajaibna teh kacida
sarukaeunana.
18 "Karajaan Allah teh bisa diibaratkeun
naon?" Yesus mariksa. "Naon nu bisa dipake
ibaratna?
19 Ibarat siki sasawi, ku jelema dipelakkeun
di kebonna, tuluy jadi tangkal, manuk-manuk
nyarieun sayang dina dahan-dahanna."
20 "Kana naon deui Karajaan Allah teh bisa
dimisilkeunana?" Yesus mariksa deui.
21 "Ibarat ragi, ku awewe dipurulukkeun
jeung digalokeun kana adonan tipung tilu
puluh genep liter, adonanana beukah kabeh."
22 Yesus angkat mapay kota-kota jeung
desa-desa, ngawulang ka jelema-jelema,
maksad-Na rek terus ka Yerusalem.
23 Aya anu arunjukan ka Anjeunna, pokna,
"Juragan, leres anu baris saralamet teh mung
saeutik?" Waler Yesus,
24 "Maraneh kudu sateka-teka asup liwat
panto anu kacida sempitna; sabab anu
harayangeun asup mah loba, tapi henteu
barisaeun.
25 Nu boga eta imah hudang nulakan
eta panto. Ana maraneh ka dinya jeung
keketrok ti luar bari ngalengis, Juragan,
pangmukakeun! bakal diwaler kieu, Kami teu
nyaho maneh anu ti mana!

26 Ari ceuk maraneh, Abdi-abdi kantos neda,
nginum, sasarengan sareng Juragan. Juragan
kantos ngawulang di desa abdi-abdi!
27 Tapi saur nu boga eta imah, Kami teu
nyaho maraneh anu ti mana. Ka daritu
nyingkah, jelema-jelema jahat!
28 Maraneh tinggal tinggarerung nepi ka
tikekereket, narenjo Ibrahim, Ishak, Yakub,
jeung nabi-nabi geus araya di jero Karajaan
Allah, ari maraneh diusir teu meunang
arasup.
29 Jelema-jelema sejen mah nu ti wetan nu
ti kulon, nu ti kaler nu ti kidul, daratang ka
Karajaan Allah marilu ngariung pesta.
30 Kitu jadina, nu ayeuna kapandeurian
engke bakal ti hareula, nu ayeuna geus ti
hareula bakal kapandeurian."
31 Geus kitu harita aya sawatara urang Parisi
anu ngaromong kieu ka Yesus, "Anjeun kudu
geuwat kaluar ti daerah ieu ka mana bae,
sabab rek dipaehan ku Herodes."
32 Waler Yesus, "Bejakeun ka eta ajag, Kaula
poe ieu jeung isukan masih keneh ngusir
roh-roh jahat jeung nyageur-nyageurkeun nu
garering, sarta dina poe nu katilu Kaula rek
ngarengsekeun pagawean.
33 Tapi poe ieu, isukan jeung pageto, Kami
rek neruskeun ieu perjalanan, sabab teu hade
nabi mah dipaehan di mana-mana lamun lain
di Yerusalem.

34 Yerusalem, Yerusalem! Maneh geus
maehan nabi-nabi, maledogan utusan-utusan
Allah ka maneh ku batu! Sering pisan Kami
nyileuk hayang ngarangkul rahayat maneh
cara hayam nyirekeman anak-anakna ku
jangjangna, tapi maneh embung!
35 Ku sabab kitu Bait Allah anu maneh
bakal pada naringgalkeun. Inget, maneh
moal nenjo-nenjo Kami deui, nepi ka datang
mangsana maneh ngucapkeun kieu, Mugia
diberkahan ku Allah anu sumping kalawan
pajenengan Pangeran."

14 1 Dina hiji poe Sabat Yesus tuang
di imah salah sahiji urang Parisi
anu kapandang. Anjeunna kacida pada
ngarawaskeunana.
2 Sabot kitu, aya jelema nyampeurkeun ka
Anjeunna, suku jeung leungeunna barareuh.
3 Yesus mariksa ka guru-guru agama jeung
urang Parisi, saur-Na, "Kumaha Hukum
Agama urang ngidinan nyageurkeun dina poe
Sabat?"
4 Maranehna teu ngajarawab. Ti dinya eta
jelema teh ku Anjeunna dicepeng terus
dicageurkeun, geus kitu dipiwarang indit.
5 Anjeunna ngalahir ka maranehna, "Kumaha
lamun anak atawa sapi aranjeun tigebrus
ka jero sumur dina poe Sabat, moal waka
buru-buru ditulungan?"
6 Maranehna taya nu barisaeun ngajawab.

7 Ku Yesus katiten aya tamu-tamu anu
paheula-heula nyokot tempat anu utama; pok
ngalahir ka maranehna,
8 "Lamun diondang ka nu hajat kawinan,
ulah ngadiukan korsi kahormatan. Boa teuing
aya ondangan sejen anu harkatna leuwih ti
batan aranjeun,
9 bisi kieu ceuk pribumi ka aranjeun,
Ngalih, ieu mah haturan Juragan Anu.
Tangtu kaisinan, tur kudu diuk di tempat
pangtukangna.
10 Nu matak ari diondang teh mending
milih tempat pangtukangna, sangkan ku
pribumi diangkir, Sae ngalih ka ditu ka
payun, langkung raos. Puguh bae matak naek
darajat, kapandang ku tamu-tamu sejen.
11 Sabab saha-saha anu ngaluhurkeun
maneh tangtu dihandapkeun, jeung saha-
saha anu ngahandapkeun maneh tangtu
dijungjung luhur."
12 Geus kitu Yesus ngalahir ka pribumi,
"Lamun ngondang pesta dahar, beurang
atawa peuting, ulah ngondang babaturan
atawa duduluran atawa babarayaan atawa
tatangga beunghar. Maranehna mah puguh
bae bisa ngabales ngondang, jadi eta
kahadean anjeun teh kabales.
13 Jadi ari pesta, nu kudu diarondang teh
jelema-jelema anu mariskin, anu caracad,
anu lalumpuh, anu lalolong;

14 geus tangtu eta kahadean anjeun teh
jadi berkah ka anjeun, da nu karitu mah
pimanaeun bisa ngabales kahadean anjeun.
Nya Allah anu bakal ngabales eta kahadean
anjeun teh, dina poean dihirupkeunana deui
jelema-jelema anu harade hate."
15 Salah saurang ti nu dalahar di dinya,
ngadenge Yesus nyarios kitu teh mihatur ka
Anjeunna, "Tada teuing bagjana dariuk dina
pesta di Karajaan Allah!"
16 Waler Yesus, "Aya anu nyieun hajat gede,
ngondangan rea pisan.
17 Sanggeus hajatna geus rek ngamimitian,
nu rek hajat teh nitahan bujangna
ngahaturanan para ondangan, Mangga
sarumping, parantos sayagi.
18 Tapi nu diarondang teh patuturut marenta
ditawakup. Ceuk nu kahiji ka bujang,
Hampura bae, rek ngilikan kebon kakara
beunang meuli.
19 Ceuk anu saurang deui, Hampura bae, rek
nyoba sapi lima rakit kakara beunang meuli.
20 Ceuk nu saurang deui, Teu bisa datang,
kakara tas kawin.
21 Ku bujang teh ditepikeun ka dununganana
yen kitu. Dununganana kacida ambekeunana,
tuluy ngomong ka bujangna, Geuwat ka
ditu neangan nu sejen ka jalan-jalan jeung
gang-gang. Nu miskin, nu cacad, nu deog, nu
lolong, sina daratang ka dieu.

22 Bujang geus datang deui, bebeja,
Parantos, Juragan, nanging aya keneh tempat
anu kosong.
23 Dunungananana marentah deui, Neangan
deui ka ditu ka jalan-jalan gede jeung
simpangan-simpangananana, arajakan ka dieu,
imah kami sina pinuh.
24 Keun jelema-jelema anu diarondang mah,
saurang oge moal aya anu disina ngasaan
susuguh pesta kami!"
25 Hiji mangsa anu naluturkeun ka Yesus
kacida lobana. Anjeunna nyoreang tuluy
ngalahir,
26 "Saha bae oge moal aya anu bisa jadi
murid Kami, kajaba lamun leuwih beurat ka
Kami ti batan ka bapana jeung ka indungna,
ka pamajikanana jeung ka anak-anakna, ka
dulurna nu lalaki nu awewe, jeung ka dirina
sorangan oge.
27 Saha bae oge ari embung manggul salibna
jeung nuturkeun Kami, moal bisa jadi murid
Kami.
28 Upamana, ti maraneh aya anu boga
maksud nyieun munara, tangtu diuk
heula ngitung-ngitung piwaragadeunana,
hayangeun nyaho naha duitna teh picukupeun
atawa moal dipake nganggeuskeun
pagaweanana.
29 Sabab lamun duitna teu cukup, munarana
moal anggeus, semet bisa masangkeun

pademenna. Lamun nepi ka kitu tangtu pada
nyaleungseurikeun jeung ngaromongkeun,
30 Ieu jelema ngadegkeun teh ngan bisa
ngamimitian teu bisa nganggeuskeun!
31 Upamana deui, hiji raja anu baladna
sapuluh rebu, kaluar rek ngayonan raja sejen
anu baladna dua puluh rebu. Eta raja tangtu
ngijir heula pikuateun atawa moal lamun
terus ngalawan.
32 Lamun geus kataksir moal kuat tangtu
ngirim utusan ka raja lawan meungpeung
lawanna jauh keneh, ngajak badami
sangkan ulah jadi perang katut jeung menta
sarat-saratna.
33 Maraneh oge saperti kitu, lamun teu iklas
ngorbankeun sagala rupa, moal aya anu bisa
jadi murid Kami."
34 "Uyah teh hade, tapi lamun upamana
asinna leungit, taya jalan bisa asin deui.
35 Kana taneuh matak teu hade, dijieun
gemuk teu bisa, tinggal miceun. Pek darenge
lamun baroga ceuli!"

15 1 Dina hiji poe loba tukang mulung
pajeg jeung jelema-jelema nu
dipandang teu hade ku masarakat daratang
ngadarengekeun Yesus.
2 Urang Parisi jeung guru-guru agama mimiti
ngaromongkeun, pokna, "Eta Manehna, ku
naon daek nampa jelema-jelema teu hade,
malah daek dahar bareng!"

3 Ku hal eta Yesus nyarioskeun ieu misil ka
maranehna,
4 "Upamakeun, aya anu boga domba saratus
leungit hiji, cik rek kumaha nu bogana?
Tangtu indit ka sampalan, ninggalkeun
dombana anu salapan puluh salapan,
neangan sahiji anu leungit nepi ka kapanggih.
5 Sanggeus kapanggih kacida atoheunana,
dombana nepi ka dipunggu dina taktakna
6 dibawa balik. Geus kitu nyalukan babaturan
jeung tatangga-tatanggana, tuluy nyarita,
Kuring kacida atohna, domba kuring nu
leungit geus kapanggih. Ayeuna hayu urang
suka-suka!
7 Nya kitu di sawarga oge, sing percaya,
lamun aya jelema doraka saurang anu tobat,
kacida matak bungahna, leuwih bungah ku
eta anu saurang ti batan ku anu salapan
puluh salapan anu geus balener jeung teu
perlu tobat deui."
8 "Atawa upamakeun, aya hiji awewe boga
dinar sapuluh leungit hiji, cik rek kumaha?
Imahna disapuan, didamaran, dinarna
diteangan imeut ka ditu ka dieu nepi ka
kapanggih.
9 Geus kitu manehna nyalukan babaturan
jeung tatangga-tatanggana tuluy nyarita,
Kuring kacida bungahna, leungit dinar
hiji kapanggih deui. Ayeuna hayu urang
suka-suka!

10 Sing percaya, nya kitu pisan lamun aya
hiji jelema doraka anu tobat, para malaikat
Allah kacida barungaheunana."
11 Pilahir Yesus deui, "Aya hiji jelema boga
anak lalaki dua.
12 Anu bungsu nyarita ka bapana, Bapa,
harta bagian abdi teh bade disuhunkeun
ayeuna bae. Bapana ngagugu, tuluy
kakayaanana dibagikeun ka anak-anakna.
13 Heuleut sawatara poe nu bungsu
ngajualan warisan bagianana, duitna dibawa
indit ka nagri anu jauh, dipake roroyalan
sakarep-karep.
14 Sanggeus duitna beak, eta nagri
katarajang bahla kalaparan; hirupna si
bungsu geus muluntu.
15 Tuluy manehna buburuh ka hiji jalma
urang dinya, dititah ka tegal ngajaga bagong.
16 Manehna kacida lapareunana nepi ka
kabita hayang ngeusian beuteung ku parab
bagong, tapi teu aya anu mere dahareun
naon-naon.
17 Kakara manehna eling, hatena ngalengis,
Di bapa mah dahareun kuli-kuli ge datang
ka leuwih, ari aing di dieu nepi ka meh paeh
kalaparan!
18 Mending oge balik ka bapa, rek wakca:
Bapa, abdi rumaos dosa ka Allah sareng ka
Bapa.
19 Parantos teu pantes diangken deui putra,
jadikeun kuli bae abdi mah.

20 Sanggeus mikir kitu bral indit rek balik
ka bapana. Jauh-jauh keneh bapana geus
nenjoeun, hatena ngahelas liwat saking
tuluy muru, gabrug ngarangkul jeung
ngagalentoran.
21 Bapa, ceuk anakna, abdi rumaos dosa ka
Allah sareng ka Bapa. Parantos teu pantes
diangken deui putra.
22 Tapi bapana anggur nyalukan bujang-
bujangna. Geuwat! carekna. Bawa ka dieu
pakean anu pangalusna, pakekeun ka ieu
anak kami. Pakekeun ali kana ramona,
tarumpahan sukuna.
23 Peuncit sapi anu panglintuhna, urang
pesta suka-suka!
24 Sabab ieu anak kami anu geus paeh
ayeuna hirup deui, leungit kapanggih deui. Ti
dinya tuluy bae pesta.
25 Ari nu cikal harita keur di tegal. Dina
waktu keur balik, sanggeus deukeut ka imah,
ngadenge sora tatabeuhan jeung nenjo anu
keur ngarigel.
26 Tuluy nyalukan bujang saurang,
nanyakeun, Aya naon di imah?
27 Ceuk bujang, Tuang rayi sumping, ku
tuang rama dipangmeuncitkeun sapi anu
panglintuhna, reh putrana sumping deui
kalayan teu kirang sawios-wios.
28 Si cikal ambek terus pundung embungeun
ka imah. Ku bapana diteang terus dicombo,
diolo sina balik.

29 Tapi tembalna ka bapana, Abdi
baranggawe di Bapa parantos mangtaun-taun
sapertos kuli bae, parentah Bapa teu aya anu
dipungpang. Parantos kenging naon ti Bapa?
Teu dipaparin embe-embe acan pikeun abdi
sukan-sukan sareng babaturan.
30 Ari eta, putra Bapa anu nembe sumping tas
ngawur-ngawur harta banda Bapa ka awewe
balangor, ku Bapa mani dipangmeuncitkeun
sapi anu panglintuhna!
31 Walon bapana, Anaking! Ujang mah kapan
salawasna oge jeung Bapa bae. Jeung deui
banda Bapa nya banda hidep keneh.
32 Pantes lamun urang ayeuna sukan-sukan
suka bungah, sabab adi ujang anu sasatna
geus paeh ayeuna hirup deui, leungit datang
deui."

16 1 Yesus ngalahir ka murid-murid-Na,
"Aya hiji jelema beunghar, boga hiji
pagawe purah ngurus kakayaanana. Meunang
pangaduan yen kakayaanana dipake awuntah
ku eta pagawe.
2 Tuluy pagawena teh dicalukan, dipariksa,
Geuning maneh kitu bejana? Kadieukeun
kabeh catetan kakayaan kami anu diurus ku
maneh sing lengkep, ulah diurus ku maneh
deui.
3 Eta pagawe ngomong sorangan, Aing
tangtu dieureunkeun ku dunungan. Kumaha
pipetaeun? Macul moal kuat, baramaen era.

4 Tah aing boga akal! Arek nyieun pibatureun, sangkan ari aing geus teu boga gawe aya nu daekeun narima di imahna.
5 Tuluy manehna nyalukan anu baroga hutang ka dununganana. Carekna ka nu datang pangheulana, Sabaraha hutang ka juragan?
6 Jawabna, Minyak jetun saratus tong. Ceuk manehna, Tah diuk, tulis dina ieu surat hutang: lima puluh.
7 Geus kitu nanya ka nu saurang deui, Sabaraha hutang teh? Jawabna, Tarigu sarebu karung. Ceuk eta pagawe, Tulis dina ieu surat hutang: dalapan ratus.
8 Dununganana jadi muji kana kapinteran akalna eta pagawe anu teu jujur teh; kawantu jelema-jelema anu kapangaruhan ku dunya mah ngatur urusanana teh memang leuwih pinter ti batan jelema-jelema anu hirupna satuhu."
9 "Ku sabab kitu," saur Yesus deui, "harta banda sipat lahir teh pake nyieun pibatureun, supaya samangsa-mangsa harta geus teu bisa deui nulung, maraneh bisa ditarima di tempat anu sipatna langgeng.
10 Jelema anu satia dina urusan-urusan leutik, bakal satia dina urusan-urusan gede; jelema anu teu jujur dina urusan-urusan leutik, moal jujur dina urusan-urusan gede.
11 Jadi, lamun maraneh geus teu jujur ngurus harta banda sipat lahir, kumaha rek

bisa dipercaya ngurus harta sajati anu sipatna rohani?
[12] Lamun maraneh teu jujur kana barang batur, barang milik maraneh sorangan oge saha anu rek daekeun nyerenkeun ka maraneh?
[13] Moal aya jelema anu bisa ngawula ka dua dunungan, sabab ka nu saurang bakal geuleuh, ka nu saurang deui bakal nyaah; ka nu saurang bakal satia ka nu saurang deui bakal nyabodokeun. Moal bisa maraneh ngawula ka Allah ongkoh, ngawula kana duit ongkoh."
[14] Barang urang Parisi ngadarenge pilahir Yesus kitu tuluy nyeungseurikeun, kawantu maranehna mah jelema-jelema piduit wungkul.
[15] Yesus ngalahir ka maranehna, "Aranjeun teh katembongna ku batur mah jelema-jelema bener. Tapi Allah mah tingalieun kana eusi hate aranjeun. Anu matak, anu ku jelema dianggap luhur teh di payuneun Allah mah taya hargana.
[16] Hukum Musa jeung tulisan-tulisan kasauran nabi-nabi teh lakuna nepi ka semet jaman Yohanes Jurubaptis. Ti semet harita terus nyebar Injil Kasalametan hal Karajaan Allah, jalma-jalma maraksa harayang asup jadi umat-Na.

17 Tapi leuwih gampang musna langit jeung
bumi, ti batan ngabatalkeun sanajan bagian
pangleutikna tina Hukum Allah.
18 Lalaki anu nyerahkeun pamajikanana
tuluy kawin ka awewe sejen, eta lalaki teh
jinah; kitu deui lalaki anu ngawin awewe anu
geus diserahkeun, eta oge lalaki teh jinah."
19 "Aya hiji jelema beunghar, papakeanana
bangsa anu pangmarahalna, saban poe
hirupna royal.
20 Aya deui hiji jelema, ieu mah miskin,
ngaranna Lasarus, awakna pinuh ku borok,
sok diuk gigireun panto jelema beunghar tea,
21 bari ngarep-ngarep aya sesemplekan roti
anu murag tina meja makanna, jang ngeusi
beuteungna nu lapar. Borokna dilaletakan ku
anjing.
22 Ki miskin teh maot, ku para malaikat
tuluy dibawa ka Ibrahim, dipernahkeun
gedengeunana, tempat utama. Nu beunghar
tea ge maot, dikubur.
23 Satengahing keur ngararasakeun kanyeri
anu pohara di dunyana anu paraeh, manehna
tanggah, beh ti kajauhan nenjo Ibrahim,
jeung Lasarus anu diuk digedengeunana.
24 Tuluy manehna gegeroan, Ama Ibrahim!
Sing hawatos ka abdi, Lasarus sina ka dieu,
sina nyelupkeun ramona saeutik kana cai
keur ngabaseuhan letah abdi supados rada
tiis. Abdi teu tahan dina ieu seuneu, liwat
saking nyerina.

25 Waler Ibrahim, Ih anaking, sing inget,
hidep mah waktu keur hirup keneh geus
meunang anu aralus, ari Lasarus mah anu
garoreng. Ayeuna Lasarus kari senangna di
dieu, hidep kari sangsarana di dinya.
26 Jeung deui ti dieu ka dinya teh aya
jungkrang jero pisan, mustahil beunang
dipeuntasan; nu ti dieu moal bisa ka dinya,
nu ti dinya moal bisa ka dieu.
27 Walon nu beunghar, Ama, upami kitu mah
atuh Lasarus piwarang ka rorompok pun bapa
bae,
28 reh abdi gaduh dulur limaan, sina
dipepelingan supados maranehna mah ulah
dugi ka tigebrus ka ieu tempat siksaan.
29 Waler Ibrahim, Maranehna geus
mareunang pepeling tina Kitab Musa jeung
Nabi-nabi, keun sina nurutkeun pepeling tina
eta kitab-kitab.
30 Walonna deui, Ku eta wungkul mah henteu
cekap, Ama Ibrahim! Upami didongkapan
ku anu hirup deui tinu maot mah tangtos
maranehna tarobat.
31 Tapi waler Ibrahim, Ari geus teu narurut
kana pepeling Musa jeung nabi-nabi mah,
masih didatangan ku nu geus paeh oge moal
ngagugu."

17 1 Yesus ngalahir ka murid-murid-Na,
"Hal-hal anu ngalantarankeun
jelema-jelema jadi dosa teh tangtu aya bae.

Tapi jelemana anu ngalantarankeun batur jadi
dosa bakal cilaka kabina-bina.
2 Leuwih hade beuheungna dibangbaluhan
ku batu tuluy alungkeun ka laut, ti batan
matak nyasarkeun ka salah saurang ti ieu
kaom anu lemah.
3 Ku sabab kitu maraneh sing ati-ati kana
pilampaheun! Lamun aya dulur migawe dosa
kudu dielingan, lamun tobat kudu dihampura.
4 Upama ngadosana ka maraneh tujuh kali
dina sapoe, sarta saban tas kitu terus datang
nyebutkeun, Kuring menta hampura, kudu
dihampura."
5 Rasul-rasul mihatur ka Yesus, "Gusti,
kiatkeun kapercayaan abdi-abdi."
6 Waler Gusti, "Lamun maraneh boga
kapercayaan sagede siki sasawi bae, maraneh
bisa nitah ieu tangkal bebesaran, Geura
nyabut maneh katut akar, tuluy melak maneh
di laut! tangtu eta parentah diturut."
7 "Upama maraneh boga badega anu keur
ngawuluku di sawah atawa keur ngangon
domba. Sanggeus datang ti tegal, naha rek
disina buru-buru dahar?
8 Tangtu moal! Malah diparentah deui,
Sadiakeun dahareun kami! Salin heula terus
tungguan kami dahar nginum, kakara maneh
meunang dahar!
9 Badega mah teu kudu dinuhunkeun pedah
nurut kana parentah, lain?

10 Maraneh oge, ari ngalakonan parentah
teh kudu ngarumasakeun kieu, Kuring
mah badega biasa, digawe teh ngalakonan
kawajiban."
11 Yesus angkatna ka Yerusalem teh mapay
tapel wates Samaria jeung Galilea.
12 Barang lebet ka hiji kampung kapapag
ku sapuluh jelema lepra. Eta jelema-jelema
ngararandeg ti kajauhan, tuluy sasambat,
13 "Nun Yesus! Juragan! Sing hawatos ka
abdi-abdi!"
14 Yesus ningali ka maranehna, tuluy
ngawaler, "Ka ditu ka imam-imam, menta
dipariksa awak." Sabot maranehna di jalan
keneh leprana geus calageur.
15 Anu saurang, nyaho geus cageur teh balik
deui jeung muji ka Allah tarik pisan,
16 terus nyuuh ka Yesus jeung ngahaturkeun
nuhun. Eta jelema teh urang Samaria.
17 Saur Yesus, "Mana nu salapan urang deui?
Lain sapuluh urang anu calageur teh?
18 Naha ngan ieu saurang, urang asing, anu
ka dieu deui jeung muji ka Allah?"
19 Geus kitu ngalahir ka eta jelema, "Geura
cengkat. Jig geura balik. Maneh geus cageur,
lantaran percaya."
20 Sawatara urang Parisi nanyakeun ka Yesus
hal Karajaan Allah iraha baris ngadegna.
Waler Yesus, "Ngadegna Karajaan Allah lain
hal anu bisa katenjo.

21 Moal aya anu bisa nuduhkeun, Di dieu!, atawa, Tuh di ditu!, sabab ngadegna teh di jero diri masing-masing."
22 Saur-Na deui ka murid-murid, "Engke maraneh aya waktuna harayang bisa nenjo salah sahiji poe tina poe-poe Putra Manusa, tapi moal bisa.
23 Engke jelema-jelema bakal ngaromong ka maraneh, Tuh di ditu! atawa, Ieu di dieu! Kade, ulah digugu, ulah kaluar pikeun neangan.
24 Sabab kaayaan Putra Manusa teh lamun geus nitih kana poena mah lir sakumaha kilat ngaburinyay ti tungtung langit ka tungtung langit.
25 Ngan dina samemehna, Anjeunna kudu sangsara heula, tur ditampik ku jelema-jelema jaman kiwari.
26 Poe dinyatakeunana Putra Manusa teh kaayaanana kawas kaayaan jaman Enoh.
27 Jelema-jelema harita gawena ngan dahar, nginum, kawin, nepi ka poean Enoh asup kana kapal; caah datang, jelema-jelema kabeh dibasmi.
28 Jeung kawas kaayaan dina jaman Elut: Jelema-jelema gawena ngan dahar, nginum, jual beuli, pepelakan, jeung nyarieun imah.
29 Tapi sanggeus Elut kaluar ti Sadumu, tuluy turun hujan seuneu jeung walirang ti langit, ngabasmi urang Sadumu.

30 Nya kawas kitu engke jadina dina poean
dinyatakeunana Putra Manusa teh.
31 Dina poe eta, jelema anu keur aya di
suhunan imah, ulah turun nyokotan heula
babandaan ka jero imah; nya kitu keneh anu
keur aya di tegal ulah balik heula ka imah.
32 Sing inget, kumaha jadina pamajikan Elut!
33 Sing saha anu nyoba nyalametkeun
hirupna, hirupna bakal leungit; tapi sing saha
anu kaleungitan hirupna bakal dirahayukeun.
34 Sing percaya, dina peuting eta dua jelema
anu keur sare saranjang, nu saurang bakal
dicokot, nu saurang ditinggalkeun.
35 Dua awewe nu keur ngagiling gandum,
saurang bakal dicokot, saurang ditinggalkeun.
36 [Dua jelema nu keur digarawe di kebon,
nu saurang bakal dicandak, nu saurang deui
ditinggalkeun.]"
37 Murid-murid nararos ka Anjeunna, "Di
mana bakal kajadian kitu teh, Gusti?" Waler
Yesus, "Di mana aya bangke, di dinya
kumpulna manuk bangke."

18 1 Geus kitu Yesus nyarioskeun ieu misil
ka murid-murid, pikeun ngajar supaya
maranehna salawasna rajin neneda jeung
ulah leutik hate.
2 Kieu saur-Na, "Di hiji kota aya hiji hakim
anu teu sieuneun ku Allah jeung teu padulian
ka batur.
3 Di kota eta keneh aya hiji randa anu ngan
pulang-anting bae ka eta hakim, menta

dibelaan perkarana, pokna, Tulungan abdi
mayunan lawan!
4 Lila eta hakim teh embungeun ngadenge
pamentana, tapi tungtungna ceuk hatena,
Najan aing teu sieun ku Allah jeung teu
padulian ka batur ge,
5 tapi ku sabab ieu randa kacida
ngagangguna, keun ku aing rek dibela, sabab
lamun henteu manehna bakal datang deui,
datang deui, musingkeun aing!"
6 Saur-Na deui, "Tengetan omongan eta
hakim anu teu bener teh!
7 Ku sabab kitu, naha enya Allah moal
kersaeun ngabelaan ka umat-Na ku manten
anu beurang peuting nyambat pitulung-Na?
Naha enya bakal talangke nulungan ka
umat-Na?
8 Sing percaya: Mantenna bakal gancang
ngabela perkara maranehna. Tapi engke dina
waktu Putra Manusa sumping, naha bakal
mendak jelema anu percaya di ieu bumi?"
9 Yesus nyarioskeun deui ieu misil, pikeun
jelema-jelema anu ngarasa dirina sorangan
jelema hade, ari ka nu lian ngahandapkeun.
10 Kieu misil-Na: "Hiji mangsa aya dua
jelema arindit ka Bait Allah rek neneda; nu
saurang urang Parisi, nu saurang deui tukang
mulung pajeg.
11 Urang Parisi nangtungna misah, nenedana
kieu, Nun Allah, sim kuring muji sukur ka
Anjeun, dumeh sim kuring henteu sami

sareng jalmi sanes, anu sararakah, anu teu
jalujur, anu sok jarinah. Sim kuring muji
sukur lantaran henteu sapertos itu, tukang
mulung pajeg.
12 Sim kuring mah sok puasa saminggu dua
kali, sareng sok nyanggakeun perpuluhan
tina sagala pangasilan sim kuring.
13 Ari tukang mulung pajeg nangtungna di nu
jauh, jeung nenedana mani ngeluk teu wani
tanggah, bari ngusap-ngusap dadana. Kieu
nenedana, Nun Allah, sim abdi nyuhunkeun
piwelas, rumaos jalmi doraka!
14 Sing percaya," saur Yesus, "waktu
maranehna balik ka imah, anu bakal
dibenerkeun ku Allah teh tukang mulung
pajeg, lain urang Parisi. Sabab saha-
saha anu ngagulkeun diri sorangan
bakal dikahandapkeun, saha-saha anu
ngahandapkeun diri sorangan bakal
dijungjung."
15 Aya anu daratang marawa anakna anu
laleutik keneh ka Yesus, supaya ku Anjeunna
dicabak. Ku murid-murid dicarekan teu
meunang karitu.
16 Tapi barudak teh ku Yesus disalaur.
"Ingkeun ieu barudak teh sina ka Kami,"
saur-Na, "ulah dihalang-halang. Sabab nya
jelema anu hatena kawas ieu barudak anu
bakal jadi umat Karajaan Allah teh.

17 Saha-saha anu hatena henteu cara hate
barudak leutik, moal bisa jadi umat Karajaan
Allah."
18 Aya hiji pamingpin urang Yahudi naros ka
Yesus, "Pa Guru nu sae manah, sim kuring
teh kedah kumaha supaya tiasa nampi hirup
anu langgeng?"
19 Waler Yesus, "Ku naon Kami disebut hade
hate? Anu sae manah mah teu aya deui ngan
Allah.
20 Anjeun terang kana timbalan-timbalan
anu kieu: Maneh ulah jinah; maneh ulah
maehan; maneh ulah maling; maneh ulah
nuduh teu karana nyata; sing hormat ka bapa
jeung ka indung."
21 Jawabna, "Sumuhun, eta parantos
dilakonan ti ngongora."
22 Lahiran Yesus, "Aya saperkara deui anu
kudu dilakonan. Jualan kabeh babandaan,
duitna sidekahkeun ka nu mariskin, supaya
meunangkeun harta anu di sawarga, tuluy ka
dieu anut ka Kami."
23 Dilahiran kitu eta jelema mani ngaheruk,
kawantu kacida beungharna.
24 Ningali kanalangsaan manehna Yesus
ngalahir, "Kacida banggana jelema beunghar
asup ka Karajaan Allah teh!
25 Babari keneh onta moncor kana liang
jarum ti batan nu beunghar asup ka Karajaan
Allah."

26 Ngadarenge saur-Na kitu jelema-jelema
naranya, "Upami kitu, atuh saha nu
pisalameteun?"
27 Waler Yesus, "Perkara anu mustahil di
jelema, Allah mah iasaeun bae."
28 Piunjuk Petrus, "Tingali! Abdi-abdi
parantos ngantunkeun saniskanten, ngiring
ka Bapa."
29 "Bener," waler Yesus. "Jeung sing percaya,
saha-saha anu iklas ninggalkeun imahna
atawa pamajikanana, atawa dulur-dulurna,
atawa indung bapana atawa anak-anakna tina
sabab Karajaan Allah,
30 bakal nampa sababaraha patikelaneun di
jaman ayeuna, jeung bakal hirup langgeng di
jaman engke."
31 Murid-murid ku Yesus dicandak nyisi,
sarta Anjeunna tuluy ngalahir ka maranehna,
"Darengekeun! Ayeuna urang keur ka
Yerusalem. Di ditu, naon-naon anu geus
ditulis ku nabi-nabi tina hal Putra Manusa
bakal kajadian.
32 Anjeunna bakal diserenkeun ka bangsa
anu anutna lain ka Allah, pada moyok, pada
ngahinakeun, jeung pada nyiduhan,
33 tuluy dirangket, tungtungna dipaehan.
Tapi sanggeus tilu poe ti semet eta bakal
hirup deui."
34 Tapi murid-murid-Na teu ngalartieun
naon-naon kana hal eta, maranehanana

paroekeun, pilahir Yesus teh henteu kajudi
maksudna.
35 Sanggeus Yesus meh sumping ka kota
Yeriho, aya nu lolong keur diuk musapir di sisi
jalan.
36 Ngadenge loba jelema ngaliwat manehna
nanyakeun, "Aya naon?"
37 Dijawab, "Yesus urang Nasaret keur
ngalangkung."
38 Gero manehna sasambat, "Nun Yesus,
Putra Daud, sing hawatos ka abdi!"
39 Ku anu laleumpang panghareupna dicarek,
dititah repeh, tapi sasambatna leuwih tarik,
"Nun Putra Daud! Masing hawatos ka abdi!"
40 Yesus ngarandeg, nu lolong teh dipiwarang
dicandak ka Anjeunna. Sanggeus aya di
payuneuna-Na ku Anjeunna dipariksa,
41 "Hayang dikumahakeun ku Kami teh?"
Jawabna, "Juragan, abdi teh hayang tiasa
ningal deui."
42 Saur Yesus, "Heug, sing bisa nenjo deui!
Maneh geus cageur lantaran percaya."
43 Sapada harita keneh ge bisaeun nenjo,
terus ngiring ka Yesus bari muji ka Allah.
Jelema rea nu harita nyaraksian oge tuluy
maruji ka Allah.

19 1 Yesus lebet ka kota Yeriho, sarta
angkat-Na terus ngalangkungan eta
kota.
2 Di dinya aya hiji kapala tukang mulung
pajeg, ngaranna Sakeus, jelema beunghar.

3 Manehna ihtiar hayangeun nenjo saha
Yesus teh. Tapi ku sabab kahalangan ku jalma
loba tur awakna pendek, ihtiarna teu hasil.
4 Tuluy lumpat miheulaan jalma loba, terekel
naek kana hiji tangkal rek megat Yesus anu
baris ngalangkung ka dinya.
5 Sumping ka lebah dinya Yesus tanggah
sarta ngalahir, "Sakeus, geuwat turun! Poe
ieu Kami rek nganjang ka maneh."
6 Sakeus turun tuturubun, tuluy
ngamanggakeun ka Yesus bangun
kacida atoheunana.
7 Tapi jelema-jelema jadi gegelendeng,
pokna, "Kumaha Anjeunna teh? Bet kersa
calik ka jelema anu doraka kitu!"
8 Sakeus unjukan ka Yesus, nangtung ajeg,
"Juragan, harta banda abdi satengahna
bade dihajatkeun ka nu mariskin. Sareng
upami harta abdi aya anu kenging nipu, bade
dipulangkeun opat kalieun."
9 Pilahir Yesus, "Poe ieu, ieu imah geus
didatangan ku kasalametan, sabab ieu jelema
teh turunan Ibrahim keneh.
10 Putra Manusa pang sumping teh rek
neangan jeung nyalametkeun jelema nu
leungit."
11 Sabot jalma-jalma ngabarandungan
keneh, Yesus terus nyarioskeun hiji misil.
Harita Anjeunna geus deukeut pisan ka
Yerusalem, sarta jalma-jalma nyarangka yen
Karajaan Allah geus tereh ngawujud.

12 Ku sabab kitu, kieu saur-Na, "Aya hiji
jalma bangsawan, angkat ka hiji nagri jauh
arek diangkat dijenengkeun raja, sarta
sabadana seja mulih deui.
13 Memeh angkat, anjeunna ngumpulkeun
sapuluh gandekna tuluy dititipan duit
masing-masing sagebleg uang emas. Saurna,
Golangkeun ku maraneh sabot kami indit.
14 Tapi urang dinya teu raresepeun ka
anjeunna. Ku sabab kitu sanggeus anjeunna
angkat, maranehna ngirim utusan nepikeun
piunjuk, Sim kuring sadaya teu suka dirajaan
ku anjeunna!
15 Tapi eta bangsawan teh jadi
dijenengkeunana raja, tuluy mulih.
Geuwat nimbalan supaya gandek-gandek anu
dititipan duit teh ngadareuheus, hoyongeun
uninga kauntungan masing-masing.
16 Piunjuk nu ngadeuheus pangheulana,
Juragan, tina artos emas Juragan anu
sagebleg teh kenging untung sapuluh artos
emas.
17 Alus, walerna, maneh gandek anu hade
gawe! Ku sabab maneh gumati ka nu saeutik,
ku kami rek dibere nyekel sapuluh kota.
18 Ngadeuheus anu kadua, unjukan, Juragan,
tina artos emas Juragan anu sagebleg teh
kenging untung lima artos emas.
19 Walerna ka nu ieu, Maneh rek dibere
nyekel lima kota.

20 Ari gandek nu saurang deui kieu
unjukanana, Juragan, artos kagungan teh
ieu, ku abdi dibungkus ku saputangan.
21 Abdi sieun, reh terang Juragan bengis,
sareng sok nyandak sanes kagungan ku
anjeun, ngala sanes pelak ku anjeun.
22 Walerna, Gandek goreng hate! Saomong
maneh bieu ku kami rek dipake ngahukum ka
maneh! Ceuk maneh kami jelema bengis, sok
nyokot anu batur, sok ngala pepelakan batur.
23 Nyaho kitu ku naon duit kami ku maneh
teu digolangkeun, supaya ari kami datang eta
duit katarima deui jeung batina?
24 Raja ngalahir ka nu araya di dinya, saurna,
Cokot duit kami ti eta jelema, bikeun ka
gandek anu meunang sapuluh uang emas.
25 Jawab anu diparentah, Juragan, manehna
parantos gaduh sapuluh uang emas.
26 Waler raja, Sing nyaraho, nu geus boga
bakal dibere deui, sabalikna nu can boga,
naon nu aya di manehna keur saeutik teh
bakal dicokot pisan.
27 Ayeuna kari musuh-musuh kami, anu
arembungeun dirajaan ku kami. Seredan ka
dieu, paraehan hareupeun kami!"
28 Sanggeus sasauran kitu, Yesus
ngalajengkeun angkat-Na ka Yerusalem,
angkat-Na di payun.
29 Deukeut kota Betpage jeung Betania,
deukeut Gunung Jetun, Anjeunna miwarangan
dua murid,

30 saur-Na, "Terus ka ditu ka kampung beh
hareup. Sasupna ka ditu maraneh bakal
manggih anak kalde keur dicangcang, tacan
kungsi aya anu numpakan. Buka talina terus
bawa ka dieu.
31 Lamun ditanya ku naon dileupaskeun,
bejakeun yen diperlukeun ku Juragan."
32 Dua murid tuluy arindit, ti heula, enya bae
manggih anak kalde sakumaha pilahir-Na.
33 Keur diudaran talina, nu bogana
nanyakeun, "Ku naon eta kalde
dileupaskeun?"
34 Dijawab, "Diperlukeun ku Juragan."
35 Kalde disanggakeun ka Yesus, geus
ditilaman ku jubah maranehanana. Yesus
dibarantuan nitih kana kalde.
36 Sanggeus Yesus majeng, jalma-jalma
ngalamparkeun papakeanana di jalan.
37 Di pupudunan Gunung Jetun, geus
deukeut ka Yerusalem, jelema-jelema nu
ngariringkeun mimiti surak ngamulyakeun
jeung nganuhunkeun ka Allah lantaran
geus dipareng narenjo sagala perkara anu
aragung.
38 Pokna, "Mugia diberkahan, Raja anu
sumping kalayan pajenengan Pangeran! Kerta
di sawarga, mulyakeun Allah!"
39 Urang Parisi anu araya campur jeung nu
loba mihatur ka Yesus, "Guru, repehkeun eta
para panganut Guru teh!"

40 Waler Yesus, "Lamun maranehna repeh,
sing percaya, batu-batu anu bakal surak."
41 Anjeunna beuki deukeut ka Yerusalem.
Sanggeus eta kota katingalieun, Anjeunna
ngalimba,
42 saur-Na, "Tada teuing hadena upama
heug maneh poe ieu nyaho ka nu rek
ngadatangkeun kakertaan. Hanjakal eta ku
maneh ayeuna henteu katenjo!
43 Maneh bakal nyorang mangsa dikepung ku
musuh, sakurilingna rekep dijaga dipegatan
ku panghalang, didesek ti unggal juru.
44 Maneh jeung sakumna rahayat di jeroeun
kuta tangtu lebur ku musuh; kabeh adegan
batuna geus moal aya hiji-hiji acan anu
nyusun sakumaha tadina, lantaran waktu
Allah sumping nyandak pitulung ku maneh
teu dipalire."
45 Ti dinya Yesus lebet ka Bait Allah;
padagang-padagang anu keur daragang di
dinya diusiran,
46 sarta saur-Na, "Geus ditulis dina Kitab
Suci yen Allah ngandika, dawuhana-Na,
Bait Kami bakal disarebut tempat paragi
sembahyang. Ari ku maraneh geus dijieun
sayang begal!"
47 Saban poe Yesus ngawulang di Bait Allah.
Imam-imam kapala, guru-guru agama,
jeung para pamingpin urang Yahudi geus
harayangeun maehan ka Anjeunna,

48 ngan teu manggih jalan, lantaran
jalma-jalma taronggoy bae ngadarengekeun
ka Anjeunna semu anu parogot kana
saucap-ucap kasaurana-Na.

20

1 Dina hiji poe, waktu Yesus ngawulang
jeung nyarioskeun Injil Kasalametan ka
jalma rea di Bait Allah, daratang imam-imam
kapala, guru-guru agama, jeung para kokolot.
2 Maranehna nanya kieu ka Anjeunna, "Naon
hak Anjeun migawe kitu? Bejakeun, meunang
hak kitu ti saha?"
3 Waler Yesus, "Kaula rek nanya heula.
Sebutkeun,
4 ari hak Yohanes ngabaptis, ti Allah atawa ti
manusa?"
5 Maranehna jadi patanya-tanya pada batur,
"Kudu kumaha jawabna? Lamun dijawab,
Ti Allah, tangtu ceuk Manehna, Ku naon
aranjeun teu percaya ka Yohanes?
6 Tapi lamun dijawab, Ti manusa, tangtu
urang pada maledogan ku batu ku jelema-
jelema, sabab anggapan maranehna yakin
Yohanes teh nabi."
7 Tungtungna ngajawabna teh, "Duka teuing
ti mana!"
8 Waler Yesus ka maranehna, "Ari kitu mah
Kaula oge moal ngabejakeun make hak naon
Kaula ngalampahkeun kieu."
9 Geus kitu Anjeunna nyarioskeun ieu misil
ka jalma loba, saur-Na, "Aya anu muka kebon

anggur, disewakeun ka sababaraha urang,
geus kitu tuluy nyaba ka nu jauh lila pisan.
10 Sanggeus datang musim metik anggur,
nitah gandekna saurang ka nu nyarewa
kebonna, dititah narik bagianana. Tapi eta
gandek ku nu nyarewa teh ditareunggeulan,
tuluy sina balik lengoh.
11 Manehna nitah gandekna saurang deui;
tapi ieu ge ditareunggeulan jeung kacida
diwiwirangna, tuluy disina balik lengoh.
12 Nu boga kebon anggur teh nitahan deui
gandek nu katilu, tapi nya kitu deui bae, pada
nareunggeulan nepi ka barohak, tuluy diusir.
13 Ceuk nu boga kebon, Kumaha petana? Ah
rek nitah anak aing bae anu dipikanyaah, sina
ka ditu. Ka anak aing mah tangtu ngarajenan!
14 Tapi barang nu nyarewa nyarahoeun
yen nu datang teh anak anu boga kebon,
tuluy sakait, pokna, Ieu mah anakna. Urang
paehan, supaya warisanana beunang ku
urang!
15 Ti dinya anak nu boga kebon teh disered
ka luareun kebon, tuluy dipaehan. Cik, bakal
dikumahakeun eta anu nyarewa teh ku anu
boga kebon?" Yesus mariksa.
16 "Nu boga kebon tangtu datang, eta
jelema-jelema tuluy diparaehan, kebon
anggurna tuluy disewakeun ka nu sejen." Ari
ceuk anu ngabarandungan eta misil, "Tangtu
pisan moal!"

17 Maranehna ku Yesus diteuteup, Anjeunna
terus ngalahir, "Lamun kitu, naon maksudna
ayat Kitab Suci anu kieu? Batu anu teu
kapake ku tukang ngadegkeun, ngajadi batu
pangutamana.
18 Jelema anu ragrag kana eta batu tangtu
pasiksak, anu katinggang tangtu bubuk."
19 Guru-guru agama jeung imam-imam
kapala geus harayang kerewek bae nangkep
Yesus di dinya keneh, lantaran karasaeun
pisan eta misil Anjeunna teh nyindiran
maranehna. Tapi maranehna sarieuneun ku
jelema rea.
20 Tuluy nareangan jalan. Maranehna nyogok
ka sawatara jelema, dititah pura-pura
jadi jelema anu satemenna, sina nyual ka
Yesus ngarah kalepatana-Na, supaya bisa
diserenkeun ka Gupernur Rum anu kagungan
wewenang jeung kawasa.
21 "Pa Guru," ceuk eta mata-mata ka Yesus,
"sim kuring terang anu disaurkeun sareng
diwulangkeun ku Pa Guru teh leres. Bapa
ngawulangkeun hal pangersa Allah ka manusa
teh kalayan terus terang, kawantos Bapa
henteu pandang harkat jalmi.
22 Sim kuring hoyong terang ti Bapa perkawis
mayar pajeg ka Prabu Rum, papalingpang
sareng Hukum Agama urang atanapi henteu?"
23 Tapi Yesus uningaeun pisan kana tipu daya
maranehna, waler-Na,

24 "Cik tembongkeun duit perakan, gambar
jeung jenengan saha ieu dina duit?"
Tembalna, "Gambar sareng jenengan Prabu."
25 "Lamun kitu," saur Yesus, "pulangkeun ka
Prabu kagungan Prabu, pulangkeun ka Allah
kagungan Allah."
26 Maranehna teu barisaeun nanaon deui
ka Anjeunna, tipu dayana teu mental,
mangkaning hareupeun jelema loba, semet
baralem jeung ngaharuleng, heran ku waleran
Anjeunna.
27 Aya sawatara urang Saduki, nya eta
golongan anu nganggap yen nu geus maraot
moal harudang deui. Maranehna nyual kieu
ka Yesus,
28 "Pa Guru, Musa ngadamel parentah
kieu pikeun urang: Lamun hiji salaki maot
ninggalkeun pamajikan jeung teu boga anak,
dulur eta lalaki kudu ngawin randa dulurna,
supaya lamun boga anak diakukeun anak
dulurna nu geus maot.
29 Bareto di urang aya tujuh lalaki padudulur.
Nu pangkolotna kawin tuluy maot teu boga
anak.
30 Urut bojona dikawin ku nu kadua,
31 tuluy ku nu katilu, kitu bae patuturut nepi
ka maraot tujuhanana jeung teu baroga anak.
32 Ahirna awewena ge maot.
33 Kumaha dina poean hudangna deui anu
maraot, eta awewe teh bojo anu mana,
lantaran geus dikawin ku tujuhanana?"

34 Waler Yesus, "Di jaman ieu mah lalaki
jeung awewe teh karawin.
35 Tapi jelema-jelema anu geus
diharudangkeun deui tina maot mah
hirupna dina jaman nu bakal datang teh moal
karawin.
36 Kaayaanana bakal saperti para malaikat,
moal keuna ku paeh, jeung jaradi putra-putra
Allah lantaran geus diharudangkeun deui tina
maot.
37 Musa ku anjeun geus netelakeun yen nu
maraot teh bakal dihirupkeun deui. Hal eta
tetela dina ayat anu nyaritakeun rungkun
cucuk anu hurung tea. Pangeran ku anjeunna
harita disebut Allahna Ibrahim, Allahna Ishak,
jeung Allahna Yakub.
38 Pangeran teh Allahna anu harirup, lain
Allahna anu paraeh, sabab di Allah mah kabeh
oge hirup."
39 "Keuna eta jawaban teh, Pa Guru!" ceuk
sawatara guru-guru agama.
40 Sabab maranehna mah geus teu
waranieun deui nyual naon-naon ka
Anjeunna.
41 Yesus ngalahir ka maranehna, "Kumaha
bisana Kristus disebutkeun turunan Daud?
42 Padahal Daud ku anjeun dina Kitab Jabur
nyaurkeun kieu: Pangeran ngadawuh ka Gusti
kaula: Calik di dieu, katuhueun Kami,
43 nepi ka sakabeh musuh Hidep ku Kami
dijadikeun jojodog suku Hidep.

44 Daud nyebatna ka Kristus teh Gusti; ku
sabab kitu, kumaha bisana jadi turunan
anjeunna?"
45 Waktu jalma-jalma ngabarandungan
kasaurana-Na, Yesus ngalahir ka murid-
murid,
46 "Sing arati-ati maraneh ka guru-guru
agama Yahudi. Karesep maranehna jalan-
jalan marake jubah landung, harayang pada
ngabageakeun jeung pada ngahormat di
pasar-pasar. Di imah-imah ibadah dariukna
dina korsi anu beunang ngahaja eukeurna, di
nu hajat-hajat marilih tempat anu utama.
47 Randa-randa rejekina dirampas, imahna
dirampogan. Pikeun nutupan kajahatanana
tuluy ngagorolang sembahyang dilila-lila!
Beurat engke hukuman maranehna teh!"

21 1 Di Bait Allah Yesus ningali
jelema-jelema anu baleunghar keur
ngarasupkeun duit kana kotak derma.
2 Katingalieun oge aya hiji randa anu kacida
miskinna, ngasupkeun duit tambaga dua
gebleg.
3 Anjeunna ngalahir, "Ceuk Kami, dermana
eta randa miskin leuwih gede ti batan nu
sejen.
4 Sabab nu sejen mah dermana lantaran
duitna leuwih, ari eta randa mah mikeun
sakabeh balanja hirupna."
5 Murid-murid Yesus sawareh keur
ngaromongkeun eta Bait Allah anu sakitu

endahna, dipapaes ku batu-batu perhiasan
jeung barang-barang pangbakti ka Allah anu
kacida aralusna. Yesus ngalahir,
6 "Eta kabeh, anu ayeuna katarenjo
ku maraneh, engke mah aya mangsana
diruntuhkeun, nepi ka batu-batuna moal
aya anu angger nyusun, kabeh bakal
diburubutkeun kana taneuh."
7 Murid-murid naranyakeun, "Iraha bakal
kajadianana, Pa Guru? Sareng upami
mangsana parantos dongkap bakal aya
kajadian naon?"
8 Waler Yesus, "Maraneh masing waspada,
ulah beunang kasasabkeun. Loba jelema
anu engke bakal make ngaran Kami,
ngaku-ngaku, Ieu Kami, Anjeunna tea! jeung
Nya ayeuna waktuna! Ulah digugu.
9 Lamun maraneh ngadarenge peperangan
jeung huru-hara, ulah reuwas-reuwas. Eta
kabeh pasti bakal kajadian samemeh eta
waktu datang, tapi eta lain tanda yen geus
tereh panungtungan."
10 Saur-Na deui, "Bakal aya jaman, bangsa
ieu merangan bangsa itu, nagara ieu
merangan nagara itu.
11 Bakal sering aya lini kacida galedena, bahla
kalaparan, jeung pagebug di mana-mana, di
langit bakal tembong galagat-galagat aneh
jeung pikasieuneun.
12 Tapi memeh eta kajadian, maraneh
bakal ditangkep jeung dikaniaya, dipariksa

di imah-imah ibadah terus dipanjara, dijagragkeun ka raja-raja jeung ka para pangereh ku karana Kami.
13 Tapi eta teh kasempetan pikeun maraneh pikeun nguarkeun Injil Kasalametan ti Allah.
14 Tekadkeun dina hate ti samemehna, yen maraneh moal rek salempang ku piomongeun pikeun ngabela diri,
15 sabab ku Kami bakal dibere piomongeun supaya maraneh perceka jeung bijaksana, nepi ka omongan maraneh moal aya anu bisa ngalawan atawa ngabantah.
16 Maraneh bakal diserenkeun ku kolot sorangan, ku dulur sorangan, ku baraya sorangan, ku babaturan sorangan, malah maraneh sawareh bakal diparaehan.
17 Maraneh bakal pada mikageuleuh ku karana Kami.
18 Tapi maraneh najan buuk salambar oge moal aya nu murag.
19 Lamun maraneh tabah tangtu baris rahayu."
20 "Lamun maraneh nenjo Yerusalem dikepung ku musuh, maraneh kudu nyaraho eta kota geus tereh rugrug.
21 Jelema-jelema nu araya di Yudea kudu kalabur ka pasir-pasir, nu araya di jero kota kudu kalaluar ti kota, nu araya di pasisian ulah arasup ka kota.

22 Sabab eta teh galagat datangna Poe-poe
Hukuman, ngalaksanakeun sakur anu geus
kaungel dina Kitab Suci.
23 Pikeun awewe-awewe anu harita keur
kakandungan jeung anu keur nyarusuan
orok, poe-poe eta teh kacida matak paurna!
Ieu tanah bakal katarajang ku kasukeran
anu kacida bangetna, jelema-jelemana bakal
nandangan hukuman ti Allah.
24 Aya anu diparaehan ku pedang, aya anu
diboyong sarta dipanjara di nagri-nagri sejen.
Yerusalem bakal diidek-idek ku jelema-jelema
anu anutna lain ka Allah, nepi ka waktu
pikeun maranehna anu ditangtukeun ku
Pangeran beak."
25 "Bakal tembong galagat-galagat aneh dina
panonpoe, dina bulan, jeung dina bentang-
bentang. Bangsa-bangsa di satonggong bumi
pinuh ku kasieun jeung samar polah ku
kaayaan laut anu ngamuk tingjalegur jeung
caina naek.
26 Jelema-jelema kalabur pangacianana
awahing ku sieun ku anu bakal tumiba ka
ieu bumi, sabab kakuatan-kakuatan langit
genjlong, jalanna nyarimpang.
27 Geus kitu breh Putra Manusa tembong,
sumping dina mega, kacida kawasa-Na,
kacida mulya-Na.
28 Lamun hal-hal eta geus mimiti kajadian,
ajegkeun awak, tanggahkeun sirah, sabab
maraneh geus tereh disalametkeun."

29 Geus kitu Anjeunna nyarioskeun ieu
misil: "Tenget-tenget tangkal kondang atawa
tatangkalan lianna.
30 Lamun geus mimiti sarirungan, eta ciciren
geus deukeut usum panas.
31 Kitu keneh lamun maraneh geus narenjo
kajadian-kajadian tea, eta ciciren yen
Karajaan Allah geus tereh ngadeg.
32 Maraneh perlu nyaraho, ieu sakabeh
perkara bakal kajadian samemeh jelema-
jelema anu ayeuna harirup paraeh kabeh.
33 Langit jeung bumi bakal musna, tapi
pangandika Kami mah moal datang ka
musna."
34 "Jaga diri! Ulah beuki teuing pepestaan
jeung nginum-nginum atawa mikiran teuing
kipayah, bisi ujug-ujug kagubed ku eta Poe,
35 anu lir pangringkus. Sabab eta Poe teh
bakal narajang ka sakumna manusa di
sakuliah bumi.
36 Kudu sayaga jeung ulah tinggal ti neneda,
malar kuat nandangan kajadian-kajadianana,
malar lulus nepi ka bisa ngadeuheus ka
payuneun Putra Manusa."
37 Yesus ngawulangna di Bait Allah teh saban
pabeubeurang. Ari geus burit Anjeunna kaluar
sarta ngawengi di Gunung Jetun.
38 Unggal isuk jelema-jelema karumpul
deui di Bait Allah rek ngadarengekeun
piwulang-Na.

22 1 Pesta Roti Teu Diragian anu disebutna
Paska, geus deukeut.
2 Para imam kapala jeung guru-guru agama
keur nareangan jalan sangkan bisa maehan
Yesus, tapi hayangeun rerencepan lantaran
sarieuneun ku jalma rea.
3 Ti dinya Iblis nyurup ka hiji murid anu
ngaran Yudas Iskariot, nya eta salah sahiji
murid ti nu dua welas tea.
4 Tuluy Yudas indit nepungan imam-imam
kapala jeung kapala-kapala pangawal
Bait Allah, nerangkeun akal hianatna rek
nyerenkeun Yesus ka maranehna.
5 Maranehanana kacida aratoheunana, sarta
jangji rek mere duit ka Yudas.
6 Yudas mupakat, tuluy neangan kasempetan
rek nyerenkeun Yesus ka maranehanana bari
ulah kanyahoan ku jalma rea.
7 Pesta Roti Teu Diragian tea geus mimiti;
domba keur jamuan Paska kudu dipeuncit.
8 Yesus miwarangan Petrus jeung Yohanes
pikeun nyayagikeun eta kaperluan, saur-Na,
"Geura arindit ka kota nyadiakeun kaperluan
dahar Paska."
9 "Kapalay Bapa disayagikeun di mana?"
pihatur maranehna.
10 Waler-Na, "Engke, barang maraneh asup
ka kota, bakal papanggih jeung jelema anu
mawa wadah cai. Tuturkeun nepi ka manehna
asup ka imahna.

11 Kieu maraneh kudu ngomong ka nu boga imah, Pa Guru miwarang mariksakeun, saur-Na: Mana kamar pikeun Kami dahar Paska jeung murid-murid teh?
12 Maraneh bakal dituduhan hiji kamar di loteng, lega jeung sagala paparabotanana geus sadia."
13 Maranehna tuluy arindit; sakur anu disaurkeun ku Yesus teh kapanggih, tuluy maranehna nyadiakeun tuangeun keur jamuan Paska.
14 Nepi kana waktu tuang, Yesus calik tuang jeung rasul-rasul-Na.
15 Anjeunna ngalahir, "Geus lila Kami hayang dahar Paska cara ayeuna bareng jeung maraneh teh, samemeh Kami dikaniaya.
16 Sabab sabalakana mah Kami moal ngadahar deui jamuan Paska, nepi ka mangsa harti tina ieu jamuan teh engke kabuka di Karajaan Allah."
17 Geus kitu Anjeunna nyandak hiji lumur anggur, muji sukur ka Allah, tuluy ngalahir, "Ieu tampanan, bagikeun.
18 Ari Kami ti semet ieu moal nginum deui ieu anggur nepi ka waktu ngadegna Karajaan Allah."
19 Geus kitu Yesus nyandak roti, sarta sanggeusna muji sukur ka Allah, rotina disemplekan tuluy dipasihkeun ka murid-murid bari lahir-Na, "Ieu teh badan Kami, nu

dipasrahkeun pikeun maraneh. Lalampahkeun
cara kieu, pikeun pangeling-eling ka Kami."
20 Rengse tuang Anjeunna ngasongkeun
lumur anggur ka maranehna cara tadi.
Lahirana-Na, "Ieu lumur teh perjangjian Allah
anu anyar anu disahkeun ku getih Kami anu
dikucurkeun, pikeun kasalametan maraneh.
21 Tapi, tenjo! Di dieu, sameja jeung Kami,
aya jelema anu arek ngahianat ka Kami!
22 Putra Manusa teh memang geus
dipastikeun ku Allah kudu pegat nyawa-Na,
tapi cilaka temen engke eta jelema anu
ngahianat ka Anjeunna!"
23 Murid-murid jadi silih tanya jeung batur,
saha di antara maranehna anu bakal migawe
kitu teh.
24 Murid-murid parebut omong, murid anu
mana anu bisa dianggap pangpunjulna.
25 Yesus ngalahir, "Raja-raja bangsa anu
anutna lain ka Allah mah ka rahayatna teh
nindes, ari para pangereh marenta disebut
Sobat Rahayat.
26 Maraneh mah ulah kitu; benerna, anu
pangpunjulna di maraneh kudu saperti anu
panghandapna, nu jadi pamingpin kudu
saperti anu ngawula.
27 Cik luhur mana harkatna, anu diuk dahar
dilaladenan atawa anu ngalaladenanana?
Tangtu anu dilaladenan. Tapi Kami mah ka
maraneh teh cara anu laladen bae.

28 Maraneh teu kendat ngabaturan Kami dina
sagala cocoba anu kasorang ku Kami.
29 Ku sabab eta, sakumaha Kami ku Rama
Kami geus dipaparin hak marentah, maraneh
oge ku Kami bakal dibere hak saperti kitu.
30 Maraneh bakal dahar nginum sameja
jeung Kami di Karajaan Kami, jeung bakal
dariuk dina singgasana, marentah dua welas
kaom Israil."
31 "Simon, Simon! Dengekeun! Setan geus
meunang idin ngagoda ka maraneh kabeh,
pikeun misahkeun nu hade ti nu goreng, cara
gandum dipisahkeun tina kulitna.
32 Tapi maneh ku Kami geus dipangnedakeun,
Simon, supaya iman maneh ulah nepi ka
luntur. Upama maneh geus ngaku deui ka
Kami, kudu nguatkeun batur-batur."
33 Jawab Petrus, "Gusti, abdi mah sanaos
kedah dipanjara atanapi maot sareng Gusti
oge wantun!"
34 Saur Yesus, "Petrus, Kami ngabejaan,
peuting ieu memeh hayam kongkorongok,
maneh geus tilu kali nyebutkeun teu wawuh
ka Kami."
35 "Basa maraneh ku Kami diutus jeung
teu meunang mawa loket, kantong, atawa
tarumpah tea, kumaha ngarasa kakurangan?"
Yesus mariksa ka murid-murid. "Henteu,"
jawab maranehna.
36 Saur Yesus, "Tapi ayeuna mah lamun aya
anu boga loket atawa kantong kudu dibawa;

jeung anu teu boga pedang jual bae baju
beulikeun pedang.
37 Sabab anu disebutkeun dina Kitab Suci
ngeunaan diri Kami, anu ungelna, Anjeunna
disaruakeun jeung bangsat, tangtu kajadian;
eta anu ditulis ngeunaan diri Kami teh ayeuna
bakal kajadianana."
38 "Gusti," piunjuk murid-murid, "pedang
parantos aya, dua!" "Cukup eta ge!" waler-Na.
39 Yesus kaluar ti kota, sakumaha biasa
angkatna ka Gunung Jetun, diiring ku
murid-murid.
40 Sasumpingna ka dinya Anjeunna ngalahir,
"Maraneh kudu neneda supaya ulah beunang
ku panggoda."
41 Sanggeus ngalahir kitu tuluy mencilkeun
anjeun ti maranehna, anggangna kira-kira
sapamaledog, brek tapak deku jeung neneda.
Paneda-Na,
42 "Nun Ama, upami kenging, mugi
ditebihkeun ieu lumur kasangsaraan ti Abdi.
Nanging ulah numutkeun kahoyong Abdi,
mung pangersa Ama bae anu kedah laksana."
43 Tuluy aya hiji malaikat ti sawarga
nembongan, maparin kakuatan ka Anjeunna.
44 Manah Yesus pinuh ku kaketir, nenedana
beuki mantep; karinget-Na mani kawas getih
nyakclakan kana taneuh.
45 Tas neneda Anjeunna ngilik murid-murid,
kasampak keur sarare, geus carapeeun ku
kasedih.

46 Anjeunna ngalahir ka maranehna, "Ku
naon sarare? Harudang, jeung kudu neneda,
supaya ulah beunang ku panggoda."
47 Sabot Anjeunna sasauran keneh, burudul
jalma loba, diluluguan ku Yudas, hiji ti antara
dua belas murid. Manehna nyampeurkeun ka
Yesus, rek nyium.
48 Tapi saur Yesus, "Yudas, maneh teh rek
ngahianat Putra Manusa ku cium?"
49 Ari murid-murid narenjo kajadian kitu
teh tuluy naranya ka Yesus, "Kumaha Gusti,
urang lawan bae ku pedang?"
50 Aya hiji murid anu terus ngadek ka badega
Imam Agung nepi ka rampung ceulina nu
katuhu.
51 Tapi Yesus ngalahir, "Geus, cukup!" Seug
eta badega teh ku Anjeunna dicabak ceulina,
sarta dicageurkeun.
52 Ti dinya Anjeunna ngalahir ka imam-imam
kapala jeung kapala-kapala pangawal Bait
Allah jeung para kokolot anu rek narangkep,
saur-Na, "Aranjeun murubul ka dieu marawa
pedang jeung gegendir, na Kami teh
penjahat?
53 Padahal Kami unggal-unggal poe oge
sok reureujeungan jeung aranjeun di Bait
Allah, geuning ku aranjeun teu ditangkep.
Tapi memang nya ayeuna waktuna pikeun
aranjeun ngalaksanakeun pakarepan,
waktuna kakuatan poek nyekel kawasa."

54 Yesus geus ditangkep, seug diiringkeun
ka bumi Imam Agung; Petrus nuturkeun ti
kaanggangan.
55 Di tengah buruan jero aya anu
ngadurukan, seuneuna dirariung; Petrus oge
milu ngariung di dinya.
56 Aya hiji gandek awewe, mureleng ka
Petrus anu keur siduru, tuluy ngomong kieu,
"Ieu jelema tadi bareng jeung Yesus!"
57 Tapi Petrus ngangles, pokna, "Nyi, wawuh
ge henteu kuring mah ka Manehna teh!"
58 Teu lila deui, aya hiji lalaki, barang ret ka
Petrus tuluy ngomong, "Andika ge salah sahiji
batur Itu!" Tapi jawab Petrus, "Paman! Kaula
mah lain!"
59 Kira-kira heuleut sajam, aya deui anu
nuding ka Petrus nemen pisan, pokna, "Geus
teu sak deui ieu jelema teh sok jeung Yesus,
sabab manehna oge urang Galilea keneh!"
60 Tapi jawab Petrus, "Paman! Ngomong
naon Paman teh, kuring teu ngarti!" Sabot
Petrus ngomong keneh, kadenge hayam
kongkorongok.
61 Gusti nyoreang, neuteup ka Petrus. Ras
Petrus ingeteun yen Gusti geus nyaurkeun
perkara manehna, yen, "Peuting ieu, memeh
hayam kongkorongok, maneh geus tilu kali
nyebutkeun teu wawuh ka Kami."
62 Petrus kaluar ti dinya, tuluy ceurik
nalangsa kabina-bina.

63 Yesus ku nu ngajaraga pada moyokan,
pada neunggeul.
64 Soca-Na dipeungpeunan ku lamak sarta
ceuk maranehna, "Teguh, saha eta anu
neunggeul ka Maneh?"
65 Rupa-rupa deui pisan ngahinakeunana ka
Anjeunna.
66 Barang bray beurang, para kokolot,
imam-imam kapala, jeung guru-guru agama
geus karumpul. Yesus tuluy dibawa ka
Mahkamah Agama.
67 Tuluy dipariksa, "Jawab, enya Maneh
teh Kristus?" Anjeunna ngawaler, "Sanajan
upama ku Kaula disebutkeun, aranjeun moal
percaya;
68 kitu deui upama Kaula nanya, ku aranjeun
moal diwalon.
69 Tapi ti semet ayeuna Putra Manusa teh
bakal calik di tengeneun Allah Nu Maha
Kawasa."
70 Ceuk maranehna, "Jadi enya Maneh teh
Putra Allah?" Waler Yesus, "Sakumaha saur
aranjeun."
71 Ceuk maranehna, "Urang teu perlu
deui saksi! Ku urang geus kadenge kitu
pangakuana-Na!"
23 1 Anu sidang tuluy kabeh narangtung,
saterusna mawa Yesus ka Pilatus,
2 sarta di dinya didakwakeun kieu, "Ieu jalmi
katangkep waktos nyasabkeun ka bangsa

sim kuring, ngalarang mayar pajeg ka Prabu,
sareng ngaku-ngaku Kristus, nya eta raja."
3 Pilatus mariksa ka Yesus, "Anjeun teh
raja urang Yahudi?" Waler Yesus, "Leres
pangandika."
4 Pilatus ngalahir ka imam-imam kapala
jeung ka jalma loba, "Kami teu manggih
sabab pikeun ngahukum ieu Jelema."
5 Tapi maranehna beuki ngadesek, pokna,
"Pangajarana-Na parantos ngarusuhkeun
rahayat di sakuliah Yudea. Ngawitan di Galilea
teras dongkap ka dieu."
6 Barang Pilatus ngadangu kitu, anjeunna
mariksa, "Jadi ieu Jelema teh urang Galilea?"
7 Sanggeus kauninga yen Yesus asalna
ti wilayah cepengan Herodes, tuluy
dikintunkeun ka Herodes, anu harita keur aya
di Yerusalem.
8 Herodes kacida atoheunana barang
ningali ka Yesus teh, sabab geus ti bareto
hoyongeunana ningali ka Anjeunna, lantaran
geus sering ngadangu beja hal Anjeunna,
jeung hoyongeun ningali Anjeunna ngadamel
kaajaiban.
9 Herodes papariksa rupa-rupa ka Yesus, tapi
taya nu diwaler.
10 Imam-imam kapala jeung guru-guru
agama hantem bae ngadakwakeun.
11 Geus kitu mah Herodes jeung serdadu-
serdaduna ngulinkeun jeung maroyokan
ka Yesus nista pisan; ti dinya Yesus ku

maranehanana dijubahan ku jubah alus, tuluy
dikintunkeun deui ka Pilatus.
12 Ti semet harita Herodes jeung Pilatus jadi
nyobat, tadina mumusuhan.
13 Pilatus nyaur imam-imam kapala, para
pamingpin, jeung jalma loba, sina kumpul.
14 Tuluy ngalahir, "Ieu Jelema ku aranjeun
dibawa ka kami, didakwa nyasabkeun rahayat.
Ku kami geus dipariksa di dieu, kasaksian
ku aranjeun, tetela taya kasalahana-Na
atawa kajahatana-Na naon-naon sakumaha
dakwaan aranjeun.
15 Ku Herodes nya kitu keneh teu kapanggih
yen salah, nu matak dipulangkeun deui ka
kami. Taya kasalahana-Na naon-naon anu
manjing hukuman pati.
16 Ku sabab kitu ku kami arek dirangket bae,
tuluy dibebaskeun."
17 [Unggal-unggal hari raya Paska Pilatus
sok ngabebaskeun hiji sakitan anu dipenta ku
rahayat.]
18 Jelema-jelema tingharaok, "Eta paehan!
Barabas bebaskeun!"
19 (Barabas teh dipanjarana lantaran nyieun
huru-hara di kota jeung maehan.)
20 Pilatus, anu palayeun ngabebaskeun
Yesus, sasauran deui ka maranehanana.
21 Tapi maranehanana tinggarero deui,
"Salib! Salib eta jelema!"
22 Pilatus ngalahir deui katilu kalina, "Tapi
naon kajahatana-Na? Kami teu manggih

salah-Na anu satimpal jeung hukuman pati!
Anu matak ngan rek dirangket bae tuluy
dibebaskeun."
23 Tapi jelema-jelema teh beuki tarik
tinggarerona meak-meakkeun tanaga, menta
supaya Yesus disalib. Tungtungna digugu.
24 Pilatus ngaragragkeun hukum pati ka
Yesus, ngabulkeun kahayang maranehna.
25 Sakitan anu dosana nyieun huru-hara
jeung maehan tea dibebaskeun sakumaha
pamenta eta jelema-jelema. Ari Yesus ku
Pilatus diserenkeun kumaha karep maranehna
bae.
26 Yesus geus dibawa ku serdadu-serdadu.
Di jalan papapag jeung hiji jelema urang
Kirena ngaranna Simon anu tas ti tegalan rek
ka kota. Ku serdadu-serdadu dicerek, tuluy
dipaksa kudu manggul salib pungkureun
Yesus.
27 Anu marilu ngiringkeun Anjeunna kacida
lobana, malah aya wanita-wanita anu
sapapanjang jalan careurik nyeungceurikan
Anjeunna.
28 Yesus nyoreang ka eta wanita-wanita,
pok ngalahir, "Ulah careurik, wanita-wanita
Yerusalem! Ulah nyeungceurikan Kami,
anggur kudu nyeungceurikan diri sorangan
jeung anak.
29 Sabab engke dina hiji mangsa ka hareup,
jelema-jelema bakal ngaromong kieu, Kacida

untungna awewe anu can boga anak, anu can
kungsi ngajuru, anu can kungsi nyusuan!
30 Jalma-jalma dina mangsa eta bakal
cumeluk ka gunung-gunung, Gunung! Kuring
urugan!, jeung ngajerit ka pasir-pasir, Pasir!
Kuring tindihan!
31 Sabab lamun kayu anu seger keneh geus
dikieu-kieu, komo kayu anu geus garing!"
32 Anu rek dihukum pati harita teh aya deui
duaan, penjahat, rek dibarengkeun jeung
Yesus.
33 Sanggeus narepi ka hiji tempat anu
disebut "Tangkorek", Yesus disalib di dinya
jeung dua penjahat tea, kiwaeun jeung
tengeneuna-Na.
34 Yesus ngalengis, "Duh Ama, hapunten
kalepatan ieu jalmi-jalmi, reh teu tarerangeun
naon-naon kana kalakuanana kieu." Anggoan
Anjeunna dilotrekeun dibagi-bagi.
35 Jelema-jelema ngadareugdeug, ari
pamingpin-pamingpin urang Yahudi
maroyokan ka Anjeunna, pokna, "Manehna
sok nyalametkeun batur. Keun sina nulungan
diri-Na ari enya mah Manehna Kristus pilihan
Allah!"
36 Serdadu-serdadu oge maroyokan, tuluy
ngasongan anggur haseum ka Anjeunna,
37 bari ngomong kieu, "Lamun enya Maneh
raja urang Yahudi, pek geura upayakeun diri
salamet!"

38 Di luhureun mastaka Yesus aya tulisan
kieu, "Ieu Raja urang Yahudi."
39 Penjahat anu keur digantung oge nu
saurang milu ngahina, pokna, "Maneh teh
Kristus? Tulungan atuh diri teh, jeung dewek
ongkoh!"
40 Tapi disentak ku baturna, pokna, "Ari
maneh teu sieun ku Allah? Lain sarua
dihukum?
41 Urang dihukum oge pantes satimpal jeung
kalakuan; ari Anjeunna mah euweuh dosana!"
42 Geus kitu ngalengis ka Yesus, "Nun Yesus,
sing emut ka abdi upami parantos jumeneng
Raja!"
43 Yesus ngawaler, "Sing percaya! Poe ieu
maneh bakal reureujeungan jeung Kami di
Pirdus."
44 Sanggeus kira-kira pukul dua welas
beurang, panonpoe ujug-ujug pareum, reup
poek sakurilingna nepi ka pukul tilu sore,
45 jeung reregan anu ngagantung di jero Bait
Allah ngadak-ngadak bedah dua.
46 Yesus ngajerit, "Nun Ama, ka panangan
Ama, Abdi masrahkeun nyawa abdi!" Kereles
Anjeunna pupus, puput nyawa.
47 Aya kajadian kitu ngan pok bae perwira
pasukan muji ka Allah, omongna, "Bener ieu
Jelema teh hade!"
48 Jelema-jelema anu keur lalajo,
aya kajadian kitu teh alundur baralik,

bangun kacida kadaruhungeunana mani
nareunggeulan harigu.
49 Ari kawawuhan-kawawuhan Yesus, jeung
istri-istri nu ngariringkeun Anjeunna ti
Galilea keneh mah, araya keneh narangtung
narenjokeun sakabeh perkara ti kajauhan.
50 (23:50-51) Aya hiji jelema jenenganana
Yusup, asal ti Arimatea, hiji kota di Yudea,
jelema hade hate tur kaajen, jeung ngarep-
ngarep kana ngadegna Karajaan Allah.
Anjeunna enya oge anggota Mahkamah
Agama, tapi teu nyatujuan kana putusan
jeung kalakuan para anggota sejenna.
51 (23:50)
52 Anjeunna ngadeuheus ka Pilatus, mundut
layon Yesus.
53 Layon diturunkeun tina salib, dibungkus
ku lawon linen, tuluy diebogkeun di hiji
pajaratan, guha anu ditatah dina gunung
batu, tacan aya nu ngeusian.
54 Harita teh poe Jumaah, geus meh mimiti
poe Sabat.
55 Wanita-wanita anu sok ngiring ka
Yesus ti Galilea keneh marilu ngurebkeun
jeung Yusup, narenjokeun peta anjeunna
ngebogkeun layon di jero pajaratan.
56 Geus kitu baralik, terus nyaradiakeun
rampe jeung minyak seungit pikeun
ngaminyakan layon. Sabot poe Sabat
rareureuh heula nyumponan Hukum Agama.

24

1 Poe Minggu rebun-rebun keneh
wanita-wanita teh geus bral
ka pajaratan marawa rampe beunang
nyadiakeun poe mangkukna.
2 Ari daratang, batu tutup guha pajaratan
teh kasampak geus ngagoler.
3 Tuluy bae ka jarero guha, tapi layon Gusti
Yesus teu aya.
4 Sabot keur tingharuleng, deukeut ka
maranehanana ujug-ujug aya anu ngaradeg
duaan, anggoanana gumebyar cahayaan.
5 Awahing ku sarieuneun, maranehanana
mani sarujud, ari anu duaan tea ngalahir
kieu, "Ku naon anu hirup diteang ka enggon
anu paraeh?
6 Anjeunna geus henteu di dieu, geus tanghi.
Sing inget kana pilahir-Na ka maraneh basa
di Galilea, anu kieu:
7 Putra Manusa teh kudu diserenkeun ka
jelema-jelema doraka, disalib, dina katilu
poena bakal hirup deui."
8 Eta wanita-wanita teh terus aringeteun yen
bener Yesus geus ngalahir kitu.
9 Tuluy marulang popoyan ka murid-murid
anu sawelas jeung ka nu sejenna deui.
10 Eta anu barebeja ka rasul-rasul teh nya
eta Maria Magdalena, Yohana, Maria ibuna
Yakobus, jeung wanita-wanita sejenna deui.
11 Tapi caritaanana ku rasul-rasul teu
dipercaya, dianggap omongan nu lain-lain.

12 Ngan ari Petrus mah terus lumpat muru ka
pajaratan; ari nempo ka jero pajaratan ngan
ningal boeh bae ngalumbruk. Tuluy mulang
semu teu ngarti bet aya kajadian kitu.
13 Dina poe eta keneh aya dua jelema
panganut Yesus, keur laleumpang ka hiji
kampung anu ngaran Emaus, jauhna ti
Yerusalem kira-kira sawelas kilometer.
14 Laleumpangna bari guntreng nyaritakeun
perkara anu anyar kajadian.
15 Sabot kitu Yesus sumping, terus
nyarengan maranehna.
16 Tapi maranehanana teu warawuheun.
17 Yesus mariksa, "Keur nyaritakeun naon
guntreng bari leumpang?" Anu duaan
ngarandeg, pasemonna alum.
18 Anu saurang, anu ngaran Kleopas, malik
nanya, "Naha mung Bapa bae urang asing di
Yerusalem teh, henteu uninga kana kajadian
anyar-anyar ieu?"
19 "Perkara naon?" pamariksa-Na. "Perkawis
Yesus urang Nasaret tea," jawabna.
"Anjeunna teh nabi. Sagala pilahir sareng
dadamelana-Na sarwa kawasa; hal eta
diangken ku jalmi-jalmi sareng ku Allah.
20 Nanging ku para imam kapala sareng
ku para pamingpin urang diserenkeun kana
hukum pati, pupus disalib.
21 Padahal nya Anjeunna pisan anu diarep-
arep piiasaeun ngabebaskeun bangsa Israil

teh! Katambih-tambih ayeuna, saparantos
katilu dinten ieu ti semet kajadianana,
22 aya wartos ti sawatara wanita urang,
kacida ngagetkeunana. Eta wanita-wanita teh
ngalayad ka pajaratan,
23 ari dongkap layon teh geuning teu aya.
Warangsulna teras nyarioskeun yen naringal
malaikat anu ngawartoskeun yen Anjeunna
hirup.
24 Lajeng ku rerencangan disidikkeun ka
pajaratan, leres cocog sakumaha wartos,
nanging ari Anjeunna mah teu aya katingal di
dinya."
25 Lahiran Yesus, "Ari maraneh ku barelet,
seuseut rek percaya kana sagala kasauran
nabi-nabi teh!
26 Ari Kristus teh lain geus mistina
nandangan eta sakabeh panganiayaan pikeun
jalan kana kamulyaana-Na?"
27 Ti dinya Anjeunna nerangkeun ka
maranehna sagala anu dituliskeun dina Kitab
Suci hal salira-Na, ti kitab-kitab Musa nepi ka
kitab-kitab para nabi.
28 Sanggeus deukeut ka kampung anu
dijugjug, Yesus nyemukeun anu rek lajeng;
29 tapi ku maranehna diandeg, pokna,
"Sae ngarereb bae di sim kuring, parantos
burit, parantos reupreupan." Anjeunna terus
sindang ka maranehna.

30 Waktu tuang jeung maranehna, Anjeunna
nyandak roti, muji sukur terus nyemplekan
roti diasongkeun ka maranehna.
31 Geus kitu kakara panon maranehna teges,
warawuheun deui ka Anjeunna, tapi Anjeunna
terus ngaleungit.
32 Ceuk maranehna, "Paingan tadi waktu
Anjeunna ngalahir jeung nerangkeun Kitab
Suci, hate urang mani asa ajol-ajolan."
33 Ti dinya harita keneh maranehna baralik
deui ka Yerusalem. Di Yerusalem nyampak
murid-murid anu sawelas geus kumpul jeung
nu sejen-sejenna deui,
34 keur nyarita kieu, "Gusti teh enya geus
tanghi! Geus nembongan ka Simon!"
35 Geus kitu anu ti Emaus teh nyaritakeun
papanggihanana di jalan, jeung peta
Anjeunna waktu nyemplekan roti nepi
ka maranehanana warawuheun deui ka
Anjeunna.
36 Sabot eta anu duaan keur cacarita kitu,
jleg bae Gusti ku anjeun geus ngadeg
di tengah-tengah riungan, pok ngalahir,
"Bagea!"
37 Atuh kacida maranehna sarieuneunana,
panyangkana jurig.
38 Tapi Anjeunna ngalahir deui, "Ku naon
sarieun? Ku naon hate maraneh cangcaya?
39 Tenjo ieu leungeun jeung suku Kami,
teges-teges, ieu teh Kami. Rampa, tangtu

karasa, da jurig mah henteu dagingan henteu
tulangan, teu kawas Kami."
40 Bari ngalahir kitu Anjeunna nembongkeun
panangan jeung sampeana-Na.
41 Maranehna can palercaya keneh tapi
kacida barungaheunana pacampur jeung
heran; ku sabab kitu Anjeunna tuluy mariksa,
"Maraneh boga dahareun di dieu?"
42 Ku maranehanana dihaturanan goreng
lauk sakeureut,
43 tuluy ku Anjeunna dituang di hareupeun
maranehna.
44 Anjeunna ngalahir deui, "Hal-hal ieu
bareto ku Kami geus diomongkeun ka
maraneh waktu urang reureujeungan keneh;
ceuk Kami harita, sagala rupa anu geus ditulis
ngeunaan diri Kami dina Kitab Hukum Musa,
dina Kitab Nabi-nabi jeung dina Kitab Jabur,
kudu kajadian."
45 Ti dinya Anjeunna mukakeun pikiran
maranehanana supaya ngalarti kana Kitab
Suci.
46 Saur-Na deui, "Geus dituliskeun kieu:
Kristus kudu disangsara jeung kudu gugah
deui tina pupusna tilu poe ti sanggeusna.
47 Jeung kalawan jenengan Anjeunna warta
hal pertobat jeung panghampura dosa
kudu diuarkeun ka sagala bangsa, mimiti ti
Yerusalem.
48 Maraneh saksina tina eta sagala kajadian.

49 Kami pribadi ka maraneh bakal maparin
hal anu geus dijangjikeun ku Rama Kami. Tapi
memeh eta maraneh kudu ngadago heula di
Yerusalem, nepi ka mangsa maraneh geus
diliputan ku kakawasaan ti sawarga."
50 Ti dinya maranehna ku Yesus dicandak
kaluar ti jero kota, jauhna nepi ka Betania. Di
dinya Anjeunna ngangkat panangan duanana
ngaberkahan ka maranehna.
51 Sabot keur ngaberkahan, Anjeunna beuki
misah tuluy diangkat ka sawarga.
52 Bruk maranehanana sarujud ngahormat,
tuluy marulang ka Yerusalem, hatena mudal
ku kabungah.
53 Saterusna sapopoena araya di Bait Allah
maruji sukur ka Allah.

Yohanes

1 [1] Ari nu disebut Pangandika teh geus
jumeneng ti memeh ieu dunya dijadikeun;
Pangandika sasarengan jeung Allah,
Pangandika sarua jeung Allah.
[2] Ti mimiti keneh Pangandika teh geus
sasarengan jeung Allah.
[3] Allah ngajadikeun sagala rupa teh nya ku
Pangandika; teu aya hiji oge ciciptan Allah
anu dijadikeunana henteu jeung Pangandika.
[4] Pangandika teh nya eta anu jadi sumberna
hirup; ari hirup nya eta anu mere caang ka
manusa.
[5] Eta caang cahayaan gumebyar di nu poek,
ari poek teu bisaeun mareuman eta caang.
[6] Allah ngintunkeun utusana-Na,
jenenganana Yohanes,
[7] pikeun nerangkeun caang tea ka
jalma-jalma, sangkan tarerangeun jeung
palercayaeun kana hal eta.
[8] Yohanes ku anjeun lain anu disebut caang
tea; anjeunna mah anu mere terang hal eta
caang,
[9] caang sajati, anu turun ka ieu dunya,
nyaangan sakumna manusa.
[10] Pangandika lungsur ka dunya, tapi
dunya teu nyahoeun ka Anjeunna, padahal
dunya dijadikeunana ku Allah teh nya ku

Pangandika. Dunya teh kagungana-Na,
manusa teh umat-Na,
11 Dunya anu disumpingana-Na teh nagri
kagungana-Na, tapi umat-Na embungeun
narima.
12 Tapi loba oge anu narima jeung palercaya
ka Anjeunna teh; jelema-jelema anu kitu
ku Anjeunna dipaparin hak jadi putra-putra
Allah.
13 Jadina putra-putra Allah teh lain ku cara
anu lumrah di manusa, lain ku cara anu yuga
ti bapa sipat manusa; Rama maranehna teh
Allah ku manten.
14 Pangandika teh terus mijalma, jadi
manusa, hirup di kalangan urang, jembar
kurnia jeung saestu sipat-Na tur mulya
kaayaana-Na, sarta kamulyaana-Na teh
tembong ka urang, kamulyaan ti nu jadi
Rama ka Putra tunggal.
15 Hal Anjeunna, kieu ditetelakeunana ku
Yohanes, "Anjeunna teh nya eta anu ceuk
kami kieu tea, Sumping-Na pandeurieun
kami, tapi ngungkulan kami, reh Anjeunna
mah memeh kami dijurukeun oge geus
jumeneng."
16 Ku kajembaran manah-Na, Anjeunna teu
kendat-kendat maparin berkah ka urang.
17 Ku jalan Musa, Allah ka urang maparin
Hukum-Na. Tapi ku jalan Yesus Kristus
Allah nganyatakeun sih kurnia jeung
kasayaktiana-Na.

18 Jelema can aya anu geus ningal Allah.
Tapi urang bakal terang ka Mantenna ti Yesus
Kristus, Putra tunggal Allah, anu sarua jeung
Allah, anu salawasna sasarengan jeung Allah.
19 Para gegeden urang Yahudi di Yerusalem
ngutus sawatara imam jeung jelema-jelema
urang Lewi, nanyakeun kieu ka Yohanes,
"Anjeun teh saha?"
20 Ku Yohanes diwaler sajujurna, saurna,
"Kaula lain Kristus."
21 "Upami sanes, saha?" ceuk utusan,
"Anjeun teh Elias?" "Lain, lain eta," waler
Yohanes. "Sanes Nabi nu diarep-arep tea?"
ceuk utusan. "Lain," walerna.
22 "Saha atuh, wartoskeun," ceuk utusan.
"Sim kuring kedah ngahaturkeun jawaban
anu pasti ka nu ngutus. Cobi, ceuk anjeun,
anjeun teh saha?"
23 Yohanes ngawalerna ku pilahir Nabi
Yesaya: "Kaula teh, Soara anu cumeluk di
gurun keusik: Sadiakeun jalan anu lempeng,
pikeun Pangeran!"
24 Eta para utusan anu diutus ku urang
Parisi,
25 naranya deui, "Kristus sanes, Elias sanes,
Nabi tea sanes, naha atuh anjeun ngabaptis?"
26 Waler Yohanes, "Kaula ngabaptis teh
ku cai. Tapi di aranjeun aya saurang anu
aranjeun teu wawuh.

27 Sumpingna pandeurieun kaula, tapi kaula
pikeun mangudarankeun tali tarumpah-Na ge
teu layak."
28 Eta kajadian teh di Betania sisi Walungan
Yordan peuntas wetan, paragi Yohanes
ngabaptis.
29 Poe isukna Yohanes ningali Yesus anu
rek ka anjeunna. Yohanes ngalahir, "Tuh itu
Anjeunna, Anak Domba Allah, anu bakal
ngaleungitkeun dosa ti alam dunya!
30 Nya Anjeunna anu ceuk kami, Anu
sumpingna pandeurieun kami tapi
ngungkulan kami, reh Anjeunna mah memeh
kami dijurukeun oge geus jumeneng.
31 Mimitina mah kami henteu terang
Anjeunna teh saha. Tapi kami ngabaptis ku
cai teh nya eta pikeun ngenalkeun Anjeunna
ka bangsa Israil."
32 Geus kitu Yohanes ngucapkeun panyaksi
kieu, "Kami geus nenjo Anjeunna diauban ku
Roh Allah anu lungsur ti sawarga ngarupakeun
manuk japati.
33 Nepi ka harita ge kami can terang keneh
yen Anjeunna teh Anjeunna. Tapi memeh
eta kami geus didawuhan kieu ku Allah, anu
ngutus kami supaya ngabaptis ku cai, Maneh
bakal nenjo Roh Kami ti sawarga turun ka
hiji jelema; nya Anjeunna engke anu bakal
ngabaptis ku Roh Suci.
34 Ieu anu diaku ku kami teh hiji kajadian
anu geus katenjo ku kami," saurna deui, "nu

matak ayeuna kami ngabejaan ka maraneh:
Anjeunna teh Putra Allah."
35 Poe isukna deui, waktu Yohanes keur
ngadeg di tempat kamari jeung dua muridna,
36 ningali Yesus ngalangkung. "Tuh, Anak
Domba Allah!" saurna.
37 Sanggeus anjeunna ngalahir kitu, eta dua
murid teh arindit naluturkeun ka Yesus.
38 Yesus nyoreang, ningalieun ka nu
naluturkeun tuluy mariksa, "Keur nareangan
naon?" Jawabna, "Di mana Rabi linggih?"
(Rabi hartina "Guru").
39 "Hayu ka ditu, tenjo engke," waler-Na.
(Harita kira-kira geus pukul opat sore.)
Maranehna tuluy marilu, jadi nyarahoeun ka
tempat Anjeunna. Poe eta maranehna aya di
Anjeunna.
40 Anu saurang ngaranna Andreas, boga
dulur ngaranna Simon Petrus.
41 Gancang Andreas manggihan Simon,
tuluy nyarita, "Kuring geus papanggih jeung
Mesias." (Mesias teh hartina "Kristus",
Jurusalamet.)
42 Simon tuluy dideuheuskeun ka Yesus.
Yesus neuteup ka Simon, tuluy ngalahir,
"Ngaran maneh Simon, anak Yonas. Tapi
maneh bakal disebut Kepas." (Kepas saharti
keneh jeung Petrus, nya eta "batu karang".)
43 Poe isukna Yesus angkat ka Galilea.
Anjeunna pendak jeung Pilipus, tuluy diajak,
saur-Na, "Milu ka Kami!"

44 (Pilipus asal ti Betsaida, lemburna Andreas
jeung Petrus.)
45 Pilipus manggihan Natanael, nyarita,
"Kuring geus papanggih jeung anu disebut-
sebut ku Musa dina Kitab Hukum Allah jeung
anu ditulis ku nabi-nabi tea. Anjeunna teh
Yesus, putra Yusup urang Nasaret."
46 "Na aya kitu anu hade ti Nasaret?"
Natanael nanya. "Hayu, tenjo sorangan,"
jawab Pilipus.
47 Barang ningali Natanael datang, Yesus
terus ngalahir ngeunaan dirina, saur-Na,
"Tah ieu urang Israil tulen, taya pisan
kapalsuanana!"
48 "Geuning Bapa uninga ka abdi?" Natanael
nanya. Yesus ngawaler, "Memeh maneh
dicalukan ku Pilipus, ku Kami katenjo di
handapeun tangkal kondang."
49 "Pa Guru!" jawab Natanael, "Pa Guru teh
geuning Putra Allah! Raja bangsa Israil!"
50 Saur Yesus, "Maneh percaya kitu teh
naha pedah bieu Kami nyebutkeun yen
maneh ku Kami katenjo handapeun tangkal
kondang? Loba keneh anu leuwih aheng,
bakal kasaksian ku maneh."
51 Saur-Na deui ka sarerea, "Sing percaya
kana benerna ieu omongan Kami: Maraneh
bakal narenjo langit muka, para malaikat
turun unggah ti sawarga ka Putra Manusa."

2 1 Dua poe ti harita aya anu hajat nikah di
kota Kana di Galilea; ibuna Yesus aya di
dinya.
2 Yesus oge diulem jeung murid-murid-Na.
3 Sanggeus anggur inumeun beak, ibuna
Yesus nyarios ka Anjeunna, "Nu hajat teh
seepeun leueuteun."
4 Yesus ngawaler, "Ulah disaurkeun ka Abdi,
margi Abdi teu acan dongkap kana waktos."
5 Tapi ibu-Na terus sasauran ka tukang-
tukang laladen, saurna, "Engke lamun
Anjeunna miwarang naon-naon, pigawe bae!"
6 Di dinya aya tahang batu wadah cai
paranti wawasuh sakumaha adat agama
urang Yahudi, pieusieunana masing-masing
kira-kira saratus liter.
7 Yesus marentah ka tukang-tukang laladen,
saur-Na, "Eta tahang-tahang eusian ku cai."
Tuluy diareusian mani laleber;
8 geus kitu saur Yesus, "Siuk saeutik,
anteurkeun ka pamangku hajat." Seug
dianteurkeun; barang ku manehna diasaan,
9 cai teh geus robah jadi anggur. Manehna
teu nyahoeun kumaha asalna (nu nyiuk jeung
nganteurkeunana mah puguh bae nyahoeun);
tuluy manehna nyalukan panganten lalaki,
10 seug ngomong kieu, "Biasana anu
dikaluarkeun ti payun teh anggur anu
pangraosna heula, upami tamu-tamu
parantos warareg nembe ngaluarkeun anu

sedeng-sedeng bae. Dupi ieu sabalikna, nu
saena dipandeurikeun!"
11 Ieu kaajaiban di Kana wewengkon Galilea
teh, kaajaiban anu pangmimitina dipidamel
ku Yesus, nembongkeun kamulyaana-Na.
Murid-murid-Na jadi palercaya ka Anjeunna.
12 Geus kitu Yesus jengkar ka Kapernaum
jeung ibu-Na, saderek-saderek-Na, murid-
murid-Na. Di Kapernaum ngendek heula
sawatara poe.
13 Hari Raya Paska geus deukeut, ku sabab
eta Yesus angkat ka Yerusalem.
14 Barang lebet ka Bait Allah, nyampak di
jero loba jelema keur daragang sapi, domba,
jeung manuk japati; tukang nalukeuran
duit oge loba, keur dariuk nyalanghareupan
mejana.
15 Seug Anjeunna ngadamel pecut ku
rara, tuluy dianggo ngabuburak sasatoan
ti jero Bait Allah, sapi jeung domba
disarabetan; meja-meja tukang nalukeuran
duit dibalik-balikkeun, duitna mancawura.
16 Ari ka nu daragang japati saur-Na teh,
"Bawaan ka luar! Gedong Ama Kami ulah
dijieun deui pasar!"
17 Ras murid-murid aringeteun kana ayat
Kitab Suci anu kieu, "Hate Abdi, nun Allah,
asa ngentab bawaning ku deudeuh ka Gedong
Ama."
18 Gegeden-gegeden Yahudi daratang ka
Anjeunna, naranya, "Anjeun bisa nyieun

kaajaiban naon pikeun nandakeun boga hak
ngajalankeun anu sarupa kieu!"
19 Yesus ngawaler, "Ruag ieu Bait Allah, ku
Kaula rek diadegkeun deui di jero tilu poe."
20 "Diadegkeun deui di jero tilu poe?" ceuk
eta para gegeden. "Ieu adegan teh dijieunna
opat puluh genep taun!"
21 Padahal anu dimaksud ku Yesus mah
ngeunaan salira-Na, lain eta gedong.
22 Nu matak engke, sanggeus Anjeunna
gugah deui tina pupus, murid-murid-Na bakal
aringeteun kana ieu pilahir, sarta percaya
kana ungelna Kitab Suci jeung ka nu geus
disaurkeun ku Yesus.
23 Salila Yesus di Yerusalem sapanjang
Pesta Paska, loba jelema anu palercaya ka
Anjeunna dumeh narenjo kaajaiban-kaajaiban
damelana-Na.
24 Tapi Yesus ku anjeun teu percanten ka
maranehna, sabab uningaeun kana tabeat
maranehna.
25 Teu kudu dicariosan deui Anjeunna
mah tabeat maranehna teh, lantaran geus
uningaeun kana eusi hatena masing-masing.

3 1 Aya hiji pamingpin urang Yahudi
ti kalangan kaom Parisi, ngaranna
Nikodemus.
2 Dina hiji peuting manehna datang ka Yesus.
"Pa Guru," carekna ka Anjeunna, "sarerea
terang Pa Guru teh guru anu diutus ku Allah.
Sabab moal aya anu bisa ngayakeun mujijat

kawas Pa Guru lamun henteu disarengan ku
Allah."
3 Waler Yesus, "Kaula rek ngabejakeun hal
anu saenyana, nya eta: Saurang oge moal
aya anu bisa asup ka Karajaan Allah, kajaba
lamun dijurukeun deui."
4 "Piraku jalma anu geus dewasa bisa
dijurukeun deui, kumaha petana?" ceuk
Nikodemus. "Na bisa asup deui kana rahim
indungna tuluy dijurukeun deui?"
5 Waler Yesus, "Kaula ngomongkeun nu
saenyana, yen jelema anu dijurukeunana lain
tina cai jeung Roh Allah, moal bisa asup ka
Karajaan Allah, kitu saenyana.
6 Manusa teh sacara jasmani lahir ti kolotna
anu sipat jalma, tapi sacara rohani mah
dijurukeunana ti Roh Allah.
7 Anjeun ulah heran carek Kaula tadi kabeh
jalma kudu dijurukeun deui.
8 Angin niup ka mana karepna, anjeun
ngadenge sorana, tapi teu nyaho ti mana
mimitina jeung ka mana tuluyna. Jalma anu
dijurukeun ti Roh Allah teh saperti kitu."
9 "Kumaha pangna bisa kitu?" tanya
Nikodemus.
10 "Anjeun teh maha guru di Israil, piraku
teu ngarti?" waler Yesus.
11 "Kaula ngabejaan saenyana, yen: anu
diomongkeun ku urang teh hal anu urang
geus nyaho, anu dicaritakeun ku urang hal

anu ku urang geus katenjo. Tapi aranjeun
saurang ge taya nu daek narima ieu panyaksi.
12 Anjeun teu percaya waktu Kaula nyarita
hal-hal ngeunaan ieu dunya, kumaha bakalna
bisa percaya lamun Kaula nyarita hal-hal anu
ngeunaan sawarga?
13 Can aya anu geus ka sawarga, lian ti Putra
Manusa anu geus turun ti sawarga.
14 Sakumaha oorayan tambaga ku Musa
ditanjeurkeun dina tihang di gurun keusik,
nya kitu Putra Manusa oge kudu diangkat ka
luhur,
15 supaya saha bae anu percaya ka Anjeunna
bisa meunangkeun hirup langgeng.
16 Karana kacida mikaasihna Allah ka alam
dunya, nepi ka masihkeun Putra tunggal-Na,
supaya sakur anu percaya ka Anjeunna ulah
binasa, tapi meunang hirup langgeng.
17 Sabab Allah ngutus Putra-Na ka alam
dunya teh lain pikeun ngahukum alam dunya,
tapi pikeun nyalametkeun.
18 Saha bae anu percaya ka nu jadi Putra,
moal meunang hukuman. Sabalikna anu
henteu percaya ka Anjeunna mah geus aya
dina hukuman Allah, lantaran henteu percaya
ka Putra tunggal Allah.
19 Dasar nerapkeun hukumanana kieu:
nu jadi caang tea turun ka dunya, tapi
jalma-jalma leuwih resep kana poek ti batan
kana caang, lantaran kalakuanana jarahat.

20 Jalma anu jahat kalakuanana, kana caang
teh ngewaeun, embungeun datang kana
caang, sieuneun kajahatanana katembong.
21 Sabalikna jalma anu kalakuanana bener
mah datang kana caang, supaya nyata yen
kalakuanana sapagodos jeung pangersa
Allah."
22 Geus kitu Yesus angkat jeung murid-murid
ka Yudea, linggih heula di dinya sawatara
lilana jeung ngabaptis.
23 Ari Yohanes mah ngabaptisna di Ainon
teu jauh ti Salim, sabab di dinya loba cai.
Jalma-jalma nu dibaptis ku anjeunna loba
pisan.
24 Harita Yohanes tacan dipanjara.
25 Aya murid-murid Yohanes anu padu jeung
urang Yahudi tina sual upacara wawasuh.
26 Maranehna tuluy arunjukan ka Yohanes,
"Pa Guru, manawi emut keneh ka jalmi anu
kapungkur sareng Bapa di sisi Walungan
Yordan palih wetan tea, anu ku Bapa
dituduhkeun ka abdi-abdi? Ayeuna Anjeunna
oge ngabaptis; jalmi sadayana ka Anjeunna!"
27 Waler Yohanes, "Jelema moal boga
naon-naon lamun taya paparin ti Allah.
28 Maraneh ngadenge sorangan basa kami
nyebutkeun, Kami lain Kristus. Kami mah
jalma anu diutus heulaeun Anjeunna.
29 Anjeunna jeung kami teh lir panganten
lalaki jeung rencangna. Panganten awewe
teh hakna panganten lalaki, ari rencangna

mah ngan maturan heula di gigireunana bari
ngadengekeun. Hatena bungah ngadenge
sora panganten lalaki teh. Kami oge kitu,
bungah taya papadana ku hal Anjeunna.
30 Memang geus kuduna Anjeunna jadi anu
leuwih penting, ari kami kudu beuki asor."
31 Yesus, anu sumping ti luhur, tangtu
pangluhurna ti sakabeh. Ari nu asalna ti
dunya keneh mah pikeun dunya bae, anu
dicaturkeunana oge hal-hal nu aya di dunya.
Ari anu sumping ti sawarga mah punjul dina
sagala perkara.
32 Anu didawuhkeun ku Anjeunna teh
perkara anu ku Anjeunna geus kadangu
jeung katingali di sawarga, parandene kitu
jalma-jalma teu palercaya.
33 Tapi sing saha anu percaya kana pilahir-Na
bakal ngaku yen Allah teh maha saestu.
34 Anu diutus ku Allah tangtu nyaurkeun
dawuhan-dawuhan Allah, sabab geus
dilinggihan ku sagemblengna Roh Allah.
35 Anjeunna, anu jadi Putra Allah, ku Allah
Rama-Na anu mikaasih, geus dicangkingan
sagala kakawasaan Mantenna.
36 Saha bae anu percaya ka Putra-Na bakal
meunang hirup langgeng; tapi anu teu anut
ka Putra-Na, moal boga hirup, sabalikna
bakal tetep aya dina hukuman Allah.

4 1 Urang Parisi nyararita yen Yesus
meunang murid leuwih loba ti batan murid

Yohanes, kitu deui nu dibaptis ku Anjeunna
leuwih loba.
2 (Saenyana anu ngabaptisna mah lain Yesus
ku anjeun, tapi murid-murid-Na.)
3 Omongan urang Parisi kitu kadangueun ku
Yesus, nu matak Anjeunna terus ngantunkeun
Yudea, mulih deui ka Galilea;
4 ari jalanna kudu nyorang daerah Samaria.
5 Angkat-Na geus nepi ka Sikhar, hiji kota di
Samaria, teu jauh ti hiji lahan anu ku Yakub
diwariskeun ka Yusup putrana.
6 Di eta lahan aya hiji sumur, katelahna
sumur Yakub. Yesus geus ngaraos cape
angkat, tuluy calik di sisi eta sumur. Harita
kira-kira tengah poe.
7 Geus kitu aya hiji awewe urang Samaria ka
dinya rek ngala cai. "Cik Kami menta caina,
hayang nginum," saur Yesus ka eta awewe.
8 (Ari murid-murid-Na keur mareuli tuangeun
ka kota.)
9 Walonna, "Juragan teh urang Yahudi, naha
mundut ngaleueut ka abdi, urang Samaria?"
(Urang Yahudi embungeun sakokoh jeung
urang Samaria.)
10 Waler Yesus, "Lamun Nyai nyaho kana
paparin Allah jeung ka ieu anu menta nginum,
tangtu Nyai anu bakal menta nginum ka
Anjeunna; ku Anjeunna tangtu dibere cai anu
matak hirup."

11 Walonna, "Ti mana Juragan pikengingeun
eta cai anu matak hirup? Ieu sumur teh jero,
sareng Juragan teu kagungan timba.
12 Ieu sumur warisan ti Yakub, karuhun
bangsa abdi. Anjeunna sapala putra
ngalaleueutna tina ieu sumur, ingon-ingonna
ngarinumna ti dieu. Juragan teh nganggap
langkung unggul ti batan Yakub?"
13 Waler Yesus, "Nu nginum cai ieu sumur
bakal halabhab deui.
14 Sabalikna anu nginum cai anu rek dibikeun
ku Kami mah moal halabhab deui, sabab eta
cai bakal jadi cinyusu di jero hatena, anu
salawasna ngabijilkeun cai anu matak hirup
langgeng."
15 "Abdi nyuhunkeun, Juragan!" ceuk eta
awewe, "supados ulah halabhab deui sareng
teu kedah bulak-balik ka dieu nimba."
16 Waler Yesus, "Teang heula salaki Nyai,
bawa ka dieu."
17 Walonna, "Abdi teu gaduh salaki." Waler
Yesus, "Bener ceuk Nyai teu boga salaki teh.
18 Nyai geus lima kali kawin. Lalaki anu
ayeuna saimah jeung Nyai lain salaki. Nyai
geus terus terang."
19 "Juragan teh tangtos nabi," ceuk eta
awewe.
20 "Karuhun urang Samaria ngabakti ka
Allah di gunung ieu, namung ceuk urang
Yahudi tempat ngabakti ka Allah teh kedah di
Yerusalem."

21 Waler Yesus, "Nyai sing percaya ka Kami,
ka hareup mah ngabakti ka Allah Rama teh
lain di gunung ieu, jeung lain di Yerusalem.
22 Urang Samaria saenyana teu nyaraho
ka anu disembahna. Urang Yahudi mah
nyarahoeun saha anu disembahna teh, sabab
pisalameteun teh datangna ti urang Yahudi.
23 Mangsa ka hareup mah, malah ayeuna
ge geus mimiti, ku kakawasaan Roh Allah
jalma-jalma bakal nyarembah ka Allah Rama
teh bari nyaraho enya ka Mantenna, bakal
sapagodos jeung pangersa-Na.
24 Allah teh Roh, anu matak ngan ku
lantaran kakawasaan Roh bae jalma-jalma
pibisaeunana ngabakti ka Allah Rama bari
nyaraho enya ka Mantenna teh."
25 Walon eta awewe, "Abdi terang yen Kristus
engke bade sumping. Anjeunna nu bakal
nerangkeun sagala perkawis ka abdi sadaya."
26 Waler Yesus, "Eta teh Kami, anu ayeuna
keur cacarita jeung Nyai."
27 Sabot kitu murid-murid Yesus daratang.
Maranehna hareraneun pedah Yesus cacarios
jeung awewe; tapi teu aya anu nanya ka eta
awewe, "Perlu naon ka dieu?" atawa nanya ka
Anjeunna, "Naha Bapa sasauran sareng eta
awewe?"
28 Ari awewe tea ngalesotkeun wadah caina
tuluy lumpat ka kota deui, bebeja ka nu araya
di dinya,

29 "Hayu geura, urang nenjo jelema anu
bisaeun nyaritakeun kalakuan kuring bareto.
Palangsiang eta teh Kristus tea, nya?"
30 Jalma-jalma tuluy budal ti jero kota rek
maranggihan Yesus.
31 Murid-murid ngahaturanan tuang ka
Yesus, "Pa Guru, mangga geura tuang!"
32 Tapi waler-Na, "Kami geus boga dahareun
anu maraneh teu nyaraho."
33 Murid-murid silih tanya jeung baturna,
"Geus aya nu ngahaturanan kitu?"
34 Pilahir Yesus, "Dahareun Kami nya eta
pagawean ti pangersa anu ngutus, anu kudu
dipigawe nepi ka anggeus.
35 Maraneh kungsi ngomong, Opat bulan
deui bakal panen. Padahal pek ilikan, sawah
geus koneng, meujeuhna dipibuatan!
36 Anu dibuatna geus mimiti narima upah
gawena jeung ngumpulkeun beubeunangan
pikeun hirup langgeng. Nu melakna bungah,
nu ngalana bungah.
37 Bener ceuk paribasa, Nu sejen melak, nu
sejen ngala.
38 Maraneh ku Kami diutus, dibuat di lahan
lain beunang maraneh melakan. Anu melakna
mah batur, maraneh milu meunang hasilna."
39 Basa awewe tea ngomong yen, "Anjeunna
bisaeun nyaritakeun kalakuan kuring bareto,"
urang kota eta loba anu terus percaya ka
Yesus.

40 Nu matak sanggeus daratang ka
Anjeunna, maranehna nunuhun supaya
Anjeunna linggih ka maranehna, sarta Yesus
terus cicing di maranehna dua poe.
41 Loba deui anu palercaya ka Anjeunna
sanggeus ngadarenge pilahir-pilahir-Na.
42 Ceuk maranehna ka awewe tea, "Percaya
teh ayeuna mah lain tina caritaan Nyai,
tapi tina sabab geus ngadenge sorangan
pilahir-pilahir-Na. Nyaho ayeuna mah,
Anjeunna teh Jurusalamet saalam dunya."
43 Sanggeus dua poe linggihna di Sikhar,
Yesus jengkar ngabujeng ka Galilea,
44 sabab saur-Na sorangan, "Nabi tara
dihargaan di nagrina sorangan."
45 Sasumpingna di Galilea pada mapagkeun
ku jalma-jalma anu kungsi daratang
kana Pesta Paska di Yerusalem, sarta anu
nyarahoeun kana sagala rupa anu dipidamel
ku Anjeunna salila eta pesta.
46 Ti dinya Yesus ngabujeng deui ka Kana,
di Galilea, urut Anjeunna ngarobah cai
jadi anggur tea. Di dinya aya hiji pagawe
pamarentah, anakna di Kapernaum keur
gering.
47 Ngadenge yen Yesus ti Yudea sumping ka
Galilea, tuluy datang ngahaturanan Anjeunna
ka Kapernaum, menta dipangnyageurkeun
anakna anu geus meh maot.

48 Waler Yesus, "Maraneh moal percaya
ka Kami lamun teu narenjo kaajaiban-
kaajaiban."
49 "Juragan," walon eta pagawe, "mugi
enggal sumping ka ditu, bilih pun anak
kabujeng ngantunkeun."
50 Waler Yesus, "Jig teang, anak maneh
tangtu hirup." Manehna percayaeun kana
pilahir-Na, tuluy indit.
51 Di jalan keneh geus meunang beja ti
gandekna, "Tuang putra parantos damang."
52 Ku manehna ditanyakeun pukul sabaraha
mimiti cageurna. Jawabna, "Kamari, tabuh
hiji siang muriangna rerep."
53 Bapa budak teh ingeteun, jam eta pisan
kamari Yesus ngadawuh-Na, "Anak maneh
tangtu hirup." Manehna jeung sakulawargana
jadi palercaya ka Yesus.
54 Eta kaajaiban teh anu kadua anu dipidamel
ku Yesus di Galilea, sanggeus sumping ti
Yudea.

5 1 Sanggeus eta, Yesus angkat ka
Yerusalem, sabab di ditu aya pesta
kaagamaan.
2 Di Yerusalem, deukeut "Gapura Domba"
aya hiji kulah anu ngaranna dina basa Ibrani
Betesda. Eta kulah make lima tepas,
3 unggal tepasna pinuh ku nu garering keur
ngaredeng, nu lolong, nu deog, jeung nu
lumpuh, [keur ngadarago obahna cai eta
kulah.

4 Sabab sakapeung sok aya malaikat
Pangeran lungsur ka eta kulah ngobah-
ngobah caina; lamun geus kitu, anu
pangheulana ancrub kana eta kulah, gering
naon bae oge tangtu cageur.]
5 Di dinya aya hiji jelema anu geringna geus
tilu puluh dalapan taun;
6 katingalieun ku Yesus keur ngedeng
ngagoler jeung kauninga yen geringna geus
sakitu lilana. Tuluy dipariksa, "Maneh hayang
cageur?"
7 Walonna, "Sumuhun, Juragan! Mung upami
cai kulah obah, abdi teu aya anu ngabantuan
ngancrubkeun, nembe oge nyobi-nyobi
parantos kapiheulaan ku nu sanes."
8 Pilahir Yesus, "Heug, geura nangtung,
samakna pulung, tuluy leumpang."
9 Sapada harita eta jelema ngadadak cageur,
jung nangtung, samakna dipulung, tuluy
mimiti leumpang. Harita kajadianana teh dina
poe Sabat,
10 ku sabab kitu gegeden-gegeden Yahudi
ngomong kieu ka eta jelema anu kakara
dicageurkeun, "Ayeuna poe Sabat! Eta maneh
mawa samak, ngarempak Hukum Agama."
11 Walonna, "Abdi mah dipiwarang ku anu
nyageurkeun, saur-Na geura nangtung,
samakna bawa tuluy leumpang."
12 "Saha anu nitahna?" para gegeden
mariksakeun.

13 Tapi eta jelema nu anyar cageur teh
teu wawuheun ka Yesus, turug-turug Yesus
kahalangan ku nu loba sarta tuluy angkat ti
eta tempat.
14 Sanggeus kitu Yesus papendak deui jeung
manehna di Bait Allah. "Kieu dengekeun,"
saur-Na ka manehna, "maneh ayeuna geus
cageur. Ulah nyieun deui dosa, bisi matak
leuwih cilaka."
15 Eta jelema tuluy bebeja ka para gegeden
Yahudi, yen anu nyageurkeun manehna teh
Yesus.
16 Ku sabab kitu Yesus ku para gegeden teh
mimiti disusahkeun lantaran nyageurkeun
dina poe Sabat.
17 Tapi pilahir Yesus, "Rama Kaula teu kendat
barangdamel nepi ka ayeuna, Kaula oge kudu
kitu."
18 Diwaler kitu maranehna beuki geregeteun,
beuki harayangeun maehan ka Anjeunna,
sabab ceuk maranehna Anjeunna teh lain
ngan ngalanggar hukum Sabat, tapi katambah
ku ngangkenkeun anjeun sarua jeung Allah
dumeh saur-Na Allah teh Rama-Na.
19 Yesus ngalahir deui, "Kaula rek
ngabejakeun hal anu saenyana: Ari Putra
mah moal bisa kua-kieu karep-Na sorangan.
Anu dipilampah ku Putra teh anu ku Anjeunna
katembong dipidamel ku Rama. Rama
midamel kitu, Putra oge milampah kitu.

[20] Ku sabab Rama teh mikaasih ka Putra,
sagala rupa padamelana-Na teh dipintonkeun
ka Putra-Na. Malah Mantenna bakal
mintonkeun anu leuwih ajaib deui, nepi ka
aranjeun ngarasa helok.
[21] Sakumaha Rama ngahudangkeun nu
paraeh sina harirup deui, Putra Manusa
oge bakal ngahirupkeun saha bae anu
dikersakeuna-Na.
[22] Rama ku manten moal ngahukum ka saha-
saha, sabab hak ngahukum sagemblengna
geus diserenkeun ka Putra,
[23] supaya jalma-jalma kabeh ajrih ka Putra
sakumaha ka Rama. Anu henteu ngajenan
ka Putra henteu ngajenan ka Rama anu
ngutus-Na.
[24] Kaula ngomong saenyana: Sing saha
anu ngaregepkeun omongan Kaula jeung
percaya ka anu ngutus Kaula, tinangtu hirup
langgeng, moal dihukum, malah ucul tina
paeh sarta asup kana hirup.
[25] Sing percaya lamun ceuk Kaula bakal
aya mangsa anu paraeh bakal ngadarenge
soara Putra Allah. Eta mangsa ayeuna oge
geus mimiti. Anu ngadarenge kana soara-Na
tinangtu hirup.
[26] Sakumaha Rama sumberna hirup, Putra
Manusa oge ku Rama dijadikeun sumberna
hirup.

27 Rama ka Putra-Na geus nyerenkeun hak
pikeun ngahukum, sabab Putra-Na teh Putra
Manusa.
28 Ulah hareran, pasti datang mangsa anu
paraeh bakal ngadarenge soara Anjeunna,
29 tuluy kalaluar ti jero kuburna. Anu keur
hirupna hade, harudangna bakal terus kana
hirup langgeng, anu keur hirupna jahat
harudangna pikeun narima hukumanana."
30 "Kumaha hukumanana, Kaula henteu
kawasa nangtukeun sorangan, kumaha
ditimbalkeunana ku Rama bae. Eta sababna
hukuman ti Kaula bakal adil, lain ngahukum
sakarep-karep, tapi ngajalankeun pangersa
nu ngutus.
31 Hal ihwal Kaula nu saenyana, ari
diomongkeunana ku Kaula keneh mah teu
bisa dipercaya benerna.
32 Tapi anu mere panyaksi tina hal Kaula
teh jalma sejen, sarta Kaula terang yen
panyaksina bener.
33 Aranjeun geus ngirim utusan ka Yohanes;
nya Yohanes anu mertelakeun hal ihwal Kaula
teh, sarta pertelaan anjeunna bener.
34 Kaula nyabit hal ieu lain ku sabab butuh
ku pertelaan ti manusa, tapi ku sabab hayang
supaya aranjeun salamet.
35 Yohanes teh lir lampu anu hurung caang
ngempray, saharitaeun mah aranjeun raresep
kana caangna.

36 Tapi Kaula sorangan bisa mere pertelaan
anu leuwih jembar ti batan anu dipertelakeun
ku Yohanes; anu dilampahkeun ayeuna ku
Kaula teh papancen ti Rama, jadi bukti yen
Kaula teh diutus ku Rama.
37 Sarta Rama oge, anu ngutus Kaula,
maparin panyaksi tina hal Kaula. Aranjeun
can ngadarenge soanten-Na, can naringal
kana pameunteu-Na,
38 timbalana-Na ku aranjeun henteu
disimpen dina hate, lantaran aranjeun henteu
percaya ka Kaula, utusan Mantenna.
39 Aranjeun ngarulik Kitab Suci, sabab ceuk
pikiran aranjeun baris manggihkeun hirup
langgeng ti dinya. Tah eta Kitab Suci teh mere
pertelaan hal Kaula!
40 Tapi aranjeun embung datang ka Kaula,
ari hirup langgeng hayang!
41 Kaula lain rek malar pamuji ti manusa,
42 Kaula terang aranjeun jalma kumaha,
hate aranjeun taya kanyaah ka Allah.
43 Kaula, anu datang make kakawasaan
Rama, ku aranjeun teu ditarima, ari anu
datang make kakawasaanana sorangan
ditarima.
44 Aranjeun resep dipuji ku pada jalma,
henteu ihtiar sangkan meunang pamuji ti
Allah Nu Maha Esa. Atuh rek percaya ka Kaula
kumaha?
45 Tapi ulah nyangka Kaula bakal
ngadakwakeun aranjeun ka Allah Rama. Anu

bakal ngadakwakeun aranjeun teh malah
Musa, anu ku aranjeun dijieun harepan.
46 Lamun enya ge aranjeun percaya kana
pilahir Musa tangtu percaya ka Kaula, sabab
anu diserat ku Musa teh pertelaan hal Kaula.
47 Tapi ku sabab aranjeun teu percaya ka
anu dipertelakeun ku Musa, rek percaya ka
Kaula kumaha?"

6

1 Ti dinya Yesus jengkar, meuntasan
Talaga Galilea (sok disebut oge Talaga
Tiberias).
2 Jalma-jalma naluturkeun, loba pisan,
lantaran geus narenjo Anjeunna ngadamel
kaajaiban nyageurkeun anu gering.
3 Sanggeus aya di peuntas, Anjeunna unggah
ka hiji pasir, calik jeung murid-murid.
4 Harita geus deukeut kana Pesta Paska.
5 Yesus soca-Na ngulincer, katingalieun
jalma-jalma ngaburubul nyalampeurkeun.
Anjeunna mariksa ka Pilipus, "Ka mana bisa
meuli dahareun keur nyuguhan jelema sakitu
lobana?" saur-Na mariksa ka Pilipus
6 (seja nguji, da Anjeunna mah geus
uningaeun kudu midamel kumaha.)
7 Walon Pilipus, "Sanaos naredana saeutik
sewang oge, kangge meser tedaeunana
kedah aya artos langkung ti dua ratus uang
perak."
8 Murid anu ngaran Andreas dulurna Simon
Petrus unjukan,

9 "Itu aya budak gaduheun roti lima siki
sareng lauk dua siki, nanging tangtos moal
matak cekap."
10 Saur Yesus, "Jelema-jelema sina dariuk."
(Eta tempat loba jukutna.) Jalma-jalma tuluy
dariuk, kabehna aya kira-kira lima rebu
urang.
11 Yesus nyandak roti tuluy muji sukur ka
Allah, rotina sina terus dibagikeun ka nu
keur dariuk. Lauk oge dibagikeun sanggeus
Anjeunna muji sukur kawas tadi. Jalma-jalma
dalaharna nepi ka sareubeuheun.
12 Beres dalaharna, Yesus ngalahir ka
murid-murid, "Kumpulkeun sesana, ulah aya
anu kapiceun."
13 Tuluy sesa anu teu kadahar teh
dikumpulkeun, meunang dua welas karanjang
pinuh tina asal roti lima siki.
14 Narenjo Anjeunna ngadamel kaajaiban,
jelema-jelema ngaromong kieu, "Anjeunna
tangtu Nabi anu keur diarep-arep sumpingna
ka dunya."
15 Yesus uningaeun yen rek direreyang ku
maranehna, rek dipaksa dijadikeun raja. Ku
sabab eta Anjeunna nyingkir ti dinya nyalira
bae ka lebah pasir-pasir.
16 Barang reup peuting murid-murid Yesus
tarurun ka talaga,
17 tarumpak parahu, tuluy meuntas rek ka
Kapernaum. Geus beuki peuting, tapi Yesus
tacan aya keneh.

18 Sabot kitu datang angin gede, talaga jadi
motah.
19 Sanggeus balayarna kira-kira lima atawa
genep kilometer, breh Anjeunna katembong
ku murid-murid keur angkat napak kancang
dina cai, beuki deukeut kana parahu.
Maranehna kacida sarieuneunana.
20 "Ulah sarieun," saur Yesus ka maranehna,
"Kami ieu teh!"
21 Geus kitu mah malah maranehna
aratoheun narima Anjeunna kana parahu,
sarta gancang nepina ka anu dijugjug.
22 Poe isukna jelema-jelema teh araya
keneh di tempat kamari di sisi talaga, sarta
kamari nangenan yen parahu ngan aya hiji.
Maranehna nyarahoeun yen murid-murid
Yesus geus arindit make parahu eta, tapi
arinditna henteu jeung Anjeunna.
23 Sabot kitu aya sababaraha parahu
daratang ti kota Tiberias, balabuh deukeut
tempat kamari maranehna dalahar roti tina
berkah pamuji sukurna Gusti tea.
24 Sanggeus tetela Yesus jeung murid-
murid-Na teu aya di dinya, jalma-jalma teh
tuluy naraek kana eta parahu-parahu, rek
nareangan Yesus ka Kapernaum.
25 Sanggeus Yesus kapendak di peuntas,
maranehna naranya, "Dupi Pa Guru iraha
sumping ka dieu?"
26 Waler Yesus, "Saenyana maraneh
nareangan Kami teh lantaran geus dibarere

dahar nepi ka sareubeuh, lain ku sabab ngarti
kana tujuan Kami nyieun eta kaajaiban.
27 Ari digarawe ulah ngarah meunang
dahareun anu keuna ku buruk, kudu ngarah
anu awet, anu ngalantarankeun bisa hirup
langgeng. Nya dahareun anu kitu anu rek
dibikeun ka maraneh ku Putra Manusa teh,
sabab Anjeunna ku Allah Rama geus dibere
kawasa."
28 Piunjuk maranehna, "Kedah kumaha atuh
abdi-abdi supados tiasa ngalampahkeun
pangersa Allah?"
29 Waler Yesus, "Kudu percaya ka anu diutus
ku Allah! Kitu pangersa-Na teh."
30 Piunjuk maranehna deui, "Bade midamel
kaahengan naon kangge tawisna anu tiasa
katingal ku abdi-abdi, supados abdi-abdi
percaya ka Pa Guru? Bade midamel naon?
31 Karuhun abdi-abdi waktos di gurun keusik
ngadalahar manna, sakumaha kaungel dina
Kitab Suci, Maranehna ku Anjeunna dibere
dahareun, roti ti sawarga."
32 Waler Yesus, "Anu mere roti ti sawarga
lain Musa. Sing percaya, anu maparin roti anu
saestuna ti sawarga mah Ama Kami.
33 Eta roti ti Allah teh nya Anjeunna, anu
lungsur ti sawarga, anu mere hirup ka alam
dunya."
34 "Juragan," piunjuk maranehna, "mugi sing
saterasna eta roti teh dipaparinkeunana ka
abdi-abdi."

35 Saur Yesus, "Eta roti anu matak hirup teh
kapan ieu, Kami. Jalma anu datang ka Kami
moal nyorang lapar deui, anu percaya ka
Kami moal nyorang halabhab deui.
36 Tapi ceuk Kami oge, sanajan maraneh
geus narenjo ka Kami moal palercaya.
37 Jelema anu ku Rama dipaparinkeun ka
Kami, tangtu datang ka Kami sarta ku Kami
moal datang ka ditolak,
38 sabab Kami datang ka dunya teh lain
pikeun ngajujur karep sorangan, tapi pikeun
ngalampahkeun pangersa anu ngutus.
39 Ari pangersa-Na teh nya eta, saha bae,
anu ku Mantenna dipaparinkeun ka Kami,
saurang oge ulah aya anu lapur, dina Poe
Kiamat kabeh kudu dihudangkeun ku Kami.
40 Kitu kahoyong-Na Rama Kami, sakur anu
geus narenjo jeung percaya ka Putra-Na,
kabeh kudu diganjar hirup langgeng. Anu
matak dina Poe Kiamat tangtu maranehna ku
Kami diharudangkeun sina haririp deui."
41 Barang Yesus nyaurkeun, "Kami teh roti
anu turun ti sawarga," jelema-jelema jadi
recok,
42 pokna, "Naon, roti ti sawarga? Lain
Yesus tea eta teh, anak Yusup? Bapa-Na,
indung-Na, urang ge nyaho!"
43 Pilahir Yesus, "Geus, ulah raribut!
44 Memang moal aya anu bisa datang ka
Kami lamun henteu ditarik ku Rama ku
manten. Jeung sakur anu datang ka Kami,

tangtu ku Kami bakal dihirupkeun dina Poe
Kiamat.
45 Kaungel dina kitab nabi-nabi, yen, Unggal
jelema bakal diwuruk ku Allah. Sakur anu
ngaregepkeun jeung nurut kana piwuruk
Rama, tangtu datang ka Kami.
46 Tapi lain hartina aya jalma anu geus nenjo
Rama. Anu geus nenjo ka Rama mah ngan
Anjeunna saurang, sabab Anjeunna mah
asalna ti Allah.
47 Kami ngomong saenyana, anu percaya ka
Anjeunna tangtu bakal hirup langgeng.
48 Kami teh roti anu matak hirup.
49 Karuhun maraneh di gurun keusik dalahar
manna, tapi maraot mah maraot bae.
50 Tapi anu dahar roti anu turun ti sawarga
mah moal keuna ku paeh.
51 Eta roti anu ti sawarga teh ieu, Kami.
Anu ngadaharna tangtu hirup salalawasna.
Eta roti teh nya eta daging Kami, anu baris
diserenkeun pikeun ngahirupan jalma-jalma
di dunya."
52 Ngadarenge kitu teh jalma-jalma terus
hog-hag jeung baturna keneh, pokna,
"Rek kumaha dibikeunna supaya daging-Na
dihakan teh?"
53 Pilahir Yesus, "Sing percaya, lamun
maraneh henteu ngadahar daging Putra
Manusa jeung henteu nginum getih-Na, diri
maraneh moal aya hirupna.

54 Anu ngadahar daging Kami jeung nginum
getih Kami, bakal hirup langgeng, jeung dina
Poe Kiamat ku Kami bakal dihudangkeun.
55 Sabab daging Kami teh sajatina
kadaharan, getih Kami sajatina inuman.
56 Anu ngadahar daging Kami jeung nginum
getih Kami, bakal hirup di Kami, nya kitu deui
Kami bakal hirup di manehna.
57 Kami diutus ku Rama anu jumeneng hirup,
sarta ku karana Mantenna Kami oge hirup.
Nya kitu keneh sakur anu ngadahar daging
Kami bakal hirup ku karana Kami.
58 Nya ieu Kami, roti anu turun ti sawarga
teh. Anu ngadahar ieu roti bakal hirup
salalanggengna. Roti anu didalahar ku
karuhun maraneh mah lain roti anu ieu, anu
matak tetep bae ahirna mah maraot."
59 Yesus ngawulangkeun hal ieu teh di
Kapernaum, di imah ibadah.
60 Loba panganut Yesus anu ngaromongkeun
eta piwulang, pokna, "Beurat teuing eta
pangajaran teh! Saha nu bisa narima?"
61 Yesus oge uningaeun yen loba anu
ngaromel kitu, tuluy ngalahir ka maranehna,
"Maraneh rek malundur ku hal ieu?
62 Lamun kitu, kumaha upama engke
maraneh narenjo Putra Manusa mulang ka
tempat asal-Na?
63 Anu mere hirup teh Roh Allah, kakuatan
manusa mah taya gunana naon-naon. Anu ku

Kami dicaturkeun teh nya eta Roh Allah anu
mere hirup.
64 Tapi di maraneh aya anu henteu palercaya
kana hal eta." (Ti samemehna oge Yesus
memang geus uningaeun, mana nu bakal
moal percaya, jeung saha anu bakal
ngahianat ka Anjeunna.)
65 Pilahir-Na deui, "Nya ieu sababna nu
matak Kami nyebutkeun yen moal aya anu
bisa datang ka Kami lamun lain ku pangersa
Rama."
66 Ti semet harita loba panganut Yesus anu
naringgalkeun ka Anjeunna, embungeun
marilu deui.
67 "Kumaha ari maraneh, arek milu
naringgalkeun?" Yesus mariksa ka murid-
murid-Na.
68 "Gusti," ceuk Simon Petrus, "ka saha
abdi-abdi kedah indit upami ngantunkeun?
Gusti nu kagungan pangandika nu maparin
hirup langgeng.
69 Abdi-abdi percanten, sareng yakin Gusti
teh Utusan Suci ti Allah."
70 Pilahir Yesus, "Kami milih maraneh teh
dua welas urang, lain? Tapi anu saurang mah
roh jahat!"
71 Anu dimaksad ku Anjeunna nya eta Yudas
bin Simon Iskariot, sabab manehna enya
oge murid Anjeunna keneh, engkena bakal
ngahianat ka Anjeunna.

7

1 Ti dinya Yesus angkat, ngider di Galilea;
Anjeunna teu kersaeun ka Yudea, sabab
diarah ku gegeden-gegeden Yahudi rek
ditelasan.
2 Harita geus deukeut kana waktu pesta anu
disebut Pesta Saung Daun.
3 Ceuk saderek-saderek-Na ka Anjeunna,
"Coba lunta ti dieu ka Yudea. Di ditu mah
naon-naon anu dilampahkeun ku Anjeun
tangtu katembong ku para panganut.
4 Moal aya jalma anu hayang kawentar
nyumputkeun gawena. Anjeun oge, sing
katembong ku saalam dunya atuh eta gawe
Anjeun kitu teh!"
5 (Saderek-saderek-Na oge teu palercayaeun
ka Anjeunna teh.)
6 Waler Yesus, "Ayeuna mah tacan waktuna.
Keur aranjeun mah memang bisa unggal
waktu.
7 Ka aranjeun mah mustahil dunya
ngewaeun. Ari ka Kami mah dunya teh
ngewaeun, lantaran Kami terus-terusan
nyebutkeun jahat kalakuanana.
8 Pek bae aranjeun rek indit kana pesta mah,
Kami mah moal, tacan waktuna."
9 Kitu saur Yesus ka saderek-saderek-Na,
Anjeunna mah tetep di Galilea.
10 Tapi sanggeus saderek-saderek-Na arindit,
Yesus oge angkat kana eta pesta; rerencepan
bae henteu terang-terangan.

11 Gegeden-gegeden urang Yahudi, pada
nareangan Anjeunna, bari ngaromong, "Di
mana eta jelema teh?"
12 Jalma-jalma loba anu tingharewos
ngaromongkeun Anjeunna, pokna, "Jalmi
hade Anjeunna teh." Ceuk nu sawareh deui,
"Lain, malah nyasabkeun rahayat."
13 Ngaromongna teu waranieun terang-
terangan, sarieuneun ku gegeden-gegeden
Yahudi.
14 Tengah-tengah pesta Yesus lebet ka Bait
Allah tuluy ngawulang.
15 Gegeden-gegeden kacida hareraneunana,
tuluy ngaromong kieu, "Geuning rea
kanyaho-Na, lain teu diajar naon-naon
Manehna teh?"
16 Yesus ngawaler, "Ieu pangajaran lain
pangajaran ti Kaula pribadi, tapi ti Allah anu
ngutus Kaula.
17 Anu daek ngalampahkeun pangersa Allah
mah bakal ngartieun, nu diucapkeun ku Kaula
teh naha ti Allah atawa ti Kaula sorangan.
18 Anu ngajarkeun pangartina sorangan,
tangtu ngarah pamuji keur dirina sorangan.
Sabalikna anu mikahayang supaya anu
dimulyakeun teh anu ngutusna, eta jelema
jujur, taya kapalsuanana.
19 Aranjeun ku Musa dibere Hukum Allah,
tapi aranjeun saurang ge teu aya nu nurut!
Ku naon Kaula ku aranjeun rek dipaehan?"

20 "Boa Anjeun teh kasurupan!" ceuk jalma
rea. "Saha anu rek maehan ka Anjeun teh?"
21 Waler Yesus, "Kaula nyieun hiji kaajaiban
dina poe Sabat, aranjeun heran.
22 Musa marentahkeun supaya aranjeun
nyunatan anak lalaki (sanajan sunat teh
mimitina ti karuhun, lain ti Musa). Ku sabab
aya parentah kitu, aranjeun nyunatan,
sanajan dina poe Sabat.
23 Pangna maraneh nepi ka nyunatan dina
poe Sabat teh supaya henteu ngarempak
Hukum Musa tina hal sunat. Ku sabab kitu
ku naon arambek dumeh Kami nyageurkeun
sakujur awak hiji jelema dina poe Sabat?
24 Ulah ngahukum make dasar bukti lahirna,
kudu make dasar kaadilan."
25 Aya sawatara urang Yerusalem ngaromong
kieu, "Lain rek dipaehan ku para gegeden
Anjeunna teh?
26 Itu geuning keur sasauran ka jalma rea,
para gegeden teu majar kumaha! Naha pedah
aruningaeun yen Anjeunna enya Kristus?
27 Tapi kapan Kristus mah moal aya anu
nyaho ti mana sumping-Na. Ari Anjeunna
mah tetela ti mana asalna."
28 Waktu Yesus ngawulang di Bait Allah, kieu
saur-Na, "Enya maraneh teh nyaraho ka Kami
jeung ti mana asal Kami? Kami datang teh
lain kahayang sorangan, aya anu ngutus. Anu
ngutusna maha saestu. Maraneh teu nyaraho
ka Mantenna,

29 ari Kami mah nyaho, sabab asal ti
Mantenna, anu ngutus."
30 Jalma-jalma teh karepna mah harita
rek nyerek ka Anjeunna, tapi teu aya anu
wanieun, kawantu tacan nepi kana wanci
Anjeunna.
31 Tapi loba oge anu palercayaeun ka
Anjeunna teh, aromongna, "Lamun Kristus
sumping, naha iasaeun nyieun kaajaiban
leuwih ti ieu jelema?"
32 Urang Parisi nyarahoeun yen jalma-jalma
tingharewos kitu perkara Yesus, tuluy
maranehna jeung imam-imam kapala, ngirim
sababaraha urang pangawal Bait Allah pikeun
nangkep Yesus.
33 Saur Yesus, "Kami aya di maraneh teh
moal lila. Sakeudeung deui oge Kami kudu
mulang ka anu ngutus.
34 Ku maraneh ditareangan oge moal
kapanggih, sabab maraneh moal bisa nepi ka
tempat Kami."
35 Para gegeden Yahudi ngaromong pada
batur, "Rek indit ka mana Manehna nepi
ka moal kapanggih ku urang teh? Rek ka
kota-kota di Yunani nu aya bangsa Yahudina,
terus ngajar ka urang Yunani?
36 Carek-Na najan ditareangan oge ku urang
moal kapanggih, jeung urang moal bisa nepi
ka tempat-Na. Naon maksud-Na?"
37 Dina panutupan pesta, poe anu
pangpentingna, Yesus ngadeg tuluy ngalahir

tarik, "Saha-saha nu halabhab, hiap ka Kami nginum!
38 Sakumaha ceuk Kitab Suci, Anu percaya ka Kami, bakal boga cinyusu sumber hirup ngaburial di jero hatena."
39 Anu dimaksud ku Anjeunna nya eta Roh Allah, anu bakal katarima ku sakur anu percaya ka Anjeunna. Harita Roh Allah teh tacan dipaparinkeun, sabab Yesus tacan dimulyakeun.
40 Ti anu ngabarandungan pilahir-Na aya anu ngaromong kieu, "Anjeunna pasti Nabi anu keur didago-dago tea!"
41 Ceuk nu sejen, "Anjeunna tangtu Kristus!" Ceuk nu sejen deui, "Kristus mah datangna moal ti Galilea.
42 Ceuk Kitab Suci, Kristus teh turunan Raja Daud, medalna di Betlehem, kota pangcalikan Daud."
43 Jalma-jalma jadi pasalia paham perkara Anjeunna.
44 Aya oge anu harayangeun nyerek ka Anjeunna, tapi teu aya anu wanieun nyekel-nyekel acan.
45 Anu dititah nangkep Yesus geus baralik. "Mana eta jelema teh, ku naon teu dibawa?" ceuk imam-imam jeung urang Parisi.
46 "Jalmi biasa mah moal tiasa ngalahir kitu sapertos Anjeunna," walonna.
47 "Kutan maraneh oge kagendam?" ceuk urang Parisi.

48 "Na aya ti lebah kami, para gegeden atawa
urang Parisi, anu ku maraneh kanyahoan
percaya ka eta jelema?
49 Jalma-jalma nu kaolo ku Manehna
tandaning teu nyaraho kana Hukum Musa,
geus tangtu bakal disapa ku Allah!"
50 Di antara eta urang Parisi aya Nikodemus,
urang Parisi anu kungsi datang ka Yesus tea,
ngomong ka batur-baturna,
51 "Nurutkeun Hukum Agama urang,
jelema ulah waka dihukuman samemeh
didenge heula kateranganana jeung dipariksa
kalakuanana."
52 "Ari kitu," ceuk maranehna, "anjeun oge
urang Galilea? Coba pariksa Kitab Suci,
tangtu kanyahoan yen taya nabi anu asalna ti
Galilea."
53 [Sanggeus masing-masing baralik,

8 1 Yesus terus angkat ka Gunung Jetun.
2 Isukna isuk-isuk keneh geus di Bait
Allah. Jelema-jelema tuluy daratang, Yesus
calik tuluy ngawulang.
3 Sabot kitu aya guru-guru agama jeung
urang Parisi mawa hiji awewe anu kacerek
keur jinah.
4 Eta awewe ditangtungkeun hareupeun
sarerea. "Guru," ceuk maranehna, "ieu
awewe katangkep keur jinah.
5 Awewe kitu nurutkeun Hukum Musa kudu
dipaehan, dibaledogan ku batu. Kumaha ari
ceuk Pa Guru?"

6 Maranehna saenyana ngadoja, ngarah
kalepatan Anjeunna. Tapi Anjeunna anggur
dongko, curat-coret dina taneuh ku rema-Na.
7 Maranehna maksa marenta diwaler. Yesus
cengkat ajeg, tuluy ngalahir, "Saha anu
teu boga dosa, nu mana bae, pek maledog
pangheulana ka eta awewe."
8 Anjeunna dongko deui curat-coret dina
taneuh kawas tadi.
9 Diwaler kitu jelema-jelema anu ngadaroja
teh tingkolesed saurang-saurang, nungtutan
ti nu kolotan heula, ahirna ngan kari Yesus
jeung awewe tea.
10 Yesus cengkat tuluy ngalahir, "Ka marana
maranehna? Euweuh anu ngahukum ka
maneh?"
11 "Sumuhun teu aya, Juragan," walonna.
"Kami oge moal ngahukum," saur Yesus, "jig
geura mulang, tapi ulah deui-deui nyieun
dosa."]
12 Yesus sasauran deui ka urang Parisi,
saur-Na, "Kaula teh caangna dunya. Anu
anut ka Kaula moal nyorang anu poek, sabab
ngabogaan caang kahirupan."
13 Ari ceuk urang Parisi, "Kaayaan
Anjeun kitu henteu bisa dipercaya, sabab
diterangkeunana ku Anjeun keneh."
14 Waler Yesus, "Najan Kaula keneh anu
nerangkeunana, tapi sah benerna, sabab
Kaula terang kana asal jeung pangbalikan

sorangan. Aranjeun mah henteu terang Kaula
asal ti mana jeung kudu mulang ka mana.
15 Aranjeun ngahukuman teh nurutkeun
patokan manusa, ari Kaula mah moal
ngahukum ka saha-saha.
16 Tapi upama Kaula kudu ngahukuman
tangtu adil, sabab ngahukumanana henteu
sorangan, tapi disarengan ku Rama, anu
ngutus Kaula.
17 Dina Hukum Musa disebutkeun, yen
katerangan ti dua saksi tangtu bener.
18 Kaula mere katerangan perkara diri Kaula,
saksina Kaula pribadi jeung Rama Kaula, anu
ngutus."
19 "Mana Rama Anjeun?" ceuk maranehna.
"Aranjeun teu terang ka Kaula, teu terang ka
Rama Kaula," waler Yesus. "Lamun aranjeun
terang ka Kaula, ka Rama Kaula oge tangtu
terang."
20 Yesus ngalahir kitu teh waktu anjeunna
ngawulang di Bait Allah, di kamar paranti
neundeun peti-peti duit derma. Saurang ge
teu aya anu wanieun nangkep ka Anjeunna,
sabab tacan nepi kana waktuna.
21 Yesus ngalahir deui, "Upama Kaula geus
mulang, ku aranjeun bakal ditareangan,
tapi moal kapanggih sabab aranjeun moal
bisa ka tempat Kaula, bakal maraot ku dosa
sorangan."
22 Ceuk para gegeden Yahudi, "Carek-Na
urang moal nepi ka tempat anu ku Manehna

rek dijugjug. Na rek maehan maneh kitu eta
teh?"
23 Pilahir Yesus, "Aranjeun asal ti handap,
ti ieu dunya. Ari Kaula mah asal ti luhur.
Aranjeun asal ti dunya, Kaula mah lain ti ieu
dunya.
24 Anu matak ceuk Kaula tadi aranjeun bakal
maraot dina dosa. Tangtu aranjeun teh bakal
maraot dina dosa, lamun teu palercaya yen
Kami teh Anu Jumeneng."
25 "Saha kitu Anjeun teh?" ceuk maranehna.
Waler Yesus, "Ongkoh geus dibejakeun ku
Kaula ti mimiti keneh.
26 Loba piomongeun Kaula perkara aranjeun
jeung perkara pihukumeun aranjeun teh.
Tapi Mantenna, anu ngutus Kaula, maha
saestu, sarta anu ku Kaula diomongkeun ka
dunya teh nya eta anu ku Kaula kadenge ti
Mantenna."
27 Anu dimaksad ku Anjeunna nya eta Rama,
Allah. Tapi ku maranehna teu kahartieun.
28 Saur Yesus deui, "Aranjeun kakara
bakal terang yen Kaula teh Anu Jumeneng,
lamun Putra Manusa ku aranjeun geus
dijungjung ka luhur. Lamun geus kitu, kakara
aranjeun terang yen saucap-ucap Kaula estu
numutkeun timbalan Rama, Kaula pribadi teu
kawasa kana karep sorangan.
29 Ku sabab kitu Kaula salawasna disarengan
bae ku Mantenna anu ngutus. Kaula ku

Mantenna tara dikantun, sabab salawasna
nyieun anu kamanah ku Mantenna."
30 Loba anu palercaya kana sagala pilahir
Yesus harita.
31 Yesus ngalahir ka anu geus palercaya,
saur-Na, "Lamun maraneh nurut kana piwuruk
Kami, bener maraneh teh murid-murid Kami,
32 sarta bakal nyaraho ka Anu saestu, sarta
ku Anu saestu maraneh bakal dibebaskeun."
33 Walon jalma-jalma, "Kaula kabeh turunan
Ibrahim, tacan nepi ka ngawula ka saha-saha.
Naon maksudna kecap, maraneh bakal
dibebaskeun?"
34 Waler Yesus, "Kieu saenyana: Sing saha
anu migawe dosa, ngawula kana dosa.
35 Jalma kumawula lain anggota kulawarga
anu tetep; anggota kulawarga anu tetep mah
anak anu boga imah.
36 Lamun maraneh geus dibebaskeun ku
Putra, enya-enya maraneh bebas.
37 Kami nyaho maraneh anak-anak Ibrahim.
Tapi maraneh rek maehan ka Kami, lantaran
arembung narima piwuruk Kami.
38 Kami ngomongkeun perkara anu geus
ditembongkeun ku Rama Kami, ari maraneh
mah ngalakonan nu diajarkeun ku bapa
maraneh."
39 "Rama kaula mah Ibrahim," walon
jalma-jalma. Waler Yesus, "Lamun enya
maraneh putra-putra Ibrahim, tangtu nulad
kana lampah anjeunna.

40 Tapi maraneh mah anggur rek maehan
ka Kami, dumeh Kami ngomongkeun hal anu
saenyana, anu ku Kami kadenge ti pangersa
Allah. Padahal Ibrahim mah henteu cara
maraneh.
41 Anu diturut ku maraneh mah kalakuan
bapa maraneh." "Rama kaula taya deui lian
ti Allah. Kaula kabeh putra-Na ku manten,"
walon jalma-jalma.
42 Pilahir Yesus, "Lamun enya Rama maraneh
teh Allah, tangtu nyaraah ka Kami, sabab
Kami asal ti Allah. Tah ieu Kami, datang teh
lantaran diutus ku Mantenna, lain datang
karep sorangan.
43 Ku naon nu matak maraneh teu ngarti ka
anu dicaturkeun ku Kami? Sababna lantaran
maraneh teu tahan ngadenge piwuruk Kami.
44 Saenyana maraneh teh anak Iblis, anu
ditarurut oge kahayang Iblis, bapa maraneh.
Ti mimiti keneh oge Iblis geus jadi tukang
maehan, tara mihak ka nu bener, lantaran teu
kaancikan ku sipat bener. Ana Iblis bohong,
memang geus bakatna tukang bohong,
bapana sagala bohong.
45 Tapi Kami mah ngomongkeun anu
saenyana, sarta nya eta sababna pangna
maraneh teu percaya ka Kami.
46 Cik ti maraneh, saha anu bisa
ngabuktikeun yen Kami boga dosa? Anu
diomongkeun ku Kami kabeh saestuna, ku
naon teu dipercaya?

47 Ari maraneh asal ti Allah mah tangtu
nurut kana sagala timbalana-Na. Lain ti Allah
maraneh mah! Eta sababna pangna maraneh
arembung percaya oge."
48 Walon jalma-jalma, "Lain bener sakumaha
ceuk kaula yen, Anjeun teh urang Samaria,
jeung kaasupan setan?"
49 "Kami henteu kaasupan setan," waler
Yesus. "Kami hormat ka Rama, ku maraneh
dihina.
50 Kami henteu nyiar kahormatan sorangan.
Aya Hiji anu ngusahakeun kahormatan Kami
jeung bakal ngabela.
51 Sing saha anu nurut kana piwuruk Kami,
salalawasna moal paeh. Sing percaya!"
52 Walon jalma-jalma, "Nyaho ayeuna mah,
tetela Anjeun teh kaasupan setan! Make
nyebutkeun, Anu nurut kana piwuruk Kami
salalawasna moal paeh, geuning Ibrahim
pupus, nabi-nabi parupus.
53 Rama kaula, Ibrahim pupus, nabi-nabi pon
kitu deui, parupus. Rek ngaku leuwih punjul ti
batan Ibrahim Anjeun teh? Cik, saha kitu ari
Anjeun pangrasa teh?"
54 Waler Yesus, "Lamun Kami ngagungkeun
diri sorangan memang taya hartina. Tapi anu
ngagungkeun Kami teh Rama Kami, anu ceuk
maraneh Allah maraneh.
55 Maraneh teu nyaraho ka Mantenna, ari
Kami mah nyaho. Nu matak lamun Kami
nyebut teu nyaho ka Mantenna, eta kakara

bohong, cara maraneh. Tapi Kami teh nyaho
jeung nurut kana timbalana-Na.
56 Bapa maraneh, Ibrahim, basa uningaeun
yen bakal ningali poean Kami datang
ka dunya, manahna geus suka. Ayeuna,
sanggeus hal eta kajadian, manahna kacida
sukaeunana."
57 Ceuk urang Yahudi, "Na Anjeun geus
nenjo Ibrahim? Umur Anjeun can aya lima
puluh taun!"
58 Waler Yesus, "Saenyana, memeh Ibrahim
dijurukeun, Kami geus jumeneng."
59 Tungtungna top bae maranehna marulung
batu rek maledogan ka Anjeunna, tapi
Anjeunna ngereles kaluar ti Bait Allah.

9 1 Sabot keur angkat, Yesus ningali jalma
lolong ti barang lahir.
2 Murid-murid naranya ka Anjeunna, "Pa
Guru, dosa saha dugi ka eta jalmi teh lolong
bawa ngajadi? Dosana sorangan atanapi dosa
kolotna?"
3 Waler Yesus, "Lolongna lain ku karana
dosana sorangan atawa dosa kolotna, tapi
supaya jalma-jalma narenjo kakawasaan
Allah barangdamel dina diri manehna.
4 Meungpeung beurang keneh urang kudu
ngalampahkeun gawe ti Mantenna, anu
ngutus Kami. Ti peuting mah moal aya nu
bisa baranggawe.
5 Ari Kami, sapanjang di dunya keneh, Kami
teh caangna alam dunya."

6 Sanggeus ngalahir kitu Anjeunna ngaludah
kana taneuh, ludah-Na digaley jeung taneuh
nepi ka jadi leutak, terus dipopokkeun kana
panon eta nu lolong,
7 sarta kieu saur-Na, "Ka ditu maneh
sibeungeut ka Kulah Siloam!" (Siloam
hartina "Diutus".) Nu lolong teh indit tuluy
sibeungeut, ari datang deui geus nenjo.
8 Tatangga-tatanggana jeung anu sok
narenjo manehna musapir tingtaranya, "Lain
anu sok diuk baramaen tea eta jelema teh?"
9 "Enya," ceuk sawareh. Tapi ceuk nu
sawareh deui, "Lain, eta mah anu sakarupa."
Ari ceuk jelemana sorangan, "Enya, ieu
kuring!"
10 "Geuning eta bisa nenjo, kumaha?" ceuk
anu naranyakeun.
11 Walonna, "Panon kuring dipopokan leutak
ku jalmi anu jenenganana Yesus, tuluy
dipiwarang sibeungeut ka Kulah Siloam.
Kuring nurut, ari sibeungeut ari bray bisa
ningal."
12 "Mana ayeuna jelemana?" maranehna
naranya. "Duka, teu terang," walonna.
13 Eta jelema anu asalna lolong tuluy
dibarawa ka urang Parisi.
14 Yesus ngadamel popok leutak pikeun
nyageurkeun eta jelema teh dina poe Sabat.
15 Eta jelema ku urang Parisi dipariksa ku
naon pangna jadi bisa nenjo. Walonna, "Ku

Anjeunna panon abdi dipopokan ku leutak,
abdi teras sibeungeut, ayeuna tiasa ningal."
16 Ceuk sawareh urang Parisi, "Mustahil
jelema kitu utusan Allah, geuning henteu
tunduk kana aturan Sabat!" Ceuk urang
Parisi sawareh deui, "Tapi piraku jelema dosa
mah bisaeun nyieun kaajaiban sarupa kitu!"
Tungtungna maranehna jadi pabentar.
17 Ku sabab kitu urang Parisi teh nanya
deui ka eta jelema, "Maneh geus ngaku
dicageurkeun ku eta jelema, cik, kumaha
anggapan maneh ka eta jelema?" "Anjeunna
nabi," walonna.
18 Tapi gegeden-gegeden urang Yahudi
arembungeun percaya yen eta jelema teh
asalna lolong, nepi ka tuluy nyalukan indung
bapana,
19 tuluy dipariksa, "Bener eta anak maneh?
Pajar lolong ti barang dijurukeun, geuning
bisaeun nenjo, kumaha?"
20 Jawab kolotna, "Sumuhun, eta teh pun
anak, sareng leres parantos lolong ti barang
lahir.
21 Nanging halna tiasa ningal mah duka
teu terang, saha anu nyageurkeunana,
sami keneh teu terang. Sae pariksa jinisna
bae da parantos baleg, tangtos tiasaeun
nerangkeun."
22 Ngajawab kitu soteh awahing ku sieun,
lantaran para gegeden teh geus samupakat,
lamun aya jelema anu percaya yen Yesus teh

Kristus, baris dihukum, teu meunang asup ka
imah ibadah.
23 Anu matak ngajawabna teh, "Sae pariksa
jinisna bae da parantos baleg!"
24 Seug jelema anu asalna lolong teh
dicalukan deui, tuluy diancam kieu, "Maneh
kudu sumpah demi Allah baris ngomong
bener! Kami nyaho, jelema anu nyageurkeun
maneh teh jelema dosa."
25 "Anjeunna jalmi dosa atanapi sanes, abdi
teu terang," walonna. "Terang soteh abdi
tadina lolong, ayeuna parantos tiasa ningal."
26 "Dikumahakeun ku itu teh?" gegeden
mariksa deui. "Kumaha nyageurkeunana ka
maneh?"
27 "Ongkoh ku abdi parantos disanggemkeun,
mung Juragan-juragan teu kalersa ngadangu.
Ku naon haroyong ngadangu deui? Haroyong
jadi murid Anjeunna kitu Juragan-juragan
oge?" walonna.
28 Para gegeden arambek tuluy nyarekan
pokna, "Nya maneh murid-Na! Kami mah
murid Musa.
29 Ka Musa Allah teh enya nimbalan, kami
nyaho. Ari ka eta jelema mah kami teu
nyaho-nyaho acan ti mana asal-Na!"
30 Walon eta jelema, "Aneh! Dugi ka teu
aruninga ka asal Anjeunna, padahal Anjeunna
teh parantos nyageurkeun abdi tina lolong!
31 Urang sadaya terang, Allah moal ngadangu
ka jalmi doraka; anu didangu teh jalmi anu

ajrih ka Mantenna sareng ngalampahkeun
sagala pangersa-Na.
32 Ti barang dunya ngadeg teu acan aya
jalmi anu tiasa ngabeuntakeun jalmi lolong.
33 Jalmi sanes asal ti Allah mah pamohalan
tiasa midamel kitu."
34 Walon para gegeden, "Naon? Si gede dosa
ti barang borojol! Arek mapatahan ka kami?"
Ti semet harita eta jelema teh dilarang asup
ka imah ibadah.
35 Kajadian kitu ka eta jelema kadangu
ku Yesus, jelemana ku Anjeunna tuluy
dipendakan, seug dipariksa, "Kumaha maneh
percaya ka Putra Manusa?"
36 Walonna, "Saha Anjeunna teh, Juragan?
Mangga carioskeun supados abdi percanten
ka Anjeunna."
37 Pilahir Yesus, "Maneh geus papanggih
jeung Anjeunna, ongkoh ieu keur cacarita
jeung maneh."
38 "Gusti, abdi percanten!" walonna bari
terus sideku payuneun Yesus.
39 Pilahir Yesus, "Kami datang ka dunya teh
rek nerapkeun hukum, supaya anu lalolong
barisa nenjo, anu narenjo sina lalolong."
40 Di dinya aya sawatara urang Parisi,
ngadarengeeun kana pilahir Anjeunna, tuluy
naranya, "Maksud Anjeun kaula oge kabeh
lalolong?"
41 Waler Yesus, "Upama aranjeun lolong,
tandaning teu boga dosa. Tapi ku sabab

ngakukeun barisa nenjo, tetela aranjeun
masih keneh dosa."

10 1 "Kami rek nyarita saenyana," saur
Yesus. "Anu asup ka jero kandang lain
tina panto tapi mancal ti tempat sejen, tangtu
bangsat jeung rampog.
2 Jalma nu asupna liwat panto kandang, eta
pangangonna.
3 Pantona beunang mangmukakeun anu jaga
lawang. Domba-dombana ngadarengeeun
kana sora pangangonna lamun dicalukan
ngaran-ngaranna, tuluy dibawa ka luar.
4 Sanggeus domba-domba di luar,
pangangon leumpangna ti heula, domba-
dombana naluturkeun lantaran arapaleun
kana sorana.
5 Ka nu sejen mah moal daraekeun
naluturkeun, anggur kalabur lantaran teu
warawuheun kana sorana."
6 Kitu pilahir Yesus ka maranehna, ku misil.
Tapi maranehna henteu ngalartieun kana
maksad Anjeunna.
7 Yesus nyarios deui, "Supaya kaharti Urang
terangkeun: Anu diupamakeun lawang teh
Kami.
8 Anu sejen, anu asupna memeh Kami,
bangsat atawa rampog, ku domba-domba
moal diturut.
9 Nya Kami lawangna. Anu asupna ti Kami
tangtu salamet, jeung bisa asup atawa kaluar
ka sampalan.

10 Bangsat datangna ngan arek maling,
ngarogahala, jeung ngabinasa. Ari Kami mah
malar supaya umat harirup sarta carukup.
11 Kami teh ibarat pangangon anu bumela,
anu daek bela pati ka domba-dombana.
12 Anu buburuh, anu lain pangangonna jeung
lain anu bogana, nenjo aya ajag teh anggur
lumpat kabur, domba-domba diantep dirontok
jeung diubrak-abrik ku ajag, kawantu lain
bogana sorangan.
13 Munasabah kabur oge, ngaranna ge nu
buburuh, moal paduli ka domba-domba.
14 (10:14-15) Kami teh lir pangangon
anu bumela. Sakumaha Rama kenal ka
Kami, Kami kenal ka Rama, Kami wawuh
ka domba-domba Kami, nya kitu deui
domba-domba Kami oge wawuheun ka Kami,
Kami moal sungkan ngabelaan nepi ka ajal.
15 (10:14)
16 Aya keneh domba-domba Kami lian ti anu
ieu, anu henteu sakandang jeung ieu, ku
Kami arek dibawa ka dieu, tangtu narurut
kana sora Kami, arek disakandangkeun jeung
nu ieu, diurus ku hiji pangangon.
17 Ama nyaaheun ka Kami, lantaran Kami
iklas ngorbankeun nyawa anu tangtu bakal
katarima deui.
18 Saenyana moal aya anu bisa ngarebut
nyawa Kami. Dikorbankeun oge ku karana
kaiklasan Kami; Kami kawasa nyerenkeun,

kawasa nyokotna deui. Kitu pangersana Ama
Kami."
19 Pilahir Anjeunna kitu ngalantarankeun
urang Yahudi jadi pabentar deui.
20 Loba anu ngaromong kieu, "Jelema
kasurupan setan, geus gelo! Keur naon
didarengekeun bae?"
21 Ceuk nu sawareh deui, "Jelema kasurupan
setan mah moal kitu ucap-ucapanana! Na
bisaeun setan ngabeuntakeun anu lolong sina
bisaeun nenjo?"
22 Di Yerusalem keur diayakeun Pesta
Pangresmian Bait Allah. Harita keur usum
tiris.
23 Waktu Yesus keur angkat di Tepas
Suleman di Bait Allah,
24 jalma-jalma terus ngarubung ka Anjeunna,
tuluy naranya kieu, "Anjeun teh masih keneh
bae rek ngabingbangkeun ka pihak kaula?
Sing terus terang, enya anjeun teh Kristus?"
25 Waler Yesus, "Ongkoh ku Kaula geus
dibejakeun, tapi aranjeun teu palercaya bae.
Padahal sakur anu dilampahkeun ku Kaula
kalawan pajenengan Rama teh netelakeun
hal Kaula.
26 Tapi geus tangtu aranjeun moal percaya,
sabab aranjeun lain domba Kaula.
27 Domba Kaula mah ngadengekeun kana
sora Kaula. Kaula wawuh ka maranehna,
sarta maranehna anut ka Kaula.

28 Ku Kaula dibarere hirup langgeng,
salalawasna moal paraeh, moal bisa
karampas ti Kaula.
29 Eta anu ku Rama dipaparinkeun ka Kaula
teh leuwih tina naon-naon, jeung moal aya
anu bisa ngarebut tina panangan Rama anu
ngurusna.
30 Ari Rama jeung Kami teh hiji keneh."
31 Jalma-jalma teh tuluy marulung batu rek
maledogan ka Anjeunna.
32 Tapi Anjeunna sasauran deui, "Kaula geus
loba nembongkeun hal-hal anu hade anu
asal ti Rama Kaula di hareupeun aranjeun.
Anu mana ti antarana anu ngalantarankeun
aranjeun hayang maledogan Kaula?"
33 Jawab maranehna, "Anjeun lain rek
dibaledogan ku lantaran geus nyieun
kahadean, tapi ku lantaran geus ngahina
ka Allah. Anjeun teh jelema biasa, tapi
nyaruakeun maneh jeung Allah!"
34 Waler Yesus, "Dina Kitab Hukum aranjeun
sorangan ditulis yen Allah ngandika, Maraneh
teh allah-allah.
35 Urang kabeh terang, anu diucapkeun ku
Kitab Suci teh salawasna bener. Jalma-jalma
anu ku Allah dipaparin pangandika-Na, ku
Allah disebutna allah-allah.
36 Jadi lamun Kaula anu ku Allah Rama dipilih
jeung diutus ka ieu dunya ngakukeun Putra
Allah, ku naon dianggap ngahina ka Allah?

37 Lamun anu dilampahkeun ku Kaula teh
lain pangersa Rama, memang teu kudu
aranjeun percaya.
38 Tapi ku sabab anu dilampahkeun ku
Kaula teh ti pangersa Mantenna, sanajan
aranjeun arembung percaya ka Kaula ge,
atuh sing percaya kana hal-hal anu ku Kaula
dilampahkeun, supaya saterusna nyaraho yen
Rama aya di jero diri Kami, Kami aya di jero
salira Rama."
39 Jalma-jalma teh anggur rek nyarerek
ka Anjeunna. Tapi Anjeunna iasa lolos ti
maranehna.
40 Geus kitu Yesus angkat ka peuntaseun
Walungan Yordan, ka tempat urut Yohanes
ngabaptis, seug calik di dinya.
41 Jalma-jalma daratang ka Anjeunna, sarta
carek maranehna, "Yohanes teu midamel
kaajaiban naon-naon, tapi sagala pilahirna
perkara ieu jelema kabeh bukti."
42 Di tempat eta jadi loba anu percaya ka
Yesus.
11 1 (11:1-2) Di Betania aya dua awewe
padudulur, ngaranna Maria jeung
Marta. Maria teh anu ngucuran sampean
Yesus ku minyak seungit jeung nyekaanana
ku buukna. Dulur Maria jeung Marta anu
lalaki ngaran Lasarus keur gering.
2 (11:1)

3 Maria jeung Marta ngajurungan jelema ka
Yesus, mawa pihatur: "Gusti, sobat Gusti
udur."
4 Diwartosan kitu Yesus ngalahir, "Panyakit
Lasarus moal matak maot, malah matak
jadi kamulyaan ka Allah, jeung bakal
ngalantarankeun Putra Allah diagungkeun."
5 Yesus nyaaheun ka Marta, ka Maria, jeung
ka Lasarus.
6 Tapi diwartosan Lasarus gering teh
Anjeunna calik-calik bae di tempat nepi ka
dua poe deui.
7 Geus kitu Anjeunna ngalahir ka murid-
murid-Na, "Hayu urang ka Yudea deui."
8 "Pa Guru," walon murid-murid, "teu acan
lami Pa Guru ku urang ditu bade dibaledogan
ku batu, ayeuna parantos bade ka ditu deui?"
9 Pilahir Yesus, "Sapoe teh lain dua welas
jam? Anu leumpang ti beurang moal titajong,
sabab nenjo caangna alam dunya.
10 Lamun leumpang ti peuting tangtu
titajong, lantaran teu nenjo anu caang."
11 Saur-Na deui, "Sobat urang, Lasarus keur
sare, ku Kami rek dihudangkeun."
12 Piunjuk murid-murid-Na, "Gusti, upami
parantos tiasaeun sare mah tangtos tereh
sae."
13 Padahal sare anu dimaksad ku Yesus mah
Lasarus teh geus maot, ari ku murid-murid-Na
dihartikeun sare biasa.

14 Ku sabab kitu ku Anjeunna dieceskeun
saur-Na, "Geus maot Lasarus teh.
15 Tapi Kami bungah euweuh di ditu teh,
sabab bakal leuwih hade keur maraneh,
supaya engke maraneh bisa percaya. Ayeuna
hayu urang teang."
16 Pok Tomas (anu katelah si Kembar)
ngomong ka babaturanana, "Hayu kabeh
ka daritu, urang milu paeh bareng jeung Pa
Guru!"
17 Sanggeus Yesus sumping, Lasarus geus
dimakamkeun opat poe katukang.
18 Betania jauhna ti Yerusalem tilu kilometer
ge kurang,
19 anu matak loba urang Yudea anu daratang
ngalayad ka Marta jeung Maria anu kakara
ditinggalkeun maot ku dulur.
20 Marta geus meunang beja yen Yesus
sumping, tuluy indit mapagkeun, Maria
tunggu imah.
21 Piunjuk Marta ka Yesus, "Upami waktos
eta Gusti aya di dieu, pun dulur moal dugi ka
maot!
22 Nanging sanaos ayeuna ge upami Gusti
mundut naon bae ka Allah tangtos dikabul,
abdi yakin."
23 "Dulur maneh tangtu hirup deui," waler
Yesus.
24 "Leres," walon Marta, "engke bakal hirup
deui dina Poe Kiamat."

25 Waler Yesus, "Kami teh anu
ngahudangkeun jeung anu ngahirupkeun.
Anu percaya ka Kami tangtu bakal hirup
sanajan geus maot;
26 jeung sing saha anu hirup sarta percaya
ka Kami, salalawasna moal paeh. Kumaha,
maneh percaya kana hal ieu?"
27 "Sumuhun, Gusti!" walon Marta. "Abdi
percanten pisan Gusti teh Kristus, Putra Allah
anu lungsur ka alam dunya."
28 Sanggeus kitu Marta amitan mulang,
datang ka imah tuluy nepungan Maria
paduduaan. "Maria, aya Pa Guru sarta
mariksakeun maneh," carekna ka dulurna.
29 (11:29-31) Maria curinghak, tuluy lumpat
rek manggihan Yesus; panyana anu keur
malaturanana mah rek ngadon ceurik ka
kuburan, tuluy ditaluturkeun. Ari Yesus calik
keneh di tempat tadi basa dideuheusan ku
Marta, can lebet ka jero desa.
30 (11:29)
31 (11:29)
32 Datang-datang Maria terus ngarumpuyuk
kana sampean Yesus, pok unjukan, "Gusti,
upami Gusti waktos eta aya di dieu, pun dulur
moal dugi ka maot!"
33 Ningali Maria ceurik, kitu deui jalma-jalma
anu naluturkeunana oge careurik, kacida
hawatoseunana, manah-Na ngerik liwat
saking.

34 Tuluy mariksa, "Di mana
dimakamkeunana?" "Mangga tingalian,
Gusti," jawab jalma-jalma anu dipariksa.
35 Yesus oge datang ka nangis.
36 "Tuh, sakitu asiheuna-Na ka anu
ngantunkeun teh," ceuk jalma-jalma.
37 "Lain iasaeun ngabeuntakeun anu lolong,
Anjeunna teh?" ceuk nu sawareh. "Na teu
iasaeun nyegah supaya Lasarus ulah nepi ka
maot?"
38 Bari ngarakacak manah, Yesus ngabujeng
ka kuburan. Ari kuburanana diguhakeun,
lawangna ditutup ku batu.
39 Yesus ngalahir, "Singkirkeun batuna!"
Marta, dulurna almarhum, unjukan, "Gusti,
tangtos bau, margi parantos opat dinten!"
40 Saur Yesus ka Marta, "Ceuk Kami oge
lamun Nyai percaya, bakal nenjo agungna
kakawasaan Allah."
41 Sanggeus batuna disingkirkeun, Yesus
tanggah terus ngalahir, "Hatur nuhun Ama,
reh Ama parantos ngamakbul panuhun Abdi.
42 Kantenan salamina oge Ama ngabulkeun
bae kana panuhun Abdi. Kedal panuhun soteh
supados ieu jalmi-jalmi palercaya yen Abdi
utusan Ama."
43 Sanggeus ngalahir kitu, soanten-Na
ditarikkeun, "Lasarus! Geura bijil!"
44 Kurunyung, Lasarus nu geus maot teh
kaluar, suku jeung leungeunna kabungkus
keneh ku boeh, beungeutna kabulen ku

cindung. Saur Yesus, "Bukaan; sina bisaeun
leumpang."
45 Anu ngaralayad ka Maria loba anu percaya
ka Yesus sanggeus narenjo anu dipidamel ku
Anjeunna.
46 Tapi aya sawatara jalma anu terus ka
urang Parisi, ngalaporkeun anu dipidamel ku
Yesus.
47 Urang Parisi jeung imam-imam kapala
ngayakeun rapat jeung Mahkamah Agama.
"Kudu kumaha urang teh?" aromongna. "Eta
jelema terus bae ngayakeun kaajaiban!
48 Lamun terus diantep, jelema-jelema
tangtu biluk kabeh palercaya ka Manehna.
Tungtungna engke bangsa urang digempur ku
pamarentah Rum, Bait Allah tangtu ancur!"
49 Ceuk nu saurang, nya eta Imam Agung
taun eta anu ngaranna Kayapas, "Ku barodo
ari dulur-dulur!
50 Na teu aruninga yen leuwih hade paeh
jelema saurang ti batan tumpur sakumna
bangsa?"
51 Saenyana Kayapas ngomongna kitu teh
lain tina pikiranana sorangan. Eta ucapan
anjeunna anu jadi Imam Agung taun eta,
mangrupa hiji piwejang, ngaramalkeun yen
Yesus bakal pupus ditelasan pikeun ngagentos
bangsa Yahudi;
52 malah lain pikeun maranehna bae, tapi
pikeun ngahijikeun sakumna umat Allah anu
eukeur paburencay.

53 Ti harita para gegeden Yahudi geus sakait
rek nelasan Yesus.
54 Ku sabab kitu Yesus tara nembongan deui
di Yudea, malah terus angkat ka kota Epraim
anu pernahna deukeut ka gurun keusik, tuluy
calik di dinya jeung murid-murid-Na.
55 Pesta Paska urang Yahudi geus deukeut.
Urang desa geus loba anu daratang, naranjak
ka Yerusalem arek ngalakonan upacara
meresihan diri samemeh Pesta Paska
ngamimitian.
56 Maranehna nareangan Yesus, sarta barang
geus ngumpul di Bait Allah maranehna silih
tanya, pokna, "Kumaha ari ceuk andika?
Rek sumping atawa moal Anjeunna teh kana
pesta?"
57 Pangna tingtaranya kitu lantaran geus
diparentah ku imam-imam kapala jeung
urang Parisi, sing saha anu nyaho Yesus aya
di mana, kudu terus lapor, supaya Yesus bisa
ditangkep.

12

1 Pigenep poeeun deui kana poe Pesta
Paska, Yesus angkat ka Betania,
tempat tinggal Lasarus, jalma anu ku
Anjeunna dihirupkeun deui tina maot tea.
2 Di dinya Yesus ku pribumi dituangkeun,
diladenan ku Marta; Lasarus jeung nu sejenna
deui bareng dalahar jeung Yesus.
3 Ti dinya Maria mawa minyak narwastu
kira-kira satengah liter, minyak seungit anu
kacida mahalna, tuluy dikucurkeun kana

sampean Yesus, geus kitu sampeana-Na
disekaan ku buukna. Eta imah jadi mabek ku
seungit minyak narwastu.
4 Yudas Iskariot, hiji murid Yesus anu
engkena ngahianat ka Anjeunna, ngomong
kieu,
5 "Ku naon lain dijual bae eta minyak seungit
teh tilu ratus uang perak, terus duitna
sidekahkeun ka nu mariskin?"
6 Ngomongna kitu lain dumeh karunyaeun
ka nu mariskin, tapi lantaran manehna teh
bangsat. Manehna purah nyekel tempat duit
sarerea, sok nyokot keur dirina sorangan.
7 Tapi diwaler ku Yesus, "Ingkeun ulah
diganggu! Anu keur dilampahkeun ku Maria
ayeuna, aya patalina jeung poean Kami
dikubur engke. Keun sina diteruskeun!
8 Anu mariskin mah aya bae di maraneh
sapapanjangna, ari Kami mah moal
salawasna."
9 Loba pisan jelema anu ngadarenge beja
yen Yesus aya di Betania, tuluy daratang.
Lain dumeh ku karana Yesus bae, tapi dumeh
harayangeun nenjo Lasarus ongkoh, nu ku
Yesus dihudangkeun tina maot.
10 Temahna Lasarus oge diarah ku
imam-imam kapala rek dipaehan,
11 dianggap geus ngalantarankeun urang
Yahudi loba anu palercaya ka Yesus,
naringgalkeun maranehna.

[12] Poe isukna, anu marilu Pesta Paska teh
ngadarenge beja yen Yesus rek sumping ka
Yerusalem, geus aya di tengah jalan.
[13] Seug maranehna ngaralaan palapah
korma, tuluy budal rek marapagkeun
ka Anjeunna bari salusurakan, pokna,
"Puji Allah! Mugia anu sumping kalawan
pajenengan Pangeran dirahmat ku Allah!
Mugia diberkahan Raja bangsa Israil!"
[14] Ari Yesus mendak hiji kalde ngora, terus
majeng nitihan kalde, sakumaha anu geus
diungelkeun dina Kitab Suci, kieu,
[15] "Ulah sieun, putri Sion! Ieu Raja maneh
sumping, nitihan kalde ngora."
[16] Hal ieu ku murid-murid henteu
ujug-ujug kahalartieun. Tapi sanggeus
Yesus digugahkeun tina pupus-Na sarta
dimulyakeun, kakara maranehna aringeteun,
yen hal Anjeunna kitu sarta hal pameta
jalma-jalma kitu ka Anjeunna teh memang
geus dituliskeun dina Kitab Suci.
[17] Jalma-jalma anu araya waktu Anjeunna
nyaur Lasarus nepi ka hirup deui kaluar ti jero
kuburna, terus ngutarakeun eta kajadian.
[18] Eta sababna pangna jalma rea budal
marapag, lantaran ngadarenge yen Anjeunna
geus ngadamel kaajaiban kitu.
[19] Ari urang Parisi mah ngaromong pada
batur, pokna, "Nyaho, tetela gagalna urang
teh! Tuh, saalam dunya marilu kabeh ka
Manehna!"

20 Di antara anu daratang ka Yerusalem rek
ngabakti dina eta perayaan, aya sawatara
urang Yunani.
21 Maranehna daratang ka Pilipus sarta
menta kieu, "Juragan, upami tiasa sim kuring
teh hayang nepangan Yesus." (Ari Pilipus
asalna ti Betsaida, di Galilea.)
22 Pamentana ku Pilipus dipupulihkeun ka
Andreas, tuluy diunjukkeun ka Yesus ku
duaan.
23 Yesus ngawaler, "Geus waktuna Putra
Manusa teh nampa kamulyaan.
24 Saenyana ceuk Kami: gandum sasiki
lamun henteu dipelak dina taneuh sina paeh
heula, angger bae ngan sasiki. Lamun geus
disina paeh heula mah tangtu jadi, nu asal
sasiki teh jadi loba.
25 Anu nyaah kana hirupna, hirupna tangtu
leungit. Anu ngewa kana hirupna di ieu
dunya, hirupna bakal kapimilik pikeun hirup
anu langgeng.
26 Anu rek ngabdi ka Kami kudu daek
nuturkeun Kami, supaya di mana Kami aya,
abdi Kami oge aya di dinya. Anu ngabdi ka
Kami bakal dihormat ku Ama Kami."
27 "Ayeuna hate Kami asa lalewang, jeung
kudu ngomong naon? Naha kudu unjukan,
Ama, mugi eta wanci teh ulah dugi ka
narajang ka Abdi? Padahal pang Kami
datang teh sangkan ngalaman eta wanci
kasangsaraan.

28 Ama, agungkeun jenengan Ama!" Ti dinya
aya soara ti langit, ungelna, "Enggeus ku Ama
diagungkeun, jeung rek diagungkeun deui!"
29 Eta soara kadarengeeun ku sarerea anu
keur di darinya; ceuk sawareh sora guludug,
ceuk sawareh deui, "Malaikat sasauran ka
Anjeunna!"
30 Tapi saur Yesus, "Eta soara lain pikeun
kapentingan Kami, tapi pikeun kapentingan
maraneh.
31 Geus nepi kana mangsana, ayeuna
ieu dunya teh diragragan hukuman, anu
nyarangking kawasa di ieu dunya baris
tijarungkel.
32 Ari Kami, sanggeus engke diangkat ti ieu
bumi, bakal narik sakabeh manusa sina ka
Kami."
33 (Ieu ucapan Anjeunna ngagambarkeun
caraning ajal anu kudu disorang ku
Anjeunna.)
34 Piunjuk jalma rea, "Sanggem Hukum Musa
mah Kristus teh jumenengna bakal langgeng,
ku naon disaurkeun Putra Manusa kedah
diangkat? Saha anu disebat Putra Manusa
teh?"
35 Waler Yesus, "Caang teh ayana di maraneh
ngan kari sakeudeung deui. Teruskeun
lumaku teh, meungpeung aya keneh caang,
ulah kaburu poek di jalan; sabab leumpang di
nu poek mah moal nyaho keur nuju ka mana.

36 Sing percaya kana caang, meungpeung
caangna aya keneh, supaya maraneh jaradi
umat caang." Sanggeus ngalahir kitu Yesus
angkat ti dinya, nyumputan jalma-jalma.
37 Sabab eta jelema-jelema teh sakitu geus
narenjo sorangan kaajaiban-kaajaiban ti
Anjeunna, tetep bae teu palercayaeun ka
Anjeunna teh.
38 Harita memang kudu laksana pilahir Nabi
Yesaya anu kieu: "Nun Pangeran, saha nu
bade percaya kana uaran abdi sadaya? Ka
saha Gusti bade nembongkeun kawasa?"
39 Jadi maranehna teu barisaeun percaya,
sabab kieu deui pilahir Nabi Yesaya,
40 "Panonna ku Allah geus dilolongan, hatena
sina basangkal, sangkan panonna ulah
narenjo, pikiranana ulah ngalarti, sina ulah
tarobat ka Kami, dawuhan Pangeran, ulah
harayangeun dicalageurkeun ku Kami."
41 Yesaya nyaurkeun kitu perkara Yesus,
sabab anjeunna mah geus ningali kamulyaan
Yesus, sarta nyaurkeun hal Anjeunna.
42 Najan kitu, loba oge gegeden Yahudi anu
palercayaeun ka Yesus, ngan teu waranieun
nembrak, sarieuneun dipencilkeun ti imah
ibadah ku urang Parisi sejenna,
43 kawantu leuwih malar kana pamuji ti pada
jalma tinimbang kana pangajen ti Allah.
44 Yesus ngalahir, soanten-Na bedas, "Anu
percaya ka Kami, percayana teh lain ka Kami

bae, tapi ka Mantenna ongkoh, anu ngutus
Kami.
45 Anu nenjo ka Kami, nenjo oge ka anu
ngutus Kami.
46 Kami teh caang anu turun ka alam dunya,
supaya anu percaya ka Kami ulah poek
hirupna.
47 Anu ngadenge pilahir Kami tapi henteu
ngalampahkeun, dihukumna moal ku Kami,
sabab Kami mah pang datang teh lain pikeun
ngahukum pangeusi dunya, tapi pikeun
nyalametkeun.
48 Anu bakal ngahukumna ka sing saha anu
nampik ka Kami jeung embungeun narima
pilahir Kami mah, geus aya pihakimeunana;
nya eta pilahir-pilahir Kami anu enggeus
dilahirkeun ku Kami tea. Eta nu baris
ngahakiman dina Poe Kiamat teh!
49 Satemenna kitu, sabab anu geus
dilahirkeun ku Kami teh lain pilahir Kami
sorangan, tapi timbalan Allah Rama anu
ngutus Kami, anu miwarang Kami kudu
ngalahir kitu.
50 Sarta ku sabab Kami nyaho timbalan
Mantenna teh matak hirup langgeng, kitu
nu matak naon-naon anu ditimbalkeun ku
Rama ka Kami teh ku Kami dilahirkeun ka
maraneh."

13

1 Pisapoeeun deui kana poe Pesta
Paska, Yesus uningaeun yen Anjeunna
geus tereh ngantunkeun alam dunya,

kudu mulih ka Rama-Na. Anjeunna kacida
mikaasihna ka umat kagungana-Na anu araya
di ieu dunya, asih nepi ka ahir.
2 Peutingna Yesus tuang jeung murid-murid.
Iblis geus ngasupkeun pikiran pikeun
ngahianat Yesus kana hate Yudas bin Simon
Iskariot.
3 Yesus geus uninga yen ku Rama-Na geus
diserenan kawasa sagemblengna, uninga yen
Anjeunna anu asal ti Allah tereh mulang ka
Allah.
4 Ku sabab eta jung Anjeunna ngadeg, muka
jubah, tuluy nyandak anduk dibeulitkeun
kana angkeng-Na.
5 Cur nyicikeun cai kana baskom, terus
ngumbah suku murid-murid-Na, sarta terus
diseka sina tuus.
6 Barang nepi ka giliran Petrus, manehna
mihatur, "Gusti! Bade ngumbah suku abdi?"
7 Yesus ngawaler, "Ayeuna ku maneh moal
kaharti Kami migawe kieu, tapi engke oge
kaharti."
8 Piunjuk Petrus, "Ulah, Gusti! Abdi henteu
iklas Gusti dugi ka ngumbah suku abdi!"
Waler Yesus, "Lamun suku maneh henteu
dikumbah ku Kami, maneh moal jadi murid
Kami deui."
9 Walon Simon Petrus, "Upami kitu ulah
mung suku wungkul, sae sareng leungeun
sareng sirah oge!"

10 Saur Yesus, "Anu geus mandi mah awakna
geus beresih kabeh, teu kudu diberesihan
deui salian ti suku. Maraneh kabeh geus
beresih, kajaba anu saurang."
11 (Yesus geus uningaeun ka jelema anu rek
ngahianat ka Anjeunna, anu matak saur-Na,
"Maraneh kabeh geus beresih, kajaba anu
saurang.")
12 Sanggeus ngumbahan suku murid-murid,
Anjeunna dijubah deui, calik deui mayunan
meja, tuluy ngalahir, "Kumaha, kahalarti
maksud Kami bieu?
13 Maraneh ka Kami nyarebut Guru jeung
Gusti. Bener eta teh.
14 Kami, Guru jeung Gusti maraneh, bieu
ngumbahan suku maraneh. Nya kitu maraneh
oge, kudu daraek silih kumbah suku jeung
babaturan.
15 Bieu Kami teh mere tuladan, supaya
maraneh oge milampah sakumaha anu ku
Kami dipilampah ka maraneh.
16 Satemenna ceuk Kami: badega moal
leuwih ti dunungan, nu diutus moal leuwih ti
nu ngutus.
17 Lamun hal eta geus kahalarti, estu bagja
maraneh lamun daraek ngalampahkeunana!
18 Tapi ieu Kami ngomong teh henteu ka
sakabehna. Kami estu nyaho, jalma-jalma
kumaha anu ku Kami geus dipilih teh. Tapi
ungel Kitab Suci teh memang kudu tinekanan,

unina: Jalma nu ngadahar roti Kaula malah
ngamusuh.
19 Hal ieu ku Kami dibejakeun ti ayeuna
samemehna, supaya lamun enggeus
kajadian, maraneh percaya yen Kami teh anu
jumeneng.
20 Satemenna ceuk Kami: Sing saha anu
ngaku ka utusan Kami, saenyana ngaku
ka Kami. Sing saha anu ngaku ka Kami,
saenyana ngaku ka anu ngutus Kami."
21 Sanggeus nyarios kitu katembong
Anjeunna semu anu nalangsa kabina-bina,
tuluy nyarios deui, "Kami arek terus terang,
aya batur maraneh saurang anu rek ngahianat
ka Kami."
22 Murid-murid papelong-pelong
baringungeun, saha anu dimaksud ku
Anjeunna.
23 Hiji murid anu diasih ku Yesus, diukna
ngarendeng pisan jeung Anjeunna.
24 Ku Simon Petrus diisarahan, maksudna:
"Taroskeun, saha anu dimaksad ku Anjeunna."
25 Eta murid diukna ngised ngeser ka Yesus,
tuluy mihatur, "Saha jalmina, Gusti?"
26 Waler-Na, "Mana-mana anu ku Kami
diasongan roti beunang nyelup kana saos, eta
jelemana." Top Anjeunna nyandak roti, tuluy
dicelupkeun sarta diasongkeun ka Yudas bin
Simon Iskariot.
27 Ku Yudas ditampanan, sarta harita keneh
Iblis nyanding kana dirina. Saur Yesus

ka Yudas, "Buru-buru, niat maneh geura
jalankeun!"
28 Murid-murid anu keur dalahar saurang
ge teu aya anu bisa ngajudi kana pilahir
Anjeunna kitu ka Yudas.
29 Nu sawareh nyangkana teh Yudas dijurung
barangbeuli keur kaperluan pesta, atawa
dipiwarang mere sidekah ka nu mariskin,
pedah Yudas purah nyekel duit sarerea.
30 Ari Yudas sanggeus nampanan roti teh
terus indit. Harita geus peuting.
31 Sanggeus Yudas indit, Yesus ngalahir
deui, "Ayeuna kaagungan Putra Manusa teh
geus dinyatakeun, sarta kaagungan Allah
dinyatakeun di Anjeunna.
32 Upama kaagungan Allah geus dinyatakeun
di Putra Manusa, kaagungan Putra Manusa
oge baris gancang dinyatakeun ku Allah dina
salira-Na ku manten, sarta ku Allah baris
buru-buru dilaksanakeun.
33 Barudak, anaking, Kami moal lila deui
aya di maraneh teh. Engke Kami bakal
ditareangan ku maraneh. Tapi sakumaha anu
ku Kami geus diomongkeun ka para gegeden
Yahudi, Maraneh moal bisa datang ka tempat
Kami.
34 Ayeuna maraneh ku Kami dibere hiji
parentah anyar, nya eta: Masing silih
pikanyaah. Sakumaha Kami mikanyaah ka
maraneh, maraneh oge kudu silih pikanyaah
sabatur-batur.

35 Ku jalan silih pikanyaah jeung babaturan,
bakal katara ka sarerea yen maraneh teh
murid-murid Kami."
36 "Dupi Gusti bade ka mana?" Simon Petrus
nanya. Waler Yesus, "Ka mana Kami rek indit,
ayeuna mah maneh moal bisa milu. Tapi
engke maneh bisa nuturkeun."
37 "Naon margina moal tiasa ngiring ayeuna
teh, Gusti?" Petrus nanya deui. "Sawios abdi
mah kedah paeh oge demi Gusti!"
38 "Enyaan maneh sanggup paeh pikeun
Kami?" waler Yesus. "Satemenna: Peuting ieu
memeh hayam kongkorongok, maneh geus
tilu kali nyebut teu wawuh ka Kami."

14 1 "Maraneh ulah salempang," saur-Na
deui. "Sing percaya ka Allah, sarta sing
percaya ka Kami.
2 Di bumi Rama Kami loba kamar, sarta
ayeuna Kami rek ka ditu nyadiakeun
pitempateun maraneh. Lamun teu kitu ku
Kami moal diomongkeun ka maraneh.
3 Sanggeus nyadiakeun pitempateun
maraneh, Kami ti ditu tangtu bakal datang
deui nyokot maraneh, supaya maraneh oge
aya di tempat Kami.
4 Maraneh geus nyaraho jalanna ka tempat
anu ku Kami rek diteang."
5 "Gusti," ceuk Tomas, "abdi-abdi teu terang
Gusti bade ka mana, bade terang kumaha
jalan ka ditu?"

6 Waler Gusti ka Tomas, "Kami jalanna, Kami
kayaktian, Kami sumberna hirup. Ku sabab
eta, lamun henteu ku jalan Kami, moal aya
anu bisa datang ka Rama."
7 "Ayeuna," saur-Na ka sarerea, "maraneh
geus nyaraho ka Kami, ka Rama oge tangtu
nyaraho. Malah ti ayeuna keneh oge geus
nyaraho ka Mantenna teh, geus narenjo."
8 "Gusti," ceuk Pilipus, "tingalikeun Rama
teh ka abdi-abdi, supados abdi-abdi teu
panasaran."
9 Waler Yesus, "Geus sakitu lilana Kami
reureujeungan jeung maneh, piraku maneh
can wawuh keneh bae ka Kami, Pilipus? Anu
geus nenjo Kami tangtu nenjo ka Rama, ku
naon ceuk maneh bieu Tingalikeun Rama teh
ka abdi-abdi?
10 Na teu percaya maneh, Pilipus, yen Kami
jadi hiji jeung Rama, sarta Rama jadi hiji
jeung Kami." Geus kitu saur-Na deui ka
sarerea, "Omongan anu ku Kami diucapkeun
ka maraneh teh lain omongan Kami sorangan,
kedalna teh ku pangersa Rama anu ngahiji di
diri Kami.
11 Sing percaya, Kami teh jadi hiji jeung
Rama, Rama jadi hiji jeung Kami. Lamun
teu percaya kana eta hal, sahenteuna sing
percaya kana hal-hal anu dipigawe ku Kami.
12 Satemenna ceuk Kami: Sing saha anu
percaya ka Kami, bakal ngalampahkeun
sakur anu dipigawe ku Kami, malah bakal

ngalampahkeun anu leuwih ti kitu, sabab
ayeuna Kami tereh mulang ka Rama.
13 Jeung naon bae anu disuhunkeun ku
maraneh make ngaran Kami, tangtu ku Kami
dikabul, supaya ku jalan Kami kaagungan
Rama jadi nyata katembong.
14 Lamun maraneh nyuhunkeun ka Kami
nyebut ngaran Kami, ku Kami tangtu dikabul."
15 "Upama maraneh nyaraah ka Kami geus
tangtu narurut kana parentah-parentah Kami.
16 Kami rek nyuhunkeun ka Rama, sarta
Rama bakal maparin ka maraneh hiji
Panulung sejen, anu bakal nyarengan ka
maraneh salalawasna.
17 Eta Panulung teh nya eta Roh Allah, anu
bakal nganyatakeun hal Allah nurutkeun
anu saestuna. Eta Roh ku dunya mah moal
katarima, sabab dunya mah ka eta teh teu
nenjoeun, teu nyahoeun. Ari maraneh mah
nyaraho, sabab Anjeunna aya di maraneh,
ngancik di diri maraneh.
18 Sanggeus Kami indit, maraneh moal
diantep nyorangan; tur Kami bakal datang
deui ka maraneh.
19 Pikeun saheulaanan mah dunya teh moal
nenjo deui Kami, tapi maraneh mah bakal
narenjo; jeung ku sabab Kami teh hirup,
maraneh oge bakal hirup.
20 Lamun poena geus datang, maraneh
bakal nyaraho yen Kami jadi hiji jeung Rama,

maraneh jadi hiji jeung Kami, Kami oge jadi
hiji jeung maraneh.
21 Sing saha anu narima jeung
ngalampahkeun parentah-parentah
Kami, eta tandaning nyaah ka Kami. Sing
saha anu nyaah ka Kami, bakal dipikaasih ku
Rama; Kami oge tangtu bakal mikaasih jeung
bakal nganyatakeun diri ka manehna."
22 "Gusti," piunjuk Yudas (lain Yudas
Iskariot), "ku naon margina ka abdi-abdi mah
Gusti kersa nganyatakeun salira, dupi ka
dunya mah henteu?"
23 Waler Yesus ka Yudas, "Sabab anu
mikanyaah ka Kami jeung nurut kana piwuruk
Kami mah bakal dipikaasih ku Rama Kami,
jadi Rama Kami jeung Kami bakal sumping
terus linggih di manehna.
24 Anu henteu nyaaheun ka Kami mah geus
tangtu embungeun nurut kana pangajaran
Kami. Pangajaran anu ku Kami diwurukkeun
ka maraneh teh lain ti Kami, tapi ti Rama anu
ngutus Kami.
25 Hal ieu ku Kami diomongkeun ayeuna,
meungpeung Kami aya keneh jeung maraneh.
26 Panulung tea, nya eta Roh Suci beunang
nyuhunkeun Kami ka Rama, ka maraneh
bakal ngawurukkeun sagala perkara, jeung
ngingetan supaya maraneh aringet kana
sagala hal anu ku Kami geus diwurukkeun.
27 Maraneh ku Kami rek ditinggalan
kakertaan, kakertaan Kami pribadi, anu beda

tina kakertaan asal ti dunya. Ulah honcewang,
ulah baringung, ulah rarisi.
28 Ceuk Kami tadi, Kami rek indit, tapi bakal
datang deui ka maraneh. Lamun maraneh
nyaraah ka Kami, malah bakal barungah Kami
rek mulang ka Rama teh, sabab Rama mah
leuwih agung ti batan Kami.
29 Hal ieu ku Kami diomongkeun ayeuna
memeh kajadian, supaya engke maraneh
percaya lamun geus kajadian.
30 Kami geus teu bisa lila-lila deui nyarita ka
maraneh, sabab anu nyangking ieu dunya
geus datang. Saenyana manehna teu kawasa
naon-naon ka Kami,
31 tapi Kami kudu tumut kana sagala
pangersa Rama, supaya kanyaah Kami ka
Mantenna kanyahoan ku ieu dunya. Hayu
ayeuna mah urang arindit ti dieu.
15 1 Pilahir Yesus, "Kami teh tangkal
anggur nu sajati, Ama Kami nu jadi
tukang kebonna.
2 Unggal dahan Kami anu teu daekeun
buahan ku Mantenna ditilas, ari anu sok
baruahan daunna dipangkas diberesihan,
supaya buahanana laleubeut.
3 Maraneh geus diberesihan ku pangajaran
anu diwurukkeun ku Kami.
4 Sing tetep ngahiji di Kami, Kami oge baris
tetep ngahiji di maraneh. Maraneh anu jadi
dahan-dahan moal baruahan lamun henteu

ngahiji di Kami, sabab dahan mustahil buahan
lamun henteu ngahiji dina tangkalna.
5 Kami tangkalna, maraneh dahan-dahanna.
Sakur anu tetep di Kami sarta Kami tetep
di manehna, tangtu buahan jeung leubeut;
sabab lamun henteu jeung Kami mah
maraneh moal barisa naon-naon.
6 Dahan anu henteu tetep di Kami bakal
dipiceun sina garing. Dahan-dahan nu karitu
bakal ditumpukkeun tuluy dialung-alungkeun
kana seuneu hurung, beak diduruk.
7 Lamun maraneh tetep di Kami, tetep tigin
kana piwuruk Kami, masih nyuhunkeun naon
bae oge tangtu dikabulkeun.
8 Kamulyaan Ama Kami bakal tembong
lamun maraneh nu jadi dahan-dahan
baruahan leubeut, sarta ku lantaran kitu
maraneh jadi murid-murid Kami.
9 Sakumaha Kami dipikanyaah ku Rama,
maraneh oge dipikanyaah ku Kami, anu
matak kudu tetep aya dina kanyaah Kami.
10 Lamun narurut kana parentah Kami tangtu
tetep ku Kami dipikanyaah, sakumaha Kami
tetep dipikaasih ku Rama lantaran nurut kana
timbalana-Na.
11 Nu matak dibarejaan kitu teh supaya
kabungah Kami jadi kabungah maraneh,
jeung supaya kabagjaan maraneh lengkep
sampurna.
12 Kieu parentah Kami teh: Maraneh sing silih
pikanyaah, saperti Kami nyaah ka maraneh.

13 Kanyaah nu panggedena ti hiji jalma ka
sobat-sobatna, nya eta lamun nepi ka iklas
ngorbankeun jiwa pikeun ngabelaanana.
14 Maraneh teh sobat-sobat Kami lamun
ngalakonan ieu parentah Kami.
15 Maraneh ku Kami moal disebut deui
abdi-abdi, sabab nu jadi abdi mah henteu
nyahoeun ka anu keur dipigawe ku
dununganana. Sabalikna, maraneh ku Kami
disebut sobat, lantaran geus dibarere nyaho
sagala perkara anu ku Rama didawuhkeun ka
Kami.
16 Lain maraneh anu marilih Kami, Kami anu
milih maraneh, sangkan maraneh lalumaku
hirup leubeut ku buah kanyaah, buah-buah
anu awet jeung tahan. Masih maraneh rek
nyuhunkeun naon bae anu disuhunkeunana
nyebut ngaran Kami, ku Rama tan wande
dikabul.
17 Kitu sababna nu matak parentah Kami
teh: Sing silih pikanyaah."
18 "Lamun dunya geuleuheun ka maraneh,
sing aringet yen eta teh lantaran geus
geuleuheun ti heula ka Kami.
19 Lamun maraneh kaasup ka dunya mah
tangtu ku dunya dipikanyaah lantaran
bogana. Tapi maraneh mah ku Kami geus
dicokot ti dunya, geus lain bogana deui, jadi
dipikageuleuh.
20 Kami geus ngabejaan ka maraneh, Euweuh
badega anu leuwih luhur ti dununganana.

Lamun maranehna ka Kami nganiaya,
ka maraneh oge tangtu nganiaya; lamun
maranehna narurut kana piwuruk Kami, ka
maraneh oge tangtu narurut.
21 Nu matak karitu ka maraneh teh lantaran
maraneh mah anu Kami, jeung maranehna
henteu nyarahoeun ka anu ngutus Kami.
22 Saupama maranehna ku Kami henteu
didatangan, henteu diwurukan, moal baroga
dosa; tapi ayeuna geus kitu kaayaanana,
maranehna geus moal bisa mungkiran
dosana.
23 Anu geuleuheun ka Kami, ka Rama oge
geuleuheun.
24 Saupama ku Kami henteu ditembongan
perkara-perkara anu can kungsi dipigawe
ku jelema, maranehna moal baroga
dosa. Tapi eta perkara-perkara teh geus
katarenjoeun, nu matak maranehna teh ka
Kami mikageuleuh, ka Rama mikageuleuh.
25 Memang geus kudu kitu, supaya laksana
anu kaungel dina Kitab Hukum maranehna,
yen: Maranehna gareuleuheun ka Kami teu
karana sabab.
26 Maraneh ku Kami bakal dibere Panulung
asal ti Rama Kami, nya eta Roh Suci, anu
bakal nganyatakeun hal Allah anu saestuna.
Eta Panulung tangtu ku Kami diutus ka
maraneh ti Rama, sarta Anjeunna baris
nyaurkeun hal Kami.

27 Maraneh oge kudu nyaritakeun hal Kami,
sabab maraneh geus reureujeungan jeung
Kami ti barang mimiti.
16 1 Kami ngabejakeun hal ieu teh supaya
maraneh ulah nepi ka murtad.
2 Sabab maraneh bakal disingkirkeun ti
imah-imah ibadah urang Yahudi, malah engke
aya mangsa, jelema anu maehan ka maraneh
pangrasana mah ngabakti ka Allah.
3 Bakal dikitu-kitu maraneh ku jalma-jalma,
lantaran maranehna teu nyarahoeun ka
Rama, teu nyarahoeun ka Kami.
4 Lamun jalma-jalma ka maraneh geus kitu,
maraneh sing aringet yen ku Kami geus
dibejaan ti ayeuna keneh tina sual eta." "Hal
ieu teu dibejakeun ti bareto soteh lantaran
Kami aya di maraneh keneh.
5 Ayeuna Kami rek indit ka Anu ngutus, ku
maraneh teu ditanyakeun arek ka mana.
6 Ayeuna ku Kami geus dibejaan, hate
maraneh naralangsa.
7 Saenyana Kami indit teh bakal leuwih
mangpaat pikeun maraneh, sabab lamun
Kami teu indit, Panulung teh moal sumping.
Sabalikna lamun Kami indit engke bakal
ngajurungkeun Anjeunna ka maraneh.
8 Lamun geus sumping, Anjeunna bakal
ngabuktikeun ka nu di dunya tina hal naon
dosa maranehna, tina hal naon nu bener,
jeung tina hal hukuman ti Allah.

9 Tina hal dosana, lantaran maranehna
henteu palercayaeun ka Kami;
10 tina hal nu bener, lantaran bener Kami
indit teh ka Rama sarta ku maraneh moal
katenjo deui;
11 tina hal hukuman ti Allah, lantaran
nu nyangking kawasa di dunya teh geus
nyandang hukuman.
12 Picaritaeun Kami loba keneh tapi maraneh
moal sanggup narimana ayeuna mah.
13 Tapi engke, lamun Roh tea geus
sumping, maraneh bakal ditungtun sangkan
nyaraho kana sagala hal anu saestu, sabab
Anjeunna bakal nganyatakeun hal Allah anu
saestu-estuna. Anu bakal disaurkeun ku
Anjeunna lain pilahir-Na ku anjeun; anu
bakal disaurkeuna-Na teh hal-hal anu geus
kadangu ku Anjeunna bae, sarta maraneh ku
Anjeunna bakal dibere nyaho naon-naon anu
baris kajadian engke.
14 Anjeunna bakal ngagungkeun ka Kami,
sabab nya Anjeunna anu bakal nepikeun
pilahir-pilahir Kami ka maraneh.
15 Sagala kagungan Rama, jadi milik Kami
ongkoh. Nu matak ceuk Kami bieu, sagala hal
anu ditepikeun ku Roh ka maraneh asalna ti
Kami."
16 "Kari sakeudeung deui maraneh narenjo
Kami teh, tapi moal lila deui oge bakal
narenjo deui."

17 Murid-murid aya anu silih tanya, "Naon
maksudna? Saur-Na: Ngan kari sakeudeung
deui urang narenjo Anjeunna teh, tapi
saur-Na keneh: Sakeudeung deui oge bakal
narenjo deui. Jeung saur-Na: Sabab Kami rek
mulang ka Rama.
18 Naon hartina sakeudeung deui teh? Teu
ngarti urang mah Anjeunna nyaurkeun naon."
19 Yesus uningaeun yen maranehna harayang
nanya, tuluy Anjeunna nyarios, saur-Na,
"Ceuk Kami bieu, Ngan kari sakeudeung deui
maraneh narenjo Kami teh, tapi moal lila deui
oge bakal narenjo deui. Eta anu disualkeun
ku maraneh teh?
20 Satemenna ceuk Kami: Maraneh bakal
ceurik jeung prihatin, tapi dunya mah
bakal suka. Maraneh bakal nalangsa, tapi
kanalangsaan maraneh bakal robah jadi
kagumbiraan.
21 Awewe nu rek ngajuru tangtu susah
hatena lantaran tereh nandangan kanyeri,
tapi barang geus ngajuru sagala kanyerina
moal dirasa, kasilep ku rasa bagja dumeh
orokna geus lahir ka dunya.
22 Nya kitu maraneh oge: Ayeuna sarusah
hate. Tapi Kami tangtu datang deui ka
maraneh, sarta maraneh bakal ngarasa
bagja, rasa bagja moal beunang disisilihan.
23 Dina mangsa eta maraneh geus moal aya
tanyakeuneun deui ka Kami. Sing percaya,
naon bae pamenta maraneh ka Rama anu

dipenta bari mawa ngaran Kami, ku Rama
tangtu dikabul.
24 Nepi ka ayeuna maraneh can barangpenta
naon-naon mawa ngaran Kami. Pek marenta,
tangtu bakal narima, sangkan kasenangan
hate maraneh sampurna."
25 "Bareto Kami ngawuruk ka maraneh teh
sok ku ibarat bae. Engke mah kaayaan Rama
teh rek ditetelakeun sajentrena, moal ku
ibarat deui.
26 Engke mah maraneh kudu barangpenta ka
Rama teh nyebut ngaran Kami, jadi teu kudu
dipangmentakeun deui ku Kami,
27 sabab Rama ku manten mikanyaah ka
maraneh, lantaran maraneh nyaraah jeung
palercaya yen Kami asal ti Allah.
28 Saestuna, Kami teh ti Rama, datang ka
dunya, sarta ayeuna rek ninggalkeun ieu
dunya, mulang deui ka Rama."
29 Pihatur murid-murid, "Ayeuna Gusti
ngalahir teh parantos sageblasna, henteu ku
ibarat deui.
30 Abdi-abdi nembe terang yen Gusti uninga
kana sagala rupi. Gusti teu perlu ku jalmi
anu nyual, sareng ku margi kitu abdi-abdi
percanten, Gusti teh asal ti Allah."
31 Waler Yesus, "Percaya maraneh ayeuna?
32 Mangka nyaraho, tereh datang mangsana,
malah eta mangsa teh geus datang, maraneh
bakal dipaburencaykeun, marulang ka tempat
masing-masing, Kami pada naringgalkeun.

Tapi sanajan kitu ge Kami moal nyorangan,
sabab aya Rama anu nyarengan.
33 Ieu kabeh ku Kami dibejakeun, supaya
maraneh sarenang hate ngahiji ka Kami.
Maraneh ku dunya bakal dikaniaya, tapi sing
taleger, sabab dunya geus eleh ku Kami."

17

1 Sanggeus ngalahir kitu Yesus tanggah
terus unjukan kieu, "Ama, waktosna
parantos dongkap. Putra Ama mugi dipaparin
kamulyaan, supados Putra matak mulya ka
Ama.
2 Putra ku Ama parantos dipaparin kawasa
ka sakumna manusa, dugi ka tiasa maparin
hirup langgeng ka jalmi-jalmi anu ku Ama
diserenkeun ka Putra.
3 Dupi hirup langgeng teh nya eta: Terang ka
Ama, Allah sajati anu mung hiji, sareng ka
utusan Ama, Yesus Kristus.
4 Kamulyaan Ama ku Abdi parantos
dipencarkeun di bumi, padamelan ti Ama
parantos beres dilampahkeun sadayana.
5 Ama! Mugi kamulyaan Abdi anu kapungkur,
anu ayeuna aya di Ama dipaparinkeun deui,
nya eta kamulyaan Abdi anu sami-sami jadi
kamulyaan Ama ti memeh dunya dijadikeun.
6 Ama ku Abdi parantos diutarakeun ka
jalmi-jalmi di dunya, anu ku Ama dipasihkeun
ka Abdi. Maranehna kagungan Ama anu
diserenkeun ka Abdi. Maranehna parantos
narurut kana pangandika Ama,

7 parantos tarerangeun yen saniskanten anu
katampi ku Abdi teh asalna ti Ama.
8 Pangandika Ama ku Abdi parantos
diwurukkeun ka maranehna sareng
ditarampi; maranehna parantos tarerangeun
yen Abdi asal ti Ama, palercayaeun yen Ama
anu ngutus.
9 Ayeuna Abdi mangnedakeun maranehna;
sanes mangnedakeun dunya, nanging
mangnedakeun jalmi-jalmi paparin ti Ama,
kagungan Ama tea.
10 Sagala kagaduh Abdi kagungan Ama,
sagala kagungan Ama kagaduh Abdi; Abdi
parantos diagungkeun ku maranehna.
11 Dupi ayeuna Abdi sumeja dongkap ka
Ama, di dunya moal lami deui. Nanging
maranehna mah tetep di dunya. Ama Nu
Suci! Mugi maranehna diraksa ku kakawasaan
jenengan Ama, nya eta jenengan anu ku Ama
dipaparinkeun ka Abdi, supados maranehna
jadi sahiji sapertos Ama sareng Abdi sahiji.
12 Sapanjang disarengan keneh ku Abdi,
maranehna aman ku Abdi dijagi nganggo
kakawasaan jenengan Ama, jenengan anu ku
Ama dipasihkeun ka Abdi. Maranehna ku Abdi
dijagi, saurang ge teu aya nu ical, kajabi anu
saurang, anu memang kedah ical, supados
laksana nu kaungel dina Kitab Suci.
13 Ayeuna Abdi sumeja wangsul ka Ama.
Perkawis ieu ku Abdi diunjukkeun sabot di

dunya keneh, supados maranehna tiasa
ngarasakeun sapinuhna rasa suka hate Abdi.
14 Maranehna parantos narampi pangandika
Ama, dugi ka dipikageuleuh ku dunya, margi
maranehna oge sapertos Abdi sanes gaduhna
dunya.
15 Abdi moal nyuhunkeun supados
maranehna oge dicandak ti dunya, mung
supados ku Ama ditangtayungan ti si Jahat.
16 Sakumaha Abdi sanes gaduhna dunya,
maranehna oge sanes gaduhna dunya.
17 Mugi maranehna dijadikeun kagungan
Ama anu disahkeun ku kaestuan. Nya
pangandika Ama kaestuan teh.
18 Maranehna ku Abdi diutus ka dunya
sapertos Abdi diutus ku Ama ka ieu dunya.
19 Abdi ngabaktoskeun diri ka Ama, supados
maranehna oge tiasa dibaktoskeun ka Ama,
supados leres-leres jadi kagungan Ama.
20 Abdi sanes mung mangnedakeun
maranehna bae, nanging mangnedakeun oge
jalmi-jalmi anu bakal palercaya ka Abdi tina
pangwawaran maranehna.
21 Mugi eta jalmi-jalmi oge didamel jadi
sahiji. Ama! Mugi maranehna oge dikersakeun
ngahiji ka Urang, sapertos Ama ngahiji ka
Abdi, Abdi ngahiji ka Ama. Mugi maranehna
dihijikeun, supados dunya percayaeun yen
Ama parantos ngutus Abdi.

22 Maranehna parantos disina nyandang
kamulyaan Abdi anu ti Ama tea, sina ngahiji
sakumaha Abdi sareng Ama teh hiji:
23 Abdi ngahiji di maranehna, Ama ngahiji
di Abdi, dugi ka maranehna sakumna jadi
hiji, dugi ka dunya sina terangeun yen Ama
parantos ngutus Abdi, sareng sina terangeun
yen Ama mikaasih ka eta jalmi-jalmi
sakumaha mikaasih ka Abdi.
24 Ama! Eta jalmi-jalmi ku Ama parantos
dipaparinkeun ka Abdi. Kahoyong mah
maranehna sing araya di tempat Abdi, sina
naringal kamulyaan Abdi anu ti Ama tea,
tawis mikaasih ka Abdi ti memeh dunya
diadegkeun.
25 Nun Ama anu maha adil! Dunya teu
terangeun ka Ama, dupi Abdi mah terang;
jalmi-jalmi paparin Ama tea oge tarerangeun
yen Ama anu ngutus Abdi.
26 Ama ku Abdi parantos dikenalkeun
ka maranehna sareng bade dikenalkeun
saterasna, supados kaasih Ama ka Abdi
tumerap ka maranehna, supados Abdi oge
tiasa ngahiji sareng maranehna."
18 1 Sanggeus ngucapkeun eta paneda,
Yesus angkat jeung murid-murid, terus
meuntasan Walungan Kidron. Di eta tempat
aya hiji taman, sarta Yesus lebet ka dinya
jeung murid-murid.

2 Yudas anu rek ngahianat nyahoeun ka eta
tempat, sabab ku Yesus geus sering dicandak
ka dinya jeung murid-murid.
3 Nu matak tuluy manehna nyusul ka
dinya, mawa pasukan serdadu Rum jeung
pangawal-pangawal Bait Allah, titahan
imam-imam kapala jeung urang Parisi,
marawa pakarang, lantera jeung obor.
4 Yesus anu geus uningaeun ti anggalna
ku nu bakal tumiba ka salira-Na majeng
nembongkeun anjeun, tuluy mariksa,
"Maraneh nareangan saha?"
5 Walonna, "Neangan Yesus urang Nasaret."
"Ieu Kami," saur Yesus. Yudas, si hianat tea
aya nangtung jeung nu loba.
6 Barang Yesus ngalahir Ieu Kami, jalma-
jalma mani malundur terus rarubuh kana
taneuh.
7 Yesus mariksa deui, "Maraneh nareangan
saha?" "Yesus urang Nasaret," walon
maranehna.
8 Saur Yesus, "Ti tadi ge ceuk Kami ieu Kami.
Upama enya anu ditareangan teh Kami, nu
sejen ulah diganggu."
9 (Lahirana-Na kitu pikeun ngabuktikeun
kasaurana-Na anu kieu tea: "Ama! Jalmi-jalmi
paparin ti Ama ka Abdi teh pangesto teu aya
nu ical.")
10 Simon Petrus anu mawa pedang nyabut
pedangna, tuluy dikadekkeun ka hiji badega

Imam Agung ngaran Malkus, rampung ceulina
anu katuhu.
11 Yesus ngalahir ka Petrus, "Sarungkeun
deui pedang maneh! Pangira maneh ieu lumur
panganiayaan ti Ama Kami teh ku Kami moal
diinum?"
12 Geus kitu serdadu-serdadu Rum, kapala
pasukanana, jeung para pangawal urang
Yahudi narangkep terus ngabarogod Yesus.
13 Yesus dibawa, tuluy ditembongkeun heula
ka Anas, mertuana Kayapas. Ari Kayapas teh
Imam Agung taun eta.
14 Kayapas kungsi nganasehatan ka para
gegeden Yahudi yen leuwih hade paeh
jalma saurang pikeun kasalametan sakumna
bangsa.
15 Waktu Yesus dibawa, Simon Petrus
nuturkeun jeung baturna saurang anu geus
dikenal ku Imam Agung. Eta batur Petrus
milu asup jeung Yesus ka buruan bumi Imam
Agung,
16 ari Petrus eureun di lawang buruan. Geus
kitu batur Petrus teh kaluar deui, nyarita ka
awewe anu jaga lawang buruan, tuluy ngajak
Petrus ka jero.
17 Eta awewe jaga lawang nanya ka Petrus,
"Anjeun lain murid-Na jelema nu itu?" "Lain,"
walon Petrus.
18 Ku sabab tiris, gandek-gandek jeung para
pangawal nyarieun pirunan, tuluy narangtung

ngariung seuneu, saliduru. Petrus oge milu
siduru.
19 Yesus dipariksa ku Imam Agung hal
murid-murid-Na jeung pangajarana-Na.
20 Waler Yesus, "Kaula nyanggem ka
saha-saha oge satarabasna. Pangajaran Kaula
diwurukkeunana di imah-imah ibadah atanapi
di Bait Allah tempat kempelna jalmi-jalmi.
Nyanggemkeun naon-naon oge Kaula tara
susulumputan.
21 Naha mariksakeun ka Kaula? Pariksakeun
bae ka jalmi-jalmi anu sok ngarupingkeun
Kaula, tangtos tarerangeun naon anu
disanggemkeun ku Kaula."
22 Barang Yesus nyaurkeun kitu salah
saurang pangawal di dinya terus nyabok ka
Anjeunna bari ngomong, "Wani temen Maneh
ngomong saperti kitu ka Imam Agung!"
23 Waler Yesus, "Lamun omongan Kami
salah, coba terangkeun ka nu araya di dieu
naon salahna. Tapi upama omongan Kami
bener, ku naon maneh nyabok?"
24 Geus kitu Anjeunna ku Anas dikintunkeun
ka Imam Agung Kayapas, dibarogod keneh.
25 Ari Petrus keur siduru keneh. Ku nu keur
saliduru ditanya, "Ari anjeun lain murid
jelema itu?" Petrus ngangles, "Lain!"
26 Ari ceuk hiji gandek Imam Agung barayana
Malkus anu dikadek ceulina tea, "Naha lain
anjeun anu ku kuring katenjo aya di taman
jeung Yesus teh?"

27 "Lain," walon Petrus deui. Harita keneh
kadenge hayam kongkorongok.
28 Isuk-isuk keneh pisan Yesus dibawa ti
bumi Kayapas ka karaton gupernur. Tapi
para gegeden Yahudi henteu arasup ka jero
karaton, ngajaga dirina ulah jadi najis ceuk
agama, supaya meunang milu ngadahar
jamuan Paska.
29 Ku sabab kitu Pilatus kaluar nemonan,
tuluy mariksa, "Naon perkarana eta jelema
dibawa ka kami?"
30 Walon maranehna, "Upami teu jahat ge
tangtos moal dibantun ka Juragan."
31 Saur Pilatus, "Uruskeun bae ku maraneh
nurutkeun hukum maraneh." Walon
maranehna, "Bangsa sim kuring teu diidinan
ngajalankeun hukum pati."
32 (Pang kitu teh supaya laksana pilahir Yesus
basa ngagambarkeun cara pipupuseuna-Na
tea.)
33 Pilatus lebet deui ka karaton, Yesus disaur
jeung terus dipariksa, "Anjeun teh Raja urang
Yahudi?"
34 Waler Yesus, "Juragan mariksa kitu teh
naha dumeh uninga ku anjeun atanapi aya
anu ngawartosan?"
35 Waler Pilatus, "Na kaula teh urang Yahudi?
Anjeun diserenkeun ka kaula teh ku bangsa
sorangan jeung ku imam-imam kapala.
Anjeun geus nyieun lampah naon?"

36 Waler Yesus, "Karajaan Kaula sanes ti
dunya ieu. Upami karajaan Kaula ti ieu
dunya, para panganut Kaula baris tarung
ngabelaan, ulah dugi ka Kaula beunang ku
gegeden-gegeden urang Yahudi. Sanes,
karajaan Kaula sanes ti ieu dunya!"
37 Saur Pilatus, "Jadi enya Anjeun teh raja?"
Waler Yesus, "Saur Juragan, Kaula teh raja.
Tujuan Kaula medal sareng dongkap ka ieu
dunya seja ngawurukkeun hal kaestuan. Jalmi
anu dipimilik ku kaestuan tangtos daekeun
ngupingkeun ka Kaula."
38 "Naon kaestuan teh?" Pilatus mariksa. Ti
dinya Pilatus kaluar, tuluy ngalahir ka urang
Yahudi, "Kami teu manggih lantaran pikeun
ngahukum eta jalma.
39 Nurutkeun adat kabiasaan maraneh,
saban-saban poe Paska kami salawasna
sok ngabebaskeun salah saurang sakitan
pikeun maraneh. Kumaha ayeuna kahayang
maraneh, Raja urang Yahudi anu kudu
dibebaskeun teh?"
40 "Ulah! Ulah Manehna! Hayang Barabas!"
jawab maranehna tingjarerit. (Barabas teh
penjahat.)
19 1 Pilatus lebet deui, tuluy nimbalan
supaya Yesus dirangket.
2 Ari serdadu-serdadu tuluy nyieun
mamakutaan tina regang-regang anu
cucukan, diterapkeun kana mastaka Yesus

sarta Anjeunna dianggoanan jubah warna
wungu.
3 Geus kitu serdadu-serdadu teh daratang
jeung ngaromong ka Anjeunna, "Wilujeng
Raja urang Yahudi!" pokna bari terus
narampiling.
4 Pilatus kaluar deui, ngalahir ka urang
Yahudi, "Tarenjokeun! Eta jelema ku kami
rek dibawa ka hareupeun maraneh. Kami rek
ngabuktikeun yen kami teu manggih sabab
pikeun ngahukum Manehna."
5 Ti dinya Yesus kaluar, nganggo jubah
wungu jeung makuta cucuk. Pilatus ngalahir,
"Tarenjo ieu jelema!"
6 Imam-imam kapala jeung para pangawal
Bait Allah narenjo ka Anjeunna, tuluy
tinggorowok, "Salibkeun! Salibkeun!" Saur
Pilatus, "Pek bae ku maraneh salibkeun. Kami
mah teu manggih sabab pikeun ngahukum."
7 Jalma-jalma narembalan, "Ceuk hukum
bangsa kuring, eta jelema kudu dipaehan,
sabab ngaku-ngaku jadi Putra Allah!"
8 Ngadangu jawaban maranehna kitu Pilatus
beuki ngaraos risi,
9 tuluy lebet deui ka karaton. Yesus dipariksa
deui, "Anjeun ti mana asal?" Tapi Yesus teu
ngawaler.
10 Pilahir Pilatus ka Anjeunna, "Embung
Anjeun teh ngomong ka kaula? Inget, kaula
kawasa ngabebaskeun atawa nyalibkeun
Anjeun."

11 Waler Yesus, "Juragan iasa kawasa ka
Kaula mung ku margi aya widi ti Allah. Ku
margi kitu jalmi anu nyerenkeun Kaula ka
Juragan dosana langkung abot."
12 Ngadangu pilahir Yesus kitu, Pilatus
sateka-teka milarian jalan pikeun
ngabebaskeun Anjeunna. Tapi urang Yahudi
tingcorowok pokna, "Upami eta jalmi
dibebaskeun, hartosna Juragan teh sanes
mitra Prabu. Jalmi anu ngaku-ngaku raja teh
hartosna ngalawan ka Prabu!"
13 Ngadenge jawaban kitu, Pilatus tuluy
nyandak Yesus ka luar, terus linggih dina
korsi pangadilan di tempat anu disebut "Lante
Batu". (Dina basa Ibrani ngaranna "Gabata".)
14 Harita geus meh pukul dua welas beurang,
kari sapoe eta deui kana poe Pesta Paska.
Pilatus ngalahir ka urang Yahudi, "Ieu teh raja
maraneh!"
15 Jalma-jalma Yahudi tinggorowok deui,
"Paehan! Paehan! Salibkeun!" Lahiran Pilatus,
"Jadi kami kudu nyalibkeun raja maraneh?"
Dijarawab ku imam-imam kapala, "Teu gaduh
deui raja lian ti Prabu!"
16 Ahirna Yesus ku Pilatus diserenkeun
ka maranehna sina disalib. Yesus geus
dicangking ku maranehna.
17 Anjeunna kaluar bari manggul salib-Na
ku anjeun, terus nepi ka tempat anu katelah
"Tempat Tangkorek". (Dina basa Ibrani
disebutna "Golgota".)

18 Di dinya Anjeunna terus disalibkeun,
bareng jeung dua penjahat anu
disalibkeunana kiwaeun jeung tengeneuna-
Na.
19 Dina pucuk salib Yesus aya tulisan Pilatus,
ungelna: "Yesus urang Nasaret Raja urang
Yahudi".
20 Kabaca ku jalma loba, kawantu tempat
nyalibkeuna-Na teh teu pati jauh ti kota.
Tulisanana dina tilu rupa basa, Ibrani, Latin,
jeung Yunani.
21 Imam-imam kapala marenta ka Pilatus
pokna, "Ulah diserat Raja urang Yahudi,
kedah, Ceuk ieu jelema, Kami Raja urang
Yahudi."
22 Waler Pilatus, "Anu geus dituliskeun ku
kami tetep dituliskeunana."
23 Anggoan Yesus ku serdadu-serdadu
anu tas nyalibkeuna-Na dibagi opat keur
maranehna, hiji serdadu hiji bagian. Barang
giliran jubah-Na, eta jubah teh tinunan
sagebaran, teu aya jaitanana.
24 Ceuk serdadu-serdadu, "Ieu jubah
ulah dipecah, urang lotrekeun bae saha
engke anu meunangna." Eta kajadian teh
nyumponan sakumaha anu geus dituliskeun
dina Kitab Suci anu ungelna kieu: "Pakean
Kami ku maranehna dibagi-bagi, jubah
Kami dilotrekeun." Nya kitu pisan anu
dilampahkeun ku eta serdadu-serdadu teh.

25 Deukeut kana salib Anjeunna aya ibu-Na,
saderek istri ibu-Na, Maria bojo Klopas, jeung
Maria Magdalena.
26 Yesus ningali ka ibu-Na jeung ka murid
anu dipikaasih, tuluy ngalahir ka ibu-Na, "Ibu,
eta teh putra ibu!"
27 Ngalahir deui ka eta murid, "Eta teh
indung hidep!" Ti harita ibuna Yesus ku eta
murid diaku indung, dibawa ka imahna.
28 Yesus geus ngaraos yen sagala rupana
ayeuna geus tutas. Jeung sangkan laksana
anu kaungel dina Kitab Suci, Anjeunna
ngalahir, "Kami halabhab!"
29 Di dinya aya mangkok, eusina cai anggur
haseum, seug aya anu niir sepon, dicelupkeun
kana eta anggur terus diantelkeun kana
lambey Yesus.
30 Sanggeus Anjeunna ngaraosan, tuluy
ngalahir, "Geus tutas!" Sanggeus kitu
mastaka-Na ngulahek, Yesus geus pupus.
31 Para gegeden Yahudi tuluy marenta idin
ka Pilatus pikeun mingges-minggeskeun
suku jalma-jalma anu keur disalibkeun, sarta
mayit-mayitna rek diturunkeun tina salib.
Pangna marenta kitu lantaran harita poe
Jumaah. Maranehna hayang supaya dina
poe isukna, poe Sabat, ulah aya mayit anu
diantep dina salibna, lantaran poe Sabat nu
eta teh Sabat anu kacida sucina.
32 Ti dinya serdadu-serdadu mingges-
minggeskeun suku jalma hukuman, mimiti nu

duaan heula, anu bareng disalibkeun jeung
Yesus.
33 Barang rek minggeskeun sampean Yesus,
teu tulus, sabab tetela Anjeunna mah geus
pupus.
34 Tapi aya hiji serdadu anu nojos angkeng-
Na ku tumbak, brey bijilan getih campur
cai.
35 (Jalma anu nyaritakeun ieu kajadian teh
anu geus nenjoeun kajadianana, nepi ka
aranjeun oge baris percaya. Anu dicaritakeun
ku eta jalma memang hal anu saenyana,
sarta manehna yakin yen nyaritakeun anu
saenyana.)
36 Kitu kajadianana, supaya laksana ungel
Kitab Suci anu kieu, "Tulang Anjeunna sahiji
ge moal aya anu dipotongkeun."
37 Aya deui ungel Kitab Suci anu kieu,
"Jalma-jalma ngarawaskeun ka Anjeunna
sanggeus Anjeunna ditumbak."
38 Aya hiji jelema, (panganut Yesus keneh
ngan teu wanieun nembrak lantaran sieuneun
ku para gegeden Yahudi), ngaranna Yusup
urang Arimatea, menta idin ka Pilatus nyokot
layon Yesus. Ku Pilatus diidinan, tuluy layon
teh ku Yusup dicokot.
39 Nikodemus, anu bareto nepungan Yesus
peuting-peuting tea, maturan ka Yusup.
Manehna mawa seuseungitan nya eta emur
campur garu, lobana kira-kira tilu puluh kilo.

40 Layon Yesus ku Yusup jeung
Nikodemus dibungkus ku lawon linen
katut seuseungitanana, sakumaha adat urang
Yahudi nguburkeun mayit.
41 Di tempat Yesus disalib aya hiji taman,
sarta di eta taman aya hiji pakuburan
weuteuh can dipake ngubur saha-saha.
42 Ku sabab poe eta nyanghareupan poe
Sabat, tur aya kuburan anu deukeut, layon
Yesus tuluy dikurebkeun di dinya.

20

1 Poe Minggu isuk-isuk, poek-poek
keneh Maria Magdalena indit ka
kuburan, ari datang nyampak batu tutup
lawang kuburan geus aya nu mindahkeun.
2 Maria Magdalena lumpat manggihan Simon
Petrus jeung murid anu dipikaasih ku Yesus,
hariweusweus pokna, "Gusti urang aya nu
maling ti kuburan, duka dibawa ka mana!"
3 Petrus jeung eta murid lalumpat ka
kuburan,
4 tapi baturna lumpatna leuwih tarik, nepina
ka kuburan ti heula.
5 Tapi henteu terus asup, ngan nempo bae
ka jero kuburan, beh nenjo lawon linen
ngalumbuk.
6 Teu lila jol Simon Petrus, datang-datang
terus asup ka jero kuburan, tapi ngan nenjo
lawon linen bae
7 jeung urut bulen mastaka Yesus, ngan ieu
mah misah sarta ngagulung.

8 Murid anu datang ti heula tea oge terus
asup ka jero kuburan, tuluy percaya kana
tetenjoanana.
9 (Ku maranehna can kaharti eusi Kitab Suci
anu nyebutkeun yen Anjeunna kudu tanghi
tina pupusna.)
10 Geus kitu maranehna baralik.
11 Maria ceurik deukeut kuburan, tuluy
nempo ka jero kuburan bari ceurik.
12 Beh nenjo aya dua malaikat, panganggona
bodas, keur caralik dina urut Yesus ebog dina
mastakaeun jeung dina tunjangeuna-Na.
13 "Ku naon Nyai ceurik?" malaikat mariksa.
"Gusti abdi aya nu maling, duka dibantun ka
mana," walon Maria.
14 Sanggeus kitu manehna malik bari
luak-lieuk, breh ningal Yesus keur ngadeg,
tapi manehna teu wawuheun yen Anjeunna
teh Yesus.
15 Ku Yesus dipariksa, "Ku naon Nyai ceurik?
Neangan saha?" Panyangka Maria Anjeunna
teh tukang kebon, tuluy ngawalon, "Manawi
Juragan anu nyandak Anjeunna, wartoskeun
dicandak ka mana, ku abdi bade dibantun
deui!"
16 Pilahir Yesus, "Maria!" Maria ngarenjag
terus nelek-nelek, pok bae unjukan ku basa
Ibrani, "Rabuni!" (Hartina "Guru".)
17 "Ulah nyabak ka Kami," pilahir Yesus,
"sabab Kami tacan unggah ka Rama. Anggur
bejakeun ka dulur-dulur Kami, yen Kami arek

mulang ka Rama, nya eta Rama Kami jeung
Rama maranehna, Allah Kami jeung Allah
maranehna."
18 Maria Magdalena indit ti dinya, pupulih ka
murid-murid Anjeunna yen manehna geus
nenjo Gusti, jeung nepikeun pilahir-Na.
19 Dina malem Senenna, geus peuting,
murid-murid keur karumpul di hiji imah,
pantona ditulakan lantaran sarieuneun ku
gegeden-gegeden Yahudi. Yesus sumping
sarta ujug-ujug geus ngadeg di dinya, tuluy
ngalahir, "Salam rahayu!"
20 Geus kitu Anjeunna nembongkeun
panangan jeung angkeng-Na. Sanggeus
tetela Anjeunna teh Gusti, murid-murid
kacida aratoheunana.
21 Yesus ngalahir deui, "Salam rahayu.
Sakumaha Rama geus ngutus Kami, Kami
oge rek ngutus maraneh."
22 Ti dinya Anjeunna niupkeun napas ka
murid-murid-Na. "Tarima ieu Roh Suci,"
saur-Na.
23 "Saha-saha anu ku maraneh dihampura
dosana, ku Allah oge bakal dihampura;
upama ku maraneh henteu dihampura, ku
Allah oge moal dihampura."
24 Tomas, murid ti nu dua welas (anu
sok disebut si "Kembar"), waktu Yesus
nembongan teh keur teu aya,
25 seug dibarejaan ku murid-murid sejen,
"Urang mah geus panggih deui jeung Gusti!"

Tembal Tomas, "Kuring mah mun can nenjo
jeung can ngusapkeun ramo kana tapak paku
dina panangana-Na, jeung can nyabakkeun
leungeun kana angkeng-Na, moal percaya!"
26 Heuleut saminggu ti harita murid-murid
kumpul deui di jero imah anu kamari ieu,
Tomas oge aya. Pantona ditulakan, tapi Yesus
sumping, ujug-ujug geus ngadeg di dinya.
Tuluy ngalahir, "Salam rahayu."
27 Ti dinya ngalahir ka Tomas, "Rampakeun
ramo maneh kana ieu, tenjo ieu leungeun
Kami. Sodorkeun leungeun maneh, cabak ieu
cangkeng Kami. Geus, ulah cangcaya, sing
percaya!"
28 "Gusti sim abdi, Allah sim abdi!" walon
Tomas.
29 Pilahir Yesus ka Tomas, "Maneh percaya
da geus nenjo Kami, nya? Bagja kacida anu
percaya sanajan teu kungsi nenjo heula ka
Kami!"
30 Yesus ka murid-murid-Na nembongkeun
rupa-rupa deui kaajaiban anu henteu ditulis
dina ieu kitab.
31 Tapi sakabeh anu geus dituliskeun
maksudna netelakeun yen Yesus teh Kristus,
Jurusalamet, Putra Allah, supaya dulur-dulur
percaya. Sabab lamun dulur-dulur percaya ka
Anjeunna tangtu meunangkeun hirup.

21 1 Sanggeus eta, Yesus nembongan
deui ka murid-murid-Na, di sisi Talaga
Tiberias. Kieu kajadianana:

2 Simon Petrus, Tomas (anu disebut si
Kembar), Natanael (urang Kana, Galilea),
dua anak Sebedeus, jeung dua murid deui,
karumpul.
3 Ceuk Simon Petrus, "Kuring rek ngala
lauk." "Kuring milu," ceuk nu sejen. Tuluy
sarerea kana parahu, tapi sapeuting jeput teu
meunang naon-naon.
4 Wanci meletek panonpoe Yesus ngadeg di
sisi cai, tapi murid-murid teu warawuheun.
5 Anjeunna mariksa, "Barudak, can
beubeunangan?" "Teu acan!" jawab
maranehna.
6 Saur Yesus, "Semprangkeun heurapna ka
katuhueun parahu, tangtu aya nu beunang!"
Seug heurapna disemprangkeun, barang
ditarik meh teu kaangkat pinuh ku lauk.
7 "Geuning Gusti!" ceuk murid anu dipikaasih
ku Yesus ka Petrus. Dibejaan yen Gusti, rap
bae Petrus make baju (sabab keur teu make
baju), tuluy luncat kana cai.
8 Ka darat teu pati jauh, kira-kira saratus
meter. Nu sejen oge terus nyarisi dina parahu
bari narik heurap anu pinuh ku lauk.
9 Barang tarurun tina parahu nyampak
geus aya seuneu areng ruhay, di luhurna
diteundeunan lauk jeung roti sababaraha siki.
10 Yesus ngalahir, "Bawa ka dieu saeutik lauk
beunang bieu."
11 Simon Petrus unggah kana parahu narik
heurap ka darat. Laukna galede aya saratus

lima puluh tilu siki. Sakitu lobana lauk anu
beunang, tapi heurapna teu nepi ka bedah.
12 Yesus ngalahir, "Ka darieu, dalahar."
Murid-murid teu aya anu wanieun nanya,
"Dupi Bapa saha?" da geus nyarahoeun yen
Anjeunna teh Gusti.
13 Ku sabab kitu Yesus terus nyandakan roti
jeung lauk dibagikeun ka maranehna.
14 Ti barang gugah tina pupus nepi ka harita,
Yesus geus katilu kalina nembongan ka
murid-murid.
15 Sanggeus dalahar, Yesus mariksa ka
Simon Petrus, "Simon anak Yonas, enya
hidep nyaah ka Kami leuwih ti nu sejen?"
"Sumuhun Gusti," walon Petrus, "Gusti uninga
yen abdi teh nyaah ka Gusti." Saur Yesus,
"Panguruskeun anak-anak domba Kami."
16 Geus kitu mariksa deui kadua kalina,
"Simon anak Yonas, enya hidep nyaah ka
Kami?" Walon Petrus, "Sumuhun Gusti, Gusti
uninga yen abdi nyaah ka Gusti." Saur Yesus,
"Panguruskeun domba-domba Kami."
17 Katilu kalina Anjeunna mariksa deui,
"Simon anak Yonas, enya hidep nyaah ka
Kami?" Dipariksa nepi ka tilu kali, "Enya
hidep nyaah ka Kami?" Petrus jadi nalangsa,
tuluy unjukan, "Gusti, Gusti uninga kana
saniskanten perkawis, tangtos uninga
yen abdi nyaah ka Gusti." Saur Yesus,
"Panguruskeun domba-domba Kami.

18 Satemenna ceuk Kami: Maneh keur
ngora mah biasa sok ras jig, indit ka
mana kahayang. Tapi engke ari geus kolot,
maneh kudu pasrah ngasongkeun leungeun
dibarogod ku batur, indit ka mana karep nu
mawa, lain kahayang sorangan."
19 (Ieu pilahir Anjeunna, ngagambarkeun
carana Petrus nekanan ajalna engke sangkan
Allah dimulyakeun.) "Tuturkeun Kami," saur
Yesus ka Simon Petrus.
20 Petrus ngalieuk ka tukang, sihoreng
dituturkeun ku murid anu dipikaasih ku
Yesus, anu keur basa tuang peuting diukna
nepi ka ngalendean ka Anjeunna jeung nanya
kieu, "Saha jalmina anu bade ngahianat teh,
Gusti?"
21 Barang Petrus nenjoeun ka manehna,
tuluy nanya ka Yesus, "Gusti, dupi manehna
kumaha?"
22 Waler Yesus, "Lain perkara maneh lamun
manehna ku Kami dikersakeun hirup keneh
nepi ka Kami datang deui. Tapi ari maneh,
geura tuturkeun Kami!"
23 Tuluy rame di kalangan panganut-
panganut Yesus, magar murid anu eta mah
moal maot-maot. Padahal Yesus henteu
nyaurkeun yen manehna moal maot-maot,
nyaurkeun soteh, "Lain perkara maneh lamun
manehna ku Kami dikersakeun hirup keneh
nepi ka Kami datang deui."

24 Nya murid anu eta anu nyaritakeun ieu
sagala perkara teh, jeung anu nuliskeunana,
nepi ka urang teu hamham deui yen anu
dicaritakeunana teh saestuna.
25 Loba keneh perkara-perkara salian ti ieu
anu dipidamel ku Yesus. Upama eta kabeh
ditulis sarupa-sarupana, kawasna sadunya ge
moal cukup keur nyimpen kitab-kitab nu rek
ditulisanana.

Kisah Para Rasul

1 [1] Juragan Teopilus, Dina kitab nu kahiji,
sugri anu dipidamel sareng diwulangkeun
ku Yesus, ku sim kuring parantos diseratkeun
sadayana, ti ngawitan Anjeunna barangdamel
2 dugi ka Anjeunna dicandak ka sawarga.
Memeh ka sawarga Anjeunna maparin
pituduh-pituduh ku Roh Suci, ka jalmi-jalmi
anu ku Anjeunna diangkat jadi rasul-rasul-Na.
3 Saparantosna gugah tina pupus, salami
opat puluh dinten Anjeunna sering
nembongan ka rasul-rasul-Na, dugi ka teu
matak hamham yen Anjeunna estu hirup deui,
kataringal sareng sasauran ka aranjeunna
perkawis Karajaan Allah.
4 Dina hiji dinten Anjeunna ngalahir kieu ka
sadaya rasul, "Maraneh ulah waka aringkah ti
Yerusalem, dago heula anu geus dijangjikeun
ku Rama, sakumaha nu geus dicaritakeun ku
Kami tea.
5 Yohanes ngabaptisna ku cai, maraneh mah
sakeudeung deui bakal ngabaptis ku Roh
Suci."
6 Dina hiji waktos nuju karempel, rasul-rasul
nararos ka Anjeunna, "Gusti, dupi Karajaan
Israil teh bade ayeuna diadegkeunana deui
ku Gusti?"

7 Waler Yesus, "Hal eta, poe jeung waktuna,
Rama Kami anu kagungan hak nangtoskeun,
maraneh ulah harayang nyaho.
8 Tapi maraneh, lamun Roh Suci geus
sumping bakal narampa kawasa, pikeun
jaradi saksi-saksi Kami di Yerusalem, di
sakuliah Yudea, di Samaria, nepi ka tungtung
bumi."
9 Sanggeus ngalahir kitu, Yesus dicandak
ka sawarga, diarawaskeun nepi ka lesna teu
katembong kahalangan ku mega.
10 Sabot rasul-rasul tingtaranggah
ngawaskeun ka langit, jol jleg aya anu
ngaradeg duaan deukeut ka aranjeunna
anggoanana barodas, tuluy ngalahir,
11 "Keur naraon narangtung di dieu
taranggah ka langit, urang Galilea? Yesus
anu dicandak ka sawarga teh engke bakal
sumping deui cara kitu, sakumaha anu bieu
katarenjo ku maraneh keur munggahna ka
sawarga."
12 Rasul-rasul marulih ti Gunung Jetun ka
Yerusalem, jauhna kira-kira sakilometer,
13 terus lalebet ka kamar di loteng tempat
aranjeunna numpang. Aranjeunna nya eta:
Petrus, Yohanes, Yakobus jeung Andreas,
Pilipus jeung Tomas, Bartolomeus jeung
Mateus, Yakobus putra Alpeus, Simon Patriot,
jeung Yudas putra Yakobus.
14 Rasul-rasul sering samiuk kumpul neneda.
Salian ti aranjeunna aya oge wanita-wanita

anu ngariring neneda, oge Mariam ibu Yesus,
jeung saderek-saderek Yesus.
15 Dina hiji poe keur waktu aranjeunna
kumpul deui aya kira-kira saratus dua puluh
urang Petrus ngadeg tuluy sasauran kieu,
16 "Para saderek! Anu diserat dina Kitab
Suci perkawis pangandika Roh Suci, anu
diucapkeun ku Daud ngeunaan hal Yudas anu
mingpin nangkep Yesus, memang parantos
kedahna laksana.
17 Yudas urut batur urang, tadina oge geus
kapilih ngiring baranggawe sareng urang."
18 (Yudas geus maot di lahan beunangna
meuli ku duit upah ngahianat tea, manehna
di dinya ngagubrag nepi ka beuteungna
gudawang, peujitna amburadul.
19 Urang Yerusalem kabeh nyarahoeun
kana eta kajadian, anu matak eta lahan ku
maranehna dingaranan ku basa maranehna:
Akeldama, anu hartina "Lahan Getih".)
20 "Margi," saur Petrus deui, "hal eta kaungel
dina Kitab Jabur kieu, Mugia imahna sing
suwung, sing ulah aya nu ngeusian. Sareng
kieu, Jabatanana sing diganti ku nu sejen.
21 (1:21-22) Ku margi kitu, urang butuh
saurang deui keur gentosna, anu kedah jadi
saksi perkawis gugahna deui Gusti Yesus
tina pupusna. Jalmina kedah anu parantos
ngahiji sareng urang salami Gusti Yesus
angkat-angkatan ka mana-mana sareng

urang, ti semet Yohanes ngawulangkeun baptisan dugi ka Yesus dicandak ka sawarga."
22 (1:21)
23 Ku sakur nu araya di dinya dicalonkeun dua jelema piliheun nya eta: Yusup alias Barsabas (sok disebut oge Yustus), jeung Matias.
24 Seug diunjukkeun dina paneda, "Nun Gusti anu uninga kana eusi sanubari jalmi-jalmi! Mugi maparin terang anu mana ti antawis ieu pun dulur duaan anu kamanah ku Gusti,
25 baris jadi rasul gegentos Yudas anu parantos tigubrag ka tempat anu satimpal."
26 Geus kitu eta dua ngaran calon teh dilotre, ari elotna keuna ka Matias. Tuluy anjeunna diangkat jadi rasul pikeun nambahan bilangan rasul anu ngan kari sawelas urang tea.

2 1 Dina poe Pentakosta, umat anu palercaya teh karumpul di hiji tempat.
2 Dumadakan ti langit aya anu ngaguruh sada angin gede, tuluy minuhan saeusi imah anu keur dicaralikan.
3 Breh katembong ku aranjeunna aya anu tingsuliwer hurung saperti seuneu, bangunna siga letah-letah, areunteup ka sakur anu araya di dinya.
4 Harita keneh aranjeunna geus kacalikan ku Roh Suci, tuluy salasauran ku basa-basa sejen, nurutkeun gerak ti Roh Suci tea.

5 Harita di Yerusalem loba urang Yahudi
asal ti rupa-rupa nagara sakuliah dunya,
jalma-jalma ibadah.
6 Barang ngadarenge sora ngaguruh
kitu, jalma-jalma teh ngadareugdeug ka
dinya. Maranehna pohara karageteunana
ngadarenge rasul-rasul salasauran dina
basa-basa maranehna masing-masing,
7 kabeh ngarasa helok. Pok ngaromong, "Eta
nu ngaromong dina basa-basa sejen teh lain
urang Galilea?
8 Aneh, kumaha pangna barisaeun basa-basa
urang?
9 Urang teh aya anu ti Partia, ti Media, jeung
ti Elam; ti Mesopotami, ti Yudea, jeung ti
Kapadokia; ti Pontus, jeung ti Asia;
10 ti Prigia jeung ti Pampilia, ti Mesir, jeung ti
daerah-daerah Libia deukeut Kirena. Aya anu
ti Rum,
11 boh bangsa Yahudi, boh bangsa-bangsa
sejen anu arasup agama Yahudi; aya oge anu
ti Kreta jeung ti Arab, tapi kabeh ngarti ka nu
diucapkeun ku aranjeunna dina basa urang
masing-masing, nyaurkeun hal padamelan
Allah anu arajaib!
12 Alamat naon ieu teh?" ceuk maranehna
tingpelengek heran.
13 Tapi aya oge anu maroyok pokna, "Wah,
eta mah nu keur marabok! Loba teuing
nginum anggur!"

14 Neut Petrus ngadeg direncangan ku
sawelas rasul deui, pok sasauran ka jalma
rea, "Dulur-dulur sasama urang Yahudi, jeung
sakumna urang Yerusalem!" saurna bedas.
"Geura regepkeun! Kaula rek nerangkeun
alamat ieu kajadian.
15 Kaula teh lain marabok, saperti panyangka
aranjeun, sabab ayeuna teh kakara pukul
salapan isuk.
16 Ieu kajadian teh enyana mah geus
disaurkeun ti heula ku Allah make
parantaraan Nabi Yoel, kieu:
17 Dawuhan Allah, Kieu pidameleun Kami
dina ahir jaman. Roh Kami rek dikucurkeun
ka unggal jalma. Anak-anak maraneh lalaki,
awewe, ngembarkeun dawuhan Kami. Nu
ngarora bakal mareunang tetenjoan, nu
karolot bakal mareunang impian.
18 Dina jaman eta, dalah abdi-abdi Kami,
awewe, lalaki, bakal dikucuran Roh Kami,
sina ngutarakeun dawuhan Kami.
19 Kami rek ngayakeun mujijat-mujijat, anu
araheng di langit, anu arajaib di bumi. Getih,
seuneu, jeung mega kandel.
20 Panonpoe bakal jadi poek, bulan jadi
beureum kawas getih. Kitu, samemeh datang
mangsa rawuhna Gusti, Poe anu agung jeung
mulya.
21 Sing saha anu nyambat pitulung Gusti,
tangtu disalametkeun.

22 Raregepkeun, dulur-dulur sasama urang
Israil! Kakawasaan Yesus urang Nasaret
geus nyata ka aranjeun, dibuktikeun
ku padamelana-Na iasa ngajalankeun
padamelan-padamelan Allah anu ajaib jeung
araheng. Hal eta keur aranjeun geus teu
matak bireuk, lantaran kajadianana oge di
aranjeun keneh.
23 Yesus teh ku Allah memang geus
dipastikeun baris diserenkeun kana
kakawasaan aranjeun, saluyu jeung
rarancang-Na ku manten. Ku aranjeun
ditelasan, pupus disalibkeun ku jelema-
jelema anu daroraka.
24 Tapi Anjeunna ku Allah geus ditanghikeun
tina pupusna, ucul tina kakawasaan maot,
sabab mustahil maot bisaeun nahan
Anjeunna.
25 Hal ieu sapagodos jeung anu disaurkeun
ku Daud kieu: Abdi ningal Gusti saban wanci,
nu mawi moal galideur, reh ku Anjeunna
diaping.
26 Ku margi kitu abdi tansah bingah ati, biwir
teu kendat mumuji. Najan abdi bakal maot,
tangtos tengtrem ngantos di jero kuburan.
27 Reh ku Gusti moal diantep di dunyana anu
maraot; Gusti moal ngantep raga abdi-Na nu
satia reksak binasa.
28 Abdi dituduhan jalan kana hirup, nu sajati,
diliputan kabagjaan, reh ku Gusti disarengan.

29 Dulur-dulur, sim kuring rek nyarita ka aranjeun terus terang hal Daud karuhun urang anu kamashur. Anjeunna pupus, pajaratanana aya nepi ka kiwari di tanah urang.
30 Anjeunna teh nabi, ti anggalna geus uningaeun yen turunan anjeunna bakal aya saurang anu ku Allah bakal dijenengkeun raja sakumaha anjeunna, sabab Allah geus maparin jangji kalawan sumpah ka anjeunna.
31 Kana hal anu bakal dipidamel ku Allah ka hareup, nya eta nanghikeun Kristus Jurusalamet ti nu maraot, anjeunna geus dipaparin uninga ti memehna, nu matak iasaeun nyarioskeun, kieu saurna: Anjeunna moal diantep di dunyana anu maraot; salira-Na moal ruksak di jero kuburan.
32 Nya Yesus eta anu ku Allah ditanghikeun deui ti nu maraot teh, kaula sarerea saksina, anu naringal kajadianana.
33 Anjeunna geus dijungjung luhur, kenging tempat di tengeneun Allah, Rama-Na, nampi Roh Suci anu dijangjikeun. Tah anu ayeuna keur kataringal jeung kadarenge ku aranjeun teh nya eta lungsurna Roh Suci ka kaula sarerea, hiji kurnia ti Anjeunna.
34 Daud ku anjeun henteu munggah ka sawarga, tapi iasaeun nyaurkeun kieu: Pangeran ngadawuh ka Gusti kaula: Geura calik di katuhueun Kami,

35 nepi ka musuh-musuh Hidep ku Kami
dijieun jojodog titincakan Hidep.
36 Ku sabab kitu sakumna urang Israil perlu
terang enya-enya, yen anu ku Allah geus
dijenengkeun Gusti jeung Jurusalamet teh
nya eta Yesus anu disalibkeun ku aranjeun
tea."
37 Jalma-jalma anu ngabarandungan kabeh
tinghareruk, tuluy ngaromong ka Petrus
jeung ka rasul-rasul lianna, "Kedah kumaha
kuring sadaya teh, para saderek?"
38 Saur Petrus, "Kudu tarobat, jeung kudu
dibaptis kalawan asmana Yesus Kristus,
tangtu dosa-dosa aranjeun dihampura sarta
bakal narampa sih kurnia Allah, nya eta Roh
Suci.
39 Sabab hal eta dijangjikeunana ku Allah teh
pikeun aranjeun saanak incu, jeung pikeun
anu araya di tempat-tempat anu jarauh,
cindekna pikeun sakabeh, anu bakal disalaur
ku Pangeran Allah urang."
40 Kitu Petrus maparinna pertelaan ka
jalma-jalma sarta rea-rea deui kasauranana
mepelingan ka maranehanana, "Luputkeun
diri aranjeun tina hukuman anu geus pasti
bakal keuna ka ieu bangsa anu jahat!"
41 Loba pisan jelema anu palercaya ka anu
dipertelakeun ku Petrus, tuluy maranehanana
dibaptis. Dina poe eta, jelema-jelema anu
palercaya teh nambahan kira-kira tilu rebu
urang,

42 kabeh pada saregep kana piwulang
rasul-rasul, kana samiuk kumpul, samiuk
dahar, jeung kana samiuk neneda.
43 Rasul-rasul pada mikahelok jeung pada
mikaajrih lantaran sering ngayakeun hal-hal
anu aheng.
44 Jalma-jalma anu geus palercaya beuki
silih raketan, kabeh raridoeun pangabogana
dipake keur kaperluan sarerea.
45 Barang-barang jeung harta bandana
dijarual, duitna dibagikeun, gedena
panta-panta nurutkeun pangabutuhna
masing-masing.
46 Unggal poe kumpulan di Bait Allah,
dalaharna pindah-pindah imah bagilir
dibarengan ku langsar hate
47 jeung maruji ka Allah, tur dipikaresep ku
jalma rea. Jumlahna saban poe nambahan
bae, beuki loba anu disalametkeun.

3 1 Dina hiji poe kira-kira pukul tilu sore,
waktuna sembahyang, Petrus jeung
Yohanes arangkat ka Bait Allah.
2 Di hiji lawang anu ngaranna Panto Alus,
aya hiji lalaki anu lumpuh ti barang lahir;
unggal poe sok digotong ka eta lawang sina
menta sidekah ka nu rek arasup ka Bait Allah.
3 Petrus jeung Yohanes oge basa rek lalebet
dipentaan sidekah.
4 Aranjeunna neuteup, geus kitu Petrus
sasauran, "Teuteup ieu kaula duaan!"

5 Eta jelema tuluy neuteup bari ngarep-
ngarep sidekah.
6 Saur Petrus, "Duit mah kaula teu boga.
Tapi kaboga kaula ayeuna rek dibikeun. Demi
pajenengan Yesus Kristus urang Nasaret,
andika geura nangtung, tuluy leumpang!"
7 Tuluy ku anjeunna dicekel leungeunna nu
katuhu sina nangtung. Harita keneh suku
jeung mumuncanganana ngadak-ngadak
kuat,
8 jung nangtung semu luncat, tuluy
leuleumpangan bulak-balik, ti dinya
nuturkeun Petrus jeung Yohanes ka jero Bait
Allah, ajrug-ajrugan jeung muji ka Allah.
9 Jelema-jelema kabeh narenjo manehna
leuleumpangan bari muji ka Allah.
10 Sanggeus maranehna warawuheun yen
eta jelema teh anu lumpuh nu sok musapir
di Panto Alus di Bait Allah tea, maranehna
kacida hareraneunana narenjo kaajaiban
anu tumiba ka si lumpuh tea nepi ka bisa
leumpang.
11 Petrus jeung Yohanes terus dikikintil bae
ku eta jelema. Barang tiluanana nepi ka hiji
tepas anu disebut Tepas Suleman, terus pada
ngarubung ku jelema-jelema anu hareraneun.
12 Petrus ngalahir ka maranehna, "Dulur-
dulur, urang Israil! Ku naon hareran ku
ieu hal? Ku naon malencrong bae? Dikira
cageurna ieu jelema teh ku pangawasa atawa
ku kaibadahan kaula?

13 Allahna Ibrahim, Ishak, jeung Yakub,
Allahna karuhun urang, geus maparin
kamulyaan ka Abdi-Na, nya eta ka
Yesus Kristus. Ari ku aranjeun Yesus teh
diserenkeun ka para gegeden, seug ditampik
di payuneun Pilatus, padahal ku Pilatus mah
rek dibebaskeun.
14 Anjeunna teh suci, mulya manah, ku
aranjeun ditolak; aranjeun anggur marenta
ka Pilatus yen anu kudu dibebaskeun teh
penjahat tukang maehan.
15 Yesus anu nuyun manusa supaya manusa
hirup, ku aranjeun dipaehan. Tapi ku Allah
geus ditanghikeun ti nu maraot, kaula sarerea
saksina.
16 Ieu jelema anu asalna lumpuh, pang
ayeuna jadi jagjag teh nya ku kakawasaan
jenengan Yesus. Katenjo ku aranjeun ieu
jelema ayeuna geus cageur. Ieu teh ku
sabab percaya ka Yesus, percaya kana
jenengana-Na.
17 Dulur-dulur! Kaula terang, pang aranjeun
jeung para pamingpin karitu kalakuan ka
Yesus teh bawaning ku kabodoan.
18 Tapi eta kabodoan aranjeun teh jadi
jalan laksanana dawuhan Allah, anu baheula
didawuhkeun ka nabi-nabi, yen Kristus utusan
Mantenna teh bakal dikaniaya.
19 Ku sabab kitu ayeuna aranjeun teh kudu
tarobat, kudu marulang deui ka Allah sangkan

ku Mantenna dihampura. Upama aranjeun
tarobat,
20 rohani aranjeun ku Pangeran bakal
disegerkeun. Mantenna bakal ngutus Yesus
ka aranjeun, sabab Yesus teh memang
geus diajangkeun jadi Raja Salam pikeun
nyalametkeun aranjeun.
21 Yesus kudu tetep di sawarga nepi
ka sagala perkara ku Allah dianyarkeun,
sakumaha anu ku Allah geus diandikakeun ka
nabi-nabi suci.
22 Musa baheula ngalahir kieu, Pangeran
Allah maraneh bakal ngutus hiji nabi asal
ti maraneh keneh, sakumaha Mantenna ge
geus ngutus ka kami. Sagala kasaurana-Na
ku maraneh kudu diturut.
23 Sing saha anu teu nurut ka eta nabi bakal
dibasmi, disingkirkeun ti kalangan umat Allah.
24 Kitu deui nabi-nabi anu ngemban
pangandika Allah, mimiti ti Nabi Samuel nepi
ka nabi-nabi sapandeurieun anjeunna, kabeh
geus ngembarkeun ti heula sakur anu geus
kajadian dina jaman ayeuna.
25 Jangji-jangji Allah anu diucapkeun ku
nabi-nabi teh pikeun aranjeun. Perjangjian
Allah anu diayakeun jeung karuhun-karuhun
aranjeun teh pikeun aranjeun ongkoh. Kieu
eusina perjangjian Allah ka Ibrahim, Ku jalan
turunan maneh, Kami bakal ngaberkahan
sakumna manusa di bumi.

26 Eta sababna, Allah ngutus Abdi-Na teh ka
aranjeun heula, pikeun nobatkeun aranjeun
sangkan ninggalkeun kalakuan anu jahat,
supaya bisa meunangkeun berkah Mantenna."
4 1 Sabot Petrus jeung Yohanes sasauran
ka jalma rea, ngadak-ngadak didatangan
ku imam-imam kapala dibarengan ku kapala
pangawal Bait Allah jeung urang Saduki.
2 Maranehna arambekeun dumeh saur Petrus
jeung Yohanes ka jalma-jalma, Yesus geus
gugah tina pupusna, anu hartina nu maraot
teh bakal harirup deui.
3 Eta dua rasul ditangkep. Ku lantaran harita
geus peuting, aranjeunna ditahan heula di
jero panjara, ngadago isuk.
4 Tapi loba jelema anu palercaya kana
kasauran aranjeunna. Anu palercaya ka Yesus
jumlahna geus aya kira-kira lima rebu urang.
5 Poe isukna para pamingpin Yahudi, para
kokolot, jeung guru-guru agama karumpul di
Yerusalem,
6 diluuhan ku Imam Agung Anas jeung
Kayapas, Yohanes, Aleksander, jeung salian ti
eta anu kaasup ka kulawarga Imam Agung.
7 Petrus jeung Yohanes dijagragkeun
tuluy dipariksa, "Kumaha carana maraneh
nyageurkeun ieu jelema teh? Make kawasa
naon, atawa nyambat ngaran saha?"
8 Petrus ngawaler, kadorong ku Roh Suci,
"Para pamingpin bangsa sareng para sesepuh
sadaya!

9 Upami anu dipariksakeun teh perkawis
nulungan jalmi lumpuh sareng perkawis
nyageurkeunana,
10 mugi kauninga ku Juragan-juragan sareng
ku sakumna urang Israil, yen ieu jalmi anu
nangtung di payuneun, jadina sehat waluya
teh ku kakawasaan Yesus Kristus urang
Nasaret, anu ku Juragan-juragan parantos
disalib, nanging parantos digugahkeun ku
Allah tina pupusna.
11 Dupi Yesus teh nya eta anu ku Kitab Suci
disebat kieu, Batu anu dipiceun ku aranjeun
tukang-tukang wawangunan, nyatana mah
jadi batu anu pangpentingna.
12 Anjeunna, sareng mung Anjeunna bae anu
tiasa nyalametkeun manusa teh. Di saalam
dunya teu aya deui manusa anu ku Allah
dipaparin kawasa nyalametkeun, mung Yesus
Kristus."
13 Kasonagaran Petrus jeung Yohanes
matak ngarenjag Mahkamah; sakaterang
maranehna, Petrus jeung Yohanes teh
jalma-jalma basajan bae, lain anu palinter.
Kakara ku Mahkamah kapikir yen Petrus
jeung Yohanes teh anu sok babarengan jeung
Yesus.
14 Tapi Mahkamah teu bisa majar kumaha
sabab aya bukti, jelema anu dicageurkeunana
jonghok.

15 Dua rasul teh ku Mahkamah dikaluarkeun
heula ti jero sidang, tuluy perkarana
dibarempugkeun.
16 Salaurna, "Kudu dikumahakeun eta dua
jelema teh? Teu bisa dipungkir mujijatna
sakitu tetelana ka sakumna urang Yerusalem.
17 Ayeuna, supaya hal eta ulah terus
nerekab, eta dua jelema urang ancam teu
meunang nyarita nyebut-nyebut deui ngaran
Yesus."
18 Petrus jeung Yohanes disaur deui, tuluy
diancam teu meunang cacarios atawa
ngawulang nyebut jenengan Yesus.
19 Petrus jeung Yohanes ngawaler, "Para
Juragan kantun nimbang-nimbang, mana
anu sapagodos sareng pangersa Allah, kedah
tunduk ka Juragan-juragan atanapi kedah
tumut kana timbalan Allah.
20 Sim kuring moal tiasa upami dugi ka
henteu nyanggemkeun perkawis eta, anu
parantos katingal sareng kakuping pribadi."
21 Mahkamah beuki ngancam; tapi ngan
semet kitu, teu bisaeun ngahukum, lantaran
jalma-jalma anu narenjo eta mujijat kabeh
maruji ka Allah. Tungtungna Petrus jeung
Yohanes dibebaskeun.
22 Jelema anu kakara cageur ku jalan ajaib
tea umurna geus opat puluh taun leuwih.
23 Sanggeus bebas, Petrus jeung Yohanes
terus mendakan pakumpulanana. Sagala

kasauran imam-imam kapala jeung para
kokolot teh dicarioskeun.
24 Geus kitu pakumpulan teh samiuk neneda
ka Allah, kieu panedana, "Nun Pangeran,
Gusti nu ngadamel langit, bumi, laut sareng
saniskanten eusina!
25 Gusti kapungkur ngandika ku Roh Suci ka
Daud kawula Gusti karuhun abdi sadaya. Ku
anjeunna disaurkeun kieu, Eta jelema-jelema
anu henteu nyarembah ka Allah, ku naon
amarah? Eta bangsa-bangsa, ku naon
ngareka perkara anu mubadir?
26 Raja-raja di bumi tatan-tatan, pamingpin-
pamingpin sakait, rek ngalawan ka Pangeran
jeung ka Kristus-Na.
27 Margi saleresna Herodes, Pontius Pilatus,
sareng jalmi-jalmi anu henteu nyarembah
ka Allah kitu deui urang Israil, di ieu kota
parantos karumpul bade ngalawan ka Yesus,
Abdi Suci Gusti, anu ku Gusti dijenengkeun
Jurusalamet.
28 Maranehna parantos rempug bade
ngahalang-halang perkawis anu ku Gusti
parantos ditangtos baris kajadian.
29 Nun Pangeran, tingali kumaha ngancamna
maranehna ka abdi sadaya. Mugi abdi-abdi
sadaya para kawula Gusti dikersakeun taya
kasieun nyanggemkeun pangandika Gusti.
30 Mugi ku pitulung Gusti abdi-abdi tiasa
nyageurkeun anu aludur, sareng ku kawasana
jenengan Yesus Kristus Abdi Suci Gusti,

tiasa ngayakeun hal-hal anu ajaib sareng
mujijat-mujijat anu luar biasa."
31 Tamat pakumpulan nenedana, tempat
anu keur dipake kumpul teh inggeung.
Aranjeunna dieusian Roh Suci, jadi kacida
laludeungna nguarkeun pangandika Allah.
32 Pakumpulan anu palercaya teh estu saniat
sapikir, sabanda saboga. Harta bandana
sorangan ge teu diaku bogana pribadi,
sagala pangabogana dipake keur kapentingan
babarengan.
33 Ari rasul-rasul mertelakeun hal gugahna
Gusti Yesus tina pupus teh gede pisan
pangaruhna sarta kacida diberkahanana ku
Allah.
34 Di eta pakumpulan teh taya pisan saurang
oge anu hirupna kakurangan. Nu baroga
lahan atawa imah dijarual,
35 beubeunanganana diserenkeun ka rasul-
rasul, duitna dibagi-bagi, gedena panta-panta
nurutkeun pangabutuh masing-masing.
36 (4:36-37) Yusup oge anu turunan Lewi
asal Siprus, anu ku rasul-rasul dilandi
Barnabas (hartina "Panglipur"), ngajual lahan
milikna, duitna diserenkeun ka rasul-rasul.
37 (4:36)

5 1 Aya hiji jelema ngaran Ananias jeung
bojona ngaran Sapirah, ngajual tanahna
saluwuk.
2 Tapi beubeunanganana henteu diserenkeun
kabeh ka rasul-rasul, ditahan sawareh

disalingkuhkeun keur dirina sorangan, sailon
jeung bojona.
3 Pilahir Petrus ka Ananias, "Ananias, ku naon
kawujuk ku Iblis nepi ka wani ngabohong
ka Roh Suci? Ku naon duit beubeunangan
ngajual tanah teh disalingkuhkeun sawareh?
4 Memeh dijual eta rajakaya teh boga
maneh, sanggeus dijual, duitna hak maneh
keneh. Jadi ku naon nepi ka boga pikiran
milampah saperti kitu? Maneh ngabohong teh
lain ka manusa, enyana mah ka Allah!"
5 Barang ngadenge lahiran kitu, bluk Ananias
tibeubeut, paeh pisan. Eta kajadian estu
matak gimir sakur nu ngadenge.
6 Jol barudak ngora, mayit Ananias diboehan
tuluy digotong ka luar dikuburkeun.
7 Heuleut tilu jam datang bojona, teu
nyahoeun ka nu anyar kajadian.
8 Ku Petrus dipariksa, "Duit bebeunangan
maneh jeung salaki ngajual tanah teh bener
sakieu kabehna?" "Leres, sakitu sadayana,"
jawabna.
9 Pilahir Petrus, "Ku naon maneh jeung
salaki nepi ka wani ngadoja ka Roh Allah?
Tuh di lawang, anu tas nguburkeun salaki
maneh kakara daratang rek ngagotong mayit
maneh!"
10 Bluk Sapirah tibeubeut harita keneh, terus
paeh. Barudak ngora tea arasup, nyampak
Sapirah geus jadi mayit, tuluy digarotong ka
luar, dikuburkeun gigireun kuburan salakina.

11 Ngadarenge aya kajadian kitu, jamaah
jeung salian ti eta jadi kacida sarieuneunana.
12 Kaajaiban jeung kaahengan anu diayakeun
ku rasul-rasul teh loba-loba deui. Kumpulan
anu palercaya sering karumpul di Tepas
Suleman.
13 Jalma-jalma sejen kacida marujina, ngan
taya anu wanieun campur.
14 Tapi anu palercaya ka Gusti saban poe
nambahan bae awewe lalaki.
15 Rasul-rasul pada mupusti, nepi ka
loba anu marawa anu garering ka sisi
jalan, dikedeng-kedengkeun dina bale-bale
atawa dina samak, maksudna asal bisa
kakalangkangan bae ku Petrus ari anjeunna
ngalangkung.
16 Loba jelema ti kota-kota sakurilingeun
Yerusalem anu daratang marawa anu garering
atawa anu kaganggu ku roh jahat, kabeh
dicalageurkeun.
17 Tungtungna Imam Agung jeung ihwan-
ihwanna nya eta jalma-jalma golongan Saduki
timbul dengkina, arek ngaganggu.
18 Rasul-rasul ditangkep, diasupkeun ka
panjara umum.
19 Tapi peutingna panto-panto panjara teh
dibuka ku malaikat Pangeran, rasul-rasul
dituyun ka luar jeung dilahiran kieu,
20 "Terus bae ka Bait Allah, embarkeun ka
jalma rea pangandika hal hirup anyar."

21 Rasul-rasul tumut, subuh-subuh lebet ka
Bait Allah tuluy ngawulang. Imam Agung
jeung ihwan-ihwanna nyaur para kokolot
Yahudi ngayakeun sidang, tuluy nimbalan
ngala rasul-rasul ti panjara sangkan dibawa
ka hareupeun Mahkamah.
22 Tapi barang piwarangan nepi ka panjara,
rasul-rasul teh geus teu araya, tuluy
diunjukkeun ka Mahkamah,
23 "Pangberokan teh kasampak ku abdi-abdi
ngonci pageuh keneh, nu jaraga narangtung
payuneun panto, nanging barang pantona
dibuka di lebet parantos teu aya saha-saha!"
24 Imam-imam kapala jeung kapala
pangawal Bait Allah kacida karageteunana,
teu ngalartieun ku rasul-rasul pang kajadian
kitu.
25 Tuluy aya anu unjukan, "Jalmi-jalmi anu
diberok teh parantos aya di Bait Allah nuju
ngawulang!"
26 Kapala pangawal indit jeung bawahanana
ngala rasul-rasul. Tapi teu wanieun keras-
keras sieuneun dibaledogan ku batu ku
jalma-jalma.
27 Rasul-rasul dideuheuskeun ka Mahkamah.
Ku Imam Agung dipariksa.
28 Saurna, "Maraneh geus dilarang keras teu
meunang ngajar mawa ngaran eta jelema!
Tapi kumaha? Angger bae ngaliarkeun
pangajaran kitu di sakuliah Yerusalem, rek

neumbleuhkeun ka pihak kami perkara
paehna eta jelema!"
29 Waler Petrus sarencang-rencang, "Sim
kuring sadaya ngaraos wajib tunduk ka Allah
ti batan ka manusa.
30 Allahna karuhun urang parantos
ngahirupkeun deui Yesus anu ditelasan ku
Juragan-juragan, dipaku dina kayu salib.
31 Anjeunna ku Allah parantos dijungjung,
dijenengkeun Pamingpin sareng Jurusalamet,
baris mingpin urang Israil kana pertobat
supados kenging panghampura dosa.
32 Eta sagala perkawis teh sim kuring
sadaya saksina, sareng Roh Suci anu ku Allah
dikurniakeun ka unggal jalmi anu anut ka
Yesus."
33 Sakumna anggota Mahkamah kacida
geregeteunana, meh bae rasul-rasul teh
diparaehan.
34 Tapi aya hiji urang Parisi guru agama,
anu kacida dihormat-hormatna ku sakumna
rahayat, jenenganana Gamaliel. Anjeunna
ngadeg, mundut ka sidang supaya rasul-rasul
dikaluarkeun heula.
35 Geus kitu anjeunna nyarios, "Para
saderek, urang Israil! Sing sabar mutus
perkarana eta jalmi-jalmi teh.
36 Tangtos para saderek aremut keneh
ka Teodas, anu ngaku-ngaku jadi jelema
luar biasa dugi ka gaduh panganut
kinten-kinten opat ratus urang, nanging

tungtungna dipaehan, para panganutna
bubar, gerakanana kubra.
37 Saparantos eta, waktos di urang aya
cacah jiwa, jol deui Yudas urang Galilea, anu
tiasa ngicuk-ngicuk rahayat seueur pisan;
nanging eta oge tungtungna dipaehan, para
panganutna bubar.
38 Nyonto kana eta kajadian, sim kuring seja
ngahaturanan nasehat, sawios eta jalmi-jalmi
teh ulah dikieu-kieu. Upami paniatan atanapi
gerakanana teh timbulna tina cita-cita
manusa tangtos gagal.
39 Sawangsulna upami leres kalayan
kersaning Allah, mustahil tiasa dibasmi,
malah ahirna urang sorangan anu ngalawan
ka Allah!" Nasehat Gamaliel ku Mahkamah
katarima.
40 Rasul-rasul disalaur deui, sarta sanggeus
dirangket jeung diancam teu meunang
nyebut-nyebut deui jenengan Yesus, tuluy
dibebaskeun.
41 Rasul-rasul kalaluar ti Mahkamah,
kalayan senang manah dumeh ngaraos geus
dilayakkeun ku Allah kenging panghina ku
karana jenengan Yesus.
42 Aranjeunna saban-saban poe teu
eureun-eureun ngawuruk, boh di Bait Allah
boh di imah somah-somah, ngawawarkeun
Injil Kasalametan hal Yesus Jurusalamet.
6 1 Anu aranut ka Yesus beuki loba bae. Hiji
mangsa urang Yahudi anu ngaromongna

basa Yunani, kukulutus ka urang Yahudi
pribumi, lantaran ngarasa randa-randana
disapirakeun dina urusan pangbagian rejeki
sapopoe.
2 Ku sabab kitu pakumpulan teh ku dua welas
rasul dipiwarang kumpul. Saur rasul-rasul,
"Teu hade lamun urang nepi ka henteu
ngawurukkeun pangandika Allah lantaran
nguruskeun bae sual duit.
3 Ku sabab kitu, dulur-dulur, coba neangan
jelema tujuhan ti urang keneh anu geus
kanyahoan dieusian Roh Suci jeung berbudi,
urang angkat pikeun ngatur urusan kitu,
4 supaya urang bisa jongjon neneda jeung
ngawurukkeun pangandika Allah."
5 Eta nasehat kacida pada ngarempuganana.
Seug pakumpulan teh milih tujuh jelema, nya
eta Stepanus, jelema pengkuh iman jeung
dieusi Roh Suci, Pilipus, Prokorus, Nikanor,
Timon, Parmenas, jeung Nikolaus urang
Antioki anu asup agama Yahudi.
6 Tuluy dideuheuskeun ka rasul-rasul,
ku rasul-rasul dipangnedakeun ka Allah,
mugi-mugi pagaweanana diberkahan.
7 Pangandika Allah beuki sumebar, anggota
pakumpulan beuki nambahan, malah loba
imam anu jadi palercaya ka Yesus.
8 Stepanus kacida diberkahanana ku Allah
jeung dipaparin pangabisa nembongkeun
perkara-perkara anu ajaib jeung aheng ka
jalma-jalma.

9 Tapi anjeunna dilawan ku sawatara
anggota golongan anu disebut "Imah Ibadah
Jalma-jalma Bebas", nya eta urang Yahudi
ti Kirena jeung Aleksandria. Bareng jeung
urang Yahudi ti Kilikia jeung Asia maranehna
ngajak padu ka Stepanus.
10 Tapi ku panuyunna Roh Suci, Stepanus
kacida percekana, sagala kasauranana ku
maranehna teu bisa dibantah.
11 Ku sabab kitu maranehna terus ngupah
sawatara jelema sina ngaromong kieu, "Eta
jelema omonganana ngahina ka Musa jeung
ka Allah!"
12 Jadi maranehna teh ngangsonan ka jalma
rea, ka para kokolot, jeung ka guru-guru
agama, nepi ka Stepanus ditangkep dibawa
ka Mahkamah.
13 Maranehna nyanghareupkeun oge
sawatara jalma, sina mere katerangan palsu
ngeunaan Stepanus. "Ieu jalmi," ceuk eta
saksi-saksi palsu ka Mahkamah, "mung
ngagogoreng bae Bait Allah anu suci sareng
Hukum Musa.
14 Kantos nyebatkeun yen Yesus urang
Nasaret bakal ngaruntuhkeun Bait Allah
sareng rek ngarobah adat istiadat urang anu
turun-tumurun ti Musa!"
15 Nu araya di Mahkamah kabeh mencrong
ka Stepanus, katarenjoeun raray Stepanus
mani kawas raray malaikat.

7 1 Imam Agung mariksa ka Stepanus,
"Bener eta kitu?"
2 Waler Stepanus, "Para saderek, Bapa-bapa!
Darangukeun! Waktos Ibrahim karuhun urang
di Mesopotami keneh memeh ngalih ka Haran,
anjeunna diebrehan ku Allah anu mulya,
3 sareng ditimbalan kieu, Tinggalkeun baraya
jeung lemah cai maneh, jugjug hiji nagri anu
bakal dituduhkeun ku Kami.
4 Seug anjeunna ngantunkeun nagrina,
ngalih ka Haran. Saparantos ramana pupus,
Ibrahim ku Allah ditimbalan ngalih ka dieu, ka
ieu tanah tempat Juragan-juragan ayeuna.
5 Nanging anjeunna ku Allah henteu
dipasihan tanah sacangkewok-cangkewok
acan, mung dipaparin jangji yen ieu tanah
tan wande jadi milik anjeunna sareng
turunanana. Waktos Allah ngajangji kitu,
Ibrahim teu acan kagungan putra.
6 Kieu dawuhan Allah ka anjeunna,
Turunan maneh bakal jadi jalma-jalma
asing di nagri batur, dijieun badega jeung
diteungteuinganan opat ratus taun lilana.
7 Tapi bangsa anu nganiayana tangtu baris
dihukum ku Kami, sarta turunan maneh bakal
budal ti eta nagri sarta bakal ngabarakti ka
Kami di ieu tanah.
8 Ieu jangji ku Allah disahkeun ku upacara
sunat anu dikeunakeun ka Ibrahim. Anu
mawi Ibrahim teh nyepitan Ishak putrana
dina yuswa saminggu. Ishak nyepitan Yakub

putrana, Yakub nyepitan putra-putrana anu
dua welas, karuhun urang anu kamashur.
9 Putra Yakub anu jenenganana Yusup
dipikasirik ku raka-rakana, dijual ka urang
Mesir sina jadi badega. Nanging Yusup diaping
ku Allah,
10 ahirna kaluar tina kabalangsakan.
Saparantos dideuheuskeun ka raja Mesir,
tetela anjeunna teh pikaasiheun turug-turug
pinter bijaksana. Ku eta raja dijenengkeun
gupernur nyangking sakuliah nagri Mesir
sareng dikawasakeun nyepeng sagala urusan
karaton.
11 Hiji mangsa sakuliah Mesir sareng
tanah Kanaan balangsak, katarajang bahla
kalaparan. Karuhun urang parantos teu
mendak tedaeun.
12 Yakub ngadangu wartos yen di Mesir aya
gandum, lajeng miwarang putra-putrana
nguyang. Karuhun-karuhun urang iang ka
Mesir, nembean pisan.
13 Waktos raka-rakana ka Mesir deui kadua
kalina, Yusup nerangkeun anjeun, sarta
raja Mesir jadi uningaeun kana kaayaan
saderek-saderek sareng ramana Yusup.
14 Yusup titip saur ngangkir Yakub ramana
sakulawargi anu jumlahna tujuh puluh lima
jalmi sina ngalih ka Mesir.
15 Yakub sareng saderek-saderek Yusup
teras ngalumbara di Mesir dugi ka parupusna.

16 Layon aranjeunna dibantun ka Sekem,
dikurebkeun di hiji makam kenging ngagaleuh
Ibrahim ti urang Emor.
17 Beuki caket kana laksanana jangji Allah
ka Ibrahim tea, bangsa urang di Mesir wuwuh
seueur,
18 dugi ka jumeneng hiji raja Mesir anu
henteu uningaeun ka Yusup.
19 Karuhun urang ku eta raja didamel
kaulinan sareng diteungteuinganan; orok-
orok bangsa urang dipiwarang dipiceunan
sina maraot.
20 Dina mangsa keur kitu Musa medal, bayi
kasep, teras dirorok di bumi kenging tilu
sasih.
21 Ahirna kapaksa ku ibu ramana
dikaluarkeun ti bumi. Kapendak ku putri raja
teras diangken putra, diurus sapertos ka
putra ku anjeun,
22 diwulang sagala rupi elmu kapinteran
urang Mesir, jadi jalmi anu pikaserabeun
sareng perceka.
23 Saparantos Musa yuswa opat puluh taun,
timbul kahoyongna seja maluruh kaayaan
bangsana.
24 Dina hiji dinten anjeunna ningali aya
bangsana anu keur dipahala ku hiji urang
Mesir, teras dibelaan, urang Mesirna dipaehan.
25 (Dina panggalihna tangtos bangsana
ngartos yen anjeunna dikersakeun ku

Allah kangge ngajait maranehna, nanging
maranehna henteu ngalartoseun.)
26 Dinten enjingna anjeunna ningali urang
Israil duaan keur garelut teras disapih, lajeng
saurna, Dulur-dulur, ku naon nepi ka garelut
jeung sasama urang Israil?
27 Nanging anjeunna disuntrungkeun ku
nu saurang, anu neunggeul ka baturna.
Sanggem eta jalmi, Dijenengkeun ku saha
maneh ngatur jeung jadi hakim kami teh?
28 Rek maehan deuih ka kami, cara kamari
maneh maehan urang Mesir?
29 Barang ngadangu kitu Musa enggal ngejat
ti Mesir, lajeng matuh di Midian dugi ka
kagungan putra dua.
30 Heuleut opat puluh taun ti harita,
Musa ningali aya malaikat nembongan,
katembongna sapertos seuneu hurung dina
hiji rungkun cucuk di gurun keusik caket
Gunung Sinai.
31 Bari heran sakalangkung Musa nyaketan
hoyongeun langkung sidik. Nanging aya
gentra Pangeran, dawuhanana,
32 Kami teh Allahna karuhun maneh, Allahna
Ibrahim, Ishak, jeung Yakub. Musa dugi ka
ngadegdeg sareng teu wantuneun ningali.
33 Allah ngadawuh deui, Laan tarumpah,
sabab taneuh anu ditincak ku maneh teh suci.
34 Kami uninga kumaha balangsakna
umat Kami dikaniaya di Mesir, kadangu
tingaraduh. Anu matak Kami teh lungsur arek

ngabebaskeun. Ka dieu, maneh ku Kami rek
diutus ka Mesir.
35 Musa teh anu parantos ditolak ku
urang Israil, anu sanggem urang Israil,
Dijenengkeun ku saha maneh ngatur jeung
ngahakiman ka kami teh? Nanging Musa
keneh anu ku Allah diutus sangkan mingpin
sareng ngabebaskeun maranehna, dibantu ku
malaikat anu nembongan dina rungkun cucuk
anu hurung.
36 Anjeunna mingpin urang Israil budal ti
Mesir, ngayakeun mujijat-mujijat sareng
hal-hal anu luar biasa di Mesir, di Laut
Beureum, sareng di gurun keusik salami opat
puluh taun.
37 Musa keneh anu ngalahir kieu ka urang
Israil, Allah ka maraneh bakal ngutus hiji nabi
asal ti maraneh keneh, saperti cara ngutus
Kami ka maraneh.
38 Musa keneh anu nyarengan urang Israil
di gurun keusik, anu nyarengan karuhun
urang sareng anu nepi-nepikeun pangandika
malaikat anu ngandika ka anjeunna di
Gunung Sinai, sareng anu ngadongkapkeun
sabda hirup ka urang.
39 Nanging karuhun urang teu narurut ka
anjeunna, anjeunna ditoker, urang Israil
anggur marenta warangsul deui ka Mesir.
40 Ceuk urang Israil ka Harun, Kuring
pangdamelkeun dewa-dewa anu baris
mingpin, margi jalma anu ngaran Musa, anu

ngaluarkeun kuring ti Mesir duka katarajang
naon teu dongkap-dongkap.
41 Teras maranehna nyarieun arca
sesembahan, hiji sasapian, disasajenan,
dipestakeun, mestakeun barang jijieunanana
sorangan.
42 Ku margi kitu maranehna ku Allah
ditilarkeun, sina nyarembah ka bentang-
bentang di langit, sakumaha anu diserat dina
kitab nabi-nabi, kieu, Urang Israil! Salila opat
puluh taun di gurun keusik, maraneh meuncit
sato-sato kurban teh lain pikeun Kami.
43 Anu sok dibabawa ku maraneh kemah
brahala Molek, jeung arca si Repan, dewa
bentang pupujaan maraneh; maraneh
nyarembah teh ka arca-arca jieunan maraneh
keneh. Ku sabab kitu maraneh ku Kami rek
dibuang ka beh ditueun nagara Babul.
44 Di gurun keusik karuhun urang gaduh
Kemah Tepangan Pangeran, anu dipidamelna
numutkeun conto tina pituduh Allah ka Musa.
45 Waktos karuhun urang sareng Yosua
majeng ngarebut tanah ti bangsa-bangsa anu
diusir ku Allah, eta Kemah ngiring dibantun,
aya saterasna di eta tanah dugi ka jaman
Daud.
46 Daud anu kamanah ku Allah mundut idin
ngadamel gedong kangge panglinggihan
Allahna Yakub.
47 Nanging anu kawidian ngadegkeun mah
Suleman.

48 Nanging Allah Anu Maha Agung tangtos
moal linggih di tempat kenging manusa,
sakumaha saur nabi,
49 Dawuhan Pangeran: Langit tahta Kami,
bumi jojodog sampean Kami. Kami rek
dipangnyieunkeun imah nu kumaha? Mana
tempat cicinganeun Kami?
50 Ari sagala perkara karah lain Kami anu
ngajadikeunana?
51 Aranjeun teh tukang ngalawan, hese
beleke kana percaya ka Allah, notorekkeun
maneh kana pangandika-Na sapertos karuhun
aranjeun, tukang ngalawan Roh Suci.
52 Naha aya nabi anu nepi ka henteu
dikaniaya ku karuhun aranjeun? Baheula
karuhun aranjeun maehan sakur utusan Allah
anu ngembarkeun pisumpingeunana Abdining
Allah nu estu. Kiwari, aranjeun ngahianat
sareng maehan ka eta Abdining Allah.
53 Aranjeun, anu nampa timbalan-timbalan
Allah ti malaikat-malaikat, teu narurut kana
timbalana-Na!"
54 Para anggota Mahkamah ngarentab
hatena ka Stepanus, kacida arambekeunana
nepi ka tikekereket.
55 Tapi Stepanus anu pinuh ku Roh
Suci tanggah ka langit, breh ningali
kamulyaan Allah jeung Yesus anu ngadeg di
tengeneuna-Na.

56 "Tenjo itu," saur Stepanus, "kuring ningal
langit muka, ningal Putra Manusa keur
ngadeg di tengeneun Allah!"
57 Para anggota Mahkamah mani
tinggorowok jeung nyarocokan ceuli, breg
kabeh narajang ka Stepanus maot.
58 Stepanus disered ka luareun kota tuluy
dibaledogan ku batu. Maranehna nepi ka
maruka jubah, dipihapekeun ka hiji budak
ngora ngaran Saulus.
59 Stepanus anu teu eureun-eureun pada
maledogan sasambat, "Nun Gusti Yesus,
tampi ieu nyawa abdi!"
60 Brek tapak deku, sasambat ngajerit,
"Gusti! Mugi ieu jalmi-jalmi ulah dibales!"
Geus kitu Stepanus maot.

8 1 Saulus kacida panujueunana kana eta
rajapati teh. Poe eta keneh gareja di
Yerusalem mimiti dikaniaya bengis pisan.
Anu palercaya ka Yesus jadi paburencay
ka sakuliah Yudea jeung Samaria, ngan
rasul-rasul anu kumpul keneh teh.
2 Layon Stepanus dikurebkeun ku jalma-
jalma anu sarieun ku Allah sarta kacida
dicaleungceurikanana.
3 Ari Saulus jadi terus ihtiar pikeun numpes
gareja, ngadatangan imah-imah sarta
nyeredan jalma-jalma awewe lalaki ti jero
imah, tuluy diasup-asupkeun ka jero panjara.

4 Tapi para panganut Yesus anu geus
paburencay teh di mana-mana nguarkeun
Injil Kasalametan.
5 Ari Pilipus nguarkeunana hal Jurusalamet
teh di hiji kota penting di Samaria.
6 Urang dinya saregep pisan kana
wawaran Pilipus, komo barang narenjo
mujijat-mujijatna mah.
7 Roh-roh jahat kalaluar tingjarerit ti jelema-
jelema anu diasupanana, nu lalumpuh, nu
dareog, dicalageurkeun,
8 estu matak bungah urang dinya.
9 Di eta kota aya hiji jelema ngaranna Simon,
nyebut maneh jelema pinunjul, geus lila pada
mikaserab lantaran bisaeun elmu sihir.
10 Jelema-jelema ti saban lapisan kacida
mupunjungna, nyarebutna ge, "Anjeunna
teh kakuatan Allah anu kawentarkeun
Kakawasaan Pinunjul."
11 Geus lila urang dinya kapangaruhan ku
elmu sihirna.
12 Tapi sanggeus ku Pilipus diuaran Injil
Kasalametan hal Karajaan Allah jeung hal
Yesus Kristus mah tuluy palercayaeun kana
wawaran anjeunna, nepi ka dibaraptis awewe
lalaki.
13 Simon oge percayaeun, sarta sanggeusna
dibaptis teu daekeun jauh ti Pilipus, ngarasa
helok ku mujijat-mujijatna.
14 Rasul-rasul di Yerusalem ngadarangu
warta yen urang Samaria geus daraekeun

narima pangandika Allah, tuluy ngutus Petrus
jeung Yohanes.
15 Sasumpingna ka Samaria aranjeunna
terus mangnedakeun sakur anu geus
palercaya supaya dipaparinan Roh Suci,
16 sabab saurang ge can aya anu nampa Roh
Suci, kakara dibaraptis kalawan pajenengan
Yesus.
17 Sanggeus ku Petrus jeung Yohanes
ditarumpangan panangan, seug bae narampa
Roh Suci.
18 Nenjo jelema-jelema anu palercaya
narampa Roh Suci ku ditumpangan leungeun,
Simon ngahaturanan duit ka Petrus jeung
Yohanes,
19 bari piunjukna, "Abdi oge hoyong gaduh
kawasa kitu, supados anu ditumpangan
leungeun ku abdi tiasa nampi Roh Suci."
20 Tapi waler Petrus, "Lanat eta duit teh, kitu
deui anjeun, boga sangka kurnia ti Allah bisa
dibeuli ku duit!
21 Anjeun teu meunang milu barang gawe
jeung kaula, sabab hate anjeun serong ti
Allah.
22 Buru-buru tobat, piceun eta pikiran goreng
teh. Geura sasambat menta hampura ka
Pangeran, lantaran geus boga pikiran anu
sakitu nistana.
23 Sabab katilikna ku kaula anjeun teh pinuh
ku kasirik, jadi budakna dosa."

24 Simon ngalengis ka Petrus jeung Yohanes,
"Abdi nyuhunkeun dipangnedakeun ka
Pangeran, mugi perkawis anu bieu disaurkeun
ku anjeun teh ulah kantos tumiba."
25 Sanggeus maparin panyaksi hal Yesus
Kristus jeung ngawulangkeun pangandika
Gusti, Petrus jeung Yohanes marulih deui ka
Yerusalem, bari nguarkeun Injil Kasalametan
ti Allah di kampung-kampung Samaria anu
kaliwatan.
26 Aya hiji malaikat anu ngalahir ka Pilipus,
"Buru-buru geura leumpang ka beulah kidul,
teang jalan anu ti Yerusalem ka Gasa." (Eta
jalan geus tara dipake.)
27 (8:27-28) Pilipus geuwat angkat. Di eta
jalan aya hiji pajabat luhur urang Etiopia, anu
ngurus harta kakayaan Sri Kandasi ratu nagri
Etiopia, tas ti Yerusalem ngalakonan ibadah.
Eta pajabat tunggang kareta seja mulih ka
nagarana, sajajalan ngaos Kitab Nabi Yesaya.
28 (8:27)
29 Saur Roh Suci ka Pilipus, "Sampeurkeun
itu kareta, deukeutan terus!"
30 Pilipus lumpat ngudag kareta; sanggeus
deukeut kadangueun eta pajabat keur ngaos
kitab Nabi Yesaya, tuluy ditaros, "Kahartos
aosanana, Juragan?"
31 "Bade kahartos kumaha, teu aya anu
nerangkeunana," walerna bari ngahaturanan
Pilipus naek kana karetana.

32 Anu keur diaosna teh bagian ieu, "Ibarat
domba ditungtun arek dipeuncit, ibarat
anak domba keur diguntingan buluna, teu
disada-sada, Anjeunna sakecap teu kedal
saur.
33 Dihina-hina, teu kenging kaadilan.
Nyawa-Na dicabut ti alam dunya, nepi ka teu
aya anu bisa nyaritakeun turunana-Na."
34 Saur eta pajabat, "Hoyong terang, saha
anu dicarioskeun ku nabi teh, salirana ku
anjeun atanapi jalmi sanes?"
35 Pilipus nerangkeun hal Yesus Kristus
mimiti tina ayat eta.
36 Kareta majuna geus nepi ka hiji tempat
nu aya cai di hiji pupudunan. "Kaleresan aya
cai," saur eta pajabat, "kumaha Juragan teu
kaabotan upami sim kuring dibaptis?"
37 [Waler Pilipus, "Atuh mangga upami
leres-leres percanten mah." "Kantenan
percanten pisan, Yesus Kristus teh Putra
Allah," saur eta pajabat.]
38 Kareta dipiwarang eureun, eta pajabat
jeung Pilipus lalungsur, terus alancrub ka cai,
eta pajabat dibaptis.
39 Barang hanjat ti cai, Pilipus gaib tina
paningali eta pajabat, dicandak ku Roh Allah.
Eta pajabat ngalajengkeun perjalanan dipirig
ku manah anu suka.
40 Ari Pilipus terang-terang geus aya di
Asdod, ti dinya terus ka Kesarea bari

nguarkeun Injil Kasalametan ti Allah di saban
kota anu kalangkungan.

9

1 Saulus ngentab-ngentab keneh napsuna
hayang maehan para panganut Gusti
Yesus nepi ka tumpur. Tuluy ngadeuheus ka
Imam Agung,
2 mundut surat kawasa tembongkeuneun
ka para pamingpin imah-imah ibadah urang
Yahudi di Damsik, supaya diidinan nangkepan
sakur jelema anu percaya ka Yesus, anu
kapanggih di Damsik, rek terus dibawa ka
Yerusalem.
3 Barang geus deukeut ka Damsik, Saulus
ngadak-ngadak katojo ku hiji cahaya ti langit,
4 nepi ka tibeubeut kana taneuh, tuluy aya
soara anu ngalahir ka anjeunna, "Saulus,
Saulus! Ku naon maneh nganiaya ka Kami?"
5 "Saha Juragan teh?" saur Saulus. Waler
anu nyoara, "Kami teh Yesus, anu dikaniaya
ku maneh.
6 Ayeuna geura hudang, tuluykeun ka
Damsik, engke di ditu maneh bakal dibejaan
naon anu kudu dipilampah ku maneh."
7 Rerencangan saperjalananana areureun,
pungak-pinguk, rareuwaseun nepi ka teu
barisaeun ngomong-ngomong acan ngadenge
soara teu tembong jirimna.
8 Saul hudang tina taneuh tuluy beunta,
tapi teu iasaeun ningali naon-naon. Ku
rerencanganana ditungtun ka jero kota
Damsik.

9 Meunang tilu poe teu ningalina, sajeroning
kitu anjeunna teu tuang teu leueut.
10 Di Damsik aya hiji panganut Yesus,
jenenganana Ananias, meunang dawuhan
Gusti dina hiji tetenjoan. "Ananias!" dawuhan
Gusti. "Nun, Gusti!" wangsulna.
11 Dawuhan Gusti, "Ayeuna maneh kudu indit
ka imah Yudas di Jalan Lempeng, tanyakeun
jelema anu ngaran Saulus urang Tarsus. Eta
jelema ayeuna keur neneda.
12 Dina tetenjoanana manehna nenjo
jelema ngaran Ananias datang numpangkeun
leungeun ka dirina supaya bisa deui nenjo."
13 Waler Ananias, "Gusti, eta jalmi teh seueur
kawartoskeunana yen kalintang jahatna ka
umat Gusti di Yerusalem.
14 Nu mawi ka Damsik oge bade nangkepan
umat Gusti, malah ngabantun serat kawasa ti
imam-imam kapala."
15 Dawuhan Gusti, "Teang bae! Sabab
manehna ku Kami geus dijadikeun pangbantu
anu bakal ngamashurkeun jenengan Kami ka
luareun bangsa Yahudi anu teu anut agama
Yahudi, ka raja-rajana, jeung ka urang Israil
oge.
16 Kami pribadi rek mere nyaho ka manehna
sagala panganiayaan anu bakal karandapan
ku dirina tina sabab Kami."
17 Ananias angkat terus lebet ka
panganjrekan Saulus. "Saderek Saulus, Gusti
Yesus anu katingali ku Saderek di perjalanan,

ngutus sim kuring ka dieu, supados Saderek
iasa deui ningali sareng nampi panuyunna
Roh Suci," saur Ananias bari numpangkeun
panangan ka Saulus.
18 Harita keneh aya anu ragrag tina soca
Saulus siga sisit lauk, bray anjeunna iasa deui
ningali. Saulus ngadeg tuluy dibaptis.
19 Sanggeus tuang salirana jagjag deui. Di
Damsikna Saulus meunang sawatara poe
deui, ngahiji jeung anu palercaya ka Yesus,
20 malah lebet ka imah-imah ibadah urang
Yahudi di Damsik, mertelakeun yen Yesus teh
Putra Allah.
21 Urang Yahudi kacida hareraneunana
ku anjeunna, aromongna, "Lain anu di
Yerusalem maehan para panganut Yesus tea,
eta teh? Pang ka dieu oge pan rek nangkepan
jelema-jelema anu karitu, rek diserenkeun ka
imam-imam kapala."
22 Tapi pangaruh pertelaan ti Saulus beuki
gede. Bukti-bukti perkara Yesus anu dipedar
ku anjeunna kacida ngayakinkeunana, yen
Yesus teh Raja Salam nu nyalametkeun, nepi
ka bangsa Yahudi anu di Damsik teu bisaeun
ngabantah.
23 Sanggeus liwat sawatara poe deui, urang
Yahudi sakait rek maehan Saulus,
24 tapi anjeunna aya anu ngawartosan. Anu
rek maraehanana beurang peuting megat
anjeunna di lawang kota.

25 Tapi dina hiji peuting anjeunna
dikaluarkeun ti jero kota ku para panganutna,
diulur dina karanjang ti luhur tembok kota.
26 Sanggeus sumping ka Yerusalem,
Saulus ihtiar nyaketan para panganut Gusti,
tapi maranehna sarieuneun lantaran teu
palercayaeun.
27 Geus kitu anjeunna dibantu dikenalkeun
ku Barnabas ka rasul-rasul, diterangkeun
hal anjeunna ditembongan jeung didawuhan
ku Gusti di jalan ka Damsik, jeung hal
kateuneunganana mertelakeun Yesus di
Damsik.
28 Sanggeus ku rasul-rasul ditampi,
Saulus ngider di Yerusalem, ngawulang ku
pajenengan Gusti kacida ludeungna.
29 Malah sok sasauran jeung sual jawab
jeung urang Yahudi anu basana basa Yunani,
tapi ku maranehna rek dipaehan.
30 Kanyahoan ku para panganut Gusti,
anjeunna tuluy dicandak ka Kesarea, ti dinya
terus ka Tarsus.
31 Ti harita kaayaan jamaah di sakuliah
Yudea, Galilea, jeung Samaria tuluy aman
jeung tengtrem. Kalawan pitulung Roh Suci
jamaah beuki kuat, anu palercaya beuki loba,
harirupna alajrih ka Gusti.
32 Ari Petrus damelna ka ditu ka dieu
ngalayad jamaah-jamaah. Dina hiji poe
anjeunna ngalayad umat Gusti di Lida.

33 Di dinya mendakan hiji jelema lumpuh
ngaran Eneas, anu geus dalapan taun tara
cengkat-cengkat ti enggon.
34 "Eneas," saur Petrus, "ku pitulung Yesus
Kristus anjeun cageur. Geura hudang,
enggonna beresan." Harita keneh Eneas
bisaeun hudang.
35 Urang Lida jeung urang Saron narenjo
Eneas cageur teh tuluy palercaya ka Gusti.
36 Di Yopa aya hiji awewe anu percaya ka
Yesus, ngaranna Tabita. (Ngaran Yunanina
Dorkas, hartina "Uncal".) Tabeatna resep
nyieun kahadean, tutulung ka nu mariskin.
37 Harita Tabita teh gering malah tuluy maot.
Sanggeus dimandian, mayitna dipernahkeun
di loteng.
38 Ku sabab Yopa teu sabaraha jauhna ti Lida,
para panganut Gusti di Yopa ngadarenge beja
yen Petrus aya di Lida, tuluy ngajurungan
dua jelema ngangkir Petrus, "Mugi Bapa
enggal-enggal sumping ka Yopa."
39 Petrus geuwat angkat, bareng jeung nu
ngangkir. Sasumpingna terus dicandak ka
loteng, ditaluturkeun ku randa-randa. Bari
tingsalegruk randa-randa teh narembongkeun
rupa-rupa papakean meunang Dorkas
nyieunan waktu keur hirup keneh.
40 Tapi maranehna ku Petrus dipiwarang
kalaluar kabeh, ti dinya anjeunna neneda
tapak deku, geus kitu malik mayun ka mayit

bari ngalahir, "Tabita, geura hudang!" Nyah
mayit teh beunta, ret ka Petrus tuluy diuk.
41 Ku Petrus dicepeng dibantuan hudang. Ti
dinya anu palercaya jeung randa-randa teh
ku Petrus disalaur; Tabita anu geus hirup deui
diserenkeun ka maranehna.
42 Beja perkara eta terus kagurnitakeun ka
sakuliah Yopa, nepi ka loba anu palercaya ka
Gusti.
43 Petrus linggih heula di Yopa meunang
sababaraha poe di imah Simon tukang
nyamak kulit.

10 1 Di Kesarea aya hiji kapala pasukan
Rum anu disebutna "Pasukan Itali",
ngaranna Kornelius.
2 Jelemana ibadah, tur jeung sakulawargana
ngabarakti ka Allah, jeung loba tutulungna
ka urang Yahudi anu mariskin, sarta rajin
neneda ka Allah.
3 Dina hiji sore kira-kira pukul tilu, dina
tetenjoanana aya malaikat Allah nembongan
sidik pisan jeung ngagentraan, "Kornelius!"
4 Kornelius neuteup semu sieun, pok
ngawalon, "Aya pikersaeun naon, Juragan?"
Waler malaikat, "Doa paneda jeung lampah
maneh tutulung geus katarima ku Allah, ku
Mantenna baris dimakbul.
5 Geura nitahan jelema ka Yopa, angkir jalma
anu ngaran lengkepna Simon Petrus,
6 anu ayeuna keur natamu di tukang nyamak
kulit ngaran Simon, imahna di sisi laut."

7 Sanggeus malaikat mulih, Kornelius
nyalukan bujangna duaan, jeung hiji serdadu
kadeuheus tur ibadah.
8 Sanggeus dibejaan hal kajadian bieu tuluy
dititah ka Yopa.
9 Poe isukna kira-kira tengah poe, waktu eta
jurungan geus rek narepi ka Yopa, Petrus
unggah ka loteng seja sembahyang.
10 Bet ngadadak ngaraos lapar hoyong
barangtuang. Sabot tuangeunana
disadiakeun, anjeunna aya titingalianana,
11 ningali langit muka, seug aya nu turun
jiga lawon rubak ditalian opat juruna, diulur
nepi kana taneuh.
12 Breh eusina tembong, rupa-rupa sato,
sato-sato nu ngarayap, jeung manuk-manuk
haram.
13 Geus kitu aya soara, "Geura cengkat,
Petrus, eta peuncit, tuluy dahar!"
14 Waler Petrus, "Paliyas, Gusti! Abdi mah
tara neda barang haram atanapi najis."
15 Saur soara deui, "Anu geus dihalalkeun ku
Allah, ku maneh ulah diharamkeun."
16 Kituna teh nepi ka tilu kali, geus kitu eta
barang teh ditarik deui ka langit.
17 Sabot Petrus ngamanahan pihartieun
titingalieunana, jurungan Kornelius geus
narepi ka imah Simon, narangtung hareupeun
lawang,

18 pupuntenan jeung nanyakeun, "Leres kitu
di dieu aya tatamu anu jenenganana Simon
Petrus?"
19 Petrus masih ngamanahan keneh
pihartieun titingalieunana. Geus kitu Roh
Allah nimbalan ka anjeunna, "Itu maneh aya
anu neangan tiluan!
20 Buru-buru turun, jung kaditu milu ulah
asa-asa, sabab Kami anu nitah maranehna ka
dieu."
21 Petrus geuwat lungsur. "Ieu, Bapa,"
saurna ka semah, "aya perlu naon?"
22 Walonna, "Abdi-abdi piwarangan
Kornelius. Anjeunna jalmi berbudi anu
ngabakti ka Allah, sareng kalintang
dihormatna ku sadaya urang Yahudi.
Anjeunna kenging timbalan malaikat Allah
kedah ngahaturanan Juragan ka bumina,
supados tiasa ngadangukeun pilahir Juragan."
23 Semah ku Petrus diangken sina meuting
di dinya. Poe isukna Petrus angkat jeung nu
neang, dibarengan ku sawatara urang Yopa
anu sakapercayaan.
24 Poe isukna deui anjeunna geus sumping
ka Kesarea, keur didago-dago ku Kornelius
anu geus ngondangan sanak baraya jeung
sobat-sobatna.
25 Barang Petrus sumping, Kornelius muru,
munjungan mani tapak deku.
26 Ku Petrus dicepeng sina nangtung, saurna,
"Ngadeg! Bapa oge sami manusa."

27 Bari lebet Petrus sasauran terus ka
Kornelius. Di jero geus loba jelema.
28 Saur Petrus ka maranehna, "Aranjeun
tangtos aruninga, urang Yahudi ku agamana
dilarang natamu atanapi cacampuran sareng
bangsa sanes. Tapi Bapa kenging pituduh ti
Allah yen teu kenging nganggap najis atanapi
haram ka sasama jalmi.
29 Eta margina waktos anjeun ngangkir Bapa
teh, Bapa henteu kaabotan. Ayeuna Bapa
tumaros, naon maksadna nu mawi ngangkir
teh?"
30 Walon Kornelius, "Tilu dinten nu nembe
kalangkung kinten-kinten wayah kieu,
tabuh tilu sonten, abdi nuju sembahyang di
rorompok. Jleg aya anu ngadeg di payuneun,
panganggona herang-mencrang,
31 ngalahir kieu, Kornelius! Doa paneda
jeung lampah maneh tutulung geus katarima
ku Allah. Mantenna baris ngamakbul.
32 Geura nitahan jelema ka Yopa, angkir
jelema anu ngaran lengkepna Simon Petrus,
anu keur natamu di tukang nyamak kulit
ngaran Simon, imahna di sisi laut.
33 Harita keneh oge enggal abdi ngajurungan.
Hatur nuhun kana kasaean Bapa parantos
kersa sumping. Ieu anu karempel di
payuneun Allah, sadayana ngajeng-ngajeng
pisan hoyong ngupingkeun timbalan Allah ti
Bapa."

34 Petrus ngalahir, "Parantos tetela ka Bapa,
yen mungguh di Allah mah jalmi teh sami.
35 Bangsa naon oge upami ngabakti ka
Mantenna sareng hade kalakuanana mah
tangtos ku Mantenna diangken.
36 Aranjeun tangtos parantos aruninga
kana embaran ti Allah anu diembarkeun ka
urang Israil, nya eta Injil Kasalametan anu
nengtremkeun jiwa sakur anu anut ka Yesus
Kristus, Gusti sakumna manusa.
37 Tangtos aruninga kana kajadian penting di
sakuliah tanah Israil anu diawitan ti Galilea,
saparantos Yohanes ngembarkeun perkawis
baptisan.
38 Sareng tangtos aruninga perkawis Yesus
urang Nasaret anu ku Allah dipaparin Roh
Suci sareng dipaparin kakawasaan. Anjeunna
nyebarkeun kasaean ka mana-mana, sareng
nyageurkeun jalmi-jalmi anu diraksuk ku
Iblis, margi Anjeunna disarengan ku Allah.
39 Sagala perkawis anu ku Anjeunna
dipidamel di tanah Israil sareng di Yerusalem,
Bapa sareng babaturan saksina. Anjeunna
ditelasan ku urang Yahudi, dipaku dina kayu
salib.
40 Nanging dina katilu dintenna ti saparantos
pupus, ku Allah dihirupkeun deui lajeng
diebrehkeun.
41 Nanging diebrehkeunana henteu ka
sadayana, mung ka sawatara urang anu
ku Allah parantos dipilih baris jadi saksi,

nya eta Bapa sareng babaturan, anu kantos
dahar nginum sareng Anjeunna saparantos
Anjeunna gugah tina pupus.
42 Bapa sareng babaturan ku Anjeunna
dipiwarang ngembarkeun Injil Kasalametan
sareng mertelakeun yen Anjeunna teh ku
Allah parantos dijenengkeun hakim sakumna
manusa, boh anu harirup keneh boh anu
parantos maraot.
43 Nabi-nabi sadayana anu nyaurkeun
perkawis Anjeunna netelakeun yen anu
percaya ka Anjeunna bakal dihampura dosana
ku kakawasaan jenengana-Na."
44 Sabot Petrus ngawulang keneh, Roh
Suci lungsur ka nu keur ngararegepkeun
piwulangna.
45 Urang Yahudi anu geus sakapercayaan
anu ngarencangan Petrus ti Yopa hareraneun,
dumeh nu lain bangsa Yahudi oge ku Allah
dipaparin Roh Suci,
46 marake basa-basa sejen ngamulyakeun
kaagungan Allah. Petrus ngalahir,
47 "Ieu dulur-dulur geus narampa Roh Suci
cara urang. Saha anu bisa ngahalang-halang
lamun ayeuna dibaptis ku cai?"
48 Petrus miwarang supaya maranehna
dibaptis kalawan pajenengan Yesus Kristus.
Geus kitu Petrus ku maranehna dicandet
supaya linggih heula di dinya sawatara poe.

11 1 Beja yen aya anu lain bangsa Yahudi
narampa pangandika Allah geus nepi

ka rasul-rasul, jeung geus nyebar ka anu
geus palercaya di sakuliah Yudea.
2 Waktu Petrus sumping ka Yerusalem,
anjeunna dipaduan ku jelema-jelema anu
disunat, pokna,
3 "Ku naon anjeun dugi ka natamu ka bangsa
anu henteu disunat, malah tuang sasarengan
jeung maranehna?"
4 Ku Petrus dicarioskeun hal ihwalna, ditetek
ti barang mimiti, saurna,
5 "Kaula meunang tetenjoan di Yopa sabot
keur sembahyang. Aya anu diturunkeun ti
langit siga lawon rubak ditalian opat juruna,
diulur nepi ka deukeut kaula.
6 Ku kaula ditempo, eusina rupa-rupa sato
ingu jeung sato leuweung, sato-sato nu
ngarayap, jeung manuk-manuk haram.
7 Tuluy kaula ngadenge aya soara ngalahir
ka kaula, Geura cengkat, Petrus, eta peuncit,
tuluy dahar!
8 Walon kaula, Paliyas, Gusti! Abdi tara neda
barang haram atanapi anu najis!
9 Tapi eta soara teh ngalahir deui ti langit,
Anu geus dihalalkeun ku Allah ku maneh ulah
diharamkeun!
10 Kitu jeung kitu bae nepi ka tilu kali,
tungtungna eta barang teh kabeh ditarik deui
ka langit.
11 Sawaktu pisan jeung eta aya tilu jelema
daratang ka imah anu dianjrekan ku kaula,
utusan ti Kesarea seja ka kaula.

12 Kaula didawuhan ku Roh Suci yen kudu
milu jeung maranehna, ulah asa-asa. Kaula
milu indit, dibaturan ku urang Yopa genepan
anu geus palercaya. Datang ka Kesarea tuluy
sarerea asup ka imah Kornelius.
13 Kornelius nyarita yen meunang tetenjoan,
aya malaikat ngadeg di imahna, ngalahir
kieu, Maneh geura ngajurungan jelema ka
Yopa, angkir jelema anu ngaran lengkepna
Simon Petrus,
14 anu bakal nepikeun pangandika
pisalameteun maneh sakulawarga.
15 Sanggeus kaula medar perkara eta, Roh
Suci lungsur ka maranehna, cara ka urang
basa mimiti narima tea.
16 Ras kaula inget ka anu dilahirkeun ku
Gusti, nya eta, Yohanes ngabaptisna ku cai,
ari maraneh mah bakal ngabaptis ku Roh
Suci.
17 Tetela Allah ku manten anu maparinkeun
eta kurnia ka maranehna teh, cara ka urang
bareto basa urang mimiti percaya ka Gusti
Yesus Kristus. Ku sabab kitu pimanaeun kaula
bisa nyegah pangersa Allah!"
18 Sanggeus meunang katerangan kitu, anu
nyaralahkeun ka anjeunna teh tungtungna
mah maruji ka Allah, pokna, "Leres upami
kitu mah, sanes bangsa Yahudi ge ku Allah
dipaparin kasempetan tobat sareng hirup anu
sajati."

19 Para panganut Yesus anu diudag-udag
basa Stepanus dipaehan tea, papencarna aya
anu nepi ka Penesia, Siprus, jeung Antioki.
Di ditu tetep nguarkeun pangandika Allah ka
urang Yahudi deui.
20 Tapi aya anu asalna ti Siprus jeung
Kirena daratang ka Antioki nguarkeun Injil
Kasalametan hal Gusti Yesus ka nu lain urang
Yahudi,
21 tur disarengan ku kakawasaan Gusti, nepi
ka loba pisan anu tuluy palercaya, aranut ka
Anjeunna.
22 Tuluy eta hal kabejakeun ka jamaah di
Yerusalem, anu terus ngutus Barnabas ka
Antioki.
23 Barnabas kacida bingaheunana ningali
maranehanana sakitu diberkahanana
ku Gusti. Maranehna ku anjeunna
dipeupeujeuhan supaya enya-enya satia
satuhu ka Gusti.
24 Barnabas jalma berbudi, manahna pinuh
ku Roh Suci, kacida percayana ka Gusti, nepi
ka loba anu katarik aranut ka Gusti.
25 Ti dinya Barnabas ngalayad Saulus ka
Tarsus.
26 Saulus dicandak ka Antioki, kumpul jeung
jamaah di dinya sataun campleng lilana
bari ngawulang ka jalma rea. Jalma-jalma
panganut Yesus mimitina disarebut "Urang
Kristen" teh nya didinya, di Antioki.

27 Sawaktu keneh jeung eta aya sawatara
nabi ti Yerusalem sarumping ka Antioki.
28 Nabi anu jenenganana Agabus ngaramal
ku pangdorong Roh Allah, saurna bakal
aya bahla kalaparan di sakuliah dunya.
(Ramalanana teh enya ngabukti, kajadian
dina jaman pamarentahan Prabu Klaudius.)
29 Ku sabab kitu para panganut Yesus di
Antioki rempug rek arudunan sakamampuhna
masing-masing, sumbangkeuneun ka
dulur-dulur sakapercayaan di Yudea.
30 Sanggeus duitna kumpul, tuluy ngutus
Barnabas jeung Saulus pikeun nyerenkeun
eta duit sumbangan ka pangurus jamaah di
Yudea.

12

1 Dina jaman eta keneh, Raja Herodes
mimiti ngayakeun talajak keras ka
sawatara anggota jamaah.
2 Yakobus rakana Yohanes ku anjeunna
dipaehan ku pedang.
3 Ngaraos yen anjeunna kitu teh dipikaresep
ku urang Yahudi, tuluy deui nangkep Petrus.
(Kajadianana waktu keur Pesta Roti Teu
Diragian.)
4 Sanggeus ditangkep Petrus diasupkeun
ka pangbuian, dipiwarang dijaga ku opat
regu serdadu, sareguna opat-opat. Maksad
Herodes, sabada Pesta Paska Petrus rek
dipariksa ku anjeunna di hareupeun umum.

5 Sabot Petrus ditahan di pangbuian, para
anggota jamaah teu eureun-eureun sasambat
ka Allah mangnedakeun anjeunna.
6 Piisukaneun dipariksa ku Herodes di
hareupeun umum, peutingna Petrus kulemna
dihapit ku dua serdadu jeung dibarogod ku
dua rante. Panto panjarana dijaraga.
7 Ujug-ujug jleg bae aya malaikat Pangeran
ngadeg, kamar anjeunna ditahan mani hibar
ku cahayana. Eta malaikat ngaguyah-guyah
ngagugahkeun Petrus, saurna, "Geuwat
hudang!" Harita keneh rante barogod
panangan Petrus lesot.
8 Malaikat ngalahir deui, "Kencengkeun
sabuk, pake tarumpah." Petrus ngencengan
sabuk, tarumpahna dianggo. Malaikat
ngalahir deui, "Harudumkeun jubah, hayu
tuturkeun kami."
9 Petrus nuturkeun, kaluar ti jero panjara
bari asa samar, eta teh naha malaikat
saenyana atawa ngan titingalian bae.
10 Pos jaga kahiji jeung kadua geus kaliwat,
jol ka panto beusi lawang kaluar. Bray
pantona muka sorangan, Petrus jeung
malaikat kaluar. Sanggeus nepi ka tungtung
jalan les malaikat teh ngantunkeun.
11 Petrus teu samar deui kana eta kajadian,
terus ngagereyem, "Ayeuna aing yakin ieu
teh saenyana. Gusti ngutus malaikat-Na
nyalametkeun aing tina genggeman Herodes
jeung tina maksud jahatna urang Yahudi."

12 Sanggeus ngamanah-manah tuluy
anjeunna ngajugjug ka bumi Maria, ibuna
Yohanes anu katelah Markus. Di dinya keur
loba jelema anu neneda.
13 Petrus ngetrokan panto. Hiji gandek
awewe ngaran Rode nyampeurkeun rek
mangmukakeun.
14 Manehna ujug-ujug wawuheun kana
soanten Petrus. Bakating ku atoh lain
buru-buru muka panto, tapi kalah ka lumpat
balik deui hariweusweus yen anu keketrok
teh Petrus.
15 Ceuk nu sejen, "Boa maneh gundam!"
Rode keukeuh ngaenyakeun, tapi dijarawab,
"Meureun eta mah malaikatna."
16 Petrus haben bae keketrok. Tungtungna
panto dibuka. Ari bray, maranehna kacida
karageteunana.
17 Ku Petrus diisarahan supaya jarempe, ti
dinya anjeunna nerangkeun hal anjeunna
dikaluarkeun ku Gusti ti jero panjara.
"Pangbejakeun bae ka Yakobus jeung ka
nu sejen," saurna ka maranehna. Geus kitu
angkat ti dinya ka tempat sejen.
18 Sanggeus bray isuk, serdadu-serdadu anu
ngajaraga gehger, baringungeun aya kajadian
naon ka Petrus.
19 Herodes nimbalan supaya Petrus
disaksrak, tapi lebeng teu kapanggih. Ku
sabab kitu serdadu-serdadu jaga teh ku
anjeunna dipariksa terus diparaehan. Geus

kitu Herodes angkat ti Yudea, ngadon calik di
Kesarea rada lila.
20 Herodes kacida benduna ka urang
Tirus jeung urang Sidon. Ku sabab kitu
maranehna ngadareuheus ka anjeunna, tapi
ngabadamian heula kawasa karaton anu
ngaranna Blastus, menta dibelaan. Geus kitu
kakara ngadareuheus ka Herodes, marenta
karapihan, sabab bahan dahareun nagrina
gumantung ka nagri cangkingan Herodes.
21 Dina hiji poe beunang milih, Herodes
dangdos ku anggoan karajaan, linggih dina
tahta terus pidato.
22 Rahayatna surak, pokna, "Ieu gentra
dewa, lain sora manusa!"
23 Tapi sapada harita keneh Herodes
digebug ku malaikat Pangeran, lantaran
kacida heunteu hormatna ka Allah, salirana
dihakanan ku bilatung tuluy pupus.
24 Pangandika Allah beuki sumebar ka
mana-mana, beuki nyerep.
25 Barnabas jeung Saulus sanggeusna beres
ngalaksanakeun kawajibanana, tuluy marulih
ti Yerusalem bari nyandak Yohanes Markus.
13 1 Di jamaah Antioki aya sababaraha
nabi jeung guru, nya eta: Barnabas,
Simeon (anu katelah si Hideung), Lukius
(ti Kirena), Menahem (anu digedekeunana
bareng jeung Raja Herodes), jeung Saulus.
2 Hiji mangsa waktu aranjeunna keur
ngalakonan ibadah ka Gusti jeung paruasa,

Roh Suci nimbalan, "Kami menta Barnabas
jeung Saulus, pikeun ngajalankeun pagawean
ti Kami pribadi."
3 Sabada paruasa jeung neneda, Barnabas
jeung Saulus ditumpangan panangan ku
aranjeunna tuluy diutus.
4 Barnabas jeung Saulus anu diutus ku Roh
Suci arangkat ka Seleukia, ti dinya terus
balayar ka pulo Siprus.
5 Sanggeus sarumping ka Salamis tuluy
ngawulangkeun pangandika Allah di imah-
imah ibadah urang Yahudi, dibantu ku
Yohanes Markus.
6 Aranjeunna ngideran eta pulo nepi ka
Pafos. Di dinya pendak jeung hiji tukang
sihir ngaran Bar Yesus, urang Yahudi anu
ngakukeun nabi,
7 anu nyobat jeung Sergius Paulus jalma
pinter, gupernur eta pulo. Eta gupernur
ngahaturan sumping ka Barnabas jeung
Saulus, hoyongeun ngadangu pangandika
Allah.
8 Tapi aranjeunna dilawan ku tukang sihir tea
anu boga ngaran Yunani Elimas, maksudna
supaya eta gupernur ulah nepi ka percaya ka
Yesus.
9 Saulus, anu harita geus katelah Paulus,
mureleng ka eta tukang sihir lantaran
kadorong ku Roh Suci,
10 tuluy ngalahir kieu, "Anak Iblis!
Maneh satruna sakur nu hade, pinuh ku

sagala tipu daya, purah ngabohongkeun
kayaktian-kayaktian ti Gusti!
11 Ayeuna rasakeun ieu panangan Gusti!
Maneh bakal lolong, sababaraha lilana moal
nenjo-nenjo panonpoe." Sapada harita
keneh reup Elimas ngarasa poek, panonna
katutup ku pepedut hideung, tuluy uyup-ayap
neangan nu pinungtuneun.
12 Ningali kajadian kitu, gupernur jadi
percaya ka Yesus, sabab anjeunna kacida
katarikna ku pangajaran hal Gusti.
13 Paulus jeung rerencanganana anu duaan
balayar ti Pafos ka Perga, hiji kota di Pampilia,
ti dinya papisah jeung Yohanes Markus anu
terus mulang ka Yerusalem.
14 Ti Perga anjeunna jeung Barnabas terus
ka Antioki di Pisidia, poe Sabatna aranjeunna
ngiring kempelan di imah ibadah urang
Yahudi.
15 Sabada aosan tina Kitab Musa jeung tina
Kitab Nabi-nabi, pangurus-pangurus imah
ibadah ngahaturanan ka aranjeunna, pokna,
"Bilih para Saderek bade maparin amanat
atanapi pangdeudeul sumanget, mangga
dihaturanan ka payun."
16 Jung Paulus ngadeg, tuluy maparin isarah
ku panangan, barabat sasauran: "Dulur-dulur
urang Israil katut anu sanes-sanesna anu
karempel di dieu ngalakonan ibadah ka Allah!
Darangukeun!

17 Allahna bangsa Israil parantos milih
karuhun urang. Karuhun urang nalika
ngumbara di Mesir ku Mantenna dijadikeun
hiji bangsa gede. Ti dinya ku Allah maranehna
dicandak kaluar ti Mesir.
18 Opat puluh taun Mantenna nyabaran
tingkah polah maranehna di gurun keusik.
19 Tujuh bangsa di Kanaan ku Mantenna
dibasmi, tanahna dijadikeun milik maranehna.
20 Kitu saterasna dongkap ka opat ratus lima
puluh taun. Sabada eta, maranehna diatur ku
hakim-hakim anu diangkat ku Mantenna dugi
ka jaman Nabi Samuel.
21 Ti dinya maranehanana marenta raja.
Ku Allah dikabulkeun, Saul bin Kis ti kaom
Binyamin diangkat jadi rajana dugi ka opat
puluh taun.
22 Saul ku Allah dikeser, Daud dijadikeun raja
gegentosna. Kieu timbalan Allah perkawis
Daud, Kami uninga, Daud anak Isai teh
jelema pikapanujueun, anu bakal ngalakonan
sagala pangersa Kami.
23 Allah ngalaksanakeun jangji-Na, ti turunan
Daud aya anu ku Mantenna dijadikeun
Jurusalamet pikeun urang Israil, nya eta
Yesus.
24 Samemeh Yesus ngawitan ngajalankeun
padamelanana, sakumna bangsa Israil diajak
tobat ku Yohanes sareng kedah dibaptis.
25 Saparantos tugasna meh rengse, Yohanes
ngalahir kieu ka maranehna, Saha ari

kaula, ceuk aranjeun? Kaula lain anu keur
diarep-arep ku aranjeun. Anjeunna mah
sumpingna engke sanggeus kaula. Ka
Anjeunna kaula teu wani mangudarankeun
tarumpah-tarumpah-Na acan.
26 Para saderek turunan Ibrahim, kitu deui
nu sanes, anu karempel di dieu ngalakonan
ibadah ka Allah! Eta wawaran pisalameteun
teh pikeun urang!
27 Margi urang Yerusalem mah katut para
pamingpinna teu tarerangeun yen nya
Anjeunna Jurusalamet maranehna. Unggal
Sabat maranehna maraca seratan nabi-nabi,
tapi eusina teu kahalartieun. Yesus ku
maranehna dihukum, cocog sareng anu
disaurkeun ku nabi-nabi.
28 Sanajan maranehna teu manggih pisan
sabab pikeun ngaragragkeun hukum pati
ka Anjeunna, keukeuh marenta ka Pilatus
supaya Yesus dihukum pati.
29 Sanggeus sagala niat jahat maranehna ka
Anjeunna tinekanan sakumaha anu kaungel
dina Kitab Suci, layon Anjeunna diturunkeun
tina tihang salib, digolerkeun di jero kuburan.
30 Nanging ku Allah digugahkeun deui tina
pupusna.
31 Saparantos gugah, di lebet sababaraha
dinten sering nembongan ka jalmi-jalmi
anu tadina ngingiring Anjeunna ti Galilea ka
Yerusalem, anu ayeuna jaradi saksi perkawis
Anjeunna ka urang Israil.

32 (13:32-33) Ayeuna sim kuring seja
ngadongkapkeun ka aranjeun Injil
Kasalametan, nya eta: Perkawis anu baheula
dijangjikeun ku Allah ka karuhun urang
teh ayeuna laksana, ka urang anu jadi
turunanana, reh Allah parantos ngahirupkeun
deui Yesus, sakumaha anu parantos kaungel
dina Jabur anu kadua, kieu, Hidep Putra Ama;
ayeuna Ama geus jadi Rama Hidep.
33 (13:32)
34 Perkawis Yesus gugah ti nu maraot dugi
ka salira-Na henteu kungsi buruk di jero
kuburan, kieu pangandika Allah: Hidep ku
Ama bakal diberkahan, ku berkah suci tur
pasti sakumaha jangji Ama ka Daud.
35 Dina bagian sejen aya deui, ungelna:
Gusti moal ngantep abdi-Na nu satia ajur di
jero kuburanana.
36 Daud anu ngalakonan pangersa Allah
parantos pupus, dikurebkeun di makam
karuhunna, salirana ajur di jero kuburan.
37 Nanging Yesus mah henteu kitu, margi ku
Allah digugahkeun deui ti nu maraot.
38 (13:38-39) Ku margi kitu mugia
aruninga, perkawis panghampura dosa anu
diwawarkeun ka aranjeun teh jalanna ti
Yesus. Sakur anu percaya ka Anjeunna bakal
dileupaskeun tina dosa-dosa, anu moal bisa
dileungitkeun ku Hukum Musa.
39 (13:38)

40 Ku margi kitu sing ariatna, supaya
aranjeun ulah kaasup ka jalmi-jalmi anu ku
nabi-nabi disaurkeun kieu:
41 Ati-ati maraneh, tukang ngahina! Maraneh
bakal ngarenjag tuluy paraeh! Kiwari Kami
keur ngalaksanakeun hiji perkara, anu
sanajan dipertelakeun ge ku maraneh moal
dipercaya!"
42 Waktu keur kalaluar ti dinya, ka Paulus
jeung Barnabas pada ngahaturanan supaya
Sabat hareup sarumping deui ngalajengkeun
piwulang anu bieu.
43 Bubar kumpulan, Paulus jeung Barnabas
ditaluturkeun ku urang Yahudi jeung ku nu
sejen nu arasup agama Yahudi. Maranehna
ku aranjeunna dinasehatan supaya hirupna
tetep aya dina rahmat Allah.
44 Dina poe Sabat deui urang dinya meh
kabeh daratang ngadarengekeun pangandika
Allah.
45 Nenjo anu karumpulan sakitu lobana,
urang Yahudi kacida darengkieunana, tuluy
ngahina ka Paulus, piwulang anjeunna
dibarantah.
46 Tapi Paulus jeung Barnabas malah tambah
wani, saurna, "Saenyana pangandika Allah
teh wajib ditepikeun ka aranjeun heula. Tapi
ku lantaran aranjeun embung narima, jadi
aranjeun sorangan anu nangtukeun yen
aranjeun mah teu layak narima hirup anu
langgeng. Ku sabab kitu aranjeun mah rek

ditinggalkeun bae, kaula rek nyanghareup ka
bangsa sejen.
47 Karana Pangeran geus marentah ka
kaula, timbalana-Na: Maneh ku Kami geus
dijadikeun cahaya pikeun nyaangan bangsa
sejen anu lain Yahudi, supaya salamet
manusa saalam dunya."
48 Ngadarenge kasauran kitu jelema-
jelema nu lain bangsa Yahudi kacida
barungaheunana, tuluy maruji kana
pangandika Allah. Eta sakur anu ku Allah
geus ditangtukeun kana hirup langgeng teh
jaradi jelema anu palercaya.
49 Pangandika Allah jadi kautarakeun ka
sakuliah wewengkon eta.
50 Tapi jelema-jelema urang Yahudi tea
ngangsonan ka para gegeden kota jeung ka
wanita-wanita priyayi anu aribadah ka Allah,
jeung mimiti nyarusahkeun ka Paulus jeung
Barnabas, sarta tungtungna aranjeunna diusir
ti wewengkon maranehna.
51 Paulus jeung Barnabas kaluar ti dinya
bari ngagibrigkeun kekebul tina sampeanana
nyirikeun kakeuheul, terus ngabujeng ka
Ikonium.
52 Ari para panganut Yesus anu di Antioki
hatena barungah sarta pinuh ku Roh Suci.
14 1 Di Ikonium Paulus jeung Barnabas
ngalaman deui kajadian kawas
kitu. Aranjeunna sumping ka imah ibadah
urang Yahudi, tuluy ngawulang. Piwulangna

ngayakinkeun, nepi ka loba urang Yahudi
jeung bangsa sejen jadi palercaya ka Yesus.
2 Tapi maranehna diangsonan ku urang
Yahudi anu arembungeun percaya, nepi ka
maralik mikaijid ka anu geus palercaya.
3 Rasul-rasul teh di dinyana rada lila, beuki
ludeung ngawulangkeun hal Gusti, tur ku
Gusti dipaparin kawasa ngadamel mujijat-
mujijat aheng, anu ngabantu netelakeun
yen sih kurnia Gusti anu diwulangkeun ku
aranjeunna teh sayaktina.
4 Urang dinya jadi pecah, aya nu biluk ka
urang Yahudi, aya nu biluk ka rasul-rasul.
5 Ti dinya urang Yahudi katut para
pamingpinna jeung sawatara jelema bangsa
sejen mupakat arek maledogan rasul-rasul ku
batu.
6 Tapi aranjeunna kaburu ngejat, terus
sarumping ka Listra jeung Derbe di
Likonia, jeung ka wewengkon-wewengkon
sakurilingeunana,
7 ngawulangkeun jalan kasalametan ti Allah.
8 Di Listra aya hiji jelema anu lumpuh ti
barang dijurukeun, teu bisaeun leumpang
pisan,
9 milu ngadengekeun kasauran Paulus.
Ku Paulus diteuteup, katingali yen bisa
dicageurkeun lantaran hatena percaya.
10 "Geura nangtung sing ajeg!" lahiran
Paulus tarik ka manehna. Korejat manehna
nangtung tuluy leuleumpangan.

11 Narenjo Paulus iasa midamel kitu jalma
rea raong ngaromong dina basana, basa
Likonia, "Dewa-dewa lungsur ka urang miraga
jalma!"
12 Barnabas ku maranehna disebut Dewa
Zeus, Paulus anu dianggap jadi juru sabda
disebut Dewa Hermes.
13 Imam Dewa Zeus ti kuil pamujaanana
di luar kota datang ka gapura kota, mawa
kekembangan jeung sapi jalu sababaraha
siki, rek ngajak urang kota ngahaturkeun
kurban ka Barnabas jeung Paulus.
14 Ngadangu pamaksudan maranehna
kitu, Barnabas jeung Paulus nyoehkeun
anggoanana tuluy muru bari ngagero ka
maranehna,
15 "Nanaonan, dulur-dulur? Kaula manusa
cara aranjeun! Kaula rek ngembarkeun Injil
Kasalametan, seja ngajak aranjeun tobat tina
nyembah kana barang gaplah, kana nyembah
ka Allah anu jumeneng, anu ngadamel langit,
bumi, laut, jeung sakabeh eusina.
16 Baheula-baheula manusa ku Mantenna
diantep karep.
17 Tapi Mantenna salawasna nyirikeun yen
aya, tembong dina sagala padamelana-Na anu
harade pikeun aranjeun, nya eta: nurunkeun
hujan ti langit, maparin musim hasil bumi,
maparin dahareun, jeung nyenangkeun hate
aranjeun."

[18] Dibere katerangan kitu ge masih
keneh seuseut nahanna supaya ulah tulus
ngahaturanan kurban ka aranjeunna.
[19] Geus kitu daratang urang Yahudi
ti Antioki, ti Pisidia, jeung ti Ikonium,
mangaruhan. Urang dinya nepi ka pada
bariluk ka maranehna. Paulus dibaledogan
ku batu, tuluy digusur ka luar kota, cul
ditaringgalkeun, samarukna geus pupus.
[20] Anjeunna cengkat deui sanggeus dirariung
ku anu palercaya, tuluy lebet deui ka jero
kota. Poe isukna anjeunna jeung Barnabas
angkat ka Derbe.
[21] Di Derbe Paulus jeung Barnabas
ngawartakeun Injil Kasalametan, jeung loba
jelema anu datang ka palercaya ka Yesus. Ti
dinya arangkat ka Listra, ka Ikonium, jeung
ka Antioki di Pisidia,
[22] nguatkeun hate anu palercaya ka Yesus
supaya mantep percayana. "Rek asup ka
Karajaan Allah teh kudu nyorang heula
rupa-rupa kasusahan," kitu saur aranjeunna.
[23] Di unggal jamaah aranjeunna ngangkat
pamingpin; sanggeus dipuasaan jeung
dipangnedakeun, eta pamingpin-
pamingpin dititipkeun ka Gusti anu
jadi panangeuhanana.
[24] Paulus jeung Barnabas kebat ka Pampilia,
jalanna ngalangkung wewengkon Pisidia.
[25] Di Perga ngawartakeun heula pangandika
Allah, ti dinya kebat ka Atalia.

[26] Ti Atalia balayar ka Antioki deui, tempat
aranjeunna bareto mimiti dipercaya ngemban
rahmat Allah, nya eta kudu ngalakonan damel
anu ayeuna geus anggeus.
[27] Di Antioki ngumpulkeun anggota jamaah,
ngawartoskeun sagala perkara anu dipidamel
ku Allah ku jalan aranjeunna, jeung perkara
Allah geus muka jalan pikeun bangsa sejen,
nepi ka maranehna oge jaradi jelema-jelema
anu palercaya ka Yesus.
[28] Rada lila aranjeunna nganjrek di
jelema-jelema anu palercaya di Antioki teh.
15 [1] Aya urang Yudea anu daratang
ka Antioki, ngajar kieu ka nu geus
palercaya, "Lamun aranjeun teu disarunatan
nurutkeun parentah dina Hukum Musa,
aranjeun moal bisa disalametkeun."
[2] Paham kitu kacida dilawanna ku Paulus
jeung Barnabas. Tungtungna Paulus jeung
Barnabas ti Antioki diutus ka Yerusalem,
dibarengan ku sababaraha urang deui, pikeun
mereskeun sual eta jeung rasul-rasul.
[3] Utusan dijajap ku jamaah nepi ka
wates kota, ti dinya terus kebat jalanna
ka Penesia jeung Samaria. Urang dinya
dibejaan, yen bangsa sejen nu lain Yahudi
oge geus nyalanghareup ka Allah; kacida
aratoheunana.
[4] Di Yerusalem, sanggeusna dibageakeun
ku jamaah, ku rasul-rasul, jeung ku para

kokolot jamaah, utusan medar sagala hal anu
dipidamel ku Allah ku jalan aranjeunna.
5 Tapi aya anggota jamaah ti golongan urang
Parisi, ngaromong kieu, "Jalmi-jalmi bangsa
sanes anu parantos palercaya teh kedah
disarunatan, sareng perlu diwartosan kedah
tarunduk ka Hukum Musa."
6 Ieu masalah tuluy dimusawarahkeun ku
para kokolot jeung rasul-rasul.
7 Sanggeus lila sual jawab, Petrus ngadeg
tuluy ngalahir, "Dulur-dulur tangtu aremut,
geus lila sim kuring ku Allah dipilih ti
aranjeun, kedah nguarkeun Injil Kasalametan
ka bangsa sejen, supaya maranehna oge
palercaya kana hal eta.
8 Allah, anu uninga kana eusi hate unggal
jalma, parantos kersa nampi bangsa sejen,
nyatana ka bangsa sejen oge, Allah parantos
maparin Roh Suci cara ka urang.
9 Urang sareng bangsa sejen ku Mantenna
henteu dibeda-beda. Bangsa sejen oge
ku Mantenna dihampura dosana, lantaran
maranehna oge palercaya.
10 Ku margi kitu ku naon bade ngaralawan
ka Allah, ngudukeun dulur-dulur anu parantos
palercaya ngajalankeun sarat anu sakitu
beuratna? Karuhun urang ge, nya kitu deui
urang sorangan teu kuat ngalakonanana.
11 Urang percaya yen boh urang, boh bangsa
sejen, pang salamet teh ngan ku karana sih
kurnia Gusti Yesus bae."

12 Ti dinya, barang Paulus jeung Barnabas
nyarioskeun sagala mujijat jeung kaahengan
anu dipidamel ku Allah di kalangan
bangsa sejen ku jalan aranjeunna, anu
ngabarandungan mani jempling.
13 Geus kitu Yakobus ngalahir, "Dulur-dulur,
karupingkeun sim kuring!
14 Bieu saderek Simon nerangkeun hal
ngawitanana Allah mintonkeun perhatosana-
Na ka jalmi-jalmi bangsa sanes, kalayan
maksad ti eta bangsa aya anu bade dipilih
baris dijadikeun umat-Na.
15 Hal ieu cocog pisan sareng anu kapungkur
diramalkeun ku nabi-nabi, anu ungelna,
16 Engke Kami baris datang deui, timbalan
Pangeran, seja mulihkeun karajaan Daud. Nu
geus runtuh sina ngadeg deui, sina weweg
deui.
17 Ku sabab kitu jalma-jalma salian ti eta,
bakal daratang ka Kami. Nya eta ti bangsa
lian anu geus disalaur ku Kami, sangkan jadi
kagungan Kami.
18 Kitu timbalan Pangeran, nguningakeun
perkara eta ti baheula keneh.
19 Kitu nu mawi pangrasa sim kuring,
dulur-dulur anu teu sabangsa anu parantos
tarobat ka Allah teh ulah diririweuh.
20 Mending ge urang suratan, anu eusina
mepelingan yen teu kenging ngadahar
kadaharan anu najis anu parantos
disuguhkeun ka brahala, atanapi sato anu

paeh bangkar, atanapi getihna, sareng teu
kenging jinah.
21 Margi Hukum Musa teh ti baheula keneh
unggal-unggal Sabat dibaca di imah-imah
ibadah bangsa urang, aturan-aturanana
diwurukkeun di saban kota."
22 Geus kitu rasul-rasul jeung para kokolot,
kitu deui sakumna jamaah, rempug seja
milih dua jelema pikeun diutus ka Antioki,
bareng jeung Paulus jeung Barnabas. Geus
kapilih duaan, duanana jelema anu kacida
dipandangna ku sakur anu palercaya, nya eta
Yudas anu katelah Barsabas, jeung Silas,
23 dibahanan surat anu kieu eusina: "Kahatur
para saderek luareun bangsa Yahudi di
Antioki, Siria, sareng di Kikilia. Sim kuring,
rasul-rasul sareng para kokolot jamaah
di Yerusalem, saderek-saderek aranjeun,
ngahaturkeun salam kawilujengan.
24 Aya wartos saderek-saderek diririweuh ku
jalmi-jalmi sim kuring anu darongkap ka dieu,
nyebarkeun paham anu ngabingungkeun.
Sayaktosna maranehna sanes utusan ti sim
kuring.
25 Ku margi kitu sim kuring sadaya teras
barempug, ahirna mupakat bade ngintun
utusan ka dieu, anu pidongkapeunana bakal
sasarengan sareng saderek Barnabas sareng
Paulus saderek urang,
26 anu parantos naruhkeun jiwana demi
Gusti urang Yesus Kristus.

[27] Utusan teh duaan, nya eta Yudas sareng
Silas, anu bakal nerangkeun perkawis ieu
serat ku lisan.
[28] Roh Suci parantos nyatujuan, kitu deui sim
kuring sadaya, moal nambihan kabeubeurat
aranjeun ku kawajiban-kawajiban sanesna,
salian ti:
[29] kedah pantrang kana kadaharan anu
parantos disuguhkeun ka brahala, pantrang
neda getih, pantrang neda sato anu paeh
bangkar, sareng teu kenging jinah. Kalintang
utamina upami hal ieu ku saderek-saderek
digumatikeun. Sakitu nu kapihatur, wilujeng."
[30] Utusan geus ariang ka Antioki, tuluy
ngumpulkeun jamaah, suratna dipasrahkeun.
[31] Eusina kacida nyenangkeunana kana hate
nu narima, jamaah ngarasa bungah.
[32] Yudas jeung Silas anu saenyana mah nabi,
lila cacarios jeung maranehanana, maparin
pituah jeung nasehat anu matak negerkeun
hate.
[33] Sanggeus nganjrek rada lila, kakara
aranjeunna meunang marulih deui ka nu
ngutusna bari dijurung ku pangdoa sarerea.
[34] [Tapi Silas mah ngantunkeun anjeun seja
terus di Antioki bae.]
[35] Paulus jeung Barnabas rada lila nganjrekna
di Antioki, ngajarkeun jeung nguarkeun
pangandika Gusti jeung urang dinyana.
[36] Sanggeus rada lila, Paulus sasauran ka
Barnabas, "Urang ngalongok dulur-dulur

ka tempat-tempat urang bareto nguarkeun
pangandika Gusti, hayang terang kumaha
kaayaanana."
37 Barnabas hoyongeun nyandak Yohanes
Markus,
38 tapi Paulus ngaraos teu hade lamun
Yohanes Markus dibawa, lantaran bareto ge
henteu terus babarengan nepi ka anggeus,
anggur mulang ninggalkeun di Pampilia.
39 Paulus jeung Barnabas nepi ka pabentar
nemen pisan, tungtungna aranjeunna
papisah. Barnabas tetep nyandak Markus
terus balayar ka Siprus.
40 Ari Paulus nyandak Silas; sabada ku
jamaah dipasrahkeun kana rahmat Gusti
terus angkat,
41 ngideran Siria jeung Kikilia, nguatkeun
jamaah-jamaah.

16 1 Paulus neruskeun angkatna ka Derbe,
tuluy ka Listra. Di dinya aya hiji
panganut Yesus ngaranna Timoteus. Indung
Timoteus urang Yahudi anu percaya ka Gusti,
ari bapana mah urang Yunani.
2 Ku urang Listra jeung Derbe anu palercaya
ka Yesus, Timoteus disarebut jelema hade.
3 Ku Paulus rek dicandak, ku sabab kitu
Timoteus ku anjeunna disunatan heula,
lantaran urang Yahudi di dinya kabeh
nyarahoeun yen bapana Timoteus teh urang
Yunani.

4 Ka para panganut Yesus di saban kota
nu disumpingan, aranjeunna nepikeun
sarat-sarat ti rasul-rasul jeung para kokolot di
Yerusalem tea, sarta dipeupeujeuhan supaya
eta sarat-sarat teh ditarurut.
5 Kaayaan jamaah-jamaah beuki kuat,
kapercayaanana tambah mantep, jeung
jumlah anggotana nambahan unggal poe.
6 Aranjeunna neruskeun angkatna, Prigia
jeung Galata dilangkung, sabab Roh Suci teu
ngawidian aranjeunna nguarkeun pangandika
Allah di daerah Asia.
7 Di wates wewengkon Misia mimitina rek
lalebet ka Bitinia, tapi dilarang ku Roh Yesus.
8 Ku sabab kitu Misia oge dilangkung, terus
ka Troas.
9 Peutingna di Troas, dina hiji titingalian
Paulus ningali aya anu nangtung di
payuneunana, hiji urang Makedoni anu
nunuhun kieu ka anjeunna, "Mugi sumping ka
Makedoni, tulungan sim kuring sadaya!"
10 Lantaran aya titingalian Paulus kitu, sim
kuring tiluan gura-giru rek terus ka Makedoni,
kajurung ku kayakinan yen geus disaur ku
Allah supaya nguarkeun Injil ka urang ditu.
11 Terus balayar ti Troas, lempeng ka
Samotrake, poe isukna nepi ka Neapolis.
12 Ti dieu terus asup ka Pilipi, kota anu mimiti
di wewengkon Makedoni, jajahan karajaan
Rum keneh. Di Pilipi meunang sababaraha
poe.

13 Dina poe Sabat sim kuring tiluan
arindit ka sisi walungan luareun kota,
sabab ceuk taksiran bakal manggih tempat
sembahyangna urang Yahudi. Sim kuring
tiluan dariuk, cacarita jeung awewe-awewe
anu keur di darinya.
14 Di antarana aya anu ngaranna Lidia,
tukang dagang lawon wungu, asalna
ti Tiatira. Lidia ibadah ka Allah, harita
hatena digerakkeun ku Gusti, kacida
ngaregepkeunana ka anu dilahirkeun ku
Paulus.
15 Tungtungna Lidia katut saeusi imahna,
dibaptis. Anggeus dibaptis manehna
ngondang ka sim kuring tiluan pokna,
"Upami ku aranjeun parantos kagalih yen
abdi leres-leres parantos percaya ka Gusti,
aranjeun mugi kersa linggih ka abdi," kitu
pokna mani maksa.
16 Dina hiji poe waktu rek ka tempat
sembahyang tea, di tengah jalan papapag
jeung hiji gandek awewe. Eta gandek teh
kasurupan ku roh jahat anu bisaeun norah
anu tacan kajadian. Pangabisana kana norah
kacida nguntungkeunana ka dunungananana.
17 Manehna ngan nunutur bae ka Paulus
jeung rerencangananana bari celak-celuk, "Ieu
nu tiluan teh abdi-abdi Allah Anu Maha Agung!
Aranjeunna keur nuduhan jalan pisalameteun
pikeun maraneh!"

18 Kitu jeung kitu bae meunang sababaraha
poe, nepi ka tungtungna Paulus jengkeleun.
Anjeunna malik nyoreang, tuluy ngalahir ka
roh jahatna, "Demi pajenengan Yesus Kristus,
geura nyingkah maneh ti eta awewe!" Harita
keneh ge roh jahatna kaluar ti eta awewe.
19 Anu maliara eta awewe ngarasa
dibuntukeun lawang pangasilanana. Paulus
jeung Silas ditangkep, disered ka alun-alun
dideuheuskeun ka anu wajib,
20 didakwakeun ka gegeden-gegeden
pamarentah Rum, pokna, "Ieu urang Yahudi
nyieun karusuhan di urang,
21 ngajarkeun adat kabiasaan anu hamo bisa
ditarima atawa dilakonan ku urang, bangsa
Rum. Urang teu bisa narima atawa nurut
kana eta adat kabiasaan."
22 Jalma rea oge pipilueun narajang ka
Paulus jeung Silas. Raksukan Paulus jeung
Silas ku para pajabat dirangsadan, terus
miwarang jelema ngarangket aranjeunna.
23 Tas dirangketan kacida nemenna, tuluy
aranjeunna dijebloskeun ka pangbuian, bari
diomat-omatkeun ka kapala panjara supaya
aranjeunna dijaga sing tohaga.
24 Ku sabab kitu aranjeunna diasupkeun ka
kamar tahanan pangjerona, sampeanana
dipasung, didempet ku balok.
25 Sanggeus kira-kira tengah peuting, Paulus
jeung Silas ngadaroa jeung pupujian ka Allah,
kadarengeeun ku sakitan lianna.

26 Sabot kitu, aya lini gede teu kira-kira,
panjara inggeung-inggeungan nepi ka
panto-pantona mararuka, malah rante-rante
barogod para sakitan oge ngadadak lalesotan.
27 Kapala panjara nyaring tibuburanjat.
Barang nenjo panto-panto panjara geus
marolongo, tuluy nyabut pedang rek maehan
maneh, samarukna sakitan-sakitan geus
kalabur.
28 Paulus ngagero tarik pisan, "Ulah waka
maehan maneh! Kabeh sakitan araya keneh!"
29 Kapala panjara menta lampu, tuluy lumpat
ka jero, bruk nyuuh kana sampean Paulus
jeung Silas, awakna ngadaregdeg.
30 Aranjeunna tuluy dibawa ka luar. Ceuk
kapala panjara sanggeus di luar, "Juragan-
juragan, kedah kumaha abdi teh supaya
salamet?"
31 Waler aranjeunna, "Kudu percaya ka
Gusti Yesus, tangtu anjeun salamet, anjeun
sakulawarga."
32 Kapala panjara jeung saeusi imahna ku
aranjeunna diwulang hal pangandika Allah.
33 Wanci eta keneh peuting-peuting Paulus
jeung Silas dikaluarkeun ti jero bui, raheut-
raheutna diberesihan. Kapala panjara jeung
sakulawargana dibaptis peuting eta keneh,
34 kacida barungaheunana lantaran geus
palercaya ka Allah. Saulus jeung Silas dibawa
ka imahna, disuguhan tuang.

35 Sanggeus bray beurang, aya upas-upas
utusan ti nu kawasa mawa parentah,
"Leupaskeun tahanan anu kamari!"
36 Ku kapala panjara diwartoskeun ka
Paulus, "Juragan-juragan parantos dipiwarang
dibebaskeun ku pamarentah. Mangga geura
marulih, wilujeng angkat."
37 Tapi saur Paulus ka upas-upas, "Kaula
duaan teu nyieun kajahatan, tapi nepi ka
dirangketan di hareupeun umum. Ieu kaula
teh duanana oge warga nagara Rum! Kaula
geus meunang kalakuan anu teu adil, nepi
ka diasupkeun ka pangbuian, ari ayeuna rek
dilepas ririkipan. Kaula teu tarima kitu bae!
Gegeden Rum kudu sarumping ka dieu, kaula
hayang dibebaskeun masing resmi."
38 Pilahirna ku upas-upas diunjukkeun ka
gegeden-gegeden Rum. Barang dibejaan yen
Paulus jeung Silas warga nagara Rum, para
gegeden teh jadi kacida sarieuneunana,
39 buru-buru menta dihampura ka Paulus
jeung Silas, tuluy ngajarajapkeun aranjeunna
kaluar ti panjara bari nunuhun supaya
aranjeunna ngantunkeun eta kota.
40 Paulus jeung Silas terus ngabujeng ka
imah Lidia, nepangan nu palercaya. Sabada
maparin saur nu matak teger, tuluy arangkat
ti dinya.

17

1 Paulus jeung Silas kebat arangkatna
ngalangkung Ampipolis jeung Apolonia

nepi ka Tesalonika. Di dinya aya hiji imah
ibadah urang Yahudi.
2 Paulus geus biasa, di mana aya tempat
ibadah tangtu lebet. Di dinya oge kitu,
ngayakeun tukeur pikiran jeung nu di darinya
noron nepi ka tilu poe Sabat, ngutip
3 ayat-ayat Kitab Suci, terus diterangkeun
bukti-buktina anu netelakeun yen Kristus
Jurusalamet teh geus mistina nandang
panganiayaan, kitu deui geus mistina kudu
tanghi ti nu maraot. Saurna deui, "Anu
disebut Jurusalamet teh nya eta Yesus,
anu ayeuna ku sim kuring diwartakeun ka
aranjeun."
4 Aya sababaraha urang anu ngarasa yakin
kana pilahir anjeunna, seug palercaya
jeung ngahiji ka Paulus jeung Silas. Urang
Yunani anu aribadah oge loba anu datang
ka palercaya, kitu deui wanita-wanitana ti
kalangan luhur.
5 Tapi urang Yahudi darengki, tuluy
ngumpulkeun jalma-jalma galandangan ti
jalan-jalan, sanggeus meunang loba tuluy
nyieun rusuh di sakuliah kota. Imah Yason
ditarajang neangan Paulus jeung Silas, rek
disered ka jalma rea.
6 Ku sabab nu diteanganana teu aya, Yason
jeung sababaraha jelema anu palercaya
digalusur ka nu wajib di kota. Nu nyarieun
rusuh teh tinggorowok, "Aya jelema-jelema

tukang ngarusuhkeun di mana-mana! Ayeuna
geus daratang ka urang,
7 ku si Yason dianjrekkeun di imahna. Eta
jelema-jelema ngalanggar undang-undang
Prabu, nguar-nguar aya raja sejen anu
ngaranna Yesus!"
8 Jalma rea jeung gegeden-gegeden kota
jadi geunjleung.
9 Tapi ahirna Yason, kitu deui anu palercaya
lianna, ku nu wajib ngan dikudukeun mere
uang pertanggungan, tuluy dibebaskeun.
10 Barang reup peuting, Paulus jeung Silas
ku nu geus palercaya disina arangkat ka
Berea. Sanggeus sarumping tuluy lalebet ka
tempat ibadah.
11 Urang Yahudi di dinya leuwih balageur, lain
cara anu di Tesalonika. Warta hal Yesus kacida
dibarandunganana. Unggal poe ngarulik
Kitab Suci, pikeun nitenan bener henteuna
pangajaran Paulus teh.
12 Loba anu terus palercaya, kitu deui urang
Yunani ti kalangan luhur, boh lalaki boh
awewe.
13 Urang Yahudi di Tesalonika, barang
nyarahoeun yen di Berea oge Paulus
nyiarkeun pangandika Allah, tuluy daratang
ngangsonan urang Berea sina nyieun
huru-hara.
14 Harita keneh Paulus ku urang dinya
dijajapkeun ka basisir, tapi Silas jeung
Timoteus tetep di Berea.

15 Paulus dijajapkeun nepi ka Atena, ti dinya
nu ngalanteurkeunana baralik deui ka Berea,
mawa pesen ti Paulus supaya Silas jeung
Timoteus buru-buru nyarusul.
16 Sajeroning ngantos-ngantos Silas jeung
Timoteus di Atena, Paulus ngaraos kacida
sedihna ningali eta kota pinuh ku brahala.
17 Ku sabab kitu, urang Yahudi jeung
jalma-jalma anu nyarembah ka Allah ku
anjeunna diajak tukeur pikiran di tempat
ibadahna. Di pasar mah unggal poe,
ngayakeun paguneman jeung saha bae anu
kasondongna.
18 Malah aya ahli-ahli pikir ti golongan
Epikuros jeung Stoa anu sual jawab jeung
anjeunna. Ceuk nu sawareh ka baturna,
"Eta tukang ngomong teh rek ngomongkeun
naon?" "Meureun rek ngenalkeun dewa-dewa
bangsa sejen," tembal baturna, dumeh
Paulus nyarioskeun hal Yesus jeung hal
pihudangeunana anu maraot.
19 Paulus ku maranehna diajak ka dewan kota
anu disebut Areopagus. Ceuk maranehna,
"Kaula hayang terang piwuruk anyar anu
diomongkeun ku anjeun.
20 Aya hal anu kakupingna henteu lumbrah,
anu matak kaula sarerea jadi panasaran,
kumaha eta teh?"
21 (Ari urang Atena, kitu deui bangsa-bangsa
sejen anu ngamukim di dinya, karesepna
meakkeun waktu dipake ngomongkeun atawa

euweuh deui kalakuanana ngan nyaturkeun
atawa ngadengekeun perkara-perkara anyar.)
22 Paulus tuluy ngadeg di tengah-tengah
dewan, pok nyarios, "Katilikna ku kaula, dina
sagala hal urang Atena kacida aribadahna ka
dewa-dewa.
23 Waktos kaula udar-ider di kota
ngalanglang tempat-tempat ibadah, ningal
hiji altar make tulisan kieu, IEU PIKEUN
ALLAH NU TACAN KANYAHOAN. Tah, Allah
anu tacan kanyahoan ku aranjeun tapi
parantos diparunjung teh, ayeuna ku kaula
rek diuarkeun ka aranjeun.
24 Mantenna teh nya eta Allah anu parantos
ngajadikeun alam dunya sareng eusina, nu
jadi Gustina langit jeung bumi, anu linggihna
sanes di jero gedong buatan manusa.
25 Mantenna henteu butuheun ku anu
disadiakeun ku urang. Malah nya Mantenna
anu maparin hirup sareng ambekan katut
salian ti eta ka manusa.
26 Manusa nu asalna hiji, ku pangersa
Mantenna geus nepi ka minuhan ieu bumi,
bari ti samemehna ku Mantenna parantos
ditangtoskeun pililaeun jaman-jamanna
sareng tempat-tempat pangcicinganana.
27 Maksad Mantenna supaya manusa teh
nareangan ka Mantenna, malakmandar sing
datang ka kapanggih sarta karasa aya-Na.
Margi Allah teh sayaktosna henteu jauh ti diri
urang masing-masing.

28 Geuning aya catur kieu, Urang hirup,
usik, jeung gumelar teh ku Mantenna. Saur
sawareh bujangga bangsa aranjeun oge,
Urang oge putra-putra Mantenna.
29 Ku margi urang teh putra-putra Allah, ulah
nyaruakeun Allah jeung emas atanapi perak
atanapi batu, titironan cipta seni sareng
kaahlian manusa.
30 Jaman manusa teu terang ka Allah ku Allah
parantos teu diemut-emut. Ayeuna Mantenna
mundut supaya manusa di mana-mana
tarobat tina dosana.
31 Margi Allah parantos nangtoskeun poe
pikeun ngahukum saalam dunya kalawan
adilna. Demi nu bakal jadi hakimna hiji
manusa anu dipilih ku Mantenna. Hal ieu ku
Mantenna parantos diyakinkeun ka unggal
jelema, ku jalan nanghikeun eta manusa ti nu
maraot!"
32 Barang ngadarenge hal pihudangeunana
anu maraot, jalma-jalma teh nu sawareh
moyok, nu sawareh deui ngaromong kieu,
"Hal ieu engke carioskeun sakali deui, kaula
resep keneh."
33 Ku sabab eta Paulus tuluy kaluar ti
pasamoan.
34 Tapi aya oge anu palercayaeun, mihak
ka Paulus; nu saurang ngaranna Dionisius,
anggota dewan. Nu saurang deui awewe,
ngaranna Damaris, jeung jalma-jalma salian
eta.

18 [1] Ti Atena Paulus terus angkat ka
Korinta.
[2] Di Korinta pendak jeung hiji urang Yahudi
asal ti Pontus, ngaranna Akwila. Eta jelema
anyar datang ti Itali jeung bojona ngaran
Priskila, lantaran urang Yahudi diparentah
kalaluar ti Rum ku Prabu Klaudius. Paulus
sumping ka manehna,
[3] saterusna numpang di dinya bari nyiar
pangupa jiwa ngadamelan tenda, sabab
Akwila oge pagaweanana kana nyieun tenda.
[4] Saban poe Sabat anjeunna ngawuruk di
tempat ibadah, ngayakinkeun urang Yahudi
jeung urang Yunani sina palercaya ka Yesus.
[5] Sanggeus Silas jeung Timoteus sarumping
ti Makedoni, Paulus tambah jongjon
nguarkeun pangandika Allah ka urang Yahudi,
mertelakeun yen Yesus teh Jurusalamet.
[6] Tapi ku sabab ngan dilawan jeung
digogoreng bae ku urang Yahudi, anjeunna
bawaning ku teu senang manah nepi ka
ngirabkeun anggoan, bari saurna, "Lamun
engke aranjeun cilaka, salah sorangan, lain
salah kaula! Ayeuna kaula ngan rek datang
ka bangsa sejen bae."
[7] Anjeunna terus nyingkir ti dinya, numpang
di bangsa sejen anu nyembah ka Allah,
ngaranna Titus Yustus, imahna pagigir-gigir
jeung imah ibadah urang Yahudi.
[8] Tapi Krispus, kapala eta imah ibadah
jeung saeusi imahna percaya ka Gusti

Yesus. Urang Korinta sejenna oge sanggeus
ngabarandungan pertelaan Paulus loba anu
palercaya, terus kabeh dibaptis.
9 Dina hiji peuting Gusti ngalahir ka Paulus
dina hiji titingalian, saur-Na, "Ulah sieun
mertelakeun pangandika teh, teruskeun,
10 Kami nyarengan. Moal aya anu bisa
nyilakakeun ka maneh, sabab di ieu kota loba
piumateun Kami."
11 Ku sabab eta Paulus terus ngawurukna di
dinya nepi ka sataun satengah.
12 Barang Galio ku pamarentah Rum dijieun
gupernur Ahaya, urang Yahudi sakait terus
nyerek Paulus, dibawa ka pangadilan.
13 Aromongna, "Ieu jalmi ngawujukan
rahayat sina ngabakti ka Allah beda tina
Hukum Musa."
14 Barang Paulus rek ngawaler, kaburu
Galio ngalahir ka urang Yahudi, lahiranana,
"Lamun dakwaan maraneh sual palanggaran
atawa kajahatan, pantes oge kami sabar
nguruskeun pangaduan maraneh, eh urang
Yahudi!
15 Sual pacogregan perkara piwuruk, atawa
perkara ngaran, atawa perkara hukum anutan
maraneh, arurus ku sorangan bae, kami
sangeuk nguruskeun nu karitu!"
16 Ti dinya urang Yahudi teh ku anjeunna
ditundung sina kalaluar ti jero pangadilan.
17 Tapi maranehna terus nyerek ka
Sostenes kapala hiji imah ibadah urang

Yahudi, ditareunggeulan hareupeun kantor
pangadilan. Tapi ku Galio teu dipalire.
18 Paulus meunang sababaraha poe deui
calikna di Korinta. Geus kitu tuluy balayar
ka Siria, Priskila jeung Akwila dicandak.
Di Kengkrea memeh neruskeun balayar,
anjeunna diparas heula, sabab rambutna
geus panjang lantaran tadina kagungan
nadar.
19 Sanggeus nepi ka Epesus, Priskila jeung
Akwila dikantun, anjeunna terus lebet ka
imah ibadah ngajar urang Yahudi.
20 Paulus ku maranehna diandeg supaya
calikna rada lila, tapi anjeunna teu kersaeun,
21 anggur ngajak sasalaman seja terus
angkat, saurna, "Manawi diparengkeun ku
Allah, engke kaula ka dieu deui." Geus kitu
kebat balayar ka Epesus.
22 Sumping ka Kesarea turun ka darat, terus
angkat ka Yerusalem nepangan jamaah, ti
dinya terus ka Antioki.
23 Sanggeus calikna di dinya rada lila, tuluy
angkat deui mapay-mapay wewengkon Galata
jeung Prigia, nguatkeun iman kapercayaan
anu aranut ka Yesus.
24 Aya hiji urang Yahudi datang ka Epesus,
ngaranna Apolos, asal ti Aleksandria, jalma
pinter nyarita, jero kanyahona, jeung paham
kana Kitab Suci,
25 jeung geus meunang didikan perkara
pangajaran hal Yesus. Nyaritana sumanget,

nyaturkeun perkara Yesus kalawan taliti jeung
apik, padahal manehna kakara terangeun
kana baptisan Yohanes bae.
26 Apolos mimiti ngajar di tempat ibadah,
kacida wanina. Barang halna kadenge ku
Priskila jeung Akwila tuluy diaraku dibawa ka
imahna. Di dinya kanyahona kana perkara
rancangan Allah enggoning nyalametkeun
manusa ku jalan Gusti Yesus ditambah.
27 Ti dinya Apolos arek ka Ahaya, ku
dulur-dulur di Epesus dibahanan surat anu
eusina mihapekeun sangkan Apolos ditarima
ku dulur-dulur sakapercayaan di Ahaya.
Sanggeus datang, tetela gede pisan tulungna
pikeun dulur-dulur anu geus palercaya
lantaran nampa sih kurnia Allah.
28 Sabab Apolos bisa pisan ngabantah
jeung ngelehkeun caritaan urang Yahudi di
hareupeun sarerea, mere bukti-bukti tina
Kitab Suci yen Yesus teh Jurusalamet.

19 1 Waktu Apolos di Korinta, Paulus mah
ngideran pilemburan di wewengkon
eta, ti dinya tuluy sumping ka Epesus. Di
Epesus mendak sawatara jelema anu geus
palercaya ka Yesus.
2 Ku anjeunna dipariksa, "Ti saparantos
palercaya, kumaha aranjeun parantos
narampi Roh Suci?" Jawabna, "Nguping oge
nembe yen aya Roh Suci."

3 Paulus mariksa deui, "Aranjeun dibaptis
ku baptisan naon?" "Sumuhun baptisan
Yohanes," jawabna.
4 Saur Paulus, "Baptisan Yohanes mah
baptisan pertobat. Ari anjeunna nyaurkeun
yen urang Israil kedah percaya ka anu bakal
sumping pandeurieunana; nya eta ka Yesus."
5 Sanggeus meunang katerangan kitu, seug
maranehna kabeh dibaptis ku pajenengan
Gusti Yesus.
6 Sanggeusna ku Paulus ditarumpangan
panangan, seug nararima Roh Suci, tuluy
mimiti ngaromong ku rupa-rupa basa jeung
nyaturkeun pangandika Allah.
7 Jumlah maranehna kira-kira dua belas
urang.
8 Paulus lebet ka imah ibadah, mituturan
urang dinya kacida wanina nepi ka tilu bulan,
sateka-teka ngayakinkeun ka maranehna hal
Karajaan Allah.
9 Tapi aya anu baredegong jeung
arembungeun percaya, ngagogoreng
kana ajaran rancangan Allah enggoning
nyalametkeun manusa ku jalan Gusti Yesus
ka jalma rea. Anu matak Paulus terus
nyingkah ti maranehna, nyandak anu geus
palercaya, ngawulangna ngalih ka rohangan
perpustakaan Tiranus. Saban poe
10 kitu bae nepi ka dua taun, datang ka urang
Yahudi jeung bangsa sejen di sawewengkon

Asia kabeh ngadarenge perkara pangandika Allah.

11 Pangeran nembongkeun mujijat-mujijat luar biasa ku jalan Paulus.

12 Nepi ka salempay atawa beulitan urut Paulus lamun dibawa ka nu gering, panyakitna terus undur, roh jahat ge terus nyingkah.

13 Aya sawatara dukun urang Yahudi anu sok ngider ka ditu ka dieu, wawanianan nyebut jenengan Gusti Yesus ka anu kasurupan roh jahat, pokna, "Demi jenengan Yesus anu diuarkeun ku Paulus, maneh setan geura nyingkah!"

14 Anu karitu teh tujuh jalma padudulur, anakna Skewa, Imam Agung.

15 Tapi roh jahatna nembalan kieu, "Aing ka Yesus wawuh, ka Paulus nyaho, ka maraneh mah aing teu nyaho!"

16 Seug jelema anu kasurupanana teh nubruk ka maranehna terus ngekeyek, nepi ka maranehna raripuh, lulumpatan bari tararanjang, papakeanana rarangsak, awakna raruksak, raraheut.

17 Terus kautarakeun ka urang Yahudi jeung ka bangsa sejen anu araya di Epesus, nepi ka sarieuneun, sarta pajenengan Yesus beuki seungit.

18 Loba anu geus palercaya tuluy ngawakcakeun kalakuanana anu enggeus-enggeus ka umum.

19 Loba deui anu tadina jaradi tukang sihir
ngumpulkeun kitab-kitab paririmbonna, tuluy
didaruruk kasaksian ku sarerea. Lamun
diitung-itung harga eta kitab-kitab teh kabeh
pangaji lima puluh rebu uang perak.
20 Pangandika Gusti gancang pisan
nerekabna jeung nepi ka nyilepkeun nu
sejen-sejen.
21 Sabada kajadian eta, Paulus aya manah
seja ngalayad ka Makedoni jeung Ahaya,
terus rek ka Yerusalem. Jeung saurna,
"Sanggeus ti dinya, kaula oge perlu ka Rum."
22 Memeh angkat, anjeunna ngutus heula
rerencanganana, Timoteus jeung Erastus sina
ti heula ka Makedoni, sabab anjeunna mah
rek rada lila keneh calikna di Asia.
23 Nya dina mangsa eta di Epesus aya
huru-hara gede tina sabab pangajaran hal
Gusti Yesus.
24 Sabab di dinya aya hiji tukang karajinan
perak, ngaranna Demetrius, nu sok nyieunan
kukuilan Dewi Artemis. Usahana kacida
nguntungkeunana ka buruh-buruhna.
25 Manehna ngumpulkeun babaturanana
papada tukang karajinan perak, tuluy
ngomong kieu, "Batur-batur! Ieu usaha urang
teh kacida nguntungkeunana.
26 Kari-kari, aranjeun oge tangtu moal
bireuk deui ka jelema ngaran Paulus, anu
nyebutkeun yen piraku aya dewa dijieun
ku jelema. Loba pisan anu geus kagendam

nepi ka palercaya kana omongananana, lain di
Epesus bae, tapi meh di sakuliah Asia.
27 Ieu kacida ngabahyakeunana, palangsiang
pacarian urang kubra. Malah boa-boa kuil
Dewi Agung Artemis oge cambal moal
dipupunjung deui, kaagungan dewi pupujan
sa-Asia jeung saalam dunya teh palangsiang
bakal musna!"
28 Ngadarenge kitu teh maranehna kacida
arambekeunana, tuluy raong, "Hirup Dewi
Artemis, pupujan urang Epesus!"
29 Buriak budal nyieun rusuh di sakuliah kota.
Malah terus newak Gayus jeung Aristarkus
urang Makedoni, rencang nyaba Paulus,
disered ka gedong kasenian, jalma-jalma
abrul-abrulan.
30 Paulus rek muru, tapi dipegatan ku
murid-murid.
31 Gegeden-gegeden kota oge, anu sawareh
mah geus nyobat ka anjeunna, wariat saur
supaya anjeunna ulah nemonan ka gedong
kasenian.
32 Di eta gedong kasenian jalma-jalma teh
raributh teu puguh dengekeuneunana, ceuk
ieu kieu, ceuk itu kitu, kawantu lolobana mah
teu nyarahoeun naon tujuanana nu matak ka
darinya.
33 Aya deui nu nyarangka, yen ulon-ulon
karusuhan teh Aleksander, pedah eta
disurung-surungkeun ku urang Yahudi sina
ka hareup. Ari Aleksander tuluy pepeta ku

leungeunna menta supaya jarempe, karepna
rek ngabela diri.
34 Tapi barang jalma rea taregeseun yen
manehna urang Yahudi, ger bae ngageder,
"Agung Artemis, dewi urang Epesus!" Kitu
bae terus nepi ka dua jam.
35 Ahirna bisa oge direpehkeun ku panitera
kota. Pokna, "Dulur-dulur! Urang Epesus
geus euweuh nu bireuk deui, kota Epesus teh
purah ngariksa kuil Dewi Artemis jeung batu
suci anu ragrag ti langit,
36 taya nu bisa ngabantah. Ku sabab kitu
coba rarepeh, ulah gagabah teu paruguh.
37 Ieu dua jelema disered ka dieu, padahal
teu ngarampog kuil-kuil, teu ngagogoreng ka
dewi urang.
38 Upama Demetrius jeung babaturanana rek
ngadakwa jelema, atuh kudu ka pangadilan,
kantor pangadilan unggal poe oge muka.
39 Upama rek menta diurus perkara sejen,
dibereskeunana kudu dina musawarah umum
anu baku.
40 Kajadian poe ieu kacida ngabahyakeunana.
Urang bisa dikelakkeun nyieun huru-hara,
taya alesan pikeun bisa dibenerkeun!"
41 Geus kitu jalma-jalma teh dibubarkeun.

20 1 Sanggeus eta kaributan jempe,
Paulus ngumpulkeun umat percaya,
diwurukan sangkan hatena taleger. Ti dinya
anjeunna amitan, terus angkat ka Makedoni.

2 Sanggeus mapay Makedoni nguatkeun hate
duduluran, terus ka Ahaya.
3 Di Ahaya meunang tilu bulan, ti dinya seja
mulih ka Siria. Barang rek jung, kabujeng
uningaeun yen di Siria keur diancam ku urang
Yahudi, nu matak mulihna teh rek mapay
Makedoni deui.
4 Ari rerencanganana nya eta Sopater bin
Pirus urang Berea, Aristarkus jeung Sekundus
urang Tesalonika, Gayus urang Derbe, Tihikus
jeung Tropimus urang wewengkon Asia,
5 sina balayar ti heula, ngadago di Troas.
6 Ari anjeunna jeung sim kuring mah balayar
teh ti Pilipi sabada Hari Raya Roti Teu
Diragian. Sanggeus balayar lima poe geus
kumpul jeung anu keur ngadarago di Troas.
Di dinya reureuh heula saminggu.
7 Malem Minggu sarerea karumpul seja
dahar babarengan. Memeh brak, Paulus
ngawuruk heula dumeh poe isukna rek
jengkar. Ngawurukna ngagelendut nepi ka
tengah peuting.
8 Kamar loteng nu dipake kumpul raang ku
lampu.
9 Aya perjaka ngaran Etikus diukna dina
jandela, nundutan nepi ka les kaheesan tibra
pisan, da Paulus terus bae ngagelendut. Eta
perjaka tijedag ragrag kana taneuh ti loteng
katilu. Barang dijungjung geus teu nyawaan.

10 Paulus lungsur tuluy nangkubkeun anjeun
ngarangkul ka dinya. "Ulah salempang,"
saurna ka nu sejen, "hirup keneh!"
11 Anjeunna unggah deui, tuluy mimiti
mecah-mecah roti, brak sarerea dalahar.
Sabadana anjeunna ngawurukan deui, malah
nepi ka bray isuk, tuluy jengkar.
12 Perjaka tea hirup terus, geus dibarawa ka
imahna, sarerea ngarasa senang.
13 Sim kuring jeung babaturan ku Paulus
dipiwarang ti heula kana kapal, balayar
ka Asus, megat anjeunna di ditu, sabab
anjeunna mah seja badarat.
14 Sanggeus anjeunna sumping ka Asus,
sarerea naek kana kapal, balayar ka Mitilena.
15 Ti dinya balayar deui, poe isukna geus
nepi ka lempengan pulo Kios. Pagetona geus
nepi ka Samos, poe isukna deui nepi ka
Mileta.
16 Kersa Paulus moal nyimpang ka Epesus,
bisi lila teuing di Asia, sabab anjeunna hoyong
buru-buru, lamun kaburu dina hari raya
Pentakosta geus aya di Yerusalem.
17 Ti Mileta Paulus miwarangan ka Epesus,
nyaur pamingpin jamaah supaya nepungan
ka anjeunna.
18 Sanggeus maranehna daratang anjeunna
tuluy ngalahir, "Aranjeun geus tarerang kana
lampah sim kuring sapanjang di aranjeun, ti
barang nincak Asia.

19 Sim kuring ngawula ka Gusti teh teu weleh
eling kana kalaipan diri, sering ragragan
cipanon, nyorang mangsa cocoba diarah-arah
ku urang Yahudi.
20 Tangtu ku aranjeun karasa yen taya
hal anu pimangpaateun anu ku sim kuring
disalingkuhkeun, anu teu kungsi dituduhkeun
atawa diwurukkeun ka aranjeun, boh di
tempat umum, boh di imah-imah.
21 Sim kuring, nya ka urang Yahudi, nya ka
bangsa lianna, geus kacida mepelinganana
supaya tarobat ka Allah jeung palercaya ka
Yesus Gusti urang.
22 Ayeuna sim kuring teh ku Roh Suci
dipundut kudu ka Yerusalem, duka naon anu
bakal kasorang di ditu.
23 Ngan di saban kota sok dituduhan ku
Roh Suci, yen sim kuring geus ditunggu ku
panjara jeung cocoba.
24 Najan kitu sim kuring moal rek lebar ku
nyawa. Cita-cita taya deui lian ti hayang
nganggeuskeun kawajiban jeung pagawean ti
Gusti Yesus, nya eta mertelakeun Injil hal sih
kurnia Allah.
25 Sim kuring parantos sagulung-sagalang
jeung aranjeun ngawartakeun hal Karajaan
Allah. Ayeuna sim kuring parantos ngarasa
yen urang teh moal bisa papanggih deui.
26 Ku sabab kitu sim kuring seja sabalakana
bae, yen upama ti semet poe ieu aranjeun aya

anu mengpar, geus henteu jadi tanggungan
sim kuring deui.
27 Sabab sakabeh tujuan Allah ku sim
kuring geus ditepikeun ka aranjeun, taya anu
didingding kelir.
28 Ku sabab kitu jaga diri ati-ati, jaga
sakumna jamaah reh aranjeun ku Roh Suci
geus dijieun pangurus jamaah Allah, anu
diadegkeunana ku nyawa Putra-Na.
29 Geus kaerong, engke sanggeus ku
sim kuring ditinggalkeun, aranjeun bakal
kadatangan ajag-ajag anu moal aya
karunyana ka jamaah.
30 Malah ti aranjeun keneh bakal aya anu
ngaliarkeun pangajaran bohong, dipake
ngawujuk anu geus palercaya.
31 Nu matak sing ariyatna. Jeung
aringetkeun, tilu taun sim kuring teu
luang-luang mamatahan ka aranjeun beurang
peuting bari ragragan cipanon.
32 Ayeuna dulur-dulur ku kaula dipasrahkeun
kana panalingaan Allah. Sing mantep percaya
kana warta hal sih kurnia-Na. Nya Allah anu
kawasa ngadegkeun kapercayaan aranjeun
jeung maparin berkah-berkah anu geus
disadiakeun keur umat-Na sakumna.
33 Sim kuring ka aranjeun tara barangpenta
boh duit, boh pakean.
34 Aranjeun terang sorangan, pikeun
nyukupan pangabutuh sorangan jeung
babaturan teh kaula digawe make tanaga.

35 Dina sagala hal kaula nyontoan ka
aranjeun yen kudu getol baranggawe, jeung
kudu nalang ka nu walurat, ngingetkeun
pilahir Gusti Yesus anu kieu, Leuwih bagja
mere ti batan nampa."
36 Tamat ngawurukan, anjeunna tapak deku,
neneda jeung sarerea.
37 Ti dinya kabeh mani careurik tingsalegruk,
Paulus pada ngarangkulan jeung pada
mileuleuyankeun.
38 Liwat saking naralangsaeunana,
pangpangna mah kagagas ku kasauran
Paulus yen moal bisa papanggih deui. Geus
kitu Paulus pada ngajajapkeun kana kapal.

21

1 Sanggeus amit-amitan ka para
pamingpin jamaah Epesus, terus
balayar lempeng ka pulo Kos. Poe isukna nepi
ka pulo Rodos, ti dinya terus ka Patara.
2 Di Patara manggih kapal anu geus rek
balayar ka Penesia, tuluy parindah ka eta
kapal terus indit balayar.
3 Nepi ka palebah pulo Siprus anu tembong
di beulah kenca, kapal mengkol nuju ka Siria.
Di Tirus kapal balabuh, tuluy tarurun, sabab
kapal rek bongkar muatan.
4 Sanggeus tarurun tuluy ngalayad ka
dulur-dulur sakapercayaan, ngadon nganjrek
saminggu. Dulur-dulur teh nganasehatan tina
pituduh Roh Suci, supaya Paulus ulah waka
angkat ka Yerusalem.

5 Sanggeus tujuh poe bral deui neruskeun
perjalanan, dialanteurkeun ku sarerea
jeung anak bojona masing-masing nepi ka
luar kota. Di basisir sarerea tarapak deku
sarembahyang.
6 Sanggeus sasalaman cat sarerea kana
kapal, nu ngalanteurkeun marulang deui.
7 Ti Tirus balayar teh nepi ka Petolomais,
tuluy manggihan dulur-dulur sakapercayaan,
ngarereb heula di maranehna sapoe.
8 Poe isukna balayar deui nepi ka Kesarea
ngaso heula di Pilipus juru injil, hiji ti anu
tujuh pangbantu anu bareto diangkat di
Yerusalem tea.
9 Pilipus kagungan putra parawan opat,
kabeh barisaeun ngawejang.
10 Sanggeus meunang sababaraha poe, aya
nabi ti Yudea jenenganana Agabus,
11 sumping mendakan. Nabi teh terus
nyandak beulitan Paulus dianggo ngaringkus
anjeun, panangan jeung sampeanana bari
tuluy ngalahir kieu, "Saur Roh Suci, nu
kagungan ieu beulitan bakal dibarogod cara
kieu ku urang Yahudi di Yerusalem, saterusna
diserenkeun ka bangsa sejen."
12 Nguping kasauran anjeunna kitu sim
kuring sarerea nunuhun ka Paulus, supaya
anjeunna ulah terus ka Yerusalem.
13 Tapi anjeunna ngawaler, "Kumaha ari
dulur-dulur, anggur careurik matak seber
kana hate kaula? Kaula mah ulah mun

dibarogod, demi Gusti Yesus sanajan nepi ka
dipaehan oge di Yerusalem suka lilah."
14 Ku sabab anjeunna teu beunang dihalang-
halang, tungtungna sarerea pasrah bari
ngomong kieu, "Dalah di kumaha, urang
sumerah kana pangersa Gusti bae."
15 Sanggeus sababaraha poe deui seug
darangdan, bral arindit ngajugjug ka
Yerusalem.
16 Aya anu bareng ti Kesarea nu rek
ngalanteurkeun ka bumina Menason, urang
Siprus anu geus lila anutna ka Yesus, sabab
rek nganjrek di anjeunna.
17 Sanepina ka Yerusalem, dulur-dulur
sakapercayaan kacida ngabageakeunana.
18 Poe isukna Paulus nepangan ka Yakobus,
sim kuring sabatur-batur dicandak.
19 Paulus muka carios, ngadadarkeun sagala
hal anu dipidamel ku Allah di kalangan bangsa
sejen ku perantaraan anjeunna, ditetek ti
awal nepi ka ahir.
20 Anu ngabarandunganana kabeh maruji
sukur ka Allah. Geus kitu saur aranjeunna,
"Saderek Paulus! Mugi kauninga, parantos
mangrebu-rebu urang Yahudi anu parantos
sakapercayaan sareng urang, nanging
sararegep keneh kana Hukum Musa.
21 Maranehna parantos kenging wartos,
yen urang Yahudi anu marukim di antawis
bangsa sanes ku Saderek dipiwarang
naringgalkeun Hukum Musa, teu kedah

nyarunatan anak-anakna, sareng teu kenging
nganggo adat kabiasaan urang Yahudi.
22 Ku margi kitu ayeuna kumaha
pisaeeunana? Urang dieu tangtos tarerangeun
Saderek sumping.
23 Sae urang atur kieu: Di dieu kaleresan aya
opat jalmi anu garaduh nadar.
24 Saderek kedah ngiring susuci sareng
maranehna. Paparin waragad keur ongkos
maranehna dicalukur. Pang diatur kieu teh
supados tembong ka urang dieu, yen perkawis
Saderek anu kawartoskeun ka maranehanana
teh teu leres, margi kataringaleun yen
saderek oge ngalakonan parentah Hukum
Musa.
25 Dupi bangsa sanes anu parantos
sakapercayaan sareng urang mah parantos
diseratan ti dieu, yen kedah pantrang kana
kadaharan urut sasajen ka brahala, teu
kenging ngadahar getih atanapi sato anu
paeh bangkar, sareng teu kenging jinah."
26 Poe isukna Paulus bareng susuci jeung
nu opatan tea. Sabada eta anjeunna
terus lebet ka Bait Allah, mopoyankeun
iraha pitutupeunana poe susuci pikeun
nyaranggakeun kurban.
27 Tapi sanggeus poe susuci rek tamat tujuh
poe, Paulus katarenjoeun di jero Bait Allah
ku urang Yahudi anu daratang ti wewengkon
Asia. Maranehna ngahucuhkeun nu sejen bari
nyerek ka Paulus,

28 tuluy tinggarero, "Urang Israil, ka
darieu barantuan! Ieu yeuh jelema anu di
mana-mana ngangsonan batur teh, sina
ngamusuh ka urang Israil, kana Hukum Musa,
jeung ka Bait Allah! Ayeuna oge ngasupkeun
bangsa asing ka ieu gedong, nganajiskeun
ieu tempat suci!"
29 (Majarna kitu teh dumeh di kota
narenjoeun Paulus bareng jeung Tropimus
urang Epesus, samarukna dibawa asup ka
Bait Allah.)
30 Kota jadi geunjleung, jelema-jelema
lalumpatan kabeh muru ka Paulus.
Anjeunna dicerek, tuluy disered ka luar
ti jero Bait Allah, panto-pantona gancang
dipeundeut-peundeutkeun.
31 Paulus geus rek dipaehan, tapi kaburu
kabejakeun ka komandan pasukan Rum yen
Yerusalem keur rusuh tagiwur.
32 Panglima gancang mepek balad jeung
sawatara perwira, tuluy muru ka tempat
karusuhan. Narenjo komandan pasukan
datang mawa balad, jelema-jelema teh
areureun mahalana ka Paulus.
33 Komandan ngadeukeutan, Paulus
ditangkep jeung diparentahkeun supaya
diborgol ku dua rante. Panglima mariksa,
"Saha ieu jelema? Naon salahna?"
34 Jalma-jalma narembalanana tingjarerit
itu kitu, ieu kieu. Ku sabab teu paruguh,
panglima teu meunang katerangan anu bener,

nu matak tuluy marentah supaya Paulus
dibawa ka jero benteng.
35 Barang nepi kana tangga benteng, Paulus
kapaksa kudu dipunggu ku serdadu-serdadu,
sabab digencet ku nu naluturkeun anu geus
kacida garalakna.
36 Maranehna terus bae nyesedek bari
tingjarerit, "Paehan!"
37 Barang rek diasupkeun ka benteng, Paulus
mihatur ka panglima, "Kenging sim kuring
mihatur?" Walon panglima, "Geuning bisa
basa Yunani?
38 Sugan teh maneh urang Mesir tea, anu
bareto ngamuk tuluy kabur ka gurun keusik
jeung tarukang rusuh lengkep sapakarangna."
39 Waler Paulus, "Sim kuring mah urang
Yahudi, warga kota Tarsus, kota penting di
Kilikia. Nyuhunkeun widi nyanggem ka eta
jalmi-jalmi."
40 Panglima ngidinan. Paulus ngadeg dina
tangga, pepeta ku panangan supaya jarempe.
Sanggeus jarempe pok anjeunna nyarios ku
basa Ibrani:

22 1 "Dulur-dulur, Bapa-bapa! Sim kuring
amit seja ngahaturkeun katerangan."
2 Ngadarenge anjeunna sasauran ku basa
Ibrani, jalma-jalma teh beuki jarempling.
Paulus nyarios deui,
3 "Sim kuring teh urang Yahudi asal Tarsus
di Kilikia, digedekeun di dieu di Yerusalem,
guguru ka Gamaliel. Ku anjeunna dididik

enya-enya kana Hukum Musa karuhun urang,
nepi ka jadi jelema anu suhud ngalakonan
parentah Allah cara aranjeun anu ayeuna
araya di dieu.
4 Sarta tadina purah nganiaya anu nyarekel
eta agama anyar sina paraeh. Lalaki, awewe,
diseredan ka pangbuian.
5 Bisi teu palercaya, tanyakeun ka Imam
Agung jeung ka Mahkamah. Dina hiji poe
kaula indit ka Damsik, mawa surat katerangan
keur urang Yahudi di ditu, rek nangkepan
nu karitu, rek dibawa ka Yerusalem supaya
dihukum.
6 "Sabot keur lumaku geus deukeut ka
Damsik, kira-kira tengah poe ngadak-ngadak
kaula kasebrot ku hiji cahaya anu moncorong
ti langit,
7 nepi ka tibeubeut kana taneuh. Ngeng
ngadenge aya soara, ngalahir kieu, Saulus,
Saulus! Ku naon maneh nganiaya ka Kami?
8 Walon kaula, Saha Juragan teh? Waler-Na,
Kami teh Yesus urang Nasaret, anu ku maneh
dikaniaya!
9 Babaturan kaula nya narenjo cahaya tea
mah, tapi teu ngadarengeeun kana soara anu
ngalahir ka kaula.
10 Kaula unjukan deui, Kedah kumaha
abdi teh, Gusti? Waler-Na, Geura hudang,
teruskeun ka Damsik. Engke di dinya bakal
aya anu ngabejaan pilampaheun maneh
sakumaha pangersa Allah.

11 Ku sabab katojo ku cahaya anu sakitu
moncorongna tea, kaula jadi lolong, nepi ka
ditungtun ku babaturan asup ka Damsik.
12 Di Damsik aya hiji jelema ibadah, tigin
kana Hukum Musa, diarajenan ku urang
Yahudi anu di daritu, jenenganana Ananias.
13 Sumping ka kaula ngadeg hareupeun.
Saderek Saulus, saurna, geura iasa ningali
deui! Sapada harita keneh kaula bisa deui
ningal, sarta awas ka anjeunna.
14 Saurna deui, Saderek parantos dipastikeun
ku Allah karuhun urang supados uninga
kana pangersa-Na sareng ka Putra-Na anu
langkung saestu, supados ngadangu kana
gentra tina lambe-Na ku anjeun.
15 Margi saderek bakal dijadikeun saksi
Anjeunna, kedah mertelakeun ka sadaya jalmi
sagala perkawis anu ku saderek parantos
kadangu sareng katingali.
16 Mangga ayeuna urang baptis, bade
ngantosan naon deui? Geura sasambat ka
pajenengan Gusti, nyuhunkeun dihapunten
sagala dosa."
17 "Kaula balik deui ka Yerusalem, tuluy
sembahyang di Bait Allah. Breh aya titingalan,
18 ningal Gusti. Maneh, lahirana-Na, kudu
buru-buru ingkah ti Yerusalem, sabab urang
dieu moal daraekeun narima pertelaan maneh
tina hal Kami.
19 Piunjuk kaula, Gusti, kapan eta teh
tarerangeun yen abdi tukang ngagerebeg

tempat-tempat ibadah, nangkepan sareng
mergasa jalmi-jalmi anu palercaya ka Gusti.
20 Sareng tangtos tarerangeun abdi
kantos nyaksian saksi Gusti pun Stepanus
dipaehan, tur nyatujuan. Malah papakean anu
maraehanana oge abdi anu mangjagakeun.
21 Waler-Na, Kajeun, indit bae. Sabab maneh
ku Kami rek diutus ka nu jauh, ka bangsa
sejen."
22 Barang Paulus nyariosna nepi ka dinya,
jelema-jelema anu tadina jarempling teh
terus tinggarero meak-meakkeun tanaga,
"Singkirkeun eta jelema ti alam dunya!
Paehan! Hirup ge teu pantes!"
23 Tinggarerona bari ngebut-ngebut jubah
jeung ngalawurkeun taneuh ngebul ka luhur.
24 Ku sabab kitu komandan pasukan Rum
teh marentah ngasupkeun Paulus ka jero
benteng, jeung marentah supaya Paulus
dirangket pikeun nganyahokeun sababna eta
jelema-jelema nepi ka kitu tinggorowokna ka
anjeunna.
25 Tapi barang ditalian rek dirangket, Paulus
ngalahir ka perwira nu di dinya, "Naha
wenang anjeun ngarangket warga karajaan
Rum memeh perkarana dipariksa?"
26 Ngadenge kitu eta perwira tuluy unjukan
ka komandan pasukan, "Bapa, kumaha, eta
jalmi teh geuning warga karajaan Rum!"

27 Komandan nyampeurkeun ka Paulus tuluy mariksa, "Na enya maneh warga karajaan Rum?" "Leres," waler Paulus.
28 Saur komandan, "Kami mah jadi urang Rum teh meuli mahal pisan." Waler Paulus, "Sim kuring mah ti barang lahir."
29 Paulus teu tulus dirangket, anu rek ngarangketna harita keneh undur. Ari komandan pasukan sanggeus uningaeun yen Paulus warga karajaan Rum, jadi sieuneun pedah geus ngarante ka anjeunna.
30 Tapi komandan pasukan hoyongeun uninga, tina pasal naon saestuna panuding urang Yahudi ka Paulus teh. Nu matak poe isukna sanggeus ngalesotkeun borgol Paulus, anjeunna miwarang supaya para imam kapala jeung sakumna anggota Mahkamah karumpul pikeun mariksa Paulus.

23 1 Paulus neuteup Mahkamah, pok sasauran, "Saderek-saderek Israil! Kaula lumampah di payuneun Allah teh terus jeung ati sanubari anu mulus, nepi ka wanci ieu."
2 Kakara sakitu nyariosna, Imam Agung Ananias geus nimbalan ka anu narangtung deukeut Paulus supaya nyabok Paulus.
3 Tapi saur Paulus, "Eh, tembok nu dikapur! Anjeun engke dicabok ku Allah! Anjeun diuk di dinya teh ongkoh rek mariksa perkara kaula nurutkeun Hukum Musa, tapi anggur

ngarempak eta Hukum, nitah nyabok ka
kaula!"
4 Nu dareukeut ka Paulus ngaromong ka
anjeunna, "Maneh nyarekan Imam Agung,
imam Allah!"
5 Waler Paulus, "Saderek-saderek Israil!
Kaula teu terang yen anjeunna Imam Agung.
Leres ceuk Kitab Suci oge, Maneh ulah nyapa
ka pamingpin bangsa."
6 Katingali ku Paulus yen Mahkamah
teh saparo urang Saduki, saparo urang
Parisi. Tuluy anjeunna sasauran bedas ka
Mahkamah, "Saderek-saderek Israil! Kaula
teh urang Parisi, turunan Parisi. Kaula
dijonghokkeun di dieu teh pedah percaya
sareng ngarep-ngarep kana pihudangeunana
anu maraot!"
7 Barang anjeunna nyaurkeun kitu, urang
Parisi jadi cekcok jeung urang Saduki,
Mahkamah jadi midua.
8 (Sababna, urang Saduki teu percayaeun
yen aya kiamat, malaikat, jeung sukma,
urang Parisi mah percaya yen eta nu tilu
perkara teh aya.)
9 Mahkamah patorong-torongna beuki
tarik. Urang Parisi nu jaradi guru agama
narangtung, tuluy ngabantah kieu, "Ceuk
kaula, ieu jelema taya kasalahanana!
Kawasna enya aya roh atawa malaikat anu
sasauran ka manehna!"

10 Ku lantaran Mahkamah jadi hog-
hag, panglima inggiseun bisi Paulus
dipagorenyangkeun. Gancang marentah
serdadu-serdaduna tarurun ngabedol Paulus
ti tengah Mahkamah, kudu diasupkeun deui
ka jero benteng.
11 Peutingna Gusti ngadeg nembongan ka
Paulus, terus ngalahir, "Ulah sieun! Maneh
geus mertelakeun hal Kami di dieu, di
Yerusalem. Engke di Rum oge kudu kitu."
12 Poe isukna aya urang Yahudi karumpul
nyieun sakongkol, nyarumpahan maneh moal
dahar moal nginum memeh bisa maehan
Paulus.
13 Jelemana aya opat puluh urang leuwih.
14 Ngadareuheus ka imam-imam kapala
jeung ka para kokolot, kieu ngaromongna,
"Kuring sadaya parantos ikrar moal dahar
moal nginum memeh bisa maehan Paulus.
15 Bapa-bapa sareng rengrengan Mahkamah
kedah nyuhunkeun Paulus ka panglima, pura-
pura bade dipariksa deui anu langkung taliti.
Memeh dongkap ka dieu bade diusahakeun
dipaehan di tengah jalan."
16 Tapi eta maksud jahat teh kadengeeun ku
hiji budak lalaki putra saderek Paulus istri,
anu terus ka benteng bebeja ka Paulus.
17 Paulus nyaur hiji perwira sina
mangunjukkeun eta budak ka panglima.
Saurna, "Pangdeuheuskeun ieu budak ka
panglima, bade aya anu diunjukkeun."

18 Ku eta perwira dideuheuskeun ka
panglima, diunjukkeun kieu, "Sakitan Paulus
nyalukan ka abdi, miwarang ngadeuheuskeun
ieu budak, bade aya piunjukna ka Bapa."
19 Eta budak ku panglima ditungtun,
dicandak paduduaan tuluy dipariksa, "Aya
naon?"
20 Tembalna, "Nun, gegeden Yahudi parantos
mupakat enjing bade nyuhunkeun supados
Paulus dicandak ka Mahkamah, bade
pura-pura dipariksa deui anu langkung taliti.
21 Mugi ulah dipercanten! Margi sayaktosna
Paulus bade dipaehan di tengah jalan ku
jalmi-jalmi opat puluh urang langkung. Eta
jalmi-jalmi parantos sarumpah moal dahar
moal nginum memeh tiasa maehan anjeunna.
Maranehna ayeuna parantos taki-taki, kantun
ngantos dirujukan ku Juragan."
22 "Ulah bebeja ka saha-saha yen maneh
geus unjukan ka kami," saur komandan bari
miwarang eta budak sina balik.
23 Panglima nyaur dua perwira, lahiranana,
"Sadiakeun serdadu dua ratus, pasukan kuda
tujuh puluh, pasukan tumbak dua ratus.
Engke peuting pukul salapan inditkeun ka
Kesarea.
24 Sadiakeun kuda keur Paulus tuluy
anteurkeun ka Gupernur Peliks."
25 Geus kitu eta komandan pasukan
ngadamel surat, unina:

26 "Konjuk Anu Mulya Gupernur Peliks.
Sinarengan serat ieu, Klaudius Lisias
ngahaturkeun salam kawilujengan.
27 Unjuk uninga, ieu jalmi ditangkep ku urang
Yahudi sareng bade dipaehan. Kabujeng
direbut ku sim kuring sareng pasukan, reh
kenging wartos eta jalmi teh warga karajaan
Rum.
28 Ku margi hayang terang sabab-musababna
pang dikitukeun ku urang Yahudi, nu mawi
teras ku sim kuring dibantun ka Mahkamah
Agama Yahudi.
29 Anu kapendak ku sim kuring, asalna teh
tina papaduan perkawis hukum maranehna.
Teu aya dosana anu manjing hukum pati
atanapi manjing hukum panjara.
30 Sarehing mendak wartos yen bade
dipaehan ku jalmi-jalmi anu parantos
sakongkol, enggal bae dikintunkeun ka dieu.
Dupi anu bade merkarakeunana ku sim
kuring dipiwarang ka darieu ngunjukkeun
pakelakanana ka payuneun Gupernur."
31 Saluyu jeung parentahna, peutingna
Paulus ku pasukan serdadu dianteurkeun nepi
ka Antipatris.
32 Bray isuk, pasukan leumpang baralik deui
ka benteng, anu terus ngawal Paulus pasukan
kuda.
33 Nepi ka Kesarea surat disanggakeun ka
gupernur, Paulus diserenkeun.

34 Gupernur ngaos surat, ti dinya mariksa ka
Paulus asal ti kagupernuran mana. Sanggeus
kauninga yen ti Kilikia,
35 gupernur ngalahir, "Maneh engke ku kami
dipariksa sanggeus anu rek ngadarakwa
ka maneh daratang." Geus kitu anjeunna
marentah supaya Paulus ditahan jeung dijaga
di kantor gupernuran.
24 1 Sanggeus heuleut lima poe, Imam
Agung Ananias sumping ka Kesarea,
direncangan ku sawatara kokolot jeung hiji
pokrol ngaran Tertulus. Tuluy ngadareuheus
ka Peliks, ngelakkeun Paulus.
2 Sanggeus Paulus dilebetkeun, Tertulus
ngamimitian ngelakkeun, kieu pihaturna,
"Juragan Gupernur nu mulya! Hibar pangjiad
Juragan, abdi sadaya parantos lami ginuluran
mulus rahayu. Pirang-pirang kasaean Juragan
kangge kamajengan bangsa abdi sadaya.
3 Eta sadayana, di mana bae sareng
salamina, ku abdi-abdi estu katampi sareng
kalintang dinuhunkeunana.
4 Dupi ayeuna, supados teu ngalamikeun
ka Juragan, mugi Juragan kersa maparin sih
citeres, abdi sadaya sumeja nyanggakeun
pihatur saeutik.
5 Ieu jalmi teh ulon-ulon anu kalintang
ngabahyakeunana, tukang ngarusuhkeun di
sakuliah dunya, jadi pamingpin hiji madhab
anu disebat Nasarani,

6 malah aya niatna bade nganajiskeun Bait
Allah. Nu mawi enggal-enggal ditangkep,
7 bade dihukum numutkeun hukum bangsa
abdi. Nanging kabujeng sumping komandan
Lisias anu teras maksa ngarebut eta jalmi ti
leungeun abdi sadaya.
8 Anu bade merkarakeunana ku Lisias
dipiwarang ngadareuheus ka Juragan. Hal
perkawisna, upami ku Juragan dipariksakeun
ka jinisna tangtos bakal kauninga pang
manehna diperkarakeun."
9 Urang Yahudi ngarempugan yen eta
pakelakan teh saestuna kitu.
10 Gupernur ngisarahan supaya Paulus
nyarios. Pok anjeunna nyarios: "Jisim abdi
sumeja ngabela diri kalayan pikiran hegar,
reh terang Juragan jadi hakim ieu bangsa teh
parantos mangtaun-taun.
11 Ku Juragan tangtos gampil kauninga,
yen jisim abdi aya di Yerusalem teh nembe
dua welas dinten anu kalangkung, maksad
sumeja ngalakonan ibadah.
12 Iraha tea maranehna mendakan abdi
papaduan di Bait Allah, sumawonten
ngarusuhkeun di tempat sanes di kota.
13 Ku margi kitu maranehna moal tiasa
ngabuktoskeun perkawis anu ditudingkeun ka
jisim abdi.
14 Anu sumeja diangken ku jisim abdi, nya
eta: Jisim abdi ngabakti ka Allah, Allahna
karuhun, nganut Jalan anu ku maranehna

disebat madhab palsu. Sanaos kitu jisim abdi
oge percanten kana sadaya anu kaserat dina
Hukum Musa sareng dina Kitab-kitab Para
Nabi.
15 Sami sareng maranehna, jisim abdi oge
ngaharep ka Allah perkawis pihudangeunana
sadaya jalmi tina maot, boh nu bageur, boh
nu jahat.
16 Anu mawi jisim abdi sok ngelingan maneh,
hoyong salamina gaduh budi rasa anu taya
kuciwana, boh ka Allah, boh ka manusa.
17 Saparantos mangtaun-taun ngantunkeun
Yerusalem teras wangsul, ngabantun artos
derma sumbangkeuneun ka bangsa sorangan,
sareng sumeja nyanggakeun kurban.
18 Waktos jisim abdi ngalaksanakeun
pasejaan di Bait Allah, tas susuci, kapanggih
ku maranehna. Jisim abdi henteu sareng
saha-saha, jalmi seueur teu aya, rusuh teu
aya.
19 Anu marendakan jisim abdi teh sawatara
urang Yahudi anu darongkap ti kagupernuran
Asia. Saena mah maranehna oge araya
ayeuna di dieu, sina ngadakwa jisim abdi
upami leres aya dakwaeunana.
20 Atanapi ieu anu parantos araya di dieu
sina nerangkeun, naon dosa jisim abdi
anu ku maranehna kapendak numutkeun
pamariksaan Mahkamah Agama Yahudi.
21 Mung sakieu anu ku jisim abdi
disanggemkeun ka Mahkamah, Kaula pang

dijonghokkeun ka aranjeun teh pedah percaya
kana pihudangeunana anu maraot."
22 Eta perkara ku Peliks ditutup heula,
sanggeus anjeunna meunang pertelaan cukup
ngeunaan Jalan tea, nya eta hal pangajaran
Yesus. Lahiranana, "Ieu perkara rek diputus
lamun Lisias geus datang ka dieu."
23 Geus kitu marentah ka perwira anu
tanggung jawab perkara Paulus, supaya
Paulus tetep dijaga, tapi sing longgar bae,
jeung lamun aya rerencanganana anu rek
ngalayad atawa kikintunan idinan bae.
24 Sawatara poe ti harita, Peliks sumping
jeung Drusila geureuhana, urang Yahudi.
Anjeunna miwarang ngadeuheuskeun
Paulus tuluy ngadangukeun cariosanana hal
kapercayaan ka Kristus Yesus.
25 Barang Paulus nyarioskeun hal kahadean,
hal nahan napsu, jeung hal hukuman dina Poe
Kiamat, Peliks jadi sieuneun, tuluy ngalahir,
"Pek geura undur. Lamun kami aya waktu
maneh disaur deui."
26 Dina manahna mah gupernur teh
ngarep-ngarep dihaturanan duit ku Paulus
malar dibebaskeun, anu matak ti harita
Paulus sering diala diajak cacarios.
27 Dua taun ti harita, Gupernur Peliks
diganti ku Porsius Festus. Ari Peliks hayang
dipikasuka ku urang Yahudi, nu matak Paulus
diantepkeun bae di pangberokan.

25

[1] Sanggeus tilu poe ti barang sumping
ka kagupernuranana, Festus angkat ti
Kesarea ka Yerusalem.
[2] Para imam kapala jeung jalma-jalma
parenting di Yerusalem daratang ka anjeunna
merkarakeun Paulus,
[3] jeung marenta kurniana sangkan Paulus
diiangkeun ka Yerusalem. Maksud maranehna
nu saenyana mah rek maehan Paulus di jalan.
[4] Waler Festus, "Paulus ditahan di Kesarea,
tur kaula rek buru-buru balik ka ditu.
[5] Pamingpin aranjeun bae ka daritu bareng
jeung kaula, pikeun ngelakkeun manehna
lamun enya salah."
[6] Festus calikna di Yerusalem teu leuwih ti
sapuluh poe, tuluy mulih ka Kesarea. Teu
talangke deui isukna terus muka pangadilan,
Paulus dipiwarang jogo.
[7] Sanggeus aya di pangadilan, Paulus pada
ngalingkung ku urang Yahudi anu geus
daratang ti Yerusalem. Paulus ku maranehna
dikelakkeun tina rupa-rupa kasalahan anu
bareurat, tapi maranehna teu barisaeun
ngabuktikeun.
[8] Ku Paulus diwaler kieu, "Sim kuring teu
gaduh dosa boh kana Hukum Musa, boh kana
Bait Allah, boh ka Prabu Rum."
[9] Ari Festus bawaning ku hoyong kaanggo
ku urang Yahudi, mariksa ka Paulus, "Daek
lamun perkara maneh dipariksa di Yerusalem,
diputus di ditu disaksian ku kami?"

10 Waler Paulus, "Jisim abdi ayeuna nuju aya
di Mahkamah Pangadilan Prabu Rum, nya di
dieu kedah diputus teh. Gamparan langkung
uninga, jisim abdi teu gaduh kalepatan ka
urang Yahudi.
11 Saupami jisim abdi lepat, milampah
anu manjing hukum pati, jisim abdi moal
embung paeh. Sawangsulna upami pakelakan
maranehna teu aya buktosna, moal aya
nu tiasa maksa nyerenkeun jisim abdi ka
maranehna. Jisim abdi nyuhunkeun apel ka
Prabu."
12 Sanggeus barempag jeung Mahkamah,
Festus ngawaler ka Paulus, "Pamenta maneh
apel ka Prabu diluluskeun."
13 Teu lila deui, Raja Agripa jeung
Bernika sarumping ka Kesarea, kersana
ngawilujengkeun ka Festus.
14 Sanggeus meunang sawatara poe, Festus
nyarioskeun hal Paulus ka eta raja. Saurna,
"Peliks ngantunan hiji sakitan di pangberokan.
15 Nalika sim kuring ka Yerusalem, eta
sakitan teh dikelakkeun ku para imam kapala
sareng ku para kokolot urang Yahudi, sareng
disaruhunkeun supados dihukum.
16 Sanggem sim kuring, urang Rum tara
mikeun jalmi sangkan dihukum, upami anu
ditudingna teu acan padu hareupan sareng
anu nuding, sareng teu acan dipaparin
kasempetan ngabela.

17 Sadongkapna maranehna ka dieu, teu
talangke deui enjingna sim kuring muka
pangadilan. Saparantos sakitan dijogokeun,
18 lajeng pada ngadakwakeun. Nanging
geseh tina pangira, anu ditudingkeunana teh
sanes perkawis kajahatan.
19 Perkawisna mung ngeunaan sual agama
maranehna sareng perkawis Yesus anu
parantos maot, dupi sanggem Paulus mah
hirup.
20 Bawaning ku ewed mikiran eta perkawis,
Paulus ku sim kuring ditanya daek henteuna
upami dipariksa di Yerusalem, diputus di ditu.
21 Nanging sanggemna bade apel, sareng
nyuhunkeun tetep ditahan di dieu memeh
diputus ku Prabu."
22 Saur Agripa, "Sim kuring hoyong
ngupingkeun eta jalmi." Waler Festus,
"Mangga, enjing."
23 Poe isukna Agripa jeung Bernika
sarumping reujeung sagala upacara, kacida
garindingna, lalebet ka gedong pangadilan
diiring ku para gegeden militer jeung menak-
menak kota eta. Seug Festus marentahkeun
supaya Paulus dideuheuskeun.
24 Ti dinya saur Festus, "Sang Raja Agripa
sareng hadirin sakumna. Jisim kuring
ngunjukkeun ieu jalmi, anu diperkawiskeun
ku sakumna urang Yahudi di dieu sareng di
Yerusalem. Sanggem maranehna ka jisim

kuring, dugi ka tinggarero, ieu jalmi teh
parantos teu pantes dihirupan.
25 Nanging pamendak sim kuring ieu jalmi
teu pisan milampah anu manjing kana hukum
pati. Malah ku margi jinisna hayangeun naek
banding ka Prabu, ku jisim kuring bade
dideuheuskeun.
26 Mung naon anu kedah diunjukkeun ka
ditu dina serat, reh teu aya perkawisna anu
pasti. Ku margi kitu ayeuna diunjukkeun
ka sakumna hadirin, agungna ka kersa
gamparan, nun Raja Agripa! Supados
saparantos dipariksa perkawisna, ku jisim
kuring tiasa diunjukkeun dina serat.
27 Reh ku emutan kalintang henteu saena
nyanggakeun sakitan henteu kaunjukkeun
perkawisna."

26 1 Raja Agripa ngalahir ka Paulus,
"Maneh diidinan nyaritakeun perkara
maneh." Paulus ngacungkeun panangan,
lajeng ngabela salirana; saurna,
2 "Nun Raja Agripa! Jisim abdi kalintang
asa bagjana, reh danget ieu kenging widi
ngabela diri di payuneun Kangjeng Raja, tina
saniskanten anu ditudingkeun ka jisim abdi
ku urang Yahudi.
3 Utamina pang ngaraos bagja teh ku margi
Kangjeng Raja leres-leres uninga kana sagala
kabiasaan sareng masalah-masalah urang
Yahudi. Ku margi eta sanget panuhun, mugi

Kangjeng Raja kersa sabar ngadangukeun
pihatur jisim abdi.
4 Urang Yahudi sadayana tarerangeun hal
hirup jisim abdi ti ngongora. Maranehna
tarerangeun, naon anu ku jisim abdi dilakonan
sapanjang hirup ti awit di kota sorangan sarta
salajengna di Yerusalem.
5 Ti kawitna keneh jisim abdi teh jadi
anggota hiji madhab anu kalintang kerasna
nyepeng aturan-aturan agama Yahudi, nya
eta madhab Parisi. Urang Yahudi parantos
terangeun yen lampah hirup jisim abdi teh
kitu, upami maranehna daraekeun ngaku
mah.
6 Jisim abdi diperkawiskeun teh ku margi
percanten kana hiji hal anu dijangjikeun ku
Allah ka karuhun.
7 Nya ieu pisan anu dipikahoyong ku bangsa
jisim abdi anu sadayana dua welas kaom,
dibarung ku saregep ngabarakti ka Allah siang
wengi. Nya ku margi nyepeng pangharepan
ieu pang jisim abdi dikelakkeun ku urang
Yahudi teh, nun Raja anu mulya!
8 Para Saderek, urang Yahudi anu ayeuna
araya di dieu, ku naon para Saderek teu tiasa
percanten yen Allah ngahirupkeun deui nu
maraot?
9 Jisim abdi oge tadina mah ngaraos wajib
metakeun sagala tarekah, numpes kajadian
anu dilantarankeun ku Yesus urang Nasaret.

10 Sareng nya kitu pisan anu ku jisim abdi
dijalankeun di Yerusalem. Jisim abdi kenging
kawasa ti para imam kapala, nyeredan umat
Allah ka pangberokan. Upami hukuman
maranehna ditangtoskeun hukuman paeh,
jisim abdi kalintang rujukna.
11 Jisim abdi sering nyiksa nu karitu di
imah-imah ibadah, dipaksa sina malungkir
tina kapercayaanana. Kabengisan jisim abdi
ka nu karitu taya papadana, anu araya di
nagri sanes oge diberik dikaniaya."
12 "Dina hiji mangsa jisim abdi mios ka
Damsik, ngabantun serat kawasa sareng
parentah ti para imam kapala.
13 Wanci tengah dinten nalika di jalan, nun
Kangjeng Raja, jisim abdi ngadak-ngadak
ningal hiji cahaya, moncorong ngungkulan
caangna panonpoe. Eta cahaya ti langit
nojo ka jisim abdi sareng ka rerencangan
saperjalanan,
14 dugi ka sadayana tibeubeut kana taneuh.
Lajeng aya soara anu ngalahir ka jisim abdi
dina basa Ibrani, Saulus, Saulus! Ku naon
maneh nganiaya ka Kami? Maneh nyilakakeun
diri sorangan nyepak kana panyocog!
15 Sanggem jisim abdi, Saha Juragan teh?
Waler-Na, Kami Yesus, anu dikaniaya ku
maneh tea.
16 Geura cengkat, nangtung! Kami pang
nembongan teh rek ngangkat maneh jadi abdi
jeung saksi Kami. Kajadian poe ieu, perkara

maneh nenjo Kami, kitu deui hal-hal anu
engke ku Kami ditembongkeun, ku maneh
kudu dipertelakeun ka nu sejen.
17 Maneh ku Kami tangtu diaping sangkan
salamet ti urang Israil, kitu deui ti bangsa
sejen. Maneh ku Kami rek diutus ka
maranehna.
18 Bareuntakeun panonna, tarobatkeun tina
poek kana caang, tina pangawasa Iblis kana
kakawasaan Allah, sina palercaya ka Kami
supaya dosa-dosana bisa dihampura, jeung
mareunang tempat di kalangan umat Allah."
19 "Ku margi kitu nun Raja Agripa! Eta
amanat tina titingalan ti sawarga teh ku jisim
abdi henteu dipungpang.
20 Parentahna dilakonan, ngawitanana ka nu
di Damsik sareng nu di Yerusalem, salajengna
ka sakuliah Yudea sareng ka bangsa sanes.
Maranehna sina garanti pikir sareng tarobat
tina dosa-dosana, kedah tarobat ka Allah,
sareng hirupna kedah nembongkeun yen
parantos tarobat.
21 Eta margina abdi ditangkep ku urang
Yahudi waktos keur aya di Bait Allah, bade
dipaehan.
22 Nanging Allah nangtayungan ka abdi dugi
ka waktos ieu, dugi ka abdi ayeuna tiasa aya
di dieu ngahaturkeun panyaksi ka sadaya
jalmi, ka nu handap kitu deui ka nu luhur.
Anu disanggemkeun bieu ku jisim abdi teh

anu kapungkur ku Musa sareng nabi-nabi
disaurkeun pasti bakal kalakon.
23 Nya eta: Kristus Jurusalamet teh pasti
kedah dikaniaya sareng kedah pangpayunna
tanghi ti nu maraot, supados iasa
ngembarkeun caang atanapi pisalameteun ka
urang Yahudi sareng ka bangsa sanes."
24 Nepi ka dinya Paulus sasauranana, Festus
motong, saurna, "Maneh sasar, Paulus,
lantaran luhur teuing elmu!" saurna tarik.
25 Waler Paulus, "Jisim abdi henteu sasar,
Paduka nu mulya! Pikiran jisim abdi waras.
Ieu perkawis teh estu saleresna.
26 Sang Raja Agripa oge uningaeun yen anu
disanggemkeun ku jisim abdi teh leres. Kitu
nu mawi jisim abdi wantun nyanggemkeun
eta perkawis sabalakana. Jisim abdi yakin
perkawis ieu sarupi ge teu aya anu teu
kauninga ku anjeunna, margi kajadianana
henteu kaalingan ku naon-naon.
27 Nun Raja Agripa! Kumaha Kangjeng
Raja percanten ka eta anu disaurkeun ku
nabi-nabi? Jisim abdi yakin Kangjeng Raja
tangtos percanten!"
28 Saur Agripa ka Paulus, "Na bisa maneh
mawa kami asup Kristen dina waktu
sakeudeung kieu?"
29 Waler Paulus, "Sakedap atanapi lami,
paneda jisim abdi ka Allah, mugia Kangjeng
Raja, kitu deui anu sanes anu ayeuna nuju

ngadarangukeun, sing jadi sapertos abdi,
kajabi ti ieu rante!"
30 Geus kitu raja, gupernur, Bernika, jeung
nu lian-lianna ngaradeg,
31 terus kalaluar bari salasauran, "Eta jalmi
henteu milampah anu manjing kana hukum
paeh atanapi manjing panjara."
32 Raja Agripa ngalahir ka Festus, "Saleresna
eta jalmi kedah dibebaskeun upami teu apel
ka Prabu mah."

27 1 Sanggeus diputus yen rek diiangkeun
ka Itali, Paulus jeung sawatara sakitan
sejenna diserenkeun ka hiji perwira jenengan
Yulius ti pasukan Rum, anu disebutna
"Resimen Prabu".
2 Kaula sarerea diunggahkeun kana kapal ti
Adramiti anu rek mapay palabuan-palabuan
tanah Asia. Aristarkus urang Makedoni ti
Tesalonika tea milu.
3 Poe isukna nepi ka Sidon. Yulius someah
pisan ka Paulus, ngidinan nepangan
sobat-sobatna supaya marekelan.
4 Ti Sidon balayar teh malipid ka Siprus,
sabab angin mapag,
5 tuluy ngambah laut hareupeun Kilikia jeung
Pampilia nepi ka palabuan Mira di Likia.
6 Di dinya aya kapal anu tas ti Aleksandria
rek ka Itali, kaula sarerea dipindahkeun kana
eta kapal.
7 Meunang sababaraha poe balayar kacida
kendorna, seuseut nepi ka kota Kenidos. Ku

sabab kapapag ku angin, kapal teh balayarna
mipir-mipir pulo Kreta, nepi ka liwat Tanjung
Salmone.
8 Sanggeus eta tanjung kaliwatan reujeung
susah payah, kapal nepi ka hiji tempat anu
ngaranna Palabuan Sari, deukeut kota Lasea.
9 Di dinya kapal eureun lila pisan, nepi ka
liwat mangsa Poe Pertobat urang Yahudi,
jadi geus mimiti usum loba bahaya ka anu
balayar. Ku sabab kitu Paulus mepelingan ka
sarerea, saurna,
10 "Dulur-dulur! Lamun urang neruskeun
balayar ayeuna, ku paningal sim kuring gede
pisan bahyana, matak rugi kapal, rugi barang,
rugi nyawa."
11 Tapi perwirana anggur ngagugu ka
jurumudi jeung nangkoda ti batan ka Paulus.
12 Ongkoh eta palabuan teh henteu hade
dipake eureun dina musim tiris. Nu matak
ceuk pirempug nu loba mending maju deui,
sugan bisa nepi ka Penik ngarah eureun di ditu
sapanjang musim tiris. Penik hiji palabuan di
pulo Kreta, pernahna nyanghareup ka beulah
kidul-kulon jeung ka kaler-kulon.
13 Pareng angin leutik ngahiliwir ti kidul,
disangka bakal piluluseun pikeun neruskeun
balayar. Seug tarik jangkar tuluy maju,
balayarna malipid basisir pulo Kreta.
14 Tapi teu kungsi lila datang angin gede,
anu disebut "Topan Eroklidon", ngagelebug ti
darat, ti kaler-wetan.

15 Kapal geus taya petana bisa ngalawan
angin, tungtungna diantep nurutkeun angin.
16 Seug kapalidkeun ka kiduleun hiji pulo
leutik, pulo Kauda, sarta rada kahalangan
tina angin. Kitu ge hese pisan nyalametkeun
sakoci kapal.
17 Sanggeus sakoci ditaekkeun, kapal tuluy
dibakutet ku tambang sakurilingna. Ku sabab
salempang sieun kapal kandas kana dasar
keusik Sirtis anu deet, layar digulung, kapal
diantep sina sakaparan-paran.
18 Topan ngamuk terus. Poe isukna muatan
kapal sawareh dipiceunan ka laut.
19 Poe isukna deui parabot-parabot kapal
oge kapaksa dipiceunan ka laut.
20 Geus sababaraha poe panonpoe teu
tembong-tembong, sumawonna bentang-
bentang, ari topan ngagelebug keneh bae.
Tungtungna sarerea geus teu ngarepkeun
salamet.
21 Jalma-jalma geus lila henteu dalahar. Ti
dinya Paulus ngadeg di hareupeun maranehna
tuluy ngalahir, "Lamun dulur-dulur kamari
ieu narurut mah kana pamanggih kaula ulah
waka ninggalkeun pulo Kreta, moal nyorang
balahi kieu, jeung moal rugi kawas ayeuna.
22 Tapi najan kaayaan siga kieu oge ulah
laleutik hate, saurang ge moal aya anu tiwas,
ngan kapal moal katulungan.
23 Sabab tadi peuting kaula kasumpingan
ku malaikat, piwarangan Allah anu ku kaula

disembah jeung anu kagungan jiwa raga
kaula.
24 Dawuhanana, Ulah salempang, Paulus!
Maneh pasti bakal ngadeuheus ka Prabu.
Malah babaturan maneh sakapal oge bakal
saralamet ku karana sih piwelas Allah.
25 Ku sabab eta sing tarabah! Kaula estu
percaya ka Allah, anu didawuhkeuna-Na
tangtu bukti.
26 Ngan urang engke bakal kandas di hiji
pulo."
27 Dina peuting kaopat belas, kapal teh
kadorong ku angin ka Laut Adria. Kira-kira
tengah peuting ku urang kapal karasa yen
keur nyampeurkeun daratan.
28 Tuluy nyemplungkeun batu pangjugjug,
katangen jerona laut opat puluh meter. Maju
deui saeutik, dijugjugan deui, jerona tinggal
tilu puluh meter.
29 Urang kapal salempang sieun kapal
kandasna kana karang, ku sabab eta tuluy
labuh jangkar ti tukangeun kapal, bari
ngarep-ngarep geura isuk.
30 Tapi kalasi-kalasi rek kalabur ti kapal,
nurunkeun sakoci pura-pura rek nurunkeun
jangkar ti hareupeun kapal.
31 Paulus gancang nguninga ka perwira
jeung serdadu-serdadu, saurna, "Lamun
kalasi-kalasi diantep naringgalkeun kapal,
aranjeun geus taya harepan salamet!"

32 Tambang sakoci geuwat disabet ku
serdadu, sakocina ragrag ka laut.
33 Barang geus rek bray beurang, Paulus
mepelingan ka sarerea supaya dadaharan.
"Geus opat welas poe aranjeun henteu
kararaban naon-naon balas ngarep-ngarep
salamet.
34 Geura dadaharan supaya tetep harirup.
Aranjeun kabeh bakal saralamet, moal kungsi
murag buuk-buuk acan."
35 Kitu saurna bari nyandak roti jeung
muji sukur kasaksian ku sarerea, geus kitu
nyontoan tuang.
36 Geus dicontoan mah sarerea teteg hatena
tuluy dadaharan.
37 Pangeusi kapal kabehna aya dua ratus
tujuh puluh genep urang.
38 Sanggeus kabeh cukup dadaharan,
muatan gandum kabeh dipiceun ka laut
supaya kapal hampang.
39 Bray beurang, breh tembong basisir jeung
aya telukna, duka daratan pulo naon, urang
kapal teu nyarahoeun. Lamun bisa kapal rek
dibawa ka dinya.
40 Tali jangkar ditilas, jangkar-jangkarna
diantep ka dasar laut. Tali kamudi diudar,
layar hareup dibeberkeun sangkan kapal
katebak angin ka basisir.
41 Tapi sabot kitu kapal teh ujug-ujug
ngageduk teu bisa laju, beulah hareupna
nyeblok kana dasar laut anu munjul,

pageuh henteu obah-obah, beulah tukangna
diteumbrag ku ombak anu kacida gedena
nepi ka amburadul.
42 Sakitan-sakitan ku serdadu-serdadu rek
diparaehan, bisi ngarojay ka darat terus
kalabur.
43 Tapi opsirna ku sabab hayangeun
nyalametkeun Paulus, ngahalangan kana
karep serdadu-serdaduna. Malah tuluy
marentah supaya anu barisa ngojay kudu ti
heula ngarajleng ka laut muru ka darat,
44 anu salian ti eta kudu tarumpak papan-
papan atawa bebejadan kapal. Gancangna
sarerea geus saralamet nepi ka darat.

28 1 Sanggeus sarerea saralamet nepi ka
darat, mareunang beja yen eta teh
pulo Malta.
2 Pribumina balageur, ngaraku ka imahna
jeung mangnyieunkeun durukan pikeun
saliduru, kawantu hujan jeung tiris.
3 Ari Paulus mulungan suluh tuluy diasupkeun
kana durukan. Teu kanyahoan, ujug-ujug
aya oray matih pisan bijil tina suluh, tayohna
lantaran kapanasan, tuluy meulit kana
panangan Paulus.
4 Narenjo oray ngambay dina panangan
Paulus, pribumi ngaromong jeung
babaturanana, "Eta jelema tangtu boga dosa
maehan, luput ti laut tuluy dibales pati ku
Dewi Kaadilan."

5 Oray ku Paulus dikepretkeun kana seuneu,
anjeunna mah teu sakara-kara.
6 Disarangkana pananganana moal teu terus
bareuh, atawa anjeunna ngadadak rubuh
tuluy pupus. Sanggeus lila anjeunna teu
kieu-kieu, panyangkana rarobah, magar teh,
"Anjeunna tangtu dewa!"
7 Teu jauh ti dinya aya tanah kagunganana
Publius, gegeden pulo eta. Anjeunna kacida
someahna, kaula sarerea diangken di bumina
nepi ka tilu poe.
8 Ari ramana keur teu damang, nyenyepen
jeung disentri, ebog bae di pajuaran. Ku
Paulus ditingali, dipangnedakeun jeung
ditumpangan panangan, didamangkeun.
9 Tungtungna anu garering di eta pulo
dibarawa ka Paulus, kabeh dicalageurkeun.
10 Maranehna marulang tarima, malah waktu
kaula sarerea rek balayar deui kabeh marere
bekel.
11 Nyiruruk di eta pulo teh meunang tilu
bulan, ti dinya balayar deui, numpang kana
kapal anu ti Aleksandria, anu tas milu
nyiruruk di eta pulo sajero usum tiris. Ngaran
eta kapal "Dewa Kembar", make lambang
Dewa Kastor jeung Dewa Poluk.
12 Sanggeus nepi ka Sirakusa, kapal eureun
heula tilu poe.
13 Ti dinya maju deui mipir-mipir basisir nepi
ka kota Regium. Poe isukna kabeneran aya

angin ti kidul, di jero dua poe ge geus nepi ka
kota Puteoli.
14 Di Puteoli aya sawatara dulur
sakapercayaan. Kaula sarerea dicandet
eureun heula di maranehna wates saminggu
mah. Ahirna nepi oge ka Rum.
15 Dulur-dulur sakapercayaan di Rum geus
mareunang beja, tuluy marapagkeun nepi ka
Pasar Apius jeung Losmen Tilu. Paulus muji
sukur ka Allah, manahna senang dumeh iasa
pendak jeung maranehna.
16 Di Rum Paulus diwidian bumen-bumen ku
anjeun, direncangan ku hiji serdadu jaga.
17 Sanggeus meunang tilu poe, Paulus
ngahaturanan pamingpin-pamingpin bangsa
Yahudi di dinya supaya caralik ka anjeunna.
Sanggeus karumpul anjeunna sasauran,
"Saderek-saderek bangsa Israil! Kaula teh
boh ka bangsa boh kana adat istiadat karuhun
teu gaduh dosa naon-naon. Nanging di
Yerusalem kaula teh dipanjara, diserenkeun
ka urang Rum.
18 Ku urang Rum dipariksa, ti dinya bade
dibebaskeun, lantaran beresih tina dosa anu
manjing hukum paeh.
19 Orokaya urang Yahudi ngaralawan, dugi ka
kaula kapaksa kudu apel ka Prabu. Nanging
kitu soteh sanes bade ngadakwakeun bangsa
sorangan.
20 Tah kitu margina nu mawi dihaturanan
ka darieu teh, bade dihaturanan katerangan

yen sim kuring pang dugi ka dirante kieu
teh lantaranana mah tina hal anu jadi
pangarep-arep urang Israil tea."
21 Walon maranehna, "Perkawis saderek kitu,
ti Yudea teu aya serat-seratna acan. Nu ti ditu
teu aya nu ka dieu, teu aya anu ngabantun
wartos perkawis kajahatan saderek.
22 Nanging kaula harayang terang kana
pangraos saderek, reh eta madhab anu
dianut ku saderek teh sakaterang mah di
mana-mana mung pada ngalawan bae."
23 Geus kitu maranehna jeung Paulus
nangtukeun hiji poe pikeun tepungan.
Sanggeus nepi kana waktuna, nu daratang ka
tempat Paulus kacida lobana. Ti dinya Paulus
mertelakeun hal amanat Karajaan Allah, ti
isuk nepi ka burit, sateka-teka ngayakinkeun
ka maranehna hal Yesus, nyutat tina Kitab
Musa jeung kasauran para nabi.
24 Aya anu palercayaeun ka anu
dipertelakeun ku anjeunna, aya nu
henteu.
25 Nepi ka bubaranana maranehna tetep teu
bisa sapaham. Memeh budal, Paulus ngalahir
kieu, "Tetela, pangandika Roh Suci anu ku
Nabi Yesaya didongkapkeun ka karuhun
aranjeun teh teu aya mencogna!
26 Margi kieu pangandikana ge, Eta bangsa
tepungan, tuduhan: Maraneh ari ngadenge
teu weleh-weleh, tapi teu datang ka ngarti,

panon molotot teu petot-petot, tapi teu
datang ka nenjo.
27 Perasaan ieu bangsa geus mintul, nepi
ka nyarocokan ceuli jeung meureum-
meureumkeun panon. Sabab lamun teu karitu
ge tangtu panonna bakal narenjo, ceulina
bakal ngadarenge, pikirna bakal ngalarti, nepi
ka daraek baralik ka Kami, dawuhan Allah,
tangtu ku Kami dicalageurkeun."
28 Paulus mungkas pilahirna, "Ku margi
kitu muga aruninga, warta ti Allah perkawis
kasalametan ti Allah teh ayeuna parantos
diuarkeun ka luareun bangsa Yahudi.
Maranehna mah bakal narurut!"
29 [Sanggeus Paulus ngalahir kitu maranehna
budal bari silih bantah.]
30 Paulus calikna di Rum meunang dua taun,
di bumi sewaan. Anjeunna senang nampi anu
daratang nepangan.
31 Kabeh diwurukan hal Karajaan Allah jeung
hal Gusti Yesus Kristus. Sasauranana teu
risi-risi sarta lugina.

Roma

1 [1] Surat sim kuring Paulus, abdina Yesus
Kristus, anu ku Allah geus disaur sarta
dijadikeun rasul, pikeun nguarkeun Injil
Kasalametan ti Mantenna.
[2] Eta Injil teh geus dijangjikeun ku Allah
ti baheula keneh ku jalan nabi-nabi-Na,
sakumaha anu kaungel dina Kitab Suci.
[3] Eusina ngeunaan Putra-Na, Gusti urang
Yesus Kristus, turunan Daud dina kaayaan
kamanusaana-Na mah,
[4] tapi sacara rohani Anjeunna teh Putra
Allah. Hal ieu dibuktikeunana teh ku hiji
kakawasaan anu luar biasa, Anjeunna
digugahkeun tina maot.
[5] Nya ku jalan Anjeunna sim kuring ku Allah
dipaparin kurnia jadi rasul teh, supaya sim
kuring demi Kristus ngajak jelema-jelema
sagala bangsa sangkan palercayaeun sarta
aranut.
[6] Nya kitu keneh ka aranjeun oge, anu
maratuh di Rum sarta geus disalaur ku Allah
sangkan jaradi umat Yesus Kristus.
[7] Ieu sababna pang sim kuring nyuratan ka
aranjeun anu maratuh di Rum, anu dipikaasih
sarta geus disalaur supaya jaradi umat-Na.
Mugi-mugi Allah Rama urang, jeung Gusti
Yesus Kristus, maparin nugraha ka aranjeun.

8 Kahiji, sim kuring muji sukur ka Allah
demi Yesus Kristus ku hal aranjeun, dumeh
kapercayaan aranjeun geus kautara ka
sakuliah dunya.
9 Allah anu ku sim kuring diabdian kalawan
satuhu ku jalan nguarkeun Injil Kasalametan
ngeunaan Putra-Na, uninga sarta Mantenna
saksi-Na yen sim kuring teu weleh inget ka
aranjeun
10 dina saban-saban neneda. Sim kuring
nyuhunkeun supaya Allah ngawidian sim
kuring manggihan aranjeun ayeuna-ayeuna.
11 Kacida hayangna papanggih jeung
aranjeun teh, hayang ngaduum kurnia ti
Roh Allah, pikeun nguatkeun kapercayaan
aranjeun.
12 Nu dipalar nya eta sangkan urang anu
geus sakapercayaan bisa silih kuatkeun.
13 Mugia dulur-dulur tarerang, geus
sababaraha kali sim kuring arek manggihan
teh, tapi aya-aya bae halanganana. Kahayang
mah pagawean sim kuring di aranjeun oge
sing aya hasilna cara anu geus kasorang di
tempat sejen di antara jelema-jelema anu
lain Yahudi.
14 Sabab ieu teh jadi kawajiban sim kuring
anu kudu dilampahkeun ka sakumna jelema,
boh nu geus adab boh nu acan, boh nu pinter
boh nu bodo keneh.

15 Nya kitu ka aranjeun oge anu maratuh di
Rum, kacida hayangna nguarkeun eta Injil
Kasalametan.
16 Sim kuring mah percaya pisan kana
eta Injil Kasalametan teh, sabab eta teh
kakawasaan Allah pikeun nyalametkeun sakur
jelema anu percaya, pangheulana ka urang
Yahudi, terus ka bangsa-bangsa sejenna.
17 Sabab, Injil Kasalametan teh ngebrehkeun
jalan, kumaha kuduna sangkan manusa bisa
diangken bener deui ku Allah, nya eta ku
jalan kudu percaya ka Allah ti awal nepi ka
ahir. Sakumaha ungel Kitab Suci, "Jelema anu
geus diangken deui ku Allah lantaran percaya
ka Allah, tinangtu hirup."
18 Allah ti sawarga nembongkeun bendu-Na
kana sakabeh dosa jeung kajahatan manusa,
sabab kajahatanana teh ngahalangan
maranehna pikeun nyaho ka nu bener.
19 Allah ngahukum maranehna, sabab
naon-naon anu maranehna kudu nyaho
tina hal Allah, ku Allah ku manten geus
diterangkeun tetela pisan ka maranehna.
20 Ti barang Allah ngajadikeun alam
dunya oge kaayaan Allah anu gaib, nya
eta kakawasaana-Na anu langgeng jeung
sipat Allahna, geus atra tetela ka manusa
dina saniskara hasil ciptaana-Na. Ku hal
eta manusa teh geus moal bisa nyebut can
nyaho.

21 Maranehna nyarahoeun ka Allah, tapi ka
Mantenna henteu ngahormat sakumaha ka
Allah, jeung tara nganuhunkeun ka Mantenna.
Malah sabalikna, anu dipalikiranana teh
perkara anu tanpa guna, pikiranana anu
kosong jadi poek.
22 Pangrasana mah dirina teh bijaksana,
padahal barodo,
23 ti batan nyembah ka Allah anu langgeng,
anggur nyarembah ka arca-arca titiron jelema
anu keuna ku paeh, atawa manuk-manuk,
atawa sasatoan suku opat atawa anu
ngarayap.
24 Ku sabab kitu maranehanana ku
Allah diantep nurutkeun hawa napsuna,
ngalampahkeun hal-hal anu rujit, sarta jeung
pada baturna migawe anu matak hina ka
dirina.
25 Hal Allah anu sayaktina diganti ku hal
anu bohong; nyarembah jeung ngabaraktina
teh kana ciciptaan Allah, lain ka Allah ku
manten anu nyiptakeunana, anu layak dipuji
salalanggengna. Amin!
26 Ku sabab kalakuanana karitu, ku Allah
jadi diantep ngalajur napsuna anu hina. Nu
awewe nyacapkeun napsu birahina lain ku
cara anu lumrah.
27 Nu lalaki saruana, sapatemon jeung
papada lalaki deui, lain jeung awewe. Jelema-
jelema nyieun kalakuan anu ngerakeun jeung
papada batur sajinis, nepi ka maranehanana

kudu nandangan balukarna tina kalakuan
sorangan.
28 Ku sabab maranehanana ngarasa teu
perlu nyaho kana hal Allah, pipikiranana ku
Allah diantep sina ruksak, nepi ka marigawe
kalakuan anu kuduna dicegah.
29 Hatena pinuh ku napsu-napsu jahat,
doraka, sarakah, licik, pinuh ku kasirik, ku
napsu hayang maehan, ku napsu gelut, ku
tipu daya, jeung ku napsu ngunek-ngunek,
silih gorengkeun,
30 silih omongkeun, ijid ka Allah, kurang
ajar, adigung, gede omong; pinter kana
kagorengan, basangkal ka indung bapa;
31 ka batur embung ngarti, lanca-linci kana
jangji, ka batur taya karunya.
32 Maranehanana nyarahoeun yen ceuk
hukum Allah anu kalakuanana kitu teh maot
bagianana. Tapi salian ti angger kalakuanana
teh, malah bari panuju ka anu kalakuanana
cara maranehanana.

2 1 Ari dulur-dulur osok nyalahkeun
kalakuan batur? Inget, bisi aranjeun teu
bisa hojah. Sabab lamun ka batur nyalahkeun
tapi kalakuan sorangan saruana, eta sarua
jeung nyalahkeun ka diri sorangan.
2 Urang terang, lamun Allah ngahukum ka
jelema anu kalakuanana kitu, ngahukumna
teh kalawan bener, adil.
3 Tapi aranjeun mah, dulur-dulur, ka batur
nyalahkeun, ari pek kalakuan sorangan ge

saruana! Ceuk pangira aranjeun naha bisa
aranjeun luput tina hukuman Allah?
4 Atawa sugan aranjeun ngamumurah
kasaean manah-Na, sipat hampura-Na, jeung
kasabarana-Na? Puguh, aranjeun terang yen
Allah teh sae manah, da geuning kersaeun
ngageuing sangkan aranjeun tarobat.
5 Tapi aranjeun hareuras hate, barasangkal.
Ku sabab kitu nya aranjeun keneh anu
nambah beuratna hukuman sorangan dina
Poean Allah nganyatakeun wera jeung
nerapkeun hukum adil.
6 Sabab Allah bakal ngabales ka saban
jelema saimbang jeung kalakuanana.
7 Jelema anu temen wekel dina kahadean
malar bisa mulya, kaajen sarta hirup abadi,
ku Allah bakal diganjar hirup langgeng.
8 Anu sarakah jeung embung narima anu
bener da resep ngalakonan anu salah, bakal
narima angetna bebendon Allah.
9 Nu resep migawe kajahatan bakal
nandangan kanyeri jeung sangsara,
pangheulana urang Yahudi, tuluy bangsa
sejenna.
10 Ari ka anu hade lampah, boh ka urang
Yahudi, boh ka bangsa sejenna, Allah bakal
ngaganjar kamulyaan, kahormatan jeung
kanugrahaan.
11 Unggal jelema ge dasar hukumna ku Allah
disaruakeun.

12 Nu lain bangsa Yahudi henteu barogaeun
Hukum Musa, hukuman dosana di luareun
eta. Urang Yahudi barogaeun Hukum Musa,
hukuman dosana saluyu jeung eta.
13 Sabab jelema anu dibenerkeun ku
Allah teh lain ku sabab nyaho kana eta
Hukum, tapi ku sabab ngalakonan sakur anu
diparentahkeun ku Hukum tea.
14 Nu lain urang Yahudi henteu barogaeun
Hukum Musa, tapi lamun ku pangajak
panalarna ngalakonan anu diparentahkeun ku
eta hukum, nu jadi hukumna teh sakumaha
panalar hatena tea, sanajan maranehanana
henteu barogaeun Hukum Musa.
15 Tina kalakuanana bisa tembong yen sakur
anu diparentahkeun ku eta hukum teh katulis
di jero hatena. Sora hatena oge netelakeun
kitu, sabab maranehanana sakapeung sok
dibenerkeun, sakapeung sok disalahkeun ku
pikiranana.
16 Nurutkeun Injil Kasalametan anu ku sim
kuring diwawarkeun, nya kitu pijadieunana
engke teh, dina Poe Hukuman. Poe eta
Allah ku jalan Yesus Kristus bakal nerapkeun
hukum adil kana sagala hal anu aya di jero
hate manusa.
17 Kumaha ari aranjeun? Aranjeun
ngakukeun urang Yahudi; aranjeun
gumantung kana Hukum Musa, aragul baroga
Allah;

18 baroga pituduh, jadi tarerang kana
pangersa Allah, geus mareunang pangajaran
tina Hukum Musa, tarerang kumaha ari nu
bener;
19 ngarasa jadi panungtun pikeun nu lolong,
jadi cahaya pikeun nu araya di nu poek,
20 jadi purah ngajar anu barodo, jadi guruna
jelema-jelema anu barelet. Geus sarugema
pedah ngarasa geus barisa metik kanyaho
jeung perkara-perkara anu bener tina Hukum
Musa.
21 Aranjeun ngajar ka batur, tapi ku naon
henteu ngajar ka diri sorangan? Aranjeun
ngawurukan "Ulah maling" ari aranjeun sok
maling, tara?
22 Ngawurukan "Ulah jinah" ari aranjeun sok
jinah, tara? Aranjeun mikageuleuh ka brahala
tapi osok ngarampogan imah brahala, tara?
23 Aranjeun aragul baroga Hukum Allah tapi
sok ngerakeun Allah atawa tara, ku jalan
ngarempak hukum-Na?
24 Dina Kitab Suci kaungel, "Gara-gara
maraneh, urang Yahudi, bangsa-bangsa sejen
jadi ngagogoreng Allah."
25 Lamun aranjeun tigin kana Hukum Musa,
sunat aranjeun aya paedahna; sabalikna
lamun henteu tigin, sarua bae jeung henteu
disunat.
26 Lamun anu lain urang Yahudi, anu henteu
disunat anut kana Hukum Musa, naha ku
Allah moal disaruakeun jeung anu disunat?

27 Aranjeun urang Yahudi tangtu bakal
disalahkeun ku jelema-jelema anu henteu
disunat tapi narurut kana Hukum Musa,
lantaran aranjeun mah boga Hukum Musa
jeung disarunat oge ari lampah mah
ngalanggar aturan eta hukum.
28 Cik saha anu disebut urang Yahudi sajati,
anu disunat ku sunat sajati? Urang Yahudi
sajati mah lain sakadar ngaranna bae Yahudi;
sunat sajati lain sakadar sunat lahirna.
29 Yahudi sajati mah nya eta anu Yahudi
jiwana, sunat sajati nya eta sunat hate,
disunatna ku Roh Allah, lain ku aturan anu
aya dina Hukum Musa. Jelema anu disunat
hatena meunang pujian ti Allah, lain ti papada
jelema.

3 1 Jadi naon leuwihna urang Yahudi ti anu
sejen? Atawa ari sunat aya paedahna?
2 Puguh bae aya, loba! Pangpangna
kapan urang Yahudi teh ku Allah dititipan
pangandika-Na.
3 Tapi upama sabagian maranehanana
henteu tigin, naha Allah oge bakal kitu?
4 Moal! Najan kabeh jelema bohong, Allah
mah tetep tigin. Ceuk Kitab Suci, "Samangsa
maneh ngomong, kudu saenya-enyana,
sangkan meunang samangsa maneh diuji."
5 Tapi upama kalakuan urang anu goreng
teh malah matak leuwih netelakeun kaadilan
Allah, kumaha? Naha bisa ceuk urang,
atuh ari kitu mah teu adil Allah ngahukum

kagorengan urang teh? (Pananya kieu di
manusa mah lumrah.)
6 Lain teu adil! Ari teu adil mah iasa kumaha
Mantenna nerapkeun kaadilan ka ieu dunya?
7 Tapi upama sim kuring teu bener, tapi
matak leuwih nganyatakeun agungna
kaadilan Allah, naha eta dosa sim kuring teh
tetep bakal disalahkeun?
8 Ku naon teu ngomong kieu, "Hayu
urang goreng kalakuan ngarah bijil anu
hade." Memang aya jelema-jelema anu
ngagorengkeun sim kuring, majarkeun sim
kuring memang kungsi ngomong kitu. Eta
jelema-jelema pantes lamun dihukum.
9 Anu matak, urang jadi urang Yahudi teh
naon leuwihna ti anu sejen? Taya leuwihna
naon-naon. Ku sim kuring geus disebutkeun
yen boh urang Yahudi boh nu lain, kabeh oge
sarua papada dikungkung ku dosa.
10 Sakumaha ungel Kitab Suci, "Saurang ge
taya nu bener,
11 saurang ge taya nu bijaksana, taya pisan
nu nyembah ka Allah.
12 Kabeh geus jarauh ti Allah, kabeh
geus salasar; taya nu hade lampahna, teu
saurang-urang acan!
13 Omonganana pinuh ku tipu daya ngandung
bahla, nu luncat tina letahna bohong jeung
jahat, biwirna murakeun pibahlaeun lir peurah
oray.
14 Omonganana wungkul nyumpahan.

15 Gampang teuteunggeul, gampang
maehan.
16 Ka mana bae inditna ngan nimbulkeun
karuksakan.
17 Geus teu nyarahoeun kana jalan
karahayuan,
18 jeung teu dialajar hormat ka Allah."
19 Ayeuna geus tetela, yen sakur anu
dituliskeun dina Hukum Musa teh pikeun
jelema-jelema anu kabawah ku hukum eta.
Jadi moal aya jelema anu bisa ekol, saalam
dunya pasti dijagragkeun ka pangadilan Allah.
20 Sabab di payuneun Allah mah saurang
oge moal aya anu dibenerkeun dumeh geus
nedunan Hukum Agama. Sabab eta mah
maksudna keur mere terang yen manusa teh
geus dosa.
21 Tapi ayeuna mah Allah geus maparin
pituduh, kumaha jalanna supaya manusa bisa
diangken bener deui ku Mantenna. Ari jalanna
teu aya patalina jeung Hukum Agama. Hukum
Musa kitu deui nabi-nabi netelakeun kitu.
22 Allah kersa ngangken manusa bener deui
teh lamun manusa anut ka Yesus Kristus.
Allah kersaeun kitu teh pikeun sakabeh anu
percaya ka Kristus, lantaran manusa mah teu
aya bedana;
23 kabeh geus dosa, jarauh ti Allah anu iasa
nyalametkeun.
24 Jadi pang manusa bisa diangken bener
deui ku Allah teh estu ngan ku karana rahmat

Mantenna, ku jalan manusa teh dibebaskeun
heula ku Kristus.
25 Yesus ku Allah didamel kurban, supaya ku
karana pupus-Na, manusa bisa dinyatakeun
bebas tina dosa jeung dihampura, asal
percaya ka Anjeunna. Ku jalan kieu Allah teh
kersa-Na rek mintonkeun sipat adil-Na. Di
jaman-jaman anu geus kaliwat, dosa manusa
teh ku Allah disabaran bae henteu dihukum.
26 Tapi ayeuna dosa teh ku Mantenna
dibalitungkeun, pikeun netelakeun yen
Mantenna adil. Ku jalan kieu Mantenna
netelakeun yen Mantenna sipat bener, sarta
kersa ngangken bener deui ka sing saha anu
percaya ka Yesus.
27 Jadi urang rek bisa agul kumaha, da taya
agulkeuneunana! Naha? Pedah nurut kana
Hukum Agama? Lain pedah kitu, tapi ku
lantaran urang percaya.
28 Jadi kieu: Jelema bisa diangken bener
deui ku Allah teh ngan ku jalan percaya, lain
ku karana nekanan Hukum Musa.
29 Naha Allah teh ngan pikeun urang Yahudi
bae? Lain Allah teh Allahna bangsa-bangsa
sejen oge? Puguh bae!
30 Sabab Allah teh ngan hiji. Urang Yahudi
ku Mantenna diangken bener deui teh ku
karana kapercayaanana. Sarua kitu keneh
bangsa-bangsa sejen oge.
31 Naha ku lantaran urang percaya teh
hartina miceun Hukum Musa? Henteu,

henteu! Sabalikna malah ngajungjung Hukum
Musa.

4 1 Kumaha ayeuna anggapan urang
ngeunaan Ibrahim? Naon anu kaalaman
ku anjeunna?
2 Upama anjeunna kamanah ku Allah ku
sabab lampahna nu hade, pantes mun
anjeunna agul. Tapi anjeunna di payuneun
Allah henteu agul.
3 Kitab Suci nyebutkeun, "Ibrahim percaya
ka Allah, sarta ku karana kapercayaanana
anjeunna ku Allah diangken jelema bener."
4 Jelema anu digawe meunang upah, eta
upahna teh lain hadiah, tapi hakna.
5 Tapi supaya jelema bisa diangken ku
Allah mah lain gumantung kumaha gawe
lampahna; gumantungna teh kana rasa
percayana ka Allah, anu geus nganyatakeun
yen jelema bisa diangken bener sarta
dibebaskeun tina kasalahanana, lamun
percaya ka Mantenna.
6 Kitu pamendak Daud oge basa anjeunna
nyaurkeun bagjana jelema anu geus diangken
bener ku Allah sarta kasalahanana henteu
diemut-emut deui. Kieu saurna,
7 "Bagja jelema anu geus dihampura
kasalahanana, anu geus dileungitkeun
dosa-dosana.
8 Bagja jelema anu dosa-dosana ku Allah
henteu dibalitungkeun!"

9 Naha eta kabagjaan anu disaurkeun ku
Daud teh ngan pikeun jelema-jelema anu
disunat bae? Henteu. Pikeun anu teu disunat
oge kitu. Sim kuring nyutat ungel Kitab Suci
anu kieu, "Ibrahim percaya ka Allah, sarta ku
karana kapercayaanana ku Allah diangken
jelema bener."
10 Iraha hal eta kajadianana? Naha
sanggeusna Ibrahim disunat atawa
samemehna? Kapan samemehna, lain
sanggeusna.
11 Disunatna ti harita lila deui, sarta sunatna
ngan pikeun jadi tanda yen anjeunna ti
samemeh disunat oge ku Allah geus diangken
bener lantaran percaya. Ku sabab kitu sacara
rohani mah Ibrahim jadi bapa jelema-jelema
anu teu disunat tapi diangken bener ku Allah
lantaran percaya.
12 Anjeunna jadi bapa jelema-jelema anu
disunat ongkoh, nya eta jelema-jelema anu
kajaba ti disunat teh bari jeung percaya ka
Allah, sakumaha lampah hirupna Ibrahim
bapa urang samemeh disunat.
13 Allah jangji ka Ibrahim, yen ieu dunya
bakal dimilikkeun ka anjeunna jeung ka
turunanana. Mantenna maparin jangji kitu
teh lain ku sabab Ibrahim ngalakonan Hukum
Agama Yahudi, tapi ku sabab diangken bener
lantaran percaya ka Mantenna.
14 Sabab lamun jangji Allah ngan pikeun anu
ngajaralankeun Hukum Agama Yahudi bae

mah atuh taya paedahna percaya ka Allah
teh, sarta jangji Allah tea oge kosong!
15 Hukum Agama Yahudi teh jadi lantaran
Allah bendu. Tapi moal aya palanggaran
lamun papagonna teu aya.
16 Jadi Allah maparin jangji teh ku sabab
Ibrahim percaya ka Mantenna. Eta jangji
teh nanggung yen anu dijangjikeunana pasti
dilaksanakeun, nya eta kurnia pikeun sakabeh
turunan Ibrahim. Lain pikeun anu tuhu kana
Hukum Agama Yahudi bae, tapi oge pikeun
anu percaya ka Allah sakumaha Ibrahim oge
percaya ka Allah. Sabab Ibrahim teh bapa
rohani urang sarerea.
17 Sakumaha anu kaungel dina Kitab Suci,
"Maneh ku Kami geus dijadikeun bapa pirang-
pirang bangsa." Kitu jangji Allah ka Ibrahim,
anu percaya yen Allah iasa ngahirupkeun
nu geus maot, anu pangandika-Na iasa
ngajadikeun nu can aya jadi aya.
18 Ibrahim percaya sarta teu weleh
ngarep-ngarep, sanajan kawas geus taya
pangharepan deui. Nya ku sabab kitu
anjeunna teh jadi "bapa pirang-pirang
bangsa". Sakumaha anu kaungel dina Kitab
Suci, "Turunan maneh bakal loba saperti
bentang di langit."
19 Harita, sanajan anjeunna geus kacida
sepuhna, yuswana geus meh saratus taun,
tanagana oge geus suda, turug-turug Sarah

geureuhana gabug, kapercayaanana kana eta
jangji henteu ngurangan.
20 Percayana kana eta jangji Allah henteu
galideur, henteu ngaraos hamham, anggur
tambah pengkuh, nepi ka muji sukur ka Allah.
21 Ibrahim kacida yakinna yen Allah kawasa
ngalaksanakeun jangji-Na.
22 Nya ku eta kapercayaanana pang
anjeunna "diangken jelema bener ku Allah"
teh.
23 Eta kecap-kecap "diangken jelema bener"
dituliskeunana lain ngan pikeun Ibrahim bae,
24 tapi pikeun urang oge. Sabab urang oge,
anu percaya ka Mantenna anu ngagugahkeun
Kristus Gusti urang tina maot, bakal diangken
jelema bener.
25 Ku karana dosa urang, Yesus diserenkeun
sina ditelasan, ti dinya dihirupkeun deui
ku Allah, supaya ku jalan kitu urang bisa
diangken jelema bener ku Allah.

5 1 Sanggeus urang diangken bener deui ku
Allah ku jalan percaya, urang teh ku Allah
dirapihan deui ku jalan Yesus Gusti urang.
2 Ku jalan Anjeunna, hirup urang anu percaya
dibawa ka jero sih kurnia Allah, senang hate
lantaran boga pangharepan bakal dipaparin
kabagjaan ku Allah.
3 Hirup sangsara oge hate tetep senang,
dumeh terang yen eta kasangsaraan teh bisa
ngalantarankeun urang jadi sabar,

4 sarta eta kasabaran ngajadikeun urang
tahan uji, ari anu tahan uji boga pangharepan.
5 Eta pangharepan moal matak kaduhung,
sabab hate urang geus dieusian ku rasa asih
Allah, nya eta Roh Suci, kurnia Allah ka urang.
6 Sajeroning urang keur teu bisa walakaya
keneh, dina waktu anu geus ditangtukeun ku
Allah, Yesus pupus jadi gaganti urang, jelema
anu doraka.
7 Jelema mah beurat kudu maot pikeun nu
adil oge, kajaba sugan pikeun jelema anu
kacida hadena.
8 Tapi Allah mah geus nembongkeun asih-Na
ka urang. Kristus pupus ngaganti urang
sajeroning urang keur hirup keneh dina dosa.
9 Ku pupusna Kristus, urang bisa diangken
bener deui ku Allah, malah-malah ku
Anjeunna bakal diluputkeun tina bebendu
Allah.
10 Lamun urang sajeroning keur musuh
keneh jeung Allah ku Mantenna geus
dirapihan ku jalan pupusna Kristus Putra-Na,
komo ayeuna sanggeus diangken deui, tangtu
disalametkeun ku hirupna Kristus.
11 Leuwih ti sakitu pikabungaheunana teh,
sabab Allah geus nembongkeun kasaean
manah-Na ku jalan Gusti Yesus Kristus, anu
ngalantarankeun urang ayeuna dirapihkeun
deui jeung Allah.
12 Dosa asup ka dunya ku lantaran jelema
saurang. Eta dosa mawa maot. Balukarna,

maot teh sumebar sarta tumerap ka sakumna
manusa, sabab sakabeh manusa geus keuna
ku dosa.
13 Dosa geus aya di dunya samemeh aya
Hukum Agama Yahudi diturunkeun. Harita
dosa acan dibalitungkeun, lantaran can aya
palanggaran hukum, sarta hukumna oge
tacan aya.
14 Tapi maot mah ti jaman Adam keneh nepi
ka jaman Musa, geus ngawasaan sakumna
manusa. Malah jelema-jelema anu henteu
migawe dosa saperti dosa Adam oge anu
ngalanggar parentah Allah, kabeh kapurba ku
maot. Adam jadi gambar-Na hiji manusa anu
bakal sumping di jaman sejen.
15 Tapi sipatna mah teu sarua, sabab eta
kurnia Allah teh sipatna kacida bedana ti
dosa Adam. Memang, ku dosa hiji jelema,
balukarna kudu maot sarerea. Tapi sabalikna
kurnia Allah mah sipatna leuwih jembar, anu
dipaparinkeunana ku lantaran kamulyaan
manah hiji manusa, Yesus Kristus.
16 Kurnia Allah mah sabalikna pisan ti dosa
manusa anu saurang tea. Sanggeus eta nu
saurang tea migawe dosa, seug diputus
yen "Salah!" Sabalikna, sanggeus loba anu
marigawe dosa malah meunang kurnia,
diputus yen "Teu salah!"
17 Ku lantaran dosa anu saurang, maot terus
murba, balukar tina palanggaran jelema
anu saurang tea. Tapi anu dilampahkeun ku

manusa anu saurang deui, nya eta Yesus
Kristus, berkahna pikeun jelema loba teh
leuwih jembar deui. Kabeh, sakur anu narima
rahmat Allah anu taya watesna, sakur anu
geus dirapihkeun deui jeung Allah, hirupna
bakal murba ku karana Kristus.
18 Jadi sakumaha halna dosa jelema
anu saurang ngalantarankeun sakabeh
jelema dihukum, nya kitu keneh ku lampah
hiji manusa anu tumut kana pangersa
Allah ngalantarankeun sakabeh jelema
dileupaskeun tina hukum sarta mareunang
hirup.
19 Jeung sakumaha halna kabeh jelema
keuna ku dosa ku lantaran henteu taatna
jelema anu saurang, nya kitu keneh
maranehanana bakal diangken bener deui ku
lantaran taatna manusa anu saurang deui.
20 Sanggeus Hukum Agama Yahudi
diturunkeun, beuki loba anu nyarieun
kasalahan. Tapi beuki nemen jelema-
jelema nyarieun dosa, Allah beuki tambah
mikaasihna.
21 Jadi, sakumaha urang kapurba ku maot
ku lantaran dosa, nya kitu keneh urang bakal
kapurba ku sih kurnia Allah, diangken bener
deui, urang teh dituyun kana hirup anu
langgeng ku jalan Yesus Kristus, Gusti urang.

6 1 Ari geus kitu urang rek kumaha? Arek
terus hirup dina dosa supaya sih kurnia
Allah tambah-tambah?

2 Tangtu bae moal kitu! Kapan urang teh geus maot tina dosa, piraku bisa keneh hirup dina dosa.
3 Aranjeun ge terang, yen waktu urang dibaptis supaya ngahiji jeung Kristus Yesus, eta urang dibaptis teh supaya maot jeung Anjeunna.
4 Jadi ku eta baptisan teh urang geus dikubur jeung Anjeunna, milu maot jeung Anjeunna, supaya sakumaha Kristus geus digugahkeun ku kakawasaan Rama anu mulya, urang oge bisa nyorang hirup anu anyar.
5 Ku sabab urang geus ngahiji jeung Kristus sarta maot bareng jeung Anjeunna, nya kitu keneh urang bakal dihudangkeun tina maot saperti Anjeunna, bakal hirup ngahiji jeung Anjeunna.
6 Sarta urang terang yen hirup urang anu heubeul geus paeh bareng jeung Kristus dina salib-Na, eta hirup anu pinuh ku dosa teh dilebur supaya henteu kajajah deui ku dosa.
7 Kapan ari geus maot mah jelema teh leupas tina pangaruh dosa.
8 Ku sabab geus maot jeung Kristus, urang percaya yen hirup oge bakal bareng jeung Kristus.
9 Sabab urang terang Kristus geus digugahkeun tina maot, moal pupus deui, maot moal kawasa deui ka Anjeunna.
10 Maot anu disorang ku Kristus teh nya eta maot tina dosa, dosa moal kawasa deui ka

Anjeunna; ayeuna Anjeunna hirup, jumeneng
jeung Allah.
11 Aranjeun oge nya kitu, kudu ngarasa yen
diri geus maot tina dosa, tapi geus hirup deui
jeung Allah ku jalan Kristus Yesus.
12 Hirup aranjeun di ieu dunya ulah nepi ka
kajajah deui ku dosa, anu temahna matak
eleh ku hawa napsu sorangan.
13 Jeung ulah mikeun babagian diri
jadi pakakasna dosa pikeun migawe
kajahatan. Diri urang anu ku Allah geus
dipindahkeun tina maot kana hirup teh
anggur pasrahkeun ka Allah, sangkan dianggo
pikeun ngalaksanakeun tujuan anu mulya.
14 Ulah ngadunungan kana dosa, sabab hirup
aranjeun lain dibawah ku Hukum Agama
Yahudi, tapi dibawah ku kurnia Allah.
15 Saterusna kudu kumaha? Naha meunang
urang nyieun dosa deui pedah geus diereh ku
sih kurnia Allah, lain diereh ku Hukum Agama
deui? Ulah!
16 Urang terang, jelema anu kumawula kudu
ngawula kana parentah nu dikawulaan, boh
ngawula kana dosa anu temahna maot, boh
ngawula ka Allah anu ngalantarankeun bisa
diangken deui ku Mantenna.
17 Puji sukur ka Allah! Aranjeun anu bareto
ngawula kana dosa, ayeuna geus narima
sarta ngajaralankeun eusi pangajaran anu
bener.

18 Aranjeun geus dileupaskeun tina dosa,
geus jaradi kawula perkara nu bener.
19 (Ku sabab pangarti aranjeun kurang,
nu matak sim kuring make conto nu
kumawula, supaya kaharti.) Bareto aranjeun
sagemblengna jaradi kawula perkara-perkara
anu kotor jeung jahat. Ayeuna oge kitu kudu
gembleng jadi kawula, tapi ayeuna mah
jadi kawula perkara-perkara nu bener, anu
tujuanana mulya.
20 Keur waktu jadi kawula dosa, aranjeun
henteu ngawula kana pangersa Allah.
21 Naon kauntungan aranjeun tina eta
kalakuan, anu ayeuna mah aranjeun era
lamun ngalampahkeun? Balukarna taya lian ti
maot!
22 Ayeuna aranjeun geus leupas tina dosa,
geus ngawula ka Allah. Kauntunganana
nya eta ayeuna mah hirup aranjeun
diabdikeunana ngan ka Mantenna, anu bakal
mawa kana hirup anu langgeng.
23 Upahna dosa teh maot, sabalikna ari
kurnia Allah mah nya eta hirup langgeng
sarta ngahiji jeung Kristus Yesus Gusti urang.
7 1 Dulur-dulur! Aranjeun geus tarerang
kana hukum. Tangtu tarerang, hukum
teh kakuatanana ngan sapanjang urang keur
hirup keneh.
2 Contona, awewe kabeungkeutna ku hukum
ka salakina teh ngan satungtung salakina
hirup keneh.

3 Sapanjang salakina hirup keneh, lamun eta
awewe milu ka lalaki sejen, disebutna awewe
serong. Kajaba lamun salakina geus maot,
meunang kawin deui sarta sah, lain jinah.
4 Tah aranjeun oge kitu, dulur-dulur!
Aranjeun tina Hukum Agama Yahudi geus
maraot, sabab geus ngahiji jeung salira
Kristus, jadi kagungan Anjeunna anu geus
digugahkeun tina maot, supaya hirup
aranjeun dipake kumawula ka Allah.
5 Waktu hirup urang nurutkeun keneh
kahayang sorangan, eta kahayang-kahayang
teh timbulna ku lantaran aya Hukum Agama
anu mangaruhan diri urang. Ku lantaran kitu
harita urang teh jadi ngawula kana maot.
6 Tapi ayeuna mah urang geus leupas tina
eta Hukum Agama Yahudi, geus maot tina eta
hukum anu tadina ngawasaan. Carana urang
ayeuna ngawula, henteu cara ngawula kana
hukum anu ditulis tea. Ayeuna mah ngawula
ku cara anu anyar, nurutkeun pituduh Roh
Allah.
7 Lamun kitu, naha ceuk urang Hukum
Agama Yahudi teh jahat? Henteu, atuh! Tapi
pang sim kuring terang naon ari dosa teh,
nya Hukum eta lantaranana. Lamun Hukum
Agama henteu nyebutkeun, "Ulah bogoh ka
barang batur," sim kuring moal boga pikiran
kitu.
8 Tapi ku lantaran aya parentah kitu, dosa
teh meunang jalan pikeun ngahudang napsu

kasarakahan dina hate sim kuring. Da lamun
hukum teu aya mah dosa teh teu leuwih ti
barang paeh.
9 Tadina hirup sim kuring tanpa eta hukum;
sanggeus aya eta hukum, dosa jadi hirup,
10 sabalikna sim kuring jadi maot. Eta hukum
teh maksudna pikeun ngahirupkeun, tapi keur
sim kuring mah anggur maehkeun.
11 Nya ku eta hukum dosa teh meunang jalan
pikeun nipu jeung maehkeun sim kuring.
12 Saenyana ari Hukumna mah suci,
parentahna suci, adil, hade.
13 Naha eta kitu anu hade tea anu maehkeun
sim kuring teh? Tangtu lain! Anu maehkeun
sim kuring teh dosa tea. Eta anu hade teh
ku dosa dipake jalan maehkeun sim kuring,
supaya tembong kumaha saenyana sipat
dosa. Ku ayana eta parentah-parentah Allah,
tembong kumaha jahatna dosa.
14 Urang terang, Hukum Agama Yahudi teh
sipatna rohani, ari sim kuring, manusa anu
sipat jasmani geus dijual jadi kawula dosa.
15 Sim kuring jadi teu ngarti ku lampah
sorangan, da anu dilampahkeun teh teu akur
jeung anu dipikahayang, malah sorangan ge
ijid ngalampahkeunana teh.
16 Ku lantaran anu dilampahkeun teh
saenyana mah teu akur jeung lelembutan,
ieu nandakeun yen sim kuring ngaku benerna
Hukum Agama Yahudi.

17 Ana kitu atuh lain sim kuring, anu
ngalampahkeunana teh saenyana mah dosa
anu murba dina diri sim kuring.
18 Sim kuring ge ngarasa, diri teh henteu
kaancikan ku anu hade. Buktina najan
hayang oge nyieun kalakuan hade,
ngalampahkeunana mah teu mampuh.
19 Anu dilampahkeun teh lain anu hade
sakumaha kahayang hate, tapi anu teu
panuju jeung hate.
20 Ku sabab anu dilampahkeun teh lain anu
panuju jeung hate, ieu nandakeun yen anu
ngalampahkeunana teh lain sim kuring, tapi
dosa anu ngancik dina diri.
21 Jadi kacindekan sim kuring, dina hal ieu
anu jadi bibit pangaruhna nya hukum tea:
ana sim kuring hayang migawe anu hade, ari
anu timbul dina hate ngan anu goreng.
22 Batin mikasuka parentah-parentah Allah,
23 tapi ngarasa dina diri aya deui pangaruh
hukum sejen, anu pasalingsingan jeung
hukum anu diaku ku budi rasa. Ku sabab kitu
sim kuring jadi kabeungkeut ku hukum dosa
anu mangaruhan diri sim kuring.
24 Jelema cilaka sim kuring teh! Saha anu
bakal nyalametkeun sim kuring tina ieu badan
anu baris ngagusur kana maot?
25 Rebu laksa nuhun ka Allah, Mantenna
kersa nyalametkeun sim kuring ku jalan Gusti
urang Yesus Kristus. Kieu kaayaan sim kuring

teh: Ari batin tunduk kana Hukum Allah, ari
tabeat taluk kana hukum dosa.

8

1 Pikeun anu hirupna ngahiji jeung Kristus
Yesus, hukuman teh geus teu aya,
2 sabab geus dileupaskeun tina hukum
dosa jeung maot ku Roh Allah, nya eta anu
ngalantarankeun urang ngahiji jeung Kristus
Yesus.
3 Anu henteu bisa dilakonan ku Hukum
Agama lantaran manusa mah sipat lemah,
dilaksanakeun ku Allah. Mantenna geus
ngelehkeun dosa anu aya dina tabeat
manusa, ku jalan ngutus Putra-Na ku manten,
anu sumping-Na nganggo kaayaan anu sarua
jeung kaayaan manusa anu dosa, pikeun
ngaleungitkeun dosa.
4 Allah ngajalankeun kitu teh supaya
pangersa-Na anu dinyatakeun dina Hukum
Agama tea bisa dilakonan ku urang, anu hirup
nurutkeun pituduh Roh Allah, lain nurutkeun
tabeat sorangan.
5 Anu hirupna nurutkeun tabeat sorangan,
anu dipikiranana oge dipangaruhan ku
tabeatna sorangan. Sabalikna anu hirupna
nurutkeun Roh Allah, anu dipikiranana oge
hal-hal anu jadi pangersa Roh Allah.
6 Pikiran anu dipurba ku tabeat sorangan
nungtun kana maot; pikiran anu ditungtun
ku Roh Allah nungtun kana hirup jeung
kanugrahaan.

[7] Ku sabab kitu, anu pikiranana dipurba ku
tabeat sorangan teh jadi musuh jeung Allah,
lantaran henteu tunduk kana Hukum Allah,
jeung memang moal daekeun tunduk.
[8] Anu nurut kana tabeat sorangan moal
dipikasuka ku Allah.
[9] Tapi hirup aranjeun mah henteu nurutkeun
tabeat sorangan, geus nurut ka Roh Allah.
Kitu soteh lamun bener Roh Allah aya
di jero hate aranjeun. Saha-saha anu
henteu ngabogaan Roh Kristus, eta lain
kagungana-Na.
[10] Sabalikna lamun Kristus aya di jero hate
aranjeun, najan ari badan jasmani mah baris
maot ku lantaran dosa, tapi Roh Allah anu aya
jumeneng dina hate aranjeun baris maparin
hirup ka aranjeun, lantaran aranjeun geus
diangken bener ku Allah.
[11] Lamun Roh Allah, anu geus ngagugahkeun
Yesus tina maot jumeneng di jero hate
aranjeun, tangtu eta anu ngagugahkeun
Kristus tina maot teh bakal ngahirupkeun
deui badan aranjeun anu keuna ku maot tea,
sabab Roh Mantenna jumeneng di jero hate
aranjeun.
[12] Ku sabab kitu, dulur-dulur, urang teh
boga hiji tanggung jawab, tapi lain tanggung
jawab kana tabeat sorangan; hirup urang
ulah nurutkeun eta.
[13] Sabab lamun nurutkeun eta mah aranjeun
tangtu maraot. Sabalikna lamun, ku karana

pitulung Roh Allah, aranjeun maehkeun kalakuan-kalakuan anu dosa, aranjeun tangtu hirup.
14 Sakur jelema anu dituyun ku Roh Allah, eta teh putra-putra Allah.
15 Sabab Roh paparin ti Allah teh moal midamel aranjeun jaradi kawula anu ngalantarankeun aranjeun jadi pinuh ku rasa kasieun, sabalikna bakal midamel aranjeun jadi putra-putra Allah, sarta ku perbawa Roh Allah, aranjeun bisa nyebut ka Allah, "Ama, nun Ama!"
16 Roh Allah ku manten jeung roh urang bareng nganyatakeun yen urang teh putra-putra Allah.
17 Ku sabab urang teh putra-putra-Na, urang bakal narima berkah anu ku Mantenna disayagikeun pikeun umat-Na. Sarta sakumaha Kristus, urang oge bakal narima anu ku Allah geus disayagikeun pikeun Kristus. Sabab lamun urang geus milu kana sangsara Kristus, tangtu oge bakal milu dimulyakeun jeung Anjeunna.
18 Dina kayakinan sim kuring, kasangsaraan anu kasorang ku urang ayeuna, lamun dibandingkeun jeung sagala kamulyaan anu bakal diebrehkeun ka urang mah taya pisan hartina.
19 Saalam dunya kacida ngarep-ngarepna kana wancina Allah ngebrehkeun kamulyaan putra-putra-Na.

20 Sabab dunya jadi ruksak teh lain
kahayangna sorangan, tapi geus kitu
kersana Allah. Najan kitu aya keneh anu jadi
pangharepan, nya eta:
21 Hiji waktu dunya teh bakal dileupaskeun
tina genggeman anu ngaruksakna, bakal
nampa kamerdekaan anu agung babarengan
jeung putra-putra Allah.
22 Urang terang, nepi ka wanci ieu saalam
dunya humarurung ku kanyeri lir nyerina
awewe nu ngajuru.
23 Anu humarurung kitu teh lain dunya
bae, urang oge, anu geus nampa Roh Allah
(kurnia Allah anu katampa pangheulana),
humaregung sajeroning batin, ngarep-ngarep
sangkan diri urang sakujur gancang-gancang
dibebaskeun ku Allah sarta dijadikeun
putra-putra-Na.
24 Sabab pang urang bisa disalametkeun
teh ku lantaran nyekel pangharepan. Tapi
lamun anu diarep-arep geus breh mah, lain
ge pangharepan deui. Da saha atuh anu
ngarep-ngarep keneh anu geus breh?
25 Urang henteu weleh ngarep-ngarep
lantaran anu diarep-arep tacan breh.
26 Roh Allah oge kitu, sumpingna nulungan
teh lantaran urang lemah. Urang mah
henteu terang kumaha kuduna neneda. Nya
Roh ku anjeun anu melas-melis ka Allah
mangunjukkeun ucap-ucap anu henteu bisa
kedal.

27 Allah anu uninga kana eusi hate urang, ka
anu dipimaksud ku Roh teh ngartoseun, yen
anu dipundut-Na teh pikeun umat-Na sarta
sapuk jeung pangersa-Na.
28 Urang terang, sagala perkara ku Allah
diatur sina alus pijadieunana pikeun sakur
anu cumantel ka Mantenna, anu ku Mantenna
geus disalaur sakumaha tujuan Mantenna.
29 Sakur anu geus kapilih ku Allah, ti
samemehna keneh geus ditangtukeun
sangkan jadi sakumaha kaayaan Putra-Na, ari
Putra-Na bakal jadi anu kahiji ti pirang-pirang
saderek.
30 Kitu carana Allah nyaur sakur anu ku
Mantenna geus ditangtukeun teh. Sakur anu
disaur, diangken sarta nampa kamulyaan ti
Mantenna.
31 Tina hal ieu kabeh, naon ucapkeuneun
urang? Lamun Allah aya di pihak urang, saha
nu bisa ngalawan ka urang?
32 Allah, anu henteu ngoretkeun Putra ku
Manten sangkan jadi kurban gaganti urang,
moal enya ka urang moal maparinkeun
perkara-perkara lianna?
33 Saha nu rek bisa ngagugat-gugat
kasalahan urang, umat anu geus kapilih ku
Allah, tur geus dinyatakeun teu salah ku Allah
ku manten?
34 Saha nu rek bisa nyalahkeun urang?
Urang bakal aya anu ngabelaan! Nya eta
Yesus Kristus, anu geus pupus, anu geus

digugahkeun deui kana hirup, anu linggih di
tengeneun Allah.
35 Jadi, saha anu bisa megatkeun asihna
Kristus ka urang? Naha kabalangsakan,
atawa panganiayaan, atawa kalaparan, atawa
kamalaratan, atawa bahya, atawa maot,
bisaeun megatkeun?
36 Hal eta dina Kitab Suci kaungel kieu,
"Ku karana Gusti, abdi-abdi salamina aya
dina bahya pati, dijieun sapertos ka domba
peunciteun."
37 Moal, moal bisaeun! Eta kabeh malah
geus eleh, urang geus unggul ku pitulung
Anjeunna anu welas asih ka urang!
38 Sim kuring estu yakin, pamohalan aya anu
bisa megatkeun kaasih Anjeunna ka urang:
Pati, hirup, malaikat-malaikat, pangawasa-
pangawasa langit lianna, ancaman jaman nu
ayeuna, nu engke,
39 nu di langit, nu di bumi cindekna sagala
ciciptan moal aya anu bisa megatkeun
asihna Allah ka urang, sakumaha anu geus
diterapkeun ka urang ku jalan Kristus Yesus
Gusti urang.

9

1 Sim kuring rek ngedalkeun caritaan
eusi hate anu saenyana. Sim kuring teh
kagungan Kristus, moal rek bohong. Getering
hate sim kuring anu dituyun ku Roh Suci
ngarasa yakin yen anu rek dikedalkeun teh
estu enya, nya eta:

2 Sim kuring teh sedih kabina-bina, hate
mani asa digerihan
3 ku hal jelema-jelema dulur sabangsa. Ari
ras ka maranehanana sim kuring nepi ka boga
pikir kajeun sim kuring bae anu nandangan
wera Allah sarta pegat jeung Kristus teh.
4 Maranehna teh umat Allah, diangken jaradi
putra-putra-Na, dipaparin ningal kamulyaan
Mantenna, diajak nyieun jangji, dipaparin
Hukum-hukum Agama, dipaparin pituduh hal
ngabakti anu bener, geus dipaparin jangji ku
Allah,
5 jaradi turunan karuhun urang Ibrani anu
kamashur, sarta Kristus oge kapan nurutkeun
kamanusaanana mah sabangsa jeung
maranehna. Mugia kapuji salalanggengna
Allah anu ngatur sakabeh perkara! Amin.
6 Sim kuring lain rek nyebutkeun yen jangji
Allah gajlig; da henteu kabeh urang Israil
jaradi umat Allah.
7 Jeung henteu kabeh turunan Ibrahim jaradi
putra-putra Allah. Kapan kieu lahiran Allah ka
Ibrahim teh, "Anu ku Kami disebut turunan
maneh teh ngan anu turun ti Ishak."
8 Ieu hartina, turunan Ibrahim anu bakal
dijadikeun putra-putra Allah mah ngan anu
lahir ku karana jangji Allah wungkul, henteu
kabeh.
9 Sabab jangji Allah teh kieu ungelna,
"Lamun geus jejeg waktuna, Kami tangtu

datang deui, sarta Sarah bakal boga anak,
lalaki."
10 Tapi tacan anggeus semet eta. Putra
Rabeka aya dua, sarama, nya eta Ishak
karuhun urang.
11 Memeh eta barudak lahir, Allah geus
nangtoskeun anu mana anu bakal dipilih ku
Mantenna. Jadi milihna henteu gumantung
kana kalakuanana, tapi gumantung ka saha
kersa-Na nyaur. Sabab samemeh eta barudak
lahir, memeh barisa migawe hade atawa
goreng,
12 Allah geus ngalahir kieu ka Rabeka,
"Lanceukna bakal ngawula ka adina."
13 Dina Kitab Suci kaungel Allah ngalahir
kieu, "Kami asih ka Yakub, ka Esau mah cua."
14 Ana kitu, naha ceuk urang Allah teh teu
adil? Lain teu adil.
15 Sabab Allah ngalahir kieu ka Musa, "Kami
bakal mikawelas ka sakur anu kamanah ku
Kami; Kami rek ngurniaan ka saha Kami
kersa."
16 Jadi kabeh oge wungkul gumantung kana
sih kurnia Allah, henteu gumantung kana
kahayang jeung kalakuan jelema.
17 Sabab, "Allah ngalahir ka raja Mesir",
kaungel dina Kitab Suci, "Maneh ku Kami
dijieun raja, supaya maneh ngawanohkeun
kakawasaan Kami, jeung ngamashurkeun
jenengan Kami ka saalam dunya."

18 Tah kitu, Allah teh mikawelas ka saha bae
kersa-Na, ngadamel jelema jadi bedegong
oge kumaha kersa-Na.
19 Meureun ceuk aranjeun teh, "Ari kitu
mah naha Allah nyalahkeun manusa? Saha
jelemana anu kuat mapalangan pangersa
Allah?"
20 Dulur-dulur, saha aranjeun teh make wani
nambalang ka Allah? Pot kembang moal
nanyakeun ka nu nyieunna, "Ku naon kuring
dijieun siga kieu?"
21 Kumaha-kumaha oge jelema anu nyieun
eta pot wenang ngagawekeun taneuh porang
sakahayangna, wenang tina taneuh porang
anu sagumpel nyieun dua pot, nu hiji alus, nu
hiji deui basajan pisan.
22 Anu dipidamel ku Allah oge kitu. Mantenna
kagungan pangersa nembongkeun bebendu
jeung kakawasaana-Na. Tapi Mantenna kersa
nyabaran, kacida sabar-Na ka anu geus
tangtu bakal cilaka lamun ku Mantenna
dibenduan teh.
23 Pangersa-Na teh rek ngebrehkeun
kamulyaana-Na anu tanpa watesna, bakal
dikucurkeun ka urang anu ku Mantenna
dipikawelas, anu ku Mantenna geus
ditangtukeun bakal dipaparin kabagjaan.
24 Urang, anu ku Mantenna geus disalaur teh
lain ngan anu ti urang Yahudi bae, tapi oge ti
bangsa-bangsa sejenna.

25 Kieu pilahir-Na anu kaungel dina Kitab
Nabi Hosea, "Jelema-jelema nu lain kagungan
Kami, baris diaku Umat Kami, Bangsa anu ku
Kami teu dipikanyaah, baris diaku Kanyaah
Kami,
26 Jeung di mana-mana, di tempat
maranehanana disebut, Maraneh lain umat
Kami, bakal disarebut putra-putra Allah anu
jumeneng."
27 Ngeunaan urang Israil, aya lahiran Nabi
Yesaya kieu, "Sanajan urang Israil lobana
kawas keusik di basisir, anu bakal salamet
mah ngan saeutik,
28 sabab Pangeran bakal gancang-gancang
ngayakeun balitungan jeung saeusi dunya."
29 Kieu deui lahiran Nabi Yesaya, "Lamun bae
teu aya pisan turunan urang anu dikarikeun
ku Allah Nu Maha Kawasa, tan wande urang
teh bakal jadi kawas nagri Sadumu jeung
Gomora."
30 Ku sabab eta kacindekan urang teh kieu,
bangsa-bangsa nu lain Yahudi, anu henteu
ngihtiarkeun maneh supaya diangken ku
Allah, ku Allah geus diangken, sabab percaya
ka Mantenna.
31 Sabalikna anu kasebutna umat Allah,
sangkan diangken ku Allah teh ihtiar sorangan
ku jalan netepan hukum tea; maranehna
henteu hasil.
32 Ku naon pangna teu hasil? Sabab ihtiarna
lain ku jalan percaya, tapi ngandelkeun ihtiar

sorangan, geus bae lalabuh, titajong kana
"Batu Tatajongan".
33 Eta batu dina Kitab Suci kieu kaungelna,
"Tengetkeun! Kami neundeun hiji batu di
Sion; jelema-jelema bakal titarajong kana
eta, batu gede, maranehna bakal lalabuh.
Tapi sing saha anu percaya ka Anjeunna,
moal kaduhung."

10 1 Dulur-dulur, pohara gedena kahayang
sim kuring supaya bangsa sim
kuring disalametkeun. Jeung sim kuring teh
bener-bener neneda ka Allah, sangkan hal
eta kajadian.
2 Sim kuring wani nyebutkeun, maranehna
teh kacida garetolna ibadah ka Allah. Hanjakal
ibadahna henteu nurutkeun pituduh anu
bener.
3 Henteu nyarahoeun jalan anu ti Allah
supaya manusa bisa diangken bener.
Maranehanana marake jalan sorangan bae,
henteu marake jalan anu ti Allah.
4 Hukum Agama teh kapan enggeus rengse
ditedunan ku Kristus, jadi sing saha anu
percaya ka Anjeunna tangtu ku Allah diangken
deui.
5 Hal manusa bisa diangken bener ku Allah
ku jalan nedunan Hukum Agama, kieu
diseratkeunana ku Musa, "Saha-saha anu
nurut kana Hukum Agama, tangtu hirup."
6 Hal manusa bisa diangken bener ku Allah
ku jalan percaya, Kitab Suci nyebutkeun kieu,

"Teu perlu maraneh nanya di jero hate, Saha
nu baris naek ka sawarga? (Maksudna pikeun
ngalungsurkeun Kristus ka dunya.)
7 Atawa, Saha nu baris turun ka jero kubur?
(Maksudna ngangkat Kristus tina maot.)"
8 Eta kieu maksudna, "Warta ti Allah teh
geus kacida santekna ka aranjeun, geus dina
biwir, di jero hate aranjeun." Eta warta teh
nya eta warta anu ngeunaan hal percaya tea,
anu keur diwawarkeun ku sim kuring sapara
kanca.
9 Lamun aranjeun ngaku jeung percaya
yen Yesus teh Gusti, anu ku Allah geus
digugahkeun tina maot, tangtu aranjeun
salamet.
10 Ku jalan percaya, urang bisa diangken
bener ku Allah, sarta ku jalan ngaku ka
Anjeunna urang tangtu salamet.
11 Ceuk ungel Kitab Suci, "Sakur anu percaya
ka Anjeunna moal kaduhung."
12 Ieu teh pikeun sarerea, pikeun urang
Yahudi jeung bangsa-bangsa sejen, taya nu
dibeda-beda. Allah teh hiji, Pangeran sarerea,
anu pitulung-Na tanpa wangenan pikeun
sakur anu sasambat ka Mantenna.
13 Sakumaha ungel Kitab Suci, "Saha-saha
anu sasambat neda pitulung ka Mantenna
tangtu disalametkeun."
14 Tapi ari henteu percaya mah rek kumaha
bisa sasambat menta tulung? Jeung kumaha
rek bisa percaya lamun tacan ngadenge warta

tina hal eta? Jeung kumaha eta warta bisa
kadenge lamun henteu diwawarkeun?
15 Jeung kumaha rek diwawarkeunana lamun
teu aya anu diutus? Dina Kitab Suci kaungel,
"Aya ku matak resep utusan daratang marawa
warta anu pikabungaheun!"
16 Tapi anu daek narima eta Injil Kasalametan
teh henteu kabeh. Saur Yesaya ge, "Gusti,
saha nu bade percaya kana warta anu
diwawarkeun ku abdi-abdi?"
17 Jadi, percaya kana eta warta teh
kudu ngadenge heula wartana, ari
wartana katarimana ti jelema-jelema anu
ngawawarkeun hal Kristus.
18 Tapi sim kuring rek nanya, "Naha enya
maranehanana tacan ngadarenge eta warta?
Puguh enggeus, sakumaha ungel Kitab Suci,
Soarana parat ka saampar jagat, ucapanana
tepi ka tungtung-tungtung bumi."
19 Sakali deui sim kuring rek nanya: Naha
teu ngalartieun kitu urang Israil teh? Musa
ku anjeun anu bakal ngawaler pangheulana,
"Kieu timbalan Allah, Umat Kami sina
sirik ka hiji bangsa anu teu kaasup umat,
sina arambekeun ku hiji bangsa anu taya
kanyahona."
20 Yesaya mah nyaurkeunana leuwih wani
deui, "Kami ngahaja sina kapanggih ku
jelema-jelema anu henteu nareangan,
nembongan ka jelema-jelema anu tara
naranyakeun Kami."

21 Ari ngeunaan Israil mah saurna teh,
"Sapoe jeput Kami nyodoran leungeun
ngahiap-hiap hiji bangsa anu wangkelang
jeung bantahan."
11 1 Pananya sim kuring, "Naha Allah teh
geus miceun umat-Na ku manten?"
Geus tangtu henteu! Sim kuring oge kapan
urang Israil, turunan Ibrahim ti kaom
Binyamin.
2 Allah henteu nolak ka umat-Na anu ku
Mantenna geus dipilih ti mimiti keneh.
Aranjeun terang kumaha ungelna Kitab
Suci anu ngeunaan Elias, waktu anjeunna
ngadukeun urang Israil ka Allah,
3 "Gusti, maranehanana parantos maehan
nabi-nabi Gusti, sareng ngaruntuh-
runtuhkeun altar paranti ngurban ka Gusti.
Anu hirup keneh kantun abdi, keur diarah
bade dipaehan."
4 Kumaha waleran Allah? "Kami boga keneh
tujuh rebu jelema anu henteu nyarembah ka
Baal, dewa palsu."
5 Ayeuna oge kitu, aya keneh saeutik
jelema-jelema anu dipilih ku Allah ku karana
rahmat-Na.
6 Dipilih soteh ngan ku karana rahmat-Na
bae, lain pedah ningali kalakuanana. Ari
pamilih Allah lantaran ningali kalakuan jelema
mah atuh kurnia-Na teh lain ge kurnia.
7 Jadi, kumaha? Urang Israil teu bisa
manggihkeun anu ditareanganana. Anu

manggihkeunana ngan sagolongan leutik,
jelema-jelema anu memang geus dipilih ku
Allah. Nu sejenna mah geus jadi tarorek kana
panyaur Allah teh.
8 Sakumaha ungel Kitab Suci, "Hate jeung
pikiran maranehanana ku Allah disina
nambag, nepi ka ayeuna maranehna teu
barisa nenjo teu barisa ngadenge."
9 Saur Daud mah, "Sing kagubed maranehna
ku pesta-pestana, sing tinggedebug, sing
dihukum!
10 Sing lalolong matana, tong barisa nenjo,
sing barengkung awakna balas nanggung
kasusah sapapanjangna."
11 Pananya sim kuring, "Waktu urang Yahudi
tinggedebug titarajong, naha maranehna
tumpur?" Henteu! Malah sina paranaseun
dumeh anu disalametkeun teh malah bangsa
sejen, da maranehna sorangan mah nyarieun
kasalahan.
12 Dosa urang Yahudi ngalantarankeun dunya
meunang rahmat sakitu poharana; miskinna
rohani urang Yahudi ngalantarankeun
bangsa-bangsa sejen meunang kurnia sakitu
jembarna. Komo lamun sakabeh urang Yahudi
diarangken ku Allah, nugraha anu bakal
katarima bakal leuwih ti kitu.
13 Ayeuna sim kuring hayang nyarita ka
aranjeun nu lain urang Yahudi. Salila sim
kuring ngalakonan gawe jadi rasul pikeun

bangsa-bangsa sejen, sim kuring kacida
bungahna.
14 Susuganan sim kuring bisa mapanas
bangsa sorangan, malakmandar ku jalan kitu
bisa nyalametkeun maranehna saeutik mah.
15 Kapan ku lantaran maranehna ditolak ku
Allah, dunya anu tadina dimusuh ku Allah jadi
diangken deui ku Mantenna. Komo lamun
maranehna ditampi deui ku Allah, eta mah lir
nu geus maot hirup deui!
16 Lamun keureutan roti anu pangheulana
dihaturkeun ka Allah, roti weuteuhna oge
kapan anu Mantenna.
17 Sawatara dahan tangkal jetun nya eta
urang Yahudi ditilas. Dina urut nilasna
dicangkokkeun dahan tina tangkal jetun
leuweung, nya eta aranjeun, nu lain urang
Yahudi. Ku sabab dicangkokkeun dina dahan
anu ditilas tea, aranjeun jadi hirup-hurip ku
kahirupan rohani ti urang Yahudi.
18 Ku lantaran kitu poma, aranjeun ulah
ngarendahkeun maranehna, anu geus ditilas
saperti dahan tea. Jeung deui rek aragul ku
naon? Aranjeun mah sakadar dahan. Dahan
moal bisaeun ngahirupan akar, akar anu
ngahirupan dahan.
19 Tapi meureun ceuk aranjeun, "Pang eta
dahan ditilas oge supaya kuring laluasa cicing
di dinya."
20 Eta bener. Maranehna nu matak ditilas teh
lantaran henteu percaya. Ari aranjeun pang

caricing di dinya lantaran percaya. Tapi ulah
dir, anggur sing sarieun.
21 Allah henteu lebareun nilas urang Yahudi
anu diupamakeun dahan-dahan asal, naha
baris lebareun nilas aranjeun?
22 Dina hal ieu nyata, Allah teh manah-Na
kacida leuleuyna, tapi oge kacida kerasna. Ka
anu dosa Mantenna keras, tapi ka aranjeun
mah tangtu ngaleuleuyan, lamun aranjeun
tetep tigin kana welas asih-Na. Lamun teu
kitu aranjeun oge tangtu ditilas.
23 Ari urang Yahudi, lamun babalik pikir tina
henteu percayana, tangtu ditempatkeun deui
dina urutna ditilas, da Allah mah kawasa
midamel kitu.
24 Aranjeun anu lain Yahudi, anu
diupamakeun dahan jetun leuweung, geuning
najan beda sipat oge bisa dicangkokkeun
kana dahan jetun anu tulen. Atuh komo urang
Yahudi, anu diupamakeun dahan jetun anu
ditilas ti anu tulen, tangtu leuwih gampang
Allah ngahijikeunana deui kana tangkal
asalna.
25 Dulur-dulur, sim kuring rek muka hiji
rasiah, supaya aranjeun ulah nepi ka
boga rasa pangpinterna. Nya eta: Urang
Israil teh murugulna moal salilana. Lamun
jelema-jelema anu lain urang Yahudi anu
aranut ka Allah geus jejeg jumlahna, urang
Israil geus moal murugul deui.

26 Ku sabab kitu sakabeh urang Israil bakal
salamet. Sakumaha ungel Kitab Suci, "Ti
Sion bakal sumping Jurusalamet, anu bakal
ngaleungitkeun kadorakaan turunan Yakub.
27 Kitu jangji Kami ka maranehna, mangsa
Kami ngaleungitkeun dosa-dosana."
28 Ku sabab urang Yahudi nolak Injil
Kasalametan, ku Allah dimusuhan. Nu
untung aranjeun nu lain urang Yahudi. Tapi
ku lantaran ku Allah geus dipilih, urang
Yahudi tetep dipikaasih ku Mantenna, tina
ngemutkeun karuhun maranehanana.
29 Sabab lamun Allah geus milih jeung
ngurniaan, manah-Na moal barobah deui.
30 Aranjeun anu lain urang Yahudi, anu
tadina lain jelema anu narurut ka Allah,
ayeuna geus dipikawelas ku Mantenna.
31 Urang Yahudi oge kitu keneh halna.
Ayeuna maranehna henteu narurut ka
Allah, eta jadi lantaran aranjeun dipikawelas
ku Allah. Urang Yahudi oge engke bakal
dipikawelas.
32 Sabab sakabeh manusa ku Allah geus
disina henteu narurut, supaya Mantenna iasa
nembongkeun welas asih-Na ka maranehna.
33 Maha jembar Allah! Kawijaksanaan jeung
kauninga-Na sakitu jerona. Saha anu bisa
ngajugjugan putusan-putusan Mantenna?
Saha anu bisa ngarti kana cara barang
damel-Na?

34 Dina Kitab Suci kaungel, "Saha anu bisa
neuleuman manah Pangeran? Saha anu werat
nganasehatan ka Mantenna?
35 Saha anu geus kungsi kikiriman ka
Mantenna, nepi ka Mantenna kudu males
ngintunan?"
36 Sabab saniskara oge Mantenna anu
nyiptakeun. Sakabehna asal ti Mantenna,
keur Mantenna. Sanggakeun puji ka Allah,
salalanggengna! Amin.
12 1 Dulur-dulur! Ku sabab Allah sakitu
murah asih-Na ka urang, sim kuring
menta ka aranjeun supaya ngabaktikeun diri
ka Mantenna, jadikeun kurban hirup-hirup;
kumawula ka Mantenna bae supaya sukaeun
manah-Na. Kudu kitu ibadah teh, kakara
bener.
2 Ulah miluan adat kabiasaan ieu dunya.
Batin teh sina dianyarkeun ku Mantenna,
supaya pikiran aranjeun barobah anyar
sama sakali. Ari geus kitu mah tangtu bakal
terang kana pangersa Allah, mana nu hade,
nu sampurna, nu matak bisa nyukakeun
manah-Na.
3 Sim kuring anu geus ngarasakeun murah
asih-Na, hayang mere pepeling ka aranjeun:
Ulah boga rasa diri leuwih ti kaayaan anu
sabenerna. Ngukur diri kudu reujeung rendah
hate, luyu jeung gedena iman paparin ti Allah.
4 Lir upama badan, hiji tapi anggahotana
rupa-rupa,

5 kaayaan urang oge kitu. Lobaan, rupa-rupa,
tapi ku sabab geus ngahiji jeung Kristus,
urang teh geus dihijikeun jadi sabadan.
6 Rahmat kabisa anu katampa ku urang
masing-masing rupa-rupa, digunakeunana
kudu cocog jeung maksad Allah anu
maparinkeunana. Rahmat kana bisa
ngawawarkeun warta ti Allah, gunakeun kana
ngawawarkeun eta warta, luyu jeung getering
iman.
7 Rahmat kana bisa nulung, gunakeun
kana tutulung; rahmat kana bisa ngawuruk,
gunakeun kana ngawuruk;
8 rahmat kana bisa ngagedekeun hate batur,
gunakeun kana ngagedean hate batur. Saha
bae, lamun mere kudu reujeung balabahna,
nungtun kudu reujeung enya-enya, mere
kahadean kudu reujeung senang hate.
9 Tembongkeun kanyaah reujeung iklas.
Musuhan kagorengan, genggem naon anu
hade.
10 Sing silih raketan, silih pidulur, jeung silih
ajenan.
11 Kudu getol kana gawe, ulah mumulan.
Kudu bakti ka Allah reujeung hate anu tigin.
12 Dina keur aya anu diharep, hate kudu
masing janglar, sing tawekal dina kasusah,
jeung sing rajin neneda.
13 Batur sakapercayaan anu keur aya
kakurangna, tulungan sapangabutuhna;

tampa hade-hade mun aya anu ngadon
datang ka imah.
14 Jelema anu neungteuinganan ulah
disumpahan, malah kudu dipangnedakeun ka
Allah mugia sing diberkahan. Enya, kudu kitu!
15 Kudu milu bagja ka nu meunang bagja,
milu ceurik ka nu ceurik.
16 Tata-titi ka batur kudu sarua. Nyekel
kawajiban ulah bari kamagungan, kudu
reujeung rendah hate. Ulah ngarasa aing
pinter.
17 Nu goreng ulah dibales ku goreng.
Usahakeun kumaha bae jalanna anu ceuk
batur ge hade,
18 sing sabisa-bisa neangan pijalaneun akur
jeung saha bae.
19 Poma dulur-dulur, ulah hayang ngabales,
eta mah wewenang Allah. Ceuk Kitab Suci
oge, "Kami anu pimaleseunana, Kami anu
bakal ngahukumna, kitu pilahir Pangeran."
20 Malah hadena mah, sakumaha ceuk
Kitab Suci, "Lamun musuh lapareun bere
dahar, lamun hanaangeun bere nginum; ku
dikitukeun teh manehanana moal teu ngarasa
asa renghek bawaning ku eraeun."
21 Kade, ulah nepi ka kabawa ku amarah,
elehkeun pikiran goreng teh ku anu hade.

13 1 Unggal jelema kudu nurut ka
pamarentah, sabab henteu aya
pamarentah anu teu karana widi Allah. Jadi

pamarentah anu ayeuna eukeur oge geus
kersaning Allah.
2 Saha bae, anu ngalawan ka pamarentah,
sarua jeung ngalawan kana aturan anu geus
ditangtukeun ku Allah, anu ngalawanna
tangtu meunang hukuman.
3 Pikeun warga anu hade kalakuanana,
pamarentah teh moal matak sieun. Matak
sieun soteh pikeun warga anu jahat. Aranjeun
harayang sangka henteu ngarasa sieun ku
anu keur nyekel pamarentahan? Atuh masing
hade kalakuan, tangtu ku itu dipuji,
4 da itu jenengna teh jadi kawula Allah pikeun
kamaslahatan wargana. Ari aranjeun jahat
mah puguh bae jadi sieun, da pamarentah teh
boga kawasa pikeun ngahukum. Pamarentah
teh kawula Allah pikeun ngalaksanakeun
Hukum Allah ka wargana anu jahat.
5 Eta sababna aranjeun kudu narurut ka
pamarentah. Lain ku dumeh sieun meunang
hukuman, tapi pangpangna mah kudu
ngarasa geus sawajibna.
6 Ieu keneh sababna pang aranjeun kudu
malayar pajeg, lantaran pamarentah teh
kawula Allah anu keur ngajalankeun aturan
Mantenna.
7 Jadi, bayar sakur anu kudu dibayar ka
pamarentah, boh pajeg lamun kudu mayar
pajeg, boh cuke lamun kudu mayar cuke.
Hargaan pamarentah, ajenan.

8 Ka saha bae oge ulah boga hutang salian ti
hutang kanyaah ka pada batur. Sabab nyaah
ka batur teh nedunan Hukum Musa.
9 Parentah-parentah anu ungelna, "Maneh
ulah jinah, ulah maehan, ulah maling,
ulah bogoh ka barang batur," kitu deui
parentah-parentah sejen salengkepna,
diringkeskeun jadi hiji parentah anu ungelna,
"Maneh kudu nyaah ka batur saperti ka diri
sorangan."
10 Lamun aya rasa kanyaah ka batur, tangtu
moal jahat ka batur. Ku sabab kitu, nyaah ka
batur teh nedunan sakabeh parentah Hukum
Agama.
11 Pek eta lalampahkeun kitu, da aranjeun
ge tangtu ngarti, ayeuna teh geus waktuna
kudu nyaring. Sabab kana waktu urang
disalametkeun teh ayeuna mah geus leuwih
deukeut ti batan bareto samemeh urang
percaya.
12 Peuting geus tereh nyingkir, beurang
geus tereh datang. Eureunan sagala hal anu
sok dipigawe waktu poek, geura dangdan
pakarang geusan nyanghareupan caang.
13 Tingkah laku masing luyu sakumaha
pantesna hirup dina caangna beurang ulah
pepestaan bae, ulah mabok, ulah rucah, ulah
aeb, ulah gelut, ulah dengki.
14 Cekel pakarang ti Gusti Yesus Kristus, ulah
ngumbar pidosaeun ngalajur napsu.

14 [1] Jelema anu kurang panceg
kayakinanana kudu dimalum,
pamadegan-pamadeganana ulah diutik-utik.
[2] Jelema teh aya nu yakin yen sagala
kadaharan meunang didahar, tapi aya oge
anu ngan ngadahar sayur-sayuran, lantaran
ngarasa kurang yakin.
[3] Anu yakin meunang ngadahar sagala
rupa, ulah moyok ka anu tara. Anu ngan
ngadahar sayur-sayuran bae oge ulah
nyalahkeun ka anu sok ngadahar naon bae,
da masing-masing geus ditarima ku Allah.
[4] Saha kitu ari aranjeun, wani-wani
nyalahkeun badega batur? Kumawulana rek
kapake rek henteu, eta urusan dunungananana
anu boga hak nangtukeun. Jeung tangtu eta
kawula teh bisa kapake, da Pangeran mah
kawasa midamel kitu.
[5] Aya jelema anu nganggap mulya kana hiji
poe, tapi aya oge anu nganggap poe mah
kabeh ge sarua. Keun bae kumaha ceuk
anggapanana masing-masing.
[6] Anu nganggap mulya kana hiji poe, kituna
teh pikeun ngamulyakeun Pangeran. Anu
sok ngadahar naon bae, eta oge pikeun
ngamulyakeun Pangeran, tanda narimakeun
geus dipaparin eta dahareun. Anu nolak
ngadahar salah sahiji kadaharan, kitu keneh
pikeun ngamulyakeun Pangeran, nandakeun
panarimana ka Allah.

7 Saurang ge urang teh henteu aya
anu hirupna atawa maotna ngan keur
sadirieunana bae.
8 Keur hirupna, hirupna teh pikeun Pangeran,
geus maotna, maotna teh pikeun Pangeran.
Jadi, hirup jeung maot teh kagungan
Pangeran.
9 Kapan Kristus pupus jeung gugah hirup
deui teh supaya jadi Gustina anu haririup
jeung nu geus maraot.
10 Ku sabab kitu aranjeun anu ngan ngadahar
sayur-sayuran, ku naon nyalahkeun ka pada
dulur? Sarta aranjeun anu yakin meunang
ngadahar naon bae, ku naon moyok ka pada
dulur? Urang kabeh bakal jogo di payuneun
Allah pikeun diadilan.
11 Sabab ceuk ungel Kitab Suci,
"Satemenna," pilahir Pangeran, "ieu
Kami Allah anu jumeneng, sakabeh jelema
bakal sarujud ka Kami, jeung ngaraku yen
Kami Allah."
12 Ku hal eta urang teh kudu nyanggakeun
tanggung jawab ka Allah tina kalakuan urang
masing-masing.
13 Ku sabab kitu enggeus urang teh ulah silih
cawad deui. Anggur sabalikna sing sabisa-bisa
ulah nyieun lantaran dulur tikosewad labuh
kana dosa.
14 Tina ngahiji jeung Gusti Yesus teh sim
kuring meunang kayakinan, yen dasarna
mah kadaharan teh teu aya anu najis. Tapi

pikeun jelema anu nganggap aya sawatara
kadaharan anu najis, tangtu bae pikeun
manehna mah eta kadaharan teh jadi najis.
15 Lamun aranjeun nganyerikeun hate
dulur tina sual kadaharan, kalakuan kitu teh
nandakeun aranjeun geus taya kanyaah. Ulah
ngaruksak hate dulur ku sual anu didahar ku
aranjeun, da Kristus pupus teh kapan keur
manehna oge!
16 Hal anu ku aranjeun dianggap hade teh
ulah matak jadi goreng kasebutna.
17 Di Karajaan Allah mah nu penting teh
lain hal anu didahar jeung diinum, tapi nya
eta bener lampah, hirup rukun, narimakeun
reujeung suka sakur anu dipaparinkeun ku
Roh Suci.
18 Anu ngawulana ka Kristus kieu, bakal
kamanah ku Allah sarta diajenan ku pada
jelema.
19 Ku sabab kitu anu kudu dijieun tujuan teh
salilana kudu hal-hal anu matak pirukuneun
jeung anu baris bisa dipake silih tunjang pada
batur.
20 Ulah ku lantaran sual kadaharan hal
anu geus dipidamel ku Allah jadi ruksak.
Kadaharan naon bae kabeh ge meunang, tapi
lamun matak ngalantarankeun batur labuh
kana dosa, salah lamun didahar teh!
21 Ti batan matak ngalantarankeun dulur
sakapercayaan dosa, leuwih hade ulah
ngadahar daging, atawa nginum anggur.

[22] Hal anu diyakinan ku aranjeun tea lakonan
ku aranjeun bae sorangan di payuneun
Allah nyalira. Anu ngarasa yen hal anu
diyakinanana teh bener, eta jelema bagja.
[23] Sabalikna lamun hamham ku anu rek
didahar tapi tetep bae didahar, tangtu ku
Allah disalahkeun, lantaran ngadaharna teh
pasalingsingan jeung kayakinan imanna.
Sagala rupa anu henteu make dasar iman,
eta dosa.
15 [1] Urang anu panceg iman, kudu
nulungan ka batur anu imanna
kurang panceg, mantuan ngahampangkeun
kabeubeurat hatena. Ulah hayang ngeunah
sorangan bae,
[2] jembarkeun hate dulur teh supaya imanna
panceg deui.
[3] Kristus oge henteu senang-senang nyalira,
sakumaha ceuk Kitab Suci, "Sagala panghina
anu ditujukeun ka maraneh keunana ka
Kami."
[4] Anu ditulis dina Kitab Suci teh kabeh oge
maksudna ngajar urang, kudu sabar tawekal
supaya urang ulah nepi ka pegat harepan.
Kitu eusi pangajaranana ka urang.
[5] Mugia ku pitulung Allah anu iasa nabahkeun
jeung ngalilipur hate urang, aranjeun bisa
sahate jeung pada dulur, nurutkeun conto ti
Kristus Yesus,
[6] supaya bisa ragem sasora enggoning muji
ka Allah, Ramana Gusti urang Yesus Kristus.

7 Kudu silih tarima jeung pada dulur, cara
Kristus narima aranjeun, supaya matak mulya
ka Allah.
8 Sing aringet, Kristus geus ngawulakeun
hirup-Na ka urang Yahudi, supaya kanyahoan
yen Allah teh satia, kersa ngalaksanakeun
sakur anu ku Mantenna geus dijangjikeun ka
karuhun maranehna,
9 jeung supaya bangsa-bangsa sejen oge
ngamulyakeun ka Allah, muji welas asih-Na.
Sakumaha ungel Kitab Suci, "Ku margi
kitu abdi bade muji ka Gusti di kalangan
bangsa lian, bade nganyanyikeun pupujian ka
pajenengan Gusti."
10 Aya deui, "Eh bangsa-bangsa, sing saruka
bungah reujeung umat Allah!"
11 Aya deui, "Puji Pangeran, eh bangsa-
bangsa; puji Mantenna, eh sakabeh
manusa!"
12 Aya deui, ieu saur Yesaya, "Ti turunan
Isai, engke aya nu muncul saurang, anu bakal
ngereh bangsa-bangsa, jadi pangharepan
bangsa-bangsa lian."
13 Mugia Allah, sumber pangharepan
urang, ka aranjeun maparin kasukaan jeung
kanugrahaan lantaran aranjeun percaya ka
Mantenna, supaya ku pangdeudeulna Roh
Suci, aranjeun tetep ngaharep ka Mantenna.
14 Dulur-dulur! Sim kuring yakin pisan yen
aranjeun teh leber ku anu harade, sugih ku
pangarti, sarta bisa silih papatahan.

15 Tapi dina sawatara hal sim kuring dina ieu
surat mepelingan sakitu peureusna. Dalah
dikumaha da kitu pamenta tugasna ti Allah,
16 enggoning jadi kawula Kristus Yesus,
digawe pikeun bangsa-bangsa nu lain Yahudi.
Cara sim kuring nepikeun Injil Kasalametan
ti Allah teh make cara imam, hayang supaya
bangsa-bangsa nu lain Yahudi bisa layak
disanggakeun ka Allah ku Roh Suci.
17 Lamun geus bisa nepi ka kitu, sim kuring
enggoning ngahiji jeung Kristus ngawula ka
Allah teh meureun kacida reueusna.
18 Wani soteh ngomong kieu ngan ku pedah
geus bisa ngajalankeun gawe ti Kristus,
nungtun bangsa-bangsa nu lain Yahudi sina
aranut ka Allah. Tarekahna ku ucap, ku
lampah,
19 ku mujijat-mujijat jeung kaahengan-
kaahengan ti Anjeunna, jeung ku kakawasaan
Roh Allah. Ku cara kitu, Injil Kasalametan
salengkepna ngeunaan Kristus, ku sim kuring
geus diwawarkeun di sapanjang jalan ti
Yerusalem nepi ka Ilirikum.
20 Cita-cita sim kuring, ngawawarkeun Injil
Kasalametan ti Allah teh ngan hayang ka
tempat-tempat anu tacan ngadarenge hal
Kristus bae, sabab sim kuring teu hayang
ngadegkeun di tempat anu geus digawean ku
nu sejen.
21 Sakumaha ceuk ungel Kitab Suci, "Anu
tacan meunang warta hal Anjeunna, engke

mah bakal narenjo; anu tacan ngadarenge,
bakal ngalarti kana hal eta."
22 Tah kitu sababna nu matak saban rek
datang ka aranjeun tara jadi bae teh.
23 Ayeuna mah sugan bisa. Sim kuring
tangtu datang ka aranjeun,
24 urang sosonoan sawatara waktu. Geus
kitu arek terus ka Sepanyol, mugi-mugi ku
aranjeun dibantu supaya sim kuring bisa ka
ditu.
25 Tapi ayeuna mah arek ka Yerusalem heula
keur kaperluan umat Allah di ditu,
26 nya eta nganteurkeun duit sumbangan ti
jamaah-jamaah di Makedoni jeung Ahaya,
pikeun dulur-dulur urang anu mariskin di
Yerusalem.
27 Nyarumbangna teh nariatna sorangan bae.
Tapi memang pantes maranehna nulung teh.
Kapan pang bangsa-bangsa nu lain Yahudi
mareunang rahmat rohani teh ku jalan urang
Yahudi, jadi pantes lamun maranehanana
mulang ku harta ka urang Yahudi.
28 Lamun ieu geus beres, terus arek ka
Sepanyol, bari liwat nyimpang ka aranjeun.
29 Engke datang teh bari jeung mawa
pirang-pirang berkah ti Kristus.
30 Demi Gusti urang Yesus Kristus, jeung
demi kanyaah anu asal ti Roh Allah,
mugi-mugi aranjeun oge sing cara sim kuring,
neneda ka Allah, mugi-mugi sim kuring ku
Mantenna disarengan.

31 Pangnedakeun, mugi-mugi sim kuring
ku Allah diluputkeun tina ancaman urang
Yudea anu henteu palercaya; mugi-mugi
deui duit sumbangan tea bisa mulus ditarima
hade-hade ku umat Allah di Yerusalem.
32 Geus kitu mah, mun Allah marengkeun,
datang ka aranjeun teh meureun bari jeung
lugina hate, sarta bisa ngarararasakeun bagjana
papanggih jeung aranjeun.
33 Mugia Allah, sumber kabagjaan urang,
nyarengan aranjeun. Amin.

16 1 Sim kuring nitipkeun Pebe, dulur
urang awewe anu ngabantu pagawean
jamaah Kengkrea.
2 Muga ditarima demi pajenengan Gusti, da
urang teh umat Allah. Bisi aya kabutuhna
bantu. Manehna sorangan kacida tutulungna
ka nu sejen, nya kitu deui ka sim kuring.
3 Titip salam ka Priskila jeung Akwila, batur
sim kuring ngawula ka Kristus Yesus.
4 Meh bae maranehna tiwas ngabelaan sim
kuring. Kacida sim kuring nganuhunkeunana.
Jamaah-jamaah bangsa sejen oge kacida
nganaruhunkeunana ka maranehna.
5 Salam oge ka dulur-dulur anu sok
karumpulan di imahna. Salam ka sobat sim
kuring Epenetus, anu pangheulana ti propinsi
Asia percaya ka Kristus.
6 Salam ka Maria, anu geus kacida
soson-sosonna ngabantu aranjeun.

7 Salam ka Andronikus jeung Yunias,
sabangsa jeung sim kuring sarta bareng milu
dibui. Ku rasul-rasul mah duanana oge geus
teu dipikabireuk, arasup Kristenna heulaeun
sim kuring.
8 Salam ka Ampliatus, anu rapet jeung sim
kuring dina ngahiji jeung Gusti.
9 Salam oge ka Urbanus, batur sapagawean
ngawula ka Kristus; jeung ka Setakis sobat
kentel.
10 Salam ka Apeles, anu kasatianana ka
Kristus geus kauji. Salam ka Aristobulus
sakulawarga.
11 Salam ka Herodion, sabangsa jeung sim
kuring. Jeung ka urang-urang Kristen di
kulawarga Narkisus.
12 Salam ka Tripena jeung Triposa anu
digarawe pikeun Gusti, jeung ka Persis
kanyaah sim kuring, anu loba pisan
cabakeunana dina ngawula ka Gusti.
13 Salam ka Rupus, jelema pujieun
kumawulana ka Gusti. Jeung ka ibuna, anu
pikeun sim kuring mah lir indung sorangan.
14 Salam ka Asinkritus, Plegon, Hermes,
Patrobas, Hermas, kitu deui urang-urang
Kristen lianna anu reujeung jeung maranehna.
15 Salam ka Pilologus jeung Yulia, ka Nereus
jeung dulurna nu awewe, ka Olimpas jeung
ka anu aranut ka Allah, anu reujeung jeung
maranehanana.

16 Muga aranjeun silih aku silih pidulur. Aya
deui salam ka aranjeun ti sakabeh jamaah
Kristus.
17 Kahade, dulur-dulur, sing arawas! Aya
jelema-jelema anu rek ngabaruntakkeun,
arek ngukusut kapercayaan aranjeun, arek
ngagunasika pangajaran anutan aranjeun.
Jarauhan!
18 Kalakuan maranehanana lain kalakuan
pikeun Gusti, tapi pikeun muaskeun karepna
sorangan. Omonganana ngareunah, barisa
ngolo, matak sasab jelema anu pikiranana
bolostrong.
19 Sim kuring kacida bungahna ku aranjeun,
sabab ku sarerea geus kanyahoan aranjeun
saratia kana pangajaran Injil Kasalametan.
Sing palinter kana hal-hal anu hade, kajeun
barodo kana hal-hal anu jahat.
20 Allah, sumber kabagjaan urang, bakal
gancang-gancang ngaremukkeun Iblis,
pikeun idekeun aranjeun. Mugia aranjeun
disarengan ku berkah ti Yesus Gusti urang.
21 Aya salam ti Timoteus, sapagawean
jeung sim kuring; jeung ti Lusius, ti Yason,
ti Sopater, tiluanana sabangsa jeung sim
kuring.
22 Sim kuring oge, Tertius, anu
mangnuliskeun ieu surat, ngirim salam
ka aranjeun, salam saiman.
23 Salam ti Gayus, tempat sim kuring
numpang; imahna dipake tempat kumpulan

ku jamaah. Salam ti Erastus, bendaharawan
kota; jeung ti Kuartus.
24 Mugia Gusti urang Yesus Kristus
ngaberkahan ka aranjeun.
25 Puji Allah, anu iasa neguhkeun iman
aranjeun kana pangajaran Injil Kasalametan
ngeunaan Yesus Kristus anu diwawarkeun
ku sim kuring. Ieu cocog jeung rarancang
Allah anu ayeuna geus nyata, anu geus
mangjaman-jaman dirasiahkeun.
26 Urang terang kana hal eta teh tina
tulisan nabi-nabi. Eta rasiah ku Allah nu
sipat langgeng dipiwarang diembarkeun ka
pirang-pirang bangsa, sina palercaya sarta
aranut.
27 Mulyakeun salalanggengna Allah Anu
Maha Esa, maha wijaksana. Mulyakeun ku
jalan percaya ka Yesus Kristus. Wassalam,
Paulus

1 Korintus

1 1 Surat sim kuring Paulus, anu geus disaur
ku pangersa Allah, dijadikeun rasulna
Kristus Yesus.
2 Kahatur jamaah Allah di Korinta, ka sakur
anu geus disaur dijadikeun umat suci Allah,
geus jadi kagungana-Na ku jalan ngahiji
jeung Kristus Yesus, babarengan jeung anu di
mana-mana anu nyarembah ka Kristus Yesus
Gusti urang, Gusti maranehanana oge.
3 Sim kuring, jeung oge Sostenes,
ngadoakeun mugia Allah Rama urang, jeung
Gusti Yesus Kristus maparin rahmat salamet
ka aranjeun.
4 Sim kuring teu pegat-pegat muji sukur ka
Allah ku hal aranjeun, anu geus mareunang
rahmat Allah ku jalan ngahiji jeung Kristus
Yesus.
5 Sabab ku jalan kitu aranjeun jadi beunghar
ku sagala rupa, tur perceka sarta rebo ku
kanyaho.
6 Eta tandana warta hal Kristus teh geus
nyerep enya-enya ka aranjeun,
7 nepi ka teu aya hiji berkah anu leupas
ti aranjeun sajeroning ngadago-dago Gusti
urang Yesus Kristus ebreh sumping.
8 Anjeunna tangtu mengkuhkeun iman
aranjeun nepi ka ahir, supaya di mana

Poe sumpingna cunduk, aranjeun teu aya
cawadeunana.
9 Allah anu nuyun aranjeun ngahiji jeung
Yesus Kristus Putra-Na teh bisa ku aranjeun
diandel.
10 Kalawan jenengan Gusti urang Yesus
Kristus sim kuring meredih, aranjeun sing
saluyu samupakat, ulah nepi ka pagetreng.
Sing raket ngahiji, sahate jeung sapikir.
11 Sim kuring terang ti sawatara urang
kulawarga Klo yen tetela pisan, aranjeun teh
keur pagetreng.
12 Maksud sim kuring, aranjeun masing-
masing beda pamadegan. Ceuk nu saurang,
"Kuring biluk ka Paulus"; ceuk nu saurang
deui, "Kuring biluk ka Apolos"; ceuk nu sejen,
"Kuring biluk ka Petrus"; ceuk nu sejen deui,
"Kuring biluk ka Kristus."
13 Kristus nepi ka dibagi-bagi! Naha Paulus
kitu anu pupus disalib gaganti aranjeun
teh? Aranjeun dibaptis teh naha supaya jadi
murid-murid Paulus?
14 Hadena sim kuring teu ngabaptis aranjeun
saurang-urang acan, kajaba Krispus jeung
Gayus.
15 Anu matak moal aya anu nyebut-nyebut
yen aranjeun dibaptis dijadikeun murid sim
kuring.
16 (Aya keneh ketah anu dibaptis ku sim
kuring teh, Stepanus jeung kulawargana. Tapi
salian ti eta mah asana teu aya deui.)

17 Kristus ngutus sim kuring teh lain pikeun
ngabaptis, tapi pikeun nguarkeun Injil
Kasalametan. Ari nguarkeunana lain ku
kapinteran nyarita tina cara manusa, supaya
ulah nepi ka matak ngagaplahkeun kakuatan
kawasa pupusna Kristus dina salib.
18 Sabab ku jelema-jelema hukumeun mah
warta hal Kristus pupus disalib teh dianggap
omong kosong. Sabalikna pikeun urang anu
geus disalametkeun ku Allah, hal eta teh taya
lian ti kakawasaan Allah.
19 Kitab Suci nyebutkeun, "Kanyaho jalma
palinter ku Kami rek dieuweuhkeun, pangarti
kaom terpelajar rek dileungitkeun."
20 Jadi pikeun naon aya nu palinter, aya
kaom terpelajar, aya ahli-ahli sawala di ieu
dunya? Ku Allah geus ditetelakeun kapinteran
manusa teh taya lian ti omong kosong!
21 Sabab Allah anu bijaksana midamel,
sangkan manusa mustahil bisa nyaho ka
Mantenna ku kapinteranana sorangan.
Sabalikna pikeun nyalametkeun umat-Na
anu percaya teh ku hiji warta, nya eta anu
diwawarkeun ku sim kuring sabatur-batur,
anu ku dunya dianggap kabodoan.
22 Pikeun ngayakinkeun hal eta, urang
Yahudi marenta tanda mujijat, urang Yunani
ngarulik pangarti.
23 Ari ku sim kuring sabatur-batur ngan
disodoran wawaran hal Kristus disalib. Puguh

bae urang Yahudi asa dihina, bangsa lianna
ngabodo-bodo.
24 Tapi pikeun anu geus disalaur ku Allah boh
urang Yahudi, boh nu lain Yahudi eta warta
hal Kristus teh bukti tina kakawasaan jeung
kabijaksanaan Allah.
25 Sabab anu ku manusa dianggap kabodoan
Allah, masih leuwih luhung ti batan kapinteran
manusa; anu ku manusa dianggap kalemahan
Allah, masih leuwih bedas ti batan kakuatan
manusa.
26 Inget dulur-dulur, kumaha kaayaan
aranjeun waktu mimiti disalaur. Anu ceuk
manusa pinter, atawa kawasa, atawa luhur
harkat teh ngan saeutik bae.
27 Ngahaja Allah milih anu ku dunya
dianggap bodo, pikeun ngera-ngera anu
palinter. Ngahaja milih anu ku dunya dianggap
lemah, pikeun ngera-ngera anu garagah
perkasa.
28 Ngahaja Allah milih anu ku dunya
dianggap hina, kuricakan, taya harga, pikeun
ngaruntagkeun anu ku dunya diajen-ajen.
29 Anu matak moal aya manusa anu bisa
adigung di payuneun Allah.
30 Aranjeun oge pang bisa ngahiji jeung
Kristus Yesus teh ku sih kurnia Allah, ari
Kristus ku Mantenna dijadikeun kabijaksanaan
urang, tegesna kabijaksanaan urang teh
asalna ti Kristus. Nya ku Anjeunna pang
urang bisa diangken bener ku Allah teh, pang

urang jadi umat suci Allah, pang urang bisa
bebas.
31 Ku sabab eta, "Lamun urang arek agul,
kudu agul teh ngan ku anu geus dipidamel ku
Gusti pikeun urang." Kitu ceuk Kitab Suci.

2 1 Dulur-dulur! Waktu sim kuring datang ka
aranjeun mawa warta maksad Allah anu
tacan kabuka, henteu make kecap-kecap anu
laluhur, halna henteu digede-gedekeun.
2 Anu jadi tekad sim kuring salila di aranjeun
lain rek nyaritakeun nu sejen, salian ti
arek ngenalkeun Kristus, pangpangna hal
pupus-Na lantaran disalib.
3 Waktu datang ka aranjeun, sim kuring
teh mani asa taya tangan pangawasa, awak
ngadegdeg sieun.
4 Sim kuring bisa nerangkeun hal eta teh
lain tina kapinteran sorangan, tapi yakin tina
kakawasaan Roh Allah.
5 Jadi ku sabab kitu, pang aranjeun bisa
percaya oge lain ku tina pinter-pinterna
jelema anu nerangkeun, tapi ku karana
kakawasaan Allah.
6 Tapi ka jelema-jelema anu geus asak
sual karohanianana mah sim kuring
nerangkeun oge hal kabijaksanaan. Ngan
lain kabijaksanaan urang dunya, lain
kabijaksanaan anu karawasa di ieu dunya
kakawasaan-kakawasaan anu bakal leungit
kakawasaanana.

7 Anu disodorkeun ka maranehanana teh
kabijaksanaan Allah anu gaib, anu can kabuka
ku manusa, tapi ku Allah geus ditangtukeun
ti memeh aya dunya, disadiakeun pikeun
ngabagjakeun urang.
8 Anu karawasa di ieu dunya taya
saurang-urang acan anu nyahoeun kana eta
kabijaksanaan. Mun geus nyarahoeun ge
sageuy maranehanana nyalibkeun Gusti nu
maha agung.
9 Tina hal eta, kieu ceuk Kitab Suci, "Hal
anu tacan katenjo, tacan kadenge, anu
tacan kapikir-pikir acan ku manusa, malah
hal eta anu ku Allah geus disadiakeun
pikeun ngabagjakeun sakur anu nyaah ka
Mantenna."
10 Tapi ka urang mah hal eta teh geus
dinyatakeun ku Allah, ku Roh-Na. Sabab
sagala rupa, nepi ka maksad-maksad Allah
anu pangbunina oge ku eta Roh bisa kabuka.
11 Kapan di manusa oge anu bisa nyaho kana
kereteg hatena teh rohna sorangan keneh.
Nya kitu, anu uninga kana sagala hal Allah
teh ngan Roh Allah bae.
12 Ari anu dipaparinkeun ka urang lain roh
dunya ieu, tapi Roh asal ti Allah, supaya urang
bisa terang kana sagala hal anu ku Allah geus
dikurniakeun ka urang.
13 Ku sabab kitu, ari sim kuring nerangkeun
hal-hal Allah ka jelema-jelema anu geus
baroga Roh Allah teh henteu nurutkeun

pikiran sorangan, tapi nurutkeun pituduh Roh
Allah.
14 Jelema anu teu ngabogaan Roh Allah mah
moal bisa narima hal anu dinyatakeun ku eta
Roh. Ku jelema anu kitu mah hal eta teh moal
kahartieun, dianggap taya paedahna. Hal-hal
rohani saperti kitu, ditimbangna ge kudu ku
rohani deui.
15 Tapi jelema anu ngabogaan Roh Allah
mah bisa neuleuman harti jeung maksud
saniskara, sabalikna dirina sorangan moal
kateuleuman ku nu sejen.
16 Sakumaha ceuk Kitab Suci, "Saha anu bisa
neuleuman manah Pangeran? Saha anu bisa
mere nasehat ka Mantenna?" Tapi urang mah
kapan geus kaserepan ku panggalih Kristus.
3 1 Saenyana dulur-dulur, sim kuring can
bisa nerangkeun ka aranjeun cara ka
jelema anu geus boga Allah. Jadi kudu
nerangkeun kawas ka nu sejen, anu kabeulit
keneh ku hawa dunya, lantaran kapercayaan
aranjeun ka Kristus teh lir orok keneh.
2 Bareto sim kuring kakara bisa nginuman
aranjeun ku susu, can bisa mere kadaharan
anu teuas-teuas lantaran aranjeun can
bisa meuweung. Malah nepi ka ayeuna ge
aranjeun masih kitu keneh bae,
3 lantaran hirup aranjeun masih keneh
nurutkeun tabeat dunya. Silih dengkian,
cekcok ngadu omong jeung pada batur, lain

nyirikeun masih keneh hirup nurutkeun hawa
dunya ari kitu teh?
4 Nu saurang nyebut, "Kuring pihak Paulus,"
nu saurang deui nyebut, "Kuring pihak
Apolos." Lain kalakuan urang dunya ari kitu?
5 Saha kitu ari Apolos, jeung saha ari Paulus?
Duanana oge abdi Allah, anu ngajak aranjeun
percaya ka Allah. Sim kuring jeung anjeunna
pada-pada ngajalankeun kawajiban ti Gusti.
6 Sim kuring anu melakeunana, Apolos anu
nyiramanana, tapi anu ngajadikeunana mah
Allah.
7 Jadi anu penting teh Allah, anu
ngajadikeunana. Anu melakeun jeung anu
nyiramanana mah henteu penting,
8 duanana sarua harkatna, sarta duanana ku
Allah bakal diganjar nurutkeun beubeunangan
digawena.
9 Sabab sim kuring jeung Apolos teh
sakawajiban, gawe babarengan ngawula ka
Allah, ari aranjeun minangka lahan kagungan
Allah. Jeung aranjeun teh oge ibarat gedong
Allah.
10 Sim kuring anu minangka ahli adegan
masang pademenna nurutkeun pangabisa ti
Allah, batur nu nyieun adeganana di luhur
eta pademen beunang sim kuring. Anu
ngadegkeun di luhur eta pademen kudu
ati-ati ngadegkeunana.
11 Sabab geus ditangtukeun ku Allah ku
manten, yen anu kudu jadi pademen eta

gedong teh Yesus Kristus, teu meunang make
pademen sejen.
12 Adegan anu diadegkeun di luhur eta
pademen aya anu make emas, atawa perak,
atawa batu-batu permata; aya oge anu make
kayu, atawa jukut, atawa jarami.
13 Hasil pagawean masing-masing bakal
kaciri dina Poean Kristus sumping deui. Sabab
dina Poe eta beubeunangan masing-masing
bakal kaciri sakumaha kakuatanana,
sanggeus diuji ku seuneu.
14 Lamun adeganana tahan seuneu, nu
nyieunna bakal nampa ganjaran.
15 Lamun adeganana beak ku seuneu, nu
nyieunna bakal rugi, najan dirina salamet tapi
lir anu kakara luput ti jero seuneu.
16 Tarerang yen diri aranjeun teh gedong
Allah? Tarerang yen di jero diri aranjeun teh
aya Roh Allah?
17 Jadi saha bae anu ngaruksak gedong
Allah, tangtu ku Allah diruksak deui. Sabab
gedong Allah teh suci, sarta anu jadi gedong
Allah teh aranjeun.
18 Aranjeun ulah ngabobodo maneh. Lamun
ti aranjeun aya nu boga rasa pinter ceuk
ukuran dunya, kudu jadi jelema bodo supaya
pinter enyaan.
19 Sabab anu ku dunya disebut pinter teh di
payuneun Allah mah bodo, sakumaha ceuk
Kitab Suci, "Allah ngajiret jelema pinter ku
kapinteran jelemana sorangan."

20 Di bagian sejen disebutkeun, "Pangeran
uninga, pipikiran jelema anu bijaksana teh
gaplah."
21 Ku sabab kitu aranjeun ulah ngugung-
ngugung manusa, sabab sagala rupa oge
geus jadi milik aranjeun:
22 Paulus, Apolos, Petrus, dunya ieu, hirup
jeung maot, jaman ieu, jaman engke, kabeh
geus kapiboga ku aranjeun,
23 ari aranjeun kagungan Kristus, Kristus
kagungan Allah.

4 1 Anggap rasul-rasul teh kawula-
kawula Kristus anu kudu nerangkeun
maksad-maksad Allah anu tacan kabuka ku
dunya.
2 Anu dipenta ti ieu kawula-kawula nya eta
satia ka dunungan.
3 Sim kuring rek dituduh kumaha ge ku
aranjeun atawa ku nu sejen, pek bae. Sim
kuring sorangan teu bisa nangtukeun.
4 Ceuk rarasaan mah sim kuring beresih,
tapi tacan tangtu teu boga salah. Anu kawasa
nangtukeun ngan Pangeran.
5 Anu matak ari tacan waktuna mah ulah
waka nangtukeun batur salah. Dago nepi
ka Gusti sumping deui, Anjeunna nu bakal
ngaguarkeun sakur anu ayeuna buni, jeung
nembrakkeun sagala kereteg anu nyumput
dina pikiran manusa. Nya dina waktu eta
masing-masing jelema meunang pamuji anu
layak ti Allah.

6 Dulur-dulur! Hal eta kabeh rek dilarapkeun
ka sim kuring sorangan jeung ka Apolos
pikeun nyontoan aranjeun, supaya aranjeun
bisa diajar ngarti kana papatah kieu, "Ulah
nimbang leuwih ti layakna." Jadi ulah
ngugung-ngugung ka batur, ngarerendah ka
nu lian.
7 Saha anu ngaleuwihkeun aranjeun ti anu
sejen? Ti saha pangaboga aranjeun ayeuna
lamun lain ti Allah? Anu matak ku naon rek
dipake dir, kawas ka nu lain kurnia Allah?
8 Kutan aranjeun geus taya kakurang, geus
baleunghar, geus jaradi raja? Rasul-rasul mah
boro-boro. Muga-muga sing enya aranjeun
jaradi raja, supaya rasul-rasul oge jaradi raja
cara aranjeun.
9 Sabab karasana ku sim kuring, rasul-rasul
mah ku Allah diteundeun di nu panghinana,
kawas nu rek dihukum paeh hareupeun jalma
rea, jadi tongtoneun manusa sajagat jeung
para malaikat.
10 Ku karana Kristus, rasul-rasul mah
jelema-jelema barodo, teu cara aranjeun anu
ngahiji jeung Kristus palinter! Rasul-rasul
lalemah, aranjeun mah garagah. Rasul-rasul
dicela, aranjeun mah dipuja-puja. Rasul-rasul
dihinakeun, aranjeun mah diagungkeun!
11 Tepi ka waktu ieu ge rasul-rasul mah
kalaparan, kahanaangan, barangpake
rubag-rabig, utrak-atrok teu boga tempat;

12 awak asa pasiksak ku gawe beurat. Ka
nu nyumpahan, rasul-rasul ngabales ku
ngaberkahan; dikaniaya, rasul-rasul mah bati
pasrah;
13 dipoyokan, rasul-rasul mah kudu angger
amis budi. Rasul-rasul mah nepi ka ayeuna
ge teu leuwih ti runtah anu ngabalaan jagat,
barang piceuneun!
14 Nulis kieu soteh lain rek sindir sampir ka
aranjeun, tapi rek mamatahan cara ka anak
kanyaah.
15 Sabab sanajan upama aranjeun boga guru
sapuluh rebu anu mapatahkeun hirup Kristen,
ari bapa mah ngan hiji. Dina hirup aranjeun
ngahiji jeung Kristus Yesus, sim kuring teh
lir bapa aranjeun, lantaran sim kuring anu
nepikeun Injil Kasalametan ka aranjeun.
16 Ku sabab kitu pek ieu bapa aranjeun teh
piconto.
17 Tumali jeung eta sim kuring ngutus
Timoteus ka aranjeun. Dina hal anut ka Gusti,
Timoteus bisa dipercaya, sim kuring mah
geus asa ka anak teges. Ku sim kuring dititah
ngingetan deui aranjeun hal jalan hirup sim
kuring sanggeusna percaya ka Kristus, jalan
anu ku sim kuring diajarkeun di unggal
jamaah di mana-mana.
18 Aya sawatara jelema anu jadi kumaki
di aranjeun, dumeh ceuk panyangkana sim
kuring moal ka dieu.

19 Padahal geus tangtu sim kuring datang
moal lila deui oge, lamun dipareng ku Gusti.
Hayang nyoba naon kakuatanana pang
karumaki teh, ulah ngan kalah ka omong.
20 Sabab hirup di Karajaan Allah mah
kudu dibuktikeun ku daya hirupna, lain ku
omonganana.
21 Pilih mana suka! Upama engke sim kuring
datang, aranjeun hayang dibere pangajaran
ku kakerasan atawa ku lemah lembut jeung
kaasih?

5

1 Saenyana sim kuring meunang laporan
yen di aranjeun aya anu boga kalakuan
kabina-bina aebna, urang kapir oge moal
kitu-kitu teuing, jinah jeung indung tere!
2 Ari aranjeun malah jadi laluhur hate.
Kuduna mah melenguk, prihatin, jeung
kaluarkeun jelema kitu teh ti aranjeun.
3 (5:3-4) Sanajan raga sim kuring pajauh, ari
lelembutan mah aya di aranjeun; jadi ayeuna
oge moal beda ti upama jonghok di aranjeun,
sim kuring kalawan nyebut jenengan Gusti
Yesus rek ngaragragkeun hukuman ka jelema
anu nyieun kalakuan sakitu aebna. Lamun
aranjeun geus kumpul sarta dibarengan ku
lelembutan sim kuring, kalawan kakawasaan
Yesus Gusti urang,
4 (5:3)
5 serenkeun eta jelema ka Iblis, kajeun
ragana sina binasa, dapon rohna salamet
engke dina Poean Gusti sumping.

6 Salah aranjeun garumede teh! Aranjeun
tangtu terang hartina papatah, "Ku ragi
saeutik saadonan beukah kabeh."
7 Piceun ragi dosa anu bulukan teh, supaya
aranjeun mulus beresih lir adonan anyar anu
bebas ragi. Sabab Pesta Paska urang geus
mimiti: Kristus anu diibaratkeun domba Paska
geus dikurbankeun.
8 Hayu Paska teh urang pestakeun ku
roti anu bebas ragi, anu ngalambangkeun
kamulusan hirup anu kamanah ku Allah, ulah
dipestakeun ku roti anu make ragi bulukan,
ragi dosa jeung kadorakaan.
9 Dina surat nu ti heula sim kuring geus
ngomat-ngomatan ulah campur jeung jelema
anu teu boga susila.
10 Ieu lain hartina ulah campur jeung umat
brahala, atawa jeung jelema hawek, atawa
jeung anu tuna susila, atawa jeung bangsat,
atawa jeung jelema nu nyarembah arca-arca.
Teu meunang campur jeung nu karitu mah
sarua jeung ulah cicing di dunya.
11 Nu dimaksud teh ulah campur jeung
jelema anu ngaku saiman tapi kalakuanana
nirca, ingkar tina susila, atawa hawek, atawa
nyembah ka arca, atawa tukang mitenah,
atawa resep mabok, atawa bangsat. Diuk
bareng dahar oge jeung jelema kitu mah
ulah!
12 (5:12-13) Ngahukum jelema-jelema anu
lain umat Kristus lain urusan sim kuring, Allah

ku manten anu wenang. Tapi para anggota
jamaah, lain kudu ku anggota jamaah deui
diuruskeun hukumanana? Kapan ceuk Kitab
Suci oge, "Singkirkeun jelema doraka ti
maraneh."
13 (5:12)
6 1 Lamun aya urang Kristen cekcok jeung
urang Kristen deui, naha make kudu
diadukeun ka hakim anu lain umat Allah, lain
sina diuruskeun ku sasama umat Allah?
2 Naha tacan tarerang umat Allah bakal
nimbang perkara ieu dunya? Ku sabab bakal
nimbang perkara ieu dunya, naha make teu
sanggup nguruskeun perkara-perkara anu
teu pira?
3 Naha tacan tarerang urang engke bakal
nimbang perkara malaikat-malaikat? Komo
deui tangtu bisa nguruskeun perkara-perkara
dina kahirupan sapopoe.
4 Upama aya perkara-perkara saperti kitu,
naha make sina diuruskeun ku jelema anu
sama sakali teu aya patalina jeung jamaah?
5 Ngerakeun! Sahenteuna di aranjeun tangtu
aya saurang-urangeun anu bijaksana, anu
bisa ngabeberes pacekcokan antara sasama
Kristen!
6 Ulah sabalikna, urang Kristen ngadakwa
urang Kristen deui ka pihak nu lain Kristen!
7 Cekcok jeung papada aranjeun keneh
ge geus nyirikeun yen aranjeun gagal.

Lain leuwih hade aranjeun sorangan anu
disalahkeun atawa anu dirugikeun ku batur?
8 Sabalikna, aranjeun malah silih salahkeun
sarta silih rugikeun jeung pada batur, malah
jeung dulur-dulur sorangan!
9 Sageuy aranjeun tacan tarerang, jelema
jahat moal bisa jadi umat Karajaan Allah.
Ulah ngabobodo maneh. Jelema anu ingkar
tina susila, atawa anu nyembah ka brahala,
atawa anu jinah, atawa lalaki sapatemon
jeung lalaki deui,
10 atawa anu maling, atawa anu hawek,
atawa bangsat moal jadi umat Karajaan Allah.
11 Bareto sabagian aranjeun aya anu hirupna
kitu. Tapi ayeuna aranjeun geus dinyatakeun
beresih tina dosa, geus jaradi kagungan
Allah, geus diangken bener ku Allah, lantaran
percaya ka Gusti Yesus Kristus, jeung ku
karana kakawasaan Roh Allah urang.
12 Aya anu ngomong, "Kuring rek kitu rek
kieu ge meunang." Memang, tapi henteu
kabeh anu dimeunangkeun aya mangpaatna.
Sim kuring oge bisa ngomong kitu, rek kitu
rek kieu meunang, tapi sim kuring mah
embung dibudakkeun ku naon oge.
13 Aya anu ngomong, "Dahareun keur
eusi beuteung, beuteung eusianeun
dahareun." Bener, tapi duanana ku Allah
bakal dieuweuhkeun. Raga lain pikeun
sapatemon anu ingkar tina susila, tapi pikeun

ngalalayanan Gusti, Gusti anu miara raga
urang.
14 Allah geus ngahirupkeun deui Gusti tina
maot, kakawasaana-Na bakal ngahirupkeun
urang oge.
15 Aranjeun tarerang, raga urang teh jadi
bagian anggahota tina salira Kristus. Wenang
sim kuring make salah sahiji anggahota
salira-Na, dipake sapatemon jeung awewe
palacuran? Paliyas!
16 Atawa bisi aranjeun tacan tarerang, lalaki
anu sapatemon jeung awewe palacuran teh
badanna jadi hiji jeung awewena. Hal ieu eces
diterangkeunana dina Kitab Suci, "Duanana
jadi sadaging."
17 Tapi saha-saha anu nyatunggalkeun diri ka
Gusti, rohna jeung Roh Anjeunna jadi ngahiji.
18 Pahing lacur! Dosa-dosa sejen anu
dipigawe ku jelema, dosana ka nu aya di
luareun ragana sorangan. Tapi dosa tina lacur
mah dosa ka ragana sorangan.
19 Aranjeun kudu tarerang, raga aranjeun
teh tempat tinggalna Roh Suci, Roh paparin ti
Allah, dilinggihkeun di jero diri aranjeun. Diri
aranjeun lain boga aranjeun, tapi kagungan
Allah.
20 Aranjeun teh ku Allah geus digaleuh,
dibayarna lunas, anu matak raga aranjeun
kudu dipake ngamulyakeun Allah.

7 [1] Ayeuna ngeunaan masalah anu ditulis
dina surat aranjeun. Lalaki alus lamun teu
kawin.
[2] Tapi ku sabab loba gogoda, leuwih hade
kawin, boga pamajikan sorangan, awewe
boga salaki sorangan.
[3] Salaki kudu nyumponan kawajiban ka
pamajikan, pamajikan kudu nyumponan
kawajiban ka salaki, duanana kudu silih
sugemakeun.
[4] Pamajikan taya hakna ka dirina, dirina
hak salakina. Salaki ge taya hakna ka dirina,
dirina hak pamajikanana.
[5] Sare ulah papisah, kajaba sawaktu-waktu
upama arek tapakur, tapi masing-masing
kudu satuju heula. Sanggeusna mah kudu
raket reujeung deui, netepan kawajiban
laki rabi, supaya henteu kagoda ku Iblis ku
lantaran henteu kuat ngabendung napsu.
[6] Sakadar nasehat bae ieu mah, lain
parentah.
[7] Saenyana sim kuring leuwih satuju lamun
aranjeun cara sim kuring, teu karawin. Tapi
da bakat urang ti Allah teh beda-beda, nu itu
kitu nu ieu kieu.
[8] Ayeuna nasehat pikeun anu tacan kawin,
jeung awewe randa. Hadena mah angger
nyorangan cara sim kuring.
[9] Tapi ari teu tahan mah pek bae kawin,
sabab ti batan marudah napsu mending
kawin.

10 Pikeun anu eukeur laki rabi, ieu aya
nasehat. Lain ti sim kuring, tapi nasehat ti
Gusti. Pamajikan teu meunang ninggalkeun
salaki.
11 Tapi lamun nepi ka ninggalkeun kudu
tetep lelengohan, atawa alusna mah balik
deui ka salaki, kitu deui salaki teu meunang
nyerahkeun pamajikan.
12 Nasehat ka anu sejenna (ieu mah nasehat
ti sim kuring, lain ti Gusti): Lamun salakina
Kristen, pamajikanana lain tapi daek hirup
babarengan, ulah diserahkeun.
13 Lamun pamajikanana Kristen, lalakina
lain tapi daek hirup babarengan, ulah menta
pepegatan.
14 Sabab sanajan salakina lain umat
nu percaya, tapi ku sabab ngahiji jeung
pamajikanana anu Kristen, ku Allah ditampi.
Kitu keneh pamajikan anu lain umat percaya,
ku sabab hirup ngahiji jeung salakina anu
Kristen, ku Allah ditampi. Sabab lamun henteu
kitu barudakna tangtu kawas barudak tuna
agama, padahal barudakna teh kagungan
Allah.
15 Tapi lamun salah saurang anu lain
Kristen hayang pegat ti batur hirupna anu
Kristen, ulah dihalang-halang, pegatkeun
bae, meunang. Dina hal kieu, boh lalakina
boh awewena anu Kristen bisa bebas, sabab
kahoyong Allah umat-Na teh hirup rukun.

16 Sabab anjeun, bojo anu percaya ka
Kristus, kumaha rek bisa ngarasa pasti yen
moal bisa nyalametkeun salaki? Kitu keneh
salaki anu Kristen, kumaha rek bisa ngarasa
pasti yen moal bisa nyalametkeun pamajikan?
17 Masing-masing kudu hirup nuturkeun
panuyun Allah, sakumaha anu geus diatur
ku Mantenna waktu masing-masing mimiti
disaur. Hal ieu diajarkeun ku sim kuring di
unggal jamaah.
18 Upamana, jelema anu waktu disaur ku
Allah enggeus disunat, teu kudu ihtiar supaya
tanda sunatna leungit. Jelema anu waktu
disaur ku Allah tacan disunat, ulah menta
disunat.
19 Disunat teu disunat teu jadi sual, nu
utama mah nurut kana parentah-parentah
Allah.
20 Sing tetep-tetep hirup sakumaha waktu
mimiti meunang panyaur Allah.
21 Lamun keur waktu disaur keur jadi
abdi, teu kudu jadi pikiran. Ngan lamun
aya kasempetan bebas, eta kasempetan
gunakeun.
22 Sabab hiji abdi anu geus disaur ku Gusti,
tanda yen jelema bebas kagungan Gusti.
Kitu keneh jelema bebas anu geus disaur ku
Kristus, dirina teh abdi Anjeunna.
23 Aranjeun teh ku Allah geus digaleuh
mahal, anu matak ulah jadi abdina sasama
manusa.

24 Kitu dulur-dulur, sing tetep-tetep aya di
Allah sakumaha kaayaan waktu disaur ku
Mantenna.
25 Ayeuna sual nu tacan karawin. Tina
sual ieu sim kuring teu meunang pituduh
naon-naon ti Gusti. Tapi ku karana rahmat
Gusti, sim kuring bisa bae dipercaya, rek
mere nasehat.
26 Ngingetkeun ayeuna teh jaman susah,
ceuk pangrasa sim kuring mah nu tacan
karawin teh mending tetep lalagasan.
27 Geus kawin? Ulah pepegatan. Can kawin?
Tong hayang boga pamajikan.
28 Tapi kawin oge teu naon-naon, henteu
dosa. Awewe ge nya kitu keneh, anu tadina
lengoh tuluy kawin teu naon-naon, henteu
dosa. Ngan kawin teh loba karepot, unggal
poe loba uruseun. Karunya sim kuring mah,
hayang aranjeun ulah boga karidu.
29 Kieu sababna: Ieu jaman teh geus cueut.
Jadi ti ayeuna keneh anu geus baroga
pamajikan kudu cara nu teu boga;
30 anu ceurik ulah kaciri nalangsa, anu
seuri ulah kaciri meunang kabungah, anu
barangbeuli ulah asa geus boga naon-naon,
31 anu icikibung dina pausahaan ulah siga
aya patalina jeung eta. Sabab dunya ieu dina
kaayaanana kiwari, umurna moal lila deui.
32 Kahayang sim kuring aranjeun ulah aya
karidu naon-naon. Lalaki anu teu kawin
tangtu bisa museurkeun pikiran kana hal-hal

anu tumali jeung Gusti, pikeun nyenangkeun
manah-Na.
33 Ari geus rumah tangga mah tangtu teu
kaur kitu balas ngurus rumah tangga, malar
pamajikanana senangeun hatena;
34 pikiranana jadi ngarancabang. Awewe
anu teu kawin atawa parawan, bisa laluasa
ngawulakeun diri ka Gusti, ngabaktikeun jiwa
ragana. Ari boga salaki mah tangtu moal kaur
kitu, repot ku urusan rumah tanggana, malar
kapake ku salakina.
35 Nganasehatan soteh hayang
ngentengkeun. Lain ngalarang kitu
ngalarang kieu, hayang memener hirup
aranjeun, supaya aranjeun bisa museurkeun
pikiran ka Gusti.
36 Lamun aya lalaki anu mutuskeun moal
tulus kawin padahal eukeur tunangan, kieu:
Lamun eta lalaki ngarasa putusanana kitu teh
ngaraheutan hate kakasihna, tur manehna ge
geus teu kuat hayang kawin, ngarasa wajib
ngawin kakasihna, kawin bae. Eta lain dosa.
37 Tapi lamun putusan hatena moal kawin
teh lain putusan kapaksa sarta bener henteu
kawin, memang kitu hadena, asal kuat.
38 Cindekna, lalaki anu kawin teh alus, tapi
anu henteu kawin leuwih alus.
39 Awewe anu kawin katalian ku salakina
sapanjang salakina hirup keneh. Meunang
engke kawin deui ka lalaki kasukana, lamun

salakina geus maot, tapi kudu ka urang
Kristen keneh.
40 Tapi bakal leuwih bagja lamun manehna
tetep lelengohan. Kitu pangrasa sim
kuring, anu ceuk rarasaan mah meunang
ngalelempeng Roh Allah.

8 1 Ayeuna sual susuguh pikeun brahala,
anu ku aranjeun ditulis dina surat. Aya
anu majar, "Urang mah kabeh geus nyaho."
Puguh nyaho tea mah. Tapi kanyaho teh
nungtun kana takabur, sabalikna ari kanyaah
mah ngawangun kapribadian.
2 Anu majar geus loba kanyaho teh saenyana
kanyahona can sabaraha.
3 Sabalikna jelema anu enya-enya nyaah ka
Allah, tangtu ku Allah dikenal.
4 Sual ngadahar susuguh pikeun
brahala, kieu: Urang terang brahala
teh ngagambarkeun hal anu saenyana mah
teu aya. Urang terang, Allah teh ngan hiji.
5 Memang aya anu disebut "allah-allah", aya
nu di langit, aya nu di bumi. Malah nu disebut
"allah" jeung "gusti" teh loba.
6 Tapi pikeun urang mah tetep Allah teh
hiji, anu jumeneng Rama, anu ngajadikeun
saniskara, tempat ngabaktikeun hirup urang;
jeung ngan hiji Gusti, nya eta Yesus Kristus,
anu jadi lantaran ayana saniskara, anu
ngalantarankeun urang hirup.
7 Henteu kabeh jelema nyaho kana hal ieu.
Jelema anu baretona nyembah ka brahala,

nepi ka ayeuna oge masih keneh percaya
susuguh anu disuguhkeun ka brahala teh
ngan dahareun brahala. Jadi lamun ngadahar
eta manehna ngarasa dosa. Pang kitu teh
lantaran kayakinanana tacan ajeg.
8 Padahal saenyana kadaharan mah moal
bisa leuwih ngaraketkeun hirup urang ka
Allah. Teu ngadahar moal rugi, ngadahar
moal untung.
9 Tapi omat, najan aranjeun geus nyaho yen
meunang ngadahar eta, ulah matak batur anu
kayakinanana tacan ajeg labuh kana dosa.
10 Kieu contona: Lamun aranjeun anu geus
"nyaraho" kana hal eta, katenjoeun ku anu
imanna tacan ajeg keur dahar dina upacara di
tempat brahala, bisa jadi eta jelema teh asa
dicontoan nepi ka tuluy ngawani-wanikeun
maneh milu ngadahar kadaharan anu geus
disuguhkeun ka brahala.
11 Lamun nepi ka kitu, eta jelema, dulur
urang keneh, anu oge geus disalametkeun
ku karana pupusna Kristus, tangtu cilaka.
Eta "kanyaho" aranjeun teh nyilakakeun
manehna.
12 Sarta ku lantaran kitu aranjeun oge
jadi dosa, geus ngalantaran batur sasama
Kristen labuh kana dosa jeung ngaraheutan
kayakinanana anu kurang ajeg.
13 Nu matak sim kuring mah lamun nyaho
aya kadaharan atawa daging anu matak
ngaraheutan hate batur, atawa matak

ngalantarankeun batur dosa, saumur hirup ge
moal ngadahar.
9 [1] Ari sim kuring naha lain jelema bebas?
Naha lain rasul? Naha sim kuring tacan
kungsi ningal Yesus Gusti urang? Ari aranjeun
lain bukti pagawean sim kuring pikeun Gusti?
[2] Sanajan upama ku nu sejen sim kuring teu
diaku rasul, ku aranjeun mah tangtu diaku!
Hirup aranjeun ngahiji jeung Gusti, kapan eta
teh hiji bukti yen sim kuring enya rasul.
[3] Jadi lamun aya anu maido, rek dijawab
kieu:
[4] Lain geus sapantesna sim kuring digawe
teh meunang dahareun, meunang inumeun?
[5] Naha teu meunang sim kuring nurutan
rasul-rasul sejen jeung saderek-saderek Gusti
kitu deui Petrus, indit-inditan dibaturan ku
pamajikan sasama Kristen?
[6] Atawa ku naon ngan Barnabas jeung sim
kuring bae anu kudu nyiar kipayah sorangan?
[7] Prajurit mana anu neangan sorangan keur
pibalanjaeunana? Patani mana anu melak
anggur teu ngadahar buah anggur pelakna?
Pangangon mana anu henteu nginum cisusu
domba piaraanana?
[8] Ieu conto-conto tina sapopoe lain ceuk sim
kuring bae, ceuk Kitab Suci oge kitu.
[9] Sim kuring maca dina Kitab Musa
kieu, "Sapi anu keur dipake ngirik ulah
diborongsongan." Eta anu diperhatoskeun ku
Allah teh sapi,

10 atawa urang? Anu dimaksud ku eta
pangandika memang urang. Anu ngawuluku,
anu ngirik, tangtu ngaharep meunang bagian
tina pagaweanana.
11 Sim kuring duaan jeung Barnabas geus
nyebarkeun binih rohani di aranjeun. Naha
kaleuleuwihan upama tina eta pagawean
meunang pamulang sipat lahir ti aranjeun?
12 Upama anu sejen meunang nagih hakna
ka aranjeun, komo sim kuring. Sanajan
kitu sim kuring tacan kungsi nagih hak.
Sabab upama hal eta matak ngalantarankeun
macetna pangwawaran Injil Kasalametan,
kajeun sim kuring nandangan walurat.
13 Aranjeun tarerang, anu digarawe di Bait
Allah mareunang daharna ti Bait Allah;
anu digarawe natakeun kurban dina altar,
mareunang bagian tina eta kurban.
14 Anu ngawawarkeun Injil Kasalametan oge
kawas kitu, ku Allah diatur kudu meunang
napkah tina eta pagawean.
15 Tapi eta hak-hak sim kuring hiji ge tacan
aya anu digunakeun. Ieu oge nulis kieu, lain
rek nagih hak keur sorangan. Ti batan kitu
mah mending paeh bae. Sim kuring geus
sugema, jeung moal aya anu bisa mupus eta
kasugemaan.
16 Teu meunang sim kuring nonjolkeun
maneh pedah ngawawarkeun Injil
Kasalametan, sabab ngawawarkeun eta teh
geus jadi kawajiban.

17 Lamun ngawawarkeunana lantaran karep
sorangan, kakara sim kuring meunang
ngarep-ngarep pamulangna. Tapi ieu mah
kawajiban, Allah geus mercayakeun eta
pangwawaran ka sim kuring.
18 Naon upahna? Nya eta hak meunang
ngawawarkeun eta Injil Kasalametan teu
karana dibayar, teu ngarasa perlu nagih hak.
19 Sim kuring jelema bebas, lugina, lain abdi
saha-saha, tapi ngahaja ngabdikeun diri ka
jalma rea, lantaran hayang meunangkeun
jalma rea pikeun Kristus.
20 Keur ngawawarkeun di urang Yahudi, hirup
sim kuring cara urang Yahudi supaya hatena
bisa kabeuli pikeun Kristus. Ngawawarkeun
ka jelema-jelema anu diparentah ku Hukum
Musa, sim kuring sanajan henteu katalian ku
eta, ngalakonan hirup kawas anu kabawah
ku hukum-hukum eta, supaya maranehanana
kabeuli hatena.
21 Nya kitu keneh, ngawawarkeun ka
anu lain Yahudi, hirup sim kuring cara
hirup maranehanana anu luareun Hukum
Agama Yahudi, supaya hate maranehanana
kabeuli. Sim kuring kitu lain teu nurut kana
parentah-parentah Allah, malah hirup sim
kuring teh ngajalankeun parentah-parentah
Kristus.
22 Ka jelema anu hatena hamham keneh,
sim kuring nurutan kawas kitu, supaya
hatena katarik. Pikeun nu itu sim kuring kudu

kawas kitu, pikeun nu ieu kudu kawas kieu,
supaya bisa meuli hatena, sugan bae ku
jalan kitu bisa nyalametkeun maranehanana
saeutik-eutikeun.
23 Eta kabeh dilakonan pikeun
ngamashurkeun Injil Kasalametan bari
ngalap berkahna.
24 Loba anu milu balap, ari nu meunangkeun
hadiahna mah ngan saurang.
25 Anu rek milu balap kudu ngalatih diri
enya-enya supaya meunang, bisa ngarebut
makuta kembang tanda kajuaraan. Eta
sakadar balap ngarebut tanda kaunggulan
anu umurna moal lila. Komo balap anu
dilakonan ku sim kuring pikeun ngarebut
tanda kaunggulan anu langgeng,
26 kudu leuwih satekah polah lumpat
sakuat-kuat, nuju ka garis tungtung. Lamun
dina ngadu tonjok mah ulah aya panonjok
anu meleset.
27 Awak kudu dipolah, dilatih, disayagakeun,
kudu geus apal kumaha molahkeunana; ulah
hanas ka batur ngajak, tapi bari sorangan teu
kapake lantaran teu nyumponan sarat.

10 1 Inget dulur-dulur, kajadian anu keuna
ka karuhun urang waktu maranehna
nuturkeun Musa. Maranehna dijaga ku mega,
salamet meuntasan Laut Beureum.
2 Pikeun jadi umat asuheun Musa maranehna
dibaptis di jero mega jeung di jero laut.
3 Dalaharna kabeh sarua, roti rohani,

4 ngarinumna kabeh sarua, inuman rohani
anu bijil tina batu karang rohani, anu
ngabarengan maranehna sapanjang jalan.
Eta batu karang rohani teh Kristus ku anjeun.
5 Tapi sanajan kitu, kalolobaanana mah
maranehna teh ngalantarankeun Allah teu
senang manah-Na. Balukarna maranehna
tinggolepak maraot, mayit-mayitna balatak
bacacar di gurun keusik.
6 Eta kabeh jieun pieunteungeun, ulah
mikahayang hal-hal anu matak doraka cara
maranehanana,
7 ulah nyarembah brahala kawas sabagian
maranehanana. Kitab Suci nyebutkeun, "Eta
jelema-jelema dariuk dahar nginum, tuluy
marotah marabok inuman jeung igel-igelan."
8 Ulah nyieun kalakuan aeb kawas sabagian
maranehanana, balukarna dua puluh tilu rebu
urang ti maranehanana maraot di jero sapoe.
9 Urang ulah ngadoja ka Pangeran kawas
sabagian maranehanana, balukarna
maranehanana maraot dipacok oray.
10 Urang ulah gegelendeng ka Pangeran
kawas sabagian maranehanana, balukarna
maranehanana dibasmi ku Malaikat Maot.
11 Eta kajadian-kajadian anu keuna ka
maranehanana teh pikeun conto ka nu sejen,
mepelingan ka urang anu hirup dina jaman
ahir.
12 Ulah rasa maneh geus nangtung ajeg. Anu
boga rasa kitu kudu ati-ati bisi tigubrag.

13 Unggal cocoba anu kasorang ku aranjeun
kabeh oge jamak kaalaman ku sarerea.
Tapi Allah anu tigin kana jangji-Na, moal
ngantep aranjeun meunang cocoba leuwih
tina kakuatan. Satiap aranjeun meunang
cocoba, ku Mantenna dipaparin kakuatan
jeung jalan kaluarna.
14 Ku sabab kitu dulur-dulur, omat ulah
nyarembah ka brahala.
15 Pek ieu omongan sim kuring teh
lalenyepan, da aranjeun teh jelema ngalarti.
16 Waktu urang nginum anggur tina lumur
dina Jamuan Gusti anu ku urang disukurkeun
ka Allah, eta ciri urang kaserepan ku getih
Kristus. Roti anu ku urang dipecah-pecah
didahar dina eta Jamuan, ciri diri urang
ngahiji jeung salira Kristus.
17 Ku sabab roti anu didahar dina eta Jamuan
teh tina roti anu sasiki, eta nyirikeun yen
urang sanajan loba ge tunggal sahiji sabadan.
18 Tengetkeun urang Israil: Anu dalahar
kurban haturkeuneun ka Allah tina altar, nya
eta jelema-jelema anu ngahijikeun hirupna
kana eta altar.
19 Naon ieu maksud sim kuring? Rek malibir
nyebutkeun yen brahala atawa susuguhna
aya hartina?
20 Lain kitu! Maksud eta ucapan kieu: Kurban
anu disuguhkeun dina altar umat brahala lain
dihaturkeun ka Allah, tapi disuguhkeun ka

roh-roh jahat. Sim kuring nyarek aranjeun
ngahiji jeung roh jahat.
21 Sabab lamun aranjeun nginum tina lumur
pikeun roh jahat, teu meunang nginum
tina lumur Gusti; lamun aranjeun ngadahar
susuguh pikeun roh jahat, teu meunang
ngadahar Jamuan Gusti.
22 Kajaba ari rek mapanas ka Gusti mah!
Lamun kitu, naha manusa teh leuwih kuat ti
batan Anjeunna?
23 "Urang mah kumaha ge meunang,"
kitu ceuk nu ngaromong. Eta enya. Tapi
henteu kabeh anu dimeunangkeun teh hade.
"Kumaha ge meunang" henteu kabeh anu
dimeunangkeun bisa nulung.
24 Ulah hayang senang sorangan, ragangan
hate batur.
25 Aranjeun meunang ngadahar masakan
daging naon bae anu dijual di pasar, teu kudu
curiga nanyakeun.
26 Sabab ceuk Kitab Suci, "Bumi jeung sagala
eusina kagungan Pangeran."
27 Upama diondang dahar ku anu
henteu saagama sarta aranjeun nedunan
pangondangna, naon susuguhna dahar ulah
asa-asa, ulah nanyakeun naon-naon, teu
kudu curiga.
28 Tapi lamun aya anu ngaharewosan, "Ieu
masakan urut nyuguh brahala," eta masakan
ulah didahar, tanda nganuhunkeun geus
dibejaan jeung demi kayakinan;

29 lain kayakinan sorangan, tapi kayakinan
jelema nu ngabejaan. "Wah," kitu meureun
ceuk salah saurang, "kuring bebas, naha
make kudu kahalangan ku kayakinan batur?
30 Ieu dahareun ku kuring geus disukurkeun
ka Allah. Kuring geus muji sukur
nganuhunkeun ieu rejeki ti Allah, naha make
teu meunang ngadahar?"
31 Eta kieu: Urang boh dahar boh
nginum, salawasna kudu reujeung maksud
ngamulyakeun ka Allah.
32 Ku jalan kitu urang moal nepi ka
ngalantarankeun batur labuh kana dosa, boh
urang Yahudi, boh nu lain urang Yahudi, kitu
deui jamaah Allah.
33 Kitu sim kuring mah, hayang ulah
ngaraheutan hate batur, dina sagala rupa
hal sok ngaraskeun ka nu sejen, tara
hayang senang sorangan, lantaran hayang
nyalametkeun maranehanana.

11 1 Kudu kitu, turutan sim kuring, saperti
sim kuring nurutan tuladan Kristus.
2 Nuhun aranjeun aringet ka sim kuring sarta
tigin kana pangajaran sim kuring.
3 Tapi aya keneh anu aranjeun perlu terang,
nya eta: Kristus teh sirah sakabeh lalaki;
salaki sirah pamajikan; Allah mastaka Kristus.
4 Dina kumpulan ibadah, lalaki anu
sembahyang atawa ngumumkeun amanat
Allah make tutup sirah, eta ngahina ka
Kristus.

5 Sabalikna awewe dina kumpulan ibadah,
lamun sembahyang atawa ngumumkeun
amanat Allah henteu make tutup sirah, eta
ngahina ka salaki, taya bedana ti awewe anu
digundulan.
6 Sabab lamun awewe henteu daek make
tiung leuwih hade ngagunting buukna. Tapi
awewe mah kapan hina lamun sirahna dicukur
atawa buukna digunting teh, anu matak kudu
make tiung.
7 Lalaki teu perlu make tutup sirah, sabab
lalaki teh gambar Allah katut kaagungana-Na.
Ari awewe gambar kamulyaan lalaki,
8 sabab lain lalaki anu dijadikeun ti awewe,
tapi awewe anu dijadikeun ti lalaki.
9 Lalaki dijadikeunana lain pikeun awewe,
tapi awewe anu dijadikeunana pikeun lalaki.
10 Ku sabab kitu awewe kudu make tiung
sirah, pikeun nyirikeun aya dina bawahan
kakawasaan salakina, jeung tanda mandang
ka para malaikat.
11 Tapi sanajan kitu ge pikeun urang mah
anu hirup di Gusti, awewe henteu lesot ti
lalaki, lalaki henteu lesot ti awewe.
12 Sabab sanajan awewe dijadikeun ti
lalaki, tapi lalaki oge dijurukeun ku awewe,
sarta pang aya saniskara teh Allah anu
ngajadikeunana.
13 Pek ku aranjeun rarasakeun, naha pantes
dina pakumpulan, awewe sembahyang ka
Allah teu make tiung sirah?

14 Alam sorangan netelakeun yen buuk
panjang pikeun lalaki mah teu pantes.
15 Sabalikna pikeun awewe mah malah jadi
kaendahan. Buukna nu panjang teh kapan
pikeun nutup sirahna.
16 Upama aya anu ngabantah kana hal ieu,
jawabanana kieu: Urang mah, kitu deui
jamaah Allah, teu boga adat sejen salian ti
eta.
17 Dina hal anu rek ditetek ayeuna, aranjeun
lain pujieun. Aranjeun ari karumpulan, ti
batan jadi hade malah jadi goreng.
18 Aya anu bebeja ka sim kuring. Kahiji,
aranjeun dina kumpulan teh papecah jadi
sababaraha gumplukan anu pakia-kia. Sim
kuring percaya ieu beja aya benerna.
19 Teu sak deui aranjeun teh geus papecah,
nepi ka engke katembong saha-saha anu
bener.
20 Waktu aranjeun kumpul bareng, eta anu
didalahar ku aranjeun teh saenyana lain
Jamuan Gusti.
21 Da dina waktu dahar teh aranjeun
paheula-heula nyokotan keur diri sorangan,
nepi ka nu sawareh angger lapar, sawareh
deui nepi ka marabok kaseubeuhan.
22 Ku naon henteu dalahar heula di
imah, kawas teu baroga imah bae? Rek
ngarendahkeun jamaah Allah? Atawa rek
ngera-ngera anu mariskin? Eta kalakuan

aranjeun kudu kumaha disebutna ku sim
kuring? Pujieun ari kitu? Boro-boro!
23 Sabab kieu conto ti Gusti anu katampa ku
sim kuring mah: Gusti Yesus dina peutingan
dihianat, nyandak roti hiji,
24 sarta sanggeusna muji sukur ka Allah,
rotina terus disemplekan dibagikeun,
sarta ngalahir kieu, "Ieu teh daging Kami,
tampanan pikeun maraneh. Lampahkeun
saterusna pikeun ngingetkeun ka Kami."
25 Kitu keneh sanggeusna tuang, Anjeunna
nyandak lumur anggur, sarta ngalahir kieu,
"Ieu anggur perjangjian Allah anu anyar, anu
dikukuhkeun ku getih Kami. Lampahkeun
saterusna. Satiap-tiap maraneh nginum ieu,
maksudna pikeun nginget-nginget Kami."
26 Jadi saban aranjeun dahar roti ieu
jeung nginum anggur ieu, tanda aranjeun
ngamashurkeun pupusna Gusti nepi ka
mangsa Anjeunna sumping deui.
27 Ku sabab kitu, anu dahar roti ti Gusti
jeung nginum anggur ti Gusti ku cara anu teu
pantes, eta jelema teh dosa kana salira jeung
getih Gusti.
28 Jadi anu rek milu kana eta perjamuan
kudu mariksa heula dirina, kakara meunang
dahar eta roti jeung nginum eta anggur.
29 Sabab milu dahar eta roti jeung nginum
eta anggur tapi henteu ngarasa yen eta
teh salira jeung getih Gusti, sarua jeung
nangtang hukuman ti Allah.

30 Eta sababna pang aranjeun loba anu
kurang sehat, garering malah aya anu
maraot.
31 Lamun mariksa diri heula masing-masing
mah ku Allah moal dihukum.
32 Tapi sanajan kitu ge Allah mah ngahukum
teh maksad-Na ngadidik, supaya urang ulah
kabaud ku hukuman anu bakal keuna ka ieu
dunya.
33 Ku sabab kitu dulur-dulur, dina Perjamuan
Gusti teh urang kudu silih dagoan.
34 Ari sieun kaburu lapar mah dahar bae
heula di imah, supaya dina Perjamuan
ulah matak meunang hukuman ti Allah.
Sakitu heula. Sual-sual sejenna engke bae
diterangkeunana ari sim kuring ka dieu.

12 1 Ayeuna sual kurnia-kurnia ti Roh
Suci anu ditanyakeun ku aranjeun tea.
Memang aranjeun kudu terang kana hal eta,
dulur-dulur!
2 Waktu tacan jadi umat Kristus, aranjeun
nyarembah ka brahala anu bisu taya hirupna.
Tangtu ayeuna karasa eta teh salah.
3 Aranjeun kudu tarerang, jelema anu
diaping ku Roh Suci moal sanggupeun
nyumpahan "Yesus sing disapa!" jeung moal
aya anu bisa ngaku "Yesus teh Gusti", lamun
henteu ditungtun ku Roh Suci.
4 Kurnia anu sipatna rohani teh rupa-rupa,
tapi kabeh asal ti Roh anu hiji.

5 Carana ngabdi rupa-rupa, ari nu
diabdianana mah Gusti anu hiji.
6 Jelema anu ngabdi ka Gusti boga
kamampuh masing-masing, eta kamampuh
asalna ti Allah anu hiji.
7 Urang masing-masing ku Roh Suci anu
nyicingan diri urang dipaparin kamampuh anu
mandiri, tapi kabeh pikeun pimangpaateun
jalma rea.
8 Ku eta Roh aya anu dipaparin kamampuh
pinter nyarita, aya anu dipaparin kamampuh
bisa nerangkeun maksud dawuhan Allah.
9 Ku eta Roh aya anu dipaparin kayakinan
anu luar biasa, aya anu dipaparin kamampuh
bisa nyageurkeun kasakit.
10 Ku eta Roh aya anu dipaparin kamampuh
bisa nyieun kaajaiban-kaajaiban, aya anu
dipaparin kamampuh bisa ngawejang, aya
anu dipaparin kamampuh bisa ngabedakeun
kamampuh anu asal ti eta Roh jeung anu
asalna lain ti eta Roh. Aya anu dipaparin
kamampuh bisa nyarita dina basa-basa anu
ajaib, aya anu dipaparin kamampuh bisa
nerangkeun hartina eta basa-basa.
11 Eta kamampuh-kamampuh kabeh asalna ti
Roh eta keneh. Maparinna ka masing-masing
beda-beda, kumaha kersana eta Roh.
12 Kristus teh lir hiji badan rupa-rupa
bagianana, sanajan babagianana rupa-rupa,
wujud badanna mah hiji.

13 Urang oge kitu, nu Yahudi, nu lain Yahudi,
nu kumawula, nu merdeka, ku eta Roh geus
dibaptis dijadikeun sabadan jeung Kristus,
sarta urang kabeh geus dibere nginum Roh
nu hiji tea.
14 Badan anu hiji teh henteu ngan hiji bagian
bae, tapi babagianana teh loba.
15 Ku sabab kitu sanajan upamana ceuk
suku, "Kami mah teu kaasup badan da lain
leungeun," teu bisa dilain-lain yen suku lain
bagian badan.
16 Sanajan upamana ceuk ceuli, "Kami mah
teu kaasup badan da lain mata," teu bisa
disebutkeun yen ceuli lain babagian badan.
17 Lamun rupa sakujur awak ngan panon bae
hiji, kumaha rek bisaeun ngadenge? Atawa
ngan ceuli bae hiji, kumaha rek bisaeun
ngambeu?
18 Memang kitu mistina, tiap babagian
badan anu rupa-rupa teh ku pangersa Allah
ditempatkeun samistina.
19 Lain ge awak ari ngan sabagian mah!
20 Nya kitu, babagianana loba, awakna mah
hiji.
21 Ku sabab kitu panon moal bisaeun
ngomong ka leungeun, "Kami teu butuh ku
maneh!" Sirah moal bisaeun ngomong ka
suku, "Kami teu butuh ku maneh!"
22 Sabalikna lamun babagian anu sigana teu
pira teh teu aya, urang moal bisa kua-kieu.

23 Jeung eta babagian-babagian anu jigana
teu pira teh dipalirena ku urang leuwih ti nu
sejen. Kitu deui babagian anu katembongna
kurang alus, ku urang leuwih diurus.
24 Babagian-babagian anu bangunna geus
alus mah henteu mikabutuh perhatian deui.
Badan teh geus kitu disusunna ku Allah, nepi
ka babagian anu sigana teu pira teh meunang
panghargaan anu layak.
25 Ku sabab kitu disusunna badan teh henteu
misah-misah, sakabeh babagianana nu hiji ka
nu hiji deui aya pakuat-pakaitna.
26 Upama aya hiji bagian anu nyeri,
kabeh bagian ngarasa nyeri. Upama nu hiji
didama-dama, nu sejenna oge milu ngarasa
genah.
27 Aranjeun teh kabeh Salira Kristus,
masing-masing jadi babagianana.
28 Di jero jamaah, Allah nempatkeun
umat-Na nurutkeun kumaha layakna. Di nu
kahiji rasul-rasul, di nu kadua nabi-nabi, di nu
katilu guru-guru, ti dinya terus jelema-jelema
anu barisa nyieun kaajaiban, terus anu barisa
nyageurkeun kasakit, terus anu barisa mere
pitulung, anu barisa nungtun ka nu sejen,
anu barisa nyarita ku basa-basa anu ajaib,
anu barisa nerangkeun hartina eta basa-basa.
29 Henteu kabeh jadi rasul, henteu kabeh
jadi guru, henteu kabeh jadi nabi, henteu
kabeh bisa nyieun kaajaiban,

30 henteu kabeh bisa nyageurkeun kasakit,
henteu kabeh bisa nyarita make basa-basa
anu ajaib, henteu kabeh bisa nerangkeun
hartina eta basa-basa.
31 Ihtiarkeun supaya meunang anu leuwih
ti eta. Tapi pangutamana mah turutkeun ieu
papatah sim kuring.

13 1 Sanajan upama sim kuring bisa
ngajar make rupa-rupa basa manusa,
atawa malah bisa make basa malaikat, ari teu
nyaah ka batur mah pangajaran sim kuring
teh teu beda ti sora goong atawa genta, harus
tapi taya hartina.
2 Sanajan upama sim kuring boga kamampuh
bisa ngawejang, sugih ku pangarti, telik
ngarti ka nu gaib-gaib, boga iman anu teguh
nepi ka bisa mindahkeun gunung, ari teu
nyaah ka batur mah sim kuring teh teu aya
hartina naon-naon.
3 Sanajan upama sim kuring nyidekahkeun
sagala pangaboga ka nu mariskin, malah
sanajan nepi ka awak diduruk jadi kurban,
ari teu nyaah ka batur mah gaplah teu aya
gunana.
4 Sipatna kanyaah teh sabar jeung alus budi.
Teu sirikan, teu gumede, teu takabur.
5 Sipatna kanyaah teh tara goreng tata, tara
mentingkeun maneh, tara ngajengkelkeun
batur, tara ngunek-ngunek ku kasalahan
batur.

6 Sipatna kanyaah teh teu resepeun kana hal
nu jahat, resepeunana kana hal anu bener,
7 tawekal dina sagala cocoba,
kapercayaanana, pangharepanana,
jeung kasabaranana moal aya pegatna.
8 Kanyaah teh sipatna langgeng, moal
laas-laas. Piwejang-piwejang ngan pikeun
saheulaanan, kamampuh bisa basa-basa anu
ajaib bakal aya eureunna, kamampuh bisa
telik ka nu gaib-gaib bakal aya ahirna.
9 Sabab kanyaho jeung kamampuh bisa
ngawejang anu dipaparinkeun ka urang teh
tacan lengkep, tacan sampurna,
10 ku sabab kitu lamun anu sampurna geus
datang, anu teu sampurna bakal leungit.
11 Waktu budak keneh, sim kuring ngomong
teh sakumaha budak, rarasaan sakumaha
rarasaan budak, mikir sakumaha budak.
Ayeuna sanggeus kolot, sipat-sipat jeung
kabiasaan budak teh dipiceun.
12 Anu ayeuna katingal ku urang teh lir
kalangkang di jero eunteung, samar-samar.
Engke mah anu katingal teh anu saenyana.
Anu ayeuna sim kuring terang kakara saeutik,
engke bakal terang ka anu lengkepna,
sakumaha Allah oge lengkep uninga-Na ka
sim kuring.
13 Tinggal tilu rupa anu bakal tetep aya nya
eta iman, pangharepan, jeung kanyaahan.
Anu pangutamana ti ieu anu tilu nya eta
kanyaahan.

14 [1] Ku sabab eta ihtiarkeun supaya
aranjeun boga kanyaahan. Jeung
usahakeun supaya meunang kurnia Roh,
pangpangna kurnia kamampuh bisa
nerangkeun dawuhan-dawuhan Allah.
[2] Anu ngomong ku basa anu ajaib, basa Roh,
ngomongna lain ka manusa tapi ka Allah,
da manusa mah teu aya anu ngartieun kana
omonganana. Anu diucapkeunana ngan Allah
anu uninga, ngucapkeunana oge lantaran
kajurung ku Roh Allah.
[3] Sabalikna anu nerangkeun dawuhan-
dawuhan Allah mah ngomongna ka sasama
manusa, aya pulunganeunana, matak teger,
matak lipur.
[4] Anu ngomong ku basa Roh ngan
matak teger soranganana. Sabalikna anu
nerangkeun dawuhan-dawuhan Allah mah
matak seger sajamaah.
[5] Sukur lamun aranjeun kabeh bisa ngomong
ku basa Roh. Tapi leuwih sukur lamun
aranjeun mampuh nerangkeun dawuhan-
dawuhan Allah. Anu boga kamampuh kieu
tempatna leuwih utama ti batan anu mampuh
ngomong ku basa Roh. Omongan basa Roh
kakara aya mangpaatna ka sajamaah, lamun
aya anu bisa nerangkeun hartina.
[6] Coba upama sim kuring engke ka dieu
ngomong ku basa Roh, bakal aya mangpaatna
ka aranjeun? Sama sakali moal aya. Sejen
deui upama sim kuring nerangkeun wahyu

ti Allah, atawa nerangkeun hal Allah, atawa
ngawejang, atawa ngajar.
7 Tatabeuhan anu teu nyawaan, upamana
suling atawa kacapi, lamun ditabeuhna teu
puguh naha bakal kanyahoan sorana lagu
naon?
8 Contona deui, lamun tarompet perang
ditiupna sambarangan teu puguh, saha anu
rek maju jurit?
9 Nya kitu keneh lamun aranjeun ngomong
ku basa Roh anu teu puguh unina, saha nu
rek ngarti? Omongan aranjeun jadi leungit ku
angin.
10 Basa di dunya teh rupa-rupa, tapi hiji ge
teu aya anu teu boga harti.
11 Tapi lamun aya anu ngajak ngomong ka
sim kuring make basa anu ku sim kuring
teu kaharti, sim kuring asing ka manehna,
manehna asing ka sim kuring.
12 Aranjeun anu kacida harayangna meunang
kamampuh ti Roh Allah kudu alihtiar, supaya
anu dipaparinkeun teh pangpangna anu
bisa dipake pikeun ngabantu ngamajukeun
jamaah.
13 Ku sabab eta lamun rek ngomong ku
basa Roh kudu neneda heula ka Allah supaya
sakalian bisa nerangkeun hartina.
14 Sabab kieu: Upama sim kuring ngadoa
ku basa Roh, anu ngadoa teh ngan roh sim
kuring bae, pikiran mah teu milu ngadoa.

15 Jadi kudu kumaha? Kieu sim kuring mah:
Lamun ngadoa ku basa Roh, diteruskeun
ngadoa make pikiran. Pupujian kitu keneh,
roh pupujian, pikiran oge pupujian.
16 Lamun jelema awam milu ngadengekeun
aranjeun sembahyang muji sukur ka Allah
make basa Roh anu ku manehna teu
kahartieun, naha manehna bakal ngucapkeun
"Amin" kana pamuji sukur aranjeun? Moal,
lantaran teu ngartieun.
17 Sanajan doa pamuji sukur aranjeun kacida
alusna, pikeun manehna mah sama sakali teu
aya paedahna.
18 Sim kuring muji sukur ka Allah bisa make
rupa-rupa basa nu ajaib leuwih ti batan
aranjeun.
19 Tapi di jero kumpulan mah sim kuring
mending make lima kecap anu bisa kaharti ku
batur, ti batan rebuan kecap anu araneh teu
matak kaharti.
20 Ulah kawas budak pikiran teh dulur-dulur!
Kudu kawas budak soteh kana hal-hal anu
jahat, pikiran mah kudu sawawa.
21 Dina Kitab Suci ditulis, "Kami rek ngandika
ka umat Kami, dawuhan Pangeran, make
jalma-jalma anu ngaromongna ku basa-basa
anu ajaib. Malah Kami rek ngandika ka umat
Kami ku biwir jalma-jalma urang asing. Tapi
sanajan kitu ge maranehna moal ngadenge
ka Kami."

22 Eta tanda kurnia kamampuh ngomong
ku basa-basa Roh teh pikeun jelema-jelema
anu tacan percaya, lain pikeun anu geus
palercaya. Sabalikna kurnia kamampuh
ngawejangkeun dawuhan Allah mah pikeun
anu geus palercaya, lain pikeun anu tacan
percaya.
23 Coba, upama aranjeun keur kumpulan,
kabeh ngaromong ku basa-basa anu aneh,
tuluy aya jelema sejen anu lain umat percaya
asup, tangtu ceuk manehna aranjeun teh
garelo!
24 Sabalikna lamun aranjeun keur
ngawejangkeun dawuhan Allah, eta anu keur
diwejangkeun teh bisa ngageuing nepi ka
manehna ngarasa kana dosana. Anu kadenge
ku ceulina teh
25 bisa ngalantarankeun manehna
nembrakkeun eusi hatena, ngarendahkeun
diri ngabakti ka Allah sarta ngaku,
"Sayaktosna, Allah aya di aranjeun!"
26 Dulur-dulur! Ngabakti ka Allah dina
kumpulan teh kudu kieu: Nu saurang
pupujian, nu saurang ngajar, nu saurang
ngucapkeun wahyu ti Allah, nu saurang make
basa Roh, nu saurang nerangkeun hartina
eta omongan. Sagala-galana kudu reujeung
maksud ngamajukeun jamaah.
27 Lamun aya anu rek ngomong ku basa
Roh, duaan atawa panglobana tiluan, kudu

bagilir. Tapi anu diomongkeunana kudu aya
anu nerangkeun hartina.
28 Lamun teu aya anu bisa nerangkeun,
ngomong ku basa Roh kudu eureun,
teruskeun di jero hate bae.
29 Anu meunang warta ti Allah, kudu
ngucapkeun eta warta, nu sejenna
ngaregepkeun.
30 Tapi lamun ti nu karumpul aya deui anu
meunang warta ti Allah, anu ti heula kudu
eureun.
31 Aranjeun bisa piligenti ngucapkeun warta
ti Allah, supaya bisa silih wurukan jeung silih
kuatkeun kapercayaan.
32 Warta ti Allah kudu beres diucapkeunana
ku anu meunang eta ilham,
33 sabab Allah teh resepeun kana kaberesan,
teu resepeun ka nu kusut. Sakumaha
kabiasaan di sakabeh jamaah Allah,
34 wanita di jero pajemuhan kudu repeh.
Wanita teu meunang nyoara; kitu nurutkeun
Hukum urang Yahudi, wanita teu meunang
pipilueun.
35 Lamun aya tanyakeuneun lantaran hayang
nyaho, tanyakeun ka salaki bae lamun geus
aya deui di imah. Hina wanita mah nyarita di
jero pajemuhan teh.
36 Atawa naha ari pangandika Allah teh
asal ti aranjeun? Atawa datangna ngan ka
aranjeun wungkul?

37 Jelema anu ngarasa kailhaman warta ti
Allah, atawa ngarasa meunang kurnia anu
sipatna rohani, kudu ngaku yen ieu anu
dituliskeun ku sim kuring dina ieu surat teh
estu parentah ti Gusti.
38 Tapi lamun manehna henteu daekeun
malire kana ieu hal, ku aranjeun henteu kudu
dipalire.
39 Jadi, dulur-dulur, sing boga kadaek pikeun
ngucapkeun warta ti Allah, bari jeung ulah
ngahalang-halang batur anu rek ngucapkeun
omongan ku basa-basa anu ajaib.
40 Tapi sagala prakprakanana kudu sing
rapih, sing beres entep-entepanana.

15

1 Sim kuring rek ngingetkeun
aranjeun kana Injil Kasalametan, anu
diwartakeun ku sim kuring, anu ku aranjeun
geus ditarima jeung dipercaya enya-enya.
2 Eta warta anu diajarkeun ka aranjeun teh
nya eta Injil Kasalametan. Upama aranjeun
teguh kana eta hal, tangtu salamet. Kajaba
lamun ceuk aranjeun taya gunana percaya.
3 Hal anu katampa ku sim kuring teh
diwartakeunana ka aranjeun sakumaha anu
kaungel dina Kitab Suci, pangpangna hal
pupusna Kristus ku karana dosa urang.
4 hal dikurebkeuna-Na, hal dihirupkeuna-Na
deui sanggeus tilu poe pupus sakumaha anu
kaungel dina Kitab Suci,
5 hal nembongana-Na ka Petrus, hal
nembongana-Na ka dua belas rasul,

6 hal nembongana-Na ka anu sok ngariring
ka Anjeunna, sakali jadi ka anu reana leuwih
ti lima ratus urang, anu nepi ka ayeuna aya
anu harirup keneh, aya anu geus maraot;
7 hal nembongana-Na ka Yakobus, jeung hal
nembongana-Na deui ka dua belas rasul.
8 Pangahirna nembongan ka sim kuring,
sanajan sim kuring teh lir jelema anu
dijurukeunana mahiwal.
9 Di antara rasul-rasul, sim kuring rumasa
panghandapna, lantaran tadina jadi tukang
nganiaya jamaah Allah.
10 Bisa jadi saperti ayeuna oge ngan ku
karana rahmat Allah. Rahmat Mantenna ku
sim kuring henteu ditatambuh. Malah sim
kuring mah ngalakonan pagawean rasul
teh leuwih getol ti batan rasul-rasul sejen.
Tapi bisa kitu soteh ngan ku karana rahmat
Allah keneh anu nyarengan sim kuring dina
pagawean.
11 Aranjeun ayeuna geus percaya, teu jadi
sual anu ngawawarkeunana mah, boh sim
kuring, boh rasul-rasul sejen.
12 Tapi ku naon sakitu geus ecesna
ditetelakeun yen Kristus geus dihirupkeun
deui, di aranjeun aya omongan majar anu
geus maot moal dihirupkeun deui?
13 Ari anu geus maraot moal dihirupkeun
deui mah tangtu Kristus oge henteu hirup
deui.

14 Lamun Kristus henteu dihirupkeun deui,
atuh teu aya anu kudu diwawarkeun, sarta
teu aya hal anu kudu dipercaya ku aranjeun.
15 Malah upama enya kitu, pangajaran
rasul-rasul hal Allah geus ngahirupkeun deui
Kristus teh bohong.
16 Lamun enya anu geus maraot moal
dihirupkeun deui, tangtu Kristus oge moal
dihirupkeun deui.
17 Lamun Kristus henteu dihirupkeun
deui, kapercayaan aranjeun ngan sakadar
panglamunan, sarta aranjeun tetep bakal
cilaka ku dosa.
18 Sarta upama enya kitu, jelema-jelema
anu percaya ka Kristus teh sanggeus maraot
terus teu hudang deui.
19 Lamun pangharepan urang ka Kristus
ngan keur salila hirup anu ayeuna, teu leuwih
ti kitu, atuh ti sakabeh manusa di dunya
urang teh manusa anu pangcilaka-cilakana.
20 Hal anu saenyana mah nya eta Kristus teh
geus digugahkeun ti nu maraot, sarta hal ieu
nanggung yen anu geus sarare dina maot teh
kabeh bakal diharudangkeun deui.
21 Sabab sakumaha halna maot
dilantarankeun ku manusa saurang,
pihudangeunana anu geus maraot oge
dilantaran ku manusa saurang.
22 Sakumaha halna sakabeh manusa kudu
maot lantaran geus kagolongkeun ka Adam,
nya kitu oge sakabeh anu geus maraot bakal

dihirupkeun deui lantaran ngagolong ka
Kristus.
23 Tapi masing-masing kudu nurutkeun
giliranana: Kristus anu ti heula; engke, dina
waktu Anjeunna sumping deui, kakara giliran
anu aranut ka Anjeunna.
24 Geus kitu datang poe kiamat.
Harita Kristus bakal nalukkeun sakabeh
pamarentahan gaib, sakabeh kawasa,
sakabeh kakuatan, tuluy nyerenkeun
Karajaan ka Allah anu jumeneng Rama.
25 Kristus kudu terus nyepeng
pamarentahan, nepi ka sakabeh musuh ku
Allah ditalukkeun kana sampean Kristus.
26 Musuh anu pangpandeurina ditalukkeun
nya eta maot.
27 Dina Kitab Suci ditulis, "Saniskara kabeh
ku Allah geus ditalukkeun." Geus tangtu anu
disebut "saniskara" teh Allah ku manten mah
henteu kaasup, lantaran nya Mantenna anu
nalukkeun saniskara, ditalukkeun ka Kristus.
28 Tapi sanggeus kabeh taluk ka
pamarentahan Kristus, Anjeunna ku
anjeun, Putra Allah, bakal nalukkeun
anjeun ka Allah anu nalukkeun saniskara ka
Anjeunna. Allah ku manten anu bakal murba
ka sakabeh.
29 Lamun anu maot moal dihirupkeun deui,
naon gunana jelema dibaptis ku karana
anu geus maot? Ngarep-ngarep naon?
Lamun enya nu geus maot moal dihirupkeun

deui saperti ceuk sawareh, pikeun naon
maranehanana dibaptis ku karana nu geus
maot?
30 Pikeun naon deui sim kuring jeung
rasul-rasul sejen nepi ka kudu nangtang
bahya unggal usik?
31 Unggal poe sim kuring nyanghareupan
bahya pati teh, dulur-dulur! Tapi teu nanaon,
lantaran aranjeun enggeus ngahiji jeung
Kristus Yesus Gusti urang.
32 Lamun ngan nurutkeun timbangan
manusa bae mah naon untungna sim kuring
di Epesus sasat kudu tarung jeung sato-sato
galak? Sabab lamun bener nu geus maot moal
dihirupkeun deui, nya mending sakumaha
ceuk kacapangan, "Hayu urang nyatu nginum,
da isukan mah urang paraeh."
33 Aranjeun ulah kabobodo. Sabab,
"Pergaulan goreng ngaruksak sipat nu hade."
34 Pake pikiran sehat, geura eureun tina
lampah doraka. Kudu arera, di aranjeun aya
anu teu nyaraho ka Allah.
35 Bisa jadi aya anu nanyakeun, "Kumaha
ngahirupkeunana deui anu geus maraot?
Make badan anu kumaha engkena?"
36 Pananya anu bodo! Binih oge dipelak teh
paeh heula supaya hirup.
37 Lamun anjeun melakkeun binih, binih
gandum atawa binih naon bae, anu dipelak
teh sikina, lain anu geus lengkep jadi tangkal
anu kari ngagedean.

38 Kawas kumaha engke tangkalna,
Allah anu ngatur. Pitangkaleun unggal
binih ku Mantenna geus ditangtukeun
saeukeurna-saeukeurna.
39 Badan mahluk-mahluk anu nyawaan
henteu kabeh sarua. Manusa badanna kieu,
sasatoan badanna kitu, manuk, lauk, badanna
beda-beda deui.
40 Kitu deui wujud anu aya di langit jeung
wujud anu aya di bumi. Kaendahan wujud
anu di langit beda jeung kaendahan wujud
anu aya di bumi.
41 Kaendahan panonpoe beda jeung
kaendahan bulan. Bentang-bentang boga
kaendahan sorangan, antara bentang jeung
bentang deui oge kaendahanana henteu
sarua.
42 Kitu oge halna badan jelema anu geus
maraot lamun geus dihirupkeun deui. Badan
anu dikubur teh sipatna henteu langgeng,
ari badan anu geus dihirupkeun deui sipatna
abadi.
43 Keur dikuburna badan teh nya goreng
rupana nya taya dayana, ari geus dihirupkeun
deui mah nya endah nya gagah.
44 Waktu dikuburna badan teh sipatna
jasmani, alami, ari geus dihirupkeun deui
mah sipatna rohani. Jadi ku sabab aya badan
anu sipatna jasmani, tangtu aya badan anu
sipatna rohani.

45 Sabab dina Kitab Suci ditulis, "Manusa
anu kahiji, nya eta Adam, jadi mahluk hirup,"
tapi Adam anu ahir mah nya eta Roh anu
ngahirupkeun.
46 Anu datang ti heula teh anu sipatna
jasmani, lain rohani. Anu sipatna rohani mah
datangna pandeuri.
47 Adam kahiji dijadikeunana tina taneuh,
asal ti ieu bumi. Ari Adam kadua mah asal ti
sawarga.
48 Sakur nu asal ti bumi, kabeh sarua jeung
Adam kahiji anu dijadikeun tina taneuh. Sakur
anu asal ti sawarga sarua jeung Anjeunna
anu asal ti sawarga.
49 Sakumaha urang ayeuna make badan anu
kaayaanana kawas manusa anu dijadikeun
tina taneuh, engke urang bakal make badan
anu kaayaanana kawas Manusa anu asal ti
sawarga.
50 Maksud sim kuring kieu dulur-dulur:
Sipat daging jeung getih moal bisa dibawa
ka Karajaan Allah, anu sipatna teu langgeng
moal bisa dibawa ka anu sipatna langgeng.
51 Sim kuring rek ngabejakeun ieu rasiah:
Urang teh moal waka maot kabeh, tapi urang
kabeh bakal dirobah.
52 Kajadianana ngadadak di jero
sakiceup mata waktu sangkakala ditiup
panganggeusan. Waktu eta sangkakala
ditiup, anu geus maraot bakal dihirupkeun

deui, moal keuna deui ku maot, sarta kabeh
kaayaanana dirobah.
53 Anu sipatna teu langgeng diganti ku anu
sipatna langgeng, anu tadina keuna ku maot
dirobah ku anu sipatna teu keuna ku maot.
54 Sanggeus hal eta kajadian, sanggeus anu
sipatna teu langgeng dirobah jadi langgeng,
bakal bukti anu ditulis dina Kitab Suci, "Maot
geus dibasmi. Kaunggulan geus beunang!"
55 "He maot, mana kakawasaan maneh?
Mana peurah panyeureud maneh?"
56 Peurah maot asalna tina dosa, ari
kakawasaan dosa asalna tina Hukum Agama.
57 Tapi puji sukur ka Allah! Mantenna geus
maparin kaunggulan ka urang ku jalan Gusti
urang Yesus Kristus.
58 Ku sabab kitu dulur-dulur kudu teger jeung
pengkuh, kudu garetol, rajin ngalakonan
kawajiban pikeun Gusti. Sabab aranjeun
nyaho yen sakur lampah aranjeun pikeun
Gusti moal aya anu mubadir.

16

1 Hal aranjeun rek ngumpulkeun
duit sumbangkeuneun ka umat Allah
di Yudea, pake cara anu ku sim kuring
dipituahkeun ka Jamaah di Galata.
2 Unggal poe Minggu aranjeun masing-
masing kudu nyengcelengan sakadugana,
nurutkeun pangala. Duitna kumpulkeun,
supaya ari sim kuring datang duitna geus aya.

3 Engke ari sim kuring geus di dieu eta
sumbangan kari nganteurkeun ka Yerusalem,
anu ngalanteurkeunana rek dibahanan surat.
4 Bisi diperlukeun mah sim kuring oge daek
ngabarengan indit.
5 Pidatangeun sim kuring ka aranjeun teh
sanggeusna ti Makedoni, sabab sim kuring
arek make jalan ka Makedoni.
6 Di aranjeun tangtu ngendek heula sawatara
waktu, kawasna salila usum tiris.
7 Jadi sim kuring lain ngan sakadar rek
nyimpang, tapi hayang rada lila. Mugia Allah
marengkeun.
8 Tapi nepi ka poe Pentakosta mah rek di
Epesus bae heula,
9 sabab loba kasempetan pikeun
ngajalankeun hal-hal anu parenting, sanajan
loba anu bakal ngahalang-halang.
10 Lamun Timoteus datang aku sing bener
supaya betaheun, sabab manehna oge digawe
pikeun Gusti cara sim kuring.
11 Ku aranjeun ulah dimomorekeun. Dina
waktu rek mulangna deui ka sim kuring
ku aranjeun kudu dibantu. Ku sim kuring
jeung ku dulur-dulur sejenna keur kacida
diarep-arepna.
12 Apolos geus sababaraha kali dijujurung
manggihan aranjeun bareng jeung nu
sejenna, tapi bingbangeun keneh. Ari geus
rineh mah tangtu anjeunna ka dieu.

13 Didoakeun aranjeun sing waspada jeung
tetep percaya.
14 Sakur anu dilampahkeun ulah tinggal ti
kanyaah.
15 Aranjeun tangtu warawuh ka Stepanus
sakulawarga, urang Ahaya anu pangheulana
jaradi Kristen, sarta geus ngabaktikeun dirina
pikeun ngalalayanan umat Allah.
16 Sing narurut ka anjeunna. Jelema nu
kawas anjeunna, kitu deui anu ngabarantu ka
anjeunna, memang pantes lamun diturut.
17 Sukur aranjeunna, Stepanus, Portunatus,
jeung Akaikus, geus araya di aranjeun.
Sim kuring kacida bungahna lantaran asa
kawakilan sabot sim kuring can datang.
18 Aranjeunna lir panghurip pikeun
sim kuring, kitu deui pikeun aranjeun.
Jelema-jelema saperti aranjeunna pantes
diajenan.
19 Aya salam ti jamaah-jamaah di propinsi
Asia. Salam ti Akwila jeung Priskila kitu
deui ti anggota-anggota jamaah anu nyieun
kumpulan di imahna.
20 Salam ti sakabeh dulur-dulur sejenna.
Sing silih bageakeun, silih pikasono, silih
pidulur.
21 Panambahna salam anu ditulisna ku sim
kuring sorangan: Salam ti sim kuring, Paulus.
22 Saha-saha anu teu nyaaheun ka Gusti,
mugia sing meunang hukuman ti Allah!
Maranata Gusti, geura sumping!

23 Mugi-mugi aranjeun dirahmat ku Gusti
Yesus.
24 Sakieu surat sim kuring, anu nyaah ka
aranjeun ku karana Kristus Yesus. Wassalam,
Paulus

2 Korintus

1
1 Serat kahatur dumateng jamaah Allah
di Korinta jeung umat Allah di sakuliah
Ahaya. Sim kuring Paulus, anu ku pangersa
Allah dijadikeun rasulna Kristus Yesus,
babarengan jeung dulur urang, Timoteus,
mangnedakeun aranjeun ka Allah,
2 mugia aranjeun dipaparin rahmat salamet
ti Allah Rama urang jeung ti Gusti Yesus
Kristus.
3 Puji kasanggakeun ka Allah, Ramana Gusti
urang Yesus Kristus, Rama anu maha welas,
sarta anu maparin kategeran hate ka manusa.
4 Dina kasusahan anu kumaha bae oge batin
sim kuring ku Allah disina teger, sarta ku
sabab ditegerkeun ku Mantenna, sim kuring
oge bisa negerkeun ka batur anu eukeur
nandang kasusah.
5 Ku lantaran sim kuring sering nandang
kasangsaraan anu karandapan ku Kristus,
nya ku karana Kristus oge batin sim kuring
kacida ditegerkeunana ku Allah.
6 Upama sim kuring nyandang sangsara, eta
teh pikeun aranjeun, pikeun pijamugaeun
aranjeun; saupama sim kuring meunang
pitulung, aranjeun oge jadi katulungan, bisa
sabar jeung kuat nandangan sangsara saperti
anu kasorang ku sim kuring.

7 Kapercayaan sim kuring ka aranjeun dina
ieu hal henteu galideur, yen aranjeun oge
mun pareng nyandang kasangsaraan saperti
anu keuna ka sim kuring bisa teger cara sim
kuring.
8 Dulur-dulur! Sim kuring miharep aranjeun
terang kumaha sangsarana sim kuring di
wilayah Asia, cocoba anu kaalaman teh kacida
gedena jeung beuratna, nepi ka geus teu
ngarepkeun bisa keneh hirup,
9 asa geus prak diragragan hukum pati.
Tapi kajadian kitu teh saenyana mah jadi
pangeling-eling supaya sim kuring ulah dir,
nya kudu ngandel ka Allah bae anu iasa
ngahirupkeun deui anu geus maot.
10 Nya Mantenna anu ngaleupaskeun sim
kuring tina bahya pati anu sakitu gedena
teh. Ka hareupna oge tangtu Mantenna bakal
mitulung deui, nya Mantenna anu ku sim
kuring seja dipuntangan.
11 Sim kuring yakin yen ku paneda
aranjeun keur sim kuring teh, Allah baris
nyalametkeun deui sim kuring tina bahya. Ari
loba anu mangnedakeun mah tangtu baris
dikabulkeun, sarta Allah bakal maparinkeun
kurnia-Na, nepi ka loba anu bakal muji sukur
ka Mantenna, nganuhunkeun kana hal sim
kuring.
12 Sim kuring agul sajeroning hate, lantaran
yakin yen lampah sim kuring di ieu dunya,
pangpangna dina hal duduluran jeung

aranjeun, dilakonanana reujeung hate
anu iklas, berkah pitulung kamurahan
sarta kakawasaan Allah, lain ku karana
kabijaksanaan insani.
13 (1:13-14) Ieu anu ditulis ku sim kuring
ngan hal-hal anu baris bisa kabaca jeung
kaharti ku aranjeun. Ayeuna-ayeuna mah
peta sim kuring teh ku aranjeun moal pati
kaharti. Tapi muga-muga engke mah kaharti
enya-enya, sangkan engke ari Yesus Gusti
urang sumping, aranjeun bisa agul ku sim
kuring cara sim kuring mikaagul aranjeun.
14 (1:13)
15 Nya ku lantaran yakin kana hal eta nu
matak bareto sim kuring gilig rek manggihan
aranjeun teh, malar aranjeun ngarasa
tambah-tambah bagja.
16 Maksud sim kuring harita nya eta ka
Makedoni teh seja nyimpang heula ka
aranjeun. Nya kitu deui balikna ti ditu oge
bakal nyimpang deui, bari sakalian arek
menta tulung ka aranjeun pikeun neruskeun
lampah ka Yudea.
17 Naha sugan basa keur ngararancang
maksud kitu teh sim kuringna mandeg
mayong? Naha sugan harita teh sim kuring
boga maksud sejen anu sipatna mentingkeun
diri sorangan, nepi ka eta maksud anu geus
dienyakeun teh harita keneh dihenteukeun?

18 Demi Allah anu sabda-Na saestu, jangji
sim kuring harita ka aranjeun teh henteu
diganggayong ku "Enya" jeung "Henteu".
19 Sabab Yesus Kristus Putra Allah anu
diwawarkeun ka aranjeun ku Silas, ku
Timoteus, jeung ku sim kuring teh lain jelema
anu sok "Enya" sok "Henteu". Sabalikna
Anjeunna teh jirimna waleran Allah anu
unina: "Enya",
20 sabab nya ku jalan Anjeunna Allah geus
ngadawuh "Enya" tina sagala jangji-Na. Eta
sababna ari urang ngagungkeun ka Allah, ana
ngucapkeun "Amin" teh bari nyebut jenengan
Yesus Kristus.
21 Nya Allah anu ngersakeun sim kuring bisa
jadi sahiji jeung aranjeun dina katunggalan
jeung Kristus. Nya Mantenna anu milih urang
oge,
22 anu geus nerapkeun cap-Na ka urang,
tanda yen urang jadi kagungana-Na, Anu
geus ngeusian hate urang ku Roh Suci,
geusan jadi tanda yen urang teh pasti baris
dipaparin sagala rupa anu ku Allah geus
disayagikeun.
23 Sim kuring menta disaksian ku Allah,
sabab Mantenna uningaeun kana eusi hate
sim kuring, yen nu matak sim kuring teu tulus
ka Korinta teh maksudna pikeun ngajaga
perasaan aranjeun.
24 Sim kuring moal maksa ka aranjeun
tina hal naon anu ku aranjeun kudu

dipercaya, lantaran aranjeun oge geus kacida
percayana ka Kristus. Sabalikna sim kuring
seja sabilulungan jeung aranjeun pikeun
kabagjaan aranjeun.

2

1 Ku sabab kitu ceuk timbangan sim
kuring, tinimbang matak susah hate
aranjeun mah leuwih hade sim kuring ulah
datang deui.
2 Sabab lamun sim kuring nyusahkeun hate
aranjeun, saha deui anu bisa nyenangkeun
hate sim kuring, salian ti aranjeun keneh anu
geus disusahkeun hate ku sim kuring?
3 Eta sababna nu matak harita sim kuring
ngirim eta surat. Sabab sim kuring teu hayang
ari datang tuluy meunang kanalangsaan ti
aranjeun, jelema-jelema anu ku sim kuring
diharep baris ngabungahkeun hate sim
kuring.
4 Nulis eta surat teh bari sedih jeung
nalangsa nepi ka bijilan cipanon. Teu
pisan-pisan sim kuring boga maksud
ngajengkelkeun ka aranjeun, sabalikna
hayang nembongkeun kanyaah anu taya
papadana.
5 Mun aya jelema anu nyusahkeun,
nyusahkeunana teh lain ka sim kuring, tapi ka
aranjeun, sakurang-kurangna ka sabagian.
(Nyebutkeun kieu soteh supaya sim kuring
ulah nemen teuing nyalahkeunana ka nu boga
dosana),

[6] da hukuman ti kalolobaan aranjeun oge ka
eta jelema teh geus cukup.
[7] Tapi ayeuna mah geus bae jelema anu
salah teh hampura, sina janglar ulah nalangsa
katutuluyan, bisi pegat harepanana.
[8] Pamenta sim kuring, tembongkeun ka
jelemana yen aranjeun teh saenyana mah
mikanyaah ka manehna.
[9] Surat sim kuring bareto teh maksudna
nguji, diturut henteuna salawasna papatah-
papatah sim kuring ku aranjeun.
[10] Upama eta anu salah ka aranjeun ku
aranjeun dihampura, ku sim kuring oge
tangtu dihampura. Ana sim kuring geus
ngahampura, lamun enya aya anu kudu
dihampura, dihampurana teh di payuneun
Kristus, keur pijamugaeun aranjeun,
[11] supaya Iblis ulah nepi ka ngawasaan ka
urang, kawantu kana maksud-maksud Iblis
teh urang geus teu bireuk deui.
[12] Sanggeus sim kuring datang ka Troas rek
ngawawarkeun Injil Kristus, Gusti maparin
pijalaneun ka sim kuring pikeun baranggawe
di Troas.
[13] Orokaya hate kacida honcewangna
lantaran dulur urang, Titus, henteu kasampak
aya di ditu. Ku sabab kitu sim kuring amitan
ka urang ditu terus ka Makedoni.
[14] Puji sukur ka Allah, sim kuring ku
Allah teu kendat dituyun, dipilukeun kana
arak-arakan kaunggulan Kristus, sina

satunggal jeung Kristus. Ku Allah dikersakeun
kudu ngamashurkeun warta hal Kristus, sina
sumebar lir wawangen anu nyambuang ka
mana-mana.
15 Sim kuring teh dijadikeun minangka
menyan seungit anu dikukuskeun ku
Kristus haturan Allah, angseuna sina
nyambuang kaangseu boh ku jalma-jalma
anu pisalameteun, boh ku anu picilakaeun.
16 Pikeun anu picilakaeun kaangseuna mani
lanjung matak paeh, pikeun anu pisalameteun
kaangseuna mani ngadalingding seungit
matak hirup. Atuh saha anu sanggup
ngemban tugas kawas kitu?
17 Ari sim kuring moal kawas umumna jalma
rea ngemban pangersa Allah sambarangan
kawas kana barang murah. Sabalikna ku
sabab diutus ku Allah, nyarita di payuneuna-
Na teh kudu reujeung saenyana sakumaha
layakna abdi Kristus.

3 1 Kumaha caritaan sim kuring anu bieu
teh aya sari-sari muji maneh? Naha
sugan siga anu mikabutuh surat pujian cara
batur, ti aranjeun atawa tembongkeuneun ka
aranjeun?
2 Surat pujian anu dipikabutuh ku sim kuring
mah nya aranjeun, katulisna dina ati, sarta
bisa ditingali jeung dibaca ku sarerea.
3 Nu nyerat surat pujian anu ieu mah Kristus
ku anjeun, kitu deui anu ngintunkeunana ka
sim kuring. Ditulisna lain dina papan batu

kawas anu ti heula, tapi dina hate manusa,
sarta anu dianggo nulisna lain mangsi tapi
Roh Allah anu jumeneng.
4 Bisa nyebut kitu teh lantaran sim kuring
ngandel ka Allah, ku karana Kristus.
5 Saenyana sim kuring mah teu boga
kasanggupan pikeun ngalakonan eta
papancen ti Allah teh. Bisa soteh ngalakonan,
ngan ku karana pangersa Allah keneh, nu
maparin kamampuh ka sim kuring.
6 Nya Mantenna anu ngalantarankeun sim
kuring sanggup jadi palayan tina perjangjian
anyar, anu eusina lain hukum-hukum anu
beunang nulis, tapi eusina teh nya eta Roh
Gusti. Sabab hukum-hukum anu beunang
nulis tea mah maehkeun, sabalikna Roh Gusti
mah ngahirupkeun.
7 Hukum Agama Yahudi anu ditulisna
diwangun aksara dina papan batu tea, waktu
diumumkeunana dibarengan ku gumebyarna
cahaya kamulyaan Allah anu tembong dina
raray Musa. Sanajan eta cahaya geus mimiti
surem, urang Israil teu kadarugaeun neuteup.
Lamun Hukum Agama, anu eusina ngancam
paeh tea waktu diumumkeunana dibarengan
ku cahaya sakitu mulyana,
8 atuh komo anu meunang ngadamel Roh
Gusti, cahayana tangtu leuwih mulya!
9 Lamun perjangjian anu ngancam ku
hukuman geus sakitu mulyana, geus

komo deui perjangjian anu tujuanana keur
pisalameteun, pasti mulyana kabina-bina!
10 Dibandingkeun jeung agungna kamulyaan
anu ieu mah kamulyaan anu ti heula teh
kasilep.
11 Lamun hal anu umurna teu lila geus
mulya, geus komo deui hal anu sipatna
langgeng tangtu leuwih-leuwih mulyana!
12 Sim kuring wani nyebut kitu, lantaran
ngandel kana eta hal.
13 Sim kuring moal kawas Musa anu
mindingan rarayna ku cindung, supaya urang
Israil henteu narenjo cahaya Pangeran anu
mimiti rek leungit tina rarayna.
14 Ku sabab Musa mindingan rarayna ku
cindung, nepi ka kiwari oge urang Israil
mah maca eta perjangjian lawas teh teu
ngarti-ngarti, da pikiran sehatna katutup
ku eta cindung. Eta cindung kakara bisa
disingkirkeun lamun jelema ngahiji jeung
Kristus.
15 Malah ayeuna ge ana maranehanana
maca Hukum Musa, pikiran sehatna angger
kapindingan ku eta cindung.
16 Tapi eta cindung teh bisa diangkat,
sakumaha ceuk Kitab Suci anu ngeunaan
Musa: "Waktu anjeunna malik mayun ka
Pangeran, cindungna diangkat."
17 Tah, "Pangeran" anu disebut dina eta ayat
teh nya eta Roh; di mana aya Roh Pangeran,
aya kamerdekaan.

18 Ku kituna urang kabeh nyumiratkeun
cahaya kamulyaan Pangeran, da beungeut
urang mah henteu katutup ku eta cindung.
Eta cahaya mulya anu asalna ti Pangeran,
Roh tea, ngarobah kaayaan urang jadi mulya
kawas Mantenna sarta beuki lila beuki mulya.
4 1 Allah anu murah asih maparinkeun ieu
pagawean ka sim kuring. Jadi enggoning
ngalakonanana sim kuring moal nepi ka
ngarasa jejerih.
2 Sim kuring henteu make cara samuni
atawa anu matak ngerakeun, henteu make
akal licik, henteu malsu sabda Allah. Ngawula
ka Allah ku hate anu wening, numutkeun
pangersa-Na, dibarengan ku ihtiar mugia bisa
ditarima ku sakumna dulur-dulur.
3 Upama wawaran sim kuring perkara
Injil Kasalametan teh nepi ka henteu
kapahamkeun, henteu kapahamkeunana teh
tangtu ngan ku jelema anu hirupna nuju kana
picilakaeun.
4 Nu kitu mah moal percayaeun, lantaran
pikiran sehatna dipoekkeun ku ilah jahat ieu
dunya, nepi ka batinna teu bisa nenjo kana
cahaya kamulyaan anu dipencarkeun ku Injil
Kasalametan anu nerangkeun hal kamulyaan
Kristus. Padahal nenjo Kristus teh sarua jeung
nenjo Allah.
5 Sim kuring lain rek ngamashurkeun diri
sorangan, tapi rek ngamashurkeun Yesus
Kristus anu jumeneng Gusti, da ari sim kuring

mah kitu deui batur-batur kapan palayan
aranjeun ku karana Kristus.
6 Allah anu nyaangkeun hate sim kuring
nepi ka awas kana kamulyaan Mantenna anu
ngagebray dina pameunteu Kristus teh nya
eta Allah anu nimbalan, "Ti nu poek sing bijil
caang!"
7 Sim kuring sabatur-batur anu jadi wadah
eta harta ti sawarga ngan saibarat pot
taneuh, ari kawasa nu maha agung mah Allah
nu nyangking, lain sim kuring.
8 Sim kuring sering ditarajang ku kasusah,
tapi teu kungsi balahi. Sakapeung sok
bingbang, tapi tara nepi ka leungit sumanget.
9 Loba anu ngamusuhan, tapi nu misobat ge
aya. Teu arang meunang pameupeuh nemen,
tapi teu kungsi eleh.
10 Ieu diri anu sipat pana teh unggal-unggal
waktu teu kendat ngarasakeun pupusna
Yesus, sangkan hirup Anjeunna oge tembong
dina diri sim kuring.
11 Saumur-umur nampeu kana bahya pati
ku karana Yesus, supaya hirup Anjeunna
tembong dina diri sim kuring anu sipat pana.
12 Tegesna, pati teh baranggawe di jero diri
sim kuring, ari hirup baranggawe di jero diri
aranjeun.
13 Kitab Suci nyebut kieu, "Kaula nyaritakeun
teh ku lantaran percaya." Tah, nya ku lantaran
boga jiwa kapercayaan kitu sim kuring
nyaritakeun hal eta teh.

14 Sim kuring percaya yen Allah anu
ngahirupkeun deui Gusti Yesus teh baris
ngahirupkeun sim kuring oge bareng jeung
Yesus, tuluy dicandak bareng jeung aranjeun
ka payuneuna-Na.
15 Eta kabeh pikeun kapentingan aranjeun.
Beuki loba jelema anu narima eta sih kurnia
Allah, beuki loba anu bakal ngamulyakeun
Allah, beuki loba anu ngahanjatkeun paneda
pamuji sukur.
16 Nya ieu sababna nu matak sim kuring
tara nepi ka leutik hate teh. Sanajan raga
badag beuki lila beuki ruksak, ari batin mah
unggal-unggal poe oge teu weleh dianyarkeun
deui.
17 Kasangsaraan ieu nu henteu pira tur
ngan pikeun saheulaanan, bakal jadi jalan
geusan ngahontal hirup anu langgeng, anu
bagjana tanpa tanding, leuwih ti batan
kasangsaraanana.
18 Jadi sim kuring mah neuteup teh museur
ka anu teu katembong, lain ka nu katembong.
Sabab anu katembong mah umurna moal lila,
sabalikna anu teu katembong mah umurna
langgeng abadi.

5 1 Sabab sim kuring geus terang, yen
lamun imah urang di dunya, nya eta
badan kasar geus ruksak, ku Allah bakal
disadiakeun imah di sawarga, damelan Allah
ku manten anu sipatna langgeng.

2 Ayeuna urang teh rumahuh, kacida
hayangna nempatan imah nu di sawarga.
3 Eta imah mun ku urang geus dipake, bakal
jadi badan urang anu anyar.
4 Sapanjang make ieu imah anu sipat
jasmani, urang teh wungkul rumahuh ku
rupa-rupa beungbeurat. Tapi lain hartina
hayang ucul tina badan nu asal ti dunya,
hayang soteh make badan anu ti sawarga,
malar badan anu sipatna keuna ku ajal teh
salin jadi sipat hirup.
5 Anu baris nyalin jeung anu nyayagikeunana
teh Allah. Mantenna geus maparinkeun
Roh-Na ka urang, tanda mastikeun yen sakur
anu disayagikeun ku Mantenna teh pikeun
urang.
6 Eta sababna pangna hate sim kuring
salawasna reugreug. Sim kuring terang yen
sapanjang make keneh badan nu ayeuna mah
urang teh jauh ti tempat Gusti linggih.
7 Sabab hirup sim kuring mah dasarna teh
rasa percaya, lain panenjo.
8 Nya ieu anu ngalantarankeun hate sim
kuring teteg teh. Anu matak sim kuring mah
mending ucul tina badan nu ayeuna, supaya
bisa cicing ngahiji jeung Gusti.
9 Ku kituna sim kuring mah boh dina badan
anu ayeuna boh nu engke, tetep hayang
nyenangkeun manah Anjeunna.
10 Sabab urang kabeh engke kudu jonghok di
payuneun Kristus, dipariksa kalakuan. Unggal

jelema bakal narima bagianana satimpal
jeung kalakuan hirupna di dunya, hade atawa
goreng.
11 Urang terang naon hartina sieun ku
Pangeran. Eta sababna sim kuring ihtiar
pikeun ngayakinkeun ka nu sejen. Allah
uninga sagala rupa hal sim kuring, muga-
muga aranjeun oge dina hate terang enya ka
sim kuring.
12 Tapi lain ku dumeh sim kuring hayang
kapuji deui ku aranjeun, ieu mah supaya
aranjeun agul ku sim kuring teh aya
alesanana anu layak, supaya terang kudu
ngajawab kumaha ka anu sok ngagulkeun
lahiriahna jelema, lain ngagulkeun budina.
13 Waras atawa henteu sim kuring teh?
Lamun teu waras, eta demi kapentingan
Allah. Lamun waras, eta demi kapentingan
aranjeun.
14 Sim kuring, anu dibawah ku asih Kristus
terang, yen lamun hiji jelema maotna
pikeun nalangan jalma rea, jalma-jalma anu
ditalanganana oge kabeh milu maot.
15 Kristus pupus nalangan manusa kabeh,
supaya sakur anu hirup, hirupna lain pikeun
dirina sorangan deui, tapi pikeun Kristus,
anu geus pupus jeung geus dihirupkeun deui
pikeun kapentingan maranehna.
16 Ku sabab kitu urang ari ngukur jelema teh
ulah mandang harkat darajatna. Memang sim
kuring oge asalna mah mandang Kristus teh

nurutkeun ukuran manusa, tapi ayeuna mah
geus henteu kitu.
17 Jalma anu geus satunggal jeung Kristus,
geus jadi manusa anyar, manusa heubeulna
geus sirna, kari anu anyarna.
18 Eta kabeh kitu dipidamelna ku Allah.
Mantenna ku jalan Kristus kersa dalit jeung
urang, henteu ngamusuh deui, sarta sim
kuring ku Mantenna ditimbalan ngajak ka nu
sejen supaya nu sejen-sejen oge dalit jeung
Mantenna.
19 Tah anu diwartakeun ku sim kuring teh
nya eta, Allah ku jalan Kristus ngayakeun
damel supaya sakumna manusa dalit jeung
Mantenna, dosa jeung kasalahanana ku Allah
geus henteu diemut-emut deui, sarta sim
kuring ku Mantenna dipiwarang ngawartakeun
hal eta.
20 Jadi sim kuring sabatur-batur teh nya
utusan-utusan Kristus, nyarita teh kalayan
asmana Kristus. Ku jalan ngutus sim kuring
teh Allah lir ibarat sumping ku manten
ngadugikeun pangersa-Na. Ayeuna, kalayan
pajenengan Kristus sim kuring sanget nya
ngaharep, muga aranjeun daraek narima
eta sih kurnia Allah anu ngarapihan deui ka
aranjeun.
21 Pikeun kasalametan urang, Kristus anu
tanpa dosa teh ku Allah disina nanggung dosa
urang, sangkan dina kasatunggalan jeung
Anjeunna urang bisa diangken bener ku Allah.

6 [1] Sim kuring anu ku Allah dikersakeun
ngabantu padamelana-Na kacida
ngaharepna, muga eta sih kurnia Allah teh
ulah dilalaworakeun.
[2] Timbalan Allah kieu: "Sanggeus nitih
kana wancina Kami kudu ngurniaan ka
maneh, Kami terus ngamakbul panyambat
maneh. Sanggeus datang poena Kami
kudu nyalametkeun ka maneh, Kami terus
nulungan ka maneh." Dulur-dulur! Nya
ayeuna wancina pikeun narima eta sih
kurnia Allah teh. Nya ayeuna poena pikeun
disalametkeun teh!
[3] Sim kuring teu ngarepkeun aya jalma anu
nyalahkeun kana pagawean sim kuring. Jadi
sim kuring geus ihtiar sangkan ulah matak
ngahalang-halang ka batur.
[4] Sabalikna, dina sagala hal sim kuring
sabatur-batur nembongkeun yen jadi
abdi-abdi Allah, ku jalan sabar tawekal dina
kasusah, dina karerepet, dina kasukeran.
[5] Sim kuring jeung batur-batur disiksa,
dipanjara, jeung dikoroyok; digarawe
popohoan, remen teu sare-sare acan, malah
sering teu manggih dahar.
[6] Ku kaiklasan, ku kabijaksanaan, ku
kasabaran, jeung ku kasomeahan, sim kuring
sababaturan nembongkeun yen jadi abdi-abdi
Allah; oge ku pitulungna Roh Suci, jeung ku
kanyaah anu wening,

7 ku nguarkeun warta ti Allah, jeung
ku kawasa Allah. Ari pakarang pikeun
ngayonan lawan atawa ngabela diri nya eta
kalempengan hate.
8 Sok dihargaan, sok dihahangu, sok
dipoyok, sok dipuji; ngomong perkara anu
sayakti, malah dianggap tukang ngabohong;
9 dianggap taya nu wawuh, tapi kabeh ge
wawuheun; dianggap jelema geus paeh,
padahal ku aranjeun ge kanyahoan hirup
keneh; dikaniaya tapi teu dipaehan,
10 dinalangsakeun, tapi asa bungah
bae; malarat dina sareatna, tapi bisa
ngabeungharkeun ka batur; nyatana taya
kaboga, tapi sagala rupa ge boga.
11 Dulur-dulur di Korinta! Tah sim kuring
teh geus nyarita sabalakana ka aranjeun,
ngabolekerkeun eusi hate.
12 Jadi lain sim kuring anu henteu terus
terang, tapi aranjeun anu henteu bruk-brak
ka sim kuring.
13 Ieu sim kuring ngomong ka aranjeun
teh asa ngomongan anak. Muga perasaan
aranjeun ka sim kuring oge sing kawas
perasaan sim kuring ka aranjeun, jeung sing
daraek bruk-brak!
14 Kade ulah bareng baranggawe jeung
anu henteu palercaya ka Allah, da moal
aya beubeunanganana. Mana bisa nu bener
ngahiji jeung nu teu bener. Mana bisa caang
ngahiji jeung poek.

15 Mana bisa Kristus samupakat jeung Iblis.
Rek meunang kaboga naon anu palercaya
ka Allah cacampuran jeung anu henteu
palercaya?
16 Mana bisa Bait Allah ngahiji jeung imah
brahala? Urang teh Bait Allah anu jumeneng!
Sabab timbalan Allah ku manten ge kieu:
"Kami rek cicing di umat Kami, sarta hirup
jeung maranehna; Kami baris jadi Allah
maranehna, maranehna baris jadi umat
Kami."
17 Ku sabab kitu Allah ngandika,
"Tinggalkeun jalma anu daroraka, pisahkeun
diri ti maranehna. Ulah ngayakeun naon-naon
jeung sakur nu najis, tangtu maraneh
ditarima ku Kami.
18 Kami baris jadi Rama maraneh, maraneh
baris diaku anak ku Kami, anak lalaki, anak
awewe, kitu timbalan Pangeran Nu Maha
Kawasa."
7 1 Dulur-dulur! Eta jangji-jangji teh kabeh
ditujukeunana ka urang. Ku sabab kitu
urang kudu miceun sagala rereged lahir batin,
hirup kudu beresih jeung kudu ajrih ka Allah.
2 Muga aranjeun langsar hate narima deui
sim kuring. Ka sasaha ge sim kuring can
kungsi nyieun salah, ngarugikeun atawa
nyokot kauntunganana.
3 Lain nyalahkeun aranjeun ieu mah, geuning
ceuk sim kuring oge bareto, ka aranjeun

teh sim kuring nyaah, paeh hirup hayang
reujeung.
4 Sim kuring percaya, malah agul ku
aranjeun teh, nepi ka dina kasusah anu
kumaha bae oge teu weleh ngarasa reugreug,
asa kacida bagjana.
5 Basa bareto datang ka Makedoni, mani teu
bisa ngaso. Di mana-mana rea anu matak
susah, rea anu ngajak cekcok, hate pinuh ku
karisi.
6 Tapi Allah, anu salawasna sok ngagedekeun
hate anu keur leungit harepan, ngagedekeun
hate sim kuring ku datangna Titus.
7 Ngarasa hegar teh lain ngan ku datangna
bae, tapi oge ku laporanana anu nyaritakeun
yen aranjeun kacida matak ngagedekeun
hatena. Anjeunna oge geus nyaritakeun, yen
aranjeun kacida saronona ka sim kuring, geus
ngarasa kaduhung, sarta seja ngabelaan ka
sim kuring. Ku sabab kitu sim kuring ngarasa
tambah bagja.
8 Teu panasaran geus nyieun surat anu
eusina nganalangsakeun aranjeun oge.
Memang sim kuring oge ngarasa sedih
sanggeus terang yen mimitina mah aranjeun
nalangsa ku eta surat.
9 Tapi ayeuna mah sim kuring teh
bungah. Lain bungah ku lantaran geus
nganalangsakeun aranjeun, tapi ku sabab eta
kanalangsaan teh geus ngarobah kalakuan
aranjeun. Jadi eta kanalangsaan aranjeun teh

luyu jeung pangersa Allah. Ku lantaran kitu
sim kuring henteu ngarugikeun naon-naon ka
aranjeun.
10 Kanalangsaan oge ari ku Allah dianggo
lantaran sangkan urang eling mah matak
jamuga, taya ngarugikeunana. Beda deui
jeung nalangsa ku lantaran nyeri hate, eta
mah nungtun kana paeh.
11 Pek inget-inget berkahna aranjeun
meunang kanalangsaan ti Allah teh. Geuning
aranjeun jadi sakitu enya-enyana, sakitu
sumangetna memener nu salah, jengkel ka
nu migawe dosa, paur, jeung sono kana
kahadean sarta teu asa-asa ngahukum
anu salahna. Geus tetela nu salah dina eta
perkara teh lain aranjeun.
12 Eta sababna nu matak sim kuring teu
panasaran geus nyuratan kitu. Da nulis kitu
soteh lain ku sabab si Anu salah atawa si
Anu jadi korban kasalahan batur, tapi pikeun
nyaksikeun ka Allah yen perhatian aranjeun
ka sim kuring saenyana kacida gedena.
13 Tah eta anu ngareugreugkeun hate sim
kuring teh. Beuki reugreug beuki bungah
sanggeus terang yen aranjeun narima Titus
sakitu hadena.
14 Ti samemehna oge aranjeun ku sim
kuring geus dipujikeun ka Titus, ari heug
enya aranjeun teu nguciwakeun. Jadi sim
kuring ngagulkeun aranjeun ka Titus teh aya
buktina.

15 Titus mingkin tambah kanyaahna ka
aranjeun anu sakitu narimana, sakitu
narurutna kana nasehat-nasehatna, sakitu
mikaajrihna.
16 Sim kuring bagja aranjeun bisa dipercaya.
8 1 Dulur-dulur, sim kuring rek nyaritakeun
hal berkah Allah ka jamaah-jamaah di
Makedoni.
2 Maranehna geus meunang cocoba kacida
beuratna, tapi parangina teu weleh barerag.
Sarta sanajan kacida mariskinna oge
daraekeun mere derma tur pohara laleahna.
3 Merena teh mani sakuat-kuat, malah
leuwih ti kitu. Turug-turug
4 mani keukeuh menta diidinan ngumpulkeun
derma, rek ngabantu umat Allah di Yudea.
5 Teu nyana nepi ka kitu! Geus ngabdi
ka Gusti teh, ku kersaning Allah make
jeung nawarkeun tanaga ka sim kuring
sabatur-batur.
6 Ti dinya sim kuring menta ka Titus anu
ngamimitian ngayakeun usaha kitu, supaya
eta usaha anu sakitu mulyana teh dituluykeun
di tempat aranjeun ongkoh.
7 Aranjeun unggul dina sagala rupa, dina
kapercayaan, dina kapercekaan nyarita, dina
pangaweruh, dina sumanget kana tutulung,
kitu deui dina kanyaah ka sim kuring. Muga
sing unggul oge dina ngihtiarkeun eta usaha
anu mulya tujuanana.

8 Ieu anjuran lain parentah. Nyaritakeun
sumanget tutulung batur soteh hayang
neuleuman gedena kanyaah aranjeun.
9 Aranjeun geus terang kumaha murah
asihna Gusti urang Yesus Kristus. Anjeunna
teh sugih, tapi iklas hirup miskin, supaya
kasugihan Anjeunna ngabeungharkeun
aranjeun.
10 Ceuk timbangan sim kuring, usaha
aranjeun anu taun tukang tea mending
rengsekeun ayeuna. Bareto aranjeun
anu ngamimitian ngajalankeun jeung
nganiatanana.
11 Tah ayeuna teruskeun, anggeuskeun!
Jalankeun enya-enya sakumaha niat tadina,
nyarumbang sakamampuh aranjeun.
12 Lamun aranjeun geus marere sakumaha
kakuatan aranjeun, anu bakal ditampi ku
Allah teh kakuatan merena tina kaboga anu
geus aya, lain ti nu tacan aya.
13 (8:13-14) Lain maksud sim kuring rek
ngentengkeun batur tuluy ngarerepot ka
aranjeun, ngan ku sabab ayeuna aranjeun
keur aya dina kacukupan, munasabah lamun
mere ka batur anu keur butuh. Engke
lamun aranjeun pareng kakurangan sarta
maranehna keur aya dina kacukupan, tangtu
aranjeun oge ditulung. Jadi saimbang, pada
silih ladenan.
14 (8:13)

15 Sabab ceuk Kitab Suci, "Anu
ngumpulkeunana loba moal matak
leuwih, anu ngumpulkeunana saeutik moal
matak kurang."
16 Puji sukur ka Allah, Titus dikersakeun
sakitu hayangeunana ngabantu gawe ka
aranjeun, teu beda ti sim kuring.
17 Kituna teh lain ngan ku pamenta sim
kuring bae, tapi kahayangna sorangan ge
kitu.
18 Anjeunna bakal mawa batur saurang,
jelema anu kacida dihormatna ku
jamaah-jamaah di ditu, tina ku suhudna
ngawawarkeun Injil Kasalametan.
19 Eta dulur ku jamaah-jamaah geus
ditangtukeun pikeun ngabaturan sim kuring
engke, sabab engke teh sim kuring kudu indit
nganteurkeun duit sumbangan tea, pikeun
kamulyaan Allah, jeung pikeun nandakeun
yen hayang tutulung.
20 Tangtu sim kuring kudu ati-ati ngurus
duit sumbangan teh, ulah nepi ka jadi
panyerewedan.
21 Seja bruk-brak teh lain ka payuneun Allah
bae, ka papada jelema nya kitu keneh.
22 Aya deui hiji dulur anu bareng diutus
ka aranjeun teh, anu geus sering dicoba
tur salawasna bukti soson-sosonna kana
tutulung. Ayeuna, ku lantaran geus tamplok
kapercayaanana ka aranjeun, napsu tutulung
teh beuki jadi.

23 Geus puguh ari Titus mah, kawantu batur
sim kuring anu babarengan ngabantu ka
aranjeun. Ari anu duaan deui eta teh wawakil
jamaah-jamaah, pagaweanana matak mulya
ka Kristus.
24 Muga ditarima, sing pada mikanyaah,
supaya kanyaah aranjeun kanyahoan ku
jamaah-jamaah di ditu. Tembongkeun yen
sim kuring ngalem aranjeun teh teu nyalahan.

9 1 Perkara aranjeun kudu ngabantu umat
Allah di Yudea, saenyana teu perlu
disuratan heula.
2 Percaya yen aranjeun bakal rarido, nepi
ka dipuji ka urang Makedoni. Ceuk sim
kuring, "Urang Ahaya mah geus sadia ti taun
tukang." Atuh maranehna asa dihatean, beuki
enya-enya.
3 Jadi sim kuring ngutus ieu dulur-dulur ka
dieu, supaya eta pamuji sim kuring teh lain
wungkul omong kosong, sing geus sadia
sakumaha ceuk sim kuring.
4 Karana, saupama engke sim kuring ka
dieu teh dipiluan ku urang Makedoni, heug
nyampak aranjeun can naon-naon, tada
teuing sim kuring isinna, hanas geus sakitu
percayana! Puguh deui aranjeun mah geus
teu kudu dicatur.
5 Eta sababna sim kuring ngarasa perlu
ngutus heula ieu dulur-dulur ka dieu, sina
nguruskeun duit sumbangan anu dijangjikeun
bareto. Mun sim kuring datang duitna kudu

geus aya, ngarah enya eta sumbangan teh
tina kahidengan aranjeun, lain ku sabab
dikudukeun.
6 Sing aringet, nu melak binih ngan saeutik,
beubeunanganana ge bakal saeutik, anu
melak binihna loba, beubeunanganana oge
bakal loba.
7 Ku sabab kitu mere teh kudu cop jeung
hate, ulah owel atawa asa dipaksa. Anu mere
reujeung suka lilah tangtu diasih ku Allah.
8 Allah teh kawasa maparin leuwih tina
kaperluan aranjeun, sangkan saniskara
kaperluan aranjeun salawasna cukup, nepi ka
bisa laluasa keur nyieun kahadean.
9 Sakumaha ceuk Kitab Suci, "Mantenna
ngawurkeun rejeki ka nu mariskin, welas
asih-Na taya pegatna."
10 Allah anu maparin binih ka nu tebar jeung
rejeki baris tedaeun, bakal maparin binih
tebarkeuneun aranjeun, tur hasilna tangtu
disina rekah, ganjaran tina kabalabahan
aranjeun keneh.
11 Salawasna Mantenna bakal nyukupan
ka aranjeun, supaya aranjeun saban waktu
bisa mere maweh. Pamere aranjeun anu
bakal ditepikeun ku sim kuring bakal
ngalantarankeun jelema-jelema maruji sukur
ka Allah.
12 Sabab eta sumbangan teh lain ngan matak
nutupan pangabutuhna umat Allah bae,

malah bakal ngalantarankeun maranehna
tumarima ka Allah.
13 Kahadean aranjeun bakal ngalantarankeun
maranehna ngamulyakeun ka Allah, ku ningal
kapengkuhan aranjeun kana Injil Kasalametan
hal Kristus anu memang geus diaku ku
aranjeun, jeung ku kabalabahan aranjeun ka
maranehna kitu deui ka nu sejen-sejen.
14 Tangtu maranehna bakal mangnaredakeun
dibarung ku asih rasaning ati ka aranjeun,
anu ku Mantenna geus dipaparin berkah luar
biasa.
15 Hayu urang maruji sukur ka Allah anu
berkah-Na taya papadana.
10 1 Ayeuna sim kuring, Paulus, anu
dipajarkeun leuleuy ari di hareupeun
aranjeun, ari geus jauh mah jadi keras, aya
pamenta pribadi. Pamenta teh, demi Kristus
anu sareh jeung mulya manah,
2 engke lamun urang geus pajonghok,
aranjeun ulah nyieun gara-gara nepi ka sim
kuring kudu keras. Sabab sim kuring moal teu
keras ka anu nyangka-nyangka yen usaha sim
kuring sabatur-batur teh ngarah kadunyaan.
3 Sanajan hirup teh di dunya, tapi sim kuring
henteu ngarah kadunyaan.
4 Pakarang paranti sim kuring tarung lain
pakarang nu aya di ieu dunya, tapi pakarang-
pakarang ampuh kagungan Allah, anu ku sim
kuring dipake ngagempur benteng-benteng,
ngagempur alesan-alesan palsu,

5 ngaruntuhkeun tiap-tiap sipat sombong
anu ngadingding ngahalangan kanyaho ka
Allah, sarta nalukkeun saniskara pipikiran
sangkan aranut ka Kristus.
6 Engke sanggeus aranjeun taat datang ka
antekna, sim kuring siap geusan ngahukum
sakur anu henteu daek taat.
7 Aranjeun biasa nilik kana rupa lahir.
Kumaha di dieu aya anu ngarasa yen dirina
kagungan Kristus? Pek sina mikir deui enya
henteuna. Mun enya dirina kagungan Kristus,
sim kuring oge kagungan Kristus saperti
manehna.
8 Sim kuring, sanajan upama nepi ka
agul leuwih ti misti oge ku kakawasaan ti
Gusti, henteu era, da eta kakawasaan teh
dipake ngadegkeun aranjeun, lain dipake
ngarubuhkeun.
9 Sim kuring teu ngaharep aranjeun ngarasa
disingsieunan ku surat-surat sim kuring.
10 Ceuk nu nyarita, "Paulus dina surat-
suratna mah galak jeung hebat, tapi ari geus
adu hareupan jeung urang mah lembek,
ucapan-ucapanana taya eusina."
11 Jelema kitu kudu ngarti, yen Paulus dina
suratna jeung Paulus dina adu hareupan
jeung aranjeun taya bedana.
12 Nya teu wani ari nandingan atawa
nyaruakeun maneh jeung jelema anu
nganggap dirina luhur kabina-bina mah.
Jelema anu ngukur maneh ku dirina

sorangan, anu ngabanding-banding maneh
kana darajatna sorangan, saenyana kacida
bodona.
13 Sim kuring mah teu rek muji maneh liwat
ti wates, tetep aya dina wawatesan anu
kakurung ku papancen ti Allah, di antarana
nya eta ayeuna baranggawe di aranjeun.
14 Jadi waktu sim kuring mawa Injil
Kasalametan hal Kristus ka aranjeun,
saenyana henteu liwat tina eta wates.
15 Jadi moal muji maneh ku hasil pagawean
batur ti luareun papancen anu ditangtukeun
ku Allah. Anu dipalar teh mugia aranjeun
tambah kapercayaan, bari sim kuring henteu
kaluar tina wates anu geus ditangtukeun ku
Allah.
16 Engke oge, ari ngamashurkeun Injil
Kasalametan ka tempat-tempat sejen luareun
aranjeun, moal nyokot tempat anu geus
digarap ku batur, da sim kuring mah teu
hayang muji maneh ku beubeunangan batur.
17 Dina Kitab Suci disebutkeun, "Jelema
mun arek agul, kudu agul ku padamelan
Pangeran."
18 Sabab jelema mah meunang soteh dipuji
lamun hirupna kamanah ku Pangeran, lain ku
sabab pujieun ceuk pangrasana.

11 1 Sim kuring menta dimalum, bisi
kawas nu rada kurang pikiran. Daraek
ngamalum, lain?

2 Sim kuring teh timburuan ka aranjeun,
sakumaha Allah oge timburuan ka aranjeun.
Aranjeun teh ibarat hiji mojang parawan
anu mulus keneh, anu ku sim kuring geus
dijangjikeun baris ditikahkeun ka hiji lalaki,
nya eta Kristus ku anjeun.
3 Sim kuring risi sieun aranjeun kagembang
ku nu sejen, henteu satia deui ka Kristus,
cara Hawa kagendam ku tipu dayana si oray
pelit.
4 Sabab aranjeun mani giak narima jelema
anu nyaritakeun Yesus sejen, lain Yesus anu
diwanohkeun ku sim kuring, narima roh jeung
"injil" anu kacida bedana ti Roh Allah jeung
Injil Kasalametan anu diwawarkeun ku sim
kuring!
5 Asana sim kuring teh henteu eleh harkat
ku eta jelema-jelema luar biasa teh, anu
ngaku-ngaku "rasul" aranjeun.
6 Ari nyarita mah sugan enya sim kuring
kurang bisa, tapi ari kanyaho mah teu kurang-
kurang, eta geus mindeng dibuktikeun ka
aranjeun dina hal naon bae.
7 Sim kuring ngawawarkeun Injil
Kasalametan ka aranjeun teu menta bayaran,
bari ngalalaip diri pikeun ngangkat harkat
aranjeun. Salah kitu ieu teh?
8 Ari gawe di aranjeun, ari gajih ti jamaah-
jamaah sejen, sasat ngarugikeun maranehna
dipake ngawulaan aranjeun.

9 Salila jeung aranjeun, sanajan geus
teu boga duit sim kuring tara ngurihit.
Sagala pangabutuh sim kuring dicukupna ku
dulur-dulur ti Makedoni. Ka aranjeun mah
bareto tara nyusahkeun, engke-engke ge
moal ngarepotkeun.
10 Demi pangajaran Kristus anu saestu
cecekelan sim kuring, kaagulan sim kuring
kieu teh di mana bae di sakuliah Ahaya moal
bisa kapupus.
11 Sugan sim kuring teu nyaah ka aranjeun,
make nyebutkeun kitu? Demi Allah, puguh
bae nyaah mah!
12 Ieu urusan, ayeuna ku sim kuring rek
diteruskeun, supaya nu ngaraku rasul teh
ulah bisaeun deui agul-agul jeung akon-akon,
pajar maneh mangku gawe cara anu
dijalankeun ku sim kuring.
13 Paralsu kabeh oge, lain rasul-rasul!
Kikituanana teh bohong, nyamur jadi rasulna
Kristus anu bener.
14 Tapi teu aneh! Iblis oge bisaeun nyamur
jadi malaikatna caang.
15 Atuh lamun bawahanana nyalalamur jadi
abdining kayaktian oge geus teu aneh deui.
Engke ge nararima tungtungna, satimpal
jeung kalakuanana.
16 Sakali deui, ulah disangka sim kuring
jelema bodo. Tapi najan keukeuh disangka
kitu ge kajeun, asal ditarima bae ku aranjeun

bodo-bodo oge, ngarah bisa keneh agul
saeutik mah.
17 Tangtu bae ieu mah lain ucapan anu
dipiwarang ku Gusti. Ngomong hayang bisa
agul kitu teh ceuk sim kuring bae, si bodo.
18 Anu sok aragul ku sual-sual kadunyaan
teh loba, atuh sim kuring oge rek kitu.
19 Aranjeun oge anu palinter, geuning mani
sakitu galumbirana ngahaminan ka eta anu
barodo!
20 Buktina dararaek bae dikuah-kieuh,
diperes, dipacikeuh, dihina, diciduhan
beungeut ku maranehna.
21 Era sim kuring mah urang beunang
dikitu-kitu teh! Tapi mun batur wani agul-agul
ku halna, sim kuring oge wani, ari rek nurutan
bodo mah.
22 Cenah maranehna urang Ibrani? Sim
kuring oge urang Ibrani. Cenah maranehna
anak Ibrahim? Sim kuring oge anak Ibrahim.
23 Cenah maranehna abdi-abdi Kristus? Sim
kuring mah komo, najan siga anu kurang
waras oge jadi abdina Kristus teh leuwih
bener ti batan maranehna. Leuwih banting
tulang, leuwih mindeng dibui, leuwih mindeng
dikaniaya, leuwih mindeng nyorang bahla
pati.
24 Sim kuring mah geus lima kali disiksa
dirangketan ku urang Yahudi sakalina tilu
puluh salapan teunggeulan;

25 geus tilu kali digitik make hoe ku urang
Rum; sakali dibenturan ku batu; tilu kali
nyorang kalebuh kapal, kekerelepan dina cai
sapoe sapeuting.
26 Sering ari eukeur nyanyabaan meh-mehan
cilaka di jalan, ku caah, ku begal, ku papada
urang Yahudi, ku jelema-jelema umat
brahala. Bahla pati ngukuntit bae, di kota, di
gurun, di tengah laut, kitu deui bahla pati ti
babaturan anu paralsu.
27 Banting tulang satengah paeh, mindeng
teu sare, teu dahar, teu nginum, mindeng
ngalenteh, mindeng mucicid da teu boga
pakean.
28 Teu kudu dicatur hal-hal sejenna mah,
turug-turug unggal-unggal poe paciweuh ku
urusan jeung melang ka jamaah-jamaah.
29 Mun aya dulur anu jadi leutik hate, sim
kuring nu ngaleketey, mun aya dulur anu
nyieun dosa, sim kuring anu nalangsa.
30 Mun kudu agul tea mah agul teh sim
kuring mah ku karumasaan, rumasa jadi
jelema anu kacida lembekna.
31 Lain bohong, saksina ge Allah Ramana
Gusti Yesus; puji kasangggakeun ka
pajenengana-Na salalanggengna.
32 Bareto basa keur di jero kota Damsik,
gupernur bawahan Raja Aretas nitah ngepung
lawang eta kota, rek nangkep.

33 Tapi sim kuring bisa ngejat, aya anu
ngulur ti luhur kuta make karanjang, tina hiji
liang tembok.

12 1 Saenyana agul teh taya untungna.
Tapi teu rek agul kumaha, sabab sim
kuring kungsi meunang tetenjoan jeung
wahyu ti Gusti.
2 Sim kuring terang ka hiji jelema umat
Kristus, anu opat welas taun ka tukang dadak
sakala diangkat ka sawarga pangluhurna,
(sim kuring teu terang, naha eta teh kajadian
saenyana atawa ngan tetenjoan wungkul,
ngan Allah anu uninga).
3 (12:3-4) Terang deuih eta jelema teh
terus diangkat ka Pirdus (ieu oge duka
kajadian saenyana, duka ngan tetenjoan
wungkul, ngan Allah anu uninga). Di dituna
manehna meunang dedengean anu henteu
bisa kaucapkeun ku omongan, dedengean
anu henteu idin diucapkeun ku biwir manusa.
4 (12:3)
5 Tah sim kuring agul teh ku eta jelema, da
ari diri sorangan mah naon agulkeuneunana,
lian ti agul ku karumasaan boga hate lembek.
6 Tapi sanajan rek agul-agul ge, nu
diomongkeun mah perkara anu bener, moal
kawas omongan nu burung. Tapi moal rek
muji maneh, bisi aya jelema anu nyangka
yen sim kuring jelema leuwih, boh dina
pangalaman boh dina caritaan anu geus
katenjo jeung kadenge ku manehna.

7 Ngan supaya ulah nepi ka jadi kamagungan
dumeh meunang tetenjoan jeung wahyu
anu sakitu arahengna, sim kuring dibere hiji
kanyeri dina awak, enteng tapi numbukan
bae ngagoda kana awak lir utusan Iblis,
supaya sim kuring ulah agul.
8 Tilu kali sim kuring nunuhun ka
Gusti, nyuhunkeun supaya eta kanyeri
dileungitkeun.
9 Tapi waler-Na, "Kurnia Kami ka maneh geus
cukup, sabab kakawasaan Kami paling matih
ana maneh keur lembek." Ku sabab kitu sim
kuring mah lembek oge agul, bungah pisan,
da bakal bisa ngarasa kana panangtayungan
kakawasaan Gusti.
10 Demi Kristus, sim kuring mah lembek
kajeun, dihina kajeun, sangsara kajeun,
dikaniaya kajeun, nandangan suker kajeun.
Puguh ari keur lembek sim kuring mah jadi
bedas teh.
11 Memang sim kuring geus jadi jelema bodo,
tapi aranjeun nu jadi lantaranana. Benerna
aranjeun teh ngahargaan ka sim kuring.
Kieu-kieu oge sim kuring henteu katitih ku
eta "rasul-rasul" aranjeun anu luar biasa teh.
12 Tandana yen sim kuring rasul, geus
mindeng dibuktikeun reujeung kasabaran ku
ngayakeun hal-hal anu ajaib jeung araheng.
13 Iwal ti tara dipentaan tulung perkara
duit, cik dina hal naon aranjeun kurang

dipentingkeun ti batan jamaah-jamaah sejen
teh? Bisi karasana henteu adil, hampura bae.
14 Ngalayad aranjeun teh geus rek tilu kali
jeung ayeuna. Lain rek aya nu dipenta,
rek ka aranjeun teh sono ka jelemana, lain
kana duitna. Jeung deui lain anak anu kudu
maraban kolot, tapi kolot anu kudu maraban
anak.
15 Ka aranjeun teh ulah-bon harta banda,
raga sakujur oge rido masrahkeun. Sageuy
kurang nyaraah keneh bae ka sim kuring anu
sakieu nyaahna ka aranjeun.
16 Sageuy teu karasa yen bareto sim kuring
tara ngarepotkeun ka aranjeun. Tapi make
aya anu nuduh magar sim kuring pelit, loba
ekol sok macikeuh.
17 Na kumaha? Na kungsi sim kuring narik
untung ti aranjeun mun ngirim utusan ka
dieu?
18 Enya sim kuring teh ngutus Titus jeung
baturna saurang papada umat Kristus ka
dieu. Eta kitu anu dipajarkeun narik untung
teh? Lain sarua tekad jeung cara hirup Titus
jeung sim kuring teh?
19 Palangsiang ceuk pamikir aranjeun sim
kuring jeung Titus teh ti bareto nepi ka
ayeuna ngan hayang meunang sorangan bae.
Henteu, dulur-dulur! Sim kuring nepikeun
dawuhan Kristus ka aranjeun kalawan
kauninga ku Allah teh rek nulung aranjeun.

[20] Sim kuring paur, sieun ari jol ka dieu
nyampak aranjeun sulaya tina kahayang
sim kuring, sabalikna sim kuring sulaya tina
kahayang aranjeun. Sieun timbul pacogregan
seug garelut, sieun engke padengki-dengki,
silih pikajengkel, silih hualkeun, silih upat
jeung paagul-agul nepi ka jadi rusuh.
[21] Inggis ari jol teh engke sim kuring ku
Gusti Allah diparengkeun apes di hareupeun
aranjeun, sieun meunang kasedih, bisi
jelema-jelema anu bareto nyieun kadorakaan
teh loba keneh anu tacan robah, masih rujit
kalakuan, masih keneh sok rarucah jeung
lalacur.

13

[1] Geus rek tilu kali jeung ieu sim kuring
ka dieu teh. Ceuk Kitab Suci, "Sahna
hiji pangdakwa teh lamun ditunjang ku saksi
duaan atawa leuwih."
[2] Basa sim kuring nganjang kadua kalina,
jelema-jelema anu bareto baroga dosa teh
kitu deui nu sejen-sejenna geus diwawadian.
Ayeuna ge sabot keur pajauh kieu sim kuring
rek ngawawadian deui. Sabab engke mah ari
sim kuring ka dieu deui, anu saralah teh hiji
ge moal aya anu luput tina hukuman.
[3] Engke tetela ka aranjeun yen ucap-ucapan
sim kuring teh saenya-enyana dawuhan
Kristus. Dina mayunan aranjeun, Kristus
moal lembek, sabalikna tangtu nganggo
kakawasaana-Na.

4 Waktu keur disalib nepi ka pupus, Anjeunna
lembek, tapi ayeuna mah Anjeunna jumeneng
ku kawasaning Allah. Sim kuring oge lembek
lantaran ngahiji ka Anjeunna, tapi dina
nyanghareupan aranjeun, ku karana hirup
reujeung Anjeunna, sim kuring rek make
kakawasaan ti Allah.
5 Pek mariksa maneh, nguji maneh, percaya
keneh ka Kristus? Lamun masih, tangtu
karasa di jero hate aranjeun aya Kristus
Yesus, kajaba lamun ku aranjeun geus
ditinggalkeun.
6 Sing percaya, sim kuring mah henteu
ninggalkeun ka Anjeunna.
7 Paneda sim kuring ka Allah, mugia aranjeun
ulah nyarieun kasalahan. Lain dumeh sim
kuring tahan uji, ngan hayang supaya
aranjeun harade kalakuan, sanajan upamana
sim kuring kawas teu tahan uji.
8 Teu bisa sim kuring mah milampah anu
lalawanan jeung perkara bener, salian ti
hayang nurut.
9 Mun aranjeun kuat, najan sim kuring mah
lembek, hate bungah. Jeung mangnedakeun
teh deui mugia lampah hade aranjeun sing
nepi ka sampurna.
10 Eta sababna samemeh urang pajonghok
sim kuring nyuratan heula, supaya engke
mun sim kuring datang, ulah nepi ka kudu
keras ngagunakeun kakawasaan anu ti Gusti,
da eta kakawasaan teh dipasihkeunana ka

sim kuring pikeun ngadegkeun aranjeun, lain
pikeun ngarubuhkeun.
11 Sakieu bae dulur-dulur! Sing saralamet.
Sampurnakeun iman, lampahkeun pepeling-
pepeling ti sim kuring, sing alakur pada
batur, sing runtut. Mugia Allah anu sipat asih
jeung nu nyepeng karuntutan nyarengan ka
aranjeun.
12 Geura silih pidulur, silih rangkul.
13 (13-12) Aya salam ti sakabeh umat Allah
keur aranjeun.
14 (13-13) Mugi-mugi aranjeun ginanjar sih
kurnia Gusti Yesus Kristus, ginanjar asihing
Allah, diaping ku Roh Suci. Wassalam, Paulus

Galatia

1 [1] Ieu surat ti sim kuring, Paulus, anu
jadi rasul lain ku karana dipanggil atawa
diangkat ku manusa, tapi ku lantaran disaur
ku Yesus Kristus, jeung ku Allah Rama anu
ngahirupkeun deui Anjeunna tina pupus-Na.
[2] Ieu aya salam ti dulur-dulur anu
babarengan jeung sim kuring, ka aranjeun di
jamaah-jamaah di Galata.
[3] Mugi-mugi Allah Rama urang jeung
Gusti Yesus Kristus maparin berkah jeung
kasantosaan ka aranjeun.
[4] Kristus teh bawaning ku hawatoseun ka
urang anu dosa, jeung bawaning ku tumut
kana pangersa Allah Rama urang, nepi ka
ngurbankeun salira-Na, supaya urang bisa
leupas tina ieu jaman anu jahat.
[5] Sanggakeun puji ka Allah, salalanggengna!
Amin.
[6] Kaget sim kuring mah ku aranjeun! Tacan
ge lila geus malundur deui ti anu nyaur
aranjeun ku karana asihna Kristus. Aranjeun
geus bariluk kana pangajaran injil sejen.
[7] Saenyana "injil sejen" teh teu aya. Aya
soteh jelema-jelema anu ngalilieur aranjeun,
muter balik pangajaran hal Kristus.
[8] Mugia anu ngajarkeun "injil" anu beda ti
Injil Kasalametan anu geus diwawarkeun ku

sim kuring teh, saha bae, dalah sim kuring
sorangan atawa malaikat ti sawarga, sing
meunang hukuman ti Allah!
9 Bareto sim kuring kungsi nyebutkeun kitu.
Ayeuna ge kitu, saha bae, anu ngajarkeun injil
anu beda ti nu geus katampa ku aranjeun,
mugia sing meunang hukuman!
10 Sim kuring nyebutkeun kitu teh naha
pedah hayang meunang pangaku ti pada
manusa? Teu pisan-pisan! Sim kuring mah
hayang meunang pangaku ti Allah! Atawa
ngarah kapake ku manusa? Atuh arek kikituan
keneh mah sim kuring teh lain ge abdina
Kristus.
11 Aranjeun perlu terang, yen Injil
Kasalametan anu diwawarkeun ku sim kuring
teh lain asal ti manusa.
12 Sim kuring narimana lain ti manusa, lain
beunang guguru ti pada jalma. Terang kana
hal eta teh ti Yesus Kristus ku anjeun.
13 Aranjeun tangtu geus meunang carita hal
kahirupan sim kuring waktu nyekel keneh
agama Yahudi, kumaha telengesna sim kuring
ka jamaah Allah, enyaan hayang ngabasmi
teh.
14 Waktu nyekel keneh agama Yahudi, di
antara urang Yahudi anu sapantar mah
sim kuring teh pangnyongcolangna, jeung
pangkukuhna kana adat tali paranti karuhun.
15 Tapi sihoreng ti samemeh dijurukeun oge
sim kuring ku Allah nu sipat murah geus

ditangtukeun kudu ngabdi ka Mantenna.
Sanggeus ditangtukeun kitu,
16 sim kuring ku Mantenna diwanohkeun ka
Putra-Na, supaya warta hal Putra-Na, nya
eta Injil Kasalametan tea, diteruskeun ka
bangsa-bangsa nu lain Yahudi. Harita sim
kuring henteu tatanya ka saha-saha.
17 Ka anu geus jaradi rasul heulaeun sim
kuring oge henteu, da sim kuring teu kungsi
ka Yerusalem heula. Indit teh malah ka nagri
Arab, ti dinya balik deui ka Damsik.
18 Indit-indit ka Yerusalem tilu taun ti harita,
manggihan Petrus. Di anjeunna meunang dua
minggu.
19 Jeung rasul-rasul sejenna mah teu kungsi
tepung, salian ti jeung Yakobus saderek Gusti
Yesus.
20 Ieu anu ditulis teh saenyana. Allah saksina
lamun sim kuring bohong!
21 Geus kitu sim kuring indit ka sababaraha
tempat di Siria jeung Kilikia.
22 Nepi ka waktu eta, anggota jamaah-
jamaah nu aya di Yudea tacan tarerangeun
kana rupa sim kuring.
23 Kakara meunang caritana ti anu
ngaromongkeun. Kieu cenah, "Jelema anu
bareto nganiaya urang teh ayeuna malah
ngawawarkeun kapercayaan anu tadina ku
manehna rek ditumpes!"
24 Maranehna maruji sukur ka Allah ku hal
sim kuring kitu.

2

[1] Opat belas taun ti harita, sim kuring
ka Yerusalem deui jeung Barnabas, bari
mawa Titus.
[2] Ka ditu teh lantaran aya pituduh ti
Allah. Dina riungan anu ngahaja diayakeun
jeung para pamingpin di ditu, sim kuring
nerangkeun yen sim kuring mah nginjilan
bangsa-bangsa anu lain Yahudi. Nu dipalar
supaya pagawean sim kuring nu enggeus-
enggeus kitu deui anu eukeur disanghareupan
ulah nepi ka gaplah.
[3] Ari Titus teh urang Yunani, ku sim kuring
henteu dikudukeun disunat.
[4] Tapi di ditu teh aya sawatara jelema
anu keukeuh ngudukeun Titus disunat.
Eta anu kareukeuh kitu teh saenyana mah
jelema-jelema anu nyiliwuri, pura-pura
sakapercayaan, maksudna rek nalungtik nepi
ka mana bebasna umat anu ngahiji jeung
Kristus Yesus. Karepna rek disina jaradi
kawula cara bareto deui.
[5] Tapi sim kuring teu undur barang satapak,
tetep ngajaga supaya Injil Kasalametan tetep
murni katampana ku aranjeun.
[6] Ari jelema-jelema anu disarebut pamingpin
sim kuring make ucapan kieu lantaran pikeun
sim kuring mah sanajan maranehna pangkat
naon ge sarua bae, da Allah oge moal ningali
kana kaayaan lahirna aranjeunna mah teu
ngaraos kaabotan naon-naon.

7 Malah ku aranjeunna kahartieun, yen sim
kuring ku Allah memang dipiwarang nginjilan
bangsa nu lain Yahudi, cara Petrus bae
dipiwarang nginjilan urang Yahudi.
8 Sabab Roh Allah ka sim kuring maparin
kamampuh nginjilan bangsa nu lain Yahudi,
ka Petrus maparin kamampuh nginjilan urang
Yahudi. Ari geus ngalartoseun mah yen
kawajiban sim kuring ti Allah teh memang
kitu,
9 Yakobus, Petrus, jeung Yohanes, anu
kasebutna jaradi pamingpin, nyalaman ka
Barnabas jeung ka sim kuring, nandakeun
geus jadi sakanca. Itu ieu geus satuju:
Barnabas jeung sim kuring nginjilan bangsa
nu lain Yahudi, aranjeunna nginjilan urang
Yahudi.
10 Pamundutna ngan sarupa, nya eta supaya
sim kuring ge inget ka anu mariskin nu aya
dina cepengan aranjeunna. Atuh puguh eta
mah, lantaran angen-angen kaula oge kitu.
11 Tapi waktu Petrus keur di Antioki, kapaksa
ku sim kuring diweweleh, lantaran tetela
anjeunna salah.
12 Harita anjeunna teh keur tuang, bareng
jeung dulur-dulur nu lain urang Yahudi.
Naha barang jol aya jelema-jelema utusan
Yakobus, ngadak-ngadak ngajauhkeun anjeun
ti dulur-dulur nu lain Yahudi tea, tuangna teu
terus jeung maranehanana, sieuneun dipaido

ku eta anu daratang, tukang ngudukeun
kabeh jelema disunat.
13 Dulur-dulur sejenna, urang Yahudi, sarua
kecingna jeung munapekna jeung Petrus.
Dalah Barnabas pisan kabawakeun kecing ku
aranjeunna.
14 Ku sabab peta aranjeunna kitu teh sidik
henteu sajalan jeung kamurnian eusi Injil
Kasalametan, harita keneh Petrus ku sim
kuring dicawad terang-terangan. Ceuk sim
kuring, "Ongkoh anjeun teh urang Yahudi,
nanging ari hirup sapertos sanes Yahudi! Atuh
kumaha tiasa maksa nu sanes Yahudi?"
15 Nurutkeun kalahiran mah memang sim
kuring teh bangsa Yahudi, lain bangsa sejen
anu ceuk bangsa sim kuring mah "Jelema
umat dosa".
16 Tapi sanajan kitu ge sim kuring terang,
yen jelema bisa diangken bener ku Allah
teh lain ku pedah ngalaksanakeun Hukum
Agama Yahudi, tapi ku lantaran percaya ka
Yesus Kristus. Bangsa sim kuring oge kitu,
supaya bisa diangken bener ku Allah teh
kudu ku jalan percaya ka Kristus, lain ku
jalan ngalakonan Hukum Agama Yahudi. Jadi
saurang ge moal aya anu diangken bener ku
Allah pedah netepan eta Hukum.
17 Ayeuna, upama bangsa sim kuring
sanggeus ihtiar supaya diangken bener ku
Allah ku jalan hirup ngahiji jeung Kristus, tapi
masih keneh jadi jelema-jelema dosa, saperti

jelema-jelema lain Yahudi, naha eta dosana
teh dilantarankeun ku Kristus? Lain!
18 Lamun sim kuring nepi ka ngadegkeun
deui pola Hukum Agama Yahudi anu ku sim
kuring geus diruag, atuh sim kuring teh
nembongkeun maneh ngalanggar eta Hukum.
19 Padahal sim kuring geus maot tina hukum
eta, dipaehkeun ku Hukum eta keneh, supaya
bisa hirup pikeun Allah. Sim kuring geus
dihukum paeh jeung Kristus dina salib-Na.
20 Ayeuna anu hirup di jero diri sim kuring
geus lain sim kuring, tapi Kristus. Ieu hirup
anu keur dilakonan teh, hirup reujeung
percaya ka Putra Allah, anu geus ngurbankeun
hirup-Na ku anjeun ku tina asih-Na ka sim
kuring.
21 Ieu sih kurnia pamohalan ku sim kuring
ditolak. Lamun manusa bisa diangken bener
ku netepan Hukum Agama Yahudi, atuh
pangorbanan Kristus nepi ka pupus teh
mubadir!

3 1 Dulur-dulur, urang Galata! Kapangaruhan
ku saha nepi ka jadi barodo kitu? Kapan
hal pupusna Kristus lantaran disalib teh ku
sim kuring geus eces pisan diterangkeunana!
2 Coba jawab: Aranjeun pang narampa Roh
Allah teh pedah ngalakonan Hukum Agama
Yahudi, atawa ku lantaran ngadenge sarta
percaya kana eta Injil Kasalametan?
3 Ku naon jadi barodo kitu? Geus bener-bener
hirup aranjeun mimiti nurutkeun panuyun

Roh Allah, ku naon ayeuna marake jalan
tarekah sorangan?
4 Naha teu aya pisan karasana pangalaman
hirup nu enggeus-enggeus teh? Piraku!
5 Aranjeun ku Allah geus dipaparinan
Roh-Na, geus narenjo kaahengan-kaahengan
ti Mantenna. Naha pang kitu teh pedah
ngalakonan Hukum Agama Yahudi, atawa ku
lantaran ngadenge jeung percaya kana Injil
Kasalametan tea?
6 Sing aringet, Ibrahim kumaha? Ceuk Kitab
Suci, "Anjeunna percaya ka Allah, sarta ku
lantaran percaya, anjeunna diangken bener."
7 Sakitu tetelana, anu saenyana turunan
Ibrahim teh nya eta anu percaya ka Allah.
8 Geus diwejangkeun dina Kitab Suci,
bangsa-bangsa nu lain Yahudi bakal diangken
bener ku Allah, asal percaya ka Mantenna.
Eta Injil Kasalametan teh dina Kitab Suci
disebutkeun geus dijangjikeun ku Allah ka
Ibrahim, ungelna, "Ku jalan maneh sakumna
manusa bakal dipaparinan berkah Allah."
9 Ibrahim percaya, anu matak ku Allah
diberkahan. Nya kitu, kabeh sakur anu
percaya cara anjeunna bakal dipaparin
berkah.
10 Anu ngagantungkeun hirupna kana Hukum
Agama, hirupna kaancam ku hukuman. Sabab
ceuk Kitab Suci, "Saha-saha anu henteu
enya-enya ngalakonan sakur anu ditulis dina

Kitab Hukum Agama, tangtu dihukum ku
Allah."
11 Jadi tetela, saurang ge moal aya anu
diangken bener ku Allah pedah ngalakonan
eta Hukum Agama. Sakumaha ceuk Kitab
Suci, "Anu bakal hirup ngan anu percaya ka
Allah sarta anu ku Mantenna diangken bener."
12 Hukum Agama Yahudi sabalikna, henteu
ngandelkeun kana kapercayaan. Sakumaha
ceuk Kitab Suci, "Anu ngalakonan sakabeh
Hukum Agama Yahudi tangtu hirup."
13 Tapi urang mah geus leupas tina ancaman
jeung panyapa eta Hukum Agama. Geus
dileupaskeun ku Kristus. Nya Anjeunna anu
nandangan panyapana, jadi gaganti urang.
Hal eta kieu diungelkeunana dina Kitab Suci,
"Anu dihukum gantung dina tihang kai,
jelema anu disapa ku Allah."
14 Pang Kristus nepi ka kersa kitu, nya eta
supaya berkah anu ku Allah dijangjikeun
ka Ibrahim tea bisa oge katampa ku
bangsa-bangsa nu lain Yahudi. Ku jalan
percaya ka Kristus Yesus, urang oge dipaparin
Roh Allah anu dijangjikeun ka Ibrahim.
15 Dulur-dulur! Ieu aya conto tina kahirupan
sapopoe. Upama dua jelema geus satuju kana
hiji perkara dina surat perjangjian anu geus
ditanda tangan, moal aya jelema saurang ge
nu bisa ngabatalkeun eta perjangjian, atawa
nambahan eusina.

16 Ayeuna, Allah geus ngadamel perjangjian
ka Ibrahim jeung turunanana. Eta kecap
turunan ditulisna dina Kitab Suci henteu
make kecap jama "turunan-turunan", anu
nuduhkeun loba. Ditulisna make kecap
tunggal, "turunan", tegesna ngan saurang,
nya eta Yesus Kristus.
17 Maksud sim kuring, Allah ngadamel
jangji jeung Ibrahim teh samemeh aya
Hukum Agama, sarta Mantenna jangji bakal
ngalaksanakeun perjangjiana-Na. Hukum
Agama kaluarna opat ratus tilu puluh taun ti
harita, tangtu moal bisa ngabatalkeun eta
perjangjian, moal bisa ngaleungitkeun jangji
Allah.
18 Ari sih kurnia Allah gumantung kana
Hukum Agama mah tandana Allah henteu
nyepeng kana perjangjiana-Na. Padahal pang
Allah maparinkeun eta sih kurnia ka Ibrahim
teh lantaran Mantenna geus jangji.
19 Ari Hukum Agama pikeun naon atuh? Eta
mah pikeun panambah, pikeun nuduhkeun
yen manusa geus ngalanggar. Hukum Agama
sipatna ngan pikeun saheulaanan, waktuna
ngan nepi ka mangsa sumpingna turunan
Ibrahim anu dijangjikeun tea. Hukum Agama
diturunkeunana ku malaikat-malaikat,
diserenkeunana ka hiji jelema anu jadi
wawakil.

20 Anu diwakilan teh tangtu jalma rea, da ari
ngan eta saurang mah teu perlu ku wawakil.
Ari Allah kapan ngan hiji.
21 Lamun kitu Hukum Agama teh meureun
papalingpang jeung jangji Allah? Sama sakali
henteu! Sabab lamun jelema bisa hirup ku
ngalakonan Hukum Agama, unggal jelema
oge tangtu bisa diangken bener ku Allah, asal
tigin kana eta Hukum Agama.
22 Padahal ceuk Kitab Suci, saalam dunya
geus katalikung ku kawasa dosa. Ku lantaran
kitu, sih kurnia anu dijangjikeun ku Allah teh
kakara bisa katampa lamun geus percaya ka
Kristus.
23 Tapi samemeh nepi kana waktu urang
percaya ka Kristus, urang teh dikerem rapet
ku aturan-aturan eta Hukum Agama lir
dipanjara, nepi ka datang mangsana urang
percaya.
24 Jadi gunana eta Hukum Agama teh pikeun
ngincer ngawaskeun kasalahan-kasalahan
urang nepi ka mangsa sumping Kristus. Geus
kitu kakara urang bisa diangken bener ku
Allah, lamun percaya ka Anjeunna.
25 Ayeuna, ku sabab anu kudu dipercaya
geus aya, geus waktuna manusa percaya
ka Kristus. Ayeuna hirup urang geus henteu
diawaskeun deui ku eta Hukum Agama.
26 Ku sabab geus percaya ka Kristus Yesus,
hirup geus ngahiji jeung Anjeunna, aranjeun
teh geus jaradi putra Allah.

27 Aranjeun geus dibaptis disatunggalkeun
jeung Kristus, geus kabulen ku sipat Kristus
ku anjeun.
28 Ku lantaran kitu, boh urang Yahudi, boh
nu lain Yahudi, boh jelema merdeka, boh
jelema kumawula, boh awewe, boh lalaki,
geus henteu dibeda-beda, geus ngajadi hiji
dina katunggalan jeung Kristus Yesus.
29 Ku sabab geus jadi kagungan Kristus,
aranjeun teh jadi turunan Ibrahim anu bakal
nampa berkah anu dijangjikeun ku Allah tea.
4 1 Tapi urang teruskeun kieu: Hiji anak
lalaki anu bakal narima kakayaan
bapana, sapanjang can sawawa mah hakna
disaruakeun jeung badega, sanajan saenyana
mah boga sagala rupa.
2 Sapanjang can sawawa, aya jelema-jelema
anu ngajaga dirina jeung ngurus sagala
kapentingan manehna, nepi ka waktu anu
geus ditangtukeun ku bapana.
3 Urang oge kitu, samemeh rohani urang
sawawa mah jaradi keneh badegana roh-roh
ieu dunya.
4 Sanggeus waktuna cunduk, Allah ngutus
Putra-Na ka ieu dunya ku jalan dilahirkeun
sakumaha urang ku indung, sarta hirup
Anjeunna kaereh ku Hukum Agama,
5 pikeun ngaleupaskeun manusa anu
dibawah ku Hukum Agama, supaya bisa
ditarima jadi putra-putra Allah.

6 Pikeun bukti yen aranjeun putra-putra
Allah, Allah ngutus Roh Putra-Na ka jero hate
aranjeun, nya eta Roh anu nyambat ka Allah,
"Ama, nun Ama!"
7 Jadi aranjeun geus lain badega deui, geus
jaradi putra, sarta ku Allah bakal dipaparin
sagala rupa kagungana-Na.
8 Keur waktu tacan tarerang ka Allah,
aranjeun ngawula teh ka kakawasaan anu
dianggap allah, padahal enyana mah lain
Allah.
9 Ari geus tarerang ka Allah atawa: Allah
anu kenal ka aranjeun ku naon rek baralik
ngawula deui ka roh-roh ieu dunya anu teu
aya dayana? Naha make daek dijadikeun
badega ku roh-roh ieu dunya?
10 Make aya poe, bulan, musim, jeung taun,
anu ku aranjeun dipupusti dipestakeun.
11 Hariwang sim kuring mah, sieun pagawean
meunang hese cape pikeun aranjeun teh
mubadir!
12 Cik aranjeun teh sing cara sim kuring ka
aranjeun. Ari ka sim kuring mah aranjeun teu
aya salah naon-naon.
13 Meureun aringet keneh kumaha asalna
sim kuring ngawartakeun Injil Kasalametan
ka aranjeun, nya eta lantaran sim kuring
katarajang gering.
14 Harita, sakitu kaayaan badan sim kuring
kacida ngarepotkeunana ka aranjeun,
aranjeun teu geuleuh, teu nitah nyingkah,

malah narima ka sim kuring cara ka malaikat
ti sawarga, malah cara ka Kristus Yesus,
15 bari jeung asa meunang nugraha!
Tapi kumaha ayeuna? Harita mah ceuk
wiwilanganana, kajeun kudu nyokel panon
sorangan pikeun kaperluan sim kuring,
aranjeun mo burung iklas.
16 Ayeuna pedah sim kuring tadi ngutik-
ngutik, naha aranjeun moal nganggap musuh
ka sim kuring?
17 Dulur-dulur! Jelema-jelema anu siga
gede perhatianana ka aranjeun teh tekadna
goreng, rek misahkeun aranjeun ti sim
kuring, sina tamplok ka maranehanana.
18 Gede perhatian memang alus ari pikeun
tujuan hade mah, jeung kudu tetep kitu, ulah
ngan ari keur aya sim kuring bae.
19 Anaking! Sapanjang sipat-sipat Kristus
tacan jadi sipat-sipat aranjeun, sim kuring
kacida ngarasa paurna, mani asa nyeri cara
nyeri awewe nu ngajuru.
20 Nataku hayangna sim kuring teh aya di
aranjeun ayeuna, supaya bisa nembongkeun
budi sejen ka aranjeun. Kacida melangna sim
kuring ka aranjeun teh!
21 Sim kuring arek nanya ka sakur anu
harayang dibawah ku Hukum Agama
Yahudi: Aranjeun can ngadarenge naon anu
disebutkeun ku eta Hukum?

22 Eta Hukum nyebutkeun, yen Ibrahim
kagungan dua putra pameget, hiji ti istri asal
badega, hiji deui ti istri asal merdeka.
23 Putra ti istri asal badega dilahirkeunana
sakumaha ilaharna. Ari putra ti istri anu
merdeka, dilahirkeunana teh pikeun bukti
tina jangji Allah.
24 Ieu bisa dijieun ibarat: Eta dua istri teh
ngibaratkeun dua rupa perjangjian Allah. Nu
saurang nya eta Hajar, anu asalna ti Gunung
Sinai, anu anak-anakna jaradi badega,
25 ngibaratkeun perjangjian anu di Gunung
Sinai, di nagri Arab, jeung ngupamakeun kota
Yerusalem ayeuna jeung sakabeh rahayatna
anu jaradi budak.
26 Istri nu saurang deui anu merdeka,
ngibaratkeun Yerusalem sawarga, ibu urang.
27 Sabab ceuk Kitab Suci, "Eh istri gabug!
Masing bungah! Eh nu tacan ngarasa nyerina
ngajuru, masing gerah! Sabab istri anu
ditinggalkeun ku salakina teh bakal leuwih
loba anakna, ti batan anu terus direujeungan
ku salakina."
28 Dulur-dulur! Aranjeun oge putra-putra
Allah, anu lahir ku karana jangji Allah, saperti
Ishak.
29 Jaman harita, anak anu dilahirkeunana
sakumaha ilaharna teh nganiaya ka anu
dilahirkeunana ku karana pangersa Roh Allah.
Jaman ayeuna oge kawas kitu.

30 Tapi kumaha ceuk Kitab Suci? Kieu,
"Singkirkeun eta badega awewe teh jeung
anakna, sabab anak ti manehna mah moal
dijieun ahli waris cara anak ti awewe anu
merdeka."
31 Jadi dulur-dulur! Urang teh lain anak ti
awewe asal badega, tapi turunan ti awewe
merdeka.
5 1 Urang geus bebas, merdeka, geus
dibebaskeun ku Kristus! Sing tetep jadi
jelema bebas, ulah daraek dibudakkeun deui.
2 Inget, lamun aranjeun daraek disunat,
Kristus moal aya hartina deui pikeun
aranjeun. Ieu mah ceuk sim kuring, Paulus.
3 Sakali deui: Saha-saha anu mikeun dirina
disunat, wajib ngalakonan sagemblengna
Hukum Agama Yahudi!
4 Lamun aranjeun harayang diangken bener
ku Allah ku jalan ngalakonan Hukum Agama,
hartina aranjeun megatkeun maneh ti Kristus,
pegat ti sih kurnia Allah.
5 Padahal pang urang bisa diangken bener
ku Allah teh ngan ku karana pitulung
Roh Mantenna, lamun urang percaya ka
Mantenna.
6 Pikeun anu hirupna ngahiji jeung Kristus
Yesus, disunat jeung teu disunat teu jadi
sual. Nu perlu mah nya eta percaya, ari
percaya bisa ditembongkeunana teh ku silih
pikanyaah.

7 Nu bareto dijalankeun ku aranjeun teh
geus sakitu alusna. Ku naon eta anu bener
teh henteu terus dituturkeun? Saha anu
ngawujuk?
8 Tangtu lain Allah, anu geus nyaur aranjeun.
9 Ceuk paribasa, "Ragi saeutik matak beukah
saadonan."
10 Tapi sim kuring percaya keneh aranjeun
moal nepi ka robah pamadegan, moal
udar tina hirup ngahiji jeung Gusti. Jeung
sim kuring yakin, jelema anu ngusutkeun
kapercayaan aranjeun, saha bae, tangtu
dihukum ku Allah.
11 Sabalikna, lamun sim kuring ngajar yen
sunat teh perlu, ku naon terus dimusuhan?
Lamun bener sim kuring ngajar kitu, meureun
ngawawarkeun hal salib Kristus teh moal
hese.
12 Jelema-jelema anu ngicuk-ngicuk
aranjeun teh mending sina aringkah, kaluar ti
jamaah!
13 Dulur-dulur! Aranjeun geus disalaur
supaya bebas merdeka. Eta kabebasan ulah
dipake ngumbar kahayang, kudu dipake silih
pikanyaah, silih bantu.
14 Kapan parentah-parentah Hukum Agama
oge karagum ku hiji timbalan kieu, "Kudu
masing nyaah ka batur saperti ka diri
sorangan."
15 Lamun silih segag silih cakar, ahirna
sarerea bakal binasa. Kahade, sing ati-ati.

16 Anu dipimaksud ku sim kuring teh nya
eta, sing narurut kana panuyun Roh Allah,
ulah nurut kana kahayang napsu.
17 Kahayang napsu papalingpang jeung
pangersa Roh Allah, pangersa Roh Allah
papalingpang jeung kahayang napsu jelema.
Duanana silih lawan, temahna aranjeun moal
bisa ngalampahkeun naon-naon.
18 Lamun nurutkeun panuyun Roh Allah,
hirup aranjeun geus henteu kabawah ku
Hukum Agama Yahudi.
19 Napsu badan ngajakna kana rucah, aeb,
teu uni,
20 muja brahala, sihir, ngamusuh, gelut,
dengki, ngumbar amarah, mentingkeun
sorangan, papecah,
21 sirik-pidik, beuki kana mabok, ria-ria,
jeung salian ti eta. Sim kuring rek ngingetan
deui cara nu enggeus-enggeus yen anu
kalakuanana kitu moal meunang tempat di
Karajaan Allah.
22 Sabalikna anu hirupna dituyun ku Roh
Allah mah sipatna teh nyaahan, galumbira,
resep rapih, tengtrem hate, sabar, hade ka
batur, leuleuy, satia,
23 handap asor, nahan napsu. Ieu kabeh teu
aya anu patukang tonggong jeung hukum.
24 Napsu badan jeung sagala pangajakna
teh ku jelema anu geus jadi kagungan Kristus
Yesus mah geus dipaehkeun.

25 Ku sabab urang hirup teh ku Roh Allah,
tangtu kudu nurut kana panuyunna.
26 Ulah adigung, ulah silih nyenyeri, jeung
ulah silih dengkian.

6

1 Lamun aya batur migawe teu bener,
pepelingan ku aranjeun, anu ariman. Tapi
mepelinganana sing leuleuy, jeung kahade
bisi aranjeun sorangan kabawakeun.
2 Kudu silih bantu kabeubeurat, nekanan
hukum Kristus.
3 Anu sok ieu aing jelema penting padahal
teu aya naon-naonna, sasat ngabobodo
maneh.
4 Pariksa kalakuan sorangan, lamun
bener, atohna rarasakeun bae, teu kudu
dibanding-banding jeung kalakuan batur,
5 sabab masing-masing kudu tanggung
jawab kana kalakuanana sorangan.
6 Anu geus nampa pangajaran Kristus, kudu
nembongkeun kalakuan anu hade, tanda
tumarima ka nu ngajarna.
7 Ulah boga sangka Allah beunang dibobodo.
Naon anu ku urang dipelakan, eta nu kaala
hasilna.
8 Melak anu asalna tina kahayang badani,
tina eta pepelakan, maot nu bakal kaala.
Melak anu asalna ti Roh Allah, hirup langgeng
anu asal ti Roh Allah nu bakal kaala.
9 Jadi ulah bosen-bosen nyieun kahadean,
supaya dina waktuna ngala, upama urang teu
eleh ku kabosen, kabeh hasilna tangtu kaala.

10 Ku sabab eta, saban aya kasempetan sing
getol migawe kahadean ka sing saha bae,
komo ka batur sakapercayaan mah.
11 Tulisan anu ieu aksarana baradag! Sim
kuring sorangan anu nuliskeunana.
12 Jelema-jelema anu mamaksa aranjeun
disunat teh ngan ngagedekeun sual-sual lahir.
Pamalarna taya lian, sangkan ulah nepi ka
milu dikakaya ku urang Yahudi tina sabab
salib Kristus.
13 Sanajan maranehanana disunat oge
narurut kana Hukum agama Yahudi mah
henteu. Maksa-maksakeun sunat ka aranjeun
teh ngan ngarah kapuji geus bisa ngeunakeun
eta ciri lahir ka aranjeun.
14 Ari kaagul sim kuring mah ngan Gusti
urang Yesus Kristus anu geus pupus disalib.
Sabab ku pupusna Anjeunna disalib teh
pikeun sim kuring mah dunya geus teu aya
hartina, nya kitu deui sim kuring pikeun
dunya lir geus maot.
15 Disunat teu disunat teu jadi sual, nu perlu
mah jadi manusa anyar.
16 Mugia anu pamadegan hirupna kieu,
bareng jeung sakumna umat Allah sing
disiram ku rahmat jeung kanugrahaan ti
Allah.
17 Mugia ti semet ieu mah aranjeun henteu
nyusahkeun deui hate sim kuring, sabab
dina diri sim kuring aya tapak-tapak anu

nandakeun yen sim kuring teh abdina Yesus Kristus.
18 Mugi-mugi Gusti urang Yesus Kristus
maparin rahmat salamet ka aranjeun,
dulur-dulur! Amin. Wassalam, Paulus

Efesus

1 [1] (1:1-2) Dumateng sakumna umat
Allah di Epesus anu pengkuh satunggal
jeung Kristus Yesus. Sim kuring, Paulus, anu
ku Allah dijadikeun rasulna Kristus Yesus
nyuratan, mugia aranjeun ginanjar rahmat
rahayu ti Allah Rama urang jeung ti Gusti
urang Yesus Kristus.
[2] (1:1)
[3] Urang ngahaturkeun nuhun ka Allah
Ramana Gusti urang Yesus Kristus! Sabab
urang anu geus jadi hiji jeung Kristus
dipaparin sagala berkah rohani ti sawarga.
[4] Malah ti memeh dunya gumelar, urang
geus dipilih baris dijadikeun milik kagungan
Mantenna ku disatunggalkeun jeung Kristus,
supaya suci jeung mulus di payuneuna-Na.
Ku karana asih-Na,
[5] Allah geus nangtukeun yen urang baris
diangkat jadi putra-putra-Na, ku jalan
Yesus Kristus. Kitu pangersa jeung tujuan
Mantenna.
[6] Haturkeun nuhun ka Allah. Kurnia-Na
anu dipaparinkeun ka urang ku jalan Putra
kaasih-Na teh kacida agungna.
[7] Sabab ku pupusna Kristus teh urang jadi
leupas tina dosa, tegesna dosa-dosa urang
dihampura. Maha agung rahmat Allah

8 anu dipasihkeun ka urang, sakitu jembarna!
Kalawan bijaksana sarta pinuh ku malum,
9 Allah ngajalankeun tujuana-Na, sarta
urang ku Mantenna dibere terang rasiah
rarancang-Na. Mantenna geus mutus yen
eta rarancang-Na teh ku Mantenna bakal
direngsekeun ku jalan Kristus.
10 Eta rarancang, anu ku Allah baris
dilaksanakeun dina waktuna teh nya eta:
Sakumna mahluk, saniskara nu di sawarga
jeung nu di bumi, baris dihijikeun jeung
Kristus, sarta Kristus anu jadi kapalana.
11 Saniskara kabeh jadina teh nurutkeun
rarancang jeung pangersa Allah. Urang
pangna dipilih supaya jadi umat-Na anu
ngahiji jeung Kristus teh nya ku karana geus
kitu tujuan Mantenna, anu geus dipastikeun
ti asal mimiti pisan.
12 Ku sabab kitu, urang anu pangheulana
ngaharep ka Kristus, wajib muji kaagungan
Allah.
13 Ti barang mimiti narima amanat-Na
anu ngandung kayaktian, nya eta Injil
Kasalametan anu bakal nyalametkeun,
aranjeun teh geus jadi umat Allah, percaya
ka Kristus, ku Allah diterapan cap tanda
kagungana-Na nya eta Roh Suci, numutkeun
jangji-Na.
14 Nya Roh Suci anu nanggung yen jangji
Allah ka umat-Na teh tangtu katarima ku
urang. Ku hal eta urang yakin yen Allah

bakal ngamerdekakeun umat-Na. Mulyakeun
kaagungan Mantenna!
15 Barang terang aranjeun geus percaya ka
Gusti Yesus jeung mikanyaah ka sakumna
umat Allah,
16 sim kuring teu kendat nganuhunkeun
ka Allah. Unggal neneda aranjeun teh
kaingetkeun,
17 dipangnyuhunkeun sing dipaparin Roh
Allahna Gusti urang Yesus Kristus, Rama
nu agung. Sabab Roh Mantenna teh bakal
minterkeun aranjeun, bakal nerangkeun hal
Allah nepi ka aranjeun terang ka Mantenna.
18 Dipangnyuhunkeun sing dicaangkeun
pikiran, supaya ngarti kana maksad
Mantenna, supaya terang kana eusi harepan
anu dipaparinkeun ku Mantenna pangna
nyaur urang. Jeung supaya terang yen
berkah-berkah anu dijangjikeun ka umat-Na
teh jembar jeung mulya.
19 Oge supaya terang rongkahna kakawasaan
Mantenna anu dianggo barangdamel di urang
anu percaya, nya eta kakawasaan
20 anu geus dianggo ngahirupkeun deui
Kristus ti nu maraot jeung ngalinggihkeun
Anjeunna di tengeneun Allah di sawarga.
21 Kristus dipunjulkeun ti sakabeh raja, ti
nu nyarekel kawasa, ti nu malurba, ti nu
nyarekel paparentahan, dipaparin gelaran
anu pangpunjulna dina jaman kiwari jeung
jaman aherat engke.

22 Saniskara ku Allah ditalukkeun ka Kristus
anu jadi sirah gareja, jadi Gustina saniskara.
23 Jadi gareja teh salirana Kristus
anu mepekan kasampurnaana-Na, ari
kasampurnaan Anjeunna nyampurnakeun
saniskara.

2

1 Bareto, mungguh rohani mah aranjeun
teh paeh ku karana dosa, baha ka Allah.
2 Waktu eta aranjeun teh nuturkeun
kabiasaan-kabiasaan dunya anu jahat,
tunduk ka kapala lelembut-lelembut di
awang-awang, anu nepi ka ayeuna murba
kana batin manusa anu ngalawan ka Allah.
3 Urang sarerea oge tadina mah kitu, ngabdi
kana kahayang jasmani, ngajujur napsu
jeung angen-angen, teu beda ti anu rea anu
nandangan bebendu Allah.
4 Tapi Allah teh jembar ku piwelas, sakitu
asih-Na ka urang.
5 Urang anu keur paeh rohani lantaran baha,
ku Mantenna dihirupkeun deui bareng jeung
Kristus. Jadi pang urang salamet teh ku
karana sih kurnia Allah.
6 Urang nu satunggal jeung Kristus Yesus
bareng dihudangkeun tina maot supaya milu
marentah di sawarga jeung Kristus Yesus.
7 Pang Allah midamel kitu teh supaya
manusa di jaman engke nyaraho kana sih
kurnia-Na anu sakitu luar biasana ka anu
satunggal jeung Kristus.

8 (2:8-9) Aranjeun oge pang salamet teh ku karana sih kurnia Allah lantaran percaya ka Yesus, nugraha ti Allah, lain beunang ihtiar sorangan. Moal aya jelema anu salamet ku ihtiarna sorangan, jadi ulah nyombong ku hal eta.
9 (2:8)
10 Urang teh dadamelan Allah, diwangun dina kasatunggalan jeung Kristus Yesus pikeun ngalampahkeun kahadean-kahadean anu diparentahkeun ku Allah.
11 Aranjeun nu lain bangsa Yahudi, tangtu aringet kumaha kaayaan aranjeun bareto. "Jelema teu disunat" disebutna ku urang Yahudi, anu nyebut dirina sorangan umat anu disunat (nu make tanda beunang jelema dina dirina).
12 Harita mah aranjeun teh pisah ti Kristus, teu kaasup umat pilihan Allah, teu kasebut dina perjangjian-perjangjian ti Allah ka umat-Na, tuna harepan jeung teu baroga Allah.
13 Tapi ayeuna sanggeus ngahiji jeung Kristus, nu asal jauh ti urang Yahudi teh jadi raket, diraketkeun ku pupusna Kristus.
14 Kristus geus ngarapihkeun urang Yahudi jeung nu lain Yahudi, disahijikeun. Tembok mumusuhan anu misahkeunana geus rugrug ku pupusna Kristus.
15 Hukum Agama Yahudi jeung rukun-rukunna ku Kristus geus dipupus, supaya

bangsa Yahudi jeung nu lain Yahudi bisa
dihijikeun jadi hiji bangsa anyar anu ngahiji
jeung Anjeunna. Ku jalan kitu maranehna
dirapihkeun,
16 mumusuhanana ku Kristus disirnakeun ku
pupusna dina kayu salib. Ku jalan Anjeunna
disalib, dua bangsa anu mumusuhan teh
dijadikeun sabadan, disanggakeun deui ka
Allah.
17 Kristus sumping ngawulangkeun eta sual
karapihan anu dibawa ku Injil Kasalametan,
ka aranjeun anu lain bangsa Yahudi, anu jauh
ti Allah jeung ka urang Yahudi anu deukeut ka
Allah.
18 Nya ku jalan Kristus urang kabeh, nu
bangsa Yahudi jeung nu lain Yahudi gumulung
dina hiji Roh, datang ka payuneun anu
jumeneng Rama.
19 Ayeuna mah aranjeun anu lain bangsa
Yahudi teh lain bangsa sejen deui, geus
papada jadi warga umat Allah, jadi
anggota-anggota kulawarga Allah,
20 nangtung dina pademen anu dipasang ku
rasul-rasul jeung nabi-nabi, dikukuhkeun ku
Kristus anu jadi batu juruna.
21 Nya Anjeunna anu jadi pangukuh
adeganana ngajadi hiji adegan suci anu
diabdikeun ka Allah.
22 Ku jalan ngahiji jeung Kristus, aranjeun
oge milu ngadeg jeung nu sejen-sejen ngajadi
hiji tempat panglinggihan Allah katut Roh-Na.

3

1 Ku sabab eta sim kuring, Paulus, anu
dipanjara lantaran ngabdi ka Kristus
pikeun kapentingan aranjeun nu lain bangsa
Yahudi, mangnedakeun aranjeun ka Allah.
2 Tangtu aranjeun geus tarerang, yen ku
karana kasaean Allah sim kuring ngemban
parentah-Na keur kapentingan aranjeun,
3 sarta ku Mantenna dipaparin wahyu,
dibere terang perkara rasiah rarancang
pangersa-Na. (Hal ieu ku sim kuring geus
ditulis saperluna.
4 Mun aranjeun maraca eta tangtu terang
sababna pang sim kuring terang kana rasiah
perkara Kristus.)
5 Baheula-baheula can aya anu dibere
nyaho eta rasiah. Tapi ayeuna mah kalawan
pangersa Allah geus diwahyukeun ku Roh
Suci ka rasul-rasul jeung nabi-nabi.
6 Eusi eta rasiah kieu: Bangsa-bangsa nu
lain Yahudi kudu diwawaran hal pisalameteun
supaya mareunang berkah Allah bareng
jeung bangsa Yahudi, sina jaradi anggahota
sabadan, satunggal jeung Kristus, supaya
mareunang bagian tina hal anu dijangjikeun
ku Allah.
7 Allah maparin nugraha ka sim kuring,
nya eta tugas nguarkeun Injil Kasalametan.
Eta nugraha dipaparinkeunana ku jalan
kakawasaan Mantenna anu barangdamel di
jero hate sim kuring.

8 Sim kuring teh panglaipna ti sakabeh umat
Allah, tapi dipaparin kahormatan mawa Injil
Kasalametan ka jalma-jalma lain bangsa
Yahudi, wawaran ngeunaan kasugihan Kristus
anu taya watesna,
9 jeung kudu nerangkeun jalanna Allah
ngalaksanakeun eusi rasiah rarancang
pangersa-Na. Eta rasiah tadina geus
mangabad-abad tetep dirasiahkeun ku Allah,
Khalikna saniskara.
10 Maksad-Na supaya kiwari diwawarkeun
ku gareja, sangkan para panguasa jeung
kakuatan-kakuatan di langit nyarahoeun kana
sagala wujud kabijaksanaan Allah.
11 Hal eta ku Allah geus dilaksanakeun,
saluyu jeung tujuan Mantenna anu sipatna
langgeng. Ari anu ngajalankeunana nya eta
Kristus Yesus, Gusti urang.
12 Ku percaya ka Kristus sarta satunggal
jeung Anjeunna, urang jadi meunang jalan
pikeun ngadeuheus ka payuneun Allah
reujeung hate anu yakin.
13 Ku hal eta aranjeun ulah salempang ku
anu karandapan ku sim kuring, sabab eta
keur pijamugaeun aranjeun.
14 (3:14-16) Keur pijamugaeun aranjeun
sim kuring tapak deku ka payuneun Rama,
Allah anu maha mulya, anu maparin ngaran
ka tiap kulawarga di sawarga jeung di bumi,
nyuhunkeun mugi-mugi Roh Mantenna
nguatkeun batin aranjeun.

15 (3:14)
16 (3:14)
17 Mugi-mugi hate aranjeun dianggo
cicing ku Kristus lantaran geus percaya ka
Anjeunna. Mugi-mugi hirup aranjeun jembar
ku kanyaah anu ngakar kuat dina hate,
18 supaya aranjeun jeung sakumna
umat Allah bisa neuleuman legana jeung
panjangna, luhurna jeung jerona kaasih
Kristus.
19 Lamun aranjeun geus bisa ngahartikeun
kaasih Kristus sanajan pamohalan bisa kaharti
sagemblengna aranjeun bakal kaancikan ku
sakumna kasampurnaan sipat Allah.
20 Mulyakeun Allah! Kakawasaana-Na anu
barangdamel di urang iasa ngabuktikeun
sagala panuhun urang leuwih ti anu
dikedalkeun, malah leuwih ti anu aya dina
angen-angen keneh.
21 Mulyakeun Allah ku sakur anu satunggal
jeung Kristus Yesus, nya eta gareja.
Mulyakeun salalanggengna! Amin.

4 1 Sim kuring, anu keur dipanjara lantaran
ngabdi ka Gusti meredih, hirup aranjeun
sing sakumaha layakna anu geus disaur ku
Allah.
2 Salawasna kudu rendah ati, someah, sabar.
Kudu silih pikanyaah, silih kanyahokeun.
3 Katunggalan anu diciptakeun ku Roh Allah
teh piara sateka-teka, saratna nya eta kudu
rukun sauyunan.

[4] Pikeun aranjeun ngan aya hiji badan, jeung
hiji Roh. Nya kitu deui pang aranjeun ku
Allah disaur teh sangkan ngaharep kana hiji
harepan anu eusina sarua.
[5] Ngan hiji nu jadi Gusti, hiji iman
kapercayaan, hiji baptisan,
[6] ngan hiji Allah, anu jadi Rama sakumna
manusa, Gusti sakabeh, anu barangdamel di
sakabeh jeung aya di sakabeh.
[7] Urang kabeh geus dipaparin kurnia
masing-masing ku Kristus Yesus, kurnia anu
cocog pikeun saurang-saurangna.
[8] Sakumaha ceuk Kitab Suci: "Waktu
Anjeunna unggah ka tempat nu pangluhurna,
Anjeunna nyandak boyongan loba pisan.
Anjeunna maparin kurnia-kurnia ka manusa."
[9] Kecap "Anjeunna unggah" nuduhkeun yen
Anjeunna tadina geus lungsur ka jero bumi
nu pangjerona.
[10] Jadi, Anjeunna anu geus lungsur teh
nya Anjeunna anu unggah ka tempat nu
pangluhurna di luareun sakabeh langit,
pikeun jumeneng minuhan satungkebing
alam.
[11] Anu "maparin kurnia-kurnia ka manusa"
teh nya Anjeunna. Manusa teh aya anu
dipaparin kurnia pikeun jadi rasul, aya nu
pikeun jadi nabi, aya nu pikeun jadi juru uar
Injil, aya nu pikeun jadi pamingpin jamaah,
aya nu pikeun jadi guru jamaah.

12 Ku midamel kitu Anjeunna teh
nyampurnakeun umat Allah pikeun mangku
tugas ti Mantenna, sina ngadeg jadi salira
Kristus,
13 satunggal dina hiji iman kapercayaan
jeung dina kanyaho ka Putra Allah, sawawa
mikir jeung beuki sampurna saperti Kristus.
14 Lamun geus kitu urang teh geus lain
barudak, moal kabawa ku ombak jeung angin
gogoda, ku jelema-jelema anu nipu merdaya
ngajar teu bener.
15 Sabalikna urang kudu wani medar anu
bener dibarengan ku seja mikanyaah.
Beuki lila urang bakal beuki sampurna dina
sagala hal saperti Kristus anu jadi sirah
kasatunggalan urang.
16 Dina pingpinan Anjeunna, anggahota-
anggahota kasatunggalan teh nyusun rapih
ngaranjing buku-buku jeung ruas-ruasna,
jeung saniskara babagianana jalan nurutkeun
kamistianana; sarta ku lantaran pada silih
pikanyaah, bisa hirup mekarkeun dirina.
17 Kalawan pajenengan Gusti, sim kuring
mepelingan ka aranjeun. Ulah marake
deui adat kalakuan jelema-jelema anu teu
palercaya ka Allah. Nu karitu mah pikiranana
minculak,
18 batinna poek, lampah hirupna teu sapuk
jeung hirup anu ti Allah da teu harayangeun
nyaho, baredegong,

19 geus areuweuh kaera, hawa napsuna
diabur, kalakuanana araeb sakarep-karep.
20 Aranjeun geus terang tina piwuruk yen
Kristus mah henteu kitu!
21 Tangtu bae aranjeun geus ngadarenge
hal Anjeunna. Ku sabab aranjeun teh para
panganut-Na, geus diajar oge hal sipat-sipat
Allah anu aya di Anjeunna.
22 Ku sabab eta adat kabiasaan heubeul anu
geus ruksak ku angen-angen anu sasar teh
geura piceun.
23 Ganti kabeh ku hate jeung pikiran anu
anyar.
24 Kudu jaradi manusa anyar anu
diciptakeunana nurut tuladan Allah, hirup
kudu bener, lempeng, suci.
25 Ulah sok ngabarohong deui! Ka batur
sakapercayaan kudu jujur, sabab kabeh geus
jaradi anggahota salira Kristus.
26 Lamun aya kaambek ulah katalanjuran
nepi ka jadi dosa, jeung ari ambek ulah nepi
ka sapoe jeput teu eureun-eureun.
27 Ulah mere kasempetan ka Iblis.
28 Anu geus biasa maling ulah maling deui,
anggur singkil digawe nyiar napkah anu jujur,
keur sorangan tur bisa dipake nulung ka batur
anu eukeur kakurangan.
29 Ari ngomong kudu hade pokpokanana,
ulah matak pikanyerieun, kudu bisa dipake
pituduh anu mangpaat ku anu merlukeunana.

30 Ulah ngaraheutan Roh Allah anu suci,
sabab Roh-Na teh geus jadi tanda yen
aranjeun kagungana-Na, anu nanggung yen
dina Poe ngamerdikakeun, aranjeun bakal
dimerdikakeun.
31 Ulah nyerian hate, ulah ngunek-ngunek,
ulah ngumbar amarah. Ulah sentak sengor,
ulah aya rasa kangewa atawa anu sabangsa
jeung eta.
32 Sabalikna kudu sareh, alus budi, jeung
kudu silih hampura sakumaha aranjeun oge
ku Allah geus dihampura ku karana Kristus.
5 1 Aranjeun geus diangken putra jeung
dipikaasih ku Allah, jadi kudu nulad ka
Mantenna.
2 Hirup kudu dijiwaan ku kanyaah, sakumaha
Kristus oge mikanyaah ka urang. Anjeunna
mani ngurbankeun nyawa, disanggakeun ka
Allah jadi kurban anu seungit pikamanaheun.
3 Ku sabab aranjeun teh umat Allah, geus
tangtu bae kalakuan anu cabul, atawa anu
aeb, atawa sarakah, teu pantes aya di
aranjeun, kecapna ge ulah disebut-sebut
acan.
4 Ulah ngucapkeun deui basa anu cawokah,
kotor, atawa teu pantes, leuwih hade muji
sukur ka Allah.
5 Sing percaya, jelema anu ingkar tina susila,
aeb, kitu deui sarakah (da sarakah teh sarua
jeung nyembah brahala), moal jadi umat
Karajaan Kristus jeung Allah.

6 Kade, ulah kaperdaya ku omongan-
omongan anu sipatna gejul. Sabab tina
hal-hal nu karieu pisan pang Allah bendu ka
nu baha ka Mantenna teh.
7 Anu matak jelema-jelema karitu mah
mending ulah dicampuran.
8 Aranjeun oge tadina hirup teh di nu poek.
Tapi ayeuna mah geus aya di nu caang
lantaran geus jaradi umat Gusti. Ku sabab eta
kalakuan oge kudu layak sakumaha kalakuan
jelema-jelema anu caricing di nu caang.
9 Sabab anu dipencarkeun ku caang mah nya
eta sakur kalakuan anu hade, jujur, jeung
bener.
10 Kudu ngupayakeun maneh sangkan
kamanah ku Pangeran.
11 Ulah milu-milu kana lampah mubadir
jelema-jelema nu caricing di nu poek.
Sabalikna anggur bawa maranehna ka nu
caang.
12 (Kalakuan maranehna di nu buni tea,
urang mah nyebutkeunana ge geus era.)
13 Ari dibawa ka nu caang mah naon-naon ge
eces, kanyahoan kaayaanana anu sabenerna,
14 sabab ditembongkeun ku caang. Eta
sababna nu matak disebutkeun kieu: "Eh, nu
hees geura nyaring, geura hudang ti enggon
paeh, Kristus bakal nyaangan ka maneh."
15 Ku sabab eta hirup teh kudu make temah
wadi. Ulah cara anu burung, kudu cara anu
pinter.

16 Saban aya kasempetan gunakeun sing
hade-hade, sabab ayeuna teh jaman goreng.
17 Nu matak ulah bodo, sing awas kana
pangersa Gusti.
18 Nginum anggur ulah nepi ka mabok, matak
ruksak awak, sabalikna kudu kacicingan ku
Roh Allah.
19 Nyarita jeung pada batur kudu make
kecap-kecap tina jabur, tina pupujian, jeung
tina kidung-kidung rohani. Pujikeun ka Gusti
pupujian jeung jabur reujeung gumbira hate.
20 Tina hal naon bae kudu muji sukur ka
Allah Rama, bari nyebut pajenengan Gusti
urang Yesus Kristus.
21 Reujeung batur kudu patunduk-tunduk,
cirining ajrih ka Kristus.
22 Pamajikan kudu tunduk ka salaki cara ka
Kristus.
23 Sabab salaki teh wenang ka pamajikan,
sakumaha Kristus wenang ka gareja, tur jadi
Jurusalametna gareja anu jadi salira-Na ku
anjeun.
24 Eta sababna dina sagala hal pamajikan
teh kudu tunduk ka salaki, sakumaha gareja
tunduk ka Kristus.
25 Salaki kudu nyaah ka pamajikan,
cara Kristus mikaasih ka gareja nepi ka
ngurbankeun nyawa-Na pikeun gareja.
26 Kristus midamel kitu teh sangkan iasa
ngaberesihan gareja ku piwulang-Na jeung

ku jalan pangbaptis, supaya bisa dibaktikeun
ka Allah.
27 Ku jalan kitu, gareja teh ku Kristus disina
ngadeg di payuneuna-Na reujeung sagala
kaagunganana, nya eta: murni, taya salahna,
taya cedana, taya kusut-kerejutna atawa
kateusampurnaan lianna.
28 Nya kitu salaki teh kudu nyaah ka
pamajikan, kawas nyaah ka dirina keneh.
29 (Da moal aya jelema anu teu nyaah kana
awakna sorangan, awakna teh dimemenan,
diurus dipulasara, cara Kristus ka gareja;
30 sabab urang teh anggahota salira
Anjeunna.)
31 Ceuk Kitab Suci, "Ku sabab kitu lalaki
teh bakal ninggalkeun indung bapana, terus
ngahiji jeung pamajikanana, sarta duanana
bakal jadi hiji."
32 Ieu ayat teh ngandung harti anu jero,
anu ku sim kuring dipakaitkeun jeung hal
satunggalna Kristus jeung gareja.
33 Jeung aranjeun oge eta ayat teh aya
pakaitna, nya eta: Unggal salaki kudu nyaah
ka pamajikan saperti ka awak sorangan,
unggal pamajikan kudu hormat ka salaki.

6 1 Barudak! Ari percaya ka Kristus mah
kudu nurut ka kolot, sabab kalakuan kitu
teh hade.
2 "Kudu hormat ka bapa jeung ka indung"
teh parentah kahiji ti Allah, anu make jangji
kieu:

3 "Supaya maraneh mulus jamuga dina
sagala hal jeung supaya panjang umur hirup
di lemah cai."
4 Aranjeun nu jaradi kolot, ka anak ulah
sakarep-karep nepi ka anak jadi ambekeun.
Sabalikna, gedekeun anak teh make pranata
jeung pangajaran-pangajaran kakristenan.
5 Aranjeun, gandek-gandek, kudu ngesto
ka dunungan aranjeun anu di dunya, kudu
ngadegdeg sieun. Pigawe parentahna sing
iklas lir ngesto ka Gusti.
6 Saregep ulah ngan keur diawaskeun bae
ngarah dialem, kudu jorojoy tina hate lir
ngalampahkeun pangersa Allah jeung Kristus.
7 Lampahkeun kawajiban reujeung hate
senang lir ngalampahkeun kawajiban ti Gusti
ongkoh, lain ti jelema bae.
8 Inget, saha-saha ge ari hade gawe mah
aya ganjaranana ti Gusti, boh gandek boh
lain gandek.
9 Aranjeun, para dunungan, kalakuan ka
gandek-gandek kudu sarua, jeung ulah sok
ngancam. Inget, boh gandek-gandek aranjeun
boh aranjeun sorangan, masing-masing
ngadunungan ka Anjeunna, Dunungan nu di
sawarga anu henteu pilih kasih.
10 Ahirna, dina ngahiji jeung Gusti teh
upayakeun diri supaya kuat, tegesna supaya
dikuatkeun ku kakawasaan Anjeunna.
11 Sing samakta ku pakarang-pakarang ti
Allah, malar tagen ngayonan tipu daya Iblis.

12 Sabab anu dilawan ku urang teh lain
manusa, tapi kakuatan roh-roh jahat di dunya
anu gaib, jeung kakuatan sagala setan-setan
di angkasa raya, anu ngawasaan ieu jaman
anu poek.
13 Ku sabab kitu ayeuna keneh pake
pakarang perang ti Allah, supaya ana geus
datang mangsa nu jahat aranjeun tagen
nadah panarajang musuh, sarta supaya
sanggeus tarung nepi ka ahirna aranjeun
masih gagah.
14 Sing sayaga. Gunakeun kasatiaan ka Allah
minangka sabuk nu mageuhan cangkeng,
jeung kaiklasan hate minangka baju kerena,
15 sarta jeung kadaek kana ngamashurkeun
Injil Kasalametan anu mere kabagjaan jadi
minangka sapatuna.
16 Tiap-tiap waktu gunakeun kapercayaan
ka Pangeran minangka jadi tamengna. Ku
nyangking eta kapercayaan, aranjeun bakal
bisa mareumkeun panah-panah seuneu anu
dilepas ku si Jahat.
17 Tarima kasalametan ti Allah, pake
jadi balakutakna, sarta sabda Allah anu
dipaparinkeun ku Roh Allah jadi pedangna.
18 Lampahkeun eta sakabehna dibarengan ku
paneda nyambat pitulung Allah. Dina sagala
perkara kudu neneda nurutkeun pituduh Roh
Allah. Jadi kudu terus waspada, ulah eleh ku
hoream. Ulah kendat mangnedakeun sakabeh
umat Allah.

19 Sim kuring ge pangnedakeun, mugi-mugi
ku Allah dipaparin bahan piucapeun anu layak
dina waktuna kudu nyarita engke, jeung
mugi sing ludeung nerangkeun rasiah Injil
Kasalametan.
20 Nya pikeun ieu Injil Kasalametan sim
kuring jadi utusan Allah teh, ayeuna keur
dipanjara. Pangnedakeun sangkan wani
nyaritakeun hal Injil Kasalametan sakumaha
mistina.
21 Hal kaayaan sim kuring ayeuna, aranjeun
engke terang ti Tihikus, dulur urang anu satia
kana gawe pikeun Gusti.
22 Engke anjeunna disina ka dieu nyaritakeun
kaayaan sim kuring sabatur-batur, pikeun
ngareugreugkeun hate aranjeun.
23 Mugi-mugi Allah Rama jeung Gusti Yesus
maparin kakertaan, jeung rasa kanyaah dina
kapercayaan ka sakumna dulur-dulur Kristen.
24 Mugia sih kurnia Allah nyarengan ka sakur
anu nyaah ka Gusti urang Yesus Kristus ku
kanyaah anu teu pareum-pareum. Wassalam,
Paulus

Filipi

1 1 Dumateng dulur-dulur sakumna
umat Allah dina kasatunggalan jeung
Yesus Kristus, para pamingpin jeung
pangbantu jamaah di Pilipi. Sim kuring
Paulus jeung Timoteus abdina Kristus Yesus,
mangnedakeun aranjeun:
2 Mugia aranjeun ginanjar rahmat rahayu ti
Allah Rama jeung ti Gusti Yesus Kristus.
3 Unggal inget ka aranjeun sim kuring sok
muji sukur ka Allah.
4 Kitu deui saban mangnedakeun aranjeun
hate sok bungah,
5 lantaran aranjeun geus mantuan sim kuring
ngamajukeun Injil Kasalametan ti Allah, ti
barang mimiti nepi ka ayeuna.
6 Ku hal eta sim kuring yakin ieu pagawean
anu diawitan ku Allah teh bakal tumuluy jeung
bisa anggeus dina poean Gusti sumping.
7 Munasabah perasaan sim kuring ka
aranjeun kitu, sabab hate kacida cumantelna.
Tur aranjeun geus mareunang kahormatan
ti Allah saperti anu katarima ku sim kuring
ayeuna di jero panjara jeung keur waktu
bebas keneh, nya eta ngabela jeung
nguatkeun eta Injil Kasalametan.

8 Kacida tibelatna sim kuring ka aranjeun
teh, lir tibelatna Kristus Yesus ku anjeun.
Saestuna, Allah saksina!
9 Didoakeun, aranjeun sing beuki gede
kanyaah, sing tambah kaweruh anu sayakti,
sing beuki bijaksana timbangan,
10 supaya terang ka anu panghadena. Lamun
kitu, engke dina poean Gusti sumping teh
aranjeun mulus beresih taya cawadeunana,
11 hirup pinuh ku sipat-sipat anu mulus,
anu jadina ngan ku karana berkahna Yesus
Kristus bae. Geus tangtu matak jadi puji
jeung hormat ka Allah.
12 Perlu aranjeun terang, sakur anu
karandapan ku sim kuring teh malah
ngalantarankeun eta wawaran hal Injil
Kasalametan leuwih maju.
13 Para pangawal karaton jeung urang ditu
salian ti eta jadi nyarahoeun, yen nu matak
sim kuring dipanjara teh dumeh jadi abdina
Kristus.
14 Jeung ku hal sim kuring dipanjara teh
karereaanana dulur-dulur jadi leuwih yakin
percayana ka Gusti, jeung jadi leuwih warani
nguarkeun eta amanat Allah, teu risi-risi.
15 Memang aya anu ngawawarkeunana hal
Kristus teh kajurung ku hate sirik jeung
hayang cekcok. Tapi karereaanana mah
kajurung ku kaihlasan

16 jeung ku kanyaahna, dumeh tarerangeun
yen sim kuring keur ngalakonan papancen ti
Allah ngabela eta wawaran.
17 Ari nu ngawawarkeun lain kajurung
ku maksud murni mah demi kapentingan
pribadina, jeung ngarah sim kuring anu keur
dipanjara tambah susah hate.
18 Keun bae! Malah matak bungah, da
boh ku nu kajurung ku kaiklasan boh ku
nu boga maksud sejen, Kristus mah tetep
dimashurkeun. Tur kabungah sim kuring moal
semet kitu bae,
19 sabab yakin ku pangdoa aranjeun jeung
ku pitulungna Roh Yesus Kristus sim kuring
bakal bisa bebas.
20 Nu dicileuk jeung diharep teh hayang ulah
gagal ngalakonan kawajiban. Unggal waktu,
komo ayeuna, hayang wani ngamulyakeun
Kristus sakuat jiwa raga, paeh paeh hirup
hirup.
21 Sabab naon saenyana ari hirup? Keur sim
kuring mah hirup teh nya eta Kristus. Jadi
lamun maot teh sim kuring mah ngarasa
untung.
22 Tapi upama hirup sim kuring di dunya
bisa migawe hal-hal anu leuwih penting, sim
kuring teu bisa milih.
23 Dina hal ieu sim kuring asa
dipagorenyangkeun ku dua kahayang.
Aya hayang geura maot tuluy ngahiji jeung
Gusti nu bakal leuwih nyenangkeun,

24 aya hayang keneh hirup lantaran ras ka
aranjeun.
25 Tapi ceuk rarasaan mah yakin bakal hirup
keneh jeung aranjeun, bisa keneh ngabantu
ngamajukeun kapercayaan aranjeun sangkan
aranjeun tambah ngarasa bagja.
26 Jadi lamun engke urang babarengan
deui, kaagul aranjeun ku sim kuring anu
ngalantarankeun aranjeun bisa hirup ngahiji
jeung Kristus Yesus teh beuki pantes
karasana.
27 Ayeuna mah sing cocog bae hirup
aranjeun jeung pangajak wawaran hal Kristus
tea. Rek bisa rek moal engke sim kuring
nepungan, babakuna hayang ngadenge
aranjeun pengkuh ngahiji jeung sauyunan
ngadegkeun kapercayaan nurutkeun piwuruk
eta wawaran.
28 Ulah rempan ku lawan, teuneung terus,
malar bukti maranehna nu bakal eleh,
aranjeun nu bakal meunang ku pitulung Allah.
29 Aranjeun dipaparin kahormatan ngawula
ka Kristus teh lain semet kudu percaya, tapi
oge kudu ngalakonan sangsara ku karana
Anjeunna.
30 Hayu ayeuna mah urang sabilulungan
jeung sim kuring, perang ngabela hal anu
diperjuangkeun ku sim kuring ti bareto nepi
ka ayeuna, sakumaha anu kadarenge ku
aranjeun.

2

[1] Aranjeun jadi kuat lantaran ngahiji
jeung Kristus. Bisa senang hate lantaran
dipikaasih ku Anjeunna. Aranjeun diaping ku
Roh Allah, harade hate jeung silih karunyaan
pada batur.
[2] Sing sahate deuih, sakanyaah, sajiwa,
sapikiran, sangkan hate sim kuring leuwih
senang.
[3] Dina ngalampahkeun naon bae ulah ku
karana kapentingan pribadi, ulah kajurung ku
hayang kapuji. Sabalikna sing silih hormatan,
batur kudu dianggap leuwih hade ti batan diri
sorangan.
[4] Hargaan kapentingan batur, ulah
mentingkeun diri sorangan bae.
[5] Kudu nyonto kana sikep Yesus Kristus:
[6] Anjeunna teh kagungan sipat Allah. Najan
kitu taya manah nyasamikeun anjeun jeung
Allah.
[7] Malah-malah ngantunkeun sagala
kamulyaana-Na, nyasamikeun anjeun jeung
jalma nu kumawula, kersa saharkat jeung
jalma, jeung nganggo rupa manusa.
[8] Ngarendahkeun anjeun, tunduk tumut ka
Allah nepi ka pupus, pupus lantaran disalib.
[9] Ku sabab kitu ku Allah dijungjung luhur,
dipasihan gelaran anu unggul ti batur.
[10] Sakumna mahluk di sawarga, di bumi,
jeung di handapeun bumi, bakal ngajungjung
jenengan Yesus, deku sujud ka Anjeunna.

11 Kabeh bakal ngaku Yesus Kristus teh
Gusti. Ku hal eta Allah Rama dimulyakeun.
12 Ku sabab kitu dulur-dulur, sanggeus urang
pajauh kieu, papatah sim kuring teh turut sing
leuwih ti waktu urang keur reureujeungan
keneh. Sing terus rarajin jeung sieun ku Allah
supaya kasalametan aranjeun jadi sampurna.
13 Sabab Allah ku manten oge aya jeung
barangdamel di aranjeun, supaya aranjeun
daraek jeung saranggup ngalakonan tujuan
pangersa-Na.
14 Lampahkeun sagala kawajiban ulah bari
kukulutus atawa cekcok.
15 (2:15-16) Tembongkeun yen aranjeun
mulus laku beresih hate, sampurna taya
kuciwa, sakumaha layakna anu jadi putra
Allah di tengah jelema-jelema nu teu balener
di ieu dunya nu pinuh ku dosa. Enggoning
ngawartakeun wawaran perkara hirup ka nu
sejen, kudu jadi saibarat bentang-bentang
anu nyaangan langit. Lamun kitu, munasabah
mun dina poean Kristus sumping sim kuring
agul ku aranjeun teh, da bukti usaha jeung
pagawean sim kuring henteu mubadir.
16 (2:15)
17 Bisa jadi nyawa sim kuring kudu jadi
kurban cara iman aranjeun anu dikurbankeun
ka Allah. Lamun enya kudu nepi ka kitu, sim
kuring atoh jeung milu bungah ka aranjeun.

18 Sabalikna aranjeun oge kudu atoh ku eta
hal sim kuring jeung milu bungah ka sim
kuring.
19 Lamun aya widi Gusti, sim kuring
ngaharep bisa buru-buru ngutus Timoteus ka
aranjeun, hayang meunang bejana supaya
teteg.
20 Ngan anjeunna saurang di ditu mah anu
saperasaan jeung sim kuring, jeung kacida
mikamelangna ka aranjeun.
21 Batur mah ngan ngaruruskeun
kapentingan dirina bae, cul urusan pikeun
Yesus Kristus.
22 Timoteus mah ku aranjeun ge geus
kanyahoan alus. Jeung sim kuring mah mani
kawas anak jeung bapa, totomplokan digawe
babarengan nguarkeun wawaran tea.
23 Lamun perkara sim kuring geus puguh
katangtuanana, anjeunna rek terus diutus.
24 Sim kuring pribadi mun geus aya widi
Gusti rek buru-buru nepungan ka aranjeun.
25 Ari Epaproditus anu ku aranjeun dijurung
ngabantu sim kuring, asa perlu disina mulang.
Anjeunna geus milu sabilulungan jeung sim
kuring.
26 Ayeuna geus sonoeun, jeung melangeun
sieun aranjeun susah dumeh meunang beja
anjeunna teu damang.
27 Memang, repot teu damangna, meh
bae. Tapi sukur Allah mikawelas, tur lain ka

anjeunna bae, ka sim kuring oge deuih nepi
ka sim kuring teu tambah kasusah.
28 Eta sababna sim kuring beuki perlu
ngajurung anjeunna mulang nepungan
aranjeun sangkan aranjeun bungah, kasusah
sim kuring ge leungit.
29 Bageakeun, tarima sing bungah eta dulur
sakapercayaan teh. Jelema kawas anjeunna
wajib dihormat sakumaha layakna.
30 Ngabantuna ngalakonan kawajiban ti
Kristus ngawakilan aranjeun teh mani tega
kana pati, nepi ka mehmehan tiwas.
3 1 Cindekna dulur-dulur teh kudu suka
ngahiji jeung Gusti. Sim kuring teu
hoream malikan tulisan anu ti heula supaya
aranjeun tambah jamuga.
2 Sing ati-ati ka anjing-anjing, nya eta
jelema-jelema jahat. Kitu deui ka anu sok
maksa supaya jalma disunat.
3 Padahal anu saenyana geus disunat mah
lain maranehna, tapi urang. Urang mah geus
narima sunat sajati. Urang nyembah ka Allah
teh ku sabab ditungtun ku Roh Allah ku
manten. Urang ngarasa sukur lantaran hirup
ngahiji jeung Kristus Yesus. Urang mah teu
gumantung kana upacara-upacara lahiriah.
4 Saenyana lamun sim kuring rek
ngawajibkeun milampah kitu, munasabah.
Mun batur ngarasa gumantung kana
upacara-upacara lahiriah, sim kuring mah
komo,

5 lantaran dina umur dalapan poe geus
disunatan, jadi urang Israil ti barang lahir,
asal ti kaom Binyamin bangsa Ibrani tulen.
Dina hal kasaregepan kana Hukum Agama
sim kuring teh jadi anggota golongan Parisi,
6 ceuceub ka nu aranut ka Kristus nepi
ka nganiayana. Dina nekanan parentah-
parentah Hukum Agama, sim kuring taya
kakuranganana.
7 Tapi sanggeus terang ka Kristus, hal-hal
anu tadina disangka nguntungkeun teh
karasa ngarugikeunana.
8 Lain eta bae, da nu karitu teh saenyana
mah kabeh ge taya hargana. Ayeuna sim
kuring geus meunang nu leuwih ti kitu, nya
eta terang ka Kristus Yesus, Gusti sim kuring.
Sanggeus terang ka Anjeunna, nu karitu teh
dipiceun kabeh, dijieun runtah, supaya sim
kuring bisa narima
9 jeung bisa enya-enya ngahiji jeung
Anjeunna. Ibadah sim kuring ka Allah ayeuna
mah lain ku karana tarekah sorangan ku
jalan taat kana Hukum Agama Yahudi, tapi
ku lantaran percaya ka Kristus. Bener teh
lantaran diangken bener ku Allah ku lantaran
percaya ka Yesus Kristus.
10 Anu dicita-cita ngan hayang enya-enya
wanoh ka Kristus, hayang milu ngarasa
hikmatna kakawasaan anu ngahirupkeun deui
Kristus tina pupus-Na, hayang milu ancrub

kana kasangsaraan Anjeunna, hayang milu
maot jeung Anjeunna,
11 kalayan harepan, yen sim kuring oge
bakal dihudangkeun deui ti nu maraot.
12 Sim kuring henteu ngakukeun geus
hasil atawa geus sampurna. Masih keneh
sateka-teka hayang meunangkeun ganjaran
anu disayagikeun ku Kristus Yesus, luyu
jeung maksad Anjeunna ngarebut jeung
ngajadikeun sim kuring jadi kagungana-Na.
13 Jadi pimanaeun sim kuring ngaku geus
bisa ngarebut eta ganjaran. Sim kuring kudu
usaha mopohokeun hal-hal anu geus kaliwat,
ngudag nu aya di hareup.
14 Sim kuring kudu kenceng, supaya
meunangkeun eta ganjaran, nya eta hirup di
sawarga, luyu jeung maksad panyaur Allah
anu ditepikeun ku Kristus Yesus.
15 Urang sarerea anu geus asak rohaniah,
kudu kitu tekad teh. Sabalikna lamun ti
aranjeun aya nu beda pamanggih, ku Allah
bakal dibere terang kumaha saenyana.
16 Tapi ku kitu ku kieu oge urang kudu
terus junun kana pituduh-pituduh anu keur
dilakonan nepi ka ayeuna.
17 Tiru sim kuring, dulur-dulur. Tegeskeun
batur anu nyonto hirup bener ti sim kuring.
18 Loba jelema anu cara hirupna ngamusuh
kana pangorbanan Kristus anu disalib. Hal ieu
geus sering ku sim kuring dipepelingkeun,

ayeuna ge dipepelingkeun deui bari ragragan
cipanon.
19 Sabab anu karitu teh geus tangtu
carilaka, da miallahna kana kabeuki badani.
Ngalampahkeun nu aeb teh maranehna mah
malah agul, jeung ngan malikiran kadunyaan
bae.
20 Urang mah warga sawarga, ngadago-
dago pisan kana pisumpingeuna-Na anu
nyalametkeun urang, Gusti Yesus Kristus.
21 Badan jasmani urang anu lemah
piancureun ku Anjeunna bakal disalin,
didamel saperti kaayaan salira-Na ku anjeun
anu mulya. Anjeunna iasa midamel kitu sabab
kagungan kakawasaan anu bisa nalukkeun
saniskara.

4 1 Ku sabab kitu dulur-dulur, sing
parengkuh ka Gusti. Sim kuring ka
aranjeun teh nyaah jeung nineung. Asa bagja
jeung agul ku aranjeun teh.
2 Nyi Eodia jeung Nyi Sintika, bapa meredih,
sing alakur dina sakapercayaan ka Gusti, sing
silih pidulur.
3 Kitu deui ka anjeun, kanca sim kuring
anu satia, sim kuring menta supaya anjeun
ngabantu ka ieu dua wanita, anu geus banting
tulang jeung sim kuring ngamashurkeun Injil
Kasalametan, cara Klemen jeung batur-batur
sim kuring anu lianna, anu ngaran-ngaranna
aya di Allah, dina Kitab Kahirupan.

4 Salilana sing saruka hirup ngahiji jeung
Gusti. Sakali deui: Sing saruka!
5 Kudu someah ka unggal jelema. Gusti
urang tereh sumping.
6 Tong salempang naon-naon. Naon bae
pangabutuh, unjukkeun ka Allah saban
neneda, suhunkeun bari hate tumarima.
7 Katengtreman jeung karahayuan ti Allah,
nu moal kahontal ku akal baris nengtremkeun
hate jeung pikiran aranjeun nu geus ngahiji
jeung Kristus Yesus.
8 Cindekna dulur-dulur, kudu malikiran teh
nu hade, nu peryoga, nu bener, nu adil, nu
mulus, nu manis, sarta nu kaajen.
9 Lakonan pituduh-pituduh ti sim kuring
anu geus diajarkeun jeung geus katarima ku
aranjeun, boh tina omongan sim kuring, boh
tina tingkah laku sim kuring. Lamun kitu,
geus tangtu aranjeun bakal disarengan ku
Allah anu iasa nengtremkeun hate.
10 Sajeroning hirup ngahiji jeung Gusti, sim
kuring kacida bagjana, lantaran meunang deui
perhatian ti aranjeun sanggeus kaheuleutan
sakitu lilana. Di jero sakitu lilana ingetna mah
tangtu inget ka sim kuring teh, ngan can bisa
nembongkeunana, lain geus mopohokeun.
11 Tapi nyebutkeun kieu oge lain ku sabab
sim kuring ngarasa dilalaworakeun nepi ka
hirup teu cukup. Geus biasa sim kuring mah
hirup ku saaya-aya, geus diajar.

12 Hirup teu cukup bisa, hirup leuwih ti
cukup bisa, geus terang rasiahna. Iraha bae,
di mana bae, keur makmur, keur kekerehet,
keur sagala aya, keur sagala kurang, teu
weleh ditarimakeun.
13 Kaayaan nu kumaha bae kuat
nandanganana, lantaran dikuatkeun ku
kakawasaan Kristus.
14 Aranjeun sakitu hadena ka sim kuring,
nalang dina sagala kasusah.
15 Aranjeun, urang Pilipi, terang pisan kana
kaayaan sim kuring bareto basa ninggalkeun
Makedoni, waktu Injil Kasalametan mimiti
pisan diuarkeun. Hiji-hijina jamaah anu
nulung ka sim kuring teh jamaah aranjeun.
Ngan aranjeun anu daek sabagja sacilaka
jeung sim kuring.
16 Leuwih ti sakali aranjeun kikiriman ka sim
kuring di Tesalonika.
17 Nu diharep ku sim kuring lain pamerena-
pamerena teuing, babakuna pisan mah
hayang ningal aranjeun tambah-tambah
kauntungan.
18 Sagala pamere aranjeun leuwih ti cukup!
Kikiriman anu dibahankeun ka Epaproditus
mani sakitu lobana. Ayeuna sim kuring bisa
nyumponan sakur nu diperlukeun ku sim
kuring. Katarimana ku sim kuring lir kurban
anu seungit anu disembahkeun ka Allah,
hiji kurban anu sedep jeung kamanah ku
Mantenna.

19 Sabalikna sagala pangabutuh aranjeun
tangtu bakal dicukupan ku Allah sim kuring
nu langkung sugih, ku karana Kristus Yesus.
20 Sagala puji ka Allah Rama urang
salalanggengna! Amin.
21 Salam sim kuring ka sakumna umat Allah
anu satunggal jeung Kristus Yesus. Salam ti
dulur-dulur di ditu anu reureujeungan jeung
sim kuring.
22 Salam ti sakumna umat Allah di ditu,
babakuna ti kalangan karaton Prabu.
23 Mugi-mugi sih kurnia Gusti Yesus Kristus
nyarengan ka aranjeun. Wassalam, Paulus,
Timoteus

Kolose

1 [1] (1:1-2) Dumateng dulur-dulur di Kolosa,
umat Allah anu saratia ka Kristus. Sim
kuring Paulus anu ku Allah dikersakeun
jadi rasulna Yesus Kristus, jeung Timoteus,
ngadoakeun mugia dulur-dulur dipaparin
rahmat rahayu ku Allah, Rama urang.
[2] (1:1)
[3] Keur waktu mangnedakeun aranjeun, sim
kuring muji sukur dina paneda ka Allah,
Rama-Na Gusti urang Yesus Kristus,
[4] reh nguping warta aranjeun percaya ka
Kristus jeung mikanyaah ka sakabeh umat
Allah.
[5] Dulur-dulur bisa percaya jeung nyaah kitu
teh kajurung ku pangarep-arep kana hal anu
ku Allah disadiakeun di sawarga, sakumaha
anu ditetelakeun ku amanat anu ngandung
kayaktian, nya eta Injil Kasalametan anu
katarima ku aranjeun tea.
[6] Warta ti Allah teh geus sumebar mawa
berkah rahmat Allah ka sakuliah dunya,
sakumaha anu katampa ku aranjeun basa
mimiti ngadenge hal eta bari tuluy dilenyepan
nepi ka terang.
[7] Aranjeun terang teh ti Epapras, kanyaah
sim kuring sasama ngawula, anu satia

ngalakonan gawe ti Kristus nyuluran sim
kuring.
8 Nya ti anjeunna sim kuring terang yen
aranjeun teh ku Allah dipaparinan kanyaah
saperti kitu.
9 Ti barang nguping hal kaayaan aranjeun
kitu, sim kuring teu kendat neneda
nyuhunkeun ka Allah supaya Roh-Na
nyaangan hate aranjeun sangkan ngarti
enya-enya kana pangersa-Na,
10 sarta salawasna sanggup
ngalampahkeunana, sapuk jeung manah-Na.
Lamun kitu dulur-dulur teh salawasna bakal
tunduk kana sakersa Allah, bisa ngajalankeun
sagala kahadean jeung beuki terang ka Allah.
11 (1:11-12) Mugi tekad dulur-dulur
dikuatkeun ku kaagungan kawasa Allah,
sanggup jeung sabar tawekal nandangan
sagala cocoba, dibarengan ku kabungah
jeung pamuji sukur ka Rama, anu mikersa
supaya aranjeun layak meunang bagian ti nu
geus disadiakeun pikeun umat-Na di karajaan
caang.
12 (1:11)
13 Urang ku Mantenna geus dijait tina
genggeman kawasa poek, salamet dicandak
ka karajaan Putra-Na kaasih,
14 anu geus ngabebaskeun urang, tegesna
ngahampura dosa-dosa urang.

15 Kristus teh wujudna Allah nu teu katingal.
Anjeunna unggul ti sakabeh mahluk, jadi
Putra cikal.
16 Sabab nya ku Anjeunna Allah ngajadikeun
saniskara nu aya di langit jeung di bumi,
nu katingal jeung nu teu katingal, kaasup
roh-roh kawasa, pupunjungan-pupunjungan,
pangawasa-pangawasa jeung sakur anu
nyakrawati di dalam gaib. Sakumna alam
ciciptan Allah diwujudkeunana teh ku Kristus
jeung keur Kristus.
17 Samemeh nu sejen aya, Kristus mah
geus aya, sarta nya ku karana Kristus
sakumna nu aya teh marentah di tempatna
masing-masing.
18 Ari jeung gareja, Kristus teh lir sirah
jeung awak. Anjeunna teh sirah gareja,
sumber hirupna gareja, ari gareja nya eta
raga salira Anjeunna. Kristus teh Putra cikal,
anu geus digugahkeun deui tina kakawasaan
maot, pikeun jadi Nu pangpunjulna ti antara
sakabeh.
19 Nya Allah ku manten anu nangtoskeun
supaya sakumna sipat Allah tumerap ka
Anjeunna, Putra-Na.
20 Seug eta Putra-Na teh dianggo jalan
supaya sakur nu aya di satungkebing langit
jeung di satangkaraking jagat mulang deui
kana cepengan Mantenna. Nya ku Putra-Na
anu nepi ka pupus lantaran disalib, sakumna

nu aya di bumi jeung di sawarga bisa
diangken hade deui ku Allah.
21 Dulur-dulur teh asalna mah jauh ti Allah,
musuh Mantenna lantaran jahat kalakuan
jeung pipikiran.
22 Tapi ku ajal Putra-Na, ayeuna dulur-dulur
ku Allah teh diangken, rek dicandak ka
payuneuna-Na dina kaayaan geus suci murni
taya kuciwa.
23 Ku sabab kitu aranjeun tangtu kudu satia,
kudu pangger, ulah leupas tina pangarep-arep
anu ditetelakeun ku warta ti Allah tea. Eta
warta teh geus diembarkeun ka saban jelema
saalam dunya. Nya ku karana hal eta nu
matak sim kuring ge, Paulus, jadi hiji kawula
purah ngawawarkeunana.
24 Sim kuring sangsara keur kasalametan
aranjeun teh bungah, sabab ku nyorang
sangsara lahir teh sim kuring sarua jeung
nganggeuskeun kasangsaraan Kristus anu
ngupayakeun kasalametan gareja-Na, atawa
raga salira-Na tea.
25 Allah miwarang sim kuring ngawulaan
gareja ngalakonan parentah-Na keur
kasalametan aranjeun. Jadi sim kuring teh
wajib ngawawarkeun amanat Mantenna
saweuteuhna.
26 Eta amanat Allah anu geus mangabad-
abad dirasiahkeun ka sakumna manusa teh
ayeuna geus ditembrakkeun ka umat-Na.

27 Mantenna seja mintonkeun eta rasiah ka
umat-Na, anu nya jembar nya agung pikeun
sakumna jelema, nya eta: Kristus aya di jero
hate aranjeun, tegesna aranjeun bakal aya di
jero kamulyaan Allah.
28 Ku sabab kitu Kristus teh ku sim kuring
kudu dimashurkeun ka unggal jelema. Sim
kuring kudu ngawurukan, ngajar sabisa-bisa
bari ngetrukkeun kanyaho, supaya unggal
jelema bisa dideuheuskeun ka payuneun Allah
dina kayaan sampurna rohanina lantaran
geus ngahiji jeung Kristus.
29 Supaya ieu tujuan kahontal, sim kuring
digawe banting tulang ngagunakeun tanaga
anu ditunjang ku kakawasaan Kristus anu
barangdamel di jero hate.

2

1 Terus-terang, sim kuring kacida banting
tulangna pikeun kasalametan aranjeun
teh, kitu deui pikeun urang Laodikea jeung
salian ti eta anu tarerangeunana ka sim
kuring kakara wawuh ngaran.
2 Nu dipalar supaya maranehna karuat
tekadna tur ngahiji silih pikanyaah, supaya
bisa enya-enya ngartina nepi ka yakin kana
hal eta. Sabab lamun kitu maranehna bakal
leuwih terang deuih kana rasiah Allah tea,
tegesna ka Kristus ku anjeun.
3 Kristus teh konci anu mukakeun sisimpenan
rajabrana hikmah jeung pangartos Allah anu
tacan kanyahoan ku urang.

4 Ku hal eta aranjeun ulah beunang kaolo ku
batur, sanajan jelemana siga kacida hadena
oge.
5 Batin sim kuring teu weleh aya di aranjeun
sanajan raga pajauh, anu matak kacida
bungahna ningal aranjeun rempug-jukung
jeung teguh satia ka Kristus teh.
6 Ku lantaran aranjeun geus narima yen
Kristus Yesus teh Gusti, aranjeun geus ngahiji
jeung Kristus.
7 Ku sabab eta kudu terus ngakar di
Anjeunna, mekar di Anjeunna, mingkin
percaya ka Anjeunna luyu jeung piwuruk nu
geus katarima, sarta pinuh ku rasa tumarima.
8 Sing ati-ati, ulah kapikat ku palsapah-
palsapah manusa anu taya mangpaatna
tur matak nyasabkeun, anu asalna tina
papahaman manusa jeung ti roh-roh di jagat
raya, lain ti Kristus.
9 Sakumna sipat katuhanan aya di Kristus
dina wujud kamanusaana-Na.
10 Jadi anu ngahiji jeung Anjeunna bakal
meunang hirup anu sampurna. Kristus teh
kawasa ka tiap-tiap roh anu kawasa jeung
anu marentah.
11 Ku ngahiji jeung Anjeunna, aranjeun
teh geus disunat. Lain sunat anu dijieun ku
manusa, tapi sunat padamelan Kristus anu
ngabebaskeun aranjeun tina tabeat anu pinuh
ku dosa.

12 Waktu aranjeun dibaptis teh sategesna
dikubur bareng jeung Kristus. Tapi ku eta
baptisan keneh aranjeun dihirupkeun deui
bareng jeung Kristus, lantaran percaya kana
kakawasaan Allah anu geus ngahirupkeun
deui Kristus tina pupus-Na.
13 Tadina saenyana aranjeun teh maot, maot
rohani, ku karana dosa jeung ku karana jadi
jelema anu teu disunat sacara lahir. Tapi
ayeuna ku Allah geus dihirupkeun bareng
jeung Kristus. Dosa-dosa urang ku Allah
dihampura kabeh.
14 Daptar hutang dosa-dosa urang anu
sarat rukun-rukunna kacida beuratna teh
ku Mantenna dipareuman kabeh, daptar
catetanana dipiceun, dipaku dina kayu salib.
15 Dina eta kayu salib Kristus geus
ngarangsadan roh-roh anu karawasa jeung
nyarekel parentah, nepi ka maranehna
taya dayana deui, sarta ku Kristus ditawan,
digiring jadi tongtonan umum dina
arak-arakan kaunggulan Anjeunna.
16 Ku sabab kitu aranjeun ayeuna ulah
kaatur deui ku hal naon bae anu meunang
jeung teu meunang didahar atawa diinum, ku
hal poe-poe kaagamaan atawa ku hal Pesta
Bulan Anyar atawa ku poe Sabat.
17 Da nu karitu mah kabeh ge ngan
kalangkang tina hal-hal di jaman engke, anu
wujud sajatina mah Kristus.

18 Ulah beunang digeretak ku jelema anu
ngaku-ngaku luhung dumeh meunang
tetenjoan-tetenjoan gaib luar biasa, kitu deui
ku jelema anu nyemu-nyemu handap asor
jeung nyembah ka malaikat-malaikat. Jelema
kitu, niatna ngan rek nyombongkeun maneh
ku pikiranana anu duniawi.
19 geus lesot ti Kristus anu jadi lir sirahna
awak, anu ngatur awak sakujur, anu ngatur
dat-dat kadaharanana, anu nyimpay tulang
sandina nepi ka awak teh mekarna luyu jeung
anu dikersakeun ku Allah.
20 Aranjeun geus maot bareng jeung Kristus,
geus bebas ti roh-roh anu ngawasaan alam.
Tapi naha geuning hirup kawas kaereh keneh
ku dunya? Geuning masih gugon-tuhon keneh
kana kapamalian, kayaning:
21 "Teu meunang nyabak anu! Teu meunang
ngadahar anu! Teu meunang paantel jeung
anu!"
22 Nu karitu mah kapakena ngan sakali,
tuluyna taya gunana. Kabehanana ge
aturan jeung pangajaran-pangajaran jieunan
manusa.
23 Sigana bae alus soteh, ngajurung jelema
muja ka malaikat-malaikat, siga enya
ngajurung handap asor, jeung nitah nyiksa
maneh, da pikeun ngadalian hawa napsu mah
eta aturan teh taya kakuatanana naon-naon.
3 1 Aranjeun geus dihirupkeun bareng
jeung Kristus. Upayakeun supaya bisa

meunangkeun anu aya di sawarga, tempat
Kristus linggih di tengeneun Allah.
2 Tujukeun pikiran kana perkara-perkara anu
aya di ditu, ulah kana perkara-perkara nu aya
di dunya,
3 sabab aranjeun teh geus maot, hirup
aranjeun ngancik buni jeung Kristus di Allah.
4 Nu jadi hirup aranjeun nu sajatina teh
nya eta Kristus. Samangsa engke Anjeunna
ngebrehkeun salira, aranjeun oge tangtu
araya jeung Anjeunna sarta dipaparin
kamulyaan Anjeunna.
5 Ku sabab kitu aranjeun kudu maehkeun
kahayang-kahayang jasmani anu datang
ngarobeda, kayaning lacur, nyieun kaaeban,
ngumbar birahi, kahayang-kahayang jahat,
jeung sarakah (sabab sarakah teh sarua
jeung nyembah brahala).
6 Allah tangtu bendu ka anu lampahna kitu,
ka nu teu nurut ka Mantenna.
7 Bareto, waktu keur dikawasaan keneh
ku kahayang jasmani, hirup aranjeun teh
nurutkeun kahayang-kahayang ka nu karitu.
8 Piceun kabiasaan kitu teh ayeuna mah.
Ulah ngumbar amarah, ulah unek-unekeun,
ulah nurutkeun kangewa, ulah supu-sapa,
ulah ngomong kotor,
9 ulah silih bohongan. Da ayeuna mah
geus kaluar tina hirup anu heubeul katut
kabiasaan-kabiasaanana,

10 geus aya dina hirup anu anyar. Ieu
hirup anu anyar, ku Khalikna, nya eta ku
Allah, terus-terusan dianyarkeun dina rupi
Mantenna, supaya aranjeun terang enya-enya
ka Mantenna.
11 Lamun geus kitu mah moal aya deui
jelema anu dibeda-beda. Urang Yahudi, nu
lain urang Yahudi, nu disunat, nu teu disunat,
urang Barbar, nu lugina, nu kumawula, nu
mardika moal dibeda-beda, sabab nya Kristus
anu jadi sakabehna, anu aya di kabehanana.
12 Aranjeun teh umat Allah, ku Mantenna
dipikaasih jeung dipilih dijadikeun kagungana-
Na. Jadi kudu boga tabeat karunyaan, hade
hate, handap asor, darehdeh, jeung sabar.
13 Kudu daek silih eledan, lamun pareng
pasendatan jeung batur kudu daek silih
hampura. Ngahampura teh wajib, sakumaha
Gusti oge ngahampura ka aranjeun.
14 Seug ieu sipat-sipat teh tambahan deuih
ku kanyaah, sabab kanyaah teh tali anu
meungkeut sagala rupa jadi hiji beungkeutan
anu sampurna.
15 Aranjeun ku Kristus geus dirukunkeun
supaya rukun dina sagala perkara. Sabab nu
matak aranjeun ku Allah disalaur dihijikeun
teh supaya rukun. Tina hal eta aranjeun kudu
muji sukur.
16 Piwulang-piwulang Kristus anu sakitu
jembarna ku rahmat teh serepkeun kana
ati sanubari. Kudu silih ajar jeung silih

tuduhan kalawan bijaksana sabisa-bisa.
Nyanyikeun jabur-jabur, lagu-lagu pupujian
jeung lagu-lagu rohani, sanggakeun ka Allah
dibarengan ku rasa tumarima ka Mantenna
sajeroning hate.
17 Lamun aranjeun keur nganuhunkeun ka
Allah Rama, boh nu dilampahkeun boh nu
diucapkeun, kudu kalawan asmana Gusti.
18 Para wanita anu rumah tangga sing ngesto
ka salaki. Eta kawajiban umat Kristus.
19 Salaki-salaki sing nyaraah ka pamajikan,
ulah kasar.
20 Barudak umat Kristus, maraneh salawasna
kudu nurut ka kolot. Budak nu nurut ka kolot
bakal diasih ku Allah.
21 Kolot-kolot ulah nganyenyeri hate anak,
bisi anak reuntas hatena.
22 Para badega dina sagala rupa kudu ngesto
ka dunungan anu di dunya, saregep teh ulah
ngan keur di hareupeunana pedah hayang
kaalem. Ngawula teh kudu ku karana iklas
jeung ku karana isin ku Gusti.
23 Ngalampahkeun parentah dunungan kudu
enya-enya, lir gawe keur Gusti lain keur
jelema.
24 Inget, Gusti kagungan ganjaran keur
umat-Na, keur aranjeun. Sabab anu saenyana
jadi dunungan aranjeun mah Kristus.
25 Jeung deui anu salah mah saha bae ge
bakal nanggung balukarna, sabab Allah mah

ngahukumna teh henteu ngabeda-bedakeun
jelema.

4 [1] Aranjeun, para dunungan, ka gandek
kudu adil jeung jujur. Kudu aringet,
aranjeun oge kapan keur ngadunungan ka
dunungan nu di sawarga.
[2] Kudu neneda sing cengeng, caringcing,
jeung muji sukur ka Allah.
[3] Pangnedakeun sim kuring mugi ku
Allah diparengkeun ngawawarkeun amanat
Mantenna hal rasiah ngeunaan Kristus. Sim
kuring ayeuna dipanjara teh ku karana
perkara eta.
[4] Pangnedakeun supaya sim kuring perceka
nerangkeun eta hal sakumaha mistina nepi
ka tetela.
[5] Nyanghareupan jelema-jelema anu teu
sakapercayaan, tiap kasempetan gunakeun
sing bijaksana.
[6] Kecapna sing merenah, kalimatna sing
ngeunah, sing matak mikat, tapi sing bisa
mere jawaban anu layak ka nu nyual.
[7] Hal kaayaan sim kuring bakal dicaritakeun
ka aranjeun ku saderek Tihikus, anu satia
maturan sim kuring ngalakonan gawe ti Gusti.
[8] Anjeunna dihaja dijurung ka dieu sina
nyaritakeun kaayaan sim kuring supaya
aranjeun teteg.
[9] Ka dieuna bakal dibaturan ku Onesimus,
dulur nu satia asal ti dieu ti aranjeun. Sagala

rupa kajadian di ditu engke ku aranjeunna
dicaritakeun.
10 Salam ti Aristarkus anu bareng dipanjara
jeung sim kuring. Salam ti Markus alona
Barnabas (anu ceuk sim kuring bareto tarima
lamun anjeunna ka dieu engke).
11 Salam ti Yosua, anu sok disebut oge
Yustus. Ti antara urang Yahudi anu geus
sakapercayaan, ngan aranjeunna tiluan
anu maturan sim kuring ngalakonan gawe
ngemban parentah Allah. Kacida nulungna.
12 Salam ti Epapras anu asalna ti kalangan
aranjeun keneh, abdina Kristus Yesus
anu tara kendat-kendat mangnedakeun
aranjeun. Mantep pisan nenedana ka
Allah, mangnyuhunkeun supaya Mantenna
nguatkeun jeung nyampurnakeun kayakinan
iman aranjeun supaya enya-enya gumusti
kana pangersa-Na.
13 Katembong pisan banting tulangna pikeun
aranjeun kitu deui pikeun urang Laodikea
jeung Herapolis.
14 Salam deuih ti tabib Lukas jeung ti Demas.
15 Pangnepikeun salam sim kuring ka
dulur-dulur sakapercayaan di Laodikea, kitu
deui ka saderek Nimpa jeung dulur-dulur anu
sok karumpulan di imahna.
16 Ieu surat lamun ku aranjeun geus dibaca,
pangmacakeun ka jamaah di Laodikea.
Sabalikna, baca engke surat anu engke bakal
dikirimkeun ku dulur-dulur di Laodikea.

17 Pangnepikeun amanat sim kuring ka
Arsipus: "Laksanakeun padamelan ti Gusti
nepi ka rengse."
18 Salam sono sim kuring, Paulus. (Ieu
ditulisna ku leungeun sorangan.) Ulah
paroho, sim kuring teh dipanjara keneh! Mugi
Gusti maparinkeun sih kurnia-Na. Wassalam,
Paulus

1 Tesalonika

1 [1] Kahatur dumateng dulur-dulur di Jamaah
Tesalonika, umat kagungan Allah Rama
jeung Gusti Yesus Kristus. Ieu surat ti Paulus,
Silas, jeung Timoteus. Mugia aranjeun
marendak rahmat rahayu ti Allah.
[2] Sim kuring teu kendat muji sukur ka Allah
ku hal aranjeun. Unggal neneda aranjeun sok
disebut.
[3] Saban-saban neneda ka Allah Rama urang,
sim kuring teh inget ka aranjeun, anu sakitu
percayana ka Kristus, nyata dina hirup
aranjeun. Aranjeun sakitu mikahemanna ka
nu sejen, nepi ka daek nyorang hese cape,
jeung teguh mantengkeun harepan ka Gusti
urang Yesus Kristus.
[4] Sim kuring terang dulur-dulur, aranjeun teh
ku Allah dipikaasih, dipilih jadi kagungana-Na
ku manten.
[5] Sabab sim kuring mawa Injil Kasalametan
ka aranjeun teh lain ku caritaan bae,
tapi kasartaan ku daya jeung Roh Suci,
bari yakin sayakin-yakinna yen eta Injil
Kasalametan teh bener. Aranjeun terang
kumaha soson-sosonna sim kuring basa di
aranjeun, keur paedah aranjeun.
[6] Aranjeun ayeuna geus nulad ka sim kuring
jeung ka Gusti urang. Sakitu disusahkeunana

oge aranjeun teh daek tur kacida sukana
narima warta perkara eta. Eta kasukaan
aranjeun teh paparin ti Roh Suci.
7 Ku hal eta aranjeun teh geus dipiconto ku
sakabeh dulur sakapercayaan di Makedoni
jeung Ahaya.
8 Sabab anu sumebar di sakuliah Makedoni
jeung Ahaya teh lain ngan wawaran hal
eta bae, iman aranjeun ka Allah oge milu
kagurnita ka mana-mana, nepi ka sim kuring
geus teu bisa nyaritakeunana.
9 Jalma-jalma kabeh ngagunemkeun perkara
aranjeun sakitu ngakuna waktu didatangan
ku sim kuring, kitu deui perkara aranjeun
geus miceun brahala sesembahan tuluy
nyanghareup ka Allah, ngabakti ka Allah
sajati, Allah anu hirup,
10 sarta ngarep-ngarep sumping putra-Na ti
sawarga, nya eta Yesus, anu ku Mantenna
geus digugahkeun ti nu paraeh, anu
nyalametkeun urang tina hukuman Allah
engke.

2 1 Sim kuring datang ka aranjeun teh
henteu gaplah, ku aranjeun ge tangtu
karasa.
2 Aranjeun terang, samemeh ka dieu ka
Tesalonika, di Pilipi sim kuring teh kacida
dihinakeunana, goreng pisan ditarimana.
Tapi waktu eta Injil Kasalametan ti Allah teh
ku sim kuring dibawa ka aranjeun, sanajan

loba anu ngalawan ge sim kuring ku Allah
dikersakeun wani.
3 Pangajak sim kuring ka aranjeun teh taya
maksud anu goreng lain rek ngabobodo atawa
nipu merdaya.
4 Anu dicaritakeun teh salawasna ngan
anu dipikapalay ku Allah. Kajeun teu matak
senang ka pada jalma, asal matak senang ka
Allah, anu nguji eusi hate sim kuring, lantaran
ku Mantenna dipercanten ngemban eta Injil
Kasalametan.
5 Ku aranjeun geus kanyahoan, iraha sim
kuring osok ngomong lumah-lameh atawa
sindir-sampir sangkan teu kaciri sarakah.
Allah saksina!
6 Sim kuring teu malar pamuji, boh ti
aranjeun boh ti nu sejen.
7 Saenyana sim kuring teh da rasul
Kristus, wenang najan barang penta oge.
Sapanjang keur di aranjeun, sim kuring sakitu
darehdehna ka aranjeun, mani kawas indung
rumawat ka anak.
8 Ku nyaah-nyaahna ka aranjeun,
sumawonna eta Injil Kasalametan, nyawa oge
moal dikoretkeun. Nepi ka kitu kanyaah ka
aranjeun teh!
9 Aranjeun tangtu aringet kumaha sim
kuring tohtohanana, waktu sim kuring
ngawawarkeun Injil Kasalametan ka aranjeun
digawe beurang peuting nyiar kipayah,

sangkan ulah nepi ka matak ngariweuhkeun
aranjeun.
10 Aranjeun anu percaya geus nyaraksian,
Allah oge nyaksian, tingkah laku sim kuring
ka aranjeun teh beresih, jujur, taya cela kitu
kieu.
11 Ku aranjeun meureun karasa, pamolah
sim kuring ka aranjeun teh lir bapa ka anak.
12 Negeran, ngalilipur, jeung ngadorong
supaya hirup aranjeun sapagodos jeung
pangersa Allah, anu geus nyaur aranjeun
kana Karajaan jeung kamulyaana-Na.
13 Jeung kieu nu matak sim kuring muji
sukur ka Allah teh: Eta amanat ti Allah anu
ditepikeun ku sim kuring teh ku aranjeun
ditarima jeung dipercaya, yen lain beja ti
manusa, tapi amanat ti Allah. Eta nandakeun
yen Allah geus ngagerakkeun hate aranjeun
sangkan percaya ka Kristus.
14 Anu kaalaman ku aranjeun teh, dulur-
dulur, sarua jeung anu kaalaman ku jamaah
Allah di Yudea, ku jelema-jelema anu geus
jadi milikna Kristus Yesus. Aranjeun di dieu
dikaniaya ku bangsa sorangan. Dulur-dulur di
Yudea oge dikaniaya ku bangsana sorangan,
bangsa Yahudi,
15 anu geus maehan Gusti Yesus jeung
nabi-nabi-Na, jeung nganiaya rasul-rasul-Na.
Urang Yahudi geus nyieun anu matak cua ka
Allah, jeung kacida ngamusuhanana ka saban
jalma.

16 Malah anu ngawawarkeun eta Injil
Kasalametan ka bangsa sejen supaya bangsa
sejen oge salamet, kacida dihalang-halangna.
Dosa urang Yahudi anu sakitu gedena beuki
gede bae. Ahirna, ayeuna maranehna keuna
ku murka Allah.
17 Dulur-dulur, urang papisah teh
saheulaanan. Jeung paturay soteh raga,
batin mah tetep ngahiji. Tapi ti barang urang
papisah, sim kuring kacida nineungna nepi ka
sakedah polah ihtiar sangkan bisa papanggih
deui.
18 Ku hayang-hayangna, sim kuring nepi ka
leuwih ti sakali ihtiar supaya bisa ka dieu
deui, tapi ngan dihalang-halang bae ku Iblis.
19 Nya aranjeun anu bisa ngabungahkeun
hate jeung ngagedekeun harepan sim kuring,
jeung anu bisa diagulkeun ku sim kuring
ka payuneun Yesus Gusti urang, engke ari
Anjeunna geus sumping.
20 Enyaan sim kuring kacida bungahna jeung
agulna ku aranjeun teh!

3

1 Tungtungna mah kasono teh teu
kaampeuh. Tuluy badami. Putusna, keun
sim kuring mah di Atena sorangan,
2 ari Timoteus, batur ngemban pancen ti
Allah ngamashurkeun Injil Kasalametan
hal Kristus, rek diutus ka aranjeun, pikeun
ngareugreugkeun hate aranjeun sangkan
mantep percaya ka Kristus,

3 ulah nepi ka ingkar lantaran teu kuat
dikaniaya. Aranjeun terang, eta panganiayaan
teh jadi bagian tina pangersa Allah ka urang.
4 Yen urang bakal dikaniaya teh ti
samemehna keneh ku sim kuring geus
diomongkeun ka aranjeun bareto waktu sim
kuring keur di dieu keneh. Ayeuna enya
kajadian.
5 Eta sababna nu matak sim kuring
maksakeun ngutus Timoteus. Ku sabab sim
kuring geus teu tahan hayang terang kaayaan
kapercayaan aranjeun, Timoteus tuluy diutus,
bari ngarep-ngarep mugia aranjeun ulah nepi
ka eleh ku Iblis, ulah nepi ka beubeunangan
sim kuring digawe teh gaplah.
6 Ayeuna Timoteus geus datang deui, mawa
beja anu ngagenahkeun hate hal kapercayaan
jeung kanyaah aranjeun. Jeung ceuk
anjeunna aranjeun teu kendat mikatineung
ka sim kuring, harayang papanggih deui
sakumaha halna sim kuring ka aranjeun.
7 Sanajan keur balangsak oge ngadenge
kaayaan aranjeun kitu mah mani reugreug,
dulur-dulur! Eta kapengkuhan kapercayaan
aranjeun teh kacida nyegerkeunana kana
hate sim kuring.
8 Enyaan asa hirup ngadenge aranjeun
pengkuh ka Gusti teh.
9 Sim kuring kacida nganuhunkeunana ka
Allah urang ku hal aranjeun, muji sukur ka

Mantenna anu geus maparin kabungah ku hal
aranjeun.
10 Sim kuring neneda beurang peuting,
mugi-mugi Mantenna marengkeun sim kuring
bisa papanggih deui jeung aranjeun, malar
bisa ngagedekeun sumanget kapercayaan
aranjeun.
11 Mugi-mugi Allah Rama urang jeung Yesus
Gusti urang maparin jalan nepi ka urang bisa
papanggih deui.
12 Jeung disuhunkeun ka Mantenna, mugi
aranjeun sing leuwih silih pikanyaah pada
batur, jeung nyaah ka unggal jalma, saperti
gedena kanyaah sim kuring ka aranjeun.
13 Lamun kitu, aranjeun bakal meunang
kakuatan ti Mantenna, datang ka jadi
sampurna jeung suci di payuneun Allah
Rama urang engke, ari Yesus Gusti urang
geus sumping diiring ku sakabeh umat
kagungana-Na.

4 1 Saterusna dulur-dulur, aranjeun geus
diajar kumaha kuduna hirup anu sapuk
jeung pangersa Allah, sarta ku aranjeun geus
dilakonan. Parandene kitu kalayan asmana
Gusti sim kuring menta supaya sing leuwih
gumati ngalakonanana.
2 Pituduh-pituduhna aranjeun geus terang,
geus dibere ku sim kuring ku kakawasaanana
Gusti Yesus.

3 Aranjeun ku Allah diperih kudu hirup suci.
Kade, lamun sapatemon ulah ingkar tina
susila.
4 Salaki, ari ngagaulan pamajikan kudu suci
pikiran make tatakrama anu pantes,
5 ulah make polah anu cabul cara jelema anu
can nyaho ka Allah.
6 Tumali jeung hirup suci tea, kade ulah aya
anu salah pameta ka sasama sakapercayaan
atawa ngarah kauntunganana. Ngeunaan
ieu hal aranjeun geus diomongan, jeung
geus diomat-omatan pisan yen sakur anu
milampah kitu teh bakal nandang panyiksa ti
Gusti.
7 Urang disaur ku Allah teh lain malar hirup
cabul, tapi supaya hirup urang kamanah
Mantenna.
8 Jadi sing saha anu nolak ieu papatah, lain
nolak ka manusa, tapi nolak ka Allah anu geus
maparinkeun Roh-Na anu suci ka aranjeun.
9 Ari hal silih pikanyaah jeung batur
sakapercayaan mah ku sim kuring teu perlu
diwincik deui, da geus tarerang sorangan tina
piwulang Allah kumaha kuduna,
10 malah ku aranjeun geus dilarapkeun ka
dulur-dulur di Makedoni. Ngan pamenta sim
kuring sing leuwih ti kitu.
11 Usahakeun hirup ayem, jeung ulah
campur kana urusan batur, kudu digarawe
neangan napkah sorangan sakumaha ceuk
sim kuring bareto,

12 supaya hirup henteu gumantung kana
pitulung batur, jeung supaya diajenan ku anu
henteu palercaya ka Kristus.
13 Dulur-dulur, sim kuring hayang
nerangkeun kumaha saenyana kaayaan jalma
ari geus paeh. Aranjeun teu kudu sedih ku
hal eta, saperti jelema-jelema sejen anu teu
boga pangharepan.
14 Urang percaya yen Yesus geus gugah tina
pupus-Na. Ku sabab eta kudu percaya yen
sakur anu maotna percaya ka Yesus, tangtu
ku Allah bakal dihirupkeun deui sangkan
babarengan deui jeung Anjeunna.
15 Sim kuring ngabejaan, kieu piwulang
Gusti tina hal eta: Sakur anu hirup keneh
dina wanci Gusti sumping, moal diheulakeun
ti nu geus maraot ti heula.
16 Engke bakal aya sora tarik aba-aba ti
malaikat utama, jeung sora tarompet Allah,
geus kitu Gusti ku anjeun bakal lumungsur ti
sawarga. Anu bakal dihirupkeun ti heula teh
anu maraotna percaya ka Kristus.
17 Ari anu harita harirup keneh bakal
dikumpulkeun jeung eta, dibawa bareng kana
mega ngadeuheus ka Gusti di awang-awang,
saterusna hirup reureujeungan jeung Gusti.
18 Tah ieu pangajaran teh gunakeun pikeun
silih hatean jeung batur.

5 1 Sim kuring moal nyaritakeun iraha eta
kajadian teh piwaktueunana.

2 Aranjeun sorangan geus terang yen Poe
sumpingna Gusti teh taya nu nyaho, cara
paling ti peuting.
3 Waktu ceuk jalma-jalma, "Kaayaan tenang,
aman," kacilakaan ujug-ujug datang narajang
ka maranehna! Datangna bakal ngadadak
kawas kusialna kanyeri awewe nu rek
ngajuru.
4 Tapi aranjeun mah moal kabongohan ku
eta Poe kawas kabongohan ku bangsat, da
lain aya di nu poek.
5 Aranjeun mah bawahan caang, bawahan
beurang, lain cangkingan peuting atawa
erehan poek.
6 Jadi ulah kaheesan kawas nu sejen, kudu
tetep eling jeung caringcing.
7 Peuting mah jalma-jalma sarare, sarta nya
ti peuting jalma-jalma marabok.
8 Tapi urang mah kabawah ku beurang,
kudu mencrang pikiran. Pake baju kere,
nya eta percaya ka Kristus, jeung silih
pikanyaah; pake balakutak, nya eta pengkuh
pangharepan yen bakal disalametkeun.
9 Allah milih urang teh lain pikeun nadahan
bendu-Na, tapi supaya ngamilik kasalametan
ku jalan Gusti urang Yesus Kristus,
10 anu pupus nalangan urang supaya urang
bisa hirup reureujeungan jeung Anjeunna,
boh lamun dina wanci Anjeunna sumping teh
urang geus paeh, boh lamun hirup keneh.

11 Heug sing terus cara ayeuna, silih tegeran,
silih tulungan jeung batur.
12 Pamerih sim kuring, muga aranjeun sing
ngahargaan ka anu keur digarawe nungtun
jeung ngatik aranjeun dina sual hirupna anu
anut ka Gusti.
13 Sing enya-enya ngahormat jeung
mikanyaah ka aranjeunna, ngingetkeun kana
pagaweanana. Sing rukun jeung pada batur.
14 Kade, mun aya nu kedul papatahan, nu
borangan hatean, nu lembek belaan, sing
silih sabaran.
15 Jaga, ulah aya anu ngabales goreng ku
goreng, anggur usahakeun sina raresep silih
hadean jeung batur jeung ka unggal jelema.
16 Sing gumbira salawasna,
17 kudu neneda saban waktu,
18 tarimakeun reujeung sukur sagala anu
tumiba. Kitu aranjeun teh diperihna ku Allah,
ari aranut ka Kristus Yesus mah.
19 Ulah nahan Roh Suci;
20 ulah nganggap enteng kana amanat-
amanat anu diilhamkeun.
21 Uji sagala perkara: Mun hade cekel sing
pageuh,
22 piceun naon bae anu jahat.
23 Mugia Allah anu maparin katengtreman ka
urang sing nyucikeun tingkah laku aranjeun,
sangkan suci sakujur diri, jiwa, nyawa,
jeung raga, sing ulah aya celana dina waktu
sumping Gusti urang Yesus Kristus.

24 Mantenna anu geus nyaur aranjeun
tangtu kersa nulungan midamel kitu, sabab
Mantenna sipat satia.
25 Doakeun sim kuring jeung batur,
dulur-dulur!
26 Salam sono ka dulur-dulur sakapercayaan.
27 Ieu surat, demi Gusti, pangmacakeun ka
sakabeh dulur sakapercayaan.
28 Mugia dulur-dulur ginanjar rahmatna Gusti
urang Yesus Kristus. Wassalam, Paulus

2 Tesalonika

1 [1] Kahatur dumateng dulur-dulur di Jamaah
Tesalonika, umat kagungan Allah Rama
jeung Gusti Yesus Kristus. Ieu surat ti Paulus,
Silas, jeung Timoteus.
[2] Mugia aranjeun dikurniaan rahmat rahayu
ti Gusti Allah Rama jeung ti Gusti Yesus
Kristus.
[3] Saban waktu sim kuring perlu muji sukur
ka Allah ku kaayaan aranjeun, dulur-dulur!
Teu rek kitu kumaha, lantaran aranjeun
mingkin percaya ka Kristus jeung mingkin
silih pikanyaah.
[4] Eta sababna aranjeun ku sim kuring
dipuji di jamaah Allah, dialem, lantaran
kapercayaan aranjeun tetep tangguh, tahan
nangankeun sagala kabalangsakan jeung
cocoba.
[5] Eta nandakeun adilna putusan Allah, nepi
ka aranjeun layak jadi warga Pamarentahan
Mantenna, sabab geus balangsak ku karana
hal eta.
[6] Allah bakal midamel sakumaha mistina,
sakur anu ngalantarankeun aranjeun
balangsak teh baris disina balangsak.
[7] Aranjeun anu ayeuna lara balangsak, kitu
deui sim kuring, bakal diluginakeun ku Allah,

ari Gusti Yesus sumping ti sawarga diiring ku
para malaikat anu garagah,
8 sumping dina gedurna seuneu. Anjeunna
bakal ngahukum sakur anu nolak ka
Allah jeung ka anu embung narima Injil
Kasalametan hal Yesus Gusti urang.
9 Maranehna bakal ngarasa hukumanana,
binasa salalanggengna, dipeclengkeun
ti payuneun Gusti jeung ti lingkungan
kakawasaana-Na anu agung.
10 Eta tangtu kitu dina waktu Anjeunna
sumping, poean Anjeunna nampi pamuji
jeung panghormat ti sakabeh jelema anu
percaya ka Anjeunna. Aranjeun oge bakal
kumpul jeung anu palercaya kana Injil
Kasalametan anu diwawarkeun ku sim kuring
tea.
11 Tumali jeung eta, aranjeun ku sim kuring
teu kendat dipangnedakeun ka kersa Allah
urang, mugi-mugi ku Mantenna dipandang
layak pikeun manjing hirup anu langgeng,
luyu jeung panyaur-Na. Mugi-mugi ku
pangawasa Mantenna, kahayang aranjeun
kana ngalampahkeun anu hade jeung
sampurna baranggawe enggoning percaya
teh tinekanan.
12 Lamun kitu, eta hirup aranjeun teh matak
mulya ka pajenengan Yesus Gusti urang,
sarta aranjeun oge mareunang kamulyaan ti
Anjeunna, ku berkah sih kurnia Allah, jeung
ku rahmatna Gusti Yesus Kristus.

2 [1] Ngeunaan pisumpingeunana Gusti urang
Yesus Kristus, jeung hal urang bakal
kumpul di Anjeunna, sim kuring ngelingan ka
aranjeun, dulur-dulur!
[2] Poma ulah bingung pipikiran, ulah gugup
ku nu nyebutkeun magar poe sumpingna
Gusti teh geus nitih wanci. Bisa jadi kabarna
asal tina ramalan atawa hutbah, atawa majar
asal tina surat sim kuring.
[3] Kajeun kumaha, kajeun ku saha, aranjeun
ulah kapangaruhan. Sabab eta Poe moal
waka datang samemeh loba anu murtad ti
Kristus, jeung samemeh Manusa Jahat anu
geus ditangtukeun baris dikanarakakeun tea
nembongankeun dirina.
[4] Si Jahat teh bakal ngalawan ka sakur
anu disebut allah atawa kana naon bae
anu dipuja-puja ku jelema, seug ngangkat
maneh pangluhurna ti eta sakabeh. Malah
manehna bakal anegleng di Bait Allah jeung
ngumumkeun yen dirina teh Allah.
[5] Eta kabeh ku sim kuring geus diomongkeun
bareto waktu keur di aranjeun keneh. Inget
henteu?
[6] Tapi ayeuna mah eta teh moal waka, sabab
aya keneh anu nahan. Naon anu nahanna,
aranjeun geus terang. Dina waktu anu geus
ditangtukeun ku Allah, eta Manusa Jahat teh
bakal ngajirim.

7 Ayeuna manehna keur tatan-tatan keneh
ririkipan, tapi moal waka prung, ngadago
hahalangna disingkirkeun ku anu nahanna,
8 geus kitu kakara eta Manusa Jahat teh
datang nembongkeun maneh. Tapi dina
mangsa Gusti Yesus sumping, manehna bakal
paeh ditiup ku napas anu ngahebos tina
baham Gusti, lebur ku kilat tina salira-Na.
9 Manusa Jahat tea munculna nyangking
pangawasa Iblis, nyieun rupa-rupa mujijat
jeung rupa-rupa kaahengan anu nyasabkeun,
10 jeung ngagunakeun rupa-rupa tipu daya,
merdaya jelema-jelema anu memang geus
kuduna binasa. Maranehna bakal binasa,
lantaran nolak jeung teu resep kana warta
sayakti anu baris nyalametkeun.
11 Ku sabab kitu ku Allah ge diantep sina
kasarad ku nu salah, kagusur ku nu palsu.
12 Temahna, sakur anu henteu percaya kana
eta warta sayakti, malah misuka kana dosa,
pinasti bakal dihukum.
13 Saban waktu sim kuring wajib muji sukur
ka Allah ku hal aranjeun, dulur-dulur, anu
diasih ku Gusti. Sabab aranjeun ku Allah
dipilih pangheulana pikeun disalametkeun,
lantaran percaya kana eta warta anu sayakti,
disalametkeun ku pangawasa Roh, sangkan
jaradi umat suci kagungana-Na.
14 Aranjeun ku Allah disaur kana ieu kaayaan
ku jalan Injil Kasalametan anu diwawarkeun
ku sim kuring, disaur supaya narima jeung

ngamilik kamulyaan Gusti urang Yesus
Kristus.
15 Ku sabab kitu, dulur-dulur! Sing mantep,
sing maneuh kana warta sayakti anu
diajarkeun ku sim kuring boh ku hutbah, boh
ku surat.
16 Mugi-mugi Gusti urang Yesus Kristus,
kitu deui Allah Rama urang anu mikawelas
mikaasih, maparin panglilipur, katabahan
jeung kamantepan,
17 supaya aranjeun salawasna teuneung
jeung ludeung nyaturkeun jeung
ngalampahkeun perkara nu hade.
3 1 Doakeun sim kuring dulur-dulur.
Pangnedakeun sing bisa neruskeun
nyebarkeun amanat Gusti, sing gancang hasil
reujeung gumilang kawas di aranjeun.
2 Doakeun oge, mugi sim kuring ku Allah
dijaga ti jalma nu niat jahat, malum moal
unggal jalma percaya kana eta amanat teh.
3 Tapi aranjeun bakal dikuatkeun ku Gusti
anu sipat satuhu, diraksa ti si Jahat.
4 Sim kuring diyakinkeun ku Gusti, percaya
yen aranjeun keur ngalakonan hal anu
dipapatahkeun ku sim kuring, sarta bakal
pengkuh saterusna kana hal eta.
5 Mugia aranjeun ku Gusti dikersakeun
tambah ngarti kana kaasih Allah sarta tahan
uji saperti Kristus.
6 Dulur-dulur! Kalawan nyambat jenengan
Gusti urang Yesus Kristus, sim kuring meredih

ka aranjeun, jauhkeun diri ti jelema anu
kedul, jeung ti anu teu daek ngagugu kana
papatah sim kuring.
7 Aranjeun pribadi terang kumaha kuduna
nyonto kana lampah sim kuring. Waktu sim
kuring di aranjeun keneh geuning jajauheun
tina hirup kedul.
8 Sagala anu katarima teu aya anu ku sim
kuring teu dibayar. Beurang peuting digawe
banting tulang, embung nyusahkeun ka
aranjeun anu mana bae oge.
9 Lain ku sabab sim kuring teu aya hak menta
balanja, tapi maksud teh arek nyontoan ka
aranjeun.
10 Bareto basa keur di dieu keneh geuning
sim kuring biasa sok ngomong kieu, "Nu
embung digawe mah tong dibere dahar!"
11 Ngomong kitu soteh lantaran ngadenge
carita yen di aranjeun aya jelema-jelema
anu kedul, anu gawena taya lian ti ngan
ngarerecok urusan batur.
12 Ka jelema anu kitu, kalawan asmana
Gusti Yesus Kristus sim kuring meredih jeung
ngelingan kudu hirup tartib jeung kudu daek
baranggawe keur kipayah hirupna.
13 Ari aranjeun dulur-dulur, omat ulah
bosen-bosen migawe anu hade.
14 Tapi teu mustahil aya anu embung
ngagugu kana ieu amanat anu ku sim kuring
ditulis dina ieu surat. Lamun aya, cirian, tong
dicampuran, sina eraeun.

15 Tapi ulah dimusuhan, pepelingan bae
sakumaha pantesna ka dulur.
16 Mugia Gusti ku anjeun anu jadi sumber
katengtreman urang, saban-saban waktu
nengtremkeun ka aranjeun dina sagala
perkara. Mugia Mantenna nyarengan ka
aranjeun.
17 Salam sono sim kuring, Paulus. Tah ieu
mah tulisan sim kuring pribadi. Kitu tanda
tangan sim kuring dina unggal-unggal surat.
18 Mugia Gusti urang Yesus Kristus
maparinkeun sih kurnia-Na ka aranjeun.
Wassalam, Paulus

1 Timotius

1 1 (1:1-2) Timoteus, anak bapa ku karana
anut ka Kristus! Ieu bapa, Paulus,
anu jadi rasulna Kristus Yesus, ngemban
parentah Allah, nu nyalametkeun urang,
jeung ngemban dawuhan Kristus Yesus nu
jadi pangharepan urang, nyuratan ka hidep.
Mugia hidep meunang sih kurnia rahmat
rahayu ti Allah Rama jeung ti Kristus Yesus
Gusti urang.
2 (1:1)
3 Bapa meredih supaya hidep matuh di
Epesus, sakumaha ceuk bapa waktu bapa
keur ka Makedoni tea. Sabab di ditu aya anu
ngajarkeun pangajaran mahiwal, ku hidep
kudu dicegah.
4 Nasehatan, ulah sina ngagugulung deui
dongeng-dongeng jeung cukcrukan asal-usul
karuhun, anu ngan matak picekcokeun bae,
lain mawa kana percaya ka Allah sarta narima
kana pikersaeuna-Na.
5 Nasehatna tujukeun pikeun mulihkeun
deui sipat kanyaah anu bijil tina ati sanubari,
medal tina pikiran nu caang, mencar tina
kaiklasan iman.
6 Geus aya jelema-jelema anu geus teu
baroga deui sipat kitu teh, kalah ka sasar
kana paguneman anu ngacapruk.

7 Eta teh harayangeun jadi guru agama, tapi
kana omonganana sorangan teu ngarti, kana
hal anu ku maranehna diajarkeun bangun
sakitu yakinna teh maranehna sorangan teu
paham.
8 Hukum Agama memang hade ari dipake
samistina mah.
9 Ngan inget, Hukum Agama dijieunna teh
lain keur jelema anu balageur, tapi keur
tukang rerempak, keur penjahat, keur nu
baragajul, keur nu doraka, keur nu teu
boga agama, keur nu teu malire kana sual
rohani, keur jelema anu maehan bapa atawa
indung, sarta keur tukang-tukang maraehan
umumna,
10 keur nu teu boga ahlak, keur nu cabul
patemon, keur culik, keur tukang bohong,
keur nu sok mere panyaksi palsu, jeung
sajaba ti eta anu ingkar tina pangajaran anu
bener,
11 anu diajarkeun ku Injil, anu
pangwawaranana dipercayakeun ka
bapa, nya eta Injil Kasalametan ti Allah anu
agung jeung pinuji.
12 Bapa muji sukur ka Kristus Yesus Gusti
urang, sabab ku berkah Anjeunna bapa kuat
ngajalankeun kawajiban. Ngan unuhunkeun
reh ku Anjeunna dilayakkeun ngawulaan.
13 Padahal bareto bapa ka Anjeunna teh
ngagogoreng, nganiaya jeung moyok. Sukur,
bapa ku Allah dipikawelas, kawantu harita

mah bapa tacan percaya jeung tacan nyaho
yen peta bapa kitu teh salah.
14 Ku Gusti nu sipat welas bapa malah
dilimpahan ku sih kurnia, dipaparin hate
percaya jeung rasa kanyaah, anu ayeuna
mah geus jadi sipat urang ku lantaran anut
ka Kristus.
15 Kalimah, "Kristus Yesus sumping ka
dunya pikeun nyalametkeun jalma dosa"
teh memang wajib dipercaya sabab enya.
Geuning bapa, sangkilang pangjahatna ge ti
sakur anu doraka,
16 ku Allah dipikawelas, supaya Kristus Yesus
iasa nembongkeun kasabarana-Na anu taya
hinggana ka bapa, jalma pangdorakana,
pikeun jadi conto ka sakabeh jalma anu bakal
palercaya ka Anjeunna pikeun narima hirup
langgeng.
17 Kamulyaan, kaagungan, kasanggakeun
sapapaosna ka Mantenna, Raja abadi, gaib,
Allah anu maha esa. Amin.
18 Timoteus anaking! Bapa mercayakeun
ieu tugas ka hidep teh luyu jeung ucapan
piwejang baheula ngeunaan diri hidep.
Gunakeun eta ucapan piwejang teh, jieun
pakarang paranti bajuang.
19 Mantepkeun iman, nyaringkeun pikir. Aya
jelema-jelema anu geus henteu malire kana
panggeuing budi rasana sorangan, imanna
geus runtuh,

20 contona bae Himenius jeung Aleksander.
Eta dua jelema ku bapa geus dihukum
diselehkeun ka Iblis, sina jadi pangajaran
supaya eureun ngahinana ka Allah!

2 1 Pangpangna bapa menta supaya hidep
mangnyuhunkeun, mangnedakeun,
mangnyambatkeun, jeung mangsukurkeun
ka Allah pikeun jalma rea,
2 pikeun kapala-kapala nagara, jeung pikeun
kapala-kapala pamarentahan. Suhunkeun
supaya urang hirup teh ayem jeung tengtrem,
ibadah ka Allah, peryoga lampah.
3 Paneda kitu hade, sapuk jeung kahoyong
Allah Jurusalamet urang,
4 anu mikahoyong supaya manusa teh kabeh
salamet sarta daraek narima ka nu sayakti,
5 nya eta: Allah teh hiji, jeung ngan hiji bae
jalan anu ngahijikeun manusa jeung Allah,
nya eta manusa Kristus Yesus,
6 anu geus ngurbankeun anjeun supaya
kabeh manusa bisa disalametkeun. Ku
jalan kitu, Allah teh dina mangsana geus
ngabuktikeun kahoyongna nyalametkeun
sakabeh manusa.
7 Sarta nya ku karana eta bapa diutus jadi
rasul jeung guru pikeun jalma-jalma nu
lain Yahudi, nguarkeun kapercayaan jeung
kayaktian anu dianut ku anu palercaya ka
Kristus. Bapa henteu bohong. Ieu ucapan
bapa teh saenyana!

8 Di unggal jamaah, lalaki anu ngabaktikeun
diri ka Allah kudu neneda namprakkeun
leungeun kalawan hate beresih, bebas tina
kaambek jeung unek-unek.
9 Mun awewe, kudu hade pake, kudu pantes
jeung merenah, sing sameujeuhna ulah
kaleuleuwihi, buuk tong dimodel-model,
pakean tong nu mararahal, awak ulah
reuceum ku perhiasan emas atawa mutiara.
10 Anggur dangdanan ku kaampuhan,
sakumaha pipanteseunana awewe nu ibadah
ka Allah.
11 Awewe mah kudu lungguh andalemi,
12 ka salaki ulah kumawani, ulah marentah
atawa mamatahan.
13 Sabab anu dipidamel ku Allah teh Adam
heula, kakara Hawa.
14 Tapi anu kawujuk jeung ngarempak
larangan Allah teh Hawa, lain Adam.
15 Tapi awewe teh kudu ngajuru sangkan
bisa disalametkeun. Kitu ge kudu reujeung
pengkuh kana ibadah, boga kanyaah, beresih
lampah, basajan pamolah.

3 1 Aya anu nyebutkeun, "Jelema anu
hayang jadi pamingpin jamaah mah malar
kana gawe mulya." Enya eta teh.
2 Sabab jadi pamingpin jamaah mah kudu
ulah aya kuciwa. Pamajikan teu meunang
leuwih ti hiji. Kudu wijaksana, kudu bisa
nahan diri, kudu rapih, kudu someah ka
semah, kudu bisa ngawuruk,

3 lain pamabokan, ulah bengis, kudu
darehdeh, resep badami jeung ulah piduit.
4 Kudu bisa ngatur kulawarga sorangan, ku
anak kudu katurut jeung dipikaajrih.
5 Sabab lamun ka kulawarga sorangan geus
teu bisa ngatur, kumaha rek bisa ngatur
jamaah Allah?
6 Kudu geus lila deuih asupna agama, supaya
ulah jadi gumede tuluy tigubrag, saperti Iblis.
7 Jeung kudu hade kasebutkeunana ku nu di
luar jamaah, supaya ulah jadi cela anu ahirna
beunang kajiret ku Iblis.
8 Nya kitu keneh anu jaradi juruladen
jamaah, kudu hade ahlak, kudu satarabasna,
ulah beuki nginum, ulah mata duiteun,
9 kudu ngaku ku budi rasa anu beresih yen
agamana teh nyata benerna.
10 Anu matak kudu diuji heula tabeatna,
lamun lulus kakara jenengkeun.
11 Pamajikanana oge kudu hade tabeat, lain
tukang ngupat, peryoga, jujur dina sagala
perkara.
12 Juru laden jamaah mah pamajikanana
kudu hiji bae, jeung kudu bisa ngawarah anak
jeung ngatur kulawargana.
13 Juru laden anu hade gawe tangtu bakal
diajenan, matak laluasa nyarita perkara
kapercayaan ka Kristus Yesus.
14 Sabot bapa nulis, bapa boga maksud rek
buru-buru manggihan hidep.

15 Tapi bisi bae elat, hidep geus nyaho
tina ieu surat kudu kumaha lampah hirup
di kalangan warga Allah, nya eta di gareja
Allah anu jumeneng, anu jadi tihang jeung
panyangga kayaktian.
16 Geus teu bisa dibantah deui, rasiah ibadah
urang teh kacida agungna: Kristus geus
mijalma jadi manusa, hal eta ku Roh Suci
geus dibuktikeun benerna, para malaikat
saksina, dimashurkeun ka bangsa-bangsa,
dipercaya ku saalam dunya, ayeuna Anjeunna
geus diangkat ka sawarga.

4 1 Roh Suci geus netelakeun yen ka hareup
bakal aya jalma-jalma anu naringgalkeun
piwuruk Kristus, kaceot ku roh-roh bohong,
mengpar kana pangajaran setan,
2 anu diliarkeun ku tukang-tukang merdaya,
anu batinna ibarat geus tutung ku beusi
hurung, geus paeh bebeneranana.
3 Ceuk pangajaranana, jalma teu meunang
kawin, jeung kudu pantrang kana sawatara
rupa kadaharan. Padahal eta kadaharan
teh diciptakeun ku Allah sangkan ku urang
didahar sanggeus urang muji sukur heula ka
Mantenna. Kitu ari nu percaya jeung geus
nyaraho kana kayaktian Mantenna mah.
4 Saniskara anu diciptakeun ku Allah teh
hade, taya nu wajib ditolak, kabeh kudu
ditarimakeun dibarengan ku muji sukur.

5 Sabab lamun geus diberkahan ku Allah
jeung geus disanggakeun dina paneda, eta
kadaharan teh jadi sapuk jeung manah Allah.
6 Pek hal ieu ku hidep papatahkeun ka
dulur-dulur, sangkan nyata hidep teh palayan
Yesus Kristus anu hade. Hidep pribadi kudu
ngabayuan diri ku sabda hal percaya jeung ku
piwuruk hal kayaktian anu geus jadi anutan
hidep.
7 Dongeng-dongeng tahayul jauhan, da taya
paedahna. Latih diri kana lampah ibadah.
8 Olah raga aya gunana keur badan, ari
latihan batin mah gunana kana sagala
perkara, nungtun kana hirup di dunya jeung
di aherat.
9 Saestuna eta teh! Wajib ditarima jeung
dipercaya sagemblengna.
10 Urang daek susah payah hese cape dina
hal ieu teh lantaran ngandel ka Allah anu
jumeneng, Jurusalamet sakumna manusa,
pangpangna anu percaya ka Mantenna.
11 Heug ieu piwuruk teh ku hidep wurukkeun.
12 Hidep ulah pedah ngora tuluy beunang
disapirakeun. Dina ucap, dina kalakuan,
dina kanyaah, dina kapercayaan, jeung dina
kamulusan hirup, hidep kudu jadi tuladan ka
sasama saiman.
13 Memeh bapa datang engke, pake waktu
hidep kana mangmacakeun Kitab Suci ka
dulur-dulur, hutbahkeun, wurukkeun.

14 Hidep geus dikurniaan Roh Allah waktu
diistrenan, ku jalan ditumpangan panangan
ku para kokolot, dibere ucapan piwejang
nabi-nabi. Eta kurnia teh ulah dilalaworakeun.
15 Pake, lampahkeun, abdikeun diri kana hal
eta, supaya tembong ku sarerea yen hidep
aya kamajuan.
16 Jaga diri ati-ati, awaskeun pangajaran.
Sing rajin ngalakonan eta kabeh sangkan
jamuga, boh hidep pribadi, boh anu
ngadengekeun piwuruk-piwuruk hidep.

5 1 Ka nu geus karolot ulah keras-keras,
ngomongan kudu cara ka bapa sorangan.
Ka barudak ngora kudu kawas ka dulur
sorangan.
2 Ka awewe nu karolot sing kawas ka indung,
ka mojang sing kawas ka lanceuk atawa adi
kalawan pikir beresih.
3 Ka randa-randa anu enyaan randana sing
hormat.
4 Tapi lamun randana boga anak atawa incu,
anakna atawa incuna heula papatahan sina
ngurus ka eta indungna atawa ninina, males
budina, luyu jeung parentah agama. Lampah
kitu sapuk jeung kersa Allah.
5 Randa anu geus nunggelis nepi ka taya
anu baris ngurus, tinggal ngaharep ka Allah,
sina neneda ka Mantenna beurang peuting,
nyambat pitulung-Na.
6 Tapi randa anu resep senang-senang, eta
mah hirup keneh ge sasat geus paeh.

7 Geuing, wurukan, supaya hirupna ulah aya
celana.
8 Sing saha anu tambelar ka baraya,
pangpangna ka anggota rumah tanggana
sorangan, eta teh ingkar tina iman, leuwih
jahat ti batan anu teu boga iman.
9 Randa anu umurna can genep puluh taun
ulah waka diasupkeun kana daptar. Jeung
deui: bogana salaki ngan sakali,
10 kalakuanana kaceluk mulus, bener
rumawatna ka anak, akuan ka semah, daek
asor ngalakonan kawajiban keur sasama
saiman, daek nalang ka nu susah, jeung
gumati kana gawe nu harade.
11 Randa nu ngarora keneh tong diasupkeun
kana daptar, bisi ari teu tahaneun hayangeun
kawin deui tuluy nirca ti Kristus,
12 ngalanggar ikrarna ka Anjeunna yen moal
kawin deui.
13 Jeung ongkoh sok dialajar natangga ka
saban imah. Malah aya nu leuwih goreng ti
kitu, dialajar ngupat, campur kana urusan
batur, jeung ngobrolkeun anu teu parantes.
14 Nu matak randa-randa ngora mah
mending karawin deui bae sina baroga anak,
sina ngurus rumah tangga, sangkan lawan
urang teu manggih bahan omongkeuneun
pikeun ngagogoreng.
15 Da aya randa-randa anu nirca tuluy milu
ka setan.

16 Jeung lamun di hiji kulawarga aya
randana, eta kulawarga wajib ngabayuan
anggotana anu geus jadi randa, ulah
neumbleuhkeun ka jamaah, keun jamaah
mah sina laluasa ngabayuan randa-randa anu
geus teu baroga baraya.
17 Para kokolot jamaah anu alus
ngokolotanana sakumaha mistina nu
jadi pamingpin, kudu meunang bayaran dua
tikel, komo anu getol hutbah jeung rajin
ngawuruk mah.
18 Sabab ceuk Kitab Suci ge, "Sapi nu keur
dipake ngirik gandum ulah diborongsongan
sungutna." Jeung, "Nu digawe wajib meunang
bayaran."
19 Hidep ulah guguan ka nu ngadukeun
kokolot, kajaba lamun pangaduanana aya
saksina duaan atawa leuwih.
20 Lamun tetela aya dosana, tegor di
hareupeun umum, supaya anu sejen
sarieuneun.
21 Di payuneun Allah, di payuneun Kristus
Yesus, di payuneun para malaikat suci,
bapa merih meredih ka hidep: Jalankeun
ieu katangtuan-katangtuan teh. Dina
ngalaksanakeun aturan naon bae hidep ulah
aya purbasangka atawa pilih kasih.
22 Jaba ti kitu hidep ulah gampang
numpangkeun leungeun ngangkat jalma
dikawulakeun ka Gusti. Ulah kalibet ku

kajahatan batur, jaga diri sangkan tetep
murni.
23 Ku lantaran hidep geringan, nginum ulah
cai wungkul, perlukeun saeutik mah nginum
anggur keur ngabantu padaharan.
24 Mungguh kasalahan, aya anu ujug-ujug
katohyan, memeh dipariksa geus kaboker
manten. Aya oge anu kabukana ka lilanakeun.
25 Lampah hade kitu keneh, aya anu gancang
katara, aya anu lila deui, tapi kabeh ge mo
burung kabuka.

6 1 Gandek-gandek kudu mandang yen
dununganana teh jelema nu wajib
dihormat, supaya ulah aya jelema anu
ngagogoreng kana jenengan Allah jeung kana
pangajaran agama urang.
2 Lamun ngawulana teh ka jelema anu anut
ka Kristus, ulah pedah ka nu saagama tuluy
kurang ngahormat. Malah ngawulana kudu
leuwih enya-enya, da anu make tanagana teh
dulur sakapercayaan anu kudu dipikaheman.
Ieu papatah teh ku hidep wurukkeun.
3 Anu papatahna papalingpang jeung eta,
ngalawan pangandika sayakti Gusti urang
Yesus Kristus jeung kana pangajaran agama
urang,
4 eta teh guminter padahal taya kanyaho.
Panyakitna teh bantahan, resep parebut
omong nepi ka nimbulkeun dengki, resep
pasea, resep nyawad, timburuan,

5 papaduan teu eureun-eureun jeung
anu saruana, jalan pikiranana geus
buntu, bebeneranana geus musna. Jeung
panyangkana agama teh bisa dipake jalan
cari untung.
6 Memang agama teh hiji kauntungan gede
lamun urangna tumarima ka nu geus aya
mah.
7 Urang lahir ka dunya teh mawa naon? Teu
mawa naon-naon! Mulang ti dunya rek mawa
naon? Moal mawa naon-naon!
8 Anu matak asal cukup dahar cukup pake
ge hirup teh meujeuhna.
9 Ngarah kabeungharan mah matak
tigubrag kana panggoda, kabeulit ku
rupa-rupa kahayang anu teu munasabah nu
ngabahlakeun, matak ambrug ngagurubag.
10 Sabab beuki kana duit teh sumberna
sagala kajahatan. Aya anu ku moho-mohona
kana duit nepi ka pecat iman, hatena ajur ku
rupa-rupa aral.
11 Tapi hidep mah milik Allah ulah kitu. Sing
jadi jelema bener, ibadah, percaya ka Gusti,
nyaahan, tabah, someah.
12 Kudu ihtiar meunangkeun ganjaran iman,
nya eta hirup anu langgeng. Sabab hidep
disaur ku Allah basa ngikrarkeun pangaku
kapercayaan disaksian ku jalma loba teh,
nya geusan meunangkeun eta hirup anu
langgeng.

13 Di payuneun Allah anu ngahirupkeun
saniskara, jeung di payuneun Kristus anu
geus nganyatakeun panyaksiana-Na nu
sayakti sakitu mantepna ka Pontius Pilatus,
bapa meredih ka hidep:
14 Gumatikeun ieu parentah-parentah,
pupusti, nepi ka sumpingna Gusti urang Yesus
Kristus,
15 anu wancina geus dipastikeun ku Allah
sumberna berkah, Panguasa esa, Rajaning
sakabeh raja, Gustining sakabeh gusti.
16 Ngan Mantenna nyalira anu teu keuna
ku pati, anu jumeneng di jero cahaya anu
hamo bisa didatangan. Can aya anu geus
nenjo ka Mantenna, moal aya anu bisa nenjo
ka Mantenna. Hormat jeung kakawasaan
dibaktikeun ka Mantenna salalanggengna.
17 Anu baleunghar elingan ulah adigung,
ulah muhit kana barang anu sipat fana,
kabeungharan upamana. Muhit teh kudu ka
Allah, anu kawasa maparin sagala kagenahan.
18 Sina nyieun kahadean, sina sugih ku sipat
asih beunghar ku sipat berehan,
19 minangka nyengcelengan harta langgeng
keur jaman engke, supaya bisa ngamilik hirup
sajati.
20 Timoteus anaking! Sing tigin kana
pangajaran-pangajaran anu geus
dipercayakeun ka hidep. Singkiran
omongan anu teu pantes, jauhan papaduan

anu teu parok ngeunaan hal-hal anu
majarkeun teh elmu.
21 Aya jalma-jalma anu ngaku boga "elmu"
kitu, temahna mengpar tina pangajaran
agama urang. Mugia hidep jeung dulur-dulur
di dieu ginanjar rahmat Allah. Salam bapa,
Paulus

2 Timotius

1 1 (1:1-2) Timoteus anaking, Ieu bapa,
Paulus, anu ku Allah dikersakeun
jadi rasulna Kristus Yesus, anu diutus
ngembarkeun hal hirup anu dijangjikeun,
anu geus beunang ku urang sanggeus urang
ngahiji jeung Kristus Yesus. Mugia hidep
ginanjar kurnia rahmat rahayu ti Allah Rama
jeung ti Gusti urang, Kristus Yesus.
2 (1:1)
3 Bapa muji sukur ka Allah. Bapa ngabdi ka
Mantenna reujeung lelembutan sakumaha
karuhun bapa. Saban neneda, beurang atawa
peuting, bapa inget ka hidep sarta muji sukur
ka Mantenna.
4 Bapa inget kana kasedih hate hidep, jadi
bapa teh kacida tibelatna hayang gok bae
papanggih, tada teuing meureun bungahna.
5 Inget oge kana iman kapercayaan hidep
anu iklas sakumaha Lois nini hidep jeung
Enika indung hidep.
6 Pamenta bapa, eta kurnia paparin ti Allah
waktu hidep ditumpangan leungeun ku bapa
teh sing tetep hirup dina hate hidep.
7 Sabab Roh ti Allah ka urang teh lain
nungtun kana jejerih, malah Roh-Na teh
matak kuat hate, matak nyaahan, matak bisa
ngadalian diri.

8 Ku sabab kitu tong era-era ku perkara
Gusti urang atawa ku hal bapa dipanjara ku
karana Kristus, anggur milu ancrub sangsara
ku karana Injil Kasalametan tea, da geus
dibere kakuatan ku Allah.
9 Urang ku Mantenna geus disalametkeun
jeung disaur dijadikeun umat-Na. Lain pedah
Mantenna mandang pagawean urang, tapi ku
karana geus kitu bae tujuan Mantenna, jeung
ku karana sih piwelas-Na anu geus dirancang
ti samemeh gelarna pajamanan, sarta anu
bakal ngalaksanakeunana teh Yesus Kristus.
10 Ayeuna eta sih kurnia-Na teh geus
dibuktikeun ka urang, sabab Kristus
Yesus teh geus sumping, jadi Jurusalamet
urang, namatkeun kakawasaan maot jeung
ngagelarkeun hirup anu langgeng ku jalan
Injil Kasalametan.
11 Eta Injil Kasalametan teh kudu
diembarkeun, nu matak bapa ku Allah
diangkat jadi rasul jeung guru anu kudu
ngembarkeunana.
12 Nya ku karana eta bapa nandangan
sangsara teh. Tapi tekad bapa tetep, sabab
nyaho pisan ka anu dipercaya ku bapa. Sarta
bapa yakin yen Mantenna kawasa ngajaga
eta amanat-Na anu dipercayakeun ka bapa
nepi ka Poe Kiamat.
13 Cekel pangajaran-pangajaran ti bapa teh
sing gumati, jieun padoman turuteun hidep,
sing mantep dina iman jeung kanyaah anu

geus jadi milik lantaran urang ngahiji jeung
Kristus Yesus.
14 Naon-naon anu hade paedahna anu geus
dipercayakeun ka hidep, jaga sing bener
kalawan pitulung pangawasa Roh Suci anu
geus ngancik di urang.
15 Dulur-dulur urang di wilayah Asia, malah
Pigelus jeung Hermogenes, geus miceun ka
bapa. Hidep ge nyaho.
16 Mugi aya piwelas Allah ka kulawarga
Onesiporus anu sering ngahatean ka bapa.
Manehna mah teu eraeun ngaku ka bapa anu
keur di panjara teh.
17 Kakara ge jol ti Rum geus neangan bapa
nepi ka kapanggih.
18 Di Epesus ge sering pisan nulunganana,
hidep ge nyaho. Mugi-mugi dina Poean Gusti
sumping anjeunna meunang piwelas Allah.

2 1 Sing kuat anaking, da urang teh geus
meunang rahmat ku jalan ngahiji jeung
Yesus Kristus.
2 Pangajaran anu ku hidep kadenge tina
embaran bapa ka jalma rea tea, percayakeun
ka jelema anu bisa diandelkeun, sina
diajarkeun ku manehna ka nu sejen.
3 Hidep kudu jadi prajurit Yesus Kristus anu
satia, anu henteu jejerih sieun sangsara.
4 Prajurit anu hayang nyenangkeun hate
kapalana, ngajalankeun tugasna teh moal
bari nguruskeun sual-sual anu henteu patali
jeung tugasna.

[5] Olahragawan moal jadi juara lamun henteu
tunduk kana katangtuanana.
[6] Patani kakara bisa ngala hasil tanina lamun
enggeus banting tulang.
[7] Lenyepan ieu omongan bapa, engke ku
kersaning Gusti ku hidep bakal kaharti.
[8] Ingetkeun eusi Injil Kasalametan anu
diwurukkeun ku bapa teh, nya eta: Yesus
Kristus turunan Daud geus gugah tina
pupus-Na.
[9] Ku sabab ngawurukkeun eta Injil
Kasalametan, bapa nepi ka jadi sangsara,
malah dirante kawas penjahat. Tapi sabda
Allah mah moal beunang dirante,
[10] sarta nya eta sababna nu matak
bapa tabah nadah sagala cocoba, keur
kapentingan jalma-jalma anu geus dipilih
ku Allah, supaya maranehna ge mareunang
kasalametan ti Yesus Kristus, supaya baragja
salalanggengna.
[11] Bener sakumaha ieu pitutur: "Anu milu
paeh ka Anjeunna, bakal milu hirup jeung
Anjeunna.
[12] Mun urang kuat nandangan, bakal milu
jeung Anjeunna ngarajaan. Lamun urang ka
Anjeunna nolak, urang ge ku Anjeunna bakal
ditolak.
[13] Mun urang henteu satia, Anjeunna
mah tetep satia. Sabab Anjeunna teu iasa
ngabobodo salira-Na ku anjeun."

14 Ingetkeun jalma-jalma kana hal ieu,
geuing di payuneun Allah yen ulah sok
parebut omong perkara sabda, taya hadena,
ngan matak bingung ngadengena.
15 Hidep sing sakedah polah sangkan
kaanggo ku Allah, jadi pagawe anu teu era
ngemban parentah Mantenna, jeung bener
ngajarkeunana amanat kayaktian Allah.
16 Singkiran sual jawab gejul jeung teu
pantes kadengena, anu temahna ngajauhkeun
jalma-jalma ti Allah.
17 Aya duaan anu kitu pangajaranana,
Himenius jeung Piletus. Pangajaran kitu lir
bohak nu geus buruk dina daging.
18 Eta nu duaan geus ingkar tina kayaktian.
Ceuk maranehna hudangna manusa tina maot
teh geus kajadian, nepi ka matak marudah
iman jalma-jalma anu geus palercaya ka
Allah.
19 Tapi dadasar anu diadegkeun ku Allah teh
weweg moal beunang kaoyag-oyag. Dina eta
pademen aya kalimah kieu: "Pangeran uninga
ka umat kagungana-Na." Jeung: "Nu ngaku
jadi umat Pangeran kudu eureun migawe
kasalahan."
20 Di hiji imah gede aya rupa-rupa piring
jeung mangkok. Aya nu tina perak jeung
emas, aya nu tina kayu jeung taneuh. Aya
nu pakeeun dina pesta, aya nu pakeeun
sapopoe.

21 Jalma anu beresih tina kajahatan bakal
dipake pikeun pagawean anu penting, husus
keur Gustina baris dianggo ngajalankeun
pagawean-pagawean mulya.
22 Hidep ulah nurutkeun perbawa kangoraan.
Hirup teh pake ibadah, percaya ka Allah,
nyaahan, tiis pikiran, barengan dulur-dulur nu
aralus hate, anu ngarepna pitulung ka Gusti.
23 Ulah daek diajak padu sual-sual anu
mahiwal jeung taya pulunganeunana. Ku
hidep bisa kajudi kikituan teh tungtungna
pasea.
24 Abdina Gusti mah ulah pasea, ka itu ka
ieu kudu someah, ngajar kudu bageur jeung
sabar.
25 Mun menerkeun kasalahan lawan kudu
leuleuy, sugan bae lawan teh ku Allah
dikersakeun tobat daek narima kayaktian,
26 lilir pikirna, leupas tina cangkereman Iblis
anu maksa sangkan korbanna nurut kana
parentahna.

3 1 Inget anaking, dina ahir jaman bakal
loba kasukeran.
2 Jalma-jalma ngan inget ka diri sorangan
bae, sararakah, takabur, garumede, resep
ngagogoreng, bahula ka kolot, taya panarima,
teu baroga agama;
3 taya karunya, taya hampura, resep
mitenah, bengis, dedegler, ijid ka jelema
hade;

4 resep ngahianat, sambarangan, aradigung,
ka Allah geus teu nyaraah, leuwih resep
senang-senang;
5 ngajalankeun agama semet nedunan
lahirna, ari kawasana agama teu dipalire.
Jelema-jelema kitu jauhan.
6 Aya anu nyulusup ka imah batur, mikat
awewe hengker anu beurat ku dosa jeung
kasalahan sarta diudag-udag ku rupa-rupa
kahayang,
7 awewe-awewe anu haben bae menta diajar,
tapi teu datang ka nyaho kana hal anu bener.
8 Eta jelema-jelema teh pikir benerna geus
teu jalan, imanna geus runtag, kawas Yanes
jeung Yambres anu ngalawan ka Musa tea.
9 Tapi kituna teh moal laju deui, kageloanana
bakal tereh katara ku sarerea, cara Yanes
jeung Yambres.
10 Sukur hidep mah geus nuturkeun
pangajaran bapa, kalakuan bapa, jeung
tujuan hirup bapa. Geus nyaho kana iman
bapa, kasabaran bapa, kanyaah bapa, jeung
kapengkuhan bapa.
11 Geus nenjo bapa dikaniaya, geus
nenjo bapa sangsara. Geus nyaho kumaha
bapa dikaniaya di Antioki, di Ikonium,
jeung di Listra, estu matak ginggiapeun!
Tapi Gusti geus ngajait bapa tina eta
panganiayaan-panganiayaan.

12 Da kitu ari anu merih kana hirup ibadah
jeung hayang ngahiji ka Yesus Kristus mah,
kabeh ge bakal nandangan panganiayaan.
13 Ari anu daroraka, anu marunapek, geus
jahat teh bakal beuki jahat, beuki nyasabkeun
ka batur, bari dirina sorangan nyasab.
14 Hidep mah kudu pangger kana kayaktian
beunang diajar tea, sing kukuh percayana,
sing inget saha guru-guru hidep.
15 Ti bubudak hidep geus nyaho kana Kitab
Suci, anu ka hidep mere pangarti, nungtun
kana jalan salamet lantaran percaya ka Yesus
Kristus.
16 Eusi Kitab Suci, sagemblengna wahyu ti
Allah, sarta mangpaat pikeun ngawurukkeun
kayaktian, pikeun ngaweweleh anu salah,
pikeun ngomean kasalahan, jeung pikeun
nungtun kana hirup bener,
17 supaya jelema anu ngabdi ka Allah
lengkep sampurna kanyahona kana sagala
rupa lampah nu hade.
4 1 Ku sabab Yesus Kristus bakal sumping
deui ka dunya pikeun marentah jumeneng
Raja, di hadirat Allah jeung Yesus Kristus anu
bakal ngahakiman ka anu harirup jeung ka
nu geus maraot, hidep ku bapa diperih
2 kudu ngawurukkeun eta wawaran
ti Allah. Jalma-jalma kudu didesek
sina ngadarengekeun, rek daekeun rek
henteu. Yakinkeun ka maranehna, tegor

kasalahanana, bere sumanget, wurukan
kalawan sabar.
3 Sabab engke bakal aya mangsa jalma-
jalma arembung ngadenge deui piwuruk
hade, kalah ka sakama-kama, kalah ka
ngadatangkeun guru-guru anu omonganana
genah ngagaroan liang ceuli.
4 Tinimbang ngadenge kana piwuruk
anu sayakti, kalah ka mikaresep kana
dongeng-dongeng pamohalan.
5 Kawasaan diri dina sagala kaayaan,
sing tabah jeung wayahna, jalan terus,
mashurkeun Injil Kasalametan, tedunan
kawajiban abdi Allah.
6 Bapa onaman geus puguh tereh paturay
jeung nyawa, jadi kurban haturan Allah.
7 Bapa enggeus beres balap, geus nepi ka
garis ahir, henteu lesot tina iman,
8 geus didagoan ku hadiah kaunggulan,
pahla pikeun nu hirupna bener, anu bakal
dipasrahkeun dina Poe Kiamat ku Gusti Hakim
nu adil, ganjaran anu bakal katarima ku sakur
anu nyaah ka Anjeunna jeung ngarep-ngarep
kana pisumpingeuna-Na.
9 Sabisa-bisa hidep kudu buru-buru
manggihan bapa.
10 Bapa geus ditinggalkeun ku Demas, da
manehna kagembang ku dunya ieu, geus
indit ka Tesalonika. Kreskes indit ka Galata,
Titus ka Dalmati,

11 anu aya keneh kari Lukas. Markus
sampeur, bawa, sabab gawena kapake ku
bapa.
12 Tihikus ku bapa dititah ka Epesus.
13 Pangmawakeun mantel bapa anu ditunda
di Troas, cokot ti Ki Karpus, kitu deui
buku-buku, sumawonna buku anu kertas kulit
tea.
14 Aleksander, paledang tea kacida jahatna
ka bapa. Sing aya wawalesna anu satimpal ti
Gusti.
15 Hidep ge sing ati-ati, sabab manehna
kacida ngewaeunana kana wawaran kayaktian
teh.
16 Waktu bapa ngajawab pamariksaan anu
mimiti tea, mani taya hiji anu bela, mani
kabeh naringgalkeun, bebela teh sorangan
we. Tapi mugi-mugi eta anu naringgalkeun ku
Allah ulah dikieu-kieu.
17 Tapi Gusti tetep nyarengan ka bapa,
nguatkeun hate bapa, nepi ka bapa sanggup
ngawurukkeun eta Injil Kasalametan
sagemblengna ka nu lain bangsa Yahudi.
Gusti geus ngaleupaskeun bapa tina hukum
pati,
18 malah bakal ngaleupaskeun tina sagala
nu jahat, sarta bakal nyandak bapa ka
karajaana-Na di sawarga. Sing agung
Anjeunna salanggengna! Amin.
19 Pangnepikeun salam bapa ka Priskila, ka
Akwila, jeung ka kulawarga Onesiporus.

20 Erastus mah di Korinta, ari Tropimus mah
tinggaleun di Miletus da katarajang gering.
21 Sing sateka-teka datang memeh usum
tiris. Aya salam ti Ebulus, ti Pudes, ti Linus,
ti Klaudia jeung ti dulur-dulur sakapercayaan
lianna.
22 Mugia Gusti nyarengan ka hidep. Mugia
hidep jeung anu di darieu mendak sih kurnia
ti Allah. Salam bapa, Paulus

Titus

1 [1] Titus anaking! Ieu bapa, Paulus,
abdina Allah, rasulna Yesus Kristus,
nyuratan ka hidep. Bapa dipilih jeung diutus
kudu ngabantu ngadegkeun kapercayaan
jalma-jalma anu ku Allah geus dipilih jadi
umat-Na, kudu ngawanohkeun kayaktian anu
diajarkeun ku agama urang,
[2] nya eta agama anu ngarep-ngarep kana
hirup anu langgeng. Eta hirup langgeng teh
geus dijangjikeun ku Allah ti barang mimiti
Mantenna ngayakeun waktu. Eta jangji pinasti
bukti, da Allah mah tara jalir tina jangji,
[3] tangtu nyata dina amanat-Na, lamun geus
cunduk waktuna. Bapa diparentah ku Allah
Jurusalamet urang, dipercaya ngembarkeun
eta amanat Mantenna.
[4] Titus anaking, hidep jadi anak bapa teh
lantaran sakapercayaan jeung bapa. Mugia
hidep ginanjar rahmat rahayu ti Allah Rama
jeung ti Kristus Yesus Jurusalamet urang.
[5] Hidep ku bapa ditinggalkeun di Kreta, kudu
nganggeuskeun sakur anu kudu dipigawe,
jeung kudu ngangkat tua-tua jamaah di
unggal kota. Gumatikeun ieu sarat-saratna.
Nu kudu diangkat teh nya eta:

6 jalma nu taya celana; anu bojona ngan
hiji; anu anak-anakna palercaya ka Kristus,
henteu baragajul atawa bangkawarah.
7 Ku sabab tua-tua teh pamingpin jamaah
anu nguruskeun padamelan Allah, tangtu
ulah aya codekana, ulah gumede, ulah
barangasan, ulah pamabokan, ulah bengis,
ulah mata duiteun.
8 Kudu someah ka semah, resep migawe nu
hade. Kudu bisa nahan diri, jujur, suci, taat
kana aturan.
9 Tuhu kana warta amanat Allah anu wajib
dipercaya, nurutkeun pangajaran anu geus
katarima ku dirina. Lamun kitu tangtu bakal
bisa nganasehatan ka batur ku eta pangajaran
anu sayakti, jeung bisa nuduhkeun kasalahan
batur anu ingkar tina eta pangajaran.
10 Sabab loba jelema anu sok barontak,
babakuna anu parindah ti agama Yahudi,
nyebarkeun omongan panipuan anu taya
eusina, nyasabkeun ka nu sejen.
11 Omonganana ku hidep kudu dibungkem,
sabab ngaliarkeun pangajaran teu uni,
ngabarubahkeun jalma-jalma katut
sakulawargana masing-masing, bari nyiar
kauntungan pribadi nu teu pantes.
12 (1:12-13) Samalah kungsi aya hiji nabi,
urang Kreta keneh, nyarita kieu: "Urang
Kreta mah sapapanjangna barohong bae,
jeung rarakus saperti sato galak, turug-turug
ngaredul!" Da saenyana atuh! Nu matak

ku hidep kudu diweweleh, sina sehat deui
imanna,
13 (1:12)
14 sina ulah nganut deui dongeng-dongeng
Yahudi jeung papakon anu diayakeun ku
jelema-jelema anu ngalawan kana piwulang
anu bener nu asalna ti Allah.
15 Di jelema anu suci mah sagala rupa oge
suci. Sabalikna di jelema anu pikiranana kotor
jeung teu percaya ka Allah mah moal aya
sipat suci, lantaran pikiran jeung batinna oge
geus kotor!
16 Ari ngakuna mah nyaho ka Allah, ari
kalakuanana ingkar ti Allah, pinuh ku
kangewa, tukang baha, pamohalan bisa
migawe nu hade.

2 1 Ari hidep mah ngajar teh sing cocog
jeung asas pangajaran anu bener.
2 Lalaki anu geus karolot papatahan yen
kudu nyaho ka diri, kudu nyaring pikir, kudu
bisa nahan perasaan, bijaksana, bener nyekel
kapercayaanana, nyaahan, tabah.
3 Awewe anu geus karolot papatahan yen
tingkah polahna kudu sing sakumaha tingkah
polah wanita anu ibadah, ulah upatan, ulah
katagihan ku inuman keras, tina perkara nu
hade kudu itung-itung jadi guru,
4 ka papada awewe anu ngarora kudu daek
papatah yen kudu nyaah ka salaki jeung
anak,

5 kudu bisa mawa diri, hirup kudu beresih,
kudu jaradi ibu rumah tangga anu hade,
ngesto ka salaki, supaya ulah aya anu nepi ka
ngagogoreng warta ti Allah tea.
6 Barudak ngora papatahan yen kudu
ngawasaan diri.
7 Hidep pribadi kudu nyontoan hade. Sing
suhud, sing tigin ngajar teh,
8 kecap-kecapna kudu sing peryoga, ulah
matak ngondang picawadeun, supaya
anu ngamusuh ge eraeun lantaran teu
manggih omongkeuneun, nepi ka teu bisaeun
ngagogoreng ka urang.
9 Anu kumawula papatahan yen kudu ngesto
ka dunungan, sing matak pikaresepeun
juraganana dina sagala perkara, mun
diomongan ulah nyental,
10 ulah ceceremed, sing kaciri hade watek
jeung satia, sagala peta sing matak jadi puji
kana piwulang hal Allah Jurusalamet urang.
11 Sabab Allah teh geus nurunkeun
nugraha-Na kersa nyalametkeun sakabeh
manusa.
12 Eta nugraha Mantenna teh ngadidik
sangkan urang miceun kabiasaan anu doraka
jeung napsu kadunyaan, malar hirup di alam
dunya teh bisa ngadalian diri, jujur, ibadah,
13 ngadago Poe berkah anu ku urang
dicileuk, anu ngebrehkeun kamulyaan Allah
urang anu agung jeung Jurusalamet urang
Yesus Kristus.

14 Anjeunna geus ngurbankeun salira-Na
pipaedaheun urang, supaya urang bisa
disalametkeun tina sagala kajahatan, jadi
umat suci kagungana-Na ku anjeun, umat
anu rajin ngalampahkeun kahadean.
15 Pek eta kabeh ajarkeun ku hidep. Ari
ngajar, boh dina ngawawadian, boh dina
ngaweweleh, kudu aya wibawa, ulah beunang
dihahangu ku nu ngadengekeun.
3 1 Jalma-jalma teh ingetan ku hidep
yen kudu tunduk ka pamarentah, ka
nu nyarekel kawasa nagara, taat tur siap
ngalakonan sarupaning anu hade.
2 Elingan yen ulah ngagogoreng batur, kudu
runtut jeung someah, ka itu ka ieu kudu
darehdeh.
3 Urang sorangan ge bareto mah bodo,
bantahan, sasar, jadi budakna hawa napsu
jeung rupa-rupa kasukaan, hirup dikepung ku
rasa timburu jeung dengki, batur ngewa ka
urang, urang ngewa ka batur.
4 Geus kitu datang kasaean jeung asihing
Allah Jurusalamet urang,
5 urang teh dijait disalametkeun. Tapi
disalametkeun ge lain ku sabab urang geus
migawe anu hade, tapi ngan ku perbawa sih
piwelas-Na, anu dilaksanakeunana ku Roh
Suci. Rereged diri urang teh ku Roh Suci
dikumbah beresih, nepi ka hirup urang jadi
anyar.

6 Allah ngalimpahkeun Roh Suci ka urang teh
ku jalan Yesus Kristus Jurusalamet urang.
7 Ku karana kurnia-Na eta, urang teh ku
Allah diangken deui, sarta dimilikan hirup anu
langgeng anu dicileuk ku urang tea.
8 Ieu hal anu diomongkeun ku bapa teh
sabenerna. Anu matak hal ieu pangpangna ku
hidep kudu diterangkeun sing jentre, supaya
anu palercaya ka Allah satekah polah migawe
hal-hal nu hade, anu aya paedahna pikeun
balarea.
9 Tapi mun aya anu ngabantah ku alesan-
alesan anu gejul, atawa mun aya anu
nyabit-nyabit turunan, anu pasea atawa gelut
ku hal Hukum Agama Yahudi, singkiran bae
da taya gunana, taya untungna.
10 Jelema anu mecah belah jamaah
pepelingan sakali, dua kali, teu ngadenge
keneh mah tinggalkeun ulah dideukeutan
deui,
11 sabab tetela ana kitu mah geus ingkar. Ciri
yen manehna salah, kapan eta kalakuanana
kitu teh dosa.
12 Bapa arek ngajurung Artemas atawa
Tihikus ka dieu; lamun geus datang, hidep
sabisa-bisa kudu buru-buru nepungan ka
bapa di Nikopolis, sabab bapa arek nganjrek
di dinya satungtung usum tiris.
13 Senas ahli hukum tea jeung Apolos, bantu
sakuat-kuat supaya bisa bral ngayakeun
perjalanan, urus bekelna sing cukup.

14 Batur-batur urang saagama sina dialajar
parigel kana panggawe hade, sangkan
nyukupan anu enya-enya dipikabutuh.
Harirupna ulah nepi ka teu guna.
15 Aya salam keur hidep ti dulur-dulur anu
reureujeungan jeung bapa. Salam deuih ti
bapa ka dulur-dulur sakapercayaan. Mugia
anu di darieu meunang berkah ti Allah.
Wassalam, Paulus

Filemon

1 [1] Kaula Paulus, anu keur dibui ku karana
Kristus Yesus, sareng Timoteus dulur
urang. Nyeratan ka mitra sareng rekan kaula
Pilemon,
[2] ka jamaah anu kempelanana di bumi
anjeun; ka Nyi Apia, sareng ka Arhipus batur
saperjuangan.
[3] Mugi di dieu sadayana aya rahmat rahayu
ti Allah Rama sareng ti Gusti Yesus Kristus.
[4] Saderek Pilemon! Unggal kaula neneda
ka Allah, anjeun ku kaula sok diunjukkeun.
Kaula muji sukur ka Allah,
[5] reh kaula nguping yen anjeun estu percaya
ka Gusti Yesus, sareng mikanyaah ka sadaya
umat Allah.
[6] Dina paneda kaula nyuhunkeun, mugi
perkawis urang jadi dulur sakapercayaan teh
sing matak urang langkung surti ngalenyepan
berkah-berkah anu katampi ku urang anu
anut ka Kristus.
[7] Kanyaah anjeun ka dulur-dulur
saagama teh estu matak bingah sareng
ngareugreugkeun hate kaula, sareng
nyenangkeun hate sadaya umat Allah.
[8] Ku margi kitu, dumeh kaula dulur anjeun
anu sami-sami anut ka Kristus, tiasa bae

kaula marentahkeun anu kedah dijalankeun
ku anjeun.
9 Nanging paliyas ari marentah mah da
ka anjeun teh nyaah. Ieu mah Paulus duta
Kristus anu keur dibui ku karana Anjeunna
teh mung seja aya anu disuhunkeun
10 perkawis Onesimus, anu parantos jadi
anak kaula, lantaran parantos ngiring percaya
ka Kristus. Margi sajeroning keur dipanjara
teh kaula parantos jadi bapana dina hal
karohanian.
11 Onesimus anu kapungkur taya hartosna
keur anjeun, ayeuna mah malah ageung
hartosna teh, boh keur anjeun boh keur
kaula.
12 Ayeuna Onesimus teh rek diwangsulkeun
deui ka anjeun, kitu ge hate kaula asa
kabawa.
13 Kawitna mah bade ditahan sina ngabantu
ka kaula anu eukeur dipanjara ku karana Injil
Kasalametan, etang-etang gegentos anjeun.
14 Nanging kaula taya seja mawa karep bisi
anjeun teu satuju. Da kahayang mah anjeun
midamel kasaean teh ulah ku karana dipaksa
ku batur, nanging ku karana suka pribadi.
15 Manawi nu matak Onesimus kantos pisah
heula ti anjeun teh nya eta supados kapimilik
deui salamina,
16 mung ayeuna mah sanes sapertos bujang
deui, harkatna parantos langkung ti bujang.
Tegesna parantos pantes jadi dulur kanyaah

lantaran percaya ka Kristus, anu ageung
tulungna ka kaula! Parantos puguh deui ari
pikeun anjeun mah, engke bakal ageung
tulungna teh, boh saperti bujang boh saperti
dulur anu tunggal percaya ka Gusti!
17 Ku hal eta, ari leres mah anjeun ngangken
kaula kanca saagama, Onesimus teh mugi
ditampi lir nampi kaula.
18 Bilih bae kapungkur aya kalepatanana,
atanapi aya hutangna, tempuhkeun ka kaula
bae.
19 Tah ieu kaula nyerat kieu atuh di dieu:
Kaula Paulus, anu pimayareunana. (Teu kedah
disabit hal anjeun aya hutang ka kaula mah,
nya eta hirup anjeun anu anyar saparantos
jadi urang Kristen.)
20 Demi Gusti, tulungan kaula dina perkawis
ieu, senangkeun hate kaula, dulur anjeun
saiman dilebet Kristus!
21 Nu mawi nyeratan oge lantaran percaya
anjeun bakal kersa nyumponan panuhun
kaula, malah anu langkung ti eta.
22 Sajabi ti kitu kaula hayang
dipangnyadiakeun kamar di dieu, lantaran aya
pangarep-ngarep yen Allah bakal ngamakbul
kaula bisa ka dieu deui sakumaha paneda
aranjeun.
23 Aya salam ka anjeun ti Epapras anu
reureujeungan dipanjara jeung kaula ku
lantaran percaya ka Yesus Kristus,

24 kitu deui ti rekan-rekan kaula: Markus,
Aristarkus, Demas, sareng Lukas.
25 Mugia aranjeun di dieu ginanjar rahmat
Gusti Yesus Kristus. Wassalam, Paulus

Ibrani

1 [1] Jaman baheula Allah sering ngandika
ka karuhun urang, make rupa-rupa cara,
ditepikeunana ku nabi-nabi.
[2] Ayeuna, dina jaman ahir, ngandika-Na ka
urang ku perantaraan Putra-Na, anu geus
digadangkeun bakal diserenan hak kana
saniskara hal. Allah ngajadikeun langit jeung
bumi oge ku perantaraan Putra-Na,
[3] anu nyumiratkeun cahaya gumilang
kamulyaan Mantenna, sarta anu kaayaana-Na
nyeples Allah ku manten. Anjeunna murba ka
sajagat raya ku kakawasaan pangandika-Na.
Sanggeus nyucikeun manusa tina dosana,
Anjeunna linggih di sawarga, di tengeneun
Allah Nu Maha Kawasa.
[4] Allah ngajungjung Putra-Na leuwih ti
batan ka para malaikat. Jenengan anu
dipaparinkeun ka Putra-Na leuwih agung ti
batan ngaran-ngaran malaikat.
[5] Taya hiji malaikat anu ku Allah ditimbalan
kieu, "Hidep Putra Ama. Ayeuna Ama jadi
Rama Hidep." Hal ngeunaan malaikat, Allah
henteu ngadawuh, "Kami bakal jadi Rama-Na,
Anjeunna bakal jadi Putra Kami."
[6] Waktu Allah ngutus eta Putra cikal,
Mantenna nimbalan kieu, "Malaikat Allah
kabeh kudu nyembah ka Anjeunna."

7 Anu ngeunaan malaikat mah kieu
timbalana-Na, "Malaikat-malaikat-Na ku
Mantenna dijadikeun angin, abdi-abdi-Na
dijadikeun seuneu hurung."
8 Ari ngeunaan Putra-Na, kieu dawuhan
Allah, "Karajaan Hidep, ya Allah, pingadegeun
salalanggengna. Hidep ngereh reujeung adil.
9 Hidep mikasuka anu bener, mikagiruk anu
salah. Eta sababna Hidep dipilih ku Ama,
Allah Hidep, disukakeun ku harkat luhur,
ngungkulan batur-batur."
10 Dawuhana-Na deui, "Ya Pangeran,
mimitina Hidep ngajadikeun bumi, sarta
ngajadikeun langit ku metakeun panangan.
11 Eta kabeh bakal musna, bakal bobo cara
lawon, demi Hidep mah bakal tetep aya.
12 Sakuliah alam ku Hidep bakal ditilepan
kawas pakean, bakal disalin lir ganti baju.
Hidep mah moal barobah, bakal jumeneng
salalanggengna."
13 Taya hiji malaikat-Na anu ku Allah
didawuhan kieu, "Hidep geura calik
katuhueun Ama, nepi ka musuh-musuh Hidep
ku Ama dijieun jojodog tincakeun Hidep."
14 Lamun kitu, naon ari malaikat? Malaikat-
malaikat mah roh anu ngawula ka Allah,
anu ku Mantenna diutus pikeun ngabarantu
jelema-jelema anu bakal nampa kasalametan.

2 1 Ku sabab kitu urang kudu beuki saregep
kana pangajaran bener anu geus asup

kana ceuli urang, supaya urang henteu palid
ku anu teu puguh.
2 Pesen-pesen anu ditepikeun ku para
malaikat ka karuhun urang teh tetela
benerna, jadi saha-saha anu teu nurut
kana hal eta bakal meunang hukuman anu
satimpal.
3 Jadi, lamun urang henteu malire kana eta
pisalameteun anu luhur ajenna, kumaha
rek bisa lolos tina hukuman? Anu mimiti
ngembarkeun hal eta teh Gusti ku anjeun,
geus kitu ku anu ngadarengena ditepikeun ka
urang bari ditetelakeun yen bener.
4 Panyaksi maranehna malah dikuatan
ku Allah, ku jalan mintonkeun rupa-rupa
kaahengan, mujijat-mujijat, jeung ku jalan
maparin kurnia-kurnia anu asal ti Roh Suci,
numutkeun kumaha kersa-Na.
5 Dunya anyar, anu ku urang keur dipicatur,
ku Allah henteu dikawasakeun ka para
malaikat,
6 sabab ceuk ungel salah sahiji bagian Kitab
Suci kieu, "Manusa teh naon, nun Allah, nu
mawi dipikaemut? Manusa teh mung manusa,
ku Gusti dugi ka diperhatoskeun!
7 Mung sakedap ku Gusti disina langkung
handap ti batan para malaikat. Saparantos
kitu mah dimakutaan ku kamulyaan sareng
kaagungan,
8 ku Gusti disina murba kana saniskara."
Disebutkeun yen manusa ku Allah disina

"murba kana saniskara"; eta tetela
nuduhkeun yen anu dipurba ku manusa teh
sagala rupa. Ngan ayeuna mah urang tacan
ningal manusa murba kana saniskara teh.
9 Tapi urang terang aya anu nyepeng kawasa
kitu, nya eta Yesus. Anjeunna ku Allah disina
leuwih handap sakeudeung ti batan para
malaikat, sarta disina pupus jadi gaganti
sakumna manusa, ku tina asihna Allah ka
manusa. Urang terang, ku sabab Anjeunna
geus nemahan pupus jeung nandangan
sangsara, Anjeunna geus aya dina kaagungan
jeung kamulyaan.
10 Memang kitu dikersakeunana ku Allah anu
ngajadikeun jeung miara saniskara, Yesus
teh disina sampurna ku jalan sangsara heula,
supaya iasa nyandak pirang-pirang manusa
anu bakal milu mulya saperti Anjeunna.
Sabab Yesus teh anu nuyun manusa supaya
salamet.
11 Yesus nyucikeun manusa tina dosa-
dosana, ku jalan kitu Anjeunna jeung sakur
anu disucikeun dosana jadi sa-Rama, sarta
ku lantaran geus sa-Rama, Yesus henteu
lingsemeun ngangken saderek ka maranehna.
12 Hal eta nyata dina piunjuk-Na ka
Allah, "Jenengan Ama sumeja dikenalkeun
ka sadaya dulur-dulur, bade dipuji dina
riunganana."
13 Aya deui pilahir-Na, kieu, "Kami
ngagantungkeun pangharepan ka Allah." Ieu

deui pilahir-Na, "Ieu Kami, jeung anak-anak
paparin Allah."
14 Ku lantaran jelema-jelema anu ku
Anjeunna disebut anak teh mahluk tina
sipat daging jeung getih, Yesus ngajadikeun
salira-Na sasipat jeung maranehanana, hirup
Anjeunna sakumaha hirup maranehanana,
sarta manah-Na iklas nyorang pupus, supaya
ku jalan kitu iasa ngabinasakeun Iblis anu
kawasa kana maot,
15 sarta ku jalan kitu Anjeunna iasa
ngabebaskeun manusa, anu saumur hirupna
dikukuntit ku kasieun, sieun maot.
16 Tetela anu dibelaan ku Anjeunna teh
lain para malaikat, tapi turunan Ibrahim,
sakumaha anu disebutkeun dina Kitab Suci.
17 Ieu hartina dina sagala hal Anjeunna kudu
jadi sarua jeung saderek-saderek-Na tea,
supaya iasa jadi Imam Agung anu satia jeung
pinuh ku sipat welas asih, anu ngalalayanan
Allah pikeun mangpaat maranehanana,
sangkan dosa-dosa maranehna dihampura.
18 Ku jalan kitu Anjeunna iasa nulung
ka sakur anu keuna ku cocoba, lantaran
Anjeunna oge geus nandangan cocoba jeung
sangsara.

3 1 Dulur-dulur sasama Kristen! Aranjeun
ge geus disalaur ku Allah. Puseurkeun
hate ka Yesus, anu ku Allah diutus jadi Imam
Agung agama anutan urang.

2 Yesus satia ka Allah, anu ngangkat
Anjeunna nyepeng eta padamelan, saperti
Musa anu satia nohonan papancen di gedong
Allah.
3 Tapi Yesus leuwih agung ti batan Musa,
ibaratna nu nyieun imah leuwih diajenan ti
batan imah jieunna.
4 Imah tangtu aya anu nyieunna, ari
saniskara sajagat raya dipidamelna ku Allah.
5 Musa satia ngawula di gedong Allah, bari
ngutarakeun hal-hal anu diandikakeun ku
Allah ngeunaan jaman nu bakal datang.
6 Tapi kasatiaan Kristus mah kasatiaan nu
jadi Putra, anu kagungan rasa tanggung jawab
perkara gedong Allah. Ari nu disebut gedong
Allah nya eta urang, lamun urangna tetep
junun kana hal anu dijieun pangharepan.
7 Jadi, sakumaha nu diandikakeun Roh Suci,
nya eta, "Lamun maraneh poe ieu ngadarenge
gentra Allah,
8 ulah basangkal cara karuhun maraneh,
ngalawan ka Allah, waktu maranehna ngadoja
ka Mantenna di gurun keusik.
9 Maranehanana ka Kami ngadoja, nyoba,
timbalan Allah, padahal maranehna geus
narenjo anu ku Kami dipigawe salila opat
puluh taun.
10 Ku sabab kitu Kami jadi ambek, nepi
ka nimbalan kieu, Ieu jelema-jelema teh
daroraka sapapanjangna, arembungeun bae
ngagugu parentah-parentah Kami.

11 Awahing ku ambek Kami sumpah,
Maranehanana moal jadi diasupkeun ka tanah
anu ku Kami dijangjikeun, ku Kami moal
dibere reureuh!"
12 Dulur-dulur sakapercayaan! Sing ati-ati,
ulah aya anu boga hate jahat jeung teu
percayaan kawas kitu nepi ka nukangan Allah
anu jumeneng.
13 Sabalikna, supaya ulah nepi ka aya anu
kabengbat ku dosa nepi ka jadi jelema jahat,
kudu silih tulungan unggal-unggal poe, salila
hirup di jaman anu dina Kitab Suci disebut
"Poe ieu".
14 Sabab urang teh kabeh geus jadi
kanca-kanca Kristus, asal pengkuh nepi ka
ahir nyekel kayakinan anu geus jadi cecekelan
ti awalna.
15 Sing aringet, kumaha ceuk Kitab Suci tea,
"Lamun maraneh poe ieu ngadarenge gentra
Allah, ulah basangkal cara karuhun maraneh,
ngalawan ka Allah."
16 Jelema-jelema anu mana anu ngadarenge
gentra Allah tapi ngaralawan teh? Nya eta
jelema-jelema anu ku Musa dibawa budal ti
Mesir tea, kabeh.
17 Ka saha Allah bendu nepi ka opat puluh
taun teh? Ka jelema-jelema anu daroraka tea,
nepi ka maranehanana tinggolepak maraot di
gurun keusik.
18 Timbalan Allah anu ungelna, "Maranehna
moal dibikeun arasup ka tanah keur

tempat reureuhna, sanajan ku Kami geus
dijangjikeun" ka saha ditujulkeunana? Ka
jelema-jelema anu ngaralawan tea.
19 Jadi eces, pang maranehna teu kungsi
arasup ka eta tanah teh lantaran teu
palercayaeun.

4

1 Tempat reureuh anu dijangjikeun ku
Allah teh pikeun urang oge. Urang
oge bakal dipaparin tempat reureuh. Anu
matak kudu ati-ati ulah aya ti aranjeun anu
kasampak henteu layak asup ka eta tempat
reureuh.
2 Sabab urang oge geus ngadarenge wawaran
Injil Kasalametan saperti maranehna. Ngan
pikeun maranehna mah eta wawaran teh
teu jadi mangpaat, lantaran ngan dapon
didarenge, henteu dipercaya.
3 Sabalikna ku urang mah reureuh anu
dijangjikeun ku Allah teh bakal kasorang,
sabab urang mah percaya. Ieu cocog jeung
dawuhan Allah anu kieu tea, "Awahing
ku bendu Kami sumpah: Maranehna moal
jadi diasupkeun ka tanah anu ku Kami
dijangjikeun teh, ku Kami moal dibere
reureuh!" Kitu dawuhana-Na, sanajan
padamelana-Na mah geus rengse ti barang
Mantenna ngajadikeun alam dunya.
4 Ngeunaan hal poe nu katujuh aya
kateranganana dina Kitab Suci, kieu, "Dina
poe nu katujuh Allah liren tina sagala
padamelana-Na."

5 Tina hal ieu disebutkeun deui kieu,
"Maranehna moal jadi diasupkeun ka tanah
anu ku Kami dijangjikeun teh, ku Kami moal
dibere reureuh."
6 Maranehna, anu pangheulana ngadarenge
wawaran Injil Kasalametan teu kungsi
arasup ka tempat reureuh tea, lantaran teu
palercayaeun. Jadi eces, aya jelema-jelema
sejen anu diidinan arasup ka dinya.
7 Sabab Allah geus ngayakeun hiji poe deui
anu disebut "Poe ieu". Sanggeus mangalam-
alam, hal ieu ku Allah diandikakeun deui
ku perantaraan Daud, ayat Kitab Sucina
sakumaha anu tadi dipetik, "Lamun poe
ieu maraneh ngadarenge gentra Allah, ulah
basangkal."
8 Upama baheula Yosua kungsi mah mawa
maranehna reureuh di tanah anu dijangjikeun
tea, Allah moal nyebat-nyebat deui hal poe
anu hiji deui.
9 Jadi eces aya keneh poe reureuh anu
dijangjikeun pikeun umat Allah, saperti Allah
liren dina poe nu katujuh.
10 Sabab saha-saha anu geus asup ka tempat
reureuh anu dijangjikeun ku Allah, bakal
reureuh tina sagala pagaweanana, saperti
Allah oge liren tina sakabeh padamelana-Na.
11 Ku sabab kitu urang kudu enya-enya,
supaya bisa asup ka eta tempat, ulah nepi ka
gagal lantaran wangkelang cara maranehna.

[12] Pangandika Allah teh nya hirup, nya kuat, tur leuwih seukeut ti batan pedang nu seukeut kenca katuhu, sanggup nusuk nepi kana nyawa jeung jiwa, tembus kana tulang sandi jeung sungsum, bisa maca pikiran jeung angen-angen manusa.
[13] Taya hiji hal anu bisa nyamuni ti Allah, kabeh mahluk eces nonggerak katingalieun. Ka Mantenna urang kabeh kudu nyanggakeun tanggung jawab kalakuan.
[14] Ku sabab kitu sing pageuh urang nyekel pangakuan yen percaya. Sabab urang boga Imam Agung anu luhur, anu geus lebet nepi ka payuneun Allah pisan, nya eta Yesus, Putra Allah.
[15] Imam Agung urang teh lain imam anu tara ngaraskeun kahengkeran-kahengkeran urang. Sabalikna malah, lantaran Anjeunna ge geus nyorang nandangan sagala dodoja cara urang, ngan ari Anjeunna mah teu kagungan dosa.
[16] Ku sabab eta hayu urang ngadeuheus bari reugreug hate ka Allah anu sipat kurnia. Mantenna tangtu mikawelas jeung maparin rahmat pitulung samangsa urang perlu ku pitulung Mantenna.

5 [1] Sakur imam agung dipilihna ti sasama manusa, diangkat pikeun jadi wawakil sasamana manusa ngalalayanan Allah, kapapancenan ngahaturkeun pangbakti-

pangbakti jeung kurban-kurban panebus
dosa.
2 Ku sabab dirina oge rea kalemahanana,
imam agung bisa lemah lembut ka jelema
anu taya kanyaho jeung rea salahna.
3 Ku sabab dirina ge sipat lemah, ngurbanna
teh lain ngan pikeun nebus dosa jalma rea
bae, tapi keur dirina oge.
4 Imam agung teu aya anu ngajenengkeun
maneh, sabab kudu aya panyaur heula ti
Allah, saperti Harun contona.
5 Kristus oge kitu, jadi Imam Agung teh
henteu ngangkat anjeun, tapi dijenengkeun
ku Allah. Kieu dawuhan Allah ka Anjeunna,
"Hidep Putra Ama, poe ieu Ama jadi Rama
Hidep."
6 Dina kasempetan sejen kieu dawuhan
Allah, "Hidep jadi Imam langgeng saperti
Imam Melkisidik."
7 Waktu keur jumeneng keneh di ieu
bumi, Yesus sasambat bari medal cisoca ka
Allah, anu iasa ngaluputkeun Anjeunna tina
ancaman pati. Ku sabab rendah manah jeung
ajrih, paneda-Na ku Allah dikabul.
8 Yesus sanajan Putra Allah, tumut sarta
sadrah nandangan sangsara.
9 Ku sabab kitu sanggeus dijadikeun
sampurna, Yesus teh jadi sumber
kasalametan jelema-jelema anu aranut ka
Anjeunna,

10 sarta ku Allah diembarkeun jadi Imam
Agung golongan Melkisidik.
11 Hal Yesus jadi Imam Agung, loba anu
perlu diterangkeun, tapi hese nerangkeunana,
lantaran aranjeun kendor kana ngarti.
12 Geus sakitu lilana dialajar dina hambalan
kahiji pangajaran-pangajaran ti Allah, kuduna
mah ayeuna geus jaradi guru tina hal eta. Ari
pek masih keneh kudu diajar ku batur, can
bisa meuweung anu teuas-teuas, kakara bisa
kana susu.
13 Anu disusuan keneh mah orok, anu tacan
boga pangalaman, tacan nyaho salah jeung
bener.
14 Kadaharan anu teuas-teuas mah ngan
pikeun anu geus cukup umur, anu geus boga
pangalaman bisa ngabedakeun mana nu hade
mana nu jahat.

6 1 Ayeuna hayu urang mancat tina
hambalan kahiji, urang teruskeun kana
pangajaran-pangajaran Kristen saterusna,
sing nepi ka asak. Ulah ngungucel bae
pangajaran dasar anu ngajarkeun hal kudu
eureun tina kalakuan nu taya mangpaatna,
hal kudu percaya ka Allah,
2 hal baptis, hal numpangan leungeun ka
batur, hal pihudangeunana anu geus maraot,
jeung hal hukuman langgeng.
3 Urang maju! Ka nu leuwih luhur! Mugia
Allah ngawidian!

4 Sabab lamun jelema geus ninggalkeun
imanna, bisa ditungtun deui kumaha? Tadina
maranehna geus araya dina caangna Allah,
geus ngarasa genah-genahna kurnia-kurnia
Allah ti sawarga, geus narampa Roh Suci,
5 tina pangalamanana geus nyarahoeun
yen pangandika Allah teh hade, geus barisa
ngarasakeun kurnia-kurnia jaman nu bakal
datang.
6 Ari pek malundur deui! Pamohalan bisa
diajak tobat deui, lantaran maranehanana
geus nyalibkeun deui Putra Allah bari dihihina
di hareupeun jalma rea.
7 Taneuh anu sering nyeuseup cihujan
lantaran sering kahujanan, pepelakanana
jaradi, nguntungkeun ka nu melakna, tandana
diberkahan ku Allah.
8 Tapi lamun anu jaradi di eta tanah teh
areuy-areuyan jeung cucuk-cucukan, geus
tangtu taya mangpaatna, anu engkena bakal
disapa ku Allah, tuluy diduruk nepi ka beak.
9 Dulur-dulur! Sanajan kecap-kecap sim
kuring sakieu resagna, ari hate mah yakin
aranjeun teh geus narampa rahmat anu
pangajina leuwih, anu jadi sabagian tina
kasalametan aranjeun.
10 Allah teh lain anu sok jalir. Mantenna
moal lali ka anu geus dipigawe ku aranjeun,
nya kitu deui kana kanyaah aranjeun ka
Mantenna ku jalan nulungan ka dulur-dulur
sakapercayaan, nepi ka ayeuna.

11 Kacida diarep-arepna muga aranjeun
pengkuh nepi ka cacapna, supaya hal anu
keur diarep-arep ku aranjeun teh laksana
katarima.
12 Ulah mumulan, kudu nulad ka jelema-
jelema anu geus narampa hal anu
dijangjikeun ku Allah lantaran percaya, sarta
nunggu-nunggu kalayan sabar.
13 Waktu Allah ngadamel perjangjian
ka Ibrahim, nganggo sumpah yen bakal
ngalaksanakeun jangji-Na. Ku sabab teu aya
anu leuwih luhur ti Allah, sumpah-Na nyebat
jenengan ku manten.
14 Dawuhana-Na, "Kami sumpah, maneh
bakal diberkahan jeung dibere pirang-pirang
turunan."
15 Ibrahim sabar ngantosan eta jangji. Ku
sabab kitu eta jangji Allah teh dilaksanakeun
ka anjeunna.
16 Jelema lamun sumpah, pikeun
ngukuhkeun sumpahna teh bari nyebut
demi si Anu, anu saluhureunana, supaya
pacental-centalna eureun.
17 Allah ngaraos perlu mintonkeun
kaestuana-Na ka sakur anu dipaparin jangji,
pikeun nandakeun yen jangji-Na moal robah,
eta sababna jangji-Na dikuatkeun ku sumpah.
18 Ku sabab kitu ieu dua hal teh, jangji jeung
sumpah-Na, ngalantarankeun Mantenna moal
kersa barobah, moal kersa jalir. Pikeun anu
nyalindung ka Mantenna, sumpah Mantenna

teh jadi pamageuh pangharepanana yen
jangji Mantenna tangtu dilaksanakeun.
19 Eta pangharepan urang kitu teh lir jangkar
anu nanceb jero, jadi pamageuh hirup urang
nepi ka urang ngarasa aman. Eta jangkar
pangharepan teh nembus reregan ka Kamar
Pangsucina di Bait Allah di sawarga.
20 Yesus geus lebet ka dinya heulaeun
urang, pikeun urang, jadi Imam Agung urang
salalanggengna, saperti Melkisidik.

7

1 Melkisidik teh raja nagara Salem jeung
jadi imam Allah Nu Maha Agung. Waktu
Ibrahim mulih jurit tas ngelehkeun raja-raja,
dipapagkeun ku Melkisidik jeung diberkahan.
2 Ku Ibrahim dihaturanan barang jarahan
saperpuluhna. (Jenengan Melkisidik, kahiji
hartina "Raja Kaadilan"; jeung ku sabab
anjeunna raja ti nagara Salem, oge harti
jenenganana teh "Raja Karapihan".)
3 Hal ramana, ibuna, karuhun-karuhunna,
teu aya kateranganana; hal dibabarkeunana,
hal pupusna, oge teu aya kateranganana.
Sarua halna jeung Putra Allah, sarta tetep
jadi imam salalanggengna.
4 Tembong tetela kumaha agungna
Melkisidik, nepi ka ku Ibrahim, karuhun urang
anu kamashur, dihaturanan saperpuluh tina
barang jarahan perang.
5 Dina Kitab Hukum Agama aya katangtuan,
imam-imam turunan Lewi kudu narik

perpuluhan pangasilan urang Israil,
dulur-dulurna keneh papada turunan Ibrahim.
6 Melkisidik lain turunan Lewi, tapi narima
perpuluhan ti Ibrahim sarta ngaberkahan ka
anjeunna, padahal Ibrahim teh jelema anu
geus meunang jangji-jangji ti Allah.
7 Geus teu sak deui, anu ngaberkahan
teh harkatna leuwih luhur ti batan anu
diberkahanana.
8 Imam-imam anu narik perpuluhan tea
kabeh mahluk anu keuna ku ajal. Sabalikna,
anu nampi perpuluhan ti Ibrahim, Melkisidik
tea, tetep hirup. Kitu ditetelakeunana ku
Kitab Suci.
9 Waktu Ibrahim ngahaturkeun perpuluhan
ka Melkisidik, meunang oge disebutkeun, yen
Lewi anu turunanana bakal narik perpuluhan
ti urang Israil oge milu ngahaturkeun eta
perpuluhan liwat Ibrahim.
10 Waktu Ibrahim dipapagkeun ku Melkisidik,
Lewi tacan lahir, tapi sanajan kitu ge beunang
disebutkeun geus aya di jero salira Ibrahim,
karuhunna.
11 Kitab Hukum Agama diturunkeunana ka
urang Israil dina kaimaman Lewi. Kaimaman
Lewi dijalankeunana henteu sampurna, ku
sabab kitu kudu diganti ku imam ti golongan
sejen, ti golongan Melkisidik, lain ti golongan
Harun.
12 Beda kaimaman tangtu beda deui
aturanana.

13 Anu dimaksud di dieu nya eta Gusti urang.
Anjeunna ti kaom sejen. Ti kaom Anjeunna
teu aya anu kungsi jadi imam.
14 Geus teu aya nu bireuk deui, Gusti urang
mah ti kaom Yuda, kaom anu dina hal
kaimaman ku Musa henteu disabit-sabit.
15 Hal ieu jadi leuwih eces sanggeus aya hiji
imam sejen anu kawas Melkisidik,
16 anu dijenengkeunana lain ku aturan
manusa, tapi ku kanyataan hirup-Na anu
kawasa jeung teu aya panganggeusanana.
17 Sabab dina Kitab Suci disebut kieu, "Hidep
jadi Imam langgeng, ti golongan Melkisidik."
18 Ku sabab kitu aturan anu heubeul teh geus
teu dipake, lantaran tetela teu aya dayana,
teu aya gunana.
19 Sabab taya sarupa hal anu bisa
disampurnakeun ku Hukum Musa. Ayeuna
geus aya gagantina, anu mere harepan anu
leuwih mencrang, anu bakal ngadeukeutkeun
urang ka Allah.
20 Jeung deui gagantina teh dikuatkeun
ku sumpah Allah. Waktu imam-imam sejen
diangkat, sumpah kitu henteu aya.
21 Tapi waktu Yesus dijenengkeun jadi Imam,
dikukuhkeun ku sumpah Allah, dawuhana-Na,
"Pangeran sumpah, sumpah-Na moal
barobah, Hidep jadi Imam langgeng."
22 Ku jalan kitu Yesus teh jadi tanggelan tina
hiji perjangjian anu leuwih pangajina.

23 Bedana deui, imam-imam sejen mah loba,
ganti-ganti, taya anu terus lantaran kapegat
ku ajal.
24 Yesus mah jumeneng terus
salalanggengna, kaimamana-Na teu
diganti ku saha-saha.
25 Ku lantaran kitu Yesus salawasna iasa
nyalametkeun manusa anu datang ka
Allah liwat Anjeunna, sabab Anjeunna,
anu jumeneng salalanggengna bakal
mangmundutkeun kasalametan manusa ka
Allah.
26 Nya Yesus Imam Agung anu dipikabutuh
ku urang teh. Anjeunna mah suci, tanpa cela,
tanpa dosa, geus dipisahkeun ti manusa anu
dosa, sarta geus diangkat ka tempat luhureun
sakabeh langit.
27 Anjeunna teu cara imam-imam agung
sejen anu kudu nyieun kurban pikeun
nebus heula dosana sorangan terus nebus
dosa jalma rea. Ngan sakali bae Yesus
ngahaturkeun kurban teh, nya eta waktu
ngurbankeun salira-Na ku anjeun.
28 Imam agung anu diangkat nurutkeun
katangtuan-katangtuan Hukum Musa,
kabehanana oge henteu sampurna. Ari Putra
Allah, anu diangkat beh dieueun Hukum
eta, diangkatna jadi Imam Agung sanggeus
dijadikeun sampurna keur salalanggengna,
dikukuhkeun ku jangji Allah anu dikuatan ku
sumpah Mantenna.

8 1 Poko anu dicaritakeun bieu nya eta:
Urang boga Imam Agung, anu linggih
di tengeneun tahta Raja Nu Maha Luhur di
sawarga.
2 Anjeunna nyepeng damel sakumaha Imam
Agung di Kamar Pangsucina, di jero Kemah
Tepangan anu sajatina, anu diadegkeun ku
Allah ku manten, lain ku jelema.
3 Sakumaha kamistian Imam Agung kudu
nyanggakeun pangbakti-pangbakti jeung
ngayakeun kurban sato ka Allah, Imam Agung
urang oge kitu, kudu aya anu ku Anjeunna
dihaturkeun.
4 Keur jumenengna di dunya, Anjeunna
henteu jadi Imam, lantaran geus aya
imam-imam anu kawajibanana nyanggakeun
pangbakti-pangbakti anu geus ditangtukeun
ku Hukum Agama urang Yahudi.
5 Tapi kawajiban imam anu dijalankeun ku
maranehanana saenyana ngan tiruan jeung
kalangkang ti anu dijalankeun di sawarga,
sakumaha anu ku Allah diandikakeun ka
Musa waktu anjeunna dipiwarang ngadamel
Kemah Tepangan tea. Dawuhan Allah, "Inget!
Dijieunna kudu cocog jeung conto anu ku
Kami ditembongkeun ka maneh di luhur
gunung."
6 Tapi kawajiban imam anu dijalankeun ku
Yesus mah leuwih luhur pangajina ti batan
kawajiban maranehanana, sabab perjangjian
anu ku Anjeunna diayakeun antara Allah

jeung umat-Na pangajina leuwih luhur,
lantaran eusina ngajangjikeun hal-hal anu
leuwih nyenangkeun.
7 Lamun dina perjangjian anu kahiji teu aya
kakuranganana mah geus tangtu teu perlu
aya perjangjian anu kadua.
8 Tapi Allah mendakan kasalahan ti umat-Na,
nepi ka ngadawuh kieu, "Engke aya hiji
mangsa, dawuhan Pangeran, Kami rek nyieun
hiji perjangjian anu anyar, pikeun urang Israil
jeung urang Yuda.
9 Eusina beda ti perjangjian Kami ka
karuhun-karuhunna waktu Kami nungtun
maranehanana budal ti Mesir. Maranehanana
geus ingkar tina perjangjian Kami, ku Kami
moal dipalire deui.
10 Ayeuna, kieu perjangjian Kami engke
ka urang Israil di mana geus cunduk
waktuna, dawuhan Pangeran. Hukum Kami
sina ngenggon dina batinna, ditulis dina
hatena. Kami nu jadi Allah maranehanana,
maranehanana bakal jadi umat Kami.
11 Teu perlu maranehanana ngajar ka
sasama wargana, atawa mamatahan ka
dulurna, Kudu nyaho ka Allah. Sabab kabeh,
gede, leutik, bakal warawuheun ka Kami.
12 Dosa-dosana bakal dihampura, sagala
kasalahanana moal diinget-inget deui."
13 Ku sabab Allah geus ngedalkeun jangji
nu anyar, jangji nu ti heula ku Mantenna

dianggap geus buruk; sagala rupa anu geus
buruk bakal tereh euweuh.

9 1 Perjangjian anu kahiji ngabogaan
aturan-aturan ibadah, jadi kudu aya
tempat ibadah anu dijieun ku manusa.
2 Seug nyieun kemah, anu bagian hareupna
disebut Tempat Suci. Di dinya aya suku
lampu jeung meja anu diteundeunan roti
haturkeuneun ka Allah.
3 Tukangeun reregan anu kadua aya
rohangan anu disebut Kamar Pangsucina.
4 Di eta rohangan aya altar emas paranti
ngukus seuseungitan, aya Peti Perjangjian
anu dilapis ku emas tempat nyimpen: buli-buli
emas anu dieusi manna, teteken Harun anu
geus sirungan, jeung dua papan batu anu
ditulisan sapuluh parentah Allah.
5 Di luhur eta peti aya tiruan dua
mukarabin, nya eta mahluk jangjangan,
pikeun ngalambangkeun kahadiran Allah,
jangjangna sina meber mayungan tempat
paranti ngahampura dosa. Sakitu bae
kateranganana, moal diwincik terus.
6 Kitu diaturna eta tempat teh. Saban poe
imam-imam arasup ka eta kemah, tapi
ngan nepi ka bagian hareupna, netepan
kawajibanana.
7 Anu meunang asup ka bagian pangjerona
ngan Imam Agung, eta ge ngan sataun sakali.
Asupna mawa getih sanggakeuneun ka Allah,

pikeun nebus dosana heula terus nebus dosa
jalma rea anu dilampahkeun teu karasa.
8 Maksud Roh Suci ngatur kitu teh ngajar,
supaya jalma-jalma tarerang yen salila kemah
bagian luar aya keneh, Kamar Pangsucina
moal waka dibuka.
9 Ieu ngagambarkeun kaayaan jaman
ayeuna. Tegesna, sagala pangbakti jeung
kurban-kurban sato teh henteu bisa dipake
nyampurnakeun hate jelema anu ngabaktina,
10 sabab anu dibaktikeunana ngan rupaning
kadaharan, inuman jeung rupa-rupa upacara
nyucikeun. Eta kabeh ngan aturan-aturan
lahir, lakuna ngan nepi ka datangna waktu
Allah ngayakeun parobahan anyar.
11 Tapi Kristus geus sumping, jadi Imam
Agung tina hal-hal anu hade, tur eta anu
harade teh geus aya. Kemah tempat Anjeunna
netepan kawajiban leuwih agung, leuwih
sampurna, lain beunang nyieun manusa, lain
ti ieu dunya nu beunang nyipta.
12 Kristus lebetna ka Kamar Pangsucina
ngan sakali tapi pikeun salilana. Waktu
lebet henteu nyandak getih embe jalu atawa
getih anak sapi haturkeuneun ka Allah. Anu
dicandak-Na getih salira-Na ku anjeun, anu
ngalantarankeun urang bisa disalametkeun
keur salalanggengna.
13 Getih embe, getih sapi jalu jeung lebu
anak sapi anu dijieun kurban beuleuman,
dikepret-kepretkeun ka jelema anu ceuk

aturan agama jelema kotor, supaya kokotor
dirina leungit beresih.
14 Lamun getih jeung lebu sato tea bisa
ngaberesihkeun kokotor diri manusa, geus
komo deui getih Kristus! Ku jalan Roh anu
langgeng Kristus ngurbankeun salira-Na ku
anjeun ka Allah, jadi kurban anu sampurna.
Getih Anjeunna ngaberesihkeun batin urang
tina hal-hal anu taya mangpaatna, nepi ka
urang bisa ngabakti ka Allah anu jumeneng.
15 Ku hal eta, Allah ku jalan Kristus
ngadamel perjangjian anu anyar, supaya
sakur anu geus disaur ku Mantenna bisa
nampa berkah-berkah langgeng beunang
nyayagikeun Mantenna. Pang bisa kitu
lantaran aya nu geus ngurbankeun nyawa nya
eta Kristus, nu matak manusa bisa leupas
tina kasalahan-kasalahanana anu dipigawe
dina jaman perjangjian nu kahiji.
16 Dina hal surat warisan kudu sidik heula
yen anu nyieunna geus maot.
17 Sabab sapanjang nu nyieunna hirup keneh
mah surat warisanana tacan laku, lakuna
lamun nu nyieunna geus maot.
18 Eta sababna perjangjian Allah nu kahiji
oge kudu disahkeun ku getih.
19 Prakna kieu: Mimitina Musa nerangkeun
heula sakabeh parentah Allah nu aya dina
Kitab Hukum Agama. Geus kitu nyandak getih
anak sapi jeung getih embe jalu dicampur cai,
dikepret-kepretkeun kana Kitab Hukum jeung

ka sakabeh urang Israil. Ngepretkeunana
make jukut hisop jeung bulu domba beunang
ngabeureuman,
20 bari saurna, "Ieu getih dipake ngukuhkeun
perjangjian Allah anu kudu ditarurut ku
maraneh."
21 Eta getih dikepretkeun oge kana Kemah
Tepangan jeung kana sakabeh parabot
ngabakti, prakna kitu keneh.
22 Memang, nurutkeun Hukum Agama
Yahudi, meh sagala rupa disucikeun ku getih,
dosa oge bisa dihampura lamun geus aya
getih anu ngocor kaluar.
23 Kitu petana nyucikeun barang-barang anu
ngalambangkeun hal-hal anu di sawarga.
Ngan ari hal-hal anu di sawarga mah perlu ku
kurban anu leuwih utama.
24 Kristus henteu lebet ka Kamar Pangsucina
anu dijieun ku jelema, anu ngan jadi lambang
ti anu sajatina. Kristus mah lebet ka sawarga
pisan, ngadeuheus ka Allah jadi wawakil
urang.
25 Imam Agung urang Yahudi saban taun
kudu asup ka Kamar Pangsucina di Bait Allah
mawa getih sato. Ari Kristus mah henteu
kitu, jeung henteu nepi ka sababaraha kali
ngurbankeun deui salira-Na,
26 sabab lamun kitu, atuh ti sajleg aya dunya
teh tangtu geus kacida seringna nandang
kasangsaraan. Kapan geus bukti ayeuna,
dina jaman ieu anu tereh beak, Anjeunna

sumpingna teh ngan sakali jeung keur
salalanggengna, nyingkirkeun dosa ku jalan
ngurbankeun salira-Na ku anjeun.
27 Saban jelema kudu maot ngan sakali,
tuluy dibawa ka pangadilan Allah.
28 Kristus oge kitu, ngan sakali pupus,
ngurbankeun salira-Na pikeun nebus
dosa-dosa manusa. Anjeunna bakal sumping
deui kadua kalina, lain rek nanggung deui
dosa, tapi rek nyalametkeun jelema-jelema
anu keur ngadarago sumping-Na.

10 1 Aturan-aturan anu diparentahkeun ku
Hukum Agama urang Yahudi ngan jadi
gambar anu samar-samar tina hal-hal anu
harade nu bakal datang, lain anu saenyana
tina hal eta. Saban taun kurban deui, kurban
deui, teu eureun-eureun, nu dikurbankeunana
kitu-kitu keneh. Jadi eta kurban-kurban
anu diparentahkeun ku Hukum Agama teh
kumaha rek bisa nyampurnakeun manusa
anu datang rek ngabakti ka Allah?
2 Upama enya eta anu ngabarakti teh dosana
geus disucikeun, piraku terus bae ngarasa
dosa, ngurbanna tangtu areureun.
3 Pang ngayakeun kurban saban-saban taun
oge pikeun ngelingan yen maranehanana
darosa.
4 Sabab memang getih sapi jeung getih
embe jalu moal bisa dipake ngaleungitkeun
dosa.

5 Eta sababna waktu Kristus rek lebet
ka ieu dunya unjukan ka Allah: "Ama
henteu mikahoyong kurban-kurban sareng
pangbakti-pangbakti. Anu dipundut nya diri
Putra pribadi.
6 Ama henteu seneng dihaturanan kurban
sato anu dibeuleum dina altar atanapi
kurban-kurban panebus dosa.
7 Ieu piunjuk Putra, Sumangga, Abdi sumeja
ngestokeun timbalan, nun Allah, sakumaha
anu diserat perkawis Abdi dina Kitab Suci."
8 Dina eta piunjuk, Kristus mimitina
nyaurkeun, "Ama henteu mikahoyong
kurban-kurban sareng pangbakti-pangbakti;
henteu seneng dihaturanan kurban sato anu
dibeuleum dina altar atanapi kurban-kurban
panebus dosa." Kitu piunjuk-Na sanajan
eta kurban-kurban anu dihaturkeun teh
dikudukeun dina Kitab Hukum Agama.
9 Sanggeus eta, kieu piunjuk-Na deui,
"Sumangga, Abdi sumeja ngestokeun
timbalan, nun Allah." Ku karana eta,
kurban-kurban anu heubeul teh ku Allah
dileungitkeun, diganti ku kurban Kristus.
10 Yesus Kristus geus ngajalankeun hal anu
dipundut ku Allah, ku sabab kitu urang kabeh
geus diberesihkeun tina dosa ku jalan kurban
salira Kristus ku anjeun, anu dijalankeunana
ngan sakali pikeun salalanggengna.
11 Sakur imam Yahudi netepan kawajiban
imamna unggal-unggal poe, ngurban deui,

ngurban deui, nu dikurbankeunana kitu-kitu
keneh. Kurban-kurbanna sama sakali teu bisa
dipake ngaleungitkeun dosa.
12 Tapi Kristus mah ngajalankeun kurbanna
ngan sakali, kurban pamupus dosa,
kurbanna laku pikeun salalawasna. Sanggeus
ngajalankeun kurban Anjeunna linggih di
tengeneun Allah,
13 sarta ayeuna keur ngantos lawan-lawan
anu ku Allah bakal diserenkeun ka Anjeunna
baris dijadikeun jojodog sampeana-Na.
14 Jadi Anjeunna mah ngan ku hiji
kurban geus iasa nyampurnakeun manusa
anu geus diberesihkeun tina dosa, keur
salalanggengna.
15 Tina hal eta Roh Suci ge geus mere
panyaksi, kieu saur-Na mimitina,
16 "Kieu perjangjian Kami engke ka
maranehna di mana geus cunduk waktuna,
dawuhan Pangeran. Hukum Kami sina ngancik
dina batinna, ditulis dina hatena."
17 Saur-Na deui, "Dosa jeung kadorakaan-
kadorakaanana ku Kami moal diinget-inget
deui."
18 Ku sabab geus dihampura, geus teu perlu
ngayakeun deui kurban panebus dosa.
19 Jadi, dulur-dulur, ku jalan Kristus pupus
urang ayeuna meunang asup ka Kamar
Pangsucina.
20 Urang ku Anjeunna geus dipangmukakeun
hiji jalan anu brasna kana hirup, jalan anu

nembus reregan Kamar Pangsucina nya eta
salira Kristus ku anjeun.
21 Urang boga hiji Imam Agung anu
ngapalaan gedong Allah.
22 Ku sabab eta hayu urang sing deukeut ka
Allah reujeung hate anu iklas, iman nu yakin,
batin anu geus dikosongkeun tina rasa salah,
jeung raga anu geus diberesihan ku cai anu
ngagenclang.
23 Sing tigin kana pangharepan anu ku
urang geus diaku, sing percaya Allah teh tigin
nyepeng jangji-Na.
24 Sing silih titenan, silih ajak nyieun
kahadean jeung nembongkeun kanyaah.
25 Ulah bosen-bosen kumpulan, ulah cara
anu lian. Sabalikna anggur sing silih gedekeun
hate, sabab Poe pisumpingeunana Gusti geus
beuki deukeut.
26 Sabab lamun urang geus dibere jalan anu
bener tapi angger ngahajakeun dosa, geus
moal aya deui kurban anu bisa mupus dosa.
27 Tinggal ngadago pitemaheunana nya eta
Pangadilan anu pikasieuneun, jeung hurungna
seuneu bendu Allah anu bakal ngahuru beak
sakur anu ngalawan ka Mantenna!
28 Anu ngalanggar aturan-aturan Hukum
Musa, sanggeus bukti kasalahanana sarta
kasaksian ku duaan atawa tiluan, teu dibere
ampun, dipaehan.
29 Geus komo deui anu ngahinakeun ka Putra
Allah, anu ngarerendah getih perjangjian

Allah nya eta getih Kristus anu nyucikeun
dirina tina dosa, anu ngahina ka Roh anu
maparin rahmat! Pek gambarkeun, kumaha
beuratna hukuman anu baris katampa!
30 Sabab urang apal ka anu ngandika,
"Kami moal teu ngabales, moal teu naur!";
jeung oge ka nu ngandika, "Pangeran bakal
ngahakiman umat-Na."
31 Pikumahaeun teuing jelema anu dicerek
ku panangan Allah anu jumeneng!
32 Sing aringet kana kaayaan aranjeun
bareto. Harita, sanggeus aranjeun dicaangan
ku caang ti Allah sanajan sering ngalakonan
kasangsaraan teu burung tarabah.
33 Kadang kala aranjeun dihihina jeung
diteungteuinganan di hareupeun jalma rea,
aya kalana deui aranjeun milu ngarasa
prihatin ka batur anu oge dikitu-kitu,
34 milu ngarasa sangsarana jelema-jelema
anu dipanjara. Jeung waktu sagala pangaboga
aranjeun aya anu ngarampas, aranjeun teu
ngarasa owel lantaran ngarasa boga keneh
hal anu leuwih gede pangajina, anu bakal
kapiboga salalanggengna.
35 Anu matak ulah pegat pangharepan,
sabab lamun aranjeun tetep iman gede
ganjaranana.
36 Sing salabar, supaya bisa ngalakonan
pangersa Allah sarta nampa ganjaran anu
geus dijangjikeun ku Mantenna.

37 Sabab dina Kitab Suci aya ungel kieu,
"Moal lila deui ge, Anjeunna tangtu sumping,
geus meh sumping; Anjeunna moal talangke.
38 Umat Kami nu balener tangtu palercaya,
nu matak bakal haririp; tapi ka nu undur,
lamun aya, Kami teu suka."
39 Sageuy urang kaasup anu undur jeung
sasab. Urang mah kapan percaya, tangtu
disalametkeun.

11 1 Percaya hartina yakin enya-enya kana
hal anu keur diarep-arep, ngarasa
pasti kana ayana hal anu henteu katembong
ku panon lahir.
2 Jelema-jelema jaman baheula loba anu
dipikasuka ku Allah, lantaran kapercayaanana.
3 Ku karana percaya, urang jadi ngarti yen
jagat raya teh dijadikeunana ku pangandika
Allah, yen sakur anu bisa katenjo teh
dijadikeunana tina anu henteu katenjo.
4 Ku karana percaya, Habil ka Allah
nyanggakeun kurban anu leuwih utama
ti batan kurban Kain. Ku karana percaya
Habil ku Allah diangken jelema hade,
buktina kurbanna ditampi. Ku karana
kapercayaanana, sanajan enggeus perlaya
Habil masih nyoara.
5 Ku karana percaya, Hanok henteu kungsi
maot heula, diangkat hirup-hirup ka Allah,
taya nu manggihan deui lantaran ku Allah
geus diangkat. Dicaritakeun dina Kitab

Suci yen samemeh diangkat Hanok teh
dipikaseneng ku Allah.
6 Taya saurang-urang acan jelema
anu dipikaseneng ku Allah teu karana
kapercayaanana. Sabab saha-saha anu
datang ka Allah kudu percaya yen Allah teh
aya, kudu percaya yen Allah tangtu ngaganjar
ka jelema anu neangan Mantenna.
7 Ku karana percaya, Enoh tumut kana
bewara Allah ngeunaan hal nu bakal datang,
nu ku anjeunna tacan katingali. Tumut
kana timbalan Allah Enoh ngadamel kapal,
ngalantarankeun anjeunna sakulawargi
salamet. Dunya ieu dihukum, tapi Enoh mah
ku Allah diangken jelema bener, lantaran
percaya.
8 Ku karana percaya, Ibrahim tumut ka
Allah, waktu anjeunna disaur dipiwarang
ngajugjug tempat anu dijangjikeun ku Allah
bakal dipaparinkeun ka anjeunna. Anjeunna
ngantunkeun nagrina bari teu uninga kudu
ngajugjug ka mana.
9 Ku karana percaya, anjeunna sadrah jadi
urang asing di nagri anu ku Allah dijangjikeun
tea. Anjeunna cicingna di kemah. Nya kitu
keneh Ishak jeung Yakub, anu sarua meunang
jangji saperti kitu ti Allah.
10 Eta teh lantaran Ibrahim keur ngadago-
dago kota anu dirancang jeung diadegkeun ku
Allah dina pademen anu kaayaanana tetep.

11 Ku karana percaya, Ibrahim jadi kagungan
putra, sanajan geus kacida sepuhna tur
Sarah gabug. Anjeunna percaya Allah bakal
ngalaksanakeun jangji-Na.
12 Ibrahim sanajan geus kacida sepuhna, tapi
ti anjeunna saurang gumelar pirang-pirang
turunan, lobana saperti bentang di langit,
saperti keusik di basisir.
13 Jelema-jelema anu kacatur bieu tetep
percaya nepi ka parupusna. Aranjeunna
memang teu kungsi ningali bukti tina jangji
Allah tea. Tapi hal eta ku aranjeunna geus
kasawang sarta dipercaya. Aranjeunna
rumasa di dunya ukur ngumbara.
14 Sakur anu rumasa kitu kawas aranjeunna,
nandakeun keur neangan tempat pikeun
lemah caina sorangan.
15 Anu dipikir ku aranjeunna lain lemah cai
anu geus ditinggalkeun. Sabab lamun anu
dipikirna lemah cai asalna mah, bisa bae
aranjeunna marulang deui.
16 Anu dipikirna teh lemah cai anu leuwih
pikasenangeun, lemah cai di sawarga. Ku
sabab kitu Allah henteu ngaraos lingsem
dipi-Allah ku aranjeunna, sabab Allah geus
nyadiakeun tempat pikeun aranjeunna.
17 Ku karana percaya, Ibrahim sadrah waktu
didoja ku Allah kudu meuncit Ishak putrana
dijieun kurban. Sanajan Allah ka Ibrahim
geus maparin jangji tea, tapi Ibrahim sadrah
masrahkeun putra anu ngan hiji-hijina.

[18] Kapan jangji Allah ka Ibrahim teh kieu,
"Turunan maneh anu dijangjikeun ku Kami
teh bakal rundayna ti Ishak."
[19] Ibrahim yakin Allah kawasa ngahirupkeun
deui Ishak sanajan geus maot, tur enya Ishak
teh sasat beunang deui tina ajal.
[20] Ku karana percaya, Ishak ka Yakub jeung
Esau ngucapkeun berkah nu bakal kasorang
jaga.
[21] Ku karana percaya, Yakub samemeh
pupus ngaberkahan putra-putra Yusup.
Anjeunna neneda ka Allah bari nguat-nguat
anjeun neueul kana tetekenna.
[22] Ku karana percaya, Yusup samemeh pupus
nyarioskeun sawanganana yen bangsa Israil
bakal budal ti Mesir, sarta maparin amanat
hal ngurus tulang-taleng anjeunna.
[23] Ku karana percaya, ibu ramana Musa
nyumputkeun Musa nepi ka tilu bulan ti
barang dilahirkeun. Demi putrana nu kasep,
aranjeunna teu sieuneun ngalawan parentah
raja.
[24] Ku karana percaya, Musa sanggeus cukup
yuswa teu kersaeun disebut putrana putri
raja Mesir.
[25] Ti batan hirup dina kagenahan dosa anu
umurna moal awet, Musa malah milih hirup
sangsara babarengan jeung umat Allah.
[26] Ti batan kagungan harta banda sanagara
Mesir, Musa ngaraos leuwih utama keneh
nandangan panghina ku karana Kristus, Raja

salam, sabab anu dipiharep ku anjeunna mah
ganjaran nu bakal datang.
27 Ku karana percaya, Musa ngantunkeun
Mesir, teu hariwang ku angkara murkana raja.
Lir anu geus ningali ka Allah nu sipat gaib,
Musa teu kersaeun mulih deui ka Mesir.
28 Ku karana percaya, anjeunna ngayakeun
"Paska", sarta marentahkeun supaya
panto-panto urang Israil diolesan getih,
supaya nyawa cikal-cikal urang Israil ulah
nepi ka dicabut ku Malaikat Maot.
29 Ku karana percaya, urang Israil bisa
meuntasan Laut Beureum kawas leumpang di
darat bae, ari urang Mesir anu ngarudag mah
teu barisaeun, malah tingkerelep titeuleum.
30 Ku karana percaya, urang Israil ngurilingan
kuta-kuta Yeriho tujuh poe lilana, nepi ka eta
kuta-kuta raruntuh.
31 Ku karana percaya, Rahab, wanita
tukang lacur, henteu milu katumpes jeung
jelema-jelema anu henteu palercaya ka Allah,
lantaran geus mere budi hade ka mata-mata
urang Israil.
32 Rek diteruskeun? Teu aya deui waktuna;
tacan nyaritakeun Gidion, Barak, Simson,
Yepta, Daud, Samuel, jeung nabi-nabi.
33 Ku karana percaya, aranjeunna geus bisa
ngelehkeun karajaan-karajaan. Aranjeunna
ngajalankeun hal anu bener, anu matak
nampa hal anu dijangjikeun ku Allah.
Aranjeunna ngonci sungut singa,

34 mareumkeun seuneu anu keur ngamuk,
luput tina kasambut ku pedang musuh.
Aranjeunna lemah tapi jadi kuat, perangna
garagah, mampuh ngagempur musuh nepi ka
musuhna eleh.
35 Ku karana percaya, wanita-wanita barisa
papanggih deui jeung sanak kulawargana
anu sasatna geus tariwas. Aya anu milih
kajeun pejah disasaak, nolak dibebaskeun,
lantaran ngaharep dihirupkeun deui engke,
kana kahirupan anu leuwih pikasenangeun.
36 Aya anu dihihina, dirangketan ku cameti,
dibarogod ku rante tuluy diasupkeun ka
panjara.
37 Aya anu dibaledogan ku batu nepi ka
tiwas, aya anu awakna dibeulah dua ku
ragaji, aya anu diteukteuk ku pedang. Aya
anu kajeun teuing utrak-atrok jeung marake
kulit domba atawa kulit embe, balangsak,
dikaniaya, diteungteuinganan.
38 Dunya ieu henteu layak keur aranjeunna!
Kawas kaum pangungsi, kadungsang-
dungsang di gurun keusik, di pasir-pasir,
hirupna di guha-guha atawa dina gorowong-
gorowong taneuh.
39 Aranjeunna kuat nandangan eta sakabeh
ku karana percaya! Tapi aranjeunna henteu
kungsi nampa hal anu dijangjikeun ku Allah
tea,
40 sabab Allah geus nyayagikeun anu
leuwih utama pikeun urang. Maksad Allah,

aranjeunna bisa disampurnakeun ngan lamun
enggeus ngahiji jeung urang.
12 [1] Jadi urang teh disaksian ku anu
sakitu lobana di sakurilingeun urang.
Anu matak hayu sakur anu matak beurat
jeung dosa anu napel pageuh dina diri urang
teh urang piceun, supaya bisa nempuh
pangbalapan nu keur dilakonan.
[2] Puseurkeun paneuteup ka Yesus, tempat
ngagantungkeun pangharepan urang ti awal
nepi ka ahir. Anjeunna kuat nandangan
panyiksa salib, henteu jejerih, henteu malire
kana hinana anu maot disalib, lantaran emut
kana kabagjaan nu bakal datang. Ayeuna
Anjeunna geus linggih di tengeneun tahta
Allah.
[3] Pek wangwang, kumaha beuratna
Anjeunna nandangan kagiruk jelema-jelema
anu daroraka! Anu matak aranjeun ulah leutik
hate, ulah nepi ka pegat pangharepan.
[4] Aranjeun mah tarung jeung dosa teh teu
nepi ka ngocorkeun getih.
[5] Sageuy geus paroho kana pepeling Allah
anu mepelingan aranjeun kawas ka putra-
putra-Na! Pepeling-Na, "Anaking, regepkeun
pepeling Pangeran, ulah nyungkelit lamun
diseukseukan.
[6] Anu ku Pangeran dipeperih tanda diasih,
anu ku Mantenna diwarah tanda diangken
putra."

7 Sing sabar narima pameperih-Na anu teu
beda ti pameperih hiji bapa, tanda Mantenna
ngangken putra. Bapa mana anu tara meperih
anakna?
8 Lamun aranjeun henteu dipeperih
sakumaha layakna nu jadi putra-Na, tanda
aranjeun lain putra-Na anu sah.
9 Ku bapa anu di dunya urang sok dipeperih,
urang ngajenan ka anjeunna. Atuh komo ka
Rama rohani, urang kudu leuwih ajrih supaya
hirup!
10 Bapa urang nu di dunya, meperihna
aya wates waktuna, anu meujeuhna ceuk
timbanganana. Allah meperihna teh keur
pibagjaeun urang, supaya urang bisa milu
kana kasucian Mantenna.
11 Memang keur dipeperih mah asa nalangsa,
boro-boro bungah. Tapi sanggeusna, lamun
urang tawekal nandanganana, tangtu karasa
bagja jeung jamugana.
12 Pentang-pentangkeun leungeun anu geus
leuseuh, jagjagkeun tuur anu nyorocod,
13 leumpang salawasna kudu di jalan
lempeng, supaya suku anu geus pincang ulah
nepi ka tipalitek, malah sing jadi cageur.
14 Sing akur jeung pada batur, kudu dialajar
hirup suci, sabab lamun teu kitu pamohalan
bisa patenjo jeung Gusti.
15 Jaga, ulah nepi ka aya anu kaluar deui tina
sih kurnia Allah. Jeung ulah aya anu ngajadi
saperti tutuwuhan pait ngandung racun, sarta

racunna ngadatangkeun karuksakan jeung
kasusahan ka sarerea.
16 Ulah aya nu kawas Esau, rucah jeung
teu make agama, nepi ka hak cikalna
ditukeurkeun kana dahareun sakalieun.
17 Sakumaha aranjeun ge terang, waktu
manehna menta berkah, nepi ka ngurihit bari
ceurik lantaran kaduhung ku kalakuanana, ku
Ishak teu dikabulkeun lantaran hakna geus
leungit.
18 Aranjeun henteu ngalaman kasieun anu
kaalaman ku urang Israil baheula. Maranehna
daratang nyanghareupan Gunung Sinai anu
keur hurung ku seuneu, nyanghareupan
poek, angkeub, angin ribut,
19 sora tarompet, jeung sora hiji soara anu
ucapanana geueuman. Urang Israil nepi ka
sasambat supaya eta soara eureun,
20 sabab maranehanana teu tahan
ngadengekeun parentah nu ditepikeun ku eta
soara. Ungel eta soara, "Anu nincak kana ieu
gunung, najan sato kudu dibaledogan ku batu
nepi ka paeh."
21 Tetenjoan anu kacida pikasieuneunana,
Musa oge nepi ka ngalahir, "Kami ngadegdeg,
sieun!"
22 Aranjeun mah sabalikna, daratang teh
ka Gunung Sion jeung ka kota Allah anu
jumeneng, nya eta Yerusalem sawarga
reujeung mangrebu-rebu malaikatna.

23 Aranjeun mah daratang teh ka nu
pikabungaheun, tempat kumpulna putra-
putra cikal Allah, anu ngaran-ngaranna geus
didaptar di sawarga. Aranjeun geus daratang
ka Allah, Hakim sakumna manusa.
24 Aranjeun mah nyanghareupan roh-
roh jelema-jelema harade anu geus
disampurnakeun. Aranjeun geus daratang
ka Yesus anu geus ngayakeun perjangjian
anu anyar. Aranjeun geus narenjo getih anu
dipake ngepretan, anu ngajangjikeun hal
anu leuwih pikasenangeun, getih anu leuwih
utama ti batan getih Habil.
25 Jadi sing ati-ati, ulah nepi ka arembung
ngadenge pilahir-Na. Geuning anu arembung
ngadenge ka anu ngembarkeun amanat Allah
di bumi teu barisa luput tina hukuman. Komo
deui lamun arembung ngadenge ka anu
ngalahir di sawarga! Leuwih pamohalan bisa
luput!
26 Harita gentra-Na ngagenjlongkeun ieu
bumi. Tapi gentra-Na ayeuna mah, "Sakali
deui ku Kami rek digenjlongkeun, lain bumi
bae, sakalian jeung langit."
27 Ungel "Sakali deui" nuduhkeun yen sagala
nu geus aya bakal digenjlongkeun jeung
disingkirkeun, nu tinggal ngan anu henteu
bisa genjlong.
28 Ku sabab eta urang kudu muji sukur,
lantaran anu katarima ku urang mah hiji
karajaan anu moal bisa digenjlongkeun. Puji

sukur ka Allah, jeung hayu urang ngabakti ka
Mantenna reujeung hormat sarta ajrih, sing
matak suka kana manah-Na,
29 sabab Allah urang teh lir seuneu anu
ngabasmi.

13

1 Teruskeun silih pikanyaah, sakumaha
layakna urang Kristen.
2 Kudu akuan ka anu datang ka imah urang.
Aya sawatara jelema, ku lantaran akuan
kungsi ngaku semah, teu nyahoeun yen
semahna teh malaikat.
3 Sing aringet ka nu araya di jero panjara, lir
aranjeun sorangan ge milu dipanjara. Sing
aringet ka nu balangsak, lir diri sorangan oge
balangsak.
4 Ajenan perkawinan, laki rabi sing pada-
pada satia. Anu nyelewer atawa jinah tangtu
dihukum ku Allah.
5 Kana duit ulah nepi ka kaedanan,
tarimakeun milik anu geus aya. Sabab
dawuhan Allah, "Maneh ku Kami moal nepi ka
teu dipalire, moal ditinggalkeun."
6 Ku sabab kitu urang werat ngucap kieu,
"Pangeran Panulung kuring, kuring moal
salempang. Rek bisa naon manusa ka diri
kuring?"
7 Sing aringet ka anu geus narungtun
jeung nepikeun amanat Allah ka aranjeun.
Eling-eling deui kumaha jalan hirupna,
kumaha jalan pupusna, pake conto iman
aranjeunna.

8 Yesus Kristus mah tetep teu barobah,
bareto, ayeuna, pageto.
9 Poma ulah kapangaruhan ku pangajaran-
pangajaran sejen anu bisa nyimpangkeun
ti jalan anu bener. Kuatkeun jiwa aranjeun
ku sih kurnia ti Allah, ulah ku jalan nedunan
aturan-aturan perkara kadaharan. Anu
ngaralakonan aturan-aturan kitu geuning teu
meunang mangpaat naon-naon.
10 Imam-imam anu naretepan kawajiban
di tempat ibadahna urang Yahudi teu
meunang ngadahar daging kurban tina altar
pangurbanan.
11 Getih sato anu dikurbankeun ku Imam
Agung dicandak ka Kamar Pangsucina,
kurbankeuneun pikeun nebus dosa, ari awak
satona dibeuleum di luareun pakemahan.
12 Eta sababna Yesus oge ditelasanana di
luareun kota, getih Anjeunna nyucikeun
umat-Na tina dosana.
13 Anu matak hayu urang ka Anjeunna di
luareun Kemah, supaya urang oge dihina
bareng jeung Anjeunna.
14 Sabab pamatuhan maneuh urang mah lain
di bumi ieu; tempat urang mah sungsieun
keneh pikeun jaga.
15 Jadi urang ku jalan Yesus salawasna kudu
muji ka Allah, minangka kurban urang, nya
eta lisan biwir anu ngaku yen Mantenna teh
Pangeran.

16 Ulah poho kana nyieun kahadean
jeung silih pikanyaah. Lampah kitu teh
kurban-kurban anu kacida sapukna jeung
manah Allah.
17 Ka nu jaradi pamingpin kudu narurut,
jalankeun sagala aturanana. Aranjeunna teu
kendat-kendat nalingakeun kasalametan jiwa
aranjeun, tur sagala kawajibanana teh aya
tanggung jawabna ka Allah. Tarurut, supaya
ngajalankeun kawajibanana teh reujeung
janglar hate, sabab ari jeung bari nguluwut
mah tangtu moal bisaeun nulung ka aranjeun.
18 Ulah pegat-pegat ngadoakeun sim
kuring. Sing percaya, tekad sim kuring teh
ceuk rarasaan mah beresih. Nu dipambrih
taya deui salian ti hayang salawasna bisa
ngalampahkeun anu bener.
19 Pangpangna doakeun mugi-mugi sim
kuring ku Allah diparengkeun bisa tereh-tereh
datang deui ka aranjeun.
20 Yesus, Gusti urang, ku Allah geus
digugahkeun, hirup deui. Ku lantaran geus
nyorang pupus, ayeuna Anjeunna jadi lir
pangangon, Pangangon Agung urang, ari
urang lir domba-domba-Na. Sarta ku jalan
pupusna Anjeunna geus ngukuhkeun jeung
ngalanggengkeun eusi perjangjian Allah.
21 Mugia Allah sumber kabagjaan maparin
berkah ka aranjeun, supaya aranjeun
bisa ngalakonan pangersa-Na. Mugia ku
karana Yesus Kristus, Allah nuyun urang

supaya urang bisa ngalampahkeun anu
sapuk jeung manah-Na. Agungkeun Kristus
salalanggengna! Amin.
22 Mugi sing salabar maca ieu pepeling sim
kuring, da ieu surat teh henteu sabaraha
panjangna.
23 Sakalian sim kuring ngabejaan, Timoteus
dulur urang geus kaluar ti panjara.
Sadatangna ku sim kuring rek diajak
nepungan aranjeun.
24 Salam sim kuring ka para pamingpin
aranjeun, kitu deui ka sakumna umat Allah di
dieu. Salam deui ti dulur-dulur urang di Itali.
25 Mugi-mugi sih kurnia Allah nyarengan ka
aranjeun.

Yakobus

1 [1] Sim kuring Yakobus, abdi Allah, abdi
Gusti Yesus Kristus. Hatur salamet ka
sakumna umat Allah anu sumebar di saalam
dunya.
[2] Dulur-dulur, upama aranjeun meunang
rupa-rupa gogoda, anggap eta saperti
meunang rahmat bae,
[3] sabab aranjeun tarerang, yen lamun
aranjeun tetep palercaya ka Gusti dina
sajeroning nandangan cocoba, aranjeun bakal
leuwih tabah sarta mantep dina iman.
[4] Sing tetep mantepna, ulah boboleh teu
payaan, supaya jadi jelema pasagi dina
sagala hal taya kakuranganana.
[5] Tapi lamun di antara aranjeun aya anu
kurang bijaksana, kudu nyuhunkeun ka Allah
supaya dipaparin kabijaksanaan, da Allah
mah sipat murah jeung welas asih.
[6] Ngan nyuhunkeunana kudu jeung percaya,
ulah mangmang. Sabab anu mangmang
mah saibarat ombak laut beunang disurung
diombang-ambing ku angin.
[7] (1:7-8) Jelema kitu hatena midua bae,
sikepna taya katangtuanana, jadi ulah
ngarepkeun meunang naon-naon ti Pangeran.
[8] (1:7)

9 Urang Kristen anu miskin kudu muji sukur
lamun ku Pangeran dikersakeun menyat.
10 Urang Kristen anu beunghar kudu muji
sukur lamun ku Pangeran dikersakeun
nyirorot. Sabab nu beunghar teh bakal
euweuh cara kembang jukut.
11 Sabab nu beunghar teh bisa tijuralit dina
usahana, saibarat jukut keur kembangan
di tegal kasorot ku panasna panonpoe,
ngadadak perang, kembangna murudul,
leungit kaendahanana.
12 Salamet jelema anu tabah ku gogoda,
sabab sanggeusna tamat nahan eta gogoda,
manehna bakal nampa ganjaran nya eta hirup
anu sajati sakumaha jangji Allah ka sakur
anu nyaah ka Mantenna.
13 Jelema ari keur meunang gogoda ulah
ngarasula, "Ieu cocoba teh ti Allah." Sabab
Allah mah moal kagoda ku kajahatan, jeung
tara ngadoja ka sing saha bae.
14 Jalma beunang kagoda teh lantaran
kapincut ku napsuna sorangan.
15 Hawa napsu anu dijujur ngabalukarkeun
dosa; lamun dosa geus meujeuhna gedena,
bakal ngabalukarkeun maot.
16 Aranjeun ulah nepi ka katipu, dulur-dulur
nu kaasih!
17 Anu ti sawarga mah kabeh oge kurnia
jeung berkah anu hade jeung sampurna,
paparin ti Allah anu ngayakeun caang di

langit, Allah nu teu owah gingsir, sarta lain
anu jadi lantaran poek kana naon bae.
18 Ku pangersa-Na ku manten Allah
ngagelarkeun urang ku sabda-Na anu
sayakti, supaya ti antara sakabeh mahluk
dadamelana-Na urang meunang tempat anu
pangutamana.
19 Dulur-dulur, sing cepet kana ngadenge,
sing lambat kana nyarita, jeung ulah gancang
ambek.
20 Kaambek teh henteu sapuk jeung
pangersa Allah.
21 Ku sabab kitu, piceun sagala kabiasaan
anu kotor jeung jahat. Sing pasrah ka Allah,
tarima pangandika-Na anu dipelak dina hate
aranjeun, sabab eta teh bisa nyalametkeun
aranjeun.
22 Eta pangandika-Na ulah ngan semet
didengekeun, kudu jeung prak dilampahkeun,
supaya ulah disebut nipu diri sorangan.
23 Anu ngadenge kana pangandika-Na tapi
henteu jeung ngalampahkeunana, eta ibarat
anu nilik maneh dina eunteung,
24 geus nilik maneh mah indit, les poho kana
rupa sorangan.
25 Sabalikna anu nengetkeun hukum
anu sampurna, anu bakal nyalametkeun
diri tina kajahatan, tur lain ngan semet
ngadengekeun, tapi reujeung prakna
ngalampahkeun, lampah kitu bakal
diberkahan ku Allah.

[26] Jelema anu carekna ibadah tapi henteu
nyandet letahna, ibadahna teh cumah bae,
sarua jeung ngabobodo maneh.
[27] Ibadah anu beresih, anu taya kuciwana
di payuneun Allah, nya eta anu rumawat ka
nu yatim pahatu, sarta mitulung ka randa nu
kasusahan, jeung nyandet diri malar henteu
kagendam ku pangajak napsu dunya.

2 [1] Dulur-dulur, anu percaya ka Yesus
Kristus Gusti anu mulya mah, ulah sok
ngabeda-beda jelema nilik kaayaan lahirna.
[2] Upamana dina kumpulan aya dua jelema,
nu saurang ginding jeung diali emas, nu
saurang deui papakeanana rudag-radig.
[3] Lamun aranjeun leuwih ngahormat ka
nu ginding sarta nyalikkeun, "Mangga di
dieu linggihna di nu utami," ari ka nu rudin,
"Nangtung tuh di ditu," atawa, "Tah diuk di
handap gigireun jojodog,"
[4] peta kitu teh salah, ngabeda-beda sasama
jalma, ngukur batur ku pikiran anu goreng.
[5] Masing inget dulur-dulur nu kaasih! Jelema
anu di dunyana hirup miskin teh ku Allah
mah dipilih, sina beunghar ku iman, sina
jadi ahli waris karajaana-Na, sakumaha
anu dijangjikeun ka sakur anu nyaah ka
Mantenna.
[6] Ari ku aranjeun bet dihina! Coba, saha anu
sok ngagencet ka aranjeun, anu sok nyered
aranjeun ka pangadilan? Nu baleunghar!

7 Nya maranehna anu ngagogoreng ngaran
mulya paparin ti Allah ka aranjeun.
8 Kacida benerna lamun aranjeun
ngalampahkeun nu kauni dina hukum
Karajaan anu ditulis dina Kitab Suci, "Kudu
nyaah ka batur cara ka diri sorangan."
9 Sabalikna, lamun ngabeda-beda jalma
tina kaayaan lahirna, eta salah, dosa, ceuk
Hukum Musa oge salah, lantaran ngalanggar
hukumna.
10 Ngalanggar salah sahiji ayat eta hukum,
ngalanggar oge anu sejen-sejenna.
11 Sabab eta hukum anu nyebutkeun,
"Maneh ulah ngaranyed," oge nyebutkeun,
"Maneh ulah maehan." Jadi sanajan teu
ngaranyed, tapi ari maehan mah tetep
ngarempak eta hukum.
12 Anu matak dina ucap jeung tingkah laku
kudu diluyukeun jeung hukum-hukum anu
bisa ngabebaskeun.
13 Sabab dina waktu ngahukum, Pangeran
moal mikawelas ka jelema anu henteu
karunyaan. Tapi kawelasan teh bisa
meruhkeun kakuatan hukum.
14 Dulur-dulur, naon paedahna jelema ngaku
percaya tapi henteu tembong dina lampahna?
Marukan iman siga kitu teh matak bisa
nyalametkeun?
15 Upamakeun aya dulur sakapercayaan,
lalaki atawa awewe, teu boga pakean jeung
kurang dahar,

16 ku aranjeun ngan semet didoakeun, "Sing
meunang berkah Allah, sing haneut badan,
sing ngeunah dahar," henteu jeung sokna
dibere pangabutuhna. Naon berkahna?
17 Iman teh kitu, ari henteu jeung lampah
mah teu aya paedahna.
18 Tapi bisa jadi aya anu majar kieu, "Aya
nu mentingkeun iman, aya nu mentingkeun
lampah." Coba atuh tuduhkeun kumaha
petana iman henteu jeung lampah teh. Da
sim kuring mah bisa nembongkeun iman teh
ku lampah.
19 Anjeun percaya yen Allah maha esa? Alus,
sanajan roh-roh jahat oge percayaeun kitu,
jeung kacida galimireunana ku Mantenna.
20 Eh nu kalangsu, anjeun hayang nenjo
bukti yen iman henteu jeung lampah teh
percumah?
21 Tenjo bae Ibrahim karuhun urang, naon
sababna ku Allah diangken bener? Nya ku
sabab ngalampahkeun pamundut Pangeran,
iklas ngurbankeun Ishak putrana dina altar.
22 Lain tetela? Iman teh jeung lampahna,
sarta ku lantaran lampahna tea imanna jadi
sampurna.
23 Ceuk Kitab Suci oge, "Ibrahim percaya
ka Allah, sarta ku Allah dietangkeun jelema
bener." Nu matak Ibrahim mah disebutna ge
sahabat Allah, tina sabab imanna tea.

24 Tuh tetela, jelema anu diangken bener
ku Allah teh lain ngan ku iman bae, tapi ku
sabab imanna dibarengan ku lampahna.
25 Kitu deui Rahab, awewe bangor tea,
dibenerkeun ku Allah da aya lampahna,
nyumputkeun mata-mata urang Israil jeung
ngihtiaran nepi ka eta mata-mata salamet
baralik make jalan sejen.
26 Ku sabab kitu, sakumaha raga tanpa
nyawa mah paeh, iman henteu jeung lampah
teh paeh.

3

1 Dulur-dulur, ulah harayang jadi guru
sarerea. Pan aruninga, guru mah ari geus
disalahkeun teh mani pohara, disalahkeunana
teh leuwih-leuwih ti nu sejen.
2 Urang, sarerea oge remen nyieun
kasalahan. Jadi mun aya anu tacan sakali-kali
acan nyieun kasalahan tina omonganana,
tetela jalma sampurna, bisa ngawasaan
sakujur dirina.
3 Kuda supaya nurut ka mana karep urang,
sungutna dikadalian.
4 Kapal ku sabab gede, majuna kudu ku
angin gede, tapi bisa diatur ku kamudi
anu kacida leutikna nurutkeun kahayang
jurumudi.
5 Letah oge nya kitu, sakitu lembutna,
bet bisa dipake nyombongkeun diri ku
perkara-perkara anu galede. Cipta, sakumaha
gedena leuweung bisa disina kahuruan ku
seuneu anu leutik!

6 Ayeuna letah. Letah saperti seuneu. Eta
teh dunya kajahatan nu aya dina awak urang,
nyebarkeun racun jahat kana sakujur badan,
sarta nimbulkeun seuneu ti naraka pisan,
ngahuru kaayaan hirup urang sagemblengna.
7 Manusa bisa, jeung enggeus ngalilindeuk
mahluk-mahluk sejen, sato galak, manuk,
sato anu ngarayap, jeung lauk.
8 Tapi teu aya saurang-urang acan anu bisa
meruhkeun letah. Letah mah nya jahat nya
mangprung teu bisa dipegung, racun anu
kacida matihna.
9 Ku urang sok dipake muji sukur ongkoh
ka Gusti jeung Rama urang, tapi sok dipake
oge nyumpahan ka sasama manusa anu
dijadikeunana ngala kana kanyataan Allah.
10 Boh pamuji sukur, boh panyapa, bijilna
tina sungut anu eta keneh. Tapi urang mah
ulah kitu dulur-dulur!
11 Teu aya cinyusu anu ngaburialkeun cai
tawar ongkoh cai pait ongkoh tina liang
eta-eta keneh.
12 Tangkal kondang moal buahan jetun,
tangkal anggur moal buahan kondang,
cinyusu asin moal ngabijilkeun cai tawar.
13 Kumaha di dieu aya anu bijaksana jeung
berbudi? Buktikeun kituh ku lampah nu
hade, ku panggawe anu hade, dibarengan ku
rendah hate jeung lantip bijaksana.
14 Sabalikna, anu dengkian, nyerian hate,
mentingkeun maneh, ulah ngagulkeun maneh

bijaksana, sabab lamun kitu mah dosa sarta
lalawanan jeung nu bener.
15 Kabijaksanaan saperti kitu mah asalna lain
ti sawarga, tapi ti dunya, tina hawa napsu, ti
nu jahat.
16 Karana di mana aya sipat dengki jeung
sipat mentingkeun maneh, tangtu ngusutkeun
jeung nyieun rupa-rupa kajahatan.
17 Ari kabijaksanaan nu ti sawarga mah
estuning pangmulus-mulusna, resep rapih,
amis budi, sareseh, karunyaan, buahna teh
harade kabeh, taya curiga ka batur, taya sipat
pura-pura.
18 Binih karapihan pelak jalma anu cinta
kana karapihan mah buahna teh kahadean.
4 1 Tina naon asalna lamun di aranjeun
aya pacogregan nepi ka sok garelut?
Tina gedena hawa napsu aranjeun hayang
meunangkeun kasenangan dunya, anu teu
eureun-eureun nyundutan hate aranjeun.
2 Aranjeun aya kahayang, tapi teu katedunan
tuluy bae hayang maehan. Aranjeun
sarumanget pisan neangan nu dipikahayang,
tapi teu kasorang bae, tuluy jadi parasea
nepi ka garelut. Padahal pangna aranjeun teu
baroga nanaon teh, lantaran aranjeun teu
nyaruhunkeun ka Allah.
3 Rajeun nyuhunkeun, teu dikabulkeun, da
salah patekadanana; anu disuhunkeun ku
aranjeun teh, ngan ukur pikeun nyenangkeun
diri sorangan.

4 Aranjeun teu saratia! Na teu aruninga yen
sosobatan jeung dunya teh sasat ngamusuh
ka Allah? Sing saha anu hayang sosobatan
jeung dunya, eta tandaning geus musuh
jeung Allah.
5 Ulah dikira tanpa alesan Kitab Suci
nyebutkeun, "Di jero diri urang Allah
nempatkeun roh anu keras kahayangna."
6 Tapi rahmat Allah anu dipaparinkeun ka
urang leuwih kuat ti batan kahayang eta roh
urang. Eta sababna Kitab Suci nyebutkeun
oge, "Allah ngalawan ka nu kamagungan, tapi
mikaasih ka anu rendah hate."
7 Ku sabab kitu masing sumerah ka Allah.
Iblis kudu dilawan, tangtu kabur ti aranjeun.
8 Allah raketan, Mantenna ge tangtu
ngaraketan deui. Beresihan leungeun, eh
jalma-jalma dosa! Herangkeun hate, eh
aranjeun anu marunapek!
9 Kudu ngarasa kaduhung, ceurik,
midangdam, seuri ganti ku ceurik, rasa suka
ganti ku rasa duka.
10 Rendahkeun diri di payuneun Pangeran,
tan wande ku Mantenna dicengkatkeun.
11 Aranjeun ulah sok silih cawad jeung
papada batur. Anu nyawad jeung nyalahkeun
ka batur sakapercayaan, eta nyawad kana
Hukum Allah. Lamun geus nyawad kana
Hukum Allah, tandaning geus henteu nurut
kana Hukum Allah, malah nyalahkeun.

12 Padahal ngan Allah bae anu kawasa
ngadamel eta Hukum teh, jeung anu
kawasa ngahukum. Ngan Mantenna nyalira
anu kawasa nyalametkeun, jeung anu
kawasa ngaruksak. Saha aranjeun teh, bet
ngahukuman ka batur?
13 Eh dulur-dulur anu sok ngomong, "Ayeuna
atawa isukan kuring rek nyaba ka anu
sataun mah, rek ngadon usaha nyiar duit,"
reungeukeun sim kuring.
14 Na anjeun uninga hirup anjeun isukan
bakal kumaha? Anjeun teh ibarat sagumpel
haseup, tembong sakeudeung les leungit.
15 Kuduna kieu anjeun ngomong teh, "Lamun
diparengkeun ku Pangeran jeung sugan aya
umur, rek ka anu atawa rek anu."
16 Ari anjeun bet ujub jeung suaban. Salah
ujub kitu teh.
17 Ku sabab kitu, saha-saha anu nyaho ka nu
hade, anu wajib dilampahkeun tapi henteu
dilampahkeun, eta teh dosa.

5

1 Ari aranjeun, anu baleunghar, kudu
nyeungceurikan diri lantaran bakal
balangsak.
2 Kabeungharan aranjeun geus buruk,
papakean geus rarenyah ku geget,
3 emas perak geus tarai hiangan, tai hiangna
bakal jadi saksi perkara aranjeun, bakal
ngahakan daging aranjeun nepi ka beak
kawas ku seuneu. Geus ahir jaman kieu
numpuk-numpuk bae kabeungharan.

4 Ngagawekeun jelema sina migawe rajakaya
aranjeun, ari kulianana henteu dibayar. Tah
dengekeun mani tinglalengis! Tingkoceakna
jalma-jalma anu digarawekeun metik hasil
bumi aranjeun geus nepi kana cepil Allah,
Pangeran Nu Maha Kawasa.
5 Kahirupan aranjeun di ieu dunya nya
senang nya murub mubyar. Aranjeun geus
kokomoan ngalintuhan awak sorangan,
ngadago waktu dipeuncit.
6 Aranjeun geus nyiksa, geus maehan ka
jelema nu tanpa dosa, anu teu kuateun
ngalawan!
7 Sing salabar dulur-dulur, ngadago Gusti
sumping. Pek tengetkeun patani, sakitu
sabarna ngadago hasil pepelakanana, sakitu
sabarna ngadago hujan munggaran jeung
hujan panganggeusan.
8 Dulur-dulur oge kudu kitu, kuatkeun hate,
moal lila deui ge Gusti sumping.
9 Ulah silih gelendengan, supaya ulah
dibenduan ku Allah. Hakim urang geus meh
jol sumping.
10 Tulad para nabi anu ngararemban timbalan
Allah, salalabar nandangan balangsak.
11 Ceuk urang aranjeunna teh bagja ku
kategeranana. Dulur-dulur geus ngadarenge
carita Ayub anu sabar tumarima, ahirna ku
Pangeran diganjar, da Pangeran mah sipat
murah jeung sipat welas.

12 Jeung kahade dulur-dulur, ari ngaenyakeun
atawa ngahenteukeun ulah bari susumpahan.
Ulah nyebut demi langit, atawa demi bumi,
atawa demi naon bae. Sebutkeun bae "Enya"
lamun enya, "Henteu" lamun henteu, supaya
ulah dibenduan ku Allah.
13 Kumaha lamun aya anu meunang
karerepet? Sina neneda. Kumaha lamun aya
anu meunang kabungahan? Sina muji sukur.
14 Kumaha lamun aya anu gering?
Pangneangkeun kokolot jamaah sina
mangnedakeun, sina mangurutkeun make
minyak jetun, bari nyambat jenengan Gusti.
15 Paneda anu saestu dibarengan ku percaya
tan wande bisa nyageurkeun, anu gering
teh ku Gusti dikersakeun cageur deui, jeung
dosana dihampura.
16 Ku sabab eta ari aya dosa ka pada batur
sing waraleh, sing silih doakeun supaya
dicalageurkeun. Doa jelema nu tumut kana
pangersa Allah mah gede maunatna.
17 Contona Elias, anjeunna jelema biasa
kawas urang. Tapi paneda anjeunna supaya
di satanah Israil ulah aya hujan, dimakbul,
tilu satengah taun hujan henteu turun-turun,
sabab panedana panteng.
18 Sanggeus anjeunna neneda deui, hujan
teh turun deui ti langit, pepelakan jararadi.
19 Dulur-dulur, kumaha lamun aya anu ingkar
tina kayaktian, heug aya anu bisa nungtun ka
nu bener deui?

20 Kieu, anu bisa mawa anu ingkar ka nu
bener deui, eta teh nyalametkeun jelema nu
tas ingkar, ngarebut nyawana tina maot, sarta
dosana sakumaha lobana ge bisa dihampura.
Salam sim kuring, Yakobus

1 Petrus

1 [1] Kahatur dumateng dulur-dulur anu
enggeus dipilih ku Allah, anu papencar
di tempat-tempat pangungsian di Pontus,
Galata, Kapadokia, Asia jeung di Bitinia.
Sim kuring Petrus, rasulna Yesus Kristus
ngaharep,
[2] mugia aranjeun ginanjar rahmat rahayu
ti Allah. Geus jadi pangersa Allah Rama
aranjeun ku Mantenna dipilih dijadikeun
umat-Na anu geus disucikeun ku Roh
Mantenna sangkan aranut ka Yesus Kristus,
supaya bebas tina dosa ku jalan disucikeun
ku getih Anjeunna.
[3] Puji jeung sukur kasanggakeun ka Allah,
Ramana Gusti urang Yesus Kristus! Allah
teh ku bawaning mikawelas geus midamel
urang jadi manusa anu anyar dina hirup anu
anyar, anu geus boga hiji pangharepan anu
moal pareum-pareum, ku jalan Mantenna
ngahirupkeun deui Yesus Kristus tina
pupus-Na.
[4] Nya ku sabab kitu urang teh meunang
ngarep-ngarep kana saniskara berkah anu
geus disayagikeun ku Allah pikeun umat-Na
anu disimpenna di sawarga, anu moal keuna
ku ruksak, moal bobo, moal ngurangan
pangajina.

5 Eta saniskara berkah teh pikeun aranjeun
anu geus aya dina pangraksana kakawasaan
Allah sangkan salamet, lantaran percaya ka
Allah. Eta tangtu engke katampa ku aranjeun
dina ahir jaman.
6 Aranjeun kudu bungah ku hal ieu, sanajan
ayeuna keur susah jeung prihatin ku
rupa-rupa cocoba.
7 Maksudna nya eta pikeun nguji kamurnian
iman aranjeun ka Pangeran. Geuning emas
oge anu beunang diruksak sok diuji. Komo
deui iman aranjeun anu pangajina leuwih
ti emas, kudu diuji supaya murni. Ku jalan
kitu lamun aranjeun kuat nandangan eta
cocoba, engke dina Poe sumpingna Yesus
Kristus aranjeun bakal dipuji, dihormat,
dimulyakeun.
8 Aranjeun nyaraah ka Yesus Kristus, padahal
can nenjo-nenjo acan, aranjeun percaya ka
Anjeunna sanajan ayeuna Anjeunna geus
teu katenjo. Ku sabab kitu aranjeun bakal
meunang kabungah anu taya caturkeunana,
9 lantaran buahna eta kapercayaan aranjeun
teh jadi kanyataan, nya eta kasalametan
nyawa aranjeun.
10 Para nabi anu ngawejangkeun ieu
kasalametan pikeun aranjeun, baheula
enggeus nalungtik jeung nitik-nitik.
11 Anu ditalungtik teh kumaha jeung jaman
mana pijadieunana eta hal anu ti samemehna
keneh geus ditujul ku Roh Kristus ku

anjeun anu aya di jero diri aranjeunna, anu
ngandikakeun hal kasangsaraan anu baris
disorang ku Kristus, kitu deui hal kamulyaan
Anjeunna sabada sangsara.
12 Aranjeunna geus diuningaan ku Allah, yen
anu keur ditalungtikna teh jang aranjeun,
lain jang aranjeunna. Ayeuna warta perkara
eta teh geus kadarenge ku aranjeun
ti jalma-jalma anu ngawartakeun Injil
Kasalametan. Aranjeunna ngawawarkeun eta
Injil Kasalametan teh kalawan pitulungna Roh
Suci anu dilungsurkeun ti sawarga. Kana hal
ieu sanajan para malaikat oge harayangeun
uninga.
13 Ku sabab eta kudu sadia-sadia. Kudu
sayaga sarta sing anteb ngarep-ngarep sih
kurnia Allah anu bakal dipaparinkeun dina
waktu Yesus Kristus sumping engke.
14 Masing ngesto ka Allah, jeung ulah
nurutkeun deui kahayang-kahayang napsu
anu bareto basa keur sakarep-karep keneh.
15 Sabalikna masing suci kalakuan, sabab
Allah anu geus nyaur aranjeun teh suci,
16 sakumaha ceuk Kitab Suci, "Maraneh kudu
suci, sabab Kami teh suci."
17 Aranjeun ari neneda ka Allah, ka Mantenna
nyebut Ama. Mantenna nimbang perkara
manusa tara pilih kasih, kabeh satimpal jeung
kalakuanana masing-masing. Ku sabab kitu
meungpeung keur di dunya, umur teh kudu
dipake ngagungkeun ka Mantenna.

18 Aranjeun geus terang, naon anu ku
Mantenna dianggo nebus aranjeun supaya
bebas tina kalakuan anu taya paedahna
tuturunan ti karuhun. Lain ku barang anu sok
ruksak saperti upamana perak atawa emas,
19 tapi ku anu kacida mulyana, ku anu
diibaratkeun "domba anu taya cacad
kuciwana", nya eta Kristus anu dikurbankeun
ka Allah.
20 Kristus ku Allah geus dipilih ti samemeh
dunya diadegkeun, sarta ayeuna dina
mangsa-mangsa geus rek ahir jaman,
Anjeunna sumping ka dunya baris
nyalametkeun aranjeun.
21 Kristus teh geus jadi jalan sangkan
dulur-dulur percaya ka Allah, anu nanghikeun
Anjeunna ti nu maraot sarta anu maparin
kamulyaan. Ku hal eta percaya teh kudu ka
Allah, ngaharep teh kudu ka Allah.
22 Ayeuna aranjeun geus anut kana hal anu
sayakti, geus nyarucikeun diri, geus baroga
kanyaah ka papada batur sakapercayaan,
geus silih pikanyaah saiklas-iklasna.
23 Sabab ku karana sabda Allah anu sipatna
hirup tur langgeng, aranjeun geus jadi jalma
anyar, lir anu dijurukeun deui, lain ku manusa
anu sipatna keuna ku paeh, tapi ku rama nu
sipat langgeng.
24 Karana ceuk Kitab Suci: "Jalma mah kabeh
saibarat jukut, harkatna ge saibarat kembang

jukut. Jukut tangtu alum, kembangna ge
maruragan,
25 tapi sabda Pangeran mah tetep
salalanggengna." Tah eta sabda teh nya eta
Injil Kasalametan, anu geus diwawarkeun ka
aranjeun tea.
2 1 Ku sabab kitu jaga diri tina sagala
kajahatan. Ulah sok ngabohong deui, ulah
sok pura-pura deui, ulah sok hiri dengki deui,
ulah make deui basa anu nyararogok.
2 Sing saibarat orok anu anyar medal, anu
salawasna aus ku cisusu murni, aranjeun
kudu salawasna aus ku "cisusu murni" anu
sipatna rohani, nya eta sabda Allah. Sabab
lamun nginum eta aranjeun bakal tumuwuh
reujeung salametna.
3 Sakumaha ceuk Kitab Suci, "Ku maraneh
sorangan ge karasa kasaean Allah teh sakitu
gedena."
4 Mana geura daratang ka Gusti. Anjeunna
saibarat batu hirup anu geus dipiceun ku
manusa lantaran teu kapake, tapi ku Allah
mah malah dipeting dianggap batu nu gede
pangajina.
5 Aranjeun oge kudu jadi saibarat batu hirup,
kudu daraek dipake nyieun gedong Allah,
anu sipatna rohani, jaradi imam suci purah
nyanggakeun kurban-kurban anu sipatna
rohani, anu pikamanaheun ka Allah ku jalan
Yesus Kristus.

6 Sabab ceuk Kitab Suci: "Hiji batu anu
gede pangajina ku Kami enggeus dipilih,
dijieun batu popojok kota Sion. Sing saha anu
percaya ka Anjeunna, moal dikuciwakeun."
7 Keur aranjeun anu percaya, eta "batu"
teh gede pangajina. Ari keur anu henteu
percaya mah kieu ceuk Kitab Suci: "Batu anu
dipiceun ku nu ngadegkeun, malah jadi kacida
pentingna, leuwih ti nu sejen-sejenna."
8 Aya deui ceuk Kitab Suci: "Jalma-jalma
bakal titarajong kana eta batu, bakal
lalabuh ku eta batu." Tah kitu anu henteu
palercayaeun kana sabda Allah mah bakal
titarajong. Kitu dipastikeunana ku Allah.
9 Ari aranjeun mah bangsa anu geus kapilih,
jadi imam Raja, jadi bangsa suci, anu
dipilih jadi umat Allah purah nguarkeun
padamelan-padamelan Allah anu araheng,
anu geus nyaur ka aranjeun ti tempat anu
poek, didatangkeun ka tempat Mantenna anu
caang gilang-gumilang.
10 Tadina aranjeun teh lain umat Allah,
tapi ayeuna mah jadi umat-Na. Tadina teu
terang-terang yen Allah teh sipat kurnia, tapi
ayeuna geus mareunang sih kurnia-Na.
11 Dulur-dulur! Kaula rek mepelingan.
Aranjeun di dunya teh ibarat anu ngumbara!
Ulah nurutkeun pangajak napsu, anu
salawasna ngalawan kana budi rasa.
12 Lampah aranjeun di tengah jalma-jalma
anu henteu percaya ka Allah teh kudu kacida

hadena. Da najan maranehna ngagogoreng
ka aranjeun cara ka bangsat oge, ari narenjo
panggawe aranjeun hade mah tangtu engke
maruji ka Allah dina Poean sumping-Na.
13 Ku sabab kitu, demi keur kamulyaan Gusti,
aranjeun kudu tunduk ka unggal panguasa
nagara: ka Prabu, reh eta nu pangkawasana,
14 ka para gupernurna, reh anu dikawasakeun
ku Prabu pikeun ngahukum nu jahat jeung
muji ka nu hade.
15 Sabab kalakuan aranjeun anu hade teh
ku Allah bakal dianggo ngabendung omongan
jalma-jalma anu garejul.
16 Hirup aranjeun kudu sakumaha jalma
merdika, tapi kamerdikaan teh ulah dipake
nyimbutan kagorengan, nya kudu sakumaha
layakna jelema anu ngawula ka Allah.
17 Kudu ngajenan ka unggal jelema, kudu
nyaah ka papada batur sakapercayaan, kudu
sieun ku Allah, kudu hormat ka Prabu.
18 Anu ngagandek kudu nurut ka dunungan,
boh lamun dunungan teh bageur jeung amis
budi, boh lamun dunungan teh kasar jeung
bengis.
19 Anu meunang kanyeri ti dunungan teu
karana migawe kasalahan, tapi tetep sabar
lantaran narimakeun kana pangersa Allah,
bakal meunang rahmat-Na.
20 Tapi ari nu salah mah pantes bae kudu
sabar sanajan diteunggeul oge. Sabar ku
lantaran kitu mah naon pujieunana? Lamun

gawe bener tapi teu burung dinyerikeun, sarta
aranjeun tetep sabar narimana, eta kasabaran
aranjeun teh bakal aya ganjaranana ti Allah.
21 Nya supaya milampah kitu aranjeun
disaur ku Allah teh. Sabab Kristus oge geus
nandangan sangsara pikeun aranjeun, sarta
Anjeunna maparin tuladan anu ku urang kudu
dipiconto.
22 Anjeunna henteu midamel dosa,
jeung tacan aya anu ngadenge Anjeunna
ngabohong, da tara ngabohong sakecap-
kecap acan.
23 Anjeunna mah dihina tara ngahina deui;
dikaniaya taya manah hoyong ngabales,
anggur sumerah ka pangersa Allah, Hakim
anu adil.
24 Kristus ku anjeun geus ngabegbregan
salira-Na dina kayu salib ku dosa-dosa
urang, supaya urang bebas tina kakawasaan
dosa, hirup nurutkeun pangersa Allah.
Raheut-raheut salira-Na ngalantarankeun
aranjeun cageur.
25 Tadina aranjeun teh lir domba-domba anu
sasab, tapi ayeuna mah geus dicandak balik
sarta ngiring ka Kristus, anu jadi Pangangon
jeung anu ngaraksa nyawa aranjeun.

3 1 Ari aranjeun, istri-istri, kudu ngesto ka
salaki. Malakmandar lamun salaki tacan
percaya ka Gusti bisa kabawa percaya, ari
aranjeun ngesto mah. Teu kudu diajak-ajak
deui,

2 da geus katarik ku kasujudan aranjeun.
3 Tembong geulis teh ulah ngan ku
dangdanan lahir bae saperti upamana ku
model buuk, ku emas-emasan, ku papakean.
4 Lemes budi, titih rintih, lemah lembut, eta
kageulisan sajati, anu moal luntur ku umur,
tur kageulisan anu eta anu dipandang utama
ku Allah teh.
5 Istri-istri jaman baheula anu aribadah
sumerah ka Allah, ngageulisna teh ku ngesto
ka salakina.
6 Contona Sarah; anjeunna kacida ngestona
ka Ibrahim, ngabasakeunana oge ka
carogena teh dunungan. Ayeuna aranjeun
jadi putra-putra Sarah, lamun alus hate jeung
henteu jejerih.
7 Sabalikna deui aranjeun nu jadi salaki, kudu
bageur ka pamajikan, kudu daek ngaraskeun,
kawantu awewe teh kaom lemah. Ajenan,
da pamajikan jeung aranjeun teh samilik
reujeung, bakal dipaparin kanugrahaan hirup
anu sajati ti Allah. Tah kudu kitu, supaya ari
aranjeun neneda ka Allah ulah aya anu matak
jadi halangan.
8 Cindekna: Aranjeun kabeh sing sapaham
saperasaan, silih pikaheman cara jeung dulur,
silih hadean, silih elehan.
9 Jahat ulah dibales ku jahat, ambek ulah
dibales ku ambek, anggur pangmentakeun
berkah, da aranjeun oge disaur ku Allah teh
supaya mareunang berkah-Na.

10 Ceuk Kitab Suci: "Nu hayang senang
hirupna jeung hayang lulus jamuga, ulah bijil
ucap jahat atawa linyok jeung bohong.
11 Nu goreng singkahkeun, nu hade
lampahkeun, pirapiheun usahakeun.
12 Karana Pangeran ngajaga ka anu hade
lampahna, ngamakbul ka panedana. Anu
jahat lampahna mah ku Pangeran dilawan."
13 Saha anu rek goreng ka aranjeun lamun
aranjeun resep kana kahadean?
14 Tapi sanajan nepi ka nyandang lara ge
ari ku karana nyieun kahadean mah kacida
untungna! Teu kudu rempan atawa risi ku itu
ku ieu.
15 Anggur masing sumujud ka Kristus,
Gusti teh pikaajrih! Lamun aya anu menta
katerangan perkara nu jadi pangharepan
aranjeun, iraha-iraha ge jawab sing bener,
16 sing hade basana, sing hade tatana.
Lamun aranjeun aya anu mitenah pedah
jadi panganut Kristus, tiiskeun hate, cecep
perasaan, nepi ka jelema anu mitenah teh
malik era ku omonganana sorangan.
17 Ari geus kersaning Allah mah yen kudu
lara ku karana migawe hade, mending keneh
kitu ti batan lara ku karana migawe kajahatan
mah.
18 Kristus oge nepi ka pupus teh lantaran
dosa manusa kabeh. Anjeunna nu tanpa
dosa nalangan nu daroraka, malar iasa
ngadeuheuskeun manusa ka Allah. Anjeunna

mungguhing badaniah ditelasan, tapi
dihirupkeun deui dina kaayaan roh. Anjeunna
nu tanpa dosa teh, cukup ngan ku sakali
bae pikeun salalawasna, nalangan pati nu
daroraka.
19 Dina kaayaan roh, Anjeunna angkat
ngawartaan ka sukma-sukma anu keur
dikungkung,
20 nya eta sukmana jelema-jelema jaman
Enoh anu henteu narurut ka Allah, anu ku
Mantenna dibere tempo salila Enoh ngadamel
kapal tea. Anu arasup ka kapal nepi ka
saralamet tina caah sadunya ngan saeutik,
ngan dalapan urang.
21 Eta caah teh jadi perlambangna baptisan,
anu ngalantarankeun aranjeun ayeuna
salamet. Baptisan lain pikeun miceun daki
meresihan awak, tapi mangrupa jangji, ikrar
budi rasa urang nu hade ka Allah. Eta teh
nyalametkeun aranjeun ku gugahna Yesus
Kristus ti nu maraot,
22 terus munggah ka sawarga, linggih
di tengeneun Allah, kawasa ka sakabeh
malaikat, kitu deui ka sakabeh roh anu murba
jeung kawasa.

4 1 Lahiriah Kristus geus nandang sangsara.
Ku sabab kitu aranjeun kudu boga tekad
anu kuat saperti Anjeunna. Sabab anu kuat
nahan paneka lahiriah ku karana iman, eta
nandakeun geus embung ancrub deui kana
dosa.

2 Jadi ti semet ayeuna hirup aranjeun di ieu
dunya kudu taluk kana pangersa Allah, ulah
taluk kana hawa napsu.
3 Geus cukup bareto hirup aranjeun
milampah anu sok dipilampah ku anu henteu
palercaya ka Allah, kalakuan henteu pantes,
ngumbar napsu, resep mabok, ngecak
ngebur, ria-ria, jeung nyarembah ka brahala.
4 Jalma-jalma anu teu baroga Allah tangtu
hareraneun, pedah aranjeun geus henteu
cara maranehna deui anu hirupna ngancrud
sakarep-karep, tuluy bae ngaharina.
5 Tapi maranehna engke kudu tanggung
jawab ka Allah anu tangtu ngahukum, boh ka
nu harirup keneh boh ka nu geus maraot.
6 Kitu sababna anu geus maraot oge
diwawaran Injil Kasalametan, supaya
maranehna oge sanajan jasmaniahna mah
geus maot saperti halna kabeh jelema ge
bakal maot, ari sukmana mah bisa meunang
hirup ti Allah anu jumeneng.
7 Sagala perkara geus deukeut kana
panganggeusan. Jadi aranjeun sing waspada
jeung sayaga, supaya inget kana neneda.
8 Pangpangna pisan kudu enya-enya silih
pikanyaah, sabab ku silih pikanyaah mah bisa
silih hampura.
9 Kudu daraek silih anjrekkeun ulah bari
kukulutus.
10 Berkah Allah anu katarima ku masing-
masing teh beda-beda. Berkah anu

pangmunelna kudu dipake nyieun kahadean
ka batur, tandaning aranjeun hade dina
nyekel jeung ngurus sih kurnia Allah.
11 Anu sok mere pitutur, anu kudu
dipitutur teh dawuhan-dawuhan Allah.
Anu ngajalankeun tugas kudu rumasa yen
dipaparin tanaga ku Allah, supaya dina sagala
perkara matak jadi puji ka Allah ku karana
Yesus Kristus, anu kagungan kamulyaan
jeung kakawasaan salalanggengna. Amin.
12 Dulur-dulur! Ulah kaget ku cocoba anu
sakitu peurihna, kawas anu lain samanea.
13 Malah kudu atoh dumeh nandangan
sangsara saperti Kristus, sabab engke lamun
Kristus geus nganyatakeun kamulyaana-Na,
aranjeun bakal pinuh ku kabungah.
14 Bagja lamun aranjeun dipoyok ku dumeh
anut ka Kristus, tandana aranjeun dilinggihan
ku Roh anu mulya, Roh Allah.
15 Ulah nyieun pisangsaraeun saperti
upamana maehan, jadi bangsat, jadi
penjahat, atawa pipilueun kana perkara batur.
16 Sabalikna, sangsara ku lantaran jadi
Kristen mah teu kudu ngarasa era, malah
kudu muji sukur ka Allah dumeh meunang
sesebutan tina jenengan Kristus.
17 Ayeuna geus waktuna pangadilan
dimimitian. Anu bakal diadilan ti heula nya
eta umat Allah ku manten. Tah! upama
Allah mimiti ngadilanana ti urang heula,
leuh pikumahaeun temen pibalukareunana

jelema-jelema anu henteu palercaya kana
Injil Kasalametan ti Allah,
18 sabab ceuk Kitab Suci: "Cacakan jelema
hade geus seuseut salamet, komo jelema
dosa doraka, kumaha teuing."
19 Ku sabab kitu, anu nandangan sangsara
ku karana pangersa Allah sing hade-hade
nya lampah, bari sumerah ka Allah anu
ngajadikeunana, anu pengkuh kana jangji-Na.
5 1 Ka para kokolot jamaah sim kuring
arek meredih, da sim kuring oge sarua
jadi kokolot jamaah, jeung jadi saksi tina
kasangsaraan Kristus, jeung bakal milu mulya
lamun Anjeunna geus nganyatakeun salira.
2 Sim kuring menta supaya aranjeun jadi lir
pangangon anu kudu ngangon domba-domba
Allah, ngasuh jamaah anu dipercayakeun ka
aranjeun. Jamaah urus sing enya-enya, sing
iklas sakumaha anu dipikahoyong ku Allah,
ulah jeung aral subaha. Kudu kajurung ku
enya-enya hayang ngurus, lain ku karana
mandang gajih.
3 Ka anu diurus ulah jadi anu kawasa, anggur
kudu jadi tuladan.
4 Engke di mana Gusti Pangangon Agung
sumping, aranjeun bakal narima makuta anu
kamulyaanana moal susut moal aya sudana.
5 Ari aranjeun barudak ngora, ka nu
leuwih kolot masing ngesto. Aranjeun kudu
ngarendahkeun diri jeung silih ladenan,
sabab ceuk Kitab Suci, "Allah ngalawan ka

nu kamagungan, tapi mikaasih ka nu rendah
ati."
6 Kudu ngarendahkeun maneh kana
panangan Allah nu ngagem kawasa, supaya
ari geus dina waktuna aranjeun ku Mantenna
dijungjung.
7 Sagala kasusah unjukkeun ka Mantenna,
sabab Mantenna anu ngurus aranjeun.
8 Sing caringcing taki-taki, sabab Iblis
musuh aranjeun keur guar-gaur kawas singa,
kukulayaban neangan leglegeun.
9 Lawan, sing teguh iman. Inget, nu sejen
oge anu sakapercayaan jeung aranjeun di
sakuliah dunya sarua nandangan sangsara
kitu.
10 Lamun sangsara geus liwat, da moal lila,
Allah nu kagungan saniskara sih kurnia, anu
geus nyaur aranjeun sangkan milu kana
kamulyaana-Na ku jalan satunggal jeung
Kristus, bakal nyampurnakeun, nguatkeun
jeung mageuhkeun kaayaan aranjeun.
11 Nya Mantenna anu kagungan kakawasaan
salalanggengna. Amin.
12 Ieu surat anu pondok nulisna dibantuan
ku Silas, anu ku sim kuring dianggap dulur
Kristen anu satuhu, pikeun ngadorong jeung
ngayakinkeun ka aranjeun, yen anu ditulis
dina ieu surat teh estu sih kurnia Allah. Eta
rahmat Mantenna ku aranjeun kudu terus
dipuntangan.

13 Aya salam ti dulur-dulur di jamaah Babul,
anu papada geus disaur ku Allah, kitu deui ti
anak sim kuring ki Markus.
14 Sing silih pikasono, silih rangkul anu
kajurung ku kanyaah iman Kristen. Mugia
Gusti maparin katengtreman batin ka
aranjeun nu jadi milik Kristus. Wassalam,
Petrus

2 Petrus

1 [1] Kahatur dumateng dulur-dulur, anu
geus baroga kayakinan anu mulya saperti
kayakinan sim kuring. Eta kayakinan teh ti
Allah anu sipat adil, jeung ti Yesus Kristus
Jurusalamet urang. Ieu serat ti sim kuring
Simon Petrus, anu ngabdi ka Yesus Kristus
sarta jadi rasul-Na.
[2] Mugia aranjeun ginanjar rahmat rahayu,
rehna geus terang ka Allah jeung ka Yesus,
Gusti urang.
[3] Ku kawasaning Allah ku manten, urang
geus dipaparin sakur nu perlu, supaya bisa
hirup kalawan saregep ibadah, tina sabab
geus terang ka Yesus Kristus anu nyaur
urang supaya kamulyaan jeung kasaeana-Na
tumerap ka urang.
[4] Ku jalan kieu, kurnia agung anu mulya
kabina-bina anu dijangjikeun ku Mantenna,
geus dipaparinkeun ka urang. Nya ku
karana kurnia ieu aranjeun luput tina sagala
pangaruh ieu dunya anu ngaruksak, sarta
aranjeun geus katerapan ku sipat-sipat ilahi.
[5] Ku sabab kitu kudu ihtiar enya-enya
supaya beuki leuwih mantep percaya ka
Kristus dibarengan ku hirup hade. Jaba ti
eta aranjeun kudu baroga pangarti kana hal
pangersa Allah;

6 pangarti deudeul ku ngawasaan diri;
ngawasaan diri deudeul ku katabahan;
katabahan deudeul ku ibadah, hirup
numutkeun pangersa Allah;
7 ibadah tambah ku nyaah ka batur
sakapercayaan; kanyaah eta deudeul ku
kanyaah ka sakabeh jelema.
8 Aranjeun perlu ngabogaan ieu sipat-sipat.
Lamun ieu sipat-sipat geus kapiboga tur beuki
hirup, tangtu aranjeun bakal leuwih rajin
jeung leuwih terang ka Gusti urang Yesus
Kristus, sarta tangtu hasil.
9 Tapi lamun teu ngabogaan sipat-sipat
kieu mah pandanganana sempit, jeung
tangtu poho yen diri geus diberesihkeun tina
dosa-dosa nu bareto.
10 Ku sabab kitu dulur-dulur, sing beuki
saregep ihtiar, supaya beuki mantep ngadeg
dina kaayaan geus disaur jeung dipilih ku
Allah. Lamun geus kitu mah pamohalan
aranjeun undur tina kayakinan iman.
11 Ku jalan kieu aranjeun bakal dibere hak
asup ka Karajaan anu langgeng, Karajaan
Yesus Kristus, Gusti jeung Jurusalamet urang.
12 Ku sabab kitu, sanajan aranjeun geus
terang kana eta hal anu sayakti, tur geus
mantep ngadeg dina eta, sim kuring moal
weleh ngingetan.
13 Satungtung aya keneh umur mah tetep
ngarasa wajib ngageuing supaya aranjeun
tetep pengkuh kana eta.

14 Sabab sim kuring geus dibere terang eces
pisan ku Gusti urang Yesus Kristus yen sim
kuring bakal tereh ninggalkeun ieu dunya,
15 nu matak sabisa-bisa rek ihtiar heula
sangkan aranjeun pengkuh kana eta hal,
sanajan engke sim kuring geus teu aya di
dunya.
16 Kamulyaan Gusti urang Yesus Kristus
anu dicaritakeun ku sim kuring teh lain asal
tina carita-carita beunang nganggit, sabab
kasaksian pisan ku sorangan kamulyaana-Na
teh.
17 (1:17-18) Waktu Anjeunna ku Allah Rama
diterapan kamulyaan jeung kaagungan di
gunung nu suci tea, sim kuring jeung batur
duaan keur reureujeungan jeung Anjeunna,
sarta kadenge ku ceuli sorangan gentra Anu
Maha Mulya ti sawarga, ngadawuhkeun salira
Anjeunna, ungelna, "Ieu teh putra kakasih
Kami, anu dipisuka ku Kami!"
18 (1:17)
19 Sanggeus nyaksian kitu, sim kuring
beuki percaya bae kana dawuhan Allah anu
diwartakeun ku nabi-nabi teh. Aranjeun oge
kudu kitu, sabab eta anu diwartakeunana teh
ibarat lampu anu ngagenclang di nu poek
nepi ka bray beurang, ibarat cahya bentang
isuk anu moncorong di jero hate aranjeun.
20 Tapi sanajan kitu aranjeun kudu terang,
jelema mah moal aya saurang-urang acan

anu ngarti sorangan kana eusi piwejang dina
Kitab Suci.
21 Jeung jelema mah moal aya anu bisa
sorangan ngawartakeun dawuhan Allah
perkara nu bakal pijadieun engke. Nabi-nabi
oge ngawejangkeunana teh estu ku karana
pangersa Roh Suci.

2 1 Baheula umat Allah kadatangan
nabi-nabi palsu. Ayeuna nya kitu keneh,
aranjeun bakal kadatangan guru-guru palsu,
ngasupkeun pangajaran anu teu bener sarta
nyilakakeun. Maranehna bakal ngangles ka
Guru anu nyalametkeun maranehna. Ku hal
eta saenyana maranehna nyieun picilakaeun
sorangan, anu bakal ujug-ujug narajang ka
maranehna.
2 Parandene kitu, loba anu bakal nurutan
kalakuanana anu ingkar, nepi ka loba anu
bakal ngagogoreng Jalan Bener, jalan ti Allah.
3 Kajurung ku sipatna anu rakus, eta
guru-guru palsu teh ngajarkeun carita-carita
beunangna nganggit, ngarah piuntungeun.
Tapi Hakim anu bakal ngahukum maranehna
geus lila sadia. Anu bakal ngabasmina geus
nunggu-nunggu.
4 Allah henteu ngantep malaikat-malaikat
anu baha, kabeh disuntrungkeun ka naraka,
dirante di tempat nu poek, ngadago Poe
Hukuman.
5 Allah henteu ngantep dunya purba tempat
manusa migawe kajahatan, dibasmi ku caah

dunya; anu dirahayukeun ngan Enoh jeung
tujuh urang deui, sabab Enoh sok ngelingan
ka eta nu daroraka.
6 Allah ngahukum nagri Sadumu jeung
Gomora, eta nagri dibasmi ku seuneu,
dijadikeun conto yen kitu pijadieunana anu
jarahat mah.
7 Allah ngarahayukeun Elut ti eta nagri,
sabab Elut ibadah, ngerik ningali kadorakaan
urang dinya.
8 Anjeunna nu hade, cicing di eta nagri teh
unggal-unggal poe manahna kasiksa ningali
jeung ngadangu kalakuan jahat urang dinya.
9 Tah kitu, Pangeran teh uninga ka
jelema anu nurut ka Mantenna, anu kudu
disalametkeun tina sagala gogoda; uninga
ka jelema doraka, anu kudu dihukum jeung
dikerem ngadago Poe Hukuman,
10 hususna jelema-jelema anu ngalajur hawa
napsu jeung nyela kana kakawasaan Allah.
Ari guru-guru palsu tea kacida kumawanina
jeung karumakina, nepi ka teu sieun-sieuneun
lancang ngahina ka mahluk-mahluk mulya di
sawarga.
11 Cacakan para malaikat ge anu leuwih
unggul jeung bedas ti batan maranehna,
nyeuseulna ka eta mahluk-mahluk mulya
teh henteu nganggo kecap anu ngahina di
payuneun Pangeran.
12 Eta guru-guru palsu teh teu beda ti sato
galak, boroeun jeung paehaneun, lampahna

kumaha ceuk nalurina, teu jeung pikiran, nepi
ka wani nyela kana hal-hal anu tacan katepi
ku uteukna. Maranehna tangtu ditumpes
kawas sato-sato galak,
13 bakal dibales sangsara lantaran geus
nyieun pisangsaraeun batur. Karesepna
nganteur napsu badani, kajeun ti beurang.
Dina dahar ngariung hajat aranjeun,
sakahayangna dianteur turug-turug sok
ngalicikan, matak era jeung cela.
14 Ari matana teu weleh ngulincer neangan
awewe bangor, kana dosa teh resepna teu aya
seubeuhna, jeung jadi tukang ngagendam
ka nu lembek iman. Hatena sina tutur kana
sarakah, jalma-jalma bangkawarah!
15 Maranehna geus kasasar, naringgalkeun
jalan anu bener saperti Balhum bin Beor
baheula. Geuning Balhum nepi ka daek
migawe nu matak dosa da kabita ku buruhan,
16 anu matak eta nabi teh diseuseul.
Kalde tutumpakanana ngadak-ngadak bisa
ngomong cara jelema, mapalangan kana niat
gelona.
17 Eta guru-guru palsu teh kawas cinyusu
nu geus saat, kawas mega anu katebak ku
angin gede. Pitempateunana ku Allah geus
ditangtukeun, nya eta di nu poek mongkleng.
18 Mun pidato kalah ka agul, padahal
eusina gejul. Kalakuanana anu aeb dipake
mikat jelema-jelema anu kakara eungkeut-

eungkeut leupas tina pangaruh jelema-jelema
anu tabeatna jarahat.
19 Maranehna ngajangjikeun kamerdekaan,
padahal dirina sorangan jaradi budak hawa
napsuna nu matak cilaka, sabab nu eleh mah
kapan kudu ngawula ka anu ngelehkeunana.
20 Lamun jelema geus leupas tina pangaruh
perbawa dunya anu ngaruksak lantaran geus
wanoh ka Gusti, Jurusalamet urang Yesus
Kristus, heug kapuket deui ku eta nepi ka
eleh, kaayaanana leuwih cilaka ti batan
tadina.
21 Jalma kitu mah mending oge teu nyaho
pisan kana jalan nu bener ti Allah, ti batan
nyaho tapi ingkar tina parentah suci anu
diparentahkeun ku Allah.
22 Jalma kitu ninggang kana paribasa,
"Anjing malikan deui utahna, bagong geus
dimandian guyang deui dina leutak."

3 1 Dulur-dulur! Geus dua kali ieu sim kuring
nyuratan teh. Boh nu ti heula boh nu ieu,
maksud teh ngageuing pikiran-pikiran murni
aranjeun.
2 Sing aringet salawasna kana pilahir
nabi-nabi saruci baheula, kitu deui kana
timbalan Gusti Jurusalamet anu ditepikeun ku
rasul-rasul.
3 Babakuna aranjeun kudu terang, yen dina
mangsa-mangsa ahir jaman ieu bakal aya
jelema-jelema tukang ngajujur napsu anu
bakal maroyok ka aranjeun,

4 pibasaeunana, "Kristus teh lain geus jangji
rek datang deui? Mana? Da ti semet maot
karuhun, naon-naon oge dengdeng bae
kaayaanana cara keur jaman dunya mimiti
ngadeg!"
5 Maranehna ngahaja pura-pura teu nyaho
yen baheula langit jeung bumi jadina teh ku
karana timbalan Allah, dijadikeun tina cai
jeung ku cai,
6 sarta dibasmina oge eta dunya nu baheula
teh ku cai deui, ku caah dunya.
7 Ari langit jeung bumi anu ayeuna,
dimumulena ku Pangandika Allah keneh,
sarta bakal dibasmi ku seuneu. Ayeuna
diingkeun keneh, ngadago waktuna, nya eta
dina poean ngabasmi jelema-jelema doraka.
8 Tapi dulur-dulur ulah poho, mungguh di
Allah mah sapoe jeung sarebu taun ge taya
bedana, sarua bae.
9 Jeung deui Pangeran mah tara ngaengke-
engke jangji cara ceuk panyangka sawareh
jelema. Nu saenyana mah Mantenna teh
nyabaran ka aranjeun, da kahoyong-Na
manusa teh tarobat kabeh tina dosana, sabab
Mantenna henteu hoyong aya jelema anu
cilaka saurang-urang acan.
10 Poe pisumpingeuna-Na Gusti teh hamo
kataksir iraha, cara urang teu bisa ngira-ngira
iraha pidatangeunana bangsat. Dina Poe eta
langit bakal leungit, sorana ngagulugur, sarta

barang-barang langit bakal lebur ku seuneu,
bumi katut saeusina musna kahuru.
11 Ku sabab kabeh bakal dilebur saperti kitu,
aranjeun rek jadi jalma kumaha? Kudu hirup
beresih jeung sumerah ka Allah,
12 bari ngarep-ngarep kana eta Poean Allah,
jeung ihtiar supaya eta waktu tereh cunduk.
Dina Poe eta langit bakal lebur dihuru,
unsur-unsur jagat raya bakal ajur ku seuneu.
13 Tapi ari urang mah aya anu diarep-arep,
nya eta langit anyar jeung bumi anyar anu
diereh ku kaadilan, sakumaha anu geus
dijangjikeun ku Allah.
14 Ku sabab kitu dulur-dulur, sabot ngadago
eta Poe teh kudu sakuat-kuat hirup beresih
taya cawadeunana di payuneun Allah, sarta
sing rumaket ngabdi ka Mantenna.
15 Kasabaran Pangeran teh saenyana
maparin tempo supaya aranjeun salamet
sakumaha saur Paulus dulur sim kuring dina
suratna ka aranjeun. Paulus nyaurkeun kitu
teh ku karana hikmah ti Allah.
16 Unggal nyuratan anjeunna tara luput
nyaurkeun eta hal. Dina surat-suratna teh
aya sababaraha hal anu hese kahartina.
Nu sambewara jeung imanna loncer mah
ngahartikeunana teh mengkol, da bagian-
bagian sejenna deui tina Kitab Suci oge sok
dipengkolkeun, matak niwaskeun sorangan.
17 Ari aranjeun mah tangtu ngarti,
dulur-dulur! Sing waspada bae, ulah

kasasabkeun ku jelema-jelema anu ingkar
tina parentah-parentah Allah, bisi cilaka.
18 Sing terus mekar dina sih kurnia jeung
pangarti kana hal Gusti jeung Jurusalamet
urang Yesus Kristus. Sanggakeun puji ka
Anjeunna, ayeuna, salalanggengna! Amin.
Wassalam, Petrus

1 Yohanes

1 [1] Ieu surat nyaritakeun Sabda anu mere
hirup, anu geus jumeneng ti barang
mimiti. Ku bapa sabatur-batur, eta Sabda teh
geus kadenge, jeung geus katenjo ku panon
sorangan, nenjo enyaan, sarta leungeun bapa
sabatur-barta geus nyabak sorangan.
[2] Sanggeus eta hirup teh diebrehkeun,
bapa sabatur-batur nenjo kana jirim-Na.
Eta sababna bapa bisa nyaritakeun jeung
nerangkeun hal Anjeunna anu jumeneng
hirup langgeng, anu sasarengan jeung anu
jumeneng Rama, sabab bapa sabatur-batur
sasama rasul geus wanoh pisan ka Anjeunna.
[3] Tah anu bareto katenjo jeung kadenge
teh ku bapa diwartakeun deuih ka aranjeun,
supaya aranjeun oge cara bapa, hirup dina
kasatunggalan jeung anu jumeneng Rama
kitu deui jeung Yesus Kristus Putra-Na.
[4] Maksud bapa nuliskeun hal ieu teh supaya
kabungahan urang bisa tutug.
[5] Eta warta ti Allah, anu ku bapa sabatur-
batur katarima ti Putra-Na, sarta anu ayeuna
di tepikeun ka aranjeun, nya eta: Allah teh
Cahaya Caang, di Mantenna sama sakali teu
aya poek.
[6] Jadi lamun urang ngakukeun geus aya dina
kasatunggalan jeung Mantenna tapi hirup

di nu poek, eta teh bohong nya ucap nya
lampah.
7 Lamun hirup urang geus di nu caang
sakumaha Mantenna anu jadi Cahaya Caang,
eta ciri diri urang geus beresih tina dosa ku
karana getih Yesus Putra-Na, sarta bakal bisa
hirup sabeungkeut jeung pada batur.
8 Lamun urang ngakukeun teu boga dosa,
eta ngabobodo maneh, sarta Allah teu linggih
di jero hate urang.
9 Sabalikna lamun ngakukeun dosa ka Allah,
urang bakal dipaparin bukti tina hal jangji-Na,
nya eta dihampura dosa, jeung disucikeun
tina sagala lampah urang anu salah.
10 Lamun urang ngakukeun teu boga dosa,
atuh urang teh sarua jeung nganggap Allah
tukang bohong, sarta henteu kaancikan ku
Sabda-Na.

2

1 Anaking! Bapa nulis ieu teh rek
ngelingan, aranjeun ulah milampah dosa.
Tapi mun nepi ka milampah dosa, bakal dibela
ku Yesus Kristus anu berbudi ka payuneun
anu jumeneng Rama.
2 Memang ku karana Yesus Kristus pisan
pangna dosa urang dihampura teh. Tur lain
dosa urang bae, dosa sakabeh jelema oge
dihampura.
3 Lamun urang nurut kana timbalan-timbalan
Allah, eta tandaning urang terang ka
Mantenna.

4 Anu ngakukeun terang ka Allah tapi teu
nurut kana timbalana-Na, eta teh ngabohong,
jeung dina hatena teu aya kayaktian ti Allah.
5 Jelema anu nurut kana sabda Allah, nya
eta anu sampurna nyaahna ka Mantenna. Tah
nu kitu tandana hirup urang geus satunggal
jeung Allah teh.
6 Sing saha anu ngakukeun hirupna geus
satunggal jeung Allah, lampahna kudu
sakumaha lampah Kristus.
7 Dulur-dulur, bapa lain rek nuliskeun
parentah anyar. Ieu teh parentah anu bareto
keneh, anu lawas, anu katarima ti heula tea,
jeung geus kabarandungan ku aranjeun basa
mimiti diwawarkeun.
8 Tapina deui anu ditulis ayeuna teh jadi
parentah anyar ongkoh, sabab kayaktianana
geus tembong dina pribadi Kristus, oge dina
pribadi aranjeun. Jadi, sajatining caang geus
suminar, poek geus leungit.
9 Sing saha anu ngakukeun geus aya di nu
caang tapi ngewa ka dulur, saenyana hirupna
nepi ka ayeuna di nu poek keneh.
10 Sing saha anu nyaah ka dulur, eta ciri
hirup di nu caang, jeung moal matak jadi
pidosaeun batur.
11 Sabalikna sing saha anu ngewa ka dulur,
hirupna teh di nu poek, lumakuna di nu poek,
teu nyahoeun rek ka mana da teu nenjoeun
naon-naon lantaran poek.

12 Barudak, anaking! Bapa nulis ieu ka
maraneh teh ku sabab dosa maraneh geus
dihampura, ku karana Kristus.
13 Kaom bapa! Sim kuring nulis ieu teh
lantaran aranjeun geus tarerang ka Anjeunna
anu geus jumeneng ti barang mimiti. Para
perjaka, bapa nulis ieu teh ku sabab maraneh
garagah geus bisa ngelehkeun pangajak si
Jahat.
14 Barudak, anaking! Bapa nulis ieu teh
ku sabab maraneh geus tarerang ka anu
jumeneng Rama. Kaom bapa! Sim kuring
nulis ieu teh ku sabab aranjeun geus tarerang
ka Anjeunna anu geus jumeneng ti barang
mimiti. Para perjaka! Bapa nulis ieu teh ku
sabab maraneh garagah, geus kaancikan ku
sabda Allah, jeung geus bisa ngelehkeun si
Jahat.
15 Ulah kagendam ku perbawa dunya,
atawa naon bae anu asal ti dunya. Lamun
kagendam, tanda aranjeun teu nyaraah ka
anu jumeneng Rama.
16 Naon-naon anu aya di dunya, anu jadi
panyileukan jelema dosa, anu narik ati jeung
kahayang jelema, jeung saniskara bae anu
aya di ieu dunya anu diugung-ugung ku
jelema, sarupa ge taya anu asalna ti Rama,
asal ti dunya keneh.
17 Dunya ieu jeung sagala eusina anu
dicileuk ku manusa teh ayeuna keur maju
kana euweuh, tereh leungit; sabalikna anu

ngalampahkeun pangersa Allah mah bakal
hirup salalanggengna.
18 Anaking, ayeuna teh geus tereh kiamat.
Maraneh geus dibejaan yen di ahir bakal aya
musuh Kristus. Ayeuna musuh-musuh Kristus
teh geus mimiti narembongan, ciciren geus
rek ahir jaman.
19 Maranehna asal ti urang keneh, ngan geus
kalaluar kawantu bareto arasupna ka urang
oge henteu niat saenyana. Mun rek saenyana
ge tangtu tetep ngahiji jeung urang. Ayeuna
geus naringgalkeun, jadi sidik kabehanana
oge henteu kaasup ka urang.
20 Tapi aranjeun geus diterapan Roh Suci ku
Kristus, jadi geus tarerang anu mana anu
bener kayaktian ti Allah.
21 Jadi bapa nulis ieu teh lain ku sabab
maraneh can nyaraho kana eta kayaktian,
malah ku sabab geus nyaraho kana hal eta,
geus nyaraho oge yen anu bener mah moal
ngabohong.
22 Nu mana atuh anu ngabohong teh? Geus
tangtu anu nyebutkeun Yesus lain Kristus. Eta
teh Musuh Kristus, sabab teu ngaku ka anu
jadi Rama jeung ka anu jadi Putra.
23 Anu teu ngaku ka Putra-Na, eta teu ngaku
ka Rama-Na. Anu ngaku ka Putra-Na, eta
ngaku ka Rama-Na.
24 Ku sabab kitu sing pageuh percaya kana
wawaran anu pangheulana. Lamun geus

pageuh kana eta, salilana bakal ngahiji jeung
Putra jeung Rama.
25 Ganjaranana sakumaha anu dijangjikeun
ka maraneh ku Kristus, nya eta hirup
langgeng.
26 Bapa nulis ieu teh ngabejaan yen aya anu
rek nyasabkeun ka maraneh.
27 Sukur maraneh geus diterapan Roh
Anjeunna. Satungtung Roh-Na aya dina
hate maraneh, maraneh teu perlu diajar
deui ku nu sejen, sabab Roh Anjeunna anu
bakal ngawulangkeun sagala rupa kanyaho
anu sayakti moal ngajarkeun anu bohong.
Turut piwulang-Na, jeung sing tetep dina
kasatunggalan jeung Kristus.
28 Sakali deui anaking, sing tetep satunggal
jeung Anjeunna, supaya ari Anjeunna geus
sumping urang bisa yakin jeung moal era-era
ngadeuheusan dina Poean sumping-Na.
29 Maraneh nyaho yen Kristus teh bener.
Jadi kudu terang deuih yen sing saha anu
lampahna bener, nurut ka Allah, eta teh putra
Allah.

3 1 Coba lenyepkeun, kumaha asihna Rama
ka urang! Kacida mikaasihna teh, nepi ka
urang disebat putra-putra-Na, putra-putra
Allah. Kaayaan urang kieu teh dunya mah teu
nyahoeun, da teu wawuheun ka Allah.
2 Tah ayeuna urang teh jadi putra-putra
Allah, ngan bae tacan terang engkena
kumaha. Kakara terang yen lamun Kristus

geus sumping, urang bakal jadi saperti
Anjeunna, sabab bakal nenjo Mantenna
kumaha nu sajatina.
3 Sing saha anu ngaharep kitu ka Kristus,
tangtu ngajaga dirina sangkan beresih tina
dosa, sakumaha Kristus beresih tina dosa.
4 Sing saha anu ngarempak timbalan Allah,
eta salah, dosa, sabab dosa teh nya eta
ngalawan timbalan Allah.
5 Aranjeun geus terang yen Kristus ngajadi
jalma teh pikeun nyingkirkeun dosa manusa;
geus terang yen Kristus teh suci tina dosa.
6 Jadi sing saha anu hirupna ngahiji jeung
Kristus ulah nyieun deui dosa, da ari nyieun
keneh mah tandaning can nenjo jeung can
terang ka Anjeunna.
7 Kade anaking, ulah rek kabengbat ku
sasaha. Sing saha anu milampah sapangersa
Allah, eta teh putra Allah, sakumaha Kristus
jadi Putra Allah.
8 Sing saha anu milampah keneh dosa eta
teh biluk ka Iblis, sabab Iblis mah geus
nyieun dosa ti barang mimiti. Tah Putra Allah
ngajadi jalma teh ku karana eta, pikeun
numpes gagawean Iblis.
9 Sing saha anu jadi putra Allah ulah migawe
deui dosa, sabab geus kaancikan ku sipat
Allah; jeung ku sabab Ramana teh Allah,
tangtu moal bisa terus migawe dosa.
10 Ari bedana antara putra-putra Allah jeung
anak-anak Iblis teh tetela pisan, nya eta:

Sing saha anu lampahna teu bener jeung teu
nyaah ka dulur, eta lain putra Allah.
11 Ti mimiti pisan wawaran hal kayaktian anu
ditepikeun ka aranjeun teh kieu amanatna:
Kudu silih pikanyaah.
12 Urang ulah cara Kain. Kain anak Iblis,
geus tega maehan Habil, adina sorangan.
Tina sabab naon? Tina sabab kalakuan Kain
jahat, kalakuan Habil hade.
13 Jadi lamun aranjeun dipikageuleuh ku
perbawana watek dunya teh ulah heran,
dulur-dulur!
14 Urang terang yen urang mah geus pindah
tina paeh kana hirup. Terang yen kitu teh
lantaran urang mikanyaah ka dulur-dulur.
Anu teu boga kanyaahan mah masih keneh
dikawasaan ku paeh.
15 Sing saha anu ngewa ka dulur, eta teh
maehan. Ari jelema anu maehan teh teu
kaancikan ku hirup langgeng.
16 Urang terang naon ari kanyaahan,
lantaran geus aya anu ngabuktikeun, nya eta:
Kristus geus ngorbankeun nyawa-Na, pupus
nalangan urang. Hirup urang oge kudu dipake
ngabelaan dulur-dulur!
17 Lamun jelema, jegud-jegud embung
nulungan dulur anu eukeur kakurangan, naon
buktina pajar nyaah ka Allah teh?
18 Anaking, nyaah teh ulah ngan semet biwir
jeung ucap wungkul, kudu nyata dina prakna.

19 Ku jalan kitu urang terang yen urang aya
dina kayaktian ti Allah. Lamun geus terang
kitu, urang aya di payuneun Allah teh bisa
ngarasa teger.
20 Urang osok oge disalahkeun ku budi rasa
sorangan, tapi urang terang yen Allah mah
langkung punjul kauningana ti batan budi
rasa urang, sarta uninga kana saniskara.
21 Jadi, dulur-dulur, lamun tina budi rasa
teu aya dakwaan naon-naon mah urang teh
tangtu teger di payuneun Allah.
22 Naon bae anu ku urang disuhunkeun ka
Mantenna bakal dipaparinkeun, lantaran
urang nurut kana timbalana-Na jeung
milampah anu kamanah ku Mantenna.
23 Ari parentah Mantenna nya eta: Urang
kudu percaya ka Yesus Kristus Putra-Na,
reujeung kudu silih pikanyaah sakumaha anu
dipiwarang ku Kristus.
24 Sing saha nu nurut kana timbalan-
timbalan Allah, hirupna teh satunggal jeung
Allah, sarta Allah satunggal jeung dirina.
Bisana ngarasa yen Allah satunggal jeung
urang teh nya ku karana Roh Mantenna anu
geus dikurniakeun ka urang tea.

4

1 Dulur-dulur! Ulah percaya ka sambarang
jelema anu majarkeun meunang Roh ti
Allah. Coba heula enya lainna roh dina dirina
teh Roh ti Allah, sabab ayeuna loba nabi
palsu, riab ka mana-mana.

2 Nganyahokeunana kieu: Lamun
ngaenyakeun yen Yesus Kristus sumping-Na
ngajirim manusa, enya meunang Roh ti Allah.
3 Lamun ngalainkeun, roh dina dirina teh lain
Roh ti Allah, tapi roh ti musuh Kristus anu
memang bakal datang sakumaha anu geus
kadarenge bareto ku aranjeun. Ayeuna eta
musuh teh geus aya di ieu dunya.
4 Tapi anaking, maraneh mah cangkingan
Allah. Maraneh geus bisa ngelehkeun
nabi-nabi palsu, sabab Roh anu aya di
aranjeun leuwih punjul ti batan roh anu asal
ti dunya.
5 Ku sabab eta nabi-nabi palsu teh asal ti
dunya, anu diomongkeunana oge urusan
kadunyaan, tangtu bae ku urang dunya
ditarurut.
6 Ari urang mah ti Allah. Sing saha anu
terang ka Allah, tangtu daekeun sakayakinan
jeung urang. Anu arembungeun mah lain
cangkingan Allah. Kitu ngabedakeunana
antara Roh kayaktian jeung roh anu
nyasabkeun.
7 Hayu dulur-dulur urang silih pikaasih,
sabab sipat asih teh asal ti Allah. Anu boga
sipat asih, eta putra Allah, terang ka Allah.
8 Anu henteu boga sipat asih teu terang ka
Allah, sabab Allah teh sipat asih.
9 Allah geus ngabuktikeun sipat asih-Na, ku
ngutus Putra tunggal-Na ka ieu dunya, supaya
ku jalan Putra-Na urang meunangkeun hirup.

10 Sipat asih-Na teh buktina lain urang anu
nyaah ka Mantenna, tapi Mantenna anu
asih ka urang, nepi ka ngutus Putra-Na,
sabab ngan ku jalan kitu Mantenna iasa
ngahapunten dosa urang.
11 Ku sabab Allah sakitu mikaasihna ka
urang, atuh urang oge kudu silih pikaasih.
12 Sanajan can aya jelema anu geus nenjo
Allah, tapi lamun urang silih pikanyaah, Allah
teh aya di urang, satunggal jeung urang sarta
mikaasih-Na teh datang ka tutugna.
13 Ku sabab urang geus diterapan Roh-Na,
yakin yen hirup urang aya dina kasatunggalan
jeung Mantenna, kitu keneh Mantenna
satunggal jeung urang.
14 Bapa sabatur-batur papada rasul, anu
geus nenjo sorangan anu jumeneng Putra teh
diutus ku Rama-Na pikeun jadi Jurusalamet
saalam dunya, ngawartakeun hal eta ka nu
sejen.
15 Jelema anu ngaku yen Yesus teh Putra
Allah, hirupna satunggal jeung Allah, nya kitu
keneh Allah manunggal dina hirupna.
16 Bapa mah nya nyaho nya percaya Allah
mikaasih ka urang teh. Allah teh sipat asih.
Jadi sing saha anu nyaahan, hirupna ngahiji
jeung Allah, Allah oge ngahiji dina hirupna.
17 Sipat asih anu aya di diri urang bakal
jadi sampurna, nepi ka urang engke teger
ngadeuheus dina Poe Hukuman. Jeung tangtu

urang mah teger, lantaran hirup urang di ieu
dunya geus nulad ka Kristus.
18 Moal aya kasieun ari kaancikan ku
asih mah. Sabab asih anu sampurna teh
ngusir sagala rasa kasieun. Anu boga keneh
rasa kasieun tandaning sipat asihna tacan
sampurna, jadi masih bakal keuna ku
hukuman.
19 Urang bisa nyaahan teh lantaran Allah
miheulaan asih ka urang.
20 Lamun aya anu majar nyaah ka Allah tapi
ngewa ka dulurna, eta teh bohong. Sabab
lamun ka dulur anu katenjo bungkeuleukan
geus teu nyaah, komo ka Allah, anu henteu
tembong.
21 Sing saha anu nyaah ka Allah, kudu nyaah
ka dulur. Kitu amanat ti Kristus.

5 1 Anu percaya yen Yesus teh Kristus, eta
putra Allah. Anu nyaah ka hiji bapa tangtu
nyaah oge ka anakna.
2 Ciri nyaah ka sasama putra Allah teh
nya eta nyaah ka Allah jeung nurut kana
parentah-Na.
3 Sabab tandana nyaah ka Allah teh nurut
kana parentah Mantenna. Ari parentah-
parentah-Na taya anu matak teu pikadugaeun
urang,
4 sabab unggal putra Allah oge sanggup
ngelehkeun dunya. Urang bisa ngelehkeun
dunya teh ku iman kapercayaan.

5 Tah lamun kitu, saha anu kuat ngelehkeun
perwatek dunya? Ngan jelema anu percaya
yen Yesus teh Putra Allah.
6 Yesus Kristus teh nya eta anu sumping-Na
ka dunya ku cai jeung ku getih. Ku cai,
nya eta dibaptis. Ku getih, nya eta pupus
ngucurkeun getih. Hal ieu dibenerkeun ku
Roh Allah ku manten, roh nu sayaktina.
7 (5:7-8) Jadi anu nyaksian hal eta teh aya
tilu nya eta: Roh Allah, cai, jeung getih.
Panyaksian ieu anu tilu sarua, ngabenerkeun
yen kitu.
8 (5:7)
9 Lamun urang percaya kana panyaksian ti
manusa, panyaksian ti Allah mah tina hal
Putra-Na teh leuwih ngayakinkeun.
10 Ku sabab kitu, jelema anu percaya ka
Putra Allah, hatena narima kana panyaksian
ti Allah. Sabalikna, anu henteu percaya kana
panyaksian ti Allah tina hal Putra-Na, eta
jelema teh nyaruakeun Allah jeung tukang
bohong.
11 Eusi panyaksiana-Na nya eta: Allah ka
urang maparin hirup langgeng; ari hirup
langgeng sumberna di Putra-Na.
12 Sing saha anu meunangkeun Putra-Na,
meunangkeun hirup langgeng. Sing saha
anu henteu meunangkeun Putra-Na, moal
meunangkeun hirup langgeng.

13 Bapa nulis ieu teh mere terang yen
aranjeun geus meunangkeun hirup langgeng,
da percaya ka Putra Allah.
14 Jadi di payuneun Allah teh teger, lantaran
yakin Mantenna kersa ngadangukeun naon
bae panuhun urang anu sapuk jeung
pangersa-Na.
15 Iraha bae urang ngunjukkeun panuhun
bakal didangu. Jeung ku sabab yakin kitu,
yakin deuih Mantenna bakal ngabulkeun
panuhun urang.
16 Upama aya dulur migawe dosa tapi
dosana teu matak maehkeun, pangnedakeun
ka Allah supaya dipaparin hirup. Ieu ngan
pikeun anu dosana henteu matak maehkeun.
Aya dosa anu matak maehkeun, tapi pikeun
anu migawe dosa kitu mah bapa teu nitah
mangnedakeun.
17 Kabeh lampah doraka dosa. Tapi aya dosa
anu teu matak maehkeun.
18 Urang terang, yen anu geus jaradi putra
Allah moal kateterusan migawe dosa, sabab
diasuh ku Putra Allah, moal beunang dijailan
ku si Jahat.
19 Urang terang yen sanajan saalam dunya
dibawah ku si Jahat, urang mah aya dina
cangkingan Allah.
20 Urang terang yen Putra Allah anu sumping
mijalma teh geus maparin pangarti anu
saestu ka urang, nepi ka urang terang ka
Allah anu sayakti. Hirup urang satunggal

jeung Allah anu sayakti, lantaran ngahiji
jeung Yesus Kristus Putra-Na. Mantenna
sayaktining Allah. Mantenna nu jadi hirup
langgeng.
21 Sing waspada anaking, sing ati-ati ka
allah-allah palsu.

2 Yohanes

1 [1] Kahatur Ibu sapala putra. Ieu serat
ti sim kuring, kokolot jamaah, anu
enya-enya nyaah ka Ibu. Sanes sim kuring
bae anu nyaah teh, nu sanes-sanesna oge
anu parantos tarerangeun ka Allah mah
nyaraaheun ka Ibu,
[2] wantu-wantu eta kayaktian teh parantos
jadi milik urang salalanggengna.
[3] Mugia Allah Rama sareng Yesus Kristus
Putra-Na maparin sih kurnia, sih piwelas
sareng karahayuan ka urang.
[4] Bapa kacida bungahna aya putra Ibu anu
lumampah dina kayaktian, narurut kana
timbalan Allah Rama.
[5] Maksud bapa nyuratan teh arek ngajak
ka Ibu, hayu urang silih pikanyaah. Ieu hal
kudu silih pikanyaah teh sanes timbalan
anyar, timbalan nu bareto keneh anu mimiti
katarima ku Ibu tea.
[6] Ari hartina mikanyaah teh nya eta hirup anu
nurut kana parentah Allah. Ari timbalana-Na
anu katarima ku Ibu bareto nya eta miwarang
silih pikanyaah.
[7] Ibu, ayeuna seueur jelema tukang
nyasabkeun, riab ka sakuliah jagat, anu
ngamustahilkeun Yesus Kristus sumping ka

dunya nganggo raga manusa. Jelema anu
kitu teh tukang ngalejokeun, Musuh Kristus.
8 Sing ati-ati, beubeunangan bapa ihtiar
pikeun kasalametan Ibu teh ulah nepi ka
dilesotkeun, bapa kacida ngaharep hasilna
anu mucekil ti Ibu.
9 Margi sing saha anu ingkar tina piwulang
Kristus, anu nyingkahan, eta teh ingkar ti
Allah. Sabalikna, sing saha anu tigin kana
eta piwulang, hirupna teh satunggal sareng
anu jumeneng Rama, satunggal sareng anu
jumeneng Putra.
10 Ku sabab kitu, upama engke Ibu
kadatangan jelema anu mawa pangajaran
sanes piwulang Kristus, ulah ditarima, ulah
dibagea-bageakeun acan.
11 Margi ngabageakeun jelema kitu mah
sami jeung daek milu kana kadorakaanana.
12 Seueur keneh picarioseun mah, tapi asa
leuwih sae ulah ku serat. Engke bae ari bapa
ka dieu da parantos aya maksud, ambeh
cacap karasa bungahna ku sarerea.
13 Aya salam ti putra-putrana saderek istri
Ibu.

3 Yohanes

1 [1] Serat sim kuring, Kokolot jamaah,
nepangan Gayus mitra sim kuring
kanyaah hate.
[2] Mugi anjeun aya dina kawilujengan,
lulus mulus dina sagala perkawis, saperti
mulusna kaayaan batin anjeun anu parantos
kanyahoan ku sim kuring.
[3] Sim kuring kacida bungahna dicariosan
ku sababaraha dulur anu kakara daratang ti
dieu, nyarioskeun kasaregepan anjeun tumut
kana kayaktian ti Allah. Ongkoh anjeun mah
salamina ge lumampah dina jalan anu bener.
[4] Teu aya deui anu matak leuwih bungah
salian ti nguping nu jadi anak bener
lampahna.
[5] Saderek sakitu satiana ngajalankeun damel
keur dulur-dulur sasama Kristen, samalah
dulur-dulur Kristen anu ku anjeun tacan
dikenal oge ku anjeun dilayanan.
[6] Eta kanyaah saderek teh ku maranehna
dicarioskeun di jamaah di tempat sim kuring.
Mugi ulah kapalang nulung ka eta dulur-dulur
supaya bisa neruskeun perjalananana.
Kumaha bae akalna mah asal anu kamanah
ku Allah,

7 margi arinditna pikeun ngalayanan Kristus
teh teu kenging bantuan naon-naon ti
jalma-jalma anu teu palercaya ka Allah.
8 Nya urang anu wajib ngabantu, tanda urang
ngarojong kana tugasna ngawawarkeun
kayaktian.
9 Ka jamaah anu bakal didongkapan sim
kuring parantos ngirim surat saeutik. Tapi
Diotrepes, jelema anu hayang jadi pamingpin
di eta jamaah embungeun narima omongan
sim kuring.
10 Engke lamun sim kuring ka ditu
kalakuanana rek diomongkeun, da eta
teh ngagogoreng ka urang, nyebarkeun
bohong. Teu cukup ku sakitu, da carekna
eta dulur-dulur urang teh moal rek ditarima.
Malah ngati-ngati ka nu sejen ulah aya anu
daek narima. Lamun aya anu daek narima
arek diusir ti jamaah!
11 Tangtos bae anu awon kitu mah sanes
turutaneun. Urang mah urang nulad ka nu
hade bae. Margi sing saha anu hade kalakuan,
eta tandana umat kagungan Allah, sing saha
anu awon kalakuan, tandana can terang ka
Allah.
12 Sabalikna aya deui saurang, ngaranna
Demetrius. Eta mah pada muji, malah Allah
oge muji, nya kitu deui sim kuring, margi
enya eta mah pujieunana teh.
13 Seueur keneh anu hayang dicarioskeun
teh, ngan moal dina serat,

14 engke bae ari pendak, margi sim kuring
gaduh maksud enggal-enggal mendakan.
(1-15) Mangga, wilujeng. Aya salam ti sadaya
rerencangan di ditu. Kintun salam ka sadaya
rerencangan di dieu.

Yudas

1
[1] Kahatur dumateng dulur-dulur, anu
parantos disaur ku Allah, anu diauban ku
kaasih Allah nu jumeneng Rama, anu diraksa
ku Yesus Kristus. Surat sim kuring, Yudas
dulurna Yakobus, rasulna Yesus Kristus.
[2] Mugia aranjeun mareunang rahmat rahayu
jeung nugraha ti Allah.
[3] Dulur-dulur! Barang aya pikiran hayang
nyuratan ka aranjeun perkara kasalametan
anu geus jadi milik urang sarerea, karasa
pisan perluna nyuratan teh, sabab kudu
buru-buru ngahatean supaya aranjeun
parengkuh kana kayakinan iman paparin
ti Allah ka sakabeh umat-Na, sakali keur
salalawasna.
[4] Urang teh geus kaasupan sawatara
jelema anu teu percaya ka Allah, anu muter
balik wawaran hal sih kurnia Allah urang,
ngarah maranehna laluasa ngalampahkeun
kagorenganana. Eta teh henteu ngaraku ka
Yesus Kristus anu jadi Panguasa tunggal,
Gusti urang. Hukuman pikeun jelema-jelema
karitu ti baheula keneh geus disebut-sebut
dina Kitab Suci.
[5] Allah geus ngajait urang Israil ti Mesir, tapi
saterusna umat-Na anu henteu palercaya
kana pangandika-Na mah ku Mantenna

dibasmi. Aranjeun geus tarerang hal eta tapi
ku sim kuring ayeuna diingetan deui.
6 Sarta sing aringet oge, malaikat-malaikat
anu parundung ti tempatna lantaran teu
sarugema ku pangkatna, ku Allah diberok
di tempat anu poek mongkleng di handap,
dibarogod ku rante langgeng, ngadago
hukumanana engke dina poe nu hebat.
7 Nya kitu deui halna urang Sadumu jeung
Gomora jeung kota-kota anu dareukeut ka
dinya. Eta oge cara malaikat-malaikat anu
jarahat tea, jeung baroga kabiasaan sambung
sahwat henteu wajar sarta kacida aebna.
Maranehna manjing siksa seuneu langgeng,
conto goreng pikeun ngelingan manusa.
8 Anu nyarulusup ka urang tea oge
jalma-jalma kawas kitu, katut jeung
pangimpian-pangimpianana. Awakna
diparake kana hal-hal anu najis. Maranehna
ngarerendah kakawasaan Allah, jeung
ngahina ka mahluk-mahluk mulya di sawarga.
9 Padahal Mikail ku anjeun, kapala malaikat,
tara kitu. Waktu anjeunna padu jeung Iblis
parebut hak kana layon Musa, teu wantuneun
nganggo kecap-kecap anu sipatna ngahina,
ukur nyaurkeun kieu, "Sing dibendon anjeun
ku Allah!"
10 Ari jelema-jelema anu kasebut bieu, geus
wani ngayehkeun kana hal-hal anu tacan
katepi ku pangartina, kakara ceuk nalurina

anu henteu jeung pikiran, kawas sato bae.
Tangtu dirina keneh anu bakal katempuhan.
11 Pasti cilaka eta jelema-jelema teh!
Lampahna nuturkeun jalan anu disorang ku
Kain. Ari kana piduiteun sok nepi ka make
cara anu dijalankeun ku Balhum. Sipatna
ngalawan ngala ka Korah anu ngabaha tea.
Maranehna oge tangtu carilaka cara Korah.
12 Dina dahar ngariung jeung sajamaah
ngadon marabok pikageuleuheun, lir kokotor
anu namblog dina dahareun. Teu baroga
kaera, sararakah dapon ngareunah sorangan.
Kalakuanana ibarat mega ditiup angin tapi
teu nurunkeun hujan; ibarat tangkal nu tara
buahan kajeun keur usum, cara tangkal anu
geus rungkad jeung akar-akarna, kawas
tangkal paeh.
13 Pametana cara ombak laut, sarawak-
suruwuk tuluy ngabudah, teu baroga
kaera, lir bentang idor salah jalan, anu
ditempatkeunana ku Allah di nu salawasna
poek ngajumbleng.
14 Hal jelema-jelema anu kawas kieu baheula
geus diwejangkeun ku Hanok, turunan Adam
anu katujuh, kieu, "Pangeran baris sumping
diiring ku mangrebu-rebu malaikat anu
saruci,
15 kersa-Na mariksa perkara sakabeh jelema,
baris ngahukum ka sakur anu kalakuanana
doraka, anu omong-omonganana nyarogok
ngalawan ka Mantenna!"

16 Ka nu sejen gawena ngan kukulutus
jeung nyalah-nyalahkeun; hirup ngumbar
napsu nu doraka, maruji maneh, tapi
ka anu aya piuntungeunana mah mani
ngugung-ngugung.
17 Tapi dulur-dulur sing aringet kana
kasauran rasul-rasulna Gusti urang Yesus
Kristus, bareto.
18 Geuning saur aranjeunna kieu, "Mun
geus deukeut kana ahir jaman, bakal aya
anu daratang maroyokan ka aranjeun,
jalma-jalma purah ngumbar napsu anu
doraka."
19 Eta jelema-jelema teh bakal ngayakeun
pabengkahan, hirupna diranjah ku hawa
napsuna, henteu diancikan ku Roh Suci.
20 Tapi sing tagen, dulur-dulur! Masing ajeg
ngadeg dina kayakinan iman, sabab iman eta
teh iman anu pangsuci-sucina. Kudu neneda
ka Allah bari muntang kana kakawasaan Roh
Suci.
21 Sing hirup nyalindung kana asihing Allah,
sapanjang aranjeun ngaharepkeun nugraha
Gusti urang Yesus Kristus, anu baris nyandak
urang kana hirup anu sayakti jeung langgeng.
22 Jeung kudu karunya ka batur anu keur
bingbang hirupna.
23 Kenyang jalma-jalma tina jero seuneu sina
saralamet. Ka nu sejenna kudu nembongkeun
rasa karunya campur kasieun, tapi kudu

geuleuh kana "papakeanana" anu lamokot ku
hawa napsuna anu pikagirukeun.
24 Ka Mantenna, anu kawasa ngaraksa ka
aranjeun sangkan hirup aranjeun henteu
labuh, anu kawasa nyandak aranjeun ka
payuneun kamulyaana-Na dina kaayaan
bagja jeung tanpa cela,
25 ka Mantenna, Allah nu jadi Jurusalamet
urang ku karana Yesus Kristus Gusti urang,
kasanggakeun kamulyaan, kaagungan,
kadigjayaan jeung kakawasaan, ti baheula-
baheula, nepi ka ayeuna, nepi ka engke,
salalanggengna! Amin.

Wahyu

1
[1] Ieu kitab medar wahyu ti Allah ka Yesus
Kristus ngeunaan perkara-perkara anu
geus meh kajadian, supaya ku Anjeunna
ditembongkeun ka abdi-abdi-Na. Kristus
ngutus malaikat-Na nembongkeun ieu wahyu
ka Yohanes, abdi-Na.
[2] Yohanes medar sagala titingalianana anu
diebrehkeun ku Yesus Kristus, nya eta amanat
Allah jeung perkara-perkara anu sayaktina.
[3] Bagja anu maca ieu kitab, anu ngadenge
ieu ucapan nubuat sabda Allah, jeung
ngimankeun ka sakur anu ditulis dina ieu
kitab! Sabab sakur anu diwahyukeunana teh
geus tereh bukti.
[4] Dulur-dulur di tujuh jamaah di wilayah Asia!
Kaula Yohanes. Mugia dulur-dulur dipaparin
rahmat rahayu ti Allah, Allah nu keur aya, nu
geus aya, jeung nu aya saterusna, jeung ti
tujuh roh anu aya di hadirat tahta Allah,
[5] jeung ti Yesus Kristus, Saksi anu satia,
Putra cikal, anu pangheulana digugahkeun
tina maot, panguasa raja-raja saalam dunya.
Kristus teh asih ka urang, pupus-Na teh
ngajait urang tina dosa,
[6] sarta urang dijadikeun hiji karajaan
imam-imam anu kumureb ka Allah,
Panutan jeung Rama Anjeunna. Kaagungan,

kakawasaan, kasanggakeun ka Yesus Kristus
salalanggengna! Amin.
7 Tenjo, Kristus geus sumping dina mega!
Bakal katembong ku saban jalma, kaasup
jalma-jalma anu numbak ka Anjeunna.
Jelema saalam dunya bakal tingkoceak nenjo
Anjeunna. Geus pasti!
8 "Kami teh Nu Awal jeung Nu Panutup,"
dawuhan Pangeran, Allah Nu Maha Kawasa,
nu aya, nu geus aya, nu aya saterusna.
9 Kaula Yohanes dulur aranjeun, panganut
Yesus, batur tabah dina kasangsaraan anu
kasorang ku sakabeh warga Pamarentahan
Allah. Kaula aya di pulo Patmos keur
dibuang, lantaran ngembarkeun sabda Allah
jeung perkara-perkara anu sayaktina anu
diebrehkeun ku Yesus.
10 Dina Poean Gusti, kaula kapurba ku Roh
Allah, ngadenge anu sasauran ti tukangeun,
gentrana tarik kawas sora tarompet, kieu:
11 "Tetenjoan maneh tuliskeun, bukuna
kirimkeun ka tujuh jamaah di Epesus,
Semirna, Pergamus, Tiatira, Sardis,
Piladelpia, jeung Laodikea."
12 Kaula malik hayang nenjo anu
sasauranana. Kaula ningal tujuh suku lampu
emas.
13 Di antara eta barang aya hiji wujud
anu siga manusa, nganggo jubah panjang
ngangsar kana sampeana-Na, harigu-Na
nganggo beulitan emas.

14 Rambut-Na bodas kawas kapas atawa
kawas salju, soca-Na hurung siga seuneu,
15 sampeana-Na gilap kawas tambaga
beunang nyaling, gentra-Na sada guruhna
curug.
16 Panangan tengen-Na nyepeng tujuh
bentang, tina baham-Na bijil pedang anu
dua seuseukeutna. Raray-Na moncorong lir
srangenge keur manceran.
17 Bruk kaula ngarumpuyuk kana sampeana-
Na, ngalumbuk kawas nu paeh. Anjeunna
nyabak ka kaula ku panangan tengen bari
ngalahir, "Ulah sieun! Ieu Kami, Nu Awal
jeung Nu Panutup.
18 Kami teh anu jumeneng. Kami geus paeh,
tapi ayeuna Kami hirup salalanggengna.
Kami kawasa kana paeh jeung ka tempat nu
paraeh.
19 Tuliskeun sakur anu katenjo, boh nu
ayeuna boh nu bakal kajadian sanggeusna.
20 Kieu harti rasiah ieu tujuh bentang dina
leungeun katuhu Kami jeung ieu tujuh suku
lampu emas: Tujuh bentang hartina tujuh
malaikat ti tujuh jamaah, tujuh suku lampu
hartina tujuh jamaah."

2 1 "Tulis pikeun malaikat jamaah di Epesus:
Ieu amanat ti nu nyekel tujuh bentang
dina leungeun katuhu, anu leumpang di
antara tujuh suku lampu emas.
2 Kami nyaho kumaha panggawe maneh.
Maneh geus banting tulang jeung sakitu

mantepna. Kami nyaho, jalma-jalma jahat ku
maneh tara dibere ampun, anu ngaku-ngaku
rasul ku maneh didoja sarta kaboker yen lain
rasul.
3 Maneh sabar, geus nandangan sangsara ku
karana Kami tapi tetep mantep.
4 Tapi Kami aya cawadeun ka maneh, sabab
maneh geus teu nyaah ka Kami cara keur
anyaran.
5 Maneh geus pohara tibeubeutna! Geura
tobat, kudu milampah deui cara keur basa
mimiti. Lamun teu tobat tina dosa, suku
lampu anu di maneh ku Kami rek dicokot tina
tempatna.
6 Tapi maneh aya keneh alusna, sabab maneh
ceuceub kana tingkah laku para panganut
Nikolaus anu ku Kami dipikaceuceub.
7 Ku sabab kitu lamun enya boga ceuli,
regepkeun kumaha dawuhan Roh Allah ka
jamaah-jamaah! Sing saha nu unggul, ku
Kami rek dibere ngadahar buah tangkal
kahirupan nu aya di Taman Allah."
8 "Tulis pikeun malaikat jamaah di Semirna:
Ieu amanat ti Nu Awal jeung Nu Panutup, nu
geus nyorang ajal jeung nu geus hirup deui.
9 Kami nyaho kalaraan maneh. Kami
nyaho maneh teh miskin tapi saenyana
beunghar! Kami nyaho maneh digogoreng
ku jelema-jelema anu ngaku urang Yahudi
padahal lain, saenyana mah umatna Iblis!

10 Ulah sieun ku kasangsaraan anu bakal
kasorang. Dengekeun! Maraneh bakal digoda
ku Iblis, maraneh sawareh rek dijeblos-
jebloskeun ka panjara. Eta kasangsaraan
lilana sapuluh poe. Sing tetep satia ka Kami
sanajan kudu nepi ka ajal, tan wande ku Kami
diganjar hirup anu sajati.
11 Ku sabab eta, lamun enya mah boga ceuli,
regepkeun kumaha dawuhan Roh Allah ka
jamaah-jamaah! Sing saha nu unggul, moal
keuna ku siksaan maot anu kadua."
12 "Tulis pikeun malaikat jamaah di
Pergamus: Ieu amanat ti nu nyangking
pedang anu dua seuseukeutna.
13 Kami nyaho di mana padumukan maneh,
nya eta di tempat Iblis ngageugeuh. Tapi
maneh tetep satuhu ka Kami. Malah basa
Antipas saksi Kami nu satia dipaehan
dihareupeun maneh di eta enggon Iblis
ngawasa, maneh tetep henteu miceun
kapercayaan maneh ka Kami.
14 Tapi Kami aya kateupanuju saeutik, sabab
di maraneh aya jelema-jelema anu nganut
paham Balhum anu mamatahan ka Balak
tea sina nyasabkeun urang Israil dititah
ngadalahar sasajen anu disuguhkeun ka
brahala jeung dititah patemon cabul.
15 Nu sawareh deui nganut pangajaran
Nikolaus.

16 Eta dosa geura piceun! Lamun henteu,
Kami arek buru-buru datang, numpes anu
karitu ku pedang tina baham Kami.
17 Ku sabab kitu, lamun enya boga ceuli,
regepkeun kumaha dawuhan Roh Allah ka
jamaah-jamaah! Sing saha nu unggul, ku
Kami rek dibere ngadahar manna gaib. Jeung
masing-masing rek dibere batu bodas nu
diukiran ku hiji ngaran anyar nu moal aya nu
nyaho, salian ti anu narimana."
18 "Tulis pikeun malaikat jamaah di Tiatira:
Ieu amanat ti Putra Allah, anu socana hurung
kawas seuneu, anu sampeana-Na kawas
tambaga disangling.
19 Kami nyaho panggawe maneh. Kami
nyaho kanyaah maneh, kasatiaan maneh,
pangabdian maneh, jeung kasabaran maneh.
Kami nyaho eta kabeh dilakonan ku maneh
leuwih ti basa keur anyaran.
20 Tapi Kami aya kateupanuju, sabab awewe
nu ngaran Isebel, anu ngaku-ngaku jadi
utusan Allah ku maneh disabaran bae. Loba
abdi Kami anu geus sasab ku pangajaranana,
ngalalampahkeun patemon cabul, jeung
ngadalahar sasajen anu disuguhkeun ka
brahala.
21 Si Isebel ku Kami geus ditempoan sina
tobat, tapi teu tobat-tobat, tetep bae nyieun
kaaeban.
22 Ku sabab kitu ku Kami rek dibantingkeun
kana pangedenganana, sarta anu lalacur

ka manehna sina narandangan kanyeri anu
taya papadana, sarta rek dijalankeun ayeuna
keneh ku Kami, kajaba lamun tarobat teu
marilu deui jahat jeung eta awewe.
23 Panganutna kabeh rek dipaehan, supaya
jamaah-jamaah nyaraho yen Kami teh anu
nyaho kana pikiran jeung angen-angen tiap
manusa. Unggal jalma ku Kami rek dibales
satimpal jeung lampahna.
24 Tapi maraneh nu sejen-sejenna di Tiatira,
henteu kabawa ku eta pangajaran jahat, teu
mariku diajar elmu anu disebut rasiah-rasiah
Iblis anu jarero. Kami jangji moal nambah
kasusah nanaon deui.
25 Tapi kudu teguh kana iman nu ayeuna
nepi ka Kami datang.
26 (2:26-28) Sakur nu unggul, anu
ngalampahkeun pangersa Kami nepi ka
tutug, rek dibere kawasa sakumaha kawasa
anu katarima ku Kami ti Ama Kami, nya eta
kawasa murba ka bangsa-bangsa, kawasa
marentah jeung ngagitik maranehna ku iteuk
beusi datang ka bubuk kawas pariuk remuk.
Jeung rek dibere bentang pajar.
27 (2:26)
28 (2:26)
29 Ku sabab kitu, lamun enya baroga ceuli,
regepkeun kumaha dawuhan Roh Allah ka
jamaah-jamaah!"

3 1 "Tulis pikeun malaikat jamaah di Sardis:
Ieu amanat ti nu kagungan tujuh Roh

Allah jeung tujuh bentang. Kami nyaho
panggawe maneh. Kami nyaho yen maneh
teh kasebutna bae hirup, da saenyana mah
maneh teh paeh!
2 Geura nyaring! Sing pageuh nyangking
anu masih keneh kapimilik meungpeung can
mudedes pisan. Sabab pagawean maneh
di payuneun Allah Kami kasampak heunteu
sampurna.
3 Sing inget kana amanat anu diajarkeun ka
maneh, kumaha piwurukna. Turutkeun, tuluy
tobat. Lamun maneh heunteu nyaring, moal
nyaho kana pidatangeun Kami, saperti moal
nyaho pidatangeun bangsat.
4 Sukur di maneh di Sardis aya keneh saeutik
jelema-jelema anu ngajaga pakean maneh
tetep beresih, jadi maneh layak leumpang
jeung Kami make pakean bodas.
5 Sing saha nu unggul, bakal make pakean
kitu bodasna, jeung ngaranna ku Kami moal
dicoret tina kitab catetan anu haririp, bakal
diangken yen kagungan Kami di hadirat Ama
Kami jeung para malaikat-Na.
6 Ku sabab kitu lamun enya boga ceuli,
regepkeun kumaha dawuhan Roh Allah ka
jamaah-jamaah!"
7 "Tulis pikeun malaikat jamaah di Piladelpia:
Ieu amanat ti nu suci jeung saestu, anu
nyekel konci Daud; panto anu enggeus dibuka
ku Kami moal aya anu bisa meundeutkeun;

panto anu geus dipeundeutkeun ku Kami
moal aya anu bisa muka.
8 Kami nyaho panggawe maneh; Kami nyaho
tangga maneh teu sabaraha; Kami nyaho
maneh nurut kana piwuruk Kami, satia ka
Kami. Maneh ku Kami geus dipangmukakeun
panto, pantona moal aya anu bisa nutupkeun.
9 Dengekeun! Di maneh aya jelema-jelema
umatna Iblis, anu ngaku-ngaku urang Yahudi
padahal lain. Ku Kami rek dipaksa daratang
ka maneh, sina nyium suku maneh. Sina
nyarahoeun kabeh yen maneh teh anu
dipikanyaah ku Kami.
10 Ku sabab maneh tagen jeung tigin kana
parentah Kami, Kami ge rek ngajaga ka
maneh, supaya maneh luput tina kasukeran
anu bakal narajang ka alam dunya pikeun
nguji kapengkuhan manusa.
11 Kami teh tereh datang. Sakur anu geus
beunang ku maneh cekel sing pageuh, supaya
ganjaran kaunggulan maneh ulah aya anu
ngarebut.
12 Jelema anu unggul ku Kami rek dijadikeun
ibarat hiji tihang baitna Allah Kami sarta
moal ngiser deui ti dinya. Dirina rek diukiran
ku jenengan Allah Kami jeung ngaran kota
panglinggihana-Na, nya eta Yerusalem anyar,
anu bakal turun ti sawarga, ti Allah Kami. Kitu
deui ngaran Kami anu anyar rek diukir dina
dirina.

13 Ku sabab kitu lamun enya boga ceuli,
regepkeun kumaha dawuhan Roh Allah ka
jamaah-jamaah!"
14 "Tulis pikeun malaikat jamaah di Laodikea:
Ieu amanatna Amin, Saksi anu satia jeung
satuhu, anu ngagelarkeun sakabeh ciptaan
Allah.
15 Kami nyaho panggawe maneh; Kami
nyaho maneh teh teu tiis teu panas. Mending
tiis, atawa panas!
16 Ku sabab hareuyheuy, panas henteu tiis
henteu, maneh ku Kami rek diburakeun!
17 Ceuk maneh: Aing beunghar, senang
sagala boga. Padahal maneh teh masakat,
pikawatireun! Muluntu, taranjang, lolong!
18 Ku sabab kitu geura meuli ti Kami emas
tulen, supaya beunghar. Geura meuli ti Kami
pakean bodas, pikeun mungkus awak anu
taranjang, ngerakeun. Geura meuli ti Kami
peureuh mata, peureuhkeun sangkan maneh
bisa nenjo.
19 Anu ku Kami sok diseukseukan jeung
diwarah, tandaning dipikanyaah. Ku sabab
kitu sing saregep, geura tobat.
20 Ieu Kami geus ngetrokan panto. Anu
malire kana sora Kami jeung muka panto,
tangtu ku Kami dicalikan Kami rek milu dahar
di imahna babarengan.
21 Saha-saha anu unggul ku Kami rek dibawa
diuk ngarendeng dina tahta Kami, cara Kami

sanggeusna unggul diuk gedengeun Ama
Kami dina tahta-Na.
22 Ku sabab kitu lamun enya boga ceuli,
regepkeun kumaha dawuhan Allah ka
jamaah-jamaah!"
4 1 Sanggeus eta, harita keneh aya
titingalan sejen. Di sawarga aya panto
muka, jeung aya nu ngagentra kawas
sora tarompet, gentra-Na saperti anu ti
heula sasauran ka kaula tea, saur-Na:
"Ka dieu unggah, Kami rek nembongkeun
kajadian-kajadian saterusna!"
2 Harita keneh kaula kapurba ku Roh Allah,
ningal di sawarga aya anu keur linggih dina
tahta.
3 Pameunteu-Na mancur siga cahaya batu
widuri pandan jeung permata dalima. Tahtana
sakurilingna dikubengan ku katumbiri warna
jambrut,
4 diputer ku dua puluh opat tahta anu
dicaralikan ku dua puluh opat sepuh anu
anggoanana bodas jeung ngaranggo makuta
emas.
5 Tina tahta bijil kilat kekerelepan jeung sora
gugur tinggulugur. Di hareupeun tahta aya
anu hurung saperti obor reana tujuh, nya eta
tujuh Roh Allah.
6 Di hareupeun tahta keneh aya nu siga
lautan kaca herang ngalenggang kawas
kristal. Eta tahta opat sisina dilingkung

ku opat mahluk hirup, anu awakna bagian
tukang jeung hareup pinuh ku mata.
7 Bangunna nu kahiji siga singa, nu kadua
siga sapi jalu, nu katilu beungeutna siga
beungeut jelema, nu kaopat siga manuk
rajawali keur ngalayang.
8 Opatanana baroga jangjang genep-genep
anu luar jerona katutup ku mata. Beurang
peuting eta opat mahluk hirup teh teu
eureun-eureun mumuji: "Suci-suci, suci Gusti
Allah Nu Maha Kawasa, nu aya, nu geus aya,
nu aya saterusna."
9 Kitu pupujianana, ngamulyakeun,
ngahormat, jeung muji sukur ka nu linggih
dina tahta, anu jumeneng salalanggengna.
10 Waktu eta opat mahluk hirup maruji,
sepuh-sepuh anu dua puluh opat teh bruk
nyaruuh ka hadirat anu linggih dina tahta,
ngabakti ka anu jumeneng salalanggengna,
ari makuta-makutana digolosorkeun ka
hareupeun tahta, tuluy nyembahkeun
piunjuk:
11 "Nun Pangeran, nun Allah! Mung Gusti
anu layak diagungkeun, dihormat, nu
layak nyangking kawasa. Reh Gusti teh
nu nyiptakeun saniskara, nya ku karana
pangersa Gusti eta sadaya kumelip hirup."
5 1 Dina panangan katuhu anu linggih dina
tahta aya gulungan kitab anu dielak ku
tujuh segel, bulak-balik pinuh ku tulisan.

2 Aya hiji malaikat gagah, cumeluk
handaruan, "Saha anu layak ngalaan segelna
muka eta kitab?"
3 Sihoreng saurang ge tacan aya anu bisa
muka segelna jeung nenjo eusi eta kitab, boh
nu di sawarga, boh nu di bumi, boh nu di
handapeun bumi.
4 Ku sabab taya anu layak muka jeung ngilik
eusi eta kitab, kaula kacida nalangsana nepi
ka ceurik.
5 Tapi saur sepuh nu saurang ka kaula, "Ulah
ceurik. Tuh! Singa kaom Yuda nu agung
turunan Daud geus unggul. Eta anu iasa
muka gulungan kitab, ngalaan tujuh segelna."
6 Breh di tengah-tengah tahta anu
dikurilingan ku opat mahluk hirup jeung
ku para sepuh teh aya Anak Domba, dina
beuheungna aya ceda kawas tapak meuncit.
Eta Anak Domba tandukna tujuh panonna
tujuh, nya eta tujuh Roh Allah anu diutus ka
sakuliah dunya.
7 Eta Anak Domba teh maju nampanan
gulungan tea tina panangan katuhu anu
linggih dina tahta.
8 Brek bae opat mahluk hirup jeung dua
puluh opat sepuh teh sarujud ka eta Anak
Domba. Para sesepuh teh masing-masing
nyekel kacapi jeung pinggan emas anu eusina
seuseungitan. Eta seuseungitan teh nya eta
panedana umat Allah.

9 Aranjeunna ngawihkeun hiji pupujian anyar,
ungelna: "Nya Andika anu layak nampina,
sareng muka segel-segelna. Reh Andika
parantos ditelasan. Nyawa Andika nebus
umat Allah sakumna, ti saban kaom, saban
basa, saban bangsa, saban seler bangsa.
10 Maranehna ku Andika dijadikeun hiji
karajaan, karajaan imam-imam nu ngabdi ka
Allah urang, sina nyakrawati marentah bumi."
11 Breh deui kaula ningal jeung ngadenge
sora malaikat, lobana mangrebu-rebu jeung
mangjuta-juta! Eta para malaikat narangtung
ngalingkungan tahta, opat mahluk hirup,
jeung para sesepuh,
12 tuluy ngarawih sorana tarik: "Anak Domba
nu geus ditelasan, layak nampi kakawasaan,
kamuktian, kaluhungan, jeung kakuatan,
kamulyaan, kaagungan, jeung pujian!"
13 Jeung kaula ngadenge mahluk-mahluk
nu di sawarga, nu di bumi, nu di handapeun
bumi, jeung nu di laut, cindekna sakabeh
pangeusi jagat raya, ngarawih: "Sanggakeun
ka Mantenna, anu linggih dina tahta, jeung
ka Anak Domba: Puji jeung bakti, kamulyaan
jeung kaperkosaan, salalanggengna!"
14 Disambut ku opat mahluk hirup tea,
pokna: "Amin!" Brek para sesepuh sarujud.

6 1 Ti dinya segel anu kahiji ku Anak Domba
dibuka. Mahluk hirup anu hiji ngucap,
tarik sada gelap, "Hiap!"

2 Kaula nenjo hiji kuda bodas. Anu tumpakna
nyekel gondewa, tuluy diserenan makuta,
semprung maju jadi nu unggul tukang
naluk-nalukkeun.
3 Anak Domba muka segel anu kadua.
Mahluk hirup anu kadua ngucap, "Hiap!"
4 Kaula nenjo hiji kuda beureum. Nu
tumpakna diserenan pedang gede jeung
dibere kawasa ngayakeun peperangan di
bumi supaya manusa silih paehan.
5 Anak Domba muka segel nu katilu. Mahluk
hirup nu katilu ngucap, "Hiap!" Kaula nenjo
hiji kuda hideung. Nu tumpakna nyekel taraju
sapasang.
6 Ti lebah mahluk hirup anu opat tea bijil
soara, pokna, "Gandum saliter keur upah
sapoe, hanjeli tilu liter keur upah sapoe.
Tapi tangkal jetun jeung kebon anggur ulah
diruksak!"
7 Anak Domba muka segel nu kaopat. Mahluk
hirup nu katilu ngucap, "Hiap!"
8 Kaula nenjo hiji kuda warna pias. Anu
tumpakna dingaranan Paeh, dibarengan ku
Alam Paeh anu nuturkeun deukeut pisan ti
tukangeunana; duanana diserenan kawasa
pikeun maehan manusa saparapat dunya ku
perang, ku kalaparan, ku pagebug jeung ku
sato-sato galak.
9 Anak Domba muka segel nu kalima. Breh
di handapeun altar katenjo aya nyawa para
sahid, anu diparaehan lantaran nguarkeun

sabda Allah jeung saratia nerangkeun hal
kayaktianana.
10 Nyawa para sahid teh nyoara tarik pisan,
pokna, "Nun Gusti Nu Maha Kawasa, anu suci
sareng sipat saestu! Iraha Gusti bade mariksa
sareng ngahukum jalmi-jalmi nu di bumi, nu
parantos maehan ka abdi-abdi?"
11 Seug maranehna masing-masing dileler
jubah warna bodas jeung ditimbalan reureuh
heula sakeudeung, ngadago sasamana ngabdi
anu oge bakal diparaehan kawas maranehna,
supaya jangkep kabeh.
12 Anak Domba muka segel anu kagenep.
Tuluy aya lini kacida rongkahna, reup
panonpoe pareum, ngabelegbeg kawas cita
hideung kasar, bulan robah jadi beureum
kawas getih,
13 bentang-bentang ragragan ka bumi kawas
buah kondang tacan asak geus murubut
digedang ku angin gede.
14 Langit leungit lir digulungkeun, gunung-
gunung jeung pulo-pulo ngaleser tina
tempatna.
15 Nu aya di bumi, raja-raja, kapala-kapala,
panglima-panglima perang, nu baleunghar
jeung jugala jeung salianna, nu karumawula,
nu lalugina, marubus ka guha-guha
jeung ka handapeun-handapeun cadas di
gunung-gunung.
16 Maranehna ngaromong ka eta gunung-
gunung jeung cadas-cadas bari tingjarerit,

"Kuring urugan! Bunikeun ti soca anu linggih
dina tahta! Sumputkeun ti Anak Domba anu
keur amarah!
17 Poe pikasieuneun anu pinuh ku amarah
maranehna geus datang, saha nu tahan?"
7 1 Sanggeus kitu aya opat malaikat
narangtung di opat juru bumi, nahan
angin anu opat supaya henteu nebak ka bumi
atawa ka laut atawa kana tatangkalan.
2 Jebul hiji deui malaikat ti beulah wetan,
mawa hiji cap ti Allah anu jumeneng, cumeluk
ka malaikat anu opat anu dibere kawasa
pikeun ngaruksak daratan jeung lautan,
3 kieu cumelukna, "Daratan, lautan,
tatangkalan, ulah waka dibasmi! Urang
ngecapan heula tarang jalma-jalma anu
ngarabdi ka Allah urang!"
4 Ti dinya kaula dibejaan yen anu dicapan
tarangna ku cap Allah teh aya 144.000 urang
ti dua welas kaom Israil,
5 (7:5-8) sakaomna masing-masing 12.000
urang, nya eta ti kaom-kaom Yuda, Rubin,
Gad, Aser, Naptali, Menase, Simon, Lewi,
Isaskar, Sebulun, Yusup, jeung Binyamin.
6 (7:5)
7 (7:5)
8 (7:5)
9 Sanggeus kitu kaula ningal jelema kacida
lobana nepi ka moal kaitung. Campur ti
sagala bangsa, kaom, seler bangsa, katut
basa-basana, narangtung di hareupeun tahta

jeung Anak Domba, marake jubah bodas
jeung nyarekel palapah daun palem.
10 Maranehna nyoara tarik ngucapkeun,
"Kasalametan teh ti Allah urang, anu linggih
dina tahta, jeung ti Anak Domba!"
11 Para malaikat anu keur ngalingkungan
tahta jeung para sesepuh jeung opat mahluk
hirup tea bruk sarujud hareupeun tahta,
ngahormat ka Allah.
12 Kabeh nyarebut, "Amin! Puja jeung puji,
kaagungan, kaluhungan, pamuji sukur,
kahormatan, kakawasaan jeung kawisesaan,
kagungan Allah urang salalanggengna. Amin!"
13 Aya sesepuh anu mariksa ka kaula,
saurna, "Coba taksir, saha jeung ti mana eta
anu dijarubah bodas teh?"
14 Walon kaula, "Sumuhun teu terang.
Juragan anu langkung uninga." Saurna, "Eta
teh jalma-jalma anu tas dikaniaya kacida
hebatna. Ayeuna geus saralamet. Jubahna
geus barodas beresih sabab geus diseuseuh
ku getih itu Anak Domba.
15 Kitu sababna maranehna aya di dieu,
di payuneun tahta Allah, beurang peuting
ngawula ka Mantenna di bait-Na nu suci.
Maranehna ditangtayungan ku Mantenna anu
linggih dina tahta.
16 Moal kalaparan deui, moal ngarasa
halabhab deui, moal kaseureud deui ku
panasna panonpoe atawa ku panas naon bae,

17 sabab bakal diaping ku itu Anak Domba
anu aya di tengah-tengah tahta, bakal dibawa
ka cinyusu kahirupan, sarta cipanonna bakal
disusutan ku Allah."

8 1 Barang segel anu katujuh dibuka,
sawarga jempling kira-kira satengah jam
lilana.
2 Geus kitu kaula nenjo aya tujuh malaikat
narangtung di hadirat Allah, tuluy diserenan
tujuh tarompet.
3 Aya hiji malaikat deui datang mawa
parukuyan emas tuluy nangtung deukeut
altar. Seug diasongan dupa loba pisan,
kukuskeuneun dina altar emas hareupeun
tahta, dicampurkeun jeung paneda-paneda
umat Allah.
4 Haseup kukus dupa anu dicampur jeung
paneda-paneda umat Allah teh ngelun tina
leungeun eta malaikat anu nangtung di
hadirat Allah.
5 Geus kitu parukuyanana ku eta malaikat
dicokot, dieusian ruhak tina altar, tuluy
diawurkeun ka bumi. Guludug disada
ngagulugur, kilat tingjorelat, sarta aya lini di
bumi.
6 Malaikat nu tujuhan tea sadia-sadia rek
nariup tarompet.
7 Malaikat kahiji niup tarompetna. Ti dinya
bumi katinggang ku hujan es jeung seuneu
campur getih. Sapertilu bumi, sapertilu

tatangkalan, dangdaunan jeung jujukutan
anu harejo musna kahuru.
8 Malaikat kadua niup tarompetna. Ti dinya
aya anu siga gunung ngagedur ku seuneu
dikunclungkeun ka laut. Sapertilu laut jadi
laut getih.
9 Sapertilu mahluk laut paraeh, sapertilu
kapal-kapal barejad.
10 Malaikat katilu niup tarompetna. Seug aya
hiji bentang kacida gedena ragrag ti langit,
hurung kawas obor, ninggang ka sapertilu
walungan jeung sumber-sumber cai salian ti
eta.
11 (Ngaran ieu bentang teh "Pait".)
Sapertiluna cai jadi pait. Jalma-jalma loba
anu paraeh, sabab sakur anu nginum eta cai
tuluy paeh ku paitna.
12 Malaikat kaopat niup tarompetna.
Sapertilu panonpoe, sapertilu bulan, sapertilu
bentang-bentang, kateumbrag ku sorana.
Sapertilu cahayana masing-masing pareum.
Sapertilu beurang jeung sapertilu peuting teu
kabagian caang.
13 Geus kitu kaula nenjo hiji manuk rajawali
hiber luhur di awang-awang, sarta kadenge
disada tarik jeung aya unina: "Balahi! Balahi!
Balahi pangeusi bumi lamun tarompet anu
tilu deui geus ditiup ku malaikat!"

9 1 Malaikat kalima niup tarompetna. Hiji
bentang ragrag ninggang bumi. Eta
bentang diserenan sosi hiji guha.

2 Barang eta guha dibuka, peledug
bijil haseup ti dinya kawas haseup tina
pameuleuman gede terus mumbul. Reup
langit reueuk, panonpoe teu tembong deui.
3 Tina eta haseup merul simeut turun ka
bumi, mararatih kawas kala.
4 Eta abrulan simeut geus ditimbalan
teu meunang ngaruksak jujukutan atawa
tatangkalan atawa pepelakan. Ngamukna
kudu ka jelema bae, sakur anu tarangna teu
make cap Allah,
5 tapi teu meunang nepi ka paeh, semet
dinyenyeri bae ku kanyeri saperti diseureud
kala, lima bulan lilana.
6 Di jero lima bulan tea jalma-jalma bakal
nareangan jalan paeh tapi teu bisa paeh,
harayangeun paeh ge paeh kalah ka ngejat.
7 Ari simeutna siga kuda anu dirarahaban ku
rarahab perang. Huluna siga make makuta
emas, beungeutna siga beungeut jelema.
8 Baruukan kawas buuk awewe, huntuna
siga huntu singa,
9 dadana siga make baju beusi. Sora
jangjangna ngaguruh sada kareta muru
tarung ditarik ku kuda loba.
10 Buntutna siga buntut kala jeung
aya panyeureudna, paragi nyeureudan
jalma-jalma lima bulan lilana.
11 Aya rajana anu ngatur, ngaranna dina
basa Ibrani Abadon, dina basa Yunani Apolion

(hartina "Tukang Ngaruksak"), nya eta
malaikat anu ngajaga liang guha tea.
12 Sanggeus balahi nu ieu liwat, aya keneh
dua rupa deui balahi.
13 Malaikat kagenep niup tarompetna. Seug
aya soara, kaluar ti opat juru altar emas anu
di payuneun Allah tea,
14 marentah ka malaikat anu kagenep,
"Leupaskeun opat malaikat anu dibarogod di
sisi Walungan Eprat!"
15 Seug eta opat malaikat teh dileupaskeun.
Eta opat malaikat geus dicalonkeun
pikeun maehan sapertilu umat manusa.
Jamna, poena, bulanna jeung taunna geus
ditangtukeun.
16 Tuluy kaula dibejaan yen aya balad
pasukan kuda lobana dua ratus juta urang.
17 Dina ieu tetenjoan kaula nenjo eta
pasukan tarumpak kuda, dibaraju kere
warnana beureum ngagebur, biru langit
kawas warna batu nilem, jeung koneng
walirang. Ari kudana huluna siga hulu singa,
bangusna nyebrotkeun seuneu, haseup,
jeung walirang.
18 Sapertilu umat manusa paraeh ku seuneu,
ku haseup, jeung ku walirang, tilu rupa balahi
anu nyebrot tina bangus-bangus kuda tea.
19 Kasaktian eta kuda-kuda teh dina
bangusna, jeung dina buntutna. Bangun
buntutna kawas oray jeung haruluan, dipake
nyiksa manusa.

20 Manusa sakarina anu henteu dipaehan
ku eta balahi, jarahatna angger bae,
angger nyarembah ka roh-roh jahat jeung
ka arca-arca tina emas, tina perak, tina
tambaga, tina batu jeung tina kayu, barang
anu henteu nenjo, henteu ngadenge, henteu
leumpang.
21 Maranehna teu tarobat, maehan keneh,
muhit keneh kana elmu-elmu gaib, rucah,
maling.
10 1 Ti dinya kaula nenjo hiji deui malaikat
anu gagah lungsur ti sawarga,
salirana diharudum ku halimun, mastakana
dikukudung kuwung-kuwung, rarayna lir
panonpoe, sampeanana kawas tihang seuneu,
2 nyepeng gulungan kitab leutik anu muka.
Sampeanana nu katuhu napak ka laut, nu
kenca napak ka darat.
3 Anjeunna nyoara, ngagaur kawas gaurna
singa, ditembalan ku gulugurna tujuh
guludug.
4 Barang gulugur, geuwat ku kaula rek
dituliskeun. Tapi kaburu aya gentra ti
sawarga, dawuhanana, "Anu diucapkeun
ku eta tujuh guludug ulah dicatet, kudu
dirasiahkeun!"
5 Geus kitu malaikat anu ngadegna napak ka
laut jeung napak ka darat teh ngacungkeun
panangan katuhu ka langit,
6 tuluy sumpah nyambat jenengan Allah anu
jumeneng salalanggengna, anu ngajadikeun

langit, bumi, jeung laut, katut sagala eusina.
Saurna, "Geus teu bisa dilila-lila deui!
[7] Tapi lamun malaikat anu katujuh geus niup
tarompetna, Allah bakal ngalaksanakeun
pangrancang-Na anu rasiah keneh, sakumaha
anu geus diandikakeun ka nabi-nabi,
abdi-abdi Mantenna!"
[8] Gentra anu tadi kadenge ti sawarga teh
ngagentra deui ka kaula, "Cokot itu gulungan
kitab anu muka teh, anu keur dicekel ku
malaikat anu napak ka laut jeung ka darat!"
[9] Kaula indit, nyuhunkeun eta kitab leutik
ka eta malaikat. Ari saurna, "Heh tampanan
terus hakan, dina sungut rasana amis asa
madu, geus dina beuteung rasana haseum."
[10] Ku kaula ditampanan tuluy didahar. Enya
amis asa madu, tapi barang geus di jero
beuteung bet haseum.
[11] Ti dinya saurna ka kaula, "Embarkeun
sakali deui amanat Allah perkara bangsa-
bangsa, nagara-nagara, basa-basa, jeung
raja-raja."
11 [1] Kaula ku anjeunna diserenan kayu
sateukteuk siga iteuk ukuran, sarta
diparentah, "Ukur Bait Allah jeung altar. Itung
jelema anu keur ngabarakti di dinya.
[2] Buruan luarna ulah diukur, sabab geus
dibikeun ka jalma-jalma lain umat Allah, anu
bakal ngaleyek Kota Suci lilana opat puluh
dua bulan.

3 Kami rek ngutus saksi kami duaan.
Di jero 1.260 poe tea maranehna bakal
ngembarkeun amanat Allah bari marake
pakean kasungkawaan."
4 Eta dua saksi teh nya eta dua tangkal
jetun jeung dua lampu anu aya di payuneun
Gustina sakuliah bumi.
5 Musuh anu ngaganggu ka maranehna pasti
binasa ku seuneu anu kaluar tina sungut
eta dua saksi. Jadi sing saha anu wani-wani
nyusahkeun ka maranehna tangtu paeh.
6 Maranehna barisaeun ngabendung langit
nahan hujan satungtung keur ngajalankeun
tugasna. Kawasa kana sumber-sumber cai,
bisa ngarobah cai jadi getih, barisaeun
ngadatangkeun rupa-rupa musibat ka bumi
najan sakumaha seringna oge.
7 Lamun tugasna ngembarkeun amanat geus
anggeus, bakal tarung jeung hiji sato ti guha
kandungan bumi, tapi eleh nepi ka tiwas
duanana.
8 Mayitna ngalalumbuk di jalan raya di hiji
nagara urut Gustina disalib. Eta nagara
ngaran kiasanana Sadumu, atawa Mesir.
9 Mayitna henteu dibikeun dikubur,
dilalajoanan ku jalma-jalma ti unggal bangsa,
ti unggal kaom, ti unggal basa, jeung ti
unggal seler bangsa, lilana nepi ka tilu
satengah poe.

10 Jalma-jalma sukan-sukan, silih kiriman
hadiah, aratoheun ku tiwasna eta dua nabi
anu geus ngabahlakeun ka umat manusa.
11 Tapi sanggeus meunang tilu satengah poe
ku Allah diasupan deui ambekan, harudang
harirup deui, nepi ka jelema-jelema anu
narenjoeunana kacida sarieuneunana.
12 Eta dua nabi ngadenge soara ti sawarga,
ungelna, "Hiap unggah!" Tuluy arasup kana
mega, unggah ka sawarga, dipalencrong ku
musuh-musuhna.
13 Harita keneh bumi digedag ku lini kacida
rongkahna, nepi ka saperpuluh eta kota
lebur, jalma-jalma tariwas, aya tujuh rebu
urang nu paeh. Anu harirup keneh beak
karep sarieuneunana, seug bae ngaraku kana
kaagungan Allah nu di sawarga.
14 Balahi kadua geus liwat, nu katilu tereh
nyusul!
15 Malaikat katujuh niup tarompetna.
Sawarga ngageder ku soara anu ungelna,
"Kakawasaan geusan murba alam dunya geus
dicangking ku Pangeran jeung ku Kristus-Na.
Mantenna bakal kawasa salalanggengna!"
16 Sesepuh anu dua puluh opat urang anu
caralik dina tahta di hadirat Allah tea bruk
nyaruuh, ngahormat ka Allah,
17 tuluy ngarucap kieu, "Sewu nuhun
nun Pangeran, Allah Nu Maha Kawasa, nu
jumeneng ayeuna, nu jumeneng ti jaman

baheula! Gusti parantos kersa nyangking
kawasa rongkah, ngawitan kersa marentah.
18 Umat brahala amarah, margi wawales ti
Gusti parantos nitih kana wanci: Nerapkeun
hukuman ka nu parantos paraeh, ngaganjar
ka para abdi, ka nabi-nabi, sareng ka sugri
anu ngabakti ka Gusti, ageung alit sami.
Ayeuna mangsana ngabasmi maranehna, anu
ngaruksak sakuliah bumi."
19 Bray Bait Allah di sawarga muka, breh
Peti Perjangjian Allah anu disimpen di dinya
katembong. Karelep kilat tingburinyay,
guludug tinggulugur, dibarengan ku lini jeung
hujan es kacida rongkahna.

12 1 Geus kitu di langit aya hiji tetenjoan
luar biasa, kacida ahengna: Aya hiji
awewe, pakeanana panonpoe, sukuna napak
kana bulan, sirahna make makuta anu make
dua welas bentang,
2 rek ngajuru geus sabroleun, ngoceak
nyantekkeun brolna.
3 Aya deui tetenjoan aheng di langit: aya
naga beureum kacida gedena, huluna tujuh,
kabeh marake makuta, tandukna sapuluh.
4 Buntutna ngadudut sapertilu bentang-
bentang, dibalangkeun ti langit ka bumi. Seug
eta naga ngadangong hareupeun eta awewe,
rek nyaplok orokna lamun geus kaluar.
5 Brol awewe teh ngajuru, orokna lalaki, anu
bakal murba bangsa-bangsa, marentahna

make iteuk beusi. Orokna harita keneh aya
anu ngejatkeun ka Allah, kana tahta-Na.
6 Ari indungna ngejat ka gurun keusik, di
ditu tempatna geus aya ti Allah, sarta bakal
diurus di dinya lilana 1.260 poe.
7 Geus kitu aya perang di sawarga. Mikail
jeung para malaikatna merangan naga jeung
para malaikatna. Naga eleh, teu meunang
deui ngancik di sawarga.
8 Naga sakitu gedena teh dibalangkeun ka
luar ti sawarga.
9 Eta oray kahot ti jaman purba teh disebutna
Iblis atawa Setan, tukang nyasarkeun saalam
dunya. Manehna ditotogkeun ka bumi jeung
para malaikatna.
10 Sawarga ngaguruh ku anu ngarucap,
"Geus datang kasalametan kagungan Allah!
Allah geus nembongkeun kakawasaan
yen Mantenna Raja. Ayeuna Kristus-Na
geus nembongkeun kakawasaana-Na. Si
tukang ngadakwa, anu beurang peuting
ngadakwakeun dulur-dulur urang ka Allah
geus dibuang ti sawarga.
11 Dulur-dulur urang enggeus tarung
paeh-paeh hirup-hirup nepi ka bisa unggul
ngelehkeun manehna, ku karana getih Anak
Domba, jeung ku karana kayaktian anu
diuarkeunana.
12 Ku sabab kitu eh sawarga, eh anu
ngarancik di sawarga, sing barungah!
Sabalikna, cilaka bumi jeung laut!

Sabab Iblis geus turun bari napsu
ngagugudug, da nyahoeun geus deukeut
kana panungtunganana."
13 Barang naga teh eling yen dirina geus
ditotogkeun ka bumi, tuluy ngudag ka awewe
anu tas ngajurukeun budak lalaki tea.
14 Tapi eta awewe ku Allah dibere jangjang
rajawali sapasang sina hiber ka tanah
gurun urut bareto, bakal diurus di dinya tilu
satengah taun lilana, aman tina panarajang
naga.
15 Naga murakeun cai tina sungutna ngajadi
banjir rek malidkeun eta awewe.
16 Tapi bumi nulungan, seug calangap nyedot
cai anu diburakeun ku naga.
17 Bawaning ku gemes ka eta awewe, naga
indit rek ngabasmi turunanana, nya eta
jelema-jelema anu tigin kana timbalan-
timbalan Allah, jeung gumati kana kayaktian
anu dipertelakeun ku Yesus.

13 1 (12-18) Gen naga ngajanteng di sisi
basisir. (13-1) Ti dinya kaula nenjo aya
hiji sato hanjat ti laut, huluna tujuh tandukna
sapuluh. Unggal tanduk make makuta, dina
unggal huluna aya tulisan hiji ngaran anu
ngahina ka Allah.
2 Awakna jiga awak macan tutul, sukuna
jiga suku biruang, sungutna jiga sungut
singa. Naga tea nyerenkeun kakawasaanana,
tahtana jeung wewenangna ka eta sato.

3 Huluna anu hiji tayohna tadina raheut
parna ngan geus cageur deui. Saeusi jagat
mikahelok tuluy naluturkeun.
4 Naga pada muja-muja pedah geus mere
wewenang ka eta sato. Satona ge disembah
diparuji, pokna, "Saha anu sarua jeung ieu?
Saha nu bisa ngalawan?"
5 Eta sato meunang idin ngahina ka Allah,
meunang marentah sakarep-karep ka
jalma-jalma lilana opat puluh dua bulan.
6 Seug mimiti susumbar ngahina ka Allah,
ngahinakeun jenengana-Na, ngahinakeun
panglinggihana-Na, jeung ngahinakeun sakur
nu aya di sawarga.
7 Meunang oge narajang jeung ngelehkeun
umat Allah, meunang ngawasaan ka unggal
kaom, bangsa, basa, jeung seler bangsa.
8 Bakal disarembah ku manusa sajagat,
kajaba ku jelema-jelema anu ngaranna
geus dicatet dina kitab daptar anu harirup
milikna Anak Domba anu dipeuncit tea, anu
dicatetkeunana ti memeh dunya dijadikeun.
9 Ku sabab kitu sing saha anu enya baroga
ceuli, regepkeun ieu weweling:
10 "Jelema anu geus pastina kudu kaboyong,
anu pastina kudu paeh ku pedang tangtu
paeh ku pedang. Ku lantaran kitu umat Allah
kudu satia jeung tabah."
11 Ti dinya kaula nenjo hiji sato sejen ti
darat, tandukan dua jiga tanduk domba, sarta
babasaanana kawas naga,

12 seug make sagala kakawasaan sato anu
kahiji di hareupeunana, maksa sakumna
pangeusi jagat nyarembah ka sato anu kahiji
anu raheut cageur deui tea,
13 jeung nyieun rupa-rupa mujijat, malah
bisaeun nyieun hujan seuneu ti langit
kasaksian ku kabehan.
14 Kalawan paidin jeung wewenang ti sato
anu kahiji, sato anu kadua teh nyasabkeun
manusa pangeusi jagat ku mujijat-mujijatna.
Tuluy deui marentah, nitah nyieun arca sato
anu kahiji, anu raheut ku pedang tapi waluya
deui tea, pikeun ngahormat.
15 Sato anu kadua teh dibere kasaktian bisa
niupkeun napas hirup ka eta arca, nepi ka
eta arca teh bisaeun ngomong nitah maehan
sakur anu teu daek nyembah ka manehna.
16 Geus kitu jalma-jalma teh nu gede nu
leutik, nu beunghar nu miskin, badega,
lain badega, ku sato anu kadua dipaksa
kudu dicap leungeunna anu katuhu atawa
tarangna,
17 cap ngaran eta sato atawa cap angka anu
ngalambangkeun ngaranna. Anu henteu make
eta cap ngaran teu meunang barangbeuli
atawa barangjual.
18 Ari angkana 666, lambang ngaran hiji
manusa. Pikeun ngahartikeun eta angka
perlu hikmah. Ku nu encer uteukna mah bisa
kateguh.

14 1 Ti dinya katingal Anak Domba tea
aya di Gunung Sion, jeung 144.000
jelema anu tarangna make tulisan jenengan
Anjeunna jeung jenengan Rama-Na.
2 Kadenge sora ti langit ngaguruh sada
guruhna curug jeung gulugurna guludug,
kawas sora kacapi loba dilagukeun.
3 Jelema-jelema anu 144.000 teh
nyalanghareup kana tahta, ka mahluk nu
opat, jeung ka para sesepuh, nganyanyikeun
hiji lagu anyar anu ngan maranehna bae anu
bisa. Ti sakumna manusa, ngan maranehna
anu geus disalametkeun teh,
4 anu keur di dunyana ngajaga kamurnian
diri tara ka awewe, suci ibarat parawan.
Ka mana-mana maranehna ngingiring bae
ka Anak Domba. Ti sakumna manusa,
maranehna mah geus disalametkeun,
diheulakeun disembahkeunana ka Allah jeung
ka eta Anak Domba.
5 Maranehna tara pisan ngabohong, taya
pisan kuciwana.
6 Tuluy kaula ningal hiji malaikat hiber luhur
di angkasa, mawa warta hal Injil Kasalametan
nu langgeng, embarkeuneun ka nu di bumi,
ka unggal bangsa, suku bangsa, basa, jeung
nagara.
7 Eta malaikat cumeluk, "Sing gimir ku Allah!
Puji kaagungana-Na! Geus cunduk waktuna
Mantenna nerapkeun hukuman ka manusa.

Geura sembah Mantenna, anu ngajadikeun
langit, bumi, laut, jeung sumber-sumber cai!"
8 Malaikat nu kahiji disusul ku nu kadua,
anu cumeluk, "Geus rugrug! Babul nu gede
teh geus rugrug! Babul geus ngamabokan
sakumna manusa ku anggurna, anggur
napsu-napsu kotorna!"
9 Malaikat nu katilu nyusul, cumeluk, "Sing
saha anu nyembah ka si sato jeung ka arcana
sarta tarang jeung leungeunna marake tanda
eta sato,
10 bakal diinuman ku anggur ti Allah,
anggur bebendu-Na anu ku Mantenna geus
dieurihkeun sataker tanaga kana lumur
bebendu-Na! Bakal disiksa ku seuneu jeung
walirang, disaksian ku malaikat-malaikat suci
jeung ku Anak Domba.
11 Haseup seuneu panyiksana ngebul
mumbul salalanggengna. Nu nyarembah
ka si sato jeung ka arcana, anu tarang
jeung leungeunna marake tanda ngaran eta
sato, tangtu disiksa beurang peuting teu
eureun-eureun."
12 Umat Allah, anu narurut kana timbalan-
timbalan Allah jeung satia ka Yesus, ku ieu
perkara diingetan kudu tabah.
13 Geus kitu kaula ngadenge aya nu nyoara di
sawarga, ungelna, "Tulis kieu: Bagja jelema-
jelema, anu ti semet waktu ieu paehna keur
ngawula ka Gusti!" Diwaler ku Roh Allah,
"Saestuna! Maranehna bakal eureun tina

gawe beurat, sabab hasil panglayananana
salilana bakal ngareujeungan ka maranehna."
14 Ti dinya katenjo aya mega bodas, dicalikan
ku nu jiga manusa, mastaka-Na nganggo
makuta emas, panangana-Na nyepeng arit
seukeut.
15 Aya hiji malaikat deui kaluar ti Bait Allah,
nyoara tarik ka nu keur calik dina mega,
"Babadkeun arit Gusti kana pibuateun, bumi
parantos asak, meujeuhna dipibuatan!"
16 Seug nu calik dina mega teh ngayun
arit-Na ka bumi, bumi dipibuatan.
17 Aya deui malaikat anu kaluar ti Bait Allah
di sawarga, eta oge nyekel arit seukeut.
18 Aya deui malaikat purah ngajaga seuneu
kaluar tina altar, nyoara tarik pisan ka
malaikat nu nyekel arit seukeut tea pokna,
"Geura pake arit andika, pake ngeureutan
ranggeuyan anggur tina tangkalna di bumi,
sabab geus arasak!"
19 Seug arit teh diayunkeun ka bumi,
ngeureutan ranggeuyan anggur tina
tangkalna tuluy dialung-alungkeun kana bak
pameresan anggur bebendu Allah.
20 Anggur teh diperesna di luar kota. Anu
kaluar tina bak pameresan teh getih, mani
ngocor kawas walungan, panjangna tilu ratus
kilometer, jerona meh dua meter.

15 1 Geus kitu aya deui hiji pamandangan
aheng di langit, agung jeung matak
helok kabina-bina. Aya tujuh malaikat

nyangking tujuh rupa balahi anu panutup,
sabab nya ku ieu balahi-balahi Allah
nganggeuskeun bebendu-Na.
2 Kaula nenjo aya anu jiga laut kaca awor
jeung seuneu. Jelema-jelema anu geus bisa
ngelehkeun sato katut arcana tea jeung
ngelehkeun jelema-jelema anu marake cap
angka ngaran eta sato, narangtung di sisi eta
laut kaca bari nyarekel kacapi ti Allah,
3 sarta nganyanyikeun pupujian Musa abdi
Allah jeung pupujianana Anak Domba, kieu:
"Nun Gusti, Allah Nu Maha Kawasa, estu
agung tur aheng dadamelan Gusti! Nun
Raja sagala bangsa, jalan Gusti adil sareng
sayaktosna!
4 Saha anu teu bade gimir ka Gusti? Saha
anu moal ngaku kana kaagungan Gusti?
Mung Gusti bae nu suci. Bangsa-bangsa
bakal darongkap sadaya, sembah sujud ka
pangersa, wireh tindakan-tindakan Gusti nu
adil, kasaksi ku sadayana."
5 Geus kitu katenjo Bait Allah di sawarga
muka, di jerona tembong aya Kemah
Tepangan Allah.
6 Tujuh malaikat anu nyangking tujuh balahi
nu panutup tea kalaluar ti eta Bait Allah,
pakeanana tina lawon linen ngeplak bodas
harerang, dadana marake solempang emas.
7 Eta tujuh malaikat ku salah sahiji mahluk
nu opat dibagi tujuh pinggan emas anu

dieusi ku bebendu Allah anu jumeneng
salalanggengna.
8 Geus kitu eta Bait Allah teh pinuh ku haseup
tina kaagungan jeung kakawasaan Allah,
nepi ka taya nu bisa asup ka dinya samemeh
balahi anu tujuh rupa anu dicangking ku tujuh
malaikat tea dibuktikeun kabeh.
16 1 Ti Bait Allah aya gentra handaruan
nimbalan ka malaikat nu tujuh, "Geura
indit, tamplokkeun eusi pinggan bebendu
Allah ka bumi!"
2 Malaikat nu kahiji namplokkeun pingganna
ka bumi. Seug jelema-jelema anu marake
tanda sato jeung nyarembah kana arcana
teh awakna pinuh ku bisul jahat anu kacida
nyerina.
3 Malaikat kadua namplokkeun pingganna ka
laut. Seug cai laut barobah jadi kawas getih
jalma paeh. Mahluk-mahluk laut paraeh.
4 Malaikat nu katilu namplokkeun pingganna
ka walungan-walungan jeung sumber-sumber
cai, bruy caina jadi getih.
5 Malaikat nu ngajaga cai nyoara, "Hukuman
ti Gusti teh cocog, nun Anu Maha Suci,
Gustina kiwari Gustina bihari!
6 Layak pisan jalmi-jalmi nu ngocorkeun
getih umat Allah sareng nabi-nabi teh ku
Gusti diinuman getih!"
7 Tina altar oge aya soara, "Ya Allah Nu Maha
Kawasa! Hukuman-hukuman ti Gusti adil,
cocog sakumaha kedahna!"

8 Malaikat nu kaopat namplokkeun
pingganna ka panonpoe. Sebret panonpoe
ngaluarkeun panas luar biasa, ngarerab
manusa.
9 Jelema-jelema direrab ku panasna, seug
nyarumpahan ka pajenengan Allah anu
ngawasaan eta balahi-balahi. Maranehna
teu eureun tina dosana, ulah-bon muji kana
kaagungan Allah.
10 Malaikat nu kalima namplokkeun
pingganna kana tahta sato tea. Reup
wilayah kakawasaanana jadi poek, sarta
jelema-jelema katarajang kanyeri luar biasa,
tingpereket nepi ka huntuna nyareblok kana
letahna.
11 Seug nyarumpahan ka Allah sawarga, aral
ku bisul-bisulna, teu tahan ku kanyerina.
Maranehna teu daraekeun tobat tina kalakuan
jahatna.
12 Malaikat nu kagenep namplokkeun
pingganna ka Walungan Eprat, walungan
gede tea. Set caina saat ngoletrak, keur
pijalaneun raja-raja ti tatar wetan.
13 Geus kitu aya tilu roh najis bangunna jiga
bangkong, kaluarna tina sungut naga, tina
sungut sato, jeung tina sungut nabi palsu.
14 Eta teh roh-roh jahat anu nyieun
kaahengan-kaahengan, tuluy ngulayab ka
dunya ngadatangan raja-raja, rek dibawa
sakait perang dina poe agung, Poena Allah Nu
Maha Kawasa.

15 "Regepkeun! Kami datang mo kasangka-
sangka ibarat datangna bangsat. Salamet nu
nyaring ngajaga pakeanana, moal taranjang
leumpangna di tengah umum sarta moal
nandangan kaera!"
16 Tilu roh tea ngerid raja-raja ka tempat
anu dina basa Ibrani disebut Armagedon.
17 Malaikat katujuh namplokkeun pingganna
ka awang-awang. Tina tahta di Bait Allah aya
gentra handaruan ungelna, "Geus tinekanan!"
18 Tuluy aya kilat tingbaranyay, guludug
tingjalegur, jeung lini kacida gedena. Ti
barang manusa dijadikeun can aya lini anu
sakitu hebatna. Panghebat-hebatna lini!
19 Kota nu gede tea nepi ka beulah tilu.
Kota-kota sakabeh nagara di sadunya
burak-barik. Allah emut ka Babul raya, seug
eta nagara teh diinuman ku anggur tina
lumur Mantenna, anggur bebendu-Na anu
ngentab-ngentab.
20 Pulo-pulo, gunung-gunung, kabeh musna.
21 Breg hujan es batu anu pohara baradagna
nepi ka beuratna masing-masing lima puluh
kilogram, ngaburubut ninggangan manusa.
Seug maranehna nyarumpahan ka Allah
dumeh dibahlakeun ku hujan es anu sakitu
hebatna.

17 1 Saurang ti tujuh malaikat nu
nyarangking tujuh rupa balahi tea
nyampeurkeun ka kaula, bari saurna,
"Tuturkeun! Urang nenjo kumaha dihukumna

palacur anu geus kaceluk jadug, jujuluk kota
gede deukeut walungan-walungan tea.
2 Raja-raja sajagat geus lacur ka manehna.
Jelema sadunya marabok lantaran ngarinum
anggur kalakuan manehna anu mesum."
3 Seug kaula dikawasaan ku Roh, ku eta
malaikat dibawa ka hiji gurun pasir. Di dinya
kaula nenjo hiji awewe, keur diuk dina hiji
sato rupa beureum. Eta sato pinuh ku tulisan,
ngaran-ngaran panghina ka Allah. Satona
huluna tujuh tandukna sapuluh.
4 Pakean eta awewe warna wungu jeung
beureum kolot, pinuh ku perhiasan
emas, batu-batu permata, jeung mutiara.
Leungeunna nyekel pinggan emas, pinuh
ku hal-hal anu cabul jeung mesum, ladang
lampah lacurna.
5 Dina tarangna aya tulisan hiji ngaran sandi,
unina: "Babul raya, indung palacur jeung
jelema barejad sajagat."
6 Eta awewe teh keur mabok ku getih umat
Allah jeung getih jelema nu diparaehan ku
karana satia ka Yesus. Kacida heranna kaula
nenjo eta awewe teh.
7 Saur malaikat, "Naha make heran? Rasiah
eta awewe jeung sato hulu tujuh tanduk
sapuluh tutumpakanana kieu.
8 Bareto eta sato teh hirup, ayeuna geus
henteu hirup. Moal lila deui bakal bijil ti jero
guha kereman, tapi bakal dibinasakeun.
Jelema-jelema di bumi, anu memeh aya

dunya ngaranna teu dicatet dina kitab jalma-
jalma nu harirup, kabeh bakal mikahelok ka
eta sato, da eta sato nu bareto hirup ayeuna
geus henteu teh engke bakal aya deui.
9 Hal ieu merlukeun hikmat jeung pangarti.
Tujuh huluna nuduhkeun tujuh pasir
pangdiukan eta awewe. Oge nuduhkeun tujuh
raja;
10 lima raja geus ragrag, nu kagenep keur
marentah, nu katujuh tacan datang, mun
geus datang bakal marentah tapi ngan
sakeudeung.
11 Satona sorangan anu bareto hirup ayeuna
geus henteu, eta lambang raja nu kadalapan,
kaasup keneh ka nu tujuhan. Ayeuna keur
neang pibinasaeunana.
12 Tandukna sapuluh, nuduhkeun sapuluh
raja anu tacan nyekel kawasa, tapi bakal
dibere kakawasaan raja, bareng marentah
jeung eta sato, lilana ngan sajam.
13 Sapuluh raja tea satujuan, sarta
nyerenkeun kakawasaan jeung wewenangna
ka eta sato,
14 sarta bakal merangan ka Anak Domba.
Tapi bakal eleh ku Anak Domba jeung para
panganutna nu saratia nu disalaur jeung
dipilih, sabab Anjeunna teh Gustina sakabeh
gusti, Rajana sakabeh raja."
15 Saurna deui, "Cai anu katenjo ku
maneh, pangdiukan eta awewe palacuran,

nuduhkeun bangsa-bangsa, rahayat-rahayat,
nagara-nagara, jeung basa-basa.
16 Eta awewe palacuran bakal malik dipikaijid
ku tanduk nu sapuluh jeung ku satona,
hartana bakal dijabel, awakna ditaranjangan,
dagingna digarogotan, tuluyna digebruskeun
kana seuneu.
17 Sabab hate maranehna ku Allah disina
sakait, diloyogkeun kana ngajalankeun tujuan
Mantenna, malasrahkeun kakawasaan ka eta
sato sina nyekel parentah, nepi ka sakabeh
sabda Allah teh tinekanan.
18 Eta awewe teh kota nu gede tea, anu
marentah raja-raja saalam dunya."

18

1 Geus kitu aya malaikat sejen turun
ti sawarga, gagah rongkah. Cahayana
sumirat minuhan jagat,
2 tuluy nyabda handaruan, "Rugrug! Babul
nu sohor geus rugrug! Ayeuna manehna
geus jadi pangulinan setan-setan jeung
roh-roh najis, padumukan manuk-manuk
pikageuleuheun matak ceuceub.
3 Sabab sagala bangsa geus nginum
anggur keras manehna, anggur hawa napsu
mesumna. Raja-raja di dunya ngalampahkeun
sanggama mesum jeung manehna, sarta para
padagang di dunya jadi baleunghar tina hawa
napsu manehna anu teu bisa dikered."
4 Aya deui sora ti sawarga, ngandika, "He
umat Kami, geura budal ti dinya! Ulah kabawa
ku dosana, ulah kabawa ku hukumanana.

5 Sabab dosana geus jujul ka langit,
kajahatanana geus aya dina emutan Allah.
6 Bales sakumaha kalakuanana ka maraneh,
bales dua kalieun sagala kalakuanana.
Pinuhan lumurna ku inuman anu kerasna
dua kalieun inuman nu diajangkeun keur
maraneh.
7 Bere sangsara, bere rasa nalangsa, sing
satimpal lobana jeung kamulyaan jeung
kamewahanana. Sabab keukeuh ngomong ka
dirina sorangan, Aing teh jeneng, aing ratu!
Aing lain randa. Aing pamohalan ngalaman
susah.
8 Ku sabab kitu rek ditinggangan ku pagebug,
panyakit, kalaraan, kalaparan, disapoekeun.
Rek digebruskeun kana seuneu, sabab Gusti
Allah nu ngahukumna maha digjaya."
9 Raja-raja di bumi anu geus marilu
kana lampah cabulna, barang narenjo eta
kota digulung ku haseup tina seuneu nu
ngahuruna, kabeh careurik jeung midangdam.
10 Tapi semet marelong ti kajauhan da
sarieuneun kabawa balahi. Seug ngaromong,
"Matak sieun kabina-bina! Hebat kabina-bina!
Cilaka enya kota Babul anu gede jeung
digjaya teh! Ngan di jero sajam anjeun geus
musna ku hukuman."
11 Para padagang di bumi ge careurik
jeung midangdam ku hal manehna, lantaran
barang-barangna moal aya nu meulian deui.

12 Moal aya deui anu meuli ka maranehna
emas, perak, batu-batu adi, mutiara;
lawon linen, lawon wungu, lawon beureum
kolot, lawon sutra, rupa-rupa kayu langka,
rupa-rupa barang tina gading, tina kayu nu
marahal, tina tambaga, beusi, marmer;
13 kayu manis, bungbu-bungbu, setanggi,
emur, dupa; anggur jeung minyak, tipung
jeung gandum, sapi jeung domba, kuda
jeung padati, abid-abid, malah nepi ka nyawa
manusa pisan!
14 Ceuk para padagang ka eta awewe,
"Barang-barang aralus anu ku anjeun hayang
kapiboga, kabeh geus musna, kitu deui
kakayaan jeung kamenterangan anjeun geus
sirna, sarta ku anjeun moal kapanggih deui!"
15 Para padagang anu sok daragang di eta
kota nepi ka baleunghar teh bakal marelong ti
kajauhan, deukeut-deukeut mah sarieuneun
kabawa balahi. Maranehna bakal careurik
jeung sungkawa,
16 jeung ngaromong kieu, "Matak sieun
kabina-bina! Hebat kabina-bina cilakana kota
anu sakitu gedena teh! Biasana mah sok
ngadangdanan maneh make lawon linen,
make nu wungu jeung nu beureum kolot,
awakna katutup ku perhiasan-perhiasan tina
emas, batu-batu adi, jeung mutiara!
17 Kari-kari mani ngan di jero sajam
kabeungharanana musna!" Nangkoda-
nangkoda kapal, para panumpang,

kalasi-kalasi, jeung sajaba ti eta nu nyaliar
pangupa jiwa di laut, narangtung ti kajauhan.
18 Barang narenjoeun haseup ngagelek ti
eta kota anu keur diamuk ku seuneu mani
tinggarero, "Can aya kota sejen anu saperti
eta kota gede!"
19 Maranehna mani ngawuran sirah ku
lebu nyirikeun prihatin, careurik jeung
midangdam, pokna, "Matak sieun kabina-
bina! Hebat kabina-bina cilakana eta kota
nu sakitu gedena teh! Eta kota teh geus
ngabeungharkeun nu baroga kapal laut,
kawantu kota beurat beunghar. Kari-kari mani
ngan di jero sajam pisan kabeungharanana
geus musna!"
20 Sing bungah, sawarga! Eta kota geus
binasa! Sing bungah umat Allah, rasul-rasul,
jeung nabi-nabi! Sabab Allah geus ngahukum
manehna, ngabales kalakuanana ka aranjeun!
21 Geus kitu aya hiji malaikat anu
rongkah tanagana ngangkat hiji batu
gede naker sagede batu panggilingan,
tuluy dibalangkeun ka laut. Ceuk eta
malaikat, "Kieu kasarna engke kota Babul
nu gede teh dibeubeutkeunana nepi ka moal
tembong-tembong deui.
22 Ti maneh moal kadenge-denge deui
sora kacapi, sora kawih, sora suling, jeung
sora tarompet. Di maneh moal aya deui
patukangan naon bae nu digawe, moal aya
deui sora panggilingan!

23 Moal tembong deui cahaya lampu, moal
aya deui sora panganten lalaki panganten
awewe. Para padagang maneh pangkawasana
di saalam dunya, sarta maneh nipu sagala
bangsa ku elmu-elmu sihir maneh!"
24 Babul dihukum, sabab di eta kota
kanyahoan loba getih nabi-nabi, loba
getih umat-umat Allah, cindekna getih
jelema-jelema anu diparaehan di bumi.
19 1 Geus kitu kaula ngadenge sora
ngageder di sawarga, kawas gederna
sora mangpirang-pirang jelema, nyarebut,
"Puji Allah! Kasalametan, kamulyaan, jeung
kakawasaan, kagungan Allah urang!
2 Putusan Mantenna adil jeung jujur.
Mantenna geus ngahukum palacur anu
ngaruksak dunya ku lampah mesumna.
Manehna ku Allah geus dihukum, sabab geus
maehan abdi-abdi-Na."
3 Maranehna ngageder deui, "Puji Allah!
Eta kota geus dihuru, haseupna meledug
salalanggengna!"
4 Dua puluh opat sesepuh jeung opat mahluk
tea tuluy sarujud, ngabakti ka Allah nu linggih
dina tahta, sarta nyarebut, "Amin! Puji Allah!"
5 Geus kitu tina tahta bijil soara, ungelna,
"Sanggakeun puji ka Allah urang, he sakabeh
abdi-Na, sakabeh umat-Na, sakur anu
sumujud ka Mantenna gede leutik!"
6 Kaula ngadenge deui sora ngageder, sada
gederna jelema mangpirang-pirang, ngaguruh

sada curug, ngagulugur sada guludug. Kaula
ngadenge maranehna nyarebut, "Puji Allah!
Sabab Pangeran Allah urang Nu Maha Kawasa
teh Raja!
7 Hayu urang suka-suka, urang muji
kaagungan Mantenna! Sabab ayeuna anu
ngagem jujuluk Anak Domba baris nikah,
panganten istrina geus tarapti,
8 geus dianggoanan raksukan linen anu
nyacas beresih gugurilapan." (Harti lawon
linen: lampah hade umat Allah.)
9 Malaikat tea sasauran ka kaula, "Tulis:
Bagja nu diondang kana pesta nikahna nu
ngagem jujuluk Anak Domba." Saurna deui,
"Kitu dawuhan Allah, dawuhan sayaktina."
10 Kaula deku seja nyembah ka anjeunna.
Tapi saurna, "Ulah kitu! Kaula ge ngabdi
saperti andika, saperti dulur-dulur andika
jeung sakur nu nyarekel kayaktian anu
dipertelakeun ku Yesus. Nyembah mah kudu
ka Allah!" Ari kayaktian anu dipertelakeun ku
Yesus teh jadi sumberna ilham nabi-nabi.
11 Geus kitu katingal sawarga muka,
breh aya hiji kuda bodas. Jenengan anu
tunggangna Sang Satia jeung Sang Saestu,
adil dina mutus perkara, adil dina jurit.
12 Soca-Na moncorong lir seuneu hurung,
mastaka-Na nganggo makuta rea. Dina
salira-Na aya tulisan hiji jenengan. Ngan
Anjeunna bae anu uninga kana eta jenengan
teh.

13 Panganggo-Na beunang nyelep ku getih.
Jenengan Anjeunna "Sabda Allah".
14 Anjeunna diiring ku angkatan perang
sawarga anu tarumpak kuda bodas sarta
dangdananana tina lawon linen bodas nyacas
beresih.
15 Tina baham-Na bijil pedang seukeut,
pikeun ngelehkeun bangsa-bangsa, sarta
bangsa-bangsa teh ku Anjeunna bakal
diparentah ku iteuk beusi. Anjeunna bakal
ngaluluh anggur dina bak pameresan bebendu
Allah Nu Maha Kawasa.
16 Dina jubah jeung paha-Na aya tulisan hiji
gelaran, ungelna: "Rajana para raja, Gustina
para gusti".
17 Ti dinya kaula nenjo hiji malaikat
nangtung dina panonpoe, cumeluk handaruan
nyalukan manuk-manuk anu keur haliber di
satengahing awang-awang,
18 "Ka darieu, kumpul kana pesta gede
anu diadegkeun ku Allah. Hakanan ieu
daging raja-raja, daging jendral-jendral,
daging serdadu-serdadu, daging kuda jeung
nu tarumpakna, daging sakabeh jelema,
nu gede, nu leutik nu jadi abid jeung nu
merdeka!"
19 Geus kitu sato tea jeung raja-raja saalam
dunya katut angkatan perangna tembong,
geus ngahiji sakait rek merangan anu
tunggang kuda jeung angkatan perang-Na.

20 Tapi eta sato kacerek jeung nabi palsuna anu sok nyieun mujijat di hareupeun eta sato. (Mujijat-mujijatna ku eta sato dipake nyasarkeun jelema-jelema anu marake tanda manehna jeung nu nyarembah kana arcana.) Eta sato jeung nabi palsuna digebruskeun hirup-hirup kana lautan seuneu walirang anu hurung ngagegedur.
21 Angkatan perangna beak paraeh disabetan ku pedang anu bijil tina baham nu tunggang kuda bodas tea, sarta sakabeh manuk ngaharakanan bangke-bangkena mani rarewog.

20 1 Geus kitu kaula nenjo hiji malaikat turun ti sawarga, mawa konci guha kereman (abys) jeung ngajingjing rante semu beurat pisan.
2 Tuluy newak naga, si oray kahot, anu saenyana mah Iblis atawa Setan, terus dirante lilana pikeun sarebu taun.
3 Tuluy digebluskeun ka jero guha kereman, lawang guhana terus dikonci jeung disegel. Sarebu taun pililaeunana manehna moal bisaeun deui ngagoda ka manusa. Lamun eta jaman geus beak, eta naga bakal dileupaskeun heula sakeudeung.
4 Geus kitu kaula nenjo aya tahta-tahta, anu nyaralikanana dibarere kawasa mutus hukum. Salian ti eta nenjo aya nyawa-nyawa jelema anu maraotna diteukteuk beuheung lantaran nyebarkeun kayaktian anu dipertelakeun

ku Yesus jeung nguarkeun sabda amanat
Allah, teu nyarembah ka sato tea jeung
kana arcana, jeung henteu marake tanda
eta sato boh dina tarang boh dina leungeun.
Maranehna geus harirup deui sarta jaradi raja
jeung Kristus, sarebu taun pililaeunana.
5 Harirupna deui teh dina mangsa nu
disebut mangsa hudang nu kahiji. (Salian ti
maranehna mah nu paraeh teh tacan waka
diharirupkeun deui, giliranana lamun geus
beak anu sarebu taun.)
6 Bagja tur kacida diberkahanana sakur anu
hirup deui dina mangsa hudang nu kahiji.
Paeh nu kadua pikeun maranehna mah geus
moal aya pangaruhna. Maranehna bakal
jaradi imamna Allah jeung imamna Kristus,
sarta bakal marentah bareng jeung Anjeunna
dina eta jaman sarebu taun.
7 Sanggeus jaman nu sarebu taun beak, Iblis
bakal dileupaskeun ti jero tahanan,
8 seug ngagoda ka bangsa-bangsa sakuliah
dunya, nya eta Gog jeung Magog. Maranehna
ku Iblis dibawa kana perang, bilanganana teu
kira-kira lobana mani kawas keusik di basisir
laut,
9 disebar di saalam dunya, ngepung
pakemahan umat Allah jeung kota anu ku
Allah didama-dama. Tapi maranehna beak
dilebur ku seuneu ti langit.
10 Ari geus kitu Iblis nu nipu maranehanana
digebruskeun ka lautan seuneu jeung

walirang. Di dinya geus nyampak sato tea
jeung nabi palsuna, digebruskeunana ti heula.
Maranehna bareng disiksa di dinya beurang
peuting, kitu bae salalanggengna.
11 Geus kitu kaula nenjo hiji tahta gede
warna bodas sarta aya nu nyalikan. Bumi
jeung langit leungit ngejat ti payuneuna-Na,
teu tembong deui.
12 Kaula nenjo oge jelema-jelema anu geus
paraeh, gede leutik, narangtung hareupeun
eta tahta. Kitab-kitab dibaruka, jeung aya
deui hiji kitab sejen meunang muka, nya eta
kitab catetan nu haririup. Eta jelema-jelema
diputus hukumanana, luyu jeung kalakuanana
masing-masing sakumaha anu dicatet dina
kitab-kitab tea.
13 Laut nyerenkeun jelema-jelema paraeh
anu aya dina genggemanana. Maot jeung
alam maot nyerenkeun jelema-jelema paraeh
anu aya dina genggemanana. Kabeh diputus
hukumanana satimpal jeung kalakuanana.
14 Geus kitu Maot jeung alam maot
digebruskeun ka lautan seuneu. (Ieu lautan
seuneu teh nya eta paeh kadua.)
15 Jelema-jelema anu ngaranna henteu aya
dina kitab anu haririup, digebrus-gebruskeun
ka eta lautan seuneu.

21 1 Geus kitu kaula nenjo langit anu
anyar jeung bumi anu anyar. Langit
jeung bumi anu ti heula geus teu aya, laut
geus teu aya.

2 Jeung nenjo Kota Suci Yerusalem anyar
turun ti sawarga, ti Allah, geus pepek lir
panganten awewe beunang midang rek
nepungan salakina.
3 Aya soara tarik tina tahta, unina, "Tempat
Allah ayeuna geus ngahiji jeung manusa!
Mantenna rek sasarengan jeung maranehna,
maranehna bakal jadi umat-Na, sarta
Mantenna bakal jadi Allah maranehna.
4 Mantenna bakal nyusutan cipanon
maranehna. Paeh, kasedih, piceurikeun,
kanyeri, moal aya-aya deui. Sakur nu heubeul
geus sirna."
5 Anu linggih dina tahta ngadawuh,
"Ayeuna, saniskara kaayaan ku Kami geus
dianyarkeun!" Dawuhana-Na ka kaula,
"Tuliskeun, sabab ieu ucapan teh saestuna,
layak dipercaya!"
6 Pok deui ngadawuh, "Geus rengse! Kami
teh Nu Awal jeung Nu Ahir, Kami teh Gusti ti
mimiti nepi ka panganggeusan. Nu halabhab
ku Kami rek dibere hak nginum tina cinyusu
sumberna hirup, teu kudu mayar.
7 Sakur nu unggul eta putra Kami, ku Kami
rek dibere cai eta, Kami pijadieun Allahna.
8 Sabalikna anu jejerih ku paeh, anu hianat,
anu murtad, anu maehan, anu tuna susila,
tukang sihir, anu muja brahala, jeung tukang
bohong, bagianana paeh kadua, nya eta
lautan seuneu jeung walirang."

9 Hiji malaikat ti nu tujuh nu nyarangking
tujuh rupa balahi anu pamungkas tea
nyampeurkeun ka kaula bari saurna, "Hayu
milu, ku kaula rek dibawa nenjo Panganten
Istri, geureuha-Na anu ngagem jujuluk Anak
Domba."
10 Seug kaula dikawasaan ku Roh, dibawa
ku eta malaikat ka hiji puncak gunung anu
kacida luhurna. Tuluy ditembongan Kota Suci
Yerusalem nu keur turun ti sawarga, ti Allah.
11 Katembongna mani ngempur ku
kamulyaan Allah, murub-mubyar kawas
cahaya batu adi, cahaya batu widuri pandan,
herang saperti kristal.
12 Eta kota make kuta anu nya gede nya
luhur, make lawang dua belas anu dijaga
ku dua belas malaikat. Lawang-lawangna
ditulisan ngaran dua belas kaom bangsa
Israil.
13 Unggal sisi lawangna tilu-tilu: di wetan
tilu, di kidul tilu, di kaler tilu, di kulon tilu.
14 Kutana ngadegna dina dua belas batu
tatapakan anu ditulisan jenengan dua welas
rasulna Anak Domba.
15 Malaikat anu sasauran ka kaula teh mawa
hiji tumbakan emas rek ngukur eta kota,
lawang-lawang jeung kutana.
16 Bangun eta kota pasagi bener, panjangna
sarua jeung rubakna. Sanggeus ku malaikat
diukur ku tumbakan, panjangna eta kota teh

2.400 kilometer; rubakna jeung luhurna oge
sakitu.
17 Tembok kutana oge ku eta malaikat
diukur, luhurna genep puluh meter nurutkeun
patokan ukuran nu keur dipake ku anjeunna.
18 Tembok kutana oge dijieunna tina batu
widuri pandan, ari kotana tina emas murni
mani ngagenclang kawas kaca.
19 Batu-batu tatapakan kuta dihias ku
rupa-rupa batu adi. Batu tatapakan kahiji
batu widuri pandan, nu kadua batu nilem, nu
katilu batu angkik, nu kaopat batu jambrut,
20 nu kalima batu permata, nu kagenep
batu permata dalima, nu katujuh batu widuri
koneng, nu kadalapan batu ratna campaka,
nu kasalapan batu manikem koneng, nu
kasapuluh batu kalsedon, nu kasabelas batu
pirus, nu kadua belas batu kucubung.
21 Lawangna dua welasanana mutiara, hiji
lawang tina hiji mutiara. Jalan gedena emas
murni mani ngagenclang tembus tingal.
22 Di eta kota teu aya Bait Allah, sabab nu
jadi bait sucina Allah Nu Maha Kawasa ku
manten jeung Anak Domba tea.
23 Jeung teu perlu aya panonpoe atawa
bulan, sabab geus caang ku cahaya
kamulyaan Allah, ari lampuna Anak Domba.
24 Bangsa-bangsa di dinya bakal nyorang
eta caang, raja-raja di bumi marawakeun
pangbakti ka dinya.

25 Lawang-lawangna maruka sapapanjangna,
sabab di dinya taya peutingna.
26 Bangsa-bangsa katut kamegahan jeung
kamuktianana bakal diasupkeun ka dinya.
27 Tapi jelema anu najis jeung jelema anu
aeb kalakuan atawa tukang bohong teu
meunang asup. Anu bisa ka darinya ngan anu
ngaranna aya dina kitab jelema-jelema nu
harirup kagunganana Anak Domba tea.

22

1 Ti dinya malaikat teh nuduhkeun
hiji walungan anu caina matak hirup,
caina ngagenclang herang mani kawas kristal,
asalna tina tahta Allah jeung tahta Anak
Domba,
2 terus ka hilir ka tengah-tengah jalan raya
kota. Di sisina kenca katuhu aya tangkal
kahirupan anu buahanana sataun dua
welas kali, saban bulan, daunna paranti
nyageurkeun bangsa-bangsa.
3 Di eta kota geus moal aya deui anu
diragragan supata ku Allah. Tahta Allah jeung
tahta Anak Domba bakal aya di dinya, sarta
Mantenna dibarakti ku abdi-abdi-Na.
4 Abdi-abdi-Na bakal narenjo pameunteu-Na.
Jenengana-Na bakal ditulis dina tarang
abdi-abdi-Na.
5 Di dinya geus taya peuting, teu perlu
lampu atawa cahaya panonpoe, geus caang
ku cahaya kamulyaan Gusti Allah. Para
wargana bakal marentah kawas raja-raja,
salalanggengna.

6 Saur malaikat ka kaula, "Ieu ucapan
teh saestuna, layak dipercaya. Gusti Allah
anu maparin Roh-Na ka para nabi geus
ngutus malaikat-Na sina nembongkeun
ka abdi-abdi-Na perkara anu bakal tereh
kajadian."
7 "Regepkeun!" dawuhan Yesus. "Kami tereh
datang. Salamet anu ngimankeun ucapan
nubuat dina ieu kitab!"
8 Anu dicaritakeun tadi kabeh kadenge
sarta katenjo ku kaula, Yohanes. Sanggeus
kabeh kadenge jeung katenjo, brek kaula
sideku kana sampean eta malaikat anu
nembongkeunana, rek nyembah.
9 Tapi saurna, "Ulah kitu! Kaula ge ngabdi
kawas andika, kawas nabi-nabi dulur andika
jeung sakur anu ngimankeun ucapan nubuat
dina ieu kitab. Nyembah mah kudu ka Allah!"
10 Saurna deui, "Ucapan nubuat dina ieu
kitab ulah dirasiahkeun, sabab geus tereh
pisan pijadieunana.
11 Jalma jahat sing terus nyieun kajahatan,
nu hade lampah sing terus hade lampah, anu
suci kalakuan sing tetep suci kalakuan."
12 "Regepkeun!" dawuhan Yesus. "Kami tereh
datang, mawa upah unggal jelema satimpal
jeung lampahna.
13 Kami teh Nu Awal jeung Nu Ahir, Kami teh
Gusti ti mimiti nepi ka panganggeusan."
14 Salamet jelema anu jubahna geus
beunang nyeuseuh beresih, meunang

ngadahar buah tangkal kahirupan, meunang
asup ka eta kota liwat lawang-lawangna.
15 Sabalikna anu murtad, tukang sihir, anu
tuna susila, tukang maehan, nu muja brahala,
jeung tukang bohong, tempatna di luar.
16 "Kami Yesus, geus ngutus malaikat Kami
mere nyaho ka maneh ieu sagala perkara
supaya ditepikeun ka jamaah-jamaah. Kami
teh ti turunan Daud. Kami teh bentang timur
nu moncorong."
17 Roh jeung Panganten Istri tea unjukan,
"Sumangga sumping!" Anu ngadarenge
hal ieu oge kudu unjukan kitu, "Sumangga
sumping!" Nu halabhab ka darieu! Saha
bae anu hayang cai anu matak hirup, jadi
ganjaran.
18 Ka anu ngadenge ieu ucapan nubuat,
kaula Yohanes ngipat-ngipatan: saha bae
anu nambahan eta ucapan, hukumanana ku
Allah bakal ditambahan ku balahi-balahi anu
kaungel dina ieu kitab.
19 Jeung saha bae anu ngurangan ucapan
nubuat ieu kitab, buah tangkal kahirupan
bagianana ku Allah bakal dicandak jeung teu
meunang aya di Kota Suci nu kaungel dina
ieu kitab.
20 Anjeunna, anu nyaksian ieu sakabeh
perkara ngadawuh, "Kitu saestuna! Kami
tereh datang!" Leres! Sumangga sumping
nun Gusti Yesus!

21 Mugia sakumna umat Allah ginuluran sih
kurnia Gusti Yesus.

KITAB SUCI

Nya eta
Kitab Perjangjian Lawas sareng Perjangjian Anyar
Nganggo Basa Sunda Sadidinten

LEMBAGA ALKITAB INDONESIA
JAKARTA 1991

Alkitab Bahasa Sunda
The Bible in Today's Sundanese Version

ISBN 979-463-352-6
IBS 10;SUND;TSV-062P;16M-1991

Lembaga Alkitab Indonesia
Jl. Salemba Raya 12, Telp. (021)-332890
Jakarta 10430

Cetakan pertama 1991

Dicetak oleh
Percetakan Lembaga Alkitab Indonesia